Księga Rodzaju

Rozdział 1

BÓG W AKCIE STWORZENIA

	G1722 PREP	G746 N-DSF	G4160 V-AAI-3S		G3588 T-NSM	G2316 N-NSM		G3588 T-ASM	G3772 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-ASF
1:1	Ἐν	ἀρχῇ	ἐποίησεν		ὁ	θεὸς		τὸν	οὐρανὸν	καὶ	τὴν
	En	arche	epoiesen	1c)	ho	theos	1e)	ton	uranon	kai	ten
	Na	początku	uczynił		—	Bóg		—	niebo	i	—

G1065 N-ASF	
γῆν.	
gen.	
ziemię:	1j)

Dzień I

	G3588 T-NSF	G1161 PRT	G1065 N-NSF	G1510 V-IAI-3S	G517 A-NSM		G2532 CONJ	G181 A-NSM		G2532 CONJ
1:2	ἡ	δὲ	γῆ	ἦν	ἀόρατος		καὶ	ἀκατασκεύαστος,		καὶ
	he	de	ge	en	aoratos	2e)	kai	akataskeuastos,	2g)	kai
	—	Zaś	ziemia	była	niewidoczna		i	niestała		a

G4655 N-NSN	G1883 PREP	G3588 T-GSF	G12 N-GSF		G2532 CONJ	G4151 N-NSN	G2316 N-GSM	G2018 V-IMI-3S	G1883 PREP
σκότος	ἐπάνω	τῆς	ἀβύσσου,		καὶ	πνεῦμα	θεοῦ	ἐπεφέρετο	ἐπάνω
skotos	epano	tes	abyssu,	2l)	kai	pneuma	theu	epefereto	epano
ciemność	[zalegała] nad	—	otchłanią,		i	Duch	Boga	unosił się	nad

G3588 T-GSN	G5204 N-GSN		G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1096 V-APD-3S	G5457 N-NSN	G2532 CONJ
τοῦ	ὕδατος.	**1:3**	καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Γενηθήτω	φῶς.	καὶ
tu	hydatos.		kai	eipen	ho	theos	Genetheto	fos.	kai
—	wodą.		i	powiedział	—	Bóg:	Niech się stanie	światło.	I

G1096 V-ANI-3S	G5457 N-NSN		G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASN	G5457 N-ASN	G3754 CONJ
ἐγένετο	φῶς.	**1:4**	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	τὸ	φῶς	ὅτι
egeneto	fos.		kai	eiden	ho	theos	to	fos	hoti
stało się	światło.		I	zobaczył	—	Bóg	—	światło,	że

G2570 A-NSN		G2532 CONJ	G1316 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSN	G5457 N-GSN	G2532 CONJ
καλόν.		καὶ	διεχώρισεν	ὁ	θεὸς	ἀνὰ	μέσον	τοῦ	φωτὸς	καὶ
kalon.		kai	diechorisen	ho	theos	ana	meson	tu	fotos	kai
[jest] dobre,		i	oddzielił	—	Bóg	spośród	środka	—	światło	i

G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSN	G4655 N-GSN		G2532 CONJ	G2564 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASN
ἀνὰ	μέσον	τοῦ	σκότους.	**1:5**	καὶ	ἐκάλεσεν	ὁ	θεὸς	τὸ
ana	meson	tu	skotus.		kai	ekalesen	ho	theos	to
spośród	środka	—	ciemność		i	nazwał	—	Bóg	—

1c)) w większości przekładów *stworzył*, בָּרָא (bara'), lub: *ukształtował*, por. Rdz 1:27; בָּרָא zawsze opisuje działanie Boga, jak również tworzenie czegoś na nowo, zob. Ps 51:12; Iz 43:15; Iz 65:17.

1e)) Bóg, אֱלֹהִים ('elohim): użycie liczby mnogiej być może *pluralis deliberationis* – liczba mnoga zadumy, namysłu; lub *pluralis plenitudinis* – wyrażenie pełni Bóstwa lub *pluralis cohortativum* – rozkaz wyrażony do samego siebie (M. Majewski).

1j)) Dodany dwukropek na podstawie wersetu 8, gdzie sklepienie Bóg nazywa niebem. Zatem wers pierwszy jest wprowadzeniem do wyliczenia.

2e)) była bezładem, chaosem.

2g)) niewyposażona, nie pełniła żadnej przydatnej funkcji.

2l)) otchłań, תְּהוֹם (tehom): może oznaczać głębię oceanu; charakterystyczne dla opisu biblijnego jest to, że w odróżnieniu od kosmogonii innych kultur żywioły nie są w nim przedstawiane jako bóstwa, por. Rdz 1:7, 14; Rdz 7:11; Rdz 8:2; Ps 33:7; Ps 104:6.

G5457	G2250	G2532	G3588	G4655	G2564	G3571	G2532	G1096	G2073
N-ASN	N-ASF	CONJ	T-ASN	N-ASN	V-AAI-3S	N-ASF	CONJ	V-ANI-3S	N-NSF
φῶς	ἡμέραν	καὶ	τὸ	σκότος	ἐκάλεσεν	νύκτα.	καὶ	ἐγένετο	ἑσπέρα
fos	hemeran	kai	to	skotos	ekalesen	nykta.	kai	egeneto	hespera
światło	dniem	a	—	ciemność	nazwał	nocą,	i	stał się	wieczór

G2532	G1096	G4404	G2250	G1520	
CONJ	V-ANI-3S	ADV	N-NSF	A-NSF	
καὶ	ἐγένετο	πρωί,	ἡμέρα	μία.	
kai	egeneto	proi,	hemera	mia.	5t)
i	stał się	poranek,	dzień	pierwszy.	

Dzień II

	G2532	G2036	G3588	G2316	G1096	G4733		G1722	G3319
	CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-APD-3S	N-NSN		PREP	A-DSM
1:6	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Γενηθήτω	στερέωμα	6f)	ἐν	μέσῳ
	Kai	eipen	ho	theos	Genetheto	stereoma		en	meso
	I	powiedział	—	Bóg:	Niech stanie się	sklepienie		w	środku

G3588	G5204	G2532	G1510	G1316	G303	G3319	G5204		G2532	G5204
T-GSN	N-GSN	CONJ	V-PAD-3S	V-PAPNS	PREP	A-ASM	N-GSN		CONJ	N-GSN
τοῦ	ὕδατος	καὶ	ἔστω	διαχωρίζον	ἀνὰ	μέσον	ὕδατος	6p)	καὶ	ὕδατος.
tu	hydatos	kai	esto	diachoridzon	ana	meson	hydatos		kai	hydatos.
—	wody,	aby	została	oddzielona	spośród	środka	woda		i	woda.

	G2532	G1096	G3778		G2532	G4160	G3588	G2316	G3588	G4733
	CONJ	V-ANI-3S	ADV		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASN	N-ASN
6r)	καὶ	ἐγένετο	οὕτως.	**1:7**	καὶ	ἐποίησεν	ὁ	θεὸς	τὸ	στερέωμα,
	kai	egeneto	hutos.		kai	epoiesen	ho	theos	to	stereoma,
	I	stało się	tak.		I	uczynił	—	Bóg	—	sklepienie,

G2532	G1316	G3588	G2316	G303	G3319	G3588	G5204	G3739	G1510
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	A-ASM	T-GSN	N-GSN	R-NSN	V-IAI-3S
καὶ	διεχώρισεν	ὁ	θεὸς	ἀνὰ	μέσον	τοῦ	ὕδατος,	ὃ	ἦν
kai	diechorisen	ho	theos	ana	meson	tu	hydatos,	ho	en
i	oddzielił	—	Bóg	spośród	środka	—	wodę,	—	będąca

G5270	G3588	G4733	G2532	G303	G3319	G3588	G5204	G3588	G1883
PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	PREP	A-ASM	T-GSN	N-GSN	T-GSN	PREP
ὑποκάτω	τοῦ	στερεώματος,	καὶ	ἀνὰ	μέσον	τοῦ	ὕδατος	τοῦ	ἐπάνω
hypokato	tu	stereomatos,	kai	ana	meson	tu	hydatos	tu	epano
poniżej	—	sklepienia,	i	spośród	środka	—	wodę	—	powyżej

G3588	G4733		G2532	G2564	G3588	G2316	G3588	G4733	G3772
T-GSN	N-GSN		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASN	N-ASN	N-ASM
τοῦ	στερεώματος.	**1:8**	καὶ	ἐκάλεσεν	ὁ	θεὸς	τὸ	στερέωμα	οὐρανόν.
tu	stereomatos.		kai	ekalesen	ho	theos	to	stereoma	uranon.
—	sklepienia.		I	nazwał	—	Bóg	—	sklepienie	niebem.

G2532	G3708	G3588	G2316	G3754	G2570	G2532	G1096	G2073	G2532
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	A-NSN	CONJ	V-ANI-3S	N-NSF	CONJ
καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	ὅτι	καλόν.	καὶ	ἐγένετο	ἑσπέρα	καὶ
kai	eiden	ho	theos	hoti	kalon.	kai	egeneto	hespera	kai
I	zobaczył	—	Bóg,	że	[było] dobre.	I	stał się	wieczór	i

G1096	G4404	G2250	G1208	
V-ANI-3S	ADV	N-NSF	A-NSF	
ἐγένετο	πρωί,	ἡμέρα	δευτέρα.	
egeneto	proi,	hemera	deutera.	8u)
stał się	poranek,	dzień	drugi.	

5t)) Tłumaczenie za kontekstem (dzień drugi, trzeci...). Dosłownie: "*jakiś*", "*jeden*", "*pewien*".
6f)) dosłownie "*twardość*", "*niezłomność*", "*stałość*".
6p)) w znaczeniu "*pod sklepieniem*"
6r)) w znaczeniu "*nad sklepieniem*".
8u)) W przeciwieństwie do dnia pierwszego (gdzie użyto rodzajnika nieokreślonego rodzaju żeńskiego), tu mamy liczebnik porządkowy.

Dzień III

	G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G4863 V-APD-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G3588 T-NSN	G5270 PREP
1:9	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Συναχθήτω	τὸ	ὕδωρ	τὸ	ὑποκάτω
	Kai	eipen	ho	theos	Synachtheto	to	hydor	to	hypokato
	I	powiedział	—	Bóg:	Niech się zbierze	—	woda	—	poniżej

G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G1519 PREP	G4864 N-ASF	G1520 A-ASF	G2532 CONJ	G3708 V-APD-3S	G3588 T-NSF	G3584 A-NSF
τοῦ	οὐρανοῦ	εἰς	συναγωγὴν	μίαν,	καὶ	ὀφθήτω	ἡ	ξηρά.
tu	uranu	eis	synagogen	mian,	kai	oftheto	he	ksera.
—	nieba	w	zgromadzeniu	jednym,	aby	pojawił się	—	suchy [ląd].

9k)

G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3778 ADV	G2532 CONJ	G4863 V-API-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G3588 T-NSN	G5270 PREP	G3588 T-GSM
καὶ	ἐγένετο	οὕτως.	καὶ	συνήχθη	τὸ	ὕδωρ	τὸ	ὑποκάτω	τοῦ
kai	egeneto	hutos.	kai	synechthe	to	hydor	to	hypokato	tu
I	stało się	tak.	I	zebrała się	—	woda	—	poniżej	—

G3772 N-GSM	G1519 PREP	G3588 T-APF	G4864 N-APF	G846 D-GPM	G2532 CONJ	G3708 V-API-3S	G3588 T-NSF	G3584 A-NSF
οὐρανοῦ	εἰς	τὰς	συναγωγὰς	αὐτῶν,	καὶ	ὤφθη	ἡ	ξηρά.
uranu	eis	tas	synagogas	auton,	kai	ofthe	he	ksera.
nieba	w	—	zgromadzeniu	jego,	i	pojawił się	—	suchy [ląd].

	G2532 CONJ	G2564 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASF	G3584 A-ASF	G1065 N-ASF	G2532 CONJ	G3588 T-APN
1:10	καὶ	ἐκάλεσεν	ὁ	θεὸς	τὴν	ξηρὰν	γῆν	καὶ	τὰ
	kai	ekalesen	ho	theos	ten	kseran	gen	kai	ta
	I	nazwał	—	Bóg	—	suchy [ląd]	ziemią	i	—

– N-APN	G3588 T-GPN	G5204 N-GPN	G2564 V-AAI-3S	G2281 N-APF	G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM
συστήματα	τῶν	ὑδάτων	ἐκάλεσεν	θαλάσσας.	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς
systemata	ton	hydaton	ekalesen	thalassas.	kai	eiden	ho	theos
zbiorowiska	—	wód	nazwał	morzami.	I	zobaczył	—	Bóg,

G3754 CONJ	G2570 A-NSN		G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G985 V-AAD-3S	G3588 T-NSF
ὅτι	καλόν.	**1:11**	καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Βλαστησάτω	ἡ
hoti	kalon.		kai	eipen	ho	theos	Blastesato	he
że	[było] dobre.		I	powiedział	—	Bóg:	Niech wyrośnie	—

G1093 N-NSF	G1008 N-ASF	G5528 N-GSM	G4687 V-PAPNS	G4690 N-ASN	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G2596 PREP
γῆ	βοτάνην	χόρτου,	σπεῖρον	σπέρμα	κατὰ	γένος	καὶ	καθ’
ge	botanen	chortu,	speiron	sperma	kata	genos	kai	kath’
ziemi	ziele	traw,	siejące	nasienie	według	rodzaju	i	wzajemnych

G3665 N-ASF	G2532 CONJ	G3586 N-ASN	G2590 A-ASN	G4160 V-PAPAS	G2590 N-ASM	G3739 R-GSM	G3588 T-NSN	G4690 N-NSN
ὁμοιότητα,	καὶ	ξύλον	κάρπιμον	ποιοῦν	καρπόν,	οὗ	τὸ	σπέρμα
homoioteta,	kai	ksylon	karpimon	poiun	karpon,	hu	to	sperma
podobieństw,	i	drzewo	owocowe	czyniące	owoc,	co	—	nasienie

G846 D-GSN	G1722 PREP	G846 D-DSM	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3778 ADV
αὐτοῦ	ἐν	αὐτῷ	κατὰ	γένος	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	καὶ	ἐγένετο	οὕτως.
autu	en	auto	kata	genos	epi	tes	ges.	kai	egeneto	hutos.
jego	w	nim	według	rodzaju	na	—	ziemi.	I	stało się	tak.

	G2532 CONJ	G1627 V-AAI-3S	G3588 T-NSF	G1065 N-NSF	G1008 N-ASF	G5528 N-GSM	G4687 V-PAPNS	G4690 N-ASN	G2596 PREP
1:12	καὶ	ἐξήνεγκεν	ἡ	γῆ	βοτάνην	χόρτου,	σπεῖρον	σπέρμα	κατὰ
	kai	eksenenken	he	ge	botanen	chortu,	speiron	sperma	kata
	I	wydała	—	ziemia	ziele	traw,	siejące	nasienie	według

G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G2596 PREP	G3665 N-ASF	G2532 CONJ	G3586 N-ASN	G2590 A-ASN	G4160 V-PAPAS	G2590 N-ASM
γένος	καὶ	καθ’	ὁμοιότητα,	καὶ	ξύλον	κάρπιμον	ποιοῦν	καρπόν,
genos	kai	kath’	homoioteta,	kai	ksylon	karpimon	poiun	karpon,
rodzaju	i	wzajemnych	podobieństw,	i	drzewo	owocowe	czyniące	owoc,

---

9k)) czyli poniżej sklepienia.

G3739	G3588	G4690	G846	G1722	G846	G2596	G1085	G1909	G3588	G1065
R-GSM	T-NSN	N-NSN	D-GSN	PREP	D-DSM	PREP	N-ASN	PREP	T-GSF	N-GSF
οὗ	τὸ	σπέρμα	αὐτοῦ	ἐν	αὐτῷ	κατὰ	γένος	ἐπὶ	τῆς	γῆς.
hu	to	sperma	autu	en	auto	kata	genos	epi	tes	ges.
co	—	nasienie	jego	w	jego	według	rodzaju	na	—	ziemi.

G2532	G3708	G3588	G2316	G3754	G2570		G2532	G1096	G2073
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	A-NSN		CONJ	V-ANI-3S	N-NSF
καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	ὅτι	καλόν.	**1:13**	καὶ	ἐγένετο	ἑσπέρα
kai	eiden	ho	theos	hoti	kalon.		kai	egeneto	hespera
I	powiedział	—	Bóg,	że	[było] dobre.		I	stał się	wieczór

G2532	G1096	G4404	G2250	G5154
CONJ	V-ANI-3S	ADV	N-NSF	A-NSF
καὶ	ἐγένετο	πρωί,	ἡμέρα	τρίτη.
kai	egeneto	proi,	hemera	trite.
i	stał się	poranek,	dzień	trzeci.

Dzień IV

	G2532	G2036	G3588	G2316	G1096	G5458	G1722	G3588
	CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-APD-3P	N-NPM	PREP	T-DSN
1:14	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Γενηθήτωσαν	φωστῆρες	ἐν	τῷ
	Kai	eipen	ho	theos	Genethetosan	fosteres	en	to
	I	powiedział	—	Bóg:	Niech się staną	latarnie	na	—

G4733	G3588	G3772	G1519	G5461	G3588	G1065	G3588	G1316
N-DSN	T-GSM	N-GSM	PREP	N-ASF	T-GSF	N-GSF	T-GSN	V-PAN
στερεώματι	τοῦ	οὐρανοῦ	εἰς	φαῦσιν	τῆς	γῆς	τοῦ	διαχωρίζειν
stereomati	tu	uranu	eis	fausin	tes	ges	tu	diachoridzein
sklepieniu	—	nieba	dla	oświetlania	—	ziemi	—	oddzielając

G303	G3319	G3588	G2250	G2532	G303	G3319	G3588	G3571	G2532
PREP	A-ASM	T-GSF	N-GSF	CONJ	PREP	A-ASM	T-GSF	N-GSF	CONJ
ἀνὰ	μέσον	τῆς	ἡμέρας	καὶ	ἀνὰ	μέσον	τῆς	νυκτὸς	καὶ
ana	meson	tes	hemeras	kai	ana	meson	tes	nyktos	kai
spośród	środka	—	dnia	i	spośród	środka	—	nocy	i

G1510	G1519	G4592	G2532	G1519	G2540	G2532	G1519	G2250	G2532	G1519
V-PAD-3P	PREP	N-APN	CONJ	PREP	N-APM	CONJ	PREP	N-APF	CONJ	PREP
ἔστωσαν	εἰς	σημεῖα	καὶ	εἰς	καιροὺς	καὶ	εἰς	ἡμέρας	καὶ	εἰς
estosan	eis	semeia	kai	eis	kairus	kai	eis	hemeras	kai	eis
niech będą	jako	znaki	i	do	pór	i	do	dni	i	do

G1763		G2532	G1510	G1519	G5461	G1722	G3588	G4733	G3588
N-APM		CONJ	V-PAD-3P	PREP	N-ASF	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM
ἐνιαυτοὺς	**1:15**	καὶ	ἔστωσαν	εἰς	φαῦσιν	ἐν	τῷ	στερεώματι	τοῦ
eniautus		kai	estosan	eis	fausin	en	to	stereomati	tu
lat.		I	niech będą	do	oświetlania	na	—	sklepieniu	—

G3772	G5620	G5316	G1909	G3588	G1065	G2532	G1096	G3778		G2532
N-GSM	CONJ	V-PAN	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-ANI-3S	ADV		CONJ
οὐρανοῦ	ὥστε	φαίνειν	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	καὶ	ἐγένετο	οὕτως.	**1:16**	καὶ
uranu	hoste	fainein	epi	tes	ges.	kai	egeneto	hutos.		kai
nieba	dla	świecenia	nad	—	ziemią.	I	stało się	tak.		I

G4160	G3588	G2316	G3588	G1417	G5458		G3588	G3173	G3588
V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-APM	N-NUI	N-APM		T-APM	A-APM	T-ASM
ἐποίησεν	ὁ	θεὸς	τοὺς	δύο	φωστῆρας		τοὺς	μεγάλους,	τὸν
epoiesen	ho	theos	tus	duo	fosteras	16g)	tus	megalus,	ton
uczynił	—	Bóg	—	dwie	latarnie		—	duże,	—

G5458	G3588	G3173	G1519	G746	G3588	G2250	G2532	G3588	G5458
N-ASM	T-ASM	A-ASM	PREP	N-APF	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-ASM	N-ASM
φωστῆρα	τὸν	μέγαν	εἰς	ἀρχὰς	τῆς	ἡμέρας	καὶ	τὸν	φωστῆρα
fostera	ton	megan	eis	archas	tes	hemeras	kai	ton	fostera
latarnię	—	większą	do	rządzenia	—	dniem	i	—	latarnię

G3588	G1640	G1519	G746	G3588	G3571	G2532	G3588	G792	
T-ASM	A-ASMC	PREP	N-APF	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-APM	N-APM	
τὸν	ἐλάσσω	εἰς	ἀρχὰς	τῆς	νυκτός,	καὶ	τοὺς	ἀστέρας.	**1:17**
ton	elasso	eis	archas	tes	nyktos,	kai	tus	asteras.	
—	mniejszą	do	rządzenia	—	nocą,	i	—	gwiazdy.	

16g)) lub "*iluminator*", abstrakcyjnie blask lub światła. Celowe pominięcie nazw: słońce i księżyc, w kulturze lewantu, czczone jako bóstwa.

G2532 CONJ	G5087 V-ANI-3S	G846 D-APM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G4733 N-DSN	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM
καὶ	ἔθετο	αὐτοὺς	ὁ	θεὸς	ἐν	τῷ	στερεώματι	τοῦ	οὐρανοῦ
kai	etheto	autus	ho	theos	en	to	stereomati	tu	uranu
I	umieścił	je	—	Bóg	na	—	sklepieniu	—	nieba

G5620 CONJ	G5316 V-PAN	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ	G757 V-PAN	G3588 T-GSF	G2250 N-GSF	G2532 CONJ	
ὥστε	φαίνειν	ἐπὶ	τῆς	γῆς	**1:18**	καὶ	ἄρχειν	τῆς	ἡμέρας	καὶ	
hoste	fainein	epi	tes	ges		kai	archein	tes	hemeras	kai	
aby	świeciły	nad	—	ziemią.		i	rządziły	—	dniem	i	

G3588 T-GSF	G3571 N-GSF	G2532 CONJ	G1316 V-PAN	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSN	G5457 N-GSN	G2532 CONJ	G303 PREP	
τῆς	νυκτὸς	καὶ	διαχωρίζειν	ἀνὰ	μέσον	τοῦ	φωτὸς	καὶ	ἀνὰ	
tes	nyktos	kai	diachoridzein	ana	meson	tu	fotos	kai	ana	
—	nocą	i	oddzielały	spośród	środka	—	światło	i	spośród	

G3319 A-ASM	G3588 T-GSN	G4655 N-GSN	G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3754 CONJ	G2570 A-NSN	
μέσον	τοῦ	σκότους.	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	ὅτι	καλόν.	**1:19**
meson	tu	skotus.	kai	eiden	ho	theos	hoti	kalon.	
środka	—	ciemność.	I	zobaczył	—	Bóg,	że	[było] dobre.	

G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G2073 N-NSF	G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G4404 ADV	G2250 N-NSF	G5067 A-NSF
καὶ	ἐγένετο	ἑσπέρα	καὶ	ἐγένετο	πρωί,	ἡμέρα	τετάρτη.
kai	egeneto	hespera	kai	egeneto	proi,	hemera	tetarte.
I	stał się	wieczór	i	stał się	poranek,	dzień	czwarty.

Dzień V

	G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1806 V-AAD-3S	G3588 T-NPN	G5204 N-NPN	G2062 N-APN
1:20	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Ἐξαγαγέτω	τὰ	ὕδατα	ἑρπετὰ
	Kai	eipen	ho	theos	Eksagageto	ta	hydata	herpeta
	I	powiedział	—	Bóg:	Niech wyprowadzą	—	wody	pełzające

G5590 N-GPF	G2198 V-PAPGP	G2532 CONJ	G4071 N-APN	G4072 V-PMPAP	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2596 PREP	G3588 T-ASN
ψυχῶν	ζωσῶν	καὶ	πετεινὰ	πετόμενα	ἐπὶ	τῆς	γῆς	κατὰ	τὸ
psychon	zoson	kai	peteina	petomena	epi	tes	ges	kata	to
dusze	żyjące	i	skrzydlate	latające	nad	—	ziemią	na	—

G4733 N-ASN	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3778 ADV		G2532 CONJ	G4160 V-AAI-3S	G3588 T-NSM
στερέωμα	τοῦ	οὐρανοῦ.	καὶ	ἐγένετο	οὕτως.	**1:21**	καὶ	ἐποίησεν	ὁ
stereoma	tu	uranu.	kai	egeneto	hutos.		kai	epoiesen	ho
sklepieniu	—	nieba.	I	stało się	tak.		I	uczynił	—

G2316 N-NSM	G3588 T-APN	G2785 N-APN	G3588 T-APN	G3173 A-APN	G2532 CONJ	G3956 A-ASF	G5590 N-ASF	G2226 N-GPN
θεὸς	τὰ	κήτη	τὰ	μεγάλα	καὶ	πᾶσαν	ψυχὴν	ζῴων
theos	ta	kete	ta	megala	kai	pasan	psychen	zoon
Bóg	—	zwierzęta morskie	—	wielkie	i	wszelkie	dusze	żyjące

G2062 N-GPN	G3739 R-APN	G1806 V-AAI-3S	G3588 T-APN	G5204 N-APN	G2596 PREP	G1085 N-APN	G846 D-GPN	G2532 CONJ
ἑρπετῶν,	ἃ	ἐξήγαγεν	τὰ	ὕδατα	κατὰ	γένη	αὐτῶν,	καὶ
herpeton,	ha	eksegagen	ta	hydata	kata	gene	auton,	kai
pełzające	co	wyprowadził [z]	—	wody	według	rodzajów	ich	i

G3956 A-ASN	G4071 N-ASN	G4419 A-ASN	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3754 CONJ
πᾶν	πετεινὸν	πτερωτὸν	κατὰ	γένος.	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	ὅτι
pan	peteinon	pteroton	kata	genos.	kai	eiden	ho	theos	hoti
wszelkie	ptactwo	skrzydlate	według	rodzajów.	I	zobaczył	—	Bóg,	że

G2570 A-APN		G2532 CONJ	G2127 V-AAI-3S	G846 D-APN	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3004 V-PAPNS	G837 V-PMD-2P
καλά.	**1:22**	καὶ	ηὐλόγησεν	αὐτὰ	ὁ	θεὸς	λέγων	Αὐξάνεσθε
kala.		kai	eulogesen	auta	ho	theos	legon	Auksanesthe
[było] dobre.		I	pobłogosławił	je	—	Bóg	mówiąc:	Rośnijcie

G2532 CONJ	G4129 V-PMD-2P	G2532 CONJ	G4137 V-AAD-2P	G3588 T-APN	G5204 N-APN	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G2281 N-DPF
καὶ	πληθύνεσθε	καὶ	πληρώσατε	τὰ	ὕδατα	ἐν	ταῖς	θαλάσσαις,
kai	plethynesthe	kai	plerosate	ta	hydata	en	tais	thalassais,
i	pomnażajcie się	i	wypełniajcie	—	wody	w	—	morzach,

G2532 CONJ	G3588 T-NPN	G4071 N-NPN	G4129 V-AMD-3P	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ
καὶ	τὰ	πετεινὰ	πληθυνέσθωσαν	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**1:23**	καὶ
kai	ta	peteina	plethynesthosan	epi	tes	ges.		kai
i	—	skrzydlate	niech pomnażają się	na	—	ziemi.		I

G1096 V-ANI-3S	G2073 N-NSF	G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G4404 ADV	G2250 N-NSF	G3991 A-NSF
ἐγένετο	ἑσπέρα	καὶ	ἐγένετο	πρωί,	ἡμέρα	πέμπτη.
egeneto	hespera	kai	egeneto	proi,	hemera	pempte.
stał się	wieczór	i	stał się	poranek,	dzień	piąty.

Dzień VI

	G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1806 V-AAD-3S	G3588 T-NSF	G1065 N-NSF	G5590 N-ASF
1:24	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Ἐξαγαγέτω	ἡ	γῆ	ψυχὴν
	Kai	eipen	ho	theos	Eksagageto	he	ge	psychen
	I	powiedział	—	Bóg:	Niech wyprowadzi	—	ziemia	duszę

G2198 V-PAPAS	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G5074 A-APN	G2532 CONJ	G2062 N-APN	G2532 CONJ	G2342 N-APN	G3588 T-GSF
ζῶσαν	κατὰ	γένος,	τετράποδα	καὶ	ἑρπετὰ	καὶ	θηρία	τῆς
zosan	kata	genos,	tetrapoda	kai	herpeta	kai	theria	tes
żyjącą	według	rodzaju,	czworonożne	i	pełzające	i	dzikie zwierzęta	—

G1065 N-GSF	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3778 ADV		G2532 CONJ	G4160 V-AAI-3S	G3588 T-NSM
γῆς	κατὰ	γένος.	καὶ	ἐγένετο	οὕτως.	**1:25**	καὶ	ἐποίησεν	ὁ
ges	kata	genos.	kai	egeneto	hutos.		kai	epoiesen	ho
ziemi	według	rodzaju.	I	stało się	tak.		I	uczynił	—

G2316 N-NSM	G3588 T-APN	G2342 N-APN	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G3588 T-APN
θεὸς	τὰ	θηρία	τῆς	γῆς	κατὰ	γένος	καὶ	τὰ
theos	ta	theria	tes	ges	kata	genos	kai	ta
Bóg	—	dzikie zwierzęta	—	ziemi	według	rodzaju	i	—

G2934 N-APN	G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G3956 A-APN	G3588 T-APN	G2062 N-APN	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF
κτήνη	κατὰ	γένος	καὶ	πάντα	τὰ	ἑρπετὰ	τῆς	γῆς
ktene	kata	genos	kai	panta	ta	herpeta	tes	ges
bydło domowe	według	rodzaju	i	wszelkie	—	pełzające	[po]	ziemi

G2596 PREP	G1085 N-ASN	G846 D-GPN	G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3754 CONJ	G2570 A-APN	
κατὰ	γένος	αὐτῶν.	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	ὅτι	καλά.	**1:26**
kata	genos	auton.	kai	eiden	ho	theos	hoti	kala.	
według	rodzaju	ich.	I	zobaczył	—	Bóg,	że	[było] dobre.	

G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G4160 V-AAS-1P		G444 N-ASM	G2596 PREP	G1504 N-ASF	G2251 A-ASF
καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Ποιήσωμεν	**26e)**	ἄνθρωπον	κατ᾽	εἰκόνα	ἡμετέραν
kai	eipen	ho	theos	Poiesomen		anthropon	kat᾽	eikona	hemeteran
I	powiedział	—	Bóg:	Uczyńmy		człowieka	na	obraz	nasz

G2532 CONJ	G2596 PREP	G3669 N-ASF		G2532 CONJ	G757 V-PAD-3P	G3588 T-GPM	G2486 N-GPM	G3588 T-GSF	G2281 N-GSF
καὶ	καθ᾽	ὁμοίωσιν,	**26l)**	καὶ	ἀρχέτωσαν	τῶν	ἰχθύων	τῆς	θαλάσσης
kai	kath᾽	homoiosin,		kai	archetosan	ton	ichthyon	tes	thalasses
i	na	podobieństwo,		i [aby]	rządzili	—	rybami	—	morza

26e)) Uczyńmy, נַעֲשֶׂה (na‘aseh): (1) Bóg zwraca się w ten sposób do siebie; w Rdz 1:27 *pluralis majestatis* łączy się z zaimkiem w liczbie pojedynczej.

Określenia: na nasz obraz (בְּצַלְמֵנוּ , betsalmenu), na nasze podobieństwo (כִּדְמוּתֵנוּ , kidmutenu) oznaczają podobieństwo człowieka do Boga, a nie bogów czy aniołów. Ponadto chrześcijaństwo może odczytać to jako pierwszą wskazówkę na temat Trójjedności Boga (Ojciec, Syn i Duch) jak i trójjedności człowieka (duch, dusza, ciało). (2) Bóg zwraca się do aniołów, zob. Rdz 3:5, choć to mniej prawdopodobne (por. 1Krl 22:19-22; Hi 1:6-12; Hi 2:1-6; Iz 6:1-8). (P.Zaremba)

G2532	G3588	G4071	G3588	G3772	G2532	G3588	G2934	G2532
CONJ	T-GPN	N-GPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-GPN	N-GPN	CONJ
καὶ	τῶν	πετεινῶν	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	τῶν	κτηνῶν	καὶ
kai	ton	peteinon	tu	uranu	kai	ton	ktenon	kai
i	—	skrzydlatymi	—	nieba	i	—	bydłem domowym	i

G3956	G3588	G1065	G2532	G3956	G3588	G2062	G3588	G2062
A-GSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	A-GPN	T-GPN	N-GPN	T-GPN	V-PAPGP
πάσης	τῆς	γῆς	καὶ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν	τῶν	ἑρπόντων
pases	tes	ges	kai	panton	ton	herpeton	ton	herponton
wszystkim	[na]	ziemi	i	wszelkimi	—	pełzającymi	—	czołgającymi się

G1909	G3588	G1065		G2532	G4160	G3588	G2316	G3588	G444	G2596
PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM	PREP
ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**1:27**	καὶ	ἐποίησεν	ὁ	θεὸς	τὸν	ἄνθρωπον,	κατ᾽
epi	tes	ges.		kai	epoiesen	ho	theos	ton	anthropon,	kat᾽
po	—	ziemi.		I	uczynił	—	Bóg	—	człowieka,	na

G1504	G2316	G4160	G846	G730	G2532	G2338	G4160	G846	
N-ASF	N-GSM	V-AAI-3S	D-ASM	A-ASN	CONJ	A-ASN	V-AAI-3S	D-APM	
εἰκόνα	θεοῦ	ἐποίησεν	αὐτόν,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ	ἐποίησεν	αὐτούς.	**1:28**
eikona	theu	epoiesen	auton,	arsen	kai	thely	epoiesen	autus.	
obraz	Boga	uczynił	go,	mężczyzną	i	kobietą	uczynił	ich.	

G2532	G2127	G846	G3588	G2316	G3004	G837	G2532
CONJ	V-AAI-3S	D-APM	T-NSM	N-NSM	V-PAPNS	V-PMD-2P	CONJ
καὶ	ηὐλόγησεν	αὐτοὺς	ὁ	θεὸς	λέγων	Αὐξάνεσθε	καὶ
kai	eulogesen	autus	ho	theos	legon	Auksanesthe	kai
I	błogosławił	im	—	Bóg	mówiąc:	Rośnijcie	i

G4129	G2532	G4137	G3588	G1065	G2532	G2634		G846
V-PMD-2P	CONJ	V-AAD-2P	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAD-2P		D-GSF
πληθύνεσθε	καὶ	πληρώσατε	τὴν	γῆν	καὶ	κατακυριεύσατε		αὐτῆς
plethynesthe	kai	plerosate	ten	gen	kai	katakyrieusate	**28o)**	autes
powiększajcie się	i	wypełniajcie	—	ziemię	i	weźcie w posiadanie		ją

G2532	G757	G3588	G2486	G3588	G2281	G2532	G3588	G4071	G3588
CONJ	V-PAI-2P	T-GPM	N-GPM	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-GPN	N-GPN	T-GSM
καὶ	ἄρχετε	τῶν	ἰχθύων	τῆς	θαλάσσης	καὶ	τῶν	πετεινῶν	τοῦ
kai	archete	ton	ichthyon	tes	thalasses	kai	ton	peteinon	tu
i	rządźcie	—	rybami	—	morza	i	—	skrzydlatymi	—

G3772	G2532	G3956	G3588	G2934	G2532	G3956	G3588	G1065
N-GSM	CONJ	A-GPN	T-GPN	N-GPN	CONJ	A-GSF	T-GSF	N-GSF
οὐρανοῦ	καὶ	πάντων	τῶν	κτηνῶν	καὶ	πάσης	τῆς	γῆς
uranu	kai	panton	ton	ktenon	kai	pases	tes	ges
nieba	i	wszelkim	—	bydłem domowym	i	wszystkim	[na]	ziemi

G2532	G3956	G3588	G2062	G3588	G2062	G1909	G3588	G1065	
CONJ	A-GPN	T-GPN	N-GPN	T-GPN	V-PAPGP	PREP	T-GSF	N-GSF	
καὶ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν	τῶν	ἑρπόντων	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**1:29**
kai	panton	ton	herpeton	ton	herponton	epi	tes	ges.	
i	wszelkim	—	pełzającym	—	czołgającym się	po	—	ziemi.	

G2532	G2036	G3588	G2316	G2400	G1325	G5213	G3956	G5528	G4702
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	INJ	V-RAI-1S	P-DP	A-ASN	N-ASM	A-ASM
καὶ	εἶπεν	ὁ	θεός	Ἰδοὺ	δέδωκα	ὑμῖν	πᾶν	χόρτον	σπόριμον
kai	eipen	ho	theos	Idu	dedoka	hymin	pan	chorton	sporimon
I	powiedział	—	Bóg:	Oto	daję	wam	wszelką	trawę	zasianą

G4687	G4690	G3739	G2076	G1883	G3956	G3588	G1065	G2532	G3956
V-PAPAS	N-ASN	R-NSN	V-PAI-3S	PREP	A-GSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	A-ASN
σπεῖρον	σπέρμα,	ὅ	ἐστιν	ἐπάνω	πάσης	τῆς	γῆς,	καὶ	πᾶν
speiron	sperma,	ho	estin	epano	pases	tes	ges,	kai	pan
siejącą	nasienie,	co	jest	na	całej	—	ziemi,	i	wszelkie

26l)) obraz i podobieństwo, צֶלֶם (tselem), εἰκών, i דְּמוּת (dymut), ὁμοίωσις, to określenia bliskoznaczne, por. Rdz 1:27; Rdz 5:3. Ten obraz Boga w człowieku może odnosić się do złożoności natury, nieskażoności, wolności (suwerenności), twórczości i miłości (misyjności). Jednakże treść rozdziału 1 i 2, łączy Boga i człowieka w kontekście panowania, posiadania władzy. W odniesieniu do Boga, jako panowania nad stworzeniem, a w odniesieniu do człowieka w kontekście jego panowania nad zwierzętami i całą ziemią. (P.Zaremba)

28o)) lub "*zapanujcie*".

G3586	G3739	G2192	G1722	G1438	G2590	G4690	G4702	G5213
N-ASN	R-NSN	V-PAI-3S	PREP	D-DSM	N-ASM	N-GSN	A-GSN	P-DP
ξύλον,	ὃ	ἔχει	ἐν	ἑαυτῷ	καρπὸν	σπέρματος	σπορίμου,	ὑμῖν
ksylon,	ho	echei	en	heauto	karpon	spermatos	sporimu,	hymin
drzewo,	co	posiada	w	sobie	owoc	[z] ziarnem	zasiewanym,	wam

G1510	G1519	G1035		G2532	G3956	G3588	G2342	G3588
V-FMI-3S	PREP	N-ASF		CONJ	A-DPN	T-DPN	N-DPN	T-GSF
ἔσται	εἰς	βρῶσιν,	**1:30**	καὶ	πᾶσι	τοῖς	θηρίοις	τῆς
estai	eis	brosin,		kai	pasi	tois	therios	tes
będą	na	pokarm,		I	wszystkim	—	dzikim zwierzętom	—

G1065	G2532	G3956	G3588	G4071	G3588	G3772	G2532	G3956
N-GSF	CONJ	A-DPN	T-DPN	N-DPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	A-DSN
γῆς	καὶ	πᾶσι	τοῖς	πετεινοῖς	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	παντὶ
ges	kai	pasi	tois	peteinois	tu	uranu	kai	panti
ziemi	i	wszystkim	—	skrzydlatym	—	nieba	i	wszelkim

G2062	G3588	G2062	G1909	G3588	G1065	G3739	G2192	G1722
N-DSN	T-DSN	V-PAPDS	PREP	T-GSF	N-GSF	R-NSN	V-PAI-3S	PREP
ἑρπετῷ	τῷ	ἕρποντι	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	ὃ	ἔχει	ἐν
herpeto	to	herponti	epi	tes	ges,	ho	echei	en
pełzającym	—	czołgającym się	po	—	ziemi,	co	ma	w

G1438	G5590	G2222	G3956	G5528	G5515	G1519	G1035	G2532	G1096
D-DSM	N-ASF	N-GSF	A-ASM	N-ASM	A-ASM	PREP	N-ASF	CONJ	V-ANI-3S
ἑαυτῷ	ψυχὴν	ζωῆς,	πάντα	χόρτον	χλωρὸν	εἰς	βρῶσιν.	καὶ	ἐγένετο
heauto	psychen	zoes,	panta	chorton	chloron	eis	brosin.	kai	egeneto
sobie	duszę	żyjącą,	wszelką	trawę	zieloną	na	pokarm.	I	stało się

G3778		G2532	G3708	G3588	G2316	G3588	G3956	G3745	G4160
ADV		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-APN	A-APN	A-APN	V-AAI-3S
οὕτως.	**1:31**	καὶ	εἶδεν	ὁ	θεὸς	τὰ	πάντα,	ὅσα	ἐποίησεν,
hutos.		kai	eiden	ho	theos	ta	panta,	hosa	epoiesen,
tak.		I	zobaczył	—	Bóg	—	na wszystko,	które	uczynił,

G2532	G2400	G2570	G3029	G2532	G1096	G2073	G2532	G1096
CONJ	INJ	A-APN	ADV	CONJ	V-ANI-3S	N-NSF	CONJ	V-ANI-3S
καὶ	ἰδοὺ	καλὰ	λίαν.	καὶ	ἐγένετο	ἑσπέρα	καὶ	ἐγένετο
kai	idu	kala	lian.	kai	egeneto	hespera	kai	egeneto
i	oto	[było to] dobre	bardzo.	I	stał się	wieczór	i	stał się

G4404	G2250	G1623
ADV	N-NSF	A-NSF
πρωί,	ἡμέρα	ἕκτη.
proi,	hemera	hekte.
poranek,	dzień	szósty.

Rozdział 2

	G2532	G4931	G3588	G3772	G2532	G3588	G1065	G2532
	CONJ	V-API-3P	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ
2:1	Καὶ	συνετελέσθησαν	ὁ	οὐρανὸς	καὶ	ἡ	γῆ	καὶ
	Kai	synetelesthesan	ho	uranos	kai	he	ge	kai
	I	zostały całkowicie ukończone	—	niebiosa	i	—	ziemia	i

G3956	G3588	G2889		G846	
A-NSM	T-NSM	N-NSM		D-GPM	
πᾶς	ὁ	κόσμος		αὐτῶν.	
pas	ho	kosmos	1k)	auton.	1l)
cała	—	aranżacja		jego.	

1k)) lub "*wystrój*", "*dekoracja*", "*świat*".
1l)) Zamknięcie klamry z Rdz 1:1.

Dzień VII

	G2532 CONJ	G4931 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2250 N-DSF	G3588 T-DSF	G1803 A-DSF	G3588 T-APN
2:2	καὶ	συνετέλεσεν	ὁ	θεὸς	ἐν	τῇ	ἡμέρᾳ	τῇ	ἕκτῃ	τὰ
	kai	synetelesen	ho	theos	en	te	hemera	te	hekte	ta
	I	zakończył	—	Bóg	w	—	dniu	—	szóstym	—

G2041 N-APN	G846 D-GSM	G3739 R-APN	G4160 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G2664 V-AAI-3S	G3588 T-DSF	G2250 N-DSF	G3588 T-DSF	G1442 A-DSF
ἔργα	αὐτοῦ,	ἃ	ἐποίησεν,	καὶ	κατέπαυσεν	τῇ	ἡμέρᾳ	τῇ	ἑβδόμῃ
erga	autu,	ha	epoiesen,	kai	katepausen	te	hemera	te	hebdome
dzieła	Jego,	[które]	uczynił,	i	odpoczął	—	dnia	—	siódmego

G575 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2041 N-GPN	G846 D-GSM	G3739 R-GPN	G4160 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G2127 V-AAI-3S	
ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἔργων	αὐτοῦ,	ὧν	ἐποίησεν.	**2:3**	καὶ	ηὐλόγησεν	
apo	panton	ton	ergon	autu,	hon	epoiesen.		kai	eulogesen	
od	wszystkich	—	dzieł	Jego,	które	uczynił.		I	pobłogosławił	

G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASF	G2250 N-ASF	G3588 T-ASF	G1442 A-ASF	G2532 CONJ	G37 V-AAI-3S	G846 D-ASF	G3754 CONJ
ὁ	θεὸς	τὴν	ἡμέραν	τὴν	ἑβδόμην	καὶ	ἡγίασεν	αὐτήν,	ὅτι
ho	theos	ten	hemeran	ten	hebdomen	kai	hegiasen	auten,	hoti
—	Bóg	—	dzień	—	siódmy	i	uświęcił	go,	że

G1722 PREP	G846 D-DSF	G2664 V-AAI-3S	G575 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2041 N-GPN	G846 D-GSM	G3739 R-GPN	G757 V-ANI-3S	
ἐν	αὐτῇ	κατέπαυσεν	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἔργων	αὐτοῦ,	ὧν	ἤρξατο	
en	aute	katepausen	apo	panton	ton	ergon	autu,	hon	erksato	
w	nim	odpoczął	od	wszystkich	—	dzieł	Jego,	które	postanowił	

G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G4160 V-AAN	
ὁ	θεὸς	ποιῆσαι.	
ho	theos	poiesai.	3y)
—	Bóg	uczynić.	

JAHWE, STWORZYCIELEM CZŁOWIEKA

Pierwsze zadania człowieka

	G3778 D-NSF	G3588 T-NSF	G976 N-NSF	G1078 N-GSF		G3772 N-GSM	G2532 CONJ	G1065 N-GSF	G3753 ADV
2:4	Αὕτη	ἡ	βίβλος	γενέσεως		οὐρανοῦ	καὶ	γῆς,	ὅτε
	Haute	he	biblos	geneseos	4d)	uranu	kai	ges,	hote
	Ten [jest]	—	zwój	pochodzenia		nieba	i	ziemi,	kiedy

G1096 V-ANI-3S	G3739 R-DSF	G2250 N-DSF	G4160 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	– N-NSM		G3588 T-ASM	G3772 N-ASM	
ἐγένετο,	ᾗ	ἡμέρᾳ	ἐποίησεν	ὁ	יהוה		τὸν	οὐρανὸν	
egeneto,	he	hemera	epoiesen	ho	JHWH	4n)	ton	uranon	
zostały uczynione.	—	[W] dniu [kiedy]	uczynił	—	JAHWE		—	niebo	

G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G1065 N-ASF		G2532 CONJ	G3956 A-ASN	G5515 A-ASN	G68 N-GSM	G4253 PREP		G3588 T-GSN
καὶ	τὴν	γῆν	**2:5**	καὶ	πᾶν	χλωρὸν	ἀγροῦ	πρὸ		τοῦ
kai	ten	gen		kai	pan	chloron	agru	pro		tu
i	—	ziemię,		i	wszelkie	zielone	pola,	przedtem zanim		—

G1096 V-AMP	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G3956 A-ASM	G5528 N-ASM	G68 N-GSM	G4253 PREP	G3588 T-GSN
γενέσθαι	ἐπὶ	τῆς	γῆς	καὶ	πάντα	χόρτον	ἀγροῦ	πρὸ	τοῦ
genesthai	epi	tes	ges	kai	panta	chorton	agru	pro	tu
stały się	na	—	ziemi	i	wszelka	trawa	pola	przedtem zanim	—

3y)) Puenta całej historii stwarzania, jako porządkowania od chaosu do świata spełniającego swoje funkcje, prowadząca nas do dnia szabatu, uświęconego dnia JAHWE Boga.

4d)) lub "narodzin", "stworzenia".

4n)) JHWH, Bóg, יהוָה אֱלֹהִים : m.in.: (1) Wprowadzenie tego wyrażenia oznacza, że mamy do czynienia z odrębną jednostką literacką, tj. źródłem Jahwistycznym. (2) Wprowadzenie tego wyrażenia sygnalizuje, że Bóg objawia się w kontekście przymierza, nie stworzenia.

G393	G3364	G1063	G1026	G3588	–	G1909	G3588	G1065	G2532
V-AAN	ADV	PRT	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ
ἀνατεῖλαι·	οὐ	γὰρ	ἔβρεξεν	ὁ	יהוה	ἐπὶ	τὴν	γῆν,	καὶ
anateilai;	u	gar	ebreksen	ho	JHWH	epi	ten	gen,	kai
wyrosła,	nie	bowiem	spuścił deszcz	—	JAHWE	na	—	ziemię,	i

G444	G3364	G1510	G2038	G3588	G1065		G4077	G1161	G305
N-NSM	ADV	V-IAI-3S	V-PMN	T-ASF	N-ASF		N-NSF	PRT	V-IAI-3S
ἄνθρωπος	οὐκ	ἦν	ἐργάζεσθαι	τὴν	γῆν,	**2:6**	πηγὴ	δὲ	ἀνέβαινεν
anthropos	uk	en	ergadzesthai	ten	gen,		pege	de	anebainen
człowieka	nie	było	do pracy	[na]	ziemi,		źródło	bowiem	wznosiło się

	G1537	G3588	G1065	G2532	G4222	G3956	G3588	G4383		G3588	G1065
	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-IAI-3S	A-ASN	T-ASN	N-ASN		T-GSF	N-GSF
	ἐκ	τῆς	γῆς	καὶ	ἐπότιζεν	πᾶν	τὸ	πρόσωπον		τῆς	γῆς.
6c)	ek	tes	ges	kai	epotidzen	pan	to	prosopon	6k)	tes	ges.
	z	—	ziemi	i	nawadniało	całe	—	oblicze		—	ziemi.

	G2532	G4111		G3588	–	G3588	G444	G5522	G575	G3588
	CONJ	V-AAI-3S		T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM	N-ASM	PREP	T-GSF
2:7	καὶ	ἔπλασεν		ὁ	יהוה	τὸν	ἄνθρωπον	χοῦν	ἀπὸ	τῆς
	kai	eplasen	7b)	ho	JHWH	ton	anthropon	chun	apo	tes
	I	wyrzeźbił		—	JAHWE	—	człowieka,	proch	z	—

G1065	G2532	G1720		G1519	G3588	G4383	G846	G4157		G2222	G2532
N-GSF	CONJ	V-AAI-3S		PREP	T-ASN	N-ASN	D-GSM	N-ASF		N-GSF	CONJ
γῆς	καὶ	ἐνεφύσησεν		εἰς	τὸ	πρόσωπον	αὐτοῦ	πνοὴν		ζωῆς,	καὶ
ges	kai	enefysesen	7l)	eis	to	prosopon	autu	pnoen	7q)	zoes,	kai
ziemi	i	tchnął		w	—	oblicze	jego	dech		życia	i

G1096	G3588	G444	G1519	G5590		G2198		G2532	G5452
V-ANI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	N-ASF		V-PAPAS		CONJ	V-AAI-3S
ἐγένετο	ὁ	ἄνθρωπος	εἰς	ψυχὴν		ζῶσαν.	**2:8**	Καὶ	ἐφύτευσεν
egeneto	ho	anthropos	eis	psychen	7x)	zosan.		Kai	efyteusen
stał się	—	człowiek	[wówczas]	duszą		żyjącą.		I	zasadził

–	G3588	G2316	G3857	G1722	–		G2596	G395	G2532
N-NSM	T-NSM	N-NSM	N-ASM	PREP	N-PRI		PREP	N-APF	CONJ
יהוה	ὁ	θεὸς	παράδεισον	ἐν	Εδεμ		κατὰ	ἀνατολὰς	καὶ
JHWH	ho	theos	paradeison	en	Edem	8h)	kata	anatolas	kai
JAHWE	—	Bóg	ogród	w	Eden		na	wschodzie słońca	i

G5087	G1563	G3588	G444	G3739	G4111		G2532	G1816
V-ANI-3S	ADV	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S
ἔθετο	ἐκεῖ	τὸν	ἄνθρωπον,	ὃν	ἔπλασεν.	**2:9**	καὶ	ἐξανέτειλεν
etheto	ekei	ton	anthropon,	hon	eplasen.		kai	eksaneteilen
umieścił	tam	—	człowieka,	którego	wyrzeźbił.		I	wyrosło [od]

G3588	–	G2089	G1537	G3588	G1065	G3956	G3586	G5611	G1519
T-NSM	N-NSM	ADV	PREP	T-GSF	N-GSF	A-ASN	N-ASN	A-ASN	PREP
ὁ	יהוה	ἔτι	ἐκ	τῆς	γῆς	πᾶν	ξύλον	ὡραῖον	εἰς
ho	JHWH	eti	ek	tes	ges	pan	ksylon	horaion	eis
—	JAHWE	jeszcze	z	—	ziemi	wszelkie	drzewo	piękne	do

G3706	G2532	G2570	G1519	G1035	G2532	G3588	G3586	G3588	G2222	G1722
N-ASF	CONJ	A-ASM	PREP	N-ASF	CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	PREP
ὅρασιν	καὶ	καλὸν	εἰς	βρῶσιν	καὶ	τὸ	ξύλον	τῆς	ζωῆς	ἐν
horasin	kai	kalon	eis	brosin	kai	to	ksylon	tes	zoes	en
oglądania	i	dobre	do	jedzenia	i	—	drzewo	—	życia	w

6c)) czyli mgła.
6k)) w znaczeniu "*powierzchnię*".
7b)) lub "ukształtował".
7l)) lub "dmuchnął".
7q)) lub "wiatr".
7x)) w znaczeniu "*istota*". Autorowi biblijnemu, nie było jeszcze znane chrześcijańskie pojęcie duszy.

8h)) Eden, עֵדֶן (‘eden), czyli: rozkosz (עדונים , zn. zbytek, luksus), zob. Neh 9:25. Można odnieść wrażenie, że Eden to późniejsza nazwa miejsca. Innymi słowy, nie było Edenu, w którym byłby ogród; był ogród Boży na obszarze, który potem zaczęto nazywać Edenem, zob. Ez 27:23. Podobny anachronizm występuje w przypadku Ur Chaldejskiego (Rdz 11:48); Ogród Boży przejął nazwę późniejszego Eden, Rdz 4:16; Iz 51:3; Ez 28:13; Ez 31:9, 16, 18; Ez 36:35. HALOT sugeruje ponadto, że Eden może pochodzić od sumeryjskiego i akadyjskiego *edinu*, czyli: step, równina.

G3319	G3588	G3857	G2532	G3588	G3586	G3588	G1492	G1110	G2570
A-DSM	T-DSM	N-DSM	CONJ	T-ASN	N-ASN	T-GSN	V-RAN	A-ASN	A-GSM
μέσῳ	τῷ	παραδείσῳ	καὶ	τὸ	ξύλον	τοῦ	εἰδέναι	γνωστὸν	καλοῦ
meso	to	paradeiso	kai	to	ksylon	tu	eidenai	gnoston	kalu
środku	—	ogrodu	i	—	drzewo	—	możliwości	poznania	dobra

G2532	G4190		G4215	G1161	G1607	G1537	–	G4222	G3588
CONJ	A-GSM		N-NSM	PRT	V-PMI-3S	PREP	N-PRI	V-PAN	T-ASM
καὶ	πονηροῦ.	**2:10**	ποταμὸς	δὲ	ἐκπορεύεται	ἐξ	Εδεμ	ποτίζειν	τὸν
kai	poneru.		potamos	de	ekporeuetai	eks	Edem	potidzein	ton
i	zła.		Rzeka	zaś	wychodząca	z	Edenu	nawadniała	—

G3857	G1564	G873	G1519	G5064	G746		G3686	G3588
N-ASM	ADV	V-PMI-3S	PREP	A-APF	N-APF		N-NSN	T-DSM
παράδεισον·	ἐκεῖθεν	ἀφορίζεται	εἰς	τέσσαρας	ἀρχάς.	**2:11**	ὄνομα	τῷ
paradeison;	ekeithen	aforidzetai	eis	tessaras	archas.		onoma	to
ogród.	Stamtąd	rozdzielała się	na	cztery	odnogi.		Imię	—

G1519	–	G3778	G3588	G2944	G3956	G3588	G1065	–	G1563
A-DSM	N-PRI	D-NSM	T-NSM	V-PAPNS	A-ASF	T-ASF	N-ASF	N-PRI	ADV
ἑνὶ	Φισων·	οὗτος	ὁ	κυκλῶν	πᾶσαν	τὴν	γῆν	Ευιλατ,	ἐκεῖ
heni	Fison;	hutos	ho	kyklon	pasan	ten	gen	Euilat,	ekei
[jednej]	Piszon,	ta	—	opływa	całą	—	ziemię	Chawila,	tam

G3739	G2076	G3588	G5553		G3588	G1161	G5553	G3588	G1065	G1565
R-GSM	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN		T-ASN	PRT	N-ASN	T-GSF	N-GSF	D-GSF
οὗ	ἐστιν	τὸ	χρυσίον·	**2:12**	τὸ	δὲ	χρυσίον	τῆς	γῆς	ἐκείνης
hu	estin	to	chrysion;		to	de	chrysion	tes	ges	ekeines
—	jest	—	złoto.		—	Zaś	złoto	—	ziemi	owej

G2570	G2532	G1563	G2076	G3588	G440	G2532	G3588	G3037	G3588
A-ASM	CONJ	ADV	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM
καλόν·	καὶ	ἐκεῖ	ἐστιν	ὁ	ἄνθραξ	καὶ	ὁ	λίθος	ὁ
kalon;	kai	ekei	estin	ho	anthraks	kai	ho	lithos	ho
dobre,	i	tam	jest	—	węgiel ognisty	i	—	kamień	—

–		G2532	G3686	G3588	G4215	G3588	G1208	–	G3778
N-NSM		CONJ	N-ASN	T-DSM	N-DSM	T-DSM	A-DSM	N-PRI	D-NSM
πράσινος.	**2:13**	καὶ	ὄνομα	τῷ	ποταμῷ	τῷ	δευτέρῳ	Γηων·	οὗτος
prasinos.		kai	onoma	to	potamo	to	deutero	Geon;	hutos
zielonkawy.		I	imię	—	rzeki	—	drugiej	Gichon,	ta

G3588	G2944	G3956	G3588	G1065	G128			G2532	G3588	G4215
T-NSM	V-PAPNS	A-ASF	T-ASF	N-ASF	N-GSF			CONJ	T-NSM	N-NSM
ὁ	κυκλῶν	πᾶσαν	τὴν	γῆν	Αἰθιοπίας.		**2:14**	καὶ	ὁ	ποταμὸς
ho	kyklon	pasan	ten	gen	Aithiopias.	13n)		kai	ho	potamos
—	opływająca	całą	—	ziemię	Etiopską.			I	—	rzeka

G3588	G5154	–	G3778	G3588	G4198	G2713	–	G3588
T-NSM	A-NSM	N-PRI	D-NSM	T-NSM	V-PMPNS	PREP	N-GPM	T-NSM
ὁ	τρίτος	Τίγρις·	οὗτος	ὁ	πορευόμενος	κατέναντι	Ἀσσυρίων.	ὁ
ho	tritos	Tigris;	hutos	ho	poreuomenos	katenanti	Assyrion.	ho
—	trzecia	Tygrys,	ta	—	przepływa	naprzeciw	Asyrii.	—

G1161	G4215	G3588	G5067	G3778	G2166		G2532	G2983	–
PRT	N-NSM	T-NSM	A-NSM	D-NSM	N-NSM		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM
δὲ	ποταμὸς	ὁ	τέταρτος,	οὗτος	Εὐφράτης.	**2:15**	Καὶ	ἔλαβεν	יהוה
de	potamos	ho	tetartos,	hutos	Eufrates.		Kai	elaben	JHWH
Zaś	rzeka	—	czwarta	to	Eufrat.		I	wziął	JAHWE

G3588	G2316	G3588	G444	G3739	G4111	G2532	G5087	G846	G1722
T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3S	CONJ	V-ANI-3S	D-ASM	PREP
ὁ	θεὸς	τὸν	ἄνθρωπον,	ὃν	ἔπλασεν,	καὶ	ἔθετο	αὐτὸν	ἐν
ho	theos	ton	anthropon,	hon	eplasen,	kai	etheto	auton	en
—	Bóg	—	człowieka,	którego	wyrzeźbił,	i	umieścił	go	w

G3588	G3857	G2038	G846	G2532	G5442		G2532	G1781
T-DSM	N-DSM	V-PMN	D-ASM	CONJ	V-PAN		CONJ	V-ANI-3S
τῷ	παραδείσῳ	ἐργάζεσθαι	αὐτὸν	καὶ	φυλάσσειν.	**2:16**	καὶ	ἐνετείλατο
to	paradeiso	ergadzesthai	auton	kai	fylassein.		kai	eneteilato
—	ogrodzie,	do pracy [w]	nim	i	strzeżenia.		I	dał rozkaz

13n)) w innych tłumaczeniach "*kraj Kusz*".

–	G3588	G2316	G3588	G76	G3004	G575	G3956	G3586	G3588
N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-PRI	V-PAPNS	PREP	A-GSN	N-GSN	T-GSN
יהוה	ὁ	θεὸς	τῷ	Αδαμ	λέγων	Ἀπὸ	παντὸς	ξύλου	τοῦ
JHWH	ho	theos	to	Adam	legon	Apo	pantos	ksylu	tu
JAHWE	—	Bóg	—	Adamowi	mówiąc:	Z	wszelkiego	drzewa	—

G1722	G3588	G3857	G1035	G2068		G575	G1161	G3588
PREP	T-DSM	N-DSM	N-DSF	V-FMI-2S		PREP	PRT	T-GSN
ἐν	τῷ	παραδείσῳ	βρώσει	φάγῃ,	**2:17**	ἀπὸ	δὲ	τοῦ
en	to	paradeiso	brosei	fage,		apo	de	tu
w	—	ogrodzie	jedzenie	będziesz spożywać,		z	zaś	—

G3586	G3588	G1097	G2570	G2532	G4190	G3364	G2068	G575	G846
N-GSN	T-GSN	V-PAN	A-ASN	CONJ	A-ASN	ADV	V-FMI-2P	PREP	D-GSM
ξύλου	τοῦ	γινώσκειν	καλὸν	καὶ	πονηρόν,	οὐ	φάγεσθε	ἀπ᾽	αὐτοῦ·
ksylu	tu	ginoskein	kalon	kai	poneron,	u	fagesthe	ap᾽	autu;
drzewa	—	poznania	dobra	i	zła,	nie	będziecie jedli	z	niego.

G3739	G1161	G302	G2250	G2068	G575	G846	G2288	G599	
R-DSF	PRT	PRT	N-DSF	V-AAS-2P	PREP	D-GSM	N-DSM	V-FMI-2P	
ἧ	δ᾽	ἂν	ἡμέρᾳ	φάγητε	ἀπ᾽	αὐτοῦ,	θανάτῳ	ἀποθανεῖσθε.	**2:18**
he	d᾽	an	hemera	fagete	ap᾽	autu,	thanato	apothaneisthe.	
—	Bowiem	w	dniu	zjedzenia	z	niego	śmiercią	umrzecie.	

G2532	G3004	–	G3588	G2316	G3364	G2570	G1510	G3588	G444
CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	ADV	A-ASN	V-PAN	T-ASM	N-ASM
Καὶ	εἶπεν	יהוה	ὁ	θεός	Οὐ	καλὸν	εἶναι	τὸν	ἄνθρωπον
Kai	eipen	JHWH	ho	theos	U	kalon	einai	ton	anthropon
I	powiedział	JAHWE	—	Bóg:	Nie	dobrze	jest	—	człowiekowi

G3440	G4160	G846	G998	G2596	G846		G2532	G4111	G3588
ADV	V-AAS-1P	D-DSM	N-ASM	PREP	D-ASM		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM
μόνον·	ποιήσωμεν	αὐτῷ	βοηθὸν	κατ᾽	αὐτόν.	**2:19**	καὶ	ἔπλασεν	ὁ
monon;	poiesomen	auto	boethon	kat᾽	auton.		kai	eplasen	ho
samemu,	uczynię	mu	pomoc	podobną	jemu.		I	wyrzeźbił	—

–	G2089	G1537	G3588	G1065	G3956	G3588	G2342	G3588	G68
N-NSM	ADV	PREP	T-GSF	N-GSF	A-APN	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM
יהוה	ἔτι	ἐκ	τῆς	γῆς	πάντα	τὰ	θηρία	τοῦ	ἀγροῦ
JHWH	eti	ek	tes	ges	panta	ta	theria	tu	agru
JAHWE	jeszcze	z	—	ziemi	wszelkie	—	dzikie zwierzę	—	pola

G2532	G3956	G3588	G4071	G3588	G3772	G2532	G71	G846	G4314
CONJ	A-APN	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	D-APN	PREP
καὶ	πάντα	τὰ	πετεινὰ	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	ἤγαγεν	αὐτὰ	πρὸς
kai	panta	ta	peteina	tu	uranu	kai	egagen	auta	pros
i	wszelkie	—	skrzydlate	—	nieba	i	przyprowadził	je	do

G3588	G76	G3708	G5100	G2564	G846	G2532	G3956	G3739	G1437
T-ASM	N-PRI	V-AAN	I-ASN	V-FAI-3S	D-APN	CONJ	A-NSN	R-ASN	CONJ
τὸν	Αδαμ	ἰδεῖν,	τί	καλέσει	αὐτά,	καὶ	πᾶν,	ὃ	ἐὰν
ton	Adam	idein,	ti	kalesei	auta,	kai	pan,	ho	ean
—	Adama	zobaczyłby,	jak	nazwie	je.	I	wszystkie	—	które

G2564	G846	G76	G5590	G2198	G3778	G3686	G846		G2532
V-AAI-3S	D-ASN	N-PRI	N-ASF	V-PAPAS	D-ASN	N-ASN	D-GSM		CONJ
ἐκάλεσεν	αὐτὸ	Αδαμ	ψυχὴν	ζῶσαν,	τοῦτο	ὄνομα	αὐτοῦ.	**2:20**	Καὶ
ekalesen	auto	Adam	psychen	zosan,	tuto	onoma	autu.		Kai
dał nazwę	im	Adam,	dusza	żyjąca,	takie	imię	jej.		I

G2564	G76	G3686	G3956	G3588	G2934	G2532	G3956	G3588
V-AAI-3S	N-PRI	N-APN	A-DPN	T-DPN	N-DPN	CONJ	A-DPN	T-DPN
ἐκάλεσεν	Αδαμ	ὀνόματα	πᾶσιν	τοῖς	κτήνεσιν	καὶ	πᾶσι	τοῖς
ekalesen	Adam	onomata	pasin	tois	ktenesin	kai	pasi	tois
nadał	Adam	imiona	wszelkiemu	—	bydłu	i	wszelkim	—

G4071	G3588	G3772	G2532	G3956	G3588	G2342	G3588
N-DPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	A-DPN	T-DPN	N-DPN	T-GSM
πετεινοῖς	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	πᾶσι	τοῖς	θηρίοις	τοῦ
peteinois	tu	uranu	kai	pasi	tois	theriois	tu
skrzydlatym	—	nieba	i	wszystkim	—	dzikim zwierzętom	—

G68	G3588	G1161	G76		G3364	G2147	G998		G3664	G846
N-GSM	T-DSM	PRT	N-PRI		ADV	V-API-3S	N-NSM		A-NSM	D-DSM
ἀγροῦ,	τῷ	δὲ	Αδαμ		οὐχ	εὑρέθη	βοηθὸς		ὅμοιος	αὐτῷ.
agru,	to	de	Adam	20v)	uch	heurethe	boethos	20y)	homoios	auto.
pola,	–	zaś	Adamowi		nie	znalazła się	pomoc		podobna	jemu.

Kobieta - mężatka Adama

	G2532	G1911	G3588	–	G1611		G1909	G3588	G76	G2532
	CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	N-ASF		PREP	T-ASM	N-PRI	CONJ
2:21	καὶ	ἐπέβαλεν	ὁ	יהוה	ἔκστασιν		ἐπὶ	τὸν	Αδαμ,	καὶ
	kai	epebalen	ho	JHWH	ekstasin	21e)	epi	ton	Adam,	kai
	I	zesłał	—	JAHWE	oszołomienie		na	—	Adama,	i

G879	G2532	G2983	G1520	G3588	G4125	G846	G2532	G378
V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	A-ASF	T-GPF	N-GPF	D-GSM	CONJ	V-AAI-3S
ὕπνωσεν·	καὶ	ἔλαβεν	μίαν	τῶν	πλευρῶν	αὐτοῦ	καὶ	ἀνεπλήρωσεν
hypnosen;	kai	elaben	mian	ton	pleuron	autu	kai	aneplerosen
zapadł w sen.	I	wziął	jedno	—	z boku	jego	i	wypełnił

G4561	G473	G846		G2532	G3618	–	G3588	G2316	G3588
N-ASF	PREP	D-GSF		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-ASF
σάρκα	ἀντ᾽	αὐτῆς.	**2:22**	καὶ	ᾠκοδόμησεν	יהוה	ὁ	θεὸς	τὴν
sarka	ant᾽	autes.		kai	okodomesen	JHWH	ho	theos	ten
ciałem	zamiast	jego.		I	zbudował	JAHWE	—	Bóg	—

G4125	G3739	G2983	G575	G3588	G76	G1519	G1135	G2532	G71
N-ASF	R-ASF	V-AAI-3S	PREP	T-GSM	N-PRI	PREP	N-ASF	CONJ	V-AAI-3S
πλευράν,	ἣν	ἔλαβεν	ἀπὸ	τοῦ	Αδαμ,	εἰς	γυναῖκα	καὶ	ἤγαγεν
pleuran,	hen	elaben	apo	tu	Adam,	eis	gynaika	kai	egagen
z boku,	co	wziął	z	—	Adama,	—	kobietę	i	przyprowadził

G846	G4314	G3588	G76		G2532	G2036	G76	G3778	G3568	G3747
D-ASF	PREP	T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	D-NSN	ADV	N-NSN
αὐτὴν	πρὸς	τὸν	Αδαμ.	**2:23**	καὶ	εἶπεν	Αδαμ	Τοῦτο	νῦν	ὀστοῦν
auten	pros	ton	Adam.		kai	eipen	Adam	Tuto	nyn	ostun
ją	do	—	Adama.		I	powiedział	Adam:	Ta	teraz	kość

G1537	G3588	G3747	G3450	G2532	G4561	G1537	G3588	G4561	G3450	G3778
PREP	T-GPN	N-GPN	P-GS	CONJ	N-NSF	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GS	D-NSF
ἐκ	τῶν	ὀστέων	μου	καὶ	σὰρξ	ἐκ	τῆς	σαρκός	μου·	αὕτη
ek	ton	osteon	mu	kai	sarks	ek	tes	sarkos	mu;	haute
z	—	kości	mej	i	ciałem	z	—	ciała	mego.	Tę

G2564	G1135		G3754	G1537	G3588	G435	G846	G2983	G3778	
V-FPI-3S	N-NSF		CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	D-GSF	V-API-3S	D-NSF	
κληθήσεται	γυνή,		ὅτι	ἐκ	τοῦ	ἀνδρὸς	αὐτῆς	ἐλήμφθη	αὕτη.	**2:24**
klethesetai	gyne,	23s)	hoti	ek	tu	andros	autes	elemfthe	haute.	
nazwał	kobietą,		że	z	—	męża	jej	wzięto	ją.	

G1752		G3778	G2641	G444	G3588	G3962	G846	G2532	G3588	G3384
PREP		D-GSN	V-FAI-3S	N-NSM	T-ASM	N-ASM	D-GSM	CONJ	T-ASF	N-ASF
ἕνεκεν		τούτου	καταλείψει	ἄνθρωπος	τὸν	πατέρα	αὐτοῦ	καὶ	τὴν	μητέρα
heneken	24a)	tutu	kataleipsei	anthropos	ton	patera	autu	kai	ten	metera
Z powodu		tego	opuści	człowiek	—	ojca	jego	i	—	matkę

20v)) lub za tekstem hebrajskim można oddać w formie "*człowiekowi*".

20y)) Nie chodzi o pospolite rozumienie "*pomocy*", a raczej kogoś, bez którego człowiek nie może być stworzeniem społecznym, posiadającym relację z drugim człowiekiem. Pomoc rozumiana jako odpowiednik, dopełnienie.

21e)) dosłownie "ekstazę", "odrętwienie".

23s)) mąż – mężatka, אִישׁ – אִשָּׁה (לְזֹאת יִקָּרֵא)

(1) (אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה־זֹּאת) w języku polskim oddawałaby to gra słów w rodzaju: człowiek – „*człowieczka*" lub starsze: mąż – mężyna;

(2) kontekst wskazuje jednak na to, że to hbr. wyrażenie znaczy mąż – żona, bo też kobieta i mężczyzna zostali stworzeni do życia ze sobą, a zatem mąż – mężatka jest w tym kontekście uzasadnione, w hbr. kobieta ozn. również żonę, dlatego tekst grecki stosuje tu wyrażenie γυνή.

24a)) Wskazanie na puentę całej opowieści o Adamie i jego kobiecie - czyli małżeństwo jako samodzielna jednostka społeczeństwa, gdzie mąż i żona stanowią jedność. Wyraźne wskazanie na monogamiczny pierwowzór i trwałość tego związku.

G846	G2532	G4347		G4314	G3588	G1135	G846	G2532	G1510		
D-GSM	CONJ	V-FPI-3S		PREP	T-ASF	N-ASF	D-GSM	CONJ	V-FMI-3P		
αὐτοῦ	καὶ	προσκολληθήσεται		πρὸς	τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ,	καὶ	ἔσονται		
autu	kai	proskollethesetai	24m)	pros	ten	gynaika	autu,	kai	esontai		
jego	i	sklei się		z	—	kobietą	jego,	i	będą		

G3588	G1417	G1519	G4561	G1520		G2532	G1510	G3588	G1417	G1131	
T-NPM	N-NUI	PREP	N-ASF	A-ASF		CONJ	V-IAI-3P	T-NPM	N-NUI	A-NPM	
οἱ	δύο	εἰς	σάρκα	μίαν.	**2:25**	καὶ	ἦσαν	οἱ	δύο	γυμνοί,	
hoi	duo	eis	sarka	mian.	24x)	kai	esan	hoi	duo	gymnoi,	
ci	dwaj	w	ciele	jednym.		I	byli	—	dwaj	nadzy,	

	G3739	G5037	G76	G2532	G3588	G1135	G846	G2532	G3364	G153	
	R-NSN	PRT	N-PRI	CONJ	T-NSF	N-NSF	D-GSM	CONJ	ADV	V-IMI-3P	
25e)	ὅ	τε	Αδαμ	καὶ	ἡ	γυνὴ	αὐτοῦ,	καὶ	οὐκ	ᾐσχύνοντο.	25o)
	ho	te	Adam	kai	he	gyne	autu,	kai	uk	eschynonto.	
	—	—	Adam	i	—	kobieta	jego,	i	nie	wstydzili się.	

Rozdział 3

UPADEK: DRAMAT WIARY

Anatomia pokusy

	G3588	G1161	G3789	G1510	G5429	G3956	G3588
	T-NSM	PRT	N-NSM	V-IAI-3S	A-NSMS	A-GPN	T-GPN
3:1	Ὁ	δὲ	ὄφις	ἦν	φρονιμώτατος	πάντων	τῶν
	Ho	de	ofis	en	fronimotatos	panton	ton
	—	Zaś	wąż	był	sprytniejszy	[od] każdego	—

G2342	G3588	G1909	G3588	G1065	G3739	G4160	–	G3588
N-GPN	T-GPN	PREP	T-GSF	N-GSF	R-GPN	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM
θηρίων	τῶν	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	ὧν	ἐποίησεν	יהוה	ὁ
therion	ton	epi	tes	ges,	hon	epoiesen	JHWH	ho
dzikiego zwierzęcia	—	na	—	ziemi,	które	uczynił	JAHWE	—

G2316	G2532	G2036	G3588	G3789	G3588	G1135	G5100	G3754	G2036
N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSF	N-DSF	I-ASN	CONJ	V-AAI-3S
θεός·	καὶ	εἶπεν	ὁ	ὄφις	τῇ	γυναικί	Τί	ὅτι	εἶπεν
theos;	kai	eipen	ho	ofis	te	gynaiki	Ti	hoti	eipen
Bóg.	I	powiedział	—	wąż	—	kobiecie:	Czemu	[to]	powiedział

G3588	G2316	G3364	G3165	G2068	G575	G3956	G3586	G3588	G1722
T-NSM	N-NSM	ADV	ADV	V-AAS-2P	PREP	A-GSN	N-GSN	T-GSN	PREP
ὁ	θεός	Οὐ	μὴ	φάγητε	ἀπὸ	παντὸς	ξύλου	τοῦ	ἐν
ho	theos	U	me	fagete	apo	pantos	ksylu	tu	en
—	Bóg:	Nie	wy	jedlibyście	z	każdego	drzewa	—	w

G3588	G3857		G2532	G2036	G3588	G1135	G3588	G3789	G575
T-DSM	N-DSM		CONJ	V-AAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-DSM	N-DSM	PREP
τῷ	παραδείσῳ;	**3:2**	καὶ	εἶπεν	ἡ	γυνὴ	τῷ	ὄφει	Ἀπὸ
to	paradeiso;		kai	eipen	he	gyne	to	ofei	Apo
—	ogrodzie?		I	odpowiedziała	—	kobieta	—	wężowi:	Z

G2590	G3586	G3588	G3857	G2068		G575	G1161	G2590	G3588
N-GSM	N-GSN	T-GSM	N-GSM	V-FMI-1P		PREP	PRT	N-GSM	T-GSN
καρποῦ	ξύλου	τοῦ	παραδείσου	φαγόμεθα,	**3:3**	ἀπὸ	δὲ	καρποῦ	τοῦ
karpu	ksylu	tu	paradeisu	fagometha,		apo	de	karpu	tu
owocu	drzewa	—	ogrodu	jeść będziemy,		z	zaś	owocu	—

G3586	G3739	G2076	G1722	G3319	G3588	G3857	G2036	G3588
N-GSN	R-NSN	V-PAI-3S	PREP	A-DSM	T-GSM	N-GSM	V-AAI-3S	T-NSM
ξύλου,	ὅ	ἐστιν	ἐν	μέσῳ	τοῦ	παραδείσου,	εἶπεν	ὁ
ksylu,	ho	estin	en	meso	tu	paradeisu,	eipen	ho
drzewa,	co	jest	w	środku	—	ogrodu,	powiedział	—

24m)) lub "*przylgnie*".

24x)) Wskazanie na akt seksualny oraz głębszą, duchową więź łączącą małżonków.

25e)) nadzy, עֲרוּמִּים (‘arummim): gra słów między nagością ludzi a przebiegłością węża, עָרוּם (‘arum).

25o)) siebie nawzajem.

G2316	G3364	G2068	G575	G846	G3761	G3165	G680	G846
N-NSM	ADV	V-FMI-2P	PREP	D-GSM	CONJ	ADV	V-AMS-2P	D-GSM
θεός	Οὐ	φάγεσθε	ἀπ᾽	αὐτοῦ	οὐδὲ	μὴ	ἅψησθε	αὐτοῦ,
theos	U	fagesthe	ap᾽	autu	ude	me	hapsesthe	autu,
Bóg:	Nie	będziecie jeść	z	niego,	ani	wy	dotykalibyście	jego,

G2443	G3165	G599		G2532	G2036	G3588	G3789	G3588	G1135
CONJ	ADV	V-AAS-2P		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSF	N-DSF
ἵνα	μὴ	ἀποθάνητε.	**3:4**	καὶ	εἶπεν	ὁ	ὄφις	τῇ	γυναικί
hina	me	apothanete.		kai	eipen	ho	ofis	te	gynaiki
abyście	nie	umarlibyście.		I	odpowiedział	—	wąż	—	kobiecie:

G3364	G2288	G599		G1491		G1063	G3588	G2316	G3754	G1722
ADV	N-DSM	V-FMI-2P		V-YAI-3S		PRT	T-NSM	N-NSM	CONJ	PREP
Οὐ	θανάτῳ	ἀποθανεῖσθε·	**3:5**	ᾔδει		γὰρ	ὁ	θεὸς	ὅτι	ἐν
U	thanato	apothaneisthe;		edei	5a)	gar	ho	theos	hoti	en
Nie	śmiercią	umrzecie.		Dobrze wie		bowiem	—	Bóg,	że	w

G3739	G302	G2250	G2068		G575	G846	G1272	G5216	G3588
R-DSF	PRT	N-DSF	V-AAS-2P		PREP	D-GSM	V-FPI-3P	P-GP	T-NPM
ᾗ	ἂν	ἡμέρᾳ	φάγητε		ἀπ᾽	αὐτοῦ,	διανοιχθήσονται	ὑμῶν	οἱ
he	an	hemera	fagete		ap᾽	autu,	dianoichthesontai	hymon	hoi
tym	—	dniu	[kiedy] zjedlibyście		z	jego,	otworzą się	wam	—

G3788	G2532	G1510	G3739	G2316	G1097	G2570	G2532	G4190	
N-NPM	CONJ	V-FMI-2P	CONJ	N-NPM	V-PAPNP	A-ASN	CONJ	A-ASN	
ὀφθαλμοί,	καὶ	ἔσεσθε	ὡς	θεοὶ	γινώσκοντες	καλὸν	καὶ	πονηρόν.	**3:6**
ofthalmoi,	kai	esesthe	hos	theoi	ginoskontes	kalon	kai	poneron.	
oczy,	i	będziecie	jak	Bóg	znając	dobro	i	zło.	

G2532	G3708	G3588	G1135	G3754	G2570	G3588	G3586	G1519	G1035
CONJ	V-AAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	A-NSN	T-NSN	N-NSN	PREP	N-ASF
καὶ	εἶδεν	ἡ	γυνὴ	ὅτι	καλὸν	τὸ	ξύλον	εἰς	βρῶσιν
kai	eiden	he	gyne	hoti	kalon	to	ksylon	eis	brosin
I	zobaczyła	—	kobieta,	że	dobre	—	drzewo	do	jedzenia,

G2532	G3754	G701	G3588	G3788	G3708	G2532	G5611	G2076	G3588
CONJ	CONJ	A-NSN	T-DPM	N-DPM	V-AAN	CONJ	A-NSN	V-PAI-3S	T-GSN
καὶ	ὅτι	ἀρεστὸν	τοῖς	ὀφθαλμοῖς	ἰδεῖν	καὶ	ὡραῖόν	ἐστιν	τοῦ
kai	hoti	areston	tois	ofthalmois	idein	kai	horaion	estin	tu
i	że	przyjemny	dla	oczu	patrząc	i	piękno	jest	—

G2657	G2532	G2983	G3588	G2590	G846	G2068	G2532	G1325
V-AAN	CONJ	V-AAPNS	T-GSM	N-GSM	D-GSN	V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S
κατανοῆσαι,	καὶ	λαβοῦσα	τοῦ	καρποῦ	αὐτοῦ	ἔφαγεν·	καὶ	ἔδωκεν
katanoesai,	kai	labusa	tu	karpu	autu	efagen;	kai	edoken
zauważalne	i	spróbowawszy	—	owocu	jego	zjadła.	I	dała

G2532	G3588	G435	G846	G3326	G846	G2532	G2068		G2532
CONJ	T-DSM	N-DSM	D-GSF	PREP	D-GSF	CONJ	V-AAI-3P		CONJ
καὶ	τῷ	ἀνδρὶ	αὐτῆς	μετ᾽	αὐτῆς,	καὶ	ἔφαγον.	**3:7**	καὶ
kai	to	andri	autes	met᾽	autes,	kai	efagon.		kai
i	—	mężowi	jej	z	nią,	i	zjedli.		I

G1272	G3588	G3788	G3588	G1417	G2532	G1097	G3754	G1131
V-API-3P	T-NPM	N-NPM	T-GPM	N-NUI	CONJ	V-AAI-3P	CONJ	A-NPM
διηνοίχθησαν	οἱ	ὀφθαλμοὶ	τῶν	δύο,	καὶ	ἔγνωσαν	ὅτι	γυμνοὶ
dienoichthesan	hoi	ofthalmoi	ton	duo,	kai	egnosan	hoti	gymnoi
otworzyły się	—	oczy	—	dwojga,	i	zobaczyli,	że	nadzy

G1510	G2532	G1976	G5444	G4808	G2532	G4160	G1438	G1241	
V-IAI-3P	CONJ	V-AAI-3P	N-APN	N-GSF	CONJ	V-AAI-3P	D-DPM	N-APN	
ἦσαν,	καὶ	ἔρραψαν	φύλλα	συκῆς	καὶ	ἐποίησαν	ἑαυτοῖς	περιζώματα.	**3:8**
esan,	kai	errapsan	fylla	sykes	kai	epoiesan	heautois	peridzomata.	
są,	i	pospinali	liście	figowe	i	zrobili	sobie	przepaski.	

G2532	G191	G3588	G5456	–	G3588	G2316	G4043	G1722
CONJ	V-AAI-3P	T-ASF	N-ASF	N-GSM	T-GSM	N-GSM	V-PAPGS	PREP
Καὶ	ἤκουσαν	τὴν	φωνὴν	יהוה	τοῦ	θεοῦ	περιπατοῦντος	ἐν
Kai	ekusan	ten	fonen	JHWH	tu	theu	peripatuntos	en
I	usłyszawszy	—	odgłos	JAHWE	—	Boga	przechodzącego	w

5a)) Dosłownie "widok", "forma".

G3588	G3857	G3588	G1168	G2532	G2928	G3739	G5037	G76
T-DSM	N-DSM	T-ASN	A-ASN	CONJ	V-AAI-3P	R-NSN	PRT	N-PRI
τῷ	παραδείσῳ	τὸ	δειλινόν,	καὶ	ἐκρύβησαν	ὅ	τε	Αδαμ
to	paradeiso	to	deilinon,	kai	ekrybesan	ho	te	Adam
—	ogrodzie	—	przestraszyli się,	i	ukryli się	—	—	Adam

G2532	G3588	G1135	G846	G575	G4383	–	G3588	G2316	G1722
CONJ	T-NSF	N-NSF	D-GSM	PREP	N-GSN	N-GSM	T-GSM	N-GSM	PREP
καὶ	ἡ	γυνὴ	αὐτοῦ	ἀπὸ	προσώπου	יהוה	τοῦ	θεοῦ	ἐν
kai	he	gyne	autu	apo	prosopu	JHWH	tu	theu	en
i	—	kobieta	jego	przed	obliczem	JAHWE	—	Boga	w

G3319	G3588	G3586	G3588	G3857
A-DSM	T-GSN	N-GSN	T-GSM	N-GSM
μέσῳ	τοῦ	ξύλου	τοῦ	παραδείσου.
meso	tu	ksylu	tu	paradeisu.
pośród	—	drzewa	—	ogrodu.

Rozprawa sądowa

	G2532	G2564	–	G3588	G2316	G3588	G76	G2532	G2036
	CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S
3:9	καὶ	ἐκάλεσεν	יהוה	ὁ	θεὸς	τὸν	Αδαμ	καὶ	εἶπεν
	kai	ekalesen	JHWH	ho	theos	ton	Adam	kai	eipen
	I	zawołał	JAHWE	—	Bóg	do	Adama	i	powiedział

G846	G76	G4225	G1510		G2532	G2036	G846	G3588	G5456
D-DSM	N-PRI	ADV	V-PAI-2S		CONJ	V-AAI-3S	D-DSM	T-ASF	N-ASF
αὐτῷ	Αδαμ,	ποῦ	εἶ;	**3:10**	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Τὴν	φωνήν
auto	Adam,	pu	ei;		kai	eipen	auto	Ten	fonen
mu:	Adamie,	gdzie	jesteś?		I	odpowiedział	Mu:	—	Odgłos

G4771	G191	G4043	G1722	G3588	G3857	G2532	G5399
P-GS	V-AAI-1S	V-PAPGS	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	V-API-1S
σου	ἤκουσα	περιπατοῦντος	ἐν	τῷ	παραδείσῳ	καὶ	ἐφοβήθην,
su	ekusa	peripatuntos	en	to	paradeiso	kai	efobethen,
Twój	usłyszałem	przechodzenia	w	—	ogrodzie	i	przestraszyłem się,

G3754	G1131	G1510	G2532	G2928		G2532	G2036	G846	G5100
CONJ	A-NSM	V-PAI-1S	CONJ	V-API-1S		CONJ	V-AAI-3S	D-DSM	I-NSM
ὅτι	γυμνός	εἰμι,	καὶ	ἐκρύβην.	**3:11**	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Τίς
hoti	gymnos	eimi,	kai	ekryben.		kai	eipen	auto	Tis
bo	nagi	jestem	i	ukryłem się.		I	powiedział	jemu:	Kto

G312	G4771	G3754	G1131	G1510	G3361	G575	G3588	G3586	G3739
V-AAI-3S	P-DS	CONJ	A-NSM	V-PAI-2S	ADV	PREP	T-GSN	N-GSN	R-GSN
ἀνήγγειλέν	σοι	ὅτι	γυμνὸς	εἶ;	μὴ	ἀπὸ	τοῦ	ξύλου,	οὗ
anengeilen	soi	hoti	gymnos	ei;	me	apo	tu	ksylu,	hu
oznajmił	ci,	że	nagi	jesteś?	Czy	z	—	drzewa	co

G1781	G4771	G3778	G3441	G3361	G2068	G575	G846	G2068	
V-AMI-1S	P-DS	D-GSM	A-GSM	ADV	V-AAN	PREP	D-GSN	V-AAI-2S	
ἐνετειλάμην	σοι	τούτου	μόνου	μὴ	φαγεῖν	ἀπ᾽	αὐτοῦ,	ἔφαγες;	**3:12**
eneteilamen	soi	tutu	monu	me	fagein	ap᾽	autu,	efages;	
rozkazałem	ci	tego	jednego	nie	jadłbyś	z	niego	zjadłeś?	

G2532	G2036	G3588	G76	G3588	G1135	G3739	G1325	G3326
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-PRI	T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-AAI-2S	PREP
καὶ	εἶπεν	ὁ	Αδαμ	Ἡ	γυνή,	ἣν	ἔδωκας	μετ᾽
kai	eipen	ho	Adam	He	gyne,	hen	edokas	met᾽
I	odpowiedział	—	Adam:	—	Kobieta,	którą	dałeś [aby była]	ze

G1473	G3778	G3427	G1325	G575	G3588	G3586	G2532	G2068		G2532
P-GS	D-NSF	P-DS	V-AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-AAI-3P		CONJ
ἐμοῦ,	αὕτη	μοι	ἔδωκεν	ἀπὸ	τοῦ	ξύλου,	καὶ	ἔφαγον.	**3:13**	καὶ
emu,	haute	moi	edoken	apo	tu	ksylu,	kai	efagon.		kai
mną,	ona	mi	dała	z	—	drzewa,	i	jedliśmy.		I

G2036	–	G3588	G2316	G3588	G1135	G5100	G3778	G4160
V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-DSF	N-DSF	I-ASN	D-ASN	V-AAI-2S
εἶπεν	יהוה	ὁ	θεὸς	τῇ	γυναικί	Τί	τοῦτο	ἐποίησας;
eipen	JHWH	ho	theos	te	gynaiki	Ti	tuto	epoiesas;
powiedział	JAHWE	—	Bóg	—	kobiecie:	Czemuż	to	uczyniłaś?

G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSF	G1135 N-NSF	G3588 T-NSM	G3789 N-NSM	G538 V-AAI-3S	G1473 P-AS	G2532 CONJ
καὶ	εἶπεν	ἡ	γυνή	Ὁ	ὄφις	ἠπάτησέν	με,	καὶ
kai	eipen	he	gyne	Ho	ofis	epatesen	me,	kai
I	odpowiedziała	—	kobieta:	—	wąż	oszukał	mnie,	i

G2068 V-AAI-3P		G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	– N-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-DSM	G3789 N-DSM	G3754 CONJ
ἔφαγον.	**3:14**	καὶ	εἶπεν	יהוה	ὁ	θεὸς	τῷ	ὄφει	Ὅτι
efagon.		kai	eipen	JHWH	ho	theos	to	ofei	Hoti
zjedliśmy.		I	powiedział	JAHWE	—	Bóg	—	wężowi:	Ponieważ

G4160 V-AAI-2S	G3778 D-ASN	G1944 A-NSM	G4771 P-NS	G575 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2934 N-GPN	G2532 CONJ
ἐποίησας	τοῦτο,	ἐπικατάρατος	σὺ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	κτηνῶν	καὶ
epoiesas	tuto,	epikataratos	sy	apo	panton	ton	ktenon	kai
uczyniłeś	to,	przeklęty	ty [jesteś]	pośród	wszelkiego	—	bydła	i

G575 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2342 N-GPN	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G1909 PREP	G3588 T-DSN	G4738 N-DSN	G4771 P-GS
ἀπὸ	πάντων	τῶν	θηρίων	τῆς	γῆς·	ἐπὶ	τῷ	στήθει	σου
apo	panton	ton	therion	tes	ges;	epi	to	stethei	su
pośród	wszystkich	—	dzikich zwierząt	—	ziemi.	Na	—	piersi	twej

G2532 CONJ	G3588 T-DSF	G2836 N-DSF	G4198 V-FMI-2S	G2532 CONJ	G1065 N-ASF	G2068 V-FMI-2S	G3956 A-APF
καὶ	τῇ	κοιλίᾳ	πορεύσῃ	καὶ	γῆν	φάγῃ	πάσας
kai	te	koilia	poreuse	kai	gen	fage	pasas
i	—	brzuchu	chodzić będziesz	i	ziemię	jeść będziesz	przez wszystkie

G3588 T-APF	G2250 N-APF	G3588 T-GSF	G2222 N-GSF	G4771 P-GS		G2532 CONJ	G2190 N-ASF	G5087 V-FAI-1S	G303 PREP
τὰς	ἡμέρας	τῆς	ζωῆς	σου.	**3:15**	καὶ	ἔχθραν	θήσω	ἀνὰ
tas	hemeras	tes	zoes	su.		kai	echthran	theso	ana
—	dni	—	życia	twego.		I	nienawiść	ustanawiam	pomiędzy

G3319 A-ASN	G4771 P-GS	G2532 CONJ	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSF	G1135 N-GSF	G2532 CONJ	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSN
μέσον	σου	καὶ	ἀνὰ	μέσον	τῆς	γυναικὸς	καὶ	ἀνὰ	μέσον	τοῦ
meson	su	kai	ana	meson	tes	gynaikos	kai	ana	meson	tu
—	tobą	a	—	—	—	kobietą	i	pomiędzy	—	—

G4690 N-GSN	G4771 P-GS	G2532 CONJ	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3588 T-GSN	G4690 N-GSN	G846 D-GSF	G846 D-NSM	G4771 P-GS
σπέρματός	σου	καὶ	ἀνὰ	μέσον	τοῦ	σπέρματος	αὐτῆς·	αὐτός	σου
spermatos	su	kai	ana	meson	tu	spermatos	autes;	autos	su
nasieniem	twym	a	—	—	—	nasieniem	jej.	Ono	[na] twą

G5083 V-FAI-3S	G2776 N-ASF	G2532 CONJ	G4771 P-NS	G5083 V-FAI-3S	G846 D-GSM	G4418 N-ASF		G2532 CONJ
τηρήσει	κεφαλήν,	καὶ	σὺ	τηρήσεις	αὐτοῦ	πτέρναν.	**3:16**	καὶ
teresei	kefalen,	kai	sy	tereseis	autu	pternan.		kai
czyhać będzie	głowę,	a	ty	czyhać będziesz	[na] jego	piętę.		I

G3588 T-DSF	G1135 N-DSF	G2036 V-AAI-3S	G4129 V-PAPNS	G4129 V-FAI-1S	G3588 T-APF	G3077 N-APF	G4771 P-GS	G2532 CONJ	G3588 T-ASM
τῇ	γυναικὶ	εἶπεν	Πληθύνων	πληθυνῶ	τὰς	λύπας	σου	καὶ	τὸν
te	gynaiki	eipen	Plethynon	plethyno	tas	lypas	su	kai	ton
—	kobiecie	powiedział:	Bardzo	powiększę	—	boleści	twe	i	[w]

G4726 N-ASM	G4771 P-GS	G1722 PREP	G3077 N-DPF	G5088 V-FMI-2S	G5043 N-APN	G2532 CONJ	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G435 N-ASM
στεναγμόν	σου,	ἐν	λύπαις	τέξῃ	τέκνα·	καὶ	πρὸς	τὸν	ἄνδρα
stenagmon	su,	en	lypais	tekse	tekna;	kai	pros	ton	andra
jękach	twych,	w	boleści	rodzić będziesz	dzieci,	i	do	—	męża

G4771 P-GS	G3588 T-NSF	G654 N-NSF	G4771 P-GS	G2532 CONJ	G846 D-NSM	G4771 P-GS	G2961 V-FAI-3S	
σου	ἡ	ἀποστροφή	σου,	καὶ	αὐτός	σου	κυριεύσει.	**3:17**
su	he	apostrofe	su,	kai	autos	su	kyrieusei.	
twego	—	pragnienia skieruję	twe,	a	on	[nad] tobą	panować będzie.	

G3588 T-DSM	G1161 PRT	G76 N-PRI	G2036 V-AAI-3S	G3754 CONJ	G191 V-AAI-2S	G3588 T-GSF	G5456 N-GSF	G3588 T-GSF
τῷ	δὲ	Αδαμ	εἶπεν	Ὅτι	ἤκουσας	τῆς	φωνῆς	τῆς
to	de	Adam	eipen	Hoti	ekusas	tes	fones	tes
—	Zaś	Adamowi	powiedział:	Ponieważ	usłuchałeś	—	głosu	—

G1135	G4771	G2532	G2068	G575	G3588	G3586	G3739	G1781	G4771
N-GSF	P-GS	CONJ	V-AAI-2S	PREP	T-GSN	N-GSN	R-GSN	V-AMI-1S	P-DS
γυναικός	σου	καὶ	ἔφαγες	ἀπὸ	τοῦ	ξύλου,	οὗ	ἐνετειλάμην	σοι
gynaikos	su	kai	efages	apo	tu	ksylu,	hu	eneteilamen	soi
kobiety	twej	i	zjadłeś	z	—	drzewa,	co	nakazałem	tobie

G3778	G3441	G3165	G2068	G575	G846	G1944	G3588	G1065	G1722
D-GSM	A-GSM	ADV	V-AAN	PREP	D-GSN	A-NSM	T-NSF	N-NSF	PREP
τούτου	μόνου	μὴ	φαγεῖν	ἀπ᾽	αὐτοῦ,	ἐπικατάρατος	ἡ	γῆ	ἐν
tutu	monu	me	fagein	ap᾽	autu,	epikataratos	he	ge	en
tego	jednego	nie	jeść	z	niego,	przeklęta	[jest]	ziemia	w

G3588	G2041	G4771	G1722	G3077	G2068	G846	G3956	G3588
T-DPN	N-DPN	P-GS	PREP	N-DPF	V-FMI-2S	D-ASF	A-APF	T-APF
τοῖς	ἔργοις	σου·	ἐν	λύπαις	φάγῃ	αὐτὴν	πάσας	τὰς
tois	ergois	su;	en	lypais	fage	auten	pasas	tas
—	trudzie	twym,	w	boleści	jeść będziesz	z niej	przez wszystkie	—

G2250	G3588	G2222	G4771		G173	G2532	G5146	G393	G4771	G2532
N-APF	T-GSF	N-GSF	P-GS		N-APF	CONJ	N-APM	V-FAI-3S	P-DS	CONJ
ἡμέρας	τῆς	ζωῆς	σου·	**3:18**	ἀκάνθας	καὶ	τριβόλους	ἀνατελεῖ	σοι,	καὶ
hemeras	tes	zoes	su;		akanthas	kai	tribolus	anatelei	soi,	kai
dni	—	życia	twego.		Ciernie	i	osty	urosną	tobie,	i

G2068	G3588	G5528	G3588	G68		G1722	G2402	G3588	G4383
V-FMI-2S	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM		PREP	N-DSM	T-GSN	N-GSN
φάγῃ	τὸν	χόρτον	τοῦ	ἀγροῦ.	**3:19**	ἐν	ἱδρῶτι	τοῦ	προσώπου
fage	ton	chorton	tu	agru.		en	hidroti	tu	prosopu
będziesz jeść	—	trawę	—	pola.		W	pocie	—	oblicza

G4771	G2068	G3588	G740	G4771	G2193	G3588	G654	G4771	G1519
P-GS	V-FMI-2S	T-ASM	N-ASM	P-GS	PREP	T-GSN	V-AAN	P-AS	PREP
σου	φάγῃ	τὸν	ἄρτον	σου	ἕως	τοῦ	ἀποστρέψαι	σε	εἰς
su	fage	ton	arton	su	heos	tu	apostrepsai	se	eis
twego	jeść będziesz	—	chleb	twój	aż	—	obrócisz się	ty	w

G3588	G1065	G1537	G3739	G2983	G3754	G1065	G1510	G2532	G1519
T-ASF	N-ASF	PREP	R-GSF	V-API-2S	CONJ	N-NSF	V-PAI-2S	CONJ	PREP
τὴν	γῆν,	ἐξ	ἧς	ἐλήμφθης·	ὅτι	γῆ	εἶ	καὶ	εἰς
ten	gen,	eks	hes	elemfthes;	hoti	ge	ei	kai	eis
—	ziemię,	z	której	jesteś wzięty,	bo	ziemią	jesteś	i	do

G1065	G565
N-ASF	V-FMI-2S
γῆν	ἀπελεύσῃ.
gen	apeleuse.
ziemi	odejdziesz.

Ratunek od wiecznego życia w grzechu

	G2532	G2564	G76	G3588	G3686	G3588	G1135	G846	G2222		G3754
	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	D-GSM	N-NSF		CONJ
3:20	καὶ	ἐκάλεσεν	Αδαμ	τὸ	ὄνομα	τῆς	γυναικὸς	αὐτοῦ	Ζωή,		ὅτι
	kai	ekalesen	Adam	to	onoma	tes	gynaikos	autu	Zoe,	**20i)**	hoti
	I	nadał	Adam	—	imię	—	kobiecie	jego	Życie,		bo

G3778	G3384	G3956	G3588	G2198		G2532	G4160	–	G3588
D-NSF	N-NSF	A-GPM	T-GPM	V-PAPGP		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM
αὕτη	μήτηρ	πάντων	τῶν	ζώντων.	**3:21**	Καὶ	ἐποίησεν	יהוה	ὁ
haute	meter	panton	ton	zonton.		Kai	epoiesen	JHWH	ho
ta [jest]	matką	wszystkich	—	żyjących.		I	uczynił	JAHWE	—

G2316	G3588	G76	G2532	G3588	G1135	G846	G5509	G1193	G2532
N-NSM	T-DSM	N-PRI	CONJ	T-DSF	N-DSF	D-GSM	N-APM	A-APM	CONJ
θεὸς	τῷ	Αδαμ	καὶ	τῇ	γυναικὶ	αὐτοῦ	χιτῶνας	δερματίνους	καὶ
theos	to	Adam	kai	te	gynaiki	autu	chitonas	dermatinus	kai
Bóg	—	Adamowi	i	—	kobiecie	jego	tuniki	ze skór	i

G1746	G846		G2532	G2036	G3588	–	G2400	G76	G1096
V-AAI-3S	D-APM		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	INJ	N-PRI	V-RAI-3S
ἐνέδυσεν	αὐτούς.	**3:22**	καὶ	εἶπεν	ὁ	יהוה	Ἰδοὺ	Αδαμ	γέγονεν
enedysen	autus.		kai	eipen	ho	JHWH	Idu	Adam	gegonen
ubrał	ich.		I	powiedział	—	JAHWE,	Oto	Adam	stał się

20i)) Ewa, חַוָּה (chawwah), czyli: życie, stąd gr. Ζωή.

G3739	G1519	G1537	G2257	G3588	G1097	G2570	G2532	G4190	G2532	G3568
CONJ	A-NSM	PREP	P-GP	T-GSN	V-PAN	A-ASM	CONJ	A-ASM	CONJ	ADV
ὡς	εἷς	ἐξ	ἡμῶν	τοῦ	γινώσκειν	καλὸν	καὶ	πονηρόν,	καὶ	νῦν
hos	heis	eks	hemon	tu	ginoskein	kalon	kai	poneron,	kai	nyn
—	jak jeden	z	nas	—	znający	dobro	i	zło,	i	teraz

G3379	G1614	G3588	G5495	G2532	G2983	G3588	G3586	G3588	G2222
ADV	V-AAS-3S	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAS-3S	T-GSN	N-GSN	T-GSF	N-GSF
μήποτε	ἐκτείνῃ	τὴν	χεῖρα	καὶ	λάβῃ	τοῦ	ξύλου	τῆς	ζωῆς
mepote	ekteine	ten	cheira	kai	labe	tu	ksylu	tes	zoes
oby nie	wyciągnął	—	ręki	i	wziął	[z]	drzewa	—	życia

G2532	G2068	G2532	G2198	G1519	G3588	G165		G2532	G1821
CONJ	V-FMI-2S	CONJ	V-FMI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM		CONJ	V-AAI-3S
καὶ	φάγῃ	καὶ	ζήσεται	εἰς	τὸν	αἰῶνα.	**3:23**	καὶ	ἐξαπέστειλεν
kai	fage	kai	zesetai	eis	ton	aiona. 22ai)		kai	eksapesteilen
i	zjadłby	i	żyłby	na	—	wiek.		I	wydalił

	G846	–	G3588	G2316	G1537	G3588	G3857	G3588	G5172
	D-ASM	N-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSF	N-GSF
	αὐτὸν	יהוה	ὁ	θεὸς	ἐκ	τοῦ	παραδείσου	τῆς	τρυφῆς
23b)	auton	JHWH	ho	theos	ek	tu	paradeisu	tes	tryfes
	ich	JAHWE	—	Bóg	z	—	ogrodu	—	rozkoszy,

G2038	G3588	G1065	G1537	G3739	G2983		G2532	G1544	
V-PMN	T-ASF	N-ASF	PREP	R-GSF	V-API-3S		CONJ	V-AAI-3S	
ἐργάζεσθαι	τὴν	γῆν,	ἐξ	ἧς	ἐλήμφθη.	**3:24**	καὶ	ἐξέβαλεν	
ergadzesthai	ten	gen,	eks	hes	elemfthe.		kai	eksebalen	24b)
[aby] uprawiał	—	ziemię,	z	której	został wzięty.		I	wyrzucił	

G3588	G76	G2532	G2730	G846	G561		G3588	G3857	G3588
T-ASM	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	D-ASM	PREP		T-GSM	N-GSM	T-GSF
τὸν	Αδαμ	καὶ	κατῴκισεν	αὐτὸν	ἀπέναντι		τοῦ	παραδείσου	τῆς
ton	Adam	kai	katokisen	auton	apenanti	24h)	tu	paradeisu	tes
—	Adama	i	zamieszkał	on	naprzeciw		—	ogrodu	—

G5172	G2532	G5021	G3588	G5502	G2532	G3588	–	G4501	G3588
N-GSF	CONJ	V-AAI-3S	T-APN	N-PRI	CONJ	T-ASF	A-ASF	N-ASF	T-ASF
τρυφῆς	καὶ	ἔταξεν	τὰ	χερουβιμ	καὶ	τὴν	φλογίνην	ῥομφαίαν	τὴν
tryfes	kai	etaksen	ta	cherubim	kai	ten	floginen	romfaian	ten
rozkoszy	i	ustawił	—	cheruby	i	—	ognisty	miecz	—

G4762	G5442	G3588	G3598	G3588	G3586	G3588	G2222
V-PMPAS	V-PAN	T-ASF	N-ASF	T-GSN	N-GSN	T-GSF	N-GSF
στρεφομένην	φυλάσσειν	τὴν	ὁδὸν	τοῦ	ξύλου	τῆς	ζωῆς.
strefomenen	fylassein	ten	hodon	tu	ksylu	tes	zoes.
który się obraca	strzegący	—	drogi	[do]	drzewa	—	życia.

Rozdział 4

GRZECH PRZECIWKO BRATERSTWU

Kain i Abel

	G76	G1161	G1097		G2096		G3588	G1135	G846	G2532	G4815
	N-PRI	PRT	V-AAI-3S		N-PRI		T-ASF	N-ASF	D-GSM	CONJ	V-AAPNS
4:1	Αδαμ	δὲ	ἔγνω		Ευαν		τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ,	καὶ	συλλαβοῦσα
	Adam	de	egno	1c)	Euan	1d)	ten	gynaika	autu,	kai	syllabusa
	Adam	zaś	poznawszy		Ewę		—	kobietę	jego,	i	poczęła

G5088	G3588	G2535	G2532	G2036	G2932		G444	G1223	G3588
V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	V-AMI-1S		N-ASM	PREP	T-GSM
ἔτεκεν	τὸν	Καιν	καὶ	εἶπεν	Ἐκτησάμην		ἄνθρωπον	διὰ	τοῦ
eteken	ton	Kain	kai	eipen	Ektesamen	1o)	anthropon	dia	tu
zrodziwszy	—	Kaina	i	powiedziała:	Zdobyłam		mężczyznę	przez	—

22ai)) w zn. "*na zawsze*".
23b)) Redaktor BH oddaje to słowem "*wygnał*" tworząc analogię do wygnania babilońskiego.
24b)) za BH "*wypędził*" wzmacniając zwrot z w.23.
24h)) za BH "*na wschód*".
1c)) w znaczeniu "współżycia cielesnego".
1d)) Tu po raz pierwszy pojawia się w tekście greckim imię *Ewa*.
1o)) lub "*otrzymałam*", za tekstem hebrajskim "*stworzyłam*", קָנִיתִי (qaniti).

N-GSM		G2532 CONJ	G4369 V-AAI-3S	G5088 V-AAN	G3588 T-ASM	G80 N-ASM	G846 D-GSM	G3588 T-ASM	G6 N-PRI
יהוה.	**4:2**	καὶ	προσέθηκεν	τεκεῖν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	τὸν	Αβελ.
יהוה.		kai	prosetheken	tekein	ton	adelfon	autu	ton	Abel.
JAHWE.		I	następnie	urodziła	—	brata	jego	—	Abla,

G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G6 N-PRI	G4166 N-NSM	G4263 N-GPN	G2535 N-PRI	G1161 PRT	G1510 V-IAI-3S	G2038 V-PMPNS
καὶ	ἐγένετο	Αβελ	ποιμὴν	προβάτων,	Καιν	δὲ	ἦν	ἐργαζόμενος
kai	egeneto	Abel	poimen	probaton,	Kain	de	en	ergadzomenos
i	został	Abel	pasterzem	owiec,	Kain	zaś	był	uprawiającym

G3588 T-ASF	G1065 N-ASF		G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3326 PREP	G2250 N-APF	G5342 V-AAI-3S	G2535 N-PRI	G575 PREP
τὴν	γῆν.	**4:3**	καὶ	ἐγένετο	μεθ᾽	ἡμέρας	ἤνεγκεν	Καιν	ἀπὸ
ten	gen.		kai	egeneto	meth᾽	hemeras	enenken	Kain	apo
—	ziemię.		I	stało się	pomiędzy	dniami,	przyniósłszy	Kain	z

G3588 T-GPM	G2590 N-GPM	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2378 N-ASF	G3588 T-DSM	N-DSM		G2532 CONJ	G6 N-PRI
τῶν	καρπῶν	τῆς	γῆς	θυσίαν	τῷ	יהוה,	**4:4**	καὶ	Αβελ
ton	karpon	tes	ges	thysian	to	יהוה,		kai	Abel
—	owoców	—	ziemi	ofiarę	—	JAHWE,		i	Abel

G5342 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G846 D-NSM	G575 PREP	G3588 T-GPM	G4416 A-GPM	G3588 T-GPN	G4263 N-GPN	G846 D-GSM
ἤνεγκεν	καὶ	αὐτὸς	ἀπὸ	τῶν	πρωτοτόκων	τῶν	προβάτων	αὐτοῦ
enenken	kai	autos	apo	ton	prototokon	ton	probaton	autu
przyniósłszy	i	jego	z	—	pierworodnych	—	owiec	jego

G2532 CONJ	G575 PREP	G3588 T-GPN	G4733 N-GPN		G846 D-GPM	G2532 CONJ	G1896 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	N-NSM	G1909 PREP
καὶ	ἀπὸ	τῶν	στεάτων		αὐτῶν.	καὶ	ἐπεῖδεν	ὁ	יהוה	ἐπὶ
kai	apo	ton	steaton	4o)	auton.	kai	epeiden	ho	JHWH	epi
i	z	—	tłuszczu		ich.	I	spojrzał	—	JAHWE	na

G6 N-PRI	G2532 CONJ	G1909 PREP	G3588 T-DPN	G1435 N-DPN	G846 D-GSM		G1909 PREP	G1161 PRT	G2535 N-PRI	G2532 CONJ	G1909 PREP
Αβελ	καὶ	ἐπὶ	τοῖς	δώροις	αὐτοῦ,	**4:5**	ἐπὶ	δὲ	Καιν	καὶ	ἐπὶ
Abel	kai	epi	tois	dorois	autu,		epi	de	Kain	kai	epi
Abla	i	na	—	dar	jego,		na	zaś	Kaina	i	na

G3588 T-DPF	G2378 N-DPF	G846 D-GSM	G3364 ADV	G4337 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G3076 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2535 N-PRI
ταῖς	θυσίαις	αὐτοῦ	οὐ	προσέσχεν.	καὶ	ἐλύπησεν	τὸν	Καιν
tais	thysiais	autu	u	proseschen.	kai	elypesen	ton	Kain
—	ofiarę	jego	nie	zwrócił uwagi.	I	zasmucił się	—	Kain

G3029 ADV	G2532 CONJ	G4842 V-AAI-3S	G3588 T-DSN	G4383 N-DSN		G2532 CONJ	G3004 V-AAI-3S	N-NSM
λίαν,	καὶ	συνέπεσεν	τῷ	προσώπῳ.	**4:6**	καὶ	εἶπεν	יהוה
lian,	kai	synepesen	to	prosopo.		kai	eipen	JHWH
bardzo,	i	[chodził z] posępnym	—	obliczem.		I	powiedział	JAHWE

G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-DSM	G2535 N-PRI	G2443 CONJ	G5100 I-ASN	G4036 A-NSM	G1096 V-AMI-2S	G2532 CONJ	G2443 CONJ
ὁ	θεὸς	τῷ	Καιν	Ἵνα	τί	περίλυπος	ἐγένου,	καὶ	ἵνα
ho	theos	to	Kain	Hina	ti	perilypos	egenu,	kai	hina
—	Bóg	—	Kainowi:	Dla	czego	bardzo smutny	stałeś się	i	dla

G5100 I-ASN	G4842 V-AAI-3S	G3588 T-ASN	G4383 N-ASN	G4771 P-GS		G3364 ADV	G1437 CONJ	G3717 ADV	G4374 V-AAS-2S
τί	συνέπεσεν	τὸ	πρόσωπόν	σου;	**4:7**	οὐκ,	ἐὰν	ὀρθῶς	προσενέγκῃς,
ti	synepesen	to	prosopon	su;		uk,	ean	orthos	prosenenkes,
czego	sposępniało	—	oblicze	twe?		Nie,	jeśli	właściwie	przyniosłeś,

G3717 ADV	G1161 PRT	G3165 ADV	G1244 V-AAS-2S	G264 V-AAI-2S	G2270 V-AAD-2S	G4314 PREP	G4771 P-AS
ὀρθῶς	δὲ	μὴ	διέλῃς,	ἥμαρτες;	ἡσύχασον·	πρὸς	σὲ
orthos	de	me	dieles,	hemartes;	hesychason;	pros	se
właściwie	zaś	nie	rozdzieliłeś,	popełniłeś grzech?	Zachowaj spokój!	Do	ciebie

---

2h)) Abel, הֶבֶל (hawel), od as. ablu, czyli: syn; od akadyjskiego ibilu, czyli: wielbłąd; hbr. הֶבֶל może zn.: oddech (l. tchnienie), marność, (marne) bóstwo.
3d)) w znaczeniu "pewnego dnia".
4o)) dosłownie "twardych części tłustych".

G3588	G654	G846	G2532	G4771	G757		G846	
T-NSF	N-NSF	D-GSM	CONJ	P-NS	V-FAI-3S		D-GSM	
ἡ	ἀποστροφὴ	αὐτοῦ,	καὶ	σὺ	ἄρξεις		αὐτοῦ.	**4:8**
he	apostrofe	autu,	kai	sy	arkseis	7r)	autu.	
[należy]	odwrócenie się	[od] niego,	i	ty	będziesz panował nad		nim.	

G2532	G2036	G2535	G4314	G6	G3588	G80	G846	G1330	G1519
CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	N-PRI	T-ASM	N-ASM	D-GSM	V-AAS-1P	PREP
καὶ	εἶπεν	Καιν	πρὸς	Αβελ	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	Διέλθωμεν	εἰς
kai	eipen	Kain	pros	Abel	ton	adelfon	autu	Dielthomen	eis
I	powiedział	Kain	do	Abla	—	brata	jego:	Pójdźmy	na

G3588	–		G2532	G1096	G1722	G3588	G1510	G846	G1722	G3588
T-ASN	N-ASN		CONJ	V-ANI-3S	PREP	T-DSN	V-PAN	D-APM	PREP	T-DSN
τὸ	πεδίον.		καὶ	ἐγένετο	ἐν	τῷ	εἶναι	αὐτοὺς	ἐν	τῷ
to	pedion.	8l)	kai	egeneto	en	to	einai	autus	en	to
—	pastwisko.		I	stało się	kiedy	—	byli	oni	na	—

–	G2532	G450	G2535	G1909	G6	G3588	G80	G846	G2532
N-DSN	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	N-PRI	T-ASM	N-ASM	D-GSM	CONJ
πεδίῳ	καὶ	ἀνέστη	Καιν	ἐπὶ	Αβελ	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	καὶ
pedio	kai	aneste	Kain	epi	Abel	ton	adelfon	autu	kai
pastwisku	i	rzucił się	Kain	na	Abla	—	brata	jego	i

G615	G846		G2532	G2036	G3588	–	G4314	G2535	G4225
V-AAI-3S	D-ASM		CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	N-PRI	ADV
ἀπέκτεινεν	αὐτόν.	**4:9**	καὶ	εἶπεν	ὁ	יהוה	πρὸς	Καιν	Ποῦ
apekteinen	auton.		kai	eipen	ho	JHWH	pros	Kain	Pu
zabił	jego.		I	powiedział	—	JAHWE	do	Kaina:	Gdzie

G2076	G6	G3588	G80	G4771	G3588	G1161	G2036	G3364	G1097
V-PAI-3S	N-PRI	T-NSM	N-NSM	P-GS	T-NSM	PRT	V-AAI-3S	ADV	V-PAI-1S
ἐστιν	Αβελ	ὁ	ἀδελφός	σου;	ὁ	δὲ	εἶπεν	Οὐ	γινώσκω·
estin	Abel	ho	adelfos	su;	ho	de	eipen	U	ginosko;
jest	Abel	—	brat	twój?	—	Zaś	odpowiedział:	Nie	wiem!

G3165	G5441	G3588	G80	G1473	G1510	G1473		G2532	G2036
ADV	N-NSM	T-GSM	N-GSM	P-GS	V-PAI-1S	P-NS		CONJ	V-AAI-3S
μὴ	φύλαξ	τοῦ	ἀδελφοῦ	μού	εἰμι	ἐγώ;	**4:10**	καὶ	εἶπεν
me	fylaks	tu	adelfu	mu	eimi	ego;		kai	eipen
Nie	opiekunem	—	brata	mego	jestem	ja?		I	odpowiedział

G3588	G2316	G5100	G4160	G5456	G129	G3588	G80	G4771	G994
T-NSM	N-NSM	I-ASN	V-AAI-2S	N-NSF	N-GSN	T-GSM	N-GSM	P-GS	V-PAI-3S
ὁ	θεός	Τί	ἐποίησας;	φωνὴ	αἵματος	τοῦ	ἀδελφοῦ	σου	βοᾷ
ho	theos	Ti	epoiesas;	fone	haimatos	tu	adelfu	su	boa
—	Bóg:	Cóż	uczyniłeś?	Wołanie	krwi	—	brata	twego	krzyczy

G4314	G1473	G1537	G3588	G1065		G2532	G3568	G1944	G4771	G575
PREP	P-AS	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	ADV	A-NSM	P-NS	PREP
πρός	με	ἐκ	τῆς	γῆς.	**4:11**	καὶ	νῦν	ἐπικατάρατος	σὺ	ἀπὸ
pros	me	ek	tes	ges.		kai	nyn	epikataratos	sy	apo
do	Mnie	z	—	ziemi.		I	teraz	wyklęty	tyś	przez

G3588	G1065	G3739	–	G3588	G4750	G846	G1209	G3588	G129
T-GSF	N-GSF	R-NSF	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	D-GSF	V-AMP	T-ASN	N-ASN
τῆς	γῆς,	ἣ	ἔχανεν	τὸ	στόμα	αὐτῆς	δέξασθαι	τὸ	αἷμα
tes	ges,	he	echanen	to	stoma	autes	deksasthai	to	haima
—	ziemię,	która	rozwarła	—	usta	jej	przyjmując	—	krew

G3588	G80	G4771	G1537	G3588	G5495	G4771		G3754	G2038
T-GSM	N-GSM	P-GS	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GS		CONJ	V-FMI-2S
τοῦ	ἀδελφοῦ	σου	ἐκ	τῆς	χειρός	σου·	**4:12**	ὅτι	ἐργᾷ
tu	adelfu	su	ek	tes	cheiros	su;		hoti	erga
—	brata	twego	z	—	ręki	twej.		Dlatego	uprawiać będziesz

G3588	G1065	G2532	G3364	G4369	G3588	G2479	G846	G1325	G4771
T-ASF	N-ASF	CONJ	ADV	V-FAI-3S	T-ASF	N-ASF	D-GSF	V-AAN	P-DS
τὴν	γῆν,	καὶ	οὐ	προσθήσει	τὴν	ἰσχὺν	αὐτῆς	δοῦναί	σοι·
ten	gen,	kai	u	prosthesei	ten	ischyn	autes	dunai	soi;
—	ziemię,	i	nie	dołoży	—	siły	jej	dając	tobie.

7r)) w znaczeniu "masz panować" nad tym grzechem i swoim gniewem.

8l)) lub areał, kawałek ziemi; krajobraz, terytorium, pole.

–	G2532	G5141	G1510	G1909	G3588	G1065		G2532	G3004
V-PAPNS	CONJ	V-PAPNS	V-FMI-2S	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S
στένων	καὶ	τρέμων	ἔσῃ	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**4:13**	καὶ	εἶπεν
stenon	kai	tremon	ese	epi	tes	ges.		kai	eipen
Jęczeć	i	drżeć	będziesz	na	—	ziemi.		I	odpowiedział

G2535	G4314	G3588	–	G3173	G3588	G156	G3450	G3588	G863
N-PRI	PREP	T-ASM	N-ASM	A-NSFC	T-NSF	N-NSF	P-GS	T-GSN	V-APN
Καιν	πρὸς	τὸν	יהוה	Μείζων	ἡ	αἰτία	μου	τοῦ	ἀφεθῆναί
Kain	pros	ton	JHWH	Meidzon	he	aitia	mu	tu	afethenai
Kain	do	—	JAHWE:	Zbyt wielka	—	wina	ma	[aby]	odpuszczono

G1473		G1487	G1544	G1473	G4594	G575	G4383	G3588	G1065
P-AS		CONJ	V-PAI-2S	P-AS	ADV	PREP	N-GSN	T-GSF	N-GSF
με·	**4:14**	εἰ	ἐκβάλλεις	με	σήμερον	ἀπὸ	προσώπου	τῆς	γῆς
me;	13m)	ei	ekballeis	me	semeron	apo	prosopu	tes	ges
mi.		Jeśli	wyrzucasz	mnie	dzisiaj	od	oblicza	—	ziemi

G2532	G575	G3588	G4383	G4771	G2928	G2532	G1510	–
CONJ	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GS	V-FPI-1S	CONJ	V-FMI-1S	V-PAPNS
καὶ	ἀπὸ	τοῦ	προσώπου	σου	κρυβήσομαι,	καὶ	ἔσομαι	στένων
kai	apo	tu	prosopu	su	krybesomai,	kai	esomai	stenon
i	przed	—	obliczem	Twym	będę ukrywać się,	i	będę	jęczeć

G2532	G5141	G1909	G3588	G1065	G2532	G1510	G3956	G3588	G2147
CONJ	V-PAPNS	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-FMI-3S	A-NSM	T-NSM	V-PAPNS
καὶ	τρέμων	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	καὶ	ἔσται	πᾶς	ὁ	εὑρίσκων
kai	tremon	epi	tes	ges,	kai	estai	pas	ho	heuriskon
i	drżeć	na	—	ziemi,	i	będzie, że	każdy	kto	spotyka

G1473	G615	G1473		G2532	G2036	G846	–	G3588	G2316
P-AS	V-FAI-3S	P-AS		CONJ	V-AAI-3S	D-DSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM
με	ἀποκτενεῖ	με.	**4:15**	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	יהוה	ὁ	θεός
me	apoktenei	me.		kai	eipen	auto	JHWH	ho	theos
mnie	zabije	mnie.		I	powiedział	jemu	JAHWE	—	Bóg:

G3364	G3778	G3956	G3588	G615	G2535	G2033	G1556
ADV	ADV	A-NSM	T-NSM	V-AAPNS	N-PRI	N-NUI	V-PMPAP
Οὐχ	οὕτως·	πᾶς	ὁ	ἀποκτείνας	Καιν	ἑπτὰ	ἐκδικούμενα
Uch	hutos;	pas	ho	apokteinas	Kain	hepta	ekdikumena
Nie	tak!	Każdy	—	zabijający	Kaina	siedmiokrotną	pomstą

G3886	G2532	G5087	–	G3588	G2316	G4592	G3588	G2535
V-FAI-3S	CONJ	V-ANI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	N-ASN	T-DSM	N-PRI
παραλύσει.	καὶ	ἔθετο	יהוה	ὁ	θεὸς	σημεῖον	τῷ	Καιν
paralysei.	kai	etheto	JHWH	ho	theos	semeion	to	Kain
porażony będzie.	I	umieścił	JAHWE	—	Bóg	znak	—	Kainowi,

G3588	G3165	G337	G846	G3956	G3588	G2147	G846		G1831
T-GSN	ADV	V-AAN	D-ASM	A-ASM	T-ASM	V-PAPAS	D-ASM		V-AAI-3S
τοῦ	μὴ	ἀνελεῖν	αὐτὸν	πάντα	τὸν	εὑρίσκοντα	αὐτόν.	**4:16**	ἐξῆλθεν
tu	me	anelein	auton	panta	ton	heuriskonta	auton.		ekselthen
[aby]	nie	zabił	jego	każdy	—	spotykający	jego.		Odszedł

G1161	G2535	G575	G4383	G3588	–	G2532	G3611	G1722	G1065
PRT	N-PRI	PREP	N-GSN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	PREP	N-DSF
δὲ	Καιν	ἀπὸ	προσώπου	τοῦ	יהוה	καὶ	ᾤκησεν	ἐν	γῇ
de	Kain	apo	prosopu	tu	JHWH	kai	okesen	en	ge
zaś	Kain	od	oblicza	—	JAHWE	i	zamieszkał	w	ziemi

–	G2713	–
N-PRI	PREP	N-PRI
Ναιδ	κατέναντι	Εδεμ.
Naid	katenanti	Edem.
Nod	16l) naprzeciw	Edenu.

13m)) do wzięcia, מִנְשֹׂא (minneso'): (1) do udźwignięcia, zniesienia, poniesienia; (2) przebaczenia.

16l)) Nod, נוֹד , czyli: wędrowanie, stąd: w ziemi tułaczej.

Potomkowie Kaina

	G2532 CONJ	G1097 V-AAI-3S	G2535 N-PRI	G3588 T-ASF	G1135 N-ASF	G846 D-GSM	G2532 CONJ	G4815 V-AAPNS	G5088 V-AAI-3S
4:17	Καὶ	ἔγνω	Καιν	τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ,	καὶ	συλλαβοῦσα	ἔτεκεν
	Kai	egno	Kain	ten	gynaika	autu,	kai	syllabusa	eteken
	I	poznał	Kain	—	kobietę	jego,	i	poczęła	rodząc

G3588 T-ASM	G1802 N-PRI		G2532 CONJ	G1510 V-IAI-3S	G3618 V-PAPNS	G4172 N-ASF	G2532 CONJ	G2028 V-AAI-3S	G3588 T-ASF
τὸν	Ενωχ·		καὶ	ἦν	οἰκοδομῶν	πόλιν	καὶ	ἐπωνόμασεν	τὴν
ton	Enoch;	17k)	kai	en	oikodomon	polin	kai	eponomasen	ten
—	Enosza;		a	był [on]	budowniczym	miasta	i	nazwał	—

G4172 N-ASF	G1909 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G3588 T-GSM	G5207 N-GSM	G846 D-GSM	G1802 N-PRI		G1096 V-API-3S	G1161 PRT
πόλιν	ἐπὶ	τῷ	ὀνόματι	τοῦ	υἱοῦ	αὐτοῦ	Ενωχ.	**4:18**	ἐγενήθη	δὲ
polin	epi	to	onomati	tu	hyiu	autu	Enoch.		egenethe	de
miasto	od	—	imienia	—	syna	jego	Enosz.		Zrodził	zaś

G3588 T-DSM	G1802 N-PRI	– N-PRI	G2532 CONJ	– N-PRI	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	– N-PRI	G2532 CONJ	– N-PRI
τῷ	Ενωχ	Γαιδαδ,	καὶ	Γαιδαδ	ἐγέννησεν	τὸν	Μαιηλ,	καὶ	Μαιηλ
to	Enoch	Gaidad,	kai	Gaidad	egennesen	ton	Maiel,	kai	Maiel
—	Enosz	Irada,	i	Irad	zrodził	—	Mechuajela,	a	Mechuajel

G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G3103 N-PRI	G2532 CONJ	G3103 N-PRI	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2984 N-PRI	
ἐγέννησεν	τὸν	Μαθουσαλα,	καὶ	Μαθουσαλα	ἐγέννησεν	τὸν	Λαμεχ.	**4:19**
egennesen	ton	Mathusala,	kai	Mathusala	egennesen	ton	Lamech.	
zrodził	—	Metuszaela,	a	Metuszael	zrodził	—	Lamecha.	

G2532 CONJ	G2983 V-AAI-3S	G1438 D-DSM	G2984 N-PRI	G1417 N-NUI	G1135 N-APF	G3686 N-ASN	G3588 T-DSF	G1519 A-DSF	– N-PRI
καὶ	ἔλαβεν	ἑαυτῷ	Λαμεχ	δύο	γυναῖκας,	ὄνομα	τῇ	μιᾷ	Αδα,
kai	elaben	heauto	Lamech	duo	gynaikas,	onoma	te	mia	Ada,
I	wziął	sobie	Lamech	dwie	kobiety,	imię	—	pierwszej	Ada,

G2532 CONJ	G3686 N-ASN	G3588 T-DSF	G1208 A-DSF	– N-PRI		G2532 CONJ	G5088 V-AAI-3S	– N-PRI	G3588 T-ASM	– N-PRI
καὶ	ὄνομα	τῇ	δευτέρᾳ	Σελλα.	**4:20**	καὶ	ἔτεκεν	Αδα	τὸν	Ιωβελ·
kai	onoma	te	deutera	Sella.		kai	eteken	Ada	ton	Iobel;
a	imię	—	drugiej	Silla.		I	urodziła	Ada	—	Jabala,

G3778 D-NSM	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G3962 N-NSM	G3611 V-PAPGP	G1722 PREP	G4633 N-DPF	– A-GPN
οὗτος	ἦν	ὁ	πατὴρ	οἰκούντων	ἐν	σκηναῖς	κτηνοτρόφων.
hutos	en	ho	pater	oikunton	en	skenais	ktenotrofon.
ten	był	—	ojcem	mieszkających	w	namiotach	hodowców bydła.

	G2532 CONJ	G3686 N-ASN	G3588 T-DSM	G80 N-DSM	G846 D-GSM	– N-PRI	G3778 D-NSM	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSM
4:21	καὶ	ὄνομα	τῷ	ἀδελφῷ	αὐτοῦ	Ιουβαλ·	οὗτος	ἦν	ὁ
	kai	onoma	to	adelfo	autu	Iubal;	hutos	en	ho
	I	imię	—	brata	jego	Jubal,	ten	był	—

– V-AAPNS	– N-ASN	G2532 CONJ	G2788 N-ASF		– N-PRI	G1161 PRT	G5088 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G846 D-NSF
καταδείξας	ψαλτήριον	καὶ	κιθάραν.	**4:22**	Σελλα	δὲ	ἔτεκεν	καὶ	αὐτὴ
katadeiksas	psalterion	kai	kitharan.		Sella	de	eteken	kai	aute
który wynalazł	harfę	i	lirę.		Silla	zaś	urodziła	i	jej

G3588 T-ASM	– N-PRI	G2532 CONJ	G1510 V-IAI-3S	– A-NSM		G5471 N-NSM	G5475 N-GSM	G2532 CONJ	G4604 N-GSM
τὸν	Θοβελ,	καὶ	ἦν	σφυροκόπος	22j)	χαλκεὺς	χαλκοῦ	καὶ	σιδήρου·
ton	Thobel,	kai	en	sfyrokopos		chalkeus	chalku	kai	sideru;
—	Tubal-Kain,	i	był	kowalem		wykonującym	miedź	i	żelazo,

G79 N-NSF	G1161 PRT	– N-PRI	G3540 N-PRI		G3004 V-AAI-3S	G1161 PRT	G2984 N-PRI	G3588 T-DPF	G1438 D-GSM
ἀδελφὴ	δὲ	Θοβελ	Νοεμα.	**4:23**	εἶπεν	δὲ	Λαμεχ	ταῖς	ἑαυτοῦ
adelfe	de	Thobel	Noema.		eipen	de	Lamech	tais	heautu
siostra	zaś	Tubala-Kaina	Naama.		Powiedział	zaś	Lamech	—	swoim

---

17k)) lub Henoch, חֲנוֹךְ (chanoch), czyli: uczony, mądry lub poświęcony, wg tekstu greckiego Ενωχ, podobnie jak Henoch, syn Jereda (Rdz 5:18-24; 1Krl 1:3).
22j)) lub "kotlarzem".

G1135	–	G2532	–	G191	G3450	G3588	G5456	G1135	G2984
N-DPF	N-PRI	CONJ	N-PRI	V-AAD-2P	P-GS	T-GSF	N-GSF	N-VPF	N-PRI
γυναιξίν	Αδα	καὶ	Σελλα,	ἀκούσατέ	μου	τῆς	φωνῆς,	γυναῖκες	Λαμεχ,
gynaiksin	Ada	kai	Sella,	akusate	mu	tes	fones,	gynaikes	Lamech,
kobietom:	Ado	i	Sillo	posłuchajcie	mego	—	głosu,	kobiety	Lamecha,

G1801	G3450	G3588	G3056	G3754	G435	G615	G1519	G5134	G1473
V-AMD-2P	P-GS	T-APM	N-APM	CONJ	N-ASM	V-AAI-1S	PREP	N-ASN	P-DS
ἐνωτίσασθέ	μου	τοὺς	λόγους,	ὅτι	ἄνδρα	ἀπέκτεινα	εἰς	τραῦμα	ἐμοὶ
enotisasthe	mu	tus	logus,	hoti	andra	apekteina	eis	trauma	emoi
Dopuśćcie	mnie	do	słowa,	bowiem	męża	zabiłbym	za	zranienie	mnie

G2532	G3495	G1519	G3468	G1473		G3754	G2034	G1556
CONJ	N-ASM	PREP	N-ASM	P-DS		CONJ	ADV	V-RMI-3S
καὶ	νεανίσκον	εἰς	μώλωπα	ἐμοί,	**4:24**	ὅτι	ἑπτάκις	ἐκδεδίκηται
kai	neaniskon	eis	molopa	emoi,		hoti	heptakis	ekdediketai
i	młodzieńca	za	siniec	mój.		Bo skoro	siedem razy	pomszczony

G1537	G2535	G1537	G1161	G2984	G1441	G2033
PREP	N-PRI	PREP	PRT	N-PRI	ADV	N-NUI
ἐκ	Καιν,	ἐκ	δὲ	Λαμεχ	ἑβδομηκοντάκις	ἑπτά.
ek	Kain,	ek	de	Lamech	hebdomekontakis	hepta.
z	Kaina,	z	zaś	Lamecha	siedemdziesiąt	siedem.

Set i jego syn Enosz

	G1097	G1161	G76	G2096	G3588	G1135	G846	G2532	G4815
	V-AAI-3S	PRT	N-PRI	N-PRI	T-ASF	N-ASF	D-GSM	CONJ	V-AAPNS
4:25	Ἔγνω	δὲ	Αδαμ	Ευαν	τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ,	καὶ	συλλαβοῦσα
	Egno	de	Adam	Euan	ten	gynaika	autu,	kai	syllabusa
	Poznał	zaś	Adam	Ewę	—	kobietę	jego,	i	poczęła

G5088	G5207	G2532	G2028	G3588	G3686	G846	G4589	G3004
V-AAI-3S	N-ASM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	D-GSM	N-PRI	V-PAPNS
ἔτεκεν	υἱὸν	καὶ	ἐπωνόμασεν	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	Σηθ	λέγουσα
eteken	hyion	kai	eponomasen	to	onoma	autu	Seth	legusa
rodząc	syna	i	nazwała	—	imieniem	jego	Set,	mówiąc:

G1817	G1063	G3427	G3588	G2316	G4690	G2087	G473	G6	G3739
V-AAI-3S	PRT	P-DS	T-NSM	N-NSM	N-ASN	A-ASN	PREP	N-PRI	R-ASM
Ἐξανέστησεν	γάρ	μοι	ὁ	θεὸς	σπέρμα	ἕτερον	ἀντὶ	Αβελ,	ὃν
Eksanestesen	gar	moi	ho	theos	sperma	heteron	anti	Abel,	hon
Wzbudził	bowiem	mi	—	Bóg	nasienie	inne	zamiast	Abla,	którego

G615	G2535		G2532	G3588	G4589	G1096	G5207	G2028	G1161
V-AAI-3S	N-PRI		CONJ	T-DSM	N-PRI	V-ANI-3S	N-NSM	V-AAI-3S	PRT
ἀπέκτεινεν	Καιν.	**4:26**	καὶ	τῷ	Σηθ	ἐγένετο	υἱός,	ἐπωνόμασεν	δὲ
apekteinen	Kain.		kai	to	Seth	egeneto	hyios,	eponomasen	de
zabił	Kain.		I	—	Set	zrodził	syna,	nazwał	zaś

G3588	G3686	G846	G1800	G3778	G1679	G1941	G3588	G3686
T-ASN	N-ASN	D-GSM	N-PRI	D-NSM	V-AAI-3S	V-PMN	T-ASN	N-ASN
τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	Ενως·	οὗτος	ἤλπισεν	ἐπικαλεῖσθαι	τὸ	ὄνομα
to	onoma	autu	Enos;	hutos	elpisen	epikaleisthai	to	onoma
—	imieniem	jego	Enosz.	Ten	miał nadzieję	wzywając	—	imię

–	G3588	G2316	
N-GSM	T-GSM	N-GSM	
יהוה	τοῦ	θεου.	
JHWH	tu	theu.	**26s)**
JAHWE	—	Boga.	

26s)) Niektóre przekłady hebrajskie wskazują na coś odwrotnego, czyli na bezczeszczenie imienia יהוה w czasach Enosza. PEC: "*Wtedy zaczęto bezcześcić wzywanie Imienia Boga.*".

Rozdział 5

POTOMKOWIE ADAMA

Wybrani potomkowie Seta

	G3778	G3588	G976	G1078	G444	G3739	G2250	G4160
	D-NSF	T-NSF	N-NSF	N-GSF	N-GPM	R-DSF	N-DSF	V-AAI-3S
5:1	Αὕτη	ἡ	βίβλος	γενέσεως	ἀνθρώπων·	ᾗ	ἡμέρᾳ	ἐποίησεν
	Haute	he	biblos	geneseos	anthropon;	he	hemera	epoiesen
	To	—	zwój	zrodzenia	ludzkości.	[W]	dniu [,w którym]	uczynił

G3588	G2316	G3588	G76	G2596	G1504	G2316	G4160	G846	
T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-PRI	PREP	N-ASF	N-GSM	V-AAI-3S	D-ASM	
ὁ	θεὸς	τὸν	Αδαμ,	κατ᾽	εἰκόνα	θεοῦ	ἐποίησεν	αὐτόν·	**5:2**
ho	theos	ton	Adam,	kat᾽	eikona	theu	epoiesen	auton;	
—	Bóg	—	Adama,	na	obraz	Boga	uczynił	go.	

G730	G2532	G2338	G4160	G846	G2532	G2127	G846	G2532	
A-ASN	CONJ	A-ASN	V-AAI-3S	D-APM	CONJ	V-AAI-3S	D-APM	CONJ	
ἄρσεν	καὶ	θῆλυ	ἐποίησεν	αὐτοὺς	καὶ	εὐλόγησεν	αὐτούς.	καὶ	
arsen	kai	thely	epoiesen	autus	kai	eulogesen	autus.	kai	
Mężczyzną	i	kobietą	uczynił	ich	i	pobłogosławił	ich,	i	

G2028	G3588	G3686	G846	G76	G3739	G2250	G4160	G846	
V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	D-GPM	N-PRI	R-DSF	N-DSF	V-AAI-3S	D-APM	
ἐπωνόμασεν	τὸ	ὄνομα	αὐτῶν	Αδαμ,	ᾗ	ἡμέρᾳ	ἐποίησεν	αὐτούς.	**5:3**
eponomasen	to	onoma	auton	Adam,	he	hemera	epoiesen	autus.	
nazwał	—	imię	ich	Adam,	[w]	dniu	uczynienia	ich.	

[2n)]

G2198	G1161	G76	G1250	G2532	G5144	G2094	G2532	G1080
V-AAI-3S	PRT	N-PRI	A-APN	CONJ	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S
ἔζησεν	δὲ	Αδαμ	διακόσια	καὶ	τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν
edzesen	de	Adam	diakosia	kai	triakonta	ete	kai	egennesen
Żył	zaś	Adam	dwieście	i	trzydzieści	lat	i	zrodził [syna]

G2596	G3588	G2397	G846	G2532	G2596	G3588	G1504	G846	G2532	G2028
PREP	T-ASF	N-ASF	D-GSM	CONJ	PREP	T-ASF	N-ASF	D-GSM	CONJ	V-AAI-3S
κατὰ	τὴν	ἰδέαν	αὐτοῦ	καὶ	κατὰ	τὴν	εἰκόνα	αὐτοῦ	καὶ	ἐπωνόμασεν
kata	ten	idean	autu	kai	kata	ten	eikona	autu	kai	eponomasen
wedle	—	rodzaju	swego	i	na	—	obraz	swój	i	nazwał

G3588	G3686	G846	G4589		G1096	G1161	G3588	G2250	G76	G3326
T-ASN	N-ASN	D-GSM	N-PRI		V-AMI-3P	PRT	T-NPF	N-NPF	N-PRI	PREP
τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	Σηθ.	**5:4**	ἐγένοντο	δὲ	αἱ	ἡμέραι	Αδαμ	μετὰ
to	onoma	autu	Seth.		egenonto	de	hai	hemerai	Adam	meta
—	imieniem	jego	Set.		Było	zaś	—	dni	Adama	po

G3588	G1080	G846	G3588	G4589	–	G2094	G2532	G1080
T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-APN	CONJ	V-AAI-3S
τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Σηθ	ἑπτακόσια	ἔτη,	καὶ	ἐγέννησεν
to	gennesai	auton	ton	Seth	heptakosia	ete,	kai	egennesen
—	zrodzeniu	jego [syna]	—	Seta	siedemset	lat,	i	zrodził

G5207	G2532	G2364		G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G76
N-APM	CONJ	N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI
υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας.	**5:5**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Αδαμ,
hyius	kai	thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Adam,
synów	i	córki.		I	było	wszystkich	—	dni	Adama,

G3739	G2198	–	G2532	G5144	G2094	G2532	G599		G2198
R-APF	V-AAI-3S	A-APN	CONJ	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S		V-AAI-3S
ἃς	ἔζησεν,	ἐννακόσια	καὶ	τριάκοντα	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:6**	Ἔζησεν
has	edzesen,	ennakosia	kai	triakonta	ete,	kai	apethanen.		Edzesen
które	przeżył,	dziewięćset	i	trzydzieści	lat,	i	umarł.		Dożył

G1161	G4589	G1250	G2532	G4002	G2094	G2532	G1080	G3588	G1800	
PRT	N-PRI	A-APN	CONJ	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	
δὲ	Σηθ	διακόσια	καὶ	πέντε	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Ενως.	**5:7**
de	Seth	diakosia	kai	pente	ete	kai	egennesen	ton	Enos.	
zaś	Set	dwieście	i	pięć	lat	i	zrodził	—	Enosza.	

[2n)] w znaczeniu "*człowiek*", "*ludzie*", "*ludzkość*".

G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G4589 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM	G3588 T-ASM	G1800 N-PRI	– A-APN
καὶ	ἔζησεν	Σηθ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Ενως	ἑπτακόσια
kai	edzesen	Seth	meta	to	gennesai	auton	ton	Enos	heptakosia
I	dożył	Set	po	—	zrodzeniu	jego [syna]	—	Enosza	siedemset

G2532 CONJ	G2033 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF		G2532 CONJ
καὶ	ἑπτὰ	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας.	**5:8**	καὶ
kai	hepta	ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras.		kai
i	siedem	lat	i	zrodził	synów	i	córki.		I

G1096 V-AMI-3P	G3956 A-NPF	G3588 T-NPF	G2250 N-NPF	G4589 N-PRI	– A-APN	G2532 CONJ	G1427 N-NUI	G2094 N-APN
ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Σηθ	ἐννακόσια	καὶ	δώδεκα	ἔτη,
egenonto	pasai	hai	hemerai	Seth	ennakosia	kai	dodeka	ete,
było	wszystkich	—	dni	Seta	dziewięćset	i	dwanaście	lat,

G2532 CONJ	G599 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G1800 N-PRI	G1540 N-NUI	G1768 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ
καὶ	ἀπέθανεν.	**5:9**	Καὶ	ἔζησεν	Ενως	ἑκατὸν	ἐνενήκοντα	ἔτη	καὶ
kai	apethanen.		Kai	edzesen	Enos	hekaton	enenekonta	ete	kai
i	umarł.		I	dożył	Enosz	sto	dziewięćdziesiąt	lat	i

G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2536 N-PRI		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G1800 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN
ἐγέννησεν	τὸν	Καιναν.	**5:10**	καὶ	ἔζησεν	Ενως	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι
egennesen	ton	Kainan.		kai	edzesen	Enos	meta	to	gennesai
zrodził	—	Kenana.		I	dożył	Enosz	po	—	zrodzeniu

G846 D-ASM	G3588 T-ASM	G2536 N-PRI	– A-APN	G2532 CONJ	G1176 N-NUI	G4002 N-NUI		G2094 N-APN	G2532 CONJ
αὐτὸν	τὸν	Καιναν	ἑπτακόσια	καὶ	δέκα	πέντε		ἔτη	καὶ
auton	ton	Kainan	heptakosia	kai	deka	pente	**10m)**	ete	kai
jego [syna]	—	Kenana	siedemset	i	dziesięć	pięć		lat	i

G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF		G2532 CONJ	G1096 V-AMI-3P	G3956 A-NPF	G3588 T-NPF	G2250 N-NPF
ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας.	**5:11**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι
egennesen	hyius	kai	thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai
zrodził	synów	i	córki.		I	było	wszystkich	—	dni

G1800 N-PRI	– A-APN	G2532 CONJ	G4002 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G599 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S
Ενως	ἐννακόσια	καὶ	πέντε	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:12**	Καὶ	ἔζησεν
Enos	ennakosia	kai	pente	ete,	kai	apethanen.		Kai	edzesen
Enosza	dziewięćset	i	pięć	lat,	i	umarł.		I	dożył

G2536 N-PRI	G1540 N-NUI	G1440 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G3121 N-PRI	
Καιναν	ἑκατὸν	ἑβδομήκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Μαλελεηλ.	**5:13**
Kainan	hekaton	hebdomekonta	ete	kai	egennesen	ton	Maleleel.	
Kenan	sto	siedemdziesiąt	lat	i	zrodził	—	Mahalaleela.	

G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G2536 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM	G3588 T-ASM	G3121 N-PRI
καὶ	ἔζησεν	Καιναν	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Μαλελεηλ
kai	edzesen	Kainan	meta	to	gennesai	auton	ton	Maleleel
I	dożył	Kenan	po	—	zrodzeniu	jego [syna]	—	Mahalaleela

– A-APN	G2532 CONJ	G5062 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF	
ἑπτακόσια	καὶ	τεσσαράκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας.	**5:14**
heptakosia	kai	tessarakonta	ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras.	
siedemset	i	czterdzieści	lat	i	zrodził	synów	i	córki.	

G2532 CONJ	G1096 V-AMI-3P	G3956 A-NPF	G3588 T-NPF	G2250 N-NPF	G2536 N-PRI	– A-APN	G2532 CONJ	G1176 N-NUI
καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Καιναν	ἐννακόσια	καὶ	δέκα
kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Kainan	ennakosia	kai	deka
I	było	wszystkich	—	dni	Kenana	dziewięćset	i	dziesięć

10m)) czyli piętnaście.

G2094	G2532	G599		G2532	G2198	G3121	G1540	G2532	G1835
N-APN	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	CONJ	N-NUI
ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:15**	Καὶ	ἔζησεν	Μαλελεηλ	ἑκατὸν	καὶ	ἑξήκοντα
ete,	kai	apethanen.		Kai	edzesen	Maleleel	hekaton	kai	heksekonta
lat,	i	umarł.		I	dożył	Mahalaleel	sto	i	sześćdziesiąt

G4002	G2094	G2532	G1080	G3588	G2391		G2532	G2198	G3121
N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI
πέντε	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Ιαρεδ.	**5:16**	καὶ	ἔζησεν	Μαλελεηλ
pente	ete	kai	egennesen	ton	Iared.		kai	edzesen	Maleleel
pięć	lat	i	zrodził	—	Jareda.		I	dożył	Machalaleel

G3326	G3588	G1080	G846	G3588	G2391	–	G2532	G5144
PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	CONJ	N-NUI
μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Ιαρεδ	ἑπτακόσια	καὶ	τριάκοντα
meta	to	gennesai	auton	ton	Iared	heptakosia	kai	triakonta
po	—	zrodzeniu	jego [syna]	—	Jareda	siedemset	i	trzydzieści

G2094	G2532	G1080	G5207	G2532	G2364		G2532	G1096	G3956
N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF
ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας.	**5:17**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι
ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras.		kai	egenonto	pasai
lat	i	zrodził	synów	i	córki.		I	było	wszystkich

G3588	G2250	G3121	–	G2532	G1768	G4002	G2094	G2532
T-NPF	N-NPF	N-PRI	A-APN	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ
αἱ	ἡμέραι	Μαλελεηλ	ὀκτακόσια	καὶ	ἐνενήκοντα	πέντε	ἔτη,	καὶ
hai	hemerai	Maleleel	oktakosia	kai	enenekonta	pente	ete,	kai
—	dni	Mahalaleela	osiemset	i	dziewięćdziesiąt	pięć	lat,	i

G599		G2532	G2198	G2391	G1540	G2532	G1835	G1417	G2094
V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN
ἀπέθανεν.	**5:18**	Καὶ	ἔζησεν	Ιαρεδ	ἑκατὸν	καὶ	ἑξήκοντα	δύο	ἔτη
apethanen.		Kai	edzesen	Iared	hekaton	kai	heksekonta	duo	ete
umarł.		I	dożył	Jared	sto	i	sześćdziesiąt	dwa	lata

G2532	G1080	G3588	G1802		G2532	G2198	G2391	G3326	G3588
CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN
καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Ενωχ.	**5:19**	καὶ	ἔζησεν	Ιαρεδ	μετὰ	τὸ
kai	egennesen	ton	Enoch.		kai	edzesen	Iared	meta	to
i	zrodził	—	Henocha.		I	dożył	Jared	po	—

G1080	G846	G3588	G1802	–	G2094	G2532	G1080	G5207
V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM
γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Ενωχ	ὀκτακόσια	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς
gennesai	auton	ton	Enoch	oktakosia	ete	kai	egennesen	hyius
zrodzeniu	jego [syna]	—	Henocha	osiemset	lat	i	zrodził	synów

G2532	G2364		G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G2391	–
CONJ	N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI	A-APN
καὶ	θυγατέρας.	**5:20**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Ιαρεδ	ἐννακόσια
kai	thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Iared	ennakosia
i	córki.		I	było	wszystkich	—	dni	Jareda	dziewięćset

G2532	G1835	G1417	G2094	G2532	G599		G2532	G2198	G1802
CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI
καὶ	ἑξήκοντα	δύο	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:21**	Καὶ	ἔζησεν	Ενωχ
kai	heksekonta	duo	ete,	kai	apethanen.		Kai	edzesen	Enoch
i	sześćdziesiąt	dwa	lata,	i	umarł.		I	dożył	Henoch

G1540	G2532	G1835	G4002	G2094	G2532	G1080	G3588	G3103
N-NUI	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI
ἑκατὸν	καὶ	ἑξήκοντα	πέντε	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Μαθουσαλα.
hekaton	kai	heksekonta	pente	ete	kai	egennesen	ton	Mathusala.
sto	i	sześćdziesiąt	pięć	lat	i	zrodził	—	Metuszelacha.

	G2100	G1161	G1802	G3588	G2316	G3326	G3588	G1080
	V-AAI-3S	PRT	N-PRI	T-DSM	N-DSM	PREP	T-ASN	V-AAN
5:22	εὐηρέστησεν	δὲ	Ενωχ	τῷ	θεῷ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι
	euerestesen	de	Enoch	to	theo	meta	to	gennesai
	W pełni zadowolił	zaś	Henoch	—	Boga	po	—	zrodzeniu

G846	G3588	G3103	G1250	G2094	G2532	G1080	G5207
D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM
αὐτὸν	τὸν	Μαθουσαλα	διακόσια	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς
auton	ton	Mathusala	diakosia	ete	kai	egennesen	hyius
jego [syna]	—	Metuszelacha	[żył jeszcze] dwieście	lat	i	zrodził	synów

G2532	G2364		G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G1802	G5145
CONJ	N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI	A-APN
καὶ	θυγατέρας.	**5:23**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Ενωχ	τριακόσια
kai	thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Enoch	triakosia
i	córki.		I	było	wszystkich	—	dni	Henocha	trzysta

G1835	G4002	G2094		G2532	G2100		G1802	G3588	G2316	
N-NUI	N-NUI	N-APN		CONJ	V-AAI-3S		N-PRI	T-DSM	N-DSM	
ἑξήκοντα	πέντε	ἔτη.	**5:24**	καὶ	εὐηρέστησεν		Ενωχ	τῷ	θεῷ	
heksekonta	pente	ete.		kai	euerestesen	24b)	Enoch	to	theo	
sześćdziesiąt	pięć	lat.		I	w pełni zadowolił		Henoch	—	Boga	

G2532	G3364	G2147	G3754	G3346	G846	G3588	G2316		G2532		
CONJ	ADV	V-IMI-3S	CONJ	V-AAI-3S	D-ASM	T-NSM	N-NSM		CONJ		
καὶ	οὐχ	ηὑρίσκετο,	ὅτι	μετέθηκεν	αὐτὸν	ὁ	θεός.	**5:25**	Καὶ		
kai	uch	heurisketo,	hoti	metetheken	auton	ho	theos.		Kai		
i	nie	znaleziono [go],	bowiem	przeniósł	jego	—	Bóg.		I		

G2198	G3103	G1540	G2532	G1835	G2033	G2094	G2532	G1080	
V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	
ἔζησεν	Μαθουσαλα	ἑκατὸν	καὶ	ἑξήκοντα	ἑπτὰ	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	
edzesen	Mathusala	hekaton	kai	heksekonta	hepta	ete	kai	egennesen	
dożył	Metuszelach	sto	i	sześćdziesiąt	siedem	lat	i	zrodził	

G3588	G2984		G2532	G2198	G3103	G3326	G3588	G1080	
T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN	V-AAN	
τὸν	Λαμεχ.	**5:26**	καὶ	ἔζησεν	Μαθουσαλα	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	
ton	Lamech.		kai	edzesen	Mathusala	meta	to	gennesai	
—	Lameka.		I	dożył	Metuszelach	po	—	zrodzeniu	

G846	G3588	G2984	–	G1417	G2094	G2532	G1080	G5207	G2532	
D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	
αὐτὸν	τὸν	Λαμεχ	ὀκτακόσια	δύο	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	
auton	ton	Lamech	oktakosia	duo	ete	kai	egennesen	hyius	kai	
jego [syna]	—	Lameka	osiemset	dwa	lata	i	zrodził	synów	i	

G2364		G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G3103	G3739
N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI	R-APF
θυγατέρας.	**5:27**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Μαθουσαλα,	ἃς
thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Mathusala,	has
córki.		I	było	wszystkich	—	dni	Metuszelacha,	co

G2198	–	G2532	G1835	G1767	G2094	G2532	G599	
V-AAI-3S	A-APN	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	
ἔζησεν,	ἐννακόσια	καὶ	ἑξήκοντα	ἐννέα	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:28**
edzesen,	ennakosia	kai	heksekonta	ennea	ete,	kai	apethanen.	
dożył,	dziewięćset	i	sześćdziesiąt	dziewięć	lat,	i	umarł.	

G2532	G2198	G2984	G1540	G3589	G3638	G2094	G2532	G1080	G5207
CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-ASM
Καὶ	ἔζησεν	Λαμεχ	ἑκατὸν	ὀγδοήκοντα	ὀκτὼ	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱὸν
Kai	edzesen	Lamech	hekaton	ogdoekonta	okto	ete	kai	egennesen	hyion
I	dożył	Lamek	sto	osiemdziesiąt	osiem	lat	i	zrodził	syna.

	G2532	G2028	G3588	G3686	G846	G3575	G3004	G3778	–
	CONJ	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	D-GSM	N-PRI	V-PAPNS	D-NSM	V-FAI-3S
5:29	καὶ	ἐπωνόμασεν	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	Νωε	λέγων	Οὗτος	διαναπαύσει
	kai	eponomasen	to	onoma	autu	Noe	legon	HUtos	dianapausei
	I	nazwał	—	imieniem	jego	Noe	mówiąc:	"Ten	uwolni

	G1473	G575	G3588	G2041		G2257	G2532	G575	G3588	G3077		G3588
	P-AP	PREP	T-GPN	N-GPN		P-GP	CONJ	PREP	T-GPF	N-GPF		T-GPF
29i)	ἡμᾶς	ἀπὸ	τῶν	ἔργων	29m)	ἡμῶν	καὶ	ἀπὸ	τῶν	λυπῶν	29r)	τῶν
	hemas	apo	ton	ergon		hemon	kai	apo	ton	lypon		ton
	nas	od	—	trudu		naszego	i	od	—	boleści		—

G5495	G2257	G2532	G575	G3588	G1065	G3739	G2672	–	G3588
N-GPF	P-GP	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	R-GSF	V-ANI-3S	N-NSM	T-NSM
χειρῶν	ἡμῶν	καὶ	ἀπὸ	τῆς	γῆς,	ἧς	κατηράσατο	יהוה	ὁ
cheiron	hemon	kai	apo	tes	ges,	hes	katerasato	JHWH	ho
rąk	naszych	i	od	[tej]	ziemi,	co	przeklął	JAHWE	—

24b)) chodził z Bogiem. Hbr 11:5, Jud 1:14
29i)) od "zaoferować".
29m)) lub "udręk"
29r)) dosłownie "smutków".

G2316		G2532	G2198	G2984	G3326	G3588	G1080	G846	G3588
N-NSM		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM
θεός.	**5:30**	καὶ	ἔζησεν	Λαμεχ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν
theos.		kai	edzesen	Lamech	meta	to	gennesai	auton	ton
Bóg".		I	dożył	Lamek	po	—	zrodzeniu	jego [syna]	—

G3575	G4001	G2532	G1835	G4002	G2094	G2532	G1080	G5207	G2532
N-PRI	A-APN	CONJ	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ
Νωε	πεντακόσια	καὶ	ἑξήκοντα	πέντε	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ
Noe	pentakosia	kai	heksekonta	pente	ete	kai	egennesen	hyius	kai
Noego	pięćset	i	sześćdziesiąt	pięć	lat	i	zrodził	synów	i

G2364		G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G2984	–	G2532
N-APF		CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI	A-NPN	CONJ
θυγατέρας.	**5:31**	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Λαμεχ	ἑπτακόσια	καὶ
thygateras.		kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Lamech	heptakosia	kai
córki.		I	było	wszystkich	—	dni	Lameka	siedemset	i

G4004	G5140	G2094	G2532	G599		G2532	G1510	G3575	G2094
N-NUI	A-NPM	N-NPN	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-IAI-3S	N-PRI	N-GPN
πεντήκοντα	τρία	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν.	**5:32**	Καὶ	ἦν	Νωε	ἐτῶν
pentekonta	tria	ete,	kai	apethanen.		Kai	en	Noe	eton
pięćdziesiąt	trzy	lata,	i	umarł.		I	był	Noego	rok

G4001	G2532	G1080	G3575	G5140	G5207	G3588	G4590	G3588	–
A-GPN	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	A-APM	N-APM	T-ASM	N-PRI	T-ASM	N-PRI
πεντακοσίων	καὶ	ἐγέννησεν	Νωε	τρεῖς	υἱούς,	τὸν	Σημ,	τὸν	Χαμ,
pentakosion	kai	egennesen	Noe	treis	hyius,	ton	Sem,	ton	Cham,
pięćsetny	i	zrodził	Noe	trzech	synów,	—	Sema,	—	Chama,

G3588	–
T-ASM	N-PRI
τὸν	Ιαφεθ.
ton	Iafeth.
—	Jafeta.

Rozdział 6

UPADEK MORALNY LUDZKOŚCI

Zapowiedź zniszczenia stworzeń

	G2532	G1096	G2259	G757	G3588	G444	G4183	G1096	G1909
	CONJ	V-ANI-3S	ADV	V-AMI-3P	T-NPM	N-NPM	A-NPM	V-PMN	PREP
6:1	Καὶ	ἐγένετο	ἡνίκα	ἤρξαντο	οἱ	ἄνθρωποι	πολλοὶ	γίνεσθαι	ἐπὶ
	Kai	egeneto	henika	erksanto	hoi	anthropoi	polloi	ginesthai	epi
	I	stało się	kiedy	zaczęło	—	ludzi	wielu	przybywać	na

G3588	G1065	G2532	G2364	G1096	G846		G3708	G1161	G3588	
T-GSF	N-GSF	CONJ	N-NPF	V-APΙ-3P	D-DPM		V-AAPNP	PRT	T-NPM	
τῆς	γῆς,	καὶ	θυγατέρες	ἐγενήθησαν	αὐτοῖς.	**6:2**	ἰδόντες	δὲ	οἱ	
tes	ges,	kai	thygateres	egenethesan	autois.		idontes	de	hoi	
—	ziemi,	i	córki	rodziły się	im.		Zobaczyli	zaś	—	

G5207	G3588	G2316		G3588	G2364	G3588	G444	G3754	G2570	G1526	
N-NPM	T-GSM	N-GSM		T-APF	N-APF	T-GPM	N-GPM	CONJ	A-NPF	V-PAI-3P	
υἱοὶ	τοῦ	θεοῦ		τὰς	θυγατέρας	τῶν	ἀνθρώπων	ὅτι	καλαί	εἰσιν,	
hyioi	tu	theu	2f)	tas	thygateras	ton	anthropon	hoti	kalai	eisin,	
synowie	—	Boga		—	córki	—	ludzkie,	że	piękne	były,	

G2983	G1438	G1135		G575	G3956	G3739	G1586		G2532
V-AAI-3P	D-DPM	N-APF		PREP	A-GPF	R-GPF	V-AMI-3P		CONJ
ἔλαβον	ἑαυτοῖς	γυναῖκας		ἀπὸ	πασῶν,	ὧν	ἐξελέξαντο.	**6:3**	καὶ
elabon	heautois	gynaikas	2p)	apo	pason,	hon	ekseleksanto.		kai
wzięli	sobie	kobiety		ze	wszystkich,	które	wybrali.		I

2f) ἰδόντες δὲ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ - zobaczyli zaś aniołowie (zwiastuni) Boga. Swete, H. B. (1909). The Old Testament in Greek: According to the Septuagint. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

2p) czyli za żony.

G3004	–	G3588	G2316	G3364	G3165	G2650	G3588	G4151	G3450
V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	ADV	ADV	V-AAS-3S	T-ASN	N-ASN	P-GS
εἶπεν	יהוה	ὁ	θεός	Οὐ	μὴ	καταμείνῃ	τὸ	πνεῦμά	μου
eipen	JHWH	ho	theos	U	me	katameine	to	pneuma	mu
powiedział	JAHWE	—	Bóg:	Nie	—	pozostanie	—	duch	Mój

G1722	G3588	G444	G3778	G1519	G3588	G165	G1223	G3588	G1510
PREP	T-DPM	N-DPM	D-DPM	PREP	T-ASM	N-ASM	PREP	T-ASN	V-PAN
ἐν	τοῖς	ἀνθρώποις	τούτοις	εἰς	τὸν	αἰῶνα	διὰ	τὸ	εἶναι
en	tois	anthropois	tutois	eis	ton	aiona	dia	to	einai
w	—	ludziach	tych	na	—	wiek,	dla	tego,	[że] są

G846	G4561	G1510	G1161	G3588	G2250	G846	G1540	G1501	G2094
D-APM	N-APF	V-FMI-3P	PRT	T-NPF	N-NPF	D-GPM	N-NUI	N-NUI	N-APN
αὐτοὺς	σάρκας,	ἔσονται	δὲ	αἱ	ἡμέραι	αὐτῶν	ἑκατὸν	εἴκοσι	ἔτη.
autus	sarkas,	esontai	de	hai	hemerai	auton	hekaton	eikosi	ete.
oni	ciałem,	będzie	zaś	—	dni	ich	sto	dwadzieścia	lat.

	G3588	G1161	–	G1510	G1909	G3588	G1065	G1722	G3588	G2250
	T-NPM	PRT	N-NPM	V-IAI-3P	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-DPF	N-DPF
6:4	οἱ	δὲ	γίγαντες	ἦσαν	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ἐν	ταῖς	ἡμέραις
	hoi	de	gigantes	esan	epi	tes	ges	en	tais	hemerais
	—	Zaś	olbrzymi	byli	na	—	ziemi	w	—	dniach

G1565	G2532	G3326	G1565	G3739	G302	G1531	G3588	G5207	G3588
D-DPF	CONJ	PREP	D-ASN	CONJ	PRT	V-IMI-3P	T-NPM	N-NPM	T-GSM
ἐκείναις	καὶ	μετ᾽	ἐκεῖνο,	ὡς	ἂν	εἰσεπορεύοντο	οἱ	υἱοὶ	τοῦ
ekeinais	kai	met᾽	ekeino,	hos	an	eiseporeuonto	hoi	hyioi	tu
owych	i	potem	również,	kiedy	—	zbliżali się	—	synowie	—

G2316	G4314	G3588	G2364	G3588	G444	G2532	G1080	G1438
N-GSM	PREP	T-APF	N-APF	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-AAI-3P	D-DPM
θεοῦ	πρὸς	τὰς	θυγατέρας	τῶν	ἀνθρώπων	καὶ	ἐγεννῶσαν	ἑαυτοῖς·
theu	pros	tas	thygateras	ton	anthropon	kai	egennosan	heautois;
Boga	z	—	córkami	—	ludzkimi	i	rodziły [potomków]	im,

G1565	G1510	G3588	–	G3588	G575	G165	G3588	G444	G3588
D-NPM	V-IAI-3P	T-NPM	N-NPM	T-NPM	PREP	N-GSM	T-NPM	N-NPM	T-NPM
ἐκεῖνοι	ἦσαν	οἱ	γίγαντες	οἱ	ἀπ᾽	αἰῶνος,	οἱ	ἄνθρωποι	οἱ
ekeinoi	esan	hoi	gigantes	hoi	ap᾽	aionos,	hoi	anthropoi	hoi
owi	byli	—	gigantami	—	z	wieków	—	ludziom	—

G2028		G3708	G1161	–	G3588	G2316	G3754	G4129
A-NPM		V-AAPNS	PRT	N-NSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-API-3P
ὀνομαστοί.	**6:5**	Ἰδὼν	δὲ	יהוה	ὁ	θεὸς	ὅτι	ἐπληθύνθησαν
onomastoi.		Idon	de	JHWH	ho	theos	hoti	eplethynthesan
znani. **4an)**		Zobaczył	zaś	JAHWE	—	Bóg,	że	powiększa się

G3588	G2549	G3588	G444	G1909	G3588	G1065	G2532	G3956	G5100
T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	A-NSM	I-NSM
αἱ	κακίαι	τῶν	ἀνθρώπων	ἐπὶ	τῆς	γῆς	καὶ	πᾶς	τις
hai	kakiai	ton	anthropon	epi	tes	ges	kai	pas	tis
—	złośliwość	—	ludzi	na	—	ziemi	i	każdy	—

–	G1722	G3588	G2588	G846	G1960	G1909	G3588	G4190	G3956
V-PMI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	D-GSM	ADV	PREP	T-APN	A-APN	A-APF
διανοεῖται	ἐν	τῇ	καρδίᾳ	αὐτοῦ	ἐπιμελῶς	ἐπὶ	τὰ	πονηρὰ	πάσας
dianoeitai	en	te	kardia	autu	epimelos	epi	ta	ponera	pasas
skupił się	w	—	sercu	jego	pilnie	na	—	złu	każdego

G3588	G2250		G2532	G1760	G3588	–	G3754	G4160
T-APF	N-APF		CONJ	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S
τὰς	ἡμέρας,	**6:6**	καὶ	ἐνεθυμήθη	ὁ	יהוה	ὅτι	ἐποίησεν
tas	hemeras,		kai	enethymethe	ho	JHWH	hoti	epoiesen
—	dnia,		i	zastanawiał się	—	JAHWE,	[nad tym] że	uczynił

G3588	G444	G1909	G3588	G1065	G2532	–		G2532	G2036
T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-API-3S		CONJ	V-AAI-3S
τὸν	ἄνθρωπον	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	καὶ	διενοήθη.	**6:7**	καὶ	εἶπεν
ton	anthropon	epi	tes	ges,	kai	dienoethe.		kai	eipen
—	człowieka	na	—	ziemi	i	rozważał to.		I	powiedział

4an)) lub "sławni".

G3588	–	–	G3588	G444	G3739	G4160	G575	G4383
T-NSM	N-NSM	V-FAI-1S	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-1S	PREP	N-GSN
ὁ	יהוה	Ἀπαλείψω	τὸν	ἄνθρωπον,	ὃν	ἐποίησα,	ἀπὸ	προσώπου
ho	JHWH	Apaleipso	ton	anthropon,	hon	epoiesa,	apo	prosopu
—	JAHWE:	Zetrę	—	człowieka,	którego	uczyniłem,	z	oblicza

G3588	G1065	G575	G444	G2193	G2934	G2532	G575	G2062	G2193
T-GSF	N-GSF	PREP	N-GSM	PREP	N-GSN	CONJ	PREP	N-GPN	PREP
τῆς	γῆς	ἀπὸ	ἀνθρώπου	ἕως	κτήνους	καὶ	ἀπὸ	ἑρπετῶν	ἕως
tes	ges	apo	anthropu	heos	ktenus	kai	apo	herpeton	heos
—	ziemi,	od	człowieka	do	bydlęcia	i	od	pełzających	po

G3588	G4071	G3588	G3772	G3754	G2373	G3754	G4160	G846
T-GPN	N-GPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-API-1S	CONJ	V-AAI-1S	D-APM
τῶν	πετεινῶν	τοῦ	οὐρανοῦ,	ὅτι	ἐθυμώθην	ὅτι	ἐποίησα	αὐτούς.
ton	peteinon	tu	uranu,	hoti	ethymothen	hoti	epoiesa	autus.
—	skrzydlate	—	nieba,	gdyż	zapłonął gniew,	że	uczyniłem	ich.

	G3575	G1161	G2147	G5485	G1726	–	G3588	G2316
	N-PRI	PRT	V-AAI-3S	N-ASF	PREP	N-GSM	T-GSM	N-GSM
6:8	Νωε	δὲ	εὗρεν	χάριν	ἐναντίον	יהוה	τοῦ	θεοῦ.
	Noe	de	heuren	charin	enantion	JHWH	tu	theu.
	Noe	zaś	znalazł	łaskę	przedtem [u]	JAHWE	—	Boga.

NOE - NOWY ADAM

Opowiadanie o potopie

	G3778	G1161	G3588	G1078	G3575	G3575	G444	G1342	G5046
	D-NPF	PRT	T-NPF	N-NPF	N-PRI	N-PRI	N-NSM	A-NSM	A-NSM
6:9	Αὗται	δὲ	αἱ	γενέσεις	Νωε·	Νωε	ἄνθρωπος	δίκαιος,	τέλειος
	Hautai	de	hai	geneseis	Noe;	Noe	anthropos	dikaios,	teleios
	Te [są]	zaś	—	pokolenia	Noego:	Noe	człowiek	sprawiedliwy,	doskonały

G1510	G1722	G3588	G1074	G846	G3588	G2316	G2100	G3575	
V-PAPNS	PREP	T-DSF	N-DSF	D-GSM	T-DSM	N-DSM	V-AAI-3S	N-PRI	
ὢν	ἐν	τῇ	γενεᾷ	αὐτοῦ·	τῷ	θεῷ	εὐηρέστησεν	Νωε.	**6:10**
on	en	te	genea	autu;	to	theo	euerestesen	Noe.	
będąc	pośród	—	pokolenia	jego,	—	Bogu	podobał się	Noe.	

G1080	G1161	G3575	G5140	G5207	G3588	G4590	G3588	–	G3588
V-AAI-3S	PRT	N-PRI	A-APM	N-APM	T-ASM	N-PRI	T-ASM	N-PRI	T-ASM
ἐγέννησεν	δὲ	Νωε	τρεῖς	υἱούς,	τὸν	Σημ,	τὸν	Χαμ,	τὸν
egennesen	de	Noe	treis	hyius,	ton	Sem,	ton	Cham,	ton
Zrodził	zaś	Noe	trzech	synów,	—	Sema,	—	Chama,	[i]

–		G5351		G1161	G3588	G1065	G1726	G3588	G2316	G2532
N-PRI		V-API-3S		PRT	T-NSF	N-NSF	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ
Ιαφεθ.	**6:11**	ἐφθάρη		δὲ	ἡ	γῆ	ἐναντίον	τοῦ	θεοῦ,	καὶ
Iafeth.		efthare	**11a)**	de	he	ge	enantion	tu	theu,	kai
Jafeta.		Uległa zepsuciu		zaś	—	ziemia	przed	—	Bogiem	i

G4130	G3588	G1065	G93		G2532	G3708	G2962	G3588
V-API-3S	T-NSF	N-NSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM
ἐπλήσθη	ἡ	γῆ	ἀδικίας.	**6:12**	καὶ	εἶδεν	κύριος	ὁ
eplesthe	he	ge	adikias.		kai	eiden	kyrios	ho
wypełniła się	—	ziemia	niesprawiedliwością.		i	spojrzał	Pan	—

G2316	G3588	G1065	G2532	G1510	G2704		G3754	G2704
N-NSM	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-IAI-3S	V-RMPNS		CONJ	V-IAI-3S
θεὸς	τὴν	γῆν,	καὶ	ἦν	κατεφθαρμένη,		ὅτι	κατέφθειρεν
theos	ten	gen,	kai	en	kateftharmene,	**12j)**	hoti	kateftheiren
Bóg	[na]	ziemię,	i	była	zrujnowana,		bowiem	uległo skażeniu

G3956	G4561	G3588	G3598	G846	G1909	G3588	G1065		G2532	G3004
A-NSF	N-NSF	T-ASF	N-ASF	D-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S
πᾶσα	σὰρξ	τὴν	ὁδὸν	αὐτοῦ	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**6:13**	καὶ	εἶπεν
pasa	sarks	ten	hodon	autu	epi	tes	ges.		kai	eipen
wszelkie	ciało	na	drodze	jego	na	—	ziemi.		I	powiedział

11a)) lub "była oszpecona".
12j)) lub "poddana skażeniu".

G3588	G2316	G4314	G3575	G2540	G3956	G444	G1854	G1726	G3450
T-NSM	N-NSM	PREP	N-PRI	N-NSM	A-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	P-GS
ὁ	θεὸς	πρὸς	Νωε	Καιρὸς	παντὸς	ἀνθρώπου	ἥκει	ἐναντίον	μου,
ho	theos	pros	Noe	Kairos	pantos	anthropu	hekei	enantion	mu,
—	Bóg	do	Noego:	Czasu	kres	człowieka	nadszedł	przede	Mną,

G3754	G4130	G3588	G1065	G93	G575	G846	G2532	G2400
CONJ	V-API-3S	T-NSF	N-NSF	N-GSF	PREP	D-GPM	CONJ	INJ
ὅτι	ἐπλήσθη	ἡ	γῆ	ἀδικίας	ἀπ᾽	αὐτῶν,	καὶ	ἰδοὺ
hoti	eplesthe	he	ge	adikias	ap᾽	auton,	kai	idu
bowiem	napełniła się	—	ziemia	niesprawiedliwością	przez	nich,	i	oto

G1473	G2704	G846	G2532	G3588	G1065		G4160	G3767
P-NS	V-PAI-1S	D-APM	CONJ	T-ASF	N-ASF		V-AAD-2S	PRT
ἐγὼ	καταφθείρω	αὐτοὺς	καὶ	τὴν	γῆν.	**6:14**	ποίησον	οὖν
ego	kataftheiro	autus	kai	ten	gen.		poieson	un
Ja	postanawiam zniszczyć	ich	i	[tę]	ziemię.		Uczyń	więc

G4572	G2787	G1537	G3586	G5068	G3555		G4160	G3588	G2787
D-DSM	N-ASF	PREP	N-GPN	A-GPN	N-APF		V-FAI-3S	T-ASF	N-ASF
σεαυτῷ	κιβωτὸν	ἐκ	ξύλων	τετραγώνων·	νοσσιὰς		ποιήσεις	τὴν	κιβωτὸν
seauto	kiboton	ek	ksylon	tetragonon;	nossias	14h)	poieseis	ten	kiboton
sobie	arkę	z	drzewa	czworokątnego.	Przegrody		uczyń	[w]	arce

G2532	–	G846	G2081	G2532	G1855	G3588	–		G2532
CONJ	V-FAI-3S	D-ASF	ADV	CONJ	ADV	T-DSF	N-DSF		CONJ
καὶ	ἀσφαλτώσεις	αὐτὴν	ἔσωθεν	καὶ	ἔξωθεν	τῇ	ἀσφάλτῳ.	**6:15**	καὶ
kai	asfaltoseis	auten	esothen	kai	eksothen	te	asfalto.		kai
i	wysmaruj	ją	od środka	i	z zewnątrz	—	smołą.		I

G3778	G4160	G3588	G2787	G5145	G4083	G3588	G3372	G3588	G2787
ADV	V-FAI-3S	T-ASF	N-ASF	A-GPM	N-GPM	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF
οὕτως	ποιήσεις	τὴν	κιβωτόν·	τριακοσίων	πήχεων	τὸ	μῆκος	τῆς	κιβωτοῦ
hutos	poieseis	ten	kiboton;	triakosion	pecheon	to	mekos	tes	kibotu
tak	uczynisz	—	arkę:	trzysta	łokci	—	długą	—	arkę

G2532	G4004	G4083	G3588	G4114	G2532	G5144	G4083	G3588	G5311
CONJ	N-NUI	N-GPM	T-ASN	N-ASN	CONJ	N-NUI	N-GPM	T-ASN	N-ASN
καὶ	πεντήκοντα	πήχεων	τὸ	πλάτος	καὶ	τριάκοντα	πήχεων	τὸ	ὕψος
kai	pentekonta	pecheon	to	platos	kai	triakonta	pecheon	to	hypsos
i	pięćdziesiąt	łokci	—	szeroką	i	trzydzieści	łokci	—	wysoką

G846		G1996	G4160	G3588	G2787	G2532	G1519	G4083
D-GSF		V-PAPNS	V-FAI-3S	T-ASF	N-ASF	CONJ	PREP	N-ASM
αὐτῆς·	**6:16**	ἐπισυνάγων	ποιήσεις	τὴν	κιβωτὸν	καὶ	εἰς	πῆχυν
autes;		episynagon	poieseis	ten	kiboton	kai	eis	pechyn
ją.		[W] dachu	uczynisz [otwór]	—	arki	i	na	łokieć

G4931	G846	G509	G3588	G1161	G2374	G3588	G2787	G4160	G1537
V-FAI-3S	D-ASF	ADV	T-ASF	PRT	N-ASF	T-GSF	N-GSF	V-FAI-3S	PREP
συντελέσεις	αὐτὴν	ἄνωθεν·	τὴν	δὲ	θύραν	τῆς	κιβωτοῦ	ποιήσεις	ἐκ
synteleseis	auten	anothen;	ten	de	thyran	tes	kibotu	poieseis	ek
wykonasz	go	z góry.	—	Zaś	drzwi	—	arki	umieścisz	z

–	–	–	G2532	–	G4160	G846	
A-GPM	A-APN	A-APN	CONJ	A-APN	V-FAI-3S	D-ASF	
πλαγίων·	κατάγαια,	διώροφα	καὶ	τριώροφα	ποιήσεις	αὐτήν.	**6:17**
plagion;	katagaia,	diorofa	kai	triorofa	poieseis	auten.	
boku.	Dolną [część],	drugą	i	trzecią [kondygnację]	uczynisz	w niej.	

G1473	G1161	G2400	G1863	G3588	G2627	G5204	G1909	G3588	G1065
P-NS	PRT	INJ	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM	N-ASN	PREP	T-ASF	N-ASF
ἐγὼ	δὲ	ἰδοὺ	ἐπάγω	τὸν	κατακλυσμὸν	ὕδωρ	ἐπὶ	τὴν	γῆν
ego	de	idu	epago	ton	kataklysmon	hydor	epi	ten	gen
Ja	zaś	oto	sprowadzę	—	powódź	wody	na	—	ziemię

G2704	G3956	G4561	G1722	G3739	G2076	G4151	G2222	G5270	G3588
V-AAN	A-ASF	N-ASF	PREP	R-DSF	V-PAI-3S	N-NSN	N-GSF	PREP	T-GSM
καταφθεῖραι	πᾶσαν	σάρκα,	ἐν	ᾗ	ἐστιν	πνεῦμα	ζωῆς,	ὑποκάτω	τοῦ
kataftheirai	pasan	sarka,	en	he	estin	pneuma	zoes,	hypokato	tu
niszcząc	wszelkie	ciało,	w	czym	jest	duch	życia	pod	—

14h)) lub "przedziały".

G3772	G2532	G3745	G1437	G1510	G1909	G3588	G1065	G5053	
N-GSM	CONJ	A-APN	CONJ	V-PAS-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	V-FAI-3S	
οὐρανοῦ·	καὶ	ὅσα	ἐὰν	ᾖ	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	τελευτήσει.	**6:18**
uranu;	kai	hosa	ean	e	epi	tes	ges,	teleutesei.	
niebem,	i	co	kolwiek	jest	na	—	ziemi,	zginie.	

G2532	G2476	G3588	G1242	G3450	G4314	G4771	G1525	G1161	G1519
CONJ	V-FAI-1S	T-ASF	N-ASF	P-GS	PREP	P-AS	V-FMI-2S	PRT	PREP
καὶ	στήσω	τὴν	διαθήκην	μου	πρὸς	σέ·	εἰσελεύσῃ	δὲ	εἰς
kai	steso	ten	diatheken	mu	pros	se;	eiseleuse	de	eis
I	ustanowię	—	przymierze	Moje	z	tobą.	Wejdziesz	zaś	do

G3588	G2787	G4771	G2532	G3588	G5207	G4771	G2532	G3588	G1135	G4771
T-ASF	N-ASF	P-NS	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GS	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GS
τὴν	κιβωτόν,	σὺ	καὶ	οἱ	υἱοί	σου	καὶ	ἡ	γυνή	σου
ten	kiboton,	sy	kai	hoi	hyioi	su	kai	he	gyne	su
—	arki,	ty	i	—	synowie	twoi	i	—	kobieta	twa

G2532	G3588	G1135	G3588	G5207	G4771	G3326	G4771		G2532	G575
CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	P-GS	PREP	P-GS		CONJ	PREP
καὶ	αἱ	γυναῖκες	τῶν	υἱῶν	σου	μετὰ	σοῦ.	**6:19**	καὶ	ἀπὸ
kai	hai	gynaikes	ton	hyion	su	meta	su.		kai	apo
i	—	kobiety	—	synów	twych	z	tobą.		I	z

G3956	G3588	G2934	G2532	G575	G3956	G3588	G2062	G2532	G575
A-GPN	T-GPN	N-GPN	CONJ	PREP	A-GPN	T-GPN	N-GPN	CONJ	PREP
πάντων	τῶν	κτηνῶν	καὶ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν	καὶ	ἀπὸ
panton	ton	ktenon	kai	apo	panton	ton	herpeton	kai	apo
wszystkich	—	bydląt	i	z	wszystkich	—	pełzających	i	z

G3956	G3588	G2342	G2532	G575	G3956	G4561	G1417	G1417
A-GPN	T-GPN	N-GPN	CONJ	PREP	A-GSF	N-GSF	N-NUI	N-NUI
πάντων	τῶν	θηρίων	καὶ	ἀπὸ	πάσης	σαρκός,	δύο	δύο
panton	ton	therion	kai	apo	pases	sarkos,	duo	duo
wszystkich	—	dzikich zwierząt	i	z	wszelkiego	ciała,	dwie	pary

G575	G3956	G1521	G1519	G3588	G2787	G2443	G5142	G3326
PREP	A-GPM	V-FAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAS-2S	PREP
ἀπὸ	πάντων	εἰσάξεις	εἰς	τὴν	κιβωτόν,	ἵνα	τρέφῃς	μετὰ
apo	panton	eisakseis	eis	ten	kiboton,	hina	trefes	meta
z	każdego	przedstawiciela	w	—	arce,	aby	zachować [je]	z

G4572	G730	G2532	G2338	G1510		G575	G3956	G3588	G3732
D-GSM	A-NSN	CONJ	A-NSN	V-FMI-3P		PREP	A-GPM	T-GPN	N-GPN
σεαυτοῦ·	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ	ἔσονται.	**6:20**	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ὀρνέων
seautu;	arsen	kai	thely	esontai.		apo	panton	ton	orneon
tobą,	samiec	i	samica	[to] będzie.		Z	wszystkich	—	ptaków

G3588	G4071	G2596	G1085	G2532	G575	G3956	G3588	G2934	G2596
T-GPN	N-GPN	PREP	N-ASN	CONJ	PREP	A-GPN	T-GPN	N-GPN	PREP
τῶν	πετεινῶν	κατὰ	γένος	καὶ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	κτηνῶν	κατὰ
ton	peteinon	kata	genos	kai	apo	panton	ton	ktenon	kata
—	skrzydlatych	według	gatunków	i	z	wszelkiego	—	bydła	według

G1085	G2532	G575	G3956	G3588	G2062	G3588	–	G1909
N-ASN	CONJ	PREP	A-GPN	T-GPN	N-GPN	T-GPN	V-PAPGP	PREP
γένος	καὶ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν	τῶν	ἑρπόντων	ἐπὶ
genos	kai	apo	panton	ton	herpeton	ton	herponton	epi
gatunków	i	z	wszelkich	—	pełzających	—	czołgających się	po

G3588	G1065	G2596	G1085	G846	G1417	G1417	G575	G3956	G1525
T-GSF	N-GSF	PREP	N-ASN	D-GPN	N-NUI	N-NUI	PREP	A-GPN	V-FMI-3P
τῆς	γῆς	κατὰ	γένος	αὐτῶν,	δύο	δύο	ἀπὸ	πάντων	εἰσελεύσονται
tes	ges	kata	genos	auton,	duo	duo	apo	panton	eiseleusontai
—	ziemi	według	gatunków	ich,	dwie	pary	z	wszelkiego	wejdzie

G4314	G4771	G5142	G3326	G4771	G730	G2532	G2338		G4771
PREP	P-AS	V-PMN	PREP	P-GS	A-ASN	CONJ	A-ASN		P-NS
πρὸς	σὲ	τρέφεσθαι	μετὰ	σοῦ,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ.	**6:21**	σὺ
pros	se	trefesthai	meta	su,	arsen	kai	thely.		sy
z	tobą,	zachowując [je]	z	tobą,	samiec	i	samica.		Ty

G1161	G2983	G4572	G575	G3956	G3588	G1033	G3739	G2068
PRT	V-FMI-2S	D-DSM	PREP	A-GPN	T-GPN	N-GPN	R-APN	V-FMI-2P
δὲ	λήμψῃ	σεαυτῷ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	βρωμάτων,	ἃ	ἔδεσθε,
de	lempse	seauto	apo	panton	ton	bromaton,	ha	edesthe,
zaś	weźmiesz	sobie	z	wszelkie	—	pożywienie	co	będzie jedzone,

G2532 CONJ	G4863 V-FAI-3S	G4314 PREP	G4572 D-ASM	G2532 CONJ	G1510 V-FMI-3S	G4771 P-DS	G2532 CONJ	G1565 D-DPN	
καὶ	συνάξεις	πρὸς	σεαυτόν,	καὶ	ἔσται	σοὶ	καὶ	ἐκείνοις	
kai	synakseis	pros	seauton,	kai	estai	soi	kai	ekeinois	
i	będziesz zbierać	do	siebie,	i	będzie	tobie	i	tamtym	

G2068 V-AAN		G2532 CONJ	G4160 V-AAI-3S	G3575 N-PRI	G3956 A-APN	G3745 A-APN	G1781 V-ANI-3S	G846 D-DSM	G2962 N-NSM
φαγεῖν.	**6:22**	καὶ	ἐποίησεν	Νωε	πάντα,	ὅσα	ἐνετείλατο	αὐτῷ	κύριος
fagein.		kai	epoiesen	Noe	panta,	hosa	eneteilato	auto	kyrios
na pokarm.		I	uczynił	Noe	wszystko,	co	nakazał	mu	Pan

G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3778 ADV	G4160 V-AAI-3S
ὁ	θεός,	οὕτως	ἐποίησεν.
ho	theos,	hutos	epoiesen.
—	Bóg,	tak	uczynił.

Rozdział 7

Wejście do arki

	G2532 CONJ	G3004 V-AAI-3S	– N-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G4314 PREP	G3575 N-PRI	G1525 V-AAD-2S	G4771 P-NS
7:1	Καὶ	εἶπεν	יהוה	ὁ	θεὸς	πρὸς	Νωε	Εἴσελθε	σὺ
	Kai	eipen	JHWH	ho	theos	pros	Noe	Eiselthe	sy
	I	powiedział	JAHWE	—	Bóg	do	Noego:	Wejdź	ty

G2532 CONJ	G3956 A-NSM	G3588 T-NSM	G3624 N-NSM	G4771 P-GS	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2787 N-ASF	G3754 CONJ	G4771 P-AS
καὶ	πᾶς	ὁ	οἶκός	σου	εἰς	τὴν	κιβωτόν,	ὅτι	σὲ
kai	pas	ho	oikos	su	eis	ten	kiboton,	hoti	se
i	cały	—	dom	twój	do	—	arki,	albowiem	ty

G3708 V-AAI-3P	G1342 A-ASM	G1726 PREP	G3450 P-GS	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G1074 N-DSF	G3778 D-DSF
εἶδον	δίκαιον	ἐναντίον	μου	ἐν	τῇ	γενεᾷ	ταύτῃ.
eidon	dikaion	enantion	mu	en	te	genea	taute.
— zobaczyłem —	sprawiedliwy [jesteś]	przede	Mną	w	—	pokoleniu	tym.

	G575 PREP	G1161 PRT	G3588 T-GPN	G2934 N-GPN	G3588 T-GPN	G2513 A-GPN	G1521 V-AAD-2S	G4314 PREP	G4771 P-AS	G2033 N-NUI
7:2	ἀπὸ	δὲ	τῶν	κτηνῶν	τῶν	καθαρῶν	εἰσάγαγε	πρὸς	σὲ	ἑπτὰ
	apo	de	ton	ktenon	ton	katharon	eisagage	pros	se	hepta
	Z	zaś	—	bydła	—	czystego	wprowadź	do	siebie	siedem

G2033 N-NUI	G730 A-ASN	G2532 CONJ	G2338 A-ASN	G575 PREP	G1161 PRT	G3588 T-GPN	G2934 N-GPN	G3588 T-GPN	G3165 ADV	G2513 A-GPN
ἑπτά,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ,	ἀπὸ	δὲ	τῶν	κτηνῶν	τῶν	μὴ	καθαρῶν
hepta,	arsen	kai	thely,	apo	de	ton	ktenon	ton	me	katharon
(par),	samca	i	samicę.	Z	zaś	—	bydła	—	nie	czystego

G1417 N-NUI	G1417 N-NUI	G730 A-ASN	G2532 CONJ	G2338 A-ASN		G2532 CONJ	G575 PREP	G3588 T-GPN	G4071 N-GPN	G3588 T-GSM
δύο	δύο,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ,	**7:3**	καὶ	ἀπὸ	τῶν	πετεινῶν	τοῦ
duo	duo,	arsen	kai	thely,		kai	apo	ton	peteinon	tu
dwie	(pary),	samca	i	samicę,		i	z	—	skrzydlatych	—

G3772 N-GSM	G3588 T-GPN	G2513 A-GPN	G2033 N-NUI	G2033 N-NUI	G730 A-ASN	G2532 CONJ	G2338 A-ASN	G2532 CONJ	G575 PREP	G3588 T-GPN
οὐρανοῦ	τῶν	καθαρῶν	ἑπτὰ	ἑπτά,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ,	καὶ	ἀπὸ	τῶν
uranu	ton	katharon	hepta	hepta,	arsen	kai	thely,	kai	apo	ton
nieba	—	czystych	siedem	(par),	samca	i	samicę,	i	z	—

G4071 N-GPN	G3588 T-GPN	G3165 ADV	G2513 A-GPN	G1417 N-NUI	G1417 N-NUI	G730 A-ASN	G2532 CONJ	G2338 A-ASN
πετεινῶν	τῶν	μὴ	καθαρῶν	δύο	δύο,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ,
peteinon	ton	me	katharon	duo	duo,	arsen	kai	thely,
skrzydlatych	—	nie	czystych	dwie	(pary),	samca	i	samicę,

–	G4690	G1909	G3956	G3588	G1065		G2089	G1063	G2250
V-AAN	N-ASN	PREP	A-ASF	T-ASF	N-ASF		ADV	PRT	N-GPF
διαθρέψαι	σπέρμα	ἐπὶ	πᾶσαν	τὴν	γῆν.	**7:4**	ἔτι	γὰρ	ἡμερῶν
diathrepsai	sperma	epi	pasan	ten	gen.		eti	gar	hemeron
zachowując	nasienie	na	całej	—	ziemi.		Po tych	bowiem	dniach

G2033	G1473	G1863	G5205	G1909	G3588	G1065	G5062	G2250
N-NUI	P-NS	V-PAI-1S	N-ASM	PREP	T-ASF	N-ASF	N-NUI	N-APF
ἑπτὰ	ἐγὼ	ἐπάγω	ὑετὸν	ἐπὶ	τὴν	γῆν	τεσσαράκοντα	ἡμέρας
hepta	ego	epago	hyeton	epi	ten	gen	tessarakonta	hemeras
siedmiu	Ja	spuszczę	deszcz	na	—	ziemię	[przez] czterdzieści	dni

G2532	G5062	G3571	G2532	G1813	G3956	G3588	G1815		G3739
CONJ	N-NUI	N-APF	CONJ	V-AAS-1S	A-ASF	T-ASF	N-ASF		R-ASF
καὶ	τεσσαράκοντα	νύκτας	καὶ	ἐξαλείψω	πᾶσαν	τὴν	ἐξανάστασιν,		ἣν
kai	tessarakonta	nyktas	kai	eksaleipso	pasan	ten	eksanastasin,	4t)	hen
i	czterdzieści	nocy	i	zmyta zostałaby	cała	—	wysokość,		którą

G4160	G575	G4383	G3588	G1065		G2532	G4160	G3575	G3956
V-AAI-1S	PREP	N-GSN	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	A-APN
ἐποίησα,	ἀπὸ	προσώπου	τῆς	γῆς.	**7:5**	καὶ	ἐποίησεν	Νωε	πάντα,
epoiesa,	apo	prosopu	tes	ges.		kai	epoiesen	Noe	panta,
uczyniłem,	z	oblicza	—	ziemi.		I	uczynił	Noe	wszystko,

G3745	G1781	G846	–	G3588	G2316		G3575	G1161	G1510
A-APN	V-ANI-3S	D-DSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM		N-PRI	PRT	V-IAI-3S
ὅσα	ἐνετείλατο	αὐτῷ	יהוה	ὁ	θεός.	**7:6**	Νωε	δὲ	ἦν
hosa	eneteilato	auto	JHWH	ho	theos.		Noe	de	en
co	nakazał	mu	JAHWE	—	Bóg.		Noe	zaś	miał

G2094	G1812	G2532	G3588	G2627		G1096	G5204	G1909	G3588
N-GPN	A-GPN	CONJ	T-NSM	N-NSM		V-ANI-3S	N-GSN	PREP	T-GSF
ἐτῶν	ἑξακοσίων,	καὶ	ὁ	κατακλυσμὸς		ἐγένετο	ὕδατος	ἐπὶ	τῆς
eton	heksakosion,	kai	ho	kataklysmos	6h)	egeneto	hydatos	epi	tes
lat	sześćset,	gdy	—	potop		stał się	wody	na	—

G1065		G1525	G1161	G3575	G2532	G3588	G5207	G846	G2532	G3588
N-GSF		V-AAI-3S	PRT	N-PRI	CONJ	T-NPM	N-NPM	D-GSM	CONJ	T-NSF
γῆς.	**7:7**	εἰσῆλθεν	δὲ	Νωε	καὶ	οἱ	υἱοὶ	αὐτοῦ	καὶ	ἡ
ges.		eiselthen	de	Noe	kai	hoi	hyioi	autu	kai	he
ziemi.		Wszedł	zaś	Noe	i	—	synowie	jego	i	—

G1135	G846	G2532	G3588	G1135	G3588	G5207	G846	G3326	G846	G1519
N-NSF	D-GSM	CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	D-GSM	PREP	D-GSM	PREP
γυνὴ	αὐτοῦ	καὶ	αἱ	γυναῖκες	τῶν	υἱῶν	αὐτοῦ	μετ᾽	αὐτοῦ	εἰς
gyne	autu	kai	hai	gynaikes	ton	hyion	autu	met’	autu	eis
kobieta	jego	i	—	kobiety	—	synów	jego	z	nim	do

G3588	G2787	G1223	G3588	G5204	G3588	G2627		G2532	G575	G3588
T-ASF	N-ASF	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM		CONJ	PREP	T-GPN
τὴν	κιβωτὸν	διὰ	τὸ	ὕδωρ	τοῦ	κατακλυσμοῦ.	**7:8**	καὶ	ἀπὸ	τῶν
ten	kiboton	dia	to	hydor	tu	kataklysmu.		kai	apo	ton
—	arki	z	powodu	wody	—	potopu.		I	z	—

G4071	G2532	G575	G3588	G2934	G3588	G2513	G2532	G575	G3588
N-GPN	CONJ	PREP	T-GPN	N-GPN	T-GPN	A-GPN	CONJ	PREP	T-GPN
πετεινῶν	καὶ	ἀπὸ	τῶν	κτηνῶν	τῶν	καθαρῶν	καὶ	ἀπὸ	τῶν
peteinon	kai	apo	ton	ktenon	ton	katharon	kai	apo	ton
skrzydlatych	i	z	—	bydła	—	czystego	i	z	—

G2934	G3588	G3165	G2513	G2532	G575	G3956	G3588	G2062	G3588
N-GPN	T-GPN	ADV	A-GPN	CONJ	PREP	A-GPN	T-GPN	N-GPN	T-GPN
κτηνῶν	τῶν	μὴ	καθαρῶν	καὶ	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν	τῶν
ktenon	ton	me	katharon	kai	apo	panton	ton	herpeton	ton
bydła	—	nie	czystego	i	z	wszelkiego	—	pełzającego	—

G1909	G3588	G1065		G1417	G1417	G1525	G4314	G3575	G1519	G3588
PREP	T-GSF	N-GSF		N-NUI	N-NUI	V-AAI-3P	PREP	N-PRI	PREP	T-ASF
ἐπὶ	τῆς	γῆς	**7:9**	δύο	δύο	εἰσῆλθον	πρὸς	Νωε	εἰς	τὴν
epi	tes	ges		duo	duo	eiselthon	pros	Noe	eis	ten
po	—	ziemi,		dwie	(pary)	weszły	z	Noem	do	—

4t)) lub "rozrost".
6h)) dosłownie "*powódź*" lub "*kataklizm*".

G2787	G730	G2532	G2338	G2505	G1781	G846	G3588	G2316		G2532
N-ASF	A-ASN	CONJ	A-ASN	ADV	V-ANI-3S	D-DSM	T-NSM	N-NSM		CONJ
κιβωτόν,	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ,	καθὰ	ἐνετείλατο	αὐτῷ	ὁ	θεός.	**7:10**	καὶ
kiboton,	arsen	kai	thely,	katha	eneteilato	auto	ho	theos.		kai
arki,	samiec	i	samica,	jak	nakazał	jemu	—	Bóg.		I

G1096	G3326	G3588	G2033	G2250	G2532	G3588	G5204	G3588	G2627
V-ANI-3S	PREP	T-APF	N-NUI	N-APF	CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM
ἐγένετο	μετὰ	τὰς	ἑπτὰ	ἡμέρας	καὶ	τὸ	ὕδωρ	τοῦ	κατακλυσμοῦ
egeneto	meta	tas	hepta	hemeras	kai	to	hydor	tu	kataklysmu
stało się	po	—	siedmiu	dniach,	i	—	woda	—	potopu

G1096	G1909	G3588	G1065		G1722	G3588	–	G2094	G1722
V-ANI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF		PREP	T-DSN	A-DSN	N-DSN	PREP
ἐγένετο	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**7:11**	ἐν	τῷ	ἑξακοσιοστῷ	ἔτει	ἐν
egeneto	epi	tes	ges.		en	to	heksakosiosto	etei	en
stała się	na	—	ziemi.		W	—	sześćsetnym	roku	—

G3588	G2222	G3588	G3575	G3588	G1208	G3303	G1442	G2532
T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-PRI	T-GSM	A-GSM	N-GSM	A-DSF	CONJ
τῇ	ζωῇ	τοῦ	Νωε,	τοῦ	δευτέρου	μηνός,	ἑβδόμῃ	καὶ
te	zoe	tu	Noe,	tu	deuteru	menos,	hebdome	kai
—	życia	—	Noego,	—	drugiego	miesiąca,	siódmego	i

–		G3588	G3303	G3588	G2250	G3778	G4486	G3956
N-DSF		T-GSM	N-GSM	T-DSF	N-DSF	D-DSF	V-AAI-3P	A-NPF
εἰκάδι		τοῦ	μηνός,	τῇ	ἡμέρᾳ	ταύτῃ	ἐρράγησαν	πᾶσαι
eikadi		tu	menos,	te	hemera	taute	erragesan	pasai
dwudziestego [dnia]		(tego)	miesiąca,	—	dnia	tego	rozerwały się	wszystkie

G3588	G4077	G3588	G12	G2532	G3588	–	G3588	G3772	G455
T-NPF	N-NPF	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-NPM	N-NPM	T-GSM	N-GSM	V-API-3P
αἱ	πηγαὶ	τῆς	ἀβύσσου,	καὶ	οἱ	καταρράκται	τοῦ	οὐρανοῦ	ἠνεῴχθησαν,
hai	pegai	tes	abyssu,	kai	hoi	katarraktai	tu	uranu	eneochthesan,
—	źródła	—	otchłani,	i	—	śluzy	—	nieba	otwarły się.

	G2532	G1096		G3588	G5205	G1909	G3588	G1065	G5062	G2250
7:12	CONJ	V-ANI-3S		T-NSM	N-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF	N-NUI	N-APF
	καὶ	ἐγένετο		ὁ	ὑετὸς	ἐπὶ	τῆς	γῆς	τεσσαράκοντα	ἡμέρας
	kai	egeneto	12b)	ho	hyetos	epi	tes	ges	tessarakonta	hemeras
	I	(padał)		—	deszcz	na	—	ziemię	czterdzieści	dni

G2532	G5062	G3571		G1722	G3588	G2250	G3778	G1525	G3575
CONJ	N-NUI	N-APF		PREP	T-DSF	N-DSF	D-DSF	V-AAI-3S	N-PRI
καὶ	τεσσαράκοντα	νύκτας.	**7:13**	ἐν	τῇ	ἡμέρᾳ	ταύτῃ	εἰσῆλθεν	Νωε,
kai	tessarakonta	nyktas.		en	te	hemera	taute	eiselthen	Noe,
i	czterdzieści	nocy.		W	—	dniu	tym	wszedł	Noe,

G4590	–	–	G5207	G3575	G2532	G3588	G1135	G3575	G2532	G3588
N-PRI	N-PRI	N-PRI	N-NPM	N-PRI	CONJ	T-NSF	N-NSF	N-PRI	CONJ	T-NPF
Σημ,	Χαμ,	Ιαφεθ,	υἱοὶ	Νωε,	καὶ	ἡ	γυνὴ	Νωε	καὶ	αἱ
Sem,	Cham,	Iafeth,	hyioi	Noe,	kai	he	gyne	Noe	kai	hai
Sem,	Cham,	Jafet,	synowie	Noego,	i	—	kobieta	Noego	i	—

G5140	G1135	G3588	G5207	G846	G3326	G846	G1519	G3588	G2787	
A-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	D-GSM	PREP	D-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	
τρεῖς	γυναῖκες	τῶν	υἱῶν	αὐτοῦ	μετ᾽	αὐτοῦ	εἰς	τὴν	κιβωτόν.	**7:14**
treis	gynaikes	ton	hyion	autu	met᾽	autu	eis	ten	kiboton.	
trzy	kobiety	—	synów	jego	z	nim	do	—	arki.	

G2532	G3956	G3588	G2342	G2596	G1085	G2532	G3956	G3588
CONJ	A-NPN	T-NPN	N-NPN	PREP	N-ASN	CONJ	A-NPN	T-NPN
καὶ	πάντα	τὰ	θηρία	κατὰ	γένος	καὶ	πάντα	τὰ
kai	panta	ta	theria	kata	genos	kai	panta	ta
I	wszystkie	—	dzikie zwierzęta	według	rodzaju	i	wszelkie	—

G2934	G2596	G1085	G2532	G3956	G2062	G2795	G1909	G3588	G1065
N-NPN	PREP	N-ASN	CONJ	A-NSN	N-NSN	V-PMPNS	PREP	T-GSF	N-GSF
κτήνη	κατὰ	γένος	καὶ	πᾶν	ἑρπετὸν	κινούμενον	ἐπὶ	τῆς	γῆς
ktene	kata	genos	kai	pan	herpeton	kinumenon	epi	tes	ges
bydło	według	rodzaju	i	każdy	pełzający	ruszający się	na	—	ziemi

---

12b)) dosłownie "*stał się*".

G2596 PREP	G1085 N-ASN	G2532 CONJ	G3956 A-NSN	G4071 N-NSN	G2596 PREP	G1085 N-ASN		G1525 V-AAI-3P	G4314 PREP
κατὰ	γένος	καὶ	πᾶν	πετεινὸν	κατὰ	γένος	**7:15**	εἰσῆλθον	πρὸς
kata	genos	kai	pan	peteinon	kata	genos		eiselthon	pros
według	rodzaju	i	każdy	skrzydlaty	według	rodzaju,		weszły	z

G3575 N-PRI	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2787 N-ASF	G1417 N-NUI	G1417 N-NUI	G575 PREP	G3956 A-GSF	G4561 N-GSF	G1722 PREP	G3739 R-DSN
Νωε	εἰς	τὴν	κιβωτόν,	δύο	δύο	ἀπὸ	πάσης	σαρκός,	ἐν	ᾧ
Noe	eis	ten	kiboton,	duo	duo	apo	pases	sarkos,	en	ho
Noem	do	—	arki,	dwie	(pary)	z	każdego	ciała,	w	którym

G2076 V-PAI-3S	G4151 N-NSN	G2222 N-GSF		G2532 CONJ	G3588 T-NPN	G1531 V-PMPNP	G730 A-ASN	G2532 CONJ	G2338 A-ASN
ἐστιν	πνεῦμα	ζωῆς.	**7:16**	καὶ	τὰ	εἰσπορευόμενα	ἄρσεν	καὶ	θῆλυ
estin	pneuma	zoes.		kai	ta	eisporeuomena	arsen	kai	thely
jest	duch	życia.		I	—	wchodzące:	samiec	i	samica

G575 PREP	G3956 A-GSF	G4561 N-GSF	G1525 V-AAI-3S	G2505 ADV	G1781 V-ANI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-DSM	G3575 N-PRI
ἀπὸ	πάσης	σαρκὸς	εἰσῆλθεν,	καθὰ	ἐνετείλατο	ὁ	θεὸς	τῷ	Νωε.
apo	pases	sarkos	eiselthen,	katha	eneteilato	ho	theos	to	Noe.
z	wszelkiego	ciała	weszły,	jak	rozkazał	—	Bóg	—	Noemu.

G2532 CONJ	G2808 V-AAI-3S	– N-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1855 ADV	G846 D-GSM	G3588 T-ASF	G2787 N-ASF	
καὶ	ἔκλεισεν	יהוה	ὁ	θεὸς	ἔξωθεν	αὐτοῦ	τὴν	κιβωτόν.	**7:17**
kai	ekleisen	JHWH	ho	theos	eksothen	autu	ten	kiboton.	
I	zamknął	JAHWE	—	Bóg	od zewnątrz	ją,	—	arkę.	

G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3588 T-NSM	G2627 N-NSM	G5062 N-NUI	G2250 N-APF	G2532 CONJ	G5062 N-NUI	
Καὶ	ἐγένετο	ὁ	κατακλυσμὸς	τεσσαράκοντα	ἡμέρας	καὶ	τεσσαράκοντα	
Kai	egeneto	ho	kataklysmos	tessarakonta	hemeras	kai	tessarakonta	
I	stał się	—	potop	[przez] czterdzieści	dni	i	czterdzieści	

G3571 N-APF	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G4129 V-API-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G2532 CONJ	G1869 V-AAI-3S	
νύκτας	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	καὶ	ἐπληθύνθη	τὸ	ὕδωρ	καὶ	ἐπῆρεν	
nyktas	epi	tes	ges,	kai	eplethynthe	to	hydor	kai	eperen	
nocy	na	—	ziemi,	i	zwiększyła się	—	woda	i	uniosła	

G3588 T-ASF	G2787 N-ASF	G2532 CONJ	G5312 V-API-3S	G575 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ	– V-IAI-3S	
τὴν	κιβωτόν,	καὶ	ὑψώθη	ἀπὸ	τῆς	γῆς.	**7:18**	καὶ	ἐπεκράτει	
ten	kiboton,	kai	hypsothe	apo	tes	ges.		kai	epekratei	**18b)**
—	arkę,	i	podniosła	z	—	ziemi.		I	zapanowała	

G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G2532 CONJ	G4129 V-IMI-3S	G4970 ADV	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	
τὸ	ὕδωρ	καὶ	ἐπληθύνετο	σφόδρα	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	καὶ	
to	hydor	kai	eplethyneto	sfodra	epi	tes	ges,	kai	
—	woda	i	powiększając się	całkiem	nad	—	ziemią,	i	

G2018 V-IMI-3S	G3588 T-NSF	G2787 N-NSF	G1883 PREP	G3588 T-GSN	G5204 N-GSN		G3588 T-NSN	G1161 PRT	G5204 N-NSN	
ἐπεφέρετο	ἡ	κιβωτὸς	ἐπάνω	τοῦ	ὕδατος.	**7:19**	τὸ	δὲ	ὕδωρ	
epefereto	he	kibotos	epano	tu	hydatos.		to	de	hydor	
unosiła się	—	arka	ponad	—	wodami.		—	Zaś	woda	

– V-IAI-3S	G4970 ADV	G4971 ADV	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G1943 V-AAI-3S	G3956 A-APN
ἐπεκράτει	σφόδρα	σφοδρῶς	ἐπὶ	τῆς	γῆς	καὶ	ἐπεκάλυψεν	πάντα
epekratei	sfodra	sfodros	epi	tes	ges	kai	epekalypsen	panta
zapanowała	całym	ogromem	na	—	ziemi	i	pokryła	wszystkie

G3588 T-APN	G3735 N-APN	G3588 T-APN	G5308 A-APN	G3739 R-APN	G1510 V-IAI-3S	G5270 PREP	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	
τὰ	ὄρη	τὰ	ὑψηλά,	ἃ	ἦν	ὑποκάτω	τοῦ	οὐρανοῦ·	**7:20**
ta	ore	ta	hypsela,	ha	en	hypokato	tu	uranu;	
—	góry	—	wysokie	—	będące	pod	—	niebem.	

18b)) lub "zwyciężyła".

G1176	G4002	G4083	G1883	G5312	G3588	G5204	G2532	G1943
N-NUI	N-NUI	N-APM	ADV	V-API-3S	T-NSN	N-NSN	CONJ	V-AAI-3S
δέκα	πέντε	πήχεις	ἐπάνω	ὑψώθη	τὸ	ὕδωρ	καὶ	ἐπεκάλυψεν
deka	pente	pecheis	epano	hypsothe	to	hydor	kai	epekalypsen
Dziesięć	[i] pięć	łokci	powyżej	podniosła się	—	woda	i	pokryła

G3956	G3588	G3735	G3588	G5308		G2532	G599	G3956	G4561
A-APN	T-APN	N-APN	T-APN	A-APN		CONJ	V-AAI-3S	A-NSF	N-NSF
πάντα	τὰ	ὄρη	τὰ	ὑψηλά.	**7:21**	καὶ	ἀπέθανεν	πᾶσα	σὰρξ
panta	ta	ore	ta	hypsela.		kai	apethanen	pasa	sarks
wszystkie	—	góry	—	wysokie.		I	umarły	wszelkie	ciała

G2795	G1909	G3588	G1065	G3588	G4071	G2532	G3588	G2934	G2532
V-PMPNS	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GPN	N-GPN	CONJ	T-GPN	N-GPN	CONJ
κινουμένη	ἐπὶ	τῆς	γῆς	τῶν	πετεινῶν	καὶ	τῶν	κτηνῶν	καὶ
kinumene	epi	tes	ges	ton	peteinon	kai	ton	ktenon	kai
poruszające się	po	—	ziemi:	—	skrzydlate	i	—	bydło	i

G3588	G2342	G2532	G3956	G2062	G2795	G1909	G3588	G1065
T-GPN	N-GPN	CONJ	A-NSN	N-NSN	V-PMPAS	PREP	T-GSF	N-GSF
τῶν	θηρίων	καὶ	πᾶν	ἑρπετὸν	κινούμενον	ἐπὶ	τῆς	γῆς
ton	therion	kai	pan	herpeton	kinumenon	epi	tes	ges
—	dzikie zwierzęta	i	każdy	pełzający	ruszający się	po	—	ziemi

G2532	G3956	G444		G2532	G3956	G3745	G2192	G4157	G2222
CONJ	A-NSM	N-NSM		CONJ	A-APN	A-APN	V-PAI-3S	N-ASF	N-GSF
καὶ	πᾶς	ἄνθρωπος.	**7:22**	καὶ	πάντα,	ὅσα	ἔχει	πνοὴν	ζωῆς,
kai	pas	anthropos.		kai	panta,	hosa	echei	pnoen	zoes,
i	każdy	człowiek.		I	wszystko,	co	posiada	dech	życia,

G2532	G3956	G3739	G1510	G1909	G3588	G3584	G599	
CONJ	A-NSM	R-NSM	V-IAI-3S	PREP	T-GSF	A-GSF	V-AAI-3S	
καὶ	πᾶς,	ὃς	ἦν	ἐπὶ	τῆς	ξηρᾶς,	ἀπέθανεν.	**7:23**
kai	pas,	hos	en	epi	tes	kseras,	apethanen.	
i	wszystko,	co	było	na	—	suchym [lądzie],	umarło.	

G2532	G1813	G3956	G3588	–	G3739	G1510	G1909	G4383
CONJ	V-AAI-3S	A-NSN	T-NSN	N-NSN	R-NSN	V-IAI-3S	PREP	N-GSN
καὶ	ἐξήλειψεν	πᾶν	τὸ	ἀνάστημα,	ὃ	ἦν	ἐπὶ	προσώπου
kai	ekseleipsen	pan	to	anastema,	ho	en	epi	prosopu
I	zmyte zostało	wszystko	—	co powstało,	co	było	na	obliczu

G3956	G3588	G1065	G575	G444	G2193	G2934	G2532	G2062	G2532
A-GSF	T-GSF	N-GSF	PREP	N-GSM	PREP	N-GSN	CONJ	N-GPN	CONJ
πάσης	τῆς	γῆς,	ἀπὸ	ἀνθρώπου	ἕως	κτήνους	καὶ	ἑρπετῶν	καὶ
pases	tes	ges,	apo	anthropu	heos	ktenus	kai	herpeton	kai
całej	—	ziemi,	od	człowieka	do	bydlęcia	i	pełzającego	i

G3588	G4071	G3588	G3772	G2532	G1813	G575	G3588	G1065	G2532
T-GPN	N-GPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-API-3P	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ
τῶν	πετεινῶν	τοῦ	οὐρανοῦ,	καὶ	ἐξηλείφθησαν	ἀπὸ	τῆς	γῆς·	καὶ
ton	peteinon	tu	uranu,	kai	ekseleifthesan	apo	tes	ges;	kai
—	skrzydlatego	—	nieba,	i	zmyte zostało	z	—	ziemi,	a

G2641	G3441	G3575	G2532	G3588	G3326	G846	G1722	G3588	G2787
V-API-3S	A-NSM	N-PRI	CONJ	T-NPM	PREP	D-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF
κατελείφθη	μόνος	Νωε	καὶ	οἱ	μετ᾽	αὐτοῦ	ἐν	τῇ	κιβωτῷ.
kateleifthe	monos	Noe	kai	hoi	met᾽	autu	en	te	kiboto.
pozostali	jedynie	Noe	i	—	pomiędzy	nim	w	—	arce.

	G2532	G5312	G3588	G5204	G1909	G3588	G1065	G2250	G1540
	CONJ	V-API-3S	T-NSN	N-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF	N-APF	N-NUI
7:24	καὶ	ὑψώθη	τὸ	ὕδωρ	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ἡμέρας	ἑκατὸν
	kai	hypsothe	to	hydor	epi	tes	ges	hemeras	hekaton
	I	podniosła się	—	woda	nad	—	ziemią	dni	sto

G4004
N-NUI
πεντήκοντα.
pentekonta.
pięćdziesiąt.

Rozdział 8

Opadanie wód

	G2532 CONJ	G3403 V-API-3S		G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-GSM	G3575 N-PRI	G2532 CONJ	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
8:1	Καὶ	ἐμνήσθη		ὁ	θεὸς	τοῦ	Νωε	καὶ	πάντων	τῶν
	Kai	emnesthe	1b)	ho	theos	tu	Noe	kai	panton	ton
	i	pamiętał		—	Bóg	[o]	Noem	i	wszystkich	—

G2342 N-GPN	G2532 CONJ	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2934 N-GPN	G2532 CONJ	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
θηρίων	καὶ	πάντων	τῶν	κτηνῶν	καὶ	πάντων	τῶν
therion	kai	panton	ton	ktenon	kai	panton	ton
dzikich zwierzętach	i	całym	—	bydle domowym	i	wszelkich	—

G4071 N-GPN	G2532 CONJ	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2062 N-GPN	G3745 A-NPN	G1510 V-IAI-3S	G3326 PREP	G846 D-GSM
πετεινῶν	καὶ	πάντων	τῶν	ἑρπετῶν,	ὅσα	ἦν	μετ᾽	αὐτοῦ
peteinon	kai	panton	ton	herpeton,	hosa	en	met᾽	autu
skrzydlatych	i	wszelkich	—	pełzających,	które	były	z	nim

G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2787 N-DSF	G2532 CONJ	G1863 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G4151 N-ASN		G1909 PREP	G3588 T-ASF
ἐν	τῇ	κιβωτῷ,	καὶ	ἐπήγαγεν	ὁ	θεὸς	πνεῦμα		ἐπὶ	τὴν
en	te	kiboto,	kai	epegagen	ho	theos	pneuma	1ah)	epi	ten
w	—	arce,	i	poprowadził	—	Bóg	ducha		na	—

G1065 N-ASF	G2532 CONJ	G2869 V-AAI-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN		G2532 CONJ	G1943 V-API-3P	G3588 T-NPF	G4077 N-NPF
γῆν,	καὶ	ἐκόπασεν	τὸ	ὕδωρ,	**8:2**	καὶ	ἐπεκαλύφθησαν	αἱ	πηγαὶ
gen,	kai	ekopasen	to	hydor,	1ao)	kai	epekalyfthesan	hai	pegai
ziemię,	i	ustała	—	woda,		i	zostały zakryte	—	źródła

G3588 T-GSF	G12 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	– N-NPM	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G2532 CONJ	G4912 V-API-3S
τῆς	ἀβύσσου	καὶ	οἱ	καταρράκται	τοῦ	οὐρανοῦ,	καὶ	συνεσχέθη
tes	abyssu	kai	hoi	katarraktai	tu	uranu,	kai	syneschethe
—	otchłani	i	—	śluzy	—	nieba,	i	został zatrzymany

G3588 T-NSM	G5205 N-NSM	G575 PREP	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM		G2532 CONJ	– V-IAI-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN
ὁ	ὑετὸς	ἀπὸ	τοῦ	οὐρανοῦ.	**8:3**	καὶ	ἐνεδίδου	τὸ	ὕδωρ
ho	hyetos	apo	tu	uranu.		kai	enedidu	to	hydor
—	deszcz	z	—	nieba.		i	obniżała się	—	woda

G4198 V-PMPNS	G575 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	– V-IAI-3S	G2532 CONJ	G1641 V-IMI-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G3326 PREP
πορευόμενον	ἀπὸ	τῆς	γῆς,	ἐνεδίδου	καὶ	ἠλαττονοῦτο	τὸ	ὕδωρ	μετὰ
poreuomenon	apo	tes	ges,	enedidu	kai	elattonuto	to	hydor	meta
zmierzając	ku	—	ziemi,	obniżała się	i	zmniejszała	—	woda	przez

G4004 N-NUI	G2532 CONJ	G1540 N-NUI	G2250 N-APF		G2532 CONJ	G2523 V-AAI-3S	G3588 T-NSF	G2787 N-NSF	G1722 PREP	
πεντήκοντα	καὶ	ἑκατὸν	ἡμέρας.	**8:4**	καὶ	ἐκάθισεν	ἡ	κιβωτὸς	ἐν	
pentekonta	kai	hekaton	hemeras.		kai	ekathisen	he	kibotos	en	
pięćdziesiąt	i	sto	dni.		I	osiadła	—	arka	w	

G3303 N-DSM	G3588 T-DSM	G1442 A-DSM	G1442 A-DSF	G2532 CONJ	– N-DSF	G3588 T-GSM	G3303 N-GSM	G1909 PREP
μηνὶ	τῷ	ἑβδόμῳ,	ἑβδόμῃ	καὶ	εἰκάδι	τοῦ	μηνός,	ἐπὶ
meni	to	hebdomo,	hebdome	kai	eikadi	tu	menos,	epi
miesiącu	—	siódmym,	siódmego	i	dwudziestego dnia	—	miesiąca,	na

G3588 T-APN	G3735 N-APN	G3588 T-APN	– N-PRI		G3588 T-NSN	G1161 PRT	G5204 N-NSN	G4198 V-PMPAS	G1641 V-IMI-3S
τὰ	ὄρη	τὰ	Αραρατ.	**8:5**	τὸ	δὲ	ὕδωρ	πορευόμενον	ἠλαττονοῦτο
ta	ore	ta	Ararat.		to	de	hydor	poreuomenon	elattonuto
—	górze	—	Ararat.		—	Zaś	woda	zmierzająca,	zmniejszała się

1b)) lub "przypomniał".
1ah)) w znaczeniu, że "powiał wiatr nad ziemią".
1ao)) w znaczeniu "zaczęła opadać".

G2193 PREP	G3588 T-GSM	G1182 A-GSM	G3303 N-GSM	G1722 PREP	G1161 PRT	G3588 T-DSM	G1734 A-DSM	G3303 N-DSM	G3588 T-DSF
ἕως	τοῦ	δεκάτου	μηνός·	ἐν	δὲ	τῷ	ἑνδεκάτῳ	μηνί,	τῇ
heos	tu	dekatu	menos;	en	de	to	hendekato	meni,	te
aż	[do]	dziesiątego	miesiąca.	W	zaś	—	jedenastym	miesiącu,	—

G4413 A-DSFS	G3588 T-GSM	G3303 N-GSM	G3708 V-API-3P	G3588 T-NPF	G2776 N-NPF		G3588 T-GPN	
πρώτῃ	τοῦ	μηνός,	ὤφθησαν	αἱ	κεφαλαὶ	5u)	τῶν	
prote	tu	menos,	ofthesan	hai	kefalai		ton	
pierwszego [dnia tego]	—	miesiąca,	zostały ukazane	—	wierzchołki		—	

G3735 N-GPN		G2532 CONJ	G1096 V-ANI-3S	G3326 PREP	G5062 N-NUI	G2250 N-APF	G455 V-AAI-3S	G3575 N-PRI	G3588 T-ASF
ὀρέων.	**8:6**	καὶ	ἐγένετο	μετὰ	τεσσαράκοντα	ἡμέρας	ἠνέῳξεν	Νωε	τὴν
oreon.		kai	egeneto	meta	tessarakonta	hemeras	eneoksen	Noe	ten
gór.		I	stało się	po	czterdziestu	dniach [,że]	otworzył	Noe	—

G2376 N-ASF	G3588 T-GSF	G2787 N-GSF	G3739 R-ASF	G4160 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G649 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2876 N-ASM	G3588 T-GSN
θυρίδα	τῆς	κιβωτοῦ,	ἣν	ἐποίησεν,	**8:7**	καὶ	ἀπέστειλεν	τὸν	κόρακα	τοῦ
thyrida	tes	kibotu,	hen	epoiesen,		kai	apesteilen	ton	koraka	tu
okno	—	arki,	co	uczynił,		i	wysłał	—	kruka	—

G3708 V-AAN	G1487 CONJ	G2869 V-RAI-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN		G2532 CONJ	G1831 V-AAPNS	G3364 ADV	G5290 V-AAI-3S
ἰδεῖν	εἰ	κεκόπακεν	τὸ	ὕδωρ·	7j)	καὶ	ἐξελθὼν	οὐχ	ὑπέστρεψεν
idein	ei	kekopaken	to	hydor;		kai	ekselthon	uch	hypestrepsen
zobaczyłby	jeśli	ustąpiłaby	—	woda,		i	wyszedłszy	nie	wrócił

G2193 PREP	G3588 T-GSN	G3583 V-APN	G3588 T-ASN	G5204 N-ASN	G575 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ
ἕως	τοῦ	ξηρανθῆναι	τὸ	ὕδωρ	ἀπὸ	τῆς	γῆς.	**8:8**	καὶ
heos	tu	kseranthenai	to	hydor	apo	tes	ges.		kai
aż	—	do wyschnięcia	—	wody	z	—	ziemi.		I

G649 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G4058 N-ASF	G3694 PREP	G846 D-GSM	G3708 V-AAN	G1487 CONJ	G2869 V-RAI-3S	G3588 T-NSN
ἀπέστειλεν	τὴν	περιστερὰν	ὀπίσω	αὐτοῦ	ἰδεῖν	εἰ	κεκόπακεν	τὸ
apesteilen	ten	peristeran	opiso	autu	idein	ei	kekopaken	to
wysłał	—	gołębicę	za	nim	zobaczyłby	jeśli	ustąpiłaby	—

G5204 N-NSN	G575 PREP	G4383 N-GSN	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ	G3364 ADV	G2147 V-AAPNS	G3588 T-NSF	G4058 N-NSF
ὕδωρ	ἀπὸ	προσώπου	τῆς	γῆς·	**8:9**	καὶ	οὐχ	εὑροῦσα	ἡ	περιστερὰ
hydor	apo	prosopu	tes	ges;		kai	uch	heurusa	he	peristera
woda	z	oblicza	—	ziemi.		I	nie	znalazłszy	—	gołębica

G372 N-ASF	G3588 T-DPM	G4228 N-DPM	G846 D-GSF	G5290 V-AAI-3S	G4314 PREP	G846 D-ASM	G1519 PREP	G3588 T-ASF
ἀνάπαυσιν	τοῖς	ποσὶν	αὐτῆς	ὑπέστρεψεν	πρὸς	αὐτὸν	εἰς	τὴν
anapausin	tois	posin	autes	hypestrepsen	pros	auton	eis	ten
odpoczynku	—	[dla] nóg	swoich	wróciła	do	niego	do	—

G2787 N-ASF	G3754 CONJ	G5204 N-NSN	G1510 V-IAI-3S	G1909 PREP	G3956 A-DSN	G4383 N-DSN	G3956 A-GSF	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ
κιβωτόν,	ὅτι	ὕδωρ	ἦν	ἐπὶ	παντὶ	προσώπῳ	πάσης	τῆς	γῆς,	καὶ
kiboton,	hoti	hydor	en	epi	panti	prosopo	pases	tes	ges,	kai
arki,	gdyż	woda	była	na	całym	obliczu	całej	—	ziemi,	i

G1614 V-AAPNS	G3588 T-ASF	G5495 N-ASF	G846 D-GSM	G2983 V-AAI-3S	G846 D-ASF	G2532 CONJ	G1521 V-AAI-3S	G846 D-ASF	G4314 PREP
ἐκτείνας	τὴν	χεῖρα	αὐτοῦ	ἔλαβεν	αὐτὴν	καὶ	εἰσήγαγεν	αὐτὴν	πρὸς
ekteinas	ten	cheira	autu	elaben	auten	kai	eisegagen	auten	pros
wyciągając	—	rękę	jego	wziął	ją	i	wprowadził	ją	do

G1438 D-ASM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2787 N-ASF		G2532 CONJ	G1907 V-AAPNS	G2089 ADV	G2250 N-APF	G2033 N-NUI	G2087 A-APF
ἑαυτὸν	εἰς	τὴν	κιβωτόν.	**8:10**	καὶ	ἐπισχὼν	ἔτι	ἡμέρας	ἑπτὰ	ἑτέρας
heauton	eis	ten	kiboton.		kai	epischon	eti	hemeras	hepta	heteras
siebie	do	—	arki.		I	odczekał	jeszcze	dni	siedem	innych

5u)) dosłownie "głowy".
7j)) w znaczeniu "sprawdzić czy opadły wody".

G3825	G1821	G3588	G4058	G1537	G3588	G2787		G2532	G390
ADV	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S
πάλιν	ἐξαπέστειλεν	τὴν	περιστερὰν	ἐκ	τῆς	κιβωτοῦ·	**8:11**	καὶ	ἀνέστρεψεν
palin	eksapesteilen	ten	peristeran	ek	tes	kibotu;		kai	anestrepsen
znów	wysłał	—	gołębicę	z	—	arki,		i	powróciła

G4314	G846	G3588	G4058	G3588	G4314	G2073	G2532	G2192	G5444
PREP	D-ASM	T-NSF	N-NSF	T-ASN	PREP	N-ASF	CONJ	V-IAI-3S	N-ASN
πρὸς	αὐτὸν	ἡ	περιστερὰ	τὸ	πρὸς	ἑσπέραν	καὶ	εἶχεν	φύλλον
pros	auton	he	peristera	to	pros	hesperan	kai	eichen	fyllon
do	niego	—	gołębica	—	pod	wieczór	i	miała	liść

G1636	G2595	G1722	G3588	G4750	G846	G2532	G1097	G3575	G3754
N-GSF	N-ASN	PREP	T-DSN	N-DSN	D-GSF	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	CONJ
ἐλαίας	κάρφος	ἐν	τῷ	στόματι	αὐτῆς,	καὶ	ἔγνω	Νωε	ὅτι
elaias	karfos	en	to	stomati	autes,	kai	egno	Noe	hoti
oliwnej	gałązki	w	—	dziobie	jej,	i	poznał	Noe,	że

G2869	G3588	G5204	G575	G3588	G1065		G2532	G1907	G2089	G2250
V-RAI-3S	T-NSN	N-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAPNS	ADV	N-APF
κεκόπακεν	τὸ	ὕδωρ	ἀπὸ	τῆς	γῆς.	**8:12**	καὶ	ἐπισχὼν	ἔτι	ἡμέρας
kekopaken	to	hydor	apo	tes	ges.		kai	epischon	eti	hemeras
ustąpiła	—	woda	z	—	ziemi.		i	odczekał	jeszcze	dni

G2033	G2087	G3825	G1821	G3588	G4058	G2532	G3364	G4369	G3588
N-NUI	A-APF	ADV	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	CONJ	ADV	V-ANI-3S	T-GSN
ἑπτὰ	ἑτέρας	πάλιν	ἐξαπέστειλεν	τὴν	περιστεράν,	καὶ	οὐ	προσέθετο	τοῦ
hepta	heteras	palin	eksapesteilen	ten	peristeran,	kai	u	prosetheto	tu
siedem	innych	znów	wysłał	—	gołębicę,	i	nie	więcej	—

G1994	G4314	G846	G2089		G2532	G1096	G1722	G3588	G1519
V-AAN	PREP	D-ASM	ADV		CONJ	V-ANI-3S	PREP	T-DSM	A-DSM
ἐπιστρέψαι	πρὸς	αὐτὸν	ἔτι.	**8:13**	καὶ	ἐγένετο	ἐν	τῷ	ἑνὶ
epistrepsai	pros	auton	eti.		kai	egeneto	en	to	heni
wróciła	do	niego	już.		i	stało się	w	—	pierwszym

G2532	–	G2094	G1722	G3588	G2222	G3588	G3575	G3588	G4413
CONJ	A-DSN	N-DSN	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-PRI	T-GSM	A-GSMS
καὶ	ἑξακοσιοστῷ	ἔτει	ἐν	τῇ	ζωῇ	τοῦ	Νωε,	τοῦ	πρώτου
kai	heksakosiosto	etei	en	te	zoe	tu	Noe,	tu	protu
i	sześćsetnym	roku	w	—	życiu	—	Noego,	—	pierwszego

G3303	G1519	G3588	G3303	G1587	G3588	G5204	G575
N-GSM	A-DSF	T-GSM	N-GSM	V-AAI-3S	T-NSN	N-NSN	PREP
μηνός,	μιᾷ	τοῦ	μηνός,	ἐξέλιπεν	τὸ	ὕδωρ	ἀπὸ
menos,	mia	tu	menos,	ekselipen	to	hydor	apo
miesiąca,	pierwszego [dnia tego]	—	miesiąca,	ustąpiła	—	woda	z

G3588	G1065	G2532	G601	G3575	G3588	G4721	G3588	G2787	G3739
T-GSF	N-GSF	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	R-ASF
τῆς	γῆς·	καὶ	ἀπεκάλυψεν	Νωε	τὴν	στέγην	τῆς	κιβωτοῦ,	ἣν
tes	ges;	kai	apekalypsen	Noe	ten	stegen	tes	kibotu,	hen
—	ziemi.	I	odsłonił	Noe	—	dach	—	arki,	co

G4160	G2532	G3708	G3754	G1587	G3588	G5204	G575	G4383	G3588
V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	T-NSN	N-NSN	PREP	N-GSN	T-GSF
ἐποίησεν,	καὶ	εἶδεν	ὅτι	ἐξέλιπεν	τὸ	ὕδωρ	ἀπὸ	προσώπου	τῆς
epoiesen,	kai	eiden	hoti	ekselipen	to	hydor	apo	prosopu	tes
uczynił	i	zobaczył,	że	ustąpiła	—	woda	z	oblicza	—

G1065		G1722	G1161	G3588	G3303	G3588	G1208	G1442	G2532
N-GSF		PREP	PRT	T-DSM	N-DSM	T-DSM	A-DSM	A-DSF	CONJ
γῆς.	**8:14**	ἐν	δὲ	τῷ	μηνὶ	τῷ	δευτέρῳ,	ἑβδόμῃ	καὶ
ges.		en	de	to	meni	to	deutero,	hebdome	kai
ziemi.		W	zaś	—	miesiącu	—	drugim,	siódmego	i

–	G3588	G3303	G3583	G3588	G1065
N-DSF	T-GSM	N-GSM	V-API-3S	T-NSF	N-NSF
εἰκάδι	τοῦ	μηνός,	ἐξηράνθη	ἡ	γῆ.
eikadi	tu	menos,	ekseranthe	he	ge.
dwudziestego dnia	—	miesiąca,	została wysuszona	—	ziemia.

Wyjście z arki

	G2532	G3004	G2962	G3588	G2316	G3588	G3575	G3004	
	CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-PRI	V-PAPNS	
8:15	Καὶ	εἶπεν	κύριος	ὁ	θεὸς	τῷ	Νωε	λέγων	**8:16**
	Kai	eipen	kyrios	ho	theos	to	Noe	legon	
	I	powiedział	Pan	—	Bóg	—	Noemu	mówiąc:	

G1831	G1537	G3588	G2787	G4771	G2532	G3588	G1135	G4771	G2532	G3588
V-AAD-2S	PREP	T-GSF	N-GSF	P-NS	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GS	CONJ	T-NPM
Ἔξελθε	ἐκ	τῆς	κιβωτοῦ,	σὺ	καὶ	ἡ	γυνή	σου	καὶ	οἱ
Ekselthe	ek	tes	kibotu,	sy	kai	he	gyne	su	kai	hoi
Wyjdź	z	—	arki,	ty	i	—	kobieta	twoja	i	—

G5207	G4771	G2532	G3588	G1135	G3588	G5207	G4771	G3326	G4771	
N-NPM	P-GS	CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	P-GS	PREP	P-GS	
υἱοί	σου	καὶ	αἱ	γυναῖκες	τῶν	υἱῶν	σου	μετὰ	σοῦ	**8:17**
hyioi	su	kai	hai	gynaikes	ton	hyion	su	meta	su	
synowie	twoi	i	—	kobiety	—	synów	twoich	z	tobą,	

G2532	G3956	G3588	G2342	G3745	G1510	G3326	G4771	G2532
CONJ	A-NPN	T-NPN	N-NPN	A-NPN	V-PAI-3S	PREP	P-GS	CONJ
καὶ	πάντα	τὰ	θηρία,	ὅσα	ἐστὶν	μετὰ	σοῦ,	καὶ
kai	panta	ta	theria,	hosa	estin	meta	su,	kai
i	wszelkie	—	dzikie zwierzęta,	które	jest	z	tobą	i

G3956	G4561	G575	G4071	G2193	G2934	G2532	G3956	G2062
A-NSF	N-NSF	PREP	N-GPN	PREP	N-GPN	CONJ	A-ASN	N-ASN
πᾶσα	σὰρξ	ἀπὸ	πετεινῶν	ἕως	κτηνῶν,	καὶ	πᾶν	ἑρπετὸν
pasa	sarks	apo	peteinon	heos	ktenon,	kai	pan	herpeton
wszelkie	ciało	od	skrzydlatych	aż do	bydła domowego	i	wszelkie	pełzające

G2795	G1909	G3588	G1065	G1806	G3326	G4572	G2532	G837
V-PMPAS	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAD-2S	PREP	D-GSM	CONJ	V-PMD-2P
κινούμενον	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ἐξάγαγε	μετὰ	σεαυτοῦ·	καὶ	αὐξάνεσθε
kinumenon	epi	tes	ges	eksagage	meta	seautu;	kai	auksanesthe
ruszające się	na	—	ziemi	wyprowadź	z	tobą,	i	rośnijcie

G2532	G4129	G1909	G3588	G1065		G2532	G1831	G3575	G2532
CONJ	V-PMD-2P	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	CONJ
καὶ	πληθύνεσθε	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**8:18**	καὶ	ἐξῆλθεν	Νωε	καὶ
kai	plethynesthe	epi	tes	ges.		kai	ekselthen	Noe	kai
i	pomnażajcie się	na	—	ziemi.		I	wyszedł	Noe	i

G3588	G1135	G846	G2532	G3588	G5207	G846	G2532	G3588	G1135	G3588
T-NSF	N-NSF	D-GSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	D-GSM	CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GPM
ἡ	γυνὴ	αὐτοῦ	καὶ	οἱ	υἱοὶ	αὐτοῦ	καὶ	αἱ	γυναῖκες	τῶν
he	gyne	autu	kai	hoi	hyioi	autu	kai	hai	gynaikes	ton
—	kobieta	jego	i	—	synowie	jego	i	—	kobiety	—

G5207	G846	G3326	G846		G2532	G3956	G3588	G2342	G2532
N-GPM	D-GSM	PREP	D-GSM		CONJ	A-NPN	T-NPN	N-NPN	CONJ
υἱῶν	αὐτοῦ	μετ᾽	αὐτοῦ,	**8:19**	καὶ	πάντα	τὰ	θηρία	καὶ
hyion	autu	met᾽	autu,		kai	panta	ta	theria	kai
synów	jego	z	nim,		i	wszelkie	—	dzikie zwierzęta	i

G3956	G3588	G2934	G2532	G3956	G4071	G2532	G3956	G2062
A-NPN	T-NPN	N-NPN	CONJ	A-NSN	N-NSN	CONJ	A-NSN	N-NSN
πάντα	τὰ	κτήνη	καὶ	πᾶν	πετεινὸν	καὶ	πᾶν	ἑρπετὸν
panta	ta	ktene	kai	pan	peteinon	kai	pan	herpeton
wszelkie	—	bydło domowe	i	wszelkie	ptactwo	i	wszelkie	pełzające

G2795	G1909	G3588	G1065	G2596	G1085	G846	G1831	G1537	G3588
V-PMPNS	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	N-ASN	D-GPM	V-AAI-3P	PREP	T-GSF
κινούμενον	ἐπὶ	τῆς	γῆς	κατὰ	γένος	αὐτῶν	ἐξήλθοσαν	ἐκ	τῆς
kinumenon	epi	tes	ges	kata	genos	auton	ekselthosan	ek	tes
ruszające się	na	—	ziemi	według	rodzaju	jego	wyszły	z	—

G2787
N-GSF
κιβωτοῦ.
kibotu.
arki.

PRZYMIERZE BOGA Z LUDŹMI

Ofiara Noego i obietnica Boga

	G2532 CONJ	G3618 V-AAI-3S	G3575 N-PRI	G2379 N-ASN	G3588 T-DSM	– N-DSM	G2532 CONJ	G2983 V-AAI-3S	G575 PREP
8:20	καὶ	ᾠκοδόμησεν	Νωε	θυσιαστήριον	τῷ	יהוה	καὶ	ἔλαβεν	ἀπὸ
	kai	okodomesen	Noe	thysiasterion	to	JHWH	kai	elaben	apo
	I	zbudował	Noe	ołtarz	—	JAHWE	i	wziął	z

G3956 A-GPN	G3588 T-GPN	G2934 N-GPN	G3588 T-GPN	G2513 A-GPN	G2532 CONJ	G575 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
πάντων	τῶν	κτηνῶν	τῶν	καθαρῶν	καὶ	ἀπὸ	πάντων	τῶν
panton	ton	ktenon	ton	katharon	kai	apo	panton	ton
wszelkiego	—	bydła domowego	—	czystego	i	z	wszelkiego	—

G4071 N-GPN	G3588 T-GPN	G2513 A-GPN	G2532 CONJ	G399 V-AAI-3S	– N-APF	G1909 PREP	G3588 T-ASN	G2379 N-ASN
πετεινῶν	τῶν	καθαρῶν	καὶ	ἀνήνεγκεν	ὁλοκαρπώσεις	ἐπὶ	τὸ	θυσιαστήριον.
peteinon	ton	katharon	kai	anenenken	holokarposeis	epi	to	thysiasterion.
skrzydlatego	—	czystego	i	przyniósł	na ofiarę	na	—	ołtarz.

	G2532 CONJ	– V-API-3S	– N-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3744 N-ASF	G2136 N-GSF	G2532 CONJ	G3004 V-AAI-3S
8:21	καὶ	ὠσφράνθη	יהוה	ὁ	θεὸς	ὀσμὴν	εὐωδίας,	καὶ	εἶπεν
	kai	osfranthe	JHWH	ho	theos	osmen	euodias,	kai	eipen
	i	poczuł	JAHWE	—	Bóg	woń	aromatu,	i	powiedział

21g)

– N-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	– V-APPNS	G3364 ADV	G4369 V-FAI-1S	G2089 ADV	G3588 T-GSN
יהוה	ὁ	θεὸς	διανοηθείς	Οὐ	προσθήσω	ἔτι	τοῦ
JHWH	ho	theos	dianoetheis	U	prostheso	eti	tu
JAHWE	—	Bóg	[co] pomyślał:	Nie	więcej	kiedykolwiek	—

G2672 V-AMP	G3588 T-ASF	G1065 N-ASF	G1223 PREP	G3588 T-APN	G2041 N-APN	G3588 T-GPM	G444 N-GPM	G3754 CONJ	– V-PMI-3S
καταράσασθαι	τὴν	γῆν	διὰ	τὰ	ἔργα	τῶν	ἀνθρώπων,	ὅτι	ἔγκειται
katarasasthai	ten	gen	dia	ta	erga	ton	anthropon,	hoti	enkeitai
przeklnę	—	ziemię	przez	—	czyny	—	ludzi,	gdyż	złamane

G3588 T-NSF	G1271 N-NSF	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G1960 ADV	G1909 PREP	G3588 T-APN	G4190 A-APN	G1537 PREP	G3503 N-GSF
ἡ	διάνοια	τοῦ	ἀνθρώπου	ἐπιμελῶς	ἐπὶ	τὰ	πονηρὰ	ἐκ	νεότητος·
he	dianoia	tu	anthropu	epimelos	epi	ta	ponera	ek	neotetos;
—	myśli	—	człowieka	lgną	do	—	złego	od	młodości.

G3364 ADV	G4369 V-FAI-1S	G3767 PRT	G2089 ADV	G3960 V-AAN	G3956 A-ASF	G4561 N-ASF	G2198 V-PAPAS	G2531 ADV	G4160 V-AAI-1S
οὐ	προσθήσω	οὖν	ἔτι	πατάξαι	πᾶσαν	σάρκα	ζῶσαν,	καθὼς	ἐποίησα.
u	prostheso	un	eti	pataksai	pasan	sarka	zosan,	kathos	epoiesa.
Nie	więcej	więc	już	porażę	wszelkie	ciało	żyjące,	jak	uczyniłem.

	G3956 A-APF	G3588 T-APF	G2250 N-APF	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G4690 N-NSN	G2532 CONJ	G2326 N-NSM	G5592 N-NSN
8:22	πάσας	τὰς	ἡμέρας	τῆς	γῆς	σπέρμα	καὶ	θερισμός,	ψῦχος
	pasas	tas	hemeras	tes	ges	sperma	kai	therismos,	psychos
	Przez wszystkie	—	dni	—	ziemi	siew	i	żniwa,	zimno

G2532 CONJ	G2738 N-NSN	G2330 N-NSN	G2532 CONJ	– N-NSN	G2250 N-ASF	G2532 CONJ	G3571 N-ASF	G3364 ADV	G2664 V-FAI-3P
καὶ	καῦμα,	θέρος	καὶ	ἔαρ	ἡμέραν	καὶ	νύκτα	οὐ	καταπαύσουσιν.
kai	kauma,	theros	kai	ear	hemeran	kai	nykta	u	katapausuisin.
i	upał,	lato	i	wiosna,	dniem	i	nocą	nie	ustaną.

21g)) w znaczeniu "miłą woń".

Rozdział 9

Nowa ludzkość

	G2532 CONJ	G2127 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASM	G3575 N-PRI	G2532 CONJ	G3588 T-APM	G5207 N-APM
9:1	Καὶ	ηὐλόγησεν	ὁ	θεὸς	τὸν	Νωε	καὶ	τοὺς	υἱοὺς
	Kai	eulogesen	ho	theos	ton	Noe	kai	tus	hyius
	I	pobłogosławił	—	Bóg	—	Noego	i	—	synów

G846 D-GSM	G2532 CONJ	G2036 V-AAI-3S	G846 D-DPM	G837 V-PMD-2P	G2532 CONJ	G4129 V-PMD-2P	G2532 CONJ
αὐτοῦ	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Αὐξάνεσθε	καὶ	πληθύνεσθε	καὶ
autu	kai	eipen	autois	Auksanesthe	kai	plethynesthe	kai
jego	i	powiedział	im:	Rośnijcie	i	pomnażajcie się	i

G4137 V-AAD-2P	G3588 T-ASF	G1065 N-ASF	G2532 CONJ	G2634 V-AAD-2P	G846 D-GSF		G2532 CONJ	G3588 T-NSM
πληρώσατε	τὴν	γῆν	καὶ	κατακυριεύσατε	αὐτῆς.	**9:2**	καὶ	ὁ
plerosate	ten	gen	kai	katakyrieusate	autes.		kai	ho
wypełniajcie	—	ziemię	i	weźcie w posiadanie	ją.		I	—

G5156 N-NSM	G5216 P-GP	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G5401 N-NSM	G1510 V-FMI-3S		G1909 PREP	G3956 A-DPN	G3588 T-DPN
τρόμος	ὑμῶν	καὶ	ὁ	φόβος	ἔσται	2h)	ἐπὶ	πᾶσιν	τοῖς
tromos	hymon	kai	ho	fobos	estai		epi	pasin	tois
bojaźń [przed]	wami	i	—	lęk	(padnie)		na	wszelkie	—

G2342 N-DPN	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G1909 PREP	G3956 A-APN	G3588 T-APN	G3732 N-APN	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM
θηρίοις	τῆς	γῆς	καὶ	ἐπὶ	πάντα	τὰ	ὄρνεα	τοῦ	οὐρανοῦ
theriois	tes	ges	kai	epi	panta	ta	ornea	tu	uranu
dzikie zwierzęta	—	ziemi	i	na	wszelkie	—	ptaki	—	nieba

G2532 CONJ	G1909 PREP	G3956 A-APN	G3588 T-APN	G2795 V-PMPAP	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF	G2532 CONJ	G1909 PREP
καὶ	ἐπὶ	πάντα	τὰ	κινούμενα	ἐπὶ	τῆς	γῆς	καὶ	ἐπὶ
kai	epi	panta	ta	kinumena	epi	tes	ges	kai	epi
i	na	wszelkie	—	poruszające się	na	—	ziemi	i	na

G3956 A-APM	G3588 T-APM	G2486 N-APM	G3588 T-GSF	G2281 N-GSF	G5259 PREP	G5495 N-APF	G5213 P-DP	G1325 V-RAI-1S	
πάντας	τοὺς	ἰχθύας	τῆς	θαλάσσης·	ὑπὸ	χεῖρας	ὑμῖν	δέδωκα.	**9:3**
pantas	tus	ichthyas	tes	thalasses;	hypo	cheiras	hymin	dedoka.	
wszystkie	—	ryby	—	morza.	W	ręce	wasze	oddaję,	

G2532 CONJ	G3956 A-NSN	G2062 N-NSN	G3739 R-NSN	G2076 V-PAI-3S	G2198 V-PAPNS	G5213 P-DP	G1510 V-FMI-3S	G1519 PREP	G1035 N-ASF
καὶ	πᾶν	ἑρπετόν,	ὅ	ἐστιν	ζῶν,	ὑμῖν	ἔσται	εἰς	βρῶσιν·
kai	pan	herpeton,	ho	estin	zon,	hymin	estai	eis	brosin;
i	wszelkie	pełzające	[co]	jest	żywe,	wam	będą	na	pokarm

G3739 CONJ	G3001 N-NPN	G5528 N-GSM	G1325 V-RAI-1S	G5213 P-DP	G3588 T-APN	G3956 A-APN		G4133 ADV	G2907 N-ASN	G1722 PREP
ὡς	λάχανα	χόρτου	δέδωκα	ὑμῖν	τὰ	πάντα.	**9:4**	πλὴν	κρέας	ἐν
hos	lachana	chortu	dedoka	hymin	ta	panta.		plen	kreas	en
jak	jarzyny	traw	daję	wam	—	wszystko.		Ale	mięsa	z

G129 N-DSN	G5590 N-GSF	G3364 ADV	G2068 V-FMI-2P		G2532 CONJ	G1063 PRT	G3588 T-NSN	G5212 A-NSN	G129 N-NSN
αἵματι	ψυχῆς	οὐ	φάγεσθε·	**9:5**	καὶ	γὰρ	τὸ	ὑμέτερον	αἷμα
haimati	psyches	u	fagesthe;		kai	gar	to	hymeteron	haima
krwią	duszy	4e) nie	będziecie jedli.		I	bowiem	[o]	waszą	krew,

G3588 T-GPF	G5590 N-GPF	G5216 P-GP	G1567 V-AAS-1S	G1537 PREP	G5495 N-GSF	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
τῶν	ψυχῶν	ὑμῶν	ἐκζητήσω,	ἐκ	χειρὸς	πάντων	τῶν
ton	psychon	hymon	ekdzeteso,	ek	cheiros	panton	ton
—	dusz	waszych	dopominać się będę,	z	ręki	wszelkiego	—

2h)) dosłownie "*będzie*".
4e)) czyli "*życia*".

G2342	G1567	G846	G2532	G1537	G5495	G444	G80	
N-GPN	V-AAS-1S	D-ASN	CONJ	PREP	N-GSF	N-GSM	N-GSM	
θηρίων	ἐκζητήσω	αὐτὸ	καὶ	ἐκ	χειρὸς	ἀνθρώπου	ἀδελφοῦ	
therion	ekdzeteso	auto	kai	ek	cheiros	anthropu	adelfu	
dzikiego zwierzęcia	dopominać się będę	jej	i	z	ręki	człowieka	brata	

G1567	G3588	G5590	G3588	G444		G3588	G1632	G129
V-AAS-1S	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM		T-NSM	V-PAPNS	N-ASN
ἐκζητήσω	τὴν	ψυχὴν	τοῦ	ἀνθρώπου.	**9:6**	ὁ	ἐκχέων	αἷμα
ekdzeteso	ten	psychen	tu	anthropu.		ho	ekcheon	haima
dopominać się będę	—	duszy	—	człowieka.		—	Przelana	krew

G444	G473	G3588	G129	G846	G1632	G3754	G1722	G1504
N-GSM	PREP	T-GSN	N-GSN	D-GSM	V-FPI-3S	CONJ	PREP	N-DSF
ἀνθρώπου	ἀντὶ	τοῦ	αἵματος	αὐτοῦ	ἐκχυθήσεται,	ὅτι	ἐν	εἰκόνι
anthropu	anti	tu	haimatos	autu	ekchythesetai,	hoti	en	eikoni
człowieka	zamiast	—	krwi	jego	zostanie przelana,	bowiem	na	obraz

G2316	G4160	G3588	G444		G4771	G1161	G837	G2532
N-GSM	V-AAI-1S	T-ASM	N-ASM		P-NP	PRT	V-PMD-2P	CONJ
θεοῦ	ἐποίησα	τὸν	ἄνθρωπον.	**9:7**	ὑμεῖς	δὲ	αὐξάνεσθε	καὶ
theu	epoiesa	ton	anthropon.		hymeis	de	auksanesthe	kai
Boga	uczyniłem	—	człowieka.		Wy	zaś	rośnijcie	i

G4129	G2532	G4137	G3588	G1065	G2532	G4129	G1909	G846
V-PMD-2P	CONJ	V-AAD-2P	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PMD-2P	PREP	D-GSF
πληθύνεσθε	καὶ	πληρώσατε	τὴν	γῆν	καὶ	πληθύνεσθε	ἐπ᾽	αὐτῆς.
plethynesthe	kai	plerosate	ten	gen	kai	plethynesthe	ep᾽	autes.
pomnażajcie się	i	wypełniajcie	—	ziemię	i	pomnażajcie się	na	niej.

	G2532	G2036	G3588	G2316	G3588	G3575	G2532	G3588	G5207	G846
9:8	CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-PRI	CONJ	T-DPM	N-DPM	D-GSM
	Καὶ	εἶπεν	ὁ	θεὸς	τῷ	Νωε	καὶ	τοῖς	υἱοῖς	αὐτοῦ
	Kai	eipen	ho	theos	to	Noe	kai	tois	hyiois	autu
	i	powiedział	—	Bóg	—	Noemu	i	—	synom	jego

G3326	G846	G3004		G1473	G2400	G450	G3588	G1242	G3450
PREP	D-GSM	V-PAPNS		P-NS	INJ	V-PAI-1S	T-ASF	N-ASF	P-GS
μετ᾽	αὐτοῦ	λέγων	**9:9**	Ἐγὼ	ἰδοὺ	ἀνίστημι	τὴν	διαθήκην	μου
met᾽	autu	legon		Ego	idu	anistemi	ten	diatheken	mu
z	niego	mówiąc:		Ja	oto	ustanawiam	—	przymierze	Moje

G5213	G2532	G3588	G4690	G5216	G3326	G5209		G2532	G3956
P-DP	CONJ	T-DSN	N-DSN	P-GP	PREP	P-AP		CONJ	A-DSF
ὑμῖν	καὶ	τῷ	σπέρματι	ὑμῶν	μεθ᾽	ὑμᾶς	**9:10**	καὶ	πάσῃ
hymin	kai	to	spermati	hymon	meth᾽	hymas		kai	pase
wam	i	—	potomstwu	waszemu	po	was,		i	wszelkimi

G5590	G3588	G2198	G3326	G5216	G575	G3732	G2532	G575	G2934
N-DSF	T-DSF	V-PAPDS	PREP	P-GP	PREP	N-GPN	CONJ	PREP	N-GPN
ψυχῇ	τῇ	ζώσῃ	μεθ᾽	ὑμῶν	ἀπὸ	ὀρνέων	καὶ	ἀπὸ	κτηνῶν
psyche	te	zose	meth᾽	hymon	apo	orneon	kai	apo	ktenon
duszami	—	żyjącymi	z	wami	z	ptakami	i	z	bydłem domowym

G2532	G3956	G3588	G2342	G3588	G1065	G3745	G3326
CONJ	A-DPN	T-DPN	N-DPN	T-GSF	N-GSF	A-NPN	PREP
καὶ	πᾶσι	τοῖς	θηρίοις	τῆς	γῆς,	ὅσα	μεθ᾽
kai	pasi	tois	theriois	tes	ges,	hosa	meth᾽
i	wszystkimi	—	dzikimi zwierzętami	—	ziemi,	które	[jest] pomiędzy

G5216	G575	G3956	G3588	G1831	G1537	G3588	G2787		G2532
P-GP	PREP	A-GPM	T-GPM	V-AAPGP	PREP	T-GSF	N-GSF		CONJ
ὑμῶν,	ἀπὸ	πάντων	τῶν	ἐξελθόντων	ἐκ	τῆς	κιβωτοῦ.	**9:11**	καὶ
hymon,	apo	panton	ton	ekselthonton	ek	tes	kibotu.		kai
wami,	z	wszystkim	—	wychodzącym	z	—	arki.		I

G2476	G3588	G1242	G3450	G4314	G5209	G2532	G3364	G599	G3956
V-FAI-1S	T-ASF	N-ASF	P-GS	PREP	P-AP	CONJ	ADV	V-FMI-3S	A-NSF
στήσω	τὴν	διαθήκην	μου	πρὸς	ὑμᾶς,	καὶ	οὐκ	ἀποθανεῖται	πᾶσα
steso	ten	diatheken	mu	pros	hymas,	kai	uk	apothaneitai	pasa
ustanowię	—	przymierze	Moje	z	wami,	i	nie	umrze	wszelkie

G4561	G2089	G575	G3588	G5204	G3588	G2627	G2532	G3364
N-NSF	ADV	PREP	T-GSN	N-GSN	T-GSM	N-GSM	CONJ	ADV
σὰρξ	ἔτι	ἀπὸ	τοῦ	ὕδατος	τοῦ	κατακλυσμοῦ,	καὶ	οὐκ
sarks	eti	apo	tu	hydatos	tu	kataklysmu,	kai	uk
ciało	kiedykolwiek	od	—	wód	—	potopu,	i	nie

G1510	G2089	G2627	G5204	G3588	G2704	G3956	G3588	G1065	
V-FMI-3S	ADV	N-NSM	N-GSN	T-GSN	V-AAN	A-ASF	T-ASF	N-ASF	
ἔσται	ἔτι	κατακλυσμὸς	ὕδατος	τοῦ	καταφθεῖραι	πᾶσαν	τὴν	γῆν.	**9:12**
estai	eti	kataklysmos	hydatos	tu	kataftheirai	pasan	ten	gen.	
będzie	również	potopu	wód	—	niszczących	całą	—	ziemię.	

G2532	G2036	G2962	G3588	G2316	G4314	G3575	G3778	G3588	G4592
CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	N-PRI	D-NSN	T-NSN	N-NSN
καὶ	εἶπεν	κύριος	ὁ	θεὸς	πρὸς	Νωε	Τοῦτο	τὸ	σημεῖον
kai	eipen	kyrios	ho	theos	pros	Noe	Tuto	to	semeion
i	powiedział	Pan	—	Bóg	do	Noego:	Oto	—	znak

G3588	G1242	G3739	G1473	G1325	G303	G3319	G1473	G2532	G5216
T-GSF	N-GSF	R-ASN	P-NS	V-PAI-1S	PREP	A-ASM	P-GS	CONJ	P-GP
τῆς	διαθήκης,	ὃ	ἐγὼ	δίδωμι	ἀνὰ	μέσον	ἐμοῦ	καὶ	ὑμῶν
tes	diathekes,	ho	ego	didomi	ana	meson	emu	kai	hymon
—	przymierza,	—	Ja	daję	—	pomiędzy	Mną	a	wami

G2532	G303	G3319	G3956	G5590	G2198	G3739	G2076	G3326	G5216
CONJ	PREP	A-ASM	A-GSF	N-GSF	V-PAPGS	R-NSF	V-PAI-3S	PREP	P-GP
καὶ	ἀνὰ	μέσον	πάσης	ψυχῆς	ζώσης,	ἥ	ἐστιν	μεθ᾽	ὑμῶν,
kai	ana	meson	pases	psyches	zoses,	he	estin	meth᾽	hymon,
i	—	pomiędzy	wszelką	duszą	żyjącą,	co	jest	pomiędzy	wami,

G1519	G1074	G166		G3588	G5115	G3450	G5087	G1722	G3588	G3507
PREP	N-APF	A-APF		T-ASN	N-ASN	P-GS	V-PAI-1S	PREP	T-DSF	N-DSF
εἰς	γενεὰς	αἰωνίους·	**9:13**	τὸ	τόξον	μου	τίθημι	ἐν	τῇ	νεφέλῃ,
eis	geneas	aionius;		to	tokson	mu	tithemi	en	te	nefele,
na	wieki	wieków.		—	Łuk	Mój	kładę	na	—	chmurze,

G2532	G1510	G1519	G4592	G1242	G303	G3319	G1473	G2532	G3588
CONJ	V-FMI-3S	PREP	N-ASN	N-GSF	PREP	A-ASM	P-GS	CONJ	T-GSF
καὶ	ἔσται	εἰς	σημεῖον	διαθήκης	ἀνὰ	μέσον	ἐμοῦ	καὶ	τῆς
kai	estai	eis	semeion	diathekes	ana	meson	emu	kai	tes
i	będzie	[to]	znakiem	przymierza	—	między	Mną	i	—

G1065		G2532	G1510	G1722	G3588	–		G1473	G3507	G1909
N-GSF		CONJ	V-FMI-3S	PREP	T-DSN	V-PAN		P-AS	N-APF	PREP
γῆς.	**9:14**	καὶ	ἔσται	ἐν	τῷ	συννεφεῖν		με	νεφέλας	ἐπὶ
ges.		kai	estai	en	to	synnefein	**14e)**	me	nefelas	epi
ziemią.		I [gdy]	będą	przeze	—	rozpinane		Mnie	chmury	nad

G3588	G1065	G3708	G3588	G5115	G3450	G1722	G3588	G3507	
T-ASF	N-ASF	V-FPI-3S	T-ASN	N-ASN	P-GS	PREP	T-DSF	N-DSF	
τὴν	γῆν	ὀφθήσεται	τὸ	τόξον	μου	ἐν	τῇ	νεφέλῃ,	**9:15**
ten	gen	ofthesetai	to	tokson	mu	en	te	nefele,	
—	ziemią	zostanie ukazany	—	łuk	Mój	na	—	chmurze,	

G2532	G3403	G3588	G1242	G3450	G3739	G2076	G303	G3319
CONJ	V-FPI-1S	T-GSF	N-GSF	P-GS	R-NSF	V-PAI-3S	PREP	A-ASM
καὶ	μνησθήσομαι	τῆς	διαθήκης	μου,	ἥ	ἐστιν	ἀνὰ	μέσον
kai	mnesthesomai	tes	diathekes	mu,	he	estin	ana	meson
i	przypomnę sobie	—	przymierze	me,	co	jest	pomiędzy	—

G1473	G2532	G5216	G2532	G303	G3319	G3956	G5590	G2198	G1722
P-GS	CONJ	P-GP	CONJ	PREP	A-ASM	A-GSF	N-GSF	V-PAPGS	PREP
ἐμοῦ	καὶ	ὑμῶν	καὶ	ἀνὰ	μέσον	πάσης	ψυχῆς	ζώσης	ἐν
emu	kai	hymon	kai	ana	meson	pases	psyches	zoses	en
mną	a	wami	i	pomiędzy	—	wszystkimi	duszami	żyjącymi	we

G3956	G4561	G2532	G3364	G1510	G2089	G3588	G5204	G1519	G2627
A-DSF	N-DSF	CONJ	ADV	V-FMI-3S	ADV	T-NSN	N-NSN	PREP	N-ASM
πάσῃ	σαρκί,	καὶ	οὐκ	ἔσται	ἔτι	τὸ	ὕδωρ	εἰς	κατακλυσμὸν
pase	sarki,	kai	uk	estai	eti	to	hydor	eis	kataklysmon
wszelkim	ciele,	i	nie	będzie	już	—	wody	w	potopie,

G5620	G1813	G3956	G4561		G2532	G1510	G3588	G5115	G3450
CONJ	V-AAN	A-ASF	N-ASF		CONJ	V-FMI-3S	T-NSN	N-NSN	P-GS
ὥστε	ἐξαλεῖψαι	πᾶσαν	σάρκα.	**9:16**	καὶ	ἔσται	τὸ	τόξον	μου
hoste	eksaleipsai	pasan	sarka.		kai	estai	to	tokson	mu
któryby	zmył	wszelkie	ciało.		I	będzie	—	łuk	Mój

14e)) lub "wyglądać ponuro".

G1722 PREP	G3588 T-DSF	G3507 N-DSF	G2532 CONJ	G3708 V-FMI-1S	G3588 T-GSN	G3403 V-APN	G1242 N-ASF
ἐν	τῇ	νεφέλῃ,	καὶ	ὄψομαι	τοῦ	μνησθῆναι	διαθήκην
en	te	nefele,	kai	opsomai	tu	mnesthenai	diatheken
na	—	chmurze,	i	zobaczę	—	by zostało przypomniane	przymierze

G166 A-ASF	G303 PREP	G3319 A-ASM	G1473 P-GS	G2532 CONJ	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3956 A-GSF	G5590 N-GSF	G2198 V-PAPGS
αἰώνιον	ἀνὰ	μέσον	ἐμοῦ	καὶ	ἀνὰ	μέσον	πάσης	ψυχῆς	ζώσης
aionion	ana	meson	emu	kai	ana	meson	pases	psyches	zoses
wieczne	pomiędzy	—	Mną	a	pomiędzy	—	wszelką	duszą	żyjącą

G1722 PREP	G3956 A-DSF	G4561 N-DSF	G3739 R-NSF	G2076 V-PAI-3S	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF		G2532 CONJ
ἐν	πάσῃ	σαρκί,	ἥ	ἐστιν	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**9:17**	καὶ
en	pase	sarki,	he	estin	epi	tes	ges.		kai
we	wszelkim	ciele,	co	jest	na	—	ziemi.		I

G2036 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-DSM	G3575 N-PRI	G3778 D-NSN	G3588 T-NSN	G4592 N-NSN	G3588 T-GSF	G1242 N-GSF
εἶπεν	ὁ	θεὸς	τῷ	Νωε	Τοῦτο	τὸ	σημεῖον	τῆς	διαθήκης,
eipen	ho	theos	to	Noe	Tuto	to	semeion	tes	diathekes,
powiedział	—	Bóg	—	Noemu:	To	—	znak	—	przymierza,

G3739 R-GSF	G1303 V-AMI-1S	G303 PREP	G3319 A-ASM	G1473 P-GS	G2532 CONJ	G303 PREP	G3319 A-ASM	G3956 A-GSF	G4561 N-GSF
ἧς	διεθέμην	ἀνὰ	μέσον	ἐμοῦ	καὶ	ἀνὰ	μέσον	πάσης	σαρκός,
hes	diethemen	ana	meson	emu	kai	ana	meson	pases	sarkos,
który	zawarłem	pomiędzy	—	Mną	a	pomiędzy	—	wszelkim	ciałem,

G3739 R-NSF	G2076 V-PAI-3S	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1065 N-GSF
ἥ	ἐστιν	ἐπὶ	τῆς	γῆς.
he	estin	epi	tes	ges.
co	jest	na	—	ziemi.

NOE I JEGO SYNOWIE

	G1510 V-IAI-3P	G1161 PRT	G3588 T-NPM	G5207 N-NPM	G3575 N-PRI	G3588 T-NPM	G1831 V-AAPNP	G1537 PREP	G3588 T-GSF
9:18	Ἦσαν	δὲ	οἱ	υἱοὶ	Νωε	οἱ	ἐξελθόντες	ἐκ	τῆς
	Esan	de	hoi	hyioi	Noe	hoi	ekselthontes	ek	tes
	Byli	zaś	—	synami	Noego	ci	wyszedłszy	z	—

G2787 N-GSF	G4590 N-PRI	– N-PRI	– N-PRI	– N-PRI	G1510 V-IAI-3S	G3962 N-NSM	G5477 N-PRI		G5140 A-NPM	G3778 D-NPM
κιβωτοῦ	Σημ,	Χαμ,	Ιαφεθ·	Χαμ	ἦν	πατὴρ	Χαναάν.	**9:19**	τρεῖς	οὗτοί
kibotu	Sem,	Cham,	Iafeth;	Cham	en	pater	Chanaan.		treis	hutoi
arki:	Sem,	Cham,	Jafet.	Cham	był	ojcem	Kanaana.		Trzej	ci

G1526 V-PAI-3P	G3588 T-NPM	G5207 N-NPM	G3575 N-PRI	G575 PREP	G3778 D-GPM	G1289 V-API-3P		G1909 PREP	G3956 A-ASF
εἰσιν	οἱ	υἱοὶ	Νωε·	ἀπὸ	τούτων	διεσπάρησαν		ἐπὶ	πᾶσαν
eisin	hoi	hyioi	Noe;	apo	tuton	diesparesan	19i)	epi	pasan
byli	—	synami	Noego.	Z	tych	byli rozproszeni		na	całą

G3588 T-ASF	G1065 N-ASF		G2532 CONJ	G757 V-ANI-3S	G3575 N-PRI	G444 N-NSM	G1092 N-NSM	G1065 N-GSF
τὴν	γῆν.	**9:20**	Καὶ	ἤρξατο	Νωε	ἄνθρωπος	γεωργὸς	γῆς
ten	gen.		Kai	erksato	Noe	anthropos	georgos	ges
—	ziemię.		I	postanowił	Noe	[być] człowiekiem	rolnikiem	ziemi

G2532 CONJ	G5452 V-AAI-3S	G290 N-ASM		G2532 CONJ	G4095 V-AAI-3S	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3631 N-GSM	G2532 CONJ
καὶ	ἐφύτευσεν	ἀμπελῶνα.	**9:21**	καὶ	ἔπιεν	ἐκ	τοῦ	οἴνου	καὶ
kai	efyteusen	ampelona.		kai	epien	ek	tu	oinu	kai
i	zasadził	winnicę.		I	pił	z	—	wina	i

G3184 V-API-3S	G2532 CONJ	H1132 V-API-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3624 N-DSM	G846 D-GSM		G2532 CONJ	G3708 V-AAI-3S
ἐμεθύσθη	καὶ	ἐγυμνώθη	ἐν	τῷ	οἴκῳ	αὐτοῦ.	**9:22**	καὶ	εἶδεν
emethysthe	kai	egymnothe	en	to	oiko	autu.		kai	eiden
upił się	i	nagi [leżał]	w	—	domu	jego.		I	zobaczył

19i)) w znaczeniu "od nich pochodzą".

–	G3588	G3962	G5477	G3588	H1132	G3588	G3962	G846	G2532
N-PRI	T-NSM	N-NSM	N-PRI	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	D-GSM	CONJ
Χαμ	ὁ	πατὴρ	Χαναν	τὴν	γύμνωσιν	τοῦ	πατρὸς	αὐτοῦ	καὶ
Cham	ho	pater	Chanaan	ten	gymnosin	tu	patros	autu	kai
Cham	—	ojciec	Kanaana	—	nagość	—	ojca	jego	i

G1831	G312	G3588	G1417	G80	G846	G1854		G2532
V-AAPNS	V-AAI-3S	T-DPM	N-NUI	N-DPM	D-GSM	ADV		CONJ
ἐξελθὼν	ἀνήγγειλεν	τοῖς	δυσὶν	ἀδελφοῖς	αὐτοῦ	ἔξω.	**9:23**	καὶ
ekselthon	anengeilen	tois	dysin	adelfois	autu	ekso.		kai
wyszedłszy	oznajmił	—	dwóm	braciom	jego	na zewnątrz.		I

G2983	G4590	G2532	–	G3588	G2440	G2007	G1909	G3588	G1417
V-AAPNP	N-PRI	CONJ	N-PRI	T-ASN	N-ASN	V-AMI-3P	PREP	T-APN	N-NUI
λαβόντες	Σημ	καὶ	Ιαφεθ	τὸ	ἱμάτιον	ἐπέθεντο	ἐπὶ	τὰ	δύο
labontes	Sem	kai	Iafeth	to	himation	epethento	epi	ta	duo
wziął	Sem	i	Jafet	—	szatę.	nałożyli	we	—	dwóch

G3577	G846	G2532	G4198	–	G2532	G4780		G3588
N-APN	D-GPM	CONJ	V-API-3P	ADV	CONJ	V-AAI-3P		T-ASF
νῶτα	αὐτῶν	καὶ	ἐπορεύθησαν	ὀπισθοφανῶς	καὶ	συνεκάλυψαν		τὴν
nota	auton	kai	eporeuthesan	opisthofanos	kai	synekalypsan	23r)	ten
[na] plecy	ich	i	szli	tyłem	i	przykryli		—

–	G3588	G3962	G846	G2532	G3588	G4383	G846	–	G2532
N-ASF	T-GSM	N-GSM	D-GPM	CONJ	T-ASN	N-ASN	D-GPM	A-ASN	CONJ
γύμνωσιν	τοῦ	πατρὸς	αὐτῶν,	καὶ	τὸ	πρόσωπον	αὐτῶν	ὀπισθοφανές,	καὶ
gymnosin	tu	patros	auton,	kai	to	prosopon	auton	opisthofanes,	kai
nagość	—	ojca	ich,	i	[było]	oblicze	ich	odwrócone	i

G3588	–	G3588	G3962	G846	G3364	G3708		G1594
T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	D-GPM	ADV	V-AAI-3P		V-AAI-3S
τὴν	γύμνωσιν	τοῦ	πατρὸς	αὐτῶν	οὐκ	εἶδον.	**9:24**	ἐξένηψεν
ten	gymnosin	tu	patros	auton	uk	eidon.		eksenepsen
—	nagości	—	ojca	ich	nie	zobaczyli.		Wytrzeźwiawszy

G1161	G3575	G575	G3588	G3631	G2532	G1097	G3745	G4160	G846
PRT	N-PRI	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	A-APN	V-AAI-3S	D-DSM
δὲ	Νωε	ἀπὸ	τοῦ	οἴνου	καὶ	ἔγνω	ὅσα	ἐποίησεν	αὐτῷ
de	Noe	apo	tu	oinu	kai	egno	hosa	epoiesen	auto
zaś	Noe	od	—	wina	i	poznawszy,	co	uczynił	mu

G3588	G5207	G846	G3588	G3501		G2532	G2036	G1944
T-NSM	N-NSM	D-GSM	T-NSM	A-NSMC		CONJ	V-AAI-3S	A-NSM
ὁ	υἱὸς	αὐτοῦ	ὁ	νεώτερος,	**9:25**	καὶ	εἶπεν	Ἐπικατάρατος
ho	hyios	autu	ho	neoteros,		kai	eipen	Epikataratos
—	syn	jego	—	młodszy,		i	powiedział:	Przeklęty

G5477	G3816	G3610	G1510	G3588	G80	G846		G2532	G2036
N-PRI	N-NSM	N-NSM	V-FMI-3S	T-DPM	N-DPM	D-GSM		CONJ	V-AAI-3S
Χαναν·	παῖς	οἰκέτης	ἔσται	τοῖς	ἀδελφοῖς	αὐτοῦ.	**9:26**	καὶ	εἶπεν
Chanaan;	pais	oiketes	estai	tois	adelfois	autu.		kai	eipen
Kanaan.	Sługą	domu	będzie	—	braci	jego.		I	powiedział:

G2128	–	G3588	G2316	G3588	G4590	G2532	G1510	G5477
A-NSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-PRI	CONJ	V-FMI-3S	N-PRI
Εὐλογητὸς	יהוה	ὁ	θεὸς	τοῦ	Σημ,	καὶ	ἔσται	Χαναν
Eulogetos	JHWH	ho	theos	tu	Sem,	kai	estai	Chanaan
Błogosławiony	JAHWE	—	Bóg	—	Sema,	i	będzie	Kanaan

G3816	G846		G4115	G3588	G2316	G3588	–	G2532	G2730
N-NSM	D-GSM		V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-PRI	CONJ	V-AAD-3S
παῖς	αὐτοῦ.	**9:27**	πλατύναι	ὁ	θεὸς	τῷ	Ιαφεθ	καὶ	κατοικησάτω
pais	autu.		platynai	ho	theos	to	Iafeth	kai	katoikesato
sługą	jego.		Rozwija	—	Bóg	—	Jafeta	i	zamieszka

G1722	G3588	G3624	G3588	G4590	G2532	G1096	G5477	G3816	G846
PREP	T-DPM	N-DPM	T-GSM	N-PRI	CONJ	V-APD-3S	N-PRI	N-NSM	D-GPM
ἐν	τοῖς	οἴκοις	τοῦ	Σημ,	καὶ	γενηθήτω	Χαναν	παῖς	αὐτῶν.
en	tois	oikois	tu	Sem,	kai	genetheto	Chanaan	pais	auton.
w	—	domach	—	Sema,	i	niech się stanie	Kanaan	sługą	ich.

23r)) lub "owinęli".

	G2198	G1161	G3575	G3326	G3588	G2627	G5145	G4004	G2094
	V-AAI-3S	PRT	N-PRI	PREP	T-ASM	N-ASM	A-APN	N-NUI	N-APN
9:28	Ἔζησεν	δὲ	Νωε	μετὰ	τὸν	κατακλυσμὸν	τριακόσια	πεντήκοντα	ἔτη.
	Edzesen	de	Noe	meta	ton	kataklysmon	triakosia	pentekonta	ete.
	Żył	zaś	Noe	po	—	potopie	trzysta	pięćdziesiąt	lat.

	G2532	G1096	G3956	G3588	G2250	G3575	–	G4004	G2094	G2532
	CONJ	V-AMI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	N-PRI	A-NPN	N-NUI	N-NPN	CONJ
9:29	καὶ	ἐγένοντο	πᾶσαι	αἱ	ἡμέραι	Νωε	ἐννακόσια	πεντήκοντα	ἔτη,	καὶ
	kai	egenonto	pasai	hai	hemerai	Noe	ennakosia	pentekonta	ete,	kai
	I	było	wszystkich	—	dni	Noego	dziewięćset	pięćdziesiąt	lat	i

G599	
V-AAI-3S	
ἀπέθανεν.	
apethanen.	
umarł.	

Rozdział 10

DZIEJE POTOMKÓW NOEGO: SPIS NARODÓW

	G3778	G1161	G3588	G1078	G3588	G5207	G3575	G4590	–	–	G2532	G1096	G846	G5207	G3326	G3588	G2627		G5207	–
	D-NPF	PRT	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	N-PRI	N-PRI	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-API-3P	D-DPM	N-NPM	PREP	T-ASM	N-ASM		N-NPM	N-PRI
10:1	Αὗται	δὲ	αἱ	γενέσεις	τῶν	υἱῶν	Νωε,	Σημ,	Χαμ,	Ιαφεθ,	καὶ	ἐγενήθησαν	αὐτοῖς	υἱοὶ	μετὰ	τὸν	κατακλυσμόν.	**10:2**	Υἱοὶ	Ιαφεθ·
	Hautai	de	hai	geneseis	ton	hyion	Noe,	Sem,	Cham,	Iafeth,	kai	egenethesan	autois	hyioi	meta	ton	kataklysmon.		Hyioi	Iafeth;
	Te są	zaś	—	pokolenia	—	synów	Noego,	Sema,	Chama,	Jafeta,	i	urodzili się	im	synowie	po	—	potopie.		Synowie	Jafeta:

–	G2532	G3098	G2532	–	G2532	–	G2532	–	G2532	–	
N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	
Γαμερ	καὶ	Μαγωγ	καὶ	Μαδαι	καὶ	Ιωυαν	καὶ	Ελισα	καὶ	Θοβελ	
Gamer	kai	Magog	kai	Madai	kai	Ioyan	kai	Elisa	kai	Thobel	
Gamer	i	Magog	i	Madaj	i	Juan	i	Elisa	i	TubalKain	

G2532	–	G2532	–		G2532	G5207	–	–	G2532	–	
CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-NPM	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-PRI	
καὶ	Μοσοχ	καὶ	Θιρας.	**10:3**	καὶ	υἱοὶ	Γαμερ·	Ασχαναζ	καὶ	Ριφαθ	
kai	Mosoch	kai	Thiras.		kai	hyioi	Gamer;	Aschanaz	kai	Rifath	
i	Mosoch	i	Thiras.		A	synowie	Gamera:	Aschanaz	i	Rifath	

G2532	–		G2532	G5207	–	–	G2532	–	–		
CONJ	N-PRI		CONJ	N-NPM	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-PRI	N-NPM		
καὶ	Θοργαμα.	**10:4**	καὶ	υἱοὶ	Ιωυαν·	Ελισα	καὶ	Θαρσις,	Κίτιοι,		
kai	Thorgama.		kai	hyioi	Ioyan;	Elisa	kai	Tharsis,	Kitioi,		
i	Thorgama.		A	synowie	Juana:	Elisa	i	Tharsis,	Kitisowie,		

–		G1537	G3778	G873	G3520	G3588	G1484	G1722	G3588	G1065	G846
N-NPM		PREP	D-GPM	V-API-3P	N-NPF	T-GPN	N-GPN	PREP	T-DSF	N-DSF	D-GPM
Ῥόδιοι.	**10:5**	ἐκ	τούτων	ἀφωρίσθησαν	νῆσοι	τῶν	ἐθνῶν	ἐν	τῇ	γῇ	αὐτῶν,
Rodioi.		ek	tuton	aforisthesan	nesoi	ton	ethnon	en	te	ge	auton,
Rodyjczycy.		Z	tych	wywodzą się	wyspy	—	narodów	na	—	ziemi	ich,

G1538	G2596	G1100	G1722	G3588	G5443	G846	G2532	G1722	G3588	G1484	G846
A-NSM	PREP	N-ASF	PREP	T-DPF	N-DPF	D-GPM	CONJ	PREP	T-DPN	N-DPN	D-GPM
ἕκαστος	κατὰ	γλῶσσαν	ἐν	ταῖς	φυλαῖς	αὐτῶν	καὶ	ἐν	τοῖς	ἔθνεσιν	αὐτῶν.
hekastos	kata	glossan	en	tais	fylais	auton	kai	en	tois	ethnesin	auton.
wszelkie	według	języka	w	—	plemionach	ich	i	w	—	narodach	ich.

	G5207	G1161	–	G5522	G2532						
	N-NPM	PRT	N-PRI	N-PRI	CONJ						
10:6	Υἱοὶ	δὲ	Χαμ·	Χους	καὶ						
	Hyioi	de	Cham;	Chus	kai						
	Synowie	zaś	Chama:	Chus	i						

–	–	G2532	G5477		G5207	G1161	G5522	–	G2532	–	
N	N-PRI	CONJ	N-PRI		N-NPM	PRT	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-PRI	
Μεσραιμ,	Φουδ	καὶ	Χαναα̅ν.	**10:7**	υἱοὶ	δὲ	Χους·	Σαβα	καὶ	Ευιλα	
Mesraim,	Fud	kai	Chanaan.		hyioi	de	Chus;	Saba	kai	Euila	
Mesraim,	Fud	i	Kanaan.		Synowie	zaś	Chusa:	Saba	i	Euila	

G2532	–	G2532	–	G2532	–	G5207	G1161	–	–
CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	N-NPM	PRT	N-PRI	N-PRI
καὶ	Σαβαθα	καὶ	Ρεγμα	καὶ	Σαβακαθα.	υἱοὶ	δὲ	Ρεγμα·	Σαβα
kai	Sabatha	kai	Regma	kai	Sabakatha.	hyioi	de	Regma;	Saba
i	Sabatha	i	Regma	i	Sebakatha.	Synowie	zaś	Regmy:	Saba

G2532	–		G5522	G1161	G1080	G3588	–		G3778	G757
CONJ	N-PRI		N-PRI	PRT	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		D-NSM	V-ANI-3S
καὶ	Δαδαν.	**10:8**	Χους	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Νεβρωδ.		οὗτος	ἤρξατο
kai	Dadan.		Chus	de	egennesen	ton	Nebrod.	8e)	hutos	erksato
i	Dadan.		Chus	zaś	zrodził	—	Nebroda.		Ten	pierwszym

G1510	–		G1909	G3588	G1065		G3778	G1510	–	–
V-PAN	N-NSM		PREP	T-GSF	N-GSF		D-NSM	V-IAI-3S	N-NSM	N-NSM
εἶναι	γίγας		ἐπὶ	τῆς	γῆς·	**10:9**	οὗτος	ἦν	γίγας	κυνηγὸς
einai	gigas	8i)	epi	tes	ges;		hutos	en	gigas	kynegos
stał się	mocarzem		na	—	ziemi.		Ten	był	potężnym	myśliwym

G1726	–	G3588	G2316	G1223	G3778	G2046	G3739	–	–
PREP	N-GSM	T-GSM	N-GSM	PREP	D-ASN	V-FAI-3P	CONJ	N-PRI	N-NSM
ἐναντίον	יהוה	τοῦ	θεοῦ·	διὰ	τοῦτο	ἐροῦσιν	Ὡς	Νεβρωδ	γίγας
enantion	JHWH	tu	theu;	dia	tuto	erusin	Hos	Nebrod	gigas
przed	JAHWE	—	Bogiem,	dla	tego	mówić będą:	Jak	Nebrod	potężny

–	G1726	–		G2532	G1096	G746	G3588	G932	
N-NSM	PREP	N-GSM		CONJ	V-ANI-3S	N-NSF	T-GSF	N-GSF	
κυνηγὸς	ἐναντίον	יהוה.	**10:10**	καὶ	ἐγένετο	ἀρχὴ	τῆς	βασιλείας	
kynegos	enantion	יהוה.		kai	egeneto	arche	tes	basileias	
myśliwy	przed	JAHWE.		I	stał się	początkiem	—	królestwa	

G846	G897	G2532	–	G2532	–	G2532	–	G1722	G3588	G1065
D-GSM	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	PREP	T-DSF	N-DSF
αὐτοῦ	Βαβυλὼν	καὶ	Ορεχ	καὶ	Αρχαδ	καὶ	Χαλαννη	ἐν	τῇ	γῇ
autu	Babilon	kai	Orech	kai	Archad	kai	Chalanne	en	te	ge
jego	Babilon	i	Orech	i	Archad	i	Chalanne	w	—	ziemi

–		G1537	G3588	G1065	G1565	G1831	–	G2532	G3618	
N-PRI		PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF	V-AAI-3S	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	
Σενναάρ.	**10:11**	ἐκ	τῆς	γῆς	ἐκείνης	ἐξῆλθεν	Ασσουρ	καὶ	ᾠκοδόμησεν	
Sennaar.	10q)	ek	tes	ges	ekeines	ekselthen	Assur	kai	okodomesen	
Sennaar.		Z	—	ziemi	owej	wyszedł	Assur	i	zbudował	

G3588	–	G2532	G3588	–	G4172	G2532	G3588	–		G2532
T-ASF	N-PRI	CONJ	T-ASF	N-PRI	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-PRI		CONJ
τὴν	Νινευη	καὶ	τὴν	Ροωβωθ	πόλιν	καὶ	τὴν	Χαλαχ	**10:12**	καὶ
ten	Nineue	kai	ten	Rooboth	polin	kai	ten	Chalach		kai
—	Niniwę	i	—	Rooboth	miasto	i	—	Chalach		i

G3588	–	G303	G3319	–	G2532	G303	G3319	–	G3778
T-ASF	N-PRI	PREP	A-ASM	N-PRI	CONJ	PREP	A-ASM	N-PRI	D-NSF
τὴν	Δασεμ	ἀνὰ	μέσον	Νινευη	καὶ	ἀνὰ	μέσον	Χαλαχ·	αὕτη
ten	Dasem	ana	meson	Nineue	kai	ana	meson	Chalach;	haute
—	Dasem	pomiędzy	—	Niniwą	a	—	—	Chalachem:	To

G3588	G4172	G3588	G3173		G2532	–	G1080	G3588	–
T-NSF	N-NSF	T-NSF	A-NSF		CONJ	N	V-AAI-3S	T-APM	N-PRI
ἡ	πόλις	ἡ	μεγάλη.	**10:13**	καὶ	Μεσραιμ	ἐγέννησεν	τοὺς	Λουδιμ
he	polis	he	megale.		kai	Mesraim	egennesen	tus	Ludiim
było	miasto	—	wielkie.		I	Mesraim	zrodził	—	Ludiimów

G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–
CONJ	T-APM	N-PRI	CONJ	T-APM	N-PRI	CONJ	T-APM	N-PRI
καὶ	τοὺς	Ενεμετιμ	καὶ	τοὺς	Λαβιμ	καὶ	τοὺς	Νεφθαλιμ
kai	tus	Enemetiim	kai	tus	Labiim	kai	tus	Nefthaliim
i	—	Enematiimów	i	—	Labiimów	i	—	Nefthaliimów,

	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	G3606	G1831
	CONJ	T-APM	N-PRI	CONJ	T-APM	N-PRI	ADV	V-AAI-3S
10:14	καὶ	τοὺς	Πατροσωνιμ	καὶ	τοὺς	Χασλωνιμ,	ὅθεν	ἐξῆλθεν
	kai	tus	Patrosoniim	kai	tus	Chasloniim,	hothen	ekselthen
	i	—	Patrosoniimów	i	—	Chasioniimów,	skąd	wywodzą się

8e)) Znany w większości przekładów pod imieniem "Nimrod".
8i)) lub "olbrzymem", "gigantem" w znaczeniu sprawowania władzy.
10q)) lub "Szinear", "Synear".

G1564	–	G2532	G3588	–		G5477	G1161	G1080
ADV	N-PRI	CONJ	T-APM	N-PRI		N-PRI	PRT	V-AAI-3S
ἐκεῖθεν	Φυλιστιιμ,	καὶ	τοὺς	Καφθοριιμ.	**10:15**	Χανααν	δὲ	ἐγέννησεν
ekeithen	Fylistiim,	kai	tus	Kafthoriim.		Chanaan	de	egennesen
stamtąd	Filistyni,	i	—	Kafthoriimici.		Kanaan	zaś	zrodził

G3588	G4605	G4416	G2532	G3588	–		G2532	G3588
T-ASM	N-PRI	A-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM		CONJ	T-ASM
τὸν	Σιδῶνα	πρωτότοκον	καὶ	τὸν	Χετταῖον	**10:16**	καὶ	τὸν
ton	Sidona	prototokon	kai	ton	Chettaion		kai	ton
—	Sydona	pierworodnego	i	—	Chetejczyka		i	—

–	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–		G2532
N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM		CONJ
Ιεβουσαῖον	καὶ	τὸν	Αμορραῖον	καὶ	τὸν	Γεργεσαῖον	**10:17**	καὶ
Iebusaion	kai	ton	Amorraion	kai	ton	Gergesaion		kai
Jebusajczyka	i	—	Amorajczyka	i	—	Gergesajczyka		i

G3588	–	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	
T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	
τὸν	Ευαῖον	καὶ	τὸν	Αρουκαῖον	καὶ	τὸν	Ασενναῖον	**10:18**
ton	Euaion	kai	ton	Arukaion	kai	ton	Asennaion	
—	Euajczyka	i	—	Akurajczyka	i	—	Asennajczyka	

G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–
CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-PRI
καὶ	τὸν	Ἀράδιον	καὶ	τὸν	Σαμαραῖον	καὶ	τὸν	Αμαθι.
kai	ton	Aradion	kai	ton	Samaraion	kai	ton	Amathi.
i	—	Aradyjczyka	i	—	Samarajczyka	i	—	Amathiego,

G2532	G3326	G3778	G1289	G3588	G5443	G3588	G5478	
CONJ	PREP	D-ASN	V-API-3P	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	
καὶ	μετὰ	τοῦτο	διεσπάρησαν	αἱ	φυλαὶ	τῶν	Χαναναίων,	**10:19**
kai	meta	tuto	diesparesan	hai	fylai	ton	Chananaion,	
i	po	tym	były rozproszone	—	plemiona	—	Chananejczyków.	

G2532	G1096	G3588	G3725	G3588	G5478	G575	G4605	G2193
CONJ	V-AMI-3P	T-NPN	N-NPN	T-GPM	N-GPM	PREP	N-PRI	CONJ
καὶ	ἐγένοντο	τὰ	ὅρια	τῶν	Χαναναίων	ἀπὸ	Σιδῶνος	ἕως
kai	egenonto	ta	horia	ton	Chananaion	apo	Sidonos	heos
I	były	—	granice	—	Chananejczyków	od	Sydonu	aż

G2064	G1519	–	G2532	G1047	G2193	G2064	G4670	G2532	G1116
V-AAN	PREP	N-AS	CONJ	N-PRI	CONJ	V-AAN	N-GS	CONJ	N-PRI
ἐλθεῖν	εἰς	Γεραρα	καὶ	Γάζαν,	ἕως	ἐλθεῖν	Σοδομων	καὶ	Γομορρας,
elthein	eis	Gerara	kai	Gadzan,	heos	elthein	Sodomon	kai	Gomorras,
przychodzą	do	Gerary	i	Gazy,	aż	do wejścia	Sodomy	i	Gomory,

–	G2532	–	G2193	–		G3778	G5207	–	G1722	G3588
N-PRI	CONJ	N-PRI	PREP	N-PRI		D-NPM	N-NPM	N-PRI	PREP	T-DPF
Αδαμα	καὶ	Σεβωιμ,	ἕως	Λασα.	**10:20**	οὗτοι	υἱοὶ	Χαμ	ἐν	ταῖς
Adama	kai	Seboim,	heos	Lasa.		hutoi	hyioi	Cham	en	tais
Adamy	i	Seboim,	aż do	Lasy.		Ci	synowie	Chama	w	—

G5443	G846	G2596	G1100	G846	G1722	G3588	G5561	G846	G2532
N-DPF	D-GPM	PREP	N-APF	D-GPM	PREP	T-DPF	N-DPF	D-GPM	CONJ
φυλαῖς	αὐτῶν	κατὰ	γλώσσας	αὐτῶν	ἐν	ταῖς	χώραις	αὐτῶν	καὶ
fylais	auton	kata	glossas	auton	en	tais	chorais	auton	kai
plemionach	ich	według	języka	ich	w	—	krainach	ich	i

G1722	G3588	G1484	G846		G2532	G3588	G4590	G1096	G2532
PREP	T-DPN	N-DPN	D-GPM		CONJ	T-DSM	N-PRI	V-API-3S	CONJ
ἐν	τοῖς	ἔθνεσιν	αὐτῶν.	**10:21**	Καὶ	τῷ	Σημ	ἐγενήθη	καὶ
en	tois	ethnesin	auton.		Kai	to	Sem	egenethe	kai
w	—	narodach	ich.		i	—	Semowi	urodzili się	i

G846	G3962	G3956	G3588	G5207	G1443	G80	–	G3588	G3173
D-DSM	N-DSM	A-GPM	T-GPM	N-GPM	N-PRI	N-DSM	N-PRI	T-GSM	A-GSMC
αὐτῷ,	πατρὶ	πάντων	τῶν	υἱῶν	Εβερ,	ἀδελφῷ	Ιαφεθ	τοῦ	μείζονος.
auto,	patri	panton	ton	hyion	Eber,	adelfo	Iafeth	tu	meidzonos.
jemu,	ojcem	wszystkich	—	synów	Ebera,	brata	Jafeta	—	starszego.

	G5207	G4590	–	G2532	–	G2532	G742	G2532	–	G2532
	N-NPM	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ
10:22	υἱοὶ	Σημ·	Αιλαμ	καὶ	Ασσουρ	καὶ	Αρφαξαδ	καὶ	Λουδ	καὶ
	hyioi	Sem;	Ailam	kai	Assur	kai	Arfaksad	kai	Lud	kai
	Synowie	Sema:	Ajlam	i	Assur	i	Arfaksad	i	Lud	i

G689	G2532	G2536		G2532	G5207	G689	G3739	G2532	–	G2532
N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-NPM	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ
Αραμ	καὶ	Καιναν.	**10:23**	καὶ	υἱοὶ	Αραμ·	Ως	καὶ	Ουλ	καὶ
Aram	kai	Kainan.		kai	hyioi	Aram;	Os	kai	Ul	kai
Aram	i	Kajnan.		A	synowie	Arama:	Os	i	Ul	i

–	G2532	–		G2532	G742	G1080	G3588	G2536	G2532
N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-PRI	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	CONJ
Γαθερ	καὶ	Μοσοχ.	**10:24**	καὶ	Αρφαξαδ	ἐγέννησεν	τὸν	Καιναν,	καὶ
Gather	kai	Mosoch.		kai	Arfaksad	egennesen	ton	Kainan,	kai
Gather	i	Mosoch.		A	Arfaksad	zrodził	—	Kenana	i

G2536	G1080	G3588	G4527	G4527	G1161	G1080	G3588	G1443		G2532
N-PRI	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	PRT	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ
Καιναν	ἐγέννησεν	τὸν	Σαλα,	Σαλα	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Εβερ.	**10:25**	καὶ
Kainan	egennesen	ton	Sala,	Sala	de	egennesen	ton	Eber.		kai
Kenan	zrodził	—	Salę,	Sala	zaś	zrodził	—	Ebera.		A

G3588	G1443	G1096	G1417	G5207	G3686	G3588	G1519	G5317	G3754
T-DSM	N-PRI	V-API-3P	N-NUI	N-NPM	N-NSN	T-DSM	A-DSM	N-PRI	CONJ
τῷ	Εβερ	ἐγενήθησαν	δύο	υἱοί·	ὄνομα	τῷ	ἑνὶ	Φαλεκ,	ὅτι
to	Eber	egenethesan	duo	hyioi;	onoma	to	heni	Falek,	hoti
—	Eberowi	urodziło się	swóch	synów:	imię	—	jednego	Falek,	bowiem

G1722	G3588	G2250	G846	G1266	G3588	G1065	G2532	G3686
PREP	T-DPF	N-DPF	D-GSM	V-API-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	N-ASN
ἐν	ταῖς	ἡμέραις	αὐτοῦ	διεμερίσθη	ἡ	γῆ,	καὶ	ὄνομα
en	tais	hemerais	autu	diemeristhe	he	ge,	kai	onoma
w	—	dniach	jego	została rozdzielona	—	ziemia,	a	imię

G3588	G80	G846	–		–	G1161	G1080	G3588	–
T-DSM	N-DSM	D-GSM	N-PRI		N-PRI	PRT	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI
τῷ	ἀδελφῷ	αὐτοῦ	Ιεκταν.	**10:26**	Ιεκταν	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ελμωδαδ
to	adelfo	autu	Iektan.		Iektan	de	egennesen	ton	Elmodad
—	brata	jego	Jektan.		Jektan	zaś	zrodził	—	Elmodada

G2532	G3588	–	G2532	–	G2532	–		G2532	–	G2532
CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-PRI	CONJ
καὶ	τὸν	Σαλεφ	καὶ	Ασαρμωθ	καὶ	Ιαραχ	**10:27**	καὶ	Οδορρα	καὶ
kai	ton	Salef	kai	Asarmoth	kai	Iarach		kai	Odorra	kai
i	—	Salefa	i	Asarmotha	i	Jaracha		i	Odorrę	i

–	G2532	–		G2532	–	G2532	–		G2532	–	
N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI		CONJ	N-PRI	
Αιζηλ	καὶ	Δεκλα	**10:28**	καὶ	Αβιμεηλ	καὶ	Σαβευ	**10:29**	καὶ	Ουφιρ	
Aidzel	kai	Dekla		kai	Abimeel	kai	Sabeu		kai	Ufir	
Ajzela	i	Deklę		i	Abimeela	i	Sabeua		i	Ufira	

G2532	–	G2532	–	G3956	G3778	G5207	–		G2532
CONJ	N-PRI	CONJ	N-PRI	A-NPM	D-NPM	N-NPM	N-PRI		CONJ
καὶ	Ευιλα	καὶ	Ιωβαβ.	πάντες	οὗτοι	υἱοὶ	Ιεκταν.	**10:30**	καὶ
kai	Euila	kai	Iobab.	pantes	hutoi	hyioi	Iektan.		kai
i	Euilę	i	Jobaba.	Wszyscy	ci są	synowie	Jektana.		I

G1096	G3588	G2731	G846	G575	–	G2193	G2064	G1519	–
V-ANI-3S	T-NSF	N-NSF	D-GPM	PREP	N-PRI	CONJ	V-AAN	PREP	N-PRI
ἐγένετο	ἡ	κατοίκησις	αὐτῶν	ἀπὸ	Μασση	ἕως	ἐλθεῖν	εἰς	Σωφηρα,
egeneto	he	katoikesis	auton	apo	Masse	heos	elthein	eis	Sofera,
stało się	—	zamieszkiwanie	ich	od	Masse	aż do	wejścia	do	Sofery,

G3735	G395		G3778	G5207	G4590	G1722	G3588	G5443	G846
N-ASN	N-GPF		D-NPM	N-NPM	N-PRI	PREP	T-DPF	N-DPF	D-GPM
ὄρος	ἀνατολῶν.	**10:31**	οὗτοι	υἱοὶ	Σημ	ἐν	ταῖς	φυλαῖς	αὐτῶν
oros	anatolon.		hutoi	hyioi	Sem	en	tais	fylais	auton
góry	wschodu.		Ci są	synowie	Sema	w	—	plemionach	ich

G2596	G1100	G846	G1722	G3588	G5561	G846	G2532	G1722	G3588
PREP	N-APF	D-GPM	PREP	T-DPF	N-DPF	D-GPM	CONJ	PREP	T-DPN
κατὰ	γλώσσας	αὐτῶν	ἐν	ταῖς	χώραις	αὐτῶν	καὶ	ἐν	τοῖς
kata	glossas	auton	en	tais	chorais	auton	kai	en	tois
według	języków	ich	w	—	krainach	ich	i	w	—

G1484	G846		G3778	G3588	G5443	G5207	G3575	G2596	G1078
N-DPN	D-GPM		D-NPF	T-NPF	N-NPF	N-GPM	N-PRI	PREP	N-NPF
ἔθνεσιν	αὐτῶν.	**10:32**	Αὗται	αἱ	φυλαὶ	υἱῶν	Νωε	κατὰ	γενέσεις
ethnesin	auton.		Hautai	hai	fylai	hyion	Noe	kata	geneseis
narodom	jego.		Te są	—	plemiona	synów	Noego	według	pokoleń

G846	G2596	G3588	G1484	G846	G575	G3778	G1289	G3520
D-GPM	PREP	T-APN	N-APN	D-GPM	PREP	D-GPM	V-API-3P	N-NPF
αὐτῶν	κατὰ	τὰ	ἔθνη	αὐτῶν·	ἀπὸ	τούτων	διεσπάρησαν	νῆσοι
auton	kata	ta	ethne	auton;	apo	tuton	diesparesan	nesoi
ich	według	—	narodów	ich,	z	tych	byli rozproszeni	[na] wyspy

G3588	G1484	G1909	G3588	G1065	G3326	G3588	G2627
T-GPN	N-GPN	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-ASM	N-ASM
τῶν	ἐθνῶν	ἐπὶ	τῆς	γῆς	μετὰ	τὸν	κατακλυσμόν.
ton	ethnon	epi	tes	ges	meta	ton	kataklysmon.
—	narodów	na	—	ziemi	po	—	potopie.

Rozdział 11

WIEŻA BABEL

	G2532	G1510	G3956	G3588	G1065	G5491	G1519	G2532	G5456	G1520
	CONJ	V-IAI-3S	A-NSF	T-NSF	N-NSF	N-NSN	A-NSN	CONJ	N-NSF	A-NSF
11:1	Καὶ	ἦν	πᾶσα	ἡ	γῆ	χεῖλος	ἕν,	καὶ	φωνὴ	μία
	Kai	en	pasa	he	ge	cheilos	hen,	kai	fone	mia
	I	była	cała	—	ziemia	języka	jednego,	i	mowy	jednej

G3956		G2532	G1096	G1722	G3588	G2795	G846	G575	G395
A-DPM		CONJ	V-ANI-3S	PREP	T-DSN	V-AAN	D-APM	PREP	N-GPF
πᾶσιν.	**11:2**	καὶ	ἐγένετο	ἐν	τῷ	κινῆσαι	αὐτοὺς	ἀπὸ	ἀνατολῶν
pasin.		kai	egeneto	en	to	kinesai	autus	apo	anatolon
cała.		I	stało się	w	—	wędrówce	ich	z	wschodu, [że]

G2147	–	G1722	G1065	–	G2532	G2730	G1563		G2532
V-AAI-3P	N-ASN	PREP	N-DSF	N-PRI	CONJ	V-AAI-3P	ADV		CONJ
εὗρον	πεδίον	ἐν	γῇ	Σενναάρ	καὶ	κατῴκησαν	ἐκεῖ.	**11:3**	καὶ
heuron	pedion	en	ge	Sennaar	kai	katokesan	ekei.		kai
znaleźli	pastwisko	w	ziemi	Szinear	i	osiedlili się	tam.		I

G2036	G444	G3588	G4139	G1205	–	–	G2532
V-AAI-3S	N-NSM	T-DSM	ADV	ADV	V-AAS-1P	N-APF	CONJ
εἶπεν	ἄνθρωπος	τῷ	πλησίον	Δεῦτε	πλινθεύσωμεν	πλίνθους	καὶ
eipen	anthropos	to	plesion	Deute	plintheusomen	plinthus	kai
powiedział	człowiek	—	sąsiadowi:	Pójdźmy,	wyrabiajmy	cegły	i

–	G846	G4442	G2532	G1096	G846	G3588	–	G1519	G3037
V-AAS-1P	D-APF	N-DSN	CONJ	V-ANI-3S	D-DPM	T-NSF	N-NSF	PREP	N-ASM
ὀπτήσωμεν	αὐτὰς	πυρί.	καὶ	ἐγένετο	αὐτοῖς	ἡ	πλίνθος	εἰς	λίθον,
optesomen	autas	pyri.	kai	egeneto	autois	he	plinthos	eis	lithon,
wypalajmy	je	[w] ogniu.	I	stała się	im	—	cegła	jak	kamień,

G2532	–		G1510	G846	G3588	G4081		G2532	G3004
CONJ	N-NSF		V-IAI-3S	D-DPM	T-NSM	N-NSM		CONJ	V-AAI-3P
καὶ	ἄσφαλτος		ἦν	αὐτοῖς	ὁ	πηλός.	**11:4**	καὶ	εἶπαν
kai	asfaltos	3u)	en	autois	ho	pelos.	3y)	kai	eipan
i	asfalt		był	im	[za]	zaprawę.		I	powiedzieli:

G1205	G3618	G1438	G4172	G2532	G4444	G3739	G3588	G2776
ADV	V-AAS-1P	D-DPM	N-ASF	CONJ	N-ASM	R-GSM	T-NSF	N-NSF
Δεῦτε	οἰκοδομήσωμεν	ἑαυτοῖς	πόλιν	καὶ	πύργον,	οὗ	ἡ	κεφαλὴ
Deute	oikodomesomen	heautois	polin	kai	pyrgon,	hu	he	kefale
Pójdźmy,	zbudujmy	sobie	miasto	i	wieżę	co	—	głową

G1510	G2193	G3588	G3772	G2532	G4160	G1438	G3686	G4253
V-FMI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAS-1P	D-DPM	N-ASN	PREP
ἔσται	ἕως	τοῦ	οὐρανοῦ,	καὶ	ποιήσωμεν	ἑαυτοῖς	ὄνομα	πρὸ
estai	heos	tu	uranu,	kai	poiesomen	heautois	onoma	pro
będzie [sięgać]	aż	[do]	nieba,	i	uczyńmy	sobie	imię	przeciw

G3588	G1289	G1909	G4383	G3956	G3588	G1065		G2532	G2597
T-GSN	V-APN	PREP	N-GSN	A-GSF	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S
τοῦ	διασπαρῆναι	ἐπὶ	προσώπου	πάσης	τῆς	γῆς.	**11:5**	καὶ	κατέβη
tu	diasparenai	epi	prosopu	pases	tes	ges.		kai	katebe
—	rozproszeniu	na	obliczu	całej	—	ziemi.		I	zszedł

3u)) lub "smoła".
3y)) dosłownie "glina".

–	G3708	G3588	G4172	G2532	G3588	G4444	G3739	G3618	G3588
N-NSM	V-AAN	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3P	T-NPM
יהוה	ἰδεῖν	τὴν	πόλιν	καὶ	τὸν	πύργον,	ὃν	ᾠκοδόμησαν	οἱ
JHWH	idein	ten	polin	kai	ton	pyrgon,	hon	okodomesan	hoi
JAHWE	zobaczyłby	—	miasto	i	—	wieżę,	którą	zbudowali	—

G5207	G3588	G444		G2532	G3004	–	G2400	G1085	G1519
N-NPM	T-GPM	N-GPM		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	INJ	N-NSN	A-NSN
υἱοὶ	τῶν	ἀνθρώπων.	**11:6**	καὶ	εἶπεν	יהוה	Ἰδοὺ	γένος	ἓν
hyioi	ton	anthropon.		kai	eipen	JHWH	Idu	genos	hen
synowie	—	ludzcy.		I	powiedział	JAHWE:	Oto	ród	jeden

G2532	G5491	G1519	G3956	G2532	G3778	G757	G4160	G2532	G3568
CONJ	N-NSN	A-NSN	A-GPM	CONJ	D-ASN	V-AMI-3P	V-AAN	CONJ	ADV
καὶ	χεῖλος	ἓν	πάντων,	καὶ	τοῦτο	ἤρξαντο	ποιῆσαι,	καὶ	νῦν
kai	cheilos	hen	panton,	kai	tuto	erksanto	poiesai,	kai	nyn
i	mowa	jedna	wszystkich,	i	—	rozpoczęli	dzieło,	i	teraz

G3364	G1587	G1537	G846	G3956	G3745	G302	G2007	G4160	
ADV	V-FAI-3S	PREP	D-GPM	A-APN	A-APN	PRT	V-PMS-3P	V-PAN	
οὐκ	ἐκλείψει	ἐξ	αὐτῶν	πάντα,	ὅσα	ἂν	ἐπιθῶνται	ποιεῖν.	**11:7**
uk	ekleipsei	eks	auton	panta,	hosa	an	epithontai	poiein.	
nie	zaprzestaną	z	tego	wszystkiego,	które	—	podjęli się	uczynić.	

G1205	G2532	G2597	G4797	G1563	G846	G3588	G1100	G2443	G3165
ADV	CONJ	V-AAPNP	V-PAS-1P	ADV	D-GPM	T-ASF	N-ASF	CONJ	ADV
δεῦτε	καὶ	καταβάντες	συγχέωμεν	ἐκεῖ	αὐτῶν	τὴν	γλῶσσαν,	ἵνα	μὴ
deute	kai	katabantes	syncheomen	ekei	auton	ten	glossan,	hina	me
Pójdźmy	i	zejdźmy,	pomieszajmy	tam	jego	—	język,	aby	nie

G191	G1538	G3588	G5456	G3588	G4139		G2532	G1289	G846
V-AAS-3P	A-NSM	T-ASF	N-ASF	T-GSM	ADV		CONJ	V-AAI-3S	D-APM
ἀκούσωσιν	ἕκαστος	τὴν	φωνὴν	τοῦ	πλησίον.	**11:8**	καὶ	διέσπειρεν	αὐτοὺς
akusosin	hekastos	ten	fonen	tu	plesion.		kai	diespeiren	autus
usłyszeli	każdy	—	głos	[swego]	sąsiada.		I	rozproszył	ich

–	G1564	G1909	G4383	G3956	G3588	G1065	G2532	G3973
N-NSM	ADV	PREP	N-ASN	A-GSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-AMI-3P
יהוה	ἐκεῖθεν	ἐπὶ	πρόσωπον	πάσης	τῆς	γῆς,	καὶ	ἐπαύσαντο
JHWH	ekeithen	epi	prosopon	pases	tes	ges,	kai	epausanto
JAHWE	stamtąd	na	oblicze	całej	—	ziemi,	i	przestali

G3618	G3588	G4172	G2532	G3588	G4444		G1223	G3778
V-PAPNP	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASM	N-ASM		PREP	D-ASN
οἰκοδομοῦντες	τὴν	πόλιν	καὶ	τὸν	πύργον.	**11:9**	διὰ	τοῦτο
oikodomuntes	ten	polin	kai	ton	pyrgon.		dia	tuto
budować	—	miasto	i	—	wieżę.		Dla	tego

G2564	G3588	G3686	G846	G4799		G3754	G1563	G4797
V-API-3S	T-NSN	N-NSN	D-GSF	N-NSF		CONJ	ADV	V-IAI-3S
ἐκλήθη	τὸ	ὄνομα	αὐτῆς	Σύγχυσις,	[9g)]	ὅτι	ἐκεῖ	συνέχεεν
eklethe	to	onoma	autes	Synchysis,		hoti	ekei	synecheen
zostało nazwane	—	imieniem	jego	Zamieszanie,		gdyż	tam	pomieszał

–	G3588	G5491	G3956	G3588	G1065	G2532	G1564	G1289	G846
N-NSM	T-APN	N-APN	A-GSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	ADV	V-AAI-3S	D-APM
יהוה	τὰ	χείλη	πάσης	τῆς	γῆς,	καὶ	ἐκεῖθεν	διέσπειρεν	αὐτοὺς
JHWH	ta	cheile	pases	tes	ges,	kai	ekeithen	diespeiren	autus
JAHWE	—	mowę	całej	—	ziemi,	i	stamtąd	rozproszył	ich

–	G3588	G2316	G1909	G4383	G3956	G3588	G1065
N-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	N-ASN	A-GSF	T-GSF	N-GSF
יהוה	ὁ	θεὸς	ἐπὶ	πρόσωπον	πάσης	τῆς	γῆς.
JHWH	ho	theos	epi	prosopon	pases	tes	ges.
JAHWE	—	Bóg	na	oblicze	całej	—	ziemi.

9g)) czyli "Babel".

DZIEJE RODU SEMA

	G2532 CONJ	G3778 D-NPF	G3588 T-NPF	G1078 N-NPF	G4590 N-PRI	G4590 N-PRI	G5207 N-NSM	G1540 N-NUI	G2094 N-GPN
11:10	Καὶ	αὗται	αἱ	γενέσεις	Σημ·	Σημ	υἱὸς	ἑκατὸν	ἐτῶν,
	Kai	hautai	hai	geneseis	Sem;	Sem	hyios	hekaton	eton,
	I	te są	—	pokolenia	Sema:	Sem	syn	[miał] sto	lat,

G3753 ADV	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G742 N-PRI	G1208 A-GSN	G2094 N-GSN	G3326 PREP	G3588 T-ASM	G2627 N-ASM
ὅτε	ἐγέννησεν	τὸν	Αρφαξαδ,	δευτέρου	ἔτους	μετὰ	τὸν	κατακλυσμόν.
hote	egennesen	ton	Arfaksad,	deuteru	etus	meta	ton	kataklysmon.
kiedy	zrodził	—	Arpakszada	drugiego	roku	po	—	potopie.

	G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G4590 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM	G3588 T-ASM	G742 N-PRI
11:11	καὶ	ἔζησεν	Σημ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Αρφαξαδ
	kai	edzesen	Sem	meta	to	gennesai	auton	ton	Arfaksad
	I	żył	Sem	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]	Arpakszada

G4001 A-APN	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF	G2532 CONJ	G599 V-AAI-3S	
πεντακόσια	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ	ἀπέθανεν.	**11:12**
pentakosia	ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras	kai	apethanen.	
pięćset	lat	i	zrodził	synów	i	córki	i	umarł.	

G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G742 N-PRI	G1540 N-NUI	G5144 N-NUI	G4002 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM
Καὶ	ἔζησεν	Αρφαξαδ	ἑκατὸν	τριάκοντα	πέντε	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν
Kai	edzesen	Arfaksad	hekaton	triakonta	pente	ete	kai	egennesen	ton
I	żył	Arpakszad	sto	trzydzieści	pięć	lat	i	zrodził	—

G2536 N-PRI		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G742 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM	G3588 T-ASM
Καιναν.	**11:13**	καὶ	ἔζησεν	Αρφαξαδ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν
Kainan.		kai	edzesen	Arfaksad	meta	to	gennesai	auton	ton
Kainana.		I	żył	Arpakszad	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]

G2536 N-PRI	G2094 N-APN	G5071 A-APN	G5144 N-NUI	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF
Καιναν	ἔτη	τετρακόσια	τριάκοντα	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας
Kainan	ete	tetrakosia	triakonta	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras
Kainana	lat	czterysta	trzydzieści	i	zrodził	synów	i	córki

G2532 CONJ	G599 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G2536 N-PRI	G1540 N-NUI	G5144 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S
καὶ	ἀπέθανεν.	Καὶ	ἔζησεν	Καιναν	ἑκατὸν	τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν
kai	apethanen.	Kai	edzesen	Kainan	hekaton	triakonta	ete	kai	egennesen
i	umarł.	I	żył	Kainan	sto	trzydzieści	lat	i	zrodził

G3588 T-ASM	G4527 N-PRI	G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G2536 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM	G3588 T-ASM
τὸν	Σαλα.	καὶ	ἔζησεν	Καιναν	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν
ton	Sala.	kai	edzesen	Kainan	meta	to	gennesai	auton	ton
—	Salę.	I	żył	Kainan	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]

G4527 N-PRI	G2094 N-APN	G5145 A-APN	G5144 N-NUI	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G5207 N-APM	G2532 CONJ	G2364 N-APF	G2532 CONJ
Σαλα	ἔτη	τριακόσια	τριάκοντα	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ
Sala	ete	triakosia	triakonta	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras	kai
Sala	lat	trzysta	trzydzieści	i	zrodził	synów	i	córki	i

G599 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G4527 N-PRI	G1540 N-NUI	G5144 N-NUI	G2094 N-APN	G2532 CONJ	G1080 V-AAI-3S
ἀπέθανεν.	**11:14**	Καὶ	ἔζησεν	Σαλα	ἑκατὸν	τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν
apethanen.		Kai	edzesen	Sala	hekaton	triakonta	ete	kai	egennesen
umarł.		I	żył	Sala	sto	trzydzieści	lat	i	zrodził

G3588 T-ASM	G1443 N-PRI		G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G4527 N-PRI	G3326 PREP	G3588 T-ASN	G1080 V-AAN	G846 D-ASM
τὸν	Εβερ.	**11:15**	καὶ	ἔζησεν	Σαλα	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν
ton	Eber.		kai	edzesen	Sala	meta	to	gennesai	auton
—	Ebera.		I	żył	Sala	po	—	zrodzeniu	jego

G3588	G1443	G5145	G5144	G2094	G2532	G1080	G5207	G2532	G2364
T-ASM	N-PRI	A-APN	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF
τὸν	Εβερ	τριακόσια	τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας
ton	Eber	triakosia	triakonta	ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras
[syna]	Ebera	trzysta	trzydzieści	lat	i	zrodził	synów	i	córki

G2532	G599		G2532	G2198	G1443	G1540	G5144	G5064	G2094
CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	N-NUI	A-APN	N-APN
καὶ	ἀπέθανεν.	**11:16**	Καὶ	ἔζησεν	Εβερ	ἑκατὸν	τριάκοντα	τέσσαρα	ἔτη
kai	apethanen.		Kai	edzesen	Eber	hekaton	triakonta	tessara	ete
i	umarł.		I	żył	Eber	sto	trzydzieści	cztery	lata

G2532	G1080	G3588	G5317		G2532	G2198	G1443	G3326	G3588
CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN
καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Φαλεκ.	**11:17**	καὶ	ἔζησεν	Εβερ	μετὰ	τὸ
kai	egennesen	ton	Falek.		kai	edzesen	Eber	meta	to
i	zrodził	—	Feleka.		I	żył	Eber	po	—

G1080	G846	G3588	G5317	G2094	G5145	G1440	G2532	G1080
V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	N-APN	A-APN	N-NUI	CONJ	V-AAI-3S
γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Φαλεκ	ἔτη	τριακόσια	ἑβδομήκοντα	καὶ	ἐγέννησεν
gennesai	auton	ton	Falek	ete	triakosia	hebdomekonta	kai	egennesen
zrodzeniu	jego	[syna]	Feleka	lat	trzysta	siedemdziesiąt	i	zrodził

G5207	G2532	G2364	G2532	G599		G2532	G2198	G5317	G1540
N-APM	CONJ	N-APF	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI
υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ	ἀπέθανεν.	**11:18**	Καὶ	ἔζησεν	Φαλεκ	ἑκατὸν
hyius	kai	thygateras	kai	apethanen.		Kai	edzesen	Falek	hekaton
synów	i	córki	i	umarł.		I	żył	Felek	sto

G5144	G2094	G2532	G1080	G3588	G4466		G2532	G2198	G5317
N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI
τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Ραγαυ.	**11:19**	καὶ	ἔζησεν	Φαλεκ
triakonta	ete	kai	egennesen	ton	Ragau.		kai	edzesen	Falek
trzydzieści	lat	i	zrodził	—	Regaua.		I	żył	Felek

G3326	G3588	G1080	G846	G3588	G4466	G1250	G1767	G2094	G2532
PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-NUI	N-APN	CONJ
μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Ραγαυ	διακόσια	ἐννέα	ἔτη	καὶ
meta	to	gennesai	auton	ton	Ragau	diakosia	ennea	ete	kai
po	—	zrodzeniu	jego	[syna]	Regaua	dwieście	dziewięć	lat	i

G1080	G5207	G2532	G2364	G2532	G599		G2532	G2198	G4466
V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI
ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ	ἀπέθανεν.	**11:20**	Καὶ	ἔζησεν	Ραγαυ
egennesen	hyius	kai	thygateras	kai	apethanen.		Kai	edzesen	Ragau
zrodził	synów	i	córki	i	umarł.		I	żył	Regaua

G1540	G5144	G1417	G2094	G2532	G1080	G3588	G4562		G2532
N-NUI	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		CONJ
ἑκατὸν	τριάκοντα	δύο	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Σερουχ.	**11:21**	καὶ
hekaton	triakonta	duo	ete	kai	egennesen	ton	Seruch.		kai
sto	trzydzieści	dwa	lat	i	zrodził	—	Serucha.		I

G2198	G4466	G3326	G3588	G1080	G846	G3588	G4562	G1250	G2033
V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	A-APN	N-NUI
ἔζησεν	Ραγαυ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Σερουχ	διακόσια	ἑπτὰ
edzesen	Ragau	meta	to	gennesai	auton	ton	Seruch	diakosia	hepta
żył	Regau	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]	Serucha	dwieście	siedm

G2094	G2532	G1080	G5207	G2532	G2364	G2532	G599		G2532
N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF	CONJ	V-AAI-3S		CONJ
ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ	ἀπέθανεν.	**11:22**	Καὶ
ete	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras	kai	apethanen.		Kai
lat	i	zrodził	synów	i	córki	i	umarł.		I

G2198	G4562	G1540	G5144	G2094	G2532	G1080	G3588	G3493	
V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	
ἔζησεν	Σερουχ	ἑκατὸν	τριάκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Ναχωρ.	**11:23**
edzesen	Seruch	hekaton	triakonta	ete	kai	egennesen	ton	Nachor.	
żył	Seruch	sto	trzydzieści	lat	i	zrodził	—	Nachora.	

G2532	G2198	G4562	G3326	G3588	G1080	G846	G3588	G3493	G2094
CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI	N-APN
καὶ	ἔζησεν	Σερουχ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Ναχωρ	ἔτη
kai	edzesen	Seruch	meta	to	gennesai	auton	ton	Nachor	ete
I	żył	Seruch	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]	Nachora	lat

G1250	G2532	G1080	G5207	G2532	G2364	G2532	G599		G2532
A-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF	CONJ	V-AAI-3S		CONJ
διακόσια	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ	ἀπέθανεν.	**11:24**	Καὶ
diakosia	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras	kai	apethanen.		Kai
dwieście	i	zrodził	synów	i	córki	i	umarł.		I

G2198	G3493	G2094	G1440	G1767	G2532	G1080	G3588	G2291
V-AAI-3S	N-PRI	N-APN	N-NUI	N-NUI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI
ἔζησεν	Ναχωρ	ἔτη	ἑβδομήκοντα	ἐννέα	καὶ	ἐγέννησεν	τὸν	Θαρα.
edzesen	Nachor	ete	hebdomekonta	ennea	kai	egennesen	ton	Thara.
żył	Nachor	lat	siedemdziesiąt	dziewięć	i	zrodził	—	Teracha.

	G2532	G2198	G3493	G3326	G3588	G1080	G846	G3588	G2291
	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-ASN	V-AAN	D-ASM	T-ASM	N-PRI
11:25	καὶ	ἔζησεν	Ναχωρ	μετὰ	τὸ	γεννῆσαι	αὐτὸν	τὸν	Θαρα
	kai	edzesen	Nachor	meta	to	gennesai	auton	ton	Thara
	I	żył	Nachor	po	—	zrodzeniu	jego	[syna]	Teracha

G2094	G1540	G1501	G1767	G2532	G1080	G5207	G2532	G2364	G2532
N-APN	N-NUI	N-NUI	N-NUI	CONJ	V-AAI-3S	N-APM	CONJ	N-APF	CONJ
ἔτη	ἑκατὸν	εἴκοσι	ἐννέα	καὶ	ἐγέννησεν	υἱοὺς	καὶ	θυγατέρας	καὶ
ete	hekaton	eikosi	ennea	kai	egennesen	hyius	kai	thygateras	kai
lat	sto	dwadzieścia	dziewięć	i	zrodził	synów	i	córki	i

G599		G2532	G2198	G2291	G1440	G2094	G2532	G1080
V-AAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S
ἀπέθανεν.	**11:26**	Καὶ	ἔζησεν	Θαρα	ἑβδομήκοντα	ἔτη	καὶ	ἐγέννησεν
apethanen.		Kai	edzesen	Thara	hebdomekonta	ete	kai	egennesen
umarł.		I	żył	Terach	siedemdziesiąt	lat	i	zrodził

G3588	G2983	G2532	G3588	G3493	G2532	G3588	–
T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI
τὸν	Αβραμ	καὶ	τὸν	Ναχωρ	καὶ	τὸν	Αρραν.
ton	Abram	kai	ton	Nachor	kai	ton	Arran.
—	Abrama	i	—	Nachora	i	—	Harrana.

DZIEJE RODU TERACHA

	G3778	G1161	G3588	G1078	G2291	G2291	G1080	G3588	G2983
	D-NPF	PRT	T-NPF	N-NPF	N-PRI	N-PRI	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI
11:27	Αὗται	δὲ	αἱ	γενέσεις	Θαρα·	Θαρα	ἐγέννησεν	τὸν	Αβραμ
	Hautai	de	hai	geneseis	Thara;	Thara	egennesen	ton	Abram
	Te są	zaś	—	pokolenia	Teracha:	Terach	zrodził	—	Abrama

G2532	G3588	G3493	G2532	G3588	–	G2532	–	G1080	G3588
CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	N-PRI	V-AAI-3S	T-ASM
καὶ	τὸν	Ναχωρ	καὶ	τὸν	Αρραν,	καὶ	Αρραν	ἐγέννησεν	τὸν
kai	ton	Nachor	kai	ton	Arran,	kai	Arran	egennesen	ton
i	—	Nachora	i	—	Harrana,	i	Harran	zrodził	—

G3091		G2532	G599	–	G1799	G2291	G3588	G3962	G846
N-PRI		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	N-PRI	T-GSM	N-GSM	D-GSM
Λωτ.	**11:28**	καὶ	ἀπέθανεν	Αρραν	ἐνώπιον	Θαρα	τοῦ	πατρὸς	αὐτοῦ
Lot.		kai	apethanen	Arran	enopion	Thara	tu	patros	autu
Lota.		I	umarł	Harran	przed	Terachem	—	ojcem	jego

G1722	G3588	G1065	G3739	G1096	G1722	G3588	G5561	G3588	G5466
PREP	T-DSF	N-DSF	R-DSF	V-API-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GPM	N-GPM
ἐν	τῇ	γῇ,	ᾗ	ἐγενήθη,	ἐν	τῇ	χώρᾳ	τῶν	Χαλδαίων.
en	te	ge,	he	egenethe,	en	te	chora	ton	Chaldaion.
w	—	ziemi,	co	urodził się,	w	—	krainie	—	Chaldejczyków.

	G2532	G2983	G2983	G2532	G3493	G1438	G1135	G3686	G3588
	CONJ	V-AAI-3P	N-PRI	CONJ	N-PRI	D-DPM	N-APF	N-NSN	T-DSF
11:29	καὶ	ἔλαβον	Αβραμ	καὶ	Ναχωρ	ἑαυτοῖς	γυναῖκας·	ὄνομα	τῇ
	kai	elabon	Abram	kai	Nachor	heautois	gynaikas;	onoma	te
	I	wzięli	Abram	i	Nachor	sobie	kobiety:	imię	—

G1135	G2983	–	G2532	G3686	G3588	G1135	G3493	–	G2364
N-DSF	N-PRI	N-PRI	CONJ	N-NSN	T-DSF	N-DSF	N-PRI	N-PRI	N-NSF
γυναικὶ	Αβραμ	Σαρα,	καὶ	ὄνομα	τῇ	γυναικὶ	Ναχωρ	Μελχα	θυγάτηρ
gynaiki	Abram	Sara,	kai	onoma	te	gynaiki	Nachor	Melcha	thygater
kobiety	Abrama	Sara,	a	imię	—	kobiety	Nachora	Milka	córka

–	G3962		–	G2532	G3962	–		G2532	G1510	–
N-PRI	N-NSM		N-PRI	CONJ	N-NSM	N-PRI		CONJ	V-IAI-3S	N-PRI
Αρραν,	πατὴρ		Μελχα	καὶ	πατὴρ	Ιεσχα.	**11:30**	καὶ	ἦν	Σαρα
Arran,	pater		Melcha	kai	pater	Iescha.		kai	en	Sara
Harana,	[który był] ojcem		Milki	i	ojcem	Jiski.		I	była	Sara

G4723	G2532	G3364	–		G2532	G2983	G2291	G3588
N-NSF	CONJ	ADV	V-IAI-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-ASM
στεῖρα	καὶ	οὐκ	ἐτεκνοποίει.	**11:31**	καὶ	ἔλαβεν	Θαρα	τὸν
steira	kai	uk	eteknopoiei.		kai	elaben	Thara	ton
bezpłodna	i	nie	rodząca dzieci.		I	wziął	Terach	—

G2983	G5207	G846	G2532	G3588	G3091	G5207	–	G5207	G3588
N-PRI	N-ASM	D-GSM	CONJ	T-ASM	N-PRI	N-ASM	N-PRI	N-ASM	T-GSM
Αβραμ	υἱὸν	αὐτοῦ	καὶ	τὸν	Λωτ	υἱὸν	Αρραν	υἱὸν	τοῦ
Abram	hyion	autu	kai	ton	Lot	hyion	Arran	hyion	tu
Abrama	syna	jego	i	—	Lota	syna	Harana	syna	—

G5207	G846	G2532	G3588	–	G3588	G3565	G846	G1135	G2983	G3588
N-GSM	D-GSM	CONJ	T-ASF	N-PRI	T-ASF	N-ASF	D-GSM	N-ASF	N-PRI	T-GSM
υἱοῦ	αὐτοῦ	καὶ	τὴν	Σαραν	τὴν	νύμφην	αὐτοῦ	γυναῖκα	Αβραμ	τοῦ
hyiu	autu	kai	ten	Saran	ten	nymfen	autu	gynaika	Abram	tu
syna	jego	i	—	Saraj	—	synową	jego	kobietę	Abrama	—

G5207	G846	G2532	G1806	G846	G1537	G3588	G5561	G3588
N-GSM	D-GSM	CONJ	V-AAI-3S	D-APM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GPM
υἱοῦ	αὐτοῦ	καὶ	ἐξήγαγεν	αὐτοὺς	ἐκ	τῆς	χώρας	τῶν
hyiu	autu	kai	eksegagen	autus	ek	tes	choras	ton
syna	jego	i	wyprowadził	ich	z	—	kraju	—

G5466	G4198	G1519	G3588	G1065	G5477	G2532	G2064	G2193
N-GPM	V-APN	PREP	T-ASF	N-ASF	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	PREP
Χαλδαίων	πορευθῆναι	εἰς	τὴν	γῆν	Χαναν	καὶ	ἦλθεν	ἕως
Chaldaion	poreuthenai	eis	ten	gen	Chanaan	kai	elthen	heos
Chaldejczyków	żeby pójść	do	—	ziemi	Kanaan	i	przyszedł	aż do

G5488	G2532	G2730	G1563		G2532	G1096	G3588	G2250	G2291
N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	ADV		CONJ	V-AMI-3P	T-NPF	N-NPF	N-PRI
Χαρραν	καὶ	κατῴκησεν	ἐκεῖ.	**11:32**	καὶ	ἐγένοντο	αἱ	ἡμέραι	Θαρα
Charran	kai	katokesen	ekei.		kai	egenonto	hai	hemerai	Thara
Charanu	i	zamieszkał	tam.		I	było	—	dni	Teracha

G1722	G5488	G1250	G4002	G2094	G2532	G599	G2291	G1722	G5488
PREP	N-PRI	A-APN	N-NUI	N-APN	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	N-PRI
ἐν	Χαρραν	διακόσια	πέντε	ἔτη,	καὶ	ἀπέθανεν	Θαρα	ἐν	Χαρραν.
en	Charran	diakosia	pente	ete,	kai	apethanen	Thara	en	Charran.
w	Charanie	dwieście	pięć	lat,	i	umarł	Terach	w	Charanie.

Rozdział 22

Akeda - Związanie Izaaka

	G2532	G1096	G3326	G3588	G4487	G3778	G3588	G2316
	CONJ	V-ANI-3S	PREP	T-APN	N-APN	D-APN	T-NSM	N-NSM
22:1	Καὶ	ἐγένετο	μετὰ	τὰ	ῥήματα	ταῦτα	ὁ	θεὸς
	Kai	egeneto	meta	ta	remata	tauta	ho	theos
	I	stało się	po	—	wypowiedziach	tych,	[że]	Bóg

G3985	G3588	G11	G2532	G2036	G4314	G846	G11
V-IAI-3S	T-ASM	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	PREP	D-ASM	N-PRI
ἐπείραζεν	τὸν	Αβρααμ	καὶ	εἶπεν	πρὸς	αὐτόν	Αβρααμ,
epeiradzen	ton	Abraam	kai	eipen	pros	auton	Abraam,
poddał próbie	—	Abrahama	i	powiedział	do	niego:	Abrahamie,

G11	G3588	G1161	G2036	G2400	G1473		G2532	G2036
N-PRI	T-NSM	PRT	V-AAI-3S	INJ	P-NS		CONJ	V-AAI-3S
Αβρααμ·	ὁ	δὲ	εἶπεν	Ἰδοὺ	ἐγώ.	**22:2**	καὶ	εἶπεν
Abraam;	ho	de	eipen	Idu	ego.		kai	eipen
Abrahamie!	—	Zaś	odpowiedział:	Otom	ja.		I	powiedział:

G2983	G3588	G5207	G4771	G3588	G27	G3739	G25	G3588
V-AAD-2S	T-ASM	N-ASM	P-GS	T-ASM	A-ASM	R-ASM	V-AAI-2S	T-ASM
Λαβὲ	τὸν	υἱόν	σου	τὸν	ἀγαπητόν,	ὃν	ἠγάπησας,	τὸν
Labe	ton	hyion	su	ton	agapeton,	hon	egapesas,	ton
Weź	—	syna	twego,	—	umiłowanego,	którego	kochasz,	—

G2464	G2532	G4198	G1519	G3588	G1065	G3588	G5308		G2532	G399
N-PRI	CONJ	V-APD-2S	PREP	T-ASF	N-ASF	T-ASF	A-ASF		CONJ	V-AAD-2S
Ισαακ,	καὶ	πορεύθητι	εἰς	τὴν	γῆν	τὴν	ὑψηλὴν	2s)	καὶ	ἀνένεγκον
Isaak,	kai	poreutheti	eis	ten	gen	ten	hypselen		kai	anenenkon
Izaaka,	i	pójdź	do	—	ziemi	—	wyniosłej		i	złóż

G846	G1563	G1519	–	G1909	G1519	G3588	G3735	G3739	G302	G4771
D-ASM	ADV	PREP	N-ASF	PREP	A-ASN	T-GPN	N-GPN	R-GPM	PRT	P-DS
αὐτὸν	ἐκεῖ	εἰς	ὁλοκάρπωσιν	ἐφ᾽	ἓν	τῶν	ὀρέων,	ὧν	ἄν	σοι
auton	ekei	eis	holokarposin	ef᾽	hen	ton	oreon,	hon	an	soi
go	tam	na	ofiarę	na	jednej	[z]	gór,	którą	—	ci

G2036		G450	G1161	G11	G3588	G4404	–	G3588
V-AAS-1S		V-AAPNS	PRT	N-PRI	T-ASN	ADV	V-AAI-3S	T-ASF
εἴπω.	**22:3**	ἀναστὰς	δὲ	Αβρααμ	τὸ	πρωὶ	ἐπέσαξεν	τὴν
eipo.		anastas	de	Abraam	to	proi	epesaksen	ten
powiem.		Podniósłszy się	zaś	Abraham	—	rano	osiodłał	—

G3688	G846	G3880	G1161	G3326	G1438	G1417	G3816		G2532	G2464
N-ASF	D-GSM	V-AAI-3S	PRT	PREP	D-GSM	N-NUI	N-APM		CONJ	N-PRI
ὄνον	αὐτοῦ·	παρέλαβεν	δὲ	μεθ᾽	ἑαυτοῦ	δύο	παῖδας	3o)	καὶ	Ισαακ
onon	autu;	parelaben	de	meth᾽	heautu	duo	paidas		kai	Isaak
oślicę	jego;	zabrał	zaś	ze	sobą	dwóch	chłopców		i	Izaaka

G3588	G5207	G846	G2532	G4977	G3586	G1519	–	G450
T-ASM	N-ASM	D-GSM	CONJ	V-AAPNS	N-APN	PREP	N-ASF	V-AAPNS
τὸν	υἱὸν	αὐτοῦ	καὶ	σχίσας	ξύλα	εἰς	ὁλοκάρπωσιν	ἀναστὰς
ton	hyion	autu	kai	schisas	ksyla	eis	holokarposin	anastas
—	syna	jego	i	narąbał	drew	na	całopalenie,	podniósłszy się

G4198	G2532	G2064	G1909	G3588	G5117	G3739	G2036	G846
V-API-3S	CONJ	V-AAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3S	D-DSM
ἐπορεύθη	καὶ	ἦλθεν	ἐπὶ	τὸν	τόπον,	ὃν	εἶπεν	αὐτῷ
eporeuthe	kai	elthen	epi	ton	topon,	hon	eipen	auto
poszedł	i	przyszedł	na	—	miejsce,	o którym	powiedział	mu

G3588	G2316		G3588	G2250	G3588	G5154	G2532	G308	G11
T-NSM	N-NSM		T-DSF	N-DSF	T-DSF	A-DSF	CONJ	V-AAPNS	N-PRI
ὁ	θεός.	**22:4**	τῇ	ἡμέρᾳ	τῇ	τρίτῃ	καὶ	ἀναβλέψας	Αβρααμ
ho	theos.		te	hemera	te	trite	kai	anablepsas	Abraam
—	Bóg.		A	dnia	—	trzeciego	i	przejrzał	Abraham

G3588	G3788	G3708	G3588	G5117	G3113		G2532	G2036	
T-DPM	N-DPM	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	ADV		CONJ	V-AAI-3S	
τοῖς	ὀφθαλμοῖς	εἶδεν	τὸν	τόπον	μακρόθεν.	**22:5**	καὶ	εἶπεν	
tois	ofthalmois	eiden	ton	topon	makrothen.		kai	eipen	
—	oczami	zobaczył	—	miejsce	z daleka.		I	powiedział	

G11	G3588	G3816	G846	G2523	G846	G3326	G3588	G3688	G1473
N-PRI	T-DPM	N-DPM	D-GSM	V-ADI-2P	D-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	P-NS
Αβρααμ	τοῖς	παισὶν	αὐτοῦ	Καθίσατε	αὐτοῦ	μετὰ	τῆς	ὄνου,	ἐγὼ
Abraam	tois	paisin	autu	Kathisate	autu	meta	tes	onu,	ego
Abraham	—	chłopcom	jego:	Usiądźcie	wy	z	—	oślicą,	ja

G1161	G2532	G3588	G3808	G1330	G2193	G3592	G2532	G4352
PRT	CONJ	T-NSN	N-NSN	V-FMI-1P	CONJ	ADV	CONJ	V-AAPNP
δὲ	καὶ	τὸ	παιδάριον	διελευσόμεθα	ἕως	ὧδε	καὶ	προσκυνήσαντες
de	kai	to	paidarion	dieleusometha	heos	hode	kai	proskynesantes
zaś	i	—	chłopiec	pójdziemy	aż	tam,	a	pokłoniwszy się,

G390	G4314	G5209		G2983	G1161	G11	G3588	G3586	G3588
V-AAS-1P	PREP	P-AP		V-AAI-3S	PRT	N-PRI	T-APN	N-APN	T-GSF
ἀναστρέψωμεν	πρὸς	ὑμᾶς.	**22:6**	ἔλαβεν	δὲ	Αβρααμ	τὰ	ξύλα	τῆς
anastrepsomen	pros	hymas.		elaben	de	Abraam	ta	ksyla	tes
wrócimy	do	was.		Wziął	zaś	Abraham	—	drwa	na

–	G2532	G2007	G2464	G3588	G5207	G846	G2983	G1161	G2532
N-GSF	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-DSM	N-DSM	D-GSM	V-AAI-3S	PRT	CONJ
ὁλοκαρπώσεως	καὶ	ἐπέθηκεν	Ισαακ	τῷ	υἱῷ	αὐτοῦ·	ἔλαβεν	δὲ	καὶ
holokarposeos	kai	epetheken	Isaak	to	hyio	autu;	elaben	de	kai
całopalenie	i	nałożył na	Izaaka	—	syna	jego.	Wziął	zaś	i

2s)) w znaczeniu "*wysoko położonej*".
3o)) w znaczeniu "*sług*".

G3588	G4442	G3326	G5495	G2532	G3588	G3162	G2532	G4198	G3588
T-ASN	N-ASN	PREP	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-API-3P	T-NPM
τὸ	πῦρ	μετὰ	χεῖρα	καὶ	τὴν	μάχαιραν,	καὶ	ἐπορεύθησαν	οἱ
to	pyr	meta	cheira	kai	ten	machairan,	kai	eporeuthesan	hoi
—	ogień	do	ręki	i	—	duży nóż,	i	szli	—

G1417	G260		G2036	G1161	G2464	G4314	G11	G3588	G3962
N-NUI	ADV		V-AAI-3S	PRT	N-PRI	PREP	N-PRI	T-ASM	N-ASM
δύο	ἅμα.	**22:7**	εἶπεν	δὲ	Ισαακ	πρὸς	Αβρααμ	τὸν	πατέρα
duo	hama.		eipen	de	Isaak	pros	Abraam	ton	patera
dwaj	razem.		Powiedział	zaś	Izaak	do	Abrahama	—	ojca

G846	G3004	G3962	G3588	G1161	G2036	G5100	G2076	G5043
D-GSM	V-AAI-2S	N-VSM	T-NSM	PRT	V-AAI-3S	I-NSN	V-PAI-3S	N-VSN
αὐτοῦ	εἴπας	Πάτερ.	ὁ	δὲ	εἶπεν	Τί	ἐστιν,	τέκνον;
autu	eipas	Pater.	ho	de	eipen	Ti	estin,	teknon;
jego	mówiąc:	Ojcze?	—	Zaś	odpowiedział:	Co	jest,	dziecko?

G3004	G2400	G3588	G4442	G2532	G3588	G3586	G4225	G2076	G3588
V-PAPNS	INJ	T-NSN	N-NSN	CONJ	T-NPN	N-NPN	ADV	V-PAI-3S	T-NSN
λέγων	Ἰδοὺ	τὸ	πῦρ	καὶ	τὰ	ξύλα·	ποῦ	ἐστιν	τὸ
legon	Idu	to	pyr	kai	ta	ksyla;	pu	estin	to
Powiedział:	Oto	—	ogień	i	—	drwa,	gdzie	jest	—

G4263	G3588	G1519	–		G2036	G1161	G11	G3588
N-NSN	T-ASN	PREP	N-ASF		V-AAI-3S	PRT	N-PRI	T-NSM
πρόβατον	τὸ	εἰς	ὁλοκάρπωσιν;	**22:8**	εἶπεν	δὲ	Αβρααμ	Ὁ
probaton	to	eis	holokarposin;		eipen	de	Abraam	Ho
baranek	—	na	całopalenie?		Powiedział	zaś	Abraham:	—

G2316	G3708	G1438	G4263	G1519	–	G5043	G4198	G1161
N-NSM	V-FMI-3S	D-DSM	N-ASN	PREP	N-ASF	N-VSN	V-APPNP	PRT
θεὸς	ὄψεται	ἑαυτῷ	πρόβατον	εἰς	ὁλοκάρπωσιν,	τέκνον.	πορευθέντες	δὲ
theos	opsetai	heauto	probaton	eis	holokarposin,	teknon.	poreuthentes	de
Bóg	upatrzy	sobie	baranka	na	całopalenie,	dziecko.	Szli	zaś

G297	G260		G2064	G1909	G3588	G5117	G3739	G2036	G846
A-NPM	ADV		V-AAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3S	D-DSM
ἀμφότεροι	ἅμα	**22:9**	ἦλθον	ἐπὶ	τὸν	τόπον,	ὃν	εἶπεν	αὐτῷ
amfoteroi	hama		elthon	epi	ton	topon,	hon	eipen	auto
obaj	razem.		Pszyszli	na	—	miejsce,	o którym	powiedział	mu

G3588	G2316	G2532	G3618	G1563	G11	G2379	G2532	G2007
T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	ADV	N-PRI	N-ASN	CONJ	V-AAI-3S
ὁ	θεός.	καὶ	ᾠκοδόμησεν	ἐκεῖ	Αβρααμ	θυσιαστήριον	καὶ	ἐπέθηκεν
ho	theos.	kai	okodomesen	ekei	Abraam	thysiasterion	kai	epetheken
—	Bóg,	i	zbudował	tam	Abraham	ołtarz	i	ułożył

G3588	G3586	G2532	–	G2464	G3588	G5207	G846	G2007	G846
T-APN	N-APN	CONJ	V-AAPNS	N-PRI	T-ASM	N-ASM	D-GSM	V-AAI-3S	D-ASM
τὰ	ξύλα	καὶ	συμποδίσας	Ισαακ	τὸν	υἱὸν	αὐτοῦ	ἐπέθηκεν	αὐτὸν
ta	ksyla	kai	sympodisas	Isaak	ton	hyion	autu	epetheken	auton
—	drwa	i	związał	Izaaka	—	syna	jego,	położył	go

G1909	G3588	G2379	G1883	G3588	G3586		G2532	G1614	G11
PREP	T-ASN	N-ASN	PREP	T-GPN	N-GPN		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI
ἐπὶ	τὸ	θυσιαστήριον	ἐπάνω	τῶν	ξύλων.	**22:10**	καὶ	ἐξέτεινεν	Αβρααμ
epi	to	thysiasterion	epano	ton	ksylon.		kai	ekseteinen	Abraam
na	—	ołtarz	na	—	drwach.		I	wyciągnął	Abraham

G3588	G5495	G846	G2983	G3588	G3162	G4969	G3588	G5207
T-ASF	N-ASF	D-GSM	V-AAN	T-ASF	N-ASF	V-AAN	T-ASM	N-ASM
τὴν	χεῖρα	αὐτοῦ	λαβεῖν	τὴν	μάχαιραν	σφάξαι	τὸν	υἱὸν
ten	cheira	autu	labein	ten	machairan	sfaksai	ton	hyion
—	rękę	jego	dobywając	—	noża,	[aby] zabić	—	syna

G846		G2532	G2564	G846	G32	–	G1537	G3588	G3772
D-GSM		CONJ	V-AAI-3S	D-ASM	N-NSM	N-GSM	PREP	T-GSM	N-GSM
αὐτοῦ.	**22:11**	καὶ	ἐκάλεσεν	αὐτὸν	ἄγγελος	יהוה	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ
autu.		kai	ekalesen	auton	angelos	JHWH	ek	tu	uranu
jego.		I	zawołał do	niego	zwiastun	JAHWE	z	—	nieba

G2532	G2036	G846	G11	G11	G3588	G1161	G2036	G2400
CONJ	V-AAI-3S	D-DSM	N-PRI	N-PRI	T-NSM	PRT	V-AAI-3S	INJ
καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Αβρααμ,	Αβρααμ.	ὁ	δὲ	εἶπεν	Ἰδοὺ
kai	eipen	auto	Abraam,	Abraam.	ho	de	eipen	Idu
i	powiedział	mu:	Abrahamie,	Abrahamie!	—	Zaś	odpowiedział:	Otom

G1473		G2532	G2036	G3165	G1911	G3588	G5495	G4771	G1909
P-NS		CONJ	V-AAI-3S	ADV	V-AAS-2S	T-ASF	N-ASF	P-GS	PREP
ἐγώ.	**22:12**	καὶ	εἶπεν	Μὴ	ἐπιβάλῃς	τὴν	χεῖρά	σου	ἐπὶ
ego.		kai	eipen	Me	epibales	ten	cheira	su	epi
ja.		I	powiedział:	Nie	podnoś	—	ręki	swojej	na

G3588	G3808	G3366	G4160	G846	G3367	G3568	G1063	G1097	G3754
T-ASN	N-ASN	CONJ	V-AAS-2S	D-DSM	A-ASN	ADV	PRT	V-AAI-1S	CONJ
τὸ	παιδάριον	μηδὲ	ποιήσῃς	αὐτῷ	μηδέν·	νῦν	γὰρ	ἔγνων	ὅτι
to	paidarion	mede	poieses	auto	meden;	nyn	gar	egnon	hoti
—	chłopca	ani nie	czyń	mu	nic.	Teraz	bowiem	poznałem,	że

G5399	G3588	G2316	G4771	G2532	G3364	G5339	G3588	G5207	G4771
V-PMI-2S	T-ASM	N-ASM	P-NS	CONJ	ADV	V-AMI-2S	T-GSM	N-GSM	P-GS
φοβῇ	τὸν	θεὸν	σὺ	καὶ	οὐκ	ἐφείσω	τοῦ	υἱοῦ	σου
fobe	ton	theon	sy	kai	uk	efeiso	tu	hyiu	su
boisz się	—	Boga	ty,	a	nie	oszczędziłeś	—	syna	twego

G3588	G27	G1223	G1473		G2532	G308	G11	G3588
T-GSM	A-GSM	PREP	P-AS		CONJ	V-AAPNS	N-PRI	T-DPM
τοῦ	ἀγαπητοῦ	δι᾽	ἐμέ.	**22:13**	καὶ	ἀναβλέψας	Αβρααμ	τοῖς
tu	agapetu	di᾽	eme.		kai	anablepsas	Abraam	tois
—	umiłowanego	dla	Mnie.		I	przejrzał	Abraham	na

G3788	G846	G3708	G2532	G2400	–	G1519	G2722	G1722
N-DPM	D-GSM	V-AAI-3S	CONJ	INJ	N-NSM	A-NSM	V-PMPNS	PREP
ὀφθαλμοῖς	αὐτοῦ	εἶδεν,	καὶ	ἰδοὺ	κριὸς	εἷς	κατεχόμενος	ἐν
ofthalmois	autu	eiden,	kai	idu	krios	heis	katechomenos	en
oczy	jego	zobaczył,	i	oto	baranek,	—	zaplątany	w

–	–	G3588	G2768	G2532	G4198	G11	G2532	G2983	G3588
N-DSN	N-PRI	T-GPN	N-GPN	CONJ	V-API-3S	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM
φυτῷ	σαβεκ	τῶν	κεράτων·	καὶ	ἐπορεύθη	Αβρααμ	καὶ	ἔλαβεν	τὸν
fyto	sabek	ton	keraton;	kai	eporeuthe	Abraam	kai	elaben	ton
krzewie	gęstym	—	rogami;	i	poszedł	Abraham	i	wziął	—

–	G2532	G399	G846	G1519	–	G473	G2464	G3588	G5207
N-ASM	CONJ	V-AAI-3S	D-ASM	PREP	N-ASF	PREP	N-PRI	T-GSM	N-GSM
κριὸν	καὶ	ἀνήνεγκεν	αὐτὸν	εἰς	ὁλοκάρπωσιν	ἀντὶ	Ισαακ	τοῦ	υἱοῦ
krion	kai	anenenken	auton	eis	holokarposin	anti	Isaak	tu	hyiu
baranka	i	złożył	go	na	całopalenie	zamiast	Izaaka	—	syna

G846		G2532	G2564	G11	G3588	G3686	G3588	G5117	G1565
D-GSM		CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	D-GSM
αὐτοῦ.	**22:14**	καὶ	ἐκάλεσεν	Αβρααμ	τὸ	ὄνομα	τοῦ	τόπου	ἐκείνου
autu.		kai	ekalesen	Abraam	to	onoma	tu	topu	ekeinu
jego.		I	nazwał	Abraham	—	imieniem	—	miejsce	owe:

–	G3708	G2443	G3004	G4594	G1722	G3588	G3735	–
N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	V-AAS-3P	ADV	PREP	T-DSN	N-DSN	N-NSM
יהוה	εἶδεν,	ἵνα	εἴπωσιν	σήμερον	Ἐν	τῷ	ὄρει	יהוה
JHWH	eiden,	hina	eiposin	semeron	En	to	orei	JHWH
JAHWE	spojrzał,	aby	mówiliby	dzisiaj:	Na	—	górze	JAHWE

G3708		G2532	G2564	G32	–	G3588	G11	G1208
V-API-3S		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	N-GSM	T-ASM	N-PRI	A-ASN
ὤφθη.	**22:15**	καὶ	ἐκάλεσεν	ἄγγελος	יהוה	τὸν	Αβρααμ	δεύτερον
ofthe.		kai	ekalesen	angelos	JHWH	ton	Abraam	deuteron
objawił się.		I	zawołał	zwiastun	JAHWE	[do]	Abrahama	powtórnie

G1537	G3588	G3772		G3004	G2596	G1683	G3660	G3004
PREP	T-GSM	N-GSM		V-PAPNS	PREP	D-GSM	V-AAI-1S	V-PAI-3S
ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	**22:16**	λέγων	κατ᾽	ἐμαυτοῦ	ὤμοσα,	λέγει
ek	tu	uranu		legon	kat᾽	emautu	omosa,	legei
z	—	nieba		mówiąc:	Na	Siebie	przysiągłem,	mówi

–	G3739	G1752	G4160	G3588	G4487		G3778	G2532	G3364
N-NSM	R-GSM	PREP	V-AAI-2S	T-ASN	N-ASN		D-ASN	CONJ	ADV
יהוה,	οὗ	εἵνεκεν	ἐποίησας	τὸ	ῥῆμα		τοῦτο	καὶ	οὐκ
יהוה,	hu	heineken	epoiesas	to	rema	**16k)**	tuto	kai	uk
JAHWE,	—	ze względu na	co uczyniłaś	—	wypowiedź		—	i	nie

16k)) w hebr. "*wyrocznia JAHWE*".

G5339	G3588	G5207	G4771	G3588	G27	G1223	G1473		G2228
V-AMI-2S	T-GSM	N-GSM	P-GS	T-GSM	A-GSM	PREP	P-AS		ADV
ἐφείσω	τοῦ	υἱοῦ	σου	τοῦ	ἀγαπητοῦ	δι᾽	ἐμέ,	**22:17**	ἢ
efeiso	tu	hyiu	su	tu	agapetu	di’	eme,		e
oszczędziłeś	—	syna	twego	—	umiłowanego	dla	Mnie,		—

G3303	G2127	G2127	G4771	G2532	G4129	G4129	G3588
PRT	V-PAPNS	V-FAI-1S	P-AS	CONJ	V-PAPNS	V-FAI-1S	T-ASN
μὴν	εὐλογῶν	εὐλογήσω	σε	καὶ	πληθύνων	πληθυνῶ	τὸ
men	eulogon	eulogeso	se	kai	plethynon	plethyno	to
rzeczywiście	błogosławiąc	pobłogosławię	cię	i	zwiększając	powiększę	—

G4690	G4771	G3739	G3588	G792	G3588	G3772	G2532	G3739	G3588	G285
N-ASN	P-GS	CONJ	T-APM	N-APM	T-GSM	N-GSM	CONJ	CONJ	T-ASF	N-ASF
σπέρμα	σου	ὡς	τοὺς	ἀστέρας	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	ὡς	τὴν	ἄμμον
sperma	su	hos	tus	asteras	tu	uranu	kai	hos	ten	ammon
nasienie	twe	jak	—	gwiazdy	—	nieba	i	jak	—	piasek

G3588	G3844	G3588	G5491	G3588	G2281	G2532	G2816	G3588	G4690
T-ASF	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-FAI-3S	T-NSN	N-NSN
τὴν	παρὰ	τὸ	χεῖλος	τῆς	θαλάσσης,	καὶ	κληρονομήσει	τὸ	σπέρμα
ten	para	to	cheilos	tes	thalasses,	kai	kleronomesei	to	sperma
—	na	—	brzegu	—	morza,	i	odziedziczy	—	nasienie

G4771	G3588	G4172	G3588	G5227		G2532	G1757	G1722
P-GS	T-APF	N-NPF	T-GPM	A-GPM		CONJ	V-FPI-3P	PREP
σου	τὰς	πόλεις	τῶν	ὑπεναντίων·	**22:18**	καὶ	ἐνευλογηθήσονται	ἐν
su	tas	poleis	ton	hypenantion;		kai	eneulogethesontai	en
twe	—	miasta	—	wrogów		i	zostaną błogosławione	w

G3588	G4690	G4771	G3956	G3588	G1484	G3588	G1065	G473	G3739
T-DSN	N-DSN	P-GS	A-NPN	T-NPN	N-NPN	T-GSF	N-GSF	PREP	R-GPM
τῷ	σπέρματί	σου	πάντα	τὰ	ἔθνη	τῆς	γῆς,	ἀνθ᾽	ὧν
to	spermati	su	panta	ta	ethne	tes	ges,	anth’	hon
—	nasieniu	twym	wszystkie	—	narody	—	ziemi,	za	to, że

G5219	G3588	G1699	G5456		G654	G1161	G11
V-AAI-2S	T-GSF	A-GSF	N-GSF		V-API-3S	PRT	N-PRI
ὑπήκουσας	τῆς	ἐμῆς	φωνῆς.	**22:19**	ἀπεστράφη	δὲ	Αβρααμ
hypekusas	tes	emes	fones.		apestrafe	de	Abraam
okazałeś posłuszeństwo	—	Mojemu	głosowi.		Wrócił	zaś	Abrahama

G4314	G3588	G3816	G846	G2532	G450	G4198	G260	G1909	G3588
PREP	T-APM	N-APM	D-GSM	CONJ	V-AAPNP	V-API-3P	ADV	PREP	T-ASN
πρὸς	τοὺς	παῖδας	αὐτοῦ,	καὶ	ἀναστάντες	ἐπορεύθησαν	ἅμα	ἐπὶ	τὸ
pros	tus	paidas	autu,	kai	anastantes	eporeuthesan	hama	epi	to
do	—	chłopców	jego,	i	powstawszy	szli	razem	do	—

G5421	G3588	G3727	G2532	G2730	G11	G1909	G3588	G5421	G3588
N-ASN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM
φρέαρ	τοῦ	ὅρκου.	καὶ	κατῴκησεν	Αβρααμ	ἐπὶ	τῷ	φρέατι	τοῦ
frear	tu	horku.	kai	katokesen	Abraam	epi	to	freati	tu
studni	—	przysięgi.	I	zamieszkał	Abraham	przy	—	studni	—

G3727
N-GSM
ὅρκου.
horku.
przysięgi.

Potomkowie Nachora

	G1096	G1161	G3326	G3588	G4487	G3778	G2532
	V-ANI-3S	PRT	PREP	T-APN	N-APN	D-APN	CONJ
22:20	Ἐγένετο	δὲ	μετὰ	τὰ	ῥήματα	ταῦτα	καὶ
	Egeneto	de	meta	ta	remata	tauta	kai
	Stało się	zaś	po	—	wypowiedziach	tych	i

G312	G3588	G11	G3004	G2400	G5088	–	G2532
V-API-3S	T-DSM	N-PRI	V-PAPNP	INJ	V-RAI-3S	N-PRI	CONJ
ἀνηγγέλη	τῷ	Αβρααμ	λέγοντες	Ἰδοὺ	τέτοκεν	Μελχα	καὶ
anengele	to	Abraam	legontes	Idu	tetoken	Melcha	kai
przyniesiono wiadomość	—	Abrahamowi	mówiąc:	Oto	urodziła	Milka	i

G846	G5207	G3493	G3588	G80	G4771		G3588	–	G4416	
D-NSF	N-APM	N-PRI	T-DSM	N-DSM	P-GS		T-ASM	N-PRI	A-ASM	
αὐτὴ	υἱοὺς	Ναχωρ	τῷ	ἀδελφῷ	σου,	**22:21**	τὸν	Ωξ	πρωτότοκον	
aute	hyius	Nachor	to	adelfo	su,		ton	Oks	prototokon	
jemu	synów,	Nachorowi	—	bratu	twemu,		—	Oksa	pierworodnego	

G2532	G3588	–	G80	G846	G2532	G3588	–	G3962	G4948
CONJ	T-ASM	N-PRI	N-ASM	D-GSM	CONJ	T-ASM	N-PRI	N-ASM	N-GPM
καὶ	τὸν	Βαυξ	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	καὶ	τὸν	Καμουηλ	πατέρα	Σύρων
kai	ton	Bauks	adelfon	autu	kai	ton	Kamuel	patera	Syron
i	—	Bauksa	brata	jego	i	—	Kamuela	ojca	Syryjczyków

	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	G2532	G3588	–	G2532
	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ
22:22	καὶ	τὸν	Χασαδ	καὶ	τὸν	Αζαυ	καὶ	τὸν	Φαλδας	καὶ
	kai	ton	Chasad	kai	ton	Adzau	kai	ton	Faldas	kai
	i	—	Chasada	i	—	Azaua	i	—	Faldasa	i

G3588	–	G2532	G3588	–		G2532	–	G1080	G3588	
T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI		CONJ	N-PRI	V-AAI-3S	T-ASF	
τὸν	Ιεδλαφ	καὶ	τὸν	Βαθουηλ·	**22:23**	καὶ	Βαθουηλ	ἐγέννησεν	τὴν	
ton	Iedlaf	kai	ton	Bathuel;		kai	Bathuel	egennesen	ten	
—	Jedlafa	i	—	Bathuela.		I	Bathuel	zrodził	—	

–	G3638	G3778	G5207	G3739	G5088	–	G3588	G3493	G3588
N-PRI	N-NUI	D-NPM	N-NPM	R-APM	V-AAI-3S	N-PRI	T-DSM	N-PRI	T-DSM
Ρεβεκκαν.	ὀκτὼ	οὗτοι	υἱοί,	οὓς	ἔτεκεν	Μελχα	τῷ	Ναχωρ	τῷ
Rebekkan.	okto	hutoi	hyioi,	hus	eteken	Melcha	to	Nachor	to
Rebekkę.	Ośmiu	tych	synów,	których	urodziła	Milka	—	Nachorowi	—

G80	G11		G2532	G3588	–	G846	G3739	G3686	–
N-DSM	N-PRI		CONJ	T-NSF	N-NSF	D-GSM	R-DSF	N-NSN	N-PRI
ἀδελφῷ	Αβρααμ.	**22:24**	καὶ	ἡ	παλλακὴ	αὐτοῦ,	ᾗ	ὄνομα	Ρεημα,
adelfo	Abraam.		kai	he	pallake	autu,	he	onoma	Reema,
bratu	Abrahama.		I	—	nałożnica	jego,	—	o imieniu	Reema,

G5088	G2532	G846	G3588	–	G2532	G3588	–	G2532	G3588
V-AAI-3S	CONJ	D-NSF	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI	CONJ	T-ASM
ἔτεκεν	καὶ	αὐτὴ	τὸν	Ταβεκ	καὶ	τὸν	Γααμ	καὶ	τὸν
eteken	kai	aute	ton	Tabek	kai	ton	Gaam	kai	ton
urodziła	i	jemu	—	Tabeka,	i	—	Gaama,	i	—

–	G2532	G3588	–
N-PRI	CONJ	T-ASM	N-PRI
Τοχος	καὶ	τὸν	Μωχα.
Tochos	kai	ton	Mocha.
Tochosa	i	—	Mochę.

Księga Izajasza

Rozdział 53

	–	G5100	G4100	G3588	G189	G2257	G2532	G3588	G1023
	N-VSM	I-NSM	V-AAI-3S	T-DSF	N-DSF	P-GP	CONJ	T-NSM	N-NSM
53:1	יהוה,	τίς	ἐπίστευσεν	τῇ	ἀκοῇ	ἡμῶν;	καὶ	ὁ	βραχίων
	יהוה,	tis	episteusen	te	akoe	hemon;	kai	ho	brachion
	JAHWE,	kto	uwierzył	—	wieści	naszej?	I	—	ramię

–	G5100	G601		G312	G1726	G846	G3739	G3813
N-GSM	I-DSN	V-API-3S		V-AAI-1P	PREP	D-GSM	PRT	N-NSN
יהוה	τίνι	ἀπεκαλύφθη;	**53:2**	ἀνηγγείλαμεν	ἐναντίον	αὐτοῦ	ὡς	παιδίον,
JHWH	tini	apekalyfthe;		anengeilamen	enantion	autu	hos	paidion,
JAHWE	komu	zostało objawione?		Wyrósł	przed	Nim	jako	chłopiec,

G3739	G4491	G1722	G1065	G1372	G3364	G1510	G1491	G846	G3761
PRT	N-NSF	PREP	N-DSF	V-PAPDS	ADV	V-PAI-3S	N-NSN	D-DSM	CONJ
ὡς	ῥίζα	ἐν	γῇ	διψώσῃ,	οὐκ	ἔστιν	εἶδος	αὐτῷ	οὐδὲ
hos	ridza	en	ge	dipsose,	uk	estin	eidos	auto	ude
jak	korzeń	w	ziemi	spragnionej,	nie	ma	urody	[na] Nim	ani

G1391 N-NSF	G2532 CONJ	G3708 V-AAI-1P	G846 D-ASM	G2532 CONJ	G3364 ADV	G2192 V-IAI-3S	G1491 N-ASN	G3761 CONJ	– N-ASN
δόξα·	καὶ	εἴδομεν	αὐτόν,	καὶ	οὐκ	εἶχεν	εἶδος	οὐδὲ	κάλλος·
doksa;	kai	eidomen	auton,	kai	uk	eichen	eidos	ude	kallos;
chwały;	i [gdy]	zobaczyliśmy	Go,	—	nie	miał	wyglądu	ani	piękna;

	G235 CONJ	G3588 T-NSN	G1491 N-NSN	G846 D-GSM	G820 A-NSM	G1587 V-PAPNS	G3844 PREP	G3956 A-APM	G444 N-APM
53:3	ἀλλὰ	τὸ	εἶδος	αὐτοῦ	ἄτιμον	ἐκλεῖπον	παρὰ	πάντας	ἀνθρώπους,
	alla	to	eidos	autu	atimon	ekleipon	para	pantas	anthropus,
	ale	—	wygląd	jego	szpetny	gorzej niż	u	wszystkich	ludzi,

G444 N-NSM	G1722 PREP	G4127 N-DSF	G1510 V-PAPNS	G2532 CONJ	G3708 V-PAPNS	G5342 V-PAN	G3119 N-ASF
ἄνθρωπος	ἐν	πληγῇ	ὢν	καὶ	εἰδὼς	φέρειν	μαλακίαν,
anthropos	en	plege	on	kai	eidos	ferein	malakian,
człowiek	w	ciosach	będący	i	zobaczywszy	[myśleliśmy, że] dzwiga	chorobę,

G3754 CONJ	G654 V-RMI-3S	G3588 T-ASN	G4383 N-ASN	G846 D-GSM	G818 V-API-3S	G2532 CONJ	G3364 ADV
ὅτι	ἀπέστραπται	τὸ	πρόσωπον	αὐτοῦ,	ἠτιμάσθη	καὶ	οὐκ
hoti	apestraptai	to	prosopon	autu,	etimasthe	kai	uk
ponieważ	wykrzywione było	—	oblicze	Jego,	wzgardzony	i	nie

G3049 V-API-3S		G3778 D-NSM	G3588 T-APF	G266 N-APF	G2257 P-GP	G5342 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G4012 PREP
ἐλογίσθη.	**53:4**	οὗτος	τὰς	ἁμαρτίας	ἡμῶν	φέρει	καὶ	περὶ
elogisthe.		hutos	tas	hamartias	hemon	ferei	kai	peri
liczono się [z Nim].		On	—	grzechy	nasze	poniósł	i	za

G2257 P-GP	G3600 V-PPI-3S	G2532 CONJ	G2249 P-NP	G3049 V-AMI-1P	G846 D-ASM	G1510 V-PAN	G1722 PREP	G4192 N-DSM
ἡμῶν	ὀδυνᾶται,	καὶ	ἡμεῖς	ἐλογισάμεθα	αὐτὸν	εἶναι	ἐν	πόνῳ
hemon	odynatai,	kai	hemeis	elogisametha	auton	einai	en	pono
nas	smutki,	i	my	mniemaliśmy[, że]	On	jest	w	udręczeniu

G2532 CONJ	G1722 PREP	G4127 N-DSF	G2532 CONJ	G1722 PREP	G2561 N-DSF		G846 D-NSM	G1161 PRT
καὶ	ἐν	πληγῇ	καὶ	ἐν	κακώσει.	**53:5**	αὐτὸς	δὲ
kai	en	plege	kai	en	kakosei.		autos	de
i	w	ciosach	i	w	złym traktowaniu.		On	zaś

G5135 V-API-3S	G1223 PREP	G3588 T-APF	G458 N-APF	G2257 P-GP	G2532 CONJ	G3119 V-PPI-3S	G1223 PREP	G3588 T-APF
ἐτραυματίσθη	διὰ	τὰς	ἀνομίας	ἡμῶν	καὶ	μεμαλάκισται	διὰ	τὰς
etraumatisthe	dia	tas	anomias	hemon	kai	memalakistai	dia	tas
zraniony został	dla	—	bezprawia	naszego	i	słabości znosił	dla	—

G266 N-APF	G2257 P-GP	G3809 N-NSF	G1515 N-GSF	G2257 P-GP	G1909 PREP	G846 D-ASM	G3588 T-DSM	G3468 N-DSM
ἁμαρτίας	ἡμῶν·	παιδεία	εἰρήνης	ἡμῶν	ἐπ᾽	αὐτόν,	τῷ	μώλωπι
hamartias	hemon;	paideia	eirenes	hemon	ep᾽	auton,	to	molopi
grzechów	naszych.	Kara	[za] pojednanie	nasze	przez	Niego.	—	Obrażenia

G846 D-GSM	G2249 P-NP	G2390 V-API-1P		G3956 A-NPM	G3739 PRT	G4263 N-NPN	G4105 V-API-1P	G444 N-NSM	G3588 T-DSF
αὐτοῦ	ἡμεῖς	ἰάθημεν.	**53:6**	πάντες	ὡς	πρόβατα	ἐπλανήθημεν,	ἄνθρωπος	τῇ
autu	hemeis	iathemen.		pantes	hos	probata	eplanethemen,	anthropos	te
Jego	nas	uleczyły.		Wszyscy	jak	owce	zbłądziliśmy,	człowiek	[na]

G3598 N-DSF	G846 D-GSM	G4105 V-API-3S	G2532 CONJ	– N-NSM	G3860 V-AAI-3S	G846 D-ASM	G3588 T-DPF	G266 N-DPF	G2257 P-GP
ὁδῷ	αὐτοῦ	ἐπλανήθη·	καὶ	יהוה	παρέδωκεν	αὐτὸν	ταῖς	ἁμαρτίαις	ἡμῶν.
hodo	autu	eplanethe;	kai	JHWH	paredoken	auton	tais	hamartiais	hemon.
drodze	jego	zbładził;	a	JAHWE	wydał	Jego	za	grzechy	nasze.

	G2532 CONJ	G846 D-NSM	G1223 PREP	G3588 T-ASN	G2559 V-RPN	G3364 ADV	G455 V-PAI-3S	G3588 T-ASN	G4750 N-ASN
53:7	καὶ	αὐτὸς	διὰ	τὸ	κεκακῶσθαι	οὐκ	ἀνοίγει	τὸ	στόμα·
	kai	autos	dia	to	kekakosthai	uk	anoigei	to	stoma;
	I	On	w czasie	—	cierpień	nie	otwiera	—	ust,

G3739	G4263	G1909	G4967	G71	G2532	G3739	G286	G1726	G3588
PRT	N-NSN	PREP	N-ASF	V-API-3S	CONJ	PRT	N-NSM	PREP	T-GSM
ὡς	πρόβατον	ἐπὶ	σφαγὴν	ἤχθη	καὶ	ὡς	ἀμνὸς	ἐναντίον	τοῦ
hos	probaton	epi	sfagen	echthe	kai	hos	amnos	enantion	tu
jak	owca	na	rzeź	był prowadzony	i	jak	baranek	przed	—

G2751	G846	G880	G3778	G3364	G455	G3588	G4750	G846	
V-PAPGS	D-ASM	A-NSM	ADV	ADV	V-PAI-3S	T-ASN	N-ASN	D-GSM	
κείροντος	αὐτὸν	ἄφωνος	οὕτως	οὐκ	ἀνοίγει	τὸ	στόμα	αὐτοῦ.	**53:8**
keirontos	auton	afonos	hutos	uk	anoigei	to	stoma	autu.	
strzygącym	jego,	milczał,	tak	nie	otwiera	—	ust	swoich.	

G1722	G3588	G5014	G3588	G2920	G846	G142	G3588	G1074
PREP	T-DSF	N-DSF	T-NSF	N-NSF	D-GSM	V-API-3S	T-ASF	N-ASF
ἐν	τῇ	ταπεινώσει	ἡ	κρίσις	αὐτοῦ	ἤρθη·	τὴν	γενεὰν
en	te	tapeinosei	he	krisis	autu	erthe;	ten	genean
W	—	poniżeniu	—	wyrok	na Nim	został wykonany.	[O]	pokoleniu

G846	G5100	G1334	G3754	G142	G575	G3588	G1065	G3588	G2222
D-GSM	I-NSM	V-FMI-3S	CONJ	V-PMI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	T-NSF	N-NSF
αὐτοῦ	τίς	διηγήσεται;	ὅτι	αἴρεται	ἀπὸ	τῆς	γῆς	ἡ	ζωὴ
autu	tis	diegesetai;	hoti	airetai	apo	tes	ges	he	zoe
Jego,	kto	opowie?	Gdyż	zostało zabrane	z	—	ziemi	—	życie

G846	G575	G3588	G458	G3588	G2992	G3450	G71	G1519	G2288
D-GSM	PREP	T-GPF	N-GPF	T-GSM	N-GSM	P-GS	V-API-3S	PREP	N-ASM
αὐτοῦ,	ἀπὸ	τῶν	ἀνομιῶν	τοῦ	λαοῦ	μου	ἤχθη	εἰς	θάνατον.
autu,	apo	ton	anomion	tu	lau	mu	echthe	eis	thanaton.
Jego,	przez	—	bezprawia	—	ludu	Mego	był prowadzony	ku	śmierci.

	G2532	G1325	G3588	G4190	G473	G3588	G5027	G846	G2532
	CONJ	V-FAI-1S	T-APM	A-APM	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSM	CONJ
53:9	καὶ	δώσω	τοὺς	πονηροὺς	ἀντὶ	τῆς	ταφῆς	αὐτοῦ	καὶ
	kai	doso	tus	ponerus	anti	tes	tafes	autu	kai
	I	wydałbym	—	złych	zamiast	—	pochówku	Jego	i

G3588	G4145	G473	G3588	G2288	G846	G3754	G458	G3364	G4160
T-APM	A-APM	PREP	T-GSM	N-GSM	D-GSM	CONJ	N-ASF	ADV	V-AAI-3S
τοὺς	πλουσίους	ἀντὶ	τοῦ	θανάτου	αὐτοῦ·	ὅτι	ἀνομίαν	οὐκ	ἐποίησεν,
tus	plusius	anti	tu	thanatu	autu;	hoti	anomian	uk	epoiesen,
—	bogatych	zamiast	—	śmierci	Jego;	gdyż	bezprawia	nie	uczynił,

G3761	G2147	G1388	G1722	G3588	G4750	G846		G2532	–
CONJ	V-API-3S	N-NSM	PREP	T-DSN	N-DSN	D-GSM		CONJ	N-NSM
οὐδὲ	εὑρέθη	δόλος	ἐν	τῷ	στόματι	αὐτοῦ.	**53:10**	καὶ	יהוה
ude	heurethe	dolos	en	to	stomati	autu.		kai	JHWH
ani	znalazło się	oszustwo	na	—	ustach	Jego.		I	JAHWE

G1014	G2511	G846	G3588	G4127	G1437	G1325	G4012	G266
V-PMI-3S	V-AAN	D-ASM	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-AAS-2P	PREP	N-GSF
βούλεται	καθαρίσαι	αὐτὸν	τῆς	πληγῆς·	ἐὰν	δῶτε	περὶ	ἁμαρτίας,
buletai	katharisai	auton	tes	pleges;	ean	dote	peri	hamartias,
chciałby	uchronić	Go	[przed]	razami.	Jeśli	dalibyście [ofiarę]	za	grzech,

G3588	G5590	G5216	G3708	G4690	–	G2532	G1014	–
T-NSF	N-NSF	P-GP	V-FMI-3S	N-ASN	A-ASN	CONJ	V-PMI-3S	N-NSM
ἡ	ψυχὴ	ὑμῶν	ὄψεται	σπέρμα	μακρόβιον·	καὶ	βούλεται	יהוה
he	psyche	hymon	opsetai	sperma	makrobion;	kai	buletai	JHWH
—	dusza	wasza	zobaczyłaby	nasienie	długowieczne.	I	chciałby	JAHWE

G851		G575	G3588	G4192	G3588	G5590	G846	G1166	G846
V-AAN		PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSF	N-GSF	D-GSM	V-AAN	D-DSM
ἀφελεῖν	**53:11**	ἀπὸ	τοῦ	πόνου	τῆς	ψυχῆς	αὐτοῦ,	δεῖξαι	αὐτῷ
afelein		apo	tu	ponu	tes	psyches	autu,	deiksai	auto
uchronić		przed	—	udręką	—	duszę	Jego,	[aby] pokazać	Mu

G5457	G2532	G4111	G3588	G4907	G1344
N-ASN	CONJ	V-AAN	T-DSF	N-DSF	V-AAN
φῶς	καὶ	πλάσαι	τῇ	συνέσει,	δικαιῶσαι
fos	kai	plasai	te	synesei,	dikaiosai
światło	i	ukształtować	[Go do]	zrozumienia,	[aby] usprawiedliwić

G1342 A-ASM	G2095 ADV	G1398 V-PAPAS	G4183 A-DPM	G2532 CONJ	G3588 T-APF	G266 N-APF	G846 D-GPM
δίκαιον	εὖ	δουλεύοντα	πολλοῖς,	καὶ	τὰς	ἁμαρτίας	αὐτῶν
dikaion	eu	duleuonta	pollois,	kai	tas	hamartias	auton
[jako] sprawiedliwego,	dobrze	służącego	wielu,	lecz	—	grzechy	ich

G846 D-NSM	G399 V-FAI-3S		G1223 PREP	G3778 D-ASN	G846 D-NSM	G2816 V-FAI-3S	G4183 A-APM	G2532 CONJ
αὐτὸς	ἀνοίσει.	**53:12**	διὰ	τοῦτο	αὐτὸς	κληρονομήσει	πολλοὺς	καὶ
autos	anoisei.		dia	tuto	autos	kleronomesei	pollus	kai
On	będzie nosił.		Dla	tego	On	odziedziczy	licznych	i

G3588 T-GPM	G2478 A-GPM	G3307 V-FAI-3S	G4661 N-APN	G473 PREP	G3739 R-GPM	G3860 V-API-3S	G1519 PREP	G2288 N-ASM
τῶν	ἰσχυρῶν	μεριεῖ	σκῦλα,	ἀνθ᾽	ὧν	παρεδόθη	εἰς	θάνατον
ton	ischyron	meriei	skyla,	anth᾽	hon	paredothe	eis	thanaton
[z]	mocnymi	dzielić będzie	łupy,	za to,	że	została wydana	na	śmierć

G3588 T-NSF	G5590 N-NSF	G846 D-GSM	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G459 A-DPM	G3049 V-API-3S	G2532 CONJ	G846 D-NSM
ἡ	ψυχὴ	αὐτοῦ,	καὶ	ἐν	τοῖς	ἀνόμοις	ἐλογίσθη·	καὶ	αὐτὸς
he	psyche	autu,	kai	en	tois	anomois	elogisthe;	kai	autos
—	dusza	Jego,	i	w	—	bezprawiu	został osądzony;	i	On

G266 N-APF	G4183 A-GPM	G399 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G1223 PREP	G3588 T-APF	G266 N-APF	G846 D-GPM	G3860 V-API-3S
ἁμαρτίας	πολλῶν	ἀνήνεγκεν	καὶ	διὰ	τὰς	ἁμαρτίας	αὐτῶν	παρεδόθη.
hamartias	pollon	anenenken	kai	dia	tas	hamartias	auton	paredothe.
grzechy	wielu	poniósł	i	za	ich	grzechy	On	został wydany.

Ewangelia Mateusza

Rozdział 1

RODOWÓD JEZUSA POMAZAŃCA

	G976 N-NSF	G1078 N-GSF		G2424 N-GSM	G5547 N-GSM		G5207 N-GSM	G1138 N-PRI	G5207 N-GSM	G11 N-PRI
1:1	Βίβλος	γενέσεως		Ἰησοῦ	Χριστοῦ		υἱοῦ	Δαυὶδ	υἱοῦ	Ἀβραάμ.
	Biblos	geneseos	**1b)**	Iesu	Christu	**1d)**	hyiu	Daueid	hyiu	Abraam.
	Zwój	narodzenia		Jezusa	Pomazańca		syna	Dawida,	syna	Abrahama.

	G11 N-PRI	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2464 N-PRI	G2464 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2384 N-PRI
1:2	Ἀβραὰμ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰσαάκ,	Ἰσαὰκ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰακώβ,
	Abraam	egennesen	ton	Isaak,	Isaak	de	egennesen	ton	Iakob,
	Abraham	zrodził	—	Izaaka,	Izaak	zaś	zrodził	—	Jakuba,

G2384 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2455 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-APM	G80 N-APM	G846 P-GSM		G2455 N-NSM
Ἰακὼβ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰούδαν	καὶ	τοὺς	ἀδελφοὺς	αὐτοῦ,	**1:3**	Ἰούδας
Iakob	de	egennesen	ton	Iudan	kai	tus	adelfus	autu,		Iudas
Jakub	zaś	zrodził	—	Judę	i	—	braci	jego,		Juda

G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G5329 N-PRI	G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G2196 N-PRI	G1537 PREP	G3588 T-GSF	G2283 N-PRI	G5329 N-PRI
δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Φαρὲς	καὶ	τὸν	Ζαρὰ	ἐκ	τῆς	Θάμαρ,	Φαρὲς
de	egennesen	ton	Fares	kai	ton	Zara	ek	tes	Thamar,	Fares
zaś	zrodził	—	Faresa	i	—	Zarę	z	—	Tamar,	Fares

G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2074 N-PRI	G2074 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G689 N-PRI		G689 N-PRI
δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἐσρώμ,	Ἐσρὼμ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀράμ,	**1:4**	Ἀρὰμ
de	egennesen	ton	Esrom,	Esrom	de	egennesen	ton	Aram,		Aram
zaś	zrodził	—	Ezroma,	Ezrom	zaś	zrodził	—	Arama,		Aram

1b)) Księga narodzenia lub po prostu rodowód.

1d)) w znaczeniu Boży Pomazaniec jak królowie i prorocy Izraela, obiecany Mesjasz czyli Chrystus.

G1161	G1080	G3588	G284	G284	G1161	G1080	G3588	G3476
CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI
δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀμιναδάβ,	Ἀμιναδὰβ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ναασσών,
de	egennesen	ton	Aminadab,	Aminadab	de	egennesen	ton	Naasson,
zaś	zrodził	—	Aminadaba,	Aminadab	zaś	zrodził	—	Naasona,

G3476	G1161	G1080	G3588	G4533		G4533	G1161	G1080	G3588
N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM
Ναασσὼν	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Σαλμών,	**1:5**	Σαλμὼν	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν
Naasson	de	egennesen	ton	Salmon,		Salmon	de	egennesen	ton
Naason	zaś	zrodził	—	Salmona,		Salmon	zaś	zrodził	—

G1003	G1537	G3588	G4477	G1003	G1161	G1080	G3588	G5601	G1537	G3588
N-PRI	PREP	T-GSF	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	PREP	T-GSF
Βόες	ἐκ	τῆς	Ῥαχάβ,	Βόες	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωβὴδ	ἐκ	τῆς
Boes	ek	tes	Rachab,	Boes	de	egennesen	ton	Iobed	ek	tes
Booza	z	—	Rachab,	Booz	zaś	zrodził	—	Jobeda	z	—

G4503	G5601	G1161	G1080	G3588	G2421		G2421	G1161	G1080	G3588
N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM
Ῥούθ,	Ἰωβὴδ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰεσσαί,	**1:6**	Ἰεσσαὶ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν
Ruth,	Iobed	de	egennesen	ton	Iessai,		Iessai	de	egennesen	ton
Rut,	Jobed	zaś	zrodził	—	Jessego,		Jesse	zaś	zrodził	—

G1138	G3588	G935	G1138	G1161	G1080	G3588	G4672	G1537	G3588
N-PRI	T-ASM	N-ASM	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSF
Δαυεὶδ	τὸν	βασιλέα.	Δαυεὶδ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Σολομῶνα	ἐκ	τῆς
Daueid	ton	basilea.	Daueid	de	egennesen	ton	Solomona	ek	tes
Dawida	—	króla.	Dawid	zaś	zrodził	—	Salomona	z	tej [żony]

G3588	G3774		G4672	G1161	G1080	G3588	G4497	G4497	G1161
T-GSM	N-GSM		N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ
τοῦ	Οὐρίου,	**1:7**	Σολομὼν	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ῥοβοάμ,	Ῥοβοὰμ	δὲ
tu	Uriu,		Solomon	de	egennesen	ton	Roboam,	Roboam	de
—	Uriasza		Salomon	zaś	zrodził	—	Roboama,	Roboam	zaś

G1080	G3588	G7	G7	G1161	G1080	G3588	G760		G760	G1161
V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI		N-PRI	CONJ
ἐγέννησεν	τὸν	Ἀβιά,	Ἀβιὰ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀσάφ,	**1:8**	Ἀσὰφ	δὲ
egennesen	ton	Abia,	Abia	de	egennesen	ton	Asaf,		Asaf	de
zrodził	—	Abiasza,	Abiasz	zaś	zrodził	—	Asafa,		Asaf	zaś

G1080	G3588	G2498	G2498	G1161	G1080	G3588	G2496	G2496	G1161
V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ
ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωσαφάτ,	Ἰωσαφὰτ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωράμ,	Ἰωρὰμ	δὲ
egennesen	ton	Iosafat,	Iosafat	de	egennesen	ton	Ioram,	Ioram	de
zrodził	—	Jozafata,	Jozafat	zaś	zrodził	—	Jorama,	Joram	zaś

G1080	G3588	G3604		G3604	G1161	G1080	G3588	G2488	G2488
V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM		N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI
ἐγέννησεν	τὸν	Ὀζείαν,	**1:9**	Ὀζείας	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωαθάμ,	Ἰωαθὰμ
egennesen	ton	Odzeian,		Odzeias	de	egennesen	ton	Ioatham,	Ioatham
zrodził	—	Ozjasza,		Ozjasz	zaś	zrodził	—	Joatama,	Joatam

G1161	G1080	G3588	G881	G881	G1161	G1080	G3588	G1478	
CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	
δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἄχαζ,	Ἄχαζ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἐζεκίαν,	**1:10**
de	egennesen	ton	Achadz,	Achaz	de	egennesen	ton	Edzekian,	
zaś	zrodził	—	Achaza,	Achaz	zaś	zrodził	—	Ezechiasza,	

G1478	G1161	G1080	G3588	G3128	G3128	G1161	G1080	G3588
N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM
Ἐζεκίας	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Μανασσῆ,	Μανασσῆς	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν
Edzekias	de	egennesen	ton	Manasse,	Manasses	de	egennesen	ton
Ezechiasz	zaś	zrodził	—	Manassesa,	Manasses	zaś	zrodził	—

G301	G301	G1161	G1080	G3588	G2502		G2502	G1161	G1080
N-PRI	N-PRI	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM		N-NSM	CONJ	V-AAI-3S
Ἀμώς,	Ἀμὼς	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωσείαν,	**1:11**	Ἰωσείας	δὲ	ἐγέννησεν
Amos,	Amos	de	egennesen	ton	Ioseian,		Ioseias	de	egennesen
Amosa,	Amos	zaś	zrodził	—	Jozjasza,		Jozjasz	zaś	zrodził

G3588	G2423	G2532	G3588	G80	G846	G1909	G3588	G3350
T-ASM	N-ASM	CONJ	T-APM	N-APM	P-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF
τὸν	Ἰεχονίαν	καὶ	τοὺς	ἀδελφοὺς	αὐτοῦ	ἐπὶ	τῆς	μετοικεσίας
ton	Iechonian	kai	tus	adelfus	autu	epi	tes	metoikesias
—	Jechoniasza	i	—	braci	jego	za	—	przesiedlenia

G897 N-GSF		G3326 PREP	G1161 CONJ	G3588 T-ASF	G3350 N-ASF	G897 N-GSF	G2423 N-NSM
Βαβυλῶνος.	**1:12**	Μετὰ	δὲ	τὴν	μετοικεσίαν	Βαβυλῶνος	Ἰεχονίας
Babylonos.		Meta	de	ten	metoikesian	Babylonos	Iechonias
[do] Babilonu.		Po	zaś	—	przesiedleniu	[do] Babilonu	Jechoniasz

G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G4528 N-PRI	G4528 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2216 N-PRI	
ἐγέννησεν	τὸν	Σαλαθιήλ,	Σαλαθιὴλ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ζοροβαβέλ,	**1:13**
egennesen	ton	Salathiel,	Salathiel	de	egennesen	ton	Zorobabel,	
zrodził	—	Salatiela,	Salatiel	zaś	zrodził	—	Zorobabela,	

G2216 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G10 N-PRI	G10 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G1662 N-PRI
Ζοροβαβὲλ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀβιούδ,	Ἀβιοὺδ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἐλιακείμ,
Zorobabel	de	egennesen	ton	Abiud,	Abiud	de	egennesen	ton	Eliakeim,
Zorobabel	zaś	zrodził	—	Abiuda,	Abiud	zaś	zrodził	—	Eliakima,

G1662 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G107 N-PRI		G107 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM
Ἐλιακεὶμ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀζώρ,	**1:14**	Ἀζὼρ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν
Eliakeim	de	egennesen	ton	Adzor,		Adzor	de	egennesen	ton
Eliakim	zaś	zrodził	—	Azora,		Azor	zaś	zrodził	—

G4524 N-PRI	G4524 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G885 N-PRI	G885 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM
Σαδώκ,	Σαδὼκ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἀχείμ,	Ἀχεὶμ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν
Sadok,	Sadok	de	egennesen	ton	Acheim,	Acheim	de	egennesen	ton
Sadoka,	Sadok	zaś	zrodził	—	Achima,	Achim	zaś	zrodził	—

G1664 N-PRI		G1664 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G1648 N-PRI	G1648 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S
Ἐλιούδ,	**1:15**	Ἐλιοὺδ	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἐλεάζαρ,	Ἐλεάζαρ	δὲ	ἐγέννησεν
Eliud,		Eliud	de	egennesen	ton	Eleadzar,	Eleadzar	de	egennesen
Eliuda,		Eliud	zaś	zrodził	—	Eleazara,	Eleazar	zaś	zrodził

G3588 T-ASM	G3157 N-PRI	G3157 N-PRI	G1161 CONJ	G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2384 N-PRI		G2384 N-PRI	G1161 CONJ
τὸν	Μαθθάν,	Μαθθὰν	δὲ	ἐγέννησεν	τὸν	Ἰακώβ,	**1:16**	Ἰακὼβ	δὲ
ton	Mathtan,	Mathtan	de	egennesen	ton	Iakob,		Iakob	de
—	Mattana,	Mattan	zaś	zrodził	—	Jakuba,		Jakub	zaś

G1080 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G2501 N-PRI	G3588 T-ASM	G435 N-ASM	G3137 N-GSF	G1537 PREP	G3739 R-GSF	G1080 V-API-3S
ἐγέννησεν	τὸν	Ἰωσὴφ	τὸν	ἄνδρα	Μαρίας,	ἐξ	ἧς	ἐγεννήθη
egennesen	ton	Iosef	ton	andra	Marias,	eks	hes	egennethe
zrodził	—	Józefa	—	męża	Marii,	z	której	zrodzony [został]

G2424 N-NSM	G3588 T-NSM	G3004 V-PPP-NSM	G5547 N-NSM		G3956 A-NPF	G3767 CONJ	G3588 T-NPF	G1074 N-NPF
Ἰησοῦς	ὁ	λεγόμενος	Χριστός.	**1:17**	Πᾶσαι	οὖν	αἱ	γενεαὶ
Iesus	ho	legomenos	Christos.	16o)	Pasai	un	hai	geneai
Jezus	—	zwany	Pomazańcem.		Wszystkich	więc	—	pokoleń

G575 PREP	G11 N-PRI	G2193 ADV	G1138 N-PRI	G1074 N-NPF	G1180 A-NPF	G2532 CONJ	G575 PREP	G1138 N-PRI	G2193 ADV
ἀπὸ	Ἀβραὰμ	ἕως	Δαυεὶδ	γενεαὶ	δεκατέσσαρες,	καὶ	ἀπὸ	Δαυεὶδ	ἕως
apo	Abraam	heos	Daueid	geneai	dekatessares,	kai	apo	Daueid	heos
od	Abrahama	do	Dawida,	pokoleń	czternaście,	i	od	Dawida	do

G3588 T-GSF	G3350 N-GSF	G897 N-GSF	G1074 N-NPF	G1180 A-NPF	G2532 CONJ	G575 PREP	G3588 T-GSF
τῆς	μετοικεσίας	Βαβυλῶνος	γενεαὶ	δεκατέσσαρες,	καὶ	ἀπὸ	τῆς
tes	metoikesias	Babylonos	geneai	dekatessares,	kai	apo	tes
—	przesiedlenia	[do] Babilonu,	pokoleń	czternaście,	i	od	—

G3350 N-GSF	G897 N-GSF	G2193 ADV	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM	G1074 N-NPF	G1180 A-NPF
μετοικεσίας	Βαβυλῶνος	ἕως	τοῦ	Χριστοῦ	γενεαὶ	δεκατέσσαρες.
metoikesias	Babylonos	heos	tu	Christu	geneai	dekatessares.
przesiedlenia	[do] Babilonu	do	—	Pomazańca,	pokoleń	czternaście.

16o)) Pomazaniec w znaczeniu Mesjasza czyli Chrystusa.

NARODZINY JEZUSA CHRYSTUSA

	G3588	G1161	G2424	G5547	G3588	G1078	G3779	G1510
	T-GSM	CONJ	N-GSM	N-GSM	T-NSF	N-NSF	ADV	V-IAI-3S
1:18	Τοῦ	δὲ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	ἡ	γένεσις	οὕτως	ἦν.
	Tu	de	Iesu	Christu	he	genesis	hutos	en.
	—	Zaś	Jezusa	Pomazańca	—	narodzenie	takie	było:

G3423	G3588	G3384	G846	G3137	G3588	G2501	G4250	G2228
V-APP-GSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM	N-GSF	T-DSM	N-PRI	ADV	PRT
μνηστευθείσης	τῆς	μητρὸς	αὐτοῦ	Μαρίας	τῷ	Ἰωσήφ,	πρὶν	ἢ
mnesteutheises	tes	metros	autu	Marias	to	Iosef,	prin	e
zostawszy_zaręczona	—	matka	Jego,	Maria	—	Józefowi,	zanim	—

G4905	G846	G2147	G1722	G1064	G2192		G1537	G4151	G40
V-2AAN	P-APM	V-API-3S	PREP	N-DSF	V-PAP-NSF		PREP	N-GSN	A-GSN
συνελθεῖν	αὐτοὺς	εὑρέθη	ἐν	γαστρὶ	ἔχουσα	18w)	ἐκ	Πνεύματος	Ἁγίου.
synelthein	autus	heurethe	en	gastri	echusa		ek	Pneumatos	Hagiu.
zeszli się	oni	znalazła się	w	łonie	mająca		z	Ducha	Świętego.

	G2501	G1161	G3588	G435	G846	G1342	G1510	G2532	G3361
	N-PRI	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-GSF	A-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	PRT-N
1:19	Ἰωσὴφ	δὲ	ὁ	ἀνὴρ	αὐτῆς,	δίκαιος	ὢν	καὶ	μὴ
	Iosef	de	ho	aner	autes,	dikaios	on	kai	me
	Józef	zaś	—	mąż	jej,	sprawiedliwym	będąc	i	nie

G2309	G846	G1165		G1014	G2977	G630		G846		
V-PAP-NSM	P-ASF	V-AAN		V-AOI-3S	ADV	V-AAN		P-ASF		
θέλων	αὐτὴν	δειγματίσαι,	19l)	ἐβουλήθη	λάθρᾳ	ἀπολῦσαι	19o)	αὐτήν.	**1:20**	
thelon	auten	deigmatisai,		ebulethe	lathra	apolysai		auten.		
życząc	jej	zawstydzenia,		chciał	potajemnie	oddalić		ją.		

G3778	G1161	G846	G1760		G3708	G32		G2962	G2596	G3677
D-APN	CONJ	P-GSM	V-AOP-GSM		V-2AMM-2S	N-NSM		N-GSM	PREP	N-OI
ταῦτα	δὲ	αὐτοῦ	ἐνθυμηθέντος	20d)	ἰδοὺ	ἄγγελος	20f)	Κυρίου	κατ’	ὄναρ
tauta	de	autu	enthymethentos		idu	angelos		Kyriu	kat’	onar
To	zaś	[gdy] on	wymyślił		oto	zwiastun		Pana	we	śnie

G5316	G846	G3004	G2501	G5207	G1138	G3361	G5399	G3880
V-2API-3S	P-DSM	V-PAP-NSM	N-PRI	N-NSM	N-PRI	PRT-N	V-AOS-2S	V-2AAN
ἐφάνη	αὐτῷ	λέγων	Ἰωσὴφ	υἱὸς	Δαυείδ,	μὴ	φοβηθῇς	παραλαβεῖν
efane	auto	legon	Iosef	hyios	Daueid,	me	fobethes	paralabein
ukazał się	mu,	mówiąc:	Józefie	synu	Dawida	nie	bój się	zaakceptować

	G3137	G3588	G1135	G4771	G3588	G1063	G1722	G846	G1080	G1537
	N-ASF	T-ASF	N-ASF	P-2GS	T-NSN	CONJ	PREP	P-DSF	V-APP-NSN	PREP
20r)	Μαρίαν	τὴν	γυναῖκά	σου,	τὸ	γὰρ	ἐν	αὐτῇ	γεννηθὲν	ἐκ
	Marian	ten	gynaika	su,	to	gar	en	aute	gennethen	ek
	Marię	—	żonę	twoją,	[co]	bowiem	w	niej	zrodziło się	z

G4151	G2076	G40		G5088	G1161	G5207	G2532	G2564	G3588
N-GSN	V-PAI-3S	A-GSN		V-FDI-3S	CONJ	N-ASM	CONJ	V-FAI-2S	T-ASN
Πνεύματός	ἐστιν	Ἁγίου·	**1:21**	τέξεται	δὲ	υἱὸν	καὶ	καλέσεις	τὸ
Pneumatos	estin	Hagiu;		teksetai	de	hyion	kai	kaleseis	to
Ducha	jest	Świętego.		Urodzi	zaś	syna	i	nazwiesz	—

G3686	G846	G2424		G846	G1063	G4982		G3588	G2992	G846	G575
N-ASN	P-GSM	N-ASM		P-NSM	CONJ	V-FAI-3S		T-ASM	N-ASM	P-GSM	PREP
ὄνομα	αὐτοῦ	Ἰησοῦν·	21i)	αὐτὸς	γὰρ	σώσει	21l)	τὸν	λαὸν	αὐτοῦ	ἀπὸ
onoma	autu	Iesun;		autos	gar	sosei		ton	laon	autu	apo
imię	Jego	Jezus,		On	bowiem	uratuje		—	lud	Jego	od

G3588	G266	G846		G3778	G1161	G3650	G1096	G2443	G4137
T-GPF	N-GPF	P-GPM		D-NSN	CONJ	A-NSN	V-2RAI-3S	CONJ	V-APS-3S
τῶν	ἁμαρτιῶν	αὐτῶν.	**1:22**	Τοῦτο	δὲ	ὅλον	γέγονεν	ἵνα	πληρωθῇ
ton	hamartion	auton.		Tuto	de	holon	gegonen	hina	plerothe
—	grzechów	ich.		To	zaś	wszystko	stało się,	aby	wypełniło się

18w)) w znaczeniu "będąca w ciąży".
19l)) inaczej, "nie chcąc jej zniesławić" lub "wystawić na pokaz".
19o)) w znaczeniu rozwieść się bez rozgłosu.
20d)) w znaczeniu podjął decyzję
20f)) anioł
20r)) w znaczeniu przyjąć jako pełnoprawną żonę.
21i)) imię to znaczy JAHWE jest zbawieniem.
21l)) w znaczeniu zbawi od grzechów.

G3588 T-NSN	G2046 V-APP-NSN	G5259 PREP	G2962 N-GSM	G1223 PREP		G3588 T-GSM	G4396 N-GSM	G3004 V-PAP-GSM	
τὸ	ῥηθὲν	ὑπὸ	Κυρίου	διὰ		τοῦ	προφήτου	λέγοντος	
to	rethen	hypo	Kyriu	dia	22k)	tu	profetu	legontos	22n)
[co]	powiedziano [zostało]	przez	Pana	poprzez		—	proroka	mówiącego:	

	G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NSF	G3933 N-NSF		G1722 PREP	G1064 N-DSF	G2192 V-FAI-3S		G2532 CONJ	G5088 V-FDI-3S
1:23	Ἰδοὺ	ἡ	παρθένος		ἐν	γαστρὶ	ἕξει		καὶ	τέξεται
	Idu	he	parthenos	23c)	en	gastri	heksei	23f)	kai	teksetai
	Oto	—	*dziewczyna*		*w*	*łonie*	*mieć będzie*		*i*	*urodzi*

G5207 N-ASM	G2532 CONJ	G2564 V-FAI-3P	G3588 T-ASN	G3686 N-ASN	G846 P-GSM	G1694 N-PRI	G3739 R-NSN	G2076 V-PAI-3S
υἱόν,	καὶ	καλέσουσιν	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	Ἐμμανουήλ,	ὅ	ἐστιν
hyion,	kai	kalesusin	to	onoma	autu	Emmanuel,	ho	estin
syna,	*i*	*nazwą*	—	*imię*	*Jego*	*Emmanuel,*	[co]	jest

G3177 V-PPP-NSN		G3326 PREP	G2257 P-1GP	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM		G1453 V-APP-NSM		G1161 CONJ
μεθερμηνευόμενον.		Μεθ’	ἡμῶν	ὁ	Θεός		ἐγερθεὶς		δὲ
methermeneuomenon.		Meth’	hemon	ho	Theos	23v)	**1:24** egertheis	24a)	de
przetłumaczane:		*z*	*nami*	—	*Bóg*		Podniósłszy się		zaś

G3588 T-NSM	G2501 N-PRI	G575 PREP	G3588 T-GSM	G5258 N-GSM	G4160 V-AAI-3S	G5613 ADV	G4367 V-AAI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-NSM
ὁ	Ἰωσὴφ	ἀπὸ	τοῦ	ὕπνου	ἐποίησεν	ὡς	προσέταξεν	αὐτῷ	ὁ
ho	Iosef	apo	tu	hypnu	epoiesen	hos	prosetaksen	auto	ho
—	Józef	ze	—	snu	uczynił	jak	nakazał	mu	—

G32 N-NSM		G2962 N-GSM	G2532 CONJ	G3880 V-2AAI-3S		G3588 T-ASF	G1135 N-ASF	G846 P-GSM		G2532 CONJ	G3756 PRT-N
ἄγγελος		Κυρίου,	καὶ	παρέλαβεν		τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ·	**1:25**	καὶ	οὐκ
angelos	24m)	Kyriu,	kai	parelaben	24p)	ten	gynaika	autu;		kai	uk
zwiastun		Pana,	i	zaakceptował		—	żonę	swoją.		i	nie

G1097 V-IAI-3S		G846 P-ASF	G2193 ADV	G3739 R-GSM	G5088 V-2AAI-3S	G5207 N-ASM	G2532 CONJ	G2564 V-AAI-3S	G3588 T-ASN
ἐγίνωσκεν		αὐτὴν	ἕως	οὗ	ἔτεκεν	υἱόν·	καὶ	ἐκάλεσεν	τὸ
eginosken	25c)	auten	heos	hu	eteken	hyion;	kai	ekalesen	to
poznawał		jej	aż	—	urodziła	syna,	i	nazwał [Go]	—

G3686 N-ASN	G846 P-GSM	G2424 N-ASM
ὄνομα	αὐτοῦ	Ἰησοῦν.
onoma	autu	Iesun.
imieniem	Jego	Jezus.

Rozdział 2

HOŁD MĘDRCÓW

	G3588 T-GSM	G1161 CONJ	G2424 N-GSM	G1080 V-APP-GSM	G1722 PREP	G965 N-PRI	G3588 T-GSF	G2449 N-GSF	G1722 PREP
2:1	Τοῦ	δὲ	Ἰησοῦ	γεννηθέντος	ἐν	Βηθλέεμ	τῆς	Ἰουδαίας	ἐν
	Tu	de	Iesu	gennethentos	en	Bethleem	tes	Iudaias	en
	[Kiedy]	zaś	Jezus	urodził się	w	Betlejem	—	[w] Judei	w

G2250 N-DPF	G2264 N-GSM	G3588 T-GSM	G935 N-GSM	G3708 V-2AMM-2S	G3097 N-NPM	G575 PREP	G395 N-GPF		G3854 V-2ADI-3P
ἡμέραις	Ἡρῴδου	τοῦ	βασιλέως,	ἰδοὺ	μάγοι	ἀπὸ	ἀνατολῶν		παρεγένοντο
hemerais	Herodu	tu	basileos,	idu	magoi	apo	anatolon	1q)	paregenonto
dniach	Heroda	—	króla,	oto	magowie	ze	wschodu		przybyli

22k)) przez lub za pośrednictwem.
22n)) Iz 7:14
23c)) w znaczeniu "dziewica".
23f)) będzie w ciąży.
23v)) Mt 18:20
24a)) w znaczeniu "zbudziwszy się"
24m)) anioł
24p)) w znaczeniu przyjął, uznał za prawowitą żonę.
25c)) w znaczeniu współżycia seksualnego.
1q)) "ze wschodów" lub "od strony wschodu słońca".

G1519 PREP	G2414 N-APN		G3004 V-PAP-NPM	G4226 ADV-I	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G5088 V-APP-NSM	G935 N-NSM
εἰς	Ἱεροσόλυμα	**2:2**	λέγοντες	Ποῦ	ἐστιν	ὁ	τεχθεὶς	βασιλεὺς
eis	Hierosolyma		legontes	Pu	estin	ho	techtheis	basileus
do	Jerozolimy,		mówiąc:	Gdzie	jest	—	narodzony	król

G3588 T-GPM	G2453 A-GPM	G3708 V-2AAI-1P	G1063 CONJ	G846 P-GSM	G3588 T-ASM	G792 N-ASM	G1722 PREP	G3588 T-DSF
τῶν	Ἰουδαίων;	εἴδομεν	γὰρ	αὐτοῦ	τὸν	ἀστέρα	ἐν	τῇ
ton	Iudaion;	eidomen	gar	autu	ton	astera	en	te
—	Judejczyków?	Zobaczyliśmy	bowiem	Jego	—	gwiazdę	we	—

G395 N-DSF		G2532 CONJ	G2064 V-2AAI-1P	G4352 V-AAN	G846 P-DSM		G191 V-AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-NSM
ἀνατολῇ		καὶ	ἤλθομεν	προσκυνῆσαι	αὐτῷ.	**2:3**	ἀκούσας	δὲ	ὁ
anatole	2p)	kai	elthomen	proskynesai	auto.		akusas	de	ho
wschodzie		i	przybyliśmy	pokłonić się	Mu.		Usłyszawszy	zaś	—

G935 N-NSM	G2264 N-NSM	G5015 V-API-3S		G2532 CONJ	G3956 A-NSF	G2414 N-NSF	G3326 PREP	G846 P-GSM	
βασιλεὺς	Ἡρῴδης	ἐταράχθη,		καὶ	πᾶσα	Ἱεροσόλυμα	μετ’	αὐτοῦ,	**2:4**
basileus	Herodes	etarachthe,	3f)	kai	pasa	Hierosolyma	met’	autu,	
król	Herod	został poruszony		i	cała	Jerozolima	z	nim.	

G2532 CONJ	G4863 V-2AAP-NSM	G3956 A-APM	G3588 T-APM	G749 N-APM	G2532 CONJ	G1122 N-APM	G3588 T-GSM
καὶ	συναγαγὼν	πάντας	τοὺς	ἀρχιερεῖς	καὶ	γραμματεῖς	τοῦ
kai	synagagon	pantas	tus	archiereis	kai	grammateis	tu
I	zebrawszy	wszystkich	—	arcykapłanów	i	uczonych w Piśmie	—

G2992 N-GSM	G4441 V-INI-3S		G3844 PREP	G846 P-GPM	G4226 ADV-I	G3588 T-NSM	G5547 N-NSM	G1080 V-PPS-3S	
λαοῦ	ἐπυνθάνετο		παρ’	αὐτῶν	ποῦ	ὁ	Χριστὸς	γεννᾶται.	**2:5**
lau	epynthaneto	4j)	par’	auton	pu	ho	Christos	gennatai.	
ludu	dowiadywał się		u	nich	gdzie	—	Pomazaniec	się [u]rodzi.	

G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G1722 PREP	G965 N-PRI	G3588 T-GSF	G2449 N-GSF	G3779 ADV	G1063 CONJ
οἱ	δὲ	εἶπαν	αὐτῷ·	Ἐν	Βηθλέεμ	τῆς	Ἰουδαίας·	οὕτως	γὰρ
hoi	de	eipan	auto;	En	Bethleem	tes	Iudaias;	hutos	gar
Oni	zaś	powiedzieli	mu:	W	Betlejem	—	[w] Judei.	Tak	bowiem

G1125 V-RPI-3S	G1223 PREP	G3588 T-GSM	G4396 N-GSM		G2532 CONJ	G4771 P-2NS	G965 N-PRI	G1093 N-VSF	G2448 N-GSM
γέγραπται	διὰ	τοῦ	προφήτου·	**2:6**	Καὶ	σύ,	Βηθλέεμ	γῆ	Ἰούδα,
gegraptai	dia	tu	profetu;	5n)	Kai	sy,	Bethleem	ge	Iuda,
napisane jest	przez	—	proroka:		*I*	*ty,*	*Betlejem*	*ziemio*	*Judy,*

G3760 ADV-N	G1646 A-NSF-S	G1510 V-PAI-2S	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G2232 N-DPM	G2448 N-GSM	G1537 PREP	G4771 P-2GS	
οὐδαμῶς	ἐλαχίστη	εἶ	ἐν	τοῖς	ἡγεμόσιν	Ἰούδα·	ἐκ	σοῦ	
udamos	elachiste	ei	en	tois	hegemosin	Iuda;	ek	su	
wcale nie	*najmniejsze*	*jesteś*	*z*	—	*dowódców*	*Judy,*	*z*	*ciebie*	

G1063 CONJ	G1831 V-FDI-3S	G2233 V-PNP-NSM		G3748 R-NSM	G4165 V-FAI-3S	G3588 T-ASM	G2992 N-ASM	G3450 P-1GS	G3588 T-ASM
γὰρ	ἐξελεύσεται	ἡγούμενος,		ὅστις	ποιμανεῖ	τὸν	λαόν	μου	τὸν
gar	ekseleusetai	hegumenos,	6q)	hostis	poimanei	ton	laon	mu	ton
bowiem	*wyjdzie*	*dowodzący,*		*który*	*pasł będzie*	—	*lud*	*Mój*	—

G2474 N-PRI		G5119 ADV	G2264 N-NSM	G2977 ADV	G2564 V-AAP-NSM	G3588 T-APM	G3097 N-APM	G198 V-AAI-3S
Ἰσραήλ	**2:7**	Τότε	Ἡρῴδης	λάθρᾳ	καλέσας	τοὺς	μάγους	ἠκρίβωσεν
Israel	6x)	Tote	Herodes	lathra	kalesas	tus	magus	ekribosen
Izraela.		Wtedy	Herod	potajemnie	wezwawszy	—	magów	dowiadywał się

2p)) w znaczeniu "wschodzącą".
2s)) uczcić Go.
3f)) "zawstydził się" lub "przeraził się".
4j)) pytał się.
5n)) Mi 5:2
6q)) czasem oddawane jako "władca" lub "przewodzący".
6x)) 2Sm 5:2

G3844 PREP	G846 P-GPM	G3588 T-ASM	G5550 N-ASM	G3588 T-GSM	G5316 V-PEP-GSM	G792 N-GSM		G2532 CONJ
παρ’	αὐτῶν	τὸν	χρόνον	τοῦ	φαινομένου	ἀστέρος,	**2:8**	καὶ
par’	auton	ton	chronon	tu	fainomenu	asteros,		kai
od	nich	—	[o] czasie	—	pojawienia się	gwiazdy,		i

G3992 V-AAP-NSM	G846 P-APM	G1519 PREP	G965 N-PRI	G3004 V-2AAI-3S	G4198 V-AOP-NPM	G1833 V-AAM-2P	G199 ADV
πέμψας	αὐτοὺς	εἰς	Βηθλέεμ	εἶπεν·	Πορευθέντες	ἐξετάσατε	ἀκριβῶς
pempsas	autus	eis	Bethleem	eipen;	Poreuthentes	eksetasate	akribos
posławszy	ich	do	Betlejem	powiedział:	Wyruszywszy	odkryjcie	dokładnie

G4012 PREP	G3588 T-GSN	G3813 N-GSN	G1875 CONJ	G1161 CONJ	G2147 V-2AAS-2P	G518 V-AAM-2P		G1473 P-1DS
περὶ	τοῦ	παιδίου·	ἐπὰν	δὲ	εὕρητε,	ἀπαγγείλατέ		μοι,
peri	tu	paidiu;	epan	de	heurete,	apangeilate		moi,
co do	—	dziecka,	kiedy	zaś	znaleźlibyście,	przynieście wiadomość	8p)	mi,

G3704 ADV	G2504 P-1NS-K	G2064 V-2AAP-NSM	G4352 V-AAS-1S	G846 P-DSM		G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G191 V-AAP-NPM
ὅπως	κἀγὼ	ἐλθὼν	προσκυνήσω	αὐτῷ.	**2:9**	οἱ	δὲ	ἀκούσαντες
hopos	kago	elthon	proskyneso	auto.		hoi	de	akusantes
abym	i ja	przyszedłszy	pokłonił się	Mu.		Oni	zaś	wysłuchawszy

G3588 T-GSM	G935 N-GSM	G4198 V-AOI-3P		G2532 CONJ	G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NSM	G792 N-NSM	G3739 R-ASM	G3708 V-2AAI-3P
τοῦ	βασιλέως	ἐπορεύθησαν·	9f)	καὶ	ἰδοὺ	ὁ	ἀστὴρ,	ὃν	εἶδον
tu	basileos	eporeuthesan;		kai	idu	ho	aster,	hon	eidon
—	króla	poszli		i	oto	—	gwiazda,	którą	zobaczyli

G1722 PREP	G3588 T-DSF	G395 N-DSF	G4254 V-IAI-3S	G846 P-APM	G2193 ADV	G2064 V-2AAP-NSM	G2476 V-API-3S	G1883 ADV
ἐν	τῇ	ἀνατολῇ,	προῆγεν	αὐτούς	ἕως	ἐλθὼν	ἐστάθη	ἐπάνω
en	te	anatole,	proegen	autus	heos	elthon	estathe	epano
we	—	wschodzie,	poprzedzała	ich	aż	przyszedłszy	stanęła	powyżej,

G3757 ADV	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSN	G3813 N-NSN		G3708 V-2AAP-NPM	G1161 CONJ	G3588 T-ASM	G792 N-ASM
οὗ	ἦν	τὸ	παιδίον.	**2:10**	ἰδόντες	δὲ	τὸν	ἀστέρα
hu	en	to	paidion.		idontes	de	ton	astera
gdzie	było	—	dziecko.		Zobaczywszy	zaś	—	gwiazdę

G5463 V-AOI-3P	G5479 N-ASF	G3173 A-ASF	G4970 ADV		G2532 CONJ	G2064 V-2AAP-NPM	G1519 PREP	G3588 T-ASF
ἐχάρησαν	χαρὰν	μεγάλην	σφόδρα.	**2:11**	καὶ	ἐλθόντες	εἰς	τὴν
echaresan	charan	megalen	sfodra.		kai	elthontes	eis	ten
zaczeli się radować	radością	wielką	bardzo.		I	przyszedłszy	do	—

G3614 N-ASF	G3708 V-2AAI-3P	G3588 T-ASN	G3813 N-ASN	G3326 PREP	G3137 N-GSF	G3588 T-GSF	G3384 N-GSF	G846 P-GSN	G2532 CONJ
οἰκίαν	εἶδον	τὸ	παιδίον	μετὰ	Μαρίας	τῆς	μητρὸς	αὐτοῦ,	καὶ
oikian	eidon	to	paidion	meta	Marias	tes	metros	autu,	kai
domu	zobaczyli	—	dziecko	z	Marią	—	matką	Jego,	i

G4098 V-2AAP-NPM	G4352 V-AAI-3P	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G455 V-AAP-NPM	G3588 T-APM	G2344 N-APM	G846 P-GPM
πεσόντες	προσεκύνησαν	αὐτῷ,	καὶ	ἀνοίξαντες	τοὺς	θησαυροὺς	αὐτῶν
pesontes	prosekynesan	auto,	kai	anoiksantes	tus	thesaurus	auton
upadli	oddając cześć	Mu,	i	otworzyli	—	skarbce	swoje

G4374 V-AAI-3P		G846 P-DSM	G1435 N-APN		G5557 N-ASM	G2532 CONJ	G3030 N-ASM	G2532 CONJ	G4666 N-ASF		G2532 CONJ
προσήνεγκαν	11w)	αὐτῷ	δῶρα,	11y)	χρυσὸν	καὶ	λίβανον	καὶ	σμύρναν.	**2:12**	καὶ
prosenenkan		auto	dora,		chryson	kai	libanon	kai	smyrnan.		kai
przynieśli		mu	prezent:		złoto	i	kadzidło	i	mirrę.		I

8p)) lub "oznajmijcie mi".
9f)) lub "wyruszyli".
11w)) lub "ofiarowali".
11y)) lub "dary".

G5537	G2596	G3677	G3361	G344	G4314	G2264	G1223	G243
V-APP-NPM	PREP	N-OI	PRT-N	V-AAN	PREP	N-ASM	PREP	A-GSF
χρηματισθέντες	κατ’	ὄναρ	μὴ	ἀνακάμψαι	πρὸς	Ἡρῴδην,	δι’	ἄλλης
chrematisthentes	kat’	onar	me	anakampsai	pros	Heroden,	di’	alles
mając objawienie	we	śnie	nie	zawracać	do	Heroda,	przez	inną

G3598	G402	G1519	G3588	G5561	G846
N-GSF	V-AAI-3P	PREP	T-ASF	N-ASF	P-GPM
ὁδοῦ	ἀνεχώρησαν	εἰς	τὴν	χώραν	αὐτῶν.
hodu	anechoresan	eis	ten	choran	auton.
drogę	wrócili	do	—	kraju	swojego.

UCIECZKA DO EGIPTU

	G402	G1161	G846	G3708	G32	G2962	G5316	G2596
	V-AAP-GPM	CONJ	P-GPM	V-2AMM-2S	N-NSM	N-GSM	V-PEI-3S	PREP
2:13	Ἀναχωρησάντων	δὲ	αὐτῶν,	ἰδοὺ	ἄγγελος	κυρίου	φαίνεται	κατ’
	Anachoresanton	de	auton,	idu	angelos	kyriu	fainetai	kat’
	Oddaliwszy się	zaś	oni,	oto	zwiastun	Pana	ukazuje się	we

G3677	G3588	G2501	G3004	G1453	G3880	G3588	G3813	G2532
N-OI	T-DSM	N-PRI	V-PAP-NSM	V-APP-NSM	V-2AAM-2S	T-ASN	N-ASN	CONJ
ὄναρ	τῷ	Ἰωσὴφ	λέγων	Ἐγερθεὶς	παράλαβε	τὸ	παιδίον	καὶ
onar	to	Iosef	legon	Egertheis	paralabe	to	paidion	kai
śnie	—	Józefowi	mówiąc:	Podnieś się	weź	—	dziecko	i

G3588	G3384	G846	G2532	G5343	G1519	G125	G2532	G1510	G1563
T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-PAM-2S	PREP	N-ASF	CONJ	V-PAM-2S	ADV
τὴν	μητέρα	αὐτοῦ	καὶ	φεῦγε	εἰς	Αἴγυπτον,	καὶ	ἴσθι	ἐκεῖ
ten	metera	autu	kai	feuge	eis	Aigypton,	kai	isthi	ekei
—	matkę	Jego	i	uciekaj	do	Egiptu,	i	bądź	tam

G2193	G302	G3004	G4771	G3195	G1063	G2264	G2212	G3588	G3813
ADV	PRT	V-2AAS-1S	P-2DS	V-PAI-3S	CONJ	N-NSM	V-PAN	T-ASN	N-ASN
ἕως	ἂν	εἴπω	σοι·	μέλλει	γὰρ	Ἡρῴδης	ζητεῖν	τὸ	παιδίον
heos	an	eipo	soi;	mellei	gar	Herodes	zetein	to	paidion
aż	—	powiem	ci.	Zamierza	bowiem	Herod	szukać	—	dziecka

G3588	G622	G846		G3588	G1161	G1453	G3880	G3588	G3813
T-GSN	V-AAN	P-ASN		T-NSM	CONJ	V-APP-NSM	V-2AAI-3S	T-ASN	N-ASN
τοῦ	ἀπολέσαι	αὐτό.	**2:14**	ὁ	δὲ	ἐγερθεὶς	παρέλαβεν	τὸ	παιδίον
tu	apolesai	auto.		ho	de	egertheis	parelaben	to	paidion
[żeby]	zgubić	Je.		On	zaś	podniósłszy się	wziął	—	dziecko

G2532	G3588	G3384	G846	G3571	G2532	G402	G1519	G125		G2532
CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GSM	N-GSF	CONJ	V-AAI-3S	PREP	N-ASF		CONJ
καὶ	τὴν	μητέρα	αὐτοῦ	νυκτὸς	καὶ	ἀνεχώρησεν	εἰς	Αἴγυπτον,	**2:15**	καὶ
kai	ten	metera	autu	nyktos	kai	anechoresen	eis	Aigypton,		kai
i	—	matkę	Jego	nocą	i	oddalił się	do	Egiptu.		I

G1510	G1563	G2193	G3588	G5054	G2264	G2443	G4137	G3588
V-IAI-3S	ADV	ADV	T-GSF	N-GSF	N-GSM	CONJ	V-APS-3S	T-NSN
ἦν	ἐκεῖ	ἕως	τῆς	τελευτῆς	Ἡρῴδου·	ἵνα	πληρωθῇ	τὸ
en	ekei	heos	tes	teleutes	Herodu;	hina	plerothe	to
był	tam	aż do	—	śmierci	Heroda,	aby	wypełniło się	co

G2046	G5259	G2962	G1223	G3588	G4396		G3004	G1537	G125
V-APP-NSN	PREP	N-GSM	PREP	T-GSM	N-GSM		V-PAP-GSM	PREP	N-GSF
ῥηθὲν	ὑπὸ	κυρίου	διὰ	τοῦ	προφήτου		λέγοντος.	Ἐξ	Αἰγύπτου
rethen	hypo	kyriu	dia	tu	profetu	15p)	legontos.	Eks	Aigyptu
powiedziano	przez	Pana	poprzez	—	proroka		mówiącego:	*Z*	*Egiptu*

G2564	G3588	G5207	G3450
V-AAI-1S	T-ASM	N-ASM	P-1GS
ἐκάλεσα	τὸν	υἱόν	μου
ekalesa	ton	hyion	mu
wezwałem	—	*Syna*	*mego.*

15p)) Oz 11:1

DZIECI W BETLEJEM

	G5119	G2264	G3708	G3754	G1702		G5259	G3588	G3097
	ADV	N-NSM	V-2AAP-NSM	CONJ	V-API-3S		PREP	T-GPM	N-GPM
2:16	Τότε	Ἡρῴδης	ἰδὼν	ὅτι	ἐνεπαίχθη		ὑπὸ	τῶν	μάγων
	Tote	Herodes	idon	hoti	enepaichthe	16e)	hypo	ton	magon
	Wtedy	Herod	zobaczywszy,	że	okpiony został		przez	—	magów

G2373	G3029	G2532	G649	G337	G3956	G3588	G3816	G3588
V-API-3S	ADV	CONJ	V-AAP-NSM	V-2AAI-3S	A-APM	T-APM	N-APM	T-APM
ἐθυμώθη	λίαν,	καὶ	ἀποστείλας	ἀνεῖλεν	πάντας	τοὺς	παῖδας	τοὺς
ethymothe	lian,	kai	aposteilas	aneilen	pantas	tus	paidas	tus
rozgniewał się	bardzo,	i	posłał	zabijać	wszystkie	—	dzieci	—

G1722	G965	G2532	G1722	G3956	G3588	G3725	G846	G575	G1332
PREP	N-PRI	CONJ	PREP	A-DPN	T-DPN	N-DPN	P-GSF	PREP	A-GSM
ἐν	Βηθλέεμ	καὶ	ἐν	πᾶσι	τοῖς	ὁρίοις	αὐτῆς	ἀπὸ	διετοῦς
en	Bethleem	kai	en	pasi	tois	horiois	autes	apo	dietus
w	Betlejem	i	w	całych	—	granicach	jego,	od	dwuletnich

G2532	G2736		G2596	G3588	G5550	G3739	G198	G3844	G3588
CONJ	ADV		PREP	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-AAI-3S	PREP	T-GPM
καὶ	κατωτέρω,		κατὰ	τὸν	χρόνον	ὃν	ἠκρίβωσεν	παρὰ	τῶν
kai	katotero,	16ac)	kata	ton	chronon	hon	ekribosen	para	ton
i	poniżej,		według	—	czasu,	którego	dowiedział się	od	—

G3097		G5119	G4137	G3588	G2046	G1223	G2408	G3588
N-GPM		ADV	V-API-3S	T-NSN	V-APP-NSN	PREP	N-GSM	T-GSM
μάγων.	**2:17**	τότε	ἐπληρώθη	τὸ	ῥηθὲν	διὰ	Ἱερεμίου	τοῦ
magon.		tote	eplerothe	to	rethen	dia	Ieremiu	tu
magów.		Wtedy	wypełniło się	[co]	powiedziano	przez	Jeremiasza	—

G4396	G3004		G5456	G1722	G4471	G191	G2805	G2532
N-GSM	V-PAP-GSM		N-NSF	PREP	N-PRI	V-API-3S	N-NSM	CONJ
προφήτου	λέγοντος	**2:18**	Φωνὴ	ἐν	Ῥαμὰ	ἠκούσθη,	κλαυθμὸς	καὶ
profetu	legontos		Fone	en	Rama	ekusthe,	klauthmos	kai
proroka 17h)	mówiącego:		*Głos*	*w*	*Rama*	*został usłyszany,*	*płacz*	*i*

G3602	G4183	G4478	G2799	G3588	G5043	G846	G2532	G3756	G2309
N-NSM	A-NSM	N-PRI	V-PAP-NSF	T-APN	N-APN	P-GSF	CONJ	PRT-N	V-IAI-3S
ὀδυρμὸς	πολύς·	Ῥαχὴλ	κλαίουσα	τὰ	τέκνα	αὐτῆς,	καὶ	οὐκ	ἤθελεν
odyrmos	polys;	Rachel	klaiusa	ta	tekna	autes,	kai	uk	ethelen
krzyk 18g)	*wielki,*	*Rachel*	*opłakuje*	—	*dzieci*	*swoje,*	*i*	*nie*	*chce*

G3870	G3754	G3756	G1510
V-APN	CONJ	PRT-N	V-PAI-3P
παρακληθῆναι	ὅτι	οὐκ	εἰσίν
paraklethenai	hoti	uk	eisin
pocieszona zostać,	*bo*	*nie*	*są* 18t)

JEZUS NAZAREŃCZYK

	G5053	G1161	G3588	G2264	G3708	G32	G2962	G5316
	V-AAP-GSM	CONJ	T-GSM	N-GSM	V-2AMM-2S	N-NSM	N-GSM	V-PEI-3S
2:19	Τελευτήσαντος	δὲ	τοῦ	Ἡρῴδου,	ἰδοὺ	ἄγγελος	Κυρίου	φαίνεται
	Teleutesantos	de	tu	Herodu,	idu	angelos	Kyriu	fainetai
	Gdy zmarł	zaś	—	Herod,	oto	zwiastun	Pana	objawił się

G2596	G3677	G3588	G2501	G1722	G125		G3004	G1453
PREP	N-OI	T-DSM	N-PRI	PREP	N-DSF		V-PAP-NSM	V-APP-NSM
κατ’	ὄναρ	τῷ	Ἰωσὴφ	ἐν	Αἰγύπτῳ	**2:20**	λέγων	Ἐγερθεὶς
kat’	onar	to	Iosef	en	Aigypto		legon	Egertheis
we	śnie	—	Józefowi	w	Egipcie,		mówiąc:	Podnieś się,

G3880	G3588	G3813	G2532	G3588	G3384	G846	G2532	G4198	G1519
V-2AAM-2S	T-ASN	N-ASN	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-PNM-2S	PREP
παράλαβε	τὸ	παιδίον	καὶ	τὴν	μητέρα	αὐτοῦ	καὶ	πορεύου	εἰς
paralabe	to	paidion	kai	ten	metera	autu	kai	poreuu	eis
weź	—	dziecko	i	—	matkę	Jego	i	wyrusz	do

16e)) dosłownie "wyśmiany".
16ac)) inaczej "wszystkie dzieci do lat dwóch ".
17h)) Jr 31:15
18g)) "szloch"
18t)) "bo nie ma ich już"

G1093	G2474	G2348	G1063	G3588	G2212	G3588	G5590		G3588
N-ASF	N-PRI	V-RAI-3P	CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM	T-ASF	N-ASF		T-GSN
γῆν	Ἰσραήλ·	τεθνήκασιν	γὰρ	οἱ	ζητοῦντες	τὴν	ψυχὴν		τοῦ
gen	Israel;	tethnekasin	gar	hoi	zetuntes	ten	psychen	20t)	tu
ziemi	Izraela,	umarli	bowiem	—	szukający	—	duszy		—

G3813		G3588	G1161	G1453	G3880	G3588	G3813	G2532	G3588
N-GSN		T-NSM	CONJ	V-APP-NSM	V-2AAI-3S	T-ASN	N-ASN	CONJ	T-ASF
παιδίου.	**2:21**	ὁ	δὲ	ἐγερθεὶς	παρέλαβεν	τὸ	παιδίον	καὶ	τὴν
paidiu.		ho	de	egertheis	parelaben	to	paidion	kai	ten
dziecka.		On	zaś	podniósł się,	wziął	—	dziecko	i	—

G3384	G846	G2532	G1525	G1519	G1093	G2474		G191	G1161
N-ASF	P-GSM	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	N-ASF	N-PRI		V-AAP-NSM	CONJ
μητέρα	αὐτοῦ	καὶ	εἰσῆλθεν	εἰς	γῆν	Ἰσραήλ.	**2:22**	ἀκούσας	δὲ
metera	autu	kai	eiselthen	eis	gen	Israel.		akusas	de
matkę	Jego	i	wszedł	do	ziemi	Izraela.		Usłyszawszy	zaś,

G3754	G745	G936	G3588	G2449	G473	G3588	G3962	G846	G2264
CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	T-GSF	N-GSF	PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	N-GSM
ὅτι	Ἀρχέλαος	βασιλεύει	τῆς	Ἰουδαίας	ἀντὶ	τοῦ	πατρὸς	αὐτοῦ	Ἡρῴδου
hoti	Archelaos	basileuei	tes	Iudaias	anti	tu	patros	autu	Herodu
że	Archelaos	króluje	w	Judei	zamiast	—	ojca	jego	Heroda,

G5399	G1563	G565	G5537	G1161	G2596	G3677	G402
V-AOI-3S	ADV	V-2AAN	V-APP-NSM	CONJ	PREP	N-OI	V-AAI-3S
ἐφοβήθη	ἐκεῖ	ἀπελθεῖν·	χρηματισθεὶς	δὲ	κατ’	ὄναρ	ἀνεχώρησεν
efobethe	ekei	apelthein;	chrematistheis	de	kat’	onar	anechoresen
bał się	tam	wracać.	Otrzymawszy objawienie	zaś	we	śnie	oddalił się

G1519	G3588	G3313	G3588	G1056		G2532	G2064	G2730	G1519
PREP	T-APN	N-APN	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-2AAP-NSM	V-AAI-3S	PREP
εἰς	τὰ	μέρη	τῆς	Γαλιλαίας,	**2:23**	καὶ	ἐλθὼν	κατῴκησεν	εἰς
eis	ta	mere	tes	Galilaias,		kai	elthon	katokesen	eis
do	—	regionu	—	Galilei.		I	przyszedłszy	zamieszkał	w

G4172	G3004	G3478	G3704	G4137	G3588	G2046	G1223
N-ASF	V-PPP-ASF	N-PRI	ADV	V-APS-3S	T-NSN	V-APP-NSN	PREP
πόλιν	λεγομένην	Ναζαρέτ·	ὅπως	πληρωθῇ	τὸ	ῥηθὲν	διὰ
polin	legomenen	Nadzaret;	hopos	plerothe	to	rethen	dia
miejscowości	zwanej	Nazaret,	żeby	wypełniło się	[to]	powiedziane	przez

G3588	G4396	G3754	G3480	G2564
T-GPM	N-GPM	CONJ	N-NSM	V-FPI-3S
τῶν	προφητῶν	ὅτι	Ναζωραῖος	κληθήσεται.
ton	profeton	hoti	Nadzoraios	klethesetai.
—	proroków,	że	Nazarejczykiem	nazywany bedzie.

Rozdział 3

POSŁUGA JANA CHRZCICIELA

	G1722	G1161	G3588	G2250	G1565	G3854	G2491	G3588	G910
3:1	PREP	CONJ	T-DPF	N-DPF	D-DPF	V-PNI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM
	Ἐν	δὲ	ταῖς	ἡμέραις	ἐκείναις	παραγίνεται	Ἰωάνης	ὁ	βαπτιστὴς
	En	de	tais	hemerais	ekeinais	paraginetai	Ioanes	ho	baptistes
	W	zaś	—	dniach	owych	przybywa	Jan	—	Chrzciciel

G2784	G1722	G3588	G2048	G3588	G2449		G3004
V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	A-DSF	T-GSF	N-GSF		V-PAP-NSM
κηρύσσων	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ	τῆς	Ἰουδαίας,	**3:2**	λέγων
kerysson	en	te	eremo	tes	Iudaias,		legon
głosząc	na	—	pustkowiu	—	Judei,		mówiąc:

G3340	G1448	G1063	G3588	G932	G3588	G3772		G3778
V-PAM-2P	V-RAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM		D-NSM
Μετανοεῖτε·	ἤγγικεν	γὰρ	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν.	**3:3**	οὗτος
Metanoeite;	engiken	gar	he	basileia	ton	uranon.		hutos
Zmieniajcie myślenie,	zbliża się	bowiem	—	Królestwo	—	Niebios,		Ten

20t)) nastający na życie dziecka.

G1063	G2076	G3588	G2046		G1223	G2268	G3588	G4396		G3004
CONJ	V-PAI-3S	T-NSM	V-APP-NSM		PREP	N-GSM	T-GSM	N-GSM		V-PAP-GSM
γάρ	ἐστιν	ὁ	ῥηθεὶς		διὰ	Ἠσαΐου	τοῦ	προφήτου		λέγοντος.
gar	estin	ho	retheis	3e)	dia	Esaiu	tu	profetu	3i)	legontos.
bowiem	jest	—	nazwany		przez	Izajasza	—	proroka		mówiącego:

G5456	G994		G1722	G3588	G2048	G2090	G3588	G3598	G2962
N-NSF	V-PAP-GSM		PREP	T-DSF	A-DSF	V-AAM-2P	T-ASF	N-ASF	N-GSM
Φωνὴ	βοῶντος		ἐν	τῇ	ἐρήμῳ	Ἑτοιμάσατε	τὴν	ὁδὸν	Κυρίου,
Fone	boontos	3l)	en	te	eremo	Hetoimasate	ten	hodon	Kyriu,
Głos	*krzyczącego*		*na*	—	*pustkowiu:*	*przygotujcie*	—	*drogę*	*Pana,*

G2117	G4160	G3588	G5147	G846		G846		G1161	G3588	G2491
A-APF	V-PAM-2P	T-APF	N-APF	P-GSM		P-NSM		CONJ	T-NSM	N-NSM
εὐθείας	ποιεῖτε	τὰς	τρίβους	αὐτοῦ	**3:4**	Αὐτὸς		δὲ	ὁ	Ἰωάνης
eutheias	poieite	tas	tribus	autu		Autos	4a)	de	ho	Ioanes
proste	*uczyńcie*	—	*ścieżki*	*Jego.*		Sam		zaś	—	Jan

G2192	G3588	G1742	G846	G575	G2359		G2574	G2532	G2223	G1193	
V-IAI-3S	T-ASN	N-ASN	P-GSM	PREP	N-GPF		N-GSF	CONJ	N-ASF	A-ASF	
εἶχεν	τὸ	ἔνδυμα	αὐτοῦ	ἀπὸ	τριχῶν		καμήλου	καὶ	ζώνην	δερματίνην	
eichen	to	endyma	autu	apo	trichon	4j)	kamelu	kai	zonen	dermatinen	4n)
miał	—	ubranie	jego	z	włosów		wielbłąda	i	pas	skórzany	

G4012	G3588	G3751		G846	G3588	G1161	G5160	G1510	G846	G200
PREP	T-ASF	N-ASF		P-GSM	T-NSF	CONJ	N-NSF	V-IAI-3S	P-GSM	N-NPF
περὶ	τὴν	ὀσφὺν		αὐτοῦ·	ἡ	δὲ	τροφὴ	ἦν	αὐτοῦ	ἀκρίδες
peri	ten	osfyn	4q)	autu;	he	de	trofe	en	autu	akrides
wokół	—	biodra		jego,	—	zaś	jedzeniem	były	jego	szarańcze

G2532	G3192	G66		G5119	G1607	G4314	G846	G2414	G2532
CONJ	N-NSN	A-NSN		ADV	V-INI-3S	PREP	P-ASM	N-NSF	CONJ
καὶ	μέλι	ἄγριον.	**3:5**	Τότε	ἐξεπορεύετο	πρὸς	αὐτὸν	Ἱεροσόλυμα	καὶ
kai	meli	agrion.		Tote	ekseporeueto	pros	auton	Hierosolyma	kai
i	miód	dziki.		Wtedy	wychodziła	do	niego	Jerozolima	i

G3956	G3588	G2449	G2532	G3956	G3588	G4066	G3588	G2446		G2532
A-NSF	T-NSF	N-NSF	CONJ	A-NSF	T-NSF	A-NSF	T-GSM	N-GSM		CONJ
πᾶσα	ἡ	Ἰουδαία	καὶ	πᾶσα	ἡ	περίχωρος	τοῦ	Ἰορδάνου,	**3:6**	καὶ
pasa	he	Iudaia	kai	pasa	he	perichoros	tu	Iordanu,		kai
cała	—	Judea	i	cała	—	okolica	—	Jordanu,		i

G907	G1722	G3588	G2446	G4215	G5259	G846	G1843		G3588
V-IPI-3P	PREP	T-DSM	N-DSM	N-DSM	PREP	P-GSM	V-PMP-NPM		T-APF
ἐβαπτίζοντο	ἐν	τῷ	Ἰορδάνῃ	ποταμῷ	ὑπ’	αὐτοῦ	ἐξομολογούμενοι		τὰς
ebaptidzonto	en	to	Iordane	potamo	hyp’	autu	eksomologumenoi	6i)	tas
byli zanurzani	w	—	Jordanie	rzece	przez	niego,	wyznający		—

G266	G846		G3708	G1161	G4183	G3588	G5330	G2532
N-APF	P-GPM		V-2AAP-NSM	CONJ	A-APM	T-GPM	N-GPM	CONJ
ἁμαρτίας	αὐτῶν.	**3:7**	Ἰδὼν	δὲ	πολλοὺς	τῶν	Φαρισαίων	καὶ
hamartias	auton.		Idon	de	pollus	ton	Farisaion	kai
grzechy	ich.		Zobaczywszy	zaś	licznych	—	faryzeuszy	i

G4523	G2064	G1909	G3588	G908		G3004	G846	G1081
N-GPM	V-PNP-APM	PREP	T-ASN	N-ASN		V-2AAI-3S	P-DPM	N-VPN
Σαδδουκαίων	ἐρχομένους	ἐπὶ	τὸ	βάπτισμα		εἶπεν	αὐτοῖς	Γεννήματα
Saddukaion	erchomenus	epi	to	baptisma	7k)	eipen	autois	Gennemata
sadyceuszy	przychodzących	do	—	zanurzania,		powiedział	im:	Płody

G2191	G5101	G5263	G5213	G5343	G575	G3588	G3195		G3709
N-GPF	I-NSM	V-AAI-3S	P-2DP	V-2AAN	PREP	T-GSF	V-PAP-GSF		N-GSF
ἐχιδνῶν,	τίς	ὑπέδειξεν	ὑμῖν	φυγεῖν	ἀπὸ	τῆς	μελλούσης		ὀργῆς;
echidnon,	tis	hypedeiksen	hymin	fygein	apo	tes	melluses	7v)	orges;
żmij,	kto	pokazał	wam	jak uciec	przed	—	mającego przyjść		gniewu?

3e)) "O którym jest mówione" lub "O którym zostało powiedziane".
3i)) Iz 40:3
3l)) lub "wołającego".
4a)) W zasadzie "Jego zaś (Jana) ubranie...".
4j)) w znaczeniu z sierści lub ze skór wielbłądzich.
4n)) Bezpośrednie podobieństwo do proroka Eliasza 2Krl 1:8
4q)) w zasadzie "wokół uda".
6i)) Wygłaszając publicznie swoje grzechy.
7k)) do chrztu.
7v)) nadchodzącym gniewem.

	G4160	G3767	G2590	G514	G3588	G3341			G2532	G3361
	V-AAM-2P	CONJ	N-ASM	A-ASM	T-GSF	N-GSF			CONJ	PRT-N
3:8	ποιήσατε	οὖν	καρπὸν	ἄξιον	τῆς	μετανοίας·		**3:9**	καὶ	μὴ
	poiesate	un	karpon	aksion	tes	metanoias;	8f)		kai	me
	Uczyńcie	więc	owoc	godny	—	zmiany myślenia,			i	nie

G1380	G3004	G1722	G1438	G3962	G2192	G3588	G11
V-AAS-2P	V-PAN	PREP	F-2DPM	N-ASM	V-PAI-1P	T-ASM	N-PRI
δόξητε	λέγειν	ἐν	ἑαυτοῖς	Πατέρα	ἔχομεν	τὸν	Ἀβραάμ·
doksete	legein	en	heautois	Patera	echomen	ton	Abraam;
uważajcie za słuszne	mówić	w	sobie:	Ojca	mamy	—	Abrahama,

G3004	G1063	G5213	G3754	G1410	G3588	G2316	G1537	G3588	G3037
V-PAI-1S	CONJ	P-2DP	CONJ	V-PNI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-GPM	N-GPM
λέγω	γὰρ	ὑμῖν	ὅτι	δύναται	ὁ	Θεὸς	ἐκ	τῶν	λίθων
lego	gar	hymin	hoti	dynatai	ho	Theos	ek	ton	lithon
mówię	bowiem	wam,	że	może	—	Bóg	z	—	kamieni

G3778	G1453		G5043	G3588	G11		G2235	G1161	G3588	G513
D-GPM	V-AAN		N-APN	T-DSM	N-PRI		ADV	CONJ	T-NSF	N-NSF
τούτων	ἐγεῖραι		τέκνα	τῷ	Ἀβραάμ.	**3:10**	ἤδη	δὲ	ἡ	ἀξίνη
tuton	egeirai	9v)	tekna	to	Abraam.		ede	de	he	aksine
tych	wzbudzić		dzieci	—	Abrahamowi.		Już	zaś	—	siekiera

G4314	G3588	G4491	G3588	G1186	G2749		G3956	G3767	G1186	G3361
PREP	T-ASF	N-ASF	T-GPN	N-GPN	V-PNI-3S		A-NSN	CONJ	N-NSN	PRT-N
πρὸς	τὴν	ῥίζαν	τῶν	δένδρων	κεῖται·		πᾶν	οὖν	δένδρον	μὴ
pros	ten	ridzan	ton	dendron	keitai;	10j)	pan	un	dendron	me
do	—	korzenia	—	drzew	przylega.		Każde	więc	drzewo	nie

G4160	G2590	G2570	G1581	G2532	G1519	G4442	G906		
V-PAP-NSN	N-ASM	A-ASM	V-PPI-3S	CONJ	PREP	N-ASN	V-PPI-3S		
ποιοῦν	καρπὸν	καλὸν	ἐκκόπτεται	καὶ	εἰς	πῦρ	βάλλεται.	**3:11**	
poiun	karpon	kalon	ekkoptetai	kai	eis	pyr	balletai.		
czyniące	owocu	dobrego,	wycinane jest	i	w	ogień	wrzucane jest.		

G1473	G3303	G5209	G907		G1722	G5204	G1519	G3341		G3588
P-1NS	PRT	P-2AP	V-PAI-1S		PREP	N-DSN	PREP	N-ASF		T-NSM
ἐγὼ	μὲν	ὑμᾶς	βαπτίζω		ἐν	ὕδατι	εἰς	μετάνοιαν·		ὁ
ego	men	hymas	baptidzo	11d)	en	hydati	eis	metanoian;	11h)	ho
Ja	—	was	zanurzam		w	wodzie	ku	zmianie myślenia,		—

G1161	G3694	G3450	G2064	G2478	G1473		G2076	G3739	G3756
CONJ	ADV	P-1GS	V-PNP-NSM	A-NSM-C	P-1GS		V-PAI-3S	R-GSM	PRT-N
δὲ	ὀπίσω	μου	ἐρχόμενος	ἰσχυρότερός	μού		ἐστιν,	οὗ	οὐκ
de	opiso	mu	erchomenos	ischyroteros	mu		estin,	hu	uk
zaś	za	mną	przychodzi	mocniejszy	[ode] mnie		jest,	którego	nie

G1510	G2425	G3588	G5266	G941		G846	G5209	G907	G1722
V-PAI-1S	A-NSM	T-APN	N-APN	V-AAN		P-NSM	P-2AP	V-FAI-3S	PREP
εἰμὶ	ἱκανὸς	τὰ	ὑποδήματα	βαστάσαι·		αὐτὸς	ὑμᾶς	βαπτίσει	ἐν
eimi	hikanos	ta	hypodemata	bastasai;	11w)	autos	hymas	baptisei	en
jestem	wart,	—	sandałów	wziąć do rąk.		On	was	zanurzy	w

G4151	G40	G2532	G4442		G3739	G3588	G4425		G1722	G3588
N-DSN	A-DSN	CONJ	N-DSN		R-GSM	T-NSN	N-NSN		PREP	T-DSF
Πνεύματι	Ἁγίῳ	καὶ	πυρί·	**3:12**	οὗ	τὸ	πτύον		ἐν	τῇ
Pneumati	Hagio	kai	pyri;		hu	to	ptuon	12c)	en	te
Duchu	Świętym	i	ogniu.		Którego	—	wiejadło		w	—

G5495	G846	G2532	G1245	G3588	G257	G846	G2532	G4863
N-DSF	P-GSM	CONJ	V-FAI-3S-ATT	T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-FAI-3S
χειρὶ	αὐτοῦ,	καὶ	διακαθαριεῖ	τὴν	ἅλωνα	αὐτοῦ,	καὶ	συνάξει
cheiri	autu,	kai	diakathariei	ten	halona	autu,	kai	synaksei
ręku	Jego,	i	oczyści	—	klepisko	Jego,	i	zbierze razem

8f)) nawrócenia.
9v)) dosłownie "podnieść".
10j)) inaczej "jest przyłożona".
11d)) chrzczę.
11h)) inaczej "ku nawróceniu".
11w)) inaczej "unieść" lub "nosić".
12c)) przetak lub łopata do odwiewania.

G3588	G4621	G846	G1519	G3588	G596	G3588	G1161	G892	G2618
T-ASM	N-ASM	P-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-ASN	CONJ	N-ASN	V-FAI-3S
τὸν	σῖτον	αὐτοῦ	εἰς	τὴν	ἀποθήκην,	τὸ	δὲ	ἄχυρον	κατακαύσει
ton	siton	autu	eis	ten	apotheken,	to	de	achyron	katakausei
—	zboże	Swoje	do	—	składu	—	zaś	plewę	spali

G4442	G762
N-DSN	A-DSN
πυρὶ	ἀσβέστῳ.
pyri	azbesto.
ogniem	nieugaszonym.

CHRZEST JEZUSA

	G5119	G3854	G3588	G2424	G575	G3588	G1056	G1909	G3588
	ADV	V-PNI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-ASM
3:13	Τότε	παραγίνεται	ὁ	Ἰησοῦς	ἀπὸ	τῆς	Γαλιλαίας	ἐπὶ	τὸν
	Tote	paraginetai	ho	Iesus	apo	tes	Galilaias	epi	ton
	Wtedy	przybywa	—	Jezus	z	—	Galilei	nad	—

G2446	G4314	G3588	G2491	G3588	G907	G5259	G846	
N-ASM	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSN	V-APN	PREP	P-GSM	
Ἰορδάνην	πρὸς	τὸν	Ἰωάνην	τοῦ	βαπτισθῆναι	ὑπ’	αὐτοῦ.	**3:14**
Iordanen	pros	ton	Ioanen	tu	baptisthenai	hyp’	autu.	
Jordan	do	—	Jana	—	[by] zostać zanurzonym	przez	niego.	

G3588	G1161	G1254	G846	G3004	G1473	G5532	G2192	G5259
T-NSM	CONJ	V-IAI-3S	P-ASM	V-PAP-NSM	P-1NS	N-ASF	V-PAI-1S	PREP
ὁ	δὲ	διεκώλυεν	αὐτὸν	λέγων	Ἐγὼ	χρείαν	ἔχω	ὑπὸ
ho	de	diekolyen	auton	legon	Ego	chreian	echo	hypo
—	Zaś	powstrzymywał	Go	mówiąc:	Ja	potrzebę	mam	przez

G4771	G907	G2532	G4771	G2064	G4314	G1473	
P-2GS	V-APN	CONJ	P-2NS	V-PNI-2S	PREP	P-1AS	
σοῦ	βαπτισθῆναι,	καὶ	σὺ	ἔρχῃ	πρός	με;	**3:15**
su	baptisthenai,	kai	sy	erche	pros	me;	
Ciebie	zostać zanurzonym,	i	Ty	przychodzisz	do	mnie?	

G611	G1161	G3588	G2424	G3004	G846	G863		G737	G3779
V-AOP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	P-DSM	V-2AAM-2S		ADV	ADV
ἀποκριθεὶς	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν	αὐτῷ	Ἄφες	15g)	ἄρτι·	οὕτως
apokritheis	de	ho	Iesus	eipen	auto	Afes		arti;	hutos
Odpowiedziawszy	zaś	—	Jezus	rzekł	mu:	Dopuść		teraz,	tak

	G1063	G4241	G1510	G2254	G4137	G3956		G1343	G5119
	CONJ	V-PAP-NSN	V-PAI-3S	P-1DP	V-AAN	A-ASF		N-ASF	ADV
15i)	γὰρ	πρέπον	ἐστὶν	ἡμῖν	πληρῶσαι	πᾶσαν	15o)	δικαιοσύνην.	τότε
	gar	prepon	estin	hemin	plerosai	pasan		dikaiosynen.	tote
	bowiem	właściwie	jest	nam	wypełnić	wszelką		sprawiedliwość.	Wtedy

G863	G846		G907	G1161	G3588	G2424	G2112
V-PAI-3S	P-ASM		V-APP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	ADV
ἀφίησιν	αὐτόν.	**3:16**	βαπτισθεὶς	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	εὐθὺς
afiesin	auton.	15r)	baptistheis	de	ho	Iesus	euthys
pozwala	Mu.		Zostawszy zanurzonym	zaś	—	Jezus	zaraz

G305	G575	G3588	G5204	G2532	G3708	G455	H846	G3588
V-2AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-2AMM-2S	V-API-3P	P-GSM	T-NPM
ἀνέβη	ἀπὸ	τοῦ	ὕδατος·	καὶ	ἰδοὺ	ἠνεῴχθησαν	[αὐτῶ]	οἱ
anebe	apo	tu	hydatos;	kai	idu	eneochthesan	[auto]	hoi
wyszedł	z	—	wody,	i	oto	otwarte zostały	[Mu]	—

G3772	G2532	G3708	H3460	G4151	H3588	G2316	G2597	G5616
N-NPM	CONJ	V-2AAI-3S	T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSM	V-PAP-ASN	ADV
οὐρανοί,	καὶ	εἶδεν	[το]	Πνεῦμα	[τοῦ]	Θεοῦ	καταβαῖνον	ὡσεὶ
uranoi,	kai	eiden	[to]	Pneuma	[tu]	Theu	katabainon	hosei
Niebiosa,	i	ujrzał	—	Ducha	—	Boga	schodzącego	jakby

15g)) w znaczeniu "pozwól" lub "ustąp".
15i)) "w ten sposób"
15o)) w znaczeniu "całą".
15r)) w znaczeniu "ustąpił" lub "pozwolił Mu".

G4058 N-ASF	H2532 CONJ	G2064 V-PNP-ASN	G1909 PREP	G846 P-ASM		G2532 CONJ	G3708 V-2AMM-2S	G5456 N-NSF
περιστερὰν	[καὶ]	ἐρχόμενον	ἐπ’	αὐτόν·	**3:17**	καὶ	ἰδοὺ	φωνὴ
peristeran	[kai]	erchomenon	ep’	auton;		kai	idu	fone
gołąb	i	przychodzącego	na	Niego.		i	oto	głos

G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3772 N-GPM	G3004 V-PAP-NSF	G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3450 P-1GS	G3588 T-NSM
ἐκ	τῶν	οὐρανῶν	λέγουσα	Οὗτός	ἐστιν	ὁ	Υἱός	μου	ὁ
ek	ton	uranon	legusa	HUtos	estin	ho	Hyios	mu	ho
z	—	Niebios	mówiący:	Ten	jest	—	Syn	Mój	—

G27 A-NSM	G1722 PREP	G3739 R-DSM	G2106 V-AAI-1S
ἀγαπητός,	ἐν	ᾧ	εὐδόκησα.
agapetos,	en	ho	eudokesa.
ukochany,	w	którym	upodobałem.

Rozdział 4

KUSZENIE NA PUSTYNI

	G5119 ADV	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G321 V-API-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2048 A-ASF	G5259 PREP
4:1	Τότε	ὁ	Ἰησοῦς	ἀνήχθη	εἰς	τὴν	ἔρημον	ὑπὸ
	Tote	ho	Iesus	anechthe	eis	ten	eremon	hypo
	Wtedy	—	Jezus	wyprowadzony został	na	—	pustkowie	przez

G3588 T-GSN	G4151 N-GSN	G3985 V-APN	G5259 PREP	G3588 T-GSM	G1228 A-GSM		G2532 CONJ
τοῦ	Πνεύματος,	πειρασθῆναι	ὑπὸ	τοῦ	διαβόλου.	**4:2**	καὶ
tu	Pneumatos,	peirasthenai	hypo	tu	diabolu. 1n)		kai
—	Ducha	by zostać wypróbowanym	przez	—	przeciwnika.		i

G3522 V-AAP-NSM		G2250 N-APF	G5062 A-NUI	G2532 CONJ	G5062 A-NUI	G3571 N-APF	G5305 ADV	G3983 V-AAI-3S
νηστεύσας		ἡμέρας	τεσσεράκοντα	καὶ	τεσσεράκοντα	νύκτας	ὕστερον	ἐπείνασεν.
nesteusas	2b)	hemeras	tesserakonta	kai	tesserakonta	nyktas	hysteron	epeinasen.
poszcząc		dni	czterdzieści	i	czterdzieści	nocy,	później	poczuł głód.

	G2532 CONJ	G4334 V-2AAP-NSM	G3588 T-NSM	G3985 V-PAP-NSM		G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G1487 COND
4:3	καὶ	προσελθὼν	ὁ	πειράζων		εἶπεν	αὐτῷ	Εἰ
	kai	proselthon	ho	peiradzon		eipen	auto	Ei
	i	podszedłszy	—	doświadczający [Go]	3d)	powiedział	Mu,	Jeśli

G5207 N-NSM	G1510 V-PAI-2S	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3004 V-2AAM-2S	G2443 CONJ	G3588 T-NPM	G3037 N-NPM	G3778 D-NPM
Υἱὸς	εἶ	τοῦ	Θεοῦ,	εἰπὲ	ἵνα	οἱ	λίθοι	οὗτοι
Hyios	ei	tu	Theu,	eipe	hina	hoi	lithoi	hutoi
Synem	jesteś	—	Boga,	powiedz,	by	—	kamienie	te

G740 N-NPM		G1096 V-2ADS-3P		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G611 V-AOP-NSM	G3004 V-2AAI-3S	G1125 V-RPI-3S	
ἄρτοι		γένωνται.	**4:4**	ὁ	δὲ	ἀποκριθεὶς	εἶπεν	Γέγραπται.	
artoi	3q)	genontai.		ho	de	apokritheis	eipen	Gegraptai.	4e)
chlebami		stały się.		[On]	zaś	odpowiadając	rzekł:	Napisane jest:	

G3756 PRT-N	G1909 PREP	G740 N-DSM	G3441 A-DSM	G2198 V-FDI-3S	G3588 T-NSM	G444 N-NSM	G235 CONJ	G1909 PREP	G3956 A-DSN
Οὐκ	ἐπ’	ἄρτῳ	μόνῳ	ζήσεται	ὁ	ἄνθρωπος,	ἀλλ’	ἐπὶ	παντὶ
Uk	ep’	arto	mono	zesetai	ho	anthropos,	all’	epi	panti
nie	*na*	*chlebie*	*samym*	*żył będzie*	—	*człowiek,*	*ale*	*na*	*każdym*

1n)) w domyśle "diabła".
2b)) powstrzymując się od jedzenia i picia.
3d)) czyli "kusiciel".
3q)) w zasadzie, jedzenie składające się z mąki zmieszanej z wodą i pieczone.
4e)) Pwt 8:3

G4487	G1607	G1223	G4750	G2316		G5119	G3880	G846
N-DSN	V-PNP-DSN	PREP	N-GSN	N-GSM		ADV	V-PAI-3S	P-ASM
ῥήματι	ἐκπορευομένῳ	διὰ	στόματος	Θεοῦ.	**4:5**	Τότε	παραλαμβάνει	αὐτὸν
remati	ekporeuomeno	dia	stomatos	Theu.		Tote	paralambanei	auton
słowie	*które wychodzi*	*przez*	*usta*	*Boga.*		Wtedy	bierze	Go

G3588	G1228	G1519	G3588	G40	G4172	G2532	G2476	G846	G1909
T-NSM	A-NSM	PREP	T-ASF	A-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAI-3S	P-ASM	PREP
ὁ	διάβολος	εἰς	τὴν	ἁγίαν	πόλιν,	καὶ	ἔστησεν	αὐτὸν	ἐπὶ
ho	diabolos	eis	ten	hagian	polin,	kai	estesen	auton	epi
—	przeciwnik	do	—	świętego	miasta,	i	postawił	Go	na

G3588	G4419	G3588	G2411		G2532	G3004	G846	G1487	G5207
T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSN		CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	COND	N-NSM
τὸ	πτερύγιον	τοῦ	ἱεροῦ,	**4:6**	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Εἰ	Υἱὸς
to	pterygion	tu	hieru,		kai	legei	auto	Ei	Hyios
—	skrzydle [5o)]	—	świątyni,		i	mówi	Mu:	Jeśli	Synem

G1510	G3588	G2316	G906	G4572	G2736	G1125	G1063	G3754
V-PAI-2S	T-GSM	N-GSM	V-2AAM-2S	F-2ASM	ADV	V-RPI-3S	CONJ	CONJ
εἶ	τοῦ	Θεοῦ,	βάλε	σεαυτὸν	κάτω·	γέγραπται	γὰρ	ὅτι
ei	tu	Theu,	bale	seauton	kato;	gegraptai	gar	hoti
jesteś	—	Boga,	rzuć	się	w dół,	napisano [6l)]	bowiem,	że

G3588	G32	G846	G1781	G4012	G4771	G2532	G1909	G5495
T-DPM	N-DPM	P-GSM	V-FNI-3S	PREP	P-2GS	CONJ	PREP	N-GPF
Τοῖς	ἀγγέλοις	αὐτοῦ	ἐντελεῖται	περὶ	σοῦ	καὶ	ἐπὶ	χειρῶν
Tois	angelois [6p)]	autu	enteleitai	peri	su	kai	epi	cheiron
—	*wysłannikom*	*Jego*	*rozkaże*	*o*	*Tobie*	*i*	*na*	*rękach*

G142	G4771	G3361	G4218	G4350	G4314	G3037	G3588	G4228	G4771
V-FAI-3P	P-2AS	PRT-N	ADV-N	V-AAS-2S	PREP	N-ASM	T-ASM	N-ASM	P-2GS
ἀροῦσίν	σε,	μή	ποτε	προσκόψῃς	πρὸς	λίθον	τὸν	πόδα	σου.
arusin	se,	me	pote	proskopses	pros	lithon	ton	poda	su.
podniosą	*Cię,*	*nie*	*abyś*	*uderzył*	*o*	*kamień*	—	*stopą*	*Swą.*

	G5346	G846	G3588	G2424	G3825	G1125		G3756
	V-IAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	ADV	V-RPI-3S		PRT-N
4:7	ἔφη	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Πάλιν	γέγραπται.		Οὐκ
	efe	auto	ho	Iesus	Palin	gegraptai.		Uk
	Powiedział	mu	—	Jezus:	Znów	napisane jest: [7f)]		*nie*

G1598		G2962	G3588	G2316	G4771		G3825	G3880		
V-FAI-2S		N-ASM	T-ASM	N-ASM	P-2GS		ADV	V-PAI-3S		
ἐκπειράσεις		Κύριον	τὸν	Θεόν	σου.	**4:8**	Πάλιν	παραλαμβάνει		
ekpeiraseis		Kyrion	ton	Theon	su.		Palin	paralambanei		
będziesz wystawiał na próbę [7h)]		*Pana*	—	*Boga*	*twego.*		Znów	bierze		

G846	G3588	G1228	G1519	G3735	G5308	G3029	G2532	G1166	G846
P-ASM	T-NSM	A-NSM	PREP	N-ASN	A-ASN	ADV	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM
αὐτὸν	ὁ	διάβολος	εἰς	ὄρος	ὑψηλὸν	λίαν,	καὶ	δείκνυσιν	αὐτῷ
auton	ho	diabolos	eis	oros	hypselon	lian,	kai	deiknysin	auto
Go	—	przeciwnik	na	górę	wysoką	bardzo,	i	pokazuje	Mu

G3956	G3588	G932	G3588	G2889	G2532	G3588	G1391	G846		
A-APF	T-APF	N-APF	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GPF		
πάσας	τὰς	βασιλείας	τοῦ	κόσμου	καὶ	τὴν	δόξαν	αὐτῶν,	**4:9**	
pasas	tas	basileias	tu	kosmu	kai	ten	doksan	auton,		
wszystkie	—	królestwa	—	świata	i	—	splendor [8t)]	ich,		

G2532	G3004	G846	G3778	G4771	G3956	G1325	G1437	G4098
CONJ	V-2AAI-3S	P-DSM	D-APN	P-2DS	A-APN	V-FAI-1S	COND	V-2AAP-NSM
καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ταῦτά	σοι	πάντα	δώσω,	ἐὰν	πεσὼν
kai	eipen	auto	Tauta	soi	panta	doso,	ean	peson
i	powiedział	Mu:	To	Tobie	wszystko	dam,	jeżeli	upadłszy

5o)) szczyt lub wystające, szpiczaste miejsce.
6l)) Ps 91:11-12
6p)) lub zwiastunom w znaczeniu "aniołom".
7f)) Pwt 6:16
7h)) w znaczeniu "nie będziesz dokładnie testował / dopominał się dowodu" lub po prostu "kusił".
8t)) "chwałę" lub "wspaniałość".

G4352 V-AAS-2S	G1473 P-1DS		G5119 ADV	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM
προσκυνήσῃς	μοι.	**4:10**	τότε	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς
proskyneses	moi.		tote	legei	auto	ho	Iesus
pokłoniłbyś się[w hołdzie]	mi.		Wtedy	mówi	mu	—	Jezus:

G5217 V-PAM-2S	G4567 N-VSM		G1125 V-RPI-3S		G1063 CONJ	G2962 N-ASM	G3588 T-ASM	G2316 N-ASM	G4771 P-2GS
Ὕπαγε,	Σατανᾶ·		γέγραπται		γάρ.	Κύριον	τὸν	θεόν	σου
Hypage,	Satana;	10g)	gegraptai	10h)	gar.	Kyrion	ton	theon	su
Odchodź	oskarżycielu,		napisane jest		bowiem:	*Panu*	—	*Bogu*	*twemu*

G4352 V-FAI-2S	G2532 CONJ	G846 P-DSM	G3441 A-DSM	G3000 V-FAI-2S		G5119 ADV		
προσκυνήσεις	καὶ	αὐτῷ	μόνῳ	λατρεύσεις	**4:11**	Τότε		
proskyneseis	kai	auto	mono	latreuseis		Tote		
pokłonisz się [w hołdzie]	*i*	*Jemu*	*samemu*	*służył [będziesz].*		Wtedy		

G863 V-PAI-3S	G846 P-ASM	G3588 T-NSM	G1228 A-NSM	G2532 CONJ	G3708 V-2AMM-2S	G32 N-NPM	G4334 V-2AAI-3P	G2532 CONJ	G1247 V-IAI-3P	G846 P-DSM
ἀφίησιν	αὐτὸν	ὁ	διάβολος,	καὶ	ἰδοὺ	ἄγγελοι	προσῆλθον	καὶ	διηκόνουν	αὐτῷ.
afiesin	auton	ho	diabolos,	kai	idu	angeloi	proselthon	kai	diekonun	auto.
opuszcza	Go	—	przeciwnik,	i	oto	zwiastuni	podeszli	i	usługiwali	Mu.

EWANGELIZACJA W GALILEI

	G191 V-AAP-NSM	G1161 CONJ	G3754 CONJ	G2491 N-NSM	G3860 V-API-3S		G402 V-AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASF
4:12	Ἀκούσας	δὲ	ὅτι	Ἰωάνης	παρεδόθη		ἀνεχώρησεν	εἰς	τὴν
	Akusas	de	hoti	Ioanes	paredothe	12e)	anechoresen	eis	ten
	Usłyszawszy	zaś,	że	Jan	został wydany,		wrócił	do	—

G1056 N-ASF		G2532 CONJ	G2641 V-2AAP-NSM	G3588 T-ASF	G3478 N-PRI	G2064 V-2AAP-NSM	G2730 V-AAI-3S	G1519 PREP	
Γαλιλαίαν.	**4:13**	καὶ	καταλιπὼν	τὴν	Ναζαρὰ	ἐλθὼν	κατῴκησεν	εἰς	
Galilaian.		kai	katalipon	ten	Nadzara	elthon	katokesen	eis	
Galilei.		i	zostawiwszy	—	Nazaret,	przyszedłszy	osiedlił się	w	

G2584 N-PRI	G3588 T-ASF	G3864 A-ASF	G1722 PREP	G3725 N-DPN	G2194 N-PRI	G2532 CONJ	G3508 N-PRI		
Καφαρναοὺμ	τὴν	παραθαλασσίαν	ἐν	ὁρίοις	Ζαβουλὼν	καὶ	Νεφθαλείμ·	**4:14**	
Kafarnaum	ten	parathalassian	en	horiois	Zabulon	kai	Nefthaleim;		
Kafarnaum	—	nad morzem	w	granicach	Zabulona	i	Naftalego.		

G2443 CONJ	G4137 V-APS-3S	G3588 T-NSN	G2046 V-APP-NSN	G1223 PREP	G2268 N-GSM	G3588 T-GSM	G4396 N-GSM	G3004 V-PAP-GSM
ἵνα	πληρωθῇ	τὸ	ῥηθὲν	διὰ	Ἠσαΐου	τοῦ	προφήτου	λέγοντος
hina	plerothe	to	rethen	dia	Esaiu	tu	profetu	legontos
aby	wypełniło się	[co]	powiedziane	przez	Izajasza	—	proroka	mówiącego:

	G1093 N-NSF	G2194 N-PRI	G2532 CONJ	G1093 N-NSF	G3508 N-PRI	G3598 N-ASF	G2281 N-GSF	G4008 ADV
4:15	Γῆ	Ζαβουλὼν	καὶ	γῆ	Νεφθαλείμ,	ὁδὸν	θαλάσσης,	πέραν
	Ge	Zabulon	kai	ge	Nefthaleim,	hodon	thalasses,	peran
	Ziemia	*Zabulona*	*i*	*ziemia*	*Naftalego,*	*droga*	*morza,*	*po drugiej stronie*

G3588 T-GSM	G2446 N-GSM	G1056 N-NSF	G3588 T-GPN	G1484 N-GPN		G3588 T-NSM	G2992 N-NSM	G3588 T-NSM
τοῦ	Ἰορδάνου,	Γαλιλαία	τῶν	ἐθνῶν,	**4:16**	ὁ	λαὸς	ὁ
tu	Iordanu,	Galilaia	ton	ethnon,	15m)	ho	laos	ho
—	*Jordanu,*	*Galilea*	—	*narodów,*		—	*lud*	—

10g)) czyli "szatanie".
10h)) Pwt 6:13, 1Sm 7:3
12e)) dosłownie "oddany w ręce (kogoś innego)".
15m)) lub "pogan / gojów". Iz 8:23

G2521	G1722	G4653	G5457	G3708	G3173	G2532	G3588	G2521	G1722	G5561	G2532	G4639	G2288	G5457	G393
V-PNP-NSM	PREP	N-DSF	N-NSN	V-2AAI-3S	A-ASN	CONJ	T-DPM	V-PNP-DPM	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSF	N-GSM	N-NSN	V-AAI-3S
καθήμενος	ἐν	σκοτίᾳ	φῶς	εἶδεν	μέγα,	καὶ	τοῖς	καθημένοις	ἐν	χώρᾳ	καὶ	σκιᾷ	θανάτου	φῶς	ἀνέτειλεν
kathemenos	en	skotia	fos	eiden	mega,	kai	tois	kathemenois	en	chora	kai	skia	thanatu	fos	aneteilen
siedzący	*w*	*ciemności*	*światło*	*ujrzał*	*wielkie,*	*i*	—	*siedzącym*	*w*	*krainie*	*i*	*cieniu*	*śmierci*	*światło*	*wzeszło*

G846		G575	G5119	G756	G3588	G2424	G2784		G2532	G3004	G3340	G1448	G1063	G3588	G932	G3588	G3772
P-DPM		PREP	ADV	V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	V-PAN		CONJ	V-PAN	V-PAM-2P	V-RAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM
αὐτοῖς.	**4:17**	Ἀπὸ	τότε	ἤρξατο	ὁ	Ἰησοῦς	κηρύσσειν		καὶ	λέγειν	Μετανοεῖτε,	ἤγγικεν	γὰρ	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν.
autois.	16t)	Apo	tote	erksato	ho	Iesus	keryssein	17f)	kai	legein	Metanoeite,	engiken	gar	he	basileia	ton	uranon.
im.		Od	wtedy	rozpoczął	—	Jezus	zwiastować		i	mówić:	Zmieniajcie myślenie,	zbliżyło się	bowiem	—	Królestwo	—	Niebios.

POWOŁANIE UCZNIÓW

	G4043	G1161	G3844	G3588	G2281	G3588	G1056	G3708	G1417	G80	G4613	G3588	G3004	G4074	G2532	G406	G3588	G80	G846	G906	G293	G1519	G3588	G2281	G1510	G1063	G231		G2532	G3004
	V-PAP-NSM	CONJ	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	V-2AAI-3S	A-NUI	N-APM	N-ASM	T-ASM	V-PPP-ASM	N-ASM	CONJ	N-ASM	T-ASM	N-ASM	P-GSM	V-PAP-APM	N-ASN	PREP	T-ASF	N-ASF	V-IAI-3P	CONJ	N-NPM		CONJ	V-PAI-3S
4:18	Περιπατῶν	δὲ	παρὰ	τὴν	θάλασσαν	τῆς	Γαλιλαίας	εἶδεν	δύο	ἀδελφούς,	Σίμωνα	τὸν	λεγόμενον	Πέτρον	καὶ	Ἀνδρέαν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ,	βάλλοντας	ἀμφίβληστρον	εἰς	τὴν	θάλασσαν·	ἦσαν	γὰρ	ἁλεεῖς.	**4:19**	καὶ	λέγει
	Peripaton	de	para	ten	thalassan	tes	Galilaias	eiden	duo	adelfus,	Simona	ton	legomenon	Petron	kai	Andrean	ton	adelfon	autu,	ballontas	amfiblestron	eis	ten	thalassan;	esan	gar	haleeis.		kai	legei
	Przechodząc	zaś	obok	—	morza	—	Galilejskiego	ujrzał	dwóch	braci,	Szymona	—	nazywanego	Piotrem	i	Andrzeja	—	brata	jego,	rzucających	sieć	w	—	morze.	Byli	bowiem	rybakami,		i	mówi

G846	G1205	G3694	G3450	G2532	G4160	G5209	G231	G444		G3588	G1161	G2112	G863	G3588	G1350	G190		G846		G2532	G4260		G1564		G3708	G243	G1417	G80	G2385
P-DPM	V-PAM-2P	ADV	P-1GS	CONJ	V-FAI-1S	P-2AP	N-APM	N-GPM		T-NPM	CONJ	ADV	V-2AAP-NPM	T-APN	N-APN	V-AAI-3P		P-DSM		CONJ	V-2AAP-NSM		ADV		V-2AAI-3S	A-APM	A-NUI	N-APM	N-ASM
αὐτοῖς	Δεῦτε	ὀπίσω	μου,	καὶ	ποιήσω	ὑμᾶς	ἁλεεῖς	ἀνθρώπων.	**4:20**	οἱ	δὲ	εὐθέως	ἀφέντες	τὰ	δίκτυα	ἠκολούθησαν		αὐτῷ.	**4:21**	Καὶ	προβὰς		ἐκεῖθεν		εἶδεν	ἄλλους	δύο	ἀδελφούς,	Ἰάκωβον
autois	Deute	opiso	mu,	kai	poieso	hymas	haleeis	anthropon.		hoi	de	eutheos	afentes	ta	diktya	ekoluthesan	20g)	auto.		Kai	probas	21b)	ekeithen	21c)	eiden	allus	duo	adelfus,	Iakobon
was	Pójdźcie	za	Mną,	i	uczynię	was	rybakami	ludzi.		[Oni]	zaś	natychmiast	pozostawiwszy	—	sieci	zaczęli towarzyszyć		Mu.		i	idąc na przód		z tego miejsca		zobaczył	innych	dwóch	braci,	Jakuba

G3588	G3588	G2199	G2532		
T-ASM	T-GSM	N-GSM	CONJ		
τὸν	τοῦ	Ζεβεδαίου	καὶ		
ton	tu	Zebedaiu	kai		
[tego]	—	Zebedeusza	i		

21i)

16t)) Iz 9:1,Iz 60:1
17f)) inaczej "głosić" lub "kazać".
20g)) inaczej "zaczęli podążać za Nim".
21b)) lub "poszedłszy dalej".
21c)) lub "stamtąd".
21i)) w znaczeniu "syna".

G2491	G3588	G80	G846	G1722	G3588	G4143	G3326	G2199	G3588
N-ASM	T-ASM	N-ASM	P-GSM	PREP	T-DSN	N-DSN	PREP	N-GSM	T-GSM
Ἰωάνην	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ,	ἐν	τῷ	πλοίῳ	μετὰ	Ζεβεδαίου	τοῦ
Ioanen	ton	adelfon	autu,	en	to	ploio	meta	Zebedaiu	tu
Jana	—	brata	jego,	w	—	łodzi	z	Zebedeuszem	—

G3962	G846	G2675	G3588	G1350	G846	G2532	G2564		G846
N-GSM	P-GPM	V-PAP-APM	T-APN	N-APN	P-GPM	CONJ	V-AAI-3S		P-APM
πατρὸς	αὐτῶν	καταρτίζοντας	τὰ	δίκτυα	αὐτῶν·	καὶ	ἐκάλεσεν		αὐτούς.
patros	auton	katartidzontas	ta	diktya	auton;	kai	ekalesen	21ad)	autus.
ojcem	ich	naprawiających	—	sieci	swoje;	i	wezwał		ich.

	G3588	G1161	G2112	G863	G3588	G4143	G2532	G3588	G3962
4:22	T-NPM	CONJ	ADV	V-2AAP-NPM	T-ASN	N-ASN	CONJ	T-ASM	N-ASM
	οἱ	δὲ	εὐθέως	ἀφέντες	τὸ	πλοῖον	καὶ	τὸν	πατέρα
	hoi	de	eutheos	afentes	to	ploion	kai	ton	patera
	[Oni]	zaś	natychmiast	porzuciwszy	—	łódź	i	—	ojca

G846	G190	G846		G2532	G4013	G1722	G3650	G3588
P-GPM	V-AAI-3P	P-DSM		CONJ	V-IAI-3S	PREP	A-DSF	T-DSF
αὐτῶν	ἠκολούθησαν	αὐτῷ.	**4:23**	Καὶ	περιῆγεν	ἐν	ὅλῃ	τῇ
auton	ekoluthesan	auto.		Kai	periegen	en	hole	te
ich	zaczęli towarzyszyć	Mu.		i	obchodził	w	całości	—

G1056	G1321	G1722	G3588	G4864	G846	G2532	G2784	G3588
N-DSF	V-PAP-NSM	PREP	T-DPF	N-DPF	P-GPM	CONJ	V-PAP-NSM	T-ASN
Γαλιλαίᾳ,	διδάσκων	ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	αὐτῶν	καὶ	κηρύσσων	τὸ
Galilaia,	didaskon	en	tais	synagogais	auton	kai	kerysson	to
Galileę,	nauczając	w	—	synagogach	ich	i	ogłaszając	—

G2098	G3588	G932	G2532	G2323	G3956	G3554	G2532	G3956
N-ASN	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-PAP-NSM	A-ASF	N-ASF	CONJ	A-ASF
εὐαγγέλιον	τῆς	βασιλείας	καὶ	θεραπεύων	πᾶσαν	νόσον	καὶ	πᾶσαν
euangelion	tes	basileias	kai	therapeuon	pasan	noson	kai	pasan
dobrą nowinę	—	królestwa	i	lecząc	każdą	chorobę	i	każdą

G3119	G1722	G3588	G2992		G2532	G565	G3588	G189	G846
N-ASF	PREP	T-DSM	N-DSM		CONJ	V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-GSM
μαλακίαν	ἐν	τῷ	λαῷ.	**4:24**	καὶ	ἀπῆλθεν	ἡ	ἀκοὴ	αὐτοῦ
malakian	en	to	lao.		kai	apelthen	he	akoe	autu
niemoc	wśród	—	ludu.		i	poszedł	—	słuch	[o] Nim

G1519	G3650	G3588	G4947	G2532	G4374	G846	G3956	G3588
PREP	A-ASF	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAI-3P	P-DSM	A-APM	T-APM
εἰς	ὅλην	τὴν	Συρίαν·	καὶ	προσήνεγκαν	αὐτῷ	πάντας	τοὺς
eis	holen	ten	Syrian;	kai	prosenenkan	auto	pantas	tus
na	całą	—	Syrię.	I	zaczęli przynosić	Mu	wszystkich	—

G2560	G2192	G4164	G3554	G2532	G931	G4912	H2534
ADV	V-PAP-APM	A-DPF	N-DPF	CONJ	N-DPF	V-PPP-APM	CONJ
κακῶς	ἔχοντας,	ποικίλαις	νόσοις	καὶ	βασάνοις	συνεχομένους,	[καὶ]
kakos	echontas,	poikilais	nosois	kai	basanois	synechomenus,	[kai]
źle	się mających,	różnymi	chorobami	i	udrękami	objętych	[i]

G1139		G2532	G4583		G2532	G3885	G2532	G2323
V-PNP-APM		CONJ	V-PNP-APM		CONJ	A-APM	CONJ	V-AAI-3S
δαιμονιζομένους		καὶ	σελληνιαζομένους		καὶ	παραλυτικούς,	καὶ	ἐθεράπευσεν
daimonidzomenus	24w)	kai	seleniadzomenus	24y)	kai	paralytikus,	kai	etherapeusen
opętanych		i	epileptyków		i	paralityków,	i	uzdrowił

G846		G2532	G190	G846	G3793	G4183	G575	G3588	G1056
P-APM		CONJ	V-AAI-3P	P-DSM	N-NPM	A-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF
αὐτούς.	**4:25**	καὶ	ἠκολούθησαν	αὐτῷ	ὄχλοι	πολλοὶ	ἀπὸ	τῆς	Γαλιλαίας
autus.		kai	ekoluthesan	auto	ochloi	polloi	apo	tes	Galilaias
ich.		i	zaczęli towarzyszyć	Mu,	lud	wielki	z	—	Galilei

21ad)) lub "powołał".
24w)) lub "mających demona / diabła".
24y)) dosłownie "być uderzonym księżycem", tj. "lunatykującym" lu szalonym albo wariatem.

G2532 CONJ	G1179 N-GSF	G2532 CONJ	G2414 N-GPN	G2532 CONJ	G2449 N-GSF	G2532 CONJ	G4008 ADV		G3588 T-GSM
καὶ	Δεκαπόλεως	καὶ	Ἱεροσολύμων	καὶ	Ἰουδαίας	καὶ	πέραν	25p)	τοῦ
kai	Dekapoleos	kai	Hierosolymon	kai	Iudaias	kai	peran		tu
i	Dekapolu	i	Jerozolimy	i	Judei	i	z drugiej strony		—

G2446 N-GSM
Ἰορδάνου.
Iordanu.
Jordanu.

Rozdział 5

KAZANIE NA GÓRZE

	G3708 V-2AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-APM	G3793 N-APM	G305 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3735 N-ASN		G2532 CONJ
5:1	Ἰδὼν	δὲ	τοὺς	ὄχλους	ἀνέβη	εἰς	τὸ	ὄρος·	1h)	καὶ
	Idon	de	tus	ochlus	anebe	eis	to	oros;		kai
	Wtedy	zaś	—	lud	wszedł	na	—	górę,		i

G2523 V-AAP-GSM	G846 P-GSM	G4334 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G846 P-GSM		G2532 CONJ
καθίσαντος	αὐτοῦ	προσῆλθαν	αὐτῷ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ·	**5:2**	καὶ
kathisantos	autu	proselthan	auto	hoi	mathetai	autu;		kai
usiadłszy	On	zbliżyli się [do]	Niego	—	uczniowie	Jego.		i

G455 V-AAP-NSM	G3588 T-ASN	G4750 N-ASN	G846 P-GSM	G1321 V-IAI-3S	G846 P-APM	G3004 V-PAP-NSM		G3107 A-NPM
ἀνοίξας	τὸ	στόμα	αὐτοῦ	ἐδίδασκεν	αὐτοὺς	λέγων	**5:3**	Μακάριοι
anoiksas	to	stoma	autu	edidasken	autus	legon		Makarioi
otworzywszy	—	usta	Jego	nauczał	ich	mówiąc:		Szczęśliwi

G3588 T-NPM	G4434 A-NPM	G3588 T-DSN	G4151 N-DSN	G3754 CONJ	G846 P-GPM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G3588 T-GPM
οἱ	πτωχοὶ	τῷ	πνεύματι,	ὅτι	αὐτῶν	ἐστιν	ἡ	βασιλεία	τῶν
hoi	ptochoi	to	pneumati,	hoti	auton	estin	he	basileia	ton
—	biedni	—	duchem,	bo	ich	jest	—	Królestwo	—

G3772 N-GPM		G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G3996 V-PAP-NPM		G3754 CONJ	G846 P-NPM	G3870 V-FPI-3P	
οὐρανῶν.	**5:4**	μακάριοι	οἱ	πενθοῦντες,	4c)	ὅτι	αὐτοὶ	παρακληθήσονται.	**5:5**
uranon.		makarioi	hoi	penthuntes,		hoti	autoi	paraklethesontai.	
Niebios.		Szczęśliwi	—	zasmuceni,		bo	oni	doznają pociechy.	

G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G4239 A-NPM		G3754 CONJ	G846 P-NPM	G2816 V-FAI-3P	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	
μακάριοι	οἱ	πραεῖς,	5c)	ὅτι	αὐτοὶ	κληρονομήσουσιν	τὴν	γῆν.	**5:6**
makarioi	hoi	praeis,		hoti	autoi	kleronomesusin	ten	gen.	
Szczęśliwi	—	pokorni,		bo	oni	odziedziczą	—	ziemię.	

G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G3983 V-PAP-NPM	G2532 CONJ	G1372 V-PAP-NPM	G3588 T-ASF	G1343 N-ASF	G3754 CONJ
μακάριοι	οἱ	πεινῶντες	καὶ	διψῶντες	τὴν	δικαιοσύνην,	ὅτι
makarioi	hoi	peinontes	kai	dipsontes	ten	dikaiosynen,	hoti
Szczęśliwi	—	łaknący	i	pragnący	—	sprawiedliwości,	bo

G846 P-NPM	G5526 V-FPI-3P		G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G1655 A-NPM		G3754 CONJ	G846 P-NPM
αὐτοὶ	χορτασθήσονται.	**5:7**	μακάριοι	οἱ	ἐλεήμονες,	7c)	ὅτι	αὐτοὶ
autoi	chortasthesontai.		makarioi	hoi	eleemones,		hoti	autoi
oni	zostaną nasyceni.		Szczęśliwi	—	litościwi,		bo	oni

G1653 V-FPI-3P		G3107 A-NPM	G3588 T-NPM	G2513 A-NPM	G3588 T-DSF	G2588 N-DSF	G3754 CONJ	G846 P-NPM	G3588 T-ASM
ἐλεηθήσονται.	**5:8**	μακάριοι	οἱ	καθαροὶ	τῇ	καρδίᾳ,	ὅτι	αὐτοὶ	τὸν
eleethesontai.		makarioi	hoi	katharoi	te	kardia,	hoti	autoi	ton
litości doznają.		Szczęśliwi	—	czystego	—	serca,	bo	oni	—

25p)) lub "zza".
1h)) prawdopodobnie wzgórze, wznoszące się ponad równinę.
4c)) bojący, pogrążeni w żałobie.
5c)) dosłownie "łagodni".
7c)) inaczej "współczujący" lub "miłosierni".

G2316	G3708		G3107	G3588	G1518		G3754	G846	G5207
N-ASM	V-FDI-3P		A-NPM	T-NPM	A-NPM		CONJ	P-NPM	N-NPM
Θεὸν	ὄψονται.	**5:9**	μακάριοι	οἱ	εἰρηνοποιοί,		ὅτι	αὐτοὶ	υἱοὶ
Theon	opsontai.		makarioi	hoi	eirenopoioi,	9c)	hoti	autoi	hyioi
Boga	zobaczą.		Szczęśliwi	—	pokój czyniący,		bo	oni	synami

G2316	G2564		G3107	G3588	G1377	G1752
N-GSM	V-FPI-3P		A-NPM	T-NPM	V-RPP-NPM	PREP
Θεοῦ	κληθήσονται.	**5:10**	μακάριοι	οἱ	δεδιωγμένοι	ἕνεκεν
Theu	klethesontai.		makarioi	hoi	dediogmenoi	heneken
Boga	zostaną nazwani.		Szczęśliwi	—	prześladowani	z powodu

G1343	G3754	G846	G2076	G3588	G932	G3588	G3772	
N-GSF	CONJ	P-GPM	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM	
δικαιοσύνης,	ὅτι	αὐτῶν	ἐστιν	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν.	**5:11**
dikaiosynes,	hoti	auton	estin	he	basileia	ton	uranon.	
sprawiedliwości,	bo	ich	jest	—	Królestwo	—	Niebios.	

G3107	G1510	G3752	G3679	G5209	G2532	G1377	G2532
A-NPM	V-PAI-2P	CONJ	V-AAS-3P	P-2AP	CONJ	V-AAS-3P	CONJ
μακάριοί	ἐστε	ὅταν	ὀνειδίσωσιν	ὑμᾶς	καὶ	διώξωσιν	καὶ
makarioi	este	hotan	oneidisosin	hymas	kai	dioksosin	kai
Szczęśliwi	jesteście,	kiedy	zniesławialiby	was	i	prześladowaliby	i

G3004	G3956	G4190	G2596	G5216	G5574	G1752	G1473	
V-2AAS-3P	A-ASN	A-ASN	PREP	P-2GP	V-PNP-NPM	PREP	P-1GS	
εἴπωσιν	πᾶν	πονηρὸν	καθ’	ὑμῶν	[ψευδόμενοι]	ἕνεκεν	ἐμοῦ.	**5:12**
eiposin	pan	poneron	kath’	hymon	[pseudomenoi]	heneken	emu.	
mówiliby	cokolwiek	złośliwego	przeciw	wam,	[kłamiący]	z powodu	Mnie.	

G5463	G2532	G21	G3754	G3588	G3408		G5216	G4183	G1722
V-PAM-2P	CONJ	V-PNM-2P	CONJ	T-NSM	N-NSM		P-2GP	A-NSM	PREP
χαίρετε	καὶ	ἀγαλλιᾶσθε,	ὅτι	ὁ	μισθὸς		ὑμῶν	πολὺς	ἐν
chairete	kai	agalliasthe,	hoti	ho	misthos	12f)	hymon	polys	en
Radujcie się	i	weselcie się,	bo	—	zapłata		wasza	wielka	w

G3588	G3772	G3779	G1063	G1377	G3588	G4396	G3588	G4253
T-DPM	N-DPM	ADV	CONJ	V-AAI-3P	T-APM	N-APM	T-APM	PREP
τοῖς	οὐρανοῖς·	οὕτως	γὰρ	ἐδίωξαν	τοὺς	προφήτας	τοὺς	πρὸ
tois	uranois;	hutos	gar	edioksan	tus	profetas	tus	pro
—	Niebiosach.	Tak	bowiem	prześladowali	—	proroków	—	przed

G5216
P-2GP
ὑμῶν.
hymon.
wami.

PODOBIEŃSTWO O SOLI I ŚWIATŁOŚCI

	G4771	G1510	G3588	G217	G3588	G1093	G1437	G1161	G3588	G217
	P-2NP	V-PAI-2P	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	COND	CONJ	T-NSN	N-NSN
5:13	Ὑμεῖς	ἐστε	τὸ	ἅλας	τῆς	γῆς·	ἐὰν	δὲ	τὸ	ἅλας
	Hymeis	este	to	halas	tes	ges;	ean	de	to	halas
	Wy	jesteście	—	sól	—	ziemi.	Jeśli tylko	zaś	—	sól

G3471	G1722	G5101	G233	G1519	G3762	G2480		G2089	
V-APS-3S	PREP	I-DSN	V-FPI-3S	PREP	A-ASN-N	V-PAI-3S		ADV	
μωρανθῇ,	ἐν	τίνι	ἁλισθήσεται;	εἰς	οὐδὲν	ἰσχύει		ἔτι,	
moranthe,	en	tini	halisthesetai;	eis	uden	ischyei	13q)	eti,	13r)
stałaby się mdła,	przez	co	będzie posolona?	Na	nic [nie]	jest dobra		więcej	

G1487	G3361	G906	G1854	G2662	G5259	G3588	G444	
COND	PRT-N	V-APP-NSN	ADV	V-PPN	PREP	T-GPM	N-GPM	
εἰ	μὴ	βληθὲν	ἔξω	καταπατεῖσθαι	ὑπὸ	τῶν	ἀνθρώπων.	**5:14**
ei	me	blethen	ekso	katapateisthai	hypo	ton	anthropon.	
jeśli	nie	wyrzucona	na zewnątrz	zdeptaną być	przez	—	ludzi.	

9c)) inaczej "będący rozjemcami".
12f)) lub "nagroda".
13q)) lub "ma siły".
13r)) lub "już' albo "jeszcze".

G4771	G1510	G3588	G5457	G3588	G2889	G3756	G1410	G4172	G2928
P-2NP	V-PAI-2P	T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PNI-3S	N-NSF	V-2APN
Ὑμεῖς	ἐστε	τὸ	φῶς	τοῦ	κόσμου.	οὐ	δύναται	πόλις	κρυβῆναι
Hymeis	este	to	fos	tu	kosmu.	u	dynatai	polis	krybenai
Wy	jesteście	—	światło	—	świata.	Nie	jest w stanie	miasto	ukryć się

G1883	G3735	G2749		G3761	G2545	G3088	G2532	G5087	G846
ADV	N-GSN	V-PNP-NSF		CONJ-N	V-PAI-3P	N-ASM	CONJ	V-PAI-3P	P-ASM
ἐπάνω	ὄρους	κειμένη·	**5:15**	οὐδὲ	καίουσιν	λύχνον	καὶ	τιθέασιν	αὐτὸν
epano	orus	keimene;		ude	kaiusin	lychnon	kai	titheasin	auton
na 14k)	górze	leżące.		Ani nie	zapalają	lampę	i	ustawiają	ją

G5259	G3588	G3426	G235	G1909	G3588	G3087	G2532	G2989
PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAI-3S
ὑπὸ	τὸν	μόδιον,	ἀλλ’	ἐπὶ	τὴν	λυχνίαν,	καὶ	λάμπει
hypo	ton	modion,	all’	epi	ten	lychnian,	kai	lampei
pod	—	naczyniem,	ale	na	—	świeczniku,	i	świeci

G3956	G3588	G1722	G3588	G3614		G3779	G2989	G3588
A-DPM	T-DPM	PREP	T-DSF	N-DSF		ADV	V-AAM-3S	T-NSN
πᾶσιν	τοῖς	ἐν	τῇ	οἰκίᾳ.	**5:16**	οὕτως	λαμψάτω	τὸ
pasin	tois	en	te	oikia.		hutos	lampsato	to
wszystkim	—	w	—	domu.		W ten sposób	niech zaświeci	—

G5457	G5216	G1715	G3588	G444	G3704	G3708	G5216	G3588	G2570
N-NSN	P-2GP	PREP	T-GPM	N-GPM	ADV	V-2AAS-3P	P-2GP	T-APN	A-APN
φῶς	ὑμῶν	ἔμπροσθεν	τῶν	ἀνθρώπων,	ὅπως	ἴδωσιν	ὑμῶν	τὰ	καλὰ
fos	hymon	emprosthen	ton	anthropon,	hopos	idosin	hymon	ta	kala
światło	wasze	przed	—	ludźmi,	żeby	zobaczyli	wasze	—	dobre

G2041	G2532	G1392	G3588	G3962	G5216	G3588	G1722	G3588	G3772
N-APN	CONJ	V-AAS-3P	T-ASM	N-ASM	P-2GP	T-ASM	PREP	T-DPM	N-DPM
ἔργα	καὶ	δοξάσωσιν	τὸν	πατέρα	ὑμῶν	τὸν	ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς.
erga	kai	doksasosin	ton	patera	hymon	ton	en	tois	uranois.
dzieła	i	chwalili	—	Ojca	waszego	—	w	—	Niebiosach.

TRWAŁOŚĆ PRAWA

	G3361	G3543		G3754	G2064	G2647	G3588	G3551	G2228	G3588
	PRT-N	V-AAS-2P		CONJ	V-2AAI-1S	V-AAN	T-ASM	N-ASM	PRT	T-APM
5:17	Μὴ	νομίσητε		ὅτι	ἦλθον	καταλῦσαι	τὸν	νόμον	ἢ	τοὺς
	Me	nomisete	17b)	hoti	elthon	katalysai	ton	nomon	e	tus
	Nie	uważajcie,		że	przyszedłem	obalić	—	Prawo	lub	—

G4396	G3756	G2064	G2647	G235	G4137		G281	G1063
N-APM	PRT-N	V-2AAI-1S	V-AAN	CONJ	V-AAN		HEB	CONJ
προφήτας·	οὐκ	ἦλθον	καταλῦσαι	ἀλλὰ	πληρῶσαι·	**5:18**	ἀμὴν	γὰρ
profetas;	uk	elthon	katalysai	alla	plerosai;		amen	gar
Proroków,	nie	przyszedłem	obalić	ale	wypełnić.		Amen	bowiem

G3004	G5213	G2193	G302	G3928	G3588	G3772	G2532	G3588	G1093
V-PAI-1S	P-2DP	ADV	PRT	V-2AAS-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF
λέγω	ὑμῖν,	ἕως	ἂν	παρέλθῃ	ὁ	οὐρανὸς	καὶ	ἡ	γῆ,
lego	hymin,	heos	an	parelthe	ho	uranos	kai	he	ge,
mówię	wam,	aż	—	przeminie	—	niebo	i	—	ziemia,

G2503	G1520	G2228	G1520	G2762		G3756	G3361		G3928	G575	G3588
N-LI	A-NSN	PRT	A-NSF	N-NSF		PRT-N	PRT-N		V-2AAS-3S	PREP	T-GSM
ἰῶτα	ἓν	ἢ	μία	κεραία		οὐ	μὴ		παρέλθῃ	ἀπὸ	τοῦ
iota	hen	e	mia	keraia	18q)	u	me	18s)	parelthe	apo	tu
jota	jedna	lub	jeden	mały róg		nie,	—		przeminie	z	—

G3551	G2193	G302	G3956	G1096		G3739	G1437	G3767	G3089
N-GSM	ADV	PRT	A-NPN	V-2ADS-3S		R-NSM	COND	CONJ	V-AAS-3S
νόμου,	ἕως	ἂν	πάντα	γένηται.	**5:19**	ὃς	ἐὰν	οὖν	λύσῃ
nomu,	heos	an	panta	genetai.		hos	ean	un	lyse
Prawa,	aż	—	wszystko	się stanie.		Kto	jeśli tylko	więc	poluzowałby

---

14k)) w zasadzie "powyżej".
17b)) w zasadzie "uznajcie".
18q)) Oba porównania oznacza najmniejsze części liter w języku hebrajskim: jota - litera, mały róg - akcent.
18s)) powtórzenie "nie".

G1520	G3588	G1785	G3778	G3588	G1646	G2532	G1321	G3779
A-ASF	T-GPF	N-GPF	D-GPF	T-GPF	A-GPF-S	CONJ	V-AAS-3S	ADV
μίαν	τῶν	ἐντολῶν	τούτων	τῶν	ἐλαχίστων	καὶ	διδάξῃ	οὕτως
mian	ton	entolon	tuton	ton	elachiston	kai	didakse	hutos
jedno	—	przykazanie	to	—	najmniejsze	i	uczył	w ten sposób

G3588	G444	G1646	G2564	G1722	G3588	G932	G3588
T-APM	N-APM	A-NSM-S	V-FPI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GPM
τοὺς	ἀνθρώπους,	ἐλάχιστος	κληθήσεται	ἐν	τῇ	βασιλείᾳ	τῶν
tus	anthropus,	elachistos	klethesetai	en	te	basileia	ton
—	ludzi,	najmniejszym	nazwany będzie	w	—	Królestwie	—

G3772	G3739	G1161	G302	G4160	G2532	G1321	G3778	G3173
N-GPM	R-NSM	CONJ	PRT	V-AAS-3S	CONJ	V-AAS-3S	D-NSM	A-NSM
οὐρανῶν·	ὃς	δ’	ἂν	ποιήσῃ	καὶ	διδάξῃ,	οὗτος	μέγας
uranon;	hos	d’	an	poiese	kai	didakse,	hutos	megas
Niebios.	Kto	zaś	—	czyniłby	i	nauczałby,	ten	wielkim

G2564	G1722	G3588	G932	G3588	G3772		G3004	G1063
V-FPI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GPM	N-GPM		V-PAI-1S	CONJ
κληθήσεται	ἐν	τῇ	βασιλείᾳ	τῶν	οὐρανῶν.	**5:20**	λέγω	γὰρ
klethesetai	en	te	basileia	ton	uranon.		lego	gar
nazwany będzie	w	—	Królestwie	—	Niebios.		Mówię	bowiem

G5213	G3754	G1437	G3361	G4052	G5216	G3588	G1343	G4119
P-2DP	CONJ	COND	PRT-N	V-AAS-3S	P-2GP	T-NSF	N-NSF	A-ASN-C
ὑμῖν	ὅτι	ἐὰν	μὴ	περισσεύσῃ	ὑμῶν	ἡ	δικαιοσύνη	πλεῖον
hymin	hoti	ean	me	perisseuse	hymon	he	dikaiosyne	pleion
wam,	że	jeśli tylko	nie	w nadmiarze byłaby	wasza	—	prawość	większa

G3588	G1122		G2532	G5330	G3756	G3361		G1525
T-GPM	N-GPM		CONJ	N-GPM	PRT-N	PRT-N		V-2AAS-2P
τῶν	γραμματέων		καὶ	Φαρισαίων,	οὐ	μὴ		εἰσέλθητε
ton	grammateon	**20m)**	kai	Farisaion,	u	me	**20q)**	eiselthete
—	[niż] uczonych w piśmie		i	faryzeuszy,	nie	—		weszlibyście

G1519	G3588	G932	G3588	G3772
PREP	T-ASF	N-ASF	T-GPM	N-GPM
εἰς	τὴν	βασιλείαν	τῶν	οὐρανῶν.
eis	ten	basileian	ton	uranon.
do	—	Królestwa	—	Niebios.

GNIEW I PRZEBACZENIE

	G191	G3754	G2046	G3588	G744	G3756	G5407		G3739
	V-AAI-2P	CONJ	V-API-3S	T-DPM	A-DPM	PRT-N	V-FAI-2S		R-NSM
5:21	Ἠκούσατε	ὅτι	ἐρρέθη	τοῖς	ἀρχαίοις·	Οὐ	φονεύσεις	**21g)**	ὃς
	Ekusate	hoti	errethe	tois	archaiois;	U	foneuseis		hos
	Usłyszeliście,	że	powiedziano	—	starożytnym:	*Nie*	*zabijaj,*		kto

G1161	G302	G5407	G1777	G1510	G3588	G2920		G1473	G1161
CONJ	PRT	V-AAS-3S	A-NSM	V-FDI-3S	T-DSF	N-DSF		P-1NS	CONJ
δ’	ἂν	φονεύσῃ,	ἔνοχος	ἔσται	τῇ	κρίσει.	**5:22**	ἐγὼ	δὲ
d’	an	foneuse,	enochos	estai	te	krisei.		ego	de
zaś	—	zabije,	podlegać	będzie	—	sądowi.		Ja	zaś

G3004	G5213	G3754	G3956	G3588	G3710	G3588	G80	G846
V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PPP-NSM	T-DSM	N-DSM	P-GSM
λέγω	ὑμῖν	ὅτι	πᾶς	ὁ	ὀργιζόμενος	τῷ	ἀδελφῷ	αὐτοῦ
lego	hymin	hoti	pas	ho	orgidzomenos	to	adelfo	autu
mówię	wam,	że	każdy	—	wpadający w gniew	—	[na] brata	jego

G1777	G1510	G3588	G2920	G3739	G1161	G302	G3004	G3588	G80
A-NSM	V-FDI-3S	T-DSF	N-DSF	R-NSM	CONJ	PRT	V-2AAS-3S	T-DSN	N-DSM
ἔνοχος	ἔσται	τῇ	κρίσει·	ὃς	δ’	ἂν	εἴπῃ	τῷ	ἀδελφῷ
enochos	estai	te	krisei;	hos	d’	an	eipe	to	adelfo
podlegać	będzie	—	sądowi,	kto	zaś	—	powiedziałby	—	bratu

20m)) w zasadzie "skryba".
20q)) powtórzenie "nie".
21g)) Wj 20:13, Pwt 5:17.

G846	G4469		G1777	G1510	G3588	G4892		G3739	G1161	G302
P-GSM	ARAM		A-NSM	V-FDI-3S	T-DSM	N-DSN		R-NSM	CONJ	PRT
αὐτοῦ	Ῥακά,		ἔνοχος	ἔσται	τῷ	συνεδρίῳ·		ὃς	δ’	ἂν
autu	Raka,	22w)	enochos	estai	to	synedrio;	22aa)	hos	d’	an
jego	"Raka"		podlegać	będzie	—	"Sanhedrynowi".		Kto	zaś	—

G3004	G3474	G1777	G1510	G1519	G3588	G1067		G3588	G4442
V-2AAS-3S	A-VSM	A-NSM	V-FDI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF		T-GSN	N-GSN
εἴπῃ	Μωρέ,	ἔνοχος	ἔσται	εἰς	τὴν	γέενναν		τοῦ	πυρός.
eipe	More,	enochos	estai	eis	ten	geennan	22ak)	tu	pyros.
powiedziałby:	"Głupcze",	podlegać	będzie	pod	—	Gehennę		—	ognia.

	G1437	G3767	G4374	G3588	G1435	G4771	G1909	G3588	G2379
5:23	COND	CONJ	V-PAS-2S	T-ASN	N-ASN	P-2GS	PREP	T-ASN	N-ASN
	ἐὰν	οὖν	προσφέρῃς	τὸ	δῶρόν	σου	ἐπὶ	τὸ	θυσιαστήριον
	ean	un	prosferes	to	doron	su	epi	to	thysiasterion
	Jeśli tylko	więc	przyniósłbyś	—	dar	twój	przed	—	ołtarz

G2546	G3403	G3754	G3588	G80	G4771	G2192	G5100	G2596
ADV-K	V-APS-2S	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	V-PAI-3S	X-ASN	PREP
κἀκεῖ	μνησθῇς	ὅτι	ὁ	ἀδελφός	σου	ἔχει	τι	κατὰ
kakei	mnesthes	hoti	ho	adelfos	su	echei	ti	kata
i tam	przypomniałbyś sobie,	że	—	brat	twój	ma	coś	przeciw

G4771		G863	G1563	G3588	G1435	G4771	G1715	G3588	G2379
P-2GS		V-2AAM-2S	ADV	T-ASN	N-ASN	P-2GS	PREP	T-GSN	N-GSN
σοῦ,	**5:24**	ἄφες	ἐκεῖ	τὸ	δῶρόν	σου	ἔμπροσθεν	τοῦ	θυσιαστηρίου
su,		afes	ekei	to	doron	su	emprosthen	tu	thysiasteriu
tobie,		zostaw	tam	—	dar	twój,	przed	—	ołtarzem

G2532	G5217	G4412	G1259	G3588	G80	G4771	G2532	G5119
CONJ	V-PAM-2S	ADV-S	V-2APM-2S	T-DSM	N-DSM	P-2GS	CONJ	ADV
καὶ	ὕπαγε	πρῶτον	διαλλάγηθι	τῷ	ἀδελφῷ	σου,	καὶ	τότε
kai	hypage	proton	diallagethi	to	adelfo	su,	kai	tote
i	odejdź	najpierw,	pogódź się [z]	—	bratem	twoim,	i	wtedy

G2064	G4374	G3588	G1435	G4771		G1510	G2132	G3588
V-2AAP-NSM	V-PAM-2S	T-ASN	N-ASN	P-2GS		V-PAM-2S	V-PAP-NSM	T-DSM
ἐλθὼν	πρόσφερε	τὸ	δῶρόν	σου.	**5:25**	ἴσθι	εὐνοῶν	τῷ
elthon	prosfere	to	doron	su.		isthi	eunoon	to
przyszedłszy	przynoś	—	dar	twój.		Bądź	życzliwy	—

G476	G4771	G5035	G2193	G3755	G1510	G3326	G846	G1722
N-DSM	P-2GS	ADV	ADV	R-GSN-ATT	V-PAI-2S	PREP	P-GSM	PREP
ἀντιδίκῳ	σου	ταχὺ	ἕως	ὅτου	εἶ	μετ’	αὐτοῦ	ἐν
antidiko	su	tachy	heos	hotu	ei	met’	autu	en
przeciwnikowi	twojemu	szybko,	dopóki	—	jesteś	z	nim	w

G3588	G3598	G3361	G4218	G4771	G3860	G3588	G476	G3588	G2923
T-DSF	N-DSF	PRT-N	PRT	P-2AS	V-2AAS-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM
τῇ	ὁδῷ·	μή	ποτέ	σε	παραδῷ	ὁ	ἀντίδικος	τῷ	κριτῇ,
te	hodo;	me	pote	se	parado	ho	antidikos	to	krite,
—	drodze,	nie	aby	cię	wydał	—	przeciwnik	—	sędziemu,

G2532	G3588	G2923	G3588	G5257		G2532	G1519	G5438
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM		CONJ	PREP	N-ASF
καὶ	ὁ	κριτὴς	τῷ	ὑπηρέτῃ,		καὶ	εἰς	φυλακὴν
kai	ho	krites	to	hyperete,	25aa)	kai	eis	fylaken
i	—	sędzia	—	strażnikowi		i	do	więzienia

G906		G281	G3004	G4771	G3756	G3361	G1831	G1564
V-FPI-2S		HEB	V-PAI-1S	P-2DS	PRT-N	PRT-N	V-2AAS-2S	ADV
βληθήσῃ·	**5:26**	ἀμὴν	λέγω	σοι,	οὐ	μὴ	ἐξέλθῃς	ἐκεῖθεν
blethese;		amen	lego	soi,	u	me	ekselthes	ekeithen
wrzucony [będziesz].		Amen	mówię	ci,	nie	—	wyjdziesz	stamtąd

G2193	G302	G591	G3588	G2078	G2835	
ADV	PRT	V-2AAS-2S	T-ASM	A-ASM-S	N-ASM	
ἕως	ἂν	ἀποδῷς	τὸν	ἔσχατον	κοδράντην.	
heos	an	apodos	ton	eschaton	kodranten.	26m)
aż	—	zwrócisz	—	ostatni	grosz.	

22w)) określenie całkowitego zniesławienia.
22aa)) wielka rada sądownicza w Jerozolimie.
22ak)) Dolina Hinnom, pierwotnie wysypisko śmieci, później miejsce kremacji zwłok przestępców oraz tych, którym odmówiono z różnych względów normalnego pogrzebu.
25aa)) w zasadzie "sługa" lub "oficer".

O CZYSTOŚCI WSPÓŁŻYCIA

	G191	G3754	G2046	G3756	G3431						G1473
	V-AAI-2P	CONJ	V-API-3S	PRT-N	V-FAI-2S						P-1NS
5:27	Ἠκούσατε	ὅτι	ἐρρέθη.	Οὐ	μοιχεύσεις					**5:28**	ἐγὼ
	Ekusate	hoti	errethe.	U	moicheuseis				**27e)**		ego
	Usłyszeliście,	że	powiedziano:	*Nie*	*popełniaj cudzołóstwa.*						Ja

G1161	G3004	G5213	G3754	G3956	G3588	G991	G1135		G4314	G3588
CONJ	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASF		PREP	T-ASN
δὲ	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	πᾶς	ὁ	βλέπων	γυναῖκα		πρὸς	τὸ
de	lego	hymin	hoti	pas	ho	blepon	gynaika	**28i)**	pros	to
zaś	mówię	wam,	że	każdy	—	patrzący [na]	kobietę		z	—

G1937	G846	G2235	G3431	G846	G1722	G3588	G2588	G846
V-AAN	P-ASF	ADV	V-AAI-3S	P-ASF	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSM
ἐπιθυμῆσαι	αὐτὴν	ἤδη	ἐμοίχευσεν	αὐτὴν	ἐν	τῇ	καρδίᾳ	αὐτοῦ.
epithymesai	auten	ede	emoicheusen	auten	en	te	kardia	autu.
pożądaniem	jej,	już	popełnił cudzołóstwo	[z] nią	w	—	sercu	jego.

	G1487	G1161	G3588	G3788	G4771	G3588	G1188	G4624		G4771
	COND	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	T-NSM	A-NSM	V-PAI-3S		P-2AS
5:29	εἰ	δὲ	ὁ	ὀφθαλμός	σου	ὁ	δεξιὸς	σκανδαλίζει		σε,
	ei	de	ho	ofthalmos	su	ho	deksios	skandalidzei	**29h)**	se,
	Jeśli	zaś	—	oko	twoje	—	prawe	[jest] obrazą		ci,

G1807	G846	G2532	G906	G575	G4771	G4851	G1063	G4771	G2443
V-2AAM-2S	P-ASM	CONJ	V-2AAM-2S	PREP	P-2GS	V-PAI-3S	CONJ	P-2DS	CONJ
ἔξελε	αὐτὸν	καὶ	βάλε	ἀπὸ	σοῦ·	συμφέρει	γάρ	σοι	ἵνα
eksele	auton	kai	bale	apo	su;	symferei	gar	soi	hina
wyrwij	je	i	odrzuć	od	siebie.	korzystniej	bowiem	tobie	aby

G622	G1520	G3588	G3196	G4771	G2532	G3361	G3650	G3588	G4983
V-2AMS-3S	A-NSN	T-GPN	N-GPN	P-2GS	CONJ	PRT-N	A-NSN	T-NSN	N-NSN
ἀπόληται	ἓν	τῶν	μελῶν	σου	καὶ	μὴ	ὅλον	τὸ	σῶμά
apoletai	hen	ton	melon	su	kai	me	holon	to	soma
stracić	jeden	—	członek [ciała]	twój	i	nie	całe	—	ciało

G4771	G906	G1519	G1067		G2532	G1487	G3588	G1188	G4771
P-2GS	V-APS-3S	PREP	N-ASF		CONJ	COND	T-NSF	A-NSF	P-2GS
σου	βληθῇ	εἰς	γέενναν.	**5:30**	καὶ	εἰ	ἡ	δεξιά	σου
su	blethe	eis	geennan.		kai	ei	he	deksia	su
twe	wrzucone [było]	do	Gehenny.		I	jeśli	—	prawa	twa

G5495	G4624	G4771	G1581	G846	G2532	G906	G575	G4771
N-NSF	V-PAI-3S	P-2AS	V-AAM-2S	P-ASF	CONJ	V-2AAM-2S	PREP	P-2GS
χεὶρ	σκανδαλίζει	σε,	ἔκκοψον	αὐτὴν	καὶ	βάλε	ἀπὸ	σοῦ·
cheir	skandalidzei	se,	ekkopson	auten	kai	bale	apo	su;
ręka	[jest] obrazą	ci,	odetnij	ją	i	odrzuć	od	ciebie,

G4851	G1063	G4771	G2443	G622	G1520	G3588	G3196	G4771
V-PAI-3S	CONJ	P-2DS	CONJ	V-2AMS-3S	A-NSN	T-GPN	N-GPN	P-2GS
συμφέρει	γάρ	σοι	ἵνα	ἀπόληται	ἓν	τῶν	μελῶν	σου
symferei	gar	soi	hina	apoletai	hen	ton	melon	su
korzystniej	bowiem	tobie,	aby	stracić	jeden	—	członek [ciała]	twojego

G2532	G3361	G3650	G3588	G4983	G4771	G1519	G1067	G565
CONJ	PRT-N	A-NSN	T-NSN	N-NSN	P-2GS	PREP	N-ASF	V-2AAS-3S
καὶ	μὴ	ὅλον	τὸ	σῶμά	σου	εἰς	γέενναν	ἀπέλθῃ.
kai	me	holon	to	soma	su	eis	geennan	apelthe.
i	nie	całe	—	ciało	twoje	w	Gehennę	odeszło.

26m)) w zasadzie "kwadran" czyli ćwierć "asa", monety Starożytnego Rzymu. Did 1:5
27e)) Wj 20:14, Pwt 5:18.
28i)) zwłaszcza mężatkę.
29h)) można ująć: "jest powodem potknięcia", "przywodzi się do grzechu" lub po prostu "kusi".

O ROZWODZIE

	G2046 V-API-3S	G1161 CONJ	G3739 R-NSM	G302 PRT	G630 V-AAS-3S	G3588 T-ASF	G1135 N-ASF		G846 P-GSM
5:31	Ἐρρέθη	δέ.	Ὃς	ἂν	ἀπολύσῃ	τὴν	γυναῖκα	31g)	αὐτοῦ,
	Errethe	de.	Hos	an	apolyse	ten	gynaika		autu,
	Powiedziano	zaś:	*Kto*	*[by]*	*odprawił*	—	*kobietę*		*jego,*

G1325 V-2AAM-3S	G846 P-DSF	G647 N-ASN		G1473 P-1NS	G1161 CONJ	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3754 CONJ	
δότω	αὐτῇ	ἀποστάσιον	**5:32**	ἐγὼ	δὲ	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	
doto	aute	apostasion		ego	de	lego	hymin	hoti	
da	*jej*	*akt rozwodu,*		Ja	zaś	mówię	wam,	że	

G3956 A-NSM	G3588 T-NSM	G630 V-PAP-NSM	G3588 T-ASF	G1135 N-ASF	G846 P-GSM	G3924 ADV	G3056 N-GSM	G4202 N-GSF
πᾶς	ὁ	ἀπολύων	τὴν	γυναῖκα	αὐτοῦ	παρεκτὸς	λόγου	πορνείας
pas	ho	apolyon	ten	gynaika	autu	parektos	logu	porneias
ktokolwiek	—	oddala	—	kobietę	jego	z wyjątkiem	przyczyną	rozpusty

	G4160 V-PAI-3S	G846 P-ASF	G3431 V-APN	G2532 CONJ	G3739 R-NSM	G1437 COND	G630 V-RPP-ASF
32n)	ποιεῖ	αὐτὴν	μοιχευθῆναι,	καὶ	ὃς	ἐὰν	ἀπολελυμένην
	poiei	auten	moicheuthenai,	kai	hos	ean	apolelymenen
	czyni	ją	popełniającą cudzołóstwo	i	kto	jeśli tylko	oddaloną

G1060 V-AAS-3S	G3429 V-PNI-3S
γαμήσῃ	μοιχᾶται.
gamese	moichatai.
poślubiłby,	popełnia cudzołóstwo.

O PRZYSIĘDZE

	G3825 ADV	G191 V-AAI-2P	G3754 CONJ	G2046 V-API-3S	G3588 T-DPM	G744 A-DPM	G3756 PRT-N
5:33	Πάλιν	ἠκούσατε	ὅτι	ἐρρέθη	τοῖς	ἀρχαίοις.	Οὐκ
	Palin	ekusate	hoti	errethe	tois	archaiois.	Uk
	Znowu	usłyszeliście,	że	powiedziane zostało	—	starożytnym:	*Nie*

G1964 V-FAI-2S		G591 V-FAI-2S	G1161 CONJ	G3588 T-DSM	G2962 N-DSM	G3588 T-APM	G3727 N-APM	G4771 P-2GS
ἐπιορκήσεις,	33h)	ἀποδώσεις	δὲ	τῷ	Κυρίῳ	τοὺς	ὅρκους	σου
epiorkeseis,		apodoseis	de	to	Kyrio	tus	horkus	su
składaj fałszywej przysięgi,		*oddasz*	*zaś*	—	*Panu*	—	*przysięgi*	*twe,*

	G1473 P-1NS	G1161 CONJ	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3361 PRT-N	G3660 V-AAN	G3654 ADV	G3383 CONJ-N	G1722 PREP	
5:34	ἐγὼ	δὲ	λέγω	ὑμῖν	μὴ	ὀμόσαι	ὅλως·	μήτε	ἐν	
33o)	ego	de	lego	hymin	me	omosai	holos;	mete	en	
	Ja	zaś	mówię	wam,	nie	przesięgajcie	w ogóle,	ani	na	

G3588 T-DSM	G3772 N-DSM	G3754 CONJ	G2362 N-NSM	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G3383 CONJ-N	G1722 PREP	G3588 T-DSF	
τῷ	οὐρανῷ,	ὅτι	θρόνος	ἐστὶν	τοῦ	Θεοῦ·	**5:35**	μήτε	ἐν	τῇ	
to	urano,	hoti	thronos	estin	tu	Theu;		mete	en	te	
—	Niebo,	że	tronem	jest	—	Boga		ani	na	—	

G1093 N-DSF	G3754 CONJ	G5286 N-NSN	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-GPM	G4228 N-GPM	G846 P-GSM	G3383 CONJ-N	G1519 PREP	
γῇ,	ὅτι	ὑποπόδιόν	ἐστιν	τῶν	ποδῶν	αὐτοῦ·	μήτε	εἰς	
ge,	hoti	hypopodion	estin	ton	podon	autu;	mete	eis	
ziemię,	że	podnóżkiem	jest	—	stóp	Jego,	ani	na	

G2414 N-APN	G3754 CONJ	G4172 N-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-GSM	G3173 A-GSM	G935 N-GSM		G3383 CONJ-N	
Ἱεροσόλυμα,	ὅτι	πόλις	ἐστὶν	τοῦ	μεγάλου	Βασιλέως·	**5:36**	μήτε	
Hierosolyma,	hoti	polis	estin	tu	megalu	Basileos;		mete	
Jerozolimę,	że	miastem	jest	—	wielkiego	Króla.		Ani	

31g)) w znaczeniu "żonę".
32n)) inaczej "nierządu" w tym cudzołóstwo i kazirodztwo oraz wszelka rażąca niemoralność.
33h)) Kpł 19:12, Lb 30:3.
33o)) Pwt 23:22.

G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2776 N-DSF	G4771 P-2GS	G3660 V-AAS-2S	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G1410 V-PNI-2S	G1520 A-ASF
ἐν	τῇ	κεφαλῇ	σου	ὀμόσῃς,	ὅτι	οὐ	δύνασαι	μίαν
en	te	kefale	su	omoses,	hoti	u	dynasai	mian
na	—	głowę	twą	przysiegałbyś,	że	nie	jesteś w stanie	jednego

G2359 N-ASF	G3022 A-ASF	G4160 V-AAN	G2228 PRT	G3189 A-ASF		G1510 V-PAM-3S	G1161 CONJ	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM
τρίχα	λευκὴν	ποιῆσαι	ἢ	μέλαιναν.	**5:37**	ἔστω	δὲ	ὁ	λόγος
tricha	leuken	poiesai	e	melainan.		esto	de	ho	logos
włosa	jasnego	uczynić	—	czarnym.		Będzie	zaś	—	słowo

G5216 P-2GP	G3483 PRT	G3483 PRT	G3756 PRT-N	G3756 PRT-N	G3588 T-NSN	G1161 CONJ	G4053 A-NSN	G3778 D-GPM	G1537 PREP
ὑμῶν	ναὶ	ναί,	οὔ	οὔ·	τὸ	δὲ	περισσὸν	τούτων	ἐκ
hymon	nai	nai,	u	u;	to	de	perisson	tuton	ek
wasze:	tak	tak,	nie	nie,	—	zaś	ponad miarę	tego,	ze

G3588 T-GSM	G4190 A-GSM	G2076 V-PAI-3S
τοῦ	πονηροῦ	ἐστιν.
tu	poneru	estin.
—	złego	jest.

O ZEMŚCIE

	G191 V-AAI-2P	G3754 CONJ	G2046 V-API-3S	G3788 N-ASM	G473 PREP	G3788 N-GSM	G2532 CONJ	G3599 N-ASM
5:38	Ἠκούσατε	ὅτι	ἐρρέθη.	Ὀφθαλμὸν	ἀντὶ	ὀφθαλμοῦ	καὶ	ὀδόντα
	Ekusate	hoti	errethe.	Ofthalmon	anti	ofthalmu	kai	odonta
	Usłyszeliście,	że	powiedziano:	*Oko*	*zamiast*	*oka*	*i*	*ząb*

G473 PREP	G3599 N-GSM			G1473 P-1NS	G1161 CONJ	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3361 PRT-N	G436 V-2AAN
ἀντὶ	ὀδόντος		**5:39**	ἐγὼ	δὲ	λέγω	ὑμῖν	μὴ	ἀντιστῆναι
anti	odontos	**38j)**		ego	de	lego	hymin	me	antistenai
zamiast	*zęba,*			Ja	zaś	mówię	wam,	nie	przeciwstawiajcie się

G3588 T-DSM	G4190 A-DSM	G235 CONJ	G3748 R-NSM	G4771 P-2AS	G4474 V-PAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1188 A-ASF	G4600 N-ASF
τῷ	πονηρῷ·	ἀλλ’	ὅστις	σε	ῥαπίζει	εἰς	τὴν	δεξιὰν	σιαγόνα
to	ponero;	all’	hostis	se	rapidzei	eis	ten	deksian	siagona
—	złu,	ale	jeśli	cię	uderza	w	—	prawy	bok twarzy

G4771 P-2GS	G4762 V-AAM-2S	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G243 A-ASF		G2532 CONJ	G3588 T-DSM	G2309 V-PAP-DSM
[σου],	στρέψον	αὐτῷ	καὶ	τὴν	ἄλλην·	**5:40**	καὶ	τῷ	θέλοντί
[su],	strepson	auto	kai	ten	allen;		kai	to	thelonti
[twój]	obróć	mu	i	—	inny.		i	—	chcącemu

G4771 P-2DS	G2919 V-APN	G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G5509 N-ASM	G4771 P-2GS	G2983 V-2AAN	G863 V-2AAM-2S	G846 P-DSM	G2532 CONJ
σοι	κριθῆναι	καὶ	τὸν	χιτῶνά	σου	λαβεῖν,	ἄφες	αὐτῷ	καὶ
soi	krithenai	kai	ton	chitona	su	labein,	afes	auto	kai
[z] tobą	sądzić się	i	—	tunikę	twą	zabrać,	zostaw	mu	i

G3588 T-ASN	G2440 N-ASN		G2532 CONJ	G3748 R-NSM	G4771 P-2AS	G29 V-FAI-3S	G3400 N-ASN		G1520 A-ASN
τὸ	ἱμάτιον·	**5:41**	καὶ	ὅστις	σε	ἀγγαρεύσει	μίλιον		ἕν,
to	himation;		kai	hostis	se	angareusei	milion	**41e)**	hen,
—	szatę.		i	co by	ciebie	przymuszał (iść)	milę		jedną,

38j)) Wj 21:24, Kpł 24:20, Pwt 19:21.
41e)) tysiąc kroków.

G5217	G3326	G846	G1417		G3588	G154	G4771	G1325	G2532
V-PAM-2S	PREP	P-GSM	A-NUI		T-DSM	V-PAP-DSM	P-2AS	V-2AAM-2S	CONJ
ὕπαγε	μετ’	αὐτοῦ	δύο.	**5:42**	τῷ	αἰτοῦντί	σε	δός,	καὶ
hypage	met’	autu	duo.		to	aitunti	se	dos,	kai
odchodź	z	nim	dwie,		—	Proszącemu	ciebie	daj,	i

G3588	G2309		G575	G4771	G1155	G3361	G654
T-ASM	V-PAP-ASM		PREP	P-2GS	V-AMN	PRT-N	V-2APS-2S
τὸν	θέλοντα		ἀπὸ	σοῦ	δανίσασθαι	μὴ	ἀποστραφῇς.
ton	thelonta	**42g)**	apo	su	danisasthai	me	apostrafes.
—	chcącemu		od	ciebie	pożyczyć	nie	odwracałbyś się.

O MIŁOŚCI NIEPRZYJACIÓŁ

	G191	G3754	G2046	G25	G3588	G4139		G4771
	V-AAI-2P	CONJ	V-API-3S	V-FAI-2S	T-ASM	ADV		P-2GS
5:43	Ἠκούσατε	ὅτι	ἐρρέθη	Ἀγαπήσεις	τὸν	πλησίον		σου
	Ekusate	hoti	errethe	Agapeseis	ton	plesion	**43f)**	su **43g)**
	Usłyszeliście,	że	powiedziano:	*Kochaj*	—	*przyjaciela*		*twego*

G2532	G3404	G3588	G2190	G4771		G1473	G1161	G3004	G5213
CONJ	V-FAI-2S	T-ASM	A-ASM	P-2GS		P-1NS	CONJ	V-PAI-1S	P-2DP
καὶ	μισήσεις	τὸν	ἐχθρόν	σου.	**5:44**	ἐγὼ	δὲ	λέγω	ὑμῖν,
kai	miseseis	ton	echthron	su.		ego	de	lego	hymin,
i	nienawidź	—	przeciwnika	twego.		Ja	zaś	mówię	wam:

G25	G3588	G2190	G5216	G2532	G4336	G5228	G3588
V-PAM-2P	T-APM	A-APM	P-2GP	CONJ	V-PNM-2P	PREP	T-GPM
ἀγαπᾶτε	τοὺς	ἐχθροὺς	ὑμῶν	καὶ	προσεύχεσθε	ὑπὲρ	τῶν
agapate	tus	echthrus	hymon	kai	proseuchesthe	hyper	ton
Kochajcie	—	przeciwników	waszych	i	módlcie się	za	—

G1377	G5209		G3704	G1096	G5207	G3588	G3962	G5216
V-PAP-GPM	P-2AP		ADV	V-2ADS-2P	N-NPM	T-GSM	N-GSM	P-2GP
διωκόντων	ὑμᾶς·	**5:45**	ὅπως	γένησθε	υἱοὶ	τοῦ	Πατρὸς	ὑμῶν
diokonton	hymas;		hopos	genesthe	hyioi	tu	Patros	hymon
prześladujących	was,		żebyście	stali się	synami	—	Ojca	waszego

G3588	G1722	G3772	G3754	G3588	G2246	G846	G393	G1909	G4190
T-GSM	PREP	N-DPM	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSM	V-PAI-3S	PREP	A-APM
τοῦ	ἐν	οὐρανοῖς,	ὅτι	τὸν	ἥλιον	αὐτοῦ	ἀνατέλλει	ἐπὶ	πονηροὺς
tu	en	uranois,	hoti	ton	helion	autu	anatellei	epi	ponerus
—	w	Niebiosach,	że	—	słońce	Jego	wznosi się	nad	złymi

G2532	G18	G2532	G1026	G1909	G1342	G2532	G94
CONJ	A-APM	CONJ	V-PAI-3S	PREP	A-APM	CONJ	A-APM
καὶ	ἀγαθοὺς	καὶ	βρέχει	ἐπὶ	δικαίους	καὶ	ἀδίκους.
kai	agathus	kai	brechei	epi	dikaius	kai	adikus.
i	dobrymi	i	wysyła deszcz	na	sprawiedliwych	i	niesprawiedliwych.

	G1437	G1063	G25	G3588	G25	G5209	G5101	G3408
	COND	CONJ	V-AAS-2P	T-APM	V-PAP-APM	P-2AP	I-ASM	N-ASM
5:46	ἐὰν	γὰρ	ἀγαπήσητε	τοὺς	ἀγαπῶντας	ὑμᾶς,	τίνα	μισθὸν
	ean	gar	agapesete	tus	agapontas	hymas,	tina	misthon
	Jeśli tylko	bowiem	kochacie	—	kochających	was,	jaką	zapłatę

G2192	G3780	G2532	G3588	G5057	G3588	G846	G4160	
V-PAI-2P	PRT-I	CONJ	T-NPM	N-NPM	T-ASN	P-ASN	V-PAI-3P	
ἔχετε;	οὐχὶ	καὶ	οἱ	τελῶναι	τὸ	αὐτὸ	ποιοῦσιν;	**5:47**
echete;	uchi	kai	hoi	telonai	to	auto	poiusin;	
macie?	[Czyż] nie	i	—	poborcy podatków	—	im	czynią?	

G2532	G1437	G782		G3588	G80	G5216	G3440	G5101
CONJ	COND	V-ADS-2P		T-APM	N-APM	P-2GP	ADV	I-ASN
καὶ	ἐὰν	ἀσπάσησθε		τοὺς	ἀδελφοὺς	ὑμῶν	μόνον,	τί
kai	ean	aspasesthe	**47c)**	tus	adelfus	hymon	monon,	ti
I	jeśli tylko	pozdrawialibyście		—	braci	swoich	tylko,	co

42g)) lub "od chcącego".
43f)) w zasadzie "sąsiad", "bliźni" lub szerzej członek narodu izraelskiego.
43g)) Kpł 19:18.
47c)) powitanie przez uściskanie się z drugą osobą.

G4053 A-ASN	G4160 V-PAI-2P	G3780 PRT-I	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G1482 A-NPM	G3588 T-ASN	G846 P-ASN	G4160 V-PAI-3P
περισσὸν	ποιεῖτε;	οὐχὶ	καὶ	οἱ	ἐθνικοὶ	τὸ	αὐτὸ	ποιοῦσιν;
perisson	poieite;	uchi	kai	hoi	ethnikoi	to	auto	poiusin;
nadzwyczajnego	czynicie?	[Czyż] nie	i	—	poganie	—	im	czynią?

	G1510 V-FDI-2P	G3767 CONJ	G4771 P-2NP	G5046 A-NPM	G5613 ADV	G3588 T-NSM	G3962 N-NSM	G5216 P-2GP	G3588 T-NSM
5:48	Ἔσεσθε	οὖν	ὑμεῖς	τέλειοι	ὡς	ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ὁ
	Esesthe	un	hymeis	teleioi	hos	ho	Pater	hymon	ho
	Będziecie	więc	wy	doskonali	jak	—	Ojciec	wasz	—

G3770 A-NSM	G5046 A-NSM	G2076 V-PAI-3S
οὐράνιος	τέλειός	ἐστιν.
uranios	teleios	estin.
Niebieski	doskonały	jest.

Rozdział 6

O DOBROCZYNNOŚCI

	G4337 V-PAM-2P	G1161 CONJ	G3588 T-ASF	G1343 N-ASF	G5216 P-2GP	G3361 PRT-N	G4160 V-PAN	G1715 PREP	G3588 T-GPM
6:1	Προσέχετε	δὲ	τὴν	δικαιοσύνην	ὑμῶν	μὴ	ποιεῖν	ἔμπροσθεν	τῶν
	Prosechete	de	ten	dikaiosynen	hymon	me	poiein	emprosthen	ton
	Uważajcie	zaś	—	[by] prawości	waszej	nie	czynić	przed	—

G444 N-GPM	G4314 PREP	G3588 T-ASN	G2300 V-APN	G846 P-DPM	G1487 COND	G1161 CONJ	G1490 PRT-N	H1056 –	G3408 N-ASM
ἀνθρώπων	πρὸς	τὸ	θεαθῆναι	αὐτοῖς·	εἰ	δὲ	μή	γε,	μισθὸν
anthropon	pros	to	theathenai	autois;	ei	de	me	ge,	misthon
ludźmi	dla	—	oglądania	[przez] nich.	Jeśli	zaś	nie	—	zapłaty

G3756 PRT-N	G2192 V-PAI-2P	G3844 PREP	G3588 T-DSM	G3962 N-DSM	G5216 P-2GP	G3588 T-DSM	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G3772 N-DPM
οὐκ	ἔχετε	παρὰ	τῷ	Πατρὶ	ὑμῶν	τῷ	ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς.
uk	echete	para	to	Patri	hymon	to	en	tois	uranois.
nie	macie	od	—	Ojca	waszego	—	w	—	Niebiosach.

	G3752 CONJ	G3767 CONJ	G4160 V-PAS-2S	G1654 N-ASF		G3361 PRT-N	G4537 V-AAS-2S	G1715 PREP	G4771 P-2GS
6:2	Ὅταν	οὖν	ποιῇς	ἐλεημοσύνην,		μὴ	σαλπίσῃς	ἔμπροσθέν	σου,
	Hotan	un	poies	eleemosynen,	2d)	me	salpises	emprosthen	su,
	Kiedy	więc	czyniłbyś	dobroczynność,		nie	dmiłbyś w trąbę	przed	tobą,

G5618 ADV	G3588 T-NPM	G5273 N-NPM		G4160 V-PAI-3P	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G4864 N-DPF	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DPF
ὥσπερ	οἱ	ὑποκριταὶ		ποιοῦσιν	ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	καὶ	ἐν	ταῖς
hosper	hoi	hypokritai	2k)	poiusin	en	tais	synagogais	kai	en	tais
jak	—	hipokryci		czynią	w	—	synagogach	i	na	—

G4505 N-DPF		G3704 ADV	G1392 V-APS-3P	G5259 PREP	G3588 T-GPM	G444 N-GPM	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP
ῥύμαις,		ὅπως	δοξασθῶσιν	ὑπὸ	τῶν	ἀνθρώπων·	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,
rymais,	2s)	hopos	doksasthosin	hypo	ton	anthropon;	amen	lego	hymin,
ulicach,		żeby	chwaleni byli	przez	—	ludzi.	Amen	mówię	wam,

G568 V-PAI-3P	G3588 T-ASM	G3408 N-ASM	G846 P-GPM		G4771 P-2GS	G1161 CONJ	G4160 V-PAP-GSM
ἀπέχουσιν	τὸν	μισθὸν	αὐτῶν.	**6:3**	σοῦ	δὲ	ποιοῦντος
apechusin	ton	misthon	auton.		su	de	poiuntos
otrzymują w całości	—	zapłatę	ich.		[Gdy] ty	zaś	czynisz

G1654 N-ASF	G3361 PRT-N	G1097 V-2AAM-3S	G3588 T-NSF	G710 A-NSF	G4771 P-2GS	G5101 I-ASN	G4160 V-PAI-3S	G3588 T-NSF
ἐλεημοσύνην	μὴ	γνώτω	ἡ	ἀριστερά	σου	τί	ποιεῖ	ἡ
eleemosynen	me	gnoto	he	aristera	su	ti	poiei	he
dobroczynność	nie	[niech] wie	—	lewa	twa	co	czyni	—

2d)) inaczej "dajesz jałmużnę".
2k)) inaczej "obłudnicy".
2s)) lub "placach".

G1188	G4771		G3704	G1510	G4771	G3588	G1654	G1722	G3588
A-NSF	P-2GS		ADV	V-PAS-3S	P-2GS	T-NSF	N-NSF	PREP	T-DSN
δεξιά	σου,	**6:4**	ὅπως	ᾖ	σου	ἡ	ἐλεημοσύνη	ἐν	τῷ
deksia	su,		hopos	e	su	he	eleemosyne	en	to
prawa	twa,		kiedy	—	twa	—	dobroczynność	w	—

G2927	G2532	G3588	G3962	G4771	G3588	G991	G1722	G3588	G2927
A-DSN	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSN	A-DSN
κρυπτῷ·	καὶ	ὁ	Πατήρ	σου	ὁ	βλέπων	ἐν	τῷ	κρυπτῷ
krypto;	kai	ho	Pater	su	ho	blepon	en	to	krypto
ukryciu,	i	—	Ojciec	twój	—	widzący	w	—	ukryciu

G591	G4771
V-FAI-3S	P-2DS
ἀποδώσει	σοι.
apodosei	soi.
odda	ci.

O MODLITWIE

	G2532	G3752	G4336	G3756	G1510	G5613	G3588	G5273
	CONJ	CONJ	V-PNS-2P	PRT-N	V-FDI-2P	ADV	T-NPM	N-NPM
6:5	Καὶ	ὅταν	προσεύχησθε,	οὐκ	ἔσεσθε	ὡς	οἱ	ὑποκριταί·
	Kai	hotan	proseuchesthe,	uk	esesthe	hos	hoi	hypokritai;
	I	kiedykolwiek	modlicie się,	nie	będziecie	jak	—	hipokryci,

G3754	G5368		G1722	G3588	G4864	G2532	G1722	G3588	G1137	G3588
CONJ	V-PAI-3P		PREP	T-DPF	N-DPF	CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF	T-GPF
ὅτι	φιλοῦσιν		ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	καὶ	ἐν	ταῖς	γωνίαις	τῶν
hoti	filusin	5j)	en	tais	synagogais	kai	en	tais	goniais	ton
że	kochają		w	—	synagogach	i	w	—	narożnikach	—

G4113	G2476	G4336	G3704	G5316		G3588	G444	G281
N-GPF	V-RAP-NPM	V-PNN	ADV	V-2APS-3P		T-DPM	N-DPM	HEB
πλατειῶν	ἑστῶτες	προσεύχεσθαι,	ὅπως	φανῶσιν		τοῖς	ἀνθρώποις·	ἀμὴν
plateion	hestotes	proseuchesthai,	hopos	fanosin		tois	anthropois;	amen
placów	stawając	modląc się,	żeby	świecić		—	ludziom,	amen
5s)					5w)			

G3004	G5213	G568	G3588	G3408	G846		G4771	G1161
V-PAI-1S	P-2DP	V-PAI-3P	T-ASM	N-ASM	P-GPM		P-2NS	CONJ
λέγω	ὑμῖν,	ἀπέχουσιν	τὸν	μισθὸν	αὐτῶν.	**6:6**	σὺ	δὲ
lego	hymin,	apechusin	ton	misthon	auton.		sy	de
mówię	wam,	otrzymują w całości	—	zapłatę	ich.		Ty	zaś

G3752	G4336	G1525	G1519	G3588	G5009	G4771	G2532
CONJ	V-PNS-2S	V-2AAM-2S	PREP	T-ASN	N-ASN	P-2GS	CONJ
ὅταν	προσεύχῃ,	εἴσελθε	εἰς	τὸ	ταμεῖόν	σου	καὶ
hotan	proseuche,	eiselthe	eis	to	tameion	su	kai
kiedykolwiek	modlisz się,	*wejdź*	*do*	—	*pokoju*	*twego*	*i*

G2808	G3588	G2374	G4771	G4336		G3588	G3962	G4771	G3588
V-AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	P-2GS	V-ADM-2S		T-DSM	N-DSM	P-2GS	T-DSM
κλείσας	τὴν	θύραν	σου	πρόσευξαι		τῷ	Πατρί	σου	τῷ
kleisas	ten	thyran	su	proseuksai	6o)	to	Patri	su	to
zamknąwszy	—	*drzwi*	*twe*	*módl się*		—	[do] Ojca	twego	—

G1722	G3588	G2927	G2532	G3588	G3962	G4771	G3588	G991	G1722
PREP	T-DSN	A-DSN	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP
ἐν	τῷ	κρυπτῷ·	καὶ	ὁ	Πατήρ	σου	ὁ	βλέπων	ἐν
en	to	krypto;	kai	ho	Pater	su	ho	blepon	en
w	—	ukryciu	i	—	Ojciec	twój	—	widzący	w

G3588	G2927	G591	G4771		G4336	G1161	G3361	G945		
T-DSN	A-DSN	V-FAI-3S	P-2DS		V-PNP-NPM	CONJ	PRT-N	V-AAS-2P		
τῷ	κρυπτῷ	ἀποδώσει	σοι.	**6:7**	Προσευχόμενοι	δὲ	μὴ	βατταλογήσητε		
to	krypto	apodosei	soi.		Proseuchomenoi	de	me	battalogesete		7d)
—	ukryciu	odda	ci.		Módląc się	zaś	nie	używając powtórzeń		

5j)) można oddać jako "lubią" w domyśle "modlic się".
5s)) lub "ulic".
5w)) lub "być widzianym".
6o)) 2Krl 4:32-33.
7d)) lub "paplajcie".

G5618	G3588	G1482	G1380	G1063	G3754	G1722	G3588	G4180	G846
ADV	T-NPM	A-NPM	V-PAI-3P	CONJ	CONJ	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GPM
ὥσπερ	οἱ	ἐθνικοί·	δοκοῦσιν	γὰρ	ὅτι	ἐν	τῇ	πολυλογίᾳ	αὐτῶν
hosper	hoi	ethnikoi;	dokusin	gar	hoti	en	te	polylogia	auton
jak	—	poganie	liczący	bowiem,	że	w	—	gadatliwości	ich

G1522		G3361	G3767	G3666		G846	G1492	G1063		
V-FPI-3P		PRT-N	CONJ	V-APS-2P		P-DPM	V-RAI-3S	CONJ		
εἰσακουσθήσονται.	**6:8**	μὴ	οὖν	ὁμοιωθῆτε		αὐτοῖς·	οἶδεν	γὰρ		
eisakusthesontai.		me	un	homoiothete		autois;	oiden	gar		
wysłuchani zostaną.		Nie	więc	bądźcie podobni		im,	wie	bowiem		

G3588	G3962	G5216	G3739	G5532	G2192	G4253	G3588	G5209	G154	
T-NSM	N-NSM	P-2GP	R-GPN	N-ASF	V-PAI-2P	PREP	T-GSN	P-2AP	V-AAN	
ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ὧν	χρείαν	ἔχετε,	πρὸ	τοῦ	ὑμᾶς	αἰτῆσαι	
ho	Pater	hymon	hon	chreian	echete,	pro	tu	hymas	aitesai	
—	Ojciec	wasz	co	potrzebę	macie	zanim	—	wy	poprosicie	

G846
P-ASM
αὐτόν.
auton.
Go.

Ojcze nasz

	G3779	G3767	G4336	G4771	G3962	G2257	G3588	G1722	G3588
6:9	ADV	CONJ	V-PNM-2P	P-2NP	N-VSM	P-1GP	T-NSM	PREP	T-DPM
	οὕτως	οὖν	προσεύχεσθε	ὑμεῖς	Πάτερ	ἡμῶν	ὁ	ἐν	τοῖς
	hutos	un	proseuchesthe	hymeis	Pater	hemon	ho	en	tois
	W ten sposób	więc	módlcie się	wy:	Ojcze	nasz	—	w	—

G3772	G37	G3588	G3686	G4771		G2064	G3588
N-DPM	V-APM-3S	T-NSN	N-NSN	P-2GS		V-2AAM-3S	T-NSF
οὐρανοῖς·	Ἁγιασθήτω	τὸ	ὄνομά	σου·	**6:10**	ἐλθάτω	ἡ
uranois;	Hagiastheto	to	onoma	su;		elthato	he
Niebiosach,	niech zostanie uświęcone	—	imię	Twe,		Niech przyjdzie	—

G932	G4771	G1096	G3588	G2307	G4771	G5613	G1722	G3772	G2532
N-NSF	P-2GS	V-AOM-3S	T-NSN	N-NSN	P-2GS	ADV	PREP	N-DSM	CONJ
βασιλεία	σου·	γενηθήτω	τὸ	θέλημά	σου,	ὡς	ἐν	οὐρανῷ	καὶ
basileia	su;	genetheto	to	thelema	su,	hos	en	urano	kai
Królestwo	Twe,	bądź	—	wola	Twa,	jak	w	Niebie	i

G1909	G1093		G3588	G740	G2257	G3588	G1967		G1325	G2254
PREP	N-GSF		T-ASM	N-ASM	P-1GP	T-ASM	A-ASM		V-2AAM-2S	P-1DP
ἐπὶ	γῆς·	**6:11**	Τὸν	ἄρτον	ἡμῶν	τὸν	ἐπιούσιον		δὸς	ἡμῖν
epi	ges;		Ton	arton	hemon	ton	epiusion	**11e)**	dos	hemin
na	ziemi,		—	Chleb	nasz	—	codzienny		daj	nam

G4594		G2532	G863	G2254	G3588	G3783		G2257	G5613	G2532
ADV		CONJ	V-2AAM-2S	P-1DP	T-APN	N-APN		P-1GP	ADV	CONJ
σήμερον·	**6:12**	καὶ	ἄφες	ἡμῖν	τὰ	ὀφειλήματα		ἡμῶν,	ὡς	καὶ
semeron;	**11h)**	kai	afes	hemin	ta	ofeilemata	**12e)**	hemon,	hos	kai
dzisiaj,		i	odpuść	nam	—	długi		nasze,	jak	i

G2249	G863	G3588	G3781	G2257		G2532	G3361	G1533
P-1NP	V-AAI-1P	T-DPM	N-DPM	P-1GP		CONJ	PRT-N	V-AAS-2S
ἡμεῖς	ἀφήκαμεν	τοῖς	ὀφειλέταις	ἡμῶν·	**6:13**	καὶ	μὴ	εἰσενέγκῃς
hemeis	afekamen	tois	ofeiletais	hemon;		kai	me	eisenenkes
my	odpuszczamy	—	dłużnikom	naszym.		i	nie	wprowadzadź

G1473	G1519	G3986		G235	G4506		G1473	G575	G3588	G4190
P-1AP	PREP	N-ASM		CONJ	V-ADM-2S		P-1AP	PREP	T-GSM	A-GSM
ἡμᾶς	εἰς	πειρασμόν,		ἀλλὰ	ῥῦσαι		ἡμᾶς	ἀπὸ	τοῦ	πονηροῦ.
hemas	eis	peirazmon,	**13f)**	alla	rysai	**13h)**	hemas	apo	tu	poneru.
nas	w	pokusę		ale	wyratuj		nas	ze	—	złego,

11e)) lub "powszedni". ἅπαξ λεγόμενον najprawdopodobniej ukuty przez autora ewangelii. Zazwyczaj tłumaczony jako powszedni, wystarczający, ale też ponadnaturalny (Wgl.) w zn. chleba eschatologicznego.
11h)) lub "na ten dzień".
12e)) w znaczeniu moralnym "winy".
13f)) lub "próba" albo "doświadczenie".
13h)) lub "wyciągnij" albo "ocal".

G3754		G4771	G2076	G3588	G932	G2532	G3588	G1411	G2532
CONJ		P-2GS	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ
[ὅτι		σοῦ	ἐστιν	ἡ	βασιλεία	καὶ	ἡ	δύναμις	καὶ
[oti	13m)	su	estin	he	basileia	kai	he	dynamis	kai
[albowiem		Twoje	jest	—	Królestwo	i	—	moc	i

G3588	G1391	G1519	G3588	G165	G281		G1437	G1063	
T-NSF	N-NSF	PREP	T-APM	–	HEB		COND	CONJ	
ἡ	δόξα	εἰς	τοὺς	αἰῶνας;	Ἀμήν]	**6:14**	Ἐὰν	γὰρ	
he	doksa	eis	tus	aionas?	Amen]		Ean	gar	
—	chwała	na	—	wieki.	Amen.]		Jeśli tylko	bowiem	

G863	G3588	G444	G3588	G3900		G846	G863	G2532	G5213
V-2AAS-2P	T-DPM	N-DPM	T-APN	N-APN		P-GPM	V-FAI-3S	CONJ	P-2DP
ἀφῆτε	τοῖς	ἀνθρώποις	τὰ	παραπτώματα		αὐτῶν,	ἀφήσει	καὶ	ὑμῖν
afete	tois	anthropois	ta	paraptomata	14g)	auton,	afesei	kai	hymin
odpuścilibyście	—	ludziom	—	wykroczenia		ich,	odpuści	i	wam

G3588	G3962	G5216	G3588	G3770		G1437	G1161	G3361	G863
T-NSM	N-NSM	P-2GP	T-NSM	A-NSM		COND	CONJ	PRT-N	V-2AAS-2P
ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ὁ	οὐράνιος·	**6:15**	ἐὰν	δὲ	μὴ	ἀφῆτε
ho	Pater	hymon	ho	uranios;		ean	de	me	afete
—	Ojciec	wasz	—	Niebieski.		Jeśli	zaś	nie	odpuścicie

G3588	G444	G3761		G3588	G3962	G5216	G863	G3588	G3900
T-DPM	N-DPM	CONJ-N		T-NSM	N-NSM	P-2GP	V-FAI-3S	T-APN	N-APN
τοῖς	ἀνθρώποις,	οὐδὲ		ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ἀφήσει	τὰ	παραπτώματα
tois	anthropois,	ude	15g)	ho	Pater	hymon	afesei	ta	paraptomata
—	ludziom,	ani		—	Ojciec	wasz	odpuści	—	winy

G5216
P-2GP
ὑμῶν.
hymon.
wasze.

O POŚCIE

	G3752	G1161	G3522	G3361	G1096	G5613	G3588	G5273
	CONJ	CONJ	V-PAS-2P	PRT-N	V-PNM-2P	ADV	T-NPM	N-NPM
6:16	Ὅταν	δὲ	νηστεύητε,	μὴ	γίνεσθε	ὡς	οἱ	ὑποκριταὶ
	Hotan	de	nesteuete,	me	ginesthe	hos	hoi	hypokritai
	Kiedykolwiek	zaś	pościlibyście,	nie	bądźcie	jak	—	hipokryci

	G4659		G853	G1063	G3588	G4383	G846	G3704
	A-NPM		V-PAI-3P	CONJ	T-APN	N-APN	P-GPM	ADV
	σκυθρωποί·		ἀφανίζουσιν	γὰρ	τὰ	πρόσωπα	αὐτῶν	ὅπως
	skythropoi;	16i)	afanidzusin	gar	ta	prosopa	auton	hopos
	o smutnym obliczu,		szpecą	bowiem	—	twarze	ich,	żeby

G5316	G3588	G444	G3522	G281	G3004	G5213
V-2APS-3P	T-DPM	N-DPM	V-PAP-NPM	HEB	V-PAI-1S	P-2DP
φανῶσιν	τοῖς	ἀνθρώποις	νηστεύοντες·	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,
fanosin	tois	anthropois	nesteuontes;	amen	lego	hymin,
zostaliby ukazani	—	ludziom	poszczący.	Amen	mówię	wam,

G568	G3588	G3408	G846		G4771	G1161	G3522	G218
V-PAI-3P	T-ASM	N-ASM	P-GPM		P-2NS	CONJ	V-PAP-NSM	V-AMM-2S
ἀπέχουσιν	τὸν	μισθὸν	αὐτῶν.	**6:17**	σὺ	δὲ	νηστεύων	ἄλειψαί
apechusin	ton	misthon	auton.		sy	de	nesteuon	aleipsai
otrzymali w całości	—	zapłatę	ich.		Ty	zaś	poszcząc	namaść

G4771	G3588	G2776	G2532	G3588	G4383	G4771	G3538		G3704	G3361
P-2GS	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASN	N-ASN	P-2GS	V-AMM-2S		ADV	PRT-N
σου	τὴν	κεφαλὴν	καὶ	τὸ	πρόσωπόν	σου	νίψαι,	**6:18**	ὅπως	μὴ
su	ten	kefalen	kai	to	prosopon	su	nipsai,		hopos	me
twą	—	głowę	i	—	twarz	twą	umyj,		żeby	nie

13m)) tekstu brak w Kodeksie Synajskim i Kodeksie Watykańskim.
14g)) lub "błędy".
15g)) w znaczeniu "również nie".
16h)) lub "obłudnicy".
16i)) lub "ponurzy".
16j)) "psują" lub "wyniszczają".
16p)) w znaczeniu "pokazać się".

G5316	G3588	G444	G3522	G235	G3588	G3962	G4771	G3588
V-2APS-2S	T-DPM	N-DPM	V-PAP-NSM	CONJ	T-DSM	N-DSM	P-2GS	T-DSM
φανῇς	τοῖς	ἀνθρώποις	νηστεύων	ἀλλὰ	τῷ	Πατρί	σου	τῷ
fanes	tois	anthropois	nesteuon	alla	to	Patri	su	to
pokazać się 18c)	—	ludziom	poszczący,	ale	—	Ojcu	twemu	—

G1722	G3588	G2927	G2532	G3588	G3962	G4771	G3588	G991	G1722
PREP	T-DSN	A-DSN	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP
ἐν	τῷ	κρυφαίῳ·	καὶ	ὁ	Πατήρ	σου	ὁ	βλέπων	ἐν
en	to	kryfaio;	kai	ho	Pater	su	ho	blepon	en
w	—	skrytości.	I	—	Ojciec	twój	—	widzący	w

G3588	G2927	G591	G4771
T-DSN	A-DSN	V-FAI-3S	P-2DS
τῷ	κρυφαίῳ	ἀποδώσει	σοι.
to	kryfaio	apodosei	soi.
—	skrytości	odda	ci.

O BOGACTWIE

	G3361	G2343	G5213	G2344		G1909	G3588	G1093	G3699	G4597
	PRT-N	V-PAM-2P	P-2DP	N-APM		PREP	T-GSF	N-GSF	ADV	N-NSM
6:19	Μὴ	θησαυρίζετε	ὑμῖν	θησαυροὺς		ἐπὶ	τῆς	γῆς,	ὅπου	σὴς
	Me	thesauridzete	hymin	thesaurus	19d)	epi	tes	ges,	hopu	ses
	Nie	gromadźcie	wam	skarbów		na	—	ziemi,	gdzie	mól

G2532	G1035		G853	G2532	G3699	G2812		G1358	G2532	G2813
CONJ	N-NSF		V-PAI-3S	CONJ	ADV	N-NPM		V-PAI-3P	CONJ	V-PAI-3P
καὶ	βρῶσις		ἀφανίζει,	καὶ	ὅπου	κλέπται		διορύσσουσιν	καὶ	κλέπτουσιν·
kai	brosis	19k)	afanidzei,	kai	hopu	kleptai	19o)	dioryssusin	kai	kleptusin;
i	rdza		niszczy,	i	gdzie	złodzieje		podkopują się	i	kradną,

	G2343	G1161	G5213	G2344	G1722	G3772	G3699	G3777	G4597
	V-PAM-2P	CONJ	P-2DP	N-APM	PREP	N-DSM	ADV	CONJ-N	N-NSM
6:20	θησαυρίζετε	δὲ	ὑμῖν	θησαυροὺς	ἐν	οὐρανῷ,	ὅπου	οὔτε	σὴς
	thesauridzete	de	hymin	thesaurus	en	urano,	hopu	ute	ses
	Gromadźcie	zaś	wam	skarby	w	Niebie,	gdzie	i nie	mól

G3777	G1035	G853	G2532	G3699	G2812	G3756	G1358	G3761
CONJ-N	N-NSF	V-PAI-3S	CONJ	ADV	N-NPM	PRT-N	V-PAI-3P	CONJ-N
οὔτε	βρῶσις	ἀφανίζει,	καὶ	ὅπου	κλέπται	οὐ	διορύσσουσιν	οὐδὲ
ute	brosis	afanidzei,	kai	hopu	kleptai	u	dioryssusin	ude
i nie	rdza	niszczy,	i	gdzie	złodzieje	nie	podkopują	i nie

G2813		G3699	G1063	G2076	G3588	G2344	G4771	G1563	G1510
V-PAI-3P		ADV	CONJ	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GS	ADV	V-FDI-3S
κλέπτουσιν·	**6:21**	ὅπου	γάρ	ἐστιν	ὁ	θησαυρός	σου,	ἐκεῖ	ἔσται
kleptusin;		hopu	gar	estin	ho	thesauros	su,	ekei	estai
kradną.		Gdzie	bowiem	jest	—	skarb	twój,	tam	będzie

G2532	G3588	G2588	G4771
CONJ	T-NSF	N-NSF	P-2GS
καὶ	ἡ	καρδία	σου.
kai	he	kardia	su.
i	—	serce	twe.

ŚWIATŁOŚĆ I CIEMNOŚĆ

	G3588	G3088	G3588	G4983	G2076	G3588	G3788	G1437	G3767
	T-NSM	N-NSM	T-GSN	N-GSN	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	COND	CONJ
6:22	Ὁ	λύχνος	τοῦ	σώματός	ἐστιν	ὁ	ὀφθαλμός.	ἐὰν	οὖν
	Ho	lychnos	tu	somatos	estin	ho	ofthalmos.	ean	un
	—	Lampą	—	ciała	jest	—	oko.	Jeśli	więc

G1510	G3588	G3788	G4771	G573		G3650	G3588	G4983	G4771	G5460	
V-PAS-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GS	A-NSM		A-NSN	T-NSN	N-NSN	P-2GS	A-NSN	
ᾖ	ὁ	ὀφθαλμός	σου	ἁπλοῦς,		ὅλον	τὸ	σῶμά	σου	φωτεινὸν	
e	ho	ofthalmos	su	haplus,	22n)	holon	to	soma	su	foteinon	22s)
byłoby	—	oko	twe	proste,		całe	—	ciało	twe	jasne	

18c)) stosując drugi Aorist należałoby oddać jako "pokazałeś się".
19d)) w znaczeniu "bogactw".
19k)) w zasadzie "akt jedzenia" w znaczeniu szerszym jako "korozja".
19o)) lub "kradnący".

G1510		G1437	G1161	G3588	G3788	G4771	G4190	G1510	G3650
V-FDI-3S		COND	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GS	A-NSM	V-PAS-3S	A-NSN
ἔσται·	**6:23**	ἐὰν	δὲ	ὁ	ὀφθαλμός	σου	πονηρὸς	ᾖ,	ὅλον
estai;		ean	de	ho	ofthalmos	su	poneros	e,	holon
będzie.		Jeśli	zaś	—	oko	twe	złe	byłoby,	całe

G3588	G4983	G4771	G4652	G1510	G1487	G3767	G3588	G5457	G3588	G1722
T-NSN	N-NSN	P-2GS	A-NSN	V-FDI-3S	COND	CONJ	T-NSN	N-NSN	T-NSN	PREP
τὸ	σῶμά	σου	σκοτεινὸν	ἔσται.	εἰ	οὖν	τὸ	φῶς	τὸ	ἐν
to	soma	su	skoteinon	estai.	ei	un	to	fos	to	en
—	ciało	twe	ciemne	będzie.	Jeśli	więc	—	światło	—	w

G4771	G4655	G2076	G3588	G4655	G4214
P-2DS	N-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	Q-NSN
σοὶ	σκότος	ἐστίν,	τὸ	σκότος	πόσον.
soi	skotos	estin,	to	skotos	poson.
tobie	ciemnością	jest,	—	ciemność	jakaż [wielka]!

O TYM CO NAJWAŻNIEJSZE

	G3762	G1410	G1417	G2962	G1398		G2228	G1063
	A-NSM-N	V-PNI-3S	A-DPM	N-DPM	V-PAN		PRT	CONJ
6:24	Οὐδεὶς	δύναται	δυσὶ	κυρίοις	δουλεύειν·		ἢ	γὰρ
	Udeis	dynatai	dysi	kyriois	duleuein;	**24e)**	e	gar
	Nikt [nie]	jest w stanie	dwom	panom	być niewolnikiem,		Albo	bowiem

G3588	G1520	G3404	G2532	G3588	G2087	G25	G2228	G1520
T-ASM	A-ASM	V-FAI-3S	CONJ	T-ASM	A-ASM	V-FAI-3S	PRT	A-GSM
τὸν	ἕνα	μισήσει	καὶ	τὸν	ἕτερον	ἀγαπήσει,	ἢ	ἑνὸς
ton	hena	misesei	kai	ton	heteron	agapesei,	e	henos
—	jednego	nienawidzić będzie	i	—	innego	pokocha,	albo	jednego

G472	G2532	G3588	G2087	G2706	G3756	G1410	G2316
V-FDI-3S	CONJ	T-GSM	A-GSM	V-FAI-3S	PRT-N	V-PNI-2P	N-DSM
ἀνθέξεται	καὶ	τοῦ	ἑτέρου	καταφρονήσει·	οὐ	δύνασθε	Θεῷ
antheksetai	kai	tu	heteru	katafronesei;	u	dynasthe	Theo
trzymać się będzie	i	—	innym	wzgardzi.	Nie	jesteście w stanie	Bogu

G1398	G2532	G3126		G1223	G3778	G3004	G5213	G3361
V-PAN	CONJ	N-DSM		PREP	D-ASN	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N
δουλεύειν	καὶ	μαμωνᾷ.	**6:25**	Διὰ	τοῦτο	λέγω	ὑμῖν,	μὴ
duleuein	kai	mamona.	**24aa)**	Dia	tuto	lego	hymin,	me
służyć	i	mamonie.		Dla	tego	mówię	wam:	nie

G3309	G3588	G5590	G5216	G5101	G5315	G2228	G5101	G4095
V-PAM-2P	T-DSF	N-DSF	P-2GP	I-ASN	V-2AAS-2P	PRT	I-ASN	V-2AAS-2P
μεριμνᾶτε	τῇ	ψυχῇ	ὑμῶν	τί	φάγητε,	[ἢ	τί	πίητε]
merimnate	te	psyche	hymon	ti	fagete,	[e	ti	piete]
martwcie się	—	[o] dusze	wasze	co	zjedlibyście,	[lub	co	pilibyście],

G3366	G3588	G4983	G5216	G5101	G1746	G3780	G3588
CONJ-N	T-DSN	N-DSN	P-2GP	I-ASN	V-AMS-2P	PRT-I	T-NSF
μηδὲ	τῷ	σώματι	ὑμῶν	τί	ἐνδύσησθε·	οὐχὶ	ἡ
mede	to	somati	hymon	ti	endysesthe;	uchi	he
ani	—	ciałem	waszym,	co	założylibyście [na siebie].	W istocie nie	—

G5590	G4119	G2076	G3588	G5160	G2532	G3588	G4983	G3588
N-NSF	A-NSN-C	V-PAI-3S	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSN
ψυχὴ	πλεῖόν	ἐστιν	τῆς	τροφῆς	καὶ	τὸ	σῶμα	τοῦ
psyche	pleion	estin	tes	trofes	kai	to	soma	tu
dusza	więcej	jest	—	[od] jedzenia	i	—	ciało	—

G1742		G1689	G1519	G3588	G4071	G3588	G3772	G3754
N-GSN		V-AAM-2P	PREP	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	CONJ
ἐνδύματος;	**6:26**	ἐμβλέψατε	εἰς	τὰ	πετεινὰ	τοῦ	οὐρανοῦ,	ὅτι
endymatos;		emblepsate	eis	ta	peteina	tu	uranu,	hoti
[od] odzieży?		Przypatrzcie się	—	—	ptactwu	—	nieba,	że

22n)) w znaczeniu "zdrowe", "dobre" lub "prostolinijne".
22s)) lub "świetliste".
24e)) w znaczeniu "służyć".
24aa)) personifikacja chiwości, umiłowania bogactwa.

G3756	G4687	G3761	G2325		G3761	G4863	G1519	G596	G2532
PRT-N	V-PAI-3P	CONJ-N	V-PAI-3P		CONJ-N	V-PAI-3P	PREP	N-APF	CONJ
οὐ	σπείρουσιν	οὐδὲ	θερίζουσιν		οὐδὲ	συνάγουσιν	εἰς	ἀποθήκας,	καὶ
u	speirusin	ude	theridzusin	26k)	ude	synagusin	eis	apothekas,	kai
nie	sieją	i nie	żną		i nie	zbierają	w	spichlerzach,	i

G3588	G3962	G5216	G3588	G3770	G5142	G846	G3756	G4771	G3123
T-NSM	N-NSM	P-2GP	T-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	P-APN	PRT-N	P-2NP	ADV
ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ὁ	οὐράνιος	τρέφει	αὐτά·	οὐχ	ὑμεῖς	μᾶλλον
ho	Pater	hymon	ho	uranios	trefei	auta;	uch	hymeis	mallon
—	Ojciec	ich	—	Niebieski	karmi	je.	Nie	wy	więcej

G1308		G846		G5101	G1161	G1537	G5216	G3309	G1410
V-PAI-2P		P-GPN		I-NSM	CONJ	PREP	P-2GP	V-PAP-NSM	V-PNI-3S
διαφέρετε		αὐτῶν;	**6:27**	τίς	δὲ	ἐξ	ὑμῶν	μεριμνῶν	δύναται
diaferete	26aa)	auton;		tis	de	eks	hymon	merimnon	dynatai
przewyższacie		je?		Kto	zaś	z	was	zamartwiając się	jest w stanie

G4369	G1909	G3588	G2244		G846	G4083	G1520		G2532	G4012
V-2AAN	PREP	T-ASF	N-ASF		P-GSM	N-ASM	A-ASM		CONJ	PREP
προσθεῖναι	ἐπὶ	τὴν	ἡλικίαν		αὐτοῦ	πῆχυν	ἕνα;	**6:28**	καὶ	περὶ
prostheinai	epi	ten	helikian	27j)	autu	pechyn	hena;		kai	peri
dodać	do	—	wzrostu		jego	łokieć	jeden?		I	o

G1742	G5101	G3309	G2648	G3588	G2918	G3588	G68	G4459
N-GSN	I-ASN	V-PAI-2P	V-2AAM-2P	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	ADV
ἐνδύματος	τί	μεριμνᾶτε;	καταμάθετε	τὰ	κρίνα	τοῦ	ἀγροῦ	πῶς
endymatos	ti	merimnate;	katamathete	ta	krina	tu	agru	pos
odzież	co	martwicie się?	Nauczcie się od	—	lilji	—	pola	jak

G837	G3756	G2872	G3761	G3514			G3004	G1161	G5213	G3754
V-PAI-3P	PRT-N	V-PAI-3P	CONJ-N	V-PAI-3P			V-PAI-1S	CONJ	P-2DP	CONJ
αὐξάνουσιν·	οὐ	κοπιῶσιν	οὐδὲ	νήθουσιν·		**6:29**	λέγω	δὲ	ὑμῖν	ὅτι
auksanusin;	u	kopiosin	ude	nethusin;	28p)		lego	de	hymin	hoti
rosną,	nie	męczą się	i nie	przędą.			Mówię	zaś	wam,	że

G3761	G4672	G1722	G3956	G3588	G1391	G846	G4016	G5613	G1520
CONJ-N	N-NSM	PREP	A-DSF	T-DSF	N-DSF	P-GSM	V-2AMI-3S	ADV	A-ASN
οὐδὲ	Σολομὼν	ἐν	πάσῃ	τῇ	δόξῃ	αὐτοῦ	περιεβάλετο	ὡς	ἓν
ude	Solomon	en	pase	te	dokse	autu	periebaleto	hos	hen
ani nawet	Salomon	w	całej	—	chwale	swej	nie ubierał się	jak	jedna

G3778		G1487	G1161	G3588	G5528	G3588	G68	G4594	G1510
D-GPN		COND	CONJ	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	ADV	V-PAP-ASM
τούτων.	**6:30**	εἰ	δὲ	τὸν	χόρτον	τοῦ	ἀγροῦ	σήμερον	ὄντα
tuton.		ei	de	ton	chorton	tu	agru	semeron	onta
[z] tych.		Jeśli	zaś	—	trawę	—	pola	dzisiaj	będąca

G2532	G839	G1519	G2823	G906	G3588	G2316	G3779	G294	G3756
CONJ	ADV	PREP	N-ASM	V-PPP-ASM	T-NSM	N-NSM	ADV	V-PAI-3S	PRT-N
καὶ	αὔριον	εἰς	κλίβανον	βαλλόμενον	ὁ	Θεὸς	οὕτως	ἀμφιέννυσιν,	οὐ
kai	aurion	eis	klibanon	ballomenon	ho	Theos	hutos	amfiennysin,	u
i	jutro	do	pieca	wrzucaną	—	Bóg	tak	ubiera,	nie

G4183	G3123	G5209	G3640		G3361	G3767	G3309	G3004
A-DSN	ADV	P-2AP	A-VPM		PRT-N	CONJ	V-AAS-2P	V-PAP-NPM
πολλῷ	μᾶλλον	ὑμᾶς,	ὀλιγόπιστοι;	**6:31**	μὴ	οὖν	μεριμνήσητε	λέγοντες·
pollo	mallon	hymas,	oligopistoi;		me	un	merimnesete	legontes;
wiele	więcej	was	małej wiary?		Nie	więc	martwcie się	mówiąc:

G5101	G5315	G2228	G5101	G4095	G2228	G5101	G4016	
I-ASN	V-2AAS-1P	PRT	I-ASN	V-2AAS-1P	PRT	I-ASN	V-2AMS-1P	
Τί	φάγωμεν;	ἢ·	Τί	πίωμεν;	ἢ·	Τί	περιβαλώμεθα;	**6:32**
Ti	fagomen;	e;	Ti	piomen;	e;	Ti	peribalometha;	
Co	jedlibyśmy?	lub:	Co	pilibyśmy?	lub:	[W] co	ubieralibyśmy [się]?	

G3956	G1063	G3778	G3588	G1484		G1934	G1492	G1063	G3588
A-APN	CONJ	D-APN	T-NPN	N-NPN		V-PAI-3P	V-RAI-3S	CONJ	T-NSM
πάντα	γὰρ	ταῦτα	τὰ	ἔθνη		ἐπιζητοῦσιν·	οἶδεν	γὰρ	ὁ
panta	gar	tauta	ta	ethne	32e)	epidzetusin;	oiden	gar	ho
Wszystkiego	bowiem	tego	—	narody		poszukują.	Wie	bowiem	—

26k)) czyli nie zbierają w czasie żniw.
26aa)) czyli "macie większą wartość".
27j)) w zasadzie "wiek".
28p)) dosłownie "wirują", "kręcą się w koło".
32e)) w zanaczeniu "pogan" lub "gojów".

G3962	G5216	G3588	G3770	G3754	G5535	G3778	G537	
N-NSM	P-2GP	T-NSM	A-NSM	CONJ	V-PAI-2P	D-GPN	A-GPN	
Πατὴρ	ὑμῶν	ὁ	οὐράνιος	ὅτι	χρῄζετε	τούτων	ἁπάντων.	**6:33**
Pater	hymon	ho	uranios	hoti	chredzete	tuton	hapanton.	
Ojciec	wasz	—	Niebieski,	że	potrzebujecie	tych	wszystkich.	

G2212	G1161	G4412	G3588	G932	H3588	H2316	G2532	G3588
V-PAM-2P	CONJ	ADV-S	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-ASF
ζητεῖτε	δὲ	πρῶτον	τὴν	βασιλείαν	[τοῦ	Θεοῦ]	καὶ	τὴν
zeteite	de	proton	ten	basileian	[tu	Theu]	kai	ten
Szukajcie	zaś	po pierwsze	—	Królestwa	[—	Boga]	i	—

G1343	G846	G2532	G3778	G3956	G4369	G5213		G3361	G3767
N-ASF	P-GSM	CONJ	D-NPN	A-NPN	V-FPI-3S	P-2DP		PRT-N	CONJ
δικαιοσύνην	αὐτοῦ,	καὶ	ταῦτα	πάντα	προστεθήσεται	ὑμῖν.	**6:34**	μὴ	οὖν
dikaiosynen	autu,	kai	tauta	panta	prostethesetai	hymin.		me	un
prawości	jego,	i	tamte	wszystkie	dodane będą	wam.		Nie	więc

G3309	G1519	G3588	G839	G3588	G1063	G839	G3309
V-AAS-2P	PREP	T-ASF	ADV	T-NSF	CONJ	ADV	V-FAI-3S
μεριμνήσητε	εἰς	τὴν	αὔριον,	ἡ	γὰρ	αὔριον	μεριμνήσει
merimnesete	eis	ten	aurion,	he	gar	aurion	merimnesei
zamartwiajcie się	na	—	jutro,	—	bowiem	jutro	martwić się będzie

G1438	G713	G3588	G2250	G3588	G2549	G846
F-3GSF	A-NSN	T-DSF	N-DSF	T-NSF	N-NSF	P-GSF
ἑαυτῆς·	ἀρκετὸν	τῇ	ἡμέρᾳ	ἡ	κακία	αὐτῆς.
heautes;	arketon	te	hemera	he	kakia	autes.
o siebie.	Wystarczy	—	dniowi	—	zło	jego.

Rozdział 7

NIE SĄDŹCIE

	G3361	G2919	G2443	G3361	G2919		G1722	G3739	G1063
	PRT-N	V-PAM-2P	CONJ	PRT-N	V-APS-2P		PREP	R-DSN	CONJ
7:1	Μὴ	κρίνετε,	ἵνα	μὴ	κριθῆτε·	**7:2**	ἐν	ᾧ	γὰρ
	Me	krinete,	hina	me	krithete;	1e)	en	ho	gar
	Nie	sądźcie,	abyście	nie	sądzeni byliście.		W	[jakiej]	bowiem

G2917	G2919	G2919	G2532	G1722	G3739	G3358
N-DSN	V-PAI-2P	V-FPI-2P	CONJ	PREP	R-DSN	N-DSN
κρίματι	κρίνετε	κριθήσεσθε,	καὶ	ἐν	ᾧ	μέτρῳ
krimati	krinete	krithesesthe,	kai	en	ho	metro
decyzji potępiającej	sądzicie,	zostaniecie osądzeni,	i	w	[jakiej]	mierze

G3354	G3354	G5213		G5101	G1161	G991	G3588	G2595
V-PAI-2P	V-FPI-3S	P-2DP		I-ASN	CONJ	V-PAI-2S	T-ASN	N-ASN
μετρεῖτε	μετρηθήσεται	ὑμῖν.	**7:3**	τί	δὲ	βλέπεις	τὸ	κάρφος
metreite	metrethesetai	hymin.		ti	de	blepeis	to	karfos 3e)
mierzycie,	odmierzone zostanie	wam.		Czemu	zaś	widzisz	—	pyłek

G3588	G1722	G3588	G3788	G3588	G80	G4771	G3588	G1161	G1722	G3588
T-ASN	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GSM	N-GSM	P-2GS	T-ASF	CONJ	PREP	T-DSM
τὸ	ἐν	τῷ	ὀφθαλμῷ	τοῦ	ἀδελφοῦ	σου,	τὴν	δὲ	ἐν	τῷ
to	en	to	ofthalmo	tu	adelfu	su,	ten	de	en	to
—	w	—	oku	—	brata	twego,	—	zaś	w	—

G4674	G3788	G1385	G3756	G2657		G2228	G4459	G2046	G3588
S-2SDSM	N-DSM	N-ASF	PRT-N	V-PAI-2S		PRT	ADV-I	V-FAI-2S	T-DSM
σῷ	ὀφθαλμῷ	δοκὸν	οὐ	κατανοεῖς;	**7:4**	ἢ	πῶς	ἐρεῖς	τῷ
so	ofthalmo	dokon	u	katanoeis;		e	pos	ereis	to
twym	oku	belki	nie	widzisz?		Lub	jak	powiesz	—

G80	G4771	G863		G1544	G3588	G2595	G1537	G3588	G3788
N-DSM	P-2GS	V-2AAM-2S		V-2AAS-1S	T-ASN	N-ASN	PREP	T-GSM	N-GSM
ἀδελφῷ	σου·	Ἄφες	4g)	ἐκβάλω	τὸ	κάρφος	ἐκ	τοῦ	ὀφθαλμοῦ
adelfo	su;	Afes		ekbalo	to	karfos	ek	tu	ofthalmu
bratu	twemu:	Pozwól		wyrzucić	—	pyłek	z	—	oka

1e)) Łk 6:37
3e)) może oznaczać "suchy patyk", "drzazgę" lub "słomę".
4g)) lub "dopuść".

G4771 P-2GS	G2532 CONJ	G3708 V-2AMM-2S		G3588 T-NSF	G1385 N-NSF	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3788 N-DSM	G4771 P-2GS	
σου,	καὶ	ἰδοὺ		ἡ	δοκὸς	ἐν	τῷ	ὀφθαλμῷ	σοῦ;	
su,	kai	idu		he	dokos	en	to	ofthalmo	su;	
twego,	a	wypatrzyć [nie możesz]	4p)	—	belki	w	—	oku	twym?	

	G5273 N-VSM		G1544 V-2AAM-2S	G4412 ADV-S	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3788 N-GSM	G4771 P-2GS	G3588 T-ASF	G1385 N-ASF
7:5	ὑποκριτά,		ἔκβαλε	πρῶτον	ἐκ	τοῦ	ὀφθαλμοῦ	σοῦ	τὴν	δοκόν,
	hypokrita,	5a)	ekbale	proton	ek	tu	ofthalmu	su	ten	dokon,
	Hipokryto,		wyrzuć	najpierw	z	—	oka	twego	—	belkę,

G2532 CONJ	G5119 ADV	G1227 V-FAI-2S	G1544 V-2AAN	G3588 T-ASN	G2595 N-ASN	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3788 N-GSM
καὶ	τότε	διαβλέψεις	ἐκβαλεῖν	τὸ	κάρφος	ἐκ	τοῦ	ὀφθαλμοῦ
kai	tote	diablepseis	ekbalein	to	karfos	ek	tu	ofthalmu
a	wtedy	wyraźnie zobaczysz	[by] wyrzucić	—	pyłek	z	—	oka

G3588 T-GSM	G80 N-GSM	G4771 P-2GS		G3361 PRT-N	G1325 V-2AAS-2P	G3588 T-ASN	G40 A-ASN	G3588 T-DPM	G2965 N-DPM	
τοῦ	ἀδελφοῦ	σου.	**7:6**	Μὴ	δῶτε	τὸ	ἅγιον	τοῖς	κυσίν,	
tu	adelfu	su.		Me	dote	to	hagion	tois	kysin,	6f)
—	brata	twego.		Nie	dajcie	—	świętego	—	psom,	

G3366 CONJ-N	G906 V-2AAS-2P	G3588 T-APM	G3135 N-APM	G5216 P-2GP	G1715 PREP	G3588 T-GPM	G5519 N-GPM	G3361 PRT-N
μηδὲ	βάλητε	τοὺς	μαργαρίτας	ὑμῶν	ἔμπροσθεν	τῶν	χοίρων,	μή
mede	balete	tus	margaritas	hymon	emprosthen	ton	choiron,	me
i nie	rzućcie	—	pereł	waszych	przed	—	świnie,	nie

G4218 ADV-N	G2662 V-FAI-3P	G846 P-APM	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G4228 N-DPM		G846 P-GPM	G2532 CONJ	G4762 V-2APP-NPM
ποτε	καταπατήσουσιν	αὐτοὺς	ἐν	τοῖς	ποσὶν		αὐτῶν	καὶ	στραφέντες
pote	katapatesusin	autus	en	tois	posin	6u)	auton	kai	strafentes
co_by	zdeptały	was	—	—	nogami		ich	i	odwróciwszy się

G4486 V-AAS-3P	G5209 P-2AP
ῥήξωσιν	ὑμᾶς.
reksosin	hymas.
[nie] rozerwały	was.

PROŚCIE

	G154 V-PAM-2P	G2532 CONJ	G1325 V-FPI-3S	G5213 P-2DP	G2212 V-PAM-2P	G2532 CONJ	G2147 V-FAI-2P	G2925 V-PAM-2P	
7:7	Αἰτεῖτε,	καὶ	δοθήσεται	ὑμῖν·	ζητεῖτε,	καὶ	εὑρήσετε·	κρούετε,	
	Aiteite,	kai	dothesetai	hymin;	zeteite,	kai	heuresete;	kruete,	7h)
	Proście	i	dane będzie	wam,	szukajcie	i	znajdziecie,	pukajcie	

G2532 CONJ	G455 V-2FPI-3S	G5213 P-2DP		G3956 A-NSM	G1063 CONJ	G3588 T-NSM	G154 V-PAP-NSM	G2983 V-PAI-3S
καὶ	ἀνοιγήσεται	ὑμῖν.	**7:8**	πᾶς	γὰρ	ὁ	αἰτῶν	λαμβάνει
kai	anoigesetai	hymin.		pas	gar	ho	aiton	lambanei
i	otworzone będzie	wam.		Każdy	bowiem	—	proszący	bierze

G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2212 V-PAP-NSM	G2147 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-DSM	G2925 V-PAP-DSM	G455 V-2FPI-3S	
καὶ	ὁ	ζητῶν	εὑρίσκει	καὶ	τῷ	κρούοντι	ἀνοιγήσεται.	**7:9**
kai	ho	zeton	heuriskei	kai	to	kruonti	anoigesetai.	
i	—	szukający	znajduje	i	—	pukającemu	zostanie otworzone.	

G2228 PRT	G5101 I-NSM	G2076 V-PAI-3S	G1537 PREP	G5216 P-2GP	G444 N-NSM	G3739 R-ASM	G154 V-FAI-3S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM
ἢ	τίς	ἐστιν	ἐξ	ὑμῶν	ἄνθρωπος,	ὃν	αἰτήσει	ὁ	υἱὸς
e	tis	estin	eks	hymon	anthropos,	hon	aitesei	ho	hyios
Lub	kto	jest	z	was	człowiekiem,	którego	poprosi	—	syn

4p)) w wielu przekładach oddawane jako "oto".
5a)) lub "*Obłudniku*".
6f)) Did 9:5
6u)) w zasadzie "stopami".
7h)) a nawet "łomoczcie", "walcie".

G846	G740	G3361	G3037	G1929	G846		G2228	G2532
P-GSM	N-ASM	PRT-N	N-ASM	V-FAI-3S	P-DSM		PRT	CONJ
αὐτοῦ	ἄρτον,	μὴ	λίθον	ἐπιδώσει	αὐτῷ;	**7:10** 9p)	ἢ	καὶ
autu	arton,	me	lithon	epidosei	auto;		e	kai
jego	[o] chleb,	nie [przecież]	kamień	poda	mu!		Lub	i

G2486	G154	G3361	G3789	G1929	G846		G1487	G3767	G4771
N-ASM	V-FAI-3S	PRT-N	N-ASM	V-FAI-3S	P-DSM		COND	CONJ	P-2NP
ἰχθὺν	αἰτήσει,	μὴ	ὄφιν	ἐπιδώσει	αὐτῷ;	**7:11** 10h)	εἰ	οὖν	ὑμεῖς
ichthyn	aitesei,	me	ofin	epidosei	auto;		ei	un	hymeis
rybę	poprosi,	nie	węża	poda	mu!		Jeśli	więc	wy

G4190	G1510	G1492		G1390	G18	G1325	G3588	G5043	G5216
N-NPM	V-PAP-NPM	V-RAI-2P		N-APN	A-APN	V-PAN	T-DPN	N-DPN	P-2GP
πονηροὶ	ὄντες	οἴδατε	11f)	δόματα	ἀγαθὰ	διδόναι	τοῖς	τέκνοις	ὑμῶν,
poneroi	ontes	oidate		domata	agatha	didonai	tois	teknois	hymon,
źli	będąc	wiecie [jak]		prezenty	dobre	dawać	—	dzieciom	swym,

G4214	G3123	G3588	G3962	G5216	G3588	G1722	G3588	G3772	G1325
Q-DSN	ADV	T-NSM	N-NSM	P-2GP	T-NSM	PREP	T-DPM	N-DPM	V-FAI-3S
πόσῳ	μᾶλλον	ὁ	Πατὴρ	ὑμῶν	ὁ	ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς	δώσει
poso	mallon	ho	Pater	hymon	ho	en	tois	uranois	dosei
ile	więcej	—	Ojciec	wasz	—	w	—	Niebiosach	da

G18	G3588	G154	G846
A-APN	T-DPM	V-PAP-DPM	P-ASM
ἀγαθὰ	τοῖς	αἰτοῦσιν	αὐτόν.
agatha	tois	aitusin	auton.
dobre	—	proszącym	Go.

„ZŁOTA REGUŁA”

	G3956	G3767	G3745	G1437	G2309	G2443	G4160	G5213	G3588
	A-APN	CONJ	K-APN	COND	V-PAS-2P	CONJ	V-PAS-3P	P-2DP	T-NPM
7:12	Πάντα	οὖν	ὅσα	ἐὰν	θέλητε	ἵνα	ποιῶσιν	ὑμῖν	οἱ
	Panta	un	hosa	ean	thelete	hina	poiosin	hymin	hoi
	Wszystko	więc	co	tylko	chcecie,	aby	uczynili	wam	—

G444	G3779	G2532	G4771	G4160	G846	G3778	G1063	G2076	G3588
N-NPM	ADV	CONJ	P-2NP	V-PAM-2P	P-DPM	D-NSM	CONJ	V-PAI-3S	T-NSM
ἄνθρωποι,	οὕτως	καὶ	ὑμεῖς	ποιεῖτε	αὐτοῖς·	οὗτος	γάρ	ἐστιν	ὁ
anthropoi,	hutos	kai	hymeis	poieite	autois;	hutos	gar	estin	ho
ludzie,	tak	i	wy	uczyńcie	im,	takie	bowiem	jest	—

G3551	G2532	G3588	G4396
N-NSM	CONJ	T-NPM	N-NPM
νόμος	καὶ	οἱ	προφῆται.
nomos	kai	hoi	profetai.
Prawo	i	—	Prorocy.

DWIE DROGI

	G1525		G1223	G3588	G4728	G4439	G3754	G4116	G3588	G4439
	V-2AAM-2P		PREP	T-GSF	A-GSF	N-GSF	CONJ	A-NSF	T-NSF	N-NSF
7:13	Εἰσέλθατε		διὰ	τῆς	στενῆς	πύλης·	ὅτι	πλατεῖα	ἡ	πύλη
	Eiselthate	13a)	dia	tes	stenes	pyles;	hoti	plateia	he	pyle
	Wejdźcie		przez	—	wąską	bramę,	bowiem	szeroka	—	brama

G2532	G2149	G3588	G3598	G3588	G520		G1519	G3588	G684	
CONJ	A-NSF	T-NSF	N-NSF	T-NSF	V-PAP-NSF		PREP	T-ASF	N-ASF	
καὶ	εὐρύχωρος	ἡ	ὁδὸς	ἡ	ἀπάγουσα	13o)	εἰς	τὴν	ἀπώλειαν,	13r)
kai	eurychoros	he	hodos	he	apagusa		eis	ten	apoleian,	
i	przestronna	—	droga	—	wiodąca		w	—	zgubę,	

9p)) w zasadzie powinien być znak zapytania.
10h)) w zasadzie znak zapytania.
11f)) oddawane zazwyczaj jako "umiecie".
13a)) Did 1:1-2
13o)) inaczej "zabierająca' lub "odprowadzająca".
13r)) lub "zniszczenie" albo "ruina".

G2532	G4183	G1526	G3588	G1525	G1223	G846		G3754	G4728
CONJ	A-NPM	V-PAI-3P	T-NPM	V-PNP-NPM	PREP	P-GSF		CONJ	A-NSF
καὶ	πολλοί	εἰσιν	οἱ	εἰσερχόμενοι	δι’	αὐτῆς·	**7:14**	ὅτι	στενὴ
kai	polloi	eisin	hoi	eiserchomenoi	di’	autes;		hoti	stene
i	liczni	są	—	wchodzący	przez	nią.		Ponieważ	wąska

G3588	G4439	G2532	G2346	G3588	G3598	G3588	G520	G1519	G3588
T-NSF	N-NSF	CONJ	V-RPP-NSF	T-NSF	N-NSF	T-NSF	V-PAP-NSF	PREP	T-ASF
ἡ	πύλη	καὶ	τεθλιμμένη	ἡ	ὁδὸς	ἡ	ἀπάγουσα	εἰς	τὴν
he	pyle	kai	tethlimmene	he	hodos	he	apagusa	eis	ten
—	brama	i	zwężona	—	droga	—	prowadząca	do	—

G2222	G2532	G3641		G1510	G3588	G2147	G846
N-ASF	CONJ	A-NPM		V-PAI-3P	T-NPM	V-PAP-NPM	P-ASF
ζωήν,	καὶ	ὀλίγοι		εἰσὶν	οἱ	εὑρίσκοντες	αὐτήν.
zoen,	kai	oligoi	14o)	eisin	hoi	heuriskontes	auten.
życia,	i	nieliczni		są	—	znajdujący	ją.

POZNACIE PO OWOCACH

	G4337		G575	G3588	G5578		G3748	G2064	G4314	G5209
	V-PAM-2P		PREP	T-GPM	N-GPM		R-NPM	V-PNI-3P	PREP	P-2AP
7:15	Προσέχετε		ἀπὸ	τῶν	ψευδοπροφητῶν,		οἵτινες	ἔρχονται	πρὸς	ὑμᾶς
	Prosechete	15a)	apo	ton	pseudoprofeton,	15d)	hoitines	erchontai	pros	hymas
	Uważajcie		na	—	pseudo-proroków,		co	przychodzą	do	was

G1722	G1742	G4263	G2081		G1161	G1526	G3074	G727	
PREP	N-DPN	N-GPN	ADV		CONJ	V-PAI-3P	N-NPM	A-NPM	
ἐν	ἐνδύμασιν	προβάτων	ἔσωθεν		δέ	εἰσιν	λύκοι	ἅρπαγες.	**7:16**
en	endymasin	probaton	esothen	15l)	de	eisin	lykoi	harpages.	
w	odzieniu	owiec,	wewnątrz		zaś	są	wilkami	drapieżnymi.	

G575	G3588	G2590	G846	G1921	G846	G3385	G4816	G575	G173
PREP	T-GPM	N-GPM	P-GPM	V-FDI-2P	P-APM	PRT-I	V-PAI-3P	PREP	N-GPF
ἀπὸ	τῶν	καρπῶν	αὐτῶν	ἐπιγνώσεσθε	αὐτούς.	μήτι	συλλέγουσιν	ἀπὸ	ἀκανθῶν
apo	ton	karpon	auton	epignosesthe	autus.	meti	syllegusin	apo	akanthon
Z	—	owoców	ich	rozpoznacie	ich.	Czy	zbierają	z	cierni

G4718	G2228	G575	G5146	G4810		G3779	G3956	G1186	G18
N-APF	PRT	PREP	N-GPM	N-APN		ADV	A-NSN	N-NSN	A-NSN
σταφυλὰς	ἢ	ἀπὸ	τριβόλων	σῦκα;	**7:17**	οὕτως	πᾶν	δένδρον	ἀγαθὸν
stafylas	e	apo	tribolon	syka;		hutos	pan	dendron	agathon
kiście winogron	lub	z	ostów	figi?		Więc	każde	drzewo	dobre,

G2590	G2570	G4160		G3588	G1161	G4550		G1186	G2590	G4190
N-APM	A-APM	V-PAI-3S		T-NSN	CONJ	A-NSN		N-NSN	N-APM	A-APM
καρποὺς	καλοὺς	ποιεῖ,		τὸ	δὲ	σαπρὸν		δένδρον	καρποὺς	πονηροὺς
karpus	kalus	poiei,	17g)	to	de	sapron	17j)	dendron	karpus	ponerus
owoce	dobre	wydaje,		—	zaś	zgniłe		drzewo,	owoce	złe

G4160		G3756	G1410	G1186	G18	G2590	G4190	G4160	
V-PAI-3S		PRT-N	V-PNI-3S	N-NSN	A-NSN	N-APM	A-APM	V-PAN	
ποιεῖ·	**7:18**	οὐ	δύναται	δένδρον	ἀγαθὸν	καρποὺς	πονηροὺς	ποιεῖν	
poiei;		u	dynatai	dendron	agathon	karpus	ponerus	poiein	
wydaje.		Nie	jest w stanie	drzewo	dobre	owoców	złych	wydawać	

G5342	G3761	G1186	G4550	G2590	G2570	G4160	G5342	
V-2AAN	CONJ-N	N-NSN	A-NSN	N-APM	A-APM	V-PAN	V-2AAN	
[ἐνεγκεῖν],	οὐδὲ	δένδρον	σαπρὸν	καρποὺς	καλοὺς	ποιεῖν	[ἐνεγκεῖν].	**7:19**
[enenkein],	ude	dendron	sapron	karpus	kalus	poiein	[enenkein].	
[przynosić],	i nie	drzewo	zgniłe	owoców	dobrych	wydawać	[przynosić].	

14o)) lub "mało kto".
15a)) inaczej "wystrzegajcie się" lub "miejcie się na baczności".
15d)) czyli "fałszywi" lub "udający".
15l)) albo "od środka" lub "od wewnątrz".
17g)) w zasadzie "czyni" lub "robi".
17j)) w znaczeniu "bezwartościowe" lub "złe".

G3956	G1186	G3361	G4160	G2590	G2570	G1581	G2532	G1519	G4442
A-NSN	N-NSN	PRT-N	V-PAP-NSN	N-ASM	A-ASM	V-PPI-3S	CONJ	PREP	N-ASN
πᾶν	δένδρον	μὴ	ποιοῦν	καρπὸν	καλὸν	ἐκκόπτεται	καὶ	εἰς	πῦρ
pan	dendron	me	poiun	karpon	kalon	ekkoptetai	kai	eis	pyr
Każde	drzewo	nie	wydające	owocu	dobrego,	ścinane jest	i	w	ogień

G906		G686	G575	G3588	G2590	G846	G1921	G846
V-PPI-3S		PRT	PREP	T-GPM	N-GPM	P-GPM	V-FDI-2P	P-APM
βάλλεται.	**7:20**	ἄραγε	ἀπὸ	τῶν	καρπῶν	αὐτῶν	ἐπιγνώσεσθε	αὐτούς.
balletai.		arage	apo	ton	karpon	auton	epignosesthe	autus.
rzucane.		Więc	po	—	owocach	ich	poznacie	ich.

SŁOWA I CZYNY

	G3756	G3956	G3588	G3004	G3427	G2962	G2962	G1525	G1519
	PRT-N	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-1DS	N-VSM	N-VSM	V-FDI-3S	PREP
7:21	Οὐ	πᾶς	ὁ	λέγων	μοι	Κύριε	Κύριε,	εἰσελεύσεται	εἰς
	U	pas	ho	legon	moi	Kyrie	Kyrie,	eiseleusetai	eis
	Nie	każdy	—	mówiący	mi:	Panie,	Panie,	wejdzie	do

G3588	G932	G3588	G3772	G235	G3588	G4160	G3588	G2307	G3588
T-ASF	N-ASF	T-GPM	N-GPM	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASN	N-ASN	T-GSM
τὴν	βασιλείαν	τῶν	οὐρανῶν,	ἀλλ’	ὁ	ποιῶν	τὸ	θέλημα	τοῦ
ten	basileian	ton	uranon,	all’	ho	poion	to	thelema	tu
—	Królestwa	—	Niebios,	ale	—	czyniący	—	wolę	—

G3962	G3450	G3588	G1722	G3588	G3772		G4183	G2046	G3427
N-GSM	P-1GS	T-GSM	PREP	T-DPM	N-DPM		A-NPM	V-FAI-3P	P-1DS
Πατρός	μου	τοῦ	ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς.	**7:22**	πολλοὶ	ἐροῦσίν	μοι
Patros	mu	tu	en	tois	uranois.		polloi	erusin	moi
Ojca	Mego	—	w	—	Niebiosach.		Liczni	mówić będą	mi

G1722	G1565	G3588	G2250	G2962	G2962	G3756	G3588	G4674	G3686
PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF	N-VSM	N-VSM	PRT-N	T-DSN	S-2SDSN	N-DSN
ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ	Κύριε	Κύριε,	οὐ	τῷ	σῷ	ὀνόματι
en	ekeine	te	hemera	Kyrie	Kyrie,	u	to	so	onomati
w	tym	—	dniu:	Panie,	Panie,	nie	—	Twym	imieniem

G4395	G2532	G3588	G4674	G3686	G1140	G1544	G2532
V-AAI-1P	CONJ	T-DSN	S-2SDSN	N-DSN	N-APN	V-2AAI-1P	CONJ
ἐπροφητεύσαμεν,	καὶ	τῷ	σῷ	ὀνόματι	δαιμόνια	ἐξεβάλομεν,	καὶ
eprofeteusamen,	kai	to	so	onomati	daimonia	eksebalomen,	kai
prorokowaliśmy,	i	—	Twym	imieniem	demony	wyrzucaliśmy?	I

G3588	G4674	G3686	G1411		G4183	G4160		G2532	G5119
T-DSN	S-2SDSN	N-DSN	N-APF		A-APF	V-AAI-1P		CONJ	ADV
τῷ	σῷ	ὀνόματι	δυνάμεις		πολλὰς	ἐποιήσαμεν;	**7:23**	καὶ	τότε
to	so	onomati	dynameis	22y)	pollas	epoiesamen;		kai	tote
—	Twym	imieniem	cudów		licznych	dokonaliśmy?		I	wtedy

G3670	G846	G3754	G3763	G1097	G5209	G672	G575	G1473
V-FAI-1S	P-DPM	CONJ	ADV-N	V-2AAI-1S	P-2AP	V-PAM-2P	PREP	P-1GS
ὁμολογήσω	αὐτοῖς	ὅτι	Οὐδέποτε	ἔγνων	ὑμᾶς·.	ἀποχωρεῖτε	ἀπ’	ἐμοῦ
homologeso	autois	hoti	Udepote	egnon	hymas;.	apochoreite	ap’	emu
wyznam	im,	że:	Nigdy [nie]	poznałem	was,	*odejdźcie*	*ode*	*mnie*

G3588	G2038	G3588	G458	
T-NPM	V-PNP-NPM	T-ASF	N-ASF	
οἱ	ἐργαζόμενοι	τὴν	ἀνομίαν	
hoi	ergadzomenoi	ten	anomian	23o)
—	*wykonawcy*	—	*bezprawia.*	

22y)) siła w znaczeniu cudownej mocy, stąd tłumaczenia "dzieła mocy" lub "potężne dzieła".

23o)) Ps 6:8

DWA FUNDAMENTY

	G3956	G3767	G3748	G191	G3450	G3588	G3056	G5127	G2532
	A-NSM	CONJ	R-NSM	V-PAI-3S	P-1GS	T-APM	N-APM	D-APM	CONJ
7:24	Πᾶς	οὖν	ὅστις	ἀκούει	μου	τοὺς	λόγους	τούτους	καὶ
	Pas	un	hostis	akuei	mu	tus	logus	tutus	kai
	Każdy	więc,	kto	słucha	Mych	—	słów	tych	i

G4160	G846	G3666	G435	G5429	G3748	G3618	G846
V-PAI-3S	P-APM	V-FPI-3S	N-DSM	A-DSM	R-NSM	V-AAI-3S	P-GSM
ποιεῖ	αὐτούς,	ὁμοιωθήσεται	ἀνδρὶ	φρονίμῳ,	ὅστις	ᾠκοδόμησεν	αὐτοῦ
poiei	autus,	homoiothesetai	andri	fronimo,	hostis	okodomesen	autu
wykonuje	je,	przyrównany zostanie	mężowi	rozważnemu,	który	zbudował	jego

G3588	G3614	G1909	G3588	G4073		G2532	G2597	G3588	G1028	G2532
T-ASF	N-ASF	PREP	T-ASF	N-ASF		CONJ	V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ
τὴν	οἰκίαν	ἐπὶ	τὴν	πέτραν.	**7:25**	καὶ	κατέβη	ἡ	βροχὴ	καὶ
ten	oikian	epi	ten	petran.		kai	katebe	he	broche	kai
—	dom	na	—	skale.		I	spadła	—	ulewa	i

G2064	G3588	G4215	G2532	G4154	G3588	G417	G2532	G4363	
V-2AAI-3P	T-NPM	N-NPM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM	N-NPM	CONJ	V-AAI-3P	
ἦλθον	οἱ	ποταμοὶ	καὶ	ἔπνευσαν	οἱ	ἄνεμοι	καὶ	προσέπεσαν	
elthon	hoi	potamoi	kai	epneusan	hoi	anemoi	kai	prosepesan	**25n)**
przyszły	—	rzeki	i	dmuchnęły	—	wiatry	i	uderzyły	

G3588	G3614	G1565	G2532	G3756	G4098	G2311	G1063	G1909
T-DSF	N-DSF	D-DSF	CONJ	PRT-N	V-2AAI-3S	V-LPI-3S	CONJ	PREP
τῇ	οἰκίᾳ	ἐκείνῃ,	καὶ	οὐκ	ἔπεσεν·	τεθεμελίωτο	γὰρ	ἐπὶ
te	oikia	ekeine,	kai	uk	epesen;	tethemelioto	gar	epi
—	dom	ten,	i	nie	upadł.	ugruntowany [był]	bowiem	na

G3588	G4073		G2532	G3956	G3588	G191	G3450	G3588	G3056
T-ASF	N-ASF		CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-1GS	T-APM	N-APM
τὴν	πέτραν.	**7:26**	καὶ	πᾶς	ὁ	ἀκούων	μου	τοὺς	λόγους
ten	petran.		kai	pas	ho	akuon	mu	tus	logus
—	skale.		I	każdy,	—	słuchający	Mych	—	słów

G5127	G2532	G3361	G4160	G846	G3666	G435	G3474
D-APM	CONJ	PRT-N	V-PAP-NSM	P-APM	V-FPI-3S	N-DSM	A-DSM
τούτους	καὶ	μὴ	ποιῶν	αὐτοὺς	ὁμοιωθήσεται	ἀνδρὶ	μωρῷ,
tutus	kai	me	poion	autus	homoiothesetai	andri	moro,
tych	i	nie	wykonujący	ich,	przyrównany zostanie	mężowu	głupiemu,

G3748	G3618	G846	G3588	G3614	G1909	G3588	G285		G2532
R-NSM	V-AAI-3S	P-GSM	T-ASF	N-ASF	PREP	T-ASF	N-ASF		CONJ
ὅστις	ᾠκοδόμησεν	αὐτοῦ	τὴν	οἰκίαν	ἐπὶ	τὴν	ἄμμον.	**7:27**	καὶ
hostis	okodomesen	autu	ten	oikian	epi	ten	ammon.		kai
który	zbudował	jego	—	dom	na	—	piasku.		I

G2597	G3588	G1028	G2532	G2064	G3588	G4215	G2532	G4154	G3588
V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	V-2AAI-3P	T-NPM	N-NPM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM
κατέβη	ἡ	βροχὴ	καὶ	ἦλθον	οἱ	ποταμοὶ	καὶ	ἔπνευσαν	οἱ
katebe	he	broche	kai	elthon	hoi	potamoi	kai	epneusan	hoi
spadła	—	ulewa	i	przyszły	—	rzeki	i	dmuchnęły	—

G417	G2532	G4350	G3588	G3614	G1565	G2532	G4098	G2532	G1510
N-NPM	CONJ	V-AAI-3P	T-DSF	N-DSF	D-DSF	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	V-IAI-3S
ἄνεμοι	καὶ	προσέκοψαν	τῇ	οἰκίᾳ	ἐκείνῃ,	καὶ	ἔπεσεν,	καὶ	ἦν
anemoi	kai	prosekopsan	te	oikia	ekeine,	kai	epesen,	kai	en
wiatry	i	uderzyły	—	dom	ten,	i	upadł,	i	był

G3588	G4431	G846	G3173		G2532	G1096	G3753	G5055	G3588
T-NSF	N-NSF	P-GSF	A-NSF		CONJ	V-2ADI-3S	ADV	V-AAI-3S	T-NSM
ἡ	πτῶσις	αὐτῆς	μεγάλη.	**7:28**	Καὶ	ἐγένετο	ὅτε	ἐτέλεσεν	ὁ
he	ptosis	autes	megale.		Kai	egeneto	hote	etelesen	ho
—	upadek	jego	wielki.		I	stało się,	że kiedy	zakończył	—

G2424	G3588	G3056	G5127	G1605	G3588	G3793	G1909	G3588	G1322
N-NSM	T-APM	N-APM	D-APM	V-IPI-3P	T-NPM	N-NPM	PREP	T-DSF	N-DSF
Ἰησοῦς	τοὺς	λόγους	τούτους,	ἐξεπλήσσοντο	οἱ	ὄχλοι	ἐπὶ	τῇ	διδαχῇ
Iesus	tus	logus	tutus,	eksepleśsonto	hoi	ochloi	epi	te	didache
Jezus	—	słowa	te,	zadziwili się	—	ludzie	na	—	naukę

25n)) lub "napadły".

G846		G1510	G1063	G1321	G846	G5613	G1849		G2192
P-GSM		V-IAI-3S	CONJ	V-PAP-NSM	P-APM	ADV	N-ASF		V-PAP-NSM
αὐτοῦ·	**7:29**	ἦν	γὰρ	διδάσκων	αὐτοὺς	ὡς	ἐξουσίαν		ἔχων,
autu;		en	gar	didaskon	autus	hos	eksusian	29f)	echon,
Jego.		Był	bowiem	nauczający	ich	—	władzę		mający,

G2532	G3756	G5613	G3588	G1122	G846
CONJ	PRT-N	ADV	T-NPM	N-NPM	P-GPM
καὶ	οὐχ	ὡς	οἱ	γραμματεῖς	αὐτῶν.
kai	uch	hos	hoi	grammateis	auton.
i	nie	jak	—	uczeni w piśmie	ich.

Rozdział 8

UZDROWIENIE SŁUGI SETNIKA

	G2597	G1161	G846	G575	G3588	G3735	G190	G846	G3793	
	V-2AAP-GSM	CONJ	P-GSM	PREP	T-GSN	N-GSN	V-AAI-3P	P-DSM	N-NPM	
8:1	Καταβάντος	δὲ	αὐτοῦ	ἀπὸ	τοῦ	ὄρους	ἠκολούθησαν	αὐτῷ	ὄχλοι	
	Katabantos	de	autu	apo	tu	orus	ekoluthesan	auto	ochloi	1i)
	Zszedłszy	zaś	[On] 1c)	z	—	góry	towarzyszyli	Mu	ludzie	

G4183		G2532	G3708	G3015	G4334	G4352	G846	G3004
A-NPM		CONJ	V-2AMM-2S	A-NSM	V-2AAP-NSM	V-IAI-3S	P-DSM	V-PAP-NSM
πολλοί.	**8:2**	καὶ	ἰδοὺ	λεπρὸς	προσελθὼν	προσεκύνει	αὐτῷ	λέγων
polloi.		kai	idu	lepros	proselthon	prosekynei	auto	legon
liczni.		I	oto	trędowaty	zbliżywszy się	kłaniał się	Mu,	mówiąc:

G2962	G1437	G2309	G1410	G1473	G2511		G2532	G1614
N-VSM	COND	V-PAS-2S	V-PNI-2S	P-1AS	V-AAN		CONJ	V-AAP-NSM
Κύριε,	ἐὰν	θέλῃς	δύνασαί	με	καθαρίσαι.	**8:3**	καὶ	ἐκτείνας
Kyrie,	ean	theles	dynasai	me	katharisai.		kai	ekteinas
Panie,	jesli tylko	zechciałbyś	możesz	mnie	oczyścić.		I	wyciągając

G3588	G5495	G680	G846	G3588	G2424		G3004	G2309
T-ASF	N-ASF	V-ADI-3S	P-GSM	T-NSM	N-NSM		V-PAP-NSM	V-PAI-1S
τὴν	χεῖρα	ἥψατο	αὐτοῦ	[ὁ	Ἰησοῦς]		λέγων	Θέλω,
ten	cheira	hepsato	autu	[o	Iesus]	3h)	legon	Thelo,
—	rękę	dotknął	go	[—	Jezus]		mówiąc:	Chcę,

G2511	G2532	G2112	G2511	G846	G3588	G3014		
V-APM-2S	CONJ	ADV	V-API-3S	P-GSM	T-NSF	N-NSF		
καθαρίσθητι.	καὶ	εὐθέως	ἐκαθερίσθη	αὐτοῦ	ἡ	λέπρα.	**8:4**	
katharistheti.	kai	eutheos	ekatheristhe	autu	he	lepra.		
bądź oczyszczony	i	natychmiast	oczyszczony został	jego	—	trąd.		

G2532	G3004	G846	G3588	G2424	G3708	G3367	G3004	
CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	V-PAM-2S	A-DSM-N	V-2AAS-2S	
καὶ	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Ὅρα	μηδενὶ	εἴπῃς,	
kai	legei	auto	ho	Iesus	Hora	medeni	eipes,	
i	powiedział	mu	—	Jezus:	Patrz,	żadnemu [nie]	powiedziałbyś,	

G235	G5217	G4572	G1166	G3588	G2409		G2532	G4374	G3588
CONJ	V-PAM-2S	F-2ASM	V-AAM-2S	T-DSM	N-DSM		CONJ	V-2AAM-2S	T-ASN
ἀλλὰ	ὕπαγε,	σεαυτὸν	δεῖξον	τῷ	ἱερεῖ		καὶ	προσένεγκον	τὸ
alla	hypage,	seauton	deikson	to	hierei	4n)	kai	prosenenkon	to
ale	odejdź,	siebie	*pokaż*	—	*kapłanowi*		i	przynosząc	—

G1435	G3739	G4367	G3475	G1519	G3142	G846		G1525
N-ASN	R-ASN	V-AAI-3S	N-NSM	PREP	N-ASN	P-DPM		V-2AAP-GSM
δῶρον	ὃ	προσέταξεν	Μωϋσῆς,	εἰς	μαρτύριον	αὐτοῖς.	**8:5**	Εἰσελθόντος
doron	ho	prosetaksen	Moyses,	eis	martyrion	autois.		Eiselthontos
dar	co	nakazał	Mojżesz,	na	świadectwo	im.		Wszedłszy

29f)) lub "moc".
1c)) w zasadzie "Jego".
1i)) lub "tłumy", "duża liczba ludzi".
3h)) za tekstem większościowym.
4n)) Kpł 14:2

G1161	G846		G1519	G2584	G4334	G846	G1543		G3870	G846		G2532	G3004	G2962	G3588	G3816	G3450	G906	G1722
CONJ	P-GSM		PREP	N-PRI	V-2AAI-3S	P-DSM	N-NSM		V-PAP-NSM	P-ASM		CONJ	V-PAP-NSM	N-VSM	T-NSM	N-NSM	P-1GS	V-RPI-3S	PREP
δὲ	αὐτοῦ		εἰς	Καφαρναοὺμ,	προσῆλθεν	αὐτῷ	ἑκατόνταρχος		παρακαλῶν	αὐτὸν	**8:6**	καὶ	λέγων	Κύριε,	ὁ	παῖς	μου	βέβληται	ἐν
de	autu	5c)	eis	Kafarnaum,	proselthen	auto	hekatontarchos	5h)	parakalon	auton		kai	legon	Kyrie,	ho	pais	mu	bebletai	en
zaś	[On]		do	Kafarnaum,	zbliżył się [do]	Niego	centurion		błagając	Go		i	mówiąc:	Panie,	—	chłopiec	mój	leżący	w

G3588	G3614	G3885	G1171	G928		G2532	G3004	G846	G1473	G2064	G2323	G846		G611	G1161	G3588	G1543		G5346
T-DSF	N-DSF	A-NSM	ADV	V-PPP-NSM		CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	P-1NS	V-2AAP-NSM	V-FAI-1S	P-ASM		V-AOP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM		V-IAI-3S
τῇ	οἰκίᾳ	παραλυτικός,	δεινῶς	βασανιζόμενος.	**8:7**	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Ἐγὼ	ἐλθὼν	θεραπεύσω	αὐτόν.	**8:8**	ἀποκριθεὶς	δὲ	ὁ	ἑκατόνταρχος		ἔφη
te	oikia	paralytikos,	deinos	basanidzomenos.		kai	legei	auto	Ego	elthon	therapeuso	auton.		apokritheis	de	ho	hekatontarchos		efe
—	domu	sparaliżowany,	strasznie	[jest] udręczony.		I	mówi	mu:	Ja	przyszedłszy	uzdrowię	go.		Odpowiadając	zaś	—	centurion		mówi:

G2962	G3756	G1510	G2425		G2443	G3450	G5259	G3588	G4721	G1525	G235	G3440	G3004	G3056	G2532	G2390	G3588	G3816	G3450	G2532	G1063	G1473	G444	G1510	G5259
N-VSM	PRT-N	V-PAI-1S	A-NSM		CONJ	P-1GS	PREP	T-ASF	N-ASF	V-2AAS-2S	CONJ	ADV	V-2AAM-2S	N-DSM	CONJ	V-FPI-3S	T-NSM	N-NSM	P-1GS	CONJ	CONJ	P-1NS	N-NSM	V-PAI-1S	PREP
Κύριε,	οὐκ	εἰμὶ	ἱκανὸς		ἵνα	μου	ὑπὸ	τὴν	στέγην	εἰσέλθῃς·	ἀλλὰ	μόνον	εἰπὲ	λόγῳ,	καὶ	ἰαθήσεται	ὁ	παῖς	μου.	καὶ	γὰρ	ἐγὼ	ἄνθρωπός	εἰμι	ὑπὸ
Kyrie,	uk	eimi	hikanos	8i)	hina	mu	hypo	ten	stegen	eiselthes;	alla	monon	eipe	logo,	kai	iathesetai	ho	pais	mu.	kai	gar	ego	anthropos	eimi	hypo
Panie,	nie	jestem	godny		abyś	mi	pod	—	dach	wszedłbyś,	ale	tylko	powiedz	słowem,	i	uleczony będzie	—	chłopiec	mój.	I	zaś	ja	człowiekiem	jestem	po

G1849	G2192	G4198	G2532	G4198	G2532	G1683	G4757	G2532	G3004	G3778	G4198	G2532	G243	G2064	G2532	G2064	G2532	G3588	G1401		G3450	G4160	G3778	G2532	G4160
N-ASF	V-PAP-NSM	V-PNI-3S	CONJ	V-PNI-3S	CONJ	F-1ASM	N-APM	CONJ	V-PAI-1S	D-DSM	V-AOM-2S	CONJ	A-DSM	V-PNM-2S	CONJ	V-PNI-3S	CONJ	T-DSM	N-DSM		P-1GS	V-AAM-2S	D-ASN	CONJ	V-PAI-3S
ἐξουσίαν,	ἔχων	πορεύεται,	καὶ	πορεύεται,	καὶ	ἐμαυτὸν	στρατιώτας,	καὶ	λέγω	τούτῳ	Πορεύθητι,	καὶ	ἄλλῳ	Ἔρχου,	καὶ	ἔρχεται,	καὶ	τῷ	δούλῳ		μου	Ποίησον	τοῦτο,	καὶ	ποιεῖ.
eksusian,	echon	poreuetai,	kai	poreuetai,	kai	emauton	stratiotas,	kai	lego	tuto	Poreutheti,	kai	allo	Erchu,	kai	erchetai,	kai	to	dulo	9y)	mu	Poieson	tuto,	kai	poiei.
władzą,	mającym	idzie,	i	idzie,	i	sobą	żołnierzy,	i	mówię	temu	"Idź"	i	innemu	"Przyjdź",	i	przychodzi,	i	—	niewolnikowi		memu	"Zrób	to",	i	wykonuje.

G191	G1161	G3588	G2424		G2296		G2532	G3004	G3588	G190	G281	G3004	G5213
V-AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM		V-AAI-3S		CONJ	V-2AAI-3S	T-DPM	V-PAP-DPM	HEB	V-PAI-1S	P-2DP
ἀκούσας	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	**8:10**	ἐθαύμασεν		καὶ	εἶπεν	τοῖς	ἀκολουθοῦσιν	Ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,
akusas	de	ho	Iesus		ethaumasen	10e)	kai	eipen	tois	akoluthusin	Amen	lego	hymin,
Usłyszawszy	zaś	—	Jezus		był pełen podziwu		i	powiedział	—	towarzyszącym:	Amen	mówię	wam,

---

5c)) w zasadzie "Jego".
5h)) lub "setnik".
6e)) lub "sługa".
8i)) lub "warty", "wystarczający", "odpowiedni".
8w)) lub "sługa".
9y)) lub "słudze".
10e)) lub "zdziwił się".

G3844 PREP	G3762 A-DSM-N	G5118 D-ASF	G4102 N-ASF	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2474 N-PRI	G2147 V-2AAI-1S	
παρ’	οὐδενὶ	τοσαύτην	πίστιν	ἐν	τῷ	Ἰσραὴλ	εὗρον.	**8:11**
par’	udeni	tosauten	pistin	en	to	Israel	heuron.	
u	nikogo	tyle	wiary	w	—	Izraelu	[nie] znalazłem.	

G3004 V-PAI-1S	G1161 CONJ	G5213 P-2DP	G3754 CONJ	G4183 A-NPM	G575 PREP	G395 N-GPF	G2532 CONJ	G1424 N-GPF	G2240 V-FAI-3P
λέγω	δὲ	ὑμῖν	ὅτι	πολλοὶ	ἀπὸ	ἀνατολῶν	καὶ	δυσμῶν	ἥξουσιν
lego	de	hymin	hoti	polloi	apo	anatolon	kai	dysmon	heksusin
Mówię	zaś	wam,	że	liczni	od	wschodu	i	zachodu	przybędą

G2532 CONJ	G347 V-FPI-3P	G3326 PREP	G11 N-PRI	G2532 CONJ	G2464 N-PRI	G2532 CONJ	G2384 N-PRI	G1722 PREP
καὶ	ἀνακλιθήσονται	μετὰ	Ἀβραὰμ	καὶ	Ἰσαὰκ	καὶ	Ἰακὼβ	ἐν
kai	anaklithesontai	meta	Abraam	kai	Isaak	kai	Iakob	en
i	ułożą się [do stołu]	z	Abrahamem	i	Izaakiem	i	Jakubem	w

G3588 T-DSF	G932 N-DSF	G3588 T-GPM	G3772 N-GPM		G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G5207 N-NPM	G3588 T-GSF	G932 N-GSF
τῇ	βασιλείᾳ	τῶν	οὐρανῶν·	**8:12**	οἱ	δὲ	υἱοὶ	τῆς	βασιλείας
te	basileia	ton	uranon;		hoi	de	hyioi	tes	basileias
—	Królestwie	—	Niebios.		—	Zaś	synowie	—	królestwa

G1544 V-FPI-3P	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G4655 N-ASN	G3588 T-ASN	G1857 A-ASN-C	G1563 ADV	G1510 V-FDI-3S	G3588 T-NSM
ἐκβληθήσονται	εἰς	τὸ	σκότος	τὸ	ἐξώτερον·	ἐκεῖ	ἔσται	ὁ
ekblethesontai	eis	to	skotos	to	eksoteron;	ekei	estai	ho
wyrzuceni zostaną	w	—	ciemność	—	zewnętrzną.	Tam	będzie	—

G2805 N-NSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1030 N-NSM	G3588 T-GPM	G3599 N-GPM		G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM
κλαυθμὸς	καὶ	ὁ	βρυγμὸς	τῶν	ὀδόντων.	**8:13**	καὶ	εἶπεν	ὁ
klauthmos	kai	ho	brygmos	ton	odonton.		kai	eipen	ho
płacz	i	—	zgrzyt	—	zębów.		I	powiedział	—

G2424 N-NSM	G3588 T-DSM	G1543 N-DSM	G5217 V-PAM-2S	G5613 ADV	G4100 V-AAI-2S	G1096 V-AOM-3S	G4771 P-2DS	G2532 CONJ
Ἰησοῦς	τῷ	ἑκατοντάρχῃ	Ὕπαγε,	ὡς	ἐπίστευσας	γενηθήτω	σοι.	καὶ
Iesus	to	hekatontarche	Hypage,	hos	episteusas	genetheto	soi.	kai
Jezus	—	centurionowi:	Odejdź,	jak	uwierzyłeś	niech się stanie	ci,	i

G2390 V-API-3S	G3588 T-NSM	G3816 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G5610 N-DSF	G1565 D-DSF
ἰάθη	ὁ	παῖς	ἐν	τῇ	ὥρᾳ	ἐκείνῃ.
iathe	ho	pais	en	te	hora	ekeine.
uleczony został	—	chłopiec	w	—	godzinie	tej.

UZDROWIENIE TEŚCIOWEJ PIOTRA

	G2532 CONJ	G2064 V-2AAP-NSM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G3614 N-ASF	G4074 N-GSM	G3708 V-2AAI-3S
8:14	Καὶ	ἐλθὼν	ὁ	Ἰησοῦς	εἰς	τὴν	οἰκίαν	Πέτρου	εἶδεν
	Kai	elthon	ho	Iesus	eis	ten	oikian	Petru	eiden
	I	przyszedłszy	—	Jezus	do	—	domu	Piotra	ujrzawszy

G3588 T-ASF	G3994 N-ASF	G846 P-GSM	G906 V-RPP-ASF	G2532 CONJ	G4445 V-PAP-ASF		G2532 CONJ	G680 V-ADI-3S	G3588 T-GSF
τὴν	πενθερὰν	αὐτοῦ	βεβλημένην	καὶ	πυρέσσουσαν·	**8:15**	καὶ	ἥψατο	τῆς
ten	pentheran	autu	beblemenen	kai	pyressusan;		kai	hepsato	tes
—	teściową	jego	leżącą	i	gorączkującą,		i	dotknął	—

G5495 N-GSF	G846 P-GSF	G2532 CONJ	G863 V-AAI-3S	G846 P-ASF	G3588 T-NSM	G4446 N-NSM	G2532 CONJ	G1453 V-API-3S	G2532 CONJ
χειρὸς	αὐτῆς,	καὶ	ἀφῆκεν	αὐτὴν	ὁ	πυρετός·	καὶ	ἠγέρθη,	καὶ
cheiros	autes,	kai	afeken	auten	ho	pyretos;	kai	egerthe,	kai
rękę	jej,	i	pusciła	ją	—	gorączka,	i	podniosła się	i

G1247 V-IAI-3S	G846 P-DSM		G3798 A-GSF	G1161 CONJ	G1096 V-2ADP-GSF	G4374 V-AAI-3P	G846 P-DSM
διηκόνει	αὐτῷ.	**8:16**	Ὀψίας	δὲ	γενομένης,	προσήνεγκαν	αὐτῷ
diekonei	auto.		Opsias	de	genomenes,	prosenenkan	auto
usługiwała [15n)]	Mu.		Późnieszy wieczór	zaś	stał się,	przynosili	Mu

---

15n)) lub "służyła".

G1139	G4183	G2532	G1544	G3588	G4151	G3056	G2532	G3956
V-PNP-APM	A-APM	CONJ	V-2AAI-3S	T-APN	N-APN	N-DSM	CONJ	A-APM
δαιμονιζομένους	πολλούς·	καὶ	ἐξέβαλεν	τὰ	πνεύματα	λόγῳ,	καὶ	πάντας
daimonidzomenus	pollus;	kai	eksebalen	ta	pneumata	logo,	kai	pantas
opętanych	licznych.	I	wyrzucał	—	duchy	słowem,	i	wszystkich

G3588	G2560	G2192	G2323		G3704	G4137	G3588	G2046
T-APM	ADV	V-PAP-APM	V-AAI-3S		ADV	V-APS-3S	T-NSN	V-APP-NSN
τοὺς	κακῶς	ἔχοντας	ἐθεράπευσεν·	**8:17**	ὅπως	πληρωθῇ	τὸ	ῥηθὲν
tus	kakos	echontas	etherapeusen;		hopos	plerothe	to	rethen
—	źle	mających się	uzdrowił,		żeby	wypełniło się	—	powiedziane

G1223	G2268	G3588	G4396	G3004	G846	G3588	G769	G2257
PREP	N-GSM	T-GSM	N-GSM	V-PAP-GSM	P-NSM	T-APF	N-APF	P-1GP
διὰ	Ἠσαΐου	τοῦ	προφήτου	λέγοντος.	Αὐτὸς	τὰς	ἀσθενείας	ἡμῶν
dia	Esaiu	tu	profetu	legontos.	Autos	tas	astheneias	hemon
przez	Izajasza	—	proroka	mówiącego:	*On*	—	*słabości*	*nasze*

G2983	G2532	G3588	G3554	G941	
V-2AAI-3S	CONJ	T-APF	N-APF	V-AAI-3S	
ἔλαβεν	καὶ	τὰς	νόσους	ἐβάστασεν	
elaben	kai	tas	nosus	ebastasen	**17r)**
wziął	*i*	—	*choroby*	*poniósł.*	

CENA NAŚLADOWANIA JEZUSA

	G3708	G1161	G3588	G2424	G3793	G4012	G846	G2753
	V-2AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	N-ASM	PREP	P-ASM	V-AAI-3S
8:18	Ἰδὼν	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	ὄχλον	περὶ	αὐτὸν	ἐκέλευσεν
	Idon	de	ho	Iesus	ochlon	peri	auton	ekeleusen
	Zobaczywszy	zaś	—	Jezus	wielu ludzi	wokół	Niego,	rozkazał

G565	G1519	G3588	G4008		G2532	G4334	G1520
V-2AAN	PREP	T-ASN	ADV		CONJ	V-2AAP-NSM	A-NSM
ἀπελθεῖν	εἰς	τὸ	πέραν.	**8:19**	Καὶ	προσελθὼν	εἷς
apelthein	eis	to	peran.		Kai	proselthon	heis
odejść **18i)**	na	—	drugą stronę.		I	zbiżywszy się	jeden

G1122	G3004	G846	G1320	G190	G4771	G3699
N-NSM	V-2AAI-3S	P-DSM	N-VSM	V-FAI-1S	P-2DS	ADV
γραμματεὺς	εἶπεν	αὐτῷ	Διδάσκαλε,	ἀκολουθήσω	σοι	ὅπου
grammateus	eipen	auto	Didaskale,	akolutheso	soi	hopu
uczony w piśmie	powiedział	Mu:	Nauczycielu,	towarzyszyć będę	Ci	gdzie

G1437	G565		G2532	G3004	G846	G3588	G2424	G3588	G258
COND	V-PNS-2S		CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	T-NPF	N-NPF
ἐὰν	ἀπέρχῃ.	**8:20**	καὶ	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Αἱ	ἀλώπεκες
ean	aperche.		kai	legei	auto	ho	Iesus	Hai	alopekes
jeśli tylko	szedłbyś,		i	mówi	mu	—	Jezus:	—	Lisy

G5454	G2192	G2532	G3588	G4071		G3588	G3772	G2682	G3588
N-APM	V-PAI-3P	CONJ	T-NPN	N-NPN		T-GSM	N-GSM	N-APF	T-NSM
φωλεοὺς	ἔχουσιν	καὶ	τὰ	πετεινὰ		τοῦ	οὐρανοῦ	κατασκηνώσεις,	ὁ
foleus	echusin	kai	ta	peteina	**20l)**	tu	uranu	kataskenoseis,	ho
nory	mają	i	—	skrzydlate		—	niebios	gniazda,	—

G1161	G5207	G3588	G444	G3756	G2192	G4226	G3588	G2776	G2827
CONJ	N-NSM	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	ADV-I	T-ASF	N-ASF	V-PAS-3S
δὲ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου	οὐκ	ἔχει	ποῦ	τὴν	κεφαλὴν	κλίνῃ.
de	Hyios	tu	anthropu	uk	echei	pu	ten	kefalen	kline.
zaś	Syn	—	Człowieka	nie	ma	gdzie	—	głowę	skłoniłby.

	G2087	G1161	G3588	G3101	G3004	G846	G2962	G2010	G3427
	A-NSM	CONJ	T-GPM	N-GPM	V-2AAI-3S	P-DSM	N-VSM	V-AAM-2S	P-1DS
8:21	ἕτερος	δὲ	τῶν	μαθητῶν	εἶπεν	αὐτῷ	Κύριε,	ἐπίτρεψόν	μοι
	heteros	de	ton	matheton	eipen	auto	Kyrie,	epitrepson	moi
	Inny	zaś	—	[z] uczniów	powiedział	Mu:	Panie,	pozwól	mi

17r)) lub "podniósł". Iz 53:4
18i)) z kontekstu wynika, że "odpłynąć".
20l)) lub "ptaki".

G4412	G565	G2532	G2290	G3588	G3962	G3450		G3588	G1161
ADV-S	V-2AAN	CONJ	V-AAN	T-ASM	N-ASM	P-1GS		T-NSM	CONJ
πρῶτον	ἀπελθεῖν	καὶ	θάψαι	τὸν	πατέρα	μου.	**8:22**	ὁ	δὲ
proton	apelthein	kai	thapsai	ton	patera	mu.		ho	de
najpierw	odejść	i	pochować	—	ojca	mego.		—	Zaś

G2424	G3004	G846	G190	G1473	G2532	G863		G3588	G3498
N-NSM	V-PAI-3S	P-DSM	V-PAM-2S	P-1DS	CONJ	V-2AAM-2S		T-APM	A-APM
Ἰησοῦς	λέγει	αὐτῷ	Ἀκολούθει	μοι,	καὶ	ἄφες	22i)	τοὺς	νεκροὺς
Iesus	legei	auto	Akoluthei	moi,	kai	afes		tus	nekrus
Jezus	mówi	mu:	Towarzysz	mi,	i	pozwól		—	martwym

G2290	G3588	G1438	G3498
V-AAN	T-APM	F-3GPM	A-APM
θάψαι	τοὺς	ἑαυτῶν	νεκρούς.
thapsai	tus	heauton	nekrus.
grzebać	—	swoich	martwych.

UCISZENIE BURZY

	G2532	G1684	G846	G1519	G3588	G4143	G190	G846	G3588
	CONJ	V-2AAP-DSM	P-DSM	PREP	T-ASN	N-ASN	V-AAI-3P	P-DSM	T-NPM
8:23	Καὶ	ἐμβάντι	αὐτῷ	εἰς	τὸ	πλοῖον	ἠκολούθησαν	αὐτῷ	οἱ
	Kai	embanti	auto	eis	to	ploion	ekoluthesan	auto	hoi
	I	wszedłszy	On	do	—	łodzi,	towarzyszyli	Mu	—

G3101	G846		G2532	G3708	G4578		G3173	G1096	G1722
N-NPM	P-GSM		CONJ	V-2AMM-2S	N-NSM		A-NSM	V-2ADI-3S	PREP
μαθηταὶ	αὐτοῦ.	**8:24**	καὶ	ἰδοὺ	σεισμὸς	24c)	μέγας	ἐγένετο	ἐν
mathetai	autu.		kai	idu	seismos		megas	egeneto	en
uczniowie	Jego.		I	oto	trzęsienie		wielkie	stało się	w

G3588	G2281	G5620	G3588	G4143	G2572	G5259		G3588	G2949
T-DSF	N-DSF	CONJ	T-NSN	N-NSN	V-PPN	PREP		T-GPN	N-GPN
τῇ	θαλάσσῃ,	ὥστε	τὸ	πλοῖον	καλύπτεσθαι	ὑπὸ	24m)	τῶν	κυμάτων·
te	thalasse,	hoste	to	ploion	kalyptesthai	hypo		ton	kymaton;
—	morzu,	dlatego	—	statek	zakrywany jest	pod		—	falami.

G846	G1161	G2518		G2532	G4334	G1453		G846	G3004
P-NSM	CONJ	V-IAI-3S		CONJ	V-2AAP-NPM	V-AAI-3P		P-ASM	V-PAP-NPM
αὐτὸς	δὲ	ἐκάθευδεν.	**8:25**	καὶ	προσελθόντες	ἤγειραν	25c)	αὐτὸν	λέγοντες
autos	de	ekatheuden.		kai	proselthontes	egeiran		auton	legontes
On	zaś	spał.		I	zbliżywszy się	podnieśli		Go	mówiąc:

G2962	G4982	G622		G2532	G3004	G846	G5101	G1169	
N-VSM	V-AAM-2S	V-PMI-1P		CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	I-NSN	A-NPM	
Κύριε,	σῶσον,	ἀπολλύμεθα.	**8:26**	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Τί	δειλοί	26e)
Kyrie,	soson,	apollymetha.		kai	legei	autois	Ti	deiloi	
Panie,	ratuj,	giniemy.		i	mówi	im:	Co	bojaźliwi	

G1510	G3640	G5119	G1453	G2008	G3588	G417	G2532	G3588
V-PAI-2P	A-VPM	ADV	V-APP-NSM	V-AAI-3S	T-DPM	N-DPM	CONJ	T-DSF
ἐστε,	ὀλιγόπιστοι;	τότε	ἐγερθεὶς	ἐπετίμησεν	τοῖς	ἀνέμοις	καὶ	τῇ
este,	oligopistoi;	tote	egertheis	epetimesen	tois	anemois	kai	te
jesteście,	małej wiary?	Wtedy	podniósł się	upomniał	—	wiatry	i	—

G2281	G2532	G1096	G1055	G3173		G3588	G1161	G444
N-DSF	CONJ	V-2ADI-3S	N-NSF	A-NSF		T-NPM	CONJ	N-NPM
θαλάσσῃ,	καὶ	ἐγένετο	γαλήνη	μεγάλη.	**8:27**	οἱ	δὲ	ἄνθρωποι
thalasse,	kai	egeneto	galene	megale.		hoi	de	anthropoi
morze,	i	nastał	spokój	wielki.		—	Zaś	ludzie

26r)

22i)) dosłownie "zostaw".
24c)) lub "burza".
24m)) lub "przez".
25c)) lub "obudzili".
26e)) lub "tchórzliwi".
26r)) lub "cisza".

G2296	G3004	G4217	G2076	G3778	G3754	G2532	G3588	G417
V-AAI-3P	V-PAP-NPM	A-NSM	V-PAI-3S	D-NSM	CONJ	CONJ	T-NPM	N-NPM
ἐθαύμασαν	λέγοντες	Ποταπός	ἐστιν	οὗτος	ὅτι	καὶ	οἱ	ἄνεμοι
ethaumasan	legontes	Potapos	estin	hutos	hoti	kai	hoi	anemoi
zastanawiali się	mówiąc:	Kimże	jest	Ten,	że	i	—	wiatry

G2532	G3588	G2281	G846	G5219
CONJ	T-NSF	N-NSF	P-DSM	V-PAI-3P
καὶ	ἡ	θάλασσα	αὐτῷ	ὑπακούουσιν;
kai	he	thalassa	auto	hypakuusin;
i	—	morze	Jemu	są posłuszne?

UWOLNIENIE DWÓCH OPĘTANYCH

	G2532	G2064	G846	G1519	G3588	G4008	G1519	G3588	G5561
	CONJ	V-2AAP-GSM	P-GSM	PREP	T-ASN	ADV	PREP	T-ASF	N-ASF
8:28	Καὶ	ἐλθόντος	αὐτοῦ	εἰς	τὸ	πέραν	εἰς	τὴν	χώραν
	Kai	elthontos	autu	eis	to	peran	eis	ten	choran
	I	przyszedł	On	na	—	drugą stronę	w	—	kraju

G3588	G1046	G5221	G846	G1417	G1139	G1537	G3588
T-GPM	A-GPM	V-AAI-3P	P-DSM	A-NUI	V-PNP-NPM	PREP	T-GPN
τῶν	Γαδαρηνῶν	ὑπήντησαν	αὐτῷ	δύο	δαιμονιζόμενοι	ἐκ	τῶν
ton	Gadarenon	hypentesan	auto	duo	daimonidzomenoi	ek	ton
—	Gadareńczyków	spotkali	Go	dwóch	opętanych	z	—

G3419	G1831	G5467	G3029	G5620	G3361	G2480	G5100
N-GPN	V-PNP-NPM	A-NPM	ADV	CONJ	PRT-N	V-PAN	X-ASM
μνημείων	ἐξερχόμενοι,	χαλεποὶ	λίαν	ὥστε	μὴ	ἰσχύειν	τινὰ
mnemeion	ekserchomenoi,	chalepoi	lian	hoste	me	ischyein	tina
grobowców	wychodząc,	niebezpieczni	bardzo,	dlatego	nie	miał siły	ktokolwiek

G3928	G1223	G3588	G3598	G1565		G2532	G3708	G2896	G3004
V-2AAN	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF		CONJ	V-2AMM-2S	V-AAI-3P	V-PAP-NPM
παρελθεῖν	διὰ	τῆς	ὁδοῦ	ἐκείνης.	**8:29**	καὶ	ἰδοὺ	ἔκραξαν	λέγοντες
parelthein	dia	tes	hodu	ekeines.		kai	idu	ekraksan	legontes
przejść	przez	—	drogę	tamtą.		I	oto	krzyczeli	mówiąc:

G5101	G2254	G2532	G4771	G5207	G3588	G2316	G2064	G5602	G4253
I-NSN	P-1DP	CONJ	P-2DS	N-VSM	T-GSM	N-GSM	V-2AAI-2S	ADV	PREP
Τί	ἡμῖν	καὶ	σοί,	Υἱὲ	τοῦ	Θεοῦ;	ἦλθες	ὧδε	πρὸ
Ti	hemin	kai	soi,	Hyie	tu	Theu;	elthes	hode	pro
Co	nam	i	Tobie,	Synu	—	Boga?	Przyszedłeś	tutaj	przed

G2540	G928	G1473		G1510	G1161	G3112	G575	G846	G34	G5519
N-GSM	V-AAN	P-1AP		V-IAI-3S	CONJ	ADV	PREP	P-GPM	N-NSF	N-GPM
καιροῦ	βασανίσαι	ἡμᾶς;	**8:30**	ἦν	δὲ	μακρὰν	ἀπ’	αὐτῶν	ἀγέλη	χοίρων
kairu	basanisai	hemas;		en	de	makran	ap’	auton	agele	choiron
czasem	dręczyć	nas?		[Było]	zaś	daleko	od	Niego	stado	świń

G4183	G1006		G3588	G1161	G1142	G3870	G846	G3004
A-GPM	V-PPP-NSF		T-NPM	CONJ	N-NPM	V-IAI-3P	P-ASM	V-PAP-NPM
πολλῶν	βοσκομένη.	**8:31**	οἱ	δὲ	δαίμονες	παρεκάλουν	αὐτὸν	λέγοντες
pollon	boskomene.		hoi	de	daimones	parekalun	auton	legontes
licznych	pasące się,		—	zaś	demony	błagały	Go	mówiąc:

G1487	G1544	G1473	G649	G1473	G1519	G3588	G34	G3588	G5519
COND	V-PAI-2S	P-1AP	V-AAM-2S	P-1AP	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GPM	N-GPM
Εἰ	ἐκβάλλεις	ἡμᾶς,	ἀπόστειλον	ἡμᾶς	εἰς	τὴν	ἀγέλην	τῶν	χοίρων.
Ei	ekballeis	hemas,	aposteilon	hemas	eis	ten	agelen	ton	choiron.
Jeśli	wyrzucasz	nas,	poślij	nas	w	—	stado	—	świń.

	G2532	G3004	G846	G5217		G3588	G1161	G1831	G565
	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	V-PAM-2P		T-NPM	CONJ	V-2AAP-NPM	V-2AAI-3P
8:32	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Ὑπάγετε.		οἱ	δὲ	ἐξελθόντες	ἀπῆλθον
	kai	eipen	autois	Hypagete.	**32d)**	hoi	de	ekselthontes	apelthon
	i	powiedział	im:	Odchodźcie		—	Zaś	wyszedłszy	odeszły

G1519	G3588	G5519	G2532	G3708	G3729	G3956	G3588	G34	G2596
PREP	T-APM	N-APM	CONJ	V-2AMM-2S	V-AAI-3S	A-NSF	T-NSF	N-NSF	PREP
εἰς	τοὺς	χοίρους·	καὶ	ἰδοὺ	ὥρμησεν	πᾶσα	ἡ	ἀγέλη	κατὰ
eis	tus	choirus;	kai	idu	hormesen	pasa	he	agele	kata
w	—	świnie,	i	oto	pędząc	całe	—	stado	w dół

32d)) lub "Idźcie precz!".

G3588	G2911	G1519	G3588	G2281	G2532	G599	G1722	G3588	G5204
T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	T-DPN	N-DPN
τοῦ	κρημνοῦ	εἰς	τὴν	θάλασσαν,	καὶ	ἀπέθανον	ἐν	τοῖς	ὕδασιν.
tu	kremnu	eis	ten	thalassan,	kai	apethanon	en	tois	hydasin.
—	stromizny	w	—	morze,	i	zginęły	w	—	wodach.

	G3588	G1161	G1006	G5343	G2532	G565	G1519	G3588	G4172
	T-NPM	CONJ	V-PAP-NPM	V-2AAI-3P	CONJ	V-2AAP-NPM	PREP	T-ASF	N-ASF
8:33	οἱ	δὲ	βόσκοντες	ἔφυγον,	καὶ	ἀπελθόντες	εἰς	τὴν	πόλιν
	hoi	de	boskontes	efygon,	kai	apelthontes	eis	ten	polin
	—	Zaś	pasący	pobiegli,	i	odszedłszy	do	—	miasta

G518	G3956	G2532	G3588	G3588	G1139		G2532
V-AAI-3P	A-APN	CONJ	T-APN	T-GPM	V-PNP-GPM		CONJ
ἀπήγγειλαν	πάντα	καὶ	τὰ	τῶν	δαιμονιζομένων.	**8:34**	καὶ
apengeilan	panta	kai	ta	ton	daimonidzomenon.		kai
przynieśli wiadomości	wszystkie	i	[o]	—	opętanych.		I

G3708	G3956	G3588	G4172	G1831	G1519	G5222	G3588	G2424	G2532
V-2AMM-2S	A-NSF	T-NSF	N-NSF	V-2AAI-3S	PREP	N-ASF	T-DSM	N-DSM	CONJ
ἰδοὺ	πᾶσα	ἡ	πόλις	ἐξῆλθεν	εἰς	ὑπάντησιν	τῷ	Ἰησοῦ,	καὶ
idu	pasa	he	polis	ekselthen	eis	hypantesin	to	Iesu,	kai
oto	całe	—	miasto	wyszło	na	spotkanie	—	Jezusa,	i

G3708	G846	G3870	G3704	G3327	G575	G3588	G3725	G846
V-2AAP-NPM	P-ASM	V-AAI-3P	ADV	V-2AAS-3S	PREP	T-GPN	N-GPN	P-GPM
ἰδόντες	αὐτὸν	παρεκάλεσαν	ὅπως	μεταβῇ	ἀπὸ	τῶν	ὁρίων	αὐτῶν.
idontes	auton	parekalesan	hopos	metabe	apo	ton	horion	auton.
zobawszyszy	Go	błagali,	żeby	usunął się	z	—	granic	ich.

Rozdział 9

UZDROWIENIE SPARALIŻOWANEGO

	G2532	G1684	G1519	G4143	G1276	G2532	G2064	G1519	G3588
	CONJ	V-2AAP-NSM	PREP	N-ASN	V-AAI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF
9:1	Καὶ	ἐμβὰς	εἰς	πλοῖον	διεπέρασεν,	καὶ	ἦλθεν	εἰς	τὴν
	Kai	embas	eis	ploion	dieperasen,	kai	elthen	eis	ten
	I	wszedłszy	do	łodzi	przeprawił się,	i	przyszedł	do	—

G2398	G4172		G2532	G3708	G4374	G846	G3885	G1909
A-ASF	N-ASF		CONJ	V-2AMM-2S	V-IAI-3P	P-DSM	A-ASM	PREP
ἰδίαν	πόλιν.	**9:2**	Καὶ	ἰδοὺ	προσέφερον	αὐτῷ	παραλυτικὸν	ἐπὶ
idian	polin.		Kai	idu	proseferon	auto	paralytikon	epi
Swego	miasta.		I	oto	przynieśli	Mu	sparaliżowanego	na

G2825	G906	G2532	G3708	G3588	G2424	G3588	G4102	G846
N-GSF	V-RPP-ASM	CONJ	V-2AAP-NSM	T-NSM	N-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GPM
κλίνης	βεβλημένον.	καὶ	ἰδὼν	ὁ	Ἰησοῦς	τὴν	πίστιν	αὐτῶν
klines	beblemenon.	kai	idon	ho	Iesus	ten	pistin	auton
łożu	położonego,	i	zobaczywszy	—	Jezus	—	wiarę	ich,

G3004	G3588	G3885	G2293	G5043	G863	G4771	G3588
V-2AAI-3S	T-DSM	A-DSM	V-PAM-2S	N-VSN	V-PPI-3P	P-2GS	T-NPF
εἶπεν	τῷ	παραλυτικῷ	Θάρσει,	τέκνον,	ἀφίενταί	σου	αἱ
eipen	to	paralytiko	Tharsei,	teknon,	afientai	su	hai
powiedział	—	sparaliżowanemu:	Odwagi,	dziecko,	odpuszczone są	twe	—

G266		G2532	G3708	G5100	G3588	G1122	G3004	G1722
N-NPF		CONJ	V-2AMM-2S	X-NPM	T-GPM	N-GPM	V-2AAI-3P	PREP
ἁμαρτίαι.	**9:3**	καὶ	ἰδού	τινες	τῶν	γραμματέων	εἶπαν	ἐν
hamartiai.		kai	idu	tines	ton	grammateon	eipan	en
grzechy.		I	oto	jacyś	—	uczeni w piśmie	powiedzieli	w

G1438	G3778	G987		G2532	G1492	G3588	G2424	G3588
F-3DPM	D-NSM	V-PAI-3S		CONJ	V-RAP-NSM	T-NSM	N-NSM	T-APF
ἑαυτοῖς	Οὗτος	βλασφημεῖ.	**9:4**	καὶ	εἰδὼς	ὁ	Ἰησοῦς	τὰς
heautois	HUtos	blasfemei.	3j)	kai	eidos	ho	Iesus	tas
sobie:	Ten	bluźni.		I	zobaczywszy	—	Jezus	—

3j)) lub "obraŜa Boga".

G1761	G846	G3004	G2443	G5101	G1760	G4190	G1722	G3588
N-APF	P-GPM	V-2AAI-3S	CONJ	I-ASN	V-PNI-2P	A-APN	PREP	T-DPF
ἐνθυμήσεις	αὐτῶν	εἶπεν	Ἵνα	τί	ἐνθυμεῖσθε	πονηρὰ	ἐν	ταῖς
enthymeseis	auton	eipen	Hina	ti	enthymeisthe	ponera	en	tais
myśli	ich,	powiedział:	Aby	co	myślicie	złego	w	—

G2588	G5216		G5101	G1063	G2076	G2123		G3004
N-DPF	P-2GP		I-NSN	CONJ	V-PAI-3S	A-NSN-C		V-2AAN
καρδίαις	ὑμῶν;	**9:5**	τί	γάρ	ἐστιν	εὐκοπώτερον,		εἰπεῖν
kardiais	hymon;		ti	gar	estin	eukopoteron,	5d)	eipein
sercach	waszych?		Co	bowiem	jest	łatwiejsze,		powiedzieć:

G863	G4771	G3588	G266	G2228	G3004	G1453		G2532	G4043
V-PPI-3P	P-2GS	T-NPF	N-NPF	PRT	V-2AAN	V-PAM-2S		CONJ	V-PAM-2S
Ἀφίενταί	σου	αἱ	ἁμαρτίαι,	ἢ	εἰπεῖν	Ἔγειρε		καὶ	περιπάτει;
Afientai	su	hai	hamartiai,	e	eipein	Egeire	5l)	kai	peripatei;
Odpuszczone	twe	—	grzechy,	[czy]	powiedzieć:	Podnieś się		i	chodź?

	G2443	G1161	G1492		G3754	G1849	G2192	G3588	G5207	G3588
	CONJ	CONJ	V-RAS-2P		CONJ	N-ASF	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM
9:6	ἵνα	δὲ	εἰδῆτε		ὅτι	ἐξουσίαν	ἔχει	ὁ	Υἱὸς	τοῦ
	hina	de	eidete	6c)	hoti	eksusian	echei	ho	Hyios	tu
	Aby	zaś	widzielibyście,		że	prawo	ma	—	Syn	—

G444	G1909	G3588	G1093	G863	G266	G5119	G3004	G3588
N-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAN	N-APF	ADV	V-PAI-3S	T-DSM
ἀνθρώπου	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ἀφιέναι	ἁμαρτίας—	τότε	λέγει	τῷ
anthropu	epi	tes	ges	afienai	hamartias—	tote	legei	to
Człowieka	na	—	ziemi	odpuszczać	grzechy —	wtedy	mówi	—

G3885	G1453	G142	G4771	G3588	G2825	G2532	G5217
A-DSM	V-PAM-2S	V-AAM-2S	P-2GS	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAM-2S
παραλυτικῷ	Ἔγειρε	ἆρόν	σου	τὴν	κλίνην	καὶ	ὕπαγε
paralytiko	Egeire	aron	su	ten	klinen	kai	hypage
sparaliżowanemu:	Podniósłszy się	podnieś	twe	—	łoże	i	odejdź

G1519	G3588	G3624	G4771		G2532	G1453	G565	G1519	G3588
PREP	T-ASM	N-ASM	P-2GS		CONJ	V-APP-NSM	V-2AAI-3S	PREP	T-ASM
εἰς	τὸν	οἶκόν	σου.	**9:7**	καὶ	ἐγερθεὶς	ἀπῆλθεν	εἰς	τὸν
eis	ton	oikon	su.		kai	egertheis	apelthen	eis	ton
do	—	domu	twego.		I	podniósłszy się	odszedł	do	—

G3624	G846		G3708	G1161	G3588	G3793	G5399		G2532
N-ASM	P-GSM		V-2AAP-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	V-AOI-3P		CONJ
οἶκον	αὐτοῦ.	**9:8**	ἰδόντες	δὲ	οἱ	ὄχλοι	ἐφοβήθησαν		καὶ
oikon	autu.		idontes	de	hoi	ochloi	efobethesan	8e)	kai
domu	jego.		Zobaczywszy	zaś	—	ludzie	byli w zachwycie		i

G1392	G3588	G2316	G3588	G1325	G1849	G5108	G3588	G444
V-AAI-3P	T-ASM	N-ASM	T-ASM	V-2AAP-ASM	N-ASF	D-ASF	T-DPM	N-DPM
ἐδόξασαν	τὸν	Θεὸν	τὸν	δόντα	ἐξουσίαν	τοιαύτην	τοῖς	ἀνθρώποις.
edoksasan	ton	Theon	ton	donta	eksusian	toiauten	tois	anthropois.
chwalili	—	Boga	—	[że] dał	moc	taką	—	ludziom.

POWOŁANIE AUTORA EWANGELII

	G2532	G3855	G3588	G2424	G1564	G3708	G444	G2521
	CONJ	V-PAP-NSM	T-NSM	N-NSM	ADV	V-2AAI-3S	N-ASM	V-PNP-ASM
9:9	Καὶ	παράγων	ὁ	Ἰησοῦς	ἐκεῖθεν	εἶδεν	ἄνθρωπον	καθήμενον
	Kai	paragon	ho	Iesus	ekeithen	eiden	anthropon	kathemenon
	I	przechodząc	—	Jezus	stamtąd	zobaczył	człowieka	siedzącego

G1909	G3588	G5058		G3156	G3004	G2532	G3004	G846
PREP	T-ASN	N-ASN		N-ASM	V-PPP-ASM	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM
ἐπὶ	τὸ	τελώνιον,		Μαθθαῖον	λεγόμενον,	καὶ	λέγει	αὐτῷ
epi	to	telonion,	9k)	Maththaion	legomenon,	kai	legei	auto
nad	—	poborem podatków,		Mateuszem	nazywanym,	i	mówi	mu:

5d)) lub "wykonalniejsze".
5l)) lub "wstań".
6c)) można też oddając sens użyć "wiedzielibyście".
8e)) dosłownie "przestraszyli się".
8l)) lub "władzę", "siłę", "zdolność".
9k)) lub "cle", "miejscu poboru podatków i opłat".

G190	G1473	G2532	G450	G190	G846		G2532
V-PAM-2S	P-1DS	CONJ	V-2AAP-NSM	V-AAI-3S	P-DSM		CONJ
Ἀκολούθει	μοι.	καὶ	ἀναστὰς	ἠκολούθησεν	αὐτῷ.	**9:10**	Καὶ
Akoluthei	moi.	kai	anastas	ekoluthesen	auto.		Kai
Towarzysz	mi.	I	podniósłszy się	zaczął towarzyszyć	Mu.		I

G1096	G846	G345	G1722	G3588	G3614	G2532	G3708	G4183
V-2ADI-3S	P-GSM	V-PNP-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	V-2AMM-2S	A-NPM
ἐγένετο	αὐτοῦ	ἀνακειμένου	ἐν	τῇ	οἰκίᾳ,	καὶ	ἰδοὺ	πολλοὶ
egeneto	autu	anakeimenu	en	te	oikia,	kai	idu	polloi
stało się	[gdy] On	leżał przy stole	w	—	domu,	i	oto	liczni

G5057	G2532	G268	G2064	G4873	G3588	G2424
N-NPM	CONJ	A-NPM	V-2AAP-NPM	V-INI-3P	T-DSM	N-DSM
τελῶναι	καὶ	ἁμαρτωλοὶ	ἐλθόντες	συνανέκειντο	τῷ	Ἰησοῦ
telonai	kai	hamartoloi	elthontes	synanekeinto	to	Iesu
poborcy podatków	i	grzesznicy	przyszedłszy	leżeli razem przy stole z	—	Jezusem

G2532	G3588	G3101	G846		G2532	G3708	G3588	G5330	G3004
CONJ	T-DPM	N-DPM	P-GSM		CONJ	V-2AAP-NPM	T-NPM	N-NPM	V-IAI-3P
καὶ	τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ.	**9:11**	καὶ	ἰδόντες	οἱ	Φαρισαῖοι	ἔλεγον
kai	tois	mathetais	autu.		kai	idontes	hoi	Farisaioi	elegon
i	—	uczniami	Jego,		i	zobaczywszy	[to]	faryzeusze	mówili

G3588	G3101	G846	G1223	G5101	G3326	G3588	G5057	G2532
T-DPM	N-DPM	P-GSM	PREP	I-ASN	PREP	T-GPM	N-GPM	CONJ
τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ	Διὰ	τί	μετὰ	τῶν	τελωνῶν	καὶ
tois	mathetais	autu	Dia	ti	meta	ton	telonon	kai
—	uczniom	Jego:	Dla	czego	z	—	poborcami podatków	i

G268	G2068	G3588	G1320	G5216		G3588	G1161	G191
A-GPM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GP		T-NSM	CONJ	V-AAP-NSM
ἁμαρτωλῶν	ἐσθίει	ὁ	διδάσκαλος	ὑμῶν;	**9:12**	ὁ	δὲ	ἀκούσας
hamartolon	esthiei	ho	didaskalos	hymon;		ho	de	akusas
grzesznikami	je	—	Nauczyciel	wasz?		—	Zaś	usłyszawszy,

G3004	G846	G3756	G5532	G2192	G3588	G2480		G2395	G235
V-2AAI-3S	P-DPM	PRT-N	N-ASF	V-PAI-3P	T-NPM	V-PAP-NPM		N-GSM	CONJ
εἶπεν	[αὐτοῖς]	Οὐ	χρείαν	ἔχουσιν	οἱ	ἰσχύοντες		ἰατροῦ	ἀλλ’
eipen	[autois]	U	chreian	echusin	hoi	ischuontes	12j)	iatru	all’
powiedział	[im]:	Nie	potrzebę	mają	—	zdrowi		lekarza,	ale

G3588	G2560	G2192		G4198	G1161	G3129	G5101	G2076
T-NPM	ADV	V-PAP-NPM		V-AOP-NPM	CONJ	V-2AAM-2P	I-NSN	V-PAI-3S
οἱ	κακῶς	ἔχοντες.	**9:13**	πορευθέντες	δὲ	μάθετε	τί	ἐστιν·
hoi	kakos	echontes.		poreuthentes	de	mathete	ti	estin;
—	źle	mający się.		Wyruszywszy	zaś	nauczcie się	co	jest:

G1656		G2309	G2532	G3756	G2378		G3756	G1063	G2064	G2564	
N-ASN		V-PAI-1S	CONJ	PRT-N	N-ASF		PRT-N	CONJ	V-2AAI-1S	V-AAN	
Ἔλεος		θέλω	καὶ	οὐ	θυσίαν		οὐ	γὰρ	ἦλθον	καλέσαι	
Eleos	13f)	thelo	kai	u	thysian	13j)	u	gar	elthon	kalesai	13n)
Litości		*chcę*	*i*	*nie*	*ofiary,*		nie	bowiem	przyszedłem	wezwać	

G1342	G235	G268
A-APM	CONJ	A-APM
δικαίους	ἀλλὰ	ἁμαρτωλούς.
dikaius	alla	hamartolus.
sprawiedliwych	ale	grzeszników.

12j)) dosłownie "mający siłę" lub "silni".
13f)) lub "Miłosierdzia".
13j)) Oz 6:6.
13n)) lub "powołać", "zaprosić".

NOWE FORMY DLA NOWYCH TREŚCI

	G5119	G4334	G846	G3588	G3101	G2491	G3004	G1223	
	ADV	V-PNI-3P	P-DSM	T-NPM	N-NPM	N-PRI	V-PAP-NPM	PREP	
9:14	Τότε	προσέρχονται	αὐτῷ	οἱ	μαθηταὶ	Ἰωάνου	λέγοντες	Διὰ	
	Tote	proserchontai	auto	hoi	mathetai	Ioanu	legontes	Dia	
	Wtedy	zbliżają się [do]	Niego	—	uczniowie	Jana	mówiąc:	Dla	

G5101	G2249	G2532	G3588	G5330	G3522	G4183		G3588	G1161
I-ASN	P-1NP	CONJ	T-NPM	N-NPM	V-PAI-1P	–		T-NPM	CONJ
τί	ἡμεῖς	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι	νηστεύομεν,	[πολλα]		οἱ	δὲ
ti	hemeis	kai	hoi	Farisaioi	nesteuomen,	[polla]	14o)	hoi	de
czego	my	i	—	faryzeusze	pościmy,	[wiele]		—	zaś

G3101	G4771	G3756	G3522		G2532	G3004	G846	G3588	G2424
N-NPM	P-2GS	PRT-N	V-PAI-3P		CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM
μαθηταί	σου	οὐ	νηστεύουσιν;	**9:15**	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς
mathetai	su	u	nesteuusin;		kai	eipen	autois	ho	Iesus
uczniowie	Twoi	nie	poszczą?		I	odpowiedział	im	—	Jezus:

G3361	G1410	G3588	G5207		G3588	G3567	G3996	G1909
PRT-N	V-PNI-3P	T-NPM	N-NPM		T-GSM	N-GSM	V-PAN	PREP
Μὴ	δύνανται	οἱ	υἱοὶ		τοῦ	νυμφῶνος	πενθεῖν	ἐφ’
Me	dynantai	hoi	hyioi	15i)	tu	nymfonos	penthein	ef’
Nie	są w stanie	—	synowie		—	komnaty weselnej	lamentować	przez

G3745	G3326	G846	G2076	G3588	G3566	G2064	G1161	G2250
K-ASN	PREP	P-GPM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-FDI-3P	CONJ	N-NPF
ὅσον	μετ’	αὐτῶν	ἐστιν	ὁ	νυμφίος;	ἐλεύσονται	δὲ	ἡμέραι
hoson	met’	auton	estin	ho	nymfios;	eleusontai	de	hemerai
ile [czasu]	z	nimi	jest	—	pan młody?	Przyjdą	zaś	dni

G3752	G522	G575	G846	G3588	G3566	G2532	G5119	G3522
CONJ	V-APS-3S	PREP	P-GPM	T-NSM	N-NSM	CONJ	ADV	V-FAI-3P
ὅταν	ἀπαρθῇ	ἀπ’	αὐτῶν	ὁ	νυμφίος,	καὶ	τότε	νηστεύσουσιν.
hotan	aparthe	ap’	auton	ho	nymfios,	kai	tote	nesteususin.
kiedy	wzięty zostanie	od	nich	—	pan młody,	i	wtedy	będą pościć.

	G3762	G1161	G1911	G1915	G4470	G46		G1909
	A-NSM-N	CONJ	V-PAI-3S	N-ASN	N-GSN	A-GSN		PREP
9:16	οὐδεὶς	δὲ	ἐπιβάλλει	ἐπίβλημα	ῥάκους	ἀγνάφου		ἐπὶ
	udeis	de	epiballei	epiblema	rakus	agnafu	16f)	epi
	Nikt	zaś	[nie] przykłada	łaty	materiału	nieużywanego		na

G2440	G3820	G142	G1063	G3588	G4138	G846	G575	G3588	G2440
N-DSN	A-DSN	V-PAI-3S	CONJ	T-NSN	N-NSN	P-GSN	PREP	T-GSN	N-GSN
ἱματίῳ	παλαιῷ·	αἴρει	γὰρ	τὸ	πλήρωμα	αὐτοῦ	ἀπὸ	τοῦ	ἱματίου,
himatio	palaio;	airei	gar	to	pleroma	autu	apo	tu	himatiu,
płaszcz	stary,	zrywa	bowiem	—	wypełnienie	jego	z	—	płaszcza,

G2532	G5501	G4978	G1096		G3761	G906	G3631	G3501	G1519
CONJ	A-NSN	N-NSN	V-PNI-3S		CONJ-N	V-PAI-3P	N-ASM	A-ASM	PREP
καὶ	χεῖρον	σχίσμα	γίνεται.	**9:17**	οὐδὲ	βάλλουσιν	οἶνον	νέον	εἰς
kai	cheiron	schisma	ginetai.		ude	ballusin	oinon	neon	eis
i	gorsze	rozdarcie	staje się.		I nie	wlewają	wino	młode	w

G779	G3820	G1487	G1161	G1490	G4486	G3588	G779	G2532
N-APM	A-APM	COND	CONJ	PRT-N	V-PPI-3P	T-NPM	N-NPM	CONJ
ἀσκοὺς	παλαιούς·	εἰ	δὲ	μήγε,	ῥήγνυνται	οἱ	ἀσκοί,	καὶ
askus	palaius;	ei	de	mege,	regnyntai	hoi	askoi,	kai
bukłaki	stare,	jeśli	zaś	inaczej,	rozrywają się	—	bukłaki,	i

14o)) lub "często".
15i)) w znaczeniu "goście weselni".
16f)) lub "nowego". Niektóre przekłady oddają to jako "nie zgręmplowanego" czyli z materiału nieoczyszczonego i rozczesanego za pomocą specjalnego przyrządu zwanego gręplem.
17b)) dosłownie "wrzucają".
17f)) dosłownie "skórzane worki".

G3588	G3631	G1632	G2532	G3588	G779	G622	G235	G906
T-NSM	N-NSM	V-PPI-3S	CONJ	T-NPM	N-NPM	V-PPI-3P	CONJ	V-PAI-3P
ὁ	οἶνος	ἐκχεῖται	καὶ	οἱ	ἀσκοὶ	ἀπόλλυνται·	ἀλλὰ	βάλλουσιν
ho	oinos	ekcheitai	kai	hoi	askoi	apollyntai;	alla	ballusin
—	wino	jest wylewane	i	—	bukłaki	zniszczone są,	ale	wlewają

G3631	G3501	G1519	G779	G2537	G2532	G297	G4933
N-ASM	A-ASM	PREP	N-APM	A-APM	CONJ	A-NPM	V-PPI-3P
οἶνον	νέον	εἰς	ἀσκοὺς	καινούς,	καὶ	ἀμφότεροι	συντηροῦνται.
oinon	neon	eis	askus	kainus,	kai	amfoteroi	synteruntai.
wino	młode	w	bukłaki	nowe,	i	oba	zachowują się.

PRZYWRÓCENIE ZDROWIA I ŻYCIA

	G3778	G846	G2980	G846	G3708	G758		G1520
	D-APN	P-GSM	V-PAP-GSM	P-DPM	V-2AMM-2S	N-NSM		A-NSM
9:18	Ταῦτα	αὐτοῦ	λαλοῦντος	αὐτοῖς	ἰδοὺ	ἄρχων		εἷς
	Tauta	autu	laluntos	autois	idu	archon	18f)	heis
	To	[gdy] On	mówił	im,	oto	przełożony		jeden

G4334	G4352	G846	G3004	G3754	G3588	G2364	G3450	G737
V-2AAP-NSM	V-IAI-3S	P-DSM	V-PAP-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-1GS	ADV
προσελθὼν	προσεκύνει	αὐτῷ	λέγων	ὅτι	Ἡ	θυγάτηρ	μου	ἄρτι
proselthon	prosekynei	auto	legon	hoti	He	thygater	mu	arti
przyszedłszy	pokłonił się	Mu	mówiąc,	że:	—	córka	ma	właśnie

G5053	G235	G2064	G2007	G3588	G5495	G4771	G1909	G846
V-AAI-3S	CONJ	V-2AAP-NSM	V-2AAM-2S	T-ASF	N-ASF	P-2GS	PREP	P-ASF
ἐτελεύτησεν·	ἀλλὰ	ἐλθὼν	ἐπίθες	τὴν	χεῖρά	σου	ἐπ’	αὐτήν,
eteleutesen;	alla	elthon	epithes	ten	cheira	su	ep’	auten,
umarła,	ale	przyszedłszy	nałożyłbyś	—	rękę	Twą	na	nią,

G2532	G2198			G2532	G1453	G3588	G2424	G190	G846
CONJ	V-FDI-3S			CONJ	V-APP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-IAI-3S	P-DSM
καὶ	ζήσεται.		**9:19**	καὶ	ἐγερθεὶς	ὁ	Ἰησοῦς	ἠκολούθει	αὐτῷ
kai	zesetai.	18aa)		kai	egertheis	ho	Iesus	ekoluthei	auto
i	ożyje.			I	podniósłszy się	—	Jezus,	towarzyszył	mu

G2532	G3588	G3101	G846		G2532	G3708	G1135	G131	
CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM		CONJ	V-2AMM-2S	N-NSF	V-PAP-NSF	
καὶ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ.	**9:20**	Καὶ	ἰδοὺ	γυνὴ	αἱμορροοῦσα	
kai	hoi	mathetai	autu.		Kai	idu	gyne	haimorrousa	20d)
i	—	uczniowie	Jego.		I	oto	kobieta	krwawiąca	

G1427	G2094	G4334	G3693	G680	G3588	G2899	G3588	G2440
A-NUI	N-APN	V-2AAP-NSF	ADV	V-ADI-3S	T-GSN	N-GSN	T-GSN	N-GSN
δώδεκα	ἔτη	προσελθοῦσα	ὄπισθεν	ἥψατο	τοῦ	κρασπέδου	τοῦ	ἱματίου
dodeka	ete	proselthusa	opisthen	hepsato	tu	kraspedu	tu	himatiu
dwanaście	lat,	podszedłszy	z tyłu	dotknęła	—	krawędzi	—	płaszcza

G846		G3004	G1063	G1722	G1438	G1437	G3440	G680	G3588
P-GSM		V-IAI-3S	CONJ	PREP	F-3DSF	COND	ADV	V-AMS-1S	T-GSN
αὐτοῦ·	**9:21**	ἔλεγεν	γὰρ	ἐν	ἑαυτῇ	Ἐὰν	μόνον	ἅψωμαι	τοῦ
autu;		elegen	gar	en	heaute	Ean	monon	hapsomai	tu
Jego,		mówiła	bowiem	w	sobie:	Jeśli	tylko	dotknęłabym	—

G2440	G846	G4982		G3588	G1161	G2424	G4762	G2532
N-GSN	P-GSM	V-FPI-1S		T-NSM	CONJ	N-NSM	V-2APP-NSM	CONJ
ἱματίου	αὐτοῦ	σωθήσομαι.	**9:22**	ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	στραφεὶς	καὶ
himatiu	autu	sothesomai.		ho	de	Iesus	strafeis	kai
płaszcza	Jego	będę uratowana.		—	Zaś	Jezus	obróciwszy się	i

G3708	G846	G3004	G2293	G2364	G3588	G4102	G4771	G4982
V-2AAP-NSM	P-ASF	V-2AAI-3S	V-PAM-2S	N-VSF	T-NSF	N-NSF	P-2GS	V-RAI-3S
ἰδὼν	αὐτὴν	εἶπεν	Θάρσει,	θύγατερ·	ἡ	πίστις	σου	σέσωκέν
idon	auten	eipen	Tharsei,	thygater;	he	pistis	su	sesoken
zobaczywszy	ją,	powiedział:	Odwagi,	córko,	—	wiara	twa	uratowała

---

18f)) synagogi.
18aa)) lub "będzie żyła".
20d)) czyli "cierpiąca na krwotoki", być może chora na hemofilię.

G4771	G2532	G4982		G3588	G1135	G575	G3588	G5610	G1565	
P-2AS	CONJ	V-API-3S		T-NSF	N-NSF	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF	
σε.	καὶ	ἐσώθη		ἡ	γυνὴ	ἀπὸ	τῆς	ὥρας	ἐκείνης.	**9:23**
se.	kai	esothe		he	gyne	apo	tes	horas	ekeines.	
cię,	i	uratowana została	22q)	—	kobieta	z	—	godziny	tej.	

G2532	G2064	G3588	G2424	G1519	G3588	G3614	G3588	G758	G2532
CONJ	V-2AAP-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	CONJ
καὶ	ἐλθὼν	ὁ	Ἰησοῦς	εἰς	τὴν	οἰκίαν	τοῦ	ἄρχοντος	καὶ
kai	elthon	ho	Iesus	eis	ten	oikian	tu	archontos	kai
I	przyszedłszy	—	Jezus	do	—	domu	—	przełożonego	i

G3708	G3588	G834	G2532	G3588	G3793		G2350		
V-2AAP-NSM	T-APM	N-APM	CONJ	T-ASM	N-ASM		V-PPP-ASM		
ἰδὼν	τοὺς	αὐλητὰς	καὶ	τὸν	ὄχλον		θορυβούμενον		**9:24**
idon	tus	auletas	kai	ton	ochlon	23p)	thorybumenon	23q)	
zobaczywszy	—	flecistów	i	—	ludzi		czyniących zgiełk,		

G3004	G402		G3756	G1063	G599	G3588	G2877	G235
V-IAI-3S	V-PAM-2P		PRT-N	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSN	N-NSN	CONJ
ἔλεγεν·	Ἀναχωρεῖτε·		οὐ	γὰρ	ἀπέθανεν	τὸ	κοράσιον	ἀλλὰ
elegen;	Anachoreite;	24b)	u	gar	apethanen	to	korasion	alla
mówi:	Ustąpcie miejsca,		nie	bowiem	umarła	—	dziewczynka,	ale

G2518	G2532	G2606	G846		G3753	G1161	G1544		G3588
V-PAI-3S	CONJ	V-IAI-3P	P-GSM		ADV	CONJ	V-API-3S		T-NSM
καθεύδει.	καὶ	κατεγέλων	αὐτοῦ.	**9:25**	ὅτε	δὲ	ἐξεβλήθη		ὁ
katheudei.	kai	kategelon	autu.		hote	de	ekseblethe	25c)	ho
śpi.	I	wyśmiewali	Go.		Kiedy	zaś	usunięci zostali		[ci]

G3793	G1525	G2902	G3588	G5495	G846	G2532	G1453	G3588
N-NSM	V-2AAP-NSM	V-AAI-3S	T-GSF	N-GSF	P-GSF	CONJ	V-API-3S	T-NSN
ὄχλος,	εἰσελθὼν	ἐκράτησεν	τῆς	χειρὸς	αὐτῆς,	καὶ	ἠγέρθη	τὸ
ochlos,	eiselthon	ekratesen	tes	cheiros	autes,	kai	egerthe	to
ludzie,	wszedłszy	chwycił	—	rękę	jej,	i	została podniesiona	—

G2877		G2532	G1831		G3588	G5345		G3778	G1519	G3650
N-NSN		CONJ	V-2AAI-3S		T-NSF	N-NSF		D-NSF	PREP	A-ASF
κοράσιον.	**9:26**	καὶ	ἐξῆλθεν		ἡ	φήμη		αὕτη	εἰς	ὅλην
korasion.		kai	ekselthen	26b)	he	feme	26d)	haute	eis	holen
dziewczynka.		I	wyszła		—	wiadomość		ta	na	całą

G3588	G1093	G1565
T-ASF	N-ASF	D-ASF
τὴν	γῆν	ἐκείνην.
ten	gen	ekeinen.
—	ziemię	ową.

UZDROWIENIE DWÓCH NIEWIDOMYCH

	G2532	G3855	G1564	G3588	G2424	G190	G1417
	CONJ	V-PAP-DSM	ADV	T-DSM	N-DSM	V-AAI-3P	A-NUI
9:27	Καὶ	παράγοντι	ἐκεῖθεν	τῷ	Ἰησοῦ	ἠκολούθησαν	δύο
	Kai	paragonti	ekeithen	to	Iesu	ekoluthesan	duo
	I	przechodzącemu	stamtąd	—	Jezusowi	zaczęli towarzyszyć	dwaj

G5185	G2896		G2532	G3004	G1653		G1473		G5207	G1138	
A-NPM	V-PAP-NPM		CONJ	V-PAP-NPM	V-AAM-2S		P-1AP		N-NSM	N-PRI	
τυφλοὶ	κράζοντες		καὶ	λέγοντες	Ἐλέησον		ἡμᾶς,		υἱὸς	Δαυείδ.	**9:28**
tyfloi	kradzontes	27i)	kai	legontes	Eleeson	27l)	hemas,	27m)	hyios	Daueid.	
ślepi	krzyczący		i	mówiący:	*Miej litość*		*nam,*		Synu	Dawida	

22q)) czyli "uleczona".
23p)) nie oddano jako "tłum", ze względu na obiektywny rozmiar takiego domu.
23q)) lub "robiący zamęt".
24b)) lub "wycofajcie się", "usuńcie się".
25c)) dosłownie "wyrzucony został".
26b)) w znaczeniu "rozeszła się".
26d)) lub "wieść", "sławna plotka".
27i)) lub "wołający".
27l)) lub "zmiłuj się" lub "współczuj".
27m)) Ps 123:3

G2064	G1161	G1519	G3588	G3614	G4334	G846	G3588	G5185
V-2AAP-DSM	CONJ	PREP	T-ASF	N-ASF	V-2AAI-3P	P-DSM	T-NPM	A-NPM
ἐλθόντι	δὲ	εἰς	τὴν	οἰκίαν	προσῆλθον	αὐτῷ	οἱ	τυφλοί,
elthonti	de	eis	ten	oikian	proselthon	auto	hoi	tyfloi,
[Gdy] przyszedł	zaś	do	—	domu,	zbliżyli się [do]	Niego	—	ślepi,

G2532	G3004	G846	G3588	G2424	G4100	G3754	G1410	G3778
CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	V-PAI-2P	CONJ	V-PNI-1S	D-ASN
καὶ	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Πιστεύετε	ὅτι	δύναμαι	τοῦτο
kai	legei	autois	ho	Iesus	Pisteuete	hoti	dynamai	tuto
i	mówił	im	—	Jezus:	Wierzycie,	że	jestem w stanie	to

G4160	G3004	G846	G3483	G2962		G5119	G680	G3588	G3788
V-AAN	V-PAI-3P	P-DSM	PRT	N-VSM		ADV	V-ADI-3S	T-GPM	N-GPM
ποιῆσαι;	λέγουσιν	αὐτῷ	Ναί,	Κύριε.	**9:29**	τότε	ἥψατο	τῶν	ὀφθαλμῶν
poiesai;	legusin	auto	Nai,	Kyrie.		tote	hepsato	ton	ofthalmon
uczynić?	Mówią	mu:	Tak,	Panie.		Wtedy	dotknął	—	oczu

G846	G3004	G2596	G3588	G4102	G5216	G1096	G5213		G2532
P-GPM	V-PAP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	P-2GP	V-AOM-3S	P-2DP		CONJ
αὐτῶν	λέγων	Κατὰ	τὴν	πίστιν	ὑμῶν	γενηθήτω	ὑμῖν.	**9:30**	καὶ
auton	legon	Kata	ten	pistin	hymon	genetheto	hymin.		kai
ich	mówiąc:	Według	—	wiary	waszej	niech stanie się	wam.		I

G455	G846	G3588	G3788	G2532	G1690	G846	G3588
V-API-3P	P-GPM	T-NPM	N-NPM	CONJ	V-AOI-3S	P-DPM	T-NSM
ἠνεῴχθησαν	αὐτῶν	οἱ	ὀφθαλμοί.	καὶ	ἐνεβριμήθη	αὐτοῖς	ὁ
eneochthesan	auton	hoi	ofthalmoi.	kai	enebrimethe	autois	ho
otworzone zostały	ich	—	oczy.	I	surowo nakazał	im	—

G2424	G3004	G3708	G3367	G1097		G3588	G1161
N-NSM	V-PAP-NSM	V-PAM-2P	A-NSM-N	V-PAM-3S		T-NPM	CONJ
Ἰησοῦς	λέγων	Ὁρᾶτε,	μηδεὶς	γινωσκέτω.	**9:31**	οἱ	δὲ
Iesus	legon	Horate,	medeis	ginosketo.		hoi	de
Jezus	mówiąc:	Patrzcie,	nikt	niech [nie] wie.		—	Zaś

G1831	G1310		G846		G1722	G3650	G3588	G1093	G1565
V-2AAP-NPM	V-AAI-3P		P-ASM		PREP	A-DSF	T-DSF	N-DSF	D-DSF
ἐξελθόντες	διεφήμισαν		αὐτὸν		ἐν	ὅλῃ	τῇ	γῇ	ἐκείνῃ.
ekselthontes	diefemisan	31d)	auton	31e)	en	hole	te	ge	ekeine.
wyszedłszy	rozpowiedzieli		oni [to]		na	całą	—	ziemię	ową.

UWOLNIENIE NIEMEGO

	G846	G1161	G1831	G3708	G4374		G846	G444
	P-GPM	CONJ	V-PNP-GPM	V-2AMM-2S	V-AAI-3P		P-DSM	N-ASM
9:32	Αὐτῶν	δὲ	ἐξερχομένων,	ἰδοὺ	προσήνεγκαν		αὐτῷ	ἄνθρωπον
	Auton	de	ekserchomenon,	idu	prosenenkan	32e)	auto	anthropon
	[Gdy] oni	zaś	wychodzili,	oto	przyprowadzili		Mu	człowieka

G2974	G1139		G2532	G1544	G3588	G1140
A-ASM	V-PNP-ASM		CONJ	V-APP-GSN	T-GSN	N-GSN
κωφὸν	δαιμονιζόμενον.	**9:33**	καὶ	ἐκβληθέντος	τοῦ	δαιμονίου
kofon	daimonidzomenon.	32i)	kai	ekblethentos	tu	daimoniu
niemego,	opętanego.		I	[gdy] wyrzucony został	—	demon,

G2980	G3588	G2974	G2532	G2296	G3588	G3793	G3004	G3763
V-AAI-3S	T-NSM	A-NSM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM	N-NPM	V-PAP-NPM	ADV-N
ἐλάλησεν	ὁ	κωφός.	καὶ	ἐθαύμασαν	οἱ	ὄχλοι	λέγοντες	Οὐδέποτε
elalesen	ho	kofos.	kai	ethaumasan	hoi	ochloi	legontes	Udepote
przemówił	—	niemy.	I	podziwiały	—	tłumy	mówiąc:	nigdy

31d)) lub "ujawnili".
31e)) wg. PIV "rozpowiedzieli to", za PD EIB "rozpowiedzieli o Nim".
32e)) lub "przynieśli".
32i)) dosłownie "mającego demona".

G5316 V-2API-3S	G3779 ADV	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2474 N-PRI		G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G5330 N-NPM	
ἐφάνη	οὕτως	ἐν	τῷ	Ἰσραήλ.	**9:34**	οἱ	δὲ	Φαρισαῖοι	
efane	hutos	en	to	Israel.		hoi	de	Farisaioi	
[nie] pojawiło się	takie	w	—	Izraelu.		—	Zaś	faryzeusze	

G3004 V-IAI-3P	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G758 N-DSM	G3588 T-GPN	G1140 N-GPN	G1544 V-PAI-3S	G3588 T-APN	G1140 N-APN
ἔλεγον	Ἐν	τῷ	ἄρχοντι	τῶν	δαιμονίων	ἐκβάλλει	τὰ	δαιμόνια.
elegon	En	to	archonti	ton	daimonion	ekballei	ta	daimonia.
mówili:	Przez	—	władcę	—	demonów	wyrzuca	—	demony.

JEZUS O ŻNIWIE I ROBOTNIKACH

	G2532 CONJ	G4013 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3588 T-APF	G4172 N-APF	G3956 A-APF	G2532 CONJ	G3588 T-APF	G2968 N-APF
9:35	Καὶ	περιῆγεν	ὁ	Ἰησοῦς	τὰς	πόλεις	πάσας	καὶ	τὰς	κώμας,
	Kai	periegen	ho	Iesus	tas	poleis	pasas	kai	tas	komas,
	I	obchodził	—	Jezus	—	miasta	wszystkie	i	—	wioski,

G1321 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G4864 N-DPF	G846 P-GPM	G2532 CONJ	G2784 V-PAP-NSM	G3588 T-ASN	G2098 N-ASN
διδάσκων	ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	αὐτῶν	καὶ	κηρύσσων	τὸ	εὐαγγέλιον
didaskon	en	tais	synagogais	auton	kai	kerysson	to	euangelion
nauczając	w	—	synagogach	ich	i	głosząc	—	dobrą nowinę

	G3588 T-GSF	G932 N-GSF	G2532 CONJ	G2323 V-PAP-NSM		G3956 A-ASF	G3554 N-ASF	G2532 CONJ	G3956 A-ASF	G3119 N-ASF
35s)	τῆς	βασιλείας	καὶ	θεραπεύων	35w)	πᾶσαν	νόσον	καὶ	πᾶσαν	μαλακίαν.
	tes	basileias	kai	therapeuon		pasan	noson	kai	pasan	malakian.
	—	Królestwa	i	lecząc		wszelką	chorobę	i	wszelką	słabość.

	G3708 V-2AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-APM	G3793 N-APM	G4697 V-AOI-3S	G4012 PREP	G846 P-GPM	G3754 CONJ	G1510 V-IAI-3P
9:36	Ἰδὼν	δὲ	τοὺς	ὄχλους	ἐσπλαγχνίσθη	περὶ	αὐτῶν,	ὅτι	ἦσαν
	Idon	de	tus	ochlus	esplanchnisthe	peri	auton,	hoti	esan
	Zobaczywszy	zaś	—	tłumy	zlitował się	nad	nimi,	że	były

G4660 V-RPP-NPM	G2532 CONJ	G4496 V-RPP-NPM		G5616 ADV	G4263 N-APN	G3361 PRT-N	G2192 V-PAP-NPN	G4166 N-ASM		
ἐσκυλμένοι	καὶ	ἐρριμμένοι.	36l)	ὡσεὶ	πρόβατα	μὴ	ἔχοντα	ποιμένα	36q)	**9:37**
eskylmenoi	kai	errimmenoi.		hosei	probata	me	echonta	poimena		
znękani	i	opuszczeni,		*jak*	*owce*	*nie*	*mające*	*pasterza.*		

G5119 ADV	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DPM	G3101 N-DPM	G846 P-GSM	G3588 T-NSM	G3303 PRT		G2326 N-NSM	G4183 A-NSM	
τότε	λέγει	τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ	Ὁ	μὲν	37g)	θερισμὸς	πολύς,	37i)
tote	legei	tois	mathetais	autu	Ho	men		therismos	polys,	
Wtedy	mówi	—	uczniom	Jego:	—	Wszakże		żniwa	liczne,	

G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G2040 N-NPM	G3641 A-NPM			G1189 V-AOM-2P	G3767 CONJ	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G3588 T-GSM
οἱ	δὲ	ἐργάται	ὀλίγοι·	37m)	**9:38**	δεήθητε	οὖν	τοῦ	Κυρίου	τοῦ
hoi	de	ergatai	oligoi;			deethete	un	tu	Kyriu	tu
—	zaś	pracownicy	nieliczni.			Proście	więc	—	Pana	—

G2326 N-GSM	G3704 ADV	G1544 V-2AAS-3S		G2040 N-APM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2326 N-ASM	G846 P-GSM
θερισμοῦ	ὅπως	ἐκβάλῃ	38h)	ἐργάτας	εἰς	τὸν	θερισμὸν	αὐτοῦ.
therismu	hopos	ekbale		ergatas	eis	ton	therismon	autu.
żniwa,	żeby	wyrzucił		pracowników	na	—	żniwo	Jego.

35s)) czyli "ewangelię".
35w)) lub "uzdrawiając".
36l)) lub "porzuceni".
36q)) Lb 27:17, 1Krl 22:17
37g)) lub "wprawdzie".
37i)) lub obrazowo "wielkie".
37m)) lub "mało".
38h)) lub "wysłał".

Rozdział 10

ROZESŁANIE DWUNASTU

	G2532 CONJ	G4341 V-ADP-NSM	G3588 T-APM	G1427 A-NUI	G3101 N-APM	G846 P-GSM	G1325 V-AAI-3S	G846 P-DPM
10:1	Καὶ	προσκαλεσάμενος	τοὺς	δώδεκα	μαθητὰς	αὐτοῦ	ἔδωκεν	αὐτοῖς
	Kai	proskalesamenos	tus	dodeka	mathetas	autu	edoken	autois
	I	wezwawszy	—	dwunastu	uczniów	Jego,	dał	im

G1849 N-ASF	G4151 N-GPN	G169 A-GPN	G5620 CONJ	G1544 V-PAN	G846 P-APN	G2532 CONJ	G2323 V-PAN	
ἐξουσίαν	πνευμάτων	ἀκαθάρτων	ὥστε	ἐκβάλλειν	αὐτὰ	καὶ	θεραπεύειν	
eksusian	pneumaton	akatharton	hoste	ekballein	auta	kai	therapeuein	
władzę [1i)]	[nad] duchami	nieczystymi,	żeby	wyrzucać	je	i	leczyć	

G3956 A-ASF	G3554 N-ASF	G2532 CONJ	G3956 A-ASF	G3119 N-ASF		G3588 T-GPM	G1161 CONJ	G1427 A-NUI	G652 N-GPM	
πᾶσαν	νόσον	καὶ	πᾶσαν	μαλακίαν.	**10:2**	Τῶν	δὲ	δώδεκα	ἀποστόλων	
pasan	noson	kai	pasan	malakian.		Ton	de	dodeka	apostolon	2d)
każdą	chorobę	i	każdą	słabość.		—	Zaś	dwunastu	wysłanników	

G3588 T-NPN	G3686 N-NPN	G2076 V-PAI-3S		G3778 D-NPN	G4413 A-NSM-S	G4613 N-NSM	G3588 T-NSM	G3004 V-PPP-NSM	G4074 N-NSM
τὰ	ὀνόματά	ἐστιν		ταῦτα·	πρῶτος	Σίμων	ὁ	λεγόμενος	Πέτρος
ta	onomata	estin	2g)	tauta;	protos	Simon	ho	legomenos	Petros
—	imiona	są		te:	pierwszy	Szymon	—	nazywany	Piotrem

G2532 CONJ	G406 N-NSM	G3588 T-NSM	G80 N-NSM	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G2385 N-NSM	G3588 T-NSM	G3588 T-GSM	G2199 N-GSM
καὶ	Ἀνδρέας	ὁ	ἀδελφὸς	αὐτοῦ,	καὶ	Ἰάκωβος	ὁ	τοῦ	Ζεβεδαίου
kai	Andreas	ho	adelfos	autu,	kai	Iakobos	ho	tu	Zebedaiu
i	Andrzej	—	brat	jego,	i	Jakub	[syn]	—	Zebedeusza

G2532 CONJ	G2491 N-NSM	G3588 T-NSM	G80 N-NSM	G846 P-GSM		G5376 N-NSM	G2532 CONJ	G918 N-NSM	G2381 N-NSM
καὶ	Ἰωάνης	ὁ	ἀδελφὸς	αὐτοῦ,	**10:3**	Φίλιππος	καὶ	Βαρθολομαῖος,	Θωμᾶς
kai	Ioanes	ho	adelfos	autu,		Filippos	kai	Bartholomaios,	Thomas
i	Jan	—	brat	jego,		Filip	i	Bartłomiej,	Tomasz

G2532 CONJ	G3156 N-NSM	G3588 T-NSM	G5057 N-NSM		G2385 N-NSM	G3588 T-NSM	G3588 T-GSM	G256 N-GSM	G2532 CONJ
καὶ	Μαθθαῖος	ὁ	τελώνης,		Ἰάκωβος	ὁ	τοῦ	Ἁλφαίου	καὶ
kai	Maththaios	ho	telones,		Iakobos	ho	tu	Halfaiu	kai
i	Mateusz	—	poborca podatków,		Jakub	[syn]	—	Alfeusza	i

G3002 N-NSM	G3588 T-NSM	G1941 V-2APP-NSM		G2280 N-NSM		G4613 N-NSM	G3588 T-NSM	G2581 N-NSM		G2532 CONJ
[λεββαιος	ὁ	επικληθεις]		Θαδδαῖος,	**10:4**	Σίμων	ὁ	Καναναῖος		καὶ
[lebbaios	ho	epikletheis]	3p)	Thaddaios,		Simon	ho	Kananaios	4c)	kai
[Lebeusz	—	nazywany]		Tadeusz,		Szymon	—	Kananejczyk		i

G2455 N-NSM	G3588 T-NSM	G2469 N-NSM	G3588 T-NSM	G2532 CONJ	G3860 V-2AAP-NSM	G846 P-ASM		G3778 D-APM	G3588 T-APM	
Ἰούδας	ὁ	Ἰσκαριώτης	ὁ	καὶ	παραδοὺς	αὐτόν.	**10:5**	Τούτους	τοὺς	
Iudas	ho	Iskariotes	ho	kai	paradus	auton.		Tutus	tus	
Judasz	—	Iskariota	(ten)	i	wydał	Go.		Tych	—	

G1427 A-NUI	G649 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3853 V-AAP-NSM	G846 P-DPM	G3004 V-PAP-NSM	G1519 PREP	G3598 N-ASF	
δώδεκα	ἀπέστειλεν	ὁ	Ἰησοῦς	παραγγείλας	αὐτοῖς	λέγων	Εἰς	ὁδὸν	
dodeka	apesteilen	ho	Iesus	parangeilas	autois	legon	Eis	hodon	
dwunastu	wysłał	—	Jezus	nakazawszy	im	mówiąc:	Na	drogę	

G1484 N-GPN	G3361 PRT-N	G565 V-2AAS-2P	G2532 CONJ	G1519 PREP	G4172 N-ASF	G4541 N-GPM	G3361 PRT-N
ἐθνῶν	μὴ	ἀπέλθητε	καὶ	εἰς	πόλιν	Σαμαρειτῶν	μὴ
ethnon	me	apelthete	kai	eis	polin	Samareiton	me
narodów [5l)]	nie	odchodzilibyście	i	w	miasta	Samarytan	nie

1i)) lub "autorytet".
2d)) czyli "apostołów".
2g)) dosłownie "jest".
3p)) za tekstem większościowym.
4c)) epitet osoby nadgorliwej, "zelota".
5l)) czyli "pogan".

G1525		G4198	G1161	G3123	G4314	G3588	G4263	G3588	
V-2AAS-2P		V-PNM-2P	CONJ	ADV	PREP	T-APN	N-APN	T-APN	
εἰσέλθητε·	**10:6**	πορεύεσθε	δὲ	μᾶλλον	πρὸς	τὰ	πρόβατα	τὰ	
eiselthete;		poreuesthe	de	mallon	pros	ta	probata	ta	
wchodzilibyście,		idźcie	zaś	raczej	do	—	owiec	—	

G622	G3624	G2474		G4198	G1161	G2784	G3004	
V-2RAP-APN	N-GSM	N-PRI		V-PNP-NPM	CONJ	V-PAM-2P	V-PAP-NPM	
ἀπολωλότα	οἴκου	Ἰσραήλ.	**10:7**	πορευόμενοι	δὲ	κηρύσσετε	λέγοντες	
apololota	oiku	Israel.		poreuomenoi	de	kerysset e	legontes	
[które są] zagubione	[z] domu	Izraela.		Idąc	zaś	głoście	mówiąc,	

G3754	G1448	G3588	G932	G3588	G3772		G770		
CONJ	V-RAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM		V-PAP-APM		
ὅτι	Ἤγγικεν	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν.	**10:8**	ἀσθενοῦντας		
hoti	Engiken	he	basileia	ton	uranon.		asthenuntas		8a)
że:	Przybliżyło się	—	Królestwo	—	Niebios.		Będących słabymi		

G2323	G3498	G1453	G3015	G2511	G1140	G1544	
V-PAM-2P	A-APM	V-PAM-2P	A-APM	V-PAM-2P	N-APN	V-PAM-2P	
θεραπεύετε,	νεκροὺς	ἐγείρετε,	λεπροὺς	καθαρίζετε,	δαιμόνια	ἐκβάλλετε·	
therapeuete, 8b)	nekrus	egeirete, 8d)	leprus	katharidzete,	daimonia	ekballete;	
leczcie,	martwych	podnoście,	trędowatych	oczyszczajcie,	demony	wyrzucajcie.	

G1432	G2983	G1432	G1325		G3361	G2932	G5557	G3366
ADV	V-2AAI-2P	ADV	V-2AAM-2P		PRT-N	V-ADS-2P	N-ASM	CONJ-N
δωρεὰν	ἐλάβετε,	δωρεὰν	δότε.	**10:9**	Μὴ	κτήσησθε	χρυσὸν	μηδὲ
dorean	elabete,	dorean	dote.		Me	ktesesthe	chryson	mede
Darmo	wzięliście,	darmo	dajcie.		Nie	zacznijcie nabywać	złota	i nie

G696	G3366	G5475	G1519	G3588	G2223	G5216		G3361	G4082	
N-ASM	CONJ-N	N-ASM	PREP	T-APF	N-APF	P-2GP		PRT-N	N-ASF	
ἄργυρον	μηδὲ	χαλκὸν	εἰς	τὰς	ζώνας	ὑμῶν,	**10:10**	μὴ	πήραν	
argyron	mede	chalkon 9g)	eis	tas	zonas	hymon,		me	peran	
srebra	i nie	miedzi	do	—	pasów	waszych,		nie	torbę	

G1519	G3598	G3366	G1417	G5509	G3366	G5266	G3366	G4464	G514
PREP	N-ASF	CONJ-N	A-NUI	N-APM	CONJ-N	N-APN	CONJ-N	N-ASF	A-NSM
εἰς	ὁδὸν	μηδὲ	δύο	χιτῶνας	μηδὲ	ὑποδήματα	μηδὲ	ῥάβδον·	ἄξιος
eis	hodon	mede	duo	chitonas	mede	hypodemata	mede	rabdon;	aksios
na	drogę	i nie	dwie	tuniki	i nie	sandały	i nie	laskę.	Godny

G1063	G3588	G2040	G3588	G5160	G846		G1519	G3739	G1161	
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF	P-GSM		PREP	R-ASF	CONJ	
γὰρ	ὁ	ἐργάτης	τῆς	τροφῆς	αὐτοῦ.	**10:11**	εἰς	ἣν	δ’	
gar	ho	ergates	tes	trofes	autu.		eis	hen	d’	
bowiem	—	wykonawca	—	jedzenia	jego.		W	które	zaś	

G302	G4172	G2228	G2968	G1525	G1833		G5101	G1722	G846	G514
PRT	N-ASF	PRT	N-ASF	V-2AAS-2P	V-AAM-2P		I-NSM	PREP	P-DSF	A-NSM
ἂν	πόλιν	ἢ	κώμην	εἰσέλθητε,	ἐξετάσατε	11i)	τίς	ἐν	αὐτῇ	ἄξιός
an	polin	e	komen	eiselthete,	eksetasate		tis	en	aute	aksios
—	miasto	lub	wieś	weszlibyście,	ustalcie		kto	w	nim	godny

G2076	G2546	G3306	G2193	G302	G1831		G1525	G1161		
V-PAI-3S	ADV-K	V-AAM-2P	ADV	PRT	V-2AAS-2P		V-PNP-NPM	CONJ		
ἐστιν·	κἀκεῖ	μείνατε	ἕως	ἂν	ἐξέλθητε.	**10:12**	εἰσερχόμενοι	δὲ		
estin;	kakei	meinate	heos	an	ekselthete.		eiserchomenoi	de		
jest.	I tam	pozostańcie	aż	—	wychodzilibyście.		Wchodząc	zaś		

G1519	G3588	G3614	G782	G846		G2532	G1437	G3303	G1510	G3588
PREP	T-ASF	N-ASF	V-ADM-2P	P-ASF		CONJ	COND	PRT	V-PAS-3S	T-NSF
εἰς	τὴν	οἰκίαν	ἀσπάσασθε	αὐτήν·	**10:13**	καὶ	ἐὰν	μὲν	ᾖ	ἡ
eis	ten	oikian	aspasasthe	auten;		kai	ean	men	e	he
do	—	domu	pozdrówcie	go.		I	jeśli	—	byłby	—

G3614	G514	G2064	G3588	G1515	G5216	G1909	G846	G1437	G1161
N-NSF	A-NSF	V-2AAM-3S	T-NSF	N-NSF	P-2GP	PREP	P-ASF	COND	CONJ
οἰκία	ἀξία,	ἐλθάτω	ἡ	εἰρήνη	ὑμῶν	ἐπ’	αὐτήν·	ἐὰν	δὲ
oikia	aksia,	elthato	he	eirene	hymon	ep’	auten;	ean	de
dom	godny,	niech przyjdzie	—	pokój	wasz	na	niego.	Jeśli	zaś

8a)) lub "będących chorymi".
8b)) lub "uzdrawiajcie".
8d)) czyli "wskrzeszajcie".
9g)) lub "brązu" w znaczeniu pieniędzy.
11i)) przez zadawanie pytań, stąd czasem tłumaczone jako "wypytajcie".

G3361	G1510	G514	G3588	G1515	G5216	G4314	G5209	G1994	
PRT-N	V-PAS-3S	A-NSF	T-NSF	N-NSF	P-2GP	PREP	P-2AP	V-2APM-3S	
μὴ	ᾖ	ἀξία,	ἡ	εἰρήνη	ὑμῶν	πρὸς	ὑμᾶς	ἐπιστραφήτω.	**10:14**
me	e	aksia,	he	eirene	hymon	pros	hymas	epistrafeto.	13x)
nie	byłby	godny,	—	pokój	wasz	do	was	niech zawróci.	

G2532	G3739	G302	G3361	G1209	G5209	G3366	G191	G3588	G3056
CONJ	R-NSM	PRT	PRT-N	V-ADS-3S	P-2AP	CONJ-N	V-AAS-3S	T-APM	N-APM
καὶ	ὅς	ἂν	μὴ	δέξηται	ὑμᾶς	μηδὲ	ἀκούσῃ	τοὺς	λόγους
kai	hos	an	me	deksetai	hymas	mede	akuse	tus	logus
I	który	—	nie	przyjąłby	was	i nie	wysłuchałby	—	słów

G5216	G1831	G1854	G3588	G3614	G2228	G3588	G4172	G1565	G1621
P-2GP	V-PNP-NPM	ADV	T-GSF	N-GSF	PRT	T-GSF	N-GSF	D-GSF	V-AAM-2P
ὑμῶν,	ἐξερχόμενοι	ἔξω	τῆς	οἰκίας	ἢ	τῆς	πόλεως	ἐκείνης	ἐκτινάξατε
hymon,	ekserchomenoi	ekso	tes	oikias	e	tes	poleos	ekeines	ektinaksate
waszych,	wychodząc	poza	—	dom	lub	—	miasto	owo	strzepnijcie

G3588	G2868	G3588	G4228	G5216		G281	G3004	G5213	G414
T-ASM	N-ASM	T-GPM	N-GPM	P-2GP		HEB	V-PAI-1S	P-2DP	A-NSN-C
τὸν	κονιορτὸν	τῶν	ποδῶν	ὑμῶν.	**10:15**	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ἀνεκτότερον
ton	koniorton	ton	podon	hymon.		amen	lego	hymin,	anektoteron
—	kurz	—	stóp	waszych.		Amen	mówię	wam,	znośniej

G1510	G1093	G4670	G2532	G1116	G1722	G2250	G2920	G2228	G3588
V-FDI-3S	N-DSF	N-GPN	CONJ	N-GPN	PREP	N-DSF	N-GSF	PRT	T-DSF
ἔσται	γῇ	Σοδόμων	καὶ	Γομόρρων	ἐν	ἡμέρᾳ	κρίσεως	ἢ	τῇ
estai	ge	Sodomon	kai	Gomorron	en	hemera	kriseos	e	te
będzie	ziemi	Sodomy	i	Gomory	w	dniu	sądu	niż	—

G4172	G1565
N-DSF	D-DSF
πόλει	ἐκείνῃ.
polei	ekeine.
miastu	owemu.

ZAPOWIEDŹ PRZEŚLADOWAŃ

	G3708	G1473	G649	G5209	G5613	G4263	G1722	G3319	G3074
10:16	V-2AMM-2S	P-1NS	V-PAI-1S	P-2AP	ADV	N-APN	PREP	A-DSN	N-GPM
	Ἰδοὺ	ἐγὼ	ἀποστέλλω	ὑμᾶς	ὡς	πρόβατα	ἐν	μέσῳ	λύκων·
	Idu	ego	apostello	hymas	hos	probata	en	meso	lykon;
	Oto	ja	wysyłam	was	jak	owce	w	środek	wilków.

G1096	G3767	G5429		G5613	G3588	G3789	G2532	G185		G5613
V-PNM-2P	CONJ	A-NPM		ADV	T-NPM	N-NPM	CONJ	A-NPM		ADV
γίνεσθε	οὖν	φρόνιμοι		ὡς	οἱ	ὄφεις	καὶ	ἀκέραιοι		ὡς
ginesthe	un	fronimoi	16l)	hos	hoi	ofeis	kai	akeraioi	16q)	hos
Stawajcie się	więc	ostrożni		jak	—	węże	i	niewinni		jak

G3588	G4058		G4337	G1161	G575	G3588	G444	G3860
T-NPF	N-NPF		V-PAM-2P	CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM	V-FAI-3P
αἱ	περιστεραί.	**10:17**	Προσέχετε	δὲ	ἀπὸ	τῶν	ἀνθρώπων·	παραδώσουσιν
hai	peristerai.		Prosechete	de	apo	ton	anthropon;	paradosusin
—	gołębie.		Uważajcie	zaś	na	—	ludzi,	będą wydawać

G1063	G5209	G1519	G4892	G2532	G1722	G3588	G4864	G846
CONJ	P-2AP	PREP	N-APN	CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF	P-GPM
γὰρ	ὑμᾶς	εἰς	συνέδρια,	καὶ	ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	αὐτῶν
gar	hymas	eis	synedria,	kai	en	tais	synagogais	auton
bowiem	was	do	sanchedrynów	i	w	—	synagogach	ich

G3146	G5209		G2532	G1909	G2232	G1161	G2532	G935
V-FAI-3P	P-2AP		CONJ	PREP	N-APM	CONJ	CONJ	N-APM
μαστιγώσουσιν	ὑμᾶς·	**10:18**	καὶ	ἐπὶ	ἡγεμόνας	δὲ	καὶ	βασιλεῖς
mastigosusin	hymas;		kai	epi	hegemonas	de	kai	basileis
będą chłostać	was.		I	przed	rządzących	zaś	i	królów

13x)) dosłownie "niech zostanie zawrócony".
16l)) lub "rozważni", "roztropni", "bystrzy", "sprytni".
16q)) dosłownie "prości".
17a)) lub "strzeżcie się", "wystrzegajcie się".
17p)) lub "biczować","batożyć".

G71	G1752	G1473	G1519	G3142	G846	G2532	G3588	
V-FPI-2P	PREP	P-1GS	PREP	N-ASN	P-DPM	CONJ	T-DPN	
ἀχθήσεσθε	ἕνεκεν	ἐμοῦ,	εἰς	μαρτύριον	αὐτοῖς	καὶ	τοῖς	
achthesesthe	heneken	emu,	eis	martyrion	autois	kai	tois	
będziecie prowadzeni	z powodu	Mnie,	na	świadectwo	im	i	—	

G1484		G3752	G1161	G3860	G5209	G3361	G3309	G4459	G2228
N-DPN		CONJ	CONJ	V-2AAS-3P	P-2AP	PRT-N	V-AAS-2P	ADV-I	PRT
ἔθνεσιν.	**10:19**	ὅταν	δὲ	παραδῶσιν	ὑμᾶς,	μὴ	μεριμνήσητε	πῶς	ἢ
ethnesin.		hotan	de	paradosin	hymas,	me	merimnesete	pos	e
narodom.		Kiedy	zaś	wydadzą	was,	nie	niepokójcie się	jak	lub

G5101	G2980	G1325	G1063	G5213	G1722	G1565	G3588	G5610	G5101
I-ASN	V-AAS-2P	V-FPI-3S	CONJ	P-2DP	PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF	I-ASN
τί	λαλήσητε·	δοθήσεται	γὰρ	ὑμῖν	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ὥρᾳ	τί
ti	lalesete;	dothesetai	gar	hymin	en	ekeine	te	hora	ti
co	powiecie.	Dane będzie	bowiem	wam	w	owej	—	godzinie	co

G2980		G3756	G1063	G4771	G1510	G3588	G2980	G235	G3588
V-AAS-2P		PRT-N	CONJ	P-2NP	V-PAI-2P	T-NPM	V-PAP-NPM	CONJ	T-NSN
λαλήσητε·	**10:20**	οὐ	γὰρ	ὑμεῖς	ἐστε	οἱ	λαλοῦντες	ἀλλὰ	τὸ
lalesete;		u	gar	hymeis	este	hoi	laluntes	alla	to
powiecie.		Nie	bowiem	wy	jesteście	—	mówiący,	ale	—

G4151	G3588	G3962	G5216	G3588	G2980	G1722	G5213		G3860
N-NSN	T-GSM	N-GSM	P-2GP	T-NSN	V-PAP-NSN	PREP	P-2DP		V-FAI-3S
Πνεῦμα	τοῦ	Πατρὸς	ὑμῶν	τὸ	λαλοῦν	ἐν	ὑμῖν.	**10:21**	παραδώσει
Pneuma	tu	Patros	hymon	to	lalun	en	hymin.		paradosei
Duch	—	Ojca	waszego	—	mówiący	w	was.		Wyda

G1161	G80	G80	G1519	G2288	G2532	G3962	G5043	G2532	G1881
CONJ	N-NSM	N-ASM	PREP	N-ASM	CONJ	N-NSM	N-ASN	CONJ	V-FDI-3P
δὲ	ἀδελφὸς	ἀδελφὸν	εἰς	θάνατον	καὶ	πατὴρ	τέκνον,	καὶ	ἐπαναστήσονται
de	adelfos	adelfon	eis	thanaton	kai	pater	teknon,	kai	epanastesontai
zaś	brat	brata	na	śmierć	i	ojciec	dziecko,	i	*powstaną*

G5043	G1909	G1118	G2532	G2289	G846		G2532	G1510
N-NPN	PREP	N-APM	CONJ	V-FAI-3P	P-APM		CONJ	V-FDI-2P
τέκνα	ἐπὶ	γονεῖς	καὶ	θανατώσουσιν	αὐτούς.	**10:22**	καὶ	ἔσεσθε
tekna	epi	goneis	kai	thanatosusin	autus.		kai	esesthe
dzieci	*przeciw*	*rodzicom*	i	zabiją	ich.		i	będziecie

G3404	G5259	G3956	G1223	G3588	G3686	G3450	G3588	G1161
V-PPP-NPM	PREP	A-GPM	PREP	T-ASN	N-ASN	P-1GS	T-NSM	CONJ
μισούμενοι	ὑπὸ	πάντων	διὰ	τὸ	ὄνομά	μου·	ὁ	δὲ
misumenoi	hypo	panton	dia	to	onoma	mu;	ho	de
nienawidzeni	przez	wszystkich	dla	—	imienia	Mego.	—	Zaś

G5278	G1519	G5056	G3778	G4982		G3752	G1161	
V-AAP-NSM	PREP	N-ASN	D-NSM	V-FPI-3S		CONJ	CONJ	
ὑπομείνας	εἰς	τέλος,	οὗτος	σωθήσεται.	**10:23**	ὅταν	δὲ	
hypomeinas	eis	telos,	hutos	sothesetai.		hotan	de	
pozostały	do	końca,	—	będzie uratowany.		Kiedy	zaś	

G1377	G5209	G1722	G3588	G4172	G3778	G5343	G1519	G3588	G2087
V-PAS-3P	P-2AP	PREP	T-DSF	N-DSF	D-DSF	V-PAM-2P	PREP	T-ASF	A-ASF
διώκωσιν	ὑμᾶς	ἐν	τῇ	πόλει	ταύτῃ,	φεύγετε	εἰς	τὴν	ἑτέραν·
diokosin	hymas	en	te	polei	taute,	feugete	eis	ten	heteran;
prześladowaliby	was	w	—	mieście	tym,	uciekajcie	do	—	innego.

G281	G1063	G3004	G5213	G3756	G3361	G5055	G3588	G4172	G3588
HEB	CONJ	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N	PRT-N	V-AAS-2P	T-APF	N-APF	T-GSM
ἀμὴν	γὰρ	λέγω	ὑμῖν,	οὐ	μὴ	τελέσητε	τὰς	πόλεις	τοῦ
amen	gar	lego	hymin,	u	me	telesete	tas	poleis	tu
Amen	bowiem	mówię	wam,	nie	—	skończycie	—	miast	—

G2474	G2193	G2064	G3588	G5207	G3588	G444		G3756	G1510
N-PRI	ADV	V-2AAS-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		PRT-N	V-PAI-3S
Ἰσραὴλ	ἕως	ἔλθῃ	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου.	**10:24**	Οὐκ	ἔστιν
Israel	heos	elthe	ho	Hyios	tu	anthropu.		Uk	estin
Izraela	aż	przyszedłby	—	Syn	—	Człowieka.		Nie	jest

G3101	G5228	G3588	G1320	G3761	G1401	G5228	G3588	G2962	G846
N-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ-N	N-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	P-GSM
μαθητὴς	ὑπὲρ	τὸν	διδάσκαλον	οὐδὲ	δοῦλος	ὑπὲρ	τὸν	κύριον	αὐτοῦ.
mathetes	hyper	ton	didaskalon	ude	dulos	hyper	ton	kyrion	autu.
uczeń	nad	—	nauczyciela	i nie	sługa	nad	—	pana	swego.

	G713 A-NSN	G3588 T-DSM	G3101 N-DSM	G2443 CONJ	G1096 V-2ADS-3S	G5613 ADV	G3588 T-NSM	G1320 N-NSM
10:25	ἀρκετὸν	τῷ	μαθητῇ	ἵνα	γένηται	ὡς	ὁ	διδάσκαλος
	arketon	to	mathete	hina	genetai	hos	ho	didaskalos
	Wystarczające	—	uczniowi,	aby	stałby się,	jak	—	nauczyciel

G846 P-GSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1401 N-NSM	G5613 ADV	G3588 T-NSM	G2962 N-NSM	G846 P-GSM	G1487 COND	G3588 T-ASM
αὐτοῦ,	καὶ	ὁ	δοῦλος	ὡς	ὁ	κύριος	αὐτοῦ.	εἰ	τὸν
autu,	kai	ho	dulos	hos	ho	kyrios	autu.	ei	ton
jego,	i	—	sługa	jak	—	pan	jego.	Jeśli	—

G3617 N-ASM	G954 N-PRI	G1941 V-AAI-3P	G4214 Q-DSN	G3123 ADV	G3588 T-APM	G3615 N-APM	G846 P-GSM	
οἰκοδεσπότην	Βεελζεβοὺλ	ἐπεκάλεσαν,	πόσῳ	μᾶλλον	τοὺς	οἰκιακοὺς	αὐτοῦ.	
oikodespoten	Beeldzebul	epekalesan,	poso	mallon	tus	oikiakus	autu.	
Gospodarza	25s) belzebubem	nazywają,	25u) ile	bardziej	—	domowników	Jego.	

BOJAŹŃ BOŻA

	G3361 PRT-N	G3767 CONJ	G5399 V-AOM-2P	G846 P-APM	G3762 A-NSN-N	G1063 CONJ	G2076 V-PAI-3S	G2572 V-RPP-NSN
10:26	μὴ	οὖν	φοβηθῆτε	αὐτούς·	οὐδὲν	γάρ	ἐστιν	κεκαλυμμένον
	me	un	fobethete	autus;	uden	gar	estin	kekalymmenon
	Nie	więc	bójcie się	ich.	Nic	bowiem	jest	zakrytego

G3739 R-NSN	G3756 PRT-N	G601 V-FPI-3S	G2532 CONJ	G2927 A-NSN	G3739 R-NSN	G3756 PRT-N	G1097 V-FPI-3S	
ὃ	οὐκ	ἀποκαλυφθήσεται,	καὶ	κρυπτὸν	ὃ	οὐ	γνωσθήσεται.	**10:27**
ho	uk	apokalyfthesetai,	kai	krypton	ho	u	gnosthesetai.	
co	nie	będzie odsłonięte,	i	tajnego	co	nie	będzie poznane.	

G3739 R-ASN	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G4653 N-DSF	G3004 V-2AAM-2P	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G5457 N-DSN
ὃ	λέγω	ὑμῖν	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ,	εἴπατε	ἐν	τῷ	φωτί·
ho	lego	hymin	en	te	skotia,	eipate	en	to	foti;
Co	mówię	wam	w	—	ciemności,	powiedzcie	w	—	świetle,

G2532 CONJ	G3739 R-ASN	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3775 N-ASN	G191 V-PAI-2P	G2784 V-AAM-2P	G1909 PREP	G3588 T-GPN	G1430 N-GPN
καὶ	ὃ	εἰς	τὸ	οὖς	ἀκούετε,	κηρύξατε	ἐπὶ	τῶν	δωμάτων.
kai	ho	eis	to	us	akuete,	keryksate	epi	ton	domaton. 27t)
i	co	do	—	ucha	słyszycie,	głoście	na	—	dachach.

	G2532 CONJ	G3361 PRT-N	G5399 V-PNM-2P	G575 PREP	G3588 T-GPM	G615 V-PAP-GPM	G3588 T-ASN	G4983 N-ASN	G3588 T-ASF
10:28	καὶ	μὴ	φοβεῖσθε	ἀπὸ	τῶν	ἀποκτεννόντων	τὸ	σῶμα,	τὴν
	kai	me	fobeisthe	apo	ton	apoktennonton	to	soma,	ten
	I	nie	bójcie się	z	—	zabijających	—	ciało,	—

G1161 CONJ	G5590 N-ASF	G3361 PRT-N	G1410 V-PNP-GPM	G615 V-AAN	G5399 V-PNM-2P	G1161 CONJ	G3123 ADV	G3588 T-ASM
δὲ	ψυχὴν	μὴ	δυναμένων	ἀποκτεῖναι·	φοβεῖσθε	δὲ	μᾶλλον	τὸν
de	psychen	me	dynamenon	apokteinai;	fobeisthe	de	mallon	ton
zaś	duszy	nie	będących w stanie	zabić.	Bójcie się	zaś	raczej	—

G1410 V-PNP-ASM	G2532 CONJ	G5590 N-ASF	G2532 CONJ	G4983 N-ASN	G622 V-AAN	G1722 PREP	G1067 N-DSF	
δυνάμενον	καὶ	ψυχὴν	καὶ	σῶμα	ἀπολέσαι	ἐν	γεέννῃ.	**10:29**
dynamenon	kai	psychen	kai	soma	apolesai	en	geenne.	
będącego w stanie	i	duszę	i	ciało	zniszczyć	w	Gehennie.	

G3780 PRT-I	G1417 A-NUI	G4765 N-NPN	G787 N-GSN	G4453 V-PPI-3S	G2532 CONJ	G1520 A-NSN	G1537 PREP	G846 P-GPN	G3756 PRT-N
οὐχὶ	δύο	στρουθία	ἀσσαρίου	πωλεῖται;	καὶ	ἓν	ἐξ	αὐτῶν	οὐ
uchi	duo	struthia	assariu	poleitai;	kai	hen	eks	auton	u
Nie	dwa	wróble	[za] asa	są sprzedawane?	I	jeden	z	nich	nie

25s)) lub "Pana domu".
25u)) lub "przezywają".
27t)) płaski dach użytkowany jako taras.

G4098	G1909	G3588	G1093	G427	G3588	G3962	G5216		G5216	G1161
V-FDI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	PREP	T-GSM	N-GSM	P-2GP		P-2GP	CONJ
πεσεῖται	ἐπὶ	τὴν	γῆν	ἄνευ	τοῦ	Πατρὸς	ὑμῶν.	**10:30**	ὑμῶν	δὲ
peseitai	epi	ten	gen	aneu	tu	Patros	hymon.		hymon	de
spadnie	na	—	ziemię	bez	—	Ojca	waszego.		Was	zaś

G2532	G3588	G2359	G3588	G2776	G3956	G705	G1510		G3361
CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GSF	N-GSF	A-NPF	V-RPP-NPF	V-PAI-3P		PRT-N
καὶ	αἱ	τρίχες	τῆς	κεφαλῆς	πᾶσαι	ἠριθμημέναι	εἰσίν.	**10:31**	μὴ
kai	hai	triches	tes	kefales	pasai	erithmemenai	eisin.		me
i	—	włosy	—	głowy	wszystkie	policzone	są.		Nie

G3767	G5399	G4183	G4765	G1308	G4771
CONJ	V-PNM-2P	A-GPN	N-GPN	V-PAI-2P	P-2NP
οὖν	φοβεῖσθε·	πολλῶν	στρουθίων	διαφέρετε	ὑμεῖς.
un	fobeisthe;	pollon	struthion	diaferete	hymeis.
więc	bójcie się.	Więcej [od]	wróbli	odróżniacie się	wy.

KTO JEST GODZIEN CHRYSTUSA

	G3956	G3767	G3748	G3670	G1722	G1473	G1715	G3588	G444
	A-NSM	CONJ	R-NSM	V-FAI-3S	PREP	P-1DS	PREP	T-GPM	N-GPM
10:32	Πᾶς	οὖν	ὅστις	ὁμολογήσει	ἐν	ἐμοὶ	ἔμπροσθεν	τῶν	ἀνθρώπων,
	Pas	un	hostis	homologesei	en	emoi	emprosthen	ton	anthropon,
	Każdy	więc,	który	przyzna się	do	Mnie	przed	—	ludźmi,

G3670	G2504	G1722	G846	G1715	G3588	G3962	G3450	G3588
V-FAI-1S	P-1NS-K	PREP	P-DSM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	T-GSM
ὁμολογήσω	κἀγὼ	ἐν	αὐτῷ	ἔμπροσθεν	τοῦ	Πατρός	μου	τοῦ
homologeso	kago	en	auto	emprosthen	tu	Patros	mu	tu
przyznam się	i Ja	do	niego	w obecności	—	Ojca	Mego	—

G1722	G3588	G3772		G3748	G1161	G302	G720	G1473	G1715
PREP	T-DPM	N-DPM		R-NSM	CONJ	PRT	V-ADS-3S	P-1AS	PREP
ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς·	**10:33**	ὅστις	δ’	ἂν	ἀρνήσηταί	με	ἔμπροσθεν
en	tois	uranois;		hostis	d’	an	arnesetai	me	emprosthen
w	—	Niebiosach.		Który	zaś	—	wyrzekłby się	Mnie	przed

G3588	G444	G720	G2504	G846	G1715	G3588	G3962	G3450
T-GPM	N-GPM	V-FDI-1S	P-1NS-K	P-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS
τῶν	ἀνθρώπων,	ἀρνήσομαι	κἀγὼ	αὐτὸν	ἔμπροσθεν	τοῦ	Πατρός	μου
ton	anthropon,	arnesomai	kago	auton	emprosthen	tu	Patros	mu
—	ludźmi,	wyrzeknę się	i Ja	jego	w obecności	—	Ojca	Mego

G3588	G1722	G3588	G3772		G3361	G3543	G3754	G2064
T-GSM	PREP	T-DPM	N-DPM		PRT-N	V-AAS-2P	CONJ	V-2AAI-1S
τοῦ	ἐν	τοῖς	οὐρανοῖς.	**10:34**	Μὴ	νομίσητε	ὅτι	ἦλθον
tu	en	tois	uranois.		Me	nomisete	hoti	elthon
—	w	—	Niebiosach.		Nie	uważajcie,	że	przyszedłem

G906	G1515	G1909	G3588	G1093	G3756	G2064	G906	G1515	G235
V-2AAN	N-ASF	PREP	T-ASF	N-ASF	PRT-N	V-2AAI-1S	V-2AAN	N-ASF	CONJ
βαλεῖν	εἰρήνην	ἐπὶ	τὴν	γῆν·	οὐκ	ἦλθον	βαλεῖν	εἰρήνην	ἀλλὰ
balein	eirenen	epi	ten	gen;	uk	elthon	balein	eirenen	alla
rzucić	pokój	na	—	ziemię.	Nie	przyszedłem	rzucić	pokój,	ale

G3162		G2064	G1063	G1369	G444	G2596	G3588	G3962
N-ASF		V-2AAI-1S	CONJ	V-AAN	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM
μάχαιραν.	**10:35**	ἦλθον	γὰρ	διχάσαι	ἄνθρωπον,	κατὰ	τοῦ	πατρὸς
machairan.		elthon	gar	dichasai	anthropon,	kata	tu	patros
miecz.		Przyszedłem	bowiem	poróżnić	człowieka	*przeciw*	—	*ojcu*

G846	G2532	G2364	G2596	G3588	G3384	G846	G2532	G3565	G2596
P-GSM	CONJ	N-ASF	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSF	CONJ	N-ASF	PREP
αὐτοῦ	καὶ	θυγατέρα	κατὰ	τῆς	μητρὸς	αὐτῆς	καὶ	νύμφην	κατὰ
autu	kai	thygatera	kata	tes	metros	autes	kai	nymfen	kata
jego	*i*	*córkę*	*przeciw*	—	*matce*	*jej*	*i*	*synową*	*przeciw*

G3588	G3994	G846		G2532	G2190	G3588	G444	G3588
T-GSF	N-GSF	P-GSF		CONJ	A-NPM	T-GSM	N-GSM	T-NPM
τῆς	πενθερᾶς	αὐτῆς	**10:36**	καὶ.	ἐχθροὶ	τοῦ	ἀνθρώπου	οἱ
tes	pentheras	autes		kai.	echthroi	tu	anthropu	hoi
—	*teściowej*	*jej.*		i	*znienawidzą*	—	*człowieka*	—

G3615	G846		G3588	G5368	G3962	G2228	G3384	G5228	G1473
N-NPM	P-GSM		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASM	PRT	N-ASF	PREP	P-1AS
οἰκιακοὶ	αὐτοῦ	**10:37**	Ὁ	φιλῶν	πατέρα	ἢ	μητέρα	ὑπὲρ	ἐμὲ
oikiakoi	autu	36g)	Ho	filon	patera	e	metera	hyper	eme
domownicy	*jego.*		—	Kochający	ojca	lub	matkę	nade	mnie

G3756	G1510	G3450	G514	G2532	G3588	G5368	G5207	G2228	G2364
PRT-N	V-PAI-3S	P-1GS	A-NSM	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASM	PRT	N-ASF
οὐκ	ἔστιν	μου	ἄξιος·	καὶ	ὁ	φιλῶν	υἱὸν	ἢ	θυγατέρα
uk	estin	mu	aksios;	kai	ho	filon	hyion	e	thygatera
nie	jest	Mnie	godny,	i	—	kochający	syna	lub	córkę

G5228	G1473	G3756	G1510	G3450	G514		G2532	G3739	G3756	G2983
PREP	P-1AS	PRT-N	V-PAI-3S	P-1GS	A-NSM		CONJ	R-NSM	PRT-N	V-PAI-3S
ὑπὲρ	ἐμὲ	οὐκ	ἔστιν	μου	ἄξιος·	**10:38**	καὶ	ὃς	οὐ	λαμβάνει
hyper	eme	uk	estin	mu	aksios;		kai	hos	u	lambanei
nade	Mnie	nie	jest	Mnie	godny.		I	kto	nie	bierze

G3588	G4716	G846	G2532	G190	G3694	G3450	G3756	G1510	G3450
T-ASM	N-ASM	P-GSM	CONJ	V-PAI-3S	ADV	P-1GS	PRT-N	V-PAI-3S	P-1GS
τὸν	σταυρὸν	αὐτοῦ	καὶ	ἀκολουθεῖ	ὀπίσω	μου,	οὐκ	ἔστιν	μου
ton	stauron	autu	kai	akoluthei	opiso	mu,	uk	estin	mu
—	krzyża	jego	i	towarzyszy	za	Mną,	nie	jest	Mnie

G514		G3588	G2147	G3588	G5590	G846	G622	G846	G2532
A-NSM		T-NSM	V-2AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-FAI-3S	P-ASF	CONJ
ἄξιος.	**10:39**	ὁ	εὑρὼν	τὴν	ψυχὴν	αὐτοῦ	ἀπολέσει	αὐτήν,	καὶ
aksios.		ho	heuron	ten	psychen	autu	apolesei	auten,	kai
godny.		—	Który znalazł	—	duszę	jego	straci	ją,	i

G3588	G622	G3588	G5590	G846	G1752	G1473	G2147	G846	
T-NSM	V-AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	PREP	P-1GS	V-FAI-3S	P-ASF	
ὁ	ἀπολέσας	τὴν	ψυχὴν	αὐτοῦ	ἕνεκεν	ἐμοῦ	εὑρήσει	αὐτήν.	**10:40**
ho	apolesas	ten	psychen	autu	heneken	emu	heuresei	auten.	
—	stracił	—	duszę	jego	z powodu	Mnie	znajdzie	ją.	

G3588	G1209	G5209	G1473	G1209	G2532	G3588	G1473	G1209
T-NSM	V-PNP-NSM	P-2AP	P-1AS	V-PNI-3S	CONJ	T-NSM	P-1AS	V-PNP-NSM
Ὁ	δεχόμενος	ὑμᾶς	ἐμὲ	δέχεται,	καὶ	ὁ	ἐμὲ	δεχόμενος
Ho	dechomenos	hymas	eme	dechetai,	kai	ho	eme	dechomenos
—	Przyjmujący	was	Mnie	przyjmuje,	i	—	Mnie	przyjmujący

G1209	G3588	G649	G1473		G3588	G1209	G4396	G1519
V-PNI-3S	T-ASM	V-AAP-ASM	P-1AS		T-NSM	V-PNP-NSM	N-ASM	PREP
δέχεται	τὸν	ἀποστείλαντά	με.	**10:41**	ὁ	δεχόμενος	προφήτην	εἰς
dechetai	ton	aposteilanta	me.		ho	dechomenos	profeten	eis
przyjmuje	—	posyłającego	Mnie.		—	Przyjmujący	proroka	w

G3686	G4396	G3408	G4396	G2983	G2532	G3588	G1209
N-ASN	N-GSM	N-ASM	N-GSM	V-FDI-3S	CONJ	T-NSM	V-PNP-NSM
ὄνομα	προφήτου	μισθὸν	προφήτου	λήμψεται,	καὶ	ὁ	δεχόμενος
onoma	profetu	misthon	profetu	lempsetai,	kai	ho	dechomenos
imieniu	proroka	zapłatę	proroka	weźmie,	i	—	przyjmujący

G1342	G1519	G3686	G1342	G3408	G1342	G2983	
A-ASM	PREP	N-ASN	A-GSM	N-ASM	A-GSM	V-FDI-3S	
δίκαιον	εἰς	ὄνομα	δικαίου	μισθὸν	δικαίου	λήμψεται.	**10:42**
dikaion	eis	onoma	dikaiu	misthon	dikaiu	lempsetai.	
sprawiedliwego	w	imieniu	sprawiedliwego	zapłatę	sprawiedliwego	weźmie.	

G2532	G3739	G1437	G4222	G1520	G3588	G3398	G3778	G4221	G5593	
CONJ	R-NSM	COND	V-AAS-3S	A-ASM	T-GPM	A-GPM	D-GPM	N-ASN	A-GSN	
καὶ	ὃς	ἐὰν	ποτίσῃ	ἕνα	τῶν	μικρῶν	τούτων	ποτήριον	ψυχροῦ	
kai	hos	ean	potise	hena	ton	mikron	tuton	poterion	psychru	42j)
I	kto	jeśli	dałby pić	jednemu	—	małemu	—	kubek	zimnej	

36g)) Mi 7:6
42j)) wody.

G3440	G1519	G3686	G3101	G281	G3004	G5213	G3756	G3361	G622
ADV	PREP	N-ASN	N-GSM	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N	PRT-N	V-AAS-3S
μόνον	εἰς	ὄνομα	μαθητοῦ,	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	οὐ	μὴ	ἀπολέσῃ
monon	eis	onoma	mathetu,	amen	lego	hymin,	u	me	apolese
tylko	w	imieniu	ucznia,	amen	mówię	wam,	nie	—	utraci

G3588	G3408	G846
T-ASM	N-ASM	P-GSM
τὸν	μισθὸν	αὐτοῦ.
ton	misthon	autu.
—	zapłaty	jego.

Rozdział 11

	G2532	G1096	G3753	G5055	G3588	G2424	G1299		G3588
	CONJ	V-2ADI-3S	ADV	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM		T-DPM
11:1	Καὶ	ἐγένετο	ὅτε	ἐτέλεσεν	ὁ	Ἰησοῦς	διατάσσων		τοῖς
	Kai	egeneto	hote	etelesen	ho	Iesus	diatasson	1g)	tois
	I	stało się,	kiedy	zakończył	—	Jezus	wydawać polecenia		—

G1427	G3101	G846	G3327	G1564	G3588	G1321	G2532	G2784
A-NUI	N-DPM	P-GSM	V-2AAI-3S	ADV	T-GSN	V-PAN	CONJ	V-PAN
δώδεκα	μαθηταῖς	αὐτοῦ,	μετέβη	ἐκεῖθεν	τοῦ	διδάσκειν	καὶ	κηρύσσειν
dodeka	mathetais	autu,	metebe	ekeithen	tu	didaskein	kai	keryssein
dwunastu	uczniom	Jego,	przeszedł	stamtąd	—	nauczając	i	głosząc

G1722	G3588	G4172	G846
PREP	T-DPF	N-DPF	P-GPM
ἐν	ταῖς	πόλεσιν	αὐτῶν.
en	tais	polesin	auton.
w	—	miastach	ich.

PYTANIE JANA CHRZCICIELA

	G3588	G1161	G2491	G191	G1722	G3588	G1201		G3588	G2041
	T-NSM	CONJ	N-NSM	V-AAP-NSM	PREP	T-DSN	N-DSN		T-APN	N-APN
11:2	Ὁ	δὲ	Ἰωάνης	ἀκούσας	ἐν	τῷ	δεσμωτηρίῳ		τὰ	ἔργα
	Ho	de	Ioanes	akusas	en	to	desmoterio	2g)	ta	erga
	—	Zaś	Jan	usłyszawszy	w	—	więzieniu		[o]	dziełach

G3588	G5547	G3992	G1223	G1417		G3588	G3101	G846		
T-GSM	N-GSM	V-AAP-NSM	PREP	A-NUI		T-GPM	N-GPM	P-GSM		
τοῦ	Χριστοῦ,	πέμψας	διὰ	[δύο]		τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ		**11:3**
tu	Christu,	pempsas	dia	[duo]	2n)	ton	matheton	autu	2q)	
—	Pomazańca,	wysławszy	przez	[dwóch]		—	uczniów	jego,		

G3004	G846	G4771	G1510	G3588	G2064	G2228	G2087
V-2AAI-3S	P-DSM	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM	V-PNP-NSM	PRT	A-ASM
εἶπεν	αὐτῷ	Σὺ	εἶ	ὁ	ἐρχόμενος,	ἢ	ἕτερον
eipen	auto	Sy	ei	ho	erchomenos,	e	heteron
powiedział	mu:	Ty	jesteś	—	przychodzącym,	czy	drugiego

G4328		G2532	G611	G3588	G2424	G3004	G846	G4198
V-PAI-1P		CONJ	V-AOP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	P-DPM	V-AOP-NPM
προσδοκῶμεν;	**11:4**	καὶ	ἀποκριθεὶς	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν	αὐτοῖς	Πορευθέντες
prozdokomen;		kai	apokritheis	ho	Iesus	eipen	autois	Poreuthentes
oczekujemy?		I	odpowiadając	—	Jezus	powiedział	im:	Poszedłszy

	G518		G2491	G3739	G191	G2532	G991		G5185
	V-AAM-2P		N-DSM	R-APN	V-PAI-2P	CONJ	V-PAI-2P		A-NPM
	ἀπαγγείλατε		Ἰωάνει	ἃ	ἀκούετε	καὶ	βλέπετε·	**11:5**	τυφλοὶ
4g)	apangeilate	4h)	Ioanei	ha	akuete	kai	blepete;		tyfloi
	przynieście nowinę		Janowi,	co	słyszycie	i	widzicie.		*Ślepi*

1g)) lub "zarządzać", "rozporządzać".
2g)) dosłownie "loch", "miejsce niewoli".
2n)) za TR i TB.
2q)) czyli uczniów Jana Chrzciciela.
4g)) lub "wyruszywszy".
4h)) lub "oznajmijcie", "poinformujcie".

G308	G2532	G5560	G4043	G3015	G2511	G2532	G2974
V-PAI-3P	CONJ	A-NPM	V-PAI-3P	A-NPM	V-PPI-3P	CONJ	A-NPM
ἀναβλέπουσιν	καὶ	χωλοὶ	περιπατοῦσιν,	λεπροὶ	καθαρίζονται	καὶ	κωφοὶ
anablepusin	kai	choloi	peripatusin,	leproi	katharidzontai	kai	kofoi
znowu widzą	*i*	*kulawi*	*chodzą,*	trędowaci	są oczyszczani	*i*	*głusi*

5b)

G191	G2532	G3498	G1453	G2532	G4434	G2097	
V-PAI-3P	CONJ	A-NPM	V-PPI-3P	CONJ	A-NPM	V-PPI-3P	
ἀκούουσιν,	καὶ	νεκροὶ	ἐγείρονται	καὶ·	πτωχοὶ	εὐαγγελίζονται	
akuusin,	kai	nekroi	egeirontai	kai;	ptochoi	euangelidzontai	
słyszą	i	martwi	są podnoszeni,	a	*biednym*	*ogłaszana jest dobra nowina.*	

5j) 5m)

11:6	G2532	G3107	G2076	G3739	G1437	G3361	G4624	G1722
	CONJ	A-NSM	V-PAI-3S	R-NSM	COND	PRT-N	V-APS-3S	PREP
	καὶ	μακάριός	ἐστιν	ὃς	ἐὰν	μὴ	σκανδαλισθῇ	ἐν
	kai	makarios	estin	hos	ean	me	skandalisthe	en
	I	szczęśliwy	jest	kto	kolwiek	nie	potknąłby się	przeze

5p) 6g)

G1473
P-1DS
ἐμοί.
emoi.
Mnie.

JEZUS O JANIE CHRZCICIELU

11:7	G3778	G1161	G4198	G756	G3588	G2424	G3004	G3588
	D-GPM	CONJ	V-PNP-GPM	V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	V-PAN	T-DPM
	Τούτων	δὲ	πορευομένων	ἤρξατο	ὁ	Ἰησοῦς	λέγειν	τοῖς
	Tuton	de	poreuomenon	erksato	ho	Iesus	legein	tois
	[Gdy] tamci	zaś	wyruszali,	zaczął	—	Jezus	mówić	—

G3793	G4012	G2491	G5101	G1831	G1519	G3588	G2048	G2300	G2563
N-DPM	PREP	N-PRI	I-ASN	V-2AAI-2P	PREP	T-ASF	A-ASF	V-ADN	N-ASM
ὄχλοις	περὶ	Ἰωάνου	Τί	ἐξήλθατε	εἰς	τὴν	ἔρημον	θεάσασθαι;	κάλαμον
ochlois	peri	Ioanu	Ti	ekselthate	eis	ten	eremon	theasasthai;	kalamon
tłumom	o	Janie:	Co	wyszliście	na	—	pustkowiu	oglądać?	Trzcinę

G5259	G417	G4531		G235	G5101	G1831	G3708	G444
PREP	N-GSM	V-PPP-ASM		CONJ	I-ASN	V-2AAI-2P	V-2AAN	N-ASM
ὑπὸ	ἀνέμου	σαλευόμενον;	**11:8**	ἀλλὰ	τί	ἐξήλθατε	ἰδεῖν;	ἄνθρωπον
hypo	anemu	saleuomenon;		alla	ti	ekselthate	idein;	anthropon
przez	wiatr	poruszaną?		Ale	co	wyszliście	zobaczyć?	Człowieka

7u)

G1722	G3120	G2440	G294	G3708	G3588	G3588	G3120
PREP	A-DPN	N-DPN	V-RPP-ASM	V-2AMM-2S	T-NPM	T-APN	A-APN
ἐν	μαλακοῖς	[ἱμάτιοις]	ἠμφιεσμένον;	ἰδοὺ	οἱ	τὰ	μαλακὰ
en	malakois	[imatiois]	emfiesmenon;	idu	hoi	ta	malaka
w	miękkie	[szaty]	ubranego?	Oto	—	[ci]	miękkie

8h) 8i)

G5409	G1722	G3588	G3624	G3588	G935	G1510		G235	G5101
V-PAP-NPM	PREP	T-DPM	N-DPM	T-GPM	N-GPM	V-PAI-3P		CONJ	I-ASN
φοροῦντες	ἐν	τοῖς	οἴκοις	τῶν	βασιλέων	εἰσίν.	**11:9**	ἀλλὰ	τί
foruntes	en	tois	oikois	ton	basileon	eisin.		alla	ti
noszący	w	—	domach	—	królów	są.		Ale	[po] co

G1831	G4396	G3708	G3483	G3004	G5213	G2532
V-2AAI-2P	N-ASM	V-2AAN	PRT	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ
ἐξήλθατε;	προφήτην	ἰδεῖν;	ναί,	λέγω	ὑμῖν,	καὶ
ekselthate;	profeten	idein;	nai,	lego	hymin,	kai
wyszliście?	Proroka	zobaczyć?	Tak,	mówię	wam	i

5b)) Iz 29:18
5j)) Iz 35:5-6
5m)) w znaczeniu "są zmartwychwzbudzani".
5p)) Iz 61:1
6g)) lub "zostałby przyprowadzony do obrazy", "zostałby zgorszony".
7u)) lub "która jest wstrząsana", "chwiejąca się".
8h)) za TR i TB.
8i)) lub "przyobranego".

G4053	G4396		G3778	G1063	G2076	G4012
A-ASN-C	N-GSM		D-NSM	CONJ	V-PAI-3S	PREP
περισσότερον	προφήτου.	**11:10**	οὗτός	[γὰρ]	ἐστιν	περὶ
perissoteron	profetu.		hutos	[gar]	estin	peri
[to dalece] przewyższającego 9j)	proroka.		Ten	[bowiem]	jest	o

G3739	G1125	G3708	G1473	G649	G3588	G32		G3450	G4253
R-GSM	V-RPI-3S	V-2AMM-2S	P-1NS	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM		P-1GS	PREP
οὗ	γέγραπται.	Ἰδοὺ	ἐγὼ	ἀποστέλλω	τὸν	ἄγγελόν		μου	πρὸ
hu	gegraptai.	Idu	ego	apostello	ton	angelon	10k)	mu	pro
którym	napisane jest:	*Oto*	*Ja*	*posyłam*	—	*zwiastuna*		*Mego*	*przed*

G4383	G4771	G3739	G2680	G3588	G3598	G4771	G1715	G4771	
N-GSN	P-2GS	R-NSM	V-FAI-3S	T-ASF	N-ASF	P-2GS	PREP	P-2GS	
προσώπου	σου,	ὃς	κατασκευάσει	τὴν	ὁδόν	σου	ἔμπροσθέν	σου	
prosopu	su,	hos	kataskeuasei	ten	hodon	su	emprosthen	su	10v)
obliczem	*Twym,*	*co*	*przygotuje*	—	*drogę*	*Twą*	*przed*	*Tobą.*	

	G281	G3004	G5213	G3756	G1453	G1722	G1084	G1135
	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N	V-RPI-3S	PREP	A-DPM	N-GPF
11:11	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	οὐκ	ἐγήγερται	ἐν	γεννητοῖς	γυναικῶν
	amen	lego	hymin,	uk	egegertai	en	gennetois	gynaikon
	Amen	mówię	wam,	nie	jest podniesiony	z	urodzonych	[z] kobiet

G3173	G2491	G3588	G910		G3588	G1161	G3398	G1722	G3588
A-NSM-C	N-PRI	T-GSM	N-GSM		T-NSM	CONJ	A-NSM-C	PREP	T-DSF
μείζων	Ἰωάνου	τοῦ	Βαπτιστοῦ·		ὁ	δὲ	μικρότερος	ἐν	τῇ
meidzon	Ioanu	tu	Baptistu;	11l)	ho	de	mikroteros	en	te
większy	[od] Jana	—	Zanurzającego,		—	zaś	najmniejszy	w	—

G932	G3588	G3772	G3173	G846	G2076		G575	G1161	G3588
N-DSF	T-GPM	N-GPM	A-NSM-C	P-GSM	V-PAI-3S		PREP	CONJ	T-GPM
βασιλείᾳ	τῶν	οὐρανῶν	μείζων	αὐτοῦ	ἐστιν.	**11:12**	ἀπὸ	δὲ	τῶν
basileia	ton	uranon	meidzon	autu	estin.		apo	de	ton
Królestwie	—	Niebios	większy	jemu	jest.		Od	zaś	—

G2250	G2491	G3588	G910	G2193	G737	G3588	G932	G3588
N-GPF	N-PRI	T-GSM	N-GSM	ADV	ADV	T-NSF	N-NSF	T-GPM
ἡμερῶν	Ἰωάνου	τοῦ	Βαπτιστοῦ	ἕως	ἄρτι	ἡ	βασιλεία	τῶν
hemeron	Ioanu	tu	Baptistu	heos	arti	he	basileia	ton
dni	Jana	—	Zanurzającego	aż	do teraz	—	Królestwo	—

G3772	G971		G2532	G973	G726		G846		G3956
N-GPM	V-PPI-3S		CONJ	N-NPM	V-PAI-3P		P-ASF		A-NPM
οὐρανῶν	βιάζεται,		καὶ	βιασταὶ	ἁρπάζουσιν		αὐτήν.	**11:13**	πάντες
uranon	biadzetai,	12n)	kai	biastai	harpadzusin	12q)	auten.		pantes
Niebios	doznaje przemocy,		i	gwałtownicy	pochwytują		je.		Wszyscy

G1063	G3588	G4396	G2532	G3588	G3551	G2193	G2491	G4395	
CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NSM	N-NSM	ADV	N-PRI	V-AAI-3P	
γὰρ	οἱ	προφῆται	καὶ	ὁ	νόμος	ἕως	Ἰωάνου	ἐπροφήτευσαν·	**11:14**
gar	hoi	profetai	kai	ho	nomos	heos	Ioanu	eprofeteusan;	
bowiem	—	prorocy	i	—	Prawo	aż [do]	Jana	prorokowali.	

G2532	G1487	G2309	G1209	G846	G2076	G2243	G3588	G3195
CONJ	COND	V-PAI-2P	V-ADN	P-NSM	V-PAI-3S	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM
καὶ	εἰ	θέλετε	δέξασθαι,	αὐτός	ἐστιν	Ἠλείας	ὁ	μέλλων
kai	ei	thelete	deksasthai,	autos	estin	Heleias	ho	mellon
I	jeśli	chcecie	przyjąć,	on	jest	Eliaszem	—	mającym

G2064		G3588	G2192	G3775	G191		G191
V-PNN		T-NSM	V-PAP-NSM	N-APN	V-PAN		V-PAM-3S
ἔρχεσθαι.	**11:15**	ὁ	ἔχων	ὦτα	[ἀκούειν]		ἀκουέτω.
erchesthai.		ho	echon	ota	[akuein]	15d)	akueto.
przychodzić.		—	Mający	uszy	[(do słuchania)]		niech słucha.

9j)) lub "więcej niż".
10k)) czyli anioła.
10v)) Ml 3:1
11l)) czyli "Chrzciciela".
12n)) lub "ulega gwałtowi".
12q)) lub "porywają".
15d)) za TR.

ZGUBNA NIECHĘĆ

	G5101 I-DSN	G1161 CONJ	G3666 V-FAI-1S	G3588 T-ASF	G1074 N-ASF	G3778 D-ASF	G3664 A-NSF	G1510 V-PAI-3S
11:16	Τίνι	δὲ	ὁμοιώσω	τὴν	γενεὰν	ταύτην;	ὁμοία	ἐστὶν
	Tini	de	homoioso	ten	genean	tauten;	homoia	estin
	Komu	zaś	przyrównam	—	pokolenie	to?	Podobne	jest

G3813 N-DPN	G2521 V-PNP-DPN	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G58 N-DPF	G3739 R-NPN	G4377 V-PAP-NPN	G3588 T-DPM	G2087 N-DPM
παιδίοις	καθημένοις	ἐν	ταῖς	ἀγοραῖς	ἃ	προσφωνοῦντα	τοῖς	ἑτέροις
paidiois	kathemenois	en	tais	agorais	ha	prosfonunta	tois	heterois
chłopcom	siedzącym	na	—	rynkach,	co	zwracając się do	—	innych

	G3004 V-PAP-DPN	G832 V-AAI-1P	G5213 P-2DP	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G3738 V-ADI-2P	G2354 V-AAI-1P
11:17	λέγουσιν	Ηὐλήσαμεν	ὑμῖν	καὶ	οὐκ	ὠρχήσασθε·	ἐθρηνήσαμεν
	legusin	Eulesamen	hymin	kai	uk	orchesasthe;	ethrenesamen
	mówią:	Graliśmy na flecie	wam	i	nie	zatańczyliście,	lamentowaliśmy

G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G2875 V-AMI-2P			G2064 V-2AAI-3S	G1063 CONJ	G2491 N-NSM	G3383 CONJ-N
καὶ	οὐκ	ἐκόψασθε·		**11:18**	ἦλθεν	γὰρ	Ἰωάνης	μήτε
kai	uk	ekopsasthe;			elthen	gar	Ioanes	mete
i	nie	biliście się w piersi [z żalu].			Przyszedł	bowiem	Jan	i nie

17g)

G2068 V-PAP-NSM	G3383 CONJ-N	G4095 V-PAP-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3P	G1140 N-ASN	G2192 V-PAI-3S		G2064 V-2AAI-3S
ἐσθίων	μήτε	πίνων,	καὶ	λέγουσιν	Δαιμόνιον	ἔχει.	**11:19**	ἦλθεν
esthion	mete	pinon,	kai	legusin	Daimonion	echei.		elthen
jedzący	i nie	pijący,	i	mówią:	Demona	ma.		Przyszedł

G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G2068 V-PAP-NSM	G2532 CONJ	G4095 V-PAP-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3P
ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου	ἐσθίων	καὶ	πίνων,	καὶ	λέγουσιν
ho	Hyios	tu	anthropu	esthion	kai	pinon,	kai	legusin
—	Syn	—	Człowieka,	jedzący	i	pijący,	i	mówią:

G3708 V-2AMM-2S	G444 N-NSM	G5314 N-NSM	G2532 CONJ	G3630 N-NSM	G5057 N-GPM		G5384 A-NSM	G2532 CONJ
Ἰδοὺ	ἄνθρωπος	φάγος	καὶ	οἰνοπότης,	τελωνῶν		φίλος	καὶ
Idu	anthropos	fagos	kai	oinopotes,	telonon		filos	kai
Oto	człowiek	żarłok	i	pijak,	poborców podatków		przyjaciel	i

G268 A-GPM	G2532 CONJ	G1344 V-API-3S		G3588 T-NSF	G4678 N-NSF	G575 PREP	G3588 T-GPN	G2041 N-GPN	
ἁμαρτωλῶν.	καὶ	ἐδικαιώθη		ἡ	σοφία	ἀπὸ	τῶν	ἔργων	19z)
hamartolon.	kai	edikaiothe		he	sofia	apo	ton	ergon	
grzeszników.	I	została usprawiedliwiona		—	mądrość	przez	—	dzieła	

G846 P-GSF
αὐτῆς.
autes.
jej

OSTRZEŻENIE DLA MIAST GALILEJSKICH

	G5119 ADV	G756 V-ADI-3S	G3679 V-PAN	G3588 T-APF	G4172 N-APF	G1722 PREP	G3739 R-DPF	G1096 V-2ADI-3P	G3588 T-NPF
11:20	Τότε	ἤρξατο	ὀνειδίζειν	τὰς	πόλεις	ἐν	αἷς	ἐγένοντο	αἱ
	Tote	erksato	oneididzein	tas	poleis	en	hais	egenonto	hai
	Wtedy	zaczął	ganić	—	miasta	w	których	stały się	—

G4118 A-NPF-S	G1411 N-NPF	G846 P-GSM	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G3340 V-AAI-3P		G3759 INJ	G4771 P-2DS
πλεῖσται	δυνάμεις	αὐτοῦ,	ὅτι	οὐ	μετενόησαν·	**11:21**	Οὐαί	σοι,
pleistai	dynameis	autu,	hoti	u	metenoesan;	20o)	Uai	soi,
największe	dzieła mocy	Jego,	że	nie	zmieniły myślenia.		Biada	ci,

---

17g)) lub "zawodziliśmy", "śpiewaliśmy żałobne pieśni".
19z)) w TR i TB τεκνων czyli "dzieci" lub "potomstwo".
20o)) czyli nie "pokutowały", "nawróciły się", "żałowały".

G5523	G3759	G4771	G966	G3754	G1487	G1722	G5184	G2532	G4605
N-PRI	INJ	P-2DS	N-PRI	CONJ	COND	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSF
Χοραζείν·	οὐαί	σοι,	Βηθσαϊδάν·	ὅτι	εἰ	ἐν	Τύρῳ	καὶ	Σιδῶνι
Choradzein;	uai	soi,	Bethsaidan;	hoti	ei	en	Tyro	kai	Sidoni
Chorazynie,	biada	ci,	Betsaido,	bo	jeśli	w	Tyrze	i	Sydonie

G1096	G3588	G1411	G3588	G1096	G1722	G5213	G3819	G302	G1722
V-2ADI-3P	T-NPF	N-NPF	T-NPF	V-2ADP-NPF	PREP	P-2DP	ADV	PRT	PREP
ἐγένοντο	αἱ	δυνάμεις	αἱ	γενόμεναι	ἐν	ὑμῖν,	πάλαι	ἂν	ἐν
egenonto	hai	dynameis	hai	genomenai	en	hymin,	palai	an	en
stały się	—	dzieła mocy	—	które stały się	w	was,	dawno	—	w

G4526	G2532	G4700	G3340		G4133	G3004	G5213	G5184	G2532
N-DSM	CONJ	N-DSF	V-AAI-3P		ADV	V-PAI-1S	P-2DP	N-DSF	CONJ
σάκκῳ	καὶ	σποδῷ	μετενόησαν.	**11:22**	πλὴν	λέγω	ὑμῖν,	Τύρῳ	καὶ
sakko	kai	spodo	metenoesan.	21z)	plen	lego	hymin,	Tyro	kai
worze	i	popiele	pokutowałyby.		Ale	mówię	wam,	Tyrowi	i

G4605	G414	G1510	G1722	G2250	G2920	G2228	G5213		G2532
N-DSF	A-NSN-C	V-FDI-3S	PREP	N-DSF	N-GSF	PRT	P-2DP		CONJ
Σιδῶνι	ἀνεκτότερον	ἔσται	ἐν	ἡμέρᾳ	κρίσεως	ἢ	ὑμῖν.	**11:23**	καὶ
Sidoni	anektoteron	estai	en	hemera	kriseos	e	hymin.		kai
Sydonowi	znośniej	będzie	w	dzień	sądu	niż	wam.		I

G4771	G2584	G3361	G2193	G3772	G5312	G2193	G86
P-2NS	N-PRI	PRT-N	ADV	N-GSM	V-FPI-2S	ADV	N-GSM
σύ,	Καφαρναούμ,	μὴ·	ἕως	οὐρανοῦ	ὑψωθήσῃ;	ἕως	Ἅιδου
sy,	Kafarnaum,	me;	heos	uranu	hypsothese;	heos	Haidu
ty,	Kafarnaum,	Nie	*aż*	*do nieba*	*zostaniesz podniesione?*	*Aż*	*do odchłani*

G2597		G3754	G1487	G1722	G4670	G1096	G3588	G1411	G3588
V-FMI-2S		CONJ	COND	PREP	N-DPN	V-AOI-3P	T-NPF	N-NPF	T-NPF
καταβήσῃ		ὅτι	εἰ	ἐν	Σοδόμοις	ἐγενήθησαν	αἱ	δυνάμεις	αἱ
katabese	23j)	hoti	ei	en	Sodomois	egenethesan	hai	dynameis	hai
zejdziesz,		bo	jeśli	w	Sodomie	stałyby się	—	dzieła mocy	—

G1096	G1722	G4771	G3306	G302	G3360	G3588	G4594		G4133
V-2ADP-NPF	PREP	P-2DS	V-AAI-3S	PRT	ADV	T-GSF	ADV		ADV
γενόμεναι	ἐν	σοί,	ἔμεινεν	ἂν	μέχρι	τῆς	σήμερον.	**11:24**	πλὴν
genomenai	en	soi,	emeinen	an	mechri	tes	semeron.		plen
które stały się	w	tobie,	pozostałyby	—	do	—	dzisiaj.		Ale

G3004	G5213	G3754	G1093	G4670	G414	G1510	G1722	G2250	G2920
V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	N-DSF	N-GPN	A-NSN-C	V-FDI-3S	PREP	N-DSF	N-GSF
λέγω	ὑμῖν	ὅτι	γῇ	Σοδόμων	ἀνεκτότερον	ἔσται	ἐν	ἡμέρᾳ	κρίσεως
lego	hymin	hoti	ge	Sodomon	anektoteron	estai	en	hemera	kriseos
mówię	wam,	że	ziemi	Sodomy	znośniej	będzie	w	dzień	sądu

G2228	G4771
PRT	P-2DS
ἢ	σοί.
e	soi.
niż	tobie.

PRZEWAGA DZIECIĘCEJ PROSTOTY

	G1722	G1565	G3588	G2540	G611	G3588	G2424	G3004
	PREP	D-DSM	T-DSM	N-DSM	V-AOP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S
11:25	Ἐν	ἐκείνῳ	τῷ	καιρῷ	ἀποκριθεὶς	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν
	En	ekeino	to	kairo	apokritheis	ho	Iesus	eipen
	W	owym	—	czasie	odpowiedziawszy	—	Jezus	powiedział:

G1843	G4771	G3962	G2962	G3588	G3772	G2532	G3588	G1093	G3754
V-PMI-1S	P-2DS	N-VSM	N-VSM	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-GSF	N-GSF	CONJ
Ἐξομολογοῦμαί	σοι,	Πάτερ,	Κύριε	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	τῆς	γῆς,	ὅτι
Eksomologumai	soi,	Pater,	Kyrie	tu	uranu	kai	tes	ges,	hoti
Wyznaję	Cię	Ojcze,	Panie	—	Nieba	i	—	ziemi,	że

G2928	G3778	G575	G4680	G2532	G4908	G2532	G601	G846
V-AAI-2S	D-APN	PREP	A-GPM	CONJ	A-GPM	CONJ	V-AAI-2S	P-APN
ἔκρυψας	ταῦτα	ἀπὸ	σοφῶν	καὶ	συνετῶν,	καὶ	ἀπεκάλυψας	αὐτὰ
ekrypsas	tauta	apo	sofon	kai	syneton,	kai	apekalypsas	auta
ukryłeś	to	przed	mądrymi	i	roztropnymi	i	odsłoniłeś	te

21z)) dosłownie "zmieniałyby myślenie".

23j)) Iz 14:13-15

G3516 A-DPM νηπίοις· nepiois; niemowlętom.	25ab)	**11:26**	G3483 PRT ναί, nai, Tak,	G3588 T-NSM ὁ ho —	G3962 N-NSM Πατήρ, Pater, Ojcze,	G3754 CONJ ὅτι hoti bo	G3779 ADV οὕτως hutos takie	G2107 N-NSF εὐδοκία eudokia pragnienie	26f) G1096 V-2ADI-3S ἐγένετο egeneto stało się

G1715 PREP ἔμπροσθέν emprosthen przed	G4771 P-2GS σου. su. Tobą.

ZAPROSZENIE DO ODNOWY SIŁ

11:27	G3956 A-NPN Πάντα Panta Wszystko	G3427 P-1DS μοι moi Mi	G3860 V-API-3S παρεδόθη paredothe zostało przekazane	G5259 PREP ὑπὸ hypo przez	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G3962 N-GSM Πατρός Patros Ojca	G3450 P-1GS μου, mu, Mego,	G2532 CONJ καὶ kai i

G3762 A-NSM-N οὐδεὶς udeis nikt	G1921 V-PAI-3S ἐπιγινώσκει epiginoskei [nie] poznaje	G3588 T-ASM τὸν ton —	G5207 N-ASM Υἱὸν Hyion Syna	G1487 COND εἰ ei jeśli	G3361 PRT-N μὴ me nie	G3588 T-NSM ὁ ho —	G3962 N-NSM Πατήρ, Pater, Ojciec,	G3761 CONJ-N οὐδὲ ude i nie

G3588 T-ASM τὸν ton —	G3962 N-ASM Πατέρα Patera Ojca	G5100 X-NSM τις tis ktoś	G1921 V-PAI-3S ἐπιγινώσκει epiginoskei poznaje	G1487 COND εἰ ei jeśli	G3361 PRT-N μὴ me nie	G3588 T-NSM ὁ ho —	G5207 N-NSM Υἱὸς Hyios Syn	G2532 CONJ καὶ kai i	G3739 R-DSM ᾧ ho komu

G1437 COND ἐὰν ean jeśli	G1014 V-PNS-3S βούληται buletai zamierzałby	G3588 T-NSM ὁ ho —	G5207 N-NSM Υἱὸς Hyios Syn	G601 V-AAN ἀποκαλύψαι. apokalypsai. odsłonić.	**11:28**	G1205 V-PAM-2P Δεῦτε Deute Chodźcie tutaj	G4314 PREP πρός pros do	G1473 P-1AS με me mnie

G3956 A-NPM πάντες pantes wszyscy	G3588 T-NPM οἱ hoi —	G2872 V-PAP-NPM κοπιῶντες kopiontes zmęczeni	G2532 CONJ καὶ kai i	G5412 V-RPP-NPM πεφορτισμένοι, pefortismenoi, obciążeni	G2504 P-1NS-K κἀγὼ kago a Ja	G373 V-FAI-1S ἀναπαύσω anapauso dam odpocznienie	G5209 P-2AP ὑμᾶς. hymas. wam.

11:29	G142 V-AAM-2P ἄρατε arate Bierzcie	G3588 T-ASM τὸν ton —	G2218 N-ASM ζυγόν zygon jarzmo	G3450 P-1GS μου mu Me	G1909 PREP ἐφ’ ef’ na	G5209 P-2AP ὑμᾶς hymas was	G2532 CONJ καὶ kai i	G3129 V-2AAM-2P μάθετε mathete uczcie się	G575 PREP ἀπ’ ap’ ode

G1473 P-1GS ἐμοῦ, emu, mnie,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G4239 A-NSM πραΰς praus łagodny	G1510 V-PAI-1S εἰμι eimi jestem	G2532 CONJ καὶ kai i	G5011 A-NSM ταπεινὸς tapeinos pokornego	G3588 T-DSF τῇ te —	G2588 N-DSF καρδίᾳ, kardia, serca,	G2532 CONJ καὶ· kai; i	G2147 V-FAI-2P εὑρήσετε heuresete *znajdziecie*

G372 N-ASF ἀνάπαυσιν anapausin *odpoczynek*	G3588 T-DPF ταῖς tais —	G5590 N-DPF ψυχαῖς psychais *duszom*	G5216 P-2GP ὑμῶν hymon *waszym.*	29w)	**11:30**	G3588 T-NSM ὁ ho —	G1063 CONJ γὰρ gar Bowiem	G2218 N-NSM ζυγός zygos jarzmo	G3450 P-1GS μου mu Me

G5543 A-NSM χρηστὸς chrestos wygodne	30e) G2532 CONJ καὶ kai i	G3588 T-NSN τὸ to —	G5413 N-NSN φορτίον fortion obciążenie	G3450 P-1GS μου mu Me	G1645 A-NSN ἐλαφρόν elafron lekkie	G2076 V-PAI-3S ἐστιν. estin. jest.

25ab)) lub "małoletnim", "dzieciom".
26f)) lub "upodobanie".
29w)) Jr 6:16
30e)) lub "łagodne", "przyjemne".

Rozdział 12

SYN CZŁOWIECZY PANEM SZABATU

	G1722 PREP	G1565 D-DSM	G3588 T-DSM	G2540 N-DSM	G4198 V-AOI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3588 T-DPN	G4521 N-DPN
12:1	Ἐν	ἐκείνῳ	τῷ	καιρῷ	ἐπορεύθη	ὁ	Ἰησοῦς	τοῖς	σάββασιν
	En	ekeino	to	kairo	eporeuthe	ho	Iesus	tois	sabbasin
	W	owym	—	czasie	przechodził	—	Jezus	—	[w] szabat

G1223 PREP	G3588 T-GPM	G4702 A-GPM		G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G3101 N-NPM	G846 P-GSM	G3983 V-AAI-3P	G2532 CONJ
διὰ	τῶν	σπορίμων·		οἱ	δὲ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	ἐπείνασαν	καὶ
dia	ton	sporimon;	1l)	hoi	de	mathetai	autu	epeinasan	kai
przez	—	obsiane pola.		—	Zaś	uczniowie	Jego	zgłodnieli	i

G756 V-ADI-3P	G5089 V-PAN	G4719 N-APM	G2532 CONJ	G2068 V-PAN		G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G5330 N-NPM	
ἤρξαντο	τίλλειν	στάχυας	καὶ	ἐσθίειν.	**12:2**	οἱ	δὲ	Φαρισαῖοι	
erksanto	tillein	stachyas	kai	esthiein.	1w)	hoi	de	Farisaioi	
zaczęli	zrywać	kłosy	i	jeść.		—	Zaś	faryzeusze	

G3708 V-2AAP-NPM	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G4771 P-2GS	G4160 V-PAI-3P
ἰδόντες	εἶπαν	αὐτῷ	Ἰδοὺ	οἱ	μαθηταί	σου	ποιοῦσιν
idontes	eipan	auto	Idu	hoi	mathetai	su	poiusin
zobaczywszy	powiedzieli	Jemu,	oto	—	uczniowie	Twoi	czynią

G3739 R-ASN	G3756 PRT-N	G1832 V-PAI-3S	G4160 V-PAN	G1722 PREP	G4521 N-DSN		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G3004 V-2AAI-3S
ὃ	οὐκ	ἔξεστιν	ποιεῖν	ἐν	σαββάτῳ.	**12:3**	ὁ	δὲ	εἶπεν
ho	uk	eksestin	poiein	en	sabbato.		ho	de	eipen
co	nie	wolno	czynić	w	szabat.		—	Zaś	odpowiedział

G846 P-DPM	G3756 PRT-N	G314 V-2AAI-2P	G5101 I-ASN	G4160 V-AAI-3S	G1138 N-PRI	G3753 ADV	G3983 V-AAI-3S	G2532 CONJ
αὐτοῖς	Οὐκ	ἀνέγνωτε	τί	ἐποίησεν	Δαυὶδ	ὅτε	ἐπείνασεν	καὶ
autois	Uk	anegnote	ti	epoiesen	Daueid	hote	epeinasen	kai
im:	Nie	przeczytaliście,	co	uczynił	Dawid,	że	zgłodniał	i

G3588 T-NPM	G3326 PREP	G846 P-GSM		G4459 ADV	G1525 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G3624 N-ASM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
οἱ	μετ’	αὐτοῦ;	**12:4**	πῶς	εἰσῆλθεν	εἰς	τὸν	οἶκον	τοῦ	Θεοῦ
hoi	met’	autu;		pos	eiselthen	eis	ton	oikon	tu	Theu
ci	z	nim?		Jak	wszedł	do	—	domu	—	Boga

G2532 CONJ	G3588 T-APM	G740 N-APM	G3588 T-GSF	G4286 N-GSF	G5315 V-2AAI-3P	G3739 R-NSN	G3756 PRT-N	G1832 V-PAP-NSN
καὶ	τοὺς	ἄρτους	τῆς	προθέσεως	ἔφαγον,	ὃ	οὐκ	ἐξὸν
kai	tus	artus	tes	protheseos	4l) efagon,	ho	uk	ekson
i	—	*chleby*	—	*pokładne*	jadł,	których	nie	wolno

G1510 V-IAI-3S	G846 P-DSM	G5315 V-2AAN	G3761 CONJ-N	G3588 T-DPM	G3326 PREP	G846 P-GSM		G1487 COND	G3361 PRT-N	G3588 T-DPM
ἦν	αὐτῷ	φαγεῖν	οὐδὲ	τοῖς	μετ’	αὐτοῦ,		εἰ	μὴ	τοῖς
en	auto	fagein	ude	tois	met’	autu,	4w)	ei	me	tois
było	im	zjeść	i nie	tym	z	nim,		jeśli	nie	—

G2409 N-DPM	G3441 A-DPM		G2228 PRT	G3756 PRT-N	G314 V-2AAI-2P	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3551 N-DSM	G3754 CONJ
ἱερεῦσιν	μόνοις;	**12:5**	ἢ	οὐκ	ἀνέγνωτε	ἐν	τῷ	νόμῳ	ὅτι
hiereusin	monois;		e	uk	anegnote	en	to	nomo	hoti
kapłanom	tylko?		Albo	nie	przeczytaliście	w	—	Prawie,	że

G3588 T-DPN	G4521 N-DPN	G3588 T-NPM	G2409 N-NPM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G2411 N-DSN	G3588 T-ASN	G4521 N-ASN
τοῖς	σάββασιν	οἱ	ἱερεῖς	ἐν	τῷ	ἱερῷ	τὸ	σάββατον
tois	sabbasin	hoi	hiereis	en	to	hiero	to	sabbaton
—	[w] szabat	—	kapłani	w	—	świątyni	—	sabat

1l)) lub "zboża".
1w)) Pwt 23:25-26
4l)) lub "przedkładania". Wj 25:30, Kpł 24:5-9
4w)) 1Sm 21:7

G953	G2532	G338	G1526		G3004	G1161	G5213	G3754	G3588
V-PAI-3P	CONJ	A-NPM	V-PAI-3P		V-PAI-1S	CONJ	P-2DP	CONJ	T-GSN
βεβηλοῦσιν	καὶ	ἀναίτιοί	εἰσιν;	**12:6**	λέγω	δὲ	ὑμῖν	ὅτι	τοῦ
bebelusin	kai	anaitioi	eisin;		lego	de	hymin	hoti	tu
beszczeszą 5q)	i	niewinni	są?		Mówię	zaś	wam,	że	—

G2411	G3173	G2076	G5602		G1487	G1161	G1097	G5101
N-GSN	A-NSN-C	V-PAI-3S	ADV		COND	CONJ	V-LAI-2P	I-NSN
ἱεροῦ	μεῖζόν	ἐστιν	ὧδε.	**12:7**	εἰ	δὲ	ἐγνώκειτε	τί
hieru	meidzon	estin	hode.		ei	de	egnokeite	ti
[od] świątyni	większe	jest	tutaj,		Jeśli	zaś	wiedzielibyście	co

G2076	G1656	G2309	G2532	G3756	G2378	G3756	G302	G2613
V-PAI-3S	N-ASN	V-PAI-1S	CONJ	PRT-N	N-ASF	PRT-N	PRT	V-AAI-2P
ἐστιν,	Ἔλεος	θέλω	καὶ	οὐ	θυσίαν	οὐκ	ἂν	κατεδικάσατε
estin,	Eleos	thelo	kai	u	thysian	uk	an	katedikasate
jest:	*Litości* 7f)	*chcę*	*i*	*nie*	*ofiary,* 7j)	nie	—	potępialibyście

G3588	G338		G2962	G1063	G2076	G3588	G4521	G3588	G5207
T-APM	A-APM		N-NSM	CONJ	V-PAI-3S	T-GSN	N-GSN	T-NSM	N-NSM
τοὺς	ἀναιτίους.	**12:8**	κύριος	γάρ	ἐστιν	τοῦ	σαββάτου	ὁ	Υἱὸς
tus	anaitius.		kyrios	gar	estin	tu	sabbatu	ho	Hyios
—	niewinnych.		Panem	bowiem	jest	—	szabatu	—	Syn

G3588	G444
T-GSM	N-GSM
τοῦ	ἀνθρώπου.
tu	anthropu.
—	Człowieka.

UZDROWIENIE CZŁOWIEKA Z BEZWŁADNĄ RĘKĄ

	G2532	G3327	G1564	G2064	G1519	G3588	G4864	G846	
	CONJ	V-2AAP-NSM	ADV	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	P-GPM	
12:9	Καὶ	μεταβὰς	ἐκεῖθεν	ἦλθεν	εἰς	τὴν	συναγωγὴν	αὐτῶν.	**12:10**
	Kai	metabas	ekeithen	elthen	eis	ten	synagogen	auton.	
	I	przeszedłszy	stamtąd	przyszedł	do	—	synagogi	ich.	

G2532	G3708	G444	G5495	G2192	G3584	G2532	G1905	G846
CONJ	V-2AMM-2S	N-NSM	N-ASF	V-PAP-NSM	A-ASF	CONJ	V-AAI-3P	P-ASM
καὶ	ἰδοὺ	ἄνθρωπος	χεῖρα	ἔχων	ξηράν·	καὶ	ἐπηρώτησαν	αὐτὸν
kai	idu	anthropos	cheira	echon	kseran;	kai	eperotesan	auton
I	oto	człowiek	rękę	mający	uschłą.	I	zapytali	Go

G3004	G1487	G1832	G3588	G4521	G2323		G2443	G2723
V-PAP-NPM	COND	V-PAI-3S	T-DPN	N-DPN	V-AAN		CONJ	V-AAS-3P
λέγοντες	Εἰ	ἔξεστιν	τοῖς	σάββασιν	θεραπεῦσαι;		ἵνα	κατηγορήσωσιν
legontes	Ei	eksestin	tois	sabbasin	therapeusai;	10o)	hina	kategoresosin
mówiąc:	Czy	jest słuszne	—	[w] szabat	leczyć?		Aby	oskarżyliby

G846		G3588	G1161	G3004	G846	G5101	G1510	G1537	G5216
P-GSM		T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	I-NSM	V-FDI-3S	PREP	P-2GP
αὐτοῦ.	**12:11**	ὁ	δὲ	εἶπεν	αὐτοῖς	Τίς	ἔσται	ἐξ	ὑμῶν
autu.		ho	de	eipen	autois	Tis	estai	eks	hymon
Go.		—	Zaś	odpowiedział	im:	Kto	jest	z	was

G444	G3739	G2192	G4263	G1520	G2532	G1437	G1706	G3778	G3588
N-NSM	R-NSM	V-FAI-3S	N-ASN	A-ASN	CONJ	COND	V-2AAS-3S	D-NSN	T-DPN
ἄνθρωπος	ὃς	ἕξει	πρόβατον	ἕν,	καὶ	ἐὰν	ἐμπέσῃ	τοῦτο	τοῖς
anthropos	hos	heksei	probaton	hen,	kai	ean	empese	tuto	tois
człowiek,	który	mając	owce	jedną,	i	jeśli	wpadłaby	ta	—

G4521	G1519	G999	G3780	G2902	G846	G2532	G1453	
N-DPN	PREP	N-ASM	PRT-I	V-FAI-3S	P-ASN	CONJ	V-FAI-3S	
σάββασιν	εἰς	βόθυνον,	οὐχὶ	κρατήσει	αὐτὸ	καὶ	ἐγερεῖ;	**12:12**
sabbasin	eis	bothynon,	uchi	kratesei	auto	kai	egerei;	
[w] szabat 11s)	do	dołu,	nie	chwyci	ją	i	podniesie?	

5q)) lub "profanują", "naruszają".
7f)) lub "miłosierdzia".
7j)) Oz 6:6, Mi 6:6-8
10o)) w znaczeniu "uzdrawiać".
11s)) w zasadzie liczba mnoga "szabaty".

G4214 Q-DSN	G3767 CONJ	G1308 V-PAI-3S	G444 N-NSM	G4263 N-GSN	G5620 CONJ	G1832 V-PAI-3S	G3588 T-DPN
πόσῳ	οὖν	διαφέρει	ἄνθρωπος	προβάτου.	ὥστε	ἔξεστιν	τοῖς
poso	un	diaferei	anthropos	probatu.	hoste	eksestin	tois
Ileż	więc	przewyższa	człowiek	owcę.	Dlatego	dozwolone [jest]	—

G4521 N-DPN	G2573 ADV	G4160 V-PAN		G5119 ADV	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DSM	G444 N-DSM	G1614 V-AAM-2S
σάββασιν	καλῶς	ποιεῖν.	**12:13**	τότε	λέγει	τῷ	ἀνθρώπῳ	Ἔκτεινόν
sabbasin	kalos	poiein.		tote	legei	to	anthropo	Ekteinon
[w] szabat	dobrze	czynić.		Wtedy	mówi	—	człowiekowi:	Wyciągnij

G4771 P-2GS	G3588 T-ASF	G5495 N-ASF	G2532 CONJ	G1614 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G600 V-API-3S	G5199 A-NSF	G5613 ADV
σου	τὴν	χεῖρα.	καὶ	ἐξέτεινεν,	καὶ	ἀπεκατεστάθη	ὑγιὴς	ὡς
su	ten	cheira.	kai	ekseteinen,	kai	apekatestathe	hygies	hos
twą	—	rękę.	I	wyciągnął	i	przywrócona została	zdrowa	jak

G3588 T-NSF	G243 A-NSF			G1831 V-2AAP-NPM	G1161 CONJ	G3588 T-NPM	G5330 N-NPM	G4824 N-ASN	G2983 V-2AAI-3P
ἡ	ἄλλη.		**12:14**	ἐξελθόντες	δὲ	οἱ	Φαρισαῖοι	συμβούλιον	ἔλαβον
he	alle.	13p)		ekselthontes	de	hoi	Farisaioi	symbulion	elabon
—	inna.			Wyszedłszy	zaś	—	faryzeusze	naradę	podjęli

G2596 PREP	G846 P-GSM	G3704 ADV	G846 P-ASM	G622 V-AAS-3P	
κατ’	αὐτοῦ	ὅπως	αὐτὸν	ἀπολέσωσιν.	
kat’	autu	hopos	auton	apolesosin.	14k)
przeciw	Niemu	jak	Jego	zniszczyć.	

POSTAWA JEZUSA

	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2424 N-NSM	G1097 V-2AAP-NSM	G402 V-AAI-3S		G1564 ADV	G2532 CONJ	G190 V-AAI-3P
12:15	Ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	γνοὺς	ἀνεχώρησεν		ἐκεῖθεν.	καὶ	ἠκολούθησαν
	Ho	de	Iesus	gnus	anechoresen	15e)	ekeithen.	kai	ekoluthesan
	—	Zaś	Jezus	poznawszy	wycofał się		stamtąd.	I	towarzyszyły

G846 P-DSM	G3793 N-NPM	G4183 A-NPM	G2532 CONJ	G2323 V-AAI-3S	G846 P-APM	G3956 A-APM		G2532 CONJ
αὐτῷ	[ὄχλοι]	πολλοί,	καὶ	ἐθεράπευσεν	αὐτοὺς	πάντας,	**12:16**	καὶ
auto	[ochloi]	polloi,	kai	etherapeusen	autus	pantas,		kai
Mu	[tłumy]	liczne,	i	leczył	ich	wszystkich.		I

G2008 V-AAI-3S	G846 P-DPM	G2443 CONJ	G3361 PRT-N	G5318 A-ASM		G846 P-ASM	G4160 V-AAS-3P		G2443 CONJ
ἐπετίμησεν	αὐτοῖς	ἵνα	μὴ	φανερὸν		αὐτὸν	ποιήσωσιν·	**12:17**	ἵνα
epetimesen	autois	hina	me	faneron	16f)	auton	poiesosin;		hina
upominał	ich,	aby	nie	widocznym		Go	czyniły.		Aby

G4137 V-APS-3S	G3588 T-NSN	G2046 V-APP-NSN	G1223 PREP	G2268 N-GSM	G3588 T-GSM	G4396 N-GSM	G3004 V-PAP-GSM	
πληρωθῇ	τὸ	ῥηθὲν	διὰ	Ἡσαΐου	τοῦ	προφήτου	λέγοντος	**12:18**
plerothe	to	rethen	dia	Hesaiu	tu	profetu	legontos	
wypełniło się	[co]	powiedziane	przez	Izajasza	—	proroka	mówiącego:	

G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NSM	G3816 N-NSM		G3450 P-1GS	G3739 R-ASM	G140 V-AAI-1S	G3588 T-NSM	G27 A-NSM	G3450 P-1GS
Ἰδοὺ	ὁ	παῖς		μου	ὃν	ἠρέτισα,	ὁ	ἀγαπητός	μου
Idu	ho	pais	18c)	mu	hon	heretisa,	ho	agapetos	mu
Oto	—	*chłopiec*		*Mój,*	*którego*	*wybrałem.*	—	*Ukochany*	*Mój,*

G3739 R-ASM	G2106 V-AAI-3S		G3588 T-NSF	G5590 N-NSF	G3450 P-1GS	G5087 V-FAI-1S		G3588 T-ASN	G4151 N-ASN	G3450 P-1GS	G1909 PREP
ὃν	εὐδόκησεν		ἡ	ψυχή	μου·	θήσω		τὸ	Πνεῦμά	μου	ἐπ’
hon	eudokesen	18k)	he	psyche	mu;	theso	18o)	to	Pneuma	mu	ep’
którego	*aprobuje*		—	*dusza*	*Ma.*	*Włożę*		—	*Ducha*	*Mego*	*na*

13p)) w znaczeniu "ta druga".
14k)) lub "zgubić".
15e)) lub "oddalił się".
16f)) lub "publicznym", "oczywistym", "powszechnie znanym".
18c)) lub "dziecko", "sługa".
18k)) lub "sprzyja", "znalazła upodobanie".
18o)) lub "położę".

G846	G2532	G2920	G3588	G1484	G518		G3756	G2051	
P-ASM	CONJ	N-ASF	T-DPN	N-DPN	V-FAI-3S		PRT-N	V-FAI-3S	
αὐτόν,	καὶ	κρίσιν	τοῖς	ἔθνεσιν	ἀπαγγελεῖ.	**12:19**	οὐκ	ἐρίσει	
auton,	kai	krisin	tois	ethnesin	apangelei.		uk	erisei	**19b)**
Niego,	*i*	*sąd*	—	*narodom*	*ogłosi.*		*Nie*	*będzie kłócić się*	

G3761	G2905		G3761	G191	G5100	G1722	G3588	G4113	G3588
CONJ-N	V-FAI-3S		CONJ-N	V-FAI-3S	X-NSM	PREP	T-DPF	N-DPF	T-ASF
οὐδὲ	κραυγάσει,		οὐδὲ	ἀκούσει	τις	ἐν	ταῖς	πλατείαις	τὴν
ude	kraugasei,	**19d)**	ude	akusei	tis	en	tais	plateiais	ten
i nie	*będzie krzyczeć,*		*i nie*	*usłyszy*	*ktoś*	*na*	—	*placach*	—

G5456	G846		G2563	G4937		G3756	G2608	G2532	G3043	
N-ASF	P-GSM		N-ASM	V-RPP-ASM		PRT-N	V-FAI-3S	CONJ	N-ASN	
φωνὴν	αὐτοῦ.	**12:20**	κάλαμον	συντετριμμένον		οὐ	κατεάξει	καὶ	λίνον	
fonen	autu.		kalamon	syntetrimmenon	**20b)**	u	kateaksei	kai	linon	**20f)**
głos	*Jego.*		*Trzciny*	*zmiażdzonej*		*nie*	*złamie*	*i*	*lnu*	

G5188		G3756	G4570	G2193	G302	G1544		G1519	G3534	G3588
V-PPP-ASN		PRT-N	V-FAI-3S	ADV	PRT	V-2AAS-3S		PREP	N-ASN	T-ASF
τυφόμενον		οὐ	σβέσει,	ἕως	ἂν	ἐκβάλῃ		εἰς	νῖκος	τὴν
tyfomenon	**20g)**	u	zbesei,	heos	an	ekbale	**20l)**	eis	nikos	ten
dymiącego		*nie*	*zgasi,*	*aż*	—	*wyrzuci*		*do*	*zwycięstwa*	—

G2920		G2532	G3588	G3686	G846	G1484	G1679
N-ASF		CONJ	T-DSN	N-DSN	P-GSM	N-NPN	V-FAI-3P-ATT
κρίσιν.	**12:21**	καὶ	τῷ	ὀνόματι	αὐτοῦ	ἔθνη	ἐλπιοῦσιν.
krisin.		kai	to	onomati	autu	ethne	elpiusin.
sąd.		*I*	—	*imieniu*	*Jego*	*narody*	*będą ufać.*

21f)

POMÓWIENIA O WSPÓŁPRACĘ Z SZATANEM

	G5119	G4374	G846	G1139		G5185	G2532	G2974	
	ADV	V-API-3S	P-DSM	V-PNP-NSM		A-NSM	CONJ	A-NSM	
12:22	Τότε	προσηνέχθη	αὐτῷ	δαιμονιζόμενος		τυφλὸς	καὶ	κωφός·	
	Tote	prosenechthe	auto	daimonidzomenos	**22d)**	tyflos	**22e)** kai	kofos;	
	Wtedy	przyprowadzono	Mu	zdemonizowanego,		ślepego	i	niemego.	

	G2532	G2323	G846	G5620	G3588	G2974		G2980	G2532	G991
	CONJ	V-AAI-3S	P-ASM	CONJ	T-ASM	A-ASM		V-PAN	CONJ	V-PAN
	καὶ	ἐθεράπευσεν	αὐτόν,	ὥστε	τὸν	κωφὸν		λαλεῖν	καὶ	βλέπειν.
22g)	kai	etherapeusen	auton,	hoste	ton	kofon	**22m)**	lalein	kai	blepein.
	I	uleczył	go,	tak, że	—	głuchy		[zaczął] mówić	i	widzieć.

	G2532	G1839	G3956	G3588	G3793		G2532	G3004	G3385
	CONJ	V-IMI-3P	A-NPM	T-NPM	N-NPM		CONJ	V-IAI-3P	PRT-I
12:23	καὶ	ἐξίσταντο	πάντες	οἱ	ὄχλοι		καὶ	ἔλεγον	Μήτι
	kai	eksistanto	pantes	hoi	ochloi	**23e)**	kai	elegon	Meti
	I	zdumiewali się	wszyscy	—	ludzie		i	mówili:	Nie

G3778	G2076	G3588	G5207	G1138		G3588	G1161	G5330	
D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	N-PRI		T-NPM	CONJ	N-NPM	
οὗτός	ἐστιν	ὁ	υἱὸς	Δαυείδ;	**12:24**	οἱ	δὲ	Φαρισαῖοι	
hutos	estin	ho	hyios	Daueid;		hoi	de	Farisaioi	
Ten	jest	—	syn	Dawida?		—	Zaś	faryzeusze	

G191	G3004	G3778	G3756	G1544	G3588	G1140	G1487	G3361
V-AAP-NPM	V-2AAI-3P	D-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	T-APN	N-APN	COND	PRT-N
ἀκούσαντες	εἶπον	Οὗτος	οὐκ	ἐκβάλλει	τὰ	δαιμόνια	εἰ	μὴ
akusantes	eipon	HUtos	uk	ekballei	ta	daimonia	ei	me
usłyszawszy	powiedzieli:	Ten	nie	wyrzuca	—	demonów	jeśli	nie

19b)) lub "spierać się".
19d)) lub "wykrzykiwał".
20b)) lub "skruszonej", "która jest nadłamana".
20f)) czyli "knota".
20g)) czyli "palącego się bez ognia", "tlącego się".
20l)) w znaczeniu "doprowadzi".
21f)) lub "mieć nadzieję". Iz 42:1-3, Iz 51:5.
22d)) lub "mającego demona", "opętanego przez demona".
22e)) czyli "niewidomego".
22g)) lub "niemowę".
22m)) w domyśle "głuchoniemy". W TR i TB dodane τυφλον και.
23e)) w zasadzie "tłumy".

G1722	G3588	G954		G758		G3588	G1140		G1492	G1161	
PREP	T-DSM	N-PRI		N-DSM		T-GPN	N-GPN		V-RAP-NSM	CONJ	
ἐν	τῷ	Βεελζεβοὺλ		ἄρχοντι		τῶν	δαιμονίων.	**12:25**	εἰδὼς	δὲ	
en	to	Beeldzebul	24o)	archonti	24p)	ton	daimonion.		eidos	de	25b)
przez	—	belzebuba		władcę		—	demonów.		Poznawszy	zaś	

G3588	G1761	G846	G3004	G846	G3956	G932	G3307	G2596
T-APF	N-APF	P-GPM	V-2AAI-3S	P-DPM	A-NSF	N-NSF	V-APP-NSF	PREP
τὰς	ἐνθυμήσεις	αὐτῶν	εἶπεν	αὐτοῖς	Πᾶσα	βασιλεία	μερισθεῖσα	καθ’
tas	enthymeseis	auton	eipen	autois	Pasa	basileia	meristheisa	kath’
—	myślenie	ich	powiedział	im:	Każde	królestwo	podzielone	przeciw

G1438	G2049	G2532	G3956	G4172	G2228	G3614	G3307	G2596
F-3GSF	V-PPI-3S	CONJ	A-NSF	N-NSF	PRT	N-NSF	V-APP-NSF	PREP
ἑαυτῆς	ἐρημοῦται,	καὶ	πᾶσα	πόλις	ἢ	οἰκία	μερισθεῖσα	καθ’
heautes	eremutai,	kai	pasa	polis	e	oikia	meristheisa	kath’
sobie	pustoszone jest,	i	każde	miasto	lub	dom	podzielony	przeciw

G1438	G3756	G2476		G2532	G1487	G3588	G4567	G3588	G4567
F-3GSF	PRT-N	V-FPI-3S		CONJ	COND	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM
ἑαυτῆς	οὐ	σταθήσεται.	**12:26**	καὶ	εἰ	ὁ	Σατανᾶς	τὸν	Σατανᾶν
heautes	u	stathesetai.	25w)	kai	ei	ho	Satanas	ton	Satanan
sobie	nie	ostanie się.		I	jeśli	—	szatan	—	szatana

G1544	G1909	G1438	G3307	G4459	G3767	G2476	G3588	G932
V-PAI-3S	PREP	F-3ASM	V-API-3S	ADV-I	CONJ	V-FPI-3S	T-NSF	N-NSF
ἐκβάλλει,	ἐφ’	ἑαυτὸν	ἐμερίσθη·	πῶς	οὖν	σταθήσεται	ἡ	βασιλεία
ekballei,	ef’	heauton	emeristhe;	pos	un	stathesetai	he	basileia
wyrzuca,	w	sobie	jest podzielony.	Jak	więc	ostoi się	—	królestwo

G846		G2532	G1487	G1473	G1722	G954	G1544	G3588	G1140
P-GSM		CONJ	COND	P-1NS	PREP	N-PRI	V-PAI-1S	T-APN	N-APN
αὐτοῦ;	**12:27**	καὶ	εἰ	ἐγὼ	ἐν	Βεελζεβοὺλ	ἐκβάλλω	τὰ	δαιμόνια,
autu;		kai	ei	ego	en	Beeldzebul	ekballo	ta	daimonia,
jego?		I	jeśli	Ja	przez	belzebuba	wyrzucam	—	demony,

G3588	G5207	G5216	G1722	G5101	G1544	G1223	G3778	G846	G2923
T-NPM	N-NPM	P-2GP	PREP	I-DSM	V-PAI-3P	PREP	D-ASN	P-NPM	N-NPM
οἱ	υἱοὶ	ὑμῶν	ἐν	τίνι	ἐκβάλλουσιν;	διὰ	τοῦτο	αὐτοὶ	κριταὶ
hoi	hyioi	hymon	en	tini	ekballusin;	dia	tuto	autoi	kritai
—	synowie	wasi	przez	kogo	wyrzucają?	Dla	tego	oni	sędziami

G1510	G5216		G1487	G1161	G1722	G4151	G2316	G1473	G1544
V-FDI-3P	P-2GP		COND	CONJ	PREP	N-DSN	N-GSM	P-1NS	V-PAI-1S
ἔσονται	ὑμῶν.	**12:28**	εἰ	δὲ	ἐν	Πνεύματι	Θεοῦ	ἐγὼ	ἐκβάλλω
esontai	hymon.		ei	de	en	Pneumati	Theu	ego	ekballo
będą	waszymi.		Jeśli	zaś	w	Duchu	Boga	Ja	wyrzucam

G3588	G1140	G686	G5348	G1909	G5209	G3588	G932	G3588	G2316
T-APN	N-APN	PRT	V-AAI-3S	PREP	P-2AP	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM
τὰ	δαιμόνια,	ἄρα	ἔφθασεν	ἐφ’	ὑμᾶς	ἡ	βασιλεία	τοῦ	Θεοῦ.
ta	daimonia,	ara	efthasen	ef’	hymas	he	basileia	tu	Theu.
—	demony,	wtedy	nadeszło	do	was	—	Królestwo	—	Boga.

	G2228	G4459	G1410	G5100	G1525	G1519	G3588	G3614	G3588	G2478
	PRT	ADV-I	V-PNI-3S	X-NSM	V-2AAN	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSM	A-GSM
12:29	ἢ	πῶς	δύναταί	τις	εἰσελθεῖν	εἰς	τὴν	οἰκίαν	τοῦ	ἰσχυροῦ
	e	pos	dynatai	tis	eiselthein	eis	ten	oikian	tu	ischyru
	Lub	jak	może	ktoś	wejść	do	—	domu	—	siłacza

	G2532	G3588	G4632	G846	G726	G1437	G3361	G4412	G1210	G3588
	CONJ	T-APN	N-APN	P-GSM	V-AAN	COND	PRT-N	ADV-S	V-AAS-3S	T-ASM
	καὶ	τὰ	σκεύη	αὐτοῦ	ἁρπάσαι,	ἐὰν	μὴ	πρῶτον	δήσῃ	τὸν
29j)	kai	ta	skeue	autu	harpasai,	ean	me	proton	dese	ton
	i	—	rzeczy	jego	zabrać,	jeśli	nie	najpierw	związałby	—

24o)) 2Krl 1:2
24p)) lub "księcia", "wodza".
25b)) TR i TB dodaje "ο ιησους".
25w)) lub "nie będzie stać", "zostanie zachowany".
28j)) lub "zatem", "więc", "mianowicie".
29j)) lub "mocnego".

G2478	G2532	G5119	G3588	G3614	G846	G1283		G3588	G3361
A-ASM	CONJ	ADV	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-FAI-3S		T-NSM	PRT-N
ἰσχυρόν,	καὶ	τότε	τὴν	οἰκίαν	αὐτοῦ	διαρπάσει;	**12:30**	ὁ	μὴ
ischyron,	kai	tote	ten	oikian	autu	diarpasei;		ho	me
siłacza,	i	wtedy	—	dom	jego	ograbi?		—	Nie

G1510	G3326	G1473	G2596	G1473	G2076	G2532	G3588	G3361	G4863
V-PAP-NSM	PREP	P-1GS	PREP	P-1GS	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM
ὢν	μετ’	ἐμοῦ	κατ’	ἐμοῦ	ἐστιν,	καὶ	ὁ	μὴ	συνάγων
on	met’	emu	kat’	emu	estin,	kai	ho	me	synagon
będący	ze	Mną	przeciw	Mnie	jest,	i	—	nie	zbierający

	G3326	G1473	G4650			G1223	G3778	G3004	G5213	G3956	G266
	PREP	P-1GS	V-PAI-3S			PREP	D-ASN	V-PAI-1S	P-2DP	A-NSF	N-NSF
	μετ’	ἐμοῦ	σκορπίζει.	**12:31**		Διὰ	τοῦτο	λέγω	ὑμῖν,	πᾶσα	ἁμαρτία
30l)	met’	emu	skorpidzei.		30o)	Dia	tuto	lego	hymin,	pasa	hamartia
	ze	Mną	rozprasza.			Dla	tego	mówię	wam,	każdy	grzech

G2532	G988		G863	G3588	G444	G3588	G1161	G3588
CONJ	N-NSF		V-FPI-3S	T-DPM	N-DPM	T-NSF	CONJ	T-GSN
καὶ	βλασφημία		ἀφεθήσεται	τοῖς	ἀνθρώποις,	ἡ	δὲ	τοῦ
kai	blasfemia	31h)	afethesetai	tois	anthropois,	he	de	tu
i	obelga		zostanie odpuszczone	—	ludziom,	—	zaś	—

G4151		G988	G3756	G863			G2532	G3739	G1437
N-GSN		N-NSF	PRT-N	V-FPI-3S			CONJ	R-NSM	COND
Πνεύματος		βλασφημία	οὐκ	ἀφεθήσεται.		**12:32**	καὶ	ὃς	ἐὰν
Pneumatos	31o)	blasfemia	uk	afethesetai.	31r)		kai	hos	ean
Ducha		obelga	nie	zostanie odpuszczona.			I	kto	jeśli

G3004	G3056	G2596	G3588	G5207	G3588	G444	G863
V-2AAS-3S	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM	V-FPI-3S
εἴπῃ	λόγον	κατὰ	τοῦ	Υἱοῦ	τοῦ	ἀνθρώπου,	ἀφεθήσεται
eipe	logon	kata	tu	Hyiu	tu	anthropu,	afethesetai
powiedziałby	słowo	przeciw	—	Synowi	—	Człowieka,	będzie odpuszczone

G846	G3739	G1161	G302	G3004	G2596	G3588	G4151	G3588
P-DSM	R-NSM	CONJ	PRT	V-2AAS-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	T-GSN
αὐτῷ·	ὃς	δ’	ἂν	εἴπῃ	κατὰ	τοῦ	Πνεύματος	τοῦ
auto;	hos	d’	an	eipe	kata	tu	Pneumatos	tu
mu.	Kto	zaś	—	powiedziałby	przeciw	—	Duchowi	—

G40	G3756	G863	G846	G3777	G1722	G3778	G3588	G165
A-GSN	PRT-N	V-FPI-3S	P-DSM	CONJ-N	PREP	D-DSM	T-DSM	N-DSM
Ἁγίου,	οὐκ	ἀφεθήσεται	αὐτῷ	οὔτε	ἐν	τούτῳ	τῷ	αἰῶνι
Hagiu,	uk	afethesetai	auto	ute	en	tuto	to	aioni
Świętemu,	nie	będzie odpuszczone	mu	ani	w	tym	—	wieku

G3777	G1722	G3588	G3195			G2228	G4160		G3588	G1186
CONJ-N	PREP	T-DSM	V-PAP-DSM			PRT	V-AAM-2P		T-ASN	N-ASN
οὔτε	ἐν	τῷ	μέλλοντι.		**12:33**	Ἢ	ποιήσατε		τὸ	δένδρον
ute	en	to	mellonti.	32ag)		E	poiesate	33b)	to	dendron
ani	w	—	nadchodzącym.			Albo	uczyńcie		—	drzewo

G2570	G2532	G3588	G2590	G846	G2570	G2228	G4160	G3588	G1186
A-ASN	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSN	A-ASM	PRT	V-AAM-2P	T-NSN	N-ASN
καλὸν	καὶ	τὸν	καρπὸν	αὐτοῦ	καλόν,	ἢ	ποιήσατε	τὸ	δένδρον
kalon	kai	ton	karpon	autu	kalon,	e	poiesate	to	dendron
dobre	i	—	owoc	jego	dobry,	albo	uczyńcie	—	drzewo

G4550		G2532	G3588	G2590	G846	G4550	G1537	G1063
A-ASN		CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSN	A-ASM	PREP	CONJ
σαπρὸν		καὶ	τὸν	καρπὸν	αὐτοῦ	σαπρόν·	ἐκ	γὰρ
sapron	33o)	kai	ton	karpon	autu	sapron;	ek	gar
bezwartościowe		i	—	owoc	jego	bezwartościowy.	Z	bowiem

30l)) lub "gromadzący".
30o)) lub "rozrzuca".
31h)) lub "bluźnierstwo".
31o)) w znaczeniu "przeciw Duchowi Świętemu".
31r)) TR i TB dodaje "τοῖς ἀνθρώποις,".
32ag)) Did 11:7
33b)) w znaczeniu "weźcie" lub "zasadźcie".
33o)) lub "zły", "zgniły".

G3588	G2590	G3588	G1186	G1097		G1081	G2191	G4459
T-GSM	N-GSM	T-ASN	N-NSN	V-PPI-3S		N-VPN	N-GPF	ADV-I
τοῦ	καρποῦ	τὸ	δένδρον	γινώσκεται.	**12:34**	γεννήματα	ἐχιδνῶν,	πῶς
tu	karpu	to	dendron	ginosketai.		gennemata	echidnon,	pos
—	owocu	—	drzewo	poznawane jest.		Płody	źmij,	jak

G1410	G18	G2980	G4190	G1510	G1537	G1063	G3588	G4051
V-PNI-2P	A-APN	V-PAN	A-NPM	V-PAP-NPM	PREP	CONJ	T-GSN	N-GSN
δύνασθε	ἀγαθὰ	λαλεῖν	πονηροὶ	ὄντες;	ἐκ	γὰρ	τοῦ	περισσεύματος
dynasthe	agatha	lalein	poneroi	ontes;	ek	gar	tu	perisseumatos
możecie	dobre	mówić	złymi	będąc?	Z	bowiem	—	obfitości

G3588	G2588	G3588	G4750	G2980		G3588	G18	G444	G1537
T-GSF	N-GSF	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S		T-NSM	A-NSM	N-NSM	PREP
τῆς	καρδίας	τὸ	στόμα	λαλεῖ.	**12:35**	ὁ	ἀγαθὸς	ἄνθρωπος	ἐκ
tes	kardias	to	stoma	lalei.		ho	agathos	anthropos	ek
—	serca	—	usta	mówią.		—	Dobry	człowiek	z

G3588	G18	G2344	G1544		G18	G2532	G3588	G4190	G444	G1537
T-GSM	A-GSM	N-GSM	V-PAI-3S		A-APN	CONJ	T-NSM	A-NSM	N-NSM	PREP
τοῦ	ἀγαθοῦ	θησαυροῦ	ἐκβάλλει		ἀγαθά,	καὶ	ὁ	πονηρὸς	ἄνθρωπος	ἐκ
tu	agathu	thesauru	ekballei	35h)	agatha,	kai	ho	poneros	anthropos	ek
—	dobrego	skarbca	wyrzuca		dobre,	i	—	zły	człowiek	ze

G3588	G4190	G2344	G1544	G4190		G3004	G1161	G5213	G3754
T-GSM	A-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	A-APN		V-PAI-1S	CONJ	P-2DP	CONJ
τοῦ	πονηροῦ	θησαυροῦ	ἐκβάλλει	πονηρά.	**12:36**	λέγω	δὲ	ὑμῖν	ὅτι
tu	poneru	thesauru	ekballei	ponera.		lego	de	hymin	hoti
—	złego	skarbca	wyrzuca	złe.		Mówię	zaś	wam,	że

G3956	G4487	G692	G3739	G2980	G3588	G444
A-NSN	N-NSN	A-NSN	R-ASN	V-FAI-3P	T-NPM	N-NPM
πᾶν	ῥῆμα	ἀργὸν	ὃ	λαλήσουσιν	οἱ	ἄνθρωποι,
pan	rema	argon	ho	lalesusin	hoi	anthropoi,
każda	wypowiedź	bezużyteczna	—	[którą] wypowiedzą	—	ludzie,

36f)

G591	G4012	G846	G3056		G1722	G2250	G2920		G1537	G1063
V-FAI-3P	PREP	P-GSN	N-ASM		PREP	N-DSF	N-GSF		PREP	CONJ
ἀποδώσουσιν	περὶ	αὐτοῦ	λόγον		ἐν	ἡμέρᾳ	κρίσεως·	**12:37**	ἐκ	γὰρ
apodosusin	peri	autu	logon	36o)	en	hemera	kriseos;		ek	gar
oddadzą	za	nią	słowo		w	dzień	sądu.		Z	bowiem

G3588	G3056	G4771	G1344		G2532	G1537	G3588	G3056
T-GPM	N-GPM	P-2GS	V-FPI-2S		CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM
τῶν	λόγων	σου	δικαιωθήσῃ,		καὶ	ἐκ	τῶν	λόγων
ton	logon	su	dikaiothese,	37f)	kai	ek	ton	logon
—	słów	twych	zostaniesz usprawiedliwiony,		i	ze	—	słów

G4771	G2613
P-2GS	V-FPI-2S
σου	καταδικασθήσῃ.
su	katadikasthese.
twych	zostaniesz potepiony.

37l)

ZNAK JONASZA

	G5119	G611	G846	G5100	G3588	G1122	G2532	G5330
	ADV	V-ADI-3P	P-DSM	X-NPM	T-GPM	N-GPM	CONJ	N-GPM
12:38	Τότε	ἀπεκρίθησαν	αὐτῷ	τινες	τῶν	γραμματέων	καὶ	Φαρισαίων
	Tote	apekrithesan	auto	tines	ton	grammateon	kai	Farisaion
	Wtedy	odpowiedzieli	Mu	pewni	—	uczeni w piśmie	i	faryzeusze

G3004	G1320	G2309	G575	G4771	G4592	G3708		G3588
V-PAP-NPM	N-VSM	V-PAI-1P	PREP	P-2GS	N-ASN	V-2AAN		T-NSM
λέγοντες	Διδάσκαλε,	θέλομεν	ἀπὸ	σοῦ	σημεῖον	ἰδεῖν.	**12:39**	ὁ
legontes	Didaskale,	thelomen	apo	su	semeion	idein.		ho
mówiąc:	Nauczycielu,	chcemy	od	Ciebie	znak	zobaczyć.		—

35h)) w znaczeniu "wyciąga".
36f)) lub "słowo", "rzecz".
36o)) w znaczeniu "rachunek", "sprawę".
37f)) lub "uznany za sprawiedliwego".
37l)) lub "skazany", "orzeczona wina".

G1161	G611	G3004	G846	G1074	G4190	G2532	G3428	G4592
CONJ	V-AOP-NSM	V-2AAI-3S	P-DPM	N-NSF	A-NSF	CONJ	N-NSF	N-NSN
δὲ	ἀποκριθεὶς	εἶπεν	αὐτοῖς	Γενεὰ	πονηρὰ	καὶ	μοιχαλὶς	σημεῖον
de	apokritheis	eipen	autois	Genea	ponera	kai	moichalis	semeion
Zaś	odpowiadając	powiedział	im:	Pokolenie	złe	i	cudzołożne	znaku

G1934	G2532	G4592	G3756	G1325	G846	G1487	G3361	G3588	G4592
V-PAI-3S	CONJ	N-ASN	PRT-N	V-FPI-3S	P-DSF	COND	PRT-N	T-ASN	N-NSN
ἐπιζητεῖ,	καὶ	σημεῖον	οὐ	δοθήσεται	αὐτῇ	εἰ	μὴ	τὸ	σημεῖον
epidzetei,	kai	semeion	u	dothesetai	aute	ei	me	to	semeion
szuka,	i	znak	nie	będzie dany	im	jeśli	nie	—	znak

G2495	G3588	G4396		G5618	G1063	G1510	G2495	G1722	G3588
N-GSM	T-GSM	N-GSM		ADV	CONJ	V-IAI-3S	N-NSM	PREP	T-DSF
Ἰωνᾶ	τοῦ	προφήτου.	**12:40**	ὥσπερ	γὰρ	ἦν,	Ἰωνᾶς	ἐν	τῇ
Iona	tu	profetu.		hosper	gar	en,	Ionas	en	te
Jonasza	—	proroka.		Jak	bowiem	był	*Jonasz*	*w*	—

G2836	G3588	G2785		G5140	G2250	G2532	G5140	G3571		G3779
N-DSF	T-GSM	N-GSN		A-APF	N-APF	CONJ	A-APF	N-APF		ADV
κοιλίᾳ	τοῦ	κήτους		τρεῖς	ἡμέρας	καὶ	τρεῖς	νύκτας		οὕτως
koilia	tu	ketus	**40i)**	treis	hemeras	kai	treis	nyktas	**40n)**	hutos
brzuchu	—	*potwora morskiego*		*trzy*	*dni*	*i*	*trzy*	*noce,*		tak

G1510	G3588	G5207	G3588	G444	G1722	G3588	G2588	G3588	G1093
V-FDI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSF	N-GSF
ἔσται	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου	ἐν	τῇ	καρδίᾳ	τῆς	γῆς
estai	ho	Hyios	tu	anthropu	en	te	kardia	tes	ges
będzie	—	Syn	—	Człowieka	w	—	sercu	—	ziemi

G5140	G2250	G2532	G5140	G3571		G435	G3536		G450	G1722
A-APF	N-APF	CONJ	A-APF	N-APF		N-NPM	N-NPM		V-FMI-3P	PREP
τρεῖς	ἡμέρας	καὶ	τρεῖς	νύκτας.	**12:41**	ἄνδρες	Νινευεῖται	**41b)**	ἀναστήσονται	ἐν
treis	hemeras	kai	treis	nyktas.		andres	Nineueitai		anastesontai	en
trzy	dni	i	trzy	noce.		Mężowie	Niniwici		powstaną	na

G3588	G2920	G3326	G3588	G1074	G3778	G2532	G2632	G846	G3754
T-DSF	N-DSF	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF	CONJ	V-FAI-3P	P-ASF	CONJ
τῇ	κρίσει	μετὰ	τῆς	γενεᾶς	ταύτης	καὶ	κατακρινοῦσιν	αὐτήν·	ὅτι
te	krisei	meta	tes	geneas	tautes	kai	katakrinusin	auten;	hoti
—	sądzie	z	—	pokoleniem	tym	i	osądzą	je,	bo

G3340		G1519	G3588	G2782	G2495	G2532	G3708	G4119
V-AAI-3P		PREP	T-ASN	N-ASN	N-GSM	CONJ	V-2AMM-2S	A-NSN-C
μετενόησαν		εἰς	τὸ	κήρυγμα	Ἰωνᾶ,	καὶ	ἰδοὺ	πλεῖον
metenoesan	**41o)**	eis	to	kerygma	Iona,	kai	idu	pleion
zmienili myślenie		na	—	głoszenie	Jonasza,	i	oto	więcej [niż]

G2495	G5602		G938	G3558	G1453	G1722	G3588	G2920	G3326
N-GSM	ADV		N-NSF	N-GSM	V-FPI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	PREP
Ἰωνᾶ	ὧδε.	**12:42**	βασίλισσα	νότου	ἐγερθήσεται	ἐν	τῇ	κρίσει	μετὰ
Iona	hode.		basilissa	notu	egerthesetai	en	te	krisei	meta
Jonasz	tutaj.		Królowa	południa	powstanie	na	—	sądzie	z

G3588	G1074	G3778	G2532	G2632	G846	G3754	G2064	G1537	G3588
T-GSF	N-GSF	D-GSF	CONJ	V-FAI-3S	P-ASF	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-GPN
τῆς	γενεᾶς	ταύτης	καὶ	κατακρινεῖ	αὐτήν·	ὅτι	ἦλθεν	ἐκ	τῶν
tes	geneas	tautes	kai	katakrinei	auten;	hoti	elthen	ek	ton
—	pokoleniem	tym	i	osądzi	je,	bo	przyszła	z	—

G4009		G3588	G1093	G191	G3588	G4678	G4672	G2532	G3708
N-GPN		T-GSF	N-GSF	V-AAN	T-ASF	N-ASF	N-GSM	CONJ	V-2AMM-2S
περάτων		τῆς	γῆς	ἀκοῦσαι	τὴν	σοφίαν	Σολομῶνος,	καὶ	ἰδοὺ
peraton	**42r)**	tes	ges	akusai	ten	sofian	Solomonos,	kai	idu
kresów		—	ziemi	usłyszeć	—	mądrość	Salomona,	i	oto

G4119	G4672	G5602
A-NSN-C	N-GSM	ADV
πλεῖον	Σολομῶνος	ὧδε.
pleion	Solomonos	hode.
więcej [niż]	Salomon	tutaj.

40i)) lub "wieloryba", "ogromnej ryby".
40n)) Jo 2:1
41b)) czyli mieszkańcy Niniwy.
41o)) czyli nawrócili się", "pokutowali".
42r)) dosłownie "końca".

NIEBEZPIECZEŃSTWO OPĘTANIA

	G3752 CONJ	G1161 CONJ	G3588 T-NSN	G169 A-NSN	G4151 N-NSN	G1831 V-2AAS-3S	G575 PREP	G3588 T-GSM	G444 N-GSM
12:43	Ὅταν	δὲ	τὸ	ἀκάθαρτον	πνεῦμα	ἐξέλθῃ	ἀπὸ	τοῦ	ἀνθρώπου,
	Hotan	de	to	akatharton	pneuma	ekselthe	apo	tu	anthropu,
	Kiedy	zaś	—	nieczysty	duch	wyszedłby	z	—	człowieka,

G1330 V-PNI-3S	G1223 PREP	G504 A-GPM	G5117 N-GPM	G2212 V-PAP-NSN	G372 N-ASF	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G2147 V-PAI-3S
διέρχεται	δι’	ἀνύδρων	τόπων	ζητοῦν	ἀνάπαυσιν,	καὶ	οὐχ	εὑρίσκει.
dierchetai	di’	anydron	topon	zetun	anapausin,	kai	uch	heuriskei.
przechodzi	na	bezwodne	miejsca	szukając	odpoczynku	i	nie	znajduje.

	G5119 ADV	G3004 V-PAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G3624 N-ASM	G3450 P-1GS	G1994 V-FAI-1S	G3606 ADV	G1831 V-2AAI-1S
12:44	τότε	λέγει	Εἰς	τὸν	οἶκόν	μου	ἐπιστρέψω	ὅθεν	ἐξῆλθον·
	tote	legei	Eis	ton	oikon	mu	epistrepso	hothen	ekselthon;
	Wtedy	mówi:	Do	—	domu	mego	zawrócę,	skąd	wyszedłem.

G2532 CONJ	G2064 V-2AAP-NSN	G2147 V-PAI-3S	G4980 V-PAP-ASM	G2532 CONJ	G4563 V-RPP-ASM	G2532 CONJ	G2885 V-RPP-ASM
καὶ	ἐλθὸν	εὑρίσκει	σχολάζοντα	καὶ	σεσαρωμένον	καὶ	κεκοσμημένον.
kai	elthon	heuriskei	scholadzonta	kai	sesaromenon	kai	kekosmemenon.
I	przyszedłszy	znajduje	pusty	i	wymieciony	i	przyozdobiony.

	G5119 ADV	G4198 V-PNI-3S	G2532 CONJ	G3880 V-PAI-3S	G3326 PREP	G1438 F-3GSN	G2033 A-NUI	G2087 A-APN	G4151 N-APN
12:45	τότε	πορεύεται	καὶ	παραλαμβάνει	μεθ’	ἑαυτοῦ	ἑπτὰ	ἕτερα	πνεύματα
	tote	poreuetai	kai	paralambanei	meth’	heautu	hepta	hetera	pneumata
	Wtedy	idzie	i	bierze	ze	sobą	siedem	innych	duchów

G4190 A-APN-C	G1438 F-3GSN	G2532 CONJ	G1525 V-2AAP-NPN	G2730 V-PAI-3S	G1563 ADV	G2532 CONJ	G1096 V-PNI-3S	G3588 T-NPN
πονηρότερα	ἑαυτοῦ,	καὶ	εἰσελθόντα	κατοικεῖ	ἐκεῖ·	καὶ	γίνεται	τὰ
ponerotera 45j)	heautu,	kai	eiselthonta	katoikei	ekei;	kai	ginetai	ta
gorszych	[od] siebie,	i	wszedłszy	mieszkają	tam.	I	staje się	—

G2078 A-NPN-S	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G1565 D-GSM	G5501 A-NPN	G3588 T-GPN	G4413 A-GPN-S	G3779 ADV	G1510 V-FDI-3S
ἔσχατα	τοῦ	ἀνθρώπου	ἐκείνου	χείρονα	τῶν	πρώτων.	οὕτως	ἔσται
eschata	tu	anthropu	ekeinu	cheirona	ton	proton.	hutos	estai
ostatnie	—	człowieka	owego	gorsze	—	[od] pierwszych.	Tak	będzie

G2532 CONJ	G3588 T-DSF	G1074 N-DSF	G3778 D-DSF	G3588 T-DSF	G4190 A-DSF
καὶ	τῇ	γενεᾷ	ταύτῃ	τῇ	πονηρᾷ.
kai	te	genea	taute	te	ponera.
i	—	pokoleniu	temu	—	złemu.

PRAWDZIWA RODZINA

	G2089 ADV	G846 P-GSM	G2980 V-PAP-GSM	G3588 T-DPM	G3793 N-DPM	G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NSF	G3384 N-NSF
12:46	Ἔτι	αὐτοῦ	λαλοῦντος	τοῖς	ὄχλοις	ἰδοὺ	ἡ	μήτηρ
	Eti 46a)	autu	laluntos	tois	ochlois	idu	he	meter
	Jeszcze	[gdy] On	mówi	—	tłumom,	oto	—	matka

G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G80 N-NPM	G846 P-GSM	G2476 V-LAI-3P	G1854 ADV	G2212 V-PAP-NPM	G846 P-DSM	G2980 V-AAN
καὶ	οἱ	ἀδελφοὶ	αὐτοῦ	εἱστήκεισαν	ἔξω	ζητοῦντες	αὐτῷ	λαλῆσαι.
kai	hoi	adelfoi	autu	heistekeisan	ekso	zetuntes	auto	lalesai.
i	—	bracia	Jego	stanęli	na zewnątrz	szukając [by]	Mu	powiedzieć.

	G3004 V-2AAI-3S	G1161 CONJ	G5100 X-NSM	G846 P-DSM	G3708 V-2AMM-2S	G3588 T-NSF	G3384 N-NSF	G4771 P-2GS	G2532 CONJ
12:47	εἶπεν	δέ	τις	αὐτῷ	Ἰδοὺ	ἡ	μήτηρ	σου	καὶ
46q)	eipen	de	tis	auto	Idu	he	meter	su	kai
	Powiedział	zaś	ktoś	Jemu:	Oto	—	matka	Twa	i

45j)) lub "złośliwy", "bardziej niegodziwych".
46a)) TR i TB dodają "δὲ".
46q)) w znaczeniu "chcąc z Nim porozmawiać".

G3588	G80	G4771	G1854	G2476	G2212	G4771	G2980	
T-NPM	N-NPM	P-2GS	ADV	V-RAI-3P	V-PAP-NPM	P-2DS	V-AAN	
οἱ	ἀδελφοί	σου	ἔξω	ἑστήκασιν	ζητοῦντές	σοι	λαλῆσαι.	**12:48**
hoi	adelfoi	su	ekso	hestekasin	zetuntes	soi	lalesai.	
—	bracia	Twoi	na zewnątrz	stoją	szukając [by]	Tobie	powiedzieć.	

G3588	G1161	G611	G3004	G3588	G3004	G846	G5101	G2076
T-NSM	CONJ	V-AOP-NSM	V-2AAI-3S	T-DSM	V-PAP-DSM	P-DSM	I-NSM	V-PAI-3S
ὁ	δὲ	ἀποκριθεὶς	εἶπεν	τῷ	λέγοντι	αὐτῷ	Τίς	ἐστιν
ho	de	apokritheis	eipen	to	legonti	auto	Tis	estin
—	Zaś	odpowiadając	powiedział	—	mówiącemu	Mu:	Kto	jest

G3588	G3384	G3450	G2532	G5101	G1510	G3588	G80	G3450		G2532
T-NSF	N-NSF	P-1GS	CONJ	I-NPM	V-PAI-3P	T-NPM	N-NPM	P-1GS		CONJ
ἡ	μήτηρ	μου,	καὶ	τίνες	εἰσὶν	οἱ	ἀδελφοί	μου;	**12:49**	καὶ
he	meter	mu,	kai	tines	eisin	hoi	adelfoi	mu;		kai
—	matką	Mą,	i	którzy	są	—	bracia	Moi?		I

G1614	G3588	G5495	G846	G1909	G3588	G3101	G846	G3004
V-AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	PREP	T-APM	N-APM	P-GSM	V-2AAI-3S
ἐκτείνας	τὴν	χεῖρα	αὐτοῦ	ἐπὶ	τοὺς	μαθητὰς	αὐτοῦ	εἶπεν
ekteinas	ten	cheira	autu	epi	tus	mathetas	autu	eipen
wyciągając	—	rękę	Jego	na	—	uczniów	Jego	powiedział:

G3708	G3588	G3384	G3450	G2532	G3588	G80	G3450		G3748
V-2AMM-2S	T-NSF	N-NSF	P-1GS	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-1GS		R-NSM
Ἰδοὺ	ἡ	μήτηρ	μου	καὶ	οἱ	ἀδελφοί	μου·	**12:50**	ὅστις
Idu	he	meter	mu	kai	hoi	adelfoi	mu;		hostis
Oto	—	matka	Ma	i	—	bracia	Moi.		Kto

G1063	G302	G4160	G3588	G2307	G3588	G3962	G3450	G3588	G1722
CONJ	PRT	V-AAS-3S	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	P-1GS	T-GSM	PREP
γὰρ	ἂν	ποιήσῃ	τὸ	θέλημα	τοῦ	Πατρός	μου	τοῦ	ἐν
gar	an	poiese	to	thelema	tu	Patros	mu	tu	en
bowiem	—	uczyniłby	—	wolę	—	Ojca	Mego	—	w

G3772	G846	G3450	G80	G2532	G79	G2532	G3384	G2076
N-DPM	P-NSM	P-1GS	N-NSM	CONJ	N-NSF	CONJ	N-NSF	V-PAI-3S
οὐρανοῖς,	αὐτός	μου	ἀδελφὸς	καὶ	ἀδελφὴ	καὶ	μήτηρ	ἐστίν.
uranois,	autos	mu	adelfos	kai	adelfe	kai	meter	estin.
Niebiosach,	ten	Mój	brat	i	siostra	i	matka	jest.

Rozdział 13

PODOBIEŃSTWO O SIEWCY

	G1722	G3588	G2250	G1565	G1831	G3588	G2424	G3588	G3614
	PREP	T-DSF	N-DSF	D-DSF	V-2AAP-NSM	T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF
13:1	Ἐν	τῇ	ἡμέρᾳ	ἐκείνῃ	ἐξελθὼν	ὁ	Ἰησοῦς	τῆς	οἰκίας
	En	te	hemera	ekeine	ekselthon	ho	Iesus	tes	oikias
	W	—	dniu	owym	wyszedłszy	—	Jezus	—	[z] domu

G2521	G3844		G3588	G2281		G2532	G4863	G4314		G846
V-INI-3S	PREP		T-ASF	N-ASF		CONJ	V-API-3P	PREP		P-ASM
ἐκάθητο	παρὰ		τὴν	θάλασσαν·	**13:2**	καὶ	συνήχθησαν	πρὸς		αὐτὸν
ekatheto	para	1k)	ten	thalassan;		kai	synechthesan	pros	2c)	auton
usiadł	nad		—	morzem.		I	zostały zebrane	wokół		Niego

G3793	G4183	G5620	G846	G1519	G4143	G1684	G2521		G2532
N-NPM	A-NPM	CONJ	P-ASM	PREP	N-ASN	V-2AAP-ASM	V-PNN		CONJ
ὄχλοι	πολλοί,	ὥστε	αὐτὸν	εἰς	πλοῖον	ἐμβάντα	καθῆσθαι,	2l)	καὶ
ochloi	polloi,	hoste	auton	eis	ploion	embanta	kathesthai,		kai
tłumy	liczne.	Dlatego	On	w	łódź	wszedłszy	usiadł,		i

G3956	G3588	G3793	G1909	G3588	G123	G2476		G2532	G2980
A-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-LAI-3S		CONJ	V-AAI-3S
πᾶς	ὁ	ὄχλος	ἐπὶ	τὸν	αἰγιαλὸν	εἱστήκει.	**13:3**	καὶ	ἐλάλησεν
pas	ho	ochlos	epi	ton	aigialon	heistekei.		kai	elalesen
cały	—	tłum	nad	—	brzegiem	stanął.		I	powiedział

1k)) lub "obok".
2c)) dosłownie "do".
2l)) dosłownie bezokolicznik "siedzieć".

G846	G4183	G1722	G3850		G3004	G3708	G1831	G3588
P-DPM	A-APN	PREP	N-DPF		V-PAP-NSM	V-2AMM-2S	V-2AAI-3S	T-NSM
αὐτοῖς	πολλὰ	ἐν	παραβολαῖς		λέγων	Ἴδοὺ	ἐξῆλθεν	ὁ
autois	polla	en	parabolais	3f)	legon	Idu	ekselthen	ho
im	wiele	w	podobieństwach		mówiąc:	Oto	wyszedłszy	—

G4687	G3588	G4687		G2532	G1722	G3588	G4687	G846	G3739
V-PAP-NSM	T-GSN	V-PAN		CONJ	PREP	T-DSN	V-PAN	P-ASM	R-NPN
σπείρων	τοῦ	σπείρειν.	**13:4**	καὶ	ἐν	τῷ	σπείρειν	αὐτὸν	ἃ
speiron	tu	speirein.		kai	en	to	speirein	auton	ha
siewca	—	siać.		I	w	—	sianiu	jego,	które

G3303	G4098	G3844		G3588	G3598	G2532	G2064	G3588	G4071
PRT	V-2AAI-3S	PREP		T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2AAP-NPN	T-NPN	N-NPN
μὲν	ἔπεσεν	παρὰ		τὴν	ὁδόν,	καὶ	ἐλθόντα	τὰ	πετεινὰ
men	epesen	para	4i)	ten	hodon,	kai	elthonta	ta	peteina
—	padły	blisko		—	drogi,	i	przyszedłszy	—	ptaki

G2719	G846		G243	G1161	G4098	G1909	G3588	G4075		G3699
V-2AAI-3S	P-APN		A-NPN	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-APN	A-APN		ADV
κατέφαγεν	αὐτά.	**13:5**	ἄλλα	δὲ	ἔπεσεν	ἐπὶ	τὰ	πετρώδη		ὅπου
katefagen	auta.		alla	de	epesen	epi	ta	petrode	5f)	hopu
zjadły 4p)	je.		Inne	zaś	padły	na	—	skaliste		gdzie

G3756	G2192	G1093	G4183	G2532	G2112	G1816	G1223	G3588
PRT-N	V-IAI-3S	N-ASF	A-ASF	CONJ	ADV	V-AAI-3S	PREP	T-ASN
οὐκ	εἶχεν	γῆν	πολλήν,	καὶ	εὐθέως	ἐξανέτειλεν	διὰ	τὸ
uk	eichen	gen	pollen,	kai	eutheos	eksaneteilen	dia	to
nie	miały	ziemi	wiele,	i	natychmiast	zaczęły rosnąć	[a] ponieważ	—

G3361	G2192	G899	G1093		G2246	G1161	G393	G2739
PRT-N	V-PAN	N-ASN	N-GSF		N-GSM	CONJ	V-AAP-GSM	V-API-3S
μὴ	ἔχειν	βάθος	γῆς,	**13:6**	ἡλίου	δὲ	ἀνατείλαντος	ἐκαυματίσθη
me	echein	bathos	ges,		heliu	de	anateilantos	ekaumatisthe
nie	mając	głębokiej	ziemi,		[gdy] słońce	zaś	[gdy] wzeszło	spaliło

G2532	G1223	G3588	G3361	G2192	G4491	G3583		G243	G1161
CONJ	PREP	T-ASN	PRT-N	V-PAN	N-ASF	V-API-3S		A-NPN	CONJ
καὶ	διὰ	τὸ	μὴ	ἔχειν	ῥίζαν	ἐξηράνθη.	**13:7**	ἄλλα	δὲ
kai	dia	to	me	echein	ridzan	ekseranthe.		alla	de
i	dlatego	—	nie	mając	korzenia	zostało wysuszone.		Inne	zaś

G4098	G1909		G3588	G173	G2532	G305	G3588	G173	G2532
V-2AAI-3S	PREP		T-APF	N-APF	CONJ	V-2AAI-3P	T-NPF	N-NPF	CONJ
ἔπεσεν	ἐπὶ		τὰς	ἀκάνθας,	καὶ	ἀνέβησαν	αἱ	ἄκανθαι	καὶ
epesen	epi	7d)	tas	akanthas,	kai	anebesan	hai	akanthai	kai
padły	między		—	ciernie	i	urosły	—	ciernie	i

G638	G846		G243	G1161	G4098	G1909	G3588	G1093	G3588
V-AAI-3P	P-APN		A-NPN	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	T-ASF
ἀπέπνιξαν	αὐτά.	**13:8**	ἄλλα	δὲ	ἔπεσεν	ἐπὶ	τὴν	γῆν	τὴν
apepniksan	auta.		alla	de	epesen	epi	ten	gen	ten
zadusiły 7l)	je.		Inne	zaś	padły	na	—	ziemię	—

G2570	G2532	G1325	G2590	G3739	G3303	G1540	G3739	G1161	G1835
A-ASF	CONJ	V-IAI-3S	N-ASM	R-NSN	PRT	A-NUI	R-NSN	CONJ	A-NUI
καλὴν	καὶ	ἐδίδου	καρπόν,	ὃ	μὲν	ἑκατὸν	ὃ	δὲ	ἑξήκοντα
kalen	kai	edidu	karpon,	ho	men	hekaton	ho	de	heksekonta
dobrą	i	dawały	owoc,	[to]	wprawdzie	sto	[to]	zaś	sześćdziesiąt

G3739	G1161	G5144		G3588	G2192	G3775	G191
R-NSN	CONJ	A-NUI		T-NSM	V-PAP-NSM	N-APN	V-PAM-3S
ὃ	δὲ	τριάκοντα.	**13:9**	ὁ	ἔχων	ὦτα	ἀκουέτω.
ho	de	triakonta.		ho	echon	ota	akueto.
[to]	zaś	trzydzieści.		—	Mający	uszy	niech słyszy.

3f)) lub "przykładach', "przypowieściach", "porównaniach".
4i)) lub "obok".
4p)) lub bardziej dramatycznie "pożarły".
5f)) lub "kamieniste".
7d)) dosłownie "na".
7l)) lub "zadławiły", "zagaiły".

POWÓD GŁOSZENIA W PODOBIEŃSTWACH

	G2532 CONJ	G4334 V-2AAP-NPM		G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G1223 PREP	G5101 I-ASN
13:10	Καὶ	προσελθόντες		οἱ	μαθηταὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Διὰ	τί
	Kai	proselthontes	10b)	hoi	mathetai	eipan	auto	Dia	ti
	I	zbliżywszy się		—	uczniowie	powiedzieli	Mu:	Dla	czego

G1722 PREP	G3850 N-DPF	G2980 V-PAI-2S	G846 P-DPM		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G611 V-AOP-NSM
ἐν	παραβολαῖς	λαλεῖς	αὐτοῖς;	**13:11**	ὁ	δὲ	ἀποκριθεὶς
en	parabolais	laleis	autois;		ho	de	apokritheis
w	podobieństwach	mówisz	im?		—	Zaś	odpowiedziawszy

G3004 V-2AAI-3S	G3754 CONJ	G4771 P-2DP	G1325 V-RPI-3S	G1097 V-2AAN	G3588 T-APN	G3466 N-APN	G3588 T-GSF	G932 N-GSF
εἶπεν	ὅτι	Ὑμῖν	δέδοται	γνῶναι	τὰ	μυστήρια	τῆς	βασιλείας
eipen	hoti	Hymin	dedotai	gnonai	ta	mysteria	tes	basileias
powiedział,	że:	Wam	dane jest	poznać	—	tajemnice	—	Królestwa

G3588 T-GPM	G3772 N-GPM	G1565 D-DPM		G1161 CONJ	G3756 PRT-N	G1325 V-RPI-3S		G3748 R-NSM	G1063 CONJ	G2192 V-PAI-3S
τῶν	οὐρανῶν,	ἐκείνοις		δὲ	οὐ	δέδοται.	**13:12**	ὅστις	γὰρ	ἔχει,
ton	uranon,	ekeinois	11o)	de	u	dedotai.		hostis	gar	echei,
—	Niebios,	owym		zaś	nie jest	dane.		Kto	bowiem	ma,

G1325 V-FPI-3S	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G4052 V-FPI-3S	G3748 R-NSM	G1161 CONJ	G3756 PRT-N	G2192 V-PAI-3S	G2532 CONJ
δοθήσεται	αὐτῷ	καὶ	περισσευθήσεται·	ὅστις	δὲ	οὐκ	ἔχει,	καὶ
dothesetai	auto	kai	perisseuthesetai;	hostis	de	uk	echei,	kai
dane będzie	mu,	i	nadmiar mieć będzie.	Kto	zaś	nie	ma,	i

G3739 R-ASN	G2192 V-PAI-3S	G142 V-FPI-3S	G575 PREP	G846 P-GSM		G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1722 PREP
ὃ	ἔχει	ἀρθήσεται	ἀπ’	αὐτοῦ.	**13:13**	διὰ	τοῦτο	ἐν
ho	echei	arthesetai	ap’	autu.		dia	tuto	en
co	ma	będzie zabrane	od	niego.		Dla	tego	w

G3850 N-DPF	G846 P-DPM	G2980 V-PAI-1S	G3754 CONJ	G991 V-PAP-NPM	G3756 PRT-N	G991 V-PAI-3P	G2532 CONJ
παραβολαῖς	αὐτοῖς	λαλῶ,	ὅτι	βλέποντες	οὐ	βλέπουσιν	καὶ
parabolais	autois	lalo,	hoti	blepontes	u	blepusin	kai
podobieństwach	im	mówię,	bo	patrząc	nie	widzą,	i

G191 V-PAP-NPM	G3756 PRT-N	G191 V-PAI-3P	G3761 CONJ-N	G4920 V-PAI-3P		G2532 CONJ	G378 V-PPI-3S	G846 P-DPM
ἀκούοντες	οὐκ	ἀκούουσιν	οὐδὲ	συνίουσιν.	**13:14**	καὶ	ἀναπληροῦται	αὐτοῖς
akuontes	uk	akuusin	ude	syniusin.		kai	anaplerutai	autois
słysząc	nie	słysza	i nie	rozumieją.		I	wypełnia się	im

G3588 T-NSF	G4394 N-NSF	G2268 N-GSM	G3588 T-NSF	G3004 V-PAP-NSF	G189 N-DSF	G191 V-FAI-2P	G2532 CONJ	G3756 PRT-N
ἡ	προφητεία	Ἡσαΐου	ἡ	λέγουσα	Ἀκοῇ	ἀκούσετε	καὶ	οὐ
he	profeteia	Hesaiu	he	legusa	Akoe	akusete	kai	u
—	proroctwo	Izajasza	—	mówiące:	*Słuchem*	*słyszeć będziecie*	*i*	*nie*

G3361 PRT-N	G4920 V-2AAS-2P	G2532 CONJ	G991 V-PAP-NPM	G991 V-FAI-2P	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G3361 PRT-N
μὴ	συνῆτε,	καὶ	βλέποντες	βλέψετε	καὶ	οὐ	μὴ
me	synete,	kai	blepontes	blepsete	kai	u	me
—	*zrozumiecie,*	*i*	*patrząc*	*patrzeć będziecie*	*i*	*nie*	—

G3708 V-2AAS-2P		G3975 V-API-3S		G1063 CONJ	G3588 T-NSF	G2588 N-NSF	G3588 T-GSM	G2992 N-GSM	G5127 D-GSM
ἴδητε.	**13:15**	ἐπαχύνθη		γὰρ	ἡ	καρδία	τοῦ	λαοῦ	τούτου,
idete.		epachynthe	15a)	gar	he	kardia	tu	lau	tutu,
zobaczycie.		*Obrosło tłuszczem*		*bowiem*	—	*serce*	—	*ludu*	*tego,*

G2532 CONJ	G3588 T-DPN	G3775 N-DPN	G917 ADV	G191 V-AAI-3P		G2532 CONJ	G3588 T-APM	G3788 N-APM	G846 P-GPM
καὶ	τοῖς	ὠσὶν	βαρέως	ἤκουσαν,		καὶ	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	αὐτῶν
kai	tois	osin	bareos	ekusan,	15l)	kai	tus	ofthalmus	auton
i	—	*uszami*	*trudno*	*[im] słyszeć,*		*i*	—	*oczy*	*ich*

10b)) lub "podszedłszy".
11o)) lub "tamtym".
15a)) lub "zgrubiało", "utuczyło się". W wielu przekładach "otępiało".

G2576	G3361	G4218	G3708	G3588	G3788	G2532	G3588	G3775
V-AAI-3P	PRT-N	ADV-N	V-2AAS-3P	T-DPM	N-DPM	CONJ	T-DPN	N-DPN
ἐκάμμυσαν·	μή	ποτε	ἴδωσιν	τοῖς	ὀφθαλμοῖς	καὶ	τοῖς	ὠσὶν
ekammysan;	me	pote	idosin	tois	ofthalmois	kai	tois	osin
zamknęli,	*nie*	*by*	*zobaczyli*	—	*oczami*	*i*	—	*uszami*

G191	G2532	G3588	G2588	G4920	G2532	G1994	G2532	G2390
V-AAS-3P	CONJ	T-DSF	N-DSF	V-2AAS-3P	CONJ	V-AAS-3P	CONJ	V-FDI-1S
ἀκούσωσιν	καὶ	τῇ	καρδίᾳ	συνῶσιν	καὶ	ἐπιστρέψωσιν,	καὶ	ἰάσομαι
akusosin	kai	te	kardia	synosin	kai	epistrepsosin,	kai	iasomai
usłyszeli	*i*	—	*sercem*	*zrozumieli*	*i*	*zawrócili*	*i*	*uleczyłbym*

G846		G5216	G1161	G3107	G3588	G3788	G3754	G991	G2532
P-APM		P-2GP	CONJ	A-NPM	T-NPM	N-NPM	CONJ	V-PAI-3P	CONJ
αὐτούς.	**13:16**	ὑμῶν	δὲ	μακάριοι	οἱ	ὀφθαλμοὶ	ὅτι	βλέπουσιν,	καὶ
autus.		hymon	de	makarioi	hoi	ofthalmoi	hoti	blepusin,	kai
ich.		Wasze	zaś	szczęśliwe	—	oczy,	że	widzą,	i

15ai)

G3588	G3775	G5216	G3754	G191		G281	G1063	G3004	G5213	G3754
T-NPN	N-NPN	P-2GP	CONJ	V-PAI-3P		HEB	CONJ	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ
τὰ	ὦτα	ὑμῶν	ὅτι	ἀκούουσιν.	**13:17**	ἀμὴν	γὰρ	λέγω	ὑμῖν	ὅτι
ta	ota	hymon	hoti	akuusin.		amen	gar	lego	hymin	hoti
—	uszy	wasze,	że	słyszą.		Amen	zas	mówię	wam,	że

G4183	G4396	G2532	G1342	G1937	G3708	G3739	G991	G2532
A-NPM	N-NPM	CONJ	A-NPM	V-AAI-3P	V-2AAN	R-APN	V-PAI-2P	CONJ
πολλοὶ	προφῆται	καὶ	δίκαιοι	ἐπεθύμησαν	ἰδεῖν	ἃ	βλέπετε	καὶ
polloi	profetai	kai	dikaioi	epethymesan	idein	ha	blepete	kai
liczni	prorocy	i	sprawiedliwi	chcieli	zobaczyć	co	widzicie	i

G3756	G3708	G2532	G191	G3739	G191	G2532	G3756	G191
PRT-N	V-2AAI-3P	CONJ	V-AAN	R-APN	V-PAI-2P	CONJ	PRT-N	V-AAI-3P
οὐκ	εἶδαν,	καὶ	ἀκοῦσαι	ἃ	ἀκούετε	καὶ	οὐκ	ἤκουσαν.
uk	eidan,	kai	akusai	ha	akuete	kai	uk	ekusan.
nie	zobaczyli,	i	usłuszeć	co	słyszycie	i	nie	usłyszeli.

WYJAŚNIENIE PODOBIEŃSTWA O SIEWCY

	G4771	G3767	G191	G3588	G3850		G3588	G4687	
13:18	P-2NP	CONJ	V-AAM-2P	T-ASF	N-ASF		T-GSM	V-AAP-GSM	
	Ὑμεῖς	οὖν	ἀκούσατε	τὴν	παραβολὴν		τοῦ	σπείραντος.	**13:19**
	Hymeis	un	akusate	ten	parabolen	18e)	tu	speirantos.	
	Wy	więc	posłuchajcie	—	podobieństwa		—	[o] siejącym.	

G3956	G191	G3588	G3056	G3588	G932	G2532	G3361	G4920
A-GSM	V-PAP-GSM	T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	CONJ	PRT-N	V-PAP-GSM
Παντὸς	ἀκούοντος	τὸν	λόγον	τῆς	βασιλείας	καὶ	μὴ	συνιέντος,
Pantos	akuontos	ton	logon	tes	basileias	kai	me	synientos,
Każdemu	słyszącemu	—	słowo	—	Królestwa	i	nie	rozumiejącemu,

G2064	G3588	G4190		G2532	G726	G3588	G4687	G1722	G3588
V-PNI-3S	T-NSM	A-NSM		CONJ	V-PAI-3S	T-ASN	V-2RPP-ASN	PREP	T-DSF
ἔρχεται	ὁ	πονηρὸς		καὶ	ἁρπάζει	τὸ	ἐσπαρμένον	ἐν	τῇ
erchetai	ho	poneros	19l)	kai	harpadzei	to	esparmenon	en	te
przychodzi	—	zły		i	wyrywa	—	zasiane	w	—

G2588	G846	G3778	G2076	G3588	G3844	G3588	G3598	G4687	
N-DSF	P-GSM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	V-2APP-NSM	
καρδίᾳ	αὐτοῦ·	οὗτός	ἐστιν	ὁ	παρὰ	τὴν	ὁδὸν	σπαρείς.	**13:20**
kardia	autu;	hutos	estin	ho	para	ten	hodon	spareis.	19aa)
sercu	jego.	Ten	jest	—	blisko	—	drogi	posiany.	

G3588	G1161	G1909	G3588	G4075	G4687	G3778	G2076	G3588	G3588
T-NSM	CONJ	PREP	T-APN	A-APN	V-2APP-NSM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	T-ASM
ὁ	δὲ	ἐπὶ	τὰ	πετρώδη	σπαρείς,	οὗτός	ἐστιν	ὁ	τὸν
ho	de	epi	ta	petrode	spareis,	hutos	estin	ho	ton
—	Zaś	na	—	skaliste	posiany,	ten	jest	—	—

15l)) lub "ciężko usłyszeli".
15ai)) Iz 6:9-10
18e)) w znaczeniu "wyjaśnienia podobieństwa".
19l)) w znaczeniu "diabeł".
19aa)) lub "który został zasiany".

G3056	G191	G2532	G2112	G3326	G5479	G2983	G846	
N-ASM	V-PAP-NSM	CONJ	ADV	PREP	N-GSF	V-PAP-NSM	P-ASM	
λόγον	ἀκούων	καὶ	εὐθὺς	μετὰ	χαρᾶς	λαμβάνων	αὐτόν·	**13:21**
logon	akuon	kai	euthys	meta	charas	lambanon	auton;	
słowo	słuchający	i	natychmiast	z	radością	biorący	je.	

G3756	G2192	G1161	G4491	G1722	G1438	G235	G4340		G2076
PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	N-ASF	PREP	F-3DSM	CONJ	A-NSM		V-PAI-3S
οὐκ	ἔχει	δὲ	ῥίζαν	ἐν	ἑαυτῷ	ἀλλὰ	πρόσκαιρός		ἐστιν,
uk	echei	de	ridzan	en	heauto	alla	proskairos	21h)	estin,
Nie	ma	zaś	korzenia	w	sobie,	ale	na chwilę [tylko]		jest,

G1096		G1161	G2347		G2228	G1375		G1223	G3588	G3056
V-2ADP-GSF		CONJ	N-GSF		PRT	N-GSM		PREP	T-ASM	N-ASM
γενομένης		δὲ	θλίψεως		ἢ	διωγμοῦ		διὰ	τὸν	λόγον
genomenes		de	thlipseos	21l)	e	diogmu		dia	ton	logon
[kiedy] stała by się		zaś	udręka		lub	prześladowanie		dla	—	słowa,

G2112	G4624			G3588	G1161	G1519	G3588	G173	G4687	
ADV	V-PPI-3S			T-NSM	CONJ	PREP	T-APF	N-APF	V-2APP-NSM	
εὐθὺς	σκανδαλίζεται.		**13:22**	ὁ	δὲ	εἰς	τὰς	ἀκάνθας	σπαρείς,	
euthys	skandalidzetai.	21s)		ho	de	eis	tas	akanthas	spareis,	22f)
zaraz	jest zgorszony.			—	Zaś	w	—	ciernie	zasiany,	

G3778	G2076	G3588	G3588	G3056	G191	G2532	G3588	G3308	G3588
D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	T-ASM	N-ASM	V-PAP-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM
οὗτός	ἐστιν	ὁ	τὸν	λόγον	ἀκούων,	καὶ	ἡ	μέριμνα	τοῦ
hutos	estin	ho	ton	logon	akuon,	kai	he	merimna	tu
ten	jest	—	—	słowo	słuchający,	i	—	troska	—

G165		G2532	G3588	G539		G3588	G4149	G4846	G3588	G3056
N-GSM		CONJ	T-NSF	N-NSF		T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM
αἰῶνος		καὶ	ἡ	ἀπάτη		τοῦ	πλούτου	συμπνίγει	τὸν	λόγον,
aionos	22q)	kai	he	apate	22t)	tu	plutu	sympnigei	ton	logon,
wieku		i	—	oszustwo		—	bogactwa	zadusza	—	słowo

G2532	G175	G1096		G3588	G1161	G1909	G3588	G2570	G1093
CONJ	A-NSM	V-PNI-3S		T-NSM	CONJ	PREP	T-ASF	A-ASF	N-ASF
καὶ	ἄκαρπος	γίνεται.	**13:23**	ὁ	δὲ	ἐπὶ	τὴν	καλὴν	γῆν
kai	akarpos	ginetai.		ho	de	epi	ten	kalen	gen
i	bezowocny	staje się.		—	Zaś	w	—	dobrą	ziemię

G4687	G3778	G2076	G3588	G3588	G3056	G191	G2532	G4920
V-2APP-NSM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	T-ASM	N-ASM	V-PAP-NSM	CONJ	V-PAP-NSM
σπαρείς,	οὗτός	ἐστιν	ὁ	τὸν	λόγον	ἀκούων	καὶ	συνιείς,
spareis,	hutos	estin	ho	ton	logon	akuon	kai	synieis,
zasiany,	ten	jest	—	—	słowo	słuchający	i	rozumiejący,

G3739	G1211	G2592	G2532	G4160	G3739	G3303	G1540	G3739	G1161
R-NSM	PRT	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	R-ASN	PRT	A-NUI	R-ASN	CONJ
ὃς	δὴ	καρποφορεῖ	καὶ	ποιεῖ	ὃ	μὲν	ἑκατὸν	ὃ	δὲ
hos	de	karpoforei	kai	poiei	ho	men	hekaton	ho	de
który	zaś	owocuje	i	czyni	—	właśnie	sto,	ten	zaś

G1835	G3739	G1161	G5144
A-NUI	R-ASN	CONJ	A-NUI
ἑξήκοντα	ὃ	δὲ	τριάκοντα.
heksekonta	ho	de	triakonta.
sześćdziesiąt,	ten	zaś	trzydzieści.

21h)) dosłownie "tymczasowy", czasem oddawane jako "niestały".
21l)) lub "ucisk".
21s)) lub "się potyka".
22f)) dosłownie "co zostało zasiane".
22q)) TR i TB dodaje "τουτου" (tego).
22t)) lub "zwodzenie", "ułuda".

PODOBIEŃSTWO O PSZENICY I KĄKOLU

	G243 A-ASF	G3850 N-ASF	G3908 V-AAI-3S	G846 P-DPM	G3004 V-PAP-NSM	G3666 V-API-3S		G3588 T-NSF
13:24	Ἄλλην	παραβολὴν	παρέθηκεν	αὐτοῖς	λέγων	Ὡμοιώθη		ἡ
	Allen	parabolen	paretheken	autois	legon	Homoiothe		he
	Inne	podobieństwo	przedstawił	im	mówiąc:	Podobne stało się		—

G932 N-NSF	G3588 T-GPM	G3772 N-GPM	G444 N-DSM	G4687 V-AAP-DSM	G2570 A-ASN	G4690 N-ASN	G1722 PREP	G3588 T-DSM
βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν	ἀνθρώπῳ	σπείραντι	καλὸν	σπέρμα	ἐν	τῷ
basileia	ton	uranon	anthropo	speiranti	kalon	sperma	en	to
Królestwo	—	Niebios,	człowiekowi,	który zasiał	dobre	nasienie	w	—

G68 N-DSM	G846 P-GSM		G1722 PREP	G1161 CONJ	G3588 T-DSN	G2518 V-PAN	G3588 T-APM	G444 N-APM	
ἀγρῷ	αὐτοῦ.	**13:25**	ἐν	δὲ	τῷ	καθεύδειν	τοὺς	ἀνθρώπους	
agro	autu.		en	de	to	katheudein	tus	anthropus	
polu	jego.		Kiedy	zaś	—	spać	—	ludzie [poszli],	

G2064 V-2AAI-3S	G846 P-GSM	G3588 T-NSM	G2190 A-NSM	G2532 CONJ	G4687 V-AAI-3S	G2215 N-APN		G303 PREP	G3319 A-ASN
ἦλθεν	αὐτοῦ	ὁ	ἐχθρὸς	καὶ	ἐπέσπειρεν	ζιζάνια	25m)	ἀνὰ	μέσον
elthen	autu	ho	echthros	kai	epespeiren	zidzania		ana	meson
przyszedł	jego	—	przeciwnik	i	dosiał	kąkolu		między	środek

G3588 T-GSM	G4621 N-GSM	G2532 CONJ	G565 V-2AAI-3S		G3753 ADV	G1161 CONJ	G985 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G5528 N-NSM	
τοῦ	σίτου	καὶ	ἀπῆλθεν.	**13:26**	ὅτε	δὲ	ἐβλάστησεν	ὁ	χόρτος	26e)
tu	situ	kai	apelthen.		hote	de	eblastesen	ho	chortos	
—	pszenicy	i	odszedł.		Kiedy	zaś	wyrosło:	—	trawa	

G2532 CONJ	G2590 N-ASM	G4160 V-AAI-3S	G5119 ADV	G5316 V-2API-3S	G2532 CONJ	G3588 T-NPN	G2215 N-NPN	
καὶ	καρπὸν	ἐποίησεν,	τότε	ἐφάνη	καὶ	τὰ	ζιζάνια.	**13:27**
kai	karpon	epoiesen,	tote	efane	kai	ta	zidzania.	
i	owoc,	uczyniło	wtedy	widocznym	i	—	kąkol.	

G4334 V-2AAP-NPM	G1161 CONJ	G3588 T-NPM	G1401 N-NPM	G3588 T-GSM	G3617 N-GSM	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G2962 N-VSM
προσελθόντες	δὲ	οἱ	δοῦλοι	τοῦ	οἰκοδεσπότου	εἶπον	αὐτῷ	Κύριε,
proselthontes	de	hoi	duloi	tu	oikodespotu	eipon	auto	Kyrie,
Zbliżywszy się	zaś	—	słudzy	—	gospodarza	powiedzieli	mu:	Panie,

G3780 PRT-I	G2570 A-ASN	G4690 N-ASN	G4687 V-AAI-2S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G4674 S-2SDSM	G68 N-DSM	G4159 ADV-I	G3767 CONJ
οὐχὶ	καλὸν	σπέρμα	ἔσπειρας	ἐν	τῷ	σῷ	ἀγρῷ;	πόθεν	οὖν
uchi	kalon	sperma	espeiras	en	to	so	agro;	pothen	un
nie	dobre	ziarno	posiałeś	w	—	swe	pole?	Skąd	więc

G2192 V-PAI-3S	G2215 N-APN		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G5346 V-IAI-3S	G846 P-DPM	G2190 A-NSM	G444 N-NSM	G3778 D-ASN
ἔχει	ζιζάνια;	**13:28**	ὁ	δὲ	ἔφη	αὐτοῖς	Ἐχθρὸς	ἄνθρωπος	τοῦτο
echei	zidzania;		ho	de	efe	autois	Echthros	anthropos	tuto
ma	kąkol?		—	Zaś	powiedział	im:	Wrogi	człowiek	to

G4160 V-AAI-3S	G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G1401 N-NPM	G846 P-DSM	G3004 V-PAI-3P	G2309 V-PAI-2S	G3767 CONJ	G565 V-2AAP-NPM
ἐποίησεν.	οἱ	δὲ	δοῦλοι	αὐτῷ	λέγουσιν	Θέλεις	οὖν	ἀπελθόντες
epoiesen.	hoi	de	duloi	auto	legusin	Theleis	un	apelthontes
uczynił.	—	Zaś	słudzy	jego	mówią:	Chcesz	więc	odszedłszy

G4816 V-AAS-1P	G846 P-APN		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G5346 V-PAI-3S	G3756 PRT-N	G3361 PRT-N	G4218 ADV-N
συλλέξωμεν	αὐτά;	**13:29**	ὁ	δέ	φησιν	Οὔ,	μή	ποτε
sylleksomen	auta;		ho	de	fesin	U,	me	pote
zebralibyśmy	je?		—	Zaś	mówi:	Nie,	nie	żebyście

G4816 V-PAP-NPM	G3588 T-APN	G2215 N-APN	G1610 V-AAS-2P		G260 ADV	G846 P-DPN	G3588 T-ASM	G4621 N-ASM	
συλλέγοντες	τὰ	ζιζάνια	ἐκριζώσητε	29j)	ἅμα	αὐτοῖς	τὸν	σῖτον·	**13:30**
syllegontes	ta	zidzania	ekridzosete		hama	autois	ton	siton;	
zbierając	—	kąkol	wyrwalibyście		razem	[z] nim	—	pszenicy.	

25m)) w znaczeniu "fałszywe ziarno", "chwast".
26e)) lub "źdźbło".
29j)) lub "wykorzenilibyście".

G863	G4885	G297	G2193	G3588	G2326	G2532	G1722	G2540
V-2AAM-2P	V-PPN	A-APN	ADV	T-GSM	N-GSM	CONJ	PREP	N-DSM
ἄφετε	συναυξάνεσθαι	ἀμφότερα	ἕως	τοῦ	θερισμοῦ·	καὶ	ἐν	καιρῷ
afete	synauksanesthai	amfotera	heos	tu	therismu;	kai	en	kairo
Pozwólcie	rosnąć razem	obu	aż do	—	żniwa,	i	w	porze

G3588	G2326	G2046	G3588	G2327	G4816	G4412	G3588	G2215
T-GSM	N-GSM	V-FAI-1S	T-DPM	N-DPM	V-AAM-2P	ADV-S	T-APN	N-APN
τοῦ	θερισμοῦ	ἐρῶ	τοῖς	θερισταῖς	Συλλέξατε	πρῶτον	τὰ	ζιζάνια
tu	therismu	ero	tois	theristais	Sylleksate	proton	ta	zidzania
—	żniwa	powiem	—	żniwiarzom:	Zbierzcie	najpierw	—	kąkol

G2532	G1210	G846	G1519	G1197	G4314	G3588	G2618	G846	G3588
CONJ	V-AAM-2P	P-APN	PREP	N-APF	PREP	T-ASN	V-AAN	P-APN	T-ASM
καὶ	δήσατε	αὐτὰ	εἰς	δέσμας	πρὸς	τὸ	κατακαῦσαι	αὐτά,	τὸν
kai	desate	auta	eis	desmas	pros	to	katakausai	auta,	ton
i	zwiążcie	je	w	snopy,	żeby	—	spalić	je,	—

G1161	G4621	G4863	G1519	G3588	G596	G3450
CONJ	N-ASM	V-2AAM-2P	PREP	T-ASF	N-ASF	P-1GS
δὲ	σῖτον	συναγάγετε	εἰς	τὴν	ἀποθήκην	μου.
de	siton	synagagete	eis	ten	apotheken	mu.
zaś	pszenicę	zbierzcie	do	—	spichlerza	mego.

PODOBIEŃSTWO O ZIARNIE GORCZYCY

	G243	G3850	G3908	G846	G3004	G3664	G1510	G3588
	A-ASF	N-ASF	V-AAI-3S	P-DPM	V-PAP-NSM	A-NSF	V-PAI-3S	T-NSF
13:31	Ἄλλην	παραβολὴν	παρέθηκεν	αὐτοῖς	λέγων	Ὁμοία	ἐστὶν	ἡ
	Allen	parabolen	paretheken	autois	legon	Homoia	estin	he
	Inne	podobieństwo	przedstawił	im	mówiąc:	Podobne	jest	—

G932	G3588	G3772	G2848	G4615	G3739	G2983	G444	G4687
N-NSF	T-GPM	N-GPM	N-DSM	N-GSN	R-ASM	V-2AAP-NSM	N-NSM	V-AAI-3S
βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν	κόκκῳ	σινάπεως,	ὃν	λαβὼν	ἄνθρωπος	ἔσπειρεν
basileia	ton	uranon	kokko	sinapeos,	hon	labon	anthropos	espeiren
Królestwo	—	Niebios	ziarnu	gorczycy,	które	wziąwszy	człowiek	zasiał

G1722	G3588	G68	G846		G3739	G3398		G3303	G2076
PREP	T-DSM	N-DSM	P-GSM		R-NSN	A-NSN-C		PRT	V-PAI-3S
ἐν	τῷ	ἀγρῷ	αὐτοῦ·	**13:32**	ὃ	μικρότερον		μέν	ἐστιν
en	to	agro	autu;		ho	mikroteron	32b)	men	estin
w	—	polu	jego.		—	Mniejsze		wprawdzie	jest

G3956	G3588	G4690	G3752	G1161	G837	G3173	G3588
A-GPN	T-GPN	N-GPN	CONJ	CONJ	V-APS-3S	A-NSN-C	T-GPN
πάντων	τῶν	σπερμάτων,	ὅταν	δὲ	αὐξηθῇ,	μεῖζον	τῶν
panton	ton	spermaton,	hotan	de	auksethe,	meidzon	ton
[od] wszystkich	—	ziaren,	kiedy	zaś	wyrosłoby,	większe	—

G3001	G1510	G2532	G1096	G1186	G5620	G2064		G3588	G4071
N-GPN	V-PAI-3S	CONJ	V-PNI-3S	N-NSN	CONJ	V-2AAN		T-APN	N-APN
λαχάνων	ἐστὶν	καὶ	γίνεται	δένδρον,	ὥστε	ἐλθεῖν		τὰ	πετεινὰ
lachanon	estin	kai	ginetai	dendron,	hoste	elthein	32s)	ta	peteina
[od] warzyw	jest	i	staje się	drzewo,	wtedy	przychodzą		—	*ptaki*

G3588	G3772	G2532	G2681		G1722	G3588	G2798		G846	
T-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAN		PREP	T-DPM	N-DPM		P-GSN	
τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ.	κατασκηνοῖν	32y)	ἐν	τοῖς	κλάδοις	32ab)	αὐτοῦ	32ac)
tu	uranu	kai.	kataskenoin		en	tois	kladois		autu	
—	*nieba*	aby	*odpocząć*		*w*	—	*konarach*		*jego.*	

32b)) w domyśle "najmniejsze".
32s)) w zasadzie bezokolicznik "przyjść" w znaczeniu "przylatują".
32y)) lub "gnieździć się".
32ab)) lub w "gałęziach".
32ac)) Ez 17:23

PODOBIEŃSTWO O ZAKWASIE

	G243 A-ASF	G3850 N-ASF	G2980 V-AAI-3S	G846 P-DPM	G3664 A-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF
13:33	Ἄλλην	παραβολὴν	ἐλάλησεν	αὐτοῖς	Ὁμοία	ἐστὶν	ἡ	βασιλεία
	Allen	parabolen	elalesen	autois	Homoia	estin	he	basileia
	Inne	podobieństwo	powiedział	im:	Podobne	jest	—	Królestwo

G3588 T-GPM	G3772 N-GPM	G2219 N-DSF	G3739 R-ASF	G2983 V-2AAP-NSF	G1135 N-NSF	G1470 V-AAI-3S		G1519 PREP	G224 N-GSN	
τῶν	οὐρανῶν	ζύμῃ,	ἣν	λαβοῦσα	γυνὴ	ἐνέκρυψεν		εἰς	ἀλεύρου	
ton	uranon	zyme,	hen	labusa	gyne	enekrypsen	33o)	eis	aleuru	33q)
—	Niebios	zakwasowi,	który	wziąwszy	kobieta	schowała		w	mąki	

G4568 N-APN	G5140 A-APN	G2193 ADV	G3739 R-GSM	G2220 V-API-3S	G3650 A-NSN
σάτα	τρία,	ἕως	οὗ	ἐζυμώθη	ὅλον.
sata	tria,	heos	hu	edzymothe	holon.
miarach 33r)	trzech,	aż	—	zakwaszone zostało	całe.

O DRUGIEJ PRZYCZYNIE NAUCZANIA W PODOBIEŃSTWACH

	G3778 D-APN	G3956 A-APN	G2980 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1722 PREP	G3850 N-DPF	G3588 T-DPM
13:34	Ταῦτα	πάντα	ἐλάλησεν	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	παραβολαῖς	τοῖς
	Tauta	panta	elalesen	ho	Iesus	en	parabolais	tois
	To	wszystko	powiedział	—	Jezus	w	podobieństwach	—

G3793 N-DPM	G2532 CONJ	G5565 ADV	G3850 N-GSF	G3762 A-ASN-N	G2980 V-IAI-3S	G846 P-DPM		G3704 ADV		
ὄχλοις,	καὶ	χωρὶς	παραβολῆς	οὐδὲν	ἐλάλει	αὐτοῖς·	**13:35**	ὅπως		
ochlois,	kai	choris	paraboles	uden	elalei	autois;		hopos		
tłumom,	a	bez	podobieństwa	nic [nie]	mówił	im.		Żeby		

G4137 V-APS-3S	G3588 T-NSN	G2046 V-APP-NSN	G1223 PREP	G3588 T-GSM	G4396 N-GSM	G3004 V-PAP-GSM	G455 V-FAI-1S	G1722 PREP	
πληρωθῇ	τὸ	ῥηθὲν	διὰ	τοῦ	προφήτου	λέγοντος.	Ἀνοίξω	ἐν	
plerothe	to	rethen	dia	tu	profetu	legontos.	Anoikso	en	
wypełniło się	—	powiedziane	przez	—	proroka	mówiącego:	*Otworzę*	*w*	

G3850 N-DPF	G3588 T-ASN	G4750 N-ASN	G3450 P-1GS	G2044 V-FDI-1S	G2928 V-RPP-APN	G575 PREP	G2602 N-GSF	
παραβολαῖς	τὸ	στόμα	μου,	ἐρεύξομαι	κεκρυμμένα	ἀπὸ	καταβολῆς	
parabolais	to	stoma	mu,	ereuksomai	kekrymmena	apo	kataboles	35r)
podobieństwach	—	*usta*	*Me,*	*wyrzeknę*	*ukryte*	*od*	*poczęcia.*	

WYJAŚNIENIE PODOBIEŃSTWA O PSZENICY I KĄKOLU

	G5119 ADV	G863 V-2AAP-NSM	G3588 T-APM	G3793 N-APM	G2064 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G3614 N-ASF	G2532 CONJ
13:36	Τότε	ἀφεὶς	τοὺς	ὄχλους	ἦλθεν	εἰς	τὴν	οἰκίαν.	Καὶ
	Tote	afeis	tus	ochlus	elthen	eis	ten	oikian.	Kai
	Wtedy	pozostawiwszy	—	tłumy	przyszedł	do	—	domu.	I

G4334 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G846 P-GSM	G3004 V-PAP-NPM	G1285 V-AAM-2S	G2254 P-1DP
προσῆλθον	αὐτῷ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	λέγοντες	Διασάφησον	ἡμῖν
proselthon	auto	hoi	mathetai	autu	legontes	Diasafeson	hemin
zbliżyli się [do]	Niego	—	uczniowie	Jego	mówiąc:	Wyjaśnij dokładnie	nam

G3588 T-ASF	G3850 N-ASF	G3588 T-GPN	G2215 N-GPN	G3588 T-GSM	G68 N-GSM		G3588 T-NSM	G1161 CONJ
τὴν	παραβολὴν	τῶν	ζιζανίων	τοῦ	ἀγροῦ.	**13:37**	ὁ	δὲ
ten	parabolen	ton	zidzanion	tu	agru.		ho	de
—	podobieństwo	—	[o] kąkolu	—	pola.		—	Zaś

33o)) w znaczeniu "zmieszała", "rozczyniła".
33q)) konkretnie "mąki pszennej".
33r)) dosłownie "satony", miara objętości ok. 7,3 l.
35r)) TR i TB dodaje "κοσμου" - świata, stąd popularny w przekładach zwrot "od założenia świata". Ps 78:2

G611	G3004		G3588	G4687	G3588	G2570	G4690	G1510
V-AOP-NSM	V-2AAI-3S		T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASN	A-ASN	N-ASN	V-PAI-3S
ἀποκριθεὶς	εἶπεν		Ὁ	σπείρων	τὸ	καλὸν	σπέρμα	ἐστὶν
apokritheis	eipen	37d)	Ho	speiron	to	kalon	sperma	estin
odpowiedziawszy	powiedział:		—	Siejący	—	dobre	ziarno	jest

G3588	G5207	G3588	G444		G3588	G1161	G68	G2076	G3588
T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		T-NSM	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου·	**13:38**	ὁ	δὲ	ἀγρός	ἐστιν	ὁ
ho	Hyios	tu	anthropu;		ho	de	agros	estin	ho
—	Syn	—	Człowieka.		—	Zaś	polem	jest	—

G2889	G3588	G1161	G2570	G4690	G3778	G1526	G3588	G5207	G3588
N-NSM	T-NSN	CONJ	A-NSN	N-NSN	D-NPM	V-PAI-3P	T-NPM	N-NPM	T-GSF
κόσμος·	τὸ	δὲ	καλὸν	σπέρμα,	οὗτοί	εἰσιν	οἱ	υἱοὶ	τῆς
kosmos;	to	de	kalon	sperma,	hutoi	eisin	hoi	hyioi	tes
świat.	—	Zaś	dobre	nasienie,	to	są	—	synowie	—

G932	G3588	G1161	G2215	G1526	G3588	G5207	G3588	G4190	
N-GSF	T-NPN	CONJ	N-NPN	V-PAI-3P	T-NPM	N-NPM	T-GSM	A-GSM	
βασιλείας·	τὰ	δὲ	ζιζάνιά	εἰσιν	οἱ	υἱοὶ	τοῦ	πονηροῦ,	
basileias;	ta	de	zidzania	eisin	hoi	hyioi	tu	poneru,	38x)
Królestwa.	—	Zaś	kąkolem	są	—	synowie	—	złego.	

	G3588	G1161	G2190	G3588	G4687	G846	G2076	G3588
	T-NSM	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-AAP-NSM	P-APN	V-PAI-3S	T-NSM
13:39	ὁ	δὲ	ἐχθρὸς	ὁ	σπείρας	αὐτά	ἐστιν	ὁ
	ho	de	echthros	ho	speiras	auta	estin	ho
	—	Zaś	wrogiem	—	[który] zasiał	je	jest	—

G1228		G3588	G1161	G2326	G4930	G165	G2076	G3588	G1161
A-NSM		T-NSM	CONJ	N-NSM	N-NSF	N-GSM	V-PAI-3S	T-NPM	CONJ
διάβολος·		ὁ	δὲ	θερισμὸς	συντέλεια	αἰῶνός	ἐστιν,	οἱ	δὲ
diabolos;	39i)	ho	de	therismos	synteleia	aionos	estin,	hoi	de
oszczerca.		—	Zaś	żniwem	zakończenie	wieku	jest.	—	Zaś

G2327	G32		G1526		G5618	G3767	G4816	G3588
N-NPM	N-NPM		V-PAI-3P		ADV	CONJ	V-PPI-3S	T-NPN
θεριστὰι	ἄγγελοί		εἰσιν.	**13:40**	ὥσπερ	οὖν	συλλέγεται	τὰ
theristai	angeloi	39s)	eisin.		hosper	un	syllegetai	ta
żniwiarzami	zwiastunowie		są.		Jak	więc	zbierany [jest]	—

G2215	G2532	G4442	G2618	G3779	G1510	G1722	G3588	G4930
N-NPN	CONJ	N-DSN	V-PPI-3S	ADV	V-FDI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF
ζιζάνια	καὶ	πυρὶ	κατακαίεται,	οὕτως	ἔσται	ἐν	τῇ	συντελείᾳ
zidzania	kai	pyri	katakaietai,	hutos	estai	en	te	synteleia
kąkol	i	ogniem	spalany [jest],	tak	będzie	w	—	zakończeniu

G3588	G165		G649	G3588	G5207	G3588	G444	G3588	G32
T-GSM	N-GSM		V-FAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	T-APM	N-APM
τοῦ	αἰῶνος.	**13:41**	ἀποστελεῖ	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου	τοὺς	ἀγγέλους
tu	aionos.		apostelei	ho	Hyios	tu	anthropu	tus	angelus
—	wieku.		Wyśle	—	Syn	—	Człowieka	—	zwiastunów

G846	G2532	G4816	G1537	G3588	G932	G846	G3956	G3588
P-GSM	CONJ	V-FAI-3P	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSM	A-APN	T-APN
αὐτοῦ,	καὶ	συλλέξουσιν	ἐκ	τῆς	βασιλείας	αὐτοῦ	πάντα,	τὰ
autu,	kai	sylleksusin	ek	tes	basileias	autu	panta,	ta
Jego	i	zbiorą	z	—	Królestwa	Jego	wszystkie	—

G4625		G2532	G3588	G4160	G3588	G458		G2532	G906
N-APN		CONJ	T-APM	V-PAP-APM	T-ASF	N-ASF		CONJ	V-FAI-3P
σκάνδαλα		καὶ	τοὺς	ποιοῦντας	τὴν	ἀνομίαν	**13:42**	καὶ	βαλοῦσιν
skandala	41q)	kai	tus	poiuntas	ten	anomian		kai	balusin
zgorszenia		*i*	—	*czyniących*	—	*bezprawie.*		I	wrzucą

G846	G1519	G3588	G2575	G3588	G4442	G1563	G1510	G3588	G2805
P-APM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSN	N-GSN	ADV	V-FDI-3S	T-NSM	N-NSM
αὐτοὺς	εἰς	τὴν	κάμινον	τοῦ	πυρός·	ἐκεῖ	ἔσται	ὁ	κλαυθμὸς
autus	eis	ten	kaminon	tu	pyros;	ekei	estai	ho	klauthmos
je	w	—	piec	—	ognia.	Tam	będzie	—	płacz

37d)) TR i TB dodają "αυτοις" - im.
38x)) w domyśle "diabła".
39i)) czyli "diabeł".
39s)) czyli "aniołowie".
41q)) lub "skandale", "przyczyny upadków".

G2532	G3588	G1030	G3588	G3599		G5119	G3588	G1342
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GPM	N-GPM		ADV	T-NPM	A-NPM
καὶ	ὁ	βρυγμὸς	τῶν	ὀδόντων.	**13:43**	τότε	οἱ	δίκαιοι
kai	ho	brygmos	ton	odonton.		tote	hoi	dikaioi
i	—	zgrzyt	—	zębów.		*Wtedy*	—	*sprawiedliwi*

G1584		G5613	G3588	G2246	G1722	G3588	G932	G3588	G3962
V-FAI-3P		ADV	T-NSM	N-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-GSM
ἐκλάμψουσιν		ὡς	ὁ	ἥλιος	ἐν	τῇ	βασιλείᾳ	τοῦ	Πατρὸς
eklampsusin	**43d)**	hos	ho	helios	en	te	basileia	tu	Patros
świecić będą		jak	—	słońce	w	—	Królestwie	—	Ojca

G846	G3588	G2192	G3775	G191
P-GPM	T-NSM	V-PAP-NSM	N-APN	V-PAM-3S
αὐτῶν.	ὁ	ἔχων	ὦτα	ἀκουέτω.
auton.	ho	echon	ota	akueto.
ich.	—	Mający	uszy	niech słucha.

PODOBIEŃSTWO O SKARBIE UKRYTYM W ROLI

	G3664		G1510	G3588	G932	G3588	G3772	G2344	G2928
	A-NSF		V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM	N-DSM	V-RPP-DSM
13:44	Ὁμοία		ἐστὶν	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν	θησαυρῷ	κεκρυμμένῳ
	Homoia	**44a)**	estin	he	basileia	ton	uranon	thesauro	kekrymmeno
	Podobne		jest	—	Królestwo	—	Niebios	skarbowi	ukrytemu

G1722	G3588	G68	G3739	G2147	G444	G2928	G2532	G575	G3588
PREP	T-DSM	N-DSM	R-ASM	V-2AAP-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	PREP	T-GSF
ἐν	τῷ	ἀγρῷ,	ὃν	εὑρὼν	ἄνθρωπος	ἔκρυψεν,	καὶ	ἀπὸ	τῆς
en	to	agro,	hon	heuron	anthropos	ekrypsen,	kai	apo	tes
w	—	polu.	—	Znalazłszy	człowiek	ukrył	i	z	—

G5479	G846	G5217	G2532	G4453		G3745	G2192	G2532	G59
N-GSF	P-GSM	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S		K-APN	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S
χαρᾶς	αὐτοῦ	ὑπάγει	καὶ	πωλεῖ		ὅσα	ἔχει	καὶ	ἀγοράζει
charas	autu	hypagei	kai	polei	**44w)**	hosa	echei	kai	agoradzei
radości	jego	odchodzi	i	sprzedaje		ile	ma	i	kupuje

G3588	G68	G1565
T-ASM	N-ASM	D-ASM
τὸν	ἀγρὸν	ἐκεῖνον.
ton	agron	ekeinon.
—	pole	owo.

PODOBIEŃSTWO O PERLE

	G3825	G3664	G1510	G3588	G932	G3588	G3772	G1713	
	ADV	A-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM	N-DSM	
13:45	Πάλιν	ὁμοία	ἐστὶν	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν	ἐμπόρῳ	
	Palin	homoia	estin	he	basileia	ton	uranon	emporo	**45h)**
	Znów	podobne	jest	—	Królestwo	—	Niebios	kupcowi	

G2212		G2570	G3135		G2147	G1161	G1520	G4186	
V-PAP-DSM		A-APM	N-APM		V-2AAP-NSM	CONJ	A-ASM	A-ASM	
ζητοῦντι		καλοὺς	μαργαρίτας·	**13:46**	εὑρὼν	δὲ	ἕνα	πολύτιμον	
zetunti		kalus	margaritas;		heuron	de	hena	polytimon	**46d)**
szukającemu	**45j)**	dobrych	pereł.		Znalazłszy	zaś	jedną	kosztowną	

G3135	G565	G4097	G3956	G3745	G2192	G2532	G59	G846
N-ASM	V-2AAP-NSM	V-RAI-3S	A-APN	K-APN	V-IAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	P-ASM
μαργαρίτην	ἀπελθὼν	πέπρακεν	πάντα	ὅσα	εἶχεν	καὶ	ἠγόρασεν	αὐτόν.
margariten	apelthon	pepraken	panta	hosa	eichen	kai	egorasen	auton.
perłę	odszedłszy	sprzedał	wszystkie	ile	miał	i	kupił	ją.

43d)) lub "jaśnieć", "rozbłysną", "zabłysną".
44a)) TR i TB dodaje "παλιν" - znowu.
44t)) w znaczeniu "uradowany".
44w)) TR i TB dodaje "παντα" - wszystkie.
45h)) inne wersje tekstowe dodają "ανθρωπω" - człowiekowi.
45j)) w znaczeniu "pięknych".
46d)) lub "drogocenną", "wielkiej wartości".

PODOBIEŃSTWO O SIECI

	G3825 ADV	G3664 A-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G3588 T-GPM	G3772 N-GPM	G4522 N-DSF
13:47	Πάλιν	ὁμοία	ἐστὶν	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν	σαγήνῃ
	Palin	homoia	estin	he	basileia	ton	uranon	sagene
	Znowu	podobne	jest	—	Królestwo	—	Niebios	[do] sieci

G906 V-APP-DSF	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2281 N-ASF	G2532 CONJ	G1537 PREP	G3956 A-GSN	G1085 N-GSN	G4863 V-2AAP-DSF	
βληθείσῃ	εἰς	τὴν	θάλασσαν	καὶ	ἐκ	παντὸς	γένους	συναγαγούσῃ·	
bletheise	eis	ten	thalassan	kai	ek	pantos	genus	synagaguse;	47q)
wrzucanej	do	—	morza	i	z	wszystkich	rodzajów	zbierającej,	

	G3739 R-ASF	G3753 ADV	G4137 V-API-3S	G307 V-AAP-NPM		G1909 PREP	G3588 T-ASM	G123 N-ASM	G2532 CONJ	
13:48	ἣν	ὅτε	ἐπληρώθη	ἀναβιβάσαντες		ἐπὶ	τὸν	αἰγιαλὸν	καὶ	
	hen	hote	eplerothe	anabibasantes	48d)	epi	ton	aigialon	kai	
	która	kiedy	została wypełniona,	wyciągnąwszy		na	—	brzeg	i	

G2523 V-AAP-NPM	G4816 V-AAI-3P	G3588 T-APN	G2570 A-APN		G1519 PREP	G30 N-APN		G3588 T-APN	G1161 CONJ
καθίσαντες	συνέλεξαν	τὰ	καλὰ		εἰς	ἄγγη,		τὰ	δὲ
kathisantes	syneleksan	ta	kala	48l)	eis	ange,	48n)	ta	de
usiadłszy	zbierali	—	dobre		do	wiader,		—	zaś

G4550 A-APN	G1854 ADV	G906 V-2AAI-3P			G3779 ADV	G1510 V-FDI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSF	
σαπρὰ	ἔξω	ἔβαλον.		**13:49**	οὕτως	ἔσται	ἐν	τῇ	
sapra	ekso	ebalon.			hutos	estai	en	te	
bezwartościowe	na zewnątrz	rzucili.	48q)		Tak	będzie	w	—	

G4930 N-DSF	G3588 T-GSM	G165 N-GSM	G1831 V-FDI-3P	G3588 T-NPM	G32 N-NPM	G2532 CONJ	G873 V-FAI-3P-ATT	
συντελείᾳ	τοῦ	αἰῶνος·	ἐξελεύσονται	οἱ	ἄγγελοι	καὶ	ἀφοριοῦσιν	
synteleia	tu	aionos;	ekseleusontai	hoi	angeloi	kai	aforiusin	49l)
zakończeniu	—	wieku.	Wyjdą	—	zwiastunowie	i	oddzielą	

G3588 T-APM	G4190 A-APM	G1537 PREP	G3319 A-GSN	G3588 T-GPM	G1342 A-GPM		G2532 CONJ	G906 V-FAI-3P	G846 P-APM	
τοὺς	πονηροὺς	ἐκ	μέσου	τῶν	δικαίων,	**13:50**	καὶ	βαλοῦσιν	αὐτοὺς	
tus	ponerus	ek	mesu	ton	dikaion,		kai	balusin	autus	
—	złych	ze	środka	—	sprawiedliwych.		I	wrzucą	ich	

G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2575 N-ASF	G3588 T-GSN	G4442 N-GSN	G1563 ADV	G1510 V-FDI-3S	G3588 T-NSM	G2805 N-NSM	G2532 CONJ
εἰς	τὴν	κάμινον	τοῦ	πυρός·	ἐκεῖ	ἔσται	ὁ	κλαυθμὸς	καὶ
eis	ten	kaminon	tu	pyros;	ekei	estai	ho	klauthmos	kai
do	—	pieca	—	ognia.	Tam	będzie	—	płacz	i

G3588 T-NSM	G1030 N-NSM	G3588 T-GPM	G3599 N-GPM
ὁ	βρυγμὸς	τῶν	ὀδόντων.
ho	brygmos	ton	odonton.
—	zgrzyt	—	zębów.

47q)) dosłownie "która zebrała".
48d)) dosłownie "spowodować podniesienie".
48l)) w znaczeniu "dorodne".
48n)) lub "naczyń", "pojemników".
48q)) w znaczeniu "marne", "liche".
49l)) lub "odłączą".

PODOBIEŃSTWO O GOSPODARZU

	G4920		G3778	G3956	G3004	G846	G3483				G3588
	V-AAI-2P		D-APN	A-APN	V-PAI-3P	P-DSM	PRT				T-NSM
13:51	Συνήκατε		ταῦτα	πάντα;	λέγουσιν	αὐτῷ	Ναί.		**13:52**		ὁ
	Synekate		tauta	panta;	legusin	auto	Nai.				ho
	Zrozumieliście	51a)	to	wszystko?	Mówią	Mu:	Tak.	51f)			—

G1161	G3004	G846	G1223	G3778	G3956	G1122	G3100
CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	PREP	D-ASN	A-NSM	N-NSM	V-APP-NSM
δὲ	εἶπεν	αὐτοῖς	Διὰ	τοῦτο	πᾶς	γραμματεὺς	μαθητευθεὶς
de	eipen	autois	Dia	tuto	pas	grammateus	matheteutheis
Zaś	powiedział	im:	Dla	tego	każdy	uczony w piśmie	stawszy się uczniem

G3588	G932	G3588	G3772	G3664	G2076	G444	G3617	
T-DSF	N-DSF	T-GPM	N-GPM	A-NSM	V-PAI-3S	N-DSM	N-DSM	
τῇ	βασιλείᾳ	τῶν	οὐρανῶν	ὅμοιός	ἐστιν	ἀνθρώπῳ	οἰκοδεσπότῃ	
te	basileia	ton	uranon	homoios	estin	anthropo	oikodespote	
—	Królestwa	—	Niebios,	podobny	jest	człowiekowi,	gospodarzowi	

G3748	G1544		G1537	G3588	G2344	G846	G2537	G2532	G3820	
R-NSM	V-PAI-3S		PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	A-APN	CONJ	A-APN	
ὅστις	ἐκβάλλει		ἐκ	τοῦ	θησαυροῦ	αὐτοῦ	καινὰ	καὶ	παλαιά.	**13:53**
hostis	ekballei		ek	tu	thesauru	autu	kaina	kai	palaia.	
który	wydobywa	52s)	ze	—	skarbca	jego	nowe	i	stare.	

G2532	G1096	G3753	G5055	G3588	G2424	G3588	G3850	G3778
CONJ	V-2ADI-3S	ADV	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-APF	N-APF	D-APF
Καὶ	ἐγένετο	ὅτε	ἐτέλεσεν	ὁ	Ἰησοῦς	τὰς	παραβολὰς	ταύτας,
Kai	egeneto	hote	etelesen	ho	Iesus	tas	parabolas	tautas,
I	stało się,	że	dokończył	—	Jezus	—	podobieństwa	te,

G3332		G1564
V-AAI-3S		ADV
μετῆρεν		ἐκεῖθεν.
meteren	53j)	ekeithen.
odszedł		stamtąd.

JEZUS WZGARDZONY W NAZARECIE

	G2532	G2064	G1519	G3588	G3968	G846	G1321	G846	G1722
	CONJ	V-2AAP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-IAI-3S	P-APM	PREP
13:54	καὶ	ἐλθὼν	εἰς	τὴν	πατρίδα	αὐτοῦ	ἐδίδασκεν	αὐτοὺς	ἐν
	kai	elthon	eis	ten	patrida	autu	edidasken	autus	en
	I	przyszedłszy	do	—	ojczyzny	Jego,	nauczał	ich,	w

G3588	G4864	G846	G5620	G1605	G846	G2532	G3004	G4159
T-DSF	N-DSF	P-GPM	CONJ	V-PPN	P-APM	CONJ	V-PAN	ADV-I
τῇ	συναγωγῇ	αὐτῶν,	ὥστε	ἐκπλήσσεσθαι	αὐτοὺς	καὶ	λέγειν	Πόθεν
te	synagoge	auton,	hoste	ekplessesthai	autus	kai	legein	Pothen
—	synagodze	ich,	tak, że	zadziwieni	oni	i	[zaczęli] mówić:	Skąd

G3778	G3588	G4678	G3778	G2532	G3588	G1411		G3756	G3778		
D-DSM	T-NSF	N-NSF	D-NSF	CONJ	T-NPF	N-NPF		PRT-N	D-NSM		
τούτῳ	ἡ	σοφία	αὕτη	καὶ	αἱ	δυνάμεις;	**13:55**	οὐχ	οὗτός		
tuto	he	sofia	haute	kai	hai	dynameis;		uch	hutos		
ta	—	mądrość	Jego	i	—	moce?	54y)	Nie	Ten		

G2076	G3588	G3588	G5045	G5207	G3756	G3588	G3384	G846	G3004	
V-PAI-3S	T-NSM	T-GSM	N-GSM	N-NSM	PRT-N	T-NSF	N-NSF	P-GSM	V-PPI-3S	
ἐστιν	ὁ	τοῦ	τέκτονος	υἱός;	οὐχ	ἡ	μήτηρ	αὐτοῦ	λέγεται	
estin	ho	tu	tektonos	hyios;	uch	he	meter	autu	legetai	
jest	—	—	cieśli	syn?	Nie	—	matce	Jego	mówią	

G3137	G2532	G3588	G80	G846	G2385	G2532	G2501	G2532	G4613	G2532
N-PRI	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	N-NSM	CONJ	N-PRI	CONJ	N-NSM	CONJ
Μαριὰμ	καὶ	οἱ	ἀδελφοὶ	αὐτοῦ	Ἰάκωβος	καὶ	Ἰωσὴφ	καὶ	Σίμων	καὶ
Mariam	kai	hoi	adelfoi	autu	Iakobos	kai	Iosef	kai	Simon	kai
Maria	i	—	bracia	Jego	Jakub	i	Józef	i	Szymon	i

51a)) TR i TB dodaje "λεγει αυτοις ο ιησους" - Mówi im Jezus.
51f)) TR i TB dodaje "κυριε" - Panie.
52s)) dosłownie "wyrzuca".
53j)) lub "przeniósł się".
54y)) w znaczeniu "dzieła mocy", "cuda".

G2455		G2532	G3588	G79	G846	G3780	G3956	G4314	G1473
N-NSM		CONJ	T-NPF	N-NPF	P-GSM	PRT-I	A-NPF	PREP	P-1AP
Ἰούδας;	**13:56**	καὶ	αἱ	ἀδελφαὶ	αὐτοῦ	οὐχὶ	πᾶσαι	πρὸς	ἡμᾶς
Iudas;		kai	hai	adelfai	autu	uchi	pasai	pros	hemas
Judasz?		I	—	siostry	Jego	nie	wszystkie	przy	nas

G1526	G4159	G3767	G3778	G3778	G3956		G2532	G4624		
V-PAI-3P	ADV-I	CONJ	D-DSM	D-NPN	A-NPN		CONJ	V-IPI-3P		
εἰσιν;	πόθεν	οὖν	τούτῳ	ταῦτα	πάντα;	**13:57**	καὶ	ἐσκανδαλίζοντο		
eisin;	pothen	un	tuto	tauta	panta;		kai	eskandalidzonto	**57b)**	
są?	Skąd	więc	Temu	to	wszystko?		I	byli zgorszeni		

G1722	G846	G3588	G1161	G2424	G3004	G846	G3756	G1510	G4396
PREP	P-DSM	T-NSM	CONJ	N-NSM	V-2AAI-3S	P-DPM	PRT-N	V-PAI-3S	N-NSM
ἐν	αὐτῷ.	ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	εἶπεν	αὐτοῖς	Οὐκ	ἔστιν	προφήτης
en	auto.	ho	de	Iesus	eipen	autois	Uk	estin	profetes
w	Nim.	—	Zaś	Jezus	powiedział	im:	Nie	jest	prorok

G820		G1487	G3361	G1722	G3588	G3968	G2532	G1722	G3588	G3614
A-NSM		COND	PRT-N	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	PREP	T-DSF	N-DSF
ἄτιμος		εἰ	μὴ	ἐν	τῇ	πατρίδι	καὶ	ἐν	τῇ	οἰκίᾳ
atimos	**57m)**	ei	me	en	te	patridi	kai	en	te	oikia
odrzucony,		jeśli	nie	w	—	ojczyźnie	i	w	—	domu

G846		G2532	G3756	G4160	G1563	G1411	G4183	G1223	G3588
P-GSM		CONJ	PRT-N	V-AAI-3S	ADV	N-APF	A-APF	PREP	T-ASF
αὐτοῦ.	**13:58**	καὶ	οὐκ	ἐποίησεν	ἐκεῖ	δυνάμεις	πολλὰς	διὰ	τὴν
autu.		kai	uk	epoiesen	ekei	dynameis	pollas	dia	ten
jego.		I	nie	uczynił	tam	dzieł mocy	wielu	przez	—

G570	G846
N-ASF	P-GPM
ἀπιστίαν	αὐτῶν.
apistian	auton.
niewiarę	ich.

Rozdział 14

HISTORIA JANA CHRZCICIELA

	G1722	G1565	G3588	G2540	G191	G2264	G3588	G5076	G3588
	PREP	D-DSM	T-DSM	N-DSM	V-AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	T-ASF
14:1	Ἐν	ἐκείνῳ	τῷ	καιρῷ	ἤκουσεν	Ἡρῴδης	ὁ	τετραάρχης	τὴν
	En	ekeino	to	kairo	ekusen	Herodes	ho	tetraarches	ten
	W	owym	—	czasie	usłyszał	Herod	—	tetrarcha	—

G189		G2424		G2532	G3004	G3588	G3816	G846	G3778	G2076
N-ASF		N-GSM		CONJ	V-2AAI-3S	T-DPM	N-DPM	P-GSM	D-NSM	V-PAI-3S
ἀκοὴν		Ἰησοῦ,	**14:2**	καὶ	εἶπεν	τοῖς	παισὶν	αὐτοῦ	Οὗτός	ἐστιν
akoen	**1j)**	Iesu,		kai	eipen	tois	paisin	autu	HUtos	estin
wieść		[o] Jezusie.		I	powiedział	—	sługom	jego:	Ten	jest

G2491	G3588	G910		G846	G1453	G575	G3588	G3498
N-NSM	T-NSM	N-NSM		P-NSM	V-API-3S	PREP	T-GPM	A-GPM
Ἰωάνης	ὁ	Βαπτιστής·		αὐτὸς	ἠγέρθη	ἀπὸ	τῶν	νεκρῶν,
Ioanes	ho	Baptistes;	**2j)**	autos	egerthe	apo	ton	nekron,
Janem	—	Zanurzającym.		On	został podniesiony	z	—	martwych,

G2532	G1223	G3778	G3588	G1411	G1754	G1722	G846			G3588
CONJ	PREP	D-ASN	T-NPF	N-NPF	V-PAI-3P	PREP	P-DSM			T-NSM
καὶ	διὰ	τοῦτο	αἱ	δυνάμεις	ἐνεργοῦσιν	ἐν	αὐτῷ.		**14:3**	Ὁ
kai	dia	tuto	hai	dynameis	energusin	en	auto.	**2w)**		Ho
i	dla	tego	—	dzieła mocy	czynione są	w	Nim.			—

G1063	G2264	G2902	G3588	G2491	G1210	G2532	G1722	G5438
CONJ	N-NSM	V-AAP-NSM	T-ASM	N-ASM	V-AAI-3S	CONJ	PREP	N-DSF
γὰρ	Ἡρῴδης	κρατήσας	τὸν	Ἰωάνην	ἔδησεν	καὶ	ἐν	φυλακῇ
gar	Herodes	kratesas	ton	Ioanen	edesen	kai	en	fylake
Zaś	Herod	pochwyciwszy	—	Jana	związał	i	w	strażnicy

57b)) w znaczeniu "zaczęli się do Niego zrażać".
57m)) w znaczeniu "bez szacunku", "lekceważony", "niehonorowany".
1j)) lub "plotkę", "słuchy".
2j)) czyli "Chrzcicielem".
2w)) w znaczeniu "dokonują się przez Niego".

G659	G1223	G2266	G3588	G1135	G5376	G3588	G80	G846	
V-2AMI-3S	PREP	N-ASF	T-ASF	N-ASF	N-GSM	T-GSM	N-GSM	P-GSM	
ἀπέθετο	διὰ	Ἡρῳδιάδα	τὴν	γυναῖκα	Φιλίππου	τοῦ	ἀδελφοῦ	αὐτοῦ·	**14:4**
apetheto	dia	Herodiada	ten	gynaika	Filippu	tu	adelfu	autu;	
odłożył 3k)	dla 3l)	Herodiady	—	żony	Filipa	—	brata	jego.	

G3004	G1063	G3588	G2491	G846	G3756	G1832		G4771	G2192	
V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-DSM	PRT-N	V-PAI-3S		P-2DS	V-PAN	
ἔλεγεν	γὰρ	ὁ	Ἰωάνης	αὐτῷ	Οὐκ	ἔξεστίν		σοι	ἔχειν	
elegen	gar	ho	Ioanes	auto	Uk	eksestin		soi	echein	
Mówił	bowiem	—	Jan	mu:	Nie	zgodne z prawem	4g)	ci	trzymać	4i)

G846		G2532	G2309	G846	G615	G5399	G3588	G3793	G3754
P-ASF		CONJ	V-PAP-NSM	P-ASM	V-AAN	V-AOI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ
αὐτήν.	**14:5**	καὶ	θέλων	αὐτὸν	ἀποκτεῖναι	ἐφοβήθη	τὸν	ὄχλον,	ὅτι
auten.		kai	thelon	auton	apokteinai	efobethe	ton	ochlon,	hoti
jej.		I	chcąc	jego	zabić	bał się	—	tłumu,	bo

G5613	G4396	G846	G2192		G1077	G1161	G1096	G3588	G2264
ADV	N-ASM	P-ASM	V-IAI-3P		N-DPN	CONJ	V-2ADP-DPN	T-GSM	N-GSM
ὡς	προφήτην	αὐτὸν	εἶχον.	**14:6**	γενεσίοις	δὲ	γενομένοις	τοῦ	Ἡρῴδου
hos	profeten	auton	eichon.		genesiois	de	genomenois	tu	Herodu
jako	proroka	go	mieli.		Urodziny	zaś,	które stały się	—	Heroda

G3738	G3588	G2364	G3588	G2266	G1722	G3588	G3319	G2532	G700	
V-ADI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	PREP	T-DSM	A-DSN	CONJ	V-AAI-3S	
ὠρχήσατο	ἡ	θυγάτηρ	τῆς	Ἡρῳδιάδος	ἐν	τῷ	μέσῳ	καὶ	ἤρεσεν	
orchesato	he	thygater	tes	Herodiados	en	to	meso	kai	eresen	
zatańczyła	—	córka	—	Herodiady	na	—	środku	i	urzekła	6o)

G3588	G2264		G3606	G3326	G3727	G3670		G846	G1325	G3739
T-DSM	N-DSM		ADV	PREP	N-GSM	V-AAI-3S		P-DSF	V-2AAN	R-ASN
τῷ	Ἡρῴδῃ,	**14:7**	ὅθεν	μεθ’	ὅρκου	ὡμολόγησεν		αὐτῇ	δοῦναι	ὃ
to	Herode,		hothen	meth’	horku	homologesen	7d)	aute	dunai	ho
—	Heroda,		stąd	pod	przysięgą	przyznał		jej	dać,	co

G1437	G154		G3588	G1161	G4264		G5259	G3588	G3384	G846
COND	V-AMS-3S		T-NSF	CONJ	V-APP-NSF		PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSF
ἐὰν	αἰτήσηται.	**14:8**	ἡ	δὲ	προβιβασθεῖσα		ὑπὸ	τῆς	μητρὸς	αὐτῆς
ean	aitesetai.		he	de	probibastheisa		hypo	tes	metros	autes
jeśli	pragnęłaby.	7i)	—	Zaś	podżegana	8c)	przez	—	matkę	jej:

G1325	G1473	G5346	G5602	G1909	G4094		G3588	G2776	G2491	G3588
V-2AAM-2S	P-1DS	V-PAI-3S	ADV	PREP	N-DSM		T-ASF	N-ASF	N-PRI	T-GSM
Δός	μοι,	φησίν,	ὧδε	ἐπὶ	πίνακι		τὴν	κεφαλὴν	Ἰωάνου	τοῦ
Dos	moi,	fesin,	hode	epi	pinaki	8m)	ten	kefalen	Ioanu	tu
Daj	mi,	— mówi —	tutaj	na	tacy		—	głowę	Jana	—

G910		G2532	G3076	G3588	G935	G1223	G3588	G3727
N-GSM		CONJ	V-APP-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP	T-APM	N-APM
Βαπτιστοῦ.	**14:9**	καὶ	λυπηθεὶς	ὁ	βασιλεὺς	διὰ	τοὺς	ὅρκους
Baptistu.		kai	lypetheis	ho	basileus	dia	tus	horkus
Zanurzającego.		I	zasmucony	—	król	z powodu	—	przysiąg

G2532	G3588	G4873		G2753	G1325		G2532
CONJ	T-APM	V-PNP-APM		V-AAI-3S	V-APN		CONJ
καὶ	τοὺς	συνανακειμένους		ἐκέλευσεν	δοθῆναι,	**14:10**	καὶ
kai	tus	synanakeimenus	9j)	ekeleusen	dothenai,		kai
i	—	leżących przy stole,		rozkazał,	[aby] zostało dane.		I

G3992	G607	G2491	G1722	G3588	G5438		G2532
V-AAP-NSM	V-AAI-3S	N-ASM	PREP	T-DSF	N-DSF		CONJ
πέμψας	ἀπεκεφάλισεν	Ἰωάνην	ἐν	τῇ	φυλακῇ.	**14:11**	καὶ
pempsas	apekefalisen	Ioanen	en	te	fylake.		kai
wysławszy	ściął głowę	Janowi	w	—	strażnicy.	10g)	I

3k)) w znaczeniu "trzymał", "więził".
3l)) lub "ze względu na", "z powodu".
4g)) lub "dozwolone", "legalne", "wolno".
4i)) lub "mieć".
6o)) lub "zadowoliła", "przypodobała się".
7d)) lub "przyrzekł".
7i)) lub "poprosiłaby".
8c)) lub "podpuszczona", "nakłoniona".
8m)) lub "misa", "półmisek".
9j)) z znaczeniu "gości", "współbiesiadujących".
10g)) czyli w więzieniu.

G5342		G3588	G2776	G846	G1909	G4094	G2532	G1325	G3588
V-API-3S		T-NSF	N-NSF	P-GSM	PREP	N-DSM	CONJ	V-API-3S	T-DSN
ἠνέχθη		ἡ	κεφαλὴ	αὐτοῦ	ἐπὶ	πίνακι	καὶ	ἐδόθη	τῷ
enechthe		he	kefale	autu	epi	pinaki	kai	edothe	to
została przyniesiona		—	głowa	jego	na	tacy	i	została dana	—

G2877		G2532	G5342	G3588	G3384	G846		G2532	G4334
N-DSN		CONJ	V-AAI-3S	T-DSF	N-DSF	P-GSF		CONJ	V-2AAP-NPM
κορασίῳ,		καὶ	ἤνεγκεν	τῇ	μητρὶ	αὐτῆς.	**14:12**	καὶ	προσελθόντες
korasio,	**11k)**	kai	enenken	te	metri	autes.		kai	proselthontes
dziewczynie		i	zaniosła	—	matce	jej.		I	podszedłszy

G3588	G3101	G846	G142	G3588	G4430	G2532	G2290	G846	G2532	
T-NPM	N-NPM	P-GSM	V-AAI-3P	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-AAI-3P	P-ASM	CONJ	
οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	ἦραν	τὸ	πτῶμα	καὶ	ἔθαψαν	αὐτόν,	καὶ	
hoi	mathetai	autu	eran	to	ptoma	kai	ethapsan	auton,	kai	
—	uczniowie	jego,	podnieśli	—	zwłoki	i	pogrzebali	je,	i	

G2064	G518	G3588	G2424
V-2AAP-NPM	V-AAI-3P	T-DSM	N-DSM
ἐλθόντες	ἀπήγγειλαν	τῷ	Ἰησοῦ.
elthontes	apengeilan	to	Iesu.
przyszedłszy	donieśli	—	Jezusowi.

NAKARMIENIE PIĘCIU TYSIĘCY LUDZI

	G191	G1161	G3588	G2424	G402	G1564	G1722	G4143	G1519
	V-AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	ADV	PREP	N-DSN	PREP
14:13	Ἀκούσας	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	ἀνεχώρησεν	ἐκεῖθεν	ἐν	πλοίῳ	εἰς
	Akusas	de	ho	Iesus	anechoresen	ekeithen	en	ploio	eis
	Usłyszawszy	zaś	—	Jezus	odszedł	stamtąd	w	łodzi	na

G2048	G5117	G2596	G2398	G2532	G191	G3588	G3793
A-ASM	N-ASM	PREP	A-ASF	CONJ	V-AAP-NPM	T-NPM	N-NPM
ἔρημον	τόπον	κατ’	ἰδίαν·	καὶ	ἀκούσαντες	οἱ	ὄχλοι
eremon	topon	kat’	idian;	kai	akusantes	hoi	ochloi
opustoszałe	miejsce	na	osobność,	i	usłyszawszy	—	tłumy,

G190	G846	G3979	G575	G3588	G4172		G2532	G1831
V-AAI-3P	P-DSM	ADV	PREP	T-GPF	N-GPF		CONJ	V-2AAP-NSM
ἠκολούθησαν	αὐτῷ	πεζῇ	ἀπὸ	τῶν	πόλεων.	**14:14**	Καὶ	ἐξελθὼν
ekoluthesan	auto	pedze	apo	ton	poleon.		Kai	ekselthon
zaczęły towarzyszyć	Mu	pieszo	z	—	miast.		I	wyszedłszy

G3708	G4183	G3793	G2532	G4697	G1909	G846	G2532	G2323
V-2AAI-3S	A-ASM	N-ASM	CONJ	V-AOI-3S	PREP	P-DPM	CONJ	V-AAI-3S
εἶδεν	πολὺν	ὄχλον,	καὶ	ἐσπλαγχνίσθη	ἐπ’	αὐτοῖς	καὶ	ἐθεράπευσεν
eiden	polyn	ochlon,	kai	esplanchnisthe	ep’	autois	kai	etherapeusen
zobaczył	liczny	tłum,	i	zlitował się	nad	nimi	i	uleczył

G3588	G732	G846		G3798	G1161	G1096	G4334	G846
T-APM	A-APM	P-GPM		A-GSF	CONJ	V-2ADP-GSF	V-2AAI-3P	P-DSM
τοὺς	ἀρρώστους	αὐτῶν.	**14:15**	ὀψίας	δὲ	γενομένης	προσῆλθον	αὐτῷ
tus	arrostus	auton.		opsias	de	genomenes	proselthon	auto
—	chorych	ich.		Wieczór	zaś	stał się,	zbliżyli się	Jego

G3588	G3101	G3004	G2048		G2076	G3588	G5117	G2532	G3588
T-NPM	N-NPM	V-PAP-NPM	A-NSM		V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSF
οἱ	μαθηταὶ	λέγοντες	Ἔρημός		ἐστιν	ὁ	τόπος	καὶ	ἡ
hoi	mathetai	legontes	Eremos	**15i)**	estin	ho	topos	kai	he
—	uczniowie	mówiący:	Puste		jest	[to]	miejsce	i	—

G5610	G2235	G3928		G630	G3767	G3588	G3793	G2443
N-NSF	ADV	V-2AAI-3S		V-AAM-2S	CONJ	T-APM	N-APM	CONJ
ὥρα	ἤδη	παρῆλθεν·		ἀπόλυσον	οὖν	τοὺς	ὄχλους,	ἵνα
hora	ede	parelthen;	**15q)**	apolyson	un	tus	ochlus,	hina
godzina	już	przeszła.		[Pozwól] odejść	więc	—	tłumom,	aby

11k)) dosłownie "dziewczynce".
13j)) lub "pustynne" na wzór Mojżesza.
14m)) lub "niemocnych", "bez sił".
15i)) lub "pustynne", "opustoszałe".
15q)) w znaczeniu "późna".

G565	G1519	G3588	G2968	G59	G1438	G1033		G3588
V-2AAP-NPM	PREP	T-APF	N-APF	V-AAS-3P	F-3DPM	N-APN		T-NSM
ἀπελθόντες	εἰς	τὰς	κώμας	ἀγοράσωσιν	ἑαυτοῖς	βρώματα.	**14:16**	ὁ
apelthontes	eis	tas	komas	agorasosin	heautois	bromata.		ho
odszedłszy	do	—	wiosek	nakupiliby	sobie	żywności.		—

G1161	G2424	G3004	G846	G3756	G5532	G2192	G565	G1325
CONJ	N-NSM	V-2AAI-3S	P-DPM	PRT-N	N-ASF	V-PAI-3P	V-2AAN	V-2AAM-2P
δὲ	Ἰησοῦς	εἶπεν	αὐτοῖς	Οὐ	χρείαν	ἔχουσιν	ἀπελθεῖν·	δότε
de	Iesus	eipen	autois	U	chreian	echusin	apelthein;	dote
Zaś	Jezus	powiedział	im:	Nie	potrzebę	mają	odejść,	dajcie

G846	G4771	G5315		G3588	G1161	G3004	G846	G3756	G2192
P-DPM	P-2NP	V-2AAN		T-NPM	CONJ	V-PAI-3P	P-DSM	PRT-N	V-PAI-1P
αὐτοῖς	ὑμεῖς	φαγεῖν.	**14:17**	οἱ	δὲ	λέγουσιν	αὐτῷ	Οὐκ	ἔχομεν
autois	hymeis	fagein.		hoi	de	legusin	auto	Uk	echomen
wy	im	zjeść.		—	Zaś	mówią	Mu:	Nie	mamy

G5602	G1487	G3361	G4002	G740	G2532	G1417	G2486		G3588	G1161
ADV	COND	PRT-N	A-NUI	N-APM	CONJ	A-NUI	N-APM		T-NSM	CONJ
ὧδε	εἰ	μὴ	πέντε	ἄρτους	καὶ	δύο	ἰχθύας.	**14:18**	ὁ	δὲ
hode	ei	me	pente	artus	kai	duo	ichthyas.		ho	de
tutaj	jeśli	nie	pięć	chlebów	i	dwie	ryby.		—	Zaś

G3004	G5342	G3427	G5602	G846		G2532	G2753	G3588
V-2AAI-3S	V-PAM-2P	P-1DS	ADV	P-APM		CONJ	V-AAP-NSM	T-APM
εἶπεν·	Φέρετέ	μοι	ὧδε	αὐτούς.	**14:19**	καὶ	κελεύσας	τοὺς
eipen;	Ferete	moi	hode	autus.		kai	keleusas	tus
powiedział:	Przynieście	mi	tutaj	je.		I	rozkazawszy	—

G3793	G347	G1909	G3588	G5528	G2983	G3588	G4002	G740
N-APM	V-APN	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAP-NSM	T-APM	A-NUI	N-APM
ὄχλους	ἀνακλιθῆναι	ἐπὶ	τοῦ	χόρτου,	λαβὼν	τοὺς	πέντε	ἄρτους
ochlus	anaklithenai	epi	tu	chortu,	labon	tus	pente	artus
tłumom	usiąść	na	—	trawie,	wziął	—	pięć	chlebów

G2532	G3588	G1417	G2486	G308	G1519	G3588	G3772	G2127
CONJ	T-APM	A-NUI	N-APM	V-AAP-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-AAI-3S
καὶ	τοὺς	δύο	ἰχθύας,	ἀναβλέψας	εἰς	τὸν	οὐρανὸν	εὐλόγησεν,
kai	tus	duo	ichthyas,	anablepsas	eis	ton	uranon	eulogesen,
i	—	dwie	ryby,	spojrzawszy	w	—	niebo	pobłogosławił,

G2532	G2806	G1325	G3588	G3101	G3588	G740	G3588	G1161
CONJ	V-AAP-NSM	V-AAI-3S	T-DPM	N-DPM	T-APM	N-APM	T-NPM	CONJ
καὶ	κλάσας	ἔδωκεν	τοῖς	μαθηταῖς	τοὺς	ἄρτους,	οἱ	δὲ
kai	klasas	edoken	tois	mathetais	tus	artus,	hoi	de
i	połamawszy	dał	—	uczniom	—	chleby,	—	zaś

G3101	G3588	G3793		G2532	G5315	G3956	G2532	G5526
N-NPM	T-DPM	N-DPM		CONJ	V-2AAI-3P	A-NPM	CONJ	V-API-3P
μαθηταὶ	τοῖς	ὄχλοις.	**14:20**	καὶ	ἔφαγον	πάντες	καὶ	ἐχορτάσθησαν,
mathetai	tois	ochlois.		kai	efagon	pantes	kai	echortasthesan,
uczniowie	—	tłumom.		I	zjedli	wszyscy	i	zostali nakarmieni

G2532	G142	G3588	G4052		G3588	G2801		G1427	G2894
CONJ	V-AAI-3P	T-ASN	V-PAP-ASN		T-GPN	N-GPN		A-NUI	N-APM
καὶ	ἦραν	τὸ	περισσεῦον	20i)	τῶν	κλασμάτων	20k)	δώδεκα	κοφίνους
kai	eran	to	perisseuon		ton	klazmaton		dodeka	kofinus
i	zebrali	—	nadmiar		—	kawałków,		dwanaście	koszyków

G4134		G3588	G1161	G2068	G1510	G435	G5616	G4000
A-APM		T-NPM	CONJ	V-PAP-NPM	V-IAI-3P	N-NPM	ADV	A-NPM
πλήρεις.	**14:21**	οἱ	δὲ	ἐσθίοντες	ἦσαν	ἄνδρες	ὡσεὶ	πεντακισχίλιοι
plereis.		hoi	de	esthiontes	esan	andres	hosei	pentakischilioi
pełnych.		—	Zaś	jedzących	było	mężczyzn	około	pięciu tysięcy

G5565	G1135	G2532	G3813
ADV	N-GPF	CONJ	N-GPN
χωρὶς	γυναικῶν	καὶ	παιδίων.
choris	gynaikon	kai	paidion.
bez	kobiet	i	dzieci.

20i)) lub "zbywających", "zbytecznych".
20k)) lub "ułomków".

CHODZENIE PO WODZIE

	G2532	G2112	G315	G3588	G3101	G1684	G1519	G3588	G4143
	CONJ	ADV	V-AAI-3S	T-APM	N-APM	V-2AAN	PREP	T-ASN	N-ASN
14:22	Καὶ	εὐθέως	ἠνάγκασεν	τοὺς	μαθητὰς	ἐμβῆναι	εἰς	τὸ	πλοῖον
	Kai	eutheos	enankasen	tus	mathetas	embenai	eis	to	ploion
	I	natychmiast	przymusił	—	uczniów	wejść	do	—	łodzi

G2532	G4254	G846	G1519	G3588	G4008	G2193	G3739	G630	
CONJ	V-PAN	P-ASM	PREP	T-ASN	ADV	ADV	R-GSM	V-AAS-3S	
καὶ	προάγειν	αὐτὸν	εἰς	τὸ	πέραν,	ἕως	οὗ	ἀπολύσῃ	
kai	proagein	auton	eis	to	peran,	heos	hu	apolyse	22r)
i	poprzedzać	Jego	na	—	drugą stronę,	aż	—	rozpuściłby	

G3588	G3793		G2532	G630	G3588	G3793	G305	G1519	G3588
T-APM	N-APM		CONJ	V-AAP-NSM	T-APM	N-APM	V-2AAI-3S	PREP	T-ASN
τοὺς	ὄχλους.	**14:23**	καὶ	ἀπολύσας	τοὺς	ὄχλους	ἀνέβη	εἰς	τὸ
tus	ochlus.		kai	apolysas	tus	ochlus	anebe	eis	to
—	tłumy.		I	rozpuściwszy	—	tłumy	wszedł	na	—

G3735	G2596	G2398	G4336	G3798	G1161	G1096	G3441
N-ASN	PREP	A-ASF	V-ADN	A-GSF	CONJ	V-2ADP-GSF	A-NSM
ὄρος	κατ’	ἰδίαν	προσεύξασθαι.	ὀψίας	δὲ	γενομένης	μόνος
oros	kat’	idian	proseuksasthai.	opsias	de	genomenes	monos
górę	na	osobności	modlić się.	Wieczór	zaś	stał się,	[gdy] sam

G1510	G1563		G3588	G1161	G4143	G2235	G4712	G4183	G575	G3588
V-IAI-3S	ADV		T-NSN	CONJ	N-NSN	ADV	N-APM	A-APM	PREP	T-GSF
ἦν	ἐκεῖ.	**14:24**	τὸ	δὲ	πλοῖον	ἤδη	σταδίους	πολλοὺς	ἀπὸ	τῆς
en	ekei.		to	de	ploion	ede	stadius	pollus	apo	tes
był	tam.		—	Zaś	łódź	już	stadiów	wiele	od	—

G1093	G568	G928	G5259	G3588	G2949	G1510	G1063	
N-GSF	V-IAI-3S	V-PPP-NSN	PREP	T-GPN	N-GPN	V-IAI-3S	CONJ	
γῆς	ἀπεῖχεν,	βασανιζόμενον	ὑπὸ	τῶν	κυμάτων,	ἦν	γὰρ	
ges	apeichen, 24j)	basanidzomenon	hypo	ton	kymaton,	en	gar	
ziemi	oddaliła się,	nękana	przez	—	fale,	był	bowiem	

G1727	G3588	G417		G5067	G1161	G5438	G3588	G3571	G2064
A-NSM	T-NSM	N-NSM		A-DSF	CONJ	N-DSF	T-GSF	N-GSF	V-2AAI-3S
ἐναντίος	ὁ	ἄνεμος.	**14:25**	τετάρτῃ	δὲ	φυλακῇ	τῆς	νυκτὸς	ἦλθεν
enantios	ho	anemos.		tetarte	de	fylake	tes	nyktos	elthen
przeciwny	—	wiatr.		Czwartej	zaś	straży	—	nocnej	przyszedł

G4314	G846	G4043	G1909	G3588	G2281		G3588	G1161	G3101
PREP	P-APM	V-PAP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF		T-NPM	CONJ	N-NPM
πρὸς	αὐτοὺς	περιπατῶν	ἐπὶ	τὴν	θάλασσαν.	**14:26**	οἱ	δὲ	μαθηταὶ
pros	autus	peripaton	epi	ten	thalassan.		hoi	de	mathetai
do	nich	chodząc	po	—	morzu.		—	Zaś	uczniowie

G3708	G846	G1909	G3588	G2281	G4043	G5015	G3004
V-2AAP-NPM	P-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAP-ASM	V-API-3P	V-PAP-NPM
ἰδόντες	αὐτὸν	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης	περιπατοῦντα	ἐταράχθησαν	λέγοντες
idontes	auton	epi	tes	thalasses	peripatunta	etarachthesan	legontes
zobaczywszy	Jego	po	—	morzu	chodzącego	zostali poruszeni	mówiąc,

G3754	G5326	G2076	G2532	G575	G3588	G5401	G2896		G2112
CONJ	N-NSN	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-AAI-3P		ADV
ὅτι	Φάντασμά	ἐστιν,	καὶ	ἀπὸ	τοῦ	φόβου	ἔκραξαν.	**14:27**	εὐθὺς
hoti	Fantazma	estin,	kai	apo	tu	fobu	ekraksan.		euthys
że:	Zjawa	jest,	i	ze	—	strachu	krzyczeli.		Natychmiast

G1161	G2980	G3588	G2424	G846	G3004	G2293	G1473	G1510
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-DPM	V-PAP-NSM	V-PAM-2P	P-1NS	V-PAI-1S
δὲ	ἐλάλησεν	ὁ	Ἰησοῦς	αὐτοῖς	λέγων	Θαρσεῖτε,	ἐγώ	εἰμι·
de	elalesen	ho	Iesus	autois	legon	Tharseite,	ego	eimi;
zaś	przemówił	—	Jezus	im	mówiąc:	Odwagi,	Ja	jestem,

G3361	G5399		G611	G1161	G846	G3588	G4074	G3004
PRT-N	V-PNM-2P		V-AOP-NSM	CONJ	P-DSM	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S
μὴ	φοβεῖσθε.	**14:28**	ἀποκριθεὶς	δὲ	αὐτῷ	ὁ	Πέτρος	εἶπεν
me	fobeisthe.		apokritheis	de	auto	ho	Petros	eipen
nie	bójcie się.		Odpowiedziawszy	zaś	Jemu	—	Piotr	powiedział:

22r)) lub "oddaliłby".

24j)) TR i BT dodaje "μεσον της θαλασσης ην" - pośrodku morza była.

G2962	G1487	G4771	G1510	G2753	G1473	G2064	G4314	G4771	G1909
N-VSM	COND	P-2NS	V-PAI-2S	V-AAM-2S	P-1AS	V-2AAN	PREP	P-2AS	PREP
Κύριε,	εἰ	σὺ	εἶ,	κέλευσόν	με	ἐλθεῖν	πρὸς	σὲ	ἐπὶ
Kyrie,	ei	sy	ei,	keleuson	me	elthein	pros	se	epi
Panie,	jeśli	Ty	jesteś,	rozkaż	mi	przyjść	do	Ciebie	po

G3588	G5204		G3588	G1161	G3004	G2064	G2532	G2597
T-APN	N-APN		T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	V-2AAM-2S	CONJ	V-2AAP-NSM
τὰ	ὕδατα.	**14:29**	ὁ	δὲ	εἶπεν	Ἐλθέ.	καὶ	καταβὰς
ta	hydata.		ho	de	eipen	Elthe.	kai	katabas
—	wodach.		—	Zaś	powiedział:	Przyjdź.	I	zszedłszy

G575	G3588	G4143	G4074	G4043	G1909	G3588	G5204	G2532	G2064
PREP	T-GSN	N-GSN	N-NSM	V-AAI-3S	PREP	T-APN	N-APN	CONJ	V-2AAI-3S
ἀπὸ	τοῦ	πλοίου	Πέτρος	περιεπάτησεν	ἐπὶ	τὰ	ὕδατα	καὶ	ἦλθεν
apo	tu	ploiu	Petros	periepatesen	epi	ta	hydata	kai	elthen
z	—	łodzi	Piotr	chodził	po	—	wodach	i	przyszedł

G4314	G3588	G2424		G991	G1161	G3588	G417		G5399	G2532
PREP	T-ASM	N-ASM		V-PAP-NSM	CONJ	T-ASM	N-ASM		V-AOI-3S	CONJ
πρὸς	τὸν	Ἰησοῦν.	**14:30**	βλέπων	δὲ	τὸν	ἄνεμον	**30d)**	ἐφοβήθη,	καὶ
pros	ton	Iesun.		blepon	de	ton	anemon		efobethe,	kai
do	—	Jezusa.		Zobaczywszy	zaś	—	wiatr		zląkł się,	i

G756	G2670	G2896	G3004	G2962	G4982	G1473
V-AMP-NSM	V-PPN	V-AAI-3S	V-PAP-NSM	N-VSM	V-AAM-2S	P-1AS
ἀρξάμενος	καταποντίζεσθαι	ἔκραξεν	λέγων	Κύριε,	σῶσόν	με.
arksamenos	katapontidzesthai	ekraksen	legon	Kyrie,	soson	me.
zacząwszy	być topionym [przez fale],	krzyknął	mówiąc:	Panie,	ratuj	mnie.

	G2112	G1161	G3588	G2424	G1614	G3588	G5495	G1949
	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	V-2ADI-3S
14:31	εὐθέως	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	ἐκτείνας	τὴν	χεῖρα	ἐπελάβετο
	eutheos	de	ho	Iesus	ekteinas	ten	cheira	epelabeto
	Natychmiast	zaś	—	Jezus	wyciągnąwszy	—	rękę	chwycił

G846	G2532	G3004	G846	G3640	G1519	G5101	G1365		G2532
P-GSM	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	A-VSM	PREP	I-ASN	V-AAI-2S		CONJ
αὐτοῦ	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Ὀλιγόπιστε,	εἰς	τί	ἐδίστασας;	**14:32**	καὶ
autu	kai	legei	auto	Oligopiste,	eis	ti	edistasas;		kai
go	i	mówi	mu:	Małej wiary,	na	co	zwątpiłeś?		I

G305	G846	G1519	G3588	G4143	G2869		G3588	G417		G3588
V-2AAP-GPM	P-GPM	PREP	T-ASN	N-ASN	V-AAI-3S		T-NSM	N-NSM		T-NPM
ἀναβάντων	αὐτῶν	εἰς	τὸ	πλοῖον	ἐκόπασεν	**32g)**	ὁ	ἄνεμος.	**14:33**	οἱ
anabanton	auton	eis	to	ploion	ekopasen		ho	anemos.		hoi
[gdy] weszli	oni	do	—	łodzi,	ustał		—	wiatr.		—

G1161	G1722	G3588	G4143	G4352	G846	G3004	G230	G2316
CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN	V-AAI-3P	P-DSM	V-PAP-NPM	ADV	N-GSM
δὲ	ἐν	τῷ	πλοίῳ	προσεκύνησαν	αὐτῷ	λέγοντες	Ἀληθῶς	Θεοῦ
de	en	to	ploio	prosekynesan	auto	legontes	Alethos	Theu
Zaś	w	—	łodzi	oddali cześć	Jemu	mówiąc:	Naprawdę	Boga

G5207	G1510
N-NSM	V-PAI-2S
Υἱὸς	εἶ.
Hyios	ei.
Syn	jesteś.

30d)) TR i TB dodaje "ισχυρον" - mocny, silny.
32g)) lub "uciszył się".

UZDROWIENIA W OKOLICACH GENEZARET

	G2532 CONJ	G1276 V-AAP-NPM	G2064 V-2AAI-3P	G1909 PREP	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	G1519 PREP	G1082 N-PRI	
14:34	Καὶ	διαπεράσαντες	ἦλθον	ἐπὶ	τὴν	γῆν	εἰς	Γεννησαρέτ.	**14:35**
	Kai	diaperasantes	elthon	epi	ten	gen	eis	Gennesaret.	
	I	dopłynąwszy	przyszli	na	—	ziemię	w	Genezaret.	

G2532 CONJ	G1921 V-2AAP-NPM	G846 P-ASM	G3588 T-NPM	G435 N-NPM	G3588 T-GSM	G5117 N-GSM	G1565 D-GSM	G649 V-AAI-3P
καὶ	ἐπιγνόντες	αὐτὸν	οἱ	ἄνδρες	τοῦ	τόπου	ἐκείνου	ἀπέστειλαν
kai	epignontes	auton	hoi	andres	tu	topu	ekeinu	apesteilan
I	rozpoznawszy	Jego	—	mężczyźni	—	miejsca	owego	wysłali

G1519 PREP	G3650 A-ASF	G3588 T-ASF	G4066 A-ASF	G1565 D-ASF	G2532 CONJ	G4374 V-AAI-3P	G846 P-DSM	G3956 A-APM
εἰς	ὅλην	τὴν	περίχωρον	ἐκείνην,	καὶ	προσήνεγκαν	αὐτῷ	πάντας
eis	holen	ten	perichoron	ekeinen,	kai	prosenenkan	auto	pantas
do	całego	—	okolicznego regionu	owego,	i	przynieśli	Jemu	wszystkich

G3588 T-APM	G2560 ADV	G2192 V-PAP-APM		G2532 CONJ	G3870 V-IAI-3P	G846 P-ASM	G2443 CONJ	G3440 ADV	G680 V-AMS-3P
τοὺς	κακῶς	ἔχοντας,	**14:36**	καὶ	παρεκάλουν	αὐτὸν	ἵνα	μόνον	ἅψωνται
tus	kakos	echontas,		kai	parekalun	auton	hina	monon	hapsontai
—	źle	mających się.		I	prosili	Jego	aby	tylko	dotknąć

G3588 T-GSN	G2899 N-GSN	G3588 T-GSN	G2440 N-GSN	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G3745 K-NPM	G680 V-ADI-3P	G1295 V-API-3P
τοῦ	κρασπέδου	τοῦ	ἱματίου	αὐτοῦ·	καὶ	ὅσοι	ἥψαντο	διεσώθησαν.
tu	kraspedu	tu	himatiu	autu;	kai	hosoi	hepsanto	diesothesan.
—	krawędzi	—	szaty	Jego,	i	ilu	dotknęło,	zostali uratowani.

Ewangelia Łukasza

Rozdział 11

Lekcja modlitwy <x>470 6:9-13</x>

	G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G1510 V-PAN	G846 P-ASM	G1722 PREP	G5117 N-DSM	G5100 X-DSM
11:1	Καὶ	ἐγένετο	ἐν	τῷ	εἶναι	αὐτὸν	ἐν	τόπῳ	τινὶ
	Kai	egeneto	en	to	einai	auton	en	topo	tini
	I	stało się	[kiedy]	—	był	On	na	miejscu	jakimś

G4336 V-PNP-ASM	G5613 ADV	G3973 V-AMI-3S	G3004 V-2AAI-3S	G5100 X-NSM	G3588 T-GPM	G3101 N-GPM	G846 P-GSM	G4314 PREP
προσευχόμενον,	ὡς	ἐπαύσατο,	εἶπέν	τις	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	πρὸς
proseuchomenon,	hos	epausato,	eipen	tis	ton	matheton	autu	pros
modląc się,	jak	przestał,	powiedział	ktoś	[z]	uczniów	Jego	do

G846 P-ASM	G2962 N-VSM	G1321 V-AAM-2S	G1473 P-1AP	G4336 V-PNN	G2531 ADV	G2532 CONJ	G2491 N-NSM	G1321 V-AAI-3S
αὐτόν	Κύριε,	δίδαξον	ἡμᾶς	προσεύχεσθαι,	καθὼς	καὶ	Ἰωάνης	ἐδίδαξεν
auton	Kyrie,	didakson	hemas	proseuchesthai,	kathos	kai	Ioanes	edidaksen
Niego:	Panie,	naucz	nas	modlić się,	jak	i	Jan	nauczył

G3588 T-APM	G3101 N-APM	G846 P-GSM		G3004 V-2AAI-3S	G1161 CONJ	G846 P-DPM	G3752 CONJ	G4336 V-PNS-2P
τοὺς	μαθητὰς	αὐτοῦ.	**11:2**	εἶπεν	δὲ	αὐτοῖς	Ὅταν	προσεύχησθε,
tus	mathetas	autu.		eipen	de	autois	Hotan	proseuchesthe,
—	uczniów	jego.		Powiedział	zaś	im:	Kiedy	modlicie się,

G3004 V-PAM-2P	G3962 N-VSM	G37 V-APM-3S	G3588 T-NSN	G3686 N-NSN	G4771 P-2GS	G2064 V-2AAM-3S	G3588 T-NSF
λέγετε	Πάτερ,	ἁγιασθήτω	τὸ	ὄνομά	σου·	ἐλθάτω	ἡ
legete	Pater,	hagiastheto	to	onoma	su;	elthato	he
mówicie:	Ojcze,	niech zostanie uświęcone	—	imię	Twe,	niech przyjdzie	—

G932	G4771		G3588	G740	G2257	G3588	G1967		G1325	G2254
N-NSF	P-2GS		T-ASM	N-ASM	P-1GP	T-ASM	A-ASM		V-PAM-2S	P-1DP
βασιλεία	σου·	**11:3**	τὸν	ἄρτον	ἡμῶν	τὸν	ἐπιούσιον		δίδου	ἡμῖν
basileia	su;		ton	arton	hemon	ton	epiusion	3e)	didu	hemin
królestwo	Twe,		—	chleb	nas	—	codzienny		daj	nam

G3588	G2596	G2250		G2532	G863	G2254	G3588	G266	G2257
T-ASN	PREP	N-ASF		CONJ	V-2AAM-2S	P-1DP	T-APF	N-APF	P-1GP
τὸ	καθ’	ἡμέραν·	**11:4**	καὶ	ἄφες	ἡμῖν	τὰς	ἁμαρτίας	ἡμῶν,
to	kath’	hemeran;		kai	afes	hemin	tas	hamartias	hemon,
—	co	dzień,		i	odpuść	nam	—	grzechy	nasze,

G2532	G1063	G846	G863	G3956	G3784	G2254	G2532	G3361
CONJ	CONJ	P-NPM	V-PAI-1P	A-DSM	V-PAP-DSM	P-1DP	CONJ	PRT-N
καὶ	γὰρ	αὐτοὶ	ἀφίομεν	παντὶ	ὀφείλοντι	ἡμῖν·	καὶ	μὴ
kai	gar	autoi	afiomen	panti	ofeilonti	hemin;	kai	me
i	bowiem	sami	odpuszczamy	każdemu	dłużnemu	nam,	i	nie

G1533	G1473	G1519	G3986		G2532	G3004	G4314	G846
V-AAS-2S	P-1AP	PREP	N-ASM		CONJ	V-2AAI-3S	PREP	P-APM
εἰσενέγκῃς	ἡμᾶς	εἰς	πειρασμόν.	**11:5**	Καὶ	εἶπεν	πρὸς	αὐτούς
eisenenkes	hemas	eis	peirazmon.		Kai	eipen	pros	autus
wprowadzadź	nas	w	doświadczenie.		I	powiedział	do	nich:

G5101	G1537	G5216	G2192	G5384	G2532	G4198	G4314	G846
I-NSM	PREP	P-2GP	V-FAI-3S	A-ASM	CONJ	V-FDI-3S	PREP	P-ASM
Τίς	ἐξ	ὑμῶν	ἕξει	φίλον,	καὶ	πορεύσεται	πρὸς	αὐτὸν
Tis	eks	hymon	heksei	filon,	kai	poreusetai	pros	auton
Kto	z	was	będzie miał	przyjaciela,	i	poszedłby	do	niego

G3317	G2532	G3004	G846	G5384	G5531	G3427	G5140	G740
N-GSN	CONJ	V-2AAS-3S	P-DSM	N-VSM	V-AAM-2S	P-1DS	A-APM	N-APM
μεσονυκτίου	καὶ	εἴπῃ	αὐτῷ	Φίλε,	χρῆσόν	μοι	τρεῖς	ἄρτους,
mesonyktiu	kai	eipe	auto	File,	chreson	moi	treis	artus,
o północy	i	powiedziałby	mu:	Przyjacielu,	pożycz	mi	trzy	chleby,

	G1894	G5384	G3450	G3854	G1537	G3598	G4314	G1473	G2532
11:6	CONJ	A-NSM	P-1GS	V-2ADI-3S	PREP	N-GSF	PREP	P-1AS	CONJ
	ἐπειδὴ	φίλος	μου	παρεγένετο	ἐξ	ὁδοῦ	πρός	με	καὶ
	epeide	filos	mu	paregeneto	eks	hodu	pros	me	kai
	ponieważ	przyjaciel	mój	przybył	z	drogi	do	mnie	i

G3756	G2192	G3739	G3908	G846		G2548	G2081	G611
PRT-N	V-PAI-1S	R-ASN	V-FAI-1S	P-DSM		D-NSM-K	ADV	V-AOP-NSM
οὐκ	ἔχω	ὃ	παραθήσω	αὐτῷ·	**11:7**	κἀκεῖνος	ἔσωθεν	ἀποκριθεὶς
uk	echo	ho	paratheso	auto;		kakeinos	esothen	apokritheis
nie	mam,	[co]	podać	mu.		A ów	ze środka	odpowiedziawszy,

G3004	G3361	G3427	G2873	G3930	G2235	G3588	G2374	G2808
V-2AAS-3S	PRT-N	P-1DS	N-APM	V-PAM-2S	ADV	T-NSF	N-NSF	V-RPI-3S
εἴπῃ	Μή	μοι	κόπους	πάρεχε·	ἤδη	ἡ	θύρα	κέκλεισται,
eipe	Me	moi	kopus	pareche;	ede	he	thyra	kekleistai,
powiedziałby:	Nie	mnie	kłopotu	przydawaj;	już	—	drzwi	są zamknięte,

G2532	G3588	G3813	G3450	G3326	G1473	G1519	G3588	G2845	G1510	G3756
CONJ	T-NPN	N-NPN	P-1GS	PREP	P-1GS	PREP	T-ASF	N-ASF	V-PAI-3P	PRT-N
καὶ	τὰ	παιδία	μου	μετ’	ἐμοῦ	εἰς	τὴν	κοίτην	εἰσίν·	οὐ
kai	ta	paidia	mu	met’	emu	eis	ten	koiten	eisin;	u
a	—	dzieci	moje	ze	mną	w	—	łożu	są;	nie

G1410	G450	G1325	G4771		G3004	G5213	G1487	G2532
V-PNI-1S	V-2AAP-NSM	V-2AAN	P-2DS		V-PAI-1S	P-2DP	COND	CONJ
δύναμαι	ἀναστὰς	δοῦναί	σοι.	**11:8**	λέγω	ὑμῖν,	εἰ	καὶ
dynamai	anastas	dunai	soi.		lego	hymin,	ei	kai
jestem w stanie	podniósłszy się	dać	ci.		Mówię	wam,	jeśli	i

					G3588		
G3756	G1325	G846	G450	G1223	T-ASN	G1510	G5384
PRT-N	V-FAI-3S	P-DSM	V-2AAP-NSM	PREP	τὸ	V-PAN	A-ASM
οὐ	δώσει	αὐτῷ	ἀναστὰς	διὰ	to	εἶναι	φίλον
u	dosei	auto	anastas	dia	tego,<n}	einai	filon
nie	da	mu	podniósłszy się	dla	[że]</n>	jest	przyjacielem

3e)) lub "powszedni". ἅπαξ λεγόμενον najprawdopodobniej ukuty przez autora ewangelii. Zazwyczaj tłumaczony jako powszedni, wystarczający, ale też ponadnaturalny (Wgl.) w zn. chleba eschatologicznego.

G846	G1223	G1065	G3588	G335	G846	G1453	G1325	G846
P-GSM	PREP	PRT	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-APP-NSM	V-FAI-3S	P-DSM
αὐτοῦ,	διά	γε	τὴν	ἀναιδίαν	αὐτοῦ	ἐγερθεὶς	δώσει	αὐτῷ
autu,	dia	ge	ten	anaidian	autu	egertheis	dosei	auto
jego,	z	[powodu]	—	natręctwa	jego,	podniósłszy się	da	mu,

G3745	G5535
K-GPM	V-PAI-3S
ὅσων	χρῄζει.
hoson	chredzei.
ile	potrzebuje.

O pewności Ojcowskiej odpowiedzi na modlitwę

	G2504	G5213	G3004	G154	G2532	G1325	G5213	G2212	G2532
	P-1NS-K	P-2DP	V-PAI-1S	V-PAM-2P	CONJ	V-FPI-3S	P-2DP	V-PAM-2P	CONJ
11:9	Κἀγὼ	ὑμῖν	λέγω,	αἰτεῖτε,	καὶ	δοθήσεται	ὑμῖν·	ζητεῖτε,	καὶ
	Kago	hymin	lego,	aiteite,	kai	dothesetai	hymin;	zeteite,	kai
	I ja	wam	mówię,	proście,	a	będzie dane	wam;	szukacie,	a

G2147	G2925	G2532	G455	G5213		G3956	G1063	G3588
V-FAI-2P	V-PAM-2P	CONJ	V-2FPI-3S	P-2DP		A-NSM	CONJ	T-NSM
εὑρήσετε·	κρούετε,	καὶ	ἀνοιγήσεται	ὑμῖν·	**11:10**	πᾶς	γὰρ	ὁ
heuresete;	kruete,	kai	anoigesetai	hymin;		pas	gar	ho
znajdziecie;	pukajcie,	a	otworzone będzie	wam.		Każdy	bowiem	—

G154	G2983	G2532	G3588	G2212	G2147	G2532	G3588	G2925
V-PAP-NSM	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	V-PAI-3S	CONJ	T-DSM	V-PAP-DSM
αἰτῶν	λαμβάνει,	καὶ	ὁ	ζητῶν	εὑρίσκει,	καὶ	τῷ	κρούοντι
aiton	lambanei,	kai	ho	zeton	heuriskei,	kai	to	kruonti
proszący	bierze,	a	—	szukający	znajduje,	a	—	pukającemu

G455		G5101	G1161	G1537	G5216	G3588	G3962	G154
V-2FPI-3S		I-ASM	CONJ	PREP	P-2GP	T-ASM	N-ASM	V-FAI-3S
ἀνοιγήσεται.	**11:11**	τίνα	δὲ	ἐξ	ὑμῶν	τὸν	πατέρα	αἰτήσει
anoigesetai.		tina	de	eks	hymon	ton	patera	aitesei
otworzone będzie.		Który	zaś	z	was,	—	ojciec,	[gdy] poprosi

G3588	G5207	G2486	G3361	G473	G2486	G3789	G846	G1929	
T-NSM	N-NSM	N-ASM	PRT-N	PREP	N-GSM	N-ASM	P-DSM	V-FAI-3S	
ὁ	υἱὸς	ἰχθύν,	μὴ	ἀντὶ	ἰχθύος	ὄφιν	αὐτῷ	ἐπιδώσει;	**11:12**
ho	hyios	ichthyn,	me	anti	ichthuos	ofin	auto	epidosei;	
—	syn	rybę,	nie	zamiast	ryby	węża	mu	poda?	

G2228	G2532	G154	G5609	G1929	G846	G4651		G1487	G3767
PRT	CONJ	V-FAI-3S	N-ASN	V-FAI-3S	P-DSM	N-ASM		COND	CONJ
ἢ	καὶ	αἰτήσει	ᾠόν,	ἐπιδώσει	αὐτῷ	σκορπίον;	**11:13**	εἰ	οὖν
e	kai	aitesei	oon,	epidosei	auto	skorpion;		ei	un
Albo	i	poprosi	o jajko,	poda	nim	skorpiona?		Jeśli	więc

G4771	G4190	G5225	G1492	G1390	G18	G1325	G3588	G5043
P-2NP	A-NPM	V-PAP-NPM	V-RAI-2P	N-APN	A-APN	V-PAN	T-DPN	N-DPN
ὑμεῖς	πονηροὶ	ὑπάρχοντες	οἴδατε	δόματα	ἀγαθὰ	διδόναι	τοῖς	τέκνοις
hymeis	poneroi	hyparchontes	oidate	domata	agatha	didonai	tois	teknois
wy	złymi	będąc	umiecie	dary	dobre	dawać	—	dzieciom

G5216	G4214	G3123	G3588	G3962	G3588	G1537	G3772	G1325	G4151
P-2GP	Q-DSN	ADV	T-NSM	N-NSM	T-NSM	PREP	N-GSM	V-FAI-3S	N-ASN
ὑμῶν,	πόσῳ	μᾶλλον	ὁ	Πατὴρ	ὁ	ἐξ	οὐρανοῦ	δώσει	Πνεῦμα
hymon,	poso	mallon	ho	Pater	ho	eks	uranu	dosei	Pneuma
waszym,	ile	więcej	—	Ojciec	—	z	nieba	da	Ducha

G40	G3588	G154	G846
A-ASN	T-DPM	V-PAP-DPM	P-ASM
Ἅγιον	τοῖς	αἰτοῦσιν	αὐτόν.
Hagion	tois	aitusin	auton.
Świętego	—	proszącym	Go?

Pomówienia o współpracę z szatanem

	G2532 CONJ	G1510 V-IAI-3S	G1544 V-PAP-NSM	G1140 N-ASN	G2532 CONJ	G846 P-NSN	G1510 V-IAI-3S	G2974 A-NSN
11:14	Καὶ	ἦν	ἐκβάλλων	δαιμόνιον,	καὶ	αὐτὸ	ἦν	κωφόν·
	Kai	en	ekballon	daimonion,	kai	auto	en	kofon;
	A	był	wyrzucając	demona,	a	ten	był	[w] niemym;

G1096 V-2ADI-3S	G1161 CONJ	G3588 T-GSN	G1140 N-GSN	G1831 V-2AAP-GSN	G2980 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G2974 A-NSM	G2532 CONJ
ἐγένετο	δὲ	τοῦ	δαιμονίου	ἐξελθόντος	ἐλάλησεν	ὁ	κωφός.	καὶ
egeneto	de	tu	daimoniu	ekselthontos	elalesen	ho	kofos.	kai
stało się	zaś,	[że gdy]	demon	wyszedł,	przemówił	—	niemy.	I

G2296 V-AAI-3P	G3588 T-NPM	G3793 N-NPM		G5100 X-NPM	G1161 CONJ	G1537 PREP	G846 P-GPM	G3004 V-2AAI-3P
ἐθαύμασαν	οἱ	ὄχλοι·	**11:15**	τινὲς	δὲ	ἐξ	αὐτῶν	εἶπαν
ethaumasan	hoi	ochloi;		tines	de	eks	auton	eipan
zdumiały się	—	tłumy.		Niektórzy	zaś	z	nich	powiedzieli:

G1722 PREP	G954 N-PRI	G3588 T-DSM	G758 N-DSM	G3588 T-GPN	G1140 N-GPN	G1544 V-PAI-3S	G3588 T-APN	G1140 N-APN
Ἐν	Βεελζεβοὺλ	τῷ	ἄρχοντι	τῶν	δαιμονίων	ἐκβάλλει	τὰ	δαιμόνια·
En	Beeldzebul	to	archonti	ton	daimonion	ekballei	ta	daimonia;
W [mocy]	Belzebuba,	—	władcy	—	demonów,	wyrzuca	—	demony.

	G2087 A-NPM	G1161 CONJ	G3985 V-PAP-NPM	G4592 N-ASN	G1537 PREP	G3772 N-GSM	G2212 V-IAI-3P	G3844 PREP	G846 P-GSM
11:16	ἕτεροι	δὲ	πειράζοντες	σημεῖον	ἐξ	οὐρανοῦ	ἐζήτουν	παρ’	αὐτοῦ.
	heteroi	de	peiradzontes	semeion	eks	uranu	edzetun	par’	autu.
	inni	zaś	poddając próbie,	znaku	z	nieba	szukali	od	Niego.

	G846 P-NSM	G1161 CONJ	G1492 V-RAP-NSM	G846 P-GPM	G3588 T-APN	G1270 N-APN	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DPM
11:17	αὐτὸς	δὲ	εἰδὼς	αὐτῶν	τὰ	διανοήματα	εἶπεν	αὐτοῖς
	autos	de	eidos	auton	ta	dianoemata	eipen	autois
	On	zaś	zobaczywszy	ich	—	rozumowania	powiedział	im:

G3956 A-NSF	G932 N-NSF	G1909 PREP	G1438 F-3ASF	G1266 V-APP-NSF	G2049 V-PPI-3S	G2532 CONJ	G3624 N-NSM	
Πᾶσα	βασιλεία	ἐφ’	ἑαυτὴν	διαμερισθεῖσα	ἐρημοῦται,	καὶ	οἶκος	
Pasa	basileia	ef’	heauten	diameristheisa	eremutai,	kai	oikos	
Wszelkie	królestwo	w	sobie samym	rozdzielone	pustoszone jest,	a	dom	

G1909 PREP	G3624 N-ASM	G4098 V-PAI-3S		G1487 COND	G1161 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G4567 N-NSM	G1909 PREP
ἐπὶ	οἶκον	πίπτει.	**11:18**	εἰ	δὲ	καὶ	ὁ	Σατανᾶς	ἐφ’
epi	oikon	piptei.		ei	de	kai	ho	Satanas	ef’
na	dom	upada.		Jeśli	zaś	i	—	Szatan	w

G1438 F-3ASM	G1266 V-API-3S	G4459 ADV-I	G2476 V-FPI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G846 P-GSM	G3754 CONJ
ἑαυτὸν	διεμερίσθη,	πῶς	σταθήσεται	ἡ	βασιλεία	αὐτοῦ;	ὅτι
heauton	diemeristhe,	pos	stathesetai	he	basileia	autu;	hoti
sobie samym	został rozdzielony,	jak	ostanie się	—	królestwo	jego?	Gdyż

G3004 V-PAI-2P	G1722 PREP	G954 N-PRI	G1544 V-PAN	G1473 P-1AS	G3588 T-APN	G1140 N-APN		G1487 COND	G1161 CONJ
λέγετε	ἐν	Βεελζεβοὺλ	ἐκβάλλειν	με	τὰ	δαιμόνια.	**11:19**	εἰ	δὲ
legete	en	Beeldzebul	ekballein	me	ta	daimonia.		ei	de
mówicie:	w	Belzebubie	wyrzucam	Ja	—	demony.		Jeśli	zaś

G1473 P-1NS	G1722 PREP	G954 N-PRI	G1544 V-PAI-1S	G3588 T-APN	G1140 N-APN	G3588 T-NPM	G5207 N-NPM	G5216 P-2GP
ἐγὼ	ἐν	Βεελζεβοὺλ	ἐκβάλλω	τὰ	δαιμόνια,	οἱ	υἱοὶ	ὑμῶν
ego	en	Beeldzebul	ekballo	ta	daimonia,	hoi	hyioi	hymon
Ja	w [mocy]	Belzebuba	wyrzucam	—	demony,	[to]	synowie	wasi

G1722 PREP	G5101 I-DSM	G1544 V-PAI-3P	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G846 P-NPM	G5216 P-2GP	G2923 N-NPM	G1510 V-FDI-3P	
ἐν	τίνι	ἐκβάλλουσιν;	διὰ	τοῦτο	αὐτοὶ	ὑμῶν	κριταὶ	ἔσονται.	**11:20**
en	tini	ekballusin;	dia	tuto	autoi	hymon	kritai	esontai.	
przez	kogo	wyrzucają?	Dla	tego	oni	waszymi	sędziami	będą.	

G1487	G1161	G1722	G1147	G2316	G1473		G1544	G3588	G1140	G686
COND	CONJ	PREP	N-DSM	N-GSM	P-1NS		V-PAI-1S	T-APN	N-APN	PRT
εἰ	δὲ	ἐν	δακτύλῳ	Θεοῦ	ἐγὼ		ἐκβάλλω	τὰ	δαιμόνια,	ἄρα
ei	de	en	daktylo	Theu	ego	20f)	ekballo	ta	daimonia,	ara
Jeśli	zaś	przez	palec	Boga	Ja		wyrzucam	—	demony,	wtedy

G5348	G1909	G5209	G3588	G932	G3588	G2316		G3752	G3588
V-AAI-3S	PREP	P-2AP	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM		CONJ	T-NSM
ἔφθασεν	ἐφ’	ὑμᾶς	ἡ	βασιλεία	τοῦ	Θεοῦ.	**11:21**	ὅταν	ὁ
efthasen	ef’	hymas	he	basileia	tu	Theu.		hotan	ho
nadeszło	do	was	—	królestwo	—	Boga.		Kiedy	—

G2478	G2528	G5442	G3588	G1438	G833	G1722	G1515	G1510
A-NSM	V-RPP-NSM	V-PAS-3S	T-ASF	F-3GSM	N-ASF	PREP	N-DSF	V-PAI-3S
ἰσχυρὸς	καθωπλισμένος	φυλάσσῃ	τὴν	ἑαυτοῦ	αὐλήν,	ἐν	εἰρήνῃ	ἐστὶν
ischyros	kathoplismenos	fylasse	ten	heautu	aulen,	en	eirene	estin
siłacz	uzbrojony	strzegłby	—	swego	dziedzińca,	w	pokoju	jest

G3588	G5225	G846		G1875	G1161	G2478	G846	G1904
T-NPN	V-PAP-NPN	P-GSM		CONJ	CONJ	A-NSM-C	P-GSM	V-2AAP-NSM
τὰ	ὑπάρχοντα	αὐτοῦ·	**11:22**	ἐπὰν	δὲ	ἰσχυρότερος	αὐτοῦ	ἐπελθὼν
ta	hyparchonta	autu;		epan	de	ischyroteros	autu	epelthon
—	będące	jego.		kiedy	zaś	silniejszy	[od] niego	przyszedłszy

G3528	G846	G3588	G3833	G846	G142	G1909	G3739
V-AAS-3S	P-ASM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-PAI-3S	PREP	R-DSF
νικήσῃ	αὐτόν,	τὴν	πανοπλίαν	αὐτοῦ	αἴρει	ἐφ’	ᾗ
nikese	auton,	ten	panoplian	autu	airei	ef’	he
zwyciężyłby	go,	—	cały oręż	jego	zrywa,	w którym	—

G3982	G2532	G3588	G4661	G846	G1239		G3588	G3361
V-2LAI-3S	CONJ	T-APN	N-APN	P-GSM	V-PAI-3S		T-NSM	PRT-N
ἐπεποίθει,	καὶ	τὰ	σκῦλα	αὐτοῦ	διαδίδωσιν.	**11:23**	Ὁ	μὴ
epepoithei,	kai	ta	skyla	autu	diadidosin.		Ho	me
pokładał ufność,	a	—	łupy	jego	rozdaje.		—	Nie

G1510	G3326	G1473	G2596	G1473	G2076	G2532	G3588	G3361	G4863
V-PAP-NSM	PREP	P-1GS	PREP	P-1GS	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM
ὢν	μετ’	ἐμοῦ	κατ’	ἐμοῦ	ἐστιν,	καὶ	ὁ	μὴ	συνάγων
on	met’	emu	kat’	emu	estin,	kai	ho	me	synagon
będąc	ze	Mną	przeciw	Mnie	jest,	a	—	nie	zbierający

G3326	G1473	G4650
PREP	P-1GS	V-PAI-3S
μετ’	ἐμοῦ	σκορπίζει.
met’	emu	skorpidzei.
ze	Mną	rozprasza.

Niebezpieczeństwo niewiary

	G3752	G3588	G169	G4151	G1831	G575	G3588	G444
	CONJ	T-NSN	A-NSN	N-NSN	V-2AAS-3S	PREP	T-GSM	N-GSM
11:24	Ὅταν	τὸ	ἀκάθαρτον	πνεῦμα	ἐξέλθῃ	ἀπὸ	τοῦ	ἀνθρώπου,
	Hotan	to	akatharton	pneuma	ekselthe	apo	tu	anthropu,
	Kiedy	—	nieczysty	duch	wyszedłby	z	—	człowieka,

G1330	G1223	G504	G5117	G2212	G372	G2532	G3361
V-PNI-3S	PREP	A-GPM	N-GPM	V-PAP-NSN	N-ASF	CONJ	PRT-N
διέρχεται	δι’	ἀνύδρων	τόπων	ζητοῦν	ἀνάπαυσιν,	καὶ	μὴ
dierchetai	di’	anydron	topon	zetun	anapausin,	kai	me
przechodzi	przez	bezwodne	miejsca,	szukając	odpoczynku,	a	nie

G2147	G3004	G5290	G1519	G3588	G3624	G3450	G3606	G1831
V-PAP-NSN	V-PAI-3S	V-FAI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM	P-1GS	ADV	V-2AAI-1S
εὑρίσκον	λέγει	Ὑποστρέψω	εἰς	τὸν	οἶκόν	μου	ὅθεν	ἐξῆλθον·
heuriskon	legei	Hypostrepso	eis	ton	oikon	mu	hothen	ekselthon;
znajdując,	mówi:	Wrócę	do	—	domu	mego,	skąd	wyszedłem.

	G2532	G2064	G2147	G4563	G2532	G2885	
	CONJ	V-2AAP-NSN	V-PAI-3S	V-RPP-ASM	CONJ	V-RPP-ASM	
11:25	καὶ	ἐλθὸν	εὑρίσκει	σεσαρωμένον	καὶ	κεκοσμημένον.	**11:26**
	kai	elthon	heuriskei	sesaromenon	kai	kekosmemenon.	
	A	przyszedłszy	znajduje [go]	wymiecionym	i	przyozdobionym.	

20f)) N/A 28.

G5119	G4198	G2532	G3880	G2087	G4151	G4190	G1438	G2033
ADV	V-PNI-3S	CONJ	V-PAI-3S	A-APN	N-APN	A-APN-C	F-3GSN	A-NUI
τότε	πορεύεται	καὶ	παραλαμβάνει	ἕτερα	πνεύματα	πονηρότερα	ἑαυτοῦ	ἑπτά,
tote	poreuetai	kai	paralambanei	hetera	pneumata	ponerotera	heautu	hepta,
Wtedy	idzie	i	bierze	inne	duchy,	gorsze	[od] jego	siedem,

G2532	G1525	G2730	G1563	G2532	G1096	G3588	G2078		G3588
CONJ	V-2AAP-NPN	V-PAI-3S	ADV	CONJ	V-PNI-3S	T-NPN	A-NPN-S		T-GSM
καὶ	εἰσελθόντα	κατοικεῖ	ἐκεῖ,	καὶ	γίνεται	τὰ	ἔσχατα	26q)	τοῦ
kai	eiselthonta	katoikei	ekei,	kai	ginetai	ta	eschata		tu
i	wszedłszy	mieszkają	tam,	a	stają się	—	ostatnie		—

G444	G1565	G5501	G3588	G4413		G1096	G1161	G1722
N-GSM	D-GSM	A-NPN	T-GPN	A-GPN-S		V-2ADI-3S	CONJ	PREP
ἀνθρώπου	ἐκείνου	χείρονα	τῶν	πρώτων.	**11:27**	Ἐγένετο	δὲ	ἐν
anthropu	ekeinu	cheirona	ton	proton.		Egeneto	de	en
człowieka	owego	gorsze	[od]	pierwszych.		Stało się	zaś	w

G3588	G3004	G846	G3778	G1869	G5100	G5456	G1135	G1537
T-DSN	V-PAN	P-ASM	D-APN	V-AAP-NSF	X-NSF	N-ASF	N-NSF	PREP
τῷ	λέγειν	αὐτὸν	ταῦτα	ἐπάρασά	τις	φωνὴν	γυνὴ	ἐκ
to	legein	auton	tauta	eparasa	tis	fonen	gyne	ek
[trakcie]	mowy	Jego	tej,	[że] podniósłszy	—	głos	kobieta	z

G3588	G3793	G3004	G846	G3107	G3588	G2836	G3588	G941
T-GSM	N-GSM	V-2AAI-3S	P-DSM	A-NSF	T-NSF	N-NSF	T-NSF	V-AAP-NSF
τοῦ	ὄχλου	εἶπεν	αὐτῷ	Μακαρία	ἡ	κοιλία	ἡ	βαστάσασά
tu	ochlu	eipen	auto	Makaria	he	koilia	he	bastasasa
—	tłumu	powiedziała	Mu:	Szczęśliwe	—	łono	—	[co] nosiło

G4771	G2532	G3149	G3739	G2337		G846	G1161	G3004	G3304
P-2AS	CONJ	N-NPM	R-APM	V-AAI-2S		P-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	PRT
σε	καὶ	μαστοὶ	οὓς	ἐθήλασας.	**11:28**	αὐτὸς	δὲ	εἶπεν	Μενοῦν
se	kai	mastoi	hus	ethelasas.		autos	de	eipen	Menun
Cię	i	piersi	które	ssałeś.		On	zaś	powiedział:	Nie, ale

G3107	G3588	G191	G3588	G3056	G3588	G2316	G2532	G5442
A-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAP-NPM
μακάριοι	οἱ	ἀκούοντες	τὸν	λόγον	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	φυλάσσοντες.
makarioi	hoi	akuontes	ton	logon	tu	Theu	kai	fylassontes.
szczęśliwi	[ci]	słyszący	—	słowo	—	Boga	i	strzegący [go].

28m)

Znak Jonasza

	G3588	G1161	G3793	G1865	G756	G3004	G3588	G1074
	T-GPM	CONJ	N-GPM	V-PPP-GPM	V-ADI-3S	V-PAN	T-NSF	N-NSF
11:29	Τῶν	δὲ	ὄχλων	ἐπαθροιζομένων	ἤρξατο	λέγειν	Ἡ	γενεὰ
	Ton	de	ochlon	epathroidzomenon	erksato	legein	He	genea
	—	zaś	tłumy	gdy są gromadzone	postanowił	mówić	—	pokolenie

G3778	G1074	G4190	G2076	G4592	G2212	G2532	G4592	G3756
D-NSF	N-NSF	A-NSF	V-PAI-3S	N-NSN	V-PAI-3S	CONJ	N-NSN	PRT-N
αὕτη	γενεὰ	πονηρά	ἐστιν·	σημεῖον	ζητεῖ,	καὶ	σημεῖον	οὐ
haute	genea	ponera	estin;	semeion	zetei,	kai	semeion	u
ten	pokolenie	złe	jest:	znak	szuka,	i	znak	nie

G1325	G846	G1487	G3361	G3588	G4592	G2495		G2531	G1063
V-FPI-3S	P-DSF	COND	PRT-N	T-NSN	N-NSN	N-GSM		ADV	CONJ
δοθήσεται	αὐτῇ	εἰ	μὴ	τὸ	σημεῖον	Ἰωνᾶ.	**11:30**	καθὼς	γὰρ
dothesetai	aute	ei	me	to	semeion	Iona.		kathos	gar
dane będzie	nim	jeśli	nie	—	znak	Jonasza.		jak	bowiem

G1096	G2495	G3588	G3536	G4592	G3779	G1510	G2532	G3588	G5207
V-2ADI-3S	N-NSM	T-DPM	N-DPM	N-NSN	ADV	V-FDI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM
ἐγένετο	Ἰωνᾶς	τοῖς	Νινευείταις	σημεῖον,	οὕτως	ἔσται	καὶ	ὁ	Υἱὸς
egeneto	Ionas	tois	Nineueitais	semeion,	hutos	estai	kai	ho	Hyios
stało się	Jonasz	—	–	znak,	tak	będą	i	—	Syn

26q)) w zn. "*końcowy stan*".

28m)) w zn. "*stosujący je, przestrzegający go.*".

G3588	G444	G3588	G1074	G3778		G938	G3558	G1453
T-GSM	N-GSM	T-DSF	N-DSF	D-DSF		N-NSF	N-GSM	V-FPI-3S
τοῦ	ἀνθρώπου	τῇ	γενεᾷ	ταύτῃ.	**11:31**	βασίλισσα	νότου	ἐγερθήσεται
tu	anthropu	te	genea	taute.		basilissa	notu	egerthesetai
—	człowieka	—	pokolenia	tym.		królowa	południa	powstanie

G1722	G3588	G2920	G3326	G3588	G435	G3588	G1074	G3778	G2532
PREP	T-DSF	N-DSF	PREP	T-GPN	N-GPM	T-GSF	N-GSF	D-GSF	CONJ
ἐν	τῇ	κρίσει	μετὰ	τῶν	ἀνδρῶν	τῆς	γενεᾶς	ταύτης	καὶ
en	te	krisei	meta	ton	andron	tes	geneas	tautes	kai
na	—	sądowi	po	—	mężami	—	pokoleniem	tym	i

G2632	G846	G3754	G2064	G1537	G3588	G4009	G3588	G1093	G191
V-FAI-3S	P-APM	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-GPM	N-GPN	T-GSF	N-GSF	V-AAN
κατακρινεῖ	αὐτούς·	ὅτι	ἦλθεν	ἐκ	τῶν	περάτων	τῆς	γῆς	ἀκοῦσαι
katakrinei	autus;	hoti	elthen	ek	ton	peraton	tes	ges	akusai
osądzi	ich:	że	przyszedł	z	—	kresów	—	ziemi	usłyszeć

G3588	G4678	G4672	G2532	G3708	G4119	G4672	G5602	
T-ASF	N-ASF	N-GSM	CONJ	V-2AMM-2S	A-NSN-C	N-GSM	ADV	
τὴν	σοφίαν	Σολομῶνος,	καὶ	ἰδοὺ	πλεῖον	Σολομῶνος	ὧδε.	**11:32**
ten	sofian	Solomonos,	kai	idu	pleion	Solomonos	hode.	
—	mądrość	Salomona,	i	oto	większa	Salomona	tutaj.	

G435	G3536	G450	G1722	G3588	G2920	G3326	G3588	G1074
N-NPM	N-NPM	V-FMI-3P	PREP	T-DSF	N-DSF	PREP	T-GSF	N-GSF
ἄνδρες	Νινευεῖται	ἀναστήσονται	ἐν	τῇ	κρίσει	μετὰ	τῆς	γενεᾶς
andres	Nineueitai	anastesontai	en	te	krisei	meta	tes	geneas
mężowie	Niniwici	powstaną	na	—	sądowi	po	—	pokoleniem

G3778	G2532	G2632	G846	G3754	G3340	G1519	G3588	G2782
D-GSF	CONJ	V-FAI-3P	P-ASF	CONJ	V-AAI-3P	PREP	T-ASN	N-ASN
ταύτης	καὶ	κατακρινοῦσιν	αὐτήν·	ὅτι	μετενόησαν	εἰς	τὸ	κήρυγμα
tautes	kai	katakrinusin	auten;	hoti	metenoesan	eis	to	kerygma
tym	i	osądzą	ją:	że	zmieniły myślenia	w	—	głoszenie

G2495	G2532	G3708	G4119	G2495	G5602		G3762	G3088
N-GSM	CONJ	V-2AMM-2S	A-NSN-C	N-GSM	ADV		A-NSM-N	N-ASM
Ἰωνᾶ,	καὶ	ἰδοὺ	πλεῖον	Ἰωνᾶ	ὧδε.	**11:33**	Οὐδεὶς	λύχνον
Iona,	kai	idu	pleion	Iona	hode.		Udeis	lychnon
Jonasza,	i	oto	większa	Jonasza	tutaj.		Nikt	lampę

G681	G1519	G2926	G5087	G3761	G5259	G3588	G3426	G235	G1909
V-AAP-NSM	PREP	N-ASF	V-PAI-3S	CONJ-N	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	PREP
ἅψας	εἰς	κρύπτην	τίθησιν	οὐδὲ	ὑπὸ	τὸν	μόδιον,	ἀλλ’	ἐπὶ
hapsas	eis	krypten	tithesin	ude	hypo	ton	modion,	all’	epi
–	w	–	układa	ani	w	—	naczyniem,	ale	na

G3588	G3087	G2443	G3588	G1531	G3588	G5338	G991	
T-ASF	N-ASF	CONJ	T-NPM	V-PNP-NPM	T-ASN	N-ASN	V-PAS-3P	
τὴν	λυχνίαν,	ἵνα	οἱ	εἰσπορευόμενοι	τὸ	φέγγος	βλέπωσιν.	**11:34**
ten	lychnian,	hina	hoi	eisporeuomenoi	to	fengos	bleposin.	
—	świeczniku,	aby	ci	wchodząc	—	–	widzieli.	

G3588	G3088	G3588	G4983	G2076	G3588	G3788	G4771	G3752	G3588
T-NSM	N-NSM	T-GSN	N-GSN	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GS	CONJ	T-NSM
ὁ	λύχνος	τοῦ	σώματός	ἐστιν	ὁ	ὀφθαλμός	σου.	ὅταν	ὁ
ho	lychnos	tu	somatos	estin	ho	ofthalmos	su.	hotan	ho
—	lampą	—	ciała	jest	—	oko	twój.	kiedy	—

G3788	G4771	G573	G1510	G2532	G3650	G3588	G4983	G4771	G5460
N-NSM	P-2GS	A-NSM	V-PAS-3S	CONJ	A-NSN	T-NSN	N-NSN	P-2GS	A-NSN
ὀφθαλμός	σου	ἁπλοῦς	ᾖ,	καὶ	ὅλον	τὸ	σῶμά	σου	φωτεινόν
ofthalmos	su	haplus	e,	kai	holon	to	soma	su	foteinon
oko	twój	proste	jest,	i	wszystko	—	ciało	twój	świetliste

G2076	G1875	G1161	G4190	G1510	G2532	G3588	G4983	G4771	G4652
V-PAI-3S	CONJ	CONJ	A-NSM	V-PAS-3S	CONJ	T-NSN	N-NSN	P-2GS	A-NSN
ἐστιν·	ἐπὰν	δὲ	πονηρὸς	ᾖ,	καὶ	τὸ	σῶμά	σου	σκοτεινόν.
estin;	epan	de	poneros	e,	kai	to	soma	su	skoteinon.
jest:	kiedy	zaś	złe	jest,	i	—	ciało	twój	ciemne.

	G4648	G3767	G3361	G3588	G5457	G3588	G1722	G4771	G4655
11:35	V-PAM-2S	CONJ	PRT-N	T-NSN	N-NSN	T-NSN	PREP	P-2DS	N-NSN
	σκόπει	οὖν	μὴ	τὸ	φῶς	τὸ	ἐν	σοὶ	σκότος
	skopei	un	me	to	fos	to	en	soi	skotos
	bacz	więc	nie	—	światło	—	na	tobie	ciemnością

G2076		G1487	G3767	G3588	G4983	G4771	G3650	G5460	G3361
V-PAI-3S		COND	CONJ	T-NSN	N-NSN	P-2GS	A-NSN	A-NSN	PRT-N
ἐστίν.	**11:36**	εἰ	οὖν	τὸ	σῶμά	σου	ὅλον	φωτεινόν,	μὴ
estin.		ei	un	to	soma	su	holon	foteinon,	me
jest.		jeśli	więc	—	ciało	twój	wszystko	świetliste,	nie

G2192	G3313	G5100	G4652	G1510	G5460	G3650	G5613	G3752
V-PAP-NSN	N-ASN	X-ASN	A-ASN	V-FDI-3S	A-NSN	A-NSN	ADV	CONJ
ἔχον	μέρος	τι	σκοτεινόν,	ἔσται	φωτεινὸν	ὅλον	ὡς	ὅταν
echon	meros	ti	skoteinon,	estai	foteinon	holon	hos	hotan
mające	działu	coś	ciemne,	będą	jasne	wszystko	jak	kiedy

G3588	G3088	G3588	G796	G5461	G4771		G1722	G1161	G3588
T-NSM	N-NSM	T-DSF	N-DSF	V-PAS-3S	P-2AS		PREP	CONJ	T-DSN
ὁ	λύχνος	τῇ	ἀστραπῇ	φωτίζῃ	σε.	**11:37**	Ἐν	δὲ	τῷ
ho	lychnos	te	astrape	fotidze	se.		En	de	to
—	lampą	—	błyskawica	oświecałaby	ty.		Na	zaś	—

G2980	G2065	G846	G5330	G3704	G709	G3844	G846	G1525
V-AAN	V-PAI-3S	P-ASM	N-NSM	ADV	V-AAS-3S	PREP	P-DSM	V-2AAP-NSM
λαλῆσαι	ἐρωτᾷ	αὐτὸν	Φαρισαῖος	ὅπως	ἀριστήσῃ	παρ’	αὐτῷ·	εἰσελθὼν
lalesai	erota	auton	Farisaios	hopos	aristese	par’	auto;	eiselthon
powiedzieć	pyta	go	–	abym	zjadłby obiad	u	nim:	wszedłszy

G1161	G377		G3588	G1161	G5330	G3708	G2296
CONJ	V-2AAI-3S		T-NSM	CONJ	N-NSM	V-2AAP-NSM	V-AAI-3S
δὲ	ἀνέπεσεν.	**11:38**	ὁ	δὲ	Φαρισαῖος	ἰδὼν	ἐθαύμασεν
de	anepesen.		ho	de	Farisaios	idon	ethaumasen
zaś	położył się.		—	zaś	–	zobaczył	był pełen podziwu

G3754	G3756	G4412	G907	G4253	G3588	G712	
CONJ	PRT-N	ADV-S	V-API-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	
ὅτι	οὐ	πρῶτον	ἐβαπτίσθη	πρὸ	τοῦ	ἀρίστου.	**11:39**
hoti	u	proton	ebaptisthe	pro	tu	aristu.	
że	nie	najpierw	został zanurzony	przedtem zanim	—	obiadem.	

G3004	G1161	G3588	G2962	G4314	G846	G3568	G4771	G3588	G5330
V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	P-ASM	ADV	P-2NP	T-NPM	N-NPM
εἶπεν	δὲ	ὁ	Κύριος	πρὸς	αὐτόν	Νῦν	ὑμεῖς	οἱ	Φαρισαῖοι
eipen	de	ho	Kyrios	pros	auton	Nyn	hymeis	hoi	Farisaioi
powiedział	zaś	—	Pan	do	mu	Teraz	wy	ci	Faryzeusze

G3588	G1855	G3588	G4221	G2532	G3588	G4094	G2511	G3588	G1161
T-ASN	ADV	T-GSM	N-GSN	CONJ	T-GSM	N-GSM	V-PAI-2P	T-NSN	CONJ
τὸ	ἔξωθεν	τοῦ	ποτηρίου	καὶ	τοῦ	πίνακος	καθαρίζετε,	τὸ	δὲ
to	eksothen	tu	poteriu	kai	tu	pinakos	katharidzete,	to	de
—	z zewnątrz	—	kielicha	i	—	–	oczyszczajcie,	—	zaś

G2081	G5216	G1073	G724	G2532	G4189		G878	G3756	G3588
ADV	P-2GP	V-PAI-3S	N-GSF	CONJ	N-GSF		A-VPM	PRT-N	T-NSM
ἔσωθεν	ὑμῶν	γέμει	ἁρπαγῆς	καὶ	πονηρίας.	**11:40**	ἄφρονες,	οὐχ	ὁ
esothen	hymon	gemei	harpages	kai	ponerias.		afrones,	uch	ho
od środka	wam	jest pełne	–	i	–		–	nie	—

G4160	G3588	G1855	G2532	G3588	G2081	G4160		G4133
V-AAP-NSM	T-ASN	ADV	CONJ	T-ASN	ADV	V-AAI-3S		ADV
ποιήσας	τὸ	ἔξωθεν	καὶ	τὸ	ἔσωθεν	ἐποίησεν;	**11:41**	πλὴν
poiesas	to	eksothen	kai	to	esothen	epoiesen;		plen
uczyniwszy	—	z zewnątrz	i	—	od środka	uczynił;		ale

G3588	G1751	G1325	G1654	G2532	G3708	G3956	G2513
T-APN	V-PAP-APN	V-2AAM-2P	N-ASF	CONJ	V-2AMM-2S	A-NPN	A-NPN
τὰ	ἐνόντα	δότε	ἐλεημοσύνην,	καὶ	ἰδοὺ	πάντα	καθαρὰ
ta	enonta	dote	eleemosynen,	kai	idu	panta	kathara
—	będące wewnątrz	dajcie	dobroczynność,	i	oto	wszystko	czystą

G5213	G2076		G235	G3759	G5213	G3588	G5330	G3754	
P-2DP	V-PAI-3S		CONJ	INJ	P-2DP	T-DPM	N-DPM	CONJ	
ὑμῖν	ἐστιν.	**11:42**	ἀλλὰ	οὐαὶ	ὑμῖν	τοῖς	Φαρισαίοις,	ὅτι	
hymin	estin.		alla	uai	hymin	tois	Farisaiois,	hoti	
wam	jest.		ale	biada	wam	—	–	że	

G586	G3588	G2238	G2532	G3588	G4076	G2532	G3956	G3001
V-PAI-2P	T-ASN	N-ASN	CONJ	T-ASN	N-ASN	CONJ	A-ASN	N-ASN
ἀποδεκατοῦτε	τὸ	ἡδύοσμον	καὶ	τὸ	πήγανον	καὶ	πᾶν	λάχανον,
apodekatute	to	heduosmon	kai	to	peganon	kai	pan	lachanon,
dajecie dziesięcinę	—	mięty	i	—	rutę	i	wszelkie	jarzynę,

G2532	G3928	G3588	G2920	G2532	G3588	G26	G3588	G2316	G3778	G1161
CONJ	V-PNI-2P	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	D-APN	CONJ
καὶ	παρέρχεσθε	τὴν	κρίσιν	καὶ	τὴν	ἀγάπην	τοῦ	Θεοῦ·	ταῦτα	δὲ
kai	parerchesthe	ten	krisin	kai	ten	agapen	tu	Theu;	tauta	de
i	pomijacie	—	sąd	i	—	miłość	—	Boga:	te	zaś

G1163	G4160	G2548	G3361	G3935		G3759	G5213	G3588	G5330
V-IAI-3S	V-AAN	D-APN-K	PRT-N	V-2AAN		INJ	P-2DP	T-DPM	N-DPM
ἔδει	ποιῆσαι	κἀκεῖνα	μὴ	παρεῖναι.	**11:43**	οὐαὶ	ὑμῖν	τοῖς	Φαρισαίοις,
edei	poiesai	kakeina	me	pareinai.		uai	hymin	tois	Farisaiois,
trzeba	uczynić	i te	nie	być obecni.		biada	wam	—	–

G3754	G25	G3588	G4410	G1722	G3588	G4864	G2532	G3588
CONJ	V-PAI-2P	T-ASF	N-ASF-S	PREP	T-DPF	N-DPF	CONJ	T-APM
ὅτι	ἀγαπᾶτε	τὴν	πρωτοκαθεδρίαν	ἐν	ταῖς	συναγωγαῖς	καὶ	τοὺς
hoti	agapate	ten	protokathedrian	en	tais	synagogais	kai	tus
że	kochajcie	—	pierwsze siedzenie	na	—	synagogach	i	—

G783	G1722	G3588	G58		G3759	G5213	G3754	G1510	G5613
N-APM	PREP	T-DPF	N-DPF		INJ	P-2DP	CONJ	V-PAI-2P	ADV
ἀσπασμοὺς	ἐν	ταῖς	ἀγοραῖς.	**11:44**	οὐαὶ	ὑμῖν,	ὅτι	ἐστὲ	ὡς
aspazmus	en	tais	agorais.		uai	hymin,	hoti	este	hos
–	na	—	rynkach.		biada	wam,	że	jesteście	jak

G3588	G3419	G3588	G82	G2532	G3588	G444	G3588	G4043
T-NPN	N-NPN	T-NPN	A-NPN	CONJ	T-NPM	N-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM
τὰ	μνημεῖα	τὰ	ἄδηλα,	καὶ	οἱ	ἄνθρωποι	οἱ	περιπατοῦντες
ta	mnemeia	ta	adela,	kai	hoi	anthropoi	hoi	peripatuntes
—	grobowce	—	nie oznaczone,	i	ci	ludzi	ci	–

G1883	G3756	G1492		G611	G1161	G5100	G3588
ADV	PRT-N	V-RAI-3P		V-AOP-NSM	CONJ	X-NSM	T-GPM
ἐπάνω	οὐκ	οἴδασιν.	**11:45**	Ἀποκριθεὶς	δέ	τις	τῶν
epano	uk	oidasin.		Apokritheis	de	tis	ton
powyżej	nie	wiedząc.		Odpowiedziawszy	zaś	—	—

G3544	G3004	G846	G1320	G3778	G3004	G2532	G1473
A-GPM	V-PAI-3S	P-DSM	N-VSM	D-APN	V-PAP-NSM	CONJ	P-1AP
νομικῶν	λέγει	αὐτῷ	Διδάσκαλε,	ταῦτα	λέγων	καὶ	ἡμᾶς
nomikon	legei	auto	Didaskale,	tauta	legon	kai	hemas
znawców prawa	mówi	nim	Nauczycielu,	te	mówiąc	i	nas

G5195		G3588	G1161	G3004	G2532	G5213	G3588	G3544	G3759
V-PAI-2S		T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	P-2DP	T-DPN	A-DPM	INJ
ὑβρίζεις.	**11:46**	ὁ	δὲ	εἶπεν	Καὶ	ὑμῖν	τοῖς	νομικοῖς	οὐαί,
hybridzeis.		ho	de	eipen	Kai	hymin	tois	nomikois	uai,
–		—	zaś	powiedział	i	wam	—	–	biada,

G3754	G5412	G3588	G444	G5413	G1419	G2532	G846
CONJ	V-PAI-2P	T-APM	N-APM	N-APN	A-APN	CONJ	P-NPM
ὅτι	φορτίζετε	τοὺς	ἀνθρώπους	φορτία	δυσβάστακτα,	καὶ	αὐτοὶ
hoti	fortidzete	tus	anthropus	fortia	dyzbastakta,	kai	autoi
że	obciążacie	—	ludzi	ciężary	trudne do uniesienia,	i	oni

G1520	G3588	G1147	G5216	G3756	G4379	G3588	G5413		G3759
A-DSM	T-GPM	N-GPM	P-2GP	PRT-N	V-PAI-2P	T-DPN	N-DPN		INJ
ἑνὶ	τῶν	δακτύλων	ὑμῶν	οὐ	προσψαύετε	τοῖς	φορτίοις.	**11:47**	οὐαὶ
heni	ton	daktylon	hymon	u	prospsauete	tois	fortiois.		uai
pierwszym	—	palców	wam	nie	dotykajcie	—	–		biada

G5213	G3754	G3618	G3588	G3419	G3588	G4396	G3588	G1161	G3962
P-2DP	CONJ	V-PAI-2P	T-APN	N-APN	T-GPM	N-GPM	T-NPM	CONJ	N-NPM
ὑμῖν,	ὅτι	οἰκοδομεῖτε	τὰ	μνημεῖα	τῶν	προφητῶν,	οἱ	δὲ	πατέρες
hymin,	hoti	oikodomeite	ta	mnemeia	ton	profeton,	hoi	de	pateres
wam,	że	budujecie	—	grobowce	—	proroków,	ci	zaś	ojcowie

G5216	G615	G846		G686	G3144	G1510	G2532	G4909
P-2GP	V-AAI-3P	P-APM		PRT	N-NPM	V-PAI-2P	CONJ	V-PAI-2P
ὑμῶν	ἀπέκτειναν	αὐτούς.	**11:48**	ἄρα	μάρτυρές	ἐστε	καὶ	συνευδοκεῖτε
hymon	apekteinan	autus.		ara	martyres	este	kai	syneudokeite
wam	zabili	ich.		wtedy	–	jesteście	i	zgadzacie się z

G3588	G2041	G3588	G3962	G5216	G3754	G846	G3303	G615	G846
T-DPN	N-DPN	T-GPM	N-GPM	P-2GP	CONJ	P-NPM	PRT	V-AAI-3P	P-APM
τοῖς	ἔργοις	τῶν	πατέρων	ὑμῶν,	ὅτι	αὐτοὶ	μὲν	ἀπέκτειναν	αὐτοὺς,
tois	ergois	ton	pateron	hymon,	hoti	autoi	men	apekteinan	autus,
—	trudzie	—	ojców—	wam,	że	oni	—	zabili	je,

G4771	G1161	G3618		G1223	G3778	G2532	G3588	G4678	G3588
P-2NP	CONJ	V-PAI-2P		PREP	D-ASN	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM
ὑμεῖς	δὲ	οἰκοδομεῖτε.	**11:49**	διὰ	τοῦτο	καὶ	ἡ	σοφία	τοῦ
hymeis	de	oikodomeite.		dia	tuto	kai	he	sofia	tu
wy	zaś	budujecie.		przez	to	i	—	mądrość	—

G2316	G3004	G649	G1519	G846	G4396	G2532	G652	G2532
N-GSM	V-2AAI-3S	V-FAI-1S	PREP	P-APM	N-APM	CONJ	N-APM	CONJ
Θεοῦ	εἶπεν	Ἀποστελῶ	εἰς	αὐτοὺς	προφήτας	καὶ	ἀποστόλους,	καὶ
Theu	eipen	Apostelo	eis	autus	profetas	kai	apostolus,	kai
Boga	powiedział	Wyślę	w	je	proroków	i	wysłannicy,	i

G1537	G846	G615	G2532	G1377		G2443	G1567
PREP	P-GPM	V-FAI-3P	CONJ	V-FAI-3P		CONJ	V-APS-3S
ἐξ	αὐτῶν	ἀποκτενοῦσιν	καὶ	διώξουσιν,	**11:50**	ἵνα	ἐκζητηθῇ
eks	auton	apoktenusin	kai	dioksusin,		hina	ekdzetethe
z	jego	zabiją	i	będą prześladować,		aby	zostałaby szukana

G3588	G129	G3956	G3588	G4396	G3588	G1632	G575	G2602
T-NSN	N-NSN	A-GPM	T-GPM	N-GPM	T-NSN	V-RPP-NSN	PREP	N-GSF
τὸ	αἷμα	πάντων	τῶν	προφητῶν	τὸ	ἐκκεχυμένον	ἀπὸ	καταβολῆς
to	haima	panton	ton	profeton	to	ekkechymenon	apo	kataboles
—	krew	wszystkich	—	proroków	—	–	od	poczęcia

G2889	G575	G3588	G1074	G3778		G575	G129	G6	G2193	G129
N-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF		PREP	N-GSN	N-PRI	ADV	N-GSN
κόσμου	ἀπὸ	τῆς	γενεᾶς	ταύτης,	**11:51**	ἀπὸ	αἵματος	Ἄβελ	ἕως	αἵματος
kosmu	apo	tes	geneas	tautes,		apo	haimatos	Abel	heos	haimatos
świata	od	—	pokoleniem	tym,		od	krwi	Abla	aż	krwi

G2197	G3588	G622	G3342	G3588	G2379	G2532	G3588	G3624
N-GSM	T-GSN	V-2AMP-GSM	ADV	T-GSM	N-GSN	CONJ	T-GSM	N-GSM
Ζαχαρίου	τοῦ	ἀπολομένου	μεταξὺ	τοῦ	θυσιαστηρίου	καὶ	τοῦ	οἴκου·
Zachariu	tu	apolomenu	metaksy	tu	thysiasteriu	kai	tu	oiku;
Zachariasza	—	który zginął	potem	—	ołtarzem	i	—	domu:

G3483	G3004	G5213	G1567	G575	G3588	G1074	G3778	
PRT	V-PAI-1S	P-2DP	V-FPI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF	
ναί,	λέγω	ὑμῖν,	ἐκζητηθήσεται	ἀπὸ	τῆς	γενεᾶς	ταύτης.	**11:52**
nai,	lego	hymin,	ekdzetethesetai	apo	tes	geneas	tautes.	
tak,	mówię	wam,	zostanie szukana	od	—	pokoleniem	tym.	

G3759	G5213	G3588	G3544	G3754	G142	G3588	G2807	G3588	G1108
INJ	P-2DP	T-DPM	A-DPM	CONJ	V-AAI-2P	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF
οὐαὶ	ὑμῖν	τοῖς	νομικοῖς,	ὅτι	ἤρατε	τὴν	κλεῖδα	τῆς	γνώσεως·
uai	hymin	tois	nomikois,	hoti	erate	ten	kleida	tes	gnoseos;
biada	wam	—	–	że	zebraliście	—	klucz	—	poznania:

G846	G3756	G1525	G2532	G3588	G1525	G2967	
P-NPM	PRT-N	V-2AAI-2P	CONJ	T-APM	V-PNP-APM	V-AAI-2P	
αὐτοὶ	οὐκ	εἰσήλθατε	καὶ	τοὺς	εἰσερχομένους	ἐκωλύσατε.	**11:53**
autoi	uk	eiselthate	kai	tus	eiserchomenus	ekolysate.	
oni	nie	–	i	—	–	przeszkodziliście.	

G2547	G1831	G846	G756	G3588	G1122	G2532	G3588
ADV-K	V-2AAP-GSM	P-GSM	V-ADI-3P	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NPM
Κἀκεῖθεν	ἐξελθόντος	αὐτοῦ	ἤρξαντο	οἱ	γραμματεῖς	καὶ	οἱ
Kakeithen	ekselthontos	autu	erksanto	hoi	grammateis	kai	hoi
A stamtąd	–	jego	zaczęło	ci	uczonych w piśmie	i	ci

G5330	G1171	G1758	G2532	G653	G846	G4012	G4119	
N-NPM	ADV	V-PAN	CONJ	V-PAN	P-ASM	PREP	A-GPN-C	
Φαρισαῖοι	δεινῶς	ἐνέχειν	καὶ	ἀποστοματίζειν	αὐτὸν	περὶ	πλειόνων,	**11:54**
Farisaioi	deinos	enechein	kai	apostomatidzein	auton	peri	pleionon,	
Faryzeusze	strasznie	napierać	i	wypytywać	go	za	większego,	

G1748	G846	G2340	G5100	G1537	G3588	G4750	G846
V-PAP-NPM	P-ASM	V-AAN	X-ASN	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM
ἐνεδρεύοντες	αὐτὸν	θηρεῦσαί	τι	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ.
enedreuontes	auton	thereusai	ti	ek	tu	stomatos	autu.
–	go	upolować	coś	z	—	usta	jego.

Ewangelia Jana

Rozdział 1

JEZUS W AKCIE STWORZENIA

Prolog

	G1722 PREP	G746 N-DSF	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G1510 V-IAI-3S	G4314 PREP
1:1	Ἐν	ἀρχῇ	ἦν	ὁ	Λόγος,	καὶ	ὁ	Λόγος	ἦν	πρὸς
	En	arche	en	ho	Logos,	kai	ho	Logos	en	pros
	W	początku	był	—	Słowo,	i	—	Słowo	był	w

G3588 T-ASM	G2316 N-ASM	G2532 CONJ	G2316 N-NSM	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM		G3778 D-NSM	G1510 V-IAI-3S	G1722 PREP
τὸν	Θεόν,	καὶ	Θεὸς	ἦν	ὁ	Λόγος.	**1:2**	Οὗτος	ἦν	ἐν
ton	Theon,	kai	Theos	en	ho	Logos.		HUtos	en	en
—	Bogu,	i	Bogiem	był	—	Słowo.		On	był	na

G746 N-DSF	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G2316 N-ASM		G3956 A-NPN	G1223 PREP	G846 P-GSM	G1096 V-2ADI-3S	G2532 CONJ
ἀρχῇ	πρὸς	τὸν	Θεόν.	**1:3**	πάντα	δι’	αὐτοῦ	ἐγένετο,	καὶ
arche	pros	ton	Theon.		panta	di’	autu	egeneto,	kai
początku	w	—	Bogu.		Wszystko	zaś	[przez]Niego	stało się,	i

G5565 ADV	G846 P-GSM	G1096 V-2ADI-3S	G3761 CONJ-N	G1520 A-NSN	G3739 R-NSN	G1096 V-2RAI-3S		G1722 PREP
χωρὶς	αὐτοῦ	ἐγένετο	οὐδὲ	ἕν	ὃ	γέγονεν.	**1:4**	ἐν
choris	autu	egeneto	ude	hen	ho	gegonen.		en
osobno	[od] Niego	[nie]stało się	ani	jedno.	[Co]	stało się		w

G846 P-DSM	G2222 N-NSF	G1510 V-IAI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G2222 N-NSF	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSN	G5457 N-NSN	G3588 T-GPM
αὐτῷ	ζωὴ	ἦν,	καὶ	ἡ	ζωὴ	ἦν	τὸ	φῶς	τῶν
auto	zoe	en,	kai	he	zoe	en	to	fos	ton
Nim	życiem	było,	a	—	życie	było	—	światłem	—

G444 N-GPM		G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G5457 N-NSN	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G4653 N-DSF	G5316 V-PAI-3S	G2532 CONJ
ἀνθρώπων.	**1:5**	καὶ	τὸ	φῶς	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ	φαίνει,	καὶ
anthropon.		kai	to	fos	en	te	skotia	fainei,	kai
ludzi,		a	—	światło	w	—	ciemności	świeci,	i

G3588 T-NSF	G4653 N-NSF	G846 P-ASN	G3756 PRT-N	G2638 V-2AAI-3S	
ἡ	σκοτία	αὐτὸ	οὐ	κατέλαβεν.	
he	skotia	auto	u	katelaben.	**5m)**
—	ciemność	Jego	nie	pochwyciła.	

Jan Chrzciciel

	G1096 V-2ADI-3S	G444 N-NSM	G649 V-RPP-NSM	G3844 PREP	G2316 N-GSM	G3686 N-NSN		G846 P-DSM	G2491 N-NSM	
1:6	Ἐγένετο	ἄνθρωπος,	ἀπεσταλμένος	παρὰ	Θεοῦ,	ὄνομα	**6f)**	αὐτῷ	Ἰωάνης·	**1:7**
	Egeneto	anthropos,	apestalmenos	para	Theu,	onoma		auto	Ioanes;	
	Pojawił się	człowiek,	wysłany	przez	Boga,	imię		jego	Jan.	

G3778 D-NSM	G2064 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G3141 N-ASF	G2443 CONJ	G3140 V-AAS-3S	G4012 PREP	G3588 T-GSN	G5457 N-GSN	
οὗτος	ἦλθεν	εἰς	μαρτυρίαν,	ἵνα	μαρτυρήσῃ	περὶ	τοῦ	φωτός,	
hutos	elthen	eis	martyrian,	hina	martyrese	peri	tu	fotos,	
On	przyszedł	na	świadectwo,	żeby	zaświadczyć	o	—	świetle,	

G2443 CONJ	G3956 A-NPM	G4100 V-AAS-3P	G1223 PREP	G846 P-GSM		G3756 PRT-N	G1510 V-IAI-3S	G1565 D-NSM	G3588 T-NSN	
ἵνα	πάντες	πιστεύσωσιν	δι’	αὐτοῦ.	**1:8**	οὐκ	ἦν	ἐκεῖνος	τὸ	
hina	pantes	pisteusosin	di’	autu.		uk	en	ekeinos	to	
żeby	każdy	uwierzył	przez	niego.		Nie	był	ów	—	

5m)) lub "opanowała".

6f)) w zasadzie "nazywany" lub "na imię".

G5457	G235	G2443	G3140	G4012	G3588	G5457		G1510	G3588
N-NSN	CONJ	CONJ	V-AAS-3S	PREP	T-GSN	N-GSN		V-IAI-3S	T-NSN
φῶς,	ἀλλ’	ἵνα	μαρτυρήσῃ	περὶ	τοῦ	φωτός.	**1:9**	Ἦν	τὸ
fos,	all’	hina	martyrese	peri	tu	fotos.		En	to
światłem,	ale	aby	zaświadczył	o	—	świetle.		Było	—

G5457	G3588	G228	G3739	G5461	G3956	G444	G2064	G1519
N-NSN	T-NSN	A-NSN	R-NSN	V-PAI-3S	A-ASM	N-ASM	V-PNP-ASM	PREP
φῶς	τὸ	ἀληθινὸν,	ὃ	φωτίζει	πάντα	ἄνθρωπον,	ἐρχόμενον	εἰς
fos	to	alethinon,	ho	fotidzei	panta	anthropon,	erchomenon	eis
światło	—	prawdziwe,	—	oświecające	każdego	człowieka,	przychodzące	na

G3588	G2889		G1722	G3588	G2889	G1510	G2532	G3588	G2889	G1223
T-ASM	N-ASM		PREP	T-DSM	N-DSM	V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP
τὸν	κόσμον.	**1:10**	ἐν	τῷ	κόσμῳ	ἦν,	καὶ	ὁ	κόσμος	δι’
ton	kosmon.		en	to	kosmo	en,	kai	ho	kosmos	di’
—	świat.		Na	—	świecie	był,	i	—	świat	przez

G846	G1096	G2532	G3588	G2889	G846	G3756	G1097		G1519
P-GSM	V-2ADI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-ASM	PRT-N	V-2AAI-3S		PREP
αὐτοῦ	ἐγένετο,	καὶ	ὁ	κόσμος	αὐτὸν	οὐκ	ἔγνω.	**1:11**	εἰς
autu	egeneto,	kai	ho	kosmos	auton	uk	egno.		eis
Niego	stał się,	i	—	świat	Jego	nie	poznał.		Do

G3588	G2398		G2064	G2532	G3588	G2398	G846	G3756	G3880
T-APN	A-APN		V-2AAI-3S	CONJ	T-NPM	A-NPM	P-ASM	PRT-N	V-2AAI-3P
τὰ	ἴδια		ἦλθεν,	καὶ	οἱ	ἴδιοι	αὐτὸν	οὐ	παρέλαβον.
ta	idia	11c)	elthen,	kai	hoi	idioi	auton	u	parelabon.
—	swoich		przyszedł,	i	—	swoi	Jego	nie	przyjęli.

G3745	G1161	G2983	G846	G1325	G846	G1849		G5043	G2316	**1:12**
K-NPM	CONJ	V-2AAI-3P	P-ASM	V-AAI-3S	P-DPM	N-ASF		N-NPN	N-GSM	
ὅσοι	δὲ	ἔλαβον	αὐτόν,	ἔδωκεν	αὐτοῖς	ἐξουσίαν	12g)	τέκνα	Θεοῦ	
hosoi	de	elabon	auton,	edoken	autois	eksusian		tekna	Theu	
Którzykolwiek	zaś	przyjęli	Jego,	dał	im	prawo		dziećmi	Boga	

G1096	G3588	G4100	G1519	G3588	G3686	G846		G3739	G3756
V-2ADN	T-DPM	V-PAP-DPM	PREP	T-ASN	N-ASN	P-GSM		R-NPM	PRT-N
γενέσθαι,	τοῖς	πιστεύουσιν	εἰς	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ,	**1:13**	οἳ	οὐκ
genesthai,	tois	pisteuusin	eis	to	onoma	autu,		hoi	uk
stać się,	(tym)	wierzącym	w	—	imię	Jego,		—	nie

G1537	G129	G3761	G1537	G2307	G4561	G3761	G1537	G2307	G435
PREP	N-GPN	CONJ-N	PREP	N-GSN	N-GSF	CONJ-N	PREP	N-GSN	N-GSM
ἐξ	αἱμάτων	οὐδὲ	ἐκ	θελήματος	σαρκὸς	οὐδὲ	ἐκ	θελήματος	ἀνδρὸς
eks	haimaton	ude	ek	thelematos	sarkos	ude	ek	thelematos	andros
z	krwi,	i nie	z	woli	ciała,	ani	z	woli	mężczyzny

G235	G1537	G2316	G1080		G2532	G3588	G3056	G4561	G1096
CONJ	PREP	N-GSM	V-API-3P		CONJ	T-NSM	N-NSM	N-NSF	V-2ADI-3S
ἀλλ’	ἐκ	Θεοῦ	ἐγεννήθησαν.	**1:14**	Καὶ	ὁ	Λόγος	σὰρξ	ἐγένετο
all’	ek	Theu	egennethesan.		Kai	ho	Logos	sarks	egeneto
ale	z	Boga	zrodzeni zostali.		I	—	Słowo	ciałem	stało się

G2532	G4637		G1722	G2254	G2532	G2300	G3588	G1391	G846	G1391
CONJ	V-AAI-3S		PREP	P-1DP	CONJ	V-ADI-1P	T-ASF	N-ASF	P-GSM	N-ASF
καὶ	ἐσκήνωσεν		ἐν	ἡμῖν,	καὶ	ἐθεασάμεθα	τὴν	δόξαν	αὐτοῦ,	δόξαν
kai	eskenosen	14g)	en	hemin,	kai	etheasametha	ten	doksan	autu,	doksan
i	zamieszkało		wśród	nas,	i	oglądaliśmy	—	chwałę	Jego,	chwałę

G5613	G3439	G3844	G3962	G4134	G5485	G2532	G225		G2491
ADV	A-GSM	PREP	N-GSM	A-NSM	N-GSF	CONJ	N-GSF		N-NSM
ὡς	μονογενοῦς	παρὰ	Πατρός,	πλήρης	χάριτος	καὶ	ἀληθείας.	**1:15**	Ἰωάνης
hos	monogenus	para	Patros,	pleres	charitos	kai	aletheias.		Ioanes
—	Jednorodzonego	od	Ojca,	pełne	łaski	i	prawdy.		Jan

G3140	G4012	G846	G2532	G2896	G3004	G3778	G1510	G3739
V-PAI-3S	PREP	P-GSM	CONJ	V-2RAI-3S	V-PAP-NSM	D-NSM	V-IAI-3S	R-ASM
μαρτυρεῖ	περὶ	αὐτοῦ	καὶ	κέκραγεν	λέγων	Οὗτος	ἦν	ὃν
martyrei	peri	autu	kai	kekragen	legon	HUtos	en	hon
świadczący	o	Nim	i	krzycząc	mówił:	Ten	był,	o którym

11c)) lub "swojej własności".
12g)) lub "władzę", "wolność", "możliwość", "siłę".
14g)) w znaczeniu mieszkania w namiocie.

G3004 V-2AAI-1S	G3588 T-NSM	G3694 ADV	G3450 P-1GS	G2064 V-PNP-NSM	G1715 PREP	G3450 P-1GS	G1096 V-2RAI-3S	G3754 CONJ
εἶπον	Ὁ	ὀπίσω	μου	ἐρχόμενος	ἔμπροσθέν	μου	γέγονεν,	ὅτι
eipon	Ho	opiso	mu	erchomenos	emprosthen	mu	gegonen,	hoti
mówiłem:	—	Za	mną	przychodzący	przedtem [niż]	ja	stał się,	bo

G4413 A-NSM-S	G3450 P-1GS	G1510 V-IAI-3S		G3754 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GSN	G4138 N-GSN	G846 P-GSM	G2249 P-1NP
πρῶτός	μου	ἦν.	**1:16**	ὅτι	ἐκ	τοῦ	πληρώματος	αὐτοῦ	ἡμεῖς
protos	mu	en.		hoti	ek	tu	pleromatos	autu	hemeis
pierwszy	[niż] ja	był.		Bo	z	—	pełni	Jego	my

G3956 A-NPM	G2983 V-2AAI-1P	G2532 CONJ	G5485 N-ASF	G473 PREP	G5485 N-GSF		G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G3551 N-NSM
πάντες	ἐλάβομεν,	καὶ	χάριν	ἀντὶ	χάριτος·	**1:17**	ὅτι	ὁ	νόμος
pantes	elabomen,	kai	charin	anti	charitos;	**16l)**	hoti	ho	nomos
wszyscy	wzięliśmy,	i	łaskę	zamiast	łaskawości.		Bo	—	prawo

G1223 PREP	G3475 N-GSM	G1325 V-API-3S	G3588 T-NSF	G5485 N-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G225 N-NSF	G1223 PREP	G2424 N-GSM
διὰ	Μωϋσέως	ἐδόθη,	ἡ	χάρις	καὶ	ἡ	ἀλήθεια	διὰ	Ἰησοῦ
dia	Moyseos	edothe,	he	charis	kai	he	aletheia	dia	Iesu
przez	Mojżesza	zostało dane,	—	łaska	i	—	prawda	przez	Jezusa

G5547 N-GSM	G1096 V-2ADI-3S		G2316 N-ASM	G3762 A-NSM-N	G3708 V-RAI-3S-ATT	G4455 ADV	G3439 A-NSM
Χριστοῦ	ἐγένετο.	**1:18**	Θεὸν	οὐδεὶς	ἑώρακεν	πώποτε·	μονογενὴς
Christu	egeneto.		Theon	udeis	heoraken	popote;	monogenes
Pomazańca	stała się.		Boga	nikt [nie]	zobaczył	nigdy,	Jednorodzony

G2316 N-NSM	G3588 T-NSM	G1510 V-PAP-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2859 N-ASM	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G1565 D-NSM	G1834 V-ADI-3S
Θεὸς	ὁ	ὢν	εἰς	τὸν	κόλπον	τοῦ	Πατρὸς,	ἐκεῖνος	ἐξηγήσατο.
Theos	ho	on	eis	ton	kolpon	tu	Patros,	ekeinos	eksegesato.
Bóg	—	będący	w	—	łonie	—	Ojca,	On sam	ogłosił.

18o)

Świadectwo Jana Chrzciciela o Jezusie

	G2532 CONJ	G3778 D-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G3141 N-NSF	G3588 T-GSM	G2491 N-PRI	G3753 ADV	G649 V-AAI-3P
1:19	Καὶ	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	μαρτυρία	τοῦ	Ἰωάνου	ὅτε	ἀπέστειλαν
	Kai	haute	estin	he	martyria	tu	Ioanu	hote	apesteilan
	I	o tym	jest	—	świadectwo	—	Jana,	kiedy	wysłali

G4314 PREP	G846 P-ASM	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G1537 PREP	G2414 N-GPN	G2409 N-APM	G2532 CONJ	G3019 N-APM
[πρὸς	αὐτὸν]	οἱ	Ἰουδαῖοι	ἐξ	Ἱεροσολύμων	ἱερεῖς	καὶ	Λευείτας
[pros	auton]	hoi	Iudaioi	eks	Hierosolymon	hiereis	kai	Leueitas
[do	niego]	—	Judejczycy	z	Jerozolimy	kapłanów	i	lewitów,

G2443 CONJ	G2065 V-AAS-3P	G846 P-ASM	G4771 P-2NS	G5101 I-NSM	G1510 V-PAI-2S		G2532 CONJ	G3670 V-AAI-3S		G2532 CONJ
ἵνα	ἐρωτήσωσιν	αὐτόν	Σὺ	τίς	εἶ;	**1:20**	καὶ	ὡμολόγησεν		καὶ
hina	erotesosin	auton	Sy	tis	ei;		kai	homologesen	**20b)**	kai
aby	zapytali	go:	Ty	kto	jesteś?		I	wyznał,		a

G3756 PRT-N	G720 V-ADI-3S	G2532 CONJ	G3670 V-AAI-3S	G3754 CONJ	G1473 P-1NS	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-1S	G3588 T-NSM
οὐκ	ἠρνήσατο,	καὶ	ὡμολόγησεν	ὅτι	Ἐγὼ	οὐκ	εἰμὶ	ὁ
uk	ernesato,	kai	homologesen	hoti	Ego	uk	eimi	ho
nie	zaprzeczył	i	wyznał,	że:	Ja	nie	jestem	—

G5547 N-NSM		G2532 CONJ	G2065 V-AAI-3P	G846 P-ASM	G5101 I-NSN	G3767 CONJ	G4771 P-2NS	G2243 N-NSM
Χριστός.	**1:21**	καὶ	ἠρώτησαν	αὐτόν	Τί	οὖν;	σὺ	Ἠλείας
Christos.	**20m)**	kai	erotesan	auton	Ti	un;	sy	Heleias
Pomazańcem.		I	pytali	jego:	Kim	więc?	Ty	Eliaszem

16l)) lub "*łaskę w miejsce łaskawości*". Przekłady literackie oddają ten fragment w znaczeniu "*bogactwo łaski*", "*łaskę za łaską*". Za SNPPD: (1) łaskę Chrystusową zamiast łaskawości Prawa - za kontekstem w.17; (2) łaskę po łasce, tj. jeden dar łaski po drugim.

18o)) lub "wyjaśnił".

20b)) lub *przyznał*, *zgodził się*.

20m)) Co wskazuje, że intencją pytania: *Kim ty jesteś?*,było pytanie o mesjański aspekt służby Jana Chrzciciela.

G1510	G2532	G3004	G3756	G1510	G3588	G4396	G1510	G4771	G2532
V-PAI-2S	CONJ	V-PAI-3S	PRT-N	V-PAI-1S	T-NSM	N-NSM	V-PAI-2S	P-2NS	CONJ
εἶ;	καὶ	λέγει	Οὐκ	εἰμί.	Ὁ	προφήτης	εἶ	σύ;	καὶ
ei;	kai	legei	Uk	eimi.	Ho	profetes	ei	sy;	kai
jesteś?	I	mówi:	Nie	jestem.	—	Prorokiem	jesteś	ty?	I

G611	G3756		G3004	G3767	G846	G5101	G1510	G2443
V-ADI-3S	PRT-N		V-2AAI-3P	CONJ	P-DSM	I-NSM	V-PAI-2S	CONJ
ἀπεκρίθη	Οὔ.	**1:22**	εἶπαν	οὖν	αὐτῷ	Τίς	εἶ;	ἵνα
apekrithe	U.		eipan	un	auto	Tis	ei;	hina
odpowiedział:	Nie.		Powiedzieli	więc	mu:	Kto	jesteś?	Aby

G612	G1325	G3588	G3992	G1473	G5101	G3004	G4012
N-ASF	V-2AAS-1P	T-DPM	V-AAP-DPM	P-1AP	I-ASN	V-PAI-2S	PREP
ἀπόκρισιν	δῶμεν	τοῖς	πέμψασιν	ἡμᾶς·	τί	λέγεις	περὶ
apokrisin	domen	tois	pempsasin	hemas;	ti	legeis	peri
odpowiedź	dalibyśmy	—	wysyłającym	nas.	Co	mówisz	o

G4572		G5346	G1473	G5456	G994	G1722	G3588	G2048
F-2GSM		V-IAI-3S	P-1NS	N-NSF	V-PAP-GSM	PREP	T-DSF	A-DSF
σεαυτοῦ;	**1:23**	ἔφη	Ἐγώ,	φωνὴ	βοῶντος	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ
seautu;		efe	Ego,	fone	boontos	en	te	eremo
sobie samym?		Odpowiedział:	Ja,	*głos*	*krzyczącego*	*w*	—	*pustkowiu:*

G2116	G3588	G3598	G2962		G2531	G3004	G2268	G3588	G4396	
V-AAM-2P	T-ASF	N-ASF	N-GSM		ADV	V-2AAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	
Εὐθύνατε	τὴν	ὁδὸν	Κυρίου		καθὼς	εἶπεν	Ἡσαΐας	ὁ	προφήτης.	**1:24**
Euthynate	ten	hodon	Kyriu	23k)	kathos	eipen	Hesaias	ho	profetes.	
Prostujcie	—	*drogę*	*Pana,*		jak	powiedział	Izajasz	—	prorok.	

G2532	G649	G1510	G1537	G3588	G5330		G2532	G2065	G846
CONJ	V-RPP-NPM	V-IAI-3P	PREP	T-GPM	N-GPM		CONJ	V-AAI-3P	P-ASM
Καὶ	ἀπεσταλμένοι	ἦσαν	ἐκ	τῶν	Φαρισαίων.	**1:25**	καὶ	ἠρώτησαν	αὐτὸν
Kai	apestalmenoi	esan	ek	ton	Farisaion.		kai	erotesan	auton
A	wysłani	byli	z	—	Faryzeuszy.		I	zapytali	jego

G2532	G3004	G846	G5101	G3767	G907		G1487	G4771	G3756	G1510
CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	I-ASN	CONJ	V-PAI-2S		COND	P-2NS	PRT-N	V-PAI-2S
καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Τί	οὖν	βαπτίζεις		εἰ	σὺ	οὐκ	εἶ
kai	eipan	auto	Ti	un	baptidzeis	25i)	ei	sy	uk	ei
i	powiedzieli	mu:	Czemu	więc	zanurzasz,		jeśli	ty	nie	jesteś

G3588	G5547	G3761	G2243	G3761	G3588	G4396		G611
T-NSM	N-NSM	CONJ-N	N-NSM	CONJ-N	T-NSM	N-NSM		V-ADI-3S
ὁ	Χριστὸς	οὐδὲ	Ἠλείας	οὐδὲ	ὁ	προφήτης;	**1:26**	ἀπεκρίθη
ho	Christos	ude	Heleias	ude	ho	profetes;		apekrithe
—	Pomazańcem	i nie	Eliaszem	i nie	—	prorokiem?		Odpowiedział

G846	G3588	G2491	G3004	G1473	G907	G1722	G5204	G3319	G5216
P-DPM	T-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM	P-1NS	V-PAI-1S	PREP	N-DSN	A-NSM	P-2GP
αὐτοῖς	ὁ	Ἰωάνης	λέγων	Ἐγὼ	βαπτίζω	ἐν	ὕδατι·	μέσος	ὑμῶν
autois	ho	Ioanes	legon	Ego	baptidzo	en	hydati;	mesos	hymon
im	—	Jan	mówiąc:	ja	zanurzam	w	wodzie,	pośród	was

G4739	G3739	G4771	G3756	G1492		G3588	G3694	G3450
V-PAI-3S	R-ASM	P-2NP	PRT-N	V-RAI-2P		T-NSM	ADV	P-1GS
στήκει	ὃν	ὑμεῖς	οὐκ	οἴδατε,	**1:27**	ὁ	ὀπίσω	μου
stekei	hon	hymeis	uk	oidate,	26p)	ho	opiso	mu
stoi	kogo	wy	nie	dostrzegacie,		—	Za	mną

G2064	G3739	G3756	G1510	G1473		G514	G2443	G3089	G846
V-PNP-NSM	R-GSM	PRT-N	V-PAI-1S	P-1NS		A-NSM	CONJ	V-AAS-1S	P-GSM
ἐρχόμενος,	οὗ	οὐκ	εἰμὶ	[ἐγὼ]		ἄξιος	ἵνα	λύσω	αὐτοῦ
erchomenos,	hu	uk	eimi	[ego]	27h)	aksios	hina	lyso	autu
przychodzący,	którego	nie	jestem	[ja]		godny,	aby	rozwiązać	Jego

G3588	G2438	G3588	G5266		G3778	G1722	G963	G1096
T-ASM	N-ASM	T-GSN	N-GSN		D-NPN	PREP	N-DSF	V-2ADI-3S
τὸν	ἱμάντα	τοῦ	ὑποδήματος.	**1:28**	Ταῦτα	ἐν	Βηθανίᾳ	ἐγένετο
ton	himanta	tu	hypodematos.		Tauta	en	Bethania	egeneto
—	rzemień	—	sandała.		To	w	Betanii	stało się

23k)) Iz 40:3
25i)) czyli "chrzcisz".
26p)) lub *znacie*
27h)) za NA28

G4008	G3588	G2446	G3699	G1510	G3588	G2491	G907	
ADV	T-GSM	N-GSM	ADV	V-IAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM	
πέραν	τοῦ	Ἰορδάνου,	ὅπου	ἦν	ὁ	Ἰωάνης	βαπτίζων.	**1:29**
peran	tu	Iordanu,	hopu	en	ho	Ioanes	baptidzon.	
po drugiej stronie	—	Jordanu,	gdzie	był	—	Jan	zanurzając.	

G3588	G1887	G991	G3588	G2424	G2064	G4314	G846	G2532
T-DSF	ADV	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	V-PNP-ASM	PREP	P-ASM	CONJ
Τῇ	ἐπαύριον	βλέπει	τὸν	Ἰησοῦν	ἐρχόμενον	πρὸς	αὐτόν,	καὶ
Te	epaurion	blepei	ton	Iesun	erchomenon	pros	auton,	kai
—	Następnego dnia	widzi	—	Jezusa	przychodzącego	do	niego,	i

G3004	G1492	G3588	G286	G3588	G2316	G3588	G142	G3588
V-PAI-3S	V-2AAM-2S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF
λέγει	Ἴδε	ὁ	Ἀμνὸς	τοῦ	Θεοῦ	ὁ	αἴρων	τὴν
legei	Ide	ho	Amnos	tu	Theu	ho	airon	ten
mówi	"Oto	—	Baranek	—	Boga	—	usuwający	—

G266	G3588	G2889		G3778	G2076	G5228	G3739	G1473	G3004
N-ASF	T-GSM	N-GSM		D-NSM	V-PAI-3S	PREP	R-GSM	P-1NS	V-2AAI-1S
ἁμαρτίαν	τοῦ	κόσμου".	**1:30**	οὗτός	ἐστιν	ὑπὲρ	οὗ	ἐγὼ	εἶπον
hamartian	tu	kosmu".		hutos	estin	hyper	hu	ego	eipon
grzech	—	świata".		Ten	jest,	o	którym	ja	powiedziałem:

G3694	G3450	G2064	G435	G3739	G1715	G3450	G1096	G3754
ADV	P-1GS	V-PNI-3S	N-NSM	R-NSM	PREP	P-1GS	V-2RAI-3S	CONJ
Ὀπίσω	μου	ἔρχεται	ἀνὴρ	ὃς	ἔμπροσθέν	μου	γέγονεν,	ὅτι
Opiso	mu	erchetai	aner	hos	emprosthen	mu	gegonen,	hoti
Za	mną	przychodzi	mąż,	co	przede	mną	stał się,	bo

G4413	G3450	G1510		G2504	G3756	G1492	G846	G235
A-NSM-S	P-1GS	V-IAI-3S		P-1NS-K	PRT-N	V-2LAI-1S	P-ASM	CONJ
πρῶτός	μου	ἦν.	**1:31**	κἀγὼ	οὐκ	ᾔδειν	αὐτόν,	ἀλλ’
protos	mu	en.		kago	uk	edein	auton,	all’
pierwszy [ode]	mnie	był.		I ja	nie	dostrzegłem	Go,	ale

G2443	G5319	G3588	G2474	G1223	G3778	G2064	G1473	G1722
CONJ	V-APS-3S	T-DSM	N-PRI	PREP	D-ASN	V-2AAI-1S	P-1NS	PREP
ἵνα	φανερωθῇ	τῷ	Ἰσραὴλ,	διὰ	τοῦτο	ἦλθον	ἐγὼ	ἐν
hina	fanerothe	to	Israel,	dia	tuto	elthon	ego	en
aby	uwidocznił się	—	Izraelowi,	dla	tego	przyszedłem	ja	w

G5204	G907		G2532	G3140	G2491	G3004	G3754	G2300
N-DSN	V-PAP-NSM		CONJ	V-AAI-3S	N-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	V-RNI-1S
ὕδατι	βαπτίζων.	**1:32**	Καὶ	ἐμαρτύρησεν	Ἰωάνης	λέγων	ὅτι	Τεθέαμαι
hydati	baptidzon.		Kai	emartyresen	Ioanes	legon	hoti	Tetheamai
wodzie	zanurzając.		I	zaświadczył	Jan	mówiąc,	że:	Ujrzałem

G3588	G4151	G2597	G5613	G4058	G1537	G3772	G2532	G3306	G1909
T-ASN	N-ASN	V-PAP-ASN	ADV	N-ASF	PREP	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	PREP
τὸ	Πνεῦμα	καταβαῖνον	ὡς	περιστερὰν	ἐξ	οὐρανοῦ,	καὶ	ἔμεινεν	ἐπ’
to	Pneuma	katabainon	hos	peristeran	eks	uranu,	kai	emeinen	ep’
—	Ducha	schodzącego	jak	gołąb	z	nieba,	i	pozostał	na

G846		G2504	G3756	G1492	G846	G235	G3588	G3992	G1473
P-ASM		P-1NS-K	PRT-N	V-2LAI-1S	P-ASM	CONJ	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS
αὐτόν.	**1:33**	κἀγὼ	οὐκ	ᾔδειν	αὐτόν,	ἀλλ’	ὁ	πέμψας	με
auton.		kago	uk	edein	auton,	all’	ho	pempsas	me
Nim.		I ja	nie	dostrzegłbym	Go,	ale	—	wysyłający	mnie

G907	G1722	G5204	G1565	G3427	G3004	G1909	G3739	G302	G3708
V-PAN	PREP	N-DSN	D-NSM	P-1DS	V-2AAI-3S	PREP	R-ASM	PRT	V-2AAS-2S
βαπτίζειν	ἐν	ὕδατι	ἐκεῖνός	μοι	εἶπεν	Ἐφ’	ὃν	ἂν	ἴδῃς
baptidzein	en	hydati	ekeinos	moi	eipen	Ef’	hon	an	ides
zanurzać	w	wodzie,	Ów	mi	powiedział:	Na	którym	—	zobaczysz

G3588	G4151	G2597	G2532	G3306	G1909	G846	G3778	G2076
T-ASN	N-ASN	V-PAP-ASN	CONJ	V-PAP-ASN	PREP	P-ASM	D-NSM	V-PAI-3S
τὸ	Πνεῦμα	καταβαῖνον	καὶ	μένον	ἐπ’	αὐτόν,	οὗτός	ἐστιν
to	Pneuma	katabainon	kai	menon	ep’	auton,	hutos	estin
—	Ducha	schodzącego	i	pozostającego	na	Nim,	Ten	jest

G3588	G907	G1722	G4151	G40		G2504	G3708	G2532
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	N-DSN	A-DSN		P-1NS-K	V-RAI-1S-ATT	CONJ
ὁ	βαπτίζων	ἐν	Πνεύματι	Ἁγίῳ.	**1:34**	κἀγὼ	ἑώρακα,	καὶ
ho	baptidzon	en	Pneumati	Hagio.		kago	heoraka,	kai
—	zanurzającym	w	Duchu	Świętym.		I ja	zobaczyłem,	i

G3140	G3754	G3778	G2076	G3588	G5207	G3588	G2316
V-RAI-1S	CONJ	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
μεμαρτύρηκα	ὅτι	οὗτός	ἐστιν	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ.
memartyreka	hoti	hutos	estin	ho	Hyios	tu	Theu.
zaświadczyłem,	że	Ten	jest	—	Syn	—	Boga.

Powołanie pierwszych uczniów

	G3588	G1887	G3825	G2476	G3588	G2491	G2532	G1537	G3588
	T-DSF	ADV	ADV	V-LAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	PREP	T-GPM
1:35	Τῇ	ἐπαύριον	πάλιν	εἱστήκει	ὁ	Ἰωάνης	καὶ	ἐκ	τῶν
	Te	epaurion	palin	heistekei	ho	Ioanes	kai	ek	ton
	—	Następnego dnia	znowu	stał	—	Jan	i	z	—

G3101	G846	G1417		G2532	G1689	G3588	G2424
N-GPM	P-GSM	A-NUI		CONJ	V-AAP-NSM	T-DSM	N-DSM
μαθητῶν	αὐτοῦ	δύο,	**1:36**	καὶ	ἐμβλέψας	τῷ	Ἰησοῦ
matheton	autu	duo,		kai	emblepsas	to	Iesu
uczniów	jego	dwóch,		i	przypatrzywszy się	—	Jezusowi

G4043	G3004	G3708	G3588	G286	G3588	G2316		G2532
V-PAP-DSM	V-PAI-3S	V-2AAM-2S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		CONJ
περιπατοῦντι	λέγει	Ἴδε	ὁ	Ἀμνὸς	τοῦ	Θεοῦ".	**1:37**	καὶ
peripatunti	legei	Ide	ho	Amnos	tu	Theu".		kai
przechodzącemu	mówi:	"Oto	—	Baranek	—	Boga".		I

G191	G3588	G1417	G3101	G846	G2980	G2532	G190
V-AAI-3P	T-NPM	A-NUI	N-NPM	P-GSM	V-PAP-GSM	CONJ	V-AAI-3P
ἤκουσαν	οἱ	δύο	μαθηταὶ	αὐτοῦ	λαλοῦντος	καὶ	ἠκολούθησαν
ekusan	hoi	duo	mathetai	autu	laluntos	kai	ekoluthesan
usłyszeli	—	dwaj	uczniowie	jego	mówiącego	i	zaczęli towarzyszyć

G3588	G2424		G4762	G1161	G3588	G2424	G2532	G2300
T-DSM	N-DSM		V-2APP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-ADP-NSM
τῷ	Ἰησοῦ.	**1:38**	στραφεὶς	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	θεασάμενος
to	Iesu.		strafeis	de	ho	Iesus	kai	theasamenos
—	Jezusowi.		Obróciwszy się	zaś	—	Jezus	i	zobaczywszy

G846	G190	G3004	G846	G5101	G2212	G3588	G1161	G3004
P-APM	V-PAP-APM	V-PAI-3S	P-DPM	I-ASN	V-PAI-2P	T-NPM	CONJ	V-2AAI-3P
αὐτοὺς	ἀκολουθοῦντας	λέγει	αὐτοῖς	Τί	ζητεῖτε;	οἱ	δὲ	εἶπαν
autus	akoluthuntas	legei	autois	Ti	zeteite;	hoi	de	eipan
ich	towarzyszących,	mówi	im:	Kogo	szukacie?	—	Zaś	odpowiedzieli

G846	G4461	G3739	G3004		G3177		G1320	G4226
P-DSM	HEB	R-NSN	V-PPI-3S		V-PPP-NSN		N-VSM	ADV-I
αὐτῷ	Ῥαββεί,	(ὃ	λέγεται		μεθερμηνευόμενον		Διδάσκαλε,)	ποῦ
auto	Rabbei,	(o	legetai	38s)	methermeneuomenon	38t)	Didaskale,)	pu
Mu:	Rabbi.	(	mówi się		w znaczeniu		"Nauczycielu"),	gdzie

G3306			G3004	G846	G2064	G2532	G3708	G2064	G3767
V-PAI-2S			V-PAI-3S	P-DPM	V-PNM-2P	CONJ	V-FDI-2P	V-2AAI-3P	CONJ
μένεις;		**1:39**	λέγει	αὐτοῖς	Ἔρχεσθε	καὶ	ὄψεσθε.	ἦλθαν	οὖν
meneis;	38w)		legei	autois	Erchesthe	kai	opsesthe.	elthan	un
pozostajesz?			Mówi	im:	Przyjdzcie	i	zobaczycie.	Przyszli	więc

G2532	G3708	G4225	G3306	G2532	G3844	G846	G3306	G3588	G2250
CONJ	V-2AAI-3P	ADV	V-PAI-3S	CONJ	PREP	P-DSM	V-AAI-3P	T-ASF	N-ASF
καὶ	εἶδαν	ποῦ	μένει,	καὶ	παρ’	αὐτῷ	ἔμειναν	τὴν	ἡμέραν
kai	eidan	pu	menei,	kai	par’	auto	emeinan	ten	hemeran
i	zobaczyli	gdzie	pozostaje,	i	u	Niego	pozostali	—	dnia

38s)) na języku greckim.
38t)) lub "przetłumaczone", "interpretowane".
38w)) w znaczeniu "gdzie mieszkasz".

G1565	G5610	G1510	G5613	G1182		G1510	G406	G3588	G80
D-ASF	N-NSF	V-IAI-3S	ADV	A-NSF		V-IAI-3S	N-NSM	T-NSM	N-NSM
ἐκείνην·	ὥρα	ἦν	ὡς	δεκάτη.	**1:40**	Ἦν	Ἀνδρέας	ὁ	ἀδελφὸς
ekeinen;	hora	en	hos	dekate.		En	Andreas	ho	adelfos
tego,	godzina	była	jakoś	dziesiąta.		Był	Andrzej	—	brat

G4613	G4074	G1520	G1537	G3588	G1417	G3588	G191	G3844	G2491
N-GSM	N-GSM	A-NSM	PREP	T-GPM	A-NUI	T-GPM	V-AAP-GPM	PREP	N-PRI
Σίμωνος	Πέτρου	εἷς	ἐκ	τῶν	δύο	τῶν	ἀκουσάντων	παρὰ	Ἰωάνου
Simonos	Petru	heis	ek	ton	duo	ton	akusanton	para	Ioanu
Szymona	Piotra	jeden	z	—	dwóch	—	którzy usłyszeli	od	Jana

G2532	G190	G846		G2147	G3778	G4412	G3588
CONJ	V-AAP-GPM	P-DSM		V-PAI-3S	D-NSM	ADV-S	T-ASM
καὶ	ἀκολουθησάντων	αὐτῷ·	**1:41**	εὑρίσκει	οὗτος	πρῶτον	τὸν
kai	akoluthesanton	auto;		heuriskei	hutos	proton	ton
i	którzy zaczęli towarzyszyć	Mu.		Znajduje	ten	z początku	—

G80	G3588	G2398	G4613	G2532	G3004	G846	G2147	G3588
N-ASM	T-ASM	A-ASM	N-ASM	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	V-RAI-1P	T-ASM
ἀδελφὸν	τὸν	ἴδιον	Σίμωνα	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Εὑρήκαμεν	τὸν
adelfon	ton	idion	Simona	kai	legei	auto	Heurekamen	ton
brata	—	jego	Szymona	i	mówi	mu:	Znaleźliśmy	—

G3323	G3739	G2076	G3177		G5547		G71
N-ASM	R-NSN	V-PAI-3S	V-PPP-NSN		N-NSM		V-2AAI-3S
Μεσσίαν	(ὅ	ἐστιν	μεθερμηνευόμενον		Χριστός).	**1:42**	ἤγαγεν
Messian	(o	estin	methermeneuomenon	41q)	Christos).	41r)	egagen
Mesjasza	(—	[to] jest	w znaczeniu		Pomazańca).		Zaprowadził

G846	G4314	G3588	G2424	G1689	G846	G3588	G2424	G3004
P-ASM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-AAP-NSM	P-DSM	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S
αὐτὸν	πρὸς	τὸν	Ἰησοῦν.	ἐμβλέψας	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν
auton	pros	ton	Iesun.	emblepsas	auto	ho	Iesus	eipen
go	do	—	Jezusa.	Przypatrzywszy się	mu	—	Jezus	powiedział:

G4771	G1510	G4613	G3588	G5207	G2491	G4771	G2564	G2786
P-2NS	V-PAI-2S	N-NSM	T-NSM	N-NSM	N-PRI	P-2NS	V-FPI-2S	N-NSM
Σὺ	εἶ	Σίμων	ὁ	υἱὸς	Ἰωάνου,	σὺ	κληθήσῃ	Κηφᾶς
Sy	ei	Simon	ho	hyios	Ioanu,	sy	klethese	Kefas
Ty	jesteś	Szymon	—	syn	Jana,	ty	nazywany będziesz	Kefas

G3739	G2059		G4074		G3588	G1887	G2309	G1831
R-NSN	V-PPI-3S		N-NSM		T-DSF	ADV	V-AAI-3S	V-2AAN
(ὅ	ἑρμηνεύεται		Πέτρος).	**1:43**	Τῇ	ἐπαύριον	ἠθέλησεν	ἐξελθεῖν
(o	hermeneuetai	42u)	Petros).	42v)	Te	epaurion	ethelesen	ekselthein
(—	[co] tłumaczy się		Piotr).		—	Następnego dnia	chciał	wyjść

G1519	G3588	G1056	G2532	G2147	G5376	G2532	G3004	G846	G3588
PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAI-3S	N-ASM	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM
εἰς	τὴν	Γαλιλαίαν.	καὶ	εὑρίσκει	Φίλιππον.	καὶ	λέγει	αὐτῷ	ὁ
eis	ten	Galilaian.	kai	heuriskei	Filippon.	kai	legei	auto	ho
do	—	Galilei,	i	znajduje	Filipa,	i	mówi	mu	—

G2424	G190	G1473		G1510	G1161	G3588	G5376	G575	G966
N-NSM	V-PAM-2S	P-1DS		V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	N-PRI
Ἰησοῦς	Ἀκολούθει	μοι.	**1:44**	ἦν	δὲ	ὁ	Φίλιππος	ἀπὸ	Βηθσαϊδά,
Iesus	Akoluthei	moi.		en	de	ho	Filippos	apo	Bethsaida,
Jezus:	Towarzysz	mi.		Był	zaś	—	Filip	z	Betsaidy,

G1537	G3588	G4172	G406	G2532	G4074		G2147	G5376	G3588
PREP	T-GSF	N-GSF	N-GSM	CONJ	N-GSM		V-PAI-3S	N-NSM	T-ASM
ἐκ	τῆς	πόλεως	Ἀνδρέου	καὶ	Πέτρου.	**1:45**	εὑρίσκει	Φίλιππος	τὸν
ek	tes	poleos	Andreu	kai	Petru.		heuriskei	Filippos	ton
z	—	miasta	Andrzeja	i	Piotra.		Znajduje	Filip	—

G3482	G2532	G3004	G846	G3739	G1125	G3475	G1722	G3588
N-PRI	CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	R-ASM	V-AAI-3S	N-NSM	PREP	T-DSM
Ναθαναὴλ	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Ὃν	ἔγραψεν	Μωϋσῆς	ἐν	τῷ
Nathanael	kai	legei	auto	Hon	egrapsen	Moyses	en	to
Natanaela	i	mówi	mu:	[O] którym	napisał	Mojżesz	w	—

41q)) lub "przetłumaczone", "interpretowane".
41r)) lub "Chrystusa".
42u)) na język grecki.
42v)) dosłownie imię to znaczy "kamień".

G3551 N-DSM	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G4396 N-NPM	G2147 V-RAI-1P	G2424 N-ASM	G5207 N-ASM	G3588 T-GSM	G2501 N-PRI	G3588 T-ASM
νόμῳ	καὶ	οἱ	προφῆται	εὑρήκαμεν,	Ἰησοῦν	υἱὸν	τοῦ	Ἰωσὴφ	τὸν
nomo	kai	hoi	profetai	heurekamen,	Iesun	hyion	tu	Iosef	ton
Prawie	i	—	Prorocy	znaleźliśmy,	Jezusa	syna	—	Józefa	—

G575 PREP	G3478 N-PRI		G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G3482 N-PRI	G1537 PREP	G3478 N-PRI
ἀπὸ	Ναζαρέτ.	**1:46**	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ναθαναήλ	Ἐκ	Ναζαρὲτ
apo	Nadzaret.		kai	eipen	auto	Nathanael	Ek	Nadzaret
z	Nazaretu.		I	powiedział	mu	Natanael:	Z	Nazaretu

G1410 V-PNI-3S	G5100 X-NSN	G18 A-NSN	G1510 V-PAN	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-NSM	G5376 N-NSM	G2064 V-PNM-2S
δύναταί	τι	ἀγαθὸν	εἶναι;	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Φίλιππος	Ἔρχου
dynatai	ti	agathon	einai;	legei	auto	ho	Filippos	Erchu
jest w stanie	ktoś	dobry	być?	Mówi	mu	—	Filip:	Przychodź

G2532 CONJ	G3708 V-2AAM-2S		G3708 V-2AAI-3S	G2424 N-NSM	G3588 T-ASM	G3482 N-PRI	G2064 V-PNP-ASM	G4314 PREP
καὶ	ἴδε.	**1:47**	εἶδεν	Ἰησοῦς	τὸν	Ναθαναὴλ	ἐρχόμενον	πρὸς
kai	ide.		eiden	Iesus	ton	Nathanael	erchomenon	pros
i	zobacz.		Zobaczył	Jezus	—	Natanaela	przychodzącego	do

G846 P-ASM	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G4012 PREP	G846 P-GSM	G3708 V-2AAM-2S		G230 ADV	G2475 N-NSM	G1722 PREP
αὐτὸν	καὶ	λέγει	περὶ	αὐτοῦ	Ἴδε		ἀληθῶς	Ἰσραηλείτης,	ἐν
auton	kai	legei	peri	autu	Ide	47l)	alethos	Israeleites,	en
Niego	i	mówi	o	nim:	Patrz! [Oto]		prawdziwy	Izraelita,	w

G3739 R-DSM	G1388 N-NSM	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3482 N-PRI	G4159 ADV-I	G1473 P-1AS
ᾧ	δόλος	οὐκ	ἔστιν.	**1:48**	λέγει	αὐτῷ	Ναθαναήλ	Πόθεν	με
ho	dolos	uk	estin.		legei	auto	Nathanael	Pothen	me
[którym]	podstęp	nie	jest.		Mówi	mu	Natanael:	Skąd	mnie

G1097 V-PAI-2S	G611 V-ADI-3S	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G4253 PREP	G3588 T-GSM	G4771 P-2AS
γινώσκεις;	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Πρὸ	τοῦ	σε
ginoskeis;	apekrithe	Iesus	kai	eipen	auto	Pro	tu	se
znasz?	Odpowiedział	Jezus	i	mówi	mu:	Zanim	—	cię

G5376 N-ASM	G5455 V-AAN	G1510 V-PAP-ASM	G5259 PREP	G3588 T-ASF	G4808 N-ASF	G3708 V-2AAI-1S	G4771 P-2AS	
Φίλιππον	φωνῆσαι	ὄντα	ὑπὸ	τὴν	συκῆν	εἶδόν	σε.	**1:49**
Filippon	fonesai	onta	hypo	ten	syken	eidon	se.	
Filip	zawołał	będącego	pod	—	figowcem	zobaczyłem	cię.	

G611 V-ADI-3S	G846 P-DSM	G3482 N-PRI	G4461 HEB	G4771 P-2NS	G1510 V-PAI-2S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3588 T-GSM
ἀπεκρίθη	αὐτῷ	Ναθαναήλ	Ῥαββεί,	σὺ	εἶ	ὁ	Υἱὸς	τοῦ
apekrithe	auto	Nathanael	Rabbei,	sy	ei	ho	Hyios	tu
Odpowiedział	mu	Natanael:	Rabbi,	Ty	jesteś	—	Syn	—

G2316 N-GSM	G4771 P-2NS	G935 N-NSM	G1510 V-PAI-2S	G3588 T-GSM	G2474 N-PRI		G611 V-ADI-3S	G2424 N-NSM	G2532 CONJ
Θεοῦ,	σὺ	Βασιλεὺς	εἶ	τοῦ	Ἰσραήλ.	**1:50**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ
Theu,	sy	Basileus	ei	tu	Israel.		apekrithe	Iesus	kai
Boga,	Ty	król	jesteś	—	Izraela.		Odpowiedział	Jezus	i

G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G3754 CONJ	G3004 V-2AAI-1S	G4771 P-2DS	G3754 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G4771 P-2AS	G5270 ADV
εἶπεν	αὐτῷ	Ὅτι	εἶπόν	σοι	ὅτι	εἶδόν	σε	ὑποκάτω
eipen	auto	Hoti	eipon	soi	hoti	eidon	se	hypokato
powiedział	mu:	Że	powiedziałem	ci,	że	zobaczyłem	cię	pod

G3588 T-GSF	G4808 N-GSF	G4100 V-PAI-2S	G3173 A-APN-C	G3778 D-GPN	G3708 V-FDI-2S		G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S
τῆς	συκῆς,	πιστεύεις;	μείζω	τούτων	ὄψῃ.	**1:51**	καὶ	λέγει
tes	sykes,	pisteueis;	meidzo	tuton	opse.		kai	legei
—	figowcem,	uwierzyłeś?	Większe	[od] tych	zobaczysz.		I	mówi

47l)) lub "Oto".

G846	G281	G281	G3004	G5213	G3708	G3588	G3772	G455
P-DSM	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	V-FDI-2P	T-ASM	N-ASM	V-2RAP-ASM
αὐτῷ	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ὄψεσθε	τὸν	οὐρανὸν	ἀνεῳγότα
auto	Amen	amen	lego	hymin,	opsesthe	ton	uranon	aneogota
mu:	Amen,	amen	mówię	wam,	zobaczycie	—	Niebiosa	otwarte

G2532	G3588	G32		G3588	G2316	G305	G2532	G2597
CONJ	T-APM	N-APM		T-GSM	N-GSM	V-PAP-APM	CONJ	V-PAP-APM
καὶ	τοὺς	ἀγγέλους		τοῦ	Θεοῦ	ἀναβαίνοντας	καὶ	καταβαίνοντας
kai	tus	angelus	51n)	tu	Theu	anabainontas	kai	katabainontas
i	—	zwiastunów		—	Boga	wznoszących się	i	schodzących

G1909	G3588	G5207	G3588	G444
PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM
ἐπὶ	τὸν	Υἱὸν	τοῦ	ἀνθρώπου.
epi	ton	Hyion	tu	anthropu.
na	—	Syna	—	Człowieka.

Rozdział 2

PIERWSZY ZNAK

Wesele w Kanie Galilejskiej

	G2532	G3588	G2250	G3588	G5154	G1062	G1096	G1722	G2580	G3588
	CONJ	T-DSF	N-DSF	T-DSF	A-DSF	N-NSM	V-2ADI-3S	PREP	N-PRI	T-GSF
2:1	Καὶ	τῇ	ἡμέρᾳ	τῇ	τρίτῃ	γάμος	ἐγένετο	ἐν	Κανὰ	τῆς
	Kai	te	hemera	te	trite	gamos	egeneto	en	Kana	tes
	I	—	dnia	—	trzeciego	wesele	stało się	w	Kanie	—

G1056	G2532	G1510	G3588	G3384	G3588	G2424	G1563		G2564
N-GSF	CONJ	V-IAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	ADV		V-API-3S
Γαλιλαίας,	καὶ	ἦν	ἡ	μήτηρ	τοῦ	Ἰησοῦ	ἐκεῖ·	**2:2**	ἐκλήθη
Galilaias,	kai	en	he	meter	tu	Iesu	ekei;		eklethe
Galilei,	i	była	—	matka	—	Jezusa	tam.		Zaproszeni byli

G1161	G2532	G3588	G2424	G2532	G3588	G3101	G846	G1519	G3588
CONJ	CONJ	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	PREP	T-ASM
δὲ	καὶ	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	εἰς	τὸν
de	kai	ho	Iesus	kai	hoi	mathetai	autu	eis	ton
zaś	i	—	Jezus	i	—	uczniowie	Jego	na	—

G1062		G2532	G5302	G3631	G3004	G3588	G3384	G3588	G2424
N-ASM		CONJ	V-AAP-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM
γάμον.	**2:3**	καὶ	ὑστερήσαντος	οἴνου	λέγει	ἡ	μήτηρ	τοῦ	Ἰησοῦ
gamon.		kai	hysteresantos	oinu	legei	he	meter	tu	Iesu
wesele.		I	[gdy] zabrakło	wina	mówi	—	matka	—	Jezusa

G4314	G846	G3631	G3756	G2192		G2532	G3004	G846	G3588	G2424
PREP	P-ASM	N-ASM	PRT-N	V-PAI-3P		CONJ	V-PAI-3S	P-DSF	T-NSM	N-NSM
πρὸς	αὐτόν	Οἶνον	οὐκ	ἔχουσιν.	**2:4**	καὶ	λέγει	αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς
pros	auton	Oinon	uk	echusin.		kai	legei	aute	ho	Iesus
do	Niego:	Wina	nie	mają.		I	mówi	jej	—	Jezus:

G5101	G1473	G2532	G4771	G1135	G3768	G2240	G3588	G5610	G3450	
I-NSN	P-1DS	CONJ	P-2DS	N-VSF	ADV-N	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-1GS	
Τί	ἐμοὶ	καὶ	σοί,	γύναι;	οὔπω	ἥκει	ἡ	ὥρα	μου.	**2:5**
Ti	emoi	kai	soi,	gynai;	upo	hekei	he	hora	mu.	
Co	mnie	i	tobie,	kobieto?	Jeszcze nie	nadeszła	—	godzina	Ma.	

G3004	G3588	G3384	G846	G3588	G1249	G3739	G5100	G302	G3004
V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-GSM	T-DPM	N-DPM	R-ASN	X-ASN	PRT	V-PAS-3S
λέγει	ἡ	μήτηρ	αὐτοῦ	τοῖς	διακόνοις	Ὅ	τι	ἂν	λέγῃ
legei	he	meter	autu	tois	diakonois	Ho	ti	an	lege
Mówi	—	matka	Jego,	—	sługom:	To	co	—	mówiłby

G5213	G4160		G1510	G1161	G1563	G3035	G5201	G1803	G2596
P-2DP	V-AAM-2P		V-IAI-3P	CONJ	ADV	A-NPF	N-NPF	A-NUI	PREP
ὑμῖν,	ποιήσατε.	**2:6**	ἦσαν	δὲ	ἐκεῖ	λίθιναι	ὑδρίαι	ἓξ	κατὰ
hymin,	poiesate.		esan	de	ekei	lithinai	hydriai	heks	kata
wam,	uczyńcie.		Były	zaś	tam	kamienne	stągwie,	sześć,	według

51n)) czyli aniołów.

G3588	G2512		G3588	G2453	G2749	G5562
T-ASM	N-ASM		T-GPM	A-GPM	V-PNP-NPF	V-PAP-NPF
τὸν	καθαρισμὸν		τῶν	Ἰουδαίων	κείμεναι,	χωροῦσαι
ton	katharismon		ton	Iudaion	keimenai,	chorusai
—	[zwyczaju] oczyszczenia		—	Judejczyków,	które są umieszczone,	mieszczące

G303	G3355	G1417	G2228	G5140		G3004	G846	G3588	G2424
PREP	N-APM	A-NUI	PRT	A-APM		V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM
ἀνὰ	μετρητὰς	δύο	ἢ	τρεῖς.	**2:7**	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς
ana	metretas	duo	e	treis.		legei	autois	ho	Iesus
średnio	miary	dwie	lub	trzy.		Mówi	im	—	Jezus:

G1072	G3588	G5201	G5204	G2532	G1072	G846	G2193	G507	
V-AAM-2P	T-APF	N-APF	N-GSN	CONJ	V-AAI-3P	P-APF	ADV	ADV	
Γεμίσατε	τὰς	ὑδρίας	ὕδατος.	καὶ	ἐγέμισαν	αὐτὰς	ἕως	ἄνω.	**2:8**
Gemisate	tas	hydrias	hydatos.	kai	egemisan	autas	heos	ano.	
Napełnijcie	—	stągwie	wodą.	I	napełnili	je	aż	po wierzch.	

G2532	G3004	G846	G501	G3568	G2532	G5342	G3588	G755
CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	V-AAM-2P	ADV	CONJ	V-PAM-2P	T-DSM	N-DSM
καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Ἀντλήσατε	νῦν	καὶ	φέρετε	τῷ	ἀρχιτρικλίνῳ.
kai	legei	autois	Antlesate	nyn	kai	ferete	to	architriklino.
I	mówi	im:	Zaczerpnijcie	teraz	i	zanieście	—	staroście.

G3588	G1161	G5342		G5613	G1161	G1089	G3588	G755	G3588
T-NPM	CONJ	V-AAI-3P		ADV	CONJ	V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASN
οἱ	δὲ	ἤνεγκαν.	**2:9**	ὡς	δὲ	ἐγεύσατο	ὁ	ἀρχιτρίκλινος	τὸ
hoi	de	enenkan.		hos	de	egeusato	ho	architriklinos	to
[Oni]	zaś	przynieśli.		Jak	zaś	skosztował	—	starosta	—

G5204	G3631	G1096	G2532	G3756	G1492	G4159	G2076	G3588	G1161
N-ASN	N-ASM	V-RPP-ASN	CONJ	PRT-N	V-2LAI-3S	ADV-I	V-PAI-3S	T-NPM	CONJ
ὕδωρ	οἶνον	γεγενημένον,	καὶ	οὐκ	ᾔδει	πόθεν	ἐστίν,	οἱ	δὲ
hydor	oinon	gegenemenon,	kai	uk	edei	pothen	estin,	hoi	de
wodę	winem	co stała się,	i	nie	wiedział	skąd	jest,	—	zaś

G1249	G1492	G3588	G501	G3588	G5204	G5455	G3588	G3566
N-NPM	V-2LAI-3P	T-NPM	V-RAP-NPM	T-ASN	N-ASN	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM
διάκονοι	ᾔδεισαν	οἱ	ἠντληκότες	τὸ	ὕδωρ,	φωνεῖ	τὸν	νυμφίον
diakonoi	edeisan	hoi	entlekotes	to	hydor,	fonei	ton	nymfion
słudzy	wiedzieli	[ci, którzy]	zaczerpnęli	—	wodę,	woła	—	oblubieńca

G3588	G755		G2532	G3004	G846	G3956	G444	G4412	G3588
T-NSM	N-NSM		CONJ	V-PAI-3S	P-DSM	A-NSM	N-NSM	ADV-S	T-ASM
ὁ	ἀρχιτρίκλινος	**2:10**	καὶ	λέγει	αὐτῷ	Πᾶς	ἄνθρωπος	πρῶτον	τὸν
ho	architriklinos		kai	legei	auto	Pas	anthropos	proton	ton
—	starosta		i	mówi	mu:	Każdy	człowiek	najpierw	—

G2570	G3631	G5087	G2532	G3752	G3184	G3588	G1640	G4771
A-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	CONJ	CONJ	V-APS-3P	T-ASM	A-ASM-C	P-2NS
καλὸν	οἶνον	τίθησιν,	καὶ	ὅταν	μεθυσθῶσιν	τὸν	ἐλάσσω·	σὺ
kalon	oinon	tithesin,	kai	hotan	methysthosin	ton	elasso;	sy
dobre	wino	układa,	i	kiedy	zostaliby upojeni	—	gorsze.	Ty

G5083	G3588	G2570	G3631	G2193	G737		G3778	G4160	G746
V-RAI-2S	T-ASM	A-ASM	N-ASM	ADV	ADV		D-ASF	V-AAI-3S	N-ASF
τετήρηκας	τὸν	καλὸν	οἶνον	ἕως	ἄρτι.	**2:11**	Ταύτην	ἐποίησεν	ἀρχὴν
teterekas	ton	kalon	oinon	heos	arti.		Tauten	epoiesen	archen
ustrzegłeś	—	dobre	wino	aż [do]	teraz.		Ten	uczynił	początek

G3588	G4592	G3588	G2424	G1722	G2580	G3588	G1056	G2532	G5319
T-GPN	N-GPN	T-NSM	N-NSM	PREP	N-PRI	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-AAI-3S
τῶν	σημείων	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	Κανὰ	τῆς	Γαλιλαίας	καὶ	ἐφανέρωσεν
ton	semeion	ho	Iesus	en	Kana	tes	Galilaias	kai	efanerosen
—	znaków	—	Jezus	w	Kanie	—	Galilei	i	ukazał

G3588	G1391	G846	G2532	G4100	G1519	G846	G3588	G3101	G846
T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-AAI-3P	PREP	P-ASM	T-NPM	N-NPM	P-GSM
τὴν	δόξαν	αὐτοῦ,	καὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτὸν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ.
ten	doksan	autu,	kai	episteusan	eis	auton	hoi	mathetai	autu.
—	splendor	Jego	i	uwierzyli	w	Niego	—	uczniowie	Jego.

	G3326	G3778	G2597	G1519	G2584	G846	G2532	G3588	G3384
	PREP	D-ASN	V-2AAI-3S	PREP	N-PRI	P-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF
2:12	Μετὰ	τοῦτο	κατέβη	εἰς	Καφαρναοὺμ	αὐτὸς	καὶ	ἡ	μήτηρ
	Meta	tuto	katebe	eis	Kafarnaum	autos	kai	he	meter
	Po	tym	zszedł	do	Kafarnaum,	On	i	—	matka

G846	G2532	G3588	G80	G2532	G3588	G3101	G846	G2532	G1563
P-GSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	ADV
αὐτοῦ	καὶ	οἱ	ἀδελφοὶ	καὶ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	καὶ	ἐκεῖ
autu	kai	hoi	adelfoi	kai	hoi	mathetai	autu,	kai	ekei
Jego	i	—	bracia	i	—	uczniowie	Jego,	i	tam

G3306	G3756	G4183	G2250
V-AAI-3P	PRT-N	A-APF	N-APF
ἔμειναν	οὐ	πολλὰς	ἡμέρας.
emeinan	u	pollas	hemeras.
pozostali	nie	wiele	dni.

Jezus i lekcja o świątyni

	G2532	G1451	G1510	G3588	G3957	G3588	G2453	G2532	G305
	CONJ	ADV	V-IAI-3S	T-NSN	ARAM	T-GPM	A-GPM	CONJ	V-2AAI-3S
2:13	Καὶ	ἐγγὺς	ἦν	τὸ	πάσχα	τῶν	Ἰουδαίων,	καὶ	ἀνέβη
	Kai	engys	en	to	pascha	ton	Iudaion,	kai	anebe
	I	blisko	była	—	Pascha	—	Judejczyków,	i	wyszedł

G1519	G2414	G3588	G2424		G2532	G2147	G1722	G3588	G2411
PREP	N-APN	T-NSM	N-NSM		CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-DSN	N-DSN
εἰς	Ἱεροσόλυμα	ὁ	Ἰησοῦς.	**2:14**	καὶ	εὗρεν	ἐν	τῷ	ἱερῷ
eis	Hierosolyma	ho	Iesus.		kai	heuren	en	to	hiero
do	Jerozolimy	—	Jezus.		I	znalazł	w	—	świątyni

G3588	G4453	G1016	G2532	G4263	G2532	G4058	G2532	G3588
T-APM	V-PAP-APM	N-APM	CONJ	N-APN	CONJ	N-APF	CONJ	T-APM
τοὺς	πωλοῦντας	βόας	καὶ	πρόβατα	καὶ	περιστερὰς	καὶ	τοὺς
tus	poluntas	boas	kai	probata	kai	peristeras	kai	tus
—	sprzedawców	wołów	i	owiec	i	gołębi	i	—

G2773	G2521		G2532	G4160	G5416	G1537
N-APM	V-PNP-APM		CONJ	V-AAP-NSM	N-ASN	PREP
κερματιστὰς	καθημένους,	**2:15**	καὶ	ποιήσας	φραγέλλιον	ἐκ
kermatistas	kathemenus,		kai	poiesas	fragellion	ek
wymieniających pieniądze	siedzących,		i	uczyniwszy	bicz	ze

G4979	G3956	G1544	G1537	G3588	G2411	G3588	G5037	G4263	G2532
N-GPN	A-APM	V-2AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	T-APN	PRT	N-APN	CONJ
σχοινίων	πάντας	ἐξέβαλεν	ἐκ	τοῦ	ἱεροῦ	τά	τε	πρόβατα	καὶ
schoinion	pantas	eksebalen	ek	tu	hieru	ta	te	probata	kai
sznurów,	wszystkich	wyrzucił	ze	—	świątyni:	—	—	owce	i

G3588	G1016	G2532	G3588	G2855	G1632	G3588	G2772	G2532
T-APM	N-APM	CONJ	T-GPM	N-GPM	V-AAI-3S	T-APN	N-APN	CONJ
τοὺς	βόας,	καὶ	τῶν	κολλυβιστῶν	ἐξέχεεν	τὰ	κέρματα	καὶ
tus	boas,	kai	ton	kollybiston	eksecheen	ta	kermata	kai
—	woły	i	—	wymieniającym pieniądze	rozsypał	—	monety	i

G3588	G5132	G396		G2532	G3588	G3588	G4058	G4453
T-APF	N-APF	V-AAI-3S		CONJ	T-DPM	T-APF	N-APF	V-PAP-DPM
τὰς	τραπέζας	ἀνέτρεψεν,	**2:16**	καὶ	τοῖς	τὰς	περιστερὰς	πωλοῦσιν
tas	trapedzas	anetrepsen,		kai	tois	tas	peristeras	polusin
—	stoły	wywrócił,		i	—	—	gołębie	sprzedającym

G3004	G142	G3778	G1782	G3361	G4160	G3588	G3624	G3588
V-2AAI-3S	V-AAM-2P	D-APN	ADV	PRT-N	V-PAM-2P	T-ASM	N-ASM	T-GSM
εἶπεν	Ἄρατε	ταῦτα	ἐντεῦθεν,	μὴ	ποιεῖτε	τὸν	οἶκον	τοῦ
eipen	Arate	tauta	enteuthen,	me	poieite	ton	oikon	tu
powiedział:	Zabierzcie	te	stąd,	nie	czyńcie	—	domu	—

G3962	G3450	G3624	G1712		G3403	G3588	G3101	G846
N-GSM	P-1GS	N-ASM	N-GSN		V-API-3P	T-NPM	N-NPM	P-GSM
Πατρός	μου	οἶκον	ἐμπορίου.	**2:17**	ἐμνήσθησαν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ
Patros	mu	oikon	emporiu.		emnesthesan	hoi	mathetai	autu
Ojca	Mego	domem	targowiska.		Zostały przypomniane	—	uczniom	Jego,

G3754	G1125	G2076	G3588	G2205	G3588	G3624	G4771	G2719
CONJ	V-RPP-NSN	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	P-2GS	V-FDI-3S
ὅτι	γεγραμμένον	ἐστίν.	Ὁ	ζῆλος	τοῦ	οἴκου	σου	καταφάγεταί
hoti	gegrammenon	estin.	Ho	zelos	tu	oiku	su	katafagetai
że	napisane	jest:	—	*Gorliwość*	*[o]*	*dom*	*Twój*	*pożera*

G1473		G611	G3767	G3588	G2453	G2532	G3004	G846
P-1AS		V-ADI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM
με	**2:18**	ἀπεκρίθησαν	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	καὶ	εἶπαν	αὐτῷ
me	17n)	apekrithesan	un	hoi	Iudaioi	kai	eipan	auto
mnie.		Odpowiedzieli	więc	—	Judejczycy	i	powiedzieli	Mu:

G5101	G4592	G1166	G2254	G3754	G3778	G4160		G611	G2424
I-ASN	N-ASN	V-PAI-2S	P-1DP	CONJ	D-APN	V-PAI-2S		V-ADI-3S	N-NSM
Τί	σημεῖον	δεικνύεις	ἡμῖν,	ὅτι	ταῦτα	ποιεῖς;	**2:19**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς
Ti	semeion	deiknyeis	hemin,	hoti	tauta	poieis;		apekrithe	Iesus
Jaki	znak	pokażesz	nam,	że	te	czynisz?		Odpowiedział	Jezus

G2532	G3004	G846	G3089	G3588	G3485	G3778	G2532	G1722	G5140
CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	V-AAM-2P	T-ASM	N-ASM	D-ASM	CONJ	PREP	A-DPF
καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Λύσατε	τὸν	ναὸν	τοῦτον,	καὶ	ἐν	τρισὶν
kai	eipen	autois	Lysate	ton	naon	tuton,	kai	en	trisin
i	powiedział	im:	Obalcie	—	świątynię	tę,	i	w	trzy

G2250	G1453	G846		G3004	G3767	G3588	G2453	G5062
N-DPF	V-FAI-1S	P-ASM		V-2AAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	A-NUI
ἡμέραις	ἐγερῶ	αὐτόν.	**2:20**	εἶπαν	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	Τεσσεράκοντα
hemerais	egero	auton.		eipan	un	hoi	Iudaioi	Tesserakonta
dni	podniosę	ją.		Powiedzieli	więc	—	Judejczycy:	Czterdzieści

G2532	G1803	G2094	G3618	G3588	G3485	G3778	G2532	G4771	G1722
CONJ	A-NUI	N-DPN	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	D-NSM	CONJ	P-2NS	PREP
καὶ	ἓξ	ἔτεσιν	οἰκοδομήθη	ὁ	ναὸς	οὗτος,	καὶ	σὺ	ἐν
kai	heks	etesin	oikodomethe	ho	naos	hutos,	kai	sy	en
i	sześć	lat	budowano	—	świątynię	tę,	i	ty	w

G5140	G2250	G1453	G846		G1565	G1161	G3004	G4012	G3588
A-DPF	N-DPF	V-FAI-2S	P-ASM		D-NSM	CONJ	V-IAI-3S	PREP	T-GSM
τρισὶν	ἡμέραις	ἐγερεῖς	αὐτόν;	**2:21**	ἐκεῖνος	δὲ	ἔλεγεν	περὶ	τοῦ
trisin	hemerais	egereis	auton;		ekeinos	de	elegen	peri	tu
trzy	dni	podniesiesz	ją?		Ów	zaś	mówił	o	—

G3485	G3588	G4983	G846		G3753	G3767	G1453	G1537	G3498
N-GSM	T-GSN	N-GSN	P-GSM		ADV	CONJ	V-API-3S	PREP	A-GPM
ναοῦ	τοῦ	σώματος	αὐτοῦ.	**2:22**	ὅτε	οὖν	ἠγέρθη	ἐκ	νεκρῶν,
nau	tu	somatos	autu.		hote	un	egerthe	ek	nekron,
świątyni	—	ciała	Jego.		Kiedy	więc	podniósł się	z	martwych

G3403		G3588	G3101	G846	G3754	G3778	G3004	G2532	G4100
V-API-3P		T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	D-ASN	V-IAI-3S	CONJ	V-AAI-3P
ἐμνήσθησαν		οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	ὅτι	τοῦτο	ἔλεγεν,	καὶ	ἐπίστευσαν
emnesthesan		hoi	mathetai	autu	hoti	tuto	elegen,	kai	episteusan
zostały przypomniane		—	uczniom	Jego,	że	to	mówił	i	uwierzyli

G3588	G1124	G2532	G3588	G3056	G3739	G3004	G3588	G2424
T-DSF	N-DSF	CONJ	T-DSM	N-DSM	R-ASM	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM
τῇ	γραφῇ	καὶ	τῷ	λόγῳ	ὃν	εἶπεν	ὁ	Ἰησοῦς.
te	grafe	kai	to	logo	hon	eipen	ho	Iesus.
—	Pismu	i	—	słowu,	które	powiedział	—	Jezus.

Jezus wobec ludzkich tajemnic

	G5613	G1161	G1510	G1722	G3588	G2414	G1722	G3588	G3957
	ADV	CONJ	V-IAI-3S	PREP	T-DPN	N-DPN	PREP	T-DSM	ARAM
2:23	Ὡς	δὲ	ἦν	ἐν	τοῖς	Ἱεροσολύμοις	ἐν	τῷ	πάσχα
	Hos	de	en	en	tois	Hierosolymois	en	to	pascha
	Jak	zaś	był	w	—	Jerozolimie	w	—	Paschę

G1722	G3588	G1859	G4183	G4100	G1519	G3588	G3686	G846	G2334
PREP	T-DSF	N-DSF	A-NPM	V-AAI-3P	PREP	T-ASN	N-ASN	P-GSM	V-PAP-NPM
ἐν	τῇ	ἑορτῇ,	πολλοὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ,	θεωροῦντες
en	te	heorte,	polloi	episteusan	eis	to	onoma	autu,	theoruntes
na	—	święto,	wielu	uwierzyło	w	—	imię	Jego,	oglądając

G846	G3588	G4592	G3739	G4160		G846	G1161	G2424	G3756	G4100
P-GSM	T-APN	N-APN	R-APN	V-IAI-3S		P-NSM	CONJ	N-NSM	PRT-N	V-IAI-3S
αὐτοῦ	τὰ	σημεῖα	ἃ	ἐποίει·	**2:24**	αὐτὸς	δὲ	Ἰησοῦς	οὐκ	ἐπίστευεν
autu	ta	semeia	ha	epoiei;		autos	de	Iesus	uk	episteuen
Jego	—	znaki	co	uczynił.		Sam	zaś	Jezus	nie	zawierzył

17n)) Ps 69:10

G846 P-ASM	G846 P-DPM		G1223 PREP	G3588 T-ASN	G846 P-ASM	G1097 V-PAN		G3956 A-APM	
αὐτὸν	αὐτοῖς		διὰ	τὸ	αὐτὸν	γινώσκειν		πάντας,	**2:25**
hauton	autois	24g)	dia	to	auton	ginoskein	24k)	pantas,	
siebie	im		dla	tego [, gdyż]	On	poznanie [miał]		wszystkich,	

G2532 CONJ	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G5532 N-ASF	G2192 V-IAI-3S	G2443 CONJ	G5100 X-NSM	G3140 V-AAS-3S	G4012 PREP	G3588 T-GSM
καὶ	ὅτι	οὐ	χρείαν	εἶχεν	ἵνα	τις	μαρτυρήσῃ	περὶ	τοῦ
kai	hoti	u	chreian	eichen	hina	tis	martyrese	peri	tu
i	że	nie	potrzebę	miał,	aby	ktoś	zaświadczył	o	—

G444 N-GSM	G846 P-NSM	G1063 CONJ	G1097 V-IAI-3S	G5101 I-NSN	G1510 V-IAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G444 N-DSM
ἀνθρώπου·	αὐτὸς	γὰρ	ἐγίνωσκεν	τί	ἦν	ἐν	τῷ	ἀνθρώπῳ.
anthropu;	autos	gar	eginosken	ti	en	en	to	anthropo.
człowieku.	Sam	bowiem	poznawał	co	było	w	—	człowieku.

Rozdział 3

Konieczność nowego narodzenia

	G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G444 N-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G5330 N-GPM	G3530 N-NSM	G3686 N-NSN	G846 P-DSM
3:1	Ἦν	δὲ	ἄνθρωπος	ἐκ	τῶν	Φαρισαίων,	Νικόδημος	ὄνομα	αὐτῷ,
	En	de	anthropos	ek	ton	Farisaion,	Nikodemos	onoma	auto,
	Był	zaś	człowiek	z	—	faryzeuszy,	Nikodem	[na] imię	mu,

G758 N-NSM		G3588 T-GPM	G2453 A-GPM		G3778 D-NSM	G2064 V-2AAI-3S	G4314 PREP	G846 P-ASM	G3571 N-GSF
ἄρχων		τῶν	Ἰουδαίων·	**3:2**	οὗτος	ἦλθεν	πρὸς	αὐτὸν	νυκτὸς
archon	1j)	ton	Iudaion;		hutos	elthen	pros	auton	nyktos
przełożony		—	Judejczyków.		Ten	przyszedł	do	Niego	nocą

G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G4461 HEB	G1492 V-RAI-1P	G3754 CONJ	G575 PREP	G2316 N-GSM	G2064 V-2RAI-2S
καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ῥαββεί,	οἴδαμεν	ὅτι	ἀπὸ	Θεοῦ	ἐλήλυθας
kai	eipen	auto	Rabbei,	oidamen	hoti	apo	Theu	elelythas
i	powiedział	Mu:	Rabbi,	wiemy,	że	od	Boga	przyszedłeś [jako]

G1320 N-NSM	G3762 A-NSM-N	G1063 CONJ	G1410 V-PNI-3S	G3778 D-APN	G3588 T-APN	G4592 N-APN	G4160 V-PAN	G3739 R-APN
διδάσκαλος·	οὐδεὶς	γὰρ	δύναται	ταῦτα	τὰ	σημεῖα	ποιεῖν	ἃ
didaskalos;	udeis	gar	dynatai	tauta	ta	semeia	poiein	ha
Nauczyciel.	Nikt	bowiem	[nie] może	tych	—	znaków	czynić,	[które]

G4771 P-2NS	G4160 V-PAI-2S	G1437 COND	G3361 PRT-N	G1510 V-PAS-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3326 PREP	G846 P-GSM	
σὺ	ποιεῖς,	ἐὰν	μὴ	ᾖς	ὁ	Θεὸς	μετ’	αὐτοῦ.	**3:3**
sy	poieis,	ean	me	e	ho	Theos	met’	autu.	
Ty	czynisz	jeśli	nie	byłby	—	Bóg	z	Nim.	

G611 V-ADI-3S	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G281 HEB	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G4771 P-2DS	G1437 COND
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	σοι,	ἐὰν
apekrithe	Iesus	kai	eipen	auto	Amen	amen	lego	soi,	ean
Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	mu:	Amen,	Amen	mówię	ci,	jeśli

G3361 PRT-N	G5100 X-NSM	G1080 V-APS-3S	G509 ADV	G3756 PRT-N	G1410 V-PNI-3S	G3708 V-2AAN	G3588 T-ASF	G932 N-ASF
μή	τις	γεννηθῇ	ἄνωθεν,	οὐ	δύναται	ἰδεῖν	τὴν	βασιλείαν
me	tis	gennethe	anothen,	u	dynatai	idein	ten	basileian
nie	ktoś	zrodzony zostałby	z góry,	nie	może	zobaczyć	—	Królestwa

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G3004 V-PAI-3S	G4314 PREP	G846 P-ASM	G3588 T-NSM	G3530 N-NSM	G4459 ADV-I	G1410 V-PNI-3S
τοῦ	Θεοῦ.	**3:4**	λέγει	πρὸς	αὐτὸν	ὁ	Νικόδημος	Πῶς	δύναται
tu	Theu.		legei	pros	auton	ho	Nikodemos	Pos	dynatai
—	Boga.		Mówi	do	Niego	—	Nikodem:	Jak	może

24g)) w znaczeniu "nie zdawał się na innych".
24k)) lub "zna", "ma wiedzę o".
1j)) lub "przywódca", "mający wysoką pozycję".

G444	G1080	G1088	G1510	G3361	G1410	G1519	G3588
N-NSM	V-APN	N-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-PNI-3S	PREP	T-ASF
ἄνθρωπος	γεννηθῆναι	γέρων	ὤν;	μὴ	δύναται	εἰς	τὴν
anthropos	gennethenai	geron	on;	me	dynatai	eis	ten
człowiek	zostać zrodzonym,	starcem	będąc?	Nie	może [on przecież]	do	—

G2836	G3588	G3384	G846	G1208	G1525	G2532	G1080	
N-ASF	T-GSF	N-GSF	P-GSM	ADV	V-2AAN	CONJ	V-APN	
κοιλίαν	τῆς	μητρὸς	αὐτοῦ	δεύτερον	εἰσελθεῖν	καὶ	γεννηθῆναι;	**3:5**
koilian	tes	metros	autu	deuteron	eiselthein	kai	gennethenai;	
łona	—	matki	jego	drugi raz	wejść	i	zostać zrodzonym?	

G611	G2424	G281	G281	G3004	G4771	G1437	G3361	G5100
V-ADI-3S	N-NSM	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DS	COND	PRT-N	X-NSM
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	σοι,	ἐὰν	μή	τις
apekrithe	Iesus	Amen	amen	lego	soi,	ean	me	tis
Odpowiedział	Jezus:	Amen	Amen	mówię	ci,	jeśli	nie	kto

G1080	G1537	G5204	G2532	G4151	G3756	G1410	G1525	G1519
V-APS-3S	PREP	N-GSN	CONJ	N-GSN	PRT-N	V-PNI-3S	V-2AAN	PREP
γεννηθῇ	ἐξ	ὕδατος	καὶ	Πνεύματος,	οὐ	δύναται	εἰσελθεῖν	εἰς
gennethe	eks	hydatos	kai	Pneumatos,	u	dynatai	eiselthein	eis
zostałby urodzony	z	wody	i	Ducha,	nie	może	wejść	do

G3588	G932	G3588	G2316		G3588	G1080	G1537	G3588	G4561
T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM		T-NSN	V-RPP-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF
τὴν	βασιλείαν	τοῦ	Θεοῦ.	**3:6**	τὸ	γεγεννημένον	ἐκ	τῆς	σαρκὸς
ten	basileian	tu	Theu.		to	gegennemenon	ek	tes	sarkos
—	Królestwa	—	Boga.		—	Zrodzone	z	—	ciała,

G4561	G2076	G2532	G3588	G1080	G1537	G3588	G4151	G4151
N-NSF	V-PAI-3S	CONJ	T-NSN	V-RPP-NSN	PREP	T-GSN	N-GSN	N-NSN
σάρξ	ἐστιν,	καὶ	τὸ	γεγεννημένον	ἐκ	τοῦ	Πνεύματος	πνεῦμά
sarks	estin,	kai	to	gegennemenon	ek	tu	Pneumatos	pneuma
ciałem	jest,	i	—	zrodzone	z	—	Ducha,	duchem

G2076		G3361	G2296	G3754	G3004	G4771	G1163	G5209
V-PAI-3S		PRT-N	V-AAS-2S	CONJ	V-2AAI-1S	P-2DS	V-PAI-3S	P-2AP
ἐστιν.	**3:7**	μὴ	θαυμάσῃς	ὅτι	εἶπόν	σοι	Δεῖ	ὑμᾶς
estin.		me	thaumases	hoti	eipon	soi	Dei	hymas
jest.		Nie	dziw się,	że	powiedziałem	ci:	Trzeba	wam

G1080	G509		G3588	G4151	G3699	G2309	G4154	G2532	G3588
V-APN	ADV		T-NSN	N-NSN	ADV	V-PAI-3S	V-PAI-3S	CONJ	T-ASF
γεννηθῆναι	ἄνωθεν.	**3:8**	τὸ	πνεῦμα	ὅπου	θέλει	πνεῖ,	καὶ	τὴν
gennethenai	anothen.		to	pneuma	hopu	thelei	pnei,	kai	ten
zostać zrodzonym	z góry.		—	Duch	gdzie	chce	wieje,	i	—

G5456	G846	G191	G235	G3756	G1492	G4159	G2064	G2532	G4226
N-ASF	P-GSN	V-PAI-2S	CONJ	PRT-N	V-RAI-2S	ADV-I	V-PNI-3S	CONJ	ADV-I
φωνὴν	αὐτοῦ	ἀκούεις,	ἀλλ’	οὐκ	οἶδας	πόθεν	ἔρχεται	καὶ	ποῦ
fonen	autu	akueis,	all’	uk	oidas	pothen	erchetai	kai	pu
odgłos	jego	słyszysz,	ale	nie	wiesz	skąd	przychodzi	i	gdzie

G5217	G3779	G1510	G3956	G3588	G1080	G1537	G3588	G4151	
V-PAI-3S	ADV	V-PAI-3S	A-NSM	T-NSM	V-RPP-NSM	PREP	T-GSN	N-GSN	
ὑπάγει·	οὕτως	ἐστὶν	πᾶς	ὁ	γεγεννημένος	ἐκ	τοῦ	Πνεύματος.	**3:9**
hypagei;	hutos	estin	pas	ho	gegennemenos	ek	tu	Pneumatos.	
odchodzi.	Tak	jest	każdy	—	zrodzony	z	—	Ducha.	

G611	G3530	G2532	G3004	G846	G4459	G1410	G3778	G1096
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DSM	ADV-I	V-PNI-3S	D-NPN	V-2ADN
ἀπεκρίθη	Νικόδημος	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Πῶς	δύναται	ταῦτα	γενέσθαι;
apekrithe	Nikodemos	kai	eipen	auto	Pos	dynatai	tauta	genesthai;
Odpowiedział	Nikodem	i	powiedział	Mu:	Jak	może	to	stać się?

	G611	G2424	G2532	G3004	G846	G4771	G1510	G3588
	V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DSM	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM
3:10	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Σὺ	εἶ	ὁ
	apekrithe	Iesus	kai	eipen	auto	Sy	ei	ho
	Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	mu:	Ty	jesteś	—

G1320	G3588	G2474	G2532	G3778	G3756	G1097		G281	G281
N-NSM	T-GSM	N-PRI	CONJ	D-APN	PRT-N	V-PAI-2S		HEB	HEB
διδάσκαλος	τοῦ	Ἰσραὴλ	καὶ	ταῦτα	οὐ	γινώσκεις;	**3:11**	ἀμὴν	ἀμὴν
didaskalos	tu	Israel	kai	tauta	u	ginoskeis;		amen	amen
nauczyciel	—	Izraela	i	tego	nie	wiesz?		Amen	Amen

G3004	G4771	G3754	G3739	G1492	G2980	G2532	G3739	G3708
V-PAI-1S	P-2DS	CONJ	R-ASN	V-RAI-1P	V-PAI-1P	CONJ	R-ASN	V-RAI-1P-ATT
λέγω	σοι	ὅτι	ὃ	οἴδαμεν	λαλοῦμεν	καὶ	ὃ	ἑωράκαμεν
lego	soi	hoti	ho	oidamen	lalumen	kai	ho	heorakamen
mówię	ci,	że	[co]	wiemy	mówimy	i	[co]	zobaczyliśmy

G3140	G2532	G3588	G3141	G2257	G3756	G2983		G1487
V-PAI-1P	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-1GP	PRT-N	V-PAI-2P		COND
μαρτυροῦμεν,	καὶ	τὴν	μαρτυρίαν	ἡμῶν	οὐ	λαμβάνετε.	**3:12**	εἰ
martyrumen,	kai	ten	martyrian	hemon	u	lambanete.		ei
świadczymy,	i	—	świadectwa	naszego	nie	przyjmujcie.		Jeśli

G3588	G1919		G3004	G5213	G2532	G3756	G4100	G4459	G1437
T-APN	A-APN		V-2AAI-1S	P-2DP	CONJ	PRT-N	V-PAI-2P	ADV-I	COND
τὰ	ἐπίγεια		εἶπον	ὑμῖν	καὶ	οὐ	πιστεύετε,	πῶς	ἐὰν
ta	epigeia	12c)	eipon	hymin	kai	u	pisteuete,	pos	ean
—	ziemskie		powiedziałem	wam	i	nie	wierzycie,	jak	jeśli

G3004	G5213	G3588	G2032	G4100		G2532	G3762	G305
V-2AAS-1S	P-2DP	T-APN	A-APN	V-FAI-2P		CONJ	A-NSM-N	V-RAI-3S
εἴπω	ὑμῖν	τὰ	ἐπουράνια	πιστεύσετε;	**3:13**	καὶ	οὐδεὶς	ἀναβέβηκεν
eipo	hymin	ta	epurania	pisteusete;		kai	udeis	anabebeken
powiem	wam	—	niebiańskie	uwierzycie?		I	nikt nie	wstępuje

G1519	G3588	G3772	G1487	G3361	G3588	G1537	G3588	G3772	G2597
PREP	T-ASM	N-ASM	COND	PRT-N	T-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAP-NSM
εἰς	τὸν	οὐρανὸν	εἰ	μὴ	ὁ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καταβάς,
eis	ton	uranon	ei	me	ho	ek	tu	uranu	katabas,
na	—	niebiosa	jeśli	nie	—	z	—	nieba	który zszedłby,

G3588	G5207	G3588	G444		G2532	G2531	G3475	G5312	G3588
T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		CONJ	ADV	N-NSM	V-AAI-3S	T-ASM
ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου.	**3:14**	καὶ	καθὼς	Μωϋσῆς	ὕψωσεν	τὸν
ho	Hyios	tu	anthropu.		kai	kathos	Moyses	hypsosen	ton
—	Syn	—	człowieka,		i	jak	Mojżesz	wywyższył	—

G3789	G1722	G3588	G2048	G3779	G5312	G1163	G3588	G5207
N-ASM	PREP	T-DSF	A-DSF	ADV	V-APN	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM
ὄφιν	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ,	οὕτως	ὑψωθῆναι	δεῖ	τὸν	Υἱὸν
ofin	en	te	eremo,	hutos	hypsothenai	dei	ton	Hyion
węża	na	—	pustyni,	tak	zostać wywyższonym	trzeba	—	Synowi

G3588	G444		G2443	G3956	G3588	G4100	G1722	G846	G2192
T-GSM	N-GSM		CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-DSM	V-PAS-3S
τοῦ	ἀνθρώπου,	**3:15**	ἵνα	πᾶς	ὁ	πιστεύων	ἐν	αὐτῷ	ἔχῃ
tu	anthropu,		hina	pas	ho	pisteuon	en	auto	eche
—	człowieka,		aby	każdy	—	wierzący	w	Niego	miał

G2222	G166
N-ASF	A-ASF
ζωὴν	αἰώνιον.
zoen	aionion.
życie	wieczne.

Życie — dla wierzących

	G3779	G1063	G25	G3588	G2316	G3588	G2889	G5620	G3588
3:16	Οὕτως	γὰρ	ἠγάπησεν	ὁ	Θεὸς	τὸν	κόσμον,	ὥστε	τὸν
	HUtos	gar	egapesen	ho	Theos	ton	kosmon,	hoste	ton
	Tak	bowiem	ukochał	—	Bóg	—	świat,	więc	—

G5207	G3588	G3439	G1325	G2443	G3956	G3588	G4100	G1519
N-ASM	T-ASM	A-ASM	V-AAI-3S	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP
Υἱὸν	τὸν	μονογενῆ	ἔδωκεν,	ἵνα	πᾶς	ὁ	πιστεύων	εἰς
Hyion	ton	monogene	edoken,	hina	pas	ho	pisteuon	eis
Syna	—	jednorodzonego	dał,	aby	każdy	—	wierzący	w

G846	G3361	G622	G235	G2192	G2222	G166		G3756	G1063
P-ASM	PRT-N	V-2AMS-3S	CONJ	V-PAS-3S	N-ASF	A-ASF		PRT-N	CONJ
αὐτὸν	μὴ	ἀπόληται	ἀλλ’	ἔχῃ	ζωὴν	αἰώνιον.	**3:17**	οὐ	γὰρ
auton	me	apoletai	all’	eche	zoen	aionion.		u	gar
Niego	nie	zginął,	ale	miał	życie	wieczne.		Nie	bowiem

12c)) w znaczeniu "o sprawach ziemskich".

G649	G3588	G2316	G3588	G5207	G1519	G3588	G2889	G2443	G2919
V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-PAS-3S
ἀπέστειλεν	ὁ	Θεὸς	τὸν	Υἱὸν	εἰς	τὸν	κόσμον	ἵνα	κρίνῃ
apesteilen	ho	Theos	ton	Hyion	eis	ton	kosmon	hina	krine
wysłał	—	Bóg	—	Syna	na	—	świat,	aby	sądziłby

G3588	G2889	G235	G2443	G4982	G3588	G2889	G1223	G846	
T-ASM	N-ASM	CONJ	CONJ	V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	P-GSM	
τὸν	κόσμον,	ἀλλ’	ἵνα	σωθῇ	ὁ	κόσμος	δι’	αὐτοῦ.	**3:18**
ton	kosmon,	all’	hina	sothe	ho	kosmos	di’	autu.	
—	świat,	ale	aby	zostałaby ocalony	—	świat	przez	Niego.	

G3588	G4100	G1519	G846	G3756	G2919	G3588	G3361	G4100
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-ASM	PRT-N	V-PPI-3S	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM
ὁ	πιστεύων	εἰς	αὐτὸν	οὐ	κρίνεται·	ὁ	μὴ	πιστεύων
ho	pisteuon	eis	auton	u	krinetai;	ho	me	pisteuon
—	Wierzący	w	Niego	nie	jest sądzony.	—	Nie	wierzący

G2235	G2919	G3754	G3361	G4100	G1519	G3588	G3686	G3588
ADV	V-RPI-3S	CONJ	PRT-N	V-RAI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSM
ἤδη	κέκριται,	ὅτι	μὴ	πεπίστευκεν	εἰς	τὸ	ὄνομα	τοῦ
ede	kekritai,	hoti	me	pepisteuken	eis	to	onoma	tu
już	jest osądzony,	że	nie	uwierzył	w	—	imię	—

G3439	G5207	G3588	G2316		G3778	G1161	G2076	G3588	G2920	
A-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM		D-NSF	CONJ	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	
μονογενοῦς	Υἱοῦ	τοῦ	Θεοῦ.	**3:19**	αὕτη	δέ	ἐστιν	ἡ	κρίσις,	**19e)**
monogenus	Hyiu	tu	Theu.		haute	de	estin	he	krisis,	
jednorodzonego	Syna	—	Boga.		To	zaś	jest	ten	sąd,	

G3754	G3588	G5457	G2064	G1519	G3588	G2889	G2532	G25	G3588
CONJ	T-NSN	N-NSN	V-2RAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM
ὅτι	τὸ	φῶς	ἐλήλυθεν	εἰς	τὸν	κόσμον	καὶ	ἠγάπησαν	οἱ
hoti	to	fos	elelythen	eis	ton	kosmon	kai	egapesan	hoi
że	—	światło	przyszło	na	—	świat	i	umiłowali	ci

G444	G3123	G3588	G4655	G2228	G3588	G5457	G1510	G1063	G846
N-NPM	ADV	T-ASN	N-ASN	PRT	T-ASN	N-ASN	V-IAI-3S	CONJ	P-GPM
ἄνθρωποι	μᾶλλον	τὸ	σκότος	ἢ	τὸ	φῶς·	ἦν	γὰρ	αὐτῶν
anthropoi	mallon	to	skotos	e	to	fos;	en	gar	auton
ludzie	więcej	—	ciemność	niż	—	światło,	były	bowiem	ich

G4190	G3588	G2041		G3956	G1063	G3588	G5337	G4238	G3404
A-NPN	T-NPN	N-NPN		A-NSM	CONJ	T-NSM	A-APN	V-PAP-NSM	V-PAI-3S
πονηρὰ	τὰ	ἔργα.	**3:20**	πᾶς	γὰρ	ὁ	φαῦλα	πράσσων	μισεῖ
ponera	ta	erga.		pas	gar	ho	faula	prasson	misei
złe	—	dzieła.		Każdy	bowiem	—	źle	robiący	nienawidzi

G3588	G5457	G2532	G3756	G2064	G4314	G3588	G5457	G2443	G3361
T-ASN	N-ASN	CONJ	PRT-N	V-PNI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	PRT-N
τὸ	φῶς	καὶ	οὐκ	ἔρχεται	πρὸς	τὸ	φῶς,	ἵνα	μὴ
to	fos	kai	uk	erchetai	pros	to	fos,	hina	me
—	światła	i	nie	przychodzi	do	—	światła,	aby	nie

G1651	G3588	G2041	G846		G3588	G1161	G4160	G3588
V-APS-3S	T-NPN	N-NPN	P-GSM		T-NSM	CONJ	V-PAP-NSM	T-ASF
ἐλεγχθῇ	τὰ	ἔργα	αὐτοῦ·	**3:21**	ὁ	δὲ	ποιῶν	τὴν
elenchthe	ta	erga	autu;		ho	de	poion	ten
zostałyby obnażone	—	dzieła	jego.		—	Zaś	czyniący	—

G225	G2064	G4314	G3588	G5457	G2443	G5319	G846	G3588
N-ASF	V-PNI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-APS-3S	P-GSM	T-NPN
ἀλήθειαν	ἔρχεται	πρὸς	τὸ	φῶς,	ἵνα	φανερωθῇ	αὐτοῦ	τὰ
aletheian	erchetai	pros	to	fos,	hina	fanerothe	autu	ta
prawdę	przychodzi	do	—	światła,	aby	uwidoczniły się	jego	—

G2041	G3754	G1722	G2316	G2076	G2038
N-NPN	CONJ	PREP	N-DSM	V-PAI-3S	V-RPP-NPN
ἔργα	ὅτι	ἐν	Θεῷ	ἐστιν	εἰργασμένα.
erga	hoti	en	Theo	estin	eirgazmena.
dzieła,	że	w	Bogu	jest	dokonane.

19e)) w znaczeniu "wyrok potępiający".

Chrzest w kręgu Jezusa i Jana Chrzciciela

	G3326	G3778	G2064	G3588	G2424	G2532	G3588	G3101	G846
	PREP	D-APN	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM
3:22	Μετὰ	ταῦτα	ἦλθεν	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ
	Meta	tauta	elthen	ho	Iesus	kai	hoi	mathetai	autu
	Po	tym	przyszedł	—	Jezus	i	—	uczniowie	Jego

G1519	G3588	G2453	G1093	G2532	G1563	G1304	G3326	G846	G2532
PREP	T-ASF	A-ASF	N-ASF	CONJ	ADV	V-IAI-3S	PREP	P-GPM	CONJ
εἰς	τὴν	Ἰουδαίαν	γῆν,	καὶ	ἐκεῖ	διέτριβεν	μετ’	αὐτῶν	καὶ
eis	ten	Iudaian	gen,	kai	ekei	dietriben	met’	auton	kai
do	—	Judei	ziemi	i	tam	przebywał	z	nimi	i

G907		G1510	G1161	G2532	G2491	G907	G1722	G137	G1451
V-IAI-3S		V-IAI-3S	CONJ	CONJ	N-NSM	V-PAP-NSM	PREP	N-PRI	ADV
ἐβάπτιζεν.	**3:23**	ἦν	δὲ	καὶ	Ἰωάνης	βαπτίζων	ἐν	Αἰνὼν	ἐγγὺς
ebaptidzen.		en	de	kai	Ioanes	baptidzon	en	Ainon	engys
zanurzał.		Był	zaś	i	Jan	zanurzając	w	Ainon	blisko

G3588	G4530	G3754	G5204	G4183	G1510	G1563	G2532	G3854	G2532
T-GSN	N-PRI	CONJ	N-NPN	A-NPN	V-IAI-3S	ADV	CONJ	V-IDI-3P	CONJ
τοῦ	Σαλείμ,	ὅτι	ὕδατα	πολλὰ	ἦν	ἐκεῖ,	καὶ	παρεγίνοντο	καὶ
tu	Saleim,	hoti	hydata	polla	en	ekei,	kai	pareginonto	kai
—	Salem,	gdyż	wody	wiele	było	tam,	i	przychodzili	i

G907		G3768	G1063	G1510	G906	G1519	G3588	G5438	
V-IPI-3P		ADV-N	CONJ	V-IAI-3S	V-RPP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	
ἐβαπτίζοντο·	**3:24**	οὔπω	γὰρ	ἦν	βεβλημένος	εἰς	τὴν	φυλακὴν	
ebaptidzonto;		upo	gar	en	beblemenos	eis	ten	fylaken	
byli zanurzani.		Jeszcze nie	bowiem	był	wrzucony	do	—	więzienia	

G2491
N-NSM
Ἰωάνης.
Ioanes.
Jan.

Wyznanie Jana Chrzciciela o sobie i o Jezusie

	G1096	G3767	G2214	G1537	G3588	G3101	G2491	G3326
	V-2ADI-3S	CONJ	N-NSF	PREP	T-GPM	N-GPM	N-PRI	PREP
3:25	Ἐγένετο	οὖν	ζήτησις	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	Ἰωάνου	μετὰ
	Egeneto	un	zetesis	ek	ton	matheton	Ioanu	meta
	Stała się	więc	kontrowersja	z	—	uczniami	Jana	a

G2453	G4012	G2512		G2532	G2064	G4314	G3588	G2491
A-GSM	PREP	N-GSM		CONJ	V-2AAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM
Ἰουδαίου	περὶ	καθαρισμοῦ.	**3:26**	καὶ	ἦλθον	πρὸς	τὸν	Ἰωάνην
Iudaiu	peri	katharismu.		kai	elthon	pros	ton	Ioanen
Judejczykami	o	oczyszczanie [się].		I	przyszli	do	—	Jana

G2532	G3004	G846	G4461	G3739	G1510	G3326	G4771	G4008
CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	HEB	R-NSM	V-IAI-3S	PREP	P-2GS	ADV
καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Ῥαββεί,	ὃς	ἦν	μετὰ	σοῦ	πέραν
kai	eipan	auto	Rabbei,	hos	en	meta	su	peran
i	powiedzieli	mu:	Rabbi,	ten, [który]	był	z	tobą	po drugiej stronie

G3588	G2446	G3739	G4771	G3140	G3708	G3778	G907	G2532
T-GSM	N-GSM	R-DSM	P-2NS	V-RAI-2S	V-2AAM-2S	D-NSM	V-PAI-3S	CONJ
τοῦ	Ἰορδάνου,	ᾧ	σὺ	μεμαρτύρηκας,	ἴδε	οὗτος	βαπτίζει	καὶ
tu	Iordanu,	ho	sy	memartyrekas,	ide	hutos	baptidzei	kai
—	Jordanu,	któremu	ty	zaświadczyłeś,	otóż	ten	zanurza	i

G3956	G2064	G4314	G846		G611	G2491	G2532	G3004
A-NPM	V-PNI-3P	PREP	P-ASM		V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S
πάντες	ἔρχονται	πρὸς	αὐτόν.	**3:27**	ἀπεκρίθη	Ἰωάνης	καὶ	εἶπεν
pantes	erchontai	pros	auton.		apekrithe	Ioanes	kai	eipen
wszyscy	przychodzą	do	Niego.		Odpowiedział	Jan	i	powiedział:

G3756	G1410	G444	G2983	G3762	G1437	G3361	G1510	G1325
PRT-N	V-PNI-3S	N-NSM	V-PAN	A-ASN-N	COND	PRT-N	V-PAS-3S	V-RPP-NSN
Οὐ	δύναται	ἄνθρωπος	λαμβάνειν	οὐδὲν	ἐὰν	μὴ	ᾖ	δεδομένον
U	dynatai	anthropos	lambanein	uden	ean	me	e	dedomenon
Nie	może	człowiek	wziąć	nic	jeśli	nie	będzie	dane

G846	G1537	G3588	G3772		G846	G4771	G3427	G3140	G3754
P-DSM	PREP	T-GSM	N-GSM		P-NPM	P-2NP	P-1DS	V-PAI-2P	CONJ
αὐτῷ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ.	**3:28**	αὐτοὶ	ὑμεῖς	μοι	μαρτυρεῖτε	ὅτι
auto	ek	tu	uranu.		autoi	hymeis	moi	martyreite	hoti
mu	z	—	nieba.		Sami	wy	mi	świadczycie,	że

G3004	G3756	G1510	G1473	G3588	G5547	G235	G3754	G649
V-2AAI-1S	PRT-N	V-PAI-1S	P-1NS	T-NSM	N-NSM	CONJ	CONJ	V-RPP-NSM
εἶπον	Οὐκ	εἰμὶ	ἐγὼ	ὁ	Χριστός,	ἀλλ’	ὅτι	Ἀπεσταλμένος
eipon	Uk	eimi	ego	ho	Christos,	all’	hoti	Apestalmenos
powiedziałem:	Nie	jestem	ja	—	Pomazańcem,	ale,	że	Wysłanym

G1510	G1715	G1565		G3588	G2192	G3588	G3565
V-PAI-1S	PREP	D-GSM		T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF
εἰμὶ	ἔμπροσθεν	ἐκείνου.	**3:29**	Ὁ	ἔχων	τὴν	νύμφην
eimi	emprosthen	ekeinu.		Ho	echon	ten	nymfen
jestem	przed	Owego.		—	Mający	—	pannę młodą

G3566	G2076	G3588	G1161	G5384	G3588	G3566	G3588
N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	CONJ	A-NSM	T-GSM	N-GSM	T-NSM
νυμφίος	ἐστίν·	ὁ	δὲ	φίλος	τοῦ	νυμφίου	ὁ
nymfios	estin;	ho	de	filos	tu	nymfiu	ho
panem młodym	jest,	—	zaś	przyjaciel	—	pana młodego	—

G2476	G2532	G191	G846	G5479	G5463	G1223	G3588	G5456
V-RAP-NSM	CONJ	V-PAP-NSM	P-GSM	N-DSF	V-PAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF
ἑστηκὼς	καὶ	ἀκούων	αὐτοῦ,	χαρᾷ	χαίρει	διὰ	τὴν	φωνὴν
hestekos	kai	akuon	autu,	chara	chairei	dia	ten	fonen
stojący	i	słuchający	jego,	radością	raduje się	z	—	głosu

G3588	G3566	G3778	G3767	G3588	G5479	G3588	G1699	G4137
T-GSM	N-GSM	D-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	V-RPI-3S
τοῦ	νυμφίου.	αὕτη	οὖν	ἡ	χαρὰ	ἡ	ἐμὴ	πεπλήρωται.
tu	nymfiu.	haute	un	he	chara	he	eme	peplerotai.
—	pana młodego.	Ta	więc	—	radość	—	moja	jest wypełniona.

	G1565	G1163	G837	G1473	G1161	G1642
	D-ASM	V-PAI-3S	V-PAN	P-1AS	CONJ	V-PPN
3:30	ἐκεῖνον	δεῖ	αὐξάνειν,	ἐμὲ	δὲ	ἐλαττοῦσθαι.
	ekeinon	dei	auksanein,	eme	de	elattusthai.
	Owemu	trzeba	rosnąć,	mnie	zaś	stawać się mniejszym.

Bóg Ojciec, Syn Boży i dar życia wiecznego

	G3588	G509	G2064	G1883	G3956	G2076	G3588	G1510
	T-NSM	ADV	V-PNP-NSM	ADV	A-GPN	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM
3:31	Ὁ	ἄνωθεν	ἐρχόμενος	ἐπάνω	πάντων	ἐστίν·	ὁ	ὢν
	Ho	anothen	erchomenos	epano	panton	estin;	ho	on
	—	Z góry	przychodzący	ponad	wszystkimi	jest.	—	Będący

G1537	G3588	G1093	G1537	G3588	G1093	G2076	G2532	G1537	G3588	G1093
PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF
ἐκ	τῆς	γῆς	ἐκ	τῆς	γῆς	ἐστιν	καὶ	ἐκ	τῆς	γῆς
ek	tes	ges	ek	tes	ges	estin	kai	ek	tes	ges
z	—	ziemi,	z	—	ziemi	jest	i	z	—	ziemi

G2980		G3588	G1537	G3588	G3772	G2064	G1883	G3956	G2076
V-PAI-3S		T-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PNP-NSM	ADV	A-GPN	V-PAI-3S
λαλεῖ.		ὁ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	ἐρχόμενος	ἐπάνω	πάντων	ἐστίν·
lalei.	31t)	ho	ek	tu	uranu	erchomenos	epano	panton	estin;
mówi.		—	Z	—	nieba	przychodzący	[ponad	wszystkimi	jest].

	G3739	G3708	G2532	G191	G3778	G3140	G2532	G3588
	R-ASN	V-RAI-3S-ATT	CONJ	V-AAI-3S	D-ASN	V-PAI-3S	CONJ	T-ASF
3:32	ὃ	ἑώρακεν	καὶ	ἤκουσεν,	τοῦτο	μαρτυρεῖ,	καὶ	τὴν
31ab)	ho	heoraken	kai	ekusen,	tuto	martyrei,	kai	ten
	Co	zobaczył	i	usłyszał,	to	świadczy,	i	—

G3141	G846	G3762	G2983		G3588	G2983		G846	G3588
N-ASF	P-GSM	A-NSM-N	V-PAI-3S		T-NSM	V-2AAP-NSM		P-GSM	T-ASF
μαρτυρίαν	αὐτοῦ	οὐδεὶς	λαμβάνει.	**3:33**	ὁ	λαβὼν	33b)	αὐτοῦ	τὴν
martyrian	autu	udeis	lambanei.		ho	labon		autu	ten
świadectwa	jego	nikt nie	przyjmuje.		Ten	[,który wziął]		jego	—

31t)) w znaczeniu "po ziemsku".

31ab)) Dodane za niektórymi rękopisami. W części z nich znajduje się zwrot "ten jest ponad wszystkim".

G3141	G4972		G3754	G3588	G2316	G227	G2076			G3739
N-ASF	V-AAI-3S		CONJ	T-NSM	N-NSM	A-NSM	V-PAI-3S			R-ASM
μαρτυρίαν	ἐσφράγισεν		ὅτι	ὁ	Θεὸς	ἀληθής	ἐστιν.		**3:34**	ὃν
martyrian	esfragisen	33f)	hoti	ho	Theos	alethes	estin.	33k)		hon
świadectwo,	opieczętował,		że	—	Bóg	prawdą	jest.			Którego

G1063	G649	G3588	G2316	G3588	G4487	G3588	G2316	G2980
CONJ	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S
γὰρ	ἀπέστειλεν	ὁ	Θεὸς	τὰ	ῥήματα	τοῦ	Θεοῦ	λαλεῖ·
gar	apesteilen	ho	Theos	ta	remata	tu	Theu	lalei;
bowiem	wysłał	—	Bóg	—	wypowiedzi	—	Boga	mówi,

G3756	G1063	G1537	G3358	G1325	G3588	G4151		G3588	G3962	
PRT-N	CONJ	PREP	N-GSN	V-PAI-3S	T-ASN	N-ASN		T-NSM	N-NSM	
οὐ	γὰρ	ἐκ	μέτρου	δίδωσιν	τὸ	Πνεῦμα.	**3:35**	ὁ	Πατὴρ	
u	gar	ek	metru	didosin	to	Pneuma.		ho	Pater	
nie	bowiem	z	miary	daje	—	Duch.		—	Ojciec	

G25	G3588	G5207	G2532	G3956	G1325	G1722	G3588	G5495	G846
V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ	A-APN	V-RAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSM
ἀγαπᾷ	τὸν	Υἱόν,	καὶ	πάντα	δέδωκεν	ἐν	τῇ	χειρὶ	αὐτοῦ.
agapa	ton	Hyion,	kai	panta	dedoken	en	te	cheiri	autu.
kocha	—	Syna	i	wszystko	dał	w	—	rękę	Jego.

	G3588	G4100	G1519	G3588	G5207	G2192	G2222	G166	G3588
	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	N-ASF	A-ASF	T-NSM
3:36	ὁ	πιστεύων	εἰς	τὸν	Υἱὸν	ἔχει	ζωὴν	αἰώνιον·	ὁ
	ho	pisteuon	eis	ton	Hyion	echei	zoen	aionion;	ho
	—	Wierzący	w	—	Syna	ma	życie	wieczne,	—

G1161	G544	G3588	G5207	G3756	G3708	G2222	G235	G3588	G3709
CONJ	V-PAP-NSM	T-DSM	N-DSM	PRT-N	V-FDI-3S	N-ASF	CONJ	T-NSF	N-NSF
δὲ	ἀπειθῶν	τῷ	Υἱῷ	οὐκ	ὄψεται	ζωήν,	ἀλλ’	ἡ	ὀργὴ
de	apeithon	to	Hyio	uk	opsetai	zoen,	all’	he	orge
zaś	nieposłuszny	—	Synowi	nie	zobaczy	życia,	ale	—	gniew

G3588	G2316	G3306	G1909	G846
T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	P-ASM
τοῦ	Θεοῦ	μένει	ἐπ’	αὐτόν.
tu	Theu	menei	ep’	auton.
—	Boga	pozostaje	na	nim.

Rozdział 4

Jezus, Samarytanka i dar wody żywej

	G5613	G3767	G1097	G3588	G2962	G3754	G191	G3588	G5330
	ADV	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM	N-NPM
4:1	Ὡς	οὖν	ἔγνω	ὁ	Κύριος	ὅτι	ἤκουσαν	οἱ	Φαρισαῖοι
	Hos	un	egno	ho	Kyrios	hoti	ekusan	hoi	Farisaioi
	Skoro	więc	poznawszy	—	Pan,	że	usłyszeli	—	Faryzeusze,

G3754	G2424	G4119	G3101	G4160	G2532	G907	G2228	G2491		
CONJ	N-NSM	A-APM-C	N-APM	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	PRT	N-NSM		
ὅτι	Ἰησοῦς	πλείονας	μαθητὰς	ποιεῖ	καὶ	βαπτίζει	ἢ	Ἰωάνης,	**4:2**	
hoti	Iesus	pleionas	mathetas	poiei	kai	baptidzei	e	Ioanes,		
że	Jezus	więcej	uczniów	czyni	i	zanurza	niż	Jan,		

G2544	G2424	G846	G3756	G907	G235	G3588	G3101	G846	–		
CONJ	N-NSM	P-NSM	PRT-N	V-IAI-3S	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	–		
—καίτοιγε	Ἰησοῦς	αὐτὸς	οὐκ	ἐβάπτιζεν	ἀλλ’	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	—	**4:3**	
—kaitoige	Iesus	autos	uk	ebaptidzen	all’	hoi	mathetai	autu,	—		
—chociaż	Jezus	sam	nie	zanurzał,	ale	—	uczniowie	Jego,	—		

G863	G3588	G2449	G2532	G565	G3825	G1519	G3588	G1056	
V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2AAI-3S	ADV	PREP	T-ASF	N-ASF	
ἀφῆκεν	τὴν	Ἰουδαίαν	καὶ	ἀπῆλθεν	πάλιν	εἰς	τὴν	Γαλιλαίαν.	**4:4**
afeken	ten	Iudaian	kai	apelthen	palin	eis	ten	Galilaian.	
opuścił	—	Judeę	i	poszedł	znów	do	—	Galilei.	

33b)) dosłownie "wziąwszy".
33f)) w znaczeniu "przypieczętował tym samym" lub "potwierdził".
33k)) w znaczeniu "mówi prawdę", "jest prawdomówny".
34n)) w znaczeniu "bez miary" lub "nie mierząc".

G1163	G1161	G846	G1330	G1223	G3588	G4540		G2064
V-IAI-3S	CONJ	P-ASM	V-PNN	PREP	T-GSF	N-GSF		V-PNI-3S
Ἔδει	δὲ	αὐτὸν	διέρχεσθαι	διὰ	τῆς	Σαμαρίας.	**4:5**	ἔρχεται
Edei	de	auton	dierchesthai	dia	tes	Samarias.		erchetai
Trzeba [było]	zaś	Jemu	przechodzić	przez	—	Samarię.		Przychodzi

G3767	G1519	G4172	G3588	G4540	G3004	G4965	G4139	G3588
CONJ	PREP	N-ASF	T-GSF	N-GSF	V-PPP-ASF	N-PRI	ADV	T-GSN
οὖν	εἰς	πόλιν	τῆς	Σαμαρίας	λεγομένην	Συχὰρ,	πλησίον	τοῦ
un	eis	polin	tes	Samarias	legomenen	Sychar, [5h)]	plesion	tu
więc	do	miejscowości	—	Samarii	zwanej	Sychar,	blisko	—

G5564	G3739	G1325	G2384	G2501	G3588	G5207	G846		G1510
N-GSN	R-ASN	V-AAI-3S	N-PRI	N-PRI	T-DSM	N-DSM	P-GSM		V-IAI-3S
χωρίου	ὃ	ἔδωκεν	Ἰακὼβ	Ἰωσὴφ	τῷ	υἱῷ	αὐτοῦ·	**4:6**	ἦν
choriu	ho	edoken	Iakob	Iosef	to	hyio	autu;		en
miejsca,	które	dał	Jakub,	Józefowi	—	synowi	jego.		Było

G1161	G1563	G4077	G3588	G2384	G3588	G3767	G2424	G2872	G1537
CONJ	ADV	N-NSF	T-GSM	N-PRI	T-NSM	CONJ	N-NSM	V-RAP-NSM	PREP
δὲ	ἐκεῖ	πηγὴ	τοῦ	Ἰακώβ.	ὁ	οὖν	Ἰησοῦς	κεκοπιακὼς	ἐκ
de	ekei	pege	tu	Iakob.	ho	un	Iesus	kekopiakos	ek
zaś	tam	źródło	—	Jakuba.	—	Zatem	Jezus	znużony	od

G3588	G3597	G2516	G3779	G1909	G3588	G4077	G5610	G1510	G5613
T-GSF	N-GSF	V-INI-3S	ADV	PREP	T-DSF	N-DSF	N-NSF	V-IAI-3S	ADV
τῆς	ὁδοιπορίας	ἐκαθέζετο	οὕτως	ἐπὶ	τῇ	πηγῇ·	ὥρα	ἦν	ὡς
tes	hodoiporias	ekathedzeto	hutos	epi	te	pege;	hora	en	hos
—	podróżowania	usiadł	tak	przy	—	źródle.	Godzina	była	jakoś

G1623		G2064	G1135	G1537	G3588	G4540	G501	G5204	G3004
A-NSF		V-PNI-3S	N-NSF	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAN	N-ASN	V-PAI-3S
ἕκτη.	**4:7**	ἔρχεται	γυνὴ	ἐκ	τῆς	Σαμαρίας	ἀντλῆσαι	ὕδωρ.	λέγει
hekte.		erchetai	gyne	ek	tes	Samarias	antlesai	hydor.	legei
szósta. [6v)]		Przychodzi	kobieta	z	—	Samarii	zaczerpnąć	wodę.	Mówi

G846	G3588	G2424	G1325	G3427	G4095		G3588	G1063	G3101
P-DSF	T-NSM	N-NSM	V-2AAM-2S	P-1DS	V-2AAN		T-NPM	CONJ	N-NPM
αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Δός	μοι	πεῖν.	**4:8**	οἱ	γὰρ	μαθηταὶ
aute	ho	Iesus	Dos	moi	pein.		hoi	gar	mathetai
jej	—	Jezus:	Daj	mi	pić.		—	Bowiem	uczniowie

G846	G565	G1519	G3588	G4172	G2443	G5160	G59	
P-GSM	V-2LAI-3P	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	N-APF	V-AAS-3P	
αὐτοῦ	ἀπεληλύθεισαν	εἰς	τὴν	πόλιν,	ἵνα	τροφὰς	ἀγοράσωσιν.	**4:9**
autu	apelelytheisan	eis	ten	polin,	hina	trofas	agorasosin.	
Jego	odeszli	do	—	miejscowości,	aby	żywności	nakupiliby.	

G3004	G3767	G846	G3588	G1135	G3588	G4542	G4459	G4771
V-PAI-3S	CONJ	P-DSM	T-NSF	N-NSF	T-NSF	N-NSF	ADV-I	P-2NS
λέγει	οὖν	αὐτῷ	ἡ	γυνὴ	ἡ	Σαμαρεῖτις	Πῶς	σὺ
legei	un	auto	he	gyne	he	Samareitis	Pos	sy
Mówi	więc	Jemu	—	kobieta	—	Samarytanka:	Jak	Ty

G2453	G1510	G3844	G1473	G4095	G154	G1135	G4542
A-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1GS	V-2AAN	V-PAI-2S	N-GSF	N-GSF
Ἰουδαῖος	ὢν	παρ’	ἐμοῦ	πεῖν	αἰτεῖς	γυναικὸς	Σαμαρείτιδος
Iudaios	on	par’	emu	pein	aiteis	gynaikos	Samareitidos
Judejczykiem	będąc	u	mnie	pić	prosisz	kobietę	Samarytanką

G1510	G3756	G1063	G4798	G2453	G4541	
V-PAP-GSF	PRT-N	CONJ	V-PNI-3P	A-NPM	N-DPM	
οὔσης;	οὐ	γὰρ	συγχρῶνται	Ἰουδαῖοι	Σαμαρείταις.	**4:10**
uses;	u	gar	synchrontai	Iudaioi	Samareitais.	
będącą?	Nie	bowiem	mają do czynienia	Judejczycy	[z] Samarytanami.	

G611	G2424	G2532	G3004	G846	G1487	G1492	G3588	G1431
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DSF	COND	V-2LAI-2S	T-ASF	N-ASF
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτῇ	Εἰ	ᾔδεις	τὴν	δωρεὰν
apekrithe	Iesus	kai	eipen	aute	Ei	edeis	ten	dorean
Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	jej:	Jeśli	zobaczyłabyś	—	dar

---

5h)) za SNPPD: "Sychar leżało blisko Sychem; być może chodzi o wioskę Askar, położoną 1,5 km na północny wschód od studni Jakuba."
6v)) czyli 12:00

G3588	G2316	G2532	G5101	G2076	G3588	G3004	G4771	G1325	G3427
T-GSM	N-GSM	CONJ	I-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	P-2DS	V-2AAM-2S	P-1DS
τοῦ	Θεοῦ,	καὶ	τίς	ἐστιν	ὁ	λέγων	σοι	Δός	μοι
tu	Theu,	kai	tis	estin	ho	legon	soi	Dos	moi
—	Boga,	i	kto	jest	—	mówiący	ci:	Daj	mi

G4095	G4771	G302	G154	G846	G2532	G1325	G302	G4771	G5204
V-2AAN	P-2NS	PRT	V-AAI-2S	P-ASM	CONJ	V-AAI-3S	PRT	P-2DS	N-ASN
πεῖν,	σὺ	ἂν	ἠτησας	αὐτὸν	καὶ	ἔδωκεν	ἄν	σοι	ὕδωρ
pein,	sy	an	etesas	auton	kai	edoken	an	soi	hydor
pić,	ty	—	prosiłabyś	Go	i	dałby	—	ci	wodę

G2198		G3004	G846	G2962	G3777	G502	G2192	G2532	G3588
V-PAP-ASN		V-PAI-3S	P-DSM	N-VSM	CONJ-N	N-ASN	V-PAI-2S	CONJ	T-NSN
ζῶν.	**4:11**	λέγει	αὐτῷ	Κύριε,	οὔτε	ἄντλημα	ἔχεις	καὶ	τὸ
zon.		legei	auto	Kyrie,	ute	antlema	echeis	kai	to
żywą.		Mówi	Jemu:	Panie,	ani	czerpaka	masz	a	—

G5421	G1510	G901	G4159	G3767	G2192	G3588	G5204	G3588	G2198
N-NSN	V-PAI-3S	A-NSN	ADV-I	CONJ	V-PAI-2S	T-ASN	N-ASN	T-ASN	V-PAP-ASN
φρέαρ	ἐστὶν	βαθύ·	πόθεν	οὖν	ἔχεις	τὸ	ὕδωρ	τὸ	ζῶν;
frear	estin	bathy;	pothen	un	echeis	to	hydor	to	zon;
studnia	jest	głęboka;	skąd	więc	masz	—	wodę	—	żywą?

	G3361	G4771	G3173	G1510	G3588	G3962	G2257	G2384	G3739
	PRT-N	P-2NS	A-NSM-C	V-PAI-2S	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-PRI	R-NSM
4:12	μὴ	σὺ	μείζων	εἶ	τοῦ	πατρὸς	ἡμῶν	Ἰακώβ,	ὃς
	me	sy	meidzon	ei	tu	patros	hemon	Iakob,	hos
	Nie	Ty	większy	jesteś	[od]	ojca	naszego	Jakuba,	co

G1325	G2254	G3588	G5421	G2532	G846	G1537	G846	G4095	G2532
V-AAI-3S	P-1DP	T-ASN	N-ASN	CONJ	P-NSM	PREP	P-GSM	V-2AAI-3S	CONJ
ἔδωκεν	ἡμῖν	τὸ	φρέαρ,	καὶ	αὐτὸς	ἐξ	αὐτοῦ	ἔπιεν	καὶ
edoken	hemin	to	frear,	kai	autos	eks	autu	epien	kai
dał	nam	—	studnię,	i	sam	z	niej	pił	i

G3588	G5207	G846	G2532	G3588	G2353	G846		G611	G2424
T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	T-NPN	N-NPN	P-GSM		V-ADI-3S	N-NSM
οἱ	υἱοὶ	αὐτοῦ	καὶ	τὰ	θρέμματα	αὐτοῦ;	**4:13**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς
hoi	hyioi	autu	kai	ta	thremmata	autu;		apekrithe	Iesus
—	synowie	jego	i	—	trzody	jego?		Odpowiedział	Jezus

G2532	G3004	G846	G3956	G3588	G4095	G1537	G3588	G5204	G5127
CONJ	V-2AAI-3S	P-DSF	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-GSN	N-GSN	D-GSN
καὶ	εἶπεν	αὐτῇ	Πᾶς	ὁ	πίνων	ἐκ	τοῦ	ὕδατος	τούτου
kai	eipen	aute	Pas	ho	pinon	ek	tu	hydatos	tutu
i	powiedział	jej:	Każdy	—	pijący	z	—	wody	tej

G1372	G3825		G3739	G1161	G302	G4095	G1537	G3588	G5204
V-FAI-3S	ADV		R-NSM	CONJ	PRT	V-2AAS-3S	PREP	T-GSN	N-GSN
διψήσει	πάλιν·	**4:14**	ὃς	δ’	ἂν	πίῃ	ἐκ	τοῦ	ὕδατος
dipsesei	palin;		hos	d’	an	pie	ek	tu	hydatos
będzie pragnąć	znów,		który	zaś	—	wypiłby	z	—	wody

G3739	G1473	G1325	G846	G3756	G3361	G1372	G1519	G3588	G165
R-GSN	P-1NS	V-FAI-1S	P-DSM	PRT-N	PRT-N	V-FAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM
οὗ	ἐγὼ	δώσω	αὐτῷ,	οὐ	μὴ	διψήσει	εἰς	τὸν	αἰῶνα,
hu	ego	doso	auto,	u	me	dipsesei	eis	ton	aiona,
co	Ja	dam	jemu,	nie	—	będzie pragnął	na	—	wiek,

G235	G3588	G5204	G3739	G1325	G846	G1096	G1722	G846	G4077
CONJ	T-NSN	N-NSN	R-ASN	V-FAI-1S	P-DSM	V-FDI-3S	PREP	P-DSM	N-NSF
ἀλλὰ	τὸ	ὕδωρ	ὃ	δώσω	αὐτῷ	γενήσεται	ἐν	αὐτῷ	πηγὴ
alla	to	hydor	ho	doso	auto	genesetai	en	auto	pege
ale	—	woda,	co	dam	mu,	stanie się	w	nim	źródłem

G5204	G242	G1519	G2222	G166		G3004	G4314	G846	G3588
N-GSN	V-PNP-GSN	PREP	N-ASF	A-ASF		V-PAI-3S	PREP	P-ASM	T-NSF
ὕδατος	ἁλλομένου	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον.	**4:15**	λέγει	πρὸς	αὐτὸν	ἡ
hydatos	hallomenu	eis	zoen	aionion.		legei	pros	auton	he
wody	wytryskającej	ku	życiu	wiecznemu.		Mówi	do	Niego	—

G1135	G2962	G1325	G3427	G3778	G3588	G5204	G2443	G3361
N-NSF	N-VSM	V-2AAM-2S	P-1DS	D-ASN	T-ASN	N-ASN	CONJ	PRT-N
γυνή	Κύριε,	δός	μοι	τοῦτο	τὸ	ὕδωρ,	ἵνα	μὴ
gyne	Kyrie,	dos	moi	tuto	to	hydor,	hina	me
kobieta:	Panie,	daj	mi	tej	—	wody,	abym	nie

G1372		G3366	G1330	G1759	G501		G3004	G846
V-PAS-1S		CONJ-N	V-PNS-1S	ADV	V-PAN		V-PAI-3S	P-DSF
διψῶ		μηδὲ	διέρχωμαι	ἐνθάδε	ἀντλεῖν.	**4:16**	λέγει	αὐτῇ
dipso		mede	dierchomai	enthade	antlein.		legei	aute
odczuwała pragnienia,		ani	przychodziła	tutaj	czerpać.		Mówi	jej:

G5217	G5455	G3588	G435	G4771	G2532	G2064	G1759	
V-PAM-2S	V-AAM-2S	T-ASM	N-ASM	P-2GS	CONJ	V-2AAM-2S	ADV	
Ὕπαγε	φώνησον	τὸν	ἄνδρα	σου	καὶ	ἐλθὲ	ἐνθάδε.	**4:17**
Hypage	foneson	ton	andra	su	kai	elthe	enthade.	
Odchodź,	zawołaj	—	męża	twojego	i	przyjdź	tutaj.	

G611	G3588	G1135	G2532	G3004	G3756	G2192	G435	G3004
V-ADI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	V-2AAI-3S	PRT-N	V-PAI-1S	N-ASM	V-PAI-3S
ἀπεκρίθη	ἡ	γυνὴ	καὶ	εἶπεν	Οὐκ	ἔχω	ἄνδρα.	λέγει
apekrithe	he	gyne	kai	eipen	Uk	echo	andra.	legei
Odpowiedziała	—	kobieta	i	powiedziała:	Nie	mam	męża.	Mówi

G846	G3588	G2424	G2573	G3004	G3754	G435	G3756	G2192	
P-DSF	T-NSM	N-NSM	ADV	V-2AAI-2S	CONJ	N-ASM	PRT-N	V-PAI-1S	
αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Καλῶς	εἶπες	ὅτι	Ἄνδρα	οὐκ	ἔχω·	**4:18**
aute	ho	Iesus	Kalos	eipes	hoti	Andra	uk	echo;	
jej	—	Jezus:	Dobrze	odpowiedziałaś,	że	"Męża	nie	mam".	

G4002	G1063	G435	G2192	G2532	G3568	G3739	G2192	G3756	G1510
A-NUI	CONJ	N-APM	V-2AAI-2S	CONJ	ADV	R-ASM	V-PAI-2S	PRT-N	V-PAI-3S
πέντε	γὰρ	ἄνδρας	ἔσχες,	καὶ	νῦν	ὃν	ἔχεις	οὐκ	ἔστιν
pente	gar	andras	esches,	kai	nyn	hon	echeis	uk	estin
Pięciu	bowiem	mężów	miałaś,	a	teraz	którego	masz	nie	jest

G4771	G435	G3778	G227	G2046		G3004	G846	G3588	
P-2GS	N-NSM	D-ASN	A-ASN	V-RAI-2S-ATT		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSF	
σου	ἀνήρ·	τοῦτο	ἀληθὲς	εἴρηκας.	**4:19**	λέγει	αὐτῷ	ἡ	
su	aner;	tuto	alethes	eirekas.		legei	auto	he	
twoim	mężem;	to	prawdziwe	powiedziałaś.		Mówi	Mu	—	

G1135	G2962	G2334	G3754	G4396	G1510	G4771		G3588	G3962
N-NSF	N-VSM	V-PAI-1S	CONJ	N-NSM	V-PAI-2S	P-2NS		T-NPM	N-NPM
γυνή	Κύριε,	θεωρῶ	ὅτι	προφήτης	εἶ	σύ.	**4:20**	οἱ	πατέρες
gyne	Kyrie,	theoro	hoti	profetes	ei	sy.		hoi	pateres
kobieta:	Panie,	widzę	że	prorok	jesteś	Ty.		—	Ojcowie

G2257	G1722	G3588	G3735	G3778	G4352	G2532	G4771	G3004	G3754
P-1GP	PREP	T-DSN	N-DSN	D-DSN	V-AAI-3P	CONJ	P-2NP	V-PAI-2P	CONJ
ἡμῶν	ἐν	τῷ	ὄρει	τούτῳ	προσεκύνησαν·	καὶ	ὑμεῖς	λέγετε	ὅτι
hemon	en	to	orei	tuto	prosekynesan;	kai	hymeis	legete	hoti
nasi	na	—	górze	tej	oddawali cześć,	a	wy	mówicie,	że

G1722	G2414	G1510	G3588	G5117	G3699	G4352	G1163	
PREP	N-DPN	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	ADV	V-PAN	V-PAI-3S	
ἐν	Ἱεροσολύμοις	ἐστὶν	ὁ	τόπος	ὅπου	προσκυνεῖν	δεῖ.	**4:21**
en	Hierosolymois	estin	ho	topos	hopu	proskynein	dei.	
w	Jerozolimie	jest	—	miejsce,	gdzie	oddawać cześć	trzeba.	

G3004	G846	G3588	G2424	G4100	G1473	G1135	G3754	G2064	G5610
V-PAI-3S	P-DSF	T-NSM	N-NSM	V-PAM-2S	P-1DS	N-VSF	CONJ	V-PNI-3S	N-NSF
λέγει	αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Πίστευέ	μοι,	γύναι,	ὅτι	ἔρχεται	ὥρα
legei	aute	ho	Iesus	Pisteue	moi,	gynai,	hoti	erchetai	hora
Mówi	jej	—	Jezus:	Wierz	mi,	kobieto,	że	przychodzi	godzina,

G3753	G3777	G1722	G3588	G3735	G3778	G3777	G1722	G2414
ADV	CONJ-N	PREP	T-DSN	N-DSN	D-DSN	CONJ-N	PREP	N-DPN
ὅτε	οὔτε	ἐν	τῷ	ὄρει	τούτῳ	οὔτε	ἐν	Ἱεροσολύμοις
hote	ute	en	to	orei	tuto	ute	en	Hierosolymois
kiedy	ani	na	—	górze	tej	ani	w	Jerozolimie

G4352	G3588	G3962		G4771	G4352	G3739	G3756
V-FAI-2P	T-DSM	N-DSM		P-2NP	V-PAI-2P	R-ASN	PRT-N
προσκυνήσετε	τῷ	Πατρί.	**4:22**	ὑμεῖς	προσκυνεῖτε	ὃ	οὐκ
proskynesete	to	Patri.		hymeis	proskyneite	ho	uk
będziecie oddawali cześć	—	Ojcu.		Wy	czcicie,	co	nie

G1492	G2249	G4352	G3739	G1492	G3754	G3588	G4991	G1537
V-RAI-2P	P-1NP	V-PAI-1P	R-ASN	V-RAI-1P	CONJ	T-NSF	N-NSF	PREP
οἴδατε,	ἡμεῖς	προσκυνοῦμεν	ὃ	οἴδαμεν,	ὅτι	ἡ	σωτηρία	ἐκ
oidate,	hemeis	proskynumen	ho	oidamen,	hoti	he	soteria	ek
znacie,	my	czcimy	co	znamy,	gdyż	—	zbawienie	z

G3588	G2453	G2076		G235	G2064	G5610	G2532	G3568	G2076
T-GPM	A-GPM	V-PAI-3S		CONJ	V-PNI-3S	N-NSF	CONJ	ADV	V-PAI-3S
τῶν	Ἰουδαίων	ἐστίν·	**4:23**	ἀλλὰ	ἔρχεται	ὥρα	καὶ	νῦν	ἐστιν,
ton	Iudaion	estin;		alla	erchetai	hora	kai	nyn	estin,
—	Judejczyków	jest.		Ale	przychodzi	godzina	i	teraz	jest,

G3753	G3588	G228	G4353	G4352	G3588	G3962	G1722	G4151
ADV	T-NPM	A-NPM	N-NPM	V-FAI-3P	T-DSM	N-DSM	PREP	N-DSN
ὅτε	οἱ	ἀληθινοὶ	προσκυνηταὶ	προσκυνήσουσιν	τῷ	Πατρὶ	ἐν	πνεύματι
hote	hoi	alethinoi	proskynetai	proskynesusin	to	Patri	en	pneumati
kiedy	ci	prawdziwi	czciciele	pokłonią się	—	Ojcu	w	duchu

G2532	G225	G2532	G1063	G3588	G3962	G5108	G2212	G3588
CONJ	N-DSF	CONJ	CONJ	T-NSM	N-NSM	D-APM	V-PAI-3S	T-APM
καὶ	ἀληθείᾳ·	καὶ	γὰρ	ὁ	Πατὴρ	τοιούτους	ζητεῖ	τοὺς
kai	aletheia;	kai	gar	ho	Pater	toiutus	zetei	tus
i	prawdzie.	I	bowiem	—	Ojciec	takich	szuka	—

G4352	G846		G4151	G3588	G2316	G2532	G3588	G4352
V-PAP-APM	P-ASM		N-NSN	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-APM	V-PAP-APM
προσκυνοῦντας	αὐτόν·	**4:24**	Πνεῦμα	ὁ	Θεός,	καὶ	τοὺς	προσκυνοῦντας
proskynuntas	auton;		Pneuma	ho	Theos,	kai	tus	proskynuntas
oddających cześć	Mu.		Duchem	—	Bóg,	a	—	czcicielom [Jego]

G1722	G4151	G2532	G225	G1163	G4352		G3004	G846
PREP	N-DSN	CONJ	N-DSF	V-PAI-3S	V-PAN		V-PAI-3S	P-DSM
ἐν	πνεύματι	καὶ	ἀληθείᾳ	δεῖ	προσκυνεῖν.	**4:25**	λέγει	αὐτῷ
en	pneumati	kai	aletheia	dei	proskynein.		legei	auto
w	duchu	i	prawdzie	trzeba [Mu]	oddawać cześć.		Mówi	Mu

G3588	G1135	G1492	G3754	G3323	G2064	G3588	G3004	G5547
T-NSF	N-NSF	V-RAI-1S	CONJ	N-NSM	V-PNI-3S	T-NSM	V-PPP-NSM	N-NSM
ἡ	γυνή	Οἶδα	ὅτι	Μεσσίας	ἔρχεται,	ὁ	λεγόμενος	Χριστός·
he	gyne	Oida	hoti	Messias	erchetai,	ho	legomenos	Christos;
—	kobieta:	Wiem,	że	Mesjasz	przychodzi,	—	zwany	Pomazańcem;

G3752	G2064	G1565	G312	G2254	G537		G3004	G846	G3588
CONJ	V-2AAS-3S	D-NSM	V-FAI-3S	P-1DP	A-APN		V-PAI-3S	P-DSF	T-NSM
ὅταν	ἔλθῃ	ἐκεῖνος,	ἀναγγελεῖ	ἡμῖν	ἅπαντα.	**4:26**	λέγει	αὐτῇ	ὁ
hotan	elthe	ekeinos,	anangelei	hemin	hapanta.		legei	aute	ho
kiedy	przyszedłby	Ów,	oznajmi	nam	wszystko.		Mówi	jej	—

G2424	G1473	G1510	G3588	G2980	G4771		G2532	G1909	G3778
N-NSM	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	V-PAP-NSM	P-2DS		CONJ	PREP	D-DSM
Ἰησοῦς	Ἐγώ	εἰμι,	ὁ	λαλῶν	σοι.	**4:27**	Καὶ	ἐπὶ	τούτῳ
Iesus	Ego	eimi,	ho	lalon	soi.		Kai	epi	tuto
Jezus:	Ja	jestem,	—	mówiący	ci.		A	na	to

G2064	G3588	G3101	G846	G2532	G2296	G3754	G3326	G1135
V-2AAI-3P	T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	V-IAI-3P	CONJ	PREP	N-GSF
ἦλθαν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	καὶ	ἐθαύμαζον	ὅτι	μετὰ	γυναικὸς
elthan	hoi	mathetai	autu,	kai	ethaumadzon	hoti	meta	gynaikos
przyszli	—	uczniowie	Jego,	i	dziwili się,	że	z	kobietą

G2980	G3762	G3305	G3004	G5101	G2212	G2228	G5101
V-IAI-3S	A-NSM-N	CONJ	V-2AAI-3S	I-ASN	V-PAI-2S	PRT	I-ASN
ἐλάλει·	οὐδεὶς	μέντοι	εἶπεν	Τί	ζητεῖς	ἢ	τί
elalei;	udeis	mentoi	eipen	Ti	zeteis	e	ti
mówił;	nikt	jednakże [nie]	powiedział:	Co [u niej]	szukasz?	lub:	Czemu

G2980	G3326	G846		G863	G3767	G3588	G5201	G846	G3588	G1135
V-PAI-2S	PREP	P-GSF		V-AAI-3S	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GSF	T-NSF	N-NSF
λαλεῖς	μετ’	αὐτῆς;	**4:28**	ἀφῆκεν	οὖν	τὴν	ὑδρίαν	αὐτῆς	ἡ	γυνὴ
laleis	met’	autes;		afeken	un	ten	hydrian	autes	he	gyne
mówisz	z	nią?		Opuściła	więc	—	stągiew	jej	—	kobieta

G2532	G565	G1519	G3588	G4172	G2532	G3004	G3588	G444	
CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAI-3S	T-DPM	N-DPM	
καὶ	ἀπῆλθεν	εἰς	τὴν	πόλιν,	καὶ	λέγει	τοῖς	ἀνθρώποις	**4:29**
kai	apelthen	eis	ten	polin,	kai	legei	tois	anthropois	
i	poszła	do	—	miejscowości,	i	mówi	—	ludziom:	

G1205	G3708	G444	G3739	G3004	G3427	G3956	G3739
V-PAM-2P	V-2AAM-2P	N-ASM	R-NSM	V-2AAI-3S	P-1DS	A-APN	R-APN
Δεῦτε	ἴδετε	ἄνθρωπον	ὃς	εἶπέν	μοι	πάντα	ἃ
Deute	idete	anthropon	hos	eipen	moi	panta	ha
Pójdźcie,	zobaczcie	człowieka,	co	powiedział	mi	wszystko	co

G4160	G3385	G3778	G2076	G3588	G5547		G1831	G1537
V-AAI-1S	PRT-I	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM		V-2AAI-3P	PREP
ἐποίησα·	μήτι	οὗτός	ἐστιν	ὁ	Χριστός;	**4:30**	ἐξῆλθον	ἐκ
epoiesa;	meti	hutos	estin	ho	Christos;		ekselthon	ek
uczyniłam.	Czy	ten	jest	—	Pomazańcem?		Wyszli	z

G3588	G4172	G2532	G2064	G4314	G846		G1722	G3588	G3342
T-GSF	N-GSF	CONJ	V-INI-3P	PREP	P-ASM		PREP	T-DSM	ADV
τῆς	πόλεως	καὶ	ἤρχοντο	πρὸς	αὐτόν.	**4:31**	Ἐν	τῷ	μεταξὺ
tes	poleos	kai	erchonto	pros	auton.		En	to	metaksy
—	miasta	i	przychodzili	do	Niego.		W	—	międzyczasie

G2065	G846	G3588	G3101	G3004	G4461	G5315
V-IAI-3P	P-ASM	T-NPM	N-NPM	V-PAP-NPM	HEB	V-2AAM-2S
ἠρώτων	αὐτὸν	οἱ	μαθηταὶ	λέγοντες	Ῥαββεί,	φάγε.
eroton	auton	hoi	mathetai	legontes	Rabbei,	fage.
prosili	Go	—	uczniowie	mówiąc:	Rabbi,	zjedz.

Prawdziwy pokarm: pełnienie woli Bożej

	G3588	G1161	G3004	G846	G1473	G1035	G2192	G5315	G3739
	T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	P-1NS	N-ASF	V-PAI-1S	V-2AAN	R-ASF
4:32	ὁ	δὲ	εἶπεν	αὐτοῖς	Ἐγὼ	βρῶσιν	ἔχω	φαγεῖν	ἣν
	ho	de	eipen	autois	Ego	brosin	echo	fagein	hen
	—	Zaś	powiedział	im:	Ja	pokarm	mam	jadłbym,	co

G4771	G3756	G1492		G3004	G3767	G3588	G3101	G4314
P-2NP	PRT-N	V-RAI-2P		V-IAI-3P	CONJ	T-NPM	N-NPM	PREP
ὑμεῖς	οὐκ	οἴδατε.	**4:33**	ἔλεγον	οὖν	οἱ	μαθηταὶ	πρὸς
hymeis	uk	oidate.		elegon	un	hoi	mathetai	pros
wy	nie	wiecie.		Mówili	więc	—	uczniowie	do

G240	G3361	G5100	G5342	G846	G5315		G3004	G846
C-APM	PRT-N	X-NSM	V-AAI-3S	P-DSM	V-2AAN		V-PAI-3S	P-DPM
ἀλλήλους	Μή	τις	ἤνεγκεν	αὐτῷ	φαγεῖν;	**4:34**	λέγει	αὐτοῖς
allelus	Me	tis	enenken	auto	fagein;		legei	autois
siebie nawzajem:	Nie	ktoś	przyniósł	Jemu	jeść?		Mówi	im

G3588	G2424	G1699	G1033	G2076	G2443	G4160	G3588	G2307	G3588
T-NSM	N-NSM	S-1SNSN	N-NSN	V-PAI-3S	CONJ	V-PAS-1S	T-ASN	N-ASN	T-GSM
ὁ	Ἰησοῦς	Ἐμὸν	βρῶμά	ἐστιν	ἵνα	ποιῶ	τὸ	θέλημα	τοῦ
ho	Iesus	Emon	broma	estin	hina	poio	to	thelema	tu
—	Jezus:	Moim	pokarmem	jest,	abym	czynił	—	wolę	[Tego]

G3992	G1473	G2532	G5048	G846	G3588	G2041		G3756	G4771
V-AAP-GSM	P-1AS	CONJ	V-AAS-1S	P-GSM	T-ASN	N-ASN		PRT-N	P-2NP
πέμψαντός	με	καὶ	τελειώσω	αὐτοῦ	τὸ	ἔργον.	**4:35**	οὐχ	ὑμεῖς
pempsantos	me	kai	teleioso	autu	to	ergon.		uch	hymeis
posyłającego	Mnie	i	wypełnił	Jego	—	dzieło.		Nie	wy

G3004	G3754	G2089	G5072	G2076	G2532	G3588	G2326
V-PAI-2P	CONJ	ADV	A-NSM	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM
λέγετε	ὅτι	Ἔτι	τετράμηνός	ἐστιν	καὶ	ὁ	θερισμὸς
legete	hoti	Eti	tetramenos	estin	kai	ho	therismos
mówicie,	że	"Jeszcze	cztery miesiące	jest	i	—	żniwo

G2064	G3708	G3004	G5213	G1869	G3588	G3788	G5216	G2532
V-PNI-3S	V-2AMM-2S	V-PAI-1S	P-2DP	V-AAM-2P	T-APM	N-APM	P-2GP	CONJ
ἔρχεται;	ἰδοὺ	λέγω	ὑμῖν,	ἐπάρατε	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	ὑμῶν	καὶ
erchetai;	idu	lego	hymin,	eparate	tus	ofthalmus	hymon	kai
przychodzi"?	Oto	mówię	wam,	podnieście	—	oczy	wasze	i

G2300	G3588	G5561	G3754	G3022	G1526	G4314	G2326	G2235	
V-ADM-2P	T-APF	N-APF	CONJ	A-NPF	V-PAI-3P	PREP	N-ASM	ADV	
θεάσασθε	τὰς	χώρας,	ὅτι	λευκαί	εἰσιν	πρὸς	θερισμόν	ἤδη.	**4:36**
theasasthe	tas	choras,	hoti	leukai	eisin	pros	therismon	ede.	
obejrzyjcie	—	pola,	że	białe	są	do	żniwa	już.	

G3588	G2325	G3408	G2983	G2532	G4863	G2590	G1519	G2222	G166
T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASM	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	N-ASM	PREP	N-ASF	A-ASF
ὁ	θερίζων	μισθὸν	λαμβάνει	καὶ	συνάγει	καρπὸν	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον,
ho	theridzon	misthon	lambanei	kai	synagei	karpon	eis	zoen	aionion,
—	Żnący	zapłatę	bierze	i	zbiera	owoc	na	życie	wieczne,

G2443	G3588	G4687	G3674	G5463	G2532	G3588	G2325		G1722
CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	ADV	V-PAS-3S	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM		PREP
ἵνα	ὁ	σπείρων	ὁμοῦ	χαίρῃ	καὶ	ὁ	θερίζων.	**4:37**	ἐν
hina	ho	speiron	homu	chaire	kai	ho	theridzon.		en
aby	—	siewca	razem	radował się	i	—	żnący.		W

G1063	G3778	G3588	G3056	G1510	G228	G3754	G243	G1510	G3588
CONJ	D-DSM	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	A-NSM	CONJ	A-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
γὰρ	τούτῳ	ὁ	λόγος	ἐστὶν	ἀληθινὸς	ὅτι	ἄλλος	ἐστὶν	ὁ
gar	tuto	ho	logos	estin	alethinos	hoti	allos	estin	ho
bowiem	tym	—	słowo	jest	prawdziwe,	że	inny	jest	—

G4687	G2532	G243	G3588	G2325		G1473	G649	G5209	G2325
V-PAP-NSM	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM		P-1NS	V-AAI-1S	P-2AP	V-PAN
σπείρων	καὶ	ἄλλος	ὁ	θερίζων.	**4:38**	ἐγὼ	ἀπέστειλα	ὑμᾶς	θερίζειν
speiron	kai	allos	ho	theridzon.		ego	apesteila	hymas	theridzein
siewca	i	inny	—	żnący.		Ja	wysłałem	was	żąć

G3739	G3756	G4771	G2872	G243	G2872	G2532	G4771	G1519
R-ASN	PRT-N	P-2NP	V-RAI-2P	A-NPM	V-RAI-3P	CONJ	P-2NP	PREP
ὃ	οὐχ	ὑμεῖς	κεκοπιάκατε·	ἄλλοι	κεκοπιάκασιν,	καὶ	ὑμεῖς	εἰς
ho	uch	hymeis	kekopiakate;	alloi	kekopiakasin,	kai	hymeis	eis
[co]	nie	wy	natrudziliście się;	inni	trudzili się,	a	wy	w

G3588	G2873	G846	G1525
T-ASM	N-ASM	P-GPM	V-2RAI-2P
τὸν	κόπον	αὐτῶν	εἰσεληλύθατε.
ton	kopon	auton	eiselelythate.
—	trud	ich	weszliście.

Sychar: Nawrócenia wśród Samarytan

	G1537	G1161	G3588	G4172	G1565	G4183	G4100	G1519	G846	G3588
	PREP	CONJ	T-GSF	N-GSF	D-GSF	A-NPM	V-AAI-3P	PREP	P-ASM	T-GPM
4:39	Ἐκ	δὲ	τῆς	πόλεως	ἐκείνης	πολλοὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτὸν	τῶν
	Ek	de	tes	poleos	ekeines	polloi	episteusan	eis	auton	ton
	Z	zaś	—	miasta	owego	liczni	uwierzyli	w	Niego	[z]

G4541	G1223	G3588	G3056	G3588	G1135	G3140	G3754	G3004
N-GPM	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	V-PAP-GSF	CONJ	V-2AAI-3S
Σαμαρειτῶν	διὰ	τὸν	λόγον	τῆς	γυναικὸς	μαρτυρούσης	ὅτι	Εἶπέν
Samareiton	dia	ton	logon	tes	gynaikos	martyruses	hoti	Eipen
Samarytan	dla	—	słowa	—	kobiety	świadczącej,	że:	"Powiedział

G3427	G3956	G3739	G4160		G5613	G3767	G2064	G4314	G846
P-1DS	A-APN	R-APN	V-AAI-1S		ADV	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	P-ASM
μοι	πάντα	ἃ	ἐποίησα.	**4:40**	ὡς	οὖν	ἦλθον	πρὸς	αὐτὸν
moi	panta	ha	epoiesa.		hos	un	elthon	pros	auton
mi	wszystko	co	uczyniłam".		Kiedy	więc	przyszli	do	Niego

G3588	G4541	G2065	G846	G3306	G3844	G846	G2532	G3306	G1563
T-NPM	N-NPM	V-IAI-3P	P-ASM	V-AAN	PREP	P-DPM	CONJ	V-AAI-3S	ADV
οἱ	Σαμαρεῖται,	ἠρώτων	αὐτὸν	μεῖναι	παρ’	αὐτοῖς·	καὶ	ἔμεινεν	ἐκεῖ
hoi	Samareitai,	eroton	auton	meinai	par’	autois;	kai	emeinen	ekei
—	Samarytanie,	prosili	Go	pozostać	u	nich,	i	pozostał	tam

G1417	G2250		G2532	G4183	G4119	G4100	G1223	G3588	G3056
A-NUI	N-APF		CONJ	A-DSM	A-NPM-C	V-AAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM
δύο	ἡμέρας.	**4:41**	καὶ	πολλῷ	πλείους	ἐπίστευσαν	διὰ	τὸν	λόγον
duo	hemeras.		kai	pollo	pleius	episteusan	dia	ton	logon
dwa	dni.		I	liczni	–	uwierzyli	dla	—	słowa

G846		G3588	G5037	G1135	G3004	G3754	G3765	G1223	G3588	G4674
P-GSM		T-DSF	PRT	N-DSF	V-IAI-3P	CONJ	ADV-N	PREP	T-ASF	S-2SASF
αὐτοῦ,	**4:42**	τῇ	τε	γυναικὶ	ἔλεγον	ὅτι	Οὐκέτι	διὰ	τὴν	σὴν
autu,		te	te	gynaiki	elegon	hoti	Uketi	dia	ten	sen
Jego,		—	i	kobiecie	mówili,	że:	"Już nie	dla	—	twego

G2981	G4100	G846	G1063	G191	G2532	G1492	G3754	G3778
N-ASF	V-PAI-1P	P-NPM	CONJ	V-2RAI-1P-ATT	CONJ	V-RAI-1P	CONJ	D-NSM
λαλιὰν	πιστεύομεν·	αὐτοὶ	γὰρ	ἀκηκόαμεν,	καὶ	οἴδαμεν	ὅτι	οὗτός
lalian	pisteuomen;	autoi	gar	akekoamen,	kai	oidamen	hoti	hutos
mówienia	wierzymy;	sami	bowiem	usłyszeliśmy,	i	wiemy,	że	Ten

G2076	G230	G3588	G4990	G3588	G2889
V-PAI-3S	ADV	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
ἐστιν	ἀληθῶς	ὁ	Σωτὴρ	τοῦ	κόσμου.
estin	alethos	ho	Soter	tu	kosmu.
jest	naprawdę	—	Zbawiciel	—	świata".

Kolejny pobyt Jezusa w Galilei

	G3326	G1161	G3588	G1417	G2250	G1831	G1564	G1519	G3588
	PREP	CONJ	T-APF	A-NUI	N-APF	V-2AAI-3S	ADV	PREP	T-ASF
4:43	Μετὰ	δὲ	τὰς	δύο	ἡμέρας	ἐξῆλθεν	ἐκεῖθεν	εἰς	τὴν
	Meta	de	tas	duo	hemeras	ekselthen	ekeithen	eis	ten
	Po	zaś	—	dwóch	dniach	odszedł	stamtąd	do	—

G1056		G846	G1063	G2424	G3140	G3754	G4396	G1722	G3588
N-ASF		P-NSM	CONJ	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	N-NSM	PREP	T-DSF
Γαλιλαίαν.	**4:44**	αὐτὸς	γὰρ	Ἰησοῦς	ἐμαρτύρησεν	ὅτι	προφήτης	ἐν	τῇ
Galilaian.		autos	gar	Iesus	emartyresen	hoti	profetes	en	te
Galilei.		Sam	bowiem	Jezus	zaświadczył,	że	prorok	we	—

G2398	G3968	G5092	G3756	G2192		G3753	G3767	G2064	G1519
A-DSF	N-DSF	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S		ADV	CONJ	V-2AAI-3S	PREP
ἰδίᾳ	πατρίδι	τιμὴν	οὐκ	ἔχει.	**4:45**	ὅτε	οὖν	ἦλθεν	εἰς
idia	patridi	timen	uk	echei.		hote	un	elthen	eis
własnej	ojczyźnie	szacunku	nie	posiada.		Kiedy	więc	przyszedł	do

G3588	G1056	G1209	G846	G3588	G1057	G3956	G3708
T-ASF	N-ASF	V-ADI-3P	P-ASM	T-NPM	N-NPM	A-APN	V-RAP-NPM-ATT
τὴν	Γαλιλαίαν,	ἐδέξαντο	αὐτὸν	οἱ	Γαλιλαῖοι,	πάντα	ἑωρακότες
ten	Galilaian,	edeksanto	auton	hoi	Galilaioi,	panta	heorakotes
—	Galilei,	przyjęli	Go	—	Galilejczycy,	wszystko	ujrzawszy,

G3745	G4160	G1722	G2414	G1722	G3588	G1859	G2532	G846	G1063
K-APN	V-AAI-3S	PREP	N-DPN	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	P-NPM	CONJ
ὅσα	ἐποίησεν	ἐν	Ἱεροσολύμοις	ἐν	τῇ	ἑορτῇ·	καὶ	αὐτοὶ	γὰρ
hosa	epoiesen	en	Hierosolymois	en	te	heorte;	kai	autoi	gar
ile	uczynił	w	Jerozolimie	w	—	święto,	i	oni	bowiem

G2064	G1519	G3588	G1859
V-2AAI-3P	PREP	T-ASF	N-ASF
ἦλθον	εἰς	τὴν	ἑορτήν.
elthon	eis	ten	heorten.
przyszli	na	—	święto.

DRUGI ZNAK

Uzdrowienie dla ufających Słowu

	G2064	G3767	G3825	G1519	G3588	G2580	G3588	G1056	G3699
	V-2AAI-3S	CONJ	ADV	PREP	T-ASF	N-PRI	T-GSF	N-GSF	ADV
4:46	Ἦλθεν	οὖν	πάλιν	εἰς	τὴν	Κανὰ	τῆς	Γαλιλαίας,	ὅπου
	Elthen	un	palin	eis	ten	Kana	tes	Galilaias,	hopu
	Przyszedł	więc	znów	do	—	Kany	—	Galilei,	gdzie

G4160	G3588	G5204	G3631	G2532	G1510	G5100	G937	G3739	G3588
V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	N-ASM	CONJ	V-IAI-3S	X-NSM	A-NSM	R-GSM	T-NSM
ἐποίησεν	τὸ	ὕδωρ	οἶνον.	Καὶ	ἦν	τις	βασιλικὸς	οὗ	ὁ
epoiesen	to	hydor	oinon.	Kai	en	tis	basilikos	hu	ho
uczynił	—	wodę	winem.	A	był	—	dworzanin,	którego	—

G5207	G770	G1722	G2584		G3778	G191	G3754	G2424
N-NSM	V-IAI-3S	PREP	N-PRI		D-NSM	V-AAP-NSM	CONJ	N-NSM
υἱὸς	ἠσθένει	ἐν	Καφαρναούμ·	**4:47**	οὗτος	ἀκούσας	ὅτι	Ἰησοῦς
hyios	esthenei	en	Kafarnaum;		hutos	akusas	hoti	Iesus
syn	chorował	w	Kafarnaum.		Ten	usłyszawszy,	że	Jezus

G2240	G1537	G3588	G2449	G1519	G3588	G1056	G565	G4314	G846
V-PAI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-ASF	N-ASF	V-2AAI-3S	PREP	P-ASM
ἥκει	ἐκ	τῆς	Ἰουδαίας	εἰς	τὴν	Γαλιλαίαν,	ἀπῆλθεν	πρὸς	αὐτὸν
hekei	ek	tes	Iudaias	eis	ten	Galilaian,	apelthen	pros	auton
nadchodzi	z	—	Judei	do	—	Galilei,	poszedł	do	Niego

G2532	G2065	G2443	G2597		G2532	G2390	G846	G3588	G5207
CONJ	V-IAI-3S	CONJ	V-2AAS-3S		CONJ	V-ADS-3S	P-GSM	T-ASM	N-ASM
καὶ	ἠρώτα	ἵνα	καταβῇ		καὶ	ἰάσηται	αὐτοῦ	τὸν	υἱόν·
kai	erota	hina	katabe	47r)	kai	iasetai	autu	ton	hyion;
i	prosił,	aby	zszedłby		i	uzdrowiłby	jego	—	syna,

G3195	G1063	G599			G3004	G3767	G3588	G2424	G4314
V-IAI-3S-ATT	CONJ	V-PAN			V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP
ἤμελλεν	γὰρ	ἀποθνήσκειν.		**4:48**	εἶπεν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	πρὸς
emellen	gar	apothneskein.	47z)		eipen	un	ho	Iesus	pros
miał	bowiem	umrzeć.			Powiedział	więc	—	Jezus	do

G846	G1437	G3361	G4592	G2532	G5059	G3708	G3756	G3361	G4100
P-ASM	COND	PRT-N	N-APN	CONJ	N-APN	V-2AAS-2P	PRT-N	PRT-N	V-AAS-2P
αὐτόν	Ἐὰν	μὴ	σημεῖα	καὶ	τέρατα	ἴδητε,	οὐ	μὴ	πιστεύσητε.
auton	Ean	me	semeia	kai	terata	idete,	u	me	pisteusete.
niego:	Jeśli	nie	znaki	i	cuda	zobaczycie,	nie	—	uwierzycie.

	G3004	G4314	G846	G3588	G937	G2962	G2597	G4250	G599
	V-PAI-3S	PREP	P-ASM	T-NSM	A-NSM	N-VSM	V-2AAM-2S	ADV	V-2AAN
4:49	λέγει	πρὸς	αὐτὸν	ὁ	βασιλικός	Κύριε,	κατάβηθι	πρὶν	ἀποθανεῖν
	legei	pros	auton	ho	basilikos	Kyrie,	katabethi	prin	apothanein
	Mówi	do	Niego	—	dworzanin:	Panie,	zejdź	zanim	umrze

G3588	G3813	G3450		G3004	G846	G3588	G2424	G4198	G3588
T-ASN	N-ASN	P-1GS		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	V-PNM-2S	T-NSM
τὸ	παιδίον	μου.	**4:50**	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Πορεύου·	ὁ
to	paidion	mu.		legei	auto	ho	Iesus	Poreuu;	ho
—	dziecko	me.		Mówi	mu	—	Jezus:	Wyruszaj!	—

G5207	G4771	G2198	G4100	G3588	G444	G3588	G3056	G3739
N-NSM	P-2GS	V-PAI-3S	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM	R-ASM
υἱός	σου	ζῇ.	ἐπίστευσεν	ὁ	ἄνθρωπος	τῷ	λόγῳ	ὃν
hyios	su	ze.	episteusen	ho	anthropos	to	logo	hon
Syn	twój	żyje.	Uwierzył	—	człowiek	—	słowu,	które

G3004	G846	G3588	G2424	G2532	G4198		G2235	G1161	G846
V-2AAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-INI-3S		ADV	CONJ	P-GSM
εἶπεν	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς,	καὶ	ἐπορεύετο.	**4:51**	ἤδη	δὲ	αὐτοῦ
eipen	auto	ho	Iesus,	kai	eporeueto.		ede	de	autu
powiedział	mu	—	Jezus,	i	wyszedł.		Już	zaś	on,

G2597	G3588	G1401	G5221	G846	G3004	G3754	G3588	G3816
V-PAP-GSM	T-NPM	N-NPM	V-AAI-3P	P-DSM	V-PAP-NPM	CONJ	T-NSM	N-NSM
καταβαίνοντος	οἱ	δοῦλοι	ὑπήντησαν	αὐτῷ	λέγοντες	ὅτι	ὁ	παῖς
katabainontos	hoi	duloi	hypentesan	auto	legontes	hoti	ho	pais
gdy schodził,	—	słudzy	spotkali	go	mówiąc,	że	—	chłopiec

G846	G2198		G4441	G3767	G3588	G5610	G3844	G846	G1722	G3739
P-GSM	V-PAI-3S		V-2ADI-3S	CONJ	T-ASF	N-ASF	PREP	P-GPM	PREP	R-DSF
αὐτοῦ	ζῇ.	**4:52**	ἐπύθετο	οὖν	τὴν	ὥραν	παρ’	αὐτῶν	ἐν	ᾗ
autu	ze.		epytheto	un	ten	horan	par’	auton	en	he
jego	żyje.		Zapytał	więc	[o]	godzinę	u	nich	w	której

G2866	G2192	G3004	G3767	G846	G3754	G5504	G5610
ADV-C	V-2AAI-3S	V-2AAI-3P	CONJ	P-DSM	CONJ	ADV	N-ASF
κομψότερον	ἔσχεν·	εἶπαν	οὖν	αὐτῷ	ὅτι	Ἐχθὲς	ὥραν
kompsoteron	eschen;	eipan	un	auto	hoti	Echthes	horan
zaczął lepiej się	mieć;	powiedzieli	więc	mu,	że	"Wczoraj	[o] godzinie

G1442	G863	G846	G3588	G4446		G1097	G3767	G3588	G3962
A-ASF	V-AAI-3S	P-ASM	T-NSM	N-NSM		V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM
ἑβδόμην	ἀφῆκεν	αὐτὸν	ὁ	πυρετός.	**4:53**	ἔγνω	οὖν	ὁ	πατὴρ
hebdomen	afeken	auton	ho	pyretos.		egno	un	ho	pater
siódmej	pusciła	go	—	gorączka".		Poznał	więc	—	ojciec,

47r)) Kana Galilejska leży na wyżynie, a Kafarnaum na jeziorem.
47z)) W znaczeniu, że "*zapowiadało się, że umrze*".

G3754	G1565	G3588	G5610	G1722	G3739	G3004	G846	G3588	G2424
CONJ	D-DSF	T-DSF	N-DSF	PREP	R-DSF	V-2AAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM
ὅτι	ἐκείνῃ	τῇ	ὥρᾳ	ἐν	ᾗ	εἶπεν	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς
hoti	ekeine	te	hora	en	he	eipen	auto	ho	Iesus
że	owej	—	godzinie	w	której	powiedział	mu	—	Jezus:

G3588	G5207	G4771	G2198	G2532	G4100	G846	G2532	G3588	G3614
T-NSM	N-NSM	P-2GS	V-PAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	P-NSM	CONJ	T-NSF	N-NSF
Ὁ	υἱός	σου	ζῇ·	καὶ	ἐπίστευσεν	αὐτὸς	καὶ	ἡ	οἰκία
Ho	hyios	su	ze;	kai	episteusen	autos	kai	he	oikia
—	Syn	twój	żyje,	i	uwierzył	on	i	—	dom

G846	G3650		G3778	G1161	G3825	G1208	G4592	G4160	G3588
P-GSM	A-NSF		D-ASN	CONJ	ADV	A-ASN	N-ASN	V-AAI-3S	T-NSM
αὐτοῦ	ὅλη.	**4:54**	Τοῦτο	[δὲ]	πάλιν	δεύτερον	σημεῖον	ἐποίησεν	ὁ
autu	hole.		Tuto	[de]	palin	deuteron	semeion	epoiesen	ho
jego	cały.		Ten	[zaś]	znów	drugi raz	znak	uczynił	—

G2424	G2064	G1537	G3588	G2449	G1519	G3588	G1056
N-NSM	V-2AAP-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-ASF	N-ASF
Ἰησοῦς	ἐλθὼν	ἐκ	τῆς	Ἰουδαίας	εἰς	τὴν	Γαλιλαίαν.
Iesus	elthon	ek	tes	Iudaias	eis	ten	Galilaian.
Jezus	przyszedłszy	z	—	Judei	do	—	Galilei.

Rozdział 5

TRZECI ZNAK

Uzdrowienie w szabat

	G3326	G3778	G1510	G1859	G3588	G2453	G2532	G305	G2424
	PREP	D-APN	V-IAI-3S	N-NSF	T-GPM	A-GPM	CONJ	V-2AAI-3S	N-NSM
5:1	Μετὰ	ταῦτα	ἦν	ἑορτὴ	τῶν	Ἰουδαίων,	καὶ	ἀνέβη	Ἰησοῦς
	Meta	tauta	en	heorte	ton	Iudaion,	kai	anebe	Iesus
	Po	tych	było	święto	—	Judejczyków,	i	wszedł	Jezus

G1519	G2414		G1510	G1161	G1722	G3588	G2414	G1909	G3588
PREP	N-APN		V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-DPN	N-DPN	PREP	T-DSF
εἰς	Ἱεροσόλυμα.	**5:2**	Ἔστιν	δὲ	ἐν	τοῖς	Ἱεροσολύμοις	ἐπὶ	τῇ
eis	Hierosolyma.		Estin	de	en	tois	Hierosolymois	epi	te
do	Jerozolimy.		Jest	zaś	w	—	Jerozolimie	przy	—

G4262		G2861	G3588	G1951	G1447	G964		G4002
A-DSF		N-NSF	T-NSF	V-PPP-NSF	ADV	N-PRI		A-NUI
προβατικῇ		κολυμβήθρα,	ἡ	ἐπιλεγομένη	Ἑβραϊστὶ	Βηθζαθά,		πέντε
probatike		kolymbethra,	he	epilegomene	Hebraisti	Bethdzatha,		pente
[bramie] owczej		basen, 2i)	—	który jest zwany	[po] hebrajsku	Betezda,	2m)	pięć

G4745	G2192		G1722	G3778	G2621	G4128	G3588	G770
N-APF	V-PAP-NSF		PREP	D-DPF	V-INI-3S	N-NSN	T-GPM	V-PAP-GPM
στοὰς	ἔχουσα.	**5:3**	ἐν	ταύταις	κατέκειτο	πλῆθος	τῶν	ἀσθενούντων,
stoas	echusa.		en	tautais	katekeito	plethos	ton	asthenunton,
kolumnad 2o)	mający.		W	tychże	leżało	mnóstwo	—	chorych,

G5185	G5560	G3584	G1551	G3588	G3588	G5204	G2796	
A-GPM	A-GPM	A-GPM	V-PNP-GPM	T-ASF	T-GSN	N-GSN	N-ASF	
τυφλῶν,	χωλῶν,	ξηρῶν[,	ἐκδεχομένων	τὴν	τοῦ	ὕδατος	κίνησιν.	
tyflon,	cholon,	kseron[,	ekdechomenon	ten	tu	hydatos	kinesin.	3n)
niewidomych,	kulawych,	uschłych, 3i)	[czekających	—	—	wód	poruszenie].	

	G32	G1063	G2596	G2540	G2597	G1722	G3588	G2861	G2532
	N-NSM	CONJ	PREP	N-ASM	V-IAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ
5:4	ἄγγελος	γὰρ	κατὰ	καιρὸν	κατέβαινεν	ἐν	τῇ	κολυμβήθρᾳ	καὶ
	angelos	gar	kata	kairon	katebainen	en	te	kolymbethra	kai
	[Zwiastun	bowiem	według	pory	schodził	do	—	basenu 4h)	i

2i)) lub *sadzawka*.

2m)) בית חדתא czyli *Dom łaski / miłosierdzia*.

2o)) lub *portyków*, *krużganków*.

3i)) tj. *sparaliżowanych*.

3n)) Nie występuje w NA28.

4h)) lub *sadzawki*.

G5015	G3588	G5204	G3588	G3767	G4413	G1684	G3326	G3588
V-IAI-3S	T-ASN	N-ASN	T-NSM	CONJ	A-NSM-S	V-2AAP-NSM	PREP	T-ASF
ἐτάρασσε	τὸ	ὕδωρ·	ὁ	οὖν	πρῶτος	ἐμβὰς	μετὰ	τὴν
etarasse	to	hydor;	ho	un	protos	embas	meta	ten
poruszał	—	wodę;	—	więc	pierwszy	wszedłszy	po	—

G5016	G3588	G5204	G5199	G1096	G3739	G1221	G2722
N-ASF	T-GSN	N-GSN	A-NSM	V-INI-3S	R-DSN	PRT	V-IPI-3S
ταραχὴν	τοῦ	ὕδατος	ὑγιὴς	ἐγίνετο,	ᾧ	δήποτε	κατείχετο
tarachen	tu	hydatos	hygies	egineto,	ho	depote	kateicheto
poruszeniu się	—	wody,	zdrowy	stawał się,	którą	kolwiek	był złożony

G3553		G1510	G1161	G5100	G444	G1563	G5144	G2532	G3638
N-DSN		V-IAI-3S	CONJ	X-NSM	N-NSM	ADV	A-NUI	CONJ	A-NUI
νοσήματι].	**5:5**	ἦν	δέ	τις	ἄνθρωπος	ἐκεῖ	τριάκοντα	καὶ	ὀκτὼ
nosemati].	4aa)	en	de	tis	anthropos	ekei	triakonta	kai	okto
chorobą].		Był	zaś	—	człowiek	tam	trzydzieści	i	osiem

G2094	G2192	G1722	G3588	G769	G846		G3778	G3708	G3588
N-APN	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSM		D-ASM	V-2AAP-NSM	T-NSM
ἔτη	ἔχων	ἐν	τῇ	ἀσθενείᾳ	αὐτοῦ·	**5:6**	τοῦτον	ἰδὼν	ὁ
ete	echon	en	te	astheneia	autu;		tuton	idon	ho
lat	mający	w	—	niemocy	jego;		tego	zobaczył	—

G2424	G2621	G2532	G1097	G3754	G4183	G2235	G5550	G2192
N-NSM	V-PNP-ASM	CONJ	V-2AAP-NSM	CONJ	A-ASM	ADV	N-ASM	V-PAI-3S
Ἰησοῦς	κατακείμενον,	καὶ	γνοὺς	ὅτι	πολὺν	ἤδη	χρόνον	ἔχει,
Iesus	katakeimenon,	kai	gnus	hoti	polyn	ede	chronon	echei,
Jezus	leżącego,	i	poznawszy,	że	długi	już	czas	ma,

G3004	G846	G2309	G5199	G1096		G611	G846	G3588
V-PAI-3S	P-DSM	V-PAI-2S	A-NSM	V-2ADN		V-ADI-3S	P-DSM	T-NSM
λέγει	αὐτῷ	Θέλεις	ὑγιὴς	γενέσθαι;	**5:7**	ἀπεκρίθη	αὐτῷ	ὁ
legei	auto	Theleis	hygies	genesthai;		apekrithe	auto	ho
mówi	mu:	Chcesz	zdrowy	stać się?		Odpowiedział	Mu	—

G770	G2962	G444	G3756	G2192	G2443	G3752	G5015	G3588
V-PAP-NSM	N-VSM	N-ASM	PRT-N	V-PAI-1S	CONJ	CONJ	V-APS-3S	T-NSN
ἀσθενῶν	Κύριε,	ἄνθρωπον	οὐκ	ἔχω,	ἵνα	ὅταν	ταραχθῇ	τὸ
asthenon	Kyrie,	anthropon	uk	echo,	hina	hotan	tarachthe	to
chory:	Panie,	człowieka	nie	mam,	aby	kiedy	po poruszeniu	—

G5204	G906	G1473	G1519	G3588	G2861		G1722	G3739	G1161
N-NSN	V-2AAS-3S	P-1AS	PREP	T-ASF	N-ASF		PREP	R-DSM	CONJ
ὕδωρ	βάλῃ	με	εἰς	τὴν	κολυμβήθραν·		ἐν	ᾧ	δὲ
hydor	bale	me	eis	ten	kolymbethran;	7r)	en	ho	de
wody	rzuciłby	mnie	do	—	basenu;		w	[czasie] którym	zaś

G2064	G1473	G243	G4253	G1473	G2597		G3004	G846	G3588
V-PNI-1S	P-1NS	A-NSM	PREP	P-1GS	V-PAI-3S		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM
ἔρχομαι	ἐγὼ,	ἄλλος	πρὸ	ἐμοῦ	καταβαίνει.	**5:8**	λέγει	αὐτῷ	ὁ
erchomai	ego,	allos	pro	emu	katabainei.		legei	auto	ho
przychodzę	ja,	inny	przede	mną	schodzi.		mówi	mu	—

G2424	G1453	G142	G3588	G2895	G4771	G2532	G4043		G2532
N-NSM	V-PAM-2S	V-AAM-2S	T-ASM	N-ASM	P-2GS	CONJ	V-PAM-2S		CONJ
Ἰησοῦς	Ἔγειρε	ἆρον	τὸν	κράβαττόν	σου	καὶ	περιπάτει.	**5:9**	καὶ
Iesus	Egeire	aron	ton	krabatton	su	kai	peripatei.		kai
Jezus:	Powstań,	podnieś	—	matę	twą	i	chodź.		I

G2112	G1096	G5199	G3588	G444	G2532	G142	G3588	G2895
ADV	V-2ADI-3S	A-NSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM
εὐθέως	ἐγένετο	ὑγιὴς	ὁ	ἄνθρωπος,	καὶ	ἦρεν	τὸν	κράβαττον
eutheos	egeneto	hygies	ho	anthropos,	kai	eren	ton	krabatton
natychmiast	stał się	zdrowy	[ten]	człowiek,	i	podniósł	—	matę

G846	G2532	G4043	G1510	G1161	G4521	G1722	G1565	G3588	G2250
P-GSM	CONJ	V-IAI-3S	V-IAI-3S	CONJ	N-NSN	PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF
αὐτοῦ	καὶ	περιεπάτει.	Ἦν	δὲ	σάββατον	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ.
autu	kai	periepatei.	En	de	sabbaton	en	ekeine	te	hemera.
jego	i	chodził.	Był	zaś	szabat	w	owy	—	dzień.

4aa)) Nie występuje w NA28.
7r)) lub *sadzawki*.

	G3004 V-IAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G3588 T-DSM	G2323 V-RPP-DSM	G4521 N-NSN	G2076 V-PAI-3S
5:10	ἔλεγον	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	τῷ	τεθεραπευμένῳ	Σάββατόν	ἐστιν,
	elegon	un	hoi	Iudaioi	to	tetherapeumeno	Sabbaton	estin,
	Mówili	więc	—	Judejczycy	—	uleczonemu:	Szabat	jest,

G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G1832 V-PAI-3S	G4771 P-2DS	G142 V-AAN		G3588 T-ASM	G2895 N-ASM		G3739 R-NSM	
καὶ	οὐκ	ἔξεστίν	σοι	ἆραι		τὸν	κράβαττον.	**5:11**	ὃς	
kai	uk	eksestin	soi	arai	10m)	ton	krabatton.		hos	
i	nie	zgodne z prawem	ci	dźwigać		—	matę.		On	

G1161 CONJ	G611 V-ADI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G4160 V-AAP-NSM	G1473 P-1AS	G5199 A-ASM	G1565 D-NSM	G3427 P-1DS
δὲ	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	Ὁ	ποιήσας	με	ὑγιῆ,	ἐκεῖνός	μοι
de	apekrithe	autois	Ho	poiesas	me	hygie,	ekeinos	moi
zaś	odpowiedział	im:	<n[Ten] </n>	uczyniwszy	mnie	zdrowym,	Ów	mi

G3004 V-2AAI-3S	G142 V-AAM-2S	G3588 T-ASM	G2895 N-ASM	G4771 P-2GS	G2532 CONJ	G4043 V-PAM-2S		G2065 V-AAI-3P
εἶπεν	Ἆρον	τὸν	κράβαττόν	σου	καὶ	περιπάτει.	**5:12**	ἠρώτησαν
eipen	Aron	ton	krabatton	su	kai	peripatei.		erotesan
powiedział:	Podnieś	—	matę	twą	i	chodź.		Pytali

G846 P-ASM	G5101 I-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G444 N-NSM	G3588 T-NSM	G3004 V-2AAP-NSM	G4771 P-2DS	G142 V-AAM-2S
αὐτόν	Τίς	ἐστιν	ὁ	ἄνθρωπος	ὁ	εἰπών	σοι	Ἆρον
auton	Tis	estin	ho	anthropos	ho	eipon	soi	Aron
go:	Kto	jest	[Ten]	człowiek,	co	powiedział	ci:	Podnieś

G2532 CONJ	G4043 V-PAM-2S		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2390 V-APP-NSM	G3756 PRT-N	G1492 V-2LAI-3S	G5101 I-NSM	G2076 V-PAI-3S
καὶ	περιπάτει;	**5:13**	ὁ	δὲ	ἰαθεὶς	οὐκ	ᾔδει	τίς	ἐστιν·
kai	peripatei;		ho	de	iatheis	uk	edei	tis	estin;
i	chodź?		—	Zaś	uleczony	nie	wiedział,	kto	jest,

G3588 T-NSM	G1063 CONJ	G2424 N-NSM	G1593 V-AAI-3S	G3793 N-GSM	G1510 V-PAP-GSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G5117 N-DSM
ὁ	γὰρ	Ἰησοῦς	ἐξένευσεν	ὄχλου	ὄντος	ἐν	τῷ	τόπῳ.
ho	gar	Iesus	ekseneusen	ochlu	ontos	en	to	topo.
—	bowiem	Jezus	oddalił się	[od] tłumu	będącego	w	[tym]	miejscu.

	G3326 PREP	G3778 D-APN	G2147 V-PAI-3S	G846 P-ASM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G2411 N-DSN	G2532 CONJ
5:14	Μετὰ	ταῦτα	εὑρίσκει	αὐτὸν	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	τῷ	ἱερῷ	καὶ
	Meta	tauta	heuriskei	auton	ho	Iesus	en	to	hiero	kai
	Po	tem	znajduje	go	—	Jezus	w	—	świątyni	i

G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G3708 V-2AAM-2S	G5199 A-NSM	G1096 V-2RAI-2S	G3371 ADV-N	G264 V-PAM-2S	G2443 CONJ	G3361 PRT-N
εἶπεν	αὐτῷ	Ἴδε	ὑγιὴς	γέγονας·	μηκέτι	ἁμάρτανε,	ἵνα	μὴ
eipen	auto	Ide	hygies	gegonas;	meketi	hamartane,	hina	me
powiedział	mu:	Oto	zdrowy	stałeś się;	już nie	grzesz,	aby	nie

G5501 A-NSN	G4771 P-2DS	G5100 X-NSN	G1096 V-2ADS-3S		G565 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM	G444 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S
χεῖρόν	σοί	τι	γένηται.	**5:15**	ἀπῆλθεν	ὁ	ἄνθρωπος	καὶ	εἶπεν
cheiron	soi	ti	genetai.		apelthen	ho	anthropos	kai	eipen
gorsze	tobie	coś	stało się.		Odszedł	[ten]	człowiek	i	powiedział

G3588 T-DPM	G2453 A-DPM	G3754 CONJ	G2424 N-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G4160 V-AAP-NSM	G846 P-ASM	G5199 A-ASM
τοῖς	Ἰουδαίοις	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν	ὁ	ποιήσας	αὐτὸν	ὑγιῆ.
tois	Iudaiois	hoti	Iesus	estin	ho	poiesas	auton	hygie.
—	Judejczykom,	że	Jezus	jest	[Tym],	który uczynił	go	zdrowym.

	G2532 CONJ	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1377 V-IAI-3P	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G3588 T-ASM	G2424 N-ASM	G3754 CONJ
5:16	καὶ	διὰ	τοῦτο	ἐδίωκον	οἱ	Ἰουδαῖοι	τὸν	Ἰησοῦν,	ὅτι
	kai	dia	tuto	ediokon	hoi	Iudaioi	ton	Iesun,	hoti
	I	przez	to	prześladowali	—	Judejczycy	—	Jezusa,	że

10m)) lub *podnosić*, *zabrać*, *nosić*.

G3778 D-APN	G4160 V-IAI-3S	G1722 PREP	G4521 N-DSN		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G611 V-ADI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-NSM
ταῦτα	ἐποίει	ἐν	σαββάτῳ.	**5:17**	ὁ	δὲ	ἀπεκρίνατο	αὐτοῖς	Ὁ
tauta	epoiei	en	sabbato.		ho	de	apekrinato	autois	Ho
te [rzeczy]	czynił	w	szabat.		On	zaś	odpowiedział	im:	—

G3962 N-NSM	G3450 P-1GS	G2193 ADV	G737 ADV	G2038 V-PNI-3S	G2504 P-1NS-K	G2038 V-PNI-1S		G1223 PREP	G3778 D-ASN
Πατήρ	μου	ἕως	ἄρτι	ἐργάζεται,	κἀγὼ	ἐργάζομαι·	**5:18**	διὰ	τοῦτο
Pater	mu	heos	arti	ergadzetai,	kago	ergadzomai;		dia	tuto
Ojciec	Mój	aż do	teraz	działa,	i Ja	działam.		Przez	to

G3767 CONJ	G3123 ADV	G2212 V-IAI-3P	G846 P-ASM	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G615 V-AAN	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G3440 ADV
οὖν	μᾶλλον	ἐζήτουν	αὐτὸν	οἱ	Ἰουδαῖοι	ἀποκτεῖναι,	ὅτι	οὐ	μόνον
un	mallon	edzetun	auton	hoi	Iudaioi	apokteinai,	hoti	u	monon
więc	więcej	szukali	Go	—	Judejczycy	[by] zabić,	gdyż	nie	tylko

G3089 V-IAI-3S		G3588 T-ASN	G4521 N-ASN	G235 CONJ	G2532 CONJ	G3962 N-ASM	G2398 A-ASM	G3004 V-IAI-3S	G3588 T-ASM
ἔλυεν		τὸ	σάββατον,	ἀλλὰ	καὶ	Πατέρα	ἴδιον	ἔλεγεν	τὸν
elyen	**18m)**	to	sabbaton,	alla	kai	Patera	idion	elegen	ton
rozluźnił [więzy]		—	szabatu,	ale	i	Ojcem	Jego	nazywał	—

G2316 N-ASM	G2470 A-ASM	G1438 F-3ASM	G4160 V-PAP-NSM	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	
Θεόν,	ἴσον	ἑαυτὸν	ποιῶν	τῷ	Θεῷ.	**18aa)**
Theon,	ison	heauton	poion	to	Theo.	
Boga,	równym	siebie	czyniąc	—	Boga.	

Dzieła Ojca w dziełach Syna

	G611 V-ADI-3S	G3767 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-IAI-3S	G846 P-DPM	G281 HEB	G281 HEB
5:19	Ἀπεκρίνατο	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	ἔλεγεν	αὐτοῖς	Ἀμὴν	ἀμὴν
	Apekrinato	un	ho	Iesus	kai	elegen	autois	Amen	amen
	Odpowiedział	więc	—	Jezus	i	mówił	im:	Amen,	amen,

G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3756 PRT-N	G1410 V-PNI-3S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G4160 V-PAN	G575 PREP	G1438 F-3GSM	G3762 A-ASN-N
λέγω	ὑμῖν,	οὐ	δύναται	ὁ	Υἱὸς	ποιεῖν	ἀφ᾽	ἑαυτοῦ	οὐδὲν,
lego	hymin,	u	dynatai	ho	Hyios	poiein	af᾽	heautu	uden,
mówię	wam,	nie	może	—	Syn	uczynić	od	siebie	nic,

G302 PRT	G3361 PRT-N	G5100 X-ASN	G991 V-PAS-3S	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G4160 V-PAP-ASM	G3739 R-APN	G1063 CONJ	G302 PRT
ἂν	μή	τι	βλέπῃ	τὸν	Πατέρα	ποιοῦντα·	ἃ	γὰρ	ἂν
an	me	ti	blepe	ton	Patera	poiunta;	ha	gar	an
jeśli	nie	coś	widziałby	—	Ojca	czyniącego.	Co	bowiem	—

G1565 D-NSM	G4160 V-PAS-3S	G3778 D-APN	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3668 ADV	G4160 V-PAI-3S		G3588 T-NSM
ἐκεῖνος	ποιῇ,	ταῦτα	καὶ	ὁ	Υἱὸς	ὁμοίως	ποιεῖ.	**5:20**	ὁ
ekeinos	poie,	tauta	kai	ho	Hyios	homoios	poiei.		ho
Ów	wykonywałby,	te	i	—	Syn	podobnie	czyni,		—

G1063 CONJ	G3962 N-NSM	G5368 V-PAI-3S	G3588 T-ASM	G5207 N-ASM	G2532 CONJ	G3956 A-APN	G1166 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3739 R-APN
γὰρ	Πατὴρ	φιλεῖ	τὸν	Υἱὸν	καὶ	πάντα	δείκνυσιν	αὐτῷ	ἃ
gar	Pater	filei	ton	Hyion	kai	panta	deiknysin	auto	ha
bowiem	Ojciec	kocha	—	Syna	i	wszystko	pokazuje	Mu	co

G846 P-NSM	G4160 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3173 A-APN-C	G3778 D-GPN	G1166 V-FAI-3S	G846 P-DSM	G2041 N-APN	G2443 CONJ	G4771 P-2NP
αὐτὸς	ποιεῖ,	καὶ	μείζονα	τούτων	δείξει	αὐτῷ	ἔργα,	ἵνα	ὑμεῖς
autos	poiei,	kai	meidzona	tuton	deiksei	auto	erga,	hina	hymeis
Sam	czyni,	i	większe	[od] tych	pokaże	Mu	dzieła,	abyście	wy

18m)) lub *rozwiązał*.

18aa)) w znaczeniu *i tym samym czynił siebie równym Bogu*, lub niewolniczo *i tym samym czyniąc siebie Bogiem*.

G2296		G5618	G1063	G3588	G3962	G1453	G3588	G3498	G2532
V-PAS-2P		ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	T-APM	A-APM	CONJ
θαυμάζητε.	**5:21**	ὥσπερ	γὰρ	ὁ	Πατὴρ	ἐγείρει	τοὺς	νεκροὺς	καὶ
thaumadzete.		hosper	gar	ho	Pater	egeirei	tus	nekrus	kai
podziwiali.		Jak	bowiem	—	Ojciec	wzbudza	—	martwym	i

G2227	G3779	G2532	G3588	G5207	G3739	G2309	G2227	
V-PAI-3S	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	R-APM	V-PAI-3S	V-PAI-3S	
ζωοποιεῖ,	οὕτως	καὶ	ὁ	Υἱὸς	οὓς	θέλει	ζωοποιεῖ.	**5:22**
zoopoiei,	hutos	kai	ho	Hyios	hus	thelei	zoopoiei.	
przywraca życie,	tak	i	—	Syn,	którym	chce,	przywraca życie.	

G3761	G1063	G3588	G3962	G2919	G3762	G235	G3588	G2920	G3956
CONJ-N	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	A-ASM-N	CONJ	T-ASF	N-ASF	A-ASF
οὐδὲ	γὰρ	ὁ	Πατὴρ	κρίνει	οὐδένα,	ἀλλὰ	τὴν	κρίσιν	πᾶσαν
ude	gar	ho	Pater	krinei	udena,	alla	ten	krisin	pasan
Ani	bowiem	—	Ojciec	sądzi	nikogo,	ale	—	sąd	wszelki

G1325	G3588	G5207		G2443	G3956	G5091		G3588	G5207	G2531
V-RAI-3S	T-DSM	N-DSM		CONJ	A-NPM	V-PAS-3P		T-ASM	N-ASM	ADV
δέδωκεν	τῷ	Υἱῷ,	**5:23**	ἵνα	πάντες	τιμῶσι		τὸν	Υἱὸν	καθὼς
dedoken	to	Hyio,		hina	pantes	timosi	**23c)**	ton	Hyion	kathos
dał	—	Synowi,		aby	wszyscy	czcili		—	Syna	jak

G5091	G3588	G3962	G3588	G3361	G5091	G3588	G5207	G3756	G5091
V-PAI-3P	T-ASM	N-ASM	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	PRT-N	V-PAI-3S
τιμῶσι	τὸν	Πατέρα.	ὁ	μὴ	τιμῶν	τὸν	Υἱὸν	οὐ	τιμᾷ
timosi	ton	Patera.	ho	me	timon	ton	Hyion	u	tima
czczą	—	Ojca.	[Kto]	nie	czci	—	Syna	nie	czci

G3588	G3962	G3588	G3992	G846
T-ASM	N-ASM	T-ASM	V-AAP-ASM	P-ASM
τὸν	Πατέρα	τὸν	πέμψαντα	αὐτόν.
ton	Patera	ton	pempsanta	auton.
—	Ojca	—	posyłającego	Go.

Życie wieczne: owoc ufania Słowu Boga

	G281	G281	G3004	G5213	G3754	G3588	G3588	G3056	G3450
	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	T-NSM	T-ASM	N-ASM	P-1GS
5:24	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	ὁ	τὸν	λόγον	μου
	amen	amen	lego	hymin	hoti	ho	ton	logon	mu
	Amen,	amen,	mówię	wam,	że	—	—	słowa	Mego

G191	G2532	G4100	G3588	G3992	G1473	G2192	G2222	G166
V-PAP-NSM	CONJ	V-PAP-NSM	T-DSM	V-AAP-DSM	P-1AS	V-PAI-3S	N-ASF	A-ASF
ἀκούων	καὶ	πιστεύων	τῷ	πέμψαντί	με	ἔχει	ζωὴν	αἰώνιον,
akuon	kai	pisteuon	to	pempsanti	me	echei	zoen	aionion,
słuchający	i	wierzący	[Temu]	posyłającemu	Mnie,	ma	życie	wieczne,

G2532	G1519	G2920	G3756	G2064	G235	G3327	G1537	G3588	G2288
CONJ	PREP	N-ASF	PRT-N	V-PNI-3S	CONJ	V-RAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM
καὶ	εἰς	κρίσιν	οὐκ	ἔρχεται	ἀλλὰ	μεταβέβηκεν	ἐκ	τοῦ	θανάτου
kai	eis	krisin	uk	erchetai	alla	metabebeken	ek	tu	thanatu
a	na	sąd	nie	przychodzi,	ale	przeszedł	ze	—	śmierci

G1519	G3588	G2222		G281	G281	G3004	G5213	G3754	G2064	G5610
PREP	T-ASF	N-ASF		HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	V-PNI-3S	N-NSF
εἰς	τὴν	ζωήν.	**5:25**	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	ἔρχεται	ὥρα
eis	ten	zoen.		amen	amen	lego	hymin	hoti	erchetai	hora
do	—	życia.		Amen,	amen,	mówię	wam,	że	przychodzi	godzina

G2532	G3568	G2076	G3753	G3588	G3498	G191	G3588	G5456	G3588	
CONJ	ADV	V-PAI-3S	ADV	T-NPM	A-NPM	V-FAI-3P	T-GSF	N-GSF	T-GSM	
καὶ	νῦν	ἐστιν	ὅτε	οἱ	νεκροὶ	ἀκούσουσιν	τῆς	φωνῆς	τοῦ	
kai	nyn	estin	hote	hoi	nekroi	akususin	tes	fones	tu	
i	teraz	jest,	gdy	—	martwi,	usłyszą	—	głos	—	

G5207	G3588	G2316	G2532	G3588	G191	G2198		G5618	G1063
N-GSM	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-NPM	V-AAP-NPM	V-FAI-3P		ADV	CONJ
Υἱοῦ	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	οἱ	ἀκούσαντες	ζήσουσιν.	**5:26**	ὥσπερ	γὰρ
Hyiu	tu	Theu	kai	hoi	akusantes	zesusin.		hosper	gar
Syna	—	Boga,	a	—	usłyszawszy	ożyją.		Jak	bowiem

23c)) W znaczeniu ogólnym *szanować*, w odniesieniu do Boga *uczcić* jako godnego zaszczytów.

G3588	G3962	G2192	G2222	G1722	G1438	G3779	G2532	G3588	G5207
T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	N-ASF	PREP	F-3DSM	ADV	CONJ	T-DSM	N-DSM
ὁ	Πατὴρ	ἔχει	ζωὴν	ἐν	ἑαυτῷ,	οὕτως	καὶ	τῷ	Υἱῷ
ho	Pater	echei	zoen	en	heauto,	hutos	kai	to	Hyio
—	Ojciec	ma	życie	w	sobie,	tak	i	—	Synowi

G1325	G2222	G2192	G1722	G1438		G2532	G1849	G1325	G846
V-AAI-3S	N-ASF	V-PAN	PREP	F-3DSM		CONJ	N-ASF	V-AAI-3S	P-DSM
ἔδωκεν	ζωὴν	ἔχειν	ἐν	ἑαυτῷ.	**5:27**	καὶ	ἐξουσίαν	ἔδωκεν	αὐτῷ
edoken	zoen	echein	en	heauto.		kai	eksusian	edoken	auto
dał	życie	mieć	w	sobie.		I	władzę	dał	Mu

G2920	G4160	G3754	G5207	G444	G2076		G3361	G2296	G3778
N-ASF	V-PAN	CONJ	N-NSM	N-GSM	V-PAI-3S		PRT-N	V-PAM-2P	D-ASN
κρίσιν	ποιεῖν,	ὅτι	Υἱὸς	ἀνθρώπου	ἐστίν.	**5:28**	μὴ	θαυμάζετε	τοῦτο,
krisin	poiein,	hoti	Hyios	anthropu	estin.		me	thaumadzete	tuto,
sąd	uczynić,	gdyż	Synem	człowieka	jest.		Nie	dziwcie się	temu,

G3754	G2064	G5610	G1722	G3739	G3956	G3588	G1722	G3588	G3419
CONJ	V-PNI-3S	N-NSF	PREP	R-DSF	A-NPM	T-NPM	PREP	T-DPN	N-DPN
ὅτι	ἔρχεται	ὥρα	ἐν	ᾗ	πάντες	οἱ	ἐν	τοῖς	μνημείοις
hoti	erchetai	hora	en	he	pantes	hoi	en	tois	mnemeiois
że	przychodzi	godzina	w	[której]	wszyscy	—	w	—	grobach

G191	G3588	G5456	G846		G2532	G1607	G3588	G3588	G18
V-FAI-3P	T-GSF	N-GSF	P-GSM		CONJ	V-FDI-3P	T-NPM	T-APN	A-APN
ἀκούσουσιν	τῆς	φωνῆς	αὐτοῦ	**5:29**	καὶ	ἐκπορεύσονται	οἱ	τὰ	ἀγαθὰ
akususin	tes	fones	autu		kai	ekporeusontai	hoi	ta	agatha
usłyszą	—	głos	Jego,		i	wyjdą	[ci]	—	dobre

G4160	G1519	G386	G2222	G3588	G3588	G5337	G4238	G1519
V-AAP-NPM	PREP	N-ASF	N-GSF	T-NPM	T-APN	A-APN	V-AAP-NPM	PREP
ποιήσαντες	εἰς	ἀνάστασιν	ζωῆς,	οἱ	τὰ	φαῦλα	πράξαντες	εἰς
poiesantes	eis	anastasin	zoes,	hoi	ta	faula	praksantes	eis
czyniący	do	powstania [do]	życia,	[ci]	—	zło	praktykujący	do

G386	G2920		G3756	G1410	G1473	G4160	G575	G1683
N-ASF	N-GSF		PRT-N	V-PNI-1S	P-1NS	V-PAN	PREP	F-1GSM
ἀνάστασιν	κρίσεως.	**5:30**	Οὐ	δύναμαι	ἐγὼ	ποιεῖν	ἀπ’	ἐμαυτοῦ
anastasin	kriseos.		U	dynamai	ego	poiein	ap’	emautu
powstania [na]	sąd.		Nie	jestem w stanie	Ja	uczynić	od	siebie

G3762	G2531	G191	G2919	G2532	G3588	G2920	G3588	G1699
A-ASN-N	ADV	V-PAI-1S	V-PAI-1S	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF
οὐδέν·	καθὼς	ἀκούω	κρίνω,	καὶ	ἡ	κρίσις	ἡ	ἐμὴ
uden;	kathos	akuo	krino,	kai	he	krisis	he	eme
niczego.	Jak	słyszę,	sądzę,	a	—	sąd	—	Mój

G1342	G2076	G3754	G3756	G2212	G3588	G2307	G3588	G1699	G235
A-NSF	V-PAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-1S	T-ASN	N-ASN	T-ASN	S-1SASN	CONJ
δικαία	ἐστίν,	ὅτι	οὐ	ζητῶ	τὸ	θέλημα	τὸ	ἐμὸν	ἀλλὰ
dikaia	estin,	hoti	u	zeto	to	thelema	to	emon	alla
sprawiedliwy	jest,	gdyż	nie	szukam	—	woli	—	Mojej,	ale

G3588	G2307	G3588	G3992	G1473		G1437	G1473	G3140	G4012
T-ASN	N-ASN	T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AS		COND	P-1NS	V-PAS-1S	PREP
τὸ	θέλημα	τοῦ	πέμψαντός	με.	**5:31**	Ἐὰν	ἐγὼ	μαρτυρῶ	περὶ
to	thelema	tu	pempsantos	me.		Ean	ego	martyro	peri
—	woli	—	Posyłającego	Mnie.		Jeśli	Ja	świadczyłbym	o

G1683	G3588	G3141	G3450	G3756	G1510	G227		G243
F-1GSM	T-NSF	N-NSF	P-1GS	PRT-N	V-PAI-3S	A-NSF		A-NSM
ἐμαυτοῦ,	ἡ	μαρτυρία	μου	οὐκ	ἔστιν	ἀληθής·	**5:32**	ἄλλος
emautu,	he	martyria	mu	uk	estin	alethes;		allos
sobie,	—	świadectwo	Moje	nie	jest	prawdziwe.		Inny

G1510	G3588	G3140	G4012	G1473	G2532	G1492	G3754	G227	G2076
V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1GS	CONJ	V-RAI-1S	CONJ	A-NSF	V-PAI-3S
ἐστὶν	ὁ	μαρτυρῶν	περὶ	ἐμοῦ,	καὶ	οἶδα	ὅτι	ἀληθής	ἐστιν
estin	ho	martyron	peri	emu,	kai	oida	hoti	alethes	estin
jest	—	świadczący	o	Mnie,	i	wiem,	że	prawdą	jest

G3588	G3141	G3739	G3140	G4012	G1473		G4771	G649	G4314
T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-PAI-3S	PREP	P-1GS		P-2NP	V-RAI-2P	PREP
ἡ	μαρτυρία	ἣν	μαρτυρεῖ	περὶ	ἐμοῦ.	**5:33**	ὑμεῖς	ἀπεστάλκατε	πρὸς
he	martyria	hen	martyrei	peri	emu.		hymeis	apestalkate	pros
—	świadectwo,	które	świadczy	o	Mnie.		Wy	wysłaliście	do

G2491	G2532	G3140	G3588	G225		G1473	G1161	G3756	G3844
N-ASM	CONJ	V-RAI-3S	T-DSF	N-DSF		P-1NS	CONJ	PRT-N	PREP
Ἰωάνην,	καὶ	μεμαρτύρηκεν	τῇ	ἀληθείᾳ·	**5:34**	ἐγὼ	δὲ	οὐ	παρὰ
Ioanen,	kai	memartyreken	te	aletheia;		ego	de	u	para
Jana,	a	zaświadczył	—	prawdzie.		Ja	zaś	nie	od

G444	G3588	G3141	G2983	G235	G3778	G3004	G2443	G4771
N-GSM	T-ASF	N-ASF	V-PAI-1S	CONJ	D-APN	V-PAI-1S	CONJ	P-2NP
ἀνθρώπου	τὴν	μαρτυρίαν	λαμβάνω,	ἀλλὰ	ταῦτα	λέγω	ἵνα	ὑμεῖς
anthropu	ten	martyrian	lambano,	alla	tauta	lego	hina	hymeis
człowieka	—	świadectwo	przyjmuję,	ale	te	mówię,	abyście	wy

G4982		G1565	G1510	G3588	G3088	G3588	G2545	G2532
V-APS-2P		D-NSM	V-IAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-PPP-NSM	CONJ
σωθῆτε.	**5:35**	ἐκεῖνος	ἦν	ὁ	λύχνος	ὁ	καιόμενος	καὶ
sothete.		ekeinos	en	ho	lychnos	ho	kaiomenos	kai
zostali zbawieni.		Ów	był	—	lampą	—	palącą się	i

G5316	G4771	G1161	G2309	G21	G4314	G5610	G1722	G3588
V-PAP-NSM	P-2NP	CONJ	V-AAI-2P	V-AON	PREP	N-ASF	PREP	T-DSN
φαίνων,	ὑμεῖς	δὲ	ἠθελήσατε	ἀγαλλιαθῆναι	πρὸς	ὥραν	ἐν	τῷ
fainon,	hymeis	de	ethelesate	agalliathenai	pros	horan	en	to
świecącą,	wy	zaś	chcieliście	radować się	do	godziny	w	—

G5457	G846		G1473	G1161	G2192	G3588	G3141	G3173	G3588
N-DSN	P-GSM		P-1NS	CONJ	V-PAI-1S	T-ASF	N-ASF	A-ASF-C	T-GSM
φωτὶ	αὐτοῦ.	**5:36**	ἐγὼ	δὲ	ἔχω	τὴν	μαρτυρίαν	μείζω	τοῦ
foti	autu.		ego	de	echo	ten	martyrian	meidzo	tu
świetle	jego.		Ja	zaś	mam	—	świadectwo	większe	[niż]

G2491	G3588	G1063	G2041	G3739	G1325	G3427	G3588	G3962	G2443
N-PRI	T-NPN	CONJ	N-NPN	R-APN	V-RAI-3S	P-1DS	T-NSM	N-NSM	CONJ
Ἰωάνου·	τὰ	γὰρ	ἔργα	ἃ	δέδωκέν	μοι	ὁ	Πατὴρ	ἵνα
Ioanu;	ta	gar	erga	ha	dedoken	moi	ho	Pater	hina
Jana,	—	bowiem	dzieła,	co	dał	mi	—	Ojciec,	abym

G5048	G846	G846	G3588	G2041	G3739	G4160	G3140	G4012	G1473
V-AAS-1S	P-APN	P-NPN	T-NPN	N-NPN	R-APN	V-PAI-1S	V-PAI-3S	PREP	P-1GS
τελειώσω	αὐτά,	αὐτὰ	τὰ	ἔργα	ἃ	ποιῶ,	μαρτυρεῖ	περὶ	ἐμοῦ
teleioso	auta,	auta	ta	erga	ha	poio,	martyrei	peri	emu
wypełnił	je,	te	—	dzieła,	które	czynię,	świadczą	o	Mnie,

G3754	G3588	G3962	G1473	G649		G2532	G3588	G3992	G1473
CONJ	T-NSM	N-NSM	P-1AS	V-RAI-3S		CONJ	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS
ὅτι	ὁ	Πατήρ	με	ἀπέσταλκεν.	**5:37**	καὶ	ὁ	πέμψας	με
hoti	ho	Pater	me	apestalken.		kai	ho	pempsas	me
że	—	Ojciec	Mnie	wysłał.		I	—	posławszy	Mnie

G3962	G1565	G3140	G4012	G1473	G3777	G5456	G846	G4455
N-NSM	D-NSM	V-RAI-3S	PREP	P-1GS	CONJ-N	N-ASF	P-GSM	ADV
Πατὴρ,	ἐκεῖνος	μεμαρτύρηκεν	περὶ	ἐμοῦ.	οὔτε	φωνὴν	αὐτοῦ	πώποτε
Pater,	ekeinos	memartyreken	peri	emu.	ute	fonen	autu	popote
Ojciec,	Ów	zaświadczył	o	Mnie.	Ani	głosu	Jego	nigdy nie

G191	G3777	G1491	G846	G3708		G2532	G3588	G3056
V-2RAI-2P-ATT	CONJ-N	N-ASN	P-GSM	V-RAI-2P-ATT		CONJ	T-ASM	N-ASM
ἀκηκόατε	οὔτε	εἶδος	αὐτοῦ	ἑώρακατε,	**5:38**	καὶ	τὸν	λόγον
akekoate	ute	eidos	autu	heorakate,		kai	ton	logon
słyszeliście,	ani	wyglądu	Jego	[nie] widzieliście,		i	—	słowa

G846	G3756	G2192	G1722	G5213	G3306	G3754	G3739	G649	G1565
P-GSM	PRT-N	V-PAI-2P	PREP	P-2DP	V-PAP-ASM	CONJ	R-ASM	V-AAI-3S	D-NSM
αὐτοῦ	οὐκ	ἔχετε	ἐν	ὑμῖν	μένοντα,	ὅτι	ὃν	ἀπέστειλεν	ἐκεῖνος,
autu	uk	echete	en	hymin	menonta,	hoti	hon	apesteilen	ekeinos,
Jego	nie	macie	w	was	trwającego,	gdyż	którego	wysłał	Ów,

G3778	G4771	G3756	G4100		G2045		G3588	G1124	G3754	G4771
D-DSM	P-2NP	PRT-N	V-PAI-2P		V-PAI-2P		T-APF	N-APF	CONJ	P-2NP
τούτῳ	ὑμεῖς	οὐ	πιστεύετε.	**5:39**	ἐραυνᾶτε	39a)	τὰς	γραφάς,	ὅτι	ὑμεῖς
tuto	hymeis	u	pisteuete.		eraunate		tas	grafas,	hoti	hymeis
Temu	wy	nie	wierzycie.		Zgłębiacie		—	Pisma,	gdyż	wam

39a)) lub *badacie*.

G1380	G1722	G846	G2222	G166	G2192	G2532	G1565	G1526	G3588
V-PAI-2P	PREP	P-DPF	N-ASF	A-ASF	V-PAN	CONJ	D-NPF	V-PAI-3P	T-NPF
δοκεῖτε	ἐν	αὐταῖς	ζωὴν	αἰώνιον	ἔχειν·	καὶ	ἐκεῖναί	εἰσιν	αἱ
dokeite	en	autais	zoen	aionion	echein;	kai	ekeinai	eisin	hai
zdaje się	w	nich	życie	wieczne	mieć,	a	one	są	—

G3140	G4012	G1473		G2532	G3756	G2309	G2064	G4314	G1473
V-PAP-NPF	PREP	P-1GS		CONJ	PRT-N	V-PAI-2P	V-2AAN	PREP	P-1AS
μαρτυροῦσαι	περὶ	ἐμοῦ·	**5:40**	καὶ	οὐ	θέλετε	ἐλθεῖν	πρός	με
martyrusai	peri	emu;		kai	u	thelete	elthein	pros	me
świadczące	o	Mnie.		A [jednak]	nie	chcecie	przyjść	do	Mnie,

G2443	G2222	G2192		G1391	G3844	G444	G3756	G2983		
CONJ	N-ASF	V-PAS-2P		N-ASF	PREP	N-GPM	PRT-N	V-PAI-1S		
ἵνα	ζωὴν	ἔχητε.	**5:41**	Δόξαν	παρὰ	ἀνθρώπων	οὐ	λαμβάνω,	**5:42**	
hina	zoen	echete.		Doksan	para	anthropon	u	lambano,		
aby	życie	mielibyście.		Chwały	od	ludzi	nie	przyjmuję,		

G235	G1097	G5209	G3754	G3588	G26	G3588	G2316	G3756	G2192
CONJ	V-RAI-1S	P-2AP	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PAI-2P
ἀλλὰ	ἔγνωκα	ὑμᾶς	ὅτι	τὴν	ἀγάπην	τοῦ	Θεοῦ	οὐκ	ἔχετε
alla	egnoka	hymas	hoti	ten	agapen	tu	Theu	uk	echete
ale	poznałem	was,	że	—	miłości	—	Boga	nie	macie

G1722	G1438		G1473	G2064	G1722	G3588	G3686	G3588	G3962
PREP	F-2DPM		P-1NS	V-2RAI-1S	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM	N-GSM
ἐν	ἑαυτοῖς.	**5:43**	ἐγὼ	ἐλήλυθα	ἐν	τῷ	ὀνόματι	τοῦ	Πατρός
en	heautois.		ego	elelytha	en	to	onomati	tu	Patros
w	sobie.		Ja	przyszedłem	w	—	imieniu	—	Ojca

G3450	G2532	G3756	G2983	G1473	G1437	G243	G2064	G1722	G3588
P-1GS	CONJ	PRT-N	V-PAI-2P	P-1AS	COND	A-NSM	V-2AAS-3S	PREP	T-DSN
μου,	καὶ	οὐ	λαμβάνετέ	με·	ἐὰν	ἄλλος	ἔλθῃ	ἐν	τῷ
mu,	kai	u	lambanete	me;	ean	allos	elthe	en	to
Mego,	a	nie	przyjmujecie	Mnie.	Jeśli	inny	przyszedłby	w	—

G3686	G3588	G2398	G1565	G2983		G4459	G1410	G4771
N-DSN	T-DSN	A-DSN	D-ASM	V-FDI-2P		ADV-I	V-PNI-2P	P-2NP
ὀνόματι	τῷ	ἰδίῳ,	ἐκεῖνον	λήμψεσθε.	**5:44**	πῶς	δύνασθε	ὑμεῖς
onomati	to	idio,	ekeinon	lempsesthe.		pos	dynasthe	hymeis
imieniu	—	własnym,	owego	przyjmiecie.		Jakże	jesteście w stanie	wy

G4100	G1391	G3844	G240	G2983	G2532	G3588	G1391	G3588
V-AAN	N-ASF	PREP	C-GPM	V-PAP-NPM	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF
πιστεῦσαι,	δόξαν	παρὰ	ἀλλήλων	λαμβάνοντες,	καὶ	τὴν	δόξαν	τὴν
pisteusai,	doksan	para	allelon	lambanontes,	kai	ten	doksan	ten
uwierzyć,	chwałę	od	sobie nawzajem	przyjmując,	a	—	chwały	—

G3844	G3588	G3441	G2316	G3756	G2212		G3361	G1380	G3754
PREP	T-GSM	A-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PAI-2P		PRT-N	V-PAM-2P	CONJ
παρὰ	τοῦ	μόνου	Θεοῦ	οὐ	ζητεῖτε;	**5:45**	μὴ	δοκεῖτε	ὅτι
para	tu	monu	Theu	u	zeteite;		me	dokeite	hoti
od	—	jedynego	Boga	nie	szukając?		Nie	myślcie,	że

G1473	G2723	G5216	G4314	G3588	G3962	G1510	G3588	G2723
P-1NS	V-FAI-1S	P-2GP	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM
ἐγὼ	κατηγορήσω	ὑμῶν	πρὸς	τὸν	Πατέρα·	ἔστιν	ὁ	κατηγορῶν
ego	kategoreso	hymon	pros	ton	Patera;	estin	ho	kategoron
Ja	będę oskarżał	was	przed	—	Ojcem.	Jest	—	oskarżający

G5216	G3475	G1519	G3739	G4771	G1679		G1487	G1063
P-2GP	N-NSM	PREP	R-ASM	P-2NP	V-RAI-2P		COND	CONJ
ὑμῶν	Μωϋσῆς,	εἰς	ὃν	ὑμεῖς	ἠλπίκατε.	**5:46**	εἰ	γὰρ
hymon	Moyses,	eis	hon	hymeis	elpikate.		ei	gar
was	Mojżesz,	w	którym	wy	położyliście nadzieję.		Jeśli	bowiem

G4100	G3475	G4100	G302	G1473	G4012	G1063	G1473	G1565
V-IAI-2P	N-DSM	V-IAI-2P	PRT	P-1DS	PREP	CONJ	P-1GS	D-NSM
ἐπιστεύετε	Μωϋσεῖ,	ἐπιστεύετε	ἂν	ἐμοί·	περὶ	γὰρ	ἐμοῦ	ἐκεῖνος
episteuete	Moysei,	episteuete	an	emoi;	peri	gar	emu	ekeinos
uwierzylibyście	Mojżeszowi,	uwierzylibyście	—	Mi,	o	bowiem	Mnie	ów

G1125		G1487	G1161	G3588	G1565	G1121	G3756	G4100	G4459
V-AAI-3S		COND	CONJ	T-DPN	D-GSM	N-DPN	PRT-N	V-PAI-2P	ADV-I
ἔγραψεν.	**5:47**	εἰ	δὲ	τοῖς	ἐκείνου	γράμμασιν	οὐ	πιστεύετε,	πῶς
egrapsen.		ei	de	tois	ekeinu	grammasin	u	pisteuete,	pos
napisał.		Jeśli	zaś	—	owego	pismom	nie	wierzycie,	jak

G3588	G1699	G4487	G4100
T-DPN	S-1SDPN	N-DPN	V-FAI-2P
τοῖς	ἐμοῖς	ῥήμασιν	πιστεύσετε;
tois	emois	remasin	pisteusete;
—	Moim	wypowiedziom	uwierzycie?

Rozdział 6

CZWARTY ZNAK

Cudowne nakarmienie wielkiej rzeszy ludzi

	G3326	G3778	G565	G3588	G2424	G4008	G3588	G2281	G3588
	PREP	D-APN	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	ADV	T-GSF	N-GSF	T-GSF
6:1	Μετὰ	ταῦτα	ἀπῆλθεν	ὁ	Ἰησοῦς	πέραν	τῆς	θαλάσσης	τῆς
	Meta	tauta	apelthen	ho	Iesus	peran	tes	thalasses	tes
	Po	tych	odszedł	—	Jezus	na drugą stronę	—	morza	—

G1056	G3588	G5085		G190	G1161	G846	G3793	G4183	
N-GSF	T-GSF	N-GSF		V-IAI-3S	CONJ	P-DSM	N-NSM	A-NSM	
Γαλιλαίας	τῆς	Τιβεριάδος.	**6:2**	ἠκολούθει	δὲ	αὐτῷ	ὄχλος	πολύς,	
Galilaias	tes	Tiberiados.		ekoluthei	de	auto	ochlos	polys,	
Galilei,	[czyli]	Tyberiadzkiego.		Towarzyszył	zaś	Mu	tłum	wielki,	

G3754	G3708	G3588	G4592	G3739	G4160	G1909	G3588	G770		
CONJ	V-IAI-3P-ATT	T-APN	N-APN	R-APN	V-IAI-3S	PREP	T-GPM	V-PAP-GPM		
ὅτι	ἑώρων	τὰ	σημεῖα	ἃ	ἐποίει	ἐπὶ	τῶν	ἀσθενούντων.		**6:3**
hoti	heoron	ta	semeia	ha	epoiei	epi	ton	asthenunton.	2n)	
gdyż	widzieli	—	znaki,	które	uczynił	na	—	chorych.		

G424	G1161	G1519	G3588	G3735	G2424	G2532	G1563	G2521	G3326
V-2AAI-3S	CONJ	PREP	T-ASN	N-ASN	N-NSM	CONJ	ADV	V-INI-3S	PREP
ἀνῆλθεν	δὲ	εἰς	τὸ	ὄρος	Ἰησοῦς,	καὶ	ἐκεῖ	ἐκάθητο	μετὰ
anelthen	de	eis	to	oros	Iesus,	kai	ekei	ekatheto	meta
Wstąpił	zaś	na	—	wzgórze	Jezus,	i	tam	usiadł	z

G3588	G3101	G846		G1510	G1161	G1451	G3588	G3957	G3588	G1859
T-GPM	N-GPM	P-GSM		V-IAI-3S	CONJ	ADV	T-NSN	ARAM	T-NSF	N-NSF
τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ.	**6:4**	ἦν	δὲ	ἐγγὺς	τὸ	πάσχα,	ἡ	ἑορτὴ
ton	matheton	autu.		en	de	engys	to	pascha,	he	heorte
—	uczniami	Jego.		Była	zaś	blisko	—	Pascha,	—	święto

G3588	G2453		G1869	G3767	G3588	G3788	G3588	G2424
T-GPM	A-GPM		V-AAP-NSM	CONJ	T-APM	N-APM	T-NSM	N-NSM
τῶν	Ἰουδαίων.	**6:5**	ἐπάρας	οὖν	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	ὁ	Ἰησοῦς
ton	Iudaion.	4i)	eparas	un	tus	ofthalmus	ho	Iesus
—	Judejczyków.		Podniósłszy	więc	—	oczy	—	Jezus

G2532	G2300	G3754	G4183	G3793	G2064	G4314	G846	G3004	G4314
CONJ	V-ADP-NSM	CONJ	A-NSM	N-NSM	V-PNI-3S	PREP	P-ASM	V-PAI-3S	PREP
καὶ	θεασάμενος	ὅτι	πολὺς	ὄχλος	ἔρχεται	πρὸς	αὐτὸν,	λέγει	πρὸς
kai	theasamenos	hoti	polys	ochlos	erchetai	pros	auton,	legei	pros
i	zobaczywszy,	że	liczny	tłum	przychodzi	do	Niego,	mówi	do

G5376	G4159	G59	G740	G2443	G5315	G3778		G3778
N-ASM	ADV-I	V-AAS-1P	N-APM	CONJ	V-2AAS-3P	D-NPM		D-ASN
Φίλιππον	Πόθεν	ἀγοράσωμεν	ἄρτους	ἵνα	φάγωσιν	οὗτοι;	**6:6**	τοῦτο
Filippon	Pothen	agorasomen	artus	hina	fagosin	hutoi;		tuto
Filipa:	Skąd	mielibyśmy kupić	chleby,	aby	zjedliby	ci?		To

G1161	G3004	G3985	G846	G846	G1063	G1492	G5101	G3195
CONJ	V-IAI-3S	V-PAP-NSM	P-ASM	P-NSM	CONJ	V-2LAI-3S	I-ASN	V-IAI-3S
δὲ	ἔλεγεν	πειράζων	αὐτόν·	αὐτὸς	γὰρ	ᾔδει	τί	ἔμελλεν
de	elegen	peiradzon	auton;	autos	gar	edei	ti	emellen
zaś	mówił	wyróbowując	go;	sam	bowiem	wiedział,	co	zamierzał

2n)) Na tych *którzy są słabi*, *chorujących*.

4i)) Od święta wspomnianego w J 5:1 upłynęło sporo czasu. Jeśli w J 5:1 chodzi o Pięćdziesiątnicę 31 r., to w tym przypadku chodziłoby o Paschę 32 r.

G4160		G611	G846	G3588	G5376	G1250	G1220		G740
V-PAN		V-ADI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	A-GPN	N-GPN		N-NPM
ποιεῖν.	**6:7**	ἀπεκρίθη	αὐτῷ	ὁ	Φίλιππος	Διακοσίων	δηναρίων		ἄρτοι
poiein.		apekrithe	auto	ho	Filippos	Diakosion	denarion	7f)	artoi
uczynić.		Odpowiedział	Mu	—	Filip:	[Za] dwieście	denarów		chlebów

G3756	G714	G846	G2443	G1538	G1024	G5100	G2983		G3004
PRT-N	V-PAI-3P	P-DPM	CONJ	A-NSM	A-ASN	X-ASN	V-2AAS-3S		V-PAI-3S
οὐκ	ἀρκοῦσιν	αὐτοῖς,	ἵνα	ἕκαστος	βραχύ	τι	λάβῃ.	**6:8**	λέγει
uk	arkusin	autois,	hina	hekastos	brachy	ti	labe.		legei
nie	wystarczy	im,	aby	każdy	trochę	coś	wziął.		Mówi

G846	G1520	G1537	G3588	G3101	G846	G406	G3588	G80	G4613
P-DSM	A-NSM	PREP	T-GPM	N-GPM	P-GSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM	N-GSM
αὐτῷ	εἷς	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ,	Ἀνδρέας	ὁ	ἀδελφὸς	Σίμωνος
auto	heis	ek	ton	matheton	autu,	Andreas	ho	adelfos	Simonos
Mu	jeden	z	—	uczniów	Jego,	Andrzej,	—	brat	Szymona

G4074		G1510	G3808	G5602	G3739	G2192	G4002	G740
N-GSM		V-PAI-3S	N-NSN	ADV	R-NSM	V-PAI-3S	A-NUI	N-APM
Πέτρου	**6:9**	Ἔστιν	παιδάριον	ὧδε	ὃς	ἔχει	πέντε	ἄρτους
Petru		Estin	paidarion	hode	hos	echei	pente	artus
Piotra:		Jest	chłopczyk	tutaj,	co	ma	pięć	chlebów

G2916	G2532	G1417	G3795	G235	G3778	G5101	G2076	G1519
A-APM	CONJ	A-NUI	N-APN	CONJ	D-NPN	I-NSN	V-PAI-3S	PREP
κριθίνους	καὶ	δύο	ὀψάρια·	ἀλλὰ	ταῦτα	τί	ἐστιν	εἰς
krithinus	kai	duo	opsaria;	alla	tauta	ti	estin	eis
jęczmiennych	9h) i	dwie	rybki,	ale	to	cóż	jest	dla

G5118		G3004	G3588	G2424	G4160	G3588	G444
D-APM		V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-AAM-2P	T-APM	N-APM
τοσούτους;	**6:10**	εἶπεν	ὁ	Ἰησοῦς	Ποιήσατε	τοὺς	ἀνθρώπους
tosutus;		eipen	ho	Iesus	Poiesate	tus	anthropus
tak licznych?		Powiedział	—	Jezus:	Uczyńcie,	[aby]	ludzie

G377	G1510	G1161	G5528	G4183	G1722	G3588	G5117	G377
V-2AAN	V-IAI-3S	CONJ	N-NSM	A-NSM	PREP	T-DSM	N-DSM	V-2AAI-3P
ἀναπεσεῖν.	ἦν	δὲ	χόρτος	πολὺς	ἐν	τῷ	τόπῳ.	ἀνέπεσαν
anapesein.	en	de	chortos	polys	en	to	topo.	anepesan
rozłożyli się.	Była	zaś	trawa	liczna	na	[tym]	miejscu.	Rozłożyli się

G3767	G3588	G435	G3588	G706	G5613	G4000		G2983
CONJ	T-NPM	N-NPM	T-ASM	N-ASM	ADV	A-NPM		V-2AAI-3S
οὖν	οἱ	ἄνδρες	τὸν	ἀριθμὸν	ὡς	πεντακισχίλιοι.	**6:11**	ἔλαβεν
un	hoi	andres	ton	arithmon	hos	pentakischilioi.		elaben
więc	—	mężczyźni	[w]	liczbie	jakieś	pięciu tysięcy.		Wziął

G3767	G3588	G740	G3588	G2424	G2532	G2168	G1239		G3588
CONJ	T-APM	N-APM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAP-NSM	V-AAI-3S		T-DPM
οὖν	τοὺς	ἄρτους	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	εὐχαριστήσας	διέδωκεν		τοῖς
un	tus	artus	ho	Iesus	kai	eucharistesas	diedoken	11i)	tois
więc	—	chleby	—	Jezus	i	podziękowawszy	rozdał		—

G345	G3668	G2532	G1537	G3588	G3795	G3745	G2309		G5613
V-PNP-DPM	ADV	CONJ	PREP	T-GPN	N-GPN	K-ASN	V-IAI-3P		ADV
ἀνακειμένοις,	ὁμοίως	καὶ	ἐκ	τῶν	ὀψαρίων	ὅσον	ἤθελον.	**6:12**	ὡς
anakeimenois,	homoios	kai	ek	ton	opsarion	hoson	ethelon.		hos
leżącym,	podobnie	i	z	—	rybkami,	ile	chcieli.		Gdy

G1161	G1705	G3004	G3588	G3101	G846	G4863	G3588
CONJ	V-API-3P	V-PAI-3S	T-DPM	N-DPM	P-GSM	V-2AAM-2P	T-APN
δὲ	ἐνεπλήσθησαν,	λέγει	τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ	Συναγάγετε	τὰ
de	eneplesthesan,	legei	tois	mathetais	autu	Synagagete	ta
zaś	zostali nasyceni,	mówi	—	uczniom	Jego:	Zbierzcie	—

G4052	G2801	G2443	G3361	G5100	G622		G4863	G3767
V-AAP-APN	N-APN	CONJ	PRT-N	X-NSN	V-2AMS-3S		V-2AAI-3P	CONJ
περισσεύσαντα	κλάσματα,	ἵνα	μή	τι	ἀπόληται.	**6:13**	συνήγαγον	οὖν,
perisseusanta	klazmata,	hina	me	ti	apoletai.		synegagon	un,
pozostałe	kawałki,	aby	nie	coś	zginęło.		Zebrali	więc,

7f)) Dwieście denarów to ośmiomiesięczny dochód najemnego pracownika.
9h)) Jęczmienne chleby były pożywieniem ludzi biednych.
11i)) TR za synoptykami dodaje *τοις μαθηταις οι δε μαθηται*, *uczniom, a uczniowie*.

G2532 CONJ	G1072 V-AAI-3P	G1427 A-NUI	G2894 N-APM	G2801 N-GPN	G1537 PREP	G3588 T-GPN	G4002 A-NUI	G740 N-GPM
καὶ	ἐγέμισαν	δώδεκα	κοφίνους	κλασμάτων	ἐκ	τῶν	πέντε	ἄρτων
kai	egemisan	dodeka	kofinus	klazmaton	ek	ton	pente	arton
i	napełnili	dwanaście	koszyków	kawałków	z	—	pięciu	chlebów

G3588 T-GPN	G2916 A-GPM	G3739 R-APN	G4052 V-AAI-3P	G3588 T-DPM	G977 V-RAP-DPM		G3588 T-NPM	G3767 CONJ
τῶν	κριθίνων	ἃ	ἐπερίσσευσαν	τοῖς	βεβρωκόσιν.	**6:14**	Οἱ	οὖν
ton	krithinon	ha	eperisseusan	tois	bebrokosin.		Hoi	un
—	jęczmiennych,	które	pozostały	—	jedzącym.		[Gdy]	więc

G444 N-NPM	G3708 V-2AAP-NPM	G3739 R-ASN	G4160 V-AAI-3S	G4592 N-ASN	G3004 V-IAI-3P	G3754 CONJ	G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S
ἄνθρωποι	ἰδόντες	ὃ	ἐποίησεν	σημεῖον	ἔλεγον	ὅτι	Οὗτός	ἐστιν
anthropoi	idontes	ho	epoiesen	semeion	elegon	hoti	Hutos	estin
ludzie	zobaczywszy,	[co za]	uczynił	znak,	mówili,	że:	Ten	jest

G230 ADV	G3588 T-NSM	G4396 N-NSM		G3588 T-NSM	G2064 V-PNP-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2889 N-ASM	
ἀληθῶς	ὁ	προφήτης		ὁ	ἐρχόμενος	εἰς	τὸν	κόσμον.	**6:15**
alethos	ho	profetes	14n)	ho	erchomenos	eis	ton	kosmon.	
prawdziwie	—	*prorok*		—	przychodzący	na	—	świat.	

G2424 N-NSM	G3767 CONJ	G1097 V-2AAP-NSM	G3754 CONJ	G3195 V-PAI-3P	G2064 V-PNN	G2532 CONJ	G726 V-PAN	G846 P-ASM
Ἰησοῦς	οὖν	γνοὺς	ὅτι	μέλλουσιν	ἔρχεσθαι	καὶ	ἁρπάζειν	αὐτὸν
Iesus	un	gnus	hoti	mellusin	erchesthai	kai	harpadzein	auton
Jezus	więc	poznawszy,	że	zamierzają	przyjść	i	porwać	Go,

G2443 CONJ	G4160 V-AAS-3P	G935 N-ASM	G402 V-AAI-3S	G3825 ADV	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3735 N-ASN	G846 P-NSM	G3441 A-NSM
ἵνα	ποιήσωσιν	βασιλέα,	ἀνεχώρησεν	πάλιν	εἰς	τὸ	ὄρος	αὐτὸς	μόνος.
hina	poiesosin	basilea,	anechoresen	palin	eis	to	oros	autos	monos.
aby	uczynić	królem,	wycofał się	znów	w	—	górę	On	jeden.

PIĄTY ZNAK

Jezus na jeziorze

	G5613 ADV	G1161 CONJ	G3798 A-NSF	G1096 V-2ADI-3S	G2597 V-2AAI-3P	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G846 P-GSM	G1909 PREP
6:16	Ὡς	δὲ	ὀψία	ἐγένετο,	κατέβησαν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	ἐπὶ
	Hos	de	opsia	egeneto,	katebesan	hoi	mathetai	autu	epi
	Gdy	zaś	wieczór	stał się,	zeszli	—	uczniowie	Jego	nad

G3588 T-ASF	G2281 N-ASF		G2532 CONJ	G1684 V-2AAP-NPM	G1519 PREP	G4143 N-ASN	G2064 V-INI-3P
τὴν	θάλασσαν,	**6:17**	καὶ	ἐμβάντες	εἰς	πλοῖον	ἤρχοντο
ten	thalassan,		kai	embantes	eis	ploion	erchonto
—	morze,		i	wszedłszy	do	łodzi,	przeprawiali się

G4008 ADV	G3588 T-GSF	G2281 N-GSF	G1519 PREP	G2584 N-PRI	G2532 CONJ	G4653 N-NSF	G2235 ADV	G1096 V-2LAI-3S
πέραν	τῆς	θαλάσσης	εἰς	Καφαρναούμ.	καὶ	σκοτία	ἤδη	ἐγεγόνει
peran	tes	thalasses	eis	Kafarnaum.	kai	skotia	ede	egegonei
na drugą stronę	—	morza	do	Kafarnaum.	I	ciemność	już	stała się,

G2532 CONJ	G3768 ADV-N	G2064 V-2LAI-3S	G4314 PREP	G846 P-APM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM		G3588 T-NSF	G5037 PRT
καὶ	οὔπω	ἐληλύθει	πρὸς	αὐτοὺς	ὁ	Ἰησοῦς,	**6:18**	ἥ	τε
kai	upo	elelythei	pros	autus	ho	Iesus,		he	te
a	jeszcze nie	dotarł	do	nich	—	Jezus,		a	—

G2281 N-NSF	G417 N-GSM	G3173 A-GSM	G4154 V-PAP-GSM	G1326 V-IPI-3S		G1643 V-RAP-NPM	G3767 CONJ
θάλασσα	ἀνέμου	μεγάλου	πνέοντος	διεγείρετο.	**6:19**	ἐληλακότες	οὖν
thalassa	anemu	megalu	pneontos	diegeireto.		elelakotes	un
morze	wiatrem	wielkim	wiejącym	było wzburzone.		Przewiosłowawszy	więc

14n)) Pwt 18:15-18

G5613	G4712	G1501	G4002	G2228	G5144		G2334	G3588	G2424
ADV	N-APM	A-NUI	A-NUI	PRT	A-NUI		V-PAI-3P	T-ASM	N-ASM
ὡς	σταδίους	εἴκοσι	πέντε	ἢ	τριάκοντα		θεωροῦσιν	τὸν	Ἰησοῦν
hos	stadius	eikosi	pente	e	triakonta	19h)	theorusin	ton	Iesun
jakieś	stadiów	dwadzieścia	pięć	lub	trzydzieści,		widzą	—	Jezusa

G4043	G1909	G3588	G2281	G2532	G1451	G3588	G4143	G1096	G2532
V-PAP-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	ADV	T-GSN	N-GSN	V-PNP-ASM	CONJ
περιπατοῦντα	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης	καὶ	ἐγγὺς	τοῦ	πλοίου	γινόμενον,	καὶ
peripatunta	epi	tes	thalasses	kai	engys	tu	ploiu	ginomenon,	kai
chodzącego	po	—	morzu	i	blisko	—	łodzi	będącego,	i

G5399		G3588	G1161	G3004	G846	G1473	G1510	G3361
V-AOI-3P		T-NSM	CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	P-1NS	V-PAI-1S	PRT-N
ἐφοβήθησαν.	**6:20**	ὁ	δὲ	λέγει	αὐτοῖς	Ἐγώ	εἰμι,	μὴ
efobethesan.		ho	de	legei	autois	Ego	eimi,	me
przestraszyli się.		[On]	zaś	mówi	im:	Ja	jestem,	nie

G5399		G2309	G3767	G2983	G846	G1519	G3588	G4143	G2532
V-PNM-2P		V-IAI-3P	CONJ	V-2AAN	P-ASM	PREP	T-NSN	N-NSN	CONJ
φοβεῖσθε.	**6:21**	ἤθελον	οὖν	λαβεῖν	αὐτὸν	εἰς	τὸ	πλοῖον,	καὶ
fobeisthe.		ethelon	un	labein	auton	eis	to	ploion,	kai
bójcie się.		Chcieli	więc	zabrać	Go	do	—	łodzi,	a

G2112	G1096	G3588	G4143	G1909	G3588	G1093		G1519	G3739
ADV	V-2ADI-3S	T-NSN	N-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF		PREP	R-ASF
εὐθέως	ἐγένετο	τὸ	πλοῖον	ἐπὶ	τῆς	γῆς		εἰς	ἣν
eutheos	egeneto	to	ploion	epi	tes	ges	21o)	eis	hen
natychmiast	stała się	—	łódź	przy	—	ziemi,		do	której

G5217
V-IAI-3P
ὑπῆγον.
hypegon. 21r)
zmierzali.

PIERWSZE "JA JESTEM"

Jezus chlebem dającym życie

	G3588	G1887	G3588	G3793	G3588	G2476	G4008	G3588
	T-DSF	ADV	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-RAP-NSM	ADV	T-GSF
6:22	Τῇ	ἐπαύριον	ὁ	ὄχλος	ὁ	ἑστηκὼς	πέραν	τῆς
	Te	epaurion	ho	ochlos	ho	hestekos	peran	tes
	—	Nazajutrz	—	tłum	—	stojący	po drugiej stronie	—

G2281	G3708	G3754	G4142	G243	G3756	G1510	G1563	G1487	G3361
N-GSF	V-2AAI-3P	CONJ	N-NSN	A-NSN	PRT-N	V-IAI-3S	ADV	COND	PRT-N
θαλάσσης	εἶδον	ὅτι	πλοιάριον	ἄλλο	οὐκ	ἦν	ἐκεῖ	εἰ	μὴ
thalasses	eidon	hoti	ploiarion	allo	uk	en	ekei	ei	me
morza	zobaczył,	że	łódka	inna	nie	była	tam,	jeśli	nie [ta]

G1520	G2532	G3754	G3756	G4897	G3588	G3101	G846	G3588	G2424
A-NSN	CONJ	CONJ	PRT-N	V-2AAI-3S	T-DPM	N-DPM	P-GSM	T-NSM	N-NSM
ἕν,	καὶ	ὅτι	οὐ	συνεισῆλθεν	τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ	ὁ	Ἰησοῦς
hen,	kai	hoti	u	syneiselthen	tois	mathetais	autu	ho	Iesus
jedna,	i	że	nie	wszedł razem z	—	uczniami	Jego	—	Jezus

G1519	G3588	G4143	G235	G3441	G3588	G3101	G846	G565		
PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	A-NPM	T-NPM	N-NPM	P-GSM	V-2AAI-3P		
εἰς	τὸ	πλοῖον	ἀλλὰ	μόνοι	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	ἀπῆλθον·		**6:23**
eis	to	ploion	alla	monoi	hoi	mathetai	autu	apelthon;	22ak)	
do	—	łodzi,	ale	sami	—	uczniowie	Jego	odpłynęli.		

G235	G2064	G4142	G1537	G5085	G1451	G3588	G5117	G3699	G5315
CONJ	V-2AAI-3S	N-NPN	PREP	N-GSF	ADV	T-GSM	N-GSM	ADV	V-2AAI-3P
ἀλλὰ	ἦλθεν	πλοιάρια	ἐκ	Τιβεριάδος	ἐγγὺς	τοῦ	τόπου	ὅπου	ἔφαγον
alla	elthen	ploiaria	ek	Tiberiados	engys	tu	topu	hopu	efagon
Ale	przybyły	łódki	z	Tyberiady	blisko	—	miejsca,	gdzie	zjedli

---

19h)) Stadion: ok. 187 m. Przewiosłowali zatem ok. 5 km. J. Galilejskie w najszerszym punkcie mierzyło 11,6 km. Jego długość wynosiła ok. 20 km. Uczniowie znajdowali się zatem na środku jeziora.

21o)) składniej *a łódź natychmiast przybiła do brzegu*.

21r)) dosł. *odeszli*.

22ak)) dosł. *odeszli*.

G3588	G740	G2168		G3588	G2962		G3753	G3767	G3708
T-ASM	N-ASM	V-AAP-GSM		T-GSM	N-GSM		ADV	CONJ	V-2AAI-3S
τὸν	ἄρτον	εὐχαριστήσαντος		τοῦ	Κυρίου.	**6:24**	ὅτε	οὖν	εἶδεν
ton	arton	eucharistesantos	23m)	tu	Kyriu.		hote	un	eiden
—	chleb,	który pobłogosławił		—	Pan.		Kiedy	więc	zobaczył

G3588	G3793	G3754	G2424	G3756	G1510	G1563	G3761	G3588	G3101
T-NSM	N-NSM	CONJ	N-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	ADV	CONJ-N	T-NPM	N-NPM
ὁ	ὄχλος	ὅτι	Ἰησοῦς	οὐκ	ἔστιν	ἐκεῖ	οὐδὲ	οἱ	μαθηταὶ
ho	ochlos	hoti	Iesus	uk	estin	ekei	ude	hoi	mathetai
—	tłum,	że	Jezus	nie	jest	tam,	ani	—	uczniowie

G846	G1684	G846	G1519	G3588	G4142	G2532	G2064	G1519	G2584
P-GSM	V-2AAI-3P	P-NPM	PREP	T-APN	N-APN	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	N-PRI
αὐτοῦ,	ἐνέβησαν	αὐτοὶ	εἰς	τὰ	πλοιάρια	καὶ	ἦλθον	εἰς	Καφαρναοὺμ
autu,	enebesan	autoi	eis	ta	ploiaria	kai	elthon	eis	Kafarnaum
Jego,	weszli	oni	do	—	łódek	i	przybyli	do	Kafarnaum,

G2212	G3588	G2424		G2532	G2147	G846	G4008	G3588
V-PAP-NPM	T-ASM	N-ASM		CONJ	V-2AAP-NPM	P-ASM	ADV	T-GSF
ζητοῦντες	τὸν	Ἰησοῦν.	**6:25**	καὶ	εὑρόντες	αὐτὸν	πέραν	τῆς
zetuntes	ton	Iesun.		kai	heurontes	auton	peran	tes
szukając	—	Jezusa.		A	znalazłszy	Jego	po drugiej stronie	—

G2281	G3004	G846	G4461	G4219	G5602	G1096		G611
N-GSF	V-2AAI-3P	P-DSM	HEB	PRT-I	ADV	V-2RAI-2S		V-ADI-3S
θαλάσσης	εἶπον	αὐτῷ	Ῥαββεί,	πότε	ὧδε	γέγονας;	**6:26**	ἀπεκρίθη
thalasses	eipon	auto	Rabbei,	pote	hode	gegonas; 25l)		apekrithe
morza	powiedzieli	Mu:	Rabbi,	kiedy	tutaj	zjawiłeś się?		Odpowiedział

G846	G3588	G2424	G2532	G3004	G281	G281	G3004	G5213	G2212
P-DPM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	V-PAI-2P
αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ζητεῖτέ
autois	ho	Iesus	kai	eipen	Amen	amen	lego	hymin,	zeteite
im	—	Jezus	i	powiedział:	Amen,	amen,	mówię	wam,	szukacie

G1473	G3756	G3754	G3708	G4592	G235	G3754	G5315	G1537	G3588
P-1AS	PRT-N	CONJ	V-2AAI-2P	N-APN	CONJ	CONJ	V-2AAI-2P	PREP	T-GPM
με	οὐχ	ὅτι	εἴδετε	σημεῖα,	ἀλλ’	ὅτι	ἐφάγετε	ἐκ	τῶν
me	uch	hoti	eidete	semeia,	all’	hoti	efagete	ek	ton
Mnie	nie,	że	zobaczyliście	znaki,	ale,	że	zjedliście	z	—

G740	G2532	G5526		G2038	G3361	G3588	G1035	G3588
N-GPM	CONJ	V-API-2P		V-PNM-2P	PRT-N	T-ASF	N-ASF	T-ASF
ἄρτων	καὶ	ἐχορτάσθητε.	**6:27**	ἐργάζεσθε	μὴ	τὴν	βρῶσιν	τὴν
arton	kai	echortasthete.		ergadzesthe	me	ten	brosin	ten
chlebów	i	zostaliście nasyceni.		Pracujcie	nie	[na]	pokarm,	[który]

G622	G235	G3588	G1035	G3588	G3306	G1519	G2222	G166
V-PMP-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF	V-PAP-ASF	PREP	N-ASF	A-ASF
ἀπολλυμένην,	ἀλλὰ	τὴν	βρῶσιν	τὴν	μένουσαν	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον,
apollymenen,	alla	ten	brosin	ten	menusan	eis	zoen	aionion,
niszczeje,	ale	—	pokarm,	[który]	trwa	ku	życiu	wiecznemu,

G3739	G3588	G5207	G3588	G444	G5213	G1325	G3778	G1063	G3588
R-ASF	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	P-2DP	V-FAI-3S	D-ASM	CONJ	T-NSM
ἣν	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου	ὑμῖν	δώσει·	τοῦτον	γὰρ	ὁ
hen	ho	Hyios	tu	anthropu	hymin	dosei;	tuton	gar	ho
który	—	Syn	—	człowieka	wam	da.	Tego	bowiem	—

G3962	G4972	G3588	G2316		G3004	G3767	G4314	G846	G5101
N-NSM	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM		V-2AAI-3P	CONJ	PREP	P-ASM	I-ASN
Πατὴρ	ἐσφράγισεν	ὁ	Θεός.	**6:28**	εἶπον	οὖν	πρὸς	αὐτόν	Τί
Pater	esfragisen	ho	Theos.		eipon	un	pros	auton	Ti
Ojciec	opieczętował,	—	Bóg.		Powiedzieli	więc	do	Niego:	Co

G4160	G2443	G2038		G3588	G2041	G3588	G2316	
V-PAS-1P	CONJ	V-PNS-1P		T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	
ποιῶμεν	ἵνα	ἐργαζώμεθα		τὰ	ἔργα	τοῦ	Θεοῦ;	**6:29**
poiomen	hina	ergadzometha	28h)	ta	erga	tu	Theu;	
czynić,	aby	wykonywalibyśmy		—	dzieła	—	Boga?	

23m)) lub *nad którym podziękował, gdy dzięki uczynił.*
25l)) dosł. *stałeś się.*
28h)) lub *wypracowywalibyśmy.*

G611	G2424	G2532	G3004	G846	G3778	G2076	G3588	G2041
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	D-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Τοῦτό	ἐστιν	τὸ	ἔργον
apekrithe	Iesus	kai	eipen	autois	Tuto	estin	to	ergon
Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	im:	To	jest	—	dzieło

G3588	G2316	G2443	G4100	G1519	G3739	G649	G1565	
T-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAS-2P	PREP	R-ASM	V-AAI-3S	D-NSM	
τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	πιστεύητε	εἰς	ὃν	ἀπέστειλεν	ἐκεῖνος.	**6:30**
tu	Theu,	hina	pisteuete	eis	hon	apesteilen	ekeinos.	
—	Boga,	aby	wierzylibyście,	w	którego	wysłał	Ów.	

G3004	G3767	G846	G5101	G3767	G4160	G4771	G4592	G2443
V-2AAI-3P	CONJ	P-DSM	I-ASN	CONJ	V-PAI-2S	P-2NS	N-ASN	CONJ
εἶπον	οὖν	αὐτῷ	Τί	οὖν	ποιεῖς	σὺ	σημεῖον,	ἵνα
eipon	un	auto	Ti	un	poieis	sy	semeion,	hina
Powiedzieli	więc	Mu:	Jaki	więc	czynisz	Ty	znak,	aby

G3708	G2532	G4100	G4771	G5101	G2038		G3588	G3962
V-2AAS-1P	CONJ	V-AAS-1P	P-2DS	I-ASN	V-PNI-2S		T-NPM	N-NPM
ἴδωμεν	καὶ	πιστεύσωμέν	σοι;	τί	ἐργάζῃ;	**6:31**	οἱ	πατέρες
idomen	kai	pisteusomen	soi;	ti	ergadze;		hoi	pateres
zobaczylibyśmy	i	uwierzylibyśmy	Ci?	Co	robisz?		—	Ojcowie

G2257	G3588	G3131	G5315	G1722	G3588	G2048	G2531	G2076
P-1GP	T-ASN	HEB	V-2AAI-3P	PREP	T-DSF	A-DSF	ADV	V-PAI-3S
ἡμῶν	τὸ	μάννα	ἔφαγον	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ,	καθώς	ἐστιν
hemon	to	manna	efagon	en	te	eremo,	kathos	estin
nasi	—	mannę	zjedli	na	—	pustkowiu,	zgodnie z tym jak	jest

G1125	G740	G1537	G3588	G3772	G1325	G846	G5315		
V-RPP-NSN	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-AAI-3S	P-DPM	V-2AAN		
γεγραμμένον.	Ἄρτον	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	ἔδωκεν	αὐτοῖς	φαγεῖν		**6:32**
gegrammenon.	Arton	ek	tu	uranu	edoken	autois	fagein	31s)	
napisane:	*Chleb*	*z*	—	*nieba*	*dał*	*im*	*zjeść.*		

G3004	G3767	G846	G3588	G2424	G281	G281	G3004	G5213	G3756
V-2AAI-3S	CONJ	P-DPM	T-NSM	N-NSM	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N
εἶπεν	οὖν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	οὐ
eipen	un	autois	ho	Iesus	Amen	amen	lego	hymin,	u
Powiedział	więc	im	—	Jezus:	Amen,	amen,	mówię	wam,	nie

G3475	G1325	G5213	G3588	G740	G1537	G3588	G3772	G235	G3588
N-NSM	V-RAI-3S	P-2DP	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-NSM
Μωϋσῆς	δέδωκεν	ὑμῖν	τὸν	ἄρτον	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ,	ἀλλ’	ὁ
Moyses	dedoken	hymin	ton	arton	ek	tu	uranu,	all’	ho
Mojżesz	dał	wam	—	chleb	z	—	nieba,	ale	—

G3962	G3450	G1325	G5213	G3588	G740	G1537	G3588	G3772	G3588
N-NSM	P-1GS	V-PAI-3S	P-2DP	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	T-ASM
Πατήρ	μου	δίδωσιν	ὑμῖν	τὸν	ἄρτον	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	τὸν
Pater	mu	didosin	hymin	ton	arton	ek	tu	uranu	ton
Ojciec	Mój	daje	wam	—	chleb	z	—	nieba	—

G228		G3588	G1063	G740	G3588	G2316	G2076	G3588
A-ASM		T-NSM	CONJ	N-NSM	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	T-NSM
ἀληθινόν·	**6:33**	ὁ	γὰρ	ἄρτος	τοῦ	Θεοῦ	ἐστιν	ὁ
alethinon;		ho	gar	artos	tu	Theu	estin	ho
prawdziwy.		—	Bowiem	chlebem	—	Boga	jest	—

G2597	G1537	G3588	G3772	G2532	G2222	G1325	G3588	G2889	
V-PAP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	N-ASF	V-PAP-NSM	T-DSM	N-DSM	
καταβαίνων	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καὶ	ζωὴν	διδοὺς	τῷ	κόσμῳ.	**6:34**
katabainon	ek	tu	uranu	kai	zoen	didus	to	kosmo.	
schodzący	z	—	nieba	i	życie	dający	—	światu.	

G3004	G3767	G4314	G846	G2962	G3842	G1325	G2254	G3588	G740
V-2AAI-3P	CONJ	PREP	P-ASM	N-VSM	ADV	V-2AAM-2S	P-1DP	T-ASM	N-ASM
εἶπον	οὖν	πρὸς	αὐτόν	Κύριε,	πάντοτε	δὸς	ἡμῖν	τὸν	ἄρτον
eipon	un	pros	auton	Kyrie,	pantote	dos	hemin	ton	arton
Powiedzieli	więc	do	Jemu:	Panie,	zawsze	daj	nam	—	chleba

31s)) Sparafrazowany cytat za LXX: Wj 16:4, Neh 9:15, Ps 105:40.

G3778		G3004	G846	G3588	G2424	G1473	G1510	G3588	G740
D-ASM		V-2AAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	N-NSM
τοῦτον.	**6:35**	εἶπεν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Ἐγώ	εἰμι	ὁ	ἄρτος
tuton.		eipen	autois	ho	Iesus	Ego	eimi	ho	artos
tego.		Powiedział	im	—	Jezus:	Ja	jestem	—	chlebem

G3588	G2222	G3588	G2064	G4314	G1473	G3756	G3361	G3983	G2532
T-GSF	N-GSF	T-NSM	V-PNP-NSM	PREP	P-1AS	PRT-N	PRT-N	V-AAS-3S	CONJ
τῆς	ζωῆς·	ὁ	ἐρχόμενος	πρὸς	ἐμὲ	οὐ	μὴ	πεινάσῃ,	καὶ
tes	zoes;	ho	erchomenos	pros	eme	u	me	peinase,	kai
—	życia;	—	przychodzący	do	Mnie	nie	—	zazna głodu,	a

G3588	G4100	G1519	G1473	G3756	G3361	G1372	G4455		G235
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS	PRT-N	PRT-N	V-FAI-3S	ADV		CONJ
ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ	οὐ	μὴ	διψήσει	πώποτε.	**6:36**	ἀλλ’
ho	pisteuon	eis	eme	u	me	dipsesei	popote.		all’
—	wierzący	we	Mnie	nie	—	będzie pragnął	nigdy.		Ale

G3004	G5213	G3754	G2532	G3708	G1473		G2532	G3756	G4100
V-2AAI-1S	P-2DP	CONJ	CONJ	V-RAI-2P-ATT	P-1AS		CONJ	PRT-N	V-PAI-2P
εἶπον	ὑμῖν	ὅτι	καὶ	ἑωράκατέ	[με]	36g)	καὶ	οὐ	πιστεύετε.
eipon	hymin	hoti	kai	heorakate	[me]		kai	u	pisteuete.
powiedziałem	wam,	że	i	widzieliście	[Mnie],		a	nie	wierzycie.

	G3956	G3739	G1325	G3427	G3588	G3962	G4314	G1473	G2240
	A-ASN	R-ASN	V-PAI-3S	P-1DS	T-NSM	N-NSM	PREP	P-1AS	V-FAI-3S
6:37	Πᾶν	ὃ	δίδωσίν	μοι	ὁ	Πατὴρ	πρὸς	ἐμὲ	ἥξει,
	Pan	ho	didosin	moi	ho	Pater	pros	eme	heksei,
	Wszystko,	co	daje	mi	—	Ojciec,	do	Mnie	przybędzie,

G2532	G3588	G2064	G4314	G1473	G3756	G3361	G1544	G1854
CONJ	T-ASM	V-PNP-ASM	PREP	P-1AS	PRT-N	PRT-N	V-2AAS-1S	ADV
καὶ	τὸν	ἐρχόμενον	πρός	με	οὐ	μὴ	ἐκβάλω	ἔξω,
kai	ton	erchomenon	pros	me	u	me	ekbalo	ekso,
a	—	przychodzącego	do	Mnie,	nie	—	wyrzucę	na zewnątrz,

	G3754	G2597	G575	G3588	G3772	G3756	G2443	G4160	G3588
	CONJ	V-RAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	PRT-N	CONJ	V-PAS-1S	T-ASN
6:38	ὅτι	καταβέβηκα	ἀπὸ	τοῦ	οὐρανοῦ	οὐχ	ἵνα	ποιῶ	τὸ
	hoti	katabebeka	apo	tu	uranu	uch	hina	poio	to
	gdyż	zszedłem	z	—	nieba,	nie	aby	czynił	—

G2307	G3588	G1699	G235	G3588	G2307	G3588	G3992	G1473	
N-ASN	T-ASN	S-1SASN	CONJ	T-ASN	N-ASN	T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AS	
θέλημα	τὸ	ἐμὸν	ἀλλὰ	τὸ	θέλημα	τοῦ	πέμψαντός	με.	**6:39**
thelema	to	emon	alla	to	thelema	tu	pempsantos	me.	
wolę	—	Moją,	ale	—	wolę	—	posyłającego	Mnie.	

G3778	G1161	G2076	G3588	G2307	G3588	G3992	G1473	G2443	G3956
D-NSN	CONJ	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AS	CONJ	A-ASN
τοῦτο	δέ	ἐστιν	τὸ	θέλημα	τοῦ	πέμψαντός	με,	ἵνα	πᾶν
tuto	de	estin	to	thelema	tu	pempsantos	me,	hina	pan
To	zaś	jest	—	wola	—	posyłającego	Mnie,	aby	wszystko,

G3739	G1325	G3427	G3361	G622	G1537	G846	G235	G450	
R-ASN	V-RAI-3S	P-1DS	PRT-N	V-AAS-1S	PREP	P-GSN	CONJ	V-FAI-1S	
ὃ	δέδωκέν	μοι	μὴ	ἀπολέσω	ἐξ	αὐτοῦ,	ἀλλὰ	ἀναστήσω	
ho	dedoken	moi	me	apoleso	eks	autu,	alla	anasteso	39s)
co	dał	Mi,	nie	utraciłbym	z	tego,	ale	wzbudziłbym	

G846	G1722	G3588	G2078	G2250		G3778	G1063	G2076	G3588	G2307
P-ASN	PREP	T-DSF	A-DSF-S	N-DSF		D-NSN	CONJ	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN
αὐτὸ	ἐν	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ.	**6:40**	τοῦτο	γάρ	ἐστιν	τὸ	θέλημα
auto	en	te	eschate	hemera.		tuto	gar	estin	to	thelema
je	w	—	ostatnim	dniu.		To	bowiem	jest	—	wola

G3588	G3962	G3450	G2443	G3956	G3588	G2334	G3588	G5207	G2532
T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	CONJ
τοῦ	Πατρός	μου,	ἵνα	πᾶς	ὁ	θεωρῶν	τὸν	Υἱὸν	καὶ
tu	Patros	mu,	hina	pas	ho	theoron	ton	Hyion	kai
—	Ojca	Mego,	aby	każdy	—	oglądający	—	Syna	i

36g)) w NA28 w wariancie występuje słowo με.

39s)) lub *podniósłbym* w znaczeniu *wskrzesić*.

G4100	G1519	G846	G2192	G2222	G166	G2532	G450	G846	G1473
V-PAP-NSM	PREP	P-ASM	V-PAS-3S	N-ASF	A-ASF	CONJ	V-FAI-1S	P-ASM	P-1NS
πιστεύων	εἰς	αὐτὸν	ἔχῃ	ζωὴν	αἰώνιον,	καὶ	ἀναστήσω	αὐτὸν	ἐγὼ
pisteuon	eis	auton	eche	zoen	aionion,	kai	anasteso	auton	ego
wierzący	w	Niego	miał	życie	wieczne,	a	wzbudzę	go	Ja

G1722	G3588	G2078	G2250		G1111	G3767	G3588	G2453	G4012
PREP	T-DSF	A-DSF-S	N-DSF		V-IAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	PREP
ἐν	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ.	**6:41**	Ἐγόγγυζον	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	περὶ
en	te	eschate	hemera.		Egongydzon	un	hoi	Iudaioi	peri
w	—	ostatnim	dniu.		Szemrali	więc	—	Judejczycy	o

G846	G3754	G3004	G1473	G1510	G3588	G740	G3588	G2597
P-GSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-2AAP-NSM
αὐτοῦ	ὅτι	εἶπεν	Ἐγώ	εἰμι	ὁ	ἄρτος	ὁ	καταβὰς
autu	hoti	eipen	Ego	eimi	ho	artos	ho	katabas
Nim,	że	powiedział:	Ja	jestem	—	chlebem,	co	zszedł

G1537	G3588	G3772		G2532	G3004	G3756	G3778	G2076	G2424
PREP	T-GSM	N-GSM		CONJ	V-IAI-3P	PRT-N	D-NSM	V-PAI-3S	N-NSM
ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ,	**6:42**	καὶ	ἔλεγον	Οὐχ	οὗτός	ἐστιν	Ἰησοῦς
ek	tu	uranu,		kai	elegon	Uch	hutos	estin	Iesus
z	—	nieba,		i	mówili:	Nie	ten	jest	Jezus

G3588	G5207	G2501	G3739	G2249	G1492	G3588	G3962	G2532	G3588
T-NSM	N-NSM	N-PRI	R-GSM	P-1NP	V-RAI-1P	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASF
ὁ	υἱὸς	Ἰωσήφ,	οὗ	ἡμεῖς	οἴδαμεν	τὸν	πατέρα	καὶ	τὴν
ho	hyios	Iosef,	hu	hemeis	oidamen	ton	patera	kai	ten
—	syn	Józefa,	co	my	znamy	—	ojca	i	—

G3384	G4459	G3568	G3004	G3754	G1537	G3588	G3772	G2597	
N-ASF	ADV-I	ADV	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-RAI-1S	
μητέρα;	πῶς	νῦν	λέγει	ὅτι	Ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καταβέβηκα;	**6:43**
metera;	pos	nyn	legei	hoti	Ek	tu	uranu	katabebeka;	
matkę?	Jakże	teraz	mówi,	że:	Z	—	nieba	zszedłem?	

G611	G2424	G2532	G3004	G846	G3361	G1111	G3326
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	PRT-N	V-PAM-2P	PREP
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Μὴ	γογγύζετε	μετ’
apekrithe	Iesus	kai	eipen	autois	Me	gongydzete	met’
Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	im:	Nie	szemrajcie	z

G240		G3762	G1410	G2064	G4314	G1473	G1437	G3361
C-GPM		A-NSM-N	V-PNI-3S	V-2AAN	PREP	P-1AS	COND	PRT-N
ἀλλήλων.	**6:44**	οὐδεὶς	δύναται	ἐλθεῖν	πρός	με	ἐὰν	μὴ
allelon.		udeis	dynatai	elthein	pros	me	ean	me
sobie nawzajem.		Nikt [nie]	może	przyjść	do	Mnie,	jeśli	nie

G3588	G3962	G3588	G3992	G1473	G1670	G846	G2504	G450
T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS	V-AAS-3S	P-ASM	P-1NS-K	V-FAI-1S
ὁ	Πατὴρ	ὁ	πέμψας	με	ἑλκύσῃ	αὐτόν,	κἀγὼ	ἀναστήσω
ho	Pater	ho	pempsas	me	helkyse	auton,	kago	anasteso
—	Ojciec	—	posyłający	Mnie,	pociągnąłby	go,	a Ja	wzbudzę

G846	G1722	G3588	G2078	G2250		G1510	G1125	G1722	G3588
P-ASM	PREP	T-DSF	A-DSF-S	N-DSF		V-PAI-3S	V-RPP-NSN	PREP	T-DPM
αὐτὸν	ἐν	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ.	**6:45**	ἔστιν	γεγραμμένον	ἐν	τοῖς
auton	en	te	eschate	hemera.		estin	gegrammenon	en	tois
go	w	—	ostatnim	dniu.		Jest	napisane	w	—

G4396	G2532	G1510	G3956	G1318	G2316		G3956	G3588
N-DPM	CONJ	V-FDI-3P	A-NPM	A-NPM	N-GSM		A-NSM	T-NSM
προφήταις	Καὶ	ἔσονται	πάντες	διδακτοὶ	Θεοῦ·		πᾶς	ὁ
profetais	Kai	esontai	pantes	didaktoi	Theu;	45j)	pas	ho
prorokach:	*i*	*będą*	*wszyscy*	*nauczeni [przez]*	*Boga.*		Każdy	—

G191	G3844	G3588	G3962	G2532	G3129	G2064	G4314	G1473
V-AAP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-2AAP-NSM	V-PNI-3S	PREP	P-1AS
ἀκούσας	παρὰ	τοῦ	Πατρὸς	καὶ	μαθὼν	ἔρχεται	πρὸς	ἐμέ.
akusas	para	tu	Patros	kai	mathon	erchetai	pros	eme.
usłyszawszy	od	—	Ojca,	i	który nauczył się	przychodzi	do	Mnie.

45j)) Iz 54:13

	G3756 PRT-N	G3754 CONJ	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G3708 V-RAI-3S-ATT	G5100 X-NSM	G1487 COND	G3361 PRT-N
6:46	οὐχ	ὅτι	τὸν	Πατέρα	ἑώρακέν	τις,	εἰ	μὴ
	uch	hoti	ton	Patera	heoraken	tis,	ei	me
	Nie [oznacza to],	że	—	Ojca	widział	ktoś,	jeśli	nie

G3588 T-NSM	G1510 V-PAP-NSM	G3844 PREP	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3778 D-NSM	G3708 V-RAI-3S-ATT	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM
ὁ	ὢν	παρὰ	τοῦ	Θεοῦ,	οὗτος	ἑώρακεν	τὸν	Πατέρα.
ho	on	para	tu	Theu,	hutos	heoraken	ton	Patera.
—	będący	od	—	Boga,	ten	ujrzał	—	Ojca.

	G281 HEB	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3588 T-NSM	G4100 V-PAP-NSM		G2192 V-PAI-3S	G2222 N-ASF	G166 A-ASF
6:47	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ὁ	πιστεύων	47f)	ἔχει	ζωὴν	αἰώνιον.
	amen	amen	lego	hymin,	ho	pisteuon		echei	zoen	aionion.
	Amen,	amen,	mówię	wam,	—	wierzący		ma	życie	wieczne.

	G1473 P-1NS	G1510 V-PAI-1S	G3588 T-NSM	G740 N-NSM	G3588 T-GSF	G2222 N-GSF		G3588 T-NPM	G3962 N-NPM	G5216 P-2GP	
6:48	ἐγώ	εἰμι	ὁ	ἄρτος	τῆς	ζωῆς.	**6:49**	οἱ	πατέρες	ὑμῶν	
	ego	eimi	ho	artos	tes	zoes.		hoi	pateres	hymon	
	Ja	jestem	—	chlebem	—	życia.		—	Ojcowie	wasi	

G5315 V-2AAI-3P	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2048 A-DSF	G3588 T-ASN	G3131 HEB	G2532 CONJ	G599 V-2AAI-3P		G3778 D-NSM	
ἔφαγον	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ	τὸ	μάννα	καὶ	ἀπέθανον·	**6:50**	οὗτός	
efagon	en	te	eremo	to	manna	kai	apethanon;		hutos	
zjedli	na	—	pustkowiu	—	mannę	i	umarli.		Ten	

G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G740 N-NSM	G3588 T-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G2597 V-PAP-NSM	G2443 CONJ	G5100 X-NSM
ἐστιν	ὁ	ἄρτος	ὁ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καταβαίνων,	ἵνα	τις
estin	ho	artos	ho	ek	tu	uranu	katabainon,	hina	tis
jest	—	chleb	—	z	—	nieba	schodzący,	aby	—

G1537 PREP	G846 P-GSM	G5315 V-2AAS-3S	G2532 CONJ	G3361 PRT-N	G599 V-2AAS-3S		G1473 P-1NS	G1510 V-PAI-1S	G3588 T-NSM
ἐξ	αὐτοῦ	φάγῃ	καὶ	μὴ	ἀποθάνῃ.	**6:51**	ἐγώ	εἰμι	ὁ
eks	autu	fage	kai	me	apothane.		ego	eimi	ho
z	Niego	zjadłby	i	nie	umarł.		Ja	jestem	—

G740 N-NSM	G3588 T-NSM	G2198 V-PAP-NSM	G3588 T-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G2597 V-2AAP-NSM	G1437 COND
ἄρτος	ὁ	ζῶν	ὁ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καταβάς·	ἐάν
artos	ho	zon	ho	ek	tu	uranu	katabas;	ean
chlebem	—	życia	—	z	—	nieba,	który zszedł.	Jeśli

G5100 X-NSM	G5315 V-2AAS-3S	G1537 PREP	G5127 D-GSM	G3588 T-GSM	G740 N-GSM	G2198 V-FAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G165 N-ASM
τις	φάγῃ	ἐκ	τούτου	τοῦ	ἄρτου,	ζήσει	εἰς	τὸν	αἰῶνα·
tis	fage	ek	tutu	tu	artu,	zesei	eis	ton	aiona;
kto	zjadłby	z	tego	—	chleba,	żyć będzie	na	—	wiek,

G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G740 N-NSM	G1161 CONJ	G3739 R-ASM	G1473 P-1NS	G1325 V-FAI-1S	G3588 T-NSF	G4561 N-NSF	G3450 P-1GS
καὶ	ὁ	ἄρτος	δὲ	ὃν	ἐγὼ	δώσω	ἡ	σάρξ	μού
kai	ho	artos	de	hon	ego	doso	he	sarks	mu
a	—	chlebem	zaś,	który	Ja	dam	—	ciałem	Moim

G2076 V-PAI-3S	G5228 PREP	G3588 T-GSF	G3588 T-GSM	G2889 N-GSM	G2222 N-GSF		G3164 V-INI-3P	G3767 CONJ	G4314 PREP
ἐστιν	ὑπὲρ	τῆς	τοῦ	κόσμου	ζωῆς.	**6:52**	Ἐμάχοντο	οὖν	πρὸς
estin	hyper	tes	tu	kosmu	zoes.		Emachonto	un	pros
jest	za	—	—	świata	życie.		Walczyli	więc	ze

G240 C-APM	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G3004 V-PAP-NPM	G4459 ADV-I	G1410 V-PNI-3S	G3778 D-NSM	G2254 P-1DP	G1325 V-2AAN
ἀλλήλους	οἱ	Ἰουδαῖοι	λέγοντες	Πῶς	δύναται	οὗτος	ἡμῖν	δοῦναι
allelus	hoi	Iudaioi	legontes	Pos	dynatai	hutos	hemin	dunai
sobą nawzajem	—	Judejczycy	mówiąc:	Jak	może	Ten	nam	dać

47f)) TR dodaje *εις εμε*, *we Mnie*.

G3588 T-ASF	G4561 N-ASF	G846 P-GSM	G5315 V-2AAN		G3004 V-2AAI-3S	G3767 CONJ	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM
τὴν	σάρκα	[αὐτοῦ]	φαγεῖν;	**6:53**	εἶπεν	οὖν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς
ten	sarka	[autu] 52o)	fagein;		eipen	un	autois	ho	Iesus
—	ciało	[Jego]	zjeść?		Powiedział	więc	im	—	Jezus:

G281 HEB	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G1437 COND	G3361 PRT-N	G5315 V-2AAS-2P	G3588 T-ASF	G4561 N-ASF	G3588 T-GSM
Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ἐὰν	μὴ	φάγητε	τὴν	σάρκα	τοῦ
Amen	amen	lego	hymin,	ean	me	fagete	ten	sarka	tu
Amen,	amen,	mówię	wam,	jeśli	nie	zjedlibyście	—	ciała	—

G5207 N-GSM	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G2532 CONJ	G4095 V-2AAS-2P	G846 P-GSM	G3588 T-ASN	G129 N-ASN	G3756 PRT-N
Υἱοῦ	τοῦ	ἀνθρώπου	καὶ	πίητε	αὐτοῦ	τὸ	αἷμα,	οὐκ
Hyiu	tu	anthropu	kai	piete	autu	to	haima,	uk
Syna	—	człowieka	i	[nie] wypilibyście	Jego	—	krwi,	nie

G2192 V-PAI-2P	G2222 N-ASF	G1722 PREP	G1438 F-2DPM		G3588 T-NSM	G5176 V-PAP-NSM	G3450 P-1GS	G3588 T-ASF	G4561 N-ASF
ἔχετε	ζωὴν	ἐν	ἑαυτοῖς.	**6:54**	ὁ	τρώγων	μου	τὴν	σάρκα
echete	zoen	en	heautois.		ho	trogon	mu	ten	sarka
macie	życia	w	sobie.		—	Jedzący	Me	—	ciało

G2532 CONJ	G4095 V-PAP-NSM	G3450 P-1GS	G3588 T-ASN	G129 N-ASN	G2192 V-PAI-3S	G2222 N-ASF	G166 A-ASF	G2504 P-1NS-K	G450 V-FAI-1S
καὶ	πίνων	μου	τὸ	αἷμα	ἔχει	ζωὴν	αἰώνιον,	κἀγὼ	ἀναστήσω
kai	pinon	mu	to	haima	echei	zoen	aionion,	kago	anasteso
i	pijący	Mą	—	krew	ma	życie	wieczne,	a Ja	wzbudzę

G846 P-ASM	G3588 T-DSF	G2078 A-DSF-S	G2250 N-DSF		G3588 T-NSF	G1063 CONJ	G4561 N-NSF	G3450 P-1GS	G227 A-NSF
αὐτὸν	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ.	**6:55**	ἡ	γὰρ	σάρξ	μου	ἀληθής
auton	te	eschate	hemera.		he	gar	sarks	mu	alethes
go	—	ostatniego	dnia.		—	Bowiem	ciało	Me	prawdziwym

G2076 V-PAI-3S	G1035 N-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G129 N-NSN	G3450 P-1GS	G227 A-NSF	G2076 V-PAI-3S	G4213 N-NSF
ἐστιν	βρῶσις,	καὶ	τὸ	αἷμά	μου	ἀληθής	ἐστιν	πόσις.
estin	brosis,	kai	to	haima	mu	alethes	estin	posis.
jest	pokarmem,	a	—	krew	Moja	prawdziwym	jest	napojem.

	G3588 T-NSM	G5176 V-PAP-NSM	G3450 P-1GS	G3588 T-ASF	G4561 N-ASF	G2532 CONJ	G4095 V-PAP-NSM	G3450 P-1GS	G3588 T-ASN
6:56	ὁ	τρώγων	μου	τὴν	σάρκα	καὶ	πίνων	μου	τὸ
	ho	trogon	mu	ten	sarka	kai	pinon	mu	to
	—	Jedzący	Me	—	ciało	i	pijący	Mą	—

G129 N-ASN	G1722 PREP	G1473 P-1DS	G3306 V-PAI-3S	G2504 P-1NS-K	G1722 PREP	G846 P-DSM		G2531 ADV	G649 V-AAI-3S	G1473 P-1AS
αἷμα	ἐν	ἐμοὶ	μένει	κἀγὼ	ἐν	αὐτῷ.	**6:57**	καθὼς	ἀπέστειλέν	με
haima	en	emoi	menei	kago	en	auto.		kathos	apesteilen	me
krew	we	Mnie	pozostaje	a Ja	w	nim.		Jak	wysłał	Mnie

G3588 T-NSM	G2198 V-PAP-NSM	G3962 N-NSM	G2504 P-1NS-K	G2198 V-PAI-1S	G1223 PREP	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM
ὁ	ζῶν	Πατὴρ	κἀγὼ	ζῶ	διὰ	τὸν	Πατέρα,	καὶ	ὁ
ho	zon	Pater	kago	zo	dia	ton	Patera,	kai	ho
—	żyjący	Ojciec,	a Ja	żyję	przez	—	Ojca,	i	—

G5176 V-PAP-NSM	G1473 P-1AS	G2548 D-NSM-K	G2198 V-FAI-3S	G1223 PREP	G1473 P-1AS		G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM
τρώγων	με	κἀκεῖνος	ζήσει	δι’	ἐμέ.	**6:58**	οὗτός	ἐστιν	ὁ
trogon	me	kakeinos	zesei	di’	eme.		hutos	estin	ho
jedzący	Mnie	i on	żyć będzie	przeze	Mnie.		Ten	jest	—

G740 N-NSM	G3588 T-NSM	G1537 PREP	G3772 N-GSM	G2597 V-2AAP-NSM	G3756 PRT-N	G2531 ADV	G5315 V-2AAI-3P	G3588 T-NPM	G3962 N-NPM
ἄρτος	ὁ	ἐξ	οὐρανοῦ	καταβάς,	οὐ	καθὼς	ἔφαγον	οἱ	πατέρες
artos	ho	eks	uranu	katabas,	u	kathos	efagon	hoi	pateres
chleb	—	z	nieba,	który zszedł,	nie	jak	zjedli	—	ojcowie

52o)) NA28 dodaje αὐτοῦ.

G2532	G599	G3588	G5176	G3778	G3588	G740	G2198	G1519
CONJ	V-2AAI-3P	T-NSM	V-PAP-NSM	D-ASM	T-ASM	N-ASM	V-FAI-3S	PREP
καὶ	ἀπέθανον·	ὁ	τρώγων	τοῦτον	τὸν	ἄρτον	ζήσει	εἰς
kai	apethanon;	ho	trogon	tuton	ton	arton	zesei	eis
i	umarli;	—	jedzący	ten	—	chleb	żyć będzie	na

G3588	G165		G3778	G3004	G1722	G4864	G1321	G1722
T-ASM	N-ASM		D-APN	V-2AAI-3S	PREP	N-DSF	V-PAP-NSM	PREP
τὸν	αἰῶνα.	**6:59**	Ταῦτα	εἶπεν	ἐν	συναγωγῇ	διδάσκων	ἐν
ton	aiona.		Tauta	eipen	en	synagoge	didaskon	en
—	wiek.		Te	powiedział	w	synagodze	nauczając	w

G2584
N-PRI
Καφαρναούμ.
Kafarnaum.
Kafarnaum.

Doniosłość nauczania Jezusa

	G4183	G3767	G191	G1537	G3588	G3101	G846	G3004
	A-NPM	CONJ	V-AAP-NPM	PREP	T-GPM	N-GPM	P-GSM	V-2AAI-3P
6:60	Πολλοὶ	οὖν	ἀκούσαντες	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	εἶπαν
	Polloi	un	akusantes	ek	ton	matheton	autu	eipan
	Liczni	więc	wysłuchawszy	z	—	uczniów	Jego	powiedzieli:

G4642	G2076	G3588	G3056	G3778	G5101	G1410	G846	G191	
A-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	D-NSM	I-NSM	V-PNI-3S	P-GSM	V-PAN	
Σκληρός	ἐστιν	ὁ	λόγος	οὗτος·	τίς	δύναται	αὐτοῦ	ἀκούειν;	**6:61**
Skleros	estin	ho	logos	hutos;	tis	dynatai	autu	akuein;	
Twarde	jest	—	słowo	to,	kto	jest w stanie	go	słuchać?	

G1492	G1161	G3588	G2424	G1722	G1438	G3754	G1111	G4012	G5127
V-RAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	F-3DSM	CONJ	V-PAI-3P	PREP	D-GSM
εἰδὼς	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	ἑαυτῷ	ὅτι	γογγύζουσιν	περὶ	τούτου
eidos	de	ho	Iesus	en	heauto	hoti	gongydzusin	peri	tutu
Wiedząc	zaś	—	Jezus	w	sobie,	że	szemrają	o	tym

G3588	G3101	G846	G3004	G846	G3778	G5209	G4624	
T-NPM	N-NPM	P-GSM	V-2AAI-3S	P-DPM	D-NSN	P-2AP	V-PAI-3S	
οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	εἶπεν	αὐτοῖς	Τοῦτο	ὑμᾶς	σκανδαλίζει;	**6:62**
hoi	mathetai	autu,	eipen	autois	Tuto	hymas	skandalidzei;	
—	uczniowie	Jego,	powiedział	im:	To	was	zraża?	

G1437	G3767	G2334	G3588	G5207	G3588	G444	G305	G3699
COND	CONJ	V-PAS-2P	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	V-PAP-ASM	ADV
ἐὰν	οὖν	θεωρῆτε	τὸν	Υἱὸν	τοῦ	ἀνθρώπου	ἀναβαίνοντα	ὅπου
ean	un	theorete	ton	Hyion	tu	anthropu	anabainonta	hopu
[Co] jeśli	więc	widzielibyście	—	Syna	—	człowieka	wchodzącego,	gdzie

G1510	G3588	G4386		G3588	G4151	G2076	G3588	G2227	G3588
V-IAI-3S	T-ASN	A-ASN-C		T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	V-PAP-NSN	T-NSF
ἦν	τὸ	πρότερον;	**6:63**	τὸ	πνεῦμά	ἐστιν	τὸ	ζωοποιοῦν,	ἡ
en	to	proteron;		to	pneuma	estin	to	zoopoiun,	he
był	—	przedtem?		—	Duch	jest	—	ożywiający,	—

G4561	G3756	G5623	G3762	G3588	G4487	G3739	G1473	G2980
N-NSF	PRT-N	V-PAI-3S	A-ASN-N	T-NPN	N-NPN	R-APN	P-1NS	V-RAI-1S
σὰρξ	οὐκ	ὠφελεῖ	οὐδέν·	τὰ	ῥήματα	ἃ	ἐγὼ	λελάληκα
sarks	uk	ofelei	uden;	ta	remata	ha	ego	lelaleka
ciało	nie	pomaga	nic;	—	wypowiedzi,	które	Ja	wygłosiłem

G5213	G4151	G2076		G2532	G2222	G2076			G235	G1510	G1537
P-2DP	N-NSN	V-PAI-3S		CONJ	N-NSF	V-PAI-3S			CONJ	V-PAI-3P	PREP
ὑμῖν	πνεῦμά	ἐστιν		καὶ	ζωή	ἐστιν.		**6:64**	ἀλλ’	εἰσὶν	ἐξ
hymin	pneuma	estin	63r)	kai	zoe	estin.	63u)		all’	eisin	eks
wam,	duchem	są		i	życiem	są.			Ale	są	z

G5216	G5100	G3739	G3756	G4100	G1492	G1063	G1537	G746	G3588
P-2GP	X-NPM	R-NPM	PRT-N	V-PAI-3P	V-2LAI-3S	CONJ	PREP	N-GSF	T-NSM
ὑμῶν	τινες	οἵ	οὐ	πιστεύουσιν.	ᾔδει	γὰρ	ἐξ	ἀρχῆς	ὁ
hymon	tines	hoi	u	pisteuusin.	edei	gar	eks	arches	ho
was	tacy,	którzy	nie	wierzą.	Wiedział	bowiem	od	początku	—

63r)) dosł. *jest*.
63u)) dosł. *jest*.

G2424	G5101	G1510	G3588	G3361	G4100	G2532	G5101	G2076	G3588
N-NSM	I-NPM	V-PAI-3P	T-NPM	PRT-N	V-PAP-NPM	CONJ	I-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
Ἰησοῦς	τίνες	εἰσὶν	οἱ	μὴ	πιστεύοντες	καὶ	τίς	ἐστιν	ὁ
Iesus	tines	eisin	hoi	me	pisteuontes	kai	tis	estin	ho
Jezus,	którzy	są	—	nie	wierzący	i	kto	jest	—

G3860	G846		G2532	G3004	G1223	G3778	G2046	G5213	G3754
V-FAP-NSM	P-ASM		CONJ	V-IAI-3S	PREP	D-ASN	V-RAI-1S-ATT	P-2DP	CONJ
παραδώσων	αὐτόν.	**6:65**	καὶ	ἔλεγεν	Διὰ	τοῦτο	εἴρηκα	ὑμῖν	ὅτι
paradoson	auton.		kai	elegen	Dia	tuto	eireka	hymin	hoti
mający wydać	Go.		I	mówił:	Dla	tego	powiedziałem	wam,	że

G3762	G1410	G2064	G4314	G1473	G1437	G3361	G1510	G1325
A-NSM-N	V-PNI-3S	V-2AAN	PREP	P-1AS	COND	PRT-N	V-PAS-3S	V-RPP-NSN
οὐδεὶς	δύναται	ἐλθεῖν	πρός	με	ἐὰν	μὴ	ᾖ	δεδομένον
udeis	dynatai	elthein	pros	me	ean	me	e	dedomenon
nikt [nie]	może	przyjść	do	Mnie,	jeśli	nie	jest	dane

G846	G1537	G3588	G3962		G1537	G5127	G4183	G3588	G3101	G846
P-DSM	PREP	T-GSM	N-GSM		PREP	D-GSM	A-NPM	T-GPM	N-GPM	P-GSM
αὐτῷ	ἐκ	τοῦ	Πατρός.	**6:66**	Ἐκ	τούτου	πολλοὶ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ
auto	ek	tu	Patros.		Ek	tutu	polloi	ton	matheton	autu
mu	przez	—	Ojca.		Przez	to	liczni	—	uczniowie	Jego,

G565	G1519	G3588	G3694		G2532	G3765	G3326	G846	G4043	
V-2AAI-3P	PREP	T-APN	ADV		CONJ	ADV-N	PREP	P-GSM	V-IAI-3P	
ἀπῆλθον	εἰς	τὰ	ὀπίσω		καὶ	οὐκέτι	μετ’	αὐτοῦ	περιεπάτουν.	**6:67**
apelthon	eis	ta	opiso	66j)	kai	uketi	met’	autu	periepatun.	
odeszli	do	—	tyłu,		i	już nie	z	Nim	chodzili.	

G3004	G3767	G3588	G2424	G3588	G1427	G3361	G2532	G4771	G2309
V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-DPM	A-NUI	PRT-N	CONJ	P-2NP	V-PAI-2P
εἶπεν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	τοῖς	δώδεκα	Μὴ	καὶ	ὑμεῖς	θέλετε
eipen	un	ho	Iesus	tois	dodeka	Me	kai	hymeis	thelete
Powiedział	więc	—	Jezus	—	dwunastu:	Nie	i	wy	chcecie

G5217		G611	G846	G4613	G4074	G2962	G4314	G5101
V-PAN		V-ADI-3S	P-DSM	N-NSM	N-NSM	N-VSM	PREP	I-ASM
ὑπάγειν;	**6:68**	ἀπεκρίθη	αὐτῷ	Σίμων	Πέτρος	Κύριε,	πρὸς	τίνα
hypagein;		apekrithe	auto	Simon	Petros	Kyrie,	pros	tina
odchodzić?		Odpowiedział	Mu	Szymon	Piotr:	Panie,	do	kogo

G565	G4487	G2222	G166	G2192		G2532	G2249
V-FDI-1P	N-APN	N-GSF	A-GSF	V-PAI-2S		CONJ	P-1NP
ἀπελευσόμεθα;	ῥήματα	ζωῆς	αἰωνίου	ἔχεις·	**6:69**	καὶ	ἡμεῖς
apeleusometha;	remata	zoes	aioniu	echeis;		kai	hemeis
odejdziemy?	Wypowiedzi	życia	wiecznego	masz,		a	my

G4100	G2532	G1097	G3754	G4771	G1510	G3588	G40	G3588
V-RAI-1P	CONJ	V-RAI-1P	CONJ	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM	A-NSM	T-GSM
πεπιστεύκαμεν	καὶ	ἐγνώκαμεν	ὅτι	σὺ	εἶ	ὁ	Ἅγιος	τοῦ
pepisteukamen	kai	egnokamen	hoti	sy	ei	ho	Hagios	tu
uwierzyliśmy	i	poznaliśmy,	że	Ty	jesteś	—	Święty	—

G2316		G611	G846	G3588	G2424	G3756	G1473	G5209	G3588
N-GSM		V-ADI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	PRT-N	P-1NS	P-2AP	T-APM
Θεοῦ.	**6:70**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Οὐκ	ἐγὼ	ὑμᾶς	τοὺς
Theu.	69l)	apekrithe	autois	ho	Iesus	Uk	ego	hymas	tus
Boga.		Odpowiedział	im	—	Jezus:	Nie	Ja	was	—

G1427	G1586	G2532	G1537	G5216	G1520	G1228	G2076	
A-NUI	V-AMI-1S	CONJ	PREP	P-2GP	A-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	
δώδεκα	ἐξελεξάμην;	καὶ	ἐξ	ὑμῶν	εἷς	διάβολός	ἐστιν.	**6:71**
dodeka	ekseleksamen;	kai	eks	hymon	heis	diabolos	estin.	
dwunastu	wybrałem sobie?	A	z	was	jeden	oszczercą	jest.	

66j)) czyli *zawróciło*.

69l)) Świętym Bożym, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ, P75 (III) ℵ B; Chrystusem, Świętym Boga, ο χριστος ο αγιος του θεου, P66 (200); Chrystusem, Synem Boga żywego, ο χριστος ο υιος του θεου του ζωντος, K N (VI); Chrystusem, Synem Boga, ο χριστος ο υιος του θεου, C3 (V);

G3004	G1161	G3588	G2455	G4613	G2469		G3778	G1063
V-IAI-3S	CONJ	T-ASM	N-ASM	N-GSM	N-GSM		D-NSM	CONJ
ἔλεγεν	δὲ	τὸν	Ἰούδαν	Σίμωνος	Ἰσκαριώτου·		οὗτος	γὰρ
elegen	de	ton	Iudan	Simonos	Iskariotu;	71f)	hutos	gar
Mówił	zaś	[o]	Judzie, [synu]	Szymona	Iskarioty.		Ten	bowiem

G3195	G3860	G846	G1520	G1537	G3588	G1427
V-IAI-3S	V-PAN	P-ASM	A-NSM	PREP	T-GPM	A-NUI
ἔμελλεν	παραδιδόναι	αὐτόν,	εἷς	ἐκ	τῶν	δώδεκα.
emellen	paradidonai	auton,	heis	ek	ton	dodeka.
zamierzał	wydać	Go,	jeden	z	—	dwunastu.

Rozdział 7

Jezus wobec wątpliwości najbliższych

	G2532	G3326	G3778	G4043	G3588	G2424	G1722	G3588	G1056	G3756
	CONJ	PREP	D-APN	V-IAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	PRT-N
7:1	Καὶ	μετὰ	ταῦτα	περιεπάτει	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	τῇ	Γαλιλαίᾳ·	οὐ
	Kai	meta	tauta	periepatei	ho	Iesus	en	te	Galilaia;	u
	I	po	tym	chodził	—	Jezus	w	—	Galilei,	nie

G1063	G2309	G1722	G3588	G2449	G4043	G3754	G2212		G846	G3588
CONJ	V-IAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	V-PAN	CONJ	V-IAI-3P		P-ASM	T-NPM
γὰρ	ἤθελεν	ἐν	τῇ	Ἰουδαίᾳ	περιπατεῖν,	ὅτι	ἐζήτουν		αὐτὸν	οἱ
gar	ethelen	en	te	Iudaia	peripatein,	hoti	edzetun	1r)	auton	hoi
bowiem	chciał	w	—	Judei	chodzić,	bowiem	pragnęli		Go	—

G2453	G615		G1510	G1161	G1451	G3588	G1859	G3588	G2453
A-NPM	V-AAN		V-IAI-3S	CONJ	ADV	T-NSF	N-NSF	T-GPM	A-GPM
Ἰουδαῖοι	ἀποκτεῖναι.	**7:2**	ἦν	δὲ	ἐγγὺς	ἡ	ἑορτὴ	τῶν	Ἰουδαίων
Iudaioi	apokteinai.		en	de	engys	he	heorte	ton	Iudaion
Judejczycy	zabić.		Było	zaś	blisko	—	święto	—	Judejczyków

G3588	G4634		G3004	G3767	G4314	G846	G3588	G80
T-NSF	N-NSF		V-2AAI-3P	CONJ	PREP	P-ASM	T-NPM	N-NPM
ἡ	σκηνοπηγία.	**7:3**	εἶπον	οὖν	πρὸς	αὐτὸν	οἱ	ἀδελφοὶ
he	skenopegia.		eipon	un	pros	auton	hoi	adelfoi
—	rozstawiania namiotów.		Powiedzieli	więc	do	Niego	—	bracia

G846	G3327	G1782	G2532	G5217	G1519	G3588	G2449	G2443	G2532
P-GSM	V-2AAM-2S	ADV	CONJ	V-PAM-2S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	CONJ
αὐτοῦ	Μετάβηθι	ἐντεῦθεν	καὶ	ὕπαγε	εἰς	τὴν	Ἰουδαίαν,	ἵνα	καὶ
autu	Metabethi	enteuthen	kai	hypage	eis	ten	Iudaian,	hina	kai
Jego:	Przejdź	stąd	i	idź	do	—	Judei,	aby	i

G3588	G3101	G4771	G2334	G3588	G2041	G4675	G3739	G4160	
T-NPM	N-NPM	P-2GS	V-FAI-3P	T-APN	N-APN	P-2GS	R-APN	V-PAI-2S	
οἱ	μαθηταί	σου	θεωρήσουσιν	τὰ	ἔργα	σοῦ	ἃ	ποιεῖς·	**7:4**
hoi	mathetai	su	theoresusin	ta	erga	su	ha	poieis;	
—	uczniowie	Twoi	zobaczyli	—	dzieła	Twe,	które	czynisz.	

G3762	G1063	G5100	G1722	G2927	G4160	G2532	G2212		G846
A-NSM-N	CONJ	X-ASN	PREP	A-DSN	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S		P-NSM
οὐδεὶς	γάρ	τι	ἐν	κρυπτῷ	ποιεῖ	καὶ	ζητεῖ		αὐτὸς
udeis	gar	ti	en	krypto	poiei	kai	zetei	4h)	autos
Nikt	bowiem	coś	w	ukryciu	czyni,	a [raczej]	pragnie		on

G1722	G3954	G1510	G1487	G3778	G4160	G5319	G4572	G3588
PREP	N-DSF	V-PAN	COND	D-APN	V-PAI-2S	V-AAM-2S	F-2ASM	T-DSM
ἐν	παρρησίᾳ	εἶναι.	εἰ	ταῦτα	ποιεῖς,	φανέρωσον	σεαυτὸν	τῷ
en	parresia	einai.	ei	tauta	poieis,	faneroson	seauton	to
w	otwartości	być.	Jeśli	te	czynisz,	pokaż wyraźnie	siebie	—

G2889		G3761	G1063	G3588	G80	G846	G4100		G1519	G846
N-DSM		CONJ-N	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	V-IAI-3P		PREP	P-ASM
κόσμῳ.	**7:5**	οὐδὲ	γὰρ	οἱ	ἀδελφοὶ	αὐτοῦ	ἐπίστευον		εἰς	αὐτόν.
kosmo.		ude	gar	hoi	adelfoi	autu	episteuon	5f)	eis	auton.
światu.		Nawet	bowiem	—	bracia	Jego	[nie] wierzyli		w	Niego.

71f)) Iskariot, Ἰσκαριώθ l. Ἰσκαριώτης, to być może trans. אִישׁ־קְרִיּוֹת (isz qeriot), czyli: człowiek z Keriotu; znane są co najmniej dwie wioski o tej nazwie.
1r)) dosł. *szukając*, w znaczeniu usiłując.
4h)) dosł. *szuka*
5f)) Przeczenie na podstawie οὐδὲ.

	G3004 V-PAI-3S	G3767 CONJ	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3588 T-NSM	G2540 N-NSM	G3588 T-NSM	G1699 S-1SNSM
7:6	λέγει	οὖν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Ὁ	καιρὸς	ὁ	ἐμὸς
	legei	un	autois	ho	Iesus	Ho	kairos	ho	emos
	Mówi	więc	im	—	Jezus:	—	Czas	—	mój

G3768 ADV-N	G3918 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2540 N-NSM	G3588 T-NSM	G5212 S-2PNSM		G3842 ADV	G2076 V-PAI-3S	
οὔπω	πάρεστιν,	ὁ	δὲ	καιρὸς	ὁ	ὑμέτερος	6p)	πάντοτέ	ἐστιν	
upo	parestin,	ho	de	kairos	ho	hymeteros		pantote	estin	
jeszcze nie [jest]	obecnie,	—	zaś	czas	—	[dla was]		zawsze	jest	

G2092 A-NSM		G3756 PRT-N	G1410 V-PNI-3S	G3588 T-NSM	G2889 N-NSM	G3404 V-PAN	G5209 P-2AP	G1473 P-1AS	G1161 CONJ	
ἕτοιμος.	**7:7**	οὐ	δύναται	ὁ	κόσμος	μισεῖν	ὑμᾶς,	ἐμὲ	δὲ	
hetoimos.		u	dynatai	ho	kosmos	misein	hymas,	eme	de	
odpowiedni.		Nie	może	—	świat	nienawidzić	was,	Mnie	zaś	

G3404 V-PAI-3S	G3754 CONJ	G1473 P-1NS	G3140 V-PAI-1S	G4012 PREP	G846 P-GSM	G3754 CONJ	G3588 T-NPN	G2041 N-NPN	G846 P-GSM
μισεῖ,	ὅτι	ἐγὼ	μαρτυρῶ	περὶ	αὐτοῦ	ὅτι	τὰ	ἔργα	αὐτοῦ
misei,	hoti	ego	martyro	peri	autu	hoti	ta	erga	autu
nienawidzi,	gdyż	ja	świadczę	o	nim,	że	—	dzieła	jego

G4190 A-NPN	G2076 V-PAI-3S			G4771 P-2NP	G305 V-2AAM-2P		G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1859 N-ASF	G1473 P-1NS	G3768 ADV-N
πονηρά	ἐστιν.		**7:8**	ὑμεῖς	ἀνάβητε		εἰς	τὴν	ἑορτήν·	ἐγὼ	οὔπω
ponera	estin.	7t)		hymeis	anabete	8b)	eis	ten	heorten;	ego	upo
złe	są.			Wy	wejdźcie		na	—	święto;	ja	jeszcze nie

G305 V-PAI-1S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1859 N-ASF	G3778 D-ASF	G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G1699 S-1SNSM	G2540 N-NSM	G3768 ADV-N
ἀναβαίνω	εἰς	τὴν	ἑορτὴν	ταύτην,	ὅτι	ὁ	ἐμὸς	καιρὸς	οὔπω
anabaino	eis	ten	heorten	tauten,	hoti	ho	emos	kairos	upo
wchodzę	na	—	święto	to,	gdyż	—	Mój	czas	jeszcze nie

G4137 V-RPI-3S		G3778 D-APN	G1161 CONJ	G3004 V-2AAP-NSM	G846 P-DPM	G3306 V-AAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSF
πεπλήρωται.	**7:9**	ταῦτα	δὲ	εἰπὼν	αὐτοῖς	ἔμεινεν	ἐν	τῇ
peplerotai.		tauta	de	eipon	autois	emeinen	en	te
wypełnił się.		Te	zaś	powiedziawszy	im,	pozostał	w	—

G1056 N-DSF		G5613 ADV	G1161 CONJ	G305 V-2AAI-3P	G3588 T-NPM	G80 N-NPM	G846 P-GSM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1859 N-ASF
Γαλιλαίᾳ.	**7:10**	Ὡς	δὲ	ἀνέβησαν	οἱ	ἀδελφοὶ	αὐτοῦ	εἰς	τὴν	ἑορτήν,
Galilaia.		Hos	de	anebesan	hoi	adelfoi	autu	eis	ten	heorten,
Galilei.		Kiedy	zaś	weszli	—	bracia	Jego	na	—	święto,

G5119 ADV	G2532 CONJ	G846 P-NSM	G305 V-2AAI-3S	G3756 PRT-N	G5320 ADV	G235 CONJ	G5613 ADV	G1722 PREP	G2927 A-DSN	
τότε	καὶ	αὐτὸς	ἀνέβη,	οὐ	φανερῶς	ἀλλὰ	ὡς	ἐν	κρυπτῷ.	**7:11**
tote	kai	autos	anebe,	u	faneros	alla	hos	en	krypto.	
wtedy	i	On	wszedł,	nie	otwarcie,	ale	jakby	w	ukryciu.	

G3588 T-NPM	G3767 CONJ	G2453 A-NPM	G2212 V-IAI-3P	G846 P-ASM	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G1859 N-DSF	G2532 CONJ	G3004 V-IAI-3P
οἱ	οὖν	Ἰουδαῖοι	ἐζήτουν	αὐτὸν	ἐν	τῇ	ἑορτῇ	καὶ	ἔλεγον
hoi	un	Iudaioi	edzetun	auton	en	te	heorte	kai	elegon
—	Więc	Judejczycy	szukali	Go	w [czasie]	—	święta	i	mówili:

G4226 ADV-I	G2076 V-PAI-3S	G1565 D-NSM		G2532 CONJ	G1112 N-NSM	G4012 PREP	G846 P-GSM	G1510 V-IAI-3S	G4183 A-NSM
Ποῦ	ἐστιν	ἐκεῖνος;	**7:12**	καὶ	γογγυσμὸς	περὶ	αὐτοῦ	ἦν	πολὺς
Pu	estin	ekeinos;		kai	gongysmos	peri	autu	en	polys
Gdzie	jest	Ów?		I	szeptania	o	Nim	było	wiele

G1722 PREP	G3588 T-DPM	G3793 N-DPM	G3588 T-NPM	G3303 PRT	G3004 V-IAI-3P	G3754 CONJ	G18 A-NSM	G2076 V-PAI-3S	G243 A-NPM
ἐν	τοῖς	ὄχλοις·	οἱ	μὲν	ἔλεγον	ὅτι	Ἀγαθός	ἐστιν,	ἄλλοι
en	tois	ochlois;	hoi	men	elegon	hoti	Agathos	estin,	alloi
w	—	tłumie.	[Jedni]	—	mówili,	że:	Dobry	jest,	inni

6p)) dosł. *wasze*
7t)) dosł. *jest*.
8b)) Gdyż do Jerozolimy wchodzi się pod górę.

G1161 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G3756 PRT-N	G235 CONJ	G4105 V-PAI-3S	G3588 T-ASM	G3793 N-ASM		G3762 A-NSM-N	G3305 CONJ
δὲ	ἔλεγον	Οὔ,	ἀλλὰ	πλανᾷ	τὸν	ὄχλον.	**7:13**	οὐδεὶς	μέντοι
de	elegon	U,	alla	plana	ton	ochlon.		udeis	mentoi
zaś	mówili:	Nie,	ale	zwodzi	—	tłum.		Nikt	jednak

G3954 N-DSF	G2980 V-IAI-3S		G4012 PREP	G846 P-GSM	G1223 PREP	G3588 T-ASM	G5401 N-ASM	G3588 T-GPM	G2453 A-GPM
παρρησίᾳ	ἐλάλει		περὶ	αὐτοῦ	διὰ	τὸν	φόβον	τῶν	Ἰουδαίων.
parresia	elalei	13d)	peri	autu	dia	ton	fobon	ton	Iudaion.
śmiało	[nie] mówił		o	Nim	z	—	obawy	[przed]	Judejczykami.

Pochodzenie nauk Jezusa

	G2235 ADV	G1161 CONJ	G3588 T-GSF	G1859 N-GSF	G3322 V-PAP-GSF	G305 V-2AAI-3S	G2424 N-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASN
7:14	Ἤδη	δὲ	τῆς	ἑορτῆς	μεσούσης	ἀνέβη	Ἰησοῦς	εἰς	τὸ
	Ede	de	tes	heortes	mesuses	anebe	Iesus	eis	to
	Już	zaś	[w]	święta	środku,	wszedł	Jezus	do	—

G2411 N-ASN	G2532 CONJ	G1321 V-IAI-3S		G2296 V-IAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G3004 V-PAP-NPM
ἱερὸν	καὶ	ἐδίδασκεν.	**7:15**	ἐθαύμαζον	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	λέγοντες
hieron	kai	edidasken.		ethaumadzon	un	hoi	Iudaioi	legontes
świątyni	i	nauczał.		Dziwili się	więc	—	Judejczycy	mówiąc:

G4459 ADV-I	G3778 D-NSM	G1121 N-APN	G1492 V-RAI-3S	G3361 PRT-N	G3129 V-RAP-NSM		G611 V-ADI-3S	G3767 CONJ
Πῶς	οὗτος	γράμματα	οἶδεν	μὴ	μεμαθηκώς;	**7:16**	ἀπεκρίθη	οὖν
Pos	hutos	grammata	oiden	me	memathekos;		apekrithe	un
Jak	Ten	Pisma	zna	nie	uczywszy się?		Odpowiedział	więc

G846 P-DPM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G3588 T-NSF	G1699 S-1SNSF	G1322 N-NSF	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S
αὐτοῖς	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	Ἡ	ἐμὴ	διδαχὴ	οὐκ	ἔστιν
autois	Iesus	kai	eipen	He	eme	didache	uk	estin
im	Jezus	i	powiedział:	—	Moje	nauczanie	nie	jest

G1699 S-1SNSF	G235 CONJ	G3588 T-GSM	G3992 V-AAP-GSM	G1473 P-1AS		G1437 COND	G5100 X-NSM	G2309 V-PAS-3S	G3588 T-ASN
ἐμὴ	ἀλλὰ	τοῦ	πέμψαντός	με·	**7:17**	ἐάν	τις	θέλῃ	τὸ
eme	alla	tu	pempsantos	me;		ean	tis	thele	to
Moje,	ale	—	Posyłającego	Mnie.		Jeśli	kto	chciałby	—

G2307 N-ASN	G846 P-GSM	G4160 V-PAN	G1097 V-FDI-3S	G4012 PREP	G3588 T-GSF	G1322 N-GSF	G4220 ADV-I	G1537 PREP	G3588 T-GSM
θέλημα	αὐτοῦ	ποιεῖν,	γνώσεται	περὶ	τῆς	διδαχῆς,	πότερον	ἐκ	τοῦ
thelema	autu	poiein,	gnosetai	peri	tes	didaches,	poteron	ek	tu
wolę	Jego	uczynić,	pozna	co	[do]	nauki,	czy	od	—

G2316 N-GSM	G2076 V-PAI-3S	G2228 PRT	G1473 P-1NS	G575 PREP	G1683 F-1GSM	G2980 V-PAI-1S		G3588 T-NSM	G575 PREP	G1438 F-3GSM
Θεοῦ	ἐστιν	ἢ	ἐγὼ	ἀπ’	ἐμαυτοῦ	λαλῶ.	**7:18**	ὁ	ἀφ’	ἑαυτοῦ
Theu	estin	e	ego	ap’	emautu	lalo.		ho	af’	heautu
Boga	jest,	czy	Ja	od	Siebie	mówię.		—	Od	siebie

G2980 V-PAP-NSM	G3588 T-ASF	G1391 N-ASF	G3588 T-ASF	G2398 A-ASF	G2212 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2212 V-PAP-NSM	G3588 T-ASF
λαλῶν	τὴν	δόξαν	τὴν	ἰδίαν	ζητεῖ·	ὁ	δὲ	ζητῶν	τὴν
lalon	ten	doksan	ten	idian	zetei;	ho	de	zeton	ten
mówiący,	—	chwały	—	swej	szuka;	—	zaś	szukający	—

G1391 N-ASF	G3588 T-GSM	G3992 V-AAP-GSM	G846 P-ASM	G3778 D-NSM	G227 A-NSM	G2076 V-PAI-3S	G2532 CONJ
δόξαν	τοῦ	πέμψαντος	αὐτὸν,	οὗτος	ἀληθής	ἐστιν	καὶ
doksan	tu	pempsantos	auton,	hutos	alethes	estin	kai
chwały	—	Posyłającego	go,	ten	prawdomówny	jest	i

G93 N-NSF	G1722 PREP	G846 P-DSM	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S		G3756 PRT-N	G3475 N-NSM	G1325 V-AAI-3S
ἀδικία	ἐν	αὐτῷ	οὐκ	ἔστιν.	**7:19**	οὐ	Μωϋσῆς	ἔδωκεν
adikia	en	auto	uk	estin.		u	Moyses	edoken
niesprawiedliwość	w	nim	nie	jest.		[Czyż] nie	Mojżesz	dał

13d)) Przeczenie na podstawie οὐδεὶς.

G5213	G3588	G3551	G2532	G3762	G1537	G5216	G4160		G3588	G3551
P-2DP	T-ASM	N-ASM	CONJ	A-NSM-N	PREP	P-2GP	V-PAI-3S		T-ASM	N-ASM
ὑμῖν	τὸν	νόμον;	καὶ	οὐδεὶς	ἐξ	ὑμῶν	ποιεῖ		τὸν	νόμον.
hymin	ton	nomon;	kai	udeis	eks	hymon	poiei	19k)	ton	nomon.
wam	—	Prawo?	A	nikt	z	was	[nie] czyni		—	Prawa!

G5101	G1473	G2212		G615		G611	G3588	G3793	G1140
I-ASN	P-1AS	V-PAI-2P		V-AAN		V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	N-ASN
τί	με	ζητεῖτε		ἀποκτεῖναι;	**7:20**	ἀπεκρίθη	ὁ	ὄχλος	Δαιμόνιον
ti	me	zeteite	19p)	apokteinai;		apekrithe	ho	ochlos	Daimonion
Dlaczego	Mnie	pragniecie		zabić?		Odpowiedział	—	tłum:	Demona

G2192	G5101	G4771	G2212		G615		G611	G2424	G2532
V-PAI-2S	I-NSM	P-2AS	V-PAI-3S		V-AAN		V-ADI-3S	N-NSM	CONJ
ἔχεις·	τίς	σε	ζητεῖ		ἀποκτεῖναι;	**7:21**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ
echeis;	tis	se	zetei	20h)	apokteinai;		apekrithe	Iesus	kai
masz!	Kto	cię	chce		zabić?		Odpowiedział	Jezus	i

G3004	G846	G1520	G2041	G4160	G2532	G3956	G2296		G1223
V-2AAI-3S	P-DPM	A-ASN	N-ASN	V-AAI-1S	CONJ	A-NPM	V-PAI-2P		PREP
εἶπεν	αὐτοῖς	Ἓν	ἔργον	ἐποίησα	καὶ	πάντες	θαυμάζετε.	**7:22**	διὰ
eipen	autois	Hen	ergon	epoiesa	kai	pantes	thaumadzete.		dia
powiedział	im:	Jedno	dzieło	uczyniłem	i	wszyscy	dziwicie się.		Dla

G3778	G3475	G1325	G5213	G3588	G4061	G3756	G3754	G1537	G3588
D-ASN	N-NSM	V-RAI-3S	P-2DP	T-ASF	N-ASF	PRT-N	CONJ	PREP	T-GSM
τοῦτο	Μωϋσῆς	δέδωκεν	ὑμῖν	τὴν	περιτομήν,	—οὐχ	ὅτι	ἐκ	τοῦ
tuto	Moyses	dedoken	hymin	ten	peritomen,	—uch	hoti	ek	tu
tego	Mojżesz	dał	wam	—	obrzezanie,	—nie,	że	od	—

G3475	G1510	G235	G1537	G3588	G3962	G2532	G1722	G4521
N-GSM	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM	CONJ	PREP	N-DSN
Μωϋσέως	ἐστὶν	ἀλλ’	ἐκ	τῶν	πατέρων,—	καὶ	ἐν	σαββάτῳ
Moyseos	estin	all’	ek	ton	pateron,—	kai	en	sabbato
Mojżesza	jest,	ale	od	—	ojców,—	i	w	szabat

G4059	G444		G1487	G4061	G2983	G444	G1722	G4521
V-PAI-2P	N-ASM		COND	N-ASF	V-PAI-3S	N-NSM	PREP	N-DSN
περιτέμνετε	ἄνθρωπον.	**7:23**	εἰ	περιτομὴν	λαμβάνει	ἄνθρωπος	ἐν	σαββάτῳ
peritemnete	anthropon.		ei	peritomen	lambanei	anthropos	en	sabbato
obrzezujecie	człowieka.		Jeśli	obrzezanie	bierze	człowiek	w	szabat,

G2443	G3361	G3089	G3588	G3551	G3475	G1473	G5520
CONJ	PRT-N	V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	N-GSM	P-1DS	V-PAI-2P
ἵνα	μὴ	λυθῇ	ὁ	νόμος	Μωϋσέως,	ἐμοὶ	χολᾶτε
hina	me	lythe	ho	nomos	Moyseos,	emoi	cholate
aby	nie	zostało naruszone	—	Prawo	Mojżesza,	Mną	urażeni [jesteście],

G3754	G3650	G444	G5199	G4160	G1722	G4521		G3361	G2919
CONJ	A-ASM	N-ASM	A-ASM	V-AAI-1S	PREP	N-DSN		PRT-N	V-PAM-2P
ὅτι	ὅλον	ἄνθρωπον	ὑγιῆ	ἐποίησα	ἐν	σαββάτῳ;	**7:24**	μὴ	κρίνετε
hoti	holon	anthropon	hygie	epoiesa	en	sabbato;		me	krinete
że	całego	człowieka	zdrowym	uczyniłem	w	szabat?		Nie	sądźcie

G2596	G3799		G235	G3588	G1342	G2920	G2919
PREP	N-ASF		CONJ	T-ASF	A-ASF	N-ASF	V-AAM-2P
κατ’	ὄψιν,		ἀλλὰ	τὴν	δικαίαν	κρίσιν	κρίνατε.
kat’	opsin,	24d)	alla	ten	dikaian	krisin	krinate.
po	pozorach,		ale	—	sprawiedliwym	sądem	sądźcie.

19k)) Przeczenie na podstawie οὐδεὶς.
19p)) dosł. *szukacie*.
20h)) dosł. *szuka* w znaczeniu *pragnie, usiłuje, próbuje*.
24d)) dosł. *wyglądu*.

Prawdziwy Jezus i niepewność słuchaczy

	G3004 V-IAI-3P	G3767 CONJ	G5100 X-NPM	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G2415 N-GPM	G3756 PRT-N	G3778 D-NSM
7:25	Ἔλεγον	οὖν	τινες	ἐκ	τῶν	Ἱεροσολυμειτῶν	Οὐχ	οὗτός
	Elegon	un	tines	ek	ton	Hierosolymeiton	Uch	hutos
	Mówili	więc	jacyś	z	—	Jerozolimczyków:	Nie	ten

G2076 V-PAI-3S	G3739 R-ASM	G2212 V-PAI-3P	G615 V-AAN		G2532 CONJ	G3708 V-2AAM-2S	G3954 N-DSF	G2980 V-PAI-3S
ἐστιν	ὃν	ζητοῦσιν	ἀποκτεῖναι;	**7:26**	καὶ	ἴδε	παρρησίᾳ	λαλεῖ
estin	hon	zetusin	apokteinai;		kai	ide	parresia	lalei
jest,	którego	chcą	zabić?		A	oto	ze śmiałością	mówi

G2532 CONJ	G3762 A-ASN-N	G846 P-DSM	G3004 V-PAI-3P		G3361 PRT-N	G4218 ADV-N	G230 ADV	G1097 V-2AAI-3P	G3588 T-NPM
καὶ	οὐδὲν	αὐτῷ	λέγουσιν.	26h)	Μή	ποτε	ἀληθῶς	ἔγνωσαν	οἱ
kai	uden	auto	legusin.		Me	pote	alethos	egnosan	hoi
i	nic	Mu	[nie] mówią.		Czy	aby	prawdziwie	zobaczyli	—

G758 N-NPM	G3754 CONJ	G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G5547 N-NSM		G235 CONJ	G3778 D-ASM
ἄρχοντες	ὅτι	οὗτός	ἐστιν	ὁ	Χριστός;	**7:27**	ἀλλὰ	τοῦτον
archontes	hoti	hutos	estin	ho	Christos;		alla	tuton
przywódcy,	że	Ten	jest	—	Pomazańcem?		Ale	Ten,

G1492 V-RAI-1P	G4159 ADV-I	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G5547 N-NSM	G3752 CONJ	G2064 V-PNS-3S	G3762 A-NSM-N
οἴδαμεν	πόθεν	ἐστίν·	ὁ	δὲ	Χριστὸς	ὅταν	ἔρχηται,	οὐδεὶς
oidamen	pothen	estin;	ho	de	Christos	hotan	erchetai,	udeis
wiemy	skąd	jest.	—	Zaś	Pomazaniec,	gdy	przyszedłby,	nikt [nie]

G1097 V-PAI-3S	G4159 ADV-I	G2076 V-PAI-3S		G2896 V-AAI-3S	G3767 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G2411 N-DSN	G1321 V-PAP-NSM
γινώσκει	πόθεν	ἐστίν.	**7:28**	ἔκραξεν	οὖν	ἐν	τῷ	ἱερῷ	διδάσκων
ginoskei	pothen	estin.		ekraksen	un	en	to	hiero	didaskon
pozna	skąd	jest.		Krzyknął	więc	w	—	świątyni	nauczając

G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-PAP-NSM	G2504 P-1AS-K	G1492 V-RAI-2P	G2532 CONJ	G1492 V-RAI-2P	G4159 ADV-I
ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	λέγων	Κἀμὲ	οἴδατε	καὶ	οἴδατε	πόθεν
ho	Iesus	kai	legon	Kame	oidate	kai	oidate	pothen
—	Jezus	i	mówiąc:	I mnie	znacie	i	wiecie	skąd

G1510 V-PAI-1S	G2532 CONJ	G575 PREP	G1683 F-1GSM	G3756 PRT-N	G2064 V-2RAI-1S	G235 CONJ	G1510 V-PAI-3S	G228 A-NSM
εἰμί·	καὶ	ἀπ’	ἐμαυτοῦ	οὐκ	ἐλήλυθα,	ἀλλ’	ἔστιν	ἀληθινὸς
eimi;	kai	ap’	emautu	uk	elelytha,	all’	estin	alethinos
jestem.	A	od	Siebie samego	nie	przyszedłem,	ale	jest	Prawdziwy,

G3588 T-NSM	G3992 V-AAP-NSM	G1473 P-1AS	G3739 R-ASM	G4771 P-2NP	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-2P		G1473 P-1NS	G1492 V-RAI-1S
ὁ	πέμψας	με,	ὃν	ὑμεῖς	οὐκ	οἴδατε·	**7:29**	ἐγὼ	οἶδα
ho	pempsas	me,	hon	hymeis	uk	oidate;		ego	oida
[Ten]	posłał	Mnie,	którego	wy	nie	znacie.		Ja	znam

G846 P-ASM	G3754 CONJ	G3844 PREP	G846 P-GSM	G1510 V-PAI-1S	G2548 D-NSM-K	G1473 P-1AS	G649 V-AAI-3S
αὐτόν,	ὅτι	παρ’	αὐτοῦ	εἰμι	κἀκεῖνός	με	ἀπέστειλεν.
auton,	hoti	par’	autu	eimi	kakeinos	me	apesteilen.
Go,	bo	od	Niego	jestem,	i On	Mnie	wysłał.

26h)) Przeczenie na podstawie οὐδὲν.

Próba schwytania Jezusa

	G2212 V-IAI-3P	G3767 CONJ	G846 P-ASM	G4084 V-AAN	G2532 CONJ	G3762 A-NSM-N	G1911 V-2AAI-3S	G1909 PREP	G846 P-ASM
7:30	Ἐζήτουν	οὖν	αὐτὸν	πιάσαι,	καὶ	οὐδεὶς	ἐπέβαλεν	ἐπ’	αὐτὸν
	Edzetun	un	auton	piasai,	kai	udeis	epebalen	ep’	auton
	Pragnęli	więc	Go	schwytać,	a	nikt nie	położył	na	Nim

G3588 T-ASF	G5495 N-ASF	G3754 CONJ	G3768 ADV-N	G2064 V-2LAI-3S	G3588 T-NSF	G5610 N-NSF	G846 P-GSM		G1537 PREP
τὴν	χεῖρα,	ὅτι	οὔπω	ἐληλύθει	ἡ	ὥρα	αὐτοῦ.	**7:31**	Ἐκ
ten	cheira,	hoti	upo	elelythei	he	hora	autu.		Ek
—	ręki,	gdyż	jeszcze nie	przyszła	—	godzina	Jego.		Z

G3588 T-GSM	G3793 N-GSM	G1161 CONJ	G4183 A-NPM	G4100 V-AAI-3P	G1519 PREP	G846 P-ASM	G2532 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G3588 T-NSM
τοῦ	ὄχλου	δὲ	πολλοὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτόν,	καὶ	ἔλεγον	Ὁ
tu	ochlu	de	polloi	episteusan	eis	auton,	kai	elegon	Ho
—	tłumu	zaś	wielu	uwierzyło	w	Niego	i	mówiło:	—

G5547 N-NSM	G3752 CONJ	G2064 V-2AAS-3S	G3361 PRT-N	G4119 A-APN-C	G4592 N-APN	G4160 V-FAI-3S	G3739 R-GPN	G3778 D-NSM
Χριστὸς	ὅταν	ἔλθῃ,	μὴ	πλείονα	σημεῖα	ποιήσει	ὧν	οὗτος
Christos	hotan	elthe,	me	pleiona	semeia	poiesei	hon	hutos
Pomazaniec,	kiedy	przyszedłby,	czy	liczniejsze	znaki	uczyni	[niż]	Ten

G4160 V-AAI-3S		G191 V-AAI-3P	G3588 T-NPM	G5330 N-NPM	G3588 T-GSM	G3793 N-GSM	G1111 V-PAP-GSM	G4012 PREP
ἐποίησεν;	**7:32**	Ἤκουσαν	οἱ	Φαρισαῖοι	τοῦ	ὄχλου	γογγύζοντος	περὶ
epoiesen;		Ekusan	hoi	Farisaioi	tu	ochlu	gongydzontos	peri
uczynił?		Usłyszeli	—	Faryzeusze	—	tłum	szeptający	o

G846 P-GSM	G3778 D-APN	G2532 CONJ	G649 V-AAI-3P	G3588 T-NPM	G749 N-NPM	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G5330 N-NPM
αὐτοῦ	ταῦτα,	καὶ	ἀπέστειλαν	οἱ	ἀρχιερεῖς	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι
autu	tauta,	kai	apesteilan	hoi	archiereis	kai	hoi	Farisaioi
Nim	te,	i	wysłali	—	arcykapłani	i	—	Faryzeusze

G5257 N-APM	G2443 CONJ	G4084 V-AAS-3P	G846 P-ASM		G3004 V-2AAI-3S	G3767 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM
ὑπηρέτας	ἵνα	πιάσωσιν	αὐτόν.	**7:33**	εἶπεν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς
hyperetas	hina	piasosin	auton.		eipen	un	ho	Iesus
podwładnych,	aby	schwytaliby	Go.		Powiedział	więc	—	Jezus:

G2089 ADV	G5550 N-ASM	G3398 A-ASM	G3326 PREP	G5216 P-2GP	G1510 V-PAI-1S	G2532 CONJ	G5217 V-PAI-1S	G4314 PREP	G3588 T-ASM
Ἔτι	χρόνον	μικρὸν	μεθ’	ὑμῶν	εἰμι	καὶ	ὑπάγω	πρὸς	τὸν
Eti	chronon	mikron	meth’	hymon	eimi	kai	hypago	pros	ton
Jeszcze	czas	krótki	z	wami	jestem	i	odchodzę	do	—

G3992 V-AAP-ASM	G1473 P-1AS		G2212 V-FAI-2P	G1473 P-1AS	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G2147 V-FAI-2P	G2532 CONJ
πέμψαντά	με.	**7:34**	ζητήσετέ	με	καὶ	οὐχ	εὑρήσετέ,	καὶ
pempsanta	me.		zetesete	me	kai	uch	heuresete,	kai
Wysyłającego	Mnie.		Szukać będziecie	Mnie	i	nie	znajdziecie,	i

G3699 ADV	G1510 V-PAI-1S	G1473 P-1NS	G4771 P-2NP	G3756 PRT-N	G1410 V-PNI-2P	G2064 V-2AAN		G3004 V-2AAI-3P
ὅπου	εἰμὶ	ἐγὼ	ὑμεῖς	οὐ	δύνασθε	ἐλθεῖν.	**7:35**	εἶπον
hopu	eimi	ego	hymeis	u	dynasthe	elthein.		eipon
gdzie	Jestem	Ja	wy	nie	jesteście w stanie	przyjść.		Powiedzieli

G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G4314 PREP	G1438 F-3APM		G4226 ADV-I	G3778 D-NSM	G3195 V-PAI-3S	G4198 V-PNN
οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	πρὸς	ἑαυτούς	**35f)**	Ποῦ	οὗτος	μέλλει	πορεύεσθαι,
un	hoi	Iudaioi	pros	heautus		Pu	hutos	mellei	poreuesthai,
więc	—	Judejczycy	do	na siebie:		Gdzie	Ten	zamierza	iść,

G3754 CONJ	G2249 P-1NP	G3756 PRT-N	G2147 V-FAI-1P	G846 P-ASM	G3361 PRT-N	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1290 N-ASF	G3588 T-GPM
ὅτι	ἡμεῖς	οὐχ	εὑρήσομεν	αὐτόν;	μὴ	εἰς	τὴν	Διασπορὰν	τῶν
hoti	hemeis	uch	heuresomen	auton;	me	eis	ten	Diasporan	ton
że	my	nie	znajdziemy	Go?	Czy	do	—	Diaspory	—

35f)) w znaczeniu: *Rozmawiali więc Judejczycy między sobą.*

G1672	G3195	G4198	G2532	G1321	G3588	G1672		G5101
N-GPM	V-PAI-3S	V-PNN	CONJ	V-PAN	T-APM	N-APM		I-NSM
Ἑλλήνων	μέλλει	πορεύεσθαι	καὶ	διδάσκειν	τοὺς	Ἕλληνας;	**7:36**	τίς
Hellenon	mellei	poreuesthai	kai	didaskein	tus	Hellenas;		tis
Helleńskiej	zamierza	iść	i	nauczać	—	Hellenów?		Co

G2076	G3588	G3056	G3778	G3739	G3004	G2212	G1473	G2532
V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	D-NSM	R-ASM	V-2AAI-3S	V-FAI-2P	P-1AS	CONJ
ἐστιν	ὁ	λόγος	οὗτος	ὃν	εἶπεν	Ζητήσετέ	με	καὶ
estin	ho	logos	hutos	hon	eipen	Zetesete	me	kai
jest	[za]	słowo	te,	które	powiedział:	Szukać będziecie	Mnie	i

G3756	G2147	G2532	G3699	G1510	G1473	G4771	G3756	G1410
PRT-N	V-FAI-2P	CONJ	ADV	V-PAI-1S	P-1NS	P-2NP	PRT-N	V-PNI-2P
οὐχ	εὑρήσετέ,	καὶ	ὅπου	εἰμὶ	ἐγὼ	ὑμεῖς	οὐ	δύνασθε
uch	heuresete,	kai	hopu	eimi	ego	hymeis	u	dynasthe
nie	znajdziecie,	i	gdzie	Jestem	Ja	wy	nie	jesteście w stanie

G2064
V-2AAN
ἐλθεῖν;
elthein;
przyjść?

Duch Święty: obietnica dla spragnionych

	G1722	G1161	G3588	G2078	G2250	G3588	G3173	G3588	G1859	G2476
	PREP	CONJ	T-DSF	A-DSF-S	N-DSF	T-DSF	A-DSF	T-GSF	N-GSF	V-LAI-3S
7:37	Ἐν	δὲ	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ	τῇ	μεγάλῃ	τῆς	ἑορτῆς	εἱστήκει
	En	de	te	eschate	hemera	te	megale	tes	heortes	heistekei
	W	zaś	—	ostatnim	dniu	—	wielkiego	—	święta,	stanął

G3588	G2424	G2532	G2896	G3004	G1437	G5100	G1372	G2064
T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	V-PAP-NSM	COND	X-NSM	V-PAS-3S	V-PNM-3S
ὁ	Ἰησοῦς,	καὶ	ἔκραξεν	λέγων	Ἐάν	τις	διψᾷ,	ἐρχέσθω
ho	Iesus,	kai	ekraksen	legon	Ean	tis	dipsa,	erchestho
—	Jezus,	i	krzyknął	mówiąc:	Jeśli	ktoś	pragnąłby,	niech przychodzi

G4314	G1473	G2532	G4095		G3588	G4100	G1519	G1473	G2531
PREP	P-1AS	CONJ	V-PAM-3S		T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS	ADV
πρός	με	καὶ	πινέτω.	**7:38**	ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμέ,	καθὼς
pros	me	kai	pineto.		ho	pisteuon	eis	eme,	kathos
do	Mnie	i	niech pije.		—	Wierzący	we	Mnie,	jak

G3004	G3588	G1124	G4215	G1537	G3588	G2836	G846	G4482	G5204
V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	N-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSM	V-FAI-3P	N-GSN
εἶπεν	ἡ	γραφή,	ποταμοὶ	ἐκ	τῆς	κοιλίας	αὐτοῦ	ῥεύσουσιν	ὕδατος
eipen	he	grafe,	potamoi	ek	tes	koilias	autu	reususin	hydatos
powiedziało	—	Pismo,	rzeki	z	—	wnętrza	jego	popłyną	wody

G2198		G3778	G1161	G3004	G4012	G3588	G4151	G3739
V-PAP-GSN		D-ASN	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	R-GSN
ζῶντος.	**7:39**	τοῦτο	δὲ	εἶπεν	περὶ	τοῦ	Πνεύματος	οὗ
zontos.		tuto	de	eipen	peri	tu	Pneumatos	hu
żyjącej.		To	zaś	powiedział	o	—	Duchu,	którego

G3195	G2983	G3588	G4100	G1519	G846	G3768	G1063	G1510
V-IAI-3P	V-PAN	T-NPM	V-AAP-NPM	PREP	P-ASM	ADV-N	CONJ	V-IAI-3S
ἔμελλον	λαμβάνειν	οἱ	πιστεύσαντες	εἰς	αὐτόν·	οὔπω	γὰρ	ἦν
emellon	lambanein	hoi	pisteusantes	eis	auton;	upo	gar	en
mieli	wziąć	[ci]	co uwierzyli	w	Niego.	Jeszcze nie	bowiem	był

G4151	G3754	G2424	G3764	G1392
N-NSN	CONJ	N-NSM	ADV-N	V-API-3S
Πνεῦμα,	ὅτι	Ἰησοῦς	οὐδέπω	ἐδοξάσθη.
Pneuma,	hoti	Iesus	udepo	edoksasthe.
Duch,	gdyż	Jezus	jeszcze nie	uwielbiony został.

35u)) tj. Greckiej.

38p)) Iz 58:11

Rozłam wśród słuchaczy

	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3793 N-GSM	G3767 CONJ	G191 V-AAP-NPM	G3588 T-GPM	G3056 N-GPM	G3778 D-GPM	G3004 V-IAI-3P
7:40	Ἐκ	τοῦ	ὄχλου	οὖν	ἀκούσαντες	τῶν	λόγων	τούτων	ἔλεγον
	Ek	tu	ochlu	un	akusantes	ton	logon	tuton	elegon
	Z	—	tłumu	więc,	wysłuchawszy	—	słów	tych	mówili:

G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S	G230 ADV	G3588 T-NSM	G4396 N-NSM		G243 A-NPM	G3004 V-IAI-3P	G3778 D-NSM	G2076 V-PAI-3S	
Οὗτός	ἐστιν	ἀληθῶς	ὁ	προφήτης·	**7:41**	ἄλλοι	ἔλεγον	Οὗτός	ἐστιν	
HUtos	estin	alethos	ho	profetes;		alloi	elegon	HUtos	estin	
Ten	jest	naprawdę	—	prorok.		Inni	mówili:	Ten	jest	

G3588 T-NSM	G5547 N-NSM	G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G3361 PRT-N	G1063 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GSF	G1056 N-GSF
ὁ	Χριστός·	οἱ	δὲ	ἔλεγον	Μὴ	γὰρ	ἐκ	τῆς	Γαλιλαίας
ho	Christos;	hoi	de	elegon	Me	gar	ek	tes	Galilaias
—	Pomazańcem.	[Inni]	zaś	mówili:	Czy	bowiem	z	—	Galilei

G3588 T-NSM	G5547 N-NSM	G2064 V-PNI-3S		G3756 PRT-N	G3588 T-NSF	G1124 N-NSF	G3004 V-2AAI-3S	G3754 CONJ
ὁ	Χριστὸς	ἔρχεται;	**7:42**	οὐχ	ἡ	γραφὴ	εἶπεν	ὅτι
ho	Christos	erchetai;		uch	he	grafe	eipen	hoti
—	Pomazaniec	przychodzi?		[Czyż] nie	—	Pismo	powiedziało,	że

G1537 PREP	G3588 T-GSN	G4690 N-GSN	G1138 N-PRI		G2532 CONJ	G575 PREP	G965 N-PRI		G3588 T-GSF	G2968 N-GSF
ἐκ,	τοῦ	σπέρματος	Δαυεὶδ	42i)	καὶ	ἀπὸ	Βηθλεὲμ	42l)	τῆς	κώμης
ek,	tu	spermatos	Daueid		kai	apo	Bethleem		tes	komes
z	—	*nasienia*	*Dawida*		i	*z*	*Betlejem,*		—	miasteczka,

G3699 ADV	G1510 V-IAI-3S	G1138 N-PRI	G2064 V-PNI-3S	G3588 T-NSM	G5547 N-NSM		G4978 N-NSN	G3767 CONJ
ὅπου	ἦν	Δαυεὶδ,	ἔρχεται	ὁ	Χριστός;	**7:43**	σχίσμα	οὖν
hopu	en	Daueid,	erchetai	ho	Christos;		schisma	un
gdzie	był	Dawid,	*przychodzi*	—	Pomazaniec?		Rozłam	więc

G1096 V-2ADI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3793 N-DSM	G1223 PREP	G846 P-ASM		G5100 X-NPM	G1161 CONJ	G2309 V-IAI-3P	
ἐγένετο	ἐν	τῷ	ὄχλῳ	δι’	αὐτόν·	**7:44**	τινὲς	δὲ	ἤθελον	
egeneto	en	to	ochlo	di’	auton;		tines	de	ethelon	
stał się	w	—	tłumie	przez	Niego.		Niektórzy	zaś	chcieli	

G1537 PREP	G846 P-GPM	G4084 V-AAN	G846 P-ASM	G235 CONJ	G3762 A-NSM-N	G1911 V-2AAI-3S	G1909 PREP	G846 P-ASM	G3588 T-APF
ἐξ	αὐτῶν	πιάσαι	αὐτόν,	ἀλλ’	οὐδεὶς	ἐπέβαλεν	ἐπ’	αὐτὸν	τὰς
eks	auton	piasai	auton,	all’	udeis	epebalen	ep’	auton	tas
z	nich	schwytać	Go,	ale	nikt	położył	na	Nim	—

G5495 N-APF
χεῖρας.
cheiras.
ręki.

Niechęć przywódców żydowskich do Jezusa

	G2064 V-2AAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G5257 N-NPM	G4314 PREP	G3588 T-APM	G749 N-APM	G2532 CONJ
7:45	Ἦλθον	οὖν	οἱ	ὑπηρέται	πρὸς	τοὺς	ἀρχιερεῖς	καὶ
	Elthon	un	hoi	hyperetai	pros	tus	archiereis	kai
	Przyszli	więc	—	podwładni	do	—	arcykapłanów	i

G5330 N-APM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DPM	G1565 D-NPM	G1223 PREP	G5101 I-ASN	G3756 PRT-N
Φαρισαίους,	καὶ	εἶπον	αὐτοῖς	ἐκεῖνοι	Διὰ	τί	οὐκ
Farisaius,	kai	eipon	autois	ekeinoi	Dia	ti	uk
Faryzeuszy,	i	odpowiedzieli	im	owi:	Dla	czego	nie

42i)) 2Sm 7:12
42l)) Mi 5:1

G71	G846		G611	G3588	G5257	G3763	G2980	
V-2AAI-2P	P-ASM		V-ADI-3P	T-NPM	N-NPM	ADV-N	V-AAI-3S	
ἠγάγετε	αὐτόν;	**7:46**	ἀπεκρίθησαν	οἱ	ὑπηρέται	Οὐδέποτε	ἐλάλησεν	
egagete	auton;		apekrithesan	hoi	hyperetai	Udepote	elalesen	
przyprowadziliście	Go?		Odpowiedzieli	—	podwładni:	Nigdy nie	przemówił	

G3779	G444	G5613	G3778	G2980	G3588	G444		G611	G3767
ADV	N-NSM	ADV	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM		V-ADI-3P	CONJ
οὕτως	ἄνθρωπος,	ὡς	οὗτος	λαλεῖ	ὁ	ἄνθρωπος.	**7:47**	ἀπεκρίθησαν	οὖν
hutos	anthropos,	hos	hutos	lalei	ho	anthropos.		apekrithesan	un
tak	człowiek,	jak	Ten	mówi	—	człowiek.		Odpowiedzieli	więc

G846	G3588	G5330	G3361	G2532	G4771	G4105		G3361	
P-DPM	T-NPM	N-NPM	PRT-N	CONJ	P-2NP	V-RPI-2P		PRT-N	
αὐτοῖς	οἱ	Φαρισαῖοι	Μὴ	καὶ	ὑμεῖς	πεπλάνησθε;	**7:48**	μή	
autois	hoi	Farisaioi	Me	kai	hymeis	peplanesthe;		me	
im	—	Faryzeusze:	Czy	i	wy	jesteście zwiedzeni?		Czy	

G5100	G1537	G3588	G758	G4100	G1519	G846	G2228	G1537	G3588
X-NSM	PREP	T-GPM	N-GPM	V-AAI-3S	PREP	P-ASM	PRT	PREP	T-GPM
τις	ἐκ	τῶν	ἀρχόντων	ἐπίστευσεν	εἰς	αὐτὸν	ἢ	ἐκ	τῶν
tis	ek	ton	archonton	episteusen	eis	auton	e	ek	ton
ktoś	z	—	przywódców	uwierzył	w	Niego	lub	z	—

G5330		G235	G3588	G3793	G3778	G3588	G3361	G1097	G3588
N-GPM		CONJ	T-NSM	N-NSM	D-NSM	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM	T-ASM
Φαρισαίων;	**7:49**	ἀλλὰ	ὁ	ὄχλος	οὗτος	ὁ	μὴ	γινώσκων	τὸν
Farisaion;		alla	ho	ochlos	hutos	ho	me	ginoskon	ton
Faryzeuszy?		Ale	—	tłum	ten	—	nie	znający	—

G3551	G1944	G1526		G3004	G3530	G4314	G846	G3588
N-ASM	A-NPM	V-PAI-3P		V-PAI-3S	N-NSM	PREP	P-APM	T-NSM
νόμον	ἐπάρατοί	εἰσιν.	**7:50**	λέγει	Νικόδημος	πρὸς	αὐτούς,	ὁ
nomon	eparatoi	eisin.		legei	Nikodemos	pros	autus,	ho
Prawa,	przeklęci	są.		Mówi	Nikodem	do	nich,	[ten, który]

G2064	G4314	G846	G4386	G1520	G1510	G1537	G846		G3361
V-2AAP-NSM	PREP	P-ASM	ADV-C	A-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-GPM		PRT-N
ἐλθὼν	πρὸς	αὐτὸν	πρότερον,	εἷς	ὢν	ἐξ	αὐτῶν	**7:51**	Μὴ
elthon	pros	auton	proteron,	heis	on	eks	auton		Me
przyszedł	do	Niego	przedtem,	jeden	będący	z	nich:		Czy

G3588	G3551	G2257	G2919	G3588	G444	G1437	G3361	G191
T-NSM	N-NSM	P-1GP	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	COND	PRT-N	V-AAS-3S
ὁ	νόμος	ἡμῶν	κρίνει	τὸν	ἄνθρωπον	ἐὰν	μὴ	ἀκούσῃ
ho	nomos	hemon	krinei	ton	anthropon	ean	me	akuse
—	Prawo	nasze	sądzi	—	człowieka,	jeśli	nie	wysłuchałby

G4412	G3844	G846	G2532	G1097	G5101	G4160		G611	G2532
ADV-S	PREP	P-GSM	CONJ	V-2AAS-3S	I-ASN	V-PAI-3S		V-ADI-3P	CONJ
πρῶτον	παρ’	αὐτοῦ	καὶ	γνῷ	τί	ποιεῖ;	**7:52**	ἀπεκρίθησαν	καὶ
proton	par’	autu	kai	gno	ti	poiei;		apekrithesan	kai
najpierw	od	niego	i	poznałby	co	czyni?		Odpowiedzieli	i

G3004	G846	G3361	G2532	G4771	G1537	G3588	G1056	G1510	G2045
V-2AAI-3P	P-DSM	PRT-N	CONJ	P-2NS	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAI-2S	V-AAM-2S
εἶπαν	αὐτῷ	Μὴ	καὶ	σὺ	ἐκ	τῆς	Γαλιλαίας	εἶ;	ἐραύνησον
eipan	auto	Me	kai	sy	ek	tes	Galilaias	ei;	erauneson
powiedzieli	mu:	Czy	i	ty	z	—	Galilei	jesteś?	Zbadaj

G2532	G3708	G3754	G1537	G3588	G1056	G4396	G3756	G1453	
CONJ	V-2AAM-2S	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	N-NSM	PRT-N	V-PPI-3S	
καὶ	ἴδε	ὅτι	ἐκ	τῆς	Γαλιλαίας	προφήτης	οὐκ	ἐγείρεται.	
kai	ide	hoti	ek	tes	Galilaias	profetes	uk	egeiretai.	**52u)**
i	zobacz,	że	z	—	Galilei	prorok	nie	wywodzi się.	

	G2532	G4198	G1538	G1519	G3588	G3624	G846
	CONJ	V-AOI-3S	A-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	P-GSM
7:53	[Καὶ	ἐπορεύθη	ἕκαστος	εἰς	τὸν	οἶκον	αὐτοῦ.
	[Kai	eporeuthe	hekastos	eis	ton	oikon	autu.
	[I	rozeszli się,	każdy	do	—	domu	swego.

52u)) dosł. *wzbudzony, poniesiony*.

Rozdział 8

Jezus i kobieta przyłapana na cudzołóstwie

	G2424	G1161	G4198	G1519	G3588	G3735	G3588	G1636			G3722
	N-NSM	CONJ	V-AOI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GPF	N-GPF			N-GSM
8:1	Ἰησοῦς	δὲ	ἐπορεύθη	εἰς	τὸ	ὄρος	τῶν	ἐλαιῶν.	**8:2**		Ὄρθρου
	Iesus	de	eporeuthe	eis	to	oros	ton	elaion.			Orthru
	Jezus	zaś	poszedł	na	—	Górę	—	Oliwek.			O świcie

G1161	G3825	G3854	G1519	G3588	G2411	G2532	G3956	G3588	G2992
CONJ	ADV	V-2ADI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	A-NSM	T-NSM	N-NSM
δὲ	πάλιν	παρεγένετο	εἰς	τὸ	ἱερόν,	καὶ	πᾶς	ὁ	λαὸς
de	palin	paregeneto	eis	to	hieron,	kai	pas	ho	laos
zaś	znów	przybył	do	—	świątyni,	i	cały	—	lud

G2064	G4314	G846	G2532	G2523	G1321	G846		G71
V-INI-3S	PREP	P-ASM	CONJ	V-AAP-NSM	V-IAI-3S	P-APM		V-PAI-3P
ἤρχετο	πρὸς	αὐτόν.	καὶ	καθίσας	ἐδίδασκεν	αὐτούς.	**8:3**	ἄγουσι
ercheto	pros	auton.	kai	kathisas	edidasken	autus.		agusi
przychodził	do	Niego,	i	usiadłszy	nauczał	ich.		Prowadzą

G1161	G3588	G1122	G2532	G3588	G5330	G4314	G846	G1135
CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	PREP	P-ASM	N-ASF
δὲ	οἱ	γραμματεῖς	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι	πρὸς	αὐτὸν	γυναῖκα
de	hoi	grammateis	kai	hoi	Farisaioi	pros	auton	gynaika
zaś	—	uczeni w Piśmie	i	—	Faryzeusze	do	Niego	kobietę

G1722	G3430	G2638	G2532	G2476	G846	G1722	G3319	
PREP	N-DSF	V-RPP-ASF	CONJ	V-AAP-NPM	P-ASF	PREP	A-DSN	
ἐν	μοιχείᾳ	κατειλημμένην,	καὶ	στήσαντες	αὐτὴν	ἐν	μέσῳ,	**8:4**
en	moicheia	kateilemmenen,	kai	stesantes	auten	en	meso,	
na	cudzołóstwie	schwytaną,	i	postawili	ją	na	środku,	

G3004	G846	G1320	G3778	G3588	G1135	G2638	G1888
V-PAI-3P	P-DSM	N-VSM	D-NSF	T-NSF	N-NSF	V-API-3S	ADV
λέγουσιν	αὐτῷ,	Διδάσκαλε,	αὕτη	ἡ	γυνὴ	κατελήφθη	ἐπαυτοφώρῳ
legusin	auto,	Didaskale,	haute	he	gyne	katelefthe	epautoforo
mówią	Mu:	Nauczycielu,	ta	—	kobieta	została schwytana	w akcie

G3431		G1722	G1161	G3588	G3551	G3475	G2254	G1781	G3588	
V-PPP-NSF		PREP	CONJ	T-DSM	N-DSM	N-NSM	P-1DP	V-ADI-3S	T-APF	
μοιχευομένη.	**8:5**	ἐν	δὲ	τῷ	νόμῳ	Μωσῆς	ἡμῖν	ἐνετείλατο	τὰς	
moicheuomene.		en	de	to	nomo	Moses	hemin	eneteilato	tas	
cudzołóstwa.		W	zaś	—	Prawie	Mojżesz	nam	przykazał	—	

G5108	G3036	G4771	G3767	G5101	G3004		G3778	G1161	G3004
D-APF	V-PPN	P-2NS	CONJ	I-ASN	V-PAI-2S		D-ASN	CONJ	V-IAI-3P
τοιαύτας	λιθοβολεῖσθαι·	σὺ	οὖν	τί	λέγεις;	**8:6**	τοῦτο	δὲ	ἔλεγον
toiautas	lithoboleisthai;	sy	un	ti	legeis;		tuto	de	elegon
takie	kamienować.	Ty	więc	co	mówisz?		Te	zaś	mówili

G3985	G846	G2443	G2192	G2723	G846	G3588	G1161	G2424
V-PAP-NPM	P-ASM	CONJ	V-PAS-3P	V-PAN	P-GSM	T-NSM	CONJ	N-NSM
πειράζοντες	αὐτόν,	ἵνα	ἔχωσι	κατηγορεῖν	αὐτοῦ.	ὁ	δὲ	Ἰησοῦς
peiradzontes	auton,	hina	echosi	kategorein	autu.	ho	de	Iesus
poddając próbie	Go,	aby	mieć	[o co] oskarżać	Jego.	—	Zaś	Jezus

G2736	G2955	G3588	G1147	G1125	G1519	G3588	G1093		G5613
ADV	V-AAP-NSM	T-DSM	N-DSM	V-IAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF		ADV
κάτω	κύψας,	τῷ	δακτύλῳ	ἔγραφεν	εἰς	τὴν	γῆν·	**8:7**	ὡς
kato	kypsas,	to	daktylo	egrafen	eis	ten	gen;		hos
w dół	schyliwszy się	—	palcem	pisał	po	—	ziemi.		Kiedy

G1161	G1961	G2065	G846	G352	G3004	G4314	G846
CONJ	V-IAI-3P	V-PAP-NPM	P-ASM	V-AAP-NSM	V-2AAM-2S	PREP	P-APM
δὲ	ἐπέμενον	ἐρωτῶντες	αὐτόν,	ἀνάκυψας	εἶπε	πρὸς	αὐτοὺς,
de	epemenon	erotontes	auton,	anakypsas	eipe	pros	autus,
zaś	nadal stali	pytając	Go,	podniósłszy się	powiedział	do	nich:

G3588	G361	G5216	G4413	G3588	G3037	G1909	G846	G906
T-NSM	A-NSM	P-2GP	A-NSM-S	T-ASM	N-ASM	PREP	P-DSF	V-2AAM-3S
Ὁ	ἀναμάρτητος	ὑμῶν	πρῶτος	τὸν	λίθον	ἐπ’	αὐτῇ	βαλέτω.
Ho	anamartetos	hymon	protos	ton	lithon	ep’	aute	baleto.
—	Bezgrzeszny	[z] was	pierwszy	—	kamień	na	nią	niech rzuci.

	G2532 CONJ	G3825 ADV	G2736 ADV	G2955 V-AAP-NSM	G1125 V-IAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF		G3588 T-NPM
8:8	καὶ	πάλιν	κάτω	κύψας	ἔγραφεν	εἰς	τὴν	γῆν.	**8:9**	οἱ
	kai	palin	kato	kypsas	egrafen	eis	ten	gen.		hoi
	I	znów	w dół	schyliwszy się	pisał	po	—	ziemi.		—

G1161 CONJ	G191 V-AAP-NPM	G2532 CONJ	G5259 PREP	G3588 T-GSF	G4893 N-GSF	G1651 V-PPP-NPM	G1831 V-INI-3P
δὲ,	ἀκούσαντες	καὶ	ὑπὸ	τῆς	συνειδήσεως	ἐλεγχόμενοι,	ἐξήρχοντο
de,	akusantes	kai	hypo	tes	syneideseos	elenchomenoi,	ekserchonto
Zaś	wysłuchawszy	i	w	—	sumieniu	będąc zawstydzonymi,	wychodzili

G1520 A-NSM	G2596 ADV	G756 V-AMP-NPM	G575 PREP	G3588 T-GPM	G4245 A-GPM-C	G2193 ADV	G3588 T-GPM	G2078 A-GPM-S
εἷς	καθεῖς,	ἀρξάμενοι	ἀπὸ	τῶν	πρεσβυτέρων	ἕως	τῶν	ἐσχάτων·
heis	katheis,	arksamenoi	apo	ton	prezbyteron	heos	ton	eschaton;
jeden	za jednym,	począwszy	od	—	starszych,	aż	[do]	ostatnich,

G2532 CONJ	G2641 V-API-3S	G3441 A-NSM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G1135 N-NSF	G1722 PREP	G3319 A-DSN
καὶ	κατελείφθη	μόνος	ὁ	Ἰησοῦς,	καὶ	ἡ	γυνὴ	ἐν	μέσῳ
kai	kateleifthe	monos	ho	Iesus,	kai	he	gyne	en	meso
i	został	sam	—	Jezus,	i	—	kobieta	na	środku

G2476 V-RAP-NSF		G352 V-AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G3367 A-ASM-N
ἑστῶσα.	**8:10**	ἀνακύψας	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς,	καὶ	μηδένα
hestosa.		anakypsas	de	ho	Iesus,	kai	medena
stojąca.		Podniósłszy się	zaś	—	Jezus,	i	nikogo nie

G2300 V-ADP-NSM	G4133 ADV	G3588 T-GSF	G1135 N-GSF	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSF	G3588 T-NSF	G1135 N-NSF	G4226 ADV-I
θεασάμενος	πλὴν	τῆς	γυναικὸς,	εἶπεν	αὐτῇ,	Ἡ	γυνὴ,	ποῦ
theasamenos	plen	tes	gynaikos,	eipen	aute,	He	gyne,	pu
zobaczywszy,	oprócz	—	kobiety,	powiedział	jej:	—	Kobieto,	gdzie

G1526 V-PAI-3P	G1565 D-NPM	G3588 T-NPM	G2725 N-NPM	G4771 P-2GS	G3762 A-NSM-N	G4771 P-2AS	G2632 V-AAI-3S	
εἰσιν	ἐκεῖνοι	οἱ	κατήγοροί	σου;	οὐδείς	σε	κατέκρινεν;	**8:11**
eisin	ekeinoi	hoi	kategoroi	su;	udeis	se	katekrinen;	
są	owi	—	oskarżyciele	twoi?	Nikt	cię	[nie] osądził?	

G3588 T-NSF	G1161 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G3762 A-NSM-N	G2962 N-VSM	G3004 V-2AAM-2S	G1161 CONJ	G846 P-DSF	G3588 T-NSM
ἡ	δὲ	εἶπεν,	Οὐδείς,	κύριε.	εἶπε	δὲ	αὐτῇ	ὁ
he	de	eipen,	Udeis,	kyrie.	eipe	de	aute	ho
—	Zaś	powiedziała:	Nikt	Panie.	Powiedział	zaś	jej	—

G2424 N-NSM	G3761 CONJ-N	G1473 P-1NS	G4771 P-2AS	G2632 V-PAI-1S	G4198 V-PNM-2S	G2532 CONJ	G3371 ADV-N
Ἰησοῦς,	Οὐδὲ	ἐγώ	σε	κατακρίνω·	πορεύου	καὶ	μηκέτι
Iesus,	Ude	ego	se	katakrino;	poreuu	kai	meketi
Jezus:	Ani	ja	cię	[nie] osądzam.	Idź	i	już więcej nie

G264 V-PAM-2S	
ἁμάρτανε.]	
hamartane.]	**11r)**
grzesz.]	

11r)) J 7:35-8:11, tj. ἡ περικοπή τῆς μοιχαλίδος l.*Pericope adulterae*, za: D (V); frg. brak: P^{66} (200) P^{75} ℵ A B; kw wd; A (V) i C (V) są w tym miejscu zniszczone, ale rozmiar zniszczonego miejsca nie pozwala na umieszczenie w nim całej tej perykopy; frg. ten nie występuje w najstarszych formach tekstu syryjskiego, syr^{c}, ^{s} i najlepszym mss syr^{p}. W niektórych mss umieszczony po J 7:36 (225 z 1192 r.) lub, jak w kilku mss gruzińskich po J 7:44 lub po J 21:25 (1 565 1076 1570 1582 arm^{mss}) lub po Łk 21:38 (f^{13}). W wielu mss zawierających ten frg. jest on opatrywany asterksem lub obelusem, dla zaznaczenia jego niepewnego statusu lub położnia. Pierszym znanym ojcem kościoła, który przyznaje, że najdokładniejsze kopie J nie zawierają tego frg., jest Eutymisz Zigabenus (XII). Słownictwo frg znacząco różni się od słownictwa pozostałej części J; wtrącony między J 7:52 a 8:12, frg. zaburza ciąg narracji Janowej. Sugeruje się, że frg. był usuwany z J ze względu na zbyt wielką pobłażliwość dla cudzołóstwa, choć nie wyjaśnia to dlaczego usunięto również ważną notę sytuacyjną J 7:53- 8:2. Z drugiej strony nie odmawia się frg. historycznej autentyczności; uważa się go za część tradycji ustnej kościoła zachodniego, zanim został włączony do różnych mss w różnych miejscach(P. Zaremba LiU s.191).

DRUGIE "JA JESTEM"

Jezus światłem świata

	G3825	G3767	G846	G2980	G3588	G2424	G3004	G1473	G1510
	ADV	CONJ	P-DPM	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM	P-1NS	V-PAI-1S
8:12	Πάλιν	οὖν	αὐτοῖς	ἐλάλησεν	ὁ	Ἰησοῦς	λέγων	Ἐγώ	εἰμι
	Palin	un	autois	elalesen	ho	Iesus	legon	Ego	eimi
	Znów	więc	im	przemówił	—	Jezus	mówiąc:	Ja	Jestem

G3588	G5457	G3588	G2889	G3588	G190	G3427	G3756	G3361
T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-1DS	PRT-N	PRT-N
τὸ	φῶς	τοῦ	κόσμου·	ὁ	ἀκολουθῶν	μοι	οὐ	μὴ
to	fos	tu	kosmu;	ho	akoluthon	moi	u	me
—	światło	—	świata.	—	Towarzyszący	mi	nie	—

G4043	G1722	G3588	G4653	G235	G2192	G3588	G5457	G3588
V-AAS-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	V-FAI-3S	T-ASN	N-ASN	T-GSF
περιπατήσῃ	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ,	ἀλλ’	ἕξει	τὸ	φῶς	τῆς
peripatese	en	te	skotia,	all’	heksei	to	fos	tes
będzie chodził	w	—	ciemności,	ale	będzie mieć	—	światło	—

G2222		G3004	G3767	G846	G3588	G5330	G4771	G4012
N-GSF		V-2AAI-3P	CONJ	P-DSM	T-NPM	N-NPM	P-2NS	PREP
ζωῆς.	**8:13**	εἶπον	οὖν	αὐτῷ	οἱ	Φαρισαῖοι	Σὺ	περὶ
zoes.		eipon	un	auto	hoi	Farisaioi	Sy	peri
życia.		Odpowiedzieli	więc	Mu	—	Faryzeusze:	Ty	o

G4572	G3140	G3588	G3141	G4771	G3756	G1510	G227	
F-2GSM	V-PAI-2S	T-NSF	N-NSF	P-2GS	PRT-N	V-PAI-3S	A-NSF	
σεαυτοῦ	μαρτυρεῖς·	ἡ	μαρτυρία	σου	οὐκ	ἔστιν	ἀληθής.	**8:14**
seautu	martyreis;	he	martyria	su	uk	estin	alethes.	
sobie samym	świadczysz,	—	świadectwo	Twoje	nie	jest	prawdziwe.	

G611	G2424	G2532	G3004	G846	G2579	G1473	G3140	G4012
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	COND-K	P-1NS	V-PAS-1S	PREP
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Κἂν	ἐγὼ	μαρτυρῶ	περὶ
apekrithe	Iesus	kai	eipen	autois	Kan	ego	martyro	peri
Odpowiedział	Jezus	i	powiedział	im:	Nawet jeśli	ja	świadczyłbym	o

G1683	G227	G2076	G3588	G3141	G3450	G3754	G1492	G4159
F-1GSM	A-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-1GS	CONJ	V-RAI-1S	ADV-I
ἐμαυτοῦ,	ἀληθής	ἐστιν	ἡ	μαρτυρία	μου,	ὅτι	οἶδα	πόθεν
emautu,	alethes	estin	he	martyria	mu,	hoti	oida	pothen
sobie samym,	prawdziwe	jest	—	świadectwo	Moje,	gdyż	wiem	skąd

G2064	G2532	G4226	G5217	G4771	G1161	G3756	G1492	G4159
V-2AAI-1S	CONJ	ADV-I	V-PAI-1S	P-2NP	CONJ	PRT-N	V-RAI-2P	ADV-I
ἦλθον	καὶ	ποῦ	ὑπάγω·	ὑμεῖς	δὲ	οὐκ	οἴδατε	πόθεν
elthon	kai	pu	hypago;	hymeis	de	uk	oidate	pothen
przyszedłem	i	gdzie	odchodzę.	Wy	zaś	nie	wiecie	skąd

G2064	G2228	G4226	G5217		G4771	G2596	G3588	G4561	G2919
V-PNI-1S	PRT	ADV-I	V-PAI-1S		P-2NP	PREP	T-ASF	N-ASF	V-PAI-2P
ἔρχομαι	ἢ	ποῦ	ὑπάγω.	**8:15**	ὑμεῖς	κατὰ	τὴν	σάρκα	κρίνετε,
erchomai	e	pu	hypago.		hymeis	kata	ten	sarka	krinete,
przychodzę	lub	gdzie	odchodzę.		Wy	według	—	ciała	sądźcie,

G1473	G3756	G2919	G3762		G2532	G1437	G2919	G1161	G1473	G3588
P-1NS	PRT-N	V-PAI-1S	A-ASM-N		CONJ	COND	V-PAS-1S	CONJ	P-1NS	T-NSF
ἐγὼ	οὐ	κρίνω	οὐδένα.	**8:16**	καὶ	ἐὰν	κρίνω	δὲ	ἐγώ,	ἡ
ego	u	krino	udena.		kai	ean	krino	de	ego,	he
Ja	nie	sądzę	nikogo.		A	jeśli	sądzę	zaś	Ja,	—

G2920	G3588	G1699	G228	G2076	G3754	G3441	G3756	G1510	G235
N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	A-NSF	V-PAI-3S	CONJ	A-NSM	PRT-N	V-PAI-1S	CONJ
κρίσις	ἡ	ἐμὴ	ἀληθινή	ἐστιν,	ὅτι	μόνος	οὐκ	εἰμί,	ἀλλ’
krisis	he	eme	alethine	estin,	hoti	monos	uk	eimi,	all’
sąd	—	Mój	prawdziwy	jest,	gdyż	sam	nie	jestem,	ale

G1473	G2532	G3588	G3992	G1473	G3962		G2532	G1722	G3588	G3551
P-1NS	CONJ	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS	N-NSM		CONJ	PREP	T-DSM	N-DSM
ἐγὼ	καὶ	ὁ	πέμψας	με.	Πατήρ	**8:17**	καὶ	ἐν	τῷ	νόμῳ
ego	kai	ho	pempsas	me.	Pater		kai	en	to	nomo
Ja	i	—	posyłający	Mnie	Ojciec.		I	w	—	Prawie

G1161	G3588	G5212	G1125	G3754	G1417	G444	G3588	G3141
CONJ	T-DSM	S-2PDSM	V-RPI-3S	CONJ	A-NUI	N-GPM	T-NSF	N-NSF
δὲ	τῷ	ὑμετέρῳ	γέγραπται	ὅτι	δύο	ἀνθρώπων	ἡ	μαρτυρία
de	to	hymetero	gegraptai	hoti	duo	anthropon	he	martyria
zaś	—	waszym	napisane jest,	że	dwóch	ludzi	—	świadectwo

G227	G2076		G1473	G1510	G3588	G3140	G4012	G1683
A-NSF	V-PAI-3S		P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	F-1GSM
ἀληθής	ἐστιν.	**8:18**	ἐγώ	εἰμι	ὁ	μαρτυρῶν	περὶ	ἐμαυτοῦ,
alethes	estin.		ego	eimi	ho	martyron	peri	emautu,
prawdziwe	jest.		Ja	Jestem	—	świadczący	o	Mnie samym

G2532	G3140	G4012	G1473	G3588	G3992	G1473	G3962		G3004
CONJ	V-PAI-3S	PREP	P-1GS	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS	N-NSM		V-IAI-3P
καὶ	μαρτυρεῖ	περὶ	ἐμοῦ	ὁ	πέμψας	με	Πατήρ.	**8:19**	ἔλεγον
kai	martyrei	peri	emu	ho	pempsas	me	Pater.		elegon
i	świadczy	o	Mnie	—	posyłający	Mnie	Ojciec.		Mówili

G3767	G846	G4226	G2076	G3588	G3962	G4771	G611	G2424	G3777
CONJ	P-DSM	ADV-I	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GS	V-ADI-3S	N-NSM	CONJ-N
οὖν	αὐτῷ	Ποῦ	ἐστιν	ὁ	Πατήρ	σου;	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Οὔτε
un	auto	Pu	estin	ho	Pater	su;	apekrithe	Iesus	Ute
więc	Mu:	Gdzie	jest	—	Ojciec	Twój?	Odpowiedział	Jezus:	Ani nie

G1473	G1492	G3777	G3588	G3962	G3450	G1487	G1473	G1492	G2532
P-1AS	V-RAI-2P	CONJ-N	T-ASM	N-ASM	P-1GS	COND	P-1AS	V-2LAI-2P	CONJ
ἐμὲ	οἴδατε	οὔτε	τὸν	Πατέρα	μου·	εἰ	ἐμὲ	ᾔδειτε,	καὶ
eme	oidate	ute	ton	Patera	mu;	ei	eme	edeite,	kai
Mnie	znacie,	ani	—	Ojca	Mego.	Jeśli	Mnie	znalibyście,	i

G3588	G3962	G3450	G302	G1492		G3778	G3588	G4487	G2980
T-ASM	N-ASM	P-1GS	PRT	V-2LAI-2P		D-APN	T-APN	N-APN	V-AAI-3S
τὸν	Πατέρα	μου	ἂν	ᾔδειτε.	**8:20**	Ταῦτα	τὰ	ῥήματα	ἐλάλησεν
ton	Patera	mu	an	edeite.		Tauta	ta	remata	elalesen
—	Ojca	Mego	—	znalibyście.		Te	—	wypowiedzi	przemówił

G1722	G3588	G1049	G1321	G1722	G3588	G2411	G2532	G3762
PREP	T-DSN	N-DSN	V-PAP-NSM	PREP	T-DSN	N-DSN	CONJ	A-NSM-N
ἐν	τῷ	γαζοφυλακίῳ	διδάσκων	ἐν	τῷ	ἱερῷ·	καὶ	οὐδεὶς
en	to	gadzofylakio	didaskon	en	to	hiero;	kai	udeis
przy	—	skarbcu	nauczając	w	—	świątyni,	i	nikt

G4084	G846	G3754	G3768	G2064	G3588	G5610	G846
V-AAI-3S	P-ASM	CONJ	ADV-N	V-2LAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-GSM
ἐπίασεν	αὐτόν,	ὅτι	οὔπω	ἐληλύθει	ἡ	ὥρα	αὐτοῦ.
epiasen	auton,	hoti	upo	elelythei	he	hora	autu.
schwytał	Go,	gdyż	jeszcze nie	przyszła	—	godzina	Jego.

Tragedia zaprzepaszczonej możliwości

	G3004	G3767	G3825	G846	G1473	G5217	G2532	G2212	G1473
	V-2AAI-3S	CONJ	ADV	P-DPM	P-1NS	V-PAI-1S	CONJ	V-FAI-2P	P-1AS
8:21	Εἶπεν	οὖν	πάλιν	αὐτοῖς	Ἐγὼ	ὑπάγω	καὶ	ζητήσετέ	με,
	Eipen	un	palin	autois	Ego	hypago	kai	zetesete	me,
	Powiedział	więc	znów	im:	Ja	odchodzę	i	szukać będziecie	Mnie,

G2532	G1722	G3588	G266	G5216	G599	G3699	G1473	G5217	G4771
CONJ	PREP	T-DSF	N-DSF	P-2GP	V-FDI-2P	ADV	P-1NS	V-PAI-1S	P-2NP
καὶ	ἐν	τῇ	ἁμαρτίᾳ	ὑμῶν	ἀποθανεῖσθε·	ὅπου	ἐγὼ	ὑπάγω	ὑμεῖς
kai	en	te	hamartia	hymon	apothaneisthe;	hopu	ego	hypago	hymeis
i	w	—	grzechu	waszym	umrzecie.	Gdzie	Ja	odchodzę	wy

G3756	G1410	G2064		G3004	G3767	G3588	G2453	G3385
PRT-N	V-PNI-2P	V-2AAN		V-IAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	PRT-I
οὐ	δύνασθε	ἐλθεῖν.	**8:22**	ἔλεγον	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	Μήτι
u	dynasthe	elthein.		elegon	un	hoi	Iudaioi	Meti
nie	jesteście w stanie	pójść.		Mówili	więc	—	Judejczycy:	Czy

G615	G1438	G3754	G3004	G3699	G1473	G5217	G4771	G3756
V-FAI-3S	F-3ASM	CONJ	V-PAI-3S	ADV	P-1NS	V-PAI-1S	P-2NP	PRT-N
ἀποκτενεῖ	ἑαυτὸν,	ὅτι	λέγει	Ὅπου	ἐγὼ	ὑπάγω	ὑμεῖς	οὐ
apoktenei	heauton,	hoti	legei	Hopu	ego	hypago	hymeis	u
zabije	siebie,	że	mówi:	Gdzie	Ja	odchodzę	wy	nie

G1410	G2064		G2532	G3004	G846	G4771	G1537	G3588	G2736
V-PNI-2P	V-2AAN		CONJ	V-IAI-3S	P-DPM	P-2NP	PREP	T-GPM	ADV
δύνασθε	ἐλθεῖν;	**8:23**	καὶ	ἔλεγεν	αὐτοῖς	Ὑμεῖς	ἐκ	τῶν	κάτω
dynasthe	elthein;		kai	elegen	autois	Hymeis	ek	ton	kato
jesteście w stanie	pójść?		I	mówił	im:	Wy	z	—	niskości

G1510	G1473	G1537	G3588	G507	G1510	G4771	G1537	G5127	G3588
V-PAI-2P	P-1NS	PREP	T-GPM	ADV	V-PAI-1S	P-2NP	PREP	D-GSM	T-GSM
ἐστέ,	ἐγὼ	ἐκ	τῶν	ἄνω	εἰμί·	ὑμεῖς	ἐκ	τούτου	τοῦ
este,	ego	ek	ton	ano	eimi;	hymeis	ek	tutu	tu
jesteście,	ja	z	—	wysoka	Jestem,	wy	z	tego	—

G2889	G1510	G1473	G3756	G1510	G1537	G3588	G2889	G5127	
N-GSM	V-PAI-2P	P-1NS	PRT-N	V-PAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	D-GSM	
κόσμου	ἐστέ,	ἐγὼ	οὐκ	εἰμὶ	ἐκ	τοῦ	κόσμου	τούτου.	**8:24**
kosmu	este,	ego	uk	eimi	ek	tu	kosmu	tutu.	
świata	jesteście,	Ja	nie	jestem	ze	—	świata	tego.	

G3004	G3767	G5213	G3754	G599	G1722	G3588	G266	G5216
V-2AAI-1S	CONJ	P-2DP	CONJ	V-FDI-2P	PREP	T-DPF	N-DPF	P-2GP
εἶπον	οὖν	ὑμῖν	ὅτι	ἀποθανεῖσθε	ἐν	ταῖς	ἁμαρτίαις	ὑμῶν·
eipon	un	hymin	hoti	apothaneisthe	en	tais	hamartiais	hymon;
Powiedziałem	więc	wam,	że	umrzecie	w	—	grzechach	waszych.

G1437	G1063	G3361	G4100	G3754	G1473	G1510	G599	G1722	G3588
COND	CONJ	PRT-N	V-AAS-2P	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	V-FDI-2P	PREP	T-DPF
ἐὰν	γὰρ	μὴ	πιστεύσητε	ὅτι	ἐγώ	εἰμι,	ἀποθανεῖσθε	ἐν	ταῖς
ean	gar	me	pisteusete	hoti	ego	eimi,	apothaneisthe	en	tais
Jeśli	bowiem	nie	uwierzycie,	że	JA	JESTEM,	umrzecie	w	—

G266	G5216		G3004	G3767	G846	G4771	G5101	G1510	G3004
N-DPF	P-2GP		V-IAI-3P	CONJ	P-DSM	P-2NS	I-NSM	V-PAI-2S	V-2AAI-3S
ἁμαρτίαις	ὑμῶν.	**8:25**	ἔλεγον	οὖν	αὐτῷ	Σὺ	τίς	εἶ;	εἶπεν
hamartiais	hymon.		elegon	un	auto	Sy	tis	ei;	eipen
grzechach	waszych.		Mówili	więc	Jemu:	Ty	kto	jesteś?	Powiedział

G846	G3588	G2424	G3588	G746	G3739	G5100	G2532	G2980	G5213	
P-DPM	T-NSM	N-NSM	T-ASF	N-ASF	R-ASN	X-ASN	CONJ	V-PAI-1S	P-2DP	
αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Τὴν	ἀρχὴν	ὅ	τι	καὶ	λαλῶ	ὑμῖν;	**8:26**
autois	ho	Iesus	Ten	archen	ho	ti	kai	lalo	hymin;	
im	—	Jezus:	[Od]	początku	—	to	i	mówię	wam.	

G4183	G2192	G4012	G5216	G2980	G2532	G2919	G235	G3588	G3992
A-APN	V-PAI-1S	PREP	P-2GP	V-PAN	CONJ	V-PAN	CONJ	T-NSM	V-AAP-NSM
πολλὰ	ἔχω	περὶ	ὑμῶν	λαλεῖν	καὶ	κρίνειν·	ἀλλ’	ὁ	πέμψας
polla	echo	peri	hymon	lalein	kai	krinein;	all’	ho	pempsas
Wiele	mam	o	was	mówić	i	sądzić,	ale	—	Posyłający

G1473	G227	G2076	G2504	G3739	G191	G3844	G846	G3778
P-1AS	A-NSM	V-PAI-3S	P-1NS-K	R-APN	V-AAI-1S	PREP	P-GSM	D-APN
με	ἀληθής	ἐστιν,	κἀγὼ	ἃ	ἤκουσα	παρ’	αὐτοῦ,	ταῦτα
me	alethes	estin,	kago	ha	ekusa	par’	autu,	tauta
Mnie	prawdomówny	jest,	a Ja	co	usłyszałem	u	Niego,	to

G2980	G1519	G3588	G2889		G3756	G1097	G3754	G3588	G3962
V-PAI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM		PRT-N	V-2AAI-3P	CONJ	T-ASM	N-ASM
λαλῶ	εἰς	τὸν	κόσμον.	**8:27**	οὐκ	ἔγνωσαν	ὅτι	τὸν	Πατέρα
lalo	eis	ton	kosmon.		uk	egnosan	hoti	ton	Patera
mówię	do	—	świata.		Nie	poznali,	że	[o]	Ojcu

G846	G3004		G3004	G3767	G3588	G2424	G3752	G5312
P-DPM	V-IAI-3S		V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAS-2P
αὐτοῖς	ἔλεγεν.	**8:28**	εἶπεν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	Ὅταν	ὑψώσητε
autois	elegen.		eipen	un	ho	Iesus	Hotan	hypsosete
im	mówił.		Powiedział	więc	—	Jezus:	Kiedy	wywyższylibyście

G3588	G5207	G3588	G444	G5119	G1097	G3754	G1473	G1510	G2532
T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	ADV	V-FDI-2P	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	CONJ
τὸν	Υἱὸν	τοῦ	ἀνθρώπου,	τότε	γνώσεσθε	ὅτι	ἐγώ	εἰμι,	καὶ
ton	Hyion	tu	anthropu,	tote	gnosesthe	hoti	ego	eimi,	kai
—	Syna	—	Człowieka,	wtedy	poznacie,	że	JA	JESTEM,	i

G575	G1683	G4160	G3762	G235	G2531	G1321	G1473	G3588
PREP	F-1GSM	V-PAI-1S	A-ASN-N	CONJ	ADV	V-AAI-3S	P-1AS	T-NSM
ἀπ’	ἐμαυτοῦ	ποιῶ	οὐδέν,	ἀλλὰ	καθὼς	ἐδίδαξέν	με	ὁ
ap’	emautu	poio	uden,	alla	kathos	edidaksen	me	ho
ode	siebie samego nie	czynię	niczego,	ale	jak	nauczył	Mnie	—

G3962	G3778	G2980		G2532	G3588	G3992	G1473	G3326	G1473
N-NSM	D-APN	V-PAI-1S		CONJ	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AS	PREP	P-1GS
Πατὴρ,	ταῦτα	λαλῶ.	**8:29**	καὶ	ὁ	πέμψας	με	μετ’	ἐμοῦ
Pater,	tauta	lalo.		kai	ho	pempsas	me	met’	emu
Ojciec,	to	mówię.		I	—	Posyłający	Mnie	ze	Mną

G2076	G3756	G863	G1473	G3441	G3754	G1473	G3588	G701	G846
V-PAI-3S	PRT-N	V-AAI-3S	P-1AS	A-ASM	CONJ	P-1NS	T-APN	A-APN	P-DSM
ἐστιν·	οὐκ	ἀφῆκέν	με	μόνον,	ὅτι	ἐγὼ	τὰ	ἀρεστὰ	αὐτῷ
estin;	uk	afeken	me	monon,	hoti	ego	ta	aresta	auto
jest.	Nie	opuścił	Mnie	samego,	gdyż	Ja	—	podobające się	Jemu

G4160	G3842
V-PAI-1S	ADV
ποιῶ	πάντοτε.
poio	pantote.
czynię	zawsze.

Droga do prawdziwej wolności

	G3778	G846	G2980	G4183	G4100	G1519	G846		G3004
	D-APN	P-GSM	V-PAP-GSM	A-NPM	V-AAI-3P	PREP	P-ASM		V-IAI-3S
8:30	Ταῦτα	αὐτοῦ	λαλοῦντος	πολλοὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτόν.	**8:31**	Ἔλεγεν
	Tauta	autu	laluntos	polloi	episteusan	eis	auton.		Elegen
	To [gdy]	On	mówił,	wielu	uwierzyło	w	Niego.		Mówił

G3767	G3588	G2424	G4314	G3588	G4100	G846	G2453	G1437
CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	T-APM	V-RAP-APM	P-DSM	A-APM	COND
οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	πρὸς	τοὺς	πεπιστευκότας	αὐτῷ	Ἰουδαίους	Ἐὰν
un	ho	Iesus	pros	tus	pepisteukotas	auto	Iudaius	Ean
więc	—	Jezus	do	[tych]	którzy uwierzyli	Jemu,	Judejczyków:	Jeśli

G4771	G3306	G1722	G3588	G3056	G3588	G1699	G230	G3101
P-2NP	V-AAS-2P	PREP	T-DSM	N-DSM	T-DSM	S-1SDSM	ADV	N-NPM
ὑμεῖς	μείνητε	ἐν	τῷ	λόγῳ	τῷ	ἐμῷ,	ἀληθῶς	μαθηταί
hymeis	meinete	en	to	logo	to	emo,	alethos	mathetai
wy	wytrwacie	w	—	słowie	—	Moim,	prawdziwie	uczniami

G1473	G1510		G2532	G1097	G3588	G225	G2532	G3588	G225
P-1GS	V-PAI-2P		CONJ	V-FDI-2P	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-NSF	N-NSF
μού	ἐστε,	**8:32**	καὶ	γνώσεσθε	τὴν	ἀλήθειαν,	καὶ	ἡ	ἀλήθεια
mu	este,		kai	gnosesthe	ten	aletheian,	kai	he	aletheia
Moimi	jesteście,		I	poznacie	—	prawdę,	i	—	prawda

G1659	G5209		G611	G4314	G846	G4690	G11	G1510
V-FAI-3S	P-2AP		V-ADI-3P	PREP	P-ASM	N-NSN	N-PRI	V-PAI-1P
ἐλευθερώσει	ὑμᾶς.	**8:33**	ἀπεκρίθησαν	πρὸς	αὐτόν	Σπέρμα	Ἀβραάμ	ἐσμεν,
eleutherosei	hymas.		apekrithesan	pros	auton	Sperma	Abraam	esmen,
wyzwoli	was.		Odpowiedzieli	do	Niego:	Nasieniem	Abrahama	jesteśmy,

G2532	G3762	G1398	G4455	G4459	G4771	G3004	G3754
CONJ	A-DSM-N	V-RAI-1P	ADV	ADV-I	P-2NS	V-PAI-2S	CONJ
καὶ	οὐδενὶ	δεδουλεύκαμεν	πώποτε·	πῶς	σὺ	λέγεις	ὅτι
kai	udeni	deduleukamen	popote;	pos	sy	legeis	hoti
i	nikogo nie	staliśmy się niewolnikami	nigdy.	Jak	Ty	mówisz,	że:

G1658	G1096		G611	G846	G3588	G2424	G281	G281
A-NPM	V-FDI-2P		V-ADI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	HEB	HEB
Ἐλεύθεροι	γενήσεσθε;	**8:34**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Ἀμὴν	ἀμὴν
Eleutheroi	genesesthe;		apekrithe	autois	ho	Iesus	Amen	amen
Wolni	staniecie się?		Odpowiedział	im	—	Jezus:	Amen,	amen

G3004	G5213	G3754	G3956	G3588	G4160	G3588	G266	G1401
V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	N-NSM
λέγω	ὑμῖν	ὅτι	πᾶς	ὁ	ποιῶν	τὴν	ἁμαρτίαν	δοῦλός
lego	hymin	hoti	pas	ho	poion	ten	hamartian	dulos
mówię	wam,	że	każdy	—	czyniący	—	grzech,	niewolnikiem

G2076	G3588	G266		G3588	G1161	G1401	G3756	G3306	G1722
V-PAI-3S	T-GSF	N-GSF		T-NSM	CONJ	N-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	PREP
ἐστιν	τῆς	ἁμαρτίας.	**8:35**	ὁ	δὲ	δοῦλος	οὐ	μένει	ἐν
estin	tes	hamartias.		ho	de	dulos	u	menei	en
jest	—	grzechu.		—	Zaś	niewolnik	nie	pozostaje	w

G3588	G3614	G1519	G3588	G165	G3588	G5207	G3306	G1519	G3588
T-DSF	N-DSF	PREP	T-ASM	N-ASM	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	PREP	T-ASM
τῇ	οἰκίᾳ	εἰς	τὸν	αἰῶνα·	ὁ	υἱὸς	μένει	εἰς	τὸν
te	oikia	eis	ton	aiona;	ho	hyios	menei	eis	ton
—	domu	na	—	wiek,	—	Syn	pozostaje	na	—

G165		G1437	G3767	G3588	G5207	G5209	G1659	G3689	G1658
N-ASM		COND	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2AP	V-AAS-3S	ADV	A-NPM
αἰῶνα.	**8:36**	ἐὰν	οὖν	ὁ	Υἱὸς	ὑμᾶς	ἐλευθερώσῃ,	ὄντως	ἐλεύθεροι
aiona.		ean	un	ho	Hyios	hymas	eleutherose,	ontos	eleutheroi
wiek.	35q)	Jeśli	więc	—	Syn	was	wyzwoli,	na pewno	wolni

G1510		G1492	G3754	G4690	G11	G1510	G235	G2212
V-FDI-2P		V-RAI-1S	CONJ	N-NSN	N-PRI	V-PAI-2P	CONJ	V-PAI-2P
ἔσεσθε.	**8:37**	οἶδα	ὅτι	σπέρμα	Ἀβραάμ	ἐστε·	ἀλλὰ	ζητεῖτέ
esesthe.		oida	hoti	sperma	Abraam	este;	alla	zeteite
będziecie.		Wiem,	że	nasieniem	Abrahama	jesteście,	ale	pragniecie

G1473	G615	G3754	G3588	G3056	G3588	G1699	G3756	G5562	G1722
P-1AS	V-AAN	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM	S-1SNSM	PRT-N	V-PAI-3S	PREP
με	ἀποκτεῖναι,	ὅτι	ὁ	λόγος	ὁ	ἐμὸς	οὐ	χωρεῖ	ἐν
me	apokteinai,	hoti	ho	logos	ho	emos	u	chorei	en
mnie	zabić,	gdyż	—	słowo	—	Moje	nie	mieści się	w

G5213		G3739	G1473	G3708	G3844	G3588	G3962	G2980	G2532
P-2DP		R-APN	P-1NS	V-RAI-1S-ATT	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAI-1S	CONJ
ὑμῖν.	**8:38**	ἃ	ἐγὼ	ἑώρακα	παρὰ	τῷ	Πατρὶ	λαλῶ·	καὶ
hymin.		ha	ego	heoraka	para	to	Patri	lalo;	kai
was.		Co	Ja	zobaczyłem	u	—	Ojca,	mówię,	a

G4771	G3767	G3739	G191	G3844	G3588	G3962	G5216	G4160	
P-2NP	CONJ	R-APN	V-AAI-2P	PREP	T-GSM	N-GSM	P-2GP	V-PAI-2P	
ὑμεῖς	οὖν	ἃ	ἠκούσατε	παρὰ	τοῦ	πατρὸς	ὑμῶν	ποιεῖτε.	**8:39**
hymeis	un	ha	ekusate	para	tu	patros	hymon	poieite.	
wy	więc	co	usłyszeliście	od	—	ojca	[waszego]	czyńcie.	

G611	G2532	G3004	G846	G3588	G3962	G2257	G11	G2076
V-ADI-3P	CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	T-NSM	N-NSM	P-1GP	N-PRI	V-PAI-3S
ἀπεκρίθησαν	καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Ὁ	πατὴρ	ἡμῶν	Ἀβραάμ	ἐστιν.
apekrithesan	kai	eipan	auto	Ho	pater	hemon	Abraam	estin.
Odpowiedzieli	i	powiedzieli	Mu:	—	ojcem	naszym	Abraham	jest.

G3004	G846	G3588	G2424	G1487	G5043	G3588	G11	G1510	G3588
V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	COND	N-NPN	T-GSM	N-PRI	V-PAI-2P	T-APN
λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Εἰ	τέκνα	τοῦ	Ἀβραάμ	ἐστε,	τὰ
legei	autois	ho	Iesus	Ei	tekna	tu	Abraam	este,	ta
Mówi	im	—	Jezus:	Jeśli	dziećmi	—	Abrahama	jesteście,	—

G2041	G3588	G11	G4160		G3568	G1161	G2212	G1473	G615
N-APN	T-GSM	N-PRI	V-PAI-2P		ADV	CONJ	V-PAI-2P	P-1AS	V-AAN
ἔργα	τοῦ	Ἀβραὰμ	ποιεῖτε·	**8:40**	νῦν	δὲ	ζητεῖτέ	με	ἀποκτεῖναι,
erga	tu	Abraam	poieite;		nyn	de	zeteite	me	apokteinai,
dzieła	—	Abrahama	czyńcie.		Teraz	zaś	pragniecie	mnie	zabić,

G444	G3739	G3588	G225	G5213	G2980	G3739	G191	G3844	G3588
N-ASM	R-NSM	T-ASF	N-ASF	P-2DP	V-RAI-1S	R-ASF	V-AAI-1S	PREP	T-GSM
ἄνθρωπον	ὃς	τὴν	ἀλήθειαν	ὑμῖν	λελάληκα,	ἣν	ἤκουσα	παρὰ	τοῦ
anthropon	hos	ten	aletheian	hymin	lelaleka,	hen	ekusa	para	tu
człowieka	co	—	prawdę	wam	mówi,	którą	usłyszałem	od	—

G2316	G3778	G11	G3756	G4160		G4771	G4160	G3588	G2041
N-GSM	D-ASN	N-PRI	PRT-N	V-AAI-3S		P-2NP	V-PAI-2P	T-APN	N-APN
Θεοῦ·	τοῦτο	Ἀβραὰμ	οὐκ	ἐποίησεν.	**8:41**	ὑμεῖς	ποιεῖτε	τὰ	ἔργα
Theu;	tuto	Abraam	uk	epoiesen.		hymeis	poieite	ta	erga
Boga.	Tego	Abraham	nie	czynił.		Wy	czyńcie	—	dzieła

G3588	G3962	G5216	G3004	G846	G1473	G1537	G4202	G3756
T-GSM	N-GSM	P-2GP	V-2AAI-3P	P-DSM	P-1NP	PREP	N-GSF	PRT-N
τοῦ	πατρὸς	ὑμῶν.	εἶπαν	αὐτῷ	Ἡμεῖς	ἐκ	πορνείας	οὐκ
tu	patros	hymon.	eipan	auto	Hemeis	ek	porneias	uk
—	ojca	waszego.	Powiedzieli	Mu:	My	z	rozpusty	nie

35q)) w znaczeniu *na zawsze*.

G1080	G1520	G3962	G2192	G3588	G2316		G3004	G846
V-API-1P	A-ASM	N-ASM	V-PAI-1P	T-ASM	N-ASM		V-2AAI-3S	P-DPM
ἐγεννήθημεν,	ἕνα	Πατέρα	ἔχομεν	τὸν	Θεόν.	**8:42**	εἶπεν	αὐτοῖς
egennethemen,	hena	Patera	echomen	ton	Theon.		eipen	autois
zostaliśmy urodzeni,	jednego	Ojca	mamy	—	Boga.		Powiedział	im

G3588	G2424	G1487	G3588	G2316	G3962	G5216	G1510	G25	G302
T-NSM	N-NSM	COND	T-NSM	N-NSM	N-NSM	P-2GP	V-IAI-3S	V-IAI-2P	PRT
ὁ	Ἰησοῦς	Εἰ	ὁ	Θεὸς	Πατὴρ	ὑμῶν	ἦν,	ἠγαπᾶτε	ἂν
ho	Iesus	Ei	ho	Theos	Pater	hymon	en,	egapate	an
—	Jezus:	Jeśli	—	Bóg	Ojcem	waszym	byłby,	miłowalibyście	—

G1473	G1473	G1063	G1537	G3588	G2316	G1831	G2532	G2240	G3761
P-1AS	P-1NS	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAI-1S	CONJ	V-PAI-1S	CONJ-N
ἐμέ·	ἐγὼ	γὰρ	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἐξῆλθον	καὶ	ἥκω·	οὐδὲ
eme;	ego	gar	ek	tu	Theu	ekselthon	kai	heko;	ude
Mnie,	ja	bowiem	od	—	Boga	wyszedłem	i	przychodzę.	Ani

G1063	G575	G1683	G2064	G235	G1565	G1473	G649	
CONJ	PREP	F-1GSM	V-2RAI-1S	CONJ	D-NSM	P-1AS	V-AAI-3S	
γὰρ	ἀπ’	ἐμαυτοῦ	ἐλήλυθα,	ἀλλ’	ἐκεῖνός	με	ἀπέστειλεν.	**8:43**
gar	ap’	emautu	elelytha,	all’	ekeinos	me	apesteilen.	
bowiem	od	siebie samego	przyszedłem,	ale	Ów	Mnie	wysłał.	

G1223	G5101	G3588	G2981	G3588	G1699	G3756	G1097	G3754	G3756
PREP	I-ASN	T-ASF	N-ASF	T-ASF	S-1SASF	PRT-N	V-PAI-2P	CONJ	PRT-N
διὰ	τί	τὴν	λαλιὰν	τὴν	ἐμὴν	οὐ	γινώσκετε;	ὅτι	οὐ
dia	ti	ten	lalian	ten	emen	u	ginoskete;	hoti	u
Dla	czego	—	mowy	—	Mojej	nie	rozumiecie?	Bo	nie

G1410	G191	G3588	G3056	G3588	G1699		G4771	G1537	G3588
V-PNI-2P	V-PAN	T-ASM	N-ASM	T-ASM	S-1SASM		P-2NP	PREP	T-GSM
δύνασθε	ἀκούειν	τὸν	λόγον	τὸν	ἐμόν.	**8:44**	ὑμεῖς	ἐκ	τοῦ
dynasthe	akuein	ton	logon	ton	emon.		hymeis	ek	tu
jesteście w stanie	słuchać	—	słowa	—	Mojego.		Wy	z	—

G3962	G3588	G1228		G1510	G2532	G3588	G1939	G3588	G3962	G5216
N-GSM	T-GSM	A-GSM		V-PAI-2P	CONJ	T-APF	N-APF	T-GSM	N-GSM	P-2GP
πατρὸς	τοῦ	διαβόλου		ἐστὲ	καὶ	τὰς	ἐπιθυμίας	τοῦ	πατρὸς	ὑμῶν
patros	tu	diabolu	44f)	este	kai	tas	epithymias	tu	patros	hymon
ojca	—	diabła		jesteście	i	—	pragnienia	—	ojca	waszego

G2309	G4160	G1565	G443	G1510	G575	G746	G2532	G1722	G3588
V-PAI-2P	V-PAN	D-NSM	A-NSM	V-IAI-3S	PREP	N-GSF	CONJ	PREP	T-DSF
θέλετε	ποιεῖν.	ἐκεῖνος	ἀνθρωποκτόνος	ἦν	ἀπ’	ἀρχῆς,	καὶ	ἐν	τῇ
thelete	poiein.	ekeinos	anthropoktonos	en	ap’	arches,	kai	en	te
chcecie	czynić.	Ów	ludobójcą	był	od	początku,	i	w	—

G225	G3756	G4739	G3754	G3756	G1510	G225	G1722	G846	G3752
N-DSF	PRT-N	V-IAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	N-NSF	PREP	P-DSM	CONJ
ἀληθείᾳ	οὐκ	ἔστηκεν,	ὅτι	οὐκ	ἔστιν	ἀλήθεια	ἐν	αὐτῷ.	ὅταν
aletheia	uk	esteken,	hoti	uk	estin	aletheia	en	auto.	hotan
prawdzie	nie	stanął,	gdyż	nie	jest	prawda	w	nim.	Kiedy

G2980	G3588	G5579	G1537	G3588	G2398	G2980	G3754	G5583
V-PAS-3S	T-ASN	N-ASN	PREP	T-GPN	A-GPN	V-PAI-3S	CONJ	N-NSM
λαλῇ	τὸ	ψεῦδος,	ἐκ	τῶν	ἰδίων	λαλεῖ,	ὅτι	ψεύστης
lale	to	pseudos,	ek	ton	idion	lalei,	hoti	pseustes
mówi	—	fałsz,	z	—	samego siebie	mówi,	gdyż	kłamcą

G1510	G2532	G3588	G3962	G846		G1473	G1161	G3754	G3588	G225
V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-GSM		P-1NS	CONJ	CONJ	T-ASF	N-ASF
ἐστὶν	καὶ	ὁ	πατὴρ	αὐτοῦ.	**8:45**	ἐγὼ	δὲ	ὅτι	τὴν	ἀλήθειαν
estin	kai	ho	pater	autu.		ego	de	hoti	ten	aletheian
jest	i	—	ojcem	jego.		Ja	zaś,	że	—	prawdę

G3004	G3756	G4100	G1473		G5101	G1537	G5216	G1651	G1473
V-PAI-1S	PRT-N	V-PAI-2P	P-1DS		I-NSM	PREP	P-2GP	V-PAI-3S	P-1AS
λέγω,	οὐ	πιστεύετέ	μοι.	**8:46**	τίς	ἐξ	ὑμῶν	ἐλέγχει	με
lego,	u	pisteuete	moi.		tis	eks	hymon	elenchei	me
mówię,	nie	wierzycie	Mi.		Kto	z	was	[może] skazać	Mnie

44f)) dosł. *oszczercy*.

G4012	G266	G1487	G225	G3004	G1223	G5101	G4771	G3756	G4100
PREP	N-GSF	COND	N-ASF	V-PAI-1S	PREP	I-ASN	P-2NP	PRT-N	V-PAI-2P
περὶ	ἁμαρτίας;	εἰ	ἀλήθειαν	λέγω,	διὰ	τί	ὑμεῖς	οὐ	πιστεύετέ
peri	hamartias;	ei	aletheian	lego,	dia	ti	hymeis	u	pisteuete
za	grzech.	Jeśli	prawdę	mówię,	dla	czego	wy	nie	wierzycie

G1473		G3588	G1510	G1537	G3588	G2316	G3588	G4487	G3588
P-1DS		T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	T-APN	N-APN	T-GSM
μοι;	**8:47**	ὁ	ὢν	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	τὰ	ῥήματα	τοῦ
moi;		ho	on	ek	tu	Theu	ta	remata	tu
Mi?		—	Będący	z	—	Boga	—	wypowiedzi	—

G2316	G191	G1223	G3778	G4771	G3756	G191	G3754	G1537	G3588
N-GSM	V-PAI-3S	PREP	D-ASN	P-2NP	PRT-N	V-PAI-2P	CONJ	PREP	T-GSM
Θεοῦ	ἀκούει·	διὰ	τοῦτο	ὑμεῖς	οὐκ	ἀκούετε,	ὅτι	ἐκ	τοῦ
Theu	akuei;	dia	tuto	hymeis	uk	akuete,	hoti	ek	tu
Boga	słucha.	Dla	tego	wy	nie	słuchacie,	gdyż	z	—

G2316	G3756	G1510		G611	G3588	G2453	G2532	G3004
N-GSM	PRT-N	V-PAI-2P		V-ADI-3P	T-NPM	A-NPM	CONJ	V-2AAI-3P
Θεοῦ	οὐκ	ἐστέ.	**8:48**	Ἀπεκρίθησαν	οἱ	Ἰουδαῖοι	καὶ	εἶπαν
Theu	uk	este.		Apekrithesan	hoi	Iudaioi	kai	eipan
Boga	nie	jesteście.		Odpowiedzieli	—	Judejczycy	i	powiedzieli

G846	G3756	G2573	G3004	G2249	G3754	G4541	G1510	G4771	G2532
P-DSM	PRT-N	ADV	V-PAI-1P	P-1NP	CONJ	N-NSM	V-PAI-2S	P-2NS	CONJ
αὐτῷ	Οὐ	καλῶς	λέγομεν	ἡμεῖς	ὅτι	Σαμαρείτης	εἶ	σὺ	καὶ
auto	U	kalos	legomen	hemeis	hoti	Samareites	ei	sy	kai
Mu:	Nie	dobrze	mówimy	my,	że	Samarytaninem	jesteś	Ty	i

G1140	G2192		G611	G2424	G1473	G1140	G3756	G2192
N-ASN	V-PAI-2S		V-ADI-3S	N-NSM	P-1NS	N-ASN	PRT-N	V-PAI-1S
δαιμόνιον	ἔχεις;	**8:49**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Ἐγὼ	δαιμόνιον	οὐκ	ἔχω,
daimonion	echeis;		apekrithe	Iesus	Ego	daimonion	uk	echo,
demona	masz?		Odpowiedział	Jezus:	Ja	demona	nie	mam,

G235	G5091		G3588	G3962	G3450	G2532	G4771	G818	G1473	
CONJ	V-PAI-1S		T-ASM	N-ASM	P-1GS	CONJ	P-2NP	V-PAI-2P	P-1AS	
ἀλλὰ	τιμῶ		τὸν	Πατέρα	μου,	καὶ	ὑμεῖς	ἀτιμάζετέ	με.	**8:50**
alla	timo	49h)	ton	Patera	mu,	kai	hymeis	atimadzete	me.	
ale	czczę		—	Ojca	Mego,	a	wy	znieważacie	Mnie.	

G1473	G1161	G3756	G2212	G3588	G1391	G3450	G1510	G3588	G2212
P-1NS	CONJ	PRT-N	V-PAI-1S	T-ASF	N-ASF	P-1GS	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM
ἐγὼ	δὲ	οὐ	ζητῶ	τὴν	δόξαν	μου·	ἔστιν	ὁ	ζητῶν
ego	de	u	zeto	ten	doksan	mu;	estin	ho	zeton
Ja	zaś	nie	szukam	—	chwały	Mej.	Jest	—	szukający

G2532	G2919		G281	G281	G3004	G5213	G1437	G5100	G3588
CONJ	V-PAP-NSM		HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	COND	X-NSM	T-ASM
καὶ	κρίνων.	**8:51**	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ἐάν	τις	τὸν
kai	krinon.		amen	amen	lego	hymin,	ean	tis	ton
i	sądzący.		Amen,	amen	mówię	wam,	jeśli	ktoś	—

G1699	G3056	G5083	G2288	G3756	G3361	G2334	G1519	G3588	G165
S-1SASM	N-ASM	V-AAS-3S	N-ASM	PRT-N	PRT-N	V-AAS-3S	PREP	T-ASM	N-ASM
ἐμὸν	λόγον	τηρήσῃ,	θάνατον	οὐ	μὴ	θεωρήσῃ	εἰς	τὸν	αἰῶνα.
emon	logon	terese,	thanaton	u	me	theorese	eis	ton	aiona.
moje	słowo	zachowa,	śmierci	nie	—	zobaczy	na	—	wiek.

	G3004	G846	G3588	G2453	G3568	G1097	G3754	G1140
	V-2AAI-3P	P-DSM	T-NPM	A-NPM	ADV	V-RAI-1P	CONJ	N-ASN
8:52	εἶπαν	αὐτῷ	οἱ	Ἰουδαῖοι	Νῦν	ἐγνώκαμεν	ὅτι	δαιμόνιον
	eipan	auto	hoi	Iudaioi	Nyn	egnokamen	hoti	daimonion
	Powiedzieli	Mu	—	Judejczycy:	Teraz	poznaliśmy,	że	demona

G2192	G11	G599	G2532	G3588	G4396	G2532	G4771	G3004	G1437
V-PAI-2S	N-PRI	V-2AAI-3S	CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	P-2NS	V-PAI-2S	COND
ἔχεις.	Ἀβραὰμ	ἀπέθανεν	καὶ	οἱ	προφῆται,	καὶ	σὺ	λέγεις	Ἐάν
echeis.	Abraam	apethanen	kai	hoi	profetai,	kai	sy	legeis	Ean
masz.	Abraham	umarł	i	—	prorocy,	a	Ty	mówisz:	Jeśli

49h)) lub *sznuję*.

G5100	G3588	G3056	G3450	G5083	G3756	G3361	G1089	G2288	G1519
X-NSM	T-ASM	N-ASM	P-1GS	V-AAS-3S	PRT-N	PRT-N	V-ADS-3S	N-GSM	PREP
τις	τὸν	λόγον	μου	τηρήσῃ,	οὐ	μὴ	γεύσηται	θανάτου	εἰς
tis	ton	logon	mu	terese,	u	me	geusetai	thanatu	eis
ktoś	—	słowo	Moje	zachowa,	nie	—	skosztuje	śmierci	na

G3588	G165		G3361	G4771	G3173	G1510	G3588	G3962	G2257
T-ASM	N-ASM		PRT-N	P-2NS	A-NSM-C	V-PAI-2S	T-GSM	N-GSM	P-1GP
τὸν	αἰῶνα.	**8:53**	μὴ	σὺ	μείζων	εἶ	τοῦ	πατρὸς	ἡμῶν
ton	aiona.		me	sy	meidzon	ei	tu	patros	hemon
—	wiek.		Czy	Ty	większy	jesteś	—	[od] ojca	naszego

G11	G3748	G599	G2532	G3588	G4396	G599	G5101	G4572
N-PRI	R-NSM	V-2AAI-3S	CONJ	T-NPM	N-NPM	V-2AAI-3P	I-ASM	F-2ASM
Ἀβραάμ,	ὅστις	ἀπέθανεν;	καὶ	οἱ	προφῆται	ἀπέθανον·	τίνα	σεαυτὸν
Abraam,	hostis	apethanen;	kai	hoi	profetai	apethanon;	tina	seauton
Abrahama,	który	umarł.	I	—	prorocy	umarli.	Kim	siebie

G4160		G611	G2424	G1437	G1473	G1392	G1683	G3588
V-PAI-2S		V-ADI-3S	N-NSM	COND	P-1NS	V-AAS-1S	F-1ASM	T-NSF
ποιεῖς;	**8:54**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Ἐὰν	ἐγὼ	δοξάσω	ἐμαυτόν,	ἡ
poieis; 53q)		apekrithe	Iesus	Ean	ego	doksaso	emauton,	he
czynisz?		Odpowiedział	Jezus:	Jeśli	Ja	wsławiam	samego siebie,	—

G1391	G3450	G3762	G2076	G1510	G3588	G3962	G3450	G3588
N-NSF	P-1GS	A-NSN-N	V-PAI-3S	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-1GS	T-NSM
δόξα	μου	οὐδέν	ἐστιν·	ἔστιν	ὁ	Πατήρ	μου	ὁ
doksa	mu	uden	estin;	estin	ho	Pater	mu	ho
chwała	Ma	niczym	jest,	jest	—	Ojciec	Mój	—

G1392	G1473	G3739	G4771	G3004	G3754	G2316	G2257	G2076	
V-PAP-NSM	P-1AS	R-ASM	P-2NP	V-PAI-2P	CONJ	N-NSM	P-1GP	V-PAI-3S	
δοξάζων	με,	ὃν	ὑμεῖς	λέγετε	ὅτι	Θεὸς	ἡμῶν	ἐστιν,	**8:55**
doksadzon	me,	hon	hymeis	legete	hoti	Theos	hemon	estin,	
chwalący	Mnie,	którego	wy	mówicie,	że	Bogiem	waszym	jest.	

G2532	G3756	G1097	G846	G1473	G1161	G1492	G846	G2579	G3004
CONJ	PRT-N	V-RAI-2P	P-ASM	P-1NS	CONJ	V-RAI-1S	P-ASM	COND-K	V-2AAS-1S
καὶ	οὐκ	ἐγνώκατε	αὐτόν,	ἐγὼ	δὲ	οἶδα	αὐτόν.	κἂν	εἴπω
kai	uk	egnokate	auton,	ego	de	oida	auton.	kan	eipo
I	nie	poznaliście	Go,	Ja	zaś	znam	Go.	Jeśli	powiem,

G3754	G3756	G1492	G846	G1510	G3664	G5210	G5583	G235	G1492
CONJ	PRT-N	V-RAI-1S	P-ASM	V-FDI-1S	A-NSM	P-2DP	N-NSM	CONJ	V-RAI-1S
ὅτι	οὐκ	οἶδα	αὐτόν,	ἔσομαι	ὅμοιος	ὑμῖν	ψεύστης·	ἀλλὰ	οἶδα
hoti	uk	oida	auton,	esomai	homoios	hymin	pseustes;	alla	oida
że	nie	znam	Go,	byłbym	podobnym	wam	kłamcą,	ale	znam

G846	G2532	G3588	G3056	G846	G5083		G11	G3588	G3962
P-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSM	V-PAI-1S		N-PRI	T-NSM	N-NSM
αὐτὸν	καὶ	τὸν	λόγον	αὐτοῦ	τηρῶ.	**8:56**	Ἀβραὰμ	ὁ	πατὴρ
auton	kai	ton	logon	autu	tero.		Abraam	ho	pater
Go	i	—	słowo	Jego	zachowuję.		Abraham,	—	ojciec

G5216	G21	G2443	G3708	G3588	G2250	G3588	G1699	G2532
P-2GP	V-ADI-3S	CONJ	V-2AAS-3S	T-ASF	N-ASF	T-ASF	S-1SASF	CONJ
ὑμῶν	ἠγαλλιάσατο	ἵνα	ἴδῃ	τὴν	ἡμέραν	τὴν	ἐμήν,	καὶ
hymon	egalliasato	hina	ide	ten	hemeran	ten	emen,	kai
wasz	rozweselił się,	[że]	zobaczył	—	dzień	—	Mój,	i

G3708	G2532	G5463		G3004	G3767	G3588	G2453	G4314
V-2AAI-3S	CONJ	V-2AOI-3S		V-2AAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	PREP
εἶδεν	καὶ	ἐχάρη.	**8:57**	εἶπαν	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	πρὸς
eiden	kai	echare.		eipan	un	hoi	Iudaioi	pros
zobaczył	i	uradował się.		Powiedzieli	więc	—	Judejczycy	do

G846	G4004	G2094	G3768	G2192	G2532	G11	G3708	
P-ASM	A-NUI	N-APN	ADV-N	V-PAI-2S	CONJ	N-PRI	V-RAI-2S-ATT	
αὐτόν	Πεντήκοντα	ἔτη	οὔπω	ἔχεις	καὶ	Ἀβραὰμ	ἑώρακας;	**8:58**
auton	Pentekonta	ete	upo	echeis	kai	Abraam	heorakas;	
Niego:	Pięćdziesiąt	lat	jeszcze nie	masz,	a	Abrahama	zobaczyłeś?	

53q)) w znaczeniu *za kogo Ty się uważasz?*.

G3004	G846	G2424	G281	G281	G3004	G5213	G4250	G11	G1096
V-2AAI-3S	P-DPM	N-NSM	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	ADV	N-PRI	V-2ADN
εἶπεν	αὐτοῖς	Ἰησοῦς	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	πρὶν	Ἀβραὰμ	γενέσθαι
eipen	autois	Iesus	Amen	amen	lego	hymin,	prin	Abraam	genesthai
Powiedział	im	Jezus:	Amen,	amen	mówię	wam,	zanim	Abraham	stał się

G1473	G1510		G142	G3767	G3037	G2443	G906	G1909	G846
P-1NS	V-PAI-1S		V-AAI-3P	CONJ	N-APM	CONJ	V-2AAS-3P	PREP	P-ASM
ἐγὼ	εἰμί.	**8:59**	ἦραν	οὖν	λίθους	ἵνα	βάλωσιν	ἐπ’	αὐτόν·
ego	eimi.		eran	un	lithus	hina	balosin	ep’	auton;
JA	JESTEM.		Podnieśli	więc	kamienie,	aby	rzucić	na	Niego.

G2424	G1161	G2928	G2532	G1831	G1537	G3588	G2411
N-NSM	CONJ	V-2API-3S	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN
Ἰησοῦς	δὲ	ἐκρύβη	καὶ	ἐξῆλθεν	ἐκ	τοῦ	ἱεροῦ.
Iesus	de	ekrybe	kai	ekselthen	ek	tu	hieru.
Jezus	zaś	ukrył się	i	odszedł	ze	—	świątyni.

Rozdział 9

SZÓSTY ZNAK

Uzdrowienie ślepego od urodzenia

	G2532	G3855	G3708	G444	G5185		G1537	G1079		G2532
	CONJ	V-PAP-NSM	V-2AAI-3S	N-ASM	A-ASM		PREP	N-GSF		CONJ
9:1	Καὶ	παράγων	εἶδεν	ἄνθρωπον	τυφλὸν		ἐκ	γενετῆς.	**9:2**	καὶ
	Kai	paragon	eiden	anthropon	tyflon	1e)	ek	genetes.		kai
	I	przechodząc	zobaczył	człowieka	ślepego		od	urodzenia.		I

G2065	G846	G3588	G3101	G846	G3004	G4461	G5101	G264
V-AAI-3P	P-ASM	T-NPM	N-NPM	P-GSM	V-PAP-NPM	HEB	I-NSM	V-2AAI-3S
ἠρώτησαν	αὐτὸν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ	λέγοντες	Ῥαββεί,	τίς	ἥμαρτεν,
erotesan	auton	hoi	mathetai	autu	legontes	Rabbei,	tis	hemarten,
zapytali	Go	—	uczniowie	Jego	mówiąc:	Nauczycielu,	kto	zgrzeszył,

G3778	G2228		G3588	G1118	G846	G2443		G5185	G1080		
D-NSM	PRT		T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ		A-NSM	V-APS-3S		
οὗτος	ἢ		οἱ	γονεῖς	αὐτοῦ,	ἵνα		τυφλὸς	γεννηθῇ;		**9:3**
hutos	e	2l)	hoi	goneis	autu,	hina	2p)	tyflos	gennethe;	2r)	
on	czy		—	rodzice	jego,	aby		ślepym	zostałby urodzony?		

G611	G3588	G2424	G3777	G3778	G264	G3777	G3588	G1118
V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ-N	D-NSM	V-2AAI-3S	CONJ-N	T-NPM	N-NPM
ἀπεκρίθη	[ὁ]	Ἰησοῦς	Οὔτε	οὗτος	ἥμαρτεν	οὔτε	οἱ	γονεῖς
apekrithe	[o]	Iesus	Ute	hutos	hemarten	ute	hoi	goneis
Odpowiadając	—	Jezus:	Ani	on	zgrzeszył	ani	—	rodzice

G846	G235	G2443	G5319		G3588	G2041	G3588	G2316	G1722
P-GSM	CONJ	CONJ	V-APS-3S		T-NPN	N-NPN	T-GSM	N-GSM	PREP
αὐτοῦ,	ἀλλ’	ἵνα	φανερωθῇ		τὰ	ἔργα	τοῦ	Θεοῦ	ἐν
autu,	all’	hina	fanerothe	3m)	ta	erga	tu	Theu	en
jego,	ale	aby	zostałyby ukazane		—	dzieła	—	Boga	w

G846		G1691		G2249	G1163	G2038	G3588	G2041	G3588	G3992
P-DSM		P-1AS		P-1AP	V-PAI-3S	V-PNN	T-APN	N-APN	T-GSM	V-AAP-GSM
αὐτῷ.	**9:4**	[ἐμέ]		ἡμᾶς	δεῖ	ἐργάζεσθαι	τὰ	ἔργα	τοῦ	πέμψαντός
auto.		[eme]	4a)	hemas	dei	ergadzesthai	ta	erga	tu	pempsantos
nim.		[Mi]		Nam	trzeba	czynić	—	dzieła	—	posyłającego

G1473	G2193	G2250	G2076	G2064	G3571	G3753	G3762	G1410
P-1AS	ADV	N-NSF	V-PAI-3S	V-PNI-3S	N-NSF	ADV	A-NSM-N	V-PNI-3S
με	ἕως	ἡμέρα	ἐστίν·	ἔρχεται	νὺξ	ὅτε	οὐδεὶς	δύναται
me	heos	hemera	estin;	erchetai	nyks	hote	udeis	dynatai
Mnie	póki	dzień	jest.	Przychodzi	noc	kiedy	nikt [nie]	jest w stanie

---

1e)) dosłownie "nieprzezroczysty" czyli "niewidomy".
2l)) w zasadzie "lub".
2p)) lub "tak, że".
2r)) lub po prostu "narodził się".
3m)) lub "stałyby się widoczne", "zostałyby objawione".
4a)) za TR i BT.

G2038		G3752	G1722	G3588	G2889	G1510		G5457	G1510	
V-PNN		CONJ	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAS-1S		N-NSN	V-PAI-1S	
ἐργάζεσθαι.	**9:5**	ὅταν	ἐν	τῷ	κόσμῳ	ὦ,		φῶς	εἰμι	
ergadzesthai.		hotan	en	to	kosmo	o,	5e)	fos	eimi	
działać.		Jak długo	w	—	świecie	jestem,		światło	jestem	

G3588	G2889		G3778	G3004		G4429	G5476	G2532	G4160	
T-GSM	N-GSM		D-APN	V-2AAP-NSM		V-AAI-3S	ADV	CONJ	V-AAI-3S	
τοῦ	κόσμου.	**9:6**	ταῦτα	εἰπὼν		ἔπτυσεν	χαμαὶ	καὶ	ἐποίησεν	
tu	kosmu.		tauta	eipon		eptysen	chamai	kai	epoiesen	
—	świata.		Te	powiedziawszy		splunął	na ziemię	i	uczynił	

G4081	G1537	G3588	G4427	G2532	G2007		G846	G3588	G4081	G1909
N-ASM	PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-AAI-3S		P-GSM	T-ASM	N-ASM	PREP
πηλὸν	ἐκ	τοῦ	πτύσματος,	καὶ	ἐπέθηκεν		αὐτοῦ	τὸν	πηλὸν	ἐπὶ
pelon	ek	tu	ptysmatos,	kai	epetheken	6l)	autu	ton	pelon	epi
glinę	z	—	śliny,	i	nałożył		On	—	glinę	na

G3588	G3788	G3588	G5185		G2532	G3004	G846	G5217	
T-APM	N-APM	T-ASM	A-GSM		CONJ	V-2AAI-3S	P-DSM	V-PAM-2S	
τοὺς	ὀφθαλμούς,	[τὸν	τυφλοῦ]	**9:7**	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ὕπαγε	
tus	ofthalmus,	[ton	tyflu]	6t)	kai	eipen	auto	Hypage	7d)
—	oczy	[—	ślepego]		I	powiedział	mu:	Odchodź	

G3538	G1519	G3588	G2861		G3588	G4611	G3739	G2059
V-AMM-2S	PREP	T-ASF	N-ASF		T-GSM	N-PRI	R-NSN	V-PPI-3S
νίψαι	εἰς	τὴν	κολυμβήθραν		τοῦ	Σιλωάμ	(ὃ	ἑρμηνεύεται
nipsai	eis	ten	kolymbethran	7h)	tu	Siloam	(o	hermeneuetai
umyj się	w	—	sadzawce		—	"Siloam"	(co	tłumaczone jest

G649		G565	G3767	G2532	G3538	G2532	G2064	G991
V-RPP-NSM		V-2AAI-3S	CONJ	CONJ	V-AMI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	V-PAP-NSM
Ἀπεσταλμένος).		ἀπῆλθεν	οὖν	καὶ	ἐνίψατο,	καὶ	ἦλθεν	βλέπων.
Apestalmenos).	7m)	apelthen	un	kai	enipsato,	kai	elthen	blepon.
"Posłany").		Odszedł	więc	i	obmył się,	i	przyszedł	widząc.

Reakcja ludzi i przywódców

	G3588	G3767	G1069	G2532	G3588	G2334	G846	G3588	G4386
	T-NPM	CONJ	N-NPM	CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM	P-ASM	T-ASN	A-ASN-C
9:8	Οἱ	οὖν	γείτονες	καὶ	οἱ	θεωροῦντες	αὐτὸν	τὸ	πρότερον,
	Hoi	un	geitones	kai	hoi	theoruntes	auton	to	proteron,
	—	Więc	sąsiedzi	i	—	widujący	go	—	przedtem,

G3754	G4319	G1510	G3004	G3756	G3778	G2076	G3588	G2521
CONJ	N-NSM	V-IAI-3S	V-IAI-3P	PRT-N	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PNP-NSM
ὅτι	προσαίτης	ἦν,	ἔλεγον	Οὐχ	οὗτός	ἐστιν	ὁ	καθήμενος
hoti	prosaites	en,	elegon	Uch	hutos	estin	ho	kathemenos
że	żebrakiem 8k)	był,	mówili:	Nie	ten	jest	—	siedzącym

G2532	G4319		G243	G3004	G3754	G3778	G2076	G243	G3004
CONJ	V-PAP-NSM		A-NPM	V-IAI-3P	CONJ	D-NSM	V-PAI-3S	A-NPM	V-IAI-3P
καὶ	προσαιτῶν;	**9:9**	ἄλλοι	ἔλεγον	ὅτι	Οὗτός	ἐστιν·	ἄλλοι	ἔλεγον
kai	prosaiton;		alloi	elegon	hoti	HUtos	estin;	alloi	elegon
i	żebrzącym?		Inni	mówili,	że	Ten	jest,	inni	mówili:

G3780	G235	G3664	G846	G2076	G1565		G3004	G3754	G1473	G1510
PRT-N	CONJ	A-NSM	P-DSM	V-PAI-3S	D-NSM		V-IAI-3S	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S
Οὐχί,	ἀλλὰ	ὅμοιος	αὐτῷ	ἐστιν.	ἐκεῖνος		ἔλεγεν	ὅτι	Ἐγώ	εἰμι.
Uchi,	alla	homoios	auto	estin.	ekeinos	9m)	elegen	hoti	Ego	eimi.
Nie,	ale	podobny	jemu	jest.	Ów		mówił,	że:	Ja	jestem.

5e)) tryb przypuszczający, który można oddać jako "byłbym".
6g)) lub "błoto".
6l)) lub "pomazał".
6t)) za TR i BT.
7d)) lub "Idź".
7h)) lub w "łaźni".
7m)) lub "który wysłany".
8k)) lub "proszącym, "błagającym".
9m)) lub "Tamten".

	G3004	G3767	G846	G4459	G3767	G455	G4771	G3588	G3788
	V-IAI-3P	CONJ	P-DSM	ADV-I	CONJ	V-API-3P	P-2GS	T-NPM	N-NPM
9:10	ἔλεγον	οὖν	αὐτῷ	Πῶς	οὖν	ἠνεῴχθησάν	σου	οἱ	ὀφθαλμοί;
	elegon	un	auto	Pos	un	eneochthesan	su	hoi	ofthalmoi;
	Mówili	więc	jemu:	Jak	więc	otworzone zostały	twe	—	oczy?

	G611	G1565	G3588	G444	G3588	G3004	G2424	G4081
	V-ADI-3S	D-NSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-PPP-NSM	N-NSM	N-ASM
9:11	ἀπεκρίθη	ἐκεῖνος	Ὁ	ἄνθρωπος	ὁ	λεγόμενος	Ἰησοῦς	πηλὸν
	apekrithe	ekeinos	Ho	anthropos	ho	legomenos	Iesus	pelon
	Odpowiedział	ów:	—	Człowiek	—	nazywany	Jezus	glinę

G4160	G2532	G2025	G3450	G3588	G3788	G2532	G3004	G3427	G3754
V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	P-1GS	T-APM	N-APM	CONJ	V-2AAI-3S	P-1DS	CONJ
ἐποίησεν	καὶ	ἐπέχρισέν	μου	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	καὶ	εἶπέν	μοι	ὅτι
epoiesen	kai	epechrisen	mu	tus	ofthalmus	kai	eipen	moi	hoti
uczynił	i	pomazał	me	—	oczy	i	powiedział	mi,	że:

G5217	G1519	G3588	G4611	G2532	G3538	G565	G3767	G2532	
V-PAM-2S	PREP	T-ASM	N-PRI	CONJ	V-AMM-2S	V-2AAP-NSM	CONJ	CONJ	
Ὕπαγε	εἰς	τὸν	Σιλωὰμ	καὶ	νίψαι·	ἀπελθὼν	οὖν	καὶ	
Hypage	eis	ton	Siloam	kai	nipsai;	apelthon	un	kai	
Odejdź	do	—	Siloam	i	umyj się.	Odszedłszy	więc	i	

G3538	G308			G2532	G3004	G846	G4226	G2076
V-AMP-NSM	V-AAI-1S			CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	ADV-I	V-PAI-3S
νιψάμενος	ἀνέβλεψα.		**9:12**	καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Ποῦ	ἐστιν
nipsamenos	aneblepsa.	**11ac)**		kai	eipan	auto	Pu	estin
umywszy się	odzyskałem wzrok.			I	powiedzieli	mu:	Gdzie	jest

G1565	G3004	G3756	G1492		G71	G846	G4314	G3588	G5330
D-NSM	V-PAI-3S	PRT-N	V-RAI-1S		V-PAI-3P	P-ASM	PREP	T-APM	N-APM
ἐκεῖνος;	λέγει	Οὐκ	οἶδα.	**9:13**	Ἄγουσιν	αὐτὸν	πρὸς	τοὺς	Φαρισαίους,
ekeinos;	legei	Uk	oida.		Agusin	auton	pros	tus	Farisaius,
Ów?	Mówi:	Nie	wiem.		Prowadzą	go	do	—	faryzeuszy,

G3588	G4218	G5185		G1510	G1161	G4521	G1722	G3739	G2250
T-ASM	PRT	A-ASM		V-IAI-3S	CONJ	N-NSN	PREP	R-DSF	N-DSF
τόν	ποτε	τυφλόν.	**9:14**	ἦν	δὲ	σάββατον	ἐν	ᾗ	ἡμέρᾳ
ton	pote	tyflon.		en	de	sabbaton	en	he	hemera
—	który był	ślepy.		Był	zaś	szabat	w	tym	dniu [kiedy]

G3588	G4081	G4160	G3588	G2424	G2532	G455	G846	G3588	G3788
T-ASM	N-ASM	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	P-GSM	T-APM	N-APM
τὸν	πηλὸν	ἐποίησεν	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	ἀνέῳξεν	αὐτοῦ	τοὺς	ὀφθαλμούς.
ton	pelon	epoiesen	ho	Iesus	kai	aneoksen	autu	tus	ofthalmus.
—	glinę	uczynił	—	Jezus	i	otworzył	jego	—	oczy.

	G3825	G3767	G2065	G846	G2532	G3588	G5330	G4459	G308
	ADV	CONJ	V-IAI-3P	P-ASM	CONJ	T-NPM	N-NPM	ADV-I	V-AAI-3S
9:15	πάλιν	οὖν	ἠρώτων	αὐτὸν	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι	πῶς	ἀνέβλεψεν.
	palin	un	eroton	auton	kai	hoi	Farisaioi	pos	aneblepsen.
	Znowu	więc	pytali	go	i	—	faryzeusze	jak	odzyskał wzrok.

G3588	G1161	G3004	G846	G4081	G2007	G3450	G1909	G3588	G3788
T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	N-ASM	V-AAI-3S	P-1GS	PREP	T-APM	N-APM
ὁ	δὲ	εἶπεν	αὐτοῖς	Πηλὸν	ἐπέθηκέν	μου	ἐπὶ	τοὺς	ὀφθαλμούς,
ho	de	eipen	autois	Pelon	epetheken	mu	epi	tus	ofthalmus,
—	Zaś	powiedział	im:	Glinę	nałożył	mi	na	—	oczy,

G2532	G3538	G2532	G991		G3004	G3767	G1537	G3588	G5330
CONJ	V-AMI-1S	CONJ	V-PAI-1S		V-IAI-3P	CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM
καὶ	ἐνιψάμην,	καὶ	βλέπω.	**9:16**	ἔλεγον	οὖν	ἐκ	τῶν	Φαρισαίων
kai	enipsamen,	kai	blepo.		elegon	un	ek	ton	Farisaion
i	umyłem się,	i	widzę.		Mówili	więc	z	—	faryzeuszy

G5100	G3756	G1510	G3778	G3844	G2316	G3588	G444	G3754	G3588
X-NPM	PRT-N	V-PAI-3S	D-NSM	PREP	N-GSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-ASN
τινές	Οὐκ	ἔστιν	οὗτος	παρὰ	Θεοῦ	ὁ	ἄνθρωπος,	ὅτι	τὸ
tines	Uk	estin	hutos	para	Theu	ho	anthropos,	hoti	to
niektórzy:	Nie	jest	Ten	z	Boga	—	człowiek,	bo	—

11ac)) lub "przejrzałem", dosłownie "spojrzałem w górę".

G4521	G3756	G5083	G243	G1161	G3004	G4459	G1410	G444
N-ASN	PRT-N	V-PAI-3S	A-NPM	CONJ	V-IAI-3P	ADV-I	V-PNI-3S	N-NSM
σάββατον	οὐ	τηρεῖ.	ἄλλοι	[δὲ]	ἔλεγον	Πῶς	δύναται	ἄνθρωπος
sabbaton	u	terei.	alloi	[de]	elegon	Pos	dynatai	anthropos
szabatu	nie	strzeże.	Inni	[zaś]	mówili:	Czy	jest w stanie	człowiek

G268	G5108	G4592	G4160	G2532	G4978	G1510	G1722	G846	
A-NSM	D-APN	N-APN	V-PAN	CONJ	N-NSN	V-IAI-3S	PREP	P-DPM	
ἁμαρτωλὸς	τοιαῦτα	σημεῖα	ποιεῖν;	καὶ	σχίσμα	ἦν	ἐν	αὐτοῖς.	**9:17**
hamartolos	toiauta	semeia	poiein;	kai	schisma	en	en	autois.	
grzeszny	takie	znaki	czynić?	I	rozłam	był	wśród	nich.	

G3004	G3767	G3588	G5185	G3825	G5101	G4771	G3004	G4012	G846
V-PAI-3P	CONJ	T-DSM	A-DSM	ADV	I-ASN	P-2NS	V-PAI-2S	PREP	P-GSM
λέγουσιν	οὖν	τῷ	τυφλῷ	πάλιν	Τί	σὺ	λέγεις	περὶ	αὐτοῦ,
legusin	un	to	tyflo	palin	Ti	sy	legeis	peri	autu,
Mówią	więc	—	ślepemu	znowu:	Co	ty	mówisz	o	Nim,

G3754	G455	G4771	G3588	G3788	G3588	G1161	G3004	G3754	G4396
CONJ	V-AAI-3S	P-2GS	T-APM	N-APM	T-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	N-NSM
ὅτι	ἠνέῳξέν	σου	τοὺς	ὀφθαλμούς;	ὁ	δὲ	εἶπεν	ὅτι	Προφήτης
hoti	eneoksen	su	tus	ofthalmus;	ho	de	eipen	hoti	Profetes
że	otworzył	twe	—	oczy?	—	Zaś	powiedział,	że:	Prorok

G2076		G3756	G4100	G3767	G3588	G2453	G4012	G846	G3754
V-PAI-3S		PRT-N	V-AAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NPM	PREP	P-GSM	CONJ
ἐστίν.	**9:18**	οὐκ	ἐπίστευσαν	οὖν	οἱ	Ἰουδαῖοι	περὶ	αὐτοῦ	ὅτι
estin.		uk	episteusan	un	hoi	Iudaioi	peri	autu	hoti
jest.		Nie	uwierzyli	więc	—	Judejczycy	o	nim,	że

G1510	G5185	G2532	G308	G2193	G3755		G5455	G3588
V-IAI-3S	A-NSM	CONJ	V-AAI-3S	ADV	R-GSN-ATT		V-AAI-3P	T-APM
ἦν	τυφλὸς	καὶ	ἀνέβλεψεν,	ἕως	ὅτου	18n)	ἐφώνησαν	τοὺς
en	tyflos	kai	aneblepsen,	heos	hotu		efonesan	tus
był	ślepy	i	odzyskał wzrok,	aż	kiedy		przywołali	—

G1118	G846	G3588	G308			G2532	G2065	G846
N-APM	P-GSM	T-GSM	V-AAP-GSM			CONJ	V-AAI-3P	P-APM
γονεῖς	αὐτοῦ	τοῦ	ἀναβλέψαντος		**9:19**	καὶ	ἠρώτησαν	αὐτοὺς
goneis	autu	tu	anablepsantos	18t)		kai	erotesan	autus
rodziców	jego	—	[co] odzyskał wzrok.			I	zapytali	ich

G3004	G3778	G2076	G3588	G5207	G5216	G3739	G4771	G3004	G3754
V-PAP-NPM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2GP	R-ASM	P-2NP	V-PAI-2P	CONJ
λέγοντες	Οὗτός	ἐστιν	ὁ	υἱὸς	ὑμῶν,	ὃν	ὑμεῖς	λέγετε	ὅτι
legontes	HUtos	estin	ho	hyios	hymon,	hon	hymeis	legete	hoti
mówiąc:	Ten	jest	—	syn	wasz,	co	wy	mówicie,	że

G5185	G1080	G4459	G3767	G991	G737		G611	G3767
A-NSM	V-API-3S	ADV-I	CONJ	V-PAI-3S	ADV		V-ADI-3P	CONJ
τυφλὸς	ἐγεννήθη;	πῶς	οὖν	βλέπει	ἄρτι;	**9:20**	ἀπεκρίθησαν	οὖν
tyflos	egennethe;	pos	un	blepei	arti;		apekrithesan	un
ślepy	narodził się?	Czemu	więc	widzi	teraz?		Odpowiedzieli	więc

G3588	G1118	G846	G2532	G3004	G1492	G3754	G3778	G2076	G3588
T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	V-2AAI-3P	V-RAI-1P	CONJ	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
οἱ	γονεῖς	αὐτοῦ	καὶ	εἶπαν	Οἴδαμεν	ὅτι	οὗτός	ἐστιν	ὁ
hoi	goneis	autu	kai	eipan	Oidamen	hoti	hutos	estin	ho
—	rodzice	jego	i	powiedzieli:	Wiemy,	że	ten	jest	—

G5207	G2257	G2532	G3754	G5185	G1080		G4459	G1161	G3568
N-NSM	P-1GP	CONJ	CONJ	A-NSM	V-API-3S		ADV-I	CONJ	ADV
υἱὸς	ἡμῶν	καὶ	ὅτι	τυφλὸς	ἐγεννήθη·	**9:21**	πῶς	δὲ	νῦν
hyios	hemon	kai	hoti	tyflos	egennethe;		pos	de	nyn
syn	nasz	i,	że	ślepy	narodził się.		Czemu	zaś	teraz

G991	G3756	G1492	G2228	G5101	G455	G846	G3588	G3788	G2249
V-PAI-3S	PRT-N	V-RAI-1P	PRT	I-NSM	V-AAI-3S	P-GSM	T-APM	N-APM	P-1NP
βλέπει	οὐκ	οἴδαμεν,	ἢ	τίς	ἤνοιξεν	αὐτοῦ	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	ἡμεῖς
blepei	uk	oidamen,	e	tis	enoiksen	autu	tus	ofthalmus	hemeis
widzi	nie	wiemy,	lub	kto	otworzył	jego	—	oczy,	my

18n)) dosłownie "podczas".
18t)) lub "który przejrzał".

G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-1P	G846 P-ASM	G2065 V-AAM-2P	G2244 N-ASF	G2192 V-PAI-3S	G846 P-NSM	G4012 PREP	G1438 F-3GSM
οὐκ	οἴδαμεν·	αὐτὸν	ἐρωτήσατε,	ἡλικίαν	ἔχει,	αὐτὸς	περὶ	ἑαυτοῦ
uk	oidamen;	auton	erotesate,	helikian	echei,	autos	peri	heautu
nie	wiemy.	Jego	zapytajcie,	dojrzałość	ma,	sam	o	sobie

G2980 V-FAI-3S		G3778 D-APN	G3004 V-2AAI-3P	G3588 T-NPM	G1118 N-NPM	G846 P-GSM	G3754 CONJ	G5399 V-INI-3P	G3588 T-APM
λαλήσει.	**9:22**	ταῦτα	εἶπαν	οἱ	γονεῖς	αὐτοῦ	ὅτι	ἐφοβοῦντο	τοὺς
lalesei.		tauta	eipan	hoi	goneis	autu	hoti	efobunto	tus
powie.		To	powiedzieli	—	rodzice	jego,	bo	bali się	—

G2453 A-APM	G2235 ADV	G1063 CONJ	G4934 V-LMI-3P		G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G2443 CONJ	G1437 COND	G5100 X-NSM
Ἰουδαίους·	ἤδη	γὰρ	συνετέθειντο	22l)	οἱ	Ἰουδαῖοι	ἵνα	ἐάν	τις
Iudaius;	ede	gar	synetetheinto		hoi	Iudaioi	hina	ean	tis
Judejczyków.	Już	bowiem	uzgodnili		—	Judejczycy,	aby	jeśli	kto

G846 P-ASM	G3670 V-AAS-3S	G5547 N-ASM	G656 A-NSM		G1096 V-2ADS-3S		G1223 PREP	G3778 D-ASN
αὐτὸν	ὁμολογήσῃ	Χριστόν,	ἀποσυνάγωγος	22u)	γένηται.	**9:23**	διὰ	τοῦτο
auton	homologese	Christon,	aposynagogos		genetai.		dia	tuto
Jego	wyznałby	Pomazańcem,	poza zgromadzeniem		stał się.		Dla	tego

G3588 T-NPM	G1118 N-NPM	G846 P-GSM	G3004 V-2AAI-3P	G3754 CONJ	G2244 N-ASF	G2192 V-PAI-3S	G846 P-ASM	G1905 V-AAM-2P
οἱ	γονεῖς	αὐτοῦ	εἶπαν	ὅτι	Ἡλικίαν	ἔχει,	αὐτὸν	ἐπερωτήσατε.
hoi	goneis	autu	eipan	hoti	Helikian	echei,	auton	eperotesate.
—	rodzice	jego	powiedzieli,	że:	Dojrzałość	ma,	jego	zapytajcie.

	G5455 V-AAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-ASM	G444 N-ASM	G1537 PREP	G1208 A-GSN	G3739 R-NSM	G1510 V-IAI-3S	G5185 A-NSM
9:24	Ἐφώνησαν	οὖν	τὸν	ἄνθρωπον	ἐκ	δευτέρου	ὃς	ἦν	τυφλὸς,
	Efonesan	un	ton	anthropon	ek	deuteru	hos	en	tyflos,
	Zawołali	więc	—	człowieka	[po raz]	drugi,	który	był	ślepy,

G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3P	G846 P-DSM	G1325 V-2AAM-2S	G1391 N-ASF	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G2249 P-1NP	G1492 V-RAI-1P	G3754 CONJ
καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Δὸς	δόξαν	τῷ	Θεῷ·	ἡμεῖς	οἴδαμεν	ὅτι
kai	eipan	auto	Dos	doksan	to	Theo;	hemeis	oidamen	hoti
i	mówili	mu:	Daj	chwałę	—	Bogu.	My	wiemy,	że

G3778 D-NSM	G3588 T-NSM	G444 N-NSM	G268 A-NSM	G2076 V-PAI-3S		G611 V-ADI-3S	G3767 CONJ	G1565 D-NSM
οὗτος	ὁ	ἄνθρωπος	ἁμαρτωλός	ἐστιν.	**9:25**	ἀπεκρίθη	οὖν	ἐκεῖνος
hutos	ho	anthropos	hamartolos	estin.		apekrithe	un	ekeinos
Ten	—	człowiek	grzeszny	jest.		Odpowiedział	więc	ów:

G1487 COND	G268 A-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-1S	G1520 A-ASN	G1492 V-RAI-1S	G3754 CONJ	G5185 A-NSM
Εἰ	ἁμαρτωλός	ἐστιν	οὐκ	οἶδα·	ἓν	οἶδα,	ὅτι	τυφλὸς
Ei	hamartolos	estin	uk	oida;	hen	oida,	hoti	tyflos
Czy	grzeszny	jest	nie	wiem,	jedno	wiem,	że	ślepy

G1510 V-PAP-NSM	G737 ADV	G991 V-PAI-1S		G3004 V-2AAI-3P	G3767 CONJ	G846 P-DSM	G5101 I-ASN	G4160 V-AAI-3S	G4771 P-2DS
ὢν	ἄρτι	βλέπω.	**9:26**	εἶπαν	οὖν	αὐτῷ	Τί	ἐποίησέν	σοι;
on	arti	blepo.		eipan	un	auto	Ti	epoiesen	soi;
będąc,	teraz	widzę.		Odpowiedzieli	więc	mu:	Co	uczynił	ci?

G4459 ADV-I	G455 V-AAI-3S	G4771 P-2GS	G3588 T-APM	G3788 N-APM		G611 V-ADI-3S	G846 P-DPM	G3004 V-2AAI-1S
πῶς	ἤνοιξέν	σου	τοὺς	ὀφθαλμούς;	**9:27**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	Εἶπον
pos	enoiksen	su	tus	ofthalmus;		apekrithe	autois	Eipon
Jak	otworzył	twe	—	oczy?		Odpowiedział	im:	Mówiłem

G5213 P-2DP	G2235 ADV	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G191 V-AAI-2P	G5101 I-ASN	G3825 ADV	G2309 V-PAI-2P	G191 V-PAN	G3361 PRT-N
ὑμῖν	ἤδη	καὶ	οὐκ	ἠκούσατε·	τί	πάλιν	θέλετε	ἀκούειν;	μὴ
hymin	ede	kai	uk	ekusate;	ti	palin	thelete	akuein;	me
wam	już	i	nie	słuchaliście.	Co	znowu	chcecie	usłyszeć?	Czy

22l)) lub "zgodzili się", "ułożyli się".

22u)) w zn. *wyłączony z synagogi*.

G2532	G4771	G2309	G846	G3101	G1096		G2532	G3058		G846
CONJ	P-2NP	V-PAI-2P	P-GSM	N-NPM	V-2ADN		CONJ	V-AAI-3P		P-ASM
καὶ	ὑμεῖς	θέλετε	αὐτοῦ	μαθηταὶ	γενέσθαι;	**9:28**	καὶ	ἐλοιδόρησαν	**28b)**	αὐτὸν
kai	hymeis	thelete	autu	mathetai	genesthai;		kai	eloidoresan		auton
i	wy	chcecie	Jego	uczniami	stać się?		I	zniesławili		go

G2532	G3004	G4771	G3101	G1510	G1565	G2249	G1161	G3588	G3475
CONJ	V-2AAI-3P	P-2NS	N-NSM	V-PAI-2S	D-GSM	P-1NP	CONJ	T-GSM	N-GSM
καὶ	εἶπαν	Σὺ	μαθητὴς	εἶ	ἐκείνου,	ἡμεῖς	δὲ	τοῦ	Μωϋσέως
kai	eipan	Sy	mathetes	ei	ekeinu,	hemeis	de	tu	Moyseos
i	powiedzieli:	Ty	uczniem	jesteś	Tego,	my	zaś	—	Mojżesza

G1510	G3101		G2249	G1492	G3754	G3475	G2980	G3588
V-PAI-1P	N-NPM		P-1NP	V-RAI-1P	CONJ	N-DSM	V-RAI-3S	T-NSM
ἐσμὲν	μαθηταί·	**9:29**	ἡμεῖς	οἴδαμεν	ὅτι	Μωϋσεῖ	λελάληκεν	ὁ
esmen	mathetai;		hemeis	oidamen	hoti	Moysei	lelaleken	ho
jesteśmy	uczniami.		My	wiemy,	że	Mojżeszowi	przemówił	—

G2316	G3778	G1161	G3756	G1492	G4159	G2076
N-NSM	D-ASM	CONJ	PRT-N	V-RAI-1P	ADV-I	V-PAI-3S
Θεός,	τοῦτον	δὲ	οὐκ	οἴδαμεν	πόθεν	ἐστίν.
Theos,	tuton	de	uk	oidamen	pothen	estin.
Bóg,	Tamten	zaś	nie	wiemy	skąd	jest.

Świadectwo uzdrowionego

	G611	G3588	G444	G2532	G3004	G846	G1722	G3778	G1063
	V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	PREP	D-DSN	CONJ
9:30	ἀπεκρίθη	ὁ	ἄνθρωπος	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Ἐν	τούτῳ	γὰρ
	apekrithe	ho	anthropos	kai	eipen	autois	En	tuto	gar
	Odpowiedział	—	człowiek	i	powiedział	im:	W	tym	bowiem

G3588	G2298	G2076	G3754	G4771	G3756	G1492	G4159	G2076	G2532
T-NSN	A-NSN	V-PAI-3S	CONJ	P-2NP	PRT-N	V-RAI-2P	ADV-I	V-PAI-3S	CONJ
τὸ	θαυμαστόν	ἐστιν,	ὅτι	ὑμεῖς	οὐκ	οἴδατε	πόθεν	ἐστίν,	καὶ
to	thaumaston	estin,	hoti	hymeis	uk	oidate	pothen	estin,	kai
—	dziwne	jest,	że	wy	nie	wiecie	skąd	jest,	a

G455	G3450	G3588	G3788		G1492	G3754	G3588	G2316	G268
V-AAI-3S	P-1GS	T-APM	N-APM		V-RAI-1P	CONJ	T-NSM	N-NSM	A-GPM
ἤνοιξέν	μου	τοὺς	ὀφθαλμούς.	**9:31**	οἴδαμεν	ὅτι	ὁ	Θεὸς	ἁμαρτωλῶν
enoiksen	mu	tus	ofthalmus.		oidamen	hoti	ho	Theos	hamartolon
otworzył	me	—	oczy.		Wiemy,	że	—	Bóg	grzeszników

G3756	G191	G235	G1437	G5100	G2318	G1510	G2532	G3588	G2307
PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	COND	X-NSM	A-NSM	V-PAS-3S	CONJ	T-ASN	N-ASN
οὐκ	ἀκούει,	ἀλλ’	ἐάν	τις	θεοσεβὴς	ᾖ	καὶ	τὸ	θέλημα
uk	akuei,	all’	ean	tis	theosebes	e	kai	to	thelema
nie	słucha,	ale	jeśli	ktoś	bogobojny	jest	i	—	wolę

G846	G4160	G5127	G191		G1537	G3588	G165		G3756
P-GSM	V-PAS-3S	D-GSM	V-PAI-3S		PREP	T-GSM	N-GSM		PRT-N
αὐτοῦ	ποιῇ,	τούτου	ἀκούει.	**9:32**	ἐκ	τοῦ	αἰῶνος	**32c)**	οὐκ
autu	poie,	tutu	akuei.		ek	tu	aionos		uk
Jego	wykonywałby,	tego	słucha.		Od	—	wieku		nie

G191	G3754	G455	G5100	G3788	G5185	G1080			G1487
V-API-3S	CONJ	V-AAI-3S	X-NSM	N-APM	A-GSM	V-RPP-GSM			COND
ἠκούσθη	ὅτι	ἠνέῳξέν	τις	ὀφθαλμοὺς	τυφλοῦ	γεγεννημένου·		**9:33**	εἰ
ekusthe	hoti	eneoksen	tis	ofthalmus	tyflu	gegennemenu;			ei
było słyszane,	żeby	otworzył	ktoś	oczy	ślepemu	narodzonemu.			Jeśli

G3361	G1510	G3778	G3844	G2316	G3756	G1410	G4160	G3762
PRT-N	V-IAI-3S	D-NSM	PREP	N-GSM	PRT-N	V-INI-3S-ATT	V-PAN	A-ASN-N
μὴ	ἦν	οὗτος	παρὰ	Θεοῦ,	οὐκ	ἠδύνατο	ποιεῖν	οὐδέν.
me	en	hutos	para	Theu,	uk	edynato	poiein	uden.
nie	był	Ten	od	Boga,	nie	byłby w stanie	uczynić	niczego.

28b)) lub "zwymyślali".
32c)) czyli od dawna.

Ponowne spotkanie z Jezusem

	G611	G2532	G3004	G846	G1722	G266	G4771	G1080
	V-ADI-3P	CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	PREP	N-DPF	P-2NS	V-API-2S
9:34	ἀπεκρίθησαν	καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Ἐν	ἁμαρτίαις	σὺ	ἐγεννήθης
	apekrithesan	kai	eipan	auto	En	hamartiais	sy	egennethes
	Odpowiedzieli	i	powiedzieli	mu:	W	grzechach	ty	narodziłeś się

G3650	G2532	G4771	G1321	G1473	G2532	G1544	G846	G1854	
A-NSM	CONJ	P-2NS	V-PAI-2S	P-1AP	CONJ	V-2AAI-3P	P-ASM	ADV	
ὅλος,	καὶ	σὺ	διδάσκεις	ἡμᾶς;	καὶ	ἐξέβαλον	αὐτὸν	ἔξω.	**9:35**
holos,	kai	sy	didaskeis	hemas;	kai	eksebalon	auton	ekso.	
cały,	i	ty	uczysz	nas?	I	wyrzucili	go	na zewnątrz.	

G191	G2424	G3754	G1544	G846	G1854	G2532	G2147	G846
V-AAI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3P	P-ASM	ADV	CONJ	V-2AAP-NSM	P-ASM
Ἤκουσεν	Ἰησοῦς	ὅτι	ἐξέβαλον	αὐτὸν	ἔξω,	καὶ	εὑρὼν	αὐτὸν
Ekusen	Iesus	hoti	eksebalon	auton	ekso,	kai	heuron	auton
Usłyszał	Jezus,	że	wyrzucili	go	na zewnątrz,	i	znalazłszy	go

G3004	G4771	G4100	G1519	G3588	G5207	G3588	G444	
V-2AAI-3S	P-2NS	V-PAI-2S	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	
εἶπεν	Σὺ	πιστεύεις	εἰς	τὸν	Υἱὸν	τοῦ	ἀνθρώπου;	**9:36**
eipen	Sy	pisteueis	eis	ton	Hyion	tu	anthropu;	
powiedział:	Ty	wierzysz	w	—	Syna	—	Człowieka?	

G611	G1565	G2532	G3004	G2532	G5101	G2076	G2962	G2443
V-ADI-3S	D-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	I-NSM	V-PAI-3S	N-VSM	CONJ
ἀπεκρίθη	ἐκεῖνος	καὶ	εἶπεν	Καὶ	τίς	ἐστιν,	Κύριε,	ἵνα
apekrithe	ekeinos	kai	eipen	Kai	tis	estin,	Kyrie,	hina
Odpowiedział	ów	i	powiedział:	I	kto	jest,	Panie,	aby

G4100	G1519	G846		G3004	G846	G3588	G2424	G2532
V-AAS-1S	PREP	P-ASM		V-2AAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	CONJ
πιστεύσω	εἰς	αὐτόν;	**9:37**	εἶπεν	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Καὶ
pisteuso	eis	auton;		eipen	auto	ho	Iesus	Kai
uwierzyłbym	w	Niego?		Powiedział	mu	—	Jezus:	I

G3708	G846	G2532	G3588	G2980	G3326	G4771	G1565	G2076	
V-RAI-2S-ATT	P-ASM	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-2GS	D-NSM	V-PAI-3S	
ἑώρακας	αὐτὸν	καὶ	ὁ	λαλῶν	μετὰ	σοῦ	ἐκεῖνός	ἐστιν.	**9:38**
heorakas	auton	kai	ho	lalon	meta	su	ekeinos	estin.	
zobaczyłeś	Go	i	—	mówiący	z	tobą	Owym	jest.	

G3588	G1161	G5346	G4100	G2962	G2532	G4352	G846			G2532
T-NSM	CONJ	V-IAI-3S	V-PAI-1S	N-VSM	CONJ	V-AAI-3S	P-DSM			CONJ
ὁ	δὲ	ἔφη	Πιστεύω,	Κύριε·	καὶ	προσεκύνησεν	αὐτῷ.		**9:39**	καὶ
ho	de	efe	Pisteuo,	Kyrie;	kai	prosekynesen	auto.			kai
—	Zaś	powiedział:	Wierzę	Panie,	i	pokłonił się	Mu.			I

G3004	G3588	G2424	G1519	G2917	G1473	G1519	G3588	G2889	G3778
V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	N-ASN	P-1NS	PREP	T-ASM	N-ASM	D-ASM
εἶπεν	ὁ	Ἰησοῦς	Εἰς	κρίμα	ἐγὼ	εἰς	τὸν	κόσμον	τοῦτον
eipen	ho	Iesus	Eis	krima	ego	eis	ton	kosmon	tuton
powiedział	—	Jezus	Na	sąd	Ja	na	—	świat	ten

G2064	G2443	G3588	G3361	G991	G991	G2532	G3588	G991
V-2AAI-1S	CONJ	T-NPM	PRT-N	V-PAP-NPM	V-PAS-3P	CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM
ἦλθον,	ἵνα	οἱ	μὴ	βλέποντες	βλέπωσιν	καὶ	οἱ	βλέποντες
elthon,	hina	hoi	me	blepontes	bleposin	kai	hoi	blepontes
przyszedłem,	aby	—	nie	widzący	widzieli	i	—	widzący

G5185	G1096		G191	G1537	G3588	G5330	G3778	G3588	G3326
A-NPM	V-2ADS-3P		V-AAI-3P	PREP	T-GPM	N-GPM	D-APN	T-NPM	PREP
τυφλοὶ	γένωνται.	**9:40**	ἤκουσαν	ἐκ	τῶν	Φαρισαίων	ταῦτα	οἱ	μετ’
tyfloi	genontai.		ekusan	ek	ton	Farisaion	tauta	hoi	met’
ślepi	stali się.		Usłyszeli	z	—	faryzeuszy	ci	—	z

G846	G1510	G2532	G3004	G846	G3361	G2532	G2249	G5185	G1510
P-GSM	V-PAP-NPM	CONJ	V-2AAI-3P	P-DSM	PRT-N	CONJ	P-1NP	A-NPM	V-PAI-1P
αὐτοῦ	ὄντες,	καὶ	εἶπαν	αὐτῷ	Μὴ	καὶ	ἡμεῖς	τυφλοί	ἐσμεν;
autu	ontes,	kai	eipan	auto	Me	kai	hemeis	tyfloi	esmen;
Nim	będący,	i	powiedzieli	Mu:	Czy	i	my	ślepi	jesteśmy?

	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1487 COND	G5185 A-NPM	G1510 V-IAI-2P	G3756 PRT-N	G302 PRT
9:41	εἶπεν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Εἰ	τυφλοὶ	ἦτε,	οὐκ	ἂν
	eipen	autois	ho	Iesus	Ei	tyfloi	ete,	uk	an
	Powiedział	im	—	Jezus:	Jeśli	ślepi	bylibyście,	nie	—

G2192 V-IAI-2P	G266 N-ASF	G3568 ADV	G1161 CONJ	G3004 V-PAI-2P	G3754 CONJ	G991 V-PAI-1P	G3588 T-NSF	G266 N-NSF	G5216 P-2GP
εἴχετε	ἁμαρτίαν·	νῦν	δὲ	λέγετε	ὅτι	Βλέπομεν·	ἡ	ἁμαρτία	ὑμῶν
eichete	hamartian;	nyn	de	legete	hoti	Blepomen;	he	hamartia	hymon
mielibyście	grzechu.	Teraz	zaś	mówicie,	że:	Widzimy;	—	grzech	wasz

G3306 V-PAI-3S
μένει.
menei.
pozostaje.

Rozdział 10

TRZECIE I CZWARTE "JA JESTEM"

Jezus dobrym pasterzem

	G281 HEB	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3588 T-NSM	G3361 PRT-N	G1525 V-PNP-NSM	G1223 PREP	G3588 T-GSF
10:1	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ὁ	μὴ	εἰσερχόμενος	διὰ	τῆς
	Amen	amen	lego	hymin,	ho	me	eiserchomenos	dia	tes
	Amen,	amen	mówię	wam,	[kto]	nie	wchodzący	przez	—

G2374 N-GSF	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G833 N-ASF	G3588 T-GPN	G4263 N-GPN	G235 CONJ	G305 V-PAP-NSM		G237 ADV
θύρας	εἰς	τὴν	αὐλὴν	τῶν	προβάτων	ἀλλὰ	ἀναβαίνων		ἀλλαχόθεν,
thyras	eis	ten	aulen	ton	probaton	alla	anabainon		allachothen,
bramę	na	—	dziedziniec	—	owiec,	ale	wdzierając		skądinąd,

1j) 1q)

G1565 D-NSM	G2812 N-NSM	G1510 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3027 N-NSM		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G1525 V-PNP-NSM
ἐκεῖνος	κλέπτης	ἐστὶν	καὶ	λῃστής·	**10:2**	ὁ	δὲ	εἰσερχόμενος
ekeinos	kleptes	estin	kai	lestes;		ho	de	eiserchomenos
ten	złodziejem	jest	i	bandytą.		—	Zaś	wchodzący

1w)

G1223 PREP	G3588 T-GSF	G2374 N-GSF	G4166 N-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-GPN	G4263 N-GPN		G3778 D-DSM	G3588 T-NSM	
διὰ	τῆς	θύρας	ποιμὴν	ἐστιν	τῶν	προβάτων.	**10:3**	τούτῳ	ὁ	
dia	tes	thyras	poimen	estin	ton	probaton.		tuto	ho	
przez	—	bramę	pasterzem	jest	—	owiec.		Temu	—	

G2377 N-NSM	G455 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-NPN	G4263 N-NPN	G3588 T-GSF	G5456 N-GSF	G846 P-GSM	G191 V-PAI-3S	G2532 CONJ	
θυρωρὸς	ἀνοίγει,	καὶ	τὰ	πρόβατα	τῆς	φωνῆς	αὐτοῦ	ἀκούει,	καὶ	
thyroros	anoigei,	kai	ta	probata	tes	fones	autu	akuei,	kai	
odźwierny	otwiera,	i	—	owce	—	głosu	jego	słuchają,	i	

3c)

G3588 T-APN	G2398 A-APN	G4263 N-APN	G5455 V-PAI-3S	G2596 PREP	G3686 N-ASN	G2532 CONJ	G1806 V-PAI-3S	G846 P-APN		
τὰ	ἴδια	πρόβατα	φωνεῖ	κατ’	ὄνομα	καὶ	ἐξάγει	αὐτά.	**10:4**	
ta	idia	probata	fonei	kat’	onoma	kai	eksagei	auta.		
—	własne	owce	woła	po	imieniu	i	wyprowadza	je.		

G3752 CONJ	G3588 T-APN	G2398 A-APN	G3956 A-APN	G1544 V-2AAS-3S		G1715 PREP	G846 P-GPN	G4198 V-PNI-3S	G2532 CONJ
ὅταν	τὰ	ἴδια	πάντα	ἐκβάλῃ,		ἔμπροσθεν	αὐτῶν	πορεύεται,	καὶ
hotan	ta	idia	panta	ekbale,		emprosthen	auton	poreuetai,	kai
Kiedy	—	swoje	wszystkie	wypuści,		przed	nimi	idzie,	i

4e)

1j)) dosł. *drzwi*. θύρα jest używany do każdego otworu, takiego jak drzwi, wejście, droga lub przejście.
1q)) dosł. *iść w górę, przenieść się na wyższe miejsce, wznieść się* tu w znaczeniu *przeskoczyć przez płot ogrodzenia*.
1w)) lub *rabusiem, rozbójnikiem*.
3c)) lub *dozorca*.
4e)) dosł. *wypędzi*.

G3588	G4263	G846	G190	G3754	G1492	G3588	G5456	G846	
T-NPN	N-NPN	P-DSM	V-PAI-3S	CONJ	V-RAI-3P	T-ASF	N-ASF	P-GSM	
τὰ	πρόβατα	αὐτῷ	ἀκολουθεῖ,	ὅτι	οἴδασιν	τὴν	φωνὴν	αὐτοῦ·	**10:5**
ta	probata	auto	akoluthei,	hoti	oidasin	ten	fonen	autu;	
—	owce	mu	towarzyszą,	gdyż	znają	—	głos	jego.	

G245	G1161	G3756	G3361	G190	G235	G5343	G575	G846	G3754
A-DSM	CONJ	PRT-N	PRT-N	V-FAI-3P	CONJ	V-FDI-3P	PREP	P-GSM	CONJ
ἀλλοτρίῳ	δὲ	οὐ	μὴ	ἀκολουθήσουσιν,	ἀλλὰ	φεύξονται	ἀπ’	αὐτοῦ,	ὅτι
allotrio	de	u	me	akoluthesusin,	alla	feuksontai	ap’	autu,	hoti
Obcemu	zaś	nie	—	będą towarzyszyć,	ale	uciekną	od	niego,	gdyż

G3756	G1492	G3588	G245	G3588	G5456		G3778	G3588	G3942
PRT-N	V-RAI-3P	T-GPM	A-GPM	T-ASF	N-ASF		D-ASF	T-ASF	N-ASF
οὐκ	οἴδασιν	τῶν	ἀλλοτρίων	τὴν	φωνήν.	**10:6**	Ταύτην	τὴν	παροιμίαν
uk	oidasin	ton	allotrion	ten	fonen.		Tauten	ten	paroimian
nie	znają	—	obcych	—	głosu.		Tę	—	przypowieść

G3004	G846	G3588	G2424	G1565	G1161	G3756	G1097	G5101	G1510
V-2AAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	D-NPM	CONJ	PRT-N	V-2AAI-3P	I-NPN	V-IAI-3S
εἶπεν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς·	ἐκεῖνοι	δὲ	οὐκ	ἔγνωσαν	τίνα	ἦν
eipen	autois	ho	Iesus;	ekeinoi	de	uk	egnosan	tina	en
powiedział	im	—	Jezus.	Owi	zaś	nie	zrozumieli	o czym	było,

G3739	G2980	G846
R-APN	V-IAI-3S	P-DPM
ἃ	ἐλάλει	αὐτοῖς.
ha	elalei	autois.
co	mówił	im.

Jezus bramą dla owiec

	G3004	G3767	G3825	G3588	G2424	G281	G281	G3004	G5213	G3754
	V-2AAI-3S	CONJ	ADV	T-NSM	N-NSM	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ
10:7	Εἶπεν	οὖν	πάλιν	ὁ	Ἰησοῦς	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν	ὅτι
	Eipen	un	palin	ho	Iesus	Amen	amen	lego	hymin	hoti
	Powiedział	więc	znów	—	Jezus:	Amen,	amen	mówię	wam,	że

G1473	G1510	G3588	G2374	G3588	G4263		G3956	G3745	G2064
P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF	N-NSF	T-GPN	N-GPN		A-NPM	K-NPM	V-2AAI-3P
ἐγώ	εἰμι	ἡ	θύρα	τῶν	προβάτων.	**10:8**	πάντες	ὅσοι	ἦλθον
ego	eimi	he	thyra	ton	probaton.		pantes	hosoi	elthon
JA	JESTEM	—	bramą	—	owiec.		Wszyscy,	ilu	przyszło

G4253	G1700		G2812	G1510	G2532	G3027	G235	G3756	G191
PREP	P-1GS		N-NPM	V-PAI-3P	CONJ	N-NPM	CONJ	PRT-N	V-AAI-3P
[πρὸ	ἐμοῦ]		κλέπται	εἰσὶν	καὶ	λῃσταί·	ἀλλ’	οὐκ	ἤκουσαν
[pro	emu]	8e)	kleptai	eisin	kai	lestai;	all’	uk	ekusan
[przede	Mną,]		złodziejami	są	i	bandydatami.	Ale	nie	usłuchały

G846	G3588	G4263		G1473	G1510	G3588	G2374	G1223	G1473	G1437
P-GPM	T-NPN	N-NPN		P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF	N-NSF	PREP	P-1GS	COND
αὐτῶν	τὰ	πρόβατα.	**10:9**	ἐγώ	εἰμι	ἡ	θύρα·	δι’	ἐμοῦ	ἐάν
auton	ta	probata.		ego	eimi	he	thyra;	di’	emu	ean
ich	—	owce.		Ja	jestem	—	bramą.	Przeze	Mnie	jeśli

G5100	G1525	G4982	G2532	G1525	G2532	G1831	G2532
X-NSM	V-2AAS-3S	V-FPI-3S	CONJ	V-FDI-3S	CONJ	V-FDI-3S	CONJ
τις	εἰσέλθῃ,	σωθήσεται,	καὶ	εἰσελεύσεται	καὶ	ἐξελεύσεται	καὶ
tis	eiselthe,	sothesetai,	kai	eiseleusetai	kai	ekseleusetai	kai
kto	wszedłby,	będzie uratowany,	i	wejdzie	i	wyjdzie	i

G3542		G2147		G3588	G2812	G3756	G2064	G1487	G3361	G2443
N-ASF		V-FAI-3S		T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-PNI-3S	COND	PRT-N	CONJ
νομὴν		εὑρήσει.	**10:10**	ὁ	κλέπτης	οὐκ	ἔρχεται	εἰ	μὴ	ἵνα
nomen	9p)	heuresei.		ho	kleptes	uk	erchetai	ei	me	hina
pastwisko		znajdzie.		—	Złodziej	nie	przychodzi,	jeśli	nie	aby

G2813	G2532	G2380	G2532	G622	G1473	G2064	G2443	G2222
V-AAS-3S	CONJ	V-AAS-3S	CONJ	V-AAS-3S	P-1NS	V-2AAI-1S	CONJ	N-ASF
κλέψῃ	καὶ	θύσῃ	καὶ	ἀπολέσῃ·	ἐγὼ	ἦλθον	ἵνα	ζωὴν
klepse	kai	thyse	kai	apolese;	ego	elthon	hina	zoen
ukradłby	i	zabijał	i	niszczył.	Ja	przyszedłem,	aby	życie

8e)) Wariant w NA28

9p)) lub *pasze, żywność*.

G2192	G2532	G4053	G2192		G1473	G1510	G3588	G4166
V-PAS-3P	CONJ	A-ASN	V-PAS-3P		P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	N-NSM
ἔχωσιν	καὶ	περισσὸν	ἔχωσιν.	**10:11**	ἐγώ	εἰμι	ὁ	ποιμὴν
echosin	kai	perisson	echosin.	10t)	ego	eimi	ho	poimen
miałyby	i	ponad miarę	miałyby.		Ja	jestem	—	pasterzem

G3588	G2570	G3588	G4166	G3588	G2570	G3588	G5590	G846	G5087
T-NSM	A-NSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-PAI-3S
ὁ	καλός.	ὁ	ποιμὴν	ὁ	καλὸς	τὴν	ψυχὴν	αὐτοῦ	τίθησιν
ho	kalos.	ho	poimen	ho	kalos	ten	psychen	autu	tithesin
—	dobrym.	—	Pasterz	—	dobry	—	duszę	jego	kładzie

G5228	G3588	G4263		G3588	G3411	G2532	G3756	G1510
PREP	T-GPN	N-GPN		T-NSM	N-NSM	CONJ	PRT-N	V-PAP-NSM
ὑπὲρ	τῶν	προβάτων·	**10:12**	ὁ	μισθωτὸς	καὶ	οὐκ	ὢν
hyper	ton	probaton;		ho	misthotos	kai	uk	on
za	—	owce.		—	Najemnik,	a	nie	będący

G4166	G3739	G3756	G1510	G3588	G4263	G2398	G2334	G3588	G3074
N-NSM	R-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	T-APN	N-NPN	A-NPN	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM
ποιμήν,	οὗ	οὐκ	ἔστιν	τὰ	πρόβατα	ἴδια,	θεωρεῖ	τὸν	λύκον
poimen,	hu	uk	estin	ta	probata	idia,	theorei	ton	lykon
pasterzem,	którego	nie	są	—	owce	własne,	widząc	—	wilka

G2064	G2532	G863	G3588	G4263	G2532	G5343	G2532
V-PNP-ASM	CONJ	V-PAI-3S	T-APN	N-APN	CONJ	V-PAI-3S	CONJ
ἐρχόμενον	καὶ	ἀφίησιν	τὰ	πρόβατα	καὶ	φεύγει,—	καὶ
erchomenon	kai	afiesin	ta	probata	kai	feugei,—	kai
przychodzącego	i	opuszcza	—	owce	i	uciekać będzie, —	a

G3588	G3074	G726	G846	G2532	G4650		G3754	G3411
T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	P-APN	CONJ	V-PAI-3S		CONJ	N-NSM
ὁ	λύκος	ἁρπάζει	αὐτὰ	καὶ	σκορπίζει·—	**10:13**	ὅτι	μισθωτός
ho	lykos	harpadzei	auta	kai	skorpidzei;—		hoti	misthotos
—	wilk	porywa	je	i	rozprasza, —		gdyż	najemnikiem

G2076	G2532	G3756	G3199	G846	G4012	G3588	G4263		G1473
V-PAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	P-DSM	PREP	T-GPN	N-GPN		P-1NS
ἐστιν	καὶ	οὐ	μέλει	αὐτῷ	περὶ	τῶν	προβάτων.	**10:14**	ἐγώ
estin	kai	u	melei	auto	peri	ton	probaton.		ego
jest	i	nie	ma troski	on	o	—	owce.		JA

G1510	G3588	G4166	G3588	G2570	G2532	G1097	G3588	G1699	G2532
V-PAI-1S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM	CONJ	V-PAI-1S	T-APN	S-1SAPN	CONJ
εἰμι	ὁ	ποιμὴν	ὁ	καλός,	καὶ	γινώσκω	τὰ	ἐμὰ	καὶ
eimi	ho	poimen	ho	kalos,	kai	ginosko	ta	ema	kai
JESTEM	—	pasterz	—	dobry,	i	poznaję	—	moje	i

G1097	G1473	G3588	G1699		G2531	G1097	G1473	G3588	G3962
V-PAI-3P	P-1AS	T-APN	S-1SAPN		ADV	V-PAI-3S	P-1AS	T-NSM	N-NSM
γινώσκουσί	με	τὰ	ἐμά,	**10:15**	καθὼς	γινώσκει	με	ὁ	Πατὴρ
ginoskusi	me	ta	ema,		kathos	ginoskei	me	ho	Pater
znają	Mnie	—	moje,		jak	zna	Mnie	—	Ojciec

G2504	G1097	G3588	G3962	G2532	G3588	G5590	G3450	G5087	G5228
P-1NS-K	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-1GS	V-PAI-1S	PREP
κἀγὼ	γινώσκω	τὸν	Πατέρα,	καὶ	τὴν	ψυχήν	μου	τίθημι	ὑπὲρ
kago	ginosko	ton	Patera,	kai	ten	psychen	mu	tithemi	hyper
i Ja	znam	—	Ojca,	i	—	duszę	Mą	kładę	za

G3588	G4263		G2532	G243	G4263	G2192	G3739	G3756	G1510
T-GPN	N-GPN		CONJ	A-APN	N-APN	V-PAI-1S	R-NPN	PRT-N	V-PAI-3S
τῶν	προβάτων.	**10:16**	καὶ	ἄλλα	πρόβατα	ἔχω	ἃ	οὐκ	ἔστιν
ton	probaton.		kai	alla	probata	echo	ha	uk	estin
—	owce.		I	inne	owce	mam,	co	nie	są

G1537	G3588	G833		G3778	G2548	G1163	G1473	G71	G2532
PREP	T-GSF	N-GSF		D-GSF	D-APN-K	V-PAI-3S	P-1AS	V-2AAN	CONJ
ἐκ	τῆς	αὐλῆς		ταύτης·	κἀκεῖνα	δεῖ	με	ἀγαγεῖν,	καὶ
ek	tes	aules	16j)	tautes;	kakeina	dei	me	agagein,	kai
z	—	dziedzińca		tego.	I te	trzeba	Mi	przyprowadzić,	i

10t)) w znaczeniu *życie wieczne*.

16j)) lub *zagrody*.

G3588 T-GSF	G5456 N-GSF	G3450 P-1GS	G191 V-FAI-3P	G2532 CONJ	G1096 V-FDI-3S	G1520 A-NSF	G4167 N-NSF	G1520 A-NSM	G4166 N-NSM
τῆς	φωνῆς	μου	ἀκούσουσιν,	καὶ	γενήσεται	μία	ποίμνη,	εἷς	ποιμήν.
tes	fones	mu	akususin,	kai	genesetai	mia	poimne,	heis	poimen.
—	głosu	Mego	będą słuchać,	i	stanie się	jedne	stado,	[i] jeden	pasterz.

	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1473 P-1AS	G3588 T-NSM	G3962 N-NSM	G25 V-PAI-3S	G3754 CONJ	G1473 P-1NS	G5087 V-PAI-1S	G3588 T-ASF
10:17	διὰ	τοῦτό	με	ὁ	Πατὴρ	ἀγαπᾷ	ὅτι	ἐγὼ	τίθημι	τὴν
	dia	tuto	me	ho	Pater	agapa	hoti	ego	tithemi	ten
	Dla	tego	Mnie	—	Ojciec	kocha,	gdyż	Ja	kładę	—

G5590 N-ASF	G3450 P-1GS	G2443 CONJ	G3825 ADV	G2983 V-2AAS-1S	G846 P-ASF		G3762 A-NSM-N	G142 V-AAI-3S	G846 P-ASF
ψυχήν	μου,	ἵνα	πάλιν	λάβω	αὐτήν.	**10:18**	οὐδεὶς	ἦρεν	αὐτὴν
psychen	mu,	hina	palin	labo	auten.		udeis	eren	auten
duszę	Mą,	aby	znów	otrzymałbym	ją.		Nikt [nie]	odbiera	go

G575 PREP	G1473 P-1GS	G235 CONJ	G1473 P-1NS	G5087 V-PAI-1S	G846 P-ASF	G575 PREP	G1683 F-1GSM	G1849 N-ASF	G2192 V-PAI-1S
ἀπ’	ἐμοῦ,	ἀλλ’	ἐγὼ	τίθημι	αὐτὴν	ἀπ’	ἐμαυτοῦ.	ἐξουσίαν	ἔχω
ap’	emu,	all’	ego	tithemi	auten	ap’	emautu.	eksusian	echo
ode	Mnie,	ale	Ja	kładę	je	od	siebie samego.	Władzę	mam

G5087 V-2AAN	G846 P-ASF	G2532 CONJ	G1849 N-ASF	G2192 V-PAI-1S	G3825 ADV	G2983 V-2AAN	G846 P-ASF	G3778 D-ASF	G3588 T-ASF
θεῖναι	αὐτήν,	καὶ	ἐξουσίαν	ἔχω	πάλιν	λαβεῖν	αὐτήν·	ταύτην	τὴν
theinai	auten,	kai	eksusian	echo	palin	labein	auten;	tauten	ten
położyć	je,	i	władzę	mam	znów	wziąć	je.	To	—

G1785 N-ASF		G2983 V-2AAI-1S	G3844 PREP	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G3450 P-1GS		G4978 N-NSN		G3825 ADV
ἐντολὴν		ἔλαβον	παρὰ	τοῦ	Πατρός	μου.	**10:19**	Σχίσμα		πάλιν
entolen	**18x)**	elabon	para	tu	Patros	mu.		Schisma	**19a)**	palin
polecenie		otrzymałem	od	—	Ojca	Mego.		Rozdarcie		znów

G1096 V-2ADI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G2453 A-DPM	G1223 PREP	G3588 T-APM	G3056 N-APM	G5127 D-APM		G3004 V-IAI-3P
ἐγένετο	ἐν	τοῖς	Ἰουδαίοις	διὰ	τοὺς	λόγους	τούτους.	**10:20**	ἔλεγον
egeneto	en	tois	Iudaiois	dia	tus	logus	tutus.		elegon
stało się	wśród	—	Judejczyków	przez	—	słowa	te.		Mówili

G1161 CONJ	G4183 A-NPM	G1537 PREP	G846 P-GPM	G1140 N-ASN	G2192 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3105 V-PNI-3S	G5101 I-ASN	G846 P-GSM
δὲ	πολλοὶ	ἐξ	αὐτῶν	Δαιμόνιον	ἔχει	καὶ	μαίνεται·	τί	αὐτοῦ
de	polloi	eks	auton	Daimonion	echei	kai	mainetai;	ti	autu
zaś	liczni	z	nich:	Demona	ma	i	szaleje.	Czemu	Go

G191 V-PAI-2P		G243 A-NPM	G3004 V-IAI-3P	G3778 D-NPN	G3588 T-NPN	G4487 N-NPN	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S
ἀκούετε;	**10:21**	ἄλλοι	ἔλεγον	Ταῦτα	τὰ	ῥήματα	οὐκ	ἔστιν
akuete;		alloi	elegon	Tauta	ta	remata	uk	estin
słuchacie?		Inni	mówili:	Te	—	wypowiedzi	nie	są

G1139 V-PNP-GSM	G3361 PRT-N	G1140 N-NSN	G1410 V-PNI-3S	G5185 A-GPM	G3788 N-APM	G455 V-AAN
δαιμονιζομένου·	μὴ	δαιμόνιον	δύναται	τυφλῶν	ὀφθαλμοὺς	ἀνοῖξαι;
daimonidzomenu;	me	daimonion	dynatai	tyflon	ofthalmus	anoiksai;
opętanego przez demona.	Czy	demon	może	ślepym	oczy	otworzyć?

18x)) dosł. *przykazanie*.
19a)) w znaczeniu *rozłam*.

Jezus i Ojciec – jedno

	G1096 V-2ADI-3S	G5119 ADV	G3588 T-NPN	G1456 N-NPN		G1722 PREP	G3588 T-DPN	G2414 N-DPN
10:22	Ἐγένετο	τότε	τὰ	ἐνκαίνια		ἐν	τοῖς	Ἱεροσολύμοις·
	Egeneto	tote	ta	enkainia	22d)	en	tois	Hierosolymois;
	Stało się	wtedy	—	poświęcenie [świątyni]		w	—	Jerozolimie,

G5494 N-NSM		G1510 V-IAI-3S		G2532 CONJ	G4043 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN
χειμὼν		ἦν·	**10:23**	καὶ	περιεπάτει	ὁ	Ἰησοῦς	ἐν	τῷ
cheimon	22h)	en;		kai	periepatei	ho	Iesus	en	to
pora deszczowa		była,		i	chodził	—	Jezus	po	—

G2411 N-DSN	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G4745 N-DSF	G3588 T-GSM	G4672 N-GSM		G2944 V-AAI-3P	G3767 CONJ	G846 P-ASM
ἱερῷ	ἐν	τῇ	στοᾷ	τοῦ	Σολομῶνος.	**10:24**	ἐκύκλωσαν	οὖν	αὐτὸν
hiero	en	te	stoa	tu	Solomonos.		ekyklosan	un	auton
świątyni	w	—	portyku	—	Salomona.		Otoczyli	więc	Go

G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G2532 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G846 P-DSM	G2193 ADV	G4219 PRT-I	G3588 T-ASF	G5590 N-ASF	G2257 P-1GP
οἱ	Ἰουδαῖοι	καὶ	ἔλεγον	αὐτῷ	Ἕως	πότε	τὴν	ψυχὴν	ἡμῶν
hoi	Iudaioi	kai	elegon	auto	Heos	pote	ten	psychen	hemon
—	Judejczycy	i	mówili	mu:	Aż do	kiedy	—	dusze	nasze

G142 V-PAI-2S	G1487 COND	G4771 P-2NS	G1510 V-PAI-2S	G3588 T-NSM	G5547 N-NSM	G3004 V-2AAM-2S	G2254 P-1DP	G3954 N-DSF
αἴρεις;	εἰ	σὺ	εἶ	ὁ	Χριστός,	εἰπὸν	ἡμῖν	παρρησίᾳ.
aireis;	ei	sy	ei	ho	Christos,	eipon	hemin	parresia.
trzymasz?	Jeśli	Ty	jesteś	—	Pomazańcem,	powiedz	nam	otwarcie.

	G611 V-ADI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3004 V-2AAI-1S	G5213 P-2DP	G2532 CONJ	G3756 PRT-N
10:25	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Εἶπον	ὑμῖν,	καὶ	οὐ
	apekrithe	autois	ho	Iesus	Eipon	hymin,	kai	u
	Odpowiedział	im	—	Jezus:	Powiedziałem	wam,	a	nie

G4100 V-PAI-2P	G3588 T-NPN	G2041 N-NPN	G3739 R-APN	G1473 P-1NS	G4160 V-PAI-1S	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G3588 T-GSM
πιστεύετε·	τὰ	ἔργα	ἃ	ἐγὼ	ποιῶ	ἐν	τῷ	ὀνόματι	τοῦ
pisteuete;	ta	erga	ha	ego	poio	en	to	onomati	tu
wierzycie.	—	Dzieła,	które	Ja	czynię	w	—	imieniu	—

G3962 N-GSM	G3450 P-1GS	G3778 D-NPN	G3140 V-PAI-3S	G4012 PREP	G1473 P-1GS		G235 CONJ	G4771 P-2NP	G3756 PRT-N	G4100 V-PAI-2P
Πατρός	μου,	ταῦτα	μαρτυρεῖ	περὶ	ἐμοῦ·	**10:26**	ἀλλὰ	ὑμεῖς	οὐ	πιστεύετε,
Patros	mu,	tauta	martyrei	peri	emu;		alla	hymeis	u	pisteuete,
Ojca	Mego,	te	świadczą	o	Mnie.		Ale	wy	nie	wierzycie,

G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-2P	G1537 PREP	G3588 T-GPN	G4263 N-GPN	G3588 T-GPN	G1699 S-1SGPN		G3588 T-NPN
ὅτι	οὐκ	ἐστὲ	ἐκ	τῶν	προβάτων	τῶν	ἐμῶν.	**10:27**	τὰ
hoti	uk	este	ek	ton	probaton	ton	emon.		ta
gdyż	nie	jesteście	z	—	owiec	—	Moich.		—

G4263 N-NPN	G3588 T-NPN	G1699 S-1SNPN	G3588 T-GSF	G5456 N-GSF	G3450 P-1GS	G191 V-PAI-3P	G2504 P-1NS-K	G1097 V-PAI-1S	G846 P-APN
πρόβατα	τὰ	ἐμὰ	τῆς	φωνῆς	μου	ἀκούουσιν,	κἀγὼ	γινώσκω	αὐτά,
probata	ta	ema	tes	fones	mu	akuusin,	kago	ginosko	auta,
Owce	—	Moje	—	głosu	Mego	słuchają,	a Ja	znam	je,

G2532 CONJ	G190 V-PAI-3P	G1473 P-1DS		G2504 P-1NS-K	G1325 V-PAI-1S	G846 P-DPM	G2222 N-ASF	G166 A-ASF	G2532 CONJ
καὶ	ἀκολουθοῦσίν	μοι,	**10:28**	κἀγὼ	δίδωμι	αὐτοῖς	ζωὴν	αἰώνιον,	καὶ
kai	akoluthusin	moi,		kago	didomi	autois	zoen	aionion,	kai
a [one]	towarzyszą	Mi.		A Ja	daję	im	życie	wieczne,	i

22d)) rocznica poświęcenia świątyni, czyli חֲנֻכָּה (chanukah), którego w 164 r. p. Chr. dokonał Juda Machabeusz, zwana też: φῶτα, tj. światła, obchodzona 25 dnia miesiąca Kislew (listopad/grudzień);

22h)) czyli zima.

G3756	G3361	G622	G1519	G3588	G165	G2532	G3756	G726	G5100
PRT-N	PRT-N	V-2AMS-3P	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	PRT-N	V-FAI-3S	X-NSM
οὐ	μὴ	ἀπόλωνται	εἰς	τὸν	αἰῶνα,	καὶ	οὐχ	ἁρπάσει	τις
u	me	apolontai	eis	ton	aiona,	kai	uch	harpasei	tis
nie	—	zginą	na	—	wiek,	i	nie	porwie	ktoś

G846	G1537	G3588	G5495	G3450		G3588	G3962	G3450	G3739	G1325
P-APN	PREP	T-GSF	N-GSF	P-1GS		T-NSM	N-NSM	P-1GS	R-ASN	V-RAI-3S
αὐτὰ	ἐκ	τῆς	χειρός	μου.	**10:29**	ὁ	Πατήρ	μου	ὃ	δέδωκέν
auta	ek	tes	cheiros	mu.		ho	Pater	mu	ho	dedoken
je	z	—	ręki	Mojej.		—	Ojciec	Mój,	co	dał

G3427	G3956	G3173	G2076	G2532	G3762	G1410	G726
P-1DS	A-GPM	A-NSN-C	V-PAI-3S	CONJ	A-NSM-N	V-PNI-3S	V-PAN
μοι	πάντων	μεῖζόν	ἐστιν,	καὶ	οὐδεὶς	δύναται	ἁρπάζειν
moi	panton	meidzon	estin,	kai	udeis	dynatai	harpadzein
Mi,	[od] wszystkich	większy	jest,	i	nikt [nie]	może	porwać [ich]

G1537	G3588	G5495	G3588	G3962		G1473	G2532	G3588	G3962	G1520
PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM		P-1NS	CONJ	T-NSM	N-NSM	A-NSN
ἐκ	τῆς	χειρὸς	τοῦ	Πατρός.	**10:30**	ἐγὼ	καὶ	ὁ	Πατὴρ	ἕν
ek	tes	cheiros	tu	Patros.		ego	kai	ho	Pater	hen
z	—	ręki	—	Ojca.		Ja	i	—	Ojciec	jedno

G1510		G941	G3825	G3037	G3588	G2453	G2443	G3034
V-PAI-1P		V-AAI-3P	ADV	N-APM	T-NPM	A-NPM	CONJ	V-AAS-3P
ἐσμεν.	**10:31**	Ἐβάστασαν	πάλιν	λίθους	οἱ	Ἰουδαῖοι	ἵνα	λιθάσωσιν
esmen.		Ebastasan	palin	lithus	hoi	Iudaioi	hina	lithasosin
jesteśmy.		Podnieśli	znów	kamienie	—	Judejczycy,	aby	ukamienowaliby

G846		G611	G846	G3588	G2424	G4183	G2041	G1166	G5213
P-ASM		V-ADI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	A-APN	N-APN	V-AAI-1S	P-2DP
αὐτόν.	**10:32**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Πολλὰ	ἔργα	ἔδειξα	ὑμῖν
auton.		apekrithe	autois	ho	Iesus	Polla	erga	edeiksa	hymin
Go.		Odpowiedział	im	—	Jezus:	Wiele	dzieł	pokazałem	wam

G2570	G1537	G3588	G3962	G1223	G4169	G846	G2041	G1473
A-APN	PREP	T-GSM	N-GSM	PREP	I-ASN	P-GPN	N-ASN	P-1AS
καλὰ	ἐκ	τοῦ	Πατρός·	διὰ	ποῖον	αὐτῶν	ἔργον	ἐμὲ
kala	ek	tu	Patros;	dia	poion	auton	ergon	eme
dobrych	od	—	Ojca.	Z powodu	którego	[z] tych	dzieł	Mnie

G3034		G611	G846	G3588	G2453	G4012	G2570	G2041
V-PAI-2P		V-ADI-3P	P-DSM	T-NPM	A-NPM	PREP	A-GSN	N-GSN
λιθάζετε;	**10:33**	ἀπεκρίθησαν	αὐτῷ	οἱ	Ἰουδαῖοι	Περὶ	καλοῦ	ἔργου
lithadzete;		apekrithesan	auto	hoi	Iudaioi	Peri	kalu	ergu
kamienujecie?		Odpowiedzieli	Mu	—	Judejczycy:	Za	dobre	dzieła

G3756	G3034	G4771	G235	G4012	G988	G2532	G3754	G4771
PRT-N	V-PAI-1P	P-2AS	CONJ	PREP	N-GSF	CONJ	CONJ	P-2NS
οὐ	λιθάζομέν	σε	ἀλλὰ	περὶ	βλασφημίας,	καὶ	ὅτι	σὺ
u	lithadzomen	se	alla	peri	blasfemias,	kai	hoti	sy
nie	kamienujemy	Cię,	ale	za	bluźnierstwo,	i	że	Ty

G444	G1510	G4160	G4572	G2316		G611	G846
N-NSM	V-PAP-NSM	V-PAI-2S	F-2ASM	N-ASM		V-ADI-3S	P-DPM
ἄνθρωπος	ὢν	ποιεῖς	σεαυτὸν	Θεόν.	**10:34**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς
anthropos	on	poieis	seauton	Theon.		apekrithe	autois
człowiekiem	będąc	czynisz	siebie samego	Bogiem.		Odpowiedział	im

G3588	G2424	G3756	G1510	G1125	G1722	G3588	G3551	G5216	G3754
T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	V-RPP-NSN	PREP	T-DSM	N-DSM	P-2GP	CONJ
ὁ	Ἰησοῦς	Οὐκ	ἔστιν	γεγραμμένον	ἐν	τῷ	νόμῳ	ὑμῶν	ὅτι;
ho	Iesus	Uk	estin	gegrammenon	en	to	nomo	hymon	hoti;
—	Jezus:	Nie	jest	napisane	w	—	Prawie	waszym,	że:

G1473	G3004	G2316	G1510			G1487	G1565	G3004	G2316
P-1NS	V-2AAI-1S	N-NPM	V-PAI-2P			COND	D-APM	V-2AAI-3S	N-APM
Ἐγὼ	εἶπα	Θεοί	ἐστε		**10:35**	εἰ	ἐκείνους	εἶπεν	θεοὺς
Ego	eipa	Theoi	este	**34p)**		ei	ekeinus	eipen	theus
Ja	*powiedziałem:*	*Bogami*	*jesteście?*			Jeśli	owych	nazwał	bogami,

34p)) Ps 82:6

G4314	G3739	G3588	G3056	G3588	G2316	G1096		G2532	G3756	G1410
PREP	R-APM	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	V-2ADI-3S		CONJ	PRT-N	V-PNI-3S
πρὸς	οὓς	ὁ	λόγος	τοῦ	Θεοῦ	ἐγένετο,—		καὶ	οὐ	δύναται
pros	hus	ho	logos	tu	Theu	egeneto,—	35k)	kai	u	dynatai
do	których	—	słowo	—	Boga	stało się, —		a	nie	może

G3089	G3588	G1124		G3739	G3588	G3962	G37	G2532
V-APN	T-NSF	N-NSF		R-ASM	T-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ
λυθῆναι	ἡ	γραφή,—	**10:36**	ὃν	ὁ	Πατὴρ	ἡγίασεν	καὶ
lythenai	he	grafe,—		hon	ho	Pater	hegiasen	kai
zostać rozwiązane	—	Pismo, —		którego	—	Ojciec	poświęcił	i

G649	G1519	G3588	G2889	G4771	G3004	G3754	G987	G3754
V-AAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	P-2NP	V-PAI-2P	CONJ	V-PAI-2S	CONJ
ἀπέστειλεν	εἰς	τὸν	κόσμον	ὑμεῖς	λέγετε	ὅτι	Βλασφημεῖς,	ὅτι
apesteilen	eis	ton	kosmon	hymeis	legete	hoti	Blasfemeis,	hoti
wysłał	na	—	świat,	wy	mówicie,	że:	Bluźnisz,	gdyż

G3004	G5207	G3588	G2316	G1510		G1487	G3756	G4160	G3588
V-2AAI-1S	N-NSM	T-GSM	N-GSM	V-PAI-1S		COND	PRT-N	V-PAI-1S	T-APN
εἶπον	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ	εἰμι;	**10:37**	εἰ	οὐ	ποιῶ	τὰ
eipon	Hyios	tu	Theu	eimi;		ei	u	poio	ta
powiedziałem:	Synem	—	Boga	jestem?		Jeśli	nie	czynię	—

G2041	G3588	G3962	G3450	G3361	G4100	G1473		G1487	G1161
N-APN	T-GSM	N-GSM	P-1GS	PRT-N	V-PAM-2P	P-1DS		COND	CONJ
ἔργα	τοῦ	Πατρός	μου,	μὴ	πιστεύετέ	μοι·	**10:38**	εἰ	δὲ
erga	tu	Patros	mu,	me	pisteuete	moi;		ei	de
dzieła	—	Ojca	Mego,	nie	wierzcie	mi,		jeśli	zaś

G4160	G2579	G1473	G3361	G4100	G3588	G2041	G4100	G2443
V-PAI-1S	COND-K	P-1DS	PRT-N	V-PAS-2P	T-DPN	N-DPN	V-PAM-2P	CONJ
ποιῶ,	κἂν	ἐμοὶ	μὴ	πιστεύητε,	τοῖς	ἔργοις	πιστεύετε,	ἵνα
poio,	kan	emoi	me	pisteuete,	tois	ergois	pisteuete,	hina
czynię,	a nawet	Mnie	nie	wierzylibyście,	—	dziełom	wierzycie,	aby

G1097	G2532	G1097	G3754	G1722	G1473	G3588	G3962	G2504	G1722
V-2AAS-2P	CONJ	V-PAS-2P	CONJ	PREP	P-1DS	T-NSM	N-NSM	P-1NS-K	PREP
γνῶτε	καὶ	γινώσκητε	ὅτι	ἐν	ἐμοὶ	ὁ	Πατὴρ	κἀγὼ	ἐν
gnote	kai	ginoskete	hoti	en	emoi	ho	Pater	kago	en
poznalibyście	i	zrozumieli,	że	we	Mnie	—	Ojciec	a Ja	w

G3588	G3962		G2212	G3767		G846	G3825	G4084	G2532	G1831
T-DSM	N-DSM		V-IAI-3P	CONJ		P-ASM	ADV	V-AAN	CONJ	V-2AAI-3S
τῷ	Πατρί.	**10:39**	Ἐζήτουν	[οὖν]		αὐτὸν	πάλιν	πιάσαι·	καὶ	ἐξῆλθεν
to	Patri.		Edzetun	[un]	39b)	auton	palin	piasai;	kai	ekselthen
—	Ojcu.		Pragnęli	[więc]		Go	znów	schwytać,	a	uszedł

G1537	G3588	G5495	G846
PREP	T-GSF	N-GSF	P-GPM
ἐκ	τῆς	χειρὸς	αὐτῶν.
ek	tes	cheiros	auton.
z	—	ręki	ich.

Jezus pozyskuje dawnych uczniów Jana

	G2532	G565	G3825	G4008	G3588	G2446	G1519	G3588
	CONJ	V-2AAI-3S	ADV	ADV	T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASM
10:40	Καὶ	ἀπῆλθεν	πάλιν	πέραν	τοῦ	Ἰορδάνου	εἰς	τὸν
	Kai	apelthen	palin	peran	tu	Iordanu	eis	ton
	I	poszedł	znów	na drugą stronę	—	Jordanu	w	—

G5117	G3699	G1510	G2491	G3588	G4413	G907	G2532	G3306
N-ASM	ADV	V-IAI-3S	N-NSM	T-ASN	A-ASN-S	V-PAP-NSM	CONJ	V-IAI-3S
τόπον	ὅπου	ἦν	Ἰωάνης	τὸ	πρῶτον	βαπτίζων,	καὶ	ἔμενεν
topon	hopu	en	Ioanes	to	proton	baptidzon,	kai	emenen
miejsce	gdzie	był	Jan	—	najpierw	zanurzając,	i	pozostawał

G1563		G2532	G4183	G2064	G4314	G846	G2532	G3004	G3754
ADV		CONJ	A-NPM	V-2AAI-3P	PREP	P-ASM	CONJ	V-IAI-3P	CONJ
ἐκεῖ.	**10:41**	καὶ	πολλοὶ	ἦλθον	πρὸς	αὐτὸν	καὶ	ἔλεγον	ὅτι
ekei.		kai	polloi	elthon	pros	auton	kai	elegon	hoti
tam.		A	wielu	przychodziło	do	Niego	i	mówili,	że:

35k)) w znaczeniu *skierowano*.
39b)) w wariancie NA28.

G2491 N-NSM	G3303 PRT	G4592 N-ASN	G4160 V-AAI-3S	G3762 A-ASN-N	G3956 A-NPN	G1161 CONJ	G3745 K-APN
Ἰωάνης	μὲν	σημεῖον	ἐποίησεν	οὐδέν,	πάντα	δὲ	ὅσα
Ioanes	men	semeion	epoiesen	uden,	panta	de	hosa
Jan	[wprawdzie]	znaku	[nie] uczynił	żadnego,	wszystko	zaś,	ile

G3004 V-2AAI-3S	G2491 N-NSM	G4012 PREP	G5127 D-GSM	G227 A-NPN	G1510 V-IAI-3S		G2532 CONJ	G4183 A-NPM
εἶπεν	Ἰωάνης	περὶ	τούτου	ἀληθῆ	ἦν.	**10:42**	καὶ	πολλοὶ
eipen	Ioanes	peri	tutu	alethe	en.		kai	polloi
powiedział	Jan	o	Tym,	prawdziwe	było.		I	wielu

G4100 V-AAI-3P	G1519 PREP	G846 P-ASM	G1563 ADV
ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτὸν	ἐκεῖ.
episteusan	eis	auton	ekei.
uwierzyło	w	Niego	tam.

Rozdział 11

SIÓDMY ZNAK

Wskrzeszenie Łazarza

	G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G5100 X-NSM	G770 V-PAP-NSM	G2976 N-NSM		G575 PREP	G963 N-GSF	G1537 PREP	G3588 T-GSF
11:1	Ἦν	δέ	τις	ἀσθενῶν,	Λάζαρος	[1e]	ἀπὸ	Βηθανίας,	ἐκ	τῆς
	En	de	tis	asthenon,	Ladzaros		apo	Bethanias,	ek	tes
	Był	zaś	ktoś	chory,	Łazarz		z	Betanii,	ze	—

G2968 N-GSF		G3137 N-GSF	G2532 CONJ	G3136 N-GSF	G3588 T-GSF	G79 N-GSF	G846 P-GSF		G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G3137 N-PRI
κώμης	[1j]	Μαρίας	καὶ	Μάρθας	τῆς	ἀδελφῆς	αὐτῆς.	**11:2**	ἦν	δὲ	Μαριὰμ
komes		Marias	kai	Marthas	tes	adelfes	autes.		en	de	Mariam
wsi		Marii	i	Marty,	—	siostry	jej.		Była	zaś	Maria

G3588 T-NSF	G218 V-AAP-NSF	G3588 T-ASM	G2962 N-ASM	G3464 N-DSN	G2532 CONJ	G1591 V-AAP-NSF	G3588 T-APM	G4228 N-APM
ἡ	ἀλείψασα	τὸν	Κύριον	μύρῳ	καὶ	ἐκμάξασα	τοὺς	πόδας
he	aleipsasa	ton	Kyrion	myro	kai	ekmaksasa	tus	podas
—	[co] namaściła	—	Pana	olejkiem,	i	[co] wytarła	—	stopy

G846 P-GSM	G3588 T-DPF	G2359 N-DPF	G846 P-GSF	G3739 R-GSF	G3588 T-NSM	G80 N-NSM	G2976 N-NSM	G770 V-IAI-3S	
αὐτοῦ	ταῖς	θριξὶν	αὐτῆς,	ἧς	ὁ	ἀδελφὸς	Λάζαρος	ἠσθένει.	**11:3**
autu	tais	thriksin	autes,	hes	ho	adelfos	Ladzaros	esthenei.	
Jego	—	włosami	jej,	której	—	brat	Łazarz	chorował.	

G649 V-AAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-NPF	G79 N-NPF	G4314 PREP	G846 P-ASM	G3004 V-PAP-NPF	G2962 N-VSM	G3708 V-2AAM-2S
ἀπέστειλαν	οὖν	αἱ	ἀδελφαὶ	πρὸς	αὐτὸν	λέγουσαι	Κύριε,	ἴδε
apesteilan	un	hai	adelfai	pros	auton	legusai	Kyrie,	ide
Wysłały	więc	—	siostry	do	Niego	mówiąc:	Panie,	oto

G3739 R-ASM	G5368 V-PAI-2S	G770 V-PAI-3S		G191 V-AAP-NSM	G1161 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3004 V-2AAI-3S
ὃν	φιλεῖς	ἀσθενεῖ.	**11:4**	ἀκούσας	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν
hon	fileis	asthenei.		akusas	de	ho	Iesus	eipen
którego	kochasz	choruje.		Usłyszawszy	zaś	—	Jezus	powiedział:

G3778 D-NSF	G3588 T-NSF	G769 N-NSF	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G4314 PREP	G2288 N-ASM	G235 CONJ	G5228 PREP	G3588 T-GSF	G1391 N-GSF
Αὕτη	ἡ	ἀσθένεια	οὐκ	ἔστιν	πρὸς	θάνατον	ἀλλ’	ὑπὲρ	τῆς	δόξης
Haute	he	astheneia	uk	estin	pros	thanaton	all’	hyper	tes	dokses
Ta	—	choroba	nie	jest	ku	śmierci,	ale	na	—	chwałę

[1e)] heb. אֶלְעָזָר (El‘azar), zn.: *Bóg pomógł*.
[1j)] lub *miasteczka*.

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2443 CONJ	G1392 V-APS-3S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1223 PREP	G846 P-GSF
τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	δοξασθῇ	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ	δι’	αὐτῆς.
tu	Theu,	hina	doksasthe	ho	Hyios	tu	Theu	di’	autes.
—	Boga,	aby	uwielbiony został	—	Syn	—	Boga	przez	nią.

	G25 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3588 T-ASF	G3136 N-ASF	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G79 N-ASF	G846 P-GSF
11:5	ἠγάπα	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	τὴν	Μάρθαν	καὶ	τὴν	ἀδελφὴν	αὐτῆς
	egapa	de	ho	Iesus	ten	Marthan	kai	ten	adelfen	autes
	Kochał	zaś	—	Jezus	—	Martę	i	—	siostrę	jej

G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G2976 N-ASM		G5613 ADV	G3767 CONJ	G191 V-AAI-3S	G3754 CONJ	G770 V-PAI-3S	G5119 ADV	G3303 PRT
καὶ	τὸν	Λάζαρον.	**11:6**	ὡς	οὖν	ἤκουσεν	ὅτι	ἀσθενεῖ,	τότε	μὲν
kai	ton	Ladzaron.		hos	un	ekusen	hoti	asthenei,	tote	men
i	—	Łazarza.		Jak	więc	usłyszał,	że	choruje,	wtedy	—

G3306 V-AAI-3S	G1722 PREP	G3739 R-DSM	G1510 V-IAI-3S	G5117 N-DSM	G1417 A-NUI	G2250 N-APF		G1899 ADV	G3326 PREP
ἔμεινεν	ἐν	ᾧ	ἦν	τόπῳ	δύο	ἡμέρας·	**11:7**	ἔπειτα	μετὰ
emeinen	en	ho	en	topo	duo	hemeras;		epeita	meta
pozostał	w	którym	był	miejscu	dwa	dni.		Następnie	po

G3778 D-ASN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DPM	G3101 N-DPM	G71 V-PAS-1P	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2449 N-ASF	G3825 ADV	
τοῦτο	λέγει	τοῖς	μαθηταῖς	Ἄγωμεν	εἰς	τὴν	Ἰουδαίαν	πάλιν.	**11:8**
tuto	legei	tois	mathetais	Agomen	eis	ten	Iudaian	palin.	
tem	mówi	—	uczniom:	Idźmy	do	—	Judei	znów.	

G3004 V-PAI-3P	G846 P-DSM	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G4461 HEB	G3568 ADV		G2212 V-IAI-3P	G4771 P-2AS	G3034 V-AAN
λέγουσιν	αὐτῷ	οἱ	μαθηταί	Ῥαββεί,	νῦν		ἐζήτουν	σε	λιθάσαι
legusin	auto	hoi	mathetai	Rabbei,	nyn	8f)	edzetun	se	lithasai
Mówią	Mu	—	uczniowie:	Rabbi,	dopiero co		pragnęli	Cię	ukamienować

G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G2532 CONJ	G3825 ADV	G5217 V-PAI-2S	G1563 ADV		G611 V-ADI-3S	G2424 N-NSM	G3780 PRT-I
οἱ	Ἰουδαῖοι,	καὶ	πάλιν	ὑπάγεις	ἐκεῖ;	**11:9**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Οὐχὶ
hoi	Iudaioi,	kai	palin	hypageis	ekei;		apekrithe	Iesus	Uchi
—	Judejczycy,	a	znów	odchodzisz	tam?		Odpowiedział	Jezus:	Nie

G1427 A-NUI	G5610 N-NPF	G1526 V-PAI-3P		G3588 T-GSF	G2250 N-GSF	G1437 COND	G5100 X-NSM	G4043 V-PAS-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSF
δώδεκα	ὧραί	εἰσιν		τῆς	ἡμέρας;	ἐάν	τις	περιπατῇ	ἐν	τῇ
dodeka	horai	eisin	9f)	tes	hemeras;	ean	tis	peripate	en	te
dwanaście	godzin	jest		—	dnia?	Jeśli	kto	chodziłby	za	—

G2250 N-DSF	G3756 PRT-N	G4350 V-PAI-3S	G3754 CONJ	G3588 T-ASN	G5457 N-ASN	G3588 T-GSM	G2889 N-GSM	G5127 D-GSM	G991 V-PAI-3S
ἡμέρᾳ,	οὐ	προσκόπτει,	ὅτι	τὸ	φῶς	τοῦ	κόσμου	τούτου	βλέπει·
hemera,	u	proskoptei,	hoti	to	fos	tu	kosmu	tutu	blepei;
dnia,	nie	potyka się,	gdyż	—	światło	—	świata	tego	widzi.

	G1437 COND	G1161 CONJ	G5100 X-NSM	G4043 V-PAS-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G3571 N-DSF	G4350 V-PAI-3S	G3754 CONJ
11:10	ἐὰν	δέ	τις	περιπατῇ	ἐν	τῇ	νυκτί,	προσκόπτει,	ὅτι
	ean	de	tis	peripate	en	te	nykti,	proskoptei,	hoti
	Jeśli	zaś	—	chodziłby	w	—	nocy,	potyka się,	gdyż

G3588 T-NSN	G5457 N-NSN	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G1722 PREP	G846 P-DSM		G3778 D-APN	G3004 V-2AAI-3S	G2532 CONJ
τὸ	φῶς	οὐκ	ἔστιν	ἐν	αὐτῷ.	**11:11**	ταῦτα	εἶπεν,	καὶ
to	fos	uk	estin	en	auto.		tauta	eipen,	kai
—	światło	nie	jest	w	nim.		To	powiedział,	i

G3326 PREP	G3778 D-ASN	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G2976 N-NSM	G3588 T-NSM	G5384 A-NSM	G2257 P-1GP	G2837 V-RPI-3S	G235 CONJ
μετὰ	τοῦτο	λέγει	αὐτοῖς	Λάζαρος	ὁ	φίλος	ἡμῶν	κεκοίμηται·	ἀλλὰ
meta	tuto	legei	autois	Ladzaros	ho	filos	hemon	kekoimetai;	alla
po	tem	mówi	im:	Łazarz,	—	przyjaciel	nasz	zasnął,	ale

8f) dosł. *teraz*.
9f) dosł *są*.

G4198	G2443	G1852	G846		G3004	G3767	G3588	G3101
V-PNI-1S	CONJ	V-AAS-1S	P-ASM		V-2AAI-3P	CONJ	T-NPM	N-NPM
πορεύομαι	ἵνα	ἐξυπνίσω	αὐτόν.	**11:12**	εἶπαν	οὖν	οἱ	μαθηταὶ
poreuomai	hina	eksypniso	auton.		eipan	un	hoi	mathetai
idę,	aby	obudzić ze snu	go.		Powiedzieli	więc	—	uczniowie

G846	G2962	G1487	G2837	G4982		G2046	G1161
P-DSM	N-VSM	COND	V-RPI-3S	V-FPI-3S		V-LAI-3S-ATT	CONJ
αὐτῷ	Κύριε,	εἰ	κεκοίμηται,	σωθήσεται.	**11:13**	εἰρήκει	δὲ
auto	Kyrie,	ei	kekoimetai,	sothesetai.		eirekei	de
Mu:	Panie,	jeśli	zasnął,	będzie uratowany.[12i)]		Powiedział	zaś

G3588	G2424	G4012	G3588	G2288	G846	G1565	G1161	G1380	G3754	G4012
T-NSM	N-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	D-NPM	CONJ	V-AAI-3P	CONJ	PREP
ὁ	Ἰησοῦς	περὶ	τοῦ	θανάτου	αὐτοῦ·	ἐκεῖνοι	δὲ	ἔδοξαν	ὅτι	περὶ
ho	Iesus	peri	tu	thanatu	autu;	ekeinoi	de	edoksan	hoti	peri
—	Jezus	o	—	śmierci	jego.	Owi	zaś	uważali,	że	o

G3588	G2838	G3588	G5258	G3004		G5119	G3767	G3004	G846
T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S		ADV	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM
τῆς	κοιμήσεως	τοῦ	ὕπνου	λέγει.	**11:14**	τότε	οὖν	εἶπεν	αὐτοῖς
tes	koimeseos	tu	hypnu	legei.		tote	un	eipen	autois
—	zaśnięciu	—	snem	mówi.		Wtedy	więc	powiedział	im

G3588	G2424	G3954	G2976	G599		G2532	G5463	G1223
T-NSM	N-NSM	N-DSF	N-NSM	V-2AAI-3S		CONJ	V-PAI-1S	PREP
ὁ	Ἰησοῦς	παρρησίᾳ	Λάζαρος	ἀπέθανεν,	**11:15**	καὶ	χαίρω	δι’
ho	Iesus	parresia	Ladzaros	apethanen,		kai	chairo	di’
—	Jezus	otwarcie:	Łazarz	umarł,		a	raduję się	ze względu na

G5209	G2443	G4100	G3754	G3756	G1510	G1563	G235	G71	G4314
P-2AP	CONJ	V-AAS-2P	CONJ	PRT-N	V-IMI-1S	ADV	CONJ	V-PAS-1P	PREP
ὑμᾶς,	ἵνα	πιστεύσητε,	ὅτι	οὐκ	ἤμην	ἐκεῖ·	ἀλλὰ	ἄγωμεν	πρὸς
hymas,	hina	pisteusete,	hoti	uk	emen	ekei;	alla	agomen	pros
was,	aby	uwierzylibyście,	że	nie	byłem	tam.	Ale	idźmy	do

G846		G3004	G3767	G2381	G3588	G3004	G1324	G3588
P-ASM		V-2AAI-3S	CONJ	N-NSM	T-NSM	V-PPP-NSM	N-NSM	T-DPM
αὐτόν.	**11:16**	εἶπεν	οὖν	Θωμᾶς	ὁ	λεγόμενος	Δίδυμος	τοῖς
auton.		eipen	un	Thomas	ho	legomenos	Didymos	tois
niego.		Powiedział	więc	Tomasz	—	zwany	Bliźniak	—

G4827	G71	G2532	G2249	G2443	G599	G3326	G846	
N-DPM	V-PAS-1P	CONJ	P-1NP	CONJ	V-2AAS-1P	PREP	P-GSM	
συνμαθηταῖς	Ἄγωμεν	καὶ	ἡμεῖς	ἵνα	ἀποθάνωμεν	μετ’	αὐτοῦ.	**11:17**
synmathetais	Agomen	kai	hemeis	hina	apothanomen	met’	autu.	
współuczniom:	Idźmy	i	my,	aby	umarlibyśmy	z	nim.	

G2064	G3767	G3588	G2424	G2147	G846	G5064	G2235	G2250
V-2AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	P-ASM	A-APF	ADV	N-APF
Ἐλθὼν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	εὗρεν	αὐτὸν	τέσσαρας	ἤδη	ἡμέρας
Elthon	un	ho	Iesus	heuren	auton	tessaras	ede	hemeras
Przyszedłszy	więc	—	Jezus	znalazł	go	cztery	już	dni

G2192	G1722	G3588	G3419		G1510	G1161	G963	G1451	G3588
V-PAP-ASM	PREP	T-DSN	N-DSN		V-IAI-3S	CONJ	N-NSF	ADV	T-GPN
ἔχοντα	ἐν	τῷ	μνημείῳ.	**11:18**	ἦν	δὲ	Βηθανία	ἐγγὺς	τῶν
echonta	en	to	mnemeio.		en	de	Bethania	engys	ton
mającego	w	—	grobowcu.		Była	zaś	Betania	blisko	—

G2414	G5613	G575	G4712	G1178		G4183	G1161	G1537	G3588
N-GPN	ADV	PREP	N-GPM	A-NUI		A-NPM	CONJ	PREP	T-GPM
Ἱεροσολύμων	ὡς	ἀπὸ	σταδίων	δεκαπέντε.	**11:19**	πολλοὶ	δὲ	ἐκ	τῶν
Hierosolymon	hos	apo	stadion	dekapente.		polloi	de	ek	ton
Jerozolimy	jak	na	stadiów	piętnaście.		Wielu	zaś	z	—

G2453	G2064	G4314	G3588	G3136	G2532	G3137	G2443	G3888
A-GPM	V-2LAI-3P	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	N-PRI	CONJ	V-ADS-3P
Ἰουδαίων	ἐληλύθεισαν	πρὸς	τὴν	Μάρθαν	καὶ	Μαριὰμ,	ἵνα	παραμυθήσωνται
Iudaion	elelytheisan	pros	ten	Marthan	kai	Mariam,	hina	paramythesontai
Judejczyków	przyszło	do	—	Marty	i	Marii,	aby	pocieszyliby

12i)) w znaczeniu *wyzdrowieje*.

G846	G4012	G3588	G80		G3588	G3767	G3136	G5613	G191
P-APF	PREP	T-GSM	N-GSM		T-NSF	CONJ	N-NSF	ADV	V-AAI-3S
αὐτὰς	περὶ	τοῦ	ἀδελφοῦ.	**11:20**	ἡ	οὖν	Μάρθα	ὡς	ἤκουσεν
autas	peri	tu	adelfu.		he	un	Martha	hos	ekusen
je	z powodu	—	brata.		—	Więc	Marta	jak	usłyszał,

G3754	G2424	G2064	G5221	G846	G3137	G1161	G1722	G3588
CONJ	N-NSM	V-PNI-3S	V-AAI-3S	P-DSM	N-PRI	CONJ	PREP	T-DSM
ὅτι	Ἰησοῦς	ἔρχεται,	ὑπήντησεν	αὐτῷ·	Μαριὰμ	δὲ	ἐν	τῷ
hoti	Iesus	erchetai,	hypentesen	auto;	Mariam	de	en	to
że	Jezus	przychodzi,	wyszła naprzeciw	Mu.	Maria	zaś	w	—

G3624	G2516		G3004	G3767	G3588	G3136	G4314	G2424	G2962
N-DSM	V-INI-3S		V-2AAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	PREP	N-ASM	N-VSM
οἴκῳ	ἐκαθέζετο.	**11:21**	εἶπεν	οὖν	ἡ	Μάρθα	πρὸς	Ἰησοῦν	Κύριε,
oiko	ekathedzeto.		eipen	un	he	Martha	pros	Iesun	Kyrie,
domu	siedziała.		Powiedziała	więc	—	Marta	do	Jezusa:	Panie,

G1487	G1510	G5602	G3756	G302	G599	G3588	G80	G3450		G2532
COND	V-IAI-2S	ADV	PRT-N	PRT	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-1GS		CONJ
εἰ	ἦς	ὧδε,	οὐκ	ἂν	ἀπέθανεν	ὁ	ἀδελφός	μου.	**11:22**	καὶ
ei	es	hode,	uk	an	apethanen	ho	adelfos	mu.		kai
jeśli	byłbyś	tutaj,	nie	—	umarłby	—	brat	mój.		A

G3568	G1492	G3754	G3745	G302	G154	G3588	G2316	G1325	G4771
ADV	V-RAI-1S	CONJ	K-APN	PRT	V-AMS-2S	T-ASM	N-ASM	V-FAI-3S	P-2DS
νῦν	οἶδα	ὅτι	ὅσα	ἂν	αἰτήσῃ	τὸν	Θεὸν	δώσει	σοι
nyn	oida	hoti	hosa	an	aitese	ton	Theon	dosei	soi
teraz	wiem,	że	jeśli	—	poprosiłbyś	—	Boga,	da	Ci

G3588	G2316		G3004	G846	G3588	G2424	G450		G3588
T-NSM	N-NSM		V-PAI-3S	P-DSF	T-NSM	N-NSM	V-FMI-3S		T-NSM
ὁ	Θεός.	**11:23**	λέγει	αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Ἀναστήσεται	23e)	ὁ
ho	Theos.		legei	aute	ho	Iesus	Anastesetai		ho
—	Bóg.		Mówi	jej	—	Jezus:	Zmartwychwstanie		—

G80	G4771		G3004	G846	G3588	G3136	G1492	G3754
N-NSM	P-2GS		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSF	N-NSF	V-RAI-1S	CONJ
ἀδελφός	σου.	**11:24**	λέγει	αὐτῷ	ἡ	Μάρθα	Οἶδα	ὅτι
adelfos	su.		legei	auto	he	Martha	Oida	hoti
brat	twój.		Mówi	Mu	—	Marta:	Wiem,	że

G450	G1722	G3588	G386	G1722	G3588	G2078	G2250
V-FMI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	PREP	T-DSF	A-DSF-S	N-DSF
ἀναστήσεται	ἐν	τῇ	ἀναστάσει	ἐν	τῇ	ἐσχάτῃ	ἡμέρᾳ.
anastesetai	en	te	anastasei	en	te	eschate	hemera.
zmartwychwstanie	w	—	zmartwychwstaniu	w	—	ostatnim	dniu.

PIĄTE "JA JESTEM"

Zmartwychwstanie i życie

	G3004	G846	G3588	G2424	G1473	G1510	G3588	G386
	V-2AAI-3S	P-DSF	T-NSM	N-NSM	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF	N-NSF
11:25	εἶπεν	αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Ἐγώ	εἰμι	ἡ	ἀνάστασις
	eipen	aute	ho	Iesus	Ego	eimi	he	anastasis
	Powiedział	jej	—	Jezus:	JA	JESTEM	—	zmartwychwstanie

G2532	G3588	G2222	G3588	G4100	G1519	G1473	G2579	G599
CONJ	T-NSF	N-NSF	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS	COND-K	V-2AAS-3S
καὶ	ἡ	ζωή·	ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ	κἂν	ἀποθάνῃ
kai	he	zoe;	ho	pisteuon	eis	eme	kan	apothane
i	—	życie.	—	Wierzący	we	Mnie,	jeśli	umarłby,

G2198		G2532	G3956	G3588	G2198	G2532	G4100	G1519	G1473
V-FDI-3S		CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS
ζήσεται,	**11:26**	καὶ	πᾶς	ὁ	ζῶν	καὶ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ
zesetai,		kai	pas	ho	zon	kai	pisteuon	eis	eme
żyć będzie,		A	każdy	—	żyjący	i	wierzący	we	Mnie

23e)) dosł. *powstanie, podniesie się.*

G3756	G3361	G599	G1519	G3588	G165	G4100	G3778		G3004
PRT-N	PRT-N	V-2AAS-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PAI-2S	D-ASN		V-PAI-3S
οὐ	μὴ	ἀποθάνῃ	εἰς	τὸν	αἰῶνα·	πιστεύεις	τοῦτο;	**11:27**	λέγει
u	me	apothane	eis	ton	aiona;	pisteueis	tuto;		legei
nie	—	umrze	na	—	wiek.	Wierzysz	temu?		Mówi

G846	G3483	G2962	G1473	G4100	G3754	G4771	G1510	G3588	G5547
P-DSM	PRT	N-VSM	P-1NS	V-RAI-1S	CONJ	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM	N-NSM
αὐτῷ	Ναί,	Κύριε·	ἐγὼ	πεπίστευκα	ὅτι	σὺ	εἶ	ὁ	Χριστὸς
auto	Nai,	Kyrie;	ego	pepisteuka	hoti	sy	ei	ho	Christos
Mu:	Tak	Panie,	ja	uwierzyłam,	że	Ty	jesteś	—	Pomazaniec,

G3588	G5207	G3588	G2316	G3588	G1519	G3588	G2889	G2064		
T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	T-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PNP-NSM		
ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ	ὁ	εἰς	τὸν	κόσμον	ἐρχόμενος.		**11:28**
ho	Hyios	tu	Theu	ho	eis	ton	kosmon	erchomenos.		
—	Syn	—	Boga	—	na	—	świat	przychodzący.		

G2532	G3778	G3004	G565	G2532	G5455	G3137	G3588	G79
CONJ	D-ASN	V-2AAP-NSF	V-2AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	N-PRI	T-ASF	N-ASF
καὶ	τοῦτο	εἰποῦσα	ἀπῆλθεν	καὶ	ἐφώνησεν	Μαριὰμ	τὴν	ἀδελφὴν
kai	tuto	eipusa	apelthen	kai	efonesen	Mariam	ten	adelfen
A	to	powiedziawszy	poszła	i	zawołała	Marię	—	siostrę

G846	G2977	G3004	G3588	G1320	G3918	G2532	G5455	G4771
P-GSF	ADV	V-2AAP-NSF	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	P-2AS
αὐτῆς	λάθρᾳ	εἰποῦσα	Ὁ	Διδάσκαλος	πάρεστιν	καὶ	φωνεῖ	σε.
autes	lathra	eipusa	Ho	Didaskalos	parestin	kai	fonei	se.
jej	potajemnie	powiedziawszy:	—	Nauczyciel	obecny	i	woła	cię.

	G1565	G1161	G5613	G191	G1453	G5035	G2532	G2064	G4314
	D-NSF	CONJ	ADV	V-AAI-3S	V-PPI-3S	ADV	CONJ	V-INI-3S	PREP
11:29	ἐκείνη	δὲ	ὡς	ἤκουσεν,	ἐγείρεται	ταχὺ	καὶ	ἤρχετο	πρὸς
	ekeine	de	hos	ekusen,	egeiretai	tachy	kai	ercheto	pros
	Owa	zaś	jak	usłyszała,	podniosła się	szybko	i	przychodzi	do

G846		G3768	G1161	G2064	G3588	G2424	G1519	G3588	G2968
P-ASM		ADV-N	CONJ	V-2LAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF
αὐτόν·	**11:30**	οὔπω	δὲ	ἐληλύθει	ὁ	Ἰησοῦς	εἰς	τὴν	κώμην,
auton;		upo	de	elelythei	ho	Iesus	eis	ten	komen,
Niego.		Jeszcze nie	zaś	przyszedł	—	Jezus	do	—	wsi,

G235	G1510	G2089	G1722	G3588	G5117	G3699	G5221	G846	G3588
CONJ	V-IAI-3S	ADV	PREP	T-DSM	N-DSM	ADV	V-AAI-3S	P-DSM	T-NSF
ἀλλ’	ἦν	ἔτι	ἐν	τῷ	τόπῳ	ὅπου	ὑπήντησεν	αὐτῷ	ἡ
all’	en	eti	en	to	topo	hopu	hypentesen	auto	he
ale	był	jeszcze	na	—	miejscu,	gdzie	wyszła naprzeciw	Mu	—

G3136		G3588	G3767	G2453	G3588	G1510	G3326	G846	G1722
N-NSF		T-NPM	CONJ	A-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	PREP	P-GSF	PREP
Μάρθα.	**11:31**	οἱ	οὖν	Ἰουδαῖοι	οἱ	ὄντες	μετ’	αὐτῆς	ἐν
Martha.		hoi	un	Iudaioi	hoi	ontes	met’	autes	en
Marta.		—	Więc	Judejczycy	—	będący	z	nią	w

G3588	G3614	G2532	G3888	G846	G3708	G3588	G3137	G3754
T-DSF	N-DSF	CONJ	V-PNP-NPM	P-ASF	V-2AAP-NPM	T-ASF	N-PRI	CONJ
τῇ	οἰκίᾳ	καὶ	παραμυθούμενοι	αὐτήν,	ἰδόντες	τὴν	Μαριὰμ	ὅτι
te	oikia	kai	paramythumenoi	auten,	idontes	ten	Mariam	hoti
—	domu	i	pocieszający	ją,	zobaczywszy	—	Marię,	że

G5030	G450	G2532	G1831	G190	G846	G1380	G3754
ADV	V-2AAI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	V-AAI-3P	P-DSF	V-AAP-NPM	CONJ
ταχέως	ἀνέστη	καὶ	ἐξῆλθεν,	ἠκολούθησαν	αὐτῇ,	δόξαντες	ὅτι
tacheos	aneste	kai	ekselthen,	ekoluthesan	aute,	doksantes	hoti
szybko	wstała	i	odeszła,	zaczęli towarzyszyć	jej,	myśląc,	że

G5217	G1519	G3588	G3419	G2443	G2799	G1563		G3588	G3767
V-PAI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-AAS-3S	ADV		T-NSF	CONJ
ὑπάγει	εἰς	τὸ	μνημεῖον	ἵνα	κλαύσῃ	ἐκεῖ.	**11:32**	ἡ	οὖν
hypagei	eis	to	mnemeion	hina	klause	ekei.		he	un
odchodzi	do	—	grobowca,	aby	zapłakałaby	tam.		—	Więc

G3137	G5613	G2064	G3699	G1510	G2424	G3708	G846	G4098
N-PRI	ADV	V-2AAI-3S	ADV	V-IAI-3S	N-NSM	V-2AAP-NSF	P-ASM	V-2AAI-3S
Μαριὰμ	ὡς	ἦλθεν	ὅπου	ἦν	Ἰησοῦς,	ἰδοῦσα	αὐτὸν	ἔπεσεν
Mariam	hos	elthen	hopu	en	Iesus,	idusa	auton	epesen
Maria,	jak	przyszła,	gdzie	był	Jezus,	zobaczywszy	Go,	upadła

G847	G4314	G3588	G4228	G3004	G846	G2962	G1487	G1510	G5602
ADV	PREP	T-APM	N-APM	V-PAP-NSF	P-DSM	N-VSM	COND	V-IAI-2S	ADV
αὐτοῦ	πρὸς	τοὺς	πόδας,	λέγουσα	αὐτῷ	Κύριε,	εἰ	ἦς	ὧδε,
autu	pros	tus	podas,	legusa	auto	Kyrie,	ei	es	hode,
Mu	do	—	stóp,	mówiąc	Mu:	Panie,	jeśli	byłbyś	tutaj,

G3756	G302	G3450	G599	G3588	G80		G2424	G3767	G5613
PRT-N	PRT	P-1GS	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM		N-NSM	CONJ	ADV
οὐκ	ἄν	μου	ἀπέθανεν	ὁ	ἀδελφός.	**11:33**	Ἰησοῦς	οὖν	ὡς
uk	an	mu	apethanen	ho	adelfos.		Iesus	un	hos
nie	—	mój	umarłby	—	brat.		Jezus	więc	jak

G3708	G846	G2799	G2532	G3588	G4905	G846	G2453
V-2AAI-3S	P-ASF	V-PAP-ASF	CONJ	T-APM	V-2AAP-APM	P-DSF	A-APM
εἶδεν	αὐτὴν	κλαίουσαν	καὶ	τοὺς	συνελθόντας	αὐτῇ	Ἰουδαίους
eiden	auten	klaiusan	kai	tus	synelthontas	aute	Iudaius
zobaczył	ją	płaczącą	i	—	przychodzących	tych	Judejczyków

G2799	G1690	G3588	G4151		G2532	G5015	G1438		
V-PAP-APM	V-ADI-3S	T-DSN	N-DSN		CONJ	V-AAI-3S	F-3ASM		
κλαίοντας,	ἐνεβριμήσατο	τῷ	πνεύματι		καὶ	ἐτάραξεν	ἑαυτόν,		**11:34**
klaiontas,	enebrimesato	to	pneumati	33o)	kai	etaraksen	heauton,	33r)	
płaczących,	wzburzył się	[w]	duchu		i	poruszył	się w sobie,		

G2532	G3004	G4226	G5087	G846	G3004	G846	G2962	G2064
CONJ	V-2AAI-3S	ADV-I	V-RAI-2P	P-ASM	V-PAI-3P	P-DSM	N-VSM	V-PNM-2S
καὶ	εἶπεν	Ποῦ	τεθείκατε	αὐτόν;	λέγουσιν	αὐτῷ	Κύριε,	ἔρχου
kai	eipen	Pu	tetheikate	auton;	legusin	auto	Kyrie,	erchu
i	powiedział:	Gdzie	położyliście	go?	Mówią	Mu:	Panie,	przyjdź

G2532	G3708		G1145	G3588	G2424		G3004	G3767	G3588
CONJ	V-2AAM-2S		V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM		V-IAI-3P	CONJ	T-NPM
καὶ	ἴδε.	**11:35**	ἐδάκρυσεν	ὁ	Ἰησοῦς.	**11:36**	ἔλεγον	οὖν	οἱ
kai	ide.		edakrysen	ho	Iesus.		elegon	un	hoi
i	zobacz.		Rozpłakał się	—	Jezus.		Mówili	więc	—

G2453	G3708	G4459	G5368	G846		G5100	G1161	G1537	G846
A-NPM	V-2AAM-2S	ADV	V-IAI-3S	P-ASM		X-NPM	CONJ	PREP	P-GPM
Ἰουδαῖοι	Ἴδε	πῶς	ἐφίλει	αὐτόν.	**11:37**	τινὲς	δὲ	ἐξ	αὐτῶν
Iudaioi	Ide	pos	efilei	auton.		tines	de	eks	auton
Judejczycy:	Patrz	jak	kochał	go.		Jacyś	zaś	z	nich

G3004	G3756	G1410	G3778	G3588	G455	G3588	G3788	G3588
V-2AAI-3P	PRT-N	V-INI-3S	D-NSM	T-NSM	V-AAP-NSM	T-APM	N-APM	T-GSM
εἶπαν	Οὐκ	ἐδύνατο	οὗτος	ὁ	ἀνοίξας	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	τοῦ
eipan	Uk	edynato	hutos	ho	anoiksas	tus	ofthalmus	tu
powiedzieli:	Nie	mógł	ten,	—	otwierający	—	oczy	—

G5185	G4160	G2443	G2532	G3778	G3361	G599		G2424	G3767
A-GSM	V-AAN	CONJ	CONJ	D-NSM	PRT-N	V-2AAS-3S		N-NSM	CONJ
τυφλοῦ	ποιῆσαι	ἵνα	καὶ	οὗτος	μὴ	ἀποθάνῃ;	**11:38**	Ἰησοῦς	οὖν
tyflu	poiesai	hina	kai	hutos	me	apothane;		Iesus	un
ślepemu,	uczynić,	aby	i	ten	nie	umarł?		Jezus	więc

G3825	G1690	G1722	G1438	G2064	G1519	G3588	G3419	G1510
ADV	V-PNP-NSM	PREP	F-3DSM	V-PNI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	V-IAI-3S
πάλιν	ἐμβριμώμενος	ἐν	ἑαυτῷ	ἔρχεται	εἰς	τὸ	μνημεῖον·	ἦν
palin	embrimomenos	en	heauto	erchetai	eis	to	mnemeion;	en
znów	wzburzony	w	sobie	przyszedł	do	—	grobowca.	Był

G1161	G4693	G2532	G3037	G1945	G1909	G846			G3004	G3588
CONJ	N-NSN	CONJ	N-NSM	V-INI-3S	PREP	P-DSN			V-PAI-3S	T-NSM
δὲ	σπήλαιον,	καὶ	λίθος	ἐπέκειτο	ἐπ’	αὐτῷ.		**11:39**	λέγει	ὁ
de	spelaion,	kai	lithos	epekeito	ep’	auto.	38r)		legei	ho
zaś	jaskinią,	i	kamień	leżał	na	niej.			Mówi	—

G2424	G142	G3588	G3037	G3004	G846	G3588	G79	G3588
N-NSM	V-AAM-2P	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	P-DSM	T-NSF	N-NSF	T-GSM
Ἰησοῦς	Ἄρατε	τὸν	λίθον.	λέγει	αὐτῷ	ἡ	ἀδελφὴ	τοῦ
Iesus	Arate	ton	lithon.	legei	auto	he	adelfe	tu
Jezus:	Podnieście	—	kamień.	Mówi	Mu	—	siostra	—

33o)) w zn. *targany silnymi emocjami*.
33r)) w zn. *wzruszył się, przejął się*.
38r)) w zn. *kamień leżał u wejścia do niej*.

G5053	G3136	G2962	G2235	G3605	G5066	G1063	G2076	
V-RAP-GSM	N-NSF	N-VSM	ADV	V-PAI-3S	A-NSM	CONJ	V-PAI-3S	
τετελευτηκότος	Μάρθα	Κύριε,	ἤδη	ὄζει·	τεταρταῖος	γάρ	ἐστιν.	**11:40**
teteleutekotos	Martha	Kyrie,	ede	odzei;	tetartaios	gar	estin.	
zmarłego,	Marta:	Panie,	już	cuchnie,	czwarty [dzień]	bowiem	jest.	

G3004	G846	G3588	G2424	G3756	G3004	G4771	G3754	G1437	G4100
V-PAI-3S	P-DSF	T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-2AAI-1S	P-2DS	CONJ	COND	V-AAS-2S
λέγει	αὐτῇ	ὁ	Ἰησοῦς	Οὐκ	εἶπόν	σοι	ὅτι	ἐὰν	πιστεύσῃς
legei	aute	ho	Iesus	Uk	eipon	soi	hoti	ean	pisteuses
Mówi	jej	—	Jezus:	Nie	powiedziałem	ci,	że	jeśli	uwierzysz,

G3708	G3588	G1391	G3588	G2316		G142	G3767	G3588	G3037
V-FDI-2S	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM		V-AAI-3P	CONJ	T-ASM	N-ASM
ὄψῃ	τὴν	δόξαν	τοῦ	Θεοῦ;	**11:41**	ἦραν	οὖν	τὸν	λίθον.
opse	ten	doksan	tu	Theu;		eran	un	ton	lithon.
zobaczysz	—	chwałę	—	Boga?		Podnieśli	więc	—	kamień,

G3588	G1161	G2424	G142	G3588	G3788	G507	G2532	G3004	G3962
T-NSM	CONJ	N-NSM	V-AAI-3S	T-APM	N-APM	ADV	CONJ	V-2AAI-3S	N-VSM
ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	ἦρεν	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	ἄνω	καὶ	εἶπεν	Πάτερ,
ho	de	Iesus	eren	tus	ofthalmus	ano	kai	eipen	Pater,
—	zaś	Jezus	podniósł	—	oczy	w górę	i	powiedział:	Ojcze,

G2168	G4771	G3754	G191	G3450		G1473	G1161	G1492	G3754
V-PAI-1S	P-2DS	CONJ	V-AAI-2S	P-1GS		P-1NS	CONJ	V-2LAI-1S	CONJ
εὐχαριστῶ	σοι	ὅτι	ἤκουσάς	μου.	**11:42**	ἐγὼ	δὲ	ᾔδειν	ὅτι
eucharisto	soi	hoti	ekusas	mu.		ego	de	edein	hoti
dziękuję	Ci,	że	wysłuchałeś	Mnie.		Ja	zaś	wiedziałem,	że

G3842	G3450	G191	G235	G1223	G3588	G3793	G3588	G4026
ADV	P-1GS	V-PAI-2S	CONJ	PREP	T-ASM	N-ASM	T-ASM	V-RAP-ASM
πάντοτέ	μου	ἀκούεις·	ἀλλὰ	διὰ	τὸν	ὄχλον	τὸν	περιεστῶτα
pantote	mu	akueis;	alla	dia	ton	ochlon	ton	periestota
zawsze	Mnie	słyszysz,	ale	z powodu	—	tłumu	—	stojącego wokół

G3004	G2443	G4100	G3754	G4771	G1473	G649		G2532	G3778
V-2AAI-1S	CONJ	V-AAS-3P	CONJ	P-2NS	P-1AS	V-AAI-2S		CONJ	D-APN
εἶπον,	ἵνα	πιστεύσωσιν	ὅτι	σύ	με	ἀπέστειλας.	**11:43**	καὶ	ταῦτα
eipon,	hina	pisteusosin	hoti	sy	me	apesteilas.		kai	tauta
powiedziałem,	aby	uwierzyli,	że	Ty	Mnie	wysłałeś.		A	to

G3004	G5456	G3173	G2905	G2976	G1204	G1854	
V-2AAP-NSM	N-DSF	A-DSF	V-AAI-3S	N-VSM	V-PAM-2S	ADV	
εἰπὼν	φωνῇ	μεγάλῃ	ἐκραύγασεν	Λάζαρε,	δεῦρο	ἔξω.	**11:44**
eipon	fone	megale	ekraugasen	Ladzare,	deuro	ekso.	
powiedziawszy	głosem	wielkim	wykrzyknął:	Łazarzu,	wyjdź	na zewnątrz.	

G1831	G3588	G2348	G1210	G3588	G4228	G2532	G3588	G5495
V-2AAI-3S	T-NSM	V-RAP-NSM	V-RPP-NSM	T-APM	N-APM	CONJ	T-APF	N-APF
ἐξῆλθεν	ὁ	τεθνηκὼς	δεδεμένος	τοὺς	πόδας	καὶ	τὰς	χεῖρας
ekselthen	ho	tethnekos	dedemenos	tus	podas	kai	tas	cheiras
Wyszedł	—	zmarły	[mając] związane	—	stopy	i	—	ręce

G2750	G2532	G3588	G3799	G846	G4676	G4019	G3004	G846
N-DPF	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GSM	N-DSN	V-LPI-3S	V-PAI-3S	P-DPM
κειρίαις,	καὶ	ἡ	ὄψις	αὐτοῦ	σουδαρίῳ	περιεδέδετο.	λέγει	αὐτοῖς
keiriais,	kai	he	opsis	autu	sudario	periededeto.	legei	autois
opaskami,	a	—	oblicze	jego	chustą	było obwiązane.	Mówi	im

G3588	G2424	G3089	G846	G2532	G863	G846	G5217
T-NSM	N-NSM	V-AAM-2P	P-ASM	CONJ	V-2AAM-2P	P-ASM	V-PAN
ὁ	Ἰησοῦς	Λύσατε	αὐτὸν	καὶ	ἄφετε	αὐτὸν	ὑπάγειν.
ho	Iesus	Lysate	auton	kai	afete	auton	hypagein.
—	Jezus:	Rozwiążcie	go	i	pozwólcie	mu	odejść.

Jezus i rozgrywki polityczne

	G4183	G3767	G1537	G3588	G2453	G3588	G2064	G4314	G3588
	A-NPM	CONJ	PREP	T-GPM	A-GPM	T-NPM	V-2AAP-NPM	PREP	T-ASF
11:45	Πολλοὶ	οὖν	ἐκ	τῶν	Ἰουδαίων,	οἱ	ἐλθόντες	πρὸς	τὴν
	Polloi	un	ek	ton	Iudaion,	hoi	elthontes	pros	ten
	Wielu	więc	z	—	Judejczyków,	[co]	przyszli	do	—

G3137	G2532	G2300	G3588	G4160	G4100	G1519	G846	
N-PRI	CONJ	V-ADP-NPM	T-NSM	V-AAI-3S	V-AAI-3P	PREP	P-ASM	
Μαριὰμ	καὶ	θεασάμενοι	ὃ	ἐποίησεν,	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτόν·	**11:46**
Mariam	kai	theasamenoi	ho	epoiesen,	episteusan	eis	auton;	
Marii	i	zobaczyli	[co]	uczynił,	uwierzyli	w	Niego.	

G5100	G1161	G1537	G846	G565	G4314	G3588	G5330	G2532
X-NPM	CONJ	PREP	P-GPM	V-2AAI-3P	PREP	T-APM	N-APM	CONJ
τινὲς	δὲ	ἐξ	αὐτῶν	ἀπῆλθον	πρὸς	τοὺς	Φαρισαίους	καὶ
tines	de	eks	auton	apelthon	pros	tus	Farisaius	kai
Niektórzy	zaś	z	nich	odeszli	do	—	Faryzeuszy	i

G3004	G846	G3739	G4160	G2424		G4863	G3767	G3588
V-2AAI-3P	P-DPM	R-APN	V-AAI-3S	N-NSM		V-2AAI-3P	CONJ	T-NPM
εἶπαν	αὐτοῖς	ἃ	ἐποίησεν	Ἰησοῦς.	**11:47**	Συνήγαγον	οὖν	οἱ
eipan	autois	ha	epoiesen	Iesus.		Synegagon	un	hoi
powiedzieli	im	co	uczynił	Jezus.		Zebrali	więc	—

G749	G2532	G3588	G5330	G4892	G2532	G3004	G5101	G4160
N-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	N-ASN	CONJ	V-IAI-3P	I-ASN	V-PAI-1P
ἀρχιερεῖς	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι	συνέδριον,	καὶ	ἔλεγον	Τί	ποιοῦμεν,
archiereis	kai	hoi	Farisaioi	synedrion,	kai	elegon	Ti	poiumen,
arcykapłani	i	—	Faryzeusze	sanhedryn,	i	mówili:	Co	czynimy,

G3754	G3778	G3588	G444	G4183	G4160	G4592		G1437	G863
CONJ	D-NSM	T-NSM	N-NSM	A-APN	V-PAI-3S	N-APN		COND	V-2AAS-1P
ὅτι	οὗτος	ὁ	ἄνθρωπος	πολλὰ	ποιεῖ	σημεῖα;	**11:48**	ἐὰν	ἀφῶμεν
hoti	hutos	ho	anthropos	polla	poiei	semeia;		ean	afomen
gdyż	ten	—	człowiek	liczne	czyni	znaki?		Jeśli	zostawimy

G846	G3779	G3956	G4100	G1519	G846	G2532	G2064	G3588
P-ASM	ADV	A-NPM	V-FAI-3P	PREP	P-ASM	CONJ	V-FDI-3P	T-NPM
αὐτὸν	οὕτως,	πάντες	πιστεύσουσιν	εἰς	αὐτόν,	καὶ	ἐλεύσονται	οἱ
auton	hutos,	pantes	pisteususin	eis	auton,	kai	eleusontai	hoi
Go	tak,	wszyscy	uwierzą	w	Niego,	i	przyjdą	—

G4514	G2532	G142	G2257	G2532	G3588	G5117		G2532	G3588	G1484
A-NPM	CONJ	V-FAI-3P	P-1GP	CONJ	T-ASM	N-ASM		CONJ	T-ASN	N-ASN
Ῥωμαῖοι	καὶ	ἀροῦσιν	ἡμῶν	καὶ	τὸν	τόπον		καὶ	τὸ	ἔθνος.
Romaioi	kai	arusin	hemon	kai	ton	topon	48r)	kai	to	ethnos.
Rzymianie	i	zabiorą	nam	i	—	miejsce		i	—	naród.

	G1520	G1161	G5100	G1537	G846	G2533	G749	G1510
	A-NSM	CONJ	X-NSM	PREP	P-GPM	N-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM
11:49	εἷς	δέ	τις	ἐξ	αὐτῶν	Καϊάφας,	ἀρχιερεὺς	ὢν
	heis	de	tis	eks	auton	Kaiafas,	archiereus	on
	Jeden	zaś	—	z	nich	Kajfasz,	arcykapłanem	będąc

G3588	G1763	G1565	G3004	G846	G4771	G3756	G1492	G3762	
T-GSM	N-GSM	D-GSM	V-2AAI-3S	P-DPM	P-2NP	PRT-N	V-RAI-2P	A-ASN-N	
τοῦ	ἐνιαυτοῦ	ἐκείνου,	εἶπεν	αὐτοῖς	Ὑμεῖς	οὐκ	οἴδατε	οὐδέν,	**11:50**
tu	eniautu	ekeinu,	eipen	autois	Hymeis	uk	oidate	uden,	
—	roku	owego,	powiedział	im:	Wy	nie	wiecie	niczego,	

G3761	G3049	G3754	G4851	G5210	G2443	G1520	G444
CONJ-N	V-PNI-2P	CONJ	V-PAI-3S	P-2DP	CONJ	A-NSM	N-NSM
οὐδὲ	λογίζεσθε	ὅτι	συμφέρει	ὑμῖν	ἵνα	εἷς	ἄνθρωπος
ude	logidzesthe	hoti	symferei	hymin	hina	heis	anthropos
ani	bierzcie w rachubę,	że	korzystniej	wam,	aby	jeden	człowiek

G599	G5228	G3588	G2992	G2532	G3361	G3650	G3588	G1484	G622
V-2AAS-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	PRT-N	A-NSN	T-NSN	N-NSN	V-2AMS-3S
ἀποθάνῃ	ὑπὲρ	τοῦ	λαοῦ	καὶ	μὴ	ὅλον	τὸ	ἔθνος	ἀπόληται.
apothane	hyper	tu	lau	kai	me	holon	to	ethnos	apoletai.
umarł	za	—	lud,	a	nie	cały	—	naród	zginął.

48r)) w zn. *świątynię*.

	G3778	G1161	G575	G1438	G3756	G3004	G235	G749
	D-ASN	CONJ	PREP	F-3GSM	PRT-N	V-2AAI-3S	CONJ	N-NSM
11:51	τοῦτο	δὲ	ἀφ’	ἑαυτοῦ	οὐκ	εἶπεν,	ἀλλὰ	ἀρχιερεὺς
	tuto	de	af’	heautu	uk	eipen,	alla	archiereus
	Tego	zaś	od	siebie samego	nie	powiedział,	ale	arcykapłanem

G1510	G3588	G1763	G1565	G4395	G3754	G3195	G2424	G599
V-PAP-NSM	T-GSM	N-GSM	D-GSM	V-AAI-3S	CONJ	V-IAI-3S	N-NSM	V-PAN
ὢν	τοῦ	ἐνιαυτοῦ	ἐκείνου	ἐπροφήτευσεν	ὅτι	ἔμελλεν	Ἰησοῦς	ἀποθνήσκειν
on	tu	eniautu	ekeinu	eprofeteusen	hoti	emellen	Iesus	apothneskein
będąc	—	roku	owego	prorokował,	że	zamierzał	Jezus	umrzeć

G5228	G3588	G1484		G2532	G3756	G5228	G3588	G1484	G3440	G235
PREP	T-GSN	N-GSN		CONJ	PRT-N	PREP	T-GSN	N-GSN	ADV	CONJ
ὑπὲρ	τοῦ	ἔθνους,	**11:52**	καὶ	οὐχ	ὑπὲρ	τοῦ	ἔθνους	μόνον,	ἀλλ’
hyper	tu	ethnus,		kai	uch	hyper	tu	ethnus	monon,	all’
za	—	naród,		i	nie	za	—	naród	tylko,	ale

G2443	G2532	G3588	G5043	G3588	G2316	G3588	G1287	G4863
CONJ	CONJ	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	T-APN	V-RPP-APN	V-2AAS-3S
ἵνα	καὶ	τὰ	τέκνα	τοῦ	Θεοῦ	τὰ	διεσκορπισμένα	συναγάγῃ
hina	kai	ta	tekna	tu	Theu	ta	dieskorpismena	synagage
aby	i	—	dzieci	—	Boga	—	rozproszone	zgromadziłby

G1519	G1520		G575	G1565	G3767	G3588	G2250	G1011	G2443
PREP	A-ASN		PREP	D-GSF	CONJ	T-GSF	N-GSF	V-ADI-3P	CONJ
εἰς	ἕν.	**11:53**	ἀπ’	ἐκείνης	οὖν	τῆς	ἡμέρας	ἐβουλεύσαντο	ἵνα
eis	hen.		ap’	ekeines	un	tes	hemeras	ebuleusanto	hina
w	jedno.		Od	tamtego	więc	—	dnia,	zaplanowali,	aby

G615	G846		G3588	G3767	G2424	G3765	G3954	G4043	G1722
V-AAS-3P	P-ASM		T-NSM	CONJ	N-NSM	ADV-N	N-DSF	V-IAI-3S	PREP
ἀποκτείνωσιν	αὐτόν.	**11:54**	Ὁ	οὖν	Ἰησοῦς	οὐκέτι	παρρησίᾳ	περιεπάτει	ἐν
apokteinosin	auton.		Ho	un	Iesus	uketi	parresia	periepatei	en
uśmiercić	Go.		—	Więc	Jezus	już nie	otwarcie	chodził	wśród

G3588	G2453	G235	G565	G1564	G1519	G3588	G5561	G1451	G3588
T-DPM	A-DPM	CONJ	V-2AAI-3S	ADV	PREP	T-ASF	N-ASF	ADV	T-GSF
τοῖς	Ἰουδαίοις,	ἀλλὰ	ἀπῆλθεν	ἐκεῖθεν	εἰς	τὴν	χώραν	ἐγγὺς	τῆς
tois	Iudaiois,	alla	apelthen	ekeithen	eis	ten	choran	engys	tes
—	Judejczyków,	ale	odszedł	stamtąd	do	—	kraju	blisko	—

G2048	G1519	G2187	G3004	G4172	G2546	G3306	G3326	G3588
A-GSF	PREP	N-PRI	V-PPP-ASF	N-ASF	ADV-K	V-AAI-3S	PREP	T-GPM
ἐρήμου,	εἰς	Ἐφραὶμ	λεγομένην	πόλιν,	κἀκεῖ	ἔμεινεν	μετὰ	τῶν
eremu,	eis	Efraim	legomenen	polin,	kakei	emeinen	meta	ton
pustkowia,	do	Efraim	zwanej	miejscowości,	i tam	pozostał	z	—

G3101		G1510	G1161	G1451	G3588	G3957	G3588	G2453	G2532
N-GPM		V-IAI-3S	CONJ	ADV	T-NSN	ARAM	T-GPM	A-GPM	CONJ
μαθητῶν.	**11:55**	Ἦν	δὲ	ἐγγὺς	τὸ	πάσχα	τῶν	Ἰουδαίων,	καὶ
matheton.		En	de	engys	to	pascha	ton	Iudaion,	kai
uczniami.		Była	zaś	blisko	—	Pascha	—	Judejczyków,	i

G305	G4183	G1519	G2414	G1537	G3588	G5561	G4253	G3588	G3957
V-2AAI-3P	A-NPM	PREP	N-APN	PREP	T-GSF	N-GSF	PREP	T-GSM	ARAM
ἀνέβησαν	πολλοὶ	εἰς	Ἱεροσόλυμα	ἐκ	τῆς	χώρας	πρὸ	τοῦ	πάσχα,
anebesan	polloi	eis	Hierosolyma	ek	tes	choras	pro	tu	pascha,
weszło	wielu	do	Jerozolimy	z	—	kraju,	przed	—	Paschą,

G2443	G48	G1438		G2212	G3767	G3588	G2424	G2532
CONJ	V-AAS-3P	F-3APM		V-IAI-3P	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ
ἵνα	ἁγνίσωσιν	ἑαυτούς.	**11:56**	ἐζήτουν	οὖν	τὸν	Ἰησοῦν	καὶ
hina	hagnisosin	heautus.		edzetun	un	ton	Iesun	kai
aby	oczyściliby	siebie samych.		Szukali	więc	—	Jezusa	i

G3004	G3326	G240	G1722	G3588	G2411	G2476	G5101	G1380
V-IAI-3P	PREP	C-GPM	PREP	T-DSN	N-DSN	V-RAP-NPM	I-NSN	V-PAI-3S
ἔλεγον	μετ’	ἀλλήλων	ἐν	τῷ	ἱερῷ	ἑστηκότες	Τί	δοκεῖ
elegon	met’	allelon	en	to	hiero	hestekotes	Ti	dokei
mówili	ze	sobie nawzajem	w	—	świątyni	stojąc:	Co	zdaje się

G5213	G3754	G3756	G3361	G2064	G1519	G3588	G1859		G1325
P-2DP	CONJ	PRT-N	PRT-N	V-2AAS-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	**11:57**	V-LAI-3P-ATT
ὑμῖν;	ὅτι	οὐ	μὴ	ἔλθῃ	εἰς	τὴν	ἑορτήν;		δεδώκεισαν
hymin;	hoti	u	me	elthe	eis	ten	heorten;		dedokeisan
wam?	Że	nie	—	przyjdzie	na	—	święto?		Dali

G1161	G3588	G749	G2532	G3588	G5330	G1785	G2443	G1437	G5100
CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	N-APF	CONJ	COND	X-NSM
δὲ	οἱ	ἀρχιερεῖς	καὶ	οἱ	Φαρισαῖοι	ἐντολὰς	ἵνα	ἐάν	τις
de	hoi	archiereis	kai	hoi	Farisaioi	entolas	hina	ean	tis
zaś	—	arcykapłani	i	—	Faryzeusze	nakaz,	aby	jeśli	—

G1097	G4226	G2076	G3377	G3704	G4084	G846
V-2AAS-3S	ADV-I	V-PAI-3S	V-AAS-3S	ADV	V-AAS-3P	P-ASM
γνῷ	ποῦ	ἐστιν	μηνύσῃ,	ὅπως	πιάσωσιν	αὐτόν.
gno	pu	estin	menyse,	hopos	piasosin	auton.
wiedzieliby	gdzie	jest,	zgłosiliby,	aby	schwytaliby	Go.

Rozdział 12

Namaszczenie Jezusa

	G3588	G3767	G2424	G4253	G1803	G2250	G3588	G3957	G2064	G1519
	T-NSM	CONJ	N-NSM	PREP	A-NUI	N-GPF	T-GSM	ARAM	V-2AAI-3S	PREP
12:1	Ὁ	οὖν	Ἰησοῦς	πρὸ	ἓξ	ἡμερῶν	τοῦ	πάσχα	ἦλθεν	εἰς
	Ho	un	Iesus	pro	heks	hemeron	tu	pascha	elthen	eis
	—	Więc	Jezus	na	sześć	dni	[przed]	Paschą	przyszedł	do

G963	G3699	G1510	G2976	G3739	G1453	G1537	G3498	G2424	
N-ASF	ADV	V-IAI-3S	N-NSM	R-ASM	V-AAI-3S	PREP	A-GPM	N-NSM	
Βηθανίαν,	ὅπου	ἦν	Λάζαρος,	ὃν	ἤγειρεν	ἐκ	νεκρῶν	Ἰησοῦς.	**12:2**
Bethanian,	hopu	en	Ladzaros,	hon	egeiren	ek	nekron	Iesus.	
Betanii,	gdzie	był	Łazarz,	którego	wzbudził	z	martwych	Jezus.	

G4160	G3767	G846	G1173	G1563	G2532	G3588	G3136	G1247	G3588
V-AAI-3P	CONJ	P-DSM	N-ASN	ADV	CONJ	T-NSF	N-NSF	V-IAI-3S	T-NSM
ἐποίησαν	οὖν	αὐτῷ	δεῖπνον	ἐκεῖ,	καὶ	ἡ	Μάρθα	διηκόνει,	ὁ
epoiesan	un	auto	deipnon	ekei,	kai	he	Martha	diekonei,	ho
Przygotowali	więc	Mu	wieczerzę	tam,	i	—	Marta	usługiwała,	—

G1161	G2976	G1520	G1510	G1537	G3588	G345	G4862	G846
CONJ	N-NSM	A-NSM	V-IAI-3S	PREP	T-GPM	V-PNP-GPM	PREP	P-DSM
δὲ	Λάζαρος	εἷς	ἦν	ἐκ	τῶν	ἀνακειμένων	σὺν	αὐτῷ·
de	Ladzaros	heis	en	ek	ton	anakeimenon	syn	auto;
zaś	Łazarz	jednym	był	z	—	leżących przy stole	z	Nim.

	G3588	G3767	G3137	G2983	G3046		G3464		G3487		G4101	
	T-NSF	CONJ	N-PRI	V-2AAP-NSF	N-ASF		N-GSN		N-GSF		A-GSF	
12:3	ἡ	οὖν	Μαριὰμ	λαβοῦσα	λίτραν	3e)	μύρου	3f)	νάρδου	3g)	πιστικῆς	3h)
	he	un	Mariam	labusa	litran		myru		nardu		pistikes	
	—	Więc	Maria	wziąwszy	funt		mirry		nardowej,		czystej,	

G4186	G218	G3588	G4228	G3588	G2424	G2532	G1591	G3588
A-GSF	V-AAI-3S	T-APM	N-APM	T-GSN	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	T-DPF
πολυτίμου	ἤλειψεν	τοὺς	πόδας	τοῦ	Ἰησοῦ	καὶ	ἐξέμαξεν	ταῖς
polytimu	eleipsen	tus	podas	tu	Iesu	kai	eksemaksen	tais
drogocennej,	namaściła	—	stopy	—	Jezusa	i	wytarła	—

G2359	G846	G3588	G4228	G846	G3588	G1161	G3614	G4137	G1537
N-DPF	P-GSF	T-APM	N-APM	P-GSM	T-NSF	CONJ	N-NSF	V-API-3S	PREP
θριξὶν	αὐτῆς	τοὺς	πόδας	αὐτοῦ·	ἡ	δὲ	οἰκία	ἐπληρώθη	ἐκ
thriksin	autes	tus	podas	autu;	he	de	oikia	eplerothe	ek
włosami	jej	—	stopy	Jego.	—	Zaś	dom	wypełnił się	od

G3588	G3744	G3588	G3464		G3004	G1161	G2455	G3588	G2469
T-GSF	N-GSF	T-GSN	N-GSN		V-PAI-3S	CONJ	N-NSM	T-NSM	N-NSM
τῆς	ὀσμῆς	τοῦ	μύρου.	**12:4**	λέγει	δὲ	Ἰούδας	ὁ	Ἰσκαριώτης
tes	osmes	tu	myru.		legei	de	Iudas	ho	Iskariotes
—	zapachu	—	mirry.		Mówi	zaś	Juda	—	Iskariota,

G1520	G3588	G3101	G846	G3588	G3195	G846	G3860		G1223
A-NSM	T-GPM	N-GPM	P-GSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-ASM	V-PAN		PREP
εἷς	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ,	ὁ	μέλλων	αὐτὸν	παραδιδόναι	**12:5**	Διὰ
heis	ton	matheton	autu,	ho	mellon	auton	paradidonai		Dia
jeden	[z]	uczniów	Jego,	—	mający	Go	wydać:		Dla

3e)) dosł. *litra*: 327,45 g.
3f)) pachnidło w formie olejku lub maści. μύρον, odnosi się również do mirry.
3g)) nard, νάρδος, pochodzi z pn Indii.
3h)) dosł. *prawdziwej* albo *pistacjowej, płynnej*.

G5101 I-ASN	G3778 D-NSN	G3588 T-NSN	G3464 N-NSN	G3756 PRT-N	G4097 V-API-3S	G5145 A-GPM	G1220 N-GPN		G2532 CONJ
τί	τοῦτο	τὸ	μύρον	οὐκ	ἐπράθη	τριακοσίων	δηναρίων	5i)	καὶ
ti	tuto	to	myron	uk	eprathe	triakosion	denarion		kai
czego	to	—	mirra	nie	została sprzedana [za]	trzysta	denarów		i

G1325 V-API-3S	G4434 A-DPM		G3004 V-2AAI-3S	G1161 CONJ	G3778 D-ASN	G3756 PRT-N	G3754 CONJ	G4012 PREP	G3588 T-GPM
ἐδόθη	πτωχοῖς;	**12:6**	εἶπεν	δὲ	τοῦτο	οὐχ	ὅτι	περὶ	τῶν
edothe	ptochois;		eipen	de	tuto	uch	hoti	peri	ton
została dana	biednym?		Powiedział	zaś	to	nie,	że	o	—

G4434 A-GPM	G3199 V-IAI-3S	G846 P-DSM	G235 CONJ	G3754 CONJ	G2812 N-NSM	G1510 V-IAI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-ASN
πτωχῶν	ἔμελεν	αὐτῷ,	ἀλλ’	ὅτι	κλέπτης	ἦν	καὶ	τὸ
ptochon	emelen	auto,	all’	hoti	kleptes	en	kai	to
ubogich	martwił się	on,	ale	że	złodziejem	był	i	—

G1101 N-ASN	G2192 V-PAP-NSM	G3588 T-APN	G906 V-PPP-APN	G941 V-IAI-3S		G3004 V-2AAI-3S	G3767 CONJ
γλωσσόκομον	ἔχων	τὰ	βαλλόμενα	ἐβάσταζεν.	**12:7**	εἶπεν	οὖν
glossokomon	echon	ta	ballomena	ebastadzen.	6u)	eipen	un
szkatułkę	mając,	—	[co] wrzucane	zabierał.		Powiedział	więc

G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G863 V-2AAM-2S	G846 P-ASF	G2443 CONJ	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2250 N-ASF	G3588 T-GSM	G1780 N-GSM
ὁ	Ἰησοῦς	Ἄφες	αὐτήν,	ἵνα	εἰς	τὴν	ἡμέραν	τοῦ	ἐνταφιασμοῦ
ho	Iesus	Afes	auten,	hina	eis	ten	hemeran	tu	entafiazmu
—	Jezus:	Zostaw	ją,	gdyż	na	—	dzień	—	pogrzebu

G3450 P-1GS	G5083 V-AAS-3S	G846 P-ASN		G3588 T-APM	G4434 A-APM	G1063 CONJ	G3842 ADV	G2192 V-PAI-2P	G3326 PREP
μου	τηρήσῃ	αὐτό·	**12:8**	τοὺς	πτωχοὺς	γὰρ	πάντοτε	ἔχετε	μεθ’
mu	terese	auto;		tus	ptochus	gar	pantote	echete	meth’
Mego	ustrzegła	go.		—	Biednych	bowiem	zawsze	macie	u

G1438 F-2GPM	G1473 P-1AS	G1161 CONJ	G3756 PRT-N	G3842 ADV	G2192 V-PAI-2P		G1097 V-2AAI-3S	G3767 CONJ	G3588 T-NSM
ἑαυτῶν,	ἐμὲ	δὲ	οὐ	πάντοτε	ἔχετε.	**12:9**	Ἔγνω	οὖν	ὁ
heauton,	eme	de	u	pantote	echete.		Egno	un	ho
siebie,	Mnie	zaś	nie	zawsze	macie.		Poznawszy	więc	—

G3793 N-NSM	G4183 A-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G2453 A-GPM	G3754 CONJ	G1563 ADV	G2076 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G2064 V-2AAI-3P
ὄχλος	πολὺς	ἐκ	τῶν	Ἰουδαίων	ὅτι	ἐκεῖ	ἐστιν,	καὶ	ἦλθον
ochlos	polys	ek	ton	Iudaion	hoti	ekei	estin,	kai	elthon
tłum	wielki	z	—	Judejczyków,	że	tam	jest,	i	przyszedł

G3756 PRT-N	G1223 PREP	G3588 T-ASM	G2424 N-ASM	G3440 ADV	G235 CONJ	G2443 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G2976 N-ASM
οὐ	διὰ	τὸν	Ἰησοῦν	μόνον,	ἀλλ’	ἵνα	καὶ	τὸν	Λάζαρον
u	dia	ton	Iesun	monon,	all’	hina	kai	ton	Ladzaron
nie	dla	—	Jezusa	tylko,	ale	aby	i	—	Łazarza

G3708 V-2AAS-3P	G3739 R-ASM	G1453 V-AAI-3S	G1537 PREP	G3498 A-GPM		G1011 V-ADI-3P	G1161 CONJ	G3588 T-NPM
ἴδωσιν	ὃν	ἤγειρεν	ἐκ	νεκρῶν.	**12:10**	ἐβουλεύσαντο	δὲ	οἱ
idosin	hon	egeiren	ek	nekron.		ebuleusanto	de	hoi
zobaczyli,	którego	wzbudził	z	martwych.		Zaplanowali	zaś	—

G749 N-NPM	G2443 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G2976 N-ASM	G615 V-AAS-3P		G3754 CONJ	G4183 A-NPM	G1223 PREP
ἀρχιερεῖς	ἵνα	καὶ	τὸν	Λάζαρον	ἀποκτείνωσιν,	**12:11**	ὅτι	πολλοὶ	δι’
archiereis	hina	kai	ton	Ladzaron	apokteinosin,		hoti	polloi	di’
arcykapłani,	aby	i	—	Łazarza	uśmiercić,		gdyż	wielu	przez

G846 P-ASM	G5217 V-IAI-3P	G3588 T-GPM	G2453 A-GPM	G2532 CONJ	G4100 V-IAI-3P	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2424 N-ASM
αὐτὸν	ὑπῆγον	τῶν	Ἰουδαίων	καὶ	ἐπίστευον	εἰς	τὸν	Ἰησοῦν.
auton	hypegon	ton	Iudaion	kai	episteuon	eis	ton	Iesun.
niego	odeszło [od]	—	Judejczyków	i	wierzyli	w	—	Jezusa.

5i)) roczny dochód najemnego robotnika.
6u)) w znaczeniu *podkradał*.

Wjazd Jezusa do Jerozolimy

	G3588	G1887	G3588	G3793	G4183	G3588	G2064	G1519	G3588
	T-DSF	ADV	T-NSM	N-NSM	A-NSM	T-NSM	V-2AAP-NSM	PREP	T-ASF
12:12	Τῇ	ἐπαύριον	ὁ	ὄχλος	πολὺς	ὁ	ἐλθὼν	εἰς	τὴν
	Te	epaurion	ho	ochlos	polys	ho	elthon	eis	ten
	—	Nazajutrz	—	tłum	wielki	—	przyszedłszy	na	—

G1859	G191	G3754	G2064	G2424	G1519	G2414		G2983		
N-ASF	V-AAP-NPM	CONJ	V-PNI-3S	N-NSM	PREP	N-APN		V-2AAI-3P		
ἑορτήν,	ἀκούσαντες	ὅτι	ἔρχεται	Ἰησοῦς	εἰς	Ἱεροσόλυμα,	**12:13**	ἔλαβον		
heorten,	akusantes	hoti	erchetai	Iesus	eis	Hierosolyma,		elabon		
święto,	usłyszawszy,	że	przychodzi	Jezus	do	Jerozolimy,		wzięli		

G3588	G902	G3588	G5404	G2532	G1831	G1519	G5222	G846	G2532	
T-APN	N-APN	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	N-ASF	P-DSM	CONJ	
τὰ	βαΐα	τῶν	φοινίκων	καὶ	ἐξῆλθον	εἰς	ὑπάντησιν	αὐτῷ,	καὶ	
ta	baia	ton	foinikon	kai	ekselthon	eis	hypantesin	auto,	kai	
—	gałązki	—	palm	i	wyszli	na	spotkanie	Mu,	a	

G2905	G5614		G2127	G3588	G2064	G1722	G3686	G2962		
V-IAI-3P	HEB		V-RPP-NSM	T-NSM	V-PNP-NSM	PREP	N-DSN	N-GSM		
ἐκραύγαζον,	Ὡσαννά,		εὐλογημένος	ὁ	ἐρχόμενος	ἐν	ὀνόματι	Κυρίου		
ekraugadzon,	Hosanna,	**13m)**	eulogemenos	ho	erchomenos	en	onomati	Kyriu	**13s)**	
krzyczeli:	*Hosanna,*		*błogosławiony*	—	*przychodzący*	*w*	*imieniu*	*Pana,*		

G2532	G3588	G935	G3588	G2474		G2147	G1161	G3588	G2424	
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-PRI		V-2AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	
[καὶ]	ὁ	Βασιλεὺς	τοῦ	Ἰσραήλ.	**12:14**	εὑρὼν	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	
[kai]	ho	Basileus	tu	Israel.		heuron	de	ho	Iesus	
[i] **13t)**	—	Król	—	Izraela.		Znalazłszy	zaś	—	Jezus	

G3678	G2523	G1909	G846	G2531		G2076	G1125		G3361	
N-ASN	V-AAI-3S	PREP	P-ASN	ADV		V-PAI-3S	V-RPP-NSN		PRT-N	
ὀνάριον	ἐκάθισεν	ἐπ’	αὐτό,	καθώς		ἐστιν	γεγραμμένον	**12:15**	Μὴ	
onarion	ekathisen	ep’	auto,	kathos		estin	gegrammenon		Me	
osiołka,	usiadł	na	nim,	zgodnie z tym jak		jest	napisane:		*Nie*	

G5399	G2364	G4622		G3708	G3588	G935	G4771	G2064
V-PNM-2S	N-VSF	N-PRI		V-2AMM-2S	T-NSM	N-NSM	P-2GS	V-PNI-3S
φοβοῦ,	θυγάτηρ	Σιών·		ἰδοὺ	ὁ	Βασιλεύς	σου	ἔρχεται,
fobu,	thygater	Sion;	**15d)**	idu	ho	Basileus	su	erchetai,
bój się,	*córko*	*Syjonu!*		*Oto*	—	*Król*	*twój*	*przychodzi,*

G2521	G1909	G4454	G3688	–		G3778	G3756	G1097	G846	
V-PNP-NSM	PREP	N-ASM	N-GSF	–		D-APN	PRT-N	V-2AAI-3P	P-GSM	
καθήμενος	ἐπὶ	πῶλον	ὄνου	.	**12:16**	Ταῦτα	οὐκ	ἔγνωσαν	αὐτοῦ	
kathemenos	epi	polon	onu	· **15m)**		Tauta	uk	egnosan	autu	
siedzący	*na*	*źrebięciu*	*oślicy*	—.		Tego	nie	zrozumieli	Jego	

G3588	G3101	G3588	G4413	G235	G3753	G1392		G2424	G5119
T-NPM	N-NPM	T-ASN	A-ASN-S	CONJ	ADV	V-API-3S		N-NSM	ADV
οἱ	μαθηταὶ	τὸ	πρῶτον,	ἀλλ’	ὅτε	ἐδοξάσθη		Ἰησοῦς	τότε
hoi	mathetai	to	proton,	all’	hote	edoksasthe		Iesus	tote
—	uczniowie	—	początkowo,	ale	kiedy	uwielbiony został		Jezus,	wtedy

G3403	G3754	G3778	G1510	G1909	G846	G1125	G2532	G3778
V-API-3P	CONJ	D-APN	V-IAI-3S	PREP	P-DSM	V-RPP-NPN	CONJ	D-NPN
ἐμνήσθησαν	ὅτι	ταῦτα	ἦν	ἐπ’	αὐτῷ	γεγραμμένα	καὶ	ταῦτα
emnesthesan	hoti	tauta	en	ep’	auto	gegrammena	kai	tauta
przypomnieli sobie,	że	to	było	o	Nim	napisane	i	to

G4160	G846		G3140	G3767	G3588	G3793	G3588	G1510	G3326
V-AAI-3P	P-DSM		V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP
ἐποίησαν	αὐτῷ.	**12:17**	Ἐμαρτύρει	οὖν	ὁ	ὄχλος	ὁ	ὢν	μετ’
epoiesan	auto.		Emartyrei	un	ho	ochlos	ho	on	met’
uczynili	Mu.		Świadczył	więc	—	tłum,	—	będący	z

13m)) Hosanna, ὡσαννά, aram. הוֹשַׁע־נָא (hosza‘na’), oznacza *Zbaw!*
13s)) Ps 118:26
13t)) wariant NA28.
15d)) Iz 62:11
15m)) Za 9:9

G846	G3753	G3588	G2976	G5455	G1537	G3588	G3419	G2532	G1453
P-GSM	ADV	T-ASM	N-ASM	V-AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-AAI-3S
αὐτοῦ	ὅτε	τὸν	Λάζαρον	ἐφώνησεν	ἐκ	τοῦ	μνημείου	καὶ	ἤγειρεν
autu	hote	ton	Ladzaron	efonesen	ek	tu	mnemeiu	kai	egeiren
Nim,	kiedy	—	Łazarza	zawołał	z	—	grobowca	i	wzbudził

G846	G1537	G3498		G1223	G3778	G2532	G5221	G846
P-ASM	PREP	A-GPM		PREP	D-ASN	CONJ	V-AAI-3S	P-DSM
αὐτὸν	ἐκ	νεκρῶν.	**12:18**	διὰ	τοῦτο	καὶ	ὑπήντησεν	αὐτῷ
auton	ek	nekron.		dia	tuto	kai	hypentesen	auto
go	z	martwych.		Dla	tego	i	wyszedł naprzeciw	Mu

G3588	G3793	G3754	G191	G3778	G846	G4160	G3588	G4592	
T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3P	D-ASN	P-ASM	V-RAN	T-ASN	N-ASN	
ὁ	ὄχλος,	ὅτι	ἤκουσαν	τοῦτο	αὐτὸν	πεποιηκέναι	τὸ	σημεῖον.	**12:19**
ho	ochlos,	hoti	ekusan	tuto	auton	pepoiekenai	to	semeion.	
—	tłum,	gdyż	usłyszeli, [że]	ten	On	uczynił	—	znak.	

G3588	G3767	G5330	G3004	G4314	G1438	G2334	G3754	G3756
T-NPM	CONJ	N-NPM	V-2AAI-3P	PREP	F-3APM	V-PAI-2P	CONJ	PRT-N
οἱ	οὖν	Φαρισαῖοι	εἶπαν	πρὸς	ἑαυτούς	Θεωρεῖτε	ὅτι	οὐκ
hoi	un	Farisaioi	eipan	pros	heautus	Theoreite	hoti	uk
—	Więc	Faryzeusze	powiedzieli	do	siebie:	Widzicie,	że	nie

G5623	G3762		G3708	G3588	G2889	G3694	G846	G565
V-PAI-2P	A-ASN-N		V-2AAM-2S	T-NSM	N-NSM	ADV	P-GSM	V-2AAI-3S
ὠφελεῖτε	οὐδέν·		ἴδε	ὁ	κόσμος	ὀπίσω	αὐτοῦ	ἀπῆλθεν.
ofeleite	uden;	19k)	ide	ho	kosmos	opiso	autu	apelthen.
zyskujecie	niczego.		Oto	—	świat	za	Nim	poszedł.

Jezus ziarnem pszenicy

	G1510	G1161	G1672		G5100	G1537	G3588	G305	G2443
12:20	V-IAI-3P	CONJ	N-NPM		X-NPM	PREP	T-GPM	V-PAP-GPM	CONJ
	Ἦσαν	δὲ	Ἕλληνές		τινες	ἐκ	τῶν	ἀναβαινόντων	ἵνα
	Esan	de	Hellenes	20c)	tines	ek	ton	anabainonton	hina
	Byli	zaś	Helleni		jacyś	z	—	wchodzących,	aby

G4352		G1722	G3588	G1859		G3778	G3767	G4334	G5376
V-AAS-3P		PREP	T-DSF	N-DSF		D-NPM	CONJ	V-2AAI-3P	N-DSM
προσκυνήσωσιν		ἐν	τῇ	ἑορτῇ·	**12:21**	οὗτοι	οὖν	προσῆλθον	Φιλίππῳ
proskynesosin		en	te	heorte;		hutoi	un	proselthon	Filippo
pokłonić się [Bogu]		na	—	święto.		Ci	więc	podeszli [do]	Filipa

G3588	G575	G966	G3588	G1056	G2532	G2065	G846	G3004	G2962
T-DSM	PREP	N-PRI	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-IAI-3P	P-ASM	V-PAP-NPM	N-VSM
τῷ	ἀπὸ	Βηθσαϊδὰ	τῆς	Γαλιλαίας,	καὶ	ἠρώτων	αὐτὸν	λέγοντες	Κύριε,
to	apo	Bethsaida	tes	Galilaias,	kai	eroton	auton	legontes	Kyrie,
—	z	Betsaidy	[w]	Galilei,	i	pytali	go	mówiąc:	Panie,

G2309	G3588	G2424	G3708		G2064	G3588	G5376	G2532
V-PAI-1P	T-ASM	N-ASM	V-2AAN		V-PNI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ
θέλομεν	τὸν	Ἰησοῦν	ἰδεῖν.	**12:22**	ἔρχεται	ὁ	Φίλιππος	καὶ
thelomen	ton	Iesun	idein.		erchetai	ho	Filippos	kai
chcemy	—	Jezusa	zobaczyć.		Przychodzi	—	Filip	i

G3004	G3588	G406	G2064	G406	G2532	G5376	G2532	G3004
V-PAI-3S	T-DSM	N-DSM	V-PNI-3S	N-NSM	CONJ	N-NSM	CONJ	V-PAI-3P
λέγει	τῷ	Ἀνδρέᾳ·	ἔρχεται	Ἀνδρέας	καὶ	Φίλιππος	καὶ	λέγουσιν
legei	to	Andrea;	erchetai	Andreas	kai	Filippos	kai	legusin
mówi	—	Andrzejowi.	Przychodzi	Andrzej	i	Filip	i	mówią

G3588	G2424		G3588	G1161	G2424	G611	G846	G3004
T-DSM	N-DSM		T-NSM	CONJ	N-NSM	V-PNI-3S	P-DPM	V-PAP-NSM
τῷ	Ἰησοῦ.	**12:23**	ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	ἀποκρίνεται	αὐτοῖς	λέγων
to	Iesu.		ho	de	Iesus	apokrinetai	autois	legon
—	Jezusowi.		—	Zaś	Jezus	odpowiada	im	mówiąc:

G2064	G3588	G5610	G2443	G1392	G3588	G5207	G3588	G444
V-2RAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
Ἐλήλυθεν	ἡ	ὥρα	ἵνα	δοξασθῇ	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου.
Elelythen	he	hora	hina	doksasthe	ho	Hyios	tu	anthropu.
Przyszła	—	godzina,	aby	uwielbiony został	—	Syn	—	Człowieka.

19k)) w znaczeniu *nic wam się nie udaje, nic nie zdziałacie*.

20c)) zapewne greccy prozelici.

	G281	G281	G3004	G5213	G1437	G3361	G3588	G2848	G3588	G4621
	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	COND	PRT-N	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
12:24	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ἐὰν	μὴ	ὁ	κόκκος	τοῦ	σίτου
	amen	amen	lego	hymin,	ean	me	ho	kokkos	tu	situ
	Amen,	amen	mówię	wam,	jeśli	nie	—	ziarno	—	pszenicy

G4098	G1519	G3588	G1093	G599	G846	G3441	G3306	G1437
V-2AAP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	V-2AAS-3S	P-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	COND
πεσὼν	εἰς	τὴν	γῆν	ἀποθάνῃ,	αὐτὸς	μόνος	μένει·	ἐὰν
peson	eis	ten	gen	apothane,	autos	monos	menei;	ean
upadłszy	w	—	ziemię	umarłoby,	ono	samo	pozostaje.	Jeśli

G1161	G599	G4183	G2590	G5342		G3588	G5368	G3588	G5590
CONJ	V-2AAS-3S	A-ASM	N-ASM	V-PAI-3S		T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF
δὲ	ἀποθάνῃ,	πολὺν	καρπὸν	φέρει.	**12:25**	ὁ	φιλῶν	τὴν	ψυχὴν
de	apothane,	polyn	karpon	ferei.		ho	filon	ten	psychen
zaś	umarłoby,	liczny	owoc	niesie.		—	Kochający	—	duszę

G846	G622	G846	G2532	G3588	G3404	G3588	G5590	G846	G1722
P-GSM	V-PAI-3S	P-ASF	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM	PREP
αὐτοῦ	ἀπολλύει	αὐτήν,	καὶ	ὁ	μισῶν	τὴν	ψυχὴν	αὐτοῦ	ἐν
autu	apollyei	auten,	kai	ho	mison	ten	psychen	autu	en
jego	straci	ją,	a	—	nienawidzący	—	duszy	jego	na

G3588	G2889	G3778	G1519	G2222	G166	G5442	G846		G1437	G1473
T-DSM	N-DSM	D-DSM	PREP	N-ASF	A-ASF	V-FAI-3S	P-ASF		COND	P-1DS
τῷ	κόσμῳ	τούτῳ	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον	φυλάξει	αὐτήν.	**12:26**	ἐὰν	ἐμοί
to	kosmo	tuto	eis	zoen	aionion	fylaksei	auten.		ean	emoi
—	świecie	tym,	na	życie	wieczne	ustrzeże	ją.		Jeśli	Mnie

G5100	G1247	G1473	G190	G2532	G3699	G1510	G1473	G1563
X-NSM	V-PAS-3S	P-1DS	V-PAM-3S	CONJ	ADV	V-PAI-1S	P-1NS	ADV
τις	διακονῇ,	ἐμοὶ	ἀκολουθείτω,	καὶ	ὅπου	εἰμὶ	ἐγὼ,	ἐκεῖ
tis	diakone,	emoi	akolutheito,	kai	hopu	eimi	ego,	ekei
—	służyłby,	Mi	niech towarzyszy,	a	gdzie	jestem	Ja,	tam

G2532	G3588	G1249	G3588	G1699	G1510	G1437	G5100	G1473	G1247
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM	S-1SNSM	V-FDI-3S	COND	X-NSM	P-1DS	V-PAS-3S
καὶ	ὁ	διάκονος	ὁ	ἐμὸς	ἔσται·	ἐάν	τις	ἐμοὶ	διακονῇ,
kai	ho	diakonos	ho	emos	estai;	ean	tis	emoi	diakone,
i	—	sługa	—	Mój	będzie.	Jeśli	—	Mnie	służyłby,

G5091	G846	G3588	G3962		G3568	G3588	G5590	G3450	G5015
V-FAI-3S	P-ASM	T-NSM	N-NSM		ADV	T-NSF	N-NSF	P-1GS	V-RPI-3S
τιμήσει	αὐτὸν	ὁ	Πατήρ.	**12:27**	νῦν	ἡ	ψυχή	μου	τετάρακται,
timesei	auton	ho	Pater.		nyn	he	psyche	mu	tetaraktai,
uszanuje	go	—	Ojciec.		Teraz	—	dusza	Ma	jest w trwodze,

G2532	G5101	G3004	G3962	G4982	G1473	G1537	G3588	G5610	G3778
CONJ	I-ASN	V-2AAS-1S	N-VSM	V-AAM-2S	P-1AS	PREP	T-GSF	N-GSF	D-GSF
καὶ	τί	εἴπω;	Πάτερ,	σῶσόν	με	ἐκ	τῆς	ὥρας	ταύτης.
kai	ti	eipo;	Pater,	soson	me	ek	tes	horas	tautes.
i	co	powiem?	Ojcze,	ratuj	Mnie	od	—	godziny	tej.

G235	G1223	G3778	G2064	G1519	G3588	G5610	G3778		G3962
CONJ	PREP	D-ASN	V-2AAI-1S	PREP	T-ASF	N-ASF	D-ASF		N-VSM
ἀλλὰ	διὰ	τοῦτο	ἦλθον	εἰς	τὴν	ὥραν	ταύτην.	**12:28**	Πάτερ,
alla	dia	tuto	elthon	eis	ten	horan	tauten.		Pater,
Ale	dla	tego	przyszedłem	na	—	godzinę	tą.		Ojcze,

G1392	G4771	G3588	G3686	G2064	G3767	G5456	G1537	G3588	G3772
V-AAM-2S	P-2GS	T-ASN	N-ASN	V-2AAI-3S	CONJ	N-NSF	PREP	T-GSM	N-GSM
δόξασόν	σου	τὸ	ὄνομα.	ἦλθεν	οὖν	φωνὴ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ
doksason	su	to	onoma.	elthen	un	fone	ek	tu	uranu
uwielbij	Twoje	—	imię.	Przyszedł	więc	głos	z	—	nieba:

G2532	G1392	G2532	G3825	G1392		G3588	G3767	G3793	G3588
CONJ	V-AAI-1S	CONJ	ADV	V-FAI-1S		T-NSM	CONJ	N-NSM	T-NSM
Καὶ	ἐδόξασα	καὶ	πάλιν	δοξάσω.	**12:29**	ὁ	οὖν	ὄχλος	ὁ
Kai	edoksasa	kai	palin	doksaso.		ho	un	ochlos	ho
I	uwielbiłem	i	znów	uwielbię!		—	Więc	tłum	—

G2476	G2532	G191	G3004	G1027	G1096	G243	G3004	G32
V-RAP-NSM	CONJ	V-AAP-NSM	V-IAI-3S	N-ASF	V-2RAN	A-NPM	V-IAI-3P	N-NSM
ἑστὼς	καὶ	ἀκούσας	ἔλεγεν	βροντὴν	γεγονέναι·	ἄλλοι	ἔλεγον	Ἄγγελος
hestos	kai	akusas	elegen	bronten	gegonenai;	alloi	elegon	Angelos
stojący	i	słyszący	mówił:	Grzmot	stał się.	Inni	mówili:	Zwiastun

G846	G2980		G611	G2424	G2532	G3004		G3756	G1223
P-DSM	V-RAI-3S		V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S		PRT-N	PREP
αὐτῷ	λελάληκεν.	**12:30**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν		Οὐ	δι’
auto	lelaleken.		apekrithe	Iesus	kai	eipen		U	di’
Mu	przemówił.		Odpowiedział	Jezus	i	powiedział:		Nie	dla

G1473	G3588	G5456	G3778	G1096	G235	G1223	G5209		G3568	G2920
P-1AS	T-NSF	N-NSF	D-NSF	V-2RAI-3S	CONJ	PREP	P-2AP		ADV	N-NSF
ἐμὲ	ἡ	φωνὴ	αὕτη	γέγονεν	ἀλλὰ	δι’	ὑμᾶς.	**12:31**	νῦν	κρίσις
eme	he	fone	haute	gegonen	alla	di’	hymas.		nyn	krisis
Mnie	—	głos	ten	stał się,	ale	dla	was.		Teraz	sąd

G1510	G3588	G2889	G5127	G3568	G3588	G758	G3588	G2889	G5127
V-PAI-3S	T-GSM	N-GSM	D-GSM	ADV	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	D-GSM
ἐστὶν	τοῦ	κόσμου	τούτου·	νῦν	ὁ	ἄρχων	τοῦ	κόσμου	τούτου
estin	tu	kosmu	tutu;	nyn	ho	archon	tu	kosmu	tutu
jest	—	świata	tego,	teraz	—	władca	—	świata	tego

G1544	G1854		G2504	G1437	G5312		G1537	G3588
V-FPI-3S	ADV		P-1NS-K	COND	V-APS-1S		PREP	T-GSF
ἐκβληθήσεται	ἔξω·	**12:32**	κἀγὼ	ἐὰν	ὑψωθῶ		ἐκ	τῆς
ekblethesetai	ekso;		kago	ean	hypsotho		ek	tes
zostanie wyrzucony	na zewnątrz.		I Ja	jeśli	zostanę podniesiony		z	—

G1093	G3956	G1670	G4314	G1683		G3778	G1161	G3004
N-GSF	A-APM	V-FAI-1S	PREP	F-1ASM		D-ASN	CONJ	V-IAI-3S
γῆς,	πάντας	ἑλκύσω	πρὸς	ἐμαυτόν.	**12:33**	τοῦτο	δὲ	ἔλεγεν
ges,	pantas	helkyso	pros	emauton.		tuto	de	elegen
ziemi,	wszystkich	pociągnę	do	Mnie samego.		To	zaś	mówił,

G4591	G4169	G2288	G3195	G599		G611	G3767
V-PAP-NSM	I-DSM	N-DSM	V-IAI-3S-ATT	V-PAN		V-ADI-3S	CONJ
σημαίνων	ποίῳ	θανάτῳ	ἤμελλεν	ἀποθνήσκειν.	**12:34**	ἀπεκρίθη	οὖν
semainon	poio	thanato	emellen	apothneskein.		apekrithe	un
zaznaczając,	jaką	śmiercią	miał	umrzeć.		Odpowiedział	więc

G846	G3588	G3793	G1473	G191	G1537	G3588	G3551	G3754	G3588
P-DSM	T-NSM	N-NSM	P-1NP	V-AAI-1P	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-NSM
αὐτῷ	ὁ	ὄχλος	Ἡμεῖς	ἠκούσαμεν	ἐκ	τοῦ	νόμου	ὅτι	ὁ
auto	ho	ochlos	Hemeis	ekusamen	ek	tu	nomu	hoti	ho
Mu	—	tłum:	My	usłyszeliśmy	z	—	Prawa,	że	—

G5547	G3306	G1519	G3588	G165	G2532	G4459	G3004	G4771	G3754
N-NSM	V-PAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	ADV-I	V-PAI-2S	P-2NS	CONJ
Χριστὸς	μένει	εἰς	τὸν	αἰῶνα,	καὶ	πῶς	λέγεις	σὺ	ὅτι
Christos	menei	eis	ton	aiona,	kai	pos	legeis	sy	hoti
Pomazaniec	pozostaje	na	—	wiek,	a	jak	mówisz	Ty,	że

G1163	G5312	G3588	G5207	G3588	G444	G5101	G2076
V-PAI-3S	V-APN	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	I-NSM	V-PAI-3S
δεῖ	ὑψωθῆναι	τὸν	Υἱὸν	τοῦ	ἀνθρώπου;	τίς	ἐστιν
dei	hypsothenai	ton	Hyion	tu	anthropu;	tis	estin
ma	zostać wywyższonym	—	Syn	—	Człowieka?	Kto	jest

G3778	G3588	G5207	G3588	G444		G3004	G3767	G846	G3588
D-NSM	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		V-2AAI-3S	CONJ	P-DPM	T-NSM
οὗτος	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου;	**12:35**	εἶπεν	οὖν	αὐτοῖς	ὁ
hutos	ho	Hyios	tu	anthropu;		eipen	un	autois	ho
ten	—	Syn	—	Człowieka?		Powiedział	więc	im	—

G2424	G2089	G3398		G5550	G3588	G5457	G1722	G5210	G2076	G4043
N-NSM	ADV	A-ASM		N-ASM	T-ASN	N-NSN	PREP	P-2DP	V-PAI-3S	V-PAM-2P
Ἰησοῦς	Ἔτι	μικρὸν		χρόνον	τὸ	φῶς	ἐν	ὑμῖν	ἐστιν.	περιπατεῖτε
Iesus	Eti	mikron	35g)	chronon	to	fos	en	hymin	estin.	peripateite
Jezus:	Jeszcze	krótki		czas	—	światło	wśród	was	jest.	Chodźcie,

G5613	G3588	G5457	G2192	G2443	G3361	G4653	G5209	G2638	G2532
ADV	T-ASN	N-ASN	V-PAI-2P	CONJ	PRT-N	N-NSF	P-2AP	V-2AAS-3S	CONJ
ὡς	τὸ	φῶς	ἔχετε,	ἵνα	μὴ	σκοτία	ὑμᾶς	καταλάβῃ·	καὶ
hos	to	fos	echete,	hina	me	skotia	hymas	katalabe;	kai
kiedy	—	światło	macie,	aby	nie	ciemność	was	pochwyciła,	a

35g)) dosł. *mało*.

G3588	G4043	G1722	G3588	G4653	G3756	G1492	G4226	G5217	
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	PRT-N	V-RAI-3S	ADV-I	V-PAI-3S	
ὁ	περιπατῶν	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ	οὐκ	οἶδεν	ποῦ	ὑπάγει.	**12:36**
ho	peripaton	en	te	skotia	uk	oiden	pu	hypagei.	
—	chodzący	w	—	ciemności	nie	wie,	gdzie	odchodzi.	

G5613	G3588	G5457	G2192	G4100	G1519	G3588	G5457	G2443
ADV	T-ASN	N-ASN	V-PAI-2P	V-PAM-2P	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ
ὡς	τὸ	φῶς	ἔχετε,	πιστεύετε	εἰς	τὸ	φῶς,	ἵνα
hos	to	fos	echete,	pisteuete	eis	to	fos,	hina
Jak [długo]	—	światło	macie,	wierzycie	w	—	światło,	abyście

G5207	G5457	G1096	G3778	G2980	G2424	G2532	G565	G2928
N-NPM	N-GSN	V-2ADS-2P	D-APN	V-AAI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAP-NSM	V-2API-3S
υἱοὶ	φωτὸς	γένησθε.	Ταῦτα	ἐλάλησεν	Ἰησοῦς,	καὶ	ἀπελθὼν	ἐκρύβη
hyioi	fotos	genesthe.	Tauta	elalesen	Iesus,	kai	apelthon	ekrybe
synami	światła	stali się.	Te	przemówił	Jezus,	i	odszedłszy	ukrył się

G575	G846
PREP	P-GPM
ἀπ’	αὐτῶν.
ap’	auton.
przed	nimi.

Przyczyny i skutki niewiary

	G5118	G1161	G846	G4592	G4160	G1715	G846
	D-APN	CONJ	P-GSM	N-APN	V-RAP-GSM	PREP	P-GPM
12:37	Τοσαῦτα	δὲ	αὐτοῦ	σημεῖα	πεποιηκότος	ἔμπροσθεν	αὐτῶν
	Tosauta	de	autu	semeia	pepoiekotos	emprosthen	auton
	[I chociaż] tak liczne	zaś	On	znaki	uczynił	przed	nimi,

G3756	G4100	G1519	G846		G2443	G3588	G3056	G2268	G3588
PRT-N	V-IAI-3P	PREP	P-ASM		CONJ	T-NSM	N-NSM	N-GSM	T-GSM
οὐκ	ἐπίστευον	εἰς	αὐτόν,	**12:38**	ἵνα	ὁ	λόγος	Ἡσαΐου	τοῦ
uk	episteuon	eis	auton,		hina	ho	logos	Hesaiu	tu
nie	uwierzyli	w	Niego,		aby	—	słowo	Izajasza	—

G4396	G4137	G3739	G3004	G2962	G5101	G4100	G3588	G189
N-GSM	V-APS-3S	R-ASM	V-2AAI-3S	N-VSM	I-NSM	V-AAI-3S	T-DSF	N-DSF
προφήτου	πληρωθῇ	ὃν	εἶπεν	Κύριε,	τίς	ἐπίστευσεν	τῇ	ἀκοῇ
profetu	plerothe	hon	eipen	Kyrie,	tis	episteusen	te	akoe
proroka	wypełniło się,	który	powiedział:	*Panie,*	*kto*	*uwierzył*	—	*przesłaniu*

G2257	G2532	G3588	G1023	G2962	G5101	G601			G1223
P-1GP	CONJ	T-NSM	N-NSM	N-GSM	I-DSM	V-API-3S			PREP
ἡμῶν;	καὶ	ὁ	βραχίων	Κυρίου	τίνι	ἀπεκαλύφθη;		**12:39**	διὰ
hemon;	kai	ho	brachion	Kyriu	tini	apekalyfthe;	**38u)**		dia
naszemu?	*A*	—	*ramię*	*Pana*	*komu*	*zostało objawione?*			Dla

G3778	G3756	G1410	G4100	G3754	G3825	G3004	G2268	
D-ASN	PRT-N	V-INI-3P-ATT	V-PAN	CONJ	ADV	V-2AAI-3S	N-NSM	
τοῦτο	οὐκ	ἠδύναντο	πιστεύειν,	ὅτι	πάλιν	εἶπεν	Ἡσαΐας	**12:40**
tuto	uk	edynanto	pisteuein,	hoti	palin	eipen	Hesaias	
tego	nie	mogli	wierzyć,	gdyż	znów	powiedział	Izajasz:	

G5186	G846	G3588	G3788	G2532	G4456	G846	G3588	G2588	G2443
V-RAI-3S	P-GPM	T-APM	N-APM	CONJ	V-AAI-3S	P-GPM	T-ASF	N-ASF	CONJ
Τετύφλωκεν	αὐτῶν	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	καὶ	ἐπώρωσεν	αὐτῶν	τὴν	καρδίαν,	ἵνα
Tetyfloken	auton	tus	ofthalmus	kai	eporosen	auton	ten	kardian,	hina
Zaślepił	*ich*	—	*oczy*	*i*	*skamienił*	*ich*	—	*serce,*	*aby*

G3361	G3708	G3588	G3788	G2532	G3539	G3588	G2588	G2532
PRT-N	V-2AAS-3P	T-DPM	N-DPM	CONJ	V-AAS-3P	T-DSF	N-DSF	CONJ
μὴ	ἴδωσιν	τοῖς	ὀφθαλμοῖς	καὶ	νοήσωσιν	τῇ	καρδίᾳ	καὶ
me	idosin	tois	ofthalmois	kai	noesosin	te	kardia	kai
nie	*zobaczyli*	—	*oczyma*	*i*	*[nie] rozumieli*	—	*sercem*	*i*

G4762	G2532	G2390	G846	–		G3778	G3004	G2268
V-2APS-3P	CONJ	V-FDI-1S	P-APM	–		D-APN	V-2AAI-3S	N-NSM
στραφῶσιν,	καὶ	ἰάσομαι	αὐτούς	.	**12:41**	ταῦτα	εἶπεν	Ἡσαΐας
strafosin,	kai	iasomai	autus	· **40w)**		tauta	eipen	Hesaias
[nie] zawrócili,	*a*	*uleczyłbym*	*ich.*	—.		To	powiedział	Izajasz,

---

38u)) Iz 53:1, Rz 10:16

G3754	G3708	G3588	G1391	G846	G2532	G2980	G4012	G846	
CONJ	V-2AAI-3S	T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-AAI-3S	PREP	P-GSM	
ὅτι	εἶδεν	τὴν	δόξαν	αὐτοῦ,	καὶ	ἐλάλησεν	περὶ	αὐτοῦ.	**12:42**
hoti	eiden	ten	doksan	autu,	kai	elalesen	peri	autu.	
gdyż	zobaczył	—	chwałę	Jego,	i	przemówił	o	Nim.	

G3676	G3305	G2532	G1537	G3588	G758	G4183	G4100	G1519	G846
CONJ	CONJ	CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM	A-NPM	V-AAI-3P	PREP	P-ASM
ὅμως	μέντοι	καὶ	ἐκ	τῶν	ἀρχόντων	πολλοὶ	ἐπίστευσαν	εἰς	αὐτόν,
homos	mentoi	kai	ek	ton	archonton	polloi	episteusan	eis	auton,
Chociaż	jednak	i	z	—	przywódców	liczni	uwierzyli	w	Niego,

G235	G1223	G3588	G5330	G3756	G3670	G2443	G3361
CONJ	PREP	T-APM	N-APM	PRT-N	V-IAI-3P	CONJ	PRT-N
ἀλλὰ	διὰ	τοὺς	Φαρισαίους	οὐχ	ὡμολόγουν,	ἵνα	μὴ
alla	dia	tus	Farisaius	uch	homologun,	hina	me
ale	przez	—	Faryzeuszy	nie	przyznawali się,	aby	nie

G656		G1096		G25	G1063	G3588	G1391	G3588
A-NPM		V-2ADS-3P		V-AAI-3P	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-GPM
ἀποσυνάγωγοι		γένωνται·	**12:43**	ἠγάπησαν	γὰρ	τὴν	δόξαν	τῶν
aposynagogoi	42s)	genontai;		egapesan	gar	ten	doksan	ton
poza zgromadzeniem		stali się.		Umiłowali	bowiem	—	chwałę	—

G444	G3123	G2260	G3588	G1391	G3588	G2316		G2424	G1161
N-GPM	ADV	PRT	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM		N-NSM	CONJ
ἀνθρώπων	μᾶλλον	ἤπερ	τὴν	δόξαν	τοῦ	Θεοῦ.	**12:44**	Ἰησοῦς	δὲ
anthropon	mallon	eper	ten	doksan	tu	Theu.		Iesus	de
ludzi	więcej	niż	—	chwałę	—	Boga.		Jezus	zaś

G2896	G2532	G3004	G3588	G4100	G1519	G1473	G3756	G4100
V-AAI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS	PRT-N	V-PAI-3S
ἔκραξεν	καὶ	εἶπεν	Ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ	οὐ	πιστεύει
ekraksen	kai	eipen	Ho	pisteuon	eis	eme	u	pisteuei
krzyknął	i	powiedział:	—	Wierzący	we	Mnie,	nie	wierzy

G1519	G1473	G235	G1519	G3588	G3992	G1473		G2532	G3588
PREP	P-1AS	CONJ	PREP	T-ASM	V-AAP-ASM	P-1AS		CONJ	T-NSM
εἰς	ἐμὲ	ἀλλὰ	εἰς	τὸν	πέμψαντά	με,	**12:45**	καὶ	ὁ
eis	eme	alla	eis	ton	pempsanta	me,		kai	ho
we	Mnie,	ale	w	—	Wysyłającego	Mnie.		A	—

G2334	G1473	G2334	G3588	G3992	G1473		G1473	G5457
V-PAP-NSM	P-1AS	V-PAI-3S	T-ASM	V-AAP-ASM	P-1AS		P-1NS	N-NSN
θεωρῶν	ἐμὲ	θεωρεῖ	τὸν	πέμψαντά	με.	**12:46**	ἐγὼ	φῶς
theoron	eme	theorei	ton	pempsanta	me.		ego	fos
oglądający	Mnie,	ogląda	—	Wysyłającego	Mnie.		Ja, [jako]	światło

G1519	G3588	G2889	G2064	G2443	G3956	G3588	G4100	G1519	G1473
PREP	T-ASM	N-ASM	V-2RAI-1S	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS
εἰς	τὸν	κόσμον	ἐλήλυθα,	ἵνα	πᾶς	ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ
eis	ton	kosmon	elelytha,	hina	pas	ho	pisteuon	eis	eme
na	—	świat	przyszedłem,	aby	każdy	—	wierzący	we	Mnie

G1722	G3588	G4653	G3361	G3306		G2532	G1437	G5100	G3450
PREP	T-DSF	N-DSF	PRT-N	V-AAS-3S		CONJ	COND	X-NSM	P-1GS
ἐν	τῇ	σκοτίᾳ	μὴ	μείνῃ.	**12:47**	καὶ	ἐάν	τίς	μου
en	te	skotia	me	meine.		kai	ean	tis	mu
w	—	ciemności	nie	pozostawał.		I	jeśli	kto	Moich

G191	G3588	G4487	G2532	G3361	G5442	G1473	G3756	G2919
V-AAS-3S	T-GPN	N-GPN	CONJ	PRT-N	V-AAS-3S	P-1NS	PRT-N	V-PAI-1S
ἀκούσῃ	τῶν	ῥημάτων	καὶ	μὴ	φυλάξῃ,	ἐγὼ	οὐ	κρίνω
akuse	ton	rematon	kai	me	fylakse,	ego	u	krino
wysłuchałby	—	słów	i	nie	ustrzegł [ich],	Ja	nie	sądzę

G846	G3756	G1063	G2064	G2443	G2919	G3588	G2889	G235	G2443
P-ASM	PRT-N	CONJ	V-2AAI-1S	CONJ	V-PAS-1S	T-ASM	N-ASM	CONJ	CONJ
αὐτόν·	οὐ	γὰρ	ἦλθον	ἵνα	κρίνω	τὸν	κόσμον,	ἀλλ’	ἵνα
auton;	u	gar	elthon	hina	krino	ton	kosmon,	all’	hina
go,	nie	bowiem	przyszedłem,	abym	sądził	—	świat,	ale	abym

40w)) Iz 6:10

42s)) w zn. *wykluczeni z synagogi*.

G4982	G3588	G2889		G3588	G114	G1473	G2532	G3361
V-AAS-1S	T-ASM	N-ASM		T-NSM	V-PAP-NSM	P-1AS	CONJ	PRT-N
σώσω	τὸν	κόσμον.	**12:48**	ὁ	ἀθετῶν	ἐμὲ	καὶ	μὴ
soso	ton	kosmon.		ho	atheton	eme	kai	me
zbawił	—	świat.		—	Odrzucający	Mnie	i	nie

G2983	G3588	G4487	G3450	G2192	G3588	G2919	G846	G3588
V-PAP-NSM	T-APN	N-APN	P-1GS	V-PAI-3S	T-ASM	V-PAP-ASM	P-ASM	T-NSM
λαμβάνων	τὰ	ῥήματά	μου	ἔχει	τὸν	κρίνοντα	αὐτόν·	ὁ
lambanon	ta	remata	mu	echei	ton	krinonta	auton;	ho
biorący	—	wypowiedzi	Mej	ma	—	sądzące	go	—

G3056	G3739	G2980	G1565	G2919	G846	G1722	G3588	G2078
N-NSM	R-ASM	V-AAI-1S	D-NSM	V-FAI-3S	P-ASM	PREP	T-DSF	A-DSF-S
λόγος	ὃν	ἐλάλησα,	ἐκεῖνος	κρινεῖ	αὐτὸν	ἐν	τῇ	ἐσχάτῃ
logos	hon	elalesa,	ekeinos	krinei	auton	en	te	eschate
Słowo,	które	powiedziałem,	owo	sądzić będzie	go	w	—	ostatnim

G2250		G3754	G1473	G1537	G1683	G3756	G2980	G235	G3588
N-DSF		CONJ	P-1NS	PREP	F-1GSM	PRT-N	V-AAI-1S	CONJ	T-NSM
ἡμέρᾳ·	**12:49**	ὅτι	ἐγὼ	ἐξ	ἐμαυτοῦ	οὐκ	ἐλάλησα,	ἀλλ’	ὁ
hemera;		hoti	ego	eks	emautu	uk	elalesa,	all’	ho
dniu.		Gdyż	Ja	z	siebie samego	nie	powiedziałem,	ale	—

G3992	G1473	G3962	G846	G3427	G1785	G1325	G5101	G3004	
V-AAP-NSM	P-1AS	N-NSM	P-NSM	P-1DS	N-ASF	V-RAI-3S	I-ASN	V-2AAS-1S	
πέμψας	με	Πατὴρ	αὐτός	μοι	ἐντολὴν	δέδωκεν	τί	εἴπω	
pempsas	me	Pater	autos	moi	entolen	dedoken	ti	eipo	**49q)**
posyłający	Mnie	Ojciec,	On	mi	przykazanie	dał,	co	powiedzieć	

G2532	G5101	G2980		G2532	G1492	G3754	G3588	G1785	G846
CONJ	I-ASN	V-AAS-1S		CONJ	V-RAI-1S	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GSM
καὶ	τί	λαλήσω.		καὶ	οἶδα	ὅτι	ἡ	ἐντολὴ	αὐτοῦ
kai	ti	laleso.	**49t)**	kai	oida	hoti	he	entole	autu
i	co	głosić.		A	wiem,	że	—	przykazanie	Jego,

G2222	G166	G2076	G3739	G3767	G1473	G2980	G2531
N-NSF	A-NSF	V-PAI-3S	R-APN	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	ADV
ζωὴ·	αἰώνιός	ἐστιν.	ἃ	οὖν	ἐγὼ	λαλῶ,	καθὼς
zoe	aionios	estin.	ha	un	ego	lalo,	kathos
życiem	wiecznym	jest.	Co	więc	Ja	mówię,	zgodnie z [tym co]

G2046	G3427	G3588	G3962	G3779	G2980
V-RAI-3S-ATT	P-1DS	T-NSM	N-NSM	ADV	V-PAI-1S
εἴρηκέν	μοι	ὁ	Πατήρ,	οὕτως	λαλῶ.
eireken	moi	ho	Pater,	hutos	lalo.
powiedział	mi	—	Ojciec,	tak	mówię.

Rozdział 13

Ostatnia wieczerza

	G4253	G1161	G3588	G1859	G3588	G3957	G1492	G3588	G2424
	PREP	CONJ	T-GSF	N-GSF	T-GSM	ARAM	V-RAP-NSM	T-NSM	N-NSM
13:1	Πρὸ	δὲ	τῆς	ἑορτῆς	τοῦ	πάσχα	εἰδὼς	ὁ	Ἰησοῦς
	Pro	de	tes	heortes	tu	pascha	eidos	ho	Iesus
	Przed	zaś	—	świętem	—	Paschy	widząc	—	Jezus,

G3754	G2064	G846	G3588	G5610	G2443	G3327	G1537	G3588	G2889
CONJ	V-2AAI-3S	P-GSM	T-NSF	N-NSF	CONJ	V-2AAS-3S	PREP	T-GSM	N-GSM
ὅτι	ἦλθεν	αὐτοῦ	ἡ	ὥρα	ἵνα	μεταβῇ	ἐκ	τοῦ	κόσμου
hoti	elthen	autu	he	hora	hina	metabe	ek	tu	kosmu
że	przyszła	Jego	—	godzina,	aby	przeszedł	ze	—	świata

G5127	G4314	G3588	G3962	G25	G3588	G2398	G3588	G1722	G3588
D-GSM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-AAP-NSM	T-APM	A-APM	T-APM	PREP	T-DSM
τούτου	πρὸς	τὸν	Πατέρα,	ἀγαπήσας	τοὺς	ἰδίους	τοὺς	ἐν	τῷ
tutu	pros	ton	Patera,	agapesas	tus	idius	tus	en	to
tego	do	—	Ojca,	ukochawszy	—	własnych	—	w	—

49q)) dosł. *powiedziałbym*.
49t)) dosł. *mówiłbym*.

G2889	G1519	G5056	G25	G846		G2532	G1173	G1096	G3588
N-DSM	PREP	N-ASN	V-AAI-3S	P-APM		CONJ	N-GSN	V-PNP-GSN	T-GSM
κόσμῳ,	εἰς	τέλος	ἠγάπησεν	αὐτούς.	**13:2**	καὶ	δείπνου	γινομένου,	τοῦ
kosmo,	eis	telos	egapesen	autus.		kai	deipnu	ginomenu,	tu
świecie,	do	końca	ukochał	ich.		I	wieczerza	stawała się,	—

G1228	G2235	G906	G1519	G3588	G2588	G2443	G3860	G846
A-GSM	ADV	V-RAP-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2AAS-3S	P-ASM
διαβόλου	ἤδη	βεβληκότος	εἰς	τὴν	καρδίαν	ἵνα	παραδοῖ	αὐτὸν
diabolu	ede	beblekotos	eis	ten	kardian	hina	paradoi	auton
oszczerca	[gdy] już	podrzucił	w	—	serce,	aby	wydałby	Jego

2e)

G2455	G4613	G2469		G1492	G3754	G3956	G1325
N-NSM	N-GSM	N-NSM		V-RAP-NSM	CONJ	A-APN	V-AAI-3S
Ἰούδας	Σίμωνος	Ἰσκαριώτης,	**13:3**	εἰδὼς	ὅτι	πάντα	ἔδωκεν
Iudas	Simonos	Iskariotes,		eidos	hoti	panta	edoken
Judasz	[syn] Szymona	Iskarioty,		widząc,	że	wszystko	dał

G846	G3588	G3962	G1519	G3588	G5495	G2532	G3754	G575	G2316	G1831
P-DSM	T-NSM	N-NSM	PREP	T-APF	N-APF	CONJ	CONJ	PREP	N-GSM	V-2AAI-3S
αὐτῷ	ὁ	Πατὴρ	εἰς	τὰς	χεῖρας,	καὶ	ὅτι	ἀπὸ	Θεοῦ	ἐξῆλθεν
auto	ho	Pater	eis	tas	cheiras,	kai	hoti	apo	Theu	ekselthen
Mu	—	Ojciec	w	—	ręce,	i,	że	od	Boga	wyszedł

G2532	G4314	G3588	G2316	G5217		G1453	G1537	G3588	G1173
CONJ	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S		V-PPI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN
καὶ	πρὸς	τὸν	Θεὸν	ὑπάγει,	**13:4**	ἐγείρεται	ἐκ	τοῦ	δείπνου
kai	pros	ton	Theon	hypagei,		egeiretai	ek	tu	deipnu
i	do	—	Boga	odchodzi,		podniesiony	od	—	wieczerzy

G2532	G5087	G3588	G2440	G2532	G2983	G3012		G1241	G1438	
CONJ	V-PAI-3S	T-APN	N-APN	CONJ	V-2AAP-NSM	N-ASN		V-AAI-3S	F-3ASM	
καὶ	τίθησιν	τὰ	ἱμάτια,	καὶ	λαβὼν	λέντιον		διέζωσεν	ἑαυτόν·	**13:5**
kai	tithesin	ta	himatia,	kai	labon	lention	4k)	diedzosen	heauton;	
i	układa	—	szaty	i	wziąwszy	płótno		przepasał	siebie.	

G1534	G906	G5204	G1519	G3588	G3537	G2532	G756	G3538	G3588
ADV	V-PAI-3S	N-ASN	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-ADI-3S	V-PAN	T-APM
εἶτα	βάλλει	ὕδωρ	εἰς	τὸν	νιπτῆρα,	καὶ	ἤρξατο	νίπτειν	τοὺς
eita	ballei	hydor	eis	ton	niptera,	kai	erksato	niptein	tus
Wtedy	leje	wodę	do	—	miski,	i	zaczął	myć	—

G4228	G3588	G3101	G2532	G1591	G3588	G3012	G3739	G1510
N-APM	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-PAN	T-DSN	N-DSN	R-DSN	V-IAI-3S
πόδας	τῶν	μαθητῶν	καὶ	ἐκμάσσειν	τῷ	λεντίῳ	ᾧ	ἦν
podas	ton	matheton	kai	ekmassein	to	lentio	ho	en
stopy	—	uczniów	i	wycierać	—	płótnem,	którym	był

G1241		G2064	G3767	G4314	G4613	G4074	G3004	G846
V-RPP-NSM		V-PNI-3S	CONJ	PREP	N-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	P-DSM
διεζωσμένος.	**13:6**	ἔρχεται	οὖν	πρὸς	Σίμωνα	Πέτρον·	λέγει	αὐτῷ
diedzosmenos.		erchetai	un	pros	Simona	Petron;	legei	auto
przepasany.		Podchodzi	więc	do	Szymona	Piotra,	mówi	Mu:

G2962	G4771	G3450	G3538	G3588	G4228		G611	G2424	G2532
N-VSM	P-2NS	P-1GS	V-PAI-2S	T-APM	N-APM		V-ADI-3S	N-NSM	CONJ
Κύριε,	σύ	μου	νίπτεις	τοὺς	πόδας;	**13:7**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ
Kyrie,	sy	mu	nipteis	tus	podas;		apekrithe	Iesus	kai
Panie,	Ty	mnie	myjesz	—	stopy?		Odpowiedział	Jezus	i

G3004	G846	G3739	G1473	G4160	G4771	G3756	G1492	G737	G1097
V-2AAI-3S	P-DSM	R-ASN	P-1NS	V-PAI-1S	P-2NS	PRT-N	V-RAI-2S	ADV	V-FDI-2S
εἶπεν	αὐτῷ	Ὃ	ἐγὼ	ποιῶ	σὺ	οὐκ	οἶδας	ἄρτι,	γνώσῃ
eipen	auto	Ho	ego	poio	sy	uk	oidas	arti,	gnose
powiedział	mu:	Co	ja	czynię	ty	nie	wiesz	teraz,	zrozumiesz

	G1161	G3326	G3778		G3004	G846	G4074	G3756	G3361	G3538
	CONJ	PREP	D-APN		V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	PRT-N	PRT-N	V-AAS-2S
7m)	δὲ	μετὰ	ταῦτα.	**13:8**	λέγει	αὐτῷ	Πέτρος	Οὐ	μὴ	νίψῃς
	de	meta	tauta.		legei	auto	Petros	U	me	nipses
	zaś	po	tym.		Mówi	Mu	Piotr:	Nie	—	myłbyś

2e)) czyli diabeł.
4k)) lub "prześcieradło", "ręcznik".
7m)) lub "pojmiesz", dosłownie "poznasz".

G3450	G3588	G4228	G1519	G3588	G165	G611	G2424	G846	G1437
P-1GS	T-APM	N-APM	PREP	T-ASM	N-ASM	V-ADI-3S	N-NSM	P-DSM	COND
μου	τοὺς	πόδας	εἰς	τὸν	αἰῶνα.	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	αὐτῷ	Ἐὰν
mu	tus	podas	eis	ton	aiona.	apekrithe	Iesus	auto	Ean
me	—	stopy	na	—	wiek.	Odpowiedział	Jezus	mu:	Jeśli

G3361	G3538	G4771	G3756	G2192	G3313		G3326	G1473		G3004
PRT-N	V-AAS-1S	P-2AS	PRT-N	V-PAI-2S	N-ASN		PREP	P-1GS		V-PAI-3S
μὴ	νίψω	σε,	οὐκ	ἔχεις	μέρος	8v)	μετ’	ἐμοῦ.	**13:9**	λέγει
me	nipso	se,	uk	echeis	meros		met’	emu.		legei
nie	umyję	cię,	nie	masz	działu		ze	Mną.		Mówi

G846	G4613	G4074	G2962	G3361	G3588	G4228	G3450	G3440	G235	G2532
P-DSM	N-NSM	N-NSM	N-VSM	PRT-N	T-APM	N-APM	P-1GS	ADV	CONJ	CONJ
αὐτῷ	Σίμων	Πέτρος	Κύριε,	μὴ	τοὺς	πόδας	μου	μόνον	ἀλλὰ	καὶ
auto	Simon	Petros	Kyrie,	me	tus	podas	mu	monon	alla	kai
mu	Szymon	Piotr:	Panie,	nie	—	stopy	me	jedynie,	ale	i

G3588	G5495	G2532	G3588	G2776		G3004	G846	G2424	G3588
T-APF	N-APF	CONJ	T-ASF	N-ASF		V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	T-NSM
τὰς	χεῖρας	καὶ	τὴν	κεφαλήν.	**13:10**	λέγει	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Ὁ
tas	cheiras	kai	ten	kefalen.		legei	auto	Iesus	Ho
—	ręce	i	—	głowę.		Mówi	mu	Jezus:	Kto

G3068	G3756	G2192	G5532	G1487	G3361	G3588	G4228	G3538
V-RPP-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	N-ASF	COND	PRT-N	T-APM	N-APM	V-AMN
λελουμένος	οὐκ	ἔχει	χρείαν	εἰ	μὴ	τοὺς	πόδας	νίψασθαι,
lelumenos	uk	echei	chreian	ei	me	tus	podas	nipsasthai,
wykąpał się	nie	ma	potrzeby	jeśli	nie	—	stopy	umyć sobie,

G235	G1510	G2513	G3650	G2532	G4771	G2513	G1510	G235	G3780
CONJ	V-PAI-3S	A-NSM	A-NSM	CONJ	P-2NP	A-NPM	V-PAI-2P	CONJ	PRT-N
ἀλλ’	ἔστιν	καθαρὸς	ὅλος·	καὶ	ὑμεῖς	καθαροί	ἐστε,	ἀλλ’	οὐχὶ
all’	estin	katharos	holos;	kai	hymeis	katharoi	este,	all’	uchi
ale	jest	czysty	cały.	I	wy	czyści	jesteście,	ale	nie

G3956		G1492	G1063	G3588	G3860	G846	G1223	G3778
A-NPM		V-2LAI-3S	CONJ	T-ASM	V-PAP-ASM	P-ASM	PREP	D-ASN
πάντες.	**13:11**	ᾔδει	γὰρ	τὸν	παραδιδόντα	αὐτόν·	διὰ	τοῦτο
pantes.		edei	gar	ton	paradidonta	auton;	dia	tuto
wszyscy.		Znał	bowiem	—	wydającego	Go,	dla	tego

G3004	G3754	G3780	G3956	G2513	G1510		G3753	G3767	G3538
V-2AAI-3S	CONJ	PRT-N	A-NPM	A-NPM	V-PAI-2P		ADV	CONJ	V-AAI-3S
εἶπεν	ὅτι	Οὐχὶ	πάντες	καθαροί	ἐστε.	**13:12**	Ὅτε	οὖν	ἔνιψεν
eipen	hoti	Uchi	pantes	katharoi	este.		Hote	un	enipsen
powiedział,	że:	Nie	wszyscy	czyści	jesteście.		Kiedy	więc	umył

G3588	G4228	G846	G2532	G2983	G3588	G2440	G846	G2532	G377
T-APM	N-APM	P-GPM	CONJ	V-2AAI-3S	T-APN	N-APN	P-GSM	CONJ	V-2AAI-3S
τοὺς	πόδας	αὐτῶν	καὶ	ἔλαβεν	τὰ	ἱμάτια	αὐτοῦ	καὶ	ἀνέπεσεν
tus	podas	auton	kai	elaben	ta	himatia	autu	kai	anepesen
—	stopy	ich	i	wziął	—	szaty	Jego	i	położył się

G3825	G3004	G846	G1097	G5101	G4160	G5213		G4771
ADV	V-2AAI-3S	P-DPM	V-PAI-2P	I-ASN	V-RAI-1S	P-2DP		P-2NP
πάλιν,	εἶπεν	αὐτοῖς	Γινώσκετε	τί	πεποίηκα	ὑμῖν;	**13:13**	ὑμεῖς
palin,	eipen	autois	Ginoskete	ti	pepoieka	hymin;		hymeis
znowu,	powiedział	im:	Rozumiecie	co	uczyniłem	wam?		Wy

G5455	G1473	G3588	G1320	G2532	G3588	G2962	G2532	G2573	G3004
V-PAI-2P	P-1AS	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	CONJ	ADV	V-PAI-2P
φωνεῖτέ	με	Ὁ	Διδάσκαλος	καὶ	ὁ	Κύριος,	καὶ	καλῶς	λέγετε·
foneite	me	Ho	Didaskalos	kai	ho	Kyrios,	kai	kalos	legete;
nazywacie	Mnie	—	„Nauczyciel”	i	—	„Pan”,	i	dobrze	mówicie,

G1510	G1063		G1487	G3767	G1473	G3538	G5216	G3588	G4228
V-PAI-1S	CONJ		COND	CONJ	P-1NS	V-AAI-1S	P-2GP	T-APM	N-APM
εἰμὶ	γάρ.	**13:14**	εἰ	οὖν	ἐγὼ	ἔνιψα	ὑμῶν	τοὺς	πόδας
eimi	gar.		ei	un	ego	enipsa	hymon	tus	podas
Jestem	bowiem.		Jeśli	więc	Ja	umyłem	wasze	—	stopy,

8v)) dosłownie "części".

G3588	G2962	G2532	G3588	G1320	G2532	G4771	G3784	G240
T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	CONJ	P-2NP	V-PAI-2P	C-GPM
ὁ	Κύριος	καὶ	ὁ	Διδάσκαλος,	καὶ	ὑμεῖς	ὀφείλετε	ἀλλήλων
ho	Kyrios	kai	ho	Didaskalos,	kai	hymeis	ofeilete	allelon
—	Pan	i	—	Nauczyciel,	i	wy	powinniście	sobie nawzajem

G3538	G3588	G4228		G5262	G1063	G1325	G5213	G2443	G2531
V-PAN	T-APM	N-APM		N-ASN	CONJ	V-AAI-1S	P-2DP	CONJ	ADV
νίπτειν	τοὺς	πόδας·	**13:15**	ὑπόδειγμα	γὰρ	ἔδωκα	ὑμῖν	ἵνα	καθὼς
niptein	tus	podas;		hypodeigma	gar	edoka	hymin	hina	kathos
myć	—	stopy.		Przykład	bowiem	dałem	wam,	aby	jak

G1473	G4160	G5213	G2532	G4771	G4160		G281	G281	G3004
P-1NS	V-AAI-1S	P-2DP	CONJ	P-2NP	V-PAS-2P		HEB	HEB	V-PAI-1S
ἐγὼ	ἐποίησα	ὑμῖν	καὶ	ὑμεῖς	ποιῆτε.	**13:16**	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω
ego	epoiesa	hymin	kai	hymeis	poiete.		amen	amen	lego
Ja	uczyniłem	wam	i	wy	czynilibyście.		Amen,	amen	mówię

G5213	G3756	G1510	G1401		G3173	G3588	G2962	G846	G3761
P-2DP	PRT-N	V-PAI-3S	N-NSM		A-NSM-C	T-GSM	N-GSM	P-GSM	CONJ-N
ὑμῖν,	οὐκ	ἔστιν	δοῦλος		μείζων	τοῦ	κυρίου	αὐτοῦ,	οὐδὲ
hymin,	uk	estin	dulos	16g)	meidzon	tu	kyriu	autu,	ude
wam,	nie	jest	sługa		większy	—	[od] pana	jego,	i nie

G652	G3173	G3588	G3992	G846		G1487	G3778	G1492
N-NSM	A-NSM-C	T-GSM	V-AAP-GSM	P-ASM		COND	D-APN	V-RAI-2P
ἀπόστολος	μείζων	τοῦ	πέμψαντος	αὐτόν.	**13:17**	εἰ	ταῦτα	οἴδατε,
apostolos	meidzon	tu	pempsantos	auton.		ei	tauta	oidate,
wysłany	większy	—	wysyłającemu	go.		Jeśli	to	wiecie,

G3107	G1510	G1437	G4160	G846		G3756	G4012	G3956
A-NPM	V-PAI-2P	COND	V-PAS-2P	P-APN		PRT-N	PREP	A-GPM
μακάριοί	ἐστε	ἐὰν	ποιῆτε	αὐτά.	**13:18**	οὐ	περὶ	πάντων
makarioi	este	ean	poiete	auta.		u	peri	panton
szczęśliwi	jesteście	jeśli tylko	czynilibyście	te.		Nie	o	wszystkich

G5216	G3004	G1473	G1492	G5101	G1586	G235	G2443	G3588	G1124
P-2GP	V-PAI-1S	P-1NS	V-RAI-1S	I-APM	V-AMI-1S	CONJ	CONJ	T-NSF	N-NSF
ὑμῶν	λέγω·	ἐγὼ	οἶδα	τίνας	ἐξελεξάμην·	ἀλλ’	ἵνα	ἡ	γραφὴ
hymon	lego;	ego	oida	tinas	ekseleksamen;	all’	hina	he	grafe
was	mówię.	Ja	wiem	kogo	wybrałem sobie.	Ale	aby	—	Pismo

G4137	G3588	G5176	G3450	G3588	G740	G1869	G1909	G1473
V-APS-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	P-1GS	T-ASM	N-ASM	V-AAI-3S	PREP	P-1AS
πληρωθῇ.	Ὁ	τρώγων	μου	τὸν	ἄρτον	ἐπῆρεν	ἐπ’	ἐμὲ
plerothe.	Ho	trogon	mu	ton	arton	eperen	ep’	eme
wypełniło się:	—	*Jedzący*	*mój*	—	*chleb*	*podniósł*	*na*	*Mnie*

G3588	G4418	G846		G575	G737	G3004	G5213	G4253	G3588
T-ASF	N-ASF	P-GSM		PREP	ADV	V-PAI-1S	P-2DP	PREP	T-GSN
τὴν	πτέρναν	αὐτοῦ	**13:19**	ἀπ’	ἄρτι	λέγω	ὑμῖν	πρὸ	τοῦ
ten	pternan	autu	18y)	ap’	arti	lego	hymin	pro	tu
—	*piętę*	*swą.*		Od	teraz	mówię	wam,	zanim	—

G1096	G2443	G4100	G3752	G1096	G3754	G1473	G1510	
V-2ADN	CONJ	V-PAS-2P	CONJ	V-2ADS-3S	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	
γενέσθαι,	ἵνα	πιστεύητε	ὅταν	γένηται	ὅτι	ἐγώ	εἰμι.	**13:20**
genesthai,	hina	pisteuete	hotan	genetai	hoti	ego	eimi.	
ma stać się,	aby	uwierzylibyście	kiedy	stanie się,	że	Ja	jestem.	

G281	G281	G3004	G5213	G3588	G2983	G302	G5100	G3992	G1473
HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	T-NSM	V-PAP-NSM	PRT	X-ASM	V-AAS-1S	P-1AS
ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ὁ	λαμβάνων	ἄν	τινα	πέμψω	ἐμὲ
amen	amen	lego	hymin,	ho	lambanon	an	tina	pempso	eme
Amen,	amen	mówię	wam,	—	przyjmujący	—	kogo	wyślę,	Mnie

G2983	G3588	G1161	G1473	G2983	G2983	G3588	G3992		G1473
V-PAI-3S	T-NSM	CONJ	P-1AS	V-PAP-NSM	V-PAI-3S	T-ASM	V-AAP-ASM		P-1AS
λαμβάνει,	ὁ	δὲ	ἐμὲ	λαμβάνων	λαμβάνει	τὸν	πέμψαντά		με.
lambanei,	ho	de	eme	lambanon	lambanei	ton	pempsanta	20r)	me.
przyjmuje,	—	zaś	Mnie	przyjmujący,	przyjmuje	—	Wysyłającego		Mnie.

16g)) lub "niewolnik".
18y)) Ps 41:10
20r)) czyli Boga Ojca.

Zapowiedź zdrady

	G3778	G3004	G2424	G5015		G3588	G4151	G2532
	D-APN	V-2AAP-NSM	N-NSM	V-API-3S		T-DSN	N-DSN	CONJ
13:21	Ταῦτα	εἰπὼν	Ἰησοῦς	ἐταράχθη		τῷ	πνεύματι	καὶ
	Tauta	eipon	Iesus	etarachthe	21d)	to	pneumati	kai
	Te	powiedziawszy	Jezus	zakłopotany będąc		—	[w] duchu	i

G3140	G2532	G3004	G281	G281	G3004	G5213	G3754	G1520	G1537
V-AAI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	A-NSM	PREP
ἐμαρτύρησεν	καὶ	εἶπεν	Ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	εἷς	ἐξ
emartyresen 21h)	kai	eipen	Amen	amen	lego	hymin	hoti	heis	eks
wyznał	i	powiedział:	Amen,	amen	mówię	wam,	że	jeden	z

G5216	G3860	G1473		G991	G1519	G240	G3588	G3101
P-2GP	V-FAI-3S	P-1AS		V-IAI-3P	PREP	C-APM	T-NPM	N-NPM
ὑμῶν	παραδώσει	με.	**13:22**	ἔβλεπον	εἰς	ἀλλήλους	οἱ	μαθηταὶ
hymon	paradosei	me.		eblepon	eis	allelus	hoi	mathetai
was	wyda	Mnie.		Patrzyli	na	siebie nawzajem	—	uczniowie

G639	G4012	G5101	G3004		G1510	G345	G1520	G1537
V-PMP-NPM	PREP	I-GSM	V-PAI-3S		V-IAI-3S	V-PNP-NSM	A-NSM	PREP
ἀπορούμενοι	περὶ	τίνος	λέγει.	**13:23**	ἦν	ἀνακείμενος	εἷς	ἐκ
aporumenoi	peri	tinos	legei.		en	anakeimenos	heis	ek
zakłopotani	o	kim	mówi.		Był	leżący przy stole	jeden	z

G3588	G3101	G846	G1722	G3588	G2859	G3588	G2424	G3739	G25
T-GPM	N-GPM	P-GSM	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GSM	N-GSM	R-ASM	V-IAI-3S
τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	ἐν	τῷ	κόλπῳ	τοῦ	Ἰησοῦ,	ὃν	ἠγάπα
ton	matheton	autu	en	to	kolpo	tu	Iesu,	hon	egapa
—	uczniów	Jego	na	—	łonie	—	Jezusa,	którego	kochał

G3588	G2424		G3506	G3767	G3778	G4613	G4074	G4441
T-NSM	N-NSM		V-PAI-3S	CONJ	D-DSM	N-NSM	N-NSM	V-2AMN
ὁ	Ἰησοῦς·	**13:24**	νεύει	οὖν	τούτῳ	Σίμων	Πέτρος	πυθέσθαι
ho	Iesus;		neuei	un	tuto	Simon	Petros	pythesthai
—	Jezus.		Dał znak	więc	temu	Szymon	Piotr	[chcąc] dowiedzieć się

G5101	G302	G1498		G4012	G3739	G3004		G377	G1565
I-NSM	PRT	V-PAO-3S		PREP	R-GSM	V-PAI-3S		V-2AAP-NSM	D-NSM
τίς	ἂν	εἴη		περὶ	οὗ	λέγει.	**13:25**	ἀναπεσὼν	ἐκεῖνος
tis	an	eie	24i)	peri	hu	legei.		anapeson	25a) ekeinos
kto	—	mógłby		o	którym	mówi.		Położywszy się	ów

G3779	G1909	G3588	G4738	G3588	G2424	G3004	G846	G2962	G5101
ADV	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	P-DSM	N-VSM	I-NSM
οὕτως	ἐπὶ	τὸ	στῆθος	τοῦ	Ἰησοῦ	λέγει	αὐτῷ	Κύριε,	τίς
hutos	epi	to	stethos	tu	Iesu	legei	auto	Kyrie,	tis
więc	na	—	piersi	—	Jezusa	mówi	Mu:	Panie,	kto

G2076		G611	G3767	G3588	G2424	G1565	G2076	G3739	G1473
V-PAI-3S		V-PNI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	D-NSM	V-PAI-3S	R-DSM	P-1NS
ἐστιν;	**13:26**	ἀποκρίνεται	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	Ἐκεῖνός	ἐστιν	ᾧ	ἐγὼ
estin;		apokrinetai	un	ho	Iesus	Ekeinos	estin	ho	ego
jest?		Odpowiada	więc	—	Jezus:	Ten	jest,	któremu	Ja

G911	G3588	G5596	G2532	G1325	G846	G911	G3767	G3588
V-FAI-1S	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-FAI-1S	P-DSM	V-AAP-NSM	CONJ	T-ASN
βάψω	τὸ	ψωμίον	καὶ	δώσω	αὐτῷ.	βάψας	οὖν	τὸ
bapso	to	psomion	kai	doso	auto.	bapsas	un	to
zanurzę	—	kawałek	26k) i	dam	mu.	Zanurzywszy	więc	—

G5596	G2983	G2532	G1325	G2455	G4613	G2469		G2532
N-ASN	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	N-DSM	N-GSM	N-GSM		CONJ
ψωμίον	[λαμβάνει	καὶ]	δίδωσιν	Ἰούδᾳ	Σίμωνος	Ἰσκαριώτου.	**13:27**	καὶ
psomion	[lambanei	kai]	didosin	Iuda	Simonos	Iskariotu.		kai
kawałek	[bierze	i]	daje	Judzie	[synowi] Szymona	Iskarioty.		I

21d)) w wielu przekładach "wzruszył się", "został poruszony".
21h)) lub "zaświadczył", "zeznał"
24i)) lub "byłby"
25a)) lub "spocząwszy", "przypadłszy".
26k)) lub "kęs" w domyśle chleba.

G3326 PREP	G3588 T-ASN	G5596 N-ASN	G5119 ADV	G1525 V-2AAI-3S	G1519 PREP	G1565 D-ASM		G3588 T-NSM	G4567 N-NSM	
μετὰ	τὸ	ψωμίον	τότε	εἰσῆλθεν	εἰς	ἐκεῖνον		ὁ	Σατανᾶς.	
meta	to	psomion	tote	eiselthen	eis	ekeinon	27h)	ho	Satanas.	
z 27b)	—	kawałkiem	wtedy	wszedł	w	tego		—	szatan.	

G3004 V-PAI-3S	G3767 CONJ	G846 P-DSM	G2424 N-NSM	G3739 R-ASN	G4160 V-PAI-2S	G4160 V-AAM-2S	G5032 ADV-C		G3778 D-ASN	
λέγει	οὖν	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Ὅ	ποιεῖς	ποίησον	τάχιον.	**13:28**	τοῦτο	
legei	un	auto	Iesus	Ho	poieis	poieson	tachion.		tuto	
Mówi	więc	mu	Jezus:	Co	czynisz,	uczyń	szybciej.		Tego	

G1161 CONJ	G3762 A-NSM-N	G1097 V-2AAI-3S		G3588 T-GPM	G345 V-PNP-GPM	G4314 PREP	G5101 I-ASN	
δὲ	οὐδεὶς	ἔγνω		τῶν	ἀνακειμένων	πρὸς	τί	
de	udeis	egno		ton	anakeimenon	pros	ti	
zaś	nikt	[nie] zrozumiał	28d)	—	[z] leżących przy stole	dla	czego	

G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM		G5100 X-NPM	G1063 CONJ	G1380 V-IAI-3P		G1893 CONJ	G3588 T-ASN	G1101 N-ASN	
εἶπεν	αὐτῷ·	**13:29**	τινὲς	γὰρ	ἐδόκουν,		ἐπεὶ	τὸ	γλωσσόκομον	
eipen	auto;		tines	gar	edokun,		epei	to	glossokomon	
powiedział	mu.		Niektórzy	bowiem	myśleli,	29c)	ponieważ	—	szkatułkę	

	G2192 V-IAI-3S	G2455 N-NSM	G3754 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G2424 N-NSM	G59 V-AAM-2S	G3739 R-GPN	G5532 N-ASF
29f)	εἶχεν	Ἰούδας,	ὅτι	λέγει	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Ἀγόρασον	ὧν	χρείαν
	eichen	Iudas,	hoti	legei	auto	Iesus	Agorason	hon	chreian
	miał	Judasz,	że	mówi	mu	Jezus:	Kup,	których	potrzebę

G2192 V-PAI-1P	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1859 N-ASF	G2228 PRT	G3588 T-DPM	G4434 A-DPM	G2443 CONJ	G5100 X-ASN	G1325 V-2AAS-3S
ἔχομεν	εἰς	τὴν	ἑορτήν,	ἢ	τοῖς	πτωχοῖς	ἵνα	τι	δῷ.
echomen	eis	ten	heorten,	e	tois	ptochois	hina	ti	do.
mamy	na	—	święto,	lub	—	biednym,	aby	coś	dał.

	G2983 V-2AAP-NSM	G3767 CONJ	G3588 T-ASN	G5596 N-ASN	G1565 D-NSM	G1831 V-2AAI-3S	G2112 ADV		
13:30	λαβὼν	οὖν	τὸ	ψωμίον	ἐκεῖνος	ἐξῆλθεν	εὐθύς·		
	labon	un	to	psomion	ekeinos	ekselthen	euthys;		
	Wziąwszy	więc	—	kawałek	ów	wyszedłszy	natychmiast.	30g)	
					30e)				

G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G3571 N-NSF
ἦν	δὲ	νύξ.
en	de	nyks.
Była	zaś	noc.

MOWA POŻEGNALNA

	G3753 ADV	G3767 CONJ	G1831 V-2AAI-3S	G3004 V-PAI-3S	G2424 N-NSM	G3568 ADV	G1392 V-API-3S		G3588 T-NSM
13:31	Ὅτε	οὖν	ἐξῆλθεν,	λέγει	Ἰησοῦς	Νῦν	ἐδοξάσθη		ὁ
	Hote	un	ekselthen,	legei	Iesus	Nyn	edoksasthe		ho
	Kiedy	więc	wyszedł,	mówi	Jezus:	Teraz	uwielbiony został	31g)	—

G5207 N-NSM	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1392 V-API-3S	G1722 PREP	G846 P-DSM	
Υἱὸς	τοῦ	ἀνθρώπου,	καὶ	ὁ	Θεὸς	ἐδοξάσθη	ἐν	αὐτῷ·	
Hyios	tu	anthropu,	kai	ho	Theos	edoksasthe	en	auto;	
Syn	—	Człowieka,	i	—	Bóg	uwielbiony został	w	Nim.	

	G1487 COND	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1392 V-API-3S	G1722 PREP	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM
13:32	εἰ	ὁ	Θεὸς	ἐδοξάσθη	ἐν	αὐτῷ,	καὶ	ὁ	Θεὸς
	ei	ho	Theos	edoksasthe	en	auto,	kai	ho	Theos
	Jeśli	—	Bóg	uwielbiony został	w	Nim,	i	—	Bóg

27b)) większość przekładów oddaje "po".
27h)) lub "niego".
28d)) dosłownie "wiedział","poznał".
29c)) lub "uważali".
29f)) lub "pudełkoi","sakiewkę".
30e)) lub "tamten".
30g)) lub "zaraz".
31g)) lub "wsławiony", "otoczony chwałą", "uczyniony chwalebnym".

G1392	G846	G1722	G1438		G2532	G2112	G1392	G846		G5040
V-FAI-3S	P-ASM	PREP	D-DSM		CONJ	ADV	V-FAI-3S	P-ASM		N-VPN
δοξάσει	αὐτὸν	ἐν	αὑτῷ,		καὶ	εὐθὺς	δοξάσει	αὐτόν.	**13:33**	τεκνία,
doksasei	auton	en	hauto,	**32m)**	kai	euthys	doksasei	auton.		teknia,
uwielbi	Jego	w	Nim,		i	zaraz	uwielbi	Go.		Dzieci,

G2089	G3398		G3326	G5216	G1510	G2212	G1473	G2532	G2531
ADV	A-ASN		PREP	P-2GP	V-PAI-1S	V-FAI-2P	P-1AS	CONJ	ADV
ἔτι	μικρὸν		μεθ’	ὑμῶν	εἰμι·	ζητήσετέ	με,	καὶ	καθὼς
eti	mikron	**33c)**	meth’	hymon	eimi;	zetesete	me,	kai	kathos
jeszcze	mało		z	wami	jestem.	Szukać będziecie	Mnie,	i	jak

G3004	G3588	G2453	G3754	G3699	G1473	G5217	G4771	G3756
V-2AAI-1S	T-DPM	A-DPM	CONJ	ADV	P-1NS	V-PAI-1S	P-2NP	PRT-N
εἶπον	τοῖς	Ἰουδαίοις	ὅτι	Ὅπου	ἐγὼ	ὑπάγω	ὑμεῖς	οὐ
eipon	tois	Iudaiois	hoti	Hopu	ego	hypago	hymeis	u
powiedziałm	—	Judejczykom,	że:	Gdzie	Ja	odchodzę	wy	nie

G1410	G2064	G2532	G5213	G3004	G737
V-PNI-2P	V-2AAN	CONJ	P-2DP	V-PAI-1S	ADV
δύνασθε	ἐλθεῖν,	καὶ	ὑμῖν	λέγω	ἄρτι.
dynasthe	elthein,	kai	hymin	lego	arti.
jesteście w stanie	przyjść,	i	wam	mówię	teraz.

Zaproszenie do wzajemnej miłości

	G1785	G2537	G1325	G5213	G2443	G25	G240		
13:34	N-ASF	A-ASF	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	V-PAS-2P	C-APM		
	ἐντολὴν	καινὴν	δίδωμι	ὑμῖν,	ἵνα	ἀγαπᾶτε	ἀλλήλους,		
	entolen	kainen	didomi	hymin,	hina	agapate	allelus,	**34g)**	
	Przykazanie	nowe	daję	wam,	aby	kochalibyście	siebie nawzajem,		

G2531	G25	G5209	G2443	G2532	G4771	G25	G240	
ADV	V-AAI-1S	P-2AP	CONJ	CONJ	P-2NP	V-PAS-2P	C-APM	
καθὼς	ἠγάπησα	ὑμᾶς	ἵνα	καὶ	ὑμεῖς	ἀγαπᾶτε	ἀλλήλους.	**13:35**
kathos	egapesa	hymas	hina	kai	hymeis	agapate	allelus.	
jak	ukochałem	was,	aby	i	wy	kochalibyście	siebie nawzajem.	

G1722	G3778	G1097	G3956	G3754	G1699	G3101	G1510	G1437	G26
PREP	D-DSN	V-FDI-3P	A-NPM	CONJ	S-1SNPM	N-NPM	V-PAI-2P	COND	N-ASF
ἐν	τούτῳ	γνώσονται	πάντες	ὅτι	ἐμοὶ	μαθηταί	ἐστε,	ἐὰν	ἀγάπην
en	tuto	gnosontai	pantes	hoti	emoi	mathetai	este,	ean	agapen
W	tym	poznają	wszyscy,	że	Moimi	uczniami	jesteście,	jeśli	miłość

G2192	G1722	G240
V-PAS-2P	PREP	C-DPM
ἔχητε	ἐν	ἀλλήλοις.
echete	en	allelois.
mielibyście	do	siebie nawzajem.

Zapowiedź załamania się Piotra

	G3004	G846	G4613	G4074	G2962	G4226	G5217	G611
13:36	V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	N-NSM	N-VSM	ADV-I	V-PAI-2S	V-ADI-3S
	Λέγει	αὐτῷ	Σίμων	Πέτρος	Κύριε,	ποῦ	ὑπάγεις;	ἀπεκρίθη
	Legei	auto	Simon	Petros	Kyrie,	pu	hypageis;	apekrithe
	Mówi	Mu	Szymon	Piotr:	Panie,	gdzie	odchodzisz?	Odpowiedział

G2424	G3699	G5217	G3756	G1410	G3427	G3568	G190
N-NSM	ADV	V-PAI-1S	PRT-N	V-PNI-2S	P-1DS	ADV	V-AAN
Ἰησοῦς	Ὅπου	ὑπάγω	οὐ	δύνασαί	μοι	νῦν	ἀκολουθῆσαι,
Iesus	Hopu	hypago	u	dynasai	moi	nyn	akoluthesai,
Jezus:	Gdzie	odchodzę,	nie	jesteś w stanie	mi	teraz	towarzyszyć,

G190	G1161	G5305		G3004	G846	G4074	G2962	G1223
V-FAI-2S	CONJ	ADV		V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	N-VSM	PREP
ἀκολουθήσεις	δὲ	ὕστερον.	**13:37**	λέγει	αὐτῷ	Πέτρος	Κύριε,	διὰ
akolutheseis	de	hysteron.		legei	auto	Petros	Kyrie,	dia
towarzyszyć będziesz	zaś	później.		Mówi	Mu	Piotr:	Panie	dla

32m)) w TR i TB "εαυτω" czyli "Sobie".
33c)) w znaczeniu "krótko".
34g)) lub "jedni drugich".

G5101	G3756	G1410	G4771	G190	G737	G3588	G5590		G3450
I-ASN	PRT-N	V-PNI-1S	P-2DS	V-AAN	ADV	T-ASF	N-ASF		P-1GS
τί	οὐ	δύναμαί	σοι	ἀκολουθῆσαι	ἄρτι;	τὴν	ψυχήν		μου
ti	u	dynamai	soi	akoluthesai	arti;	ten	psychen	37m)	mu
czego	nie	jestem w stanie	Tobie	towarzyszyć	teraz?	—	Duszę		mą

G5228	G4771	G5087		G611	G2424	G3588	G5590	G4771	G5228
PREP	P-2GS	V-FAI-1S		V-PNI-3S	N-NSM	T-ASF	N-ASF	P-2GS	PREP
ὑπὲρ	σοῦ	θήσω.	**13:38**	ἀποκρίνεται	Ἰησοῦς	Τὴν	ψυχήν	σου	ὑπὲρ
hyper	su	theso.		apokrinetai	Iesus	Ten	psychen	su	hyper
za	Ciebie	położę.		Odpowiada	Jezus:	—	Duszę	twą	za

G1473	G5087	G281	G281	G3004	G4771	G3756	G3361	G220	G5455
P-1GS	V-FAI-2S	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DS	PRT-N	PRT-N	N-NSM	V-AAS-3S
ἐμοῦ	θήσεις;	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	σοι,	οὐ	μὴ	ἀλέκτωρ	φωνήσῃ
emu	theseis;	amen	amen	lego	soi,	u	me	alektor	fonese
Mnie	położysz?	Amen,	amen	mówię	ci,	nie	—	kogut	zawoła

G2193	G3739	G720		G1473	G5151
ADV	R-GSM	V-ADS-2S		P-1AS	ADV
ἕως	οὗ	ἀρνήσῃ		με	τρίς.
heos	hu	arnese	38s)	me	tris.
aż	kiedy	wyprzesz się		Mnie	trzykrotnie.

Rozdział 14

SZÓSTE "JA JESTEM"

Jezus drogą, prawdą, życiem

	G3361	G5015	G5216	G3588	G2588	G4100		G1519	G3588	G2316
	PRT-N	V-PPM-3S	P-2GP	T-NSF	N-NSF	V-PAI-2P		PREP	T-ASM	N-ASM
14:1	Μὴ	ταρασσέσθω	ὑμῶν	ἡ	καρδία·	πιστεύετε		εἰς	τὸν	Θεόν,
	Me	tarassestho	hymon	he	kardia;	pisteuete	1f)	eis	ton	Theon,
	Nie	niech kłopocze się	wasze	—	serce.	Wierzcie		w	—	Boga,

G2532	G1519	G1473	G4100		G1722	G3588	G3614	G3588	G3962	G3450
CONJ	PREP	P-1AS	V-PAI-2P		PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-GSM	P-1GS
καὶ	εἰς	ἐμὲ	πιστεύετε.	**14:2**	ἐν	τῇ	οἰκίᾳ	τοῦ	Πατρός	μου
kai	eis	eme	pisteuete.		en	te	oikia	tu	Patros	mu
i	we	Mnie	wierzcie.		W	—	domu	—	Ojca	Mego

G3438	G4183	G1526	G1487	G1161	G3361	G3004	G302	G5213	G3754
N-NPF	A-NPF	V-PAI-3P	COND	CONJ	PRT-N	V-2AAI-1S	PRT	P-2DP	CONJ
μοναὶ	πολλαί	εἰσιν·	εἰ	δὲ	μή,	εἶπον	ἂν	ὑμῖν·	ὅτι
monai	pollai	eisin;	ei	de	me,	eipon	an	hymin;	hoti
mieszkania	liczne	są.	Jeśli	zaś	nie,	powiedziałbym	—	wam,	gdyż

G4198	G2090	G5117	G5213		G2532	G1437	G4198	G2532
V-PNI-1S	V-AAN	N-ASM	P-2DP		CONJ	COND	V-AOS-1S	CONJ
πορεύομαι	ἑτοιμάσαι	τόπον	ὑμῖν·	**14:3**	καὶ	ἐὰν	πορευθῶ	καὶ
poreuomai	hetoimasai	topon	hymin;		kai	ean	poreutho	kai
idę	przygotować	miejsce	wam.		A	jeśli	odejdę	i

G2090	G5117	G5213	G3825	G2064	G2532	G3880	G5209	G4314
V-AAS-1S	N-ASM	P-2DP	ADV	V-PNI-1S	CONJ	V-FDI-1S	P-2AP	PREP
ἑτοιμάσω	τόπον	ὑμῖν,	πάλιν	ἔρχομαι	καὶ	παραλήμψομαι	ὑμᾶς	πρὸς
hetoimaso	topon	hymin,	palin	erchomai	kai	paralempsomai	hymas	pros
przygotuję	miejsce	wam,	znów	przychodzę	i	wezmę	was	do

G1683	G2443	G3699	G1510	G1473	G2532	G4771	G1510		G2532	G3699
F-1ASM	CONJ	ADV	V-PAI-1S	P-1NS	CONJ	P-2NP	V-PAS-2P		CONJ	ADV
ἐμαυτόν,	ἵνα	ὅπου	εἰμὶ	ἐγὼ	καὶ	ὑμεῖς	ἦτε.	**14:4**	καὶ	ὅπου
emauton,	hina	hopu	eimi	ego	kai	hymeis	ete.		kai	hopu
siebie,	aby	gdzie	jestem	Ja	i	wy	bylibyście.		A	gdzie

37m)) lub "życie".
38s)) dosłownie "zaprzeczysz".
1f)) wierzycie, πιστεύετε, lub: wierzcie, w gr. obie formy są identyczne.

G1473	G5217	G1492	G3588	G3598		G3004	G846	G2381	G2962
P-1NS	V-PAI-1S	V-RAI-2P	T-ASF	N-ASF		V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	N-VSM
ἐγὼ	ὑπάγω	οἴδατε	τὴν	ὁδόν.	**14:5**	Λέγει	αὐτῷ	Θωμᾶς	Κύριε,
ego	hypago	oidate	ten	hodon.		Legei	auto	Thomas	Kyrie,
Ja	odchodzę,	znacie	—	drogę.		Mówi	Mu	Tomasz:	Panie,

G3756	G1492	G4226	G5217	G4459	G1492	G3588	G3598	
PRT-N	V-RAI-1P	ADV-I	V-PAI-2S	ADV-I	V-RAI-1P	T-ASF	N-ASF	
οὐκ	οἴδαμεν	ποῦ	ὑπάγεις·	πῶς	οἴδαμεν	τὴν	ὁδὸν;	**14:6**
uk	oidamen	pu	hypageis;	pos	oidamen	ten	hodon;	
nie	wiemy	gdzie	odchodzisz.	Jakże	[możemy] znać	—	drogę?	

G3004	G846	G2424	G1473	G1510	G3588	G3598	G2532	G3588	G225
V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF
λέγει	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Ἐγώ	εἰμι	ἡ	ὁδὸς	καὶ	ἡ	ἀλήθεια
legei	auto	Iesus	Ego	eimi	he	hodos	kai	he	aletheia
Mówi	mu	Jezus:	JA	JESTEM	—	droga	i	—	prawda

G2532	G3588	G2222	G3762	G2064	G4314	G3588	G3962	G1487	G3361
CONJ	T-NSF	N-NSF	A-NSM-N	V-PNI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	COND	PRT-N
καὶ	ἡ	ζωή·	οὐδεὶς	ἔρχεται	πρὸς	τὸν	Πατέρα	εἰ	μὴ
kai	he	zoe;	udeis	erchetai	pros	ton	Patera	ei	me
i	—	życie.	Nikt [nie]	przychodzi	do	—	Ojca,	jeśli	nie

G1223	G1473		G1487	G1097	G1473	G2532	G3588	G3962	G3450	G302
PREP	P-1GS		COND	V-LAI-2P	P-1AS	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-1GS	PRT
δι’	ἐμοῦ.	**14:7**	εἰ	ἐγνώκειτέ	με,	καὶ	τὸν	Πατέρα	μου	ἂν
di’	emu.		ei	egnokeite	me,	kai	ton	Patera	mu	an
przeze	Mnie.		Jeśli	poznaliście	Mnie,	i	—	Ojca	Mego	—

G1492	G575	G737	G1097	G846	G2532	G3708
V-2LAI-2P	PREP	ADV	V-PAI-2P	P-ASM	CONJ	V-RAI-2P-ATT
ᾔδειτε·	ἀπ’	ἄρτι	γινώσκετε	αὐτὸν	καὶ	ἑωράκατε.
edeite;	ap’	arti	ginoskete	auton	kai	heorakate.
znacie.	Od	teraz	rozumiecie	Go	i	dostrzegliście.

Jezus Bogiem widzialnym

	G3004	G846	G5376	G2962	G1166		G2254	G3588	G3962	G2532
	V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	N-VSM	V-AAM-2S		P-1DP	T-ASM	N-ASM	CONJ
14:8	Λέγει	αὐτῷ	Φίλιππος	Κύριε,	δεῖξον	8e)	ἡμῖν	τὸν	Πατέρα,	καὶ
	Legei	auto	Filippos	Kyrie,	deikson		hemin	ton	Patera,	kai
	Mówi	Mu	Filip:	Panie,	pokaż		nam	—	Ojca,	i

G714	G2254		G3004	G846	G3588	G2424	G5118	G5550	G3326
V-PAI-3S	P-1DP		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	D-ASM	N-ASM	PREP
ἀρκεῖ	ἡμῖν.	**14:9**	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Τοσοῦτον	χρόνον	μεθ’
arkei	hemin.		legei	auto	ho	Iesus	Tosuton	chronon	meth’
wystarczy	nam.		Mówi	mu	—	Jezus:	Tak długi	czas	z

G5216	G1510	G2532	G3756	G1097	G1473	G5376	G3588	G3708
P-2GP	V-PAI-1S	CONJ	PRT-N	V-RAI-2S	P-1AS	N-VSM	T-NSM	V-RAP-NSM-ATT
ὑμῶν	εἰμι	καὶ	οὐκ	ἔγνωκάς	με,	Φίλιππε;	ὁ	ἑωρακὼς
hymon	eimi	kai	uk	egnokas	me,	Filippe;	ho	heorakos
wami	jestem,	a	nie	poznałeś	Mnie,	Filipie?	[Kto]	zobaczył

G1473	G3708		G3588	G3962	G4459	G4771	G3004	G1166	G2254
P-1AS	V-RAI-3S-ATT		T-ASM	N-ASM	ADV-I	P-2NS	V-PAI-2S	V-AAM-2S	P-1DP
ἐμὲ	ἑώρακεν		τὸν	Πατέρα·	πῶς	σὺ	λέγεις	Δεῖξον	ἡμῖν
eme	heoraken		ton	Patera;	pos	sy	legeis	Deikson	hemin
Mnie,	zobaczył		—	Ojca.	Jakże	ty	mówisz:	Pokaż	nam

G3588	G3962		G3756	G4100	G3754	G1473	G1722	G3588	G3962
T-ASM	N-ASM		PRT-N	V-PAI-2S	CONJ	P-1NS	PREP	T-DSM	N-DSM
τὸν	Πατέρα;	**14:10**	οὐ	πιστεύεις	ὅτι	ἐγὼ	ἐν	τῷ	Πατρὶ
ton	Patera;		u	pisteueis	hoti	ego	en	to	Patri
—	Ojca?		[Czy] nie	uwierzyłeś,	że	Ja	w	—	Ojcu,

G2532	G3588	G3962	G1722	G1473	G2076	G3588	G4487	G3739	G1473
CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	P-1DS	V-PAI-3S	T-APN	N-APN	R-APN	P-1NS
καὶ	ὁ	Πατὴρ	ἐν	ἐμοί	ἐστιν;	τὰ	ῥήματα	ἃ	ἐγὼ
kai	ho	Pater	en	emoi	estin;	ta	remata	ha	ego
a	—	Ojciec	we	Mnie	jest?	—	Wypowiedzi,	które	Ja

8e)) Lub: *daj nam poznać.*

G3004	G5213	G575	G1683	G3756	G2980	G3588	G1161	G3962	G1722
V-PAI-1S	P-2DP	PREP	F-1GSM	PRT-N	V-PAI-1S	T-NSM	CONJ	N-NSM	PREP
λέγω	ὑμῖν	ἀπ’	ἐμαυτοῦ	οὐ	λαλῶ·	ὁ	δὲ	Πατὴρ	ἐν
lego	hymin	ap’	emautu	u	lalo;	ho	de	Pater	en
mówię	wam,	od	siebie samego	nie	mówię.	—	Zaś	Ojciec	we

G1473	G3306	G4160	G3588	G2041	G846		G4100	G3427	G3754
P-1DS	V-PAP-NSM	V-PAI-3S	T-APN	N-APN	P-GSM		V-PAM-2P	P-1DS	CONJ
ἐμοὶ	μένων	ποιεῖ	τὰ	ἔργα	αὐτοῦ.	**14:11**	πιστεύετέ	μοι	ὅτι
emoi	menon	poiei	ta	erga	autu.		pisteuete	moi	hoti
Mnie	trwający	czyni	—	dzieła	Jego.		Wierzcie	Mi,	że

G1473	G1722	G3588	G3962	G2532	G3588	G3962	G1722	G1473	G1487	G1161
P-1NS	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	P-1DS	COND	CONJ
ἐγὼ	ἐν	τῷ	Πατρὶ	καὶ	ὁ	Πατὴρ	ἐν	ἐμοί·	εἰ	δὲ
ego	en	to	Patri	kai	ho	Pater	en	emoi;	ei	de
Ja	w	—	Ojcu,	a	—	Ojciec	we	Mnie.	Jeśli	zaś

G3361	G1223	G3588	G2041	G846	G4100
PRT-N	PREP	T-APN	N-APN	P-APN	V-PAM-2P
μή,	διὰ	τὰ	ἔργα	αὐτὰ	πιστεύετε.
me,	dia	ta	erga	auta	pisteuete.
nie,	dla	—	dzieł	tych	wierzcie.

Niezwykłe możliwości wierzących

	G281	G281	G3004	G5213	G3588	G4100	G1519	G1473	G3588
	HEB	HEB	V-PAI-1S	P-2DP	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1AS	T-APN
14:12	ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ὁ	πιστεύων	εἰς	ἐμὲ	τὰ
	amen	amen	lego	hymin,	ho	pisteuon	eis	eme	ta
	Amen,	amen	mówię	wam,	—	wierzący	we	Mnie	—

G2041	G3739	G1473	G4160	G2548	G4160	G2532	G3173	G3778
N-APN	R-APN	P-1NS	V-PAI-1S	D-NSM-K	V-FAI-3S	CONJ	A-APN-C	D-GPN
ἔργα	ἃ	ἐγὼ	ποιῶ	κἀκεῖνος	ποιήσει,	καὶ	μείζονα	τούτων
erga	ha	ego	poio	kakeinos	poiesei,	kai	meidzona	tuton
dzieła,	które	Ja	czynię	i on	uczyni,	i	większe	[od] tych

G4160	G3754	G1473	G4314	G3588	G3962	G4198		G2532	G3739
V-FAI-3S	CONJ	P-1NS	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PNI-1S		CONJ	R-ASN
ποιήσει,	ὅτι	ἐγὼ	πρὸς	τὸν	Πατέρα	πορεύομαι·	**14:13**	καὶ	ὅ
poiesei,	hoti	ego	pros	ton	Patera	poreuomai;		kai	ho
uczyni,	gdyż	Ja	do	—	Ojca	idę,		i	[o]

G5100	G302	G154	G1722	G3588	G3686	G3450	G3778	G4160		G2443
X-ASN	PRT	V-AAS-2P	PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	D-ASN	V-FAI-1S		CONJ
τι	ἂν	αἰτήσητε	ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου,	τοῦτο	ποιήσω,		ἵνα
ti	an	aitesete	en	to	onomati	mu,	tuto	poieso,	**13k)**	hina
co	—	poprosilibyście	w	—	imieniu	Mym,	to	uczynię,		aby

G1392	G3588	G3962	G1722	G3588	G5207		G1437	G5100
V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-DSM	N-DSM		COND	X-ASN
δοξασθῇ	ὁ	Πατὴρ	ἐν	τῷ	Υἱῷ.	**14:14**	ἐάν	τι
doksasthe	ho	Pater	en	to	Hyio.		ean	ti
uwielbiony został	—	Ojciec	w	—	Synu.		Jeśli	[o] coś

G154	G1473	G1722	G3588	G3686	G3450	G1473	–		G4160
V-AAS-2P	P-1AS	PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	P-1NS	–		V-FAI-1S
αἰτήσητέ	με	ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου,	ἐγὼ	[τουτο]		ποιήσω.
aitesete	me	en	to	onomati	mu,	ego	[tuto]	**14j)**	poieso.
poprosilibyście	Mnie	w	—	imieniu	Mym,	ja	[to]		uczynię.

13k)) Świadectwa tekstowe są zgodne, że Jezus spełni prośby składane w Jego imieniu.

14j)) □75 (III) A; to Ja, τουτο εγω, □66c.

Obietnica przyjścia Ducha Prawdy

	G1437	G25		G1473	G3588	G1785	G3588	G1699	G5083
	COND	V-PAS-2P		P-1AS	T-APF	N-APF	T-APF	S-1SAPF	V-FAI-2P
14:15	Ἐὰν	ἀγαπᾶτέ		με,	τὰς	ἐντολὰς	τὰς	ἐμὰς	τηρήσετε.
	Ean	agapate		me,	tas	entolas	tas	emas	teresete.
	Jeśli	będziecie kochali		Mnie,	—	przykazań	—	Moich	będziecie strzec.

	G2504	G2065	G3588	G3962	G2532	G243	G3875		G1325
	P-1NS-K	V-FAI-1S	T-ASM	N-ASM	CONJ	A-ASM	N-ASM		V-FAI-3S
14:16	κἀγὼ	ἐρωτήσω	τὸν	Πατέρα	καὶ	ἄλλον	Παράκλητον	16g)	δώσει
	kago	eroteso	ton	Patera	kai	allon	Parakleton		dosei
	I Ja	będę prosić	—	Ojca,	a	innego	Opiekuna		da

G5213	G2443	G1510	G3326	G5216	G1519	G3588	G165		G3588	G4151		
P-2DP	CONJ	V-PAS-3S	PREP	P-2GP	PREP	T-ASM	N-ASM		T-ASN	N-ASN		
ὑμῖν	ἵνα	ᾖ	μεθ’	ὑμῶν	εἰς	τὸν	αἰῶνα,	**14:17**	τὸ	Πνεῦμα	17b)	
hymin	hina	e	meth’	hymon	eis	ton	aiona,		to	Pneuma		
wam,	aby	był	z	wami	na	—	wiek,		—	Duch		

G3588	G225	G3739	G3588	G2889	G3756	G1410	G2983	G3754	G3756	
T-GSF	N-GSF	R-ASN	T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-PNI-3S	V-2AAN	CONJ	PRT-N	
τῆς	ἀληθείας,	ὃ	ὁ	κόσμος	οὐ	δύναται	λαβεῖν,	ὅτι	οὐ	
tes	aletheias,	ho	ho	kosmos	u	dynatai	labein,	hoti	u	
—	prawdy,	którego	—	świat	nie	może	wziąć,	gdyż	nie	

G2334	G846	G3761	G1097	G4771	G1097	G846	G3754	G3844	G5213	
V-PAI-3S	P-ASN	CONJ-N	V-PAI-3S	P-2NP	V-PAI-2P	P-ASN	CONJ	PREP	P-2DP	
θεωρεῖ	αὐτὸ	οὐδὲ	γινώσκει·	ὑμεῖς	γινώσκετε	αὐτό,	ὅτι	παρ’	ὑμῖν	
theorei	auto	ude	ginoskei;	hymeis	ginoskete	auto,	hoti	par’	hymin	
widzi	Go,	ani	zna.	Wy	znacie	Go,	gdyż	u	was	

G3306	G2532	G1722	G5213	G1510		G3756	G863	G5209	G3737	
V-PAI-3S	CONJ	PREP	P-2DP	V-FDI-3S		PRT-N	V-FAI-1S	P-2AP	A-APM	
μένει	καὶ	ἐν	ὑμῖν	ἔσται.	**14:18**	οὐκ	ἀφήσω	ὑμᾶς	ὀρφανούς,	
menei	kai	en	hymin	estai.		uk	afeso	hymas	orfanus,	
pozostaje	i	w	was	będzie.		Nie	zostawię	was	sierotami,	

G2064		G4314	G5209		G2089	G3398	G2532	G3588	G2889	G1473	
V-PNI-1S		PREP	P-2AP		ADV	A-ASN	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-1AS	
ἔρχομαι		πρὸς	ὑμᾶς.	**14:19**	ἔτι	μικρὸν	καὶ	ὁ	κόσμος	με	
erchomai	18e)	pros	hymas.		eti	mikron	kai	ho	kosmos	me	
przychodzę		do	was.		Jeszcze	chwila,	a	—	świat	Mnie	

G3765	G2334	G4771	G1161	G2334	G1473	G3754	G1473	G2198	G2532	
ADV-N	V-PAI-3S	P-2NP	CONJ	V-PAI-2P	P-1AS	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	CONJ	
οὐκέτι	θεωρεῖ,	ὑμεῖς	δὲ	θεωρεῖτέ	με,	ὅτι	ἐγὼ	ζῶ	καὶ	
uketi	theorei,	hymeis	de	theoreite	me,	hoti	ego	zo	kai	
już nie	zobaczy,	wy	zaś	widzicie	Mnie,	gdyż	Ja	żyję	i	

G4771	G2198		G1722	G1565	G3588	G2250	G1097	G4771	G3754	
P-2NP	V-FAI-2P		PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF	V-FDI-2P	P-2NP	CONJ	
ὑμεῖς	ζήσετε.	**14:20**	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ	γνώσεσθε	ὑμεῖς	ὅτι	
hymeis	zesete.		en	ekeine	te	hemera	gnosesthe	hymeis	hoti	
wy	żyć będziecie.		W	owym	—	dniu	poznacie	wy,	że	

G1473	G1722	G3588	G3962	G3450	G2532	G4771	G1722	G1473	G2504	G1722	
P-1NS	PREP	T-DSM	N-DSM	P-1GS	CONJ	P-2NP	PREP	P-1DS	P-1NS-K	PREP	
ἐγὼ	ἐν	τῷ	Πατρί	μου	καὶ	ὑμεῖς	ἐν	ἐμοὶ	κἀγὼ	ἐν	
ego	en	to	Patri	mu	kai	hymeis	en	emoi	kago	en	
Ja	w	—	Ojcu	Mym,	a	wy	we	Mnie,	a Ja	w	

G5213		G3588	G2192	G3588	G1785	G3450	G2532	G5083		G846
P-2DP		T-NSM	V-PAP-NSM	T-APF	N-APF	P-1GS	CONJ	V-PAP-NSM		P-APF
ὑμῖν.	**14:21**	ὁ	ἔχων	τὰς	ἐντολάς	μου	καὶ	τηρῶν		αὐτὰς,
hymin.		ho	echon	tas	entolas	mu	kai	teron		autas,
was.		—	Mający	—	przykazania	me	i	strzegący		ich,

G1565	G2076	G3588	G25	G1473	G3588	G1161	G25	G1473
D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	P-1AS	T-NSM	CONJ	V-PAP-NSM	P-1AS
ἐκεῖνός	ἐστιν	ὁ	ἀγαπῶν	με·	ὁ	δὲ	ἀγαπῶν	με
ekeinos	estin	ho	agapon	me;	ho	de	agapon	me
ów	jest	—	kochający	Mnie.	—	Zaś	kochający	Mnie

16g)) ozn. też orędownika, rzecznika, protektora i obrońcę. Często tłum. jako *Pocieszyciel*.
17b)) Duch, πνεῦμα, jest rn, lecz odnoszone do niego zaimki są rm. Jest to przypadek tzw. *constructio ad sensum*, konstrukcji nawiązującej do sensu.
18e)) w zn. cz. przł. *przyjdę*.

G25	G5259	G3588	G3962	G3450	G2504	G25	G846	G2532
V-FPI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	P-1NS-K	V-FAI-1S	P-ASM	CONJ
ἀγαπηθήσεται	ὑπὸ	τοῦ	Πατρός	μου,	κἀγὼ	ἀγαπήσω	αὐτὸν	καὶ
agapethesetai	hypo	tu	Patros	mu,	kago	agapeso	auton	kai
zostanie umiłowany	przez	—	Ojca	Mego,	i Ja	będę kochał	go	i

G1718	G846	G1683		G3004	G846	G2455	G3756	G3588
V-FAI-1S	P-DSM	F-1ASM		V-PAI-3S	P-DSM	N-NSM	PRT-N	T-NSM
ἐμφανίσω	αὐτῷ	ἐμαυτόν.	**14:22**	Λέγει	αὐτῷ	Ἰούδας,	οὐχ	ὁ
emfaniso	auto	emauton.		Legei	auto	Iudas,	uch	ho
objawię	mu	samego siebie.		Mówi	Mu	Juda,	nie	—

G2469	G2962	G2532	G5101	G1096	G3754	G2254	G3195	G1718
N-NSM	N-VSM	CONJ	I-NSN	V-2RAI-3S	CONJ	P-1DP	V-PAI-2S	V-PAN
Ἰσκαριώτης	Κύριε,	καὶ	τί	γέγονεν	ὅτι	ἡμῖν	μέλλεις	ἐμφανίζειν
Iskariotes	Kyrie,	kai	ti	gegonen	hoti	hemin	melleis	emfanidzein
Iskariota:	Panie,	a	co	stało się,	że	nam	masz	objawić

G4572	G2532	G3780	G3588	G2889		G611	G2424	G2532	G3004
F-2ASM	CONJ	PRT-I	T-DSM	N-DSM		V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S
σεαυτὸν	καὶ	οὐχὶ	τῷ	κόσμῳ;	**14:23**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	καὶ	εἶπεν
seauton	kai	uchi	to	kosmo;		apekrithe	Iesus	kai	eipen
się,	a	nie	—	światu?		Odpowiedział	Jezus	i	powiedział

G846	G1437	G5100	G25	G1473	G3588	G3056	G3450	G5083	G2532
P-DSM	COND	X-NSM	V-PAS-3S	P-1AS	T-ASM	N-ASM	P-1GS	V-FAI-3S	CONJ
αὐτῷ	Ἐάν	τις	ἀγαπᾷ,	με	τὸν	λόγον	μου	τηρήσει,	καὶ
auto	Ean	tis	agapa,	me	ton	logon	mu	teresei,	kai
mu:	Jeśli	kto	kocha	Mnie,	—	słowo	Me	ustrzeże,	a

G3588	G3962	G3450	G25	G846	G2532	G4314	G846	G2064	G2532
T-NSM	N-NSM	P-1GS	V-FAI-3S	P-ASM	CONJ	PREP	P-ASM	V-FDI-1P	CONJ
ὁ	Πατήρ	μου	ἀγαπήσει	αὐτόν,	καὶ	πρὸς	αὐτὸν	ἐλευσόμεθα	καὶ
ho	Pater	mu	agapesei	auton,	kai	pros	auton	eleusometha	kai
—	Ojciec	Mój	będzie kochać	go,	i	do	Niego	przyjdziemy	i

G3438	G3844	G846	G4160		G3588	G3361	G25	G1473
N-ASF	PREP	P-DSM	V-FDI-1P		T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM	P-1AS
μονὴν	παρ’	αὐτῷ	ποιησόμεθα.	**14:24**	ὁ	μὴ	ἀγαπῶν	με
monen	par’	auto	poiesometha.		ho	me	agapon	me
mieszkanie	u	Niego	uczynimy.		—	Nie	kochający	Mnie,

G3588	G3056	G3450	G3756	G5083	G2532	G3588	G3056	G3739	G191
T-APM	N-APM	P-1GS	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	R-ASM	V-PAI-2P
τοὺς	λόγους	μου	οὐ	τηρεῖ·	καὶ	ὁ	λόγος	ὃν	ἀκούετε
tus	logus	mu	u	terei;	kai	ho	logos	hon	akuete
—	słów	Mych	nie	ustrzeże.	A	—	słowo,	które	słyszycie,

G3756	G1510	G1699	G235	G3588	G3992	G1473	G3962		G3778
PRT-N	V-PAI-3S	S-1SNSM	CONJ	T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AS	N-GSM		D-APN
οὐκ	ἔστιν	ἐμὸς	ἀλλὰ	τοῦ	πέμψαντός	με	Πατρός.	**14:25**	Ταῦτα
uk	estin	emos	alla	tu	pempsantos	me	Patros.		Tauta
nie	jest	Moje,	ale	—	Posyłającego	Mnie,	Ojca.		Te

G2980	G5213	G3844	G5213	G3306		G3588	G1161	G3875	
V-RAI-1S	P-2DP	PREP	P-2DP	V-PAP-NSM		T-NSM	CONJ	N-NSM	
λελάληκα	ὑμῖν	παρ’	ὑμῖν	μένων·	**14:26**	ὁ	δὲ	Παράκλητος,	
lelaleka	hymin	par’	hymin	menon;		ho	de	Paraklet os,	**26c)**
wygłosiłem	wam	u	was	pozostając.		—	Zaś	Opiekun,	

G3588	G4151	G3588	G40	G3739	G3992	G3588	G3962	G1722	G3588
T-NSN	N-NSN	T-NSN	A-NSN	R-ASN	V-FAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-DSN
τὸ	Πνεῦμα	τὸ	Ἅγιον	ὃ	πέμψει	ὁ	Πατὴρ	ἐν	τῷ
to	Pneuma	to	Hagion	ho	pempsei	ho	Pater	en	to
—	Duch	—	Święty,	którego	pośle	—	Ojciec	w	—

26c)) ozn. też orędownika, rzecznika, protektora i obrońcę. Często tłum. jako *Pocieszyciel*.

G3686	G3450	G1565	G5209	G1321	G3956	G2532	G5279	G5209
N-DSN	P-1GS	D-NSM	P-2AP	V-FAI-3S	A-APN	CONJ	V-FAI-3S	P-2AP
ὀνόματί	μου,	ἐκεῖνος	ὑμᾶς	διδάξει	πάντα	καὶ	ὑπομνήσει	ὑμᾶς
onomati	mu,	ekeinos	hymas	didaksei	panta	kai	hypomnesei	hymas
imieniu	Mym,	Ów	was	nauczy	wszystkiego	i	przypomni	wam

G3956	G3739	G3004	G5213	G1473
A-APN	R-APN	V-2AAI-1S	P-2DP	P-1NS
πάντα	ἃ	εἶπον	ὑμῖν	ἐγώ.
panta	ha	eipon	hymin	ego.
wszystko	co	powiedziałem	wam	Ja.

26aa)

Jezus dawcą pokoju

	G1515	G863	G5213	G1515	G3588	G1699	G1325	G5213	G3756
14:27	N-ASF	V-PAI-1S	P-2DP	N-ASF	T-ASF	S-1SASF	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N
	Εἰρήνην	ἀφίημι	ὑμῖν,	εἰρήνην	τὴν	ἐμὴν	δίδωμι	ὑμῖν·	οὐ
	Eirenen	afiemi	hymin,	eirenen	ten	emen	didomi	hymin;	u
	Pokój	zostawiam	wam,	pokój	—	Mój	daję	wam,	nie

G2531	G3588	G2889	G1325	G1473	G1325	G5213	G3361	G5015
ADV	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	P-1NS	V-PAI-1S	P-2DP	PRT-N	V-PPM-3S
καθὼς	ὁ	κόσμος	δίδωσιν	ἐγὼ	δίδωμι	ὑμῖν.	μὴ	ταρασσέσθω
kathos	ho	kosmos	didosin	ego	didomi	hymin.	me	tarassestho
jak	—	świat	daje,	Ja	daję	wam.	Nie	niech kłopocze się

G5216	G3588	G2588	G3366	G1168		G191	G3754	G1473
P-2GP	T-NSF	N-NSF	CONJ-N	V-PAM-3S		V-AAI-2P	CONJ	P-1NS
ὑμῶν	ἡ	καρδία	μηδὲ	δειλιάτω.	**14:28**	ἠκούσατε	ὅτι	ἐγὼ
hymon	he	kardia	mede	deiliato.		ekusate	hoti	ego
wasze	—	serce	ani	niech boi się.		Usłyszeliście,	że	Ja

G3004	G5213	G5217	G2532	G2064	G4314	G5209	G1487	G25
V-2AAI-1S	P-2DP	V-PAI-1S	CONJ	V-PNI-1S	PREP	P-2AP	COND	V-IAI-2P
εἶπον	ὑμῖν	Ὑπάγω	καὶ	ἔρχομαι	πρὸς	ὑμᾶς.	εἰ	ἠγαπᾶτέ
eipon	hymin	Hypago	kai	erchomai	pros	hymas.	ei	egapate
powiedziałem	wam:	Odchodzę	i	przychodzę	do	was.	Jeśli	kochalibyście

G1473	G5463	G302	G3754	G4198	G4314	G3588	G3962	G3754	G3588
P-1AS	V-2AOI-2P	PRT	CONJ	V-PNI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-NSM
με,	ἐχάρητε	ἄν	ὅτι	πορεύομαι	πρὸς	τὸν	Πατέρα,	ὅτι	ὁ
me,	echarete	an	hoti	poreuomai	pros	ton	Patera,	hoti	ho
Mnie,	cieszylibyście się,	—	że	idę	do	—	Ojca,	gdyż	—

G3962	G3173	G1473	G2076		G2532	G3568	G2046	G5213
N-NSM	A-NSM-C	P-1GS	V-PAI-3S		CONJ	ADV	V-RAI-1S-ATT	P-2DP
Πατὴρ	μείζων	μού	ἐστιν.	**14:29**	καὶ	νῦν	εἴρηκα	ὑμῖν
Pater	meidzon	mu	estin.		kai	nyn	eireka	hymin
Ojciec	większy [ode]	Mnie	jest.		I	teraz	powiedziałem	wam

G4250	G1096	G2443	G3752	G1096	G4100		G3765	G4183
ADV	V-2ADN	CONJ	CONJ	V-2ADS-3S	V-AAS-2P		ADV-N	A-APN
πρὶν	γενέσθαι,	ἵνα	ὅταν	γένηται	πιστεύσητε.	**14:30**	οὐκέτι	πολλὰ
prin	genesthai,	hina	hotan	genetai	pisteusete.		uketi	polla
zanim	stanie się,	abyście	kiedy	się stanie,	uwierzyli.		Już nie	wiele

G2980	G3326	G5216	G2064	G1063	G3588	G3588	G2889	G758	G2532
V-FAI-1S	PREP	P-2GP	V-PNI-3S	CONJ	T-NSM	T-GSM	N-GSM	N-NSM	CONJ
λαλήσω	μεθ’	ὑμῶν,	ἔρχεται	γὰρ	ὁ	τοῦ	κόσμου	ἄρχων·	καὶ
laleso	meth’	hymon,	erchetai	gar	ho	tu	kosmu	archon;	kai
będę mówił	z	wami,	przychodzi	bowiem	—	—	świata	władca,	a

G1722	G1473	G3756	G2192	G3762		G235	G2443	G1097	G3588
PREP	P-1DS	PRT-N	V-PAI-3S	A-ASN-N		CONJ	CONJ	V-2AAS-3S	T-NSM
ἐν	ἐμοὶ	οὐκ	ἔχει	οὐδέν,	**14:31**	ἀλλ’	ἵνα	γνῷ	ὁ
en	emoi	uk	echei	uden,		all’	hina	gno	ho
we	Mnie	nie	ma [on]	nic,		ale	aby	poznał	—

26aa)) wariant NA27, 28.

G2889	G3754	G25	G3588	G3962	G2532	G2531	G1781	G3427	G3588
N-NSM	CONJ	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM	CONJ	ADV	V-ADI-3S	P-1DS	T-NSM
κόσμος	ὅτι	ἀγαπῶ	τὸν	Πατέρα,	καὶ	καθὼς	ἐνετείλατο	μοι	ὁ
kosmos	hoti	agapo	ton	Patera,	kai	kathos	eneteilato	moi	ho
świat,	że	kocham	—	Ojca,	i	jak	przykazał	Mi	—

G3962	G3779	G4160	G1453	G71	G1782
N-NSM	ADV	V-PAI-1S	V-PEM-2P	V-PAS-1P	ADV
Πατὴρ,	οὕτως	ποιῶ.	Ἐγείρεσθε,	ἄγωμεν	ἐντεῦθεν.
Pater,	hutos	poio.	Egeiresthe,	agomen	enteuthen.
Ojciec,	tak	czynię.	Wstańcie,	idźmy	stąd.

Rozdział 15

SIÓDME "JA JESTEM"

Jezus prawdziwym krzewem winnym

	G1473	G1510	G3588	G288	G3588	G228	G2532	G3588	G3962
15:1	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF	N-NSF	T-NSF	A-NSF	CONJ	T-NSM	N-NSM
	Ἐγώ	εἰμι	ἡ	ἄμπελος	ἡ	ἀληθινή,	καὶ	ὁ	Πατήρ
	Ego	eimi	he	ampelos	he	alethine,	kai	ho	Pater
	JA	JESTEM	—	winoroślą	—	prawdziwą,	a	—	Ojciec

G3450	G3588	G1092	G2076		G3956	G2814	G1722	G1473	G3361
P-1GS	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	15:2	A-ASN	N-ASN	PREP	P-1DS	PRT-N
μου	ὁ	γεωργός	ἐστιν.		πᾶν	κλῆμα	ἐν	ἐμοὶ	μὴ
mu	ho	georgos	estin.		pan	klema	en	emoi	me
Mój	—	ogrodnikiem	jest.		Każdą	gałąź	we	Mnie	nie

G5342	G2590	G142		G846	G2532	G3956	G3588	G2590	G5342
V-PAP-ASN	N-ASM	V-PAI-3S		P-ASN	CONJ	A-ASN	T-ASN	N-ASM	V-PAP-ASN
φέρον	καρπὸν,	αἴρει		αὐτό,	καὶ	πᾶν	τὸ	καρπὸν	φέρον,
feron	karpon,	airei	2h)	auto,	kai	pan	to	karpon	feron,
przynoszącą	owocu,	odrywa		ją,	a	każdą	—	owoc	przynoszącą,

G2508	G846	G2443	G2590	G4119	G5342		G2235	G4771	G2513
V-PAI-3S	P-ASN	CONJ	N-ASM	A-ASM-C	V-PAS-3S	15:3	ADV	P-2NP	A-NPM
καθαίρει	αὐτὸ	ἵνα	καρπὸν	πλείονα	φέρῃ.		ἤδη	ὑμεῖς	καθαροί
kathairei	auto	hina	karpon	pleiona	fere.		ede	hymeis	katharoi
oczyszcza	ją,	aby	owoc	liczniejszy	niosła.		Już	wy	czyści

G1510	G1223	G3588	G3056		G3739	G2980	G5213		G3306		G1722
V-PAI-2P	PREP	T-ASM	N-ASM		R-ASM	V-RAI-1S	P-2DP	15:4	V-AAM-2P		PREP
ἐστε	διὰ	τὸν	λόγον		ὃν	λελάληκα	ὑμῖν·		μείνατε		ἐν
este	dia	ton	logon	3g)	hon	lelaleka	hymin;		meinate	4a)	en
jesteście	przez	—	słowo,		które	wygłosiłem	wam.		Trwajcie		we

G1473	G2504	G1722	G5213	G2531	G3588	G2814	G3756	G1410	G2590	G5342
P-1DS	P-1NS-K	PREP	P-2DP	ADV	T-NSN	N-NSN	PRT-N	V-PNI-3S	N-ASM	V-PAN
ἐμοί,	κἀγὼ	ἐν	ὑμῖν.	καθὼς	τὸ	κλῆμα	οὐ	δύναται	καρπὸν	φέρειν
emoi,	kago	en	hymin.	kathos	to	klema	u	dynatai	karpon	ferein
Mnie,	a Ja	w	was.	Jak	—	gałąź	nie	może	owocu	nieść

G575	G1438	G1437	G3361	G3306	G1722	G3588	G288	G3779	G3761
PREP	F-3GSN	COND	PRT-N	V-PAS-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	ADV	CONJ-N
ἀφ’	ἑαυτοῦ	ἐὰν	μὴ	μένῃ	ἐν	τῇ	ἀμπέλῳ,	οὕτως	οὐδὲ
af’	heautu	ean	me	mene	en	te	ampelo,	hutos	ude
z	siebie samej,	jeśli	nie	trwa	w	—	winorośli,	tak	ani

G4771	G1437	G3361	G1722	G1473	G3306		G1473	G1510	G3588
P-2NP	COND	PRT-N	PREP	P-1DS	V-PAS-2P	15:5	P-1NS	V-PAI-1S	T-NSF
ὑμεῖς	ἐὰν	μὴ	ἐν	ἐμοὶ	μένητε.		ἐγώ	εἰμι	ἡ
hymeis	ean	me	en	emoi	menete.		ego	eimi	he
wy,	jeśli	nie	we	Mnie	trwacie.		Ja	jestem	—

2h)) może też ozn. *podnosi*. W tym przyp. mogłoby to ozn., że ogrodnik nie odcina pędów, lecz podnosi i tak umieszcza, aby nie leżały na ziemi i lepiej naświetlone zaczęły owocować. Jednak kontekst wskazuje na *usuwanie*, gdyż dalej wskazano, że takie się zbiera i spala.

3g)) διὰ τὸν λόγον, l. *przez naukę, dzięki mowom, wypowiedziom* (zob. ῥῆμα, w. 7), tj. za sprawą Słowa l. dzięki Słowu – ono zapewnia owocowanie tym, którzy przez wiarę są w Chrystusie. (Zaremba)

4a)) l. *pozostawajcie*, imp. stwierdzenia, zwykle aor., stosowany w ogólnych poleceniach; podkreśla doniosłość i ważność czynności. (Zaremba)

G288	G4771	G3588	G2814	G3588	G3306	G1722	G1473	G2504	G1722
N-NSF	P-2NP	T-NPN	N-NPN	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-1DS	P-1NS-K	PREP
ἄμπελος,	ὑμεῖς	τὰ	κλήματα.	ὁ	μένων	ἐν	ἐμοὶ	κἀγὼ	ἐν
ampelos,	hymeis	ta	klemata.	ho	menon	en	emoi	kago	en
winoroślą,	wy	—	gałęziami.	—	Trwający	we	Mnie,	a Ja	w

G846	G3778	G5342	G2590	G4183	G3754	G5565	G1473	G3756	G1410
P-DSM	D-NSM	V-PAI-3S	N-ASM	A-ASM	CONJ	ADV	P-1GS	PRT-N	V-PNI-2P
αὐτῷ,	οὗτος	φέρει	καρπὸν	πολύν,	ὅτι	χωρὶς	ἐμοῦ	οὐ	δύνασθε
auto,	hutos	ferei	karpon	polyn,	hoti	choris	emu	u	dynasthe
nim,	ów	przynosi	owoc	wielki,	gdyż	beze	Mnie	nie	jesteście w stanie

G4160	G3762		G1437	G3361	G5100	G3306	G1722	G1473
V-PAN	A-ASN-N		COND	PRT-N	X-NSM	V-PAS-3S	PREP	P-1DS
ποιεῖν	οὐδέν.	**15:6**	ἐὰν	μή	τις	μένῃ	ἐν	ἐμοί,
poiein	uden.		ean	me	tis	mene	en	emoi,
uczynić	niczego.		Jeśli	nie	—	trwałby	we	Mnie,

G906	G1854	G5613	G3588	G2814	G2532	G3583	G2532
V-API-3S	ADV	ADV	T-NSN	N-NSN	CONJ	V-API-3S	CONJ
ἐβλήθη	ἔξω	ὡς	τὸ	κλῆμα	καὶ	ἐξηράνθη,	καὶ
eblethe	ekso	hos	to	klema	kai	ekseranthe,	kai
zostałby wyrzucony	na zewnątrz	jak	—	gałąź	i	usechłby,	a

G4863	G846	G2532	G1519	G3588	G4442	G906	G2532	G2545	
V-PAI-3P	P-APN	CONJ	PREP	T-NSN	N-ASN	V-PAI-3P	CONJ	V-PPI-3S	
συνάγουσιν	αὐτὰ	καὶ	εἰς	τὸ	πῦρ	βάλλουσιν,	καὶ	καίεται.	**15:7**
synagusin	auta	kai	eis	to	pyr	ballusin,	kai	kaietai.	6w)
zbierają	[takie]	i	w	—	ogień	wrzucają,	i	płoną.	

G1437	G3306	G1722	G1473	G2532	G3588	G4487	G3450	G1722	G5213
COND	V-AAS-2P	PREP	P-1DS	CONJ	T-NPN	N-NPN	P-1GS	PREP	P-2DP
ἐὰν	μείνητε	ἐν	ἐμοὶ	καὶ	τὰ	ῥήματά	μου	ἐν	ὑμῖν
ean	meinete	en	emoi	kai	ta	remata	mu	en	hymin
Jeśli	wytrwacie	we	Mnie	i	—	wypowiedzi	Moje	w	was

G3306	G3739	G1437	G2309	G154	G2532	G1096	G5213		G1722
V-AAS-3S	R-ASN	COND	V-PAS-2P	V-AMM-2P	CONJ	V-FDI-3S	P-2DP		PREP
μείνῃ,	ὃ	ἐὰν	θέλητε	αἰτήσασθε	καὶ	γενήσεται	ὑμῖν.	**15:8**	ἐν
meine,	ho	ean	thelete	aitesasthe	kai	genesetai	hymin.		en
pozostaną,	—	jeśli	zechcecie,	proście,	a	stanie się	wam.		W

G3778	G1392	G3588	G3962	G3450	G2443	G2590	G4183	G5342
D-DSN	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	P-1GS	CONJ	N-ASM	A-ASM	V-PAS-2P
τούτῳ	ἐδοξάσθη	ὁ	Πατήρ	μου,	ἵνα	καρπὸν	πολὺν	φέρητε
tuto	edoksasthe	ho	Pater	mu,	hina	karpon	polyn	ferete
tym	uwielbiony został	—	Ojciec	Mój,	aby	owoc	liczny	przynosilibyście

G2532	G1096	G1699	G3101
CONJ	V-FDI-2P	S-1SNPM	N-NPM
καὶ	γενήσεσθε	ἐμοὶ	μαθηταί.
kai	genesesthe	emoi	mathetai.
i	staliście się	Mi	uczniami.

Prawdziwa miłość i przyjaźń

	G2531	G25	G1473	G3588	G3962	G2504	G5209	G25	G3306
	ADV	V-AAI-3S	P-1AS	T-NSM	N-NSM	P-1NS-K	P-2AP	V-AAI-1S	V-AAM-2P
15:9	καθὼς	ἠγάπησέν	με	ὁ	Πατήρ,	κἀγὼ	ὑμᾶς	ἠγάπησα·	μείνατε
	kathos	egapesen	me	ho	Pater,	kago	hymas	egapesa;	meinate
	Jak	ukochał	Mnie	—	Ojciec,	i Ja	was	pokochałem.	Trwajcie

G1722	G3588	G26	G3588	G1699		G1437	G3588	G1785	G3450
PREP	T-DSF	N-DSF	T-DSF	S-1SDSF		COND	T-APF	N-APF	P-1GS
ἐν	τῇ	ἀγάπῃ	τῇ	ἐμῇ.	**15:10**	ἐὰν	τὰς	ἐντολάς	μου
en	te	agape	te	eme.		ean	tas	entolas	mu
w	—	miłości	—	Mojej.		Jeśli	—	przykazania	Moje

G5083	G3306	G1722	G3588	G26	G3450	G2531	G1473	G3588	G3962
V-AAS-2P	V-FAI-2P	PREP	T-DSF	N-DSF	P-1GS	ADV	P-1NS	T-GSM	N-GSM
τηρήσητε,	μενεῖτε	ἐν	τῇ	ἀγάπῃ	μου,	καθὼς	ἐγὼ	τοῦ	Πατρός
teresete,	meneite	en	te	agape	mu,	kathos	ego	tu	Patros
ustrzeżecie,	pozostaniecie	w	—	miłości	Mojej,	jak	Ja	—	Ojca

6w)) dosł. l.p. *pali się*.

G3450	G3588	G1785	G5083	G2532	G3306	G846	G1722	G3588	G26
P-1GS	T-APF	N-APF	V-RAI-1S	CONJ	V-PAI-1S	P-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF
μου	τὰς	ἐντολὰς	τετήρηκα	καὶ	μένω	αὐτοῦ	ἐν	τῇ	ἀγάπῃ.
mu	tas	entolas	tetereka	kai	meno	autu	en	te	agape.
Mego	—	przykazania	zachowuję	i	trwam	Jemu	w	—	miłości.

	G3778	G2980	G5213	G2443	G3588	G5479	G3588	G1699	G1722	G5213
15:11	D-APN	V-RAI-1S	P-2DP	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	PREP	P-2DP
	Ταῦτα	λελάληκα	ὑμῖν	ἵνα	ἡ	χαρὰ	ἡ	ἐμὴ	ἐν	ὑμῖν
	Tauta	lelaleka	hymin	hina	he	chara	he	eme	en	hymin
	Te	wygłosiłem	wam,	aby	—	radość	—	Moja	w	was

G1510	G2532	G3588	G5479	G5216	G4137		G3778	G1510	G3588
V-PAS-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-2GP	V-APS-3S		D-NSF	V-PAI-3S	T-NSF
ᾖ	καὶ	ἡ	χαρὰ	ὑμῶν	πληρωθῇ.	**15:12**	αὕτη	ἐστὶν	ἡ
e	kai	he	chara	hymon	plerothe.		haute	estin	he
była	i	—	radość	wasza	wypełniła się.		Te	jest	—

G1785	G3588	G1699	G2443	G25	G240	G2531	G25
N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	CONJ	V-PAS-2P	C-APM	ADV	V-AAI-1S
ἐντολὴ	ἡ	ἐμὴ,	ἵνα	ἀγαπᾶτε	ἀλλήλους	καθὼς	ἠγάπησα
entole	he	eme,	hina	agapate	allelus	kathos	egapesa
przykazanie	—	Moje,	abyście	kochali	siebie nawzajem,	jak [Ja]	ukochałem

G5209		G3173	G3778	G26	G3762	G2192	G2443	G5100	G3588
P-2AP		A-ASF-C	D-GSF	N-ASF	A-NSM-N	V-PAI-3S	CONJ	X-NSM	T-ASF
ὑμᾶς.	**15:13**	μείζονα	ταύτης	ἀγάπην	οὐδεὶς	ἔχει,	ἵνα	τις	τὴν
hymas.		meidzona	tautes	agapen	udeis	echei,	hina	tis	ten
was.		Większej	tej	miłości	nikt [nie]	posiada,	żeby	ktoś	—

G5590		G846	G5087	G5228	G3588	G5384	G846		G4771
N-ASF		P-GSM	V-2AAS-3S	PREP	T-GPM	A-GPM	P-GSM		P-2NP
ψυχὴν		αὐτοῦ	θῇ	ὑπὲρ	τῶν	φίλων	αὐτοῦ.	**15:14**	ὑμεῖς
psychen	13i)	autu	the	hyper	ton	filon	autu.		hymeis
duszę		jego	położyłby	za	—	przyjaciół	jego.		Wy

G5384	G1473	G1510	G1437	G4160	G3739	G1473	G1781	G5213
A-NPM	P-1GS	V-PAI-2P	COND	V-PAS-2P	R-ASN	P-1NS	V-PNI-1S	P-2DP
φίλοι	μού	ἐστε,	ἐὰν	ποιῆτε	ὃ	ἐγὼ	ἐντέλλομαι	ὑμῖν.
filoi	mu	este,	ean	poiete	ho	ego	entellomai	hymin.
przyjaciółmi	Moimi	jesteście,	jeśli	czynilibyście,	co	Ja	przykazuję	wam.

	G3765	G3004	G5209	G1401		G3754	G3588	G1401	G3756	G1492
15:15	ADV-N	V-PAI-1S	P-2AP	N-APM		CONJ	T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-RAI-3S
	οὐκέτι	λέγω	ὑμᾶς	δούλους,		ὅτι	ὁ	δοῦλος	οὐκ	οἶδεν
	uketi	lego	hymas	dulus,	15d)	hoti	ho	dulos	uk	oiden
	Już nie	mówię	[o] was	słudzy,		gdyż	—	sługa	nie	wie

G5101	G4160	G846	G3588	G2962	G5209	G1161	G2046	G5384
I-ASN	V-PAI-3S	P-GSM	T-NSM	N-NSM	P-2AP	CONJ	V-RAI-1S-ATT	A-APM
τί	ποιεῖ	αὐτοῦ	ὁ	κύριος·	ὑμᾶς	δὲ	εἴρηκα	φίλους,
ti	poiei	autu	ho	kyrios;	hymas	de	eireka	filus,
co	czyni	jego	—	pan.	Was	zaś	nazwałem	przyjaciółmi,

G3754	G3956	G3739	G191	G3844	G3588	G3962	G3450	G1107	
CONJ	A-APN	R-APN	V-AAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	V-AAI-1S	
ὅτι	πάντα	ἃ	ἤκουσα	παρὰ	τοῦ	Πατρός	μου	ἐγνώρισα	
hoti	panta	ha	ekusa	para	tu	Patros	mu	egnorisa	15aa)
gdyż	wszystko	co	usłyszałem	od	—	Ojca	Mego	dałem poznać	

G5213		G3756	G4771	G1473	G1586	G235	G1473	G1586	G5209
P-2DP		PRT-N	P-2NP	P-1AS	V-AMI-2P	CONJ	P-1NS	V-AMI-1S	P-2AP
ὑμῖν.	**15:16**	οὐχ	ὑμεῖς	με	ἐξελέξασθε,	ἀλλ’	ἐγὼ	ἐξελεξάμην	ὑμᾶς,
hymin.		uch	hymeis	me	ekseleksasthe,	all’	ego	ekseleksamen	hymas,
wam.		Nie	wy	Mnie	wybraliście,	ale	Ja	wybrałem sobie	was,

G2532	G5087		G5209	G2443	G4771	G5217	G2532	G2590
CONJ	V-AAI-1S		P-2AP	CONJ	P-2NP	V-PAS-2P	CONJ	N-ASM
καὶ	ἔθηκα		ὑμᾶς	ἵνα	ὑμεῖς	ὑπάγητε	καὶ	καρπὸν
kai	etheka	16j)	hymas	hina	hymeis	hypagete	kai	karpon
i	przeznaczyłem		was,	abyście	wy	szlibyście	i	owoc

13i)) w znaczeniu *życie*.
15d)) ozn. też *niewolnika*.
15aa)) lub *oznajmiłem, podałem do wiadomości*.
16j)) dosł. *ustawiłem, położyłem, umieściłem*.

G5342	G2532	G3588	G2590	G5216	G3306	G2443	G3739	G5100	G302
V-PAS-2P	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2GP	V-PAS-3S	CONJ	R-ASN	X-ASN	PRT
φέρητε	καὶ	ὁ	καρπὸς	ὑμῶν	μένῃ,	ἵνα	ὅ	τι	ἂν
ferete	kai	ho	karpos	hymon	mene,	hina	ho	ti	an
przynosilibyście,	a	—	owoc	wasz	trwał,	aby	o	coś	—

G154	G3588	G3962	G1722	G3588	G3686	G3450	G1325	G5213	
V-AAS-2P	T-ASM	N-ASM	PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	V-2AAS-3S	P-2DP	
αἰτήσητε	τὸν	Πατέρα	ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου	δῷ	ὑμῖν.	**15:17**
aitesete	ton	Patera	en	to	onomati	mu	do	hymin.	
poprosilibyście	—	Ojca	w	—	imieniu	Mym,	dał	wam.	

G3778	G1781	G5213	G2443	G25	G240
D-APN	V-PNI-1S	P-2DP	CONJ	V-PAS-2P	C-APM
ταῦτα	ἐντέλλομαι	ὑμῖν,	ἵνα	ἀγαπᾶτε	ἀλλήλους.
tauta	entellomai	hymin,	hina	agapate	allelus.
Te	przykazuję	wam,	abyście	kochali	siebie nawzajem.

Jezus powodem niechęci

	G1487	G3588	G2889	G5209	G3404	G1097	G3754	G1473	G4412
	COND	T-NSM	N-NSM	P-2AP	V-PAI-3S	V-PAI-2P	CONJ	P-1AS	ADV-S
15:18	Εἰ	ὁ	κόσμος	ὑμᾶς	μισεῖ,	γινώσκετε	ὅτι	ἐμὲ	πρῶτον
	Ei	ho	kosmos	hymas	misei,	ginoskete	hoti	eme	proton
	Jeśli	—	świat	was	nienawidzi,	rozumiejcie,	że	Mnie	najpierw

G5216	G3404		G1487	G1537	G3588	G2889	G1510	G3588
P-2GP	V-RAI-3S		COND	PREP	T-GSM	N-GSM	V-IAI-2P	T-NSM
ὑμῶν	μεμίσηκεν.	**15:19**	εἰ	ἐκ	τοῦ	κόσμου	ἦτε,	ὁ
hymon	memiseken.		ei	ek	tu	kosmu	ete,	ho
[od] was	znienawidził.		Jeśli	ze	—	świata	bylibyście,	—

G2889	G302	G3588	G2398	G5368	G3754	G1161	G1537	G3588	G2889	G3756
N-NSM	PRT	T-ASN	A-ASN	V-IAI-3S	CONJ	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	PRT-N
κόσμος	ἂν	τὸ	ἴδιον	ἐφίλει·	ὅτι	δὲ	ἐκ	τοῦ	κόσμου	οὐκ
kosmos	an	to	idion	efilei;	hoti	de	ek	tu	kosmu	uk
świat	co	—	jego	lubiłby,	że	zaś	ze	—	świata	nie

G1510	G235	G1473	G1586	G5209	G1537	G3588	G2889	G1223	G3778
V-PAI-2P	CONJ	P-1NS	V-AMI-1S	P-2AP	PREP	T-GSM	N-GSM	PREP	D-ASN
ἐστέ,	ἀλλ’	ἐγὼ	ἐξελεξάμην	ὑμᾶς	ἐκ	τοῦ	κόσμου,	διὰ	τοῦτο
este,	all’	ego	ekseleksamen	hymas	ek	tu	kosmu,	dia	tuto
jesteście,	ale	Ja	wybrałem sobie	was	ze	—	świata,	dla	tego

G3404	G5209	G3588	G2889		G3421	G3588	G3056	G3739	G1473
V-PAI-3S	P-2AP	T-NSM	N-NSM		V-PAM-2P	T-GSM	N-GSM	R-GSM	P-1NS
μισεῖ	ὑμᾶς	ὁ	κόσμος.	**15:20**	μνημονεύετε	τοῦ	λόγου	οὗ	ἐγὼ
misei	hymas	ho	kosmos.		mnemoneuete	tu	logu	hu	ego
nienawidzi	was	—	świat.		Wspominajcie	—	słowo,	co	Ja

G3004	G5213	G3756	G1510	G1401	G3173	G3588	G2962	G846	G1487
V-2AAI-1S	P-2DP	PRT-N	V-PAI-3S	N-NSM	A-NSM-C	T-GSM	N-GSM	P-GSM	COND
εἶπον	ὑμῖν	Οὐκ	ἔστιν	δοῦλος	μείζων	τοῦ	κυρίου	αὐτοῦ·	εἰ
eipon	hymin	Uk	estin	dulos	meidzon	tu	kyriu	autu;	ei
powiedziałem	wam:	Nie	jest	sługa	większy	[od]	pana	jego.	Jeśli

G1473	G1377	G2532	G5209	G1377	G1487	G3588	G3056	G3450
P-1AS	V-AAI-3P	CONJ	P-2AP	V-FAI-3P	COND	T-ASM	N-ASM	P-1GS
ἐμὲ	ἐδίωξαν,	καὶ	ὑμᾶς	διώξουσιν·	εἰ	τὸν	λόγον	μου
eme	edioksan,	kai	hymas	dioksusin;	ei	ton	logon	mu
Mnie	prześladowali,	i	was	będą prześladować.	Jeśli	—	słowo	Moje

G5083	G2532	G3588	G5212	G5083		G235	G3778	G3956
V-AAI-3P	CONJ	T-ASM	S-2PASM	V-FAI-3P		CONJ	D-APN	A-APN
ἐτήρησαν,	καὶ	τὸν	ὑμέτερον	τηρήσουσιν.	**15:21**	ἀλλὰ	ταῦτα	πάντα
eteresan,	kai	ton	hymeteron	teresusin.		alla	tauta	panta
zachowali,	i	—	wasze	będą zachowywać.		Ale	te	wszystkie

G4160	G1519	G5210	G1223	G3588	G3686	G3450	G3754	G3756	G1492
V-FAI-3P	PREP	P-2AP	PREP	T-ASN	N-ASN	P-1GS	CONJ	PRT-N	V-RAI-3P
ποιήσουσιν	εἰς	ὑμᾶς	διὰ	τὸ	ὄνομά	μου,	ὅτι	οὐκ	οἴδασιν
poiesusin	eis	hymas	dia	to	onoma	mu,	hoti	uk	oidasin
uczynią	wobec	was	przez	—	imię	Moje,	gdyż	nie	znają

G3588	G3992	G1473		G1487	G3361	G2064	G2532	G2980
T-ASM	V-AAP-ASM	P-1AS		COND	PRT-N	V-2AAI-1S	CONJ	V-AAI-1S
τὸν	πέμψαντά	με.	**15:22**	εἰ	μὴ	ἦλθον	καὶ	ἐλάλησα
ton	pempsanta	me.		ei	me	elthon	kai	elalesa
—	Posyłającego	Mnie.		Jeśli	nie	przyszedłem	i	powiedziałem

G846	G266	G3756	G2192	G3568	G1161	G4392	G3756	G2192	G4012
P-DPM	N-ASF	PRT-N	V-IAI-3P	ADV	CONJ	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3P	PREP
αὐτοῖς,	ἁμαρτίαν	οὐκ	εἴχοσαν·	νῦν	δὲ	πρόφασιν	οὐκ	ἔχουσιν	περὶ
autois,	hamartian	uk	eichosan;	nyn	de	profasin	uk	echusin	peri
im,	grzechu	nie	mieliby,	teraz	zaś	wymówki	nie	mają	dla

G3588	G266	G846		G3588	G1473	G3404	G2532	G3588	G3962
T-GSF	N-GSF	P-GPM		T-NSM	P-1AS	V-PAP-NSM	CONJ	T-ASM	N-ASM
τῆς	ἁμαρτίας	αὐτῶν.	**15:23**	ὁ	ἐμὲ	μισῶν	καὶ	τὸν	Πατέρα
tes	hamartias	auton.		ho	eme	mison	kai	ton	Patera
—	grzechu	ich.		—	Mnie	nienawidzący	i	—	Ojca

G3450	G3404		G1487	G3588	G2041	G3361	G4160	G1722	G846
P-1GS	V-PAI-3S		COND	T-APN	N-APN	PRT-N	V-AAI-1S	PREP	P-DPM
μου	μισεῖ.	**15:24**	εἰ	τὰ	ἔργα	μὴ	ἐποίησα	ἐν	αὐτοῖς
mu	misei.		ei	ta	erga	me	epoiesa	en	autois
Mego	nienawidzi.		Jeśli	—	dzieła	nie	uczyniłem	wśród	nich,

G3739	G3762	G243	G4160	G266	G3756	G2192	G3568	G1161
R-APN	A-NSM-N	A-NSM	V-AAI-3S	N-ASF	PRT-N	V-IAI-3P	ADV	CONJ
ἃ	οὐδεὶς	ἄλλος	ἐποίησεν,	ἁμαρτίαν	οὐκ	εἴχοσαν·	νῦν	δὲ
ha	udeis	allos	epoiesen,	hamartian	uk	eichosan;	nyn	de
co	nikt	inny	[nie] uczynił,	grzechu	nie	mieliby.	Teraz	zaś

G2532	G3708	G2532	G3404	G2532	G1473	G2532	G3588	G3962	G3450
CONJ	V-RAI-3P-ATT	CONJ	V-RAI-3P	CONJ	P-1AS	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-1GS
καὶ	ἑωράκασιν	καὶ	μεμισήκασιν	καὶ	ἐμὲ	καὶ	τὸν	Πατέρα	μου.
kai	heorakasin	kai	memisekasin	kai	eme	kai	ton	Patera	mu.
i	widzieli	i	nienawidzą	i	Mnie	i	—	Ojca	Mego.

	G235	G2443	G4137	G3588	G3056	G3588	G1722	G3588	G3551
	CONJ	CONJ	V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	PREP	T-DSM	N-DSM
15:25	ἀλλ’	ἵνα	πληρωθῇ	ὁ	λόγος	ὁ	ἐν	τῷ	νόμῳ
	all’	hina	plerothe	ho	logos	ho	en	to	nomo
	Ale	aby	wypełniło się	—	słowo	—	w	—	Prawie

G846	G1125	G3754	G3404	G1473	G1432	
P-GPM	V-RPP-NSM	CONJ	V-AAI-3P	P-1AS	ADV	
αὐτῶν	γεγραμμένος	ὅτι.	Ἐμίσησάν	με	δωρεάν	
auton	gegrammenos	hoti.	Emisesan	me	dorean	**25o)**
ich,	napisano,	że:	*Znienawidzili*	*mnie*	*bez przyczyny.*	

Zapowiedź nadejścia Ducha prawdy

	G3752	G2064	G3588	G3875	G3739	G1473	G3992	G5213	G3844
	CONJ	V-2AAS-3S	T-NSM	N-NSM	R-ASM	P-1NS	V-FAI-1S	P-2DP	PREP
15:26	Ὅταν	ἔλθῃ	ὁ	Παράκλητος	ὃν	ἐγὼ	πέμψω	ὑμῖν	παρὰ
	Hotan	elthe	ho	Parakletos	hon	ego	pempso	hymin	para
	Kiedy	przyszedłby	—	Opiekun,	którego	Ja	wyślę	wam	od

G3588	G3962	G3588	G4151	G3588	G225	G3739	G3844	G3588	G3962
T-GSM	N-GSM	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	R-NSN	PREP	T-GSM	N-GSM
τοῦ	Πατρός,	τὸ	Πνεῦμα	τῆς	ἀληθείας	ὃ	παρὰ	τοῦ	Πατρὸς
tu	Patros,	to	Pneuma	tes	aletheias	ho	para	tu	Patros
—	Ojca,	—	Duch	—	prawdy	—	od	—	Ojca

G1607	G1565	G3140	G4012	G1473		G2532	G4771	G1161
V-PNI-3S	D-NSM	V-FAI-3S	PREP	P-1GS		CONJ	P-2NP	CONJ
ἐκπορεύεται,	ἐκεῖνος	μαρτυρήσει	περὶ	ἐμοῦ·	**15:27**	καὶ	ὑμεῖς	δὲ
ekporeuetai,	ekeinos	martyresei	peri	emu;		kai	hymeis	de
wychodzący,	ten	zaświadczy	o	Mnie.		i	wy	zaś

G3140	G3754	G575	G746	G3326	G1473	G1510
V-PAI-2P	CONJ	PREP	N-GSF	PREP	P-1GS	V-PAI-2P
μαρτυρεῖτε,	ὅτι	ἀπ’	ἀρχῆς	μετ’	ἐμοῦ	ἐστε.
martyreite,	hoti	ap’	arches	met’	emu	este.
świadczycie, **27d)**	gdyż	od	początku	ze	Mną	jesteście.

25o)) Ps 69:5, Ps 109:3

27d)) l. *świadczcie.*

Rozdział 16

Zapowiedź prześladowań

	G3778	G2980	G5213	G2443	G3361	G4624					G656	
16:1	D-APN	V-RAI-1S	P-2DP	CONJ	PRT-N	V-APS-2P			**16:2**		A-APM	
	Ταῦτα	λελάληκα	ὑμῖν	ἵνα	μὴ	σκανδαλισθῆτε.					ἀποσυναγώγους	
	Tauta	lelaleka	hymin	hina	me	skandalisthete.	1f)				aposynagogus	
	Te	wygłosiłem	wam,	abyście	nie	potknęli się.					Poza synagogą	

G4160	G5209	G235	G2064	G5610	G2443	G3956	G3588	G615	
V-FAI-3P	P-2AP	CONJ	V-PNI-3S	N-NSF	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-AAP-NSM	
ποιήσουσιν	ὑμᾶς·	ἀλλ’	ἔρχεται	ὥρα	ἵνα	πᾶς	ὁ	ἀποκτείνας	
poiesusin	hymas;	all’	erchetai	hora	hina	pas	ho	apokteinas	
uczynią	was,	ale	przychodzi	godzina,	że	każdy	kto	uśmierci	

G5209	G1380		G2999	G4374		G3588	G2316		G2532	
P-2AP	V-AAS-3S		N-ASF	V-PAN		T-DSM	N-DSM		CONJ	
ὑμᾶς	δόξῃ		λατρείαν	προσφέρειν		τῷ	Θεῷ.	**16:3**	καὶ	
hymas	dokse		latreian	prosferein	2n)	to	Theo.		kai	
was,	[będzie uważał, że] chwalebną		służbę	pełni		—	Bogu.		I	

G3778	G4160	G3754	G3756	G1097	G3588	G3962	G3761	G1473	
D-APN	V-FAI-3P	CONJ	PRT-N	V-2AAI-3P	T-ASM	N-ASM	CONJ-N	P-1AS	
ταῦτα	ποιήσουσιν	ὅτι	οὐκ	ἔγνωσαν	τὸν	Πατέρα	οὐδὲ	ἐμέ.	**16:4**
tauta	poiesusin	hoti	uk	egnosan	ton	Patera	ude	eme.	
te	uczynią,	gdyż	nie	poznali	—	Ojca	ani	Mnie.	

G235	G3778	G2980	G5213	G2443	G3752	G2064	G3588	G5610	G846
CONJ	D-APN	V-RAI-1S	P-2DP	CONJ	CONJ	V-2AAS-3S	T-NSF	N-NSF	P-GPN
ἀλλὰ	ταῦτα	λελάληκα	ὑμῖν	ἵνα	ὅταν	ἔλθῃ	ἡ	ὥρα	αὐτῶν
alla	tauta	lelaleka	hymin	hina	hotan	elthe	he	hora	auton
Ale	te	wygłosiłem	wam,	aby	kiedy	przyjdzie	—	godzina	ich,

G3421	G846	G3754	G1473	G3004	G5213	G3778	G1161	G5213	G1537
V-PAS-2P	P-GPN	CONJ	P-1NS	V-2AAI-1S	P-2DP	D-APN	CONJ	P-2DP	PREP
μνημονεύητε	αὐτῶν,	ὅτι	ἐγὼ	εἶπον	ὑμῖν.	ταῦτα	δὲ	ὑμῖν	ἐξ
mnemoneuete	auton,	hoti	ego	eipon	hymin.	tauta	de	hymin	eks
pamiętalibyście	sobie,	że	Ja	powiedziałem	wam.	Tych	zaś	wam	od

G746	G3756	G3004	G3754	G3326	G5216	G1510		G3568	G1161	
N-GSF	PRT-N	V-2AAI-1S	CONJ	PREP	P-2GP	V-IMI-1S		ADV	CONJ	
ἀρχῆς	οὐκ	εἶπον,	ὅτι	μεθ’	ὑμῶν	ἤμην.	**16:5**	νῦν	δὲ	
arches	uk	eipon,	hoti	meth’	hymon	emen.		nyn	de	
początku	nie	powiedziałem,	gdyż	z	wami	byłem.		Teraz	zaś	

G5217	G4314	G3588	G3992	G1473	G2532	G3762	G1537	G5216	
V-PAI-1S	PREP	T-ASM	V-AAP-ASM	P-1AS	CONJ	A-NSM-N	PREP	P-2GP	
ὑπάγω	πρὸς	τὸν	πέμψαντά	με,	καὶ	οὐδεὶς	ἐξ	ὑμῶν	
hypago	pros	ton	pempsanta	me,	kai	udeis	eks	hymon	
odchodzę	do	—	Posyłającego	Mnie,	i	nikt	z	was	

G2065	G1473	G4226	G5217		G235	G3754	G3778	G2980	G5213	
V-PAI-3S	P-1AS	ADV-I	V-PAI-2S		CONJ	CONJ	D-APN	V-RAI-1S	P-2DP	
ἐρωτᾷ	με	Ποῦ	ὑπάγεις;	**16:6**	ἀλλ’	ὅτι	ταῦτα	λελάληκα	ὑμῖν,	
erota	me	Pu	hypageis;		all’	hoti	tauta	lelaleka	hymin,	
[nie] pyta	Mnie:	Gdzie	odchodzisz?		Ale,	że	te	wygłosiłem	wam,	

G3588	G3077	G4137	G5216	G3588	G2588
T-NSF	N-NSF	V-RAI-3S	P-2GP	T-ASF	N-ASF
ἡ	λύπη	πεπλήρωκεν	ὑμῶν	τὴν	καρδίαν.
he	lype	pepleroken	hymon	ten	kardian.
—	smutek	napełnia	wasze	—	serce.

1f)) l. *nie zgorszylibyście się*, l. *abyście pozostali niezrażeni [do Mnie], aby was nie doprowadzono do załamania.* (Zaremba)
2n)) dosł. *przynosić*.

Dzieło Ducha Prawdy

	G235	G1473	G3588	G225	G3004	G5213	G4851	G5213	G2443	G1473
	CONJ	P-1NS	T-ASF	N-ASF	V-PAI-1S	P-2DP	V-PAI-3S	P-2DP	CONJ	P-1NS
16:7	ἀλλ’	ἐγὼ	τὴν	ἀλήθειαν	λέγω	ὑμῖν,	συμφέρει	ὑμῖν	ἵνα	ἐγὼ
	all’	ego	ten	aletheian	lego	hymin,	symferei	hymin	hina	ego
	Ale	Ja	—	prawdę	mówię	wam,	korzystniej	wam,	abym	Ja

G565	G1437	G1063	G3361	G565	G3588	G3875	G3756	G3361
V-2AAS-1S	COND	CONJ	PRT-N	V-2AAS-1S	T-NSM	N-NSM	PRT-N	PRT-N
ἀπέλθω.	ἐὰν	γὰρ	μὴ	ἀπέλθω,	ὁ	Παράκλητος	οὐ	μὴ
apeltho.	ean	gar	me	apeltho,	ho	Parakletos	u	me
odszedłbym.	Jeśli	bowiem	nie	odszedłbym,	—	Opiekun	nie	—

G2064	G4314	G5209	G1437	G1161	G4198	G3992	G846	G4314	G5209
V-2AAS-3S	PREP	P-2AP	COND	CONJ	V-AOS-1S	V-FAI-1S	P-ASM	PREP	P-2AP
ἔλθῃ	πρὸς	ὑμᾶς·	ἐὰν	δὲ	πορευθῶ,	πέμψω	αὐτὸν	πρὸς	ὑμᾶς.
elthe	pros	hymas;	ean	de	poreutho,	pempso	auton	pros	hymas.
przyszedłby	do	was.	Jeśli	zaś	poszedłbym,	wyślę	Go	do	was.

	G2532	G2064	G1565	G1651		G3588	G2889	G4012	G266	G2532
	CONJ	V-2AAP-NSM	D-NSM	V-FAI-3S		T-ASM	N-ASM	PREP	N-GSF	CONJ
16:8	καὶ	ἐλθὼν	ἐκεῖνος	ἐλέγξει	**8d)**	τὸν	κόσμον	περὶ	ἁμαρτίας	καὶ
	kai	elthon	ekeinos	elenksei		ton	kosmon	peri	hamartias	kai
	A	przyszedłszy	Ów	przekona		—	świat	o	grzechu	i

G4012	G1343	G2532	G4012	G2920		G4012	G266	G3303	G3754
PREP	N-GSF	CONJ	PREP	N-GSF		PREP	N-GSF	PRT	CONJ
περὶ	δικαιοσύνης	καὶ	περὶ	κρίσεως·	**16:9**	περὶ	ἁμαρτίας	μέν,	ὅτι
peri	dikaiosynes	kai	peri	kriseos;		peri	hamartias	men,	hoti
o	sprawiedliwości	i	o	sądzie.		O	grzechu	—,	gdyż

G3756	G4100	G1519	G1473		G4012	G1343	G1161	G3754	G4314
PRT-N	V-PAI-3P	PREP	P-1AS		PREP	N-GSF	CONJ	CONJ	PREP
οὐ	πιστεύουσιν	εἰς	ἐμέ·	**16:10**	περὶ	δικαιοσύνης	δέ,	ὅτι	πρὸς
u	pisteuusin	eis	eme;		peri	dikaiosynes	de,	hoti	pros
nie	wierzą	we	Mnie.		O	sprawiedliwości	zaś,	gdyż	do

G3588	G3962	G5217	G2532	G3765	G2334	G1473		G4012	G1161
T-ASM	N-ASM	V-PAI-1S	CONJ	ADV-N	V-PAI-2P	P-1AS		PREP	CONJ
τὸν	Πατέρα	ὑπάγω	καὶ	οὐκέτι	θεωρεῖτέ	με·	**16:11**	περὶ	δὲ
ton	Patera	hypago	kai	uketi	theoreite	me;		peri	de
—	Ojca	odchodzę	i	już nie	widzicie	Mnie.		O	zaś

G2920	G3754	G3588	G758	G3588	G2889	G5127	G2919		G2089
N-GSF	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	D-GSM	V-RPI-3S		ADV
κρίσεως,	ὅτι	ὁ	ἄρχων	τοῦ	κόσμου	τούτου	κέκριται.	**16:12**	Ἔτι
kriseos,	hoti	ho	archon	tu	kosmu	tutu	kekritai.		Eti
sądzie,	gdyż	—	władca	—	świata	tego	jest osądzony.		Jeszcze

G4183	G2192	G5213	G3004	G235	G3756	G1410	G941	G737		
A-APN	V-PAI-1S	P-2DP	V-PAN	CONJ	PRT-N	V-PNI-2P	V-PAN	ADV		
πολλὰ	ἔχω	ὑμῖν	λέγειν,	ἀλλ’	οὐ	δύνασθε	βαστάζειν	ἄρτι·	**16:13**	
polla	echo	hymin	legein,	all’	u	dynasthe	bastadzein	arti;		
wiele	mam	wam	mówić,	ale	nie	jesteście w stanie	znieść	teraz.		

G3752	G1161	G2064	G1565	G3588	G4151	G3588	G225	G3594	G5209
CONJ	CONJ	V-2AAS-3S	D-NSM	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	V-FAI-3S	P-2AP
ὅταν	δὲ	ἔλθῃ	ἐκεῖνος,	τὸ	Πνεῦμα	τῆς	ἀληθείας,	ὁδηγήσει	ὑμᾶς
hotan	de	elthe	ekeinos,	to	Pneuma	tes	aletheias,	hodegesei	hymas
Kiedy	zaś	przyjdzie	Ów,	—	Duch	—	prawdy,	wprowadzi	was

G1519	G3588	G225	G3956	G3756	G1063	G2980	G575	G1438	G235
PREP	T-ASF	N-ASF	A-ASF	PRT-N	CONJ	V-FAI-3S	PREP	F-3GSM	CONJ
εἰς	τὴν	ἀλήθειαν	πᾶσαν·	οὐ	γὰρ	λαλήσει	ἀφ’	ἑαυτοῦ,	ἀλλ’
eis	ten	aletheian	pasan;	u	gar	lalesei	af’	heautu,	all’
w	—	prawdę	całą,	nie	bowiem	mówić będzie	od	siebie,	ale

G3745	G191	G2980	G2532	G3588	G2064	G312	G5213	
K-APN	V-PAI-3S	V-FAI-3S	CONJ	T-APN	V-PNP-APN	V-FAI-3S	P-2DP	
ὅσα	ἀκούει	λαλήσει,	καὶ	τὰ	ἐρχόμενα	ἀναγγελεῖ	ὑμῖν.	**16:14**
hosa	akuei	lalesei,	kai	ta	erchomena	anangelei	hymin.	
ile	usłyszy	mówić będzie,	i	—	przychodzące	oznajmi	wam.	

8d)) l. *przedstawi dowody, skarci, będzie karał.*

G1565 D-NSM	G1473 P-1AS	G1392 V-FAI-3S	G3754 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GSN	G1699 S-1SGSN	G2983 V-FDI-3S	G2532 CONJ	G312 V-FAI-3S
ἐκεῖνος	ἐμὲ	δοξάσει,	ὅτι	ἐκ	τοῦ	ἐμοῦ	λήμψεται	καὶ	ἀναγγελεῖ
ekeinos	eme	doksasei,	hoti	ek	tu	emu	lempsetai	kai	anangelei
Ów	Mnie	uwielbi,	gdyż	ze	—	Mnie	weźmie	i	oznajmi

G5213 P-2DP		G3956 A-NPN	G3745 K-APN	G2192 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G3962 N-NSM	G1699 S-1SNPN	G2076 V-PAI-3S	G1223 PREP
ὑμῖν.	**16:15**	πάντα	ὅσα	ἔχει	ὁ	Πατὴρ	ἐμά	ἐστιν·	διὰ
hymin.		panta	hosa	echei	ho	Pater	ema	estin;	dia
wam.		Wszystko,	ile	ma	—	Ojciec,	Moje	jest.	Dla

G3778 D-ASN	G3004 V-2AAI-1S	G3754 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GSN	G1699 S-1SGSN	G2983 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G312 V-FAI-3S	G5213 P-2DP
τοῦτο	εἶπον	ὅτι	ἐκ	τοῦ	ἐμοῦ	λαμβάνει	καὶ	ἀναγγελεῖ	ὑμῖν.
tuto	eipon	hoti	ek	tu	emu	lambanei	kai	anangelei	hymin.
tego	powiedziałem,	że	z	—	Mego	bierze	i	oznajmi	wam.

Zapowiedź wielkiej radości

	G3398 A-ASN	G2532 CONJ	G3765 ADV-N	G2334 V-PAI-2P	G1473 P-1AS	G2532 CONJ	G3825 ADV	G3398 A-ASN	G2532 CONJ
16:16	Μικρὸν	καὶ	οὐκέτι	θεωρεῖτέ	με,	καὶ	πάλιν	μικρὸν	καὶ
	Mikron	kai	uketi	theoreite	me,	kai	palin	mikron	kai
	Mało	i	już nie	widzicie	Mnie,	i	znów	mało	i

G3708 V-FDI-2P	G1473 P-1AS		G3004 V-2AAI-3P	G3767 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3101 N-GPM	G846 P-GSM	G4314 PREP
ὄψεσθέ	με.	**16:17**	Εἶπαν	οὖν	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	πρὸς
opsesthe	me.		Eipan	un	ek	ton	matheton	autu	pros
zobaczycie	Mnie.		Powiedzieli	więc	z	—	uczniów	Jego	do

G240 C-APM	G5101 I-NSN	G2076 V-PAI-3S	G3778 D-NSN	G3739 R-ASN	G3004 V-PAI-3S	G2254 P-1DP	G3398 A-ASN	G2532 CONJ
ἀλλήλους	Τί	ἐστιν	τοῦτο	ὃ	λέγει	ἡμῖν	Μικρὸν	καὶ
allelus	Ti	estin	tuto	ho	legei	hemin	Mikron	kai
siebie nawzajem:	Co	jest	to,	co	mówi	nam:	Mało	i

G3756 PRT-N	G2334 V-PAI-2P	G1473 P-1AS	G2532 CONJ	G3825 ADV	G3398 A-ASN	G2532 CONJ	G3708 V-FDI-2P	G1473 P-1AS	G2532 CONJ	G3754 CONJ
οὐ	θεωρεῖτέ	με,	καὶ	πάλιν	μικρὸν	καὶ	ὄψεσθέ	με;	καί	Ὅτι
u	theoreite	me,	kai	palin	mikron	kai	opsesthe	me;	kai	Hoti
nie	widzicie	Mnie,	i	znów	mało	i	zobaczycie	Mnie?	I:	Gdyż

G5217 V-PAI-1S	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM		G3004 V-IAI-3P	G3767 CONJ	G3778 D-NSN	G5101 I-ASN	G2076 V-PAI-3S
ὑπάγω	πρὸς	τὸν	Πατέρα;	**16:18**	ἔλεγον	οὖν	Τοῦτο	τί	ἐστιν
hypago	pros	ton	Patera;		elegon	un	Tuto	ti	estin
odchodzę	do	—	Ojca?		Mówili	więc:	Co	to	jest,

G3739 R-ASN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-ASN	G3398 A-ASN	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-1P	G5101 I-ASN	G2980 V-PAI-3S		G1097 V-2AAI-3S
ὃ	λέγει	τὸ	μικρόν;	οὐκ	οἴδαμεν	τί	λαλεῖ.	**16:19**	ἔγνω
ho	legei	to	mikron;	uk	oidamen	ti	lalei.		egno
co	mówi:	—	mało?	Nie	wiemy	co	mówi.		Poznawszy

G2424 N-NSM	G3754 CONJ	G2309 V-IAI-3P	G846 P-ASM	G2065 V-PAN	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DPM	G4012 PREP
Ἰησοῦς	ὅτι	ἤθελον	αὐτὸν	ἐρωτᾶν,	καὶ	εἶπεν	αὐτοῖς	Περὶ
Iesus	hoti	ethelon	auton	erotan,	kai	eipen	autois	Peri
Jezus,	że	chcieli	Go	pytać,	i	powiedział	im:	[Czy] z powodu

G5127 D-GSM	G2212 V-PAI-2P		G3326 PREP	G240 C-GPM	G3754 CONJ	G3004 V-2AAI-1S	G3398 A-ASN	G2532 CONJ
τούτου	ζητεῖτε		μετ’	ἀλλήλων	ὅτι	εἶπον	Μικρὸν	καὶ
tutu	zeteite	19l)	met’	allelon	hoti	eipon	Mikron	kai
tego	wypytujecie		z	sobą nawzajem,	że	powiedziałem:	Mało	i

G3756 PRT-N	G2334 V-PAI-2P	G1473 P-1AS	G2532 CONJ	G3825 ADV	G3398 A-ASN	G2532 CONJ	G3708 V-FDI-2P	G1473 P-1AS		G281 HEB
οὐ	θεωρεῖτέ	με,	καὶ	πάλιν	μικρὸν	καὶ	ὄψεσθέ	με;	**16:20**	ἀμὴν
u	theoreite	me,	kai	palin	mikron	kai	opsesthe	me;		amen
nie	widzicie	Mnie,	i	znów	mało	i	zobaczycie	Mnie?		Amen,

19l)) dosł. *szukacie*.

G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3754 CONJ	G2799 V-FAI-2P		G2532 CONJ	G2354 V-FAI-2P	G4771 P-2NP
ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν	ὅτι	κλαύσετε		καὶ	θρηνήσετε	ὑμεῖς,
amen	lego	hymin	hoti	klausete		kai	threnesete	hymeis,
amen	mówię	wam,	że	będziecie opłakiwać		i	będziecie lamentować	wy,

G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2889 N-NSM	G5463 V-2FOI-3S	G4771 P-2NP	G3076 V-FPI-2P	G235 CONJ	G3588 T-NSF
ὁ	δὲ	κόσμος	χαρήσεται·	ὑμεῖς	λυπηθήσεσθε,	ἀλλ’	ἡ
ho	de	kosmos	charesetai;	hymeis	lypethesesthe,	all’	he
—	zaś	świat	będzie się radować.	Wy	zostaniecie zasmuceni,	ale	—

G3077 N-NSF	G5216 P-2GP	G1519 PREP	G5479 N-ASF	G1096 V-FDI-3S		G3588 T-NSF	G1135 N-NSF	G3752 CONJ	G5088 V-PAS-3S
λύπη	ὑμῶν	εἰς	χαρὰν	γενήσεται.	**16:21**	ἡ	γυνὴ	ὅταν	τίκτῃ
lype	hymon	eis	charan	genesetai.		he	gyne	hotan	tikte
smutek	wasz	ku	radości	stanie się.		—	Kobieta	kiedy	rodziłaby,

G3077 N-ASF	G2192 V-PAI-3S	G3754 CONJ	G2064 V-2AAI-3S	G3588 T-NSF	G5610 N-NSF	G846 P-GSF	G3752 CONJ	G1161 CONJ	G1080 V-AAS-3S
λύπην	ἔχει,	ὅτι	ἦλθεν	ἡ	ὥρα	αὐτῆς·	ὅταν	δὲ	γεννήσῃ
lypen	echei,	hoti	elthen	he	hora	autes;	hotan	de	gennese
smutek	ma,	że	przyszła	—	godzina	jej.	Kiedy	zaś	urodziłaby

G3588 T-ASN	G3813 N-ASN	G3765 ADV-N	G3421 V-PAI-3S	G3588 T-GSF	G2347 N-GSF	G1223 PREP	G3588 T-ASF	G5479 N-ASF	G3754 CONJ
τὸ	παιδίον,	οὐκέτι	μνημονεύει	τῆς	θλίψεως	διὰ	τὴν	χαρὰν	ὅτι
to	paidion,	uketi	mnemoneuei	tes	thlipseos	dia	ten	charan	hoti
—	dziecko,	już nie	wspomina	—	udręki	dla	—	radości,	gdyż

G1080 V-API-3S	G444 N-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2889 N-ASM		G2532 CONJ	G4771 P-2NP	G3767 CONJ	G3568 ADV	G3303 PRT
ἐγεννήθη	ἄνθρωπος	εἰς	τὸν	κόσμον.	**16:22**	καὶ	ὑμεῖς	οὖν	νῦν	μὲν
egennethe	anthropos	eis	ton	kosmon.		kai	hymeis	un	nyn	men
urodził się	człowiek	na	—	świat.		I	wy	więc	teraz	—

G3077 N-ASF	G2192 V-PAI-2P	G3825 ADV	G1161 CONJ	G3708 V-FDI-1S	G5209 P-2AP	G2532 CONJ	G5463 V-2FOI-3S	G5216 P-2GP
λύπην	ἔχετε·	πάλιν	δὲ	ὄψομαι	ὑμᾶς,	καὶ	χαρήσεται	ὑμῶν
lypen	echete;	palin	de	opsomai	hymas,	kai	charesetai	hymon
smutek	macie,	znów	zaś	zobaczę	was,	i	będzie rozradowane	wasze

G3588 T-NSF	G2588 N-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G5479 N-ASF	G5216 P-2GP	G3762 A-NSM-N	G142 V-PAI-3S	G575 PREP	G5216 P-2GP
ἡ	καρδία,	καὶ	τὴν	χαρὰν	ὑμῶν	οὐδεὶς	αἴρει	ἀφ’	ὑμῶν.
he	kardia,	kai	ten	charan	hymon	udeis	airei	af’	hymon.
—	serce,	i	—	radości	waszej	nikt	[nie] zabiera	od	was.

	G2532 CONJ	G1722 PREP	G1565 D-DSF	G3588 T-DSF	G2250 N-DSF	G1473 P-1AS	G3756 PRT-N	G2065 V-FAI-2P	G3762 A-ASN-N	G281 HEB
16:23	καὶ	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ	ἐμὲ	οὐκ	ἐρωτήσετε	οὐδέν.	ἀμὴν
	kai	en	ekeine	te	hemera	eme	uk	erotesete	uden.	amen
	I	w	tym	—	dniu	Mnie	nie	zapytacie	[o] nic.	Amen,

G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G302 PRT	G5100 X-ASN	G154 V-AAS-2P	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G1325 V-FAI-3S	G5213 P-2DP
ἀμὴν	λέγω	ὑμῖν,	ἄν	τι	αἰτήσητε	τὸν	Πατέρα	δώσει	ὑμῖν
amen	lego	hymin,	an	ti	aitesete	ton	Patera	dosei	hymin
amen	mówię	wam,	[o]	co	poprosilibyście	—	Ojca,	da	wam

G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G3450 P-1GS		G2193 ADV	G737 ADV	G3756 PRT-N	G154 V-AAI-2P	G3762 A-ASN-N
ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου.	**16:24**	ἕως	ἄρτι	οὐκ	ἠτήσατε	οὐδὲν
en	to	onomati	mu.		heos	arti	uk	etesate	uden
w	—	imieniu	Moim.		Aż	[do] teraz	nie	prosiliście	nic

G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G3450 P-1GS	G154 V-PAM-2P	G2532 CONJ	G2983 V-FDI-2P	G2443 CONJ	G3588 T-NSF	G5479 N-NSF
ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου·	αἰτεῖτε,	καὶ	λήμψεσθε,	ἵνα	ἡ	χαρὰ
en	to	onomati	mu;	aiteite,	kai	lempsesthe,	hina	he	chara
w	—	imieniu	Moim.	Proście,	i	przyjmiecie,	aby	—	radość

G5216 P-2GP	G1510 V-PAS-3S	G4137 V-RPP-NSF		G3778 D-APN	G1722 PREP	G3942 N-DPF	G2980 V-RAI-1S	G5213 P-2DP
ὑμῶν	ᾖ	πεπληρωμένη.	**16:25**	Ταῦτα	ἐν	παροιμίαις	λελάληκα	ὑμῖν·
hymon	e	pepleromene.		Tauta	en	paroimiais	lelaleka	hymin;
wasza	była	wypełniona.		Te	w	przypowieściach	wygłosiłem	wam.

G2064	G5610	G3753	G3765	G1722	G3942		G2980	G5213	G235
V-PNI-3S	N-NSF	ADV	ADV-N	PREP	N-DPF		V-FAI-1S	P-2DP	CONJ
ἔρχεται	ὥρα	ὅτε	οὐκέτι	ἐν	παροιμίαις		λαλήσω	ὑμῖν,	ἀλλὰ
erchetai	hora	hote	uketi	en	paroimiais		laleso	hymin,	alla
Przychodzi	godzina	kiedy	już nie	w	przypowieściach		powiem	wam,	ale

G3954	G4012	G3588	G3962	G518	G5213		G1722	G1565	G3588	G2250
N-DSF	PREP	T-GSM	N-GSM	V-FAI-1S	P-2DP		PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF
παρρησίᾳ	περὶ	τοῦ	Πατρὸς	ἀπαγγελῶ	ὑμῖν.	**16:26**	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ
parresia	peri	tu	Patros	apangelo	hymin.		en	ekeine	te	hemera
otwarcie	o	—	Ojcu	oznajmię	wam.		W	tym	—	dniu

G1722	G3588	G3686	G3450	G154	G2532	G3756	G3004	G5213	G3754
PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	V-FMI-2P	CONJ	PRT-N	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ
ἐν	τῷ	ὀνόματί	μου	αἰτήσεσθε,	καὶ	οὐ	λέγω	ὑμῖν	ὅτι
en	to	onomati	mu	aitesesthe,	kai	u	lego	hymin	hoti
w	—	imieniu	Moim	poprosicie sobie,	i	nie	mówię	wam,	że

G1473	G2065	G3588	G3962	G4012	G5216		G846	G1063	G3588
P-1NS	V-FAI-1S	T-ASM	N-ASM	PREP	P-2GP		P-NSM	CONJ	T-NSM
ἐγὼ	ἐρωτήσω	τὸν	Πατέρα	περὶ	ὑμῶν·	**16:27**	αὐτὸς	γὰρ	ὁ
ego	eroteso	ton	Patera	peri	hymon;		autos	gar	ho
Ja	prosić będę	—	Ojca	o	was.		Sam	bowiem	—

G3962	G5368	G5209	G3754	G4771	G1473	G5368	G2532	G4100
N-NSM	V-PAI-3S	P-2AP	CONJ	P-2NP	P-1AS	V-RAI-2P	CONJ	V-RAI-2P
Πατὴρ	φιλεῖ	ὑμᾶς,	ὅτι	ὑμεῖς	ἐμὲ	πεφιλήκατε	καὶ	πεπιστεύκατε
Pater	filei	hymas,	hoti	hymeis	eme	pefilekate	kai	pepisteukate
Ojciec	kocha	was,	gdyż	wy	Mnie	pokochaliście	i	uwierzyliście,

G3754	G1473	G3844	G3588	G2316	G1831		G1831	G1537	G3588
CONJ	P-1NS	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAI-1S		V-2AAI-1S	PREP	T-GSM
ὅτι	ἐγὼ	παρὰ	τοῦ	Θεοῦ	ἐξῆλθον.	**16:28**	ἐξῆλθον	ἐκ	τοῦ
hoti	ego	para	tu	Theu	ekselthon.		ekselthon	ek	tu
że	Ja	od	—	Boga	wyszedłem.		Wyszedłem	od	—

G3962	G2532	G2064	G1519	G3588	G2889	G3825	G863	G3588	G2889
N-GSM	CONJ	V-2RAI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM	ADV	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM
Πατρὸς	καὶ	ἐλήλυθα	εἰς	τὸν	κόσμον·	πάλιν	ἀφίημι	τὸν	κόσμον
Patros	kai	elelytha	eis	ton	kosmon;	palin	afiemi	ton	kosmon
Ojca	i	przyszedłem	na	—	świat.	Znów	zostawiam	—	świat

G2532	G4198	G4314	G3588	G3962		G3004	G3588	G3101	G846
CONJ	V-PNI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM		V-PAI-3P	T-NPM	N-NPM	P-GSM
καὶ	πορεύομαι	πρὸς	τὸν	Πατέρα.	**16:29**	Λέγουσιν	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ
kai	poreuomai	pros	ton	Patera.		Legusin	hoi	mathetai	autu
i	idę	do	—	Ojca.		Mówią	—	uczniowie	Jego:

G3708	G3568	G1722	G3954	G2980	G2532	G3942	G3762
V-2AAM-2S	ADV	PREP	N-DSF	V-PAI-2S	CONJ	N-ASF	A-ASF-N
Ἴδε	νῦν	ἐν	παρρησίᾳ	λαλεῖς,	καὶ	παροιμίαν	οὐδεμίαν
Ide	nyn	en	parresia	laleis,	kai	paroimian	udemian
Oto	teraz	w	otwartości	mówisz,	i	przypowieści	żadnej

G3004		G3568	G1492	G3754	G1492	G3956	G2532	G3756
V-PAI-2S		ADV	V-RAI-1P	CONJ	V-RAI-2S	A-APN	CONJ	PRT-N
λέγεις.	**16:30**	νῦν	οἴδαμεν	ὅτι	οἶδας	πάντα	καὶ	οὐ
legeis.		nyn	oidamen	hoti	oidas	panta	kai	u
[nie] mówisz.		Teraz	wiemy,	że	wiesz	wszystko	i	nie

G5532	G2192	G2443	G5100	G4771	G2065	G1722	G3778	G4100	G3754
N-ASF	V-PAI-2S	CONJ	X-NSM	P-2AS	V-PAS-3S	PREP	D-DSN	V-PAI-1P	CONJ
χρείαν	ἔχεις	ἵνα	τίς	σε	ἐρωτᾷ·	ἐν	τούτῳ	πιστεύομεν	ὅτι
chreian	echeis	hina	tis	se	erota;	en	tuto	pisteuomen	hoti
potrzeby	masz,	aby	ktoś	Cię	pytał.	W	tym	wierzymy,	że

G575	G2316	G1831		G611	G846	G2424	G737	G4100	
PREP	N-GSM	V-2AAI-2S		V-ADI-3S	P-DPM	N-NSM	ADV	V-PAI-2P	
ἀπὸ	Θεοῦ	ἐξῆλθες.	**16:31**	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς	Ἰησοῦς	Ἄρτι	πιστεύετε;	**16:32**
apo	Theu	ekselthes.		apekrithe	autois	Iesus	Arti	pisteuete;	
od	Boga	wyszedłeś.		Odpowiedział	im	Jezus:	Teraz	wierzycie?	

G3708	G2064	G5610	G2532	G2064	G2443	G4650	G1538
V-2AMM-2S	V-PNI-3S	N-NSF	CONJ	V-2RAI-3S	CONJ	V-APS-2P	A-NSM
ἰδοὺ	ἔρχεται	ὥρα	καὶ	ἐλήλυθεν	ἵνα	σκορπισθῆτε	ἕκαστος
idu	erchetai	hora	kai	elelythen	hina	skorpisthete	hekastos
Oto	przychodzi	godzina	i	przyszła,	abyście	zostali rozproszeni	każdy

G1519 PREP	G3588 T-APN	G2398 A-APN	G2504 P-1AS-K	G3441 A-ASM	G863 V-2AAS-2P	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-1S	G3441 A-NSM
εἰς	τὰ	ἴδια	κἀμὲ	μόνον	ἀφῆτε·	καὶ	οὐκ	εἰμὶ	μόνος,
eis	ta	idia	kame	monon	afete;	kai	uk	eimi	monos,
do	—	swoich,	i Mnie	samego	zostawiliście.	A	nie	jestem	sam,

G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G3962 N-NSM	G3326 PREP	G1473 P-1GS	G2076 V-PAI-3S		G3778 D-APN	G2980 V-RAI-1S	G5213 P-2DP
ὅτι	ὁ	Πατὴρ	μετ’	ἐμοῦ	ἐστιν.	**16:33**	ταῦτα	λελάληκα	ὑμῖν
hoti	ho	Pater	met’	emu	estin.		tauta	lelaleka	hymin
gdyż	—	Ojciec	ze	Mną	jest.		Te	wygłosiłem	wam,

G2443 CONJ	G1722 PREP	G1473 P-1DS	G1515 N-ASF	G2192 V-PAS-2P	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2889 N-DSM	G2347 N-ASF	G2192 V-PAI-2P
ἵνα	ἐν	ἐμοὶ	εἰρήνην	ἔχητε.	ἐν	τῷ	κόσμῳ	θλῖψιν	ἔχετε·
hina	en	emoi	eirenen	echete.	en	to	kosmo	thlipsin	echete;
abyście	we	Mnie	pokój	mielibyście.	W	—	świecie	ucisk	macie,

G235 CONJ	G2293 V-PAM-2P	G1473 P-1NS	G3528 V-RAI-1S	G3588 T-ASM	G2889 N-ASM
ἀλλὰ	θαρσεῖτε,	ἐγὼ	νενίκηκα	τὸν	κόσμον.
alla	tharseite,	ego	nenikeka	ton	kosmon.
ale	odwagi,	Ja	zwyciężyłem	—	świat.

Rozdział 17

Arcykapłańska modlitwa Jezusa

	G3778 D-APN	G2980 V-AAI-3S	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G1869 V-AAP-NSM	G3588 T-APM	G3788 N-APM	G846 P-GSM
17:1	Ταῦτα	ἐλάλησεν	Ἰησοῦς,	καὶ	ἐπάρας	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	αὐτοῦ
	Tauta	elalesen	Iesus,	kai	eparas	tus	ofthalmus	autu
	Te	powiedziawszy	Jezus,	i	podniósłszy	—	oczy	Jego

G1519 PREP	G3588 T-ASM	G3772 N-ASM		G3004 V-2AAI-3S		G3962 N-VSM	G2064 V-2RAI-3S	G3588 T-NSF	G5610 N-NSF	G1392 V-AAM-2S
εἰς	τὸν	οὐρανὸν		εἶπεν		Πάτερ,	ἐλήλυθεν	ἡ	ὥρα·	δόξασόν
eis	ton	uranon	1k)	eipen	1l)	Pater,	elelythen	he	hora;	doksason
ku	—	niebiosom		powiedział:		Ojcze,	przyszła	—	godzina;	wsław

G4771 P-2GS	G3588 T-ASM	G5207 N-ASM	G2443 CONJ	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G1392 V-AAS-3S	G4771 P-2AS		G2531 ADV
σου	τὸν	Υἱόν,	ἵνα	ὁ	Υἱὸς	δοξάσῃ	σέ,	**17:2**	καθὼς
su	ton	Hyion,	hina	ho	Hyios	doksase	se,		kathos
Twego	—	Syna,	aby	—	Syn	wsławił	Ciebie,		tak jak

G1325 V-AAI-2S	G846 P-DSM	G1849 N-ASF	G3956 A-GSF	G4561 N-GSF	G2443 CONJ	G3956 A-ASN	G3739 R-ASN
ἔδωκας	αὐτῷ	ἐξουσίαν	πάσης	σαρκός,	ἵνα	πᾶν	ὃ
edokas	auto	eksusian	pases	sarkos,	hina	pan	ho
dałeś	Mu	władzę	[nad] wszelkim	ciałem,	aby	wszystkiemu,	co

G1325 V-RAI-2S	G846 P-DSM	G1325 V-AAS-3S	G846 P-DPM	G2222 N-ASF	G166 A-ASF		G3778 D-NSF	G1161 CONJ	G2076 V-PAI-3S
δέδωκας	αὐτῷ	δώσῃ	αὐτοῖς	ζωὴν	αἰώνιον.	**17:3**	αὕτη	δέ	ἐστιν
dedokas	auto	dose	autois	zoen	aionion.		haute	de	estin
dałeś	Mu,	dał	im	życie	wieczne.		To	zaś	jest

G3588 T-NSF	G166 A-NSF	G2222 N-NSF	G2443 CONJ	G1097 V-PAS-3P		G4771 P-2AS	G3588 T-ASM	G3441 A-ASM	G228 A-ASM
ἡ	αἰώνιος	ζωὴ,	ἵνα	γινώσκωσιν		σὲ	τὸν	μόνον	ἀληθινὸν
he	aionios	zoe,	hina	ginoskosin	3h)	se	ton	monon	alethinon
—	wieczne	życie,	aby	poznali		Ciebie,	—	jedynego	prawdziwego

1k)) postawa przyjmowana w modlitwie.

1l)) "Modlitwę tę można streścić w słowach: Stoję wobec wielkiego dzieła. Jest nim odkupienie świata. Wieść o tym przekazałem zgubionym i tych, którzy jej uwierzyli, przygotowałem do kontynuowania mojego dzieła. Teraz odchodzę. Oni zostają. Świat ze swoimi systemami władzy i wiedzy nie będzie im przyjazny. Proszę, daj im to, co zapewni powodzenie ich misji: jedność w imieniu, które Mi dałeś, ochronę przed złym i niezłomność w ewangelizacji – póki na zawsze nie spotkamy się w gronie zwycięzców". (Zaremba)

3h)) Chodzi o poznanie Ojca w Synu, nie poznania w zn. nabycia wiedzy, ale relacji, na co wskazuje dalszy kontekst (znanie się z).

G2316	G2532	G3739	G649	G2424	G5547		G1473	G4771	G1392
N-ASM	CONJ	R-ASM	V-AAI-2S	N-ASM	N-ASM		P-1NS	P-2AS	V-AAI-1S
Θεὸν	καὶ	ὃν	ἀπέστειλας	Ἰησοῦν	Χριστόν.	**17:4**	ἐγώ	σε	ἐδόξασα
Theon	kai	hon	apesteilas	Iesun	Christon.		ego	se	edoksasa
Boga	i	którego	wysłałeś	Jezusa	Pomazańca.		Ja	Ciebie	wsławiłem

G1909	G3588	G1093	G3588	G2041	G5048	G3739	G1325	G3427	G2443	
PREP	T-GSF	N-GSF	T-ASN	N-ASN	V-AAP-NSM	R-ASN	V-RAI-2S	P-1DS	CONJ	
ἐπὶ	τῆς	γῆς,	τὸ	ἔργον	τελειώσας	ὃ	δέδωκάς	μοι	ἵνα	
epi	tes	ges,	to	ergon	teleiosas	ho	dedokas	moi	hina	**4m)**
na	—	ziemi,	—	dzieło	wypełniwszy,	które	dałeś	Mi,	które	

G4160		G2532	G3568	G1392	G1473	G4771	G3962	G3844	G4572	
V-AAS-1S		CONJ	ADV	V-AAM-2S	P-1AS	P-2NS	N-VSM	PREP	F-2DSM	
ποιήσω·	**17:5**	καὶ	νῦν	δόξασόν	με	σύ,	Πάτερ,	παρὰ	σεαυτῷ	
poieso;		kai	nyn	doksason	me	sy,	Pater,	para	seauto	
wykonałem.		A	teraz	wsław	mnie	Ty,	Ojcze,	od	siebie	

G3588	G1391	G3739	G2192	G4253	G3588	G3588	G2889	G1510		
T-DSF	N-DSF	R-DSF	V-IAI-1S	PREP	T-GSN	T-ASM	N-ASM	V-PAN		
τῇ	δόξῃ	ᾗ	εἶχον	πρὸ	τοῦ	τὸν	κόσμον	εἶναι		
te	dokse	he	eichon	pro	tu	ton	kosmon	einai		**5q)**
—	chwałą,	którą	miałem	przedtem [zanim]	—	—	świat	był,		

G3844	G4771		G5319	G4771	G3588	G3686	G3588	G444	G3739
PREP	P-2DS		V-AAI-1S	P-2GS	T-ASN	N-ASN	T-DPM	N-DPM	R-APM
παρὰ	σοί.	**17:6**	Ἐφανέρωσά	σου	τὸ	ὄνομα	τοῖς	ἀνθρώποις	οὓς
para	soi.		Efanerosa	su	to	onoma	tois	anthropois	hus
u	Ciebie.		Objawiłem	Twoje	—	imię **6d)**	—	ludziom,	których

G1325	G3427	G1537	G3588	G2889	G4674	G1510	G2504	G846	G1325
V-AAI-2S	P-1DS	PREP	T-GSM	N-GSM	S-2SNPM	V-IAI-3P	P-1DS-K	P-APM	V-AAI-2S
ἔδωκάς	μοι	ἐκ	τοῦ	κόσμου.	σοὶ	ἦσαν	κἀμοὶ	αὐτοὺς	ἔδωκας,
edokas	moi	ek	tu	kosmu.	soi	esan	kamoi	autus	edokas,
dałeś	Mi	ze	—	świata.	Twoimi	byli	i Mnie	ich	dałeś,

G2532	G3588	G3056	G4771	G5083		G3568	G1097	G3754	G3956
CONJ	T-ASM	N-ASM	P-2GS	V-RAI-3P		ADV	V-RAI-3P	CONJ	A-NPN
καὶ	τὸν	λόγον	σου	τετήρηκαν.	**17:7**	νῦν	ἔγνωκαν	ὅτι	πάντα
kai	ton	logon	su	teterekan.		nyn	egnokan	hoti	panta
i	—	słowo	Twoje	ustrzegli.		Teraz	poznali,	że	wszystko,

G3745	G1325	G3427	G3844	G4771	G1526		G3754	G3588	G4487
K-APN	V-RAI-2S	P-1DS	PREP	P-2GS	V-PAI-3P		CONJ	T-APN	N-APN
ὅσα	δέδωκάς	μοι	παρὰ	σοῦ	εἰσιν·	**17:8**	ὅτι	τὰ	ῥήματα
hosa	dedokas	moi	para	su	eisin;		hoti	ta	remata
ile	dałeś	Mi	od	Ciebie	jest.		Gdyż	—	wypowiedzi,

G3739	G1325	G3427	G1325	G846	G2532	G846	G2983	G2532	G1097
R-APN	V-AAI-2S	P-1DS	V-RAI-1S	P-DPM	CONJ	P-NPM	V-2AAI-3P	CONJ	V-2AAI-3P
ἃ	ἔδωκάς	μοι	δέδωκα	αὐτοῖς,	καὶ	αὐτοὶ	ἔλαβον,	καὶ	ἔγνωσαν
ha	edokas	moi	dedoka	autois,	kai	autoi	elabon,	kai	egnosan
które	dałeś	Mi,	dałem	im,	a	oni	wzięli,	i	poznali

G230	G3754	G3844	G4771	G1831	G2532	G4100	G3754	G4771	G1473	
ADV	CONJ	PREP	P-2GS	V-2AAI-1S	CONJ	V-AAI-3P	CONJ	P-2NS	P-1AS	
ἀληθῶς	ὅτι	παρὰ	σοῦ	ἐξῆλθον,	καὶ	ἐπίστευσαν	ὅτι	σύ	με	
alethos	hoti	para	su	ekselthon,	kai	episteusan	hoti	sy	me	
prawdziwie,	że	od	Ciebie	wyszedłem,	i	uwierzyli,	że	Ty	Mnie	

G649		G1473	G4012	G846	G2065	G3756	G4012	G3588	G2889
V-AAI-2S		P-1NS	PREP	P-GPM	V-PAI-1S	PRT-N	PREP	T-GSM	N-GSM
ἀπέστειλας.	**17:9**	Ἐγὼ	περὶ	αὐτῶν	ἐρωτῶ·	οὐ	περὶ	τοῦ	κόσμου
apesteilas.		Ego	peri	auton	eroto;	u	peri	tu	kosmu
wysłałeś.		Ja	za	nimi	proszę:	nie	za	—	światem

G2065	G235	G4012	G3739	G1325	G1473	G3754	G4674	G1526
V-PAI-1S	CONJ	PREP	R-GPM	V-RAI-2S	P-1DS	CONJ	S-2SNPM	V-PAI-3P
ἐρωτῶ,	ἀλλὰ	περὶ	ὧν	δέδωκάς	μοι,	ὅτι	σοί	εἰσιν,
eroto,	alla	peri	hon	dedokas	moi,	hoti	soi	eisin,
proszę,	ale	za	którymi	dałeś	Mi,	gdyż	Twoi	są,

17:10

4m)) dosł. *aby*.
5q)) dosł. *jest*.
6d)) Imię w znaczeniu istoty i natury Boga. kontekst całej ewangelii wskazuje, że nie chodzi o imię własne Boga Jahwe, gdyż Syn zawsze nazywa Boga, Ojcem.

G2532	G3588	G1699	G3956	G4674	G2076	G2532	G3588	G4674	G1699
CONJ	T-NPN	S-1SNPN	A-NPN	S-2SNPN	V-PAI-3S	CONJ	T-NPN	S-2SNPN	S-1SNPN
καὶ	τὰ	ἐμὰ	πάντα	σά	ἐστιν	καὶ	τὰ	σὰ	ἐμά,
kai	ta	ema	panta	sa	estin	kai	ta	sa	ema,
i	—	Moje	wszystko	Twoje	jest	i	—	Twoje,	Moje,

G2532	G1392	G1722	G846		G2532	G3765	G1510	G1722
CONJ	V-RPI-1S	PREP	P-DPM		CONJ	ADV-N	V-PAI-1S	PREP
καὶ	δεδόξασμαι	ἐν	αὐτοῖς.	**17:11**	καὶ	οὐκέτι	εἰμὶ	ἐν
kai	dedoksazmai	en	autois.		kai	uketi	eimi	en
i	wsławiony [Jestem]	w	nich.		I	już nie	jestem	na

G3588	G2889	G2532	G846	G1722	G3588	G2889	G1510	G2504	G4314
T-DSM	N-DSM	CONJ	P-NPM	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAI-3P	P-1NS-K	PREP
τῷ	κόσμῳ,	καὶ	αὐτοὶ	ἐν	τῷ	κόσμῳ	εἰσίν,	κἀγὼ	πρὸς
to	kosmo,	kai	autoi	en	to	kosmo	eisin,	kago	pros
—	świecie,	a	oni	na	—	świecie	są,	i Ja	do

G4771	G2064	G3962	G40	G5083	G846	G1722	G3588	G3686	G4771
P-2AS	V-PNI-1S	N-VSM	A-VSM	V-AAM-2S	P-APM	PREP	T-DSN	N-DSN	P-2GS
σὲ	ἔρχομαι.	Πάτερ	ἅγιε,	τήρησον	αὐτοὺς	ἐν	τῷ	ὀνόματί	σου
se	erchomai.	Pater	hagie,	tereson	autus	en	to	onomati	su
ciebie	przychodzę.	Ojcze	Święty,	ustrzeż	ich	w	—	imieniu	Twym,

G3739	G1325	G1473	G2443	G1510	G1520	G2531	G2249		G3753
R-DSN	V-RAI-2S	P-1DS	CONJ	V-PAS-3P	A-NSN	ADV	P-1NP		ADV
ᾧ	δέδωκάς	μοι,	ἵνα	ὦσιν	ἓν	καθὼς	ἡμεῖς.	**17:12**	ὅτε
ho	dedokas	moi,	hina	osin	hen	kathos	hemeis.		hote
które	dałeś	Mi,	aby	byli	jedno,	jak	My.		Jak długo

G1510	G3326	G846	G1473	G5083	G846	G1722	G3588	G3686	G4771
V-IMI-1S	PREP	P-GPM	P-1NS	V-IAI-1S	P-APM	PREP	T-DSN	N-DSN	P-2GS
ἦμεν	μετ’	αὐτῶν,	ἐγὼ	ἐτήρουν	αὐτοὺς	ἐν	τῷ	ὀνόματί	σου
emen	met’	auton,	ego	eterun	autus	en	to	onomati	su
byłem	z	nimi,	Ja	strzegłem	ich	w	—	imieniu	Twym,

G3739	G1325	G1473	G2532	G5442	G2532	G3762	G1537	G846
R-DSN	V-RAI-2S	P-1DS	CONJ	V-AAI-1S	CONJ	A-NSM-N	PREP	P-GPM
ᾧ	δέδωκάς	μοι,	καὶ	ἐφύλαξα,	καὶ	οὐδεὶς	ἐξ	αὐτῶν
ho	dedokas	moi,	kai	efylaksa,	kai	udeis	eks	auton
które	dałeś	Mi,	i	ustrzegłem,	i	nikt	z	nich

G622	G1487	G3361	G3588	G5207	G3588	G684	G2443	G3588	G1124
V-2AMI-3S	COND	PRT-N	T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-NSF	N-NSF
ἀπώλετο	εἰ	μὴ	ὁ	υἱὸς	τῆς	ἀπωλείας,	ἵνα	ἡ	γραφὴ
apoleto	ei	me	ho	hyios	tes	apoleias,	hina	he	grafe
[nie] zginął	jeśli	nie	—	syn	—	zatracenia,	aby	—	Pismo

G4137		G3568	G1161	G4314	G4771	G2064	G2532	G3778	G2980
V-APS-3S		ADV	CONJ	PREP	P-2AS	V-PNI-1S	CONJ	D-APN	V-PAI-1S
πληρωθῇ.	**17:13**	νῦν	δὲ	πρὸς	σὲ	ἔρχομαι,	καὶ	ταῦτα	λαλῶ
plerothe.		nyn	de	pros	se	erchomai,	kai	tauta	lalo
wypełniło się.		Teraz	zaś	do	Ciebie	przychodzę,	i	to	mówię

G1722	G3588	G2889	G2443	G2192	G3588	G5479	G3588	G1699	G4137
PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	V-PAS-3P	T-ASF	N-ASF	T-ASF	S-1SASF	V-RPP-ASF
ἐν	τῷ	κόσμῳ	ἵνα	ἔχωσιν	τὴν	χαρὰν	τὴν	ἐμὴν	πεπληρωμένην
en	to	kosmo	hina	echosin	ten	charan	ten	emen	pepleromenen
na	—	świecie,	aby	mieli	—	radość	—	Moją	wypełnioną

G1722	G1438		G1473	G1325	G846	G3588	G3056	G4771	G2532	G3588
PREP	F-3DPM		P-1NS	V-RAI-1S	P-DPM	T-ASM	N-ASM	P-2GS	CONJ	T-NSM
ἐν	ἑαυτοῖς.	**17:14**	ἐγὼ	δέδωκα	αὐτοῖς	τὸν	λόγον	σου,	καὶ	ὁ
en	heautois.		ego	dedoka	autois	ton	logon	su,	kai	ho
w	sobie.		Ja	daję	im	—	Słowo	Twoje,	a	—

G2889	G3404	G846	G3754	G3756	G1510	G1537	G3588	G2889	G2531
N-NSM	V-AAI-3S	P-APM	CONJ	PRT-N	V-PAI-3P	PREP	T-GSM	N-GSM	ADV
κόσμος	ἐμίσησεν	αὐτούς,	ὅτι	οὐκ	εἰσὶν	ἐκ	τοῦ	κόσμου	καθὼς
kosmos	emisesen	autus,	hoti	uk	eisin	ek	tu	kosmu	kathos
świat	znienawidził	ich,	gdyż	nie	są	ze	—	świata	jak

G1473	G3756	G1510	G1537	G3588	G2889		G3756	G2065	G2443
P-1NS	PRT-N	V-PAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM		PRT-N	V-PAI-1S	CONJ
ἐγὼ	οὐκ	εἰμὶ	ἐκ	τοῦ	κόσμου.	**17:15**	οὐκ	ἐρωτῶ	ἵνα
ego	uk	eimi	ek	tu	kosmu.		uk	eroto	hina
Ja	nie	jestem	ze	—	świata.		Nie	proszę,	abyś

G142 V-AAS-2S ἄρῃς ares zabrałbyś	G846 P-APM αὐτοὺς autus ich	G1537 PREP ἐκ ek ze	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G2889 N-GSM κόσμου, kosmu, świata,	G235 CONJ ἀλλ’ all’ ale	G2443 CONJ ἵνα hina abyś	G5083 V-AAS-2S τηρήσῃς tereses ustrzegłbyś	G846 P-APM αὐτοὺς autus ich	G1537 PREP ἐκ ek od

G3588 T-GSM τοῦ tu —	G4190 A-GSM πονηροῦ.	**17:16**	G1537 PREP ἐκ ek Ze	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G2889 N-GSM κόσμου kosmu świata	G3756 PRT-N οὐκ uk nie	G1510 V-PAI-3P εἰσὶν eisin są,	G2531 ADV καθὼς kathos jak	G1473 P-1NS ἐγὼ ego Ja	G3756 PRT-N οὐκ uk nie

G1510 V-PAI-1S εἰμὶ eimi jestem	G1537 PREP ἐκ ek ze	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G2889 N-GSM κόσμου.	**17:17**	G37 V-AAM-2S ἁγίασον hagiason Uświęć	G846 P-APM αὐτοὺς autus ich	G1722 PREP ἐν en w	G3588 T-DSF τῇ te —	G225 N-DSF ἀληθείᾳ· aletheia; prawdzie:

G3588 T-NSM ὁ ho —	G3056 N-NSM λόγος logos Słowo	G3588 T-NSM ὁ ho —	G4674 S-2SNSM σὸς sos Twe	G225 N-NSF ἀλήθειά aletheia prawdą	G2076 V-PAI-3S ἐστιν. estin. jest.	**17:18**	G2531 ADV καθὼς kathos Jak	G1473 P-1AS ἐμὲ eme Mnie	G649 V-AAI-2S ἀπέστειλας apesteilas wysłałeś

G1519 PREP εἰς eis na	G3588 T-ASM τὸν ton —	G2889 N-ASM κόσμον, kosmon, świat,	G2504 P-1NS-K κἀγὼ kago i Ja	G649 V-AAI-1S ἀπέστειλα apesteila wysłałem	G846 P-APM αὐτοὺς autus ich	G1519 PREP εἰς eis na	G3588 T-ASM τὸν ton —	G2889 N-ASM κόσμον· kosmon; świat;	**17:19**

G2532 CONJ καὶ kai i	G5228 PREP ὑπὲρ hyper za	G846 P-GPM αὐτῶν auton nich	G1473 P-1NS ἐγὼ ego Ja	G37 V-PAI-1S ἁγιάζω hagiadzo poświęcam	G1683 F-1ASM ἐμαυτόν, emauton, samego siebie,	G2443 CONJ ἵνα hina aby	G1510 V-PAS-3P ὦσιν osin byli	G2532 CONJ καὶ kai i	G846 P-NPM αὐτοὶ autoi oni

G37 V-RPP-NPM ἡγιασμένοι hegiazmenoi uświęceni	G1722 PREP ἐν en w	G225 N-DSF ἀληθείᾳ. aletheia. prawdzie.	**17:20**	G3756 PRT-N Οὐ U Nie	G4012 PREP περὶ peri za	G3778 D-GPM τούτων tuton tych	G1161 CONJ δὲ de zaś	G2065 V-PAI-1S ἐρωτῶ eroto proszę	G3440 ADV μόνον, monon, tylko,

G235 CONJ ἀλλὰ alla ale	G2532 CONJ καὶ kai i	G4012 PREP περὶ peri za	G3588 T-GPM τῶν ton —	G4100 V-PAP-GPM πιστευόντων pisteuonton wierzących	G1223 PREP διὰ dia poprzez	G3588 T-GSM τοῦ tu —	G3056 N-GSM λόγου logu słowo	G846 P-GPM αὐτῶν auton ich	G1519 PREP εἰς eis we

G1473 P-1AS ἐμέ, eme, Mnie,	**17:21**	G2443 CONJ ἵνα hina aby	G3956 A-NPM πάντες pantes wszyscy	G1520 A-NSN ἓν hen jedno	G1510 V-PAS-3P ὦσιν, osin, byli,	G2531 ADV καθὼς kathos jak	G4771 P-2NS σύ, sy, Ty,	G3962 N-NSM Πατήρ, Pater, Ojcze	G1722 PREP ἐν en we	G1473 P-1DS ἐμοὶ emoi Mnie

G2504 P-1NS-K κἀγὼ kago i Ja	G1722 PREP ἐν en w	G4771 P-2DS σοί, soi, Tobie,	G2443 CONJ ἵνα hina aby	G2532 CONJ καὶ kai i	G846 P-NPM αὐτοὶ autoi oni	G1722 PREP ἐν en w	G2254 P-1DP ἡμῖν hemin Nas	G1510 V-PAS-3P ὦσιν, osin, byli,	G2443 CONJ ἵνα hina aby	G3588 T-NSM ὁ ho —

G2889 N-NSM κόσμος kosmos świat	G4100 V-PAS-3S πιστεύῃ pisteue uwierzył,	G3754 CONJ ὅτι hoti że	G4771 P-2NS σύ sy Ty	G1473 P-1AS με me Mnie	G649 V-AAI-2S ἀπέστειλας. apesteilas. wysłałeś.	**17:22**	G2504 P-1NS-K κἀγὼ kago I ja	G3588 T-ASF τὴν ten —	G1391 N-ASF δόξαν doksan chwałę,

G3739 R-ASF ἣν hen którą	G1325 V-RAI-2S δέδωκάς dedokas dałeś	G3427 P-1DS μοι moi Mi,	G1325 V-RAI-1S δέδωκα dedoka daję	G846 P-DPM αὐτοῖς, autois, im,	G2443 CONJ ἵνα hina aby	G1510 V-PAS-3P ὦσιν osin byli	G1520 A-NSN ἓν hen jedno	G2531 ADV καθὼς kathos jak	G2249 P-1NP ἡμεῖς hemeis My

G1520		G1473	G1722	G846	G2532	G4771	G1722	G1473	G2443	G1510
A-NSN		P-1NS	PREP	P-DPM	CONJ	P-2NS	PREP	P-1DS	CONJ	V-PAS-3P
ἕν·	**17:23**	ἐγὼ	ἐν	αὐτοῖς	καὶ	σὺ	ἐν	ἐμοί,	ἵνα	ὦσιν
hen;		ego	en	autois	kai	sy	en	emoi,	hina	osin
jedno,		Ja	w	nich	i	Ty	we	Mnie,	aby	byli

22n)

G5048	G1519	G1520		G2443	G1097	G3588	G2889	G3754	G4771	G1473
V-RPP-NPM	PREP	A-ASN		CONJ	V-PAS-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	P-2NS	P-1AS
τετελειωμένοι	εἰς	ἕν,		ἵνα	γινώσκῃ	ὁ	κόσμος	ὅτι	σύ	με
teteleiomenoi	eis	hen,	23l)	hina	ginoske	ho	kosmos	hoti	sy	me
udoskonaleni	ku	jednemu,		aby	poznał	—	świat,	że	Ty	Mnie

G649	G2532	G25	G846	G2531	G1473	G25		G3962
V-AAI-2S	CONJ	V-AAI-2S	P-APM	ADV	P-1AS	V-AAI-2S		N-NSM
ἀπέστειλας	καὶ	ἠγάπησας	αὐτοὺς	καθὼς	ἐμὲ	ἠγάπησας.	**17:24**	Πατήρ,
apesteilas	kai	egapesas	autus	kathos	eme	egapesas.		Pater,
wysłałeś	i	ukochałeś	ich,	jak	Mnie	ukochałeś.		Ojcze,

G3739	G1325	G1473	G2309	G2443	G3699	G1510	G1473	G2548
R-ASN	V-RAI-2S	P-1DS	V-PAI-1S	CONJ	ADV	V-PAI-1S	P-1NS	D-NPM-K
ὃ	δέδωκάς	μοι,	θέλω	ἵνα	ὅπου	εἰμὶ	ἐγὼ	κἀκεῖνοι
ho	dedokas	moi,	thelo	hina	hopu	eimi	ego	kakeinoi
[tych, których]	dałeś	Mi,	chcę,	aby	gdzie	jestem	Ja	i oni

G1510	G3326	G1473	G2443	G2334	G3588	G1391	G3588	G1699	G3739
V-PAS-3P	PREP	P-1GS	CONJ	V-PAS-3P	T-ASF	N-ASF	T-ASF	S-1SASF	R-ASF
ὦσιν	μετ’	ἐμοῦ,	ἵνα	θεωρῶσιν	τὴν	δόξαν	τὴν	ἐμὴν,	ἣν
osin	met’	emu,	hina	theorosin	ten	doksan	ten	emen,	hen
byli	ze	Mną,	aby	oglądali	—	chwałę	—	Moją,	którą

G1325	G3427	G3754	G25	G1473	G4253	G2602	G2889		G3962
V-RAI-2S	P-1DS	CONJ	V-AAI-2S	P-1AS	PREP	N-GSF	N-GSM		N-NSM
δέδωκάς	μοι	ὅτι	ἠγάπησάς	με	πρὸ	καταβολῆς	κόσμου.	**17:25**	Πατὴρ
dedokas	moi	hoti	egapesas	me	pro	kataboles	kosmu.		Pater
dałeś	Mi,	gdyż	ukochałeś	Mnie	przed	poczęciem	świata.		Ojcze

G1342	G2532	G3588	G2889	G4771	G3756	G1097	G1473	G1161	G4771
A-VSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-2AS	PRT-N	V-2AAI-3S	P-1NS	CONJ	P-2AS
δίκαιε,	καὶ	ὁ	κόσμος	σε	οὐκ	ἔγνω,	ἐγὼ	δέ	σε
dikaie,	kai	ho	kosmos	se	uk	egno,	ego	de	se
sprawiedliwy,	i	—	świat	Ciebie	nie	poznał,	Ja	zaś	Ciebie

G1097	G2532	G3778	G1097	G3754	G4771	G1473	G649		G2532
V-2AAI-1S	CONJ	D-NPM	V-2AAI-3P	CONJ	P-2NS	P-1AS	V-AAI-2S		CONJ
ἔγνων,	καὶ	οὗτοι	ἔγνωσαν	ὅτι	σύ	με	ἀπέστειλας·	**17:26**	καὶ
egnon,	kai	hutoi	egnosan	hoti	sy	me	apesteilas;		kai
poznałem,	a	ci	poznali,	że	Ty	Mnie	wysłałeś.		I

G1107	G846	G3588	G3686	G4771	G2532	G1107	G2443	G3588	G26
V-AAI-1S	P-DPM	T-ASN	N-ASN	P-2GS	CONJ	V-FAI-1S	CONJ	T-NSF	N-NSF
ἐγνώρισα	αὐτοῖς	τὸ	ὄνομά	σου	καὶ	γνωρίσω,	ἵνα	ἡ	ἀγάπη
egnorisa	autois	to	onoma	su	kai	gnoriso,	hina	he	agape
oznajmiłem	im	—	imię	Twoje	i	objawię,	aby	—	miłość,

G3739	G25	G1473	G1722	G846	G1510	G2504	G1722	G846
R-ASF	V-AAI-2S	P-1AS	PREP	P-DPM	V-PAS-3S	P-1NS-K	PREP	P-DPM
ἣν	ἠγάπησάς	με	ἐν	αὐτοῖς	ᾖς	κἀγὼ	ἐν	αὐτοῖς.
hen	egapesas	me	en	autois	e	kago	en	autois.
którą	ukochałeś	Mnie,	w	nich	była	i Ja	w	nich.

22n)) TR dodaje εσμεν (jesteśmy).
23l)) w zn. *w dążeniu do jedności*.

Rozdział 18

PROCES I UKRZYŻOWANIE JEZUSA

Aresztowanie

	G3778	G3004	G2424	G1831	G4862	G3588	G3101	G846
	D-APN	V-2AAP-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	PREP	T-DPM	N-DPM	P-GSM
18:1	Ταῦτα	εἰπὼν	Ἰησοῦς	ἐξῆλθεν	σὺν	τοῖς	μαθηταῖς	αὐτοῦ
	Tauta	eipon	Iesus	ekselthen	syn	tois	mathetais	autu
	Te	powiedziawszy	Jezus	odszedł	z	—	uczniami	Jego

G4008	G3588	G5493	G3588	G2748	G3699	G1510	G2779	G1519
ADV	T-GSM	N-GSM	T-GPM	N-PRI	ADV	V-IAI-3S	N-NSM	PREP
πέραν	τοῦ	χειμάρρου	τῶν	Κέδρων,	ὅπου	ἦν	κῆπος,	εἰς
peran	tu	cheimarru	ton	Kedron,	hopu	en	kepos,	eis
na drugą stronę	—	potoku	—	Cedron,	gdzie	był	ogród,	do

G3739	G1525	G846	G2532	G3588	G3101	G846		G1492	G1161
R-ASM	V-2AAI-3S	P-NSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM		V-2LAI-3S	CONJ
ὃν	εἰσῆλθεν	αὐτὸς	καὶ	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ.	**18:2**	ᾔδει	δὲ
hon	eiselthen	autos	kai	hoi	mathetai	autu.		edei	de
którego	wszedł	On	i	—	uczniowie	Jego.		Znał	zaś

G2532	G2455	G3588	G3860	G846	G3588	G5117	G3754	G4178
CONJ	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-ASM	T-ASM	N-ASM	CONJ	ADV
καὶ	Ἰούδας	ὁ	παραδιδοὺς	αὐτὸν	τὸν	τόπον,	ὅτι	πολλάκις
kai	Iudas	ho	paradidus	auton	ton	topon,	hoti	pollakis
i	Juda,	—	wydający	Go,	—	miejsce,	że	wielokroć

G4863	G2424	G1563	G3326	G3588	G3101	G846		G3588	G3767
V-API-3S	N-NSM	ADV	PREP	T-GPM	N-GPM	P-GSM		T-NSM	CONJ
συνήχθη	Ἰησοῦς	ἐκεῖ	μετὰ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ.	**18:3**	ὁ	οὖν
synechthe	Iesus	ekei	meta	ton	matheton	autu.		ho	un
zbierał się	Jezus	tam	z	—	uczniami	Jego.		—	Zatem

G2455	G2983	G3588	G4686		G2532	G1537	G3588	G749	G2532
N-NSM	V-2AAP-NSM	T-ASF	N-ASF		CONJ	PREP	T-GPM	N-GPM	CONJ
Ἰούδας	λαβὼν	τὴν	σπεῖραν	[3f)]	καὶ	ἐκ	τῶν	ἀρχιερέων	καὶ
Iudas	labon	ten	speiran		kai	ek	ton	archiereon	kai
Juda	wziąwszy	—	kohortę		i	od	—	arcykapłanów	i

G1537	G3588	G5330	G5257	G2064	G1563	G3326	G5322	G2532
PREP	T-GPM	N-GPM	N-APM	V-PNI-3S	ADV	PREP	N-GPM	CONJ
ἐκ	τῶν	Φαρισαίων	ὑπηρέτας	ἔρχεται	ἐκεῖ	μετὰ	φανῶν	καὶ
ek	ton	Farisaion	hyperetas	erchetai	ekei	meta	fanon	kai
od	—	Faryzeuszy	podwładnych,	przychodzi	tam	z	pochodniami	i

G2985	G2532	G3696		G2424	G3767	G1492	G3956	G3588	
N-GPF	CONJ	N-GPN		N-NSM	CONJ	V-RAP-NSM	A-APN	T-APN	
λαμπάδων	καὶ	ὅπλων.	**18:4**	Ἰησοῦς	οὖν	εἰδὼς	πάντα	τὰ	
lampadon	kai	hoplon.		Iesus	un	eidos	panta	ta	
lampami	i	bronią.		Jezus	więc	zobaczywszy	wszystko	—	

G2064	G1909	G846	G1831	G2532	G3004	G846	G5101	G2212	
V-PNP-APN	PREP	P-ASM	V-2AAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	I-ASM	V-PAI-2P	
ἐρχόμενα	ἐπ’	αὐτὸν	ἐξῆλθεν	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Τίνα	ζητεῖτε;	**18:5**
erchomena	ep’	auton	ekselthen	kai	legei	autois	Tina	zeteite;	
przychodzące	do	Niego,	wyszedł	i	mówi	im:	Kogo	szukacie?	

G611	G846	G2424	G3588	G3480	G3004	G846	G1473	G1510
V-ADI-3P	P-DSM	N-ASM	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	P-DPM	P-1NS	V-PAI-1S
ἀπεκρίθησαν	αὐτῷ	Ἰησοῦν	τὸν	Ναζωραῖον.	λέγει	αὐτοῖς	Ἐγώ	εἰμι.
apekrithesan	auto	Iesun	ton	Nadzoraion.	legei	autois	Ego	eimi.
Odpowiedzieli	Mu:	Jezusa	—	Nazarejczyka.	Mówi	im:	Ja	jestem.

G2476	G1161	G2532	G2455	G3588	G3860	G846	G3326	G846	
V-LAI-3S	CONJ	CONJ	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	P-ASM	PREP	P-GPM	
εἱστήκει	δὲ	καὶ	Ἰούδας	ὁ	παραδιδοὺς	αὐτὸν	μετ’	αὐτῶν.	**18:6**
heistekei	de	kai	Iudas	ho	paradidus	auton	met’	auton.	
Stał	zaś	i	Juda	—	wydający	Go	z	nimi.	

[3f)] w zn. oddział, z całą pewnością nie była to rzymska kohorta, która liczyła od 300-800 żołnierzy, ale kontekst zdaje się wskazywać, że nie byli to żołnierze żydowscy.

G5613	G3767	G3004	G846	G1473	G1510	G565	G1519	G3588	G3694
ADV	CONJ	V-2AAI-3S	P-DPM	P-1NS	V-PAI-1S	V-2AAI-3P	PREP	T-APN	ADV
ὡς	οὖν	εἶπεν	αὐτοῖς	Ἐγώ	εἰμι,	ἀπῆλθαν	εἰς	τὰ	ὀπίσω
hos	un	eipen	autois	Ego	eimi,	apelthan	eis	ta	opiso
Jak	więc	powiedział	im:	Ja	jestem,	cofnęli się	do	—	tyłu

G2532	G4098	G5476		G3825	G3767	G1905	G846	G5101	G2212
CONJ	V-2AAI-3P	ADV		ADV	CONJ	V-AAI-3S	P-APM	I-ASM	V-PAI-2P
καὶ	ἔπεσαν	χαμαί.	**18:7**	πάλιν	οὖν	ἐπηρώτησεν	αὐτούς	Τίνα	ζητεῖτε;
kai	epesan	chamai.		palin	un	eperotesen	autus	Tina	zeteite;
i	upadli	na ziemię.		Znów	więc	zapytał	ich:	Kogo	szukacie?

G3588	G1161	G3004	G2424	G3588	G3480		G611	G2424
T-NPM	CONJ	V-2AAI-3P	N-ASM	T-ASM	N-ASM		V-ADI-3S	N-NSM
οἱ	δὲ	εἶπαν	Ἰησοῦν	τὸν	Ναζωραῖον.	**18:8**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς
hoi	de	eipan	Iesun	ton	Nadzoraion.		apekrithe	Iesus
Ci	zaś	powiedzieli:	Jezus	—	Nazarejczyka.		Odpowiedział	Jezus:

G3004	G5213	G3754	G1473	G1510	G1487	G3767	G1473	G2212
V-2AAI-1S	P-2DP	CONJ	P-1NS	V-PAI-1S	COND	CONJ	P-1AS	V-PAI-2P
Εἶπον	ὑμῖν	ὅτι	ἐγώ	εἰμι·	εἰ	οὖν	ἐμὲ	ζητεῖτε,
Eipon	hymin	hoti	ego	eimi;	ei	un	eme	zeteite,
Powiedziałem	wam,	że	Ja	jestem;	jeśli	więc	Mnie	szukacie,

G863	G5127	G5217		G2443	G4137	G3588	G3056	G3739
V-2AAM-2P	D-APM	V-PAN		CONJ	V-APS-3S	T-NSM	N-NSM	R-ASM
ἄφετε	τούτους	ὑπάγειν·	**18:9**	ἵνα	πληρωθῇ	ὁ	λόγος	ὃν
afete	tutus	hypagein;		hina	plerothe	ho	logos	hon
pozwólcie	tym	odejść.		aby	wypełniło się	—	słowo,	które

G3004	G3754	G3739	G1325	G1473	G3756	G622	G1537	G846	G3762
V-2AAI-3S	CONJ	R-APM	V-RAI-2S	P-1DS	PRT-N	V-AAI-1S	PREP	P-GPM	A-ASM-N
εἶπεν,	ὅτι	Οὓς	δέδωκάς	μοι,	οὐκ	ἀπώλεσα	ἐξ	αὐτῶν	οὐδένα.
eipen,	hoti	HUs	dedokas	moi,	uk	apolesa	eks	auton	udena.
powiedział,	że	Których	dałeś	Mi,	nie	zgubiłam	z	nich	nikogo.

	G4613	G3767	G4074	G2192	G3162	G1670	G846	G2532
	N-NSM	CONJ	N-NSM	V-PAP-NSM	N-ASF	V-AAI-3S	P-ASF	CONJ
18:10	Σίμων	οὖν	Πέτρος	ἔχων	μάχαιραν	εἵλκυσεν	αὐτὴν	καὶ
9o)	Simon	un	Petros	echon	machairan	heilkysen	auten	kai
	Szymon	więc	Piotr	mając	miecz	wyciągnął	go	i

G3817	G3588	G3588	G749	G1401	G2532	G609	G846	G3588	G5621
V-AAI-3S	T-ASM	T-GSM	N-GSM	N-ASM	CONJ	V-AAI-3S	P-GSM	T-ASN	N-ASN
ἔπαισεν	τὸν	τοῦ	ἀρχιερέως	δοῦλον	καὶ	ἀπέκοψεν	αὐτοῦ	τὸ	ὠτάριον
epaisen	ton	tu	archiereos	dulon	kai	apekopsen	autu	to	otarion
uderzył	—	—	arcykapłana	sługę	i	odciął	jego	—	ucho

G3588	G1188	G1510	G1161	G3686	G3588	G1401	G3124		G3004
T-ASN	A-ASN	V-IAI-3S	CONJ	N-NSN	T-DSM	N-DSM	N-NSM		V-2AAI-3S
τὸ	δεξιόν.	ἦν	δὲ	ὄνομα	τῷ	δούλῳ	Μάλχος.	**18:11**	εἶπεν
to	deksion.	en	de	onoma	to	dulo	Malchos.		eipen
—	prawe.	Było	zaś	imię	—	sługi	Malchos.		Powiedział

G3767	G3588	G2424	G3588	G4074	G906	G3588	G3162	G1519	G3588
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM	V-2AAM-2S	T-ASF	N-ASF	PREP	T-ASF
οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	τῷ	Πέτρῳ	Βάλε	τὴν	μάχαιραν	εἰς	τὴν
un	ho	Iesus	to	Petro	Bale	ten	machairan	eis	ten
więc	—	Jezus	—	Piotrowi:	Wrzuć	—	miecz	do	—

G2336	G3588	G4221		G3739	G1325	G3427	G3588	G3962	G3756
N-ASF	T-ASN	N-ASN		R-ASN	V-RAI-3S	P-1DS	T-NSM	N-NSM	PRT-N
θήκην·	τὸ	ποτήριον	11n)	ὃ	δέδωκέν	μοι	ὁ	Πατήρ,	οὐ
theken;	to	poterion		ho	dedoken	moi	ho	Pater,	u
pochwy;	—	kielicha,		którego	dał	Mi	—	Ojciec,	nie

G3361	G4095	G846
PRT-N	V-2AAS-1S	P-ASN
μὴ	πίω	αὐτό;
me	pio	auto;
[miałbym]	pić	go?

9o)) J 17:12
11g)) z zn. *włóż*
11n)) dosł. *kubek*.

Jezus przed Annaszem

	G3588	G3767	G4686	G2532	G3588	G5506		G2532	G3588	G5257
18:12	T-NSF	CONJ	N-NSF	CONJ	T-NSM	N-NSM		CONJ	T-NPM	N-NPM
	Ἡ	οὖν	σπεῖρα	καὶ	ὁ	χιλίαρχος		καὶ	οἱ	ὑπηρέται
	He	un	speira	kai	ho	chiliarchos	12f)	kai	hoi	hyperetai
	—	Zatem	kohorta	i	—	trybun		i	—	podwładni

G3588	G2453	G4815	G3588	G2424	G2532	G1210	G846		G2532
T-GPM	A-GPM	V-2AAI-3P	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-AAI-3P	P-ASM		CONJ
τῶν	Ἰουδαίων	συνέλαβον	τὸν	Ἰησοῦν	καὶ	ἔδησαν	αὐτὸν,	**18:13**	καὶ
ton	Iudaion	synelabon	ton	Iesun	kai	edesan	auton,		kai
—	Judejczyków	schwytali	—	Jezusa	i	związali	Go,		i

G71	G4314	G452	G4412	G1510	G1063	G3995	G3588	G2533
V-2AAI-3P	PREP	N-ASM	ADV-S	V-IAI-3S	CONJ	N-NSM	T-GSM	N-GSM
ἤγαγον	πρὸς	Ἄνναν	πρῶτον·	ἦν	γὰρ	πενθερὸς	τοῦ	Καϊάφα,
egagon	pros	Hannan	proton;	en	gar	pentheros	tu	Kaiafa,
przyprowadzili	do	Annasza	najpierw.	Był	bowiem	teściem	—	Kajfasza,

G3739	G1510	G749	G3588	G1763	G1565		G1510	G1161
R-NSM	V-IAI-3S	N-NSM	T-GSM	N-GSM	D-GSM		V-IAI-3S	CONJ
ὃς	ἦν	ἀρχιερεὺς	τοῦ	ἐνιαυτοῦ	ἐκείνου·	**18:14**	ἦν	δὲ
hos	en	archiereus	tu	eniautu	ekeinu;		en	de
który	był	arcykapłanem	—	roku	owego.		Był	zaś

G2533	G3588	G4823	G3588	G2453	G3754	G4851	G1520
N-NSM	T-NSM	V-AAP-NSM	T-DPM	A-DPM	CONJ	V-PAI-3S	A-ASM
Καϊάφας	ὁ	συμβουλεύσας	τοῖς	Ἰουδαίοις	ὅτι	συμφέρει	ἕνα
Kaiafas	ho	symbuleusas	tois	Iudaiois	hoti	symferei	hena
Kajfasz	—	doradzającym	—	Judejczykom,	że	korzystniej	jednemu

G444	G599	G5228	G3588	G2992	
N-ASM	V-2AAN	PREP	T-GSM	N-GSM	
ἄνθρωπον	ἀποθανεῖν	ὑπὲρ	τοῦ	λαοῦ.	
anthropon	apothanein	hyper	tu	lau.	14o)
człowiekowi	umrzeć	za	—	lud.	

Pierwsze zaparcie się Piotra

	G190	G1161	G3588	G2424	G4613	G4074	G2532	G243	G3101
18:15	V-IAI-3S	CONJ	T-DSM	N-DSM	N-NSM	N-NSM	CONJ	A-ASM	N-NSM
	Ἠκολούθει	δὲ	τῷ	Ἰησοῦ	Σίμων	Πέτρος	καὶ	ἄλλος	μαθητής.
	Ekoluthei	de	to	Iesu	Simon	Petros	kai	allos	mathetes.
	Towarzyszył	zaś	—	Jezusowi	Szymon	Piotr	i	inny	uczeń.

G3588	G1161	G3101	G1565	G1510	G1110	G3588	G749	G2532
T-NSM	CONJ	N-NSM	D-NSM	V-IAI-3S	A-NSM	T-DSM	N-DSM	CONJ
ὁ	δὲ	μαθητὴς	ἐκεῖνος	ἦν	γνωστὸς	τῷ	ἀρχιερεῖ,	καὶ
ho	de	mathetes	ekeinos	en	gnostos	to	archierei,	kai
—	Zaś	uczeń	ów	był	znany	—	arcykapłanowi,	i

G4897		G3588	G2424	G1519	G3588	G833	G3588	G749	
V-2AAI-3S		T-DSM	N-DSM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	
συνεισῆλθεν		τῷ	Ἰησοῦ	εἰς	τὴν	αὐλὴν	τοῦ	ἀρχιερέως,	**18:16**
syneiselthen		to	Iesu	eis	ten	aulen	tu	archiereos,	
razem wszedł		—	Jezusem	na	—	dziedziniec	—	arcykapłana,	
[z]									

G3588	G1161	G4074	G2476	G4314	G3588	G2374	G1854	G1831
T-NSM	CONJ	N-NSM	V-LAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	ADV	V-2AAI-3S
ὁ	δὲ	Πέτρος	εἱστήκει	πρὸς	τῇ	θύρᾳ	ἔξω.	ἐξῆλθεν
ho	de	Petros	heistekei	pros	te	thyra	ekso.	ekselthen
—	zaś	Piotr	stanął	przy	—	drzwiach	na zewnątrz.	Odszedł

G3767	G3588	G3101	G3588	G243	G3588	G1110	G3588	G749	G2532
CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM	T-NSM	A-NSM	T-GSM	N-GSM	CONJ
οὖν	ὁ	μαθητὴς	ὁ	ἄλλος	ὁ	γνωστὸς	τοῦ	ἀρχιερέως	καὶ
un	ho	mathetes	ho	allos	ho	gnostos	tu	archiereos	kai
więc	—	uczeń	—	inny	—	znany	—	arcykapłanowi	i

12f)) dosł. *chilarcha*.

14o)) J 11:49-51

G3004	G3588	G2377	G2532	G1521	G3588	G4074		G3004	
V-2AAI-3S	T-DSF	N-DSF	CONJ	V-2AAI-3S	T-ASM	N-ASM		V-PAI-3S	
εἶπεν	τῇ	θυρωρῷ,	καὶ	εἰσήγαγεν	τὸν	Πέτρον.	**18:17**	λέγει	
eipen	te	thyroro,	kai	eisegagen	ton	Petron.		legei	
powiedział	—	odźwiernej,	i	wprowadził	—	Piotra.		Mówi	

G3767	G3588	G4074	G3588	G3814	G3588	G2377	G3361	G2532	G4771
CONJ	T-DSM	N-DSM	T-NSF	N-NSF	T-NSF	N-NSF	PRT-N	CONJ	P-2NS
οὖν	τῷ	Πέτρῳ	ἡ	παιδίσκη	ἡ	θυρωρός	Μὴ	καὶ	σὺ
un	to	Petro	he	paidiske	he	thyroros	Me	kai	sy
więc	—	Piotrowi	—	służąca	—	oddzwierna:	Nie	i	ty

G1537	G3588	G3101	G1510	G3588	G444	G5127	G3004	G1565	G3756
PREP	T-GPM	N-GPM	V-PAI-2S	T-GSM	N-GSM	D-GSM	V-PAI-3S	D-NSM	PRT-N
ἐκ	τῶν	μαθητῶν	εἶ	τοῦ	ἀνθρώπου	τούτου;	λέγει	ἐκεῖνος	Οὐκ
ek	ton	matheton	ei	tu	anthropu	tutu;	legei	ekeinos	Uk
z	—	uczniów	jesteś	—	człowieka	tego?	Mówi	ów:	Nie

G1510		G2476	G1161	G3588	G1401	G2532	G3588	G5257	G439
V-PAI-1S		V-LAI-3P	CONJ	T-NPM	N-NPM	CONJ	T-NPM	N-NPM	N-ASF
εἰμί.	**18:18**	εἱστήκεισαν	δὲ	οἱ	δοῦλοι	καὶ	οἱ	ὑπηρέται	ἀνθρακιὰν
eimi.		heistekeisan	de	hoi	duloi	kai	hoi	hyperetai	anthrakian
jestem.		Stanęli	zaś	—	słudzy	i	—	podwładni	ognisko

G4160	G3754	G5592	G1510	G2532	G2328	G1510	G1161	G2532
V-RAP-NPM	CONJ	N-NSN	V-IAI-3S	CONJ	V-INI-3P	V-IAI-3S	CONJ	CONJ
πεποιηκότες,	ὅτι	ψῦχος	ἦν,	καὶ	ἐθερμαίνοντο·	ἦν	δὲ	καὶ
pepoiekotes,	hoti	psychos	en,	kai	ethermainonto;	en	de	kai
uczyniwszy,	gdyż	zimno	było,	i	grzali się.	Był	zaś	i

G3588	G4074	G3326	G846	G2476	G2532	G2328
T-NSM	N-NSM	PREP	P-GPM	V-RAP-NSM	CONJ	V-PMP-NSM
ὁ	Πέτρος	μετ’	αὐτῶν	ἑστὼς	καὶ	θερμαινόμενος.
ho	Petros	met’	auton	hestos	kai	thermainomenos.
—	Piotr	z	nimi	stojący	i	grzejący się.

Przesłuchanie Jezusa przez Annasza

	G3588	G3767		G749	G2065	G3588	G2424	G4012	G3588	G3101
18:19	T-NSM	CONJ		N-NSM	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GPM	N-GPM
	Ὁ	οὖν		ἀρχιερεὺς	ἠρώτησεν	τὸν	Ἰησοῦν	περὶ	τῶν	μαθητῶν
	Ho	un	19b)	archiereus	erotesen	ton	Iesun	peri	ton	matheton
	—	Zatem		arcykapłan	spytał	—	Jezusa	o	—	uczniów

G846	G2532	G4012	G3588	G1322	G846		G611	G846	G2424
P-GSM	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSM		V-ADI-3S	P-DSM	N-NSM
αὐτοῦ	καὶ	περὶ	τῆς	διδαχῆς	αὐτοῦ.	**18:20**	ἀπεκρίθη	αὐτῷ	Ἰησοῦς
autu	kai	peri	tes	didaches	autu.		apekrithe	auto	Iesus
Jego	i	o	—	naukę	Jego.		Odpowiedział	mu	Jezus:

G1473	G3954	G2980	G3588	G2889	G1473	G3842	G1321	G1722	G4864
P-1NS	N-DSF	V-RAI-1S	T-DSM	N-DSM	P-1NS	ADV	V-AAI-1S	PREP	N-DSF
Ἐγὼ	παρρησίᾳ	λελάληκα	τῷ	κόσμῳ·	ἐγὼ	πάντοτε	ἐδίδαξα	ἐν	συναγωγῇ
Ego	parresia	lelaleka	to	kosmo;	ego	pantote	edidaksa	en	synagoge
Ja	otwarcie	mówiłem	—	światu;	Ja	zawsze	nauczałem	w	synagodze

G2532	G1722	G3588	G2411	G3699	G3956	G3588	G2453	G4905	G2532
CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN	ADV	A-NPM	T-NPM	A-NPM	V-PNI-3P	CONJ
καὶ	ἐν	τῷ	ἱερῷ,	ὅπου	πάντες	οἱ	Ἰουδαῖοι	συνέρχονται,	καὶ
kai	en	to	hiero,	hopu	pantes	hoi	Iudaioi	synerchontai,	kai
i	w	—	świątyni,	gdzie	wszyscy	—	Judejczycy	schodzą się,	i

G1722	G2927	G2980	G3762		G5101	G1473	G2065	G2065
PREP	A-DSN	V-AAI-1S	A-ASN-N		I-ASN	P-1AS	V-PAI-2S	V-AAM-2S
ἐν	κρυπτῷ	ἐλάλησα	οὐδέν.	**18:21**	τί	με	ἐρωτᾷς;	ἐρώτησον
en	krypto	elalesa	uden.		ti	me	erotas;	eroteson
w	ukryciu	[nie] powiedziałem	niczego.		Czemu	Mnie	pytasz?	Spytaj

G3588	G191	G5101	G2980	G846	G3708	G3778	G1492
T-APM	V-2RAP-APM-ATT	I-ASN	V-AAI-1S	P-DPM	V-2AAM-2S	D-NPM	V-RAI-3P
τοὺς	ἀκηκοότας	τί	ἐλάλησα	αὐτοῖς·	ἴδε	οὗτοι	οἴδασιν
tus	akekootas	ti	elalesa	autois;	ide	hutoi	oidasin
—	słuchaczy,	co	powiedziałem	im;	oto	ci	wiedzą,

19b)) W znaczeniu *Tymczasem*.

G3739 R-APN	G3004 V-2AAI-1S	G1473 P-1NS		G3778 D-APN	G1161 CONJ	G846 P-GSM	G3004 V-2AAP-GSM	G1520 A-NSM
ἃ	εἶπον	ἐγώ.	**18:22**	ταῦτα	δὲ	αὐτοῦ	εἰπόντος	εἷς
ha	eipon	ego.		tauta	de	autu	eipontos	heis
co	powiedziałem	Ja.		To	zaś	On	powiedziawszy,	jeden

G3936 V-RAP-NSM	G3588 T-GPM	G5257 N-GPM	G1325 V-AAI-3S	G4475 N-ASN	G3588 T-DSM	G2424 N-DSM	G3004 V-2AAP-NSM
παρεστηκὼς	τῶν	ὑπηρετῶν	ἔδωκεν	ῥάπισμα	τῷ	Ἰησοῦ	εἰπών
parestekos	ton	hypereton	edoken	rapisma	to	Iesu	eipon
obok stojący	—	podwładny	zadał	policzek	—	Jezusowi	powiedziawszy:

G3779 ADV	G611 V-PNI-2S	G3588 T-DSM	G749 N-DSM		G611 V-ADI-3S	G846 P-DSM	G2424 N-NSM	G1487 COND
Οὕτως	ἀποκρίνῃ	τῷ	ἀρχιερεῖ;	**18:23**	ἀπεκρίθη	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Εἰ
HUtos	apokrine	to	archierei;		apekrithe	auto	Iesus	Ei
Tak	odpowiadasz	—	arcykapłanowi?		Odpowiedział	mu	Jezus:	Jeśli

G2560 ADV	G2980 V-AAI-1S	G3140 V-AAM-2S	G4012 PREP	G3588 T-GSN	G2556 A-GSN	G1487 COND	G1161 CONJ	G2573 ADV	G5101 I-ASN
κακῶς	ἐλάλησα,	μαρτύρησον	περὶ	τοῦ	κακοῦ·	εἰ	δὲ	καλῶς,	τί
kakos	elalesa,	martyreson	peri	tu	kaku;	ei	de	kalos,	ti
źle	powiedziałem,	zaświadcz	o	—	złym;	jeśli	zaś	dobrze,	co

G1473 P-1AS	G1194 V-PAI-2S			G649 V-AAI-3S	G3767 CONJ	G846 P-ASM	G3588 T-NSM	G452 N-NSM	G1210 V-RPP-ASM	G4314 PREP
με	δέρεις;		**18:24**	ἀπέστειλεν	οὖν	αὐτὸν	ὁ	Ἄννας	δεδεμένον	πρὸς
me	dereis;	23p)		apesteilen	un	auton	ho	Annas	dedemenon	pros
Mnie	bijesz?			Wysłał	więc	Go	—	Annasz	związanego	do

G2533 N-ASM	G3588 T-ASM	G749 N-ASM
Καϊάφαν	τὸν	ἀρχιερέα.
Kaiafan	ton	archierea.
Kajfasza	—	arcykapłana.

Drugie i trzecie zaparcie się Piotra

	G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G4613 N-NSM	G4074 N-NSM	G2476 V-RAP-NSM	G2532 CONJ	G2328 V-PMP-NSM	G3004 V-2AAI-3P
18:25	Ἦν	δὲ	Σίμων	Πέτρος	ἑστὼς	καὶ	θερμαινόμενος.	εἶπον
	En	de	Simon	Petros	hestos	kai	thermainomenos.	eipon
	Był	zaś	Szymon	Piotr	stojący	i	grzejący się.	Powiedzieli

G3767 CONJ	G846 P-DSM	G3361 PRT-N	G2532 CONJ	G4771 P-2NS	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3101 N-GPM	G846 P-GSM	G1510 V-PAI-2S
οὖν	αὐτῷ	Μὴ	καὶ	σὺ	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	εἶ;
un	auto	Me	kai	sy	ek	ton	matheton	autu	ei;
więc	mu:	Czy	i	ty	z	—	uczniów	Jego	jesteś?

G720 V-ADI-3S	G1565 D-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-1S		G3004 V-PAI-3S	G1520 A-NSM	G1537 PREP
ἠρνήσατο	ἐκεῖνος	καὶ	εἶπεν	Οὐκ	εἰμί.	**18:26**	λέγει	εἷς	ἐκ
ernesato	ekeinos	kai	eipen	Uk	eimi.		legei	heis	ek
Zaprzeczył	ów	i	powiedział:	Nie	jestem.		Mówi	jeden	ze

G3588 T-GPM	G1401 N-GPM	G3588 T-GSM	G749 N-GSM	G4773 A-NSM	G1510 V-PAP-NSM	G3739 R-GSM	G609 V-AAI-3S	G4074 N-NSM
τῶν	δούλων	τοῦ	ἀρχιερέως,	συγγενὴς	ὢν	οὗ	ἀπέκοψεν	Πέτρος
ton	dulon	tu	archiereos,	syngenes	on	hu	apekopsen	Petros
—	sług	—	arcykapłana,	krewnym	będąc,	co	odciął	Piotr

G3588 T-ASN	G5621 N-ASN	G3756 PRT-N	G1473 P-1NS	G4771 P-2AS	G3708 V-2AAI-1S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2779 N-DSM	G3326 PREP
τὸ	ὠτίον	Οὐκ	ἐγώ	σε	εἶδον	ἐν	τῷ	κήπῳ	μετ’
to	otion	Uk	ego	se	eidon	en	to	kepo	met’
—	ucho:	Nie	ja	ciebie	zobaczyłem	w	—	ogrodzie	z

23p)) Mt 5:39 - sługa uderza Jezusa prawą ręką w prawy policzek, żeby go poniżyć. Jezus "nadstawia drugi policzek" zmuszając przeciwnika do uargumentowania swojego stanowiska. A jeżeli brak jest argumentów, to kolejne uderzenie będzie już przemocą, a nie poniżeniem Jezusa.

G846		G3825	G3767	G720	G4074	G2532	G2112	G220	G5455
P-GSM		ADV	CONJ	V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	ADV	N-NSM	V-AAI-3S
αὐτοῦ;	**18:27**	πάλιν	οὖν	ἠρνήσατο	Πέτρος,	καὶ	εὐθέως	ἀλέκτωρ	ἐφώνησεν.
autu;		palin	un	ernesato	Petros,	kai	eutheos	alektor	efonesen.
Nim?		Znów	więc	zaprzeczył	Piotr,	i	natychmiast	kogut	zawołał.

27h)

Jezus przed Piłatem

	G71	G3767	G3588	G2424	G575	G3588	G2533	G1519	G3588
	V-PAI-3P	CONJ	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASN
18:28	Ἄγουσιν	οὖν	τὸν	Ἰησοῦν	ἀπὸ	τοῦ	Καϊάφα	εἰς	τὸ
	Agusin	un	ton	Iesun	apo	tu	Kaiafa	eis	to
	Prowadzą	więc	—	Jezusa	od	—	Kajfasza	do	—

G4232		G1510	G1161	G4404	G2532	G846	G3756	G1525	G1519	G3588
N-ASN		V-IAI-3S	CONJ	ADV	CONJ	P-NPM	PRT-N	V-2AAI-3P	PREP	T-ASN
πραιτώριον·		ἦν	δὲ	πρωΐ·	καὶ	αὐτοὶ	οὐκ	εἰσῆλθον	εἰς	τὸ
praitorion;	**28j)**	en	de	proi;	kai	autoi	uk	eiselthon	eis	to
pretorium;		było	zaś	rano;	a	oni	nie	weszli	do	—

G4232	G2443	G3361	G3392	G235	G5315	G3588	G3957	
N-ASN	CONJ	PRT-N	V-APS-3P	CONJ	V-2AAS-3P	T-ASN	ARAM	
πραιτώριον,	ἵνα	μὴ	μιανθῶσιν	ἀλλὰ	φάγωσιν	τὸ	πάσχα.	**18:29**
praitorion,	hina	me	mianthosin	alla	fagosin	to	pascha.	
pretorium,	aby	nie	skalali się,	ale	zjedli	—	Paschę.	

G1831	G3767	G3588	G4091	G1854	G4314	G846	G2532	G5346	G5101
V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	ADV	PREP	P-APM	CONJ	V-PAI-3S	I-ASF
ἐξῆλθεν	οὖν	ὁ	Πειλᾶτος	ἔξω	πρὸς	αὐτοὺς	καὶ	φησίν	Τίνα
ekselthen	un	ho	Peilatos	ekso	pros	autus	kai	fesin	Tina
Wyszedł	więc	—	Piłat	na zewnątrz	do	nich	i	mówi:	Jakie

G2724	G5342	G3588	G444	G5127		G611	G2532
N-ASF	V-PAI-2P	T-GSM	N-GSM	D-GSM		V-ADI-3P	CONJ
κατηγορίαν	φέρετε	τοῦ	ἀνθρώπου	τούτου;	**18:30**	ἀπεκρίθησαν	καὶ
kategorian	ferete	tu	anthropu	tutu;		apekrithesan	kai
oskarżenie	przynosicie	przeciwko	człowiekowi	temu?		Odpowiedzieli	i

G3004	G846	G1487	G3361	G1510	G3778	G2556	G4160	G3756	G302
V-2AAI-3P	P-DSM	COND	PRT-N	V-IAI-3S	D-NSM	A-ASN	V-PAP-NSM	PRT-N	PRT
εἶπαν	αὐτῷ	Εἰ	μὴ	ἦν	οὗτος	κακὸν	ποιῶν,	οὐκ	ἄν
eipan	auto	Ei	me	en	hutos	kakon	poion,	uk	an
powiedzieli	mu:	Jeśli	nie	byłby	ten	zło	czyniący,	nie	—

G4771	G3860	G846		G3004	G3767	G846	G3588	G4091
P-2DS	V-AAI-1P	P-ASM		V-2AAI-3S	CONJ	P-DPM	T-NSM	N-NSM
σοι	παρεδώκαμεν	αὐτόν.	**18:31**	εἶπεν	οὖν	αὐτοῖς	ὁ	Πειλᾶτος
soi	paredokamen	auton.		eipen	un	autois	ho	Peilatos
tobie	wydalibyśmy	Go.		Powiedział	więc	im	—	Piłat:

G2983	G846	G4771	G2532	G2596	G3588	G3551	G5216	G2919	G846
V-2AAM-2P	P-ASM	P-2NP	CONJ	PREP	T-ASM	N-ASM	P-2GP	V-AAM-2P	P-ASM
Λάβετε	αὐτὸν	ὑμεῖς,	καὶ	κατὰ	τὸν	νόμον	ὑμῶν	κρίνατε	αὐτόν.
Labete	auton	hymeis,	kai	kata	ton	nomon	hymon	krinate	auton.
Weźcie	Go	wy,	i	według	—	Prawa	waszego	sądźcie	Go.

G3004	G846	G3588	G2453	G1473	G3756	G1832	G615	G3762
V-2AAI-3P	P-DSM	T-NPM	A-NPM	P-1DP	PRT-N	V-PAI-3S	V-AAN	A-ASM-N
εἶπον	αὐτῷ	οἱ	Ἰουδαῖοι	Ἡμῖν	οὐκ	ἔξεστιν	ἀποκτεῖναι	οὐδένα·
eipon	auto	hoi	Iudaioi	Hemin	uk	eksestin	apokteinai	udena;
Odpowiedzieli	mu	ci	Judejczycy:	Nam	nie	wolno	zabić	nikogo;

	G2443	G3588	G3056	G3588	G2424	G4137	G3739	G3004
	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	V-APS-3S	R-ASM	V-2AAI-3S
18:32	ἵνα	ὁ	λόγος	τοῦ	Ἰησοῦ	πληρωθῇ	ὃν	εἶπεν
	hina	ho	logos	tu	Iesu	plerothe	hon	eipen
	aby	—	słowo	—	Jezusa	wypełniło się,	które	powiedział

27h)) w zn. *zapiał*.

28j)) siedziba wodza lub władcy w rzymskim obozie wojskowym; pretorium było wykorzystywane jako mieszkanie prokuratora (namiestnika) rzymskiej prowincji.

G4591	G4169	G2288	G3195	G599		G1525	G3767	G3825	G1519
V-PAP-NSM	I-DSM	N-DSM	V-IAI-3S-ATT	V-PAN		V-2AAI-3S	CONJ	ADV	PREP
σημαίνων	ποίῳ	θανάτῳ	ἤμελλεν	ἀποθνήσκειν.	**18:33**	Εἰσῆλθεν	οὖν	πάλιν	εἰς
semainon	poio	thanato	emellen	apothneskein. 32m)		Eiselthen	un	palin	eis
zaznaczając,	jaką	śmiercią	miał	umrzeć.		Wszedł	więc	znów	do

G3588	G4232	G3588	G4091	G2532	G5455	G3588	G2424	G2532	G3004
T-ASN	N-ASN	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-2AAI-3S
τὸ	πραιτώριον	ὁ	Πειλᾶτος	καὶ	ἐφώνησεν	τὸν	Ἰησοῦν	καὶ	εἶπεν
to	praitorion	ho	Peilatos	kai	efonesen	ton	Iesun	kai	eipen
—	pretorium	—	–	i	zawołał	—	Jezusa	i	powiedział

G846	G4771	G1510	G3588	G935	G3588	G2453		
P-DSM	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM	N-NSM	T-GPM	A-GPM		
αὐτῷ	Σὺ	εἶ	ὁ	Βασιλεὺς	τῶν	Ἰουδαίων;		
auto	Sy	ei	ho	Basileus	ton	Iudaion;		
Mu:	Ty	jesteś	—	Król	—	Judejczyków?		

	G611	G2424	G575	G1438	G4771	G3778	G3004	G2228
	V-ADI-3S	N-NSM	PREP	F-3GSM	P-2NS	D-ASN	V-PAI-2S	PRT
18:34	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Ἀφ᾽	ἑαυτοῦ	σὺ	τοῦτο	λέγεις,	ἢ
	apekrithe	Iesus	Af᾽	heautu	sy	tuto	legeis,	e
	Odpowiedział	Jezus:	Od	siebie samego	ty	to	mówisz,	czy

G243	G3004	G4771	G4012	G1473		G611	G3588	G4091	G3385
A-NPM	V-2AAI-3P	P-2DS	PREP	P-1GS		V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	PRT-I
ἄλλοι	εἶπόν	σοι	περὶ	ἐμοῦ;	**18:35**	ἀπεκρίθη	ὁ	Πειλᾶτος	Μήτι
alloi	eipon	soi	peri	emu;		apekrithe	ho	Peilatos	Meti
inni	powiedzieli	ci	o	Mnie?		Odpowiedział	—	Piłat:	Czy

G1473	G2453	G1510	G3588	G1484	G3588	G4674	G2532	G3588
P-1NS	A-NSM	V-PAI-1S	T-NSN	N-NSN	T-NSN	S-2SNSN	CONJ	T-NPM
ἐγὼ	Ἰουδαῖός	εἰμι;	τὸ	ἔθνος	τὸ	σὸν	καὶ	οἱ
ego	Iudaios	eimi;	to	ethnos	to	son	kai	hoi
ja	Judejczykiem	jestem?	—	Naród	—	Twój	i	—

G749	G3860	G4771	G1473	G5101	G4160		G611	G2424
N-NPM	V-AAI-3P	P-2AS	P-1DS	I-ASN	V-AAI-2S		V-ADI-3S	N-NSM
ἀρχιερεῖς	παρέδωκάν	σε	ἐμοί·	τί	ἐποίησας;	**18:36**	ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς·
archiereis	paredokan	se	emoi;	ti	epoiesas;		apekrithe	Iesus;
arcykapłani	wydali	Ciebię	mi;	Co	uczyniłeś?		Odpowiedział	Jezus:

G3588	G932	G3588	G1699	G3756	G1510	G1537	G3588	G2889	G5127
T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	PRT-N	V-PAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	D-GSM
Ἡ	βασιλεία	ἡ	ἐμὴ	οὐκ	ἔστιν	ἐκ	τοῦ	κόσμου	τούτου·
He	basileia	he	eme	uk	estin	ek	tu	kosmu	tutu;
—	królestwo	—	Moje	nie	jest	z	—	świata	tego;

G1487	G1537	G3588	G2889	G5127	G1510	G3588	G932	G3588	G1699
COND	PREP	T-GSM	N-GSM	D-GSM	V-IAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF
εἰ	ἐκ	τοῦ	κόσμου	τούτου	ἦν	ἡ	βασιλεία	ἡ	ἐμή,
ei	ek	tu	kosmu	tutu	en	he	basileia	he	eme,
jeśli	ze	—	świata	tego	byłoby	—	królestwo	—	Moje,

G3588	G5257	G302	G3588	G1699	G75	G2443	G3361	G3860	
T-NPM	N-NPM	PRT	T-NPM	S-1SNPM	V-INI-3P	CONJ	PRT-N	V-APS-1S	
οἱ	ὑπηρέται	ἂν	οἱ	ἐμοὶ	ἠγωνίζοντο,	ἵνα	μὴ	παραδοθῶ	
hoi	hyperetai	an	hoi	emoi	egonidzonto,	hina	me	paradotho	
—	podwładni	—	—	Moi	walczyliby,	abym	nie	został wydany	

G3588	G2453	G3568	G1161	G3588	G932	G3588	G1699	G3756	
T-DPM	A-DPM	ADV	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-NSF	S-1SNSF	PRT-N	
τοῖς	Ἰουδαίοις·	νῦν	δὲ	ἡ	βασιλεία	ἡ	ἐμὴ	οὐκ	
tois	Iudaiois;	nyn	de	he	basileia	he	eme	uk	
—	Judejczykom.	Teraz [jednak]	zaś	—	królestwo	—	Moje	nie	

G1510	G1782		G3004	G3767	G846	G3588	G4091	G3766
V-PAI-3S	ADV		V-2AAI-3S	CONJ	P-DSM	T-NSM	N-NSM	ADV-N
ἔστιν	ἐντεῦθεν.	**18:37**	εἶπεν	οὖν	αὐτῷ	ὁ	Πειλᾶτος	Οὐκοῦν
estin	enteuthen.		eipen	un	auto	ho	Peilatos	Ukun
jest	stąd.		Powiedział	więc	Mu	—	Piłat:	Czy więc

32m)) J 12:32-33

G935	G1510	G4771	G611	G3588	G2424	G4771	G3004	G3754
N-NSM	V-PAI-2S	P-2NS	V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	P-2NS	V-PAI-2S	CONJ
βασιλεὺς	εἶ	σύ;	ἀπεκρίθη	ὁ	Ἰησοῦς	Σὺ	λέγεις	ὅτι
basileus	ei	sy;	apekrithe	ho	Iesus	Sy	legeis	hoti
królem	jesteś	Ty?	Odpowiedział	—	Jezus:	Ty	mówisz,	że

G935	G1510	G1473	G1519	G3778	G1080	G2532	G1519	G3778
N-NSM	V-PAI-1S	P-1NS	PREP	D-ASN	V-RPI-1S	CONJ	PREP	D-ASN
βασιλεύς	εἰμι.	ἐγὼ	εἰς	τοῦτο	γεγέννημαι	καὶ	εἰς	τοῦτο
basileus	eimi.	ego	eis	tuto	gegennemai	kai	eis	tuto
królem	jestem.	Ja	na	to	zrodzony jestem	i	na	to

G2064	G1519	G3588	G2889	G2443	G3140	G3588	G225	G3956
V-2RAI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-AAS-1S	T-DSF	N-DSF	A-NSM
ἐλήλυθα	εἰς	τὸν	κόσμον,	ἵνα	μαρτυρήσω	τῇ	ἀληθείᾳ·	πᾶς
elelytha	eis	ton	kosmon,	hina	martyreso	te	aletheia;	pas
przyszedłem	na	—	świat,	abym	zaświadczył	—	prawdzie;	każdy

G3588	G1510	G1537	G3588	G225	G191	G3450	G3588	G5456	
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAI-3S	P-1GS	T-GSF	N-GSF	
ὁ	ὢν	ἐκ	τῆς	ἀληθείας	ἀκούει	μου	τῆς	φωνῆς.	**18:38**
ho	on	ek	tes	aletheias	akuei	mu	tes	fones.	
—	będący	z	—	prawdy	słucha	Mego	—	głosu.	

G3004	G846	G3588	G4091	G5101	G2076	G225	G2532	G3778
V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	I-NSN	V-PAI-3S	N-NSF	CONJ	D-ASN
λέγει	αὐτῷ	ὁ	Πειλᾶτος	Τί	ἐστιν	ἀλήθεια;	Καὶ	τοῦτο
legei	auto	ho	Peilatos	Ti	estin	aletheia;	Kai	tuto
Mówi	Mu	—	Piłat:	Co to	jest	prawda?	A	to

G3004	G3825	G1831	G4314	G3588	G2453	G2532	G3004	G846
V-2AAP-NSM	ADV	V-2AAI-3S	PREP	T-APM	A-APM	CONJ	V-PAI-3S	P-DPM
εἰπὼν	πάλιν	ἐξῆλθεν	πρὸς	τοὺς	Ἰουδαίους,	καὶ	λέγει	αὐτοῖς
eipon	palin	ekselthen	pros	tus	Iudaius,	kai	legei	autois
powiedziawszy	znów	odszedł	do	—	Judejczyków,	i	mówi	im:

G1473	G3762	G2147	G1722	G846	G156		G1510
P-1NS	A-ASF-N	V-PAI-1S	PREP	P-DSM	N-ASF		V-PAI-3S
Ἐγὼ	οὐδεμίαν	εὑρίσκω	ἐν	αὐτῷ	αἰτίαν.	**18:39**	ἔστιν
Ego	udemian	heurisko	en	auto	aitian.		estin
Ja	żadnej	[nie] znajduję	w	Nim	przyczyny [oskarżenia].		Jest

G1161	G4914	G5213	G2443	G1520	G630	G5213	G1722	G3588
CONJ	N-NSF	P-2DP	CONJ	A-ASM	V-AAS-1S	P-2DP	PREP	T-DSM
δὲ	συνήθεια	ὑμῖν	ἵνα	ἕνα	ἀπολύσω	ὑμῖν	ἐν	τῷ
de	synetheia	hymin	hina	hena	apolyso	hymin	en	to
zaś	wspólny zwyczaj	wam,	abym	jednego	uwolniłbym	wam	na	—

G3957	G1014	G3767	G630	G5213	G3588	G935	G3588	G2453
ARAM	V-PNI-2P	CONJ	V-AAS-1S	P-2DP	T-ASM	N-ASM	T-GPM	A-GPM
πάσχα·	βούλεσθε	οὖν	ἀπολύσω	ὑμῖν	τὸν	Βασιλέα	τῶν	Ἰουδαίων;
pascha;	bulesthe	un	apolyso	hymin	ton	Basilea	ton	Iudaion;
Paschę.	Chcecie	więc,	uwolnię	wam	—	Króla	—	Judejczyków?

	G2905	G3767	G3825	G3004	G3361	G3778	G235	G3588
	V-AAI-3P	CONJ	ADV	V-PAP-NPM	PRT-N	D-ASM	CONJ	T-ASM
18:40	ἐκραύγασαν	οὖν	πάλιν	λέγοντες	Μὴ	τοῦτον,	ἀλλὰ	τὸν
	ekraugasan	un	palin	legontes	Me	tuton,	alla	ton
	Wykrzyknęli	więc	znów	mówiąc:	Nie	tego,	ale	—

G912	G1510	G1161	G3588	G912	G3027	
N-ASM	V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	N-NSM	
Βαραββᾶν.	ἦν	δὲ	ὁ	Βαραββᾶς	λῃστής.	
Barabban.	en	de	ho	Barabbas	lestes.	**40n)**
Barabasza.	Był	zaś	—	Barabasz	bandytą.	

40n)) Józef Flawiusz tym terminem określa zelotów i rewolucjonistów występujących przeciw Rzymowi. Mamy tu przeciwstawienie Jezusa Króla nie z tego świata z zelotą pragnącym ustanowienia królestwa Izraela w tym świecie.

Rozdział 19

	G5119 ADV	G3767 CONJ	G2983 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G3588 T-ASM	G2424 N-ASM	G2532 CONJ	G3146 V-AAI-3S
19:1	Τότε	οὖν	ἔλαβεν	ὁ	Πειλᾶτος	τὸν	Ἰησοῦν	καὶ	ἐμαστίγωσεν.
	Tote	un	elaben	ho	Peilatos	ton	Iesun	kai	emastigosen.
	Wtedy	więc	wziął	—	Piłat	—	Jezusa	i	ubiczował.

	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G4757 N-NPM	G4120 V-AAP-NPM	G4735 N-ASM	G1537 PREP	G173 N-GPF	G2007 V-AAI-3P	G846 P-GSM
19:2	καὶ	οἱ	στρατιῶται	πλέξαντες	στέφανον	ἐξ	ἀκανθῶν	ἐπέθηκαν	αὐτοῦ
	kai	hoi	stratiotai	pleksantes	stefanon	eks	akanthon	epethekan	autu
	A	—	żołnierze	splótłszy	wieniec	z	cierni	nałożyli	Mu

G3588 T-DSF	G2776 N-DSF	G2532 CONJ	G2440 N-ASN	G4210 A-ASN	G4016 V-2AAI-3P	G846 P-ASM		G2532 CONJ	G2064 V-INI-3P
τῇ	κεφαλῇ,	καὶ	ἱμάτιον	πορφυροῦν	περιέβαλον	αὐτόν,	**19:3**	καὶ	ἤρχοντο
te	kefale,	kai	himation	porfyrun	periebalon	auton,		kai	erchonto
[na]	głowę,	i	szatą	purpurową	okryli	Go,		i	przychodzili

G4314 PREP	G846 P-ASM	G2532 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G5463 V-PAM-2S	G3588 T-NSM	G935 N-NSM	G3588 T-GPM	G2453 A-GPM
πρὸς	αὐτὸν	καὶ	ἔλεγον	Χαῖρε	ὁ	Βασιλεὺς	τῶν	Ἰουδαίων·
pros	auton	kai	elegon	Chaire	ho	Basileus	ton	Iudaion;
do	Niego	i	mówili:	Witaj	—	Królu	—	Judejczyków;

G2532 CONJ	G1325 V-IAI-3P	G846 P-DSM	G4475 N-APN		G2532 CONJ	G1831 V-2AAI-3S	G3825 ADV	G1854 ADV	G3588 T-NSM
καὶ	ἐδίδοσαν	αὐτῷ	ῥαπίσματα.	**19:4**	Καὶ	ἐξῆλθεν	πάλιν	ἔξω	ὁ
kai	edidosan	auto	rapismata.		Kai	ekselthen	palin	ekso	ho
i	dawali	Mu	policzki.		I	wyszedł	znów	na zewnątrz	—

G4091 N-NSM	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G3708 V-2AAM-2S	G71 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G846 P-ASM	G1854 ADV
Πειλᾶτος	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Ἴδε	ἄγω	ὑμῖν	αὐτὸν	ἔξω,
Peilatos	kai	legei	autois	Ide	ago	hymin	auton	ekso,
Piłat	i	mówi	im:	Oto	prowadzę	wam	Go	na zewnątrz,

G2443 CONJ	G1097 V-2AAS-2P	G3754 CONJ	G3762 A-ASF-N	G156 N-ASF	G2147 V-PAI-1S	G1722 PREP	G846 P-DSM	
ἵνα	γνῶτε	ὅτι	οὐδεμίαν	αἰτίαν	εὑρίσκω	ἐν	αὐτῷ.	
hina	gnote	hoti	udemian	aitian	heurisko	en	auto.	
abyście	poznali,	że	żadnej	przyczyny [oskarżenia]	[nie] znajduję	w	Nim.	

	G1831 V-2AAI-3S	G3767 CONJ	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G1854 ADV	G5409 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM	G174 A-ASM
19:5	ἐξῆλθεν	οὖν	ὁ	Ἰησοῦς	ἔξω,	φορῶν	τὸν	ἀκάνθινον
	ekselthen	un	ho	Iesus	ekso,	foron	ton	akanthinon
	Wyszedł	więc	—	Jezus	na zewnątrz,	niosąc	—	cierniowy

G4735 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-ASN	G4210 A-ASN	G2440 N-ASN	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G3708 V-2AMM-2S
στέφανον	καὶ	τὸ	πορφυροῦν	ἱμάτιον.	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Ἰδοὺ
stefanon	kai	to	porfyrun	himation.	kai	legei	autois	Idu
wieniec	i	—	purpurową	szatę.	I	mówi	im:	Oto

G3588 T-NSM	G444 N-NSM			G3753 ADV	G3767 CONJ	G3708 V-2AAI-3P	G846 P-ASM	G3588 T-NPM	G749 N-NPM
ὁ	ἄνθρωπος.		**19:6**	ὅτε	οὖν	εἶδον	αὐτὸν	οἱ	ἀρχιερεῖς
ho	anthropos.	5s)		hote	un	eidon	auton	hoi	archiereis
—	człowiek.			Kiedy	więc	zobaczyli	Go	—	arcykapłani

G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G5257 N-NPM	G2905 V-AAI-3P	G3004 V-PAP-NPM	G4717 V-AAM-2S	G4717 V-AAM-2S	G3004 V-PAI-3S
καὶ	οἱ	ὑπηρέται,	ἐκραύγασαν	λέγοντες	Σταύρωσον	σταύρωσον.	λέγει
kai	hoi	hyperetai,	ekraugasan	legontes	Stauroson	stauroson.	legei
i	—	podwładni,	wykrzyknęli	mówiąc:	Ukrzyżuj,	ukrzyżuj.	Mówi

G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G2983 V-2AAM-2P	G846 P-ASM	G4771 P-2NP	G2532 CONJ	G4717 V-AAM-2P	G1473 P-1NS	G1063 CONJ
αὐτοῖς	ὁ	Πειλᾶτος	Λάβετε	αὐτὸν	ὑμεῖς	καὶ	σταυρώσατε·	ἐγὼ	γὰρ
autois	ho	Peilatos	Labete	auton	hymeis	kai	staurosate;	ego	gar
im	—	Piłat:	Weźcie	Go	wy	i	ukrzyżujcie,	ja	bowiem

5s)) łac. *Ecce Homo*.

G3756 PRT-N	G2147 V-PAI-1S	G1722 PREP	G846 P-DSM	G156 N-ASF		G611 V-ADI-3P	G846 P-DSM
οὐχ	εὑρίσκω	ἐν	αὐτῷ	αἰτίαν.	**19:7**	ἀπεκρίθησαν	αὐτῷ
uch	heurisko	en	auto	aitian.		apekrithesan	auto
nie	znajduję	w	Nim	przyczyny [oskarżenia].		Odpowiedzieli	mu

G3588 T-NPM	G2453 A-NPM	G1473 P-1NP	G3551 N-ASM	G2192 V-PAI-1P	G2532 CONJ	G2596 PREP	G3588 T-ASM	G3551 N-ASM	G3784 V-PAI-3S
οἱ	Ἰουδαῖοι	Ἡμεῖς	νόμον	ἔχομεν,	καὶ	κατὰ	τὸν	νόμον	ὀφείλει
hoi	Iudaioi	Hemeis	nomon	echomen,	kai	kata	ton	nomon	ofeilei
—	Judejczycy:	My	Prawo	mamy,	a	według	—	Prawa	powinien

G599 V-2AAN	G3754 CONJ	G5207 N-ASM	G2316 N-GSM	G1438 F-3ASM	G4160 V-AAI-3S		G3753 ADV	G3767 CONJ	G191 V-AAI-3S
ἀποθανεῖν,	ὅτι	Υἱὸν	Θεοῦ	ἑαυτὸν	ἐποίησεν.	**19:8**	Ὅτε	οὖν	ἤκουσεν
apothanein,	hoti	Hyion	Theu	heauton	epoiesen.		Hote	un	ekusen
umrzeć,	gdyż	Synem	Boga	siebie	uczynił.		Kiedy	więc	usłyszał

G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G3778 D-ASM	G3588 T-ASM	G3056 N-ASM	G3123 ADV	G5399 V-AOI-3S		G2532 CONJ	G1525 V-2AAI-3S
ὁ	Πειλᾶτος	τοῦτον	τὸν	λόγον,	μᾶλλον	ἐφοβήθη,	**19:9**	καὶ	εἰσῆλθεν
ho	Peilatos	tuton	ton	logon,	mallon	efobethe,		kai	eiselthen
—	Piłat	to	—	słowo,	więcej	lękał się,		i	wszedł

G1519 PREP	G3588 T-ASN	G4232 N-ASN	G3825 ADV	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DSM	G2424 N-DSM	G4159 ADV-I	G1510 V-PAI-2S
εἰς	τὸ	πραιτώριον	πάλιν	καὶ	λέγει	τῷ	Ἰησοῦ	Πόθεν	εἶ
eis	to	praitorion	palin	kai	legei	to	Iesu	Pothen	ei
do	—	pretorium	znów	i	mówi	—	Jezusowi:	Skąd	jesteś

G4771 P-2NS	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2424 N-NSM	G612 N-ASF	G3756 PRT-N	G1325 V-AAI-3S	G846 P-DSM		G3004 V-PAI-3S
σύ;	ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	ἀπόκρισιν	οὐκ	ἔδωκεν	αὐτῷ.	**19:10**	λέγει
sy;	ho	de	Iesus	apokrisin	uk	edoken	auto.		legei
Ty?	—	Zaś	Jezus	odpowiedzi	nie	dał	mu.		Mówi

G3767 CONJ	G846 P-DSM	G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G1473 P-1DS	G3756 PRT-N	G2980 V-PAI-2S	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-2S	G3754 CONJ
οὖν	αὐτῷ	ὁ	Πειλᾶτος	Ἐμοὶ	οὐ	λαλεῖς;	οὐκ	οἶδας	ὅτι
un	auto	ho	Peilatos	Emoi	u	laleis;	uk	oidas	hoti
więc	Mu	—	Piłat:	Mnie	nie	mówisz?	Nie	wiesz,	że

G1849 N-ASF	G2192 V-PAI-1S	G630 V-AAN	G4771 P-2AS	G2532 CONJ	G1849 N-ASF	G2192 V-PAI-1S	G4717 V-AAN	G4771 P-2AS	
ἐξουσίαν	ἔχω	ἀπολῦσαί	σε	καὶ	ἐξουσίαν	ἔχω	σταυρῶσαί	σε;	**19:11**
eksusian	echo	apolysai	se	kai	eksusian	echo	staurosai	se;	
władzę	mam	uwolnić	Cię	i	władzę	mam	ukrzyżować	Cię?	

G611 V-ADI-3S	G2424 N-NSM	G3756 PRT-N	G2192 V-IAI-2S	G1849 N-ASF	G2596 PREP	G1473 P-1GS	G3762 A-ASF-N	G1487 COND	G3361 PRT-N
ἀπεκρίθη	Ἰησοῦς	Οὐκ	εἶχες	ἐξουσίαν	κατ’	ἐμοῦ	οὐδεμίαν	εἰ	μὴ
apekrithe	Iesus	Uk	eiches	eksusian	kat’	emu	udemian	ei	me
Odpowiedział	Jezus:	Nie	miałbyś	władzy	nade	Mną	żadnej,	jeśli	nie

G1510 V-IAI-3S	G1325 V-RPP-NSN	G4771 P-2DS	G509 ADV	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G3588 T-NSM	G3860 V-2AAP-NSM	G1473 P-1AS	G4771 P-2DS
ἦν	δεδομένον	σοι	ἄνωθεν·	διὰ	τοῦτο	ὁ	παραδούς	μέ	σοι
en	dedomenon	soi	anothen;	dia	tuto	ho	paradus	me	soi
byłaby	dana	ci	z góry;	dla	tego	—	wydający	Mnie	tobie

G3173 A-ASF-C	G266 N-ASF	G2192 V-PAI-3S		G1537 PREP	G5127 D-GSN	G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G2212 V-IAI-3S	G630 V-AAN
μείζονα	ἁμαρτίαν	ἔχει.	**19:12**	ἐκ	τούτου	ὁ	Πειλᾶτος	ἐζήτει	ἀπολῦσαι
meidzona	hamartian	echei.		ek	tutu	ho	Peilatos	edzetei	apolysai
większy	grzech	ma.		Od	tąd	—	Piłat	usiłował	uwolnić

G846 P-ASM	G3588 T-NPM	G1161 CONJ	G2453 A-NPM	G2905 V-AAI-3P	G3004 V-PAP-NPM	G1437 COND	G3778 D-ASM	G630 V-AAS-2S
αὐτόν·	οἱ	δὲ	Ἰουδαῖοι	ἐκραύγασαν	λέγοντες	Ἐὰν	τοῦτον	ἀπολύσῃς,
auton;	hoi	de	Iudaioi	ekraugasan	legontes	Ean	tuton	apolyses,
Go.	—	Zaś	Judejczycy	wykrzyknęli	mówiąc:	Jeśli	tego	uwolnisz,

G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-2S	G5384 A-NSM	G3588 T-GSM	G2541 N-GSM	G3956 A-NSM	G3588 T-NSM	G935 N-ASM	G1438 F-3ASM
οὐκ	εἶ	φίλος	τοῦ	Καίσαρος·	πᾶς	ὁ	βασιλέα	ἑαυτὸν
uk	ei	filos	tu	Kaisaros;	pas	ho	basilea	heauton
nie	jesteś	przyjacielem	—	Cezara.	Każdy	—	królem	siebie

G4160	G483	G3588	G2541		G3588	G3767	G4091
V-PAP-NSM	V-PAI-3S	T-DSM	N-DSM		T-NSM	CONJ	N-NSM
ποιῶν	ἀντιλέγει	τῷ	Καίσαρι.	**19:13**	Ὁ	οὖν	Πειλᾶτος
poion	antilegei	to	Kaisari.		Ho	un	Peilatos
czyniący	przeciwstawia się	—	Cezarowi.		—	Więc	Piłat

G191	G3588	G3056	G3778	G71	G1854	G3588	G2424	G2532
V-AAP-NSM	T-GPM	N-GPM	D-GPM	V-2AAI-3S	ADV	T-ASM	N-ASM	CONJ
ἀκούσας	τῶν	λόγων	τούτων	ἤγαγεν	ἔξω	τὸν	Ἰησοῦν,	καὶ
akusas	ton	logon	tuton	egagen	ekso	ton	Iesun,	kai
usłyszawszy	—	słowa	te	wyprowadził	na zewnątrz	—	Jezusa,	i

G2523	G1909	G968	G1519	G5117	G3004	G3038	
V-AAI-3S	PREP	N-GSN	PREP	N-ASM	V-PPP-ASM	A-ASN	
ἐκάθισεν	ἐπὶ	βήματος	εἰς	τόπον	λεγόμενον	Λιθόστρωτον,	
ekathisen	epi	bematos	eis	topon	legomenon	Lithostroton,	13s)
usiadł	na	trybunie [sędziowskiej]	w	miejscu	zwanym	Litostroton,	

G1447	G1161	G1042		G1510	G1161	G3904		G3588
ADV	CONJ	N-PRI		V-IAI-3S	CONJ	N-NSF		T-GSM
Ἑβραϊστὶ	δὲ	Γαββαθα.	**19:14**	ἦν	δὲ	Παρασκευὴ		τοῦ
Hebraisti	de	Gabbatha.		en	de	Paraskeue	14c)	tu
[po] hebrajsku	zaś	Gabbata.		Było	zaś	Przygotowanie		—

G3957	G5610	G1510	G5613	G1623	G2532	G3004	G3588	G2453
ARAM	N-NSF	V-IAI-3S	ADV	A-NSF	CONJ	V-PAI-3S	T-DPM	A-DPM
πάσχα,	ὥρα	ἦν	ὡς	ἕκτη·	καὶ	λέγει	τοῖς	Ἰουδαίοις
pascha,	hora	en	hos	hekte;	kai	legei	tois	Iudaiois
Paschy,	godzina	była	jakoś	szósta.	I	mówi	—	Judejczykom:

G3708	G3588	G935	G5216		G2905	G3767	G1565	G142
V-2AAM-2S	T-NSM	N-NSM	P-2GP		V-AAI-3P	CONJ	D-NPM	V-AAM-2S
Ἴδε	ὁ	Βασιλεὺς	ὑμῶν.	**19:15**	ἐκραύγασαν	οὖν	ἐκεῖνοι	Ἆρον
Ide	ho	Basileus	hymon.		ekraugasan	un	ekeinoi	Aron
Oto	—	Król	wasz.		Wykrzyknęli	więc	owi:	Precz,

G142	G4717	G846	G3004	G846	G3588	G4091	G3588	G935
V-AAM-2S	V-AAM-2S	P-ASM	V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM
ἆρον,	σταύρωσον	αὐτόν.	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Πειλᾶτος	Τὸν	Βασιλέα
aron,	stauroson	auton.	legei	autois	ho	Peilatos	Ton	Basilea
precz,	ukrzyżuj	Go.	Mówi	im	—	Piłat:	—	Króla

G5216	G4717	G611	G3588	G749	G3756	G2192
P-2GP	V-FAI-1S	V-ADI-3P	T-NPM	N-NPM	PRT-N	V-PAI-1P
ὑμῶν	σταυρώσω;	ἀπεκρίθησαν	οἱ	ἀρχιερεῖς	Οὐκ	ἔχομεν
hymon	stauroso;	apekrithesan	hoi	archiereis	Uk	echomen
waszego	[mam] ukrzyżować?	Odpowiedzieli	—	arcykapłani:	Nie	mamy

G935	G1487	G3361	G2541
N-ASM	COND	PRT-N	N-ASM
βασιλέα	εἰ	μὴ	Καίσαρα.
basilea	ei	me	Kaisara.
króla,	jeśli	nie	Cezara.

Ukrzyżowanie Jezusa

	G5119	G3767	G3860	G846	G846	G2443	G4717	G3880
	ADV	CONJ	V-AAI-3S	P-ASM	P-DPM	CONJ	V-APS-3S	V-2AAI-3P
19:16	τότε	οὖν	παρέδωκεν	αὐτὸν	αὐτοῖς	ἵνα	σταυρωθῇ.	Παρέλαβον
	tote	un	paredoken	auton	autois	hina	staurothe.	Parelabon
	Wtedy	więc	wydał	Go	im,	aby	został ukrzyżowany.	Wzięli

G3767	G3588	G2424		G2532	G941	G1438	G3588	G4716
CONJ	T-ASM	N-ASM		CONJ	V-PAP-NSM	F-3DSM	T-ASM	N-ASM
οὖν	τὸν	Ἰησοῦν·	**19:17**	καὶ	βαστάζων	ἑαυτῷ	τὸν	σταυρὸν
un	ton	Iesun;		kai	bastadzon	heauto	ton	stauron
więc	—	Jezusa,		a	niosąc	[dla] siebie	—	krzyż,

13s)) *Kamienny bruk* - chodnik mozaikowy lub teselowany.

14c)) Dzień przygotowania do szabatu, czyli piątek przed szabatem w święto Paschy.

G1831	G1519	G3588	G3004	G2898	G5117	G3739	G3004
V-2AAI-3S	PREP	T-ASM	V-PPP-ASM	N-GSN	N-ASM	R-NSN	V-PPI-3S
ἐξῆλθεν	εἰς	τὸν	λεγόμενον	Κρανίου	τόπον,	ὃ	λέγεται
ekselthen	eis	ton	legomenon	Kraniu	topon,	ho	legetai
wyszedł	na	—	zwane	Czaszki	Miejsce,	które	nazywają

G1447	G1115		G3699	G846	G4717	G2532	G3326	G846
ADV	N-PRI		ADV	P-ASM	V-AAI-3P	CONJ	PREP	P-GSM
Ἑβραϊστὶ	Γολγοθᾶ,	**19:18**	ὅπου	αὐτὸν	ἐσταύρωσαν,	καὶ	μετ’	αὐτοῦ
Hebraisti	Golgotha,		hopu	auton	estaurosan,	kai	met’	autu
[po] hebrajsku	Golgota,		gdzie	Go	ukrzyżowali,	a	z	Nim

G243	G1417	G1782	G2532	G1782	G3319	G1161	G3588	G2424	
A-APM	A-NUI	ADV	CONJ	ADV	A-ASN	CONJ	T-ASM	N-ASM	
ἄλλους	δύο	ἐντεῦθεν	καὶ	ἐντεῦθεν,	μέσον	δὲ	τὸν	Ἰησοῦν.	**19:19**
allus	duo	enteuthen	kai	enteuthen,	meson	de	ton	Iesun.	
innych	dwóch,	z tej strony	i	z tej strony,	pośrodku	zaś	—	Jezusa.	

G1125	G1161	G2532	G5102	G3588	G4091	G2532	G5087	G1909	G3588
V-AAI-3S	CONJ	CONJ	N-ASM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-AAI-3S	PREP	T-GSM
ἔγραψεν	δὲ	καὶ	τίτλον	ὁ	Πειλᾶτος	καὶ	ἔθηκεν	ἐπὶ	τοῦ
egrapsen	de	kai	titlon	ho	Peilatos	kai	etheken	epi	tu
Napisał	zaś	i	tytuł [winy]	—	Piłat	i	umieścił	na	—

G4716	G1510	G1161	G1125	G2424	G3588	G3480
N-GSM	V-IAI-3S	CONJ	V-RPP-NSN	N-NSM	T-NSM	N-NSM
σταυροῦ·	ἦν	δὲ	γεγραμμένον	ΙΗΣΟΥΣ	Ο	ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ
stauru;	en	de	gegrammenon	IESUS	O	NADzORAIOS
krzyżu.	Było	zaś	napisane	JEZUS	—	NAZAREJCZYK,

G3588	G935	G3588	G2453		G3778	G3767	G3588
T-NSM	N-NSM	T-GPM	A-GPM		D-ASM	CONJ	T-ASM
Ο	ΒΑΣΙΛΕΥΣ	ΤΩΝ	ΙΟΥΔΑΙΩΝ.	**19:20**	τοῦτον	οὖν	τὸν
O	BASILEUS	TON	IUDAION.		tuton	un	ton
—	KRÓL	—	JUDEJCZYKÓW.		Ten	więc	—

G5102	G4183	G314	G3588	G2453	G3754	G1451	G1510	G3588
N-ASM	A-NPM	V-2AAI-3P	T-GPM	A-GPM	CONJ	ADV	V-IAI-3S	T-NSM
τίτλον	πολλοὶ	ἀνέγνωσαν	τῶν	Ἰουδαίων,	ὅτι	ἐγγὺς	ἦν	ὁ
titlon	polloi	anegnosan	ton	Iudaion,	hoti	engys	en	ho
tytuł [winy]	wielu	czytało	—	Judejczyków,	gdyż	blisko	było	—

G5117	G3588	G4172	G3699	G4717	G3588	G2424	G2532	G1510
N-NSM	T-GSF	N-GSF	ADV	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-IAI-3S
τόπος	τῆς	πόλεως	ὅπου	ἐσταυρώθη	ὁ	Ἰησοῦς·	καὶ	ἦν
topos	tes	poleos	hopu	estaurothe	ho	Iesus;	kai	en
miejsce	—	miasta,	gdzie	został ukrzyżowany	—	Jezus.	I	było

G1125	G1447	G4515	G1676		G3004	G3767	G3588
V-RPP-NSN	ADV	ADV	ADV		V-IAI-3P	CONJ	T-DSM
γεγραμμένον	Ἑβραϊστί,	Ῥωμαϊστί,	Ἑλληνιστί.	**19:21**	ἔλεγον	οὖν	τῷ
gegrammenon	Hebraisti,	Romaisti,	Hellenisti.		elegon	un	to
napisane	[po] hebrajsku,	łacinie,	grecku.		Mówili	więc	—

G4091	G3588	G749	G3588	G2453	G3361	G1125	G3588	G935
N-DSM	T-NPM	N-NPM	T-GPM	A-GPM	PRT-N	V-PAM-2S	T-NSM	N-NSM
Πειλάτῳ	οἱ	ἀρχιερεῖς	τῶν	Ἰουδαίων	Μὴ	γράφε	Ὁ	Βασιλεὺς
Peilato	hoi	archiereis	ton	Iudaion	Me	grafe	Ho	Basileus
Piłatowi	—	arcykapłani	—	Judejczyków:	Nie	pisz	—	Król

G3588	G2453	G235	G3754	G1565	G3004	G935	G1510	G3588
T-GPM	A-GPM	CONJ	CONJ	D-NSM	V-2AAI-3S	N-NSM	V-PAI-1S	T-GPM
τῶν	Ἰουδαίων,	ἀλλ’	ὅτι	ἐκεῖνος	εἶπεν	Βασιλεύς	εἰμι	τῶν
ton	Iudaion,	all’	hoti	ekeinos	eipen	Basileus	eimi	ton
—	Judejczyków,	ale,	że	ów	powiedział:	Królem	jestem	—

G2453		G611	G3588	G4091	G3739	G1125	G1125	
A-GPM		V-ADI-3S	T-NSM	N-NSM	R-ASN	V-2RAI-1S	V-2RAI-1S	
Ἰουδαίων.	**19:22**	ἀπεκρίθη	ὁ	Πειλᾶτος	Ὃ	γέγραφα,	γέγραφα.	**19:23**
Iudaion.		apekrithe	ho	Peilatos	Ho	gegrafa,	gegrafa.	
Judejczyków.		Odpowiedział	—	Piłat:	Co	napisałem,	napisałem.	

G3588	G3767	G4757	G3753	G4717	G3588	G2424	G2983	G3588
T-NPM	CONJ	N-NPM	ADV	V-AAI-3P	T-ASM	N-ASM	V-2AAI-3P	T-APN
Οἱ	οὖν	στρατιῶται,	ὅτε	ἐσταύρωσαν	τὸν	Ἰησοῦν,	ἔλαβον	τὰ
Hoi	un	stratiotai,	hote	estaurosan	ton	Iesun,	elabon	ta
—	Więc	żołnierze,	kiedy	ukrzyżowali	—	Jezusa,	wzięli	—

G2440	G846	G2532	G4160	G5064	G3313	G1538	G4757	G3313	G2532
N-APN	P-GSM	CONJ	V-AAI-3P	A-NPN	N-APN	A-DSM	N-DSM	N-NSN	CONJ
ἱμάτια	αὐτοῦ	καὶ	ἐποίησαν	τέσσερα	μέρη,	ἑκάστῳ	στρατιώτῃ	μέρος,	καὶ
himatia	autu	kai	epoiesan	tessera	mere,	hekasto	stratiote	meros,	kai
szaty	jego	i	czynili	cztery	części,	każdemu	żołnierzowi	część,	i

G3588	G5509	G1510	G1161	G3588	G5509	G729	G1537	G3588	G509
T-ASM	N-ASM	V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	A-NSM	PREP	T-GPM	ADV
τὸν	χιτῶνα.	ἦν	δὲ	ὁ	χιτὼν	ἄραφος,	ἐκ	τῶν	ἄνωθεν
ton	chitona.	en	de	ho	chiton	arafos,	ek	ton	anothen
—	tunikę.	Była	zaś	—	tunika	bez szwu,	od	—	góry

G5307	G1223	G3650		G3004	G3767	G4314	G240	G3361
A-NSM	PREP	A-GSM		V-2AAI-3P	CONJ	PREP	C-APM	PRT-N
ὑφαντὸς	δι’	ὅλου.	**19:24**	εἶπαν	οὖν	πρὸς	ἀλλήλους	Μὴ
hyfantos	di’	holu.		eipan	un	pros	allelus	Me
tkana	przez	całość.		Powiedzieli	więc	do	siebie nawzajem:	Nie

G4977	G846	G235	G2975	G4012	G846	G5101	G1510	G2443	G3588
V-AAS-1P	P-ASM	CONJ	V-2AAS-1P	PREP	P-GSM	I-GSM	V-FDI-3S	CONJ	T-NSF
σχίσωμεν	αὐτόν,	ἀλλὰ	λάχωμεν	περὶ	αὐτοῦ	τίνος	ἔσται·	ἵνα	ἡ
schisomen	auton,	alla	lachomen	peri	autu	tinos	estai;	hina	he
rozdzierajmy	jej,	ale	losujmy	co do	niej,	kogo	będzie;	aby	—

G1124	G4137	G1266	G3588	G2440	G3450	G1438	G2532	G1909
N-NSF	V-APS-3S	V-AMI-3P	T-APN	N-APN	P-1GS	F-3DPM	CONJ	PREP
γραφὴ	πληρωθῇ.	Διεμερίσαντο	τὰ	ἱμάτιά	μου	ἑαυτοῖς	καὶ	ἐπὶ
grafe	plerothe.	Diemerisanto	ta	himatia	mu	heautois	kai	epi
Pismo	wypełniło się:	*Rozdzielili*	—	*szaty*	*Me*	*miedzy siebie*	*i*	*o*

G3588	G2441	G3450	G906	G2819		G3588	G3303	G3767	G4757
T-ASM	N-ASM	P-1GS	V-2AAI-3P	N-ASM		T-NPM	PRT	CONJ	N-NPM
τὸν	ἱματισμόν	μου	ἔβαλον	κλῆρον		Οἱ	μὲν	οὖν	στρατιῶται
ton	himatismon	mu	ebalon	kleron	24ac)	Hoi	men	un	stratiotai
—	*odzież*	*Moją*	*rzucili*	*los;*		—	—	więc	żołnierze

G3778	G4160		G2476	G1161	G3844	G3588	G4716	G3588	G2424
D-APN	V-AAI-3P		V-LAI-3P	CONJ	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GSM	N-GSM
ταῦτα	ἐποίησαν.	**19:25**	εἱστήκεισαν	δὲ	παρὰ	τῷ	σταυρῷ	τοῦ	Ἰησοῦ
tauta	epoiesan.		heistekeisan	de	para	to	stauro	tu	Iesu
to	uczynili.		Stały	zaś	przy	—	krzyżu	—	Jezusa

G3588	G3384	G846	G2532	G3588	G79	G3588	G3384	G846	G3137	G3588
T-NSF	N-NSF	P-GSM	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM	N-NSF	T-NSF
ἡ	μήτηρ	αὐτοῦ	καὶ	ἡ	ἀδελφὴ	τῆς	μητρὸς	αὐτοῦ,	Μαρία	ἡ
he	meter	autu	kai	he	adelfe	tes	metros	autu,	Maria	he
—	matka	Jego	i	—	siostra	—	matki	Jego,	Maria	—

G3588	G2832	G2532	G3137	G3588	G3094		G2424	G3767
T-GSM	N-GSM	CONJ	N-NSF	T-NSF	N-NSF		N-NSM	CONJ
τοῦ	Κλωπᾶ	καὶ	Μαρία	ἡ	Μαγδαληνή.	**19:26**	Ἰησοῦς	οὖν
tu	Klopa	kai	Maria	he	Magdalene.		Iesus	un
[żona]	Kleofasa	i	Maria	—	Magdalena.		Jezus	więc, [gdy]

G3708	G3588	G3384	G2532	G3588	G3101	G3936	G3739	G25
V-2AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASM	N-ASM	V-RAP-ASM	R-ASM	V-IAI-3S
ἰδὼν	τὴν	μητέρα	καὶ	τὸν	μαθητὴν	παρεστῶτα	ὃν	ἠγάπα,
idon	ten	metera	kai	ton	matheten	parestota	hon	egapa,
zobaczył	—	matkę	i	—	ucznia	stojącego,	którego	kochał,

G3004	G3588	G3384	G1135	G3708	G3588	G5207	G4771		G1534
V-PAI-3S	T-DSF	N-DSF	N-VSF	V-2AAM-2S	T-NSM	N-NSM	P-2GS		ADV
λέγει	τῇ	μητρί	Γύναι,	ἴδε	ὁ	υἱός	σου.	**19:27**	εἶτα
legei	te	metri	Gynai,	ide	ho	hyios	su.		eita
mówi	—	matce:	Kobieto,	oto	—	syn	twój.		Potem

24ac)) Ps 22:18

G3004	G3588	G3101	G3708	G3588	G3384	G4771	G2532	G575	G1565
V-PAI-3S	T-DSM	N-DSM	V-2AAM-2S	T-NSF	N-NSF	P-2GS	CONJ	PREP	D-GSF
λέγει	τῷ	μαθητῇ	Ἴδε	ἡ	μήτηρ	σου.	καὶ	ἀπ’	ἐκείνης
legei	to	mathete	Ide	he	meter	su.	kai	ap’	ekeines
mówi	—	uczniowi:	Oto	—	matka	twoja;	i	od	owej

G3588	G5610	G2983	G3588	G3101	G846	G1519	G3588	G2398
T-GSF	N-GSF	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-ASF	PREP	T-APN	A-APN
τῆς	ὥρας	ἔλαβεν	ὁ	μαθητὴς	αὐτὴν	εἰς	τὰ	ἴδια.
tes	horas	elaben	ho	mathetes	auten	eis	ta	idia.
—	godziny	wziął	—	uczeń	ją	do	—	siebie.

Wykonało się! τετέλεσται

	G3326	G3778	G1492	G3588	G2424	G3754	G2235	G3956
19:28	PREP	D-ASN	V-RAP-NSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	ADV	A-NPN
	Μετὰ	τοῦτο	εἰδὼς	ὁ	Ἰησοῦς	ὅτι	ἤδη	πάντα
	Meta	tuto	eidos	ho	Iesus	hoti	ede	panta
	Po	tym	wiedząc	—	Jezus,	że	już	wszystko

G5055	G2443	G5048	G3588	G1124	G3004	G1372	
V-RPI-3S	CONJ	V-APS-3S	T-NSF	N-NSF	V-PAI-3S	V-PAI-1S	
τετέλεσται,	ἵνα	τελειωθῇ	ἡ	γραφὴ,	λέγει	Διψῶ.	**19:29**
tetelestai,	hina	teleiothe	he	grafe,	legei	Dipso.	28o)
wykonało się,	aby	zostałoby wypełnione	—	Pismo,	mówi:	Pragnę.	

G4632	G2749	G3690	G3324	G4699	G3767	G3324	G3588	G3690
N-NSN	V-INI-3S	N-GSN	A-NSN	N-ASM	CONJ	A-NSN	T-GSN	N-GSN
σκεῦος	ἔκειτο	ὄξους	μεστόν·	σπόγγον	οὖν	μεστὸν	τοῦ	ὄξους
skeuos	ekeito	oksus	meston;	spongon	un	meston	tu	oksus
Naczynie	leżało,	octem	napełnione;	gąbkę	więc	napełnioną	—	octem

G5301	G4060	G4374	G846	G3588	G4750		G3753	G3767
N-DSM	V-2AAP-NPM	V-AAI-3P	P-GSM	T-DSN	N-DSN		ADV	CONJ
ὑσσώπῳ	περιθέντες	προσήνεγκαν	αὐτοῦ	τῷ	στόματι.	**19:30**	ὅτε	οὖν
hyssopo	perithentes	prosenenkan	autu	to	stomati.		hote	un
[na] hizop	włożywszy	przynieśli	Mu	[do]	ust.		Kiedy	więc

G2983	G3588	G3690	G3588	G2424	G3004	G5055	G2532	G2827
V-2AAI-3S	T-ASN	N-ASN	T-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	V-RPI-3S	CONJ	V-AAP-NSM
ἔλαβεν	τὸ	ὄξος	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν	Τετέλεσται,	καὶ	κλίνας
elaben	to	oksos	ho	Iesus	eipen	Tetelestai,	kai	klinas
wziął	—	ocet	—	Jezus	powiedział:	Wykonało się,	i	skłoniwszy

G3588	G2776	G3860	G3588	G4151
T-ASF	N-ASF	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN
τὴν	κεφαλὴν	παρέδωκεν	τὸ	πνεῦμα.
ten	kefalen	paredoken	to	pneuma.
—	głowę,	oddał	—	ducha.

Okoliczności śmierci Jezusa

	G3588	G3767	G2453	G1893	G3904		G1510	G2443	G3361
19:31	T-NPM	CONJ	A-NPM	CONJ	N-NSF		V-IAI-3S	CONJ	PRT-N
	Οἱ	οὖν	Ἰουδαῖοι,	ἐπεὶ	Παρασκευὴ		ἦν,	ἵνα	μὴ
	Hoi	un	Iudaioi,	epei	Paraskeue	31e)	en,	hina	me
	—	Więc	Judejczycy,	ponieważ	Przygotowanie		było,	aby	nie

G3306	G1909	G3588	G4716	G3588	G4983	G1722	G3588	G4521	G1510
V-AAS-3S	PREP	T-GSN	N-GSM	T-NPN	N-NPN	PREP	T-DSN	N-DSN	V-IAI-3S
μείνῃ	ἐπὶ	τοῦ	σταυροῦ	τὰ	σώματα	ἐν	τῷ	σαββάτῳ,	ἦν
meine	epi	tu	stauru	ta	somata	en	to	sabbato,	en
pozostały	na	—	krzyżu	—	ciała	w	—	szabat,	był

G1063	G3173	G3588	G2250	G1565	G3588	G4521	G2065	G3588	G4091
CONJ	A-NSF	T-NSF	N-NSF	D-GSN	T-GSN	N-GSN	V-AAI-3P	T-ASM	N-ASM
γὰρ	μεγάλη	ἡ	ἡμέρα	ἐκείνου	τοῦ	σαββάτου,	ἠρώτησαν	τὸν	Πειλᾶτον
gar	megale	he	hemera	ekeinu	tu	sabbatu,	erotesan	ton	Peilaton
bowiem	wielki	—	dzień	owego	—	szabatu,	prosili	—	Piłata,

28o)) w zn. *Chcę pić!*.

31e)) w zn. *Dzień przygotowania*

G2443 CONJ	G2608 V-2APS-3P	G846 P-GPM	G3588 T-NPN	G4628 N-NPN	G2532 CONJ	G142 V-APS-3P		G2064 V-2AAI-3P
ἵνα	κατεαγῶσιν	αὐτῶν	τὰ	σκέλη	καὶ	ἀρθῶσιν.	**19:32**	ἦλθον
hina	kateagosin	auton	ta	skele	kai	arthosin.		elthon
aby	zostały połamane	ich	—	golenie	i	zostali usunięci.		Przyszli

G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G4757 N-NPM	G2532 CONJ	G3588 T-GSM	G3303 PRT	G4413 A-GSM-S	G2608 V-AAI-3P	G3588 T-APN	G4628 N-APN
οὖν	οἱ	στρατιῶται,	καὶ	τοῦ	μὲν	πρώτου	κατέαξαν	τὰ	σκέλη
un	hoi	stratiotai,	kai	tu	men	protu	kateaksan	ta	skele
więc	—	żołnierze,	i	—	—	pierwszego	połamali	—	golenie

G2532 CONJ	G3588 T-GSM	G243 A-GSM	G3588 T-GSM	G4957 V-APP-GSM	G846 P-DSM		G1909 PREP	G1161 CONJ
καὶ	τοῦ	ἄλλου	τοῦ	συνσταυρωθέντος	αὐτῷ·	**19:33**	ἐπὶ	δὲ
kai	tu	allu	tu	synstaurothentos	auto;		epi	de
i	—	innemu	—	współukrzyżowanemu	jemu;		do	zaś

G3588 T-ASM	G2424 N-ASM	G2064 V-2AAP-NPM	G5613 ADV	G3708 V-2AAI-3P	G2235 ADV	G846 P-ASM	G2348 V-RAP-ASM	G3756 PRT-N
τὸν	Ἰησοῦν	ἐλθόντες,	ὡς	εἶδον	ἤδη	αὐτὸν	τεθνηκότα,	οὐ
ton	Iesun	elthontes,	hos	eidon	ede	auton	tethnekota,	u
—	Jezusa	przyszedłszy,	jak	zobaczyli	już	Go	martwego,	nie

G2608 V-AAI-3P	G846 P-GSM	G3588 T-APN	G4628 N-APN		G235 CONJ	G1520 A-NSM	G3588 T-GPM	G4757 N-GPM	G3057 N-DSF
κατέαξαν	αὐτοῦ	τὰ	σκέλη,	**19:34**	ἀλλ’	εἷς	τῶν	στρατιωτῶν	λόγχῃ
kateaksan	autu	ta	skele,		all’	heis	ton	stratioton	lonche
połamali	Jego	—	goleni,		ale	jeden	[z]	żołnierzy	włócznią

G846 P-GSM	G3588 T-ASF	G4125 N-ASF	G3572 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G1831 V-2AAI-3S	G2112 ADV	G129 N-NSN	G2532 CONJ	G5204 N-NSN
αὐτοῦ	τὴν	πλευρὰν	ἔνυξεν,	καὶ	ἐξῆλθεν	εὐθὺς	αἷμα	καὶ	ὕδωρ.
autu	ten	pleuran	enyksen,	kai	ekselthen	euthys	haima	kai	hydor.
Jego	—	bok	przebił,	i	wyszła	zaraz	krew	i	woda.

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G3708 V-RAP-NSM-ATT	G3140 V-RAI-3S	G2532 CONJ	G228 A-NSF	G846 P-GSM	G2076 V-PAI-3S
19:35	καὶ	ὁ	ἑωρακὼς	μεμαρτύρηκεν,	καὶ	ἀληθινὴ	αὐτοῦ	ἐστιν
	kai	ho	heorakos	memartyreken,	kai	alethine	autu	estin
	i	który	zobaczył	zaświadcza,	i	prawdziwe	jego	jest

G3588 T-NSF	G3141 N-NSF	G2532 CONJ	G1565 D-NSM	G1492 V-RAI-3S	G3754 CONJ	G227 A-APN	G3004 V-PAI-3S	G2443 CONJ
ἡ	μαρτυρία,	καὶ	ἐκεῖνος	οἶδεν	ὅτι	ἀληθῆ	λέγει,	ἵνα
he	martyria,	kai	ekeinos	oiden	hoti	alethe	legei,	hina
—	świadectwo,	i	ten	wie,	że	prawdziwie	mówi,	abyście

G2532 CONJ	G4771 P-2NP	G4100 V-PAS-2P		G1096 V-2ADI-3S	G1063 CONJ	G3778 D-NPN	G2443 CONJ	G3588 T-NSF	G1124 N-NSF
καὶ	ὑμεῖς	πιστεύητε.	**19:36**	ἐγένετο	γὰρ	ταῦτα	ἵνα	ἡ	γραφὴ
kai	hymeis	pisteuete.		egeneto	gar	tauta	hina	he	grafe
i	wy	uwierzyli.		Stało się	bowiem	to,	aby	—	Pismo

G4137 V-APS-3S	G3747 N-NSN	G3756 PRT-N	G4937 V-2FPI-3S	G846 P-GSM		G2532 CONJ	G3825 ADV
πληρωθῇ.	Ὀστοῦν	οὐ	συντριβήσεται	αὐτοῦ	**19:37**	καὶ	πάλιν
plerothe.	Ostun	u	syntribesetai	autu 36k)		kai	palin
wypełniło się.	*Kość*	*nie*	*zostanie zmiażdzona*	*Jego.*		a	znów

G2087 A-NSF	G1124 N-NSF	G3004 V-PAI-3S	G3708 V-FDI-3P	G1519 PREP	G3739 R-ASM	G1574 V-AAI-3P	
ἑτέρα	γραφὴ	λέγει.	Ὄψονται	εἰς	ὃν	ἐξεκέντησαν	
hetera	grafe	legei.	Opsontai	eis	hon	eksekentesan	37i)
inne	Pismo	mówi:	*Będą patrzeć*	*na*	*[Tego] którego*	*przebili.*	

36k)) Ps 34:20
37i)) Za 12:10

Pogrzeb Jezusa

	G3326 PREP	G1161 CONJ	G3778 D-APN	G2065 V-AAI-3S	G3588 T-ASM	G4091 N-ASM	G2501 N-PRI	G575 PREP	G707 N-GSF
19:38	Μετὰ	δὲ	ταῦτα	ἠρώτησεν	τὸν	Πειλᾶτον	Ἰωσὴφ	ἀπὸ	Ἀριμαθαίας,
	Meta	de	tauta	erotesen	ton	Peilaton	Iosef	apo	Harimathaias,
	Po	zaś	tym	poprosił	—	Piłata	Józef	z	Arymatei,

G1510 V-PAP-NSM	G3101 N-NSM	G3588 T-GSM	G2424 N-GSM	G2928 V-RPP-NSM	G1161 CONJ	G1223 PREP	G3588 T-ASM	G5401 N-ASM
ὢν	μαθητὴς	τοῦ	Ἰησοῦ	κεκρυμμένος	δὲ	διὰ	τὸν	φόβον
on	mathetes	tu	Iesu	kekrymmenos	de	dia	ton	fobon
będący	uczniem	—	Jezusa,	ukrytym	zaś	z powodu	—	lęku

G3588 T-GPM	G2453 A-GPM	G2443 CONJ	G142 V-AAS-3S	G3588 T-ASN	G4983 N-ASN	G3588 T-GSM	G2424 N-GSM	G2532 CONJ
τῶν	Ἰουδαίων,	ἵνα	ἄρῃ	τὸ	σῶμα	τοῦ	Ἰησοῦ·	καὶ
ton	Iudaion,	hina	are	to	soma	tu	Iesu;	kai
[przed]	Judejczykami,	aby	zabrał	—	ciało	—	Jezusa.	I

G2010 V-AAI-3S	G3588 T-NSM	G4091 N-NSM	G2064 V-2AAI-3S	G3767 CONJ	G2532 CONJ	G142 V-AAI-3S	G3588 T-ASN	G4983 N-ASN	G846 P-GSM
ἐπέτρεψεν	ὁ	Πειλᾶτος.	ἦλθεν	οὖν	καὶ	ἦρεν	τὸ	σῶμα	αὐτοῦ.
epetrepsen	ho	Peilatos.	elthen	un	kai	eren	to	soma	autu.
zezwolił	—	Piłat.	Przyszedł	więc	i	zabrał	—	ciało	Jego.

	G2064 V-2AAI-3S	G1161 CONJ	G2532 CONJ	G3530 N-NSM	G3588 T-NSM	G2064 V-2AAP-NSM	G4314 PREP	G846 P-ASM	G3571 N-GSF
19:39	ἦλθεν	δὲ	καὶ	Νικόδημος,	ὁ	ἐλθὼν	πρὸς	αὐτὸν	νυκτὸς
	elthen	de	kai	Nikodemos,	ho	elthon	pros	auton	nyktos
	Przyszedł	zaś	i	Nikodem,	który	przyszedł	do	Niego	nocą

G3588 T-ASN	G4413 A-ASN-S	G5342 V-PAP-NSM	G3395 N-ASN	G4666 N-GSF	G2532 CONJ	G250 N-GSF	G5613 ADV	G3046 N-APF
τὸ	πρῶτον,	φέρων	μίγμα	σμύρνης	καὶ	ἀλόης	ὡς	λίτρας
to	proton,	feron	migma	smyrnes	kai	aloes	hos	litras
—	najpierw,	niosąc	mieszaninę	mirry	i	aloesu	jakieś	funtów

G1540 A-NUI		G2983 V-2AAI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-ASN	G4983 N-ASN	G3588 T-GSM	G2424 N-GSM	G2532 CONJ	G1210 V-AAI-3P
ἑκατόν.	**19:40**	ἔλαβον	οὖν	τὸ	σῶμα	τοῦ	Ἰησοῦ	καὶ	ἔδησαν
hekaton.		elabon	un	to	soma	tu	Iesu	kai	edesan
sto.		Wzięli	więc	—	ciało	—	Jezusa	i	związali

G846 P-ASN	G3608 N-DPN	G3326 PREP	G3588 T-GPN	G759 N-GPN	G2531 ADV	G1485 N-NSN	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-DPM
αὐτὸ	ὀθονίοις	μετὰ	τῶν	ἀρωμάτων,	καθὼς	ἔθος	ἐστὶν	τοῖς
auto	othoniois	meta	ton	aromaton,	kathos	ethos	estin	tois
je	płótnami	z	—	wonnościami,	jaki	zwyczaj	jest	—

G2453 A-DPM	G1779 V-PAN		G1510 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G5117 N-DSM	G3699 ADV
Ἰουδαίοις	ἐνταφιάζειν.	**19:41**	ἦν	δὲ	ἐν	τῷ	τόπῳ	ὅπου
Iudaiois	entafiadzein.		en	de	en	to	topo	hopu
Judejczykom	grzebać.		Był	zaś	w	—	miejscu,	gdzie

G4717 V-API-3S	G2779 N-NSM	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2779 N-DSM	G3419 N-NSN	G2537 A-NSN	G1722 PREP
ἐσταυρώθη	κῆπος,	καὶ	ἐν	τῷ	κήπῳ	μνημεῖον	καινόν,	ἐν
estaurothe	kepos,	kai	en	to	kepo	mnemeion	kainon,	en
został ukrzyżowany	ogród,	a	w	—	ogrodzie	grobowiec	nowy,	w

G3739 R-DSN	G3764 ADV-N	G3762 A-NSM-N	G1510 V-IAI-3S	G5087 V-RPP-NSM		G1563 ADV	G3767 CONJ	G1223 PREP	G3588 T-ASF
ᾧ	οὐδέπω	οὐδεὶς	ἦν	τεθειμένος·	**19:42**	ἐκεῖ	οὖν	διὰ	τὴν
ho	udepo	udeis	en	tetheimenos;		ekei	un	dia	ten
którym	jeszcze	nikt	[nie] był	złożony.		Tam	więc	z powodu	—

G3904		G3588	G2453	G3754	G1451	G1510	G3588	G3419
N-ASF		T-GPM	A-GPM	CONJ	ADV	V-IAI-3S	T-NSN	N-NSN
Παρασκευὴν		τῶν	Ἰουδαίων,	ὅτι	ἐγγὺς	ἦν	τὸ	μνημεῖον,
Paraskeuen		ton	Iudaion,	hoti	engys	en	to	mnemeion,
Przygotowania	42e)	—	Judejczyków,	gdyż	blisko	był	—	grobowiec,

G5087	G3588	G2424
V-AAI-3P	T-ASM	N-ASM
ἔθηκαν	τὸν	Ἰησοῦν.
ethekan	ton	Iesun.
położyli	—	Jezusa.

Rozdział 20

Zmartwychwstanie Jezusa

	G3588	G1161	G1520	G3588	G4521	G3137	G3588	G3094	G2064
	T-DSF	CONJ	A-DSF	T-GPN	N-GPN	N-NSF	T-NSF	N-NSF	V-PNI-3S
20:1	Τῇ	δὲ	μιᾷ	τῶν	σαββάτων	Μαρία	ἡ	Μαγδαληνὴ	ἔρχεται
	Te	de	mia	ton	sabbaton	Maria	he	Magdalene	erchetai
	—	Zaś	pierwszego	—	po sabacie	Maria	—	Magdalena	przychodzi

G4404	G4653	G2089	G1510	G1519	G3588	G3419	G2532	G991	G3588
ADV	N-GSF	ADV	V-PAP-GSF	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-PAI-3S	T-ASM
πρωὶ	σκοτίας	ἔτι	οὔσης	εἰς	τὸ	μνημεῖον,	καὶ	βλέπει	τὸν
proi	skotias	eti	uses	eis	to	mnemeion,	kai	blepei	ton
rano,	ciemność	jeszcze	gdy była,	do	—	grobowca	i	widzi	—

G3037	G142	G1537	G3588	G3419		G5143	G3767	G2532	G2064
N-ASM	V-RPP-ASM	PREP	T-GSN	N-GSN		V-PAI-3S	CONJ	CONJ	V-PNI-3S
λίθον	ἠρμένον	ἐκ	τοῦ	μνημείου.	**20:2**	τρέχει	οὖν	καὶ	ἔρχεται
lithon	ermenon	ek	tu	mnemeiu.		trechei	un	kai	erchetai
kamień	usunięty	z	—	grobowca.		Biegnie	więc	i	przychodzi

G4314	G4613	G4074	G2532	G4314	G3588	G243	G3101	G3739	G5368
PREP	N-ASM	N-ASM	CONJ	PREP	T-ASM	A-ASM	N-ASM	R-ASM	V-IAI-3S
πρὸς	Σίμωνα	Πέτρον	καὶ	πρὸς	τὸν	ἄλλον	μαθητὴν	ὃν	ἐφίλει
pros	Simona	Petron	kai	pros	ton	allon	matheten	hon	efilei
do	Szymona	Piotra	i	do	—	innego	ucznia,	którego	kochał

G3588	G2424	G2532	G3004	G846	G142	G3588	G2962	G1537	G3588
T-NSM	N-NSM	CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	V-AAI-3P	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSN
ὁ	Ἰησοῦς,	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Ἤραν	τὸν	Κύριον	ἐκ	τοῦ
ho	Iesus,	kai	legei	autois	Eran	ton	Kyrion	ek	tu
—	Jezus,	i	mówi	im:	Zabrali	—	Pana	z	—

G3419	G2532	G3756	G1492	G4226	G5087	G846		G1831	G3767
N-GSN	CONJ	PRT-N	V-RAI-1P	ADV-I	V-AAI-3P	P-ASM		V-2AAI-3S	CONJ
μνημείου,	καὶ	οὐκ	οἴδαμεν	ποῦ	ἔθηκαν	αὐτόν.	**20:3**	Ἐξῆλθεν	οὖν
mnemeiu,	kai	uk	oidamen	pu	ethekan	auton.		Ekselthen	un
grobowca,	i	nie	wiemy,	gdzie	położyli	Go.		Wyszedł	więc

G3588	G4074	G2532	G3588	G243	G3101	G2532	G2064	G1519	G3588
T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSM	A-NSM	N-NSM	CONJ	V-INI-3P	PREP	T-ASN
ὁ	Πέτρος	καὶ	ὁ	ἄλλος	μαθητής,	καὶ	ἤρχοντο	εἰς	τὸ
ho	Petros	kai	ho	allos	mathetes,	kai	erchonto	eis	to
—	Piotr	i	—	inny	uczeń	i	ruszyli	do	—

G3419		G5143	G1161	G3588	G1417	G3674	G2532	G3588	G243
N-ASN		V-IAI-3P	CONJ	T-NPM	A-NUI	ADV	CONJ	T-NSM	A-NSM
μνημεῖον.	**20:4**	ἔτρεχον	δὲ	οἱ	δύο	ὁμοῦ·	καὶ	ὁ	ἄλλος
mnemeion.		etrechon	de	hoi	duo	homu;	kai	ho	allos
grobowca.		Biegli	zaś	—	dwoje	razem	i	—	inny

G3101	G4390	G5032	G3588	G4074	G2532	G2064	G4413	G1519	G3588
N-NSM	V-2AAI-3S	ADV-C	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-2AAI-3S	A-NSM-S	PREP	T-ASN
μαθητὴς	προέδραμεν	τάχιον	τοῦ	Πέτρου	καὶ	ἦλθεν	πρῶτος	εἰς	τὸ
mathetes	proedramen	tachion	tu	Petru	kai	elthen	protos	eis	to
uczeń	pobiegł	szybciej	[od]	Piotra	i	przyszedł	pierwszy	do	—

42e)) w zn. Dzieńprzygotowania

G3419		G2532	G3879	G991	G2749	G3588	G3608	G3756
N-ASN		CONJ	V-AAP-NSM	V-PAI-3S	V-PNP-APN	T-APN	N-APN	PRT-N
μνημεῖον,	**20:5**	καὶ	παρακύψας	βλέπει	κείμενα	τὰ	ὀθόνια,	οὐ
mnemeion,		kai	parakypsas	blepei	keimena	ta	othonia,	u
grobowca.		I	zajrzawszy	widzi	leżące	—	płótna,	nie

G3305	G1525		G2064	G3767	G2532	G4613	G4074	G190
CONJ	V-2AAI-3S		V-PNI-3S	CONJ	CONJ	N-NSM	N-NSM	V-PAP-NSM
μέντοι	εἰσῆλθεν.	**20:6**	ἔρχεται	οὖν	καὶ	Σίμων	Πέτρος	ἀκολουθῶν
mentoi	eiselthen.		erchetai	un	kai	Simon	Petros	akoluthon
jednak	wszedł.		Przychodzi	więc	i	Szymon	Piotr	podążający za

G846	G2532	G1525	G1519	G3588	G3419	G2532	G2334	G3588	G3608
P-DSM	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-PAI-3S	T-APN	N-APN
αὐτῷ,	καὶ	εἰσῆλθεν	εἰς	τὸ	μνημεῖον·	καὶ	θεωρεῖ	τὰ	ὀθόνια
auto,	kai	eiselthen	eis	to	mnemeion;	kai	theorei	ta	othonia
nim	i	wszedł	do	—	grobowca	i	ogląda	—	płótna

G2749		G2532	G3588	G4676	G3739	G1510	G1909	G3588	G2776
V-PNP-APN		CONJ	T-ASN	N-ASN	R-NSN	V-IAI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF
κείμενα,	**20:7**	καὶ	τὸ	σουδάριον,	ὃ	ἦν	ἐπὶ	τῆς	κεφαλῆς
keimena,		kai	to	sudarion,	ho	en	epi	tes	kefales
leżące,		i	—	chustę,	która	była	na	—	głowie

G846	G3756	G3326	G3588	G3608	G2749	G235	G5565	G1794	G1519
P-GSM	PRT-N	PREP	T-GPN	N-GPN	V-PNP-ASN	CONJ	ADV	V-RPP-ASN	PREP
αὐτοῦ,	οὐ	μετὰ	τῶν	ὀθονίων	κείμενον	ἀλλὰ	χωρὶς	ἐντετυλιγμένον	εἰς
autu,	u	meta	ton	othonion	keimenon	alla	choris	entetyligmenon	eis
Jego,	nie	z	—	płótnami	leżąca,	ale	osobno	zwinięta	w

G1520	G5117		G5119	G3767	G1525	G2532	G3588	G243	G3101
A-ASM	N-ASM		ADV	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	T-NSM	A-NSM	N-NSM
ἕνα	τόπον.	**20:8**	τότε	οὖν	εἰσῆλθεν	καὶ	ὁ	ἄλλος	μαθητὴς
hena	topon.		tote	un	eiselthen	kai	ho	allos	mathetes
jednym	miejscu.		Wtedy	więc	wszedł	i	—	inny	uczeń

G3588	G2064	G4413	G1519	G3588	G3419	G2532	G3708	G2532
T-NSM	V-2AAP-NSM	A-NSM-S	PREP	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ
ὁ	ἐλθὼν	πρῶτος	εἰς	τὸ	μνημεῖον,	καὶ	εἶδεν	καὶ
ho	elthon	protos	eis	to	mnemeion,	kai	eiden	kai
—	przyszedłszy	pierwszy	do	—	grobowca	i	zobaczył	i

G4100		G3764	G1063	G1492	G3588	G1124		G3754	G1163
V-AAI-3S		ADV-N	CONJ	V-2LAI-3P	T-ASF	N-ASF		CONJ	V-PAI-3S
ἐπίστευσεν·	**20:9**	οὐδέπω	γὰρ	ᾔδεισαν	τὴν	γραφὴν,	9e)	ὅτι	δεῖ
episteusen;		udepo	gar	edeisan	ten	grafen,		hoti	dei
uwierzył.		Jeszcze	bowiem	[nie] poznali	—	Pisma,		że	trzeba

G846	G1537	G3498	G450		G565	G3767	G3825	G4314	G846
P-ASM	PREP	A-GPM	V-2AAN		V-2AAI-3P	CONJ	ADV	PREP	P-APM
αὐτὸν	ἐκ	νεκρῶν	ἀναστῆναι.	**20:10**	ἀπῆλθον	οὖν	πάλιν	πρὸς	αὐτοὺς
auton	ek	nekron	anastenai.		apelthon	un	palin	pros	hautus
Mu	z	martwych	powstać.		Odeszli	więc	znów	do	siebie

G3588	G3101		G3137	G1161	G2476	G4314	G3588	G3419
T-NPM	N-NPM		N-NSF	CONJ	V-LAI-3S	PREP	T-DSN	N-DSN
οἱ	μαθηταί.	**20:11**	Μαρία	δὲ	εἱστήκει	πρὸς	τῷ	μνημείῳ
hoi	mathetai.		Maria	de	heistekei	pros	to	mnemeio
—	uczniowie.		Maria	zaś	stała	przed	—	grobowcem

G1854	G2799	G5613	G3767	G2799	G3879	G1519	G3588	G3419
ADV	V-PAP-NSF	ADV	CONJ	V-IAI-3S	V-AAI-3S	PREP	T-ASN	N-ASN
ἔξω	κλαίουσα.	ὡς	οὖν	ἔκλαιεν,	παρέκυψεν	εἰς	τὸ	μνημεῖον,
ekso	klaiusa.	hos	un	eklaien,	parekypsen	eis	to	mnemeion,
na zewnątrz	płacząc.	Jak	więc	płakała	zajrzała	do	—	grobowca,

	G2532	G2334	G1417	G32	G1722	G3022	G2516	G1520
	CONJ	V-PAI-3S	A-NUI	N-APM	PREP	A-DPN	V-PNP-APM	A-ASM
20:12	καὶ	θεωρεῖ	δύο	ἀγγέλους	ἐν	λευκοῖς	καθεζομένους,	ἕνα
	kai	theorei	duo	angelus	en	leukois	kathedzomenus,	hena
	i	widzi	dwóch	zwiastunów	w	bieli	siedzących,	jeden

9e)) Oz 6:2

G4314 PREP	G3588 T-DSF	G2776 N-DSF	G2532 CONJ	G1520 A-ASM	G4314 PREP	G3588 T-DPM	G4228 N-DPM	G3699 ADV	G2749 V-INI-3S	G3588 T-NSN
πρὸς	τῇ	κεφαλῇ	καὶ	ἕνα	πρὸς	τοῖς	ποσίν,	ὅπου	ἔκειτο	τὸ
pros	te	kefale	kai	hena	pros	tois	posin,	hopu	ekeito	to
przy	—	głowie	a	jeden	przy	—	stopach,	gdzie	leżało	—

G4983 N-NSN	G3588 T-GSM	G2424 N-GSM		G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3P	G846 P-DSF	G1565 D-NPM	G1135 N-VSF	G5101 I-ASN
σῶμα	τοῦ	Ἰησοῦ.	**20:13**	καὶ	λέγουσιν	αὐτῇ	ἐκεῖνοι	Γύναι,	τί
soma	tu	Iesu.		kai	legusin	aute	ekeinoi	Gynai,	ti
ciało	—	Jezusa.		I	mówią	jej	owi:	Kobieto	czemu

G2799 V-PAI-2S	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G3754 CONJ	G142 V-AAI-3P	G3588 T-ASM	G2962 N-ASM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G3756 PRT-N
κλαίεις;	λέγει	αὐτοῖς	ὅτι	Ἦραν	τὸν	Κύριόν	μου,	καὶ	οὐκ
klaieis;	legei	autois	hoti	Eran	ton	Kyrion	mu,	kai	uk
płaczesz?	Mówi	im,	że:	Zabrali	—	Pana	Mego,	a	nie

G1492 V-RAI-1S	G4226 ADV-I	G5087 V-AAI-3P	G846 P-ASM		G3778 D-APN	G3004 V-2AAP-NSF	G4762 V-2API-3S	G1519 PREP
οἶδα	ποῦ	ἔθηκαν	αὐτόν.	**20:14**	ταῦτα	εἰποῦσα	ἐστράφη	εἰς
oida	pu	ethekan	auton.		tauta	eipusa	estrafe	eis
wiem	gdzie	położyli	Go.		To	powiedziawszy	odwróciła się	do

G3588 T-APN	G3694 ADV	G2532 CONJ	G2334 V-PAI-3S	G3588 T-ASM	G2424 N-ASM	G2476 V-RAP-ASM	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G1492 V-2LAI-3S
τὰ	ὀπίσω,	καὶ	θεωρεῖ	τὸν	Ἰησοῦν	ἑστῶτα,	καὶ	οὐκ	ᾔδει
ta	opiso,	kai	theorei	ton	Iesun	hestota,	kai	uk	edei
—	tyłu,	i	widzi	—	Jezusa	stojącego,	a	nie	wiedziała,

G3754 CONJ	G2424 N-NSM	G2076 V-PAI-3S		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSF	G2424 N-NSM	G1135 N-VSF	G5101 I-ASN	G2799 V-PAI-2S
ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν.	**20:15**	λέγει	αὐτῇ	Ἰησοῦς	Γύναι,	τί	κλαίεις;
hoti	Iesus	estin.		legei	aute	Iesus	Gynai,	ti	klaieis;
że	Jezus	jest.		Mówi	jej	Jezus:	Kobieto,	czemu	płaczesz?

G5101 I-ASM	G2212 V-PAI-2S	G1565 D-NSF	G1380 V-PAP-NSF	G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G2780 N-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3004 V-PAI-3S
τίνα	ζητεῖς;	ἐκείνη	δοκοῦσα	ὅτι	ὁ	κηπουρός	ἐστιν,	λέγει
tina	zeteis;	ekeine	dokusa	hoti	ho	kepuros	estin,	legei
Kogo	szukasz?	Owa	myśląc,	że	—	ogrodnik	jest,	mówi

G846 P-DSM	G2962 N-VSM	G1487 COND	G4771 P-2NS	G941 V-AAI-2S	G846 P-ASM	G3004 V-2AAM-2S	G3427 P-1DS	G4226 ADV-I	G5087 V-AAI-2S
αὐτῷ	Κύριε,	εἰ	σὺ	ἐβάστασας	αὐτόν,	εἰπέ	μοι	ποῦ	ἔθηκας
auto	Kyrie,	ei	sy	ebastasas	auton,	eipe	moi	pu	ethekas
Mu:	Panie,	jeśli	Ty	wyniosłeś	Go,	powiedz	mi	gdzie	położyłeś

G846 P-ASM	G2504 P-1NS-K	G846 P-ASM	G142 V-FAI-1S		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSF	G2424 N-NSM	G3137 N-PRI
αὐτόν,	κἀγὼ	αὐτὸν	ἀρῶ.	**20:16**	λέγει	αὐτῇ	Ἰησοῦς	Μαριάμ.
auton,	kago	auton	aro.		legei	aute	Iesus	Mariam.
Go,	a ja	Go	zabiorę.		Mówi	jej	Jezus:	Mariam.

G4762 V-2APP-NSF	G1565 D-NSF	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G1447 ADV	G4462 ARAM	G3739 R-NSN	G3004 V-PPI-3S
στραφεῖσα	ἐκείνη	λέγει	αὐτῷ	Ἑβραϊστί·	Ῥαββουνεί	(ὃ	λέγεται
strafeisa	ekeine	legei	auto	Hebraisti;	Rabbunei	(o	legetai
Zwróciwszy się	owa	mówi	Mu	[po] hebrajsku:	Rabbuni!	(co	mówi się

G1320 N-VSM		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSF	G2424 N-NSM	G3361 PRT-N	G3450 P-1GS	G680 V-PMM-2S		G3768 ADV-N
Διδάσκαλε).	**20:17**	λέγει	αὐτῇ	Ἰησοῦς	Μή	μου	ἅπτου,	**17f)**	οὔπω
Didaskale).		legei	aute	Iesus	Me	mu	haptu,		upo
Nauczycielu).		Mówi	jej	Jezus:	Nie	mnie	dotykaj,		jeszcze nie

G1063 CONJ	G305 V-RAI-1S	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM		G4198 V-PNM-2S	G1161 CONJ	G4314 PREP	G3588 T-APM	G80 N-APM
γὰρ	ἀναβέβηκα	πρὸς	τὸν	Πατέρα·	**17l)**	πορεύου	δὲ	πρὸς	τοὺς	ἀδελφούς
gar	anabebeka	pros	ton	Patera;		poreuu	de	pros	tus	adelfus
bowiem	wstąpiłem	do	—	Ojca;		idź	zaś	do	—	braci

17f)) Wojciechowski podkreśla, że wyrażenie nie oznacza jakiegokolwiek jednorazowego dotknięcia, lecz polecenie by przestała się Go dotykać, w sensie: "*Nie dotykaj się (więcej) Mnie*" lub za M.Zerwickiem "*nie trzymaj Mnie dłużej*". Berklay parafrazuje: "*Przestań trzymać Mnie samolubnie przy sobie*". por. Pnp 3:4

17l)) Dom Ojca jest miejscem zaślubin Oblubienicy (Kosciola) i Oblubieńca (Jezusa).

	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G3004 V-2AAM-2S	G846 P-DPM	G305 V-PAI-1S	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ
	μου	καὶ	εἰπὲ	αὐτοῖς	Ἀναβαίνω	πρὸς	τὸν	Πατέρα	μου	καὶ
17q)	mu	kai	eipe	autois	Anabaino	pros	ton	Patera	mu	kai
	Moich	i	powiedz	im:	Wstępuję	do	—	Ojca	Mego	i

G3962 N-ASM	G5216 P-2GP	G2532 CONJ	G2316 N-ASM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G2316 N-ASM	G5216 P-2GP		G2064 V-PNI-3S
Πατέρα	ὑμῶν	καὶ	Θεόν	μου	καὶ	Θεὸν	ὑμῶν.	**20:18**	ἔρχεται
Patera	hymon	kai	Theon	mu	kai	Theon	hymon.		erchetai
Ojca	waszego	i	Boga	Mego	i	Boga	waszego.		Przychodzi

G3137 N-PRI	G3588 T-NSF	G3094 N-NSF	G518 V-PAP-NSF		G3588 T-DPM	G3101 N-DPM	G3754 CONJ	G3708 V-RAI-1S-ATT	
Μαριὰμ	ἡ	Μαγδαληνὴ	ἀγγέλλουσα		τοῖς	μαθηταῖς	ὅτι	Ἑώρακα	
Mariam	he	Magdalene	angellusa	18e)	tois	mathetais	hoti	Heoraka	18i)
Maria	—	Magdalena	zwiastując		—	uczniom,	że:	Zobaczyłam	

G3588 T-ASM	G2962 N-ASM	G2532 CONJ	G3778 D-APN	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSF
τὸν	Κύριον,	καὶ	ταῦτα	εἶπεν	αὐτῇ.
ton	Kyrion,	kai	tauta	eipen	aute.
—	Pana,	i	to [co]	powiedział	jej.

Przywilej przebaczania grzechów

	G1510 V-PAP-GSF	G3767 CONJ	G3798 A-GSF	G3588 T-DSF	G2250 N-DSF	G1565 D-DSF	G3588 T-DSF	G1520 A-DSF	G4521 N-GPN
20:19	Οὔσης	οὖν	ὀψίας	τῇ	ἡμέρᾳ	ἐκείνῃ	τῇ	μιᾷ	σαββάτων,
	Uses	un	opsias	te	hemera	ekeine	te	mia	sabbaton,
	Był	więc	wieczór	—	dnia	owego	—	pierwszego	po sabacie,

G2532 CONJ	G3588 T-GPF	G2374 N-GPF	G2808 V-RPP-GPF	G3699 ADV	G1510 V-IAI-3P	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G1223 PREP
καὶ	τῶν	θυρῶν	κεκλεισμένων	ὅπου	ἦσαν	οἱ	μαθηταὶ	διὰ
kai	ton	thyron	kekleismenon	hopu	esan	hoi	mathetai	dia
a	—	drzwi	były zamknięte,	gdzie	byli	—	uczniowie,	z powodu

G3588 T-ASM	G5401 N-ASM	G3588 T-GPF	G2453 A-GPM	G2064 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G2532 CONJ	G2476 V-2AAI-3S
τὸν	φόβον	τῶν	Ἰουδαίων,	ἦλθεν	ὁ	Ἰησοῦς	καὶ	ἔστη
ton	fobon	ton	Iudaion,	elthen	ho	Iesus	kai	este
—	lęku	[przed]	Judejczykami,	przyszedł	—	Jezus	i	stanął

G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3319 A-ASN	G2532 CONJ	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G1515 N-NSF	G5213 P-2DP		G2532 CONJ	G3778 D-ASN
εἰς	τὸ	μέσον,	καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Εἰρήνη	ὑμῖν.	**20:20**	καὶ	τοῦτο
eis	to	meson,	kai	legei	autois	Eirene	hymin.		kai	tuto
po	—	środku,	i	mówi	im:	Pokój	wam.		I	to

G3004 V-2AAP-NSM	G1166 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-APF	G5495 N-APF	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G4125 N-ASF	G846 P-DPM
εἰπὼν	ἔδειξεν	καὶ	τὰς	χεῖρας	καὶ	τὴν	πλευρὰν	αὐτοῖς.
eipon	edeiksen	kai	tas	cheiras	kai	ten	pleuran	autois.
powiedziawszy	pokazał	i	—	ręce	i	—	bok	im.

G5463 V-2AOI-3P	G3767 CONJ	G3588 T-NPM	G3101 N-NPM	G3708 V-2AAP-NPM	G3588 T-ASM	G2962 N-ASM		G3004 V-2AAI-3S
ἐχάρησαν	οὖν	οἱ	μαθηταὶ	ἰδόντες	τὸν	Κύριον.	**20:21**	εἶπεν
echaresan	un	hoi	mathetai	idontes	ton	Kyrion.		eipen
Ucieszyli się	więc	—	uczniowie,	zobaczywszy	—	Pana.		Powiedział

G3767 CONJ	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2424 N-NSM	G3825 ADV	G1515 N-NSF	G5213 P-2DP	G2531 ADV	G649 V-RAI-3S	G1473 P-1AS	G3588 T-NSM
οὖν	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	πάλιν	Εἰρήνη	ὑμῖν·	καθὼς	ἀπέσταλκέν	με	ὁ
un	autois	ho	Iesus	palin	Eirene	hymin;	kathos	apestalken	me	ho
więc	im	—	Jezus	znów:	Pokój	wam;	jak	wysłał	Mnie	—

17q)) Braćmi okazują się tu uczniowie, a nie cielesna rodzina Jezusa.
18e)) Maria Magdalena przybywa do uczniów jako zwiastunka, jest aniołem przynoszącym wieść o zmartychwstaniu Jezusa
18i)) Perfect wskazuje, że Maria zobaczyła Zmartwychwstałego i ciągle zachowuje to widzenie.

G3962	G2504	G3992	G5209		G2532	G3778	G3004		G1720
N-NSM	P-1NS-K	V-PAI-1S	P-2AP		CONJ	D-ASN	V-2AAP-NSM		V-AAI-3S
Πατήρ,	κἀγὼ	πέμπω	ὑμᾶς.	**20:22**	καὶ	τοῦτο	εἰπὼν		ἐνεφύσησεν
Pater,	kago	pempo	hymas.		kai	tuto	eipon		enefysesen
Ojciec,	i Ja	posyłam	was.		A	to	powiedziawszy,		tchnął 22d)

G2532	G3004	G846	G2983	G4151	G40		G302		G5100
CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	V-2AAM-2P	N-ASN	A-ASN		PRT		X-GPM
καὶ	λέγει	αὐτοῖς	Λάβετε	Πνεῦμα	Ἅγιον.	**20:23**	ἄν		τινων
kai	legei	autois	Labete	Pneuma	Hagion. 22j)		an	23a)	tinon
i	mówi	im:	Weźcie	Duch	Świętego.		—		Komu

G863	G3588	G266	G863	G846	G302	G5100	G2902
V-2AAS-2P	T-APF	N-APF	V-RPI-3P	P-DPM	PRT	X-GPM	V-PAS-2P
ἀφῆτε	τὰς	ἁμαρτίας,	ἀφέωνται	αὐτοῖς·	ἄν	τινων	κρατῆτε,
afete	tas	hamartias,	afeontai	autois;	an	tinon	kratete,
odpuścilibyście	—	grzechy,	odpuszczone są	im;	—	komu	zatrzymalibyście,

G2902
V-RPI-3P
κεκράτηνται.
kekratentai. 23k)
są zatrzymane.

Jezus i Tomasz

	G2381	G1161	G1520	G1537	G3588	G1427	G3588	G3004	G1324
	N-NSM	CONJ	A-NSM	PREP	T-GPM	A-NUI	T-NSM	V-PPP-NSM	N-NSM
20:24	Θωμᾶς	δὲ	εἷς	ἐκ	τῶν	δώδεκα,	ὁ	λεγόμενος	Δίδυμος,
	Thomas	de	heis	ek	ton	dodeka,	ho	legomenos	Didymos,
	Tomasz	zaś	jeden	z	—	dwunastu,	—	zwany	Didymos,

	G3756	G1510	G3326	G846	G3753	G2064	G2424		G3004	G3767
	PRT-N	V-IAI-3S	PREP	P-GPM	ADV	V-2AAI-3S	N-NSM		V-IAI-3P	CONJ
24i)	οὐκ	ἦν	μετ’	αὐτῶν	ὅτε	ἦλθεν	Ἰησοῦς.	**20:25**	ἔλεγον	οὖν
	uk	en	met’	auton	hote	elthen	Iesus.		elegon	un
	nie	był	z	nimi,	kiedy	przyszedł	Jezus.		Mówili	więc

G846	G3588	G243	G3101	G3708	G3588	G2962	G3588	G1161
P-DSM	T-NPM	A-NPM	N-NPM	V-RAI-1P-ATT	T-ASM	N-ASM	T-NSM	CONJ
αὐτῷ	οἱ	ἄλλοι	μαθηταί	Ἑωράκαμεν	τὸν	Κύριον.	ὁ	δὲ
auto	hoi	alloi	mathetai	Heorakamen	ton	Kyrion.	ho	de
mu	—	Inni	uczniowie:	Zobaczyliśmy	—	Pana.	—	Zaś

G3004	G846	G1437	G3361	G3708	G1722	G3588	G5495	G846	G3588
V-2AAI-3S	P-DPM	COND	PRT-N	V-2AAS-1S	PREP	T-DPF	N-DPF	P-GSM	T-ASM
εἶπεν	αὐτοῖς	Ἐὰν	μὴ	ἴδω	ἐν	ταῖς	χερσὶν	αὐτοῦ	τὸν
eipen	autois	Ean	me	ido	en	tais	chersin	autu	ton
powiedział	im:	Jeśli	nie	zobaczę	w	—	rękach	Jego	—

G5179	G3588	G2247	G2532	G906	G3588	G1147	G3450	G1519	G3588
N-ASM	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-2AAS-1S	T-ASM	N-ASM	P-1GS	PREP	T-ASM
τύπον	τῶν	ἥλων	καὶ	βάλω	τὸν	δάκτυλόν	μου	εἰς	τὸν
typon	ton	helon	kai	balo	ton	daktylon	mu	eis	ton
śladu	—	gwoździ	i	[nie] włożę	—	palec	mój	w	—

G5117	G3588	G2247	G2532	G906	G3450	G3588	G5495	G1519	G3588
N-ASM	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-2AAS-1S	P-1GS	T-ASF	N-ASF	PREP	T-ASF
τόπον	τῶν	ἥλων	καὶ	βάλω	μου	τὴν	χεῖρα	εἰς	τὴν
topon	ton	helon	kai	balo	mu	ten	cheira	eis	ten
miejsce	—	gwoździ	i	[nie] włożę	mą	—	rękę	w	—

G4125	G846	G3756	G3361	G4100		G2532	G3326	G2250	G3638
N-ASF	P-GSM	PRT-N	PRT-N	V-FAI-1S		CONJ	PREP	N-APF	A-NUI
πλευρὰν	αὐτοῦ,	οὐ	μὴ	πιστεύσω.	**20:26**	Καὶ	μεθ’	ἡμέρας	ὀκτὼ
pleuran	autu,	u	me	pisteuso. 25at)		Kai	meth’	hemeras	okto
bok	Jego,	nie	—	uwierzę.		A	po	dniach	ośmiu

22d)) Za Ez 37:9 i Mdr 15:11, chodzi o tchnienie dające życie czemuś co było martwe.
22j)) Można to odczytać jako obraz obecności Jezusa w Duchu Świętym i zarazem podstawa do zatrzymywania lub odpuszczania grzechów.
23a)) Zdanie względno-warunkowe.
23k)) Grzesznik, który pociągnięty przez Ojca, przychodzi do Jezusa i dołącza do grona uczniów, przechodzi drogę nawrócenia, a jego grzechy są odpuszczone. Kto postępuje inaczej, tego grzechy są zatrzymane, pozostając w grzechu i niewierze, zostaje skazany na śmierć. Całość dokonywana jest w świetle ewangelii, a nie suwerennej decyzji człowieka. A zatem rolą apostołów i całego Kościoła jest wykazywanie grzechu i drogi wyjścia z tego stanu.
24i)) czyli *Bliźniak*.

G3825	G1510	G2080	G3588	G3101	G846	G2532	G2381	G3326	G846
ADV	V-IAI-3P	ADV	T-NPM	N-NPM	P-GSM	CONJ	N-NSM	PREP	P-GPM
πάλιν	ἦσαν	ἔσω	οἱ	μαθηταὶ	αὐτοῦ,	καὶ	Θωμᾶς	μετ’	αὐτῶν.
palin	esan	eso	hoi	mathetai	autu,	kai	Thomas	met’	auton.
znów	byli	wewnątrz	—	uczniowie	Jego,	i	Tomasz	z	nimi.

G2064	G3588	G2424	G3588	G2374	G2808	G2532	G2476	G1519
V-PNI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GPF	N-GPF	V-RPP-GPF	CONJ	V-2AAI-3S	PREP
ἔρχεται	ὁ	Ἰησοῦς	τῶν	θυρῶν	κεκλεισμένων,	καὶ	ἔστη	εἰς
erchetai	ho	Iesus	ton	thyron	kekleismenon,	kai	este	eis
Przychodzi	—	Jezus,	[gdy były]	drzwi	zamknięte,	i	stanął	na

G3588	G3319	G2532	G3004	G1515	G5213		G1534	G3004	G3588
T-ASN	A-ASN	CONJ	V-2AAI-3S	N-NSF	P-2DP		ADV	V-PAI-3S	T-DSM
τὸ	μέσον	καὶ	εἶπεν	Εἰρήνη	ὑμῖν.	**20:27**	εἶτα	λέγει	τῷ
to	meson	kai	eipen	Eirene	hymin.		eita	legei	to
—	środku	i	powiedział:	Pokój	wam.		Wtedy	mówi	—

G2381	G5342	G3588	G1147	G4771	G5602	G2532	G3708	G3588
N-DSM	V-PAM-2S	T-ASM	N-ASM	P-2GS	ADV	CONJ	V-2AAM-2S	T-APF
Θωμᾷ·	Φέρε	τὸν	δάκτυλόν	σου	ὧδε	καὶ	ἴδε	τὰς
Thoma	Fere	ton	daktylon	su	hode	kai	ide	tas
Tomaszowi:	Zbliż	—	palec	twój	tutaj	i	zobacz	—

G5495	G3450	G2532	G5342	G3588	G5495	G4771	G2532	G906	G1519
N-APF	P-1GS	CONJ	V-PAM-2S	T-ASF	N-ASF	P-2GS	CONJ	V-2AAM-2S	PREP
χεῖράς	μου,	καὶ	φέρε	τὴν	χεῖρά	σου	καὶ	βάλε	εἰς
cheiras	mu,	kai	fere	ten	cheira	su	kai	bale	eis
ręce	Me,	i	zbliź	—	rękę	twoją	i	włóż	w

G3588	G4125	G3450	G2532	G3361	G1096	G571	G235	G4103	
T-ASF	N-ASF	P-1GS	CONJ	PRT-N	V-PNM-2S	A-NSM	CONJ	A-NSM	
τὴν	πλευράν	μου,	καὶ	μὴ	γίνου	ἄπιστος	ἀλλὰ	πιστός.	**20:28**
ten	pleuran	mu,	kai	me	ginu	apistos	alla	pistos.	
—	bok	Mój,	i	nie	bądź	bez wiary,	ale	wierz.	

G611	G2381	G2532	G3004	G846	G3588	G2962	G3450	G2532	G3588
V-ADI-3S	N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	P-1GS	CONJ	T-NSM
ἀπεκρίθη	Θωμᾶς	καὶ	εἶπεν	αὐτῷ	Ὁ	Κύριός	μου	καὶ	ὁ
apekrithe	Thomas	kai	eipen	auto	Ho	Kyrios	mu	kai	ho
Odpowiedział	Tomasz	i	powiedział	Mu:	—	Pan	mój	i	—

G2316	G3450		G3004	G846	G3588	G2424	G3754	G3708	G1473
N-NSM	P-1GS		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-RAI-2S-ATT	P-1AS
Θεός	μου.	**20:29**	λέγει	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	Ὅτι	ἑώρακάς	με,
Theos	mu.	**28l)**	legei	auto	ho	Iesus	Hoti	heorakas	me,
Bóg	mój.		Mówi	mu	—	Jezus:	Że	zobaczyłeś	Mnie,

G4100	G3107	G3588	G3361	G3708	G2532	G4100	
V-RAI-2S	A-NPM	T-NPM	PRT-N	V-2AAP-NPM	CONJ	V-AAP-NPM	
πεπίστευκας;	μακάριοι	οἱ	μὴ	ἰδόντες	καὶ	πιστεύσαντες.	
pepisteukas;	makarioi	hoi	me	idontes	kai	pisteusantes.	**29n)**
uwierzyłeś?	Szczęśliwi	[ci co]	nie	zobaczyli,	a	uwierzyli.	

Zaproszenie do wiary

	G4183	G3303	G3767	G2532	G243	G4592	G4160	G3588	G2424	G1799
	A-APN	PRT	CONJ	CONJ	A-APN	N-APN	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	ADV
20:30	Πολλὰ	μὲν	οὖν	καὶ	ἄλλα	σημεῖα	ἐποίησεν	ὁ	Ἰησοῦς	ἐνώπιον
	Polla	men	un	kai	alla	semeia	epoiesen	ho	Iesus	enopion
	Liczne	—	więc	i	inne	znaki	uczynił	—	Jezus	wobec

G3588	G3101	G3739	G3756	G1510	G1125	G1722	G3588	G975	G3778
T-GPM	N-GPM	R-NPN	PRT-N	V-PAI-3S	V-RPP-NPN	PREP	T-DSN	N-DSN	D-DSN
τῶν	μαθητῶν,	ἃ	οὐκ	ἔστιν	γεγραμμένα	ἐν	τῷ	βιβλίῳ	τούτῳ·
ton	matheton,	ha	uk	estin	gegrammena	en	to	biblio	tuto;
—	uczniów,	które	nie	są	napisane	w	—	zwoju	tym.

25at)) Problem Tomasza nie polega na tym, że domaga się dowodów zmartwychwstania, ale że świadectwo naocznych świadków go nie przekonuje i domaga się osobistego objawienia.

28l)) Jezus przyjął uwielbienie należne Bogu.

29n)) Janowy autorytet jako naocznego świadka zmartwychwstania, ma być dla nas dostatecznym dowodem na opisywane przez niego wydarzenia.

	G3778 D-NPN	G1161 CONJ	G1125 V-RPI-3S	G2443 CONJ	G4100 V-PAS-2P	G3754 CONJ	G2424 N-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM
20:31	ταῦτα	δὲ	γέγραπται	ἵνα	πιστεύητε	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν	ὁ
	tauta	de	gegraptai	hina	pisteuete	hoti	Iesus	estin	ho
	To	zaś	napisane jest,	abyście	uwierzyli,	że	Jezus	jest	—

G5547 N-NSM	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2532 CONJ	G2443 CONJ	G4100 V-PAP-NPM	G2222 N-ASF
Χριστὸς	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ,	καὶ	ἵνα	πιστεύοντες	ζωὴν
Christos	ho	Hyios	tu	Theu,	kai	hina	pisteuontes	zoen
Pomazańcem,	—	Synem	—	Boga,	i	abyście	wierząc	życie

G2192 V-PAS-2P	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G846 P-GSM
ἔχητε	ἐν	τῷ	ὀνόματι	αὐτοῦ.
echete	en	to	onomati	autu.
mielibyście	w	—	imieniu	Jego.

Rozdział 21

Spotkanie Zmartwychwstałego z uczniami w Galilei

	G3326 PREP	G3778 D-APN	G5319 V-AAI-3S	G1438 F-3ASM	G3825 ADV	G2424 N-NSM	G3588 T-DPM	G3101 N-DPM	G1909 PREP
21:1	Μετὰ	ταῦτα	ἐφανέρωσεν	ἑαυτὸν	πάλιν	Ἰησοῦς	τοῖς	μαθηταῖς	ἐπὶ
	Meta	tauta	efanerosen	heauton	palin	Iesus	tois	mathetais	epi
	Po	tym	ukazał	siebie	znów	Jezus	—	uczniom	nad

G3588 T-GSF	G2281 N-GSF	G3588 T-GSF	G5085 N-GSF	G5319 V-AAI-3S	G1161 CONJ	G3779 ADV		G1510 V-IAI-3P	G3674 ADV
τῆς	θαλάσσης	τῆς	Τιβεριάδος·	ἐφανέρωσεν	δὲ	οὕτως.	**21:2**	ἦσαν	ὁμοῦ
tes	thalasses	tes	Tiberiados;	efanerosen	de	hutos.		esan	homu
—	morzem	—	Tyberiady.	Ukazał [się]	zaś	tak:		Byli	razem

G4613 N-NSM	G4074 N-NSM	G2532 CONJ	G2381 N-NSM	G3588 T-NSM	G3004 V-PPP-NSM	G1324 N-NSM		G2532 CONJ	G3482 N-PRI
Σίμων	Πέτρος	καὶ	Θωμᾶς	ὁ	λεγόμενος	Δίδυμος	2i)	καὶ	Ναθαναὴλ
Simon	Petros	kai	Thomas	ho	legomenos	Didymos		kai	Nathanael
Szymon	Piotr	i	Tomasz	—	zwany	Didymos		i	Natanael

G3588 T-NSM	G575 PREP	G2580 N-PRI	G3588 T-GSF	G1056 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-NPM		G3588 T-GSM	G2199 N-GSM	G2532 CONJ
ὁ	ἀπὸ	Κανᾶ	τῆς	Γαλιλαίας	καὶ	οἱ	2r)	τοῦ	Ζεβεδαίου	καὶ
ho	apo	Kana	tes	Galilaias	kai	hoi		tu	Zebedaiu	kai
—	z	Kany	—	Galilei	i	[ci]		—	Zebedeusza	i

G243 A-NPM	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3101 N-GPM	G846 P-GSM	G1417 A-NUI		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DPM	G4613 N-NSM	
ἄλλοι	ἐκ	τῶν	μαθητῶν	αὐτοῦ	δύο.	**21:3**	λέγει	αὐτοῖς	Σίμων	
alloi	ek	ton	matheton	autu	duo.		legei	autois	Simon	
inni	z	—	uczniów	Jego	dwaj.		Mówi	im	Szymon	

G4074 N-NSM	G5217 V-PAI-1S	G232 V-PAN	G3004 V-PAI-3P	G846 P-DSM	G2064 V-PNI-1P	G2532 CONJ	G2249 P-1NP	G4862 PREP	
Πέτρος	Ὑπάγω	ἁλιεύειν.	λέγουσιν	αὐτῷ	Ἐρχόμεθα	καὶ	ἡμεῖς	σὺν	
Petros	Hypago	halieuein.	legusin	auto	Erchometha	kai	hemeis	syn	
Piotr:	Odchodzę	łowić ryby.	Mówią	mu:	Idziemy	i	my	z	

G4771 P-2DS	G1831 V-2AAI-3P	G2532 CONJ	G1684 V-2AAI-3P	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G4143 N-ASN	G2532 CONJ	G1722 PREP	G1565 D-DSF
σοί.	ἐξῆλθον	καὶ	ἐνέβησαν	εἰς	τὸ	πλοῖον,	καὶ	ἐν	ἐκείνῃ
soi.	ekselthon	kai	enebesan	eis	to	ploion,	kai	en	ekeine
tobą.	Wyszli	i	weszli	do	—	łodzi,	i	w	ową

G3588 T-DSF	G3571 N-DSF	G4084 V-AAI-3P	G3762 A-ASN-N		G4405 N-GSF	G1161 CONJ	G2235 ADV	G1096 V-PNP-GSF	
τῇ	νυκτὶ	ἐπίασαν	οὐδέν.	**21:4**	πρωΐας	δὲ	ἤδη	γινομένης	
te	nykti	epiasan	uden.		proias	de	ede	ginomenes	
—	noc	[nie] złapali	nic.		Wczesny ranek	zaś	już	staje się;	

2i)) za G1364 "*Bliźniak*".
2r)) w znaczeniu "*synowie*".

G2476	G2424	G1519	G3588	G123	G3756	G3305	G1492		G3588
V-2AAI-3S	N-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	PRT-N	CONJ	V-2LAI-3P		T-NPM
ἔστη	Ἰησοῦς	εἰς	τὸν	αἰγιαλόν·	οὐ	μέντοι	ᾔδεισαν		οἱ
este	Iesus	eis	ton	aigialon;	u	mentoi	edeisan	4l)	hoi
stanął	Jezus	na	—	brzegu;	nie	jednakże	poznali		—

G3101	G3754	G2424	G2076		G3004	G3767	G846	G2424	G3813
N-NPM	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S		V-PAI-3S	CONJ	P-DPM	N-NSM	N-VPN
μαθηταὶ	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν.	**21:5**	λέγει	οὖν	αὐτοῖς	Ἰησοῦς	Παιδία,
mathetai	hoti	Iesus	estin.		legei	un	autois	Iesus	Paidia,
uczniowie,	że	Jezus	jest.		Mówi	więc	im	Jezus:	Dzieci,

G3361	G5100	G4371	G2192	G611	G846	G3756		G3588	G1161
PRT-N	X-ASN	N-ASN	V-PAI-2P	V-ADI-3P	P-DSM	PRT-N		T-NSM	CONJ
μή	τι	προσφάγιον	ἔχετε;	ἀπεκρίθησαν	αὐτῷ	Οὔ.	**21:6**	ὁ	δὲ
me	ti	prosfagion	echete;	apekrithesan	auto	U.		ho	de
nie	coś	do jedzenia	macie?	Odpowiedzieli	Mu:	Nie.		—	Zaś

G3004	G846	G906	G1519	G3588	G1188	G3313	G3588	G4143	G3588
V-2AAI-3S	P-DPM	V-2AAM-2P	PREP	T-APN	A-APN	N-APN	T-GSN	N-GSN	T-ASN
εἶπεν	αὐτοῖς	Βάλετε	εἰς	τὰ	δεξιὰ	μέρη	τοῦ	πλοίου	τὸ
eipen	autois	Balete	eis	ta	deksia	mere	tu	ploiu	to
powiedział	im:	Rzućcie	ku	—	prawej	części	—	łodzi	—

G1350	G2532	G2147	G906	G3767	G2532	G3765	G846	G1670
N-ASN	CONJ	V-FAI-2P	V-2AAI-3P	CONJ	CONJ	ADV-N	P-ASN	V-AAN
δίκτυον,	καὶ	εὑρήσετε.	ἔβαλον	οὖν,	καὶ	οὐκέτι	αὐτὸ	ἑλκύσαι
diktuon,	kai	heuresete.	ebalon	un,	kai	uketi	auto	helkysai
sieć,	a	znajdziecie.	Rzucili	więc,	i	już nie	ją	wyciągnąć

G2480	G575	G3588	G4128	G3588	G2486		G3004	G3767	G3588
V-IAI-3P	PREP	T-GSN	N-GSN	T-GPM	N-GPM		V-PAI-3S	CONJ	T-NSM
ἴσχυον	ἀπὸ	τοῦ	πλήθους	τῶν	ἰχθύων.	**21:7**	λέγει	οὖν	ὁ
ischuon	apo	tu	plethus	ton	ichthyon.		legei	un	ho
mogli 6v)	od	—	wielkiej liczby	—	ryb.		Mówi	więc	—

G3101	G1565	G3739	G25	G3588	G2424	G3588	G4074	G3588	G2962
N-NSM	D-NSM	R-ASM	V-IAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM	T-NSM	N-NSM
μαθητὴς	ἐκεῖνος	ὃν	ἠγάπα	ὁ	Ἰησοῦς	τῷ	Πέτρῳ	Ὁ	Κύριός
mathetes	ekeinos	hon	egapa	ho	Iesus	to	Petro	Ho	Kyrios
uczeń	ów,	którego	kochał	—	Jezus,	—	Piotrowi:	—	Pan

G2076	G4613	G3767	G4074	G191	G3754	G3588	G2962	G2076
V-PAI-3S	N-NSM	CONJ	N-NSM	V-AAP-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S
ἐστιν.	Σίμων	οὖν	Πέτρος,	ἀκούσας	ὅτι	ὁ	Κύριός	ἐστιν,
estin.	Simon	un	Petros,	akusas	hoti	ho	Kyrios	estin,
jest.	Szymon	więc	Piotr,	usłyszawszy,	że	—	Pan	jest,

G3588	G1903	G1241	G1510	G1063	G1131	G2532	G906	G1438
T-ASM	N-ASM	V-AMI-3S	V-IAI-3S	CONJ	A-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	F-3ASM
τὸν	ἐπενδύτην	διεζώσατο,	ἦν	γὰρ	γυμνός,	καὶ	ἔβαλεν	ἑαυτὸν
ton	ependyten	diedzosato,	en	gar	gymnos,	kai	ebalen	heauton
—	okrycie	przepasał,	był	bowiem	nagi,	i	rzucił	się

G1519	G3588	G2281		G3588	G1161	G243	G3101	G3588	G4142
PREP	T-ASF	N-ASF		T-NPM	CONJ	A-NPM	N-NPM	T-DSN	N-DSN
εἰς	τὴν	θάλασσαν·	**21:8**	οἱ	δὲ	ἄλλοι	μαθηταὶ	τῷ	πλοιαρίῳ
eis	ten	thalassan;		hoi	de	alloi	mathetai	to	ploiario
w	—	morze.		—	Zaś	inni	uczniowie	—	łódką

G2064	G3756	G1063	G1510	G3112	G575	G3588	G1093	G235	G5613	G575
V-2AAI-3P	PRT-N	CONJ	V-IAI-3P	ADV	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	ADV	PREP
ἦλθον,	οὐ	γὰρ	ἦσαν	μακρὰν	ἀπὸ	τῆς	γῆς	ἀλλὰ	ὡς	ἀπὸ
elthon,	u	gar	esan	makran	apo	tes	ges	alla	hos	apo
przybyli,	nie	bowiem	byli	daleko	od	—	ziemi	ale	jakieś	z

G4083	G1250	G4951	G3588	G1350	G3588	G2486		G5613	G3767
N-GPM	A-GPM	V-PAP-NPM	T-ASN	N-ASN	T-GPM	N-GPM		ADV	CONJ
πηχῶν	διακοσίων,	σύροντες	τὸ	δίκτυον	τῶν	ἰχθύων.	**21:9**	ὡς	οὖν
pechon	diakosion,	syrontes	to	diktuon	ton	ichthyon.		hos	un
łokci	dwieście, 8s)	ciągnąc	—	sieć	[z]	rybami.		Jak	więc

4l)) lub "*widzieli*".
6v)) lub "*mieli siłę*".
8s)) około 100m.

G576	G1519	G3588	G1093	G991	G439	G2749		G2532	G3795
V-2AAI-3P	PREP	T-ASF	N-ASF	V-PAI-3P	N-ASF	V-PNP-ASF		CONJ	N-ASN
ἀπέβησαν	εἰς	τὴν	γῆν,	βλέπουσιν	ἀνθρακιὰν	κειμένην	9i)	καὶ	ὀψάριον
apebesan	eis	ten	gen,	blepusin	anthrakian	keimenen		kai	opsarion
wyszli	na	—	ziemię,	widzą	ognisko	leżące		i	rybkę

G1945	G2532	G740		G3004	G846	G3588	G2424	G5342	G575
V-PNP-ASN	CONJ	N-ASM		V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	V-AAM-2P	PREP
ἐπικείμενον	καὶ	ἄρτον.	**21:10**	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Ἐνέγκατε	ἀπὸ
epikeimenon	kai	arton.		legei	autois	ho	Iesus	Enenkate	apo
położoną	i	chleb.		Mówi	im	—	Jezus:	Przynieście	z

G3588	G3795	G3739	G4084	G3568		G305	G4613	G4074	G2532
T-GPN	N-GPN	R-GPN	V-AAI-2P	ADV		V-2AAI-3S	N-NSM	N-NSM	CONJ
τῶν	ὀψαρίων	ὧν	ἐπιάσατε	νῦν.	**21:11**	ἀνέβη	Σίμων	Πέτρος	καὶ
ton	opsarion	hon	epiasate	nyn.		anebe	Simon	Petros	kai
—	rybek,	które	złapaliście	teraz		Wstąpił	Szymon	Piotr	i

G1670	G3588	G1350	G1519	G3588	G1093	G3324	G2486	G3173	G1540
V-AAI-3S	T-NSN	N-ASN	PREP	T-ASF	N-ASF	A-ASN	N-GPM	A-GPM	A-NUI
εἵλκυσεν	τὸ	δίκτυον	εἰς	τὴν	γῆν	μεστὸν	ἰχθύων	μεγάλων	ἑκατὸν
heilkysen	to	diktuon	eis	ten	gen	meston	ichthyon	megalon	hekaton
wyciągnął	—	sieć	na	—	ziemię,	napełnioną	rybami	wielkimi,	—sto

G4004	G5140	G2532	G5118	G1510	G3756	G4977
A-NUI	A-GPM	CONJ	D-GPM	V-PAP-GPM	PRT-N	V-API-3S
πεντήκοντα	τριῶν·	καὶ	τοσούτων	ὄντων	οὐκ	ἐσχίσθη
pentekonta	trion;	kai	tosuton	onton	uk	eschisthe
pięćdziesiąt	trzy—,	i	[mimo] tak licznych	będących,	nie	została rozdarta

G3588	G1350		G3004	G846	G3588	G2424	G1205	G709
T-NSN	N-NSN		V-PAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	V-PAM-2P	V-AAM-2P
τὸ	δίκτυον.	**21:12**	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς	Δεῦτε	ἀριστήσατε.
to	diktuon.		legei	autois	ho	Iesus	Deute	aristesate.
—	sieć.		Mówi	im	—	Jezus:	Przyjdźcie,	zjedzcie śniadanie.

G3762	G5111	G3588	G3101	G1833	G846	G4771	G5101	G1510
A-NSM-N	V-IAI-3S	T-GPM	N-GPM	V-AAN	P-ASM	P-2NS	I-NSM	V-PAI-2S
οὐδεὶς	ἐτόλμα	τῶν	μαθητῶν	ἐξετάσαι	αὐτόν	Σὺ	τίς	εἶ;
udeis	etolma	ton	matheton	eksetasai	auton	Sy	tis	ei;
Nikt nie	odważył się	—	[z] uczniów	wypytywać	Go:	Ty	kto	jesteś?

G1492	G3754	G3588	G2962	G2076		G2064	G2424	G2532
V-RAP-NPM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S		V-PNI-3S	N-NSM	CONJ
εἰδότες	ὅτι	ὁ	Κύριός	ἐστιν.	**21:13**	ἔρχεται	Ἰησοῦς	καὶ
eidotes	hoti	ho	Kyrios	estin.		erchetai	Iesus	kai
Wiedzieli,	że	—	Pan	jest.		Przychodzi	Jezus	i

G2983	G3588	G740	G2532	G1325	G846	G2532	G3588	G3795	G3668
V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-PAI-3S	P-DPM	CONJ	T-ASN	N-ASN	ADV
λαμβάνει	τὸν	ἄρτον	καὶ	δίδωσιν	αὐτοῖς,	καὶ	τὸ	ὀψάριον	ὁμοίως.
lambanei	ton	arton	kai	didosin	autois,	kai	to	opsarion	homoios.
bierze	—	chleb	i	daje	im,	i	—	rybkę	podobnie.

	G3778	G2235	G5154	G5319	G2424	G3588	G3101
	D-NSN	ADV	A-ASN	V-API-3S	N-NSM	T-DPM	N-DPM
21:14	τοῦτο	ἤδη	τρίτον	ἐφανερώθη	Ἰησοῦς	τοῖς	μαθηταῖς
	tuto	ede	triton	efanerothe	Iesus	tois	mathetais
	To	już	trzeci [raz],	został uwidoczniony	Jezus	—	uczniom

G1453	G1537	G3498
V-APP-NSM	PREP	A-GPM
ἐγερθεὶς	ἐκ	νεκρῶν.
egertheis	ek	nekron.
zostawszy podniesionym	z	martwych.

9i) od καυματίζω "*palące się żarem*", "*rozniecone*".

Powierzenie Piotrowi zadań pasterskich

	G3753 ADV	G3767 CONJ	G709 V-AAI-3P	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DSM	G4613 N-DSM	G4074 N-DSM	G3588 T-NSM
21:15	Ὅτε	οὖν	ἠρίστησαν,	λέγει	τῷ	Σίμωνι	Πέτρῳ	ὁ
	Hote	un	eristesan,	legei	to	Simoni	Petro	ho
	Kiedy	więc	zjedli śniadanie,	mówi	—	Szymonowi	Piotrowi	—

G2424 N-NSM	G4613 N-VSM	G2491 N-PRI	G25 V-PAI-2S	G1473 P-1AS	G4119 A-ASN-C	G3778 D-GPM	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM
Ἰησοῦς	Σίμων	Ἰωάνου,	ἀγαπᾷς	με	πλέον	τούτων;	λέγει	αὐτῷ
Iesus	Simon	Ioanu,	agapas	me	pleon	tuton;	legei	auto
Jezus:	Szymonie	[synu] Jana,	kochasz	mnie	więcej	[od] tych?	Mówi	Mu:

G3483 PRT	G2962 N-VSM	G4771 P-2NS	G1492 V-RAI-2S	G3754 CONJ	G5368 V-PAI-1S	G4771 P-2AS	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G1006 V-PAM-2S
Ναί,	Κύριε,	σὺ	οἶδας	ὅτι	φιλῶ	σε.	λέγει	αὐτῷ	Βόσκε
Nai,	Kyrie,	sy	oidas	hoti	filo	se.	legei	auto	Boske
Tak	Panie,	Ty	wiesz,	że	kocham	cię.	Mówi	mu:	Karm

G3588 T-APN	G721 N-APN	G3450 P-1GS		G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3825 ADV	G1208 ADV	G4613 N-VSM	
τὰ	ἀρνία	μου.	**21:16**	λέγει	αὐτῷ	πάλιν	δεύτερον	Σίμων	
ta	arnia	mu.		legei	auto	palin	deuteron	Simon	
—	baranki	Me.		Mówi	mu	znów	drugi [raz]:	Szymonie	

G2491 N-PRI	G25 V-PAI-2S	G1473 P-1AS	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3483 PRT	G2962 N-VSM	G4771 P-2NS	G1492 V-RAI-2S	G3754 CONJ
Ἰωάνου,	ἀγαπᾷς	με;	λέγει	αὐτῷ	Ναί,	Κύριε,	σὺ	οἶδας	ὅτι
Ioanu,	agapas	me;	legei	auto	Nai,	Kyrie,	sy	oidas	hoti
[synu] Jana	kochasz	Mnie?	Mówi	Mu:	Tak	Panie,	Ty	wiesz,	że

G5368 V-PAI-1S	G4771 P-2AS	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G4165 V-PAM-2S	G3588 T-APN	G4263 N-APN	G3450 P-1GS		G3004 V-PAI-3S
φιλῶ	σε.	λέγει	αὐτῷ	Ποίμαινε	τὰ	προβάτιά	μου.	**21:17**	λέγει
filo	se.	legei	auto	Poimaine	ta	probatia	mu.		legei
kocham	cię.	Mówi	mu:	Paś	—	owieczki	Me.		Mówi

G846 P-DSM	G3588 T-ASN	G5154 A-ASN	G4613 N-VSM	G2491 N-PRI	G5368 V-PAI-2S	G1473 P-1AS	G3076 V-API-3S	
αὐτῷ	τὸ	τρίτον	Σίμων	Ἰωάνου,	φιλεῖς	με;	ἐλυπήθη	
auto	to	triton	Simon	Ioanu,	fileis	me;	elypethe	
mu	—	trzeci [raz]:	Szymonie	[synu] Jana,	kochasz	Mnie?	Został zasmucony	

G3588 T-NSM	G4074 N-NSM	G3754 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-ASN	G5154 A-ASN	G5368 V-PAI-2S	G1473 P-1AS	G2532 CONJ
ὁ	Πέτρος	ὅτι	εἶπεν	αὐτῷ	τὸ	τρίτον	Φιλεῖς	με;	καὶ
ho	Petros	hoti	eipen	auto	to	triton	Fileis	me;	kai
—	Piotr,	że	powiedział	mu	—	trzeci [raz]:	Kochasz	Mnie?	I

G3004 V-2AAI-3S	G846 P-DSM	G2962 N-VSM	G3956 A-APN	G4771 P-2NS	G1492 V-RAI-2S	G4771 P-2NS	G1097 V-PAI-2S	G3754 CONJ
εἶπεν	αὐτῷ	Κύριε,	πάντα	σὺ	οἶδας,	σὺ	γινώσκεις	ὅτι
eipen	auto	Kyrie,	panta	sy	oidas,	sy	ginoskeis	hoti
powiedział	Mu:	Panie,	wszystko	Ty	wiesz,	Ty	znasz,	że

G5368 V-PAI-1S	G4771 P-2AS	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G2424 N-NSM	G1006 V-PAM-2S	G3588 T-APN	G4263 N-APN	G3450 P-1GS	
φιλῶ	σε.	λέγει	αὐτῷ	Ἰησοῦς	Βόσκε	τὰ	προβάτιά	μου.	**21:18**
filo	se.	legei	auto	Iesus	Boske	ta	probatia	mu.	
kocham	Cię.	Mówi	mu	Jezus:	Karm	—	owieczki	Me.	

G281 HEB	G281 HEB	G3004 V-PAI-1S	G4771 P-2DS	G3753 ADV	G1510 V-IAI-2S	G3501 A-NSM-C	G2224 V-IAI-2S	G4572 F-2ASM
ἀμὴν	ἀμὴν	λέγω	σοι,	ὅτε	ἦς	νεώτερος,	ἐζώννυες	σεαυτὸν
amen	amen	lego	soi,	hote	es	neoteros,	edzonnyes	seauton
Amen,	amen,	mówię	ci,	kiedy	byłeś	młodszy,	przepasywałeś	się

G2532 CONJ	G4043 V-IAI-2S	G3699 ADV	G2309 V-IAI-2S	G3752 CONJ	G1161 CONJ	G1095 V-AAS-2S	G1614 V-FAI-2S	G3588 T-APF
καὶ	περιεπάτεις	ὅπου	ἤθελες·	ὅταν	δὲ	γηράσῃς,	ἐκτενεῖς	τὰς
kai	periepateis	hopu	etheles;	hotan	de	gerases,	ekteneis	tas
i	chodziłeś	gdzie	chciałeś.	Kiedy	zaś	zestarzejesz się,	wyciągniesz	—

G5495	G4771	G2532	G243	G2224	G4771	G2532	G5342	G3699	G3756
N-APF	P-2GS	CONJ	A-NSM	V-FAI-3S	P-2AS	CONJ	V-FAI-3S	ADV	PRT-N
χεῖράς	σου,	καὶ	ἄλλος	ζώσει	σε	καὶ	οἴσει	ὅπου	οὐ
cheiras	su,	kai	allos	zosei	se	kai	oisei	hopu	u
ręce	swe,	i	inny	przepasze	cię	i	poprowadzi	gdzie	nie

G2309		G3778	G1161	G3004	G4591	G4169	G2288	G1392
V-PAI-2S		D-ASN	CONJ	V-2AAI-3S	V-PAP-NSM	I-DSM	N-DSM	V-FAI-3S
θέλεις.	**21:19**	τοῦτο	δὲ	εἶπεν	σημαίνων	ποίῳ	θανάτῳ	δοξάσει
theleis.		tuto	de	eipen	semainon	poio	thanato	doksasei
chcesz.		To	zaś	powiedział,	dając znak	jaką	śmiercią	uwielbi

G3588	G2316	G2532	G3778	G3004	G3004	G846	G190	G1473	
T-ASM	N-ASM	CONJ	D-ASN	V-2AAP-NSM	V-PAI-3S	P-DSM	V-PAM-2S	P-1DS	
τὸν	Θεόν.	καὶ	τοῦτο	εἰπὼν	λέγει	αὐτῷ	Ἀκολούθει	μοι.	
ton	Theon.	kai	tuto	eipon	legei	auto	Akoluthei	moi.	19p)
—	Boga.	A	to	powiedziawszy,	mówi	mu:	Towarzysz	Mi	

Przyszłość umiłowanego ucznia

	G1994	G3588	G4074	G991	G3588	G3101	G3739	G25
	V-2APP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	R-ASM	V-IAI-3S
21:20	ἐπιστραφεὶς	ὁ	Πέτρος	βλέπει	τὸν	μαθητὴν	ὃν	ἠγάπα
	epistrafeis	ho	Petros	blepei	ton	matheten	hon	egapa
	Odwracając się	—	Piotr	widzi	—	ucznia,	którego	kochał

G3588	G2424	G190	G3739	G2532	G377	G1722	G3588	G1173
T-NSM	N-NSM	V-PAP-ASM	R-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-DSN	N-DSN
ὁ	Ἰησοῦς	ἀκολουθοῦντα,	ὃς	καὶ	ἀνέπεσεν	ἐν	τῷ	δείπνῳ
ho	Iesus	akoluthunta,	hos	kai	anepesen	en	to	deipno
—	Jezus,	idącego za nim,	który	i	położył się	na	—	wieczerzy

G1909	G3588	G4738	G846	G2532	G3004	G2962	G5101	G2076	G3588
PREP	T-ASN	N-ASN	P-GSM	CONJ	V-2AAI-3S	N-VSM	I-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
ἐπὶ	τὸ	στῆθος	αὐτοῦ	καὶ	εἶπεν	Κύριε,	τίς	ἐστιν	ὁ
epi	to	stethos	autu	kai	eipen	Kyrie,	tis	estin	ho
na	—	piersi	Jego	i	powiedział:	Panie,	kto	jest	—

G3860	G4771		G3778	G3767	G3708	G3588	G4074	G3004
V-PAP-NSM	P-2AS		D-ASM	CONJ	V-2AAP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S
παραδιδούς	σε;	**21:21**	τοῦτον	οὖν	ἰδὼν	ὁ	Πέτρος	λέγει
paradidus	se;		tuton	un	idon	ho	Petros	legei
wydającym	cię?		Tego	więc	zobaczywszy	—	Piotr	mówi

G3588	G2424	G2962	G3778	G1161	G5101		G3004	G846	G3588
T-DSM	N-DSM	N-VSM	D-NSM	CONJ	I-NSN		V-PAI-3S	P-DSM	T-NSM
τῷ	Ἰησοῦ	Κύριε,	οὗτος	δὲ	τί;	**21:22**	λέγει	αὐτῷ	ὁ
to	Iesu	Kyrie,	hutos	de	ti;		legei	auto	ho
—	Jezusowi:	Panie,	ten	zaś	co?		Mówi	mu	—

G2424	G1437	G846	G2309	G3306	G2193	G2064	G5101	G4314	G4771
N-NSM	COND	P-ASM	V-PAS-1S	V-PAN	ADV	V-PNI-1S	I-NSN	PREP	P-2AS
Ἰησοῦς	Ἐὰν	αὐτὸν	θέλω	μένειν	ἕως	ἔρχομαι,	τί	πρὸς	σέ;
Iesus	Ean	auton	thelo	menein	heos	erchomai,	ti	pros	se;
Jezus:	Jeśli	go	chcę	pozostawić	aż	przychodzę,	co	do	ciebie?

	G4771	G3427	G190			G1831	G3767	G3778	G3588	G3056	G1519
	P-2NS	P-1DS	V-PAM-2S			V-2AAI-3S	CONJ	D-NSM	T-NSM	N-NSM	PREP
	σύ	μοι	ἀκολούθει.		**21:23**	ἐξῆλθεν	οὖν	οὗτος	ὁ	λόγος	εἰς
22m)	sy	moi	akoluthei.	22p)		ekselthen	un	hutos	ho	logos	eis
	Ty	mi	towarzysz!			Wyszło	więc	to	—	słowo	do

G3588	G80	G3754	G3588	G3101	G1565	G3756	G599	G3756	G3004
T-APM	N-APM	CONJ	T-NSM	N-NSM	D-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	PRT-N	V-2AAI-3S
τοὺς	ἀδελφοὺς	ὅτι	ὁ	μαθητὴς	ἐκεῖνος	οὐκ	ἀποθνήσκει·	οὐκ	εἶπεν
tus	adelfus	hoti	ho	mathetes	ekeinos	uk	apothneskei;	uk	eipen
—	braci,	że	—	uczeń	ów	nie	umiera.	Nie	powiedział

19p)) w znaczeniu "*Pójdź za Mną*".
22m)) w znaczeniu "*co tobie do tego?*".
22p)) w znaczeniu "*Ty pójdź za Mną!*".

G1161	G846	G3588	G2424	G3754	G3756	G599	G235	G1437	G846
CONJ	P-DSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	COND	P-ASM
δὲ	αὐτῷ	ὁ	Ἰησοῦς	ὅτι	οὐκ	ἀποθνήσκει,	ἀλλ’	Ἐὰν	αὐτὸν
de	auto	ho	Iesus	hoti	uk	apothneskei,	all’	Ean	auton
zaś	mu	—	Jezus,	że	nie	umiera,	ale:	Jeśli	go

G2309	G3306	G2193	G2064	G5101	G4314	G4571		G3778
V-PAS-1S	V-PAN	ADV	V-PNI-1S	I-NSN	PREP	P-2AS		D-NSM
θέλω	μένειν	ἕως	ἔρχομαι,	τί	πρὸς	σέ;	**21:24**	Οὗτός
thelo	menein	heos	erchomai,	ti	pros	se;		Hutos
chcę	pozostawić	aż	przychodzę,	co	do	ciebie?		Ten

G2076	G3588	G3101	G3588	G3140	G4012	G3778	G2532	G3588
V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	D-GPN	CONJ	T-NSM
ἐστιν	ὁ	μαθητὴς	ὁ	μαρτυρῶν	περὶ	τούτων	καὶ	ὁ
estin	ho	mathetes	ho	martyron	peri	tuton	kai	ho
jest	—	uczeń	—	świadczący	o	tych	i	—

G1125	G3778	G2532	G1492	G3754	G227	G846	G3588	G3141
V-AAP-NSM	D-APN	CONJ	V-RAI-1P	CONJ	A-NSF	P-GSM	T-NSF	N-NSF
γράψας	ταῦτα,	καὶ	οἴδαμεν	ὅτι	ἀληθὴς	αὐτοῦ	ἡ	μαρτυρία
grapsas	tauta,	kai	oidamen	hoti	alethes	autu	he	martyria
piszący	te,	a	wiemy,	że	prawdziwe	jego	—	świadectwo

G2076		G1510	G1161	G2532	G243	G4183	G3739	G4160	G3588
V-PAI-3S		V-PAI-3S	CONJ	CONJ	A-NPN	A-NPN	R-APN	V-AAI-3S	T-NSM
ἐστίν.	**21:25**	Ἔστιν	δὲ	καὶ	ἄλλα	πολλὰ	ἃ	ἐποίησεν	ὁ
estin.		Estin	de	kai	alla	polla	ha	epoiesen	ho
jest.		Jest	zaś	i	inne	liczne,	które	uczynił	—

G2424	G3748	G1437	G1125	G2596	G1520		G3761	G846	G3633
N-NSM	R-NPN	COND	V-PPS-3S	PREP	A-ASN		CONJ-N	P-ASM	V-PNI-1S
Ἰησοῦς,	ἅτινα	ἐὰν	γράφηται	καθ’	ἕν,		οὐδ’	αὐτὸν	οἶμαι
Iesus,	hatina	ean	grafetai	kath’	hen,	25n)	ud’	auton	oimai
Jezus,	które	jeśli	zostają napisane,	po	jedynczo,		nawet nie	sam,	sądzę,

G3588	G2889	G5562		G3588	G1125	G975
T-ASM	N-ASM	V-FAN		T-APN	V-PPP-APN	N-APN
τὸν	κόσμον	χωρήσειν		τὰ	γραφόμενα	βιβλία.
ton	kosmon	choresein	25t)	ta	grafomena	biblia.
—	świat	dał miejsce		—	pisanym	zwojom.

List do Rzymian

Rozdział 1

Przywitanie i refleksja o godności apostoła

	G3972	G1401		G5547	G2424	G2822	G652		G873	G1519
	N-NSM	N-NSM		N-GSM	N-GSM	A-NSM	N-NSM		V-RPP-NSM	PREP
1:1	Παῦλος	δοῦλος		Χριστοῦ	Ἰησοῦ,	κλητὸς	ἀπόστολος		ἀφωρισμένος	εἰς
	Paulos	dulos	1b)	Christu	Iesu,	kletos	apostolos	1f)	aforismenos	eis
	Paweł,	sługa		Pomazańca	Jezusa,	powołany	wysłannik		oddzielony	do

G2098		G2316		G3739	G4279	G1223	G3588	G4396
N-ASN		N-GSM		R-ASN	V-ADI-3S	PREP	T-GPM	N-GPM
εὐαγγέλιον		Θεοῦ,	**1:2**	ὃ	προεπηγγείλατο	διὰ	τῶν	προφητῶν
euangelion	1i)	Theu,		ho	proepengeilato	dia	ton	profeton
dobrej nowiny		Boga,		[co]	wcześniej została ogłoszona	przez	—	proroków

G846	G1722	G1124	G40		G4012	G3588	G5207	G846	G3588
P-GSM	PREP	N-DPF	A-DPF		PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	T-GSM
αὐτοῦ	ἐν	γραφαῖς	ἁγίαις	**1:3**	περὶ	τοῦ	Υἱοῦ	αὐτοῦ	τοῦ
autu	en	grafais	hagiais		peri	tu	Hyiu	autu	tu
Jego	w	pismach	świętych,		o	—	Synu	Jego	—

25n)) w znaczeniu "*jedna po drugiej*".
25t)) oddawane jako "*pomieściłby*".
1b)) dosłownie "niewolnik"
1f)) czyli "apostoł".
1i)) czyli "ewangelii".

G1096		G1537	G4690	G1138	G2596	G4561		G3588	G3724
V-2ADP-GSM		PREP	N-GSN	N-PRI	PREP	N-ASF		T-GSM	V-APP-GSM
γενομένου		ἐκ	σπέρματος	Δαυεὶδ	κατὰ	σάρκα,	**1:4**	τοῦ	ὁρισθέντος
genomenu		ek	spermatos	Daueid	kata	sarka,		tu	horisthentos
co stał się [3f)]		z	nasienia	Dawida	według	ciała,		—	ustanowiony

G5207	G2316	G1722	G1411	G2596	G4151	G42	G1537	G386
N-GSM	N-GSM	PREP	N-DSF	PREP	N-ASN	N-GSF	PREP	N-GSF
Υἱοῦ	Θεοῦ	ἐν	δυνάμει	κατὰ	πνεῦμα	ἁγιωσύνης	ἐξ	ἀναστάσεως
Hyiu	Theu	en	dynamei	kata	pneuma	hagiosynes	eks	anastaseos
Synem	Boga	w	mocy	według	Ducha	Świętości	przez	powstanie z

G3498	G2424	G5547	G3588	G2962	G2257		G1223	G3739	G2983
A-GPM	N-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM	P-1GP		PREP	R-GSM	V-2AAI-1P
νεκρῶν,	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν,	**1:5**	δι’	οὗ	ἐλάβομεν
nekron,	Iesu	Christu	tu	Kyriu	hemon,		di’	hu	elabomen
martwych,	Jezusa	Pomazańca	—	Pana	naszego,		przez	którego	wzięliśmy

G5485	G2532	G651	G1519	G5218	G4102	G1722	G3956	G3588
N-ASF	CONJ	N-ASF	PREP	N-ASF	N-GSF	PREP	A-DPN	T-DPN
χάριν	καὶ	ἀποστολὴν	εἰς	ὑπακοὴν	πίστεως	ἐν	πᾶσιν	τοῖς
charin	kai	apostolen	eis	hypakoen	pisteos	en	pasin	tois
łaskę	i	wysłannictwo	ku	posłuszeństwu	wiary	wśród	wszystkich	—

G1484	G5228	G3588	G3686	G846		G1722	G3739	G1510	G2532	G4771
N-DPN	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM		PREP	R-DPN	V-PAI-2P	CONJ	P-2NP
ἔθνεσιν	ὑπὲρ	τοῦ	ὀνόματος	αὐτοῦ,	**1:6**	ἐν	οἷς	ἐστε	καὶ	ὑμεῖς
ethnesin	hyper	tu	onomatos	autu,		en	hois	este	kai	hymeis
narodów	dla	—	imienia	Jego,		w	których	jesteście	i	wy

G2822	G2424	G5547		G3956	G3588	G1510	G1722	G4516
A-NPM	N-GSM	N-GSM		A-DPM	T-DPM	V-PAP-DPM	PREP	N-DSF
κλητοὶ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	**1:7**	πᾶσιν	τοῖς	οὖσιν	ἐν	Ῥώμῃ
kletoi	Iesu	Christu,		pasin	tois	usin	en	Rome
powołani	Jezusa	Pomazańca,		wszystkim	—	będącym	w	Rzymie

G27	G2316	G2822	G40	G5485	G5213	G2532	G1515	G575	G2316
A-DPM	N-GSM	A-DPM	A-DPM	N-NSF	P-2DP	CONJ	N-NSF	PREP	N-GSM
ἀγαπητοῖς	Θεοῦ,	κλητοῖς	ἁγίοις·	χάρις	ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη	ἀπὸ	Θεοῦ
agapetois	Theu,	kletois	hagiois;	charis	hymin	kai	eirene	apo	Theu
ukochanym	Boga,	powołanym	świętym:	łaska	wam	i	pokój	od	Boga

G3962	G2257	G2532	G2962	G2424	G5547
N-GSM	P-1GP	CONJ	N-GSM	N-GSM	N-GSM
Πατρὸς	ἡμῶν	καὶ	Κυρίου	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.
Patros	hemon	kai	Kyriu	Iesu	Christu.
Ojca	naszego	i	Pana	Jezusa	Pomazańca.

Modlitwa dziękczynna i kilka osobistych uwag Apostoła

	G4412	G3303	G2168	G3588	G2316	G3450	G1223	G2424	G5547
	ADV-S	PRT	V-PAI-1S	T-DSM	N-DSM	P-1GS	PREP	N-GSM	N-GSM
1:8	Πρῶτον	μὲν	εὐχαριστῶ	τῷ	Θεῷ	μου	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ
	Proton	men	eucharisto	to	Theo	mu	dia	Iesu	Christu
	Najpierw	—	dziękuję	—	Bogu	memu	przez	Jezusa	Pomazańca

G4012	G3956	G5216	G3754	G3588	G4102	G5216	G2605	G1722	G3650
PREP	A-GPM	P-2GP	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-2GP	V-PPI-3S	PREP	A-DSM
περὶ	πάντων	ὑμῶν,	ὅτι	ἡ	πίστις	ὑμῶν	καταγγέλλεται	ἐν	ὅλῳ
peri	panton	hymon,	hoti	he	pistis	hymon	katangelletai	en	holo
za	wszystkimi	wami,	że	—	wiara	wasza	jest zwiastowana	na	całym

G3588	G2889		G3144	G1063	G1473	G2076	G3588	G2316	G3739
T-DSM	N-DSM		N-NSM	CONJ	P-1GS	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	R-DSM
τῷ	κόσμῳ.	**1:9**	μάρτυς	γάρ	μού	ἐστιν	ὁ	Θεός,	ᾧ
to	kosmo.		martys	gar	mu	estin	ho	Theos,	ho
—	świecie.		Świadkiem	bowiem	mi	jest	—	Bóg,	któremu

G3000	G1722	G3588	G4151	G3450	G1722	G3588	G2098	G3588	G5207
V-PAI-1S	PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM	N-GSM
λατρεύω	ἐν	τῷ	πνεύματί	μου	ἐν	τῷ	εὐαγγελίῳ	τοῦ	Υἱοῦ
latreuo	en	to	pneumati	mu	en	to	euangelio	tu	Hyiu
służę	w	—	duchu	mym	w	—	dobrej nowinie	—	Syna

3f) w znaczeniu "narodził się".

G846	G5613	G89	G3417	G5216	G4160		G3842	G1909
P-GSM	ADV	ADV	N-ASF	P-2GP	V-PMI-1S		ADV	PREP
αὐτοῦ,	ὡς	ἀδιαλείπτως	μνείαν	ὑμῶν	ποιοῦμαι	**1:10**	πάντοτε	ἐπὶ
autu,	hos	adialeiptos	mneian	hymon	poiumai		pantote	epi
Jego,	jak	bez przerwy	wspomnienie	wasze	czynię [sobie]		zawsze	w

G3588	G4335	G3450	G1189	G1487	G4459	G2235	G4218
T-GPF	N-GPF	P-1GS	V-PNP-NSM	COND	ADV-I	ADV	PRT
τῶν	προσευχῶν	μου,	δεόμενος	εἴ	πως	ἤδη	ποτὲ
ton	proseuchon	mu,	deomenos	ei	pos	ede	pote
—	modlitwach	mych,	prosząc	jeśli	jakoś	już	kiedykolwiek

G2137	G1722	G3588	G2307	G3588	G2316	G2064	G4314	G5209	
V-FPI-1S	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM	N-GSM	V-2AAN	PREP	P-2AP	
εὐοδωθήσομαι	ἐν	τῷ	θελήματι	τοῦ	Θεοῦ	ἐλθεῖν	πρὸς	ὑμᾶς.	**1:11**
euodothesomai	en	to	thelemati	tu	Theu	elthein	pros	hymas.	
powiedzie mi się	w	—	woli	—	Boga	przyjść	do	was.	

G1971	G1063	G3708	G5209	G2443	G5100	G3330	G5486		G5213
V-PAI-1S	CONJ	V-2AAN	P-2AP	CONJ	X-ASN	V-2AAS-1S	N-ASN		P-2DP
ἐπιποθῶ	γὰρ	ἰδεῖν	ὑμᾶς,	ἵνα	τι	μεταδῶ	χάρισμα		ὑμῖν
epipotho	gar	idein	hymas,	hina	ti	metado	charisma	11h)	hymin
Pragnę	bowiem	zobaczyłbym	was,	aby	jakiś	przekazałbym	dar łaski		wam

G4152	G1519	G3588	G4741	G5209		G3778	G1161	G2076
A-ASN	PREP	T-ASN	V-APN	P-2AP		D-NSN	CONJ	V-PAI-3S
πνευματικὸν	εἰς	τὸ	στηριχθῆναι	ὑμᾶς,	**1:12**	τοῦτο	δέ	ἐστιν
pneumatikon	eis	to	sterichthenai	hymas,		tuto	de	estin
duchowy	ku	—	utwierdzeniu	was,		to	zaś	jest

G4837	G1722	G5213	G1223	G3588	G1722	G240	G4102
V-APN	PREP	P-2DP	PREP	T-GSF	PREP	C-DPM	N-GSF
συνπαρακληθῆναι	ἐν	ὑμῖν	διὰ	τῆς	ἐν	ἀλλήλοις	πίστεως
synparaklethenai	en	hymin	dia	tes	en	allelois	pisteos
[by] zostać razem zachęceni	wśród	was	przez	[tę]	we	wzajemnej	wierze

G5216	G5037	G2532	G1473		G3756	G2309	G1161	G5209	G50
P-2GP	PRT	CONJ	P-1GS		PRT-N	V-PAI-1S	CONJ	P-2AP	V-PAN
ὑμῶν	τε	καὶ	ἐμοῦ.	**1:13**	οὐ	θέλω	δὲ	ὑμᾶς	ἀγνοεῖν,
hymon	te	kai	emu.		u	thelo	de	hymas	agnoein,
waszej	—	i	mojej.		Nie	chcę	zaś	[byście] wy	nie rozumieli,

G80	G3754	G4178	G4388	G2064	G4314	G5209	G2532
N-VPM	CONJ	ADV	V-2AMI-1S	V-2AAN	PREP	P-2AP	CONJ
ἀδελφοί,	ὅτι	πολλάκις	προεθέμην	ἐλθεῖν	πρὸς	ὑμᾶς,	καὶ
adelfoi,	hoti	pollakis	proethemen	elthein	pros	hymas,	kai
bracia,	że	wielokrotnie	postanowiłem	przyjść	do	was,	i

G2967	G891	G3588	G1204	G2443	G5100	G2590	G2192
V-API-1S	ADV	T-GSM	ADV	CONJ	X-ASM	N-ASM	V-2AAS-1S
ἐκωλύθην	ἄχρι	τοῦ	δεῦρο,	ἵνα	τινὰ	καρπὸν	σχῶ
ekolythen	achri	tu	deuro,	hina	tina	karpon	scho
zostałem powstrzymany	aż do	—	dotychczas,	aby	jakiś	owoc	posiadłbym

G2532	G1722	G5213	G2531	G2532	G1722	G3588	G3062	G1484		G1672
CONJ	PREP	P-2DP	ADV	CONJ	PREP	T-DPN	A-DPN	N-DPN		N-DPM
καὶ	ἐν	ὑμῖν	καθὼς	καὶ	ἐν	τοῖς	λοιποῖς	ἔθνεσιν.	**1:14**	Ἕλλησίν
kai	en	hymin	kathos	kai	en	tois	loipois	ethnesin.		Hellesin
i	w	was	jak	i	w	—	innych	narodach.		Grekom

G5037	G2532	G915	G4680	G5037	G2532	G453	G3781	G1510
PRT	CONJ	A-DPM	A-DPM	PRT	CONJ	A-DPM	N-NSM	V-PAI-1S
τε	καὶ	Βαρβάροις,	σοφοῖς	τε	καὶ	ἀνοήτοις	ὀφειλέτης	εἰμί·
te	kai	Barbarois,	sofois	te	kai	anoetois	ofeiletes	eimi;
—	i	barbarzyńcom,	mądrym	—	i	niemądrym	dłużnikiem	jestem;

11h)) lub "charyzmat".

	G3779 ADV	G3588 T-NSN	G2596 PREP	G1473 P-1AS	G4289 A-NSN	G2532 CONJ	G5213 P-2DP	G3588 T-DPM	G1722 PREP	G4516 N-DSF
1:15	οὕτως	τὸ	κατ’	ἐμὲ	πρόθυμον	καὶ	ὑμῖν	τοῖς	ἐν	Ῥώμῃ
	hutos	to	kat’	eme	prothymon	kai	hymin	tois	en	Rome
	tak	—	według	mnie	ochocze	i	wam	—	w	Rzymie

G2097 V-AMN
εὐαγγελίσασθαι.
euangelisasthai.
ogłosić dobrą nowinę.

Moc dobrej nowiny

	G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G1870 V-PNI-1S	G3588 T-ASN	G2098 N-ASN	G1411 N-NSF	G1063 CONJ	G2316 N-GSM
1:16	οὐ	γὰρ	ἐπαισχύνομαι	τὸ	εὐαγγέλιον·	δύναμις	γὰρ	Θεοῦ
	u	gar	epaischynomai	to	euangelion;	dynamis	gar	Theu
	Nie	bowiem	wstydzę się	—	dobrej nowiny;	mocą	bowiem	Boga

G2076 V-PAI-3S	G1519 PREP	G4991 N-ASF	G3956 A-DSM	G3588 T-DSM	G4100 V-PAP-DSM	G2453 A-DSM	G5037 PRT	G4412 ADV-S
ἐστιν	εἰς	σωτηρίαν	παντὶ	τῷ	πιστεύοντι,	Ἰουδαίῳ	τε	πρῶτον
estin	eis	soterian	panti	to	pisteuonti,	Iudaio	te	proton
jest	w	zbawieniu	każdego	—	wierzącego,	Judejczyka	—	najpierw

G2532 CONJ	G1672 N-DSM		G1343 N-NSF	G1063 CONJ	G2316 N-GSM	G1722 PREP	G846 P-DSN	G601 V-PPI-3S
καὶ	Ἕλληνι.	**1:17**	δικαιοσύνη	γὰρ	Θεοῦ	ἐν	αὐτῷ	ἀποκαλύπτεται
kai	Helleni.		dikaiosyne	gar	Theu	en	auto	apokalyptetai
i	Grekowi.		Sprawiedliwość	bowiem	Boga	w	niej	jest objawiana

G1537 PREP	G4102 N-GSF	G1519 PREP	G4102 N-ASF	G2531 ADV	G1125 V-RPI-3S	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G1342 A-NSM	G1537 PREP
ἐκ	πίστεως	εἰς	πίστιν,	καθὼς	γέγραπται.	Ὁ	δὲ	δίκαιος	ἐκ
ek	pisteos	eis	pistin,	kathos	gegraptai.	Ho	de	dikaios	ek
z	wiarę	w	wiarę,	jak	napisane jest:	—	*zaś*	*sprawiedliwy*	*z*

G4102 N-GSF	G2198 V-FDI-3S	
πίστεως	ζήσεται	
pisteos	zesetai	**17r)**
wiary	*żyłby.*	

Boży sprzeciw wobec grzechu

	G601 V-PPI-3S	G1063 CONJ	G3709 N-NSF	G2316 N-GSM	G575 PREP	G3772 N-GSM	G1909 PREP	G3956 A-ASF
1:18	Ἀποκαλύπτεται	γὰρ	ὀργὴ	Θεοῦ	ἀπ’	οὐρανοῦ	ἐπὶ	πᾶσαν
	Apokalyptetai	gar	orge	Theu	ap’	uranu	epi	pasan
	Jest objawiany	bowiem	gniew	Boga	z	nieba	przeciw	każdej

G763 N-ASF	G2532 CONJ	G93 N-ASF	G444 N-GPM	G3588 T-GPM	G3588 T-ASF	G225 N-ASF	G1722 PREP
ἀσέβειαν	καὶ	ἀδικίαν	ἀνθρώπων	τῶν	τὴν	ἀλήθειαν	ἐν
asebeian	kai	adikian	anthropon	ton	ten	aletheian	en
bezbożności	i	niesprawiedliwości	ludzi	—	[którzy]	prawdę	w

G93 N-DSF	G2722 V-PAP-GPM		G1360 CONJ	G3588 T-NSN	G1110 A-NSN	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
ἀδικίᾳ	κατεχόντων,	**1:19**	διότι	τὸ	γνωστὸν	τοῦ	Θεοῦ
adikia	katechonton,		dioti	to	gnoston	tu	Theu
niesprawiedliwości	zatrzymujących,		dlatego	[że]	poznanie	—	Boga

G5318 A-NSN	G2076 V-PAI-3S	G1722 PREP	G846 P-DPM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1063 CONJ	G846 P-DPM	G5319 V-AAI-3S	
φανερόν	ἐστιν	ἐν	αὐτοῖς·	ὁ	Θεὸς	γὰρ	αὐτοῖς	ἐφανέρωσεν.	**1:20**
faneron	estin	en	autois;	ho	Theos	gar	autois	efanerosen.	
widoczne	jest	w	nich;	—	Bóg	bowiem	im	ukazał.	

17r)) Ha 2:4

G3588	G1063	G517	G846	G575	G2937	G2889	G3588	G4161
T-NPN	CONJ	A-NPN	P-GSM	PREP	N-GSF	N-GSM	T-DPN	N-DPN
τὰ	γὰρ	ἀόρατα	αὐτοῦ	ἀπὸ	κτίσεως	κόσμου	τοῖς	ποιήμασιν
ta	gar	aorata	autu	apo	ktiseos	kosmu	tois	poiemasin
—	Bowiem	niewidzialne	Jego	od	założenia	świata	—	czynach

G3539	G2529	G3588	G5037	G126	G846	G1411	G2532	G2305
V-PPP-NPN	V-PPI-3S	T-NSF	PRT	A-NSF	P-GSM	N-NSF	CONJ	N-NSF
νοούμενα	καθορᾶται,	ἥ	τε	ἀΐδιος	αὐτοῦ	δύναμις	καὶ	θειότης,
noumena	kathoratai,	he	te	aidios	autu	dynamis	kai	theiotes,
zauważalne	są oglądane,	—	—	wieczna	Jego	moc	i	boskość,

G1519	G3588	G1510	G846	G379		G1360	G1097	G3588
PREP	T-ASN	V-PAN	P-APM	A-APM		CONJ	V-2AAP-NPM	T-ASM
εἰς	τὸ	εἶναι	αὐτοὺς	ἀναπολογήτους,	**1:21**	διότι	γνόντες	τὸν
eis	to	einai	autus	anapologetus,		dioti	gnontes	ton
[także]	—	są	oni	bez wymówki.		Dlatego	[że] poznawszy	—

G2316	G3756	G5613	G2316	G1392	G2228	G2168	G235
N-ASM	PRT-N	ADV	N-ASM	V-AAI-3P	PRT	V-AAI-3P	CONJ
Θεὸν	οὐχ	ὡς	Θεὸν	ἐδόξασαν	ἢ	ηὐχαρίστησαν,	ἀλλὰ
Theon	uch	hos	Theon	edoksasan	e	eucharistesan,	alla
Boga	nie	jako	Bogu	oddali chwałę	lub	dziękowali,	ale

G3154	G1722	G3588	G1261	G846	G2532	G4654	
V-API-3P	PREP	T-DPM	N-DPM	P-GPM	CONJ	V-API-3S	
ἐματαιώθησαν	ἐν	τοῖς	διαλογισμοῖς	αὐτῶν,	καὶ	ἐσκοτίσθη	
ematai0thesan	en	tois	dialogismois	auton,	kai	eskotisthe	21r)
zostali uczynieni próżnymi	w	—	rozważaniach	ich,	i	zostało zaćmione	

G3588	G801	G846	G2588		G5335	G1510	G4680
T-NSF	A-NSF	P-GPM	N-NSF		V-PAP-NPM	V-PAN	A-NPM
ἡ	ἀσύνετος	αὐτῶν	καρδία.	**1:22**	φάσκοντες	εἶναι	σοφοὶ
he	asynetos	auton	kardia.		faskontes	einai	sofoi
—	nierozumne	ich	serce.		Zapewniając	[że] są	mądrzy

G3471		G2532	G236	G3588	G1391	G3588	G862
V-API-3P		CONJ	V-AAI-3P	T-ASF	N-ASF	T-GSM	A-GSM
ἐμωράνθησαν,	**1:23**	καὶ	ἤλλαξαν	τὴν	δόξαν	τοῦ	ἀφθάρτου
emoranthesan,		kai	ellaksan	ten	doksan	tu	afthartu
zostali uczynieni głupimi,		i	zmienili	—	splendor	—	niezniszczalnego

G2316	G1722	G3667	G1504	G5349	G444	G2532	G4071
N-GSM	PREP	N-DSN	N-GSF	A-GSM	N-GSM	CONJ	N-GPN
Θεοῦ	ἐν	ὁμοιώματι	εἰκόνος	φθαρτοῦ	ἀνθρώπου	καὶ	πετεινῶν
Theu	en	homoiomati	eikonos	fthartu	anthropu	kai	peteinon
Boga	na	podobieństwo	obrazu	zniszczalnego	człowieka	i	skrzydlatych

G2532	G5074	G2532	G2062		G1352	G3860	G846	G3588
CONJ	A-GPN	CONJ	N-GPN		CONJ	V-AAI-3S	P-APM	T-NSM
καὶ	τετραπόδων	καὶ	ἑρπετῶν.	**1:24**	Διὸ	παρέδωκεν	αὐτοὺς	ὁ
kai	tetrapodon	kai	herpeton.		Dio	paredoken	autus	ho
i	czworonogów	i	pełzających.		Dlatego	wydał	ich	—

G2316	G1722	G3588	G1939	G3588	G2588	G846	G1519	G167	G3588
N-NSM	PREP	T-DPF	N-DPF	T-GPF	N-GPF	P-GPM	PREP	N-ASF	T-GSN
Θεὸς	ἐν	ταῖς	ἐπιθυμίαις	τῶν	καρδιῶν	αὐτῶν	εἰς	ἀκαθαρσίαν	τοῦ
Theos	en	tais	epithymiais	ton	kardion	auton	eis	akatharsian	tu
Bóg	na	—	pożądliwość	—	serc	ich	na	nieczystość	—

G818		G3588	G4983	G846	G1722	G846		G3748	G3337	G3588
V-PEN		T-APN	N-APN	P-GPM	PREP	P-DPM		R-NPM	V-AAI-3P	T-ASF
ἀτιμάζεσθαι		τὰ	σώματα	αὐτῶν	ἐν	αὐτοῖς,	**1:25**	οἵτινες	μετήλλαξαν	τὴν
atimadzesthai	24o)	ta	somata	auton	en	autois,		hoitines	metellaksan	ten
splugawienia		—	ciała	ich	przez	nich,		co	zmienili	—

G225	G3588	G2316	G1722	G3588	G5579	G2532	G4573	G2532
N-ASF	T-GSM	N-GSM	PREP	T-DSN	N-DSN	CONJ	V-ADI-3P	CONJ
ἀλήθειαν	τοῦ	Θεοῦ	ἐν	τῷ	ψεύδει,	καὶ	ἐσεβάσθησαν	καὶ
aletheian	tu	Theu	en	to	pseudei,	kai	esebasthesan	kai
prawdę	—	Boga	w	—	kłamstwo	i	zaczęli czcić	i

21r)) lub "pogrążone w ciemności".
24o)) inaczej "brak szacunku", "znieważenie".

G3000	G3588	G2937	G3844		G3588	G2936		G3739	G2076
V-AAI-3P	T-DSF	N-DSF	PREP		T-ASM	V-AAP-ASM		R-NSM	V-PAI-3S
ἐλάτρευσαν	τῇ	κτίσει	παρὰ		τὸν	Κτίσαντα,		ὅς	ἐστιν
elatreusan	te	ktisei	para	25p)	ton	Ktisanta,	25r)	hos	estin
zaczęli służyć	—	stworzeniu	zamiast		—	Stworzycielowi,		który	jest

G2128	G1519	G3588	G165	G281
A-NSM	PREP	T-APM	N-APM	HEB
εὐλογητὸς	εἰς	τοὺς	αἰῶνας·	ἀμήν.
eulogetos	eis	tus	aionas;	amen.
błogosławiony	na	—	wieki.	Amen!

Katalog bezbożnych uczynków

	G1223	G3778	G3860	G846	G3588	G2316	G1519	G3806	G819
	PREP	D-ASN	V-AAI-3S	P-APM	T-NSM	N-NSM	PREP	N-APN	N-GSF
1:26	Διὰ	τοῦτο	παρέδωκεν	αὐτοὺς	ὁ	Θεὸς	εἰς	πάθη	ἀτιμίας·
	Dia	tuto	paredoken	autus	ho	Theos	eis	pathe	atimias;
	Dla	tego	wydał	ich	—	Bóg	na	żądze	haniebne,

G3588	G5037	G1063	G2338	G846	G3337	G3588	G5446	G5540
T-NPF	PRT	CONJ	A-NPF	P-GPM	V-AAI-3P	T-ASF	A-ASF	N-ASF
αἵ	τε	γὰρ	θήλειαι	αὐτῶν	μετήλλαξαν	τὴν	φυσικὴν	χρῆσιν
hai	te	gar	theleiai	auton	metellaksan	ten	fysiken	chresin
—	—	bowiem	żeńskie	ich	zamieniły	—	zgodne z naturą	użycie

G1519	G3588	G3844	G5449		G3668	G5037	G2532	G3588	G730
PREP	T-ASF	PREP	N-ASF		ADV	PRT	CONJ	T-NPM	A-NPM
εἰς	τὴν	παρὰ	φύσιν,	**1:27**	ὁμοίως	τε	καὶ	οἱ	ἄρσενες
eis	ten	para	fysin,		homoios	te	kai	hoi	arsenes
na	—	wbrew	naturze,		podobnie	—	i	ci	męskie

G863	G3588	G5446	G5540	G3588	G2338	G1572	G1722
V-2AAP-NPM	T-ASF	A-ASF	N-ASF	T-GSF	A-GSF	V-API-3P	PREP
ἀφέντες	τὴν	φυσικὴν	χρῆσιν	τῆς	θηλείας	ἐξεκαύθησαν	ἐν
afentes	ten	fysiken	chresin	tes	theleias	eksekauthesan	en
pozostawiwszy	—	zgodne z naturą	użycie	—	żeńskiego	dali się zapalić	na

G3588	G3715	G846	G1519	G240	G730	G1722	G730	G3588
T-DSF	N-DSF	P-GPM	PREP	C-APM	A-NPM	PREP	A-DPM	T-ASF
τῇ	ὀρέξει	αὐτῶν	εἰς	ἀλλήλους,	ἄρσενες	ἐν	ἄρσεσιν	τὴν
te	oreksei	auton	eis	allelus,	arsenes	en	arsesin	ten
—	pragnienie	ich	w	siebie nawzajem,	męskie	w	męskich	—

G808	G2716	G2532	G3588	G489	G3739	G1163	G3588
N-ASF	V-PNP-NPM	CONJ	T-ASF	N-ASF	R-ASF	V-IAI-3S	T-GSF
ἀσχημοσύνην	κατεργαζόμενοι	καὶ	τὴν	ἀντιμισθίαν	ἣν	ἔδει	τῆς
aschemosynen	katergadzomenoi	kai	ten	antimisthian	hen	edei	tes
bezwstyd	sprawując	i	—	zapłatę	którą	trzeba	—

G4106	G846	G1722	G1438	G618		G2532	G2531	G3756
N-GSF	P-GPM	PREP	F-3DPM	V-PAP-NPM		CONJ	ADV	PRT-N
πλάνης	αὐτῶν	ἐν	ἑαυτοῖς	ἀπολαμβάνοντες.	**1:28**	Καὶ	καθὼς	οὐκ
planes	auton	en	heautois	apolambanontes.		Kai	kathos	uk
zwiedzenia	ich	na	sobie samych	otrzymując.		I	jak	nie

G1381		G3588	G2316	G2192	G1722	G1922		G3860	G846	G3588
V-AAI-3P		T-ASM	N-ASM	V-PAN	PREP	N-DSF		V-AAI-3S	P-APM	T-NSM
ἐδοκίμασαν		τὸν	Θεὸν	ἔχειν	ἐν	ἐπιγνώσει,		παρέδωκεν	αὐτοὺς	ὁ
edokimasan	28d)	ton	Theon	echein	en	epignosei,	28i)	paredoken	autus	ho
uznali za słuszne		—	Boga	mając	w	uznaniu,		wydał	ich	—

G2316	G1519	G96	G3563	G4160	G3588	G3361	G2520	
N-NSM	PREP	A-ASM	N-ASM	V-PAN	T-APN	PRT-N	V-PAP-APN	
Θεὸς	εἰς	ἀδόκιμον	νοῦν,	ποιεῖν	τὰ	μὴ	καθήκοντα,	**1:29**
Theos	eis	adokimon	nun,	poiein	ta	me	kathekonta,	
Bóg	na	niezdatność	umysłu,	[by] czynić	—	nie	będące stosownym,	

25p)) dosłownie "ponad", "wbrew".
25r)) lub "który stworzył".
28d)) dosłownie "pozwolić", "próbować", "zaaprobować".
28i)) lub "poznaniu".

G4137	G3956	G93	G4189	G4124	G2549
V-RPP-APM	A-DSF	N-DSF	N-DSF	N-DSF	N-DSF
πεπληρωμένους	πάσῃ	ἀδικίᾳ	πονηρίᾳ	πλεονεξίᾳ	κακίᾳ,
pepleromenus	pase	adikia	poneria	pleoneksia	kakia,
wypełnionych	wszelką	niesprawiedliwością,	niegodziwością,	chciwością,	złością,

G3324	G5355	G5408	G2054	G1388	G2550	G5588
A-APM	N-GSM	N-GSM	N-GSF	N-GSM	N-GSF	N-APM
μεστοὺς	φθόνου	φόνου	ἔριδος	δόλου	κακοηθείας,	ψιθυριστάς,
mestus	fthonu	fonu	eridos	dolu	kakoetheias,	psithyristas,
napełnionych	zawiścią,	morderstwem,	sporem,	oszustwem,	złośliwością,	plotkarstwem,

	G2637	G2319	G5197	G5244	G213
1:30	A-APM	A-APM	N-APM	A-APM	N-APM
	καταλάλους,	θεοστυγεῖς,	ὑβριστάς,	ὑπερηφάνους,	ἀλαζόνας,
	katalalus,	theostygeis,	hybristas,	hyperefanus,	aladzonas,
	oczerniających,	nienawidzących Boga,	bezczelnych,	aroganckich,	chełpliwych,

G2182	G2556	G1118	G545		G801
N-APM	A-GPN	N-DPM	A-APM		A-APM
ἐφευρετὰς	κακῶν,	γονεῦσιν	ἀπειθεῖς,	**1:31**	ἀσυνέτους,
efeuretas	kakon,	goneusin	apeitheis,		asynetus,
wynalazców	zła,	rodzicom	nieposłusznych,		nierozumnych,

G802	G794	G415		G3748	G3588	G1345	G3588
A-APM	A-APM	A-APM		R-NPM	T-ASN	N-ASN	T-GSM
ἀσυνθέτους,	ἀστόργους,	ἀνελεήμονας·	**1:32**	οἵτινες	τὸ	δικαίωμα	τοῦ
asynthetus,	astorgus,	aneleemonas;		hoitines	to	dikaioma	tu
niedotrzymujących umów,	bez serca,	bezlitosnych,		co	—	przepis	—

G2316	G1921	G3754	G3588	G3588	G5108	G4238	G514	G2288
N-GSM	V-2AAP-NPM	CONJ	T-NPM	T-APN	D-APN	V-PAP-NPM	A-NPM	N-GSM
Θεοῦ	ἐπιγνόντες,	ὅτι	οἱ	τὰ	τοιαῦτα	πράσσοντες	ἄξιοι	θανάτου
Theu	epignontes,	hoti	hoi	ta	toiauta	prassontes	aksioi	thanatu
Boga	rozpoznawszy,	że	ci	—	takie	praktykujący	godni	śmierci

G1510	G3756	G3440	G846	G4160	G235	G2532	G4909		G3588
V-PAI-3P	PRT-N	ADV	P-APN	V-PAI-3P	CONJ	CONJ	V-PAI-3P		T-DPM
εἰσίν,	οὐ	μόνον	αὐτὰ	ποιοῦσιν,	ἀλλὰ	καὶ	συνευδοκοῦσιν	32u)	τοῖς
eisin,	u	monon	auta	poiusin,	alla	kai	syneudokusin		tois
są,	nie	samemu	je	czynią,	ale	i	zgadzają się z		—

G4238
V-PAP-DPM
πράσσουσιν.
prassusin.
praktykującymi.

Rozdział 2

POWSZECHNOŚĆ GRZECHU I POWSZECHNOŚĆ POTĘPIENIA

	G1352	G379	G1510	G5599	G444	G3956	G3588	G2919	
2:1	CONJ	A-NSM	V-PAI-2S	INJ	N-VSM	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	
	Διὸ	ἀναπολόγητος	εἶ,	ὦ	ἄνθρωπε	πᾶς	ὁ	κρίνων·	1h)
	Dio	anapologetos	ei,	o	anthrope	pas	ho	krinon;	
	Dlatego	bez wymówki	jesteś,	o	człowieku	każdy	—	sądzący.	

G1722	G3739	G1063	G2919	G3588	G2087	G4572	G2632	G3588
PREP	R-DSN	CONJ	V-PAI-2S	T-ASM	A-ASM	F-2ASM	V-PAI-2S	T-APN
ἐν	ᾧ	γὰρ	κρίνεις	τὸν	ἕτερον,	σεαυτὸν	κατακρίνεις·	τὰ
en	ho	gar	krineis	ton	heteron,	seauton	katakrineis;	ta
W	czym	bowiem	sądzisz	—	innego,	siebie samego	zasądzasz,	—

G1063	G846	G4238	G3588	G2919		G1492	G1161	G3754	G3588
CONJ	P-APN	V-PAI-2S	T-NSM	V-PAP-NSM		V-RAI-1P	CONJ	CONJ	T-NSN
γὰρ	αὐτὰ	πράσσεις	ὁ	κρίνων.	**2:2**	οἴδαμεν	δὲ	ὅτι	τὸ
gar	auta	prasseis	ho	krinon.	1v)	oidamen	de	hoti	to
bowiem	je	czynisz	—	sądząc.		Wiemy	zaś,	że	—

32u)) w sensie "aprobują", "przyklaskują".
1h)) czyli "który osądzasz".
1v)) czyli "potępiasz samego siebie, przez to, że sądząc innego, samemu dopuszczasz się podobnych przewinień".

G2917	G3588	G2316	G2076	G2596	G225	G1909	G3588	G3588	G5108
N-NSN	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	N-ASF	PREP	T-APM	T-APN	D-APN
κρίμα	τοῦ	Θεοῦ	ἐστιν	κατὰ	ἀλήθειαν	ἐπὶ	τοὺς	τὰ	τοιαῦτα
krima	tu	Theu	estin	kata	aletheian	epi	tus	ta	toiauta
sąd	—	Boga	jest	według	prawdy	na	—	—	tak

G4238		G3049	G1161	G3778	G5599	G444	G3588	G2919
V-PAP-APM		V-PNI-2S	CONJ	D-ASN	INJ	N-VSM	T-NSM	V-PAP-NSM
πράσσοντας.	**2:3**	λογίζῃ	δὲ	τοῦτο,	ὦ	ἄνθρωπε	ὁ	κρίνων
prassontas.	2o)	logidze	de	tuto,	o	anthrope	ho	krinon
robiących.		Liczysz	zaś	[na] to,	o	człowieku	—	sądzący

G3588	G3588	G5108	G4238	G2532	G4160	G846	G3754	G4771
T-APM	T-APN	D-APN	V-PAP-APM	CONJ	V-PAP-NSM	P-APN	CONJ	P-2NS
τοὺς	τὰ	τοιαῦτα	πράσσοντας	καὶ	ποιῶν	αὐτά,	ὅτι	σὺ
tus	ta	toiauta	prassontas	kai	poion	auta,	hoti	sy
—	—	takie	sprawiających	i	czyniący	je,	że	ty

G1628	G3588	G2917	G3588	G2316		G2228	G3588	G4149	G3588
V-FDI-2S	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM		PRT	T-GSM	N-GSM	T-GSF
ἐκφεύξῃ	τὸ	κρίμα	τοῦ	Θεοῦ;	**2:4**	ἢ	τοῦ	πλούτου	τῆς
ekfeukse	to	krima	tu	Theu;		e	tu	plutu	tes
wymkniesz się z	—	sądu	—	Boga?		Lub	—	bogactwo	—

G5544		G846	G2532	G3588	G463		G2532	G3588	G3115
N-GSF		P-GSM	CONJ	T-GSF	N-GSF		CONJ	T-GSF	N-GSF
χρηστότητος		αὐτοῦ	καὶ	τῆς	ἀνοχῆς		καὶ	τῆς	μακροθυμίας
chrestotetos	4e)	autu	kai	tes	anoches	4i)	kai	tes	makrothymias
życzliwości		Jego	i	—	wyrozumiałości		i	—	cierpliwości

G2706	G50	G3754	G3588	G5543	G3588	G2316	G1519
V-PAI-2S	V-PAP-NSM	CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GSM	N-GSM	PREP
καταφρονεῖς,	ἀγνοῶν	ὅτι	τὸ	χρηστὸν	τοῦ	Θεοῦ	εἰς
katafroneis,	agnoon	hoti	to	chreston	tu	Theu	eis
lekceważysz,	nie rozumiejąc,	że	—	łagodność	—	Boga	do

G3341	G4771	G71		G2596	G1161	G3588	G4643		G4771
N-ASF	P-2AS	V-PAI-3S		PREP	CONJ	T-ASF	N-ASF		P-2GS
μετάνοιάν	σε	ἄγει;	**2:5**	κατὰ	δὲ	τὴν	σκληρότητά		σου
metanoian	se	agei;		kata	de	ten	skleroteta	5d)	su
zmiany myślenia	cię	prowadzi?		Według	zaś	—	twardości		twej

G2532	G279	G2588	G2343	G4572	G3709	G1722	G2250
CONJ	A-ASF	N-ASF	V-PAI-2S	F-2DSM	N-ASF	PREP	N-DSF
καὶ	ἀμετανόητον	καρδίαν	θησαυρίζεις	σεαυτῷ	ὀργὴν	ἐν	ἡμέρᾳ
kai	ametanoeton	kardian	thesauridzeis	seauto	orgen	en	hemera
i	niezdolnego do zmiany myślenia	serca	gromadzisz	sobie	gniew	na	dzień

G3709	G2532	G602	G1341	G3588	G2316		G3739	G591
N-GSF	CONJ	N-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM		R-NSM	V-FAI-3S
ὀργῆς	καὶ	ἀποκαλύψεως	δικαιοκρισίας	τοῦ	Θεοῦ,	**2:6**	ὃς·	ἀποδώσει
orges	kai	apokalypseos	dikaiokrisias	tu	Theu,		hos;	apodosei
gniewu	i	objawienia się	sprawiedliwego sądu	—	Boga,		który	*odda*

G1538	G2596	G3588	G2041	G846		G3588	G3303	G2596	G5281
A-DSM	PREP	T-APN	N-APN	P-GSM		T-DPM	PRT	PREP	N-ASF
ἑκάστῳ	κατὰ	τὰ	ἔργα	αὐτοῦ	**2:7**	τοῖς	μὲν	καθ’	ὑπομονὴν
hekasto	kata	ta	erga	autu	6g)	tois	men	kath’	hypomonen
każdemu	*według*	—	*dzieł*	*jego,*		tym	—	w	wytrwałości

G2041	G18	G1391	G2532	G5092	G2532	G861	G2212	G2222
N-GSN	A-GSN	N-ASF	CONJ	N-ASF	CONJ	N-ASF	V-PAP-DPM	N-ASF
ἔργου	ἀγαθοῦ	δόξαν	καὶ	τιμὴν	καὶ	ἀφθαρσίαν	ζητοῦσιν	ζωὴν
ergu	agathu	doksan	kai	timen	kai	aftharsian	zetusin	zoen
dzieła	dobrego	chwały	i	szacunku	i	niezniszczalności	szukającym	życia

G166		G3588	G1161	G1537	G2052	G2532	G544	G3588
A-ASF		T-DPM	CONJ	PREP	N-GSF	CONJ	V-PAP-DPM	T-DSF
αἰώνιον·	**2:8**	τοῖς	δὲ	ἐξ	ἐριθείας	καὶ	ἀπειθοῦσι	τῇ
aionion;		tois	de	eks	eritheias	kai	apeithusi	te
wiecznego;		tym	zaś	z	intrygantów	i	nieposłusznych	—

2o)) lub "sprawiających".
4e)) lub "dobroci", "łagodności".
4i)) lub "powściągliwości".
5d)) w znaczeniu "hardości".
6g)) Prz 24:12, Hi 34:11

G225	G3982	G1161	G3588	G93	G3709	G2532	
N-DSF	V-PMP-DPM	CONJ	T-DSF	N-DSF	N-NSF	CONJ	
ἀληθείᾳ	πειθομένοις	δὲ	τῇ	ἀδικίᾳ,	ὀργὴ	καὶ	
aletheia	peithomenois	de	te	adikia,	orge	kai	
prawdzie,	przekonujących się	zaś	—	niesprawiedliwości,	gniew	i	

G2372		G2347	G2532	G4730	G1909	G3956	G5590	G444
N-NSM		N-NSF	CONJ	N-NSF	PREP	A-ASF	N-ASF	N-GSM
θυμός.	**2:9**	θλῖψις	καὶ	στενοχωρία,	ἐπὶ	πᾶσαν	ψυχὴν	ἀνθρώπου
thymos.		thlipsis	kai	stenochoria,	epi	pasan	psychen	anthropu
zapalczywość,		utrapienie	i	udręka,	na	całą	duszę	człowieka

G3588	G2716	G3588	G2556	G2453	G5037	G4412	G2532	G1672
T-GSM	V-PNP-GSM	T-ASN	A-ASN	A-GSM	PRT	ADV-S	CONJ	N-GSM
τοῦ	κατεργαζομένου	τὸ	κακόν,	Ἰουδαίου	τε	πρῶτον	καὶ	Ἕλληνος·
tu	katergadzomenu	to	kakon,	Iudaiu	te	proton	kai	Hellenos;
—	sprawiającego	—	zło,	Judejczyka	—	najpierw	i	Greka;

	G1391	G1161	G2532	G5092	G2532	G1515	G3956	G3588	G2038
2:10	N-NSF	CONJ	CONJ	N-NSF	CONJ	N-NSF	A-DSM	T-DSM	V-PNP-DSM
	δόξα	δὲ	καὶ	τιμὴ	καὶ	εἰρήνη	παντὶ	τῷ	ἐργαζομένῳ
	doksa	de	kai	time	kai	eirene	panti	to	ergadzomeno
	chwała	zaś	i	szacunek	i	pokój	każdemu	—	czyniącemu

G3588	G18	G2453	G5037	G4412	G2532	G1672		G3756	G1063
T-ASN	A-ASN	A-DSM	PRT	ADV-S	CONJ	N-DSM		PRT-N	CONJ
τὸ	ἀγαθόν,	Ἰουδαίῳ	τε	πρῶτον	καὶ	Ἕλληνι.	**2:11**	οὐ	γάρ
to	agathon,	Iudaio	te	proton	kai	Helleni.		u	gar
—	dobre,	Judejczykowi	—	najpierw	i	Grekowi.		Nie	bowiem

G2076	G4382	G3844	G3588	G2316		G3745	G1063	G460
V-PAI-3S	N-NSF	PREP	T-DSM	N-DSM		K-NPM	CONJ	ADV
ἐστιν	προσωπολημψία	παρὰ	τῷ	Θεῷ.	**2:12**	Ὅσοι	γὰρ	ἀνόμως
estin	prosopolempsia [11d)]	para	to	Theo.		Hosoi	gar	anomos
jest	wzgląd na osobę	u	—	Boga.		Ilu	bowiem	bez Prawa

G264	G460	G2532	G622	G2532	G3745	G1722	G3551
V-2AAI-3P	ADV	CONJ	V-FMI-3P	CONJ	K-NPM	PREP	N-DSM
ἥμαρτον,	ἀνόμως	καὶ	ἀπολοῦνται·	καὶ	ὅσοι	ἐν	νόμῳ
hemarton,	anomos	kai	apoluntai;	kai	hosoi	en	nomo
zgrzeszyli,	bez Prawa	i	zostaną zniszczeni;	i	ilu	w	Prawie

G264	G1223	G3551	G2919		G3756	G1063	G3588	G202
V-2AAI-3P	PREP	N-GSM	V-FPI-3P		PRT-N	CONJ	T-NPM	N-NPM
ἥμαρτον,	διὰ	νόμου	κριθήσονται·	**2:13**	οὐ	γὰρ	οἱ	ἀκροαταὶ
hemarton,	dia	nomu	krithesontai;		u	gar	hoi	akroatai
zgrzeszyli,	przez	Prawo	zostaną osądzeni;		Nie	bowiem	—	słuchacze

G3551	G1342	G3844	G3588	G2316	G235	G3588	G4163	G3551
N-GSM	A-NPM	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	T-NPM	N-NPM	N-GSM
νόμου	δίκαιοι	παρὰ	τῷ	Θεῷ,	ἀλλ’	οἱ	ποιηταὶ	νόμου
nomu	dikaioi	para	to	Theo,	all’	hoi	poietai	nomu
Prawa	sprawiedliwi	przed	—	Bogiem,	ale	—	wykonawcy	Prawa

G1344		G3752	G1063	G1484	G3588	G3361	G3551
V-FPI-3P		CONJ	CONJ	N-NPN	T-NPN	PRT-N	N-ASM
δικαιωθήσονται.	**2:14**	ὅταν	γὰρ	ἔθνη	τὰ	μὴ	νόμον
dikaiothesontai.		hotan	gar	ethne	ta	me	nomon
zostaną uznani za sprawiedliwych.		Kiedy	bowiem	narody	—	nie	Prawo

G2192	G5449	G3588	G3588	G3551	G4160	G3778	G3551	G3361
V-PAP-NPN	N-DSF	T-APN	T-GSM	N-GSM	V-PAS-3P	D-NPM	N-ASM	PRT-N
ἔχοντα	φύσει	τὰ	τοῦ	νόμου	ποιῶσιν,	οὗτοι	νόμον	μὴ
echonta	fysei	ta	tu	nomu	poiosin,	hutoi	nomon	me
mające,	z natury	—	—	Prawo	czynią,	ci	Prawa	nie

G2192	G1438	G1526	G3551		G3748	G1731	G3588	G2041
V-PAP-NPM	F-3DPM	V-PAI-3P	N-NSM		R-NPM	V-PMI-3P	T-ASN	N-ASN
ἔχοντες	ἑαυτοῖς	εἰσιν	νόμος·	**2:15**	οἵτινες	ἐνδείκνυνται	τὸ	ἔργον
echontes	heautois	eisin	nomos;		hoitines	endeiknyntai	to	ergon
mając,	sobie samym	są	Prawem;		którzy	wykazują	—	czyn

11d)) dosłownie "branie według twarzy".

G3588 T-GSM	G3551 N-GSM	G1123 A-ASN	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G2588 N-DPF	G846 P-GPM	G4828 V-PAP-GSF	G846 P-GPM	G3588 T-GSF
τοῦ	νόμου	γραπτὸν	ἐν	ταῖς	καρδίαις	αὐτῶν,	συνμαρτυρούσης	αὐτῶν	τῆς
tu	nomu	grapton	en	tais	kardiais	auton,	synmartyruses	auton	tes
—	Prawa	zapisany	na	—	sercach	ich,	współświadczy	ich	—

G4893 N-GSF	G2532 CONJ	G3342 ADV	G240 C-GPM	G3588 T-GPM	G3053 N-GPM	G2723 V-PAP-GPM
συνειδήσεως	καὶ	μεταξὺ	ἀλλήλων	τῶν	λογισμῶν	κατηγορούντων
syneideseos	kai	metaksy	allelon	ton	logismon	kategorunton
sumienie 15o)	i	potem	sobie nawzajem	—	rozliczenia [czyniąc],	oskarżając

G2228 PRT	G2532 CONJ	G626 V-PNP-GPM		G1722 PREP	G3739 R-DSF	G2250 N-DSF	H3753 –	G2919 V-FAI-3S	G3588 T-NSM
ἢ	καὶ	ἀπολογουμένων,	**2:16**	ἐν	ᾗ	ἡμέρᾳ	ὅτε	κρίνει	ὁ
e	kai	apologumenon,		en	he	hemera	hote	krinei	ho
lub	i	broniąc,		w	—	dniu,	gdy	sądzi	—

G2316 N-NSM	G3588 T-APN	G2927 A-APN	G3588 T-GPM	G444 N-GPM	G2596 PREP	G3588 T-ASN	G2098 N-ASN	G3450 P-1GS	G1223 PREP
Θεὸς	τὰ	κρυπτὰ	τῶν	ἀνθρώπων	κατὰ	τὸ	εὐαγγέλιόν	μου	διὰ
Theos	ta	krypta	ton	anthropon	kata	to	euangelion	mu	dia
Bóg	—	ukryte	—	ludzi	według	—	dobrej nowiny	mej	przez

G5547 N-GSM	G2424 N-GSM		G1487 COND	G1161 CONJ	G4771 P-2NS	G2453 A-NSM	G2028 V-PPI-2S	G2532 CONJ
Χριστοῦ	Ἰησοῦ.	**2:17**	Εἰ	δὲ	σὺ	Ἰουδαῖος	ἐπονομάζῃ	καὶ
Christu	Iesu.		Ei	de	sy	Iudaios	eponomadze	kai
Pomazańca	Jezusa.		Jeśli	zaś	ty	Judejczykiem	jesteś określany	i

G1879 V-PNI-2S	G3551 N-DSM	G2532 CONJ	G2744 V-PNI-2S	G1722 PREP	G2316 N-DSM		G2532 CONJ
ἐπαναπαύῃ	νόμῳ	καὶ	καυχᾶσαι	ἐν	Θεῷ	**2:18**	καὶ
epanapaue	nomo	kai	kauchasai	en	Theo		kai
dajesz sobie spoczywać na	Prawie	i	chlubisz się	w	Bogu,		i

G1097 V-PAI-2S	G3588 T-ASN	G2307 N-ASN	G2532 CONJ	G1381 V-PAI-2S	G3588 T-APN	G1308 V-PAP-APN	G2727 V-PPP-NSM
γινώσκεις	τὸ	θέλημα	καὶ	δοκιμάζεις	τὰ	διαφέροντα	κατηχούμενος
ginoskeis	to	thelema	kai	dokimadzeis	ta	diaferonta	katechumenos
znasz	—	wolę	i	uznajesz za godne	—	przewyższające,	pouczany

G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3551 N-GSM		G3982 V-2RAI-2S	G5037 PRT	G4572 F-2ASM	G3595 N-ASM	G1510 V-PAN
ἐκ	τοῦ	νόμου,	**2:19**	πέποιθάς	τε	σεαυτὸν	ὁδηγὸν	εἶναι
ek	tu	nomu,		pepoithas	te	seauton	hodegon	einai
z	—	Prawa, 18l)		przekonany	—	w sobie,	przewodnikiem	być

G5185 A-GPM	G5457 N-ASN	G3588 T-GPM	G1722 PREP	G4655 N-DSN		G3810 N-ASM	G878 A-GPM
τυφλῶν,	φῶς	τῶν	ἐν	σκότει,	**2:20**	παιδευτὴν	ἀφρόνων,
tyflon,	fos	ton	en	skotei,		paideuten	afronon,
niewidomych,	światłem	—	w	ciemności,		karcącym	nierozsądnych,

G1320 N-ASM	G3516 A-GPM	G2192 V-PAP-ASM	G3588 T-ASF	G3446 N-ASF	G3588 T-GSF	G1108 N-GSF	G2532 CONJ
διδάσκαλον	νηπίων,	ἔχοντα	τὴν	μόρφωσιν	τῆς	γνώσεως	καὶ
didaskalon	nepion,	echonta	ten	morfosin	tes	gnoseos	kai
nauczycielem	niemowląt,	mającym	—	[właściwą] formę	—	poznania	i

G3588 T-GSF	G225 N-GSF	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3551 N-DSM		G3588 T-NSM	G3767 CONJ	G1321 V-PAP-NSM	G2087 A-ASM
τῆς	ἀληθείας	ἐν	τῷ	νόμῳ·	**2:21**	ὁ	οὖν	διδάσκων	ἕτερον
tes	aletheias	en	to	nomo;		ho	un	didaskon	heteron
—	prawdy	w	—	Prawie.		—	Więc	nauczając	innego,

G4572 F-2ASM	G3756 PRT-N	G1321 V-PAI-2S	G3588 T-NSM	G2784 V-PAP-NSM	G3361 PRT-N	G2813 V-PAN	G2813 V-PAI-2S	
σεαυτὸν	οὐ	διδάσκεις;	ὁ	κηρύσσων	μὴ	κλέπτειν	κλέπτεις;	**2:22**
seauton	u	didaskeis;	ho	kerysson	me	kleptein	klepteis;	
siebie samego	nie	uczysz?	—	Głosząc	nie	kraść	kradniesz?	

15o)) lub "świadomość".

18l)) czyli "pouczany przez prawo umiesz rozróżniać".

G3588	G3004	G3361	G3431	G3431	G3588	G948	G3588
T-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-PAN	V-PAI-2S	T-NSM	V-PNP-NSM	T-APN
ὁ	λέγων	μὴ	μοιχεύειν	μοιχεύεις;	ὁ	βδελυσσόμενος	τὰ
ho	legon	me	moicheuein	moicheueis;	ho	bdelyssomenos	ta
—	Mówiąc	nie	cudzołóż	cudzołożysz?	—	Czując odrazę	[do]

G1497	G2416		G3739	G1722	G3551	G2744	G1223
N-APN	V-PAI-2S		R-NSM	PREP	N-DSM	V-PNI-2S	PREP
εἴδωλα	ἱεροσυλεῖς;	**2:23**	ὃς	ἐν	νόμῳ	καυχᾶσαι,	διὰ
eidola	hierosyleis;		hos	en	nomo	kauchasai,	dia
bożków,	popełniasz świętokradztwo?		Który	w	Prawie	chlubisz się,	przez

G3588	G3847	G3588	G3551	G3588	G2316	G818		G3588	G1063
T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	T-ASM	N-ASM	V-PAI-2S		T-NSN	CONJ
τῆς	παραβάσεως	τοῦ	νόμου	τὸν	Θεὸν	ἀτιμάζεις;	**2:24**	τὸ	γὰρ,
tes	parabaseos	tu	nomu	ton	Theon	atimadzeis;		to	gar,
—	łamanie	—	Prawa	—	Boga	znieważasz?		—	Bowiem,

G3686	G3588	G2316	G1223	G5209	G987	G1722	G3588	G1484	
N-NSN	T-GSM	N-GSM	PREP	P-2AP	V-PPI-3S	PREP	T-DPN	N-DPN	
ὄνομα	τοῦ	Θεοῦ	δι’	ὑμᾶς	βλασφημεῖται	ἐν	τοῖς	ἔθνεσιν	24k)
onoma	tu	Theu	di’	hymas	blasfemeitai	en	tois	ethnesin	
imię	—	*Boga*	*przez*	*was*	*jest oczerniane*	*wśród*	—	*narodów,*	

G2531	G1125		G4061	G3303	G1063	G5623	G1437	G3551
ADV	V-RPI-3S		N-NSF	PRT	CONJ	V-PAI-3S	COND	N-ASM
καθὼς	γέγραπται.	**2:25**	περιτομὴ	μὲν	γὰρ	ὠφελεῖ	ἐὰν	νόμον
kathos	gegraptai.		peritome	men	gar	ofelei	ean	nomon
jak	napisane jest.		Obrzezanie	—	bowiem	pomaga,	jeśli	Prawo

G4238	G1437	G1161	G3848	G3551	G1510	G3588	G4061	G4771
V-PAS-2S	COND	CONJ	N-NSM	N-GSM	V-PAS-2S	T-NSF	N-NSF	P-2GS
πράσσῃς·	ἐὰν	δὲ	παραβάτης	νόμου	ᾖς,	ἡ	περιτομή	σου
prasses;	ean	de	parabates	nomu	es,	he	peritome	su
wykonujesz.	Jeśli	zaś	przestępcą	Prawa	byłbyś,	—	obrzezanie	twe

G203	G1096		G1437	G3767	G3588	G203		G3588	G1345
N-NSF	V-2RAI-3S		COND	CONJ	T-NSF	N-NSF		T-APN	N-APN
ἀκροβυστία	γέγονεν.	**2:26**	ἐὰν	οὖν	ἡ	ἀκροβυστία	26d)	τὰ	δικαιώματα
akrobystia	gegonen.		ean	un	he	akrobystia		ta	dikaiomata
nieobrzezaniem	stało się.		Jeśli	więc	—	nieobrzezany		—	przepisów

G3588	G3551	G5442	G3756	G3588	G203	G846	G1519	G4061
T-GSM	N-GSM	V-PAS-3S	PRT-N	T-NSF	N-NSF	P-GSM	PREP	N-ASF
τοῦ	νόμου	φυλάσσῃ,	οὐχ	ἡ	ἀκροβυστία	αὐτοῦ	εἰς	περιτομὴν
tu	nomu	fylasse,	uch	he	akrobystia	autu	eis	peritomen
—	Prawa	strzegłby,	[czyż] nie	—	nieobrzezanie	jego	za	obrzezanie

G3049		G2532	G2919	G3588	G1537	G5449	G203	
V-FPI-3S		CONJ	V-FAI-3S	T-NSF	PREP	N-GSF	N-NSF	
λογισθήσεται;	**2:27**	καὶ	κρινεῖ	ἡ	ἐκ	φύσεως	ἀκροβυστία	27f)
logisthesetai;		kai	krinei	he	ek	fyseos	akrobystia	
zostanie policzone?		I	sądzić będzie	—	z	natury	nieobrzezany	

G3588	G3551	G5055	G4771	G3588	G1223	G1121	G2532	G4061
T-ASM	N-ASM	V-PAP-NSF	P-2AS	T-ASM	PREP	N-GSN	CONJ	N-GSF
τὸν	νόμον	τελοῦσα	σὲ	τὸν	διὰ	γράμματος	καὶ	περιτομῆς
ton	nomon	telusa	se	ton	dia	grammatos	kai	peritomes
—	Prawo	spełniającego,	ciebie	—	przez	literę	i	obrzezanie,

G3848	G3551		G3756	G1063	G3588	G1722	G3588	G5318
N-ASM	N-GSM		PRT-N	CONJ	T-NSM	PREP	T-DSN	A-DSN
παραβάτην	νόμου.	**2:28**	οὐ	γὰρ	ὁ	ἐν	τῷ	φανερῷ
parabaten	nomu.		u	gar	ho	en	to	fanero
przestępcę	Prawa.		Nie	bowiem	—	na	—	widoczności

G2453	G2076	G3761	G3588	G1722	G3588	G5318	G1722	G4561
A-NSM	V-PAI-3S	CONJ-N	T-NSF	PREP	T-DSN	A-DSN	PREP	N-DSF
Ἰουδαῖός	ἐστιν,	οὐδὲ	ἡ	ἐν	τῷ	φανερῷ	ἐν	σαρκὶ
Iudaios	estin,	ude	he	en	to	fanero	en	sarki
Judejczykiem	jest,	ani	—	na	—	widoczności	na	ciele

24k)) Iz 52:5, Ez 36:20-23
26d)) dosłownie "nieobrzezanie".
27f)) dosłownie "nieobrzezanie".

G4061		G235	G3588	G1722	G3588	G2927	G2453	G2532
N-NSF		CONJ	T-NSM	PREP	T-DSN	A-DSN	A-NSM	CONJ
περιτομή·	**2:29**	ἀλλ’	ὁ	ἐν	τῷ	κρυπτῷ	Ἰουδαῖος,	καὶ
peritome;		all’	ho	en	to	krypto	Iudaios,	kai
obrzezanie,	28p)	ale	—	w	—	ukryciu	Judejczykiem,	i

G4061	G2588	G1722	G4151		G3756	G1121		G3739	G3588	G1868
N-NSF	N-GSF	PREP	N-DSN		PRT-N	N-DSN		R-GSM	T-NSM	N-NSM
περιτομὴ	καρδίας	ἐν	πνεύματι		οὐ	γράμματι,		οὗ	ὁ	ἔπαινος
peritome	kardias	en	pneumati	29k)	u	grammati,	29m)	hu	ho	epainos
obrzezanie	serca,	w	duchu,		nie	literę,		tego	—	pochwała

G3756	G1537	G444	G235	G1537	G3588	G2316
PRT-N	PREP	N-GPM	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM
οὐκ	ἐξ	ἀνθρώπων	ἀλλ’	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ.
uk	eks	anthropon	all’	ek	tu	Theu.
nie	od	ludzi,	ale	od	—	Boga.

Rozdział 3

	G5101	G3767	G3588	G4053	G3588	G2453	G2228	G5101	G3588
	I-NSN	CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GSM	A-GSM	PRT	I-NSF	T-NSF
3:1	Τί	οὖν	τὸ	περισσὸν	τοῦ	Ἰουδαίου,	ἢ	τίς	ἡ
	Ti	un	to	perisson	tu	Iudaiu,	e	tis	he
	Jaka	więc	—	nadzwyczajność	—	Judejczyka,	lub	jaki	—

G5622	G3588	G4061		G4183	G2596	G3956	G5158	G4412	G3303
N-NSF	T-GSF	N-GSF		A-NSN	PREP	A-ASM	N-ASM	ADV-S	PRT
ὠφέλεια	τῆς	περιτομῆς;	**3:2**	πολὺ	κατὰ	πάντα	τρόπον.	πρῶτον	μὲν
ofeleia	tes	peritomes;		poly	kata	panta	tropon.	proton	men
zysk	[z]	obrzezania?		Liczna	według	wszelkiego	sposobu.	Najpierw	—

G1063	G3754	G4100	G3588	G3051	G3588	G2316		G5101
CONJ	CONJ	V-API-3P	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM		I-NSN
γὰρ	ὅτι	ἐπιστεύθησαν	τὰ	λόγια	τοῦ	Θεοῦ.	**3:3**	τί
gar	hoti	episteuthesan	ta	logia	tu	Theu.		ti
bowiem,	że	otrzymali powierzone	—	słowa	—	Boga.		Jak

G1063	G1487	G569	G5100	G3361	G3588	G570	G846	G3588
CONJ	COND	V-AAI-3P	X-NPM	PRT-N	T-NSF	N-NSF	P-GPM	T-ASF
γάρ;	εἰ	ἠπίστησάν	τινες,	μὴ	ἡ	ἀπιστία	αὐτῶν	τὴν
gar;	ei	epistesan	tines,	me	he	apistia	auton	ten
bowiem?	Jeśli	nie uwierzyli	jacyś,	[czy] nie	—	wierność	ich	—

G4102	G3588	G2316	G2673		G3361	G1096	G1096	G1161
N-ASF	T-GSM	N-GSM	V-FAI-3S		PRT-N	V-2ADO-3S	V-PNM-3S	CONJ
πίστιν	τοῦ	Θεοῦ	καταργήσει;	**3:4**	μὴ	γένοιτο·	γινέσθω	δὲ
pistin	tu	Theu	katargesei;		me	genoito;	ginestho	de
wierność	—	Boga	udaremni?		Nie	może stać się.	Niech stanie się	zaś

G3588	G2316	G227	G3956	G1161	G444	G5583	G2509	G1125
T-NSM	N-NSM	A-NSM	A-NSM	CONJ	N-NSM	N-NSM	ADV	V-RPI-3S
ὁ	Θεὸς	ἀληθής,	πᾶς	δὲ	ἄνθρωπος	ψεύστης,	καθάπερ	γέγραπται.
ho	Theos	alethes,	pas	de	anthropos	pseustes,	kathaper	gegraptai.
—	Bóg	prawdą,	każdy	zaś	człowiek	kłamcą,	tak jak	napisane jest:

G3704	G302	G1344	G1722	G3588	G3056	G4771	G2532	G3528
ADV	PRT	V-APS-2S	PREP	T-DPM	N-DPM	P-2GS	CONJ	V-FAI-2S
Ὅπως	ἂν	δικαιωθῇς	ἐν	τοῖς	λόγοις	σου	καὶ	νικήσεις
Hopos	an	dikaiothes	en	tois	logois	su	kai	nikeseis
Żebyś	—	*okazał się sprawiedliwy*	*w*	—	*słowach*	*Twych*	*i*	*zwyciężył*

G1722	G3588	G2919	G4771		G1487	G1161	G3588	G93	G2257
PREP	T-DSN	V-PPN	P-2AS		COND	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-1GP
ἐν	τῷ	κρίνεσθαί	σε	**3:5**	εἰ	δὲ	ἡ	ἀδικία	ἡμῶν
en	to	krinesthai	se		ei	de	he	adikia	hemon
w	—	*sądzeniu*	*Ciebie.*		Jeśli	zaś	—	niesprawiedliwość	nasza

---

28p)) w znaczeniu: "żydem nie jest się przez to co widoczne, co widać na ciele, to jest obrzezanie".
29k)) lub "duchowe", "według Ducha".
29m)) w domyśle "literę Prawa".

G2316	G1343	G4921	G5101	G2046	G3361	G94	G3588
N-GSM	N-ASF	V-PAI-3S	I-ASN	V-FAI-1P	PRT-N	A-NSM	T-NSM
Θεοῦ	δικαιοσύνην	συνίστησιν,	τί	ἐροῦμεν;	μὴ	ἄδικος	ὁ
Theu	dikaiosynen	synistesin,	ti	erumen;	me	adikos	ho
Boga	sprawiedliwość	poleca,	co	powiemy?	[Czy]	niesprawiedliwy	—

G2316	G3588	G2018		G3588	G3709	G2596	G444	G3004		G3361
N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM		T-ASF	N-ASF	PREP	N-ASM	V-PAI-1S		PRT-N
Θεὸς	ὁ	ἐπιφέρων		τὴν	ὀργήν;	κατὰ	ἄνθρωπον	λέγω.	**3:6**	μὴ
Theos	ho	epiferon	5p)	ten	orgen;	kata	anthropon	lego.		me
Bóg	—	noszący		—	gniew?	Według	człowieka	mówię.		Nie

G1096	G1893	G4459	G2919	G3588	G2316	G3588	G2889		G1487
V-2ADO-3S	CONJ	ADV-I	V-FAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM		COND
γένοιτο·	ἐπεὶ	πῶς	κρινεῖ	ὁ	Θεὸς	τὸν	κόσμον;	**3:7**	εἰ
genoito;	epei	pos	krinei	ho	Theos	ton	kosmon;		ei
może stać się!	Ponieważ	jak	sądzi	—	Bóg	—	świat?		Jeśli

G1161	G3588	G225	G3588	G2316	G1722	G3588	G1699	G5582
CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	PREP	T-DSN	S-1SDSN	N-DSN
δὲ	ἡ	ἀλήθεια	τοῦ	Θεοῦ	ἐν	τῷ	ἐμῷ	ψεύσματι
de	he	aletheia	tu	Theu	en	to	emo	pseusmati
zaś	—	prawda	—	Boga	w	—	moim	kłamstwie

G4052	G1519	G3588	G1391	G846	G5101	G2089	G2504	G5613
V-AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	P-GSM	I-ASN	ADV	P-1NS-K	ADV
ἐπερίσσευσεν	εἰς	τὴν	δόξαν	αὐτοῦ,	τί	ἔτι	κἀγὼ	ὡς
eperisseusen	eis	ten	doksan	autu,	ti	eti	kago	hos
pomnożyłaby się	ku	—	chwale	Jego,	jak	jeszcze	i ja	jako

G268	G2919		G2532	G3361	G2531	G987	G2532	G2531
A-NSM	V-PPI-1S		CONJ	PRT-N	ADV	V-PPI-1P	CONJ	ADV
ἁμαρτωλὸς	κρίνομαι;	**3:8**	καὶ	μὴ	καθὼς	βλασφημούμεθα	καὶ	καθώς
hamartolos	krinomai;		kai	me	kathos	blasfemumetha	kai	kathos
grzesznik	jestem sądzony?		I	czy	tak samo	bluźnią nam	i	tak samo

G5346	G5100	G1473	G3004	G3754	G4160	G3588	G2556	G2443
V-PAI-3P	X-NPM	P-1AP	V-PAN	CONJ	V-AAS-1P	T-NSN	A-APN	CONJ
φασίν	τινες	ἡμᾶς	λέγειν	ὅτι	Ποιήσωμεν	τὰ	κακὰ	ἵνα
fasin	tines	hemas	legein	hoti	Poiesomen	ta	kaka	hina
mówią	niektórzy	nam	mówiący,	że:	"Uczyńmy	—	złe,	aby

G2064	G3588	G18	G3739	G3588	G2917	G1738	G2076
V-2AAS-3S	T-NSN	A-NPN	R-GPM	T-NSN	N-NSN	A-NSN	V-PAI-3S
ἔλθῃ	τὰ	ἀγαθά;	ὧν	τὸ	κρίμα	ἔνδικόν	ἐστιν.
elthe	ta	agatha;	hon	to	krima	endikon	estin.
przyszyłby	—	dobre"?	Takich	—	sąd	zgodny z prawem	jest.

Nie ma nikogo sprawiedliwego

	G5101	G3767	G4284	G3756	G3843	G4256	G1063
	I-NSN	CONJ	V-PNI-1P	PRT-N	ADV	V-ADI-1P	CONJ
3:9	Τί	οὖν;	προεχόμεθα;	οὐ	πάντως·	προητιασάμεθα	γὰρ
	Ti	un;	proechometha;	u	pantos;	proetiasametha	gar
	Jak	więc?	Przewyższamy?	Nie	w sumie.	Wcześniej oskarżyliśmy	bowiem

G2453	G5037	G2532	G1672	G3956	G5259	G266	G1510		G2531
A-APM	PRT	CONJ	N-APM	A-APM	PREP	N-ASF	V-PAN		ADV
Ἰουδαίους	τε	καὶ	Ἕλληνας	πάντας	ὑφ’	ἁμαρτίαν	εἶναι,	**3:10**	καθὼς
Iudaius	te	kai	Hellenas	pantas	hyf’	hamartian	einai,		kathos
Judejczyków	—	i	Greków,	wszyscy	pod	grzechem	są.		Jak

G1125	G3754	G3756	G1510	G1342	G3761	G1520		G3756
V-RPI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	A-NSM	CONJ-N	A-NSM		PRT-N
γέγραπται	ὅτι	Οὐκ	ἔστιν	δίκαιος	οὐδὲ	εἷς,	**3:11**	οὐκ
gegraptai	hoti	Uk	estin	dikaios	ude	heis,		uk
napisano,	że:	*Nie*	*jest*	*sprawiedliwy*	*ani*	*jeden,*		*Nie*

G1510	G3588	G4920	G3756	G1510	G3588	G1567	G3588	G2316
V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM
ἔστιν	ὁ	συνίων,	οὐκ	ἔστιν	ὁ	ἐκζητῶν	τὸν	Θεόν·
estin	ho	synion,	uk	estin	ho	ekdzeton	ton	Theon;
jest	—	*rozumiejącym,*	*nie*	*jest*	—	*szukającym*	—	*Boga.*

5p)) w znaczeniu "wywierający".

	G3956	G1578		G260	G889	G3756	G1510	G3588
	A-NPM	V-AAI-3P		ADV	V-API-3P	PRT-N	V-PAI-3S	T-NSM
3:12	πάντες	ἐξέκλιναν,		ἅμα	ἠχρεώθησαν·	οὐκ	ἔστιν	ὁ
	pantes	ekseklinan,	12b)	hama	echreothesan;	uk	estin	ho
	Wszyscy	*odchylili się,*		*razem*	*stali się bezużyteczni,*	*nie*	*jest*	—

G4160	G5544	G3756	G1510	G2193	G1520		G5028	G455
V-PAP-NSM	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S	ADV	A-GSM		N-NSM	V-RPP-NSM
ποιῶν	χρηστότητα,	οὐκ	ἔστιν	ἕως	ἑνός.	**3:13**	τάφος	ἀνεῳγμένος
poion	chrestoteta,	uk	estin	heos	henos.	12m)	tafos	aneogmenos
czyniący	*dobroć,*	*nie*	*jest*	*aż*	*jednego.*		*Grobem*	*otwartym*

G3588	G2995	G846	G3588	G1100	G846	G1387	G2447	G785	G5259
T-NSM	N-NSM	P-GPM	T-DPF	N-DPF	P-GPM	V-IAI-3P	N-NSM	N-GPF	PREP
ὁ	λάρυγξ	αὐτῶν,	ταῖς	γλώσσαις	αὐτῶν	ἐδολιοῦσαν,	ἰὸς	ἀσπίδων	ὑπὸ
ho	larynks	auton,	tais	glossais	auton	edoliusan,	ios	aspidon	hypo
—	*gardło*	*ich,*	—	*językami*	*ich*	*oszukują,*	*jad*	*żmij*	*pod*

G3588	G5491	G846		G3739	G3588	G4750	G685	G2532	G4088
T-APN	N-APN	P-GPM		R-GPM	T-NSN	N-NSN	N-GSF	CONJ	N-GSF
τὰ	χείλη	αὐτῶν·	**3:14**	ὧν	τὸ	στόμα	ἀρᾶς	καὶ	πικρίας
ta	cheile	auton;		hon	to	stoma	aras	kai	pikrias
—	*wargami*	*ich,*		*których*	—	*usta*	*przekleństw*	*i*	*goryczy*

G1073		G3691	G3588	G4228	G846	G1632	G129		G4938
V-PAI-3S		A-NPM	T-NPM	N-NPM	P-GPM	V-AAN	N-ASN		N-NSN
γέμει·	**3:15**	ὀξεῖς	οἱ	πόδες	αὐτῶν	ἐκχέαι	αἷμα,	**3:16**	σύντριμμα
gemei;		okseis	hoi	podes	auton	ekcheai	haima,		syntrimma
jest pełne,		*szybkie*	—	*stopy*	*ich*	*wylać*	*krew,*		*zniszczenie*

G2532	G5004	G1722	G3588	G3598	G846		G2532	G3598	G1515	G3756
CONJ	N-NSF	PREP	T-DPF	N-DPF	P-GPM		CONJ	N-ASF	N-GSF	PRT-N
καὶ	ταλαιπωρία	ἐν	ταῖς	ὁδοῖς	αὐτῶν,	**3:17**	καὶ	ὁδὸν	εἰρήνης	οὐκ
kai	talaiporia	en	tais	hodois	auton,		kai	hodon	eirenes	uk
i	*nędza*	*na*	—	*drogach*	*ich,*		*a*	*drogi*	*pokoju*	*nie*

G1097		G3756	G1510	G5401	G2316	G561	G3588	G3788	G846
V-2AAI-3P		PRT-N	V-PAI-3S	N-NSM	N-GSM	ADV	T-GPM	N-GPM	P-GPM
ἔγνωσαν.	**3:18**	οὐκ	ἔστιν	φόβος	Θεοῦ	ἀπέναντι	τῶν	ὀφθαλμῶν	αὐτῶν.
egnosan.		uk	estin	fobos	Theu	apenanti	ton	ofthalmon	auton.
poznali,		*nie*	*jest*	*lęk*	*Boga*	*przed*	—	*oczami*	*ich.*

	G1492	G1161	G3754	G3745	G3588	G3551	G3004	G3588	G1722
	V-RAI-1P	CONJ	CONJ	K-APN	T-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	T-DPM	PREP
3:19	Οἴδαμεν	δὲ	ὅτι	ὅσα	ὁ	νόμος	λέγει	τοῖς	ἐν
	Oidamen	de	hoti	hosa	ho	nomos	legei	tois	en
	Wiemy	zaś,	że	cokolwiek	—	Prawo	mówi	[do tych]	w

G3588	G3551	G2980	G2443	G3956	G4750	G5420	G2532	G5267
T-DSM	N-DSM	V-PAI-3S	CONJ	A-NSN	N-NSN	V-2APS-3S	CONJ	A-NSM
τῷ	νόμῳ	λαλεῖ,	ἵνα	πᾶν	στόμα	φραγῇ	καὶ	ὑπόδικος
to	nomo	lalei,	hina	pan	stoma	frage	kai	hypodikos
—	Prawie	mówi,	aby	wszelkie	usta	zamknęły się	i	winny

G1096	G3956	G3588	G2889	G3588	G2316		G1360	G1537	G2041
V-2ADS-3S	A-NSM	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-DSM		CONJ	PREP	N-GPN
γένηται	πᾶς	ὁ	κόσμος	τῷ	Θεῷ·	**3:20**	διότι	ἐξ	ἔργων
genetai	pas	ho	kosmos	to	Theo;		dioti	eks	ergon
stałby się	cały	—	świat	[wobec]	Boga.		Dlatego	z	dzieł

G3551	G3756	G1344	G3956	G4561	G1799	G846	G1223
N-GSM	PRT-N	V-FPI-3S	A-NSF	N-NSF	ADV	P-GSM	PREP
νόμου·	οὐ	δικαιωθήσεται	πᾶσα	σὰρξ	ἐνώπιον	αὐτοῦ	διὰ
nomu;	u	dikaiothesetai	pasa	sarks	enopion	autu	dia
Prawa	*nie*	*zostanie uznane za sprawiedliwe*	*wszelkie*	*ciało*	*przed*	*Nim,*	przez

G1063	G3551	G1922	G266
CONJ	N-GSM	N-NSF	N-GSF
γὰρ	νόμου	ἐπίγνωσις	ἁμαρτίας.
gar	nomu	epignosis	hamartias.
bowiem	Prawo	poznanie	grzechu.

12b)) w znaczeniu "zboczyli".
12m)) w znaczeniu "nie ma ani jednego".

SPRAWIEDLIWOŚĆ PRZE WIARĘ

	G3570 ADV	G1161 CONJ	G5565 ADV	G3551 N-GSM	G1343 N-NSF	G2316 N-GSM	G5319 V-RPI-3S	G3140 V-PPP-NSF
3:21	Νυνὶ	δὲ	χωρὶς	νόμου	δικαιοσύνη	Θεοῦ	πεφανέρωται,	μαρτυρουμένη
	Nyni	de	choris	nomu	dikaiosyne	Theu	pefanerotai,	martyrumene
	Teraz	zaś	bez	Prawa	prawość	Boga	jest objawiona,	zaświadczona

G5259 PREP	G3588 T-GSM	G3551 N-GSM	G2532 CONJ	G3588 T-GPM	G4396 N-GPM		G1343 N-NSF	G1161 CONJ	G2316 N-GSM
ὑπὸ	τοῦ	νόμου	καὶ	τῶν	προφητῶν,	**3:22**	δικαιοσύνη	δὲ	Θεοῦ
hypo	tu	nomu	kai	ton	profeton,		dikaiosyne	de	Theu
przez	—	Prawo	i	—	Proroków,		Prawość	zaś	Boga

G1223 PREP	G4102 N-GSF	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G1519 PREP	G3956 A-APM	G3588 T-APM	G4100 V-PAP-APM	G3756 PRT-N
διὰ	πίστεως	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	εἰς	πάντας	τοὺς	πιστεύοντας·	οὐ
dia	pisteos	Iesu	Christu,	eis	pantas	tus	pisteuontas;	u
przez	wiarę	Jezusa	Pomazańca,	dla	wszystkich	—	wierzących,	nie

G1063 CONJ	G2076 V-PAI-3S	G1293 N-NSF		G3956 A-NPM	G1063 CONJ	G264 V-2AAI-3P	G2532 CONJ	G5302 V-PPI-3P
γάρ	ἐστιν	διαστολή·	**3:23**	πάντες	γὰρ	ἥμαρτον	καὶ	ὑστεροῦνται
gar	estin	diastole;		pantes	gar	hemarton	kai	hysteruntai
bowiem	jest	rozróżnienie,		wszyscy	bowiem	zgrzeszyli	i	są pozbawieni

G3588 T-GSF	G1391 N-GSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G1344 V-PPP-NPM	G1432 ADV	G3588 T-DSF	G846 P-GSM
τῆς	δόξης	τοῦ	Θεοῦ,	**3:24**	δικαιούμενοι	δωρεὰν	τῇ	αὐτοῦ
tes	dokses	tu	Theu,		dikaiumenoi	dorean	te	autu
—	chwały	—	Boga,		uznawani za sprawiedliwych	darmo	—	Jego

G5485 N-DSF	G1223 PREP	G3588 T-GSF	G629 N-GSF	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G5547 N-DSM	G2424 N-DSM		G3739 R-ASM
χάριτι	διὰ	τῆς	ἀπολυτρώσεως	τῆς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ·	**3:25**	ὃν
chariti	dia	tes	apolytroseos	tes	en	Christo	Iesu;		hon
łaską	przez	—	wyzwolenie	—	w	Pomazańcu	Jezusie,		którego

G4388 V-2AMI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G2435 N-ASN		G1223 PREP	G4102 N-GSF	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G846 P-GSM
προέθετο	ὁ	Θεὸς	ἱλαστήριον	25e)	διὰ	πίστεως	ἐν	τῷ	αὐτοῦ
proetheto	ho	Theos	hilasterion		dia	pisteos	en	to	autu
postanowił	—	Bóg	przebłagalnią		przez	wiarę	w	—	Jego

G129 N-DSN	G1519 PREP	G1732 N-ASF	G3588 T-GSF	G1343 N-GSF	G846 P-GSM	G1223 PREP	G3588 T-ASF	G3929 N-ASF
αἵματι,	εἰς	ἔνδειξιν	τῆς	δικαιοσύνης	αὐτοῦ	διὰ	τὴν	πάρεσιν
haimati,	eis	endeiksin	tes	dikaiosynes	autu	dia	ten	paresin
krwi,	ku	okazaniu	—	sprawiedliwości	Jego	przez	—	odpuszczenie

G3588 T-GPN	G4266 V-RAP-GPN	G265 N-GPN		G1722 PREP	G3588 T-DSF	G463 N-DSF	G3588 T-GSM
τῶν	προγεγονότων	ἁμαρτημάτων	**3:26**	ἐν	τῇ	ἀνοχῇ	τοῦ
ton	progegonoton	hamartematon		en	te	anoche	tu
—	wcześniej popełnionych	grzechów,		w	—	powściągliwości	—

G2316 N-GSM	G4314 PREP	G3588 T-ASF	G1732 N-ASF	G3588 T-GSF	G1343 N-GSF	G846 P-GSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3568 ADV
Θεοῦ,	πρὸς	τὴν	ἔνδειξιν	τῆς	δικαιοσύνης	αὐτοῦ	ἐν	τῷ	νῦν
Theu,	pros	ten	endeiksin	tes	dikaiosynes	autu	en	to	nyn
Boga,	dla	—	okazania	—	sprawiedliwości	Jego	w	[tym]	teraz

G2540 N-DSM	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G846 P-ASM	G1342 A-ASM	G2532 CONJ	G1344 V-PAP-ASM
καιρῷ,	εἰς	τὸ	εἶναι	αὐτὸν	δίκαιον	καὶ	δικαιοῦντα
kairo,	eis	to	einai	auton	dikaion	kai	dikaiunta
czasie,	by	—	był	On	Sprawiedliwym	i	Usprawiedliwiającym

G3588 T-ASM	G1537 PREP	G4102 N-GSF	G2424 N-GSM		G4226 ADV-I	G3767 CONJ	G3588 T-NSF	G2746 N-NSF
τὸν	ἐκ	πίστεως	Ἰησοῦ.	**3:27**	Ποῦ	οὖν	ἡ	καύχησις;
ton	ek	pisteos	Iesu.		Pu	un	he	kauchesis;
[tego]	z	wiary	Jezusa.		Gdzie	więc	—	chluba?

25e)) nawiązanie do przebłagalni w arce przymierza.

G1576		G1223	G4169	G3551	G3588	G2041	G3780	G235	G1223	G3551
V-API-3S		PREP	I-GSM	N-GSM	T-GPN	N-GPN	PRT-N	CONJ	PREP	N-GSM
ἐξεκλείσθη.		διὰ	ποίου	νόμου;	τῶν	ἔργων;	οὐχί,	ἀλλὰ	διὰ	νόμου
eksekleisthe.		dia	poiu	nomu;	ton	ergon;	uchi,	alla	dia	nomu
Została wykluczona!		Przez	jakie	Prawo?	—	Dzieł?	Nie,	ale	przez	Prawo

G4102		G3049	G1063	G1344	G4102
N-GSF		V-PNI-1P	CONJ	V-PPN	N-DSF
πίστεως.	**3:28**	λογιζόμεθα	γὰρ	δικαιοῦσθαι	πίστει
pisteos.		logidzometha	gar	dikaiusthai	pistei
wiary!		Liczymy	bowiem,	[że] jest uznawanym za sprawiedliwego	[przez] wiarę

G444	G5565	G2041	G3551		G2228	G2453	G3588	G2316	G3440
N-ASM	ADV	N-GPN	N-GSM		PRT	A-GPM	T-NSM	N-NSM	ADV
ἄνθρωπον	χωρὶς	ἔργων	νόμου.	**3:29**	ἢ	Ἰουδαίων	ὁ	Θεὸς	μόνον;
anthropon	choris	ergon	nomu.		e	Iudaion	ho	Theos	monon;
człowiek	bez	dzieł	Prawa.		Czyż	Judejczyków	—	Bóg	jedynie?

G3780	G2532	G1484	G3483	G2532	G1484		G1512	G1520	G3588
PRT-I	CONJ	N-GPN	PRT	CONJ	N-GPN		COND	A-NSM	T-NSM
οὐχὶ	καὶ	ἐθνῶν;	ναὶ	καὶ	ἐθνῶν,	**3:30**	εἴπερ	εἷς	ὁ
uchi	kai	ethnon;	nai	kai	ethnon,		eiper	heis	ho
Czyż nie	i	narodów?	Tak	i	narodów.		Jeśli zatem	jeden	—

G2316	G3739	G1344	G4061	G1537	G4102	G2532	G203
N-NSM	R-NSM	V-FAI-3S	N-ASF	PREP	N-GSF	CONJ	N-ASF
Θεός,	ὃς	δικαιώσει	περιτομὴν	ἐκ	πίστεως	καὶ	ἀκροβυστίαν
Theos,	hos	dikaiosei	peritomen	ek	pisteos	kai	akrobystian
Bóg,	co	uzna za sprawiedliwe	obrzezanie	z	wiary	i	nieobrzezanie

G1223	G3588	G4102		G3551	G3767	G2673	G1223	G3588	G4102	G3361
PREP	T-GSF	N-GSF		N-ASM	CONJ	V-PAI-1P	PREP	T-GSF	N-GSF	PRT-N
διὰ	τῆς	πίστεως.	**3:31**	νόμον	οὖν	καταργοῦμεν	διὰ	τῆς	πίστεως;	μὴ
dia	tes	pisteos.		nomon	un	katargumen	dia	tes	pisteos;	me
przez	—	wiarę.		Prawo	więc	obalamy	przez	—	wiarę?	Nie

G1096	G235	G3551	G2476	
V-2ADO-3S	CONJ	N-ASM	V-PAI-1P	
γένοιτο,	ἀλλὰ	νόμον	ἱστάνομεν.	
genoito,	alla	nomon	histanomen.	
może stać się,	ale	Prawo	ustawiamy.	31k)

Rozdział 4

PRZYKŁAD ABRAHAMA

	G5101	G3767	G2046	G2147	G11	G3588	G3962	G2257
4:1	I-ASN	CONJ	V-FAI-1P	V-RAN	N-PRI	T-ASM	N-ASM	P-1GP
	Τί	οὖν	ἐροῦμεν	εὑρηκέναι	Ἀβραὰμ	τὸν	προπάτορα	ἡμῶν
	Ti	un	erumen	heurekenai	Abraam	ton	propatora	hemon
	Co	więc	powiemy?	Znaleźliśmy	[w] Abrahamie	—	ojca	naszego

G2596	G4561		G1487	G1063	G11	G1537	G2041	G1344
PREP	N-ASF		COND	CONJ	N-PRI	PREP	N-GPN	V-API-3S
κατὰ	σάρκα;	**4:2**	εἰ	γὰρ	Ἀβραὰμ	ἐξ	ἔργων	ἐδικαιώθη,
kata	sarka;		ei	gar	Abraam	eks	ergon	edikaiothe,
według	ciała?		Jeśli	bowiem	Abraham	z	dzieł	został usprawiedliwiony,

G2192	G2745	G235	G3756	G4314	G2316		G5101	G1063	G3588
V-PAI-3S	N-ASN	CONJ	PRT-N	PREP	N-ASM		I-ASN	CONJ	T-NSF
ἔχει	καύχημα·	ἀλλ’	οὐ	πρὸς	Θεόν,	**4:3**	τί	γὰρ	ἡ
echei	kauchema;	all’	u	pros	Theon,		ti	gar	he
posiada	chlubę:	ale	nie	względem	Boga.		Co	bowiem	—

G1124	G3004	G4100	G1161	G11	G3588	G2316	G2532	G3049
N-NSF	V-PAI-3S	V-AAI-3S	CONJ	N-PRI	T-DSM	N-DSM	CONJ	V-API-3S
γραφὴ	λέγει;	Ἐπίστευσεν	δὲ	Ἀβραὰμ	τῷ	Θεῷ,	καὶ	ἐλογίσθη
grafe	legei;	Episteusen	de	Abraam	to	Theo,	kai	elogisthe
Pismo	mówi?	*Uwierzył*	*zaś*	*Abraham*	—	*Bogu,*	*i*	*zostało policzone*

31k)) w znaczeniu "potwierdzamy", umacniamy".

G846	G1519	G1343		G3588	G1161	G2038	G3588	G3408
P-DSM	PREP	N-ASF		T-DSM	CONJ	V-PNP-DSM	T-NSM	N-NSM
αὐτῷ	εἰς	δικαιοσύνην.	**4:4**	τῷ	δὲ	ἐργαζομένῳ	ὁ	μισθὸς
auto	eis	dikaiosynen.		to	de	ergadzomeno	ho	misthos
mu	*ku*	*sprawiedliwości.*	3o)	—	Zaś	pracującemu	—	zapłata

G3756	G3049	G2596	G5485	G235	G2596	G3783		G3588	G1161
PRT-N	V-PNI-3S	PREP	N-ASF	CONJ	PREP	N-ASN		T-DSM	CONJ
οὐ	λογίζεται	κατὰ	χάριν	ἀλλὰ	κατὰ	ὀφείλημα·	**4:5**	τῷ	δὲ
u	logidzetai	kata	charin	alla	kata	ofeilema;		to	de
nie	jest liczona	według	łaski,	ale	według	należności.		—	Zaś

G3361	G2038	G4100	G1161	G1909	G3588	G1344
PRT-N	V-PNP-DSM	V-PAP-DSM	CONJ	PREP	T-ASM	V-PAP-ASM
μὴ	ἐργαζομένῳ,	πιστεύοντι	δὲ	ἐπὶ	τὸν	δικαιοῦντα
me	ergadzomeno,	pisteuonti	de	epi	ton	dikaiunta
nie	pracującemu,	[a] wierzącemu	zaś	w	—	Ogłaszającego sprawiedliwym

G3588	G765	G3049	G3588	G4102	G846	G1519	G1343	
T-ASM	A-ASM	V-PNI-3S	T-NSF	N-NSF	P-GSM	PREP	N-ASF	
τὸν	ἀσεβῆ,	λογίζεται	ἡ	πίστις	αὐτοῦ	εἰς	δικαιοσύνην,	**4:6**
ton	asebe,	logidzetai	he	pistis	autu	eis	dikaiosynen,	
—	bezbożnego,	jest liczona	—	wiara	jego	ku	sprawiedliwości,	

G2509	G2532	G1138	G3004	G3588	G3108	G3588	G444	G3739
ADV	CONJ	N-PRI	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	R-DSM
καθάπερ	καὶ	Δαυεὶδ	λέγει	τὸν	μακαρισμὸν	τοῦ	ἀνθρώπου	ᾧ
kathaper	kai	Daueid	legei	ton	makarismon	tu	anthropu	ho
tak jak	i	Dawid	mówi	[o]	szczęściu	—	człowieka,	któremu

G3588	G2316	G3049	G1343	G5565	G2041		G3107	G3739
T-NSM	N-NSM	V-PNI-3S	N-ASF	ADV	N-GPN		A-NPM	R-GPM
ὁ	Θεὸς	λογίζεται	δικαιοσύνην	χωρὶς	ἔργων	**4:7**	Μακάριοι	ὧν
ho	Theos	logidzetai	dikaiosynen	choris	ergon		Makarioi	hon
—	Bóg	zalicza	sprawiedliwość	bez	dzieł:		*Szczęśliwi,*	*których*

G863	G3588	G458	G2532	G3739	G1943		G3588
V-API-3P	T-NPF	N-NPF	CONJ	R-GPM	V-API-3P		T-NPF
ἀφέθησαν	αἱ	ἀνομίαι	καὶ	ὧν	ἐπεκαλύφθησαν		αἱ
afethesan	hai	anomiai	kai	hon	epekalyfthesan	7h)	hai
odpuszczone zostały	—	*bezprawia,*	*i*	*których*	*zostały zakryte*		—

G266		G3107	G435	G3739	G3756	G3361	G3049	G2962	G266
N-NPF		A-NSM	N-NSM	R-GSM	PRT-N	PRT-N	V-ADS-3S	N-NSM	N-ASF
ἁμαρτίαι·	**4:8**	μακάριος	ἀνὴρ	οὗ	οὐ	μὴ	λογίσηται	Κύριος	ἁμαρτίαν.
hamartiai;		makarios	aner	hu	u	me	logisetai	Kyrios	hamartian.
grzechy;		*szczęśliwy*	*mąż,*	*któremu*	*nie*	—	*policzyłby*	*Pan*	*grzechu.*

	G3588	G3108	G3767	G3778	G1909	G3588	G4061	G2228	G2532
4:9	T-NSM	N-NSM	CONJ	D-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	PRT	CONJ
8h)	ὁ	μακαρισμὸς	οὖν	οὗτος	ἐπὶ	τὴν	περιτομὴν	ἢ	καὶ
	ho	makarismos	un	hutos	epi	ten	peritomen	e	kai
	—	Szczęśliwość	więc	ta	nad	—	obrzezanym	czy	i

G1909	G3588	G203	G3004	G1063	G3049	G3588	G11
PREP	T-ASF	N-ASF	V-PAI-1P	CONJ	V-API-3S	T-DSM	N-PRI
ἐπὶ	τὴν	ἀκροβυστίαν;	λέγομεν	γάρ.	Ἐλογίσθη	τῷ	Ἀβραὰμ
epi	ten	akrobystian;	legomen	gar.	Elogisthe	to	Abraam
nad	—	nieobrzezanym?	Mówimy	bowiem:	*Policzona została*	—	*Abrahamowi*

G3588	G4102	G1519	G1343		G4459	G3767	G3049	G1722
T-NSF	N-NSF	PREP	N-ASF		ADV-I	CONJ	V-API-3S	PREP
ἡ	πίστις	εἰς	δικαιοσύνην	**4:10**	πῶς	οὖν	ἐλογίσθη;	ἐν
he	pistis	eis	dikaiosynen		pos	un	elogisthe;	en
—	*wiara*	*ku*	*sprawiedliwości.*		Ja	więc	została policzona?	W

G4061	G1510	G2228	G1722	G203	G3756	G1722	G4061	G235
N-DSF	V-PAP-DSM	PRT	PREP	N-DSF	PRT-N	PREP	N-DSF	CONJ
περιτομῇ	ὄντι	ἢ	ἐν	ἀκροβυστίᾳ;	οὐκ	ἐν	περιτομῇ	ἀλλ’
peritome	onti	e	en	akrobystia;	uk	en	peritome	all’
obrzezaniu	będącemu	czy	w	nieobrzezaniu?	Nie	w	obrzezaniu	ale

---

3o)) Rdz 15:6
7h)) lub "zasłonięte".
8h)) Ps 32:1, 2

G1722 PREP	G203 N-DSF		G2532 CONJ	G4592 N-ASN	G2983 V-2AAI-3S	G4061 N-GSF		G4973 N-ASF
ἐν	ἀκροβυστίᾳ·	**4:11**	καὶ	σημεῖον	ἔλαβεν	περιτομῆς		σφραγῖδα
en	akrobystia;		kai	semeion	elaben	peritomes		sfragida
w	nieobrzezaniu.		A	*znak*	wziął	*obrzezania, [jako]*		pieczęć

G3588 T-GSF	G1343 N-GSF	G3588 T-GSF	G4102 N-GSF	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G203 N-DSF	G1519 PREP
τῆς	δικαιοσύνης	τῆς	πίστεως	τῆς,	ἐν	τῇ	ἀκροβυστίᾳ	εἰς
tes	dikaiosynes	tes	pisteos	tes,	en	te	akrobystia	eis
—	sprawiedliwości	—	wiary	[tej],	*w*	—	*nieobrzezaniu*	dla

G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G846 P-ASM	G3962 N-ASM	G3956 A-GPM	G3588 T-GPM	G4100 V-PAP-GPM	G1223 PREP	G203 N-GSF
τὸ	εἶναι	αὐτὸν	πατέρα	πάντων	τῶν	πιστευόντων	δι’	ἀκροβυστίας,
to	einai	auton	patera	panton	ton	pisteuonton	di’	akrobystias,
—	bycia	—on—	ojcem	wszystkich	—	wierzących	przez	nieobrzezanie,

G1519 PREP	G3588 T-ASN	G3049 V-APN	G846 P-DPM	G3588 T-ASF	G1343 N-ASF		G2532 CONJ	G3962 N-ASM
εἰς	τὸ	λογισθῆναι	αὐτοῖς	τὴν	δικαιοσύνην,	**4:12**	καὶ	πατέρα
eis	to	logisthenai	autois	ten	dikaiosynen,		kai	patera
ku	—	policzeniu	im	[jako]	sprawiedliwość,		i	ojcem

G4061 N-GSF	G3588 T-DPM	G3756 PRT-N	G1537 PREP	G4061 N-GSF	G3440 ADV	G235 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-DPM
περιτομῆς	τοῖς	οὐκ	ἐκ	περιτομῆς	μόνον	ἀλλὰ	καὶ	τοῖς
peritomes	tois	uk	ek	peritomes	monon	alla	kai	tois
obrzezania	[dla tych]	nie	z	obrzezanych	jedynie,	ale	i	—

G4748 V-PAP-DPM	G3588 T-DPN	G2487 N-DPN	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G203 N-DSF	G4102 N-GSF	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM
στοιχοῦσιν	τοῖς	ἴχνεσιν	τῆς	ἐν	ἀκροβυστίᾳ	πίστεως	τοῦ	πατρὸς
stoichusin	tois	ichnesin	tes	en	akrobystia	pisteos	tu	patros
idących	—	śladami	—	w	nieobrzezaniu	wiary	—	ojca

G2257 P-1GP	G11 N-PRI
ἡμῶν	Ἀβραάμ.
hemon	Abraam.
naszego	Abrahama.

OBIETNICA SPEŁNIONA PRZEZ WIARĘ

	G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G1223 PREP	G3551 N-GSM	G3588 T-NSF	G1860 N-NSF	G3588 T-DSM	G11 N-PRI	G2228 PRT
4:13	Οὐ	γὰρ	διὰ	νόμου	ἡ	ἐπαγγελία	τῷ	Ἀβραὰμ	ἢ
	U	gar	dia	nomu	he	epangelia	to	Abraam	e
	Nie	bowiem	przez	Prawo	—	obietnica	—	Abrahama	lub

G3588 T-DSN	G4690 N-DSN	G846 P-GSM	G3588 T-NSN	G2818 N-ASM	G846 P-ASM	G1510 V-PAN	G2889 N-GSM	G235 CONJ	G1223 PREP
τῷ	σπέρματι	αὐτοῦ,	τὸ	κληρονόμον	αὐτὸν	εἶναι	κόσμου,	ἀλλὰ	διὰ
to	spermati	autu,	to	kleronomon	auton	einai	kosmu,	alla	dia
—	nasieniu	jego,	—	dziedzicem	on	jest	świata,	ale	przez

G1343 N-GSF	G4102 N-GSF		G1487 COND	G1063 CONJ	G3588 T-NPM	G1537 PREP	G3551 N-GSM	G2818 N-NPM
δικαιοσύνης	πίστεως.	**4:14**	εἰ	γὰρ	οἱ	ἐκ	νόμου	κληρονόμοι,
dikaiosynes	pisteos.		ei	gar	hoi	ek	nomu	kleronomoi,
sprawiedliwość	wiary.		Jeśli	bowiem	[ci]	z	Prawa	dziedzicami,

G2758 V-RPI-3S	G3588 T-NSF	G4102 N-NSF	G2532 CONJ	G2673 V-RPI-3S	G3588 T-NSF	G1860 N-NSF	
κεκένωται	ἡ	πίστις	καὶ	κατήργηται	ἡ	ἐπαγγελία·	**4:15**
kekenotai	he	pistis	kai	katergetai	he	epangelia;	
uczyniona pustą	—	wiara	i	uczyniona bezużyteczną	—	obietnica.	

G3588 T-NSM	G1063 CONJ	G3551 N-NSM	G3709 N-ASF	G2716 V-PNI-3S	G3757 ADV	G1161 CONJ	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G3551 N-NSM
ὁ	γὰρ	νόμος	ὀργὴν	κατεργάζεται·	οὗ	δὲ	οὐκ	ἔστιν	νόμος,
ho	gar	nomos	orgen	katergadzetai;	hu	de	uk	estin	nomos,
—	Bowiem	Prawo	gniew	sprawia:	gdzie	zaś	nie	jest	Prawo,

G3761 CONJ-N	G3847 N-NSF		G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1537 PREP	G4102 N-GSF	G2443 CONJ	G2596 PREP	G5485 N-ASF
οὐδὲ	παράβασις.	**4:16**	Διὰ	τοῦτο	ἐκ	πίστεως,	ἵνα	κατὰ	χάριν,
ude	parabasis.		Dia	tuto	ek	pisteos,	hina	kata	charin,
ani	łamanie [Prawa].		Dla	tego	z	wiary,	aby	według	łaski,

G1519 PREP	G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G949 A-ASF	G3588 T-ASF	G1860 N-ASF	G3956 A-DSN	G3588 T-DSN	G4690 N-DSN	G3756 PRT-N
εἰς	τὸ	εἶναι	βεβαίαν	τὴν	ἐπαγγελίαν	παντὶ	τῷ	σπέρματι,	οὐ
eis	to	einai	bebaian	ten	epangelian	panti	to	spermati,	u
ku	—	byciu	mocną	—	obietnica	wszelkimu	—	nasieniu,	nie

G3588 T-DSN	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3551 N-GSM	G3440 ADV	G235 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-DSN	G1537 PREP	G4102 N-GSF	G11 N-PRI
τῷ	ἐκ	τοῦ	νόμου	μόνον	ἀλλὰ	καὶ	τῷ	ἐκ	πίστεως	Ἀβραάμ,
to	ek	tu	nomu	monon	alla	kai	to	ek	pisteos	Abraam,
—	z	—	Prawa	jedynie	ale	i	—	z	wiary	Abrahama,

G3739 R-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3962 N-NSM	G3956 A-GPM	G2257 P-1GP		G2531 ADV	G1125 V-RPI-3S	G3754 CONJ	G3962 N-ASM
(ὅς	ἐστιν	πατὴρ	πάντων	ἡμῶν,	**4:17**	καθὼς	γέγραπται	ὅτι,	Πατέρα
(os	estin	pater	panton	hemon,		kathos	gegraptai	hoti,	Patera
(co	jest	ojcem	wszystkich	nas,		jak	napisane,	że:	*Ojcem*

G4183 A-GPN	G1484 N-GPN	G5087 V-RAI-1S	G4771 P-2AS	G2713 ADV	G3739 R-GSM	G4100 V-AAI-3S	G2316 N-GSM	G3588 T-GSM
πολλῶν	ἐθνῶν	τέθεικά	σε	) κατέναντι	οὗ	ἐπίστευσεν	Θεοῦ	τοῦ
pollon	ethnon	tetheika	se	) katenanti	hu	episteusen	Theu	tu
licznych	*narodów*	*umieściłem*	*cię*	) naprzeciw,	któremu	uwierzył,	Boga	—

G2227 V-PAP-GSM	G3588 T-APM	G3498 A-APM	G2532 CONJ	G2564 V-PAP-GSM	G3588 T-APN	G3361 PRT-N	G1510 V-PAP-APN	G5613 ADV
ζωοποιοῦντος	τοὺς	νεκροὺς	καὶ	καλοῦντος	τὰ	μὴ	ὄντα	ὡς
zoopoiuntos	tus	nekrus	kai	kaluntos	ta	me	onta	hos
ożywiającego	—	martwym	i	powołujące	—	nie	będące	jako

G1510 V-PAP-APN		G3739 R-NSM	G3844 PREP	G1680 N-ASF	G1909 PREP	G1680 N-DSF	G4100 V-AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASN
ὄντα·	**4:18**	ὃς	παρ’	ἐλπίδα	ἐπ’	ἐλπίδι	ἐπίστευσεν	εἰς	τὸ
onta;	17w)	hos	par’	elpida	ep’	elpidi	episteusen	eis	to
będące.		co	wbrew	nadziei	w	nadziei	uwierzył	ku	—

G1096 V-2ADN	G846 P-ASM	G3962 N-ASM	G4183 A-GPN	G1484 N-GPN		G2596 PREP	G3588 T-ASN	G2046 V-RPP-ASN-ATT
γενέσθαι	αὐτὸν	πατέρα	πολλῶν	ἐθνῶν	18m)	κατὰ	τὸ	εἰρημένον·
genesthai	auton	patera	pollon	ethnon		kata	to	eiremenon;
staniu się	on	*ojcem*	*licznych*	*narodów*		według	[tego]	co jest powiedziane:

G3779 ADV	G1510 V-FDI-3S	G3588 T-NSN	G4690 N-NSN	G4771 P-2GS		G2532 CONJ	G3361 PRT-N	G770 V-AAP-NSM	G3588 T-DSF
Οὕτως	ἔσται	τὸ	σπέρμα	σου	**4:19**	καὶ	μὴ	ἀσθενήσας	τῇ
HUtos	estai	to	sperma	su	18u)	kai	me	asthenesas	te
Takie	*będzie*	—	*nasienie*	*twe.*		I	nie	stał się słaby	[w]

G4102 N-DSF	G2657 V-AAI-3S	G3588 T-ASN	G1438 F-3GSM	G4983 N-ASN	G3499 V-RPP-ASN	G1541 A-NSM	G4225 ADV
πίστει	κατενόησεν	τὸ	ἑαυτοῦ	σῶμα	νενεκρωμένον,	ἑκατονταετής	που
pistei	katenoesen	to	heautu	soma	nenekromenon,	hekatontaetes	pu
wierze,	rozumiał,	[że]	jego samego	ciało	zmartwiałe,	stu letni	gdzie

G5225 V-PAP-NSM	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G3500 N-ASF	G3588 T-GSF	G3388 N-GSF	G4564 N-GSF		G1519 PREP	G1161 CONJ
ὑπάρχων,	καὶ	τὴν	νέκρωσιν	τῆς	μήτρας	Σάρρας·	**4:20**	εἰς	δὲ
hyparchon,	kai	ten	nekrosin	tes	metras	Sarras;		eis	de
będąc,	i	—	uśmiercone	—	łono	Sary.		W	zaś

G3588 T-ASF	G1860 N-ASF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3756 PRT-N	G1252 V-API-3S	G3588 T-DSF	G570 N-DSF	G235 CONJ
τὴν	ἐπαγγελίαν	τοῦ	Θεοῦ	οὐ	διεκρίθη	τῇ	ἀπιστίᾳ,	ἀλλὰ
ten	epangelian	tu	Theu	u	diekrithe	te	apistia,	alla
—	obietnicy	—	Boga	nie	poddany wątpliwościom	—	niewiary,	ale

17w)) 2Mch 7:28
18m)) Rdz 15:1-5
18u)) Rdz 15:5

G1743	G3588	G4102	G1325	G1391	G3588	G2316		G2532
V-API-3S	T-DSF	N-DSF	V-2AAP-NSM	N-ASF	T-DSM	N-DSM		CONJ
ἐνεδυναμώθη	τῇ	πίστει,	δοὺς	δόξαν	τῷ	Θεῷ	**4:21**	καὶ
enedynamothe	te	pistei,	dus	doksan	to	Theo		kai
umocniony	—	wiarą,	dał	chwałę	—	Bogu,		i

G4135	G3754	G3739	G1861	G1415	G2076	G2532	G4160	
V-APP-NSM	CONJ	R-ASN	V-RNI-3S	A-NSM	V-PAI-3S	CONJ	V-AAN	
πληροφορηθεὶς	ὅτι	ὃ	ἐπήγγελται	δυνατός	ἐστιν	καὶ	ποιῆσαι.	**4:22**
pleroforetheis	hoti	ho	epengeltai	dynatos	estin	kai	poiesai.	
w pełni przekonany,	że	[co]	obiecał,	moceń	jest	i	uczynić.	

G1352	G2532	G3049	G846	G1519	G1343		G3756	
CONJ	CONJ	V-API-3S	P-DSM	PREP	N-ASF		PRT-N	
διὸ	καὶ.	ἐλογίσθη	αὐτῷ	εἰς	δικαιοσύνην	**4:23**	Οὐκ	
dio	kai.	elogisthe	auto	eis	dikaiosynen		Uk	
Dlatego	również,	*policzone zostało*	*mu*	*ku*	*sprawiedliwości.*		Nie	

G1125	G1161	G1223	G846	G3440	G3754	G3049	G846		
V-2API-3S	CONJ	PREP	P-ASM	ADV	CONJ	V-API-3S	P-DSM		
ἐγράφη	δὲ	δι’	αὐτὸν	μόνον	ὅτι,	ἐλογίσθη	αὐτῷ		**4:24**
egrafe	de	di’	auton	monon	hoti,	elogisthe	auto		
zostało napisane	zaś	z powodu	jego	samego,	że	*zostało policzone*	*mu,*		

G235	G2532	G1223	G1473	G3739	G3195	G3049	G3588	G4100
CONJ	CONJ	PREP	P-1AP	R-DPM	V-PAI-3S	V-PPN	T-DPM	V-PAP-DPM
ἀλλὰ	καὶ	δι’	ἡμᾶς,	οἷς	μέλλει	λογίζεσθαι,	τοῖς	πιστεύουσιν
alla	kai	di’	hemas,	hois	mellei	logidzesthai,	tois	pisteuusin
ale	i	z powodu	nas,	którym	ma	być policzone,	—	wierzącym

G1909	G3588	G1453	G2424	G3588	G2962	G2257	G1537	G3498
PREP	T-ASM	V-AAP-ASM	N-ASM	T-ASM	N-ASM	P-1GP	PREP	A-GPM
ἐπὶ	τὸν	ἐγείραντα	Ἰησοῦν	τὸν	Κύριον	ἡμῶν	ἐκ	νεκρῶν,
epi	ton	egeiranta	Iesun	ton	Kyrion	hemon	ek	nekron,
w	[Tego],	który wzbudził	Jezusa	—	Pana	naszego	z	martwych,

	G3739	G3860	G1223	G3588	G3900	G2257	G2532	G1453
	R-NSM	V-API-3S	PREP	T-APN	N-APN	P-1GP	CONJ	V-API-3S
4:25	ὃς	παρεδόθη	διὰ	τὰ	παραπτώματα	ἡμῶν	καὶ	ἠγέρθη
	hos	paredothe	dia	ta	paraptomata	hemon	kai	egerthe
	który	został wydany	z powodu	—	wykroczeń	naszych	i	wzbudzony

	G1223	G3588	G1347	G2257
	PREP	T-ASF	N-ASF	P-1GP
	διὰ	τὴν	δικαίωσιν	ἡμῶν.
25h)	dia	ten	dikaiosin	hemon.
	dla	—	uznania za sprawiedliwych	nas.

Rozdział 5

NOWE ŻYCIE ZJEDNOCZONYCH Z CHRYSTUSEM

Wynik uznania za sprawiedliwych

	G1344	G3767	G1537	G4102	G1515	G2192		G4314	G3588
	V-APP-NPM	CONJ	PREP	N-GSF	N-ASF	V-PAS-1P		PREP	T-ASM
5:1	Δικαιωθέντες	οὖν	ἐκ	πίστεως	εἰρήνην	ἔχωμεν	1f)	πρὸς	τὸν
	Dikaiothentes	un	ek	pisteos	eirenen	echomen		pros	ton
	Uznani za sprawiedliwych	więc	z	wiary,	pokój	mamy		z	—

G2316	G1223	G3588	G2962	G2257	G2424	G5547		G1223	G3739
N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM	N-GSM		PREP	R-GSM
Θεὸν	διὰ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	**5:2**	δι’	οὗ
Theon	dia	tu	Kyriu	hemon	Iesu	Christu,		di’	hu
Bogiem	przez	—	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca,		przez	którego

G2532	G3588	G4318		G2192	G3588	G4102	G1519	G3588	G5485	G3778
CONJ	T-ASF	N-ASF		V-RAI-1P	T-DSF	N-DSF	PREP	T-ASF	N-ASF	D-ASF
καὶ	τὴν	προσαγωγὴν		ἐσχήκαμεν	τῇ	πίστει	εἰς	τὴν	χάριν	ταύτην
kai	ten	prosagogen	2e)	eschekamen	te	pistei	eis	ten	charin	tauten
i	—	przystęp		uzyskaliśmy	—	wiarą	do	—	łaski	tej,

25h)) czyli "zmartwychwstał".

1f)) Część rękopisów zawiera zachętę "*miejmy*", jednak bibliści zgodnie twierdzą, że takie tłumaczenie byłoby oderwane od kontekstu.

G1722 PREP	G3739 R-DSF	G2476 V-RAI-1P	G2532 CONJ	G2744 V-PNI-1P	G1909 PREP	G1680 N-DSF	G3588 T-GSF	G1391 N-GSF	G3588 T-GSM
ἐν	ᾗ	ἑστήκαμεν,	καὶ	καυχώμεθα	ἐπ’	ἐλπίδι	τῆς	δόξης	τοῦ
en	he	hestekamen,	kai	kauchometha	ep’	elpidi	tes	dokses	tu
w	której	stanęliśmy,	i	chlubimy się	z	nadziei	—	chwały	—

G2316 N-GSM		G3756 PRT-N	G3440 ADV	G1161 CONJ	G235 CONJ	G2532 CONJ	G2744 V-PNI-1P	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G2347 N-DPF
Θεοῦ.	**5:3**	οὐ	μόνον	δέ,	ἀλλὰ	καὶ	καυχώμεθα	ἐν	ταῖς	θλίψεσιν,
Theu.		u	monon	de,	alla	kai	kauchometha	en	tais	thlipsesin,
Boga.		Nie	jedynie	zaś,	ale	i	chlubimy się	w	—	uciskach,

G1492 V-RAP-NPM	G3754 CONJ	G3588 T-NSF	G2347 N-NSF	G5281 N-ASF	G2716 V-PNI-3S		G3588 T-NSF	G1161 CONJ
εἰδότες	ὅτι	ἡ	θλῖψις	ὑπομονὴν	κατεργάζεται,	**5:4**	ἡ	δὲ
eidotes	hoti	he	thlipsis	hypomonen	katergadzetai,		he	de
będąc świadomi,	że	—	utrapienie	wytrwałość	sprawia,		—	zaś

G5281 N-NSF	G1382 N-ASF		G3588 T-NSF	G1161 CONJ	G1382 N-NSF	G1680 N-ASF		G3588 T-NSF	G1161 CONJ
ὑπομονὴ	δοκιμήν,		ἡ	δὲ	δοκιμὴ	ἐλπίδα·	**5:5**	ἡ	δὲ,
hypomone	dokimen,	4d)	he	de	dokime	elpida;		he	de,
wytrwałość	wypróbowanie,		—	zaś	wypróbowanie	nadzieję,		—	zaś

G1680 N-NSF	G3756 PRT-N	G2617 V-PAI-3S	G3754 CONJ	G3588 T-NSF	G26 N-NSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1632 V-RPI-3S	G1722 PREP
ἐλπὶς	οὐ	καταισχύνει	ὅτι	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Θεοῦ	ἐκκέχυται	ἐν
elpis	u	kataischynei	hoti	he	agape	tu	Theu	ekkechytai	en
nadzieja	*nie*	*zawstydza,*	gdyż	—	miłość	—	Boga	jest wylana	w

G3588 T-DPF	G2588 N-DPF	G2257 P-1GP	G1223 PREP	G4151 N-GSN	G40 A-GSN	G3588 T-GSN	G1325 V-APP-GSN	G2254 P-1DP		
ταῖς	καρδίαις	ἡμῶν	διὰ	Πνεύματος	Ἁγίου	τοῦ	δοθέντος	ἡμῖν.		**5:6**
tais	kardiais	hemon	dia	Pneumatos	Hagiu	tu	dothentos	hemin.	5u)	
—	sercach	naszych	przez	Ducha	Świętego,	—	dawanego	nam.		

G2089 ADV	G1063 CONJ	G5547 N-NSM	G1510 V-PAP-GPM	G2257 P-1GP	G772 A-GPM	G2089 ADV	G2596 PREP
ἔτι	γὰρ	Χριστὸς	ὄντων	ἡμῶν	ἀσθενῶν	ἔτι	κατὰ
eti	gar	Christos	onton	hemon	asthenon	eti	kata
Jeszcze	bowiem	Pomazaniec,	będących	nas	słabymi	wówczas,	w

G2540 N-ASM	G5228 PREP	G765 A-GPM	G599 V-2AAI-3S		G3433 ADV	G1063 CONJ	G5228 PREP
καιρὸν	ὑπὲρ	ἀσεβῶν	ἀπέθανεν.	**5:7**	μόλις	γὰρ	ὑπὲρ
kairon	hyper	asebon	apethanen.		molis	gar	hyper
porze [właściwej]	za	bezbożnych	umarł.		Z trudem	bowiem	za

G1342 A-GSM	G5100 X-NSM	G599 V-FDI-3S	G5228 PREP	G1063 CONJ	G3588 T-GSM	G18 A-GSM	G5029 ADV	G5100 X-NSM
δικαίου	τις	ἀποθανεῖται·	ὑπὲρ	γὰρ	τοῦ	ἀγαθοῦ	τάχα	τις
dikaiu	tis	apothaneitai;	hyper	gar	tu	agathu	tacha	tis
sprawiedliwego	kto	umrze;	za	bowiem	—	dobrego	może	kto

G2532 CONJ	G5111 V-PAI-3S	G599 V-2AAN		G4921 V-PAI-3S	G1161 CONJ	G3588 T-ASF	G1438 F-3GSM	G26 N-ASF	G1519 PREP
καὶ	τολμᾷ	ἀποθανεῖν·	**5:8**	συνίστησιν	δὲ	τὴν	ἑαυτοῦ	ἀγάπην	εἰς
kai	tolma	apothanein;		synistesin	de	ten	heautu	agapen	eis
i	śmie	umrzeć.		Okazuje dowód	zaś	—	swojej	miłości	do

G1473 P-1AP	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3754 CONJ	G2089 ADV	G268 A-GPM	G1510 V-PAP-GPM	G2257 P-1GP	G5547 N-NSM
ἡμᾶς	ὁ	Θεὸς	ὅτι	ἔτι	ἁμαρτωλῶν	ὄντων	ἡμῶν	Χριστὸς
hemas	ho	Theos	hoti	eti	hamartolon	onton	hemon	Christos
nas	—	Bóg,	bowiem	jeszcze	grzesznikami	będących	nas,	Pomazaniec

G5228 PREP	G2257 P-1GP	G599 V-2AAI-3S		G4183 A-DSN	G3767 CONJ	G3123 ADV	G1344 V-APP-NPM	G3568 ADV
ὑπὲρ	ἡμῶν	ἀπέθανεν.	**5:9**	πολλῷ	οὖν	μᾶλλον	δικαιωθέντες	νῦν
hyper	hemon	apethanen.		pollo	un	mallon	dikaiothentes	nyn
za	nas	umarł.		[O] wiele	więc	więcej	uznani za sprawiedliwych	teraz

---

2e)) dosłownie "*dostęp*", jak do tronu króla lub do świątyni. Ef 2:18
4d)) lub "*doświadczenie*", '*wypróbowana cnota*".
5u)) Ducha Święty jest wylany przeobficie, abyśmy przez Jezusa Chrystusa stali się dziedzicami w życiu wiecznym. Tt 3:5-7

G1722 PREP	G3588 T-DSN	G129 N-DSN	G846 P-GSM	G4982 V-FPI-1P	G1223 PREP	G846 P-GSM	G575 PREP	G3588 T-GSF
ἐν	τῷ	αἵματι	αὐτοῦ	σωθησόμεθα	δι’	αὐτοῦ	ἀπὸ	τῆς
en	to	haimati	autu	sothesometha	di’	autu	apo	tes
we	—	krwi	Jego	zostaniemy uratowani	przez	Niego	od	—

G3709 N-GSF		G1487 COND	G1063 CONJ	G2190 A-NPM	G1510 V-PAP-NPM	G2644 V-2API-1P	G3588 T-DSM
ὀργῆς.	**5:10**	εἰ	γὰρ	ἐχθροὶ	ὄντες	κατηλλάγημεν	τῷ
orges.		ei	gar	echthroi	ontes	katellagemen	to
gniewu.		Jeśli	bowiem	wrogami	bedąc	zostaliśmy pojednani	[z]

G2316 N-DSM	G1223 PREP	G3588 T-GSM	G2288 N-GSM	G3588 T-GSM	G5207 N-GSM	G846 P-GSM	G4183 A-DSN	G3123 ADV	G2644 V-2APP-NPM
Θεῷ	διὰ	τοῦ	θανάτου	τοῦ	Υἱοῦ	αὐτοῦ,	πολλῷ	μᾶλλον	καταλλαγέντες
Theo	dia	tu	thanatu	tu	Hyiu	autu,	pollo	mallon	katallagentes
Bogiem	przez	—	śmierć	—	Syna	Jego,	wiele	więcej	pojednani

G4982 V-FPI-1P	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2222 N-DSF	G846 P-GSM		G3756 PRT-N	G3440 ADV	G1161 CONJ	G235 CONJ
σωθησόμεθα	ἐν	τῇ	ζωῇ	αὐτοῦ·	**5:11**	οὐ	μόνον	δέ,	ἀλλὰ
sothesometha	en	te	zoe	autu;		u	monon	de,	alla
zostaniemy uratowani	przez	—	życie	Jego.		Nie	jedynie	zaś,	ale

G2532 CONJ	G2744 V-PNP-NPM	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G1223 PREP	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G2257 P-1GP	G2424 N-GSM
καὶ	καυχώμενοι	ἐν	τῷ	Θεῷ	διὰ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
kai	kauchomenoi	en	to	Theo	dia	tu	Kyriu	hemon	Iesu
i	chlubiąc się	w	—	Bogu	przez	—	Pana	naszego	Jezusa

G5547 N-GSM	G1223 PREP	G3739 R-GSM	G3568 ADV	G3588 T-ASF	G2643 N-ASF	G2983 V-2AAI-1P
Χριστοῦ,	δι’	οὗ	νῦν	τὴν	καταλλαγὴν	ἐλάβομεν.
Christu,	di’	hu	nyn	ten	katallagen	elabomen.
Pomazańca,	przez	którego	teraz	—	pojednanie	wzięliśmy.

Pierwszy i ostatni człowiek

	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G5618 ADV	G1223 PREP	G1520 A-GSM	G444 N-GSM	G3588 T-NSF	G266 N-NSF	G1519 PREP	G3588 T-ASM
5:12	Διὰ	τοῦτο	ὥσπερ	δι’	ἑνὸς	ἀνθρώπου	ἡ	ἁμαρτία	εἰς	τὸν
	Dia	tuto	hosper	di’	henos	anthropu	he	hamartia	eis	ton
	Dla	tego	jak	przez	jednego	człowieka	—	grzech	na	—

G2889 N-ASM	G1525 V-2AAI-3S	G2532 CONJ	G1223 PREP	G3588 T-GSF	G266 N-GSF	G3588 T-NSM	G2288 N-NSM	G2532 CONJ	G3779 ADV
κόσμον	εἰσῆλθεν,	καὶ	διὰ	τῆς	ἁμαρτίας	ὁ	θάνατος,	καὶ	οὕτως
kosmon	eiselthen,	kai	dia	tes	hamartias	ho	thanatos,	kai	hutos
świat	wszedł,	i	przez	—	grzech	—	śmierć,	i	tak

G1519 PREP	G3956 A-APM	G444 N-APM	G3588 T-NSM	G2288 N-NSM	G1330 V-2AAI-3S	G1909 PREP	G3739 R-DSN	G3956 A-NPM
εἰς	πάντας	ἀνθρώπους	ὁ	θάνατος	διῆλθεν,	ἐφ’	ᾧ	πάντες
eis	pantas	anthropus	ho	thanatos	dielthen,	ef’	ho	pantes
na	wszystkich	ludzi	—	śmierć	przeszła,	—	że	wszyscy

G264 V-2AAI-3P		G891 ADV	G1063 CONJ	G3551 N-GSM	G266 N-NSF	G1510 V-IAI-3S	G1722 PREP	G2889 N-DSM		G266 N-NSF
ἥμαρτον·	**5:13**	ἄχρι	γὰρ	νόμου	ἁμαρτία	ἦν	ἐν	κόσμῳ,	**13g)**	ἁμαρτία
hemarton;		achri	gar	nomu	hamartia	en	en	kosmo,		hamartia
zgrzeszyli.		aż do	bowiem	Prawa	grzech	była	na	świecie,		grzech

G1161 CONJ	G3756 PRT-N	G1677 V-PPI-3S	G3361 PRT-N	G1510 V-PAP-GSM	G3551 N-GSM			G235 CONJ	G936 V-AAI-3S
δὲ	οὐκ	ἐλλογεῖται	μὴ	ὄντος	νόμου·	**5:14**	**13n)**	ἀλλὰ	ἐβασίλευσεν
de	uk	ellogeitai	me	ontos	nomu;			alla	ebasileusen
zaś	nie	jest zaliczany,	nie	choć było	Prawa.			ale	królować zaczęła

G3588 T-NSM	G2288 N-NSM	G575 PREP	G76 N-PRI	G3360 ADV	G3475 N-GSM	G2532 CONJ	G1909 PREP	G3588 T-APM	G3361 PRT-N
ὁ	θάνατος	ἀπὸ	Ἀδὰμ	μέχρι	Μωϋσέως	καὶ	ἐπὶ	τοὺς	μὴ
ho	thanatos	apo	Adam	mechri	Moyseos	kai	epi	tus	me
—	śmierć	od	Adama	do	Mojżesza	i	nad	[tymi],	[którzy] nie

13g)) w znaczeniu: "*gdyż jeszcze przed Prawem grzech był na świecie*".
13n)) w znaczeniu: "*lecz grzech się nie liczy, gdy nie ma Prawa*"

G264	G1909	G3588	G3667	G3588	G3847	G76
V-AAP-APM	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSF	N-GSF	N-PRI
ἁμαρτήσαντας	ἐπὶ	τῷ	ὁμοιώματι	τῆς	παραβάσεως	Ἀδάμ,
hamartesantas	epi	to	homoiomati	tes	parabaseos	Adam,
zgrzeszyli	na	—	podobieństwo	—	łamania [Prawa]	[przez] Adama,

G3739	G2076	G5179	G3588	G3195		G235	G3756	G5613	G3588
R-NSM	V-PAI-3S	N-NSM	T-GSM	V-PAP-GSM		CONJ	PRT-N	ADV	T-NSN
ὅς	ἐστιν	τύπος	τοῦ	μέλλοντος.	**5:15**	Ἀλλ’	οὐχ	ὡς	τὸ
hos	estin	typos	tu	mellontos.	14x)	All’	uch	hos	to
który	jest	wzorem	—	Przyszłego.		Ale	nie	jak	[z]

G3900	G3779	G2532	G3588	G5486	G1487	G1063	G3588	G3588	G1520
N-NSN	ADV	CONJ	T-NSN	N-NSN	COND	CONJ	T-DSN	T-GSM	A-GSM
παράπτωμα,	οὕτως	καὶ	τὸ	χάρισμα·	εἰ	γὰρ	τῷ	τοῦ	ἑνὸς
paraptoma,	hutos	kai	to	charisma;	ei	gar	to	tu	henos
upadkiem,	tak	i	[z]	darem łaski.	Jeśli	bowiem	[przez]	—	jednego

G3900	G3588	G4183	G599	G4183	G3123	G3588	G5485	G3588
N-DSN	T-NPM	A-NPM	V-2AAI-3P	A-DSN	ADV	T-NSF	N-NSF	T-GSM
παραπτώματι	οἱ	πολλοὶ	ἀπέθανον,	πολλῷ	μᾶλλον	ἡ	χάρις	τοῦ
paraptomati	hoi	polloi	apethanon,	pollo	mallon	he	charis	tu
upadek	—	wielu	zginęło,	[o] wiele	więcej	—	łaska	—

G2316	G2532	G3588	G1431	G1722	G5485	G3588	G3588	G1520	G444
N-GSM	CONJ	T-NSF	N-NSF	PREP	N-DSF	T-DSF	T-GSM	A-GSM	N-GSM
Θεοῦ	καὶ	ἡ	δωρεὰ	ἐν	χάριτι	τῇ	τοῦ	ἑνὸς	ἀνθρώπου
Theu	kai	he	dorea	en	chariti	te	tu	henos	anthropu
Boga	i	—	dar	w	łasce	[przez]	—	jednego	człowieka,

G2424	G5547	G1519	G3588	G4183	G4052		G2532	G3756
N-GSM	N-GSM	PREP	T-APM	A-APM	V-AAI-3S		CONJ	PRT-N
Ἰησοῦ	Χριστοῦ	εἰς	τοὺς	πολλοὺς	ἐπερίσσευσεν.	**5:16**	καὶ	οὐχ
Iesu	Christu	eis	tus	pollus	eperisseusen.		kai	uch
Jezusa	Pomazańca,	w	—	licznych	pomnożyła się.		I	nie

G5613	G1223	G1520	G264	G3588	G1434	G3588	G3303
ADV	PREP	A-GSM	V-AAP-GSM	T-NSN	N-NSN	T-NSN	PRT
ὡς	δι’	ἑνὸς	ἁμαρτήσαντος	τὸ	δώρημα·	τὸ	μὲν
hos	di’	henos	hamartesantos	to	dorema;	to	men
[tak] jak	z powodu	jednego,	który zgrzeszył	[jest z tym]	darem,	—	—

G1063	G2917	G1537	G1520	G1519	G2631	G3588	G1161	G5486	G1537
CONJ	N-NSN	PREP	A-GSM	PREP	N-ASN	T-NSN	CONJ	N-NSN	PREP
γὰρ	κρίμα	ἐξ	ἑνὸς	εἰς	κατάκριμα,	τὸ	δὲ	χάρισμα	ἐκ
gar	krima	eks	henos	eis	katakrima,	to	de	charisma	ek
bowiem	sąd	od	jednego	ku	potępieniu,	—	zaś	dar łaski	przez

G4183	G3900	G1519	G1345		G1487	G1063	G3588	G3588
A-GPN	N-GPN	PREP	N-ASN		COND	CONJ	T-DSN	T-GSM
πολλῶν	παραπτωμάτων	εἰς	δικαίωμα.	**5:17**	εἰ	γὰρ	τῷ	τοῦ
pollon	paraptomaton	eis	dikaioma.		ei	gar	to	tu
liczne	upadki	ku	usprawiedliwieniu.		Jeśli	bowiem	[przez]	—

G1520	G3900	G3588	G2288	G936	G1223	G3588	G1520	G4183
A-GSM	N-DSN	T-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	PREP	T-GSM	A-GSM	A-DSN
ἑνὸς	παραπτώματι	ὁ	θάνατος	ἐβασίλευσεν	διὰ	τοῦ	ἑνός,	πολλῷ
henos	paraptomati	ho	thanatos	ebasileusen	dia	tu	henos,	pollo
jeden	upadek	—	śmierć	królować zaczęła	przez	—	jednego,	[o] wiele

G3123	G3588	G3588	G4050	G3588	G5485	G2532	G3588	G1431	G3588
ADV	T-NPM	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	CONJ	T-GSF	N-GSF	T-GSF
μᾶλλον	οἱ	τὴν	περισσείαν	τῆς	χάριτος	καὶ	τῆς	δωρεᾶς	τῆς
mallon	hoi	ten	perisseian	tes	charitos	kai	tes	doreas	tes
większe	—	—	obfitowanie	—	łaski	i	—	dar	—

G1343	G2983	G1722	G2222	G936	G1223	G3588	G1520
N-GSF	V-PAP-NPM	PREP	N-DSF	V-FAI-3P	PREP	T-GSM	A-GSM
δικαιοσύνης	λαμβάνοντες	ἐν	ζωῇ	βασιλεύσουσιν	διὰ	τοῦ	ἑνὸς
dikaiosynes	lambanontes	en	zoe	basileususin	dia	tu	henos
sprawiedliwości	biorąc,	w	życiu	będą królować	przez	—	jednego

---

14x)) lub "*mającego nastąpić*", "*który miał przyjść*"

G2424	G5547		G686	G3767	G5613	G1223	G1520	G3900	G1519
N-GSM	N-GSM		PRT	CONJ	ADV	PREP	A-GSN	N-GSN	PREP
Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	**5:18**	Ἄρα	οὖν	ὡς	δι’	ἑνὸς	παραπτώματος	εἰς
Iesu	Christu.		Ara	un	hos	di’	henos	paraptomatos	eis
Jezusa	Pomazańca.		Wtedy	więc	jak	przez	jednego	upadek	na

G3956	G444	G1519	G2631		G3779	G2532	G1223	G1520
A-APM	N-APM	PREP	N-ASN		ADV	CONJ	PREP	A-GSN
πάντας	ἀνθρώπους	εἰς	κατάκριμα,	18k)	οὕτως	καὶ	δι’	ἑνὸς
pantas	anthropus	eis	katakrima,		hutos	kai	di’	henos
wszystkich	ludzi	ku	potępieniu,		tak	i	przez	jednego

G1345	G1519	G3956	G444	G1519	G1347
N-GSN	PREP	A-APM	N-APM	PREP	N-ASF
δικαιώματος	εἰς	πάντας	ἀνθρώπους	εἰς	δικαίωσιν
dikaiomatos	eis	pantas	anthropus	eis	dikaiosin
sprawiedliwego czynu	na	wszystkich	ludzi	ku	uznaniu za sprawiedliwych,

G2222		G5618	G1063	G1223	G3588	G3876	G3588
N-GSF		ADV	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM
ζωῆς·	**5:19**	ὥσπερ	γὰρ	διὰ	τῆς	παρακοῆς	τοῦ
zoes;		hosper	gar	dia	tes	parakoes	tu
[przyszło] życie. 18v)		Jak	bowiem	przez	—	nieposłuszeństwo	—

G1520	G444	G268	G2525	G3588	G4183	G3779	G2532
A-GSM	N-GSM	A-NPM	V-API-3P	T-NPM	A-NPM	ADV	CONJ
ἑνὸς	ἀνθρώπου	ἁμαρτωλοὶ	κατεστάθησαν	οἱ	πολλοί,	οὕτως	καὶ
henos	anthropu	hamartoloi	katestathesan	hoi	polloi,	hutos	kai
jednego	człowieka,	grzesznikami	zostali ustanowieni	—	liczni,	tak	i

G1223	G3588	G5218	G3588	G1520	G1342	G2525	G3588
PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM	A-GSM	A-NPM	V-FPI-3P	T-NPM
διὰ	τῆς	ὑπακοῆς	τοῦ	ἑνὸς	δίκαιοι	κατασταθήσονται	οἱ
dia	tes	hypakoes	tu	henos	dikaioi	katastathesontai	hoi
przez	—	posłuszeństwo	—	Jednego,	sprawiedliwymi	zostaną ustanowieni	—

G4183		G3551	G1161	G3922	G2443	G4121	G3588	G3900
A-NPM		N-NSM	CONJ	V-2AAI-3S	CONJ	V-AAS-3S	T-NSN	N-NSN
πολλοί.	**5:20**	νόμος	δὲ	παρεισῆλθεν	ἵνα	πλεονάσῃ	τὸ	παράπτωμα·
polloi.		nomos	de	pareiselthen	hina	pleonase	to	paraptoma;
liczni.		Prawo	zaś	weszło,	aby	zaobfitowałby	—	upadek.

G3757	G1161	G4121	G3588	G266	G5248		G3588	G5485	
ADV	CONJ	V-AAI-3S	T-NSF	N-NSF	V-AAI-3S		T-NSF	N-NSF	
οὗ	δὲ	ἐπλεόνασεν	ἡ	ἁμαρτία,	ὑπερεπερίσσευσεν		ἡ	χάρις,	**5:21**
hu	de	epleonasen	he	hamartia,	hypereperisseusen		he	charis,	
Gdzie	zaś	zaobfitował	—	grzech,	aż nazbyt obfitowała		—	łaska,	

G2443	G5618	G936	G3588	G266	G1722	G3588	G2288	G3779	G2532
CONJ	ADV	V-AAI-3S	T-NSF	N-NSF	PREP	T-DSM	N-DSM	ADV	CONJ
ἵνα	ὥσπερ	ἐβασίλευσεν	ἡ	ἁμαρτία	ἐν	τῷ	θανάτῳ,	οὕτως	καὶ
hina	hosper	ebasileusen	he	hamartia	en	to	thanato,	hutos	kai
aby	jak	królować zaczął	—	grzech	przez	—	śmierć,	tak	i

G3588	G5485	G936	G1223	G1343	G1519	G2222	G166	G1223
T-NSF	N-NSF	V-AAS-3S	PREP	N-GSF	PREP	N-ASF	A-ASF	PREP
ἡ	χάρις	βασιλεύσῃ	διὰ	δικαιοσύνης	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον	διὰ
he	charis	basileuse	dia	dikaiosynes	eis	zoen	aionion	dia
—	łaska	królować zaczęła	przez	sprawiedliwość	ku	życiu	wiecznemu	przez

G2424	G5547	G3588	G2962	G2257
N-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM	P-1GP
Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν.
Iesu	Christu	tu	Kyriu	hemon.
Jezusa	Pomazańca	—	Pana	naszego.

18k)) w znaczeniu: "*Za zatem jak z powodu jednego upadku przyszło potępienie*".
18v)) w znaczeniu: "*tak też z powodu jednego aktu usprawiedliwienia na wszystkich ludzi przyszło życie*".

Rozdział 6

Umrzeć dla grzechu i żyć dla Chrystusa

	G5101 I-ASN	G3767 CONJ	G2046 V-FAI-1P	G1961 V-PAS-1P	G3588 T-DSF	G266 N-DSF	G2443 CONJ	G3588 T-NSF	G5485 N-NSF
6:1	Τί	οὖν	ἐροῦμεν;	ἐπιμένωμεν	τῇ	ἁμαρτίᾳ,	ἵνα	ἡ	χάρις
	Ti	un	erumen;	epimenomen	te	hamartia,	hina	he	charis
	Co	więc	powiemy?	Pozostawać [w]	—	grzechu,	aby	—	łaska

G4121 V-AAS-3S		G3361 PRT-N	G1096 V-2ADO-3S	G3748 R-NPM	G599 V-2AAI-1P	G3588 T-DSF	G266 N-DSF
πλεονάσῃ;	**6:2**	μὴ	γένοιτο.	οἵτινες	ἀπεθάνομεν	τῇ	ἁμαρτίᾳ,
pleonase;		me	genoito.	hoitines	apethanomen	te	hamartia,
zaobfitowałaby?		Nie	oby stało się!	[My] którzy	umarliśmy	—	grzechowi,

G4459 ADV-I	G2089 ADV	G2198 V-FAI-1P	G1722 PREP	G846 P-DSF		G2228 PRT	G50 V-PAI-2P		G3754 CONJ
πῶς	ἔτι	ζήσομεν	ἐν	αὐτῇ;	**6:3**	ἢ	ἀγνοεῖτε	3b)	ὅτι
pos	eti	zesomen	en	aute;		e	agnoeite		hoti
jak	jeszcze	żyć będziemy	w	nim?		Czy	nie wiecie,		że

G3745 K-NPM	G907 V-API-1P	G1519 PREP	G5547 N-ASM	G2424 N-ASM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2288 N-ASM
ὅσοι	ἐβαπτίσθημεν	εἰς	Χριστὸν	Ἰησοῦν,	εἰς	τὸν	θάνατον
hosoi	ebaptisthemen	eis	Christon	Iesun,	eis	ton	thanaton
ilu [nas jest],	zostaliśmy zanurzeni	w	Pomazańca	Jezusa,	w	—	śmierć

G846 P-GSM	G907 V-API-1P		G4916 V-2API-1P		G3767 CONJ	G846 P-DSM	G1223 PREP	G3588 T-GSN
αὐτοῦ	ἐβαπτίσθημεν;	**6:4**	συνετάφημεν	4a)	οὖν	αὐτῷ	διὰ	τοῦ
autu	ebaptisthemen;		synetafemen		un	auto	dia	tu
Jego	zostaliśmy zanurzeni?		Pogrzebani		więc [z]	Nim	przez	—

G908 N-GSN	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2288 N-ASM	G2443 CONJ	G5618 ADV	G1453 V-API-3S		G5547 N-NSM
βαπτίσματος	εἰς	τὸν	θάνατον,	ἵνα	ὥσπερ	ἠγέρθη	4l)	Χριστὸς
baptismatos	eis	ton	thanaton,	hina	hosper	egerthe		Christos
zanurzenie	w	—	śmierć,	aby	jak	[został] wzbudzony		Pomazaniec

G1537 PREP	G3498 A-GPM	G1223 PREP	G3588 T-GSF	G1391 N-GSF	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G3779 ADV	G2532 CONJ	G2249 P-1NP	G1722 PREP
ἐκ	νεκρῶν	διὰ	τῆς	δόξης	τοῦ	Πατρός,	οὕτως	καὶ	ἡμεῖς	ἐν
ek	nekron	dia	tes	dokses	tu	Patros,	hutos	kai	hemeis	en
z	martwych	dla	—	chwały	—	Ojca,	tak	i	my	w

G2538 N-DSF	G2222 N-GSF	G4043 V-AAS-1P		G1487 COND	G1063 CONJ	G4854 A-NPM	G1096 V-2RAI-1P	G3588 T-DSN
καινότητι	ζωῆς	περιπατήσωμεν.	**6:5**	εἰ	γὰρ	σύμφυτοι	γεγόναμεν	τῷ
kainoteti	zoes	peripatesomen.		ei	gar	symfytoi	gegonamen	to
nowości	życia	chodzilibyśmy.		Jeśli	bowiem	zrośnięci	staliśmy się	[na]

G3667 N-DSN	G3588 T-GSM	G2288 N-GSM	G846 P-GSM	G235 CONJ		G2532 CONJ	G3588 T-GSF		G386 N-GSF	
ὁμοιώματι	τοῦ	θανάτου	αὐτοῦ,	ἀλλὰ	5j)	καὶ	τῆς		ἀναστάσεως	5m)
homoiomati	tu	thanatu	autu,	alla		kai	tes		anastaseos	
podobieństwo	—	śmierci	Jego,	ale		i	[w podobieństwie]		podniesienia	

G1510 V-FDI-1P		G3778 D-ASN	G1097 V-PAP-NPM	G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G3820 A-NSM	G2257 P-1GP	G444 N-NSM
ἐσόμεθα·	**6:6**	τοῦτο	γινώσκοντες,	ὅτι	ὁ	παλαιὸς	ἡμῶν	ἄνθρωπος
esometha;		tuto	ginoskontes,	hoti	ho	palaios	hemon	anthropos
będziemy.		To	wiedząc,	że	—	stary	nasz	człowiek

G4957 V-API-3S	G2443 CONJ	G2673 V-APS-3S	G3588 T-NSN	G4983 N-NSN	G3588 T-GSF
συνεσταυρώθη,	ἵνα	καταργηθῇ	τὸ	σῶμα	τῆς
synestaurothe,	hina	katargethe	to	soma	tes
ukrzyżowany będąc,	aby	zostałoby uczynione bezużytecznym	—	ciało	—

3b)) lub "*nie rozumiecie*"
4a)) w znaczeniu "*zostaliśmy pogrzebani raz z...*".
4l)) dosłownie "*obudzony*".
5j)) w znaczeniu "*to również*"
5m)) w znaczeniu "*zmartwychwstania*"

G266	G3588	G3371	G1398	G1473	G3588	G266		G3588
N-GSF	T-GSN	ADV-N	V-PAN	P-1AP	T-DSF	N-DSF		T-NSM
ἁμαρτίας,	τοῦ	μηκέτι	δουλεύειν	ἡμᾶς	τῇ	ἁμαρτίᾳ·	**6:7**	ὁ
hamartias,	tu	meketi	duleuein	hemas	te	hamartia;		ho
grzechu,	—	więcej już nie	było niewolnikiem	naszego	—	grzechu.		—

G1063	G599	G1344		G575	G3588	G266		G1487	G1161
CONJ	V-2AAP-NSM	V-RPI-3S		PREP	T-GSF	N-GSF		COND	CONJ
γὰρ	ἀποθανὼν	δεδικαίωται		ἀπὸ	τῆς	ἁμαρτίας.	**6:8**	εἰ	δὲ
gar	apothanon	dedikaiotai	7d)	apo	tes	hamartias.		ei	de
Bowiem,	który umarłby	jest uwoniony		od	—	grzechu.		Jeśli	zaś

G599	G4862	G5547	G4100	G3754	G2532	G4800
V-2AAI-1P	PREP	N-DSM	V-PAI-1P	CONJ	CONJ	V-FAI-1P
ἀπεθάνομεν	σὺν	Χριστῷ,	πιστεύομεν	ὅτι	καὶ	συνζήσομεν
apethanomen	syn	Christo,	pisteuomen	hoti	kai	syndzesomen
umarliśmy	razem [z]	Pomazańcem,	wierzymy,	że	i	żyć będziemy razem [z]

G846		G1492	G3754	G5547	G1453	G1537	G3498	G3765
P-DSM		V-RAP-NPM	CONJ	N-NSM	V-APP-NSM	PREP	A-GPM	ADV-N
αὐτῷ,	**6:9**	εἰδότες	ὅτι	Χριστὸς	ἐγερθεὶς	ἐκ	νεκρῶν	οὐκέτι
auto,		eidotes	hoti	Christos	egertheis	ek	nekron	uketi
Nim,		świadomi będąc,	że	Pomazaniec	wzbudzony	z	martwych	już nie

G599	G2288	G846	G3765	G2961		G3739	G1063	G599
V-PAI-3S	N-NSM	P-GSM	ADV-N	V-PAI-3S		R-ASN	CONJ	V-2AAI-3S
ἀποθνῄσκει,	θάνατος	αὐτοῦ	οὐκέτι	κυριεύει.	**6:10**	ὃ	γὰρ	ἀπέθανεν,
apothneskei,	thanatos	autu	uketi	kyrieuei.		ho	gar	apethanen,
umiera,	śmierć	[nad] Nim	już nie	panuje.		—	Bowiem	umarłszy,

G3588	G266	G599	G2178	G3739	G1161	G2198	G2198	G3588
T-DSF	N-DSF	V-2AAI-3S	ADV	R-ASN	CONJ	V-PAI-3S	V-PAI-3S	T-DSM
τῇ	ἁμαρτίᾳ	ἀπέθανεν	ἐφάπαξ·	ὃ	δὲ	ζῇ,	ζῇ	τῷ
te	hamartia	apethanen	efapaks;	ho	de	ze,	ze	to
—	grzechowi	umarł	raz na zawsze;	—	zaś	żyjąc,	żyje	[dla]

G2316		G3779	G2532	G4771	G3049	G1438	G1510	G3498
N-DSM		ADV	CONJ	P-2NP	V-PNM-2P	F-2APM	V-PAN	A-APM
Θεῷ.	**6:11**	οὕτως	καὶ	ὑμεῖς	λογίζεσθε	ἑαυτοὺς	εἶναι	νεκροὺς
Theo.		hutos	kai	hymeis	logidzesthe	heautus	einai	nekrus
Boga.		Tak	i	wy	zaliczajcie	siebie samych	będących	martwymi

G3303	G3588	G266	G2198	G1161	G3588	G2316	G1722	G5547	G2424
PRT	T-DSF	N-DSF	V-PAP-APM	CONJ	T-DSM	N-DSM	PREP	N-DSM	N-DSM
μὲν	τῇ	ἁμαρτίᾳ	ζῶντας	δὲ	τῷ	Θεῷ	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ.
men	te	hamartia	zontas	de	to	Theo	en	Christo	Iesu.
[dla]	—	grzechu,	żyjący	zaś	[dla]	Boga	w	Pomazańcu	Jezusie.

	G3361	G3767	G936	G3588	G266	G1722	G3588	G2349	G5216
6:12	Μὴ	οὖν	βασιλευέτω	ἡ	ἁμαρτία	ἐν	τῷ	θνητῷ	ὑμῶν
	Me	un	basileueto	he	hamartia	en	to	thneto	hymon
	Nie	więc	niech króluje	—	grzech	w	—	śmiertelnym	waszym

G4983	G1519	G3588	G5219	G3588	G1939	G846		G3366
N-DSN	PREP	T-ASN	V-PAN	T-DPF	N-DPF	P-GSN		CONJ-N
σώματι	εἰς	τὸ	ὑπακούειν	ταῖς	ἐπιθυμίαις	αὐτοῦ,	**6:13**	μηδὲ
somati	eis	to	hypakuein	tais	epithymiais	autu,		mede
ciele	ku	—	byciu posłusznymi	—	pożądliwości	jego,		ani nie

G3936	G3588	G3196	G5216	G3696	G93	G3588	G266
V-PAM-2P	T-APN	N-APN	P-2GP	N-APN	N-GSF	T-DSF	N-DSF
παριστάνετε	τὰ	μέλη	ὑμῶν	ὅπλα	ἀδικίας	τῇ	ἁμαρτίᾳ,
paristanete	ta	mele	hymon	hopla	adikias	te	hamartia,
stawiajcie	—	członków	waszych	[jako] broń	niesprawiedliwości	—	grzechu,

G235	G3936	G1438	G3588	G2316	G5616	G1537	G3498	G2198
CONJ	V-AAM-2P	F-2APM	T-DSM	N-DSM	ADV	PREP	A-GPM	V-PAP-APM
ἀλλὰ	παραστήσατε	ἑαυτοὺς	τῷ	Θεῷ	ὡσεὶ	ἐκ	νεκρῶν	ζῶντας
alla	parastesate	heautus	to	Theo	hosei	ek	nekron	zontas
ale	umieśćcie	siebie samych	—	Bogu	jako	z	martwych	ożywionych,

7d)) lub "*jest (uczyniony / uznany za) sprawiedliwym*"

G2532 CONJ	G3588 T-APN	G3196 N-APN	G5216 P-2GP	G3696 N-APN	G1343 N-GSF	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	
καὶ	τὰ	μέλη	ὑμῶν	ὅπλα	δικαιοσύνης	τῷ	Θεῷ,	**6:14**
kai	ta	mele	hymon	hopla	dikaiosynes	to	Theo,	
a	—	członki	wasze	[jako] broń	sprawiedliwości	—	Boga,	

G266 N-NSF	G1063 CONJ	G5216 P-2GP	G3756 PRT-N	G2961 V-FAI-3S	G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G1510 V-PAI-2P	G5259 PREP
ἁμαρτία	γὰρ	ὑμῶν	οὐ	κυριεύσει·	οὐ	γάρ	ἐστε	ὑπὸ
hamartia	gar	hymon	u	kyrieusei;	u	gar	este	hypo
Grzech	bowiem	wami	nie	będzie władał,	nie	bowiem	jesteście	pod

G3551 N-ASM	G235 CONJ	G5259 PREP	G5485 N-ASF
νόμον	ἀλλὰ	ὑπὸ	χάριν.
nomon	alla	hypo	charin.
Prawem,	ale	pod	łaską.

Chrześcijanin jako uwolniony od grzechu

	G5101 I-NSN	G3767 CONJ	G264 V-AAS-1P	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-1P	G5259 PREP	G3551 N-ASM	G235 CONJ
6:15	Τί	οὖν;	ἁμαρτήσωμεν	ὅτι	οὐκ	ἐσμὲν	ὑπὸ	νόμον	ἀλλὰ
	Ti	un;	hamartesomen	hoti	uk	esmen	hypo	nomon	alla
	Cóż	zatem?	Mamy grzeszyć,	gdyż	nie	jesteśmy	pod	Prawem,	ale

G5259 PREP	G5485 N-ASF	G3361 PRT-N	G1096 V-2ADO-3S		G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-2P	G3754 CONJ	G3739 R-DSN	G3936 V-PAI-2P
ὑπὸ	χάριν;	μὴ	γένοιτο.	**6:16**	οὐκ	οἴδατε	ὅτι	ᾧ	παριστάνετε
hypo	charin;	me	genoito.		uk	oidate	hoti	ho	paristanete
pod	łaską?	Nie	oby stało się!		Nie	wiecie,	że	[jeśli]	stawiacie

G1438 F-2APM	G1401 N-APM	G1519 PREP	G5218 N-ASF	G1401 N-NPM	G1510 V-PAI-2P	G3739 R-DSN
ἑαυτοὺς	δούλους	εἰς	ὑπακοήν,	δοῦλοί	ἐστε	ᾧ
heautus	dulus	eis	hypakoen,	duloi	este	ho
siebie samych [jako]	niewolnicy	ku	posłuszeństwu,	niewolnikami	jesteście	[czemu]

G5219 V-PAI-2P	G2273 CONJ	G266 N-GSF	G1519 PREP	G2288 N-ASM	G2228 PRT	G5218 N-GSF	G1519 PREP
ὑπακούετε,	ἤτοι	ἁμαρτίας	εἰς	θάνατον	ἢ	ὑπακοῆς	εἰς
hypakuete,	etoi	hamartias	eis	thanaton	e	hypakoes	eis
jesteście posłuszni:	czy	grzechowi	ku	śmierci,	albo	posłuszeństwu	ku

G1343 N-ASF		G5485 N-NSF	G1161 CONJ	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G3754 CONJ	G5600 V-IAI-2P	G1401 N-NPM
δικαιοσύνην;	**6:17**	χάρις	δὲ	τῷ	Θεῷ	ὅτι	ἦτε	δοῦλοι
dikaiosynen;		charis	de	to	Theo	hoti	ete	duloi
sprawiedliwości?		Łaskawość	zaś	—	Boga,	że	byliście	niewolnikami

G3588 T-GSF	G266 N-GSF	G5219 V-AAI-2P	G1161 CONJ	G1537 PREP	G2588 N-GSF	G1519 PREP	G3739 R-ASM
τῆς	ἁμαρτίας,	ὑπηκούσατε	δὲ	ἐκ	καρδίας	εἰς	ὃν
tes	hamartias,	hypekusate	de	ek	kardias	eis	hon
—	grzechu,	staliście się posłuszni	zaś	z	serca	dla	Którego

G3860 V-API-2P	G5179 N-ASM	G1322 N-GSF		G1659 V-APP-NPM	G1161 CONJ	G575 PREP	G3588 T-GSF
παρεδόθητε	τύπον	διδαχῆς,	**6:18**	ἐλευθερωθέντες	δὲ	ἀπὸ	τῆς
paredothete	typon	didaches,		eleutherothentes	de	apo	tes
zostaliście przekazani,	wzorem [tej]	nauki,		Uwolnieni	zaś	od	—

G266 N-GSF	G1402 V-API-2P	G3588 T-DSF	G1343 N-DSF		G442 A-ASN
ἁμαρτίας	ἐδουλώθητε	τῇ	δικαιοσύνῃ.	**6:19**	ἀνθρώπινον
hamartias	edulothete	te	dikaiosyne.		anthropinon
grzechu,	uczynieni zostaliście niewolnikami	—	sprawiedliwości.		Po ludzku

G3004 V-PAI-1S	G1223 PREP	G3588 T-ASF	G769 N-ASF	G3588 T-GSF	G4561 N-GSF	G5216 P-2GP	G5618 ADV	G1063 CONJ
λέγω	διὰ	τὴν	ἀσθένειαν	τῆς	σαρκὸς	ὑμῶν.	ὥσπερ	γὰρ
lego	dia	ten	astheneian	tes	sarkos	hymon.	hosper	gar
mówię	ze względu	—	słabość	—	ciała	waszego:	jak	bowiem

G3936	G3588	G3196	G5216	G1401	G3588	G167	G2532	G3588
V-AAI-2P	T-APN	N-APN	P-2GP	A-APN	T-DSF	N-DSF	CONJ	T-DSF
παρεστήσατε	τὰ	μέλη	ὑμῶν	δοῦλα	τῇ	ἀκαθαρσίᾳ	καὶ	τῇ
parestesate	ta	mele	hymon	dula	te	akatharsia	kai	te
postawiliście	—	członki	wasze	niewoli	—	nieczystości	i	—

G458	G1519	G3588	G458	G3779	G3568	G3936	G3588	G3196	G5216
N-DSF	PREP	T-ASF	N-ASF	ADV	ADV	V-AAM-2P	T-APN	N-APN	P-2GP
ἀνομίᾳ	εἰς	τὴν	ἀνομίαν,	οὕτως	νῦν	παραστήσατε	τὰ	μέλη	ὑμῶν
anomia	eis	ten	anomian,	hutos	nyn	parastesate	ta	mele	hymon
nieprawości	ku	—	bezprawiu,	tak	teraz	stawajcie	—	członki	wasze

G1401	G3588	G1343	G1519	G38
A-APN	T-DSF	N-DSF	PREP	N-ASM
δοῦλα	τῇ	δικαιοσύνῃ	εἰς	ἁγιασμόν.
dula	te	dikaiosyne	eis	hagiazmon.
niewoli	—	prawości	ku	uświęceniu.

Owoce grzechu i sprawiedliwości

	G3753	G1063	G1401	G5600	G3588	G266	G1658	G5600
	ADV	CONJ	N-NPM	V-IAI-2P	T-GSF	N-GSF	A-NPM	V-IAI-2P
6:20	ὅτε	γὰρ	δοῦλοι	ἦτε	τῆς	ἁμαρτίας,	ἐλεύθεροι	ἦτε
	hote	gar	duloi	ete	tes	hamartias,	eleutheroi	ete
	Kiedy	bowiem	niewolnikami	byliście	—	grzechu,	wolni	byliście

G3588	G1343		G5101	G3767	G2590	G2192	G5119	G1909	G3739
T-DSF	N-DSF		I-ASM	CONJ	N-ASM	V-IAI-2P	ADV	PREP	R-DPN
τῇ	δικαιοσύνῃ.	**6:21**	τίνα	οὖν	καρπὸν	εἴχετε	τότε;	ἐφ᾽	οἷς
te	dikaiosyne.		tina	un	karpon	eichete	tote;	ef’	hois
[od]	sprawiedliwości.		Jaki	więc	owoc	mieliście	wtedy?	—	Co

G3568	G1870	G3588	G1063	G5056	G1565	G2288		G3570	G1161
ADV	V-PNI-2P	T-NSN	CONJ	N-NSN	D-GPM	N-NSM		ADV	CONJ
νῦν	ἐπαισχύνεσθε·	τὸ	γὰρ	τέλος	ἐκείνων	θάνατος.	**6:22**	νυνὶ	δέ
nyn	epaischynesthe;	to	gar	telos	ekeinon	thanatos.		nyni	de
teraz	wstydzicie się?	—	Bowiem	koniec	owych	śmierć.		Teraz	zaś

G1659	G575	G3588	G266	G1402	G1161	G3588	G2316
V-APP-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-APP-NPM	CONJ	T-DSM	N-DSM
ἐλευθερωθέντες	ἀπὸ	τῆς	ἁμαρτίας	δουλωθέντες	δὲ	τῷ	Θεῷ,
eleutherothentes	apo	tes	hamartias	dulothentes	de	to	Theo,
uwolnieni	od	—	grzechu,	uczynieni niewolnikami	zaś	—	Boga,

G2192	G3588	G2590	G5216	G1519	G38	G3588	G1161	G5056	G2222
V-PAI-2P	T-ASM	N-ASM	P-2GP	PREP	N-ASM	T-NSN	CONJ	N-NSN	N-ASF
ἔχετε	τὸν	καρπὸν	ὑμῶν	εἰς	ἁγιασμόν,	τὸ	δὲ	τέλος	ζωὴν
echete	ton	karpon	hymon	eis	hagiazmon,	to	de	telos	zoen
macie	—	owoc	wasz	ku	uświęceniu,	—	zaś	końcem	życie

G166		G3588	G1063	G3800	G3588	G266	G2288	G3588	G1161
A-ASF		T-NPN	CONJ	N-NPN	T-GSF	N-GSF	N-NSM	T-NSN	CONJ
αἰώνιον.	**6:23**	τὰ	γὰρ	ὀψώνια	τῆς	ἁμαρτίας	θάνατος,	τὸ	δὲ
aionion.		ta	gar	opsonia	tes	hamartias	thanatos,	to	de
wieczne.		—	Bowiem	zapłatą	—	grzechu	śmierć,	—	zaś

G5486	G3588	G2316	G2222	G166	G1722	G5547	G2424	G3588	G2962
N-NSN	T-GSM	N-GSM	N-NSF	A-NSF	PREP	N-DSM	N-DSM	T-DSM	N-DSM
χάρισμα	τοῦ	Θεοῦ	ζωὴ	αἰώνιος	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ	τῷ	Κυρίῳ
charisma	tu	Theu	zoe	aionios	en	Christo	Iesu	to	Kyrio
łaskawością	—	Boga,	życie	wieczne	w	Pomazańcu	Jezusie	—	Panu

G2257
P-1GP
ἡμῶν.
hemon.
naszym.

Rozdział 7

Porównanie do małżeństwa

	G2228 PRT	G50 V-PAI-2P	G80 N-VPM	G1097 V-PAP-DPM	G1063 CONJ	G3551 N-ASM	G2980 V-PAI-1S	G3754 CONJ	G3588 T-NSM
7:1	Ἢ	ἀγνοεῖτε,	ἀδελφοί,	γινώσκουσιν	γὰρ	νόμον	λαλῶ,	ὅτι	ὁ
	E	agnoeite,	adelfoi,	ginoskusin	gar	nomon	lalo,	hoti	ho
	Czyż	nie wiecie,	bracia,	pojmującym	bowiem	Prawo	mówię,	że	—

G3551 N-NSM	G2961 V-PAI-3S	G3588 T-GSM	G444 N-GSM	G1909 PREP	G3745 K-ASM	G5550 N-ASM	G2198 V-PAI-3S		G3588 T-NSF
νόμος	κυριεύει	τοῦ	ἀνθρώπου	ἐφ᾽	ὅσον	χρόνον	ζῇ;	**7:2**	ἡ
nomos	kyrieuei	tu	anthropu	ef᾽	hoson	chronon	ze;		he
Prawo	panuje	[nad]	człowiekiem	przez	ile	czasu	żyje;		—

G1063 CONJ	G5220 A-NSF	G1135 N-NSF	G3588 T-DSM	G2198 V-PAP-DSM	G435 N-DSM	G1210 V-RPI-3S	G3551 N-DSM	G1437 COND
γὰρ	ὕπανδρος	γυνὴ	τῷ	ζῶντι	ἀνδρὶ	δέδεται	νόμῳ·	ἐὰν
gar	hypandros	gyne	to	zonti	andri	dedetai	nomo;	ean
Bowiem	zamężna	kobieta	—	żyjącego	męża	jest związana	Prawem;	jeśli

G1161 CONJ	G599 V-2AAS-3S	G3588 T-NSM	G435 N-NSM	G2673 V-RPI-3S	G575 PREP	G3588 T-GSM	G3551 N-GSM	G3588 T-GSM
δὲ	ἀποθάνῃ	ὁ	ἀνήρ,	κατήργηται	ἀπὸ	τοῦ	νόμου	τοῦ
de	apothane	ho	aner,	katergetai	apo	tu	nomu	tu
zaś	umarłby	—	mąż,	zwolniona [jest]	od	—	Prawa	—

G435 N-GSM		G686 PRT	G3767 CONJ	G2198 V-PAP-GSM	G3588 T-GSM	G435 N-GSM	G3428 N-NSF	G5537 V-FAI-3S
ἀνδρός.	**7:3**	ἄρα	οὖν	ζῶντος	τοῦ	ἀνδρὸς	μοιχαλὶς	χρηματίσει
andros.		ara	un	zontos	tu	andros	moichalis	chrematisei
męża.		Wtedy	więc,	[za] życia	—	męża,	cudzołożnicy	otrzyma imię,

G1437 COND	G1096 V-2ADS-3S	G435 N-DSM	G2087 A-DSM	G1437 COND	G1161 CONJ	G599 V-2AAS-3S	G3588 T-NSM	G435 N-NSM	G1658 A-NSF
ἐὰν	γένηται	ἀνδρὶ	ἑτέρῳ·	ἐὰν	δὲ	ἀποθάνῃ	ὁ	ἀνήρ,	ἐλευθέρα
ean	genetai	andri	hetero;	ean	de	apothane	ho	aner,	eleuthera
jeśli	się stanie	mężowi	innemu;	jeśli	zaś	umarłby	—	mąż,	wolna

G1510 V-PAI-3S	G575 PREP	G3588 T-GSM	G3551 N-GSM	G3588 T-GSM	G3361 PRT-N	G1510 V-PAN	G846 P-ASF	G3428 N-ASF
ἐστὶν	ἀπὸ	τοῦ	νόμου,	τοῦ	μὴ	εἶναι	αὐτὴν	μοιχαλίδα
estin	apo	tu	nomu,	tu	me	einai	auten	moichalida
jest	od	—	Prawa,	—	nie	jest	ona	cudzołożnicą,

G1096 V-2ADP-ASF	G435 N-DSM	G2087 A-DSM		G5620 CONJ	G80 N-VPM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G4771 P-2NP
γενομένην	ἀνδρὶ	ἑτέρῳ.	**7:4**	ὥστε,	ἀδελφοί	μου,	καὶ	ὑμεῖς
genomenen	andri	hetero.		hoste,	adelfoi	mu,	kai	hymeis
stawszy się	mężowi	innemu.		Dlatego	bracia	moi,	i	wy

G2289 V-API-2P	G3588 T-DSM	G3551 N-DSM	G1223 PREP	G3588 T-GSN	G4983 N-GSN	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM	G1519 PREP
ἐθανατώθητε	τῷ	νόμῳ	διὰ	τοῦ	σώματος	τοῦ	Χριστοῦ,	εἰς
ethanatothete	to	nomo	dia	tu	somatos	tu	Christu,	eis
zostaliście uśmierceni	—	Prawu	przez	—	ciało	—	Pomazańca,	aby

G3588 T-ASN	G1096 V-2ADN	G5209 P-2AP	G2087 A-DSM	G3588 T-DSM	G1537 PREP	G3498 A-GPM	G1453 V-APP-DSM	G2443 CONJ
τὸ	γενέσθαι	ὑμᾶς	ἑτέρῳ,	τῷ	ἐκ	νεκρῶν	ἐγερθέντι,	ἵνα
to	genesthai	hymas	hetero,	to	ek	nekron	egerthenti,	hina
—	stać się	wy	Innego,	—	z	martwych	obudzonego,	abyście

G2592 V-AAS-1P	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM		G3753 ADV	G1063 CONJ	G1510 V-IAI-1P	G1722 PREP	G3588 T-DSF
καρποφορήσωμεν	τῷ	Θεῷ.	**7:5**	ὅτε	γὰρ	ἦμεν	ἐν	τῇ
karpoforesomen	to	Theo.		hote	gar	emen	en	te
przynieślibyście owoce	—	Bogu.		Kiedy	bowiem	byliśmy	w	—

G4561	G3588	G3804		G3588	G266	G3588	G1223	G3588	G3551	G1754
N-DSF	T-NPN	N-NPN		T-GPF	N-GPF	T-NPN	PREP	T-GSM	N-GSM	V-IMI-3S
σαρκί,	τὰ	παθήματα		τῶν	ἁμαρτιῶν	τὰ	διὰ	τοῦ	νόμου	ἐνηργεῖτο
sarki,	ta	pathemata	5h)	ton	hamartion	ta	dia	tu	nomu	energeito
ciele,	—	doznania		—	grzechów	—	przez	—	Prawo	działały

G1722	G3588	G3196	G2257	G1519	G3588	G2592	G3588	G2288	
PREP	T-DPN	N-DPN	P-1GP	PREP	T-ASN	V-AAN	T-DSM	N-DSM	
ἐν	τοῖς	μέλεσιν	ἡμῶν	εἰς	τὸ	καρποφορῆσαι	τῷ	θανάτῳ·	**7:6**
en	tois	melesin	hemon	eis	to	karpoforesai	to	thanato;	
w	—	członkach	naszych,	aby	—	przynieść owoce	—	śmierci;	

G3570	G1161	G2673	G575	G3588	G3551	G599	G1722	G3739
ADV	CONJ	V-API-1P	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAP-NPM	PREP	R-DSM
νυνὶ	δὲ	κατηργήθημεν	ἀπὸ	τοῦ	νόμου,	ἀποθανόντες	ἐν	ᾧ
nyni	de	katergethemen	apo	tu	nomu,	apothanontes	en	ho
teraz	zaś	zostaliśmy uwolnieni	od	—	Prawa,	umarłszy,	w	którym

G2722	G5620	G1398	G1473	G1722	G2538	G4151
V-IPI-1P	CONJ	V-PAN	P-1AP	PREP	N-DSF	N-GSN
κατειχόμεθα,	ὥστε	δουλεύειν	ἡμᾶς	ἐν	καινότητι	πνεύματος
kateichometha,	hoste	duleuein	hemas	en	kainoteti	pneumatos
byliśmy powstrzymywani,	dlatego	służyć	nam [trzeba]	w	nowości	Ducha,

G2532	G3756	G3821	G1121	
CONJ	PRT-N	N-DSF	N-GSN	
καὶ	οὐ	παλαιότητι	γράμματος.	
kai	u	palaioteti	grammatos.	6t)
a	nie	starości	litery [Prawa].	

Problem ożywającego grzechu

	G5101	G3767	G2046	G3588	G3551	G266	G3361	G1096	G235
7:7	I-ASN	CONJ	V-FAI-1P	T-NSM	N-NSM	N-NSF	PRT-N	V-2ADO-3S	CONJ
	Τί	οὖν	ἐροῦμεν;	ὁ	νόμος	ἁμαρτία;	μὴ	γένοιτο·	ἀλλὰ
	Ti	un	erumen;	ho	nomos	hamartia;	me	genoito;	alla
	Co	więc	powiemy?	—	Prawo	grzechem?	Nie	może stać się!	Ale

G3588	G266	G3756	G1097	G1487	G3361	G1223	G3551	G3588	G5037
T-ASF	N-ASF	PRT-N	V-2AAI-1S	COND	PRT-N	PREP	N-GSM	T-ASF	PRT
τὴν	ἁμαρτίαν	οὐκ	ἔγνων	εἰ	μὴ	διὰ	νόμου·	τήν	τε
ten	hamartian	uk	egnon	ei	me	dia	nomu;	ten	te
—	grzechu	nie	poznałbym,	jeśli	nie	przez	Prawo,	—	—

G1063	G1939	G3756	G1492	G1487	G3361	G3588	G3551	G3004	G3756
CONJ	N-ASF	PRT-N	V-2LAI-1S	COND	PRT-N	T-NSM	N-NSM	V-IAI-3S	PRT-N
γὰρ	ἐπιθυμίαν	οὐκ	ᾔδειν	εἰ	μὴ	ὁ	νόμος	ἔλεγεν·	Οὐκ
gar	epithymian	uk	edein	ei	me	ho	nomos	elegen;	Uk
bowiem	pożądania	nie	pojąłbym,	jeśli	nie	—	Prawo	mówiło:	*Nie*

G1937			G874	G1161	G2983	G3588	G266	G1223	G3588
V-FAI-2S			N-ASF	CONJ	V-2AAP-NSF	T-NSF	N-NSF	PREP	T-GSF
ἐπιθυμήσεις		**7:8**	ἀφορμὴν	δὲ	λαβοῦσα	ἡ	ἁμαρτία	διὰ	τῆς
epithymeseis	7ad)		aformen	de	labusa	he	hamartia	dia	tes
będziesz pożądał.			Okazję	zaś	otrzymawszy	—	grzech	przez	—

G1785	G2716	G1722	G1473	G3956	G1939	G5565	G1063	G3551
N-GSF	V-ADI-3S	PREP	P-1DS	A-ASF	N-ASF	ADV	CONJ	N-GSM
ἐντολῆς	κατειργάσατο	ἐν	ἐμοὶ	πᾶσαν	ἐπιθυμίαν·	χωρὶς	γὰρ	νόμου
entoles	kateirgasato	en	emoi	pasan	epithymian;	choris	gar	nomu
przykazanie	sprawił	we	mnie	całe [to]	pożądanie;	bez	bowiem	Prawa

G266	G3498		G1473	G1161	G2198	G5565	G3551	G4218
N-NSF	A-NSF		P-1NS	CONJ	V-IAI-1S	ADV	N-GSM	PRT
ἁμαρτία	νεκρά.	**7:9**	ἐγὼ	δὲ	ἔζων	χωρὶς	νόμου	ποτέ·
hamartia	nekra.		ego	de	edzon	choris	nomu	pote;
grzech	martwy.		Ja	zaś	żyłem	bez	Prawa	dawniej;

5h)) lub "*namiętności*".
6t)) dosłownie "*pisma*".
7ad)) Wj 20:17

G2064	G1161	G3588	G1785	G3588	G266	G326	
V-2AAP-GSF	CONJ	T-GSF	N-GSF	T-NSF	N-NSF	V-AAI-3S	
ἐλθούσης	δὲ	τῆς	ἐντολῆς	ἡ	ἁμαρτία	ἀνέζησεν,	**7:10**
elthuses	de	tes	entoles	he	hamartia	anedzesen,	
gdy zaczęło towarzyszyć	zaś	—	przykazanie,	—	grzech	ożył,	

G1473	G1161	G599	G2532	G2147	G3427	G3588	G1785
P-1NS	CONJ	V-2AAI-1S	CONJ	V-API-3S	P-1DS	T-NSF	N-NSF
ἐγὼ	δὲ	ἀπέθανον,	καὶ	εὑρέθη	μοι	ἡ	ἐντολὴ
ego	de	apethanon,	kai	heurethe	moi	he	entole
ja	zaś	umarłem	i	znalezione	mi	—	przykazanie

G3588	G1519	G2222	G3778	G1519	G2288	
T-NSF	PREP	N-ASF	D-NSF	PREP	N-ASM	
ἡ	εἰς	ζωὴν,	αὕτη	εἰς	θάνατον·	**7:11**
he	eis	zoen,	haute	eis	thanaton;	
[zamiast prowadzić mnie]	ku	życiu,	to [raczej doprowadziło mnie]	do	śmierci;	

G3588	G1063	G266	G874	G2983	G1223	G3588	G1785	G1818
T-NSF	CONJ	N-NSF	N-ASF	V-2AAP-NSF	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAI-3S
ἡ	γὰρ	ἁμαρτία	ἀφορμὴν	λαβοῦσα	διὰ	τῆς	ἐντολῆς	ἐξηπάτησέν
he	gar	hamartia	aformen	labusa	dia	tes	entoles	eksepatesen
—	bowiem	grzech	okazję	otrzymawszy	przez	—	przykazanie,	zwiódł

G1473	G2532	G1223	G846	G615		G5620	G3588	G3303	G3551	G40
P-1AS	CONJ	PREP	P-GSF	V-AAI-3S		CONJ	T-NSM	PRT	N-NSM	A-NSM
με	καὶ	δι’	αὐτῆς	ἀπέκτεινεν.	**7:12**	ὥστε	ὁ	μὲν	νόμος	ἅγιος,
me	kai	di’	autes	apekteinen.		hoste	ho	men	nomos	hagios,
mnie	i	przez	nie	zabił.		Tak więc	—	—	Prawo	święte,

G2532	G3588	G1785	G40	G2532	G1342	G2532	G18		G3588
CONJ	T-NSF	N-NSF	A-NSF	CONJ	A-NSF	CONJ	A-NSF		T-NSN
καὶ	ἡ	ἐντολὴ	ἁγία	καὶ	δικαία	καὶ	ἀγαθή.	**7:13**	Τὸ
kai	he	entole	hagia	kai	dikaia	kai	agathe.		To
i	—	przykazanie	święte	i	sprawiedliwe	i	dobre.		[Czy]

G3767	G18	G1473	G1096	G2288	G3361	G1096	G235	G3588
CONJ	A-NSN	P-1DS	V-2ADI-3S	N-NSM	PRT-N	V-2ADO-3S	CONJ	T-NSF
οὖν	ἀγαθὸν	ἐμοὶ	ἐγένετο	θάνατος;	μὴ	γένοιτο·	ἀλλὰ	ἡ
un	agathon	emoi	egeneto	thanatos;	me	genoito;	alla	he
więc	dobre	[dla] mnie	stało się	śmiercią?	Nie	może stać się;	ale	—

G266	G2443	G5316		G266	G1223	G3588	G18	G3427
N-NSF	CONJ	V-2APS-3S		N-NSF	PREP	T-GSN	A-GSN	P-1DS
ἁμαρτία,	ἵνα	φανῇ		ἁμαρτία,	διὰ	τοῦ	ἀγαθοῦ	μοι
hamartia,	hina	fane		hamartia,	dia	tu	agathu	moi
grzech,	aby	zostałby ujawniony [jako]		grzech,	przez	—	dobre	[dla] mnie

G2716	G2288	G2443	G1096	G2596	G5236	G268	G3588	G266
V-PNP-NSF	N-ASM	CONJ	V-2ADS-3S	PREP	N-ASF	A-NSF	T-NSF	N-NSF
κατεργαζομένη	θάνατον,	ἵνα	γένηται	καθ’	ὑπερβολὴν	ἁμαρτωλὸς	ἡ	ἁμαρτία
katergadzomene	thanaton,	hina	genetai	kath’	hyperbolen	hamartolos	he	hamartia
sprawiający	śmierć,	aby	stałby się	w	nadmiarze	grzesznym	—	grzech

G1223	G3588	G1785		G1492	G1063	G3754	G3588	G3551	G4152
PREP	T-GSF	N-GSF		V-RAI-1P	CONJ	CONJ	T-NSM	N-NSM	A-NSM
διὰ	τῆς	ἐντολῆς.	**7:14**	οἴδαμεν	γὰρ	ὅτι	ὁ	νόμος	πνευματικός
dia	tes	entoles.		oidamen	gar	hoti	ho	nomos	pneumatikos
przez	—	przykazanie.		Wiemy	bowiem,	że	—	Prawo	duchowe

G2076	G1473	G1161	G4560	G1510	G4097	G5259	G3588	G266	
V-PAI-3S	P-1NS	CONJ	A-NSM	V-PAI-1S	V-RPP-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	
ἐστιν·	ἐγὼ	δὲ	σάρκινός	εἰμι,	πεπραμένος	ὑπὸ	τὴν	ἁμαρτίαν.	**7:15**
estin;	ego	de	sarkinos	eimi,	pepramenos	hypo	ten	hamartian.	
jest,	ja	zaś	cielesny	jestem,	zaprzedany	pod	—	grzech.	

G3739	G1063	G2716	G3756	G1097	G3756	G1063	G3739	G2309
R-ASN	CONJ	V-PNI-1S	PRT-N	V-PAI-1S	PRT-N	CONJ	R-ASN	V-PAI-1S
ὃ	γὰρ	κατεργάζομαι	οὐ	γινώσκω·	οὐ	γὰρ	ὃ	θέλω
ho	gar	katergadzomai	u	ginosko;	u	gar	ho	thelo
[Co]	bowiem	wykonuję	nie	rozumiem;	nie	bowiem	[co]	chcę

G3778 D-ASN	G4238 V-PAI-1S	G235 CONJ	G3739 R-ASN	G3404 V-PAI-1S	G3778 D-ASN	G4160 V-PAI-1S		G1487 COND	G1161 CONJ
τοῦτο	πράσσω,	ἀλλ’	ὃ	μισῶ	τοῦτο	ποιῶ.	**7:16**	εἰ	δὲ
tuto	prasso,	all’	ho	miso	tuto	poio.		ei	de
to	robię,	ale	[co]	nienawidzę	to	czynię.		Jeśli	zaś

G3739 R-ASN	G3756 PRT-N	G2309 V-PAI-1S	G3778 D-ASN	G4160 V-PAI-1S	G4852 V-PAI-1S	G3588 T-DSM	G3551 N-DSM	G3754 CONJ	G2570 A-NSM
ὃ	οὐ	θέλω	τοῦτο	ποιῶ,	σύνφημι	τῷ	νόμῳ	ὅτι	καλός.
ho	u	thelo	tuto	poio,	synfemi	to	nomo	hoti	kalos.
[co]	nie	chcę	to	czynię,	przyznaję	—	Prawu,	że	wspaniałe.

	G3570 ADV	G1161 CONJ	G3765 ADV-N	G1473 P-1NS	G2716 V-PNI-1S	G846 P-ASN	G235 CONJ	G3588 T-NSF	G1774 V-PAP-NSF
7:17	νυνὶ	δὲ	οὐκέτι	ἐγὼ	κατεργάζομαι	αὐτὸ	ἀλλὰ	ἡ	ἐνοικοῦσα
16l)	nyni	de	uketi	ego	katergadzomai	auto	alla	he	enoikusa
	Teraz	zaś	już nie	ja	wykonuję	to,	ale	—	mieszkający

G1722 PREP	G1473 P-1DS	G266 N-NSF		G1492 V-RAI-1S	G1063 CONJ	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G3611 V-PAI-3S	G1722 PREP
ἐν	ἐμοὶ	ἁμαρτία.	**7:18**	οἶδα	γὰρ	ὅτι	οὐκ	οἰκεῖ	ἐν
en	emoi	hamartia.		oida	gar	hoti	uk	oikei	en
we	mnie	grzech.		Wiem	bowiem,	że	nie	mieszka	we

G1473 P-1DS	G3778 D-NSN	G1510 V-PAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G4561 N-DSF	G3450 P-1GS	G18 A-NSN	G3588 T-NSN	G1063 CONJ	G2309 V-PAN
ἐμοί,	τοῦτ’	ἔστιν	ἐν	τῇ	σαρκί	μου,	ἀγαθόν·	τὸ	γὰρ	θέλειν
emoi,	tut’	estin	en	te	sarki	mu,	agathon;	to	gar	thelein
mnie,	to	jest	w	—	ciele	mym,	dobro;	—	bowiem	chcieć

G3873 V-PNI-3S	G1473 P-1DS	G3588 T-ASN	G1161 CONJ	G2716 V-PNN	G3588 T-NSN	G2570 A-ASN	G3756 PRT-N	
παράκειταί	μοι,	τὸ	δὲ	κατεργάζεσθαι	τὸ	καλὸν	οὔ·	**7:19**
parakeitai	moi,	to	de	katergadzesthai	to	kalon	u;	
jest obecne	mi,	—	zaś	wykonania	—	dobrego	nie [znajduję],	

G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G3739 R-ASN	G2309 V-PAI-1S	G4160 V-PAI-1S	G18 A-ASN	G235 CONJ	G3739 R-ASN	G3756 PRT-N	G2309 V-PAI-1S
οὐ	γὰρ	ὃ	θέλω	ποιῶ	ἀγαθόν,	ἀλλὰ	ὃ	οὐ	θέλω
u	gar	ho	thelo	poio	agathon,	alla	ho	u	thelo
nie	bowiem,	[co]	chcę	czynię,	dobre,	ale	[co]	nie	chcę,

G2556 A-ASN	G3778 D-ASN	G4238 V-PAI-1S		G1487 COND	G1161 CONJ	G3739 R-ASN	G3756 PRT-N	G2309 V-PAI-1S	G1473 P-1NS	G3778 D-ASN
κακὸν	τοῦτο	πράσσω.	**7:20**	εἰ	δὲ	ὃ	οὐ	θέλω	ἐγὼ	τοῦτο
kakon	tuto	prasso.		ei	de	ho	u	thelo	ego	tuto
złe,	to	robię.		Jeśli	zaś	[co]	nie	chcę,	ja,	to

G4160 V-PAI-1S	G3765 ADV-N	G1473 P-1NS	G2716 V-PNI-1S	G846 P-ASN	G235 CONJ	G3588 T-NSF	G3611 V-PAP-NSF	G1722 PREP	G1473 P-1DS
ποιῶ,	οὐκέτι	ἐγὼ	κατεργάζομαι	αὐτὸ	ἀλλὰ	ἡ	οἰκοῦσα	ἐν	ἐμοὶ
poio,	uketi	ego	katergadzomai	auto	alla	he	oikusa	en	emoi
czynię,	już nie	ja	wykonuję	to,	ale	—	mieszkający	we	mnie

G266 N-NSF		G2147 V-PAI-1S	G686 PRT	G3588 T-ASM	G3551 N-ASM	G3588 T-DSM	G2309 V-PAP-DSM	G1473 P-1DS	G4160 V-PAN
ἁμαρτία.	**7:21**	εὑρίσκω	ἄρα	τὸν	νόμον	τῷ	θέλοντι	ἐμοὶ	ποιεῖν
hamartia.		heurisko	ara	ton	nomon	to	thelonti	emoi	poiein
grzech.		Znajduję	wtedy	[to]	prawo	[dla]	chcącego	mnie	czynić

G3588 T-NSN	G2570 A-ASN	G3754 CONJ	G1473 P-1DS	G3588 T-NSN	G2556 A-NSN	G3873 V-PNI-3S		G4913 V-PNI-1S
τὸ	καλὸν,	ὅτι	ἐμοὶ	τὸ	κακὸν	παράκειται·	**7:22**	συνήδομαι
to	kalon,	hoti	emoi	to	kakon	parakeitai;	21o)	synedomai
—	dobre,	lecz	mnie	—	zło	narzuca się;		mam upodobanie

G1063 CONJ	G3588 T-DSM	G3551 N-DSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2596 PREP	G3588 T-ASM	G2080 ADV	G444 N-ASM	
γὰρ	τῷ	νόμῳ	τοῦ	Θεοῦ	κατὰ	τὸν	ἔσω	ἄνθρωπον,	**7:23**
gar	to	nomo	tu	Theu	kata	ton	eso	anthropon,	
bowiem	[w]	Prawie	—	Boga	według	[tego]	wewnątrz	człowieka,	

16l)) dosłownie "*dobre, piękne*".

21o)) lub "*jest obecne*", "*leży, trzyma się*". Można oddać jako stronę bierną czyli "*narzucane mi jest zło*".

G991	G1161	G2087	G3551	G1722	G3588	G3196	G3450	G497
V-PAI-1S	CONJ	A-ASM	N-ASM	PREP	T-DPN	N-DPN	P-1GS	V-PNP-ASM
βλέπω	δὲ	ἕτερον	νόμον	ἐν	τοῖς	μέλεσίν	μου	ἀντιστρατευόμενον
blepo	de	heteron	nomon	en	tois	melesin	mu	antistrateuomenon
widzę	zaś	inne	prawo	w	—	członkach	mych,	wojujące przeciwko

G3588	G3551	G3588	G3563	G3450	G2532	G163	G1473	G1722	G3588
T-DSM	N-DSM	T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ	V-PAP-ASM	P-1AS	PREP	T-DSM
τῷ	νόμῳ	τοῦ	νοός	μου	καὶ	αἰχμαλωτίζοντά	με	ἐν	τῷ
to	nomo	tu	noos	mu	kai	aichmalotidzonta	me	en	to
—	prawu	—	umysłu	mego	i	zniewalające	mnie	w	—

G3551	G3588	G266	G3588	G1510	G1722	G3588	G3196	G3450	
N-DSM	T-GSF	N-GSF	T-DSM	V-PAP-DSM	PREP	T-DPN	N-DPN	P-1GS	
νόμῳ	τῆς	ἁμαρτίας	τῷ	ὄντι	ἐν	τοῖς	μέλεσίν	μου.	**7:24**
nomo	tes	hamartias	to	onti	en	tois	melesin	mu.	
prawie	—	grzechu,	—	będące	w	—	członkach	mych.	

G5005	G1473	G444	G5101	G1473	G4506	G1537	G3588	G4983	G3588
A-NSM	P-1NS	N-NSM	I-NSM	P-1AS	V-FDI-3S	PREP	T-GSM	N-GSN	T-GSM
Ταλαίπωρος	ἐγὼ	ἄνθρωπος·	τίς	με	ῥύσεται	ἐκ	τοῦ	σώματος	τοῦ
Talaiporos	ego	anthropos;	tis	me	rysetai	ek	tu	somatos	tu
Nieszczęsny	ja	człowiek;	kto	mnie	wyratuje	z	—	ciała	—

G2288	G5127		G5485	G3588	G2316	G1223	G2424	G5547	G3588
N-GSM	D-GSM		N-NSF	T-DSM	N-DSM	PREP	N-GSM	N-GSM	T-GSM
θανάτου	τούτου;	**7:25**	χάρις	τῷ	Θεῷ	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ
thanatu	tutu;		charis	to	Theo	dia	Iesu	Christu	tu
śmierci	tej?		Wdzięczność	[zaś]	Bogu	przez	Jezusa	Pomazańca	—

G2962	G2257	G686	G3767	G846	G1473	G3588	G3303	G3563	G1398
N-GSM	P-1GP	PRT	CONJ	P-NSM	P-1NS	T-DSM	PRT	N-DSM	V-PAI-1S
Κυρίου	ἡμῶν.	ἄρα	οὖν	αὐτὸς	ἐγὼ	τῷ	μὲν	νοῒ	δουλεύω
Kyriu	hemon.	ara	un	autos	ego	to	men	noi	duleuo
Pana	naszego!	Tak	więc	sam	ja	—	—	umysłem	służę

G3551	G2316	G3588	G1161	G4561	G3551	G266
N-DSM	N-GSM	T-DSF	CONJ	N-DSF	N-DSM	N-GSF
νόμῳ	Θεοῦ,	τῇ	δὲ	σαρκὶ	νόμῳ	ἁμαρτίας.
nomo	Theu,	te	de	sarki	nomo	hamartias.
Prawu	Boga,	—	zaś	ciałem	prawu	grzechu.

Rozdział 8

Życie w Duchu

	G3762	G686	G3568	G2631	G3588	G1722	G5547	G2424
	A-NSN-N	PRT	ADV	N-NSN	T-DPM	PREP	N-DSM	N-DSM
8:1	Οὐδὲν	ἄρα	νῦν	κατάκριμα	τοῖς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ.
	Uden	ara	nyn	katakrima	tois	en	Christo	Iesu.
	Żadnego	więc	teraz	wyroku potępienia	[dla tych]	w	Pomazańcu	Jezusie.

	G3588	G1063	G3551	G3588	G4151	G3588	G2222	G1722
	T-NSM	CONJ	N-NSM	T-GSN	N-GSN	T-GSF	N-GSF	PREP
8:2	ὁ	γὰρ	νόμος	τοῦ	Πνεύματος	τῆς	ζωῆς	ἐν
	ho	gar	nomos	tu	Pneumatos	tes	zoes	en
	—	Bowiem	prawo	—	Ducha	[odnoszące się do]	życia	w

G5547	G2424	G1659	G4771	G575	G3588	G3551	G3588	G266	G2532
N-DSM	N-DSM	V-AAI-3S	P-2AS	PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSF	N-GSF	CONJ
Χριστῷ	Ἰησοῦ	ἠλευθέρωσέν	σε	ἀπὸ	τοῦ	νόμου	τῆς	ἁμαρτίας	καὶ
Christo	Iesu	eleutherosen	se	apo	tu	nomu	tes	hamartias	kai
Pomazańcu	Jezusie	wyzwoliło	cię	od	—	prawa	—	grzechu	i

G3588	G2288		G3588	G1063	G102	G3588	G3551	G1722	G3739
T-GSM	N-GSM		T-NSN	CONJ	A-NSN	T-GSM	N-GSM	PREP	R-DSN
τοῦ	θανάτου.	**8:3**	τὸ	γὰρ	ἀδύνατον	τοῦ	νόμου,	ἐν	ᾧ
tu	thanatu.		to	gar	adynaton	tu	nomu,	en	ho
—	śmierci.		—	Bowiem	niemoc	—	Prawa,	w	której

G770	G1223	G3588	G4561	G3588	G2316	G3588	G1438	G5207
V-IAI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	T-NSM	N-NSM	T-ASM	F-3GSM	N-ASM
ἠσθένει	διὰ	τῆς	σαρκός,	ὁ	Θεὸς	τὸν	ἑαυτοῦ	Υἱὸν
esthenei	dia	tes	sarkos,	ho	Theos	ton	heautu	Hyion
było bezsilne	przez	—	ciało,	—	Bóg	—	swego	Syna

G3992	G1722	G3667	G4561	G266	G2532	G4012	G266	G2632
V-AAP-NSM	PREP	N-DSN	N-GSF	N-GSF	CONJ	PREP	N-GSF	V-AAI-3S
πέμψας	ἐν	ὁμοιώματι	σαρκὸς	ἁμαρτίας	καὶ	περὶ	ἁμαρτίας	κατέκρινεν
pempsas	en	homoiomati	sarkos	hamartias	kai	peri	hamartias	katekrinen
posławszy	w	podobieństwie	ciała	grzesznego	i	za	grzech	potępił

G3588	G266	G1722	G3588	G4561		G2443	G3588	G1345	G3588	G3551
T-ASF	N-ASF	PREP	T-DSF	N-DSF		CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM
τὴν	ἁμαρτίαν	ἐν	τῇ	σαρκί,	**8:4**	ἵνα	τὸ	δικαίωμα	τοῦ	νόμου
ten	hamartian	en	te	sarki,		hina	to	dikaioma [4c)]	tu	nomu
—	grzech	w	—	ciele,		aby	—	norma	—	Prawa

G4137	G1722	G2254	G3588	G3361	G2596	G4561	G4043	G235	G2596
V-APS-3S	PREP	P-1DP	T-DPM	PRT-N	PREP	N-ASF	V-PAP-DPM	CONJ	PREP
πληρωθῇ	ἐν	ἡμῖν	τοῖς	μὴ	κατὰ	σάρκα	περιπατοῦσιν	ἀλλὰ	κατὰ
plerothe	en	hemin	tois	me	kata	sarka	peripatusin	alla	kata
wypełniła się	na	nas,	—	nie	według	ciała	chodzących,	ale	według

G4151	G3588	G1063	G2596	G4561	G1510	G3588	G3588	G4561
N-ASN	T-NPM	CONJ	PREP	N-ASF	V-PAP-NPM	T-APN	T-GSF	N-GSF
πνεῦμα. **8:5**	οἱ	γὰρ	κατὰ	σάρκα	ὄντες	τὰ	τῆς	σαρκὸς
pneuma.	hoi	gar	kata	sarka	ontes	ta	tes	sarkos
Ducha.	[Ci]	bowiem	według	ciała	będący,	—	[według]	ciała

G5426	G3588	G1161	G2596	G4151	G3588	G3588	G4151		G3588
V-PAI-3P	T-NPM	CONJ	PREP	N-ASN	T-APN	T-GSN	N-GSN		T-NSN
φρονοῦσιν,	οἱ	δὲ	κατὰ	πνεῦμα	τὰ	τοῦ	πνεύματος.	**8:6**	τὸ
fronusin,	hoi	de	kata	pneuma	ta	tu	pneumatos.		to
myślą,	[ci]	zaś	według	Ducha	—	[o tym co]	Ducha.		—

G1063	G5427	G3588	G4561	G2288	G3588	G1161	G5427	G3588	G4151
CONJ	N-NSN	T-GSF	N-GSF	N-NSM	T-NSN	CONJ	N-NSN	T-GSN	N-GSN
γὰρ	φρόνημα	τῆς	σαρκὸς	θάνατος,	τὸ	δὲ	φρόνημα	τοῦ	πνεύματος
gar	fronema	tes	sarkos	thanatos,	to	de	fronema	tu	pneumatos
Bowiem	zamysłem	—	ciała	śmierć,	—	zaś	zamysłem	—	Ducha

G2222	G2532	G1515		G1360	G3588	G5427	G3588	G4561	G2189	G1519
N-NSF	CONJ	N-NSF		CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	N-NSF	PREP
ζωὴ	καὶ	εἰρήνη.	**8:7**	διότι	τὸ	φρόνημα	τῆς	σαρκὸς	ἔχθρα	εἰς
zoe	kai	eirene.		dioti	to	fronema	tes	sarkos	echthra	eis
życie	i	pokój;		dlatego,	—	zamysł	—	ciała	wrogi	względem

G2316	G3588	G1063	G3551	G3588	G2316	G3756	G5293	G3761
N-ASM	T-DSM	CONJ	N-DSM	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PPI-3S	CONJ-N
Θεόν·	τῷ	γὰρ	νόμῳ	τοῦ	Θεοῦ	οὐχ	ὑποτάσσεται,	οὐδὲ
Theon;	to	gar	nomo	tu	Theu	uch	hypotassetai,	ude
Boga;	—	bowiem	Prawu	—	Boga	nie	podporządkowuje się,	ani

G1063	G1410		G3588	G1161	G1722	G4561	G1510	G2316	G700
CONJ	V-PNI-3S		T-NPM	CONJ	PREP	N-DSF	V-PAP-NPM	N-DSM	V-AAN
γὰρ	δύναται·	**8:8**	οἱ	δὲ	ἐν	σαρκὶ	ὄντες	Θεῷ	ἀρέσαι
gar	dynatai;		hoi	de	en	sarki	ontes	Theo	aresai
bowiem	może; [7r)]		[ci]	zaś	w	ciele	będący,	Bogu	podobać się

G3756	G1410		G4771	G1161	G3756	G1510	G1722	G4561	G235	G1722
PRT-N	V-PNI-3P		P-2NP	CONJ	PRT-N	V-PAI-2P	PREP	N-DSF	CONJ	PREP
οὐ	δύνανται.	**8:9**	Ὑμεῖς	δὲ	οὐκ	ἐστὲ	ἐν	σαρκὶ	ἀλλὰ	ἐν
u	dynantai.		Hymeis	de	uk	este	en	sarki	alla	en
nie	są w stanie.		Wy	zaś	nie	jesteście	w	ciele,	ale	w

G4151	G1512	G4151	G2316	G3611	G1722	G5213	G1487	G1161	G5100
N-DSN	COND	N-NSN	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	P-2DP	COND	CONJ	X-NSM
πνεύματι,	εἴπερ	Πνεῦμα	Θεοῦ	οἰκεῖ	ἐν	ὑμῖν.	εἰ	δέ	τις
pneumati,	eiper	Pneuma	Theu	oikei	en	hymin.	ei	de	tis
Duchu,	jeśli tylko	Duch	Boga	mieszka	w	was.	Jeśli	zaś	ktoś

G4151	G5547	G3756	G2192	G3778	G3756	G1510	G846		G1487
N-ASN	N-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	D-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	P-GSM		COND
Πνεῦμα	Χριστοῦ	οὐκ	ἔχει,	οὗτος	οὐκ	ἔστιν	αὐτοῦ.	**8:10**	εἰ
Pneuma	Christu	uk	echei,	hutos	uk	estin	autu.		ei
Ducha	Pomazańca	nie	posiada,	ten	nie	jest	Jego.		Jeśli

4c)) dosłownie "*wyrok*" lub "*wyrok*" uniewinniający lub skazujący.
7r)) w znaczeniu "*bo tez nie może*".

G1161	G5547	G1722	G5213	G3588	G3303	G4983	G3498	G1223	G266
CONJ	N-NSM	PREP	P-2DP	T-NSN	PRT	N-NSN	A-NSN	PREP	N-ASF
δὲ	Χριστὸς	ἐν	ὑμῖν,	τὸ	μὲν	σῶμα	νεκρὸν	διὰ	ἁμαρτίαν,
de	Christos	en	hymin,	to	men	soma	nekron	dia	hamartian,
zaś	Pomazaniec	w	was,	—	[to chociaż]	ciało	martwe	przez	grzech,

G3588	G1161	G4151	G2222	G1223	G1343		G1487	G1161	G3588
T-NSN	CONJ	N-NSN	N-NSF	PREP	N-ASF		COND	CONJ	T-NSN
τὸ	δὲ	πνεῦμα	ζωὴ	διὰ	δικαιοσύνην.	**8:11**	εἰ	δὲ	τὸ
to	de	pneuma	zoe	dia	dikaiosynen.	10q)	ei	de	to
—	zaś	duch	żywy	przez	usprawiedliwienie.		Jeśli	zaś	—

G4151	G3588	G1453	G3588	G2424	G1537	G3498	G3611	G1722	G5213
N-NSN	T-GSM	V-AAP-GSM	T-ASM	N-ASM	PREP	A-GPM	V-PAI-3S	PREP	P-2DP
Πνεῦμα	τοῦ	ἐγείραντος	τὸν	Ἰησοῦν	ἐκ	νεκρῶν	οἰκεῖ	ἐν	ὑμῖν,
Pneuma	tu	egeirantos	ton	Iesun	ek	nekron	oikei	en	hymin,
Duch,	[który]	wzbudził	—	Jezusa	z	martwych	mieszka	w	was,

G3588	G1453	G1537	G3498	G5547	G2424	G2227	G2532	G3588
T-NSM	V-AAP-NSM	PREP	A-GPM	N-ASM	N-ASM	V-FAI-3S	CONJ	T-APN
ὁ	ἐγείρας	ἐκ	νεκρῶν	Χριστὸν	Ἰησοῦν	ζωοποιήσει	καὶ	τὰ
ho	egeiras	ek	nekron	Christon	Iesun	zoopoiesei	kai	ta
[Ten, który]	wzbudzi	z	martwych	Pomazańca	Jezusa,	ożywi	i	—

G2349	G4983	G5216	G1223	G3588	G1774	G846	G4151	G1722
A-APN	N-APN	P-2GP	PREP	T-GSM	V-PAP-GSN	P-GSM	N-GSN	PREP
θνητὰ	σώματα	ὑμῶν	διὰ	τοῦ	ἐνοικοῦντος	αὐτοῦ	Πνεύματος	ἐν
thneta	somata	hymon	dia	tu	enoikuntos	autu	Pneumatos	en
śmiertelne	ciała	wasze	przez	—	zamieszkującego	Jego	Ducha	w

G5213	G686	G3767	G80	G3781	G1510	G3756	G3588	G4561
P-2DP	PRT	CONJ	N-VPM	N-NPM	V-PAI-1P	PRT-N	T-DSF	N-DSF
ὑμῖν. **8:12**	Ἄρα	οὖν,	ἀδελφοί,	ὀφειλέται	ἐσμέν,	οὐ	τῇ	σαρκὶ
hymin.	Ara	un,	adelfoi,	ofeiletai	esmen,	u	te	sarki
was.	Wtedy	więc,	bracia,	dłużnikami	jesteśmy,	nie	—	ciała,

G3588	G2596	G4561	G2198		G1487	G1063	G2596	G4561	G2198
T-GSM	PREP	N-ASF	V-PAN		COND	CONJ	PREP	N-ASF	V-PAI-2P
τοῦ	κατὰ	σάρκα	ζῆν.	**8:13**	εἰ	γὰρ	κατὰ	σάρκα	ζῆτε,
tu	kata	sarka	zen.		ei	gar	kata	sarka	zete,
[aby]	według	ciała	żyć.		Jeśli	bowiem	według	ciała	żyjecie,

G3195	G599	G1487	G1161	G4151	G3588	G4234	G3588	G4983
V-PAI-2P	V-PAN	COND	CONJ	N-DSN	T-APF	N-APF	T-GSN	N-GSN
μέλλετε	ἀποθνήσκειν·	εἰ	δὲ	πνεύματι	τὰς	πράξεις	τοῦ	σώματος
mellete	apothneskein; 13g)	ei	de	pneumati	tas	prakseis	tu	somatos
macie	umrzeć;	jeśli	zaś	Duchem	—	uczynki	—	ciała

G2289	G2198		G3745	G1063	G4151	G2316	G71
V-PAI-2P	V-FDI-2P		K-NPM	CONJ	N-DSN	N-GSM	V-PPI-3P
θανατοῦτε,	ζήσεσθε.	**8:14**	ὅσοι	γὰρ	Πνεύματι	Θεοῦ	ἄγονται,
thanatute,	zesesthe.		hosoi	gar	Pneumati	Theu	agontai,
uśmiercacie,	żyć będziecie.		Ilu	bowiem	Duchem	Boga	są prowadzeni,

G3778	G5207	G1526	G2316		G3756	G1063	G2983	G4151	G1397
D-NPM	N-NPM	V-PAI-3P	N-GSM		PRT-N	CONJ	V-2AAI-2P	N-ASN	N-GSF
οὗτοι	υἱοί	εἰσιν	Θεοῦ.	**8:15**	οὐ	γὰρ	ἐλάβετε	πνεῦμα	δουλείας
hutoi	hyioi	eisin	Theu.		u	gar	elabete	pneuma	duleias
ci	synami	są	Boga.		Nie	bowiem	wzięliście	Ducha	niewoli

G3825	G1519	G5401	G235	G2983	G4151	G5206		G1722	G3739
ADV	PREP	N-ASM	CONJ	V-2AAI-2P	N-ASN	N-GSF		PREP	R-DSN
πάλιν	εἰς	φόβον,	ἀλλὰ	ἐλάβετε	πνεῦμα	υἱοθεσίας,	15l)	ἐν	ᾧ
palin	eis	fobon,	alla	elabete	pneuma	hyiothesias,		en	ho
znowu	ku	lękowi,	ale	wzięliście	Ducha	usynowienia,		w	którym

G2896	G5	G3588	G3962		G846	G3588	G4151	G4828	G3588
V-PAI-1P	N-PRI	T-NSM	N-NSM		P-NSN	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-DSN
κράζομεν	Ἀββᾶ	ὁ	Πατήρ.	**8:16**	αὐτὸ	τὸ	Πνεῦμα	συνμαρτυρεῖ	τῷ
kradzomen	Abba	ho	Pater.		auto	to	Pneuma	synmartyrei	to
wołamy:	Abba	—	Ojcze!		Jego	—	Duch	współświadczy	[z]

10q)) dosłownie "*sprawiedliwość*" Boga przypisana nam.
13g)) w znaczeniu "*umrzecie*".
15l)) inaczej "*zaadotowani*".

G4151	G2257	G3754	G1510	G5043	G2316		G1487	G1161	G5043
N-DSN	P-1GP	CONJ	V-PAI-1P	N-NPN	N-GSM		COND	CONJ	N-NPN
πνεύματι	ἡμῶν	ὅτι	ἐσμὲν	τέκνα	Θεοῦ.	**8:17**	εἰ	δὲ	τέκνα,
pneumati	hemon	hoti	esmen	tekna	Theu.		ei	de	tekna,
duchem	naszym,	że	jesteśmy	dzieci	Boga.		Jeśli	zaś	dziećmi,

G2532	G2818	G2818	G3303	G2316	G4789	G1161	G5547
CONJ	N-NPM	N-NPM	PRT	N-GSM	A-NPM	CONJ	N-GSM
καὶ	κληρονόμοι·	κληρονόμοι	μὲν	Θεοῦ,	συνκληρονόμοι	δὲ	Χριστοῦ,
kai	kleronomoi;	kleronomoi	men	Theu,	synkleronomoi	de	Christu,
i	dziedzicami;	dziedzicami	—	Boga,	współdziedzicami	zaś	Pomazańca,

G1512	G4841	G2443	G2532	G4888	
COND	V-PAI-1P	CONJ	CONJ	V-APS-1P	
εἴπερ	συνπάσχομεν	ἵνα	καὶ	συνδοξασθῶμεν.	
eiper	synpaschomen	hina	kai	syndoksasthomen.	**17p)**
jeśli rzeczywiście	współcierpimy,	aby	i	zostalibyśmy współuwielbieni.	

Chwała, która ma się objawić

	G3049	G1063	G3754	G3756	G514	G3588	G3804	G3588
	V-PNI-1S	CONJ	CONJ	PRT-N	A-NPN	T-NPN	N-NPN	T-GSM
8:18	Λογίζομαι	γὰρ	ὅτι	οὐκ	ἄξια	τὰ	παθήματα	τοῦ
	Logidzomai	gar	hoti	uk	aksia	ta	pathemata	tu
	Liczę	bowiem,	że	nie	znaczą nic	—	cierpienia	[w]

G3568	G2540	G4314	G3588	G3195	G1391
ADV	N-GSM	PREP	T-ASF	V-PAP-ASF	N-ASF
νῦν	καιροῦ	πρὸς	τὴν	μέλλουσαν	δόξαν
nyn	kairu	pros	ten	mellusan	doksan
teraźniejszym	czasie	względem	—	mającej nastąpić	chwały,

G601	G1519	G1473		G3588	G1063	G603	G3588
V-APN	PREP	P-1AP		T-NSF	CONJ	N-NSF	T-GSF
ἀποκαλυφθῆναι	εἰς	ἡμᾶς.	**8:19**	ἡ	γὰρ	ἀποκαραδοκία	τῆς
apokalyfthenai	eis	hemas.		he	gar	apokaradokia	tes
[która ma] zostać objawiona	w	nas.		—	Bowiem	z tęsknotą	—

G2937	G3588	G602	G3588	G5207	G3588	G2316	G553		G3588
N-GSF	T-ASF	N-ASF	T-GPM	N-GPM	T-GSM	N-GSM	V-PNI-3S		T-DSF
κτίσεως	τὴν	ἀποκάλυψιν	τῶν	υἱῶν	τοῦ	Θεοῦ	ἀπεκδέχεται.	**8:20**	τῇ
ktiseos	ten	apokalypsin	ton	hyion	tu	Theu	apekdechetai.		te
stworzenie	—	objawienia	—	synów	—	Boga	oczekuje.		—

G1063	G3153		G3588	G2937	G5293	G3756	G1635		G235
CONJ	N-DSF		T-NSF	N-NSF	V-2API-3S	PRT-N	A-NSF		CONJ
γὰρ	ματαιότητι		ἡ	κτίσις	ὑπετάγη,	οὐχ	ἑκοῦσα,		ἀλλὰ
gar	mataioteti	**20c)**	he	ktisis	hypetage,	uch	hekusa,	**20h)**	alla
Bowiem	marności		—	stworzenie	zostało poddane,	nie	z własnej chęci,		ale

G1223	G3588	G5293	G1909	G1680		G1360	G2532	G846	G3588
PREP	T-ASM	V-AAP-ASM	PREP	N-DSF		CONJ	CONJ	P-NSF	T-NSF
διὰ	τὸν	ὑποτάξαντα,	ἐφ’	ἐλπίδι	**8:21**	διότι	καὶ	αὐτὴ	ἡ
dia	ton	hypotaksanta,	ef’	helpidi		dioti	kai	aute	he
przez	[Tego]	który poddał,	w	nadziei,		ponieważ	i	to	—

G2937	G1659	G575	G3588	G1397	G3588	G5356	G1519	G3588
N-NSF	V-FPI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSF	N-GSF	PREP	T-ASF
κτίσις	ἐλευθερωθήσεται	ἀπὸ	τῆς	δουλείας	τῆς	φθορᾶς	εἰς	τὴν
ktisis	eleutherothesetai	apo	tes	duleias	tes	fthoras	eis	ten
stworzenie	zostanie wyzwolone	od	—	niewoli	—	zniszczenia	ku	—

G1657	G3588	G1391	G3588	G5043	G3588	G2316		G1492	G1063
N-ASF	T-GSF	N-GSF	T-GPN	N-GPN	T-GSM	N-GSM		V-RAI-1P	CONJ
ἐλευθερίαν	τῆς	δόξης	τῶν	τέκνων	τοῦ	Θεοῦ.	**8:22**	οἴδαμεν	γὰρ
eleutherian	tes	dokses	ton	teknon	tu	Theu.		oidamen	gar
wolności	—	chwały	—	dzieci	—	Boga.		Wiemy	bowiem,

17p)) w znaczeniu "*razem z Nim zostali otoczeni chwałą*".
20c)) lub "*próżności*".
20h)) lub "*z własnej woli*".

G3754	G3956	G3588	G2937	G4959	G2532	G4944	G891	G3588
CONJ	A-NSF	T-NSF	N-NSF	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	ADV	T-GSM
ὅτι	πᾶσα	ἡ	κτίσις	συνστενάζει	καὶ	συνωδίνει	ἄχρι	τοῦ
hoti	pasa	he	ktisis	synstenadzei	kai	synodinei	achri	tu
że	wszelkie	—	stworzenie	razem jęczy	i	wspólnie znosi mękę	aż do	—

G3568		G3756	G3440	G1161	G235	G2532	G846	G3588	G536	G3588
ADV		PRT-N	ADV	CONJ	CONJ	CONJ	P-NPM	T-ASF	N-ASF	T-GSN
νῦν·	**8:23**	οὐ	μόνον	δέ,	ἀλλὰ	καὶ	αὐτοὶ	τὴν	ἀπαρχὴν	τοῦ
nyn;		u	monon	de,	alla	kai	autoi	ten	aparchen	tu
teraz;		nie	jedynie	zaś,	ale	i	sami	—	pierwocinę	—

G4151	G2192	G2249	G2532	G846	G1722	G1438	G4727	G5206
N-GSN	V-PAP-NPM	P-1NP	CONJ	P-NPM	PREP	F-1DPM	V-PAI-1P	N-ASF
Πνεύματος	ἔχοντες	ἡμεῖς	καὶ	αὐτοὶ	ἐν	ἑαυτοῖς	στενάζομεν,	υἱοθεσίαν
Pneumatos	echontes	hemeis	kai	autoi	en	heautois	stenadzomen,	hyiothesian
Ducha	mając	my	i	sami	w	sobie	jęczymy,	usynowienia

G553	G3588	G629	G3588	G4983	G2257		G3588	G1063
V-PNP-NPM	T-ASF	N-ASF	T-GSN	N-GSN	P-1GP		T-DSF	CONJ
ἀπεκδεχόμενοι,	τὴν	ἀπολύτρωσιν	τοῦ	σώματος	ἡμῶν.	**8:24**	τῇ	γὰρ
apekdechomenoi,	ten	apolytrosin	tu	somatos	hemon.		te	gar
oczekując,	—	odkupienia	—	ciała	naszego.		—	Bowiem

G1680	G4982	G1680	G1161	G991	G3756	G1510
N-DSF	V-API-1P	N-NSF	CONJ	V-PPP-NSF	PRT-N	V-PAI-3S
ἐλπίδι	ἐσώθημεν·	ἐλπὶς	δὲ	βλεπομένη	οὐκ	ἔστιν
elpidi	esothemen;	elpis	de	blepomene	uk	estin
[w] nadziei	zostaliśmy zbawieni;	nadzieja	zaś	która jest ukazana	nie	jest

G1680	G3739	G1063	G991	G5100	G5101	G1679		G1487	G1161
N-NSF	R-ASN	CONJ	V-PAI-3S	X-NSM	I-ASN	V-PAI-3S		COND	CONJ
ἐλπίς·	ὃ	γὰρ	βλέπει	τις,	τί	ἐλπίζει;	**8:25**	εἰ	δὲ
elpis;	ho	gar	blepei	tis,	ti	elpidzei;		ei	de
nadzieją;	[Czy]	bowiem	widzi	—,	kto	[ma] nadzieję?		Jeśli	zaś

G3739	G3756	G991	G1679	G1223	G5281	G553	
R-ASN	PRT-N	V-PAI-1P	V-PAI-1P	PREP	N-GSF	V-PNI-1P	
ὃ	οὐ	βλέπομεν	ἐλπίζομεν,	δι’	ὑπομονῆς	ἀπεκδεχόμεθα.	**8:26**
ho	u	blepomen	elpidzomen,	di’	hypomones	apekdechometha.	
—	nie	widzimy	mamy nadzieję,	przez	wytrwałość	wyczekujemy.	

G5615	G1161	G2532	G3588	G4151	G4878	G3588	G769	G2257
ADV	CONJ	CONJ	T-NSN	N-NSN	V-PNI-3S	T-DSF	N-DSF	P-1GP
Ὡσαύτως	δὲ	καὶ	τὸ	Πνεῦμα	συναντιλαμβάνεται	τῇ	ἀσθενείᾳ	ἡμῶν·
Hosautos	de	kai	to	Pneuma	synantilambanetai	te	astheneia	hemon;
W ten sam sposób	zaś	i	—	Duch	wspiera	—	niemoc	naszą,

G3588	G1063	G5101	G4336	G2526	G1163	G3756	G1492	G235	G846
T-ASN	CONJ	I-ASN	V-ADS-1P	ADV	V-PAI-3S	PRT-N	V-RAI-1P	CONJ	P-NSN
τὸ	γὰρ	τί	προσευξώμεθα	καθὸ	δεῖ	οὐκ	οἴδαμεν,	ἀλλὰ	αὐτὸ
to	gar	ti	proseuksometha	katho	dei	uk	oidamen,	alla	auto
—	bowiem	[o] co	pomodlić się	jak	trzeba	nie	wiemy,	ale	sam

G3588	G4151	G5241	G4726	G215		G3588
T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	N-DPM	A-DPM		T-NSM
τὸ	Πνεῦμα	ὑπερεντυγχάνει	στεναγμοῖς	ἀλαλήτοις·	**8:27**	ὁ
to	Pneuma	hyperentynchanei	stenagmois	alaletois;		ho
—	Duch	wstawia się	westchnieniami	niewyrażonym słowami.		—

G1161	G2045	G3588	G2588	G1492	G5101	G3588	G5427	G3588
CONJ	V-PAP-NSM	T-APF	N-APF	V-RAI-3S	I-NSN	T-NSN	N-NSN	T-GSN
δὲ	ἐραυνῶν	τὰς	καρδίας	οἶδεν	τί	τὸ	φρόνημα	τοῦ
de	eraunon	tas	kardias	oiden	ti	to	fronema	tu
Zaś	badający	—	serca	wie	co	[jest]	zamysłem	—

G4151	G3754	G2596	G2316	G1793	G5228	G40		G1492	G1161
N-GSN	CONJ	PREP	N-ASM	V-PAI-3S	PREP	A-GPM		V-RAI-1P	CONJ
Πνεύματος,	ὅτι	κατὰ	Θεὸν	ἐντυγχάνει	ὑπὲρ	ἁγίων.	**8:28**	Οἴδαμεν	δὲ
Pneumatos,	hoti	kata	Theon	entynchanei	hyper	hagion.		Oidamen	de
Ducha,	gdyż	według	Boga	wstawia się	za	świętych.		Wiemy	zaś,

G3754	G3588	G25	G3588	G2316	G3956	G4903	G1519	G18
CONJ	T-DPM	V-PAP-DPM	T-ASM	N-ASM	A-APN	V-PAI-3S	PREP	A-ASN
ὅτι	τοῖς	ἀγαπῶσιν	τὸν	Θεὸν	πάντα	συνεργεῖ	εἰς	ἀγαθόν,
hoti	tois	agaposin	ton	Theon	panta	synergei	eis	agathon,
że	—	miłującym	—	Boga	wszystko	współdziała	ku	dobremu,

G3588 T-DPM	G2596 PREP	G4286 N-ASF	G2822 A-DPM	G1510 V-PAP-DPM		G3754 CONJ	G3739 R-APM
τοῖς	κατὰ	πρόθεσιν	κλητοῖς	οὖσιν.	**8:29**	ὅτι	οὓς
tois	kata	prothesin	kletois	usin.		hoti	hus
—	według	wcześniejszego ustanowienia	powołanymi	będąc.		Gdyż	których

G4267 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G4309 V-AAI-3S	G4832 A-APM	G3588 T-GSF	G1504 N-GSF	G3588 T-GSM	G5207 N-GSM
προέγνω,	καὶ	προώρισεν	συμμόρφους	τῆς	εἰκόνος	τοῦ	Υἱοῦ
proegno,	kai	proorisen	symmorfus	tes	eikonos	tu	Hyiu
wcześniej poznał,	i	przeznaczył	podobnymi być	—	obrazowi	—	Syna

G846 P-GSM	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G846 P-ASM	G4416 A-ASM-S	G1722 PREP	G4183 A-DPM	G80 N-DPM	
αὐτοῦ,	εἰς	τὸ	εἶναι	αὐτὸν	πρωτότοκον	ἐν	πολλοῖς	ἀδελφοῖς·	**8:30**
autu,	eis	to	einai	auton	prototokon	en	pollois	adelfois;	
Jego,	aby	—	był	On	pierworodnym	dla	wielu	braci;	

G3739 R-APM	G1161 CONJ	G4309 V-AAI-3S	G5127 D-APM	G2532 CONJ	G2564 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G3739 R-APM	G2564 V-AAI-3S	G5127 D-APM
οὓς	δὲ	προώρισεν,	τούτους	καὶ	ἐκάλεσεν·	καὶ	οὓς	ἐκάλεσεν,	τούτους
hus	de	proorisen,	tutus	kai	ekalesen;	kai	hus	ekalesen,	tutus
których	zaś	przeznaczył,	tych	i	wezwał;	i	których	wezwał,	tych

G2532 CONJ	G1344 V-AAI-3S	G3739 R-APM	G1161 CONJ	G1344 V-AAI-3S	G5127 D-APM	G2532 CONJ
καὶ	ἐδικαίωσεν·	οὓς	δὲ	ἐδικαίωσεν,	τούτους	καὶ
kai	edikaiosen;	hus	de	edikaiosen,	tutus	kai
i	uznał za sprawiedliwych;	których	zaś	uznał za sprawiedliwych,	tych	i

G1392 V-AAI-3S	
ἐδόξασεν.	
edoksasen.	**30r)**
otoczył chwałą.	

Miłość Boga

	G5101 I-ASN	G3767 CONJ	G2046 V-FAI-1P	G4314 PREP	G3778 D-APN	G1487 COND	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G5228 PREP	G2257 P-1GP
8:31	Τί	οὖν	ἐροῦμεν	πρὸς	ταῦτα;	εἰ	ὁ	Θεὸς	ὑπὲρ	ἡμῶν,
	Ti	un	erumen	pros	tauta;	ei	ho	Theos	hyper	hemon,
	Co	więc	powiemy	na	to?	Jeśli	—	Bóg	za	nami,

G5101 I-NSM	G2596 PREP	G2257 P-1GP		G3739 R-NSM	G1065 PRT	G3588 T-GSM	G2398 A-GSM	G5207 N-GSM	G3756 PRT-N
τίς	καθ’	ἡμῶν;	**8:32**	ὅς	γε	τοῦ	ἰδίου	Υἱοῦ	οὐκ
tis	kath’	hemon;		hos	ge	tu	idiu	Hyiu	uk
kto	przeciw	nam?		Który	—	—	Swojego	Syna	nie

G5339 V-ADI-3S	G235 CONJ	G5228 PREP	G2257 P-1GP	G3956 A-GPM	G3860 V-AAI-3S	G846 P-ASM	G4459 ADV-I	G3780 PRT-I	G2532 CONJ
ἐφείσατο,	ἀλλὰ	ὑπὲρ	ἡμῶν	πάντων	παρέδωκεν	αὐτόν,	πῶς	οὐχὶ	καὶ
efeisato,	alla	hyper	hemon	panton	paredoken	auton,	pos	uchi	kai
oszczędził,	ale	za	nas	wszystkich	wydał	Go,	jakże	nie	i

G4862 PREP	G846 P-DSM	G3588 T-APN	G3956 A-APN	G2254 P-1DP	G5483 V-FDI-3S		G5101 I-NSM	G1458 V-FAI-3S
σὺν	αὐτῷ	τὰ	πάντα	ἡμῖν	χαρίσεται;	**8:33**	τίς	ἐγκαλέσει
syn	auto	ta	panta	hemin	charisetai;		tis	enkalesei
razem z	Nim	—	wszystko	nam	podaruje?		Kto	będzie oskarżał

G2596 PREP	G1588 A-GPM	G2316 N-GSM	G2316 N-NSM	G3588 T-NSM	G1344 V-PAP-NSM			G5101 I-NSM
κατὰ	ἐκλεκτῶν	Θεοῦ;	Θεὸς	ὁ	δικαιῶν·		**8:34**	τίς
kata	eklekton	Theu;	Theos	ho	dikaion;	**33h)**		tis
przeciw	wybranym	Boga?	*Bóg*	*[przecież]*	*uznaje za sprawiedliwych.*			*Kto*

G3588 T-NSM	G2632 V-FAP-NSM	G5547 N-NSM	G2424 N-NSM	G3588 T-NSM	G599 V-2AAP-NSM	G3123 ADV	G1161 CONJ
ὁ	κατακρινῶν;	Χριστὸς	Ἰησοῦς	ὁ	ἀποθανών,	μᾶλλον	δὲ
ho	katakrinon;	Christos	Iesus	ho	apothanon,	mallon	de
—	*będzie potępiać?*	Pomazaniec	Jezus	—	który umarł,	więcej	zaś

30r)) lub "*uwielbił*".

33h)) Iz 53:11

G1453	G3739	G2076	G1722	G1188	G3588	G2316	G3739
V-APP-NSM	R-NSM	V-PAI-3S	PREP	A-DSF	T-GSM	N-GSM	R-NSM
ἐγερθείς,	ὅς	ἐστιν	ἐν	δεξιᾷ	τοῦ	Θεοῦ,	ὃς
egertheis,	hos	estin	en	deksia	tu	Theu,	hos
wzbudzony,	który	jest	po	prawej [stronie]	—	Boga,	[Tym jest] który

G2532	G1793	G5228	G2257		G5101	G1473	G5563	G575	G3588	G26
CONJ	V-PAI-3S	PREP	P-1GP		I-NSM	P-1AP	V-FAI-3S	PREP	T-GSF	N-GSF
καὶ	ἐντυγχάνει	ὑπὲρ	ἡμῶν.	**8:35**	τίς	ἡμᾶς	χωρίσει	ἀπὸ	τῆς	ἀγάπης
kai	entynchanei	hyper	hemon.		tis	hemas	chorisei	apo	tes	agapes
i	wstawia się	za	nami.		Kto	nas	oddzieli	od	—	miłości

G3588	G5547	G2347	G2228	G4730	G2228	G1375	G2228	G3042
T-GSM	N-GSM	N-NSF	PRT	N-NSF	PRT	N-NSM	PRT	N-NSM
τοῦ	Χριστοῦ;	θλῖψις	ἢ	στενοχωρία	ἢ	διωγμὸς	ἢ	λιμὸς
tu	Christu;	thlipsis	e	stenochoria	e	diogmos	e	limos
—	Pomazańca;	utrapienie,	albo	udręka,	albo	prześladowanie,	albo	głód,

G2228	G1132	G2228	G2794	G2228	G3162		G2531	G1125
PRT	N-NSF	PRT	N-NSM	PRT	N-NSF		ADV	V-RPI-3S
ἢ	γυμνότης	ἢ	κίνδυνος	ἢ	μάχαιρα;	**8:36**	καθὼς	γέγραπται
e	gymnotes	e	kindynos	e	machaira;		kathos	gegraptai
albo	nagość,	albo	niebezpieczeństwo,	lub	miecz?		Jak	napisane jest,

G3754	G1752	G4771	G2289	G3650	G3588	G2250	G3049
CONJ	PREP	P-2GS	V-PPI-1P	A-ASF	T-ASF	N-ASF	V-API-1P
ὅτι	Ἕνεκεν	σοῦ	θανατούμεθα	ὅλην	τὴν	ἡμέραν,	ἐλογίσθημεν
hoti	Heneken	su	thanatumetha	holen	ten	hemeran,	elogisthemen
że:	*Z powodu*	*Ciebie*	*jesteśmy uśmiercani*	*cały*	—	*dzień,*	*zostaliśmy uznani*

G5613	G4263	G4967		G235	G1722	G3778	G3956
ADV	N-NPN	N-GSF		CONJ	PREP	D-DPN	A-DPN
ὡς	πρόβατα	σφαγῆς.	**8:37**	ἀλλ’	ἐν	τούτοις	πᾶσιν
hos	probata	sfages.	36m)	all’	en	tutois	pasin
jak	*owce*	*[przeznaczone na] rzeź.*		Ale	w	tym	wszystkim

G5245	G1223	G3588	G25	G1473		G3982	G1063
V-PAI-1P	PREP	T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AP		V-RPI-1S	CONJ
ὑπερνικῶμεν	διὰ	τοῦ	ἀγαπήσαντος	ἡμᾶς.	**8:38**	πέπεισμαι	γὰρ
hypernikomen	dia	tu	agapesantos	hemas.		pepeismai	gar
wyraźnie zwyciężamy	przez	[Tego]	miłującego	nas.		Przekonany będąc	bowiem,

G3754	G3777	G2288	G3777	G2222	G3777	G32	G3777	G746
CONJ	CONJ-N	N-NSM	CONJ-N	N-NSF	CONJ-N	N-NPM	CONJ-N	N-NPF
ὅτι	οὔτε	θάνατος	οὔτε	ζωὴ	οὔτε	ἄγγελοι	οὔτε	ἀρχαὶ
hoti	ute	thanatos	ute	zoe	ute	angeloi	ute	archai
że	ani	śmierć	ani	życie	ani	zwiastuni	ani	zwierzchności

G3777	G1764	G3777	G3195	G3777	G1411		G3777	G5313
CONJ-N	V-RAP-NPN	CONJ-N	V-PAP-NPN	CONJ-N	N-NPF		CONJ-N	N-NSN
οὔτε	ἐνεστῶτα	οὔτε	μέλλοντα	οὔτε	δυνάμεις	**8:39**	οὔτε	ὕψωμα
ute	enestota	ute	mellonta	ute	dynameis		ute	hypsoma
ani	teraźniejszość	ani	przyszłość	ani	moce,		ani	wysokość,

G3777	G899	G3777	G5100	G2937	G2087	G1410	G1473
CONJ-N	N-NSN	CONJ-N	X-NSF	N-NSF	A-NSF	V-FDI-3S	P-1AP
οὔτε	βάθος	οὔτε	τις	κτίσις	ἑτέρα	δυνήσεται	ἡμᾶς
ute	bathos	ute	tis	ktisis	hetera	dynesetai	hemas
ani	głębokość,	ani	—	stworzenie	inne,	[nie] będzie mogło	nas

G5563	G575	G3588	G26	G3588	G2316	G3588	G1722	G5547	G2424
V-AAN	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	T-GSF	PREP	N-DSM	N-DSM
χωρίσαι	ἀπὸ	τῆς	ἀγάπης	τοῦ	Θεοῦ	τῆς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ
chorisai	apo	tes	agapes	tu	Theu	tes	en	Christo	Iesu
oddzielić	od	—	miłości	—	Boga	—	w	Pomazańcu	Jezusie

G3588	G2962	G2257
T-DSM	N-DSM	P-1GP
τῷ	Κυρίῳ	ἡμῶν.
to	Kyrio	hemon.
—	Panu	naszym.

36m)) Ps 44:22

Rozdział 9

Oddanie Pawła względem Izraela

	G225 N-ASF	G3004 V-PAI-1S	G1722 PREP	G5547 N-DSM	G3756 PRT-N	G5574 V-PNI-1S	G4828 V-PAP-GSF	G3427 P-1DS
9:1	Ἀλήθειαν	λέγω	ἐν	Χριστῷ,	οὐ	ψεύδομαι,	συνμαρτυρούσης	μοι
	Aletheian	lego	en	Christo,	u	pseudomai,	synmartyruses	moi
	Prawdę	mówię	w	Pomazańcu,	nie	kłamię,	współświadczy	mi

G3588 T-GSF	G4893 N-GSF	G3450 P-1GS	G1722 PREP	G4151 N-DSN	G40 A-DSN		G3754 CONJ	G3077 N-NSF	G1473 P-1DS
τῆς	συνειδήσεώς	μου	ἐν	Πνεύματι	Ἁγίῳ,	**9:2**	ὅτι	λύπη	μοί
tes	syneideseos	mu	en	Pneumati	Hagio,		hoti	lype	moi
—	sumienie	me	w	Duchu	Świętym,		że	smutek	mi

G2076 V-PAI-3S	G3173 A-NSF	G2532 CONJ	G88 A-NSF	G3601 N-NSF	G3588 T-DSF	G2588 N-DSF	G3450 P-1GS		G2172 V-INI-1S
ἐστιν	μεγάλη	καὶ	ἀδιάλειπτος	ὀδύνη	τῇ	καρδίᾳ	μου.	**9:3**	ηὐχόμην
estin	megale	kai	adialeiptos	odyne	te	kardia	mu.		euchomen
jest	wielki	i	nieustanna	boleść	—	serca	mego.		Życzyłbym sobie

G1063 CONJ	G331 N-NSN	G1510 V-PAN	G846 P-NSM	G1473 P-1NS	G575 PREP	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM
γὰρ	ἀνάθεμα	εἶναι	αὐτὸς	ἐγὼ	ἀπὸ	τοῦ	Χριστοῦ
gar	anathema	einai	autos	ego	apo	tu	Christu
bowiem	[raczej] przekleństwem	być	sam	ja	od	—	Pomazańca

G5228 PREP	G3588 T-GPM	G80 N-GPM	G3450 P-1GS	G3588 T-GPM	G4773 A-GPM	G3450 P-1GS	G2596 PREP	G4561 N-ASF	
ὑπὲρ	τῶν	ἀδελφῶν	μου	τῶν	συγγενῶν	μου	κατὰ	σάρκα,	**9:4**
hyper	ton	adelfon	mu	ton	syngenon	mu	kata	sarka,	
[w zamian] za	—	braci	mych,	—	krewnych	mych	według	ciała,	

G3748 R-NPM	G1526 V-PAI-3P	G2475 N-NPM	G3739 R-GPM	G3588 T-NSF	G5206 N-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G1391 N-NSF
οἵτινές	εἰσιν	Ἰσραηλεῖται,	ὧν	ἡ	υἱοθεσία	καὶ	ἡ	δόξα
hoitines	eisin	Israeleitai,	hon	he	hyiothesia	kai	he	doksa
którymi	są	Izraelici,	których	—	usynowienie	i	—	chwała

G2532 CONJ	G3588 T-NPF	G1242 N-NPF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G3548 N-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G2999 N-NSF
καὶ	αἱ	διαθῆκαι	καὶ	ἡ	νομοθεσία	καὶ	ἡ	λατρεία
kai	hai	diathekai	kai	he	nomothesia	kai	he	latreia
i	—	przymierza	i	—	ustanowienie Prawa	i	—	służba

G2532 CONJ	G3588 T-NPF	G1860 N-NPF		G3739 R-GPM	G3588 T-NPM	G3962 N-NPM	G2532 CONJ	G1537 PREP	G3739 R-GPM	G3588 T-NSM
καὶ	αἱ	ἐπαγγελίαι,	**9:5**	ὧν	οἱ	πατέρες,	καὶ	ἐξ	ὧν	ὁ
kai	hai	epangeliai,		hon	hoi	pateres,	kai	eks	hon	ho
i	—	obietnice,		których	—	ojcowie,	i	z	których	[jest]

G5547 N-NSM	G3588 T-ASN	G2596 PREP	G4561 N-ASF	G3588 T-NSM	G1510 V-PAP-NSM	G1909 PREP	G3956 A-GPN	G2316 N-NSM
Χριστὸς	τὸ	κατὰ	σάρκα,	ὁ	ὢν	ἐπὶ	πάντων	Θεὸς
Christos	to	kata	sarka,	ho	on	epi	panton	Theos
Pomazaniec	—	według	ciała,	—	będący	nad	wszystkimi,	Bóg

G2128 A-NSM	G1519 PREP	G3588 T-APM	G165 N-APM	G281 HEB
εὐλογητὸς	εἰς	τοὺς	αἰῶνας,	ἀμήν.
eulogetos	eis	tus	aionas,	amen.
błogosławiony	na	—	wieki,	Amen!

Izrael w Bożym planie zbawienia

	G3756 PRT-N	G3634 K-NSN	G1161 CONJ	G3754 CONJ	G1601 V-RAI-3S		G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3756 PRT-N
9:6	Οὐχ	οἷον	δὲ	ὅτι	ἐκπέπτωκεν		ὁ	λόγος	τοῦ	Θεοῦ.	οὐ
	Uch	hoion	de	hoti	ekpeptoken	6e)	ho	logos	tu	Theu.	u
	Nie	więc	zaś,	że	bezsilne		—	Słowo	—	Boga.	Nie

G1063 CONJ	G3956 A-NPM	G3588 T-NPM	G1537 PREP	G2474 N-PRI	G3778 D-NPM	G2474 N-PRI		G3761 CONJ-N	G3754 CONJ	
γὰρ	πάντες	οἱ	ἐξ	Ἰσραήλ,	οὗτοι	Ἰσραήλ·	**9:7**	οὐδ’	ὅτι	
gar	pantes	hoi	eks	Israel,	hutoi	Israel;		ud’	hoti	
bowiem	wszyscy	—	z	Izraela,	—	Izraelem,		ani nie,	że	

G1510 V-PAI-3P	G4690 N-NSN	G11 N-PRI	G3956 A-NPM	G5043 N-NPN	G235 CONJ	G1722 PREP	G2464 N-PRI
εἰσὶν	σπέρμα	Ἀβραάμ,	πάντες	τέκνα,	ἀλλ’.	Ἐν	Ἰσαὰκ
eisin	sperma	Abraam,	pantes	tekna,	all’.	En	Isaak
są	nasieniem	Abrahama,	wszyscy	dziećmi,	ale:	*Od*	*Izaaka*

G2564 V-FPI-3S	G4771 P-2DS	G4690 N-NSN		G3778 D-NSN	G1510 V-PAI-3S	G3756 PRT-N	G3588 T-NPN	G5043 N-NPN	
κληθήσεταί	σοι	σπέρμα	**9:8**	τοῦτ’	ἔστιν,	οὐ	τὰ	τέκνα	
klethesetai	soi	sperma	7m)	tut’	estin,	u	ta	tekna	
zostanie nazwane	—	*nasienie.*		To	jest,	nie	—	dzieci	

G3588 T-GSF	G4561 N-GSF	G3778 D-NPN	G5043 N-NPN	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G235 CONJ	G3588 T-NPN	G5043 N-NPN	G3588 T-GSF
τῆς	σαρκὸς	ταῦτα	τέκνα	τοῦ	Θεοῦ,	ἀλλὰ	τὰ	τέκνα	τῆς
tes	sarkos	tauta	tekna	tu	Theu,	alla	ta	tekna	tes
—	ciała	tymi	dziećmi	—	Boga,	ale	—	dzieci	—

G1860 N-GSF	G3049 V-PNI-3S		G1519 PREP	G4690 N-ASN		G1860 N-GSF	G1063 CONJ	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G3778 D-NSM
ἐπαγγελίας	λογίζεται		εἰς	σπέρμα.	**9:9**	ἐπαγγελίας	γὰρ	ὁ	λόγος	οὗτος.
epangelias	logidzetai	8q)	eis	sperma.		epangelias	gar	ho	logos	hutos.
obietnicy	liczą się		za	nasienie		obietnicy,	bowiem	—	słowo	te:

G2596 PREP	G3588 T-ASM	G2540 N-ASM	G3778 D-ASM	G2064 V-FDI-1S	G2532 CONJ	G1510 V-FDI-3S	G3588 T-DSF	G4564 N-DSF	G5207 N-NSM	
Κατὰ	τὸν	καιρὸν	τοῦτον	ἐλεύσομαι	καὶ	ἔσται	τῇ	Σάρρᾳ	υἱός	
Kata	ton	kairon	tuton	eleusomai	kai	estai	te	Sarra	hyios	9o)
W	—	*porze*	*tej*	*przyjdę*	*i*	*będzie*	—	*Sarze*	*syn*	

	G3756 PRT-N	G3440 ADV	G1161 CONJ	G235 CONJ	G2532 CONJ	G4479 N-NSF	G1537 PREP	G1520 A-GSM	G2845 N-ASF	G2192 V-PAP-NSF
9:10	οὐ	μόνον	δέ,	ἀλλὰ	καὶ	Ῥεβέκκα	ἐξ	ἑνὸς	κοίτην	ἔχουσα,
	u	monon	de,	alla	kai	Rebekka	eks	henos	koiten	echusa,
	nie	tylko	zaś,	ale	i	Rebeka	z	jednego	łoża	mająca,

G2464 N-PRI	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G2257 P-1GP		G3380 ADV-N	G1063 CONJ	G1080 V-APP-GPM	
Ἰσαὰκ	τοῦ	πατρὸς	ἡμῶν·	**9:11**	μήπω	γὰρ	γεννηθέντων	
Isaak	tu	patros	hemon;		mepo	gar	gennethenton	
[z] Izaaka	—	ojca	naszego,		jeszcze nie	bowiem [dzieci]	zrodziwszy [się]	

G3366 CONJ-N	G4238 V-AAP-GPM	G5100 X-ASN	G18 A-ASN	G2228 PRT	G5337 A-ASN	G2443 CONJ	G3588 T-NSF	G2596 PREP	G1589 N-ASF
μηδὲ	πραξάντων	τι	ἀγαθὸν	ἢ	φαῦλον,	ἵνα	ἡ	κατ’	ἐκλογὴν
mede	praksanton	ti	agathon	e	faulon,	hina	he	kat’	eklogen
ani	uczyniwszy	coś	dobrego	lub	złego,	aby	—	wedle	wybrania

G4286 N-NSF		G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3306 V-PAS-3S		G3756 PRT-N	G1537 PREP	G2041 N-GPN
πρόθεσις		τοῦ	Θεοῦ	μένῃ,	**9:12**	οὐκ	ἐξ	ἔργων
prothesis	11n)	tu	Theu	mene,	11q)	uk	eks	ergon
przedstawienia spraw		—	Boga	oczekiwałby,		nie	z	dzieł

6e)) lub "*zawiodło*".
7m)) w znaczeniu "*potomstwo*". Rdz 21:12
8q)) dosł. "*jest liczone*".
9o)) Rdz 18:10
11n)) w znaczeniu "*plan*", "*postanowienie*".
11q)) w znaczeniu "*jeszcze bowiem nie urodziły się ani nie zrobiły nic dobrego ani złego, aby według wybrania pozostawał plan Boga*".

G235	G1537	G3588	G2564	G2046	G846	G3754	G3588	G3173
CONJ	PREP	T-GSM	V-PAP-GSM	V-API-3S	P-DSF	CONJ	T-NSM	A-NSM-C
ἀλλ’	ἐκ	τοῦ	καλοῦντος,	ἐρρέθη	αὐτῇ	ὅτι·	Ὁ	μείζων
all’	ek	tu	kaluntos,	errethe	aute	hoti;	Ho	meidzon
ale	z	[woli]	Powołującego,	powiedziano	jej	12i) że:	—	*większy*

G1398	G3588	G1640		G2509	G1125	G3588	G2384
V-FAI-3S	T-DSM	A-DSM		ADV	V-RPI-3S	T-ASM	N-PRI
δουλεύσει	τῷ	ἐλάσσονι	**9:13**	καθάπερ	γέγραπται.	Τὸν	Ἰακὼβ
duleusei	to	elassoni	12o)	kathaper	gegraptai.	Ton	Iakob
będzie niewolnikiem	—	*mniejszego,*		tak jak	napisane jest:	—	*Jakuba*

G25	G3588	G1161	G2269	G3404		G5101	G3767	G2046
V-AAI-1S	T-ASM	CONJ	N-PRI	V-AAI-1S		I-ASN	CONJ	V-FAI-1P
ἠγάπησα,	τὸν	δὲ	Ἠσαῦ	ἐμίσησα	**9:14**	Τί	οὖν	ἐροῦμεν;
egapesa, 13e)	ton	de	Esau	emisesa 13i)		Ti	un	erumen;
ukochałem,	—	*zaś*	*Ezawa*	*znienawidziłem*		Cóż	więc	powiemy?

G3361	G93	G3844	G3588	G2316	G3361	G1096		G3588
PRT-N	N-NSF	PREP	T-DSM	N-DSM	PRT-N	V-2ADO-3S		T-DSM
μὴ	ἀδικία	παρὰ	τῷ	θεῷ;	μὴ	γένοιτο.	**9:15**	τῷ
me	adikia	para	to	theo;	me	genoito.		to
Czy	nieprawość	od	—	Boga?	Nie	może stać się!		—

G3475	G1063	G3004	G1653	G3739	G302	G1653		G2532
N-DSM	CONJ	V-PAI-3S	V-FAI-1S	R-ASM	PRT	V-PAS-1S		CONJ
Μωϋσεῖ	γὰρ	λέγει.	Ἐλεήσω	ὃν	ἂν	ἐλεῶ,		καὶ
Moysei	gar	legei.	Eleeso	hon	an	eleo,		kai
Mojżeszowi	bowiem	mówi:	*Zmiłuję się*	*[nad] którym*	—	*zmiłowałbym się,*		*i*

G3627	G3739	G302	G3627		G686	G3767	G3756
V-FAI-1S	R-ASM	PRT	V-PAS-1S		PRT	CONJ	PRT-N
οἰκτειρήσω	ὃν	ἂν	οἰκτείρω	**9:16**	ἄρα	οὖν	οὐ
oikteireso	hon	an	oikteiro	15m)	ara	un	u
zlituję się	*[nad] którym*	—	*zlitowałbym się,*		tedy	więc	nie

G3588	G2309	G3761	G3588	G5143	G235	G3588	G1653
T-GSM	V-PAP-GSM	CONJ-N	T-GSM	V-PAP-GSM	CONJ	T-GSM	V-PAP-GSM
τοῦ	θέλοντος	οὐδὲ	τοῦ	τρέχοντος,	ἀλλὰ	τοῦ	ἐλεῶντος
tu	thelontos	ude	tu	trechontos,	alla	tu	eleontos
[zależy to od]	pragnącego	ani	—	zabiegającego,	ale	[od]	miłosierdzia

G2316		G3004	G1063	G3588	G1124	G3588	G5328	G3754	G1519
N-GSM		V-PAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-DSM	N-PRI	CONJ	PREP
Θεοῦ.	**9:17**	λέγει	γὰρ	ἡ	γραφὴ	τῷ	Φαραὼ	ὅτι.	Εἰς
Theu.		legei	gar	he	grafe	to	Farao	hoti.	Eis
Boga.		Mówi	bowiem	—	Pismo	—	Faraonowi,	że:	*Ku*

G846	G3778	G1825	G4771	G3704	G1731	G1722	G4771	G3588	G1411
P-ASN	D-ASN	V-AAI-1S	P-2AS	ADV	V-AMS-1S	PREP	P-2DS	T-ASF	N-ASF
αὐτὸ	τοῦτο	ἐξήγειρά	σε,	ὅπως	ἐνδείξωμαι	ἐν	σοὶ	τὴν	δύναμίν
auto	tuto	eksegeira	se,	hopos	endeiksomai	en	soi	ten	dynamin
temu	*to*	*wzbudziłem*	*cię,*	*aby*	*okazałbym*	*na*	*tobie*	—	*moc*

G3450	G2532	G3704	G1229	G3588	G3686	G3450	G1722	G3956	G3588
P-1GS	CONJ	ADV	V-2APS-3S	T-NSN	N-NSN	P-1GS	PREP	A-DSF	T-DSF
μου,	καὶ	ὅπως	διαγγελῇ	τὸ	ὄνομά	μου	ἐν	πάσῃ	τῇ
mu,	kai	hopos	diangele	to	onoma	mu	en	pase	te
Mą,	*i*	*aby*	*zostałoby rozsławione*	—	*imię*	*Me*	*na*	*całej*	—

G1093	G686	G3767	G3739	G2309	G1653	G3739	G1161
N-DSF	PRT	CONJ	R-ASM	V-PAI-3S	V-PAI-3S	R-ASM	CONJ
γῇ	ἄρα	οὖν	ὃν	θέλει	ἐλεεῖ,	ὃν	δὲ
ge **9:18** 17ac)	ara	un	hon	thelei	eleei,	hon	de
ziemi.	Tedy	więc	któremu	chce	okazuje miłosierdzie,	którego	zaś

12i)) to jest Rebece.
12o)) Rdz 25:23
13e)) Ml 1:2
13i)) Ml 1:3
15m)) Wj 33:19
17ac)) Wj 9:16

G2309	G4645		G2046	G3427	G3767	G5101	G2089	G3201
V-PAI-3S	V-PAI-3S		V-FAI-2S	P-1DS	CONJ	I-ASN	ADV	V-PNI-3S
θέλει.	σκληρύνει	**9:19**	Ἐρεῖς	μοι	οὖν	Τί	ἔτι	μέμφεται;
thelei.	sklerynei		Ereis	moi	un	Ti	eti	memfetai;
zechce,	*zatwardza* [18i)]		Powiesz	mi	więc:	Dlaczego	jeszcze	oskarża?

G3588	G1063	G1013	G846	G5101	G436		G5599	G444
T-DSN	CONJ	N-DSN	P-GSM	I-NSM	V-RAI-3S		INJ	N-VSM
τῷ	γὰρ	βουλήματι	αὐτοῦ	τίς	ἀνθέστηκεν;	**9:20**	ὦ	ἄνθρωπε,
to	gar	bulemati	autu	tis	anthesteken;		o	anthrope,
—	Bowiem	woli	Jego,	kto	przeciwstawił się?		O	człowieku!

G3304	G4771	G5101	G1510	G3588	G470	G3588	G2316
PRT	P-2NS	I-NSM	V-PAI-2S	T-NSM	V-PNP-NSM	T-DSM	N-DSM
μενοῦνγε	σὺ	τίς	εἶ	ὁ	ἀνταποκρινόμενος	τῷ	Θεῷ;
menunge	sy	tis	ei	ho	antapokrinomenos	to	Theo;
Przeciwnie,	ty	kim	jesteś,	[że]	odpowiadający przeciw	—	Bogu?

G3361	G2046	G3588	G4110	G3588	G4111	G5101	G1473
PRT-N	V-FAI-3S	T-NSN	N-NSN	T-DSM	V-AAP-DSM	I-ASN	P-1AS
μὴ	ἐρεῖ	τὸ	πλάσμα	τῷ	πλάσαντι	Τί	με
me	erei	to	plazma	to	plasanti	Ti	me
Czy nie	*powie*	—	*uformowane*	*[Temu]*	*co uformował:*	*Czemu*	*mnie*

G4160	G3779		G2228	G3756	G2192	G1849	G3588	G2763	G3588
V-AAI-2S	ADV		PRT	PRT-N	V-PAI-3S	N-ASF	T-NSM	N-NSM	T-GSN
ἐποίησας	οὕτως;	**9:21**	ἢ	οὐκ	ἔχει	ἐξουσίαν	ὁ	κεραμεὺς	τοῦ
epoiesas	hutos;	20t)	e	uk	echei	eksusian	ho	kerameus	tu
uczyniłeś	*tak?*		Czy	nie	posiada	władzy	—	*garncarz*	*[nad]*

G4081	G1537	G3588	G846	G5445	G4160	G3739	G3303	G1519
N-GSM	PREP	T-GSN	P-GSN	N-GSN	V-AAN	R-ASN	PRT	PREP
πηλοῦ	ἐκ	τοῦ	αὐτοῦ	φυράματος	ποιῆσαι	ὃ	μὲν	εἰς
pelu	ek	tu	autu	fyramatos	poiesai	ho	men	eis
gliną, 21h)	[by] z	—	tego	ciasta	uczynić	—	[jedno]	do

G5092	G4632	G3739	G1161	G1519	G819		G1487	G1161
N-ASF	N-ASN	R-ASN	CONJ	PREP	N-ASF		COND	CONJ
τιμὴν	σκεῦος,	ὃ	δὲ	εἰς	ἀτιμίαν;	**9:22**	εἰ	δὲ
timen	skeuos,	ho	de	eis	atimian;		ei	de
szacownego	naczynie,	—	zaś[drugie]	do	hańbiącego?		Jeśli	zaś

G2309	G3588	G2316	G1731	G3588	G3709	G2532	G1107	G3588	G1415
V-PAP-NSM	T-NSM	N-NSM	V-AMN	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAN	T-ASN	A-ASN
θέλων	ὁ	Θεὸς	ἐνδείξασθαι	τὴν	ὀργὴν	καὶ	γνωρίσαι	τὸ	δυνατὸν
thelon	ho	Theos	endeiksasthai	ten	orgen	kai	gnorisai	to	dynaton
chcąc	—	Bóg	ukazać	—	gniew	i	poznać	—	moc

G846	G5342	G1722	G4183	G3115	G4632	G3709	G2675		G1519
P-GSM	V-AAI-3S	PREP	A-DSF	N-DSF	N-APN	N-GSF	V-RPP-APN		PREP
αὐτοῦ	ἤνεγκεν	ἐν	πολλῇ	μακροθυμίᾳ	σκεύη	ὀργῆς	κατηρτισμένα		εἰς,
autu	enenken	en	polle	makrothymia	skeue	orges	katertismena	22t)	eis,
Jego,	zniósłszy	z	wielką	cierpliwością	naczynia	gniewu,	przygotowanie		do

G684		G2532	G2443	G1107	G3588	G4149	G3588	G1391	G846
N-ASF		CONJ	CONJ	V-AAS-3S	T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	P-GSM
ἀπώλειαν	**9:23**	καὶ	ἵνα	γνωρίσῃ	τὸν	πλοῦτον	τῆς	δόξης	αὐτοῦ
apoleian		kai	hina	gnorise	ton	pluton	tes	dokses	autu
zniszczenia,		i	aby	objawiłby	—	bogactwo	—	chwały	Jego

G1909	G4632	G1656	G3739	G4282	G1519	G1391	
PREP	N-APN	N-GSN	R-APN	V-AAI-3S	PREP	N-ASF	
ἐπὶ	σκεύη	ἐλέους,	ἃ	προητοίμασεν	εἰς	δόξαν,	**9:24**
epi	skeue	eleus,	ha	proetoimasen	eis	doksan,	
nad	naczyniami	zmiłowania,	które	przygotował wcześniej	do	chwały,	

G3739	G2532	G2564	G1473	G3756	G3440	G1537	G2453	G235	G2532
R-APM	CONJ	V-AAI-3S	P-1AP	PRT-N	ADV	PREP	A-GPM	CONJ	CONJ
οὓς	καὶ	ἐκάλεσεν	ἡμᾶς	οὐ	μόνον	ἐξ	Ἰουδαίων	ἀλλὰ	καὶ
hus	kai	ekalesen	hemas	u	monon	eks	Iudaion	alla	kai
które	i	powołał	nas	nie	tylko	z	Judejczyków,	ale	i

18i)) Wj 4:21, Wj 7:3, Wj 9:12, Wj 14:4, Wj 14:17
20t)) Iz 29:16, Iz 45:9, Iz 64:8.
21h)) Jr 18:6
22t)) lub "*wydoskonalone*".

G1537 PREP	G1484 N-GPN		G5613 ADV	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G5617 N-PRI	G3004 V-PAI-3S	G2564 V-FAI-1S
ἐξ	ἐθνῶν;	**9:25**	ὡς	καὶ	ἐν	τῷ	Ὡσηὲ	λέγει	Καλέσω
eks	ethnon;		hos	kai	en	to	Hosee	legei	Kaleso
z	narodów?		Jak	i	u	—	Ozeasza	mówi:	*Nazwę*

G3588 T-ASM	G3756 PRT-N	G2992 N-ASM	G3450 P-1GS	G2992 N-ASM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G3756 PRT-N	G25 V-RPP-ASF
τὸν	οὐ	λαόν	μου	λαόν	μου	καὶ	τὴν	οὐκ	ἠγαπημένην
ton	u	laon	mu	laon	mu	kai	ten	uk	egapemenen
—	*nie*	*lud*	*Mój,*	*ludem*	*Moim*	*i*	—	*nie*	*ukochaną,*

G25 V-RPP-ASF		G2532 CONJ	G1510 V-FDI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G5117 N-DSM	G3739 R-GSM	G2046 V-API-3S
ἠγαπημένην·	**9:26**	καὶ	ἔσται	ἐν	τῷ	τόπῳ	οὗ	ἐρρέθη
egapemenen;	25r)	kai	estai	en	to	topo	hu	errethe
ukochaną.		*i*	*stanie się*	*w*	—	*miejscu,*	*gdzie*	*powiedziano*

G846 P-DPM	G3756 PRT-N	G2992 N-NSM	G3450 P-1GS	G4771 P-2NP	G1563 ADV	G2564 V-FPI-3P	G5207 N-NPM	G2316 N-GSM
αὐτοῖς	Οὐ	λαός	μου	ὑμεῖς,	ἐκεῖ	κληθήσονται	υἱοὶ	Θεοῦ
autois	U	laos	mu	hymeis,	ekei	klethesontai	hyioi	Theu
im:	*Nie*	*ludem*	*Mym*	*wy,*	*tam*	*zostaną nazwani*	*synami*	*Boga*

G2198 V-PAP-GSM		G2268 N-NSM	G1161 CONJ	G2896 V-PAI-3S	G5228 PREP	G3588 T-GSM	G2474 N-PRI	G1437 COND
ζῶντος.	**9:27**	Ἡσαΐας	δὲ	κράζει	ὑπὲρ	τοῦ	Ἰσραήλ	Ἐὰν
zontos.	26q)	Hesaias	de	kradzei	hyper	tu	Israel	Ean
żywego.		Izajasz	zaś	woła	za	—	Izraelem:	*Choćby*

G1510 V-PAS-3S	G3588 T-NSM	G706 N-NSM	G3588 T-GPM	G5207 N-GPM	G2474 N-PRI	G5613 ADV	G3588 T-NSF	G285 N-NSF	G3588 T-GSF
ᾖ	ὁ	ἀριθμὸς	τῶν	υἱῶν	Ἰσραὴλ	ὡς	ἡ	ἄμμος	τῆς
e	ho	arithmos	ton	hyion	Israel	hos	he	ammos	tes
byłaby	—	*liczba*	—	*synów*	*Izraela*	*jak*	—	*piasek*	—

G2281 N-GSF	G3588 T-NSN	G3005 N-NSN	G4982 V-FPI-3S		G3056 N-ASM	G1063 CONJ	G4931 V-PAP-NSM
θαλάσσης,	τὸ	ὑπόλειμμα	σωθήσεται·	**9:28**	λόγον	γὰρ	συντελῶν
thalasses,	to	hypoleimma	sothesetai;		logon	gar	syntelon
morza,	—	*[tylko] reszta*	*będzie uratowana;*		*Słowo*	*bowiem*	*spełniając*

G2532 CONJ	G4932 V-PAP-NSM		G4160 V-FAI-3S	G2962 N-NSM	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1093 N-GSF		G2532 CONJ	G2531 ADV
καὶ	συντέμνων		ποιήσει	Κύριος	ἐπὶ	τῆς	γῆς	**9:29**	καὶ	καθὼς
kai	syntemnon	28e)	poiesei	Kyrios	epi	tes	ges	28j)	kai	kathos
i	*nie odwlekając*		*uczyni*	*Pan*	*na*	—	*ziemi.*		i	jak

G4302 V-RAI-3S	G2268 N-NSM	G1487 COND	G3361 PRT-N	G2962 N-NSM	G4519 HEB	G1459 V-2AAI-3S	G2254 P-1DP
προείρηκεν	Ἡσαΐας	Εἰ	μὴ	Κύριος	Σαβαὼθ	ἐγκατέλιπεν	ἡμῖν
proeireken	Hesaias	Ei	me	Kyrios	Sabaoth	enkatelipen	hemin
przepowiedział	Izajasz:	*Gdyby*	*nie*	*Pan*	*Zastępów*	*pozostawiłby*	*nam*

G4690 N-ASN	G5613 ADV	G4670 N-NSF	G302 PRT	G1096 V-AOI-1P	G2532 CONJ	G5613 ADV	G1116 N-NSF	G302 PRT
σπέρμα,	ὡς	Σόδομα	ἂν	ἐγενήθημεν	καὶ	ὡς	Γόμορρα	ἂν
sperma,	hos	Sodoma	an	egenethemen	kai	hos	Gomorra	an
nasienia,	*jak*	*Sodoma*	—	*stalibyśmy się*	*i*	*jak*	*Gomora*	—

G3666 V-API-1P		G5101 I-ASN	G3767 CONJ	G2046 V-FAI-1P	G3754 CONJ	G1484 N-NPN	G3588 T-NPN	G3361 PRT-N
ὡμοιώθημεν.	**9:30**	Τί	οὖν	ἐροῦμεν;	ὅτι	ἔθνη	τὰ	μὴ
homoiothemen.	29t)	Ti	un	erumen;	hoti	ethne	ta	me
stalibyśmy się podobni.		Co	więc	powiemy?	Że	narody	—	nie

G1377 V-PAP-NPN	G1343 N-ASF	G2638 V-2AAI-3S	G1343 N-ASF	G1343 N-ASF	G1161 CONJ	G3588 T-ASF
διώκοντα	δικαιοσύνην	κατέλαβεν	δικαιοσύνην,	δικαιοσύνην	δὲ	τὴν
diokonta	dikaiosynen	katelaben	dikaiosynen,	dikaiosynen	de	ten
ścigające	sprawiedliwości,	pochwycili	sprawiedliwość,	sprawiedliwość	zaś	—

25r)) Oz 2:25
26q)) Oz 2:1
28e)) dosł. "skracając", "przycinając" jak roślinę we właściwym czasie.
28j)) Iz 10:22
29t)) Iz 1:9

G1537 PREP	G4102 N-GSF		G2474 N-PRI	G1161 CONJ	G1377 V-PAP-NSM	G3551 N-ASM	G1343 N-GSF	G1519 PREP
ἐκ	πίστεως·	**9:31**	Ἰσραὴλ	δὲ	διώκων	νόμον	δικαιοσύνης	εἰς
ek	pisteos;		Israel	de	diokon	nomon	dikaiosynes	eis
z	wiary;		Izrael	zaś	ścigający	Prawo,	sprawiedliwości	w

G3551 N-ASM	G3756 PRT-N	G5348 V-AAI-3S		G1223 PREP	G5101 I-ASN	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G1537 PREP	G4102 N-GSF
νόμον	οὐκ	ἔφθασεν.	**9:32**	διὰ	τί;	ὅτι	οὐκ	ἐκ	πίστεως
nomon	uk	efthasen.		dia	ti;	hoti	uk	ek	pisteos
Prawie	nie	doszedł.		Dla	czego?	[Dlatego] , że	nie	z	wiary,

G235 CONJ	G5613 ADV	G1537 PREP	G2041 N-GPN	G4350 V-AAI-3P	G3588 T-DSM	G3037 N-DSM	G3588 T-GSN	G4348 N-GSN		
ἀλλ’	ὡς	ἐξ	ἔργων·	προσέκοψαν,	τῷ	λίθῳ	τοῦ	προσκόμματος		**9:33**
all’	hos	eks	ergon;	prosekopsan,	to	litho	tu	proskommatos	32o)	
ale	jakby	z	dzieł;	uderzyli	*[o]*	*kamień*	—	*potknięcia*		

G2531 ADV	G1125 V-RPI-3S	G3708 V-2AMM-2S	G5087 V-PAI-1S	G1722 PREP	G4622 N-PRI	G3037 N-ASM	G4348 N-GSN	G2532 CONJ
καθὼς	γέγραπται	Ἰδοὺ	τίθημι	ἐν	Σιὼν	λίθον	προσκόμματος	καὶ
kathos	gegraptai	Idu	tithemi	en	Sion	lithon	proskommatos	kai
jak	napisano:	*Oto*	*kładę*	*na*	*Syjonie*	*kamień*	*potknięcia*	*i*

G4073 N-ASF	G4625 N-GSN	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G4100 V-PAP-NSM	G1909 PREP	G846 P-DSM	G3756 PRT-N
πέτραν	σκανδάλου,	καὶ	ὁ	πιστεύων	ἐπ’	αὐτῷ	οὐ
petran	skandalu,	kai	ho	pisteuon	ep’	auto	u
skałę	*zgorszenia,*	*i*	—	*wierzący*	*w*	*Niego*	*nie*

G2617 V-FPI-3S
καταισχυνθήσεται.
kataischynthesetai.
będzie zawstydzony. 33r)

Rozdział 10

	G80 N-VPM	G3588 T-NSF	G3303 PRT	G2107 N-NSF		G3588 T-GSF	G1699 S-1SGSF	G2588 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF
10:1	Ἀδελφοί,	ἡ	μὲν	εὐδοκία		τῆς	ἐμῆς	καρδίας	καὶ	ἡ
	Adelfoi, 1a)	he	men	eudokia	1d)	tes	emes	kardias	kai	he
	Bracia,	—	—	pragnienie		—	mego	serca	i	—

G1162 N-NSF	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G2316 N-ASM		G5228 PREP	G846 P-GPM	G1519 PREP	G4991 N-ASF		
δέησις	πρὸς	τὸν	Θεὸν		ὑπὲρ	αὐτῶν	εἰς	σωτηρίαν.		**10:2**
deesis	pros	ton	Theon	1m)	hyper	auton	eis	soterian.	1q)	
błaganie	do	—	Boga		za	nimi,	1o) dla [ich]	ratunku.		

G3140 V-PAI-1S	G1063 CONJ	G846 P-DPM	G3754 CONJ	G2205 N-ASM	G2316 N-GSM	G2192 V-PAI-3P	G235 CONJ	G3756 PRT-N	G2596 PREP	
μαρτυρῶ	γὰρ	αὐτοῖς	ὅτι	ζῆλον	Θεοῦ	ἔχουσιν,	ἀλλ’	οὐ	κατ’	
martyro	gar	autois	hoti	zelon	Theu	echusin,	all’	u	kat’	
Świadczę	bowiem	im,	że	gorliwość	Boga	mają,	ale	nie	według	

G1922 N-ASF		G50 V-PAP-NPM	G1063 CONJ	G3588 T-ASF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1343 N-ASF	
ἐπίγνωσιν·	**10:3**	ἀγνοοῦντες	γὰρ	τὴν	τοῦ	Θεοῦ	δικαιοσύνην,	
epignosin;		agnountes	gar	ten	tu	Theu	dikaiosynen,	
dokładnego poznania,		ignorując	bowiem	—	—	Boga	sprawiedliwość,	

G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G2398 A-ASF	G2212 V-PAP-NPM	G2476 V-AAN		G3588 T-DSF	G1343 N-DSF	G3588 T-GSM
καὶ	τὴν	ἰδίαν	ζητοῦντες	στῆσαι,		τῇ	δικαιοσύνῃ	τοῦ
kai	ten	idian	zetuntes	stesai,	3k)	te	dikaiosyne	tu
a	—	własnej	szukając, [aby]	postawić,		—	sprawiedliwości	—

32o)) Iz 8:14
33r)) Iz 28:16
1a)) Choć list adresowany jest do Rzymian, to kontekst poprzedniego rozdziału wskazuje na Izraelitów.
1d)) lub "*upodobanie*" wyraża głęboką tęsknotę autora za zbawieniem rodaków.
1m)) w znaczeniu "*modlitwa*".
1o)) czyli za Izraelem.
1q)) czyli "*zbawienia*".

G2316	G3756	G5293		G5056		G1063	G3551	G5547
N-GSM	PRT-N	V-2API-3P		N-NSN		CONJ	N-GSM	N-NSM
Θεοῦ	οὐχ	ὑπετάγησαν.	**10:4**	τέλος		γὰρ	νόμου	Χριστὸς
Theu	uch	hypetagesan.		telos	4a)	gar	nomu	Christos
Boga	nie	podporządkowali się.		Końcem		bowiem	Prawa,	Pomazaniec,

G1519	G1343	G3956	G3588	G4100		G3475	G1063
PREP	N-ASF	A-DSM	T-DSM	V-PAP-DSM		N-NSM	CONJ
εἰς	δικαιοσύνην	παντὶ	τῷ	πιστεύοντι.	**10:5**	Μωϋσῆς	γὰρ
eis	dikaiosynen	panti	to	pisteuonti.		Moyses	gar
ku	sprawiedliwości	wszelkiemu	—	wierzącemu.		Mojżesz	bowiem

G1125	G3754	G3588	G1343	G3588	G1537	G3551	G3588
V-PAI-3S	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF	PREP	N-GSM	T-NSM
γράφει	ὅτι	τὴν	δικαιοσύνην	τὴν	ἐκ	νόμου	ὁ
grafei	hoti	ten	dikaiosynen	ten	ek	nomu	ho
pisze,	[o]	—	sprawiedliwości	—	z	Prawa,	że

G4160		G444	G2198	G1722	G846		G3588	G1161	G1537
V-AAP-NSM		N-NSM	V-FDI-3S	PREP	P-DSF		T-NSF	CONJ	PREP
ποιήσας		ἄνθρωπος	ζήσεται	ἐν	αὐτῇ.	**10:6**	ἡ	δὲ	ἐκ
poiesas	5k)	anthropos	zesetai	en	aute.	5o)	he	de	ek
przestrzegający [je]		*człowiek,*	*żył będzie*	*przez*	*nie.*		—	Zaś	z

G4102	G1343	G3779	G3004	G3361	G3004	G1722	G3588	G2588
N-GSF	N-NSF	ADV	V-PAI-3S	PRT-N	V-2AAS-2S	PREP	T-DSF	N-DSF
πίστεως	δικαιοσύνη	οὕτως	λέγει	Μὴ	εἴπῃς	ἐν	τῇ	καρδίᾳ
pisteos	dikaiosyne	hutos	legei	Me	eipes	en	te	kardia
wiary	sprawiedliwość	tak	mówi:	*Nie*	*powiedziałbyś*	*w*	—	*sercu*

G4771	G5101	G305	G1519	G3588	G3772	G3778	G1510	G5547
P-2GS	I-NSM	V-FDI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM	D-NSN	V-PAI-3S	N-ASM
σου	Τίς	ἀναβήσεται	εἰς	τὸν	οὐρανόν;	τοῦτ’	ἔστιν	Χριστὸν
su	Tis	anabesetai	eis	ton	uranon;	tut’	estin	Christon
swoim:	*Kto*	*wstąpi*	*do*	—	*nieba?*	To	jest, [aby]	Pomazańca

G2609		G2228	G5101	G2597	G1519	G3588	G12	G3778
V-2AAN		PRT	I-NSM	V-FDI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	D-NSN
καταγαγεῖν·	**10:7**	ἢ	Τίς	καταβήσεται	εἰς	τὴν	ἄβυσσον;	τοῦτ’
katagagein;		e	Tis	katabesetai	eis	ten	abysson;	tut’
sprowadzić,		lub:	*Kto*	*zejdzie*	*do*	—	*otchłani?*	To

G1510	G5547	G1537	G3498	G321		G235	G5101	G3004
V-PAI-3S	N-ASM	PREP	A-GPM	V-2AAN		CONJ	I-ASN	V-PAI-3S
ἔστιν	Χριστὸν	ἐκ	νεκρῶν	ἀναγαγεῖν.	**10:8**	ἀλλὰ	τί	λέγει;
estin	Christon	ek	nekron	anagagein.		alla	ti	legei;
jest, [aby]	Pomazańca	z	martwych	wyprowadzić.		Ale	co	mówi?

G1451	G4771	G3588	G4487	G2076	G1722	G3588	G4750	G4771	G2532	G1722
ADV	P-2GS	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	PREP	T-DSN	N-DSN	P-2GS	CONJ	PREP
Ἐγγύς	σου	τὸ	ῥῆμά	ἐστιν,	ἐν	τῷ	στόματί	σου	καὶ	ἐν
Engys	su	to	rema	estin,	en	to	stomati	su	kai	en
Blisko	*ciebie*	—	*słowo*	*jest,*	*na*	—	*ustach*	*twych*	*i*	*w*

G3588	G2588	G4771	G3778	G1510	G3588	G4487	G3588	G4102	G3739
T-DSF	N-DSF	P-2GS	D-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	R-ASN
τῇ	καρδίᾳ	σου·	τοῦτ’	ἔστιν	τὸ	ῥῆμα	τῆς	πίστεως	ὃ
te	kardia	su;	tut’	estin	to	rema	tes	pisteos	ho
—	*sercu*	*twym,*	to	jest	—	słowo	—	wiary,	[które]

G2784		G3754	G1437	G3670	G1722	G3588	G4750	G4771		G2962
V-PAI-1P		CONJ	COND	V-AAS-2S	PREP	T-DSN	N-DSN	P-2GS		N-ASM
κηρύσσομεν.	**10:9**	ὅτι	ἐὰν	ὁμολογήσῃς	ἐν	τῷ	στόματί	σου		Κύριον
keryssomen.		hoti	ean	homologeses	en	to	stomati	su	9g)	Kyrion
głosimy.		Gdyż	jeśli	wyznałbyś	*przez*	—	*usta*	*twe:*		Panem

---

3k)) lub "*ustanowić*".
4a)) lub "*kresem*", być może w znaczeniu "*ostatecznym celem*" jakim było objawienie się Chrystusa.
5k)) przedłużenie formy "*robić*".
5o)) Za LXX Kpł 18:5. TM: אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם - [a]ser ja[a]se[h] otam ha'adam wahaj bahem: "*które czyni je człowiek i żyje przez nie*".
6r)) parafraza Pwt 30:12.
7f)) parafraza, a nawet aluzja do Pwt 30:13.
8g)) w znaczeniu "*wypowiedź Boga*".
8q)) Pwt 30:14
9g)) Iz 59:20-21. wyrażenie wskazuje na konieczność publicznego wyznania, takie które przeszło przez usta i zostało usłyszane.

G2424	G2532	G4100	G1722	G3588	G2588	G4771	G3754	G3588	G2316
N-ASM	CONJ	V-AAS-2S	PREP	T-DSF	N-DSF	P-2GS	CONJ	T-NSM	N-NSM
Ἰησοῦν,	καὶ	πιστεύσῃς	ἐν	τῇ	καρδίᾳ	σου	ὅτι	ὁ	Θεὸς
Iesun,	kai	pisteuses	en	te	kardia	su	hoti	ho	Theos
Jezus,	i	uwierzyłbyś	w	—	sercu	twym,	że	—	Bóg

G846	G1453	G1537	G3498	G4982		G2588	G1063
P-ASM	V-AAI-3S	PREP	A-GPM	V-FPI-2S		N-DSF	CONJ
αὐτὸν	ἤγειρεν	ἐκ	νεκρῶν,	σωθήσῃ·	**10:10**	καρδίᾳ	γὰρ
auton	egeiren	ek	nekron,	sothese;		kardia	gar
Jego	wzbudził	z	martwych,	będziesz uratowany.		Sercem	bowiem

G4100	G1519	G1343	G4750	G1161	G3670	G1519	G4991	
V-PPI-3S	PREP	N-ASF	N-DSN	CONJ	V-PPI-3S	PREP	N-ASF	
πιστεύεται	εἰς	δικαιοσύνην,	στόματι	δὲ	ὁμολογεῖται	εἰς	σωτηρίαν.	**10:11**
pisteuetai	eis	dikaiosynen,	stomati	de	homologeitai	eis	soterian.	
wierzy się	dla	sprawiedliwości,	ustami	zaś	wyznaje się	ku	ratunkowi.	

G3004	G1063	G3588	G1124	G3956	G3588	G4100	G1909	G846	G3756
V-PAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-DSM	PRT-N
λέγει	γὰρ	ἡ	γραφή	Πᾶς.	ὁ	πιστεύων	ἐπ’	αὐτῷ	οὐ
legei	gar	he	grafe	Pas.	ho	pisteuon	ep’	auto	u
Mówi	bowiem	—	Pismo:	Każdy,	—	*wierzący*	*w*	*Niego*	*nie*

G2617		G3756	G1063	G2076	G1293	G2453	G5037
V-FPI-3S		PRT-N	CONJ	V-PAI-3S	N-NSF	A-GSM	PRT
καταισχυνθήσεται	**10:12**	οὐ	γάρ	ἐστιν	διαστολὴ	Ἰουδαίου	τε
kataischynthesetai	11k)	u	gar	estin	diastole	Iudaiu	te
będzie zawstydzony.		Nie	bowiem	jest	rozróżnienie	Judejczyka	—

G2532	G1672	G3588	G1063	G846	G2962	G3956	G4147	G1519
CONJ	N-GSM	T-NSM	CONJ	P-NSM	N-NSM	A-GPM	V-PAP-NSM	PREP
καὶ	Ἕλληνος·	ὁ	γὰρ	αὐτὸς	Κύριος	πάντων,	πλουτῶν	εἰς
kai	Hellenos;	ho	gar	autos	Kyrios	panton,	pluton	eis
i	Hellena,	—	bowiem	Ten	Panem	wszystkich,	hojny	dla

G3956	G3588	G1941	G846		G3956	G1063	G3739	G302
A-APM	T-APM	V-PMP-APM	P-ASM		A-NSM	CONJ	R-NSM	PRT
πάντας	τοὺς	ἐπικαλουμένους	αὐτόν·	**10:13**	Πᾶς	γὰρ.	ὃς	ἂν
pantas	tus	epikalumenus	auton;		Pas	gar.	hos	an
wszystkich	—	wzywających	Go.		*Każdy*	bowiem,	*który*	—

G1941	G3588	G3686	G2962	G4982			G4459	G3767
V-AMS-3S	T-ASN	N-ASN	N-GSM	V-FPI-3S			ADV-I	CONJ
ἐπικαλέσηται	τὸ	ὄνομα	Κυρίου	σωθήσεται		**10:14**	πῶς	οὖν
epikalesetai	to	onoma	Kyriu	sothesetai	13i)		pos	un
wezywałby	—	*imię*	*Pana*	*będzie uratowany.*			Jak	więc

G1941	G1519	G3739	G3756	G4100	G4459	G1161	G4100	G3739
V-AMS-3P	PREP	R-ASM	PRT-N	V-AAI-3P	ADV-I	CONJ	V-AAS-3P	R-GSM
ἐπικαλέσωνται	εἰς	ὃν	οὐκ	ἐπίστευσαν;	πῶς	δὲ	πιστεύσωσιν	οὗ
epikalesontai	eis	hon	uk	episteusan;	pos	de	pisteusosin	hu
wezwać [Tego]	w	którego	nie	uwierzyli?	Jak	zaś	uwierzyć,	[o którym]

G3756	G191	G4459	G1161	G191	G5565	G2784		G4459	G1161
PRT-N	V-AAI-3P	ADV-I	CONJ	V-AAS-3P	ADV	V-PAP-GSM		ADV-I	CONJ
οὐκ	ἤκουσαν;	πῶς	δὲ	ἀκούσωσιν	χωρὶς	κηρύσσοντος;	**10:15**	πῶς	δὲ
uk	ekusan;	pos	de	akusosin	choris	keryssontos;		pos	de
nie	usłyszeli?	Jak	zaś	usłyszą	bez	głoszącego?		Jak	zaś

G2784	G1437	G3361	G649	G2509	G1125	G5613	G5611	G3588
V-AAS-3P	COND	PRT-N	V-2APS-3P	ADV	V-RPI-3S	ADV	A-NPM	T-NPM
κηρύξωσιν	ἐὰν	μὴ	ἀποσταλῶσιν;	καθάπερ	γέγραπται.	Ὡς	ὡραῖοι	οἱ
keryksosin	ean	me	apostalosin;	kathaper	gegraptai.	Hos	horaioi	hoi
głosiliby,	jeśli	nie	zostaliby wysłani?	Tak jak	napisane jest:	*Jak*	*piękne*	—

G4228	G3588	G2097	G18		G235	G3756	G3956
N-NPM	T-GPM	V-PMP-GPM	A-APN		CONJ	PRT-N	A-NPM
πόδες	τῶν	εὐαγγελιζομένων	ἀγαθά	**10:16**	Ἀλλ’	οὐ	πάντες
podes	ton	euangelidzomenon	agatha	15o)	All’	u	pantes
stopy	—	*głoszących dobrą nowinę*	*[o] dobrych.*		Ale	nie	wszyscy

---

11k)) Iz 28:16
13i)) Jl 3:5
15o)) Iz 52:7

G5219	G3588	G2098	G2268	G1063	G3004	G2962	G5101	
V-AAI-3P	T-DSN	N-DSN	N-NSM	CONJ	V-PAI-3S	N-VSM	I-NSM	
ὑπήκουσαν	τῷ	εὐαγγελίῳ.	Ἡσαΐας	γὰρ	λέγει	Κύριε,	τίς	
hypekusan	to	euangelio.	Hesaias	gar	legei	Kyrie,	tis	
okazali posłuszeństwo	—	dobrej nowinie.	Izajasz	bowiem	mówi:	*Panie,*	*kto*	

G4100	G3588	G189	G2257		G686	G3588	G4102	G1537
V-AAI-3S	T-DSF	N-DSF	P-1GP		PRT	T-NSF	N-NSF	PREP
ἐπίστευσεν	τῇ	ἀκοῇ	ἡμῶν;	**10:17**	ἄρα	ἡ	πίστις	ἐξ
episteusen	te	akoe	hemon;		ara	he	pistis	eks
uwierzył	—	*przesłaniu*	*naszemu?*		Albowiem	—	wiara	[jest] z

16n) 16o)

G189	G3588	G1161	G189	G1223	G4487	
N-GSF	T-NSF	CONJ	N-NSF	PREP	N-GSN	
ἀκοῆς,	ἡ	δὲ	ἀκοὴ	διὰ	ῥήματος	
akoes,	he	de	akoe	dia	rematos	
usłyszenia [przesłania],	—	i to	usłyszenia [przesłania]	przez	wypowiedź	

17e) 17g) 17j)

G5547	G235	G3004	G3361	G3756	G191	G3304	G1519
N-GSM	CONJ	V-PAI-1S	PRT-N	PRT-N	V-AAI-3P	PRT	PREP
Χριστοῦ.	ἀλλὰ	λέγω,	μὴ	οὐκ	ἤκουσαν;	μενοῦνγε	Εἰς
Christu.	alla	lego,	me	uk	ekusan;	menunge	Eis
Pomazańca.	Ale	mówię:	Czy	nie	usłyszeli?	Przeciwnie:	*Do*

10:18

17k)

G3956	G3588	G1093	G1831	G3588	G5353	G846	G2532	G1519	G3588
A-ASF	T-ASF	N-ASF	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	P-GPM	CONJ	PREP	T-NPN
πᾶσαν	τὴν	γῆν	ἐξῆλθεν	ὁ	φθόγγος	αὐτῶν,	καὶ	εἰς	τὰ
pasan	ten	gen	ekselthen	ho	fthongos	auton,	kai	eis	ta
każdej	—	*ziemi*	*wyszedł*	—	*dźwięk*	*ich,*	*i*	*do*	—

G4009	G3588	G3625	G3588	G4487	G846		G235
N-APN	T-GSF	N-GSF	T-NPN	N-NPN	P-GPM		CONJ
πέρατα	τῆς	οἰκουμένης	τὰ	ῥήματα	αὐτῶν.	**10:19**	ἀλλὰ
perata	tes	oikumenes	ta	remata	auton.		alla
kresów	—	*zamieszkanego [świata]*	—	*słowa*	*ich.*		Ale

18v) 18w)

G3004	G3361	G2474	G3756	G1097	G4413	G3475	G3004	G1473
V-PAI-1S	PRT-N	N-PRI	PRT-N	V-2AAI-3S	A-NSM-S	N-NSM	V-PAI-3S	P-1NS
λέγω,	μὴ	Ἰσραὴλ	οὐκ	ἔγνω;	πρῶτος	Μωϋσῆς	λέγει	Ἐγὼ
lego,	me	Israel	uk	egno;	protos	Moyses	legei	Ego
mówię:	Czy	Izrael	nie	zrozumiał?	Pierwszy	Mojżesz	mówi:	*Ja*

19f)

G3863	G5209	G1909	G3756	G1484	G1909	G1484	G801
V-FAI-1S	P-2AP	PREP	PRT-N	N-DSN	PREP	N-DSN	A-DSN
παραζηλώσω	ὑμᾶς	ἐπ’	οὐκ	ἔθνει,	ἐπ’	ἔθνει	ἀσυνέτῳ
paradzeloso	hymas	ep’	uk	ethnei,	ep’	ethnei	asyneto
pobudzę do zazdrości	*was*	*przez*	*nie*	*naród,*	*przez*	*naród*	*nierozumny*

G3949	G5209		G2268	G1161	G662	G2532	G3004
V-FAI-1S	P-2AP		N-NSM	CONJ	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S
παρογιῶ	ὑμᾶς.	**10:20**	Ἡσαΐας	δὲ	ἀποτολμᾷ	καὶ	λέγει
parorgio	hymas.		Hesaias	de	apotolma	kai	legei
doprowadzę do gniewu	*was.*		Izajasz	zaś	ośmiela się	i	mówi:

19t)

G2147	G3588	G1473	G3361	G2212	G1717	G1096	G3588	G1473
V-API-1S	T-DPM	P-1AS	PRT-N	V-PAP-DPM	A-NSM	V-2ADI-1S	T-DPM	P-1AS
Εὑρέθην	τοῖς	ἐμὲ	μὴ	ζητοῦσιν,	ἐμφανὴς	ἐγενόμην	τοῖς	ἐμὲ
Heurethen	tois	eme	me	zetusin,	emfanes	egenomen	tois	eme
Dałem znaleźć	—	*Mnie*	*nie*	*szukającym,*	*jawny*	*stałem się*	—	*Mnie*

16n)) lub *usłyszeniu*, *powiadomieniu*, *wieści*.

16o)) Iz 53:1

17e)) lub *wieści*, *powiadomienia*. wieść, ἀκοή, ozn.: (1) słuch (1Kor 12:17), (2) słuchanie (słowo to jest nawet częścią hbr. idiomu: słuch do słuchania); (3) wiadomość, poselstwo (Rz 10:15-15). Ze względu na tę wieloznaczność pytanie w. 16 i w. 17 można odczytać: Kto uwierzył [słuchaniu] naszej wieści? Wiara zatem [budzi się pod wpływem] [słuchania] wieści, a do [słuchania] wieści dochodzi dzięki głoszeniu (ῥῆμα, rhema) Chrystusa (gen. subiectivus) l. o Chrystusie (gen. obiectivus).

17g)) lub *zaś*

17j)) lub *słowo* jako coś głoszonego. Słowo, ῥῆμα, ozn. (1) to, co się wypowiada za pomocą głosu: słowo, wypowiedź, stwierdzenie, głoszenie; (2) sprawę (Mt 18:6).

17k)) w znaczeniu: "*Wiara rodzi się z przesłania, a przesłaniem jest Słowo Chrystusa*". W TR i BT występuje lekcja "θεου" [theou] - Boga; w NA27/28 "χριστου" [christou] - Pomazańca.

18v)) lub "*wypowiedzi*".

18w)) Ps 19:4-5

19f)) lub *poznał*.

19t)) Pwt 32:21

G3361 PRT-N	G1905 V-PAP-DPM		G4314 PREP	G1161 CONJ	G3588 T-ASM	G2474 N-PRI	G3004 V-PAI-3S	G3650 A-ASF	G3588 T-ASF
μὴ	ἐπερωτῶσιν.	**10:21**	πρὸς	δὲ	τὸν	Ἰσραὴλ	λέγει	Ὅλην	τὴν
me	eperotosin.	20p)	pros	de	ton	Israel	legei	Holen	ten
nie	*pytającym.*		Do	zaś	—	Izraela	mówi:	*Cały*	—

G2250 N-ASF	G1600 V-AAI-1S	G3588 T-APF	G5495 N-APF	G3450 P-1GS	G4314 PREP	G2992 N-ASM	G544 V-PAP-ASM	G2532 CONJ
ἡμέραν	ἐξεπέτασα	τὰς	χεῖράς	μου	πρὸς	λαὸν	ἀπειθοῦντα	καὶ
hemeran	eksepetasa	tas	cheiras	mu	pros	laon	apeithunta	kai
dzień	*wyciągałem*	—	*ręce*	*Me*	*do*	*ludu*	*nieposłusznego*	*i*

G483 V-PAP-ASM
ἀντιλέγοντα.
antilegonta.
mówiącego przeciwko [Mnie]. 21q)

Rozdział 11

Bóg nie odrzucił Izraela

	G3004 V-PAI-1S	G3767 CONJ	G3361 PRT-N	G683 V-ADI-3S		G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASM	G2992 N-ASM	G846 P-GSM
11:1	Λέγω	οὖν,	μὴ	ἀπώσατο		ὁ	Θεὸς	τὸν	λαὸν	αὐτοῦ;
	Lego	un,	me	aposato	1d)	ho	Theos	ton	laon	autu;
	Mówię	więc:	Czy	odepchnął		—	Bóg	—	lud	Jego?

G3361 PRT-N	G1096 V-2ADO-3S	G2532 CONJ	G1063 CONJ	G1473 P-1NS	G2475 N-NSM	G1510 V-PAI-1S	G1537 PREP	G4690 N-GSN
μὴ	γένοιτο·	καὶ	γὰρ	ἐγὼ	Ἰσραηλείτης	εἰμί,	ἐκ	σπέρματος
me	genoito;	kai	gar	ego	Israeleites	eimi,	ek	spermatos
Nie	stało się!	I	bowiem	ja	Izraelitą	jestem,	z	nasienia

G11 N-PRI	G5443 N-GSF	G958 N-PRI		G3756 PRT-N	G683 V-ADI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-ASM
Ἀβραάμ,	φυλῆς	Βενιαμείν.	**11:2**	οὐκ	ἀπώσατο	ὁ	Θεὸς	τὸν
Abraam,	fyles	Beniamein.		uk	aposato	ho	Theos	ton
Abrahama,	plemienia	Beniamina.		Nie	odepchnął	—	Bóg	—

G2992 N-ASM	G846 P-GSM	G3739 R-ASM	G4267 V-AAI-3S		G2228 PRT	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-2P	G1722 PREP	G2243 N-DSM
λαὸν	αὐτοῦ	ὃν	προέγνω.		ἢ	οὐκ	οἴδατε	ἐν	Ἠλείᾳ
laon	autu	hon	proegno.		e	uk	oidate	en	Heleia
ludu	Jego,	co	uprzednio poznał.		Czy	nie	widzieliście	w	Eliaszu

G5101 I-ASN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G1124 N-NSF	G5613 ADV	G1793 V-PAI-3S	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G2596 PREP	G3588 T-GSM
τί	λέγει	ἡ	γραφή,	ὡς	ἐντυγχάνει	τῷ	Θεῷ	κατὰ	τοῦ
ti	legei	he	grafe,	hos	entynchanei	to	Theo	kata	tu
co	mówi	—	Pismo?	Jak	skarży się	—	Bogu	przeciw	—

G2474 N-PRI		G2962 N-VSM	G3588 T-APM	G4396 N-APM	G4771 P-2GS	G615 V-AAI-3P	G3588 T-APN	G2379 N-APN
Ἰσραήλ;	**11:3**	Κύριε,	τοὺς	προφήτας	σου	ἀπέκτειναν,	τὰ	θυσιαστήριά
Israel;		Kyrie,	tus	profetas	su	apekteinan,	ta	thysiasteria
Izraelowi:		*Panie,*	—	*proroków*	*Twych*	*zabili,*	—	*ołtarze*

G4771 P-2GS	G2679 V-AAI-3P	G2504 P-1NS-K	G5275 V-API-1S	G3441 A-NSM	G2532 CONJ	G2212 V-PAI-3P		G3588 T-ASF
σου	κατέσκαψαν,	κἀγὼ	ὑπελείφθην	μόνος	καὶ	ζητοῦσιν		τὴν
su	kateskapsan,	kago	hypeleifthen	monos	kai	zetusin	3n)	ten
Twe	*zburzyli,*	*a ja*	*zostałem pozostawiony*	*sam*	*i*	*szukają*		—

G5590 N-ASF	G3450 P-1GS		G235 CONJ	G5101 I-ASN	G3004 V-PAI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-NSM	G5538 N-NSM
ψυχήν	μου.	**11:4**	ἀλλὰ	τί	λέγει	αὐτῷ	ὁ	χρηματισμός;
psychen	mu.	3q)	alla	ti	legei	auto	ho	chrematismos; 4f)
duszy	*mej.*		Ale	co	mówi	mu	—	wyrocznia?

20p)) Iz 65:1
21q)) Iz 65:2, Jr 35:14.
1d)) w zn. *odtrącił.*
3n)) w znaczeniu *nastają, szukają, aby zabić*
3q)) 1Krl 19:10; 1Krl 19:14

G2641	G1683	G2035	G435	G3748	G3756	G2578	G1119	G3588
V-2AAI-1S	F-1DSM	A-APM	N-APM	R-NPM	PRT-N	V-AAI-3P	N-ASN	T-DSF
Κατέλιπον	ἐμαυτῷ	ἑπτακισχιλίους	ἄνδρας,	οἵτινες	οὐκ	ἔκαμψαν	γόνυ	τῇ
Katelipon	emauto	heptakischilius	andras,	hoitines	uk	ekampsan	gony	te
Zostawiłem	*sobie*	*siedem tysięcy*	*mężów,*	*co*	*nie*	*zgięli*	*kolana*	*[dla]*

G896		G3779	G3767	G2532	G1722	G3588	G3568	G2540	G3005	
N-PRI		ADV	CONJ	CONJ	PREP	T-DSM	ADV	N-DSM	N-NSN	
Βάαλ	**11:5**	οὕτως	οὖν	καὶ	ἐν	τῷ	νῦν	καιρῷ	λίμμα	
Baal	4p)	hutos	un	kai	en	to	nyn	kairo	limma	5h)
Baala.		Tak	więc	i	w	—	teraźniejszym	czasie	pozostałość	

G2596	G1589	G5485	G1096		G1487	G1161	G5485	G3765	G1537		
PREP	N-ASF	N-GSF	V-2RAI-3S		COND	CONJ	N-DSF	ADV-N	PREP		
κατ’	ἐκλογὴν	χάριτος	γέγονεν·	**11:6**	εἰ	δὲ	χάριτι,	οὐκέτι	ἐξ		
kat’	eklogen	charitos	gegonen;	5l)	ei	de	chariti,	uketi	eks		
według	wybrania	łaski	[o]stała się.		Jeśli	zaś	łaską,	już nie	z		

G2041	G1893	G3588	G5485	G3765	G1096		G5485		G5101	G3767			
N-GPN	CONJ	T-NSF	N-NSF	ADV-N	V-PNI-3S		N-NSF		I-NSN	CONJ			
ἔργων,	ἐπεὶ	ἡ	χάρις	οὐκέτι	γίνεται		χάρις.	**11:7**	Τί	οὖν;			
ergon,	epei	he	charis	uketi	ginetai	6k)	charis.	6l)	Ti	un;			
dzieł,	ponieważ	[wówczas]	łaska	już nie	staje się		łaską.		Cóż	więc?			

G3739	G1934	G2474	G3778	G3756	G2013		G3588	G1161	G1589
R-ASN	V-PAI-3S	N-PRI	D-ASN	PRT-N	V-2AAI-3S		T-NSF	CONJ	N-NSF
ὃ	ἐπιζητεῖ	Ἰσραήλ,	τοῦτο	οὐκ	ἐπέτυχεν,		ἡ	δὲ	ἐκλογὴ
ho	epidzetei	Israel,	tuto	uk	epetychen,	7h)	he	de	ekloge
[Czego]	szuka	Izrael,	tego	nie	uzyskał,		[jednak]	zaś	wybrani

G2013	G3588	G1161	G3062	G4456		G2509	
V-2AAI-3S	T-NPM	CONJ	A-NPM	V-API-3P		ADV	
ἐπέτυχεν·	οἱ	δὲ	λοιποὶ	ἐπωρώθησαν,	**11:8**	καθάπερ	
epetychen;	hoi	de	loipoi	eporothesan,		kathaper	
uzyskali,	—	zaś	reszta	została [dotknięta] zatwardziałością,		tak jak	

G1125	G1325	G846	G3588	G2316	G4151	G2659		G3788	G3588
V-RPI-3S	V-AAI-3S	P-DPM	T-NSM	N-NSM	N-ASN	N-GSF		N-APM	T-GSN
γέγραπται.	Ἔδωκεν	αὐτοῖς	ὁ	Θεὸς	πνεῦμα	κατανύξεως,		ὀφθαλμοὺς	τοῦ
gegraptai.	Edoken	autois	ho	Theos	pneuma	katanykseos,	8h)	ofthalmus	tu
napisane jest:	*Dał*	*im*	—	*Bóg*	*ducha*	*odrętwienia,*		*oczy*	*[by]*

G3361	G991	G2532	G3775	G3588	G3361	G191		G2193	G3588	G4594
PRT-N	V-PAN	CONJ	N-APN	T-GSN	PRT-N	V-PAN		ADV	T-GSF	ADV
μὴ	βλέπειν	καὶ	ὦτα	τοῦ	μὴ	ἀκούειν,		ἕως	τῆς	σήμερον
me	blepein	kai	ota	tu	me	akuein,	8q)	heos	tes	semeron
nie	*widzieć*	*i*	*uszy*	*[by]*	*nie*	*usłyszeć,*		*aż*	*[do]*	*dzisiaj*

G2250		G2532	G1138	G3004	G1096	G3588	G5132	G846	G1519
N-GSF		CONJ	N-PRI	V-PAI-3S	V-AOM-3S	T-NSF	N-NSF	P-GPM	PREP
ἡμέρας	**11:9**	καὶ	Δαυεὶδ	λέγει	Γενηθήτω	ἡ	τράπεζα	αὐτῶν	εἰς
hemeras	8u)	kai	Daueid	legei	Genetheto	he	trapedza	auton	eis
dnia.		A	Dawid	mówi:	*Niech stanie się*	—	*stół*	*ich*	*za*

G3803	G2532	G1519	G2339	G2532	G1519	G4625		G2532	G1519	
N-ASF	CONJ	PREP	N-ASF	CONJ	PREP	N-ASN		CONJ	PREP	
παγίδα	καὶ	εἰς	θήραν	καὶ	εἰς	σκάνδαλον		καὶ	εἰς	
pagida	kai	eis	theran	kai	eis	skandalon	9o)	kai	eis	
sidła	*i*	*za*	*pułapkę*	*i*	*za*	*przyczynę potknięcia*		*i*	*za*	

4f)) lub: *odpowiedź Boga*, por. וּמַה יַּעֲנֶה אֹתוֹ דִּבֵּר אֱלֹהִים SG.
4p)) 1Krl 19:18
5h)) w znaczeniu *pozostałą reszta*.
5l)) Rz 9:27
6k)) w znaczniu *już nie byłaby*.
6l)) Ga 3:18
7h)) lub *osiągnął* w znaczeniu *znalazł*. Rz 9:31
8h)) Iz 29:10
8q)) Iz 6:9; Ez 12:2
8u)) Pwt 35:8
9o)) potrzask, σκάνδαλον, oznacza obrazę, skandal, zgorszenie, potknięcie (1Kor 1:23; Rz 9:33)

G468	G846		G4654	G3588	G3788	G846
N-ASN	P-DPM		V-APM-3P	T-NPM	N-NPM	P-GPM
ἀνταπόδομα	αὐτοῖς,	**11:10**	σκοτισθήτωσαν	οἱ	ὀφθαλμοὶ	αὐτῶν
antapodoma	autois,		skotisthetosan	hoi	ofthalmoi	auton
zadośćuczynienie 9r)	*im,* 9s)		*niech zostaną zaćmione*	—	*oczy*	*ich*

G3588	G3361	G991	G2532	G3588	G3577	G846	G1223	G3956	G4781
T-GSN	PRT-N	V-PAN	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GPM	PREP	A-GSN	V-AAM-2S
τοῦ	μὴ	βλέπειν,	καὶ	τὸν	νῶτον	αὐτῶν	διὰ	παντὸς	σύνκαμψον.
tu	me	blepein,	kai	ton	noton	auton	dia	pantos	synkampson. 10n)
[by]	*nie*	*widzieć,*	*a*	—	*grzbiet*	*ich*	*na*	*zawsze*	*zegnij.*

	G3004	G3767	G3361	G4417	G2443	G4098	G3361	G1096
	V-PAI-1S	CONJ	PRT-N	V-AAI-3P	CONJ	V-2AAS-3P	PRT-N	V-2ADO-3S
11:11	Λέγω	οὖν,	μὴ	ἔπταισαν	ἵνα	πέσωσιν;	μὴ	γένοιτο·
	Lego	un,	me	eptaisan	hina	pesosin;	me	genoito;
	Mówię	więc:	Czy	potknęli się,	aby	upadliby?	Nie	może stać się!

G235	G3588	G846	G3900	G3588	G4991	G3588	G1484	G1519	G3588
CONJ	T-DSN	P-GPM	N-DSN	T-NSF	N-NSF	T-DPN	N-DPN	PREP	T-ASN
ἀλλὰ	τῷ	αὐτῶν	παραπτώματι	ἡ	σωτηρία	τοῖς	ἔθνεσιν,	εἰς	τὸ
alla	to	auton	paraptomati	he	soteria	tois	ethnesin,	eis	to
Ale	[w]	ich	upadku	—	zbawienie	—	narodów,	ku	—

G3863	G846		G1487	G1161	G3588	G3900	G846
V-AAN	P-APM		COND	CONJ	T-NSN	N-NSN	P-GPM
παραζηλῶσαι	αὐτούς.	**11:12**	εἰ	δὲ	τὸ	παράπτωμα	αὐτῶν
paradzelosai	autus.		ei	de	to	paraptoma	auton
pobudzeniu do zazdrości	ich.		Jeśli	zaś	—	upadek	ich

G4149	G2889	G2532	G3588	G2275		G846	G4149	G1484	G4214
N-NSN	N-GSM	CONJ	T-NSN	N-NSN		P-GPM	N-NSN	N-GPN	Q-DSN
πλοῦτος	κόσμου	καὶ	τὸ	ἥττημα		αὐτῶν	πλοῦτος	ἐθνῶν,	πόσῳ
plutos	kosmu	kai	to	hettema	12j)	auton	plutos	ethnon,	poso
bogactwem	świata,	a	—	poniżenie		ich	bogactwem	narodów,	ileż

G3123	G3588	G4138		G846
ADV	T-NSN	N-NSN		P-GPM
μᾶλλον	τὸ	πλήρωμα		αὐτῶν.
mallon	to	pleroma	12q)	auton.
więcej	—	doskonałość		ich.

Porównanie do drzewa oliwnego i jego gałęzi

	G4771	G1161	G3004	G3588	G1484	G1909	G3745	G3303	G3767
	P-2DP	CONJ	V-PAI-1S	T-DPN	N-DPN	PREP	K-ASN	PRT	CONJ
11:13	Ὑμῖν	δὲ	λέγω	τοῖς	ἔθνεσιν.	ἐφ᾽	ὅσον	μὲν	οὖν
	Hymin	de	lego	tois	ethnesin.	ef᾽	hoson	men	un
	Wam	zaś	mówię,	—	narodom:	Na	ile	—	więc

G1510	G1473	G1484	G652	G3588	G1248	G3450	G1392	
V-PAI-1S	P-1NS	N-GPN	N-NSM	T-ASF	N-ASF	P-1GS	V-PAI-1S	
εἰμι	ἐγὼ	ἐθνῶν	ἀπόστολος,	τὴν	διακονίαν	μου	δοξάζω,	**11:14**
eimi	ego	ethnon	apostolos,	ten	diakonian	mu	doksadzo, 13q)	
jestem	ja	narodów	wysłannikiem,	—	służbę	mą	chwalę,	

G1487	G4459	G3863	G3450	G3588	G4561	G2532	G4982
COND	ADV-I	V-AAS-1S	P-1GS	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAS-1S
εἴ	πως	παραζηλώσω	μου	τὴν	σάρκα	καὶ	σώσω
ei	pos	paradzeloso	mu	ten	sarka	kai	soso
jeśli	jakoś	pobudziłbym do zazdrości	moich	[według]	ciała	i	zbawiłbym

G5100	G1537	G846		G1487	G1063	G3588	G580	G846	G2643
X-APM	PREP	P-GPM		COND	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GPM	N-NSF
τινὰς	ἐξ	αὐτῶν.	**11:15**	εἰ	γὰρ	ἡ	ἀποβολὴ	αὐτῶν	καταλλαγὴ
tinas	eks	auton.		ei	gar	he	apobole	auton	katallage
któryś	z	nich.		Jeśli	bowiem	—	odrzucenie	ich,	pojednaniem

9r)) W znaczeniu *odpłatę* lub *zemstę*. W Łk 14:12 słowo to użyte jest w sensie pozytywnym.
9s)) Ps 35:8
10n)) Cytat za G. Ps 69:23-24
12j)) lub *porażka*
12q)) lub *pełnia*, *obfitość*. W znaczeniu *pełnia nawrócenia*.
13q)) ub *cenię*, w zn. *cieszą się z mojego zadania*.

G2889 N-GSM	G5101 I-NSF	G3588 T-NSF	G4356 N-NSF	G1487 COND	G3361 PRT-N	G2222 N-NSF	G1537 PREP	G3498 A-GPM
κόσμου,	τίς	ἡ	πρόσλημψις	εἰ	μὴ	ζωὴ	ἐκ	νεκρῶν;
kosmu,	tis	he	proslempsis	ei	me	zoe	ek	nekron;
świata,	czym	[będzie ich]	przyjęcie,	jeśli	nie	ożycie	z	martwych?

	G1487 COND	G1161 CONJ	G3588 T-NSF	G536 N-NSF		G40 A-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G5445 N-NSN	G2532 CONJ
11:16	εἰ	δὲ	ἡ	ἀπαρχὴ		ἁγία,	καὶ	τὸ	φύραμα·	καὶ
	ei	de	he	aparche	16d)	hagia,	kai	to	fyrama;	kai
	Jeśli	zaś	—	pierwocina		święta,	i	—	ciasto,	a

G1487 COND	G3588 T-NSF	G4491 N-NSF	G40 A-NSF	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G2798 N-NPM		G1487 COND	G1161 CONJ	G5100 X-NPM
εἰ	ἡ	ῥίζα	ἁγία,	καὶ	οἱ	κλάδοι.	**11:17**	Εἰ	δέ	τινες
ei	he	ridza	hagia,	kai	hoi	kladoi.		Ei	de	tines
jeśli	—	korzeń	święty,	i	—	gałęzie.		Jeśli	zaś	jakieś

G3588 T-GPM	G2798 N-GPM	G1575 V-API-3P	G4771 P-2NS	G1161 CONJ	G65 N-NSF	G1510 V-PAP-NSM	G1461 V-API-2S
τῶν	κλάδων	ἐξεκλάσθησαν,	σὺ	δὲ	ἀγριέλαιος	ὢν	ἐνεκεντρίσθης
ton	kladon	ekseklasthesan,	sy	de	agrielaios	on	enekentristhes
—	gałęzie	zostały odłamane,	ty	zaś	dziką oliwką	będąc	wszczepionym

G1722 PREP	G846 P-DPM	G2532 CONJ	G4791 N-NSM	G3588 T-GSF	G4491 N-GSF	G3588 T-GSF	G4096 N-GSF	G3588 T-GSF
ἐν	αὐτοῖς	καὶ	συνκοινωνὸς	τῆς	ῥίζης	τῆς	πιότητος	τῆς
en	autois	kai	synkoinonos	tes	ridzes	tes	piotetos	tes
w	nich	i	współuczestnikiem	—	korzenia	—	tłustości	—

G1636 N-GSF	G1096 V-2ADI-2S		G3361 PRT-N	G2620 V-PNM-2S	G3588 T-GPM	G2798 N-GPM	G1487 COND	G1161 CONJ
ἐλαίας	ἐγένου,	**11:18**	μὴ	κατακαυχῶ	τῶν	κλάδων·	εἰ	δὲ
elaias	egenu,		me	katakaucho	ton	kladon;	ei	de
oliwnego	stałeś się,		nie	chełp się	[nad]	gałęzie.	Jeśli	zaś

G2620 V-PNI-2S	G3756 PRT-N		G4771 P-2NS	G3588 T-ASF	G4491 N-ASF	G941 V-PAI-2S	G235 CONJ	G3588 T-NSF	G4491 N-NSF	G4771 P-2AS
κατακαυχᾶσαι,	οὐ		σὺ	τὴν	ῥίζαν	βαστάζεις	ἀλλὰ	ἡ	ῥίζα	σέ.
katakauchasai,	u	18h)	sy	ten	ridzan	bastadzeis	alla	he	ridza	se.
chełpisz się,	nie		ty	—	korzeń	niesiesz,	ale	—	korzeń	ciebie.

	G2046 V-FAI-2S	G3767 CONJ	G1575 V-API-3P	G2798 N-NPM	G2443 CONJ	G1473 P-1NS	G1461 V-APS-1S
11:19	ἐρεῖς	οὖν	Ἐξεκλάσθησαν	κλάδοι	ἵνα	ἐγὼ	ἐγκεντρισθῶ.
	ereis	un	Ekseklasthesan	kladoi	hina	ego	enkentristho.
	Powiesz	więc:	Zostały odłamane	gałęzie,	abym	ja	mógł być wszczepiony.

	G2573 ADV	G3588 T-DSF	G570 N-DSF	G1575 V-API-3P	G4771 P-2NS	G1161 CONJ	G3588 T-DSF	G4102 N-DSF
11:20	καλῶς·	τῇ	ἀπιστίᾳ	ἐξεκλάσθησαν,	σὺ	δὲ	τῇ	πίστει
	kalos;	te	apistia	ekseklasthesan,	sy	de	te	pistei
	Dobrze:	[z]	niewiary	zostały odłamane,	ty	zaś	[przez]	wiarę

G2476 V-RAI-2S	G3361 PRT-N	G5308 A-APN	G5426 V-PAM-2S		G235 CONJ	G5399 V-PNM-2S		G1487 COND	G1063 CONJ
ἕστηκας.	μὴ	ὑψηλὰ	φρόνει,		ἀλλὰ	φοβοῦ·	**11:21**	εἰ	γὰρ
hestekas.	me	hypsela	fronei,	20l)	alla	fobu;		ei	gar
stanąłeś.	Nie	wysoko	myśl [o sobie],		ale	się bój.		Jeśli	bowiem

G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-GPM	G2596 PREP	G5449 N-ASF	G2798 N-GPM	G3756 PRT-N	G5339 V-ADI-3S	G3761 CONJ-N	G4771 P-2GS
ὁ	Θεὸς	τῶν	κατὰ	φύσιν	κλάδων	οὐκ	ἐφείσατο,	οὐδὲ	σοῦ
ho	Theos	ton	kata	fysin	kladon	uk	efeisato,	ude	su
—	Bóg	—	według	natury	gałęzi	nie	oszczędził,	ani	ciebie

G5339 V-FDI-3S		G3708 V-2AAM-2S		G3767 CONJ	G5544 N-ASF	G2532 CONJ	G663 N-ASF	G2316 N-GSM	G1909 PREP
φείσεται.	**11:22**	ἴδε		οὖν	χρηστότητα	καὶ	ἀποτομίαν	Θεοῦ·	ἐπὶ
feisetai.		ide	22a)	un	chrestoteta	kai	apotomian	Theu;	epi
oszczędzi.		Zobacz		więc	dobroć	i	surowość	Boga.	Względem

16d)) w zn. *zaczyn*.
18h)) w domyśle: *To pamietaj, że*.
20l)) w zn. *nie wzbijaj się w pychę*.
22a)) w zn. *Zauważ spróbuj pojąć*.

G3303 PRT	G3588 T-APM	G4098 V-2AAP-APM	G663 N-NSF	G1909 PREP	G1161 CONJ	G4771 P-2AS	G5544 N-NSF	G2316 N-GSM
μὲν	τοὺς	πεσόντας	ἀποτομία,	ἐπὶ	δὲ	σὲ	χρηστότης	Θεοῦ,
men	tus	pesontas	apotomia,	epi	de	se	chrestotes	Theu,
—	tych	upadających	surowość,	względem	zaś	ciebie	dobroć	Boga,

G1437 COND	G1961 V-PAS-2S	G3588 T-DSF	G5544 N-DSF	G1893 CONJ		G2532 CONJ	G4771 P-2NS
ἐὰν	ἐπιμένῃς	τῇ	χρηστότητι,	ἐπεὶ		καὶ	σὺ
ean	epimenes	te	chrestoteti,	epei	22u)	kai	sy
jeśli	pozostaniesz	[w tej]	dobroci,	w przeciwnym razie		i	ty

G1581 V-2FPI-2S		G2548 D-NPM-K	G1161 CONJ	G1437 COND	G3361 PRT-N	G1961 V-PAS-3P	G3588 T-DSF
ἐκκοπήσῃ.	**11:23**	κἀκεῖνοι	δέ,	ἐὰν	μὴ	ἐπιμένωσιν	τῇ
ekkopese.		kakeinoi	de,	ean	me	epimenosin	te
zostałbyś odcięty.		I owi	zaś,	jeśli	nie	pozostawać będą w	—

G570 N-DSF	G1461 V-FPI-3P	G1415 A-NSM	G1063 CONJ	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3825 ADV
ἀπιστίᾳ,	ἐνκεντρισθήσονται·	δυνατὸς	γάρ	ἐστιν	ὁ	Θεὸς	πάλιν
apistia,	enkentristhesontai;	dynatos	gar	estin	ho	Theos	palin
niewierze,	zostaną wszczepieni,	moceń	bowiem	jest	—	Bóg	ponownie

G1461 V-AAN	G846 P-APM		G1487 COND	G1063 CONJ	G4771 P-2NS	G1537 PREP	G3588 T-GSF	G2596 PREP	G5449 N-ASF
ἐνκεντρίσαι	αὐτούς.	**11:24**	εἰ	γὰρ	σὺ	ἐκ	τῆς	κατὰ	φύσιν
enkentrisai	autus.		ei	gar	sy	ek	tes	kata	fysin
wszczepić	ich.		Jeśli	bowiem	ty,	z	[tego]	według	natury

G1581 V-2API-2S		G65 N-GSF	G2532 CONJ	G3844 PREP	G5449 N-ASF	G1461 V-API-2S
ἐξεκόπης		ἀγριελαίου	καὶ	παρὰ	φύσιν	ἐνεκεντρίσθης
eksekopes		agrielaiu	kai	para	fysin	enekentristhes
zostałeś wycięty		dzikiego drzewa oliwnego	i	wbrew	naturze	zostałeś wszczepiony
[z]						

G1519 PREP	G2565 N-ASF		G4214 Q-DSN	G3123 ADV	G3778 D-NPM	G3588 T-NPM	G2596 PREP	G5449 N-ASF
εἰς	καλλιέλαιον,		πόσῳ	μᾶλλον	οὗτοι	οἱ	κατὰ	φύσιν
eis	kallielaion,	24o)	poso	mallon	hutoi	hoi	kata	fysin
w	dobre drzewo oliwne,		[o] ile	więcej	ci	—	według	natury

G1461 V-FPI-3P	G3588 T-DSF	G2398 A-DSF	G1636 N-DSF		G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G2309 V-PAI-1S
ἐνκεντρισθήσονται	τῇ	ἰδίᾳ	ἐλαίᾳ.	**11:25**	Οὐ	γὰρ	θέλω
enkentristhesontai	te	idia	elaia.		U	gar	thelo
zostaną wszczepieni	[we]	własne	drzewo oliwne.		Nie	bowiem	chcę

G5209 P-2AP	G50 V-PAN	G80 N-VPM	G3588 T-NSN	G3466 N-ASN	G3778 D-ASN	G2443 CONJ	G3361 PRT-N
ὑμᾶς	ἀγνοεῖν,	ἀδελφοί,	τὸ	μυστήριον	τοῦτο,	ἵνα	μὴ
hymas	agnoein,	adelfoi,	to	mysterion	tuto,	hina	me
was	[trzymać] w niewiedzy,	bracia,	—	tajemnicy	tej,	abyście	nie

G5600 V-PAS-2P	G1722 PREP	G1438 F-2DPM	G5429 A-NPM	G3754 CONJ	G4457 N-NSF	G575 PREP	G3313 N-GSN
ἦτε	ἐν	ἑαυτοῖς	φρόνιμοι,	ὅτι	πώρωσις	ἀπὸ	μέρους
ete	en	heautois	fronimoi,	hoti	porosis	apo	merus
byli	w	sobie samych	nieroztropni,	gdyż	zatwardziałość	na	część

G3588 T-DSM	G2474 N-PRI	G1096 V-2RAI-3S	G891 ADV	G3739 R-GSM	G3588 T-NSN	G4138 N-NSN	G3588 T-GPN	G1484 N-GPN
τῷ	Ἰσραὴλ	γέγονεν	ἄχρι	οὗ	τὸ	πλήρωμα	τῶν	ἐθνῶν
to	Israel	gegonen	achri	hu	to	pleroma	ton	ethnon
—	Izraela	stała się	aż do	kiedy	—	wypełnienie	—	narodów

G1525 V-2AAS-3S		G2532 CONJ	G3779 ADV	G3956 A-NSM	G2474 N-PRI	G4982 V-FPI-3S	G2531 ADV	G1125 V-RPI-3S
εἰσέλθῃ,	**11:26**	καὶ	οὕτως	πᾶς	Ἰσραὴλ	σωθήσεται,	καθὼς	γέγραπται
eiselthe,		kai	hutos	pas	Israel	sothesetai,	kathos	gegraptai
weszłoby,		i	tak	cały	Izrael	będzie uratowany,	jak	napisano:

22u)) dosł. *ponieważ*.
24o)) w zn. *szlachetne, piękne*.

G2240	G1537	G4622	G3588	G4506	G654	G763	G575	G2384
V-FAI-3S	PREP	N-PRI	T-NSM	V-PNP-NSM	V-FAI-3S	N-APF	PREP	N-PRI
Ἥξει	ἐκ	Σιὼν	ὁ	Ῥυόμενος,	ἀποστρέψει	ἀσεβείας	ἀπὸ	Ἰακώβ.
Heksei	ek	Sion	ho	Ruomenos,	apostrepsei	asebeias	apo	Iakob.
Przybędzie	*z*	*Syjonu*	—	*Wybawiciel,*	*odwróci*	*bezbożność*	*od*	*Jakuba.*

	G2532	G3778	G846	G3588	G3844	G1473	G1242	G3752	G851	
11:27	CONJ	D-NSF	P-DPM	T-NSF	PREP	P-1GS	N-NSF	CONJ	V-2AMS-1S	
26p)	καὶ	αὕτη	αὐτοῖς	ἡ	παρ’	ἐμοῦ	διαθήκη,	ὅταν	ἀφέλωμαι	27i)
	kai	haute	autois	he	par’	emu	diatheke,	hotan	afelomai	
	I	*te*	*im*	—	*ode*	*Mnie*	*przymierze,*	*kiedy*	*zabrałbym*	

G3588	G266	G846		G2596	G3303	G3588	G2098
T-APF	N-APF	P-GPM		PREP	PRT	T-ASN	N-ASN
τὰς	ἁμαρτίας	αὐτῶν.	**11:28**	κατὰ	μὲν	τὸ	εὐαγγέλιον
tas	hamartias	auton.	27l)	kata	men	to	euangelion
—	*grzechy*	*ich.*		Według	—	—	dobrej nowiny,

G2190	G1223	G5209	G2596	G1161	G3588	G1589
A-NPM	PREP	P-2AP	PREP	CONJ	T-ASF	N-ASF
ἐχθροὶ	δι’	ὑμᾶς,	κατὰ	δὲ	τὴν	ἐκλογὴν
echthroi	di’	hymas,	kata	de	ten	eklogen
[są] nienawistnymi —	[ze względu na]	was —,	według	zaś	—	wybrania,

G27	G1223	G3588	G3962		G278		G1063	G3588
A-NPM	PREP	T-APM	N-APM		A-NPN		CONJ	T-NPN
ἀγαπητοὶ	διὰ	τοὺς	πατέρας·	**11:29**	ἀμεταμέλητα		γὰρ	τὰ
agapetoi	dia	tus	pateras;		ametameleta	29a)	gar	ta
ukochanymi	z powodu	—	ojców;		nieżałowanymi		bowiem	—

G5486	G2532	G3588	G2821	G3588	G2316		G5618	G1063	G4771
N-NPN	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM		ADV	CONJ	P-2NP
χαρίσματα	καὶ	ἡ	κλῆσις	τοῦ	Θεοῦ.	**11:30**	ὥσπερ	γὰρ	ὑμεῖς
charismata	kai	he	klesis	tu	Theu.		hosper	gar	hymeis
dary łaski	i	—	powołanie	—	Boga.		Tak jak	bowiem	wy,

G4218	G544	G3588	G2316	G3568	G1161	G1653
PRT	V-AAI-2P	T-DSM	N-DSM	ADV	CONJ	V-API-2P
ποτε	ἠπειθήσατε	τῷ	Θεῷ,	νῦν	δὲ	ἠλεήθητε
pote	epeithesate	to	Theo,	nyn	de	eleethete
kiedyś	byliście nieposłuszni	[względem]	Boga,	teraz	zaś	doznajecie litości

G3588	G3778	G543		G3779	G2532	G3778	G3568
T-DSF	D-GPM	N-DSF		ADV	CONJ	D-NPM	ADV
τῇ	τούτων	ἀπειθείᾳ,	**11:31**	οὕτως	καὶ	οὗτοι	νῦν
te	tuton	apeitheia,		hutos	kai	hutoi	nyn
[z powodu]	tych	nieposłusznych,		tak	i	ci	teraz

G544	G3588	G5212	G1656	G2443	G2532
V-AAI-3P	T-DSN	S-2PDSN	N-DSN	CONJ	CONJ
ἠπείθησαν	τῷ	ὑμετέρῳ	ἐλέει	ἵνα	καὶ
epeithesan	to	hymetero	eleei	hina	kai
będąc nieposłusznymi,	—[gdy]	waszym [udziałem jest]	miłosierdzie —,	aby	i

G846	G3568	G1653		G4788	G1063	G3588	G2316
P-NPM	ADV	V-APS-3P		V-AAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM
αὐτοὶ	[νῦν]	ἐλεηθῶσιν.	**11:32**	συνέκλεισεν	γὰρ	ὁ	Θεὸς
autoi	[nyn]	eleethosin.		synekleisen	gar	ho	Theos
oni	[teraz]	doznaliby litości.		Zamknął razem	bowiem	—	Bóg
	31l)						

G3588	G3956	G1519	G543	G2443	G3588	G3956	G1653
T-APM	A-APM	PREP	N-ASF	CONJ	T-APM	A-APM	V-AAS-3S
τοὺς	πάντας	εἰς	ἀπείθειαν	ἵνα	τοὺς	πάντας	ἐλεήσῃ.
tus	pantas	eis	apeitheian	hina	tus	pantas	eleese.
—	wszystkich	w	nieposłuszeństwie,	aby	—	wszystkim	okazać litość.

26p)) Iz 59:20, Ps 14:7. wg MT: *I przyjdzie dla Syjonu Odkupiciel i dla odwrócenia przestępstwa w Jakubie,* וּבָא לְצִיּוֹן גֹּואֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב, wg G: I przyjdzie z powodu Syjonu Wybawca i odwróci bezbożności od Jakuba, gr. καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιων ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ιακωβ.

27i)) w zn. *zmazałbym*.

27l)) Iz 27:9, Jr 31:33-34

29a)) w zn. *nieodwołalne*.

31l)) Wariant NA28. Inne lekcje: *ὕστερον / później*.

	G5599 INJ	G899 N-NSN	G4149 N-GSM	G2532 CONJ	G4678 N-GSF	G2532 CONJ	G1108 N-GSF	G2316 N-GSM	G5613 ADV
11:33	Ὦ	βάθος	πλούτου	καὶ	σοφίας	καὶ	γνώσεως	Θεοῦ·	ὡς
	O	bathos	plutu	kai	sofias	kai	gnoseos	Theu;	hos
	O	głębio	bogactwa	i	mądrości	i	poznania	Boga:	jak

G419 A-NPN	G3588 T-NPN	G2917 N-NPN	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G421 A-NPF	G3588 T-NPF	G3598 N-NPF	G846 P-GSM	
ἀνεξεραύνητα	τὰ	κρίματα	αὐτοῦ	καὶ	ἀνεξιχνίαστοι	αἱ	ὁδοὶ	αὐτοῦ.	33r)
anekserauneta	ta	krimata	autu	kai	aneksichniastoi	hai	hodoi	autu.	
niepojęte są	—	wyroki	Jego	i	niewyśledzone	—	drogi	Jego.	

	G5101 I-NSM	G1063 CONJ	G1097 V-2AAI-3S	G3563 N-ASM	G2962 N-GSM	G2228 PRT	G5101 I-NSM	G4825 N-NSM	G846 P-GSM
11:34	Τίς	γὰρ	ἔγνω	νοῦν	Κυρίου;	ἢ	τίς	σύμβουλος	αὐτοῦ
	Tis	gar	egno	nun	Kyriu;	e	tis	symbulos	autu
	Kto	bowiem	*zrozumiał*	*umysł*	*Pana?*	—	*Kto*	*doradcą*	*Jego*

G1096 V-2ADI-3S		G2228 PRT	G5101 I-NSM	G4272 V-AAI-3S	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G467 V-FPI-3S	G846 P-DSM
ἐγένετο;	**11:35**	ἢ	τίς	προέδωκεν	αὐτῷ,	καὶ	ἀνταποδοθήσεται	αὐτῷ;
egeneto;	34j)	e	tis	proedoken	auto,	kai	antapodothesetai	auto;
stał się?		—	*kto*	*pierwszy dał*	*Jemu,*	*a*	*będzie odpłacone*	*mu?*

	G3754 CONJ	G1537 PREP	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G1223 PREP	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G1519 PREP	G846 P-ASM	G3588 T-NPN
11:36	ὅτι	ἐξ	αὐτοῦ	καὶ	δι’	αὐτοῦ	καὶ	εἰς	αὐτὸν	τὰ
35g)	hoti	eks	autu	kai	di’	autu	kai	eis	auton	ta
	Gdyż	z	Niego	i	przez	Niego	i	ku	Niemu	—

G3956 A-NPN	G846 P-DSM	G3588 T-NSF	G1391 N-NSF	G1519 PREP	G3588 T-APM	G165 N-APM	G281 HEB
πάντα·	αὐτῷ	ἡ	δόξα	εἰς	τοὺς	αἰῶνας·	ἀμήν.
panta;	auto	he	doksa	eis	tus	aionas;	amen.
wszystko.	Jemu	—	chwała	na	—	wieki,	Amen!

Rozdział 12

PARENEZA - ŻYCIE W CHRYSTUSIE NA CO DZIEŃ

Duchowa służba

	G3870 V-PAI-1S		G3767 CONJ	G5209 P-2AP	G80 N-VPM	G1223 PREP		G3588 T-GPM	G3628 N-GPM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
12:1	Παρακαλῶ		οὖν	ὑμᾶς,	ἀδελφοί,	διὰ		τῶν	οἰκτιρμῶν	τοῦ	Θεοῦ
	Parakalo	1a)	un	hymas,	adelfoi,	dia	1e)	ton	oiktirmon	tu	Theu
	Wzywam		więc	was,	bracia,	dla		—	miłosierdzia	—	Boga,

	G3936 V-AAN		G3588 T-APN	G4983 N-APN	G5216 P-2GP	G2378 N-ASF	G2198 V-PAP-ASF	G40 A-ASF
	παραστῆσαι		τὰ	σώματα	ὑμῶν	θυσίαν	ζῶσαν	ἁγίαν
1i)	parastesai	1j)	ta	somata	hymon	thysian	zosan	hagian
	[by] postawić		—	ciała	wasze	[jako] ofiarę	żywą,	świętą,

G2101 A-ASF		G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G3588 T-ASF	G3050 A-ASF		G2999 N-ASF		G5216 P-2GP		G2532 CONJ
εὐάρεστον		τῷ	Θεῷ,	τὴν	λογικὴν		λατρείαν		ὑμῶν·	**12:2**	καὶ
euareston		to	Theo,	ten	logiken	1u)	latreian	1v)	hymon;		kai
bardzo podobającą się		—	Bogu,	—	rozumną		służbę		waszą.		A

33r)) 290 45:15, Iz 55:8.
34j)) Hi 15:8, Iz 40:13, Jr 23:18.
35g)) Hi 41:3
1a)) lub *zachęcam*.
1e)) w zn. *odwołując się do*.
1i)) Tj. ze względu na to, **(1)** jak hojny jest Bóg w swoim miłosierdziu, **(2)** jak wiele On dla nas uczynił, **(3)** jak wiele chce uczynić dla innych i **(4)** jak hojnie chce nas wesprzeć w tych wysiłkach. *(Zaremba)*
1j)) termin opisujący składanie ofiary (Rz 12:1); w Łk 2:22 użyty w kont. ofiarowania Jezusa; w Rz 6:13 oddawania siebie na służbę Bogu; w Ef 5:27 przygotowania Kościoła przez Boga do chwały; w Kol 1:28 przygotowania osoby wierzącej przez duszpasterza do spotkania z Jezusem. *(Zaremba)*
1u)) w zn. *duchową*: λογικός ozn. też służbę rozumną, właściwie pojętą, por. Rz 12:1 z 1P 2:2. Słowo to opisuje działanie płynące z przekonania i głębokiego pragnienia. *(Zaremba)* W przeciwieństwie do kultu pogańskiego czy judaistycznej religijności, służba Kościoła ma mieć związek ze Słowem, być wyrazem opartej na Ewangelii śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, symbiozą rozumu, życia w świętości z wypływającą z głębi ducha, służbą na rzecz Boga.
1v)) ozn. służbę zarówno w imieniu Boga, jak i na rzecz Boga (Hbr 9:6). *(Zaremba)*

G3361	G4964		G3588	G165	G3778	G235	G3339	
PRT-N	V-PEM-2P		T-DSM	N-DSM	D-DSM	CONJ	V-PPM-2P	
μὴ	συνσχηματίζεσθε		τῷ	αἰῶνι	τούτῳ,	ἀλλὰ	μεταμορφοῦσθε	
me	synschematidzesthe	2c)	to	aioni	tuto,	alla	metamorfusthe	2h)
nie	dostosowujcie się do schematu		—	wieku	tego,	ale	dajcie się przemienić	

G3588	G342	G3588	G3563	G1519	G3588	G1381		G5209	G5101
T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASN	V-PAN		P-2AP	I-NSN
τῇ	ἀνακαινώσει	τοῦ	νοός,	εἰς	τὸ	δοκιμάζειν		ὑμᾶς	τί
te	anakainosei	tu	noos,	eis	to	dokimadzein	2o)	hymas	ti
—	odnowieniem	—	umysłu,	ku	—	badaniu		waszemu,	co

G3588	G2307	G3588	G2316	G3588	G18		G2532	G2101	G2532
T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM	T-NSN	A-NSN		CONJ	A-NSN	CONJ
τὸ	θέλημα	τοῦ	Θεοῦ,	τὸ	ἀγαθὸν		καὶ	εὐάρεστον	καὶ
to	thelema	tu	Theu,	to	agathon	2w)	kai	euareston	kai
[jest]	wolą	—	Boga,	—	dobrą		i	bardzo podobającą się	i

G5046	
A-NSN	
τέλειον.	
teleion.	
doskonałą.	2aa)

Pokora i miłość we wspólnocie

	G3004	G1063	G1223	G3588	G5485	G3588	G1325	G3427	G3956
	V-PAI-1S	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSF	V-APP-GSF	P-1DS	A-DSM
12:3	Λέγω	γὰρ	διὰ	τῆς	χάριτος	τῆς	δοθείσης	μοι	παντὶ
	Lego	gar	dia	tes	charitos	tes	dotheises	moi	panti
	Mówię	bowiem	przez	—	łaskę	—	daną	mi,	każdemu

G3588	G1510	G1722	G5213	G3361	G5252	G3844	G3739	G1163
T-DSM	V-PAP-DSM	PREP	P-2DP	PRT-N	V-PAN	PREP	R-ASN	V-PAI-3S
τῷ	ὄντι	ἐν	ὑμῖν,	μὴ	ὑπερφρονεῖν	παρ’	ὃ	δεῖ
to	onti	en	hymin,	me	hyperfronein	par’	ho	dei
—	będącemu	wśród	was,	nie	myśleć o sobie wyżej	niż	—	trzeba

G5426	G235	G5426	G1519	G3588	G4993	G1538	G5613	G3588
V-PAN	CONJ	V-PAN	PREP	T-ASN	V-PAN	A-DSM	ADV	T-NSM
φρονεῖν,	ἀλλὰ	φρονεῖν	εἰς	τὸ	σωφρονεῖν,	ἑκάστῳ	ὡς	ὁ
fronein,	alla	fronein	eis	to	sofronein,	hekasto	hos	ho
myśleć,	ale	myśleć	ku	—	zachowaniu rozsądku,	każdemu	jak	—

G2316	G3307		G3358	G4102		G2509	G1063	G1722	G1520	G4983
N-NSM	V-AAI-3S		N-ASN	N-GSF		ADV	CONJ	PREP	A-DSN	N-DSN
Θεὸς	ἐμέρισεν		μέτρον	πίστεως.	**12:4**	καθάπερ	γὰρ	ἐν	ἑνὶ	σώματι
Theos	emerisen	3ac)	metron	pisteos.		kathaper	gar	en	heni	somati
Bóg	odmierzył		miarę	wiary.		Tak jak	bowiem	w	jednym	ciele

G4183	G3196	G2192	G3588	G1161	G3196	G3956	G3756	G3588	G846
A-APN	N-APN	V-PAI-1P	T-NPN	CONJ	N-NPN	A-NPN	PRT-N	T-ASF	P-ASF
πολλὰ	μέλη	ἔχομεν,	τὰ	δὲ	μέλη	πάντα	οὐ	τὴν	αὐτὴν
polla	mele	echomen,	ta	de	mele	panta	u	ten	auten
wiele	członków	mamy,	[te]	zaś	członki	wszystkie	nie	[tę]	samą

G2192	G4234		G3779	G3588	G4183	G1520	G4983	G1510	G1722
V-PAI-3S	N-ASF		ADV	T-NPM	A-NPM	A-NSN	N-NSN	V-PAI-1P	PREP
ἔχει	πρᾶξιν,	**12:5**	οὕτως	οἱ	πολλοὶ	ἓν	σῶμά	ἐσμεν	ἐν
echei	praksin,		hutos	hoi	polloi	hen	soma	esmen	en
mają	funkcję,		tak	—	liczni,	jednym	ciałem	jesteśmy	w

G5547	G3588	G1161	G2596	G1520	G240	G3196	
N-DSM	T-NSN	CONJ	PREP	A-NSM	C-GPM	N-NPN	
Χριστῷ,	τὸ	δὲ	καθ’	εἷς	ἀλλήλων	μέλη.	**12:6**
Christo,	to	de	kath’	heis	allelon	mele.	
Pomazańcu,	—	zaś	według	jednego	sobie nawzajem	członkami.	

2c)) lub *nie podporządkowujcie, nie bądźcie podobnymi, nie bierzcie wzoru*.
2h)) W opozycji do μὴ συνσχηματίζεσθε, chrześcijanin ma się μεταμορφοῦσθε, poddać przemienianiu w odnowieniu umysłu zgodnie ze wzorem woli Bożej.
2o)) lub *rozróżnić, rozeznać, rozpoznać*.
2w)) tj. zapewniające dobry owoc (Łk 8:8), zdrowe (Mt 7:11, 17), przydatne (Ef 4:29); pomyślne, szczęśliwe (1P 3:10), czyste (1Tm 1:5); mocne (Tt 2:10); wiarygodne (2Ts 2:16). *(Zaremba)*
2aa)) lub *co jest wyrazem dojrzałości*.
3ac)) lub *podzielił, przydzielił*.

G2192	G1161	G5486	G2596	G3588	G5485	G3588	G1325	G2254	G1313
V-PAP-NPM	CONJ	N-APN	PREP	T-ASF	N-ASF	T-ASF	V-APP-ASF	P-1DP	A-APN
ἔχοντες	δὲ	χαρίσματα	κατὰ	τὴν	χάριν	τὴν	δοθεῖσαν	ἡμῖν	διάφορα,
echontes	de	charismata	kata	ten	charin	ten	dotheisan	hemin	diafora,
Mając	zaś	dary łaski	według	—	łaski	—	danej	nam,	różne:

G1535	G4394	G2596	G3588	G356	G3588	G4102		G1535	G1248	
CONJ	N-ASF	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF		CONJ	N-ASF	
εἴτε	προφητείαν,	κατὰ	τὴν	ἀναλογίαν	τῆς	πίστεως·	**12:7**	εἴτε	διακονίαν,	
eite	profeteian,	kata	ten	analogian	tes	pisteos;		eite	diakonian,	
jeśli	prorokowanie,	według	—	analogii [6o)]	—	wiary,		czy to	służbę,	

G1722	G3588	G1248	G1535	G3588	G1321	G1722	G3588	G1319		
PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF		
ἐν	τῇ	διακονίᾳ·	εἴτε	ὁ	διδάσκων,	ἐν	τῇ	διδασκαλίᾳ·	**12:8**	
en	te	diakonia;	eite	ho	didaskon,	en	te	didaskalia;		
w	—	służbie,	czy to	—	nauczający,	w	—	nauce,		

G1535	G3588	G3870	G1722	G3588	G3874	G3588	G3330	G1722
CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP
εἴτε	ὁ	παρακαλῶν,	ἐν	τῇ	παρακλήσει·	ὁ	μεταδιδοὺς	ἐν
eite	ho	parakalon,	en	te	paraklesei;	ho	metadidus	en
czy to	—	zachęcający,	w	—	zachęcaniu,	—	rozdający	w

G572	G3588	G4291	G1722	G4710	G3588	G1653	G1722	
N-DSF	T-NSM	V-PMP-NSM	PREP	N-DSF	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	
ἁπλότητι,	ὁ	προϊστάμενος	ἐν	σπουδῇ,	ὁ	ἐλεῶν	ἐν	
haploteti,	ho	proistamenos	en	spude,	ho	eleon	en	
obfitości,	—	stawiany na czele	w	gorliwości,	—	miłosierny	w	

G2432			G3588	G26	G505	G655	G3588	G4190
N-DSF			T-NSF	N-NSF	A-NSF	V-PAP-NPM	T-ASN	A-ASN
ἱλαρότητι.		**12:9**	ἡ	ἀγάπη	ἀνυπόκριτος.	ἀποστυγοῦντες	τὸ	πονηρόν,
hiloroteti.			he	agape	anypokritos.	apostyguntes	to	poneron,
radosnej gotowości.			—	Miłość	nieobłudna.	Czujący odrazę	[do]	złego,

G2853	G3588	G18		G3588	G5360	G1519	G240
V-PPP-NPM	T-DSN	A-DSN		T-DSF	N-DSF	PREP	C-APM
κολλώμενοι	τῷ	ἀγαθῷ·	**12:10**	τῇ	φιλαδελφίᾳ	εἰς	ἀλλήλους
kollomenoi	to	agatho;		te	filadelfia	eis	allelus
lgnący	[do]	dobra;		—	braterską miłością	ku	sobie nawzajem

G5387	G3588	G5092	G240	G4285		G3588
A-NPM	T-DSF	N-DSF	C-APM	V-PNP-NPM		T-DSF
φιλόστοργοι,	τῇ	τιμῇ	ἀλλήλους	προηγούμενοι,	**12:11**	τῇ
filostorgoi,	te	time	allelus	proegumenoi,		te
czule kochający,	—	szacunkiem	siebie nawzajem	wyprzedzający,		[z]

G4710	G3361	G3636	G3588	G4151	G2204	G3588	G2962	G1398
N-DSF	PRT-N	A-NPM	T-DSN	N-DSN	V-PAP-NPM	T-DSM	N-DSM	V-PAP-NPM
σπουδῇ	μὴ	ὀκνηροί,	τῷ	πνεύματι	ζέοντες,	τῷ	Κυρίῳ	δουλεύοντες,
spude	me	okneroi,	to	pneumati	zeontes,	to	Kyrio	duleuontes,
gorliwością,	nie	leniwi,	—	duchem	żarliwi,	—	Panu	służący,

	G3588	G1680	G5463	G3588	G2347	G5278	G3588	G4335
	T-DSF	N-DSF	V-PAP-NPM	T-DSF	N-DSF	V-PAP-NPM	T-DSF	N-DSF
12:12	τῇ	ἐλπίδι	χαίροντες,	τῇ	θλίψει	ὑπομένοντες,	τῇ	προσευχῇ
	te	elpidi	chairontes,	te	thlipsei	hypomenontes,	te	proseuche
	[w]	nadziei	radujący się,	[w]	ucisku	wytrwali,	[w]	w modlitwie

G4342		G3588	G5532	G3588	G40	G2841	G3588
V-PAP-NPM		T-DPF	N-DPF	T-GPM	A-GPM	V-PAP-NPM	T-ASF
προσκαρτεροῦντες,	**12:13**	ταῖς	χρείαις	τῶν	ἁγίων	κοινωνοῦντες,	τὴν
proskarteruntes,		tais	chreiais	ton	hagion	koinonuntes,	ten
nieustający,		[w]	potrzebach	—	świętych	mający udział,	[w]

G5381	G1377
N-ASF	V-PAP-NPM
φιλοξενίαν	διώκοντες.
filoksenian	diokontes.
gościnności	ścigający się.

6o)) lub *proporcji* w zn. *na miarę wiary*.

Miłość do wszystkich ludzi, nawet do nieprzyjaciół

	G2127 V-PAM-2P	G3588 T-APM	G1377 V-PAP-APM	G2127 V-PAM-2P	G2532 CONJ	G3361 PRT-N	
12:14	εὐλογεῖτε	τοὺς	διώκοντας,	εὐλογεῖτε	καὶ	μὴ	
	eulogeite	tus	diokontas,	eulogeite	kai	me	
	Błogosławcie	—	prześladujących [was],	błogosławcie	a	nie	

G2672 V-PNM-2P		G5463 V-PAN	G3326 PREP	G5463 V-PAP-GPM	G2799 V-PAN	G3326 PREP	G2799 V-PAP-GPM	
καταρᾶσθε.	**12:15**	χαίρειν	μετὰ	χαιρόντων,	κλαίειν	μετὰ	κλαιόντων.	
katarasthe.		chairein	meta	chaironton,	klaiein	meta	klaionton.	
przeklinajcie.		Radujcię się	z	radującymi się,	płaczcie	z	płaczącymi.	

	G3588 T-ASN	G846 P-ASN	G1519 PREP	G240 C-APM	G5426 V-PAP-NPM	G3361 PRT-N	G3588 T-APN	G5308 A-APN
12:16	τὸ	αὐτὸ	εἰς	ἀλλήλους	φρονοῦντες·	μὴ	τὰ	ὑψηλὰ
	to	auto	eis	allelus	fronuntes;	me	ta	hypsela
	—	Sami	o	sobie nawzajem	myśląc,	nie	—	wysoko

G5426 V-PAP-NPM	G235 CONJ	G3588 T-DPN	G5011 A-DPN	G4879 V-PMP-NPM	G3361 PRT-N	G1096 V-PNM-2P	G5429 A-NPM	
φρονοῦντες	ἀλλὰ	τοῖς	ταπεινοῖς	συναπαγόμενοι.	μὴ	γίνεσθε	φρόνιμοι	
fronuntes	alla	tois	tapeinois	synapagomenoi.	me	ginesthe	fronimoi	16p)
myśląc,	ale	[do]	uniżonych	dostosowując się.	Nie	*stawajcie się*	*mądrzy*	

G3844 PREP	G1438 F-2DPM		G3367 A-DSM-N	G2556 A-ASN	G473 PREP	G2556 A-GSN	G591 V-PAP-NPM	
παρ’	ἑαυτοῖς	**12:17**	μηδενὶ	κακὸν	ἀντὶ	κακοῦ	ἀποδιδόντες·	
par’	heautois	16r)	medeni	kakon	anti	kaku	apodidontes;	
przed	*samymi sobą.*		Nikomu	złem	za	zło	[nie] oddawajcie;	

G4306 V-PMP-NPM	G2570 A-APN	G1799 ADV	G3956 A-GPM	G444 N-GPM		G1487 COND	G1415 A-NSN	
προνοούμενοι	καλὰ	ἐνώπιον	πάντων	ἀνθρώπων	**12:18**	εἰ	δυνατόν,	
pronoumenoi	kala	enopion	panton	anthropon		ei	dynaton,	
myśląc zawczasu 17f)	[co] dobre	wobec 17h)	wszystkich	ludzi.		Jeśli	możliwe,	

G3588 T-NSN	G1537 PREP	G5216 P-2GP	G3326 PREP	G3956 A-GPM	G444 N-GPM	G1514 V-PAP-NPM		
τὸ	ἐξ	ὑμῶν	μετὰ	πάντων	ἀνθρώπων	εἰρηνεύοντες·		**12:19**
to	eks	hymon	meta	panton	anthropon	eireneuontes;	18i)	
—	ze [strony]	waszej,	ze	wszystkimi	ludzi	bądźcie w pokoju.		

G3361 PRT-N	G1438 F-2APM	G1556 V-PAP-NPM	G27 A-VPM	G235 CONJ	G1325 V-2AAM-2P	G5117 N-ASM	G3588 T-DSF	
μὴ	ἑαυτοὺς	ἐκδικοῦντες,	ἀγαπητοί,	ἀλλὰ	δότε	τόπον	τῇ	
me	heautus	ekdikuntes,	agapetoi,	alla	dote	topon	te	
Nie	siebie samych	mszcząc,	ukochani,	ale	dajcie	miejsce	—	

G3709 N-DSF	G1125 V-RPI-3S	G1063 CONJ	G1473 P-1DS	G1557 N-NSF	G1473 P-1NS	G467 V-FAI-1S		G3004 V-PAI-3S
ὀργῇ·	γέγραπται	γάρ,	Ἐμοὶ	ἐκδίκησις,	ἐγὼ	ἀνταποδώσω		λέγει
orge;	gegraptai	gar,	Emoi	ekdikesis,	ego	antapodoso	19o)	legei
gniewowi;	napisane jest	bowiem:	*Mnie*	*pomsta,*	*Ja*	*odpłacę,*		— mówi

G2962 N-NSM		G235 CONJ	G1437 COND	G3983 V-PAS-3S	G3588 T-NSM	G2190 A-NSM	G4771 P-2GS	G5595 V-PAM-2S	G846 P-ASM
Κύριος.	**12:20**	ἀλλὰ.	ἐὰν	πεινᾷ	ὁ	ἐχθρός	σου,	ψώμιζε	αὐτόν·
Kyrios.		alla.	ean	peina	ho	echthros	su,	psomidze	auton;
Pan.		Ale:	*jeśli*	*byłby głodny*	—	*wróg*	*twój,*	*karm*	*go;*

G1437 COND	G1372 V-PAS-3S	G4222 V-PAM-2S	G846 P-ASM	G3778 D-ASN	G1063 CONJ	G4160 V-PAP-NSM	G440 N-APM	G4442 N-GSN
ἐὰν	διψᾷ,	πότιζε	αὐτόν·	τοῦτο	γὰρ	ποιῶν	ἄνθρακας	πυρὸς
ean	dipsa,	potidze	auton;	tuto	gar	poion	anthrakas	pyros
jeśli	*pragnąłby,*	*daj pić*	*mu;*	*to*	*bowiem*	*czyniąc,*	*węgle*	*ognia*

16p)) dosł. *roztropni* ale w negatywnym znaczeniu *zarozumiali*.
16r)) w zn. we własnych oczach. Prz 3:7, Iz 5:21.
17f)) lub *troszcząc się*.
17h)) lub *przed*.
18i)) lub *zachowując pokój*.
19o)) Pwt 32:35.

G4987	G1909	G3588	G2776	G846		G3361	G3528		G5259
V-FAI-2S	PREP	T-ASF	N-ASF	P-GSM		PRT-N	V-PPM-2S		PREP
σωρεύσεις	ἐπὶ	τὴν	κεφαλὴν	αὐτοῦ	**12:21**	μὴ	νικῶ		ὑπὸ
soreuseis	epi	ten	kefalen	autu	20v)	me	niko		hypo
będziesz sypać	*na*	—	*głowę*	*jego.*		Nie	daj się zwyciężać		przez

G3588	G2556	G235	G3528	G1722	G3588	G18	G3588	G2556
T-GSN	A-GSN	CONJ	V-PAM-2S	PREP	T-DSN	A-DSN	T-ASN	A-ASN
τοῦ	κακοῦ,	ἀλλὰ	νίκα	ἐν	τῷ	ἀγαθῷ	τὸ	κακόν.
tu	kaku,	alla	nika	en	to	agatho	to	kakon.
—	zło,	ale	zwyciężaj	przez	—	dobro,	—	zło.

Rozdział 13

Chrześcijanin a władza świecka

	G3956	G5590		G1849	G5242		G5293		G3756
	A-NSF	N-NSF		N-DPF	V-PAP-DPF		V-PMM-3S		PRT-N
13:1	Πᾶσα	ψυχὴ		ἐξουσίαις	ὑπερεχούσαις		ὑποτασσέσθω.		οὐ
	Pasa	psyche	1b)	eksusiais	hyperechusais	1d)	hypotassestho.		u
	Każda	dusza		władzom	zwierzchnim		niech będzie podporządkowana.		Nie

G1063	G1510	G1849	G1487	G3361	G5259	G2316	G3588	G1161	G1510
CONJ	V-PAI-3S	N-NSF	COND	PRT-N	PREP	N-GSM	T-NPF	CONJ	V-PAP-NPF
γὰρ	ἔστιν	ἐξουσία	εἰ	μὴ	ὑπὸ	Θεοῦ,	αἱ	δὲ	οὖσαι
gar	estin	eksusia	ei	me	hypo	Theu,	hai	de	usai
bowiem	jest	władza,	jeśli	nie	od	Boga,	—	zaś	będące

G5259	G2316	G5021	G1510		G5620	G3588	G498		G3588
PREP	N-GSM	V-RPP-NPF	V-PAI-3P		CONJ	T-NSM	V-PMP-NSM		T-DSF
ὑπὸ	Θεοῦ	τεταγμέναι	εἰσίν.	**13:2**	ὥστε	ὁ	ἀντιτασσόμενος		τῇ
hypo	Theu	tetagmenai	eisin.		hoste	ho	antitassomenos		te
od	Boga	wyznaczone	są.		Dlatego	—	przeciwstawiający się		—

G1849	G3588	G3588	G2316	G1296	G436	G3588	G1161	G436
N-DSF	T-DSF	T-GSM	N-GSM	N-DSF	V-RAI-3S	T-NPM	CONJ	V-RAP-NPM
ἐξουσίᾳ	τῇ	τοῦ	Θεοῦ	διαταγῇ	ἀνθέστηκεν·	οἱ	δὲ	ἀνθεστηκότες
eksusia	te	tu	Theu	diatage	anthesteken;	hoi	de	anthestekotes
władzy,	ten	—	Boga	rozporządzeniu	opiera się;	—	zaś	opierający się

G1438	G2917	G2983		G3588	G1063	G758	G3756	G1510
F-3DPM	N-ASN	V-FDI-3P		T-NPM	CONJ	N-NPM	PRT-N	V-PAI-3P
ἑαυτοῖς	κρίμα	λήμψονται.	**13:3**	οἱ	γὰρ	ἄρχοντες	οὐκ	εἰσὶν
heautois	krima	lempsontai.		hoi	gar	archontes	uk	eisin
sobie samemu	sąd	wezmą.		—	Bowiem	przywódcy	nie	są

G5401	G3588	G18	G2041	G235	G3588	G2556	G2309	G1161	G3361
N-NSM	T-DSN	A-DSN	N-DSN	CONJ	T-DSN	A-DSN	V-PAI-2S	CONJ	PRT-N
φόβος	τῷ	ἀγαθῷ	ἔργῳ	ἀλλὰ	τῷ	κακῷ.	θέλεις	δὲ	μὴ
fobos	to	agatho	ergo	alla	to	kako.	theleis	de	me
bojaźnią	—	dobremu	dziełu,	ale	—	złemu.	Chcesz	zaś	nie

G5399	G3588	G1849	G3588	G18	G4160	G2532	G2192	G1868
V-PNN	T-ASF	N-ASF	T-ASN	A-ASN	V-PAM-2S	CONJ	V-FAI-2S	N-ASM
φοβεῖσθαι	τὴν	ἐξουσίαν;	τὸ	ἀγαθὸν	ποίει,	καὶ	ἕξεις	ἔπαινον
fobeisthai	ten	eksusian;	to	agathon	poiei,	kai	hekseis	epainon
bać się	—	władzy?	—	Dobro	czyń,	a	otrzymasz	pochwałę

G1537	G846		G2316	G1063	G1249	G2076	G4771	G1519	G3588
PREP	P-GSF		N-GSM	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	P-2DS	PREP	T-ASN
ἐξ	αὐτῆς·	**13:4**	Θεοῦ	γὰρ	διάκονός	ἐστιν	σοὶ	εἰς	τὸ
eks	autes;		Theu	gar	diakonos	estin	soi	eis	to
od	niej;		Boga	bowiem	sługą	jest	tobie	ku	—

G18	G1437	G1161	G3588	G2556	G4160	G5399	G3756	G1063
A-ASN	COND	CONJ	T-ASN	A-ASN	V-PAS-2S	V-PNM-2S	PRT-N	CONJ
ἀγαθόν.	ἐὰν	δὲ	τὸ	κακὸν	ποιῇς,	φοβοῦ·	οὐ	γὰρ
agathon.	ean	de	to	kakon	poies,	fobu;	u	gar
dobremu.	Jeśli	zaś	—	zło	czynisz,	bój się;	nie	bowiem

20v)) Prz 25:21, 22

1b)) w zn. *człowiek, osoba*.

1d)) dosł. *wznoszącymi się / górującymi ponad*.

G1500 ADV	G3588 T-ASF	G3162 N-ASF	G5409 V-PAI-3S	G2316 N-GSM	G1063 CONJ	G1249 N-NSM	G2076 V-PAI-3S	G1558 A-NSM
εἰκῇ	τὴν	μάχαιραν	φορεῖ·	Θεοῦ	γὰρ	διάκονός	ἐστιν,	ἔκδικος
eike	ten	machairan	forei;	Theu	gar	diakonos	estin,	ekdikos
bez przyczyny	—	miecz	nosi;	Boga	bowiem	sługą	jest,	karzący

G1519 PREP	G3709 N-ASF	G3588 T-DSM	G3588 T-ASN	G2556 A-ASN	G4238 V-PAP-DSM		G1352 CONJ	G318 N-NSF
εἰς	ὀργὴν	τῷ	τὸ	κακὸν	πράσσοντι.	**13:5**	διὸ	ἀνάγκη
eis	orgen	to	to	kakon	prassonti.		dio	ananke
w	gniewie	—	—	zło	popełniającego.		Dlatego	koniecznością [jest]

G5293 V-PMN	G3756 PRT-N	G3440 ADV	G1223 PREP	G3588 T-ASF	G3709 N-ASF	G235 CONJ	G2532 CONJ	G1223 PREP	G3588 T-ASF
ὑποτάσσεσθαι,	οὐ	μόνον	διὰ	τὴν	ὀργὴν	ἀλλὰ	καὶ	διὰ	τὴν
hypotassesthai,	u	monon	dia	ten	orgen	alla	kai	dia	ten
podporządkować się,	nie	jedynie	dla	—	gniewu,	ale	i	dla	—

G4893 N-ASF		G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1063 CONJ	G2532 CONJ	G5411 N-APM		G5055 V-PAI-2P		G3011 N-NPM
συνείδησιν.	**13:6**	διὰ	τοῦτο	γὰρ	καὶ	φόρους	6e)	τελεῖτε·	6f)	λειτουργοὶ
syneidesin.		dia	tuto	gar	kai	forus		teleite;		leiturgoi
sumienia.		Dla	tego	bowiem	i	daniny		spełniacie;		urzędnikami

G1063 CONJ	G2316 N-GSM	G1526 V-PAI-3P	G1519 PREP	G846 P-ASN	G3778 D-ASN	G4342 V-PAP-NPM		
γὰρ	Θεοῦ	εἰσιν	εἰς	αὐτὸ	τοῦτο	προσκαρτεροῦντες.	6n)	**13:7**
gar	Theu	eisin	eis	auto	tuto	proskarteruntes.		
bowiem	Boga	są	ku	temu	[by] to	ustawicznie pilnowali.		

G591 V-2AAM-2P	G3956 A-DPM	G3588 T-APF	G3782 N-APF	G3588 T-DSM	G3588 T-ASM	G5411 N-ASM	G3588 T-ASM	G5411 N-ASM
ἀπόδοτε	πᾶσιν	τὰς	ὀφειλάς,	τῷ	τὸν	φόρον	τὸν	φόρον,
apodote	pasin	tas	ofeilas,	to	ton	foron	ton	foron,
Oddawajcie	wszystkim	te	należności:	—	temu	daninę	to	daninę,

G3588 T-DSM	G3588 T-ASN	G5056 N-ASN	G3588 T-ASN	G5056 N-ASN	G3588 T-DSM	G3588 T-ASM	G5401 N-ASM	G3588 T-ASM	G5401 N-ASM
τῷ	τὸ	τέλος	τὸ	τέλος,	τῷ	τὸν	φόβον	τὸν	φόβον,
to	to	telos	to	telos,	to	ton	fobon	ton	fobon,
—	temu	podatek	to	podatek,	—	temu	bojaźń	to	bojaźń,

G3588 T-DSM	G3588 T-ASF	G5092 N-ASF	G3588 T-ASF	G5092 N-ASF		G3367 A-DSM-N	G3367 A-ASN-N	G3784 V-PAM-2P
τῷ	τὴν	τιμὴν	τὴν	τιμήν.	**13:8**	Μηδενὶ	μηδὲν	ὀφείλετε,
to	ten	timen	ten	timen.		Medeni	meden	ofeilete,
—	temu	szacunek	to	szacunek.		Nikomu	nic	[nie] bądźcie winni,

G1487 COND	G3361 PRT-N	G3588 T-ASN	G240 C-APM	G25 V-PAN	G3588 T-NSM	G1063 CONJ	G25 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM
εἰ	μὴ	τὸ	ἀλλήλους	ἀγαπᾶν·	ὁ	γὰρ	ἀγαπῶν	τὸν
ei	me	to	allelus	agapan;	ho	gar	agapon	ton
jeśli	nie	—	wzajemną	miłość;	—	bowiem	kochający	—

G2087 A-ASM	G3551 N-ASM	G4137 V-RAI-3S		G3588 T-NSN	G1063 CONJ	G3756 PRT-N	G3431 V-FAI-2S	G3756 PRT-N
ἕτερον	νόμον	πεπλήρωκεν.	**13:9**	τὸ	γάρ,	Οὐ	μοιχεύσεις,	Οὐ
heteron	nomon	pepleroken.		to	gar,	U	moicheuseis,	U
drugiego,	Prawo	wypełnił.		Te	bowiem:	*Nie*	*będziesz cudzołożyć,*	*Nie*

G5407 V-FAI-2S	G3756 PRT-N	G2813 V-FAI-2S	G3756 PRT-N	G1937 V-FAI-2S		G2532 CONJ	G1487 COND	G5100 X-NSF
φονεύσεις,	Οὐ	κλέψεις,	Οὐκ	ἐπιθυμήσεις	9j)	καὶ	εἴ	τις
foneuseis,	U	klepseis,	Uk	epithymeseis		kai	ei	tis
będziesz zabijać,	*Nie*	*będziesz kraść,*	*Nie*	*będziesz pożądać,*		i	jeśli	jakieś

G2087 A-NSF	G1785 N-NSF	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3056 N-DSM	G3778 D-DSM	G346 V-PPI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM
ἑτέρα	ἐντολή,	ἐν	τῷ	λόγῳ	τούτῳ	ἀνακεφαλαιοῦται,	ἐν	τῷ.
hetera	entole,	en	to	logo	tuto	anakefalaiutai,	en	to.
inne	przykazanie,	w	—	słowie	tym	streszczają się,	w	tym:

6e)) lub *podatki, trybuty*.
6f)) w zn. *płacicie*.
6n)) lub. *niezłomnie trwali*.
9j)) Wj 20:13-15

G25	G3588	G4139		G4771	G5613	G4572				G3588
V-FAI-2S	T-ASM	ADV		P-2GS	ADV	F-2ASM				T-NSF
Ἀγαπήσεις	τὸν	πλησίον		σου	ὡς	σεαυτόν		**13:10**		ἡ
Agapeseis	ton	plesion	**9y)**	su	hos	seauton	**9ab)**			he
Będziesz kochać	—	*bliźniego*		*twego*	*jak*	*siebie samego.*				—

G26	G3588	G4139	G2556	G3756	G2038	G4138	G3767	G3551
N-NSF	T-DSM	ADV	A-ASN	PRT-N	V-PNI-3S	N-NSN	CONJ	N-GSM
ἀγάπη	τῷ	πλησίον	κακὸν	οὐκ	ἐργάζεται·	πλήρωμα	οὖν	νόμου
agape	to	plesion	kakon	uk	ergadzetai;	pleroma	un	nomu
Miłość	—	bliźniemu	zła	nie	czyni;	wypełnieniem	więc	Prawa

G3588	G26
T-NSF	N-NSF
ἡ	ἀγάπη.
he	agape.
—	miłość.

Wezwanie do świętego życia w obliczu zbliżającego się dnia zbawienia

	G2532	G3778	G1492	G3588	G2540	G3754	G5610	G2235	G5210
	CONJ	D-ASN	V-RAP-NPM	T-ASM	N-ASM	CONJ	N-NSF	ADV	P-2AP
13:11	Καὶ	τοῦτο	εἰδότες	τὸν	καιρόν,	ὅτι	ὥρα	ἤδη	ὑμᾶς
	Kai	tuto	eidotes	ton	kairon,	hoti	hora	ede	hymas
	I	ten	znając	—	czas,	że	godzina	już	wasza

G1537	G5258	G1453	G3568	G1063	G1452	G2257	G3588	G4991	G2228
PREP	N-GSM	V-APN	ADV	CONJ	ADV-C	P-1GP	T-NSF	N-NSF	PRT
ἐξ	ὕπνου	ἐγερθῆναι·	νῦν	γὰρ	ἐγγύτερον	ἡμῶν	ἡ	σωτηρία	ἢ
eks	hypnu	egerthenai;	nyn	gar	engyteron	hemon	he	soteria	e
ze	snu	obudzić się;	teraz	bowiem	bliżej	nasze	—	zbawienie,	niż

G3753	G4100		G3588	G3571	G4298	G3588	G1161	G2250
ADV	V-AAI-1P		T-NSF	N-NSF	V-AAI-3S	T-NSF	CONJ	N-NSF
ὅτε	ἐπιστεύσαμεν.	**13:12**	ἡ	νὺξ	προέκοψεν,	ἡ	δὲ	ἡμέρα
hote	episteusamen.		he	nyks	proekopsen,	he	de	hemera
gdy	uwierzyliśmy.		—	Noc	posunęła się,	—	zaś	dzień

G1448	G659	G3767	G3588	G2041	G3588	G4655	G1746	G1161
V-RAI-3S	V-2AMS-1P	CONJ	T-APN	N-APN	T-GSN	N-GSN	V-AMS-1P	CONJ
ἤγγικεν.	ἀποθώμεθα	οὖν	τὰ	ἔργα	τοῦ	σκότους,	ἐνδυσώμεθα	δὲ
engiken.	apothometha	un	ta	erga	tu	skotus,	endysometha	de
przychodzi.	Odrzućmy	zatem	—	dzieła	—	ciemności,	przywdziejmy	zaś

G3588	G3696	G3588	G5457		G5613	G1722	G2250	G2156	G4043
T-APN	N-APN	T-GSN	N-GSN		ADV	PREP	N-DSF	ADV	V-AAS-1P
τὰ	ὅπλα	τοῦ	φωτός.	**13:13**	ὡς	ἐν	ἡμέρᾳ	εὐσχημόνως	περιπατήσωμεν,
ta	hopla	tu	fotos.		hos	en	hemera	euschemonos	peripatesomen,
—	pancerz	—	światła.		Jak	w	dzień,	przyzwoicie	chodźcie,

G3361	G2970	G2532	G3178	G3361	G2845		G2532	G766
PRT-N	N-DPM	CONJ	N-DPF	PRT-N	N-DPF		CONJ	N-DPF
μὴ	κώμοις	καὶ	μέθαις,	μὴ	κοίταις		καὶ	ἀσελγείαις,
me	komois	kai	methais,	me	koitais	**13k)**	kai	aselgeiais,
nie	[w] biesiadach	i	pijaństwach,	nie	[w] rozpustach		i	rozwiązłości,

G3361	G2054	G2532	G2205		G235	G1746	G3588	G2962
PRT-N	N-DSF	CONJ	N-DSM		CONJ	V-AMM-2P	T-ASM	N-ASM
μὴ	ἔριδι	καὶ	ζήλῳ·	**13:14**	ἀλλὰ	ἐνδύσασθε	τὸν	Κύριον
me	eridi	kai	zelo;		alla	endysasthe	ton	Kyrion
nie	[w] sporach	i	zazdrości;		ale	przywdziejcie	[raczej]	Pana

---

9y)) dosł. *tuż obok ciebie*.
9ab)) Kpł 19:18
13k)) dosł. *łóżkach* w kontekście kontaktów seksualnych.

G2424 N-ASM	G5547 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-GSF	G4561 N-GSF	G4307 N-ASF	G3361 PRT-N	G4160 V-PMM-2P	G1519 PREP
Ἰησοῦν	Χριστόν,	καὶ	τῆς	σαρκὸς	πρόνοιαν	μὴ	ποιεῖσθε	εἰς
Iesun	Christon,	kai	tes	sarkos	pronoian	me	poieisthe	eis
Jezusa	Pomazańca,	i	[o]	ciała	troski	nie	czyńcie [starań]	ku

G1939 N-APF
ἐπιθυμίας.
epithymias.
pożądliwości.

Rozdział 14

Zachęta do respektowania różnic poglądów w kwestiach sumienia

	G3588 T-ASM	G1161 CONJ	G770 V-PAP-ASM	G3588 T-DSF	G4102 N-DSF	G4355 V-PMM-2P		G3361 PRT-N	G1519 PREP
14:1	Τὸν	δὲ	ἀσθενοῦντα	τῇ	πίστει	προσλαμβάνεσθε,	1f)	μὴ	εἰς
	Ton	de	asthenunta	te	pistei	proslambanesthe,		me	eis
	—	Zaś	słabego	[w]	wierze	przygarniajcie,		nie	ku

G1253 N-APF	G1261 N-GPM		G3739 R-NSM	G3303 PRT	G4100 V-PAI-3S
διακρίσεις	διαλογισμῶν.	**14:2**	ὃς	μὲν	πιστεύει
diakriseis	dialogismon.	1j)	hos	men	pisteuei
poróżniającemu osądzaniu	kwestii sumienia.		Jeden	—	wierzy,

G5315 V-2AAN	G3956 A-APN	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G770 V-PAP-NSM	G3001 N-APN	G2068 V-PAI-3S		G3588 T-NSM
φαγεῖν	πάντα,	ὁ	δὲ	ἀσθενῶν	λάχανα	ἐσθίει.	**14:3**	ὁ
fagein	panta,	ho	de	asthenon	lachana	esthiei.		ho
[że można] zjeść	wszystko,	—	zaś	słaby	jarzyny	je.		—

G2068 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM	G3361 PRT-N	G2068 V-PAP-ASM	G3361 PRT-N	G1848 V-PAM-3S	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G3361 PRT-N
ἐσθίων	τὸν	μὴ	ἐσθίοντα	μὴ	ἐξουθενείτω,	ὁ	δὲ	μὴ
esthion	ton	me	esthionta	me	eksutheneito,	ho	de	me
Jedzący	—	nie	jedzącego	[niech] nie	pogardza,	—	zaś	nie

G2068 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM	G2068 V-PAP-ASM	G3361 PRT-N	G2919 V-PAM-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1063 CONJ	G846 P-ASM
ἐσθίων	τὸν	ἐσθίοντα	μὴ	κρινέτω,	ὁ	Θεὸς	γὰρ	αὐτὸν
esthion	ton	esthionta	me	krineto,	ho	Theos	gar	auton
jedzący	—	jedzącego	[niech] nie	osądza,	—	Bóg	bowiem	go

G4355 V-2AMI-3S		G4771 P-2NS	G5101 I-NSM	G1510 V-PAI-2S	G3588 T-NSM	G2919 V-PAP-NSM	G245 A-ASM	G3610 N-ASM
προσελάβετο.	**14:4**	σὺ	τίς	εἶ	ὁ	κρίνων	ἀλλότριον	οἰκέτην;
proselabeto.		sy	tis	ei	ho	krinon	allotrion	oiketen;
przygarnął.		Ty	kim	jesteś,	—	sądząc	cudzego	domownika?

G3588 T-DSM	G2398 A-DSM	G2962 N-DSM		G4739 V-PAI-3S	G2228 PRT	G4098 V-PAI-3S	G2476 V-FPI-3S	G1161 CONJ	G1414 V-PAI-3S
τῷ	ἰδίῳ	κυρίῳ	4j)	στήκει	ἢ	πίπτει·	σταθήσεται	δέ,	δυνατεῖ
to	idio	kyrio		stekei	e	piptei;	stathesetai	de,	dynatei
[Przed]	własnym	panem		stoi	lub	upada;	ostanie się	zaś,	jest mocny

G1063 CONJ	G3588 T-NSM	G2962 N-NSM	G2476 V-AAN	G846 P-ASM		G3739 R-NSM	G3303 PRT	G1063 CONJ	G2919 V-PAI-3S
γὰρ	ὁ	Κύριος	στῆσαι	αὐτόν.	**14:5**	ὃς	μὲν	γὰρ	κρίνει
gar	ho	Kyrios	stesai	auton.		hos	men	gar	krinei
bowiem	—	Pan	postawić	go.		Jeden	—	bowiem	sądzi [że jest]

G2250 N-ASF	G3844 PREP	G2250 N-ASF	G3739 R-NSM	G1161 CONJ	G2919 V-PAI-3S	G3956 A-ASF	G2250 N-ASF
ἡμέραν	παρ’	ἡμέραν,	ὃς	δὲ	κρίνει	πᾶσαν	ἡμέραν·
hemeran	par’	hemeran,	hos	de	krinei	pasan	hemeran;
dzień	ponad	dniem,	ten	zaś	sądzi,	[że] każdy	dzień [znaczy tyle samo];

1f)) lub "*wziąć do siebie*", idąc za tym znaczeniem "*przyjmijcie do siebie*", przygarniając słabych, aby mieli możliwość się wzmocnić.
1j)) dosł. "*rozróżnianiu wewnętrznego rozumowania*" lub "*rozsądzać rozważania*". Tu jednak za Marcinem Lutrem należy rozumieć w zn., "*że powinno się tego drugiego zostawić w spokoju wraz z jego motywami, by dzięki informacjom, jakie daje mu sumienie, trzymał się mocno i pewnie*".
4j)) pisane z małej litery, oznacza pana domu właściciela sług.

G1538 A-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2398 A-DSM	G3563 N-DSM	G4135 V-PPM-3S		G3588 T-NSM	G5426 V-PAP-NSM
ἕκαστος	ἐν	τῷ	ἰδίῳ	νοῒ	πληροφορείσθω.	**14:6**	ὁ	φρονῶν
hekastos	en	to	idio	noi	pleroforeistho.	5r)	ho	fronon
każdy	we	—	własnym	umyśle	niech dopełni miary.		—	Myślący

G3588 T-ASF	G2250 N-ASF		G2962 N-DSM	G5426 V-PAI-3S		G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2068 V-PAP-NSM	G2962 N-DSM	G2068 V-PAI-3S
τὴν	ἡμέραν		Κυρίῳ	φρονεῖ·		καὶ	ὁ	ἐσθίων	Κυρίῳ	ἐσθίει,
ten	hemeran	6d)	Kyrio	fronei;	6f)	kai	ho	esthion	Kyrio	esthiei,
[o]	dniu,		Panu	myśli;		a	—	jedzący	Panu	je,

G2168 V-PAI-3S	G1063 CONJ	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G3361 PRT-N	G2068 V-PAP-NSM	G2962 N-DSM	G3756 PRT-N
εὐχαριστεῖ	γὰρ	τῷ	Θεῷ·	καὶ	ὁ	μὴ	ἐσθίων	Κυρίῳ	οὐκ
eucharistei	gar	to	Theo;	kai	ho	me	esthion	Kyrio	uk
dziękuje	bowiem	—	Bogu;	a	—	nie	jedzący	Panu	nie

G2068 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G2168 V-PAI-3S	G3588 T-DSM	G2316 N-DSM		G3762 A-NSM-N	G1063 CONJ	G2257 P-1GP
ἐσθίει,	καὶ	εὐχαριστεῖ	τῷ	Θεῷ.	**14:7**	Οὐδεὶς	γὰρ	ἡμῶν
esthiei,	kai	eucharistei	to	Theo.		Udeis	gar	hemon
je,	i	dziękuje	—	Bogu.		Nikt	bowiem	[z] nas

G1438 F-3DSM		G2198 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3762 A-NSM-N	G1438 F-3DSM		G599 V-PAI-3S	
ἑαυτῷ		ζῇ,	καὶ	οὐδεὶς	ἑαυτῷ		ἀποθνῄσκει·	**14:8**
heauto		ze,	kai	udeis	heauto		apothneskei;	
samemu sobie		żyje,	i	nikt	samemu sobie		umiera;	
[nie]					[nie]			

G1437 COND	G5037 PRT	G1063 CONJ	G2198 V-PAS-1P	G3588 T-DSM	G2962 N-DSM	G2198 V-PAI-1P	G1437 COND	G5037 PRT
ἐάν	τε	γὰρ	ζῶμεν,	τῷ	Κυρίῳ	ζῶμεν,	ἐάν	τε
ean	te	gar	zomen,	to	Kyrio	zomen,	ean	te
jeśli	—	bowiem	żyjemy,	—	Panu	żyjemy,	jeśli	—

G599 V-PAS-1P	G3588 T-DSM	G2962 N-DSM	G599 V-PAI-1P	G1437 COND	G5037 PRT	G3767 CONJ	G2198 V-PAS-1P	G1437 COND
ἀποθνήσκωμεν,	τῷ	Κυρίῳ	ἀποθνήσκομεν.	ἐάν	τε	οὖν	ζῶμεν	ἐάν
apothneskomen,	to	Kyrio	apothneskomen.	ean	te	un	zomen	ean
umieralibyśmy,	—	Panu	umieralibyśmy.	Jeśli	—	więc	żylibyśmy,	jeśli

G5037 PRT	G599 V-PAS-1P	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G1510 V-PAI-1P		G1519 PREP	G3778 D-ASN	G1063 CONJ
τε	ἀποθνήσκωμεν,	τοῦ	Κυρίου	ἐσμέν.	**14:9**	εἰς	τοῦτο	γὰρ
te	apothneskomen,	tu	Kyriu	esmen.		eis	tuto	gar
[też]	umieralibyśmy,	—	Pana	jesteśmy.		Ku	temu	bowiem

G5547 N-NSM	G599 V-2AAI-3S	G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S	G2443 CONJ	G2532 CONJ	G3498 A-GPM	G2532 CONJ
Χριστὸς	ἀπέθανεν	καὶ	ἔζησεν,	ἵνα	καὶ	νεκρῶν	καὶ
Christos	apethanen	kai	edzesen,	hina	kai	nekron	kai
Pomazaniec	umarł	i	ożył,	aby	i	[nad] martwymi	i

G2198 V-PAP-GPM	G2961 V-AAS-3S		G4771 P-2NS	G1161 CONJ	G5101 I-ASN	G2919 V-PAI-2S	G3588 T-ASM	G80 N-ASM
ζώντων	κυριεύσῃ.	**14:10**	Σὺ	δὲ	τί	κρίνεις	τὸν	ἀδελφόν
zonton	kyrieuse.		Sy	de	ti	krineis	ton	adelfon
żyjącymi	zapanowałby.		Ty	zaś	czemu	sądzisz	—	brata

G4771 P-2GS	G2228 PRT	G2532 CONJ	G4771 P-2NS	G5101 I-ASN	G1848 V-PAI-2S	G3588 T-ASM	G80 N-ASM	G4771 P-2GS	G3956 A-NPM
σου;	ἢ	καὶ	σὺ	τί	ἐξουθενεῖς	τὸν	ἀδελφόν	σου;	πάντες
su;	e	kai	sy	ti	eksutheneis	ton	adelfon	su;	pantes
twego?	Lub	i	ty,	czemu	pogardzasz	—	bratem	twym?	Wszyscy

G1063 CONJ	G3936 V-FDI-1P	G3588 T-DSN	G968 N-DSN	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G1125 V-RPI-3S	G1063 CONJ
γὰρ	παραστησόμεθα	τῷ	βήματι	τοῦ	Θεοῦ.	**14:11**	γέγραπται	γάρ
gar	parastesometa	to	bemati	tu	Theu.		gegraptai	gar
bowiem	staniemy przed	—	trybunałem	—	Boga.		Napisane jest	bowiem:

5r)) w zn. "*nieh każdy pozostanie przy własnym przekonaniu*".
6d)) w zn. "*wyróżniający dzień*".
6f)) w zn. "*wyróżnia dla Pana*".

G2198	G1473	G3004	G2962	G3754	G1473	G2578	G3956	G1119
V-PAI-1S	P-1NS	V-PAI-3S	N-NSM	CONJ	P-1DS	V-FAI-3S	A-NSN	N-NSN
Ζῶ	ἐγώ,	λέγει	Κύριος,	ὅτι	ἐμοὶ	κάμψει	πᾶν	γόνυ,
Zo	ego,	legei	Kyrios,	hoti	emoi	kampsei	pan	gony,
[Jako] żyję	*Ja,*	*mówi*	*Pan,*	*że*	*[dla] Mnie*	*zegnie się*	*wszelkie*	*kolano,*

G2532	G3956	G1100	G1843	G3588	G2316		G686	G3767	
CONJ	A-NSF	N-NSF	V-FMI-3S	T-DSM	N-DSM		PRT	CONJ	
καὶ	πᾶσα	γλῶσσα	ἐξομολογήσεται	τῷ	Θεῷ.	**14:12**	ἄρα	[οὖν]	
kai	pasa	glossa	eksomologesetai	to	Theo.	11q)	ara	[un]	12b)
i	*każdy*	*język*	*wyzna*	—	*Boga.*		Zatem	[więc]	

G1538	G2257	G4012	G1438	G3056	G1325		G3588	G2316	
A-NSM	P-1GP	PREP	F-3GSM	N-ASM	V-FAI-3S		T-DSM	N-DSM	
ἕκαστος	ἡμῶν	περὶ	ἑαυτοῦ	λόγον	δώσει		[τῷ	Θεῷ.	
hekastos	hemon	peri	heautu	logon	dosei	12h)	[to	Theo.	12j)
każdy	[z] nas	za	siebie samego	słowo	da		[—	Bogu].	

Zastosowanie prawa miłości w kwestiach spornych

	G3371	G3767	G240	G2919	G235	G3778	G2919	G3123
	ADV-N	CONJ	C-APM	V-PAS-1P	CONJ	D-ASN	V-AAM-2P	ADV
14:13	Μηκέτι	οὖν	ἀλλήλους	κρίνωμεν·	ἀλλὰ	τοῦτο	κρίνατε	μᾶλλον,
	Meketi	un	allelus	krinomen;	alla	tuto	krinate	mallon,
	Już	więc [nie]	siebie nawzajem	sądźmy;	ale	—	sądźcie	raczej,

G3588	G3361	G5087	G4348	G3588	G80	G2228	G4625		G1492
T-ASN	PRT-N	V-PAN	N-ASN	T-DSM	N-DSM	PRT	N-ASN		V-RAI-1S
τὸ	μὴ	τιθέναι	πρόσκομμα	τῷ	ἀδελφῷ	ἢ	σκάνδαλον.	**14:14**	οἶδα
to	me	tithenai	proskomma	to	adelfo	e	skandalon.		oida
—	nie	kłaść	potknięcia	—	bratu	lub	zgorszenia.		Wiem

G2532	G3982	G1722	G2962	G2424	G3754	G3762	G2839	
CONJ	V-RPI-1S	PREP	N-DSM	N-DSM	CONJ	A-NSN-N	A-NSN	
καὶ	πέπεισμαι	ἐν	Κυρίῳ	Ἰησοῦ	ὅτι	οὐδὲν	κοινὸν	
kai	pepeismai	en	Kyrio	Iesu	hoti	uden	koinon	14i)
i	przekonany będąc	w	Panu	Jezusie,	że	nic [nie jest]	nieczyste	

					G3049			
					V-PNP-DSM			
G1223	G1438	G1487	G3361	G3588	λογιζομένῳ	G5100	G2839	
PREP	F-3GSM	COND	PRT-N	T-DSM		X-ASN	A-NSN	
δι’	ἑαυτοῦ·	εἰ	μὴ	τῷ		τι	κοινὸν	
di’	heautu;	ei	me	to	logidzomeno	ti	koinon	
przez	siebie samo;	jeśli	nie	—	poczytującym sobie [za]	coś	nieczystego	

G1510	G1565	G2839		G1487	G1063	G1223	G1033		G3588
V-PAN	D-DSM	A-NSN		COND	CONJ	PREP	N-ASN		T-NSM
εἶναι,	ἐκείνῳ	κοινόν.	**14:15**	εἰ	γὰρ	διὰ	βρῶμα		ὁ
einai,	ekeino	koinon.		ei	gar	dia	broma	15d)	ho
jest,	owym	[jest] nieczyste.		Jeśli	bowiem	przez	jedzenie		—

G80	G4771	G3076	G3765	G2596	G26	G4043		G3361	G3588
N-NSM	P-2GS	V-PPI-3S	ADV-N	PREP	N-ASF	V-PAI-2S		PRT-N	T-DSN
ἀδελφός	σου	λυπεῖται,	οὐκέτι	κατὰ	ἀγάπην	περιπατεῖς.		μὴ	τῷ
adelfos	su	lypeitai,	uketi	kata	agapen	peripateis.	15l)	me	to
brat	twój	jest zasmucany,	już nie	według	miłość	postepujesz.		Nie	—

G1033	G4771	G1565	G622	G5228	G3739	G5547	G599	
N-DSN	P-2GS	D-ASM	V-PAM-2S	PREP	R-GSM	N-NSM	V-2AAI-3S	
βρώματί	σου	ἐκεῖνον	ἀπόλλυε,	ὑπὲρ	οὗ	Χριστὸς	ἀπέθανεν.	**14:16**
bromati	su	ekeinon	apollye,	hyper	hu	Christos	apethanen.	
pokarmem	twoim	owego	niszcz,	za	którego	Pomazaniec	umarł.	

11q)) Iz 45:23
12b)) brak w N/A 28.
12h)) w zn. "*zda sprawę*".
12j)) brak w N/A 28.
13k)) w zn. "*być przyczyną*".
14c)) we zn. "*będąc pewnym*".
14i)) dosł. "*pospolite*", ale przez Żydów, nieuświęcone, świeckie, nieczyste, ponieważ w hebr. to co święte jest oddzielone, odłączone, wyróżnione, odseparowane od tego co zwyczajne, pospolite.
15d)) w szcz. mięso, żywność.
15l)) dosł. "*chodzisz*".

G3361 PRT-N	G987 V-PPM-3S	G3767 CONJ	G5216 P-2GP	G3588 T-NSN	G18 A-NSN		G3756 PRT-N
μὴ	βλασφημείσθω	οὖν	ὑμῶν	τὸ	ἀγαθόν.	**14:17**	οὐ
me	blasfemeistho	un	hymon	to	agathon.		u
[Niech] nie	[będzie] obrzucane obelgą	więc	wasze	—	dobro.		Nie

G1063 CONJ	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1035 N-NSF	G2532 CONJ	G4213 N-NSF	G235 CONJ
γάρ	ἐστιν	ἡ	βασιλεία	τοῦ	Θεοῦ	βρῶσις	καὶ	πόσις,	ἀλλὰ
gar	estin	he	basileia	tu	Theu	brosis	kai	posis,	alla
bowiem	jest	—	królestwo	—	Boga	jedzeniem	i	napojem,	ale

G1343 N-NSF	G2532 CONJ	G1515 N-NSF	G2532 CONJ	G5479 N-NSF	G1722 PREP	G4151 N-DSN	G40 A-DSN	
δικαιοσύνη	καὶ	εἰρήνη	καὶ	χαρὰ	ἐν	Πνεύματι	Ἁγίῳ·	**14:18**
dikaiosyne	kai	eirene	kai	chara	en	Pneumati	Hagio;	
sprawiedliwością	i	pokojem	i	radością	w	Duchu	Świętym;	

G3588 T-NSM	G1063 CONJ	G1722 PREP	G3778 D-DSM	G1398 V-PAP-NSM	G3588 T-DSM	G5547 N-DSM	G2101 A-NSM
ὁ	γὰρ	ἐν	τούτῳ	δουλεύων	τῷ	Χριστῷ	εὐάρεστος
ho	gar	en	tuto	duleuon	to	Christo	euarestos
—	bowiem	w	tym	służący	—	Pomazańcowi,	bardzo podobają się

G3588 T-DSM	G2316 N-DSM	G2532 CONJ	G1384 A-NSM		G3588 T-DPM	G444 N-DPM		G686 PRT	G3767 CONJ	G3588 T-APN
τῷ	Θεῷ	καὶ	δόκιμος		τοῖς	ἀνθρώποις.	**14:19**	ἄρα	οὖν	τὰ
to	Theo	kai	dokimos	**18l)**	tois	anthropois.		ara	un	ta
—	Bogu	i	przyjemni [są]		—	ludziom.		Zatem	więc	—

G3588 T-GSF	G1515 N-GSF	G1377 V-PAI-1P	G2532 CONJ	G3588 T-APN	G3588 T-GSF	G3619 N-GSF	G3588 T-GSF	G1519 PREP
τῆς	εἰρήνης	διώκομεν	καὶ	τὰ	τῆς	οἰκοδομῆς	τῆς	εἰς
tes	eirenes	diokomen	kai	ta	tes	oikodomes	tes	eis
[do tego]	pokoju	dążmy	i	—	[temu co służy]	zbudowaniu	—	ku

G240 C-APM		G3361 PRT-N	G1752 PREP	G1033 N-GSN	G2647 V-PAM-2S	G3588 T-ASN	G2041 N-ASN	G3588 T-GSM
ἀλλήλους.	**14:20**	μὴ	ἕνεκεν	βρώματος	κατάλυε	τὸ	ἔργον	τοῦ
allelus.		me	heneken	bromatos	katalye	to	ergon	tu
sobie nawzajem.		Nie	z powodu	jedzenia	obalaj	—	dzieło	—

G2316 N-GSM	G3956 A-NPN	G3303 PRT	G2513 A-NPN	G235 CONJ	G2556 A-NSN	G3588 T-DSM	G444 N-DSM	G3588 T-DSM	G1223 PREP
Θεοῦ.	πάντα	μὲν	καθαρά,	ἀλλὰ	κακὸν	τῷ	ἀνθρώπῳ	τῷ	διὰ
Theu.	panta	men	kathara,	alla	kakon	to	anthropo	to	dia
Boga.	Wszystko	[jest]	czyste,	ale	złe	[dla]	człowieka,	[tego]	przez

G4348 N-GSN	G2068 V-PAP-DSM		G2570 A-NSN	G3588 T-NSN	G3361 PRT-N	G5315 V-2AAN	G2907 N-APN	G3366 CONJ-N
προσκόμματος	ἐσθίοντι.	**14:21**	καλὸν	τὸ	μὴ	φαγεῖν	κρέα	μηδὲ
proskommatos	esthionti.	**20s)**	kalon	to	me	fagein	krea	mede
potknięcie się	jedzącego.		Dobrze	—	nie	jeść	mięsa,	ani

G4095 V-2AAN	G3631 N-ASM	G3366 CONJ-N	G1722 PREP	G3739 R-DSN	G3588 T-NSM	G80 N-NSM	G4771 P-2GS	G4350 V-PAI-3S	
πιεῖν	οἶνον	μηδὲ	ἐν	ᾧ	ὁ	ἀδελφός	σου	προσκόπτει.	**14:22**
piein	oinon	mede	en	ho	ho	adelfos	su	proskoptei.	
pić	wina,	ani	w	czym	—	brat	twój	potknąłby się.	

G4771 P-2NS	G4102 N-ASF	G3739 R-ASF	G2192 V-PAI-2S	G2596 PREP	G4572 F-2ASM	G2192 V-PAM-2S	G1799 ADV	G3588 T-GSM
σὺ	πίστιν	ἣν	ἔχεις	κατὰ	σεαυτὸν	ἔχε	ἐνώπιον	τοῦ
sy	pistin	hen	echeis	kata	seauton	eche	enopion	tu
Ty	wiarę,	[którą]	masz	według	samego siebie,	miej	przed	—

G2316 N-GSM	G3107 A-NSM	G3588 T-NSM	G3361 PRT-N	G2919 V-PAP-NSM	G1438 F-3ASM	G1722 PREP	G3739 R-DSN
Θεοῦ.	μακάριος	ὁ	μὴ	κρίνων	ἑαυτὸν	ἐν	ᾧ
Theu.	makarios	ho	me	krinon	heauton	en	ho
Bogiem.	Szczęśliwy	—	nie	sądzący	samego siebie,	w	czym

18l)) ale nie znaczeniu uczuciowym, ale jako uznani za godnych honoru, zaakceptowani, utwierdzeni, wypróbowani.

20s)) w zn. "*Wszystko jest czyste, ale złe jest dla człowieka, który przez jedzenie powoduje potknięcie*".

G1381		G3588	G1161	G1252		G1437	G5315	
V-PAI-3S		T-NSM	CONJ	V-PMP-NSM		COND	V-2AAS-3S	
δοκιμάζει·	**14:23**	ὁ	δὲ	διακρινόμενος		ἐὰν	φάγῃ	
dokimadzei;		ho	de	diakrinomenos		ean	fage	
po zbadaniu uznaje.		—	Zaś	robiący różnicę sobie,		jeśli	zjadłby,	

G2632	G3754	G3756	G1537	G4102	G3956	G1161	G3739	G3756	G1537
V-RPI-3S	CONJ	PRT-N	PREP	N-GSF	A-NSN	CONJ	R-NSN	PRT-N	PREP
κατακέκριται,	ὅτι	οὐκ	ἐκ	πίστεως·	πᾶν	δὲ	ὃ	οὐκ	ἐκ
katakekritai,	hoti	uk	ek	pisteos;	pan	de	ho	uk	ek
jest sądzony,	gdyż	nie	z	wiary;	wszystko	zaś	[co]	nie	z

G4102	G266	G2076
N-GSF	N-NSF	V-PAI-3S
πίστεως	ἁμαρτία	ἐστίν.
pisteos	hamartia	estin.
wiary,	grzechem	jest.

Rozdział 15

Jezus Chrystus - wzór w służbie współbraciom

	G3784	G1161	G2249	G3588	G1415	G3588	G771		G3588
	V-PAI-1P	CONJ	P-1NP	T-NPM	A-NPM	T-APN	N-APN		T-GPM
15:1	Ὀφείλομεν	δὲ	ἡμεῖς	οἱ	δυνατοὶ	τὰ	ἀσθενήματα		τῶν
	Ofeilomen	de	hemeis	hoi	dynatoi	ta	asthenemata	1g)	ton
	Winni jesteśmy	zaś	my	—	mocni,	—	niemoce		—

G102	G941	G2532	G3361	G1438	G700		G1538
A-GPM	V-PAN	CONJ	PRT-N	F-1DPM	V-PAN		A-NSM
ἀδυνάτων	βαστάζειν,	καὶ	μὴ	ἑαυτοῖς	ἀρέσκειν.	**15:2**	ἕκαστος
adynaton	bastadzein,	kai	me	heautois	areskein.		hekastos
niemocnych	nosić,	a	nie	samym sobie	przypodobywać się.		Każdy z

G2249	G3588	G4139	G700	G1519	G3588	G18	G4314	G3619
P-1GP	T-DSM	ADV	V-PAM-3S	PREP	T-ASN	A-ASN	PREP	N-ASF
ἡμῶν	τῷ	πλησίον	ἀρεσκέτω	εἰς	τὸ	ἀγαθὸν	πρὸς	οἰκοδομήν·
hemon	to	plesion	aresketo	eis	to	agathon	pros	oikodomen;
nas	—	bliźniemu	niech przypodoba się	dla	—	dobra,	ku	zbudowaniu.

	G2532	G1063	G3588	G5547	G3756	G1438	G700	
	CONJ	CONJ	T-NSM	N-NSM	PRT-N	F-3DSM	V-AAI-3S	
15:3	καὶ	γὰρ	ὁ	Χριστὸς	οὐχ	ἑαυτῷ	ἤρεσεν·	
	kai	gar	ho	Christos	uch	heauto	eresen;	3g)
	I	bowiem	—	Pomazaniec	nie	sobie samemu	przypodobywał się,	

G235	G2531	G1125	G3588	G3680	G3588	G3679	G4771	G1968
CONJ	ADV	V-RPI-3S	T-NPM	N-NPM	T-GPM	V-PAP-GPM	P-2AS	V-AAI-3P
ἀλλὰ	καθὼς	γέγραπται.	Οἱ	ὀνειδισμοὶ	τῶν	ὀνειδιζόντων	σε	ἐπέπεσαν
alla	kathos	gegraptai.	Hoi	oneidismoi	ton	oneididzonton	se	epepesan
ale	jak	napisano:	—	*zniewagi*	—	*znieważających*	*Ciebie*	*spadły*

G1909	G1473		G3745	G1063	G4270	G1519	G3588	G2251
PREP	P-1AS		K-NPN	CONJ	V-2API-3S	PREP	T-ASF	S-1PASF
ἐπ’	ἐμέ	**15:4**	ὅσα	γὰρ	προεγράφη,	εἰς	τὴν	ἡμετέραν
ep’	eme	3r)	hosa	gar	proegrafe,	eis	ten	hemeteran
na	*Mnie.*		Cokolwiek	bowiem	wcześniej napisano,	ku	—	naszej

G1319	G1125	G2443	G1223	G3588	G5281	G2532	G1223	G3588
N-ASF	V-2API-3S	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	PREP	T-GSF
διδασκαλίαν	ἐγράφη,	ἵνα	διὰ	τῆς	ὑπομονῆς	καὶ	διὰ	τῆς
didaskalian	egrafe,	hina	dia	tes	hypomones	kai	dia	tes
nauce	zostało napisane,	aby	przez	—	wytrwałość	i	przez	—

G3874	G3588	G1124	G3588	G1680	G2192		G3588	G1161	G2316
N-GSF	T-GPM	N-GPF	T-ASF	N-ASF	V-PAS-1P		T-NSM	CONJ	N-NSM
παρακλήσεως	τῶν	γραφῶν	τὴν	ἐλπίδα	ἔχωμεν.	**15:5**	ὁ	δὲ	Θεὸς
parakleseos	ton	grafon	ten	elpida	echomen.		ho	de	Theos
pociechę	—	pism,	—	nadzieję	mielibyśmy.		—	Zaś	Bóg

1g)) wynikającym ze słabości umysłu
3g)) dosł. "*starać się zadowolić, dogadzać*".
3r)) Ps 69:9.

G3588	G5281	G2532	G3588	G3874	G1325	G5210	G3588	G846
T-GSF	N-GSF	CONJ	T-GSF	N-GSF	V-2AAO-3S	P-2DP	T-ASN	P-ASN
τῆς	ὑπομονῆς	καὶ	τῆς	παρακλήσεως	δῴη	ὑμῖν	τὸ	αὐτὸ
tes	hypomones	kai	tes	parakleseos	doe	hymin	to	auto
—	wytrwałości	i	—	pociechy,	[niech] da	wam	—	ją,

G5426	G1722	G240	G2596	G5547	G2424		G2443
V-PAN	PREP	C-DPM	PREP	N-ASM	N-ASM		CONJ
φρονεῖν	ἐν	ἀλλήλοις	κατὰ	Χριστὸν	Ἰησοῦν,	**15:6**	ἵνα
fronein	en	allelois	kata	Christon	Iesun,		hina
[abyście] myśleli	o	sobie nawzajem	według	Pomazańca	Jezusa,		abyście

G3661	G1722	G1520	G4750	G1392		G3588	G2316	G2532	G3962
ADV	PREP	A-DSN	N-DSN	V-PAS-2P		T-ASM	N-ASM	CONJ	N-ASM
ὁμοθυμαδὸν	ἐν	ἑνὶ	στόματι	δοξάζητε		τὸν	Θεὸν	καὶ	Πατέρα
homothymadon	en	heni	stomati	doksadzete	6f)	ton	Theon	kai	Patera
jednomyślnie	w	jednych	ustach	uwielbiali		—	Boga	i	Ojca

G3588	G2962	G2257	G2424	G5547		G1352	G4355	
T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM	N-GSM		CONJ	V-PMM-2P	
τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	**15:7**	Διὸ	προσλαμβάνεσθε	
tu	Kyriu	hemon	Iesu	Christu.		Dio	proslambanesthe	7b)
—	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca.		Dlatego	zaakceptujcie	

G240	G2531	G2532	G3588	G5547	G4355		G2248	G1519
C-APM	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-2AMI-3S		P-1AP	PREP
ἀλλήλους,	καθὼς	καὶ	ὁ	Χριστὸς	προσελάβετο		ἡμᾶς,	εἰς
allelus,	kathos	kai	ho	Christos	proselabeto	7h)	hemas,	eis
siebie nawzajem,	jak	i	—	Pomazaniec	zaakceptował		nas,	ku

G1391	G3588	G2316		G3004	G1063	G5547	G1249	G1096
N-ASF	T-GSM	N-GSM		V-PAI-1S	CONJ	N-ASM	N-ASM	V-RPN
δόξαν	τοῦ	Θεοῦ.	**15:8**	λέγω	γὰρ	Χριστὸν	διάκονον	γεγενῆσθαι
doksan	tu	Theu.		lego	gar	Christon	diakonon	gegenesthai
chwale	—	Boga.		Mówię	bowiem,	Pomazaniec	sługą	stał się

G4061	G5228	G225	G2316	G1519	G3588	G950	G3588	G1860
N-GSF	PREP	N-GSF	N-GSM	PREP	T-ASN	V-AAN	T-APF	N-APF
περιτομῆς	ὑπὲρ	ἀληθείας	Θεοῦ,	εἰς	τὸ	βεβαιῶσαι	τὰς	ἐπαγγελίας
peritomes	hyper	aletheias	Theu,	eis	to	bebaiosai	tas	epangelias
obrzezania	dla	prawdy	Boga,	ku	—	potwierdzeniu	—	obietnicy

G3588	G3962		G3588	G1161	G1484	G5228	G1656	G1392	G3588
T-GPM	N-GPM		T-NPN	CONJ	N-NPN	PREP	N-GSN	V-AAN	T-ASM
τῶν	πατέρων,	**15:9**	τὰ	δὲ	ἔθνη	ὑπὲρ	ἐλέους	δοξάσαι	τὸν
ton	pateron,		ta	de	ethne	hyper	eleus	doksasai	ton
—	ojców,		—	zaś	narody	za	miłosierdzie	wysławiały	—

G2316	G2531	G1125	G1223	G3778	G1843	G4771	G1722	G1484
N-ASM	ADV	V-RPI-3S	PREP	D-ASN	V-FMI-1S	P-2DS	PREP	N-DPN
Θεόν,	καθὼς	γέγραπται.	Διὰ	τοῦτο	ἐξομολογήσομαί	σοι	ἐν	ἔθνεσιν
Theon,	kathos	gegraptai.	Dia	tuto	eksomologesomai	soi	en	ethnesin
Boga,	jak	napisano:	*Dla*	*tego*	*wyznam*	*Ciebie*	*wśród*	*narodów*

G2532	G3588	G3686	G4771	G5567		G2532	G3825	G3004
CONJ	T-DSN	N-DSN	P-2GS	V-FAI-1S		CONJ	ADV	V-PAI-3S
καὶ	τῷ	ὀνόματί	σου	ψαλῶ	**15:10**	καὶ	πάλιν	λέγει.
kai	to	onomati	su	psalo	9u)	kai	palin	legei.
i	—	*imieniu*	*Twemu*	*będę śpiewał,*		i	znów	mówi:

G2165	G1484	G3326	G3588	G2992	G846		G2532	G3825	G134
V-APM-2P	N-VPN	PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM		CONJ	ADV	V-PAM-2P
Εὐφράνθητε,	ἔθνη,	μετὰ	τοῦ	λαοῦ	αὐτοῦ	**15:11**	καὶ	πάλιν	Αἰνεῖτε,
Eufranthete,	ethne,	meta	tu	lau	autu	10i)	kai	palin	Aineite,
Radujcie się	*narody*	*z*	—	*ludem*	*Jego,*		i	znów:	*Chwalcie*

G3956	G3588	G1484	G3588	G2962	G2532	G1867	G846	G3956
A-NPN	T-NPN	N-NPN	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-AAM-3P	P-ASM	A-NPM
πάντα	τὰ	ἔθνη,	τὸν	Κύριον,	καὶ	ἐπαινεσάτωσαν	αὐτὸν	πάντες
panta	ta	ethne,	ton	Kyrion,	kai	epainesatosan	auton	pantes
wszystkie	—	*narody,*	—	*Pana,*	*i*	*wychwalajcie*	*Go*	*wszystkie*

6f)) dosł. "*uwielbialibyści, oddawalibyście chwałę*".
7b)) lub "*przygarniajcie, dobierajcie*".
7h)) lub "*przygarnął*".
9u)) Ps 18:50.
10i)) Pwt 32:43.

G3588 T-NPM	G2992 N-NPM		G2532 CONJ	G3825 ADV	G2268 N-NSM	G3004 V-PAI-3S	G1510 V-FDI-3S	G3588 T-NSF	G4491 N-NSF
οἱ	λαοί.	**15:12**	καὶ	πάλιν	Ἡσαΐας	λέγει	Ἔσται	ἡ	ῥίζα
hoi	laoi.	11n)	kai	palin	Hesaias	legei	Estai	he	ridza
—	*ludy,*		i	znów	Izajasz	mówi:	*Stanie się*	—	*korzeń*

G3588 T-GSM	G2421 N-PRI	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G450 V-PMP-NSM	G757 V-PAN	G1484 N-GPN	G1909 PREP	G846 P-DSM
τοῦ	Ἰεσσαί,	καὶ	ὁ	ἀνιστάμενος	ἄρχειν	ἐθνῶν·	ἐπ’	αὐτῷ
tu	Iessai,	kai	ho	anistamenos	archein	ethnon;	ep’	auto
—	*Jessego,*	*i*	—	*ustanowiony*	*[by] rządzić*	*narodami;*	*na*	*Nim*

G1484 N-NPN	G1679 V-FAI-3P-ATT		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2316 N-NSM	G3588 T-GSF	G1680 N-GSF	
ἔθνη	ἐλπιοῦσιν.	**15:13**	Ὁ	δὲ	Θεὸς	τῆς	ἐλπίδος	
ethne	elpiusin.	12r)	Ho	de	Theos	tes	elpidos	
narody	*opierać będą nadzieję.*		—	Zaś	Bóg	—	nadziei	

G4137 V-AAO-3S	G5210 P-2AP	G3956 A-GSF	G5479 N-GSF	G2532 CONJ	G1515 N-GSF	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G4100 V-PAN	
πληρώσαι	ὑμᾶς	πάσης	χαρᾶς	καὶ	εἰρήνης	ἐν	τῷ	πιστεύειν,	
plerosai	hymas	pases	charas	kai	eirenes	en	to	pisteuein,	
[niech] wypełni	was	wszystkich	radością	i	pokojem	w	—	wierze,	

G1519 PREP	G3588 T-ASN	G4052 V-PAN	G5210 P-2AP	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G1680 N-DSF	G1722 PREP	G1411 N-DSF	G4151 N-GSN
εἰς	τὸ	περισσεύειν	ὑμᾶς	ἐν	τῇ	ἐλπίδι	ἐν	δυνάμει	Πνεύματος
eis	to	perisseuein	hymas	en	te	elpidi	en	dynamei	Pneumatos
ku	—	obfitowaniu	waszemu	w	—	nadziei	w	mocy	Ducha

G40 A-GSN
Ἁγίου.
Hagiu.
Świętego.

Cele służby apostolskiej

	G3982 V-RPI-1S	G1161 CONJ	G80 N-VPM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G846 P-NSM	G1473 P-1NS	G4012 PREP	G5210 P-2GP
15:14	Πέπεισμαι	δέ,	ἀδελφοί	μου,	καὶ	αὐτὸς	ἐγὼ	περὶ	ὑμῶν,
	Pepeismai	de,	adelfoi	mu,	kai	autos	ego	peri	hymon,
	Przekonany będąc	zaś,	bracia	moi,	i	sam	ja,	co do	was,

G3754 CONJ	G2532 CONJ	G846 P-NPM	G3324 A-NPM	G1510 V-PAI-2P	G19 N-GSF	G4137 V-RPP-NPM	G3956 A-GSF	G3588 T-GSF
ὅτι	καὶ	αὐτοὶ	μεστοί	ἐστε	ἀγαθωσύνης,	πεπληρωμένοι	πάσης	τῆς
hoti	kai	autoi	mestoi	este	agathosynes,	pepleromenoi	pases	tes
że	i	wy	pełni	jesteście	dobroci,	wypełnieni	wszelkim	—

G1108 N-GSF	G1410 V-PNP-NPM	G2532 CONJ	G240 C-APM	G3560 V-PAN		G5112 ADV-C	G1161 CONJ	
γνώσεως,	δυνάμενοι	καὶ	ἀλλήλους	νουθετεῖν.	**15:15**	τολμηροτέρως	δὲ	
gnoseos,	dynamenoi	kai	allelus	nuthetein.		tolmeroteros	de	
poznaniem,	mogący	i	siebie nawzajem	pouczać.		Odważniej	zaś	

G1125 V-AAI-1S	G5210 P-2DP	G575 PREP	G3313 N-GSN	G5613 ADV	G1878 V-PAP-NSM	G5209 P-2AP	G1223 PREP	G3588 T-ASF	G5485 N-ASF
ἔγραψα	ὑμῖν	ἀπὸ	μέρους,	ὡς	ἐπαναμιμνήσκων	ὑμᾶς,	διὰ	τὴν	χάριν
egrapsa	hymin	apo	merus,	hos	epanamimneskon	hymas,	dia	ten	charin
napisałem	wam	po	części,	jako	przypominający	wam,	przez	—	łaskę

G3588 T-ASF	G1325 V-APP-ASF	G3427 P-1DS	G575 PREP	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G1519 PREP	G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G1473 P-1AS
τὴν	δοθεῖσάν	μοι	ἀπὸ	τοῦ	Θεοῦ	**15:16**	εἰς	τὸ	εἶναί	με
ten	dotheisan	moi	apo	tu	Theu		eis	to	einai	me
—	daną	mi	od	—	Boga,		abym	—	był	ja

G3011 N-ASM	G5547 N-GSM	G2424 N-GSM	G1519 PREP	G3588 T-APN	G1484 N-APN	G2418 V-PAP-ASM
λειτουργὸν	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	εἰς	τὰ	ἔθνη,	ἱερουργοῦντα
leiturgon	Christu	Iesu	eis	ta	ethne,	hierurgunta
publicznym sługą	Pomazańca	Jezusa	względem	—	narodów,	w świętej służbie

---

11n)) Ps 117:1.
12r)) Iz 11:1, 10.

G3588	G2098	G3588	G2316	G2443	G1096	G3588	G4376	G3588
T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-2ADS-3S	T-NSF	N-NSF	T-GPN
τὸ	εὐαγγέλιον	τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	γένηται	ἡ	προσφορὰ	τῶν
to	euangelion	tu	Theu,	hina	genetai	he	prosfora	ton
—	dobrej nowiny	—	Boga,	aby	stała się	—	ofiara	—

G1484	G2144	G37	G1722	G4151	G40		G2192	G3767
N-GPN	A-NSF	V-RPP-NSF	PREP	N-DSN	A-DSN		V-PAI-1S	CONJ
ἐθνῶν	εὐπρόσδεκτος,	ἡγιασμένη	ἐν	Πνεύματι	Ἁγίῳ.	**15:17**	ἔχω	οὖν
ethnon	euprozdektos,	hegiazmene	en	Pneumati	Hagio.		echo	un
narodów	dobrze przyjęta,	uświęcona	w	Duchu	Świętym.		Mam	więc

G3588	G2746	G1722	G5547	G2424	G3588	G4314	G3588	G2316	
T-ASF	N-ASF	PREP	N-DSM	N-DSM	T-APN	PREP	T-ASM	N-ASM	
τὴν	καύχησιν	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ	τὰ	πρὸς	τὸν	Θεόν·	**15:18**
ten	kauchesin	en	Christo	Iesu	ta	pros	ton	Theon;	
—	chlubę	w	Pomazańcu	Jezusie	—	względem	—	Boga;	

G3756	G1063	G5111	G5100	G2980	G3739	G3756	G2716	G5547
PRT-N	CONJ	V-FAI-1S	X-ASN	V-PAN	R-GPN	PRT-N	V-ADI-3S	N-NSM
οὐ	γὰρ	τολμήσω	τι	λαλεῖν	ὧν	οὐ	κατειργάσατο	Χριστὸς
u	gar	tolmeso	ti	lalein	hon	u	kateirgasato	Christos
nie	bowiem	odważę się	coś	mówić,	czego	nie	sprawiłby	Pomazaniec

G1223	G1473	G1519	G5218	G1484	G3056	G2532	G2041
PREP	P-1GS	PREP	N-ASF	N-GPN	N-DSM	CONJ	N-DSN
δι’	ἐμοῦ	εἰς	ὑπακοὴν	ἐθνῶν,	λόγῳ	καὶ	ἔργῳ,
di’	emu	eis	hypakoen	ethnon,	logo	kai	ergo,
przeze	mnie	ku	posłuszeństwu	narodów,	[zarówno] słowem	[jak] i	czynem,

	G1722	G1411	G4592	G2532	G5059	G1722	G1411	G4151	G40
15:19	PREP	N-DSF	N-GPN	CONJ	N-GPN	PREP	N-DSF	N-GSN	A-GSN
	ἐν	δυνάμει	σημείων	καὶ	τεράτων,	ἐν	δυνάμει	Πνεύματος	Ἁγίου·
	en	dynamei	semeion	kai	teraton,	en	dynamei	Pneumatos	Hagiu;
	w	mocy	znaków	i	cudów,	w	mocy	Ducha	Świętego;

G5620	G1473	G575	G2419	G2532	G2945	G3360	G3588
CONJ	P-1AS	PREP	N-PRI	CONJ	N-DSM	ADV	T-GSM
ὥστε	με	ἀπὸ	Ἰερουσαλὴμ	καὶ	κύκλῳ	μέχρι	τοῦ
hoste	me	apo	Ierusalem	kai	kyklo	mechri	tu
dlatego	ma [służba rozciąga się]	od	Jeruzalem	i	wokoło	aż do	—

G2437	G4137	G3588	G2098	G3588	G5547	
N-GSN	V-RAN	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	
Ἰλλυρικοῦ	πεπληρωκέναι	τὸ	εὐαγγέλιον	τοῦ	Χριστοῦ.	**15:20**
Illyriku	peplerokenai	to	euangelion	tu	Christu.	
Ilirii,	[aby] dopełnić [głoszenia]	—	dobrej nowiny	—	Pomazańca,	

G3779	G1161	G5389	G2097	G3756	G3699
ADV	CONJ	V-PNP-ASM	V-PMN	PRT-N	ADV
οὕτως	δὲ	φιλοτιμούμενον	εὐαγγελίζεσθαι	οὐχ	ὅπου
hutos	de	filotimumenon	euangelidzesthai	uch	hopu
tak	zaś	poczytując za punkt honoru,	[by] głosić dobrą nowinę	nie	gdzie

G3687	G5547	G2443	G3361	G1909	G245	G2310	G3618
V-API-3S	N-NSM	CONJ	PRT-N	PREP	A-ASM	N-ASM	V-PAS-1S
ὠνομάσθη	Χριστός,	ἵνα	μὴ	ἐπ’	ἀλλότριον	θεμέλιον	οἰκοδομῶ,
onomasthe	Christos,	hina	me	ep’	allotrion	themelion	oikodomo,
został wymieniony	Pomazaniec,	aby	nie	na	cudzym	fundamencie	budowałbym,

	G235	G2531	G1125	G3708	G3739	G3756	G312	G4012
15:21	CONJ	ADV	V-RPI-3S	V-FDI-3P	R-DPM	PRT-N	V-2API-3S	PREP
	ἀλλὰ	καθὼς	γέγραπται	Ὄψονται	οἷς	οὐκ	ἀνηγγέλη	περὶ
	alla	kathos	gegraptai	Opsontai	hois	uk	anengele	peri
	ale	jak	napisane jest:	*Zobaczą*	*co*	*nie*	*zostało oznajmione*	*o*

G846	G2532	G3739	G3756	G191	G4920	
P-GSM	CONJ	R-NPM	PRT-N	V-2RAI-3P-ATT	V-FAI-3P	
αὐτοῦ,	καὶ	οἱ	οὐκ	ἀκηκόασιν	συνήσουσιν.	**21n)**
autu,	kai	hoi	uk	akekoasin	synesusin.	
Nim,	*i*	*[którzy]*	*nie*	*słyszeli,*	*zrozumieją.*	

16e)) W LXX zazwyczaj odnosi się do kapłanów (ἱερεῖς) lub lewitów (Λευίτας). zob. Iz 66:19-21.

21n)) Iz 52:15.

Plan służby na przyszłość

	G1352 CONJ	G2532 CONJ	G1465 V-IPI-1S	G3588 T-APN	G4183 A-APN	G3588 T-GSN	G2064 V-2AAN	G4314 PREP
15:22	Διὸ	καὶ	ἐνεκοπτόμην	τὰ	πολλὰ	τοῦ	ἐλθεῖν	πρὸς
	Dio	kai	enekoptomen	ta	polla	tu	elthein	pros
	Dlatego	i	doznawałem przeszkód	—	licznych	—	przychodząc	do

G5210 P-2AP		G3570 ADV	G1161 CONJ	G3371 ADV-N	G5117 N-ASM	G2192 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DPN	G2824 N-DPN
ὑμᾶς·	**15:23**	νυνὶ	δὲ	μηκέτι	τόπον	ἔχων	ἐν	τοῖς	κλίμασι
hymas;		nyni	de	meketi	topon	echon	en	tois	klimasi
was;		teraz	zaś	więcej już nie	miejsce	mający	w	—	regionie

G3778 D-DPN	G1974 N-ASF	G1161 CONJ	G2192 V-PAP-NSM	G3588 T-GSN	G2064 V-2AAN	G4314 PREP	G5209 P-2AP	G575 PREP	G2425 A-GPM
τούτοις,	ἐπιποθίαν	δὲ	ἔχων	τοῦ	ἐλθεῖν	πρὸς	ὑμᾶς	ἀπὸ	ἱκανῶν
tutois,	epipothian	de	echon	tu	elthein	pros	hymas	apo	hikanon
tym,	pragnienie	zaś	mając	—	przychodząc	do	was	od	wielu

G2094 N-GPN		G5613 ADV	G302 PRT	G4198 V-PNS-1S	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G4681 N-ASF	G1679 V-PAI-1S
ἐτῶν,	**15:24**	ὡς	ἂν	πορεύωμαι	εἰς	τὴν	Σπανίαν·	ἐλπίζω
eton,		hos	an	poreuomai	eis	ten	Spanian;	elpidzo
lat,		kiedy	—	poszedłbym	ku	—	Hiszpanii;	mam nadzieję

G1063 CONJ	G1279 V-PNP-NSM	G2300 V-ADN	G5209 P-2AP	G2532 CONJ	G5259 PREP	G5210 P-2GP	G4311 V-APN
γὰρ	διαπορευόμενος	θεάσασθαι	ὑμᾶς	καὶ	ὑφ’	ὑμῶν	προπεμφθῆναι
gar	diaporeuomenos	theasasthai	hymas	kai	hyf’	hymon	propemfthenai
bowiem	przechodząc	oglądać	was	i	przez	was	zostać wyprawionym

G1563 ADV	G1437 COND	G5210 P-2GP	G4412 ADV-S	G575 PREP	G3313 N-GSN	G1705 V-APS-1S		G3570 ADV
ἐκεῖ,	ἐὰν	ὑμῶν	πρῶτον	ἀπὸ	μέρους	ἐμπλησθῶ.	**15:25**	—νυνὶ
ekei,	ean	hymon	proton	apo	merus	emplestho.		—nyni
tam,	jeśli	wami	najpierw	po	części	zostałbym nasycony.		— teraz

G1161 CONJ	G4198 V-PNI-1S	G1519 PREP	G2419 N-PRI	G1247 V-PAP-NSM	G3588 T-DPM	G40 A-DPM		G2106 V-AAI-3P
δὲ	πορεύομαι	εἰς	Ἱερουσαλὴμ	διακονῶν	τοῖς	ἁγίοις.	**15:26**	ηὐδόκησαν
de	poreuomai	eis	Hierusalem	diakonon	tois	hagiois.		eudokesan
zaś	idę	ku	Jeruzalem,	służąc	—	świętym.		Uznały za dobre

G1063 CONJ	G3109 N-NSF	G2532 CONJ	G882 N-NSF	G2842 N-ASF	G5100 X-ASF	G4160 V-AMN	G1519 PREP	G3588 T-APM
γὰρ	Μακεδονία	καὶ	Ἀχαΐα	κοινωνίαν	τινὰ	ποιήσασθαι	εἰς	τοὺς
gar	Makedonia	kai	Achaia	koinonian	tina	poiesasthai	eis	tus
bowiem	Macedonia	i	Achaja	wspólnotę	pewną	uczynić	ku	—

G4434 A-APM	G3588 T-GPM	G40 A-GPM	G3588 T-GPM	G1722 PREP	G2419 N-PRI		G2106 V-AAI-3P	G1063 CONJ
πτωχοὺς	τῶν	ἁγίων	τῶν	ἐν	Ἱερουσαλήμ.	**15:27**	ηὐδόκησαν	γάρ,
ptochus	ton	hagion	ton	en	Hierusalem.		eudokesan	gar,
biednym	[spośród]	świętych	—	w	Jeruzalem.		Uznały za dobre	bowiem,

G2532 CONJ	G3781 N-NPM	G1510 V-PAI-3P	G846 P-GPM	G1487 COND	G1063 CONJ	G3588 T-DPN	G4152 A-DPN	G846 P-GPM
καὶ	ὀφειλέται	εἰσὶν	αὐτῶν·	εἰ	γὰρ	τοῖς	πνευματικοῖς	αὐτῶν
kai	ofeiletai	eisin	auton;	ei	gar	tois	pneumatikois	auton
a	dłużnikami	są	ich;	jeśli	bowiem	[w]	duchowych	ich

G2841 V-AAI-3P	G3588 T-NPN	G1484 N-NPN	G3784 V-PAI-3P	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DPN	G4559 A-DPN
ἐκοινώνησαν	τὰ	ἔθνη,	ὀφείλουσιν	καὶ	ἐν	τοῖς	σαρκικοῖς
ekoinonesan	ta	ethne,	ofeilusin	kai	en	tois	sarkikois
stali się wspólnikami	—	narody,	winni	i	w	—	cielesnych

G3008 V-AAN	G846 P-DPM		G3778 D-ASN	G3767 CONJ	G2005 V-AAP-NSM	G2532 CONJ	G4972 V-AMP-NSM	G846 P-DPM
λειτουργῆσαι	αὐτοῖς.	**15:28**	τοῦτο	οὖν	ἐπιτελέσας,	καὶ	σφραγισάμενος	αὐτοῖς
leiturgesai	autois.		tuto	un	epitelesas,	kai	sfragisamenos	autois
usłużyć	im.		To	więc	wypełniwszy,	i	opieczętowawszy	im

G3588	G2590	G3778	G565	G1223	G5216	G1519	G4681		G1492
T-ASM	N-ASM	D-ASM	V-FDI-1S	PREP	P-2GP	PREP	N-ASF		V-RAI-1S
τὸν	καρπὸν	τοῦτον,	ἀπελεύσομαι	δι’	ὑμῶν	εἰς	Σπανίαν·	**15:29**	οἶδα
ton	karpon	tuton,	apeleusomai	di’	hymon	eis	Spanian;		oida
—	owoc	ten,	odejdę	przez	was	ku	Hiszpanii;		wiem

G1161	G3754	G2064	G4314	G5210	G1722	G4138	G2129
CONJ	CONJ	V-PNP-NSM	PREP	P-2AP	PREP	N-DSN	N-GSF
δὲ	ὅτι	ἐρχόμενος	πρὸς	ὑμᾶς	ἐν	πληρώματι	εὐλογίας
de	hoti	erchomenos	pros	hymas	en	pleromati	eulogias
zaś,	że	przychodząc	do	was,	w	wypełnieniu	błogosławieństwa [29i)]

G5547	G2064		G3870	G1161	G5210	G80	G1223	G3588	G2962
N-GSM	V-FDI-1S		V-PAI-1S	CONJ	P-2AP	N-VPM	PREP	T-GSM	N-GSM
Χριστοῦ	ἐλεύσομαι.	**15:30**	Παρακαλῶ	δὲ	ὑμᾶς,	ἀδελφοί,	διὰ	τοῦ	Κυρίου
Christu	eleusomai.		Parakalo	de	hymas,	adelfoi,	dia	tu	Kyriu
Pomazańca	przyjdę.		Wzywam	zaś	was,	bracia,	przez	—	Pana

G2249	G2424	G5547	G2532	G1223	G3588	G26	G3588	G4151
P-1GP	N-GSM	N-GSM	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSN	N-GSN
ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	καὶ	διὰ	τῆς	ἀγάπης	τοῦ	Πνεύματος
hemon	Iesu	Christu	kai	dia	tes	agapes	tu	Pneumatos
naszego	Jezusa	Pomazańca	i	dla	—	miłości	—	Ducha,

G4865								
V-ADN								
συναγωνίσασθαί	G3427	G1722	G3588	G4335	G5228	G1473	G4314	G3588
synagonisasthai	P-1DS	PREP	T-DPF	N-DPF	PREP	P-1GS	PREP	T-ASM
współwalczcie	μοι	ἐν	ταῖς	προσευχαῖς	ὑπὲρ	ἐμοῦ	πρὸς	τὸν
[ze]	moi	en	tais	proseuchais	hyper	emu	pros	ton
	mną	w	—	modlitwach	za	mnie	do	—

G2316		G2443	G4506	G575	G3588	G544		G1722
N-ASM		CONJ	V-APS-1S	PREP	T-GPM	V-PAP-GPM		PREP
Θεόν,	**15:31**	ἵνα	ῥυσθῶ	ἀπὸ	τῶν	ἀπειθούντων		ἐν
Theon,		hina	rystho	apo	ton	apeithunton		en
Boga,		aby	zostałbym wyciągnięty	od	—	nieposłusznych	wierze	w

G3588	G2449	G2532	G3588	G1248	G3450	G3588	G1519	G2419	G2144
T-DSF	N-DSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-1GS	T-NSF	PREP	N-PRI	A-NSF
τῇ	Ἰουδαίᾳ	καὶ	ἡ	διακονία	μου	ἡ	εἰς	Ἱερουσαλὴμ	εὐπρόσδεκτος
te	Iudaia	kai	he	diakonia	mu	he	eis	Hierusalem	euprozdektos
—	Judei	i	[aby]	służba	moja	—	w	Jeruzalem	godną przyjęcia

G3588	G40	G1096		G2443	G1722	G5479	G2064	G4314	G5209
T-DPM	A-DPM	V-2ADS-3S		CONJ	PREP	N-DSF	V-2AAP-NSM	PREP	P-2AP
τοῖς	ἁγίοις	γένηται,	**15:32**	ἵνα	ἐν	χαρᾷ	ἐλθὼν	πρὸς	ὑμᾶς
tois	hagiois	genetai,		hina	en	chara	elthon	pros	hymas
—	świętym	stała się,		aby	w	radości	przyszedłszy	do	was

G1223	G2307	G2316	G4875	G5210		G3588	G1161	G2316
PREP	N-GSN	N-GSM	V-ADS-1S	P-2DP		T-NSM	CONJ	N-NSM
διὰ	θελήματος	Θεοῦ	συναναπαύσωμαι	ὑμῖν.	**15:33**	ὁ	δὲ	Θεὸς
dia	thelematos	Theu	synanapausomai	hymin.		ho	de	Theos
dla	woli	Boga	odpocząłbym razem z	wami.		—	Zaś	Bóg

G3588	G1515	G3326	G3956	G5210	G281
T-GSF	N-GSF	PREP	A-GPM	P-2GP	HEB
τῆς	εἰρήνης	μετὰ	πάντων	ὑμῶν·	ἀμήν.
tes	eirenes	meta	panton	hymon;	amen.
—	pokoju	z	wszystkimi	wami;	Amen.

29i)) Tekst większościowy dodaje "του ευαγγελιου του" - *błogosławieństwa ewangelii*.

Rozdział 16

Pozdrowienia

	G4921	G1161	G5213	G5402	G3588	G79	G2249	G1510	G1249	
	V-PAI-1S	CONJ	P-2DP	N-ASF	T-ASF	N-ASF	P-1GP	V-PAP-ASF	N-ASF	
16:1	Συνίστημι	δὲ	ὑμῖν	Φοίβην	τὴν	ἀδελφὴν	ἡμῶν,	οὖσαν	διάκονον	1i)
	Synistemi	de	hymin	Foiben	ten	adelfen	hemon,	usan	diakonon	
	Polecam	zaś	wam	Febę	—	siostrę	naszą,	będącą	diakonem	

G3588	G1577		G3588	G1722	G2747		G2443	G846	G4327	
T-GSF	N-GSF		T-GSF	PREP	N-DPF		CONJ	P-ASF	V-ADS-2P	
τῆς	ἐκκλησίας		τῆς	ἐν	Κενχρεαῖς,	**16:2**	ἵνα	αὐτὴν	προσδέξησθε	
tes	ekklesias	1k)	tes	en	Kenchreais,		hina	auten	prozdeksesthe	
—	zgromadzenia		—	w	Kenchrach,		aby	ją	przyjęlibyście	

G1722	G2962	G516	G3588	G40	G2532	G3936		G846	
PREP	N-DSM	ADV	T-GPM	A-GPM	CONJ	V-2AAS-2P		P-DSF	
ἐν	Κυρίῳ	ἀξίως	τῶν	ἁγίων,	καὶ	παραστῆτε	2j)	αὐτῇ	
en	Kyrio	aksios	ton	hagion,	kai	parastete		aute	
w	Panu	w sposób godny	—	świętych,	i	stanęlibyście [przy]		niej,	

G1722	G3739	G302	G5216	G5535	G4229	G2532	G1063	G846	G4368
PREP	R-DSN	PRT	P-2GP	V-PAS-3S	N-DSN	CONJ	CONJ	P-NSF	N-NSF
ἐν	ᾧ	ἂν	ὑμῶν	χρῄζῃ	πράγματι·	καὶ	γὰρ	αὐτὴ	προστάτις
en	ho	an	hymon	chredze	pragmati;	kai	gar	aute	prostatis
w	jakiej	—	was	potrzebowałaby	sprawie,	i	bowiem	ona	patronką

	G4183	G1096	G2532	G1473	G846		G782	G4251	G2532	G207
	A-GPM	V-AOI-3S	CONJ	P-1GS	P-GSM		V-ADM-2P	N-ASF	CONJ	N-ASM
	πολλῶν	ἐγενήθη	καὶ	ἐμοῦ	αὐτοῦ.	**16:3**	Ἀσπάσασθε	Πρίσκαν	καὶ	Ἀκύλαν
2u)	pollon	egenethe	kai	emu	autu.		Aspasasthe	Priskan	kai	Akylan
	licznych	stała się	i	mnie	samemu.		Pozdrówcie	Pryskę	i	Akwilę,

G3588	G4904	G3450	G1722	G5547	G2424		G3748	G5228
T-APM	A-APM	P-1GS	PREP	N-DSM	N-DSM		R-NPM	PREP
τοὺς	συνεργούς	μου	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ,	**16:4**	οἵτινες	ὑπὲρ
tus	synergus	mu	en	Christo	Iesu,		hoitines	hyper
—	współpracowników	mych	w	Pomazańcu	Jezusie,		którzy	za

G3588	G5590	G3450	G3588	G1438	G5137	G5294	G3739	G3756	G1473
T-GSF	N-GSF	P-1GS	T-ASM	F-3GPM	N-ASM	V-AAI-3P	R-DPM	PRT-N	P-1NS
τῆς	ψυχῆς	μου	τὸν	ἑαυτῶν	τράχηλον	ὑπέθηκαν,	οἷς	οὐκ	ἐγὼ
tes	psyches	mu	ton	heauton	trachelon	hypethekan,	hois	uk	ego
—	duszę	moją	—	swojego	karku	nadstawiali,	którym	nie	ja

G3441	G2168	G235	G2532	G3956	G3588	G1577	G3588	G1484		
A-NSM	V-PAI-1S	CONJ	CONJ	A-NPF	T-NPF	N-NPF	T-GPN	N-GPN		
μόνος	εὐχαριστῶ	ἀλλὰ	καὶ	πᾶσαι	αἱ	ἐκκλησίαι	τῶν	ἐθνῶν,	**16:5**	
monos	eucharisto	alla	kai	pasai	hai	ekklesiai	ton	ethnon,		
jedyny	dziękuję,	ale	i	wszystkie	—	zgromadzenia	[z]	narodów,		

G2532	G3588	G2596	G3624	G846	G1577	G782	G1866	G3588
CONJ	T-ASF	PREP	N-ASM	P-GPM	N-ASF	V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM
καὶ	τὴν	κατ’	οἶκον	αὐτῶν	ἐκκλησίαν.	ἀσπάσασθε	Ἐπαίνετον	τὸν
kai	ten	kat’	oikon	auton	ekklesian.	aspasasthe	Epaineton	ton
i	[to]	w	domu	ich	zgromadzenie.	Pozdrówcie	Epeneta,	—

G27	G3450	G3739	G2076	G536	G3588	G773	G1519	G5547
A-ASM	P-1GS	R-NSM	V-PAI-3S	N-NSF	T-GSF	N-GSF	PREP	N-ASM
ἀγαπητόν	μου,	ὅς	ἐστιν	ἀπαρχὴ	τῆς	Ἀσίας	εἰς	Χριστόν.
agapeton	mu,	hos	estin	aparche	tes	Asias	eis	Christon.
umiłowanego	mego,	który	jest	pierwociną	—	Azji	dla	Pomazańca.

	G782	G3137	G3748	G4183	G2872	G1519	G5210		G782
	V-ADM-2P	N-ASF	R-NSF	A-APN	V-AAI-3S	PREP	P-2AP		V-ADM-2P
16:6	ἀσπάσασθε	Μαριάν,	ἥτις	πολλὰ	ἐκοπίασεν	εἰς	ὑμᾶς.	**16:7**	ἀσπάσασθε
	aspasasthe	Marian,	hetis	polla	ekopiasen	eis	hymas.		aspasasthe
	Pozdrówcie	Marię,	która	wiele	utrudziła się	dla	was.		Pozdrówcie

---

1i)) lub *diakonisą, służebnicą*.
1k)) w zn. Kościoła.
2j)) w zn. *wspomogli*.
2u)) lub *pomocnicą, opiekunką*.

G408	G2532	G2458	G3588	G4773	G3450	G2532	G4869
N-ASM	CONJ	N-ASF	T-APM	A-APM	P-1GS	CONJ	A-APM
Ἀνδρόνικον	καὶ	Ἰουνίαν	τοὺς	συγγενεῖς	μου	καὶ	συναιχμαλώτους
Andronikon	kai	Iunian	tus	syngeneis	mu	kai	synaichmalotus
Andronika	i	Junię	—	współpracowników	moich	i	współwięźniów

G3450	G3748	G1526	G1978	G1722	G3588	G652		G3739	G2532
P-1GS	R-NPM	V-PAI-3P	A-NPM	PREP	T-DPM	N-DPM		R-NPM	CONJ
μου,	οἵτινές	εἰσιν	ἐπίσημοι	ἐν	τοῖς	ἀποστόλοις,		οἳ	καὶ
mu,	hoitines	eisin	episemoi	en	tois	apostolois,	7p)	hoi	kai
moich,	którzy	są	wybitni	wśród	—	wysłanników,		—	i

G4253	G1473	G1096	G1722	G5547		G782	G291	G3588
PREP	P-1GS	V-2RAI-3P	PREP	N-DSM		V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM
πρὸ	ἐμοῦ	γέγοναν	ἐν	Χριστῷ.	**16:8**	ἀσπάσασθε	Ἀμπλιᾶτον	τὸν
pro	emu	gegonan	en	Christo.		aspasasthe	Ampliaton	ton
przede	mną	zaistnieli	w	Pomazańcu.		Pozdrówcie	Ampliata,	—

G27	G3450	G1722	G2962		G782	G3773	G3588
A-ASM	P-1GS	PREP	N-DSM		V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM
ἀγαπητόν	μου	ἐν	Κυρίῳ.	**16:9**	ἀσπάσασθε	Οὐρβανὸν	τὸν
agapeton	mu	en	Kyrio.		aspasasthe	Urbanon	ton
umiłowanego	mojego	w	Panu.		Pozdrówcie	Urbana,	—

G4904	G2249	G1722	G5547	G2532	G4720	G3588	G27
A-ASM	P-1GP	PREP	N-DSM	CONJ	N-ASM	T-ASM	A-ASM
συνεργὸν	ἡμῶν	ἐν	Χριστῷ	καὶ	Στάχυν	τὸν	ἀγαπητόν
synergon	hemon	en	Christo	kai	Stachyn	ton	agapeton
współpracownika	naszego	w	Pomazańcu	i	Stachysa	—	umiłowanego

G3450		G782	G559	G3588	G1384	G1722	G5547
P-1GS		V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM	A-ASM	PREP	N-DSM
μου.	**16:10**	ἀσπάσασθε	Ἀπελλῆν	τὸν	δόκιμον	ἐν	Χριστῷ.
mu.		aspasasthe	Apellen	ton	dokimon	en	Christo.
mego.		Pozdrówcie	Apellesa,	—	wypróbowanego	w	Pomazańcu.

G782	G3588	G1537	G3588	G711		G782	G2267	G3588
V-ADM-2P	T-APM	PREP	T-GPM	N-GSM		V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM
ἀσπάσασθε	τοὺς	ἐκ	τῶν	Ἀριστοβούλου.	**16:11**	ἀσπάσασθε	Ἡρῳδίωνα	τὸν
aspasasthe	tus	ek	ton	Aristobulu.		aspasasthe	Herodiona	ton
Pozdrówcie	[tych]	z	[domu]	Arystobula.		Pozdrówcie	Herodiona,	—

G4773	G3450	G782	G3588	G1537	G3588	G3488	G3588	G1510
A-ASM	P-1GS	V-ADM-2P	T-APM	PREP	T-GPM	N-GSM	T-APM	V-PAP-APM
συγγενῆ	μου.	ἀσπάσασθε	τοὺς	ἐκ	τῶν	Ναρκίσσου	τοὺς	ὄντας
syngene	mu.	aspasasthe	tus	ek	ton	Narkissu	tus	ontas
rodaka	mego.	Pozdrówcie	[tych]	z	[domu]	Narcyza,	—	będących

G1722	G2962		G782	G5170	G2532	G5173	G3588	G2872
PREP	N-DSM		V-ADM-2P	N-ASF	CONJ	N-ASF	T-APF	V-PAP-APF
ἐν	Κυρίῳ.	**16:12**	ἀσπάσασθε	Τρύφαιναν	καὶ	Τρυφῶσαν	τὰς	κοπιώσας
en	Kyrio.		aspasasthe	Tryfainan	kai	Tryfosan	tas	kopiosas
w	Panu.		Pozdrówcie	Tryfenę	i	Tryfozę,	—	trudziły się

G1722	G2962	G782	G4069	G3588	G27	G3748	G4183	G2872
PREP	N-DSM	V-ADM-2P	N-ASF	T-ASF	A-ASF	R-NSF	A-APN	V-AAI-3S
ἐν	Κυρίῳ.	ἀσπάσασθε	Περσίδα	τὴν	ἀγαπητήν,	ἥτις	πολλὰ	ἐκοπίασεν
en	Kyrio.	aspasasthe	Persida	ten	agapeten,	hetis	polla	ekopiasen
w	Panu.	Pozdrówcie	Persydę	—	umiłowaną,	która	wiele	utrudziła się

G1722	G2962		G782	G4504	G3588	G1588	G1722	G2962	G2532
PREP	N-DSM		V-ADM-2P	N-ASM	T-ASM	A-ASM	PREP	N-DSM	CONJ
ἐν	Κυρίῳ.	**16:13**	ἀσπάσασθε	Ῥοῦφον	τὸν	ἐκλεκτὸν	ἐν	Κυρίῳ	καὶ
en	Kyrio.		aspasasthe	Rufon	ton	eklekton	en	Kyrio	kai
w	Panu.		Pozdrówcie	Rufusa,	—	wybranego	w	Panu	i

G3588	G3384	G846	G2532	G1473		G782	G799	G5393	G2060
T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	P-1GS		V-ADM-2P	N-ASM	N-ASM	N-ASM
τὴν	μητέρα	αὐτοῦ	καὶ	ἐμοῦ.	**16:14**	ἀσπάσασθε	Ἀσύνκριτον,	Φλέγοντα,	Ἑρμῆν,
ten	metera	autu	kai	emu.		aspasasthe	Asynkriton,	Flegonta,	Hermen,
—	matkę	jego	i	moją.		Pozdrówcie	Asynkryta,	Flegonta,	Hermesa,

---

7p)) w zn. *apostołów*.

G3969	G2057	G2532	G3588	G4862	G846	G80		G782
N-ASM	N-ASM	CONJ	T-APM	PREP	P-DPM	N-APM		V-ADM-2P
Πατρόβαν,	Ἑρμᾶν,	καὶ	τοὺς	σὺν	αὐτοῖς	ἀδελφούς.	**16:15**	ἀσπάσασθε
Patroban,	Herman,	kai	tus	syn	autois	adelfus.		aspasasthe
Patroba,	Hermasa,	i	[tych]	z	nimi	braci.		Pozdrówcie

G5378	G2532	G2456	G3517	G2532	G3588	G79	G846	G2532	G3652
N-ASM	CONJ	N-ASF	N-ASM	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	N-ASM
Φιλόλογον	καὶ	Ἰουλίαν,	Νηρέα	καὶ	τὴν	ἀδελφὴν	αὐτοῦ,	καὶ	Ὀλυμπᾶν,
Filologon	kai	Iulian,	Nerea	kai	ten	adelfen	autu,	kai	Olympan,
Filologa	i	Julię,	Nereusza	i	—	siostrę	jego,	i	Olimpasa,

G2532	G3588	G4862	G846	G3956	G40		G782	G240
CONJ	T-APM	PREP	P-DPM	A-APM	A-APM		V-ADM-2P	C-APM
καὶ	τοὺς	σὺν	αὐτοῖς	πάντας	ἁγίους.	**16:16**	ἀσπάσασθε	ἀλλήλους
kai	tus	syn	autois	pantas	hagius.		aspasasthe	allelus
i	[tych]	z	nimi	wszystkich	świętych.		Pozdrówcie	siebie nawzajem

G1722	G5370	G40	G782	G5210	G3588	G1577	G3956	G3588
PREP	N-DSN	A-DSN	V-PNI-3P	P-2AP	T-NPF	N-NPF	A-NPF	T-GSM
ἐν	φιλήματι	ἁγίῳ.	ἀσπάζονται	ὑμᾶς	αἱ	ἐκκλησίαι	πᾶσαι	τοῦ
en	filemati	hagio.	aspadzontai	hymas	hai	ekklesiai	pasai	tu
w	pocałunku	świętym.	Pozdrawiają	was	—	zgromadzenia	wszystkie	—

G5547
N-GSM
Χριστοῦ.
Christu.
Pomazańca.

Wezwanie do czujności

	G3870	G1161	G5210	G80	G4648	G3588	G3588	G1370
	V-PAI-1S	CONJ	P-2AP	N-VPM	V-PAN	T-APM	T-APF	N-APF
16:17	Παρακαλῶ	δὲ	ὑμᾶς,	ἀδελφοί,	σκοπεῖν	τοὺς	τὰς	διχοστασίας
	Parakalo	de	hymas,	adelfoi,	skopein	tus	tas	dichostasias
	Wzywam	zaś	was,	bracia,	[by] baczyć	[na tych]	[którzy]	podziały

G2532	G3588	G4625	G3844	G3588	G1322	G3739	G5210	G3129
CONJ	T-APN	N-APN	PREP	T-ASF	N-ASF	R-ASF	P-2NP	V-2AAI-2P
καὶ	τὰ	σκάνδαλα	παρὰ	τὴν	διδαχὴν	ἣν	ὑμεῖς	ἐμάθετε
kai	ta	skandala	para	ten	didachen	hen	hymeis	emathete
i	—	zgorszenia	przeciw	—	nauce,	której	wy	nauczyliście się

G4160	G2532	G1578	G575	G846		G3588	G1063	G5108
V-PAP-APM	CONJ	V-PAM-2P	PREP	P-GPM		T-NPM	CONJ	D-NPM
ποιοῦντας,	καὶ	ἐκκλίνετε	ἀπ’	αὐτῶν·	**16:18**	οἱ	γὰρ	τοιοῦτοι
poiuntas,	kai	ekklinete	ap’	auton;		hoi	gar	toiutoi
— czyniących,	i	odwróćcie się	od	nich;		ci	bowiem	tacy

G3588	G2962	G2249	G5547	G3756	G1398	G235	G3588	G1438
T-DSM	N-DSM	P-1GP	N-DSM	PRT-N	V-PAI-3P	CONJ	T-DSF	F-3GPM
τῷ	Κυρίῳ	ἡμῶν	Χριστῷ	οὐ	δουλεύουσιν	ἀλλὰ	τῇ	ἑαυτῶν
to	Kyrio	hemon	Christo	u	duleuusin	alla	te	heauton
—	Pana	naszego	Pomazańca	nie [są]	niewolnikami,	ale	—	własnego ich

G2836	G2532	G1223	G3588	G5542	G2532	G2129	G1818
N-DSF	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	N-GSF	V-PAI-3P
κοιλίᾳ,	καὶ	διὰ	τῆς	χρηστολογίας	καὶ	εὐλογίας	ἐξαπατῶσιν
koilia,	kai	dia	tes	chrestologias	kai	eulogias	eksapatosin
brzucha,	a	przez	[pozornie]	miła słowa	i	błogosławieństwa,	zwodzą

G3588	G2588	G3588	G172		G3588	G1063	G5210	G5218	G1519
T-APF	N-APF	T-GPM	A-GPM		T-NSF	CONJ	P-2GP	N-NSF	PREP
τὰς	καρδίας	τῶν	ἀκάκων.	**16:19**	ἡ	γὰρ	ὑμῶν	ὑπακοὴ	εἰς
tas	kardias	ton	akakon.		he	gar	hymon	hypakoe	eis
—	serca	—	niewinnych.		—	Bowiem	wasze	posłuszeństwo	do

G3956	G864	G1909	G5210	G3767	G5463	G2309	G1161	G5209
A-APM	V-2ADI-3S	PREP	P-2DP	CONJ	V-PAI-1S	V-PAI-1S	CONJ	P-2AP
πάντας	ἀφίκετο·	ἐφ’	ὑμῖν	οὖν	χαίρω,	θέλω	δὲ	ὑμᾶς
pantas	afiketo;	ef’	hymin	un	chairo,	thelo	de	hymas
wszystkich	doszło;	przez	was	więc	raduję się,	chcę	zaś,	[abyście] wy

G4680 A-APM	G1510 V-PAN	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G18 A-ASN	G185 A-APM	G1161 CONJ	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G2556 A-ASN
σοφοὺς	εἶναι	εἰς	τὸ	ἀγαθόν,	ἀκεραίους	δὲ	εἰς	τὸ	κακόν.
sofus	einai	eis	to	agathon,	akeraius	de	eis	to	kakon.
mądrymi	byli	ku	—	dobremu,	czyści	zaś	względem	—	zła.

	G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2316 N-NSM	G3588 T-GSF	G1515 N-GSF	G4937 V-FAI-3S	G3588 T-ASM	G4567 N-ASM	G5259 PREP	G3588 T-APM
16:20	ὁ	δὲ	Θεὸς	τῆς	εἰρήνης	συντρίψει	τὸν	Σατανᾶν	ὑπὸ	τοὺς
	ho	de	Theos	tes	eirenes	syntripsei	ton	Satanan	hypo	tus
	—	Zaś	Bóg	—	pokoju	zetrze	—	Szatana	pod	—

G4228 N-APM	G5210 P-2GP	G1722 PREP	G5034 N-DSN	G3588 T-NSF	G5485 N-NSF	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G2257 P-1GP	G2424 N-GSM
πόδας	ὑμῶν	ἐν	τάχει.	Ἡ	χάρις	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
podas	hymon	en	tachei.	He	charis	tu	Kyriu	hemon	Iesu
stopami	waszymi	w	krótce.	—	Łaska	—	Pana	naszego	Jezusa

G3326 PREP	G5210 P-2GP		G782 V-PNI-3S	G5209 P-2AP	G5095 N-NSM	G3588 T-NSM	G4904 A-NSM	G3450 P-1GS
μεθ’	ὑμῶν.	**16:21**	Ἀσπάζεται	ὑμᾶς	Τιμόθεος	ὁ	συνεργός	μου,
meth’	hymon.		Aspadzetai	hymas	Timotheos	ho	synergos	mu,
z	wami.		Pozdrawia	was	Tymoteusz	—	współpracownik	mój,

G2532 CONJ	G3066 N-NSM	G2532 CONJ	G2394 N-NSM	G2532 CONJ	G4989 N-NSM	G3588 T-NPM	G4773 A-NPM	G3450 P-1GS	
καὶ	Λούκιος	καὶ	Ἰάσων	καὶ	Σωσίπατρος	οἱ	συγγενεῖς	μου.	**16:22**
kai	Lukios	kai	Iason	kai	Sosipatros	hoi	syngeneis	mu.	
i	Lucjusz	i	Jazon	i	Sozypater,	—	rodacy	moi.	

G782 V-PNI-1S	G5209 P-2AP	G1473 P-1NS	G5060 N-NSM	G3588 T-NSM	G1125 V-AAP-NSM	G3588 T-ASF	G1992 N-ASF	G1722 PREP
ἀσπάζομαι	ὑμᾶς	ἐγὼ	Τέρτιος	ὁ	γράψας	τὴν	ἐπιστολὴν	ἐν
aspadzomai	hymas	ego	Tertios	ho	grapsas	ten	epistolen	en
Pozdrawiam	was	ja,	Tercjusz,	—	piszący	[ten]	list	w

G2962 N-DSM		G782 V-PNI-3S	G5209 P-2AP	G1050 N-NSM	G3588 T-NSM	G3581 A-NSM	G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G3650 A-GSF
Κυρίῳ.	**16:23**	ἀσπάζεται	ὑμᾶς	Γάϊος	ὁ	ξένος	μου	καὶ	ὅλης
Kyrio.		aspadzetai	hymas	Gaios	ho	ksenos	mu	kai	holes
Panu.		Pozdrawia	was	Gajus,	—	goszczący	mnie	i	całe

G3588 T-GSF	G1577 N-GSF	G782 V-PNI-3S	G5209 P-2AP	G2037 N-NSM	G3588 T-NSM	G3623 N-NSM	G3588 T-GSF	G4172 N-GSF
τῆς	ἐκκλησίας.	ἀσπάζεται	ὑμᾶς	Ἔραστος	ὁ	οἰκονόμος	τῆς	πόλεως
tes	ekklesias.	aspadzetai	hymas	Erastos	ho	oikonomos	tes	poleos
—	zgromadzenie.	Pozdrawia	was	Erast	—	zarządca	—	miasta

G2532 CONJ	G2890 N-NSM	G3588 T-NSM	G80 N-NSM		G3588 –	G5485 –	G3588 –	G2962 –	G2257 –	G2424 –
καὶ	Κούαρτος	ὁ	ἀδελφός.	**16:24**	[Ἡ	χάρις	τοῦ	κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
kai	Kuartos	ho	adelfos.		[E	charis	tu	kyriu	hemon	Iesu
i	Kwartus,	—	brat.		[—	Łaska	—	Pana	naszego	Jezusa

G5547 –	G3326 –	G3956 –	G5216 –	G281 –
χριστοῦ	μετὰ	πάντων	ὑμῶν.	Ἀμήν,]
christu	meta	panton	hymon.	Amen,]
Pomazańca	z	wszystkimi	wami,	Amen.]

Hymn pochwalny

	G3588 T-DSM	G1161 CONJ	G1410 V-PNP-DSM	G5209 P-2AP	G4741 V-AAN	G2596 PREP	G3588 T-ASN	G2098 N-ASN
16:25	Τῷ	δὲ	δυναμένῳ	ὑμᾶς	στηρίξαι	κατὰ	τὸ	εὐαγγέλιόν
	To	de	dynameno	hymas	steriksai	kata	to	euangelion
	[Temu]	zaś	który jest w stanie	was	utwierdzić	według	—	dobrej nowiny

G3450 P-1GS	G2532 CONJ	G3588 T-ASN	G2782 N-ASN	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G2596 PREP	G602 N-ASF	G3466 N-GSN
μου	καὶ	τὸ	κήρυγμα	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	κατὰ	ἀποκάλυψιν	μυστηρίου
mu	kai	to	kerygma	Iesu	Christu,	kata	apokalypsin	mysteriu
mej	i	—	ogłaszania	Jezusa	Pomazańca,	według	objawienia	tajemnicy,

G5550	G166	G4601		G5319	G1161	G3568	G1223	G5037
N-DPM	A-DPM	V-RPP-GSN		V-APP-GSM	CONJ	ADV	PREP	PRT
χρόνοις	αἰωνίοις	σεσιγημένου,	**16:26**	φανερωθέντος	δὲ	νῦν	διά	τε
chronois	aioniois	sesigemenu,		fanerothentos	de	nyn	dia	te
czasy	wieczne	okrytej milczeniem,		uwidocznionej	zaś	teraz	przez	—

G1124	G4397	G2596	G2003	G3588	G166	G2316	G1519	G5218
N-GPF	A-GPF	PREP	N-ASF	T-GSM	A-GSM	N-GSM	PREP	N-ASF
γραφῶν	προφητικῶν	κατ’	ἐπιταγὴν	τοῦ	αἰωνίου	Θεοῦ	εἰς	ὑπακοὴν
grafon	profetikon	kat’	epitagen	tu	aioniu	Theu	eis	hypakoen
pisma	prorocze	według	nakazu	—	wiecznego	Boga,	ku	posłuszeństwu

G4102	G1519	G3956	G3588	G1484	G1107		G3441	G4680
N-GSF	PREP	A-APN	T-APN	N-APN	V-APP-GSN		A-DSM	A-DSM
πίστεως	εἰς	πάντα	τὰ	ἔθνη	γνωρισθέντος,	**16:27**	μόνῳ	σοφῷ
pisteos	eis	panta	ta	ethne	gnoristhentos,		mono	sofo
wiary	we	wszystkich	—	narodach,	rozpoznana,		jedynemu	mądremu

G2316	G1223	G2424	G5547	G3739	G3588	G1391	G1519	G3588	G165
N-DSM	PREP	N-GSM	N-GSM	R-DSM	T-NSF	N-NSF	PREP	T-APM	N-APM
Θεῷ,	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	ᾧ	ἡ	δόξα	εἰς	τοὺς	αἰῶνας
Theo,	dia	Iesu	Christu,	ho	he	doksa	eis	tus	aionas
Bogu,	przez	Jezusa	Pomazańca,	—	—	chwała	na	—	wieki

G3588	G165	G281	G4314	G4514	G1125	G575	G2882	G1223	G5402
T-GPM	N-GPM	HEB	–	–	–	–	–	–	–
τῶν	αἰώνων·	ἀμήν.	[προς	ρωμαιους	εγραφη	απο	κορινθου	δια	φοιβης
ton	aionon;	amen.	[pros	romaius	egrafe	apo	korinthu	dia	foibes
—	wieków,	Amen.	[Do	Rzymian	napisane	z	Koryntu	przez	Febę

G3588	G1249	G3588	G1722	G2747	G1577	
–	–	–	–	–	–	
της	διακονου	της	εν	κεγχρεαις	εκκλησιας.]	
tes	diakonu	tes	en	kenchreais	ekklesias.]	**27ab)**
—	służebnicę	—	w	Kenchrach,	zgromadzeniu.]	

I List do Koryntian

Rozdział 13

HYMN O MIŁOŚCI

	G1437	G3588	G1100	G3588	G444	G2980	G2532	G3588	G32
	COND	T-DPF	N-DPF	T-GPM	N-GPM	V-PAS-1S	CONJ	T-GPM	N-GPM
13:1	Ἐὰν	ταῖς	γλώσσαις	τῶν	ἀνθρώπων	λαλῶ	καὶ	τῶν	ἀγγέλων,
	Ean	tais	glossais	ton	anthropon	lalo	kai	ton	angelon,
	Jeśli	—	językami	—	ludzi	mówię	i	—	zwiastunów,

G26	G1161	G3361	G2192	G1096	G5475	G2278	G2228	G2950
N-ASF	CONJ	PRT-N	V-PAS-1S	V-2RAI-1S	N-NSM	V-PAP-NSM	PRT	N-NSN
ἀγάπην	δὲ	μὴ	ἔχω,	γέγονα	χαλκὸς	ἠχῶν	ἢ	κύμβαλον
agapen	de	me	echo,	gegona	chalkos **1o)**	echon	e	kymbalon
miłości	zaś	nie	mam,	stałem się	brązem	dźwięczącym	lub	cymbałem

G214		G2532	G1437	G2192	G4394	G2532	G1492	G3588
V-PAP-NSN		CONJ	COND	V-PAS-1S	N-ASF	CONJ	V-RAS-1S	T-APN
ἀλαλάζον.	**13:2**	καὶ	ἐὰν	ἔχω	προφητείαν	καὶ	εἰδῶ	τὰ
alaladzon.	**1s)**	kai	ean	echo	profeteian	kai	eido	ta
głośnym,		i	jeśli	mam	prorokowanie	i	znając	—

G3466	G3956	G2532	G3956	G3588	G1108	G2532	G1437	G2192
N-APN	A-APN	CONJ	A-ASF	T-ASF	N-ASF	CONJ	COND	V-PAS-1S
μυστήρια	πάντα	καὶ	πᾶσαν	τὴν	γνῶσιν,	καὶ	ἐὰν	ἔχω
mysteria	panta	kai	pasan	ten	gnosin,	kai	ean	echo
tajemnice	wszelkie	i	całe	[mając]	poznanie,	i	jeśli	mam

27ab)) Występująca w tekście większościowym nota historyczna.
1o)) lub "spiżem", większość przekładów oddaje jako "miedź".
1s)) lub "krzyczącym", "brzmiącym", "który jest głośny".

G3956	G3588	G4102	G5620	G3735	G3179	G26	G1161	G3361	G2192
A-ASF	T-ASF	N-ASF	CONJ	N-APN	V-PAN	N-ASF	CONJ	PRT-N	V-PAS-1S
πᾶσαν	τὴν	πίστιν	ὥστε	ὄρη	μεθιστάναι,	ἀγάπην	δὲ	μὴ	ἔχω,
pasan	ten	pistin	hoste	ore	methistanai,	agapen	de	me	echo,
całkowitą	—	wiarę	tak, że	góry	przenoszę,	miłości	zaś	nie	mam,

G3762	G1510		G2532	G1437	G5595			G3956	G3588	
A-NSN-N	V-PAI-1S		CONJ	COND	V-AAS-1S			A-APN	T-APN	
οὐθέν	εἰμι.	**13:3**	καὶ	ἐὰν	ψωμίσω			πάντα	τὰ	
uthen	eimi.		kai	ean	psomiso		3c)	panta	ta	
niczym	jestem.		I	jeśli	rozdałbym część po części			cały	—	

G5225	G3450	G2532	G1437	G3860	G3588	G4983	G3450	G2443	
V-PAP-APN	P-1GS	CONJ	COND	V-2AAS-1S	T-ASN	N-ASN	P-1GS	CONJ	
ὑπάρχοντά	μου,	καὶ	ἐὰν	παραδῶ	τὸ	σῶμά	μου,	ἵνα	
hyparchonta	mu,	kai	ean	parado	to	soma	mu,	hina	
majątek	mój,	i	jeśli	wydałbym	—	ciało	me,	aby	

G2545		G26	G1161	G3361	G2192	G3762	G5623		G3588
V-FPI-1S		N-ASF	CONJ	PRT-N	V-PAS-1S	A-ASN-N	V-PPI-1S		T-NSF
καυθήσομαι,		ἀγάπην	δὲ	μὴ	ἔχω,	οὐδὲν	ὠφελοῦμαι.	**13:4**	Ἡ
kauthesomai,	3o)	agapen	de	me	echo,	uden	ofelumai.		He
zostało spalone,		miłości	zaś	nie	mam,	nic nie	pomogę sobie.		—

G26	G3114		G5541	G3588	G26	G3756	G2206	G3588	G26
N-NSF	V-PAI-3S		V-PNI-3S	T-NSF	N-NSF	PRT-N	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF
ἀγάπη	μακροθυμεῖ,		χρηστεύεται	ἡ	ἀγάπη,	οὐ	ζηλοῖ,	ἡ	ἀγάπη
agape	makrothymei,	4c)	chresteuetai	he	agape,	u	zeloi,	he	agape
Miłość	jest cierpliwa,		uprzejma	jest	miłość,	nie	zazdrosna,	—	miłość

G3756	G4068	G3756	G5448	G3756	G807		G3756
PRT-N	V-PNI-3S	PRT-N	V-PPI-3S	PRT-N	V-PAI-3S		PRT-N
οὐ	περπερεύεται,	οὐ	φυσιοῦται,	οὐκ	ἀσχημονεῖ,		οὐ
u	perpereuetai,	u	fysiutai,	uk	aschemonei,	**13:5**	u
nie	chełpliwa,	nie	nadęta,	nie	zachowuje się nieprzyzwoicie,		nie

G2212	G3588	G1438	G3756	G3947	G3756	G3049	G3588	G2556	
V-PAI-3S	T-APN	F-3GSF	PRT-N	V-PPI-3S	PRT-N	V-PNI-3S	T-ASN	A-ASN	
ζητεῖ	τὰ	ἑαυτῆς,	οὐ	παροξύνεται,	οὐ	λογίζεται	τὸ	κακόν	**13:6**
zetei	ta	heautes,	u	paroksynetai,	u	logidzetai	to	kakon	
szuka	—	swego,	nie	drażniąca,	nie	liczy	—	zła,	

G3756	G5463	G1909	G3588	G93	G4796	G1161	G3588	G225	
PRT-N	V-PAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	V-PAI-3S	CONJ	T-DSF	N-DSF	
οὐ	χαίρει	ἐπὶ	τῇ	ἀδικίᾳ,	συνχαίρει	δὲ	τῇ	ἀληθείᾳ·	
u	chairei	epi	te	adikia,	synchairei	de	te	aletheia;	
nie	raduje się	z	—	niesprawiedliwości,	raduje się	zaś	—	prawdą.	

	G3956	G4722	G3956	G4100	G3956	G1679	G3956	G5278	
	A-APN	V-PAI-3S	A-APN	V-PAI-3S	A-APN	V-PAI-3S	A-APN	V-PAI-3S	
13:7	πάντα	στέγει,	πάντα	πιστεύει,	πάντα	ἐλπίζει,	πάντα	ὑπομένει.	
	panta	stegei,	panta	pisteuei,	panta	elpidzei,	panta	hypomenei.	7h)
	Wszystko	przykrywa,	w pełni	wierzy,	w pełni	ufa,	wszystko	znosi.	

	G3588	G26	G3763	G4098	G1535	G1161	G4394	
	T-NSF	N-NSF	ADV-N	V-PAI-3S	CONJ	CONJ	N-NPF	
13:8	Ἡ	ἀγάπη	οὐδέποτε	πίπτει·	εἴτε	δὲ	προφητεῖαι,	
	He	agape	udepote	piptei;	eite	de	profeteiai,	8d)
	—	Miłość	nigdy	[nie] upada.	Jeśli	zaś	prorokowania,	

G2673	G1535	G1100	G3973	G1535	G1108	G2673	
V-FPI-3P	CONJ	N-NPF	V-FDI-3P	CONJ	N-NSF	V-FPI-3S	
καταργηθήσονται·	εἴτε	γλῶσσαι,	παύσονται·	εἴτε	γνῶσις,	καταργηθήσεται.	**13:9**
katargethesontai;	eite	glossai,	pausontai;	eite	gnosis,	katargethesetai.	
staną się niepotrzebne,	jeśli	języki,	ustaną,	jeśli	poznanie,	straci znaczenie.	

3c)) dosłownie "karmić kąskami".
3o)) w znaczeniu "na ofiarę" lub za □46 "abym chełpił się".
4c)) lub "wielkoduszna".
4h)) lub "nadgorliwa".
7h)) w znaczeniu "znosi próby i cierpienia".
8d)) w znaczeniu "nie ustaje", "nie zawodzi".

G1537 PREP	G3313 N-GSN	G1063 CONJ	G1097 V-PAI-1P	G2532 CONJ	G1537 PREP	G3313 N-GSN	G4395 V-PAI-1P		G3752 CONJ
ἐκ	μέρους	γὰρ	γινώσκομεν	καὶ	ἐκ	μέρους	προφητεύομεν·	**13:10**	ὅταν
ek	merus	gar	ginoskomen	kai	ek	merus	profeteuomen;		hotan
Po	części	bowiem	poznajemy	i	po	części	prorokujemy,		kiedy

G1161 CONJ	G2064 V-2AAS-3S	G3588 T-NSN	G5046 A-NSN		G3588 T-NSN	G1537 PREP	G3313 N-GSN
δὲ	ἔλθῃ	τὸ	τέλειον,		τὸ	ἐκ	μέρους
de	elthe	to	teleion,	10e)	to	ek	merus
zaś	przyszłaby	—	kompletność,		[to]	co	częściowe

G2673 V-FPI-3S		G3753 ADV	G1510 V-IMI-1S	G3516 A-NSM	G2980 V-IAI-1S	G5613 ADV
καταργηθήσεται.	**13:11**	ὅτε	ἤμην	νήπιος,	ἐλάλουν	ὡς
katargethesetai.		hote	emen	nepios,	elalun	hos
straciłoby na znaczeniu.		KIedy	byłem	niemowlęciem,	mówiłem	jak

G3516 A-NSM	G5426 V-IAI-1S	G5613 ADV	G3516 A-NSM	G3049 V-INI-1S		G5613 ADV	G3516 A-NSM	G3753 ADV
νήπιος,	ἐφρόνουν	ὡς	νήπιος,	ἐλογιζόμην		ὡς	νήπιος·	ὅτε
nepios,	efronun	hos	nepios,	elogidzomen	11j)	hos	nepios;	hote
niemowlę,	myślałem	jak	niemowlę,	rozważałem		jak	niemowlę,	kiedy

G1096 V-2RAI-1S	G435 N-NSM	G2673 V-RAI-1S	G3588 T-APN	G3588 T-GSM	G3516 A-GSM		G991 V-PAI-1P
γέγονα	ἀνήρ,	κατήργηκα	τὰ	τοῦ	νηπίου.	**13:12**	βλέπομεν
gegona	aner,	katergeka	ta	tu	nepiu.		blepomen
stałem się	mężem,	uznałem za bezużyteczne	—	[to co]	niemowlęce.		Widzimy

G1063 CONJ	G737 ADV	G1223 PREP	G2072 N-GSN	G1722 PREP	G135 N-DSN	G5119 ADV	G1161 CONJ	G4383 N-ASN	G4314 PREP
γὰρ	ἄρτι	δι’	ἐσόπτρου	ἐν	αἰνίγματι,	τότε	δὲ	πρόσωπον	πρὸς
gar	arti	di’	esoptru	en	ainigmati,	tote	de	prosopon	pros
bowiem	teraz	przez	zwierciadło,	w	zagadce,	wtedy	zaś	obliczem	do

G4383 N-ASN	G737 ADV	G1097 V-PAI-1S	G1537 PREP	G3313 N-GSN	G5119 ADV	G1161 CONJ	G1921 V-FDI-1S	G2531 ADV	G2532 CONJ
πρόσωπον·	ἄρτι	γινώσκω	ἐκ	μέρους,	τότε	δὲ	ἐπιγνώσομαι	καθὼς	καὶ
prosopon;	arti	ginosko	ek	merus,	tote	de	epignosomai	kathos	kai
oblicza.	Teraz	poznaję	po	części,	wtedy	zaś	poznam	jak	i

G1921 V-API-1S		G3570 ADV	G1161 CONJ	G3306 V-PAI-3S	G4102 N-NSF	G1680 N-NSF	G26 N-NSF	G3588 T-NPN
ἐπεγνώσθην.	**13:13**	νυνὶ	δὲ	μένει	πίστις,	ἐλπίς,	ἀγάπη,	τὰ
epegnosthen.		nyni	de	menei	pistis,	elpis,	agape,	ta
zostałem poznany.		Teraz	zaś	pozostaje	wiara,	nadzieja,	miłość,	—

G5140 A-NPN	G3778 D-NPN	G3173 A-NSF-C	G1161 CONJ	G3778 D-GPF	G3588 T-NSF	G26 N-NSF
τρία	ταῦτα·	μείζων	δὲ	τούτων	ἡ	ἀγάπη.
tria	tauta;	meidzon	de	tuton	he	agape.
trzy	te,	większa	zaś	[z] tych	—	miłość.

10e)) lub "ideał", "doskonałość".
11j)) lub dosłownie "liczyłem".

List do Efezjan

Rozdział 1

Pozdrowienie

	G3972	G652	G5547	G2424	G1223	G2307	G2316	G3588	G40
	N-NSM	N-NSM	N-GSM	N-GSM	PREP	N-GSN	N-GSM	T-DPM	A-DPM
1:1	Παῦλος	ἀπόστολος	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	διὰ	θελήματος	Θεοῦ	τοῖς	ἁγίοις
	Paulos	apostolos	Christu	Iesu	dia	thelematos	Theu	tois	hagiois
	Paweł	wysłannik	Pomazańca	Jezusa	dla	woli	Boga,	—	świętym

G3588	G1510	G1722	G2181	G2532	G4103	G1722	G5547	G2424	
T-DPM	V-PAP-DPM	PREP	N-DSF	CONJ	A-DPM	PREP	N-DSM	N-DSM	
τοῖς	οὖσιν	[ἐν	Ἐφέσῳ]	καὶ	πιστοῖς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ·	**1:2**
tois	usin	[en	Efeso]	kai	pistois	en	Christo	Iesu;	
—	będącym	[w	Efezie]	i	wiernym	w	Pomazańcu	Jezusie:	

G5485	G5213	G2532	G1515	G575	G2316	G3962	G2257	G2532	G2962	G2424
N-NSF	P-2DP	CONJ	N-NSF	PREP	N-GSM	N-GSM	P-1GP	CONJ	N-GSM	N-GSM
χάρις	ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη	ἀπὸ	Θεοῦ	Πατρὸς	ἡμῶν	καὶ	Κυρίου	Ἰησοῦ
charis	hymin	kai	eirene	apo	Theu	Patros	hemon	kai	Kyriu	Iesu
łaska	wam	i	pokój	od	Boga	Ojca	naszego	i	Pana	Jezusa

G5547
N-GSM
Χριστοῦ.
Christu.
Pomazańca.

Boży plan zbawienia

	G2128	G3588	G2316	G2532	G3962	G3588	G2962	G2257	G2424
	A-NSM	T-NSM	N-NSM	CONJ	N-NSM	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM
1:3	Εὐλογητὸς	ὁ	Θεὸς	καὶ	Πατὴρ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
	Eulogetos	ho	Theos	kai	Pater	tu	Kyriu	hemon	Iesu
	Błogosławiony	—	Bóg	i	Ojciec	—	Pana	naszego	Jezusa

G5547	G3588	G2127	G1473	G1722	G3956	G2129	G4152
N-GSM	T-NSM	V-AAP-NSM	P-1AP	PREP	A-DSF	N-DSF	A-DSF
Χριστοῦ,	ὁ	εὐλογήσας	ἡμᾶς	ἐν	πάσῃ	εὐλογίᾳ	πνευματικῇ
Christu,	ho	eulogesas	hemas	en	pase	eulogia	pneumatike
Pomazańca,	—	błogosławiący	nas	w	całym	błogosławieństwie	duchowym

G1722	G3588	G2032	G1722	G5547		G2531	G1586	G1473
PREP	T-DPN	A-DPN	PREP	N-DSM		ADV	V-AMI-3S	P-1AP
ἐν	τοῖς	ἐπουρανίοις	ἐν	Χριστῷ,	**1:4**	καθὼς	ἐξελέξατο	ἡμᾶς
en	tois	epuraniois	en	Christo,		kathos	ekseleksato	hemas
na	—	niebiosach	w	Pomazańcu,		stosownie do tego	wybrał sobie	nas

G1722	G846	G4253	G2602		G2889	G1510	G1473	G40	G2532
PREP	P-DSM	PREP	N-GSF		N-GSM	V-PAN	P-1AP	A-APM	CONJ
ἐν	αὐτῷ	πρὸ	καταβολῆς		κόσμου,	εἶναι	ἡμᾶς	ἁγίους	καὶ
en	auto	pro	kataboles	4g)	kosmu,	einai	hemas	hagius	kai
w	Nim,	przed	poczęciem		świata,	aby [postawić]	nas	świętymi	i

G299	G2714	G846	G1722	G26		G4309	G1473	G1519
A-APM	ADV	P-GSM	PREP	N-DSF		V-AAP-NSM	P-1AP	PREP
ἀμώμους	κατενώπιον	αὐτοῦ,	ἐν	ἀγάπῃ	**1:5**	προορίσας	ἡμᾶς	εἰς
amomus	katenopion	autu,	en	agape		proorisas	hemas	eis
nieskazitelnymi	w obecności	Jego,	w	miłości.		Przeznaczywszy	nas	dla

G5206	G1223	G2424	G5547	G1519	G846	G2596	G3588	G2107
N-ASF	PREP	N-GSM	N-GSM	PREP	P-ASM	PREP	T-ASF	N-ASF
υἱοθεσίαν	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	εἰς	αὐτόν,	κατὰ	τὴν	εὐδοκίαν
hyiothesian	dia	Iesu	Christu	eis	auton,	kata	ten	eudokian
usynowienia	przez	Jezusa	Pomazańca	w	Nim,	według	—	upodobania

---

4g)) lub w znaczeniu "*założenie fundamentu*".

G3588	G2307	G846		G1519	G1868		G1391	G3588	G5485	G846
T-GSN	N-GSN	P-GSM		PREP	N-ASM		N-GSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM
τοῦ	θελήματος	αὐτοῦ,	**1:6**	εἰς	ἔπαινον		δόξης	τῆς	χάριτος	αὐτοῦ
tu	thelematos	autu,		eis	epainon	6b)	dokses	tes	charitos	autu
—	woli	Jego,		dla	uwielbienia		chwały	—	łaski	Jego,

G3739	G5487		G1473	G1722	G3588	G25		G1722	G3739		
R-GSF	V-AAI-3S		P-1AP	PREP	T-DSM	V-RPP-DSM		PREP	R-DSM		
ἧς	ἐχαρίτωσεν		ἡμᾶς	ἐν	τῷ	Ἠγαπημένῳ,	**1:7**	ἐν	ᾧ		
hes	echaritosen		hemas	en	to	Egapemeno,		en	ho		
którą	łaskawie obdarował		nas	w	—	Umiłowanym,		w	którym		

G2192	G3588	G629	G1223	G3588	G129	G846	G3588	G859		
V-PAI-1P	T-ASF	N-ASF	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM	T-ASF	N-ASF		
ἔχομεν	τὴν	ἀπολύτρωσιν	διὰ	τοῦ	αἵματος	αὐτοῦ,	τὴν	ἄφεσιν		
echomen	ten	apolytrosin	dia	tu	haimatos	autu,	ten	afesin	7k)	
mamy	—	odkupienie	przez	—	krew	Jego,	—	przebaczenie		

G3588	G3900		G2596	G3588	G4149	G3588	G5485	G846		G3739	
T-GPN	N-GPN		PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	P-GSM		R-GSF	
τῶν	παραπτωμάτων,		κατὰ	τὸ	πλοῦτος	τῆς	χάριτος	αὐτοῦ	**1:8**	ἧς	
ton	paraptomaton,	7m)	kata	to	plutos	tes	charitos	autu		hes	
—	upadków,		według	—	bogactwa	—	łaski	Jego,		która	

G4052	G1519	G1473	G1722	G3956	G4678	G2532	G5428	
V-AAI-3S	PREP	P-1AP	PREP	A-DSF	N-DSF	CONJ	N-DSF	
ἐπερίσσευσεν	εἰς	ἡμᾶς	ἐν	πάσῃ	σοφίᾳ	καὶ	φρονήσει	**1:9**
eperisseusen	eis	hemas	en	pase	sofia	kai	fronesei	8i)
pomnożyła się	w	nas	w	całej	mądrości	i	pojmowaniu,	

G1107	G2254	G3588	G3466	G3588	G2307	G846	G2596	G3588
V-AAP-NSM	P-1DP	T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSN	P-GSM	PREP	T-ASF
γνωρίσας	ἡμῖν	τὸ	μυστήριον	τοῦ	θελήματος	αὐτοῦ,	κατὰ	τὴν
gnorisas	hemin	to	mysterion	tu	thelematos	autu,	kata	ten
dawszy poznać	nam	—	tajemnicę	—	woli	Jego,	według	—

G2107	G846	G3739	G4388	G1722	G846		G1519	G3622	G3588
N-ASF	P-GSM	R-ASF	V-2AMI-3S	PREP	P-DSM		PREP	N-ASF	T-GSN
εὐδοκίαν	αὐτοῦ,	ἣν	προέθετο	ἐν	αὐτῷ	**1:10**	εἰς	οἰκονομίαν	τοῦ
eudokian	autu,	hen	proetheto	en	auto		eis	oikonomian	tu
upodobania	Jego,	co	powziął	w	Nim,		w	zarządzeniu	—

G4138	G3588	G2540	G346	G3588	G3956	G1722	G3588
N-GSN	T-GPM	N-GPM	V-ADN	T-APN	A-APN	PREP	T-DSM
πληρώματος	τῶν	καιρῶν,	ἀνακεφαλαιώσασθαι	τὰ	πάντα	ἐν	τῷ
pleromatos	ton	kairon,	anakefalaiosasthai	ta	panta	en	to
pełni	—	czasów,	połączyć	—	wszystko	w	—

G5547	G3588	G1909	G3588	G3772	G2532	G3588	G1909	G3588	G1093	
N-DSM	T-APN	PREP	T-DPM	N-DPM	CONJ	T-APN	PREP	T-GSF	N-GSF	
Χριστῷ,	τὰ	ἐπὶ	τοῖς	οὐρανοῖς	καὶ	τὰ	ἐπὶ	τῆς	γῆς·	
Christo,	ta	epi	tois	uranois	kai	ta	epi	tes	ges;	
Pomazańcu,	[co]	na	—	niebiosach	i	—	na	—	ziemi,	

G1722	G846		G1722	G3739	G2532	G2820			G4309	
PREP	P-DSM		PREP	R-DSM	CONJ	V-API-1P			V-APP-NPM	
ἐν	αὐτῷ,	**1:11**	ἐν	ᾧ	καὶ	ἐκληρώθημεν			προορισθέντες	
en	auto,		en	ho	kai	eklerothemen			prooristhentes	
w	Nim,		w	którym	i	otrzymaliśmy dziedzictwo			przeznaczone	

G2596	G4286	G3588	G3588	G3956	G1754	G2596	
PREP	N-ASF	T-GSM	T-APN	A-APN	V-PAP-GSM	PREP	
κατὰ	πρόθεσιν	τοῦ	τὰ	πάντα	ἐνεργοῦντος	κατὰ	
kata	prothesin	tu	ta	panta	energuntos	kata	
według	wcześniejszego ustanowienia	—	[Tego,]	wszystko	sprawiającego	według	

6b)) dosłownie "*pochwały*".
6f)) można też oddać"*ku uwielbieniu blasku łaski Jego*".
7k)) dosłownie "*uwolnienie*", "*odpuszczenie*".
7m)) w znaczeniu"*grzech, występek*".
8i)) inaczej "sposób myślenia","zrozumienie", "pomyślenie".
10f)) lub "*pór*".

G3588	G1012	G3588	G2307	G846		G1519	G3588	G1510	G1473	G1519
T-ASF	N-ASF	T-GSN	N-GSN	P-GSM		PREP	T-ASN	V-PAN	P-1AP	PREP
τὴν	βουλὴν	τοῦ	θελήματος	αὐτοῦ,	**1:12**	εἰς	τὸ	εἶναι	ἡμᾶς	εἰς
ten	bulen	tu	thelematos	autu,		eis	to	einai	hemas	eis
—	dekretu	—	woli	Jego,		ku	—	byciu	nam	dla

G1868	G1391	G846	G3588	G4276		G1722	G3588
N-ASM	N-GSF	P-GSM	T-APM	V-RAP-APM		PREP	T-DSM
ἔπαινον	δόξης	αὐτοῦ	τοὺς	προηλπικότας		ἐν	τῷ
epainon	dokses	autu	tus	proelpikotas		en	to
uwielbienia 12f)	chwały	Jego,	[którzy]	wcześniej złożyliśmy nadzieję		w	—

G5547		G1722	G3739	G2532	G4771	G191	G3588	G3056	G3588
N-DSM		PREP	R-DSM	CONJ	P-2NP	V-AAP-NPM	T-ASM	N-ASM	T-GSF
Χριστῷ·	**1:13**	ἐν	ᾧ	καὶ	ὑμεῖς,	ἀκούσαντες	τὸν	λόγον	τῆς
Christo;		en	ho	kai	hymeis,	akusantes	ton	logon	tes
Pomazańcu;		w	którym	i	wy,	wysłuchawszy	—	słowa	—

G225	G3588	G2098	G3588	G4991	G5216	G1722	G3739	G2532
N-GSF	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	P-2GP	PREP	R-DSM	CONJ
ἀληθείας,	τὸ	εὐαγγέλιον	τῆς	σωτηρίας	ὑμῶν,	ἐν	ᾧ	καὶ
aletheias,	to	euangelion	tes	soterias	hymon,	en	ho	kai
prawdy,	—	dobrej nowiny	—	zbawienia	waszego,	w	którym	i

G4100	G4972	G3588	G4151	G3588	G1860	G3588
V-AAP-NPM	V-API-2P	T-DSN	N-DSN	T-GSF	N-GSF	T-DSN
πιστεύσαντες	ἐσφραγίσθητε	τῷ	Πνεύματι	τῆς	ἐπαγγελίας	τῷ
pisteusantes	esfragisthete	to	Pneumati	tes	epangelias	to
uwierzywszy	zostaliście zapieczętowani	—	Duchem,	—	obietnicy	—

G40		G3739	G2076	G728	G3588	G2817	G2257	G1519
A-DSN		R-NSM	V-PAI-3S	N-NSM	T-GSF	N-GSF	P-1GP	PREP
Ἁγίῳ,	**1:14**	ὅς	ἐστιν	ἀρραβὼν	τῆς	κληρονομίας	ἡμῶν,	εἰς
Hagio,		hos	estin	arrabon	tes	kleronomias	hemon,	eis
Świętym, 13y)		który	jest	zadatkiem	—	dziedzictwa	naszego,	dla

G629	G3588	G4047	G1519	G1868	G3588	G1391	G846
N-ASF	T-GSF	N-GSF	PREP	N-ASM	T-GSF	N-GSF	P-GSM
ἀπολύτρωσιν	τῆς	περιποιήσεως,	εἰς	ἔπαινον	τῆς	δόξης	αὐτοῦ.
apolytrosin	tes	peripoieseos,	eis	epainon	tes	dokses	autu.
odkupienia	—	[tego co] pozyskane,	ku	uwielbieniu	—	chwały	Jego.

Modlitwa o ducha mądrości i objawienia

	G1223	G3778	G2504	G191	G3588	G2596	G5209	G4102	G1722
	PREP	D-ASN	P-1NS-K	V-AAP-NSM	T-ASF	PREP	P-2AP	N-ASF	PREP
1:15	Διὰ	τοῦτο	κἀγώ,	ἀκούσας	τὴν	καθ’	ὑμᾶς	πίστιν	ἐν
	Dia	tuto	kago,	akusas	ten	kath’	hymas	pistin	en
	Dla	tego	i ja,	usłyszawszy	—	o	waszej	wierze	w

G3588	G2962	G2424	G2532	G3588	G26	G3588	G1519	G3956	G3588
T-DSM	N-DSM	N-DSM	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF	PREP	A-APM	T-APM
τῷ	Κυρίῳ	Ἰησοῦ	καὶ	τὴν	ἀγάπην	τὴν	εἰς	πάντας	τοὺς
to	Kyrio	Iesu	kai	ten	agapen	ten	eis	pantas	tus
—	Pana	Jezusa	i	[o]	miłości	—	dla	wszystkich	—

G40		G3756	G3973	G2168	G5228	G5216	G3417	G4160
A-APM		PRT-N	V-PMI-1S	V-PAP-NSM	PREP	P-2GP	N-ASF	V-PMP-NSM
ἁγίους,	**1:16**	οὐ	παύομαι	εὐχαριστῶν	ὑπὲρ	ὑμῶν	μνείαν	ποιούμενος
hagius,		u	pauomai	eucharistoń	hyper	hymon	mneian	poiumenos
świętych,		nie	zaprzestaję	dziękując	za	was,	wspomnienie	czyniąc

G1909	G3588	G4335	G3450		G2443	G3588	G2316	G3588	G2962
PREP	T-GPF	N-GPF	P-1GS		CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
ἐπὶ	τῶν	προσευχῶν	μου,	**1:17**	ἵνα	ὁ	Θεὸς	τοῦ	Κυρίου
epi	ton	proseuchon	mu,		hina	ho	Theos	tu	Kyriu
w	—	modlitwach	mych,		aby	—	Bóg	—	Pana

G2257	G2424	G5547	G3588	G3962	G3588	G1391	G1325	G5213
P-1GP	N-GSM	N-GSM	T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF	V-2AAO-3S	P-2DP
ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	ὁ	Πατὴρ	τῆς	δόξης,	δώῃ	ὑμῖν
hemon	Iesu	Christu,	ho	Pater	tes	dokses,	doe	hymin
naszego	Jezusa	Pomazańca,	—	Ojciec	—	chwały,	oby dał	wam

12f)) dosłownie "*pochwały*".
13y)) w znaczeniu "*obiecanym Duchem Świętym*".

G4151	G4678	G2532	G602	G1722	G1922	G846		G5461
N-ASN	N-GSF	CONJ	N-GSF	PREP	N-DSF	P-GSM		V-RPP-APM
πνεῦμα	σοφίας	καὶ	ἀποκαλύψεως	ἐν	ἐπιγνώσει	αὐτοῦ,	**1:18**	πεφωτισμένους
pneuma	sofias	kai	apokalypseos	en	epignosei	autu,		pefotismenus
ducha	mądrości	i	objawienia	w	poznaniu	Jego,		oświetlone

G3588	G3788	G3588	G2588	G5216	G1519	G3588	G1492	G5209
T-APM	N-APM	T-GSF	N-GSF	P-2GP	PREP	T-ASN	V-RAN	P-2AP
τοὺς	ὀφθαλμοὺς	τῆς	καρδίας	ὑμῶν,	εἰς	τὸ	εἰδέναι	ὑμᾶς
tus	ofthalmus	tes	kardias	hymon,	eis	to	eidenai	hymas
—	oczy	—	serca	waszego,	[aby]	—	stało się widoczne	wam,

G5101	G2076	G3588	G1680	G3588	G2821	G846	G5101	G3588	G4149
T-GSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM	T-GSF	T-NSM	N-NSM
τίς	ἐστιν	ἡ	ἐλπὶς	τῆς	κλήσεως	αὐτοῦ,	τίς	ὁ	πλοῦτος
tis	estin	he	elpis	tes	kleseos	autu,	tis	ho	plutos
jaka	jest	—	nadzieja	—	powołania	Jego,	jakie	—	bogactwo

G3588	G1391	G3588	G2817	G846	G1722	G3588	G40		G2532
T-GSF	N-GSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM	PREP	T-DPM	A-DPM		CONJ
τῆς	δόξης	τῆς	κληρονομίας	αὐτοῦ,	ἐν	τοῖς	ἁγίοις	**1:19**	καὶ
tes	dokses	tes	kleronomias	autu,	en	tois	hagiois		kai
—	chwały	—	dziedzictwa	Jego,	w	—	świętych,		i

G5101	G3588	G5235	G3174	G3588	G1411	G846	G1519	G1473	G3588
I-NSN	T-NSN	V-PAP-NSN	N-NSN	T-GSF	N-GSF	P-GSM	PREP	P-1AP	T-APM
τί	τὸ	ὑπερβάλλον	μέγεθος	τῆς	δυνάμεως	αὐτοῦ	εἰς	ἡμᾶς	τοὺς
ti	to	hyperballon	megethos	tes	dynameos	autu	eis	hemas	tus
jak	—	przewyższająca	wielkość	—	mocy	Jego	w	nas	—

G4100	G2596	G3588	G1753	G3588	G2904	G3588	G2479	G846	
V-PAP-APM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSN	N-GSN	T-GSF	N-GSF	P-GSM	
πιστεύοντας	κατὰ	τὴν	ἐνέργειαν	τοῦ	κράτους	τῆς	ἰσχύος	αὐτοῦ,	**1:20**
pisteuontas	kata	ten	energeian	tu	kratus	tes	ischuos	autu,	
wierzących	według	—	działania	—	potęgi	—	siły	Jego,	

G3739	G1754	G1722	G3588	G5547	G1453		G846	G1537	G3498
R-ASF	V-RAI-3S	PREP	T-DSM	N-DSM	V-AAP-NSM		P-ASM	PREP	A-GPM
ἣν	ἐνήργηκεν	ἐν	τῷ	Χριστῷ	ἐγείρας		αὐτὸν	ἐκ	νεκρῶν,
hen	energeken	en	to	Christo	egeiras	**20f)**	auton	ek	nekron,
którą	wykazał	w	—	Pomazańcu	wzbudziwszy		Jego	z	martwych,

G2532	G2523	G1722	G1188	G846		G1722	G3588	G2032	
CONJ	V-AAP-NSM	PREP	A-DSF	P-GSM		PREP	T-DPN	A-DPN	
καὶ	καθίσας	ἐν	δεξιᾷ	αὐτοῦ		ἐν	τοῖς	ἐπουρανίοις	**1:21**
kai	kathisas	en	deksia	autu	**20n)**	en	tois	epuraniois	
i	*posadziwszy*	*na*	*prawej [ręce]*	*Jego*		w	—	niebiosach,	

G5231	G3956	G746		G2532	G1849	G2532	G1411	G2532	G2963
ADV	A-GSF	N-GSF		CONJ	N-GSF	CONJ	N-GSF	CONJ	N-GSF
ὑπεράνω	πάσης	ἀρχῆς		καὶ	ἐξουσίας	καὶ	δυνάμεως	καὶ	κυριότητος
hyperano	pases	arches	**21c)**	kai	eksusias	kai	dynameos	kai	kyriotetos
powyżej	każdego	początku		i	władzy	i	mocy	i	panowania

G2532	G3956	G3686	G3687	G3756	G3440	G1722	G3588	G165
CONJ	A-GSN	N-GSN	V-PPP-GSN	PRT-N	ADV	PREP	T-DSM	N-DSM
καὶ	παντὸς	ὀνόματος	ὀνομαζομένου	οὐ	μόνον	ἐν	τῷ	αἰῶνι
kai	pantos	onomatos	onomadzomenu	u	monon	en	to	aioni
i	wszelkiego	imienia	wymienianego	nie	tylko	w	—	wieku

G3778	G235	G2532	G1722	G3588	G3195		G2532	G3956
D-DSM	CONJ	CONJ	PREP	T-DSM	V-PAP-DSM		CONJ	A-APN
τούτῳ	ἀλλὰ	καὶ	ἐν	τῷ	μέλλοντι·	**1:22**	καὶ,	πάντα
tuto	alla	kai	en	to	mellonti;		kai,	panta
tym,	ale	i	w	—	mającym przyjść	**21x)**	i,	*wszystko*

G5293	G5259	G3588	G4228	G846		G2532	G846	G1325	G2776
V-AAI-3S	PREP	T-APM	N-APM	P-GSM		CONJ	P-ASM	V-AAI-3S	N-ASF
ὑπέταξεν	ὑπὸ	τοὺς	πόδας	αὐτοῦ		καὶ	αὐτὸν	ἔδωκεν	κεφαλὴν
hypetaksen	hypo	tus	podas	autu	**22g)**	kai	auton	edoken	kefalen
podporządkował	*pod*	—	*stopy*	*Jego*		i	Jego	ustanowił	głową

20f)) czyli "*wskrzesiwszy*".
20n)) Ps 110:1
21c)) w znaczeniu "*zwierzchności*".
21x)) lub "*nadchodzącym*", "*przyszłym*".
22g)) Ps 8:7

G5228 PREP	G3956 A-APN	G3588 T-DSF	G1577 N-DSF		G3748 R-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSN	G4983 N-NSN
ὑπὲρ	πάντα	τῇ	ἐκκλησίᾳ,	**1:23**	ἥτις	ἐστὶν	τὸ	σῶμα
hyper	panta	te	ekklesia,	[22o)]	hetis	estin	to	soma
ponad	wszelkim	—	zgromadzeniem,		które	jest	—	ciałem

G846 P-GSM	G3588 T-NSN	G4138 N-NSN	G3588 T-GSM	G3588 T-APN	G3956 A-APN	G1722 PREP	G3956 A-DPN
αὐτοῦ,	τὸ	πλήρωμα	τοῦ	τὰ	πάντα	ἐν	πᾶσιν
autu,	to	pleroma	tu	ta	panta	en	pasin
Jego,	—	pełnią	—	[Tego]	wszystko	we	wszystkim

G4137 V-PMP-GSM
πληρουμένου.
plerumenu.
wypełniającego sobą.

Rozdział 2

Ratunek - tylko w Chrystusie, z łaski przez wiarę

	G2532 CONJ	G5209 P-2AP	G1510 V-PAP-APM	G3498 A-APM	G3588 T-DPN	G3900 N-DPN		G2532 CONJ
2:1	καὶ	ὑμᾶς	ὄντας	νεκροὺς	τοῖς	παραπτώμασιν		καὶ
	kai	hymas	ontas	nekrus	tois	paraptomasin	[1f)]	kai
	I	was,	będących	martwymi,	[w]	niewłaściwym postępowaniu		i

G3588 T-DPF	G266 N-DPF	G5210 P-2GP		G1722 PREP	G3739 R-DPF	G4218 PRT	G4043 V-AAI-2P		G2596 PREP
ταῖς	ἁμαρτίαις	ὑμῶν,	**2:2**	ἐν	αἷς	ποτε	περιεπατήσατε		κατὰ
tais	hamartiais	hymon,		en	hais	pote	periepatesate	[2d)]	kata
—	grzechach	waszych,		w	których	niegdyś	chodziliście		według

G3588 T-ASM	G165 N-ASM	G3588 T-GSM	G2889 N-GSM	G5127 D-GSM	G2596 PREP	G3588 T-ASM	G758 N-ASM	G3588 T-GSF	G1849 N-GSF
τὸν	αἰῶνα	τοῦ	κόσμου	τούτου,	κατὰ	τὸν	ἄρχοντα	τῆς	ἐξουσίας
ton	aiona	tu	kosmu	tutu,	kata	ton	archonta	tes	eksusias
—	wieku	—	świata	tego,	według	—	władcy,	—	rządcy

G3588 T-GSM	G109 N-GSM	G3588 T-GSN	G4151 N-GSN	G3588 T-GSN	G3568 ADV	G1754 V-PAP-GSN	G1722 PREP	G3588 T-DPM	G5207 N-DPM
τοῦ	ἀέρος,	τοῦ	πνεύματος	τοῦ	νῦν	ἐνεργοῦντος	ἐν	τοῖς	υἱοῖς
tu	aeros,	tu	pneumatos	tu	nyn	energuntos	en	tois	hyiois
—	powietrza,	—	ducha	—	teraz	działającego	w	—	synach

G3588 T-GSF	G543 N-GSF		G1722 PREP	G3739 R-DPM	G2532 CONJ	G2249 P-1NP	G3956 A-NPM	G390 V-2API-1P
τῆς	ἀπειθείας·	**2:3**	ἐν	οἷς	καὶ	ἡμεῖς	πάντες	ἀνεστράφημέν
tes	apeitheias;		en	hois	kai	hemeis	pantes	anestrafemen
—	nieposłuszeństwa,		w	których	i	my	wszyscy	obracaliśmy się

G4218 PRT	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G1939 N-DPF	G3588 T-GSF	G4561 N-GSF	G2257 P-1GP	G4160 V-PAP-NPM	G3588 T-APN
ποτε	ἐν	ταῖς	ἐπιθυμίαις	τῆς	σαρκὸς	ἡμῶν,	ποιοῦντες	τὰ
pote	en	tais	epithymiais	tes	sarkos	hemon,	poiuntes	ta
niegdyś	w	—	pożądaniach	—	ciała	naszego,	czyniąc	—

G2307 N-APN	G3588 T-GSF	G4561 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-GPF	G1271 N-GPF	G2532 CONJ	G1510 V-IMI-1P	G5043 N-NPN	G5449 N-DSF
θελήματα	τῆς	σαρκὸς	καὶ	τῶν	διανοιῶν,	καὶ	ἤμεθα	τέκνα	φύσει
thelemata	tes	sarkos	kai	ton	dianoion,	kai	emetha	tekna	fysei
wolę	—	ciała	i	—	myśli,	i	byliśmy	dziećmi	[z] natury

G3709 N-GSF	G5613 ADV	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G3062 A-NPM		G3588 T-NSM	G1161 CONJ	G2316 N-NSM	G4145 A-NSM
ὀργῆς	ὡς	καὶ	οἱ	λοιποί·	**2:4**	ὁ	δὲ	Θεὸς	πλούσιος
orges	hos	kai	hoi	loipoi;		ho	de	Theos	plusios
gniewu,	jak	i	—	pozostali;		—	zaś	Bóg	bogaty

[22o)] w znaczeniu "*kościołowi*".
[1f)] lub "*upadkach*".
[2d)] w znaczeniu "*postępowaliście*".

G1510	G1722	G1656	G1223	G3588	G4183		G26	G846	G3739
V-PAP-NSM	PREP	N-DSN	PREP	T-ASF	A-ASF		N-ASF	P-GSM	R-ASF
ὢν	ἐν	ἐλέει,	διὰ	τὴν	πολλὴν		ἀγάπην	αὐτοῦ	ἣν
on	en	eleei,	dia	ten	pollen	4j)	agapen	autu	hen
będąc	w	miłosierdzie,	przez	—	wielką		miłość	Jego,	którą

G25	G1473		G2532	G1510	G1473	G3498	G3588
V-AAI-3S	P-1AP		CONJ	V-PAP-APM	P-1AP	A-APM	T-DPN
ἠγάπησεν	ἡμᾶς,	**2:5**	καὶ	ὄντας	ἡμᾶς	νεκροὺς	τοῖς
egapesen	hemas,		kai	ontas	hemas	nekrus	tois
ukochał	nas,		i [to]	będących	nas,	martwymi	[w]

G3900	G4806	G3588	G5547	G5485	G1510
N-DPN	V-AAI-3S	T-DSM	N-DSM	N-DSF	V-PAI-2P
παραπτώμασιν	συνεζωοποίησεν	τῷ	Χριστῷ,—	χάριτί	ἐστε
paraptomasin	synedzoopoiesen	to	Christo,—	chariti	este
niewłaściwym postępowaniu,	współożywił [z]	—	Pomazańcem,—	łaską	jesteście

G4982		G2532	G4891	G2532	G4776	G1722	G3588	G2032
V-RPP-NPM		CONJ	V-AAI-3S	CONJ	V-AAI-3S	PREP	T-DPN	A-DPN
σεσῳσμένοι,—	**2:6**	καὶ	συνήγειρεν	καὶ	συνεκάθισεν	ἐν	τοῖς	ἐπουρανίοις
sesosmenoi,—		kai	synegeiren	kai	synekathisen	en	tois	epuraniois
uratowani,—		i	współwzbudził	i	współposadził	na	—	niebiosach

G1722	G5547	G2424		G2443	G1731	G1722	G3588	G165	G3588
PREP	N-DSM	N-DSM		CONJ	V-AMS-3S	PREP	T-DPM	N-DPM	T-DPM
ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ,	**2:7**	ἵνα	ἐνδείξηται	ἐν	τοῖς	αἰῶσιν	τοῖς
en	Christo	Iesu,		hina	endeiksetai	en	tois	aiosin	tois
w	Pomazańcu	Jezusie,		aby	wskazałby	w	—	wiekach	—

G1904	G3588	G5235	G4149	G3588	G5485	G846	G1722
V-PNP-DPM	T-ASN	V-PAP-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	P-GSM	PREP
ἐπερχομένοις	τὸ	ὑπερβάλλον	πλοῦτος	τῆς	χάριτος	αὐτοῦ	ἐν
eperchomenois	to	hyperballon	plutos	tes	charitos	autu	en
przychodzących,	—	przewyższające	bogactwo	—	łaski	Jego	w

G5544	G1909	G1473	G1722	G5547	G2424		G3588	G1063	G5485
N-DSF	PREP	P-1AP	PREP	N-DSM	N-DSM		T-DSF	CONJ	N-DSF
χρηστότητι	ἐφ’	ἡμᾶς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ.	**2:8**	τῇ	γὰρ	χάριτί
chrestoteti	ef’	hemas	en	Christo	Iesu.		te	gar	chariti
dobroci	dla	nas	w	Pomazańcu	Jezusie.		—	Bowiem	łaską

G1510	G4982		G1223		G4102	G2532	G3778	G3756	G1537	G5216	G2316
V-PAI-2P	V-RPP-NPM		PREP		N-GSF	CONJ	D-NSN	PRT-N	PREP	P-2GP	N-GSM
ἐστε	σεσῳσμένοι		διὰ		πίστεως·	καὶ	τοῦτο	οὐκ	ἐξ	ὑμῶν,	Θεοῦ
este	sesosmenoi	8e)	dia	8f)	pisteos;	kai	tuto	uk	eks	hymon,	Theu
jesteście	uratowani		przez		wiarę,	i	to	nie	z	was,	Boga

G3588	G1435		G3756	G1537	G2041		G2443	G3361	G5100	G2744	
T-NSN	N-NSN		PRT-N	PREP	N-GPN		CONJ	PRT-N	X-NSM	V-ADS-3S	
τὸ	δῶρον·	**2:9**	οὐκ	ἐξ	ἔργων,		ἵνα	μή	τις	καυχήσηται.	
to	doron;		uk	eks	ergon,	9c)	hina	me	tis	kauchesetai.	9g)
[to]	dar.		Nie	z	dzieł,		aby	nie	ktoś	chełpiłby się.	

	G846	G1063	G1510	G4161		G2936		G1722	G5547	G2424
	P-GSM	CONJ	V-PAI-1P	N-NSN		V-APP-NPM		PREP	N-DSM	N-DSM
2:10	αὐτοῦ	γάρ	ἐσμεν	ποίημα,		κτισθέντες		ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ
	autu	gar	esmen	poiema,	10d)	ktisthentes	10e)	en	Christo	Iesu
	Jego	bowiem	jesteśmy	wytworem,		stworzeni		w	Chrystusie	Jezusie

G1909	G2041	G18	G3739	G4282	G3588	G2316	G2443	G1722
PREP	N-DPN	A-DPN	R-DPN	V-AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	PREP
ἐπὶ	ἔργοις	ἀγαθοῖς,	οἷς	προητοίμασεν	ὁ	Θεὸς	ἵνα	ἐν
epi	ergois	agathois,	hois	proetoimasen	ho	Theos	hina	en
dla	dzieł	dobrych,	co	przygotował wcześniej	—	Bóg,	aby	w

4j)) dosłownie "*wiele*".
8e)) lub "*zbawieni*"
8f)) w znaczeniu "*z powodu*".
9c)) lub "*uczynków*".
9g)) lub "*chwalił*", "*chlubił*"
10d)) lub "*czynem*", "*dziełem*", "*stworzeniem*".
10e)) lub "*uczynieni*".

G846	G4043		G1352	G3421	G3754	G4218	G4771	G3588
P-DPN	V-AAS-1P		CONJ	V-PAM-2P	CONJ	PRT	P-2NP	T-NPN
αὐτοῖς	περιπατήσωμεν.	**2:11**	Διὸ	μνημονεύετε	ὅτι	ποτὲ	ὑμεῖς	τὰ
autois	peripatesomen.	10s)	Dio	mnemoneuete	hoti	pote	hymeis	ta
nich	chodzilibyśmy.		Dlatego	wspominajcie,	że	niegdyś	wy	—

G1484	G1722	G4561	G3588	G3004	G203	G5259	G3588
N-NPN	PREP	N-DSF	T-NPM	V-PPP-NPM	N-NSF	PREP	T-GSF
ἔθνη	ἐν	σαρκί,	οἱ	λεγόμενοι	ἀκροβυστία	ὑπὸ	τῆς
ethne	en	sarki,	hoi	legomenoi	akrobystia	hypo	tes
[z] narodów	na	ciele,	—	nazywani	nieobrzezaniem	przez	—

G3004	G4061	G1722	G4561	G5499		G3754	G5600
V-PPP-GSF	N-GSF	PREP	N-DSF	A-GSF		CONJ	V-IAI-2P
λεγομένης	περιτομῆς	ἐν	σαρκὶ	χειροποιήτου,	**2:12**	ὅτι	ἦτε
legomenes	peritomes	en	sarki	cheiropoietu,		hoti	ete
nazywanych	obrzezaniem	na	ciele	uczynionym ręką,		że	bylibyście

G3588	G2540	G1565	G5565	G5547	G526	G3588	G4174	G3588
T-DSM	N-DSM	D-DSM	ADV	N-GSM	V-RPP-NPM	T-GSF	N-GSF	T-GSM
τῷ	καιρῷ	ἐκείνῳ	χωρὶς	Χριστοῦ,	ἀπηλλοτριωμένοι	τῆς	πολιτείας	τοῦ
to	kairo	ekeino	choris	Christu,	apellotriomenoi	tes	politeias	tu
[w]	czasie	owym	bez	Pomazańca,	oddzieleni	[od]	społeczności	—

G2474	G2532	G3581	G3588	G1242	G3588	G1860	G1680	G3361
N-PRI	CONJ	A-NPM	T-GPF	N-GPF	T-GSF	N-GSF	N-ASF	PRT-N
Ἰσραὴλ	καὶ	ξένοι	τῶν	διαθηκῶν	τῆς	ἐπαγγελίας,	ἐλπίδα	μὴ
Israel	kai	ksenoi	ton	diathekon	tes	epangelias,	elpida	me
Izraela	i	obcy	—	przymierzom	—	obietnicy,	nadziei	nie

G2192	G2532	G112	G1722	G3588	G2889		G3570	G1161	G1722
V-PAP-NPM	CONJ	A-NPM	PREP	T-DSM	N-DSM		ADV	CONJ	PREP
ἔχοντες	καὶ	ἄθεοι	ἐν	τῷ	κόσμῳ.	**2:13**	νυνὶ	δὲ	ἐν
echontes	kai	atheoi	en	to	kosmo.		nyni	de	en
mający	i	bezbożni	na	—	świecie.		Teraz	zaś	w

G5547	G2424	G4771	G3588	G4218	G1510	G3112	G1096
N-DSM	N-DSM	P-2NP	T-NPM	PRT	V-PAP-NPM	ADV	V-AOI-2P
Χριστῷ	Ἰησοῦ	ὑμεῖς	οἵ	ποτε	ὄντες	μακρὰν	ἐγενήθητε
Christo	Iesu	hymeis	hoi	pote	ontes	makran	egenethete
Pomazańcu	Jezusie,	wy,	—	niegdyś	będący	*daleko,*	zostaliście postawieni

G1451	G1722	G3588	G129	G3588	G5547		G846	G1063	G2076
ADV	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSM	N-GSM		P-NSM	CONJ	V-PAI-3S
ἐγγὺς	ἐν	τῷ	αἵματι	τοῦ	Χριστοῦ.	**2:14**	Αὐτὸς	γάρ	ἐστιν
engys	en	to	haimati	tu	Christu.		Autos	gar	estin
13l) *blisko*	we	—	krwi	—	Pomazańca.		On	bowiem	jest

G3588	G1515	G2257	G3588	G4160	G3588	G297		G1520	G2532
T-NSF	N-NSF	P-1GP	T-NSM	V-AAP-NSM	T-APN	A-APN		A-ASN	CONJ
ἡ	εἰρήνη	ἡμῶν,	ὁ	ποιήσας	τὰ	ἀμφότερα	14j)	ἓν	καὶ
he	eirene	hemon,	ho	poiesas	ta	amfotera		hen	kai
—	pokojem	naszym,	—	uczyniwszy	[z]	dwojga		jeden	i

G3588	G3320	G3588	G5418	G3089	G3588	G2189	G1722
T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	V-AAP-NSM	T-ASF	N-ASF	PREP
τὸ	μεσότοιχον	τοῦ	φραγμοῦ	λύσας,	τὴν	ἔχθραν,	ἐν
to	mesotoichon	tu	fragmu	lysas,	ten	echthran,	en
—	leżący pośrodku mur	—	odgrodzenia	usunął,	—	wrogość,	w

G3588	G4561	G846		G3588	G3551	G3588	G1785	G1722	G1378
T-DSF	N-DSF	P-GSM		T-ASM	N-ASM	T-GPF	N-GPF	PREP	N-DPN
τῇ	σαρκὶ	αὐτοῦ	**2:15**	τὸν	νόμον	τῶν	ἐντολῶν	ἐν	δόγμασιν
te	sarki	autu		ton	nomon	ton	entolon	en	dogmasin
—	ciele	Jego.		—	Prawo	—	przykazań	w	postanowieniach

G2673	G2443	G3588	G1417	G2936	G1722	G1438	G1519	G1520	G2537
V-AAP-NSM	CONJ	T-APM	A-NUI	V-AAS-3S	PREP	D-DSM	PREP	A-ASM	A-ASM
καταργήσας,	ἵνα	τοὺς	δύο	κτίσῃ	ἐν	αὐτῷ	εἰς	ἕνα	καινὸν
katargesas,	hina	tus	duo	ktise	en	hauto	eis	hena	kainon
zniósł,	aby	[z]	dwóch	stworzyłby	w	sobie	jako	jednego,	nowego

---

10s)) w znaczeniu postępowania.
13l)) Iz 57:19
14j)) dosłownie "*oba*", "*oba z dwóch, zarówno jednego, jak i drugiego*".

G444	G4160	G1515		G2532	G604	G3588	G297
N-ASM	V-PAP-NSM	N-ASF		CONJ	V-AAS-3S	T-APM	A-APM
ἄνθρωπον	ποιῶν	εἰρήνην,	**2:16**	καὶ	ἀποκαταλλάξῃ	τοὺς	ἀμφοτέρους
anthropon	poion	eirenen,		kai	apokatallakse	tus	amfoterus
człowieka,	czyniąc	pokój,		i	pojednałby na powrót	—	obydwu

G1722	G1520	G4983	G3588	G2316	G1223	G3588	G4716	G615	G3588
PREP	A-DSN	N-DSN	T-DSM	N-DSM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-AAP-NSM	T-ASF
ἐν	ἑνὶ	σώματι	τῷ	Θεῷ	διὰ	τοῦ	σταυροῦ,	ἀποκτείνας	τὴν
en	heni	somati	to	Theo	dia	tu	stauru,	apokteinas	ten
w	jednym	ciele	[z]	Bogiem	przez	—	krzyż,	uśmierciwszy	—

G2189	G1722	G846		G2532	G2064	G2097	G1515	G5213
N-ASF	PREP	P-DSM		CONJ	V-2AAP-NSM	V-AMI-3S	N-ASF	P-2DP
ἔχθραν	ἐν	αὐτῷ·	**2:17**	καὶ	ἐλθὼν	εὐηγγελίσατο	εἰρήνην	ὑμῖν·
echthran	en	auto;		kai	elthon	euengelisato	eirenen	hymin;
wrogość	w	Nim.		I	przyszedłszy	*ogłosił dobrą nowinę*	*pokoju*	wam:

G3588	G3112	G2532	G1515	G3588	G1451		G3754	G1223	G846
T-DPM	ADV	CONJ	N-ASF	T-DPM	ADV		CONJ	PREP	P-GSM
τοῖς	μακρὰν	καὶ	εἰρήνην	τοῖς	ἐγγύς	**2:18**	ὅτι	δι’	αὐτοῦ
tois	makran	kai	eirenen	tois	engys	17k)	hoti	di’	autu
[tym]	*daleko*	*i*	*pokój*	*[tym]*	*blisko;*		bo	przez	Niego

G2192	G3588	G4318		G3588	G297	G1722	G1520	G4151	G4314
V-PAI-1P	T-ASF	N-ASF		T-NPM	A-NPM	PREP	A-DSN	N-DSN	PREP
ἔχομεν	τὴν	προσαγωγὴν		οἱ	ἀμφότεροι	ἐν	ἑνὶ	Πνεύματι	πρὸς
echomen	ten	prosagogen	18f)	hoi	amfoteroi	en	heni	Pneumati	pros
mamy	—	przystęp		—	jedni i drudzy	w	jednym	Duchu	do

G3588	G3962		G686	G3767	G3765	G1510	G3581	G2532
T-ASM	N-ASM		PRT	CONJ	ADV-N	V-PAI-2P	A-NPM	CONJ
τὸν	Πατέρα.	**2:19**	ἄρα	οὖν	οὐκέτι	ἐστὲ	ξένοι	καὶ
ton	Patera.	18n)	ara	un	uketi	este	ksenoi	kai
—	Ojca.		Dlatego	więc	już nie	jesteście	obcy	i

G3941	G235	G1510	G4847	G3588	G40	G2532	G3609
A-NPM	CONJ	V-PAI-2P	N-NPM	T-GPM	A-GPM	CONJ	A-NPM
πάροικοι,	ἀλλὰ	ἐστὲ	συνπολῖται	τῶν	ἁγίων	καὶ	οἰκεῖοι
paroikoi,	alla	este	synpolitai	ton	hagion	kai	oikeioi
przechodniami,	ale	jesteście	współobywatelami	—	świętych	i	domownikami

G3588	G2316		G2026	G1909	G3588	G2310	G3588	G652
T-GSM	N-GSM		V-APP-NPM	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GPM	N-GPM
τοῦ	Θεοῦ,	**2:20**	ἐποικοδομηθέντες	ἐπὶ	τῷ	θεμελίῳ	τῶν	ἀποστόλων
tu	Theu,		epoikodomethentes	epi	to	themelio	ton	apostolon
—	Boga,		zbudowani	na	—	*fundamencie*	—	wysłanników

G2532	G4396	G1510	G204		G846	G5547	G2424		G1722
CONJ	N-GPM	V-PAP-GSM	A-GSM		P-GSM	N-GSM	N-GSM		PREP
καὶ	προφητῶν,	ὄντος	ἀκρογωνιαίου		αὐτοῦ	Χριστοῦ	Ἰησοῦ,	**2:21**	ἐν
kai	profeton,	ontos	akrogoniaiu	20j)	autu	Christu	Iesu,		en
i	proroków,	[a] będący	*węgłem*		jego,	Pomazaniec	Jezus,		w

G3739	G3956	G3619	G4883	G837	G1519	G3485	G40	G1722
R-DSM	A-NSF	N-NSF	V-PPP-NSF	V-PAI-3S	PREP	N-ASM	A-ASM	PREP
ᾧ	πᾶσα	οἰκοδομὴ	συναρμολογουμένη	αὔξει	εἰς	ναὸν	ἅγιον	ἐν
ho	pasa	oikodome	synarmologumene	auksei	eis	naon	hagion	en
którym	wszelka	budowla	spajana	wzrasta	w	przybytek	święty	w

G2962		G1722	G3739	G2532	G4771	G4925	G1519	G2732
N-DSM		PREP	R-DSM	CONJ	P-2NP	V-PPI-2P	PREP	N-ASN
Κυρίῳ,	**2:22**	ἐν	ᾧ	καὶ	ὑμεῖς	συνοικοδομεῖσθε	εἰς	κατοικητήριον
Kyrio,		en	ho	kai	hymeis	synoikodomeisthe	eis	katoiketerion
Panu,		w	którym	i	wy	jesteście razem budowani	w	mieszkanie

G3588	G2316	G1722	G4151
T-GSM	N-GSM	PREP	N-DSN
τοῦ	Θεοῦ	ἐν	Πνεύματι.
tu	Theu	en	Pneumati.
—	Boga	w	Duchu.

17k)) Iz 57:19
18f)) dosłownie "*dostęp*". Rz 5:2
18n)) Obraz Trójcy Świętej "*Niego...Duchu...Ojca*".
20j)) Ps 118:22

Rozdział 3

Paweł apostołem dla narodów

	G3778 D-GSN	G5484 ADV	G1473 P-1NS	G3972 N-NSM	G3588 T-NSM	G1198 N-NSM	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM	G2424 N-GSM
3:1	Τούτου	χάριν	ἐγὼ	Παῦλος	ὁ	δέσμιος	τοῦ	Χριστοῦ	Ἰησοῦ
	Tutu	charin	ego	Paulos	ho	desmios	tu	Christu	Iesu
	[Z] tego	powodu	ja,	Paweł	—	więzień	—	Pomazańca	Jezusa

G5228 PREP	G5216 P-2GP	G3588 T-GPN	G1484 N-GPN		G1487 COND	G1065 PRT	G191 V-AAI-2P	G3588 T-ASF
ὑπὲρ	ὑμῶν	τῶν	ἐθνῶν—	**3:2**	εἴ	γε	ἠκούσατε	τὴν
hyper	hymon	ton	ethnon—		ei	ge	ekusate	ten
za	was	—	z narodów—		jeśli	rzeczywiście	usłyszeliście	[o]

G3622 N-ASF		G3588 T-GSF	G5485 N-GSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-GSF	G1325 V-APP-GSF	G3427 P-1DS	G1519 PREP
οἰκονομίαν		τῆς	χάριτος	τοῦ	Θεοῦ	τῆς	δοθείσης	μοι	εἰς
oikonomian	2e)	tes	charitos	tu	Theu	tes	dotheises	moi	eis
szafarzowaniu		—	łaski	—	Boga	—	danej	mi	dla

G5209 P-2AP		G3754 CONJ	G2596 PREP		G602 N-ASF	G1107 V-API-3S		G3427 P-1DS	G3588 T-ASN	G3466 N-ASN
ὑμᾶς,	**3:3**	ὅτι	κατὰ		ἀποκάλυψιν	ἐγνωρίσθη		μοι	τὸ	μυστήριον,
hymas,		hoti	kata	3b)	apokalypsin	egnoristhe	3d)	moi	to	mysterion,
was,		że	ze względu na		objawienie,	stała się znana		mi	—	tajemnica,

G2531 ADV	G4270 V-AAI-1S	G1722 PREP	G3641 A-DSM		G4314 PREP	G3739 R-ASN	G1410 V-PNI-2P
καθὼς	προέγραψα	ἐν	ὀλίγῳ,	**3:4**	πρὸς	ὃ	δύνασθε
kathos	proegrapsa	en	oligo,	3k)	pros	ho	dynasthe
jak	wcześniej napisałem	—	pokrótce.		Dzięki	temu	jesteście w stanie

G314 V-PAP-NPM	G3539 V-AAN	G3588 T-ASF	G4907 N-ASF	G3450 P-1GS	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3466 N-DSN	G3588 T-GSM
ἀναγινώσκοντες	νοῆσαι	τὴν	σύνεσίν	μου	ἐν	τῷ	μυστηρίῳ	τοῦ
anaginoskontes	noesai	ten	synesin	mu	en	to	mysterio	tu
czytając,	rozumieć	—	wgląd	mój	w	—	tajemnicę	—

G5547 N-GSM		G3739 R-NSN	G2087 A-DPF	G1074 N-DPF	G3756 PRT-N	G1107 V-API-3S	G3588 T-DPM
Χριστοῦ,	**3:5**	ὃ	ἑτέραις	γενεαῖς	οὐκ	ἐγνωρίσθη	τοῖς
Christu,		ho	heterais	geneais	uk	egnoristhe	tois
Pomazańca,		która	[w] innych	pokoleniach	nie	została oznajmiona	—

G5207 N-DPM	G3588 T-GPM	G444 N-GPM	G5613 ADV	G3568 ADV	G601 V-API-3S	G3588 T-DPM	G40 A-DPM	G652 N-DPM
υἱοῖς	τῶν	ἀνθρώπων	ὡς	νῦν	ἀπεκαλύφθη	τοῖς	ἁγίοις	ἀποστόλοις
hyiois	ton	anthropon	hos	nyn	apekalyfthe	tois	hagiois	apostolois
synom	—	ludzkim,	jak	teraz	została objawiona	—	świętym	wysłannikom

G846 P-GSM	G2532 CONJ	G4396 N-DPM	G1722 PREP	G4151 N-DSN		G1510 V-PAN	G3588 T-APN
αὐτοῦ	καὶ	προφήταις	ἐν	Πνεύματι,	**3:6**	εἶναι	τὰ
autu	kai	profetais	en	Pneumati,		einai	ta
Jego	i	prorokom	w	Duchu,		[To] jest, [że]	—

G1484 N-APN		G4789 A-APN	G2532 CONJ	G4954 A-APN		G2532 CONJ	G4830 A-APN
ἔθνη		συνκληρονόμα	καὶ	σύνσωμα		καὶ	συνμέτοχα
ethne	6c)	synkleronoma	kai	synsoma		kai	synmetocha
[ludzie z] narodów:		współdziedzicami	i	współczłonkami		i	współuczestnikami

G3588 T-GSF	G1860 N-GSF	G1722 PREP	G5547 N-DSM	G2424 N-DSM	G1223 PREP	G3588 T-GSN	G2098 N-GSN		G3739 R-GSN
τῆς	ἐπαγγελίας	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ	διὰ	τοῦ	εὐαγγελίου,	**3:7**	οὗ
tes	epangelias	en	Christo	Iesu	dia	tu	euangeliu,		hu
—	obietnicy	w	Pomazańcu	Jezusie	przez	—	dobrą nowinę,		którego

---

2e)) w znaczeniu "*o zleceniu*"
3b)) dosłownie "*według*".
3d)) lub "*została oznajmiona*".
3k)) dosłownie "*w małym*".
6c)) lub "*poganie*".

G1096	G1249	G2596	G3588	G1431	G3588	G5485	G3588	G2316	G3588
V-AOI-1S	N-NSM	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	T-GSF
ἐγενήθην	διάκονος	κατὰ	τὴν	δωρεὰν	τῆς	χάριτος	τοῦ	Θεοῦ	τῆς
egenethen	diakonos	kata	ten	dorean	tes	charitos	tu	Theu	tes
stałem się	sługą	według	—	daru	—	łaski	—	Boga	—

G1325	G3427	G2596	G3588	G1753	G3588	G1411	G846		G1473
V-APP-GSF	P-1DS	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	P-GSM		P-1DS
δοθείσης	μοι	κατὰ	τὴν	ἐνέργειαν	τῆς	δυνάμεως	αὐτοῦ.	**3:8**	ἐμοὶ
dotheises	moi	kata	ten	energeian	tes	dynameos	autu.		emoi
przekazanej 7l)	mi	według	—	działania	—	mocy	Jego.		Mnie

G3588	G1647	G3956	G40	G1325	G3588	G5485	G3778
T-DSM	A-DSM-C	A-GPM	A-GPM	V-API-3S	T-NSF	N-NSF	D-NSF
τῷ	ἐλαχιστοτέρῳ	πάντων	ἁγίων	ἐδόθη	ἡ	χάρις	αὕτη,
to	elachistotero	panton	hagion	edothe	he	charis	haute,
—	mniejszemu [od]	wszystkich	świętych,	została przekazana	—	łaska	ta:

G3588	G1484	G2097	G3588	G421	G4149	G3588
T-DPN	N-DPN	V-AMN	T-ASN	A-ASM	N-ASN	T-GSM
τοῖς	ἔθνεσιν	εὐαγγελίσασθαι	τὸ	ἀνεξιχνίαστον	πλοῦτος	τοῦ
tois	ethnesin	euangelisasthai	to	aneksichniaston	plutos	tu
—	narodom	ogłosić dobrą nowinę,	[to]	niezgłębione	bogactwo	—

G5547		G2532	G5461	G5101	G3588	G3622	G3588	G3466
N-GSM		CONJ	V-AAN	I-NSF	T-NSF	N-NSF	T-GSN	N-GSN
Χριστοῦ,	**3:9**	καὶ	φωτίσαι	τίς	ἡ	οἰκονομία	τοῦ	μυστηρίου
Christu,		kai	fotisai	tis	he	oikonomia	tu	mysteriu
Pomazańca,		i	oświetlił,	czym	—	szafarzowanie	—	tajemnicy

G3588	G613	G575	G3588	G165	G1722	G3588	G2316	G3588
T-GSN	V-RPP-GSN	PREP	T-GPM	N-GPM	PREP	T-DSM	N-DSM	T-DSM
τοῦ	ἀποκεκρυμμένου	ἀπὸ	τῶν	αἰώνων	ἐν	τῷ	Θεῷ	τῷ
tu	apokekrymmenu	apo	ton	aionon	en	to	Theo	to
—	pozostającej w ukryciu	od	—	wieków	w	—	Bogu,	[Temu]

G3588	G3956	G2936		G2443	G1107	G3568	G3588	G746	
T-APN	A-APN	V-AAP-DSM		CONJ	V-APS-3S	ADV	T-DPF	N-DPF	
τὰ	πάντα	κτίσαντι,	**3:10**	ἵνα	γνωρισθῇ	νῦν	ταῖς	ἀρχαῖς	
ta	panta	ktisanti,		hina	gnoristhe	nyn	tais	archais	10e)
[co]	wszystko	stworzył,		aby	stała się znana	teraz	—	początkom	

G2532	G3588	G1849	G1722	G3588	G2032	G1223	G3588	G1577	
CONJ	T-DPF	N-DPF	PREP	T-DPN	A-DPN	PREP	T-GSF	N-GSF	
καὶ	ταῖς	ἐξουσίαις	ἐν	τοῖς	ἐπουρανίοις	διὰ	τῆς	ἐκκλησίας	
kai	tais	eksusiais	en	tois	epuraniois	dia	tes	ekklesias	10n)
i	—	władzom	na	—	niebiosach	przez	—	zgromadzenie	

G3588	G4182	G4678	G3588	G2316		G2596	G4286
T-NSF	A-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM		PREP	N-ASF
ἡ	πολυποίκιλος	σοφία	τοῦ	Θεοῦ,	**3:11**	κατὰ	πρόθεσιν
he	polypoikilos	sofia	tu	Theu,		kata	prothesin
—	różnorodna	mądrość	—	Boga,		według	wcześniejszego ustanowienia

G3588	G165	G3739	G4160	G1722	G3588	G5547	G2424	G3588	G2962
T-GPM	N-GPM	R-ASF	V-AAI-3S	PREP	T-DSM	N-DSM	N-DSM	T-DSM	N-DSM
τῶν	αἰώνων	ἣν	ἐποίησεν	ἐν	τῷ	Χριστῷ	Ἰησοῦ	τῷ	Κυρίῳ
ton	aionon	hen	epoiesen	en	to	Christo	Iesu	to	Kyrio
—	wieków,	które	uczynił	w	—	Pomazańcu	Jezusie	—	Panu

G2257		G1722	G3739	G2192	G3588	G3954		G2532	G4318
P-1GP		PREP	R-DSM	V-PAI-1P	T-ASF	N-ASF		CONJ	N-ASF
ἡμῶν,	**3:12**	ἐν	ᾧ	ἔχομεν	τὴν	παρρησίαν		καὶ	προσαγωγὴν
hemon,		en	ho	echomen	ten	parresian	12e)	kai	prosagogen
naszym,		w	którym	mamy	—	swobodę wypowiedzi		i	przystęp

	G1722	G4006		G1223	G3588	G4102	G846		G1352	G154	G3361
	PREP	N-DSF		PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSM		CONJ	V-PMI-1S	PRT-N
	ἐν	πεποιθήσει		διὰ	τῆς	πίστεως	αὐτοῦ.	**3:13**	διὸ	αἰτοῦμαι	μὴ
12g)	en	pepoithesei	12i)	dia	tes	pisteos	autu.	12m)	dio	aitumai	me
	w	zaufaniu		przez	—	wiarę	Jego.		Dlatego	proszę,	nie

7l)) większość przekładów oddaje to słowo jako "*danej*", ale apostoł Paweł, otrzymuje ten dar, nie po to, aby zabezpieczyć jakieś jego braki, ale zostaje mu przekazany lub powierzony w celu zwiastowania ewangelii, wszystkim narodom.

10e)) w znaczeniu "*zwierzchnościom*", "*panowaniom*".

10n)) z znaczeniu "*kościół*".

12e)) oddawane jako "*ufną śmiałość*", "*otwartość*". Według etymologii, παῤῥησία wskazuje na "*swobodę w wypowiadaniu się*", "*mówienie bez ogródek*".

G1573	G1722	G3588	G2347	G3450	G5228	G5216	G3748	G1510	G1391
V-PAN	PREP	T-DPF	N-DPF	P-1GS	PREP	P-2GP	R-NSF	V-PAI-3S	N-NSF
ἐνκακεῖν	ἐν	ταῖς	θλίψεσίν	μου	ὑπὲρ	ὑμῶν,	ἥτις	ἐστὶν	δόξα
enkakein	en	tais	thlipsesin	mu	hyper	hymon,	hetis	estin	doksa
zniechęcać się	w	—	uciskach	mych	za	was,	która	jest	chwałą

G5216
P-2GP
ὑμῶν.
hymon.
waszą.

Modlitwa o poznanie miłości Chrystusowej

	G3778	G5484	G2578	G3588	G1119	G3450	G4314	G3588	G3962	
3:14	D-GSN	ADV	V-PAI-1S	T-APN	N-APN	P-1GS	PREP	T-ASM	N-ASM	**3:15**
	Τούτου	χάριν	κάμπτω	τὰ	γόνατά	μου	πρὸς	τὸν	Πατέρα,	
	Tutu	charin	kampto	ta	gonata	mu	pros	ton	Patera,	
	[Z] tego	powodu	zginam	—	kolana	moje	do	—	Ojca,	

G1537	G3739	G3956	G3965		G1722	G3772	G2532	G1909	G1093
PREP	R-GSM	A-NSF	N-NSF		PREP	N-DPM	CONJ	PREP	N-GSF
ἐξ	οὗ	πᾶσα	πατριὰ	**15d)**	ἐν	οὐρανοῖς	καὶ	ἐπὶ	γῆς
eks	hu	pasa	patria		en	uranois	kai	epi	ges
od	którego	wszelki	ród		na	niebiosach	i	na	ziemi

G3687		G2443	G1325	G5213	G2596	G3588	G4149	G3588	G1391
V-PPI-3S		CONJ	V-2AAS-3S	P-2DP	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF
ὀνομάζεται,	**3:16**	ἵνα	δῷ	ὑμῖν	κατὰ	τὸ	πλοῦτος	τῆς	δόξης
onomadzetai,		hina	do	hymin	kata	to	plutos	tes	dokses
jest nazywany,		aby	dałby	wam	według	—	bogactwa	—	chwały

G846	G1411	G2901	G1223	G3588	G4151	G846	G1519
P-GSM	N-DSF	V-APN	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM	PREP
αὐτοῦ	δυνάμει	κραταιωθῆναι	διὰ	τοῦ	Πνεύματος	αὐτοῦ	εἰς
autu	dynamei	krataiothenai	dia	tu	Pneumatos	autu	eis
Jego,	mocy,	[by] zostać wzmocnionymi	przez	—	Ducha	Jego	w

G3588	G2080	G444			G2730	G3588	G5547	G1223
T-ASM	ADV	N-ASM			V-AAN	T-ASM	N-ASM	PREP
τὸν	ἔσω	ἄνθρωπον,	**16s)**	**3:17**	κατοικῆσαι	τὸν	Χριστὸν	διὰ
ton	eso	anthropon,			katoikesai	ton	Christon	dia
—	wewnątrz	człowieka,			[aby] zamieszkać [mógł]	—	Pomazaniec	przez

G3588	G4102	G1722	G3588	G2588	G5216	G1722	G26	G4492
T-GSF	N-GSF	PREP	T-DPF	N-DPF	P-2GP	PREP	N-DSF	V-RPP-NPM
τῆς	πίστεως	ἐν	ταῖς	καρδίαις	ὑμῶν,	ἐν	ἀγάπῃ	ἐρριζωμένοι
tes	pisteos	en	tais	kardiais	hymon,	en	agape	erridzomenoi
—	wiarę	w	—	sercach	waszych,	w	miłości	będąc zakorzenionymi

G2532	G2311			G2443	G1840	G2638	G4862
CONJ	V-RPP-NPM			CONJ	V-AAS-2P	V-2AMN	PREP
καὶ	τεθεμελιωμένοι,	**17o)**	**3:18**	ἵνα	ἐξισχύσητε	καταλαβέσθαι	σὺν
kai	tethemeliomenoi,			hina	eksischysete	katalabesthai	syn
i	ugruntowanymi,			aby	nabralibyście siłę	[by] uchwycić	wraz z

G3956	G3588	G40	G5101	G3588	G4114	G2532	G3372	G2532
A-DPM	T-DPM	A-DPM	I-NSN	T-NSN	N-NSN	CONJ	N-NSN	CONJ
πᾶσιν	τοῖς	ἁγίοις	τί	τὸ	πλάτος	καὶ	μῆκος	καὶ
pasin	tois	hagiois	ti	to	platos	kai	mekos	kai
wszystkimi	—	świętymi,	jaka	—	szerokość	i	długość	i

G5311	G2532	G899		G1097		G5037	G3588	G5235	G3588
N-NSN	CONJ	N-NSN		V-2AAN		PRT	T-ASF	V-PAP-ASF	T-GSF
ὕψος	καὶ	βάθος,	**3:19**	γνῶναί	**19a)**	τε	τὴν	ὑπερβάλλουσαν	τῆς
hypsos	kai	bathos,		gnonai		te	ten	hyperballusan	tes
wysokość	i	głębokość,		[by] poznać		—	[tę]	przewyższającą	—

12g)) lub "*dostęp*", "*możliwość zbliżenia się*.
12i)) lub "*przekonaniu*".
12m)) lub (1) "*przez wiarę w Niego*", (2) "*przez wierność Jego*".
15d)) lub "*naród*", niektóre przekłady literackie wskazują znaczenie "*ojczyzna*", "*ojcostwo*".
16s)) lub "*w wewnętrznym człowieku*".
17o)) lub "*mając położony fundament*".
19a)) w znaczeniu "doświadczyć".

G1108	G26	G3588	G5547	G2443	G4137		G1519	G3956
N-GSF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-APS-2P		PREP	A-ASN
γνώσεως	ἀγάπην	τοῦ	Χριστοῦ,	ἵνα	πληρωθῆτε		εἰς	πᾶν
gnoseos	agapen	tu	Christu,	hina	plerothete		eis	pan
poznanie,	miłość	—	Pomazańca,	aby	zostalibyście wypełnieni		do	całej

G3588	G4138	G3588	G2316		G3588	G1161	G1410	G5228
T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM		T-DSM	CONJ	V-PNP-DSM	PREP
τὸ	πλήρωμα	τοῦ	Θεοῦ.	**3:20**	Τῷ	δὲ	δυναμένῳ	ὑπὲρ
to	pleroma	tu	Theu.		To	de	dynameno	hyper
—	pełni	—	Boga.		[Temu]	zaś,	który jest w stanie	ponad

G3956	G4160	G4053	G3739	G154	G2228	G3539		G2596
A-APN	V-AAN	ADV	R-GPN	V-PMI-1P	PRT	V-PAI-1P		PREP
πάντα	ποιῆσαι	ὑπερεκπερισσοῦ	ὧν	αἰτούμεθα	ἢ	νοοῦμεν		κατὰ
panta	poiesai	hyperekperissu	hon	aitumetha	e	noumen	**20k)**	kata
wszystko	uczynić,	ponad wszelką miarę,	[o] które	prosimy	lub	myślimy,		według

G3588	G1411	G3588	G1754	G1722	G2254		G846	G3588	G1391	G1722
T-ASF	N-ASF	T-ASF	V-PMP-ASF	PREP	P-1DP		P-DSM	T-NSF	N-NSF	PREP
τὴν	δύναμιν	τὴν	ἐνεργουμένην	ἐν	ἡμῖν,	**3:21**	αὐτῷ	ἡ	δόξα	ἐν
ten	dynamin	ten	energumenen	en	hemin,		auto	he	doksa	en
—	mocy	—	działającej	w	nas,		Jemu	—	chwała	w

G3588	G1577	G2532	G1722	G5547	G2424	G1519	G3956	G3588
T-DSF	N-DSF	CONJ	PREP	N-DSM	N-DSM	PREP	A-APF	T-APF
τῇ	ἐκκλησίᾳ	καὶ	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ	εἰς	πάσας	τὰς
te	ekklesia	kai	en	Christo	Iesu	eis	pasas	tas
—	zgromadzeniu	i	w	Pomazańcu	Jezusie	we	wszystkich	—

G1074	G3588	G165	G3588	G165	G281
N-APF	T-GSM	N-GSM	T-GPM	N-GPM	HEB
γενεὰς	τοῦ	αἰῶνος	τῶν	αἰώνων·	ἀμήν.
geneas	tu	aionos	ton	aionon;	amen.
pokoleniach,	[na]	wieków	—	wieków:	Amen!

Rozdział 4

Zachęta do życia godnego powołania

	G3870	G3767	G5209	G1473	G3588	G1198	G1722	G2962	G516
	V-PAI-1S	CONJ	P-2AP	P-1NS	T-NSM	N-NSM	PREP	N-DSM	ADV
4:1	Παρακαλῶ	οὖν	ὑμᾶς	ἐγὼ	ὁ	δέσμιος	ἐν	Κυρίῳ	ἀξίως
	Parakalo	un	hymas	ego	ho	desmios	en	Kyrio	aksios
	Wzywam	więc	was	ja,	—	więzień	w	Panu,	[abyście] godnie

G4043	G3588	G2821	G3739	G2564		G3326
V-AAN	T-GSF	N-GSF	R-GSF	V-API-2P		PREP
περιπατῆσαι	τῆς	κλήσεως	ἧς	ἐκλήθητε,	**4:2**	μετὰ
peripatesai	tes	kleseos	hes	eklethete,		meta
postępowali	[względem]	powołania,	[do] którego	zostaliście wezwani,		z

G3956	G5012	G2532	G4240	G3326	G3115	G430
A-GSF	N-GSF	CONJ	N-GSF	PREP	N-GSF	V-PNP-NPM
πάσης	ταπεινοφροσύνης	καὶ	πραΰτητος,	μετὰ	μακροθυμίας,	ἀνεχόμενοι
pases	tapeinofrosynes	kai	prautetos,	meta	makrothymias,	anechomenoi
wszelką	uniżonością umysłu	i	łagodnością,	z	cierpliwością,	znosząc

G240	G1722	G26		G4704	G5083	G3588	G1775	G3588
C-GPM	PREP	N-DSF		V-PAP-NPM	V-PAN	T-ASF	N-ASF	T-GSN
ἀλλήλων	ἐν	ἀγάπῃ,	**4:3**	σπουδάζοντες	τηρεῖν	τὴν	ἑνότητα	τοῦ
allelon	en	agape,		spudadzontes	terein	ten	henoteta	tu
sobie nawzajem	w	miłości,		usilnie starając się	zachować	—	jedność	—

G4151	G1722	G3588	G4886	G3588	G1515		G1520	G4983	G2532	G1520
N-GSN	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GSF	N-GSF		A-NSN	N-NSN	CONJ	A-NSN
Πνεύματος	ἐν	τῷ	συνδέσμῳ	τῆς	εἰρήνης·	**4:4**	ἓν	σῶμα	καὶ	ἓν
Pneumatos	en	to	syndesmo	tes	eirenes;		hen	soma	kai	hen
Ducha	w	—	spójni	—	pokoju:		jedno	ciało	i	jeden

20k)) lub "*rozumiemy*".

G4151	G2531	G2532	G2564	G1722	G1520	G1680	G3588	G2821
N-NSN	ADV	CONJ	V-API-2P	PREP	A-DSF	N-DSF	T-GSF	N-GSF
Πνεῦμα,	καθὼς	καὶ	ἐκλήθητε	ἐν	μιᾷ	ἐλπίδι	τῆς	κλήσεως
Pneuma,	kathos	kai	eklethete	en	mia	elpidi	tes	kleseos
Duch,	jak	i	zostaliście wezwani	w	jednej	nadziei	—	powołania

G5216		G1520	G2962	G1520	G4102	G1520	G908		G1520
P-2GP		A-NSM	N-NSM	A-NSF	N-NSF	A-NSN	N-NSN		A-NSM
ὑμῶν·	**4:5**	εἷς	Κύριος,	μία	πίστις,	ἓν	βάπτισμα·	**4:6**	εἷς
hymon;		heis	Kyrios,	mia	pistis,	hen	baptisma;	5f)	heis
waszego;		jeden	Pan,	jedna	wiara,	jedno	zanurzenie;		jeden

G2316	G2532	G3962	G3956	G3588	G1909	G3956	G2532	G1223	G3956
N-NSM	CONJ	N-NSM	A-GPM	T-NSM	PREP	A-GPM	CONJ	PREP	A-GPM
Θεὸς	καὶ	Πατὴρ	πάντων,	ὁ	ἐπὶ	πάντων	καὶ	διὰ	πάντων
Theos	kai	Pater	panton,	ho	epi	panton	kai	dia	panton
Bóg	i	Ojciec	wszystkich,	—	ponad	wszystkimi	i	przez	wszystkich

G2532	G1722	G3956		G1520	G1161	G1538	G2257	G1325	G3588
CONJ	PREP	A-DPM		A-DSM	CONJ	A-DSM	P-1GP	V-API-3S	T-NSF
καὶ	ἐν	πᾶσιν.	**4:7**	Ἑνὶ	δὲ	ἑκάστῳ	ἡμῶν	ἐδόθη	ἡ
kai	en	pasin.		Heni	de	hekasto	hemon	edothe	he
i	we	wszystkich.		[A]	7a) zaś	każdemu	[z] nas	została dana	—

G5485	G2596	G3588	G3358	G3588	G1431	G3588	G5547		G1352
N-NSF	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM		CONJ
χάρις	κατὰ	τὸ	μέτρον	τῆς	δωρεᾶς	τοῦ	Χριστοῦ.	**4:8**	διὸ
charis	kata	to	metron	tes	doreas	tu	Christu.		dio
łaska	według	—	miary	—	daru	—	Pomazańca.		Dlatego

G3004	G305	G1519	G5311	G162	G161	G1325
V-PAI-3S	V-2AAP-NSM	PREP	N-ASN	V-AAI-3S	N-ASF	V-AAI-3S
λέγει	Ἀναβὰς	εἰς	ὕψος	ἠχμαλώτευσεν	αἰχμαλωσίαν,	ἔδωκεν
legei	Anabas	eis	hypsos	echmaloteusen	aichmalosian,	edoken
mówi:	*Wstąpiwszy*	*ku*	*wysokości*	*wziął do niewoli*	*wziętych do niewoli,*	*dał*

G1390	G3588	G444		G3588	G1161	G305	G5101	G2076	G1487
N-APN	T-DPM	N-DPM		T-NSN	CONJ	V-2AAI-3S	I-NSN	V-PAI-3S	COND
δόματα	τοῖς	ἀνθρώποις.	**4:9**	τὸ	δὲ	Ἀνέβη	τί	ἐστιν	εἰ
domata	tois	anthropois.	8k)	to	de	Anebe	ti	estin	ei
dary	—	*ludziom.*		—	Zaś, [że]	*wstąpił,*	cóż	jest	jeśli

G3361	G3754	G2532	G2597	G1519	G3588	G2737	G3313	G3588	G1093
PRT-N	CONJ	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-APN	A-APN-C	N-APN	T-GSF	N-GSF
μὴ	ὅτι	καὶ	κατέβη	εἰς	τὰ	κατώτερα	μέρη	τῆς	γῆς;
me	hoti	kai	katebe	eis	ta	katotera	mere	tes	ges;
nie,	że	i	zstąpił	do	—	będącego w dole	regionu	—	ziemi?

	G3588	G2597	G846	G2076	G2532	G3588	G305	G5231
	T-NSM	V-2AAP-NSM	P-NSM	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	V-2AAP-NSM	ADV
4:10	ὁ	καταβὰς	αὐτός	ἐστιν	καὶ	ὁ	ἀναβὰς	ὑπεράνω
	ho	katabas	autos	estin	kai	ho	anabas	hyperano
	[Tym, który]	zstąpił,	On	jest	i	[który]	*wstąpił*	powyżej

G3956	G3588	G3772	G2443	G4137	G3588	G3956		G2532	G846
A-GPM	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-AAS-3S	T-APN	A-APN		CONJ	P-NSM
πάντων	τῶν	οὐρανῶν,	ἵνα	πληρώσῃ	τὰ	πάντα.	**4:11**	καὶ	αὐτὸς
panton	ton	uranon,	hina	plerose	ta	panta.		kai	autos
wszystkich	—	niebios,	aby	wypełniłby	—	wszystko.		I	On

G1325	G3588	G3303	G652	G3588	G1161	G4396	G3588
V-AAI-3S	T-APM	PRT	N-APM	T-APM	CONJ	N-APM	T-APM
ἔδωκεν	τοὺς	μὲν	ἀποστόλους,	τοὺς	δὲ	προφήτας,	τοὺς
edoken	tus	men	apostolus,	tus	de	profetas,	tus
dał	tych	[jednych jako]	wysłanników	[innych]	zaś [jako]	proroków,	[innych]

G1161	G2099	G3588	G1161	G4166	G2532	G1320	
CONJ	N-APM	T-APM	CONJ	N-APM	CONJ	N-APM	
δὲ	εὐαγγελιστάς,	τοὺς	δὲ	ποιμένας	καὶ	διδασκάλους,	**4:12**
de	euangelistas,	tus	de	poimenas	kai	didaskalus,	
zaś [jako]	głosicieli dobrej nowiny,	[innych]	zaś [jako]	pasterzy	i	nauczycieli,	

5f)) w zn. *chrzest*.
7a)) dosł. *Jednemu*.
8k)) Ps 68:18.

G4314 PREP	G3588 T-ASM	G2677 N-ASM	G3588 T-GPM	G40 A-GPM	G1519 PREP	G2041 N-ASN	G1248 N-GSF	G1519 PREP
πρὸς	τὸν	καταρτισμὸν	τῶν	ἁγίων	εἰς	ἔργον	διακονίας,	εἰς
pros	ton	katartismon	ton	hagion	eis	ergon	diakonias,	eis
ku	—	wydoskonaleniu	—	świętych	w	dziele	służby,	ku

G3619 N-ASF	G3588 T-GSN	G4983 N-GSN	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM		G3360 ADV	G2658 V-AAS-1P	G3588 T-NPM
οἰκοδομὴν	τοῦ	σώματος	τοῦ	Χριστοῦ,	**4:13**	μέχρι	καταντήσωμεν	οἱ
oikodomen	tu	somatos	tu	Christu,		mechri	katantesomen	hoi
budowaniu	—	ciała	—	Pomazańca,		aż	osiągnęlibyśmy	—

G3956 A-NPM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1775 N-ASF	G3588 T-GSF	G4102 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-GSF	G1922 N-GSF	G3588 T-GSM
πάντες	εἰς	τὴν	ἑνότητα	τῆς	πίστεως	καὶ	τῆς	ἐπιγνώσεως	τοῦ
pantes	eis	ten	henoteta	tes	pisteos	kai	tes	epignoseos	tu
wszyscy	—	—	jedność	—	wiary	i	—	poznania	—

G5207 N-GSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1519 PREP	G435 N-ASM	G5046 A-ASM	G1519 PREP	G3358 N-ASN	G2244 N-GSF	G3588 T-GSN
Υἱοῦ	τοῦ	Θεοῦ,	εἰς	ἄνδρα	τέλειον,	εἰς	μέτρον	ἡλικίας	τοῦ
Hyiu	tu	Theu,	eis	andra	teleion,	eis	metron	helikias	tu
Syna	—	Boga,	do	męża	idealnego,	do	miary	wieku	—

G4138 N-GSN	G3588 T-GSM	G5547 N-GSM		G2443 CONJ	G3371 ADV-N	G1510 V-PAS-1P	G3516 A-NPM
πληρώματος	τοῦ	Χριστοῦ,	**4:14**	ἵνα	μηκέτι	ὦμεν	νήπιοι,
pleromatos	tu	Christu,		hina	meketi	omen	nepioi,
pełni	—	Pomazańca,		abyśmy	już nie	bylibyśmy	niemowlętami

G2831 V-PNP-NPM	G2532 CONJ	G4064 V-PPP-NPM	G3956 A-DSM	G417 N-DSM	G3588 T-GSF	G1319 N-GSF
κλυδωνιζόμενοι	καὶ	περιφερόμενοι	παντὶ	ἀνέμῳ	τῆς	διδασκαλίας
klydonidzomenoi	kai	periferomenoi	panti	anemo	tes	didaskalias
kołysanymi przez fale	i	unoszonymi dookoła	wszelkim	wiatrem	—	nauczania

G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2940 N-DSF	G3588 T-GPM	G444 N-GPM	G1722 PREP	G3834 N-DSF	G4314 PREP	G3588 T-ASF
ἐν	τῇ	κυβίᾳ	τῶν	ἀνθρώπων	ἐν	πανουργίᾳ	πρὸς	τὴν
en	te	kybia	ton	anthropon	en	panurgia	pros	ten
w	—	oszukaństwie	—	ludzi,	w	fałszywej mądrości,	do	—

G3180 N-ASF	G3588 T-GSF	G4106 N-GSF		G226 V-PAP-NPM	G1161 CONJ	G1722 PREP	G26 N-DSF
μεθοδίαν	τῆς	πλάνης,	**4:15**	ἀληθεύοντες	δὲ	ἐν	ἀγάπῃ
methodian	tes	planes,		aletheuontes	de	en	agape
podstępu	—	zwiedzenia,		[lecz] prawdę mówiąc	zaś	w	miłości,

G837 V-AAS-1P	G1519 PREP	G846 P-ASM	G3588 T-APN	G3956 A-APN	G3739 R-NSM	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G2776 N-NSF
αὐξήσωμεν	εἰς	αὐτὸν	τὰ	πάντα,	ὅς	ἐστιν	ἡ	κεφαλή,
auksesomen	eis	auton	ta	panta,	hos	estin	he	kefale,
wzroślibyśmy	w	Niego	[we]	wszystkim,	który	jest	—	głową,

G5547 N-NSM		G1537 PREP	G3739 R-GSM	G3956 A-NSN	G3588 T-NSN	G4983 N-NSN	G4883 V-PPP-NSN	G2532 CONJ
Χριστός,	**4:16**	ἐξ	οὗ	πᾶν	τὸ	σῶμα	συναρμολογούμενον	καὶ
Christos,		eks	hu	pan	to	soma	synarmologumenon	kai
Pomazaniec,		z	którego	całe	—	ciało,	dopasowywane	i

G4822 V-PPP-NSN	G1223 PREP	G3956 A-GSF	G860 N-GSF	G3588 T-GSF	G2024 N-GSF	G2596 PREP	G1753 N-ASF	G1722 PREP
συνβιβαζόμενον	διὰ	πάσης	ἁφῆς	τῆς	ἐπιχορηγίας	κατ’	ἐνέργειαν	ἐν
synbibadzomenon	dia	pases	hafes	tes	epichoregias	kat’	energeian	en
wiązane	przez	wszystkie	stawy,	—	zasilane	według	działania	w

G3358 N-DSN	G1520 A-GSM	G1538 A-GSM	G3313 N-GSN	G3588 T-ASF	G838 N-ASF	G3588 T-GSN	G4983 N-GSN	G4160 V-PMI-3S
μέτρῳ	ἑνὸς	ἑκάστου	μέρους	τὴν	αὔξησιν	τοῦ	σώματος	ποιεῖται
metro	henos	hekastu	merus	ten	auksesin	tu	somatos	poieitai
mierze	[właściwej dla]	każdej	części,	—	wzrost	—	ciała	czyniąc sobie

G1519 PREP	G3619 N-ASF	G1438 F-3GSM	G1722 PREP	G26 N-DSF		G3778 D-ASN	G3767 CONJ	G3004 V-PAI-1S	G2532 CONJ
εἰς	οἰκοδομὴν	ἑαυτοῦ	ἐν	ἀγάπῃ.	**4:17**	Τοῦτο	οὖν	λέγω	καὶ
eis	oikodomen	heautu	en	agape.		Tuto	un	lego	kai
ku	budowaniu	swojemu	w	miłości.		To	więc	mówię	i

G3143	G1722	G2962	G3371	G5209	G4043	G2531	G2532	G3588
V-PNI-1S	PREP	N-DSM	ADV-N	P-2AP	V-PAN	ADV	CONJ	T-NPN
μαρτύρομαι	ἐν	Κυρίῳ,	μηκέτι	ὑμᾶς	περιπατεῖν	καθὼς	καὶ	τὰ
martyromai	en	Kyrio,	meketi	hymas	peripatein	kathos	kai	ta
świadczę	w	Panu,	więcej już nie	wy	postepujcie	jak	i	—

G1484	G4043	G1722	G3153	G3588	G3563	G846		G4656
N-NPN	V-PAI-3S	PREP	N-DSF	T-GSM	N-GSM	P-GPN		V-RPP-NPM
ἔθνη	περιπατεῖ	ἐν	ματαιότητι	τοῦ	νοὸς	αὐτῶν,	**4:18**	ἐσκοτωμένοι
ethne	peripatei	en	mataioteti	tu	noos	auton,		eskotomenoi
narody	postępują	w	próżności	—	umysłu	ich,		pogrążeni w ciemności

G3588	G1271	G1510	G526	G3588	G2222	G3588	G2316	G1223
T-DSF	N-DSF	V-PAP-NPM	V-RPP-NPM	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	PREP
τῇ	διανοίᾳ	ὄντες,	ἀπηλλοτριωμένοι	τῆς	ζωῆς	τοῦ	Θεοῦ,	διὰ
te	dianoia	ontes,	apellotriomenoi	tes	zoes	tu	Theu,	dia
—	myśli	będąc,	oddaleni od	—	życia	—	Boga,	przez

G3588	G52	G3588	G1510	G1722	G846	G1223	G3588	G4457
T-ASF	N-ASF	T-ASF	V-PAP-ASF	PREP	P-DPM	PREP	T-ASF	N-ASF
τὴν	ἄγνοιαν	τὴν	οὖσαν	ἐν	αὐτοῖς,	διὰ	τὴν	πώρωσιν
ten	agnoian	ten	usan	en	autois,	dia	ten	porosin
—	ignorancję	—	będącą	w	nich,	przez	—	zatwardziałość

G3588	G2588	G846		G3748	G524	G1438	G3860
T-GSF	N-GSF	P-GPM		R-NPM	V-RAP-NPM	F-3APM	V-AAI-3P
τῆς	καρδίας	αὐτῶν,	**4:19**	οἵτινες	ἀπηλγηκότες	ἑαυτοὺς	παρέδωκαν
tes	kardias	auton,		hoitines	apelgekotes	heautus	paredokan
—	serca	ich,		którzy	stawszy się nieczułymi,	siebie samych	wydali

G3588	G766	G1519	G2039	G167	G3956	G1722	G4124	
T-DSF	N-DSF	PREP	N-ASF	N-GSF	A-GSF	PREP	N-DSF	
τῇ	ἀσελγείᾳ	εἰς	ἐργασίαν	ἀκαθαρσίας	πάσης	ἐν	πλεονεξίᾳ.	**4:20**
te	aselgeia	eis	ergasian	akatharsias	pases	en	pleoneksia.	
—	rozwiązłości	ku	robieniu	nieczystości	wszelkiej	z	chciwością.	

G4771	G1161	G3756	G3779	G3129	G3588	G5547		G1487
P-2NP	CONJ	PRT-N	ADV	V-2AAI-2P	T-ASM	N-ASM		COND
ὑμεῖς	δὲ	οὐχ	οὕτως	ἐμάθετε	τὸν	Χριστόν,	**4:21**	εἴ
hymeis	de	uch	hutos	emathete	ton	Christon,		ei
Wy	zaś	nie	tak	nauczyliście się	—	Pomazańca,		jeśli

G1065	G846	G191	G2532	G1722	G846	G1321	G2531
PRT	P-ASM	V-AAI-2P	CONJ	PREP	P-DSM	V-API-2P	ADV
γε	αὐτὸν	ἠκούσατε	καὶ	ἐν	αὐτῷ	ἐδιδάχθητε,	καθώς
ge	auton	ekusate	kai	en	auto	edidachthete,	kathos
rzeczywiście	Go	usłyszeliście	i	w	Nim	daliście się pouczyć,	jako, że

G2076	G225	G1722	G3588	G2424		G659	G5209	G2596	G3588
V-PAI-3S	N-NSF	PREP	T-DSM	N-DSM		V-2AMN	P-2AP	PREP	T-ASF
ἐστιν	ἀλήθεια	ἐν	τῷ	Ἰησοῦ,	**4:22**	ἀποθέσθαι	ὑμᾶς	κατὰ	τὴν
estin	aletheia	en	to	Iesu,		apothesthai	hymas	kata	ten
jest	prawda	w	—	Jezusie,		zdejmując z	was	według	—

G4386	G391	G3588	G3820	G444	G3588	G5351	G2596
A-ASF-C	N-ASF	T-ASM	A-ASM	N-ASM	T-ASM	V-PPP-ASM	PREP
προτέραν	ἀναστροφὴν	τὸν	παλαιὸν	ἄνθρωπον	τὸν	φθειρόμενον	κατὰ
proteran	anastrofen	ton	palaion	anthropon	ton	ftheiromenon	kata
wcześniejszego	zachowania,	—	starego	człowieka,	—	niszczonego	według

G3588	G1939	G3588	G539		G365	G1161	G3588
T-APF	N-APF	T-GSF	N-GSF		V-PPN	CONJ	T-DSN
τὰς	ἐπιθυμίας	τῆς	ἀπάτης,	**4:23**	ἀνανεοῦσθαι	δὲ	τῷ
tas	epithymias	tes	apates,		ananeusthai	de	to
—	pragnień	—	zwodniczych,		[a] dawać odnawiać się	zaś	[w]

G4151	G3588	G3563	G5216		G2532	G1746	G3588	G2537	G444
N-DSN	T-GSM	N-GSM	P-2GP		CONJ	V-AMN	T-ASM	A-ASM	N-ASM
πνεύματι	τοῦ	νοὸς	ὑμῶν,	**4:24**	καὶ	ἐνδύσασθαι	τὸν	καινὸν	ἄνθρωπον
pneumati	tu	noos	hymon,		kai	endysasthai	ton	kainon	anthropon
duchu	—	umysłu	waszego,		i	przyoblec	—	nowego	człowieka

G3588	G2596	G2316	G2936	G1722	G1343	G2532	G3742	G3588
T-ASM	PREP	N-ASM	V-APP-ASM	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSF	T-GSF
τὸν	κατὰ	Θεὸν	κτισθέντα	ἐν	δικαιοσύνῃ	καὶ	ὁσιότητι	τῆς
ton	kata	Theon	ktisthenta	en	dikaiosyne	kai	hosioteti	tes
—	według	Boga	stworzonego	w	sprawiedliwości	i	świętości	—

G225		G1352	G659	G3588	G5579	G2980	G225	G1538
N-GSF		CONJ	V-2AMP-NPM	T-ASN	N-ASN	V-PAM-2P	N-ASF	A-NSM
ἀληθείας.	**4:25**	Διὸ	ἀποθέμενοι	τὸ	ψεῦδος,	λαλεῖτε	ἀλήθειαν	ἕκαστος
aletheias.		Dio	apothemenoi	to	pseudos,	laleite	aletheian	hekastos
prawdy.		Dlatego	odłożywszy	—	fałsz,	*mówcie*	*prawdę,*	*każdy*

G3326	G3588	G4139	G846	G3754	G1510	G240	G3196	
PREP	T-GSM	ADV	P-GSM	CONJ	V-PAI-1P	C-GPM	N-NPN	
μετὰ	τοῦ	πλησίον	αὐτοῦ	ὅτι	ἐσμὲν	ἀλλήλων	μέλη.	**4:26**
meta	tu	plesion	autu	hoti	esmen	allelon	mele.	
do	—	*przyjaciela*	*jego,*	gdyż	jesteśmy	jednio drugim	członkami.	

25k)

G3710	G2532	G3361	G264	G3588	G2246	G3361	G1931	G1909
V-PPM-2P	CONJ	PRT-N	V-PAM-2P	T-NSM	N-NSM	PRT-N	V-PAM-3S	PREP
ὀργίζεσθε	καὶ	μὴ	ἁμαρτάνετε·	ὁ	ἥλιος	μὴ	ἐπιδυέτω	ἐπὶ
orgidzesthe	kai	me	hamartanete;	ho	helios	me	epidyeto	epi
Gniewajcie się	i	nie	grzeszycie;	—	słońce	niech nie	zachodzi	nad

G3950	G5216		G3366	G1325	G5117	G3588	G1228	
N-DSM	P-2GP		CONJ-N	V-PAM-2P	N-ASM	T-DSM	A-DSM	
παροργισμῷ	ὑμῶν,	**4:27**	μηδὲ	δίδοτε	τόπον	τῷ	διαβόλῳ.	**4:28**
parorgismo	hymon,		mede	didote	topon	to	diabolo.	27e)
gniewaniem się	waszym,		ani nie	dawajcie	miejsca	—	oszczercy.	

G3588	G2813	G3371	G2813	G3123	G1161	G2872	G2038
T-NSM	V-PAP-NSM	ADV-N	V-PAM-3S	ADV	CONJ	V-PAM-3S	V-PNP-NSM
ὁ	κλέπτων	μηκέτι	κλεπτέτω,	μᾶλλον	δὲ	κοπιάτω	ἐργαζόμενος
ho	klepton	meketi	klepteto,	mallon	de	kopiato	ergadzomenos
—	Kradnący	już niech nie	kradnie,	więcej	zaś,	niech trudzi się	wypracowując

G3588	G2398	G5495	G3588	G18	G2443	G2192	G3330
T-DPF	A-DPF	N-DPF	T-ASN	A-ASN	CONJ	V-PAS-3S	V-PAN
ταῖς	ἰδίαις	χερσὶν	τὸ	ἀγαθόν,	ἵνα	ἔχῃ	μεταδιδόναι
tais	idiais	chersin	to	agathon,	hina	eche	metadidonai
—	własnymi	rękami	—	dobro,	aby	miał	[z czego] przekazywać

G3588	G5532	G2192		G3956	G3056	G4550	G1537	G3588	G4750
T-DSM	N-ASF	V-PAP-DSM		A-NSM	N-NSM	A-NSM	PREP	T-GSN	N-GSN
τῷ	χρείαν	ἔχοντι.	**4:29**	πᾶς	λόγος	σαπρὸς	ἐκ	τοῦ	στόματος
to	chreian	echonti.		pas	logos	sapros	ek	tu	stomatos
—	potrzebę	mającemu.		Każde	słowo	zgniłe	z	—	ust

G5216	G3361	G1607	G235	G1487	G5100	G18	G4314	G3619
P-2GP	PRT-N	V-PNM-3S	CONJ	COND	X-NSM	A-NSM	PREP	N-ASF
ὑμῶν	μὴ	ἐκπορευέσθω,	ἀλλὰ	εἴ	τις	ἀγαθὸς	πρὸς	οἰκοδομὴν
hymon	me	ekporeuestho,	alla	ei	tis	agathos	pros	oikodomen
waszych	niech nie	wychodzi,	ale	jeśli	[już, to]	dobre	do	budowania,

G3588	G5532	G2443	G1325	G5485	G3588	G191		G2532	G3361
T-GSF	N-GSF	CONJ	V-2AAS-3S	N-ASF	T-DPM	V-PAP-DPM		CONJ	PRT-N
τῆς	χρείας,	ἵνα	δῷ	χάριν	τοῖς	ἀκούουσιν.	**4:30**	καὶ	μὴ
tes	chreias,	hina	do	charin	tois	akuusin.		kai	me
[gdy]	trzeba,	aby	dało	łaskę	—	słuchającym.		I	nie

G3076	G3588	G4151	G3588	G40	G3588	G2316	G1722	G3739
V-PAM-2P	T-ASN	N-ASN	T-ASN	A-ASN	T-GSM	N-GSM	PREP	R-DSN
λυπεῖτε	τὸ	Πνεῦμα	τὸ	Ἅγιον	τοῦ	Θεοῦ,	ἐν	ᾧ
lypeite	to	Pneuma	to	Hagion	tu	Theu,	en	ho
smućcie	—	Ducha	—	Świętego	—	Boga,	w	którym

G4972	G1519	G2250	G629		G3956	G4088	G2532
V-API-2P	PREP	N-ASF	N-GSF		A-NSF	N-NSF	CONJ
ἐσφραγίσθητε	εἰς	ἡμέραν	ἀπολυτρώσεως.	**4:31**	πᾶσα	πικρία	καὶ
esfragisthete	eis	hemeran	apolytroseos.		pasa	pikria	kai
zostaliście zapieczętowani	ku	dniu	odkupienia.		Wszelka	gorycz	i

G2372	G2532	G3709	G2532	G2906	G2532	G988	G142
N-NSM	CONJ	N-NSF	CONJ	N-NSF	CONJ	N-NSF	V-APM-3S
θυμὸς	καὶ	ὀργὴ	καὶ	κραυγὴ	καὶ	βλασφημία	ἀρθήτω
thymos	kai	orge	kai	krauge	kai	blasfemia	artheto
zapalczywość	i	gniew	i	krzyk	i	obelga	niech zostanie usunięte

---

25k)) Za 8:16

27e)) w zn. *diabłu*.

G575	G5216	G4862	G3956	G2549		G1096	G1161	G1519	G240
PREP	P-2GP	PREP	A-DSF	N-DSF		V-PNM-2P	CONJ	PREP	C-APM
ἀφ’	ὑμῶν	σὺν	πάσῃ	κακίᾳ.	**4:32**	γίνεσθε	δὲ	εἰς	ἀλλήλους
af’	hymon	syn	pase	kakia.		ginesthe	de	eis	allelus
od	was	ze	wszelką	złością.		Stawajcie się	zaś	ku	sobie nawzajem

G5543	G2155	G5483	G1438	G2531	G2532	G3588	G2316	G1722
A-NPM	A-NPM	V-PNP-NPM	F-2DPM	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP
χρηστοί,	εὔσπλαγχνοι,	χαριζόμενοι	ἑαυτοῖς	καθὼς	καὶ	ὁ	Θεὸς	ἐν
chrestoi,	eusplanchnoi,	charidzomenoi	heautois	kathos	kai	ho	Theos	en
łagodni,	miłosierni,	darowując	sobie	jak	i	—	Bóg	w

G5547	G5483	G5210
N-DSM	V-ADI-3S	P-2DP
Χριστῷ	ἐχαρίσατο	ὑμῖν.
Christo	echarisato	hymin.
Pomazańcu	darował	wam.

List do Filipian

Rozdział 2

Jedność i pokora

	G1487	G5100	G3767	G3874	G1722	G5547	G1487	G5100	G3890
	COND	X-NSF	CONJ	N-NSF	PREP	N-DSM	COND	X-NSN	N-NSN
2:1	Εἴ	τις	οὖν	παράκλησις	ἐν	Χριστῷ,	εἴ	τι	παραμύθιον
	Ei	tis	un	paraklesis	en	Christo,	ei	ti	paramythion
	Jeśli	jakaś	więc	zachęta	w	Pomazańcu,	jeśli	jakieś	pocieszenie

G26	G1487	G5100	G2842	G4151	G1487	G5100	G4698	G2532
N-GSF	COND	X-NSF	N-NSF	N-GSN	COND	X-NSF	N-NPN	CONJ
ἀγάπης,	εἴ	τις	κοινωνία	Πνεύματος,	εἴ	τις	σπλάγχνα	καὶ
agapes,	ei	tis	koinonia	Pneumatos,	ei	tis	splanchna	kai
miłości,	jeśli	jakaś	wspólnota	Ducha,	jeśli	jakaś	serdeczność	i

G3628		G4137	G3450	G3588	G5479	G2443	G3588	G846
N-NPM		V-AAM-2P	P-1GS	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASN	P-ASN
οἰκτιρμοί,	**2:2**	πληρώσατέ	μου	τὴν	χαρὰν	ἵνα	τὸ	αὐτὸ
oiktirmoi,		plerosate	mu	ten	charan	hina	to	auto
miłosierdzie,		dopełnijcie	mojej	—	radości,	aby	to	samo

G5426	G3588	G846	G26	G2192	G4861	G3588	G1520
V-PAS-2P	T-ASF	P-ASF	N-ASF	V-PAP-NPM	A-NPM	T-ASN	A-ASN
φρονῆτε,	τὴν	αὐτὴν	ἀγάπην	ἔχοντες,	σύνψυχοι,	τὸ	ἓν
fronete,	ten	auten	agapen	echontes,	synpsychoi,	to	hen
myslelibyście,	tą	samą	miłość	miejcie,	wspólną duszę,	—	jedno

G5426		G3367	G2596	G2052	G3366	G2596	G2754	G235
V-PAP-NPM		A-ASN-N	PREP	N-ASF	CONJ-N	PREP	N-ASF	CONJ
φρονοῦντες,	**2:3**	μηδὲν	κατ’	ἐριθείαν	μηδὲ	κατὰ	κενοδοξίαν,	ἀλλὰ
fronuntes,		meden	kat’	eritheian	mede	kata	kenodoksian,	alla
myśląc,		nic	dla	sporów	i nie	dla	próżnej chwały,	ale

G3588	G5012	G240	G2233	G5242	G1438		G3361	G3588
T-DSF	N-DSF	C-APM	V-PNP-NPM	V-PAP-APM	F-2GPM		PRT-N	T-APN
τῇ	ταπεινοφροσύνῃ	ἀλλήλους	ἡγούμενοι	ὑπερέχοντας	ἑαυτῶν,	**2:4**	μὴ	τὰ
te	tapeinofrosyne	allelus	hegumenoi	hyperechontas	heauton,		me	ta
[z]	pokorą	innych	uważając za	wyższymi	od siebie,		nie	—

G1438	G1538	G4648	G235	G2532	G3588	G2087	G1538
F-2GPM	A-NPM	V-PAP-NPM	CONJ	CONJ	T-APN	A-GPM	A-NPM
ἑαυτῶν	ἕκαστοι	σκοποῦντες,	ἀλλὰ	καὶ	τὰ	ἑτέρων	ἕκαστοι.
heauton	hekastoi	skopuntes,	alla	kai	ta	heteron	hekastoi.
swojego	każdy	doglądając,	ale	i	—	drugich	każdy.

Hymn - Chrystusowy przykład człowieczeństwa

	G3778 D-NSN	G5426 V-PAM-2P	G1722 PREP	G5213 P-2DP	G3739 R-NSN	G2532 CONJ	G1722 PREP	G5547 N-DSM	G2424 N-DSM
2:5	τοῦτο	φρονεῖτε	ἐν	ὑμῖν	ὃ	καὶ	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ,
	tuto	froneite	en	hymin	ho	kai	en	Christo	Iesu,
	To	myście	wśród	was,	co	i	[było] w	Pomazańcu	Jezusie,

	G3739 R-NSM	G1722 PREP	G3444 N-DSF	G2316 N-GSM	G5225 V-PAP-NSM	G3756 PRT-N	G725 N-ASM	
2:6	ὃς	ἐν	μορφῇ	Θεοῦ	ὑπάρχων	οὐχ	ἁρπαγμὸν	
	hos	en	morfe	Theu	hyparchon	uch	harpagmon	
	który	w	postaci	Boga	będąc,	nie	poczytywał za zdobycz	6g)

G2233 V-ADI-3S	G3588 T-ASN	G1510 V-PAN	G2470 A-NPN	G2316 N-DSM		G235 CONJ	G1438 F-3ASM	G2758 V-AAI-3S		
ἡγήσατο	τὸ	εἶναι	ἴσα	Θεῷ,	**2:7**	ἀλλὰ	ἑαυτὸν	ἐκένωσεν		
hegesato	to	einai	isa	Theo,		alla	heauton	ekenosen		7c)
uznając [sobie]	—	być	równym	Bogu,		ale	samego siebie	wyrzekł się,		

G3444 N-ASF	G1401 N-GSM	G2983 V-2AAP-NSM	G1722 PREP	G3667 N-DSN	G444 N-GPM	G1096 V-2ADP-NSM	G2532 CONJ
μορφὴν	δούλου	λαβών,	ἐν	ὁμοιώματι	ἀνθρώπων	γενόμενος·	καὶ
morfen	dulu	labon,	en	homoiomati	anthropon	genomenos;	kai
postać	sługi	wziąwszy,	w	podobieństwie	ludzi	stawszy się;	a

G4976 N-DSN	G2147 V-APP-NSM	G5613 ADV	G444 N-NSM		G5013 V-AAI-3S	G1438 F-3ASM	G1096 V-2ADP-NSM	
σχήματι	εὑρεθεὶς	ὡς	ἄνθρωπος	**2:8**	ἐταπείνωσεν	ἑαυτὸν	γενόμενος	
schemati	heuretheis	hos	anthropos		etapeinosen	heauton	genomenos	
[w] postaci	znaleziony	jako	człowiek		uniżył	samego siebie,	stawszy się	

G5255 A-NSM	G3360 ADV	G2288 N-GSM	G2288 N-GSM	G1161 CONJ	G4716 N-GSM		G1352 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	
ὑπήκοος	μέχρι	θανάτου,	θανάτου	δὲ	σταυροῦ.	**2:9**	διὸ	καὶ	ὁ	
hypekoos	mechri	thanatu,	thanatu	de	stauru.		dio	kai	ho	
posłuszny	aż do	śmierci,	śmierci	zaś	krzyża.		Dlatego	i	—	

G2316 N-NSM	G846 P-ASM	G5251 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G5483 V-ADI-3S	G846 P-DSM	G3588 T-ASN	G3686 N-ASN	G3588 T-ASN	G5228 PREP
Θεὸς	αὐτὸν	ὑπερύψωσεν,	καὶ	ἐχαρίσατο	αὐτῷ	τὸ	ὄνομα	τὸ	ὑπὲρ
Theos	auton	hyperypsosen,	kai	echarisato	auto	to	onoma	to	hyper
Bóg	Jego	wywyższył	i	obdarzył	Jego	—	imieniem	—	ponad

G3956 A-ASN	G3686 N-ASN		G2443 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G3686 N-DSN	G2424 N-GSM	G3956 A-NSN	G1119 N-NSN
πᾶν	ὄνομα,	**2:10**	ἵνα	ἐν	τῷ	ὀνόματι	Ἰησοῦ	πᾶν	γόνυ
pan	onoma,		hina	en	to	onomati	Iesu	pan	gony
wszystkie	imiona,		aby	w	—	imieniu	Jezusa	*każde*	*kolano*

G2578 V-AAS-3S	G2032 A-GPM	G2532 CONJ	G1919 A-GPN	G2532 CONJ	G2709 A-GPM		G2532 CONJ	G3956 A-NSF
κάμψῃ	ἐπουρανίων	καὶ	ἐπιγείων	καὶ	καταχθονίων,	**2:11**	καὶ	πᾶσα
kampse	epuranion	kai	epigeion	kai	katachthonion,		kai	pasa
zgięło się	niebiańskich	i	ziemskich	i	podziemnych,		*i*	*wszelki*

G1100 N-NSF	G1843 V-AMS-3S		G3754 CONJ	G2962 N-NSM	G2424 N-NSM	G5547 N-NSM	G1519 PREP	G1391 N-ASF
γλῶσσα	ἐξομολογήσηται	11d)	ὅτι	ΚΥΡΙΟΣ	ΙΗΣΟΥΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ	εἰς	δόξαν
glossa	eksomologesetai		hoti	KYRIOS	IESUS	ChRISTOS	eis	doksan
język	*wyznałby,*		że	PANEM	JEZUS	POMAZANIEC	ku	chwale

G2316 N-GSM	G3962 N-GSM
Θεοῦ	Πατρός.
Theu	Patros.
Boga	Ojca.

6g)) w zn. *upierał się zachłannie*, ale też *łup, zdobycz, obiekt pożądania, porywanie, drapiestwo, grabież*.
7c)) dosł. *uczynił pustym*.
11d)) Iz 45:23

Posłuszeństwo na wzór Chrystusa

	G5620 CONJ	G27 A-VPM	G3450 P-1GS	G2531 ADV	G3842 ADV	G5219 V-AAI-2P	G3361 PRT-N	G5613 ADV	G1722 PREP
2:12	Ὥστε,	ἀγαπητοί	μου,	καθὼς	πάντοτε	ὑπηκούσατε,	μὴ	ὡς	ἐν
	Hoste,	agapetoi	mu,	kathos	pantote	hypekusate,	me	hos	en
	Dlatego,	ukochani	moi,	tak jak	zawsze	byliście posłuszni,	nie	jak	w

G3588 T-DSF	G3952 N-DSF	G3450 P-1GS	G3440 ADV	G235 CONJ	G3568 ADV	G4183 A-DSN	G3123 ADV	G1722 PREP	G3588 T-DSF
τῇ	παρουσίᾳ	μου	μόνον	ἀλλὰ	νῦν	πολλῷ	μᾶλλον	ἐν	τῇ
te	parusia	mu	monon	alla	nyn	pollo	mallon	en	te
—	obecności	mojej	jedynie,	ale	teraz	wiele	bardziej	w	—

G666 N-DSF	G3450 P-1GS	G3326 PREP	G5401 N-GSM	G2532 CONJ	G5156 N-GSM	G3588 T-ASF	G1438 F-2GPM	G4991 N-ASF
ἀπουσίᾳ	μου,	μετὰ	φόβου	καὶ	τρόμου	τὴν	ἑαυτῶν	σωτηρίαν
apusia	mu,	meta	fobu	kai	tromu	ten	heauton	soterian
nieobecności	mojej,	z	bojaźnią	i	drżeniem	—	swoje	zbawienie

G2716 V-PNM-2P			G2316 N-NSM	G1063 CONJ	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G1754 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G5213 P-2DP
κατεργάζεσθε·		**2:13**	Θεὸς	γάρ	ἐστιν	ὁ	ἐνεργῶν	ἐν	ὑμῖν
katergadzesthe;	**12ac)**		Theos	gar	estin	ho	energon	en	hymin
wypracowujcie;			Bóg	bowiem	jest	—	działający	w	was

G2532 CONJ	G3588 T-ASN	G2309 V-PAN	G2532 CONJ	G3588 T-ASN	G1754 V-PAN	G5228 PREP		G3588 T-GSF	G2107 N-GSF
καὶ	τὸ	θέλειν	καὶ	τὸ	ἐνεργεῖν	ὑπὲρ		τῆς	εὐδοκίας.
kai	to	thelein	kai	to	energein	hyper	**13n)**	tes	eudokias.
i	—	chcenie	i	—	wykonanie	[we wszelkiej]		—	dobrej woli.

	G3956 A-APN	G4160 V-PAM-2P	G5565 ADV	G1112 N-GPM	G2532 CONJ	G1261 N-GPM		G2443 CONJ
2:14	πάντα	ποιεῖτε	χωρὶς	γογγυσμῶν	καὶ	διαλογισμῶν,	**2:15**	ἵνα
	panta	poieite	choris	gongysmon	kai	dialogismon,		hina
	Wszystko	czyńcie	bez	szemrania	i	sporów,		aby

G1096 V-2ADS-2P	G273 A-NPM	G2532 CONJ	G185 A-NPM	G5043 N-NPN	G2316 N-GSM	G299 A-NPN	G3319 A-ASN
γένησθε	ἄμεμπτοι	καὶ	ἀκέραιοι,	τέκνα	Θεοῦ	ἄμωμα	μέσον,
genesthe	amemptoi	kai	akeraioi,	tekna	Theu	amoma	meson,
stalibyście się	nienagannymi	i	szczerymi,	*dziećmi*	*Boga*	*niewinnymi*	pośród

G1074 N-GSF	G4646 A-GSF	G2532 CONJ	G1294 V-RPP-GSF		G1722 PREP	G3739 R-DPM	G5316 V-PPI-2P	G5613 ADV
γενεᾶς	σκολιᾶς	καὶ	διεστραμμένης		ἐν	οἷς	φαίνεσθε	ὡς
geneas	skolias	kai	diestrammenes	**15m)**	en	hois	fainesthe	hos
pokolenia	*wypaczonego*	*i*	*przewrotnego*		w	których	świecicie	jak

G5458 N-NPM	G1722 PREP	G2889 N-DSM		G3056 N-ASM	G2222 N-GSF	G1907 V-PAP-NPM	G1519 PREP	G2745 N-ASN	G1473 P-1DS
φωστῆρες	ἐν	κόσμῳ,	**2:16**	λόγον	ζωῆς	ἐπέχοντες,	εἰς	καύχημα	ἐμοὶ
fosteres	en	kosmo,		logon	zoes	epechontes,	eis	kauchema	emoi
światła	na	świecie,		słowo	życia	trzymając,	ku	chlubie	mojej

G1519 PREP	G2250 N-ASF	G5547 N-GSM	G3754 CONJ	G3756 PRT-N	G1519 PREP	G2756 A-ASN	G5143 V-2AAI-1S	G3761 CONJ-N	G1519 PREP
εἰς	ἡμέραν	Χριστοῦ,	ὅτι	οὐκ	εἰς	κενὸν	ἔδραμον	οὐδὲ.	εἰς
eis	hemeran	Christu,	hoti	uk	eis	kenon	edramon	ude.	eis
w	dniu	Pomazańca,	że	nie	na	próżno	biegłem	ani	*na*

G2756 A-ASN	G2872 V-AAI-1S		G235 CONJ	G1487 COND	G2532 CONJ	G4689 V-PPI-1S	G1909 PREP	G3588 T-DSF
κενὸν	ἐκοπίασα	**2:17**	Ἀλλὰ	εἰ	καὶ	σπένδομαι	ἐπὶ	τῇ
kenon	ekopiasa	**16r)**	Alla	ei	kai	spendomai	epi	te
próżno	*pracowałem.*		Ale	jeśli	i	[jestem] wylewany	na	—

12ac)) lub *sprawujcie, wykonujcie, osiągajcie*. Jak wskazuje kontekst kolejnego wersetu, owo wypracowanie, wykonanie i sprawowanie, jest dziełem Boga.
13n)) dosł. *dla*.
15m)) Pwt 32:5
16r)) Iz 49:4, Iz 65:23.

G2378 N-DSF	G2532 CONJ	G3009 N-DSF	G3588 T-GSF	G4102 N-GSF	G5216 P-2GP	G5463 V-PAI-1S	G2532 CONJ	G4796 V-PAI-1S
θυσίᾳ	καὶ	λειτουργίᾳ	τῆς	πίστεως	ὑμῶν,	χαίρω	καὶ	συνχαίρω
thysia	kai	leiturgia	tes	pisteos	hymon,	chairo	kai	synchairo
ofiarę	i	publiczną służbę	—	wiary	waszej,	raduję się	i	współraduję się

G3956 A-DPM	G5213 P-2DP		G3588 T-ASN	G1161 CONJ	G846 P-ASN	G2532 CONJ	G4771 P-2NP	G5463 V-PAM-2P	G2532 CONJ
πᾶσιν	ὑμῖν·	**2:18**	τὸ	δὲ	αὐτὸ	καὶ	ὑμεῖς	χαίρετε	καὶ
pasin	hymin;		to	de	auto	kai	hymeis	chairete	kai
[z] wszystkimi	wami;		—	zaś	[jak] ja	i	wy	radujcie się	i

G4796 V-PAM-2P	G1473 P-1DS
συνχαίρετέ	μοι.
synchairete	moi.
współradujcie	[ze] mną.

Słowo o Tymoteuszu i Epafrodytosie

	G1679 V-PAI-1S	G1161 CONJ	G1722 PREP	G2962 N-DSM	G2424 N-DSM	G5095 N-ASM	G5030 ADV	G3992 V-AAN
2:19	Ἐλπίζω	δὲ	ἐν	Κυρίῳ	Ἰησοῦ	Τιμόθεον	ταχέως	πέμψαι
	Elpidzo	de	en	Kyrio	Iesu	Timotheon	tacheos	pempsai
	Nadzieję [mam]	zaś	w	Panu	Jezusie,	Tymoteusza	wkrótce	posłać

G5213 P-2DP	G2443 CONJ	G2504 P-1NS-K	G2174 V-PAS-1S	G1097 V-2AAP-NSM	G3588 T-APN	G4012 PREP	G5216 P-2GP
ὑμῖν,	ἵνα	κἀγὼ	εὐψυχῶ	γνοὺς	τὰ	περὶ	ὑμῶν.
hymin,	hina	kago	eupsycho	gnus	ta	peri	hymon.
wam,	abym	i ja	był dobrej myśli,	poznawszy	[co]	u	was [się dzieje].

	G3762 A-ASM-N	G1063 CONJ	G2192 V-PAI-1S	G2473 A-ASM	G3748 R-NSM	G1104 ADV	G3588 T-APN	G4012 PREP
2:20	οὐδένα	γὰρ	ἔχω	ἰσόψυχον,	ὅστις	γνησίως	τὰ	περὶ
	udena	gar	echo	isopsychon,	hostis	gnesios	ta	peri
	Nikogo	bowiem	[nie] mam	podobnie myślącego,	kto	szczerze	—	około

G5216 P-2GP	G3309 V-FAI-3S		G3588 T-NPM	G3956 A-NPM	G1063 CONJ	G3588 T-APN	G1438 F-3GPM	G2212 V-PAI-3P	G3756 PRT-N
ὑμῶν	μεριμνήσει·	**2:21**	οἱ	πάντες	γὰρ	τὰ	ἑαυτῶν	ζητοῦσιν,	οὐ
hymon	merimnesei;		hoi	pantes	gar	ta	heauton	zetusin,	u
was	będzie dbać;		—	wszyscy	bowiem	—	swojego	szukają,	nie

G3588 T-APN	G5547 N-GSM	G2424 N-GSM		G3588 T-ASF	G1161 CONJ	G1382 N-ASF	G846 P-GSM	G1097 V-PAI-2P	G3754 CONJ
τὰ	Χριστοῦ	Ἰησοῦ.	**2:22**	τὴν	δὲ	δοκιμὴν	αὐτοῦ	γινώσκετε,	ὅτι
ta	Christu	Iesu.		ten	de	dokimen	autu	ginoskete,	hoti
—	Pomazańca	Jezusa.		—	Zaś	doświadczenie	jego	znacie,	że

G5613 ADV	G3962 N-DSM	G5043 N-NSN	G4862 PREP	G1473 P-1DS	G1398 V-AAI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASN	G2098 N-ASN	
ὡς	πατρὶ	τέκνον	σὺν	ἐμοὶ	ἐδούλευσεν	εἰς	τὸ	εὐαγγέλιον.	**2:23**
hos	patri	teknon	syn	emoi	eduleusen	eis	to	euangelion.	
jak	ojcu	dziecko,	ze	mną	służył	dla	—	dobrej nowiny.	

G3778 D-ASM	G3303 PRT	G3767 CONJ	G1679 V-PAI-1S	G3992 V-AAN	G5613 ADV	G302 PRT	G872 V-2AAS-1S	G3588 T-APN	G4012 PREP
Τοῦτον	μὲν	οὖν	ἐλπίζω	πέμψαι	ὡς	ἂν	ἀφίδω	τὰ	περὶ
Tuton	men	un	elpidzo	pempsai	hos	an	afido	ta	peri
Tego	—	więc	mam nadzieję	posłać,	jak	—	zobaczę	[co]	ze

G1473 P-1AS	G1824 ADV		G3982 V-2RAI-1S	G1161 CONJ	G1722 PREP	G2962 N-DSM	G3754 CONJ	G2532 CONJ
ἐμὲ	ἐξαυτῆς·	**2:24**	πέποιθα	δὲ	ἐν	Κυρίῳ	ὅτι	καὶ
eme	eksautes;		pepoitha	de	en	Kyrio	hoti	kai
mną [będzie],	natychmiast;		jestem przekonany	zaś	w	Panu,	że	i

G846 P-NSM	G5030 ADV	G2064 V-FDI-1S		G316 A-ASN	G1161 CONJ	G2233 V-ADI-1S	G1891 N-ASM	G3588 T-ASM
αὐτὸς	ταχέως	ἐλεύσομαι.	**2:25**	ἀναγκαῖον	δὲ	ἡγησάμην	Ἐπαφρόδιτον	τὸν
autos	tacheos	eleusomai.		anankaion	de	hegesamen	Epafroditon	ton
sam	szybko	przyjdę.		[Za] konieczne	zaś	uznałem	Epafrodytosa	—

G80	G2532	G4904	G2532	G4961	G3450	G5216	G1161
N-ASM	CONJ	A-ASM	CONJ	N-ASM	P-1GS	P-2GP	CONJ
ἀδελφὸν	καὶ	συνεργὸν	καὶ	συνστρατιώτην	μου,	ὑμῶν	δὲ
adelfon	kai	synergon	kai	synstratioten	mu,	hymon	de
brata	i	współpracownika	i	współbojownika	mego,	waszego	zaś

G652	G2532	G3011	G3588	G5532	G3450	G3992	G4314	G5209
N-ASM	CONJ	N-ASM	T-GSF	N-GSF	P-1GS	V-AAN	PREP	P-2AP
ἀπόστολον	καὶ	λειτουργὸν	τῆς	χρείας	μου,	πέμψαι	πρὸς	ὑμᾶς,
apostolon	kai	leiturgon	tes	chreias	mu,	pempsai	pros	hymas,
wysłannika	i	publicznego sługę	—	potrzeby	mej,	posłać	do	was,

	G1894	G1971	G1510	G3956	G5209	G2532	G85
2:26	CONJ	V-PAP-NSM	V-IAI-3S	A-APM	P-2AP	CONJ	V-PAP-NSM
	ἐπειδὴ	ἐπιποθῶν	ἦν	πάντας	ὑμᾶς,	καὶ	ἀδημονῶν,
	epeide	epipothon	en	pantas	hymas,	kai	ademonon,
	ponieważ	stęskniony	był	wszystkich	was,	i	zaniepokojonym będąc,

G1360	G191	G3754	G770		G2532	G1063	G770
CONJ	V-AAI-2P	CONJ	V-AAI-3S		CONJ	CONJ	V-AAI-3S
διότι	ἠκούσατε	ὅτι	ἠσθένησεν.	**2:27**	καὶ	γὰρ	ἠσθένησεν
dioti	ekusate	hoti	esthenesen.		kai	gar	esthenesen
dlatego, że	usłyszeliściem,	że	zachorował.		I	bowiem	zachorował [tak, że]

G3897	G2288	G235	G3588	G2316	G1653	G846	G3756	G846
ADV	N-DSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	P-ASM	PRT-N	P-ASM
παραπλήσιον	θανάτῳ·	ἀλλὰ	ὁ	Θεὸς	ἠλέησεν	αὐτόν,	οὐκ	αὐτὸν
paraplesion	thanato;	alla	ho	Theos	eleesen	auton,	uk	auton
niemal blisko	śmierci [był].	Ale	—	Bóg	zlitował się	mu,	nie	jego

G1161	G3441	G235	G2532	G1473	G2443	G3361	G3077	G1909	G3077
CONJ	A-ASM	CONJ	CONJ	P-1AS	CONJ	PRT-N	N-ASF	PREP	N-ASF
δὲ	μόνον	ἀλλὰ	καὶ	ἐμέ,	ἵνα	μὴ	λύπην	ἐπὶ	λύπην
de	monon	alla	kai	eme,	hina	me	lypen	epi	lypen
zaś	jedynie,	ale	i	mnie,	abym	nie	smutek	za	smutkiem

G2192		G4708	G3767	G3992	G846	G2443	G3708	G846
V-2AAS-1S		ADV-C	CONJ	V-AAI-1S	P-ASM	CONJ	V-2AAP-NPM	P-ASM
σχῶ.	**2:28**	σπουδαιοτέρως	οὖν	ἔπεμψα	αὐτὸν,	ἵνα	ἰδόντες	αὐτὸν
scho.		spudaioteros	un	epempsa	auton,	hina	idontes	auton
miał.		Pilnie	więc	posłałem	go,	aby	zobaczywszy	go

G3825	G5463	G2504	G253	G1510		G4327	G3767
ADV	V-2AOS-2P	P-1NS-K	A-NSM-C	V-PAS-1S		V-PNM-2P	CONJ
πάλιν	χαρῆτε	κἀγὼ	ἀλυπότερος	ὦ.	**2:29**	προσδέχεσθε	οὖν
palin	charete	kago	alypoteros	o.		prozdechesthe	un
znów,	rozradowalibyście się	i ja	mniej smutny	byłbym.		Przyjmijcie	więc

G846	G1722	G2962	G3326	G3956	G5479	G2532	G3588	G5108
P-ASM	PREP	N-DSM	PREP	A-GSF	N-GSF	CONJ	T-APM	D-APM
αὐτὸν	ἐν	Κυρίῳ	μετὰ	πάσης	χαρᾶς,	καὶ	τοὺς	τοιούτους
auton	en	Kyrio	meta	pases	charas,	kai	tus	toiutus
go	w	Panu	z	wszelką	radością,	i	—	takich

G1784	G2192		G3754	G1223	G3588	G2041	G5547	G3360
A-APM	V-PAM-2P		CONJ	PREP	T-ASN	N-ASN	N-GSM	ADV
ἐντίμους	ἔχετε,	**2:30**	ὅτι	διὰ	τὸ	ἔργον	Χριστοῦ	μέχρι
entimus	echete,		hoti	dia	to	ergon	Christu	mechri
[jako] cennych	miejscie,		gdyż	dla	—	dzieła	Pomazańca	aż do

G2288	G1448	G3851	G3588	G5590	G2443	G378	G3588	G5216
N-GSM	V-AAI-3S	V-ADP-NSM	T-DSF	N-DSF	CONJ	V-AAS-3S	T-ASN	P-2GP
θανάτου	ἤγγισεν	παραβολευσάμενος	τῇ	ψυχῇ,	ἵνα	ἀναπληρώσῃ	τὸ	ὑμῶν
thanatu	engisen	paraboleusamenos	te	psyche,	hina	anaplerose	to	hymon
śmierci	zbliżył się,	narażywszy	—	duszę,	aby	wypełniłby	—	waszego

G5303	G3588	G4314	G1473	G3009
N-ASN	T-GSF	PREP	P-1AS	N-GSF
ὑστέρημα	τῆς	πρός	με	λειτουργίας.
hysterema	tes	pros	me	leiturgias.
brak	—	względem	mnie	publicznego dzieła.

II List do Tymoteusza

Rozdział 1

ADRES, PODZIĘKOWANIE, ZACHĘTY

Pozdrowienie

	G3972	G652	G5547	G2424	G1223	G2307	G2316	G2596	G1860
	N-NSM	N-NSM	N-GSM	N-GSM	PREP	N-GSN	N-GSM	PREP	N-ASF
1:1	Παῦλος	ἀπόστολος	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	διὰ	θελήματος	Θεοῦ	κατ’	ἐπαγγελίαν
	Paulos	apostolos	Christu	Iesu	dia	thelematos	Theu	kat’	epangelian
	Paweł	wysłannik	Pomazańca	Jezusa	dla	woli	Boga	według	obietnicy

G2222	G3588	G1722	G5547	G2424		G5095	G27	G5043
N-GSF	T-GSF	PREP	N-DSM	N-DSM		N-DSM	A-DSN	N-DSN
ζωῆς	τῆς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ	**1:2**	Τιμοθέῳ	ἀγαπητῷ	τέκνῳ·
zoes	tes	en	Christo	Iesu		Timotheo	agapeto	tekno;
życia	—	w	Pomazańcu	Jezusie.		Tymoteuszowi	ukochanemu	dziecku,

G5485	G1656	G1515	G575	G2316	G3962	G2532	G5547	G2424	G3588
N-NSF	N-NSN	N-NSF	PREP	N-GSM	N-GSM	CONJ	N-GSM	N-GSM	T-GSM
χάρις,	ἔλεος,	εἰρήνη	ἀπὸ	Θεοῦ	Πατρὸς	καὶ	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	τοῦ
charis,	eleos,	eirene	apo	Theu	Patros	kai	Christu	Iesu	tu
łaska,	miłosierdzie,	pokój	od	Boga	Ojca	i	Pomazańca	Jezusa	—

G2962	G2257
N-GSM	P-1GP
Κυρίου	ἡμῶν.
Kyriu	hemon.
Pana	naszego.

Wierność Ewangelii

	G5485	G2192	G3588	G2316	G3739	G3000	G575	G4269	G1722
	N-ASF	V-PAI-1S	T-DSM	N-DSM	R-DSM	V-PAI-1S	PREP	N-GPM	PREP
1:3	Χάριν	ἔχω	τῷ	Θεῷ,	ᾧ	λατρεύω	ἀπὸ	προγόνων	ἐν
	Charin	echo	to	Theo,	ho	latreuo	apo	progonon	en
	Wdzięczność	mam	[dla]	Boga,	któremu	służę	od	przodków	w

G2513	G4893	G5613	G88	G2192	G3588	G4012	G4771	G3417
A-DSF	N-DSF	ADV	A-ASF	V-PAI-1S	T-ASF	PREP	P-2GS	N-ASF
καθαρᾷ	συνειδήσει,	ὡς	ἀδιάλειπτον	ἔχω	τὴν	περὶ	σοῦ	μνείαν
kathara	syneidesei,	hos	adialeipton	echo	ten	peri	su	mneian
czystym	sumieniu,	jak	nieustanne	mam	—	o	tobie	wspomnienie

G1722	G3588	G1162	G3450	G3571	G2532	G2250		G1971	G4771
PREP	T-DPF	N-DPF	P-1GS	N-GSF	CONJ	N-GSF		V-PAP-NSM	P-2AS
ἐν	ταῖς	δεήσεσίν	μου	νυκτὸς	καὶ	ἡμέρας,	**1:4**	ἐπιποθῶν	σε
en	tais	deesesin	mu	nyktos	kai	hemeras,		epipothon	se
w	—	modlitwach	mych	nocą	i	dniem,		pragnąc	cię

G3708	G3403	G4771	G3588	G1144	G2443	G5479
V-2AAN	V-RPP-NSM	P-2GS	T-GPN	N-GPN	CONJ	N-GSF
ἰδεῖν,	μεμνημένος	σου	τῶν	δακρύων,	ἵνα	χαρᾶς
idein,	memnemenos	su	ton	dakryon,	hina	charas
zobaczyć,	przypominając sobie	twe	—	łzy,	aby	radością

G4137		G5280	G2983	G3588	G1722	G4771	G505
V-APS-1S		N-ASF	V-2AAP-NSM	T-GSF	PREP	P-2DS	A-GSF
πληρωθῶ,	**1:5**	ὑπόμνησιν	λαβὼν	τῆς	ἐν	σοὶ	ἀνυποκρίτου
plerotho,		hypomnesin	labon	tes	en	soi	anypokritu
zostałbym napełniony,		przypomnienie	wziąwszy	—	w	twej	nieobłudnej

G4102	G3748	G1774	G4412	G1722	G3588	G3125	G4771	G3090	G2532
N-GSF	R-NSF	V-AAI-3S	ADV-S	PREP	T-DSF	N-DSF	P-2GS	N-DSF	CONJ
πίστεως,	ἥτις	ἐνῴκησεν	πρῶτον	ἐν	τῇ	μάμμῃ	σου	Λωΐδι	καὶ
pisteos,	hetis	enokesen	proton	en	te	mamme	su	Loidi	kai
wierze,	która	zamieszkała	najpierw	w	—	babce	twej	Lois	i

G3588	G3384	G4771	G2131	G3982	G1161	G3754	G2532	G1722
T-DSF	N-DSF	P-2GS	N-DSF	V-RPI-1S	CONJ	CONJ	CONJ	PREP
τῇ	μητρί	σου	Εὐνίκῃ,	πέπεισμαι	δὲ	ὅτι	καὶ	ἐν
te	metri	su	Eunike,	pepeismai	de	hoti	kai	en
—	matce	twej	Eunice,	przekonany będąc	zaś,	że	i	w

G4771		G1223	G3739	G156	G363	G4771	G329	
P-2DS		PREP	R-ASF	N-ASF	V-PAI-1S	P-2AS	V-PAN	
σοί.	**1:6**	Δι’	ἣν	αἰτίαν	ἀναμιμνήσκω	σε	ἀναζωπυρεῖν	
soi.		Di’	hen	aitian	anamimnesko	se	anadzopyrein	
tobie [mieszka].		Dla	tej	przyczyny	przypominam	ci	[by] rozpalić ogień	

G3588	G5486	G3588	G2316	G3739	G2076	G1722	G4771	G1223	G3588
T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	R-NSN	V-PAI-3S	PREP	P-2DS	PREP	T-GSF
τὸ	χάρισμα	τοῦ	Θεοῦ,	ὅ	ἐστιν	ἐν	σοὶ	διὰ	τῆς
to	charisma	tu	Theu,	ho	estin	en	soi	dia	tes
—	daru łaski	—	Boga,	[który]	jest	w	tobie,	przez	—

G1936	G3588	G5495	G3450		G3756	G1063	G1325	G2254	G3588	G2316
N-GSF	T-GPF	N-GPF	P-1GS		PRT-N	CONJ	V-AAI-3S	P-1DP	T-NSM	N-NSM
ἐπιθέσεως	τῶν	χειρῶν	μου.	**1:7**	οὐ	γὰρ	ἔδωκεν	ἡμῖν	ὁ	Θεὸς
epitheseos	ton	cheiron	mu.		u	gar	edoken	hemin	ho	Theos
nałożenie	—	rąk	mych.		Nie	bowiem	dał	nam	—	Bóg

G4151	G1167	G235	G1411	G2532	G26	G2532	G4995
N-ASN	N-GSF	CONJ	N-GSF	CONJ	N-GSF	CONJ	N-GSM
πνεῦμα	δειλίας,	ἀλλὰ	δυνάμεως	καὶ	ἀγάπης	καὶ	σωφρονισμοῦ.
pneuma	deilias,	alla	dynameos	kai	agapes	kai	sofronismu.
ducha	strachliwości,	ale	mocy	i	miłości	i	trzeźwości [w myśleniu].

	G3361	G3767	G1870	G3588	G3142	G3588	G2962	G2257	G3366
	PRT-N	CONJ	V-AOS-2S	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	P-1GP	CONJ-N
1:8	Μὴ	οὖν	ἐπαισχυνθῇς	τὸ	μαρτύριον	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	μηδὲ
	Me	un	epaischynthes	to	martyrion	tu	Kyriu	hemon	mede
	Nie	więc	zawstydź się	—	świadectwa	—	Pana	naszego,	ani

G1473	G3588	G1198	G846	G235	G4777		G3588	G2098	G2596
P-1AS	T-ASM	N-ASM	P-GSM	CONJ	V-AAM-2S		T-DSN	N-DSN	PREP
ἐμὲ	τὸν	δέσμιον	αὐτοῦ,	ἀλλὰ	συνκακοπάθησον	[8o)]	τῷ	εὐαγγελίῳ	κατὰ
eme	ton	desmion	autu,	alla	synkakopatheson		to	euangelio	kata
mnie	—	więźnia	Jego,	ale	podejmij trud		[dla]	dobrej nowiny	według

G1411	G2316		G3588	G4982	G1473	G2532	G2564	G2821
N-ASF	N-GSM		T-GSM	V-AAP-GSM	P-1AP	CONJ	V-AAP-GSM	N-DSF
δύναμιν	Θεοῦ,	**1:9**	τοῦ	σώσαντος	ἡμᾶς	καὶ	καλέσαντος	κλήσει
dynamin	Theu,		tu	sosantos	hemas	kai	kalesantos	klesei
mocy	Boga,		[który]	zbawił	nas	i	powoławszy	powołaniem

G40	G3756	G2596	G3588	G2041	G2257	G235	G2596	G2398
A-DSF	PRT-N	PREP	T-APN	N-APN	P-1GP	CONJ	PREP	A-ASF
ἁγίᾳ,	οὐ	κατὰ	τὰ	ἔργα	ἡμῶν	ἀλλὰ	κατὰ	ἰδίαν
hagia,	u	kata	ta	erga	hemon	alla	kata	idian
świętym,	nie	według	—	dzieła	naszego,	ale	według	Swego

G4286	G2532	G5485	G3588	G1325	G2254	G1722	G5547
N-ASF	CONJ	N-ASF	T-ASF	V-APP-ASF	P-1DP	PREP	N-DSM
πρόθεσιν	καὶ	χάριν,	τὴν	δοθεῖσαν	ἡμῖν	ἐν	Χριστῷ
prothesin	kai	charin,	ten	dotheisan	hemin	en	Christo
wcześniejszego ustanowienia	i	łaski,	—	danej	nam	w	Pomazańcu

G2424	G4253	G5550	G166		G5319	G1161	G3568	G1223	G3588
N-DSM	PREP	N-GPM	A-GPM		V-APP-ASF	CONJ	ADV	PREP	T-GSF
Ἰησοῦ	πρὸ	χρόνων	αἰωνίων,	**1:10**	φανερωθεῖσαν	δὲ	νῦν	διὰ	τῆς
Iesu	pro	chronon	aionion,		fanerotheisan	de	nyn	dia	tes
Jezusie	przed	czasami	wiecznymi,		ukazana	zaś	teraz	przez	—

G2015	G3588	G4990	G2257	G5547	G2424	G2673	G3303
N-GSF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM	N-GSM	V-AAP-GSM	PRT
ἐπιφανείας	τοῦ	Σωτῆρος	ἡμῶν	Χριστοῦ	Ἰησοῦ,	καταργήσαντος	μὲν
epifaneias	tu	Soteros	hemon	Christu	Iesu,	katargesantos	men
pojawienie się	—	Zbawiciela	naszego	Pomazańca	Jezusa,	pozbawiając władzy	—

8o)) dosłownie "*wycierp zło*"

G3588	G2288	G5461	G1161	G2222	G2532	G861	G1223	G3588
T-ASM	N-ASM	V-AAP-GSM	CONJ	N-ASF	CONJ	N-ASF	PREP	T-GSN
τὸν	θάνατον	φωτίσαντος	δὲ	ζωὴν	καὶ	ἀφθαρσίαν	διὰ	τοῦ
ton	thanaton	fotisantos	de	zoen	kai	aftharsian	dia	tu
—	śmierć,	rzuciwszy światło	zaś	życia	i	niezniszczalności	przez	—

G2098		G1519	G3739	G5087	G1473	G2783	G2532
N-GSN		PREP	R-ASN	V-API-1S	P-1NS	N-NSM	CONJ
εὐαγγελίου,	**1:11**	εἰς	ὃ	ἐτέθην	ἐγὼ	κήρυξ	καὶ
euangeliu,		eis	ho	etethen	ego	keryks	kai
dobrą nowinę,		w	[której]	zostałem umieszczony	ja, [jako]	herold	i

G652	G2532	G1320		G1223	G3739	G156	G2532	G3778	G3958
N-NSM	CONJ	N-NSM		PREP	R-ASF	N-ASF	CONJ	D-APN	V-PAI-1S
ἀπόστολος	καὶ	διδάσκαλος·	**1:12**	δι’	ἣν	αἰτίαν	καὶ	ταῦτα	πάσχω,
apostolos	kai	didaskalos;		di’	hen	aitian	kai	tauta	pascho,
wysłannik	i	nauczyciel.		Dla	tej	przyczyny	i	te	cierpię,

G235	G3756	G1870	G1492	G1063	G3739	G4100	G2532
CONJ	PRT-N	V-PNI-1S	V-RAI-1S	CONJ	R-DSM	V-RAI-1S	CONJ
ἀλλ’	οὐκ	ἐπαισχύνομαι,	οἶδα	γὰρ	ᾧ	πεπίστευκα,	καὶ
all’	uk	epaischynomai,	oida	gar	ho	pepisteuka,	kai
ale	nie	wstydzę się,	wiem	bowiem	[Komu]	uwierzyłem,	i

G3982	G3754	G1415		G2076	G3588	G3866	G3450	G5442	G1519
V-RPI-1S	CONJ	A-NSM		V-PAI-3S	T-ASF	N-ASF	P-1GS	V-AAN	PREP
πέπεισμαι	ὅτι	δυνατός	12q)	ἐστιν	τὴν	παραθήκην	μου	φυλάξαι	εἰς
pepeismai	hoti	dynatos		estin	ten	paratheken	mu	fylaksai	eis
jestem przekonany,	że	w stanie		jest[em]	—	depozyt	mój	ustrzec	w

G1565	G3588	G2250		G5296	G2192	G5198	G3056	G3739	G3844
D-ASF	T-ASF	N-ASF		N-ASF	V-PAM-2S	V-PAP-GPM	N-GPM	R-GPM	PREP
ἐκείνην	τὴν	ἡμέραν.	**1:13**	ὑποτύπωσιν	ἔχε	ὑγιαινόντων	λόγων	ὧν	παρ’
ekeinen	ten	hemeran.		hypotyposin	eche	hygiainonton	logon	hon	par’
owym	—	dniu.		Wzór	miej	zdrowych	słów,	co	u

G1473	G191	G1722	G4102	G2532	G26	G3588	G1722	G5547	G2424
P-1GS	V-AAI-2S	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSF	T-DSF	PREP	N-DSM	N-DSM
ἐμοῦ	ἤκουσας	ἐν	πίστει	καὶ	ἀγάπῃ	τῇ	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ·
emu	ekusas	en	pistei	kai	agape	te	en	Christo	Iesu;
mnie	usłyszałeś	w	wierze	i	miłości,	—	w	Pomazańcu	Jezusie.

	G3588	G2570	G3866	G5442	G1223	G4151	G40	G3588
	T-ASF	A-ASF	N-ASF	V-AAM-2S	PREP	N-GSN	A-GSN	T-GSN
1:14	τὴν	καλὴν	παραθήκην	φύλαξον	διὰ	Πνεύματος	Ἁγίου	τοῦ
	ten	kalen	paratheken	fylakson	dia	Pneumatos	Hagiu	tu
	[Tego]	pięknego	depozytu	ustrzeż	przez	Ducha	Świętego,	—

G1774	G1722	G2254		G1492	G3778	G3754	G654	G1473
V-PAP-GSN	PREP	P-1DP		V-RAI-2S	D-ASN	CONJ	V-2API-3P	P-1AS
ἐνοικοῦντος	ἐν	ἡμῖν.	**1:15**	Οἶδας	τοῦτο,	ὅτι	ἀπεστράφησάν	με
enoikuntos	en	hemin.		Oidas	tuto,	hoti	apestrafesan	me
mieszkającego	w	nas.		Wiesz	to,	że	odwrócili się	[ode] mnie

G3956	G3588	G1722	G3588	G773	G3739	G2076	G5436	G2532
A-NPM	T-NPM	PREP	T-DSF	N-DSF	R-GPM	V-PAI-3S	N-NSM	CONJ
πάντες	οἱ	ἐν	τῇ	Ἀσίᾳ,	ὧν	ἐστιν	Φύγελος	καὶ
pantes	hoi	en	te	Asia,	hon	estin	Fygelos	kai
wszyscy	—	w	—	Azji,	[z] których	jest	Figelos	i

G2061		G1325	G1656	G3588	G2962	G3588	G3683
N-NSM		V-2AAO-3S	N-ASN	T-NSM	N-NSM	T-DSM	N-GSM
Ἑρμογένης.	**1:16**	δῴη	ἔλεος	ὁ	Κύριος	τῷ	Ὀνησιφόρου
Hermogenes.		doe	eleos	ho	Kyrios	to	Onesiforu
Hermogenes.		[Niech] da	miłosierdzie	—	Pan	—	Onezyfora

G3624	G3754	G4178	G1473	G404	G2532	G3588	G254	G3450
N-DSM	CONJ	ADV	P-1AS	V-AAI-3S	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-1GS
οἴκῳ,	ὅτι	πολλάκις	με	ἀνέψυξεν,	καὶ	τὴν	ἅλυσίν	μου
oiko,	hoti	pollakis	me	anepsyksen,	kai	ten	halysin	mu
domowi,	że	wielokrotnie	mnie	pokrzepił,	i	—	łańcuchów	mych

12q)) dosłownie "*mocny*".

G3756	G1870		G235	G1096	G1722	G4516	G4709	G2212
PRT-N	V-AOI-3S		CONJ	V-2ADP-NSM	PREP	N-DSF	ADV	V-AAI-3S
οὐκ	ἐπαισχύνθη,	**1:17**	ἀλλὰ	γενόμενος	ἐν	Ῥώμῃ	σπουδαίως	ἐζήτησέν
uk	epaischynthe,		alla	genomenos	en	Rome	spudaios	edzetesen
nie	wstydził się,		ale	stawiwszy się	w	Rzymie,	wytrwale	szukał

G1473	G2532	G2147		G1325	G846	G3588	G2962	G2147	G1656
P-1AS	CONJ	V-2AAI-3S		V-2AAO-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	V-2AAN	N-ASN
με	καὶ	εὗρεν·—	**1:18**	δῴη	αὐτῷ	ὁ	Κύριος	εὑρεῖν	ἔλεος
me	kai	heuren;—		doe	auto	ho	Kyrios	heurein	eleos
mnie	i	znalazł —		[niech] da	mu	—	Pan	znaleźć	litości

G3844	G2962	G1722	G1565	G3588	G2250	G2532	G3745	G1722	G2181
PREP	N-GSM	PREP	D-DSF	T-DSF	N-DSF	CONJ	K-APN	PREP	N-DSF
παρὰ	Κυρίου	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ	ἡμέρᾳ·—	καὶ	ὅσα	ἐν	Ἐφέσῳ
para	Kyriu	en	ekeine	te	hemera;—	kai	hosa	en	Efeso
od	Pana	w	tym	—	dniu —	i	jak	w	Efezie

G1247	G957	G4771	G1097
V-AAI-3S	ADV-C	P-2NS	V-PAI-2S
διηκόνησεν,	βέλτιον	σὺ	γινώσκεις.
diekonesen,	beltion	sy	ginoskeis.
usługiwał,	lepiej	ty	wiesz.

Rozdział 3

Rady na dni ostateczne

	G3778	G1161	G1097	G3754	G1722	G2078	G2250	G1764	G2540
	D-ASN	CONJ	V-PAM-2S	CONJ	PREP	A-DPF-S	N-DPF	V-FDI-3P	N-NPM
3:1	Τοῦτο	δὲ	γίνωσκε,	ὅτι	ἐν	ἐσχάταις	ἡμέραις	ἐνστήσονται	καιροὶ
	Tuto	de	ginoske,	hoti	en	eschatais	hemerais	enstesontai	kairoi
	To	zaś	wiedz,	że	w	ostatnich	dniach	nastaną	czasy

G5467		G1510	G1063	G3588	G444	G5367			
A-NPM		V-FDI-3P	CONJ	T-NPM	N-NPM	A-NPM			
χαλεποί·	**3:2**	ἔσονται	γὰρ	οἱ	ἄνθρωποι	φίλαυτοι,			
chalepoi;	1j)	esontai	gar	hoi	anthropoi	filautoi,	2e)		
niebezpieczne,		będą	bowiem	—	ludzie	kochający samych siebie,			

G5366		G213		G5244		G989		G1118	G545
A-NPM		N-NPM		A-NPM		A-NPM		N-DPM	A-NPM
φιλάργυροι,		ἀλαζόνες,		ὑπερήφανοι,		βλάσφημοι,		γονεῦσιν	ἀπειθεῖς,
filargyroi,	2f)	aladzones,	2g)	hyperefanoi,	2h)	blasfemoi,	2i)	goneusin	apeitheis,
kochający pieniądze,		chełpliwi,		pyszni,		bluźnierczy,		rodzicom	nieposłuszni,

G884	G462		G794		G786		G1228		
A-NPM	A-NPM		A-NPM		A-NPM		A-NPM		
ἀχάριστοι,	ἀνόσιοι,	**3:3**	ἄστοργοι,		ἄσπονδοι,		διάβολοι,		
acharistoi,	anosioi,	2m)	astorgoi,	3a)	aspondoi,	3b)	diaboloi,	3c)	
niewdzięczni,	nieświętobliwi,		bez naturalnego uczucia,		nieprzejednani,		oszczerczy,		

G193	G434	G865			G4273	G4312		
A-NPM	A-NPM	A-NPM			N-NPM	A-NPM		
ἀκρατεῖς,	ἀνήμεροι,	ἀφιλάγαθοι,		**3:4**	προδόται,	προπετεῖς,		
akrateis,	anemeroi,	afilagathoi,			prodotai,	propeteis,		
niepohamowani,	nieoswojeni,	niekochający tego co dobre,			zdrajcy,	bezmyślni,		
3d)	3e)	3f)				4b)		

1j)) lub "trudne".
2e)) lub "samolubni".
2f)) lub "chciwi".
2g)) lub "samochwalcy".
2h)) lub "hardzi", "aroganccy".
2i)) lub "mówiący źle", "wypowiadający oszczerstwa", "szydziciele", "wyrażający się obelżywie".
2m)) lub "bezbożni", "niegodziwi", "lekceważący to co święte".
3a)) lub "bez serca".
3b)) lub "nieubłagani".
3c)) "diaboliczni" lub "skłonni do oszczerstw".
3d)) lub "bez samokontroli", "nieumiarkowani", "nieopanowani", "niepowściągliwi".
3e)) lub "dzicy", "nieokrzesani", "gwałtowni", w konsekwencji "niewychowani", "wulgarni", "okrutni".
3f)) w znaczeniu: "pogardzający tymi, którzy są dobrzy", "przeciwni dobroci i dobrym ludziom".
4b)) lub "porywczy".

G5187	G5369		G3123	G2228	G5377		G2192	
V-RPP-NPM	A-NPM		ADV	PRT	A-NPM		V-PAP-NPM	
τετυφωμένοι,	φιλήδονοι		μᾶλλον	ἢ	φιλόθεοι,	**3:5**	ἔχοντες	
tetyfomenoi,	filedonoi		mallon	e	filotheoi,		echontes	
nadęci,	kochający przyjemności		więcej	niż	kochający Boga,		utrzymujący	

G3446	G2150	G3588	G1161	G1411	G846	G720		G2532
N-ASF	N-GSF	T-ASF	CONJ	N-ASF	P-GSF	V-RNP-NPM		CONJ
μόρφωσιν	εὐσεβείας	τὴν	δὲ	δύναμιν	αὐτῆς	ἠρνημένοι·		καὶ
morfosin	eusebeias	ten	de	dynamin	autes	ernemenoi;		kai
pozór	pobożności	—	zaś	mocy	jej	którzy wypierają się;		i

G5127	G665		G1537	G3778	G1063	G1526	G3588	G1744
D-APM	V-PMM-2S		PREP	D-GPM	CONJ	V-PAI-3P	T-NPM	V-PAP-NPM
τούτους	ἀποτρέπου.	**3:6**	ἐκ	τούτων	γάρ	εἰσιν	οἱ	ἐνδύνοντες
tutus	apotrepu.		ek	tuton	gar	eisin	hoi	endynontes
[od] tych	odwracaj się.		Z	tych	bowiem	są	—	wślizgujący się

G1519	G3588	G3614	G2532	G163	G1133	G4987		G266
PREP	T-APF	N-APF	CONJ	V-PAP-NPM	N-APN	V-RPP-APN		N-DPF
εἰς	τὰς	οἰκίας	καὶ	αἰχμαλωτίζοντες	γυναικάρια	σεσωρευμένα		ἁμαρτίαις,
eis	tas	oikias	kai	aichmalotidzontes	gynaikaria	sesoreumena		hamartiais,
do	—	domów	i	zniewalający	kobietki	przytłoczone stertą		grzechów,

G71	G1939	G4164		G3842	G3129	G2532	G3368	G1519
V-PPP-APN	N-DPF	A-DPF		ADV	V-PAP-APN	CONJ	ADV-N	PREP
ἀγόμενα	ἐπιθυμίαις	ποικίλαις,	**3:7**	πάντοτε	μανθάνοντα	καὶ	μηδέποτε	εἰς
agomena	epithymiais	poikilais,		pantote	manthanonta	kai	medepote	eis
prowadzone	pożądaniami	różnymi,		ciągle	uczące się	a	nigdy	do

G1922	G225	G2064	G1410		G3739	G5158	G1161	G2389
N-ASF	N-GSF	V-2AAN	V-PNP-APN		R-ASM	N-ASM	CONJ	N-NSM
ἐπίγνωσιν	ἀληθείας	ἐλθεῖν	δυνάμενα.	**3:8**	ὃν	τρόπον	δὲ	Ἰάννης
epignosin	aletheias	elthein	dynamena.		hon	tropon	de	Iannes
poznania	prawdy	przyjść	[nie] mogące.		Którzy	podobnie	zaś [jak]	Jannes

G2532	G2387	G436	G3475	G3779	G2532	G3778	G436
CONJ	N-NSM	V-2AAI-3P	N-DSM	ADV	CONJ	D-NPM	V-PMI-3P
καὶ	Ἰαμβρῆς	ἀντέστησαν	Μωϋσεῖ,	οὕτως	καὶ	οὗτοι	ἀνθίστανται
kai	Iambres	antestesan	Moysei,	hutos	kai	hutoi	anthistantai
i	Jambres	przeciwstawili się	Mojżeszowi,	tak	i	ci	przeciwstawiają się

G3588	G225	G444	G2704		G3588	G3563	G96	G4012
T-DSF	N-DSF	N-NPM	V-RPP-NPM		T-ASM	N-ASM	A-NPM	PREP
τῇ	ἀληθείᾳ,	ἄνθρωποι	κατεφθαρμένοι		τὸν	νοῦν,	ἀδόκιμοι	περὶ
te	aletheia,	anthropoi	kateftharmenoi		ton	nun,	adokimoi	peri
—	prawdzie,	ludzie	o zdeprawowanym		—	umyśle,	niewypróbowani	co do

G3588	G4102		G235	G3756	G4298		G1909	G4119		G3588
T-ASF	N-ASF		CONJ	PRT-N	V-FAI-3P		PREP	A-ASN-C		T-NSF
τὴν	πίστιν.	**3:9**	ἀλλ’	οὐ	προκόψουσιν		ἐπὶ	πλεῖον·		ἡ
ten	pistin.		all’	u	prokopsusin		epi	pleion;		he
—	wiary.		Lecz	nie	nie posuną się naprzód		do	większego;		—

G1063	G454	G846	G1552	G1510	G3956	G5613	G2532	G3588	G1565
CONJ	N-NSF	P-GPM	A-NSF	V-FDI-3S	A-DPM	ADV	CONJ	T-NSF	D-GPM
γὰρ	ἄνοια	αὐτῶν	ἔκδηλος	ἔσται	πᾶσιν,	ὡς	καὶ	ἡ	ἐκείνων
gar	anoia	auton	ekdelos	estai	pasin,	hos	kai	he	ekeinon
gdyż	głupota	ich	jawna	będzie	wszystkim,	jak	i	—	tamtym

G1096
V-2ADI-3S
ἐγένετο.
egeneto.
stała się.

4c)) czyli "poddani próżności", "dumni".
5b)) dosłownie "formę", "ukształtowanie".
5k)) w znaczeniu "unikaj".
6m)) lub "gdzie piętrzą się", "obsypane", "naładowane", w konsekwencji "obciążone".
8f)) Imiona przypisywane przez literaturę judaistyczną od I w. p.n.e. dwom czarownikom egipskim z Wj 7:11. *Targum Jonatana* i *Jalcut* przypisuje imiona synom Balaama.
8p)) lub "którzy są zgubieni", "którzy są zniszczeni".
8s)) lub "którzy nie zdali egzaminu", "niezdolni".
9c)) pierwotnie na określenie pioniera przedzierającego się przez zarośla.
9e)) w znaczeniu "daleko nie zajdą".

Wartość apostolskiego przykładu i znajomości natchnionych Pism

	G4771	G1161	G3877	G3450	G3588	G1319	G3588	G72	
	P-2NS	CONJ	V-AAI-2S	P-1GS	T-DSF	N-DSF	T-DSF	N-DSF	
3:10	Σὺ	δὲ	παρηκολούθησάς	μου	τῇ	διδασκαλίᾳ,	τῇ	ἀγωγῇ,	
	Sy	de	parekoluthesas	mu	te	didaskalia,	te	agoge,	10h)
	Ty	zaś	podążyłeś za	mą	—	nauką,	—	postępowaniem,	

G3588	G4286	G3588	G4102	G3588	G3115	G3588	G26	G3588	
T-DSF	N-DSF	T-DSF	N-DSF	T-DSF	N-DSF	T-DSF	N-DSF	T-DSF	
τῇ	προθέσει,	τῇ	πίστει,	τῇ	μακροθυμίᾳ,	τῇ	ἀγάπῃ,	τῇ	
te	prothesei,	te	pistei,	te	makrothymia,	te	agape,	te	
—	postanowieniem,	—	wiarą,	—	cierpliwością,	—	miłością,	—	

G5281		G3588	G1375	G3588	G3804	G3634	G3427	
N-DSF		T-DPM	N-DPM	T-DPN	N-DPN	R-NPN	P-1DS	
ὑπομονῇ,	**3:11**	τοῖς	διωγμοῖς,	τοῖς	παθήμασιν,	οἷά	μοι	
hypomone,		tois	diogmois,	tois	pathemasin,	hoia	moi	
wytrwałością,		—	prześladowaniami,	—	cierpieniami,	jakie	mi	

G1096	G1722	G490	G1722	G2430	G1722	G3082	G3634	G1375
V-2ADI-3S	PREP	N-DSF	PREP	N-DSN	PREP	N-DPN	K-APM	N-APM
ἐγένετο	ἐν	Ἀντιοχείᾳ,	ἐν	Ἰκονίῳ,	ἐν	Λύστροις·	οἵους	διωγμοὺς
egeneto	en	Antiocheia,	en	Ikonio,	en	Lystrois;	hoius	diogmus
stały się	w	Antiochii,	w	Ikonium,	w	Listrze,	jakie	prześladowania

G5297	G2532	G1537	G3956	G1473	G4506	G3588	G2962		G2532
V-AAI-1S	CONJ	PREP	A-GPM	P-1AS	V-ANI-3S	T-NSM	N-NSM		CONJ
ὑπήνεγκα,	καὶ	ἐκ	πάντων	με	ἐρύσατο	ὁ	Κύριος.	**3:12**	καὶ
hypenenka,	kai	ek	panton	me	erysato	ho	Kyrios.		kai
wytrzymałem,	i	z	wszelkich	mnie	wyratował	—	Pan.		A

G3956	G1161	G3588	G2309	G2198	G2153	G1722	G5547	G2424
A-NPM	CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM	V-PAN	ADV	PREP	N-DSM	N-DSM
πάντες	δὲ	οἱ	θέλοντες	ζῆν	εὐσεβῶς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ
pantes	de	hoi	thelontes	zen	eusebos	en	Christo	Iesu
wszyscy	zaś	—	zamierzający	żyć	pobożnie	w	Pomazańcu	Jezusie

G1377		G4190	G1161	G444	G2532	G1114
V-FPI-3P		A-NPM	CONJ	N-NPM	CONJ	N-NPM
διωχθήσονται.	**3:13**	πονηροὶ	δὲ	ἄνθρωποι	καὶ	γόητες
diochthesontai.		poneroi	de	anthropoi	kai	goetes
będą prześladowani.		Źli	zaś	ludzie	i	zwodziciele

G4298	G1909	G3588	G5501	G4105	G2532
V-FAI-3P	PREP	T-ASN	A-ASN	V-PAP-NPM	CONJ
προκόψουσιν	ἐπὶ	τὸ	χεῖρον,	πλανῶντες	καὶ
prokopsusin	epi	to	cheiron,	planontes	kai
będą posuwać się naprzód	do	—	gorszego,	błądzący	i

G4105		G4771	G1161	G3306		G1722	G3739
V-PPP-NPM		P-2NS	CONJ	V-PAM-2S		PREP	R-DPN
πλανώμενοι.	**3:14**	σὺ	δὲ	μένε		ἐν	οἷς
planomenoi.		sy	de	mene	14c)	en	hois
dający się wprowadzać w błąd.		Ty	zaś	trwaj		w	których

G3129	G2532	G4104		G1492		G3844	G5101
V-2AAI-2S	CONJ	V-API-2S		V-RAP-NSM		PREP	I-GPM
ἔμαθες	καὶ	ἐπιστώθης,		εἰδὼς		παρὰ	τίνων
emathes	kai	epistothes,	14h)	eidos	14i)	para	tinon
nauczyłeś się	i	uznałeś za godne zaufania,		wiedząc		od	kogo

G3129		G2532	G3754	G575	G1025		G2413		G1121	
V-2AAI-2S		CONJ	CONJ	PREP	N-GSN		A-APN		N-APN	
ἔμαθες,	**3:15**	καὶ	ὅτι	ἀπὸ	βρέφους		ἱερὰ		γράμματα	
emathes,		kai	hoti	apo	brefus	15d)	hiera	15e)	grammata	15f)
nauczyłeś się,		i	że	od	niemowlęctwa		święte		pisma	

10h)) lub "sposobem życia", "prowadzeniem się".
10n)) lub w innym znaczeniu czyli "wyrozumiałość", "opieszałość w mszczeniu się".
12e)) lub "chcący".
14c)) lub "pozostań".
14h)) w znaczeniu "o czym jesteś przekonany", "upewniony".
14i)) w znaczeniu "będąc świadomym".
15d)) hiperbola odnosząca się do wczesnego dzieciństwa. Można oddać zwrotem "od maleńkości".
15e)) lub "poświęcone".
15f)) w odniesieniu do każdego pisma "wytchnionego" przez Boga bez rozróżnienia na SP, NP czy inną literaturę.

G1492	G3588	G1410	G4771	G4679	G1519	G4991	G1223	G4102
V-RAI-2S	T-APN	V-PNP-APN	P-2AS	V-AAN	PREP	N-ASF	PREP	N-GSF
οἶδας,	τὰ	δυνάμενά	σε	σοφίσαι	εἰς	σωτηρίαν	διὰ	πίστεως
oidas,	ta	dynamena	se	sofisai	eis	soterian	dia	pisteos
znasz,	—	mogące	ciebie	uczynić mądrym	ku	zbawieniu	przez	wiarę

G3588	G1722	G5547	G2424		G3956	G1124		G2315		G2532
T-GSF	PREP	N-DSM	N-DSM		A-NSF	N-NSF		A-NSF		CONJ
τῆς	ἐν	Χριστῷ	Ἰησοῦ.	**3:16**	πᾶσα	γραφὴ		θεόπνευστος		καὶ
tes	en	Christo	Iesu.		pasa	grafe	16b)	theopneustos	16c)	kai
—	w	Pomazańca	Jezusa.		Każde	pismo		tchnięte Bogiem		i

G5624	G4314	G1319	G4314	G1650	G4314	G1882	G4314	G3809
A-NSM	PREP	N-ASF	PREP	N-ASM	PREP	N-ASF	PREP	N-ASF
ὠφέλιμος	πρὸς	διδασκαλίαν,	πρὸς	ἐλεγμόν,	πρὸς	ἐπανόρθωσιν,	πρὸς	παιδείαν
ofelimos	pros	didaskalian,	pros	elegmon,	pros	epanorthosin,	pros	paideian
przydatne	do	nauki,	do	udowadniania,	do	poprawy,	do	karcenia

G3588	G1722	G1343		G2443	G739		G1510	G3588	G3588
T-ASF	PREP	N-DSF		CONJ	A-NSM		V-PAS-3S	T-NSM	T-GSM
τὴν	ἐν	δικαιοσύνῃ,	**3:17**	ἵνα	ἄρτιος		ᾖ	ὁ	τοῦ
ten	en	dikaiosyne,		hina	artios	17b)	e	ho	tu
—	w	prawości,		aby	wydoskonalony		byłby	—	—

G2316	G444	G4314	G3956	G2041	G18	G1822	
N-GSM	N-NSM	PREP	A-ASN	N-ASN	A-ASN	V-RPP-NSM	
Θεοῦ	ἄνθρωπος,	πρὸς	πᾶν	ἔργον	ἀγαθὸν	ἐξηρτισμένος.	
Theu	anthropos,	pros	pan	ergon	agathon	eksertismenos.	17l)
Boga	człowiek,	do	wszelkiego	czynu	dobrego	wyposażony.	

List do Tytusa

Rozdział 1

Pozdrowienie

	G3972	G1401	G2316	G652	G1161	G2424	G5547	G2596	G4102
	N-NSM	N-NSM	N-GSM	N-NSM	CONJ	N-GSM	N-GSM	PREP	N-ASF
1:1	Παῦλος	δοῦλος	Θεοῦ,	ἀπόστολος	δὲ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	κατὰ	πίστιν
	Paulos	dulos	Theu,	apostolos	de	Iesu	Christu	kata	pistin
	Paweł	sługa	Boga,	wysłannik	zaś	Jezusa	Pomazańca	według	wiary

G1588	G2316	G2532	G1922	G225	G3588	G2596	G2150		G1909
A-GPM	N-GSM	CONJ	N-ASF	N-GSF	T-GSF	PREP	N-ASF		PREP
ἐκλεκτῶν	Θεοῦ	καὶ	ἐπίγνωσιν	ἀληθείας	τῆς	κατ’	εὐσέβειαν	**1:2**	ἐπ’
eklekton	Theu	kai	epignosin	aletheias	tes	kat’	eusebeian		ep’
wybranych	Boga	i	poznania	prawdy	—	zgodnie z	pobożnością		w

G1680	G2222	G166	G3739	G1861	G3588	G893		G2316	G4253
N-DSF	N-GSF	A-GSF	R-ASF	V-ADI-3S	T-NSM	A-NSM		N-NSM	PREP
ἐλπίδι	ζωῆς	αἰωνίου,	ἣν	ἐπηγγείλατο	ὁ	ἀψευδὴς		Θεὸς	πρὸ
elpidi	zoes	aioniu,	hen	epengeilato	ho	apseudes	2h)	Theos	pro
nadziei	życia	wiecznego,	które	obiecał	—	prawdomówny		Bóg	przed

G5550	G166		G5319	G1161	G2540	G2398	G3588	G3056
N-GPM	A-GPM		V-AAI-3S	CONJ	N-DPM	A-DPM	T-ASM	N-ASM
χρόνων	αἰωνίων,	**1:3**	ἐφανέρωσεν	δὲ	καιροῖς	ἰδίοις	τὸν	λόγον
chronon	aionion,		efanerosen	de	kairois	idiois	ton	logon
czasami	wiecznymi,		ukazał	zaś	[w] porze	właściwej	—	Słowo

16b)) Większość przekładów oddaje πᾶσα γραφὴ zwrotem "Całe Pismo".
16c)) lub "natchnione Bogiem".
17b)) lub "przygotowany".
17l)) lub "przygotowany", "kompetentny".
2h)) inaczej: niekłamiący.

G846	G1722	G2782	G3739	G4100	G1473	G2596	G2003	G3588
P-GSM	PREP	N-DSN	R-ASN	V-API-1S	P-1NS	PREP	N-ASF	T-GSM
αὐτοῦ	ἐν	κηρύγματι	ὃ	ἐπιστεύθην	ἐγὼ	κατ’	ἐπιταγὴν	τοῦ
autu	en	kerygmati	ho	episteuthen	ego	kat’	epitagen	tu
Jego	w	głoszeniu,	[której]	zawierzyłem	ja	według	nakazu	—

G4990	G2257	G2316
N-GSM	P-1GP	N-GSM
Σωτῆρος	ἡμῶν	Θεοῦ,
Soteros	hemon	Theu,
Zbawiciela	naszego	Boga,

Adresat i jego zadanie ustanowienia starszych

	G5103	G1103	G5043	G2596	G2839	G4102	G5485	G2532	G1515
	N-DSM	A-DSN	N-DSN	PREP	A-ASF	N-ASF	N-NSF	CONJ	N-NSF
1:4	Τίτῳ	γνησίῳ	τέκνῳ	κατὰ	κοινὴν	πίστιν·	χάρις	καὶ	εἰρήνη
	Tito	gnesio	tekno	kata	koinen	pistin;	charis	kai	eirene
	Tytusowi	prawowitemu	dziecku	według	wspólnej	wiary:	Łaska	i	pokój

G575	G2316	G3962	G2532	G5547	G2424	G3588	G4990	G2257	
PREP	N-GSM	N-GSM	CONJ	N-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM	P-1GP	
ἀπὸ	Θεοῦ	Πατρὸς	καὶ	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	τοῦ	Σωτῆρος	ἡμῶν.	**1:5**
apo	Theu	Patros	kai	Christu	Iesu	tu	Soteros	hemon.	
od	Boga	Ojca	i	Pomazańca	Jezusa	—	Zbawiciela	naszego.	

G3778	G5484	G620	G4771	G1722	G2914	G2443	G3588	G3007
D-GSN	ADV	V-AAI-1S	P-2AS	PREP	N-DSF	CONJ	T-APN	V-PAP-APN
Τούτου	χάριν	ἀπέλιπόν	σε	ἐν	Κρήτῃ	ἵνα	τὰ	λείποντα
Tutu	charin	apelipon	se	en	Krete	hina	ta	leiponta
Z tego	względu	pozostawiłem	ciebie	na	Krecie,	abyś	—	pozostające [sprawy]

G1930	G2532	G2525	G2596	G4172	G4245		G5613	G1473
V-AMS-2S	CONJ	V-AAS-2S	PREP	N-ASF	A-APM-C		ADV	P-1NS
ἐπιδιορθώσῃ,	καὶ	καταστήσῃς	κατὰ	πόλιν	πρεσβυτέρους,	5o)	ὡς	ἐγώ
epidiorthose,	kai	katasteses	kata	polin	prezbyterus,		hos	ego
uporządkował,	i	ustanowił	według	miejscowości	prezbiterów,		jak	ja

G4771	G1299		G1487	G5100	G2076	G410	G1520	G1135	G435
P-2DS	V-AMI-1S		COND	X-NSM	V-PAI-3S	A-NSM	A-GSF	N-GSF	N-NSM
σοι	διεταξάμην,	**1:6**	εἴ	τίς	ἐστιν	ἀνέγκλητος,	μιᾶς	γυναικὸς	ἀνήρ,
soi	dietaksamen,		ei	tis	estin	anenkletos,	mias	gynaikos	aner,
ci	nakazałem,		jeśli	kto	jest	nienaganny,	jednej	kobiety	mężem,

G5043	G2192	G4103	G3361	G1722	G2724	G810	G2228
N-APN	V-PAP-NSM	A-APN	PRT-N	PREP	N-DSF	N-GSF	PRT
τέκνα	ἔχων	πιστά,	μὴ	ἐν	κατηγορίᾳ	ἀσωτίας	ἢ
tekna	echon	pista,	me	en	kategoria	asotias	e
dzieci	mający	wierzące,	nie	w	oskarżeniu	rozwiązłości	czy

G506		G1163	G1063	G3588	G1985	G410	G1510
A-APN		V-PAI-3S	CONJ	T-ASM	N-ASM	A-ASM	V-PAN
ἀνυπότακτα.	**1:7**	δεῖ	γὰρ	τὸν	ἐπίσκοπον	ἀνέγκλητον	εἶναι
anypotakta.		dei	gar	ton	episkopon	anenkleton	einai
nieposłuszeństwa.		Jest konieczne	bowiem	[aby]	biskup	nienaganny	był

G5613	G2316	G3623	G3361	G829	G3361	G3711	G3361
ADV	N-GSM	N-ASM	PRT-N	A-ASM	PRT-N	A-ASM	PRT-N
ὡς	Θεοῦ	οἰκονόμον,	μὴ	αὐθάδη,	μὴ	ὀργίλον,	μὴ
hos	Theu	oikonomon,	me	authade,	me	orgilon,	me
jako	Boga	zarządca,	nie	samowolny,	nie	skłonny do gniewu,	nie

G3943	G3361	G4131	G3361	G146		G235	G5382
A-ASM	PRT-N	N-ASM	PRT-N	A-ASM		CONJ	A-ASM
πάροινον,	μὴ	πλήκτην,	μὴ	αἰσχροκερδῆ,	**1:8**	ἀλλὰ	φιλόξενον,
paroinon,	me	plekten,	me	aischrokerde,		alla	filoksenon,
pijący,	nie	porywczy,	nie	chciwy brudnego zysku,		ale	gościnny,

G5358	G4998	G1342	G3741		G1468
A-ASM	A-ASM	A-ASM	A-ASM		A-ASM
φιλάγαθον,	σώφρονα,	δίκαιον,	ὅσιον,	8f)	ἐγκρατῆ,
filagathon,	sofrona,	dikaion,	hosion,		enkrate,
kochający dobro,	rozsądny,	sprawiedliwy,	święty,		zdyscyplinowany,

---

5o)) czyli "starszych".
8f)) być może w znaczeniu: "ofiarny".

Stosunek biskupa do zwodzicieli

	G472	G3588	G2596	G3588	G1322	G4103	G3056	G2443	G1415
	V-PNP-ASM	T-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	A-GSM	N-GSM	CONJ	A-NSM
1:9	ἀντεχόμενον	τοῦ	κατὰ	τὴν	διδαχὴν	πιστοῦ	λόγου,	ἵνα	δυνατὸς
	antechomenon	tu	kata	ten	didachen	pistu	logu,	hina	dynatos
	trzymający się	—	według	—	nauki	wiernego	Słowa,	aby	moceń

G1510	G2532	G3870	G1722	G3588	G1319	G3588	G5198	G2532	G3588
V-PAS-3S	CONJ	V-PAN	PREP	T-DSF	N-DSF	T-DSF	V-PAP-DSF	CONJ	T-APM
ᾖ	καὶ	παρακαλεῖν	ἐν	τῇ	διδασκαλίᾳ	τῇ	ὑγιαινούσῃ	καὶ	τοὺς
e	kai	parakalein	en	te	didaskalia	te	hygiainuse	kai	tus
był	i	wzywać	w	—	nauce	—	zdrowej	i	—

G483	G1651		G1510	G1063	G4183	G506	
V-PAP-APM	V-PAN		V-PAI-3P	CONJ	A-NPM	A-NPM	
ἀντιλέγοντας	ἐλέγχειν.	**1:10**	Εἰσὶν	γὰρ	πολλοὶ	ἀνυπότακτοι,	
antilegontas	elenchein.		Eisin	gar	polloi	anypotaktoi,	
mówiących przeciwko	zawstydzać.		Jest	bowiem	wielu	nieposłusznych,	

G3151	G2532	G5423	G3122	G3588	G1537	G3588	G4061	
A-NPM	CONJ	N-NPM	ADV-S	T-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF	
ματαιολόγοι	καὶ	φρεναπάται,	μάλιστα	οἱ	ἐκ	τῆς	περιτομῆς,	**1:11**
mataiologoi	kai	frenapatai,	malista	hoi	ek	tes	peritomes,	
pustych gadułów	i	zwodzicieli,	głównie	ci	z	—	obrzezania,	

G3739	G1163	G1993	G3748	G3650	G3624	G396	G1321	G3739
R-APM	V-PAI-3S	V-PAN	R-NPM	A-APM	N-APM	V-PAI-3P	V-PAP-NPM	R-APN
οὓς	δεῖ	ἐπιστομίζειν,	οἵτινες	ὅλους	οἴκους	ἀνατρέπουσιν	διδάσκοντες	ἃ
hus	dei	epistomidzein,	hoitines	holus	oikus	anatrepusin	didaskontes	ha
którym	trzeba	zatkać usta,	którzy	całe	domy	wywracają	nauczając	czego

G3361	G1163	G150	G2771	G5484		G3004	G5100	G1537	G846
PRT-N	V-PAI-3S	A-GSN	N-GSN	ADV		V-2AAI-3S	X-NSM	PREP	P-GPM
μὴ	δεῖ	αἰσχροῦ	κέρδους	χάριν.	**1:12**	εἶπέν	τις	ἐξ	αὐτῶν
me	dei	aischru	kerdus	charin.		eipen	tis	eks	auton
nie	trzeba,	brudnego	zysku	gwoli.		Powiedział	ktoś	z	nich

G2398	G846	G4396	G2912	G104	G5583	G2556	G2342	G1064
A-NSM	P-GPM	N-NSM	N-NPM	ADV	N-NPM	A-NPN	N-NPN	N-NPF
ἴδιος	αὐτῶν	προφήτης	Κρῆτες	ἀεὶ	ψεῦσται,	κακὰ	θηρία,	γαστέρες
idios	auton	profetes	Kretes	aei	pseustai,	kaka	theria,	gasteres
własnych,	ich	prorok:	*Kreteńczycy*	*zawsze*	*kłamcy,*	*złe*	*bestie,*	*brzuchy*

G692		G3588	G3141	G3778	G1510	G227	G1223	G3739	G156
A-NPF		T-NSF	N-NSF	D-NSF	V-PAI-3S	A-NSF	PREP	R-ASF	N-ASF
ἀργαί.	**1:13**	ἡ	μαρτυρία	αὕτη	ἐστὶν	ἀληθής.	δι’	ἣν	αἰτίαν
argai.		he	martyria	haute	estin	alethes.	di’	hen	aitian
leniwe. [12n)]		—	Świadectwo	to	jest	prawdą.	Dla	tej	przyczyny

G1651	G846	G664	G2443	G5198	G1722	G3588	G4102		G3361
V-PAM-2S	P-APM	ADV	CONJ	V-PAS-3P	PREP	T-DSF	N-DSF		PRT-N
ἔλεγχε	αὐτοὺς	ἀποτόμως,	ἵνα	ὑγιαίνωσιν	ἐν	τῇ	πίστει,	**1:14**	μὴ
elenche	autus	apotomos,	hina	hygiainosin	en	te	pistei,		me
karć	ich	surowo,	aby	byliby zdrowi	w	—	wierze,		nie

G4337	G2451	G3454	G2532	G1785	G444	G654	G3588
V-PAP-NPM	A-DPM	N-DPM	CONJ	N-DPF	N-GPM	V-PMP-GPM	T-ASF
προσέχοντες	Ἰουδαϊκοῖς	μύθοις	καὶ	ἐντολαῖς	ἀνθρώπων	ἀποστρεφομένων	τὴν
prosechontes	Iudaikois	mythois	kai	entolais	anthropon	apostrefomenon	ten
zważali na	Judejskie	mity	i	przykazania	ludzi	odwracających się	[od]

G225		G3956	G2513	G3588	G2513	G3588	G1161	G3392	G2532
N-ASF		A-NPN	A-NPN	T-DPM	A-DPM	T-DPM	CONJ	V-RPP-DPM	CONJ
ἀλήθειαν.	**1:15**	πάντα	καθαρὰ	τοῖς	καθαροῖς·	τοῖς	δὲ	μεμιαμμένοις	καὶ
aletheian.		panta	kathara	tois	katharois;	tois	de	memiammenois	kai
prawdy.		Wszystko	czyste	dla	czystych;	dla	zaś	skalanych	i

G571	G3762	G2513	G235	G3392	G846	G2532	G3588	G3563
A-DPM	A-NSN-N	A-NSN	CONJ	V-RPI-3S	P-GPM	CONJ	T-NSM	N-NSM
ἀπίστοις	οὐδὲν	καθαρόν,	ἀλλὰ	μεμίανται	αὐτῶν	καὶ	ὁ	νοῦς
apistois	uden	katharon,	alla	memiantai	auton	kai	ho	nus
niewierzących	nic [jest]	czyste,	ale	skalane [są]	ich	[zarówno]	—	rozum

---

12n)) Cytat z Epimenedesa z Knossos na Krecie (VI w. p. Chr.).

G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G4893 N-NSF		G2316 N-ASM	G3670 V-PAI-3P	G1492 V-RAN	G3588 T-DPN	G1161 CONJ
καὶ	ἡ	συνείδησις.	**1:16**	Θεὸν	ὁμολογοῦσιν	εἰδέναι,	τοῖς	δὲ
kai	he	syneidesis.		Theon	homologusin	eidenai,	tois	de
[jak] i	—	sumienie.		Boga	wyznają	[że] znają,	—	zaś

G2041 N-DPN	G720 V-PNI-3P	G947 A-NPM	G1510 V-PAP-NPM	G2532 CONJ	G545 A-NPM	G2532 CONJ	G4314 PREP
ἔργοις	ἀρνοῦνται,	βδελυκτοὶ	ὄντες	καὶ	ἀπειθεῖς	καὶ	πρὸς
ergois	arnuntai,	bdelyktoi	ontes	kai	apeitheis	kai	pros
dziełami	wypierają się,	obrzydliwymi	będąc	i	nieposłuszni	i	do

G3956 A-ASN	G2041 N-ASN	G18 A-ASN	G96 A-NPM
πᾶν	ἔργον	ἀγαθὸν	ἀδόκιμοι.
pan	ergon	agathon	adokimoi.
wszelkiego	dzieła	dobrego	niezdolni.

Rozdział 2

Zachęta do bycia wzorem

	G4771 P-2NS	G1161 CONJ	G2980 V-PAM-2S	G3739 R-APN	G4241 V-PAI-3S	G3588 T-DSF	G5198 V-PAP-DSF	G1319 N-DSF	
2:1	Σὺ	δὲ	λάλει	ἃ	πρέπει	τῇ	ὑγιαινούσῃ	διδασκαλίᾳ.	**2:2**
	Sy	de	lalei	ha	prepei	te	hygiainuse	didaskalia.	
	Ty	zaś	mów	co	odpowiada	—	zdrowej	nauce.	

G4246 N-APM	G3524 A-APM	G1510 V-PAN	G4586 A-APM	G4998 A-APM	G5198 V-PAP-APM	G3588 T-DSF
πρεσβύτας	νηφαλίους	εἶναι,	σεμνούς,	σώφρονας,	ὑγιαίνοντας	τῇ
prezbytas	nefalius	einai,	semnus,	sofronas,	hygiainontas	te
Starsi [mężczyźni]	trzeźwymi	będąc,	godni szacunku,	rozsądni,	zdrowi	w

G4102 N-DSF	G3588 T-DSF	G26 N-DSF	G3588 T-DSF	G5281 N-DSF		G4247 N-APF	G5615 ADV	G1722 PREP
πίστει,	τῇ	ἀγάπῃ,	τῇ	ὑπομονῇ·	**2:3**	πρεσβύτιδας	ὡσαύτως	ἐν
pistei,	te	agape,	te	hypomone;		prezbytidas	hosautos	en
wierze,	w	miłości,	w	cierpliwości;		Starsze [kobiety]	podobnie	w

G2688 N-DSN	G2412 A-APF	G3361 PRT-N	G1228 A-APF	G3366 CONJ-N	G3631 N-DSM	G4183 A-DSM	G1402 V-RPP-APF
καταστήματι	ἱεροπρεπεῖς,	μὴ	διαβόλους	μηδὲ	οἴνῳ	πολλῷ	δεδουλωμένας,
katastemati	hieroprepeis,	me	diabolus	mede	oino	pollo	dedulomenas,
zachowaniu	czcigodne,	nie	oszczercze	ani	winem	licznym	zniewolone,

G2567 A-APF		G2443 CONJ	G4994 V-PAS-3P	G3588 T-APF	G3501 A-APF
καλοδιδασκάλους,	**2:4**	ἵνα	σωφρονίζωσιν	τὰς	νέας
kalodidaskalus,		hina	sofronidzosin	tas	neas
nauczycielki dobra,		aby	uczyłyby rozsądku	—	młodsze [kobiety],

G5362 A-APF	G1510 V-PAN	G5388 A-APF		G4998 A-APF	G53 A-APF	G3626 A-APF	G18 A-APF
φιλάνδρους	εἶναι,	φιλοτέκνους,	**2:5**	σώφρονας,	ἁγνάς,	οἰκουργούς,	ἀγαθάς,
filandrus	einai,	filoteknus,		sofronas,	hagnas,	oikurgus,	agathas,
kochające mężów	być,	kochające dzieci,		rozsądne,	czyste,	opiekunki domu,	dobre,

G5293 V-PPP-APF	G3588 T-DPM	G2398 A-DPM	G435 N-DPM	G2443 CONJ	G3361 PRT-N	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G3588 T-GSM
ὑποτασσομένας	τοῖς	ἰδίοις	ἀνδράσιν,	ἵνα	μὴ	ὁ	λόγος	τοῦ
hypotassomenas	tois	idiois	andrasin,	hina	me	ho	logos	tu
podporządkowujące się	—	swoim	mężom,	aby	nie	—	Słowu	—

G2316 N-GSM	G987 V-PPS-3S		G3588 T-APM	G3501 A-APM-C	G5615 ADV	G3870 V-PAM-2S	G4993 V-PAN
Θεοῦ	βλασφημῆται.	**2:6**	Τοὺς	νεωτέρους	ὡσαύτως	παρακάλει	σωφρονεῖν
Theu	blasfemetai.		Tus	neoterus	hosautos	parakalei	sofronein
Boga	bluźniono.		—	Młodszych	podobnie	zachęcaj	do bycia rozsądnymi.

	G4012 PREP	G3956 A-APN	G4572 F-2ASM	G3930 V-PMP-NSM	G5179 N-ASM	G2570 A-GPN	G2041 N-GPN	G1722 PREP
2:7	περὶ	πάντα,	σεαυτὸν	παρεχόμενος	τύπον	καλῶν	ἔργων,	ἐν
	peri	panta,	seauton	parechomenos	typon	kalon	ergon,	en
	Nade	wszystko,	siebie samego	ukazuj jako	wzór	dobrych	dzieł,	w

G3588 T-DSF	G1319 N-DSF	G861 N-ASF	G4587 N-ASF		G3056 N-ASM	G5199 A-ASM
τῇ	διδασκαλίᾳ	ἀφθορίαν,	σεμνότητα,	**2:8**	λόγον	ὑγιῆ
te	didaskalia	afthorian,	semnoteta,		logon	hygie
—	nauczaniu [podkreślaj]:	nieskazitelność,	godność,		słowo	zdrowe

G176 A-ASM	G2443 CONJ	G3588 T-NSM	G1537 PREP	G1727 A-GSF	G1788 V-2APS-3S
ἀκατάγνωστον,	ἵνα	ὁ	ἐξ	ἐναντίας	ἐντραπῇ
akatagnoston,	hina	ho	eks	enantias	entrape
któremu nie można niczego zarzucić,	aby	ten	z	przeciwnych	został zawstydzony

G3367 A-ASN-N	G2192 V-PAP-NSM	G3004 V-PAN	G4012 PREP	G2257 P-1GP	G5337 A-ASN
μηδὲν	ἔχων	λέγειν	περὶ	ἡμῶν	φαῦλον.
meden	echon	legein	peri	hemon	faulon.
nic nie	mając	do powiedzenia	o	nas	złego.

Pouczenia dla sług

	G1401 N-APM	G2398 A-DPM	G1203 N-DPM	G5293 V-PMN	G1722 PREP	G3956 A-DPN
2:9	δούλους	ἰδίοις	δεσπόταις	ὑποτάσσεσθαι	ἐν	πᾶσιν,
	dulus	idiois	despotais	hypotassesthai	en	pasin,
	Sługom	waszym [nakazuj],	panom	podporządkować się	we	wszystkim,

G2101 A-APM	G1510 V-PAN	G3361 PRT-N	G483 V-PAP-APM		G3361 PRT-N	G3557 V-PMP-APM		G235 CONJ	G3956 A-ASF
εὐαρέστους	εἶναι,	μὴ	ἀντιλέγοντας,	**2:10**	μὴ	νοσφιζομένους,		ἀλλὰ	πᾶσαν
euarestus	einai,	me	antilegontas,		me	nosfidzomenus,		alla	pasan
przyjemnym	być,	nie	upartym,		nie	podkradającymi,		ale	wszelką

G4102 N-ASF	G1731 V-PMP-APM	G18 A-ASF	G2443 CONJ	G3588 T-ASF	G1319 N-ASF	G3588 T-ASF	G3588 T-GSM	G4990 N-GSM
πίστιν	ἐνδεικνυμένους	ἀγαθήν,	ἵνα	τὴν	διδασκαλίαν	τὴν	τοῦ	Σωτῆρος
pistin	endeiknymenus	agathen,	hina	ten	didaskalian	ten	tu	Soteros
wiernością	wykazujący się	dobrą,	aby	—	nauką	—	—	Zbawiciela

G2257 P-1GP	G2316 N-GSM	G2885 V-PAS-3P	G1722 PREP	G3956 A-DPN		G2014 V-2API-3S	G1063 CONJ	G3588 T-NSF	G5485 N-NSF
ἡμῶν	Θεοῦ	κοσμῶσιν	ἐν	πᾶσιν.	**2:11**	Ἐπεφάνη	γὰρ	ἡ	χάρις
hemon	Theu	kosmosin	en	pasin.		Epefane	gar	he	charis
naszego	Boga	zdobili się	we	wszystkim.		Ukazała się	bowiem	—	łaska

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G4992 A-NSF	G3956 A-DPM	G444 N-DPM		G3811 V-PAP-NSF	G1473 P-1AP	G2443 CONJ	
τοῦ	Θεοῦ	σωτήριος	πᾶσιν	ἀνθρώποις,	**2:12**	παιδεύουσα	ἡμᾶς,	ἵνα	
tu	Theu	soterios	pasin	anthropois,		paideuusa	hemas,	hina	
—	Boga	zbawienna	wszystkim	ludziom,		wychowująca	nas,	abyśmy	

G720 V-ADP-NPM	G3588 T-ASF	G763 N-ASF	G2532 CONJ	G3588 T-APF	G2886 A-APF	G1939 N-APF	G4996 ADV	G2532 CONJ	
ἀρνησάμενοι	τὴν	ἀσέβειαν	καὶ	τὰς	κοσμικὰς	ἐπιθυμίας	σωφρόνως	καὶ	
arnesamenoi	ten	asebeian	kai	tas	kosmikas	epithymias	sofronos	kai	
wyparłszy się	—	bezbożności	i	—	światowych	pragnień,	rozsądnie	i	

G1346 ADV	G2532 CONJ	G2153 ADV	G2198 V-AAS-1P	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3568 ADV	G165 N-DSM	
δικαίως	καὶ	εὐσεβῶς	ζήσωμεν	ἐν	τῷ	νῦν	αἰῶνι,	**2:13**
dikaios	kai	eusebos	zesomen	en	to	nyn	aioni,	
sprawiedliwie	i	pobożnie	żyli,	w	—	teraźniejszym	wieku,	

G4327 V-PNP-NPM	G3588 T-ASF	G3107 A-ASF	G1680 N-ASF	G2532 CONJ	G2015 N-ASF	G3588 T-GSF	G1391 N-GSF	G3588 T-GSM
προσδεχόμενοι	τὴν	μακαρίαν	ἐλπίδα	καὶ	ἐπιφάνειαν	τῆς	δόξης	τοῦ
prozdechomenoi	ten	makarian	elpida	kai	epifaneian	tes	dokses	tu
oczekując	—	szczęśliwej	nadziei	i	objawienia się	—	chwały	—

G3173 A-GSM	G2316 N-GSM	G2532 CONJ	G4990 N-GSM	G2257 P-1GP	G5547 N-GSM	G2424 N-GSM		G3739 R-NSM
μεγάλου	Θεοῦ	καὶ	Σωτῆρος	ἡμῶν	Χριστοῦ	Ἰησοῦ,	**2:14**	ὃς
megalu	Theu	kai	Soteros	hemon	Christu	Iesu,		hos
wielkiego	Boga	i	Zbawiciela	naszego	Pomazańca	Jezusa,		co

G1325	G1438	G5228	G2257	G2443	G3084	G1473	G575	G3956
V-AAI-3S	F-3ASM	PREP	P-1GP	CONJ	V-AMS-3S	P-1AP	PREP	A-GSF
ἔδωκεν	ἑαυτὸν	ὑπὲρ	ἡμῶν	ἵνα	λυτρώσηται	ἡμᾶς	ἀπὸ	πάσης
edoken	heauton	hyper	hemon	hina	lytrosetai	hemas	apo	pases
wydał	siebie samego	za	nas,	aby	*odkupił*	nas	*od*	*wszelkiego*

G458		G2532	G2511	G1438	G2992	G4041		G2207	G2570
N-GSF		CONJ	V-AAS-3S	F-3DSM	N-ASM	A-ASM		N-ASM	A-GPN
ἀνομίας		καὶ,	καθαρίσῃ	ἑαυτῷ	λαὸν	περιούσιον		ζηλωτὴν	καλῶν
anomias	14k)	kai,	katharise	heauto	laon	periusion	14p)	zeloten	kalon
bezprawia		i,	*oczyścił*	*sobie*	*lud*	*szczególny,*		gorliwy	w dobrych

G2041		G3778	G2980	G2532	G3870	G2532	G1651	G3326	G3956
N-GPN		D-APN	V-PAM-2S	CONJ	V-PAM-2S	CONJ	V-PAM-2S	PREP	A-GSF
ἔργων.	**2:15**	Ταῦτα	λάλει	καὶ	παρακάλει	καὶ	ἔλεγχε	μετὰ	πάσης
ergon.		Tauta	lalei	kai	parakalei	kai	elenche	meta	pases
dziełach.		To	mów	i	wzywaj	i	upominaj	z	wszelką

G2003	G3367	G4771	G4065
N-GSF	A-NSM-N	P-2GS	V-PAM-3S
ἐπιταγῆς·	μηδείς	σου	περιφρονείτω.
epitages;	medeis	su	perifroneito.
powagą;	niech nikt	cię	niech lekceważy.

Rozdział 3

Zachęta do bycia wzorem w podporządkowaniu władzy

	G5279	G846	G746	G1849	G5293
	V-PAM-2S	P-APM	N-DPF	N-DPF	V-PMN
3:1	Ὑπομίμνῃσκε	αὐτοὺς	ἀρχαῖς	ἐξουσίαις	ὑποτάσσεσθαι,
	Hypomimneske	autus	archais	eksusiais	hypotassesthai,
	Przypominaj	im [aby]	zwierzchnościom	[i] władzom	podporządkowywali się,

G3980	G4314	G3956	G2041	G18	G2092	G1510		G3367
V-PAN	PREP	A-ASN	N-ASN	A-ASN	A-APM	V-PAN		A-ASM-N
πειθαρχεῖν,	πρὸς	πᾶν	ἔργον	ἀγαθὸν	ἑτοίμους	εἶναι,	**3:2**	μηδένα
peitharchein,	pros	pan	ergon	agathon	hetoimus	einai,		medena
słuchali władzy,	do	wszelkiego	dzieła	dobrego	gotowymi	byli,		nikomu nie

G987	G269	G1510	G1933	G3956	G1731	G4240
V-PAN	A-APM	V-PAN	A-APM	A-ASF	V-PMP-APM	N-ASF
βλασφημεῖν,	ἀμάχους	εἶναι,	ἐπιεικεῖς,	πᾶσαν	ἐνδεικνυμένους	πραΰτητα
blasfemein,	amachus	einai,	epieikeis,	pasan	endeiknymenus	prauteta
bluźnili,	nie spierającymi się	byli,	[ale] uprzejmymi,	wszelką	okazując	łagodność

G4314	G3956	G444		G1510	G1063	G4218	G2532	G2249
PREP	A-APM	N-APM		V-IAI-1P	CONJ	PRT	CONJ	P-1NP
πρὸς	πάντας	ἀνθρώπους.	**3:3**	Ἦμεν	γάρ	ποτε	καὶ	ἡμεῖς
pros	pantas	anthropus.		Emen	gar	pote	kai	hemeis
względem	wszystkich	ludzi.		Byliśmy	bowiem	niegdyś	i	my

G453	G545	G4105	G1398	G1939	G2532	G2237
A-NPM	A-NPM	V-PPP-NPM	V-PAP-NPM	N-DPF	CONJ	N-DPF
ἀνόητοι,	ἀπειθεῖς,	πλανώμενοι,	δουλεύοντες	ἐπιθυμίαις	καὶ	ἡδοναῖς
anoetoi,	apeitheis,	planomenoi,	duleuontes	epithymiais	kai	hedonais
nierozumni,	nieposłuszni,	błądzący,	służący	pożądliwościom	i	przyjemnościom

G4164	G1722	G2549	G2532	G5355	G1236	G4767	G3404
A-DPF	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSM	V-PAP-NPM	A-NPM	V-PAP-NPM
ποικίλαις,	ἐν	κακίᾳ	καὶ	φθόνῳ	διάγοντες,	στυγητοί,	μισοῦντες
poikilais,	en	kakia	kai	fthono	diagontes,	stygetoi,	misuntes
różnym,	w	złości	i	zawiści	prowadząc życie,	wstrętni,	nienawidzący

G240		G3753	G1161	G3588	G5544	G2532	G3588	G5363
C-APM		ADV	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF
ἀλλήλους.	**3:4**	ὅτε	δὲ	ἡ	χρηστότης	καὶ	ἡ	φιλανθρωπία
allelus.		hote	de	he	chrestotes	kai	he	filanthropia
jedni drugich.		Kiedy	zaś	—	dobroć	i	—	miłość do ludzi

14k)) Ez 130:8

14p)) Wj 19:5; Pwt 4:20, Pwt 7:6, Pwt 14:2

G2014 V-2API-3S	G3588 T-GSM	G4990 N-GSM	G2257 P-1GP	G2316 N-GSM		G3756 PRT-N	G1537 PREP	G2041 N-GPN
ἐπεφάνη	τοῦ	Σωτῆρος	ἡμῶν	Θεοῦ,	**3:5**	οὐκ	ἐξ	ἔργων
epefane	tu	Soteros	hemon	Theu,		uk	eks	ergon
ukazana	[została przez]	Zbawiciela	naszego	Boga,		nie	z	dzieł

G3588 T-GPN	G1722 PREP	G1343 N-DSF	G3739 R-APN	G4160 V-AAI-1P	G2249 P-1NP	G235 CONJ	G2596 PREP	G3588 T-ASN
τῶν	ἐν	δικαιοσύνῃ	ἃ	ἐποιήσαμεν	ἡμεῖς	ἀλλὰ	κατὰ	τὸ
ton	en	dikaiosyne	ha	epoiesamen	hemeis	alla	kata	to
—	w	sprawiedliwości,	które	uczyniliśmy	sobie,	ale	według	—

G846 P-GSM	G1656 N-ASN	G4982 V-AAI-3S	G1473 P-1AP	G1223 PREP	G3067 N-GSN	G3824 N-GSF	G2532 CONJ
αὐτοῦ	ἔλεος	ἔσωσεν	ἡμᾶς	διὰ	λουτροῦ	παλινγενεσίας	καὶ
autu	eleos	esosen	hemas	dia	lutru	palingenesias	kai
Jego	miłosierdzia	zbawił	nas	przez	kąpiel	nowego narodzenia	i

G342 N-GSF	G4151 N-GSN	G40 A-GSN		G3739 R-GSN	G1632 V-AAI-3S	G1909 PREP	G1473 P-1AP
ἀνακαινώσεως	Πνεύματος	Ἁγίου,	**3:6**	οὗ	ἐξέχεεν	ἐφ’	ἡμᾶς
anakainoseos	Pneumatos	Hagiu,		hu	eksecheen	ef’	hemas
odnowienie [przez]	Ducha	Świętego,		którego	wylał	na	nas

G4146 ADV	G1223 PREP	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G3588 T-GSM	G4990 N-GSM	G2257 P-1GP	
πλουσίως	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ	Σωτῆρος	ἡμῶν,	
plusios	dia	Iesu	Christu	tu	Soteros	hemon,	
przeobficie 6e)	przez	Jezusa	Pomazańca	—	Zbawiciela	naszego,	

Zachęta do przodowaniu w dobrych czynach

	G2443 CONJ	G1344 V-APP-NPM		G3588 T-DSF	G1565 D-GSM	G5485 N-DSF	G2818 N-NPM	G1096 V-AOS-1P
3:7	ἵνα	δικαιωθέντες		τῇ	ἐκείνου	χάριτι	κληρονόμοι	γενηθῶμεν
	hina	dikaiothentes		te	ekeinu	chariti	kleronomoi	genethomen
	aby	uznawszy za sprawiedliwych		[w]	Owego	łasce,	dziedzicami	stali się

G2596 PREP	G1680 N-ASF	G2222 N-GSF	G166 A-GSF		G4103 A-NSM	G3588 T-NSM	G3056 N-NSM	G2532 CONJ	G4012 PREP
κατ’	ἐλπίδα	ζωῆς	αἰωνίου.	**3:8**	Πιστὸς	ὁ	λόγος,	καὶ	περὶ
kat’	elpida	zoes	aioniu.		Pistos	ho	logos,	kai	peri
według	nadziei	życia	wiecznego.		Wiarygodne	to	Słowo,	i	z powodu

G3778 D-GPN	G1014 V-PNI-1S	G4771 P-2AS	G1226 V-PNN	G2443 CONJ	G5431 V-PAS-3P	G2570 A-GPN
τούτων	βούλομαί	σε	διαβεβαιοῦσθαι,	ἵνα	φροντίζωσιν	καλῶν
tuton	bulomai	se	diabebaiusthai,	hina	frontidzosin	kalon
tego	chcę	[abyś] ty	obstawał przy tym,	aby	rozmyślali	[by w] dobrych

G2041 N-GPN	G4291 V-PMN	G3588 T-NPM	G4100 V-RAP-NPM	G2316 N-DSM	G3778 D-NPN	G2076 V-PAI-3S	G2570 A-NPN	G2532 CONJ
ἔργων	προΐστασθαι	οἱ	πεπιστευκότες	Θεῷ.	ταῦτά	ἐστιν	καλὰ	καὶ
ergon	proistasthai	hoi	pepisteukotes	Theo.	tauta	estin	kala	kai
dziełach	przodować	jako	ci wierzący w	Boga.	To	jest	dobre	i

G5624 A-NPN	G3588 T-DPM	G444 N-DPM		G3474 A-APF	G1161 CONJ	G2214 N-APF	G2532 CONJ	G1076 N-APF
ὠφέλιμα	τοῖς	ἀνθρώποις·	**3:9**	μωρὰς	δὲ	ζητήσεις	καὶ	γενεαλογίας
ofelima	tois	anthropois;		moras	de	zeteseis	kai	genealogias
pożyteczne	—	ludziom;		głupich	zaś	debat	i	[sporów o] genealogie

G2532 CONJ	G2054 N-ASF	G2532 CONJ	G3163 N-APF	G3544 A-APF	G4026 V-PMM-2S	G1510 V-PAI-3P	G1063 CONJ	G512 A-NPF
καὶ	ἔριν	καὶ	μάχας	νομικὰς	περιΐστασο·	εἰσὶν	γὰρ	ἀνωφελεῖς
kai	erin	kai	machas	nomikas	periistaso;	eisin	gar	anofeleis
oraz	kłótni	i	walk	o Prawo	unikaj;	są	bowiem	nieużyteczne

G2532 CONJ	G3152 A-NPF		G141 A-ASM	G444 N-ASM	G3326 PREP	G1520 A-ASF	G2532 CONJ	G1208 A-ASF
καὶ	μάταιοι.	**3:10**	αἱρετικὸν	ἄνθρωπον	μετὰ	μίαν	καὶ	δευτέραν
kai	mataioi.		hairetikon	anthropon	meta	mian	kai	deuteran
i	próżne.		Wywołującego rozłamy	człowieka	po	jednym	i	drugim

6e)) lub "*bogato*".

G3559	G3868		G1492	G3754	G1612	G3588	G5108	G2532	
N-ASF	V-PNM-2S		V-RAP-NSM	CONJ	V-RPI-3S	T-NSM	D-NSM	CONJ	
νουθεσίαν	παραιτοῦ,	**3:11**	εἰδὼς	ὅτι	ἐξέστραπται	ὁ	τοιοῦτος	καὶ	
nuthesian	paraitu,		eidos	hoti	eksestraptai	ho	toiutos	kai	
napomnieniu	unikaj,		wiedząc,	że	jest wypaczony	—	taki	i	

G264	G1510	G843
V-PAI-3S	V-PAP-NSM	A-NSM
ἁμαρτάνει,	ὢν	αὐτοκατάκριτος.
hamartanei,	on	autokatakritos.
grzeszy,	będąc	samopotępiony.

Polecenia osobiste

	G3752	G3992	G734	G4314	G4771	G2228	G5190	G4704	G2064
	CONJ	V-FAI-1S	N-ASM	PREP	P-2AS	PRT	N-ASM	V-AAM-2S	V-2AAN
3:12	Ὅταν	πέμψω	Ἀρτεμᾶν	πρὸς	σὲ	ἢ	Τυχικόν,	σπούδασον	ἐλθεῖν
	Hotan	pempso	Arteman	pros	se	e	Tychikon,	spudason	elthein
	Kiedy	wyślę	Artemasa	do	ciebie	i	Tychikosa,	postaraj się	przyjść

G4314	G1473	G1519	G3533	G1563	G1063	G2919	G3914		G2211
PREP	P-1AS	PREP	N-ASF	ADV	CONJ	V-RAI-1S	V-AAN		N-ASM
πρός	με	εἰς	Νικόπολιν·	ἐκεῖ	γὰρ	κέκρικα	παραχειμάσαι.	**3:13**	Ζηνᾶν
pros	me	eis	Nikopolin;	ekei	gar	kekrika	paracheimasai.		Zenan
do	mnie	do	Nikopolis;	tam	bowiem	wybrałem	przezimować.		Zenasa

G3588	G3544	G2532	G625	G4709	G4311	G2443	G3367	G846
T-ASM	A-ASM	CONJ	N-ASM	ADV	V-AAM-2S	CONJ	A-ASN-N	P-DPM
τὸν	νομικὸν	καὶ	Ἀπολλῶν	σπουδαίως	προπέμψον,	ἵνα	μηδὲν	αὐτοῖς
ton	nomikon	kai	Apollon	spudaios	propempson,	hina	meden	autois
—	znawcę Prawa	i	Apollona	pilnie	wypraw,	aby	nic	im

G3007		G3129	G1161	G2532	G3588	G2251	G2570	G2041
V-PAS-3S		V-PAM-3P	CONJ	CONJ	T-NPM	S-1PNPM	A-GPN	N-GPN
λείπῃ.	**3:14**	μανθανέτωσαν	δὲ	καὶ	οἱ	ἡμέτεροι	καλῶν	ἔργων
leipe.		manthanetosan	de	kai	hoi	hemeteroi	kalon	ergon
brakowało.		Niech uczą się	zaś	i	—	nasi	w dobrych	dziełach

G4291	G1519	G3588	G316	G5532	G2443	G3361	G1510
V-PMN	PREP	T-APF	A-APF	N-APF	CONJ	PRT-N	V-PAS-3P
προΐστασθαι	εἰς	τὰς	ἀναγκαίας	χρείας,	ἵνα	μὴ	ὦσιν
proistasthai	eis	tas	anankaias	chreias,	hina	me	osin
przodować	w	[zaspokajaniu]	niezbędnych	potrzeb,	aby	nie	byli

G175		G782	G4771	G3588	G3326	G1473	G3956	G782
A-NPM		V-PNI-3P	P-2AS	T-NPM	PREP	P-1GS	A-NPM	V-ADM-2S
ἄκαρποι.	**3:15**	Ἀσπάζονταί	σε	οἱ	μετ’	ἐμοῦ	πάντες.	ἄσπασαι
akarpoi.		Aspadzontai	se	hoi	met’	emu	pantes.	aspasai
bezowocni.		Pozdrawiają	cię	ci	ze	mną	wszyscy.	Pozdrów

G3588	G5368	G1473	G1722	G4102	G3588	G5485	G3326	G3956	G5216
T-APM	V-PAP-APM	P-1AP	PREP	N-DSF	T-NSF	N-NSF	PREP	A-GPM	P-2GP
τοὺς	φιλοῦντας	ἡμᾶς	ἐν	πίστει.	Ἡ	χάρις	μετὰ	πάντων	ὑμῶν.
tus	filuntas	hemas	en	pistei.	He	charis	meta	panton	hymon.
—	przyjaznych	nam	w	wierze.	—	Łaska	ze	wszystkimi	wami.

List do Filemona

Przywitanie i pozdrowienia

	G3972	G1198	G5547	G2424	G2532	G5095	G3588	G80
	N-NSM	N-NSM	N-GSM	N-GSM	CONJ	N-NSM	T-NSM	N-NSM
1:1	Παῦλος	δέσμιος	Χριστοῦ	Ἰησοῦ	καὶ	Τιμόθεος	ὁ	ἀδελφὸς
	Paulos	desmios	Christu	Iesu	kai	Timotheos	ho	adelfos
	Paweł	więzień	Pomazańca	Jezusa	i	Tymoteusz	—	brat,

G5371	G3588	G27	G2532	G4904	G2257		G2532	G682
N-DSM	T-DSM	A-DSM	CONJ	A-DSM	P-1GP		CONJ	N-DSF
Φιλήμονι	τῷ	ἀγαπητῷ	καὶ	συνεργῷ	ἡμῶν	**1:2**	καὶ	Ἀπφίᾳ
Filemoni	to	agapeto	kai	synergo	hemon		kai	Apfia
Filemonowi	—	ukochanemu	i	współpracownikowi	naszemu,		i	Apfii

G3588	G79	G2532	G751	G3588	G4961	G2257	G2532	G3588
T-DSF	N-DSF	CONJ	N-DSM	T-DSM	N-DSM	P-1GP	CONJ	T-DSF
τῇ	ἀδελφῇ	καὶ	Ἀρχίππῳ	τῷ	συστρατιώτῃ	ἡμῶν	καὶ	τῇ
te	adelfe	kai	Archippo	to	systratiote	hemon	kai	te
—	siostrze	i	Archippowi	—	współbojownikowi	naszemu	i	—

	G2596	G3624	G4771	G1577			G5485	G5213	G2532	G1515	G575
	PREP	N-ASM	P-2GS	N-DSF			N-NSF	P-2DP	CONJ	N-NSF	PREP
	κατ’	οἶκόν	σου	ἐκκλησίᾳ·		**1:3**	χάρις	ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη	ἀπὸ
	kat’	oikon	su	ekklesia;	2o)		charis	hymin	kai	eirene	apo
	w	domu	twym	zgromadzeniu;			łaska	wam	i	pokój	od

G2316	G3962	G2257	G2532	G2962	G2424	G5547
N-GSM	N-GSM	P-1GP	CONJ	N-GSM	N-GSM	N-GSM
Θεοῦ	Πατρὸς	ἡμῶν	καὶ	Κυρίου	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.
Theu	Patros	hemon	kai	Kyriu	Iesu	Christu.
Boga	Ojca	naszego	i	Pana	Jezusa	Pomazańca.

Zapewnienie o modlitwie

	G2168	G3588	G2316	G3450	G3842	G3417	G4771	G4160
	V-PAI-1S	T-DSM	N-DSM	P-1GS	ADV	N-ASF	P-2GS	V-PMP-NSM
1:4	Εὐχαριστῶ	τῷ	Θεῷ	μου	πάντοτε	μνείαν	σου	ποιούμενος
	Eucharisto	to	Theo	mu	pantote	mneian	su	poiumenos
	Dziękuję	—	Bogu	memu	zawsze,	wspomnienie	[o] tobie	czyniąc

G1909	G3588	G4335	G3450		G191	G4771	G3588	G26	G2532
PREP	T-GPF	N-GPF	P-1GS		V-PAP-NSM	P-2GS	T-ASF	N-ASF	CONJ
ἐπὶ	τῶν	προσευχῶν	μου,	**1:5**	ἀκούων	σου	τὴν	ἀγάπην	καὶ
epi	ton	proseuchon	mu,		akuon	su	ten	agapen	kai
w	—	modlitwach	moich,		słysząc	[o] twej	—	miłości	i

G3588	G4102	G3739	G2192	G4314	G3588	G2962	G2424	G2532	G1519
T-ASF	N-ASF	R-ASF	V-PAI-2S	PREP	T-ASM	N-ASM	N-ASM	CONJ	PREP
τὴν	πίστιν	ἣν	ἔχεις	πρὸς	τὸν	Κύριον	Ἰησοῦν	καὶ	εἰς
ten	pistin	hen	echeis	pros	ton	Kyrion	Iesun	kai	eis
—	wierze,	którą	masz	względem	—	Pana	Jezusa	i	przed

G3956	G3588	G40		G3704	G3588	G2842	G3588	G4102	G4771
A-APM	T-APM	A-APM		ADV	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	P-2GS
πάντας	τοὺς	ἁγίους,	**1:6**	ὅπως	ἡ	κοινωνία	τῆς	πίστεώς	σου
pantas	tus	hagius,		hopos	he	koinonia	tes	pisteos	su
wszystkimi	—	świętymi,		aby	—	wspólnota	—	wiary	twojej

G1756	G1096	G1722	G1922	G3956	G18	G3588	G1722	G2254
A-NSF	V-2ADS-3S	PREP	N-DSF	A-GSN	A-GSN	T-GSN	PREP	P-1DP
ἐνεργὴς	γένηται	ἐν	ἐπιγνώσει	παντὸς	ἀγαθοῦ	τοῦ	ἐν	ἡμῖν
energes	genetai	en	epignosei	pantos	agathu	tu	en	hemin
skuteczna	stała się	w	poznaniu	wszelkiego	dobra	[które jest]	w	nas

G1519	G5547
PREP	N-ASM
εἰς	Χριστόν·
eis	Christon;
względem	Pomazańca;

Prośba

	G5479	G1063	G4183	G2192	G2532	G3874	G1909	G3588	G26
	N-ASF	CONJ	A-ASF	V-2AAI-1S	CONJ	N-ASF	PREP	T-DSF	N-DSF
1:7	χαρὰν	γὰρ	πολλὴν	ἔσχον	καὶ	παράκλησιν	ἐπὶ	τῇ	ἀγάπῃ
	charan	gar	pollen	eschon	kai	paraklesin	epi	te	agape
	radość	bowiem	wielką	mam	i	zachętę	z powodu	—	miłości

G4771	G3754	G3588	G4698	G3588	G40	G373	G1223	G4771
P-2GS	CONJ	T-NPN	N-NPN	T-GPM	A-GPM	V-RPI-3S	PREP	P-2GS
σου,	ὅτι	τὰ	σπλάγχνα	τῶν	ἁγίων	ἀναπέπαυται	διὰ	σοῦ,
su,	hoti	ta	splanchna	ton	hagion	anapepautai	dia	su,
twojej,	gdyż	—	wnętrza	—	świętych	doznały odświeżenia	przez	ciebie,

---

2o)) w znaczeniu: Kościół.

G80		G1352	G4183	G1722	G5547	G3954	G2192	G2004
N-VSM		CONJ	A-ASF	PREP	N-DSM	N-ASF	V-PAP-NSM	V-PAN
ἀδελφέ.	**1:8**	Διό,	πολλὴν	ἐν	Χριστῷ	παρρησίαν	ἔχων	ἐπιτάσσειν
adelfe.		Dio,	pollen	en	Christo	parresian	echon	epitassein
bracie.		Dlatego,	wielką	w	Pomazańcu	otwartość	mając	nakazać

G4771	G3588	G433		G1223	G3588	G26	G3123	G3870	G5108
P-2DS	T-ASN	V-PAP-ASN		PREP	T-ASF	N-ASF	ADV	V-PAI-1S	D-NSM
σοι	τὸ	ἀνῆκον,	**1:9**	διὰ	τὴν	ἀγάπην	μᾶλλον	παρακαλῶ,	τοιοῦτος
soi	to	anekon,		dia	ten	agapen	mallon	parakalo,	toiutos
ci	—	co należy,		przez	—	miłość	raczej	proszę,	takim

G1510	G5613	G3972	G4246	G3570	G1161	G2532	G1198	G5547	G2424
V-PAP-NSM	ADV	N-NSM	N-NSM	ADV	CONJ	CONJ	N-NSM	N-GSM	N-GSM
ὢν	ὡς	Παῦλος	πρεσβύτης	νυνὶ	δὲ	καὶ	δέσμιος	Χριστοῦ	Ἰησοῦ,
on	hos	Paulos	prezbytes	nyni	de	kai	desmios	Christu	Iesu,
będąc	jako	Paweł	starzec,	teraz	zaś	i	więzień	Pomazańca	Jezusa,

	G3870	G4771	G4012	G3588	G1699	G5043	G3739	G1080	G1722
	V-PAI-1S	P-2AS	PREP	T-GSN	S-1SGSN	N-GSN	R-ASM	V-AAI-1S	PREP
1:10	παρακαλῶ	σε	περὶ	τοῦ	ἐμοῦ	τέκνου,	ὃν	ἐγέννησα	ἐν
	parakalo	se	peri	tu	emu	teknu,	hon	egennesa	en
	proszę	cię	za	—	moim	dzieckiem,	którego	zrodziłem	w

G3588	G1199	G3682		G3588	G4218	G4771	G890	G3570
T-DPM	N-DPM	N-ASM		T-ASM	PRT	P-2DS	A-ASM	ADV
τοῖς	δεσμοῖς,	Ὀνήσιμον,	**1:11**	τόν	ποτέ	σοι	ἄχρηστον	νυνὶ
tois	desmois,	Onesimon,		ton	pote	soi	achreston	nyni
—	więzach,	Onezymem,		tego	niegdyś	tobie	nieużytecznym,	teraz

G1161	G2532	G4771	G2532	G1473	G2173		G3739	G375	G4771
CONJ	CONJ	P-2DS	CONJ	P-1DS	A-ASM		R-ASM	V-AAI-1S	P-2DS
δὲ	καὶ	σοὶ	καὶ	ἐμοὶ	εὔχρηστον,	**1:12**	ὃν	ἀνέπεμψά	σοι
de	kai	soi	kai	emoi	euchreston,		hon	anepempsa	soi
zaś	i	tobie	i	mnie	użytecznym,		którego	odesłałem	ci

G846	G3778	G1510	G3588	G1699	G4698		G3739	G1473	G1014
P-ASM	D-NSN	V-PAI-3S	T-NPN	S-1SNPN	N-NPN		R-ASM	P-1NS	V-INI-1S
αὐτόν,	τοῦτ’	ἔστιν	τὰ	ἐμὰ	σπλάγχνα·	**1:13**	ὃν	ἐγὼ	ἐβουλόμην
auton,	tut’	estin	ta	ema	splanchna;		hon	ego	ebulomen
tobie,	to	jest	—	moje	wnętrze;		jego	ja	chciałem

G4314	G1683	G2722	G2443	G5228	G4771	G3427	G1247	G1722	G3588
PREP	F-1ASM	V-PAN	CONJ	PREP	P-2GS	P-1DS	V-PAS-3S	PREP	T-DPM
πρὸς	ἐμαυτὸν	κατέχειν,	ἵνα	ὑπὲρ	σοῦ	μοι	διακονῇ	ἐν	τοῖς
pros	emauton	katechein,	hina	hyper	su	moi	diakone	en	tois
przy	sobie	zatrzymać,	aby	za	ciebie	mi	służył	w	—

G1199	G3588	G2098		G5565	G1161	G3588	G4674	G1106	G3762
N-DPM	T-GSN	N-GSN		ADV	CONJ	T-GSF	S-2SGSF	N-GSF	A-ASN-N
δεσμοῖς	τοῦ	εὐαγγελίου,	**1:14**	χωρὶς	δὲ	τῆς	σῆς	γνώμης	οὐδὲν
desmois	tu	euangeliu,		choris	de	tes	ses	gnomes	uden
więzach	—	dobrej nowiny,		bez	zaś	—	twojej	zgody	nic nie

G2309	G4160	G2443	G3361	G5613	G2596	G318	G3588	G18	G4771
V-AAI-1S	V-AAN	CONJ	PRT-N	ADV	PREP	N-ASF	T-NSN	A-NSN	P-2GS
ἠθέλησα	ποιῆσαι,	ἵνα	μὴ	ὡς	κατὰ	ἀνάγκην	τὸ	ἀγαθόν	σου
ethelesa	poiesai,	hina	me	hos	kata	ananken	to	agathon	su
chciałem	uczynić,	aby	nie	jakby	z	przymusu	—	dobro	twoje

G1510	G235	G2596	G1595		G5029	G1063	G1223	G3778
V-PAS-3S	CONJ	PREP	A-ASN		ADV	CONJ	PREP	D-ASN
ἦ	ἀλλὰ	κατὰ	ἑκούσιον.	**1:15**	τάχα	γὰρ	διὰ	τοῦτο
e	alla	kata	hekusion.		tacha	gar	dia	tuto
było,	ale	z	dobrej woli.		Może	bowiem	dla	tego

G5563		G4314	G5610	G2443	G166	G846	G568		G3765
V-API-3S		PREP	N-ASF	CONJ	A-ASM	P-ASM	V-PAS-2S		ADV-N
ἐχωρίσθη		πρὸς	ὥραν,	ἵνα	αἰώνιον	αὐτὸν	ἀπέχῃς,	**1:16**	οὐκέτι
echoristhe		pros	horan,	hina	aionion	auton	apeches,		uketi
został oddzielony		na [pewien]	czas,	abyś	[na] wieki	go	odzyskał,		już nie

G5613	G1401	G235	G5228	G1401	G80	G27	G3122	G1473
ADV	N-ASM	CONJ	PREP	N-ASM	N-ASM	A-ASM	ADV-S	P-1DS
ὡς	δοῦλον	ἀλλὰ	ὑπὲρ	δοῦλον,	ἀδελφὸν	ἀγαπητόν,	μάλιστα	ἐμοί,
hos	dulon	alla	hyper	dulon,	adelfon	agapeton,	malista	emoi,
jak	sługę,	ale	więcej niż	sługę,	brata	ukochanego,	najbardziej [dla]	mnie,

G4214	G1161	G3123	G4771	G2532	G1722	G4561	G2532	G1722	G2962	
Q-DSN	CONJ	ADV	P-2DS	CONJ	PREP	N-DSF	CONJ	PREP	N-DSM	
πόσῳ	δὲ	μᾶλλον	σοὶ	καὶ	ἐν	σαρκὶ	καὶ	ἐν	Κυρίῳ.	**1:17**
poso	de	mallon	soi	kai	en	sarki	kai	en	Kyrio.	
jak daleko	zaś	więcej	tobie	i	w	ciele	i	w	Panu.	

G1487	G3767	G1473	G2192	G2844	G4355	G846	G5613	G1473
COND	CONJ	P-1AS	V-PAI-2S	N-ASM	V-2AMM-2S	P-ASM	ADV	P-1AS
εἰ	οὖν	με	ἔχεις	κοινωνόν,	προσλαβοῦ	αὐτὸν	ὡς	ἐμέ.
ei	un	me	echeis	koinonon,	proslabu	auton	hos	eme.
Jeśli	więc	mnie	masz	za współpracownika,	przygarnij	go	jak	mnie.

	G1487	G1161	G5100	G91	G4771	G2228	G3784
	COND	CONJ	X-ASN	V-AAI-3S	P-2AS	PRT	V-PAI-3S
1:18	εἰ	δέ	τι	ἠδίκησέν	σε	ἢ	ὀφείλει,
	ei	de	ti	edikesen	se	e	ofeilei,
	jeśli	zaś	jakąś	uczynił niesprawiedliwość	tobie	lub	[jest] winien,

G3778	G1473	G1677		G1473	G3972	G1125	G3588	G1699	G5495
D-ASN	P-1DS	V-PAM-2S		P-1NS	N-NSM	V-AAI-1S	T-DSF	S-1SDSF	N-DSF
τοῦτο	ἐμοὶ	ἐλλόγα·	**1:19**	ἐγὼ	Παῦλος	ἔγραψα	τῇ	ἐμῇ	χειρί,
tuto	emoi	elloga;		ego	Paulos	egrapsa	te	eme	cheiri,
to	mnie	przypisz;		ja	Paweł	napisałem	—	moją	ręką,

G1473	G661	G2443	G3361	G3004	G4771	G3754	G2532	G4572	G3427
P-1NS	V-FAI-1S	CONJ	PRT-N	V-PAS-1S	P-2DS	CONJ	CONJ	F-2ASM	P-1DS
ἐγὼ	ἀποτίσω·	ἵνα	μὴ	λέγω	σοι	ὅτι	καὶ	σεαυτόν	μοι
ego	apotiso;	hina	me	lego	soi	hoti	kai	seauton	moi
ja	spłacę;	a	nie	mówię	ci,	że	i	siebie samego	mi

G4359		G3483	G80	G1473	G4771	G3685	G1722	G2962
V-PAI-2S		PRT	N-VSM	P-1NS	P-2GS	V-2ADO-1S	PREP	N-DSM
προσοφείλεις.	**1:20**	ναί,	ἀδελφέ,	ἐγώ	σου	ὀναίμην	ἐν	Κυρίῳ·
prosofeileis.		nai,	adelfe,	ego	su	onaimen	en	Kyrio;
jesteś winien.		Tak,	bracie,	ja	[z] ciebie	obym miał korzyść	w	Panu;

G373	G3450	G3588	G4698	G1722	G5547		G3982	G3588
V-AAM-2S	P-1GS	T-APN	N-APN	PREP	N-DSM		V-2RAP-NSM	T-DSF
ἀνάπαυσόν	μου	τὰ	σπλάγχνα	ἐν	Χριστῷ.	**1:21**	Πεποιθὼς	τῇ
anapauson	mu	ta	splanchna	en	Christo.		Pepoithos	te
pokrzep	moje	—	wnętrze	w	Pomazańcu.		Przekonany będąc	[o]

G5218	G4771	G1125	G4771	G1492	G3754	G2532	G5228	G3739
N-DSF	P-2GS	V-AAI-1S	P-2DS	V-RAP-NSM	CONJ	CONJ	PREP	R-APN
ὑπακοῇ	σου	ἔγραψά	σοι,	εἰδὼς	ὅτι	καὶ	ὑπὲρ	ἃ
hypakoe	su	egrapsa	soi,	eidos	hoti	kai	hyper	ha
posłuszeństwie	twym,	napisałem	ci,	wiedząc,	że	i	więcej	co

G3004	G4160		G260	G1161	G2532	G2090	G3427	G3578
V-PAI-1S	V-FAI-2S		ADV	CONJ	CONJ	V-PAM-2S	P-1DS	N-ASF
λέγω	ποιήσεις.	**1:22**	ἅμα	δὲ	καὶ	ἑτοίμαζέ	μοι	ξενίαν·
lego	poieseis.		hama	de	kai	hetoimadze	moi	ksenian;
mówię	uczynisz.		Równocześnie	zaś	i	przygotuj	mi	gościnę;

G1679	G1063	G3754	G1223	G3588	G4335	G5216	G5483
V-PAI-1S	CONJ	CONJ	PREP	T-GPF	N-GPF	P-2GP	V-FPI-1S
ἐλπίζω	γὰρ	ὅτι	διὰ	τῶν	προσευχῶν	ὑμῶν	χαρισθήσομαι
elpidzo	gar	hoti	dia	ton	proseuchon	hymon	charisthesomai
mam nadzieję	bowiem,	że	dzięki	—	modlitwom	waszym	zostanę darowany

G5213
P-2DP
ὑμῖν.
hymin.
wam.

Pozdrowienia końcowe

	G782	G4771	G1889	G3588	G4869	G3450	G1722	G5547
	V-PNI-3S	P-2AS	N-NSM	T-NSM	A-NSM	P-1GS	PREP	N-DSM
1:23	Ἀσπάζεταί	σε	Ἐπαφρᾶς	ὁ	συναιχμάλωτός	μου	ἐν	Χριστῷ
	Aspadzetai	se	Epafras	ho	synaichmalotos	mu	en	Christo
	Pozdrawia	cię	Epafras	—	współwięzień	mój	w	Pomazańcu

G2424		G3138	G708	G1214	G3065	G3588	G4904	G3450
N-DSM		N-NSM	N-NSM	N-NSM	N-NSM	T-NPM	A-NPM	P-1GS
Ἰησοῦ,	**1:24**	Μᾶρκος,	Ἀρίσταρχος,	Δημᾶς,	Λουκᾶς,	οἱ	συνεργοί	μου.
Iesu,		Markos,	Aristarchos,	Demas,	Lukas,	hoi	synergoi	mu.
Jezusie,		Marek,	Arystarch,	Demas,	Łukasz,	ci	współpracownicy	moi.

	G3588	G5485	G3588	G2962	G2424	G5547	G3326	G3588	G4151
	T-NSF	N-NSF	T-GSN	N-GSM	N-GSM	N-GSM	PREP	T-GSN	N-GSN
1:25	Ἡ	χάρις	τοῦ	Κυρίου	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	μετὰ	τοῦ	πνεύματος
	He	charis	tu	Kyriu	Iesu	Christu	meta	tu	pneumatos
	—	Łaska	—	Pana	Jezusa	Pomazańca	z	—	duchem

G5216
P-2GP
ὑμῶν.
hymon.
waszym.

I List Piotra

Rozdział 1

Pozdrowienie

	G4074	G652		G2424	G5547	G1588	G3927	G1290
	N-NSM	N-NSM		N-GSM	N-GSM	A-DPM	A-DPM	N-GSF
1:1	Πέτρος	ἀπόστολος		Ἰησοῦ	Χριστοῦ	ἐκλεκτοῖς	παρεπιδήμοις	Διασπορᾶς
	Petros	apostolos	1b)	Iesu	Christu	eklektois	parepidemois	Diasporas
	Piotr,	wysłannik		Jezusa	Pomazańca,	wybranym	wychodźcom	Diaspory

G4195	G1053	G2587	G773	G2532	G978		G2596	
N-GSM	N-GSF	N-GSF	N-GSF	CONJ	N-GSF		PREP	
Πόντου,	Γαλατίας,	Καππαδοκίας,	Ἀσίας,	καὶ	Βιθυνίας,	**1:2**	κατὰ	
Pontu,	Galatias,	Kappadokias,	Asias,	kai	Bithynias,		kata	
Pontu,	Galacji,	Kappadocji,	Azji,	i	Bitynii,		według	

G4268	G2316	G3962	G1722	G38	G4151	G1519	G5218
N-ASF	N-GSM	N-GSM	PREP	N-DSM	N-GSN	PREP	N-ASF
πρόγνωσιν	Θεοῦ	Πατρός,	ἐν	ἁγιασμῷ	Πνεύματος,	εἰς	ὑπακοὴν
prognosin	Theu	Patros,	en	hagiazmo	Pneumatos,	eis	hypakoen
uprzedniego poznania	Boga	Ojca,	w	uświeceniu	Ducha,	ku	posłuszeństwu

G2532	G4473	G129	G2424	G5547	G5485	G5213	G2532	G1515
CONJ	N-ASM	N-GSN	N-GSM	N-GSM	N-NSF	P-2DP	CONJ	N-NSF
καὶ	ῥαντισμὸν	αἵματος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ·	χάρις	ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη
kai	rantismon	haimatos	Iesu	Christu;	charis	hymin	kai	eirene
i	pokropieniu	krwią	Jezusa	Pomazańca:	łaska	wam	i	pokój

G4129
V-APO-3S
πληθυνθείη.
plethyntheie.
niech się pomnaża.

1b)) czyli *apostoł*.

Odrodzeni do nadziei

	G2128 A-NSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G2532 CONJ	G3962 N-NSM	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G2257 P-1GP	G2424 N-GSM
1:3	Εὐλογητὸς	ὁ	Θεὸς	καὶ	Πατὴρ	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
	Eulogetos	ho	Theos	kai	Pater	tu	Kyriu	hemon	Iesu
	Błogosławiony	—	Bóg	i	Ojciec	—	Pana	naszego	Jezusa

G5547 N-GSM	G3588 T-NSM	G2596 PREP	G3588 T-ASN	G4183 A-ASN	G846 P-GSM	G1656 N-ASN	G313 V-AAP-NSM	G1473 P-1AP
Χριστοῦ,	ὁ	κατὰ	τὸ	πολὺ	αὐτοῦ	ἔλεος	ἀναγεννήσας	ἡμᾶς
Christu,	ho	kata	to	poly	autu	eleos	anagennesas	hemas
Pomazańca,	—	według	—	wielkiego	Jego	miłosierdzia	odrodził	nas

G1519 PREP	G1680 N-ASF	G2198 V-PAP-ASF	G1223 PREP	G386 N-GSF	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G1537 PREP	G3498 A-GPM
εἰς	ἐλπίδα	ζῶσαν	δι’	ἀναστάσεως	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	ἐκ	νεκρῶν,
eis	elpida	zosan	di’	anastaseos	Iesu	Christu	ek	nekron,
ku	nadziei	żywej	przez	powstanie	Jezusa	Pomazańca	z	martwych,

	G1519 PREP	G2817 N-ASF	G862 A-ASF	G2532 CONJ	G283 A-ASF	G2532 CONJ	G263 A-ASF	
1:4	εἰς	κληρονομίαν	ἄφθαρτον	καὶ	ἀμίαντον	καὶ	ἀμάραντον,	
	eis	kleronomian	aftharton	kai	amianton	kai	amaranton,	
	ku	dziedzictwu	niezniszczalnemu	i	nieskazitelnemu	i	niewiędnącemu,	

G5083 V-RPP-ASF	G1722 PREP	G3772 N-DPM	G1519 PREP	G5209 P-2AP		G3588 T-APM	G1722 PREP	G1411 N-DSF	G2316 N-GSM
τετηρημένην	ἐν	οὐρανοῖς	εἰς	ὑμᾶς	**1:5**	τοὺς	ἐν	δυνάμει	Θεοῦ
teteremenen	en	uranois	eis	hymas		tus	en	dynamei	Theu
ustrzeżonemu	w	niebiosach	dla	was,		—	w	mocy	Boga,

G5432 V-PPP-APM	G1223 PREP	G4102 N-GSF	G1519 PREP	G4991 N-ASF	G2092 A-ASF	G601 V-APN	G1722 PREP
φρουρουμένους	διὰ	πίστεως	εἰς	σωτηρίαν	ἑτοίμην	ἀποκαλυφθῆναι	ἐν
frurumenus	dia	pisteos	eis	soterian	hetoimen	apokalyfthenai	en
strzeżeni	dla	wiary	ku	zbawieniu	gotowego,	[by] zostać objawionym	w

G2540 N-DSM	G2078 A-DSM-S		G1722 PREP	G3739 R-DSM	G21 V-PNI-2P	G3641 A-ASN	G737 ADV	G1487 COND	G1163 V-PAP-NSN
καιρῷ	ἐσχάτῳ.	**1:6**	ἐν	ᾧ	ἀγαλλιᾶσθε,	ὀλίγον	ἄρτι	εἰ	δέον
kairo	eschato.		en	ho	agalliasthe,	oligon	arti	ei	deon
czasie	ostatnim,		w	którym	weselicie się,	mało	teraz,	jeśli	konieczne,

G3076 V-APP-NPM	G1722 PREP	G4164 A-DPM	G3986 N-DPM		G2443 CONJ	G3588 T-NSN	G1383 N-NSN	G5216 P-2GP	
λυπηθέντες	ἐν	ποικίλοις	πειρασμοῖς,	**1:7**	ἵνα	τὸ	δοκίμιον	ὑμῶν	
lypethentes	en	poikilois	peirazmois,	6k)	hina	to	dokimion	hymon	
zasmuceni	w	rozmaitych	próbach,		aby	—	wypróbowanie	waszej	

G3588 T-GSF	G4102 N-GSF	G4186 A-NSN-C	G5553 N-GSN	G3588 T-GSN	G622 V-PMP-GSN	G1223 PREP	G4442 N-GSN	G1161 CONJ	
τῆς	πίστεως	πολυτιμότερον	χρυσίου	τοῦ	ἀπολλυμένου,	διὰ	πυρὸς	δὲ	
tes	pisteos	polytimoteron	chrysiu	tu	apollymenu,	dia	pyros	de	
—	wiary,	kosztowniejsze [od]	złota	—	zniszczalnego,	przez	ogień	zaś	

G1381 V-PPP-GSN	G2147 V-APS-3S	G1519 PREP	G1868 N-ASM	G2532 CONJ	G1391 N-ASF	G2532 CONJ	G5092 N-ASF	
δοκιμαζομένου,	εὑρεθῇ	εἰς	ἔπαινον	καὶ	δόξαν	καὶ	τιμὴν	
dokimadzomenu,	heurethe	eis	epainon	kai	doksan	kai	timen	
próbowanego,	zostałaby znaleziona	ku	wywyższeniu	i	uwielbieniu	i	czci	

G1722 PREP	G602 N-DSF	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM		G3739 R-ASM	G3756 PRT-N	G3708 V-2AAP-NPM	G25 V-PAI-2P	
ἐν	ἀποκαλύψει	Ἰησοῦ	Χριστοῦ·	**1:8**	ὃν	οὐκ	ἰδόντες	ἀγαπᾶτε,	
en	apokalypsei	Iesu	Christu;		hon	uk	idontes	agapate,	
w	objawieniu	Jezusa	Pomazańca;		którego	nie	zobaczywszy	kochajcie,	

G1519 PREP	G3739 R-ASM	G737 ADV	G3361 PRT-N	G3708 V-PAP-NPM	G4100 V-PAP-NPM	G1161 CONJ	G21 V-PNI-2P	G5479 N-DSF
εἰς	ὃν	ἄρτι	μὴ	ὁρῶντες	πιστεύοντες	δὲ	ἀγαλλιᾶσθε	χαρᾷ
eis	hon	arti	me	horontes	pisteuontes	de	agalliasthe	chara
w	którego	teraz	nie	widząc	wierzycie,	zaś	weselcie się	radością

6k)) lub *doświadczeniach*.

G412	G2532	G1392		G2865		G3588	G5056		G3588
A-DSF	CONJ	V-RPP-DSF		V-PMP-NPM		T-ASN	N-ASN		T-GSF
ἀνεκλαλήτῳ	καὶ	δεδοξασμένῃ,	**1:9**	κομιζόμενοι		τὸ	τέλος		τῆς
aneklaleto	kai	dedoksazmene,		komidzomenoi	9a)	to	telos	9c)	tes
nieopisaną	i	otoczoną chwałą,		przyjmując		—	cel		—

G4102	G4991	G5590		G4012	G3739	G4991	G1567	G2532
N-GSF	N-ASF	N-GPF		PREP	R-GSF	N-GSF	V-AAI-3P	CONJ
πίστεως	σωτηρίαν	ψυχῶν.	**1:10**	περὶ	ἧς	σωτηρίας	ἐξεζήτησαν	καὶ
pisteos	soterian	psychon.		peri	hes	soterias	eksedzetesan	kai
wiary —	zbawienie	dusz.		A	jedynego [tego]	zbawienia	pragnęli	i

G1830	G4396	G3588	G4012	G3588	G1519	G5209		G5485
V-AAI-3P	N-NPM	T-NPM	PREP	T-GSF	PREP	P-2AP		N-GSF
ἐξηραύνησαν	προφῆται	οἱ	περὶ	τῆς	εἰς	ὑμᾶς		χάριτος
ekseraunesan	profetai	hoi	peri	tes	eis	hymas		charitos
dowiadywali się	prorocy,	—	o	—	ku	wam [okazanej]		łasce

G4395		G2045	G1519	G5101	G2228	G4169	G2540	G1213
V-AAP-NPM		V-PAP-NPM	PREP	I-ASM	PRT	I-ASM	N-ASM	V-IAI-3S
προφητεύσαντες,	**1:11**	ἐραυνῶντες	εἰς	τίνα	ἢ	ποῖον	καιρὸν	ἐδήλου
profeteusantes,		eraunontes	eis	tina	e	poion	kairon	edelu
prorokowali,		badając,	na	jaką	lub	którą	porę	wskazywał

G3588	G1722	G846	G4151	G5547	G4303	G3588	G1519
T-NSN	PREP	P-DPM	N-NSN	N-GSM	V-PNP-NSN	T-APN	PREP
τὸ	ἐν	αὐτοῖς	Πνεῦμα	Χριστοῦ	προμαρτυρόμενον	τὰ	εἰς
to	en	autois	Pneuma	Christu	promartyromenon	ta	eis
—	w	nich	Duch	Pomazańca	wcześniej świadczący	—	o

G5547	G3804	G2532	G3588	G3326	G3778	G1391		G3739
N-ASM	N-APN	CONJ	T-APF	PREP	D-APN	N-APF		R-DPM
Χριστὸν	παθήματα	καὶ	τὰς	μετὰ	ταῦτα	δόξας·	**1:12**	οἷς
Christon	pathemata	kai	tas	meta	tauta	doksas;		hois
Pomazańca	cierpieniach	i	—	po	tem	chwale,		którym

G601	G3754	G3756	G1438	G5213	G1161	G1247	G846	G3739
V-API-3S	CONJ	PRT-N	F-3DPM	P-2DP	CONJ	V-IAI-3P	P-APN	R-APN
ἀπεκαλύφθη	ὅτι	οὐχ	ἑαυτοῖς	ὑμῖν	δὲ	διηκόνουν	αὐτά,	ἃ
apekalyfthe	hoti	uch	heautois	hymin	de	diekonun	auta,	ha
zostało objawiona,	że	nie	sobie samym,	wam	zaś	służyło	to,	co

G3568	G312	G5213	G1223	G3588	G2097	G5209	G1722	G4151
ADV	V-2API-3S	P-2DP	PREP	T-GPM	V-AMP-GPM	P-2AP	PREP	N-DSN
νῦν	ἀνηγγέλη	ὑμῖν	διὰ	τῶν	εὐαγγελισαμένων	ὑμᾶς	ἐν	Πνεύματι
nyn	anengele	hymin	dia	ton	euangelisamenon	hymas	en	Pneumati
teraz	zostało oznajmione	wam	przez	—	ewangelizujących	was	w	Duchu

G40	G649	G575	G3772	G1519	G3739	G1937	G32
A-DSN	V-2APP-DSN	PREP	N-GSM	PREP	R-APN	V-PAI-3P	N-NPM
Ἁγίῳ	ἀποσταλέντι	ἀπ’	οὐρανοῦ,	εἰς	ἃ	ἐπιθυμοῦσιν	ἄγγελοι
Hagio	apostalenti	ap’	uranu,	eis	ha	epithymusin	angeloi
Świętym,	który został posłany	z	nieba,	ku	czemu	pragną	zwiastuni

G3879
V-AAN
παρακύψαι.
parakypsai.
zajrzeć.

Wezwanie do ufności i miłości

	G1352	G328	G3588	G3751	G3588	G1271	G5216	G3525
	CONJ	V-AMP-NPM	T-APF	N-APF	T-GSF	N-GSF	P-2GP	V-PAP-NPM
1:13	Διὸ	ἀναζωσάμενοι	τὰς	ὀσφύας	τῆς	διανοίας	ὑμῶν,	νήφοντες,
	Dio	anadzosamenoi	tas	osfyas	tes	dianoias	hymon,	nefontes,
	Dlatego	przepasawszy sobie	—	biodra	—	umysłu	waszego,	trzeźwi,

G5049	G1679	G1909	G3588	G5342	G5213	G5485	G1722	G602
ADV	V-AAM-2P	PREP	T-ASF	V-PPP-ASF	P-2DP	N-ASF	PREP	N-DSF
τελείως,	ἐλπίσατε	ἐπὶ	τὴν	φερομένην	ὑμῖν	χάριν	ἐν	ἀποκαλύψει
teleios,	elpisate	epi	ten	feromenen	hymin	charin	en	apokalypsei
doskonali,	nabierzcie nadziei	w	—	niesionej	wam	łasce	w	objawieniu

---

9a)) W zn. *otrzymując to, co należało do mnie, ale zostało utracone, lub obiecane, ale zatrzymane, lub: Otrzymując to, co stało się moje.*
9c)) dosł. *koniec, opłata drogowa*, czyli w zn. końcowy cel.

G2424	G5547		G5613	G5043	G5218	G3361	G4964	
N-GSM	N-GSM		ADV	N-NPN	N-GSF	PRT-N	V-PEP-NPM	
Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	**1:14**	ὡς	τέκνα	ὑπακοῆς,	μὴ	συσχηματιζόμενοι	
Iesu	Christu.		hos	tekna	hypakoes,	me	syschematidzomenoi	
Jezusa	Pomazańca.		Jak	dzieci	posłuszeństwa,	nie	podporządkowując się	14e)

G3588	G4386	G1722	G3588	G52	G5216	G1939		G235	G2596	
T-DPF	ADV-C	PREP	T-DSF	N-DSF	P-2GP	N-DPF		CONJ	PREP	
ταῖς	πρότερον	ἐν	τῇ	ἀγνοίᾳ	ὑμῶν	ἐπιθυμίαις,	**1:15**	ἀλλὰ	κατὰ	
tais	proteron	en	te	agnoia	hymon	epithymiais,		alla	kata	
[jak]	wcześniej	w	—	niewiedzy	waszej,	pożądliwości,		ale	według	

G3588	G2564	G5209	G40	G2532	G846	G40	G1722	G3956	
T-ASM	V-AAP-ASM	P-2AP	A-ASM	CONJ	P-NPM	A-NPM	PREP	A-DSF	
τὸν	καλέσαντα	ὑμᾶς	ἅγιον	καὶ	αὐτοὶ	ἅγιοι	ἐν	πάσῃ	
ton	kalesanta	hymas	hagion	kai	autoi	hagioi	en	pase	
[Tego],	[który] powołał	was,	Świętego,	i	sami	świętymi	w	całym	

G391	G1096		G1360	G1125	G40	G1510	G3754	
N-DSF	V-AOM-2P		CONJ	V-RPI-3S	A-NPM	V-FDI-2P	CONJ	
ἀναστροφῇ	γενήθητε,	**1:16**	διότι	γέγραπται.	Ἅγιοι	ἔσεσθε,	ὅτι	
anastrofe	genethete,		dioti	gegraptai.	Hagioi	esesthe,	hoti	
postępowaniu	stańcie się,		dlatego	napisane jest:	*Święci*	*stańcie się,*	*gdyż*	

G1473	G40		G2532	G1487	G3962	G1941	G3588	
P-1NS	A-NSM		CONJ	COND	N-ASM	V-PMI-2P	T-ASM	
ἐγὼ	ἅγιος	**1:17**	καὶ	εἰ	Πατέρα	ἐπικαλεῖσθε	τὸν	
ego	hagios	16g)	kai	ei	Patera	epikaleisthe	ton	
Ja [Jestem]	*święty,*		a	jeśli	*Ojca*	*przywołujecie*	—	

G678	G2919	G2596	G3588	G1538	G2041	G1722	G5401	G3588
ADV	V-PAP-ASM	PREP	T-ASN	A-GSM	N-ASN	PREP	N-DSM	T-ASM
ἀπροσωπολήμπτως	κρίνοντα	κατὰ	τὸ	ἑκάστου	ἔργον,	ἐν	φόβῳ	τὸν
aprosopolemptos	krinonta	kata	to	hekastu	ergon,	en	fobo	ton
bezstronnie	sądzącego	według	—	każdego	dzieła,	w	bojaźni	—

G3588	G3940	G5216	G5550	G390		G1492	G3754
T-GSF	N-GSF	P-2GP	N-ASM	V-2APM-2P		V-RAP-NPM	CONJ
τῆς	παροικίας	ὑμῶν	χρόνον	ἀναστράφητε,	**1:18**	εἰδότες	ὅτι
tes	paroikias	hymon	chronon	anastrafete,		eidotes	hoti
[przez]	zamieszkiwania	waszego	czas	postępujcie,		będąc świadomi,	że

G3756	G5349	G694	G2228	G5553	G3084	G1537	G3588
PRT-N	A-DPN	N-DSN	PRT	N-DSN	V-API-2P	PREP	T-GSF
οὐ	φθαρτοῖς,	ἀργυρίῳ	ἢ	χρυσίῳ,	ἐλυτρώθητε	ἐκ	τῆς
u	fthartois,	argyrio	e	chrysio,	elytrothete	ek	tes
nie	zniszczalnym	*srebrem*	lub	złotem,	*zostaliście odkupieni*	z	—

G3152	G5216	G391	G3970		G235	G5093	G129	
A-GSF	P-2GP	N-GSF	A-GSF		CONJ	A-DSN	N-DSN	
ματαίας	ὑμῶν	ἀναστροφῆς	πατροπαραδότου,	**1:19**	ἀλλὰ	τιμίῳ	αἵματι	
mataias	hymon	anastrofes	patroparadotu,		alla	timio	haimati	
próżnych	waszych	zachowań	przekazanych przez ojców,		ale	cenną	krwią	

G5613	G286	G299	G2532	G784	G5547	
ADV	N-GSM	A-GSM	CONJ	A-GSM	N-GSM	
ὡς	ἀμνοῦ	ἀμώμου	καὶ	ἀσπίλου	Χριστοῦ,	**1:20**
hos	amnu	amomu	kai	aspilu	Christu,	
jedynego	baranka	nienagannego	i	niesplamionego,	Pomazańca,	

G4267		G3303	G4253	G2602	G2889	G5319	G1161	G1909
V-RPP-GSM		PRT	PREP	N-GSF	N-GSM	V-APP-GSM	CONJ	PREP
προεγνωσμένου		μὲν	πρὸ	καταβολῆς	κόσμου,	φανερωθέντος	δὲ	ἐπ’
proegnosmenu	20a)	men	pro	kataboles	kosmu,	fanerothentos	de	ep’
wcześniej poznanego		—	przed	poczęciem	świata,	uwidocznionego	zaś	w

G2078	G3588	G5550	G1223	G5209		G3588	G1223	G846	G4103
A-GSM-S	T-GPM	N-GPM	PREP	P-2AP		T-APM	PREP	P-GSM	A-APM
ἐσχάτου	τῶν	χρόνων	δι’	ὑμᾶς	**1:21**	τοὺς	δι’	αὐτοῦ	πιστοὺς
eschatu	ton	chronon	di’	hymas		tus	di’	autu	pistus
ostatnim	—	czasie	dla	was,		—	przez	Niego	wierzących

14e)) dosł. *dostosowując swej postaci do*.
16g)) Kpł 11:44, 45, Kpł 19:2, Kpł 20:7.
20a)) w zn. *przewidzianego*.

G1519	G2316	G3588	G1453	G846	G1537	G3498	G2532	G1391	G846
PREP	N-ASM	T-ASM	V-AAP-ASM	P-ASM	PREP	A-GPM	CONJ	N-ASF	P-DSM
εἰς	Θεὸν	τὸν	ἐγείραντα	αὐτὸν	ἐκ	νεκρῶν	καὶ	δόξαν	αὐτῷ
eis	Theon	ton	egeiranta	auton	ek	nekron	kai	doksan	auto
w	Boga,	—	który wzbudził	Go	z	martwych	i	chwałę	Mu

G1325	G5620	G3588	G4102	G5216	G2532	G1680	G1510	G1519	G2316
V-2AAP-ASM	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-2GP	CONJ	N-ASF	V-PAN	PREP	N-ASM
δόντα,	ὥστε	τὴν	πίστιν	ὑμῶν	καὶ	ἐλπίδα	εἶναι	εἰς	Θεόν.
donta,	hoste	ten	pistin	hymon	kai	elpida	einai	eis	Theon.
dał,	tak że	—	wiara	wasza	i	nadzieja	jest	w	Bogu.

	G3588	G5590	G5216	G48	G1722	G3588	G5218	G3588	G225
	T-APF	N-APF	P-2GP	V-RAP-NPM	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSF	N-GSF
1:22	Τὰς	ψυχὰς	ὑμῶν	ἡγνικότες	ἐν	τῇ	ὑπακοῇ	τῆς	ἀληθείας
	Tas	psychas	hymon	hegnikotes	en	te	hypakoe	tes	aletheias
	—	Dusze	wasze	oczyściwszy	w	—	posłuszeństwie	—	prawdy

G1519	G5360	G505	G1537	G2588	G240	G25	G1619
PREP	N-ASF	A-ASF	PREP	N-GSF	C-APM	V-AAM-2P	ADV
εἰς	φιλαδελφίαν	ἀνυπόκριτον,	ἐκ	καρδίας	ἀλλήλους	ἀγαπήσατε	ἐκτενῶς,
eis	filadelfian	anypokriton,	ek	kardias	allelus	agapesate	ektenos,
ku	braterstwu	nieobłudnemu,	z	serca	siebie nawzajem	ukochajcie	żarliwie,

	G313	G3756	G1537	G4701	G5349	G235	G862
	V-RPP-NPM	PRT-N	PREP	N-GSF	A-GSF	CONJ	A-GSF
1:23	ἀναγεγεννημένοι	οὐκ	ἐκ	σπορᾶς	φθαρτῆς	ἀλλὰ	ἀφθάρτου,
	anagegennemenoi	uk	ek	sporas	fthartes	alla	afthartu,
	ponownie zrodzeni	nie	z	nasienia	zniszczalnego,	ale	niezniszczalnego,

G1223	G3056	G2198	G2316	G2532	G3306		G1360	G3956	G4561
PREP	N-GSM	V-PAP-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAP-GSM		CONJ	A-NSF	N-NSF
διὰ.	λόγου	ζῶντος	Θεοῦ	καὶ	μένοντος	**1:24**	διότι	πᾶσα	σὰρξ
dia.	logu	zontos	Theu	kai	menontos		dioti	pasa	sarks
przez	*słowo*	*żyjącego*	*Boga*	*i*	*trwającego.*		Dlatego	*wszelkie*	*ciało*

G5613	G5528	G2532	G3956	G1391	G846	G5613	G438	G5528
ADV	N-NSM	CONJ	A-NSF	N-NSF	P-GSF	ADV	N-NSN	N-GSM
ὡς	χόρτος,	καὶ	πᾶσα	δόξα	αὐτῆς	ὡς	ἄνθος	χόρτου·
hos	chortos,	kai	pasa	doksa	autes	hos	anthos	chortu;
jak	*trawa,*	*i*	*wszelka*	*chwała*	ich	*jak*	*kwiat*	*trawy;*

G3583	G3588	G5528	G2532	G3588	G438	G1601		G3588
V-API-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSN	N-NSN	V-2AAI-3S		T-NSN
ἐξηράνθη	ὁ	χόρτος,	καὶ	τὸ	ἄνθος	ἐξέπεσεν·	**1:25**	τὸ
ekseranthe	ho	chortos,	kai	to	anthos	eksepesen;		to
wysuszona została	—	*trawa,*	*i*	—	*kwiat*	*opadł;*		—

G1161	G4487	G2962	G3306	G1519	G3588	G165		G3778	G1161
CONJ	N-NSN	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM		D-NSN	CONJ
δὲ	ῥῆμα	Κυρίου	μένει	εἰς	τὸν	αἰῶνα.	**25h)**	τοῦτο	δέ
de	rema	Kyriu	menei	eis	ton	aiona.		tuto	de
zaś	*wypowiedź*	*Pana*	*pozostaje*	*na*	—	*wiek.*		Tą	zaś

G2076	G3588	G4487	G3588	G2097	G1519	G5209
V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	T-NSN	V-APP-NSN	PREP	P-2AP
ἐστιν	τὸ	ῥῆμα	τὸ	εὐαγγελισθὲν	εἰς	ὑμᾶς.
estin	to	rema	to	euangelisthen	eis	hymas.
jest	—	wypowiedź	—	ogłoszona jako dobra nowina	ku	wam.

25h)) Iz 40:6-8

Rozdział 2

Zasady nowego życia

	G659	G3767	G3956	G2549	G2532	G3956	G1388	G2532	G5272
	V-2AMP-NPM	CONJ	A-ASF	N-ASF	CONJ	A-ASM	N-ASM	CONJ	N-APF
2:1	Ἀποθέμενοι	οὖν	πᾶσαν	κακίαν	καὶ	πάντα	δόλον	καὶ	ὑποκρίσεις
	Apothemenoi	un	pasan	kakian	kai	panta	dolon	kai	hypokriseis
	Odrzuciwszy	więc	wszelką	złość	i	wszelki	podstęp	i	hipokryzję

G2532	G5355	G2532	G3956	G2636		G5613	G738	G1025
CONJ	N-APM	CONJ	A-APF	N-APF		ADV	A-NPN	N-NPN
καὶ	φθόνους	καὶ	πάσας	καταλαλιάς,	**2:2**	ὡς	ἀρτιγέννητα	βρέφη
kai	fthonus	kai	pasas	katalalias,		hos	artigenneta	brefe
i	zazdrość	i	wszelkie	obmowy,		jak	nowo narodzone	niemowlęta

G3588	G3050	G97	G1051	G1971	G2443	G1722	G846
T-ASN	A-ASN	A-ASN	N-ASN	V-AAM-2P	CONJ	PREP	P-DSN
τὸ	λογικὸν	ἄδολον	γάλα	ἐπιποθήσατε,	ἵνα	ἐν	αὐτῷ
to	logikon	adolon	gala	epipothesate,	hina	en	auto
—	związanego ze słowem	niesfałszowanego	mleka	zapragnijcie,	aby	w	nim

G837	G1519	G4991		G1487	G1089	G3754	G5543
V-APS-2P	PREP	N-ASF		COND	V-ADI-2P	CONJ	A-NSM
αὐξηθῆτε	εἰς	σωτηρίαν,	**2:3**	εἰ	ἐγεύσασθε	ὅτι	χρηστὸς
auksethete	eis	soterian,		ei	egeusasthe	hoti	chrestos
otrzymalibyście wzrost	ku	zbawieniu,		jeśli	*skosztowaliście,*	*że*	*dobrotliwy*

G3588	G2962		G4314	G3739	G4334	G3037	G2198	
T-NSM	N-NSM		PREP	R-ASM	V-PNP-NPM	N-ASM	V-PAP-ASM	
ὁ	Κύριος	**2:4**	πρὸς	ὃν	προσερχόμενοι,	λίθον	ζῶντα,	
ho	Kyrios	3f)	pros	hon	proserchomenoi,	lithon	zonta,	4e)
[jest]	*Pan,*		do	którego	zbliżając się,	*[do] kamienia*	żywego,	

G5259	G444	G3303	G593	G3844	G1161	G2316	G1588
PREP	N-GPM	PRT	V-RPP-ASM	PREP	CONJ	N-DSM	A-ASM
ὑπὸ	ἀνθρώπων	μὲν	ἀποδεδοκιμασμένον	παρὰ	δὲ	Θεῷ,	ἐκλεκτὸν
hypo	anthropon	men	apodedokimazmenon	para	de	Theo,	eklekton
przez	ludzi	—	odrzuconego,	przez	zaś	Boga,	*wybranego,*

G1784		G2532	G846	G5613	G3037	G2198	G3618
A-ASM		CONJ	P-NPM	ADV	N-NPM	V-PAP-NPM	V-PPI-2P
ἔντιμον	**2:5**	καὶ	αὐτοὶ	ὡς	λίθοι	ζῶντες	οἰκοδομεῖσθε
entimon	4n)	kai	autoi	hos	lithoi	zontes	oikodomeisthe
kosztownego		i	sami	jak	kamienie	żyjące,	jesteście budowani

G3624	G4152	G1519	G2406	G40	G399	G4152	G2378
N-NSM	A-NSM	PREP	N-NSN	A-NSN	V-AAN	A-APF	N-APF
οἶκος	πνευματικὸς	εἰς	ἱεράτευμα	ἅγιον,	ἀνενέγκαι	πνευματικὰς	θυσίας
oikos	pneumatikos	eis	hierateuma	hagion,	anenenkai	pneumatikas	thysias
[w] dom	duchowy,	w	kapłaństwo	święte,	[by] wznieść	duchowe	ofiary,

G2144		G2316	G1223	G2424	G5547	G1360	G4023
A-APF		N-DSM	PREP	N-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAI-3S
εὐπροσδέκτους		Θεῷ	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	διότι	περιέχει
euprozdektus		Theo	dia	Iesu	Christu.	dioti	periechei
dobrze przyjęte		Boga	przez	Jezusa	Pomazańca.	Dlatego	zawarte [jest]
[przez]							

G1722	G1124	G3708	G5087	G1722	G4622	G3037	G1588	G204
PREP	N-DSF	V-2AMM-2S	V-PAI-1S	PREP	N-PRI	N-ASM	A-ASM	A-ASM
ἐν	γραφῇ.	Ἰδοὺ	τίθημι	ἐν	Σιὼν	λίθον	ἐκλεκτὸν	ἀκρογωνιαῖον
en	grafe.	Idu	tithemi	en	Sion	lithon	eklekton	akrogoniaion
w	Piśmie:	*Oto*	*kładę*	*na*	*Syjonie*	*kamień*	*wybrany,*	*węgielny,*

G1784	G2532	G3588	G4100	G1909	G846	G3756	G3361
A-ASM	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	P-DSM	PRT-N	PRT-N
ἔντιμον,	καὶ	ὁ	πιστεύων	ἐπ’	αὐτῷ	οὐ	μὴ
entimon,	kai	ho	pisteuon	ep’	auto	u	me
kosztowny,	*a*	—	*pokładający wiarę*	*w*	*nim,*	*nie*	—

3f)) Ps 34:9
4e)) Dn 2:34-35
4n)) Iz 28:16, Iz 42:1.

G2617		G5213	G3767	G3588	G5092	G3588	G4100	
V-APS-3S		P-2DP	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-DPM	V-PAP-DPM	
καταισχυνθῇ	**2:7**	ὑμῖν	οὖν	ἡ	τιμὴ	τοῖς	πιστεύουσιν·	
kataischynthe	6t)	hymin	un	he	time	tois	pisteuusin;	
zostanie zawstydzony.		Wam	więc	—	szacunek,	—	wierzącym;	

G569	G1161	G3037	G3739	G593	G3588	G3618	G3778
V-PAP-DPM	CONJ	N-NSM	R-ASM	V-AAI-3P	T-NPM	V-PAP-NPM	D-NSM
ἀπιστοῦσιν	δὲ	λίθος	ὃν	ἀπεδοκίμασαν	οἱ	οἰκοδομοῦντες,	οὗτος
apistusin	de	lithos	hon	apedokimasan	hoi	oikodomuntes,	hutos
niewierzącym	zaś	*kamień,*	*którego*	*odrzucili*	—	*budujący,*	*ten*

G1096	G1519	G2776	G1137		G2532	G3037	G4348	G2532	
V-AOI-3S	PREP	N-ASF	N-GSF		CONJ	N-NSM	N-GSN	CONJ	
ἐγενήθη	εἰς	κεφαλὴν	γωνίας	**2:8**	καὶ·	λίθος	προσκόμματος	καὶ	
egenethe	eis	kefalen	gonias	7r)	kai;	lithos	proskommatos	kai	
stał się	*ku*	*główni*	*narożnej,*		i	*kamieniem*	*potknięcia*	*i*	

G4073	G4625	G3739	G4350		G3588	G3056	G544
N-NSF	N-GSN	R-NPM	V-PAI-3P		T-DSM	N-DSM	V-PAP-NPM
πέτρα	σκανδάλου	οἳ	προσκόπτουσιν		τῷ	λόγῳ	ἀπειθοῦντες,
petra	skandalu	hoi	proskoptusin	8h)	to	logo	apeithuntes,
skałą	*zgorszenia*	—	*potykającym się,*		—	słowu	nie dając się przekonać,

G1519	G3739	G2532	G5087		G4771	G1161	G1085	G1588
PREP	R-ASN	CONJ	V-API-3P		P-2NP	CONJ	N-NSN	A-NSN
εἰς	ὃ	καὶ	ἐτέθησαν·	**2:9**	ὑμεῖς	δὲ	γένος	ἐκλεκτόν,
eis	ho	kai	etethesan;		hymeis	de	genos	eklekton,
ku	czemu	i	zostali przeznaczeni.		Wy	zaś	*rodem*	*wybranym,*

G934	G2406	G1484	G40		G2992	G1519	G4047		G3704	G3588
A-NSN	N-NSN	N-NSN	A-NSN		N-NSM	PREP	N-ASF		ADV	T-APF
βασίλειον	ἱεράτευμα,	ἔθνος	ἅγιον,		λαὸς	εἰς	περιποίησιν,		ὅπως	τὰς
basileion	hierateuma,	ethnos	hagion,	9h)	laos	eis	peripoiesin,	9k)	hopos	tas
królewskie	*kapłaństwo,*	*naród*	*święty,*		*lud*	*ku*	*pozyskaniu,*		*aby*	—

G703	G1804	G3588	G1537	G4655	G5209	G2564	G1519	G3588	
N-APF	V-AAS-2P	T-GSM	PREP	N-GSN	P-2AP	V-AAP-GSM	PREP	T-ASN	
ἀρετὰς	ἐξαγγείλητε	τοῦ	ἐκ	σκότους	ὑμᾶς	καλέσαντος	εἰς	τὸ	
aretas	eksangeilete	tu	ek	skotus	hymas	kalesantos	eis	to	
cnoty	*ogłosilibyście*	[Tego],	z	ciemności	was	powołującego	do	—	

G2298	G846	G5457		G3739	G4218	G3756	G2992	G3568	G1161	
A-ASN	P-GSM	N-ASN		R-NPM	PRT	PRT-N	N-NSM	ADV	CONJ	
θαυμαστὸν	αὐτοῦ	φῶς·	**2:10**	οἵ	ποτε	οὐ,	λαὸς	νῦν	δὲ,	
thaumaston	autu	fos;		hoi	pote	u,	laos	nyn	de,	
zdumiewającego	Jego	światła;		—	abyś	nie,	*lud*	teraz	zaś,	

G2992	G2316	G3588	G3756	G1653	G3568	G1161	G1653		
N-NSM	N-GSM	T-NPM	PRT-N	V-RPP-NPM	ADV	CONJ	V-APP-NPM		
λαὸς	Θεοῦ	οἱ,	οὐκ	ἠλεημένοι	νῦν	δὲ.	ἐλεηθέντες	**2:11**	
laos	Theu	hoi,	uk	eleemenoi	nyn	de.	eleethentes		
lud	*Boga*	ci,	*nie*	*którzy są objęci litością*	teraz	zaś.	–		

G27	G3870	G5613	G3941	G2532	G3927	G568	G3588
A-VPM	V-PAI-1S	ADV	A-APM	CONJ	A-APM	V-PMN	T-GPF
Ἀγαπητοί,	παρακαλῶ	ὡς	παροίκους	καὶ	παρεπιδήμους	ἀπέχεσθαι	τῶν
Agapetoi,	parakalo	hos	paroikus	kai	parepidemus	apechesthai	ton
Ukochani,	wzywam	jak	–	*i*	–	wstrzymywać się	—

G4559	G1939	G3748	G4754	G2596	G3588	G5590		G3588	
A-GPF	N-GPF	R-NPF	V-PMI-3P	PREP	T-GSF	N-GSF		T-ASF	
σαρκικῶν	ἐπιθυμιῶν,	αἵτινες	στρατεύονται	κατὰ	τῆς	ψυχῆς·	**2:12**	τὴν	
sarkikon	epithymion,	haitines	strateuontai	kata	tes	psyches;		ten	
doczesnych	pożądliwości,	–	walczą	według	—	duszy:		—	

6t)) Iz 28:16
7r)) Ps 118:22.
8h)) Iz 8:14
9h)) Wj 19:6
9k)) Pwt 7:6
9o)) Iz 43:21

G391	G5216	G1722	G3588	G1484	G2192	G2570	G2443	G1722	G3739
N-ASF	P-2GP	PREP	T-DPN	N-DPN	V-PAP-NPM	A-ASF	CONJ	PREP	R-DSN
ἀναστροφὴν	ὑμῶν	ἐν	τοῖς	ἔθνεσιν	ἔχοντες	καλήν,	ἵνα	ἐν	ᾧ
anastrofen	hymon	en	tois	ethnesin	echontes	kalen,	hina	en	ho
postępowaniu	wam	na	—	narodach	mający się	dobrą,	aby	na	którym

G2635	G5216	G5613	G2555	G1537	G3588	G2570	G2041	G2029
V-PAI-3P	P-2GP	ADV	A-GPM	PREP	T-GPN	A-GPN	N-GPN	V-PAP-NPM
καταλαλοῦσιν	ὑμῶν	ὡς	κακοποιῶν,	ἐκ	τῶν	καλῶν	ἔργων	ἐποπτεύοντες
katalalusin	hymon	hos	kakopoion,	ek	ton	kalon	ergon	epopteuontes
pomawiają	wam	jak	czyniący zło,	z	—	wzywający	dzieł	–

G1392	G3588	G2316	G1722	G2250	G1984
V-AAS-3P	T-ASM	N-ASM	PREP	N-DSF	N-GSF
δοξάσωσιν	τὸν	Θεὸν.	ἐν	ἡμέρᾳ	ἐπισκοπῆς
doksasosin	ton	Theon.	en	hemera	episkopes
chwalili	—	Boga.	*na*	*dniowi*	–

Stosunek do władzy

	G5293	G3956	G442	G2937	G1223	G3588	G2962	G1535
	V-2APM-2P	A-DSF	A-DSF	N-DSF	PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ
2:13	Ὑποτάγητε	πάσῃ	ἀνθρωπίνῃ	κτίσει	διὰ	τὸν	Κύριον·	εἴτε
	Hypotagete	pase	anthropine	ktisei	dia	ton	Kyrion;	eite
	Zostańcie poddani	całej	ludzką	stworzeniu	przez	—	Pana:	jeśli

G935	G5613	G5242		G1535	G2232	G5613	G1223	G846	G3992
N-DSM	ADV	V-PAP-DSM		CONJ	N-DPM	ADV	PREP	P-GSM	V-PPP-DPM
βασιλεῖ	ὡς	ὑπερέχοντι,	**2:14**	εἴτε	ἡγεμόσιν	ὡς	δι’	αὐτοῦ	πεμπομένοις
basilei	hos	hyperechonti,		eite	hegemosin	hos	di’	autu	pempomenois
królowi	jak	górującemu,		jeśli	dowódców	jak	przez	jego	–

G1519	G1557	G2555	G1868	G1161	G17		G3754	G3779
PREP	N-ASF	A-GPM	N-ASM	CONJ	A-GPM		CONJ	ADV
εἰς	ἐκδίκησιν	κακοποιῶν	ἔπαινον	δὲ	ἀγαθοποιῶν·	**2:15**	ὅτι	οὕτως
eis	ekdikesin	kakopoion	epainon	de	agathopoion;		hoti	hutos
w	pomstę	czyniący zło	uwielbienia	zaś	czyniący dobrze:		że	tak

G1510	G3588	G2307	G3588	G2316	G15	G5392	G3588	G3588
V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM	V-PAP-APM	V-PAN	T-ASF	T-GPM
ἐστὶν	τὸ	θέλημα	τοῦ	Θεοῦ,	ἀγαθοποιοῦντας	φιμοῦν	τὴν	τῶν
estin	to	thelema	tu	Theu,	agathopoiuntas	fimun	ten	ton
jest	—	wolę	—	Boga,	–	zamykać usta	—	—

G878	G444	G56		G5613	G1658	G2532	G3361	G5613
A-GPM	N-GPM	N-ASF		ADV	A-NPM	CONJ	PRT-N	ADV
ἀφρόνων	ἀνθρώπων	ἀγνωσίαν·	**2:16**	ὡς	ἐλεύθεροι,	καὶ	μὴ	ὡς
afronon	anthropon	agnosian;		hos	eleutheroi,	kai	me	hos
nierozsądnych	ludzi	brak poznania:		jak	wolni,	i	nie	jak

G1942	G2192	G3588	G2549	G3588	G1657	G235	G5613	G2316	G1401
N-ASN	V-PAP-NPM	T-GSF	N-GSF	T-ASF	N-ASF	CONJ	ADV	N-GSM	N-NPM
ἐπικάλυμμα	ἔχοντες	τῆς	κακίας	τὴν	ἐλευθερίαν,	ἀλλ’	ὡς	Θεοῦ	δοῦλοι.
epikalymma	echontes	tes	kakias	ten	eleutherian,	all’	hos	Theu	duloi.
przykrywkę	mający się	—	–	—	wolność,	ale	jak	Boga	słudzy.

	G3956	G5091	G3588	G81	G25	G3588	G2316	G5399
	A-APM	V-AAM-2P	T-ASF	N-ASF	V-PAM-2P	T-ASM	N-ASM	V-PNM-2P
2:17	πάντας	τιμήσατε,	τὴν	ἀδελφότητα	ἀγαπᾶτε,	τὸν	Θεὸν.	φοβεῖσθε,
	pantas	timesate,	ten	adelfoteta	agapate,	ton	Theon.	fobeisthe,
	wszystkich	szanujcie,	—	braterstwo	kochajcie,	—	Boga.	*bójcie się,*

G3588	G935	G5091
T-ASM	N-ASM	V-PAM-2P
τὸν	βασιλέα	τιμᾶτε
ton	basilea	timate
—	*króla*	*szanujcie*

Stosunek niewolników do panów i jego uzasadnienie

	G3588 T-NPM	G3610 N-NPM	G5293 V-PPP-NPM	G1722 PREP	G3956 A-DSM	G5401 N-DSM	G3588 T-DPM	G1203 N-DPM
2:18	Οἱ	οἰκέται,	ὑποτασσόμενοι	ἐν	παντὶ	φόβῳ	τοῖς	δεσπόταις,
	Hoi	oiketai,	hypotassomenoi	en	panti	fobo	tois	despotais,
	Ci	domownicy,	będąc poddanymi	na	wszelkim	obawą	—	–

G3756 PRT-N	G3440 ADV	G3588 T-DPM	G18 A-DPM	G2532 CONJ	G1933 A-DPM	G235 CONJ	G2532 CONJ	G3588 T-DPM	G4646 A-DPM	
οὐ	μόνον	τοῖς	ἀγαθοῖς	καὶ	ἐπιεικέσιν	ἀλλὰ	καὶ	τοῖς	σκολιοῖς.	**2:19**
u	monon	tois	agathois	kai	epieikesin	alla	kai	tois	skoliois.	
nie	tylko	—	dobrych	i	życzliwym	ale	i	—	–	

G3778 D-NSN	G1063 CONJ	G5485 N-NSF	G1487 COND	G1223 PREP	G4893 N-ASF	G2316 N-GSM	G5297 V-PAI-3S	G5100 X-NSM	G3077 N-APF
τοῦτο	γὰρ	χάρις	εἰ	διὰ	συνείδησιν	Θεοῦ	ὑποφέρει	τις	λύπας
tuto	gar	charis	ei	dia	syneidesin	Theu	hypoferei	tis	lypas
to	bowiem	łaska	jeśli	przez	sumienia	Boga	wytrzymuje	—	–

G3958 V-PAP-NSM	G95 ADV		G4169 I-NSN	G1063 CONJ	G2811 N-NSN	G1487 COND	G264 V-PAP-NPM	G2532 CONJ	
πάσχων	ἀδίκως.	**2:20**	ποῖον	γὰρ	κλέος	εἰ	ἁμαρτάνοντες	καὶ	
paschon	adikos.		poion	gar	kleos	ei	hamartanontes	kai	
cierpiąc	–		którego	bowiem	–	jeśli	–	i	

G2852 V-PPP-NPM	G5278 V-FAI-2P	G235 CONJ	G1487 COND	G15 V-PAP-NPM	G2532 CONJ	
κολαφιζόμενοι	ὑπομενεῖτε;	ἀλλ’	εἰ	ἀγαθοποιοῦντες	καὶ	
kolafidzomenoi	hypomeneite;	all’	ei	agathopoiuntes	kai	
którzy są policzkowani	będziecie pozostawali;	ale	jeśli	–	i	

G3958 V-PAP-NPM	G5278 V-FAI-2P	G3778 D-NSN	G5485 N-NSF	G3844 PREP	G2316 N-DSM		G1519 PREP	G3778 D-ASN	
πάσχοντες	ὑπομενεῖτε,	τοῦτο	χάρις	παρὰ	Θεῷ.	**2:21**	εἰς	τοῦτο	
paschontes	hypomeneite,	tuto	charis	para	Theo.		eis	tuto	
–	będziecie pozostawali,	to	łaska	od	Boga.		w	to	

G1063 CONJ	G2564 V-API-2P	G3754 CONJ	G2532 CONJ	G5547 N-NSM	G3958 V-2AAI-3S	G5228 PREP	G5210 P-2GP	G5213 P-2DP	
γὰρ	ἐκλήθητε,	ὅτι	καὶ	Χριστὸς	ἔπαθεν	ὑπὲρ	ὑμῶν,	ὑμῖν	
gar	eklethete,	hoti	kai	Christos	epathen	hyper	hymon,	hymin	
bowiem	zostaliście wezwani,	że	i	Pomazaniec	wycierpiał	za	wam,	wam	

G5277 V-PAP-NSM	G5261 N-ASM	G2443 CONJ	G1872 V-AAS-2P	G3588 T-DPN	G2487 N-DPN	G846 P-GSM		G3739 R-NSM	
ὑπολιμπάνων	ὑπογραμμὸν	ἵνα	ἐπακολουθήσητε	τοῖς	ἴχνεσιν	αὐτοῦ·	**2:22**	ὃς·	
hypolimpanon	hypogrammon	hina	epakoluthesete	tois	ichnesin	autu;		hos;	
pozostawiając	przykład	aby	podążylibyście	—	śladami	jego:		co:	

G266 N-ASF	G3756 PRT-N	G4160 V-AAI-3S	G3761 CONJ-N	G2147 V-API-3S	G1388 N-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G4750 N-DSN
ἁμαρτίαν	οὐκ	ἐποίησεν	οὐδὲ	εὑρέθη	δόλος	ἐν	τῷ	στόματι
hamartian	uk	epoiesen	ude	heurethe	dolos	en	to	stomati
grzech	*nie*	*uczynił*	*ani*	*znalazła się*	*podstęp*	*na*	—	*ustach*

G846 P-GSM		G3739 R-NSM	G3058 V-PPP-NSM	G3756 PRT-N	G486 V-IAI-3S	G3958 V-PAP-NSM	G3756 PRT-N	
αὐτοῦ	**2:23**	ὃς	λοιδορούμενος	οὐκ	ἀντελοιδόρει,	πάσχων	οὐκ	
autu		hos	loidorumenos	uk	anteloidorei,	paschon	uk	
jego		co	–	nie	w zamian znieważył,	cierpiąc	nie	

G546 V-IAI-3S	G3860 V-IAI-3S	G1161 CONJ	G3588 T-DSM	G2919 V-PAP-DSM	G1346 ADV		G3739 R-NSM	G3588 T-APF	
ἠπείλει,	παρεδίδου	δὲ	τῷ	κρίνοντι	δικαίως·	**2:24**	ὃς	τὰς	
epeilei,	paredidu	de	to	krinonti	dikaios;		hos	tas	
groził,	przekazywał	zaś	—	sądzącemu	sprawiedliwie:		co	—	

G266 N-APF	G2257 P-1GP	G846 P-NSM	G399 V-AAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G4983 N-DSN	G846 P-GSM	G1909 PREP	G3588 T-ASN	
ἁμαρτίας	ἡμῶν	αὐτὸς	ἀνήνεγκεν	ἐν	τῷ	σώματι	αὐτοῦ	ἐπὶ	τὸ	
hamartias	hemon	autos	anenenken	en	to	somati	autu	epi	to	
grzechy	nas	jego	zaniósł	na	—	ciałem	jego	na	—	

G3586 N-ASN	G2443 CONJ	G3588 T-DPF	G266 N-DPF	G581 V-2ADP-NPM	G3588 T-DSF	G1343 N-DSF	G2198 V-AAS-1P
ξύλον,	ἵνα	ταῖς	ἁμαρτίαις	ἀπογενόμενοι	τῇ	δικαιοσύνῃ	ζήσωμεν·
ksylon,	hina	tais	hamartiais	apogenomenoi	te	dikaiosyne	zesomen;
drzewie,	aby	—	grzechach	umarłszy	—	sprawiedliwości	żylibyśmy:

G3739 R-GSM	G3588 T-DSM	G3468 N-DSM	G2390 V-API-2P		G5600 V-IAI-2P	G1063 CONJ	G5613 ADV
οὗ.	τῷ	μώλωπι	ἰάθητε	**2:25**	ἦτε	γὰρ,	ὡς
hu.	to	molopi	iathete		ete	gar,	hos
co.	—	*sińcem*	*zostalibyście uzdrowieni*		bylibyście	bowiem,	*jak*

G4263 N-NPN	G4105 V-PPP-NPM	G235 CONJ	G1994 V-2API-2P	G3568 ADV	G1909 PREP	G3588 T-ASM
πρόβατα	πλανώμενοι	ἀλλὰ	ἐπεστράφητε	νῦν	ἐπὶ	τὸν
probata	planomenoi	alla	epestrafete	nyn	epi	ton
owce	*dający się wprowadzać w błąd*	ale	zostaliście nawróceni	teraz	na	—

G4166 N-ASM	G2532 CONJ	G1985 N-ASM	G3588 T-GPF	G5590 N-GPF	G5216 P-2GP
Ποιμένα	καὶ	Ἐπίσκοπον	τῶν	ψυχῶν	ὑμῶν.
Poimena	kai	Episkopon	ton	psychon	hymon.
Pasterza	i	Biskupa	—	dusze	wam.

II List Piotra

Rozdział 1

ADRES I POZDROWIENIE

	G4826 N-PRI	G4074 N-NSM	G1401 N-NSM	G2532 CONJ	G652 N-NSM	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G3588 T-DPM
1:1	Συμεὼν	Πέτρος	δοῦλος	καὶ	ἀπόστολος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῖς
	Symeon	Petros	dulos	kai	apostolos	Iesu	Christu	tois
	Szymon	Piotr,	sługa	i	wysłannik	Jezusa	Pomazańca,	[do tych]

G2472 A-ASF	G2254 P-1DP	G2975 V-2AAP-DPM	G4102 N-ASF	G1722 PREP	G1343 N-DSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
ἰσότιμον	ἡμῖν	λαχοῦσιν	πίστιν	ἐν	δικαιοσύνῃ	τοῦ	Θεοῦ
isotimon	hemin	lachusin	pistin	en	dikaiosyne	tu	Theu
równie cenną	nam	otrzymawszy w udziale	wiarę	w	sprawiedliwości	—	Boga

G2257 P-1GP	G2532 CONJ	G4990 N-GSM	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM		G5485 N-NSF	G5213 P-2DP	G2532 CONJ	G1515 N-NSF
ἡμῶν	καὶ	Σωτῆρος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ·	**1:2**	χάρις	ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη
hemon	kai	Soteros	Iesu	Christu;		charis	hymin	kai	eirene
naszego	i	Zbawcy	Jezusa	Pomazańca:		łaska	wam	i	pokój

G4129 V-APO-3S		G1722 PREP	G1922 N-DSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2532 CONJ	G2424 N-GSM	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM
πληθυνθείη		ἐν	ἐπιγνώσει	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	Ἰησοῦ	τοῦ	Κυρίου
plethyntheie	2e)	en	epignosei	tu	Theu	kai	Iesu	tu	Kyriu
niech się pomnaża		w	poznaniu	—	Boga	i	Jezusa	—	Pana

G2257 P-1GP
ἡμῶν.
hemon.
naszego.

2e)) Jud 1:2

BOŻY WYBÓR I ODPOWIEDŹ CZŁOWIEKA

Powołanie i wybranie chrześcijan

	G5613	G3588	G3956	G2254	G3588	G2304	G1411	G846	G3588	G4314
	ADV	T-APN	A-APN	P-1DP	T-GSF	A-GSF	N-GSF	P-GSM	T-APN	PREP
1:3	Ὡς	τὰ	πάντα	ἡμῖν	τῆς	θείας	δυνάμεως	αὐτοῦ	τὰ	πρὸς
	Hos	ta	panta	hemin	tes	theias	dynameos	autu	ta	pros
	Ponieważ	—	wszystko	nam	—	Boska	moc	Jego	—	do

G2222	G2532	G2150	G1433	G1223	G3588	G1922	G3588
N-ASF	CONJ	N-ASF	V-RPP-GSF	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM
ζωὴν	καὶ	εὐσέβειαν	δεδωρημένης	διὰ	τῆς	ἐπιγνώσεως	τοῦ
zoen	kai	eusebeian	dedoremenes	dia	tes	epignoseos	tu
życia	i	pobożności	dała	przez	—	[dogłębne] poznanie	[Tego],

G2564	G1473	G2398	G1391	G2532	G703		G1223	G3739	G3588
V-AAP-GSM	P-1AP	A-DSF	N-DSF	CONJ	N-DSF		PREP	R-GPF	T-NPN
καλέσαντος	ἡμᾶς	ἰδίᾳ	δόξῃ	καὶ	ἀρετῇ,	**1:4**	δι’	ὧν	τὰ
kalesantos	hemas	idia	dokse	kai	arete,	3x)	di’	hon	ta
powoławszy	nas	[dla] Swojej	chwały	i	cnoty,		przez	które	—

G5093	G2532	G3173	G2254	G1862	G1433	G2443	G1223	G3778
A-NPN	CONJ	A-NPN-S	P-1DP	N-NPN	V-RPI-3S	CONJ	PREP	D-GPN
τίμια	καὶ	μέγιστα	ἡμῖν	ἐπαγγέλματα	δεδώρηται,	ἵνα	διὰ	τούτων
timia	kai	megista	hemin	epangelmata	dedoretai,	hina	dia	tuton
drogie	i	największe	nam	obietnice	dane w darze,	aby	przez	te

G1096	G2304	G2844	G5449	G668	G3588	G1722	G3588	G2889
V-2ADS-2P	A-GSF	N-NPM	N-GSF	V-2AAP-NPM	T-GSF	PREP	T-DSM	N-DSM
γένησθε	θείας	κοινωνοὶ	φύσεως,	ἀποφυγόντες	τῆς	ἐν	τῷ	κόσμῳ
genesthe	theias	koinonoi	fyseos,	apofygontes	tes	en	to	kosmo
stalibyście się	Boskiej	uczestnikami	natury,	uciekłszy	[tej]	na	—	świecie

G1722	G1939	G5356		G2532	G846	G3778	G1161	G4710	G3956
PREP	N-DSF	N-GSF		CONJ	P-ASN	D-ASN	CONJ	N-ASF	A-ASF
ἐν	ἐπιθυμίᾳ	φθορᾶς.	**1:5**	καὶ	αὐτὸ	τοῦτο	δὲ	σπουδὴν	πᾶσαν
en	epithymia	fthoras.		kai	auto	tuto	de	spuden	pasan
—	żądzy	zniszczenia.		i	samą	tą	zaś	gorliwość	całą

G3923	G2023	G1722	G3588	G4102	G5216	G3588	G703	G1722
V-AAP-NPM	V-AAM-2P	PREP	T-DSF	N-DSF	P-2GP	T-ASF	N-ASF	PREP
παρεισενέγκαντες	ἐπιχορηγήσατε	ἐν	τῇ	πίστει	ὑμῶν	τὴν	ἀρετήν,	ἐν
pareisenenkantes	epichoregesate	en	te	pistei	hymon	ten	areten,	en
wzniósłszy ponadto	dodajcie	w	—	wierze	waszej	—	cnotę,	w

G1161	G3588	G703	G3588	G1108		G1722	G1161	G3588	G1108	G3588
CONJ	T-DSF	N-DSF	T-ASF	N-ASF		PREP	CONJ	T-DSF	N-DSF	T-ASF
δὲ	τῇ	ἀρετῇ	τὴν	γνῶσιν,	**1:6**	ἐν	δὲ	τῇ	γνώσει	τὴν
de	te	arete	ten	gnosin,		en	de	te	gnosei	ten
zaś	—	cnocie	—	poznanie,		w	zaś	—	poznaniu	—

G1466	G1722	G1161	G3588	G1466	G3588	G5281	G1722	G1161
N-ASF	PREP	CONJ	T-DSF	N-DSF	T-ASF	N-ASF	PREP	CONJ
ἐγκράτειαν,	ἐν	δὲ	τῇ	ἐγκρατείᾳ	τὴν	ὑπομονήν,	ἐν	δὲ
enkrateian,	en	de	te	enkrateia	ten	hypomonen,	en	de
opanowanie,	w	zaś	—	opanowaniu	—	wytrwałość,	w	zaś

G3588	G5281	G3588	G2150		G1722	G1161	G3588	G2150	G3588
T-DSF	N-DSF	T-ASF	N-ASF		PREP	CONJ	T-DSF	N-DSF	T-ASF
τῇ	ὑπομονῇ	τὴν	εὐσέβειαν,	**1:7**	ἐν	δὲ	τῇ	εὐσεβείᾳ	τὴν
te	hypomone	ten	eusebeian,		en	de	te	eusebeia	ten
—	wytrwałości	—	pobożność,		w	zaś	—	pobożności	—

G5360	G1722	G1161	G3588	G5360	G3588	G26		G3778	G1063
N-ASF	PREP	CONJ	T-DSF	N-DSF	T-ASF	N-ASF		D-NPN	CONJ
φιλαδελφίαν,	ἐν	δὲ	τῇ	φιλαδελφίᾳ	τὴν	ἀγάπην.	**1:8**	ταῦτα	γὰρ
filadelfian,	en	de	te	filadelfia	ten	agapen.		tauta	gar
braterstwo,	w	zaś	—	braterstwie	—	miłość.		Te	bowiem

3x)) lub "*sławy*"

G5213	G5225	G2532	G4121	G3756	G692	G3761	G175
P-2DP	V-PAP-NPN	CONJ	V-PAP-NPN	PRT-N	A-APM	CONJ-N	A-APM
ὑμῖν	ὑπάρχοντα	καὶ	πλεονάζοντα	οὐκ	ἀργοὺς	οὐδὲ	ἀκάρπους
hymin	hyparchonta	kai	pleonadzonta	uk	argus	ude	akarpus
wam	będąc w gotowości	i	obfitości,	nie	jałowymi,	ani	bezowocnymi,

G2525		G1519	G3588	G3588	G2962	G2257	G2424	G5547
V-PAI-3S		PREP	T-ASF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM	N-GSM
καθίστησιν		εἰς	τὴν	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ
kathistesin	8k)	eis	ten	tu	Kyriu	hemon	Iesu	Christu
umieszczają		ku	—	—	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca

G1922		G3739	G1063	G3361	G3918	G3778		G5185
N-ASF		R-DSM	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	D-APN		A-NSM
ἐπίγνωσιν·	1:9	ᾧ	γὰρ	μὴ	πάρεστιν	ταῦτα,		τυφλός
epignosin;		ho	gar	me	parestin	tauta,	9e)	tyflos
[dogłębnemu] poznaniu,		któremu	bowiem	nie	[są] obecne	te,		ślepy

G2076	G3467	G3024	G2983	G3588	G2512	G3588
V-PAI-3S	V-PAP-NSM	N-ASF	V-2AAP-NSM	T-GSM	N-GSM	T-GPF
ἐστιν	μυωπάζων,	λήθην	λαβὼν	τοῦ	καθαρισμοῦ	τῶν
estin	myopadzon,	lethen	labon	tu	katharismu	ton
jest	będąc krótkowzrocznym,	zapomnienie	wziąwszy	[o]	oczyszczeniu	[z]

G3819	G846	G266		G1352	G3123	G80	G4704	G949
ADV	P-GSM	N-GPF		CONJ	ADV	N-VPM	V-AAM-2P	A-ASF
πάλαι	αὐτοῦ	ἁμαρτιῶν.	1:10	διὸ	μᾶλλον,	ἀδελφοί,	σπουδάσατε	βεβαίαν
palai	autu	hamartion.		dio	mallon,	adelfoi,	spudasate	bebaian
dawnych	jego	grzechów.		Dlatego	więcej,	bracia,	śpieszcie się	mocnym

G5216	G3588	G2821	G2532	G1589	G4160	G3778	G1063	G4160	
P-2GP	T-ASF	N-ASF	CONJ	N-ASF	V-PMN	D-APN	CONJ	V-PAP-NPM	
ὑμῶν	τὴν	κλῆσιν	καὶ	ἐκλογὴν	ποιεῖσθαι·	ταῦτα	γὰρ	ποιοῦντες	
hymon	ten	klesin	kai	eklogen	poieisthai;	tauta	gar	poiuntes	10n)
wasze	—	powołanie	i	wybrania	uczynić,	te	bowiem	czyniąc,	

G3756	G3361	G4417	G4218		G3779	G1063	G4146
PRT-N	PRT-N	V-AAS-2P	PRT		ADV	CONJ	ADV
οὐ	μὴ	πταίσητέ	ποτε.	1:11	οὕτως	γὰρ	πλουσίως
u	me	ptaisete	pote.		hutos	gar	plusios
nie	—	potknęlibyście się	kiedykolwiek.		Tak	bowiem	bogato

G2023	G5213	G3588	G1529	G1519	G3588	G166	G932	G3588
V-FPI-3S	P-2DP	T-NSF	N-NSF	PREP	T-ASF	A-ASF	N-ASF	T-GSM
ἐπιχορηγηθήσεται	ὑμῖν	ἡ	εἴσοδος	εἰς	τὴν	αἰώνιον	βασιλείαν	τοῦ
epichoregethesetai	hymin	he	eisodos	eis	ten	aionion	basileian	tu
zostanie wyposażone	wam	—	wejście	do	—	wiecznego	królestwa	—

G2962	G2257	G2532	G4990	G2424	G5547
N-GSM	P-1GP	CONJ	N-GSM	N-GSM	N-GSM
Κυρίου	ἡμῶν	καὶ	Σωτῆρος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.
Kyriu	hemon	kai	Soteros	Iesu	Christu.
Pana	naszego	i	Zbawcy	Jezusa	Pomazańca.

SŁOWO APOSTOŁA I NAUCZANIE PROROKÓW

	G1352	G3195	G104	G5209	G5279	G4012	G3778	G2539
1:12	CONJ	V-FAI-1S	ADV	P-2AP	V-PAN	PREP	D-GPN	CONJ
	Διὸ	μελλήσω	ἀεὶ	ὑμᾶς	ὑπομιμνήσκειν	περὶ	τούτων,	καίπερ
	Dio	melleso	aei	hymas	hypomimneskein	peri	tuton,	kaiper
	Dlatego	będę	zawsze	wam	przypominać	o	tych,	chociaż

G1492		G2532	G4741	G1722	G3588	G3918	G225	
V-RAP-APM		CONJ	V-RPP-APM	PREP	T-DSF	V-PAP-DSF	N-DSF	
εἰδότας		καὶ	ἐστηριγμένους	ἐν	τῇ	παρούσῃ	ἀληθείᾳ.	1:13
eidotas	12i)	kai	esterigmenus	en	te	paruse	aletheia.	
świadomi będąc		i	utwierdzonymi	w	[was]	będącej obecną	prawdzie.	

8k)) lub "*ustanawiają, sprowadzają*".
9e)) w znaczeniu "*kto bowiem nie posiada tych*" lub "*Komu ich brak*".
10n)) wskazane w wersach 5-7.
12i)) Jud 1:5

G1342	G1161	G2233	G1909	G3745	G1510	G1722	G3778	G3588
A-ASN	CONJ	V-PNI-1S	PREP	K-ASM	V-PAI-1S	PREP	D-DSN	T-DSN
δίκαιον	δὲ	ἡγοῦμαι,	ἐφ’	ὅσον	εἰμὶ	ἐν	τούτῳ	τῷ
dikaion	de	hegumai,	ef’	hoson	eimi	en	tuto	to
Sprawiedliwym	zaś	uznaję,	—	o ile	jestem	w	tym	—

G4638	G1326	G5209	G1722	G5280		G1492	G3754	G5031
N-DSN	V-PAN	P-2AP	PREP	N-DSF		V-RAP-NSM	CONJ	A-NSF
σκηνώματι,	διεγείρειν	ὑμᾶς	ἐν	ὑπομνήσει,	**1:14**	εἰδὼς	ὅτι	ταχινή
skenomati,	diegeirein	hymas	en	hypomnesei,		eidos	hoti	tachine
namiocie,	pobudzać	was	w	przypominaniu,		wiedząc,	że	szybkie

G2076	G3588	G595		G3588	G4638	G3450	G2531	G2532	G3588	G2962
V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF		T-GSN	N-GSN	P-1GS	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM
ἐστιν	ἡ	ἀπόθεσις		τοῦ	σκηνώματός	μου,	καθὼς	καὶ	ὁ	Κύριος
estin	he	apothesis	**14f)**	tu	skenomatos	mu,	kathos	kai	ho	Kyrios
jest	—	odłożenie		—	namiotu	mego,	jak	i	—	Pan

G2257	G2424	G5547	G1213		G1473			G4704		G1161	G2532
P-1GP	N-NSM	N-NSM	V-AAI-3S		P-1DS			V-FAI-1S		CONJ	CONJ
ἡμῶν	Ἰησοῦς	Χριστὸς	ἐδήλωσέν		μοι·		**1:15**	σπουδάσω		δὲ	καὶ
hemon	Iesus	Christos	edelosen	**14q)**	moi;	**14r)**		spudaso	**15a)**	de	kai
nasz	Jezus	Pomazaniec	oświadczył		mi.			Dopilnuję		zaś	[byście]

G1539	G2192	G5209		G3326	G3588	G1699	G1841	G3588	G3778
ADV	V-PAN	P-2AP		PREP	T-ASF	S-1SASF	N-ASF	T-ASF	D-GPN
ἑκάστοτε	ἔχειν	ὑμᾶς		μετὰ	τὴν	ἐμὴν	ἔξοδον	τὴν	τούτων
hekastote	echein	hymas	**15f)**	meta	ten	emen	eksodon	ten	tuton
wciąż	mieli	wy,		po	—	moim	odejściu	—	tych [rzeczy]

G3420	G4160	
N-ASF	V-PMN	
μνήμην	ποιεῖσθαι.	
mnemen	poieisthai.	
wspomnienie	sobie czynili.	**15n)**

Przemienienie Chrystusa

	G3756	G1063	G4679	G3454		G1811	
	PRT-N	CONJ	V-RPP-DPM	N-DPM		V-AAP-NPM	
1:16	οὐ	γὰρ	σεσοφισμένοις	μύθοις		ἐξακολουθήσαντες	
	u	gar	sesofismenois	mythois	**16d)**	eksakoluthesantes	**16e)**
	Nie	bowiem	[za] przemądrzałymi	opowieściami		podążawszy,	

G1107	G5213	G3588	G3588	G2962	G2257	G2424	G5547	G1411	G2532
V-AAI-1P	P-2DP	T-ASF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM	N-GSM	N-ASF	CONJ
ἐγνωρίσαμεν	ὑμῖν	τὴν	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	δύναμιν	καὶ
egnorisamen	hymin	ten	tu	Kyriu	hemon	Iesu	Christu	dynamin	kai
objawiliśmy	wam	—	—	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca	moc	i

G3952	G235	G2030		G1096	G3588	G1565	G3168
N-ASF	CONJ	N-NPM		V-AOP-NPM	T-GSF	D-GSM	N-GSF
παρουσίαν,	ἀλλ’	ἐπόπται		γενηθέντες	τῆς	ἐκείνου	μεγαλειότητος.
parusian,	all’	epoptai		genethentes	tes	ekeinu	megaleiotetos.
przyjście,	ale	[naocznymi] obserwatorami	**16r)**	stawszy się	—	Owego	wielkości.

	G2983	G1063	G3844	G2316	G3962	G5092	G2532	G1391	G5456
	V-2AAP-NSM	CONJ	PREP	N-GSM	N-GSM	N-ASF	CONJ	N-ASF	N-GSF
1:17	λαβὼν	γὰρ	παρὰ	Θεοῦ	Πατρὸς	τιμὴν	καὶ	δόξαν	φωνῆς
	labon	gar	para	Theu	Patros	timen	kai	doksan	fones
	Wziąwszy	bowiem	od	Boga	Ojca	szacunek	i	chwałę,	głos

14f)) lub "*odejście*".
14q)) lub "*ogłosił, ujawnił, wyraźnie zaznaczył*".
14r)) J 21:18, 19
15a)) dosłownie "*pośpieszę się*".
15d)) lub "*zawsze*".
15f)) w znaczeniu "*byście zawsze mieli możność*".
15n)) w znaczeniu "*czyniąc sobie wspomnienie o tych*".
16d)) lub "*bajkami, baśniami, narracjami*".
16e)) lub "*uległszy*".
16r)) lub "*widzami*". (Plutarch Alcib. 22) Słowo to wydaje się być użyte tutaj do określenia tych, którzy mają przywilej być obecni w niebiańskim spektaklu przemienienia Chrystusa, jako widzowie, obserwatorzy Boga.

G5342	G846	G5107	G5259	G3588	G3169	G1391	G3588	G5207
V-APP-GSF	P-DSM	D-GSF	PREP	T-GSF	A-GSF	N-GSF	T-NSM	N-NSM
ἐνεχθείσης	αὐτῷ	τοιᾶσδε	ὑπὸ	τῆς	μεγαλοπρεποῦς	δόξης	Ὁ	Υἱός
enechtheises	auto	toiazde	hypo	tes	megaloprepus	dokses	Ho	Hyios
został przyniesiony	Jemu	taki	od	—	wspaniałej	chwały:	—	*Synem*

G3450	G3588	G27	G3450	G3778	G2076	G1519	G3739	G1473
P-1GS	T-NSM	A-NSM	P-1GS	D-NSM	V-PAI-3S	PREP	R-ASM	P-1NS
μου	ὁ	ἀγαπητός	μου	οὗτός	ἐστιν,	εἰς	ὃν	ἐγὼ
mu	ho	agapetos	mu	hutos	estin,	eis	hon	ego
Mym,	—	*ukochanym*	*Mym,*	*Ten*	*jest,*	*ku*	*któremu*	*Ja*

G2106		G2532	G3778	G3588	G5456	G2249	G191	G1537
V-AAI-1S		CONJ	D-ASF	T-ASF	N-ASF	P-1NP	V-AAI-1P	PREP
εὐδόκησα,—	**1:18**	καὶ	ταύτην	τὴν	φωνὴν	ἡμεῖς	ἠκούσαμεν	ἐξ
eudokesa,—	**17ab)**	kai	tauten	ten	fonen	hemeis	ekusamen	eks
znalazłem upodobanie.		A	ten	—	głos	my	usłyszeliśmy	z

G3772	G5342	G4862	G846	G1510	G1722	G3588	G40	G3735
N-GSM	V-APP-ASF	PREP	P-DSM	V-PAP-NPM	PREP	T-DSN	A-DSN	N-DSN
οὐρανοῦ	ἐνεχθεῖσαν	σὺν	αὐτῷ	ὄντες	ἐν	τῷ	ἁγίῳ	ὄρει.
uranu	enechtheisan	syn	auto	ontes	en	to	hagio	orei.
nieba	przyniesiony	z	Nim,	będąc	na	—	świętej	górze.

Słowo prorockie

	G2532	G2192	G949	G3588	G4397	G3056	G3739	G2573
1:19	CONJ	V-PAI-1P	A-ASM-C	T-ASM	A-ASM	N-ASM	R-DSM	ADV
	καὶ	ἔχομεν	βεβαιότερον	τὸν	προφητικὸν	λόγον,	ᾧ	καλῶς
	kai	echomen	bebaioteron	ton	profetikon	logon,	ho	kalos
	I	mamy	jeszcze mocniejsze	—	prorocze	słowo,	[w] którym	dobrze

G4160	G4337	G5613	G3088		G5316	G1722	G850	G5117
V-PAI-2P	V-PAP-NPM	ADV	N-DSM		V-PEP-DSM	PREP	A-DSM	N-DSM
ποιεῖτε	προσέχοντες	ὡς	λύχνῳ		φαίνοντι	ἐν	αὐχμηρῷ	τόπῳ,
poieite	prosechontes	hos	lychno	**19l)**	fainonti	en	auchmero	topo,
czyńcie,	kierując się	jak	[na] lampę		świecącą	w	ciemnym	miejscu,

G2193	G3739	G2250	G1306	G2532	G5459		G393	G1722	G3588
ADV	R-GSM	N-NSF	V-AAS-3S	CONJ	A-NSM		V-AAS-3S	PREP	T-DPF
ἕως	οὗ	ἡμέρα	διαυγάσῃ	καὶ	φωσφόρος		ἀνατείλῃ	ἐν	ταῖς
heos	hu	hemera	diaugase	kai	fosforos	**19v)**	anateile	en	tais
aż	kiedy	dzień	zaświtałby	i	gwiazda poranna		wzeszłaby	w	—

G2588	G5216		G3778	G4412	G1097	G3754	G3956	G4394
N-DPF	P-2GP		D-ASN	ADV-S	V-PAP-NPM	CONJ	A-NSF	N-NSF
καρδίαις	ὑμῶν·	**1:20**	τοῦτο	πρῶτον	γινώσκοντες,	ὅτι	πᾶσα	προφητεία
kardiais	hymon;		tuto	proton	ginoskontes,	hoti	pasa	profeteia
sercach	waszych.		Te	najpierw	znając,	że	wszelkie	proroctwo

G1124	G2398	G1955	G3756	G1096		G3756	G1063
N-GSF	A-GSF	N-GSF	PRT-N	V-PNI-3S		PRT-N	CONJ
γραφῆς	ἰδίας	ἐπιλύσεως	οὐ	γίνεται·	**1:21**	οὐ	γὰρ
grafes	idias	epilyseos	u	ginetai;	**20k)**	u	gar
Pisma,	[według] własnego	wyjaśnienia	nie	staje się.		Nie	bowiem

G2307	G444	G5342	G4394	G4218		G235	G5259
N-DSN	N-GSM	V-API-3S	N-NSF	PRT		CONJ	PREP
θελήματι	ἀνθρώπου	ἠνέχθη	προφητεία	ποτέ,		ἀλλὰ	ὑπὸ
thelemati	anthropu	enechthe	profeteia	pote,	**21g)**	alla	hypo
[z] woli	człowieka	zostało przyniesione	proroctwo	kiedykolwiek,		ale	przez

G4151	G40	G5342	G2980	G575	G2316	G444	
			V-AAI-3P				
N-GSN	A-GSN	V-PPP-NPM		PREP	N-GSM	N-NPM	
Πνεύματος	Ἁγίου	φερόμενοι	ἐλάλησαν	ἀπὸ	Θεοῦ	ἄνθρωποι.	
Pneumatos	Hagiu	feromenoi	elalesan	apo	Theu	anthropoi.	**21p)**
Ducha	Świętego	niesieni,	wypowiedzieli [je]	od	Boga	ludzie.	

17ab)) Mk 1:11, Rdz 22:2
19l)) lampa, świeca, która jest umieszczona na stojaku lub świeczniku.
19v)) lub "*jutrzenka, gwiazda niosąca światło*".
20k)) w znaczeniu "*nie należy*".
21g)) zapewne w znaczeniu "*dawniej*".
21p)) TR i TB dodaje αγιοι ἄνθρωποι (*święci* ludzie).

Rozdział 2

FAŁSZYWI PROROCY I NAUCZYCIELE

Fałszywi nauczyciele

	G1096 V-2ADI-3P		G1161 CONJ	G2532 CONJ	G5578 N-NPM		G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2992 N-DSM	G5613 ADV	G2532 CONJ
2:1	Ἐγένοντο		δὲ	καὶ	ψευδοπροφῆται		ἐν	τῷ	λαῷ,	ὡς	καὶ
	Egenonto	1a)	de	kai	pseudoprofetai	1d)	en	to	lao,	hos	kai
	Stali się		zaś	i	fałszywi prorocy		wśród	—	ludu,	jak	i

G1722 PREP	G5213 P-2DP	G1510 V-FDI-3P	G5572 N-NPM	G3748 R-NPM	G3919 V-FAI-3P		G139 N-APF
ἐν	ὑμῖν	ἔσονται	ψευδοδιδάσκαλοι,	οἵτινες	παρεισάξουσιν		αἱρέσεις
en	hymin	esontai	pseudodidaskaloi,	hoitines	pareisaksusin		haireseis
wśród	was	będą	fałszywi nauczyciele,	którzy	potajemnie wprowadzą		podziały

G684 N-GSF		G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G59 V-AAP-ASM	G846 P-APM	G1203 N-ASM	G720 V-PNP-NPM		G1863 V-PAP-NPM
ἀπωλείας,		καὶ	τὸν	ἀγοράσαντα	αὐτοὺς	δεσπότην	ἀρνούμενοι,		ἐπάγοντες
apoleias,	1q)	kai	ton	agorasanta	autus	despoten	arnumenoi,	1w)	epagontes
niszczące,		i	[Tego],	który wykupił	ich	Władcę	wypierając,		przynosząc

G1438 F-3DPM	G5031 A-ASF	G684 N-ASF		G2532 CONJ	G4183 A-NPM	G1811 V-FAI-3P		G846 P-GPM
ἑαυτοῖς	ταχινὴν	ἀπώλειαν·	**2:2**	καὶ	πολλοὶ	ἐξακολουθήσουσιν		αὐτῶν
heautois	tachinen	apoleian;		kai	polloi	eksakoluthesusin		auton
sobie samym	nagłe	całkowite zniszczenie.		A	wielu	będzie podążać za		ich

G3588 T-DPF	G766 N-DPF	G1223 PREP	G3739 R-APM	G3588 T-NSF	G3598 N-NSF	G3588 T-GSF	G225 N-GSF
ταῖς	ἀσελγείαις,	δι’	οὓς	ἡ	ὁδὸς	τῆς	ἀληθείας
tais	aselgeiais,	di’	hus	he	hodos	tes	aletheias
—	nieokiełznanym pożądaniem,	przez	których	—	droga	—	prawdy

G987 V-FPI-3S			G2532 CONJ	G1722 PREP	G4124 N-DSF	G4112 A-DPM	G3056 N-DPM	G5209 P-2AP
βλασφημηθήσεται·		**2:3**	καὶ	ἐν	πλεονεξίᾳ	πλαστοῖς	λόγοις	ὑμᾶς
blasfemethesetai;	2m)		kai	en	pleoneksia	plastois	logois	hymas
zostanie oczerniona.			I	w	chciwości	fałszywymi	słowami	was

G1710 V-FDI-3P	G3739 R-DPM	G3588 T-NSN	G2917 N-NSN	G1597 ADV	G3756 PRT-N	G691 V-PAI-3S	G2532 CONJ
ἐμπορεύσονται·	οἷς	τὸ	κρίμα	ἔκπαλαι	οὐκ	ἀργεῖ,	καὶ
emporeusontai;	hois	to	krima	ekpalai	uk	argei,	kai
przehandlują;	co [do nich]	—	sąd	od dawna	nie	jest bezczynny,	a

G3588 T-NSF	G684 N-NSF	G846 P-GPM	G3756 PRT-N	G3573 V-PAI-3S
ἡ	ἀπώλεια	αὐτῶν	οὐ	νυστάζει.
he	apoleia	auton	u	nystadzei.
—	zguba	ich	nie	drzemie.

Nauka z przeszłości

	G1487 COND	G1063 CONJ	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G32 N-GPM	G264 V-AAP-GPM	G3756 PRT-N	G5339 V-ADI-3S
2:4	εἰ	γὰρ	ὁ	Θεὸς	ἀγγέλων	ἁμαρτησάντων	οὐκ	ἐφείσατο,
	ei	gar	ho	Theos	angelon	hamartesanton	uk	efeisato,
	Jeśli	bowiem	—	Bóg	zwiastunów,	kiedy zgrzeszyli	nie	oszczędził,

G235 CONJ	G4577 N-DPM	G2217 N-GSM	G5020 V-AAP-NSM		G3860 V-AAI-3S	G1519 PREP	G2920 N-ASF	G5083 V-PPP-APM	
ἀλλὰ	σειροῖς	ζόφου	ταρταρώσας		παρέδωκεν	εἰς	κρίσιν	τηρουμένους,	
alla	seirois	zofu	tartarosas	4l)	paredoken	eis	krisin	terumenus,	4p)
ale	[w] łańcuchach	mroku	Tartaru		wydał	na	sąd	strzeżonych,	

1a)) w zn. "*pojawili się*".
1d)) lub "*pseudoprorocy*".
1q)) lub "*stronnictwa zguby*", "*zgubne herezje*".
1w)) Jud 1:4
2m)) lub "*mówić się będzie z wyrzutami, będzie wyszydzona, będzie się obrażać, będzie się bluźnić*".

	G2532 CONJ	G744 A-GSM	G2889 N-GSM	G3756 PRT-N	G5339 V-ADI-3S	G235 CONJ	G3590 A-ASM		G3575 N-PRI
2:5	καὶ	ἀρχαίου	κόσμου	οὐκ	ἐφείσατο,	ἀλλὰ	ὄγδοον	5g)	Νῶε
	kai	archaiu	kosmu	uk	efeisato,	alla	ogdoon		Noe
	i	starożytnego	świata	nie	oszczędził,	ale	[jako] ósmego,		Noego

G1343 N-GSF	G2783 N-ASM	G5442 V-AAI-3S	G2627 N-ASM		G2889 N-DSM	G765 A-GPM	G1863 V-AAP-NSM
δικαιοσύνης	κήρυκα	ἐφύλαξεν,	κατακλυσμὸν	5l)	κόσμῳ	ἀσεβῶν	ἐπάξας,
dikaiosynes	keryka	efylaksen,	kataklysmon		kosmo	asebon	epaksas,
sprawiedliwości	herolda	ustrzegł,	[do] powodzi		świata	bezbożnych	doprowadziwszy,

	G2532 CONJ	G4172 N-APF	G4670 N-GPN	G2532 CONJ	G1116 N-GSF	G5077 V-AAP-NSM	G2692 N-DSF	G2632 V-AAI-3S	
2:6	καὶ	πόλεις	Σοδόμων	καὶ	Γομόρρας	τεφρώσας	καταστροφῇ	κατέκρινεν,	6h)
	kai	poleis	Sodomon	kai	Gomorras	tefrosas	katastrofe	katekrinen,	
	i	miasta	Sodomy	i	Gomory	spopieliwszy,	zniszczeniem	potępił,	

G5262 N-ASN	G3195 V-PAP-GPM	G764 V-PAN	G5087 V-RAP-NSM			G2532 CONJ
ὑπόδειγμα	μελλόντων	ἀσεβεῖν	τεθεικώς,	6l)	**2:7**	καὶ
hypodeigma	mellonton	asebein	tetheikos,			kai
[jako] przykład	mających nastąpić	czyniących bezbożność	umieściwszy,			i

G1342 A-ASM	G3091 N-PRI	G2669 V-PPP-ASM	G5259 PREP	G3588 T-GSF	G3588 T-GPM	G113 A-GPM		G1722 PREP
δίκαιον	Λὼτ	καταπονούμενον	ὑπὸ	τῆς	τῶν	ἀθέσμων		ἐν
dikaion	Lot	kataponumenon	hypo	tes	ton	athesmon		en
sprawiedliwego	Lota	doznający udręki	przez	—	—	nikczemnych		w

G766 N-DSF	G391 N-GSF	G4506 V-ANI-3S		G990 N-DSN	G1063 CONJ	G2532 CONJ	G189 N-DSF
ἀσελγείᾳ	ἀναστροφῆς	ἐρύσατο,—	**2:8**	βλέμματι	γὰρ	καὶ	ἀκοῇ
aselgeia	anastrofes	erysato,—		blemmati	gar	kai	akoe
rozwiązłości	zachowania [ich],	wyratował,		wzrokiem	bowiem	i	słuchem

G3588 T-NSM	G1342 A-NSM	G1460 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G846 P-DPM	G2250 N-ASF	G1537 PREP	G2250 N-GSF	G5590 N-ASF
ὁ	δίκαιος	ἐνκατοικῶν	ἐν	αὐτοῖς	ἡμέραν	ἐξ	ἡμέρας	ψυχὴν
ho	dikaios	enkatoikon	en	autois	hemeran	eks	hemeras	psychen
[ten]	sprawiedliwy	mieszkając	wśród	nich,	dzień	po	dniu	duszy

G1342 A-ASF	G459 A-DPN	G2041 N-DPN	G928 V-IAI-3S		G1492 V-RAI-3S	G2962 N-NSM
δικαίαν	ἀνόμοις	ἔργοις	ἐβασάνιζεν,—	**2:9**	οἶδεν	Κύριος
dikaian	anomois	ergois	ebasanidzen,—		oiden	Kyrios
sprawiedliwej	bezprawnymi	dziełami	zadawał ból.		Wie	Pan

G2152 A-APM	G1537 PREP	G3986 N-GSM	G4506 V-PNN	G94 A-APM	G1161 CONJ	G1519 PREP	G2250 N-ASF
εὐσεβεῖς	ἐκ	πειρασμοῦ	ῥύεσθαι,	ἀδίκους	δὲ	εἰς	ἡμέραν
eusebeis	ek	peirazmu	ryesthai,	adikus	de	eis	hemeran
[jak] pobożnych	z	próby	wyrywać,	niesprawiedliwych	zaś	na	dzień

G2920 N-GSF	G2849 V-PPP-APM	G5083 V-PAN
κρίσεως	κολαζομένους	τηρεῖν,
kriseos	koladzomenus	terein,
sądu	[celem] ukarania	zachować,

4l)) W mitologii greckiej, Tartar to głęboka otchłań, która jest używana jako loch męki i cierpienia dla niegodziwych i jako więzienie dla tytanów. Tartar jest miejscem, gdzie według Gorgiasza Platona (ok. 400 p.n.e.) dusze są sądzone po śmierci i gdzie niegodziwi otrzymali boską karę.

4p)) Jud 1:6

5g)) w znaczeniu "*jednego z ośmioosobowej grupy*".

5l)) czyli potopu.

6h)) Jud 1:7

6l)) w znaczeniu "*jako pokazanie bezbożnym tego, co ma nastąpić*".

Nadchodząca kara

	G3122 ADV-S	G1161 CONJ	G3588 T-APM	G3694 ADV	G4561 N-GSF	G1722 PREP	G1939 N-DSF	G3394 N-GSM	G4198 V-PNP-APM
2:10	μάλιστα	δὲ	τοὺς	ὀπίσω	σαρκὸς	ἐν	ἐπιθυμίᾳ	μιασμοῦ	πορευομένους
	malista	de	tus	opiso	sarkos	en	epithymia	miazmu	poreuomenus
	najbardziej	zaś	[tych]	za	ciałem	w	pożądaniu	zepsucia	idących

G2532 CONJ	G2963 N-GSF	G2706 V-PAP-APM	G5113 N-NPM	G829 A-NPM	G1391 N-APF	G3756 PRT-N
καὶ	κυριότητος	καταφρονοῦντας.	τολμηταὶ,	αὐθάδεις,	δόξας	οὐ
kai	kyriotetos	katafronuntas.	tolmetai,	authadeis,	doksas	u
i	władzami	gardzących,	zuchwali,	samowolni,	[przed] chwałami	nie

G5141 V-PAI-3P	G987 V-PAP-NPM		G3699 ADV	G32 N-NPM	G2479 N-DSF	G2532 CONJ	G1411 N-DSF	G3173 A-NPM-C
τρέμουσιν	βλασφημοῦντες,	**2:11**	ὅπου	ἄγγελοι	ἰσχύϊ	καὶ	δυνάμει	μείζονες
tremusin	blasfemuntes,	10r)	hopu	angeloi	ischyi	kai	dynamei	meidzones
drżący	[a] bluźniący,		gdzie	zwiastuni	siłą	i	mocą	więksi

G1510 V-PAP-NPM	G3756 PRT-N	G5342 V-PAI-3P	G2596 PREP	G846 P-GPM	G3844 PREP	G2962 N-DSM	G989 A-ASF	G2920 N-ASF
ὄντες	οὐ	φέρουσιν	κατ’	αὐτῶν	παρὰ	Κυρίῳ	βλάσφημον	κρίσιν.
ontes	u	ferusin	kat’	auton	para	Kyrio	blasfemon	krisin.
będąc,	nie	niosą	przeciw	nim	przed	Panem	oczerniającego	osądu.

	G3778 D-NPM	G1161 CONJ	G5613 ADV	G249 A-NPN	G2226 N-NPN	G1080 V-RPP-NPN	G5446 A-NPN	G1519 PREP
2:12	οὗτοι	δέ,	ὡς	ἄλογα	ζῷα	γεγεννημένα	φυσικὰ	εἰς
	hutoi	de,	hos	aloga	zoa	gegennemena	fysika	eis
	Ci	zaś,	jak	pozbawione rozumu	zwierzęta,	urodzone	z natury	na

G259 N-ASF	G2532 CONJ	G5356 N-ASF	G1722 PREP	G3739 R-DPM	G50 V-PAI-3P	G987 V-PAP-NPM	G1722 PREP
ἅλωσιν	καὶ	φθοράν,	ἐν	οἷς	ἀγνοοῦσιν	βλασφημοῦντες,	ἐν
halosin	kai	fthoran,	en	hois	agnousin	blasfemuntes,	en
schwytanie	i	zniszczenie,	w	czym	nie rozumiejąc,	bluźnią,	w

G3588 T-DSF	G5356 N-DSF	G846 P-GPM	G2532 CONJ	G5351 V-2FPI-3P		G91 V-PPP-NPM
τῇ	φθορᾷ	αὐτῶν	καὶ	φθαρήσονται,	**2:13**	ἀδικούμενοι
te	fthora	auton	kai	ftharesontai,		adikumenoi
—	zagładzie	ich	i	zniszczeni będą,		[w] niegodziwym postępowaniu

G3408 N-ASM	G93 N-GSF	G2237 N-ASF	G2233 V-PNP-NPM	G3588 T-ASF	G1722 PREP	G2250 N-DSF
μισθὸν	ἀδικίας·	ἡδονὴν	ἡγούμενοι	τὴν	ἐν	ἡμέρᾳ
misthon	adikias;	hedonen	hegumenoi	ten	en	hemera
[jako] zapłatę	niesprawiedliwości;	[za] przyjemność	uznając	—	w	dzień

G5172 N-ASF	G4696 N-NPM	G2532 CONJ	G3470 N-NPM	G1792 V-PAP-NPM	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G539 N-DPF	G846 P-GPM
τρυφήν,	σπίλοι	καὶ	μῶμοι	ἐντρυφῶντες	ἐν	ταῖς	ἀπάταις	αὐτῶν
tryfen,	spiloi	kai	momoi	entryfontes	en	tais	apatais	auton
rozpustę,	plamy	i	hańby	rozkoszujące się	w	—	oszustwie	ich,

G4910 V-PNP-NPM	G5213 P-2DP		G3788 N-APM	G2192 V-PAP-NPM	G3324 A-APM	G3428 N-GSF		G2532 CONJ
συνευωχούμενοι	ὑμῖν,	**2:14**	ὀφθαλμοὺς	ἔχοντες	μεστοὺς	μοιχαλίδος		καὶ
syneuochumenoi	hymin,	13s)	ofthalmus	echontes	mestus	moichalidos		kai
wspólnie ucztujący	[z] wami,		oczy	mający	pełne	cudzołożnicy		i

G180 A-APM	G266 N-GSF	G1185 V-PAP-NPM	G5590 N-APF	G793 A-APF	G2588 N-ASF	G1128 V-RPP-ASF
ἀκαταπαύστους	ἁμαρτίας,	δελεάζοντες	ψυχὰς	ἀστηρίκτους,	καρδίαν	γεγυμνασμένην
akatapaustus	hamartias,	deleadzontes	psychas	asteriktus,	kardian	gegymnazmenen
nienasyconych	grzechów,	nęcący	dusze	niestabilne,	serce	wyćwiczone

---

10r)) Jud 1:8-10
13s)) Jud 1:12

G4124	G2192	G2671	G5043		G2641	G2117	G3598
N-GSF	V-PAP-NPM	N-GSF	N-NPN		V-PAP-NPM	A-ASF	N-ASF
πλεονεξίας	ἔχοντες,	κατάρας	τέκνα·	**2:15**	καταλειπόντες	εὐθεῖαν	ὁδὸν
pleoneksias	echontes,	kataras	tekna;		kataleipontes	eutheian	hodon
[w] chciwości	mający,	przekleństwa	dzieci.		Opuszczając	prostą	drogę

G4105	G1811	G3588	G3598	G3588	G903	G3588	G1007	G3739
V-API-3P	V-AAP-NPM	T-DSF	N-DSF	T-GSM	N-PRI	T-GSM	N-PRI	R-NSM
ἐπλανήθησαν,	ἐξακολουθήσαντες	τῇ	ὁδῷ	τοῦ	Βαλαὰμ	τοῦ	Βεώρ,	ὃς
eplanethesan,	eksakoluthesantes	te	hodo	tu	Balaam	tu	Beor,	hos
zbłądzili,	podążawszy	—	drogą	—	Balaama	[syna]	Beora,	co

G3408	G93	G25		G1649	G1161	G2192	G2398	
N-ASM	N-GSF	V-AAI-3S		N-ASF	CONJ	V-2AAI-3S	A-GSF	
μισθὸν	ἀδικίας	ἠγάπησεν,	**2:16**	ἔλεγξιν	δὲ	ἔσχεν	ἰδίας	
misthon	adikias	egapesen,	15o)	elenksin	de	eschen	idias	
zapłatę	niesprawiedliwości	ukochał,		naganę	zaś	miał	[za] swoje	

G3892	G5268	G880	G1722	G444	G5456	G5350	G2967
N-GSF	N-NSN	A-NSN	PREP	N-GSM	N-DSF	V-ANP-NSN	V-AAI-3S
παρανομίας·	ὑποζύγιον	ἄφωνον	ἐν	ἀνθρώπου	φωνῇ	φθεγξάμενον	ἐκώλυσεν
paranomias;	hypodzygion	afonon	en	anthropu	fone	fthenksamenon	ekolysen
nieprawości;	juczne bydlę,	nieme,	—	człowieka	głosem	przemówiwszy,	powstrzymało

G3588	G3588	G4396	G3913		G3778	G1526	G4077	G504
T-ASF	T-GSM	N-GSM	N-ASF		D-NPM	V-PAI-3P	N-NPF	A-NPF
τὴν	τοῦ	προφήτου	παραφρονίαν.	**2:17**	οὗτοί	εἰσιν	πηγαὶ	ἄνυδροι
ten	tu	profetu	parafronian.		hutoi	eisin	pegai	anydroi
—	—	proroka	szaleństwo.		Ci	są	źródłami	bezwodnymi

G2532	G887	G5259	G2978	G1643	G3739	G3588	G2217	G3588
CONJ	N-NPF	PREP	N-GSF	V-PPP-NPF	R-DPM	T-NSM	N-NSM	T-GSN
καὶ	ὁμίχλαι	ὑπὸ	λαίλαπος	ἐλαυνόμεναι,	οἷς	ὁ	ζόφος	τοῦ
kai	homichlai	hypo	lailapos	elaunomenai,	hois	ho	zofos	tu
i	mgłą	przez	burzliwy wiatr	pędzoną,	którym	—	mrok	—

G4655	G5083		G5246	G1063	G3153	G5350		
N-GSN	V-RPI-3S		A-APN	CONJ	N-GSF	V-PDP-NPM		
σκότους	τετήρηται.	**2:18**	ὑπέρογκα	γὰρ	ματαιότητος	φθεγγόμενοι		
skotus	teteretai.	17o)	hyperonka	gar	mataiotetos	fthengomenoi	18d)	
ciemności	jest strzeżony.		Nadmiernie	bowiem	próżności	mówią,		

G1185	G1722	G1939	G4561	G766	G3588	G3641	
V-PAI-3P	PREP	N-DPF	N-GSF	N-DPF	T-APM	ADV	
δελεάζουσιν	ἐν	ἐπιθυμίαις	σαρκὸς	ἀσελγείαις	τοὺς	ὀλίγως	
deleadzusin	en	epithymiais	sarkos	aselgeiais	tus	oligos	
nęcąc	przez	pragnienie	ciała	nieokiełznane pożądanie	—	mało	

G668	G3588	G1722	G4106	G390		G1657	G846	
V-PAP-APM	T-APM	PREP	N-DSF	V-PPP-APM		N-ASF	P-DPM	
ἀποφεύγοντας	τοὺς	ἐν	πλάνῃ	ἀναστρεφομένους,	**2:19**	ἐλευθερίαν	αὐτοῖς	
apofeugontas	tus	en	plane	anastrefomenus,		eleutherian	autois	
uciekających [od]	[tych]	w	błędzie	odwracających się,		wolność	im	

G1861	G846	G1401	G5225	G3588	G5356	G3739	G1063
V-PNP-NPM	P-NPM	N-NPM	V-PAP-NPM	T-GSF	N-GSF	R-DSM	CONJ
ἐπαγγελλόμενοι,	αὐτοὶ	δοῦλοι	ὑπάρχοντες	τῆς	φθορᾶς·	ᾧ	γάρ
epangellomenoi,	autoi	duloi	hyparchontes	tes	fthoras;	ho	gar
ogłaszając,	sami	niewolnikami	będąc	—	zniszczenia;	czemu	bowiem

G5100	G2274	G3778	G1402			G1487	G1063
X-NSM	V-RNI-3S	D-DSM	V-RPI-3S			COND	CONJ
τις	ἥττηται,	τούτῳ	δεδούλωται.	**2:20**		εἰ	γὰρ
tis	hettetai,	tuto	dedulotai.			ei	gar
kto	jest przezwyciężony,	temu	jest uczyniony niewolnikiem.			Jeśli	bowiem

G668	G3588	G3393	G3588	G2889	G1722	G1922	G3588	G2962
V-2AAP-NPM	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	PREP	N-DSF	T-GSM	N-GSM
ἀποφυγόντες	τὰ	μιάσματα	τοῦ	κόσμου	ἐν	ἐπιγνώσει	τοῦ	Κυρίου
apofygontes	ta	miazmata	tu	kosmu	en	epignosei	tu	Kyriu
uciekłszy	[od]	nieczystości	—	świata	w	poznaniu	—	Pana

15o)) Jud 1:11
17o)) Jud 1:12-13
18d)) Jud 1:16

G2532 CONJ	G4990 N-GSM	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G3778 D-DPN	G1161 CONJ	G3825 ADV	G1707 V-2APP-NPM
καὶ	Σωτῆρος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	τούτοις	δὲ	πάλιν	ἐμπλακέντες
kai	Soteros	Iesu	Christu,	tutois	de	palin	emplakentes
i	Zbawiciela	Jezusa	Pomazańca,	te	zaś	znów	wplątawszy się,

G2274 V-PNI-3P	G1096 V-2RAI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-NPN	G2078 A-NPN-S	G5501 A-NPN	G3588 T-GPN	G4413 A-GPN-S
ἡττῶνται,	γέγονεν	αὐτοῖς	τὰ	ἔσχατα	χείρονα	τῶν	πρώτων.
hettontai,	gegonen	autois	ta	eschata	cheirona	ton	proton.
przezwyciężeni,	stało się	im	[te]	ostatnie	gorsze	—	[od] pierwszych.

	G2909 A-NSN-C	G1063 CONJ	G1510 V-IAI-3S	G846 P-DPM	G3361 PRT-N	G1921 V-RAN	G3588 T-ASF	G3598 N-ASF	G3588 T-GSF
2:21	κρεῖττον	γὰρ	ἦν	αὐτοῖς	μὴ	ἐπεγνωκέναι	τὴν	ὁδὸν	τῆς
	kreitton	gar	en	autois	me	epegnokenai	ten	hodon	tes
	Lepiej	bowiem	byłoby	im	nie	poznawać	—	drogi	—

G1343 N-GSF	G2228 PRT	G1921 V-2AAP-DPM	G5290 V-AAN	G1537 PREP	G3588 T-GSF	G3860 V-APP-GSF	G846 P-DPM
δικαιοσύνης,	ἢ	ἐπιγνοῦσιν	ὑποστρέψαι	ἐκ	τῆς	παραδοθείσης	αὐτοῖς
dikaiosynes,	e	epignusin	hypostrepsai	ek	tes	paradotheises	autois
sprawiedliwości,	niż	poznawszy	zawrócić	od	—	wydanego	im

G40 A-GSF	G1785 N-GSF		G4819 V-RAI-3S	G846 P-DPM	G3588 T-ASN	G3588 T-GSF	G227 A-GSF	G3942 N-GSF
ἁγίας	ἐντολῆς.	**2:22**	συμβέβηκεν	αὐτοῖς	τὸ	τῆς	ἀληθοῦς	παροιμίας,
hagias	entoles.		symbebeken	autois	to	tes	alethus	paroimias,
świętego	przykazania.		Zdarzyła się	im	[ta]	—	prawdziwa	przypowieść:

G2965 N-NSM	G1994 V-AAP-NSM	G1909 PREP	G3588 T-ASN	G2398 A-ASN	G1829 N-ASN		G2532 CONJ	G5300 N-NSF	G3068 V-AMP-NSF
Κύων	ἐπιστρέψας	ἐπὶ	τὸ	ἴδιον	ἐξέραμα	22l)	καί	Ὗς	λουσαμένη
Kyon	epistrepsas	epi	to	idion	ekserama		kai	Hys	lusamene
Pies	*zawrócił*	*do*	—	*jego*	*wymiocin*		a	świnia	która obmyła się

G1519 PREP	G2946 N-ASM		G1004 N-GSM
εἰς	κυλισμὸν		βορβόρου.
eis	kylismon	22q)	borboru.
do	tarzania się		błotem.

Rozdział 3

DZIEŃ PANA

	G3778 D-ASF	G2235 ADV	G27 A-VPM	G1208 A-ASF	G5213 P-2DP	G1125 V-PAI-1S	G1992 N-ASF	G1722 PREP	G3739 R-DPF
3:1	Ταύτην	ἤδη,	ἀγαπητοί,	δευτέραν	ὑμῖν	γράφω	ἐπιστολήν,	ἐν	αἷς
	Tauten	ede,	agapetoi,	deuteran	hymin	grafo	epistolen,	en	hais
	Ten	już,	ukochani,	drugi	wam	piszę	list,	w	którym

G1326 V-PAI-1S	G5216 P-2GP	G1722 PREP	G5280 N-DSF	G3588 T-ASF	G1506 A-ASF		G1271 N-ASF	
διεγείρω	ὑμῶν	ἐν	ὑπομνήσει	τὴν	εἰλικρινῆ		διάνοιαν,	**3:2**
diegeiro	hymon	en	hypomnesei	ten	eilikrine	1o)	dianoian,	
rozbudzam	was	w	przypominaniu	—	czystą		myśl,	

G3403 V-APN	G3588 T-GPM	G4302 V-RPP-GPM	G4487 N-GPN	G5259 PREP	G3588 T-GPM	G40 A-GPM
μνησθῆναι	τῶν	προειρημένων	ῥημάτων	ὑπὸ	τῶν	ἁγίων
mnesthenai	ton	proeiremenon	rematon	hypo	ton	hagion
[by] przypomnieć sobie	[w]	przepowiedzianych	słowach	przez	—	świętych

G4396 N-GPM	G2532 CONJ	G3588 T-GSF	G3588 T-GPM	G652 N-GPM	G5216 P-2GP	G1785 N-GSF	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM
προφητῶν	καὶ	τῆς	τῶν	ἀποστόλων	ὑμῶν	ἐντολῆς	τοῦ	Κυρίου
profeton	kai	tes	ton	apostolon	hymon	entoles	tu	Kyriu
proroków	i	—	—	wysłanników	waszych	przykazaniu	—	Pana

22l)) Prz 26:11

22q)) toczenie, którego efektem jest brud.

1o)) lub "*szczerą, nieskażoną*".

G2532 CONJ	G4990 N-GSM		G3778 D-ASN	G4412 ADV-S	G1097 V-PAP-NPM	G3754 CONJ	G2064 V-FDI-3P	G1909 PREP	G2078 A-GPF-S
καὶ	Σωτῆρος,	**3:3**	τοῦτο	πρῶτον	γινώσκοντες,	ὅτι	ἐλεύσονται	ἐπ’	ἐσχάτων
kai	Soteros,		tuto	proton	ginoskontes,	hoti	eleusontai	ep’	eschaton
i	Zbawcy,		to	najpierw	wiedząc,	że	przyjdą	w	ostatnich

G3588 T-GPF	G2250 N-GPF	G1722 PREP	G1701 N-DSF	G1703 N-NPM	G2596 PREP	G3588 T-APF	G2398 A-APF	G1939 N-APF	
τῶν	ἡμερῶν	ἐν	ἐμπαιγμονῇ	ἐμπαῖκται	κατὰ	τὰς	ἰδίας	ἐπιθυμίας	
ton	hemeron	en	empaigmone	empaiktai	kata	tas	idias	epithymias	3p)
—	dniach	w	szyderstwie	szydercy	według	—	własnych	pragnień	

G846 P-GPM	G4198 V-PNP-NPM		G2532 CONJ	G3004 V-PAP-NPM	G4226 ADV-I	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G1860 N-NSF	G3588 T-GSF
αὐτῶν	πορευόμενοι	**3:4**	καὶ	λέγοντες	Ποῦ	ἐστιν	ἡ	ἐπαγγελία	τῆς
auton	poreuomenoi		kai	legontes	Pu	estin	he	epangelia	tes
ich	idący,		i	mówiący:	Gdzie	jest	—	obietnica	—

G3952 N-GSF	G846 P-GSM	G575 PREP	G3739 R-GSF	G1063 CONJ	G3588 T-NPM	G3962 N-NPM	G2837 V-API-3P		G3956 A-NPN
παρουσίας	αὐτοῦ;	ἀφ’	ἧς	γὰρ	οἱ	πατέρες	ἐκοιμήθησαν,	4o)	πάντα
parusias	autu;	af’	hes	gar	hoi	pateres	ekoimethesan,		panta
przyjścia	Jego?	Od	kiedy	bowiem	—	ojcowie	zasnęli,		wszystko

G3779 ADV	G1265 V-PAI-3S	G575 PREP	G746 N-GSF	G2937 N-GSF		G2990 V-PAI-3S	G1063 CONJ	
οὕτως	διαμένει	ἀπ’	ἀρχῆς	κτίσεως.	**3:5**	λανθάνει	γὰρ	
hutos	diamenei	ap’	arches	ktiseos.	4u)	lanthanei	gar	
tak	trwa	od	początku	założenia [świata].		Ukrywa się	bowiem	

G846 P-APM	G3778 D-NSN	G2309 V-PAP-APM	G3754 CONJ	G3772 N-NPM	G1510 V-IAI-3P	G1597 ADV	G2532 CONJ	G1093 N-NSF	
αὐτοὺς	τοῦτο	θέλοντας	ὅτι	οὐρανοὶ	ἦσαν	ἔκπαλαι	καὶ	γῆ	
autus	tuto	thelontas	hoti	uranoi	esan	ekpalai	kai	ge	
[przed] nimi,	tego	pragnącymi,	że	niebiosa	były	od dawna	i	ziemia	

G1537 PREP	G5204 N-GSN	G2532 CONJ	G1223 PREP	G5204 N-GSN	G4921 V-RAP-NSF	G3588 T-DSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3056 N-DSM	
ἐξ	ὕδατος	καὶ	δι’	ὕδατος	συνεστῶσα	τῷ	τοῦ	Θεοῦ	λόγῳ,	**3:6**
eks	hydatos	kai	di’	hydatos	synestosa	to	tu	Theu	logo,	
z	wód	i	przez	wodę	powstała	—	—	Boga	słowem,	

G1223 PREP	G3739 R-GPN	G3588 T-NSM	G5119 ADV	G2889 N-NSM	G5204 N-DSN	G2626 V-APP-NSM	G622 V-2AMI-3S		G3588 T-NPM
δι’	ὧν	ὁ	τότε	κόσμος	ὕδατι	κατακλυσθεὶς	ἀπώλετο·	**3:7**	οἱ
di’	hon	ho	tote	kosmos	hydati	kataklystheis	apoleto;		hoi
przez	które	—	wtedy	świat	wodą	zatopiony	zginął.		—

G1161 CONJ	G3568 ADV	G3772 N-NPM	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G1093 N-NSF	G3588 T-DSM	G846 P-DSM	G3056 N-DSM	G2343 V-RPP-NPM
δὲ	νῦν	οὐρανοὶ	καὶ	ἡ	γῆ	τῷ	αὐτῷ	λόγῳ	τεθησαυρισμένοι
de	nyn	uranoi	kai	he	ge	to	auto	logo	tethesaurismenoi
Zaś	teraz	niebiosa	i	—	ziemia	—	Jego	słowem	odłożone

G1510 V-PAI-3P	G4442 N-DSN	G5083 V-PPP-NPM	G1519 PREP	G2250 N-ASF	G2920 N-GSF	G2532 CONJ	G684 N-GSF	G3588 T-GPM
εἰσὶν	πυρὶ	τηρούμενοι	εἰς	ἡμέραν	κρίσεως	καὶ	ἀπωλείας	τῶν
eisin	pyri	terumenoi	eis	hemeran	kriseos	kai	apoleias	ton
są	[dla] ognia	ustrzeżone	na	dzień	sądu	i	zagłady	—

G765 A-GPM	G444 N-GPM		G1520 A-NSN	G1161 CONJ	G3778 D-NSN	G3361 PRT-N	G2990 V-PAM-3S
ἀσεβῶν	ἀνθρώπων.	**3:8**	Ἓν	δὲ	τοῦτο	μὴ	λανθανέτω
asebon	anthropon.		Hen	de	tuto	me	lanthaneto
bezbożnych	ludzi.		Jedno	zaś	to	nie	niech ukrywa się

G5209 P-2AP	G27 A-VPM	G3754 CONJ	G1520 A-NSF	G2250 N-NSF	G3844 PREP	G2962 N-DSM	G5613 ADV	G5507 A-NPN	G2094 N-NPN
ὑμᾶς,	ἀγαπητοί,	ὅτι	μία	ἡμέρα	παρὰ	Κυρίῳ	ὡς	χίλια	ἔτη
hymas,	agapetoi,	hoti	mia	hemera	para	Kyrio	hos	chilia	ete
[przed] wami,	ukochani,	że	jeden	dzień	*przed*	*Panem*	jak	tysiąc	lat

---

3p)) Jud 1:18
4o)) dosłownie "*zostali uśpieni*".
4u)) w znaczeniu "*stworzenia*".

G2532	G5507	G2094	G5613	G2250	G1520		G3756	G1019	G2962	G3588
CONJ	A-NPN	N-NPN	ADV	N-NSF	A-NSF		PRT-N	V-PAI-3S	N-NSM	T-GSF
καὶ	χίλια	ἔτη	ὡς	ἡμέρα	μία.	**3:9**	οὐ	βραδύνει	Κύριος	τῆς
kai	chilia	ete	hos	hemera	mia.		u	bradynei	Kyrios	tes
a	*tysiąc*	*lat*	*jak*	*dzień*	jeden.		Nie	opóźnia	Pan	—

8t)

G1860	G5613	G5100	G1022	G2233	G235	G3114	G1519
N-GSF	ADV	X-NPM	N-ASF	V-PNI-3P	CONJ	V-PAI-3S	PREP
ἐπαγγελίας,	ὥς	τινες	βραδύτητα	ἡγοῦνται,	ἀλλὰ	μακροθυμεῖ	εἰς
epangelias,	hos	tines	bradyteta	heguntai,	alla	makrothymei	eis
obietnicy,	jak	niektórzy	[za] powolność	uważają,	ale	jest cierpliwy	ku

G5210	G3361	G1014	G5100	G622	G235	G3956	G1519	G3341
P-2AP	PRT-N	V-PNP-NSM	X-APM	V-2AMN	CONJ	A-APM	PREP	N-ASF
ὑμᾶς,	μὴ	βουλόμενός	τινας	ἀπολέσθαι	ἀλλὰ	πάντας	εἰς	μετάνοιαν
hymas,	me	bulomenos	tinas	apolesthai	alla	pantas	eis	metanoian
wam,	nie	chcąc	kogoś	zgubić,	ale	wszystkich	ku	zmianie myślenia

G5562		G2240	G1161	G2250	G2962	G5613	G2812	G1722	G3739
V-AAN		V-FAI-3S	CONJ	N-NSF	N-GSM	ADV	N-NSM	PREP	R-DSF
χωρῆσαι.	**3:10**	Ἥξει	δὲ	ἡμέρα	Κυρίου	ὡς	κλέπτης,	ἐν	ᾗ
choresai.		Heksei	de	hemera	Kyriu	hos	kleptes,	en	he
dać miejsce.		Nadejdzie	zaś	dzień	Pana	jak	złodziej.	W	nim

G3588	G3772	G4500	G3928	G4747	G1161	G2741
T-NPM	N-NPM	ADV	V-FDI-3P	N-NPN	CONJ	V-PPP-NPN
οἱ	οὐρανοὶ	ῥοιζηδὸν	παρελεύσονται,	στοιχεῖα	δὲ	καυσούμενα
hoi	uranoi	roidzedon	pareleusontai,	stoicheia	de	kausumena
—	niebiosa	z trzaskiem	przeminą,	elementy	zaś	spalane będąc

G3089	G2532	G1093	G2532	G3588	G1722	G846	G2041	G2147
V-FPI-3S	CONJ	N-NSF	CONJ	T-NPN	PREP	P-DSF	N-NPN	V-FPI-3S
λυθήσεται,	καὶ	γῆ	καὶ	τὰ	ἐν	αὐτῇ	ἔργα	εὑρεθήσεται.
lythesetai,	kai	ge	kai	ta	en	aute	erga	heurethesetai.
zostanie stracone,	a	ziemia	i	—	na	niej	dzieła	zostaną odszukane.

	G3778	G3779	G3956	G3089	G4217	G1163	G5225	G5209
	D-GPN	ADV	A-GPN	V-PPP-GPN	A-APM	V-PAI-3S	V-PAN	P-2AP
3:11	Τούτων	οὕτως	πάντων	λυομένων	ποταπὸς	δεῖ	ὑπάρχειν	ὑμᾶς
	Tuton	hutos	panton	luomenon	potapus	dei	hyparchein	hymas
	[Skoro] te	tak	wszystkie	będą rozwiązane,	jakimi	trzeba	być	wam

G1722	G40	G391	G2532	G2150		G4328	G2532	G4692
PREP	A-DPF	N-DPF	CONJ	N-DPF		V-PAP-APM	CONJ	V-PAP-APM
ἐν	ἁγίαις	ἀναστροφαῖς	καὶ	εὐσεβείαις,	**3:12**	προσδοκῶντας	καὶ	σπεύδοντας
en	hagiais	anastrofais	kai	eusebeiais,		prozdokontas	kai	speudontas
w	świętych	zachowaniach	i	pobożności,		oczekując	i	śpiesząc się

G3588	G3952	G3588	G3588	G2316	G2250	G1223	G3739	G3772	G4448
T-ASF	N-ASF	T-GSF	T-GSM	N-GSM	N-GSF	PREP	R-ASF	N-NPM	V-PPP-NPM
τὴν	παρουσίαν	τῆς	τοῦ	Θεοῦ	ἡμέρας,	δι’	ἣν	οὐρανοὶ	πυρούμενοι
ten	parusian	tes	tu	Theu	hemeras,	di’	hen	uranoi	pyrumenoi
[na]	przyjście	—	—	Boga	dnia,	przez	które	*niebiosa*	płonąc

G3089	G2532	G4747	G2741	G5080		G2537	G1161
V-FPI-3P	CONJ	N-NPN	V-PPP-NPN	V-PPI-3S		A-APM	CONJ
λυθήσονται	καὶ	στοιχεῖα	καυσούμενα·	τήκεται	**3:13**	καινοὺς	δὲ
lythesontai	kai	stoicheia	kausumena;	teketai		kainus	de
rozwiązane zostaną	a	elementy	paląc się	*stapiane są*		*Nowych*	zaś

12r)

G3772	G2532	G1093	G2537	G2596	G3588	G1862	G846	G4328
N-APM	CONJ	N-ASF	A-ASF	PREP	T-ASN	N-ASN	P-GSM	V-PAI-1P
οὐρανοὺς	καὶ	γῆν	καινὴν	κατὰ	τὸ	ἐπάγγελμα	αὐτοῦ	προσδοκῶμεν,
uranus	kai	gen	kainen	kata	to	epangelma	autu	prozdokomen,
niebios	i	*ziemi*	*nowej*	według	—	obietnicy	Jego	oczekujemy,

13f)

G1722	G3739	G1343	G2730		G1352	G27	G3778
PREP	R-DPM	N-NSF	V-PAI-3S		CONJ	A-VPM	D-APN
ἐν	οἷς	δικαιοσύνη	κατοικεῖ.	**3:14**	Διό,	ἀγαπητοί,	ταῦτα
en	hois	dikaiosyne	katoikei.		Dio,	agapetoi,	tauta
w	których	sprawiedliwość	zamieszkuje.		Dlatego,	ukochani,	te

8t)) Ps 90:4
12r)) Iz 34:4
13f)) Iz 65:17, Iz 66:22

G4328	G4704	G784	G2532	G298	G846	G2147
V-PAP-NPM	V-AAM-2P	A-NPM	CONJ	A-NPM	P-DSM	V-APN
προσδοκῶντες	σπουδάσατε	ἄσπιλοι	καὶ	ἀμώμητοι	αὐτῷ	εὑρεθῆναι
prozdokontes	spudasate	aspiloi	kai	amometoi	auto	heurethenai
oczekując,	śpieszcie się	nieskalanymi	i	nienagannymi	Jego	zostać znalezieni

G1722	G1515		G2532	G3588	G3588	G2962	G2257	G3115
PREP	N-DSF		CONJ	T-ASF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-ASF
ἐν	εἰρήνῃ,	**3:15**	καὶ	τὴν	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	μακροθυμίαν
en	eirene,		kai	ten	tu	Kyriu	hemon	makrothymian
w	pokoju,		a	—	—	Pana	naszego	cierpliwość

G4991	G2233	G2531	G2532	G3588	G27	G2257	G80	G3972
N-ASF	V-PNM-2P	ADV	CONJ	T-NSM	A-NSM	P-1GP	N-NSM	N-NSM
σωτηρίαν	ἡγεῖσθε,	καθὼς	καὶ	ὁ	ἀγαπητὸς	ἡμῶν	ἀδελφὸς	Παῦλος
soterian	hegeisthe,	kathos	kai	ho	agapetos	hemon	adelfos	Paulos
[za] zbawienie	uznawajcie,	jak	i	—	ukochany	nasz	brat	Paweł

G2596	G3588	G1325	G846	G4678	G1125	G5213		G5613	G2532
PREP	T-ASF	V-APP-ASF	P-DSM	N-ASF	V-AAI-3S	P-2DP		ADV	CONJ
κατὰ	τὴν	δοθεῖσαν	αὐτῷ	σοφίαν	ἔγραψεν	ὑμῖν,	**3:16**	ὡς	καὶ
kata	ten	dotheisan	auto	sofian	egrapsen	hymin,		hos	kai
według	—	danej	mu	mądrości	napisał	wam,		jak	i

G1722	G3956	G1992	G2980	G1722	G846	G4012	G3778	G1722	G3739
PREP	A-DPF	N-DPF	V-PAP-NSM	PREP	P-DPF	PREP	D-GPN	PREP	R-DPF
ἐν	πάσαις	ἐπιστολαῖς	λαλῶν	ἐν	αὐταῖς	περὶ	τούτων,	ἐν	αἷς
en	pasais	epistolais	lalon	en	autais	peri	tuton,	en	hais
we	wszystkich	listach	mówiący	w	nich	o	tym,	w	których

G2076		G1425	G5100	G3739	G3588	G261		G2532	G793
V-PAI-3S		A-NPN	X-NPN	R-APN	T-NPM	A-NPM		CONJ	A-NPM
ἐστιν		δυσνόητά	τινα,	ἃ	οἱ	ἀμαθεῖς		καὶ	ἀστήρικτοι
estin	**16m)**	dysnoeta	tina,	ha	hoi	amatheis	**16r)**	kai	asteriktoi
są		trudne do zrozumienia	pewne,	co	—	nieuki		i	chwiejni

G4761	G5613	G2532	G3588	G3062	G1124	G4314	G3588	G2398	G846
V-PAI-3P	ADV	CONJ	T-APF	A-APF	N-APF	PREP	T-ASF	A-ASF	P-GPM
στρεβλοῦσιν	ὡς	καὶ	τὰς	λοιπὰς	γραφὰς	πρὸς	τὴν	ἰδίαν	αὐτῶν
streblusin	hos	kai	tas	loipas	grafas	pros	ten	idian	auton
przekręcają	jak	i	—	inne	Pisma,	na	—	własną	ich

G684		G4771	G3767	G27	G4267	G5442	G2443	G3361
N-ASF		P-2NP	CONJ	A-VPM	V-PAP-NPM	V-PMM-2P	CONJ	PRT-N
ἀπώλειαν.	**3:17**	Ὑμεῖς	οὖν,	ἀγαπητοί,	προγινώσκοντες	φυλάσσεσθε	ἵνα	μὴ
apoleian.		Hymeis	un,	agapetoi,	proginoskontes	fylassesthe	hina	me
zgubę.		Wy	więc,	ukochani,	przewidując	strzeżcie się,	aby	nie

G3588	G3588	G113	G4106	G4879	G1601	G3588	G2398
T-DSF	T-GPM	A-GPM	N-DSF	V-APP-NPM	V-2AAS-2P	T-GSM	A-GSM
τῇ	τῶν	ἀθέσμων	πλάνῃ	συναπαχθέντες	ἐκπέσητε	τοῦ	ἰδίου
te	ton	athesmon	plane	synapachthentes	ekpesete	tu	idiu
[tym]	—	nieprawych	błędem	odprowadzeni	wypadlibyście ze	—	swojej

G4740		G837	G1161	G1722	G5485	G2532	G1108	G3588	G2962
N-GSM		V-PAM-2P	CONJ	PREP	N-DSF	CONJ	N-DSF	T-GSM	N-GSM
στηριγμοῦ,	**3:18**	αὐξάνετε	δὲ	ἐν	χάριτι	καὶ	γνώσει	τοῦ	Κυρίου
sterigmu,		auksanete	de	en	chariti	kai	gnosei	tu	Kyriu
stałości,		wzrastajcie	zaś	w	łasce	i	poznaniu	—	Pana

G2257	G2532	G4990	G2424	G5547	G846	G3588	G1391	G2532	G3568
P-1GP	CONJ	N-GSM	N-GSM	N-GSM	P-DSM	T-NSF	N-NSF	CONJ	ADV
ἡμῶν	καὶ	Σωτῆρος	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	αὐτῷ	ἡ	δόξα	καὶ	νῦν
hemon	kai	Soteros	Iesu	Christu.	auto	he	doksa	kai	nyn
naszego	i	Zbawiciela	Jezusa	Pomazańca.	Jemu	—	chwała	i	teraz

G2532	G1519	G2250	G165	
CONJ	PREP	N-ASF	N-GSM	
καὶ	εἰς	ἡμέραν	αἰῶνος.	
kai	eis	hemeran	aionos.	**18v)**
i	w	dzień	wieków.	

16m)) dosłownie "*jest*".
16r)) lub "*niewykształceni, ignoranci*".
18v)) Jud 1:24

I List Jana

Rozdział 1

PROLOG: ZAPROSZENIE DO WSPÓLNOTY

	G3739 R-ASN	G1510 V-IAI-3S	G575 PREP	G746 N-GSF	G3739 R-ASN	G191 V-2RAI-1P-ATT	G3739 R-ASN	G3708 V-RAI-1P-ATT
1:1	Ὅ	ἦν	ἀπ’	ἀρχῆς,	ὃ	ἀκηκόαμεν,	ὃ	ἑωράκαμεν
	Ho	en	ap’	arches,	ho	akekoamen,	ho	heorakamen
	Co	było	od	początku,	co	usłyszeliśmy,	co	zobaczyliśmy

G3588 T-DPM	G3788 N-DPM	G2257 P-1GP	G3739 R-ASN	G2300 V-ADI-1P	G2532 CONJ	G3588 T-NPF	G5495 N-NPF	G2257 P-1GP
τοῖς	ὀφθαλμοῖς	ἡμῶν,	ὃ	ἐθεασάμεθα	καὶ	αἱ	χεῖρες	ἡμῶν
tois	ofthalmois	hemon,	ho	etheasametha	kai	hai	cheires	hemon
—	oczami	naszymi,	co	oglądaliśmy	i	—	ręce	nasze

G5584 V-AAI-3P	G4012 PREP	G3588 T-GSM	G3056 N-GSM	G3588 T-GSF	G2222 N-GSF		G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G2222 N-NSF
ἐψηλάφησαν,	περὶ	τοῦ	Λόγου	τῆς	ζωῆς,—	**1:2**	καὶ	ἡ	ζωὴ
epselafesan,	peri	tu	Logu	tes	zoes,—		kai	he	zoe
dotknęły,	o	—	Słowie	—	życia, —		i	—	życie

G5319 V-API-3S	G2532 CONJ	G3708 V-RAI-1P-ATT	G2532 CONJ	G3140 V-PAI-1P	G2532 CONJ	G518 V-PAI-1P
ἐφανερώθη,	καὶ	ἑωράκαμεν	καὶ	μαρτυροῦμεν	καὶ	ἀπαγγέλλομεν
efanerothe,	kai	heorakamen	kai	martyrumen	kai	apangellomen
zostało uwidocznione	i	zobaczyliśmy	i	składamy świadectwo	i	ogłaszamy

G5213 P-2DP	G3588 T-ASF	G2222 N-ASF	G3588 T-ASF	G166 A-ASF	G3748 R-NSF	G1510 V-IAI-3S	G4314 PREP	G3588 T-ASM	G3962 N-ASM	G2532 CONJ
ὑμῖν	τὴν	ζωὴν	τὴν	αἰώνιον,	ἥτις	ἦν	πρὸς	τὸν	Πατέρα	καὶ
hymin	ten	zoen	ten	aionion,	hetis	en	pros	ton	Patera	kai
wam	—	życie	—	wieczne,	które	było	przy	—	Ojcu	i

G5319 V-API-3S	G2254 P-1DP		G3739 R-ASN	G3708 V-RAI-1P-ATT	G2532 CONJ	G191 V-2RAI-1P-ATT
ἐφανερώθη	ἡμῖν,—	**1:3**	ὃ	ἑωράκαμεν	καὶ	ἀκηκόαμεν,
efanerothe	hemin,—		ho	heorakamen	kai	akekoamen,
zostało uwidocznione	nam, —		co	zobaczyliśmy	i	usłyszeliśmy,

G518 V-PAI-1P	G2532 CONJ	G5213 P-2DP	G2443 CONJ	G2532 CONJ	G4771 P-2NP	G2842 N-ASF	G2192 V-PAS-2P	G3326 PREP	G2257 P-1GP
ἀπαγγέλλομεν	καὶ	ὑμῖν,	ἵνα	καὶ	ὑμεῖς	κοινωνίαν	ἔχητε	μεθ’	ἡμῶν.
apangellomen	kai	hymin,	hina	kai	hymeis	koinonian	echete	meth’	hemon.
ogłaszamy	i	wam,	aby	i	wy	wspólnotę	mielibyście	z	nami.

G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G2842 N-NSF	G1161 CONJ	G3588 T-NSF	G2251 S-1PNSF	G3326 PREP	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G2532 CONJ	G3326 PREP
καὶ	ἡ	κοινωνία	δὲ	ἡ	ἡμετέρα	μετὰ	τοῦ	Πατρὸς	καὶ	μετὰ
kai	he	koinonia	de	he	hemetera	meta	tu	Patros	kai	meta
I	—	wspólnota	zaś	—	nasza	z	—	Ojcem	i	z

G3588 T-GSM	G5207 N-GSM	G846 P-GSM	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM		G2532 CONJ	G3778 D-APN	G1125 V-PAI-1P	G2249 P-1NP
τοῦ	Υἱοῦ	αὐτοῦ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ.	**1:4**	καὶ	ταῦτα	γράφομεν	ἡμεῖς
tu	Hyiu	autu	Iesu	Christu.		kai	tauta	grafomen	hemeis
—	Synem	Jego,	Jezusem	Pomazańcem,		I	to	piszemy	wam,

G2443 CONJ	G3588 T-NSF	G5479 N-NSF	G2257 P-1GP	G1510 V-PAS-3S	G4137 V-RPP-NSF
ἵνα	ἡ	χαρὰ	ἡμῶν	ᾖ	πεπληρωμένη.
hina	he	chara	hemon	e	pepleromene.
aby	—	radość	wasza	była	wypełniona.

PIĘKNO ZWIĄZKU Z BOGIEM I OBIETNICA PRZEBACZENIA

	G2532 CONJ	G1510 V-PAI-3S	G3778 D-NSF	G3588 T-NSF	G31 N-NSF	G3739 R-ASF	G191 V-2RAI-1P-ATT	G575 PREP	G846 P-GSM
1:5	Καὶ	ἔστιν	αὕτη	ἡ	ἀγγελία	ἣν	ἀκηκόαμεν	ἀπ’	αὐτοῦ
	Kai	estin	haute	he	angelia	hen	akekoamen	ap’	autu
	I	jest	to	—	nowina,	którą	usłyszeliśmy	od	Niego

G2532 CONJ	G312 V-PAI-1P	G5213 P-2DP	G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G5457 N-NSN	G2076 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G4653 N-NSF
καὶ	ἀναγγέλλομεν	ὑμῖν,	ὅτι	ὁ	Θεὸς	φῶς	ἐστιν	καὶ	σκοτία
kai	anangellomen	hymin,	hoti	ho	Theos	fos	estin	kai	skotia
i	zwiastujemy	wam,	że	—	Bóg	światłem	jest	i	ciemności

G1722 PREP	G846 P-DSM	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G3762 A-NSF-N		G1437 COND	G3004 V-2AAS-1P	G3754 CONJ	
ἐν	αὐτῷ	οὐκ	ἔστιν	οὐδεμία.	**1:6**	Ἐὰν	εἴπωμεν	ὅτι	
en	auto	uk	estin	udemia.		Ean	eipomen	hoti	
w	Nim	nie	jest	żadna.		Jeśli	powiedzielibyśmy,	że	

G2842 N-ASF	G2192 V-PAI-1P	G3326 PREP	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G4655 N-DSN	G4043 V-PAS-1P
κοινωνίαν	ἔχομεν	μετ’	αὐτοῦ	καὶ	ἐν	τῷ	σκότει	περιπατῶμεν,
koinonian	echomen	met’	autu	kai	en	to	skotei	peripatomen,
wspólnotę	mamy	z	Nim	i	w	—	ciemności	chodzilibyśmy,

G5574 V-PNI-1P	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G4160 V-PAI-1P	G3588 T-ASF	G225 N-ASF		G1437 COND	G1161 CONJ	G1722 PREP
ψευδόμεθα	καὶ	οὐ	ποιοῦμεν	τὴν	ἀλήθειαν·	**1:7**	ἐὰν	δὲ	ἐν
pseudometha	kai	u	poiumen	ten	aletheian;		ean	de	en
kłamiemy	i	nie	czynimy	—	prawdy.		Jeśli	zaś	w

G3588 T-DSN	G5457 N-DSN	G4043 V-PAS-1P	G5613 ADV	G846 P-NSM	G2076 V-PAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G5457 N-DSN
τῷ	φωτὶ	περιπατῶμεν	ὡς	αὐτός	ἐστιν	ἐν	τῷ	φωτί,
to	foti	peripatomen	hos	autos	estin	en	to	foti,
—	świetle	chodzilibyśmy,	jak	On	jest	w	—	świetle,

G2842 N-ASF	G2192 V-PAI-1P	G3326 PREP	G240 C-GPM	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G129 N-NSN	G2424 N-GSM	G3588 T-GSM
κοινωνίαν	ἔχομεν	μετ’	ἀλλήλων	καὶ	τὸ	αἷμα	Ἰησοῦ	τοῦ
koinonian	echomen	met’	allelon	kai	to	haima	Iesu	tu
wspólnotę	mamy	z	sobą nawzajem	i	—	krew	Jezusa	—

G5207 N-GSM	G846 P-GSM	G2511 V-PAI-3S	G1473 P-1AP	G575 PREP	G3956 A-GSF	G266 N-GSF		G1437 COND
Υἱοῦ	αὐτοῦ	καθαρίζει	ἡμᾶς	ἀπὸ	πάσης	ἁμαρτίας.	**1:8**	ἐὰν
Hyiu	autu	katharidzei	hemas	apo	pases	hamartias.		ean
Syna	Jego,	oczyszcza	nas	z	każdego	grzechu.		Jeśli

G3004 V-2AAS-1P	G3754 CONJ	G266 N-ASF	G3756 PRT-N	G2192 V-PAI-1P	G1438 F-1APM	G4105 V-PAI-1P	G2532 CONJ	
εἴπωμεν	ὅτι	ἁμαρτίαν	οὐκ	ἔχομεν,	ἑαυτοὺς	πλανῶμεν	καὶ	
eipomen	hoti	hamartian	uk	echomen,	heautus	planomen	kai	
powiedzielibyśmy,	że	grzechu	nie	mamy,	siebie samych	zwodzimy	i	

G3588 T-NSF	G225 N-NSF	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G1722 PREP	G2254 P-1DP		G1437 COND	G3670 V-PAS-1P	G3588 T-APF
ἡ	ἀλήθεια	οὐκ	ἔστιν	ἐν	ἡμῖν.	**1:9**	ἐὰν	ὁμολογῶμεν	τὰς
he	aletheia	uk	estin	en	hemin.		ean	homologomen	tas
—	prawda	nie	jest	w	nas.		Jeśli	wyznawalibyśmy	—

G266 N-APF	G2257 P-1GP	G4103 A-NSM	G2076 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G1342 A-NSM	G2443 CONJ	G863 V-2AAS-3S	G2254 P-1DP
ἁμαρτίας	ἡμῶν,	πιστός	ἐστιν	καὶ	δίκαιος,	ἵνα	ἀφῇ	ἡμῖν
hamartias	hemon,	pistos	estin	kai	dikaios,	hina	afe	hemin
grzechy	nasze,	wierny	jest	i	sprawiedliwy,	aby	odpuściłby	nam

G3588 T-APF	G266 N-APF	G2532 CONJ	G2511 V-AAS-3S	G1473 P-1AP	G575 PREP	G3956 A-GSF	G93 N-GSF		G1437 COND
τὰς	ἁμαρτίας	καὶ	καθαρίσῃ	ἡμᾶς	ἀπὸ	πάσης	ἀδικίας.	**1:10**	ἐὰν
tas	hamartias	kai	katharise	hemas	apo	pases	adikias.		ean
—	grzechy	i	oczyścił	nas	z	każdej	niesprawiedliwości.		Jeśli

G3004	G3754	G3756	G264	G5583	G4160	G846	G2532	G3588
V-2AAS-1P	CONJ	PRT-N	V-RAI-1P	N-ASM	V-PAI-1P	P-ASM	CONJ	T-NSM
εἴπωμεν	ὅτι	οὐχ	ἡμαρτήκαμεν,	ψεύστην	ποιοῦμεν	αὐτὸν	καὶ	ὁ
eipomen	hoti	uch	hemartekamen,	pseusten	poiumen	auton	kai	ho
powiedzielibyśmy,	że	nie	zgrzeszyliśmy,	kłamcą	czynimy	Jego	i	—

G3056	G846	G3756	G1510	G1722	G2254
N-NSM	P-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	PREP	P-1DP
λόγος	αὐτοῦ	οὐκ	ἔστιν	ἐν	ἡμῖν.
logos	autu	uk	estin	en	hemin.
słowo	Jego	nie	jest	w	nas.

Rozdział 2

	G5040	G3450	G3778	G1125	G5213	G2443	G3361	G264	G2532
	N-VPN	P-1GS	D-APN	V-PAI-1S	P-2DP	CONJ	PRT-N	V-2AAS-2P	CONJ
2:1	Τεκνία	μου,	ταῦτα	γράφω	ὑμῖν	ἵνα	μὴ	ἁμάρτητε.	καὶ
	Teknia	mu,	tauta	grafo	hymin	hina	me	hamartete.	kai
	Dzieci	me,	to	piszę	wam,	aby	nie	grzeszylibyście.	I

G1437	G5100	G264	G3875		G2192	G4314	G3588	G3962	G2424
COND	X-NSM	V-2AAS-3S	N-ASM		V-PAI-1P	PREP	T-ASM	N-ASM	N-ASM
ἐάν	τις	ἁμάρτῃ,	Παράκλητον		ἔχομεν	πρὸς	τὸν	Πατέρα	Ἰησοῦν
ean	tis	hamarte,	Parakleton		echomen	pros	ton	Patera	Iesun
jeśli	ktoś	zgrzeszyłby,	Pocieszyciela	[1m)]	mamy	przy	—	Ojcu,	Jezusa

G5547	G1342		G2532	G846	G2434	G2076	G4012	G3588
N-ASM	A-ASM		CONJ	P-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	PREP	T-GPF
Χριστὸν	δίκαιον·	**2:2**	καὶ	αὐτὸς	ἱλασμός	ἐστιν	περὶ	τῶν
Christon	dikaion;		kai	autos	hilazmos	estin	peri	ton
Pomazańca	sprawiedliwego.		I	On	przebłaganiem	jest	za	—

G266	G2257	G3756	G4012	G3588	G2251	G1161	G3440	G235	G2532	G4012
N-GPF	P-1GP	PRT-N	PREP	T-GPF	S-1PGPF	CONJ	ADV	CONJ	CONJ	PREP
ἁμαρτιῶν	ἡμῶν,	οὐ	περὶ	τῶν	ἡμετέρων	δὲ	μόνον	ἀλλὰ	καὶ	περὶ
hamartion	hemon,	u	peri	ton	hemeteron	de	monon	alla	kai	peri
grzechy	nasze,	nie	za	—	nasze	zaś	jedynie,	ale	i	za

G3650	G3588	G2889
A-GSM	T-GSM	N-GSM
ὅλου	τοῦ	κόσμου.
holu	tu	kosmu.
całego	—	świata.

DOWÓD POZNANIA BOGA

	G2532	G1722	G3778	G1097	G3754	G1097	G846	G1437	G3588
	CONJ	PREP	D-DSN	V-PAI-1P	CONJ	V-RAI-1P	P-ASM	COND	T-APF
2:3	καὶ	ἐν	τούτῳ	γινώσκομεν	ὅτι	ἐγνώκαμεν	αὐτόν,	ἐὰν	τὰς
	kai	en	tuto	ginoskomen	hoti	egnokamen	auton,	ean	tas
	I	w	tym	poznajemy,	że	poznajemy	Go,	jeśli	—

G1785	G846	G5083		G3588	G3004	G3754	G1097	G846
N-APF	P-GSM	V-PAS-1P		T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	V-RAI-1S	P-ASM
ἐντολὰς	αὐτοῦ	τηρῶμεν.	**2:4**	ὁ	λέγων	ὅτι	Ἔγνωκα	αὐτόν,
entolas	autu	teromen.		ho	legon	hoti	Egnoka	auton,
przykazania	Jego	strzeżemy.		—	Mówiący,	że:	Poznałem	Go,

G2532	G3588	G1785	G846	G3361	G5083	G5583	G2076	G2532	G1722
CONJ	T-APF	N-APF	P-GSM	PRT-N	V-PAP-NSM	N-NSM	V-PAI-3S	CONJ	PREP
καὶ	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ	μὴ	τηρῶν,	ψεύστης	ἐστίν,	καὶ	ἐν
kai	tas	entolas	autu	me	teron,	pseustes	estin,	kai	en
i	—	przykazań	Jego	nie	strzegący,	kłamcą	jest,	i	w

G3778	G3588	G225	G3756	G1510		G3739	G1161	G302	G5083	G846
D-DSM	T-NSF	N-NSF	PRT-N	V-PAI-3S		R-NSM	CONJ	PRT	V-PAS-3S	P-GSM
τούτῳ	ἡ	ἀλήθεια	οὐκ	ἔστιν·	**2:5**	ὃς	δ’	ἂν	τηρῇ	αὐτοῦ
tuto	he	aletheia	uk	estin;		hos	d’	an	tere	autu
tym	—	prawda	nie	jest.		Kto	zaś	—	strzegłby	Jego

[1m)] lub "orędownika", "adwokata".

G3588 T-ASM	G3056 N-ASM	G230 ADV	G1722 PREP	G3778 D-DSN	G3588 T-NSF	G26 N-NSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G5048 V-RPI-3S
τὸν	λόγον	ἀληθῶς	ἐν	τούτῳ	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Θεοῦ	τετελείωται.
ton	logon	alethos	en	tuto	he	agape	tu	Theu	teteleiotai.
—	słowo,	naprawdę	w	tym	—	miłość	—	Boga	dokonała się.

G1722 PREP	G3778 D-DSN	G1097 V-PAI-1P	G3754 CONJ	G1722 PREP	G846 P-DSM	G1510 V-PAI-1P		G3588 T-NSM	G3004 V-PAP-NSM
Ἐν	τούτῳ	γινώσκομεν	ὅτι	ἐν	αὐτῷ	ἐσμεν·	**2:6**	ὁ	λέγων
En	tuto	ginoskomen	hoti	en	auto	esmen;		ho	legon
W	tym	poznajemy,	że	w	Nim	jesteśmy.		—	Mówiący,

G1722 PREP	G846 P-DSM	G3306 V-PAN	G3784 V-PAI-3S	G2531 ADV	G1565 D-NSM	G4043 V-AAI-3S		G2532 CONJ	G846 P-NSM	G3779 ADV
ἐν	αὐτῷ	μένειν	ὀφείλει	καθὼς	ἐκεῖνος	περιεπάτησεν	6i)	καὶ	αὐτὸς	οὕτως
en	auto	menein	ofeilei	kathos	ekeinos	periepatesen		kai	autos	hutos
[że] w	Nim	mieszka,	powinien	jak	Ów	chodził		i	sam	tak

G4043 V-PAN
περιπατεῖν.
peripatein.
chodzić.

NOWE PRZYKAZANIE

	G27 A-VPM	G3756 PRT-N	G1785 N-ASF	G2537 A-ASF	G1125 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G235 CONJ	G1785 N-ASF	G3820 A-ASF
2:7	Ἀγαπητοί,	οὐκ	ἐντολὴν	καινὴν	γράφω	ὑμῖν,	ἀλλ’	ἐντολὴν	παλαιὰν
	Agapetoi,	uk	entolen	kainen	grafo	hymin,	all’	entolen	palaian
	Ukochani,	nie	przykazanie	nowe	piszę	wam,	ale	przykazanie	stare,

G3739 R-ASF	G2192 V-IAI-2P	G575 PREP	G746 N-GSF	G3588 T-NSF	G1785 N-NSF	G3588 T-NSF	G3820 A-NSF	G2076 V-PAI-3S	G3588 T-NSM
ἣν	εἴχετε	ἀπ’	ἀρχῆς·	ἡ	ἐντολὴ	ἡ	παλαιά	ἐστιν	ὁ
hen	eichete	ap’	arches;	he	entole	he	palaia	estin	ho
które	mieliście	od	początku.	—	Przykazaniem	—	starym	jest	—

G3056 N-NSM	G3739 R-ASM	G191 V-AAI-2P		G3825 ADV	G1785 N-ASF	G2537 A-ASF	G1125 V-PAI-1S	G5213 P-2DP	G3739 R-NSN
λόγος	ὃν	ἠκούσατε.	**2:8**	πάλιν	ἐντολὴν	καινὴν	γράφω	ὑμῖν,	ὅ
logos	hon	ekusate.		palin	entolen	kainen	grafo	hymin,	ho
słowo,	które	usłyszeliście.		Znowu	przykazanie	nowe	piszę	wam,	—

G2076 V-PAI-3S	G227 A-NSN	G1722 PREP	G846 P-DSM	G2532 CONJ	G1722 PREP	G5213 P-2DP	G3754 CONJ	G3588 T-NSF	G4653 N-NSF
ἐστιν	ἀληθὲς	ἐν	αὐτῷ	καὶ	ἐν	ὑμῖν,	ὅτι	ἡ	σκοτία
estin	alethes	en	auto	kai	en	hymin,	hoti	he	skotia
jest	prawdziwe	w	Nim	i	w	was,	że	—	ciemność

G3855 V-PMI-3S	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G5457 N-NSN	G3588 T-NSN	G228 A-NSN	G2235 ADV	G5316 V-PAI-3S		G3588 T-NSM
παράγεται	καὶ	τὸ	φῶς	τὸ	ἀληθινὸν	ἤδη	φαίνει.	**2:9**	Ὁ
paragetai	kai	to	fos	to	alethinon	ede	fainei.		Ho
przemija	i	—	światło	—	prawdziwe	już	świeci.		—

G3004 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G5457 N-DSN	G1510 V-PAN	G2532 CONJ	G3588 T-ASM	G80 N-ASM	G846 P-GSM
λέγων	ἐν	τῷ	φωτὶ	εἶναι	καὶ	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ
legon	en	to	foti	einai	kai	ton	adelfon	autu
Mówiący,	[że] w	—	świetle	jest	i	—	brata	jego

G3404 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G4653 N-DSF	G1510 V-PAI-3S	G2193 ADV	G737 ADV		G3588 T-NSM
μισῶν	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ	ἐστὶν	ἕως	ἄρτι.	**2:10**	ὁ
mison	en	te	skotia	estin	heos	arti.		ho
nienawidzący	w	—	ciemności	jest	aż do	teraz.		—

G25 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM	G80 N-ASM	G846 P-GSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G5457 N-DSN	G3306 V-PAI-3S	G2532 CONJ
ἀγαπῶν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	ἐν	τῷ	φωτὶ	μένει,	καὶ
agapon	ton	adelfon	autu	en	to	foti	menei,	kai
Kochający	—	brata	jego	w	—	świetle	trwa,	i

6i)) w znaczeniu "postępować".

G4625	G1722	G846	G3756	G1510		G3588	G1161	G3404
N-NSN	PREP	P-DSM	PRT-N	V-PAI-3S		T-NSM	CONJ	V-PAP-NSM
σκάνδαλον	ἐν	αὐτῷ	οὐκ	ἔστιν·	**2:11**	ὁ	δὲ	μισῶν
skandalon	en	auto	uk	estin;		ho	de	mison
przyczyna potknięcia	w	nim	nie	jest.		—	Zaś	nienawidzący

G3588	G80	G846	G1722	G3588	G4653	G1510	G2532	G1722	G3588
T-ASM	N-ASM	P-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-DSF
τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	ἐν	τῇ	σκοτίᾳ	ἐστὶν	καὶ	ἐν	τῇ
ton	adelfon	autu	en	te	skotia	estin	kai	en	te
—	brata	jego	w	—	ciemności	jest	i	w	—

G4653	G4043	G2532	G3756	G1492	G4225	G5217	G3754	G3588	G4653
N-DSF	V-PAI-3S	CONJ	PRT-N	V-RAI-3S	ADV	V-PAI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF
σκοτίᾳ	περιπατεῖ,	καὶ	οὐκ	οἶδεν	ποῦ	ὑπάγει,	ὅτι	ἡ	σκοτία
skotia	peripatei,	kai	uk	oiden	pu	hypagei,	hoti	he	skotia
ciemności	chodzi,	i	nie	wie	gdzie	odchodzi,	że	—	ciemność

G5186	G3588	G3788	G846
V-AAI-3S	T-APM	N-APM	P-GSM
ἐτύφλωσεν	τοὺς	ὀφθαλμοὺς	αὐτοῦ.
etyflosen	tus	ofthalmus	autu.
oślepiła	—	oczy	jego.

PRAWDZIWE WARTOŚCI ŻYCIA

	G1125	G5213	G5040	G3754	G863	G5213	G3588	G266	G1223
	V-PAI-1S	P-2DP	N-VPN	CONJ	V-RPI-3P	P-2DP	T-NPF	N-NPF	PREP
2:12	Γράφω	ὑμῖν,	τεκνία,	ὅτι	ἀφέωνται	ὑμῖν	αἱ	ἁμαρτίαι	διὰ
	Grafo	hymin,	teknia,	hoti	afeontai	hymin	hai	hamartiai	dia
	Piszę	wam,	dzieci,	że	odpuszczone są	wam	—	grzechy,	dla

G3588	G3686	G846		G1125	G5213	G3962	G3754	G1097	G3588
T-ASN	N-ASN	P-GSM		V-PAI-1S	P-2DP	N-VPM	CONJ	V-RAI-2P	T-ASM
τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ.	**2:13**	γράφω	ὑμῖν,	πατέρες,	ὅτι	ἐγνώκατε	τὸν
to	onoma	autu.		grafo	hymin,	pateres,	hoti	egnokate	ton
—	imienia	Jego.		Piszę	wam,	ojcowie,	że	poznaliście	[Go]

G575	G746	G1125	G5213	G3495	G3754	G3528	G3588	G4190
PREP	N-GSF	V-PAI-1S	P-2DP	N-VPM	CONJ	V-RAI-2P	T-ASM	A-ASM
ἀπ’	ἀρχῆς·	γράφω	ὑμῖν,	νεανίσκοι,	ὅτι	νενικήκατε	τὸν	πονηρόν.
ap’	arches;	grafo	hymin,	neaniskoi,	hoti	nenikekate	ton	poneron.
od	początku.	Piszę	wam,	młodzieńcy,	że	zwyciężyliście	—	złego.

	G1125	G5213	G3813	G3754	G1097	G3588	G3962	G1125	G5213
	V-AAI-1S	P-2DP	N-VPN	CONJ	V-RAI-2P	T-ASM	N-ASM	V-AAI-1S	P-2DP
2:14	ἔγραψα	ὑμῖν,	παιδία,	ὅτι	ἐγνώκατε	τὸν	Πατέρα.	ἔγραψα	ὑμῖν,
	egrapsa	hymin,	paidia,	hoti	egnokate	ton	Patera.	egrapsa	hymin,
	Napisałem	wam,	dzieci,	że	poznaliście	—	Ojca.	Napisałem	wam,

G3962	G3754	G1097	G3588	G575	G746	G1125	G5213	G3495
N-VPM	CONJ	V-RAI-2P	T-ASM	PREP	N-GSF	V-AAI-1S	P-2DP	N-VPM
πατέρες,	ὅτι	ἐγνώκατε	τὸν	ἀπ’	ἀρχῆς.	ἔγραψα	ὑμῖν,	νεανίσκοι,
pateres,	hoti	egnokate	ton	ap’	arches.	egrapsa	hymin,	neaniskoi,
ojcowie,	że	poznaliście	[Go]	od	początku.	Napisałem	wam,	młodzieńcy,

G3754	G2478	G1510	G2532	G3588	G3056	G3588	G2316	G1722	G5213
CONJ	A-NPM	V-PAI-2P	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	PREP	P-2DP
ὅτι	ἰσχυροί	ἐστε	καὶ	ὁ	λόγος	τοῦ	Θεοῦ	ἐν	ὑμῖν
hoti	ischyroi	este	kai	ho	logos	tu	Theu	en	hymin
że	silni	jesteście	i	—	słowo	—	Boga	w	was

G3306	G2532	G3528	G3588	G4190		G3361	G25	G3588
V-PAI-3S	CONJ	V-RAI-2P	T-ASM	A-ASM		PRT-N	V-PAM-2P	T-ASM
μένει	καὶ	νενικήκατε	τὸν	πονηρόν.	**2:15**	Μὴ	ἀγαπᾶτε	τὸν
menei	kai	nenikekate	ton	poneron.		Me	agapate	ton
trwa	i	zwyciężyliście	—	złego.		Nie	kochajcie	—

G2889	G3366	G3588	G1722	G3588	G2889	G1437	G5100	G25	G3588
N-ASM	CONJ-N	T-APN	PREP	T-DSM	N-DSM	COND	X-NSM	V-PAS-3S	T-ASM
κόσμον	μηδὲ	τὰ	ἐν	τῷ	κόσμῳ.	ἐάν	τις	ἀγαπᾷ	τὸν
kosmon	mede	ta	en	to	kosmo.	ean	tis	agapa	ton
świata	ani	[tego co]	w	—	świecie.	Jeśli	kto	kocha	—

G2889	G3756	G1510	G3588	G26	G3588	G3962	G1722	G846		G3754
N-ASM	PRT-N	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	PREP	P-DSM		CONJ
κόσμον,	οὐκ	ἔστιν	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Πατρὸς	ἐν	αὐτῷ·	**2:16**	ὅτι
kosmon,	uk	estin	he	agape	tu	Patros	en	auto;		hoti
świat,	nie	jest	—	miłość	—	Ojca	w	nim.		Bo

G3956	G3588	G1722	G3588	G2889	G3588	G1939	G3588	G4561	G2532
A-NSN	T-NSN	PREP	T-DSM	N-DSM	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	CONJ
πᾶν	τὸ	ἐν	τῷ	κόσμῳ,	ἡ	ἐπιθυμία	τῆς	σαρκὸς	καὶ
pan	to	en	to	kosmo,	he	epithymia	tes	sarkos	kai
wszystko	—	w	—	świecie,	—	pożądanie	—	ciała	i

G3588	G1939	G3588	G3788	G2532	G3588	G212	G3588	G979	G3756
T-NSF	N-NSF	T-GPM	N-GPM	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	PRT-N
ἡ	ἐπιθυμία	τῶν	ὀφθαλμῶν	καὶ	ἡ	ἀλαζονία	τοῦ	βίου,	οὐκ
he	epithymia	ton	ofthalmon	kai	he	aladzonia	tu	biu,	uk
—	pożądanie	—	oczu	i	—	chełpliwość	—	życia,	nie

G1510	G1537	G3588	G3962	G235	G1537	G3588	G2889	G2076		G2532
V-PAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S		CONJ
ἔστιν	ἐκ	τοῦ	πατρός,	ἀλλὰ	ἐκ	τοῦ	κόσμου	ἐστίν.	**2:17**	καὶ
estin	ek	tu	patros,	alla	ek	tu	kosmu	estin.		kai
jest	z	—	Ojca,	ale	ze	—	świata	jest.		I

G3588	G2889	G3855	G2532	G3588	G1939	G846	G3588	G1161
T-NSM	N-NSM	V-PMI-3S	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GSM	T-NSM	CONJ
ὁ	κόσμος	παράγεται	καὶ	ἡ	ἐπιθυμία	αὐτοῦ·	ὁ	δὲ
ho	kosmos	paragetai	kai	he	epithymia	autu;	ho	de
—	świat	przemija	i	—	pożądliwość	jego,	—	zaś

G4160	G3588	G2307	G3588	G2316	G3306	G1519	G3588	G165
V-PAP-NSM	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	T-ASM	N-ASM
ποιῶν	τὸ	θέλημα	τοῦ	Θεοῦ	μένει	εἰς	τὸν	αἰῶνα.
poion	to	thelema	tu	Theu	menei	eis	ton	aiona.
czyniący	—	wolę	—	Boga	trwa	na	—	wiek.

OSTRZEŻENIE PRZED FAŁSZYWYMI NAUCZYCIELAMI

	G3813	G2078	G5610	G2076	G2532	G2531	G191	G3754
	N-VPN	A-NSF-S	N-NSF	V-PAI-3S	CONJ	ADV	V-AAI-2P	CONJ
2:18	Παιδία,	ἐσχάτη	ὥρα	ἐστίν,	καὶ	καθὼς	ἠκούσατε	ὅτι
	Paidia,	eschate	hora	estin,	kai	kathos	ekusate	hoti
	Dzieci,	ostatnia	godzina	jest,	i	od kiedy	usłyszeliście,	że

G500	G2064	G2532	G3568	G500	G4183	G1096
N-NSM	V-PNI-3S	CONJ	ADV	N-NPM	A-NPM	V-2RAI-3P
ἀντίχριστος	ἔρχεται,	καὶ	νῦν	ἀντίχριστοι	πολλοὶ	γεγόνασιν·
antichristos	erchetai,	kai	nyn	antichristoi	polloi	gegonasin;
przeciwnik Pomazańca	przychodzi,	i	teraz	przeciwnicy Pomazańca	liczni	stali się,

G3606	G1097	G3754	G2078	G5610	G2076		G1537	G2257	G1831
ADV	V-PAI-1P	CONJ	A-NSF-S	N-NSF	V-PAI-3S		PREP	P-1GP	V-2AAI-3P
ὅθεν	γινώσκομεν	ὅτι	ἐσχάτη	ὥρα	ἐστίν.	**2:19**	ἐξ	ἡμῶν	ἐξῆλθαν,
hothen	ginoskomen	hoti	eschate	hora	estin.		eks	hemon	ekselthan,
stąd	wiemy,	że	ostatnia	godzina	jest.		Z	nas	wyszli,

G235	G3756	G1510	G1537	G2257	G1487	G1063	G1537	G2257	G1510
CONJ	PRT-N	V-IAI-3P	PREP	P-1GP	COND	CONJ	PREP	P-1GP	V-IAI-3P
ἀλλ’	οὐκ	ἦσαν	ἐξ	ἡμῶν·	εἰ	γὰρ	ἐξ	ἡμῶν	ἦσαν,
all’	uk	esan	eks	hemon;	ei	gar	eks	hemon	esan,
ale	nie	byli	z	nas.	Jeśli	bowiem	z	nas	byli,

G3306	G302	G3326	G2257	G235	G2443	G5319	G3754	G3756
V-LAI-3P	PRT	PREP	P-1GP	CONJ	CONJ	V-APS-3P	CONJ	PRT-N
μεμενήκεισαν	ἂν	μεθ’	ἡμῶν·	ἀλλ’	ἵνα	φανερωθῶσιν	ὅτι	οὐκ
memenekeisan	an	meth’	hemon;	all’	hina	fanerothosin	hoti	uk
trwaliby	—	pomiędzy	nami.	Ale	aby	stało się widoczne,	że	nie

G1510	G3956	G1537	G2257		G2532	G4771	G5545	G2192	G575
V-PAI-3P	A-NPM	PREP	P-1GP		CONJ	P-2NP	N-ASN	V-PAI-2P	PREP
εἰσὶν	πάντες	ἐξ	ἡμῶν.	**2:20**	καὶ	ὑμεῖς	χρῖσμα	ἔχετε	ἀπὸ
eisin	pantes	eks	hemon.		kai	hymeis	chrisma	echete	apo
są	wszyscy	z	nas.		I	wy	namaszczenie	macie	od

G3588	G40	G2532	G1492	G3956		G3756	G1125	G5213	G3754
T-GSM	A-GSM	CONJ	V-RAI-2P	A-NPM		PRT-N	V-AAI-1S	P-2DP	CONJ
τοῦ	Ἁγίου,	καὶ	οἴδατε	πάντες.	**2:21**	οὐκ	ἔγραψα	ὑμῖν	ὅτι
tu	Hagiu,	kai	oidate	pantes.		uk	egrapsa	hymin	hoti
—	Świętego,	i	znacie	wszystko.		Nie	napisałem	wam,	że

G3756	G1492	G3588	G225	G235	G3754	G1492	G846	G2532	G3754
PRT-N	V-RAI-2P	T-ASF	N-ASF	CONJ	CONJ	V-RAI-2P	P-ASF	CONJ	CONJ
οὐκ	οἴδατε	τὴν	ἀλήθειαν,	ἀλλ’	ὅτι	οἴδατε	αὐτήν,	καὶ	ὅτι
uk	oidate	ten	aletheian,	all’	hoti	oidate	auten,	kai	hoti
nie	znacie	—	prawdy,	ale,	że	znacie	ją,	i,	że

G3956	G5579	G1537	G3588	G225	G3756	G1510		G5101	G2076
A-NSN	N-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF	PRT-N	V-PAI-3S		I-NSM	V-PAI-3S
πᾶν	ψεῦδος	ἐκ	τῆς	ἀληθείας	οὐκ	ἔστιν.	**2:22**	Τίς	ἐστιν
pan	pseudos	ek	tes	aletheias	uk	estin.		Tis	estin
każdy	fałsz	z	—	prawdy	nie	jest.		Kto	jest

G3588	G5583	G1487	G3361	G3588	G720	G3754	G2424	G3756	G1510
T-NSM	N-NSM	COND	PRT-N	T-NSM	V-PNP-NSM	CONJ	N-NSM	PRT-N	V-PAI-3S
ὁ	ψεύστης	εἰ	μὴ	ὁ	ἀρνούμενος	ὅτι	Ἰησοῦς	οὐκ	ἔστιν
ho	pseustes	ei	me	ho	arnumenos	hoti	Iesus	uk	estin
—	kłamcą,	jeśli	nie	—	zaprzeczający,	że	Jezus	nie	jest

G3588	G5547	G3778	G2076	G3588	G500	G3588
T-NSM	N-NSM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-NSM
ὁ	Χριστός;	οὗτός	ἐστιν	ὁ	ἀντίχριστος,	ὁ
ho	Christos;	hutos	estin	ho	antichristos,	ho
—	Pomazańcem?	Ten	jest	—	przeciwnikiem Pomazańca	—

G720	G3588	G3962	G2532	G3588	G5207		G3956	G3588	G720
V-PNP-NSM	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM		A-NSM	T-NSM	V-PNP-NSM
ἀρνούμενος	τὸν	Πατέρα	καὶ	τὸν	Υἱόν.	**2:23**	πᾶς	ὁ	ἀρνούμενος
arnumenos	ton	Patera	kai	ton	Hyion.		pas	ho	arnumenos
odrzucający	—	Ojca	i	—	Syna,		Każdy	—	odrzucający

G3588	G5207	G3761	G3588	G3962	G2192	G3588	G3670	G3588	G5207
T-ASM	N-ASM	CONJ-N	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM
τὸν	Υἱὸν	οὐδὲ	τὸν	Πατέρα	ἔχει·	ὁ	ὁμολογῶν	τὸν	Υἱὸν
ton	Hyion	ude	ton	Patera	echei;	ho	homologon	ton	Hyion
—	Syna	także nie	—	Ojca	ma.	—	Wyznający	—	Syna

G2532	G3588	G3962	G2192		G4771	G3739	G191	G575	G746
CONJ	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S		P-2NP	R-ASN	V-AAI-2P	PREP	N-GSF
καὶ	τὸν	Πατέρα	ἔχει.	**2:24**	ὑμεῖς	ὃ	ἠκούσατε	ἀπ’	ἀρχῆς,
kai	ton	Patera	echei.		hymeis	ho	ekusate	ap’	arches,
i	—	Ojca	ma.		Wy	[, którzy]	usłyszeliście	od	początku,

G1722	G5213	G3306	G1437	G1722	G5213	G3306	G3739	G575	G746
PREP	P-2DP	V-PAM-3S	COND	PREP	P-2DP	V-AAS-3S	R-ASN	PREP	N-GSF
ἐν	ὑμῖν	μενέτω.	ἐὰν	ἐν	ὑμῖν	μείνῃ	ὃ	ἀπ’	ἀρχῆς
en	hymin	meneto.	ean	en	hymin	meine	ho	ap’	arches
w	was	trwa.	Jeśli	w	was	pozostanie	[co]	od	początku

G191	G2532	G4771	G1722	G3588	G5207	G2532	G1722	G3588	G3962
V-AAI-2P	CONJ	P-2NP	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	PREP	T-DSM	N-DSM
ἠκούσατε,	καὶ	ὑμεῖς	ἐν	τῷ	Υἱῷ	καὶ	ἐν	τῷ	Πατρὶ
ekusate,	kai	hymeis	en	to	Hyio	kai	en	to	Patri
usłyszeliście,	i	wy	w	—	Synu	i	w	—	Ojcu

G3306		G2532	G3778	G1510	G3588	G1860	G3739	G846
V-FAI-2P		CONJ	D-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	R-ASF	P-NSM
μενεῖτε.	**2:25**	καὶ	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	ἐπαγγελία	ἣν	αὐτὸς
meneite.		kai	haute	estin	he	epangelia	hen	autos
pozostaniecie.		I	ta	jest	—	obietnica,	którą	On

G1861	G2254	G3588	G2222	G3588	G166		G3778	G1125	G5213
V-ADI-3S	P-1DP	T-ASF	N-ASF	T-ASF	A-ASF		D-APN	V-AAI-1S	P-2DP
ἐπηγγείλατο	ἡμῖν,	τὴν	ζωὴν	τὴν	αἰώνιον.	**2:26**	Ταῦτα	ἔγραψα	ὑμῖν
epengeilato	hemin,	ten	zoen	ten	aionion.		Tauta	egrapsa	hymin
obiecał	nam:	—	życie	—	wieczne.		Te	napisałem	wam

G4012	G3588	G4105	G5209		G2532	G4771	G3588	G5545	G3739
PREP	T-GPM	V-PAP-GPM	P-2AP		CONJ	P-2NP	T-NSN	N-NSN	R-ASN
περὶ	τῶν	πλανώντων	ὑμᾶς.	**2:27**	καὶ	ὑμεῖς	τὸ	χρῖσμα	ὃ
peri	ton	planonton	hymas.		kai	hymeis	to	chrisma	ho
o	—	uwodzących	was.		I	wy	—	namaszczenie	[, które]

G2983	G575	G846	G3306	G1722	G5213	G2532	G3756	G5532	G2192
V-2AAI-2P	PREP	P-GSM	V-PAI-3S	PREP	P-2DP	CONJ	PRT-N	N-ASF	V-PAI-2P
ἐλάβετε	ἀπ’	αὐτοῦ	μένει	ἐν	ὑμῖν,	καὶ	οὐ	χρείαν	ἔχετε
elabete	ap’	autu	menei	en	hymin,	kai	u	chreian	echete
wzięliście	od	Niego,	pozostaje	w	was,	i	nie	potrzebę	macie,

G2443	G5100	G1321	G5209	G235	G5613	G3588	G846	G5545	G1321
CONJ	X-NSM	V-PAS-3S	P-2AP	CONJ	ADV	T-NSN	P-GSM	N-NSN	V-PAI-3S
ἵνα	τις	διδάσκῃ	ὑμᾶς·	ἀλλ’	ὡς	τὸ	αὐτοῦ	χρῖσμα	διδάσκει
hina	tis	didaske	hymas;	all’	hos	to	autu	chrisma	didaskei
aby	ktoś	uczył	was,	ale	jak	—	Jego	namaszczenie	poucza

G5209	G4012	G3956	G2532	G227	G2076	G2532	G3756	G1510	G5579
P-2AP	PREP	A-GPN	CONJ	A-NSN	V-PAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	N-NSN
ὑμᾶς	περὶ	πάντων,	καὶ	ἀληθές	ἐστιν	καὶ	οὐκ	ἔστιν	ψεῦδος,
hymas	peri	panton,	kai	alethes	estin	kai	uk	estin	pseudos,
was	o	wszystkim,	i	prawdą	jest	i	nie	jest	fałszem,

G2532	G2531	G1321	G5209	G3306	G1722	G846
CONJ	ADV	V-AAI-3S	P-2AP	V-PAI-2P	PREP	P-DSM
καὶ	καθὼς	ἐδίδαξεν	ὑμᾶς,	μένετε	ἐν	αὐτῷ.
kai	kathos	edidaksen	hymas,	menete	en	auto.
i	jak	nauczył	was,	trwajcie	w	Nim.

ZACHĘTA DO TRWANIA W CHRYSTUSIE

	G2532	G3568	G5040	G3306	G1722	G846	G2443	G1437
	CONJ	ADV	N-VPN	V-PAM-2P	PREP	P-DSM	CONJ	COND
2:28	Καὶ	νῦν,	τεκνία,	μένετε	ἐν	αὐτῷ,	ἵνα	ἐὰν
	Kai	nyn,	teknia,	menete	en	auto,	hina	ean
	I	teraz,	dzieci,	trwajcie	w	Nim,	aby	jeśli

G5319	G2192	G3954		G2532	G3361	G153	G575
V-APS-3S	V-2AAS-1P	N-ASF		CONJ	PRT-N	V-APS-1P	PREP
φανερωθῇ	σχῶμεν	παρρησίαν		καὶ	μὴ	αἰσχυνθῶμεν	ἀπ’
fanerothe	schomen	parresian	28k)	kai	me	aischynthomen	ap’
stanie się widocznym,	mielibyście	otwartość		i	nie	wstydzilibyście się	przed

G846	G1722	G3588	G3952		G846		G1437	G1492	G3754
P-GSM	PREP	T-DSF	N-DSF		P-GSM		COND	V-RAS-2P	CONJ
αὐτοῦ	ἐν	τῇ	παρουσίᾳ		αὐτοῦ.	**2:29**	ἐὰν	εἰδῆτε	ὅτι
autu	en	te	parusia	28s)	autu.		ean	eidete	hoti
Nim	w	—	czasie przyjścia		Jego.		Jeśli	wiedzielibyście,	że

G1342	G2076	G1097	G3754	G2532	G3956	G3588	G4160	G3588
A-NSM	V-PAI-3S	V-PAI-2P	CONJ	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF
δίκαιός	ἐστιν,	γινώσκετε	ὅτι	καὶ	πᾶς	ὁ	ποιῶν	τὴν
dikaios	estin,	ginoskete	hoti	kai	pas	ho	poion	ten
sprawiedliwy	jest,	poznajecie,	że	i	każdy	—	czyniący	—

G1343	G1537	G846	G1080
N-ASF	PREP	P-GSM	V-RPI-3S
δικαιοσύνην	ἐξ	αὐτοῦ	γεγέννηται.
dikaiosynen	eks	autu	gegennetai.
sprawiedliwość	z	Niego	jest zrodzony.

Rozdział 3

	G3708	G4217	G26	G1325	G2254	G3588	G3962	G2443	G5043
	V-2AAM-2P	A-ASF	N-ASF	V-RAI-3S	P-1DP	T-NSM	N-NSM	CONJ	N-APN
3:1	Ἴδετε	ποταπὴν	ἀγάπην	δέδωκεν	ἡμῖν	ὁ	Πατὴρ	ἵνα	τέκνα
	Idete	potapen	agapen	dedoken	hemin	ho	Pater	hina	tekna
	Zobaczcie	jaką	miłość	dał	nam	—	Ojciec,	aby	dziećmi

G2316	G2564	G2532	G1510	G1223	G3778	G3588	G2889	G3756
N-GSM	V-APS-1P	CONJ	V-PAI-1P	PREP	D-ASN	T-NSM	N-NSM	PRT-N
Θεοῦ	κληθῶμεν,	καὶ	ἐσμέν.	διὰ	τοῦτο	ὁ	κόσμος	οὐ
Theu	klethomen,	kai	esmen.	dia	tuto	ho	kosmos	u
Boga	zostalibyśmy nazwani,	i	jesteśmy,	dla	tego	—	świat	nie

28k)) lub "śmiałość", "swobodę".
28s)) lub "przybycie", "obecność".

G1097	G2249	G3754	G3756	G1097	G846		G27	G3568	G5043
V-PAI-3S	P-1AP	CONJ	PRT-N	V-2AAI-3S	P-ASM		A-VPM	ADV	N-NPN
γινώσκει	ἡμᾶς,	ὅτι	οὐκ	ἔγνω	αὐτόν.	**3:2**	Ἀγαπητοί,	νῦν	τέκνα
ginoskei	hemas,	hoti	uk	egno	auton.		Agapetoi,	nyn	tekna
poznaje	nas,	bo	nie	poznał	Jego.		Ukochani,	teraz	dziećmi

G2316	G1510	G2532	G3768	G5319	G5101	G1510	G1492	G3754
N-GSM	V-PAI-1P	CONJ	ADV-N	V-API-3S	I-NSN	V-FDI-1P	V-RAI-1P	CONJ
Θεοῦ	ἐσμεν,	καὶ	οὔπω	ἐφανερώθη	τί	ἐσόμεθα.	οἴδαμεν	ὅτι
Theu	esmen,	kai	upo	efanerothe	ti	esometha.	oidamen	hoti
Boga	jesteśmy,	i	jeszcze nie	ujawniło się	czym	będziemy.	Wiemy,	że

G1437	G5319	G3664	G846	G1510	G3754	G3708	G846
COND	V-APS-3S	A-NPM	P-DSM	V-FDI-1P	CONJ	V-FDI-1P	P-ASM
ἐὰν	φανερωθῇ	ὅμοιοι	αὐτῷ	ἐσόμεθα,	ὅτι	ὀψόμεθα	αὐτὸν
ean	fanerothe	homoioi	auto	esometha,	hoti	opsometha	auton
jeśli	stanie się widocznym,	podobni	Jemu	będziemy,	bo	zobaczymy	Jego

G2531	G2076		G2532	G3956	G3588	G2192	G3588	G1680	G3778
ADV	V-PAI-3S		CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	D-ASF
καθώς	ἐστιν.	**3:3**	καὶ	πᾶς	ὁ	ἔχων	τὴν	ἐλπίδα	ταύτην
kathos	estin.		kai	pas	ho	echon	ten	elpida	tauten
jakim	jest.		I	każdy	—	mający	—	nadzieję	tę

G1909	G846	G48		G1438	G2531	G1565	G53	G2076	
PREP	P-DSM	V-PAI-3S		F-3ASM	ADV	D-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	
ἐπ’	αὐτῷ	ἁγνίζει		ἑαυτὸν	καθὼς	ἐκεῖνος	ἁγνός	ἐστιν.	**3:4**
ep’	auto	hagnidzei	[3j)]	heauton	kathos	ekeinos	hagnos	estin.	
w	Nim	czyni oczyszczonym		siebie	jak	Ów	nieskazitelny	jest.	

G3956	G3588	G4160	G3588	G266	G2532	G3588	G458	G4160	G2532
A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	V-PAI-3S	CONJ
Πᾶς	ὁ	ποιῶν	τὴν	ἁμαρτίαν	καὶ	τὴν	ἀνομίαν	ποιεῖ,	καὶ
Pas	ho	poion	ten	hamartian	kai	ten	anomian	poiei,	kai
Każdy	—	czyniący	—	grzech	i	—	bezprawie	czyni,	i

G3588	G266	G1510	G3588	G458		G2532	G1492	G3754	G1565
T-NSF	N-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF		CONJ	V-RAI-2P	CONJ	D-NSM
ἡ	ἁμαρτία	ἐστὶν	ἡ	ἀνομία.	**3:5**	καὶ	οἴδατε	ὅτι	ἐκεῖνος
he	hamartia	estin	he	anomia.		kai	oidate	hoti	ekeinos
—	grzech	jest	—	bezprawiem.		I	wiecie,	że	Ów

G5319	G2443	G3588	G266	G142	G2532	G266	G1722	G846
V-API-3S	CONJ	T-APF	N-APF	V-AAS-3S	CONJ	N-NSF	PREP	P-DSM
ἐφανερώθη	ἵνα	τὰς	ἁμαρτίας	ἄρῃ,	καὶ	ἁμαρτία	ἐν	αὐτῷ
efanerothe	hina	tas	hamartias	are,	kai	hamartia	en	auto
ujawniony został,	aby	—	grzechy	poniósłby,	i	grzech	w	Nim

G3756	G1510		G3956	G3588	G1722	G846	G3306	G3756	G264
PRT-N	V-PAI-3S		A-NSM	T-NSM	PREP	P-DSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-PAI-3S
οὐκ	ἔστιν.	**3:6**	πᾶς	ὁ	ἐν	αὐτῷ	μένων	οὐχ	ἁμαρτάνει·
uk	estin.		pas	ho	en	auto	menon	uch	hamartanei;
nie	jest.		Każdy	—	w	Nim	trwający	nie	grzeszy,

G3956	G3588	G264	G3756	G3708	G846	G3761	G1097	G846
A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-RAI-3S-ATT	P-ASM	CONJ-N	V-RAI-3S	P-ASM
πᾶς	ὁ	ἁμαρτάνων	οὐχ	ἑώρακεν	αὐτὸν	οὐδὲ	ἔγνωκεν	αὐτόν.
pas	ho	hamartanon	uch	heoraken	auton	ude	egnoken	auton.
każdy	—	grzeszący	nie	zobaczył	Go	i nie	poznał	Jego.

	G5040	G3367	G4105	G5209	G3588	G4160	G3588
	N-VPN	A-NSM-N	V-PAM-3S	P-2AP	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF
3:7	Τεκνία,	μηδεὶς	πλανάτω	ὑμᾶς·	ὁ	ποιῶν	τὴν
	Teknia,	medeis	planato	hymas;	ho	poion	ten
	Dzieci,	niech nikt [nie]	zwodzi	was.	—	Czyniący	—

G1343	G1342	G2076	G2531	G1565	G1342	G2076	
N-ASF	A-NSM	V-PAI-3S	ADV	D-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	
δικαιοσύνην	δίκαιός	ἐστιν,	καθὼς	ἐκεῖνος	δίκαιός	ἐστιν·	**3:8**
dikaiosynen	dikaios	estin,	kathos	ekeinos	dikaios	estin;	
sprawiedliwość	sprawiedliwy	jest,	jak	Ów	sprawiedliwy	jest.	

[3j)] lub "nieskalanym".

G3588	G4160	G3588	G266	G1537	G3588	G1228		G2076	G3754	G575
T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	PREP	T-GSM	A-GSM		V-PAI-3S	CONJ	PREP
ὁ	ποιῶν	τὴν	ἁμαρτίαν	ἐκ	τοῦ	διαβόλου		ἐστίν,	ὅτι	ἀπ’
ho	poion	ten	hamartian	ek	tu	diabolu	8g)	estin,	hoti	ap’
—	Czyniący	—	grzech	z	—	oszczercy		jest,	bo	od

G746	G3588	G1228	G264	G1519	G3778	G5319	G3588	G5207
N-GSF	T-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	PREP	D-ASN	V-API-3S	T-NSM	N-NSM
ἀρχῆς	ὁ	διάβολος	ἁμαρτάνει.	εἰς	τοῦτο	ἐφανερώθη	ὁ	Υἱὸς
arches	ho	diabolos	hamartanei.	eis	tuto	efanerothe	ho	Hyios
początku	—	oszczerca	grzeszy.	Na	to	stał się widocznym	—	Syn

G3588	G2316	G2443	G3089		G3588	G2041	G3588	G1228		G3956
T-GSM	N-GSM	CONJ	V-AAS-3S		T-APN	N-APN	T-GSM	A-GSM		A-NSM
τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	λύσῃ		τὰ	ἔργα	τοῦ	διαβόλου.	**3:9**	Πᾶς
tu	Theu,	hina	lyse	8w)	ta	erga	tu	diabolu.		Pas
—	Boga,	aby	zniszczyłby		—	dzieła	—	oszczercy.		Każdy

G3588	G1080	G1537	G3588	G2316	G266	G3756	G4160	G3754	G4690
T-NSM	V-RPP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	N-NSN
ὁ	γεγεννημένος	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἁμαρτίαν	οὐ	ποιεῖ,	ὅτι	σπέρμα
ho	gegennemenos	ek	tu	Theu	hamartian	u	poiei,	hoti	sperma
—	zrodzony	z	—	Boga	grzechu	nie	czyni,	gdyż	nasienie

G846	G1722	G846	G3306	G2532	G3756	G1410	G264	G3754	G1537
P-GSM	PREP	P-DSM	V-PAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PNI-3S	V-PAN	CONJ	PREP
αὐτοῦ	ἐν	αὐτῷ	μένει·	καὶ	οὐ	δύναται	ἁμαρτάνειν,	ὅτι	ἐκ
autu	en	auto	menei;	kai	u	dynatai	hamartanein,	hoti	ek
Jego	w	nim	trwa,	i	nie	jest w stanie	grzeszyć,	gdyż	z

G3588	G2316	G1080		G1722	G3778	G5318	G2076		G3588
T-GSM	N-GSM	V-RPI-3S		PREP	D-DSN	A-NPN	V-PAI-3S		T-NPN
τοῦ	Θεοῦ	γεγέννηται.	**3:10**	ἐν	τούτῳ	φανερά	ἐστιν		τὰ
tu	Theu	gegennetai.		en	tuto	fanera	estin	10d)	ta
—	Boga	zrodzony jest.		W	tym	widoczne	są		—

G5043	G3588	G2316	G2532	G3588	G5043	G3588	G1228	G3956	G3588
N-NPN	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-NPN	N-NPN	T-GSM	A-GSM	A-NSM	T-NSM
τέκνα	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	τὰ	τέκνα	τοῦ	διαβόλου·	πᾶς	ὁ
tekna	tu	Theu	kai	ta	tekna	tu	diabolu;	pas	ho
dzieci	—	Boga	i	—	dzieci	—	oszczercy,	każdy	—

G3361	G4160	G1343	G3756	G1510	G1537	G3588	G2316	G2532
PRT-N	V-PAP-NSM	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ
μὴ	ποιῶν	δικαιοσύνην	οὐκ	ἔστιν	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ,	καὶ
me	poion	dikaiosynen	uk	estin	ek	tu	Theu,	kai
nie	czyniący	sprawiedliwości	nie	jest	z	—	Boga,	i

G3588	G3361	G25	G3588	G80	G846		G3754	G3778	G1510
T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	P-GSM		CONJ	D-NSF	V-PAI-3S
ὁ	μὴ	ἀγαπῶν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ.	**3:11**	ὅτι	αὕτη	ἐστὶν
ho	me	agapon	ton	adelfon	autu.		hoti	haute	estin
—	nie	kochający	—	brata	jego.		Bowiem	ta	jest

G3588	G31	G3739	G191	G575	G746	G2443	G25
T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-AAI-2P	PREP	N-GSF	CONJ	V-PAS-1P
ἡ	ἀγγελία	ἣν	ἠκούσατε	ἀπ’	ἀρχῆς,	ἵνα	ἀγαπῶμεν
he	angelia	hen	ekusate	ap’	arches,	hina	agapomen
—	nowina	którą	usłyszeliście	od	początku,	aby	kochalibyśmy

G240		G3756	G2531	G2535	G1537	G3588	G4190	G1510	G2532
C-APM		PRT-N	ADV	N-PRI	PREP	T-GSM	A-GSM	V-IAI-3S	CONJ
ἀλλήλους·	**3:12**	οὐ	καθὼς	Κάϊν	ἐκ	τοῦ	πονηροῦ	ἦν	καὶ
allelus;		u	kathos	Kain	ek	tu	poneru	en	kai
siebie nawzajem.		Nie	jak	Kain	ze	—	złego	był	i

G4969		G3588	G80	G846	G2532	G5484	G5101	G4969	G846
V-AAI-3S		T-ASM	N-ASM	P-GSM	CONJ	ADV	I-GSN	V-AAI-3S	P-ASM
ἔσφαξεν		τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ·	καὶ	χάριν	τίνος	ἔσφαξεν	αὐτόν;
esfaksen	12i)	ton	adelfon	autu;	kai	charin	tinos	esfaksen	auton;
zarżnął		—	brata	jego,	i	ze względu na	co	zamordował	jego?

8g)) czyli "diabeł".
8w)) lub "rozwiązał", w znaczeniu "unieważnił".
10d)) dosłownie liczba pojedyncza "jest".
12i)) lub "brutalnie zabił", "zamordował".

G3754	G3588	G2041	G846	G4190	G1510	G3588	G1161	G3588	G80
CONJ	T-NPN	N-NPN	P-GSM	A-NPN	V-IAI-3S	T-NPN	CONJ	T-GSM	N-GSM
ὅτι	τὰ	ἔργα	αὐτοῦ	πονηρὰ	ἦν,	τὰ	δὲ	τοῦ	ἀδελφοῦ
hoti	ta	erga	autu	ponera	en,	ta	de	tu	adelfu
Bowiem	—	dzieła	jego	złe	były,	—	zaś	—	brata

G846	G1342
P-GSM	A-NPN
αὐτοῦ	δίκαια.
autu	dikaia.
jego	sprawiedliwe.

CHRZEŚCIJAŃSKA CODZIENNOŚĆ

	G3361	G2296	G80	G1487	G3404	G5209	G3588	G2889	
3:13	PRT-N	V-PAM-2P	N-VPM	COND	V-PAI-3S	P-2AP	T-NSM	N-NSM	**3:14**
	Μὴ	θαυμάζετε,	ἀδελφοί,	εἰ	μισεῖ	ὑμᾶς	ὁ	κόσμος.	
	Me	thaumadzete,	adelfoi,	ei	misei	hymas	ho	kosmos.	
	Nie	dziwcie się,	bracia,	jeśli	nienawidzi	was	—	świat.	

G2249	G1492	G3754	G3327	G1537	G3588	G2288	G1519	G3588	G2222
P-1NP	V-RAI-1P	CONJ	V-RAI-1P	PREP	T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF
ἡμεῖς	οἴδαμεν	ὅτι	μεταβεβήκαμεν	ἐκ	τοῦ	θανάτου	εἰς	τὴν	ζωήν,
hemeis	oidamen	hoti	metabebekamen	ek	tu	thanatu	eis	ten	zoen,
Wy	wiecie,	że	przeszliśmy	ze	—	śmierci	do	—	życia,

G3754	G25	G3588	G80	G3588	G3361	G25	G3306	G1722	G3588
CONJ	V-PAI-1P	T-APM	N-APM	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM	V-PAI-3S	PREP	T-DSM
ὅτι	ἀγαπῶμεν	τοὺς	ἀδελφούς·	ὁ	μὴ	ἀγαπῶν	μένει	ἐν	τῷ
hoti	agapomen	tus	adelfus;	ho	me	agapon	menei	en	to
gdyż	kochamy	—	braci.	—	Nie	kochający	trwa	w	—

G2288		G3956	G3588	G3404	G3588	G80	G846	G443
N-DSM		A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	P-GSM	A-NSM
θανάτῳ.	**3:15**	πᾶς	ὁ	μισῶν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	ἀνθρωποκτόνος
thanato.		pas	ho	mison	ton	adelfon	autu	anthropoktonos
śmierci.		Każdy	—	nienawidzący	—	brata	jego	mordercą człowieka

G2076	G2532	G1492	G3754	G3956	G443	G3756	G2192	G2222
V-PAI-3S	CONJ	V-RAI-2P	CONJ	A-NSM	A-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	N-ASF
ἐστίν,	καὶ	οἴδατε	ὅτι	πᾶς	ἀνθρωποκτόνος	οὐκ	ἔχει	ζωὴν
estin,	kai	oidate	hoti	pas	anthropoktonos	uk	echei	zoen
jest,	a	wiecie,	że	każdy	morderca człowieka	nie	ma	życia

G166	G1722	G846	G3306		G1722	G3778	G1097	G3588	G26
A-ASF	PREP	P-DSM	V-PAP-ASF		PREP	D-DSN	V-RAI-1P	T-ASF	N-ASF
αἰώνιον	ἐν	αὐτῷ	μένουσαν.	**3:16**	Ἐν	τούτῳ	ἐγνώκαμεν	τὴν	ἀγάπην,
aionion	en	auto	menusan.		En	tuto	egnokamen	ten	agapen,
wiecznego	w	nim	trwającego.		W	tym	poznaliśmy	—	miłość,

G3754	G1565	G5228	G2257	G3588	G5590	G846	G5087	G2532	G2249
CONJ	D-NSM	PREP	P-1GP	T-ASF	N-ASF	P-GSM	V-AAI-3S	CONJ	P-1NP
ὅτι	ἐκεῖνος	ὑπὲρ	ἡμῶν	τὴν	ψυχὴν	αὐτοῦ	ἔθηκεν·	καὶ	ἡμεῖς
hoti	ekeinos	hyper	hemon	ten	psychen	autu	etheken;	kai	hemeis
że	Ów	za	nas	—	duszę	Jego	położył,	i	my

G3784	G5228	G3588	G80	G3588	G5590	G5087		G3739	G1161
V-PAI-1P	PREP	T-GPM	N-GPM	T-APF	N-APF	V-2AAN		R-NSM	CONJ
ὀφείλομεν	ὑπὲρ	τῶν	ἀδελφῶν	τὰς	ψυχὰς	θεῖναι.	**3:17**	ὃς	δ’
ofeilomen	hyper	ton	adelfon	tas	psychas	theinai.		hos	d’
powinniśmy	za	—	braci	–	dusze	położyć.		Kto	zaś

G302	G2192	G3588	G979	G3588	G2889		G2532	G2334	G3588	G80
PRT	V-PAS-3S	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM		CONJ	V-PAS-3S	T-ASM	N-ASM
ἂν	ἔχῃ	τὸν	βίον	τοῦ	κόσμου	17h)	καὶ	θεωρῇ	τὸν	ἀδελφὸν
an	eche	ton	bion	tu	kosmu		kai	theore	ton	adelfon
—	ma	—	dobro	—	świata		i	widzi	—	brata

G846	G5532	G2192	G2532	G2808	G3588	G4698		G846	G575
P-GSM	N-ASF	V-PAP-ASM	CONJ	V-AAS-3S	T-APN	N-APN		P-GSM	PREP
αὐτοῦ	χρείαν	ἔχοντα	καὶ	κλείσῃ	τὰ	σπλάγχνα	17s)	αὐτοῦ	ἀπ’
autu	chreian	echonta	kai	kleise	ta	splanchna		autu	ap’
jego	potrzebę	mającego,	a	zamknąłby	—	wnętrze		jego	od

17h)) w znaczeniu środków materialnych.

17s)) dosłownie "wnętrzności". użyte w znaczeniu tkliwego współczucia.

G846	G4459	G3588	G26	G3588	G2316	G3306	G1722	G846		G5040
P-GSM	ADV-I	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	PREP	P-DSM		N-VPN
αὐτοῦ,	πῶς	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Θεοῦ	μένει	ἐν	αὐτῷ;	**3:18**	Τεκνία,
autu,	pos	he	agape	tu	Theu	menei	en	auto;		Teknia,
niego,	jak	—	miłość	—	Boga	trwa	w	nim?		Dzieci,

G3361	G25	G3056	G3366	G3588	G1100	G235	G1722	G2041		G2532
PRT-N	V-PAS-1P	N-DSM	CONJ-N	T-DSF	N-DSF	CONJ	PREP	N-DSN		CONJ
μὴ	ἀγαπῶμεν	λόγῳ	μηδὲ	τῇ	γλώσσῃ,	ἀλλὰ	ἐν	ἔργῳ		καὶ
me	agapomen	logo	mede	te	glosse,	alla	en	ergo	18j)	kai
nie	kochajmy	słowem	ani	—	językiem,	ale	w	dziele		i

G225		G1722	G3778	G1097	G3754	G1537	G3588	G225
N-DSF		PREP	D-DSN	V-FDI-1P	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF
ἀληθείᾳ.	**3:19**	ἐν	τούτῳ	γνωσόμεθα	ὅτι	ἐκ	τῆς	ἀληθείας
aletheia.		en	tuto	gnosometha	hoti	ek	tes	aletheias
prawdzie.		W	tym	będziemy poznawać,	że	z	—	prawdy

G1510	G2532	G1715	G846	G3982	G3588	G2588	G2257		G3754
V-PAI-1P	CONJ	PREP	P-GSM	V-FAI-1P	T-ASF	N-ASF	P-1GP		CONJ
ἐσμέν,	καὶ	ἔμπροσθεν	αὐτοῦ	πείσομεν	τὴν	καρδίαν	ἡμῶν	**3:20**	ὅτι
esmen,	kai	emprosthen	autu	peisomen	ten	kardian	hemon		hoti
jesteśmy	i	przed	Nim	przekonamy	—	serce	nasze,		że

G1437	G2607	G2257	G3588	G2588	G3754	G3173	G1510	G3588	G2316
COND	V-PAS-3S	P-1GP	T-NSF	N-NSF	CONJ	A-NSM-C	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM
ἐὰν	καταγινώσκῃ	ἡμῶν	ἡ	καρδία,	ὅτι	μείζων	ἐστὶν	ὁ	Θεὸς
ean	kataginoske	hemon	he	kardia,	hoti	meidzon	estin	ho	Theos
jeśli	znajduje wady	nasze	—	serce,	bo	większy	jest	—	Bóg

G3588	G2588	G2257	G2532	G1097	G3956		G27	G1437	G3588
T-GSF	N-GSF	P-1GP	CONJ	V-PAI-3S	A-APN		A-VPM	COND	T-NSF
τῆς	καρδίας	ἡμῶν	καὶ	γινώσκει	πάντα.	**3:21**	Ἀγαπητοί,	ἐὰν	ἡ
tes	kardias	hemon	kai	ginoskei	panta.		Agapetoi,	ean	he
[niż]	serce	nasze	i	poznaje	wszystko.		Ukochani,	jeśli	—

G2588	G3361	G2607	G3954	G2192	G4314	G3588	G2316		G2532
N-NSF	PRT-N	V-PAS-3S	N-ASF	V-PAI-1P	PREP	T-ASM	N-ASM		CONJ
καρδία	μὴ	καταγινώσκῃ,	παρρησίαν	ἔχομεν	πρὸς	τὸν	Θεόν,	**3:22**	καὶ
kardia	me	kataginoske,	parresian	echomen	pros	ton	Theon,		kai
serce	nie	znajduje winy,	otwartość	mamy	przed	—	Bogiem,		i

G3739	G1437	G154	G2983	G575	G846	G3754	G3588	G1785	G846
R-ASN	COND	V-PAS-1P	V-PAI-1P	PREP	P-GSM	CONJ	T-APF	N-APF	P-GSM
ὃ	ἐὰν	αἰτῶμεν	λαμβάνομεν	ἀπ’	αὐτοῦ,	ὅτι	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ
ho	ean	aitomen	lambanomen	ap’	autu,	hoti	tas	entolas	autu
—	jeśli	prosimy,	otrzymujemy	od	Niego,	gdyż	—	przykazania	Jego

G5083	G2532	G3588	G701	G1799	G846	G4160		G2532	G3778
V-PAI-1P	CONJ	T-APN	A-APN	ADV	P-GSM	V-PAI-1P		CONJ	D-NSF
τηροῦμεν	καὶ	τὰ	ἀρεστὰ	ἐνώπιον	αὐτοῦ	ποιοῦμεν.	**3:23**	καὶ	αὕτη
terumen	kai	ta	aresta	enopion	autu	poiumen.		kai	haute
strzeżemy	i	—	podobające się	przed	Nim	czynimy.		I	to

G1510	G3588	G1785	G846	G2443	G4100	G3588	G3686	G3588
V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	P-GSM	CONJ	V-AAS-1P	T-DSN	N-DSN	T-GSM
ἐστὶν	ἡ	ἐντολὴ	αὐτοῦ,	ἵνα	πιστεύσωμεν	τῷ	ὀνόματι	τοῦ
estin	he	entole	autu,	hina	pisteusomen	to	onomati	tu
jest	—	przykazanie	Jego,	aby	uwierzylibyśmy	—	imieniu	—

G5207	G846	G2424	G5547	G2532	G25	G240	G2531	G1325
N-GSM	P-GSM	N-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAS-1P	C-APM	ADV	V-AAI-3S
Υἱοῦ	αὐτοῦ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	καὶ	ἀγαπῶμεν	ἀλλήλους	καθὼς	ἔδωκεν
Hyiu	autu	Iesu	Christu	kai	agapomen	allelus	kathos	edoken
Syna	Jego	Jezusa	Pomazańca	i	kochali	jedni drugich	jak	dał

G1785	G2254		G2532	G3588	G5083	G3588	G1785	G846	G1722
N-ASF	P-1DP		CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	T-APF	N-APF	P-GSM	PREP
ἐντολὴν	ἡμῖν.	**3:24**	καὶ	ὁ	τηρῶν	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ	ἐν
entolen	hemin.		kai	ho	teron	tas	entolas	autu	en
przykazanie	nam.		A	—	strzegący	—	przykazań	Jego	w

18j)) lub w "czynie".

G846	G3306	G2532	G846	G1722	G846	G2532	G1722	G3778	G1097
P-DSM	V-PAI-3S	CONJ	P-NSM	PREP	P-DSM	CONJ	PREP	D-DSN	V-PAI-1P
αὐτῷ	μένει	καὶ	αὐτὸς	ἐν	αὐτῷ·	καὶ	ἐν	τούτῳ	γινώσκομεν
auto	menei	kai	autos	en	auto;	kai	en	tuto	ginoskomen
Nim	trwa	i	On	w	nim,	i	po	tym	poznajemy,

G3754	G3306	G1722	G2254	G1537	G3588	G4151	G3739	G2254	G1325
CONJ	V-PAI-3S	PREP	P-1DP	PREP	T-GSN	N-GSN	R-GSN	P-1DP	V-AAI-3S
ὅτι	μένει	ἐν	ἡμῖν,	ἐκ	τοῦ	Πνεύματος	οὗ	ἡμῖν	ἔδωκεν.
hoti	menei	en	hemin,	ek	tu	Pneumatos	hu	hemin	edoken.
że	trwa	w	nas:	z	—	Ducha,	którego	nam	dał.

Rozdział 4

OSTRZEŻENIE PRZED ŁATWOWIERNOŚCIĄ

	G27	G3361	G3956	G4151	G4100	G235	G1381		G3588
	A-VPM	PRT-N	A-DSN	N-DSN	V-PAM-2P	CONJ	V-PAM-2P		T-APN
4:1	Ἀγαπητοί,	μὴ	παντὶ	πνεύματι	πιστεύετε,	ἀλλὰ	δοκιμάζετε		τὰ
	Agapetoi,	me	panti	pneumati	pisteuete,	alla	dokimadzete	1g)	ta
	Ukochani,	nie	każdemu	duchowi	wierzcie,	ale	testujcie		—

G4151	G1487	G1537	G3588	G2316	G2076	G3754	G4183	G5578
N-APN	COND	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	CONJ	A-NPM	N-NPM
πνεύματα	εἰ	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἐστιν,	ὅτι	πολλοὶ	ψευδοπροφῆται
pneumata	ei	ek	tu	Theu	estin,	hoti	polloi	pseudoprofetai
duchy	czy	z	—	Boga	jest,	bowiem	liczni	pseudo-prorocy

G1831	G1519	G3588	G2889		G1722	G3778	G1097	G3588	G4151
V-2RAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM		PREP	D-DSN	V-PAI-2P	T-ASN	N-ASN
ἐξεληλύθασιν	εἰς	τὸν	κόσμον.	**4:2**	Ἐν	τούτῳ	γινώσκετε	τὸ	Πνεῦμα
ekselelythasin	eis	ton	kosmon.		En	tuto	ginoskete	to	Pneuma
wyszli	na	—	świat.		W	tym	poznajemy	—	Ducha

G3588	G2316	G3956	G4151	G3739	G3670	G2424	G5547	G1722	G4561
T-GSM	N-GSM	A-NSN	N-ASN	R-NSN	V-PAI-3S	N-ASM	N-ASM	PREP	N-DSF
τοῦ	Θεοῦ·	πᾶν	πνεῦμα	ὃ	ὁμολογεῖ	Ἰησοῦν	Χριστὸν	ἐν	σαρκὶ
tu	Theu;	pan	pneuma	ho	homologei	Iesun	Christon	en	sarki
—	Boga:	każdy	duch	—	wyznający	Jezusa	Pomazańca	w	ciele

G2064	G1537	G3588	G2316	G2076		G2532	G3956	G4151	G3739
V-2RAP-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S		CONJ	A-NSN	N-NSN	R-NSN
ἐληλυθότα	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἐστιν,	**4:3**	καὶ	πᾶν	πνεῦμα	ὃ
elelythota	ek	tu	Theu	estin,		kai	pan	pneuma	ho
przybyłego	z	—	Boga	jest,		a	każdy	duch	—

G3361	G3670	G3588	G2424	G1537	G3588	G2316	G3756	G1510	G2532
PRT-N	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ
μὴ	ὁμολογεῖ	τὸν	Ἰησοῦν	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	οὐκ	ἔστιν·	καὶ
me	homologei	ton	Iesun	ek	tu	Theu	uk	estin;	kai
nie	wyznający	—	Jezusa	z	—	Boga	nie	jest,	a

G3778	G2076	G3588	G3588	G500		G3739	G191	G3754
D-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	T-GSM	N-GSM		R-NSN	V-2RAI-2P-ATT	CONJ
τοῦτό	ἐστιν	τὸ	τοῦ	ἀντιχρίστου,		ὃ	ἀκηκόατε	ὅτι
tuto	estin	to	tu	antichristu,	3s)	ho	akekoate	hoti
ten	jest	—	tego	przeciwnika Pomazańca,		co	słyszeliście,	że

G2064	G2532	G3568	G1722	G3588	G2889	G1510	G2235		G4771	G1537
V-PNI-3S	CONJ	ADV	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAI-3S	ADV		P-2NP	PREP
ἔρχεται,	καὶ	νῦν	ἐν	τῷ	κόσμῳ	ἐστὶν	ἤδη.	**4:4**	Ὑμεῖς	ἐκ
erchetai,	kai	nyn	en	to	kosmo	estin	ede.		Hymeis	ek
przychodzi	i	teraz	w	—	świecie	jest	już.		Wy	z

G3588	G2316	G2075	G5040	G2532	G3528	G846	G3754	G3173
T-GSM	N-GSM	V-PAI-2P	N-VPN	CONJ	V-RAI-2P	P-APM	CONJ	A-NSM-C
τοῦ	Θεοῦ	ἐστε,	τεκνία,	καὶ	νενικήκατε	αὐτούς,	ὅτι	μείζων
tu	Theu	este,	teknia,	kai	nenikekate	autus,	hoti	meidzon
—	Boga	jesteście,	dzieci,	i	zwyciężyliście	ich,	bo	większy

1g)) lub "badajcie".

3s)) może występować w znaczeniu kogoś, kto chce zająć miejsce należne Chrystusowi.

G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G1722 PREP	G5213 P-2DP	G2228 PRT	G3588 T-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G2889 N-DSM		G846 P-NPM
ἐστὶν	ὁ	ἐν	ὑμῖν	ἢ	ὁ	ἐν	τῷ	κόσμῳ.	**4:5**	αὐτοὶ
estin	ho	en	hymin	e	ho	en	to	kosmo.		autoi
jest	[Ten]	w	was	niż	[ten]	w	—	świecie.		Oni

G1537 PREP	G3588 T-GSM	G2889 N-GSM	G1510 V-PAI-3P	G1223 PREP	G3778 D-ASN	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G2889 N-GSM	G2980 V-PAI-3P
ἐκ	τοῦ	κόσμου	εἰσίν·	διὰ	τοῦτο	ἐκ	τοῦ	κόσμου	λαλοῦσιν
ek	tu	kosmu	eisin;	dia	tuto	ek	tu	kosmu	lalusin
ze	—	świata	są,	dla	tego	ze	—	świata	mówią

G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2889 N-NSM	G846 P-GPM	G191 V-PAI-3S		G2249 P-1NP	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1510 V-PAI-1P
καὶ	ὁ	κόσμος	αὐτῶν	ἀκούει.	**4:6**	ἡμεῖς	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἐσμεν·
kai	ho	kosmos	auton	akuei.		hemeis	ek	tu	Theu	esmen;
i	—	świat	ich	słucha.		My	z	—	Boga	jesteśmy.

G3588 T-NSM	G1097 V-PAP-NSM	G3588 T-ASM	G2316 N-ASM	G191 V-PAI-3S	G2257 P-1GP	G3739 R-NSM	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3S	G1537 PREP
ὁ	γινώσκων	τὸν	Θεὸν	ἀκούει	ἡμῶν,	ὃς	οὐκ	ἔστιν	ἐκ
ho	ginoskon	ton	Theon	akuei	hemon,	hos	uk	estin	ek
—	Znający	—	Boga	słucha	nas,	kto	nie	jest	z

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3756 PRT-N	G191 V-PAI-3S	G2257 P-1GP	G1537 PREP	G5127 D-GSN	G1097 V-PAI-1P	G3588 T-ASN	G4151 N-ASN
τοῦ	Θεοῦ	οὐκ	ἀκούει	ἡμῶν.	ἐκ	τούτου	γινώσκομεν	τὸ	πνεῦμα
tu	Theu	uk	akuei	hemon.	ek	tutu	ginoskomen	to	pneuma
—	Boga,	nie	słucha	nas.	Z	tego	poznajemy	—	ducha

G3588 T-GSF	G225 N-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-ASN	G4151 N-ASN	G3588 T-GSF	G4106 N-GSF
τῆς	ἀληθείας	καὶ	τὸ	πνεῦμα	τῆς	πλάνης.
tes	aletheias	kai	to	pneuma	tes	planes.
—	prawdy	i	—	ducha	—	zwiedzenia.

WEZWANIE DO WZAJEMNEJ MIŁOŚCI

	G27 A-VPM	G25 V-PAS-1P	G240 C-APM	G3754 CONJ	G3588 T-NSF	G26 N-NSF	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
4:7	Ἀγαπητοί,	ἀγαπῶμεν	ἀλλήλους,	ὅτι	ἡ	ἀγάπη	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ
	Agapetoi,	agapomen	allelus,	hoti	he	agape	ek	tu	Theu
	Ukochani,	kochajmy	siebie nawzajem,	bo	—	miłość	z	—	Boga

G2076 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3956 A-NSM	G3588 T-NSM	G25 V-PAP-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1080 V-RPI-3S
ἐστιν,	καὶ	πᾶς	ὁ	ἀγαπῶν	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	γεγέννηται
estin,	kai	pas	ho	agapon	ek	tu	Theu	gegennetai
jest,	i	każdy	—	kochający	z	—	Boga	zrodzony jest

G2532 CONJ	G1097 V-PAI-3S	G3588 T-ASM	G2316 N-ASM		G3588 T-NSM	G3361 PRT-N	G25 V-PAP-NSM	G3756 PRT-N	G1097 V-2AAI-3S
καὶ	γινώσκει	τὸν	Θεόν.	**4:8**	ὁ	μὴ	ἀγαπῶν	οὐκ	ἔγνω
kai	ginoskei	ton	Theon.		ho	me	agapon	uk	egno
i	zna	—	Boga.		—	Nie	kochający	nie	zna

G3588 T-ASM	G2316 N-ASM	G3754 CONJ	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G26 N-NSF	G2076 V-PAI-3S		G1722 PREP	G3778 D-DSN
τὸν	Θεόν,	ὅτι	ὁ	Θεὸς	ἀγάπη	ἐστίν.	**4:9**	ἐν	τούτῳ
ton	Theon,	hoti	ho	Theos	agape	estin.		en	tuto
—	Boga,	gdyż	—	Bóg	miłością	jest.		W	tym

G5319 V-API-3S	G3588 T-NSF	G26 N-NSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1722 PREP	G2254 P-1DP	G3754 CONJ	G3588 T-ASM	G5207 N-ASM
ἐφανερώθη	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Θεοῦ	ἐν	ἡμῖν,	ὅτι	τὸν	Υἱὸν
efanerothe	he	agape	tu	Theu	en	hemin,	hoti	ton	Hyion
stała się widoczna	—	miłość	—	Boga	w	nas,	że	—	Syna

G846 P-GSM	G3588 T-ASM	G3439 A-ASM	G649 V-RAI-3S	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G2889 N-ASM
αὐτοῦ	τὸν	μονογενῆ	ἀπέσταλκεν	ὁ	Θεὸς	εἰς	τὸν	κόσμον
autu	ton	monogene	apestalken	ho	Theos	eis	ton	kosmon
Jego	—	jednorodzonego	wysłał	—	Bóg	na	—	świat,

G2443	G2198	G1223	G846		G1722	G3778	G1510	G3588	G26	G3756
CONJ	V-AAS-1P	PREP	P-GSM		PREP	D-DSN	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	PRT-N
ἵνα	ζήσωμεν	δι’	αὐτοῦ.	**4:10**	ἐν	τούτῳ	ἐστὶν	ἡ	ἀγάπη,	οὐχ
hina	zesomen	di’	autu.		en	tuto	estin	he	agape,	uch
aby	żylibyśmy	przez	Niego.		W	tym	jest	—	miłość,	nie

G3754	G2249	G25	G3588	G2316	G235	G3754	G846	G25	G1473
CONJ	P-1NP	V-RAI-1P	T-ASM	N-ASM	CONJ	CONJ	P-NSM	V-AAI-3S	P-1AP
ὅτι	ἡμεῖς	ἠγαπήκαμεν	τὸν	Θεόν,	ἀλλ’	ὅτι	αὐτὸς	ἠγάπησεν	ἡμᾶς
hoti	hemeis	egapekamen	ton	Theon,	all’	hoti	autos	egapesen	hemas
że	my	ukochaliśmy	—	Boga,	ale	że	On	ukochał	nas

G2532	G649	G3588	G5207	G846	G2434	G4012	G3588	G266	G2257
CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	P-GSM	N-ASM	PREP	T-GPF	N-GPF	P-1GP
καὶ	ἀπέστειλεν	τὸν	Υἱὸν	αὐτοῦ	ἱλασμὸν	περὶ	τῶν	ἁμαρτιῶν	ἡμῶν.
kai	apesteilen	ton	Hyion	autu	hilazmon	peri	ton	hamartion	hemon.
i	wysłał	—	Syna	Jego,	przebłaganie	za	—	grzechy	nasze.

	G27	G1487	G3779	G3588	G2316	G25	G1473	G2532	G2249
4:11	A-VPM	COND	ADV	T-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	P-1AP	CONJ	P-1NP
	Ἀγαπητοί,	εἰ	οὕτως	ὁ	Θεὸς	ἠγάπησεν	ἡμᾶς,	καὶ	ἡμεῖς
	Agapetoi,	ei	hutos	ho	Theos	egapesen	hemas,	kai	hemeis
	Ukochani,	jeśli	tak	—	Bóg	ukochał	nas,	i	my

G3784	G240	G25		G2316	G3762	G4455	G2300
V-PAI-1P	C-APM	V-PAN		N-ASM	A-NSM-N	ADV	V-RNI-3S
ὀφείλομεν	ἀλλήλους	ἀγαπᾶν.	**4:12**	Θεὸν	οὐδεὶς	πώποτε	τεθέαται·
ofeilomen	allelus	agapan.		Theon	udeis	popote	tetheatai;
powinniśmy	siebie nawzajem	kochać.		Boga	nikt	nigdy [nie]	obejrzał.

G1437	G25	G240	G3588	G2316	G1722	G2254	G3306	G2532
COND	V-PAS-1P	C-APM	T-NSM	N-NSM	PREP	P-1DP	V-PAI-3S	CONJ
ἐὰν	ἀγαπῶμεν	ἀλλήλους,	ὁ	Θεὸς	ἐν	ἡμῖν	μένει	καὶ
ean	agapomen	allelus,	ho	Theos	en	hemin	menei	kai
Jeśli	kochamy	siebie nawzajem,	—	Bóg	w	nas	pozostaje	i

G3588	G26	G846	G5048	G1722	G2254	G2076		G1722	G3778
T-NSF	N-NSF	P-GSM	V-RPP-NSF	PREP	P-1DP	V-PAI-3S		PREP	D-DSN
ἡ	ἀγάπη	αὐτοῦ	τετελειωμένη	ἐν	ἡμῖν	ἐστιν.	**4:13**	ἐν	τούτῳ
he	agape	autu	teteleiomene	en	hemin	estin.		en	tuto
—	miłość	Jego	wydoskonalona	w	nas	jest.		W	tym

G1097	G3754	G1722	G846	G3306	G2532	G846	G1722	G2254	G3754
V-PAI-1P	CONJ	PREP	P-DSM	V-PAI-1P	CONJ	P-NSM	PREP	P-1DP	CONJ
γινώσκομεν	ὅτι	ἐν	αὐτῷ	μένομεν	καὶ	αὐτὸς	ἐν	ἡμῖν,	ὅτι
ginoskomen	hoti	en	auto	menomen	kai	autos	en	hemin,	hoti
poznajemy,	że	w	Nim	trwamy	i	On	w	nas,	że

G1537	G3588	G4151	G846	G1325	G2254		G2532	G2249	G2300
PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM	V-RAI-3S	P-1DP		CONJ	P-1NP	V-RNI-1P
ἐκ	τοῦ	Πνεύματος	αὐτοῦ	δέδωκεν	ἡμῖν.	**4:14**	καὶ	ἡμεῖς	τεθεάμεθα
ek	tu	Pneumatos	autu	dedoken	hemin.		kai	hemeis	tetheametha
z	—	Ducha	Jego	dał	nam.		I	my	obejrzeliśmy

G2532	G3140	G3754	G3588	G3962	G649	G3588	G5207	G4990
CONJ	V-PAI-1P	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-RAI-3S	T-ASM	N-ASM	N-ASM
καὶ	μαρτυροῦμεν	ὅτι	ὁ	Πατὴρ	ἀπέσταλκεν	τὸν	Υἱὸν	Σωτῆρα
kai	martyrumen	hoti	ho	Pater	apestalken	ton	Hyion	Sotera
i	świadczymy,	że	—	Ojciec	wysłał	—	Syna	Zbawiciela

G3588	G2889		G3739	G1437	G3670	G3754	G2424	G2076	G3588
T-GSM	N-GSM		R-NSM	COND	V-AAS-3S	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
τοῦ	κόσμου.	**4:15**	ὃς	ἐὰν	ὁμολογήσῃ	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν	ὁ
tu	kosmu.		hos	ean	homologese	hoti	Iesus	estin	ho
—	świata.		Kto	jeśli	wyznałby,	że	Jezus	jest	—

G5207	G3588	G2316	G3588	G2316	G1722	G846	G3306	G2532	G846
N-NSM	T-GSM	N-GSM	T-NSM	N-NSM	PREP	P-DSM	V-PAI-3S	CONJ	P-NSM
Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ,	ὁ	Θεὸς	ἐν	αὐτῷ	μένει	καὶ	αὐτὸς
Hyios	tu	Theu,	ho	Theos	en	auto	menei	kai	autos
Synem	—	Boga,	—	Bóg	w	nim	pozostaje	i	on

G1722	G3588	G2316		G2532	G2249	G1097	G2532	G4100	G3588
PREP	T-DSM	N-DSM		CONJ	P-1NP	V-RAI-1P	CONJ	V-RAI-1P	T-ASF
ἐν	τῷ	Θεῷ.	**4:16**	καὶ	ἡμεῖς	ἐγνώκαμεν	καὶ	πεπιστεύκαμεν	τὴν
en	to	Theo.		kai	hemeis	egnokamen	kai	pepisteukamen	ten
w	—	Bogu.		I	my	poznaliśmy	i	uwierzyliśmy	—

G26	G3739	G2192	G3588	G2316	G1722	G2254	G3588	G2316	G26
N-ASF	R-ASF	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	P-1DP	T-NSM	N-NSM	N-NSF
ἀγάπην	ἣν	ἔχει	ὁ	Θεὸς	ἐν	ἡμῖν.	Ὁ	Θεὸς	ἀγάπη
agapen	hen	echei	ho	Theos	en	hemin.	Ho	Theos	agape
miłości,	którą	ma	—	Bóg	w	nas.	—	Bóg	miłością

G2076	G2532	G3588	G3306	G1722	G3588	G26	G1722	G3588	G2316
V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF	PREP	T-DSM	N-DSM
ἐστίν,	καὶ	ὁ	μένων	ἐν	τῇ	ἀγάπῃ	ἐν	τῷ	Θεῷ
estin,	kai	ho	menon	en	te	agape	en	to	Theo
jest,	i	—	trwający	w	—	miłości	w	—	Bogu

G3306	G2532	G3588	G2316	G1722	G846	G3306		G1722	G3778
V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	PREP	P-DSM	V-PAI-3S		PREP	D-DSN
μένει	καὶ	ὁ	Θεὸς	ἐν	αὐτῷ	μένει.	**4:17**	Ἐν	τούτῳ
menei	kai	ho	Theos	en	auto	menei.		En	tuto
trwa	a	—	Bóg	w	nim	pozostaje.		W	tym

G5048	G3588	G26	G3326	G2257	G2443	G3954	G2192	G1722
V-RPI-3S	T-NSF	N-NSF	PREP	P-1GP	CONJ	N-ASF	V-PAS-1P	PREP
τετελείωται	ἡ	ἀγάπη	μεθ’	ἡμῶν,	ἵνα	παρρησίαν	ἔχωμεν	ἐν
teteleiotai	he	agape	meth’	hemon,	hina	parresian	echomen	en
wydoskonaliła się	—	miłość	z	nami,	aby	otwartość	mielibyśmy	w

G3588	G2250	G3588	G2920	G3754	G2531	G1565	G2076	G2532	G2249
T-DSF	N-DSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	ADV	D-NSM	V-PAI-3S	CONJ	P-1NP
τῇ	ἡμέρᾳ	τῆς	κρίσεως,	ὅτι	καθὼς	ἐκεῖνός	ἐστιν	καὶ	ἡμεῖς
te	hemera	tes	kriseos,	hoti	kathos	ekeinos	estin	kai	hemeis
—	dniu	—	sądu,	że	jak	Ów	jest	i	my

G1510	G1722	G3588	G2889	G3778		G5401	G3756	G1510	G1722	G3588
V-PAI-1P	PREP	T-DSM	N-DSM	D-DSM		N-NSM	PRT-N	V-PAI-3S	PREP	T-DSF
ἐσμεν	ἐν	τῷ	κόσμῳ	τούτῳ.	**4:18**	φόβος	οὐκ	ἔστιν	ἐν	τῇ
esmen	en	to	kosmo	tuto.		fobos	uk	estin	en	te
jesteśmy	w	—	świecie	tym.		Lęk	nie	jest	w	—

G26	G235	G3588	G5046	G26	G1854	G906	G3588	G5401	G3754
N-DSF	CONJ	T-NSF	A-NSF	N-NSF	ADV	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ
ἀγάπῃ,	ἀλλ’	ἡ	τελεία	ἀγάπη	ἔξω	βάλλει	τὸν	φόβον,	ὅτι
agape,	all’	he	teleia	agape	ekso	ballei	ton	fobon,	hoti
miłości,	ale	—	doskonała	miłość	na zewnątrz	wyrzuca	—	lęk,	bo

G3588	G5401	G2851	G2192	G3588	G1161	G5399	G3756	G5048
T-NSM	N-NSM	N-ASF	V-PAI-3S	T-NSM	CONJ	V-PNP-NSM	PRT-N	V-RPI-3S
ὁ	φόβος	κόλασιν	ἔχει,	ὁ	δὲ	φοβούμενος	οὐ	τετελείωται
ho	fobos	kolasin	echei,	ho	de	fobumenos	u	teteleiotai
—	lęk	karę	ma,	—	zaś	lękający się	nie	doskonały [jest]

G1722	G3588	G26		G1473	G25	G3754	G846	G4413	G25
PREP	T-DSF	N-DSF		P-1NP	V-PAI-1P	CONJ	P-NSM	A-NSM-S	V-AAI-3S
ἐν	τῇ	ἀγάπῃ.	**4:19**	Ἡμεῖς	ἀγαπῶμεν,	ὅτι	αὐτὸς	πρῶτος	ἠγάπησεν
en	te	agape.		Hemeis	agapomen,	hoti	autos	protos	egapesen
w	—	miłości.		My	kochamy,	bo	On	pierwszy	ukochał

G1473		G1437	G5100	G3004	G3754	G25	G3588	G2316	G2532
P-1AP		COND	X-NSM	V-2AAS-3S	CONJ	V-PAI-1S	T-ASM	N-ASM	CONJ
ἡμᾶς.	**4:20**	ἐάν	τις	εἴπῃ	ὅτι	Ἀγαπῶ	τὸν	Θεόν,	καὶ
hemas.		ean	tis	eipe	hoti	Agapo	ton	Theon,	kai
nas.		Jeśli	ktoś	powiedziałby,	że:	"Kocham	—	Boga",	a

G3588	G80	G846	G3404	G5583	G2076	G3588	G1063	G3361
T-ASM	N-ASM	P-GSM	V-PAS-3S	N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	CONJ	PRT-N
τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	μισῇ,	ψεύστης	ἐστίν·	ὁ	γὰρ	μὴ
ton	adelfon	autu	mise,	pseustes	estin;	ho	gar	me
—	brata	jego	nienawidzi,	kłamcą	jest,	—	bowiem	nie

G25	G3588	G80	G846	G3739	G3708	G3588	G2316	G3739
V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	P-GSM	R-ASM	V-RAI-3S-ATT	T-ASM	N-ASM	R-ASM
ἀγαπῶν	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	ὃν	ἑώρακεν,	τὸν	Θεὸν	ὃν
agapon	ton	adelfon	autu	hon	heoraken,	ton	Theon	hon
kochający	—	brata	jego,	którego	widzi,	—	Boga,	którego

G3756	G3708	G3756	G1410	G25		G2532	G3778	G3588
PRT-N	V-RAI-3S-ATT	PRT-N	V-PNI-3S	V-PAN		CONJ	D-ASF	T-ASF
οὐχ	ἑώρακεν	οὐ	δύναται	ἀγαπᾶν.	**4:21**	καὶ	ταύτην	τὴν
uch	heoraken	u	dynatai	agapan.		kai	tauten	ten
nie	widzi	nie	jest w stanie	kochać.		A	to	—

G1785	G2192	G575	G846	G2443	G3588	G25	G3588	G2316
N-ASF	V-PAI-1P	PREP	P-GSM	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM
ἐντολὴν	ἔχομεν	ἀπ’	αὐτοῦ,	ἵνα	ὁ	ἀγαπῶν	τὸν	Θεὸν
entolen	echomen	ap’	autu,	hina	ho	agapon	ton	Theon
przykazanie	mamy	od	Niego,	by	—	kochający	—	Boga,

G25	G2532	G3588	G80	G846
V-PAS-3S	CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSM
ἀγαπᾷ	καὶ	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ.
agapa	kai	ton	adelfon	autu.
kochał	i	—	brata	jego.

Rozdział 5

PRZYKAZANIA MIŁOŚCI

	G3956	G3588	G4100	G3754	G2424	G2076	G3588	G5547	G1537
	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP
5:1	Πᾶς	ὁ	πιστεύων	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν	ὁ	Χριστὸς	ἐκ
	Pas	ho	pisteuon	hoti	Iesus	estin	ho	Christos	ek
	Każdy,	—	wierzący,	że	Jezus	jest	—	Pomazańcem	z

G3588	G2316	G1080	G2532	G3956	G3588	G25	G3588
T-GSM	N-GSM	V-RPI-3S	CONJ	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM
τοῦ	Θεοῦ	γεγέννηται,	καὶ	πᾶς	ὁ	ἀγαπῶν	τὸν
tu	Theu	gegennetai,	kai	pas	ho	agapon	ton
—	Boga	jest zrodzony,	i	każdy	—	kochający	[Tego,]

G1080	G25	G3588	G1080	G1537	G846		G1722	G3778
V-AAP-ASM	V-PAI-3S	T-ASM	V-RPP-ASM	PREP	P-GSM		PREP	D-DSN
γεννήσαντα	ἀγαπᾷ	τὸν	γεγεννημένον	ἐξ	αὐτοῦ.	**5:2**	ἐν	τούτῳ
gennesanta	agapa	ton	gegennemenon	eks	autu.		en	tuto
[który Go] zrodził,	kocha	[Tego]	zrodzonego	z	Niego.		W	tym

G1097	G3754	G25	G3588	G5043	G3588	G2316	G3752	G3588	G2316
V-PAI-1P	CONJ	V-PAI-1P	T-APN	N-APN	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-ASM	N-ASM
γινώσκομεν	ὅτι	ἀγαπῶμεν	τὰ	τέκνα	τοῦ	Θεοῦ,	ὅταν	τὸν	Θεὸν
ginoskomen	hoti	agapomen	ta	tekna	tu	Theu,	hotan	ton	Theon
poznajemy,	że	kochamy	—	dzieci	—	Boga,	kiedy	—	Boga

G25	G2532	G3588	G1785	G846	G4160		G3778	G1063
V-PAI-1P	CONJ	T-APF	N-APF	P-GSM	V-PAS-1P		D-NSF	CONJ
ἀγαπῶμεν	καὶ	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ	ποιῶμεν.	**5:3**	αὕτη	γάρ
agapomen	kai	tas	entolas	autu	poiomen. [2r)]		haute	gar
kochamy	i	—	przykazania	Jego	spełniamy.		To	bowiem

G2076	G3588	G26	G3588	G2316	G2443	G3588	G1785	G846	G5083
V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-APF	N-APF	P-GSM	V-PAS-1P
ἐστιν	ἡ	ἀγάπη	τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ	τηρῶμεν·
estin	he	agape	tu	Theu,	hina	tas	entolas	autu	teromen;
jest	—	miłość	—	Boga,	aby	—	przykazania	Jego	strzec,

G2532	G3588	G1785	G846	G926	G3756	G1510		G3754	G3956
CONJ	T-NPF	N-NPF	P-GSM	A-NPF	PRT-N	V-PAI-3P		CONJ	A-NSN
καὶ	αἱ	ἐντολαὶ	αὐτοῦ	βαρεῖαι	οὐκ	εἰσίν,	**5:4**	ὅτι	πᾶν
kai	hai	entolai	autu	bareiai	uk	eisin,		hoti	pan
a	—	przykazania	Jego	ciężkie	nie	są,		bo	wszystko

G3588	G1080	G1537	G3588	G2316	G3528	G3588	G2889	G2532	G3778
T-NSN	V-RPP-NSN	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ	D-NSF
τὸ	γεγεννημένον	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	νικᾷ	τὸν	κόσμον·	καὶ	αὕτη
to	gegennemenon	ek	tu	Theu	nika	ton	kosmon;	kai	haute
—	zrodzone	z	—	Boga	zwycięża	—	świat,	a	to

G1510	G3588	G3529	G3588	G3528	G3588	G2889	G3588	G4102
V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-NSF	V-AAP-NSF	T-ASM	N-ASM	T-NSF	N-NSF
ἐστὶν	ἡ	νίκη	ἡ	νικήσασα	τὸν	κόσμον,	ἡ	πίστις
estin	he	nike	he	nikesasa	ton	kosmon,	he	pistis
jest	—	zwycięstwo,	—	zwyciężające	—	świat,	—	wiara

2r)) dosłownie "czynimy".

G2257		G5101	G2076	G3588	G3528	G3588	G2889	G1487	G3361
P-1GP		I-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	COND	PRT-N
ἡμῶν.	**5:5**	τίς	ἐστιν	ὁ	νικῶν	τὸν	κόσμον	εἰ	μὴ
hemon.		tis	estin	ho	nikon	ton	kosmon	ei	me
nasza.		Kto	jest	—	zwyciężający	—	świat,	jeśli	nie

G3588	G4100	G3754	G2424	G2076	G3588	G5207	G3588	G2316	
T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	N-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM	
ὁ	πιστεύων	ὅτι	Ἰησοῦς	ἐστιν	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ;	**5:6**
ho	pisteuon	hoti	Iesus	estin	ho	Hyios	tu	Theu;	
—	wierzący,	że	Jezus	jest	—	Synem	—	Boga?	

G3778	G2076	G3588	G2064	G1223	G5204	G2532	G129	G2424
D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-2AAP-NSM	PREP	N-GSN	CONJ	N-GSN	N-NSM
οὗτός	ἐστιν	ὁ	ἐλθὼν	δι’	ὕδατος	καὶ	αἵματος,	Ἰησοῦς
hutos	estin	ho	elthon	di’	hydatos	kai	haimatos,	Iesus
Ten	jest	—	[który] przyszedł	przez	wodę	i	krew,	Jezus

G5547	G3756	G1722	G3588	G5204	G3440	G235	G1722	G3588	G5204
N-NSM	PRT-N	PREP	T-DSN	N-DSN	ADV	CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN
Χριστός·	οὐκ	ἐν	τῷ	ὕδατι	μόνον,	ἀλλ’	ἐν	τῷ	ὕδατι
Christos;	uk	en	to	hydati	monon,	all’	en	to	hydati
Pomazaniec.	Nie	w	—	wodzie	jedynie,	ale	w	—	wodzie

G2532	G1722	G3588	G129	G2532	G3588	G4151	G2076	G3588	G3140
CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN	CONJ	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-NSN	V-PAP-NSN
καὶ	ἐν	τῷ	αἵματι·	καὶ	τὸ	Πνεῦμά	ἐστιν	τὸ	μαρτυροῦν,
kai	en	to	haimati;	kai	to	Pneuma	estin	to	martyrun,
i	we	—	krwi,	i	—	Duch	jest	–	świadczący,

G3754	G3588	G4151	G2076	G3588	G225		G3754	G5140	G1526	G3588
CONJ	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF		CONJ	A-NPM	V-PAI-3P	T-NPM
ὅτι	τὸ	Πνεῦμά	ἐστιν	ἡ	ἀλήθεια.	**5:7**	ὅτι	τρεῖς	εἰσιν	οἱ
hoti	to	Pneuma	estin	he	aletheia.		hoti	treis	eisin	hoi
bo	—	Duch	jest	—	prawdą.		Bo	trzej	są	—

G3140		G3588	G4151	G2532	G3588	G5204	G2532	G3588	G129	G2532
V-PAP-NPM		T-NSN	N-NSN	CONJ	T-NSN	N-NSN	CONJ	T-NSN	N-NSN	CONJ
μαρτυροῦντες,	**5:8**	τὸ	Πνεῦμα	καὶ	τὸ	ὕδωρ	καὶ	τὸ	αἷμα,	καὶ
martyruntes,		to	Pneuma	kai	to	hydor	kai	to	haima,	kai
świadczący,		—	Duch	i	—	woda	i	—	krew,	i

G3588	G5140	G1519	G3588	G1520	G1526		G1487	G3588	G3141
T-NPM	A-NPM	PREP	T-ASN	A-ASN	V-PAI-3P		COND	T-ASF	N-ASF
οἱ	τρεῖς	εἰς	τὸ	ἕν	εἰσιν.	**5:9**	εἰ	τὴν	μαρτυρίαν
hoi	treis	eis	to	hen	eisin.	8o)	ei	ten	martyrian
—	trzej	w	—	jedno	są.		Jeśli	—	świadectwo

G3588	G444	G2983		G3588	G3141	G3588	G2316	G3173	G2076
T-GPM	N-GPM	V-PAI-1P		T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	A-NSF-C	V-PAI-3S
τῶν	ἀνθρώπων	λαμβάνομεν,	9f)	ἡ	μαρτυρία	τοῦ	Θεοῦ	μείζων	ἐστίν,
ton	anthropon	lambanomen,		he	martyria	tu	Theu	meidzon	estin,
—	ludzi	przyjmujemy,		[to]	świadectwo	—	Boga	większe	jest,

G3754	G3778	G1510	G3588	G3141	G3588	G2316	G3754	G3140	G4012
CONJ	D-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-RAI-3S	PREP
ὅτι	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	μαρτυρία	τοῦ	Θεοῦ	ὅτι	μεμαρτύρηκεν	περὶ
hoti	haute	estin	he	martyria	tu	Theu	hoti	memartyreken	peri
bo	to	jest	—	świadectwo	—	Boga,	że	zaświadczył	o

G3588	G5207	G846		G3588	G4100	G1519	G3588	G5207	G3588
T-GSM	N-GSM	P-GSM		T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSM
τοῦ	Υἱοῦ	αὐτοῦ.	**5:10**	ὁ	πιστεύων	εἰς	τὸν	Υἱὸν	τοῦ
tu	Hyiu	autu.		ho	pisteuon	eis	ton	Hyion	tu
—	Synu	Jego.		—	Wierzący	w	—	Syna	—

G2316	G2192	G3588	G3141	G1722	G1438	G3588	G3361	G4100
N-GSM	V-PAI-3S	T-ASF	N-ASF	PREP	D-DSM	T-NSM	PRT-N	V-PAP-NSM
Θεοῦ	ἔχει	τὴν	μαρτυρίαν	ἐν	αὐτῷ.	ὁ	μὴ	πιστεύων
Theu	echei	ten	martyrian	en	hauto.	ho	me	pisteuon
Boga	ma	—	świadectwo	w	sobie.	—	Nie	wierzący

8o)) w znaczeniu "są zgodni", "są w jednym".
9f)) lub dosłowniej "bierzemy".

G3588	G2316	G5583	G4160	G846	G3754	G3756	G4100	G1519	G3588
T-DSM	N-DSM	N-ASM	V-RAI-3S	P-ASM	CONJ	PRT-N	V-RAI-3S	PREP	T-ASF
τῷ	Θεῷ	ψεύστην	πεποίηκεν	αὐτόν,	ὅτι	οὐ	πεπίστευκεν	εἰς	τὴν
to	Theo	pseusten	pepoieken	auton,	hoti	u	pepisteuken	eis	ten
—	Boga	kłamcą	uczynił	Jego,	bo	nie	uwierzył	w	—

G3141	G3739	G3140	G3588	G2316	G4012	G3588	G5207	G846	
N-ASF	R-ASF	V-RAI-3S	T-NSM	N-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	
μαρτυρίαν	ἣν	μεμαρτύρηκεν	ὁ	Θεὸς	περὶ	τοῦ	Υἱοῦ	αὐτοῦ.	**5:11**
martyrian	hen	memartyreken	ho	Theos	peri	tu	Hyiu	autu.	
świadectwo,	które	zaświadczył	—	Bóg	o	—	Synu	Jego.	

G2532	G3778	G1510	G3588	G3141	G3754	G2222	G166	G1325	G3588
CONJ	D-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ	N-ASF	A-ASF	V-AAI-3S	T-NSM
καὶ	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	μαρτυρία,	ὅτι	ζωὴν	αἰώνιον	ἔδωκεν	ὁ
kai	haute	estin	he	martyria,	hoti	zoen	aionion	edoken	ho
I	to	jest	—	świadectwo,	że	życie	wieczne	dał	—

G2316	G2254	G2532	G3778	G3588	G2222	G1722	G3588	G5207	G846	G2076
N-NSM	P-1DP	CONJ	D-NSF	T-NSF	N-NSF	PREP	T-DSM	N-DSM	P-GSM	V-PAI-3S
Θεὸς	ἡμῖν,	καὶ	αὕτη	ἡ	ζωὴ	ἐν	τῷ	Υἱῷ	αὐτοῦ	ἐστιν.
Theos	hemin,	kai	haute	he	zoe	en	to	Hyio	autu	estin.
Bóg	nam,	i	to	—	życie	w	—	Synu	Jego	jest.

	G3588	G2192	G3588	G5207	G2192	G3588	G2222	G3588	G3361
	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S	T-ASF	N-ASF	T-NSM	PRT-N
5:12	ὁ	ἔχων	τὸν	Υἱὸν	ἔχει	τὴν	ζωήν·	ὁ	μὴ
	ho	echon	ton	Hyion	echei	ten	zoen;	ho	me
	—	Mający	—	Syna,	ma	—	życie,	—	nie

G2192	G3588	G5207	G3588	G2316	G3588	G2222	G3756	G2192	
V-PAP-NSM	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	T-ASF	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S	
ἔχων	τὸν	Υἱὸν	τοῦ	Θεοῦ	τὴν	ζωὴν	οὐκ	ἔχει.	**5:13**
echon	ton	Hyion	tu	Theu	ten	zoen	uk	echei.	
mający	—	Syna	—	Boga,	—	życia	nie	ma.	

G3778	G1125	G5213	G2443	G1492	G3754	G2222	G2192	G166
D-APN	V-AAI-1S	P-2DP	CONJ	V-RAS-2P	CONJ	N-ASF	V-PAI-2P	A-ASF
Ταῦτα	ἔγραψα	ὑμῖν	ἵνα	εἰδῆτε	ὅτι	ζωὴν	ἔχετε	αἰώνιον,
Tauta	egrapsa	hymin	hina	eidete	hoti	zoen	echete	aionion,
To	napisałem	wam,	aby	wiedzieliście,	że	życie	macie	wieczne,

G3588	G4100	G1519	G3588	G3686	G3588	G5207	G3588	G2316
T-DPM	V-PAP-DPM	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM
τοῖς	πιστεύουσιν	εἰς	τὸ	ὄνομα	τοῦ	Υἱοῦ	τοῦ	Θεοῦ.
tois	pisteuusin	eis	to	onoma	tu	Hyiu	tu	Theu.
—	wierzącym	w	—	imię	—	Syna	—	Boga.

ŚMIAŁOŚĆ DO MODLITWY

	G2532	G3778	G1510	G3588	G3954	G3739	G2192	G4314	G846
	CONJ	D-NSF	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-PAI-1P	PREP	P-ASM
5:14	Καὶ	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	παρρησία	ἣν	ἔχομεν	πρὸς	αὐτόν,
	Kai	haute	estin	he	parresia	hen	echomen	pros	auton,
	I	ta	jest	—	otwartość,	którą	mamy,	do	Niego,

G3754	G1437	G5100	G154	G2596	G3588	G2307	G846	G191
CONJ	COND	X-ASN	V-PMS-1P	PREP	T-ASN	N-ASN	P-GSM	V-PAI-3S
ὅτι	ἐάν	τι	αἰτώμεθα	κατὰ	τὸ	θέλημα	αὐτοῦ	ἀκούει
hoti	ean	ti	aitometha	kata	to	thelema	autu	akuei
że	jeśli	o cokolwiek	prosilibyśmy	według	—	woli	Jego,	słucha

G2257		G2532	G1437	G1492	G3754	G191	G2257	G3739	G1437
P-1GP		CONJ	COND	V-RAI-1P	CONJ	V-PAI-3S	P-1GP	R-ASN	COND
ἡμῶν.	**5:15**	καὶ	ἐὰν	οἴδαμεν	ὅτι	ἀκούει	ἡμῶν	ὃ	ἐὰν
hemon.		kai	ean	oidamen	hoti	akuei	hemon	ho	ean
nas.		I	jeśli	wiemy,	że	słucha	nas,	—	jeśli

G154	G1492	G3754	G2192	G3588	G155		G3739	G154	G575
V-PMS-1P	V-RAI-1P	CONJ	V-PAI-1P	T-APN	N-APN		R-APN	V-RAI-1P	PREP
αἰτώμεθα,	οἴδαμεν	ὅτι	ἔχομεν	τὰ	αἰτήματα	15n)	ἃ	ᾐτήκαμεν	ἀπ’
aitometha,	oidamen	hoti	echomen	ta	aitemata		ha	etekamen	ap’
prosilibyśmy,	wiemy,	że	mamy	—	prośby,		o które	prosiliśmy	od

G846
P-GSM
αὐτοῦ.
autu.
Niego.

GRZECH POWSZEDNI I GRZECH CIĘŻKI

	G1437	G5100	G3708	G3588	G80	G846	G264	G266	G3361
	COND	X-NSM	V-2AAS-3S	T-ASM	N-ASM	P-GSM	V-PAP-ASM	N-ASF	PRT-N
5:16	Ἐάν	τις	ἴδῃ	τὸν	ἀδελφὸν	αὐτοῦ	ἁμαρτάνοντα	ἁμαρτίαν	μὴ
	Ean	tis	ide	ton	adelfon	autu	hamartanonta	hamartian	me
	Jeśli	ktoś	zobaczyłby	—	brata	jego	grzeszącego	grzechem	nie

G4314	G2288	G154		G2532	G1325	G846	G2222	G3588	G264
PREP	N-ASM	V-FAI-3S		CONJ	V-FAI-3S	P-DSM	N-ASF	T-DPM	V-PAP-DPM
πρὸς	θάνατον,	αἰτήσει,		καὶ	δώσει	αὐτῷ	ζωήν,	τοῖς	ἁμαρτάνουσιν
pros	thanaton,	aitesei,	16l)	kai	dosei	auto	zoen,	tois	hamartanusin
ku	śmierci,	prosić będzie,		i	da	jemu	życie,	[tym]	grzeszącym

G3361	G4314	G2288	G1510	G266	G4314	G2288	G3756	G4012	G1565
PRT-N	PREP	N-ASM	V-PAI-3S	N-NSF	PREP	N-ASM	PRT-N	PREP	D-GSF
μὴ	πρὸς	θάνατον.	ἔστιν	ἁμαρτία	πρὸς	θάνατον·	οὐ	περὶ	ἐκείνης
me	pros	thanaton.	estin	hamartia	pros	thanaton;	u	peri	ekeines
nie	ku	śmierci.	Jest	grzech	ku	śmierci.	Nie	o	owym

G3004	G2443	G2065		G3956	G93	G266	G2076	G2532
V-PAI-1S	CONJ	V-AAS-3S		A-NSF	N-NSF	N-NSF	V-PAI-3S	CONJ
λέγω	ἵνα	ἐρωτήσῃ.	**5:17**	πᾶσα	ἀδικία	ἁμαρτία	ἐστίν,	καὶ
lego	hina	erotese.		pasa	adikia	hamartia	estin,	kai
mówię,	aby	prosiłby.		Każda	niesprawiedliwość	grzechem	jest,	i

G1510	G266	G3756	G4314	G2288		G1492	G3754	G3956	G3588
V-PAI-3S	N-NSF	PRT-N	PREP	N-ASM		V-RAI-1P	CONJ	A-NSM	T-NSM
ἔστιν	ἁμαρτία	οὐ	πρὸς	θάνατον.	**5:18**	Οἴδαμεν	ὅτι	πᾶς	ὁ
estin	hamartia	u	pros	thanaton.		Oidamen	hoti	pas	ho
jest	grzech	nie	ku	śmierci.		Wiemy,	że	nikt	—

G1080	G1537	G3588	G2316	G3756	G264	G235	G3588	G1080
V-RPP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	V-APP-NSM
γεγεννημένος	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	οὐχ	ἁμαρτάνει,	ἀλλ’	ὁ	γεννηθεὶς
gegennemenos	ek	tu	Theu	uch	hamartanei,	all’	ho	gennetheis
zrodzony	z	—	Boga	nie	grzeszy,	ale	—	zrodzony

G1537	G3588	G2316	G5083	G846	G2532	G3588	G4190	G3756	G680
PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	P-ASM	CONJ	T-NSM	A-NSM	PRT-N	V-PMI-3S
ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	τηρεῖ	αὐτόν,	καὶ	ὁ	πονηρὸς	οὐχ	ἅπτεται
ek	tu	Theu	terei	auton,	kai	ho	poneros	uch	haptetai
z	—	Boga	strzeże	jego,	i	—	zło	nie	dotyka

G846
P-GSM
αὐτοῦ.
autu.
jego.

15n)) w znaczeniu "odpowiedź na petycję".
16l)) w znaczeniu "będzie się modlił".

POZNANIE PRAWDZIWEGO BOGA

	G1492	G3754	G1537	G3588	G2316	G1510	G2532	G3588	G2889
	V-RAI-1P	CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAI-1P	CONJ	T-NSM	N-NSM
5:19	οἴδαμεν	ὅτι	ἐκ	τοῦ	Θεοῦ	ἐσμεν,	καὶ	ὁ	κόσμος
	oidamen	hoti	ek	tu	Theu	esmen,	kai	ho	kosmos
	Wiemy,	że	z	—	Boga	jesteśmy,	i	—	świat

G3650	G1722	G3588	G4190	G2749		G1492	G1161	G3754	G3588
A-NSM	PREP	T-DSM	A-DSM	V-PNI-3S		V-RAI-1P	CONJ	CONJ	T-NSM
ὅλος	ἐν	τῷ	πονηρῷ	κεῖται.	**5:20**	οἴδαμεν	δὲ	ὅτι	ὁ
holos	en	to	ponero	keitai.		oidamen	de	hoti	ho
cały	w	—	złym	leży.		Wiemy	zaś,	że	—

G5207	G3588	G2316	G2240	G2532	G1325	G2254	G1271		G2443
N-NSM	T-GSM	N-GSM	V-PAI-3S	CONJ	V-RAI-3S	P-1DP	N-ASF		CONJ
Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ	ἥκει,	καὶ	δέδωκεν	ἡμῖν	διάνοιαν		ἵνα
Hyios	tu	Theu	hekei,	kai	dedoken	hemin	dianoian	20l)	hina
Syn	—	Boga	nadchodzi	i	dał	nam	myślenie,		aby

G1097	G3588	G228	G2532	G1510	G1722	G3588	G228
V-PAI-1P	T-ASM	A-ASM	CONJ	V-PAI-1P	PREP	T-DSM	A-DSM
γινώσκομεν	τὸν	ἀληθινόν·	καὶ	ἐσμὲν	ἐν	τῷ	ἀληθινῷ,
ginoskomen	ton	alethinon;	kai	esmen	en	to	alethino,
poznawaliśmy	—	Prawdziwego,	i	jesteśmy	w	—	Prawdziwym,

G1722	G3588	G5207	G846	G2424	G5547	G3778	G2076	G3588
PREP	T-DSM	N-DSM	P-GSM	N-DSM	N-DSM	D-NSM	V-PAI-3S	T-NSM
ἐν	τῷ	Υἱῷ	αὐτοῦ	Ἰησοῦ	Χριστῷ.	οὗτός	ἐστιν	ὁ
en	to	Hyio	autu	Iesu	Christo.	hutos	estin	ho
w	—	Synu	Jego	Jezusie	Pomazańcu:	Ten	jest	—

G228	G2316	G2532	G2222	G166		G5040	G5442	G1438	G575
A-NSM	N-NSM	CONJ	N-NSF	A-NSF		N-VPN	V-AAM-2P	F-2APN	PREP
ἀληθινὸς	Θεὸς	καὶ	ζωὴ	αἰώνιος.	**5:21**	Τεκνία,	φυλάξατε	ἑαυτὰ	ἀπὸ
alethinos	Theos	kai	zoe	aionios.		Teknia,	fylaksate	heauta	apo
prawdziwy	Bóg	i	życie	wieczne.		Dzieci,	ustrzeżcie	się	od

G3588	G1497	
T-GPN	N-GPN	
τῶν	εἰδώλων.	
ton	eidolon.	21f)
—	bożków.	

II List Jana

POWITANIE

	G3588	G4245	G1588	G2959	G2532	G3588	G5043	G846	G3739	G1473
	T-NSM	A-NSM-C	A-DSF	N-DSF	CONJ	T-DPN	N-DPN	P-GSF	R-APM	P-1NS
1:1	Ὁ	πρεσβύτερος	ἐκλεκτῇ	κυρίᾳ	καὶ	τοῖς	τέκνοις	αὐτῆς,	οὓς	ἐγὼ
	Ho	prezbyteros	eklekte	kyria	kai	tois	teknois	autes,	hus	ego
	—	Starszy	wybranej	pani	i	—	dzieci	jej,	które	ja

G25	G1722	G225	G2532	G3756	G1473	G3441	G235	G2532	G3956
V-PAI-1S	PREP	N-DSF	CONJ	PRT-N	P-1NS	A-NSM	CONJ	CONJ	A-NPM
ἀγαπῶ	ἐν	ἀληθείᾳ,	καὶ	οὐκ	ἐγὼ	μόνος	ἀλλὰ	καὶ	πάντες
agapo	en	aletheia,	kai	uk	ego	monos	alla	kai	pantes
kocham	w	prawdzie,	i	nie	ja	tylko	ale	i	wszyscy

G3588	G1097		G3588	G225		G1223	G3588	G225	G3588	G3306
T-NPM	V-RAP-NPM		T-ASF	N-ASF		PREP	T-ASF	N-ASF	T-ASF	V-PAP-ASF
οἱ	ἐγνωκότες		τὴν	ἀλήθειαν,	**1:2**	διὰ	τὴν	ἀλήθειαν	τὴν	μένουσαν
hoi	egnokotes	1v)	ten	aletheian,		dia	ten	aletheian	ten	menusan
—	świadomi		—	prawdy,		dla	—	prawdy	—	trwającej

20l)) czyli "rozum".
21f)) dosłownie "idoli". W znaczeniu fałszywych bogów, czyli wszystkiego poza Prawdziwym z wersu 20.
1v)) lub "znający", "którzy poznali".

G1722 PREP	G2254 P-1DP	G2532 CONJ	G3326 PREP	G2257 P-1GP	G1510 V-FDI-3S	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G165 N-ASM	
ἐν	ἡμῖν,	καὶ	μεθ’	ἡμῶν	ἔσται	εἰς	τὸν	αἰῶνα.	**1:3**
en	hemin,	kai	meth’	hemon	estai	eis	ton	aiona.	
w	nas,	i	z	nami	będzie	na	—	wiek.	

G1510 V-FDI-3S	G3326 PREP	G2257 P-1GP	G5485 N-NSF	G1656 N-NSN	G1515 N-NSF	G3844 PREP	G2316 N-GSM	G3962 N-GSM
ἔσται	μεθ’	ἡμῶν	χάρις	ἔλεος	εἰρήνη	παρὰ	Θεοῦ	Πατρός,
estai	meth’	hemon	charis	eleos	eirene	para	Theu	Patros,
[Niech] będzie	z	nami	łaska,	miłosierdzie,	pokój	od	Boga	Ojca,

G2532 CONJ	G3844 PREP	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM	G3588 T-GSM	G5207 N-GSM	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM	G1722 PREP	G225 N-DSF
καὶ	παρὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ	Υἱοῦ	τοῦ	Πατρός,	ἐν	ἀληθείᾳ
kai	para	Iesu	Christu	tu	Hyiu	tu	Patros,	en	aletheia
i	od	Jezusa	Pomazańca	—	Syna	—	Ojca	w	prawdzie

G2532 CONJ	G26 N-DSF
καὶ	ἀγάπῃ.
kai	agape.
i	miłości.

ZACHĘTA DO WZAJEMNEJ MIŁOŚCI

	G5463 V-2AOI-1S	G3029 ADV	G3754 CONJ	G2147 V-RAI-1S	G1537 PREP	G3588 T-GPN	G5043 N-GPN	G4771 P-2GS
1:4	Ἐχάρην	λίαν	ὅτι	εὕρηκα	ἐκ	τῶν	τέκνων	σου
	Echaren	lian	hoti	heureka	ek	ton	teknon	su
	Ucieszyłem się	bardzo,	że	znalazłem	z	—	dzieci	twych

G4043 V-PAP-APM	G1722 PREP	G225 N-DSF	G2531 ADV	G1785 N-ASF	G2983 V-2AAI-1P	G3844 PREP	G3588 T-GSM	G3962 N-GSM
περιπατοῦντας	ἐν	ἀληθείᾳ,	καθὼς	ἐντολὴν	ἐλάβομεν	παρὰ	τοῦ	Πατρός.
peripatuntas	en	aletheia,	kathos	entolen	elabomen	para	tu	Patros.
chodzące	w	prawdzie,	jak	przykazanie	wzięliśmy	od	—	Ojca.

	G2532 CONJ	G3568 ADV	G2065 V-PAI-1S	G4771 P-2AS	G2959 N-VSF	G3756 PRT-N	G5613 ADV	G1785 N-ASF	G1125 V-PAP-NSM
1:5	καὶ	νῦν	ἐρωτῶ	σε,	κυρία,	οὐχ	ὡς	ἐντολὴν	γράφων
	kai	nyn	eroto	se,	kyria,	uch	hos	entolen	grafon
	I	teraz	proszę	cię,	pani,	nie	jak	przykazanie	pisząc

G4771 P-2DS	G2537 A-ASF	G235 CONJ	G3739 R-ASF	G1502 V-AAI-1P	G575 PREP	G746 N-GSF	G2443 CONJ	G25 V-PAS-1P
σοι	καινὴν,	ἀλλὰ	ἣν	εἴχαμεν	ἀπ’	ἀρχῆς,	ἵνα	ἀγαπῶμεν
soi	kainen,	alla	hen	eichamen	ap’	arches,	hina	agapomen
ci	nowe,	ale	które	ma miejsce	od	początku,	aby	kochaliśmy

G240 C-APM		G2532 CONJ	G3778 D-NSF	G1510 V-PAI-3S	G3588 T-NSF	G26 N-NSF	G2443 CONJ	G4043 V-PAS-1P
ἀλλήλους.	**1:6**	καὶ	αὕτη	ἐστὶν	ἡ	ἀγάπη,	ἵνα	περιπατῶμεν
allelus.		kai	haute	estin	he	agape,	hina	peripatomen
siebie nawzajem.		I	ta	jest	—	miłość,	aby	chodzić

G2596 PREP	G3588 T-APF	G1785 N-APF	G846 P-GSM	G3778 D-NSF	G3588 T-NSF	G1785 N-NSF	G2076 V-PAI-3S	G2531 ADV
κατὰ	τὰς	ἐντολὰς	αὐτοῦ·	αὕτη	ἡ	ἐντολή	ἐστιν,	καθὼς
kata	tas	entolas	autu;	haute	he	entole	estin,	kathos
według	—	przykazania	Jego.	To	—	przykazanie	jest,	jak

G191 V-AAI-2P	G575 PREP	G746 N-GSF	G2443 CONJ	G1722 PREP	G846 P-DSF	G4043 V-PAS-2P
ἠκούσατε	ἀπ’	ἀρχῆς,	ἵνα	ἐν	αὐτῇ	περιπατῆτε.
ekusate	ap’	arches,	hina	en	aute	peripatete.
słyszeliście	od	początku,	aby	w	Nim	chodziliście.

OSTRZEŻENIE PRZED ZWODZICIELAMI

	G3754	G4183	G4108	G1831	G1519	G3588	G2889	G3588	G3361
	CONJ	A-NPM	A-NPM	V-2AAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM	T-NPM	PRT-N
1:7	ὅτι	πολλοὶ	πλάνοι	ἐξῆλθον	εἰς	τὸν	κόσμον,	οἱ	μὴ
	hoti	polloi	planoi	ekselthon	eis	ton	kosmon,	hoi	me
	Bo	liczni	zwodziciele	wyszli	na	—	świat,	—	nie

G3670	G2424	G5547	G2064	G1722	G4561	G3778	G2076
V-PAP-NPM	N-ASM	N-ASM	V-PNP-ASM	PREP	N-DSF	D-NSM	V-PAI-3S
ὁμολογοῦντες	Ἰησοῦν	Χριστὸν	ἐρχόμενον	ἐν	σαρκί·	οὗτός	ἐστιν
homologuntes	Iesun	Christon	erchomenon	en	sarki;	hutos	estin
wyznający	Jezusa	Pomazańca	przychodzącego	w	ciele.	Ten	jest

G3588	G4108	G2532	G3588	G500		G991	G1438
T-NSM	A-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM		V-PAM-2P	F-2APM
ὁ	πλάνος	καὶ	ὁ	ἀντίχριστος.	**1:8**	βλέπετε	ἑαυτούς,
ho	planos	kai	ho	antichristos. [7v)]		blepete	heautus,
—	zwodziciel	i	—	przeciw Pomazańcowi.		Patrzcie	na siebie,

G2443	G3361	G622	G3739	G2038	G235	G3408	G4134	G618
CONJ	PRT-N	V-AAS-2P	R-APN	V-ADI-1P	CONJ	N-ASM	A-ASM	V-2AAS-2P
ἵνα	μὴ	ἀπολέσητε	ἃ	ἠργασάμεθα,	ἀλλὰ	μισθὸν	πλήρη	ἀπολάβητε.
hina	me	apolesete	ha	ergasametha,	alla	misthon	plere	apolabete.
aby	nie	zniszczyć	co	wypracowaliśmy,	ale	zapłatę	pełną	otrzymaliście.

	G3956	G3588	G4254	G2532	G3361	G3306	G1722	G3588	G1322
	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	PRT-N	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF
1:9	πᾶς	ὁ	προάγων	καὶ	μὴ	μένων	ἐν	τῇ	διδαχῇ
	pas	ho	proagon	kai	me	menon	en	te	didache
	Każdy	—	idący naprzód	i	nie	trwający	w	—	nauce

G3588	G5547	G2316	G3756	G2192	G3588	G3306	G1722	G3588
T-GSM	N-GSM	N-ASM	PRT-N	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF
τοῦ	Χριστοῦ	Θεὸν	οὐκ	ἔχει·	ὁ	μένων	ἐν	τῇ
tu	Christu	Theon	uk	echei;	ho	menon	en	te
—	Pomazańca,	Boga	nie	ma.	—	Trwający	w	—

G1322	G3778	G2532	G3588	G3962	G2532	G3588	G5207	G2192		G1487
N-DSF	D-NSM	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASM	N-ASM	V-PAI-3S		COND
διδαχῇ,	οὗτος	καὶ	τὸν	Πατέρα	καὶ	τὸν	Υἱὸν	ἔχει.	**1:10**	εἴ
didache,	hutos	kai	ton	Patera	kai	ton	Hyion	echei.		ei
nauce,	ten	i	—	Ojca	i	—	Syna	ma.		Jeśli

G5100	G2064	G4314	G5209	G2532	G3778	G3588	G1322	G3756	G5342
X-NSM	V-PNI-3S	PREP	P-2AP	CONJ	D-ASF	T-ASF	N-ASF	PRT-N	V-PAI-3S
τις	ἔρχεται	πρὸς	ὑμᾶς	καὶ	ταύτην	τὴν	διδαχὴν	οὐ	φέρει,
tis	erchetai	pros	hymas	kai	tauten	ten	didachen	u	ferei,
ktoś	przychodzi	do	was	i	tej	—	nauki	nie	przynosi,

G3361	G2983	G846		G1519	G3614	G2532	G5463		G846	G3361
PRT-N	V-PAM-2P	P-ASM		PREP	N-ASF	CONJ	V-PAN		P-DSM	PRT-N
μὴ	λαμβάνετε	αὐτὸν	[10n)]	εἰς	οἰκίαν,	καὶ	χαίρειν	[10r)]	αὐτῷ	μὴ
me	lambanete	auton		eis	oikian,	kai	chairein		auto	me
nie	przyjmujcie	go		do	domu,	i	"Witaj!"		mu	nie

G3004		G3588	G3004	G1063	G846	G5463	G2841	G3588
V-PAM-2P		T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	P-DSM	V-PAN	V-PAI-3S	T-DPN
λέγετε·	**1:11**	ὁ	λέγων	γὰρ	αὐτῷ	χαίρειν	κοινωνεῖ	τοῖς
legete;		ho	legon	gar	auto	chairein	koinonei	tois
mówcie.		—	Mówiący	bowiem	mu	"Witaj!"	współuczestniczy	—

G2041	G846	G3588	G4190
N-DPN	P-GSM	T-DPN	A-DPN
ἔργοις	αὐτοῦ	τοῖς	πονηροῖς.
ergois	autu	tois	ponerois.
dziełom	jego	—	złym.

7v)) czyli "antychryst".
10n)) Did 11:2
10r)) dosłownie "raduj się".

ZAKOŃCZENIE

	G4183	G2192	G5213	G1125	G3756	G1014	G1223	G5489	G2532
	A-APN	V-PAP-NSM	P-2DP	V-PAN	PRT-N	V-AOI-1S	PREP	N-GSM	CONJ
1:12	Πολλὰ	ἔχων	ὑμῖν	γράφειν	οὐκ	ἐβουλήθην	διὰ	χάρτου	καὶ
	Polla	echon	hymin	grafein	uk	ebulethen	dia	chartu	kai
	Wiele	mając	wam	pisać,	nie	chciałem	przez	papirus	i

G3188	G235	G1679	G1096	G4314	G5209	G2532	G4750	G4314	G4750
A-GSN	CONJ	V-PAI-1S	V-2ADN	PREP	P-2AP	CONJ	N-ASN	PREP	N-ASN
μέλανος,	ἀλλὰ	ἐλπίζω	γενέσθαι	πρὸς	ὑμᾶς	καὶ	στόμα	πρὸς	στόμα
melanos,	alla	elpidzo	genesthai	pros	hymas	kai	stoma	pros	stoma
tusz,	ale	mam nadzieję	przyjść	do	was	i	ustami	do	ust

G2980	G2443	G3588	G5479	G2257	G4137	G1510		G782	G4771
V-AAN	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-1GP	V-RPP-NSF	V-PAS-3S		V-PNI-3S	P-2AS
λαλῆσαι,	ἵνα	ἡ	χαρὰ	ἡμῶν	πεπληρωμένη	ᾖ.	**1:13**	Ἀσπάζεταί	σε
lalesai,	hina	he	chara	hemon	pepleromene	e.		Aspadzetai	se
pomówić,	aby	—	radość	wasza	wypełniona	była.		Pozdrawiają	cię

G3588	G5043	G3588	G79	G4771	G3588	G1588
T-NPN	N-NPN	T-GSF	N-GSF	P-2GS	T-GSF	A-GSF
τὰ	τέκνα	τῆς	ἀδελφῆς	σου	τῆς	ἐκλεκτῆς.
ta	tekna	tes	adelfes	su	tes	eklektes.
—	dzieci	—	siostry	twej	—	wybranej.

III List Jana

	G3588	G4245	G1050	G3588	G27	G3739	G1473	G25
	T-NSM	A-NSM-C	N-DSM	T-DSM	A-DSM	R-ASM	P-1NS	V-PAI-1S
1:1	Ὁ	πρεσβύτερος	Γαΐῳ	τῷ	ἀγαπητῷ,	ὃν	ἐγὼ	ἀγαπῶ
	Ho	prezbyteros	Gaio	to	agapeto,	hon	ego	agapo
	—	Starszy	Gajusowi	—	ukochanemu,	[którego]	ja	kocham

G1722	G225		G27	G4012	G3956	G2172	G4771	G2137
PREP	N-DSF		A-VSM	PREP	A-GPN	V-PNI-1S	P-2AS	V-PPN
ἐν	ἀληθείᾳ.	**1:2**	Ἀγαπητέ,	περὶ	πάντων	εὔχομαί	σε	εὐοδοῦσθαι
en	aletheia.		Agapete,	peri	panton	euchomai	se	euodusthai
w	prawdzie.		Ukochany,	o	wszystko	modlę się,	[aby] ci się	dobrze działo

G2532	G5198	G2531	G2137	G4771	G3588	G5590		G5463
CONJ	V-PAN	ADV	V-PPI-3S	P-2GS	T-NSF	N-NSF		V-2AOI-1S
καὶ	ὑγιαίνειν,	καθὼς	εὐοδοῦταί	σου	ἡ	ψυχή.	**1:3**	ἐχάρην
kai	hygiainein,	kathos	euodutai	su	he	psyche.		echaren
i	byś był zdrów	jak	dobrze dzieje się	twej	—	duszy.		Raduję się

G1063	G3029	G2064	G80	G2532	G3140	G4771	G3588	G225
CONJ	ADV	V-PNP-GPM	N-GPM	CONJ	V-PAP-GPM	P-2GS	T-DSF	N-DSF
γὰρ	λίαν	ἐρχομένων	ἀδελφῶν	καὶ	μαρτυρούντων	σου	τῇ	ἀληθείᾳ,
gar	lian	erchomenon	adelfon	kai	martyrunton	su	te	aletheia,
bowiem	bardzo,	[gdyż] przyszli	bracia	i	zaświadczyli	twej	—	prawdzie,

G2531	G4771	G1722	G225	G4043		G3173	G3778	G3756	G2192
ADV	P-2NS	PREP	N-DSF	V-PAI-2S		A-ASF-C	D-GPN	PRT-N	V-PAI-1S
καθὼς	σὺ	ἐν	ἀληθείᾳ	περιπατεῖς.	**1:4**	μειζοτέραν	τούτων	οὐκ	ἔχω
kathos	sy	en	aletheia	peripateis.		meidzoteran	tuton	uk	echo
jak	ty	w	prawdzie	chodzisz.		Większej	—	nie	mam

G5479	G2443	G191	G3588	G1699	G5043	G1722	G3588	G225
N-ASF	CONJ	V-PAS-1S	T-APN	S-1SAPN	N-APN	PREP	T-DSF	N-DSF
χαράν,	ἵνα	ἀκούω	τὰ	ἐμὰ	τέκνα	ἐν	τῇ	ἀληθείᾳ
charan,	hina	akuo	ta	ema	tekna	en	te	aletheia
radości,	że	usłyszałem	[, że]	moje	dzieci	w	—	prawdzie

G4043		G27	G4103	G4160	G3739	G1437	G2038	G1519	G3588
V-PAP-APN		A-VSM	A-ASN	V-PAI-2S	R-ASN	COND	V-ADS-2S	PREP	T-APM
περιπατοῦντα.	**1:5**	Ἀγαπητέ,	πιστὸν	ποιεῖς	ὃ	ἐὰν	ἐργάσῃ	εἰς	τοὺς
peripatunta.		Agapete,	piston	poieis	ho	ean	ergase	eis	tus
chodzą.		Ukochany,	wiernie	czynisz	—	w	pracy	dla	—

G80	G2532	G3778	G3581		G3739	G3140	G4771	G3588	G26
N-APM	CONJ	D-ASN	A-APM		R-NPM	V-AAI-3P	P-2GS	T-DSF	N-DSF
ἀδελφοὺς	καὶ	τοῦτο	ξένους,	**1:6**	οἳ	ἐμαρτύρησάν	σου	τῇ	ἀγάπῃ
adelfus	kai	tuto	ksenus,		hoi	emartyresan	su	te	agape
braci	i	—	obcych,		—	zaświadczyli	twej	—	miłości

G1799	G1577		G3739	G2573	G4160	G4311		G516	G3588	
ADV	N-GSF		R-APM	ADV	V-FAI-2S	V-AAP-NSM		ADV	T-GSM	
ἐνώπιον	ἐκκλησίας,		οὓς	καλῶς	ποιήσεις	προπέμψας		ἀξίως	τοῦ	
enopion	ekklesias,		hus	kalos	poieseis	propempsas		aksios	tu	
w obliczu	zgromadzenia,	6g)	—	dobrze	uczynisz	wyprawiając [ich]		godnie	—	

G2316		G5228	G1063	G3588	G3686	G1831	G3367	G2983	G575	
N-GSM		PREP	CONJ	T-GSN	N-GSN	V-2AAI-3P	A-ASN-N	V-PAP-NPM	PREP	
Θεοῦ·	1:7	ὑπὲρ	γὰρ	τοῦ	Ὀνόματος	ἐξῆλθαν	μηδὲν	λαμβάνοντες	ἀπὸ	
Theu;		hyper	gar	tu	Onomatos	ekselthan	meden	lambanontes	apo	
Boga.		Dla	bowiem	—	Imienia	wyszli,	nic [nie]	biorąc	od	

G3588	G1482		G2249	G3767	G3784	G5274	G3588	G5108	G2443	
T-GPN	A-GPM		P-1NP	CONJ	V-PAI-1P	V-PAN	T-APM	D-APM	CONJ	
τῶν	ἐθνικῶν.	1:8	ἡμεῖς	οὖν	ὀφείλομεν	ὑπολαμβάνειν	τοὺς	τοιούτους,	ἵνα	
ton	ethnikon.		hemeis	un	ofeilomen	hypolambanein	tus	toiutus,	hina	
—	pogan.		My	więc	powinniśmy	podnieść	—	takich,	aby	

G4904	G1096	G3588	G225		G1125	G5100	G3588		
A-NPM	V-PNS-1P	T-DSF	N-DSF		V-AAI-1S	X-ASN	T-DSF		
συνεργοὶ	γινώμεθα	τῇ	ἀληθείᾳ.	1:9	Ἔγραψά	τι	τῇ		
synergoi	ginometha	te	aletheia.		Egrapsa	ti	te		
współpracownikami	stalibyśmy się	—	prawdy.		Napisałem	coś	—		

G1577	G235	G3588	G5383	G846	G1361	G3756	G1926	
N-DSF	CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	P-GPF	N-NSM	PRT-N	V-PNI-3S	
ἐκκλησίᾳ·	ἀλλ’	ὁ	φιλοπρωτεύων	αὐτῶν	Διοτρεφὴς	οὐκ	ἐπιδέχεται	
ekklesia;	all’	ho	filoproteuon	auton	Diotrefes	uk	epidechetai	
zgromadzeniu,	ale	—	mający ambicję	[u] nich	Diotrefes	nie	przyjmuje	

G1473		G1223	G3778	G1437	G2064	G5279	G846	G3588	G2041
P-1AP		PREP	D-ASN	COND	V-2AAS-1S	V-FAI-1S	P-GSM	T-APN	N-APN
ἡμᾶς.	1:10	διὰ	τοῦτο,	ἐὰν	ἔλθω,	ὑπομνήσω	αὐτοῦ	τὰ	ἔργα
hemas.		dia	tuto,	ean	eltho,	hypomneso	autu	ta	erga
nas.		Dla	tego,	jeśli	przyjdę,	przypomnę	jego	—	dzieła,

G3739	G4160	G3056	G4190	G5396	G1473	G2532	G3361	G714	
R-APN	V-PAI-3S	N-DPM	A-DPM	V-PAP-NSM	P-1AP	CONJ	PRT-N	V-PPP-NSM	
ἃ	ποιεῖ	λόγοις	πονηροῖς	φλυαρῶν	ἡμᾶς,	καὶ	μὴ	ἀρκούμενος	
ha	poiei	logois	ponerois	flyaron	hemas,	kai	me	arkumenos	
które	czyni,	słowami	złymi	sprzeciwia się	nam,	i	nie	zadowalając się	

G1909	G3778	G3777	G846	G1926	G3588	G80	G2532	G3588	G1014	
PREP	D-DPM	CONJ-N	P-NSM	V-PNI-3S	T-APM	N-APM	CONJ	T-APM	V-PNP-APM	
ἐπὶ	τούτοις	οὔτε	αὐτὸς	ἐπιδέχεται	τοὺς	ἀδελφοὺς	καὶ	τοὺς	βουλομένους	
epi	tutois	ute	autos	epidechetai	tus	adelfus	kai	tus	bulomenus	
—	tymi,	i nie	on	przyjmuje	—	braci	i	—	chcącym	

G2967	G2532	G1537	G3588	G1577	G1544		G27	G3361	
V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAI-3S		A-VSM	PRT-N	
κωλύει	καὶ	ἐκ	τῆς	ἐκκλησίας	ἐκβάλλει.	1:11	Ἀγαπητέ,	μὴ	
kolyei	kai	ek	tes	ekklesias	ekballei.		Agapete,	me	
przeszkadza	i	z	—	[ze] zgromadzenia	wyrzuca.		Ukochany,	nie	

G3401	G3588	G2556	G235	G3588	G18	G3588	G15	G1537	G3588	
V-PNM-2S	T-ASN	A-ASN	CONJ	T-ASN	A-ASN	T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	T-GSM	
μιμοῦ	τὸ	κακὸν	ἀλλὰ	τὸ	ἀγαθόν.	ὁ	ἀγαθοποιῶν	ἐκ	τοῦ	
mimu	to	kakon	alla	to	agathon.	ho	agathopoion	ek	tu	
naśladuj	—	zła,	ale	—	dobro,	—	czyniący dobrze	z	—	

G2316	G2076	G3588	G2554	G3756	G3708	G3588	G2316	
N-GSM	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	V-RAI-3S-ATT	T-ASM	N-ASM	
Θεοῦ	ἐστιν·	ὁ	κακοποιῶν	οὐχ	ἑώρακεν	τὸν	Θεόν.	1:12
Theu	estin;	ho	kakopoion	uch	heoraken	ton	Theon.	
Boga	jest,	—	czyniący zło	nie	zobaczy	—	Boga.	

G1216	G3140	G5259	G3956	G2532	G5259	G846	G3588
N-DSM	V-RPI-3S	PREP	A-GPM	CONJ	PREP	P-GSF	T-GSF
Δημητρίῳ	μεμαρτύρηται	ὑπὸ	πάντων	καὶ	ὑπὸ	αὐτῆς	τῆς
Demetrio	memartyretai	hypo	panton	kai	hypo	autes	tes
Demetriuszowi	zaświadczone jest	od	wszystkich	i	od	samej	—

6g)) czyli kościoła.

G225	G2532	G2249	G1161	G3140	G2532	G1492	G3754	G3588
N-GSF	CONJ	P-1NP	CONJ	V-PAI-1P	CONJ	V-RAI-2S	CONJ	T-NSF
ἀληθείας·	καὶ	ἡμεῖς	δὲ	μαρτυροῦμεν,	καὶ	οἶδας	ὅτι	ἡ
aletheias;	kai	hemeis	de	martyrumen,	kai	oidas	hoti	he
prawdy,	i	my	zaś	zaświadczamy,	i	wiesz,	że	—

G3141	G2257	G227	G2076		G4183	G2192	G1125	G4771	G235
N-NSF	P-1GP	A-NSF	V-PAI-3S		A-APN	V-IAI-1S	V-AAN	P-2DS	CONJ
μαρτυρία	ἡμῶν	ἀληθής	ἐστιν.	**1:13**	Πολλὰ	εἶχον	γράψαι	σοι,	ἀλλ’
martyria	hemon	alethes	estin.		Polla	eichon	grapsai	soi,	all’
świadectwo	nasze	prawdą	jest.		Wiele	mógłbym	pisać	ci,	ale

G3756	G2309	G1223	G3188		G2532	G2563	G4771	G1125		G1679
PRT-N	V-PAI-1S	PREP	A-GSN		CONJ	N-GSM	P-2DS	V-PAN		V-PAI-1S
οὐ	θέλω	διὰ	μέλανος		καὶ	καλάμου	σοι	γράφειν·	**1:14**	ἐλπίζω
u	thelo	dia	melanos	13i)	kai	kalamu	soi	grafein;		elpidzo
nie	chcę	przez	atrament		i	trzcinę	ci	pisać.		Mam nadzieję

G1161	G2112	G4771	G3708	G2532	G4750	G4314	G4750	G2980	
CONJ	ADV	P-2AS	V-2AAN	CONJ	N-ASN	PREP	N-ASN	V-FAI-1P	
δὲ	εὐθέως	σε	ἰδεῖν,	καὶ	στόμα	πρὸς	στόμα	λαλήσομεν.	**1:15**
de	eutheos	se	idein,	kai	stoma	pros	stoma	lalesomen.	
zaś	zaraz	cię	zobaczyć,	i	usta	do	ust	pomówimy.	

G1515	G4771	G782	G4771	G3588	G5384	G782	G3588	G5384
N-NSF	P-2DS	V-PNI-3P	P-2AS	T-NPM	A-NPM	V-PNM-2S	T-APM	A-APM
Εἰρήνη	σοι.	ἀσπάζονταί	σε	οἱ	φίλοι.	ἀσπάζου	τοὺς	φίλους
Eirene	soi.	aspadzontai	se	hoi	filoi.	aspadzu	tus	filus
Pokój	ci,	pozdrawiają	cię	–	przyjaciele.	Pozdrów	—	przyjaciół

G2596	G3686
PREP	N-ASN
κατ’	ὄνομα.
kat’	onoma.
—	imiennie.

List Judy

Pozdrowienie

	G2455		G2424	G5547	G1401	G80	G1161	G2385	G3588	G1722
	N-NSM		N-GSM	N-GSM	N-NSM	N-NSM	CONJ	N-GSM	T-DPM	PREP
1:1	Ἰούδας		Ἰησοῦ	Χριστοῦ	δοῦλος,	ἀδελφὸς	δὲ	Ἰακώβου,	τοῖς	ἐν
	Iudas	1a)	Iesu	Christu	dulos,	adelfos	de	Iakobu,	tois	en
	Juda,		Jezusa	Pomazańca	sługa,	brat	zaś	Jakuba,	—	w

G2316	G3962	G25	G2532	G2424	G5547	G5083	G2822	
N-DSM	N-DSM	V-RPP-DPM	CONJ	N-DSM	N-DSM	V-RPP-DPM	A-DPM	
Θεῷ	Πατρὶ	ἠγαπημένοις	καὶ	Ἰησοῦ	Χριστῷ	τετηρημένοις	κλητοῖς.	**1:2**
Theo	Patri	egapemenois	kai	Iesu	Christo	teteremenois	kletois.	
Bogu	Ojcu,	ukochanym	w	Jezusie	Pomazańcu	ustrzeżonym,	powołanym:	

G1656		G5213	G2532	G1515	G2532	G26	G4129		G27
N-NSN		P-2DP	CONJ	N-NSF	CONJ	N-NSF	V-APO-3S		A-VPM
ἔλεος		ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη	καὶ	ἀγάπη	πληθυνθείη.	**1:3**	Ἀγαπητοί,
eleos	2a)	hymin	kai	eirene	kai	agape	plethyntheie.		Agapetoi,
miłosierdzie		wam	i	pokój	i	miłość	niech się pomnaża.		Ukochani,

G3956	G4710	G4160	G1125	G5213	G4012	G3588	G2839	G2257
A-ASF	N-ASF	V-PMP-NSM	V-PAN	P-2DP	PREP	T-GSF	A-GSF	P-1GP
πᾶσαν	σπουδὴν	ποιούμενος	γράφειν	ὑμῖν	περὶ	τῆς	κοινῆς	ἡμῶν
pasan	spuden	poiumenos	grafein	hymin	peri	tes	koines	hemon
całą	gorliwość	czyniąc	[by] pisać	wam	o	—	wspólnym	naszym

G4991	G318	G2192	G1125	G5213	G3870	G1864	G3588
N-GSF	N-ASF	V-2AAI-1S	V-AAN	P-2DP	V-PAP-NSM	V-PNN	T-DSF
σωτηρίας,	ἀνάγκην	ἔσχον	γράψαι	ὑμῖν	παρακαλῶν	ἐπαγωνίζεσθαι	τῇ
soterias,	ananken	eschon	grapsai	hymin	parakalon	epagonidzesthai	te
zbawieniu,	potrzebę	mam	pisać	wam,	zachęcając	[by] walczyć o	—

13i)) dosłownie "czarny pigment".
1a)) w zasadzie "Judasz".
2a)) w zasadzie "litość".

G530	G3860	G3588	G40	G4102		G3921		G1063	G5100
ADV	V-APP-DSF	T-DPM	A-DPM	N-DSF		V-2API-3P		CONJ	X-NPM
ἅπαξ	παραδοθείσῃ	τοῖς	ἁγίοις	πίστει.	**1:4**	παρεισεδύησαν		γάρ	τινες
hapaks	paradotheise	tois	hagiois	pistei.		pareisedyesan	4a)	gar	tines
raz	przekazaną	—	świętym	wiarę.		Przeniknęli		bowiem	jacyś

G444	G3588	G3819	G4270	G1519	G3778	G3588	G2917
N-NPM	T-NPM	ADV	V-RPP-NPM	PREP	D-ASN	T-ASN	N-ASN
ἄνθρωποι,	οἱ	πάλαι	προγεγραμμένοι	εἰς	τοῦτο	τὸ	κρίμα,
anthropoi,	hoi	palai	progegrammenoi	eis	tuto	to	krima,
ludzie,	—	od dawna	przedtem zapisani	na	ten	—	sąd,

G765		G3588	G3588	G2316	G2257	G5485	G3346	G1519	G766	
A-NPM		T-ASF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-ASF	V-PAP-NPM	PREP	N-ASF	
ἀσεβεῖς,		τὴν	τοῦ	Θεοῦ	ἡμῶν	χάριτα	μετατιθέντες	εἰς	ἀσέλγειαν	
asebeis,	4l)	ten	tu	Theu	hemon	charita	metatithentes	eis	aselgeian	4t)
niegodziwcy,		—	—	Boga	naszego	łaskę	obracający	w	rozwiązłość	

G2532	G3588	G3441	G1203	G2532	G2962	G2257	G2424	G5547
CONJ	T-ASM	A-ASM	N-ASM	CONJ	N-ASM	P-1GP	N-ASM	N-ASM
καὶ	τὸν	μόνον	Δεσπότην	καὶ	Κύριον	ἡμῶν	Ἰησοῦν	Χριστὸν
kai	ton	monon	Despoten	kai	Kyrion	hemon	Iesun	Christon
i	—	jedynego	Władcę	i	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca

G720
V-PNP-NPM
ἀρνούμενοι.
arnumenoi.
odrzucający.

Przykłady kary za przekraczanie ustalonego przez Boga porządku

	G5279	G1161	G5209	G1014	G1492	G530		G3956	G3754
	V-AAN	CONJ	P-2AP	V-PNI-1S	V-RAP-APM	ADV		A-APN	CONJ
1:5	Ὑπομνῆσαι	δὲ	ὑμᾶς	βούλομαι,	εἰδότας	ἅπαξ		πάντα,	ὅτι
	Hypomnesai	de	hymas	bulomai,	eidotas	hapaks		panta,	hoti
	Przypominać	zaś	wam	chcę,	wiedzącym	raz na zawsze		wszystko,	że

G2962	G2992	G1537	G1093	G125	G4982	G3588	G1208	G3588	G3361
N-NSM	N-ASM	PREP	N-GSF	N-GSF	V-AAP-NSM	T-ASN	A-ASN	T-APM	PRT-N
Κύριος	λαὸν	ἐκ	γῆς	Αἰγύπτου	σώσας	τὸ	δεύτερον	τοὺς	μὴ
Kyrios	laon	ek	ges	Aigyptu	sosas	to	deuteron	tus	me
Pan	lud	z	ziemi	Egiptu	ocaliwszy,	—	drugi raz	—	nie

G4100	G622		G32	G5037	G3588	G3361	G5083		G3588		
V-AAP-APM	V-AAI-3S		N-APM	PRT	T-APM	PRT-N	V-AAP-APM		T-ASF		
πιστεύσαντας	ἀπώλεσεν,	**1:6**	ἀγγέλους	τε	τοὺς	μὴ	τηρήσαντας		τὴν		
pisteusantas	apolesen,		angelus	te	tus	me	teresantas	6e)	ten		
wierzących	wytracił.		Zwiastunów	—	—	nie	strzegących		—		

G1438	G746	G235	G620	G3588	G2398	G3613	G1519	G2920	
F-3GPM	N-ASF	CONJ	V-2AAP-APM	T-ASN	A-ASN	N-ASN	PREP	N-ASF	
ἑαυτῶν	ἀρχὴν	ἀλλὰ	ἀπολιπόντας	τὸ	ἴδιον	οἰκητήριον	εἰς	κρίσιν	
heauton	archen	alla	apolipontas	to	idion	oiketerion	eis	krisin	
swego	początku,	ale	pozostawiających	—	własny	dom,	na	sądu	

G3173	G2250	G1199	G126	G5259	G2217	G5083			G5613	
A-GSF	N-GSF	N-DPM	A-DPM	PREP	N-ASM	V-RAI-3S			ADV	
μεγάλης	ἡμέρας	δεσμοῖς	ἀϊδίοις	ὑπὸ	ζόφον	τετήρηκεν·		**1:7**	ὡς	
megales	hemeras	desmois	aidiois	hypo	zofon	tetereken;	6v)		hos	
wielkiego	dzień	więzami	wiecznymi	pod	mrokiem	zachował.			Jak	

G4670	G2532	G1116	G2532	G3588	G4012	G846	G4172	G3588	G3664	
N-NSF	CONJ	N-NSF	CONJ	T-NPF	PREP	P-APF	N-NPF	T-ASM	A-ASM	
Σόδομα	καὶ	Γόμορρα	καὶ	αἱ	περὶ	αὐτὰς	πόλεις,	τὸν	ὅμοιον	
Sodoma	kai	Gomorra	kai	hai	peri	autas	poleis,	ton	homoion	
Sodoma	i	Gomora	i	—	okoliczne	ich	miasta,	—	w podobny	

4a)) lub "wśliznęli" po kryjomu.
4l)) lub "bezbożni".
4t)) w szczególności: nieokiełznana żądza, nadmiar, rozwiązłość, rozwiązłość, rozpustność, oburzenie, bezwstydność, bezczelność.
5i)) Kodeks Watykański, Aleksandryjski i przekłady koptyjskie zawierają słowo Ἰησοῦς.
6a)) czyli aniołów.
6e)) lub "którzy ustrzegli".
6h)) lub "panowania".
6v)) lub "ustrzegł".

G5158 N-ASM	G3778 D-DPM	G1608 V-AAP-NPF		G2532 CONJ	G565 V-2AAP-NPF	G3694 ADV	G4561 N-GSF	G2087 A-GSF
τρόπον	τούτοις	ἐκπορνεύσασαι		καὶ	ἀπελθοῦσαι	ὀπίσω	σαρκὸς	ἑτέρας,
tropon	tutois	ekporneusasai	7n)	kai	apelthusai	opiso	sarkos	heteras,
sposób	[do] tych	oddanych cudzołóstwie		i	odchodzących	za	ciałem	innych,

G4295 V-PNI-3P	G1164 N-ASN	G4442 N-GSN	G166 A-GSN	G1349 N-ASF	G5254 V-PAP-NPF	
πρόκειται	δεῖγμα	πυρὸς	αἰωνίου	δίκην	ὑπέχουσαι.	**1:8**
prokeintai	deigma	pyros	aioniu	diken	hypechusai.	
występują jako	przykład	ognia	wiecznego	[sprawiedliwy] wyrok	znosząc.	

G3668 ADV	G3305 CONJ	G2532 CONJ	G3778 D-NPM	G1797 V-PNP-NPM		G4561 N-ASF	G3303 PRT	G3392 V-PAI-3P
Ὁμοίως	μέντοι	καὶ	οὗτοι	ἐνυπνιαζόμενοι		σάρκα	μὲν	μιαίνουσιν,
Homoios	mentoi	kai	hutoi	enypniadzomenoi	8e)	sarka	men	miainusin,
Podobnie	jednak	i	ci	mający marzenia,		ciała	—	kalają,

G2963 N-ASF		G1161 CONJ	G114 V-PAI-3P	G1391 N-APF	G1161 CONJ	G987 V-PAI-3P		G3588 T-NSM	G1161 CONJ
κυριότητα		δὲ	ἀθετοῦσιν,	δόξας	δὲ	βλασφημοῦσιν.	**1:9**	ὁ	δὲ,
kyrioteta	8i)	de	athetusin,	doksas	de	blasfemusin.		ho	de,
zwierzchności		zaś	odrzucają,	chwałom	zaś	bluźnią.		—	Zaś

G3413 N-PRI	G3588 T-NSM	G743 N-NSM		G3753 ADV	G3588 T-DSM	G1228 A-DSM		G1252 V-PMP-NSM
Μιχαὴλ	ὁ	ἀρχάγγελος		ὅτε	τῷ	διαβόλῳ		διακρινόμενος
Michael	ho	archangelos	9e)	hote	to	diabolo	9h)	diakrinomenos
Michał	—	*arcyzwiastun,*		kiedy	—	[z] oszczercą		sprzeciwiając się,

G1256 V-INI-3S	G4012 PREP	G3588 T-GSM	G3475 N-GSM	G4983 N-GSN	G3756 PRT-N	G5111 V-AAI-3S	G2920 N-ASF	G2018 V-2AAN
διελέγετο	περὶ	τοῦ	Μωϋσέως	σώματος,	οὐκ	ἐτόλμησεν	κρίσιν	ἐπενεγκεῖν
dielegeto	peri	tu	Moyseos	somatos,	uk	etolmesen	krisin	epenenkein
spierał się	o	—	Mojżesza	ciało,	nie	odważył się	sądu	brać

G988 N-GSF	G235 CONJ	G3004 V-2AAI-3S	G2008 V-AAO-3S	G4771 P-2DS	G2962 N-NSM		G3778 D-NPM	G1161 CONJ
βλασφημίας,	ἀλλὰ	εἶπεν.	Ἐπιτιμήσαι	σοι	Κύριος	**1:10**	οὗτοι	δὲ
blasfemias,	alla	eipen.	Epitimesai	soi	Kyrios	9x)	hutoi	de
bluźnierczego,	ale	powiedział:	*[Niech] upomni*	*cię*	*Pan.*		Ci	zaś,

G3745 K-APN	G3303 PRT	G3756 PRT-N	G1492 V-RAI-3P	G987 V-PAI-3P	G3745 K-APN	G1161 CONJ	G5447 ADV
ὅσα	μὲν	οὐκ	οἴδασιν	βλασφημοῦσιν,	ὅσα	δὲ	φυσικῶς
hosa	men	uk	oidasin	blasfemusin,	hosa	de	fysikos
[o] których	oczywiście	nie	wiedząc	bluźnią,	[o] których	zaś	z natury

G5613 ADV	G3588 T-NPN	G249 A-NPN		G2226 N-NPN	G1987 V-PNI-3P	G1722 PREP	G3778 D-DPN	G5351 V-PPI-3P		G3759 INJ
ὡς	τὰ	ἄλογα		ζῷα	ἐπίστανται,	ἐν	τούτοις	φθείρονται.	**1:11**	οὐαὶ
hos	ta	aloga	10m)	zoa	epistantai,	en	tutois	ftheirontai.		uai
jak	—	głupie		zwierzęta	wiedzą,	w	tych	są niszczeni.		Biada

G846 P-DPM	G3754 CONJ	G3588 T-DSF	G3598 N-DSF	G3588 T-GSM	G2535 N-PRI	G4198 V-AOI-3P	G2532 CONJ	G3588 T-DSF	G4106 N-DSF
αὐτοῖς,	ὅτι	τῇ	ὁδῷ	τοῦ	Κάϊν	ἐπορεύθησαν,	καὶ	τῇ	πλάνῃ
autois,	hoti	te	hodo	tu	Kain	eporeuthesan,	kai	te	plane
im,	że	—	drogą	—	Kaina	poszli,	i	—	błędem

7n)) w zasadzie "które oddały się nierządowi".
8e)) lub "*oddani snom*".
8i)) lub "*władzę, panowanie, Państwo*".
9e)) dosłownie "władca zwiastunów", potocznie archanioł. Dn 10:13, 21, Dn 12:1.
9h)) czyli "diabeł".
9x)) por. Za 3:2. Cytat z niezachowanej części WMoj. Bauckham, na podstawie innych tekstów rekonstruuje zakończenie WMoj w następujący sposób: *Kiedy Mojżesz umarł na górze, Bóg posłał archanioła Michała, aby zabrał jego ciało w inne miejsce i je pochował. Ale diabeł oparł się mu i chcąc oszukać, powiedział: „Ciało jest moje, bo jestem panem materii”. Michał odpowiedział, że Bóg jest Panem materii, „z Jego Świętego Ducha wszyscy zostaliśmy stworzeni”. . . Z oblicza Boga wyszedł Jego Duch i powstał świat” [por. Ps 33:6; Ps 104:30]. Diabeł nie jest prawowitym panem świata materialnego, ale buntownikiem, który zdobył władzę nad ludzkością, kiedy zainspirował węża, by skusił Adama i Ewę do grzechu. W końcu Michał powiedział: „Niech cię Pan zgromi!”, odwołując się w ten sposób do sądu Pana, który jest „Panem duchów i wszelkiego ciała” (Lb 16:22; Lb 27:16 LXX) i zatem Pan samego diabła i świata materialnego.* (R. Bauckham, *Jude and the Relatives of Jesus in the Early Church* s.243).
10m)) lub "nierozumne".

G3588 T-GSM	G903 N-PRI	G3408 N-GSM	G1632 V-API-3P		G2532 CONJ	G3588 T-DSF	G485 N-DSF	G3588 T-GSM
τοῦ	Βαλαὰμ	μισθοῦ	ἐξεχύθησαν,		καὶ	τῇ	ἀντιλογίᾳ	τοῦ
tu	Balaam	misthu	eksechythesan,	11o)	kai	te	antilogia	tu
—	Balaama	[dla] zapłaty	zostali pogrążeni,		i	—	buncie	—

G2879 N-PRI	G622 V-2AMI-3P		G3778 D-NPM	G1526 V-PAI-3P	G3588 T-NPM	G1722 PREP	G3588 T-DPF	G26 N-DPF
Κόρε	ἀπώλοντο.	**1:12**	Οὗτοί	εἰσιν	οἱ	ἐν	ταῖς	ἀγάπαις
Kore	apolonto.		HUtoi	eisin	hoi	en	tais	agapais
Korego	zostali zniszczeni.		Oni	są	—	na	—	ucztach miłości

G5216 P-2GP	G4694 N-NPF		G4910 V-PNP-NPM	G870 ADV	G1438 F-3APM	G4165 V-PAP-NPM		G3507 N-NPF
ὑμῶν	σπιλάδες		συνευωχούμενοι	ἀφόβως,,	ἑαυτοὺς	ποιμαίνοντες		νεφέλαι
hymon	spilades	12h)	syneuochumenoi	afobos,,	heautus	poimainontes	12l)	nefelai
waszych	rafami		ucztujący	nieustraszenie,	*siebie*	*pasącymi*		chmurami

G504 A-NPF	G5259 PREP	G417 N-GPM	G3911 V-PPP-NPF	G1186 N-NPN	G5352 A-NPN	G175 A-NPN
ἄνυδροι	ὑπὸ	ἀνέμων	παραφερόμεναι,	δένδρα	φθινοπωρινὰ	ἄκαρπα
anydroi	hypo	anemon	paraferomenai,	dendra	fthinoporina	akarpa
bezwodnymi	przez	wiatry	pędzonymi,	drzewami	jesiennymi	bezowocnymi,

G1364 ADV	G599 V-2AAP-NPN	G1610 V-APP-NPN		G2949 N-NPN	G66 A-NPN	G2281 N-GSF
δὶς	ἀποθανόντα	ἐκριζωθέντα,	**1:13**	κύματα	ἄγρια	θαλάσσης
dis	apothanonta	ekridzothenta,		kymata	agria	thalasses
[po] dwakroć	umarłymi,	wykorzenionymi,		falami	dzikimi	morza

G1890 V-PAP-NPN	G3588 T-APF	G1438 F-3GPN	G152 N-APF		G792 N-NPM	G4107 N-NPM		G3739 R-DPM	G3588 T-NSM
ἐπαφρίζοντα	τὰς	ἑαυτῶν	αἰσχύνας,		ἀστέρες	πλανῆται,		οἷς	ὁ
epafridzonta	tas	heauton	aischynas,	13g)	asteres	planetai,	13i)	hois	ho
pieniącymi się	—	swoimi	hańbami,		gwiazdami	wędrującymi,		którym	—

G2217 N-NSM	G3588 T-GSN	G4655 N-GSN	G1519 PREP	G165 N-ASM	G5083 V-RPI-3S		G4395 V-AAI-3S	G1161 CONJ
ζόφος	τοῦ	σκότους	εἰς	αἰῶνα	τετήρηται.	**1:14**	Ἐπροφήτευσεν	δὲ
zofos	tu	skotus	eis	aiona	teteretai.		Eprofeteusen	de
mrok	—	ciemności	—	na wiek	[jest] ustrzeżony.		Prorokował	zaś

G2532 CONJ	G3778 D-DPM	G1442 A-NSM	G575 PREP	G76 N-PRI	G1802 N-PRI		G3004 V-PAP-NSM	G3708 V-2AMM-2S	G2064 V-2AAI-3S
καὶ	τούτοις	ἕβδομος	ἀπὸ	Ἀδὰμ	Ἑνὼχ		λέγων	Ἰδοὺ	ἦλθεν,
kai	tutois	hebdomos	apo	Adam	Henoch	14h)	legon	Idu	elthen,
i	im	siódmy	od	Adama,	Henoch		mówiąc:	*Oto*	*przychodzi,*

G2962 N-NSM	G1722 PREP	G40 A-DPF	G3461 N-DPF		G846 P-GSM		G4160 V-AAN	G2920 N-ASF	G2596 PREP
Κύριος	ἐν	ἁγίαις	μυριάσιν		αὐτοῦ,	**1:15**	ποιῆσαι	κρίσιν	κατὰ
Kyrios	en	hagiais	myriasin	14o)	autu,		poiesai	krisin	kata
Pan	*wśród*	*świętych*	*niezliczonych*		*Jego,*		*dokonać*	*sądu*	*przeciw*

G3956 A-GPM	G2532 CONJ	G1651 V-AAN	G3956 A-APM	G3588 T-APM	G765 A-NPM	G4012 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
πάντων	καὶ	ἐλέγξαι	πάντας	τοὺς	ἀσεβεῖς	περὶ	πάντων	τῶν
panton	kai	elenksai	pantas	tus	asebeis	peri	panton	ton
każdemu	*i*	*skazując*	*wszystkich*	—	*bezbożnych*	*za*	*wszystkie*	—

G2041 N-GPN	G763 N-GSF	G846 P-GPM	G3739 R-GPN	G764 V-AAI-3P	G2532 CONJ	G4012 PREP	G3956 A-GPN	G3588 T-GPN
ἔργων	ἀσεβείας	αὐτῶν	ὧν	ἠσέβησαν	καὶ	περὶ	πάντων	τῶν
ergon	asebeias	auton	hon	esebesan	kai	peri	panton	ton
uczynki	*bezbożne*	*ich,*	—	*które popełnili*	i	za	wszystkie	—

11o)) dosł. "*wylani, wyrzuceni, straceni*.
12h)) metaf. "*skrytymi pod wodą skałami*" (*SNPD*, P.Zaremba).
12l)) Ez 34:8.
13g)) lub "bezwstydem".
13i)) lub "błądzącymi".
14h)) Rdz 5:24
14o)) inaczej "miriada" czyli nieokreślona duża liczba.

G4642 A-GPN	G3739 R-GPN	G2980 V-AAI-3P	G2596 PREP	G846 P-GSM	G268 A-NPM	G765 A-NPM	
σκληρῶν	ὧν	ἐλάλησαν	κατ’	αὐτοῦ	ἁμαρτωλοὶ	ἀσεβεῖς.	**1:16**
skleron	hon	elalesan	kat’	autu	hamartoloi	asebeis.	**15ab)**
twarde	—	[słowa, które] wyrzekli	*przeciw*	*Niemu*	*grzesznicy*	*bezbożni.*	

G3778 D-NPM	G1526 V-PAI-3P	G1113 N-NPM		G3202 A-NPM		G2596 PREP	G3588 T-APF
Οὗτοί	εἰσιν	γογγυσταί,		μεμψίμοιροι,		κατὰ	τὰς
HUtoi	eisin	gongystai,	**16c)**	mempsimoiroi,	**16d)**	kata	tas
Ci	są	mruczącymi [pod nosem],		[wiecznie] narzekającymi,		według	—

G1939 N-APF	G846 P-GPM	G4198 V-PNP-NPM	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G4750 N-NSN	G846 P-GPM	G2980 V-PAI-3S	G5246 A-APN
ἐπιθυμίας	αὐτῶν	πορευόμενοι,	καὶ	τὸ	στόμα	αὐτῶν	λαλεῖ	ὑπέρογκα,
epithymias	auton	poreuomenoi,	kai	to	stoma	auton	lalei	hyperonka,
pożądań	ich	chodzący,	a	—	usta	ich	mówią	przesadnie,

G2296 V-PAP-NPM	G4383 N-APN	G5622 N-GSF		G5484 ADV			G4771 P-2NP	G1161 CONJ	G27 A-VPM
θαυμάζοντες	πρόσωπα	ὠφελείας		χάριν.		**1:17**	Ὑμεῖς	δέ,	ἀγαπητοί,
thaumadzontes	prosopa	ofeleias	**16r)**	charin.	**16s)**		Hymeis	de,	agapetoi,
podziwiający	osoby	korzyść		mając na względzie.			Wy	zaś,	ukochani,

G3403 V-APM-2P	G3588 T-GPN	G4487 N-GPN	G3588 T-GPN	G4302 V-RPP-GPN	G5259 PREP	G3588 T-GPM	G652 N-GPM
μνήσθητε	τῶν	ῥημάτων	τῶν	προειρημένων	ὑπὸ	τῶν	ἀποστόλων
mnesthete	ton	rematon	ton	proeiremenon	hypo	ton	apostolon
przypomnijcie sobie	—	słowo	—	przepowiedziane	przez	—	wysłanników

	G3588 T-GSM	G2962 N-GSM	G2257 P-1GP	G2424 N-GSM	G5547 N-GSM		G3754 CONJ	G3004 V-IAI-3P	G5213 P-2DP	G1909 PREP
	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	**1:18**	ὅτι	ἔλεγον	ὑμῖν	Ἐπ’
17k)	tu	Kyriu	hemon	Iesu	Christu,		hoti	elegon	hymin	Ep’
	—	Pana	naszego	Jezusa	Pomazańca,		że	mówili	wam:	*W*

G2078 A-GSM-S	G3588 T-GSM	G5550 N-GSM		G1510 V-FDI-3P	G1703 N-NPM		G2596 PREP	G3588 T-APF	G1438 F-3GPM	G1939 N-APF
ἐσχάτου	τοῦ	χρόνου		ἔσονται	ἐμπαῖκται		κατὰ	τὰς	ἑαυτῶν	ἐπιθυμίας
eschatu	tu	chronu	**18g)**	esontai	empaiktai	**18i)**	kata	tas	heauton	epithymias
ostatnim	—	*czasie*		*będą*	*szydercy*		*według*	—	*swych*	*pożądań*

G4198 V-PNP-NPM	G3588 T-GPF	G763 N-GPF			G3778 D-NPM	G1526 V-PAI-3P	G3588 T-NPM	G592 V-PAP-NPM
πορευόμενοι	τῶν	ἀσεβειῶν.		**1:19**	Οὗτοί	εἰσιν	οἱ	ἀποδιορίζοντες,
poreuomenoi	ton	asebeion.	**18p)**		HUtoi	eisin	hoi	apodioridzontes,
idący	*[w]*	*bezbożności.*			Ci	są	—	powodujący podziały,

	G5591 A-NPM	G4151 N-ASN	G3361 PRT-N	G2192 V-PAP-NPM
	ψυχικοί,	Πνεῦμα	μὴ	ἔχοντες.
19d)	psychikoi,	Pneuma	me	echontes.
	zmysłowi,	Ducha	nie	mający.

15ab)) 1HenEt 1:9 "*Oto przychodzi On z dziesięcioma tysiącami świętych, aby dokonać sądu nad nimi i aby zniszczyć grzeszników, i aby złajać każdego, za to wszystko, co przeciwko Niemu uczynili grzesznicy i niegodziwcy.*" (przeł. ks. Ryszard Rubinkiewicz SDB).
16c)) inaczej "szemrzącymi", "gderaczami", "narzekającymi".
16d)) inaczej "skarżącymi się na los" lub "wynajdujący niedociągnięcia".
16r)) lub "zysk".
16s)) "przez wzgląd" lub "gwoli".
17k)) czyli "apostołów".
18g)) 1P 1:5.
18i)) 2P 3:3
18p)) Jk 1:14-15, Jk 4:1.
19d)) inaczej "odłączający samych siebie" lub "wprowadzający rozłamy".

Zasady zdrowego duchowego życia

	G4771	G1161	G27	G2026	G1438	G3588	G40	G5216
	P-2NP	CONJ	A-VPM	V-PAP-NPM	F-2APM	T-DSF	A-DSF-S	P-2GP
1:20	ὑμεῖς	δέ,	ἀγαπητοί,	ἐποικοδομοῦντες	ἑαυτοὺς	τῇ	ἁγιωτάτῃ	ὑμῶν
	hymeis	de,	agapetoi,	epoikodomuntes	heautus	te	hagiotate	hymon
	Wy	zaś,	ukochani,	budując	siebie samych	—	najświętszą	waszą

G4102	G1722	G4151	G40	G4336		G1438	G1722	G26	
N-DSF	PREP	N-DSN	A-DSN	V-PNP-NPM		F-2APM	PREP	N-DSF	
πίστει,	ἐν	Πνεύματι	Ἁγίῳ	προσευχόμενοι,	**1:21**	ἑαυτοὺς	ἐν	ἀγάπῃ	
pistei,	en	Pneumati	Hagio	proseuchomenoi,		heautus	en	agape	
wiarą,	w	Duchu	Świętym	modląc się,		siebie samych	w	miłości	

G2316	G5083	G4327	G3588	G1656	G3588	G2962	G2257	G2424
N-GSM	V-AAM-2P	V-PNP-NPM	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSM
Θεοῦ	τηρήσατε,	προσδεχόμενοι	τὸ	ἔλεος	τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν	Ἰησοῦ
Theu	teresate,	prozdechomenoi	to	eleos	tu	Kyriu	hemon	Iesu
Boga	strzeżcie,	oczekując	—	miłosierdzia	—	Pana	naszego	Jezusa

G5547	G1519	G2222	G166		G2532	G3739	G3303	G1653
N-GSM	PREP	N-ASF	A-ASF		CONJ	R-APM	PRT	V-PAM-2P
Χριστοῦ	εἰς	ζωὴν	αἰώνιον.	**1:22**	καὶ	οὓς	μὲν	ἐλεᾶτε
Christu	eis	zoen	aionion.		kai	hus	men	eleate
Pomazańca	do	życia	wiecznego.		i	—	—	miłosierni [będąc dla]

G1252		G3739	G1161	G4982	G1537	G4442	G726	G3739
V-PMP-APM		R-APM	CONJ	V-PAM-2P	PREP	N-GSN	V-PAP-NPM	R-APM
διακρινομένους	**1:23**	οὓς	δὲ	σῴζετε,	ἐκ	πυρὸς	ἁρπάζοντες	οὓς
diakrinomenus		hus	de	sodzete,	ek	pyros	harpadzontes	hus
wątpiących,		[innych]	zaś	*ratujcie*	*z*	*ognia*	*chwytając;*	[dla innych]

G1161	G1653	G1722	G5401	G3404	G2532	G3588	G575	G3588
CONJ	V-PAM-2P	PREP	N-DSM	V-PAP-NPM	CONJ	T-ASM	PREP	T-GSF
δὲ	ἐλεᾶτε	ἐν	φόβῳ,	μισοῦντες	καὶ	τὸν	ἀπὸ	τῆς
de	eleate	en	fobo,	misuntes	kai	ton	apo	tes
zaś	miejcie miłosierdzie	z	obawą,	nienawidząc	i	—	od	—

G4561	G4695	G5509	
N-GSF	V-RPP-ASM	N-ASM	
σαρκὸς.	ἐσπιλωμένον	χιτῶνα	
sarkos.	espilomenon	chitona	**23s)**
ciała	*splamionej*	*tuniki.*	

Końcowa doksologia

	G3588	G1161	G1410	G5442	G5210	G679		G2532	G2476
	T-DSM	CONJ	V-PNP-DSM	V-AAN	P-2AP	A-APM		CONJ	V-AAN
1:24	Τῷ	δὲ	δυναμένῳ	φυλάξαι	ὑμᾶς	ἀπταίστους	**24f)**	καὶ	στῆσαι
	To	de	dynameno	fylaksai	hymas	aptaistus		kai	stesai
	[Temu]	zaś,	który jest w stanie	ustrzec	was	od upadku		i	postawić

G2714	G3588	G1391	G846	G299		G1722	G20		
ADV	T-GSF	N-GSF	P-GSM	A-APM		PREP	N-DSF		
κατενώπιον	τῆς	δόξης	αὐτοῦ	ἀμώμους		ἐν	ἀγαλλιάσει,	**1:25**	
katenopion	tes	dokses	autu	amomus		en	agalliasei,	**24o)**	
w obecności	—	chwały	Jego	[jako] nieskazitelnych		w	uniesieniu,		

G3441	G2316	G4990	G2257	G1223	G2424	G5547	G3588	G2962
A-DSM	N-DSM	N-DSM	P-1GP	PREP	N-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM
μόνῳ	Θεῷ	Σωτῆρι	ἡμῶν	διὰ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ	τοῦ	Κυρίου
mono	Theo	Soteri	hemon	dia	Iesu	Christu	tu	Kyriu
Jedynemu	Bogu	Zbawicielowi	naszemu	przez	Jezusa	Pomazańca	—	Pana

---

23s)) 2P 2:9-10

24f)) dosłownie "nieupadłymi".

24o)) dosłownie "w rozradowaniu" lub "z wesołością".

G2257	G1391	G3172	G2904	G2532	G1849	G4253	G3956	G3588
P-1GP	N-NSF	N-NSF	N-NSN	CONJ	N-NSF	PREP	A-GSM	T-GSM
ἡμῶν	δόξα	μεγαλωσύνη	κράτος	καὶ	ἐξουσία	πρὸ	παντὸς	τοῦ
hemon	doksa	megalosyne	kratos	kai	eksusia	pro	pantos	tu
naszego,	chwała,	wielkość,	moc	i	władza	przed	wszystkimi	—

G165	G2532	G3568	G2532	G1519	G3956	G3588	G165	G281
N-GSM	CONJ	ADV	CONJ	PREP	A-APM	T-APM	N-APM	HEB
αἰῶνος	καὶ	νῦν	καὶ	εἰς	πάντας	τοὺς	αἰῶνας·	ἀμήν.
aionos	kai	nyn	kai	eis	pantas	tus	aionas;	amen.
wiekami	i	teraz	i	na	wszystkie	—	wieki.	Amen.

Objawienie Jana

Rozdział 1

Wprowadzenie

	G602		G2424	G5547		G3739	G1325	G846	G3588	G2316	
	N-NSF		N-GSM	N-GSM		R-ASF	V-AAI-3S	P-DSM	T-NSM	N-NSM	
1:1	Ἀποκάλυψις		Ἰησοῦ	Χριστοῦ,		ἣν	ἔδωκεν	αὐτῷ	ὁ	Θεός,	
	Apokalypsis	1a)	Iesu	Christu,	1c)	hen	edoken	auto	ho	Theos,	1h)
	Objawienie		Jezusa	Pomazańca,		które	dał	Mu	—	Bóg,	

G1166	G3588	G1401		G846	G3739	G1163	G1096		G1722	G5034
V-AAN	T-DPM	N-DPM		P-GSM	R-APN	V-PAI-3S	V-2ADN		PREP	N-DSN
δεῖξαι	τοῖς	δούλοις		αὐτοῦ	ἃ	δεῖ	γενέσθαι		ἐν	τάχει,
[by] pokazać	—	sługom	1k)	Jego	*co*	*musi*	*stać się*	1o)	w	krótce,

G2532	G4591	G649	G1223	G3588	G32	G846	G3588	G1401	G846
CONJ	V-AAI-3S	V-AAP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSM	T-DSM	N-DSM	P-GSM
καὶ	ἐσήμανεν	ἀποστείλας	διὰ	τοῦ	ἀγγέλου	αὐτοῦ,	τῷ	δούλῳ	αὐτοῦ
kai	esemanen	aposteilas	dia	tu	angelu	autu,	to	dulo	autu
i	oznaczył	posławszy	przez	—	zwiastuna	Jego	—	słudze	Jego

G2491		G3739	G3140	G3588	G3056	G3588	G2316	G2532	G3588
N-DSM		R-NSM	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-ASF
Ἰωάνῃ,	1:2	ὃς	ἐμαρτύρησεν	τὸν	λόγον	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	τὴν
Ioane,		hos	emartyresen	ton	logon	tu	Theu	kai	ten
Janowi,		co	zaświadczył	—	słowo	—	Boga	i	—

G3141	G2424	G5547	G3745	G3708		G3107		G3588
N-ASF	N-GSM	N-GSM	K-APN	V-2AAI-3S		A-NSM		T-NSM
μαρτυρίαν	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,	ὅσα	εἶδεν.	1:3	Μακάριος		ὁ
martyrian	Iesu	Christu,	hosa	eiden.		Makarios	3a)	ho
świadectwo	Jezusa	Pomazańca,	ile	zobaczył.		Szczęśliwy		—

G314		G2532	G3588	G191	G3588	G3056	G3588	G4394	G2532
V-PAP-NSM		CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM	T-APM	N-APM	T-GSF	N-GSF	CONJ
ἀναγινώσκων		καὶ	οἱ	ἀκούοντες	τοὺς	λόγους	τῆς	προφητείας	καὶ
anaginoskon	3c)	kai	hoi	akuontes	tus	logus	tes	profeteias	kai
czytający		i	ci	słyszący	—	słowa	—	proroctwa	i

G5083	G3588	G1722	G846	G1125	G3588	G1063	G2540		G1451
V-PAP-NPM	T-APN	PREP	P-DSF	V-RPP-APN	T-NSM	CONJ	N-NSM		ADV
τηροῦντες	τὰ	ἐν	αὐτῇ	γεγραμμένα·	ὁ	γὰρ	καιρὸς		ἐγγύς.
teruntes	ta	en	aute	gegrammena;	ho	gar	kairos	3s)	engys.
strzegący	—	w	nim,	które są napisane,	—	bowiem	czas		bliski.

1a)) lub "odsłonięcie" w domyśle tajemnicy. Z greckiego ἀποκάλυψις pochodzi nazwa "Apokalipsa".
1c)) Pomazaniec = Mesjasz = Chrystus
1h)) Źródłem Objawienia jest Bóg Ojciec, tym, który objawia jest Jezus Chrystus, pośrednikiem zaś anioł.
1k)) dosłownie "niewolnikom".
1o)) Dn 2:28-29 Dn 2:45
2l)) w znaczeniu "tyle, ile" lub "które".
3a)) Pierwsze z siedmiu błogosławieństw.
3c)) lub "odczytujący".
3s)) lub "pora".

Powitanie

	G2491	G3588	G2033	G1577		G3588	G1722	G3588	G773		G5485
	N-NSM	T-DPF	A-NUI	N-DPF		T-DPF	PREP	T-DSF	N-DSF		N-NSF
1:4	Ἰωάνης	ταῖς	ἑπτὰ	ἐκκλησίαις		ταῖς	ἐν	τῇ	Ἀσίᾳ·		χάρις
	Ioanes	tais	hepta	ekklesiais	4d)	tais	en	te	Asia;	4h)	charis
	Jan	—	siedmiu	zgromadzeniom		—	w	—	Azji:		łaska

G5213	G2532	G1515	G575	G3588	G1510		G2532	G3588	G1510	G2532
P-2DP	CONJ	N-NSF	PREP	T-NSM	V-PAP-NSM		CONJ	T-NSM	V-IAI-3S	CONJ
ὑμῖν	καὶ	εἰρήνη	ἀπὸ	ὁ	ὢν		καὶ	ὁ	ἦν	καὶ
hymin	kai	eirene	apo	ho	on	4o)	kai	ho	en	kai
wam	i	pokój	od	[Tego co]	był		i	[co]	jest	i

G3588	G2064	G2532	G575	G3588	G2033	G4151		G3739	G1799	G3588
T-NSM	V-PNP-NSM	CONJ	PREP	T-GPN	A-NUI	N-GPN		R-NPN	ADV	T-GSM
ὁ	ἐρχόμενος,	καὶ	ἀπὸ	τῶν	ἑπτὰ	Πνευμάτων		ἃ	ἐνώπιον	τοῦ
ho	erchomenos,	kai	apo	ton	hepta	Pneumaton	4z)	ha	enopion	tu
[co]	przychodzi,	i	od	—	siedmiu	Duchów		—	przed	—

G2362	G846		G2532	G575	G2424	G5547	G3588	G3144	G3588	
N-GSM	P-GSM		CONJ	PREP	N-GSM	N-GSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	
θρόνου	αὐτοῦ,	1:5	καὶ	ἀπὸ	Ἰησοῦ	Χριστοῦ,,	ὁ	μάρτυς	ὁ	
thronu	autu,		kai	apo	Iesu	Christu,,	ho	martys	ho	
tronem	Jego,		i	od	Jezusa	Pomazańca,	—	świadka	—	

G4103	G3588	G4416	G3588	G3498	G2532	G3588	G758
A-NSM	T-NSM	A-NSM-S	T-GPM	A-GPM	CONJ	T-NSM	N-NSM
πιστός	ὁ	πρωτότοκος	τῶν	νεκρῶν	καὶ	ὁ.	ἄρχων
pistos	ho	prototokos	ton	nekron	kai	ho.	archon
wiernego,	—	pierworodnego	—	[spośród] martwych	i	—	*władca*

4d)) w znaczeniu "kościoła lokalnego" czyli "zboru".
4h)) jako prowincja imperium rzymskiego, tereny dzisiejszej zachodniej Turcji.

4o)) dosłownie "Istniejący" w znaczeniu "już wcześniej".
4z)) Siedem duchów, ἑπτὰ πνευμάτων, oddaje pełnię Ducha Świętego.

G3588	G935	G3588	G1093		G3588	G25	G1473	G2532	G3089
T-GPF	N-GPM	T-GSF	N-GSF		T-DSM	V-PAP-DSM	P-1AP	CONJ	V-AAP-DSM
τῶν	βασιλέων	τῆς	γῆς		Τῷ	ἀγαπῶντι	ἡμᾶς	καὶ	λύσαντι
ton	basileon	tes	ges	5s)	To	agaponti	hemas	kai	lysanti 5x)
—	*królów*	—	*ziemi,*		—	kochającego	nas	i	*uwalniającego*

G1473	G1537	G3588	G266	G2257	G1722	G3588	G129	G846		G2532
P-1AP	PREP	T-GPM	N-GPF	P-1GP	PREP	T-DSN	N-DSN	P-GSM		CONJ
ἡμᾶς	ἐκ	τῶν	ἁμαρτιῶν	ἡμῶν	ἐν	τῷ	αἵματι	αὐτοῦ,	**1:6**	καὶ
hemas	ek	ton	hamartion	hemon	en	to	haimati	autu,		kai
nas	z	—	grzechów	naszych	w	—	krwi	Jego,		i

G4160	G1473	G932	G2409	G3588	G2316	G2532	G3962	G846	G846
V-AAI-3S	P-1AP	N-ASF	N-APM	T-DSM	N-DSM	CONJ	N-DSM	P-GSM	P-DSM
ἐποίησεν	ἡμᾶς	βασιλείαν,	ἱερεῖς	τῷ	Θεῷ	καὶ	Πατρὶ	αὐτοῦ,	αὐτῷ
epoiesen	hemas	basileian,	hiereis	to	Theo	kai	Patri	autu,	auto
uczynił	nas	królestwem,	kapłanami	—	Boga	i	Ojca	Jego,	Jemu

G3588	G1391	G2532	G3588	G2904	G1519	G3588	G165	G3588	G165	G281
T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSN	N-NSN	PREP	T-APM	N-APM	T-GPM	N-GPM	HEB
ἡ	δόξα	καὶ	τὸ	κράτος	εἰς	τοὺς	αἰῶνας	τῶν	αἰώνων·	ἀμήν.
he	doksa	kai	to	kratos	eis	tus	aionas	ton	aionon;	amen.
—	chwała	i	—	moc	na	—	wieki	—	wieków.	Amen.

	G3708	G2064	G3326	G3588	G3507		G2532	G3708	G846
	V-2AMM-2S	V-PNI-3S	PREP	T-GPF	N-GPF		CONJ	V-FDI-3S	P-ASM
1:7	Ἰδοὺ	ἔρχεται	μετὰ	τῶν	νεφελῶν		, καὶ	ὄψεται	αὐτὸν
	Idu	erchetai	meta	ton	nefelon	7e)	, kai	opsetai	auton
	Oto	*przychodzi*	*z*	—	*chmurami,*		i	*zobaczy*	Go

G3956	G3788	G2532	G3748	G846	G1574		G2532	G2875
A-NSM	N-NSM	CONJ	R-NPM	P-ASM	V-AAI-3P		CONJ	V-FDI-3P
πᾶς	ὀφθαλμὸς	καὶ	οἵτινες	αὐτὸν.	ἐξεκέντησαν,		καὶ	κόψονται
pas	ofthalmos	kai	hoitines	auton.	eksekentesan,	7n)	kai	kopsontai
wszelkie	oko	i	którzy	Jego	*przebili,*		*i*	*będą uderzać się w pierś*

	G1909	G846	G3956	G3588	G5443	G3588	G1093		G3483	G281
	PREP	P-ASM	A-NPF	T-NPF	N-NPF	T-GSF	N-GSF		PRT	HEB
	ἐπ’	αὐτὸν	πᾶσαι	αἱ	φυλαὶ	τῆς	γῆς		ναί,	ἀμήν.	**1:8**
7p)	ep’	auton	pasai	hai	fylai	tes	ges	7w)	nai,	amen.	
	przez	*Niego*	*wszystkie*	—	*plemiona*	—	*ziemi.*		Tak,	Amen.	

G1473	G1510	G3588	G1	G2532	G3588	G5598	G3004	G2962	G3588
P-1NS	V-PAI-1S	T-NSN	N-LI	CONJ	T-NSN	N-LI	V-PAI-3S	N-NSM	T-NSM
Ἐγώ	εἰμι	τὸ	Ἄλφα	καὶ	τὸ	Ὦ,	λέγει,	Κύριος	ὁ
Ego	eimi	to	Alfa	kai	to	O,	legei,	Kyrios	ho
JA	*JESTEM*	—	Alfa	i	—	Omega,	mówi	*Pan*	—

G2316	G3588	G1510	G2532	G3588	G1510	G2532	G3588	G2064
N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	T-NSM	V-IAI-3S	CONJ	T-NSM	V-PNP-NSM
Θεός	ὁ	ὢν	καὶ	ὁ	ἦν	καὶ	ὁ	ἐρχόμενος,.
Theos	ho	on	kai	ho	en	kai	ho	erchomenos,.
Bóg	[co]	był	i	[co]	jest	i	[co]	przychodzi,

G3588	G3841
T-NSM	N-NSM
ὁ	Παντοκράτωρ
ho	Pantokrator
—	*Wszechmogący.* 8u)

5s)) Ps 89:28
5x)) Ps 130:8
7e)) Dn 7:4
7n)) Za 12:10
7p)) gest na znak żałoby.
7w)) Za 12:10-13
8u)) Rdz 17:1

Wizja Syna Człowieczego

	G1473	G2491	G3588	G80	G5216	G2532	G4791	G1722	G3588
	P-1NS	N-NSM	T-NSM	N-NSM	P-2GP	CONJ	N-NSM	PREP	T-DSF
1:9	Ἐγὼ	Ἰωάνης,	ὁ	ἀδελφὸς	ὑμῶν	καὶ	συνκοινωνὸς	ἐν	τῇ
	Ego	Ioanes,	ho	adelfos	hymon	kai	synkoinonos	en	te
	Ja	Jan	—	brat	wasz	i	współuczestnik	w	—

G2347	G2532	G932	G2532	G5281	G1722	G2424	G1096		G1722
N-DSF	CONJ	N-DSF	CONJ	N-DSF	PREP	N-GSM	V-2ADI-1S		PREP
θλίψει	καὶ	βασιλείᾳ	καὶ	ὑπομονῇ	ἐν	Ἰησοῦ,	ἐγενόμην		ἐν
thlipsei	kai	basileia	kai	hypomone	en	Iesu,	egenomen	9q)	en
ucisku	i	królestwie	i	wytrwałości	w	Jezusie,	stałem się		na

G3588	G3520	G3588	G2564	G3963	G1223	G3588	G3056	G3588
T-DSF	N-DSF	T-DSF	V-PPP-DSF	N-DSF	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSM
τῇ	νήσῳ	τῇ	καλουμένῃ	Πάτμῳ	διὰ	τὸν	λόγον	τοῦ
te	neso	te	kalumene	Patmo	dia	ton	logon	tu
—	wyspie	—	która jest nazywana	Patmos	dla	—	słowa	—

G2316	G2532	G3588	G3141	G2424		G1096	G1722	G4151	G1722
N-GSM	CONJ	T-ASF	N-ASF	N-GSM		V-2ADI-1S	PREP	N-DSN	PREP
Θεοῦ	καὶ	τὴν	μαρτυρίαν	Ἰησοῦ.	**1:10**	ἐγενόμην	ἐν	Πνεύματι	ἐν
Theu	kai	ten	martyrian	Iesu.		egenomen	en	Pneumati	en
Boga	i	—	świadectwa	Jezusa.		Stałem się	w	Duchu	w

G3588	G2960		G2250	G2532	G191	G3694	G3450	G5456	G3173	G5613
T-DSF	A-DSF		N-DSF	CONJ	V-AAI-1S	ADV	P-1GS	N-ASF	A-ASF	ADV
τῇ	κυριακῇ		ἡμέρᾳ,	καὶ	ἤκουσα	ὀπίσω	μου	φωνὴν	μεγάλην	ὡς
te	kyriake	10f)	hemera,	kai	ekusa	opiso	mu	fonen	megalen	hos
—	Pański		dzień	i	usłyszałem	za	mną	głos	wielki	jak

G4536		G3004	G3739	G991	G1125	G1519	G975	G2532
N-GSF		V-PAP-GSF	R-ASN	V-PAI-2S	V-AAM-2S	PREP	N-ASN	CONJ
σάλπιγγος	**1:11**	λεγούσης	Ὃ	βλέπεις	γράψον	εἰς	βιβλίον	καὶ
salpingos		leguses	Ho	blepeis	grapson	eis	biblion	kai
trąby		mówiący:	Co	widzisz,	napisz	w	zwoju	i

G3992	G3588	G2033	G1577	G1519	G2181	G2532	G1519	G4667
V-AAM-2S	T-DPF	A-NUI	N-DPF	PREP	N-ASF	CONJ	PREP	N-ASF
πέμψον	ταῖς	ἑπτὰ	ἐκκλησίαις,	εἰς	Ἔφεσον	καὶ	εἰς	Σμύρναν
pempson	tais	hepta	ekklesiais,	eis	Efeson	kai	eis	Smyrnan
poślij	—	siedmiu	zgromadzeniom,	w	Efezie	i	w	Smyrnie

G2532	G1519	G4010	G2532	G1519	G2363	G2532	G1519	G4554	G2532	G1519
CONJ	PREP	N-ASF	CONJ	PREP	N-APN	CONJ	PREP	N-APF	CONJ	PREP
καὶ	εἰς	Πέργαμον	καὶ	εἰς	Θυάτειρα	καὶ	εἰς	Σάρδεις	καὶ	εἰς
kai	eis	Pergamon	kai	eis	Thyateira	kai	eis	Sardeis	kai	eis
i	w	Pergamonie	i	w	Tiatyrze	i	w	Sardes	i	w

G5360	G2532	G1519	G2993		G2532	G1994	G991		G3588
N-ASF	CONJ	PREP	N-ASF		CONJ	V-AAI-1S	V-PAN		T-ASF
Φιλαδελφίαν	καὶ	εἰς	Λαοδικίαν.	**1:12**	Καὶ	ἐπέστρεψα	βλέπειν		τὴν
Filadelfian	kai	eis	Laodikian.		Kai	epestrepsa	blepein		ten
Filadelfii	i	w	Laodycei.		i	odwróciłem się	[by] widzieć		—

G5456	G3748	G2980	G3326	G1473	G2532	G1994	G3708	G2033
N-ASF	R-NSF	V-IAI-3S	PREP	P-1GS	CONJ	V-AAP-NSM	V-2AAI-1S	A-NUI
φωνὴν	ἥτις	ἐλάλει	μετ’	ἐμοῦ·	καὶ	ἐπιστρέψας	εἶδον	ἑπτὰ
fonen	hetis	elalei	met’	emu;	kai	epistrepsas	eidon	hepta
głos,	który	mówił	za	mną,	i	odwróciwszy się	zobaczyłem	siedem

G3087	G5552		G2532	G1722	G3319	G3588	G3087	G3664
N-APF	A-APF		CONJ	PREP	A-DSN	T-GPF	N-GPF	A-ASM
λυχνίας	χρυσᾶς,	**1:13**	καὶ	ἐν	μέσῳ	τῶν	λυχνιῶν	ὅμοιον
lychnias	chrysas,		kai	en	meso	ton	lychnion	homoion
świeczników	złotych,		i	w	środku	—	świeczników	*podobnego*

G5207	G444	G1746	G4158		G2532
N-ASM	N-GSM	V-RMP-ASM	A-ASM		CONJ
υἱὸν	ἀνθρώπου,	ἐνδεδυμένον	ποδήρη		καὶ
hyion	anthropu,	endedymenon	podere		kai
Synowi	*Człowieka,*	*który jest ubrany w*	*sięgającą stóp [szatę]*		i
	13h)			13j)	

9q)) w znaczeniu "byłem".

10f)) **Niedziela** (pierwszy dzień tygodnia, w nawiązaniu do zmartwychwstania J 20:1, czas spotkań uczniów Dz 20:7, dzień zbierania ofiar pieniężnych 1Kor 16:2, por. Did 14:1) lub eschatologicznie **dzień ostatni**.

G4024	G4314	G3588	G3149	G2223	G5552		G3588	G1161	
V-RPP-ASM	PREP	T-DPM	N-DPM	N-ASF	A-ASF		T-NSF	CONJ	
περιεζωσμένον	πρὸς	τοῖς	μαστοῖς	ζώνην·	χρυσᾶν	**1:14**	ἡ	δὲ	
periedzosmenon	pros	tois	mastois	zonen;	chrysan		he	de	
który jest przepasany	na	—	piersiach	pasem	złotym.		—	Zaś	

G2776	G846	G2532	G3588	G2359	G3022	G5613	G2053		G3022	G5613	G5510
N-NSF	P-GSM	CONJ	T-NPF	N-NPF	A-NPF	ADV	N-NSN		A-NSN	ADV	N-NSF
κεφαλὴ	αὐτοῦ	καὶ	αἱ	τρίχες	λευκαὶ	ὡς	ἔριον		λευκόν	ὡς	χιών,
kefale	autu	kai	hai	triches	leukai	hos	erion	14j)	leukon	hos	chion,
głowa	*Jego*	i	—	*włosy*	*białe*	*jak*	*wełna,*		białe	*jak*	*śnieg,*

G2532	G3588	G3788	G846	G5613	G5395	G4442		G2532	G3588	
CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM	ADV	N-NSF	N-GSN		CONJ	T-NPM	
καὶ	οἱ	ὀφθαλμοὶ	αὐτοῦ	ὡς	φλὸξ	πυρός,	**1:15**	καὶ	οἱ	
kai	hoi	ofthalmoi	autu	hos	floks	pyros,	14t)	kai	hoi	
a	—	*oczy*	Jego	jak	płomień	*ognia,*		*a*	—	

G4228	G846	G3664	G5474	G5613	G1722	G2575	G4448	G2532	
N-NPM	P-GSM	A-NPM	N-DSN	ADV	PREP	N-DSF	V-RPP-GSF	CONJ	
πόδες	αὐτοῦ	ὅμοιοι	χαλκολιβάνῳ	ὡς	ἐν	καμίνῳ	πεπυρωμένης,,	καὶ	
podes	autu	homoioi	chalkolibano	hos	en	kamino	pepyromenes,,	kai	
stopy	*Jego*	*podobne do*	*mosiądzu*	jak	w	piecu	rozpalonym,	*a*	

G3588	G5456	G846	G5613	G5456	G5204	G4183		G2532	G2192	G1722
T-NSF	N-NSF	P-GSM	ADV	N-NSF	N-GPN	A-GPN		CONJ	V-PAP-NSM	PREP
ἡ	φωνὴ	αὐτοῦ	ὡς	φωνὴ	ὑδάτων	πολλῶν	**1:16**	καὶ	ἔχων	ἐν
he	fone	autu	hos	fone	hydaton	pollon		kai	echon	en
—	*głos*	*Jego*	*jak*	*wołanie*	*wód*	*wielu,*		i	mający	w

G3588	G1188	G5495	G846	G792	G2033	G2532	G1537	G3588	G4750	G846
T-DSF	A-DSF	N-DSF	P-GSM	N-APM	A-NUI	CONJ	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GSM
τῇ	δεξιᾷ	χειρὶ	αὐτοῦ	ἀστέρας	ἑπτά,	καὶ	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ
te	deksia	cheiri	autu	asteras	hepta,	kai	ek	tu	stomatos	autu
—	prawej	ręce	Jego	gwiazd	siedem	i	z	—	usta	Jego

G4501	G1366	G3691	G1607	G2532	G3588	G3799	G846	G5613	G3588
N-NSF	A-NSM	A-NSF	V-PNP-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GSM	ADV	T-NSM
ῥομφαία	δίστομος	ὀξεῖα	ἐκπορευομένη,	καὶ	ἡ	ὄψις	αὐτοῦ	ὡς	ὁ
romfaia	distomos	okseia	ekporeuomene,	kai	he	opsis	autu	hos	ho
miecz	obosieczny	ostry	wychodzący	i	—	wygląd	Jego	jak	—

G2246	G5316	G1722	G3588	G1411	G846		G2532	G3753	G3708
N-NSM	V-PAI-3S	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSM		CONJ	ADV	V-2AAI-1S
ἥλιος	φαίνει	ἐν	τῇ.	δυνάμει	αὐτοῦ	**1:17**	Καὶ	ὅτε	εἶδον
helios	fainei	en	te.	dynamei	autu		Kai	hote	eidon
słońce	świecące	w	—	mocy	Jego.		i	kiedy	zobaczyłem

G846	G4098	G4314	G3588	G4228	G846	G5613	G3498	G2532	G5087
P-ASM	V-2AAI-1S	PREP	T-APM	N-APM	P-GSM	ADV	A-NSM	CONJ	V-AAI-3S
αὐτόν,	ἔπεσα	πρὸς	τοὺς	πόδας	αὐτοῦ	ὡς	νεκρός·	καὶ	ἔθηκεν
auton,	epesa	pros	tus	podas	autu	hos	nekros;	kai	etheken
Go,	upadłem	do	—	stóp	Jego	jak	martwy,	i	położył

G3588	G1188	G846	G1909	G1473	G3004	G3361	G5399	G1473
T-ASF	A-ASF	P-GSM	PREP	P-1AS	V-PAP-NSM	PRT-N	V-PNM-2S	P-1NS
τὴν	δεξιὰν	αὐτοῦ	ἐπ’	ἐμὲ	λέγων	Μὴ	φοβοῦ·	ἐγώ
ten	deksian	autu	ep’	eme	legon	Me	fobu;	ego
—	prawą [rękę]	Jego	na	mnie	mówiąc:	*Nie*	*bój się,*	*JA*

G1510	G3588	G4413	G2532	G3588	G2078		G2532	G3588
V-PAI-1S	T-NSM	A-NSM-S	CONJ	T-NSM	A-NSM-S		CONJ	T-NSM
εἰμι	ὁ	πρῶτος	καὶ	ὁ	ἔσχατος	**1:18**	καὶ	ὁ,
eimi	ho	protos	kai	ho	eschatos	17ab)	kai	ho,
JESTEM	—	*pierwszy*	*i*	—	*ostatni*		i	—

G2198	G2532	G1096	G3498	G2532	G3708	G2198	G1510	G1519
V-PAP-NSM	CONJ	V-2ADI-1S	A-NSM	CONJ	V-2AMM-2S	V-PAP-NSM	V-PAI-1S	PREP
Ζῶν	καὶ	ἐγενόμην	νεκρὸς	καὶ	ἰδοὺ	ζῶν	εἰμι	εἰς
Zon	kai	egenomen	nekros	kai	idu	zon	eimi	eis
Żyjący	i	stałem się	martwy	i	oto	żyjący	jestem	na

13h)) Dn 7:13
13j)) Dn 10:5
14j)) Iz 1:18
14t)) Dn 10:6
17ab)) Iz 44:6 Iz 48:12

G3588	G165	G3588	G165	G2532	G2192	G3588	G2807	G3588	G2288
T-APM	N-APM	T-GPM	N-GPM	CONJ	V-PAI-1S	T-APF	N-APF	T-GSM	N-GSM
τοὺς	αἰῶνας	τῶν	αἰώνων,	καὶ	ἔχω	τὰς	κλεῖς	τοῦ	θανάτου
tus	aionas	ton	aionon,	kai	echo	tas	kleis	tu	thanatu
—	wieki	—	wieków,	i	mam	—	klucze	—	śmierci

G2532	G3588	G86		G1125	G3767	G3739	G3708	G2532	G3739
CONJ	T-GSM	N-GSM		V-AAM-2S	CONJ	R-APN	V-2AAI-2S	CONJ	R-APN
καὶ	τοῦ	Ἅιδου.	**1:19**	γράψον	οὖν	ἃ	εἶδες	καὶ	ἃ
kai	tu	Haidu.		grapson	un	ha	eides	kai	ha
i	—	otchłani.		Napisz	więc	co	ujrzałeś	i	co

G1510	G2532	G3739	G3195	G1096	G3326	G3778		G3588	G3466
V-PAI-3P	CONJ	R-APN	V-PAI-3S	V-2ADN	PREP	D-APN		T-NSN	N-NSN
εἰσὶν	καὶ.	ἃ	μέλλει	γενέσθαι	μετὰ	ταῦτα	**1:20**	τὸ	μυστήριον
eisin	kai.	ha	mellei	genesthai	meta	tauta		to	mysterion
było	i	co	zamierza	stać się	po	tym.		—	Tajemnicę

G3588	G2033	G792	G3739	G3708	G1909	G3588	G1188	G3450	G2532
T-GPF	A-NUI	N-GPM	R-APM	V-2AAI-2S	PREP	T-GSF	A-GSF	P-1GS	CONJ
τῶν	ἑπτὰ	ἀστέρων	οὓς	εἶδες	ἐπὶ	τῆς	δεξιᾶς	μου,	καὶ
ton	hepta	asteron	hus	eides	epi	tes	deksias	mu,	kai
—	siedmiu	gwiazd	co	ujrzałeś	na	—	prawej	mej,	i

G3588	G2033	G3087	G3588	G5552	G3588	G2033	G792	G32
T-APF	A-NUI	N-APF	T-APF	A-APF	T-NPM	A-NUI	N-NPM	N-NPM
τὰς	ἑπτὰ	λυχνίας	τὰς	χρυσᾶς·	οἱ	ἑπτὰ	ἀστέρες	ἄγγελοι
tas	hepta	lychnias	tas	chrysas;	hoi	hepta	asteres	angeloi
—	siedem	świeczników	—	złotych:	—	siedem	gwiazd	zwiastunami

G3588	G2033	G1577	G1510	G2532	G3588	G3087	G3588	G2033
T-GPF	A-NUI	N-GPF	V-PAI-3P	CONJ	T-NPF	N-NPF	T-NPF	A-NUI
τῶν	ἑπτὰ	ἐκκλησιῶν	εἰσίν,	καὶ	αἱ	λυχνίαι	αἱ	ἑπτὰ
ton	hepta	ekklesion	eisin,	kai	hai	lychniai	hai	hepta
—	siedmiu	zgromadzeń	są,	a	—	świeczników	—	siedem

G2033	G1577	G1510
A-NUI	N-NPF	V-PAI-3P
ἑπτὰ	ἐκκλησίαι	εἰσίν.
hepta	ekklesiai	eisin.
siedmioma	zgromadzeniami	są.

Rozdział 2

List do Efezu

	G3588	G32		G3588	G1722	G2181	G1577	G1125	G3592
2:1	T-DSM	N-DSM		T-GSF	PREP	N-DSF	N-GSF	V-AAM-2S	D-APN
	Τῷ	ἀγγέλῳ		τῆς	ἐν	Ἐφέσῳ	ἐκκλησίας	γράψον	Τάδε
	To	angelo	**1b)**	tes	en	Efeso	ekklesias	grapson	Tade
	—	Zwiastunowi		—	w	Efezie	zgromadzenia	napisz:	To

G3004	G3588	G2902	G3588	G2033	G792	G1722	G3588	G1188	G846
V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	T-APM	A-NUI	N-APM	PREP	T-DSF	A-DSF	P-GSM
λέγει	ὁ	κρατῶν	τοὺς	ἑπτὰ	ἀστέρας	ἐν	τῇ	δεξιᾷ	αὐτοῦ,
legei	ho	kraton	tus	hepta	asteras	en	te	deksia	autu,
mówi	—	trzymający	—	siedem	gwiazd	w	—	prawej	Jego,

G3588	G4043	G1722	G3319	G3588	G2033	G3087	G3588	G5552	
T-NSM	V-PAP-NSM	PREP	A-DSN	T-GPF	A-NUI	N-GPF	T-GPF	A-GPF	
ὁ	περιπατῶν	ἐν	μέσῳ	τῶν	ἑπτὰ	λυχνιῶν	τῶν	χρυσῶν	**2:2**
ho	peripaton	en	meso	ton	hepta	lychnion	ton	chryson	
—	chodzący	w	środku	—	siedmiu	świeczników	—	złotych.	

G1492	G3588	G2041	G4771	G2532	G3588	G2873	G2532	G3588	G5281
V-RAI-1S	T-APN	N-APN	P-2GS	CONJ	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASF	N-ASF
Οἶδα	τὰ	ἔργα	σου	καὶ	τὸν	κόπον	καὶ	τὴν	ὑπομονήν
Oida	ta	erga	su	kai	ton	kopon	kai	ten	hypomonen
Znam	—	dzieła	twe	i	—	trud	i	—	wytrwałość

1b)) w znaczeniu (1) anioła opiekującego się kościołem lokalnym (2) prezbitera kościoła lokalnego.

G4771	G2532	G3754	G3756	G1410	G941	G2556	G2532	G3985	G3588
P-2GS	CONJ	CONJ	PRT-N	V-PNI-2S	V-AAN	A-APM	CONJ	V-AAI-2S	T-APM
σου,	καὶ	ὅτι	οὐ	δύνῃ	βαστάσαι	κακούς,	καὶ	ἐπείρασας	τοὺς
su,	kai	hoti	u	dyne	bastasai	kakus,	kai	epeirasas	tus
twą,	i	że	nie	możesz	znieść	złych,	i	wypróbowałeś	—

G3004	G1438	G652		G2532	G3756	G1510	G2532	G2147	G846	
V-PAP-APM	F-3APM	N-APM		CONJ	PRT-N	V-PAI-3P	CONJ	V-2AAI-2S	P-APM	
λέγοντας	ἑαυτοὺς	ἀποστόλους		καὶ	οὐκ	εἰσίν,	καὶ	εὗρες	αὐτοὺς	
legontas	heautus	apostolus	2w)	kai	uk	eisin,	kai	heures	autus	
mówiących	o sobie	"Wysłannicy"		a	nie	są,	i	znalazłeś	ich	

G5571		G2532	G5281	G2192	G2532	G941	G1223	G3588	G3686	
A-APM		CONJ	N-ASF	V-PAI-2S	CONJ	V-AAI-2S	PREP	T-ASN	N-ASN	
ψευδεῖς·	**2:3**	καὶ	ὑπομονὴν	ἔχεις,	καὶ	ἐβάστασας	διὰ	τὸ	ὄνομά	
pseudeis;		kai	hypomonen	echeis,	kai	ebastasas	dia	to	onoma	
fałszywymi.		i	wytrwałość	masz,	i	zniosłeś	dla	—	imienia	

G3450	G2532	G3756	G2872		G235	G2192	G2596	G4771	G3754	
P-1GS	CONJ	PRT-N	V-RAI-2S		CONJ	V-PAI-1S	PREP	P-2GS	CONJ	
μου,	καὶ	οὐ	κεκοπίακες.	**2:4**	ἀλλὰ	ἔχω	κατὰ	σοῦ	ὅτι	
mu,	kai	u	kekopiakes. 3l)		alla	echo	kata	su	hoti	
Mego,	i	nie	znużyłeś się.		ale	mam	przeciw	tobie,	że	

G3588	G26	G4771	G3588	G4413	G863		G3421	G3767	G4159
T-ASF	N-ASF	P-2GS	T-ASF	A-ASF-S	V-AAI-2S		V-PAM-2S	CONJ	ADV-I
τὴν	ἀγάπην	σου	τὴν	πρώτην	ἀφῆκες.	**2:5**	μνημόνευε	οὖν	πόθεν
ten	agapen	su	ten	proten	afekes.		mnemoneue	un	pothen
—	miłość	twą	—	pierwszą	opuściłeś.		Pamiętaj	więc	skąd

G4098	G2532	G3340		G2532	G3588	G4413	G2041	G4160	G1487
V-RAI-2S	CONJ	V-AAM-2S		CONJ	T-APN	A-APN-S	N-APN	V-AAM-2S	COND
πέπτωκες,	καὶ	μετανόησον		καὶ	τὰ	πρῶτα	ἔργα	ποίησον·	εἰ
peptokes,	kai	metanoeson	5f)	kai	ta	prota	erga	poieson;	ei
spadłeś,	i	zmień myślenie		i	—	pierwsze	dzieła	uczyń.	Jeśli

G1161	G3361	G2064	G4771		G2532	G2795	G3588	G3087	G4771
CONJ	PRT-N	V-PNI-1S	P-2DS		CONJ	V-FAI-1S	T-ASF	N-ASF	P-2GS
δὲ	μή,	ἔρχομαί	σοι		καὶ	κινήσω	τὴν	λυχνίαν	σου
de	me,	erchomai	soi		kai	kineso	ten	lychnian	su
zaś	nie,	przychodzę	[przeciw] tobie		i	poruszę	—	świecznik	twój

G1537	G3588	G5117	G846	G1437	G3361	G3340		G235	G3778
PREP	T-GSM	N-GSM	P-GSF	COND	PRT-N	V-AAS-2S		CONJ	D-ASN
ἐκ	τοῦ	τόπου	αὐτῆς,	ἐὰν	μὴ	μετανοήσῃς.	**2:6**	ἀλλὰ	τοῦτο
ek	tu	topu	autes,	ean	me	metanoeses.		alla	tuto
z	—	miejsca	jego,	jeśli	nie	zmienisz myślenia.		ale	to

G2192	G3754	G3404	G3588	G2041	G3588	G3531	G3739	G2504
V-PAI-2S	CONJ	V-PAI-2S	T-APN	N-APN	T-GPM	N-GPM	R-APN	P-1NS-K
ἔχεις,	ὅτι	μισεῖς	τὰ	ἔργα	τῶν	Νικολαϊτῶν,	ἃ	κἀγὼ
echeis,	hoti	miseis	ta	erga	ton	Nikolaiton,	ha	kago
masz,	że	nienawidzisz	—	dzieł	—	Nikolaitów,	co	i ja

G3404		G3588	G2192	G3775	G191	G5101	G3588	G4151
V-PAI-1S		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S	I-ASN	T-NSN	N-NSN
μισῶ.	**2:7**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω	τί	τὸ	Πνεῦμα
miso.		Ho	echon	us	akusato	ti	to	Pneuma
nienawidzę.		—	Mający	ucho	niech usłyszy	jak	—	Duch

G3004	G3588	G1577	G3588	G3528	G1325	G846	G5315
V-PAI-3S	T-DPF	N-DPF	T-DSM	V-PAP-DSM	V-FAI-1S	P-DSM	V-2AAN
λέγει	ταῖς	ἐκκλησίαις.	Τῷ	νικῶντι	δώσω	αὐτῷ,	φαγεῖν
legei	tais	ekklesiais.	To	nikonti	doso	auto,	fagein
mówi	—	zgromadzeniom.	—	Zwyciężającemu	dam	jemu	*zjeść*

2w)) czyli "apostołowie".
3l)) dosłownie "zmęczyłeś".
5f)) lub "opamiętaj się"

G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3586 N-GSN	G3588 T-GSF	G2222 N-GSF	G3739 R-NSN	G2076 V-PAI-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3857 N-DSM
ἐκ	τοῦ	ξύλου	τῆς	ζωῆς	ὅ	ἐστιν	ἐν	τῷ.	Παραδείσῳ
ek	tu	ksylu	tes	zoes	ho	estin	en	to.	Paradeiso
z	—	*drzewa*	—	*życia*	[co]	jest	w	—	*Ogrodzie*

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM
τοῦ	Θεοῦ
tu	Theu
—	*Boga.*

7aa)

LIST DO SMYRNY

	G2532 CONJ	G3588 T-DSM	G32 N-DSM	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G4667 N-DSF	G1577 N-GSF	G1125 V-AAM-2S
2:8	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Σμύρνῃ	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Smyrne	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Smyrnie	zgromadzenia	zapisz:

G3592 D-APN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G4413 A-NSM-S	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2078 A-NSM-S	G3739 R-NSM	G1096 V-2ADI-3S
Τάδε	λέγει,	ὁ	πρῶτος	καὶ	ὁ	ἔσχατος	ὃς	ἐγένετο
Tade	legei,	ho	protos	kai	ho	eschatos	hos	egeneto
To	mówi	—	*pierwszy*	*i*	—	*ostatni*	co	stał się

G3498 A-NSM	G2532 CONJ	G2198 V-AAI-3S		G1492 V-RAI-1S	G4771 P-2GS	G3588 T-ASF	G2347 N-ASF	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G4432 N-ASF
νεκρὸς	καὶ	ἔζησεν	**2:9**	Οἶδά	σου	τὴν	θλῖψιν	καὶ	τὴν	πτωχείαν,
nekros	kai	edzesen		Oida	su	ten	thlipsin	kai	ten	ptocheian,
martwy	i	ożył		Znam	twój	—	ucisk	i	—	ubóstwo,

G235 CONJ	G4145 A-NSM	G1510 V-PAI-2S	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G988 N-ASF	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3004 V-PAP-GPM
ἀλλὰ	πλούσιος	εἶ,	καὶ	τὴν	βλασφημίαν	ἐκ	τῶν	λεγόντων
alla	plusios	ei,	kai	ten	blasfemian	ek	ton	legonton
— ale	bogaty	jesteś —	i	—	bluźnienie	od	—	mówiących, [że]

G2453 A-APM	G1510 V-PAN	G1438 F-3APM	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G1510 V-PAI-3P	G235 CONJ	G4864 N-NSF
Ἰουδαίους	εἶναι	ἑαυτούς,	καὶ	οὐκ	εἰσίν	ἀλλὰ	συναγωγὴ
Iudaius	einai	heautus,	kai	uk	eisin	alla	synagoge
Judejczykami	są	sobie samym,	a	nie	są	ale	zgromadzeniem

9x)

G3588 T-GSM	G4567 N-GSM		G3361 PRT-N	G5399 V-PNM-2S	G3739 R-APN	G3195 V-PAI-2S	G3958 V-PAN	G3708 V-2AMM-2S
τοῦ	Σατανᾶ.	**2:10**	μὴ	φοβοῦ	ἃ	μέλλεις	πάσχειν.	ἰδοὺ
tu	Satana.	9z)	me	fobu	ha	melleis	paschein.	idu
—	oskarżyciela.		Nie	bój się	co	masz	wycierpieć.	Oto

G3195 V-PAI-3S	G906 V-PAN	G3588 T-NSM	G1228 A-NSM		G1537 PREP	G5216 P-2GP	G1519 PREP	G5438 N-ASF	G2443 CONJ
μέλλει	βάλλειν	ὁ	διάβολος		ἐξ	ὑμῶν	εἰς	φυλακὴν	ἵνα,
mellei	ballein	ho	diabolos	10j)	eks	hymon	eis	fylaken	hina,
zamierza	wtrącać	—	przeciwnik		z	was	do	więzienia,	aby

G3985 V-APS-2P	G2532 CONJ	G2192 V-FAI-2P	G2347 N-ASF	G2250 N-GPF	G1176 A-NUI	G1096 V-PNM-2S
πειρασθῆτε	καὶ	ἕξετε	θλῖψιν.	ἡμερῶν	δέκα	γίνου
peirasthete	kai	heksete	thlipsin.	hemeron	deka	ginu
wypróbowani zostalibyście	i	będziecie mieć	ucisk	dni	dziesięć.	Stawaj się

G4103 A-NSM	G891 ADV	G2288 N-GSM	G2532 CONJ	G1325 V-FAI-1S	G4771 P-2DS	G3588 T-ASM	G4735 N-ASM	G3588 T-GSF	G2222 N-GSF	
πιστὸς	ἄχρι	θανάτου,	καὶ	δώσω	σοι	τὸν	στέφανον	τῆς	ζωῆς.	**2:11**
pistos	achri	thanatu,	kai	doso	soi	ton	stefanon	tes	zoes.	
wierny	aż do	śmierci,	a	dam	ci	—	wieniec	—	życia.	

7aa)) Rdz 2:9
9x)) lub "synagogą".
9z)) czyli "szatana".
10j)) czyli "diabeł".

G3588	G2192	G3775	G191	G5101	G3588	G4151	G3004	G3588
T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S	I-ASN	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-DPF
Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω	τί	τὸ	Πνεῦμα	λέγει	ταῖς
Ho	echon	us	akusato	ti	to	Pneuma	legei	tais
—	Mający	ucho	niech usłyszy	jak	—	Duch	mówi	—

G1577	G3588	G3528	G3756	G3361	G91	G1537
N-DPF	T-NSM	V-PAP-NSM	PRT-N	PRT-N	V-APS-3S	PREP
ἐκκλησίαις.	Ὁ	νικῶν	οὐ	μὴ	ἀδικηθῇ	ἐκ
ekklesiais.	Ho	nikon	u	me	adikethe	ek
zgromadzeniom.	—	Zwyciężający	—	nie	doznałby niesprawiedliwości	od

G3588	G2288	G3588	G1208
T-GSM	N-GSM	T-GSM	A-GSM
τοῦ	θανάτου	τοῦ	δευτέρου.
tu	thanatu	tu	deuteru.
—	śmierci	—	drugiej.

List do Pergamonu

	G2532	G3588	G32	G3588	G1722	G4010	G1577	G1125
	CONJ	T-DSM	N-DSM	T-GSF	PREP	N-DSF	N-GSF	V-AAM-2S
2:12	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Περγάμῳ	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Pergamo	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Pergamonie	zgromadzenia	zapisz:

G3592	G3004	G3588	G2192	G3588	G4501	G3588	G1366	G3588
D-APN	V-PAI-3S	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF	N-ASF	T-ASF	A-ASF	T-ASF
Τάδε	λέγει	ὁ	ἔχων	τὴν	ῥομφαίαν	τὴν	δίστομον	τὴν
Tade	legei	ho	echon	ten	romfaian	ten	distomon	ten
To	mówi	—	mający	—	miecz	—	obosieczny	—

G3691		G1492	G4226	G2730	G3699	G3588	G2362	G3588	G4567
A-ASF		V-RAI-1S	ADV-I	V-PAI-2S	ADV	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM
ὀξεῖαν	**2:13**	Οἶδα	ποῦ	κατοικεῖς·	ὅπου	ὁ	θρόνος	τοῦ	Σατανᾶ·
okseian		Oida	pu	katoikeis;	hopu	ho	thronos	tu	Satana;
ostry		Wiem	gdzie	mieszkasz:	gdzie	—	tron	—	oskarżyciela

	G2532	G2902	G3588	G3686	G3450	G2532	G3756	G720	G3588	G4102
	CONJ	V-PAI-2S	T-ASN	N-ASN	P-1GS	CONJ	PRT-N	V-ADI-2S	T-ASF	N-ASF
13h)	καὶ	κρατεῖς	τὸ	ὄνομά	μου,	καὶ	οὐκ	ἠρνήσω	τὴν	πίστιν
	kai	krateis	to	onoma	mu,	kai	uk	erneso	ten	pistin
	a	trzymasz się	—	imienia	Mego,	i	nie	wyparłeś się	—	wiary

G3450	G2532	G1722	G3588	G2250	G493	G3588	G3144	G3450	G3588
P-1GS	CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF	N-NSM	T-NSM	N-NSM	P-1GS	T-NSM
μου	καὶ	ἐν	ταῖς	ἡμέραις	Ἀντιπᾶς	ὁ	μάρτυς	μου	ὁ
mu	kai	en	tais	hemerais	Antipas	ho	martys	mu	ho
Mej	i	w	—	dniach	Antypasa	—	świadka	Mego	—

G4103	G3450	G3739	G615	G3844	G5213	G3699	G3588	G4567	
A-NSM	P-1GS	R-NSM	V-API-3S	PREP	P-2DP	ADV	T-NSM	N-NSM	
πιστός	μου,	ὃς	ἀπεκτάνθη	παρ’	ὑμῖν,	ὅπου	ὁ	Σατανᾶς	
pistos	mu,	hos	apektanthe	par’	hymin,	hopu	ho	Satanas	13ak)
wiernego	Mego,	co	został zabity	u	was,	gdzie	—	oskarżyciel	

G2730		G235	G2192	G2596	G4771	G3641	G3754	G2192	G1563
V-PAI-3S		CONJ	V-PAI-1S	PREP	P-2GS	A-APN	CONJ	V-PAI-2S	ADV
κατοικεῖ.	**2:14**	ἀλλ’	ἔχω	κατὰ	σοῦ	ὀλίγα,	ὅτι	ἔχεις	ἐκεῖ
katoikei.		all’	echo	kata	su	oliga,	hoti	echeis	ekei
mieszka.		Ale	mam	przeciw	tobie	trochę,	że	masz	tam

G2902	G3588	G1322	G903	G3739	G1321	G3588	G904	G906
V-PAP-APM	T-ASF	N-ASF	N-PRI	R-NSM	V-IAI-3S	T-DSM	N-PRI	V-2AAN
κρατοῦντας	τὴν	διδαχὴν,	Βαλαάμ	ὃς	ἐδίδασκεν	τῷ	Βαλὰκ	βαλεῖν
kratuntas	ten	didachen,	Balaam	hos	edidasken	to	Balak	balein
trzymających się	—	nauki	*Balaama*	co	nauczał	—	Balaka	rzucić

G4625		G1799	G3588	G5207	G2474	G5315	G1494	
N-ASN		ADV	T-GPM	N-GPM	N-PRI	V-2AAN	A-APN	
σκάνδαλον	14r)	ἐνώπιον.	τῶν	υἱῶν	Ἰσραήλ,	φαγεῖν	εἰδωλόθυτα	14x)
skandalon		enopion.	ton	hyion	Israel,	fagein	eidolothyta	
obrazę		przed	—	*synów*	*Izraela,*	*[aby] zjeść*	*ofiarowanych bóstwom*	

13h)) czyli "szatana".
13ak)) czyli "szatan".

G2532 CONJ	G4203 V-AAN			G3779 ADV	G2192 V-PAI-2S	G2532 CONJ	G4771 P-2NS	G2902 V-PAP-APM	G3588 T-ASF
καὶ	πορνεῦσαι		**2:15**	οὕτως	ἔχεις	καὶ	σὺ	κρατοῦντας	τὴν
kai	porneusai	14z)		hutos	echeis	kai	sy	kratuntas	ten
i	*popełniać nierząd.*			Tak	masz	i	ty	trzymających się	—

G1322 N-ASF	G3588 T-GPM	G3531 N-GPM	G3668 ADV		G3340 V-AAM-2S	G3767 CONJ	G1487 COND	G1161 CONJ	G3361 PRT-N
διδαχὴν	τῶν	Νικολαϊτῶν	ὁμοίως.	**2:16**	μετανόησον	οὖν·	εἰ	δὲ	μή,
didachen	ton	Nikolaiton	homoios.		metanoeson	un;	ei	de	me,
nauki	—	Nikolaitów	podobnie.		Opamiętaj się	więc,	jeśli	zaś	nie,

G2064 V-PNI-1S	G4771 P-2DS	G5035 ADV	G2532 CONJ	G4170 V-FAI-1S	G3326 PREP	G846 P-GPM	G1722 PREP	G3588 T-DSF
ἔρχομαί	σοι	ταχύ	καὶ	πολεμήσω	μετ’	αὐτῶν	ἐν	τῇ
erchomai	soi	tachy	kai	polemeso	met’	auton	en	te
przychodzę	[przeciw] tobie	szybko	i	będę wojować	z	nimi	—	—

G4501 N-DSF	G3588 T-GSN	G4750 N-GSN	G3450 P-1GS		G3588 T-NSM	G2192 V-PAP-NSM	G3775 N-ASN	G191 V-AAM-3S
ῥομφαίᾳ	τοῦ	στόματός	μου.	**2:17**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω
romfaia	tu	stomatos	mu.		Ho	echon	us	akusato
mieczem	—	ust	Moich.		—	Mający	ucho	niech usłyszy

G5101 I-ASN	G3588 T-NSN	G4151 N-NSN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-DPF	G1577 N-DPF	G3588 T-DSM	G3528 V-PAP-DSM
τί	τὸ	Πνεῦμα	λέγει	ταῖς	ἐκκλησίαις.	Τῷ	νικῶντι
ti	to	Pneuma	legei	tais	ekklesiais.	To	nikonti
jak	—	Duch	mówi	—	zgromadzeniom.	—	Zwyciężającemu

G1325 V-FAI-1S	G846 P-DSM	G3588 T-GSN	G3131 HEB	G3588 T-GSN	G2928 V-RPP-GSN	G2532 CONJ	G1325 V-FAI-1S	G846 P-DSM	G5586 N-ASF
δώσω	αὐτῷ	τοῦ	μάννα	τοῦ	κεκρυμμένου,	καὶ	δώσω	αὐτῷ	ψῆφον
doso	auto	tu	manna	tu	kekrymmenu,	kai	doso	auto	psefon
dam	mu	—	*mannę*	—	ukrytej,	i	dam	mu	kamyk

G3022 A-ASF	G2532 CONJ	G1909 PREP	G3588 T-ASF	G5586 N-ASF	G3686 N-NSN	G2537 A-NSN	G1125 V-RPP-NSN	G3739 R-ASN	G3762 A-NSM-N
λευκήν,	καὶ	ἐπὶ	τὴν	ψῆφον	ὄνομα	καινὸν	γεγραμμένον,	ὃ	οὐδεὶς
leuken,	kai	epi	ten	psefon	onoma	kainon	gegrammenon,	ho	udeis
biały,	i	na	—	kamyku	*imię*	*nowe*	zapisane,	[co]	nikt nie

G1492 V-RAI-3S	G1487 COND	G3361 PRT-N	G3588 T-NSM	G2983 V-PAP-NSM
οἶδεν	εἰ	μὴ	ὁ	λαμβάνων.
oiden	ei	me	ho	lambanon.
zna	jeśli	nie	—	biorący.

LIST DO TIATYRY

	G2532 CONJ	G3588 T-DSM	G32 N-DSM	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G2363 N-DPN	G1577 N-GSF	G1125 V-AAM-2S
2:18	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Θυατείροις	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Thyateirois	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Tiatyrze	zgromadzenia	zapisz:

G3592 D-APN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G5207 N-NSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-NSM	G2192 V-PAP-NSM	G3588 T-APM
Τάδε	λέγει	ὁ	Υἱὸς	τοῦ	Θεοῦ,	ὁ	ἔχων	τοὺς
Tade	legei	ho	Hyios	tu	Theu,	ho	echon	tus
To	mówi	—	Syn	—	Boga,	—	mający	—

G3788 N-APM	G846 P-GSM	G5613 ADV	G5395 N-ASF	G4442 N-GSN	G2532 CONJ	G3588 T-NPM	G4228 N-NPM	G846 P-GSM	G3664 A-NPM
ὀφθαλμοὺς	αὐτοῦ	ὡς	φλόγα	πυρός,	καὶ	οἱ	πόδες	αὐτοῦ	ὅμοιοι
ofthalmus	autu	hos	floga	pyros,	kai	hoi	podes	autu	homoioi
oczy	*Jego*	*jak*	*płomienie*	*ognia,*	*i*	—	*stopy*	*Jego*	*podobne*

14r)) lub "skandal", "zgorszenie".
14x)) w znaczeniu "bożkom", "wizerunkom".
14z)) Lb 25:1

G5474		G1492	G4771	G3588	G2041	G2532	G3588	G26	G2532
N-DSN		V-RAI-1S	P-2GS	T-APN	N-APN	CONJ	T-ASF	N-ASF	CONJ
χαλκολιβάνῳ	**2:19**	Οἶδά	σου	τὰ	ἔργα	καὶ	τὴν	ἀγάπην	καὶ
chalkolibano		Oida	su	ta	erga	kai	ten	agapen	kai
do mosiądzu		Znam	twe	—	dzieła	i	—	miłość	i

G3588	G4102	G2532	G3588	G1248	G2532	G3588	G5281	G4771	G2532	G3588
T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-2GS	CONJ	T-APN
τὴν	πίστιν	καὶ	τὴν	διακονίαν	καὶ	τὴν	ὑπομονήν	σου,	καὶ	τὰ
ten	pistin	kai	ten	diakonian	kai	ten	hypomonen	su,	kai	ta
—	wiarę	i	—	służbę	i	—	wytrwałość	twą,	i	—

G2041	G4771	G3588	G2078	G4119	G3588	G4413		G235
N-APN	P-2GS	T-APN	A-APN-S	A-APN-C	T-GPN	A-GPN-S		CONJ
ἔργα	σου	τὰ	ἔσχατα	πλείονα	τῶν	πρώτων.	**2:20**	ἀλλὰ
erga	su	ta	eschata	pleiona	ton	proton.		alla
dzieł	twych	—	ostatnich	więcej	—	[od] pierwszych.		Ale

G2192	G2596	G4771	G3754	G863	G3588	G1135	G2403	G3588
V-PAI-1S	PREP	P-2GS	CONJ	V-PAI-2S	T-ASF	N-ASF	N-PRI	T-NSF
ἔχω	κατὰ	σοῦ	ὅτι	ἀφεῖς	τὴν	γυναῖκα	Ἰεζάβελ,	ἡ
echo	kata	su	hoti	afeis	ten	gynaika	Iedzabel,	he
mam	przeciw	tobie,	że	pozwalasz	—	kobiecie	Jezebel,	—

G3004	G1438	G4398	G2532	G1321	G2532	G4105	G3588	G1699
V-PAP-NSF	F-3ASF	N-ASF	CONJ	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	T-APM	S-1SAPM
λέγουσα	ἑαυτὴν	προφῆτιν,	καὶ	διδάσκει	καὶ	πλανᾷ	τοὺς	ἐμοὺς
legusa	heauten	profetin,	kai	didaskei	kai	plana	tus	emus
mówiącą	samej sobie	prorokinią,	a	naucza	i	zwodzi	—	Me

G1401	G4203	G2532	G5315	G1494		G2532	G1325
N-APM	V-AAN	CONJ	V-2AAN	A-APN		CONJ	V-AAI-1S
δούλους·	πορνεῦσαι	καὶ	φαγεῖν	εἰδωλόθυτα	**2:21**	καὶ	ἔδωκα
dulus;	porneusai	kai	fagein	eidolothyta		kai	edoka
sługi,	*uprawiać nierząd*	*i*	*zjeść*	*ofiarowane bóstwom.*		I	dałem

G846	G5550	G2443	G3340	G2532	G3756	G2309	G3340
P-DSF	N-ASM	CONJ	V-AAS-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	V-AAN
αὐτῇ	χρόνον	ἵνα	μετανοήσῃ,	καὶ	οὐ	θέλει	μετανοῆσαι
aute	chronon	hina	metanoese,	kai	u	thelei	metanoesai
jej	czas,	aby	zmieniłby myślenie,	i	nie	chce	zmienić myślenia

G1537	G3588	G4202	G846		G3708	G906	G846	G1519	G2825
PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSF		V-2AMM-2S	V-PAI-1S	P-ASF	PREP	N-ASF
ἐκ	τῆς	πορνείας	αὐτῆς.	**2:22**	ἰδοὺ	βάλλω	αὐτὴν	εἰς	κλίνην,
ek	tes	porneias	autes.		idu	ballo	auten	eis	klinen,
z	—	rozpusty	jej.		Oto	rzucam	ją	na	łoże

G2532	G3588	G3431	G3326	G846	G1519	G2347	G3173	G1437	G3361
CONJ	T-APM	V-PAP-APM	PREP	P-GSF	PREP	N-ASF	A-ASF	COND	PRT-N
καὶ	τοὺς	μοιχεύοντας	μετ’	αὐτῆς	εἰς	θλῖψιν	μεγάλην,	ἐὰν	μὴ
kai	tus	moicheuontas	met’	autes	eis	thlipsin	megalen,	ean	me
i	—	cudzołożących	z	nią	w	ucisk	wielki,	jeśli	nie

G3340		G1537	G3588	G2041	G846		G2532	G3588	G5043	G846
V-FAI-3P		PREP	T-GPN	N-GPN	P-GSF		CONJ	T-APN	N-APN	P-GSF
μετανοήσουσιν		ἐκ	τῶν	ἔργων	αὐτῆς·	**2:23**	καὶ	τὰ	τέκνα	αὐτῆς
metanoesusin	22p)	ek	ton	ergon	autes;		kai	ta	tekna	autes
upamiętają się		z	—	dzieł	ich.		I	—	dzieci	jej

G615	G1722	G2288	G2532	G1097	G3956	G3588	G1577	G3754
V-FAI-1S	PREP	N-DSM	CONJ	V-FDI-3P	A-NPF	T-NPF	N-NPF	CONJ
ἀποκτενῶ	ἐν	θανάτῳ·	καὶ	γνώσονται	πᾶσαι	αἱ	ἐκκλησίαι	ὅτι
apokteno	en	thanato;	kai	gnosontai	pasai	hai	ekklesiai	hoti
zabiję	na	śmierć,	i	poznają	wszystkie	—	zgromadzenia,	że

G1473	G1510	G3588	G2045	G3510	G2532	G2588	G2532	G1325	G5213
P-1NS	V-PAI-1S	T-NSM	V-PAP-NSM	N-APM	CONJ	N-APF	CONJ	V-FAI-1S	P-2DP
ἐγώ	εἰμι	ὁ	ἐραυνῶν	νεφροὺς	καὶ	καρδίας,	καὶ	δώσω	ὑμῖν
ego	eimi	ho	eraunon	nefrus	kai	kardias,	kai	doso	hymin
JA	JESTEM	—	badający	nerki	i	serca,	i	dam	wam

22p)) dosłownie "zmienią myślenia".

G1538	G2596	G3588	G2041	G5216		G5213	G1161	G3004	G3588
A-DSM	PREP	T-APN	N-APN	P-2GP		P-2DP	CONJ	V-PAI-1S	T-DPM
ἑκάστῳ	κατὰ	τὰ	ἔργα	ὑμῶν.	**2:24**	ὑμῖν	δὲ	λέγω	τοῖς
hekasto	kata	ta	erga	hymon.		hymin	de	lego	tois
każdemu	według	—	dzieł	waszych.		Wam	zaś	mówię	—

G3062	G3588	G1722	G2363	G3745	G3756	G2192	G3588	G1322	G3778
A-DPM	T-DPM	PREP	N-DPN	K-NPM	PRT-N	V-PAI-3P	T-ASF	N-ASF	D-ASF
λοιποῖς	τοῖς	ἐν	Θυατείροις,	ὅσοι	οὐκ	ἔχουσιν	τὴν	διδαχὴν	ταύτην,
loipois	tois	en	Thyateirois,	hosoi	uk	echusin	ten	didachen	tauten,
pozostałym	—	w	Tiatyrze,	ilu	nie	mają	—	nauki	tej,

G3748	G3756	G1097	G3588	G901	G3588	G4567		G5613	G3004
R-NPM	PRT-N	V-2AAI-3P	T-APN	A-APN	T-GSM	N-GSM		ADV	V-PAI-3P
οἵτινες	οὐκ	ἔγνωσαν	τὰ	βαθέα	τοῦ	Σατανᾶ,		ὡς	λέγουσιν,
hoitines	uk	egnosan	ta	bathea	tu	Satana,	**24u)**	hos	legusin,
którzyście	nie	zobaczyli	—	"głębin	—	oskarżyciela",		jak	mówią,

G3756	G906	G1909	G5209	G243	G922		G4133	G3739	G2192
PRT-N	V-PAI-1S	PREP	P-2AP	A-ASN	N-ASN		ADV	R-ASN	V-PAI-2P
οὐ	βάλλω	ἐφ’	ὑμᾶς	ἄλλο	βάρος·	**2:25**	πλὴν	ὃ	ἔχετε
u	ballo	ef’	hymas	allo	baros;		plen	ho	echete
nie	rzucam	na	was	innego	brzemienia.		Ale	[co]	macie,

G2902	G891	G3739	G302	G2240		G2532	G3588	G3528
V-AAM-2P	ADV	R-GSM	PRT	V-AAS-1S		CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM
κρατήσατε	ἄχρι	οὗ	ἂν	ἥξω.	**2:26**	Καὶ	ὁ	νικῶν
kratesate	achri	hu	an	hekso.		Kai	ho	nikon
uchwyćcie się	aż	—	—	przyszedłbym.		I	—	zwyciężający

G2532	G3588	G5083	G891	G5056	G3588	G2041	G3450	G1325	G846
CONJ	T-NSM	V-PAP-NSM	ADV	N-GSN	T-APN	N-APN	P-1GS	V-FAI-1S	P-DSM
καὶ	ὁ	τηρῶν	ἄχρι	τέλους	τὰ	ἔργα	μου,,	δώσω	αὐτῷ
kai	ho	teron	achri	telus	ta	erga	mu,,	doso	auto
i	—	strzegący	aż do	końca	—	dzieł	Mych,	*dam*	*mu*

G1849	G1909	G3588	G1484			G2532	G4165	G846	G1722	G4464
N-ASF	PREP	T-GPN	N-GPN			CONJ	V-FAI-3S	P-APM	PREP	N-DSF
ἐξουσίαν	ἐπὶ	τῶν	ἐθνῶν		**2:27**	καὶ	ποιμανεῖ	αὐτοὺς	ἐν	ῥάβδῳ
eksusian	epi	ton	ethnon	**26q)**		kai	poimanei	autus	en	rabdo
władzę	*nad*	—	*narodami*			i	pasł będzie	je	—	laską

G4603	G5613	G3588	G4632	G3588	G2764	G4937		G5613	G2504
A-DSF	ADV	T-NPN	N-NPN	T-NPN	A-NPN	V-PPI-3S		ADV	P-1NS-C
σιδηρᾷ,	ὡς	τὰ	σκεύη	τὰ	κεραμικὰ	συντρίβεται,	**2:28**	ὡς	κἀγὼ
sidera,	hos	ta	skeue	ta	keramika	syntribetai,		hos	kago
żelazną,	jak	—	rzeczy	—	gliniane	są kruszone,		jak	i Ja

G2983	G3844	G3588	G3962	G3450	G2532	G1325	G846	G3588	G792
V-RAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ	V-FAI-1S	P-DSM	T-ASM	N-ASM
εἴληφα	παρὰ	τοῦ	Πατρός	μου,	καὶ	δώσω	αὐτῷ	τὸν	ἀστέρα
eilefa	para	tu	Patros	mu,	kai	doso	auto	ton	astera
wziąłem	od	—	Ojca	Mego,	i	dam	mu	—	gwiazdę

G3588	G4407		G3588	G2192	G3775	G191	G5101	G3588	G4151
T-ASM	A-ASM		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S	I-ASN	T-NSN	N-NSN
τὸν	πρωϊνόν.	**2:29**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω	τί	τὸ	Πνεῦμα
ton	proinon.		Ho	echon	us	akusato	ti	to	Pneuma
—	poranną.		—	Mający	ucho	niech usłyszy	jak	—	Duch

G3004	G3588	G1577
V-PAI-3S	T-DPF	N-DPF
λέγει	ταῖς	ἐκκλησίαις.
legei	tais	ekklesiais.
mówi	—	zgromadzeniom.

24u)) czyli "szatana".

26q)) Ps 2:8

Rozdział 3

LIST DO SARDES

	G2532 CONJ	G3588 T-DSM	G32 N-DSM	G3588 T-GSF	G1722 PREP	G4554 N-DPF	G1577 N-GSF	G1125 V-AAM-2S
3:1	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Σάρδεσιν	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Sardesin	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Sardes	zgromadzenia	napisz:

G3592 D-APN	G3004 V-PAI-3S	G3588 T-NSM	G2192 V-PAP-NSM	G3588 T-APN	G2033 A-NUI	G4151 N-APN	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2532 CONJ
Τάδε	λέγει	ὁ	ἔχων	τὰ	ἑπτὰ	Πνεύματα	τοῦ	Θεοῦ	καὶ
Tade	legei	ho	echon	ta	hepta	Pneumata	tu	Theu	kai
Te	mówi	—	mający	—	siedem	duchów	—	Boga	i

G3588 T-APM	G2033 A-NUI	G792 N-APM	G1492 V-RAI-1S	G4771 P-2GS	G3588 T-APN	G2041 N-APN	G3754 CONJ	G3686 N-ASN	G2192 V-PAI-2S
τοὺς	ἑπτὰ	ἀστέρας	Οἶδά	σου	τὰ	ἔργα,	ὅτι	ὄνομα	ἔχεις
tus	hepta	asteras	Oida	su	ta	erga,	hoti	onoma	echeis
—	siedem	gwiazd.	Znam	twe	—	dzieła,	że	imię	masz,

G3754 CONJ	G2198 V-PAI-2S	G2532 CONJ	G3498 A-NSM	G1510 V-PAI-2S		G1096 V-PNM-2S	G1127 V-PAP-NSM	G2532 CONJ
ὅτι	ζῇς,	καὶ	νεκρὸς	εἶ.	**3:2**	γίνου	γρηγορῶν,	καὶ
hoti	zes,	kai	nekros	ei.		ginu	gregoron,	kai
że	żyjesz,	lecz	martwy	jesteś.		Stawaj się	czuwającym	i

G4741 V-AAM-2S	G3588 T-APN	G3062 A-APN	G3739 R-NPN	G3195 V-IAI-1S	G599 V-2AAN	G3756 PRT-N	G1063 CONJ	G2147 V-RAI-1S
στήρισον	τὰ	λοιπὰ	ἃ	ἔμελλον	ἀποθανεῖν·	οὐ	γὰρ	εὕρηκά
sterison	ta	loipa	ha	emellon	apothanein;	u	gar	heureka
utwierdź	[co]	pozostało,	[a] co	miało	umrzeć.	Nie	bowiem	znalazłem

G4771 P-2GS	G2041 N-APN	G4137 V-RPP-APN	G1799 ADV	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3450 P-1GS		G3421 V-PAM-2S	G3767 CONJ
σου	ἔργα	πεπληρωμένα	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ	μου·	**3:3**	μνημόνευε	οὖν
su	erga	pepleromena	enopion	tu	Theu	mu;		mnemoneue	un
twe	dzieła	dopełnione	przed	—	Bogiem	Moim.		Pamiętaj	więc

G4459 ADV	G2983 V-2RAI-2S	G2532 CONJ	G191 V-AAI-2S	G2532 CONJ	G5083 V-PAM-2S	G2532 CONJ	G3340 V-AAM-2S	G1437 COND
πῶς	εἴληφας	καὶ	ἤκουσας,	καὶ	τήρει	καὶ	μετανόησον.	ἐὰν
pos	eilefas	kai	ekusas,	kai	terei	kai	metanoeson.	ean
jak	przyjąłeś	i	usłuchałeś,	i	strzeż	i	zmień myślenie.	Jeśli

G3767 CONJ	G3361 PRT-N	G1127 V-AAS-2S	G2240 V-FAI-1S	G5613 ADV	G2812 N-NSM	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G3361 PRT-N
οὖν	μὴ	γρηγορήσῃς,	ἥξω	ὡς	κλέπτης,	καὶ	οὐ	μὴ
un	me	gregoreses,	hekso	hos	kleptes,	kai	u	me
więc	nie	będziesz czuwać,	przyjdę	jak	złodziej,	i	nie	—

G1097 V-2AAS-2S	G4169 I-ASF	G5610 N-ASF	G2240 V-FAI-1S	G1909 PREP	G4771 P-2AS		G235 CONJ	G2192 V-PAI-2S
γνῷς	ποίαν	ὥραν	ἥξω	ἐπὶ	σέ.	**3:4**	ἀλλὰ	ἔχεις
gnos	poian	horan	hekso	epi	se.		alla	echeis
będziesz wiedzieć	[o] jakiej	godzinie	przyjdę	na	ciebie.		Ale	masz

G3641 A-APN	G3686 N-APN	G1722 PREP	G4554 N-DPF	G3739 R-NPN	G3756 PRT-N	G3435 V-AAI-3P	G3588 T-APN	G2440 N-APN	G846 P-GPN
ὀλίγα	ὀνόματα	ἐν	Σάρδεσιν	ἃ	οὐκ	ἐμόλυναν	τὰ	ἱμάτια	αὐτῶν,
oliga	onomata	en	Sardesin	ha	uk	emolynan	ta	himatia	auton,
trochę	imion	w	Sardes	co	nie	splamiły	—	szat	ich,

G2532 CONJ	G4043 V-FAI-3P	G3326 PREP	G1473 P-1GS	G1722 PREP	G3022 A-DPN	G3754 CONJ	G514 A-NPM	G1526 V-PAI-3P
καὶ	περιπατήσουσιν	μετ’	ἐμοῦ	ἐν	λευκοῖς,	ὅτι	ἄξιοί	εἰσιν.
kai	peripatesusin	met’	emu	en	leukois,	hoti	aksioi	eisin.
i	będą chodzić	ze	Mną	w	[szatach] białych,	gdyż	godni	są.

	G3588 T-NSM	G3528 V-PAP-NSM	G3779 ADV	G4016 V-FMI-3S	G1722 PREP	G2440 N-DPN	G3022 A-DPN	G2532 CONJ	G3756 PRT-N
3:5	Ὁ	νικῶν	οὕτως	περιβαλεῖται	ἐν	ἱματίοις	λευκοῖς,	καὶ	οὐ
	Ho	nikon	hutos	peribaleitai	en	himatiois	leukois,	kai	u
	—	Zwyciężający	tak	okryje się	w	szaty	białe,	i	nie

G3361	G1813	G3588	G3686	G846	G1537	G3588	G976	G3588	G2222
PRT-N	V-FAI-1S	T-ASN	N-ASN	P-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSF	N-GSF
μὴ	ἐξαλείψω	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ,	ἐκ	τῆς	βίβλου	τῆς	ζωῆς
me	eksaleipso	to	onoma	autu,	ek	tes	biblu	tes	zoes
—	*zostanie wymazane*	—	imię	jego,	*ze*	—	*zwoju*	—	*życia*

G2532	G3670	G3588	G3686	G846	G1799	G3588	G3962	G3450	G2532
CONJ	V-FAI-1S	T-ASN	N-ASN	P-GSM	ADV	T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ
καὶ	ὁμολογήσω	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	ἐνώπιον	τοῦ	Πατρός	μου	καὶ
kai	homologeso	to	onoma	autu	enopion	tu	Patros	mu	kai
i	wyznam	—	imię	jego	przed	—	Ojcem	Mym	i

G1799	G3588	G32	G846		G3588	G2192	G3775	G191
ADV	T-GPM	N-GPM	P-GSM		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S
ἐνώπιον	τῶν	ἀγγέλων	αὐτοῦ.	**3:6**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω
enopion	ton	angelon	autu.		Ho	echon	us	akusato
przed	—	zwiastunami	Jego.		—	Mający	ucho	niech usłyszy

G5101	G3588	G4151	G3004	G3588	G1577
I-ASN	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S	T-DPF	N-DPF
τί	τὸ	Πνεῦμα	λέγει	ταῖς	ἐκκλησίαις.
ti	to	Pneuma	legei	tais	ekklesiais.
jak	—	Duch	mówi	—	zgromadzeniom.

LIST DO FILADELFII

	G2532	G3588	G32	G3588	G1722	G5360	G1577	G1125
	CONJ	T-DSM	N-DSM	T-GSF	PREP	N-DSF	N-GSF	V-AAM-2S
3:7	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Φιλαδελφίᾳ	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Filadelfia	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Filadelfii	zgromadzenia	napisz:

G3592	G3004	G3588	G40	G3588	G228	G3588	G2192	G3588
D-APN	V-PAI-3S	T-NSM	A-NSM	T-NSM	A-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASF
Τάδε	λέγει	ὁ	ἅγιος,	ὁ	ἀληθινός,	ὁ	ἔχων	τὴν
Tade	legei	ho	hagios,	ho	alethinos,	ho	echon	ten
Te	mówi	—	święty,	—	prawdziwy,	—	mający	—

G2807	G1138	G3588	G455	G2532	G3762	G2808	G2532	G2808
N-ASF	N-PRI	T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	A-NSM-N	V-FAI-3S	CONJ	V-PAP-NSM
κλεῖν	Δαυείδ,	ὁ	ἀνοίγων	καὶ	οὐδεὶς	κλείσει,	καὶ	κλείων
klein	Daueid,	ho	anoigon	kai	udeis	kleisei,	kai	kleion
klucz	*Dawida,*	—	*otwierający*	*i*	*nikt [nie]*	*zamknie,*	*i*	*zamykającym*

G2532	G3762	G455		G1492	G4771	G3588	G2041	G3708	G1325
CONJ	A-NSM-N	V-PAI-3S		V-RAI-1S	P-2GS	T-APN	N-APN	V-2AMM-2S	V-RAI-1S
καὶ	οὐδεὶς	ἀνοίγει	**3:8**	Οἶδά	σου	τὰ	ἔργα·	ἰδοὺ	δέδωκα
kai	udeis	anoigei		Oida	su	ta	erga;	idu	dedoka
a	*nikt [nie]*	*otwiera.*		Znam	twoje	—	dzieła.	Oto	daję

G1799	G4771	G2374	G455	G3739	G3762	G1410	G2808	G846	G3754
ADV	P-2GS	N-ASF	V-RPP-ASF	R-ASF	A-NSM-N	V-PNI-3S	V-AAN	P-ASF	CONJ
ἐνώπιόν	σου	θύραν	ἠνεῳγμένην,	ἣν	οὐδεὶς	δύναται	κλεῖσαι	αὐτήν·	ὅτι
enopion	su	thyran	eneogmenen,	hen	udeis	dynatai	kleisai	auten;	hoti
przed	tobą	drzwi	otwarte,	które	nikt [nie]	może	zamknąć	ich;	gdyż

G3398	G2192	G1411	G2532	G5083	G3450	G3588	G3056	G2532	G3756
A-ASF	V-PAI-2S	N-ASF	CONJ	V-AAI-2S	P-1GS	T-ASM	N-ASM	CONJ	PRT-N
μικρὰν	ἔχεις	δύναμιν,	καὶ	ἐτήρησάς	μου	τὸν	λόγον	καὶ	οὐκ
mikran	echeis	dynamin,	kai	eteresas	mu	ton	logon	kai	uk
małą	masz	moc,	a	ustrzegłeś	Me	—	słowo	i	nie

G720	G3588	G3686	G3450		G3708	G1325	G1537	G3588
V-ADI-2S	T-ASN	N-ASN	P-1GS		V-2AMM-2S	V-PAS-1S	PREP	T-GSF
ἠρνήσω	τὸ	ὄνομά	μου.	**3:9**	ἰδοὺ	διδῶ	ἐκ	τῆς
erneso	to	onoma	mu.		idu	dido	ek	tes
wyparłeś się	—	imienia	Mego.		Oto	daję	z	—

G4864	G3588	G4567		G3588	G3004	G1438	G2453
N-GSF	T-GSM	N-GSM		T-GPM	V-PAP-GPM	F-3APM	A-APM
συναγωγῆς	τοῦ	Σατανᾶ,	9g)	τῶν	λεγόντων	ἑαυτοὺς	Ἰουδαίους
synagoges	tu	Satana,		ton	legonton	heautus	Iudaius
synagogi	—	oskarżyciela,		—	mówiących	o sobie samych,	[że] Judejczykami

---

9g)) czyli "szatana".

G1510	G2532	G3756	G1510	G235	G5574	G3708	G4160	G846	G2443
V-PAN	CONJ	PRT-N	V-PAI-3P	CONJ	V-PNI-3P	V-2AMM-2S	V-FAI-1S	P-APM	CONJ
εἶναι,	καὶ	οὐκ	εἰσὶν	ἀλλὰ	ψεύδονται·	ἰδοὺ	ποιήσω	αὐτοὺς	ἵνα,
einai,	kai	uk	eisin	alla	pseudontai;	idu	poieso	autus	hina,
są,	a	nie	są	ale	kłamią.	Oto	uczynię	ich	aby,

G2240	G2532	G4352	G1799	G3588	G4228	G4771	G2532	G1097
V-FAI-3P	CONJ	V-FAI-3P	ADV	T-GPM	N-GPM	P-2GS	CONJ	V-2AAS-3P
ἥξουσιν	καὶ	προσκυνήσουσιν	ἐνώπιον	τῶν	ποδῶν	σου	καὶ	γνῶσιν
heksusin	kai	proskynesusin	enopion	ton	podon	su	kai	gnosin
przyjdą	*i*	*pokłonią się*	*przed*	—	*stopami*	*twymi*	i	poznają,

G3754	G1473	G25	G4771		G3754	G5083	G3588	G3056	G3588
CONJ	P-1NS	V-AAI-1S	P-2AS		CONJ	V-AAI-2S	T-ASM	N-ASM	T-GSF
ὅτι.	ἐγὼ	ἠγάπησά	σε	**3:10**	ὅτι	ἐτήρησας	τὸν	λόγον	τῆς
hoti.	ego	egapesa	se		hoti	eteresas	ton	logon	tes
że	*Ja*	*ukochałem*	*cię,*		bowiem	ustrzegłeś	—	słowo	—

G5281	G3450	G2504	G4771	G5083	G1537	G3588	G5610	G3588	G3986
N-GSF	P-1GS	P-1NS-K	P-2AS	V-FAI-1S	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM
ὑπομονῆς	μου,	κἀγώ	σε	τηρήσω	ἐκ	τῆς	ὥρας	τοῦ	πειρασμοῦ
hypomones	mu,	kago	se	tereso	ek	tes	horas	tu	peirazmu
wytrwałości	Mej,	i ja	ciebie	ustrzegę	od	—	godziny	—	próby

G3588	G3195	G2064	G1909	G3588	G3625	G3650
T-GSF	V-PAP-GSF	V-PNN	PREP	T-GSF	N-GSF	A-GSF
τῆς	μελλούσης	ἔρχεσθαι	ἐπὶ	τῆς	οἰκουμένης	ὅλης,
tes	melluses	erchesthai	epi	tes	oikumenes	holes,
—	mającej	przychodzić	na	—	zamieszkujących	całą [ziemię],

G3985	G3588	G2730	G1909	G3588	G1093		G2064	G5035
V-AAN	T-APM	V-PAP-APM	PREP	T-GSF	N-GSF		V-PNI-1S	ADV
πειράσαι	τοὺς	κατοικοῦντας	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**3:11**	ἔρχομαι	ταχύ·
peirasai	tus	katoikuntas	epi	tes	ges.		erchomai	tachy;
doświadczyć	—	mieszkających	na	—	ziemi.		Przychodzę	szybko:

G2902	G3739	G2192	G2443	G3367	G2983	G3588	G4735	G4771
V-PAM-2S	R-ASN	V-PAI-2S	CONJ	A-NSM-N	V-2AAS-3S	T-ASM	N-ASM	P-2GS
κράτει	ὃ	ἔχεις,	ἵνα	μηδεὶς	λάβῃ	τὸν	στέφανόν	σου.
kratei	ho	echeis,	hina	medeis	labe	ton	stefanon	su.
trzymaj	[co]	masz,	aby	nikt	[nie] wziął	—	wieńca	twego.

	G3588	G3528	G4160	G846	G4769	G1722	G3588	G3485	G3588
	T-NSM	V-PAP-NSM	V-FAI-1S	P-ASM	N-ASM	PREP	T-DSM	N-DSM	T-GSM
3:12	Ὁ	νικῶν,	ποιήσω	αὐτὸν	στῦλον	ἐν	τῷ	ναῷ	τοῦ
	Ho	nikon,	poieso	auton	stylon	en	to	nao	tu
	—	Zwyciężającego	uczynię	go	filarem	w	—	świątyni	—

G2316	G3450	G2532	G1854	G3756	G3361	G1831	G2089	G2532	G1125
N-GSM	P-1GS	CONJ	ADV	PRT-N	PRT-N	V-2AAS-3S	ADV	CONJ	V-FAI-1S
Θεοῦ	μου,	καὶ	ἔξω	οὐ	μὴ	ἐξέλθῃ	ἔτι,	καὶ	γράψω
Theu	mu,	kai	ekso	u	me	ekselthe	eti,	kai	grapso
Boga	Mego,	i	na zewnątrz	nie	—	wyjdzie	już,	i	napiszę

G1909	G846	G3588	G3686	G3588	G2316	G3450	G2532	G3588	G3686	G3588
PREP	P-ASM	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ	T-ASN	N-ASN	T-GSF
ἐπ’	αὐτὸν	τὸ	ὄνομα	τοῦ	Θεοῦ	μου	καὶ	τὸ	ὄνομα	τῆς
ep’	auton	to	onoma	tu	Theu	mu	kai	to	onoma	tes
na	nim	—	imię	—	Boga	Mego	i	—	*imię*	—

G4172	G3588	G2316	G3450	G3588	G2537	G2419	G3588	G2597	G1537
N-GSF	T-GSM	N-GSM	P-1GS	T-GSF	A-GSF	N-PRI	T-NSF	V-PAP-NSF	PREP
πόλεως	τοῦ	Θεοῦ	μου,	τῆς	καινῆς	Ἱερουσαλὴμ	ἡ	καταβαίνουσα	ἐκ
poleos	tu	Theu	mu,	tes	kaines	Hierusalem	he	katabainusa	ek
miasta	—	Boga	Mego,	—	nowego	Jeruzalem,	które	zstępuje	z

G3588	G3772	G575	G3588	G2316	G3450	G2532	G3588	G3686	G3450	G3588
T-GSM	N-GSM	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	CONJ	T-ASN	N-ASN	P-1GS	T-ASN
τοῦ	οὐρανοῦ	ἀπὸ	τοῦ	Θεοῦ	μου,	καὶ	τὸ	ὄνομά	μου.	τὸ
tu	uranu	apo	tu	Theu	mu,	kai	to	onoma	mu.	to
—	nieba	od	—	Boga	Mego,	i	—	*imię*	Me	—

G2537		G3588	G2192	G3775	G191	G5101	G3588	G4151	G3004
A-ASN		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S	I-ASN	T-NSN	N-NSN	V-PAI-3S
καινόν	**3:13**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω	τί	τὸ	Πνεῦμα	λέγει
kainon		Ho	echon	us	akusato	ti	to	Pneuma	legei
nowe.		—	Mający	ucho	niech usłyszy	jak	—	Duch	mówi

G3588	G1577
T-DPF	N-DPF
ταῖς	ἐκκλησίαις.
tais	ekklesiais.
—	zgromadzeniom.

List do Laodycei

	G2532	G3588	G32	G3588	G1722	G2993	G1577	G1125
3:14	CONJ	T-DSM	N-DSM	T-GSF	PREP	N-DSF	N-GSF	V-AAM-2S
	Καὶ	τῷ	ἀγγέλῳ	τῆς	ἐν	Λαοδικίᾳ	ἐκκλησίας	γράψον
	Kai	to	angelo	tes	en	Laodikia	ekklesias	grapson
	A	—	zwiastunowi	—	w	Laodycei	zgromadzenia	napisz:

G3592	G3004	G3588	G281	G3588	G3144	G3588	G4103	G2532	G228
D-APN	V-PAI-3S	T-NSM	HEB	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM	CONJ	A-NSM
Τάδε	λέγει	ὁ	Ἀμήν,	ὁ	μάρτυς	ὁ	πιστὸς	καὶ	ἀληθινός,
Tade	legei	ho	Amen,	ho	martys	ho	pistos	kai	alethinos,
Te	mówi	—	Amen,	—	*świadek*	—	*wierny*	i	prawdziwy,

G3588	G746	G3588	G2937	G3588	G2316		G1492	G4771	G3588
T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	**3:15**	V-RAI-1S	P-2GS	T-APN
ἡ	ἀρχὴ	τῆς	κτίσεως	τοῦ	Θεοῦ		Οἶδά	σου	τὰ
he	arche	tes	ktiseos	tu	Theu		Oida	su	ta
—	*początek*	—	*stworzenia*	—	Boga.		Znam	twe	—

G2041	G3754	G3777	G5593	G1510	G3777	G2200	G3785	G5593
N-APN	CONJ	CONJ-N	A-NSM	V-PAI-2S	CONJ-N	A-NSM	V-2AAI-1S	A-NSM
ἔργα,	ὅτι	οὔτε	ψυχρὸς	εἶ	οὔτε	ζεστός.	ὄφελον	ψυχρὸς
erga,	hoti	ute	psychros	ei	ute	zestos.	ofelon	psychros
dzieła,	gdyż	ani	zminy	jesteś	ani	gorący.	Obyś	zimny

G1510	G2228	G2200		G3779	G3754	G5513	G1510	G2532	G3777	G2200
V-IAI-2S	PRT	A-NSM	**3:16**	ADV	CONJ	A-NSM	V-PAI-2S	CONJ	CONJ-N	A-NSM
ἦς	ἢ	ζεστός.		οὕτως,	ὅτι	χλιαρὸς	εἶ,	καὶ	οὔτε	ζεστὸς
es	e	zestos.		hutos,	hoti	chliaros	ei,	kai	ute	zestos
był	lub	gorący.		Tak,	że	letni	jesteś,	a	ani	gorący

G3777	G5593	G3195	G4771	G1692		G1537	G3588	G4750	G3450	
CONJ-N	A-NSM	V-PAI-1S	P-2AS	V-AAN		PREP	T-GSN	N-GSN	P-1GS	
οὔτε	ψυχρός,	μέλλω	σε	ἐμέσαι		ἐκ	τοῦ	στόματός	μου.	**3:17**
ute	psychros,	mello	se	emesai	16l)	ek	tu	stomatos	mu.	
ani	zimny,	zamierzam	cię	wypluć		z	—	ust	Moich.	

G3754	G3004	G3754	G4145	G1510	G2532	G4147		G2532	G3762
CONJ	V-PAI-2S	CONJ	A-NSM	V-PAI-1S	CONJ	V-RAI-1S		CONJ	A-ASN-N
ὅτι	λέγεις	ὅτι	Πλούσιός	εἰμι	καὶ	πεπλούτηκα		καὶ	οὐδὲν
hoti	legeis	hoti	Plusios	eimi	kai	pepluteka		kai	uden
Gdyż	mówisz,	że:	Bogaty	jestem	i	*wzbogaciłem się*		i	nic [nie]

G5532	G2192	G2532	G3756	G1492	G3754	G4771	G1510	G3588	G5005
N-ASF	V-PAI-1S	CONJ	PRT-N	V-RAI-2S	CONJ	P-2NS	V-PAI-2S	T-NSM	A-NSM
χρείαν	ἔχω,	καὶ	οὐκ	οἶδας	ὅτι	σὺ	εἶ	ὁ	ταλαίπωρος
chreian	echo,	kai	uk	oidas	hoti	sy	ei	ho	talaiporos
potrzebę	mam,	i	nie	wiesz,	żeś	ty	jesteś	—	nieszczęsny

G2532	G1652	G2532	G4434	G2532	G5185	G2532	G1131	
CONJ	A-NSM	CONJ	A-NSM	CONJ	A-NSM	CONJ	A-NSM	
καὶ	ἐλεεινὸς	καὶ	πτωχὸς	καὶ	τυφλὸς	καὶ	γυμνός,	**3:18**
kai	eleeinos	kai	ptochos	kai	tyflos	kai	gymnos,	
i	pożałowania godny	i	biedak	i	ślepy	i	nagi.	

G4823	G4771	G59	G3844	G1473	G5553	G4448	G1537	G4442	G2443
V-PAI-1S	P-2DS	V-AAN	PREP	P-1GS	N-ASN	V-RPP-ASN	PREP	N-GSN	CONJ
συμβουλεύω	σοι	ἀγοράσαι	παρ’	ἐμοῦ	χρυσίον	πεπυρωμένον	ἐκ	πυρὸς	ἵνα
symbuleuo	soi	agorasai	par’	emu	chrysion	pepyromenon	ek	pyros	hina
Radzę	ci	kupić	u	Mnie	złoto	wypalone	w	ogniu,	abyś

16l)) dosłownie "zwymiotować".

G4147	G2532	G2440	G3022	G2443	G4016	G2532	G3361	G5319
V-AAS-2S	CONJ	N-APN	A-APN	CONJ	V-2AMS-2S	CONJ	PRT-N	V-APS-3S
πλουτήσῃς,	καὶ	ἱμάτια	λευκὰ	ἵνα	περιβάλῃ	καὶ	μὴ	φανερωθῇ
pluteses,	kai	himatia	leuka	hina	peribale	kai	me	fanerothe
wzbogacił się,	i	szaty	białe,	abyś	odział się	i	nie	uwidoczniła się

G3588	G152	G3588	G1132	G4771	G2532	G2854	G1472	G3588
T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	P-2GS	CONJ	N-ASN	V-AAN	T-APM
ἡ	αἰσχύνη	τῆς	γυμνότητός	σου,	καὶ	κολλούριον	ἐγχρῖσαι	τοὺς
he	aischyne	tes	gymnotetos	su,	kai	kollurion	enchrisai	tus
—	hańba	—	nagośći	twojej,	i	maścią do oczu	namaścił	—

G3788	G4771	G2443	G991		G1473	G3745	G1437	G5368
N-APM	P-2GS	CONJ	V-PAS-2S		P-1NS	K-APM	COND	V-PAS-1S
ὀφθαλμούς	σου	ἵνα	βλέπῃς.	**3:19**	ἐγὼ	ὅσους	ἐὰν	φιλῶ
ofthalmus	su	hina	blepes.		ego	hosus	ean	filo
oczy	twe,	abyś	widział.		Ja	*każdego*	*którego*	*kocham*

G1651	G2532	G3811	G2206	G3767	G2532	G3340	
V-PAI-1S	CONJ	V-PAI-1S	V-PAM-2S	CONJ	CONJ	V-AAM-2S	
ἐλέγχω	καὶ	παιδεύω·	ζήλευε	οὖν	καὶ	μετανόησον.	**3:20**
elencho	kai	paideuo;	zeleue	un	kai	metanoeson.	
upominam	i	karcę.	Okaż gorliwość	więc	i	zmień myślenie.	

G3708	G2476	G1909	G3588	G2374	G2532	G2925	G1437	G5100	G191
V-2AMM-2S	V-RAI-1S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-PAI-1S	COND	X-NSM	V-AAS-3S
Ἰδοὺ	ἕστηκα	ἐπὶ	τὴν	θύραν	καὶ	κρούω·	ἐάν	τις	ἀκούσῃ
Idu	hesteka	epi	ten	thyran	kai	kruo;	ean	tis	akuse
Oto	stanąłem	u	—	drzwi	i	pukam.	Jeśli	kto	usłyszy

G3588	G5456	G3450	G2532	G455	G3588	G2374	G1525	G4314	G846
T-GSF	N-GSF	P-1GS	CONJ	V-AAS-3S	T-ASF	N-ASF	V-FDI-1S	PREP	P-ASM
τῆς	φωνῆς	μου	καὶ	ἀνοίξῃ	τὴν	θύραν,	εἰσελεύσομαι	πρὸς	αὐτὸν
tes	fones	mu	kai	anoikse	ten	thyran,	eiseleusomai	pros	auton
—	głos	Mój	i	otworzy	—	drzwi,	wejdę	do	niego

G2532	G1172		G3326	G846	G2532	G846	G3326	G1473		G3588
CONJ	V-FAI-1S		PREP	P-GSM	CONJ	P-NSM	PREP	P-1GS		T-NSM
καὶ	δειπνήσω		μετ’	αὐτοῦ	καὶ	αὐτὸς	μετ’	ἐμοῦ.	**3:21**	Ὁ
kai	deipneso	20v)	met’	autu	kai	autos	met’	emu.		Ho
i	będę jadł		z	nim	i	on	ze	Mną.		—

G3528	G1325	G846	G2523	G3326	G1473	G1722	G3588	G2362	G3450
V-PAP-NSM	V-FAI-1S	P-DSM	V-AAN	PREP	P-1GS	PREP	T-DSM	N-DSM	P-1GS
νικῶν	δώσω	αὐτῷ	καθίσαι	μετ’	ἐμοῦ	ἐν	τῷ	θρόνῳ	μου,
nikon	doso	auto	kathisai	met’	emu	en	to	throno	mu,
Zwyciężającemu	dam	mu	usiąść	ze	Mną	na	—	tronie	Mym,

G5613	G2504	G3528	G2532	G2523	G3326	G3588	G3962	G3450	G1722
ADV	P-1NS-K	V-AAI-1S	CONJ	V-AAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	P-1GS	PREP
ὡς	κἀγὼ	ἐνίκησα	καὶ	ἐκάθισα	μετὰ	τοῦ	Πατρός	μου	ἐν
hos	kago	enikesa	kai	ekathisa	meta	tu	Patros	mu	en
jak	i ja	zwyciężyłem	i	usiadłem	z	—	Ojcem	Mym	na

G3588	G2362	G846		G3588	G2192	G3775	G191	G5101	G3588
T-DSM	N-DSM	P-GSM		T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASN	V-AAM-3S	I-ASN	T-NSN
τῷ	θρόνῳ	αὐτοῦ.	**3:22**	Ὁ	ἔχων	οὖς	ἀκουσάτω	τί	τὸ
to	throno	autu.		Ho	echon	us	akusato	ti	to
—	tronie	Jego.		—	Mający	ucho	niech usłyszy	jak	—

G4151	G3004	G3588	G1577
N-NSN	V-PAI-3S	T-DPF	N-DPF
Πνεῦμα	λέγει	ταῖς	ἐκκλησίαις.
Pneuma	legei	tais	ekklesiais.
Duch	mówi	—	zgromadzeniom.

20v)) w obiad lub kolację, stąd w wielu tłumaczeniach termin "wieczerzać".

Rozdział 7

WIZJA ODKUPIONYCH - ZAPIECZĘTOWANIE 144000

	G3326 PREP	G3778 D-ASN	G3708 V-2AAI-1S	G5064 A-APM	G32 N-APM	G2476 V-RAP-APM	G1909 PREP	G3588 T-APF
7:1	Μετὰ	τοῦτο	εἶδον	τέσσαρας	ἀγγέλους	ἑστῶτας,	ἐπὶ	τὰς
	Meta	tuto	eidon	tessaras	angelus	hestotas,	epi	tas
	Po	tym	zobaczyłem	czterech	zwiastunów	stojących	na	—

G5064 A-APF	G1137 N-APF	G3588 T-GSF	G1093 N-GSF	G2902 V-PAP-APM	G3588 T-APM	G5064 A-APM	G417 N-APM	G3588 T-GSF
τέσσαρας	γωνίας	τῆς	γῆς	κρατοῦντας	τοὺς	τέσσαρας	ἀνέμους	τῆς
tessaras	gonias	tes	ges	kratuntas	tus	tessaras	anemus	tes
czterech	narożnikach	—	ziemi	trzymających	—	cztery	wiatry	—

G1093 N-GSF	G2443 CONJ	G3361 PRT-N	G4154 V-PAS-3S	G417 N-NSM	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1093 N-GSF	G3383 CONJ-N	G1909 PREP	G3588 T-GSF
γῆς,	ἵνα	μὴ	πνέῃ	ἄνεμος	ἐπὶ	τῆς	γῆς	μήτε	ἐπὶ	τῆς
ges,	hina	me	pnee	anemos	epi	tes	ges	mete	epi	tes
ziemi,	aby	nie	wiałby	wiatr	na	—	ziemię	ani	na	—

G2281 N-GSF	G3383 CONJ-N	G1909 PREP	G3956 A-ASN	G1186 N-ASN		G2532 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G243 A-ASM	G32 N-ASM
θαλάσσης	μήτε	ἐπὶ	πᾶν	δένδρον.	**7:2**	καὶ	εἶδον	ἄλλον	ἄγγελον
thalasses	mete	epi	pan	dendron.		kai	eidon	allon	angelon
morze	ani	na	wszelkie	drzewo.		I	zobaczyłem	innego	zwiastuna

G305 V-PAP-ASM	G575 PREP	G395 N-GSF	G2246 N-GSM	G2192 V-PAP-ASM	G4973 N-ASF	G2316 N-GSM	G2198 V-PAP-GSM	G2532 CONJ
ἀναβαίνοντα	ἀπὸ	ἀνατολῆς	ἡλίου,	ἔχοντα	σφραγῖδα	Θεοῦ	ζῶντος,	καὶ
anabainonta	apo	anatoles	heliu,	echonta	sfragida	Theu	zontos,	kai
wychodzącego	od	wschodu	słońca,	mającego	pieczęć	Boga	Żywego,	i

G2896 V-AAI-3S	G5456 N-DSF	G3173 A-DSF	G3588 T-DPM	G5064 A-DPM	G32 N-DPM	G3739 R-DPM	G1325 V-API-3S	G846 P-DPM
ἔκραξεν	φωνῇ	μεγάλῃ	τοῖς	τέσσαρσιν	ἀγγέλοις	οἷς	ἐδόθη	αὐτοῖς
ekraksen	fone	megale	tois	tessarsin	angelois	hois	edothe	autois
krzyknął	głosem	wielkim	—	czterem	zwiastunom	co	zostało dane	im

G91 V-AAN	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G2281 N-ASF		G3004 V-PAP-NSM
ἀδικῆσαι	τὴν	γῆν	καὶ	τὴν	θάλασσαν,	**7:3**	λέγων
adikesai	ten	gen	kai	ten	thalassan,		legon
uczynić niesprawiedliwość	—	ziemi	i	—	morzu,		mówiąc:

G3361 PRT-N	G91 V-AAS-2P	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	G3383 CONJ-N	G3588 T-ASF	G2281 N-ASF	G3383 CONJ-N
Μὴ	ἀδικήσητε	τὴν	γῆν	μήτε	τὴν	θάλασσαν	μήτε
Me	adikesete	ten	gen	mete	ten	thalassan	mete
Nie	uczynilibyście niesprawiedliwości	—	ziemi	ani	—	morzu	ani

G3588 T-APN	G1186 N-APN	G891 ADV	G4972 V-AAS-1P	G3588 T-APM	G1401 N-APM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2257 P-1GP
τὰ	δένδρα,	ἄχρι	σφραγίσωμεν	τοὺς	δούλους	τοῦ	Θεοῦ	ἡμῶν
ta	dendra,	achri	sfragisomen	tus	dulus	tu	Theu	hemon
—	drzewom,	aż	*opieczętowalibyśmy*	—	sług	—	Boga	naszego

G1909 PREP	G3588 T-GPN	G3359 N-GPN	G846 P-GPM		G2532 CONJ	G191 V-AAI-1S	G3588 T-ASM	G706 N-ASM	G3588 T-GPM
ἐπὶ	τῶν	μετώπων	αὐτῶν.	**7:4**	Καὶ	ἤκουσα	τὸν	ἀριθμὸν	τῶν
epi	ton	metopon	auton.		Kai	ekusa	ton	arithmon	ton
na	—	*czołach*	ich.		i	usłyszałem	—	liczbę	—

G4972 V-RPP-GPM	G1540 A-NUI	G5062 A-NUI	G5064 A-NPF	G5505 N-NPF	G4972 V-RPP-NPM	
ἐσφραγισμένων,	ἑκατὸν	τεσσεράκοντα	τέσσαρες	χιλιάδες	ἐσφραγισμένοι	
esfragismenon,	hekaton	tesserakonta	tessares	chiliades	esfragismenoi	
którzy są opieczętowani:	sto	czterdzieści	cztery	tysiące,	którzy są opieczętowani	

G1537 PREP	G3956 A-GSF	G5443 N-GSF	G5207 N-GPM	G2474 N-PRI		G1537 PREP	G5443 N-GSF	G2448 N-GSM	G1427 A-NUI
ἐκ	πάσης	φυλῆς	υἱῶν	Ἰσραήλ·	**7:5**	ἐκ	φυλῆς	Ἰούδα	δώδεκα
ek	pases	fyles	hyion	Israel;		ek	fyles	Iuda	dodeka
z	każdego	plemienia	synów	Izraela:		z	plemienia	Judy	dwanaście

G5505	G4972	G1537	G5443	G4502	G1427	G5505	G1537	
N-NPF	V-RPP-NPM	PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF	PREP	
χιλιάδες	ἐσφραγισμένοι,	ἐκ	φυλῆς	Ῥουβὴν	δώδεκα	χιλιάδες,	ἐκ	
chiliades	esfragismenoi,	ek	fyles	Ruben	dodeka	chiliades,	ek	
tysięcy	którzy są opieczętowani,	z	plemienia	Rubena	dwanaście	tysięcy,	z	

G5443	G1045	G1427	G5505		G1537	G5443	G768	G1427	G5505
N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF		PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF
φυλῆς	Γὰδ	δώδεκα	χιλιάδες,	**7:6**	ἐκ	φυλῆς	Ἀσὴρ	δώδεκα	χιλιάδες,
fyles	Gad	dodeka	chiliades,		ek	fyles	Aser	dodeka	chiliades,
plemienia	Gada	dwanaście	tysięcy,		z	plemienia	Asera	dwanaście	tysięcy,

G1537	G5443	G3508	G1427	G5505	G1537	G5443	G3128	G1427
PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF	PREP	N-GSF	N-GSM	A-NUI
ἐκ	φυλῆς	Νεφθαλεὶμ	δώδεκα	χιλιάδες,	ἐκ	φυλῆς	Μανασσῆ	δώδεκα
ek	fyles	Nefthaleim	dodeka	chiliades,	ek	fyles	Manasse	dodeka
z	plemienia	Naftalego	dwanaście	tysięcy,	z	plemienia	Manassesa	dwanaście

G5505		G1537	G5443	G4826	G1427	G5505	G1537	G5443
N-NPF		PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF	PREP	N-GSF
χιλιάδες,	**7:7**	ἐκ	φυλῆς	Συμεὼν	δώδεκα	χιλιάδες,	ἐκ	φυλῆς
chiliades,		ek	fyles	Symeon	dodeka	chiliades,	ek	fyles
tysięcy,		z	plemienia	Symeona	dwanaście	tysięcy,	z	plemienia

G3017	G1427	G5505	G1537	G5443	G2466	G1427	G5505		
N-PRI	A-NUI	N-NPF	PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF		
Λευεὶ	δώδεκα	χιλιάδες,	ἐκ	φυλῆς	Ἰσσαχὰρ	δώδεκα	χιλιάδες,	**7:8**	
Leuei	dodeka	chiliades,	ek	fyles	Issachar	dodeka	chiliades,		
Lewiego	dwanaście	tysięcy,	z	plemienia	Issachara	dwanaście	tysięcy,		

G1537	G5443	G2194	G1427	G5505	G1537	G5443	G2501	G1427
PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF	PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI
ἐκ	φυλῆς	Ζαβουλὼν	δώδεκα	χιλιάδες,	ἐκ	φυλῆς	Ἰωσὴφ	δώδεκα
ek	fyles	Zabulon	dodeka	chiliades,	ek	fyles	Iosef	dodeka
z	plemienia	Zabulona	dwanaście	tysięcy,	z	plemienia	Józefa	dwanaście

G5505	G1537	G5443	G958	G1427	G5505	G4972
N-NPF	PREP	N-GSF	N-PRI	A-NUI	N-NPF	V-RPP-NPM
χιλιάδες,	ἐκ	φυλῆς	Βενιαμεὶν	δώδεκα	χιλιάδες	ἐσφραγισμένοι.
chiliades,	ek	fyles	Beniamein	dodeka	chiliades	esfragismenoi.
tysięcy,	z	plemienia	Beniamina	dwanaście	tysięcy,	którzy są opieczętowani.

Wizja odkupionych - przed tronem Boga i Baranka

	G3326	G3778	G3708	G2532	G3708	G3793	G4183	G3739	G705
	PREP	D-APN	V-2AAI-1S	CONJ	V-2AMM-2S	N-NSM	A-NSM	R-ASM	V-AAN
7:9	Μετὰ	ταῦτα	εἶδον,	καὶ	ἰδοὺ	ὄχλος	πολύς,	ὃν	ἀριθμῆσαι
	Meta	tauta	eidon,	kai	idu	ochlos	polys,	hon	arithmesai
	Po	tym	zobaczyłem	i	oto	tłum	wielki,	którego	policzyć

G846	G3762	G1410	G1537	G3956	G1484	G2532	G5443	G2532	G2992
P-ASM	A-NSM-N	V-INI-3S	PREP	A-GSN	N-GSN	CONJ	N-GPF	CONJ	N-GPM
αὐτὸν	οὐδεὶς	ἐδύνατο,	ἐκ	παντὸς	ἔθνους	καὶ	φυλῶν	καὶ	λαῶν
auton	udeis	edynato,	ek	pantos	ethnus	kai	fylon	kai	laon
jego	nikt nie	mógł,	z	wszelkiego	narodu	i	plemienia	i	ludów

G2532	G1100	G2476	G1799	G3588	G2362	G2532	G1799	G3588
CONJ	N-GPF	V-RAP-NPM	ADV	T-GSM	N-GSM	CONJ	ADV	T-GSN
καὶ	γλωσσῶν,	ἑστῶτες	ἐνώπιον	τοῦ	θρόνου	καὶ	ἐνώπιον	τοῦ
kai	glosson,	hestotes	enopion	tu	thronu	kai	enopion	tu
i	języków,	stojący	przed	—	tronem	i	przed	—

G721	G4016	G4749	G3022	G2532	G5404	G1722	G3588	G5495
N-GSN	V-RPP-APM	N-APF	A-APF	CONJ	N-NPM	PREP	T-DPF	N-DPF
Ἀρνίου,	περιβεβλημένους	στολὰς	λευκάς,	καὶ	φοίνικες	ἐν	ταῖς	χερσὶν
Arniu,	peribeblemenus	stolas	leukas,	kai	foinikes	en	tais	chersin
Barankiem,	ubranych w	szaty	białe,	i	palmy	w	—	rękach

G846		G2532	G2896	G5456	G3173	G3004	G3588	G4991	G3588
P-GPM		CONJ	V-PAI-3P	N-DSF	A-DSF	V-PAP-NPM	T-NSF	N-NSF	T-DSM
αὐτῶν·	**7:10**	καὶ	κράζουσιν	φωνῇ	μεγάλῃ	λέγοντες	Ἡ	σωτηρία	τῷ
auton;		kai	kradzusin	fone	megale	legontes	He	soteria	to
ich.		I	krzyczą	głosem	wielkim	mówiąc:	—	Zbawienie	—

G2316	G2257	G3588	G2521	G1909	G3588	G2362	G2532	G3588	G721
N-DSM	P-1GP	T-DSM	V-PNP-DSM	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	T-DSN	N-DSN
Θεῷ	ἡμῶν	τῷ	καθημένῳ	ἐπὶ	τῷ	θρόνῳ	καὶ	τῷ	Ἀρνίῳ.
Theo	hemon	to	kathemeno	epi	to	throno	kai	to	Arnio.
Bogu	naszemu	—	*siedzącemu*	*na*	—	*tronie*	i	—	Barankowi.

	G2532	G3956	G3588	G32	G2476	G2945	G3588	G2362	G2532
	CONJ	A-NPM	T-NPM	N-NPM	V-LAI-3P	N-DSM	T-GSM	N-GSM	CONJ
7:11	καὶ	πάντες	οἱ	ἄγγελοι	εἱστήκεισαν	κύκλῳ	τοῦ	θρόνου	καὶ
	kai	pantes	hoi	angeloi	heistekeisan	kyklo	tu	thronu	kai
	I	wszyscy	ci	zwiastunowie	stanęli	wokół	—	tronu	i

G3588	G4245	G2532	G3588	G5064	G2226	G2532	G4098	G1799
T-GPM	A-GPM-C	CONJ	T-GPN	A-GPN	N-GPN	CONJ	V-2AAI-3P	ADV
τῶν	πρεσβυτέρων	καὶ	τῶν	τεσσάρων	ζῴων,	καὶ	ἔπεσαν	ἐνώπιον
ton	prezbyteron	kai	ton	tessaron	zoon,	kai	epesan	enopion
—	starsi	i	—	cztery	[istoty] żyjące,	i	upadli	przed

G3588	G2362	G1909	G3588	G4383	G846	G2532	G4352	G3588	G2316
T-GSM	N-GSM	PREP	T-APN	N-APN	P-GPM	CONJ	V-AAI-3P	T-DSM	N-DSM
τοῦ	θρόνου	ἐπὶ	τὰ	πρόσωπα	αὐτῶν	καὶ	προσεκύνησαν	τῷ	Θεῷ,
tu	thronu	epi	ta	prosopa	auton	kai	prosekynesan	to	Theo,
—	tronem	na	—	twarze	ich	i	oddając cześć	—	Bogu,

	G3004	G281	G3588	G2129	G2532	G3588	G1391	G2532	G3588
	V-PAP-NPM	HEB	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF
7:12	λέγοντες	Ἀμήν,	ἡ	εὐλογία	καὶ	ἡ	δόξα	καὶ	ἡ
	legontes	Amen,	he	eulogia	kai	he	doksa	kai	he
	mówiąc:	Amen,	—	błogosławieństwo	i	—	chwała	i	—

G4678	G2532	G3588	G2169	G2532	G3588	G5092	G2532	G3588	G1411
N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF
σοφία	καὶ	ἡ	εὐχαριστία	καὶ	ἡ	τιμὴ	καὶ	ἡ	δύναμις
sofia	kai	he	eucharistia	kai	he	time	kai	he	dynamis
mądrość	i	—	dziękczynienie	i	—	szacunek	i	—	moc

G2532	G3588	G2479	G3588	G2316	G2257	G1519	G3588	G165	G3588
CONJ	T-NSF	N-NSF	T-DSM	N-DSM	P-1GP	PREP	T-APM	N-APM	T-GPM
καὶ	ἡ	ἰσχὺς	τῷ	Θεῷ	ἡμῶν	εἰς	τοὺς	αἰῶνας	τῶν
kai	he	ischys	to	Theo	hemon	eis	tus	aionas	ton
i	—	siła	—	Bogu	naszemu	na	—	wieki	—

G165	G281		G2532	G611	G1520	G1537	G3588	G4245
N-GPM	HEB		CONJ	V-ADI-3S	A-NSM	PREP	T-GPM	A-GPM-C
αἰώνων·	ἀμήν.	**7:13**	Καὶ	ἀπεκρίθη	εἷς	ἐκ	τῶν	πρεσβυτέρων
aionon;	amen.		Kai	apekrithe	heis	ek	ton	prezbyteron
wieków.	Amen.		I	odpowiedział	jeden	ze	—	starszych

G3004	G3427	G3778	G3588	G4016	G3588	G4749	G3588	G3022
V-PAP-NSM	P-1DS	D-NPM	T-NPM	V-RPP-NPM	T-APF	N-APF	T-APF	A-APF
λέγων	μοι	Οὗτοι	οἱ	περιβεβλημένοι	τὰς	στολὰς	τὰς	λευκὰς
legon	moi	HUtoi	hoi	peribeblemenoi	tas	stolas	tas	leukas
mówiąc	mi:	Ci	—	którzy są okryci	—	szatami	—	białymi,

G5101	G1510	G2532	G4159	G2064		G2532	G2046	G846	G2962
I-NPM	V-PAI-3P	CONJ	ADV-I	V-2AAI-3P		CONJ	V-RAI-1S-ATT	P-DSM	N-VSM
τίνες	εἰσὶν	καὶ	πόθεν	ἦλθον;	**7:14**	καὶ	εἴρηκα	αὐτῷ	Κύριέ
tines	eisin	kai	pothen	elthon;		kai	eireka	auto	Kyrie
kim	są	i	skąd	przyszli?		i	powiedziałem	mu:	Panie

G3450	G4771	G1492	G2532	G3004	G3427	G3778	G1526	G3588
P-1GS	P-2NS	V-RAI-2S	CONJ	V-2AAI-3S	P-1DS	D-NPM	V-PAI-3P	T-NPM
μου,	σὺ	οἶδας.	καὶ	εἶπέν	μοι	Οὗτοί	εἰσιν	οἱ
mu,	sy	oidas.	kai	eipen	moi	HUtoi	eisin	hoi
mój,	ty	wiesz,	i	powiedział	mi:	Ci	są	—

G2064	G1537	G3588	G2347		G3588	G3173	G2532	G4150	G3588
V-PNP-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF		T-GSF	A-GSF	CONJ	V-AAI-3P	T-APF
ἐρχόμενοι	ἐκ	τῆς	θλίψεως	**14q)**	τῆς	μεγάλης,	καὶ	ἔπλυναν	τὰς
erchomenoi	ek	tes	thlipseos		tes	megales,	kai	eplynan	tas
przychodzący	z	—	*udręki*		—	wielkiej,	i	*wyprali*	—

14q)) lub "ucisku".

G4749	G846	G2532	G3021	G846	G1722	G3588	G129	G3588	G721	
N-APF	P-GPM	CONJ	V-AAI-3P	P-APF	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSN	N-GSN	
στολὰς	αὐτῶν	καὶ	ἐλεύκαναν	αὐτὰς	ἐν	τῷ	αἵματι	τοῦ	Ἀρνίου.	**7:15**
stolas	auton	kai	eleukanan	autas	en	to	haimati	tu	Arniu.	
szaty	*ich*	i	wybielili	je	we	—	krwi	—	Baranka.	

G1223	G3778	G1526	G1799	G3588	G2362	G3588	G2316	G2532	G3000
PREP	D-ASN	V-PAI-3P	ADV	T-GSM	N-GSM	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAI-3P
διὰ	τοῦτό	εἰσιν	ἐνώπιον	τοῦ	θρόνου	τοῦ	Θεοῦ,	καὶ	λατρεύουσιν
dia	tuto	eisin	enopion	tu	thronu	tu	Theu,	kai	latreuusin
Dla	tego	są	przed	—	tronem	—	Boga	i	służą

G846	G2250	G2532	G3571	G1722	G3588	G3485	G846	G2532	G3588
P-DSM	N-GSF	CONJ	N-GSF	PREP	T-DSM	N-DSM	P-GSM	CONJ	T-NSM
αὐτῷ	ἡμέρας	καὶ	νυκτὸς	ἐν	τῷ	ναῷ	αὐτοῦ,	καὶ	ὁ
auto	hemeras	kai	nyktos	en	to	nao	autu,	kai	ho
Mu	dniem	i	nocą	w	—	świątyni [15q)]	Jego,	i	—

G2521	G1909	G3588	G2362	G4637		G1909	G846		G3756	
V-PNP-NSM	PREP	T-GSM	N-GSM	V-FAI-3S		PREP	P-APM		PRT-N	
καθήμενος	ἐπὶ	τοῦ	θρόνου	σκηνώσει		ἐπ’	αὐτούς.	**7:16**	οὐ	
kathemenos	epi	tu	thronu	skenosei	[15y)]	ep’	autus.		u	
siedzący	*na*	—	*tronie*	rozciągnie namiot		nad	nimi.		*Nie*	

G3983	G2089	G3761	G1372	G2089	G3761	G3361	G4098	G1909	
V-FAI-3P	ADV	CONJ-N	V-FAI-3P	ADV	CONJ-N	PRT-N	V-2AAS-3S	PREP	
πεινάσουσιν	ἔτι	οὐδὲ	διψήσουσιν	ἔτι,,	οὐδὲ	μὴ	πέσῃ	ἐπ’	
peinasusin	eti	ude	dipsesusin	eti,,	ude	me	pese	ep’	
będą głodować	już	*ani*	*będą pragnąć*	już,	*ani*	*nie*	*padnie*	*na*	

G846	G3588	G2246	G3761	G3956	G2738		G3754	G3588	G721	G3588
P-APM	T-NSM	N-NSM	CONJ-N	A-NSN	N-NSN		CONJ	T-NSN	N-NSN	T-NSN
αὐτοὺς	ὁ	ἥλιος	οὐδὲ	πᾶν	καῦμα	**7:17**	ὅτι	τὸ	Ἀρνίον	τὸ
autus	ho	helios	ude	pan	kauma		hoti	to	Arnion	to
nich	—	*słońce*	*ani*	*wszelki*	*upał,*		bo	—	Baranek	—

G303	G3319	G3588	G2362	G4165	G846	G2532	G3594	G846	G1909
PREP	A-ASN	T-GSM	N-GSM	V-FAI-3S	P-APM	CONJ	V-FAI-3S	P-APM	PREP
ἀνὰ	μέσον	τοῦ	θρόνου	ποιμανεῖ	αὐτούς	καὶ	ὁδηγήσει	αὐτοὺς	ἐπὶ
ana	meson	tu	thronu	poimanei	autus	kai	hodegesei	autus	epi
na	środku	—	tronu	*pasł będzie*	*ich*	*i*	*wprowadzi*	*ich*	*na*

G2222	G4077	G5204	G2532	G1813	G3588	G2316	G3956	G1144	G1537
N-GSF	N-APF	N-GPN	CONJ	V-FAI-3S	T-NSM	N-NSM	A-ASN	N-ASN	PREP
ζωῆς	πηγὰς	ὑδάτων·	καὶ	ἐξαλείψει	ὁ	Θεὸς	πᾶν	δάκρυον	ἐκ
zoes	pegas	hydaton;	kai	eksaleipsei	ho	Theos	pan	dakruon	ek
życia	*źródła*	*wód.*	*i*	*zetrze*	—	*Bóg*	*wszelką*	*łzę*	*z*

G3588	G3788	G846
T-GPM	N-GPM	P-GPM
τῶν	ὀφθαλμῶν	αὐτῶν.
ton	ofthalmon	auton.
—	*oczu*	ich.

Rozdział 8

Otwarcie siódmej pieczęci i głos siedmiu trąb

	G2532	G3752	G455	G3588	G4973	G3588	G1442	G1096	G4602
	CONJ	CONJ	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	T-ASF	A-ASF	V-2ADI-3S	N-NSF
8:1	Καὶ	ὅταν	ἤνοιξεν	τὴν	σφραγῖδα	τὴν	ἑβδόμην,	ἐγένετο	σιγὴ
	Kai	hotan	enoiksen	ten	sfragida	ten	hebdomen,	egeneto	sige
	I	kiedy	otworzył	—	pieczęć	—	siódmą,	stała się	cisza

G1722	G3588	G3772	G5613	G2256		G2532	G3708	G3588	G2033
PREP	T-DSM	N-DSM	ADV	N-ASN		CONJ	V-2AAI-1S	T-APM	A-NUI
ἐν	τῷ	οὐρανῷ	ὡς	ἡμιώριον.	**8:2**	καὶ	εἶδον	τοὺς	ἑπτὰ
en	to	urano	hos	hemiorion.		kai	eidon	tus	hepta
w	—	niebie,	jakieś	pół godziny.		i	ujrzałem	—	siedmiu

15q)) lub "przybytek".
15y)) lub "rozbije namiot" w znaczeniu "zamieszka".

G32	G3739	G1799	G3588	G2316	G2476	G2532	G1325	G846
N-APM	R-NPM	ADV	T-GSM	N-GSM	V-RAI-3P	CONJ	V-API-3P	P-DPM
ἀγγέλους	οἱ	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ	ἑστήκασιν,	καὶ	ἐδόθησαν	αὐτοῖς
angelus	hoi	enopion	tu	Theu	hestekasin,	kai	edothesan	autois
zwiastunów	—	w obecności	—	Boga	stojących,	i	zostały dane	im

G2033	G4536		G2532	G243	G32	G2064	G2532	G2476	G1909	
A-NUI	N-NPF		CONJ	A-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	CONJ	V-API-3S	PREP	
ἑπτὰ	σάλπιγγες.	**8:3**	Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	ἦλθεν	καὶ	ἐστάθη	ἐπὶ	
hepta	salpinges.		Kai	allos	angelos	elthen	kai	estathe	epi	**3g)**
siedem	trąb.		I	inny	zwiastun	przyszedł	i	*stanął*	*przy*	

G3588	G2379	G2192	G3031		G5552	G2532	G1325	G846
T-GSM	N-GSN	V-PAP-NSM	N-ASM		A-ASM	CONJ	V-API-3S	P-DSM
τοῦ	θυσιαστηρίου	ἔχων	λιβανωτὸν		χρυσοῦν,	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ
tu	thysiasteriu	echon	libanoton	**3k)**	chrysun,	kai	edothe	auto
—	*ołtarzu*	mając	kadzielnicę		złotą,	i	zostało dane	mu

G2368	G4183	G2443	G1325	G3588	G4335	G3588	G40	G3956
N-NPN	A-NPN	CONJ	V-FAI-3S	T-DPF	N-DPF	T-GPM	A-GPM	A-GPM
θυμιάματα	πολλὰ	ἵνα	δώσει	ταῖς	προσευχαῖς	τῶν	ἁγίων	πάντων
thymiamata	polla	hina	dosei	tais	proseuchais	ton	hagion	panton
kadzideł	wiele,	aby	dał	*[z]*	*modlitwami*	—	świętych	wszystkich

G1909	G3588	G2379	G3588	G5552	G3588	G1799	G3588	G2362	
PREP	T-ASN	N-ASN	T-ASN	A-ASN	T-ASN	ADV	T-GSM	N-GSM	
ἐπὶ	τὸ	θυσιαστήριον	τὸ	χρυσοῦν	τὸ	ἐνώπιον	τοῦ	θρόνου.	**8:4**
epi	to	thysiasterion	to	chrysun	to	enopion	tu	thronu.	
na	—	ołtarz	—	złoty	—	przed	—	tronem.	

G2532	G305	G3588	G2586	G3588	G2368	G3588	G4335	G3588
CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-GPM	N-GPN	T-DPF	N-DPF	T-GPM
καὶ	ἀνέβη	ὁ	καπνὸς	τῶν	θυμιαμάτων	ταῖς	προσευχαῖς	τῶν
kai	anebe	ho	kapnos	ton	thymiamaton	tais	proseuchais	ton
I	wzniósł się	—	dym	—	kadzenia	[z]	modlitwami	—

G40	G1537	G5495	G3588	G32	G1799	G3588	G2316		G2532
A-GPM	PREP	N-GSF	T-GSM	N-GSM	ADV	T-GSM	N-GSM		CONJ
ἁγίων	ἐκ	χειρὸς	τοῦ	ἀγγέλου	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ.	**8:5**	καὶ
hagion	ek	cheiros	tu	angelu	enopion	tu	Theu.		kai
świętych	z	ręki	—	zwiastuna	przed	—	Bogiem.		I

G2983	G3588	G32	G3588	G3031	G2532	G1072	G846	G1537
V-2RAI-3S	T-NSM	N-NSM	T-ASM	N-ASM	CONJ	V-AAI-3S	P-ASM	PREP
εἴληφεν	ὁ	ἄγγελος,	τὸν	λιβανωτόν	καὶ	ἐγέμισεν	αὐτὸν	ἐκ
eilefen	ho	angelos,	ton	libanoton	kai	egemisen	auton	ek
wziął	—	zwiastun	—	*kadzielnicę*	i	*napełnił*	ją	z

G3588	G4442	G3588	G2379	G2532	G906	G1519	G3588	G1093	G2532
T-GSN	N-GSN	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ
τοῦ	πυρὸς	τοῦ	θυσιαστηρίου	καὶ	ἔβαλεν	εἰς	τὴν	γῆν·	καὶ
tu	pyros	tu	thysiasteriu	kai	ebalen	eis	ten	gen;	kai
—	*ognia*	—	*ołtarza*	i	rzucił	na	—	ziemię;	i

G1096	G1027	G2532	G5456	G2532	G796	G2532	G4578	
V-2ADI-3P	N-NPF	CONJ	N-NPF	CONJ	N-NPF	CONJ	N-NSM	
ἐγένοντο	βρονταὶ	καὶ	φωναὶ	καὶ	ἀστραπαὶ	καὶ	σεισμός.	**8:6**
egenonto	brontai	kai	fonai	kai	astrapai	kai	seismos.	
stały się	*grzmoty*	i	*głosy*	*i*	*błyskawice*	i	trzęsienie [ziemi].	

G2532	G3588	G2033	G32	G3588	G2192	G3588	G2033	G4536
CONJ	T-NPM	A-NUI	N-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	T-APF	A-NUI	N-APF
Καὶ	οἱ	ἑπτὰ	ἄγγελοι	οἱ	ἔχοντες	τὰς	ἑπτὰ	σάλπιγγας
Kai	hoi	hepta	angeloi	hoi	echontes	tas	hepta	salpingas
A	—	siedmiu	zwiastunów	—	mających	—	siedem	trąb,

G2090	G848		G2443	G4537		G2532	G3588	G4413	G4537
V-AAI-3P	F-3APM		CONJ	V-AAS-3P		CONJ	T-NSM	A-NSM-S	V-AAI-3S
ἡτοίμασαν	αὐτοὺς		ἵνα	σαλπίσωσιν.	**8:7**	Καὶ	ὁ	πρῶτος	ἐσάλπισεν·
hetoimasan	hautus	**6k)**	hina	salpisosin.		Kai	ho	protos	esalpisen;
przygotowali	siebie,		aby	zatrąbiliby.		I	—	pierwszy	zatrąbił

3g)) dosłownie "na" ołtarzu.
3k)) Naczynie na żarzące się węgle. (PVI)
6k)) lub "je" czyli trąby.

G2532	G1096	G5464	G2532	G4442	G3396	G1722	G129	G2532
CONJ	V-2ADI-3S	N-NSF	CONJ	N-NSN	V-RPP-NPN	PREP	N-DSN	CONJ
καὶ	ἐγένετο	χάλαζα	καὶ	πῦρ	μεμιγμένα	ἐν	αἵματι	καὶ
kai	egeneto	chaladza	kai	pyr	memigmena	en	haimati	kai
i	*stał się*	*grad*	i	ogień	który jest zmieszany	w	krwi	i

G906	G1519	G3588	G1093	G2532	G3588	G5154	G3588	G1093
V-API-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GSF	N-GSF
ἐβλήθη	εἰς	τὴν	γῆν·	καὶ	τὸ	τρίτον	τῆς	γῆς
eblethe	eis	ten	gen;	kai	to	triton	tes	ges
został rzucony	na	—	ziemię;	i	—	trzecia	—	ziemi

G2618	G2532	G3588	G5154	G3588	G1186	G2618	G2532	G3956
V-2API-3S	CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GPN	N-GPN	V-2API-3S	CONJ	A-NSM
κατεκάη,	καὶ	τὸ	τρίτον	τῶν	δένδρων	κατεκάη,	καὶ	πᾶς
katekae,	kai	to	triton	ton	dendron	katekae,	kai	pas
została spalona,	i	—	trzecia	—	drzew	została spalona,	i	cała

G5528	G5515	G2618		G2532	G3588	G1208	G32	G4537	G2532
N-NSM	A-NSM	V-2API-3S		CONJ	T-NSM	A-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ
χόρτος	χλωρὸς	κατεκάη.	**8:8**	Καὶ	ὁ	δεύτερος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ
chortos	chloros	katekae.		Kai	ho	deuteros	angelos	esalpisen;	kai
trawa	zielona	została spalona.		I	—	drugi	zwiastun	zatrąbił;	i

G5613	G3735	G3173	G4442	G2545	G906	G1519	G3588	G2281
ADV	N-NSN	A-NSN	N-DSN	V-PPP-NSN	V-API-3S	PREP	T-ASF	N-ASF
ὡς	ὄρος	μέγα	πυρὶ	καιόμενον	ἐβλήθη	εἰς	τὴν	θάλασσαν·
hos	oros	mega	pyri	kaiomenon	eblethe	eis	ten	thalassan;
jakby	*góra*	wielka,	*ogniem*	*zapalona*	została wyrzucona	w	—	morze.

G2532	G1096	G3588	G5154	G3588	G2281	G129		G2532	G599
CONJ	V-2ADI-3S	T-NSN	A-NSN	T-GSF	N-GSF	N-NSN		CONJ	V-2AAI-3S
καὶ	ἐγένετο	τὸ	τρίτον	τῆς	θαλάσσης,	αἷμα	**8:9**	καὶ	ἀπέθανεν
kai	egeneto	to	triton	tes	thalasses,	haima		kai	apethanen
I	*stała się*	—	trzecia	—	morza	*krwią,*		i	umarła

G3588	G5154	G3588	G2938	G3588	G1722	G3588	G2281	G3588	G2192
T-NSN	A-NSN	T-GPN	N-GPN	T-GPN	PREP	T-DSF	N-DSF	T-NPN	V-PAP-NPN
τὸ	τρίτον	τῶν	κτισμάτων	τῶν	ἐν	τῇ	θαλάσσῃ,	τὰ	ἔχοντα
to	triton	ton	ktismaton	ton	en	te	thalasse,	ta	echonta
—	trzecia	—	stworzeń	—	w	—	morzu,	—	mających

G5590		G2532	G3588	G5154	G3588	G4143	G1311		G2532	G3588
N-APF		CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GPN	N-GPN	V-2API-3P		CONJ	T-NSM
ψυχάς,		καὶ	τὸ	τρίτον	τῶν	πλοίων	διεφθάρησαν.	**8:10**	Καὶ	ὁ
psychas,	9m)	kai	to	triton	ton	ploion	dieftharesan.		Kai	ho
dusze,		i	—	trzecia	—	statków	zniszczona.		I	—

G5154	G32	G4537	G2532	G4098	G1537	G3588	G3772	G792	G3173
A-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	N-NSM	A-NSM
τρίτος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ	ἔπεσεν	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	ἀστὴρ	μέγας
tritos	angelos	esalpisen;	kai	epesen	ek	tu	uranu	aster	megas
trzeci	zwiastun	zatrąbił;	i	*spadła*	*z*	—	*nieba*	*gwiazda*	wielka

G2545	G5613	G2985	G2532	G4098	G1909	G3588	G5154	G3588	G4215
V-PPP-NSM	ADV	N-NSF	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASN	A-ASN	T-GPM	N-GPM
καιόμενος	ὡς	λαμπάς,	καὶ	ἔπεσεν	ἐπὶ	τὸ	τρίτον	τῶν	ποταμῶν
kaiomenos	hos	lampas,	kai	epesen	epi	to	triton	ton	potamon
paląca się	jak	lampa,	i	spadła	na	—	trzecią	—	rzek

G2532	G1909	G3588	G4077	G3588	G5204		G2532	G3588	G3686	G3588
CONJ	PREP	T-APF	N-APF	T-GPM	N-GPN		CONJ	T-NSN	N-NSN	T-GSM
καὶ	ἐπὶ	τὰς	πηγὰς	τῶν	ὑδάτων.	**8:11**	καὶ	τὸ	ὄνομα	τοῦ
kai	epi	tas	pegas	ton	hydaton.		kai	to	onoma	tu
i	na	—	źródła	—	wód.		A	—	imię	—

G792	G3004	G3588	G894	G2532	G1096	G3588	G5154	G3588	G5204
N-GSM	V-PPI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-2ADI-3S	T-NSN	A-NSN	T-GPN	N-GPN
ἀστέρος	λέγεται	Ὁ	Ἄψινθος.	καὶ	ἐγένετο	τὸ	τρίτον	τῶν	ὑδάτων
asteros	legetai	Ho	Apsinthos.	kai	egeneto	to	triton	ton	hydaton
gwiazdy	mówią	—	"Piołun".	I	stała się	—	trzecia	—	wód

9m)) w znaczeniu, mająca dech życia lub życie.

G1519 PREP	G894 N-ASF	G2532 CONJ	G4183 A-NPM	G3588 T-GPN	G444 N-GPM	G599 V-2AAI-3P		G1537 PREP	G3588 T-GPN	G5204 N-GPN
εἰς	ἄψινθον,	καὶ	πολλοὶ	τῶν	ἀνθρώπων	ἀπέθανον	11u)	ἐκ	τῶν	ὑδάτων
eis	apsinthon,	kai	polloi	ton	anthropon	apethanon		ek	ton	hydaton
w	piołunie,	i	wielu	—	ludzi	umarło		od	—	wód,

G3754 CONJ	G4087 V-API-3P		G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G5067 A-NSM	G32 N-NSM	G4537 V-AAI-3S	G2532 CONJ
ὅτι	ἐπικράνθησαν.	**8:12**	Καὶ	ὁ	τέταρτος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ
hoti	epikranthesan.		Kai	ho	tetartos	angelos	esalpisen;	kai
bo	stały się gorzkimi.		I	—	czwarty	zwiastun	zatrąbił;	i

G4141 V-2API-3S	G3588 T-NSN	G5154 A-NSN	G3588 T-GSM	G2246 N-GSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G5154 A-NSN	G3588 T-GSF	G4582 N-GSF
ἐπλήγη	τὸ	τρίτον	τοῦ	ἡλίου	καὶ	τὸ	τρίτον	τῆς	σελήνης
eplege	to	triton	tu	heliu	kai	to	triton	tes	selenes
została uderzona	—	trzecia	—	słońca	i	—	trzecia	—	księżyca

G2532 CONJ	G3588 T-NSN	G5154 A-NSN	G3588 T-GPM	G792 N-GPM	G2443 CONJ	G4654 V-APS-3S	G3588 T-ASN	G5154 A-ASN
καὶ	τὸ	τρίτον	τῶν	ἀστέρων,	ἵνα	σκοτισθῇ	τὸ	τρίτον
kai	to	triton	ton	asteron,	hina	skotisthe	to	triton
i	—	trzecia	—	gwiazd,	aby	zostałaby zaćmiona	—	trzecia

G846 P-GPM	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G2250 N-NSF	G3361 PRT-N	G5316 V-2AAS-3S	G3588 T-NSN	G5154 A-NSN	G846 P-GSF	G2532 CONJ	G3588 T-NSF
αὐτῶν	καὶ	ἡ	ἡμέρα	μὴ	φάνῃ	τὸ	τρίτον	αὐτῆς,	καὶ	ἡ
auton	kai	he	hemera	me	fane	to	triton	autes,	kai	he
ich	i	—	dzień	nie	ukazałby	—	trzecią	jego	i	—

G3571 N-NSF	G3668 ADV		G2532 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G2532 CONJ	G191 V-AAI-1S	G1520 A-GSM	G105 N-GSM
νὺξ	ὁμοίως.	**8:13**	Καὶ	εἶδον,	καὶ	ἤκουσα	ἑνὸς	ἀετοῦ
nyks	homoios.		Kai	eidon,	kai	ekusa	henos	aetu
noc	podobnie.		I	zobaczyłem	i	usłyszałem	jednego	orła

G4072 V-PNP-GSM	G1722 PREP	G3321 N-DSN	G3004 V-PAP-GSM	G5456 N-DSF	G3173 A-DSF	G3759 INJ	G3759 INJ	G3759 INJ
πετομένου	ἐν	μεσουρανήματι	λέγοντος	φωνῇ	μεγάλῃ	Οὐαὶ	οὐαὶ	οὐαὶ
petomenu	en	mesuranemati	legontos	fone	megale	Uai	uai	uai
lecącego	na	środku nieba,	mówiącego	głosem	wielkim:	Biada,	biada,	biada

G3588 T-APM	G2730 V-PAP-APM	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1093 N-GSF	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G3062 A-GPM	G5456 N-GPF
τοὺς	κατοικοῦντας	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ἐκ	τῶν	λοιπῶν	φωνῶν
tus	katoikuntas	epi	tes	ges	ek	ton	loipon	fonon
—	zamieszkującym	na	—	ziemi	od	—	pozostałych	dźwięków

G3588 T-GSF	G4536 N-GSF	G3588 T-GPM	G5140 A-GPM	G32 N-GPM	G3588 T-GPM	G3195 V-PAP-GPM	G4537 V-PAN
τῆς	σάλπιγγος	τῶν	τριῶν	ἀγγέλων	τῶν	μελλόντων	σαλπίζειν.
tes	salpingos	ton	trion	angelon	ton	mellonton	salpidzein.
—	trąby	—	trzech	zwiastunów	—	mających	trąbić.

Rozdział 9

Piąta trąba i pierwsze Biada!

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G3991 A-NSM	G32 N-NSM	G4537 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G792 N-ASM	G1537 PREP
9:1	Καὶ	ὁ	πέμπτος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ	εἶδον	ἀστέρα	ἐκ
	Kai	ho	pemptos	angelos	esalpisen;	kai	eidon	astera	ek
	I	—	piąty	zwiastun	zatrąbił:	i	zobaczyłem	gwiazdę	z

G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G4098 V-RAP-ASM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF	G2532 CONJ	G1325 V-API-3S	G846 P-DSM	G3588 T-NSF
τοῦ	οὐρανοῦ	πεπτωκότα	εἰς	τὴν	γῆν,	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	ἡ
tu	uranu	peptokota	eis	ten	gen,	kai	edothe	auto	he
—	nieba	spadającą	na	—	ziemię,	i	został dany	jej	—

11u)) dosłownie "umarli".

G2807	G3588	G5421		G3588	G12		G2532	G455	G3588	G5421
N-NSF	T-GSN	N-GSN		T-GSF	N-GSF		CONJ	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN
κλεὶς	τοῦ	φρέατος		τῆς	ἀβύσσου.	**9:2**	καὶ	ἤνοιξεν	τὸ	φρέαρ
kleis	tu	freatos	1v)	tes	abyssu.		kai	enoiksen	to	frear
klucz	—	studni		—	otchłani.	1x)	I	otworzyła	—	studnię

G3588	G12	G2532	G305	G2586	G1537	G3588	G5421	G5613	G2586
T-GSF	N-GSF	CONJ	V-2AAI-3S	N-NSM	PREP	T-GSN	N-GSN	ADV	N-NSM
τῆς	ἀβύσσου·	καὶ	ἀνέβη	καπνὸς	ἐκ	τοῦ	φρέατος	ὡς	καπνὸς
tes	abyssu;	kai	anebe	kapnos	ek	tu	freatos	hos	kapnos
—	otchłani:	i	*wzniósł się*	*dym*	z e	—	studni	*jak*	*dym*

G2575	G3173	G2532	G4656	G3588	G2246	G2532	G3588	G109
N-GSF	A-GSF	CONJ	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM
καμίνου	μεγάλης,	καὶ	ἐσκοτώθη	ὁ	ἥλιος	καὶ	ὁ	ἀὴρ
kaminu	megales,	kai	eskotothe	ho	helios	kai	ho	aer
pieca	wielkiego,	i	*zaciemnione zostało*	—	*słońce*	i	—	powietrze

G1537	G3588	G2586	G3588	G5421		G2532	G1537	G3588	G2586	G1831
PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSN	N-GSN		CONJ	PREP	T-GSM	N-GSM	V-2AAI-3P
ἐκ	τοῦ	καπνοῦ	τοῦ	φρέατος.	**9:3**	καὶ	ἐκ	τοῦ	καπνοῦ	ἐξῆλθον,
ek	tu	kapnu	tu	freatos.		kai	ek	tu	kapnu	ekselthon,
od	—	dymu	—	studni.		I	z	—	dymu	wyszły

G200	G1519	G3588	G1093	G2532	G1325	G846	G1849	G5613	G2192
N-NPF	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-API-3S	P-DPM	N-NSF	ADV	V-PAI-3P
ἀκρίδες	εἰς	τὴν	γῆν	καὶ	ἐδόθη	αὐτοῖς	ἐξουσία	ὡς	ἔχουσιν
akrides	eis	ten	gen	kai	edothe	autois	eksusia	hos	echusin
szarańcze	*na*	—	*ziemię*	i	została dana	im	władza	jaką	mają

G1849	G3588	G4651	G3588	G1093		G2532	G2046	G846	G2443
N-ASF	T-NPM	N-NPM	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-API-3S	P-DPM	CONJ
ἐξουσίαν	οἱ	σκορπίοι	τῆς	γῆς.	**9:4**	καὶ	ἐρρέθη	αὐτοῖς	ἵνα
eksusian	hoi	skorpioi	tes	ges.		kai	errethe	autois	hina
władzę	—	skorpiony	—	ziemi.		I	powiedziano	im,	aby

G3361	G91		G3588	G5528	G3588	G1093	G3761	G3956	G5515	G3761
PRT-N	V-FAI-3P		T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	CONJ-N	A-ASN	A-ASN	CONJ-N
μὴ	ἀδικήσουσιν		τὸν	χόρτον	τῆς	γῆς	οὐδὲ	πᾶν	χλωρὸν	οὐδὲ,
me	adikesusin	4f)	ton	chorton	tes	ges	ude	pan	chloron	ude,
nie	szkodziłyby		—	trawie	—	ziemi	ani	*wszelkiej*	*zieleni*	ani,

G3956	G1186	G1487	G3361	G3588	G444	H3441		G3748	G3756
A-ASN	N-ASN	COND	PRT-N	T-APM	N-APM	A-APM		R-NPM	PRT-N
πᾶν	δένδρον	εἰ	μὴ	τοὺς	ἀνθρώπους	μονους		οἵτινες	οὐκ
pan	dendron	ei	me	tus	anthropus	monus	4u)	hoitines	uk
wszelkiemu	*drzewu,*	jeśli	nie	—	ludziom	[jedynie]		którzy	nie

G2192	G3588	G4973	G3588	G2316	G1909	G3588	G3359	H846		
V-PAI-3P	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM	PREP	T-GPN	N-GPN	P-DPM		
ἔχουσιν	τὴν	σφραγῖδα	τοῦ	Θεοῦ.	ἐπὶ	τῶν	μετώπων	αυτων		**9:5**
echusin	ten	sfragida	tu	Theu.	epi	ton	metopon	auton	4af)	
mają	—	*pieczęci*	—	Boga	*na*	—	*czołach*	[ich].		

G2532	G1325	G846	G2443	G3361	G615	G846	G235	G2443
CONJ	V-API-3S	P-DPM	CONJ	PRT-N	V-AAS-3P	P-APM	CONJ	CONJ
καὶ	ἐδόθη	αὐτοῖς	ἵνα	μὴ	ἀποκτείνωσιν	αὐτούς,	ἀλλ’	ἵνα
kai	edothe	autois	hina	me	apokteinosin	autus,	all’	hina
I	został dany	im [nakaz],	aby	nie	uśmiercały	ich,	ale	aby

G928	G3376	G4002	G2532	G3588	G929	G846	G5613	G929
V-FPI-3P	N-APM	A-NUI	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-GPF	ADV	N-NSM
βασανισθήσονται	μῆνας	πέντε·	καὶ	ὁ	βασανισμὸς	αὐτῶν	ὡς	βασανισμὸς
basanisthesontai	menas	pente;	kai	ho	basanismos	auton	hos	basanismos
byli dręczeni	miesięcy	pięć.	I	—	męczarnia	ich	jak	męczarnia

G4651	G3752	G3817	G444		G2532	G1722	G3588	G2250
N-GSM	CONJ	V-AAS-3S	N-ASM		CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF
σκορπίου,	ὅταν	παίσῃ	ἄνθρωπον.	**9:6**	καὶ	ἐν	ταῖς	ἡμέραις
skorpiu,	hotan	paise	anthropon.		kai	en	tais	hemerais
[od] skorpiona,	kiedy	raziłby	człowieka.		I	w	—	dniach

1v)) lub "dół", "czeluść", "gardziel".
1x)) w znaczeniu "bezdenna głębia".
4f)) dosłownie "nie czyniły niesprawiedliwości".
4u)) w BT i NA27,28 nie występuje.
4af)) w NA27,28 nie występuje.

G1565	G2212	G3588	G444	G3588	G2288	G2532	G3756	G3361
D-DPF	V-FAI-3P	T-NPM	N-NPM	T-ASM	N-ASM	CONJ	PRT-N	PRT-N
ἐκείναις	ζητήσουσιν	οἱ	ἄνθρωποι	τὸν	θάνατον	καὶ	οὐ	μὴ
ekeinais	zetesusin	hoi	anthropoi	ton	thanaton	kai	u	me
owych	*będą szukać*	—	ludzie	—	*śmierci*	*i*	*nie*	—

G2147	G846	G2532	G1937	G599	G2532	G5343	G3588
V-FAI-3P	P-ASM	CONJ	V-FAI-3P	V-2AAN	CONJ	V-PAI-3S	T-NSM
εὑρήσουσιν	αὐτόν,	καὶ	ἐπιθυμήσουσιν	ἀποθανεῖν	καὶ	φεύγει	ὁ
heuresusin	auton,	kai	epithymesusin	apothanein	kai	feugei	ho
znajdą	jej,	i	będą pragnąć	umrzeć	i	uciekać [będzie]	—

G2288	G575	G846		G2532	G3588	G3667	G3588	G200
N-NSM	PREP	P-GPM		CONJ	T-NPN	N-NPN	T-GPF	N-GPF
θάνατος	ἀπ’	αὐτῶν.	**9:7**	καὶ	τὰ	ὁμοιώματα	τῶν	ἀκρίδων
thanatos	ap’	auton.		kai	ta	homoiomata	ton	akridon
śmierć	od	nich.		i	—	*podobne [z wyglądu]*	—	szarańczy,

G3664	G2462	G2090	G1519	G4171	G2532	G1909	G3588	G2776
A-NPM	N-DPM	V-RPP-DPM	PREP	N-ASM	CONJ	PREP	T-APF	N-APF
ὅμοιοι	ἵπποις	ἡτοιμασμένοις,	εἰς	πόλεμον	καὶ	ἐπὶ	τὰς	κεφαλὰς
homoioi	hippois	hetoimazmenois,	eis	polemon	kai	epi	tas	kefalas
podobne	*koniom*	przygotowanym	*do*	*bitwy,*	a	na	—	głowach

G846	G5613	G4735	G3664	G5557	G2532	G3588	G4383	G846	G5613
P-GPF	ADV	N-NPM	A-NPM	N-DSM	CONJ	T-NPN	N-NPN	P-GPF	ADV
αὐτῶν	ὡς	στέφανοι	ὅμοιοι	χρυσῷ,	καὶ	τὰ	πρόσωπα	αὐτῶν	ὡς
auton	hos	stefanoi	homoioi	chryso,	kai	ta	prosopa	auton	hos
ich	jakby	wieńce	podobne	złotu,	i	—	twarze	ich	jak

G4383	G444		G2532	G2192	G2359	G5613	G2359	G1135	G2532
N-NPN	N-GPM		CONJ	V-AAI-3P	N-APF	ADV	N-APF	N-GPF	CONJ
πρόσωπα	ἀνθρώπων,	**9:8**	καὶ	εἶχαν	τρίχας	ὡς	τρίχας	γυναικῶν,	καὶ
prosopa	anthropon,		kai	eichan	trichas	hos	trichas	gynaikon,	kai
twarze	ludzkie,		i	miały	włosy	jak	włosy	kobiet,	i

G3588	G3599	G846	G5613	G3023	G1510		G2532	G2192	G2382
T-NPM	N-NPM	P-GPF	ADV	N-GPM	V-IAI-3P		CONJ	V-IAI-3P	N-APM
οἱ	ὀδόντες	αὐτῶν	ὡς	λεόντων	ἦσαν,	**9:9**	καὶ	εἶχον	θώρακας
hoi	odontes	auton	hos	leonton	esan,		kai	eichon	thorakas
—	zęby	ich	jak	lwów	były,		i	miały	napierśniki

G5613	G2382	G4603	G2532	G3588	G5456	G3588	G4420	G846	G5613
ADV	N-APM	A-APM	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GPF	N-GPF	P-GPF	ADV
ὡς	θώρακας	σιδηροῦς,	καὶ	ἡ	φωνὴ	τῶν	πτερύγων	αὐτῶν	ὡς
hos	thorakas	siderus,	kai	he	fone	ton	pterygon	auton	hos
jak	pancerze	żelazne,	i	—	dzwięk	—	skrzydeł	ich	*jak*

G5456	G716	G2462	G4183	G5143	G1519	G4171		G2532	G2192
N-NSF	N-GPN	N-GPM	A-GPM	V-PAP-GPM	PREP	N-ASM		CONJ	V-PAI-3P
φωνὴ	ἁρμάτων	ἵππων	πολλῶν.	τρεχόντων	εἰς	πόλεμον	**9:10**	καὶ	ἔχουσιν
fone	harmaton	hippon	pollon.	trechonton	eis	polemon		kai	echusin
odgłos	*rydwanów*	koni	licznych,	*biegnących*	*do*	*bitwy.*		i	mają

G3769	G3664	G4651	G2532	G2759	G2532	G1722	G3588	G3769	G846
N-APF	A-APF	N-DPM	CONJ	N-APN	CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF	P-GPF
οὐρὰς	ὁμοίας	σκορπίοις	καὶ	κέντρα,	καὶ	ἐν	ταῖς	οὐραῖς	αὐτῶν
uras	homoias	skorpiois	kai	kentra,	kai	en	tais	urais	auton
ogony	podobne	skorpionom	i	żądła,	i	w	—	ogonach	ich,

G3588	G1849	G846	G91		G3588	G444	G3376	G4002	
T-NSF	N-NSF	P-GPF	V-AAN		T-APM	N-APM	N-APM	A-NUI	
ἡ	ἐξουσία	αὐτῶν	ἀδικῆσαι		τοὺς	ἀνθρώπους	μῆνας	πέντε.	**9:11**
he	eksusia	auton	adikesai	**10p)**	tus	anthropus	menas	pente.	
—	władza	ich,	[by] szkodzić		—	ludziom	miesięcy	pięć.	

G2192	G1909	G846	G935	G3588	G32	G3588	G12	G3686	G846
V-PAI-3P	PREP	P-GPF	N-ASM	T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	N-NSN	P-DSM
ἔχουσιν	ἐπ’	αὐτῶν	βασιλέα	τὸν	ἄγγελον	τῆς	ἀβύσσου,	ὄνομα	αὐτῷ
echusin	ep’	auton	basilea	ton	angelon	tes	abyssu,	onoma	auto
Mają	nad	nimi	króla,	—	zwiastuna	—	otchłani,	imię	jego

10p)) dosłownie "uczynić niesprawiedliwość".

G1447 ADV	G3 N-PRI	G2532 CONJ	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G1673 A-DSF	G3686 N-NSN	G2192 V-PAI-3S	G623 N-NSM	
Ἑβραϊστί	Ἀβαδδών	καὶ	ἐν	τῇ	Ἑλληνικῇ	ὄνομα	ἔχει	Ἀπολλύων.	
Hebraisti	Abaddon	kai	en	te	Hellenike	onoma	echei	Apollyon.	11s)
po hebrajsku	Abaddon	i	w	—	greckim	imię	ma	Apollon.	

	G3588 T-NSF	G3759 N-OI	G3588 T-NSF	G1520 A-NSF	G565 V-2AAI-3S	G3708 V-2AMM-2S	G2064 V-PNI-3S	G2089 ADV
9:12	Ἡ	Οὐαὶ	ἡ	μία	ἀπῆλθεν·	ἰδοὺ	ἔρχεται	ἔτι
	He	Uai	he	mia	apelthen;	idu	erchetai	eti
	—	"Biada"	—	pierwsze	przeszło:	Oto	przychodzi	jeszcze

G1417 A-NUI	G3759 N-OI	G3326 PREP	G3778 D-APN
δύο	Οὐαὶ	μετὰ	ταῦτα.
duo	Uai	meta	tauta.
dwa	"Biada"	po	tych.

Szósta trąba i drugie Biada!

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1623 A-NSM	G32 N-NSM	G4537 V-AAI-3S	G2532 CONJ	G191 V-AAI-1S	G5456 N-ASF	G1520 A-ASF
9:13	Καὶ	ὁ	ἕκτος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ	ἤκουσα	φωνὴν	μίαν
	Kai	ho	hektos	angelos	esalpisen;	kai	ekusa	fonen	mian
	I	—	szósty	zwiastun	zatrąbił:	i	usłyszałem	odgłos	jeden

G1537 PREP	G3588 T-GPN	G5064 A-GPN		G2768 N-GPN	G3588 T-GSN	G2379 N-GSN	G3588 T-GSN	G5552 A-GSN	G3588 T-GSN
ἐκ	τῶν	[τεσσάρων]		κεράτων	τοῦ	θυσιαστηρίου	τοῦ	χρυσοῦ	τοῦ
ek	ton	[tessaron]	13l)	keraton	tu	thysiasteriu	tu	chrysu	tu
z	—	[czterech]		rogów	—	ołtarza	—	złotego	—

G1799 ADV	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM		G3004 V-PAP-ASM	G3588 T-DSM	G1623 A-DSM	G32 N-DSM	G3588 T-NSM
ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ,	**9:14**	λέγοντα	τῷ	ἕκτῳ	ἀγγέλῳ,	ὁ
enopion	tu	Theu,		legonta	to	hekto	angelo,	ho
przed	—	Bogiem,		mówiący	—	szóstemu	zwiastunowi,	[który]

G2192 V-PAP-NSM	G3588 T-ASF	G4536 N-ASF	G3089 V-AAM-2S	G3588 T-APM	G5064 A-APM	G32 N-APM	G3588 T-APM
ἔχων	τὴν	σάλπιγγα	Λῦσον	τοὺς	τέσσαρας	ἀγγέλους	τοὺς
echon	ten	salpinga	Lyson	tus	tessaras	angelus	tus
mający	—	trąbę:	Rozwiąż	—	czterech	zwiastunów	—

G1210 V-RPP-APM	G1909 PREP	G3588 T-DSM	G4215 N-DSM	G3588 T-DSM	G3173 A-DSM	G2166 N-DSM		G2532 CONJ
δεδεμένους	ἐπὶ.	τῷ	ποταμῷ	τῷ	μεγάλῳ	Εὐφράτῃ	**9:15**	καὶ
dedemenus	epi.	to	potamo	to	megalo	Eufrate		kai
związanych	nad	—	*rzeką*	—	*wielką*	*Eufratem.*		I

G3089 V-API-3P	G3588 T-NPM	G5064 A-NPM	G32 N-NPM	G3588 T-NPM	G2090 V-RPP-NPM	G1519 PREP	G3588 T-ASF
ἐλύθησαν	οἱ	τέσσαρες	ἄγγελοι	οἱ	ἡτοιμασμένοι	εἰς	τὴν
elythesan	hoi	tessares	angeloi	hoi	hetoimazmenoi	eis	ten
zostali rozwiązani	—	czterej	zwiastunowie	—	przygotowani	na	—

G5610 N-ASF	G2532 CONJ	G2250 N-ASF	G2532 CONJ	G3376 N-ASM	G2532 CONJ	G1763 N-ASM	G2443 CONJ	G615 V-AAS-3P	G3588 T-ASN
ὥραν	καὶ	ἡμέραν	καὶ	μῆνα	καὶ	ἐνιαυτόν,	ἵνα	ἀποκτείνωσιν	τὸ
horan	kai	hemeran	kai	mena	kai	eniauton,	hina	apokteinosin	to
godzinę	i	dzień	i	miesiąc	i	rok,	aby	zabiliby	—

G5154 A-ASN	G3588 T-GPM	G444 N-GPM		G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G706 N-NSM	G3588 T-GPN	G4753 N-GPN
τρίτον	τῶν	ἀνθρώπων.	**9:16**	καὶ	ὁ	ἀριθμὸς	τῶν	στρατευμάτων
triton	ton	anthropon.		kai	ho	arithmos	ton	strateumaton
trzecią [część]	—	ludzkości.		I	—	liczba	—	wojsk

G3588 T-GSM	G2461 A-GSN	G3461 N-NPF		G3461 N-GPF		G191 V-AAI-1S	G3588 T-ASM	G706 N-ASM	G846 P-GPN	
τοῦ	ἱππικοῦ	δισμυριάδες		μυριάδων·		ἤκουσα	τὸν	ἀριθμὸν	αὐτῶν.	**9:17**
tu	hippiku	dismyriades	16h)	myriadon;	16i)	ekusa	ton	arithmon	auton.	
—	konnicy	dwa miriady		miriad;		usłyszałem	—	liczbę	ich.	

11s)) To znaczy "Niszczyciel".

13l)) występuje tylko w wariancie NA28.

G2532	G3779	G3708	G3588	G2462	G1722	G3588	G3706	G2532	G3588
CONJ	ADV	V-2AAI-1S	T-APM	N-APM	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ	T-APM
καὶ	οὕτως	εἶδον	τοὺς	ἵππους	ἐν	τῇ	ὁράσει	καὶ	τοὺς
kai	hutos	eidon	tus	hippus	en	te	horasei	kai	tus
I	tak	zobaczyłem	—	konie	w	—	widzeniu	i	—

G2521	G1909	G846	G2192	G2382	G4447	G2532	G5191	G2532
V-PNP-APM	PREP	P-GPM	V-PAP-APM	N-APM	A-APM	CONJ	A-APM	CONJ
καθημένους	ἐπ’	αὐτῶν,	ἔχοντας	θώρακας	πυρίνους	καὶ	ὑακινθίνους	καὶ
kathemenus	ep’	auton,	echontas	thorakas	pyrinus	kai	hyakinthinus	kai
siedzących	na	nich,	mających	napierśniki	ogniste	i	hiacyntowe	i

G2306	G2532	G3588	G2776	G3588	G2462	G5613	G2776	G3023	G2532
A-APM	CONJ	T-NPF	N-NPF	T-GPM	N-GPM	ADV	N-NPF	N-GPM	CONJ
θειώδεις·	καὶ	αἱ	κεφαλαὶ	τῶν	ἵππων	ὡς	κεφαλαὶ	λεόντων,	καὶ
theiodeis;	kai	hai	kefalai	ton	hippon	hos	kefalai	leonton,	kai
siarkowe,	a	—	głowy	—	koni	jak	głowy	lwów,	i

G1537	G3588	G4750	G846	G1607	G4442	G2532	G2586	G2532	G2303
PREP	T-GPN	N-GPN	P-GPM	V-PNI-3S	N-NSN	CONJ	N-NSM	CONJ	N-NSN
ἐκ	τῶν	στομάτων	αὐτῶν	ἐκπορεύεται	πῦρ	καὶ	καπνὸς	καὶ	θεῖον.
ek	ton	stomaton	auton	ekporeuetai	pyr	kai	kapnos	kai	theion.
z	—	ust	ich	wychodzi	ogień	i	dym	i	siarka.

	G575	G3588	G5140	G4127	G3778	G615	G3588	G5154	G3588
	PREP	T-GPF	A-GPF	N-GPF	D-GPF	V-API-3P	T-NSN	A-NSN	T-GPM
9:18	ἀπὸ	τῶν	τριῶν	πληγῶν	τούτων	ἀπεκτάνθησαν	τὸ	τρίτον	τῶν
	apo	ton	trion	plegon	tuton	apektanthesan	to	triton	ton
	Od	—	trzech	ciosów	tych	zostali zabici	—	trzecia [część]	—

G444	G1537	G3588	G4442	G2532	G3588	G2586	G2532	G3588	G2303	G3588
N-GPM	PREP	T-GSM	N-GSN	CONJ	T-GSN	N-GSM	CONJ	T-GSN	N-GSN	T-GSN
ἀνθρώπων,	ἐκ	τοῦ	πυρὸς	καὶ	τοῦ	καπνοῦ	καὶ	τοῦ	θείου	τοῦ
anthropon,	ek	tu	pyros	kai	tu	kapnu	kai	tu	theiu	tu
ludzkości,	od	—	ognia	i	—	dymu	i	—	siarki	—

G1607	G1537	G3588	G4750	G846		G3588	G1063	G1849	G3588
V-PNP-GSN	PREP	T-GPN	N-GPN	P-GPM		T-NSF	CONJ	N-NSF	T-GPM
ἐκπορευομένου	ἐκ	τῶν	στομάτων	αὐτῶν.	**9:19**	ἡ	γὰρ	ἐξουσία	τῶν
ekporeuomenu	ek	ton	stomaton	auton.		he	gar	eksusia	ton
wychodzącej	z	—	ust	ich.		—	Bowiem	władza	—

G2462	G1722	G3588	G4750		G846	G2076	G2532	G1722	G3588	G3769
N-GPM	PREP	T-DSN	N-DSN		P-GPM	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-DPF	N-DPF
ἵππων	ἐν	τῷ	στόματι		αὐτῶν	ἐστιν	καὶ	ἐν	ταῖς	οὐραῖς
hippon	en	to	stomati	**19h)**	auton	estin	kai	en	tais	urais
koni	w	—	ustach		ich	jest	i	w	—	ogonach

G846	G3588	G1063	G3769	G846	G3664	G3789	G2192	G2776	G2532
P-GPM	T-NPF	CONJ	N-NPF	P-GPM	A-NPF	N-DPM	V-PAP-NPF	N-APF	CONJ
αὐτῶν·	αἱ	γὰρ	οὐραὶ	αὐτῶν	ὅμοιαι	ὄφεσιν,	ἔχουσαι	κεφαλάς,	καὶ
auton;	hai	gar	urai	auton	homoiai	ofesin,	echusai	kefalas,	kai
ich,	—	bowiem	ogony	ich	podobne	wężom,	mające	głowy	i

G1722	G846	G91			G2532	G3588	G3062	G3588	G444
PREP	P-DPF	V-PAI-3P			CONJ	T-NPM	A-NPM	T-GPN	N-GPM
ἐν	αὐταῖς	ἀδικοῦσιν.		**9:20**	καὶ	οἱ	λοιποὶ	τῶν	ἀνθρώπων,
en	autais	adikusin.	**19aa)**		kai	hoi	loipoi	ton	anthropon,
—	nimi	wyrządzają szkody.			A	—	pozostali	—	ludzie,

G3739	G3756	G615	G1722	G3588	G4127	G3778	G3761	G3340
R-NPM	PRT-N	V-API-3P	PREP	T-DPF	N-DPF	D-DPF	CONJ-N	V-AAI-3P
οἳ	οὐκ	ἀπεκτάνθησαν	ἐν	ταῖς	πληγαῖς	ταύταις,	οὐδὲ	μετενόησαν,
hoi	uk	apektanthesan	en	tais	plegais	tautais,	ude	metenoesan,
[którzy]	nie	zostali zabici	w	—	ciosach	tamtych,	ani	zmienili myślenia,

G1537	G3588	G2041	G3588	G5495	G846	G2443	G3361	G4352		G3588
PREP	T-GPF	N-GPN	T-GPM	N-GPF	P-GPM	CONJ	PRT-N	V-FAI-3P		T-APN
ἐκ	τῶν	ἔργων	τῶν	χειρῶν	αὐτῶν	ἵνα	μὴ	προσκυνήσουσιν		τὰ
ek	ton	ergon	ton	cheiron	auton	hina	me	proskynesusin	**20w)**	ta
od	—	*dzieł*	—	*rąk*	*ich,*	aby	nie	kłaniali się		—

16h)) Miriada - dziesięć tysięcy lub nieokreślona, duża liczba. Przedrostek δισ może służyć jako wskazówkę do mnożenia lub potęgowania.
16i)) Co najmniej 100 mln.
19h)) w znaczeniu "w pyskach".
19aa)) dosłownie "czynią niesprawiedliwość".
20w)) w znaczeniu "nie oddawaliby czci".

G1140	G2532	G3588	G1497		G3588	G5552	G2532	G3588	G693
N-APN	CONJ	T-APN	N-APN		T-APN	A-APN	CONJ	T-APN	A-APN
δαιμόνια	καὶ	τὰ	εἴδωλα		τὰ	χρυσᾶ	καὶ	τὰ	ἀργυρᾶ
daimonia	kai	ta	eidola	**20ab)**	ta	chrysa	kai	ta	argyra
demonom	i	—	*wizerunkom*		—	*złotym*	*i*	—	*srebrnym*

G2532	G3588	G5470		G2532	G3588	G3035	G2532	G3588	G3585
CONJ	T-APN	A-APN		CONJ	T-APN	A-APN	CONJ	T-APN	A-APN
καὶ	τὰ	χαλκᾶ		καὶ	τὰ	λίθινα	καὶ	τὰ	ξύλινα,
kai	ta	chalka	**20aj)**	kai	ta	lithina	kai	ta	ksylina,
i	—	*z brązu*		*i*	—	*kamiennym*	*i*	—	*drewnianym,*

G3739	G3777	G991	G1410	G3777	G191	G3777	G4043			G2532
R-APN	CONJ-N	V-PAN	V-PNI-3P	CONJ-N	V-PAN	CONJ-N	V-PAN			CONJ
ἃ	οὔτε	βλέπειν	δύνανται,	οὔτε	ἀκούειν	οὔτε	περιπατεῖν		**9:21**	καὶ
ha	ute	blepein	dynantai,	ute	akuein	ute	peripatein			kai
[które]	*ani nie*	*widzieć*	są w stanie,	*ani*	*słuchać,*	*ani*	*chodzić,*			I

G3756	G3340	G1537	G3588	G5408	G846	G3777	G1537	G3588
PRT-N	V-AAI-3P	PREP	T-GPF	N-GPM	P-GPM	CONJ-N	PREP	T-GPN
οὐ	μετενόησαν	ἐκ	τῶν	φόνων	αὐτῶν	οὔτε	ἐκ	τῶν
u	metenoesan	ek	ton	fonon	auton	ute	ek	ton
nie	zmieniły myślenia	od	—	morderstw	ich,	ani	od	—

G5331	G846	G3777	G1537	G3588	G4202	G846	G3777	G1537	G3588
N-GPF	P-GPM	CONJ-N	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GPM	CONJ-N	PREP	T-GPM
φαρμακιῶν	αὐτῶν	οὔτε	ἐκ	τῆς	πορνείας	αὐτῶν	οὔτε	ἐκ	τῶν
farmakion	auton	ute	ek	tes	porneias	auton	ute	ek	ton
magii	ich,	ani	od	—	*rozpusty*	ich,	ani	od	—

G2809	G846
N-GPN	P-GPM
κλεμμάτων	αὐτῶν.
klemmaton	auton.
kradzieży	ich.

Rozdział 10

ANIOŁ I MAŁY ZWÓJ

	G2532	G3708	G243	G32	G2478	G2597	G1537	G3588
	CONJ	V-2AAI-1S	A-ASM	N-ASM	A-ASM	V-PAP-ASM	PREP	T-GSM
10:1	Καὶ	εἶδον	ἄλλον	ἄγγελον	ἰσχυρὸν	καταβαίνοντα	ἐκ	τοῦ
	Kai	eidon	allon	angelon	ischyron	katabainonta	ek	tu
	I	zobaczyłem	innego	zwiastuna,	siłacza	schodzącego	z	—

G3772	G4016	G3507	G2532	G3588	G2463	G1909	G3588	G2776
N-GSM	V-RPP-ASM	N-ASF	CONJ	T-NSF	N-NSF	PREP	T-ASF	N-ASF
οὐρανοῦ,	περιβεβλημένον	νεφέλην,	καὶ	ἡ	ἶρις	ἐπὶ	τὴν	κεφαλὴν
uranu,	peribeblemenon	nefelen,	kai	he	iris	epi	ten	kefalen
nieba,	który jest odziany	chmurą,	i	—	[z] tęczą	nad	—	głową

G846	G2532	G3588	G4383	G846	G5613	G3588	G2246	G2532	G3588	G4228
P-GSM	CONJ	T-NSN	N-NSN	P-GSM	ADV	T-NSM	N-NSM	CONJ	T-NPM	N-NPM
αὐτοῦ,	καὶ	τὸ	πρόσωπον	αὐτοῦ	ὡς	ὁ	ἥλιος,	καὶ	οἱ	πόδες
autu,	kai	to	prosopon	autu	hos	ho	helios,	kai	hoi	podes
jego,	i	—	oblicze	jego	jak	—	słońce,	i	—	stopy

G846	G5613	G4769		G4442		G2532	G2192	G1722	G3588	G5495
P-GSM	ADV	N-NPM		N-GSN		CONJ	V-PAP-NSM	PREP	T-DSF	N-DSF
αὐτοῦ	ὡς	στῦλοι		πυρός,	**10:2**	καὶ	ἔχων	ἐν	τῇ	χειρὶ
autu	hos	styloi	**1ae)**	pyros,		kai	echon	en	te	cheiri
jego	jak	filary		ognia,		i	mający	w	—	ręku

G846	G974	G455	G2532	G5087	G3588	G4228	G846	G3588
P-GSM	N-ASN	V-RPP-ASN	CONJ	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	P-GSM	T-ASM
αὐτοῦ	βιβλαρίδιον	ἠνεῳγμένον.	καὶ	ἔθηκεν	τὸν	πόδα	αὐτοῦ	τὸν
autu	biblaridion	eneogmenon.	kai	etheken	ton	poda	autu	ton
jego	mały zwój	otwarty.	I	położył	—	stopę	jego	—

20ab)) pogańskich bożków.
20aj)) lub miedziane.
1ae)) lub "kolumna".

G1188	G1909	G3588	G2281	G3588	G1161	G2176		G1909	G3588	G1093
A-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-ASM	CONJ	A-ASM		PREP	T-GSF	N-GSF
δεξιὸν	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης,	τὸν	δὲ	εὐώνυμον		ἐπὶ	τῆς	γῆς,
deksion	epi	tes	thalasses,	ton	de	euonymon	2u)	epi	tes	ges,
prawą	na	—	morzu,	—	zaś	lewą		na	—	ziemi,

	G2532	G2896	G5456	G3173	G5618	G3023	G3455	G2532	G3753
	CONJ	V-AAI-3S	N-DSF	A-DSF	ADV	N-NSM	V-PNI-3S	CONJ	ADV
10:3	καὶ	ἔκραξεν	φωνῇ	μεγάλῃ	ὥσπερ	λέων	μυκᾶται.	καὶ	ὅτε
	kai	ekraksen	fone	megale	hosper	leon	mykatai.	kai	hote
	I	krzyknął	głosem	wielkim	jak	lew	ryczy.	I	kiedy

G2896	G2980	G3588	G2033	G1027	G3588	G1438	G5456	
V-AAI-3S	V-AAI-3P	T-NPF	A-NUI	N-NPF	T-APF	F-3GPF	N-APF	
ἔκραξεν,	ἐλάλησαν	αἱ	ἑπτὰ	βρονταὶ	τὰς	ἑαυτῶν	φωνάς.	**10:4**
ekraksen,	elalesan	hai	hepta	brontai	tas	heauton	fonas.	
krzyknął,	słowa wyrzekło	—	siedem	grzmotów	—	swoich	głosami.	

G2532	G3753	G2980	G3588	G2033	G1027	G3195	G1125	G2532
CONJ	ADV	V-AAI-3P	T-NPF	A-NUI	N-NPF	V-IAI-1S-ATT	V-PAN	CONJ
Καὶ	ὅτε	ἐλάλησαν	αἱ	ἑπτὰ	βρονταί,	ἤμελλον	γράφειν·	καὶ
Kai	hote	elalesan	hai	hepta	brontai,	emellon	grafein;	kai
A	kiedy	słowa wyrzekło	—	siedem	grzmotów,	zamierzałem	pisać,	i

G191	G5456	G1537	G3588	G3772	G3004	G4972	G3739
V-AAI-1S	N-ASF	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAP-ASF	V-AAM-2S	R-APN
ἤκουσα	φωνὴν	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	λέγουσαν	Σφράγισον	ἃ
ekusa	fonen	ek	tu	uranu	legusan	Sfragison	ha
usłyszałem	głos	z	—	nieba	mówiący:	*Zapieczętuj*	te

G2980	G3588	G2033	G1027	G2532	G3361	G846	G1125	
V-AAI-3P	T-NPF	A-NUI	N-NPF	CONJ	PRT-N	P-APN	V-AAS-2S	
ἐλάλησαν	αἱ	ἑπτὰ	βρονταί,	καὶ	μὴ	αὐτὰ	γράψῃς.	**10:5**
elalesan	hai	hepta	brontai,	kai	me	auta	grapses.	
słowa które wyrzekło	—	siedem	grzmotów,	a	nie	te	zapisałbyś.	

G2532	G3588	G32	G3739	G3708	G2476	G1909	G3588	G2281
CONJ	T-NSM	N-NSM	R-ASM	V-2AAI-1S	V-RAP-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF
Καὶ	ὁ	ἄγγελος,	ὃν	εἶδον	ἑστῶτα	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης
Kai	ho	angelos,	hon	eidon	hestota	epi	tes	thalasses
I	—	zwiastun,	którego	zobaczyłem	stojące	na	—	morzu

G2532	G1909	G3588	G1093	G142	G3588	G5495	G846	G3588	G1188	G1519
CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	P-GSM	T-ASF	A-ASF	PREP
καὶ	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	ἦρεν	τὴν	χεῖρα	αὐτοῦ	τὴν	δεξιὰν	εἰς
kai	epi	tes	ges,	eren	ten	cheira	autu	ten	deksian	eis
i	na	—	ziemi,	*podniósł*	—	*rękę*	*jego*	—	*prawą*	*ku*

G3588	G3772		G2532	G3660	G1722	G3588	G2198	G1519	G3588
T-ASM	N-ASM		CONJ	V-AAI-3S	PREP	T-DSM	V-PAP-DSM	PREP	T-APM
τὸν	οὐρανόν,	**10:6**	καὶ	ὤμοσεν	ἐν	τῷ	ζῶντι	εἰς	τοὺς
ton	uranon,		kai	omosen	en	to	zonti	eis	tus
—	*niebiosom,*		*I*	*przysiągł*	*na*	—	*Żyjącego*	*na*	—

G165	G3588	G165	G3739	G2936	G3588	G3772	G2532	G3588	G1722
N-APM	T-GPM	N-GPM	R-NSM	V-AAI-3S	T-ASM	N-ASM	CONJ	T-APN	PREP
αἰῶνας	τῶν	αἰώνων,,	ὃς	ἔκτισεν	τὸν	οὐρανὸν	καὶ	τὰ	ἐν
aionas	ton	aionon,,	hos	ektisen	ton	uranon	kai	ta	en
wieki	—	wieków,	*co*	*stworzył*	—	*niebiosa*	*i*	—	*na*

G846	G2532	G3588	G1093	G2532	G3588	G1722	G846	G2532	G3588	G2281
P-DSM	CONJ	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-APN	PREP	P-DSF	CONJ	T-ASF	N-ASF
αὐτῷ	καὶ	τὴν	γῆν	καὶ	τὰ	ἐν	αὐτῇ	καὶ	τὴν	θάλασσαν
auto	kai	ten	gen	kai	ta	en	aute	kai	ten	thalassan
nich	*i*	—	*ziemię*	*i*	—	*na*	*niej*	*i*	—	*morze*

G2532	G3588	G1722	G846	G3754	G5550	G3765	G1510			G235	G1722
CONJ	T-APN	PREP	P-DSF	CONJ	N-NSM	ADV-N	V-FDI-3S			CONJ	PREP
καὶ	τὰ	ἐν	αὐτῇ	ὅτι	χρόνος	οὐκέτι	ἔσται,		**10:7**	ἀλλ’	ἐν
kai	ta	en	aute	hoti	chronos	uketi	estai,	6aj)		all’	en
i	—	*w*	*nim,*	że	czas	już nie	będzie,			ale	w

2u)) w zasadzie "pomyślną", "szczęśliwą".
6aj)) w znaczeniu "nie będzie zwlekania".

G3588	G2250	G3588	G5456	G3588	G1442	G32	G3752	G3195	G4537
T-DPF	N-DPF	T-GSF	N-GSF	T-GSM	A-GSM	N-GSM	CONJ	V-PAS-3S	V-PAN
ταῖς	ἡμέραις	τῆς	φωνῆς	τοῦ	ἑβδόμου	ἀγγέλου,	ὅταν	μέλλῃ	σαλπίζειν,
tais	hemerais	tes	fones	tu	hebdomu	angelu,	hotan	melle	salpidzein,
—	dniach	—	głosu	—	siódmego	zwiastuna,	kiedy	będzie	trąbić,

G2532	G5055	G3588	G3466	G3588	G2316	G5613	G2097
CONJ	V-API-3S	T-NSN	N-NSN	T-GSM	N-GSM	ADV	V-AAI-3S
καὶ	ἐτελέσθη,	τὸ	μυστήριον	τοῦ	Θεοῦ	ὡς	εὐηγγέλισεν.
kai	etelesthe,	to	mysterion	tu	Theu	hos	euengelisen.
i	zostanie dokonana	—	*tajemnica*	—	*Boga,*	gdy	ogłosił dobrą nowinę

G3588	G1438	G1401	G3588	G4396		G2532	G3588	G5456	G3739
T-APM	F-3GSM	N-APM	T-APM	N-APM		CONJ	T-NSF	N-NSF	R-ASF
τοὺς	ἑαυτοῦ	δούλους	τοὺς	προφήτας	**10:8**	Καὶ	ἡ	φωνὴ	ἣν
tus	heautu	dulus	tus	profetas		Kai	he	fone	hen
—	*swoim*	*sługom*	—	*prorokom.*		I	—	głos	co

G191	G1537	G3588	G3772	G3825	G2980	G3326	G1473	G2532	G3004
V-AAI-1S	PREP	T-GSM	N-GSM	ADV	V-PAP-ASF	PREP	P-1GS	CONJ	V-PAP-ASF
ἤκουσα	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ,	πάλιν	λαλοῦσαν	μετ’	ἐμοῦ	καὶ	λέγουσαν
ekusa	ek	tu	uranu,	palin	lalusan	met’	emu	kai	legusan
usłyszałem	z	—	nieba,	znów	mówiący	ze	mną	i	mówiący:

G5217	G2983	G3588	G975	G3588	G455	G1722	G3588	G5495	G3588
V-PAM-2S	V-2AAM-2S	T-ASN	N-ASN	T-ASN	V-RPP-ASN	PREP	T-DSF	N-DSF	T-GSM
Ὕπαγε	λάβε	τὸ	βιβλίον	τὸ	ἠνεῳγμένον	ἐν	τῇ	χειρὶ	τοῦ
Hypage	labe	to	biblion	to	eneogmenon	en	te	cheiri	tu
Odejdź,	weź	—	zwój	—	otwarty	w	—	ręku	—

G32	G3588	G2476	G1909	G3588	G2281	G2532	G1909	G3588	G1093
N-GSM	T-GSM	V-RAP-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF
ἀγγέλου	τοῦ	ἑστῶτος	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης	καὶ	ἐπὶ	τῆς	γῆς.
angelu	tu	hestotos	epi	tes	thalasses	kai	epi	tes	ges.
zwiastuna	—	stojącego	na	—	morzu	i	na	—	ziemi.

	G2532	G565	G4314	G3588	G32	G3004	G846	G1325
	CONJ	V-2AAI-1S	PREP	T-ASM	N-ASM	V-PAP-NSM	P-DSM	V-2AAN
10:9	καὶ	ἀπῆλθα	πρὸς	τὸν	ἄγγελον,	λέγων	αὐτῷ	δοῦναί
	kai	apeltha	pros	ton	angelon,	legon	auto	dunai
	I	przyszedłem	do	—	zwiastuna,	mówiąc	mu:	daj

G3427	G3588	G974	G2532	G3004	G3427	G2983	G2532	G2719
P-1DS	T-ASN	N-ASN	CONJ	V-PAI-3S	P-1DS	V-2AAM-2S	CONJ	V-2AAM-2S
μοι	τὸ	βιβλαρίδιον.	καὶ	λέγει	μοι	Λάβε	καὶ	κατάφαγε
moi	to	biblaridion.	kai	legei	moi	Labe	kai	katafage
mi	—	*mały zwój.*	*I*	*mówi*	*mi:*	Weź	*i*	*zjedz*

G846	G2532	G4087	G4771	G3588	G2836	G235	G1722	G3588	G4750
P-ASN	CONJ	V-FAI-3S	P-2GS	T-ASF	N-ASF	CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN
αὐτό,	καὶ	πικρανεῖ,	σου	τὴν	κοιλίαν	ἀλλ’	ἐν	τῷ	στόματί
auto,	kai	pikranei,	su	ten	koilian	all’	en	to	stomati
go,	i	uczyni gorzkim	*twój*	—	*brzuch*	ale	w	—	*ustach*

G4771	G1510	G1099	G5613	G3192		G2532	G2983	G3588	G974
P-2GS	V-FDI-3S	A-NSN	ADV	N-NSN		CONJ	V-2AAI-1S	T-ASN	N-ASN
σου	ἔσται	γλυκὺ	ὡς	μέλι.	**10:10**	καὶ	ἔλαβον	τὸ	βιβλαρίδιον
su	estai	glyky	hos	meli.		kai	elabon	to	biblaridion
twych	będzie	słodki	jak	miód.		I	wziąłem	—	*mały zwój*

G1537	G3588	G5495	G3588	G32	G2532	G2719	G846	G2532	G1510
PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-2AAI-1S	P-ASN	CONJ	V-IAI-3S
ἐκ	τῆς	χειρὸς	τοῦ	ἀγγέλου·	καὶ	κατέφαγον	αὐτό,	καὶ	ἦν
ek	tes	cheiros	tu	angelu;	kai	katefagon	auto,	kai	en
z	—	ręki	—	zwiastuna,	*i*	*zjadłem*	*go,*	*i*	*był*

G1722	G3588	G4750	G3450	G5613	G3192	G1099	G2532	G3753	G5315	G846
PREP	T-DSN	N-DSN	P-1GS	ADV	N-NSN	A-NSN	CONJ	ADV	V-2AAI-1S	P-ASN
ἐν	τῷ	στόματί	μου	ὡς	μέλι	γλυκύ	καὶ	ὅτε	ἔφαγον	αὐτό,
en	to	stomati	mu	hos	meli	glyky	kai	hote	efagon	auto,
w	—	*ustach*	*mych*	*jak*	*miód*	*słodki*	i	kiedy	zjadłem	go,

G4087	G3588	G2836	G3450		G2532	G3004	G3427	G1163	G4771
V-API-3S	T-NSF	N-NSF	P-1GS		CONJ	V-PAI-3P	P-1DS	V-PAI-3S	P-2AS
ἐπικράνθη	ἡ	κοιλία	μου.	**10:11**	καὶ	λέγουσίν	μοι	Δεῖ	σε
epikranthe	he	koilia	mu.		kai	legusin	moi	Dei	se
stał się gorzki	—	brzuch	mój.		I	mówią	mi:	*Trzeba*	*ci*

G3825	G4395	G1909	G2992	G2532	G1484	G2532	G1100	G2532
ADV	V-AAN	PREP	N-DPM	CONJ	N-DPN	CONJ	N-DPF	CONJ
πάλιν	προφητεῦσαι	ἐπὶ	λαοῖς	καὶ	ἔθνεσιν	καὶ	γλώσσαις	καὶ
palin	profeteusai	epi	laois	kai	ethnesin	kai	glossais	kai
znów	*prorokować*	*o*	*ludach*	*i*	*narodach*	*i*	*językach*	*i*

G935	G4183
N-DPM	A-DPM
βασιλεῦσιν	πολλοῖς.
basileusin	pollois.
królach	licznych.

Rozdział 11

Dwaj świadkowie

	G2532	G1325	G3427	G2563		G3664	G4464	G3004	G1453
	CONJ	V-API-3S	P-1DS	N-NSM		A-NSM	N-DSF	V-PAP-NSM	V-PAM-2S
11:1	Καὶ	ἐδόθη	μοι	κάλαμος		ὅμοιος	ῥάβδῳ,	λέγων	Ἔγειρε
	Kai	edothe	moi	kalamos	1d)	homoios	rabdo,	legon	Egeire
	I	została dana	mi	*trzcina*		podobna	lasce,	mówiąc:	Podnieś się

G2532	G3354	G3588	G3485	G3588	G2316	G2532	G3588	G2379	G2532
CONJ	V-AAM-2S	T-ASM	N-ASM	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-ASN	N-ASN	CONJ
καὶ	μέτρησον	τὸν	ναὸν	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	τὸ	θυσιαστήριον	καὶ
kai	metreson	ton	naon	tu	Theu	kai	to	thysiasterion	kai
i	zmierz	—	przybytek	—	Boga	i	—	ołtarz	i

G3588	G4352	G1722	G846		G2532	G3588	G833	G3588
T-APM	V-PAP-APM	PREP	P-DSM		CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF
τοὺς	προσκυνοῦντας	ἐν	αὐτῷ.	**11:2**	καὶ	τὴν	αὐλὴν	τὴν
tus	proskynuntas	en	auto.		kai	ten	aulen	ten
—	oddających cześć	w	nim.		I	—	dziedziniec	—

G1855	G3588	G3485	G1544	G1855	G2532	G3361	G846	G3354
ADV	T-GSM	N-GSM	V-2AAM-2S	ADV	CONJ	PRT-N	P-ASF	V-AAS-2S
ἔξωθεν	τοῦ	ναοῦ	ἔκβαλε	ἔξωθεν	καὶ	μὴ	αὐτὴν	μετρήσῃς,
eksothen	tu	nau	ekbale	eksothen	kai	me	auten	metreses,
zewnętrzny	—	przybytku	odrzuć	od niego	i	nie	jego	mierz,

G3754	G1325	G3588	G1484	G2532	G3588	G4172	G3588	G40
CONJ	V-API-3S	T-DPN	N-DPN	CONJ	T-ASF	N-ASF	T-ASF	A-ASF
ὅτι	ἐδόθη,	τοῖς	ἔθνεσιν	καὶ	τὴν	πόλιν	τὴν	ἁγίαν
hoti	edothe,	tois	ethnesin	kai	ten	polin	ten	hagian
bowiem	został dany	—	*narodom*	i	—	miasto	—	święte

G3961	G3376	G5062	G1417		G2532	G1325	G3588	G1417
V-FAI-3P	N-APM	A-NUI	A-NUI		CONJ	V-FAI-1S	T-DPM	A-DPM
πατήσουσιν	μῆνας	τεσσεράκοντα	δύο.	**11:3**	καὶ	δώσω	τοῖς	δυσὶν
patesusin	menas	tesserakonta	duo.		kai	doso	tois	dysin
będą deptać	miesięcy	czterdzieści	dwa.		A	dam	—	dwóch

G3144	G3450	G2532	G4395	G2250	G5507	G1250	G1835
N-DPM	P-1GS	CONJ	V-FAI-3P	N-APF	A-APF	A-APF	A-NUI
μάρτυσίν	μου,	καὶ	προφητεύσουσιν	ἡμέρας	χιλίας	διακοσίας	ἑξήκοντα
martysin	mu,	kai	profeteususin	hemeras	chilias	diakosias	heksekonta
świadków	Mych,	i	będą prorokować	dni	tysiąc	dwieście	sześćdziesiąt

G4016	G4526		G3778	G1526	G3588	G1417	G1636
V-RPP-NPM	N-APM		D-NPM	V-PAI-3P	T-NPF	A-NUI	N-NPF
περιβεβλημένοι	σάκκους.	**11:4**	Οὗτοί	εἰσιν	αἱ	δύο	ἐλαῖαι
peribeblemenoi	sakkus.		HUtoi	eisin	hai	duo	elaiai
okryci	worami.		Ci	są	—	*dwoma*	*drzewami oliwnymi*

G2532	G3588	G1417	G3087	G3588	G1799	G3588	G2962	G3588	G1093
CONJ	T-NPF	A-NUI	N-NPF	T-NPF	ADV	T-GSM	N-GSM	T-GSF	N-GSF
καὶ	αἱ	δύο	λυχνίαι	αἱ.	ἐνώπιον	τοῦ	Κυρίου	τῆς	γῆς
kai	hai	duo	lychniai	hai.	enopion	tu	Kyriu	tes	ges
i	—	dwoma	*świecznikami*	—.	*przed*	—	*Panem*	—	*ziemi*

1d)) w znaczeniu "laska wykonana z trzciny".

G2476		G2532	G1487	G5100	G846	G2309	G91
V-RAP-NPM		CONJ	COND	X-NSM	P-APM	V-PAI-3S	V-AAN
ἑστῶτες	**11:5**	καὶ	εἴ	τις	αὐτοὺς	θέλει	ἀδικῆσαι,
hestotes		kai	ei	tis	autus	thelei	adikesai,
stojącymi,		A	jeśli	ktoś	im	chce	uczynić niesprawiedliwość,

G4442	G1607	G1537	G3588	G4750	G846	G2532	G2719	G3588
N-NSN	V-PNI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	P-GPM	CONJ	V-PAI-3S	T-APM
πῦρ	ἐκπορεύεται	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτῶν	καὶ	κατεσθίει	τοὺς
pyr	ekporeuetai	ek	tu	stomatos	auton	kai	katesthiei	tus
ogień	*wychodzi*	*z*	—	*ust*	ich	i	*pożera*	—

G2190	G846	G2532	G1487	G5100	G2309	G846	G91
A-APM	P-GPM	CONJ	COND	X-NSM	V-AAS-3S	P-APM	V-AAN
ἐχθροὺς	αὐτῶν·	καὶ	εἴ	τις	θελήσῃ	αὐτοὺς	ἀδικῆσαι,
echthrus	auton;	kai	ei	tis	thelese	autus	adikesai,
przeciwników	ich,	i	jeśli	kto	chciałby	im	uczynić niesprawiedliwość,

G3779	G1163	G846	G615		G3778	G2192	G3588	G1849
ADV	V-PAI-3S	P-ASM	V-APN		D-NPM	V-PAI-3P	T-ASF	N-ASF
οὕτως	δεῖ	αὐτὸν	ἀποκτανθῆναι.	**11:6**	οὗτοι	ἔχουσιν	τὴν	ἐξουσίαν
hutos	dei	auton	apoktanthenai.		hutoi	echusin	ten	eksusian
tak	ma	on	zostać zabitym.		Ci	mają	—	władzę

G2808	G3588	G3772	G2443	G3361	G5205	G1026	G3588	G2250	G3588
V-AAN	T-ASM	N-ASM	CONJ	PRT-N	N-NSM	V-PAS-3S	T-APF	N-APF	T-GSF
κλεῖσαι	τὸν	οὐρανόν,	ἵνα	μὴ	ὑετὸς	βρέχῃ	τὰς	ἡμέρας	τῆς
kleisai	ton	uranon,	hina	me	hyetos	breche	tas	hemeras	tes
zamknąć	—	niebiosa,	aby	nie	*deszcz*	*padałby*	[przez]	dni	—

G4394	G846	G2532	G1849	G2192	G1909	G3588	G5204	G4762
N-GSF	P-GPM	CONJ	N-ASF	V-PAI-3P	PREP	T-GPN	N-GPN	V-PAN
προφητείας	αὐτῶν,	καὶ	ἐξουσίαν	ἔχουσιν	ἐπὶ	τῶν	ὑδάτων	στρέφειν
profeteias	auton,	kai	eksusian	echusin	epi	ton	hydaton	strefein
prorokowania	ich,	i	władzę	mają	nad	—	*wodami*	*zmieniać*

G846	G1519	G129	G2532	G3960	G3588	G1093	G1722	G3956	G4127	G3740
P-APN	PREP	N-ASN	CONJ	V-AAN	T-ASF	N-ASF	PREP	A-DSF	N-DSF	ADV
αὐτὰ	εἰς	αἷμα	καὶ	πατάξαι	τὴν	γῆν	ἐν	πάσῃ	πληγῇ	ὁσάκις
auta	eis	haima	kai	pataksai	ten	gen	en	pase	plege	hosakis
je	*w*	*krew*	i	*porazić*	—	ziemię	*we*	*wszelkiej*	*pladze*	ilekroć

G1437	G2309		G2532	G3752	G5055	G3588	G3141	G846	G3588
COND	V-AAS-3P		CONJ	CONJ	V-AAS-3P	T-ASF	N-ASF	P-GPM	T-NSN
ἐὰν	θελήσωσιν.	**11:7**	καὶ	ὅταν	τελέσωσιν	τὴν	μαρτυρίαν	αὐτῶν,	τὸ
ean	thelesosin.		kai	hotan	telesosin	ten	martyrian	auton,	to
jeśli	chcieliby.		A	kiedy	dokończą	—	świadectwo	ich,	—

G2342	G3588	G305	G1537	G3588	G12	G4160	G3326	G846	G4171
N-NSN	T-NSN	V-PAP-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF	V-FAI-3S	PREP	P-GPM	N-ASM
θηρίον	τὸ	ἀναβαῖνον	ἐκ	τῆς	ἀβύσσου	ποιήσει	μετ’	αὐτῶν	πόλεμον
therion	to	anabainon	ek	tes	abyssu	poiesei	met’	auton	polemon
zwierzę	—	*wchodzące*	*z*	—	*otchłani*	*uczyni*	*z*	nimi	*wojnę*

G2532	G3528	G846	G2532	G615	G846		G2532	G3588	G4430	G846
CONJ	V-FAI-3S	P-APM	CONJ	V-FAI-3S	P-APM		CONJ	T-NSN	N-NSN	P-GPM
καὶ	νικήσει	αὐτοὺς	καὶ	ἀποκτενεῖ	αὐτούς.	**11:8**	καὶ	τὸ	πτῶμα	αὐτῶν
kai	nikesei	autus	kai	apoktenei	autus.		kai	to	ptoma	auton
i	*zwycięży*	*ich*	i	zabije	ich.		A	—	zwłoki	ich

G1909	G3588	G4113	G3588	G4172	G3588	G3173	G3748	G2564
PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSF	N-GSF	T-GSF	A-GSF	R-NSF	V-PPI-3S
ἐπὶ	τῆς	πλατείας	τῆς	πόλεως	τῆς	μεγάλης,	ἥτις	καλεῖται
epi	tes	plateias	tes	poleos	tes	megales,	hetis	kaleitai
na	—	ulicach	—	miasta	—	wielkiego,	które	jest nazywane

G4153	G4670	G2532	G125	G3699	G2532	G3588	G2962	G846
ADV	N-NSF	CONJ	N-NSF	ADV	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-GPM
πνευματικῶς	Σόδομα	καὶ	Αἴγυπτος,	ὅπου	καὶ	ὁ	Κύριος	αὐτῶν
pneumatikos	Sodoma	kai	Aigyptos,	hopu	kai	ho	Kyrios	auton
duchowo	*Sodomą*	i	Egiptem,	gdzie	i	—	Pan	ich

G4717		G2532	G991	G1537	G3588	G2992	G2532	G5443
V-API-3S		CONJ	V-PAI-3P	PREP	T-GPM	N-GPM	CONJ	N-GPF
ἐσταυρώθη.	**11:9**	καὶ	βλέπουσιν	ἐκ	τῶν	λαῶν	καὶ	φυλῶν
estaurothe.		kai	blepusin	ek	ton	laon	kai	fylon
został ukrzyżowany.		i	widzą	z	—	ludów	i	plemion

G2532	G1100	G2532	G1484	G3588	G4430	G846	G2250	G5140	G2532
CONJ	N-GPF	CONJ	N-GPN	T-ASN	N-ASN	P-GPM	N-APF	A-APF	CONJ
καὶ	γλωσσῶν	καὶ	ἐθνῶν	τὸ	πτῶμα	αὐτῶν	ἡμέρας	τρεῖς	καὶ
kai	glosson	kai	ethnon	to	ptoma	auton	hemeras	treis	kai
i	języków	i	narodów,	—	zwłoki	ich	dni	trzy	i

G2255	G2532	G3588	G4430	G846	G3756	G863	G5087	G1519	G3418
A-ASN	CONJ	T-APN	N-APN	P-GPM	PRT-N	V-PAI-3P	V-APN	PREP	N-ASN
ἥμισυ,	καὶ	τὰ	πτώματα	αὐτῶν	οὐκ	ἀφίουσιν	τεθῆναι	εἰς	μνῆμα.
hemisy,	kai	ta	ptomata	auton	uk	afiusin	tethenai	eis	mnema.
pół,	i	—	zwłoki	ich	nie	dopuszczą	położyć	w	grobowcu.

	G2532	G3588	G2730	G1909	G3588	G1093	G5463	G1909	G846
	CONJ	T-NPM	V-PAP-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-PAI-3P	PREP	P-DPM
11:10	καὶ	οἱ	κατοικοῦντες	ἐπὶ	τῆς	γῆς	χαίρουσιν	ἐπ’	αὐτοῖς
	kai	hoi	katoikuntes	epi	tes	ges	chairusin	ep’	autois
	I	—	zamieszkujący	na	—	ziemi	radują się	nad	nimi

G2532	G2165	G2532	G1435	G3992	G240	G3754	G3778	G3588
CONJ	V-PPI-3P	CONJ	N-APN	V-FAI-3P	C-DPM	CONJ	D-NPM	T-NPM
καὶ,	εὐφραίνονται	καὶ	δῶρα	πέμψουσιν	ἀλλήλοις,	ὅτι	οὗτοι	οἱ
kai,	eufrainontai	kai	dora	pempsusin	allelois,	hoti	hutoi	hoi
i	*weselą*	i	prezenty	będą posyłać	sobie nawzajem,	gdyż	ci	—

G1417	G4396	G928	G3588	G2730	G1909	G3588	G1093	
A-NUI	N-NPM	V-AAI-3P	T-APM	V-PAP-APM	PREP	T-GSF	N-GSF	
δύο	προφῆται	ἐβασάνισαν	τοὺς	κατοικοῦντας	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**11:11**
duo	profetai	ebasanisan	tus	katoikuntas	epi	tes	ges.	
dwaj	prorocy	dręczyli	—	zamieszkujących	na	—	ziemi.	

G2532	G3326	G3588	G5140	G2250	G2532	G2255	G4151	G2222	G1537	G3588
CONJ	PREP	T-APF	A-APF	N-APF	CONJ	A-ASN	N-NSN	N-GSF	PREP	T-GSM
καὶ	μετὰ	τὰς	τρεῖς	ἡμέρας	καὶ	ἥμισυ	πνεῦμα	ζωῆς	ἐκ	τοῦ
kai	meta	tas	treis	hemeras	kai	hemisy	pneuma	zoes	ek	tu
A	po	—	trzech	dniach	i	połowie	*duch*	*życia*	od	—

G2316	G1525	G1722	G846	G2532	G2476	G1909	G3588	G4228	G846
N-GSM	V-2AAI-3S	PREP	P-DPM	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	T-APM	N-APM	P-GPM
Θεοῦ,	εἰσῆλθεν	ἐν	αὐτοῖς,	καὶ	ἔστησαν	ἐπὶ	τοὺς	πόδας	αὐτῶν
Theu,	eiselthen	en	autois,	kai	estesan	epi	tus	podas	auton
Boga,	*wszedł*	*w*	*nich,*	*i*	*stanęli*	*na*	—	*stopach*	*ich*

G2532	G5401	G3173	G1968	G1909	G3588	G2334	G846		G2532
CONJ	N-NSM	A-NSM	V-2AAI-3S	PREP	T-APM	V-PAP-APM	P-APM		CONJ
καὶ	φόβος	μέγας	ἐπέπεσεν	ἐπὶ	τοὺς	θεωροῦντας	αὐτούς.	**11:12**	καὶ
kai	fobos	megas	epepesen	epi	tus	theoruntas	autus.		kai
i	*lęk*	wielki	*padł*	*na*	—	widzących	ich.		I

G191	G5456	G3173	G1537	G3588	G3772	G3004	G846	G305
V-AAI-3P	N-GSF	A-GSF	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAP-GSF	P-DPM	V-2AAM-2P
ἤκουσαν	φωνῆς	μεγάλης	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	λεγούσης	αὐτοῖς	Ἀνάβατε
ekusan	fones	megales	ek	tu	uranu	leguses	autois	Anabate
usłyszawszy	głos	wielki	z	—	nieba	mówiący	im:	Wznieście się

G5602	G2532	G305	G1519	G3588	G3772	G1722	G3588	G3507	G2532
ADV	CONJ	V-2AAI-3P	PREP	T-ASM	N-ASM	PREP	T-DSF	N-DSF	CONJ
ὧδε·	καὶ	ἀνέβησαν	εἰς	τὸν	οὐρανὸν	ἐν	τῇ	νεφέλῃ,	καὶ
hode;	kai	anebesan	eis	ton	uranon	en	te	nefele,	kai
tutaj:	i	wznieśli się	*do*	—	*niebios*	w	—	chmurze,	i

G2334	G846	G3588	G2190	G846		G2532	G1722	G1565	G3588
V-AAI-3P	P-APM	T-NPM	A-NPM	P-GPM		CONJ	PREP	D-DSF	T-DSF
ἐθεώρησαν	αὐτοὺς	οἱ	ἐχθροὶ	αὐτῶν.	**11:13**	Καὶ	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ
etheoresan	autus	hoi	echthroi	auton.		Kai	en	ekeine	te
zobaczyli	ich	—	nienawidzący	ich.		I	w	owej	—

G5610	G1096	G4578	G3173	G2532	G3588	G1182	G3588	G4172
N-DSF	V-2ADI-3S	N-NSM	A-NSM	CONJ	T-NSN	A-NSN	T-GSF	N-GSF
ὥρᾳ	ἐγένετο	σεισμὸς	μέγας,	καὶ	τὸ	δέκατον	τῆς	πόλεως
hora	egeneto	seismos	megas,	kai	to	dekaton	tes	poleos
godzinie	stało się	trzęsienie	wielkie,	i	—	dziesiąta [część]	—	miasta

G4098	G2532	G615	G1722	G3588	G4578	G3686	G444
V-2AAI-3S	CONJ	V-API-3P	PREP	T-DSM	N-DSM	N-APN	N-GPM
ἔπεσεν,	καὶ	ἀπεκτάνθησαν	ἐν	τῷ	σεισμῷ	ὀνόματα	ἀνθρώπων
epesen,	kai	apektanthesan	en	to	seismo	onomata	anthropon
upadła,	i	zostali zabici	w	—	trzęsieniu ziemi	imiona [13t)]	ludzi

G5505	G2033	G2532	G3588	G3062	G1719	G1096	G2532	G1325
N-NPF	A-NUI	CONJ	T-NPM	A-NPM	A-NPM	V-2ADI-3P	CONJ	V-AAI-3P
χιλιάδες	ἑπτά,	καὶ	οἱ	λοιποὶ	ἔμφοβοι	ἐγένοντο	καὶ	ἔδωκαν
chiliades	hepta,	kai	hoi	loipoi	emfoboi	egenonto	kai	edokan
tysięcy	siedem,	i	—	pozostali	przestraszeni	stali się	i	dali

G1391	G3588	G2316	G3588	G3772		G3588	G3759	G3588	G1208
N-ASF	T-DSM	N-DSM	T-GSM	N-GSM		T-NSF	N-OI	T-NSF	A-NSF
δόξαν	τῷ	Θεῷ	τοῦ	οὐρανοῦ.	**11:14**	Ἡ	Οὐαὶ	ἡ	δευτέρα
doksan	to	Theo	tu	uranu.		He	Uai	he	deutera
chwałę	—	Bogu	—	nieba.		—	Biada	—	drugie

G565	G3708	G3588	G3759	G3588	G5154	G2064	G5035
V-2AAI-3S	V-2AMM-2S	T-NSF	N-OI	T-NSF	A-NSF	V-PNI-3S	ADV
ἀπῆλθεν·	ἰδοὺ	ἡ	Οὐαὶ	ἡ	τρίτη	ἔρχεται	ταχύ.
apelthen;	idu	he	Uai	he	trite	erchetai	tachy.
przeszło;	oto	—	Biada	—	trzecie	przychodzi	szybko.

Siódma trąba i trzecie biada

	G2532	G3588	G1442	G32	G4537	G2532	G1096	G5456	G3173
	CONJ	T-NSM	A-NSM	N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	V-2ADI-3P	N-NPF	A-NPF
11:15	Καὶ	ὁ	ἕβδομος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ	ἐγένοντο	φωναὶ	μεγάλαι
	Kai	ho	hebdomos	angelos	esalpisen;	kai	egenonto	fonai	megalai
	I	—	siódmy	zwiastun	zatrąbił:	i	było	głosy	wielkie

G1722	G3588	G3772	G3004	G1096	G3588	G932	G3588	G2889
PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAP-NPM	V-2ADI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM
ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	λέγοντες	Ἐγένετο	ἡ	βασιλεία	τοῦ	κόσμου
en	to	urano,	legontes	Egeneto	he	basileia	tu	kosmu
na	—	niebie,	mówiące:	Stało się	—	*królestwo*	—	świata

G3588	G2962	G2257	G2532	G3588	G5547	G846	G2532	G936
T-GSM	N-GSM	P-1GP	CONJ	T-GSM	N-GSM	P-GSM	CONJ	V-FAI-3S
τοῦ	Κυρίου	ἡμῶν,	καὶ	τοῦ	Χριστοῦ	αὐτοῦ	καὶ.	βασιλεύσει
tu	Kyriu	hemon,	kai	tu	Christu	autu	kai.	basileusei
—	*Panu*	naszemu,	*i*	—	*Pomazańcowi*	*Jego*	i	*królować będzie*

G1519	G3588	G165	G3588	G165		G2532	G3588	G1501	G5064
PREP	T-APM	N-APM	T-GPM	N-GPM		CONJ	T-NPM	A-NUI	A-NPM
εἰς	τοὺς	αἰῶνας	τῶν	αἰώνων	**11:16**	καὶ	οἱ	εἴκοσι	τέσσαρες
eis	tus	aionas	ton	aionon		kai	hoi	eikosi	tessares
na	—	*wieki*	—	*wieków*		I	—	dwudziestu	czterech

G4245	G3588	G1799	G3588	G2316	G2521	G1909	G3588	G2362
A-NPM-C	T-NPM	ADV	T-GSM	N-GSM	V-PNP-NPM	PREP	T-APM	N-APM
πρεσβύτεροι	οἱ	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ	καθήμενοι	ἐπὶ	τοὺς	θρόνους
prezbyteroi	hoi	enopion	tu	Theu	kathemenoi	epi	tus	thronus
starszych	—	przed	—	Bogiem	siedzących	na	—	tronach

G846	G4098	G1909	G3588	G4383	G846	G2532	G4352	G3588	G2316
P-GPM	V-2AAI-3P	PREP	T-APN	N-APN	P-GPM	CONJ	V-AAI-3P	T-DSM	N-DSM
αὐτῶν,	ἔπεσαν	ἐπὶ	τὰ	πρόσωπα	αὐτῶν	καὶ	προσεκύνησαν	τῷ	Θεῷ,
auton,	epesan	epi	ta	prosopa	auton	kai	prosekynesan	to	Theo,
ich,	upadło	na	—	twarze	ich	i	oddali cześć	—	Bogu,

	G3004	G2168	G4771	G2962	G3588	G2316	G3588	G3841
	V-PAP-NPM	V-PAI-1P	P-2DS	N-VSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM
11:17	λέγοντες	Εὐχαριστοῦμέν	σοι,,	Κύριε	ὁ	Θεός	ὁ	Παντοκράτωρ
	legontes	Eucharistumen	soi,,	Kyrie	ho	Theos	ho	Pantokrator
	mówiąc:	Dziękujemy	ci,	*Panie*	—	*Boże*	—	*Wszechmogący*

G3588	G1510	G2532	G3588	G1510	G3754	G2983	G3588	G1411	G4771
T-NSM	V-PAP-NSM	CONJ	T-NSM	V-IAI-3S	CONJ	V-2RAI-2S	T-ASF	N-ASF	P-2GS
ὁ	ὢν	καὶ	ὁ	ἦν,	ὅτι	εἴληφας	τὴν	δύναμίν	σου
ho	on	kai	ho	en,	hoti	eilefas	ten	dynamin	su
—	któryś jest	i	—	był,	bowiem	wziąłeś	—	moc	Twą

13t)) czyli osoby.

G3588 T-ASF	G3173 A-ASF	G2532 CONJ	G936 V-AAI-2S		G2532 CONJ	G3588 T-NPN	G1484 N-NPN	G3710 V-API-3P
τὴν	μεγάλην	καὶ·	ἐβασίλευσας	**11:18**	καὶ,	τὰ	ἔθνη	ὠργίσθησαν
ten	megalen	kai;	ebasileusas		kai,	ta	ethne	orgisthesan
—	wielką	i	zacząłeś królować.		*I*	—	*narody*	*rozgniewały się*

G2532 CONJ	G2064 V-2AAI-3S	G3588 T-NSF	G3709 N-NSF	G4771 P-2GS	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2540 N-NSM	G3588 T-GPM	G3498 A-GPM
καὶ	ἦλθεν	ἡ	ὀργή	σου	καὶ	ὁ	καιρὸς	τῶν	νεκρῶν
kai	elthen	he	orge	su	kai	ho	kairos	ton	nekron
i	przyszedł	—	*gniew*	Twój	i	—	pora	—	martwych

G2919 V-APN	G2532 CONJ	G1325 V-2AAN	G3588 T-ASM	G3408 N-ASM	G3588 T-DPM	G1401 N-DPM	G4771 P-2GS	G3588 T-DPM	G4396 N-DPM
κριθῆναι	καὶ	δοῦναι	τὸν	μισθὸν	τοῖς	δούλοις	σου	τοῖς	προφήταις
krithenai	kai	dunai	ton	misthon	tois	dulois	su	tois	profetais
sądzić	i	dać	—	zapłatę	—	*sługom*	*Twoim*	—	*prorokom*

G2532 CONJ	G3588 T-DPM	G40 A-DPM	G2532 CONJ	G3588 T-DPM	G5399 V-PNP-DPM	G3588 T-ASN	G3686 N-ASN	G4771 P-2GS	G3588 T-DPM
καὶ	τοῖς	ἁγίοις	καὶ	τοῖς	φοβουμένοις	τὸ	ὄνομά	σου,,	τοῖς
kai	tois	hagiois	kai	tois	fobumenois	to	onoma	su,,	tois
i	—	świętym	i	—	*bojącym się*	—	imienia	Twego,	—

G3398 A-DPM	G2532 CONJ	G3588 T-DPM	G3173 A-DPM	G2532 CONJ	G1311 V-AAN	G3588 T-APM	G1311 V-PAP-APM	G3588 T-ASF	G1093 N-ASF
μικροῖς	καὶ	τοῖς	μεγάλοις	καὶ	διαφθεῖραι	τοὺς	διαφθείροντας	τὴν	γῆν.
mikrois	kai	tois	megalois	kai	diaftheirai	tus	diaftheirontas	ten	gen.
małym	*i*	—	*wielkim*	i	niszcząc	—	niszczących	—	ziemię.

	G2532 CONJ	G455 V-2API-3S	G3588 T-NSM	G3485 N-NSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-NSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM
11:19	καὶ	ἠνοίγη	ὁ	ναὸς	τοῦ	Θεοῦ	ὁ	ἐν	τῷ
	kai	enoige	ho	naos	tu	Theu	ho	en	to
	I	został otwarty	—	przybytek	—	Boga	—	w	—

G3772 N-DSM	G2532 CONJ	G3708 V-API-3S	G3588 T-NSF	G2787 N-NSF	G3588 T-GSF	G1242 N-GSF	G846 P-GSM	G1722 PREP	G3588 T-DSM
οὐρανῷ,	καὶ	ὤφθη	ἡ	κιβωτὸς	τῆς	διαθήκης	αὐτοῦ	ἐν	τῷ
urano,	kai	ofthe	he	kibotos	tes	diathekes	autu	en	to
niebie,	i	pojawiła się	—	*arka*	—	*przymierza*	Jego	w	—

G3485 N-DSM	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3P	G796 N-NPF	G2532 CONJ	G5456 N-NPF	G2532 CONJ	G1027 N-NPF	G2532 CONJ
ναῷ	αὐτοῦ,	καὶ	ἐγένοντο	ἀστραπαὶ	καὶ	φωναὶ	καὶ	βρονταὶ	καὶ
nao	autu,	kai	egenonto	astrapai	kai	fonai	kai	brontai	kai
przybytku	Jego,	i	stały się	błyskawice	i	głosy	i	grzmoty	i

G4578 N-NSM	G2532 CONJ	G5464 N-NSF	G3173 A-NSF
σεισμὸς	καὶ	χάλαζα	μεγάλη.
seismos	kai	chaladza	megale.
trzęsienie [ziemi]	i	grad	wielki.

Rozdział 12

WIZJA KOBIETY I SMOKA

	G2532 CONJ	G4592 N-NSN	G3173 A-NSN	G3708 V-API-3S	G1722 PREP	G3588 T-DSM	G3772 N-DSM	G1135 N-NSF	G4016 V-RPP-NSF
12:1	Καὶ	σημεῖον	μέγα	ὤφθη	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	γυνὴ	περιβεβλημένη
	Kai	semeion	mega	ofthe	en	to	urano,	gyne	peribeblemene
	I	znak	wielki	pojawił się	na	—	niebie,	kobieta	odziana

G3588 T-ASM	G2246 N-ASM	G2532 CONJ	G3588 T-NSF	G4582 N-NSF	G5270 ADV	G3588 T-GPM	G4228 N-GPM	G846 P-GSF	G2532 CONJ	G1909 PREP
τὸν	ἥλιον,	καὶ	ἡ	σελήνη	ὑποκάτω	τῶν	ποδῶν	αὐτῆς,	καὶ	ἐπὶ
ton	helion,	kai	he	selene	hypokato	ton	podon	autes,	kai	epi
—	słońcem,	a	—	księżyc	poniżej	—	stóp	jej,	i	na

G3588	G2776	G846	G4735		G792	G1427		G2532	G1722	G1064
T-GSF	N-GSF	P-GSF	N-NSM		N-GPM	A-NUI		CONJ	PREP	N-DSF
τῆς	κεφαλῆς	αὐτῆς	στέφανος		ἀστέρων	δώδεκα,	**12:2**	καὶ	ἐν	γαστρὶ
tes	kefales	autes	stefanos	1x)	asteron	dodeka,		kai	en	gastri
—	głowie	jej	wieniec		gwiazd	dwunastu,		i	w	łonie

G2192	G2532	G2896	G5605	G2532	G928	G5088		G2532
V-PAP-NSF	CONJ	V-PAI-3S	V-PAP-NSF	CONJ	V-PPP-NSF	V-2AAN		CONJ
ἔχουσα,	καὶ	κράζει	ὠδίνουσα	καὶ	βασανιζομένη	τεκεῖν.	**12:3**	καὶ
echusa,	kai	kradzei	odinusa	kai	basanidzomene	tekein.		kai
mająca,	i	krzyczy	rodząc w bólach	i	udręczona	urodziła.		I

G3708	G243	G4592	G1722	G3588	G3772	G2532	G3708	G1404	G4450
V-API-3S	A-NSN	N-NSN	PREP	T-DSM	N-DSM	CONJ	V-2AMM-2S	N-NSM	A-NSM
ὤφθη	ἄλλο	σημεῖον	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	καὶ	ἰδοὺ	δράκων	πυρρός
ofthe	allo	semeion	en	to	urano,	kai	idu	drakon	pyrros
pojawił się	inny	znak	na	—	niebie,	i	oto	smok	ognisty

G3173	G2192	G2776	G2033	G2532	G2768	G1176	G2532	G1909	G3588
A-NSM	V-PAP-NSM	N-APF	A-NUI	CONJ	N-APN	A-NUI	CONJ	PREP	T-APF
μέγας,	ἔχων	κεφαλὰς	ἑπτὰ	καὶ	κέρατα	δέκα	καὶ	ἐπὶ	τὰς
megas,	echon	kefalas	hepta	kai	kerata	deka	kai	epi	tas
wielki,	mający	głów	siedem	i	*rogów*	*dziesięć*	i	na	—

G2776	G846	G2033	G1238		G2532	G3588	G3769	G846	G4951
N-APF	P-GSM	A-NUI	N-APN		CONJ	T-NSF	N-NSF	P-GSM	V-PAI-3S
κεφαλὰς	αὐτοῦ	ἑπτὰ	διαδήματα,	**12:4**	καὶ	ἡ	οὐρὰ	αὐτοῦ	σύρει
kefalas	autu	hepta	diademata,		kai	he	ura	autu	syrei
głowach	jego	siedem	diademów,		i	—	ogon	jego	ciągnie

G3588	G5154	G3588	G792	G3588	G3772	G2532	G906	G846
T-ASN	A-ASN	T-GPM	N-GPM	T-GSM	N-GSM	CONJ	V-2AAI-3S	P-APM
τὸ	τρίτον	τῶν	ἀστέρων	τοῦ	οὐρανοῦ,	καὶ	ἔβαλεν	αὐτοὺς
to	triton	ton	asteron	tu	uranu,	kai	ebalen	autus
—	trzecią [część]	—	*gwiazd*	—	*nieba,*	*i*	*rzucił*	je

G1519	G3588	G1093	G2532	G3588	G1404	G2476	G1799	G3588	G1135	G3588
PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-NSM	N-NSM	V-RAI-3S	ADV	T-GSF	N-GSF	T-GSF
εἰς.	τὴν	γῆν	καὶ	ὁ	δράκων	ἕστηκεν	ἐνώπιον	τῆς	γυναικὸς	τῆς
eis.	ten	gen	kai	ho	drakon	hesteken	enopion	tes	gynaikos	tes
na	—	*ziemię*	i	—	smok	stanął	przed	—	kobietą	—

G3195	G5088	G2443	G3752	G5088	G3588	G5043	G846	G2719
V-PAP-GSF	V-2AAN	CONJ	CONJ	V-2AAS-3S	T-ASN	N-ASN	P-GSF	V-2AAS-3S
μελλούσης	τεκεῖν,	ἵνα	ὅταν	τέκῃ	τὸ	τέκνον	αὐτῆς	καταφάγῃ.
melluses	tekein,	hina	hotan	teke	to	teknon	autes	katafage.
mającą	urodzić,	aby	kiedy	urodziłaby	—	dziecko	jej,	pożarłby [je].

	G2532	G5088	G5207	G730	G3739	G3195	G4165	G3956
12:5	καὶ	ἔτεκεν	υἱόν,	ἄρσεν	ὃς	μέλλει	ποιμαίνειν	πάντα·
	kai	eteken	hyion,	arsen	hos	mellei	poimainein	panta;
	i	*urodziwszy*	syna,	*mężczyznę*	co	ma	*paść*	wszystkie

G3588	G1484	G1722	G4464	G4603	G2532	G726	G3588	G5043	G846
T-APN	N-APN	PREP	N-DSF	A-DSF	CONJ	V-API-3S	T-NSN	N-NSN	P-GSF
τὰ	ἔθνη	ἐν	ῥάβδῳ	σιδηρᾷ	καὶ	ἡρπάσθη	τὸ	τέκνον	αὐτῆς
ta	ethne	en	rabdo	sidera	kai	herpasthe	to	teknon	autes
—	*narody*	—	*laską*	*żelazną*	i	zostało porwane	—	dziecko	jej

G4314	G3588	G2316	G2532	G4314	G3588	G2362	G846		G2532	G3588
PREP	T-ASM	N-ASM	CONJ	PREP	T-ASM	N-ASM	P-GSM		CONJ	T-NSF
πρὸς	τὸν	Θεὸν	καὶ	πρὸς	τὸν	θρόνον	αὐτοῦ.	**12:6**	καὶ	ἡ
pros	ton	Theon	kai	pros	ton	thronon	autu.		kai	he
do	—	Boga	i	do	—	tronu	Jego.		i	—

G1135	G5343	G1519	G3588	G2048	G3699	G2192	G1563	G5117
N-NSF	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	A-ASF	ADV	V-PAI-3S	ADV	N-ASM
γυνὴ	ἔφυγεν	εἰς	τὴν	ἔρημον,	ὅπου	ἔχει	ἐκεῖ	τόπον
gyne	efygen	eis	ten	eremon,	hopu	echei	ekei	topon
kobieta	uciekła	na	—	pustkowie,	gdzie	posiada	tam	miejsce

1x)) lub "korona".

G2090	G575	G3588	G2316	G2443	G1563	G5142	G846	G2250
V-RPP-ASM	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	ADV	V-PAS-3P	P-ASF	N-APF
ἡτοιμασμένον	ἀπὸ	τοῦ	Θεοῦ,	ἵνα	ἐκεῖ	τρέφωσιν	αὐτὴν	ἡμέρας
hetoimazmenon	apo	tu	Theu,	hina	ekei	trefosin	auten	hemeras
który jest przygotowane	od	—	Boga,	aby	tam	karmiliby	ją	dni

G5507	G1250	G1835
A-APF	A-APF	A-NUI
χιλίας	διακοσίας	ἑξήκοντα.
chilias	diakosias	heksekonta.
tysiąc	dwieście	sześćdziesiąt.

Książę Michał i jego wojsko staje do walki ze smokiem w obronie kobiety i jej dziecka

	G2532	G1096	G4171	G1722	G3588	G3772	G3588	G3413	G2532
	CONJ	V-2ADI-3S	N-NSM	PREP	T-DSM	N-DSM	T-NSM	N-PRI	CONJ
12:7	Καὶ	ἐγένετο	πόλεμος	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	ὁ	Μιχαὴλ	καὶ
	Kai	egeneto	polemos	en	to	urano,	ho	Michael	kai
	i	stała się	wojna	w	—	niebie,	—	*Michał*	i

G3588	G32	G846	G3588	G4170	G3326	G3588	G1404	G2532	G3588
T-NPM	N-NPM	P-GSM	T-GSM	V-AAN	PREP	T-GSM	N-GSM	CONJ	T-NSM
οἱ	ἄγγελοι	αὐτοῦ	τοῦ	πολεμῆσαι	μετὰ	τοῦ	δράκοντος.	καὶ	ὁ
hoi	angeloi	autu	tu	polemesai	meta	tu	drakontos.	kai	ho
ci	zwiastuni	jego	—	*walczyli*	ze	—	smokiem,	i	—

G1404	G4170	G2532	G3588	G32	G846		G2532	G3756	G2480
N-NSM	V-AAI-3S	CONJ	T-NPM	N-NPM	P-GSM		CONJ	PRT-N	V-AAI-3P
δράκων	ἐπολέμησεν	καὶ	οἱ	ἄγγελοι	αὐτοῦ,	**12:8**	καὶ	οὐκ	ἴσχυσαν,
drakon	epolemesen	kai	hoi	angeloi	autu,		kai	uk	ischysan,
smok	wojował	i	ci	zwiastuni	jego,		i	nie	mieli siły,

G3761	G5117	G2147	G846	G2089	G1722	G3588	G3772		G2532
CONJ-N	N-NSM	V-API-3S	P-GPM	ADV	PREP	T-DSM	N-DSM		CONJ
οὐδὲ	τόπος	εὑρέθη	αὐτῶν	ἔτι	ἐν	τῷ	οὐρανῷ.	**12:9**	καὶ
ude	topos	heurethe	auton	eti	en	to	urano.		kai
ani	miejsce	znalazło się	[dla] nich	jeszcze	w	—	niebie.		I

G906	G3588	G1404	G3588	G3173	G3588	G3789	G3588	G744
V-API-3S	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	A-NSM
ἐβλήθη	ὁ	δράκων	ὁ	μέγας,	ὁ	ὄφις	ὁ	ἀρχαῖος,
eblethe	ho	drakon	ho	megas,	ho	ofis	ho	archaios,
zrzucony został	—	smok	—	wielki,	—	wąż	—	pradawny,

G3588	G2564	G1228	G2532	G3588	G4567	G3588	G4105
T-NSM	V-PPP-NSM	A-NSM	CONJ	T-NSM	N-NSM	T-NSM	V-PAP-NSM
ὁ	καλούμενος	Διάβολος	καὶ,	Ὁ	Σατανᾶς	ὁ	πλανῶν
ho	kalumenos	Diabolos	kai,	Ho	Satanas	ho	planon
—	zwany	*Oszczercą*	i	—	*Przeciwnikiem*	—	zwodzący

G3588	G3625	G3650	G906	G1519	G3588	G1093	G2532	G3588
T-ASF	N-ASF	A-ASF	V-API-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-NPM
τὴν	οἰκουμένην	ὅλην,	ἐβλήθη	εἰς	τὴν	γῆν,	καὶ	οἱ
ten	oikumenen	holen,	eblethe	eis	ten	gen,	kai	hoi
—	świat zamieszkały	cały,	zrzucony został	na	—	ziemię,	i	ci

G32	G846	G3326	G846	G906		G2532	G191	G5456
N-NPM	P-GSM	PREP	P-GSM	V-API-3P		CONJ	V-AAI-1S	N-ASF
ἄγγελοι	αὐτοῦ	μετ’	αὐτοῦ	ἐβλήθησαν.	**12:10**	καὶ	ἤκουσα	φωνὴν
angeloi	autu	met’	autu	eblethesan.		kai	ekusa	fonen
zwiastuni	jego	z	nim	zostali zrzuceni.		i	usłyszałem	głos

G3173	G1722	G3588	G3772	G3004	G737	G1096	G3588	G4991	G2532
A-ASF	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAP-ASF	ADV	V-2ADI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ
μεγάλην	ἐν	τῷ	οὐρανῷ	λέγουσαν	Ἄρτι	ἐγένετο	ἡ	σωτηρία	καὶ
megalen	en	to	urano	legusan	Arti	egeneto	he	soteria	kai
wielki	w	—	niebie	mówiący:	Teraz	stało się	—	zbawienie	i

G3588	G1411	G2532	G3588	G932	G3588	G2316	G2257	G2532	G3588
T-NSF	N-NSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	T-GSM	N-GSM	P-1GP	CONJ	T-NSF
ἡ	δύναμις	καὶ	ἡ	βασιλεία	τοῦ	Θεοῦ	ἡμῶν	καὶ	ἡ
he	dynamis	kai	he	basileia	tu	Theu	hemon	kai	he
—	moc	i	—	królestwo	—	Boga	naszego	i	—

G1849	G3588	G5547	G846	G3754	G906	G3588	G2725	G3588
N-NSF	T-GSM	N-GSM	P-GSM	CONJ	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	T-GPM
ἐξουσία	τοῦ	Χριστοῦ	αὐτοῦ,	ὅτι	ἐβλήθη	ὁ	κατήγωρ	τῶν
eksusia	tu	Christu	autu,	hoti	eblethe	ho	kategor	ton
władza	—	Pomazańca	Jego,	bowiem	został zrzucony	—	oskarżyciel	—

G80	G2257	G3588	G2723	G846	G1799	G3588	G2316	G2257	G2250
N-GPM	P-1GP	T-NSM	V-PAP-NSM	P-APM	ADV	T-GSM	N-GSM	P-1GP	N-GSF
ἀδελφῶν	ἡμῶν,	ὁ	κατηγορῶν	αὐτοὺς	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ	ἡμῶν	ἡμέρας
adelfon	hemon,	ho	kategoron	autus	enopion	tu	Theu	hemon	hemeras
braci	naszych,	—	oskarżający	ich	przed	—	Bogiem	naszym	dniem

G2532	G3571		G2532	G846	G3528	G846	G1223	G3588	G129	G3588
CONJ	N-GSF		CONJ	P-NPM	V-AAI-3P	P-ASM	PREP	T-ASN	N-ASN	T-GSN
καὶ	νυκτός.	**12:11**	καὶ	αὐτοὶ	ἐνίκησαν	αὐτὸν	διὰ	τὸ	αἷμα	τοῦ
kai	nyktos.		kai	autoi	enikesan	auton	dia	to	haima	tu
i	nocą.		I	oni	zwyciężyli	go	przez	—	krew	—

G721	G2532	G1223	G3588	G3056	G3588	G3141	G846	G2532	G3756
N-GSN	CONJ	PREP	T-ASM	N-ASM	T-GSF	N-GSF	P-GPM	CONJ	PRT-N
Ἀρνίου	καὶ	διὰ	τὸν	λόγον	τῆς	μαρτυρίας	αὐτῶν,	καὶ	οὐκ
Arniu	kai	dia	ton	logon	tes	martyrias	auton,	kai	uk
Baranka	i	przez	—	słowo	—	świadectwa	Jego,	i	nie

G25	G3588	G5590		G846	G891	G2288		G1223	G3778	G2165
V-AAI-3P	T-ASF	N-ASF		P-GPM	ADV	N-GSM		PREP	D-ASN	V-PPM-2P
ἠγάπησαν	τὴν	ψυχὴν		αὐτῶν	ἄχρι	θανάτου.	**12:12**	διὰ	τοῦτο	εὐφραίνεσθε,
egapesan	ten	psychen	11u)	auton	achri	thanatu.		dia	tuto	eufrainesthe,
umiłowali	—	dusz		ich	aż do	śmierci.		Dla	tego	cieszcie się,

G3772	G2532	G3588	G1722	G846	G4637	G3759	G3588	G1093	G2532
N-NPM	CONJ	T-NPM	PREP	P-DPM	V-PAP-NPM	INJ	T-ASF	N-ASF	CONJ
οὐρανοὶ	καὶ	οἱ	ἐν	αὐτοῖς	σκηνοῦντες·	οὐαὶ	τὴν	γῆν	καὶ
uranoi	kai	hoi	en	autois	skenuntes;	uai	ten	gen	kai
niebiosa	i	ci	w	nich	mieszkający,	biada	—	ziemi	i

G3588	G2281	G3754	G2597	G3588	G1228	G4314	G5209	G2192
T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM	A-NSM	PREP	P-2AP	V-PAP-NSM
τὴν	θάλασσαν,	ὅτι	κατέβη	ὁ	διάβολος	πρὸς	ὑμᾶς	ἔχων
ten	thalassan,	hoti	katebe	ho	diabolos	pros	hymas	echon
—	morzu,	bowiem	zszedł	—	oszczerca	do	was	mający

G2372	G3173	G1492	G3754	G3641	G2540	G2192		G2532	G3753
N-ASM	A-ASM	V-RAP-NSM	CONJ	A-ASM	N-ASM	V-PAI-3S		CONJ	ADV
θυμὸν	μέγαν,	εἰδὼς	ὅτι	ὀλίγον	καιρὸν	ἔχει.	**12:13**	Καὶ	ὅτε
thymon	megan,	eidos	hoti	oligon	kairon	echei.		Kai	hote
furię	wielką,	zobaczywszy,	że	mały	czas	posiada.		I	kiedy

G3708	G3588	G1404	G3754	G906	G1519	G3588	G1093	G1377
V-2AAI-3S	T-NSM	N-NSM	CONJ	V-API-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	V-AAI-3S
εἶδεν	ὁ	δράκων	ὅτι	ἐβλήθη	εἰς	τὴν	γῆν,	ἐδίωξεν
eiden	ho	drakon	hoti	eblethe	eis	ten	gen,	edioksen
zobaczył	—	smok,	że	został zrzucony	na	—	ziemię,	prześladował

G3588	G1135	G3748	G5088	G3588	G730		G2532	G1325
T-ASF	N-ASF	R-NSF	V-2AAI-3S	T-ASM	A-ASM		CONJ	V-API-3P
τὴν	γυναῖκα	ἥτις	ἔτεκεν	τὸν	ἄρσενα.	**12:14**	καὶ	ἐδόθησαν
ten	gynaika	hetis	eteken	ton	arsena.		kai	edothesan
—	kobietę,	która	urodziła	—	mężczyznę.		I	zostały dane

G3588	G1135	G3588	G1417	G4420	G3588	G105	G3588	G3173	G2443
T-DSF	N-DSF	T-NPF	A-NUI	N-NPF	T-GSM	N-GSM	T-GSM	A-GSM	CONJ
τῇ	γυναικὶ	αἱ	δύο	πτέρυγες	τοῦ	ἀετοῦ	τοῦ	μεγάλου,	ἵνα
te	gynaiki	hai	duo	pteryges	tu	aetu	tu	megalu,	hina
—	kobiecie	—	dwa	skrzydła	—	orła	—	wielkiego,	aby

G4072	G1519	G3588	G2048	G1519	G3588	G5117	G846	G3699	G5142
V-PNS-3S	PREP	T-ASF	A-ASF	PREP	T-ASM	N-ASM	P-GSF	ADV	V-PPI-3S
πέτηται	εἰς	τὴν	ἔρημον	εἰς	τὸν	τόπον	αὐτῆς,	ὅπου	τρέφεται
petetai	eis	ten	eremon	eis	ton	topon	autes,	hopu	trefetai
leciała	na	—	pustkowie,	na	—	miejsce	jej,	gdzie	karmiona jest

---

11u)) w znaczeniu "życia".

G1563 ADV	G2540 N-ASM	G2532 CONJ	G2540 N-APM	G2532 CONJ	G2255 A-ASN	G2540 N-GSM	G575 PREP	G4383 N-GSN	G3588 T-GSM
ἐκεῖ	καιρὸν	καὶ	καιροὺς	καὶ	ἥμισυ	καιροῦ	ἀπὸ	προσώπου	τοῦ
ekei	kairon	kai	kairus	kai	hemisy	kairu	apo	prosopu	tu
tam	*czas*	*i*	*czasy*	*i*	*połowę*	*czasu,*	[z dala] od	oblicza	—

G3789 N-GSM		G2532 CONJ	G906 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM	G3789 N-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GSN	G4750 N-GSN	G846 P-GSM
ὄφεως.	**12:15**	καὶ	ἔβαλεν	ὁ	ὄφις	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ
ofeos.		kai	ebalen	ho	ofis	ek	tu	stomatos	autu
węża.		I	wyrzucił	—	wąż	z	—	ust	jego

G3694 ADV	G3588 T-GSF	G1135 N-GSF	G5204 N-ASN	G5613 ADV	G4215 N-ASM	G2443 CONJ	G846 P-ASF	G4216 A-ASF
ὀπίσω	τῆς	γυναικὸς	ὕδωρ	ὡς	ποταμόν,	ἵνα	αὐτὴν	ποταμοφόρητον
opiso	tes	gynaikos	hydor	hos	potamon,	hina	auten	potamoforeton
za	—	kobietą	wodę	jak	rzekę,	aby	ją	porwaną przez nurt

G4160 V-AAS-3S		G2532 CONJ	G997 V-AAI-3S	G3588 T-NSF	G1093 N-NSF	G3588 T-DSF	G1135 N-DSF	G2532 CONJ	G455 V-AAI-3S
ποιήσῃ.	**12:16**	καὶ	ἐβοήθησεν	ἡ	γῇ	τῇ	γυναικί,	καὶ	ἤνοιξεν
poiese.		kai	eboethesen	he	ge	te	gynaiki,	kai	enoiksen
uczyniłby.		I	pomogła	—	ziemia	—	kobiecie,	i	otworzyła

G3588 T-NSF	G1093 N-NSF	G3588 T-ASN	G4750 N-ASN	G846 P-GSF	G2532 CONJ	G2666 V-2AAI-3S	G3588 T-ASM	G4215 N-ASM	G3739 R-ASM
ἡ	γῆ	τὸ	στόμα	αὐτῆς	καὶ	κατέπιεν	τὸν	ποταμὸν	ὃν
he	ge	to	stoma	autes	kai	katepien	ton	potamon	hon
—	ziemia	—	usta	ją	i	połknęła	—	rzekę,	którą

G906 V-2AAI-3S	G3588 T-NSM	G1404 N-NSM	G1537 PREP	G3588 T-GSN	G4750 N-GSN	G846 P-GSM		G2532 CONJ	G3710 V-API-3S
ἔβαλεν	ὁ	δράκων	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ.	**12:17**	καὶ	ὠργίσθη
ebalen	ho	drakon	ek	tu	stomatos	autu.		kai	orgisthe
wyrzucił	—	smok	z	—	ust	jego.		I	rozgniewał się

G3588 T-NSM	G1404 N-NSM	G1909 PREP	G3588 T-DSF	G1135 N-DSF	G2532 CONJ	G565 V-2AAI-3S	G4160 V-AAN	G4171 N-ASM	G3326 PREP
ὁ	δράκων	ἐπὶ	τῇ	γυναικί,	καὶ	ἀπῆλθεν	ποιῆσαι	πόλεμον	μετὰ
ho	drakon	epi	te	gynaiki,	kai	apelthen	poiesai	polemon	meta
—	smok	na	—	kobietę,	i	poszedł	uczynić	wojnę	z

G3588 T-GPM	G3062 A-GPM	G3588 T-GSN	G4690 N-GSN	G846 P-GSF	G3588 T-GPM	G5083 V-PAP-GPM	G3588 T-APF	G1785 N-APF
τῶν	λοιπῶν	τοῦ	σπέρματος	αὐτῆς,	τῶν	τηρούντων	τὰς	ἐντολὰς
ton	loipon	tu	spermatos	autes,	ton	terunton	tas	entolas
—	pozostałym	—	nasieniem	jej,	—	zachowującym	—	przykazania

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G2532 CONJ	G2192 V-PAP-GPM	G3588 T-ASF	G3141 N-ASF	G2424 N-GSM		G2532 CONJ	G2476 V-API-3S
τοῦ	Θεοῦ	καὶ	ἐχόντων	τὴν	μαρτυρίαν	Ἰησοῦ·	**12:18**	καὶ	ἐστάθη
tu	Theu	kai	echonton	ten	martyrian	Iesu;		kai	estathe
—	Boga	i	mającym	—	świadectwo	Jezusa,		i	stanął

G1909 PREP	G3588 T-ASF	G285 N-ASF	G3588 T-GSF	G2281 N-GSF
ἐπὶ	τὴν	ἄμμον	τῆς	θαλάσσης.
epi	ten	ammon	tes	thalasses.
na	—	piasku	—	morza.

Rozdział 13

DWA ZWIERZĘCIA - PIERWSZE ZWIERZĘ

	G2532 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G1537 PREP	G3588 T-GSF	G2281 N-GSF	G2342 N-ASN	G305 V-PAP-ASN	G2192 V-PAP-ASN
13:1	Καὶ	εἶδον,	ἐκ	τῆς	θαλάσσης	θηρίον	ἀναβαῖνον	ἔχον
	Kai	eidon,	ek	tes	thalasses	therion	anabainon	echon
	I	zobaczyłem,	*z*	—	*morza*	*zwierzę*	*wychodzące*	mające

G2768 N-APN	G1176 A-NUI	G2532 CONJ	G2776 N-APF	G2033 A-NUI	G2532 CONJ	G1909 PREP	G3588 T-GPN	G2768 N-GPN	G846 P-GSN
κέρατα	δέκα	καὶ	κεφαλὰς	ἑπτά,	καὶ	ἐπὶ	τῶν	κεράτων	αὐτοῦ
kerata	deka	kai	kefalas	hepta,	kai	epi	ton	keraton	autu
rogów	*dziesięć*	i	głów	siedem	i	na	—	rogach	jego

G1176	G1238	G2532	G1909	G3588	G2776	G846	G3686	G988	
A-NUI	N-APN	CONJ	PREP	T-APF	N-APF	P-GSN	N-APN	N-GSF	
δέκα	διαδήματα,	καὶ	ἐπὶ	τὰς	κεφαλὰς	αὐτοῦ	ὀνόματα	βλασφημίας.	**13:2**
deka	diademata,	kai	epi	tas	kefalas	autu	onomata	blasfemias.	
dziesięć	diademów,	i	na	—	głowach	jego	imiona	bluźniercze.	

G2532	G3588	G2342	G3739	G3708	G1510	G3664	G3917	G2532
CONJ	T-NSN	N-NSN	R-ASN	V-2AAI-1S	V-IAI-3S	A-NSN	N-DSF	CONJ
καὶ	τὸ	θηρίον	ὃ	εἶδον	ἦν,	ὅμοιον	παρδάλει	καὶ
kai	to	therion	ho	eidon	en,	homoion	pardalei	kai
A	—	*zwierzę*	[które]	zobaczyłem	było	*podobne*	*panterze*	a

G3588	G4228	G846	G5613	G715	G2532	G3588	G4750		G846	G5613
T-NPM	N-NPM	P-GSN	ADV	N-GSF	CONJ	T-NSN	N-NSN		P-GSN	ADV
οἱ	πόδες	αὐτοῦ,	ὡς	ἄρκου	καὶ	τὸ	στόμα		αὐτοῦ	ὡς
hoi	podes	autu,	hos	arku	kai	to	stoma	2q)	autu	hos
—	stopy	jego,	*jak*	*niedźwiedzia*	a	—	usta		jego	jak

G4750	G3023	G2532	G1325	G846	G3588	G1404	G3588	G1411	G846
N-NSN	N-GSM	CONJ	V-AAI-3S	P-DSN	T-NSM	N-NSM	T-ASF	N-ASF	P-GSM
στόμα.	λέοντος	καὶ	ἔδωκεν	αὐτῷ	ὁ	δράκων	τὴν	δύναμιν	αὐτοῦ
stoma.	leontos	kai	edoken	auto	ho	drakon	ten	dynamin	autu
usta	*lwa.*	I	dał	mu	—	smok	—	moc	jego

G2532	G3588	G2362	G846	G2532	G1849	G3173		G2532	G1520	G1537
CONJ	T-ASM	N-ASM	P-GSM	CONJ	N-ASF	A-ASF		CONJ	A-ASF	PREP
καὶ	τὸν	θρόνον	αὐτοῦ	καὶ	ἐξουσίαν	μεγάλην.	**13:3**	καὶ	μίαν	ἐκ
kai	ton	thronon	autu	kai	eksusian	megalen.		kai	mian	ek
i	—	tron	jego	i	władzę	wielką.		I	jedna	z

G3588	G2776	G846	G5613	G4969	G1519	G2288	G2532	G3588	G4127
T-GPF	N-GPF	P-GSN	ADV	V-RPP-ASF	PREP	N-ASM	CONJ	T-NSF	N-NSF
τῶν	κεφαλῶν	αὐτοῦ	ὡς	ἐσφαγμένην	εἰς	θάνατον,	καὶ	ἡ	πληγὴ
ton	kefalon	autu	hos	esfagmenen	eis	thanaton,	kai	he	plege
—	głów	jego	jak	zraniona	na	śmierć,	lecz	—	cios

G3588	G2288	G846	G2323	G2532	G2296	G3650	G3588
T-GSM	N-GSM	P-GSN	V-API-3S	CONJ	V-API-3S	A-NSF	T-NSF
τοῦ	θανάτου	αὐτοῦ	ἐθεραπεύθη.	καὶ	ἐθαυμάσθη	ὅλη	ἡ
tu	thanatu	autu	etherapeuthe.	kai	ethaumasthe	hole	he
—	śmierci	jego	został uzdrowiony.	I	pełna podziwu [poszła]	cała	—

G1093	G3694	G3588	G2342		G2532	G4352	G3588	G1404
N-NSF	ADV	T-GSN	N-GSN		CONJ	V-AAI-3P	T-DSN	N-DSM
γῆ	ὀπίσω	τοῦ	θηρίου,	**13:4**	καὶ	προσεκύνησαν	τῷ	δράκοντι
ge	opiso	tu	theriu,		kai	prosekynesan	to	drakonti
ziemia	za	—	zwierzęciem,		i	oddali cześć	—	smokowi,

G3754	G1325	G3588	G1849	G3588	G2342	G2532	G4352	G3588
CONJ	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	T-DSN	N-DSN	CONJ	V-AAI-3P	T-DSN
ὅτι	ἔδωκεν	τὴν	ἐξουσίαν	τῷ	θηρίῳ,	καὶ	προσεκύνησαν	τῷ
hoti	edoken	ten	eksusian	to	therio,	kai	prosekynesan	to
bowiem	dał	—	władzę	—	zwierzęciu,	i	oddali cześć	—

G2342	G3004	G5101	G3664	G3588	G2342	G2532	G5101
N-DSN	V-PAP-NPM	I-NSM	A-NSM	T-DSN	N-DSN	CONJ	I-NSM
θηρίῳ	λέγοντες	Τίς	ὅμοιος	τῷ	θηρίῳ,	καὶ	τίς
therio	legontes	Tis	homoios	to	therio,	kai	tis
zwierzęciu	mówiąc:	Któż	podobny [jest]	—	zwierzęciu,	i	kto

G1410	G4170	G3326	G846		G2532	G1325	G846	G4750	G2980
V-PNI-3S	V-AAN	PREP	P-GSN		CONJ	V-API-3S	P-DSN	N-NSN	V-PAP-NSN
δύναται	πολεμῆσαι	μετ’	αὐτοῦ;	**13:5**	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	στόμα	λαλοῦν
dynatai	polemesai	met’	autu;		kai	edothe	auto	stoma	lalun
może	wojować	z	nim?		I	zostały dane	mu	*usta*	*mówiące*

G3173		G2532	G988	G2532	G1325	G846	G1849	G4160
A-APN		CONJ	N-APF	CONJ	V-API-3S	P-DSN	N-NSF	V-AAN
μεγάλα		καὶ	βλασφημίας,	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	ἐξουσία	ποιῆσαι
megala	5f)	kai	blasfemias,	kai	edothe	auto	eksusia	poiesai
[słowa] wielkie		i	bluźnierstwa,	i	została dana	mu	władza	*[to] czynić*

2q)) w znaczeniu "pysk", "paszcza".

5f)) w znaczeniu "wyniosłe", "rzeczy brzmiące jak wielkie".

G3376	G5062	G1417		G2532	G455	G3588	G4750	G846
N-APM	A-NUI	A-NUI		CONJ	V-AAI-3S	T-ASN	N-ASN	P-GSM
μῆνας	τεσσεράκοντα	δύο.	**13:6**	καὶ	ἤνοιξεν	τὸ	στόμα	αὐτοῦ
menas	tesserakonta	duo.		kai	enoiksen	to	stoma	autu
[przez] miesięcy	czterdzieści	dwa.		I	otworzyło	—	usta	jego

G1519	G988	G4314	G3588	G2316	G987	G3588	G3686	G846
PREP	N-APF	PREP	T-ASM	N-ASM	V-AAN	T-ASN	N-ASN	P-GSM
εἰς	βλασφημίας	πρὸς	τὸν	Θεόν,	βλασφημῆσαι	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ
eis	blasfemias	pros	ton	Theon,	blasfemesai	to	onoma	autu
w	bluźnierstwach	do	—	Boga,	bluźniąc	—	imieniu	Jego

G2532	G3588	G4633		G846	G3588	G1722	G3588	G3772	G4637
CONJ	T-ASF	N-ASF		P-GSM	T-APM	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAP-APM
καὶ	τὴν	σκηνὴν		αὐτοῦ,	τοὺς	ἐν	τῷ	οὐρανῷ	σκηνοῦντας.
kai	ten	skenen	6q)	autu,	tus	en	to	urano	skenuntas. 6w)
i	—	namiotowi		Jego,	[i tym]	w	—	niebie	namiotującym.

	G2532	G1325	G846	G4160	G4171	G3326	G3588	G40	G2532
	CONJ	V-API-3S	P-DSN	V-AAN	N-ASM	PREP	T-GPM	A-GPM	CONJ
13:7	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ,	ποιῆσαι	πόλεμον	μετὰ	τῶν	ἁγίων	καὶ
	kai	edothe	auto,	poiesai	polemon	meta	ton	hagion	kai
	I	została dana	mu	*uczynić*	*wojnę*	*ze*	—	*świętymi*	*i*

G3528	G846	G2532	G1325	G846	G1849	G1909	G3956	G5443
V-AAN	P-APM	CONJ	V-API-3S	P-DSN	N-NSF	PREP	A-ASF	N-ASF
νικῆσαι	αὐτούς	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	ἐξουσία	ἐπὶ	πᾶσαν	φυλὴν
nikesai	autus	kai	edothe	auto	eksusia	epi	pasan	fylen
zwyciężyć	*ich*	i	została dana	mu	władza	nad	wszelkim	plemieniem

G2532	G2992	G2532	G1100	G2532	G1484		G2532	G4352	
CONJ	N-ASM	CONJ	N-ASF	CONJ	N-ASN		CONJ	V-FAI-3P	
καὶ	λαὸν	καὶ	γλῶσσαν	καὶ	ἔθνος.	**13:8**	καὶ	προσκυνήσουσιν	
kai	laon	kai	glossan	kai	ethnos.		kai	proskynesusin	
i	ludem	i	językiem	i	narodem.		I	będą oddawali cześć	

G846	G3956	G3588	G2730	G1909	G3588	G1093	G3739	G3756
P-ASM	A-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF	R-GSM	PRT-N
αὐτὸν	πάντες	οἱ	κατοικοῦντες	ἐπὶ	τῆς	γῆς,	οὗ	οὐ
auton	pantes	hoi	katoikuntes	epi	tes	ges,	hu	u
jemu	wszyscy	—	zamieszkujący	na	—	ziemi,	*których*	nie

G1125	G3588	G3686	G846	G1722	G3588	G975	G3588	G2222	G3588
V-RPI-3S	T-NSN	N-NSN	P-GSM	PREP	T-DSN	N-DSN	T-GSF	N-GSF	T-GSN
γέγραπται	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	ἐν	τῷ	βιβλίῳ	τῆς	ζωῆς	τοῦ
gegraptai	to	onoma	autu	en	to	biblio	tes	zoes	tu
zapisane [jest]	—	imię	jego	*w*	—	*zwoju*	—	*życia*	—

G721	G3588	G4969	G575	G2602	G2889		G1487	G5100	G2192
N-GSN	T-GSN	V-RPP-GSN	PREP	N-GSF	N-GSM		COND	X-NSM	V-PAI-3S
Ἀρνίου	τοῦ	ἐσφαγμένου	ἀπὸ	καταβολῆς	κόσμου.	**13:9**	Εἴ	τις	ἔχει
Arniu	tu	esfagmenu 8x)	apo	kataboles	kosmu.		Ei	tis	echei
Baranka	—	*zabitego,*	od	założenia	świata.		Jeśli	kto	ma

G3775	G191		G1487	G5100	G1519	G161	G1519
N-ASN	V-AAM-3S		COND	X-NSM	PREP	N-ASF	PREP
οὖς,	ἀκουσάτω.	**13:10**	εἴ	τις	εἰς	αἰχμαλωσίαν,	εἰς
us,	akusato.		ei	tis	eis	aichmalosian,	eis
ucho,	niech usłyszy.		*Jeśli*	*ktoś [ma iść]*	*do*	*niewoli,*	*do*

G161	G5217	G1487	G5100	G1722	G3162	G615	G1163
N-ASF	V-PAI-3S	COND	X-NSM	PREP	N-DSF	V-FAI-3S	V-PAI-3S
αἰχμαλωσίαν	ὑπάγει·	εἴ	τις	ἐν	μαχαίρῃ	ἀποκτενεῖ,	δεῖ
aichmalosian	hypagei;	ei	tis	en	machaire	apoktenei,	dei
niewoli	odchodzi;	*jeśli*	*ktoś*	—	*mieczem*	[ma] zostać zabity,	trzeba

---

6q)) w znaczeniu ""przybytku", "świątyni".
6w)) czyli "zamieszkującym".
8x)) w znaczeniu "przeznaczonego na brutalną śmierć" lub "zabitego na ofiarę".

G846	G1722	G3162	G615	G5602	G2076	G3588	G5281	G2532
P-ASM	PREP	N-DSF	V-APN	ADV	V-PAI-3S	T-NSF	N-NSF	CONJ
αὐτὸν	ἐν	μαχαίρῃ	ἀποκτανθῆναι.	Ὧδέ	ἐστιν	ἡ	ὑπομονὴ	καὶ
auton	en	machaire	apoktanthenai.	Hode	estin	he	hypomone	kai
mu	—	*mieczem*	zostać zabitym.	Tutaj	jest	—	cierpliwości	i

G3588	G4102	G3588	G40
T-NSF	N-NSF	T-GPM	A-GPM
ἡ	πίστις	τῶν	ἁγίων.
he	pistis	ton	hagion.
—	wiara	—	świętych.

Dwa zwierzęcia - Drugie zwierzę

	G2532	G3708	G243	G2342	G305	G1537	G3588	G1093	G2532
13:11	CONJ	V-2AAI-1S	A-ASN	N-ASN	V-PAP-ASN	PREP	T-GSF	N-GSF	CONJ
	Καὶ	εἶδον	ἄλλο	θηρίον	ἀναβαῖνον	ἐκ	τῆς	γῆς,	καὶ
	Kai	eidon	allo	therion	anabainon	ek	tes	ges,	kai
	I	zobaczyłem	inne	zwierzę	wychodzące	z	—	ziemi,	i

G2192	G2768	G1417	G3664	G721	G2532	G2980	G5613	G1404	
V-IAI-3S	N-APN	A-NUI	A-APN	N-DSN	CONJ	V-IAI-3S	ADV	N-NSM	
εἶχεν	κέρατα	δύο	ὅμοια	ἀρνίῳ,	καὶ	ἐλάλει	ὡς	δράκων.	**13:12**
eichen	kerata	duo	homoia	arnio,	kai	elalei	hos	drakon.	
miało	rogów	dwa,	podobnie	Barankowi,	lecz	mówiło	jak	smok.	

G2532	G3588	G1849	G3588	G4413	G2342	G3956	G4160	G1799	G846
CONJ	T-ASF	N-ASF	T-GSN	A-GSN-S	N-GSN	A-ASF	V-PAI-3S	ADV	P-GSN
καὶ	τὴν	ἐξουσίαν	τοῦ	πρώτου	θηρίου	πᾶσαν	ποιεῖ	ἐνώπιον	αὐτοῦ.
kai	ten	eksusian	tu	protu	theriu	pasan	poiei	enopion	autu.
I	—	władzę	—	pierwszego	zwierzęcia	całą	czyni	przed	nim.

G2532	G4160	G3588	G1093	G2532	G3588	G1722	G846	G2730	G2443
CONJ	V-PAI-3S	T-ASF	N-ASF	CONJ	T-APM	PREP	P-DSF	V-PAP-APM	CONJ
καὶ	ποιεῖ	τὴν	γῆν	καὶ	τοὺς	ἐν	αὐτῇ	κατοικοῦντας	ἵνα
kai	poiei	ten	gen	kai	tus	en	aute	katoikuntas	hina
I	czyni	—	ziemię	i	—	na	niej	zamieszkujących,	aby

G4352	G3588	G2342	G3588	G4413	G3739	G2323	G3588
V-FAI-3P	T-ASN	N-ASN	T-ASN	A-ASN-S	R-GSN	V-API-3S	T-NSF
προσκυνήσουσιν	τὸ	θηρίον	τὸ	πρῶτον,	οὗ	ἐθεραπεύθη	ἡ
proskynesusin	to	therion	to	proton,	hu	etherapeuthe	he
oddali cześć	—	zwierzęciu	—	pierwszemu,	co	zostało uzdrowione	—

G4127	G3588	G2288	G846		G2532	G4160	G4592	G3173	G2443
N-NSF	T-GSM	N-GSM	P-GSN		CONJ	V-PAI-3S	N-APN	A-APN	CONJ
πληγὴ	τοῦ	θανάτου	αὐτοῦ.	**13:13**	καὶ	ποιεῖ	σημεῖα	μεγάλα,	ἵνα
plege	tu	thanatu	autu.		kai	poiei	semeia	megala,	hina
zranienie	—	śmierci	jego.		I	czyni	znaki	wielkie,	aby

G2532	G4442	G4160	G1537	G3588	G3772	G2597	G1519	G3588	G1093
CONJ	N-ASN	V-PAS-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAN	PREP	T-ASF	N-ASF
καὶ	πῦρ	ποιῇ	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	καταβαίνειν	εἰς	τὴν	γῆν
kai	pyr	poie	ek	tu	uranu	katabainein	eis	ten	gen
i	ogień	uczyniło	z	—	nieba	schodzący	na	—	ziemię

G1799	G3588	G444		G2532	G4105	G3588	G2730	G1909
ADV	T-GPM	N-GPM		CONJ	V-PAI-3S	T-APM	V-PAP-APM	PREP
ἐνώπιον	τῶν	ἀνθρώπων.	**13:14**	καὶ	πλανᾷ	τοὺς	κατοικοῦντας	ἐπὶ
enopion	ton	anthropon.		kai	plana	tus	katoikuntas	epi
przed	—	ludzmi.		I	zwodzi	—	zamieszkujących	na

G3588	G1093	G1223	G3588	G4592	G3739	G1325	G846	G4160	G1799	G3588
T-GSF	N-GSF	PREP	T-APN	N-APN	R-NPN	V-API-3S	P-DSN	V-AAN	ADV	T-GSN
τῆς	γῆς	διὰ	τὰ	σημεῖα	ἃ	ἐδόθη	αὐτῷ	ποιῆσαι	ἐνώπιον	τοῦ
tes	ges	dia	ta	semeia	ha	edothe	auto	poiesai	enopion	tu
—	ziemi	przez	—	znaki,	które	dano	jej	uczynić	przed	—

G2342	G3004	G3588	G2730	G1909	G3588	G1093	G4160
N-GSN	V-PAP-NSM	T-DPM	V-PAP-DPM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAN
θηρίου,	λέγων	τοῖς	κατοικοῦσιν	ἐπὶ	τῆς	γῆς	ποιῆσαι
theriu,	legon	tois	katoikusin	epi	tes	ges	poiesai
zwierzęciem,	mówiąc	—	zamieszkującym	na	—	ziemi,	[by] uczynili

G1504	G3588	G2342	G3739	G2192	G3588	G4127	G3588	G3162	G2532
N-ASF	T-DSN	N-DSN	R-NSM	V-PAI-3S	T-ASF	N-ASF	T-GSF	N-GSF	CONJ
εἰκόνα	τῷ	θηρίῳ,	ὃς	ἔχει	τὴν	πληγὴν	τῆς	μαχαίρης	καὶ
eikona	to	therio,	hos	echei	ten	plegen	tes	machaires	kai
obraz	—	zwierzęciu,	co	ma	—	cios	—	mieczem	a

G2198		G2532	G1325	G846	G1325	G4151	G3588	G1504	G3588
V-AAI-3S		CONJ	V-API-3S	P-DSN	V-2AAN	N-NSN	T-DSF	N-DSF	T-GSN
ἔζησεν.	**13:15**	καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	δοῦναι	πνεῦμα	τῇ	εἰκόνι	τοῦ
edzesen.		kai	edothe	auto	dunai	pneuma	te	eikoni	tu
przeżyło.		I	zostało dane	mu	dać	ducha	—	obrazowi	—

G2342	G2443	G2532	G2980	G3588	G1504	G3588	G2342	G2532
N-GSN	CONJ	CONJ	V-AAS-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSN	N-GSN	CONJ
θηρίου,	ἵνα	καὶ	λαλήσῃ	ἡ	εἰκὼν	τοῦ	θηρίου,	καὶ
theriu,	hina	kai	lalese	he	eikon	tu	theriu,	kai
zwierzęcia,	aby	i	przemówiłaby	—	podobizna	—	zwierzęcia,	i

G4160	G2443	G3745	G1437	G3361	G4352	G3588	G1504	G3588
V-AAS-3S	CONJ	K-NPM	COND	PRT-N	V-AAS-3P	T-DSF	N-DSF	T-GSN
ποιήσῃ	ἵνα	ὅσοι	ἐὰν	μὴ	προσκυνήσωσιν	τῇ	εἰκόνι	τοῦ
poiese	hina	hosoi	ean	me	proskynesosin	te	eikoni	tu
sprawiła,	aby	ilu	kolwiek	nie	oddaliby czci	—	obrazowi	—

G2342	G615		G2532	G4160	G3956	G3588	G3398	G2532
N-GSN	V-APS-3P		CONJ	V-PAI-3S	A-APM	T-APM	A-APM	CONJ
θηρίου	ἀποκτανθῶσιν.	**13:16**	καὶ	ποιεῖ	πάντας,	τοὺς	μικροὺς	καὶ
theriu	apoktanthosin.		kai	poiei	pantas,	tus	mikrus	kai
zwierzęcia	zostali zabici.		I	czyni,	[że] wszyscy:	—	mali	i

G3588	G3173	G2532	G3588	G4145	G2532	G3588	G4434	G2532	G3588
T-APM	A-APM	CONJ	T-APM	A-APM	CONJ	T-APM	A-APM	CONJ	T-APM
τοὺς	μεγάλους,	καὶ	τοὺς	πλουσίους	καὶ	τοὺς	πτωχούς,	καὶ	τοὺς
tus	megalus,	kai	tus	plusius	kai	tus	ptochus,	kai	tus
—	wielcy,	i	—	bogaci	i	—	biedni,	i	—

G1658	G2532	G3588	G1401	G2443	G1325	G846	G5480		G1909
A-APM	CONJ	T-APM	N-APM	CONJ	V-2AAS-3P	P-DPM	N-ASN		PREP
ἐλευθέρους	καὶ	τοὺς	δούλους,	ἵνα	δῶσιν	αὐτοῖς	χάραγμα		ἐπὶ
eleutherus	kai	tus	dulus,	hina	dosin	autois	charagma	16x)	epi
wolni	i	—	niewolnicy,	aby	daliby	im	piętno		na

G3588	G5495	G846	G3588	G1188	G2228	G1909	G3588	G3359	G846	
T-GSF	N-GSF	P-GPM	T-GSF	A-GSF	PRT	PREP	T-ASN	N-ASN	P-GPM	
τῆς	χειρὸς	αὐτῶν	τῆς	δεξιᾶς	ἢ	ἐπὶ	τὸ	μέτωπον	αὐτῶν,	**13:17**
tes	cheiros	auton	tes	deksias	e	epi	to	metopon	auton,	
—	rękę	ich	—	prawą	lub	na	—	czoło	ich,	

G2532	G2443	G3361	G5100	G1410	G59	G2228	G4453	G1487	G3361
CONJ	CONJ	PRT-N	X-NSM	V-PNS-3S	V-AAN	PRT	V-AAN	COND	PRT-N
καὶ	ἵνα	μή	τις	δύνηται	ἀγοράσαι	ἢ	πωλῆσαι	εἰ	μὴ
kai	hina	me	tis	dynetai	agorasai	e	polesai	ei	me
i	aby	nie	ktoś	mógłby	kupić	lub	sprzedać,	jeśli	nie

G3588	G2192	G3588	G5480	G3588	G3686	G3588	G2342	G2228	G3588
T-NSM	V-PAP-NSM	T-ASN	N-ASN	T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSN	PRT	T-ASM
ὁ	ἔχων	τὸ	χάραγμα	τὸ	ὄνομα	τοῦ	θηρίου	ἢ	τὸν
ho	echon	to	charagma	to	onoma	tu	theriu	e	ton
—	mający	—	piętna,	—	imię	—	zwierzęcia	lub	—

G706	G3588	G3686	G846		G5602	G3588	G4678	G2076	G3588
N-ASM	T-GSN	N-GSN	P-GSN		ADV	T-NSF	N-NSF	V-PAI-3S	T-NSM
ἀριθμὸν	τοῦ	ὀνόματος	αὐτοῦ.	**13:18**	Ὧδε	ἡ	σοφία	ἐστίν.	ὁ
arithmon	tu	onomatos	autu.		Hode	he	sofia	estin.	ho
liczby	—	imienia	jego.		Tutaj	[potrzebna]	mądrość	jest:	—

16x)) czyli znak, odcisk pieczęci.

G2192	G3563	G5585	G3588	G706	G3588	G2342	G706	G1063
V-PAP-NSM	N-ASM	V-AAM-3S	T-ASM	N-ASM	T-GSN	N-GSN	N-NSM	CONJ
ἔχων	νοῦν	ψηφισάτω	τὸν	ἀριθμὸν	τοῦ	θηρίου·	ἀριθμὸς	γὰρ
echon	nun	psefisato	ton	arithmon	tu	theriu;	arithmos	gar
mający	umysł	niech obliczy	—	liczbę	—	zwierzęcia,	liczbą	bowiem

G444	G2076	G2532	G3588	G706	G846	G1812	G1835	G1803
N-GSM	V-PAI-3S	CONJ	T-NSM	N-NSM	P-GSN	A-NPM	A-NUI	A-NUI
ἀνθρώπου	ἐστίν.	καὶ	ὁ	ἀριθμὸς	αὐτοῦ	ἑξακόσιοι	ἑξήκοντα	ἕξ.
anthropu	estin.	kai	ho	arithmos	autu	heksakosioi	heksekonta	heks.
człowieka	jest.	A	—	liczba	jego	sześćset	sześćdziesiąt	sześć.

Rozdział 14

PIEŚŃ 144 000

	G2532	G3708	G2532	G3708	G3588	G721	G2476	G1909
	CONJ	V-2AAI-1S	CONJ	V-2AMM-2S	T-ASN	N-NSN	V-2RAP-NSN	PREP
14:1	Καὶ	εἶδον,	καὶ	ἰδοὺ	τὸ	Ἀρνίον	ἑστὸς	ἐπὶ
	Kai	eidon,	kai	idu	to	Arnion	hestos	epi
	I	zobaczyłem,	i	oto	—	Baranek	stojący	na

G3588	G3735	G4622	G2532	G3326	G846	G1540	G5062	G5064	G5505
T-ASN	N-ASN	N-PRI	CONJ	PREP	P-GSM	A-NUI	A-NUI	A-NPF	N-NPF
τὸ	ὄρος	Σιών,	καὶ	μετ’	αὐτοῦ	ἑκατὸν	τεσσεράκοντα	τέσσαρες	χιλιάδες
to	oros	Sion,	kai	met’	autu	hekaton	tesserakonta	tessares	chiliades
—	górze	Syjon,	i	z	Nim	sto	czterdzieści	cztery	tysiące

G2192	G3588	G3686	G846	G2532	G3588	G3686	G3588	G3962	G846
V-PAP-NPF	T-ASN	N-ASN	P-GSM	CONJ	T-ASN	N-ASN	T-GSM	N-GSM	P-GSM
ἔχουσαι	τὸ	ὄνομα	αὐτοῦ	καὶ	τὸ	ὄνομα	τοῦ	Πατρὸς	αὐτοῦ
echusai	to	onoma	autu	kai	to	onoma	tu	Patros	autu
mających	—	imię	Jego	i	—	imię	—	Ojca	Jego

G1125	G1909	G3588	G3359	G846		G2532	G191	G5456	G1537
V-RPP-ASN	PREP	T-GPN	N-GPN	P-GPM		CONJ	V-AAI-1S	N-ASF	PREP
γεγραμμένον	ἐπὶ	τῶν	μετώπων	αὐτῶν.	**14:2**	καὶ	ἤκουσα	φωνὴν	ἐκ
gegrammenon	epi	ton	metopon	auton.		kai	ekusa	fonen	ek
napisane	*na*	—	*czołach*	ich.		I	usłyszałem	głos	z

G3588	G3772	G5613	G5456	G5204	G4183	G2532	G5613	G5456	G1027
T-GSM	N-GSM	ADV	N-ASF	N-GPN	A-GPN	CONJ	ADV	N-ASF	N-GSF
τοῦ	οὐρανοῦ	ὡς	φωνὴν	ὑδάτων	πολλῶν	καὶ	ὡς	φωνὴν	βροντῆς
tu	uranu	hos	fonen	hydaton	pollon	kai	hos	fonen	brontes
—	nieba	*jak*	*odgłos*	*wód*	*licznych*	i	jak	odgłos	grzmotu

G3173	G2532	G3588	G5456	G3739	G191	G5613	G2790		G2789
A-GSF	CONJ	T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-AAI-1S	ADV	N-GPM		V-PAP-GPM
μεγάλης,	καὶ	ἡ	φωνὴ	ἣν	ἤκουσα	ὡς	κιθαρῳδῶν		κιθαριζόντων
megales,	kai	he	fone	hen	ekusa	hos	kitharodon	2v)	kitharidzonton
wielkiego,	i	—	głos	który	usłyszałem	jak	kitarzystów		grających

G1722	G3588	G2788		G846		G2532	G103	G5603	G2537	G1799	G3588
PREP	T-DPF	N-DPF		P-GPM		CONJ	V-PAI-3P	N-ASF	A-ASF	ADV	T-GSM
ἐν	ταῖς	κιθάραις		αὐτῶν.	**14:3**	καὶ	ᾄδουσιν	ᾠδὴν	καινὴν	ἐνώπιον	τοῦ
en	tais	kitharais	2z)	auton.		kai	adusin	oden	kainen	enopion	tu
na	—	kitarach		ich.		I	*śpiewają*	*pieśń*	*nową*	przed	—

G2362	G2532	G1799	G3588	G5064	G2226	G2532	G3588	G4245
N-GSM	CONJ	ADV	T-GPM	A-GPN	N-GPN	CONJ	T-GPM	A-GPM-C
θρόνου	καὶ	ἐνώπιον	τῶν	τεσσάρων	ζῴων	καὶ	τῶν	πρεσβυτέρων·
thronu	kai	enopion	ton	tessaron	zoon	kai	ton	prezbyteron;
tronem	i	przed	—	czterema	stworzeniami	i	—	starszymi.

G2532	G3762	G1410	G3129	G3588	G5603	G1487	G3361	G3588	G1540
CONJ	A-NSM-N	V-INI-3S	V-2AAN	T-ASF	N-ASF	COND	PRT-N	T-NPF	A-NUI
καὶ	οὐδεὶς	ἐδύνατο	μαθεῖν	τὴν	ᾠδὴν	εἰ	μὴ	αἱ	ἑκατὸν
kai	udeis	edynato	mathein	ten	oden	ei	me	hai	hekaton
I	nikt [nie]	mógł	nauczyć się	—	pieśni	jeśli	nie	—	sto

2v)) w wielu przekładach funkcjonuje nazwa "cytra" lub "harfa".

2z)) płaska drewniana skrzynka rezonansowa z 2 wystającymi ramionami, połączonymi poprzecznym jarzmem; struny (do 20) szarpane palcami lub plektronem (kostką); popularna w staroż. Grecji (przez Homera zw. formingą), stanowiła atrybut Apollina.

G5062	G5064	G5505	G3588	G59	G575	G3588	G1093		G3778
A-NUI	A-NPF	N-NPF	T-NPM	V-RPP-NPM	PREP	T-GSF	N-GSF		D-NPM
τεσσεράκοντα	τέσσαρες	χιλιάδες,	οἱ	ἠγορασμένοι	ἀπὸ	τῆς	γῆς.	**14:4**	οὗτοί
tesserakonta	tessares	chiliades,	hoi	egorazmenoi	apo	tes	ges.		hutoi
czterdzieści	cztery	tysiące,	ci	wykupieni	z	—	ziemi.		Ci

G1526	G3739	G3326	G1135	G3756	G3435	G3933	G1063	G1526
V-PAI-3P	R-NPM	PREP	N-GPF	PRT-N	V-API-3P	N-NPF	CONJ	V-PAI-3P
εἰσιν	οἳ	μετὰ	γυναικῶν	οὐκ	ἐμολύνθησαν·	παρθένοι	γάρ	εἰσιν.
eisin	hoi	meta	gynaikon	uk	emolynthesan;	parthenoi	gar	eisin.
są,	którzy	z	kobietami	nie	splamili się;	dziewiczy	bowiem	są.

G3778	G3588	G190	G3588	G721	G3699	G302	G5217	G3778
D-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	T-DSN	N-DSN	ADV	PRT	V-PAS-3S	D-NPM
οὗτοι	οἱ	ἀκολουθοῦντες	τῷ	Ἀρνίῳ	ὅπου	ἂν	ὑπάγῃ·	οὗτοι
hutoi	hoi	akoluthuntes	to	Arnio	hopu	an	hypage;	hutoi
Ci	—	towarzyszący	—	Barankowi	gdziekolwiek	—	szedłby.	Ci

G59	G575	G3588	G444	G536	G3588	G2316	G2532	G3588
V-API-3P	PREP	T-GPM	N-GPM	N-NSF	T-DSM	N-DSM	CONJ	T-DSN
ἠγοράσθησαν	ἀπὸ	τῶν	ἀνθρώπων	ἀπαρχὴ	τῷ	Θεῷ	καὶ	τῷ
egorasthesan	apo	ton	anthropon	aparche	to	Theo	kai	to
wykupieni zostali	z	—	ludzi,	pierwocina	—	Bogu	i	—

G721		G2532	G1722	G3588	G4750	G846	G3756	G2147	G5579
N-DSN		CONJ	PREP	T-DSN	N-DSN	P-GPM	PRT-N	V-API-3S	N-NSN
Ἀρνίῳ,	**14:5**	καὶ	ἐν	τῷ	στόματι	αὐτῶν·	οὐχ	εὑρέθη	ψεῦδος
Arnio,		kai	en	to	stomati	auton;	uch	heurethe	pseudos
Barankowi.		A	*w*	—	*ustach*	ich	*nie*	*znalazł się*	*fałsz,*

G299	G1526
A-NPM	V-PAI-3P
ἄμωμοί	εἰσιν.
amomoi	eisin.
niewinni	są.

PRZESŁANIE TRZECH ZWIASTUNÓW

	G2532	G3708	G243	G32	G4072	G1722	G3321
	CONJ	V-2AAI-1S	A-ASM	N-ASM	V-PNP-ASM	PREP	N-DSN
14:6	Καὶ	εἶδον	ἄλλον	ἄγγελον	πετόμενον	ἐν	μεσουρανήματι,
	Kai	eidon	allon	angelon	petomenon	en	mesuranemati,
	I	zobaczyłem	innego	zwiastuna	lecącego	w	środku nieba,

G2192	G2098	G166	G2097	G1909	G3588	G2521	G1909	G3588
V-PAP-ASM	N-ASN	A-ASN	V-AAN	PREP	T-APM	V-PNP-APM	PREP	T-GSF
ἔχοντα	εὐαγγέλιον	αἰώνιον	εὐαγγελίσαι	ἐπὶ	τοὺς	καθημένους	ἐπὶ	τῆς
echonta	euangelion	aionion	euangelisai	epi	tus	kathemenus	epi	tes
mającego	dobrą nowinę	wieczną	ogłosić	wobec	—	siedzących	na	—

G1093	G2532	G1909	G3956	G1484	G2532	G5443	G2532	G1100	G2532
N-GSF	CONJ	PREP	A-ASN	N-ASN	CONJ	N-ASF	CONJ	N-ASF	CONJ
γῆς	καὶ	ἐπὶ	πᾶν	ἔθνος	καὶ	φυλὴν	καὶ	γλῶσσαν	καὶ
ges	kai	epi	pan	ethnos	kai	fylen	kai	glossan	kai
ziemi	i	wobec	wszelkiego	narodu	i	plemienia	i	języka	i

G2992		G3004	G1722	G5456	G3173	G5399	G3588	G2316	G2532
N-ASM		V-PAP-NSM	PREP	N-DSF	A-DSF	V-AOM-2P	T-ASM	N-ASM	CONJ
λαόν,	**14:7**	λέγων	ἐν	φωνῇ	μεγάλῃ·	Φοβήθητε	τὸν	Θεὸν	καὶ
laon,		legon	en	fone	megale;	Fobethete	ton	Theon	kai
ludu,		mówiąc	—	głosem	wielkim:	Bójcie się	—	Boga	i

G1325	G846	G1391	G3754	G2064	G3588	G5610	G3588	G2920	G846
V-2AAM-2P	P-DSM	N-ASF	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	T-GSF	N-GSF	P-GSM
δότε	αὐτῷ	δόξαν,	ὅτι	ἦλθεν	ἡ	ὥρα	τῆς	κρίσεως	αὐτοῦ,
dote	auto	doksan,	hoti	elthen	he	hora	tes	kriseos	autu,
dajcie	Mu	chwałę,	bowiem	przyszła	—	godzina	—	sądu	Jego,

G2532	G4352	G3588	G4160		G3588	G3772	G2532	G3588	G1093
CONJ	V-AAM-2P	T-DSM	V-AAP-DSM		T-ASM	N-ASM	CONJ	T-ASF	N-ASF
καὶ	προσκυνήσατε	τῷ	ποιήσαντι		τὸν	οὐρανὸν	καὶ	τὴν	γῆν
kai	proskynesate	to	poiesanti	7v)	ton	uranon	kai	ten	gen
i	oddajcie cześć	—	*Stwórcy*		—	*niebios*	*i*	—	*ziemi*

7v)) lub "Temu, który uczynił".

G2532 CONJ	G2281 N-ASF	G2532 CONJ	G4077 N-APF	G5204 N-GPN		G2532 CONJ	G243 A-NSM	G32 N-NSM	G1208 A-NSM
καὶ	θάλασσαν	καὶ	πηγὰς	ὑδάτων.	**14:8**	Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	δεύτερος
kai	thalassan	kai	pegas	hydaton.		Kai	allos	angelos	deuteros
i	*mórz*	i	źródeł	wód.		A	inny	zwiastun	drugi

G190 V-AAI-3S	G3004 V-PAP-NSM	G4098 V-2AAI-3S	G4098 V-2AAI-3S	G897 N-NSF	G3588 T-NSF	G3173 A-NSF	G3739 R-NSF	G1537 PREP
ἠκολούθησεν	λέγων,	Ἔπεσεν	ἔπεσεν	Βαβυλὼν	ἡ	μεγάλη	ἣ	ἐκ
ekoluthesen	legon,	Epesen	epesen	Babylon	he	megale	he	ek
nastąpił	mówiąc:	*Upadł,*	*upadł*	*Babilon*	—	*wielki,*	co	*z*

G3588 T-GSM	G3631 N-GSM	G3588 T-GSM	G2372 N-GSM	G3588 T-GSF	G4202 N-GSF	G846 P-GSF	G4222 V-RAI-3S	G3956 A-APN
τοῦ	οἴνου	τοῦ	θυμοῦ	τῆς	πορνείας.	αὐτῆς	πεπότικεν	πάντα
tu	oinu	tu	thymu	tes	porneias.	autes	pepotiken	panta
—	*wina*	—	namiętności	—	rozpusty	*jego*	*napoił*	*wszystkie*

G3588 T-APN	G1484 N-APN		G2532 CONJ	G243 A-NSM	G32 N-NSM	G5154 A-NSM	G190 V-AAI-3S	G846 P-DPM
τὰ	ἔθνη	**14:9**	Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	τρίτος	ἠκολούθησεν	αὐτοῖς
ta	ethne		Kai	allos	angelos	tritos	ekoluthesen	autois
—	*narody.*		A	inny	zwiastun	trzeci	nastąpił [po]	nich

G3004 V-PAP-NSM	G1722 PREP	G5456 N-DSF	G3173 A-DSF	G1487 COND	G5100 X-NSM	G4352 V-PAI-3S	G3588 T-ASN	G2342 N-ASN
λέγων	ἐν	φωνῇ	μεγάλῃ	Εἴ	τις	προσκυνεῖ	τὸ	θηρίον
legon	en	fone	megale	Ei	tis	proskynei	to	therion
mówiąc	—	głosem	wielkim:	Jeśli	kto	oddaje cześć	—	zwierzęciu

G2532 CONJ	G3588 T-ASF	G1504 N-ASF		G846 P-GSN	G2532 CONJ	G2983 V-PAI-3S	G5480 N-ASN	G1909 PREP	G3588 T-GSN	G3359 N-GSN
καὶ	τὴν	εἰκόνα		αὐτοῦ,	καὶ	λαμβάνει	χάραγμα	ἐπὶ	τοῦ	μετώπου
kai	ten	eikona	9r)	autu,	kai	lambanei	charagma	epi	tu	metopu
i	—	wizerunkowi		jego,	i	bierze	piętno	na	—	czoło

G846 P-GSM	G2228 PRT	G1909 PREP	G3588 T-ASF	G5495 N-ASF	G846 P-GSM		G2532 CONJ	G846 P-NSM	G4095 V-FDI-3S	G1537 PREP
αὐτοῦ	ἢ	ἐπὶ	τὴν	χεῖρα	αὐτοῦ,	**14:10**	καὶ	αὐτὸς	πίεται	ἐκ
autu	e	epi	ten	cheira	autu,		kai	autos	pietai	ek
jego	lub	na	—	rękę	jego,		i	sam	*wypije*	*z*

G3588 T-GSM	G3631 N-GSM	G3588 T-GSM	G2372 N-GSM	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-GSM	G2767 V-RPP-GSM
τοῦ	οἴνου	τοῦ	θυμοῦ	τοῦ	Θεοῦ	τοῦ,	κεκερασμένου
tu	oinu	tu	thymu	tu	Theu	tu,	kekerazmenu
—	*wina*	—	zapalczywości	—	Boga,	—	*zmieszanego,*

G194 A-GSM	G1722 PREP	G3588 T-DSN	G4221 N-DSN	G3588 T-GSF	G3709 N-GSF	G846 P-GSM	G2532 CONJ	G928 V-FPI-3S
ἀκράτου	ἐν	τῷ	ποτηρίῳ	τῆς	ὀργῆς	αὐτοῦ	καὶ	βασανισθήσεται
akratu	en	to	poterio	tes	orges	autu	kai	basanisthesetai
nierozcieńczonego	*w*	—	*kielichu*	—	*gniewu*	*Jego*	i	będą dręczeni

G1722 PREP	G4442 N-DSN	G2532 CONJ	G2303 N-DSN	G1799 ADV	G32 N-GPM	G40 A-GPM	G2532 CONJ	G1799 ADV	G3588 T-GSN
ἐν	πυρὶ	καὶ	θείῳ	ἐνώπιον	ἀγγέλων	ἁγίων	καὶ	ἐνώπιον	τοῦ
en	pyri	kai	theio	enopion	angelon	hagion	kai	enopion	tu
w	*ogniu*	*i*	*siarce*	przed	zwiastunami	świętymi	i	przed	—

G721 N-GSN		G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G2586 N-NSM	G3588 T-GSM	G929 N-GSM	G846 P-GPM	G1519 PREP	G165 N-APM
Ἀρνίου.	**14:11**	καὶ	ὁ	καπνὸς	τοῦ	βασανισμοῦ	αὐτῶν	εἰς	αἰῶνας
Arniu.		kai	ho	kapnos	tu	basanismu	auton	eis	aionas
Barankiem.		*a*	—	*dym*	—	męczarni	ich	*na*	*wieki*

G165 N-GPM	G305 V-PAI-3S	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G2192 V-PAI-3P	G372 N-ASF	G2250 N-GSF	G2532 CONJ	G3571 N-GSF	G3588 T-NPM
αἰώνων,	ἀναβαίνει	καὶ	οὐκ	ἔχουσιν	ἀνάπαυσιν	ἡμέρας	καὶ	νυκτός	οἱ
aionon,	anabainei	kai	uk	echusin	anapausin	hemeras	kai	nyktos	hoi
wieków	*wznosi się,*	i	nie	mają	odpoczynku	*dniem*	*i*	*nocą*	ci

---

9r)) lub "ikonie".

G4352	G3588	G2342	G2532	G3588	G1504	G846	G2532	G1487
V-PAP-NPM	T-ASN	N-ASN	CONJ	T-ASF	N-ASF	P-GSN	CONJ	COND
προσκυνοῦντες	τὸ	θηρίον	καὶ	τὴν	εἰκόνα	αὐτοῦ,	καὶ	εἴ
proskynuntes	to	therion	kai	ten	eikona	autu,	kai	ei
oddający cześć	—	zwierzęciu	i	—	wizerunkowi	jego,	i	jeśli

G5100	G2983	G3588	G5480	G3588	G3686	G846		G5602	G3588
X-NSM	V-PAI-3S	T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSN	P-GSN		ADV	T-NSF
τις	λαμβάνει	τὸ	χάραγμα	τοῦ	ὀνόματος	αὐτοῦ.	**14:12**	Ὧδε	ἡ
tis	lambanei	to	charagma	tu	onomatos	autu.		Hode	he
kto	bierze	—	piętno	—	imienia	jego.		Tutaj	—

G5281	G3588	G40	G2076	G3588	G5083	G3588	G1785	G3588
N-NSF	T-GPM	A-GPM	V-PAI-3S	T-NPM	V-PAP-NPM	T-APF	N-APF	T-GSM
ὑπομονὴ	τῶν	ἁγίων	ἐστίν,	οἱ	τηροῦντες	τὰς	ἐντολὰς	τοῦ
hypomone	ton	hagion	estin,	hoi	teruntes	tas	entolas	tu
wytrwałość	—	świętych	jest,	—	strzegący	—	przykazań	—

G2316	G2532	G3588	G4102	G2424		G2532	G191	G5456	G1537	G3588
N-GSM	CONJ	T-ASF	N-ASF	N-GSM		CONJ	V-AAI-1S	N-GSF	PREP	T-GSM
Θεοῦ	καὶ	τὴν	πίστιν	Ἰησοῦ.	**14:13**	Καὶ	ἤκουσα	φωνῆς	ἐκ	τοῦ
Theu	kai	ten	pistin	Iesu.		Kai	ekusa	fones	ek	tu
Boga	i	—	wiary	Jezusa.		I	usłyszałem	głos	z	—

G3772	G3004	G1125	G3107	G3588	G3498	G3588	G1722	G2962
N-GSM	V-PAP-GSF	V-AAM-2S	A-NPM	T-NPM	A-NPM	T-NPM	PREP	N-DSM
οὐρανοῦ	λεγούσης	Γράψον	Μακάριοι	οἱ	νεκροὶ	οἱ	ἐν	Κυρίῳ
uranu	leguses	Grapson	Makarioi	hoi	nekroi	hoi	en	Kyrio
nieba	mówiący:	Napisz,	Szczęśliwi	—	martwi	—	w	Panu

G599	G534	G3483	G3004	G3588	G4151	G2443	G373	G1537
V-PAP-NPM	ADV	PRT	V-PAI-3S	T-NSN	N-NSN	CONJ	V-2FPI-3P	PREP
ἀποθνήσκοντες	ἀπάρτι.	ναί,	λέγει	τὸ	Πνεῦμα,	ἵνα	ἀναπαήσονται	ἐκ
apothneskontes	aparti.	nai,	legei	to	Pneuma,	hina	anapaesontai	ek
umierający	odtąd.	Tak,	mówi	—	Duch,	aby	odpoczęli	od

G3588	G2873	G846	G3588	G1063	G2041	G846	G190	G3326	G846
T-GPM	N-GPM	P-GPM	T-NPN	CONJ	N-NPN	P-GPM	V-PAI-3S	PREP	P-GPM
τῶν	κόπων	αὐτῶν·	τὰ	γὰρ	ἔργα	αὐτῶν	ἀκολουθεῖ	μετ’	αὐτῶν.
ton	kopon	auton;	ta	gar	erga	auton	akoluthei	met’	auton.
—	trudów	ich,	—	bowiem	dzieła	ich	towarzyszą	za	nimi.

ŻNIWA ZIEMI - POCHWYCENIE I SĄD

	G2532	G3708	G2532	G3708	G3507	G3022	G2532	G1909	G3588
	CONJ	V-2AAI-1S	CONJ	V-2AMM-2S	N-NSF	A-NSF	CONJ	PREP	T-ASF
14:14	Καὶ	εἶδον,	καὶ	ἰδοὺ	νεφέλη	λευκή,	καὶ	ἐπὶ	τὴν
	Kai	eidon,	kai	idu	nefele	leuke,	kai	epi	ten
	I	zobaczyłem,	*i*	*oto*	chmura	biała,	i	*na*	—

G3507	G2521	G3664	G5207	G444	G2192	G1909	G3588	G2776
N-ASF	V-PNP-ASM	A-ASM	N-ASM	N-GSM	V-PAP-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF
νεφέλην	καθήμενον,	ὅμοιον	υἱὸν	ἀνθρώπου	ἔχων	ἐπὶ	τῆς	κεφαλῆς
nefelen	kathemenon,	homoion	hyion	anthropu	echon	epi	tes	kefales
chmurze	siedzący,	*podobny*	*Synowi*	*Człowieka*	mający	na	—	głowie

G846	G4735	G5552	G2532	G1722	G3588	G5495	G846	G1407	G3691	
P-GSM	N-ASM	A-ASM	CONJ	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSM	N-ASN	A-ASN	
αὐτοῦ	στέφανον	χρυσοῦν	καὶ	ἐν	τῇ	χειρὶ	αὐτοῦ	δρέπανον	ὀξύ.	**14:15**
autu	stefanon	chrysun	kai	en	te	cheiri	autu	drepanon	oksy.	
Jego	wieniec	złoty	i	w	—	ręku	Jego	sierp	ostry.	

G2532	G243	G32	G1831	G1537	G3588	G3485	G2896	G1722
CONJ	A-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAP-NSM	PREP
Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	ἐξῆλθεν	ἐκ	τοῦ	ναοῦ,	κράζων	ἐν
Kai	allos	angelos	ekselthen	ek	tu	nau,	kradzon	en
I	inny	zwiastun	wyszedł	z	—	świątyni,	krzycząc	—

G5456	G3173	G3588	G2521	G1909	G3588	G3507	G3992	G3588
N-DSF	A-DSF	T-DSM	V-PNP-DSM	PREP	T-GSF	N-GSF	V-AAM-2S	T-ASN
φωνῇ	μεγάλῃ	τῷ	καθημένῳ	ἐπὶ	τῆς	νεφέλης	Πέμψον	τὸ
fone	megale	to	kathemeno	epi	tes	nefeles	Pempson	to
głosem	wielkim	—	siedzącemu	na	—	chmurze:	*Poślij*	—

G1407	G4771	G2532	G2325	G3754	G2064	G3588	G5610	G2325	G3754
N-ASN	P-2GS	CONJ	V-AAM-2S	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSF	N-NSF	V-AAN	CONJ
δρέπανόν	σου	καὶ	θέρισον,,	ὅτι	ἦλθεν	ἡ	ὥρα	θερίσαι	ὅτι
drepanon	su	kai	therison,,	hoti	elthen	he	hora	therisai	hoti
sierp	Twój	i	żnij,	*bowiem*	*przyszła*	—	*godzina*	*żąć,*	gdyż

G3583		G3588	G2326	G3588	G1093		G2532	G906	G3588
V-API-3S		T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF		CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM
ἐξηράνθη		ὁ	θερισμὸς	τῆς	γῆς.	**14:16**	καὶ	ἔβαλεν	ὁ
ekseranthe	15ac)	ho	therismos	tes	ges.		kai	ebalen	ho
obeschło		—	żniwo	—	ziemi.		I	rzucił	—

G2521	G1909	G3588	G3507	G3588	G1407	G846	G1909	G3588	G1093
V-PNP-NSM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-ASN	N-ASN	P-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF
καθήμενος	ἐπὶ	τῆς	νεφέλης	τὸ	δρέπανον	αὐτοῦ	ἐπὶ	τὴν	γῆν,
kathemenos	epi	tes	nefeles	to	drepanon	autu	epi	ten	gen,
siedzący	na	—	chmurze	—	sierp	Jego	na	—	ziemię,

G2532	G2325	G3588	G1093		G2532	G243	G32	G1831	G1537
CONJ	V-API-3S	T-NSF	N-NSF		CONJ	A-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	PREP
καὶ	ἐθερίσθη	ἡ	γῆ.	**14:17**	Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	ἐξῆλθεν	ἐκ
kai	etheristhe	he	ge.		Kai	allos	angelos	ekselthen	ek
i	została zżęta	—	ziemia.		I	inny	zwiastun	wyszedł	z

G3588	G3485	G3588	G1722	G3588	G3772	G2192	G2532	G846	G1407
T-GSM	N-GSM	T-GSM	PREP	T-DSM	N-DSM	V-PAP-NSM	CONJ	P-NSM	N-ASN
τοῦ	ναοῦ	τοῦ	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	ἔχων	καὶ	αὐτὸς	δρέπανον
tu	nau	tu	en	to	urano,	echon	kai	autos	drepanon
—	świątyni	—	w	—	niebie,	mający	i	swój	sierp

G3691		G2532	G243	G32	G1831	G1537	G3588	G2379	G3588
A-ASN		CONJ	A-NSM	N-NSM	V-2AAI-3S	PREP	T-GSN	N-GSN	T-NSM
ὀξύ.	**14:18**	Καὶ	ἄλλος	ἄγγελος	ἐξῆλθεν	ἐκ	τοῦ	θυσιαστηρίου,	ὁ
oksy.		Kai	allos	angelos	ekselthen	ek	tu	thysiasteriu,	ho
ostry.		I	inny	zwiastun	wyszedł	zza	—	ołtarza,	—

G2192	G1849	G1909	G3588	G4442	G2532	G5455	G5456	G3173	G3588
V-PAP-NSM	N-ASF	PREP	T-GSN	N-GSN	CONJ	V-AAI-3S	N-DSF	A-DSF	T-DSM
ἔχων	ἐξουσίαν	ἐπὶ	τοῦ	πυρός,	καὶ	ἐφώνησεν	φωνῇ	μεγάλῃ	τῷ
echon	eksusian	epi	tu	pyros,	kai	efonesen	fone	megale	to
mający	władzę	nad	—	ogniem,	i	zawołał	głosem	wielkim	—

G2192	G3588	G1407	G3588	G3691	G3004	G3992	G4771	G3588
V-PAP-DSM	T-ASN	N-ASN	T-ASN	A-ASN	V-PAP-NSM	V-AAM-2S	P-2GS	T-ASN
ἔχοντι	τὸ	δρέπανον	τὸ	ὀξὺ	λέγων	Πέμψον	σου	τὸ
echonti	to	drepanon	to	oksy	legon	Pempson	su	to
mającemu	—	sierp	—	ostry	mówiąc:	*Poślij*	twój	—

G1407	G3588	G3691	G2532	G5166	G3588	G1009	G3588	G288	G3588
N-ASN	T-ASN	A-ASN	CONJ	V-AAM-2S	T-APM	N-APM	T-GSF	N-GSF	T-GSF
δρέπανον	τὸ	ὀξὺ	καὶ	τρύγησον	τοὺς	βότρυας	τῆς	ἀμπέλου	τῆς
drepanon	to	oksy	kai	trygeson	tus	botryas	tes	ampelu	tes
sierp	—	ostry	i	zbierz	—	kiście	—	winorośli	—

G1093	G3754	G187	G3588	G4718	G846		G2532	G906	G3588
N-GSF	CONJ	V-AAI-3P	T-NPF	N-NPF	P-GSF		CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM
γῆς,	ὅτι	ἤκμασαν	αἱ	σταφυλαὶ	αὐτῆς.	**14:19**	καὶ	ἔβαλεν	ὁ
ges,	hoti	ekmasan	hai	stafylai	autes.		kai	ebalen	ho
ziemi,	bowiem	dojrzały	—	grona	jej.		I	rzucił	—

G32	G3588	G1407	G846	G1519	G3588	G1093	G2532	G5166	G3588
N-NSM	T-ASN	N-ASN	P-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-AAI-3S	T-ASF
ἄγγελος	τὸ	δρέπανον	αὐτοῦ	εἰς	τὴν	γῆν,	καὶ	ἐτρύγησεν	τὴν
angelos	to	drepanon	autu	eis	ten	gen,	kai	etrygesen	ten
zwiastun	—	sierp	jego	na	—	ziemię,	i	zebrał	—

G288	G3588	G1093	G2532	G906	G1519	G3588	G3025	G3588	G2372
N-ASF	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-2AAI-3S	PREP	T-ASF	N-ASF	T-GSM	N-GSM
ἄμπελον	τῆς	γῆς	καὶ	ἔβαλεν	εἰς	τὴν	ληνὸν	τοῦ	θυμοῦ
ampelon	tes	ges	kai	ebalen	eis	ten	lenon	tu	thymu
winorośl	—	ziemi	i	wrzucił	w	—	tłocznię	—	zapalczywości

15ac)) jest na tyle suche by rozpocząć żniwo.

G3588	G2316	G3588	G3173		G2532	G3961		G3588	G3025
T-GSM	N-GSM	T-ASM	A-ASM		CONJ	V-API-3S		T-NSF	N-NSF
τοῦ	Θεοῦ	τὸν	μέγαν.	**14:20**	καὶ	ἐπατήθη		ἡ	ληνὸς
tu	Theu	ton	megan.		kai	epatethe		he	lenos
—	Boga	—	wielkiej.		I	*została udeptana*		—	*tłocznia*

G1855	G3588	G4172	G2532	G1831	G129	G1537	G3588	G3025	G891
ADV	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-2AAI-3S	N-NSN	PREP	T-GSF	N-GSF	ADV
ἔξωθεν	τῆς	πόλεως,	καὶ	ἐξῆλθεν	αἷμα	ἐκ	τῆς	ληνοῦ	ἄχρι
eksothen	tes	poleos,	kai	ekselthen	haima	ek	tes	lenu	achri
poza	—	miastem,	i	wyszła	krew	z	—	tłoczni	aż do

G3588	G5469	G3588	G2462	G575	G4712	G5507	G1812	
T-GPM	N-GPM	T-GPM	N-GPM	PREP	N-GPM	A-GPM	A-GPM	
τῶν	χαλινῶν	τῶν	ἵππων,	ἀπὸ	σταδίων	χιλίων	ἑξακοσίων.	
ton	chalinon	ton	hippon,	apo	stadion	chilion	heksakosion.	**20v)**
—	wędzideł	—	koni,	na	stadiów	tysiąc	sześćset.	

Rozdział 15

ZWIASTUNOWIE PLAG OSTATECZNYCH

	G2532	G3708	G243	G4592	G1722	G3588	G3772	G3173	G2532
	CONJ	V-2AAI-1S	A-ASN	N-ASN	PREP	T-DSM	N-DSM	A-ASN	CONJ
15:1	Καὶ	εἶδον	ἄλλο	σημεῖον	ἐν	τῷ	οὐρανῷ	μέγα	καὶ
	Kai	eidon	allo	semeion	en	to	urano	mega	kai
	I	zobaczyłem	inny	znak	na	—	niebie,	wielki	i

G2298	G32	G2033	G2192	G4127	G2033	G3588	G2078	G3754
A-ASN	N-APM	A-NUI	V-PAP-APM	N-APF	A-NUI	T-APF	A-APF-S	CONJ
θαυμαστόν,	ἀγγέλους	ἑπτὰ	ἔχοντας	πληγὰς	ἑπτὰ	τὰς	ἐσχάτας,	ὅτι
thaumaston,	angelus	hepta	echontas	plegas	hepta	tas	eschatas,	hoti
zdumiewający,	zwiastunów	siedmiu	mających	*plag*	*siedem*	—	ostatnich,	gdyż

G1722	G846	G5055	G3588	G2372	G3588	G2316		G2532
PREP	P-DPF	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSM	N-GSM		CONJ
ἐν	αὐταῖς	ἐτελέσθη	ὁ	θυμὸς	τοῦ	Θεοῦ.	**15:2**	Καὶ
en	autais	etelesthe	ho	thymos	tu	Theu.		Kai
w	mich	dokona się	—	zapalczywość	—	Boga.		i

G3708	G5613	G2281	G5193	G3396	G4442	G2532	G3588
V-2AAI-1S	ADV	N-ASF	A-ASF	V-RPP-ASF	N-DSN	CONJ	T-APM
εἶδον	ὡς	θάλασσαν	ὑαλίνην	μεμιγμένην	πυρί,	καὶ	τοὺς
eidon	hos	thalassan	hyalinen	memigmenen	pyri,	kai	tus
zobaczyłem	jakby	morze	szkliste	zmieszane z	ogniem,	i	—

G3528	G1537	G3588	G2342	G2532	G1537	G3588	G1504	G846
V-PAP-APM	PREP	T-GSM	N-GSN	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSN
νικῶντας	ἐκ	τοῦ	θηρίου	καὶ	ἐκ	τῆς	εἰκόνος	αὐτοῦ
nikontas	ek	tu	theriu	kai	ek	tes	eikonos	autu
zwyciężających	ze	—	zwierzęciem	i	z	—	obrazem	jego,

G2532	G1537	G3588	G706	G3588	G3686	G846	G2476	G1909	G3588
CONJ	PREP	T-GSN	N-GSM	T-GSM	N-GSN	P-GSN	V-RAP-APM	PREP	T-ASF
καὶ	ἐκ	τοῦ	ἀριθμοῦ	τοῦ	ὀνόματος	αὐτοῦ	ἑστῶτας	ἐπὶ	τὴν
kai	ek	tu	arithmu	tu	onomatos	autu	hestotas	epi	ten
i	z	—	liczbą	—	imienia	jego,	stojących	nad	—

G2281	G3588	G5193	G2192	G2788		G3588	G2316		G2532
N-ASF	T-ASF	A-ASF	V-PAP-APM	N-APF		T-GSM	N-GSM		CONJ
θάλασσαν	τὴν	ὑαλίνην,	ἔχοντας	κιθάρας		τοῦ	Θεοῦ.	**15:3**	καὶ
thalassan	ten	hyalinen,	echontas	kitharas	**2ag)**	tu	Theu.		kai
morzem	—	szklistym,	mających	kitary		—	Boga.		I

G103	G3588	G5603	G3475	G3588	G1401	G3588	G2316	G2532	G3588
V-PAI-3P	T-ASF	N-ASF	N-GSM	T-GSM	N-GSM	T-GSN	N-GSM	CONJ	T-ASF
ᾄδουσιν	τὴν	ᾠδὴν	Μωϋσέως	τοῦ	δούλου	τοῦ	Θεοῦ	καὶ	τὴν
adusin	ten	oden	Moyseos	tu	dulu	tu	Theu	kai	ten
śpiewają	—	*pieśń*	*Mojżesza*	—	*sługi*	—	*Boga*	i	—

20v)) odległość północ-południe ziemi Izraela.
2ag)) oddawane również jako "harfy", "cytry".

G5603	G3588	G721	G3004	G3173	G2532	G2298	G3588	G2041	G4771
N-ASF	T-GSM	N-GSN	V-PAP-NPM	A-NPN	CONJ	A-NPN	T-NPN	N-NPN	P-2GS
ᾠδὴν	τοῦ	Ἀρνίου,	λέγοντες	Μεγάλα	καὶ	θαυμαστὰ	τὰ	ἔργα	σου,
oden	tu	Arniu,	legontes	Megala	kai	thaumasta	ta	erga	su,
pieśń	—	Baranka,	mówiąc:	*Wielkie*	i	*niezwykłe*	—	*dzieła*	*Twe,*

G2962	G3588	G2316	G3588	G3841	G1342	G2532	G228
N-VSM	T-NSM	N-NSM	T-NSM	N-NSM	A-NPF	CONJ	A-NPF
Κύριε	ὁ	Θεός	ὁ	Παντοκράτωρ·	δίκαιαι	καὶ	ἀληθιναὶ
Kyrie	ho	Theos	ho	Pantokrator;	dikaiai	kai	alethinai
Panie	—	*Boże*	—	*Wszechmogący;*	*sprawiedliwe*	*i*	*prawdziwe*

G3588	G3598	G4771	G3588	G935	G3588	G1484		G5101	G3756	G3361
T-NPF	N-NPF	P-2GS	T-NSM	N-NSM	T-GPN	N-GPN		I-NSM	PRT-N	PRT-N
αἱ	ὁδοί	σου,	ὁ	Βασιλεὺς	τῶν	ἐθνῶν·	**15:4**	τίς	οὐ	μὴ
hai	hodoi	su,	ho	Basileus	ton	ethnon;		tis	u	me
—	*drogi*	Twe,	—	*Królu*	—	*narodów.*		*Kto*	*nie*	—

G5399	G2962	G2532	G1392	G3588	G3686	G4771	G3754	G3441
V-AOS-3S	N-VSM	CONJ	V-FAI-3S	T-ASN	N-ASN	P-2GS	CONJ	A-NSM
φοβηθῇ,	Κύριε	, καὶ;	δοξάσει	τὸ	ὄνομά	σου	ὅτι	μόνος,
fobethe,	Kyrie	, kai;	doksasei	to	onoma	su	hoti	monos,
bałby się,	*Panie*	, i [nie]	*uwielbił*	—	*imienia*	*Twego?*	Bo	jedynie [Tyś]

G3741	G3754	G3956	G3588	G1484	G2240	G2532	G4352	G1799
A-NSM	CONJ	A-NPN	T-NPN	N-NPN	V-FAI-3P	CONJ	V-FAI-3P	ADV
ὅσιος	ὅτι,	πάντα	τὰ	ἔθνη	ἥξουσιν	καὶ	προσκυνήσουσιν	ἐνώπιόν
hosios	hoti,	panta	ta	ethne	heksusin	kai	proskynesusin	enopion
święty,	bo	*wszystkie*	—	*narody*	*przybędą*	*i*	*będą oddawali cześć*	*przed*

G4771	G3754	G3588	G1345	G4771	G5319		G2532	G3326
P-2GS	CONJ	T-NPN	N-NPN	P-2GS	V-API-3P		CONJ	PREP
σου	ὅτι	τὰ	δικαιώματά	σου	ἐφανερώθησαν.	**15:5**	Καὶ	μετὰ
su	hoti	ta	dikaiomata	su	efanerothesan.		Kai	meta
Tobą,	bo	—	sprawiedliwe wyroki	Twoje	zostały ujawnione.		I	po

G3778	G3708	G2532	G455	G3588	G3485	G3588	G4633	G3588
D-APN	V-2AAI-1S	CONJ	V-2API-3S	T-NSM	N-NSM	T-GSF	N-GSF	T-GSN
ταῦτα	εἶδον,	καὶ	ἠνοίγη	ὁ	ναὸς	τῆς	σκηνῆς	τοῦ
tauta	eidon,	kai	enoige	ho	naos	tes	skenes	tu
tem	zobaczyłem,	i	został otworzony	—	przybytek	—	*namiotu*	—

G3142	G1722	G3588	G3772		G2532	G1831	G3588	G2033
N-GSN	PREP	T-DSM	N-DSM		CONJ	V-2AAI-3P	T-NPM	A-NUI
μαρτυρίου	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	**15:6**	καὶ	ἐξῆλθον	οἱ	ἑπτὰ
martyriu	en	to	urano,		kai	ekselthon	hoi	hepta
świadectwa	w	—	niebie,		I	wyszli,	—	siedmiu

G32	G3588	G2192	G3588	G2033	G4127	G1537	G3588	G3485
N-NPM	T-NPM	V-PAP-NPM	T-APF	A-NUI	N-APF	PREP	T-GSM	N-GSM
ἄγγελοι	οἱ	ἔχοντες	τὰς	ἑπτὰ	πληγὰς	ἐκ	τοῦ	ναοῦ,
angeloi	hoi	echontes	tas	hepta	plegas	ek	tu	nau,
zwiastunów	—	mający	—	*siedem*	*plag*	z	—	przybytku,

G1746	G3043	G2513	G2986	G2532	G4024	G4012	G3588	G4738
V-RMP-NPM	N-ASN	A-ASN	A-ASN	CONJ	V-RPP-NPM	PREP	T-APN	N-APN
ἐνδεδυμένοι	λίνον	καθαρὸν	λαμπρὸν	καὶ	περιεζωσμένοι	περὶ	τὰ	στήθη
endedymenoi	linon	katharon	lampron	kai	periedzosmenoi	peri	ta	stethe
odziani	*lnem*	czystym,	lśniącym	i	opasani	wokół	—	piersi

G2223	G5552		G2532	G1520	G1537	G3588	G5064	G2226	G1325
N-APF	A-APF		CONJ	A-NSN	PREP	T-GPM	A-GPN	N-GPN	V-AAI-3S
ζώνας	χρυσᾶς.	**15:7**	καὶ	ἓν	ἐκ	τῶν	τεσσάρων	ζῴων	ἔδωκεν
zonas	chrysas.		kai	hen	ek	ton	tessaron	zoon	edoken
pasami	złotymi.		I	jedna	z	—	czterech	żyjących	dała

G3588	G2033	G32	G2033	G5357	G5552	G1073	G3588	G2372
T-DPM	A-NUI	N-DPM	A-NUI	N-APF	A-APF	V-PAP-APF	T-GSM	N-GSM
τοῖς	ἑπτὰ	ἀγγέλοις	ἑπτὰ	φιάλας	χρυσᾶς	γεμούσας	τοῦ	θυμοῦ
tois	hepta	angelois	hepta	fialas	chrysas	gemusas	tu	thymu
—	siedmiu	zwiastunom	siedem	czasz	złotych,	będące pełne	—	wzburzenia

G3588	G2316	G3588	G2198	G1519	G3588	G165	G3588	G165	
T-GSM	N-GSM	T-GSM	V-PAP-GSM	PREP	T-APM	N-APM	T-GPM	N-GPM	
τοῦ	Θεοῦ	τοῦ	ζῶντος	εἰς	τοὺς	αἰῶνας	τῶν	αἰώνων.	**15:8**
tu	Theu	tu	zontos	eis	tus	aionas	ton	aionon.	
—	Boga	—	żyjącego	na	—	wieki	—	wieków.	

G2532	G1072	G3588	G3485	G2586	G1537	G3588	G1391	G3588
CONJ	V-API-3S	T-NSM	N-NSM	N-GSM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSM
καὶ	ἐγεμίσθη	ὁ	ναὸς	καπνοῦ	ἐκ	τῆς	δόξης	τοῦ
kai	egemisthe	ho	naos	kapnu	ek	tes	dokses	tu
I	*została napełniony*	—	*przybytek*	*dymem*	*z*	—	*chwały*	—

G2316	G2532	G1537	G3588	G1411	G846	G2532	G3762	G1410	G1525
N-GSM	CONJ	PREP	T-GSF	N-GSF	P-GSM	CONJ	A-NSM-N	V-INI-3S	V-2AAN
Θεοῦ	καὶ	ἐκ	τῆς	δυνάμεως	αὐτοῦ,	καὶ	οὐδεὶς	ἐδύνατο	εἰσελθεῖν
Theu	kai	ek	tes	dynameos	autu,	kai	udeis	edynato	eiselthein
Boga	i	z	—	mocy	Jego,	*i*	*nikt nie*	*mógł*	*wejść*

G1519	G3588	G3485	G891	G5055	G3588	G2033	G4127	G3588
PREP	T-ASM	N-ASM	ADV	V-APS-3P	T-NPF	A-NUI	N-NPF	T-GPM
εἰς	τὸν	ναὸν	ἄχρι	τελεσθῶσιν	αἱ	ἑπτὰ	πληγαὶ	τῶν
eis	ton	naon	achri	telesthosin	hai	hepta	plegai	ton
do	—	przybytku,	aż	dokonane zostałyby	—	*siedem*	*plag*	—

G2033	G32
A-NUI	N-GPM
ἑπτὰ	ἀγγέλων.
hepta	angelon.
siedmiu	zwiastunów.

Rozdział 16

CZASZE GNIEWU BOŻEGO

	G2532	G191	G3173	G5456	G1537	G3588	G3485	G3004	G3588
	CONJ	V-AAI-1S	A-GSF	N-GSF	PREP	T-GSM	N-GSM	V-PAP-GSF	T-DPM
16:1	Καὶ	ἤκουσα	μεγάλης	φωνῆς	ἐκ	τοῦ	ναοῦ	λεγούσης	τοῖς
	Kai	ekusa	megales	fones	ek	tu	nau	leguses	tois
	I	usłyszałem	wielki	*głos*	*z*	—	*przybytku*	mówiący	—

G2033	G32	G5217	G2532	G1632	G3588	G2033	G5357	G3588
A-NUI	N-DPM	V-PAM-2P	CONJ	V-PAM-2P	T-APF	A-NUI	N-APF	T-GSM
ἑπτὰ	ἀγγέλοις	Ὑπάγετε	καὶ	ἐκχέετε	τὰς	ἑπτὰ	φιάλας	τοῦ
hepta	angelois	Hypagete	kai	ekcheete	tas	hepta	fialas	tu
siedmiu	wysłannikom:	Odchodźcie	i	wylewajcie	—	siedem	czasz	—

G2372	G3588	G2316	G1519	G3588	G1093
N-GSM	T-GSM	N-GSM	PREP	T-ASF	N-ASF
θυμοῦ	τοῦ	Θεοῦ	εἰς	τὴν	γῆν.
thymu	tu	Theu	eis	ten	gen.
zapalczywości	—	Boga	na	—	ziemię.

Pierwsza czasza

	G2532	G565	G3588	G4413	G2532	G1632	G3588	G5357	G846
	CONJ	V-2AAI-3S	T-NSM	A-NSM-S	CONJ	V-AAI-3S	T-ASF	N-ASF	P-GSM
16:2	Καὶ	ἀπῆλθεν	ὁ	πρῶτος	καὶ	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ
	Kai	apelthen	ho	protos	kai	eksecheen	ten	fialen	autu
	I	odszedł	—	pierwszy	i	wylał	—	czaszę	jego

G1519	G3588	G1093	G2532	G1096	G1668	G2556	G2532	G4190	G1909
PREP	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-2ADI-3S	N-NSN	A-NSN	CONJ	A-NSN	PREP
εἰς	τὴν	γῆν·	καὶ	ἐγένετο	ἕλκος	κακὸν	καὶ	πονηρὸν	ἐπὶ
eis	ten	gen;	kai	egeneto	helkos	kakon	kai	poneron	epi
na	—	ziemię.	*I*	*pojawił się*	*wrzód*	zły	i	*złośliwy*	*na*

G3588	G444	G3588	G2192	G3588	G5480	G3588	G2342	G2532
T-APM	N-APM	T-APM	V-PAP-APM	T-ASN	N-ASN	T-GSN	N-GSN	CONJ
τοὺς	ἀνθρώπους	τοὺς	ἔχοντας	τὸ	χάραγμα	τοῦ	θηρίου	καὶ
tus	anthropus	tus	echontas	to	charagma	tu	theriu	kai
—	*ludziach*	—	mających	—	piętno	—	zwierzęcia	i

G3588	G4352	G3588	G1504	G846
T-APM	V-PAP-APM	T-DSF	N-DSF	P-GSN
τοὺς	προσκυνοῦντας	τῇ	εἰκόνι	αὐτοῦ.
tus	proskynuntas	te	eikoni	autu.
—	oddających cześć	—	obrazowi	jego.

Druga czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1208 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1519 PREP	G3588 T-ASF	G2281 N-ASF
16:3	Καὶ	ὁ	δεύτερος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	εἰς	τὴν	θάλασσαν·
	Kai	ho	deuteros	eksecheen	ten	fialen	autu	eis	ten	thalassan;
	I	—	drugi	wylał	—	czaszę	jego	na	—	morze,

G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3S	G129 N-NSN	G5613 ADV	G3498 A-GSM	G2532 CONJ	G3956 A-NSF	G5590 N-NSF	G2222 N-GSF	G599 V-2AAI-3S
καὶ	ἐγένετο	αἷμα	ὡς	νεκροῦ,	καὶ	πᾶσα	ψυχὴ	ζωῆς	ἀπέθανεν,
kai	egeneto	haima	hos	nekru,	kai	pasa	psyche	zoes	apethanen,
i	pojawiła się	krew	jak	martwego,	i	wszelka	dusza	żyjącą	umarła,

G3588 T-NPN	G1722 PREP	G3588 T-DSF	G2281 N-DSF
τὰ	ἐν	τῇ	θαλάσσῃ.
ta	en	te	thalasse.
—	w	—	morzu.

Trzecia czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G5154 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1519 PREP	G3588 T-APM	G4215 N-APM
16:4	Καὶ	ὁ	τρίτος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	εἰς	τοὺς	ποταμοὺς
	Kai	ho	tritos	eksecheen	ten	fialen	autu	eis	tus	potamus
	I	—	trzecią	wylał	—	czaszę	jego	w	—	*rzeki*

G2532 CONJ	G3588 T-APF	G4077 N-APF	G3588 T-GPN	G5204 N-GPN	G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3S	G129 N-NSN		G2532 CONJ	
καὶ	τὰς	πηγὰς	τῶν	ὑδάτων·.	καὶ	ἐγένετο	αἷμα	**16:5**	Καὶ	
kai	tas	pegas	ton	hydaton;.	kai	egeneto	haima		Kai	
i	—	źródła	—	wód.	*I*	*stały się*	*krwią.*		I	

G191 V-AAI-1S	G3588 T-GSM	G32 N-GSM	G3588 T-GPN	G5204 N-GPN	G3004 V-PAP-GSM	G1342 A-NSM	G1510 V-PAI-2S
ἤκουσα	τοῦ	ἀγγέλου	τῶν	ὑδάτων	λέγοντος	Δίκαιος	εἶ,
ekusa	tu	angelu	ton	hydaton	legontos	Dikaios	ei,
usłyszałem	—	zwiastuna	—	wód	mówiącego:	*Sprawiedliwy*	jesteś,

G3588 T-NSM	G1510 V-PAP-NSM	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1510 V-IAI-3S	G3588 T-NSM	G3741 A-NSM	G3754 CONJ	G3778 D-APN	G2919 V-AAI-2S
ὁ	ὢν	καὶ	ὁ	ἦν,	ὁ,	Ὅσιος	ὅτι	ταῦτα	ἔκρινας,
ho	on	kai	ho	en,	ho,	Hosios	hoti	tauta	ekrinas,
—	Będący	i	[któryś]	Był	—,	*Święty,*	bo	te	osądziłeś,

	G3754 CONJ	G129 N-ASN	G40 A-GPM	G2532 CONJ	G4396 N-GPM	G1632 V-AAI-3P	G2532 CONJ	G129 N-ASN	G846 P-DPM
16:6	ὅτι	αἷμα	ἁγίων	καὶ	προφητῶν,	ἐξέχεαν	καὶ	αἷμα	αὐτοῖς
	hoti	haima	hagion	kai	profeton,	eksechean	kai	haima	autois
	bo	*krew*	świętych	i	proroków,	*wylali*	i	*krew*	*im*

G1325 V-RAI-2S	G4095 V-2AAN	G514 A-NPM	G1526 V-PAI-3P		G2532 CONJ	G191 V-AAI-1S	G3588 T-GSN	G2379 N-GSN
δέδωκας·	πεῖν	ἄξιοί	εἰσιν.	**16:7**	Καὶ	ἤκουσα	τοῦ	θυσιαστηρίου
dedokas;	pein	aksioi	eisin.	**6m)**	Kai	ekusa	tu	thysiasteriu
dałeś	*pić;*	godni	są.		I	usłyszałem	—	ołtarz

G3004 V-PAP-GSM	G3483 PRT	G2962 N-VSM	G3588 T-NSM	G2316 N-NSM	G3588 T-NSM	G3841 N-NSM	G228 A-NPF	G2532 CONJ
λέγοντος	Ναί,	Κύριε	ὁ	Θεός	ὁ	Παντοκράτωρ,	ἀληθιναὶ	καὶ.
legontos	Nai,	Kyrie	ho	Theos	ho	Pantokrator,	alethinai	kai.
mówiący:	Tak,	*Panie*	—	*Boże*	—	*Wszechmogący,*	*prawdziwe*	i

G1342 A-NPF	G3588 T-NPF	G2920 N-NPF	G4771 P-2GS
δίκαιαι	αἱ	κρίσεις	σου
dikaiai	hai	kriseis	su
sprawiedliwe	—	*sądy*	*Twe.*

6m)) w znaczeniu "zasłużyli na to".

Czwarta czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G5067 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1909 PREP	G3588 T-ASM	G2246 N-ASM
16:8	Καὶ	ὁ	τέταρτος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	ἐπὶ	τὸν	ἥλιον·
	Kai	ho	tetartos	eksecheen	ten	fialen	autu	epi	ton	helion;
	I	—	czwarty	wylał	—	czaszę	jego	na	—	słońce,

G2532 CONJ	G1325 V-API-3S	G846 P-DSM	G2739 V-AAN	G3588 T-APM	G444 N-APM	G1722 PREP	G4442 N-DSN		G2532 CONJ
καὶ	ἐδόθη	αὐτῷ	καυματίσαι	τοὺς	ἀνθρώπους	ἐν	πυρί.	**16:9**	καὶ
kai	edothe	auto	kaumatisai	tus	anthropus	en	pyri.		kai
i	została dana	mu [moc]	przypalić	—	ludzi	w	ogniu.		I

G2739 V-API-3P	G3588 T-NPM	G444 N-NPM	G2738 N-ASN	G3173 A-ASN	G2532 CONJ	G987 V-AAI-3P	G3588 T-ASN	G3686 N-ASN
ἐκαυματίσθησαν	οἱ	ἄνθρωποι	καῦμα	μέγα,	καὶ	ἐβλασφήμησαν	τὸ	ὄνομα
ekaumatisthesan	hoi	anthropoi	kauma	mega,	kai	eblasfemesan	to	onoma
zostali spieczeni	—	ludzie	upałem	wielkim,	i	bluźnili	—	imieniu

G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-GSM	G2192 V-PAP-GSM	G3588 T-ASF	G1849 N-ASF	G1909 PREP	G3588 T-APF	G4127 N-APF	G3778 D-APF
τοῦ	Θεοῦ	τοῦ	ἔχοντος	τὴν	ἐξουσίαν	ἐπὶ	τὰς	πληγὰς	ταύτας,
tu	Theu	tu	echontos	ten	eksusian	epi	tas	plegas	tautas,
—	Boga,	—	mającego	—	władzę	nad	—	plagami	tymi,

G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G3340 V-AAI-3P	G1325 V-2AAN	G846 P-DSM	G1391 N-ASF
καὶ	οὐ	μετενόησαν	δοῦναι	αὐτῷ	δόξαν.
kai	u	metenoesan	dunai	auto	doksan.
i	nie	zmienili myślenia	dając	Mu	chwałę.

Piąta czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G3991 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1909 PREP	G3588 T-ASM	G2362 N-ASM
16:10	Καὶ	ὁ	πέμπτος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	ἐπὶ	τὸν	θρόνον
	Kai	ho	pemptos	eksecheen	ten	fialen	autu	epi	ton	thronon
	I	—	piąty	wylał	—	czaszę	jego	na	—	tron

G3588 T-GSN	G2342 N-GSN	G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3S	G3588 T-NSF	G932 N-NSF	G846 P-GSM	G4656 V-RPP-NSF	G2532 CONJ
τοῦ	θηρίου·	καὶ	ἐγένετο	ἡ	βασιλεία	αὐτοῦ,	ἐσκοτωμένη	καὶ
tu	theriu;	kai	egeneto	he	basileia	autu,	eskotomene	kai
—	zwierzęcia,	i	*stało się*	—	królestwo	jego,	*zaćmione*	i

G3145 V-INI-3P	G3588 T-APF	G1100 N-APF	G846 P-GPM	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G4192 N-GSM		G2532 CONJ	G987 V-AAI-3P
ἐμασῶντο	τὰς	γλώσσας	αὐτῶν	ἐκ	τοῦ	πόνου,	**16:11**	καὶ	ἐβλασφήμησαν
emasonto	tas	glossas	auton	ek	tu	ponu,		kai	eblasfemesan
gryźli	—	języki	ich	z	—	bólu,		i	bluźnili

G3588 T-ASM	G2316 N-ASM	G3588 T-GSM	G3772 N-GSM	G1537 PREP	G3588 T-GPM	G4192 N-GPM	G846 P-GPM	G2532 CONJ	G1537 PREP
τὸν	Θεὸν	τοῦ	οὐρανοῦ	ἐκ	τῶν	πόνων	αὐτῶν	καὶ	ἐκ
ton	Theon	tu	uranu	ek	ton	ponon	auton	kai	ek
—	*Bogu*	—	*nieba*	od	—	bólów	ich	i	od

G3588 T-GPN	G1668 N-GPN	G846 P-GPM	G2532 CONJ	G3756 PRT-N	G3340 V-AAI-3P	G1537 PREP	G3588 T-GPN	G2041 N-GPN
τῶν	ἑλκῶν	αὐτῶν,	καὶ	οὐ	μετενόησαν	ἐκ	τῶν	ἔργων
ton	helkon	auton,	kai	u	metenoesan	ek	ton	ergon
—	wrzodów	ich,	i	nie	zmienili myślenia	od	—	czynów

G846 P-GPM
αὐτῶν.
auton.
ich.

11i)) i

Szósta czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1623 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1909 PREP	G3588 T-ASM	G4215 N-ASM
16:12	Καὶ	ὁ	ἕκτος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	ἐπὶ·	τὸν	ποταμὸν
	Kai	ho	hektos	eksecheen	ten	fialen	autu	epi;	ton	potamon
	I	—	szósty	wylał	—	czaszę	jego	na	—	*rzekę*

G3588 T-ASM	G3173 A-ASM	G2166 N-ASM	G2532 CONJ	G3583 V-API-3S	G3588 T-NSN	G5204 N-NSN	G846 P-GSM	G2443 CONJ
τὸν	μέγαν	Εὐφράτην	καὶ	ἐξηράνθη	τὸ	ὕδωρ	αὐτοῦ,	ἵνα
ton	megan	Eufraten	kai	ekseranthe	to	hydor	autu,	hina
—	*wielką*	*Eufrat*	i	*została wysuszona*	—	*woda*	jej,	aby

G2090 V-APS-3S	G3588 T-NSF	G3598 N-NSF	G3588 T-GPM	G935 N-GPM	G3588 T-GPM	G575 PREP	G395 N-GSF	G2246 N-GSM
ἑτοιμασθῇ	ἡ	ὁδὸς	τῶν	βασιλέων	τῶν.	ἀπὸ	ἀνατολῆς	ἡλίου
hetoimasthe	he	hodos	ton	basileon	ton.	apo	anatoles	heliu
przygotowana zostałaby	—	droga	—	królów	—	*od*	*wschodu*	*słońca.*

	G2532 CONJ	G3708 V-2AAI-1S	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G4750 N-GSN	G3588 T-GSN	G1404 N-GSM	G2532 CONJ	G1537 PREP
16:13	Καὶ	εἶδον	ἐκ	τοῦ	στόματος	τοῦ	δράκοντος	καὶ	ἐκ
	Kai	eidon	ek	tu	stomatos	tu	drakontos	kai	ek
	I	zobaczyłem	z	—	ust	—	smoka	i	z

G3588 T-GSN	G4750 N-GSN	G3588 T-GSN	G2342 N-GSN	G2532 CONJ	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G4750 N-GSN	G3588 T-GSM
τοῦ	στόματος	τοῦ	θηρίου	καὶ	ἐκ	τοῦ	στόματος	τοῦ
tu	stomatos	tu	theriu	kai	ek	tu	stomatos	tu
—	ust	—	zwierzęcia	i	z	—	ust	—

G5578 N-GSM	G4151 N-APN	G5140 A-APN	G169 A-APN	G5613 ADV	G944 N-NPM		G1510 V-PAI-3P	G1063 CONJ
ψευδοπροφήτου	πνεύματα	τρία	ἀκάθαρτα	ὡς·	βάτραχοι	**16:14**	εἰσὶν	γὰρ
pseudoprofetu	pneumata	tria	akatharta	hos;	batrachoi		eisin	gar
pseudo-proroka,	duchy	trzy	nieczyste,	jak	*żaby,*		były	bowiem

G4151 N-NPN	G1140 N-GPN	G4160 V-PAP-NPN	G4592 N-APN	G3739 R-NPN	G1607 V-PNI-3S	G1909 PREP	G3588 T-APM	G935 N-APM
πνεύματα	δαιμονίων	ποιοῦντα	σημεῖα,	ἃ	ἐκπορεύεται	ἐπὶ	τοὺς	βασιλεῖς
pneumata	daimonion	poiunta	semeia,	ha	ekporeuetai	epi	tus	basileis
[to] duchy	demonów	czyniące	znaki,	które	wychodzą	od	—	królów

G3588 T-GSF	G3625 N-GSF	G3650 A-GSF	G4863 V-2AAN	G846 P-APM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G4171 N-ASM
τῆς	οἰκουμένης	ὅλης,	συναγαγεῖν	αὐτοὺς	εἰς	τὸν	πόλεμον
tes	oikumenes	holes,	synagagein	autus	eis	ton	polemon
—	zamieszkujących	całą [ziemię],	[by] zgromadzić	ich	na	—	wojnę,

G3588 T-GSF	G2250 N-GSF	G3588 T-GSF	G3173 A-GSF	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G3588 T-GSM	G3841 N-GSM	
τῆς	ἡμέρας	τῆς	μεγάλης.	τοῦ	Θεοῦ	τοῦ	Παντοκράτορος	**16:15**
tes	hemeras	tes	megales.	tu	Theu	tu	Pantokratoros	
—	dzień	—	wielki	—	*Boga*	—	*Wszechmocnego.*	

G3708 V-2AMM-2S	G2064 V-PNI-1S	G5613 ADV	G2812 N-NSM	G3107 A-NSM	G3588 T-NSM	G1127 V-PAP-NSM	G2532 CONJ
Ἰδοὺ	ἔρχομαι	ὡς	κλέπτης·	μακάριος	ὁ	γρηγορῶν	καὶ
Idu	erchomai	hos	kleptes;	makarios	ho	gregoron	kai
Oto	przychodzę	jak	złodziej:	Szczęśliwy	—	czuwający	i

G5083 V-PAP-NSM	G3588 T-APN	G2440 N-APN	G846 P-GSM	G2443 CONJ	G3361 PRT-N	G1131 A-NSM	G4043 V-PAS-3S	G2532 CONJ	G991 V-PAS-3P
τηρῶν	τὰ	ἱμάτια	αὐτοῦ,	ἵνα	μὴ	γυμνὸς	περιπατῇ	καὶ	βλέπωσιν
teron	ta	himatia	autu,	hina	me	gymnos	peripate	kai	bleposin
strzegący	—	szaty	jego,	aby	nie	nagi	chodził	i	widzieliby

G3588 T-ASF	G808 N-ASF	G846 P-GSM		G2532 CONJ	G4863 V-2AAI-3S	G846 P-APM	G1519 PREP	G3588 T-ASM	G5117 N-ASM
τὴν	ἀσχημοσύνην	αὐτοῦ.	**16:16**	καὶ	συνήγαγεν	αὐτοὺς	εἰς	τὸν	τόπον
ten	aschemosynen [15t)]	autu.		kai	synegagen	autus	eis	ton	topon
—	pohańbienie	jego.		I	zgromadził	ich	na	—	miejsce

G3588 T-ASM	G2564 V-PPP-ASM	G1447 ADV	G717 N-PRI
τὸν	καλούμενον	Ἑβραϊστὶ	Ἁρμαγεδών.
ton	kalumenon	Hebraisti	Harmagedon. [16j)]
—	zwane	[po] hebrajsku	"Harmagedon".

Siódma czasza

	G2532 CONJ	G3588 T-NSM	G1442 A-NSM	G1632 V-AAI-3S	G3588 T-ASF	G5357 N-ASF	G846 P-GSM	G1909 PREP	G3588 T-ASM
16:17	Καὶ	ὁ	ἕβδομος	ἐξέχεεν	τὴν	φιάλην	αὐτοῦ	ἐπὶ	τὸν
	Kai	ho	hebdomos	eksecheen	ten	fialen	autu	epi	ton
	I	—	siódmy	wylał	—	czaszę	jego	na	—

G109 N-ASM	G2532 CONJ	G1831 V-2AAI-3S	G5456 N-NSF	G3173 A-NSF	G1537 PREP	G3588 T-GSM	G3485 N-GSM	G575 PREP	G3588 T-GSM
ἀέρα·	καὶ	ἐξῆλθεν	φωνὴ	μεγάλη	ἐκ	τοῦ	ναοῦ	ἀπὸ	τοῦ
aera;	kai	ekselthen	fone	megale	ek	tu	nau	apo	tu
powietrze,	i	wyszedł	*głos*	wielki	*z*	—	*przybytku*	od	—

G2362 N-GSM	G3004 V-PAP-NSF	G1096 V-2RAI-3S		G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3P	G796 N-NPF	G2532 CONJ	G5456 N-NPF
θρόνου	λέγουσα	Γέγονεν.	**16:18**	καὶ	ἐγένοντο,	ἀστραπαὶ	καὶ	φωναὶ
throu	legusa	Gegonen.		kai	egenonto,	astrapai	kai	fonai
tronu	mówiący:	Stało się!		I	stały się,	*błyskawice*	*i*	*głosy*

G2532 CONJ	G1027 N-NPF	G2532 CONJ	G4578 N-NSM	G1096 V-2ADI-3S	G3173 A-NSM	G3634 K-NSM	G3756 PRT-N	G1096 V-2ADI-3S
καὶ	βρονταί	καὶ	σεισμὸς	ἐγένετο	μέγας,	οἷος	οὐκ	ἐγένετο
kai	brontai	kai	seismos	egeneto	megas,	hoios	uk	egeneto
i	*grzmoty*	i	trzęsienie [ziemi]	stało się	wielkie,	*jakie*	*nie*	*stało się*

G575 PREP	G3739 R-GSM	G444 N-NSM	G1096 V-2ADI-3S	G1909 PREP	G3588 T-GSF	G1093 N-GSF	G5082 D-NSM
ἀφ’	οὗ	ἄνθρωπος,	ἐγένετο	ἐπὶ	τῆς	γῆς	τηλικοῦτος
af’	hu	anthropos,	egeneto	epi	tes	ges	telikutos
od	kąd	człowiek,	*stał się*	*na*	—	*ziemi.*	Tak ogromne

G4578 N-NSM	G3779 ADV	G3173 A-NSM		G2532 CONJ	G1096 V-2ADI-3S	G3588 T-NSF	G4172 N-NSF	G3588 T-NSF
σεισμὸς	οὕτω	μέγας.	**16:19**	καὶ	ἐγένετο	ἡ	πόλις	ἡ
seismos	huto	megas.		kai	egeneto	he	polis	he
trzęsienie [ziemi],	tak	wielkie.		I	stało się,	[że]	miasto	—

G3173 A-NSF	G1519 PREP	G5140 A-APN	G3313 N-APN	G2532 CONJ	G3588 T-NPF	G4172 N-NPF	G3588 T-GPN	G1484 N-GPN	G4098 V-2AAI-3P
μεγάλη	εἰς	τρία	μέρη,	καὶ	αἱ	πόλεις	τῶν	ἐθνῶν	ἔπεσαν.
megale	eis	tria	mere,	kai	hai	poleis	ton	ethnon	epesan.
wielkie	na	trzy	części	i	—	miasta	—	narodów	upadły,

G2532 CONJ	G897 N-NSF	G3588 T-NSF	G3173 A-NSF	G3403 V-API-3S	G1799 ADV	G3588 T-GSM	G2316 N-GSM	G1325 V-2AAN
καὶ	Βαβυλὼν	ἡ	μεγάλη	ἐμνήσθη	ἐνώπιον	τοῦ	Θεοῦ	δοῦναι
kai	Babylon	he	megale	emnesthe	enopion	tu	Theu	dunai
i	*Babilon*	—	*wielki*	przypomniany został	przed	—	Bogiem,	[by] dać

G846 P-DSF	G3588 T-ASN	G4221 N-ASN	G3588 T-GSM	G3631 N-GSM	G3588 T-GSM	G2372 N-GSM	G3588 T-GSF	G3709 N-GSF
αὐτῇ	τὸ	ποτήριον	τοῦ	οἴνου	τοῦ	θυμοῦ	τῆς	ὀργῆς
aute	to	poterion	tu	oinu	tu	thymu	tes	orges
jej [19y)]	—	*kielich*	—	*wina*	—	*zapalczywego*	—	*gniewu*

15t)) lub "bezwstyd", "nieprzystojność", "nagość".

16j)) Termin ten pochodzi od Megiddo – starożytnego miasta w Palestynie. Słowo „har” oznacza górę, stąd całe słowo Har-Magedon to „góra Megiddo”, miejsce strategiczne dla armii. Słowo Megiddo oznacza „zgromadzenie, spotkanie, koncentrację wojsk”.

19y)) słowo "Babilon" jest rodzaju żeńskiego.

G846		G2532	G3956	G3520	G5343	G2532	G3735	G3756
P-GSM		CONJ	A-NSF	N-NSF	V-2AAI-3S	CONJ	N-NPN	PRT-N
αὐτοῦ	**16:20**	καὶ	πᾶσα	νῆσος	ἔφυγεν,	καὶ	ὄρη	οὐχ
autu		kai	pasa	nesos	efygen,	kai	ore	uch
Jego.		I	wszelka	wyspa	uciekła	i	góry	nie

G2147		G2532	G5464	G3173	G5613	G5006	G2597	G1537
V-API-3P		CONJ	N-NSF	A-NSF	ADV	A-NSF	V-PAI-3S	PREP
εὑρέθησαν.	**16:21**	καὶ	χάλαζα	μεγάλη	ὡς	ταλαντιαία	καταβαίνει	ἐκ
heurethesan.		kai	chaladza	megale	hos	talantiaia	katabainei	ek
zostały znalezione.		I	*grad*	*wielki*	jak	ważący talent	zstępuje	z

G3588	G3772	G1909	G3588	G444	G2532	G987	G3588	G444
T-GSM	N-GSM	PREP	T-APM	N-APM	CONJ	V-AAI-3P	T-NPM	N-NPM
τοῦ	οὐρανοῦ	ἐπὶ	τοὺς	ἀνθρώπους·	καὶ	ἐβλασφήμησαν	οἱ	ἄνθρωποι
tu	uranu	epi	tus	anthropus;	kai	eblasfemesan	hoi	anthropoi
—	nieba	na	—	ludzi.	I	zaczęli bluźnić	—	ludzie

G3588	G2316	G1537	G3588	G4127	G3588	G5464	G3754	G3173	G1510
T-ASM	N-ASM	PREP	T-GSF	N-GSF	T-GSF	N-GSF	CONJ	A-NSF	V-PAI-3S
τὸν	Θεὸν	ἐκ	τῆς	πληγῆς	τῆς	χαλάζης,	ὅτι	μεγάλη	ἐστὶν
ton	Theon	ek	tes	pleges	tes	chaladzes,	hoti	megale	estin
—	Bogu	z [powodu]	—	plagi	—	gradu,	bo	*wielka*	jest

G3588	G4127	G846	G4970
T-NSF	N-NSF	P-GSF	ADV
ἡ	πληγὴ	αὐτῆς	σφόδρα
he	plege	autes	sfodra
—	plaga	jego	*bardzo.*

Rozdział 17

WIELKA PROSTYTUTKA I ZWIERZĘ

	G2532	G2064	G1520	G1537	G3588	G2033	G32	G3588
	CONJ	V-2AAI-3S	A-NSM	PREP	T-GPM	A-NUI	N-GPM	T-GPM
17:1	Καὶ	ἦλθεν	εἷς	ἐκ	τῶν	ἑπτὰ	ἀγγέλων	τῶν
	Kai	elthen	heis	ek	ton	hepta	angelon	ton
	I	przyszedł	jeden	z	—	siedmiu	zwiastunów	—

G2192	G3588	G2033	G5357	G2532	G2980	G3326	G1473	G3004
V-PAP-GPM	T-APF	A-NUI	N-APF	CONJ	V-AAI-3S	PREP	P-1GS	V-PAP-NSM
ἐχόντων	τὰς	ἑπτὰ	φιάλας,	καὶ	ἐλάλησεν	μετ’	ἐμοῦ	λέγων
echonton	tas	hepta	fialas,	kai	elalesen	met’	emu	legon
mających	—	siedem	czasz,	i	przemówił	do	mnie	mówiąc:

G1204	G1166	G4771	G3588	G2917	G3588	G4204	G3588	G3173	G3588
V-PAM-2S	V-FAI-1S	P-2DS	T-ASN	N-ASN	T-GSF	N-GSF	T-GSF	A-GSF	T-GSF
Δεῦρο,	δείξω	σοι	τὸ	κρίμα	τῆς	πόρνης	τῆς	μεγάλης	τῆς
Deuro,	deikso	soi	to	krima	tes	pornes	tes	megales	tes
Przyjdź,	pokażę	ci	—	sąd	[nad]	prostytutką	—	wielką	—

G2521	G1909	G5204	G4183		G3326	G3739	G4203		G3588
V-PNP-GSF	PREP	N-GPN	A-GPN		PREP	R-GSF	V-AAI-3P		T-NPM
καθημένης	ἐπὶ	ὑδάτων	πολλῶν,	**17:2**	μεθ’	ἧς	ἐπόρνευσαν		οἱ
kathemenes	epi	hydaton	pollon,		meth’	hes	eporneusan		hoi
siedzącą	*nad*	*wodami*	*licznymi,*		*z*	*którą*	*uprawiali nierząd*		—

G935	G3588	G1093	G2532	G3182	G3588	G2730	G3588	G1093
N-NPM	T-GSF	N-GSF	CONJ	V-API-3P	T-NPM	V-PAP-NPM	T-ASF	N-ASF
βασιλεῖς	τῆς	γῆς	, καὶ	ἐμεθύσθησαν	οἱ	κατοικοῦντες	τὴν	γῆν
basileis	tes	ges	, kai	emethysthesan	hoi	katoikuntes	ten	gen
królowie	—	*ziemi*	i	*zostali upojeni*	—	zamieszkujący	—	*ziemię*

G1537	G3588	G3631	G3588	G4202	G846		G2532	G667	G1473	G1519
PREP	T-GSM	N-GSM	T-GSF	N-GSF	P-GSF		CONJ	V-AAI-3S	P-1AS	PREP
ἐκ	τοῦ	οἴνου	τῆς	πορνείας	αὐτῆς.	**17:3**	καὶ	ἀπήνεγκέν	με	εἰς
ek	tu	oinu	tes	porneias	autes.		kai	apenenken	me	eis
od	—	*wina*	—	nierządu	jej.		I	przeniósł	mnie	na

G2048	G1722	G4151	G2532	G3708	G1135	G2521	G1909	G2342
A-ASM	PREP	N-DSN	CONJ	V-2AAI-1S	N-ASF	V-PNP-ASF	PREP	N-ASN
ἔρημον	ἐν	Πνεύματι.	καὶ	εἶδον	γυναῖκα	καθημένην	ἐπὶ	θηρίον
eremon	en	Pneumati.	kai	eidon	gynaika	kathemenen	epi	therion
pustkowie	w	Duchu.	I	zobaczyłem	kobietę	siedzącą	na	*zwierzęciu*

G2847	G1073	G3686	G988	G2192	G2776	G2033	G2532
A-ASN	V-PAP-APN	N-APN	N-GSF	V-PAP-NSM	N-APF	A-NUI	CONJ
κόκκινον,	γέμοντα	ὀνόματα	βλασφημίας,	ἔχων	κεφαλὰς	ἑπτὰ	καὶ.
kokkinon,	gemonta	onomata	blasfemias,	echon	kefalas	hepta	kai.
szkarłatnym,	pełnym	imion	bluźnierczych,	mającym	głów	siedem	i

G2768	G1176		G2532	G3588	G1135	G1510	G4016	G4210	G2532
N-APN	A-NUI		CONJ	T-NSF	N-NSF	V-IAI-3S	V-RPP-NSF	A-ASN	CONJ
κέρατα	δέκα	**17:4**	καὶ	ἡ	γυνὴ	ἦν	περιβεβλημένη	πορφυροῦν	καὶ
kerata	deka		kai	he	gyne	en	peribeblemene	porfyrun	kai
rogów	*dziesięć.*		A	—	kobieta	była	okryta	purpurą	i

G2847	G2532	G5558		G5553	G2532	G3037	G5093	G2532	G3135
A-ASN	CONJ	V-RPP-NSF		N-DSN	CONJ	N-DSM	A-DSM	CONJ	N-DPM
κόκκινον,	καὶ	κεχρυσωμένη		χρυσίῳ	καὶ	λίθῳ	τιμίῳ	καὶ	μαργαρίταις,
kokkinon,	kai	kechrysomene	4j)	chrysio	kai	litho	timio	kai	margaritais,
szkarłatem,	i	przyozdobiona		złotem	i	kamieniem	drogim	i	perłami,

G2192	G4221	G5552	G1722	G3588	G5495	G846	G1073	G946
V-PAP-NSF	N-ASN	A-ASN	PREP	T-DSF	N-DSF	P-GSF	V-PAP-ASN	N-GPN
ἔχουσα	ποτήριον	χρυσοῦν	ἐν	τῇ	χειρὶ	αὐτῆς	γέμον	βδελυγμάτων
echusa	poterion	chrysun	en	te	cheiri	autes	gemon	bdelygmaton
mająca	*kielich*	*złoty*	w	—	ręce	jej	pełen	obrzydliwości

G2532	G3588	G169	G3588	G4202	G846		G2532	G1909	G3588
CONJ	T-APN	A-APN	T-GSF	N-GSF	P-GSF		CONJ	PREP	T-ASN
καὶ	τὰ	ἀκάθαρτα	τῆς	πορνείας	αὐτῆς,	**17:5**	καὶ	ἐπὶ	τὸ
kai	ta	akatharta	tes	porneias	autes,		kai	epi	to
i	—	nieczystości	—	nierządu	jej.		A	na	—

G3359	G846	G3686	G1125	G3466	G897	G3588	G3173	G3588
N-ASN	P-GSF	N-NSN	V-RPP-NSN	N-NSN	N-NSF	T-NSF	A-NSF	T-NSF
μέτωπον	αὐτῆς	ὄνομα	γεγραμμένον,	μυστήριον,	ΒΑΒΥΛΩΝ	Η	ΜΕΓΑΛΗ,	Η
metopon	autes	onoma	gegrammenon,	mysterion,	BABYLON	E	MEGALE,	E
czole	jej	imię	napisane,	tajemnica:	BABILON	—	WIELKI,	—

G3384	G3588	G4204	G2532	G3588	G946	G3588	G1093
N-NSF	T-GPF	N-GPF	CONJ	T-GPN	N-GPN	T-GSF	N-GSF
ΜΗΤΗΡ	ΤΩΝ	ΠΟΡΝΩΝ	ΚΑΙ	ΤΩΝ	ΒΔΕΛΥΓΜΑΤΩΝ	ΤΗΣ	ΓΗΣ.
METER	TON	PORNON	KAI	TON	BDELYGMATON	TES	GES.
MATKA	—	PROSTYTUTEK	I	—	OBRZYDLIWOŚCI	—	ZIEMI.

	G2532	G3708	G3588	G1135	G3184	G1537	G3588	G129	G3588
	CONJ	V-2AAI-1S	T-ASF	N-ASF	V-PAP-ASF	PREP	T-GSN	N-GSN	T-GPM
17:6	καὶ	εἶδον	τὴν	γυναῖκα	μεθύουσαν	ἐκ	τοῦ	αἵματος	τῶν
	kai	eidon	ten	gynaika	methuusan	ek	tu	haimatos	ton
	I	zobaczyłem	—	kobietę	pijaną	od	—	krwi	—

G40	G2532	G1537	G3588	G129	G3588	G3144	G2424	G2532	G2296
A-GPM	CONJ	PREP	T-GSN	N-GSN	T-GPM	N-GPM	N-GSM	CONJ	V-AAI-1S
ἁγίων	καὶ	ἐκ	τοῦ	αἵματος	τῶν	μαρτύρων	Ἰησοῦ.	Καὶ	ἐθαύμασα
hagion	kai	ek	tu	haimatos	ton	martyron	Iesu.	Kai	ethaumasa
świętych	i	od	—	krwi	—	świadków	Jezusa.	I	zdziwiłem się

G3708	G846	G2295	G3173		G2532	G3004	G3427	G3588
V-2AAP-NSM	P-ASF	N-ASN	A-ASN		CONJ	V-2AAI-3S	P-1DS	T-NSM
ἰδὼν	αὐτὴν	θαῦμα	μέγα.	**17:7**	καὶ	εἶπέν	μοι	ὁ
idon	auten	thauma	mega.		kai	eipen	moi	ho
zobaczywszy	ją	zdziwieniem	wielkim.		I	powiedział	mi	—

G32	G1223	G5101	G2296	G1473	G2046	G4771	G3588	G3466	G3588
N-NSM	PREP	I-ASN	V-AAI-2S	P-1NS	V-FAI-1S	P-2DS	T-ASN	N-ASN	T-GSF
ἄγγελος	Διὰ	τί	ἐθαύμασας;	ἐγὼ	ἐρῶ	σοι	τὸ	μυστήριον	τῆς
angelos	Dia	ti	ethaumasas;	ego	ero	soi	to	mysterion	tes
zwiastun:	Dla	czego	zdziwiłeś się?	Ja	opowiem	ci	—	tajemnicę	—

G1135	G2532	G3588	G2342	G3588	G941	G846	G3588	G2192
N-GSF	CONJ	T-GSN	N-GSN	T-GSN	V-PAP-GSN	P-ASF	T-GSN	V-PAP-GSN
γυναικὸς	καὶ	τοῦ	θηρίου	τοῦ	βαστάζοντος	αὐτήν	τοῦ	ἔχοντος
gynaikos	kai	tu	theriu	tu	bastadzontos	auten	tu	echontos
kobiety	i	—	zwierzęcia	—	noszącego	ją	—	mającego

4j)) dosłownie "wyzłocona".

G3588	G2033	G2776	G2532	G3588	G1176	G2768		G3588	G2342	G3739
T-APF	A-NUI	N-APF	CONJ	T-APN	A-NUI	N-APN		T-ASN	N-NSN	R-ASN
τὰς	ἑπτὰ	κεφαλὰς	καὶ	τὰ	δέκα	κέρατα.	**17:8**	τὸ	θηρίον	ὃ
tas	hepta	kefalas	kai	ta	deka	kerata.		to	therion	ho
—	siedem	głów	i	—	dziesięć	rogów.		—	*Zwierzę,*	co

G3708	G1510	G2532	G3756	G1510	G2532	G3195	G305	G1537	G3588
V-2AAI-2S	V-IAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	V-PAI-3S	V-PAN	PREP	T-GSF
εἶδες	ἦν	καὶ	οὐκ	ἔστιν,	καὶ	μέλλει	ἀναβαίνειν	ἐκ	τῆς
eides	en	kai	uk	estin,	kai	mellei	anabainein	ek	tes
ujrzałeś	było	i	nie	jest,	i	zamierza	*wychodzić*	*z*	—

G12	G2532	G1519	G684	G5217	G2532	G2296	G3588	G2730
N-GSF	CONJ	PREP	N-ASF	V-PAI-3S	CONJ	V-FPI-3P	T-NPM	V-PAP-NPM
ἀβύσσου	καὶ	εἰς	ἀπώλειαν	ὑπάγει·	καὶ	θαυμασθήσονται	οἱ	κατοικοῦντες
abyssu	kai	eis	apoleian	hypagei;	kai	thaumasthesontai	hoi	katoikuntes
otchłani	i	na	zgubę	odchodzi.	I	zdziwią się	—	zamieszkujący

G1909	G3588	G1093	G3739	G3756	G1125	G3588	G3686	G1909	G3588
PREP	T-GSF	N-GSF	R-GPM	PRT-N	V-RPI-3S	T-ASN	N-NSN	PREP	T-ASN
ἐπὶ	τῆς	γῆς,	ὧν	οὐ	γέγραπται	τὸ	ὄνομα	ἐπὶ	τὸ
epi	tes	ges,	hon	u	gegraptai	to	onoma	epi	to
na	—	ziemi,	*których*	nie	*[jest] zapisane*	—	imię	*na*	—

G975	G3588	G2222	G575	G2602	G2889	G991	G3588	G2342	G3754
N-ASN	T-GSF	N-GSF	PREP	N-GSF	N-GSM	V-PAP-GPM	T-ASN	N-NSN	CONJ
βιβλίον	τῆς	ζωῆς	ἀπὸ	καταβολῆς	κόσμου,	βλεπόντων	τὸ	θηρίον	ὅτι
biblion	tes	zoes	apo	kataboles	kosmu,	bleponton	to	therion	hoti
zwoju	—	*życia*	od	założenia	świata,	patrząc	[na]	zwierzę,	że

G1510	G2532	G3756	G1510	G2532	G3918		G5602	G3588	G3563
V-IAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	V-FDI-3S		ADV	T-NSM	N-NSM
ἦν	καὶ	οὐκ	ἔστιν	καὶ	παρέσται.	**17:9**	Ὧδε	ὁ	νοῦς
en	kai	uk	estin	kai	parestai.		Hode	ho	nus
było	i	nie	jest	i	które ma przyjść.		Tutaj	—	rozum

G3588	G2192	G4678	G3588	G2033	G2776	G2033	G3735	G1510
T-NSM	V-PAP-NSM	N-ASF	T-NPF	A-NUI	N-NPF	A-NUI	N-NPN	V-PAI-3P
ὁ	ἔχων	σοφίαν.	αἱ	ἑπτὰ	κεφαλαὶ	ἑπτὰ	ὄρη	εἰσίν,
ho	echon	sofian.	hai	hepta	kefalai	hepta	ore	eisin,
—	mający	mądrość.	—	Siedem	głów	siedmioma	górami	są,

G3699	G3588	G1135	G2521	G1909	G846	G2532	G935	G2033	G1526
ADV	T-NSF	N-NSF	V-PNI-3S	PREP	P-GPN	CONJ	N-NPM	A-NUI	V-PAI-3P
ὅπου	ἡ	γυνὴ	κάθηται	ἐπ’	αὐτῶν.	καὶ	βασιλεῖς	ἑπτά	εἰσιν·
hopu	he	gyne	kathetai	ep’	auton.	kai	basileis	hepta	eisin;
gdzie	—	kobieta	siedzi	na	nich.	A	królów	siedem	jest.

	G3588	G4002	G4098	G3588	G1520	G1510	G3588	G243	G3768
	T-NPM	A-NUI	V-2AAI-3P	T-NSM	A-NSM	V-PAI-3S	T-NSM	A-NSM	ADV-N
17:10	οἱ	πέντε	ἔπεσαν,	ὁ	εἷς	ἔστιν,	ὁ	ἄλλος	οὔπω
	hoi	pente	epesan,	ho	heis	estin,	ho	allos	upo
	—	Pięciu	upadło,	—	jeden	jest,	—	inny	jeszcze nie

G2064	G2532	G3752	G2064	G3641	G846	G1163	G3306	
V-2AAI-3S	CONJ	CONJ	V-2AAS-3S	A-ASN	P-ASM	V-PAI-3S	V-AAN	
ἦλθεν,	καὶ	ὅταν	ἔλθῃ	ὀλίγον	αὐτὸν	δεῖ	μεῖναι.	**17:11**
elthen,	kai	hotan	elthe	oligon	auton	dei	meinai.	
przyszedł,	a	kiedy	przyjdzie,	nieco	jemu	jest konieczne	pozostać.	

G2532	G3588	G2342	G3739	G1510	G2532	G3756	G1510	G2532	G846
CONJ	T-NSN	N-NSN	R-NSN	V-IAI-3S	CONJ	PRT-N	V-PAI-3S	CONJ	P-NSM
καὶ	τὸ	θηρίον	ὃ	ἦν	καὶ	οὐκ	ἔστιν,	καὶ	αὐτὸς
kai	to	therion	ho	en	kai	uk	estin,	kai	autos
A	—	zwierzę	co	było	a	nie	jest,	i	on

G3590	G2076	G2532	G1537	G3588	G2033	G2076	G2532	G1519	G684
A-NSM	V-PAI-3S	CONJ	PREP	T-GPM	A-NUI	V-PAI-3S	CONJ	PREP	N-ASF
ὄγδοός	ἐστιν	καὶ	ἐκ	τῶν	ἑπτά	ἐστιν,	καὶ	εἰς	ἀπώλειαν
ogdoos	estin	kai	ek	ton	hepta	estin,	kai	eis	apoleian
ósmym	jest	i	od	—	siedmiu	jest,	i	na	zgubę

G5217		G2532	G3588	G1176	G2768	G3739	G3708	G1176
V-PAI-3S		CONJ	T-NPN	A-NUI	N-NPN	R-APN	V-2AAI-2S	A-NUI
ὑπάγει.	**17:12**	καὶ	τὰ	δέκα	κέρατα	ἃ	εἶδες,	δέκα
hypagei.		kai	ta	deka	kerata	ha	eides,	deka
odchodzi.		*A*	—	*dziesięć*	*rogów*	co	ujrzałeś,	*dziesięcioma*

G935	G1526	G3748	G932	G3768	G2983	G235	G1849	G5613
N-NPM	V-PAI-3P	R-NPM	N-ASF	ADV-N	V-2AAI-3P	CONJ	N-ASF	ADV
βασιλεῖς	εἰσιν	οἵτινες	βασιλείαν	οὔπω	ἔλαβον,	ἀλλὰ	ἐξουσίαν	ὡς
basileis	eisin	hoitines	basileian	upo	elabon,	alla	eksusian	hos
królami	*są,*	co	królestwa	jeszcze nie	wzięli,	ale	władzę	jak

G935	G1520	G5610	G2983	G3326	G3588	G2342		G3778
N-NPM	A-ASF	N-ASF	V-PAI-3P	PREP	T-GSN	N-GSN		D-NPM
βασιλεῖς	μίαν	ὥραν	λαμβάνουσιν	μετὰ	τοῦ	θηρίου.	**17:13**	οὗτοι
basileis	mian	horan	lambanusin	meta	tu	theriu.		hutoi
królowie	[na] jedną	godzinę	otrzymują	ze	—	zwierzęciem.		Ci

G1520	G1106	G2192	G2532	G3588	G1411	G2532	G1849	G846	G3588
A-ASF	N-ASF	V-PAI-3P	CONJ	T-ASF	N-ASF	CONJ	N-ASF	P-GPM	T-DSN
μίαν	γνώμην	ἔχουσιν,	καὶ	τὴν	δύναμιν	καὶ	ἐξουσίαν	αὐτῶν	τῷ
mian	gnomen	echusin,	kai	ten	dynamin	kai	eksusian	auton	to
jeden	zamysł	mają,	i	—	moc	i	władzę	ich	—

G2342	G1325		G3778	G3326	G3588	G721	G4170	G2532
N-DSN	V-PAI-3P		D-NPM	PREP	T-GSN	N-GSN	V-FAI-3P	CONJ
θηρίῳ	διδόασιν.	**17:14**	οὗτοι	μετὰ	τοῦ	Ἀρνίου	πολεμήσουσιν	καὶ
therio	didoasin.		hutoi	meta	tu	Arniu	polemesusin	kai
zwierzęciu	dają.		Ci	z	—	Barankiem	wojować będą	i

G3588	G721	G3528	G846	G3754	G2962	G2962	G1510	G2532	G935
T-NSN	N-NSN	V-FAI-3S	P-APM	CONJ	N-NSM	N-GPM	V-PAI-3S	CONJ	N-NSM
τὸ	Ἀρνίον	νικήσει	αὐτούς,	ὅτι,	Κύριος	κυρίων	ἐστὶν	καὶ	Βασιλεὺς
to	Arnion	nikesei	autus,	hoti,	Kyrios	kyrion	estin	kai	Basileus
—	Baranek	zwycięży	ich,	gdyż,	*Panem*	*panów*	*jest*	*i*	*Królem*

G935	G2532	G3588	G3326	G846	G2822	G2532	G1588	G2532	G4103
N-GPM	CONJ	T-NPM	PREP	P-GSM	A-NPM	CONJ	A-NPM	CONJ	A-NPM
βασιλέων	καὶ	οἱ	μετ’	αὐτοῦ	κλητοὶ	καὶ	ἐκλεκτοὶ	καὶ	πιστοί.
basileon	kai	hoi	met’	autu	kletoi	kai	eklektoi	kai	pistoi.
królów,	a	ci	z	Nim,	powołani	i	wybrani	i	wierni.

	G2532	G3004	G3427	G3588	G5204	G3739	G3708	G3757	G3588
	CONJ	V-PAI-3S	P-1DS	T-NPN	N-NPN	R-APN	V-2AAI-2S	ADV	T-NSF
17:15	Καὶ	λέγει	μοι	Τὰ	ὕδατα	ἃ	εἶδες,	οὗ	ἡ
	Kai	legei	moi	Ta	hydata	ha	eides,	hu	he
	I	mówi	mi:	—	*Wody,*	co	ujrzałeś,	gdzie	—

G4204	G2521	G2992	G2532	G3793	G1510	G2532	G1484	G2532
N-NSF	V-PNI-3S	N-NPM	CONJ	N-NPM	V-PAI-3P	CONJ	N-NPN	CONJ
πόρνη	κάθηται,	λαοὶ	καὶ	ὄχλοι	εἰσὶν	καὶ	ἔθνη	καὶ
porne	kathetai,	laoi	kai	ochloi	eisin	kai	ethne	kai
prostytutka	siedzi,	ludami	i	tłumami	są	i	narodami	i

G1100		G2532	G3588	G1176	G2768	G3739	G3708	G2532	G3588
N-NPF		CONJ	T-NPN	A-NUI	N-NPN	R-APN	V-2AAI-2S	CONJ	T-NSN
γλῶσσαι.	**17:16**	καὶ	τὰ	δέκα	κέρατα	ἃ	εἶδες	καὶ	τὸ
glossai.		kai	ta	deka	kerata	ha	eides	kai	to
językami.		I	—	dziesięć	rogów	co	ujrzałeś	i	—

G2342	G3778	G3404	G3588	G4204	G2532	G2049	G4160	G846
N-NSN	D-NPM	V-FAI-3P	T-ASF	N-ASF	CONJ	V-RPP-ASF	V-FAI-3P	P-ASF
θηρίον,	οὗτοι	μισήσουσιν	τὴν	πόρνην,	καὶ	ἠρημωμένην	ποιήσουσιν	αὐτὴν
therion,	hutoi	misesusin	ten	pornen,	kai	eremomenen	poiesusin	auten
zwierzę,	te	znienawidzą	—	prostytutkę,	i	spustoszoną	uczynią	ją

G2532	G1131	G2532	G3588	G4561	G846	G5315	G2532	G846	G2618
CONJ	A-ASF	CONJ	T-APF	N-APF	P-GSF	V-FDI-3P	CONJ	P-ASF	V-FAI-3P
καὶ	γυμνήν,	καὶ	τὰς	σάρκας	αὐτῆς	φάγονται,	καὶ	αὐτὴν	κατακαύσουσιν
kai	gymnen,	kai	tas	sarkas	autes	fagontai,	kai	auten	katakaususin
i	nagą,	i	—	ciało	jej	zjedzą,	i	ją	spalą

G1722	G4442		G3588	G1063	G2316	G1325	G1519	G3588	G2588
PREP	N-DSN		T-NSM	CONJ	N-NSM	V-AAI-3S	PREP	T-APF	N-APF
ἐν	πυρί·	**17:17**	ὁ	γὰρ	Θεὸς	ἔδωκεν	εἰς	τὰς	καρδίας
en	pyri;		ho	gar	Theos	edoken	eis	tas	kardias
w	ogniu.		—	Bowiem	Bóg	dał	w	—	serca

G846	G4160	G3588	G1106	G846	G2532	G4160	G1520	G1106	G2532
P-GPM	V-AAN	T-ASF	N-ASF	P-GSM	CONJ	V-AAN	A-ASF	N-ASF	CONJ
αὐτῶν	ποιῆσαι	τὴν	γνώμην	αὐτοῦ,	καὶ	ποιῆσαι	μίαν	γνώμην	καὶ
auton	poiesai	ten	gnomen	autu,	kai	poiesai	mian	gnomen	kai
ich	uczynić	—	zamysł	Jego,	i	uczynić	jednym	zamysłem	i

G1325	G3588	G932	G846	G3588	G2342	G891	G5055	G3588
V-2AAN	T-ASF	N-ASF	P-GPM	T-DSN	N-DSN	ADV	V-FPI-3P	T-NPM
δοῦναι	τὴν	βασιλείαν	αὐτῶν	τῷ	θηρίῳ,	ἄχρι	τελεσθήσονται	οἱ
dunai	ten	basileian	auton	to	therio,	achri	telesthesontai	hoi
dając	—	królestwa	ich	—	zwierzęciu,	aż	dokonane zostaną	—

G3056	G3588	G2316		G2532	G3588	G1135	G3739	G3708	G1510
N-NPM	T-GSM	N-GSM		CONJ	T-NSF	N-NSF	R-ASF	V-2AAI-2S	V-PAI-3S
λόγοι	τοῦ	Θεοῦ.	**17:18**	καὶ	ἡ	γυνὴ	ἣν	εἶδες	ἔστιν
logoi	tu	Theu.		kai	he	gyne	hen	eides	estin
słowa	—	Boga.		A	—	kobieta,	którą	ujrzałeś	jest

G3588	G4172	G3588	G3173	G3588	G2192	G932	G1909	G3588	G935
T-NSF	N-NSF	T-NSF	A-NSF	T-NSF	V-PAP-NSF	N-ASF	PREP	T-GPM	N-GPM
ἡ	πόλις	ἡ	μεγάλη	ἡ	ἔχουσα	βασιλείαν	ἐπὶ	τῶν.	βασιλέων
he	polis	he	megale	he	echusa	basileian	epi	ton.	basileon
—	miastem	—	wielkim	—	mającym	królowanie	nad	—	*królami*

G3588	G1093
T-GSF	N-GSF
τῆς	γῆς
tes	ges
—	*ziemi.*